ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Σ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ
ΑΝΤ/ΡΧΟΥ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ 1833 - 1967

ΤΟΜΟΣ Γ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 36
Γ. ΛΑΔΙΑΣ & ΣΙΑ Ε.Π.Ε

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΣΠ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ
ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΟΥ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ Ε. Α.

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ

1833 - 1965

«Τῶν μὲν γὰρ ἀναγκαίων ἀρχῶν χωρὶς ἀδύνατον εἶναι τὴν πόλιν, τῶν δὲ πρὸς εὐταξίαν καὶ κόσμον ἀδύνατον οἰκεῖσθαι καλῶς».

'Αριστοτ. Πολιτ. 1321 Β' 6-8 (βιβλ. VI κεφ. 5)

ΤΟΜΟΣ Γ'

ΑΘΗΝΑΙ 1965

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ

Εἰς τοὺς ἡρωϊκοὺς νεκροὺς καὶ ἀγωνιστὰς
τοῦ Βασιλικοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς

ΑΝΑΓΚΑΙΟΝ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΝ ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ

Ὁ παρὼν τόμος ἀναφέρεται εἰς τὴν πλέον δυσχερῆ διὰ τὸν γράφοντα περίοδον, τοῦτ᾿ ἔστιν εἰς τὴν σύγχρονον σχεδὸν περίοδον.

Τὸ σύγχρονον τῆς ἱστορουμένης περιόδου ἀποτελεῖ τὸ ἀκανθωδέστερον καὶ πλέον ἐπισφαλὲς ἔδαφος διὰ πᾶσαν ἱστορικὴν μελέτην καὶ ἔρευναν, δι᾿ ὃ καὶ κατ᾿ ἔθιμον λέγεται καὶ ὑποστηρίζεται ὅτι ἡ ἱστορία πρέπει ν᾿ ἀποφεύγῃ τὴν ἱστόρησιν γεγονότων συγχρόνων περιόδων.

Λόγοι ἐξ ἴσου σοβαροὶ εὑρίσκονται ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν τῆς ἀπόψεως ταύτης καὶ θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ σοβαρῶς ὅτι δι᾿ ἡμᾶς οἱ ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ταύτης λόγοι εἰσὶν σοβαρώτεροι καὶ βαρύτεροι ἐν τῇ πλάστιγγι τῆς ἐκλογῆς, λόγω τῆς ἰδιότητος ἡμῶν καὶ τῆς ἰδιαζούσης τοῦ θέματος μορφῆς.

Τὸ μαστίγιον τῆς ἀληθείας πρέπει νὰ ἀναρριπίζεται ὑπεράνω οἱασδήποτε κεφαλῆς, ἀλλὰ πῶς δύναται νὰ συμβῇ τοῦτο ὅταν πρόκειται περὶ τέως ἀμέσως προϊσταμένων, συναδέλφων καὶ συμπολεμιστῶν, χωρὶς τὸν κίνδυνον νὰ χαρακτηρισθῇ τις ἀσεβής, ἀπείθαρχος, ἐμπαθής, φθονερὸς καὶ ἐν γένει δι᾿ ὅλων τῶν εὐκόλως προσαπτωμένων, κατ᾿ ἰδίαν καὶ ὑπὸ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἀνευθύνου, δυσωνύμων χαρακτηρισμῶν κατὰ παντὸς τοῦ ὁποίου αἱ γνῶμαι ἀπαρέσκουσι;

Ἐκτὸς τῶν τοιαύτης μορφῆς κινδύνων ἐν συμπαραστάσει ἵσταται ἑτέρα στυγνὴ ἐπιταγὴ ἡ τῆς ἀντικειμενικότητος, ἥτις ἀξιοῖ ὅπως, ὁ ἱστορῶν δημόσια γεγονότα καὶ πράγματα, ἀναφερόμενα εἰς σύγχρονον ἐποχήν, ὑποστῇ τελείαν ἀμνησίαν φίλων καὶ μή, εὐνοιῶν καὶ δυσμενειῶν καὶ γενικῶς παντὸς ὅ,τι συνδέεται μὲ τὸ ὑποκείμενόν του, τοῦτ᾿ ἔστιν ἀξιοῖ μίαν τελείαν καὶ ἄνευ περιορισμῶν ἔξαρσιν εἰς ἐπίπεδα ἐνίοτε ἀνώτερα τῶν παραδεδεγμένων ἀνθρωπίνων δυνατοτήτων, εἰς ἐπίπεδα μιᾶς διαρκοῦς μυσταγωγίας πρὸ τοῦ βωμοῦ τῆς ἀληθείας καὶ μόνον, ὁπότε καὶ πάλιν δὲν θὰ λείψωσιν οἱ ψίθυροι. Ἡ ὑψηλὴ αὕτη ἐπιταγὴ τῆς ἀντικειμενικότητος, ὅπως καὶ τῆς ἀληθείας, ὁδηγεῖ καὶ εἰς ἀντιοικονομικὰς ἐπιπτώσεις.

Τελοῦντες ἐν γνώσει τούτων καὶ ὅλων τῶν ἄλλων γενικῶν καὶ εἰδικῶν ἐπιταγῶν καὶ συνεπειῶν τῆς ἱστοριογραφίας κατεβάλαμεν πᾶσαν δυνατὴν ἡμῖν προσπάθειαν ὅπως ἀποβῶμεν ταπεινοὶ καὶ ἐλάχιστοι ὑπηρέται τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας καὶ τοῦ μεγάλου ἐθνικοκοινωνικοῦ προορισμοῦ τοῦ Σώματος τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς, ἀδιαφορήσαντες διὰ τὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ προσκαίρου τούτου βίου καὶ διὰ τὰς ὀξείας ἀντιδράσεις τῆς ματαιοδοξίας.

Τὸ τέλος τοῦ προηγουμένου τόμου συνέπεσε μὲ τὸ τόσον τραγικὸν τέλος τῆς Μικρασιατικῆς ἐκστρατείας καὶ διὰ τοῦ παρόντος τόμου πρόκειται νὰ καλυφθῇ μία ἐπίσης ἐξόχως πολυτάραχος ὑπερτεσσαρακονταετὴς περίοδος, (1922—1964), πολυτάραχος ἐσωτερικῶς ἀλλὰ καὶ διεθνῶς. Εἰς ταύτην, μεταξὺ τῶν ἄλλων, περιλαμβάνονται: ἡ 12ετὴς περίπου περίοδος τῆς ἀβασιλεύτου Δημοκρατίας, καθ᾿ ἣν ἐπισυνέβησαν 14 πολιτικοστρατιωτικὰ κινήματα, ἐκορυφώθη ἡ ληστρικὴ δραστηριότης καὶ ἐξοντώθη αὕτη σχεδὸν ριζηδόν, ἡ διενέργεια τριῶν δημοψηφισμάτων ἐπὶ τοῦ

πολιτειακοῦ, ἡ ὀργάνωσις τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἡ ὑπ' αὐτοῦ κινητοποίησις εἰς δυναμικὰς ἐκδηλώσεις τῶν λαϊκῶν μαζῶν, ἡ ἐγκαθίδρυσις τριῶν δικτατοριῶν, ὁ Βος παγκόσμιος πόλεμος, φάσις τοῦ ὁποίου ὑπῆρξεν ὁ Ἑλληνο - ιταλικὸς πόλεμος καὶ ὁ Ἑλληνο - γερμανικὸς τοιοῦτος, ἡ ἐχθρικὴ τῆς χώρας κατοχὴ διαρκείας 3½ ἐτῶν, καθ' ἣν διεδραματίσθησαν ὀδυνηρὰ καὶ ἀποτρόπαια διὰ τὸ ἔθνος γεγονότα, ἡ πραγματοποιηθεῖσα ἀπελευθέρωσις ἥτις ἐγένετο πραγματικότης μόνον μετὰ τὴν καταστολὴν τῆς αἱμοσταγοῦς κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἡ μετὰ μικρὰν διακοπήν, πρὶν ἢ τὸ κράτος δυνηθῇ ν' ἀνασυντάξῃ τὰς ἐθνικὰς δυνάμεις, νέα κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπιβουλὴ διὰ τοῦ Κομμουνιστοσυμμοριτισμοῦ. Ἀπὸ τῆς καταστολῆς καὶ τοῦ συμμοριτισμοῦ ὑπολείπεται μία περίοδος 15 περίπου ἐτῶν εἰρηνικῆς πάλης εἰς τὸν ἀνώμαλον δρόμον τοῦ διεθνοῦς ἀγωνίσματος τῆς ζωῆς μὲ τὴν ὁποίαν λήγει ἡ ἡμετέρα ἔρευνα.

Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἐτέθησαν, ἀλληλοδιαδόχως, εἰς ἐφαρμογὴν τέσσαρες ὀργανισμοὶ χωροφυλακῆς ὑποστάντες ἐνδιαμέσως τροπολογίας καὶ συμπληρώσεις, ἰδία ὁ διὰ τοῦ Α.Ν. 7)8.6.1935 τοιοῦτος, δι' ὑπερεκατὸν ἑτέρων νομοθετημάτων, ἐν τέλει δὲ τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς ἀπὸ τοῦ 1945 εἰσῆλθεν εἰς τὴν πλέον ἐπικίνδυνον διὰ τὴν ὑπόστασίν του ὁδὸν καὶ δοκιμασίαν διὰ τῆς ἀπομακρύνσεώς του ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν.

Τόσον τὰ ἐνδεικτικῶς ὡς ἀνωτέρω ἐπισημανθέντα ἐξαιρετικὰ γεγονότα ὅσον καὶ τὸ σύνολον τῶν ὑπολοίπων ἐν τῷ ἑλληνικῷ χώρῳ διαδραματισθέντων, ἀπετέλεσαν, κατὰ λόγον ἁρμοδιότητος, ἀντικείμενον ἐρεύνης καὶ ἀναφορᾶς ἡμῶν ἐν τῷ παρόντι.

Γενικὴ κατεύθυνσις καὶ βαθεία πρόθεσις ἡμῶν ὑπῆρξεν ἡ ὅσον ἔνεστι μεγαλυτέρα πληρότης καὶ ἡ ἐκ πεποιθήσεως ἐπιδίωξις τῆς πλέον δυνατῆς ἀντικειμενικότητος. Δι' οὐδὲν ἕτερον δὲν ἐνδ εφέρθημεν ὅσον διὰ τὰ δύο ταῦτα στοιχειώδη καθήκοντα, μέχρι ποίου ὅμως σημείου ἐπετύχομεν δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίζομεν.

Πρῶτοι καὶ ὑπὸ συνθήκας ἐκ πολλῶν πλευρῶν καὶ σημείων ἀντιξόους ἐφέραμεν εἰς πέρας ἔργον ὡς τὸ παρόν, ἄνευ οἱασδήποτε καὶ ὁθενδήποτε συνδρομῆς ἢ τμηματικῶν τινῶν βοηθημάτων καὶ ὡς ἐκ τούτου, παρὰ τὴν ἐνδόμυχον ἡμῶν φιλοδοξίαν, δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπικαλεσθῶμεν οὔτε τὸ ἀλάθητον, οὔτε τὸ ἀπολύτως πλῆρες, εἴμεθα ὅμως βέβαιοι ὅτι ἐὰν κριθῶμεν μὲ πνεῦμα ἀγαθῆς προαιρέσεως καὶ ἡμεῖς θὰ δικαιωθῶμεν καὶ οἱ ἐπιγενόμενοι ἐνθαρρυνόμενοι τὰ μέγιστα θὰ ὠφεληθῶσιν.

Ἀπεκαλέσαμεν τὴν περίοδον 1922—1964 σύγχρονον, διότι εἶναι σύγχρονος, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν ὅτι ὑπάρχουν πηγαὶ καὶ βοηθήματα. Τὰ χρησιμώτερα πάντων διὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἀρχεῖα τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς ἀπετέλεσαν ἀντικείμενον τῆς καταστροφικῆς μανίας τῆς κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως 1944, ἐκ τῶν ἀρχείων τῆς ἄλλοτε Δ)νσεως Χωροφυλακῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Στρατιωτικῶν ἴχνη μόνον σώζονται, ἐκ δὲ τῶν ἀρχείων τῆς Δ)νσεως καὶ κατόπιν Γενικῆς Δ)νσεως, παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐσωτερικῶν σώζονται μόνον φάκελλοι τινὲς ἐξοντωθέντων ληστῶν. Κατὰ συνέπειαν καὶ ἡ ἐποχὴ αὕτη πάσχει ἐκ τοῦ ἰδίου ἀνιάτου νοσήματος, τῆς ἐλλείψεως πηγῶν. Ἠνωχλήσαμεν πάντας καὶ ὅλους τοὺς εὐχαριστοῦμεν δι' ὅ,τι προσέφερον. Προσεπαθήσαμεν νὰ πράξωμεν πᾶν ὅ,τι ἦτο δυνατὸν ἐπὶ ἑνὸς θέματος τρομερὰ παρημελημένου καὶ ἐξόχως σημαντικοῦ. Εὐχόμεθα νὰ ἔχωμεν ἐπιτύχῃ. Ὀφείλομεν εἰσέτι καὶ ἑτέραν τινὰ ἐξήγησιν, περὶ τῶν φωτογραφιῶν. Τὸ μεγαλείτερον μέρος τῶν φωτογραφιῶν ἐλάβομεν ἐκ τοῦ φωτογραφι-

κοῦ ἀρχείου Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς καὶ δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ ἐκφράσωμεν τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν πὸς τὸν δημιουργὸν τοῦ ἀρχείου τούτου Ἰωάννην Σκούφην. Ἐπειδὴ αἱ φωτογραφίαι συμβάλλουσι σοβαρῶς εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἱστορίας, μεταξὺ τῶν ἄλλων φωτογραφιῶν περιελήφθησαν καὶ αἱ τοιαῦται τῶν διατελεσάντων Ἀρχηγῶν Χωροφυλακῆς. Ὑπὸ τὸ κράτος τῆς σκέψεως ταύτης κινηθέντες παρεθέσαμεν εἰς τοὺς Α΄ καὶ Β΄ τόμους τὰς φωτογραφίας καὶ τῶν ἀποτελούντων κατὰ ἔκδοσιν τὴν ἡγεσίαν τοῦ Σώματος ἀντιστρατήγων καὶ ὑποστρατήγων. Καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις ἀφ' ἑνὸς μὲν ἠκούσθησαν καὶ θ' ἀκουσθῶσιν διάφοροι ἐπικρίσεις, κυρίως λόγω δυσμενειῶν ἢ καὶ εὐμενειῶν πρὸς τὰ εἰκονιζόμενα πρόσωπα ἢ λόγω ἀποδόσεως εἰς ἡμᾶς εὐτελῶν ἐλατηρίων, ἀφ' ἑτέρου δὲ συνηντήσαμεν τὴν ἄρνησιν ἐνίων νὰ παραδώσωσι ἡμῖν τὰς φωτογραφίας των, ἄλλοι μὲν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἤθελον νὰ λάβωσι γνῶσιν ἐκ τῶν προτέρων καὶ νὰ ἐγκρίνωσι τρόπον τινὰ τὸ περιεχόμενον ὡρισμένων κεφαλαίων, ἄλλοι δὲ δι' ἀγνώστους εἰς ἡμᾶς λόγους.

Ἐν ἑκατέρα τῶν περιπτώσεων τούτων ἰσχύει ὅ,τι ὀλίγον ἀνωτέρω ἐτονίσαμεν. Οἱ ἀποτελοῦντες τὴν ἡγεσίαν καθίστανται αὐτόχρημα δημόσιοι ἄνδρες καὶ μάλιστα ἀπολύτως ὑπόλογοι διὰ τὴν στάθμην τοῦ Σώματος κατὰ τὴν ἐποχήν των καὶ κατὰ συνέπειαν ὑπόκεινται εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ἱστορίας, τὴν ἔρευναν ταύτην οὔτε ν' ἀποφύγωσι δύνανται οὔτε ν' ἀποποιηθῶσιν, ἡ δὲ περὶ αὐτῶν συζήτησις ἀποτελεῖ τὴν ἀρχὴν πάσης ἐρεύνης, διότι ἡ ἄνευ ἐρεύνης καὶ βάσει ὑποκειμενικῶν παρορμήσεων κρίσις εἶναι πάντοτε ἐσφαλμένη καὶ κυρίως ἄδικος. Ἡ φωτογραφία συντελεῖ σοβαρῶς εἰς τοῦτο, διότι δίδει τοὐλάχιστον τὴν ἀφορμήν.

Ἐστάθημεν ἀπολύτως μακρὰν οἱασδήποτε εὐτελοῦς σκέψεως καὶ φρονοῦμεν ὅτι τοῦτο εἶναι εὐχερὲς εἰς οἱονδήποτε νὰ τὸ ἐλέγξῃ. Ὀραματίσθημεν τὴν προσπάθειαν ἡμῶν ταύτην ὑπεράνω προσώπων καὶ πραγμάτων καὶ πιστεύομεν ἀκραδάντως ὅτι ἐτηρήσαμεν τὴν ἐπιβαλλομένην ἀνεξάρτητον γραμμὴν ἔναντι οἱασδήποτε δεσμεύσεως. Εἰς τοῦτο συνέβαλε τὰ μέγιστα καὶ ὁ ἐκδότης κ. Γ. Λαδιᾶς, ὃν καὶ εὐχαριστοῦμεν.

Ἐθεωρήσαμεν εἰδικὸν χρέος ν' ἀπευθύνωμεν τὰ ἀνωτέρω πρὸς τὸν ἀναγνώστην ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος τόμου· ἵνα μὴ δικάσῃ ἐρήμην ἡμῶν καὶ ἵνα κατὰ τὰς κρίσεις του προσμετρήσει καὶ ταῦτα. Ἤδη μὲ ἥσυχον καὶ ἱκανοποιημένην τὴν συνείδησιν ἀποθέτομεν τὴν σκυτάλην.

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ

ΜΕΡΟΣ IV

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1923 - 1940

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΑΠΟ ΤΗΣ ΕΠΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ ΜΕΧΡΙ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑΣ ΠΑΓΚΑΛΟΥ

Ὁ ἐθνικὸς διχασμός, ὁ ἐπακολουθήσας ἀδίστακτος φαῦλος καὶ ἐκκεντρικὸς κομματισμός, ἡ πολυετὴς πολεμικὴ ἐμπλοκὴ καὶ ἡ οἰκονομικὴ αἱμορραγία εἶχον ἐπιφέρει σοβαρώτατον κλονισμὸν ἐπὶ τῆς ὑποστάσεως καὶ λειτουργίας τῆς πολιτειακῆς ὀργανώσεως καὶ τελείαν ἄμβλυνσιν τῶν περὶ καθήκοντος, δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων συνειδήσεων ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων, παρ' ὅλοις δὲ ἐκαλλιεργεῖτο εἷς ὑπερτροφικὸς παραγοντισμὸς καὶ ἐγωϊστικὸς ἐκκεντρισμός.

Ἡ ἐπακολουθήσασα ἐθνικὴ συμφορά, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐξουθένωσε καὶ τὰ ἐλάχιστα εἰσέτι στηρίγματα τοῦ κοινωνικοῦ συμβολαίου, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐδημιούργησε νέα προκαλοῦντα ἴλιγγον καὶ ἐκ προοιμίου ἄκρως ἀπαγοητευτικὰ κοινωνικὰ προβλήματα, ἐξ ὧν σφοδρόταται ὑπῆρξαν αἱ ἐπὶ τῆς δημοσίας Ἀσφαλείας καὶ τάξεως ἐπιπτώσεις καὶ σκληρῶς ἐδοκιμάσθη τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς. Ὁ Κων. Ζαβιτσιάνος γράφει: (Τομ. Β. σελ. 188) «Εἶναι φανερὸν ὅτι τὰ προβλήματα ποὺ ἐδημιουργήθησαν διὰ τὴν κατεστραμμένην Ἑλλάδα τοῦ 1922 ὑπῆρξαν ἀληθινὰ τρομακτικά».

Μετὰ περισσῆς μετριοφροσύνης ὁ Καρολίδης ἄρχεται τοῦ Θ' Κεφαλαίου τοῦ συμπληρώματός του εἰς τὴν Ἱστορίαν Παπαρρηγοπούλου, μετριοφροσύνης ἄκρως δεσμευτικῆς διὰ πάντα νεώτερον τολμητίαν ν' ἀποδώσῃ τὴν ἐν Ἑλλάδι κατάστασιν μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν κατασροφήν.

Ἡ μᾶζα (1) τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου εἶχε συσσωρευθῆ κυρίως εἰς τὰς πόλεις Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης, ἤτοι εἰς πόλεις, ὧν ὁ πληθυσμὸς κατὰ τὴν ἀπογραφὴν Δεκεμβρίου 1920 ἀνήρχετο, τῶν μὲν Ἀθηνῶν μεθ' ὅλων τῶν προαστείων (μέχρι καὶ Κηφισίας) εἰς 317.000 κατοίκους (2), τοῦ Πειραιῶς εἰς 135.000 καὶ τῆς Θεσσαλονίκης εἰς 174.000 κατοίκους, προσεκολλήθη πληθυσμὸς ἑνὸς καὶ ἡμίσεος περίπου ἑκατομμυρίου ψυχῶν, ἔστω καὶ ὑπὸ τύπον πρώτου σταθμοῦ κατανοήσεως. Τὰ ἐντεῦθεν προβλήματα, αἱ δημιουργηθεῖσαι ἀνάγκαι καὶ οἱ ἀπειλήσαντες κίνδυνοι δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀποτελέσωσιν ἀντικείμενον ἡμῶν ἐν τῷ παρόντι, οὐχ' ἧτ-

(1) Καρολίδου Κεφ. Θ', σελ. 851 «Πρόσφυγες περὶ τὸ ἓν καὶ ἥμισυ ἑκατομμύριον ἐν ἀπολύτῳ ἐνδείᾳ καὶ πραγματικῇ ἀθλιότητι, τὴν ὁποίαν μόνον κάλαμος ἰδιοφυιοῦς λογοτέχνου καὶ οὐχὶ Ἱστορικοῦ δύναται νὰ περιγράψῃ, κατέκλυσαν τὰς πόλεις καὶ τὴν ὕπαιθρον χώραν ἄστεγοι, γυμνοί, ἀσθενεῖς, ζητοῦντες ἄσυλον καὶ προστασίαν παρά τε τοῦ κράτους καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας».

(2) Ἡ κατ' ἀστυνομικὰ τμήματα ἀναλογία τοῦ πληθυσμοῦ ἦτο Α': 37912, Β': 13310, Γ': 37944, Δ': 31316, Ε': 42411, ΣΤ': 44829, Ζ': 26098 καὶ Η': 51545.

τον ὅμως ὅλαι αἱ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν ἐκδηλώσεις κράτους καὶ Κοινωνίας συνωδεύοντο καὶ ἐστηρίζοντο εἰς τὴν ποσότητα καὶ ποιότητα τῆς συνδρομῆς τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς. Τὸ πρόβλημα ἐνεφάνισε μεγαλειτέραν ὀξύτητα εἰς τὴν ὕπαιθρον ἰδία ἐν Βορείῳ Ελλάδι. Ἡ ἐγκατάστασις τῶν προσφύγων ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ κατ' ἀρχὴν εἰς τὰς ὑπὸ τῶν ἀναχωρουσῶν τουρκικῶν οἰκογενειῶν ἐγκαταλειπομένας οἰκίας. Τὰ κέντρα ὑποδοχῆς Ἀθηνῶν — Πειραιῶς, Θεσσαλονίκςη κ.λ.π. πρὸς ἀποφυγὴν ἐπικινδύνου συνωστισμοῦ εἰς τὰς μεγαλουπόλεις προέβαινον εἰς τὴν προώθησιν προσφυγικῶν οἰκογενειῶν κατὰ περιοχὰς βάσει προχείρων κατὰ τὸ μᾶλλον στοιχείων καὶ πρὶν εἰσέτι ἀναχωρήσωσιν αἱ τουρκικαὶ οἰκογένειαι. Φθάνοντες εἰς τὰ τοιουτοτρόπως διοριζόμενα διαμερίσματα οἱ πρόσφυγες, διαρκοῦντος μάλιστα τοῦ χειμῶνος 1922—1923, ἔσπευδον καὶ κατελάμβανον ἀδιακρίτως πᾶσαν κενὴν οἰκίαν, ὁπότε ἐκινεῖτο ὁ μηχανισμὸς τοῦ ἐποικισμοῦ καὶ ἐζήτει διὰ τῆς χωροφυλακῆς ἐξώσεις, μεταστεγάσεις, περιορισμούς, συστεγάσεις κ.λ.π. Οἱ πρόσφυγες, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐξ αἰσθήματος αὐτοσυντηρήσεως ὁρμώμενοι ἀφ' ἑτέρου δὲ δυπιστοῦντες εἰς τὴν ἀντικειμενικότητα τῶν ἐνεργειῶν τῶν ἐποικιστικῶν ἀρχῶν προέβαλον ἀντιστάσεις καὶ ὀφείλομεν νὰ ἐπιολογήσωμεν ὅτι, ἐκ τῆς παλινωδίας καὶ προχειρότητος τῶν διαφόρων ἀρχῶν, πολλὰ θλιβερὰ ἐπεισόδια εἶχον σημειωθῆ κατὰ τὸ στάδιον τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων μεταξὺ τούτων καὶ ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ὅτι μία ἐπικίνδυνος καὶ ἐθνικῶς ζημιογόνος δυσπιστία εἶχε δημιουργηθῆ εἰς τὰς προσφυγικὰς ψυχὰς ἐναντίον τῆς Χωροφυλακῆς. Συνέβη τοῦτ' ἔστιν καὶ ἐν προκειμένῳ ὅ,τι συμβαίνει πάντοτε, ἄλλοι ἀποφασίζωσι· καλῶς ἢ κακῶς καὶ ἄλλοι ἐπισύρωσι τὴν μῆνιν τῶν καθ' ὧν αἱ ἀποφάσεις. Κατὰ τὴν περίοδον 1923—1924 μέγας ἀριθμὸς ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς ἤχθη εἰς τὸ ἑδώλιον τοῦ κατηγορουμένου ἐπὶ «ἀδίκῳ ἐπιθέσει μετὰ βιοπραγιῶν», ὡς εἶχον τυποποιήσει οἱ διάφοροι δικολάβοι καὶ ἄλλοι ἐκμεταλλευταὶ τῆς δυστυχίας τὴν πρὸς κάλυψιν τοῦ ἀδικήματος τῆς ἀντιστάσεως ἐφευρεθεῖσαν τοιαύτην καταμήνυσιν.

Ἡ ἀνωτέρω αἰχμὴ ἔσχεν βεβαίως τὰς ἐπιπτώσεις της, δὲν ἠμπόδισεν ὅμως **οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν τὴν Χωροφυλακὴν ἀπὸ τοῦ ν' ἀποτελῇ** ἐν παντὶ τὸν παραστάτην τοῦ **πονεμένου πρόσφυγος καὶ ὡς θὰ** ἴδωμεν, μετὰ εἰκοσαετῆ συνεργασίαν, κατὰ τὴν **κατοχικὴν περίοδον ἐν Μακεδονίᾳ ἡ Χωροφυλακὴ** ἀπετέλεσε τὴν πλέον ἀσφαλῆ **γέφυραν συμφιλιώσεως καὶ συνεργασίας** μεταξὺ γηγενῶν καὶ προσφύγων, ἀλλὰ κυρίως τὴν **βάσιν ὅλων τῶν ἐθνικῶν ἐξορμήσεων.**

Ἡ μεταφορὰ τοῦ θέματος εἰς χρόνον μετὰ 20ετίαν οὐδόλως ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ «παρελθέτω τὸ ποτήριον», τοὐναντίον ἐὰν οἱοσδήποτε καλῆς πίστεως ἐρευνητὴς παρακολουθήσῃ τὰς μακρὰς ἐν τῇ Βουλῇ συζητήσεις ἐπὶ τῶν ἀνακυπτόντων κατὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων προβλημάτων, θὰ διαπιστώσῃ ἀβιάστως ὅτι τὸ μόνον ἐλάττωμα τῆς Χωροφυλακῆς ἔναντι τοῦ μεγίστου τούτου ἐθνικοῦ προβλήματος ὑπῆρξεν ἡ ἀριθμητική της καχεξία, δι' ἣν ἔχομεν ἤδη προσδιορίσει τοὺς ὑπευθύνους. Οὕτω κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 10 Νοεμβρίου 1924 οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν σημαντικωτέρων περιοχῶν, Μανουηλίδης, Ἰασονίδης, Τηλικίδης κλπ., ἐζήτησαν ἐνίσχυσιν τῆς εἰς χώρους ἐγκαταστάσεως προσφύγων χωροφυλακῆς, ὁ δὲ Πρωθυπουργὸς Ἀνδρέας Μιχαλακόπουλος διεβεβαίου τὴν ἐθνοσυνέλευσιν ὅτι διέταξε τὴν ἐνίσχυσιν καὶ ὅτι δὲν θὰ φεισθῇ χρημάτων ἵνα ἀποκτήσῃ ἡ χωροφυλακὴ τὴν ἀπαιτουμένην δύναμιν, ἐν τῇ πράξει ὅμως διέψευδεν ἑαυτὸν συνεχῶς.

Ἐθίξαμεν ἰδιαιτέρως τὴν ἐξέλιξιν τῶν σχέσεων Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς καὶ προσφυγικοῦ κόσμου, διότι ἡ ὡς ἀνωτέρω ἐξέλιξις ἔσχε σοβαρὰς καὶ δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ σοβαρῶν τομέων τῆς ἀποστολῆς τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἰδία ὅσον ἀφορᾶ τὸν Κομμουνισμόν, τὸ λαθρεμπόριον ναρκωτικῶν κλπ., περὶ ὧν θ' ἀσχοληθῶμεν, παρακατιόντες, διεξοδικώτερον.

Μία σειρὰ ραγδαίων καὶ σκληρῶν γεγονότων ἠκολούθησε τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφήν, ἄλλων μὲν ἐκ τῶν πραγμάτων ἀπολύτως ἀναγκαίων ἄλλων δὲ τελείως ἀπαραδέκτων καὶ μανιακῆς σχεδὸν προελεύσεως.

Τὴν 7ην Σ)βρίου παρητήθη ἡ κυβέρνησις Γούναρη, τὴν 8 Σ)βρίου ἀνετέθη ὁ σχηματισμὸς Κυβερνήσεως εἰς τὸν Νικ. Τριανταφυλλᾶκον, τὴν 11-9-1922 ἐξεδηλώθη τὸ ὑπὸ τὸν Στυλ. Γονατᾶν στρατιωτικὸν κίνημα, τὴν 14η Σ)βρίου παρητήθη ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνοςς, ἀπεβιβάσθησαν ἐπαναστατικὰ στρατεύματα εἰς Φάληρον καὶ τὴν 17ην ὥραν ὡρκίσθη ὁ νέος Βασιλεὺς Γεώργιος Β΄. Τὴν ἑσπέραν τῆς ἰδίας ἡμέρας — 14-9-1922 — ἡ ἐπανάστασις διέταξε τὴν σύλληψιν τῶν ὑπουργῶν τῆς Κυβερνήσεως Γούναρη, (3), τὴν 17η Σ)βρίου ἀνεχώρησε διὰ τὴν ἀλλοδαπὴν ὁ παραιτηθεὶς Βασιλεύς. Διὰ τῆς ἀπὸ 4-10-1922 προκηρύξεως ἡ ἐπανάστασις — ἐνῶ ἤδη εἶχεν ἀναθέσει τὴν κυβέρνησιν εἰς τὸν σώφρονα Σωτ. Κροκιδᾶν—ἀπεκάλυπτε προθέσεις καταδιώξεων ἀκαθορίστου ἐκτάσεως καὶ διὰ τοῦ ἐπαναστατικοῦ Διατάγματος τῆς 12 Ὀκτωβρίου προέβη εἰς τὴν σύστασιν ἐκτάκτου στρατοδικείου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου παρέπεμψεν ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ τοὺς κορυφαίους τῆς παραιτηθείσης κυβερνήσεως καὶ τοῦ διαλυθέντος στρατοῦ. Τὸ ἔκτακτον τοῦτο στρατοδικεῖον τὴν 06.30 ὥραν τῆς 15 Νοεμβρίου 1922 ἐξέδωκε ἀπόφασιν δι' ἧς κατεδίκασεν εἰς θάνατον τοὺς Δημ. Γούναρην, Νικ. Στράτον, Π. Πρωτοπαπαδάκην, Γεώργ. Μπαλτατζῆν, Νικ. Θεοτόκην καὶ Γεώργιον Χατζηανέστην, εἰς ἰσόβια δὲ δεσμὰ τοὺς Μιχαὴλ Γούδαν καὶ Ξενοφ. Στρατηγόν.

Πρὶν παρέλθει πεντάωρον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως, ἤτοι τὴν 11.30΄ ὥραν τῆς 15 Νοεμβρίου 1922, οἱ ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἰς θάνατον καταδικασθέντες ἐξετελέσθησαν εἰς τὴν παρὰ τὸ «Γουδί» (σημερινὸν οἰκισμὸν Παπάγου) θέσιν.

Ἐκ τῶν ἐκτελέσεων τούτων ὁ διεθνὴς ἀντίκτυπος ὑπῆρξεν ἄμεσος καὶ σοβαρός, ὁ ἐσωτερικὸς ὅμως τοιοῦτος ἀπέβη κρίσιμος διὰ τὸν ὁμαλὸν πολιτικὸν βίον τῆς χώρας, μεγάλης διαρκείας καὶ ὀξύτητος. Κατὰ Φεβρουάριον 1929 ὁ Ἐλευθ. Βενιζέλος, καίτοι πανίσχυρος Πρωθυπουργός, ἐπιθυμῶν ν' ἀμβλύνῃ κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν ὀξύτητα καὶ νὰ μειώσῃ τοὺς ἐπικρεμαμένους κινδύνους, «ἐδήλωσεν ἐπισήμως ἐν ὀνόματι τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀπὸ συμφώνου μὲ τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως τοῦ 1922, ὅτι οἱ Ὑπουργοὶ ποὺ ἦσαν εἰς τὴν ἐξουσίαν κατὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν εἶχον ἐπιδείξει ἄμεμπτον διαγωγήν, ἔπραξαν ὅ,τι τοῖς ἦτο δυνατὸν πρὸς ἀποσόβησιν τῆς καταστροφῆς, καὶ ὅτι ἡ θανατικὴ ἐκέλεσις ἦτο πλάνη καταλογιστέα εἰς τὰς ἐπανασατικὰς περιστάσεις» (Κ. Ζαβιτσιάνου Τομ. Β. σελ. 178 — 179). Ἀνεφέρθημεν εἰς τὸ θλιβερὸν τοῦτο γεγονὸς ἵνα παραστήσωμεν τὸ δημιουργηθὲν χάσμα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐν τῷ πελάγει τοῦ ὁποίου πρόκει-

(3) Οἱ ὑπὸ ἀποστράτων ἀξιωματικῶν συλληφθέντες Γούναρης, Στράτος, Πρωτοπαπαδάκης καὶ Θεοτόκης ἐκρατήθησαν ἐπί τινας ἡμέρας εἰς τὸ κατάστημα τῆς Δ)νσεως Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν, ἔνθα τοὺς ἐπεσκέφθησαν τὴν ἐπομένην τῆς συλλήψεώς των οἱ γραμματεῖς τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀγγλικῆς Πρεσβείας, καὶ ὁ Ὀλλανδὸς Πρέσβυς (Χ. Βοξίκη σελ. 251—262).

ται νὰ ἐρευνηθῇ ἡ ἀπὸ πλευρᾶς Χωροφυλακῆς ἀστυνόμευσις καὶ ἡ ἐξελικτικὴ πορεία ἐν τῷ Σώματι τούτῳ, διότι, ὡς καὶ ἐνταῦθα θὰ διαπιστώσωμεν, δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ βελτίωσις τῶν συνθηκῶν ἀναπτύξεως καὶ ἐξελίξεως ἑνὸς Ἀστυνομικοῦ Σώματος, λαοῦ οὗτινος τὰς σάρκας κατέτρωγεν ἀέναος, βαθεία καὶ ἀκόρεστος ἐχθρότης καὶ διχόνοια, ὡς συνέβαινε μὲ τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν ἀπὸ τοῦ 1915 καὶ ἤδη ἐτίθεντο τὰ θεμέλια διὰ τὴν ὀξυτέραν συνέχισιν

Εἰς μίαν συνέχειαν ἀλληλοδιαδεχομένων ἐξάλλων ἐξάψεων ἡ Ἑλληνικὴ διοίκησις ἐνεφάνισε ρευστότητα εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς τομεῖς καὶ ἐπεκράτει μία ἐκ τῶν ἐνόντων συντήρησις μὲ ἀναλαμπὰς τινὰς ἐξάρσεων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀγαθότητα καὶ ἠθικότητα τῶν προθέσεων καὶ τὴν ἐθνικὴν ἀποφασιστικότητα.

Τὸ οἰκονομικὸν χάος, ἡ ἀσυνέτιστος πολιτειακὴ ἔρις, αἱ ἀδέσμευται μωροφιλοδοξίαι τῶν ὑποψηφίων δικτατόρων, οἵτινες ἐπὶ μίαν πενταετίαν, περίπου, ἐφεξῆς θὰ ἐναλλάσσωνται τὴν σκυτάλην τῆς ἀρχῆς, ἐν ὀνόματι τῆς «Ἐθνικῆς σωτηρίας», ὁ ἀτελεύτητος ὁρμαθὸς τῶν καταδιώξεων καὶ ἀποκαταστάσεων μετὰ τῶν ἀντεπαναστατικῶν ἐκδηλώσεων, ὁ ἀναπτυσσόμενος συνεχῶς, σχεδὸν ἀνενοχλήτως, λόγῳ ἀγνοίας τῶν ἀρχῶν, κομμουνισμός, ἰδιαιτέρως μεταξὺ τῶν δυστυχισμένων ὑπάρξεων τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου ἡ ἔλλειψις τῶν μέσων, λόγῳ τῶν συνεχῶν καὶ μακρῶν ἐπιστρατεύσεων, πρὸς συστηματικὴν καὶ ἀποδοτικὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς, ἀλλὰ καὶ ἡ μηδαμινότης τῆς ἀποδόσεως τῶν ἄλλων πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν, τὸ ἀνεπίλυτον τῶν ὑπαρχόντων ἀπὸ μακροῦ καὶ ἀναφανέντων ἤδη προβλημάτων, ἡ ἀναρχία, ἡ πληθυνθεῖσα ζωοκλοπή, τὸ ὀργανούμενον λαθρεμπόριον ναρκωτικῶν, ἡ ἐκ νέου καταρράκωσις τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας καὶ ἡ ἀναζωογονηθεῖσα ληστεία συνεπείᾳ φανατισμῶν, παραλογισμῶν καὶ δυσμενῶν προδιαθέσεων, ἡ συνέχισις διεθνῶν περιπετειῶν κ.λ.π. εἶχον φέρει τὴν χώραν κατὰ κρημνοὺς καὶ μόνον τὸ ψυχικὸν μεγαλεῖον καὶ τὸ πνευματικὸν δαιμόνιον τοῦ Ἕλληνος ἀνέκοψαν τὸ ἔθνος ἐκ τοῦ βαράθρου.

Ὁ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀντίκτυπος ἐπὶ τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς ὑπῆρξεν ζωηρότατος καὶ αἱ ἐπιπτώσεις βαρύταται. Ἡ ἐν τῇ Χωροφυλακῇ κακοδαιμονίᾳ καὶ ὁ ἐκ ταύτης ἐπὶ τῆς δημοσίας ἀσφαλείας τῆς ὑπαίθρου χώρας ἀντίκτυπος, ὑπὸ τὴν διαλυτικὴν πνοὴν τῶν κινημάτων, τῆς κυβερνητικῆς ἀσταθείας, τῆς συνήθους γενικῆς μεταπολεμικῆς ἀρρυθμίας καὶ τῶν διεθνῶν συνθηκῶν, συνετέλεσαν ὄχι μόνον εἰς τὴν ἄνδρωσιν τῆς ληστείας ἀλλὰ καὶ εἰς ἡρωοποίησιν ταύτης διὰ τῶν ἐλευθέρως πωλουμένων ἐν εἴδει ποιημάτων ληστρικῶν κατορθωμάτων, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἀναπτυχθείσης ἀδιαφορίας καὶ ἀβεβαιότητος παρὰ τοῖς ἁρμοδίοις· ὡς καὶ τῆς φοβίας παρὰ τῷ λαῷ.

ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

Περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ληστείας μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν θὰ πραγματευθῶμεν πολλάκις ἐν τοῖς ἑπομένοις. Ἐνταῦθα θὰ ἐπισημάνωμεν ἓν ἕτερον κοινωνικὸν πρόβλημα, ἐκ τῶν ἀναγομένων εἰς τὴν σφαῖραν καὶ τὴν ἁρμοδιότητα τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ὅπερ προϋπᾶρχον ἐν ἀσημάντῳ ἐπιπέδῳ προσέλαβεν ἀπειλητικὰς διαστάσεις, πρόκειται περὶ τῶν ἐκ τῆς τοξικομανίας καὶ τῆς χρήσεως τῶν ναρκωτικῶν ἐπιπτώσεων.

Ὅταν οἱ στρατοὶ ἐξέρχονται τῶν ὁρίων τοῦ ἐθνικοῦ των χώρου κατὰ τὴν ἐπι-

στροφὴν γίνονται φορεῖς συνηθειῶν, ἕξεων καὶ παθῶν τῶν λαῶν ἐκείνων μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐβίωσαν. Ἡ Κωνσταντινούπολις καὶ ἡ Σμύρνη ἀπετέλουν σοβαρὰ κέντρα ἐμπορίας τοξικῶν καὶ ναρκωτικῶν, πολλοὶ δὲ τῶν Ἑλλήνων στρατιωτῶν μετέφερον εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν ἀποκτηθεῖσαν ἐκεῖσε ἕξιν χρήσεως τοιούτων φαρμάκων, ὁ κύκλος τῶν ὁποίων ηὐρύνετο διὰ τῆς προσθήκης καὶ τῶν ἐκ τῶν προσφύγων εἰθισμένων. Ἔναντι τοῦ δεινοῦ τούτου ἡ ἄμυνα τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας ἦτο ἀνύπαρκτος, ὅταν δὲ ἤρξατο ὀργανουμένη εἶχε δημιουργηθῇ ἤδη ὁ στρατὸς τοῦ ὑποκόσμου καὶ ἡ «Τσίκα» μετὰ τῆς «πρέζας» εἶχον διεισδύσει, κατὰ μικρὸν μὲν πλὴν ὅμως ἀνησυχαστικὸν ποσοστὸν λόγω τῆς μορφῆς καὶ τῶν συνεπειῶν, εἰς ὅλα τὰ κοινωνικὰ στρώματα.

Ἐπὶ τῆς κατωτέρας καὶ εὐτελοῦς μορφῆς τὰ ἐκ τῆς χρήσεως τῶν οὐσιῶν τούτων ἀποτελέσματα τὰ συνήντων οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ἐν τῇ συνήθει των ὑπηρεσίᾳ, ἐν τῇ μορφῇ ὅμως τῆς καλλιεργείας, παρασκευῆς, ἐμπορίας καὶ εὐρυτέρας χρήσεως τὸ θέμα ἀπήτει πάντοτε σοβαρὰς προπαρασκευαστικὰς ἐνεργείας, συστηματικὰς μεθόδους, ὀργανωμένας ὑπηρεσίας καὶ ἐξειδικευμένα ὄργανα, ἡ ἔλλειψις τῶν ὁποίων προστιθεμένη εἰς τὴν ἔλλειψιν νόμων καὰ πολιτειακῆς συνειδήσεως καθίστα ἔτι μᾶλλον ἐπώδυνον τὴν περίπτωσιν.

Τοποθετοῦμεν ἐνταῦθα τὴν γενικὴν ἔρευναν τοῦ θέματος ὄχι διότι ἀνήκει εἰδικῶς εἰς τὴν ἀμέσως μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν περίοδον, ἀλλὰ διότι τὸ πρῶτον προεβλήθη ὡς πρόβλημα, τὰ ὅσα δὲ ἀναφέρονται ἀφορῶσι τὴν ἀπὸ 1923 μέχρι 1940 χρονικὴν περίοδον καὶ ἐν συνεχείᾳ τὴν ἀπὸ τοῦ 1950 καὶ ἐντεῦθεν.

Ἐν Ἑλλάδι γίνεται λόγος περὶ στατιστικῶν τινῶν τοξικομανῶν μόλις κατὰ τὸ 1932 (4), καθ' ἃς ποσοστὸν 50% ἐξ αὐτῶν ἐποιεῖτο χρῆσιν ἡρωΐνης, 45,7% χασισίου καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἄλλων τοιούτων οὐσιῶν καὶ φαρμάκων, προϊόντος ὅμως τοῦ χρόνου καὶ λόγω τῆς συνεχοῦς καταδιώξεως ὑπὸ τῶν ὀργάνων κυρίως τῆς Χωροφυλακῆς τῆς καλλιεργείας ἰνδικῆς κανάβεως τὰ ποσοστὰ ταῦτα μετεβλήθησαν εἰς βάρος τῶν χασισοποτῶν, ὥστε κατὰ τὸ 1936 οἱ ἡρωϊνομανεῖς ν' ἀνέλθωσιν εἰς 72% οἱ δὲ χασισοπόται νὰ κατέλθωσιν εἰς ποσοστὸν 26% (5). Κατὰ τὰ ἔτη 1935 — 1937 ἀπενεμήθησαν ἠθικαὶ ἀμοιβαὶ εἰς 328 ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς δι' ἀνακάλυψιν καὶ κατάσχεσιν διαφόρων ποσοτήτων χασισιοῦ ἀνὰ τὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην καὶ μετὰ τὸ ἔτος 1938 δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ὁ ἀγὼν κατὰ τῶν ναρκωτικῶν εἶχε στεφθῆ ὑπὸ ἰδιαιτέρας ἐπιτυχίας. Εἶχον ἐναπομείνει ἡρωϊνομανεῖς τινές, οἵτινες κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀνθέξωσι εἰς τὴν πεῖναν καὶ τὰς λοιπὰς κακουχίας καὶ ὑπέκυψαν. Λήξαντος τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος παρετηρήθη νέα ἄνθησις τοῦ λαθρεμπορίου ναρκωτικῶν ἀλλ' αἱ ὀργανωμέναι πλέον Ἀστυνομικαὶ ὑπηρεσίαι τῆς χώρας κατάγουν συνεχῆ καὶ καίρια πλήγματα κατὰ τῆς πλέον ἀντικοινωνικῆς τοιαύτης ἐκδηλώσεως. Ἡ ἱστορικὴ πορεία τοῦ θέματος ἐν Ἑλλάδι διῆλθεν ἐκ τῶν ἑξῆς σταδίων.

Μέχρι τοῦ 1920 ἡ ἰνδικὴ κάνναβις ἐκαλλιεργεῖτο ἐλευθέρως ἐν Ἑλλάδι καὶ ἰδίᾳ ἐν Ἀρκαδίᾳ, τὸ δὲ προϊὸν ἐξήγετο σχεδὸν ἀνεξελέγκτως εἰς Τουρκίαν καὶ ἄλλας χώρας τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἠμπόδιζεν καὶ τὴν σχεδὸν

---

(4) Κων. Γαρδίκα (Ἐγκληματολογία» τόμ. Α' σελ. 248 (ἔκδ. 1959).

(5) Κ. Γαρδίκα αὐτόθι σελ. 249 ἔνθα ἀναφέρεται ὅτι κατὰ πληροφορίας Κουτσομάρη οἱ ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ τοξικομανεῖς κατὰ τὸ ἔτος 1932 ἀνήρχοντο εἰς 2.000—3.000 ἄτομα.

ἐλευθέραν χρῆσιν τούτου ἐν Ἑλλάδι καὶ εἴδομεν ἀνωτέρω κατὰ ποῖον τρόπον περιέγραψε τὴν ὑφισταμένην κατὰ τὸ 1906 ἐν Πειραιεῖ κατάστασιν ὁ Σ. Μελᾶς (σελ. 830 — 832) καθ' ἣν ἐκυριάρχουν οἱ χασισοπόται ἐγκληματίαι καὶ διεφθείροντο διὰ τῆς χασισομέθης νέοι τῶν καλλιτέρων οἰκογενειῶν.

Τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος, μὴ δυνάμενον ν' ἀπαλλαγῇ τῆς ἀνατολίτικης νοοτροπίας του, ἵστατο σχεδὸν ἀδιάφορον καὶ μόλις διὰ τοῦ ἄρθρου 5 ν. 1681) 1919 «περὶ ἀλητείας καὶ ἐπαιτείας» ἐποιήσατο λόγον περὶ εἰδικῆς καταδιώξεως τῶν ρεπόντων εἰς τὴν τοξικομανίαν.

Διὰ τοῦ νόμου 2107) 1920 ἀπηγορεύθη καθ' ἅπαν τὸ κράτος ἡ καλλιέργεια τῆς ἰνδικῆς καννάβεως καὶ ὡρίσθη ὅτι ἀπὸ 1η Ἰουανουαρίου 1922 θ' ἀπηγορεύετο ἡ ἀγορά, πώλησις, κατοχή, μεταφορὰ καὶ πᾶσα ἄλλη δικαιοπραξία ἐπὶ ἰνδικῆς καννάβεως καὶ τῶν παραγώγων αὐτῆς, ὀλίγον ὅμως βραδύτερον διὰ τοῦ νόμου 3070 τῆς 24-3-1924 ἀνεστάλη μέχρι τῆς 1-1-1926 ἡ ἐφαρμογὴ τῆς διατάξεως ταύτης, τίς οἶδεν ἕνεκα ποίων χαμηλῶν ἐπιδιώξεων.

Σοβαρωτέρα κάπως μέριμνα, οὐχὶ ὅμως τελεσφόρος, ἤρξατο λαμβανομένη μετὰ τὴν ἀπὸ 19-2-1925 διεθνῆ σύμβασιν τῆς Γενεύης, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὁποίας ἡ Ἑλλὰς ἐξέδωκε τὸ ἀπὸ 14-10-1925 Ν.Δ. «περὶ Μονοπωλίου Ναρκωτικῶν φαρμάκων» τεθὲν ἐν ἰσχύει ἀπὸ 1-9-1926. Βεβαίως τὸ διάταγμα τοῦτο δὲν ἀντιμετώπιζε τὸ θέμα ὀρθῶς εἰμὴ μᾶλλον φορολογικῶς, ὁπωσδήποτε ὅμως ἔθεσε τὰς βάσεις ἑνὸς ἐλέγχου καὶ ποιᾶς τινὸς καταδιώξεως ἐπὶ τῆς καλλιεργείας τῆς ὑπνοφόρου μήκωνος καὶ τῆς διαθέσεως ἐν γένει τῶν ἐξ αὐτῆς προϊόντων, ἰδία τοῦ ὀπίου, διότι ὡς προαναφέρομεν παρετηρεῖτο μεγαλυτέρα καὶ εὐκολωτέρα ροπὴ πρὸς τὸ ὄπιον (οὗτινος παράγωγα ἡ μορφίνη, ἡ ἡρωΐνη, κ.λ.π.) καὶ ὑπῆρχε πλήρης καὶ ἐπὶ τούτου ἀσυδοσία.

Ἐν σχέσει μὲ τὴν καλλιέργειαν τῆς ἰνδικῆς καννάβεως καὶ τῆς κινήσεως τῶν προϊόντων αὐτῆς ἐπηκολούθησε τὸ ἀπὸ 8-7-1930 Διάταγμα, δι' οὗ ἐξηγγέλλοντο μέτρα κατὰ τῆς καλλιεργείας, ἐπεξεργασίας καὶ ἐμπορίας τοῦ χασισίου, πλὴν ὅμως ἡ Ἑλλὰς ἦτο πλημμυρισμένη εἰς τὸ χασὶς ἕνεκεν τῆς ἐγκληματικῆς συμπεριφορᾶς καὶ ἀδιαφορίας τῆς Πολιτείας, ἀρκεῖ ν' ἀναφέρωμεν ὅτι κατὰ τοὺς ἐπισήμους ὑπολογισμοὺς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν (6) εἰς χεῖρας τῶν παραγωγῶν λήγοντος τοῦ 1931 ἔδει νὰ εὑρίσκωνται αἱ ἀκόλουθοι ποσότητες χασισίου τιμώμεναι ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἀγορᾷ διὰ τῶν ἔναντι ἀναφερομένων ποσῶν.

27.000 ὀκάδες Α' ποιότητος 400—500 δρχ. κατ' ὀκᾶν.

23.000 ὀκάδες Β' ποιότητος 200—300 δρχ. κατ' ὀκᾶν καὶ

15.000 ὀκάδες Γ' ποιότητος 30—100 δρχ. κατ' ὀκᾶν.

Εὔληπτον τυγχάνει ποῖαι ποσότητες διέφευγον τῶν ἐπισήμων στατιστικῶν καὶ εἰς ποίας τιμὰς ἐπωλοῦντο αὗται, ὡς εὔληπτον τυγχάνει πόσον τὸ κράτος ὑπῆρξεν ἐγκληματικὸν ἂν σκεφθῇ κανεὶς ὅτι τὰ ἀντικείμενα ὀπίου, ἡρωΐνης, μορφίνης, χασισίου κ.λ.π. ἀπετέλουν ἀντικείμενον μόνον τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, τουτ' ἔστιν τῆς εἰσπράξεως φόρων.

Ἀληθὴς τοῦ θέματος τῶν ναρκωτικῶν ἀντιμετώπισις ἐγένετο μόλις διὰ τοῦ νόμου 5539 τῆς 15.6.1932 «περὶ μονοπωλίου τῶν ναρκωτικῶν φαρμάκων καὶ τοῦ

(6) Βλέπε περὶ ὅλων ἐκθέσεις περὶ κινήσεως μονοπωλιακῶν εἰδῶν Ἀγ. Παναγιωτοπούλου (ἐκδόσεις ἐθνικοῦ τυπογραφείου) ἀπὸ 1922 μέχρι 1935 καὶ ἐν προκειμένῳ ἔκθεσιν 1930—1931 σελ. 28.

ἐλέγχου αὐτῶν», δι' οὗ τὸ ὅλον θέμα ὑπήχθη εἰς τὴν ἁρμαδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς, κατηργήθησαν αἱ προγενέστεραι πρόχειροι διατάξεις καὶ ἐξεφράσθη ἡ σαφὴς καὶ ἀποφασιστικὴ θέλησις τοῦ νομοθέτου νὰ πλήξῃ τὴν ἐμπορίαν τῶν ναρκωτικῶν πρὸς χρῆσιν τῶν τοξικοναμῶν. Ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου αἱ ἀστυνομικαὶ ἀρχαὶ τῆς χώρας ἔλαβον τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσιν, ἐνῶ μέχρι τοῦδε κατεδίωκον τοὺς τοξικομανεῖς, ἤδη ἐστράφησαν ἀμείλικται κατὰ τῶν ἐμπορευομένων τὰς ἀνθρωπίνας ἀδυναμίας καὶ τὸ πάθος τῶν ταξικομανῶν καὶ ἔχουν ἐγγράψει ἔκτοτε λαμπρὰς νίκας κατὰ τοῦ ὀργανωμένου διεθνοῦς καὶ ἐσωτερικοῦ λαθρεμπορίου ναρκωτικῶν. Τὸ 1923 ὁ Νιρβάνας ἔγραφεν εἰς τὴν ἐφημερίδαν ΕΣΤΙΑ (φύλ. 16ης Σ)βρίου) : «ὑπέθετα ὅτι διὰ νὰ προμηθευθῇ κανεὶς ἕνα ὑφεκατόγραμμον μορφίνης, ἐχρειάζετο συνταγὴ Ἰατροῦ, μὲ ὑπογραφήν, ἡμερομηνίαν καὶ ὁδηγίαν τρόπου χρήσεως. Τί ἰδέα! Οἱ ἄνθρωποι ποὺ γνωρίζουν τὸν κόσμο πηγαίνουν κατ' εὐθείαν εἰς τὸ φαρμακεῖον, ὅπως πηγαίνουν εἰς τὸ μπακάλικο, καὶ παίρνουν διὰ μιᾶς 20 γραμμάρια», ἐνῶ σήμερον ὄντως διὰ τὴν προμήθειαν ἑνὸς ὑφεκατογράμμου ἀπαιτεῖται συνταγή, ὡς τὴν ἐφαντάζετο ὁ Νιρβάνας.

Κατὰ τὰ ἔτη 1925 — 1931, οἱ τοξικομανεῖς τῶν μεγάλων πόλεων ἐξετοπίζοντο εἰς ἐπαρχίας, ἀλλ' οἱ ἐλεύθεροι ἔμποροι, ὄχι μόνον καὶ ἐκεῖ τοὺς ἀνεύρισκον καὶ ἐπρομήθευον εἰς αὐτοὺς τὴν καταραμένην οὐσίαν, ἀλλ' ἀπέκτων καὶ νέους πελάτας καὶ εἰς τὰ μικρὰ μέρη, διὰ τῆς διαρκοῦς καὶ ἐντόνου προπαγάνδας τῶν ἐκτοπισμένων τοξικομανῶν, διότι οὕτω ἐδιώκοντο οἱ τοξικομανεῖς καὶ οὐχὶ οἱ ἔμποροι καὶ διότι τὸ κράτος, τόσον τότε, ὅσον καὶ σήμερον ἀκόμη, δὲν ἔχει τὴν εὐχέρειαν νὰ ὑποβάλῃ αὐτεπαγγέλτως εἰς θεραπείαν ἕναν τοξικομανῆ (7).

Παρουσιάσαμε μίαν σύντομον καὶ λίαν ἀμυδρὰν εἰκόνα ἑνὸς σπουδαιοτάτου τομέως, διὰ τὸν ὁποῖον ἡ Πολιτεία, μέσω τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἀείποτε ἐπροχειρολόγησε ἐν τῇ ὀργανώσει τῆς προλήψεως, καταστολῆς καὶ καταδιώξεως, ἐνῶ τὰ Σώματα Χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυνομίας Πόλεων, ὁσάκις τοῖς ἐπεδείχθη, ἔστω καὶ ὀλίγη κατανόησις, ἐπετέλεσαν θαύματα.

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΩΜΑΛΙΑ ΕΝ ΤΗ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ

Οἱ Γάλλοι τὸ 1870, ἐντὸς ὡρῶν συνῆλθον ἐκ τῆς ὑπὸ τῶν Πρώσσων ἥττης των καὶ ᾄδοντες τὴν Μασσαλιώτιδα, ὄχι μόνον τὰ ἀργύρια τῶν Πρώσσων εἰσέφερον, ἀλλὰ μετὰ φανατισμοῦ καὶ πείσματος ἐπεδόθησαν εἰς τὴν προετοιμασίαν διὰ τὴν ἀνταπόδοσιν. Ὑπῆρξε τὸ γεγονὸς ἐκεῖνο μία ἴσως μοναδικὴ ἄφθαστος ἔξαρσις.

Κατὰ κανόνα, μετὰ ἀπὸ κάθε πόλεμον, πάντοτε δὲ μετὰ μίαν ἐθνικὴν (πολεμικὴν) ἧτταν, ἐπέρχεται μία ἀρρυθμία καὶ ἀναπτύσσονται ὑλιστικαὶ τάσεις. Ἡ Ἑλλὰς δὲν εἶχεν ὑποστῇ μίαν ἧτταν, εἶχεν ὑποστῇ μίαν ἀνυπολόγιστον καταστροφὴν κα' ἐπὶ πλέον εἶχε ν' ἀντιμετωπίσῃ 1.500.000 ψυχῶν εὑρεθεισῶν ἄνευ στέγης, τροφῆς, ὕδατος, ἐνδυμασίας, θερμότητος καὶ πάσης περιθάλψεως. Παρὰ ταῦτα διάφοροι Συνταγματάρχαι ἔκρινον σκόπιμον τὴν παράτασιν ἢ καὶ ἐπίτασιν τῆς ἀναρχίας, ἐπιδιώκοντες τὸν σφετερισμὸν τῆς ἀρχῆς. Ἡ ἐπελθοῦσα τοὐτ' ἔστιν ἀρρυθμία ὑπῆρξεν πολὺ μείζων τῶν λογικῶν προβλέφεων καὶ ἔταξεν ἑαυτὴν πολὺ

(7) Βλ. Σπ. Παξινοῦ Ἔγκλημα — Κοινωνία — Ἀστυνομία σελ. 95 κ. ἑ., Ν. Ἀρχιμανδρίτου Ἐπιστημονικὴ καὶ Τεχνικὴ Ἀστυνομία.

ἔξω τοῦ κύκλου τοῦ ἐπιδειχθέντος ὑπὸ τοῦ λαοῦ ψυχικοῦ σθένους, ἀντοχῆς καὶ ἱκανότητος.

Ἐν μέσῳ τοιούτου κλίματος ἡ Χωροφυλακὴ ἔστη μετέωρος καὶ ἀναποφάσιστος, κυρίως ὅμως ὑπὸ τὸ κράτος μιᾶς ἀπεράντου ἀμφιβολίας, ὄχι μόνον πρὸς τὸ μέλλον, ἀλλὰ πρὸς τὴν αὔριον, καὶ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ κατὰ τὰ ἔτη 1923—1928, ὄχι μόνον πρὸς τὴν Χωροφυλακὴν 1906—1915 δὲν ὡμοίαζεν, ἀλλὰ εἶχεν ἀπωλέσει καὶ αὐτὴν τὴν ἀντίληψιν περὶ τῆς ἀποστολῆς καὶ δικαιοδοσίας της καὶ περιεπλανᾶτο μεταξὺ ἐπεξεργαζομένων νομοσχεδίων, τῆς ἀληθοῦς πραγματικότητος καὶ τῶν κοινωνικῶν ἀπαιτήσεων, ὑπὸ τὸ κράτος, συνεχῶν ἀπειλῶν περὶ μεγάλων ἢ μικρῶν ἐκκαθαρίσεων καὶ περὶ περιορισμοῦ ἐπεκτάσεως τῆς ἐδαφικῆς ἁρμοδιότητος κ.λ.π.

Τέλος αἱ ἐναλλασσόμεναι Κυβερνήσεις, ἐκτὸς τῶν ὀργανικῶν των ἀδυναμιῶν, ἐνεφάνισαν καὶ τήν, πρὸς γενναίας λύσεις, ἀτολμίαν ἢ ἔλλειψιν κατευθύνσεως καὶ οὕτω ἔλλειπον καὶ τὰ πρὸς ὑποστήριξιν καὶ ἀξιοποίησιν νομικὰ βάθρα, ὥστε νὰ ἐνθαρρύνεται πρὸς δραστηριότητα τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς. Ὁσάκις ἐδημιουργήθησαν ἔστω καὶ παροδικῶς προσωριναὶ προϋποθέσεις οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ἐπέδειξαν ἱκανότητας, θέλησιν καὶ ἀποφασιστικότητα.

Ἡ ὁμαλότης ἐν τῇ χώρᾳ, κλονισθεῖσα ἀπὸ τοῦ 1916, ἐβράδυνε νὰ ἐπανέλθῃ, ἡ ἀνωμαλία ὅμως ἐν τῷ Σώματι τῆς Χωροφυαλκῆς δὲν παρετάθη ἁπλῶς, ἀλλ᾽ ἀπολύτως συνυφασμένη μὲ τὸ περίφημον «ἀποτακτικὸν» καί, ἐπὶ πλέον, μὲ τὴν ἐπετηρίδαν, κατέστη καθεστὼς ἐπὶ μίαν δεκαπενταετίαν περίπου, ἐὰν δὲ εἰς τοῦτο προστεθῇ καὶ ὁ μετὰ τοῦ νέου Σώματος τῆς Ἀστυνομίας τῶν Πόλεων διαγκωνισμός, τὸ θέμα ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ εἶχεν δημιουργήσει τὸ νεώτερον ἀστυνομικὸν πρόβλημα ἐν Ἑλλάδι.

Ἀλλ᾽ ἂς παρακολουθήσωμεν τὰ γεγονότα χρονολογικῶς.

Μετὰ τὴν κατάρρευσιν ἤρξατο ὁ ὁρμαθὸς τῶν μεταβολῶν, τῶν ἀποτάξεων τῶν ἐκκαθαρίσεων, τῶν ἐπαναφορῶν, τῶν προαγωγῶν κ.λ.π.

Τὴν 14.9.1922 Διευθυντὴς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν ἀνέλαβεν ὁ ἐξ ἀποτάξεως ἀντ)ρχης Κοκκαλᾶς, ὅστις ἐξέδωκε προκήρυξιν πρὸς τοὺς κατοίκους προλέγουσαν: «Ἐπιταγῇ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἐπιβληθείσης ἐπαναστάσεως, ἀνελάβομεν τὴν διοίκησιν τῆς Ἀστυνομικῆς Δ)νσεως Ἀθηνῶν...», ὁ δὲ μέχρι τότε Δ)ντὴς Ν. Γάσπαρης, ἐτέθη εἰς τὴν «διάθεσιν» τοῦ Φρουραρχείου Ἀθηνῶν.

Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς ἀνέλαβε ὁ τέως Διευθυντὴς Ἀστυνομίας Σμύρνης ἀντ)ρχης Νικ. Νικηφοράκης.

Τὴν 16.9.1922 Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς ἀνέλαβεν ὁ Συντ)ρχης Λελούδας καὶ Διευθυντὴς Ἀστυνομίας ὁ Συντ)ρχης Παπαοικονόμου.

Ἐξεδόθη τὸ Ν.Δ. τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1922 «περὶ ἐπαναφορᾶς εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν Ἀξιωμτικῶν τῆς Χωροφυλακῆς» καὶ μετ᾽ ὀλίγας ἡμέρας ἐπηκολούθησε νέον γενικωτέρας μορφῆς τοιοῦτον, τὸ Ν.Δ. τῆς 13 Ὀκτωβρίου «περὶ ἐπαναφορᾶς εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν τῆς Χωροφυλακῆς Ἀξιωματικῶν, Ἀνθυπασπιστῶν καὶ Ὁπλιτῶν».

Ἐν τοῖς πρόσθεν ἐποιησάμεθα λόγον περὶ τοῦ Νόμου 2844)1922, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπιψήφισις εἶχε προκαλέσει τὴν παραίτησιν τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς Ν. Τρουπάκη, καὶ ἀνεπτύξαμεν ἐνίας τῶν διατάξεων τούτου. Ἤδη τὸ Ν.Δ. τῆς 30 Ὀκτω-

βρίου 1922 «περὶ συγκροτήσεως τριῶν συμβουλίων Ἀξιωματικῶν, περὶ συντάξεως πινάκων προαγωγῆς, στασιμότητος, διαθεσιμότητος κ.λ.π.» (8), ὑποχρεώνει ἡμᾶς νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν περιλάλητον νόμον 2844, οὗτινος διατάξεις τινὲς περιλαμβάνονται καὶ εἰς τὸν σήμερον ἰσχύοντα Ὀργανισμὸν Χωροφυλακῆς καὶ διὰ πρώτην φορὰν εἶχον θεσπισθῆ εἰς τοιαύτην κλίμακα.

Εἶχεν ὑπαγάγει τοὺς ἀνωτέρους Ἀξιωματικοὺς Χωροφλλακῆς εἰς τὴν ἰδιά-

Ἀπόστολος Παπαοικονόμου, Συνταγματάρχης Χωροφυλακῆς, Ἀρχηγὸς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὸ 1922

ζουσαν ποινικὴν δικαιοδοσίαν διὰ τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὰ κοινὰ ποινικὰ δικαστήρια ἀδικήματα.

Εἶχεν προβλέψει Ἀντιστράτηγον διὰ τὴν θέσιν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τρεῖς Ὑποστρατήγους διὰ τὰς ἀντιστοίχους ἐπιθεωρήσεις, ἐξισώσας τὸν μὲ Ἀρχηγὸν Χωροφυλακῆς πρὸς Δ) τὴν Σώματος Στρατοῦ τοὺς δὲ Ἀνωτέρους Διοικητὰς πρὸς Διοικητὰς Μεραρχίας.

Κατ' ἄρθρ. 13, οἱ ἀνώτεροι Διοικηταὶ ἤσκουν «τὴν ἀνωτέραν διοίκησιν ἐν ταῖς περιφερείαις τῶν Διοικήσεων, Ὑποδιοικήσεων, Τμημάτων καὶ Σταθμῶν Χωροφυλακῆς...». Προέβλεψε τὴν δυνατότητα συστάσεως καὶ λειτουργίας Σχολείου εὐρυτέρας μορφώσεως Ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς, ὅπερ οὐδέποτε ἐπραγματοποιήθη μέχρι σήμερον, καθ' ὅσον καὶ αὐτὸ τὸ ἀπὸ τοῦ 1956 λειτουργοῦν Σχολεῖον Μοιράρχων, ὀργανικῶς εἶναι ἀνεπαρκὲς καὶ μᾶλλον προχείρου μορφῆς.

Ἐν πάσει περιπτώσει, ἅπασαι αἱ πάγιαι διατάξεις τοῦ νόμου ὑπῆρξαν ὄχι μόνον καινοτόμοι καὶ σημαντικώτατα προοδευτικαί, ἀλλὰ καὶ ἐξόχως ἐνδεδειγμέναι καὶ ἀξιοποιητικαί, πλὴν ἐκείνων περὶ Διοικητικῆς Ἀστυνομίας.

---

(8) Φ.Ε.Κ. 271 τῆς 31-10-1922.

Ἐν τέλει, πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ λόγῳ τῶν πολλῶν ἐπαναφορῶν, ἀποκαταστάσεων καὶ μὴ ἐπαξίων προαγωγῶν πληθωρισμοῦ εἰς τὰς τάξεις τῶν Ἀξιωματικῶν, ἤτοι «πρὸς ἐξέλεγξιν τῆς διοικητικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐπαρκείας τῶν Ἀξιωματικῶν καὶ Ἀνθυπασπιστῶν τῆς Χωροφυλακῆς...», ὡς ἔλεγεν ὁ νόμος ἐν ἄρθρῳ 19, προεβλέφθη ἡ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς σύστασις ἐκκαθαριστικοῦ συμβουλίου.

Ἤδη ἡ ἐπανάστασις διὰ τοῦ προμνηοθέντος Ν.Δ. τῆς 30.10.1922, προέβη εἰς τὴν πρώτην ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἐκτροπήν, διότι δὲν εἶχε πρόθεσιν τὴν ἐξέλεγξιν τῆς διοικητικῆς ἱκανότητος, ἀλλὰ τὴν ἀνατροπὴν τῆς ἐπετηρίδος, λόγῳ τῶν ἀθρόων ἐπαναφορῶν καὶ ἀποκαταστάσεων.

Ὅτι εἶχεν δημιουργηθῆ ἀληθὴς πληθωρισμὸς εἰς τὰς τάξεις τῶν Ἀξιωματικῶν πανταχόθεν ὡμολογεῖτο καὶ ἅπαντες ἐζήτουν μίαν ἐκκαθάρισιν, τόσον διὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν ἀκαταλλήλων, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῶν φυσικῶς ἀναγκαιούντων στελεχῶν, πρώτη δὲ διὰ τοῦ ἀνωτέρω νόμου 2844 διετύπωσε ἡ Κυβέρνησις Γούναρη. Ἐκκαθάρισις ὅμως μὲ κομματικὰ κριτήρια καὶ ἐλατήρια καὶ πρὸς ἱκανοποίησιν ἰδιοτελῶν προσωπικῶν ἐπιδιώξεων, ὁδηγῆ πάντοτε εἰς ἀποτελμάτωσιν καὶ ὄλεθρον. Δυστυχῶς, τοιαύτην κομματικὴν ἐκκαθάρισιν ἐπρότεινον οἱ ἄν-

Ἀθανάσιος Π. Λελούδας. Συνταγματάρχης Χωροφυλακῆς. Ἀρχηγὸς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὸ 1922

θρωποι τῶν παρασκηνίων καὶ τὰ δημοσιογραφικὰ ὄργανα, τὰ πολιτικῶς πρὸς τὴν ἐπανάστασιν προσκείμενα καὶ ὅλοι οἱ προχειρολογοῦντες, ὀφείλομεν δὲ νὰ ἐξάρωμεν τοὺς ἀντικειμενικοὺς ἀγῶνας τοῦ μοναδικῶς εἰς τὰς τάξεις τοῦ Σώματος κυκλοφοροῦντος περιοδικοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ» (9), αἱ στῆλαι

(9) Περὶ τῆς διαδόσεως καὶ κυκλοφορίας τούτου ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς διὰ τῆς ἀπὸ 22-12-1922 ἐγκυκλίου Δ)γῆς του — Τεῦχος 70 τῆς 15-1-1923 — προέβη εἰς θερμὴν καὶ ἀναλυτικὴν σύστασιν.

τοῦ ὁποίου συνεχῶς καὶ λαύρως ἐπετίθεντο κατὰ τῶν κομματιζομένων καὶ ἐζήτει «τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν ἐξ ἀποστρατείας ἀνακληθέντων ὑπὸ τοῦ τέως καθεστῶτος, ὡς καὶ τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως Ἀξιωματικῶν» (10), ὡς καὶ τῶν ἀπαιδεύτων στοιχείων τοῦ Σώματος.

Περὶ τῆς δευτέρας κατηγορίας κατ' ἐπανάληψιν εἶχεν ἀσχοληθῆ, ἀπὸ τοῦ φύλλου ὅμως 71 τῆς 29.1.1923 καὶ ἐν συνεχείᾳ ὡμίλησεν ὠμῶς, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ διὰ τῶν ἀκολούθων: «...Ἡ ἀνάγκη δυστυχῶς, τῆς ἀμοιβῆς προσώπων, μὴ συγκεντρούντων τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα, ὑπῆρξε τὸ πρῶτον ἅλμα πρὸς τὴν καταστροφὴν τοῦ Σώματος (11). Ἄνθρωποι στερούμενοι ἱκανῶν γνώσεων, προβιβασθέντες, ἐπεφορτίσθησαν μὲ καθήκοντα ἀνώτερα τῶν πνευματικῶν των δυνάμεων, μὴ δυνάμενοι δὲ ν' ἀνταποκριθῶσιν πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις των καὶ ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ φάσμα τῆς τιμωρίας καὶ μόνον ἴσως τοῦτο, κατέφυγον εἰς τοὺς ὑφισταμένους των, συμβουλευόμενοι καὶ ἀναθέτοντες τὴν διεξαγωγὴν πάσης ὑπηρεσίας εἰς αὐτούς, ἐπικυροῦντες διὰ τῆς ὑπογραφῆς των, πᾶσαν ἀντικανονικότητα καὶ γοῦστο τούτων, οὕτω δὲ ἀφ' ἑνὸς μέν, ἀρνητικῶς, κατέστρεφον τὴν πειθαρχίαν τοῦ Σώματος, καθιστάμενοι ὑποχείριοι τῶν ὧν ἐνετάλησαν τὴν ἐποπτείαν, ἐνισχύοντες τὴν ἀνυποταξίαν καὶ περιφρόνησιν τούτων.......».

Ἐὰν ἐξαιρέσῃ κανεὶς τοὺς ἐκ τοῦ Σχολείου ἐξελθόντας κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη Ἀξιωματικούς, ὁ ὄγκος τῶν ὑπολοίπων Ἀξιωματικῶν ὑπῆρξε προϊὸν τῆς ἀμπώτιδος καὶ παλιρροίας τῆς ἀπὸ 8ετίας ἐκκρύθμου πολιτικῆς καταστάσεως καὶ ὡς ἐκ τούτου, ἐστερεῖτο κύρους πείρας καὶ γνώσεως, ἀλλὰ καὶ ζέσεως πρὸς ἐργασίαν. Μόνον ποσοστὸν 15% ἐκ τῶν Ἀξιωματικῶν προήρχετο ἐκ τοῦ Σχολείου, 10% ἐκ μονιμοποιήσεως ἐφέδρων καὶ 75% ἐκ τῆς προαγωγικῆς ἐξελίξεως, ἄνευ μεσολαβήσεως ἐκπαιδεύσεως τινός, ὁπλιτῶν (12).

Συνεστήθησαν τρία συμβούλια (ἀνωτάτων, ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων), σκοποῦντα τὴν σύνταξιν πινάκων α) προαγωγῶν (κατ' ἐκλογὴν ἢ κατ' ἀρχαιότητα), β) στασιμότητος, γ) διαθεσιμότητος ἢ ἀνακλήσεως ἐκ ταύτης, δ) θέσεως εἰς αὐτεπάγγελτον ἀποστρατείαν, ε) ἀνακλήσεως τῶν εἰς ἀποστρατείαν, ἀπόταξιν κ.λ.π. τελούντων ἀπὸ 14 Ἰουνίου 1917 μέχρι 15.9.1922, στ) ἐφαρμογῆς τοῦ περὶ καταστάσεως Ἀξιωματικῶν νόμου, ζ) ποινικῆς διώξεως, η) μονιμοποιήσεως ἐφέδρων καὶ θ) τῆς ὁριστικῆς σειρᾶς ἀρχαιότητος τῶν Ἀξιωματικῶν.

Διὰ τοῦ Ν.Δ. τούτου ἐρρίφθη ἱκανὴ ποσότης ἐλαίου εἰς τὴν πυράν (13).

---

(10) Φύλλον 64 τῆς 16-10-1922 σελ. 7.

(11) Ἀσφαλῶς ἡ περικοπὴ αὕτη ἀναφέρεται εἰς τὴν Χωροφυλακὴν τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης καὶ τὰς ἐν αὐτῇ προαγωγὰς καὶ τὰς ἐπακολουθησάσας πρὸς ἰσοφάρισιν τοιαύτας.

(12) Ν. Χ. Μαγγίνα σελ. 4.

(13) Τὰ συμβούλια συνεκροτήθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25338 ἀπὸ 30-11-1922 διαταγῆς Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν ὡς ἀκολούθως: Ὑποστρ. Βλαχόπουλος Νικ., Συν)ρχαι Πεζ. Κουρουσόπουλος Βασ., Φαληρέας Γρηγ., Πυρ. Μανέτας, Θεοδ., Μηχ. Πουλᾶκος, Κων. Ἐπιμ. Μάγκλαρης, Δ. Μεταγ. Μπασιάκος Εὐαγ. καὶ ἱππ. Μελᾶς Βασ., ἀντ)ρχαι Χωροφυλακῆς Πανταζῆς Σταμ., ἄλλων ὅπλων Μαμούρης Κων. καὶ Συρίχας Παν., Κατωτέρων: Ὑποστρ. Μαζαράκης Κων. ἀντ)ρχαι Κοιμήσης Μιλτ., Γυαλίστρας Στέφ., Λάγγουρας Ἀνδρ., Παπασωτηρίου Γ. Λυκοτόμαρος, χαρ. ταγ)ρχαι Γραβάνης Χαρ., Παπαδόπουλος Δημ., Δημακόπουλος Δημ., Κωστάντρος Μιχ. καὶ ἐκ τῆς Χωροφυλακῆς ὁ Ταγμ. Μερεντίτης Νικ. (Ἐπισ. Δελ. Ὑπηρ. Στρατ. 1922, σελ. 1632).

Αἱ διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω Διατάγματος ἐπεξετάθησαν καὶ ἐπὶ τῶν ἀνθ)στῶν διὰ τοῦ Ν.Δ τῆς 30 Νοεμβρίου 1923.

Δι' ἑτέρου Ν.Δ. τῆς 30 Νοεμβρίου 1922, «περὶ ἀνακλήσεως Ἀξιωματικῶν ἐξ ποτάξεως ἢ ἀποστρατείας λόγῳ Σωματικῆς ἀνικανότητος» συνεπληρώθη, ἔτι περαιτέρω, τὸ κακόν.

Ἐν συνεχείᾳ ἡ Κυβέρνησις Γονατᾶ διὰ τοῦ Ν.Δ. τῆς 26-11-1922 (14) παρηγκώνισε τὸν Νόμον τοῦτον, ἐπαναφερθεισῶν ἐν ἰσχύϊ τῶν διατάξεων νόμου 1370)18, ἵνα ἀποφύγῃ τὰς διὰ τὴν στρατολογίαν δαπάνας

Διὰ Β.Δ. τῆς 15-9-1922 εἰς τοὺς ἀπὸ 1-4-1922 φοιτῶντας 44 ὑποψηφίους ἀξιωματικοὺς Χωροφυλακῆς προσετέθησαν καὶ ἕτεροι 36 καὶ οὕτω ἐξηντλήθη ὁ πίναξ τῶν ἐπιτυχόντων, δι' ἑτέρου δὲ Δ)τος προήχθησαν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπομοιράρχου ἀναδρομικῶς ἀπὸ 30-12-1921 260 ἀνθ)σταὶ καὶ ταῦτα, καθ' ἣν στιγμὴν πρὸ τῆς καταρρεύσεως ἡ Χωροφυλακὴ ἐνεφάνιζεν πλεόνασμα χιλίων περίπου ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθ)στῶν. (15).

Ἤδη, σμικρυνθέντων τῶν ὁρίων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ὁ ἀριθμὸς τῶν στελεχῶν ἐσυνέχιζε τὸν πληθωρικὸν κατήφορον, τῆς πολιτείας παντελῶς ἀδιαφορούσης διὰ τὴν ποιότητα.

Οἱ ἠθικοὶ δεσμοὶ μεταξὺ ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν εἶχον διαρραγῆ. Ὅταν ὁ ἀνθ)ρχος μετὰ τὸ ἔτος 1912 ἐλάμβανε μηνιαίας ἀποδοχὰς 150 δρχ., ὁ ἐνωμοτάρχης ἐλάμβανεν 100, ἤδη ὁ ἀνθ)ρχος ἐλάμβανεν 800 δρχ. καὶ ὁ ἐνωμοτάρχης 300, ἡ μερὶς τροφῆς ἀξιωματικῶν ἀρκούντως ηὐξημένη ἐνῷ τῶν ὁπλιτῶν παρέμεινεν ἐξοργιστικῶς μικρά, καθ' ἣν στιγμὴν διὰ τοὺς ἄνδρας τοῦ νέου Σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων εἶχον ληφθῆ καὶ ἐλαμβάνοντο σοβαρά, οἰκονομικά, στεγαστικά, συνθηκῶν ὑπηρεσίας καὶ ἐργασίας, προσωπικῆς ἐλευθερίας, στολῆς κ.λ.π., μέτρα.

Ἡ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Σώματος πειθαρχία εἶχε μηδενισθῆ καὶ ἡ περὶ καθήκοντος ἀντίληψις εἶχε καταστραφῆ. Ἡ ἠθικὴ κατάπτωσις μεταξὺ τῶν ὁπλιτῶν εἶχε κορυφωθῆ. Ἀνὰ τὰς ὁδοὺς καὶ ρύμας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ἐκυκλοφόρουν Χωροφύλακες ρακένδυτοι, ἀκάθαρτοι, μὲ τὴν κόμην «ἀναπεπταμένην δίκην χαίτης, ἵππου», ἄνευ ἐξαρτήσεως καὶ κανονικῶν διακριτικῶν, μὲ τὸ πηλήκιον δίκην Ἀγροφύλακος κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας, ἀσχημονοῦντες καὶ ἀδιαφοροῦντες ἀναιδέστατα, συνοδεύοντες κατὰ τρόπον προκλητικὸν καὶ ἀξιοδάκρυτον κοινὰς γυναῖκας, ὄχι μόνον μὴ χαιρετῶντες ἀλλὰ παντελῶς καὶ μέχρι ὑβριστικότητος ἀδιαφοροῦντες καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην κατάστασιν ἣν δύνανται νὰ φαντασθῇ τις. Τοιαύτη κατάστασις ἐπεκράτησεν εἰς τοὺς ὁπλίτας τοῦ Σώματος τοὺς πρώτους μετὰ τὴν καταστροφὴν μῆνας. Ἀλλὰ καὶ τῶν ἀξιωματικῶν ἡ κατάστασις δὲν ἦτο ἡ ἐμπρέπουσα. Εἶδον τὸ φῶς ὑβριστικὰ τοῦ Σώματος τῶν ἀξιωματικῶν δημοσιεύματα καὶ τοιαῦτα ἀποκαλύπτοντα τὴν ἀγραμματοσύνην. Ἡ κατάστασις πανταχόθεν ἀποπνικτικὴ καὶ ἀπελπιστική.

Τὴν 6-12-1922 ἡ ἀρχηγία Χωροφυλακῆς ἀνετέθη εἰς τὸν συνταγματάρχην Πεζικοῦ Φλωριᾶν Δημοσθένην.

Οὗτος τὴν 14 Δεκεμβρίου 1922 ἀπηύθυνε τὴν ὑπ' ἀριθ. 2655)3 μακροσκελῆ — ἀλλὰ καὶ χαρακτηριστικὴν τῆς περιόδου — ἡμερησίαν διαταγὴν (16).

---

(14) Φ.Ε.Κ. 250 τῆς 30-11-1922.

(15) Δημ. Φλωριᾶς Παράρτημα Χ.7.

Ἀντιπαρερχόμενοι τήν, ἐν τῇ διαταγῇ του ταύτῃ, ἐμπαθῆ πολιτικολογίαν, τὴν ἀπρεπῆ καὶ ἀνεπίτρεπτον ἐξακόντισιν ἀπειλῶν, δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ θεωρήσωμεν ταύτην ὡς ἀξιόλογον πηγὴν διὰ τὰ λοιπὰ θέματα. Ἡ μελέτη τοῦ κειμένου τούτου ἑρμηνεύει πλήρως τὴν κατάστασιν τοῦ Σώματος κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην. Ὁ Φλωριᾶς διαπιστοῖ, ὑπόσχεται, ἀπειλεῖ ἄτομα ἀλλ' ἀπειλεῖ καὶ ὁλόκληρον τὸ Σῶμα. Δίδει συμβουλάς, χαράσσει ὑποθήκας καὶ προσδιορίζει τὴν ἀποστολὴν τῆς Χωροφυλακῆς πλησίον τοῦ λαοῦ, βάσει τῶν μικρῶν του περὶ Ἀστυνομίας γνώσεων.

Καθώρισεν, εἰδικώτερον, τὰ ἀπασχολοῦντα τὴν ἐποχὴν θέματα ὡς ἀκολούθως: καταδίωξις λιποτακτῶν καὶ ἀνυποτάκτων, καταδίωξις τῆς αἰσχροκερδείας — ἥτις εἶχεν ἀνυψώσει θρασείας κεφαλὰς παντοῦ —, ἐνίσχυσις τῶν πλουτοπαραγωγικῶν προσπαθειῶν, παρώτρυνσις τοῦ λαοῦ νὰ ἐπιδοθῇ εἰς ἐντατικὴν ἐργασίαν, καταπολέμησις μεταναστεύσεως, καταδίωξις τῆς διὰ δυναμίτιδος ἁλιείας, προστασία τῶν ζώων, προστασία ἐντομοφάγων πτηνῶν καὶ ἐφαρμογὴ τῶν κειμένων ἀστυνομικῶν διατάξεων. Ἐν συνεχείᾳ ἐπέλεγεν:

«Εἰς ταῦτα διαβλέπω σήμερον τὴν σπουδαιοτέραν ἀποστολὴν τῆς Χωροφυλακῆς. Εἰς τοῦτο δέ, ὡς καὶ εἰς πάντα τὰ σχετιζόμενα μὲ τὴν ἀσφάλειαν τῆς χώρας καὶ τὴν ἐσωτερικήν της τάξιν, θὰ κριθῇ ἡ Χωροφυλακὴ καὶ ὡς Σῶμα καὶ ὡς σύστημα. Ἂν ἐπιτύχῃ θὰ ἑδραιωθῇ ἐξυψουμένη. Ἂν ἀποτύχῃ θὰ καταρρεύσῃ καὶ θεωρουμένη ἄχρηστος θὰ διαλυθῇ. Τὸ Κράτος θὰ σκεφθῇ ἄλλως νὰ ρυθμίσῃ τὴν ἀσφάλειάν του...». Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτοἐρωτᾶται: εἰς τί θὰ συνίστατο ἡ ἀποστολὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ;

Δ)ντὴς τῶν Γραφείων τοῦ Ἀρχηγείου (ἐπιτελάρχης) ἐτοποθετήθη ὁ ἐξάδελφος τοῦ Φλωριᾶ ἀντισυνταγματάρχης Χωροφυλακῆς Πραντούνας Ξεν., ὄχι ὅσον ἀπήτουν αἱ περιστάσεις νουνεχής.

Ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1923 ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν Ἀθήναις Ἀστυνομικῶν Τμημάτων ἐδιπλασιάσθη.

Ἀπὸ 1-1-1923 δυνάμει Ν.Δ. ηὐξήθη τὸ ἡμερήσιον ἐπίδομα τροφῆς τῶν ὁπλιτῶν ὡς ἀκολούθως: Ἐνωμ. 9,60 Ὑπεν. 8,60 καὶ Χωροφύλακος 7,60, ὀλίγον δὲ βραδύτερον αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ὁπλιτῶν διεμορφώθησαν ὡς ἑξῆς: Μαθητὴς χωροφύλαξ δραχ. 400 μηνιαίως, ἐθελ. χωροφύλαξ δραχ. 700, Ὑπεν. 750 καὶ ἐνωμ. δραχ. 850, πρὸς δὲ καθωρίσθη ὅπως, κατ' ἔτος ὑπηρεσίας, χορηγεῖται προσαύξησις 20 δραχμῶν. Ἡ αὔξησις αὕτη τῶν ἀποδοχῶν ἀπετέλεσε πολὺ μικρὰν ἀνακούφισιν τόσον λόγῳ τῆς συνεχοῦς ἀνόδου τῶν τιμῶν ὅσον καὶ λόγῳ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς δραχμῆς.

Ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς οὐδὲν ἔθιγε περὶ κομμουνισμοῦ ἐν τῇ κατὰ τὰ λοιπὰ τόσον λεπτομερῆ Η.Δ., διότι ἀσφαλῶς οὐδὲν ἐγνώριζεν καὶ ὡς προείπομεν οὐδεὶς ἐγνώριζεν περὶ τούτου.

Λόγῳ τῆς καταστροφῆς, τῆς δυστυχίας καὶ τῆς ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν στρατοκρατίας, ὁ λαὸς οὐδεμίαν εὐχαρίστησιν ᾐσθάνετο ἐκ τῆς παρουσίας τῶν κρατικῶν ἀντιπροσώπων, κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς ὅμως ᾐσθάνετο ἔχθραν τὴν ὁποίαν ἐξεδήλωνε ποικιλοτρόπως καὶ κυρίως διὰ τῆς διακοπῆς τῆς πρὸς καταδίωξιν τῆς ληστείας συνεργα-

---

(16) Παράρτημα Χ.7 (ἐκ τοῦ βιβλίου Η.Δ. Σχολείου Χωροφυλακῆς) — Βλέπε ταύτην καὶ εἰς φυλ. 71 Ἐφημ. τῆς Χωροφυλακῆς.

σίας. Τὸ γεγονὸς τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὸ καταλογίσωμεν εἰς ἄλλον τινὰ παράγοντα παρὰ εἰς τὴν ποιότητα τῆς συνθέσεως καὶ ἐνεργείας τῆς Χωροφυλακῆς. Βεβαίως ἡ μόνιμος ἀφορμὴ τῶν κακῶν σχέσεων μεταξὺ μερίδος πολιτῶν καὶ Χωροφυλακῆς ὑπῆρχεν καὶ μάλιστα εἶχεν μεγαλυνθῆ τόσον ἡ ἀφορμὴ ὅσον καὶ ἡ μερὶς τῶν πολιτῶν, λόγῳ τῶν συνεχῶν καταδιώξεων διὰ πολιτικοὺς λόγους ἐπὶ μίαν 8ετίαν, λόγῳ τῆς δυσπιστίας καὶ τῆς διερευνήσεως τῆς πολιτικῆς θέσεως καὶ λόγῳ τῆς ἀκρίτου πρὸς αἰσχροκέρδειαν τάσεως.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δίκης τῶν «ἕξ» τὸ Κ.Κ.Ε. ἐξέδωκεν ἐγκύκλιον πρὸς τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἐπηρεαζομένας ὀργανώσεις καὶ ἑνώσεις, ὅπως λάβουν θέσιν διὰ τηλ)-των ὑπὲρ τῆς καταδίκης τῶν δικαζομένων.

Εἰς τὰ τηλ)τα ταῦτα, οἱ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἀποστολεις, συμπεριελάμβανον εἰς τοὺς καταδικαστέους καὶ τοὺς ἀξιωματικοὺς Χωροφυλακῆς τῆς ἐπαρχίας των. (17).

Ὁ Σταυρίδης παρέχει τήν, ἀδιάψευστον, πληροφορίαν ὅτι τὸν Νοέμβριον 1922 ἔφθασε μὲ ἐργατικὴν περιβολὴν καὶ ἐκυκλοφόρει εἰς τὸ κέντρον τῶν Ἀθηνῶν ὁ Ἀλεξάντερ Τσετούγιεφ, μέλος τῆς κεντρικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Κ.Ρ., ἔκτακτος ἀπεσταλμένος καὶ πληρεξούσιος Ὑπουργὸς τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως ἐν Βιέννῃ, πρὸς μελέτην τῆς καταστάσεως καὶ τῶν δυνατοτήτων τοῦ Κ.Κ.Ε., χωρὶς νὰ ἐνοχληθῆ παρ' οὐδενός. Ἀλλ' οὗτος δὲν ὑπῆρξεν οὔτε ὁ πρῶτος οὔτε ὁ τελευταῖος καὶ ὁ Σταυρίδης, προκειμένου περὶ τοῦ Βουλγάρου Τσένωφ, παραμείναντος εἰς Ἀθήνας ὁλόκληρον τὸ πρῶτον ἑξάμηνον 1923, ἐπιλέγει «Ἀπορῶ... πῶς ἐπὶ ἓξ μῆνας καὶ πλέον ἡ Ἀστυνομία ἔβλεπε νὰ μπαίνῃ καὶ νὰ βγαίνῃ ἕνας Βούλγαρος,... καὶ ποτὲ δὲν τὸν ἠρώτησε ποῖος εἶναι καὶ τί ζητεῖ ἐκεῖ...» (18).

Οἱ ἄνθρωποι, ὄντως, δὲν εἶχον ἀκόμη ἰδέαν καὶ ὄχι συνείδησιν τί εἶναι καὶ τί ἐπιφυλάσσει ὁ Κομμουνισμός, καὶ ὄχι μόνον οἱ ἄνθρωποι τῆς Χωροφυλακῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς Κυβερνήσεως, δεδομένου ὅτι οὐδὲν μέτρον ἐλαμβάνετο καὶ οὐδεμία ἀντίδρασις προεβλέπετο. Θὰ ἴδωμεν καὶ ἕτερα ἐκπληκτικώτερα κατωτέρω.

Ἐφ' ὅσον ἐφεξῆς ὁ Κομμουνισμὸς καὶ ὡς θεωρία, ἀλλὰ κυρίως ὡς ἐπιδίωξις καὶ ὄργανον ἐπιβουλῆς θέλει ἀπασχολήσει ἡμᾶς σοβαρῶς, κρίνομεν ἀπαραίτητον ὅπως καταχωρήσωμεν ἐνταῦθα μίαν μικρὰν περίληψιν τῆς ἐξελίξεως τῶν διατρεξάντων.

Κατὰ τὸ 1908 ἐνεφανίσθη ὁ ὑπὸ τὸν Πλάτωνα Δρακούλην Σοσιαλιστικὸς Ὅμιλος Βόλου, οὗτινος παραρτήματα ἱδρύθησαν καὶ εἰς Ἀθήνας, Πάτρας, Πειραιᾶ καὶ ἄλλας πόλεις τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὅλη δὲ κίνησις συνεδέθη μετὰ τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ σοσιαλιστικῆς Φεντερασιόν.

Ἡ σοσιαλιστικὴ Φεντερασιόν, παράρτημα τῆς Σοσιαλιστικῆς Διεθνοῦς, ἐτάχθη ἐναντίον τῶν Βαλκανικῶν πολέμων καὶ ἰδίᾳ ἐναντίον τῆς συμμετοχῆς εἰς τούτους τῆς Ἑλλάδος. Μέχρι τοῦ 1917 οἱ σοσιαλιστικοὶ ὅμιλοι καὶ τὰ δημοσιογραφικά των ὄργανα περιωρίζοντο εἰς τὴν ἀνάπτυξιν θεωριῶν, μετὰ τὴν ἔκρηξιν ὅμως τῆς κομμουνιστικῆς ἐν Ρωσσίᾳ Ἐπαναστάσεως ἤρξατο ἡ ὀργανωτικὴ δραστηριότης διὰ τοῦ συγκληθέντος ἐν Πειραιεῖ τὴν 17-11-1918 Α' ἱδρυτικοῦ Συνεδρίου, ὅτε καὶ ἱδρύθη τὸ Σοσιαλιστικὸν Ἐργατικὸν Κόμμα.

---

(17) Ἐλ. Σταυρίδη σελ. 103.

(18) Αὐτόθι σελ. 111—130 καὶ κατωτέρω ἰδία ἐν σελ. 143.

Τὴν 5-5-1919 τὸ καλούμενον «Ἐθνικὸ Συμβούλιο» τοῦ κόμματος τούτου, ἀπεφάσισε τὴν σύνδεσιν μετὰ τῶν ἐν Βαλκανικῇ ἐπαναστατικῶν κομμάτων.

Σοβαρὸς σταθμὸς διὰ τὴν χώραν ὑπῆρξεν τὸ συγκληθὲν τὴν 5ην Φεβρουαρίου ρίου 1920 Β΄ συνέδριον τοῦ κόμματος, ὑπὸ τοῦ ὁποίου μετωνομάσθη τὸ κόμμα εἰς Σοσιαλιστικὸν Ἐργατικὸν Κόμμα Ἑλλάδος καὶ ἀπεφασίσθη ἡ ὑπαγωγὴ τοῦ κόμματος τούτου εἰς τὴν ἀρτισύστατον Γ΄ Διεθνῆ. Ἀπο τῆς ἰδίας ἐποχῆς τὸ κόμμα τοῦτο ἠγόρασε τὴν ἐφημερίδα «Ριζοσπάστης» καὶ ἀπέστελλεν ὡς πρῶτον ἀντιπρόσωπόν του εἰς τὴν Γ΄ Διεθνῆ τὸν Δημ. Λιγδόπουλον. Ἀπὸ τοῦ 1920 ἔλαβον χώραν πλεῖσται ζυμώσεις εἰς τοὺς κόλπους τοῦ κόμματος, μέχρις ὅτου ὁ σκληρὸς κομμουνιστικὸς πυρὴν ἐπιβληθεὶς κατὰ τὸ ἐκτάκτως συγκληθὲν συνέδριον τοῦ Νοεμβρίου 1924, ἐξεδίωξε πάντα μὴ μονολιθικῶς εἰς τὴν Γ΄ Διεθνῆ πιστεύοντα καὶ μετωνόμασε τὸ κόμμα εἰς «Κομμουνιστικὸν Κόμμα Ἑλλάδος. —Ἑλληνικὸ Τμῆμα τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς». Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Παγκαλικῆς δικτατορίας ἐνεφανίσθη ἡ ὁμὰς Πουλιοπούλου - Μαξίμου (Λικβινταριστῶν), ἥτις ἀπεμονώθη ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τοῦ Γ΄ Συνεδρίου τοῦ κόμματος κατὰ τὸ 1927, καὶ ἔγραφεν ὁ «Ριζοσπάστης» (σελ. 23): «Ἔτσι τὸ κόμμα... ἀντρώνεται καὶ ἀτσαλώνεται καὶ σὰ γνήσιο τμῆμα τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς... Καὶ σὰ γνήσιο τμῆμα τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς τὸ κόμμα μας ὀφείλει νὰ ὁδηγήσῃ τὶς μᾶζες στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τῆς ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΣ μας πατρίδας».

Εἰς τὰς εἴκοσι τέσσαρας αὐτὰς λέξεις εὑρίσκονται ὅλοι οἱ οἰωνοὶ διὰ τὴν τότε καὶ μετέπειτα ἐποχήν, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀγῶνας, οἵτινες ἀνέμενον τὴν Χωροφυλακήν.

Ἀνεφέρθημεν δι' ὀλίγον εἰς τὸ ἐθνοκτόνον καὶ προδοτικὸν ἔργον τῶν Κομμουνιστῶν κατὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν καὶ χωρὶς νὰ σκοποῦμεν τὴν ἐπιμήκυνσιν τῆς παρούσης ἐκτροπῆς, ἀναφερόμεθα καὶ εἰς τὴν ἀντεθνικὴν θέσιν τοῦ Κ.Κ.Ε. διὰ τὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην, καθ' ἣν ἐδέχετο τὴν αὐτονόμησιν τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης, διότι διὰ τῆς ἀναληφθείσης τοιαύτης ὑποχρεώσεως οἱ Ἕλληνες κομμουνισταὶ καθίσταντο αὐτόχρημα ὄργανα τοῦ Πανσλαυισμοῦ, κατὰ συνέπειαν ὁ κύκλος τῶν καθηκόντων των καὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῶν ἀνδρῶν του, τόσον ἔναντι τοῦ Κ.Κ.Ε. ὅσον καὶ ἔναντι τῶν κατ' ἰδίαν μελῶν, ἠνοίγετο ἐπὶ ὁρίζοντος καλύπτοντος τὸ σύνολον τῶν θεμάτων ἐθνικῆς ἀσφαλείας ἀφ' ἑνὸς καὶ κοινωνικῆς προστασίας ἀφ' ἑτέρου.

Κατὰ τὸ θέρος 1923 ἐξεδηλώθη ἡ πρώτη γενικὴ Κομμουνιστικὴ ἐπιχείρησις ἐν Ἑλλάδι διὰ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς κηρυχθείσης Πανελλαδικῆς ἀπεργίας καὶ διὰ τῆς προκλήσεως τοῦ Κράτους εἰς βίαια μέτρα. Κατὰ τὴν ἀπεργίαν ταύτην ἔλαβεν χώραν σύγκρουσις Ἀστυνομίας, Στρατοῦ καὶ ἀπεργῶν εἰς Πασαλιμάνι, καθ' ἣν ἐφονεύθησαν ἕνδεκα ἀπεργοί. Νέα ἀφορμὴ κατακραυγῆς ἠγέρθη κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς, ἥτις ἐν τούτοις ἔδρασε καὶ ἐκινήθη ἐντολῇ τῆς ἐπαναστάσεως, ὅπως διαλύσῃ ὁπωσδήποτε τοὺς διαδηλωτάς.

Ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἀξιομνημόνευτον τυγχάνει ὅτι εἰς τὰς ἀναρχικὰς ταύτας ἐκδηλώσεις εἶχε διαπιστωθῆ καὶ ἡ συμμετοχή, εἰς τοὺς ἀπεργούς, ἀξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν. Ὁ στρατὸς εἶχεν ἐκτραπῆ τοῦ ὑπηρεσιακοῦ καθήκοντος καὶ ἠσχολεῖτο περισσότερον μὲ τὴν πολιτικήν, ἀλλὰ περὶ τούτου θὰ ἐπανέλθωμεν, διότι πολὺ τοῦτο ἐβάρυνε καὶ ἐπὶ τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὡς νὰ μὴ ἤρκουν ὅλα τ' ἄλλα, προσετέθη — ὡς εἰς κατάλληλον εὐκαιρίαν —

καὶ τὸ θέμα τοῦ ἡμερολογίου.

Διὰ Ν.Δ., δημοσιευθέντος τὴν 18-1-1923, εἰσήχθη τὸ Γρηγοριανὸν Ἡμερολόγιον ἀντὶ τοῦ ὑπολειπομένου κατὰ 13 ἡμέρας Ἰουλιανοῦ.

Τὸ ἡμερολόγιον τοῦτο, καίτοι υἱοθετήθη ὁμαλῶς καὶ παρὰ τῆς ἐκκλησίας (ἀπόφασις ἱερᾶς συνόδου 18-4-1923), προεκάλεσεν νέαν ἀφορμὴν δυσαρεσκειῶν καὶ ἀναταραχῶν.

Διὰ Β.Δ. τῆς 11-6-1923 ἀντικατεστάθη ἡ παράγραφος 11 τοῦ ἄρθρου 603 Κανονισμοῦ Χωροφυλακῆς καὶ ἀπενεμήθη εἰς τὸν Ἀρχηγὸν Χωροφυλακῆς πειθαρχικὴ δικαιοδοσία Διοικητοῦ Σώματος Στρατοῦ, δηλαδὴ ἐγένετο ἐναρμόνισις.

Τὴν 9ην πρωϊνὴν ὥραν τῆς 27 Αὐγούστου 1923 ὁ οὐρανὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ πάλιν ἐγέμισε νεφῶν, ἄγνωστοι ἐφόνευσαν — ἐπὶ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους — τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Ἰταλικῆς ἀντιπροσωπείας, παρὰ τῇ διεθνῇ ἐπιτροπῇ διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν Ἑλληνο - Ἀλβανικῶν συνόρων Στρατηγὸν Ντελλίνι καὶ τὰ 4 μέλη τῆς ἀκολουθίας του.

Ἡ Ἰταλία ἀπηύθυνεν ρηματικὴν διακοίνωσιν καί, ἐπειδὴ ἡ Ἑλλὰς δὲν ἀπεδέχθη τὸ σύνολον τῶν ἰταλικῶν ἀξιώσεων, ἰταλικὸς στόλος κατέλαβε τὴν Κέρκυραν μετὰ ἡμίωρον βομβαρδισμὸν τὴν 31-8-23.

Ἡ Χωροφυλακὴ ἐκινητοποιήθη προσφερθεῖσα νὰ διευκολύνῃ τὴν ὑπὸ Ἰάπωνα Συνταγματάρχην διορισθεῖσαν ἀνακριτικὴν ἐπὶ τοῦ φόνου Τελίνι κλπ. ἐπιτροπήν.

Ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς μεταβὰς ἐπὶ τόπου κατώρθωσε νὰ πείσῃ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς περὶ τῶν εἰλικρινῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐξευμένισιν τῆς κοινῆς γνώμης.

Χάρις εἰς τὴν συνδρομὴν τῆς Ε.Β.Χ. ὁ, παρὰ τῇ ἀνακριτικῇ ἐπιτροπῇ, ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος Δενδραμῆς, ἐπέτυχε τὴν ἐξέτασιν, ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, τοῦ ληστοφυγοδίκου Κώτσου Μέμου, ὅστις διεσκέδασε τὰ περὶ Ἑλληνικῆς ἐνοχῆς (19). Πρόκειται περὶ ἑνὸς συμβιβασμοῦ χάριν τοῦ ἔθνους.

Τέλος ἕτερον γεγονὸς ἀνεμόχλευσε τὰ ὕδατα τῆς ἐσωτερικῆς καταστάσεως, τὸ γεγονὸς τῆς ἐπαναστάσεως τῶν τριῶν Συνταγματαρχῶν. Εἶχον προκηρυχθῆ ἐκλογαὶ διὰ τὴν 2-12-1923 καὶ τὴν νύκταν τῆς 21—22-10-1923 οἱ Λεοναρδόπουλος καὶ Γαργαλίδης εἰς ἐκδήλωσιν δυσφορίας τῶν ἀξιωματικῶν κατὰ τῆς ἐπαναστατικῆς ἐπιτροπῆς ἐκήρυξαν ἀντεπανάστασιν.

Τὴν ἀντεπανάστασιν ταύτην κεχωρισμένως εἶχον προετοιμάσει δύο — ἄκρως ἀντίθετοι — πολιτικαὶ κατευθύνσεις, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς κοινῆς κατευθύνσεως, ἤτοι ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς εἶχεν ἐπιτύχει ἕναν σύνδεσμον καὶ ἕνα προγεφύρωμα εἰς τὰς τάξεις τῶν ἐπαναστατῶν, ἵνα ἐπικρατοῦντος τοῦ κινήματος τεθῇ οὗτος ἐπικεφαλῆς.

Ἡ μεγαλυτέρα μερὶς τῶν κατωτέρων ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἐπηρεάζετο ἐκ τοῦ ἀντιβενιζελισμοῦ καὶ εἶχεν αὐτὴ μυηθῆ εἰς τὸ κίνημα ὑπὸ προσκειμένων προσωπικῶς τῷ Ἰωάννῃ Μεταξᾷ ἀξιωματικῶν, ἰδίᾳ οἱ νέοι ἀξιωματικοί.

Ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς Συνταγματάρχης Φλωριᾶς, εὑρισκόμενος εἰς Πάτρας, συνελήφθη ὑπὸ τῶν ἀντεπαναστατῶν καὶ ἐκρατήθη μέχρι καταστολῆς τοῦ κινήματος (20).

---

(19) Γρηγ. Δάφνη σελ. 88.
(20) Δ. Βρατσάνου σελ. 291.

Εἰς τὰ μεγάλα ἀστικὰ κέντρα ἡ ἐνοχὴ καὶ ἡ μύησις εἰς τὸ κίνημα τῶν ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς μᾶλλον ἐπέτυχε νὰ τηρηθῇ μυστικὴ καὶ ἀνεκδήλωτος καὶ ὡς ἐκ τούτου αἱ ἐπακολουθήσασαι συλλήψεις, παραπομπαὶ εἰς δίκην, καταδίκαι, ἀποτάξεις κ.λ.π. δὲν συμπεριέλαβον ἅπαντας τοὺς μεμυημένους.

Παρ' ὅλα ταῦτα εἰς τὴν περιοχὴν ὡρισμένων Φρουρῶν συνελήφθη ἱκανὸς ἀριθμὸς ἀξιωαμτικῶν Χωροφυλακῆς.

Οὕτω ἐν τῇ περιοχῇ Δράμας συνελήφθησαν οἱ ἀνθ)ρχοι Εὐαγγελίδης καὶ Κούρτιος καὶ οἱ Ὑπομ)ρχοι Δικαῖος, Γαλούσης καὶ Κῖτσος κλπ. (21).

Παρὰ τὰ προφυλακτικὰ ὅμως μέτρα τῶν μεμυημένων εἶχεν ἀποκαλυφθῆ κατάλογος ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς μετ' ἐνδείξεως τοποθετήσεως ἑνὸς ἑκάστου ὑπὸ τοῦ Ι. Μεταξᾶ (22) καὶ οὕτω — τόσον βάσει τούτου ὅσον καὶ τῶν ἐνεργηθεισῶν ἀνακρίσεων — ἐπὶ 1284 ἀπομακρυθέντων ἐν ὅλῳ ἀξιωματικῶν συνεπείᾳ τοῦ κινήματος τούτου, οἱ 209 ἀνῆκον εἰς τὴν Χωροφυλακήν. (23)

Τὸ κίνημα ἔσχε καὶ ἔτι περαιτέρω ἐπιπτώσεις, ἐδίχασεν ἔτι περισσότερον τὸ Σῶμα τῶν ἀξιωματικῶν. Ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1923 εἶχε συσταθῆ στρατιωτικὸς σύνδεσμος ὅστις συνεχῶς παρενέβαινεν εἰς τὰ τῆς διακυβερνήσεως τῆς χώρας καὶ τελικῶς ἔθεσεν ὠμὸν ζήτημα ὅπως κηρυχθῇ ἔκπτωτος ἡ Βασιλικὴ Δυναστεία, ἄνευ διενεργείας Δημοψηφίσματος. Πρὸ τῆς στρατιωτικῆς ταύτης ἐνεργείας, ἡ Κυβέρνησις Καφαντάρη παρητήθη τὴν 8 Μαρτίου 1924, καὶ τὴν 12 Μαρτίου ἐσχηματίσθη μία ἑτερογενὴς Κυβέρνησις ὑπὸ τὸν Παπαναστασίου, ὅστις δὲν ἐβράδυνε νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι εἶχε καταστῆ αἰχμάλωτος τῶν στρατιωτικῶν. (24)

Εἰσηγήσει τοῦ Παπαναστασίου, ἡ Δ' Συντακτικὴ Συνέλευσις διὰ ψηφίσματος τῆς 25-3-1924 ἐκήρυξεν ἔκπτωτον τὴν Ἑλληνικὴν Δυναστείαν καὶ ἀνεκήρυξε τὴν ἀβασίλευτον (Προεδρικὴν) Δημοκρατίαν. Ἐπίσης ἐχορηγήθη ἀμνηστεία εἰς τοὺς μετασχόντας τοῦ κινήματος Γαργαλίδη. Τὴν 13-4-1924 διενεργήθη ἐπικυρωτικὸν Δημοψήφισμα, καθ' ὃ 69,95% τοῦ λαοῦ ἐψήφισεν ὑπὲρ τῆς ἀβασιλεύτου Δημοκρατίας.

Ἡ Κυβέρνησις Παπαναστασίου ἀνασχηματισθεῖσα τὴν 31 Μαρτίου 1924 συμπεριέλαβεν εἰς τὰ μέλη αὐτῆς καὶ τὸν Θεόδ. Πάγκαλον ὡς Ὑπουργὸν τοῦ, πρὸς τοῦτο, ἱδρυθέντος νέου Ὑπουργείου Ἐννόμου Τάξεως καὶ οὕτω ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Καποδίστρια, διὰ πρώτην φοράν, συνιστᾶτο ἐν Ἑλλάδι εἰδικὸν Ὑπουργεῖον Ἀστυνομίας, ὑπὸ τὸν ἐμφαντικώτερον κάπως τίτλον «Ἐννόμου Τάξεως».

Τὴν 1ην Μαΐου 1924 ἔλαβεν χώραν ἡ ὁρκωμοσία τῶν ὑπαλλήλων ἐν γένει καὶ τοῦ στρατοῦ εἰς τὸ νέον Πολίτευμα.

Ἡ Χωροφυλακή, ἥτις ἐπὶ ἐνενήκοντα ἔτη ἀπετέλεσε καὶ ἐθεώρει ἑαυτὴν ἰδιαίτερον τοῦ Βασιλέως Σῶμα, ὑπεχρεώθη σὺν τοῖς ἄλλοις, ν' ἀντικαταστήσῃ καὶ τὰ κομβία τῶν στολῶν της διὰ τοιούτων λείας ἐπιφανείας, ἀντὶ τῶν μέχρι τοῦδε μετὰ στέμματος τοιούτων, βάσει δὲ τοῦ Ν.Δ. τῆς 23ης Ἀπριλίου 1924 «περὶ τροποποιήσεως τῶν ἄρθρων 27 καὶ 64 τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1911 ἀναθεωρηθέντος Συντάγματος, ἔπαυσεν ἐφεξῆς νὰ ἀποκαλῆται Βασιλικὴ Χωροφυλακὴ ἢ Βασιλικὸν Σῶμα Χωρ)κῆς

(21) Βλέπε πληροφορίας τινὰς περὶ τῆς κινήσεως Ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς κατὰ τὰς συλλήψεις ἐν Δ. Βρατσάνου σελ. 293—295.

(22) Δ. Βρατσάνου σελ. 294.

(23) Γρηγ. Δάφνη σελ. 151—152.

(24) Γρηγ. Δάφνη σελ. 234.

καὶ ἐν γένει ἀπηγορεύθη ἡ χρῆσις παντὸς σήματος καὶ δηλωτικοῦ ἀναφερομένων εἰς καθεστὼς Βασιλευομένης Δημοκρατίας.

Τὴν 18-6-1924 ἐγένεο νέος μετασχηματισμὸς τῆς Κυβερνήσεως καθ' ὃν ὁ μὲν Πάγκαλος ἀνέλαβεν τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν, ὁ δὲ Ἰωσὴφ Κούνδουρος τὸ Ὑπουργεῖον Ἐννόμου Τάξεως.

Ὁ μετασχηματισμὸς ἐγένετο λόγῳ ἀποχωρήσεως τοῦ Γ. Κονδύλη, ὅστις ὡς δικαιολογίαν τῆς παραιτήσεώς του προέβαλεν τὴν ἀδυναμίαν του νὰ συνεργασθῇ μὲ «ἕναν Μπολσεβῖκον», ἐννοῶν τὸν Παπαναστασίου καὶ τοῦτο διότι ἐνῶ εἶχε διαπιστωθῆ κομμουνιστικὴ κίνησις ἐν τῷ στρατεύματι, ὁ Παπαναστασίου ἠρνεῖτο ὕπαρξιν Κομμουνισμοῦ. (25)

Ὑπὸ τοῦ Παγκάλου, ὡς Ὑπουργοῦ Ἐννόμου Τάξεως, κατετέθη καὶ ὑπεστηρίχθη εἰς τὴν ἐθνοσυνέλευσιν τὸ πλέον ἀνελεύθερον νομοθέτημα ἐν ὀνόματι τῆς Δημοκρατίας, τὸ περὶ κατοχυρώσεως τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος. Συζητουμένου τοῦ νομοθετήματος τούτου, κατὰ τὴν 25-5-1924, ὁ Ζαβιτσιάνος τὸ ἐπέκρινεν καὶ ἐπεσήμανεν ὡς μοναδικὸν κατὰ τοῦ πολιτεύματος κίνδυνον τὸν ἐκ τοῦ Κομμουνισμοῦ.

Ὁ Πρεσβευτὴς τῆς Μ. Βρεττανίας ἐξέρχεται τοῦ Μεγάρου εἰς ὃ εἶχεν ἐγκατασταθῆ ὁ Πρόεδρος τῆς ἀνακηρυχθείσης Δημοκρατίας. Ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς τηροῦν τὴν τάξιν ταὶ Ἀσφάλειαν.

Τὸ ἔτος 1924 ὑπῆρξεν τὸ ἔτος συνεχῶν ἐσωτερικῶν ταραχῶν, συνεπείᾳ ἀλλεπαλλήλων ἐργατικῶν ἀπεργιῶν, ἀρξαμένων ἀπὸ τῆς 1ης Μαΐου, καθ' ἃς κατ' ἐπανάληψιν ἐγένετο χρῆσις ἐνόπλου βίας ὑπὸ τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς Ἀστυνομίας.

Τὴν 17-7-1924 Στρατιῶται ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐπετέθησαν κατὰ τῶν τυπογραφείων καὶ τοῦ προσωπικοῦ ἀντιβενιζελικῶν ἐφημερίδων, ἐν συνεχείᾳ δὲ ὁ Πάγκαλος, καὶ πάλιν ἐν ὀνόματι τῆς Δημοκρατίας, ἵδρυσε τὰ περίφημα Δημοκρατικὰ Τάγματα.

Ἀνατραπείσης τῆς Κυβερνήσεως Παπαναστασίου τὴν 24-7-1924 Ὑπουργὸς ἐννόμου τάξεως ἀνέλαβεν ὁ ἴδιος, ὁ Πρωθυπουργός, ὁ Θεμ. Σοφούλης, ὅστις μετ' ὀλίγον συνεχώνευσεν τοῦτο εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν.

---

(25) Γρηγ. Δάφνη σελ. 250—251.

Ἡ Κυβέρνησις Σοφούλη παρητήθη τὴν 1ην Ὀκτωβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους καὶ τὴν 17 Ὀκτωβρίου ἐσχηματίσθη Κυβέρνησις Μιχαλακοπούλου — Κονδύλη.

Τὴν 10-9-1924 πανεργατικὴ καὶ τῶν Σιδηροδρομικῶν ἀπεργία.

Τὴν 19—20 Νοεμβρίου 1924 ἀπεκαλύφθη προετοιμαζόμενον κίνημα Λούφα—Ντερτιλῆ διὰ τῶν Δημοκρατικῶν Ταγμάτων, καὶ τὴν 10 Νοεμβρίου 1924 αἱ αἱματηραὶ σκηναὶ Καβάλας περὶ ὧν ὁ οἰκεῖος Νομάρχης ἀνέφερεν:

«Ὁ καπνέμπορος Γρηγοριάδης ἐπρόκειτο νὰ ἐξαγάγῃ καπνὰ μὴ ἀρωματικὰ τῶν ὁποίων ἐπιτρέπεται ἡ ἐξαγωγή. Κομμουνισταὶ καπνεργάται ἠπείλησαν νὰ ρίψουν τὰ καπνὰ εἰς τὴν θάλασσαν, Χωροφυλακὴ ὅμως καὶ στρατὸς ἐπεχείρησαν νὰ τοὺς διαλύσουν ἀλλ' οὗτοι ἐπετέθησαν διὰ ξύλων, ρεβόλβερ, δικάννων, καὶ δυναμίτιδος. Ὁ στρατὸς καὶ ἡ Χωροφυλακὴ ἀντεπυροβόλησαν εἰς τὸν ἀέρα. Διάρκεια συμπλοκῆς ἡμίσεια ὥρα. Ἐφονεύθη ὁ ἀνθ)ρχος Σκαλιδάκης Θ. καὶ μία γραία ἐργάτρια. Ἐτραυματίσθη ὁ ἀνθ)ρχος Σταματάκης Γ. σοβαρῶς, καὶ 15 χωροφύλακες καὶ στρατιῶται. Ἐργάται διήρπασαν πολλὰ δέματα καπνοῦ τὰ ὁποῖα διεσκόρπισαν ἀνὰ τὴν πόλιν». (26)

Εἰς τὸν ὑψούμενον εἰς θεὸν τῶν ἀλληλογρονθοκοπουμένων στυλοβατῶν τῆς Δημοκρατίας βωμόν, ἡ Χωροφυλακὴ ἔδωκε, κατὰ ταῦτα, τὸ αἷμα ἐκλεκτῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν της ἐντὸς τῆς πόλεως, ταυτοχρόνως ὅμως μαχομένη κατὰ τῆς κυριαρχούσης ἐν ὑπαίθρῳ, τῆς Βορείου Ἑλλάδος κυρίως, ληστείας, ἔδιδεν ἄλλο αἷμα.

Αἷμα, κόποι, μόχθοι, καὶ θυσίαι — ἀπὸ τοῦ 1923 μέχρι τοῦ 1928 — κατὰ τῆς ἀναρχίας, τῆς ὁποίας τροφοδότης ὑπῆρξεν ἡ ἐν ὀνόματι τῆς Δημοκρατίας ἀναρχία.

Εἴδομεν μίαν συνεχῆ διαδοχὴν Κυβερνήσεων, ἀλλὰ παρελείψαμεν τὴν ἔρευναν τῶν ἐντὸς τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς λαμβανόντων χώραν.

Ἡ δύναμις τοῦ σώματος διήρχετο κρίσιν ποικίλλης μορφῆς καὶ πρωτίστως ἀριθμητικήν.

Ἕνεκεν τῶν ἀναγκῶν καὶ τῆς λειψανδρίας, τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19319 ἀπὸ 30-9-1922 διαταγῆς του, ἐνετείλατο ὅπως μὴ προφυλακίζωνται οἱ αὐθορμήτως προσερχόμενοι λιποτάκται. (27) Πλήρης συνθηκολόγησις.

Ἡ διαταγὴ αὕτη ἴσχυσεν μέχρι τοῦ Ἀπριλίου 1923, ὅτε ἀνεκλήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 9223)4 ἀπὸ 18-4-1923 ὁμοίας. Ἀλλὰ πρὸς πληρεστέραν ἐνημέρωσιν καὶ παραστατικωτέραν τοῦ πράγματος παράστασιν, παραθέτομεν τὸν κατωτέρω πίνακα δυνάμεως, καταρτισθέντα βάσει τῶν ἐπισήμων ἀρχείων τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν.

Τὴν μέθοδον τῶν ἐφέδρων χωροφυλάκων ἀντικατέστησεν ἡ τοιαύτη τῶν ἄνευ θητείας καὶ τῶν κληρωτῶν, σφοδρῶς δὲ εἶχε διαταραχθῆ καὶ τὸ καθεστὼς τῶν Ὑπαξιωματικῶν.

Ἡ ἐν τῷ Σχολείῳ Χωροφυλακῆς ἐκπαίδευσις εἶχε μᾶλλον στρατιωτικοποιηθῆ. Κατὰ τὸ ἑβδομαδιαῖον πρόγραμμα ἐκπαιδεύσεως τῶν ὑποψηφίων ἀξιωματικῶν, οἱ ὑποψήφιοι οὗτοι ἐδιδάσκοντο 6 ὥρας ἀσκήσεις πεζικοῦ, τρεῖς ὥρας τοπογραφίαν, 2 ὥρας πυροβολικήν, 2 ὥρας ἱππολογίαν, 1 ὥραν ὀχυρωματικήν, 2 ὥρας Στρατιωτικοὺς Κανονισμούς, 4 ὥρας ξένας γλώσσας καὶ 3 ὥρας Σουηδικήν.

Ἐκ τῶν 41 ὡρῶν ἐναμέμεινον οὕτω μόνον 18 ὧραι ἑβδομαδιαίως, αἵτινες κατε-

---

(26) Γρηγ. Δάφνη σελ. 265 Βλ. Πρακτικὰ Βουλῆς ΙΙ καὶ 18 Νοεμβρίου 1924.

(27) Παράρτημα 8.9 (ἐκ τοῦ βιβλίου Η.Δ. Σχολείου Χωροφυλακῆς).

	Ἰούνιος 1921	31-12-21	31-7-22	30-10-22	30-6-23	31-12-23	30-6-24	31-12-24	30-6-25
Ὑποστράτηγοι	1	1	1	1	1	—	—	1	—
Συν)ρχαι	18	21	20	18	4	13	16	16	16
Ἀντ)ρχαι	34	35	34	44	20	19	28	28	30
Ταγματάρχαι	75	51	51	78	45	58	50	61	63
Μοίραρχοι	125	103	98	111	77	111	117	125	123
Ὑπομ)ρχοι	193	194	177	198	165	166	159	167	163
Ἀνθ)ρχοι	514	504	791	730	540	503	605	597	572
Ἀνθ)σταὶ	798	782	569	511	495	161	474	490	470
Ἐνωμ)ρχαι	1173	1270	1265	1020	1008	737	592	504	629
Ὑπεν)ρχαι	794	1146	1541	1427	1216	1078	279	335	523
Μόν. Χωρ)κες	8913	10194	10264	7174	6174	4999	3803	4150	3192
Μαθ Χωρ)κες	3533	2018	2712	1288	587	77	882	835	470
Ναυτοχωρ)κες	1168	1315	2928	811	1755	1096	—	—	—
Κληρωτοὶ Χωρ)κες	—	—	—	—	—	—	— 2958	1951	79
Ἔφεδροι Ὑπαξ)κοὶ	220	221	231	94	304	30			
Ἔφεδροι Χωρ)κες	3066	3186	3415	2047	3726	607	92	264	264
Ὁπλῖται Πεζικοῦ	68	399	399	—	—	—	—	—	—
Ἄνευ θητ. ὁπλῖται	—	—	—	—	—	—	2361	2455	4351
Ἔφιπποι ὁπλῖται	—	—	—	—	—	—	—	148	300
Σ ύ ν ο λ ον δυν.	17693	22440	24297	15552	16107	9655	12416	12127	11325

Οἱ ἀριθμοὶ ἀποκαλύπτουν ὅτι ἐκ τῆς, εἰς μονίμους Χωρ)κας, δυνάμεως τὴν 31-7-1922 ἐκ 10264 ἀνδρῶν τὴν 30-10-1921 ἐναπέμειναν μόνον 7.174, τὴν 30-6-23 κατῆλθον εἰς 6174 καὶ τὴν 31-12-23 εἰς 4999 ἵνα τὴν 30-6-1925 ἐγγίσουν τὰ ὅρια τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν περίοδον 1860. Ἐκ τοῦ πίνακος προκύπτουσιν ὀκτὼ κατηγορίαι Χωροφυλάκων.

νέμοντο εἰς διδασκαλίαν τῶν μαθημάτων Ποινικοῦ Νόμου, Ποινικῆς Δικονομίας, Στρατιωτικῶν Ποινικῶν Νόμων, Ἀστυνομικῆς Νομοθεσίας, Κανονισμοῦ Χωροφυλακῆς, Συνταγματικοῦ Δικαίου, Ἰατροδικαστικῆς κλπ.

Ἀλλὰ ποῖος θὰ ἐμερίμνα διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ Σώματος; Οἱ Ὑπουργοὶ ἐνηλλάσσοντο συχνῶς καὶ οἱ Ἀρχηγοὶ Χωροφυλακῆς λίαν συχνότατα. Ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου 1923 μέχρι Δεκεμβρίου 1924 ἐννέα φορὰς ἤλλαξεν τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς.

Τὸν Δεκέμβριον 1923 ἦτο ὁ Φλωριᾶς, τὸν Ἰανουάριον 1924 ὁ Λελούδας, τὸν Φεβρουάριον ὁ Πέτσας, τὸν Μάρτιον καὶ Ἀπρίλιον ὁ Παναγιωτόπουλος, τὸν Μάϊον πάλιν ὁ Πέτσας, τὸν Ἰούνιον ὁ Τζίκας, ἐν συνεχείᾳ ὁ Κλάδος, πάλιν ὁ Τζίκας καὶ τέλος ὁ Διαλέτης.

Τοιαύτη καὶ τοσαύτη ἐναλλαγὴ οὔτε εἰς ἀμφιέσεις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παρατηρηθῇ καὶ νὰ γίνῃ ἀνεκτὴ ἄνευ εἰρωνείας καὶ καγχασμῶν. Ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8980) 399 ἀπὸ 17-5-1924 διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου ἀποκομίζεται ἡ πλέον ἀποκαρδιωτικὴ εἰκὼν τῆς κρατούσης καταστάσεως καὶ νοοτροπίας τῶν ἀξιωματικῶν (χαρτοπαίγνια, ἐμπορικαὶ ἐπιχειρήσεις κ.λ.π.). Ἡ ζωὴ εἶχε προσλάβει μίαν ἰδιάζουσαν ὑλιστικὴν ἐφημερότητα καὶ ἀβεβαιότητα, αἱ δὲ ἐκδιδόμεναι διαταγαὶ — ὅσον ὀρθαὶ καὶ βάσιμοι καὶ ἂν ἦσαν — ἐγένοντο δεκταὶ μετὰ πολλῆς διστακτικότητος καὶ ἰδιαιτέρου σκεπτικισμοῦ, λόγῳ τῶν ἀκαταπαύστων διωγμῶν. Ταῦτα πάντα εἶχον διαλύσει πᾶσαν ἔννοιαν συναδελφικῆς ἀλληλεγγύης, εἶχον ὑπονομεύσει τὴν πειθαρχικότητα καὶ εἶχον προκαλέσει μίαν παθητικὴν ἀντίστασιν ἢ ἀδιαφορίαν.

Ὁ Θ. Πάγκαλος, ὡς Ὑπουργὸς ἐννόμου τάξεως, ἐξέδωκε τὴν ὑπ' ἀριθ. 1123) 42 ἀπὸ 29-5-1924 ἐγκύκλιον διαταγήν, χωρὶς ὅμως νὰ ἐπιτύχῃ νὰ προκαλέσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τὸ ἐνδιαφέρον (28).

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐννόμου Τάξεως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 898 ἀπὸ 22-5-24 διαταγῆς του παρετήρει ὅτι οὐδεμία τῶν ἐπιβαλλομένων ποινῶν παρήρχετο ἄνευ ὑποβολῆς αἰτήσεως παραπόνων ἐπ' αὐτῆς, πρᾶγμα ὅπερ ἡρμήνευε ὡς ἔλλειψιν ἐμπιστοσύνης τῶν κατωτέρων ἐπὶ τῆς ἀντικειμενικότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης τῶν ἀνωτέρων. Αὐτὰ ὑπῆρξαν τ' ἀποτελέσματα τοῦ κομματισμοῦ! (29)

Μία μεγάλη μερὶς ἀξιωματικῶν ἐν τῇ Πρωτευούσῃ ἐπραγματοποίησε σύσκεψιν μὲ θέμα τὴν κατάστασιν τοῦ Σώματος, ἐπιτροπὴ δὲ ἐκ τῶν ἀνθ) ρχων Μπόμπολα Χρ., Πετούνη Ἡρ., καὶ Γαρυφαλάκη Ἐμμ. παρουσιάσθη εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ — διερμηνεύουσα τὰς ἀνησυχίας τοῦ Σώματος — ἐξέθεσε τὰς γνώμας περὶ βελτιώσεως, ἐν ταὐτῷ ὅμως ἐξετράπη, μᾶλλον δικαίως, κατὰ τῆς ἀδρανείας ἢ τῆς συμπεριφορᾶς διαφόρων ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων συμπεριέλαβον καὶ τὸν τότε Διοικητὴν τῆς Σχολῆς.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, ἀντὶ νὰ ἐπιδιώξῃ διευκρίνισιν τῶν αἰτίων, — ἅτινα ἤγαγον τοὺς ἀξιωματικοὺς ἐνώπιόν του, — καὶ νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν δυνατὴν θεραπείαν, ἐτιμώρησεν τοὺ ςἀξιωματικοὺς τούτους (30, χωρὶς νὰ τοὺς ἀκούσῃ σοβαρῶς.

Ἔτι δηλωτικὴ τῆς ἐπικρατούσης καταστάσεως, ἰδία μεταξὺ τῶν Ὁπλιτῶν καὶ

---

(28) Παράρτημα Χ. 10 (ἐκ τοῦ βιβλίου Η.Δ. Σχολείου Χωροφυλακῆς).

(29) Η.Δ. Σχολείου 30-4-1924.

(30) Η.Δ. Σχολείου Χωροφυλακῆς Νοεμβρίου 1924.

τῆς πειθαρχικότητος τούτων, εἶναι ἡ ἀπὸ 26-2-1924 Η.Δ. τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς Ὑποστρατήγου Πέτσα Κωνσταντίνου. (31).

Κων)νος Πέτσας. Ἀντιστράτηγος. Διετέλεσεν ἀπὸ τοῦ 1924 μέχρι 1927 κατ ἐπανάληψιν Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς

Ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς, κατὰ πρωτάκουστον ἀρχήν, ἀπευθύνεται διὰ τὴν πειθαρχίαν πρὸς τὰ ἑκασταχοῦ Φρουραρχεῖα, πρᾶγμα ὅπερ διττῶς δέον νὰ ἑρμηνευθῇ, ἤτοι ὡς ἔλλειψις ἐμπιστοσύνης ἐπὶ τὸ ἐνδεδειγμένον τῶν ἀξιωματικῶν χωροφυλακῆς καὶ ὡς ἐμμονὴ ἐπὶ τῆς δικαιοδοσίας τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν καὶ βαθμούχων ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σώματος.

Τὸ θέμα τῶν σχέσεων Χωροφυλακῆς καὶ στρατιωτικῶν ἀρχῶν θὰ πραγματευθῶμεν βραδύτερον συγκεφαλαιωτικῶς. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν δι' ὅλα καὶ πάντοτε ἐχρησιμοποιεῖτο ὁ χωροφύλαξ, παρέμεινεν καὶ δυστυχῶς ἀκόμη καὶ σήμερον δὲν ἀντιμετωπίσθη ὁλοσχερῶς, μία χωριστὴ ἀρχὴ τῶν τῇδε κἀκεῖσε ἀποσπάσεων ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς. Οἱ Ὑπουργοί, οἱ τέως Ὑπουργοί, οἱ τέως Πρωθυπουργοί, οἱ Εἰσαγγελεῖς, οἱ Ταμίαι, οἱ Νομάρχαι, οἱ Δασάρχαι, οἱ μητροπολῖται, οἱ Βασιλικοὶ ἐπίτροποι στρατοδικείων καὶ οἱ Πρόεδροι αὐτῶν, καὶ πλεῖστοι ἄλλοι, ἐπετύγχανον τὴν παρ' αὐτοῖς ἀπόσπασιν χωροφυλάκων, ἀλλὰ καὶ ὑπαξιωματικῶν ἐνίοτε. Ὡς νὰ μὴ ἤρκει ἡ καχεκτική, ὡς ἀνωτέρω, ὁπλιτικὴ δύναμις, ἡ τοιαύτη διὰ τῶν ἀποσπάσεων τακτική, ἐμείωνεν ἔτι ἀπαγορευτικῶς ταύτην. Πολλάκις τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς προσεπάθησε ν' ἀντιδράσῃ, ἀλλ' ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀπέφυγε νὰ δώσῃ λύσιν, ἤδη ὅμως ὅτε ἡ δύναμις ἤγγιζε τὰ πλέον ἀπαράδεκτα κατώ-

(31) Παράρτημα Χ. 11 (ἐκ τῆς Η.Δ. Δ)νσεως Χωροφυλακῆς Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν τῆς 6-3-1924).

τερα ὅρια ἠναγκάσθη νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὰς παραστάσεις τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5658 ἀπὸ 29-10-1924 διαταγῆς διέταξε τὴν ἀνάκλησιν ἁπάντων τῶν ἀπεσπασμένων ὁπλιτῶν. Πόσας φορὰς ἐπανελήφθη τοῦτο ἔκτοτε!!

Ἀπερχομένου τοῦ 1924 κῦμα αἰτήσεων ἀπολύσεως κατέκλυζε τὰς ὑπηρεσίας καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι, αἱ αἰτήσεις αὗται ἦσαν καὶ εἶναι ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν, ἡ κατάστασις εἶχε φθάσει εἰς τὸ μὴ περαιτέρω, ὥστε ἠνάγκασε καὶ αὐτὸν τὸν σκληροτράχηλον στρατιώτην διοικητὴν τῆς σχολῆς, ἀντισυνταγματάρχην Χατζηϊωάννου, ὅπως διὰ τῆς Η.Δ. τῆς 15-1-1925 νὰ ζητήσῃ παρὰ τῶν ὑφισταμένων του νὰ ἐξαντλήσωσι πᾶσαν πειθὼ πρὸς ἀποτροπὴν τῆς συνεχίσεως ὑποβολῆς αἰτήσεων ἀπολύσεως. Πηγὴ τοῦ κακοῦ ἡ ἀφόρητος πενία.

Ἔναντι τῶν ἀθρόων ἀπολύσεων ἡ πρὸς κατάταξιν προσέλευσις ἦτο ἀνύπαρκτος, τόσον λόγῳ τῶν χαμηλῶν ἀποδοχῶν ὅσον καὶ λόγῳ τοῦ ὅτι οἱ ἀποφασίζοντες νὰ ἐκλέξωσι τοιοῦτον ἐπάγγελμα προετίμων τὸ Σῶμα τῆς Ἀστυνομίας τῶν Πόλεων καὶ λόγῳ τῶν διπλασίων ἀποδοχῶν ἀλλὰ καὶ λόγῳ τῆς πολυτελοῦς καὶ ἀνέτου ἔναντι τῆς χωροφυλακῆς διαβιώσεως, ἐμφανίσεως καὶ μελλοντικῆς προβλέψεως.

Ἡ μείωσις τῆς δυνάμεως εἶχε φθάσει εἰς τὸ ἀπροχώρητον καὶ ἠπείλει ὁλοσχερῆ διάλυσιν τοῦ Σώματος, δεδομένου ὅτι ἡ δύναμις εἶχε κατέλθει εἰς 3192 ὁπλίτας ἔναντι τῆς ἀπαιτουμένης 11.000 ἀνδρῶν.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν ἀπετάθη πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς Χωροφυλακῆς, διὰ μετατάξεως στρατιωτῶν, ἀλλ' ὁ ἐπίδοξος δικτάτωρ Γ. Κονδύλης, ὡς Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, ἐπιθυμῶν νὰ προλειάνῃ τὸ ἔδαφος διὰ τὴν δημιουργίαν τῶν ταγμάτων Κυνηγῶν, ἀπεποιήθη τοιαύτην ἐνίσχυσιν καὶ διέταξε καὶ τὰς διαφόρους στρατιωτικὰς ἀρχὰς ὅπως καὶ ἐπὶ τῶν νομίμων αἰτήσεων τῆς χωροφυλακῆς πρὸς ἐνίσχυσιν χάριν τῆς τάξεως ὦσιν φειδωλοὶ καὶ ἀποφασίζωσι κυριαρχικῶς (32).

Κατόπιν αὐτοῦ τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς κατέφυγεν εἰς τὴν μέθοδον τῶν Ἄνευ θητείας Χωροφυλάκων καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1538)2 ἀπὸ 28-2-25 διαταγῆς του συνέστησεν εἰς τὰς ὑπηρεσίας τὴν κατάταξιν ὅσων ἠδύναντο ν' ἀνεύρωσιν ὡς Α. Θ. Χωροφυλάκων. (33).

Κατὰ συνταχθέντα ὑπὸ τοῦ τμήματος Μητρώου Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς τὴν Ἄνοιξιν 1924 πίνακα ἡ σοβαρῶς ὑπολειπομένη δύναμις τῆς Χωροφυλακῆς ἀπετελεῖτο ἐκ τῶν ἑξῆς 17 κατηγοριῶν ὁπλιτῶν, ὧν δὲν καταφαίνεται ἡ περίπτωσις ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος.

α) Ἐθελοντῶν ἐπὶ τριετῆ θητεία, β) Ἐφέδρων ἐκ Μ. Ἀσίας κλάσεως 1922, γ) Ὁμογενῶν ἐκ Μ. Ἀσίας διανυόντων θητείαν καὶ προϋπηρετησάντων εἰς τὴν Χωροφυλακὴν κατὰ τὰς διατάξεις Ν.Δ. 2-11-1922, δ) Ἐξ ὁμογενῶν ἐκ Μ. Ἀσίας διανυόντων θητείαν μὴ προϋπηρετησάντων εἰς Χωροφυλακήν, ε) Ἐθελοντῶν ἐπὶ ἐνιαυσίῳ θητείᾳ ἡλικίας 21—32 ἐτῶν (Μικρασιᾶται, Πόντιοι, Θρᾶκες καὶ Κωνσταντινοπολῖται) συμφώνως τῷ Ν.Δ. 14-12-1922, στ) ἐκ προϋπηρετησάντων καὶ ἐπανακαταταγέντων κλάσεων 1911 — 1913 ἐπὶ ἐνιαυσίῳ ὑποχρεώσει καὶ κλάσεων 1915—1916 ἐπὶ τριετῆ ὑποχρεώσει, ζ) Ἐξ ἐπανακαταταγέντων ἐπὶ ἐνιαυσίῳ ὑπο-

---

(32) Παράρτημα Χ. 12 (ἐκ τοῦ βιβλίου Η.Δ. Σχολείου Χωροφυλακῆς).

(33) Βλ. ἄρθρ. 7 Ν. 2455)1920 καὶ ἄρθρ. 7 Ν.Δ. 26-12-1923.

χρεώσει κλάσεων 1910—1918, η) ἐκ μεταταγέντων στρατιωτῶν καὶ δεκανέων ἐπὶ διετῆ ὑποχρεώσει κλάσεων 1920—1921 συμφώνως τῷ Ν.Δ. 14-12-1922, θ) ἐκ προϋπηρετησάντων εἰς τὸν στρατὸν δεκανέων καὶ στρατιωτῶν ἐπὶ ἐνιαυσίῳ θητεία, ι) ἐξ ἀνηκόντων εἰς κλάσεις 1922—1923 οἵτινες εἶχον καταταγῆ εἰς Σμύρνην συνεπείᾳ διαταγῶν τῆς Ἁρμοστείας ἢ τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς ἐπὶ ἐνιαυσίῳ θητείᾳ μετατραπείση εἰς 2ετῆ ὑποχρέωσιν βάσει ὑπ' ἀριθ. 10441) 5 δ) γῆς Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς, ια) ἐξ ἐπαναφερθέντων τῇ αἰτήσει των δυνάμει Ν.Δ. 30-9-1922, ιβ) ἐκ μεταφερθέντων ἐκ πεζικοῦ εἰς Χωροφυλακὴν ἀνηκόντων εἰς κλάσεις 1921, 1922 καὶ 1923, ἐξ ὧν οἱ μὲν ἔφεδροι ἐπὶ τριετῆ θητείᾳ οἱ δὲ κληρωτοὶ ἐπὶ τῇ ὑποχρεώσει παρατάσεως τῆς θητείας των ἐπὶ διετίαν, ιγ) ἐκ μεταφερθέντων ἐκ τοῦ πεζικοῦ εἰς Χωροφυλακὴν ἐπὶ διετῆ θητεία κλάσεων 1922—1923, ιδ) ἐκ καταγομένων ἐκ Μ. ,Ασίας μαθητῶν χωροφυλάκων κλάσεως 1924 ἐπὶ ἐνιαυσίῳ ὑποχρεώσει, ιε) ἐκ καταγομένων ἐκ παλαιᾶς Ἑλλάδος μαθητῶν χωροφυλάκων κλάσεως 1924 ἐπὶ τριετῆ ὑποχρεώσει, ιστ) ἐκ προϋπηρετησάντων εἰς στρατὸν ἢ χωροφυλακὴν ἐπὶ 8μήνῳ ὑποχρεώσει συμφώνως τῷ νόμῳ 3053 καὶ ιζ) ἐκ τῶν βάσει τῷ ἀπὸ 19-4-1924 Ν.Δ. κατατασσομένων ἐπὶ ἑξαμήνῳ θητεία ἄνευ θητείας Χωροφυλάκων. Μετὰ τὸ σύνολον τῶν ἀνωτέρω ποικιλιῶν ἡ ἐκ τοῦ πίνακος διαπιστουμένη κατὰ τὴν 30-6-1925 κατάστασις, διαμορφωθεῖσα διὰ τῶν συνεχῶν μεταμορφώσεων, καθ' ἣν οἱ Ἄνευ Θητείας Χωροφύλακες ὑπερεπλεόναζον τῶν κάπως κανονικοτέρας προελεύσεως τοιούτων κατὰ 1150, ἀποτελεῖ τὴν πλέον ἀπαγοητευτικὴν τῆς καταστάσεως εἰκόνα.

Τὸ κατάντημα τοῦ Σώματος εἶχεν ἀποβῆ οἰκτρὸν καὶ ἡ ἀστυνόμευσις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ χαλεπή. Οὐδὲν ἀγαθὸν ἠδύνατο νὰ προέλθῃ ἐκ τῆς τοιαύτης καταστάσεως, τουναντίον μάλιστα τοσαύτην κακοδαιμονίαν τὸ Σῶμα καὶ ἡ Χώρα — ἀπὸ πλευρᾶς ἀσυνομεύσεως ἐν προκειμένῳ — εἰς πολὺ ὀλίγας περιπτώσεις εἶχον ἀντιμετωπίσει.

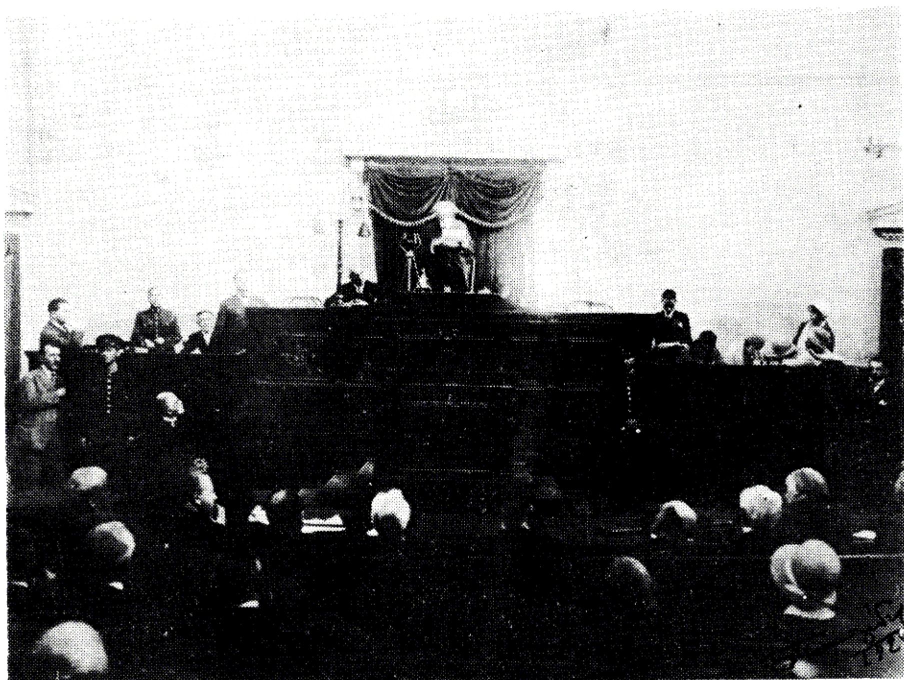
Ἡ περίοδος τῶν ἐτῶν 1924—1928 ὑπῆρξεν ἐκ τῶν κρισιμωτέρων διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ Σώματος, διότι ὁ πρωταρχικὸς λόγος τῆς συστάσεώς του, ὁ τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας, εἶχεν ἐπανέλθει εἰς κατάστασιν ἄκρως τεταμένην καὶ ἐπικίνδυνον χωρὶς τοῦτο νὰ δύναται νὰ προσφέρῃ σωστικὰς ὑπηρεσίας, ἐπανδρούμενον δὲ συνεχῶς δι' ἄνευ θητείας χωροφυλάκων εἶχε καταστῆ ἐν ταυτῷ καὶ ἀκατάλληλον διὰ τὰ καθήκοντα τῆς ἀστυνομίας εἴτε εἰς μεγάλας εἴτε εἰς μικρὰς πόλεις.

Διὰ τοῦ Διατάγματος τῆς 31-1-1924 (Φ.Ε.Κ. 25 τῆς 6.2.1924) ἡ δύναμις τοῦ Σώματος εἶχεν καθορισθῆ εἰς 1000 ἐνωμ. πεζούς, 52 ἐνωμοτάρχας ἐφίππους, 1300 πεζοὺς ὑπενωμοτάρχας καὶ 104 ἐφίππους, εἰς 8.500 ἐθελοντὰς χωροφύλακας πεζοὺς καὶ 700 ἐφίππους καὶ 3.000 κληρωτοὺς χωροφύλακας, ἐνῷ ὡς βλέπομεν, ἐν τῷ πίνακι μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς καὶ ἡμίσεος ἔτους ὑπῆρχον μόλις 3.192 μόνιμοι χωροφύλακες καὶ 4.351 ἄνευ θητείας, ἤτοι δὲν ἤρκει ἡ ποιοτικὴ μηδαμινότης ὑπῆρχε καὶ ἡ ἀριθμητικὴ κατὰ τὸ ἥμισυ ὑστέρησις. Ἔλλειπεν ἐκ τῆς καθορισθείσης δυνάμεως χωροφυλάκων τὸ ἥμισυ περίπου!!

Εἰς τὴν στολὴν ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ χωροφύλακος, τὴν στολὴν ὁμοιάζουσαν πρὸς

---

(34) Ν. Χ. ΜΑΓΓΙΝΑ ἐν σελίδι 11 γράφει «νὰ ἴδῃς ὁπλίτην τῆς Χωροφυλακῆς ὑπηρετοῦντα εἰς ἀπόσπασμα τῆς ὑπαίθρου καὶ νὰ τὸν ἐκλάβῃς ὡς τὸν Σκαρτσώραν. Ἀρκεῖ μόνον αὐτοῦ ἡ θέα διὰ νὰ ἔχῃς ἰδέαν τῆς ἐννοίας τοῦ ἀποτροπαίου».

'Η χωροφυλακὴ πανταχοῦ παροῦσα ὡς ἀπαραίτητος παράγων. Κατὰ τὸ 1924 συνῆλθε ἐν 'Αθήναις, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ 'Αλ. Παπαναστασίου, τὸ πρῶτον παγκόσμιον συνέδριον Εἰρήνης. Εἰς τὸ βάθος ἀριστερὰ διακρίνεται ὁ φρούραρχος τῆς ἐσωτερικῆς φρουρᾶς τῆς Βουλῆς ἀξιωματικὸς τῆς χωρ)κῆς.

'Αξ)κοὶ τῆς Δ)νσεως 'Αστυν. Θεσσαλονίκης κατὰ τὸν 'Ιούλιον 1929.

ράκος, διέκρινέ τις ποικιλίαν χρωματισμῶν καὶ σχημάτων.

Γενικῶς ἓν σοβαρὸν ποσοστὸν ἀξιωματικῶν τῆς χωροφυλακῆς ἦτο τελείως ἀκατάλληλον, οἱ δὲ ὁπλῖται εἶχον καταντήσει ἓν σύνολον «παρανόμως ὁπλοφορούντων ἀτόμων» ἄνευ γνώσεως προορισμοῦ καὶ θέσεως ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ ἄνευ πολιτειακῆς τινὸς φροντίδος.

Τὸ συνονθύλευμα προελεύσεως τῶν ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς, ἀλλὰ καὶ ἡ κατὰ πλάτος, βάθος καὶ μῆκος ἀνομοιογένεια τῶν ἀξιωματικῶν ἀπετέλουν μίαν δύναμιν ἀπὸ τὴν ὁποίαν σὺν τοῖς ἄλλοις ἔλλειπον ἡ θέλησις, ἡ πίστις, ὁ φανατισμὸς καὶ πρὸ πάντων τὸ ἐνδιαφέρον, λόγῳ τῆς ἐκ μέρους των διαπιστουμένης ἀστόργου πρὸς τὴν Χωροφυλακὴν συμπεριφορᾶς τῆς Πολιτείας.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, κατὰ προσήκοντα λόγον, ἔχομεν διαλάβει ἐν τοῖς πρόσθεν, ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα θὰ πράξωμεν τοῦτο, διότι μετὰ τὴν σύστασιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων ἐδημιουργήθησαν νέα κριτήρια καὶ νέαι ἀντιλήψεις.

Ἡ ὑπὸ τὸν Μπόμπολαν ἐπιτροπὴ ἐτιμωρήθη παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν διότι τὸν ὄχλησεν εἰς τὰς τετριμένας πολιτικὰς του σκέψεις. Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ἀνθ) στὴς Χωροφυλακῆς ἐλάμβανε 1750 δραχμὰς μηνιαίως, ὁ ἀστυφύλαξ ἐλάμβανε 1.740 ἐκτὸς τοῦ ἡμερησίου ἐπιδόματος δυνάμει τοῦ νόμου 3344. Εἶχε σκεφθῆ καὶ τοὺς ὁπλίτας τῆς χωροφυλακῆς ἡ Πολιτεία καὶ διὰ τοῦ Ν.Δ. τῆς 26-12-1923 ἐνέσπειρε τὸν φθόνον μεταξὺ τῶν διαφόρων κατηγοριῶν, καθωρίσασα τὰς ἀκολούθους ἀποδοχὰς πείνης καὶ ἀπομακρύνσεως ἐκ τῆς προσελεύσεως πρὸς τὴν χωροφυλακὴν παντὸς ἐχεφρονοῦντος.

Μαθητὴς Χωροφύλαξ	Δρχ .	150	Δρχ.	8,33
Κληρωτὸς Χωροφύλαξ	Δρχ.	150	Δρχ.	8,33
,Εθελοντὴς Χωροφύλαξ	Δρχ.	200	Δρχ.	16,66
Ὑπενωμοτάρχης	Δρχ.	250	Δρχ.	16,66
Ἐνωμοτάρχης	Δρχ.	300	Δρχ.	18,33

Τουτ' ἔστιν ὁ καλλίτερον ἀμοιβόμενος Χωροφύλαξ δὲν συνεκέντρωνε 25 δρχ. ἡμερησίως.

Ἐνῶ οἱ ὁπλῖται τῆς Χωροφυλακῆς ἀπετέλουν μωσαϊκὸν ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἀπόχρωσιν, τὸ σχῆμα ραφῆς καὶ ἐν γένει τὸν τύπον τῆς στολῆς, ἔτι δὲ ἦσαν καὶ ρακένδυτοι ἀπὸ πλευρᾶς στολῆς καὶ ὑποδήσεως καὶ ἐβασανίζοντο ἀκόμη διὰ τοῦ συρομένου ξίφους καὶ διὰ τοῦ εἰς τὰ στρατιωτικὰ Φρουραρχεῖα διασυρμοῦ των, ἔβλεπον τὸν ἀστυφύλακα μὲ ὡραίαν στολὴν καὶ ἀποτελοῦντα ἀντικείμενον περιποιήσεως καὶ ὑποστηρίξεως παρ' ἁπάντων.

Ἡ βαθμιαίως ἐπεκτεινομένη Ἀστυνομίων Πόλεων ἐφρόντιζε, πολὺ καλῶς, καὶ ἐγκαθίστατο εἰς ὑγιεινά, κεντρικὰ καὶ ἐμφανίσημα οἰκήματα, εἰς ἃ διετίθετο σύγχρονος κλινοστρωμνή, ἄνεσις εἰς τὸν ὕπνο, ἐνῶ αὐτοὶ ἐστρατωνίζοντο εἰς τρώγλας καὶ ἐστεροῦντο καὶ αὐτῶν τῶν κλινοσανίδων καὶ τῶν ἔστω ἐντομοβριθῶν ἀχυροστρωμάτων. (35).

Ἡ ἔφιππος Χωροφυλακή, καταστραφεῖσα κατὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστρο-

---

(35) Ν. Χ. Μαγγίνα σελ. 11 κ.ε.

φην, μόλις τὰ τέλη 1924 ἤρξατο ἐπανασυνιστωμένη.

Ὁ τότε Πρωθυπουργὸς Μιχαλακόπουλος, κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς 11-11-1924, καὶ ἐξ ἀφορμῆς τῶν αἱματηρῶν γεγονότων Καβάλας, ἐνεφάνισεν τὴν Κυβέρνησιν ἑτοίμην καὶ ἀποφασισμένην νὰ ἐνισχύσῃ τὰς δυνάμεις ἀσφαλείας, ἐντοπίζων δὲ τὸ θέμα περὶ τὴν ἔφιππον Χωροφυλακήν, ἀνεμνήσθη τῆς Ὑπουργίας του ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν, ὑπὸ Πρωθυπουργὸν τὸν Θ. Σοφούλην.

Ἐκ τῆς ἀναμνήσεώς του ταύτης ἀνέφερεν ὅτι, ζητηθείσης παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν πιστώσεως 20.000.000 δραχμῶν πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς Χωροφυλακῆς, οὗτος εἶχεν ἀπαντήσει ὅτι θὰ ἐξεύρισκεν ποσὸν 60.000.000 δραχμῶν, ἐὰν θὰ κατηρτίζετο ἔφιππος Χωροφυλακή, ἐδικαιολόγησε δὲ τὴν τοιαύτην ἄποψιν καὶ προσφορὰν αὐτοῦ διὰ τῆς φράσεως «Δὲν ὑπάρχει στενωτέρα πολτικὴ ἀπὸ τοῦ νὰ νομίζῃ κανεὶς ὅτι κάνει οἰκονομίας προκειμένου περὶ τῆς δημοσίας ἀσφαλείας». Θαυμάσιοι λόγοι καὶ σωτήριοι ἀντιλήψεις ἀλλ' οὐδέποτε ἴσχυσαν ἐν τῇ πράξει καὶ οὐδέποτε ἀπετέλεσαν ἀντικείμενον ἐφαρμογῆς ἑνὸς σοβαροῦ προγράμματος.

Ἡ ὑγιὴς μερὶς τῶν Ἀξιωματικῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνῆκον οἱ ἐκ τῶν Σχολῶν προερχόμενοι, ὡς καὶ οἱ διαθέτοντες εὐρυτέραν βάσιν, ἔπραττεν πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο ἵνα ἐπανεύρῃ τὸ Σῶμα τὴν ὁδὸν τῶν πεπρωμένων του, ἀλλ' ἡ γενικὴ ἐν τῷ Κράτει ἀναρχία καὶ κακοδαιμονία κατέστρεφον συχνῶς τὰς προσπαθείας ταύτας.

Ἡ μεταπολεμικὴ ψύχωσις καὶ τὸ ἐκ τῆς ἐθνικῆς συμφορᾶς πλέγμα δὲν ἠδυνήθησαν ὅμως ν' ἀφανίσωσι τελείως τὰς παλαιὰς ὡραίας ἰδέας περὶ Χωροφυλακῆς, ὧν μνήμονες καὶ μῦσται οἱ ὑγιῶς σκεπτόμενοι ὑπὸ τοὺς Ἀναθούλην, Ζῆρον κ.λ.π. Ἀξιωματικοὶ ὑπερημύνοντο τούτων ἐν παντί.

Λήγοντος τοῦ 1924 ἐπηνέχθησαν διάφοροι τροποποιήσεις εἰς τὴν στολὴν τῶν Ἀξιωματικῶν τοῦ στρατεύματος, μεταξὺ δὲ τούτων ὑπῆρξεν καὶ ἡ καθιέρωσις τῆς φλογοφόρου ροιᾶς δι' ἅπαντας τοὺς μαχίμους Ἀξιωματικούς. Διὰ τοὺς Ἀξιωματικοὺς τῆς Χωροφυλακῆς καθιερώθη ὡς διακριτικὸν ἓν ἀκατανόητον καὶ ἄσχετον σύμπλεγμα, τουτέστιν δὲν ἀνεγνωρίζετο ἡ μαχιμότης τῶν Ἀξιωματικῶν τοῦ Σώματος, ὅπερ ἄλλοτε εἶχεν χαρακτηρισθῇ ὡς πρῶτον ὅπλον τοῦ Στρατοῦ.

Τὸ θέμα προεκάλεσε τὰς ἐντόνους παραστάσεις καὶ διαμαρτυρίας τῶν Ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς μὲ ἀποτέλεσμα νὰ καθιερωθῇ καὶ διὰ τοὺς Ἀξιωματικοὺς τῆς Χωροφυλακῆς ὡς διακριτικὸν ἡ φλογοφόρος ροιά ,ἀλλὰ εἰς ὀρθίαν (κάθετον πρὸς τὴν γῆν) θέσιν, χρώματος λευκοῦ καὶ ἀναρριπιζομένη (36).

---

(36) Κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα ἐχρησιμοποιεῖτο εἶδος χειρομβοβίδος σχήματος Ροιᾶς (κ. Ροϊδιοῦ), ἥτις ἐν τῇ μεταγενεστέρα Στρατιωτικῇ ὁρολογία ἀπεκλήθη χειροβοῦξιον. Ἕνεκεν τοῦ σχήματος τούτου ἀπεκλήθη μεταφορικῶς GRENADE ἤτοι Ροιὰ (Ροΐδι), οἱ δὲ ἐπιλεγόμενοι διὰ τὴν ρίψιν στρατιῶται. (GRENADIERS) Γρεναδιέροι. Τοιοῦτοι ἐπίλεκτοι στρατιῶται ἦσαν ἀρχικῶς κατανεμημένοι εἰς ὅλους τοὺς Λόχους Πεζικοῦ, μετέπειτα ὅμως ἀπετέλεσαν ἰδίους Λόχους καὶ ἴδιον ἐπίλεκτον Σῶμα (CORPS D' ELITE) τῶν Γρεναδιέρων.

Τιμῆς ἕνεκεν εἶχε καθιερωθῆ ὅπως, οἱ ἐπίλεκτοι ἐκεῖνοι πολεμισταὶ φέρουν κεντημένην ἐπὶ τοῦ χιτῶνος τὴν φλογοφόρον Ροιάν. Οἱ ἄνδρες τῆς Γαλλικῆς Χωροφυλακῆς, ἀείποτε ἐπίλεκτοι θεωρούμενοι, ἔσχον τὸ προβάδισμα ἐν τῇ χρήσει τοῦ διακριτικοῦ τούτου καὶ ἔκτοτε ἀποτελεῖ ἓν ἐκ τῶν βασικῶν διακριτικῶν ὄχι μόνον τῆς στολῆς, ἀλλὰ καὶ τῶν περὶ τούτων πραγματειῶν. (Βλέπε ENCTCLOPEDIE NATIONALE DA LA POLICE A. Ροσσὲ 1955).

Διὰ τοῦ προσαρτηθέντος εἰς τὸ Β.Δ. τῆς 26 Φεβρουαρίου — 10 Μαρτίου 1833 «Περὶ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Εἴδομεν ἐν τοῖς πρόσθεν ὅτι ἀπὸ τοῦ 1917 ἀνυπότακτοι καὶ λιποτάκται εἶχον ἀποτελέσει τὴν ζύμην τῶν ληστοσυμμοριῶν, ἃς κατὰ τελεσφόρον μᾶλλον τρόπον εἶχεν ἀντιμετωπίσει ἡ Χωροφυλακὴ μέχρι τοῦ 1921. Ἀπὸ τοῦ 1921 καὶ ἰδίᾳ μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν ἡ ὕπαιθρος χώρα κατεκλύσθη καὶ αὖθις ὑπὸ ποικίλης ποιότητος καὶ μορφῆς φυγοδίκων κακοποιῶν, οἵτινες συμπήξαντες συμμορίας, ὡσεὶ νὰ ἐπρόκειτο περὶ ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐκυριάρχησαν καὶ ἐδημιούργησαν μίαν ἀπὸ τὰς ἀπαισιωτέρας μνήμης σελίδας τῆς ληστοκρατίας ἐν Ἑλλάδι, διαρκέσασαν ἐπὶ μίαν 8ετίαν περίπου.

Ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1922 ἤρξατο διασαλευομένη ἡ δημοσία Ἀσφάλεια τόσον ἐν τῇ ὑπαίθρῳ ὑπὸ τῶν ληστῶν, ὅσον καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν ὑπὸ τῶν κακοποιῶν, ὁ δὲ ἡμερήσιος καὶ περιοδικὸς Τύπος ἐζήτει ἀπὸ τὴν ἐπανάστασιν νὰ πληγῇ ἡ ἀναρχία, συχνῶς δὲ ἐπετίθετο κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς.

Τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς, ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ ὡς ἀνωτέρω μνημονευομένῃ Η.Δ. τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς διαλαμβανομένων, διὰ τῶν ὑπ' ἀριθμ. 1293)1 ἀπὸ 28-3-1923 καὶ 1293)2 ἀπὸ 26-4-1923 διαταγῶν του διεμήνυσε τὰς σοβαρὰς ἀνησυχίας τῆς χώρας ἐκ τῆς ἐπιδεινουμένης καθ' ἑκάστην δημοσίας ἀσφαλείας ἐν τῇ ὑπαίθρῳ καὶ προσεπάθει νὰ προκαλέσῃ τοὺς ἄνδρας εἰς μείζονας προσπαθείας. Εἰς τὴν Πελοπόννησον ὁμάδες λιποτακτῶν καὶ ἀνυποτάκτων κατέκλυζον τὴν ὕπαιθρον καὶ ἡ Κυβέρνησις, ἔχουσα εἰδικοὺς λόγους ν' ἀνησυχῇ καὶ ἐκ τῆς πολιτικῆς στάσεως τῶν Πελοποννησίων, συνεκρότησε πολυάριθμα Μεταβατικὰ ἀποσπάσματα ὑπὸ ἀνώτερον συντονιστὴν καὶ ἐπόπτην (ἀρχικῶς τὸν ἀντ)ρχην Καρύδην) (37). Ἐκεῖ ὅμως ἔνθα ἡ δημοσία ἀσφάλεια εἶχε τεθῆ ὑπὸ σοβαρὰν ἀμφισβήτησιν ἦσαν αἱ περιοχαὶ τῆς Ἠπείρου, Δυτικῆς Μακεδονίας καὶ Θεσσαλίας, εἰς τὰ ὄρη τῶν ὁποίων εἶχον ἐγκαταστήσει τοὺς θρόνους των αἱμοσταγεῖς λήσταρχοι, ὡς οἱ Γιαγκούλας, Γκανᾶτσος, Μακρῆς, Παπαγεωργίου, Παπαθεοδώρου, Μπλαντέμης, Κατσέλης, Τσιντάρας, Ψαλλίδας, Φορφόλιας, Λεβέντης, Τράντος, Τυροδῆμος, Βελάνης, Μακατός, Μπαμπάνης, Καραντώνης, Τζιατζιᾶς, Τσιαμῆτρος, Καρατζοβάλης, Πίτσας, Τηγάνης, Κουμπαῖοι, Ρετζαῖοι, Κιαμαῖοι, Τσιλημάστορας καὶ πολλοὶ ἄλλοι κορυφαῖοι τοῦ ἐγκληματικοῦ πανθέου. Ἤτοι ἐνῶ ἡ Χωροφυλακὴ

σχηματισμοῦ Στρατοῦ» κανονισμοῦ στολῆς τῶν συσταθέντων ὅπλων ἡ φλογοφόρος 'ροιὰ καθιερώθη ὡς διακριτικὸν τῆς στολῆς τοῦ πυροβολικοῦ ὡς ἀκολούθως: «Τὰ κομβία, τὰ κορδόνια, αἱ πλάκες τῶν κυβάρων καὶ αἱ ἐπωμίδες ἐξ ὀρειχάλκου, ἐπὶ τῶν οὐρῶν κίτριναι γ ρ ε ν ά τ α ι». Περιέργως κατὰ τὴν σύστασιν τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς δὲν περιελήφθη εἰς τὰ διακριτικὰ τῆς στολῆς καὶ ἡ φλογοφόρος Ροιὰ — ἐν χειρογράφῳ βιογραφικῷ σημειώματι ὁ Ε.Α. Ὑποστράτηγος Χωροφυλακῆς Πραντούνας Ξενοφῶν ὑποστηρίζει ὅτι ἡ φλογοφόρος Ροιὰ δὲν συμβολίζει ὡς κατὰ τὰ ἀνωτέρω φλεγομένην χειρομβοβίδαν, ἀλλὰ τὸ ἄνθος τῆς Ροδιᾶς καὶ ὅτι ἡ Ροιὰ σημαίνουσα τάξιν, ἡσυχίαν καὶ ἀσφάλειαν εἶναι σύμβολον κυρίως τῆς Χωροφυλακῆς — (Περὶ ὅλων τῶν ἀνωτέρω βλέπε: Μεγ. Ἐγκυκλοπαίδεια Πυρσοῦ, Ἐρ. Στεφάνου «Θησαυρὸς Ἑλληνικῆς Γλώσσης», Ἀντ. Ἠπίτη Γαλλο - Ἑλληνικὸν καὶ Ἑλληνο - Γαλλικὸν Λεξικόν, PIERRE LAROUSSE GRANDE DICTIONAIRE UNIVERSEL DU XIXε SIECLE Τόμ. 8 καὶ οἰκεῖον ἄρθρον ἐν τῇ μεγάλῃ Γαλλικῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ).

(36Α) Περὶ τῆς ληστείας θὰ γίνη ἐκτενέστερον λόγος καὶ εἰς ἑπόμενα κεφάλαια.

(37) Ἀργ. Παπαργύρη Βιογραφικὸν ἀρχεῖον.

εὑρίσκετο εἰς τὴν κατιοῦσαν, ἡ ληστεία, ἡ φυγοδικία καὶ ἡ κακοποιΐα ἐν γένει ἀνήρχοντο γοργῶς ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς τοῦ λαοῦ καὶ τῆς οἰκονομίας του. Ἡ ὕπαρξις. ἐπαναστατικῶν κυβερνήσεων οὐδόλως παρημπόδιζεν ἢ ἐπτόει τὴν ἐγκληματικὴν δραστηριότητα. Δὲν ἐπρόκειτο μόνον περὶ τῆς ληστρικῆς παραγωγῆς ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς ἀναρχίας, ἀλλὰ καὶ περὶ ληστρικῶν συμμοριῶν τοῦ Βουλγαρικοῦ Κομιτάτου, εἰσβαλουσῶν κατὰ κύματα εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην, τόσον διὰ διάπραξιν ληστειῶν, ὅσον καὶ διὰ τρομοκρατικοὺς σκοποὺς εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος. Καθ' ἑκάστην σχεδὸν ἀνηγγέλλοντο ληστεῖαι, φόνοι καὶ διεισδύσεις Βουλγαρικῶν συμμοριῶν.

Ἡ Κυβέρνησις προέβαινεν εἰς σπασμωδικὰς ἐνεργείας διὰ τὴν ἐξεύρεσιν χωροφυλάκων πρὸς συγκρότησιν τῶν ἀναγκαιούντων μεταβατικῶν ἀποσπασμάτων καὶ ἐποιησάμεθα ἤδη λόγον περὶ τῆς μεγάλης ποικιλίας προελεύσεως τῶν ὀλίγων ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς. Οἱ Ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς, παρὰ τὴν γενικὴν κακοδαιμονίαν, κατέβαλον φιλοτίμους προσπαθείας τινὰς καὶ συνεχῶς ἐσημειοῦντο θύματα ἐν τῷ ἀσυντονίστῳ καὶ ἀσυστηματοποιήτῳ ἀντιληστρικῷ ἀγῶνι, ἐνῶ ἐκ τῶν κρατικῶν ἀποτυχιῶν οἱ Λησταὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀπεθρασύνοντο, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐπληθύνοντο.

Τὴν 22 Φεβρουαρίου 1924, ὁ ἀνθ)ρχος Γρηγορᾶτος Χαρίλαος, διοικητὴς μεταβατικοῦ ἀποσπάσματος ἐν τῇ περιφρεείᾳ Ρητίνης — Σκοντέρνας — Δριανίτσης, ἐνεργῶν ἔρευναν πρὸς ἀνακάλυψιν ληστῶν εἰς τὴν ἐν Δριανίστῃ οἰκίαν τοῦ Ἰωάννου Παπαδημητρίου, ἐδέχθη τὰ φονικὰ πυρὰ τῶν ἐν τῷ ὑπογείῳ τῆς οἰκίας ταύτης κεκρυμμένων ληστῶν. Τὴν ἑπομένην ὁ Διοικητὴς τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Κατερίνης ἔλαβεν ἐπιστολὴν προερχομένην ἀπὸ τὸν Γιαγγούλαν, ἐν σχέσει μὲ τὸν φόνον τοῦ Γρηγοράτου (38).

---

(38) Παραθέτομεν τὸ κείμενον τῆς ἐπιστολῆς ὡς ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ Δελτίον Δημ. Ἀσφαλείας:

Ἐν Λειμερια Ληστῶν

Κύριε Ἀστυνόμε τῆς Χωροφυλακῆς Αἰκατερίνης ,χθὲς τὴν Παρασκευὴν τὴν 8η Φεβρουαρίου (κατὰ παλαιὸν ἡμερολόγιον) ἔλαβεν τόλμην ὁ κύριος ἀνθ)ρχος Χ. Γρηγορᾶτος νὰ ἔλθη εἰς τὸ σπίτι τοῦ Ἰωάννου Παπᾶ Δημητρίου ναξωντώση τὸν Γιαγκοῦλαν καὶ τὴν παρέα του, ἐνόμισε ὅτι ὁ Γιαγκούλας καὶ ὁ πρώην ψυχογυιός του μακαρίτη μας Θ. Γκαντάρα, Μπερικλῆς Α. Παπαγεωργίου εἶναι κώτες νὰ τοὺς πιάση ὁ κ. Γρηγορᾶτος δὲν τὸ εἰξεύρη τί λειστὲ δπού εἶνε τώρα περνάνε τὴν σφέραν εἰς τὴν δεκάρα. Δὲν ἄκογεν τί θὰ ποὶ Γιαγκούλας καὶ ἐγὼ δὲν ἐμπορῶ νὰ καταλάβω τί κουτὸς ἄνθρωπος εἶταν ὁ μακαρίτης Ἀνθ)ρχος Γρηγορᾶτος Λοιπὸν κ. Ἀστυνόμε τῆς Αἰκατερίνης πες σε παρακαλῶ θερμῶς εἰς τοὺς βγένοντας ἀποσπασματαρχέους τῆς καταδιώξεως τὸν λειστὸν Γαλώνεα ὁ Γιαγκούλας εὐκόλως δὲν τοὺς δήδει θὰ τοὺς δώσω καὶ ἐγὼ μίαν ἡμέραν ἀλλὰ τότε μόνον ὅταν ἐπὴ ὁ θεὸς ὄχη τότε ὅπου ἤθελεν ὁ Γρηγορᾶτος καὶ ὅταν θέλουν οἱ Κύριοι Γαλωνάδες ὅταν θέλουν αὐτὸ νὰ τὰ κωλύσουν πλάκα τὰ γαλώνια ἀπὸ ἐμαίνα Τοὺς ἀκουλάω ἐγὼ σφέρες πλάκα ἀντὶ γιὰ γαλόνια αὐτὰ μόνον ἔχω νὰ σᾶς γράψω κύριε Ἀστυνόμε νὰ σκοτώνω ἀνθρώπη δὲν ἐπιθυμῶ ποτὲς ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ὅπου θέλουν ἱκύριοι γαλωνάδες νὰ μεσκοτώσουν ὄχι μόνον αὐτὸν ἀλλὰ καὶ ἄλλα ἂν θελήσουν νὰ πάρουν γαλώνια τὼ εἴδιον θὰ τοὺς κάνω γνωρίσετε μόνον ὅτι τὸν Γρηγορᾶτον τὸν εὐφώνεψα ἐγὼ ὁ Γιαγκούλας ὁ Φώτιος καὶ ὁ Μπερικλῆς Α. Παπαγεωργίου.

Ἄνευ ἑτέρου

Διατελῶ Ἀρχηγὸς τῆς συμμορίας Φ. Α. Γιαγκούλας Βασιλεὺς τῶν ὀρέον Περικλῆς Παπαγεωργίου Βασιλεὺς τῶν ὀρέον.

Εἶχε δημιουργηθῆ ἄγχος ἐκ τῆς ἐντόνου καὶ θρασείας ληστρικῆς δραστηριότητος, τὸ δὲν ἐντεῦθεν αἴσθημα ἀσφαλείας εἶχε διαταραχθῆ σοβαρῶς, τόσον ἐν ὑπαίθρῳ, ὅσον καὶ ἐν τισι τῶν πόλεων τῆς Βορείου Ἑλλάδος. Ἡ ληστρικὴ ἐκδίκησις ἐνεφανίζετο ἀσυγκράτητος καὶ ἀνεμπόδιστος ἐν παντί. Ἀναφέρεται ὅτι πολλάκις ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς εὑρέθησαν πρὸ μετεχόντων εἰς λαϊκὰς ἐκδηλώσεις τῆς ὑπαίθρου ληστῶν καὶ προσεποιήθησαν παντελῆ ἄγνοιαν τῶν συμβαινόντων. Οἱ κάτοικοι τῆς ὑπαίθρου εἶχον ὑποταγῆ ἄνευ ὅρων εἰς τοὺς ληστάρχους καὶ παρεῖχον παντὸς εἴδους ὑπόθαλψιν καὶ ὑπηρεσίαν εἰς τοὺς ληστάς.

Τὸ Κράτος ἐδέχετο συνεχῆ καὶ ἠχηρὰ ραπίσματα ἐκ μέρους τῶν ληστῶν καὶ ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1924 προέβη εἰς τὴν λῆψιν μιᾶς σειρᾶς μέτρων, δι' ὧν ἤρξατο νὰ δημιουργεῖται ἡ ἀρχὴ τοῦ τέλους τοῦ δράματος.

Διὰ τοῦ ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1924 Διατάγματος (39) ἔθεσεν εἰς κατάστασιν πολιορκίας τὰς περιοχὰς Μακεδονίας, Θράκης, Θεσσαλίας, Στερεᾶς Ἑλλάδος, Εὐβοίας, Κρήτης, Λέσβου καὶ Σάμου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ δημοσία Τάξις καὶ Ἀσφάλεια εἶχε σοβαρῶς διασαλευθῆ, ὡς ἐκ τῶν ἐπιδρομῶν ἀντεθνικῶν ὀργανώσεων (Βουλγαρικοῦ κομιτάτου) ὁρμωμένων ἐκ τῶν παραμεθορίων γραμμῶν καὶ ἐκ τῆς συνεχοῦς διαπράξεως ἀδικημάτων κατὰ τῆς ζωῆς καὶ τῆς περιουσίας καὶ ληστειῶν ὑπὸ συμμοριῶν.

Συνεστήθησαν ἔκτακτα στρατοδικεῖα εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ὁποίων ὑπήχθησαν τ' ἀνωτέρω ἀδικήματα. Τοῦτο ἐσήμαινεν ἐν ταυτῷ καὶ κλονισμὸν τῆς πρὸς τὴν δικαιοσύνην ἐμπιστοσύνης.

Ἐν συνεχείᾳ ἐδημιουργήθη ἡ κατὰ Νομοὺς ὑπεύθυνος διὰ τὴν δημοσίαν Ἀσφάλειαν ἐπιτροπὴ διὰ τοῦ Ν.Δ. τῆς 19-4-1924 (Φ.Ε.Κ Α. 91 τῆς 21-4-1924) «περὶ συστάσεως ἐν ἑκάστῳ Νομῷ ἐπιτροπῶν ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας». Αἱ ἐπιτροπαὶ αὐταὶ ἀπετελέσθησαν ἐκ τοῦ Νομάρχου, τοῦ Εἰσαγγελέως καὶ τοῦ Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς, (40), εἶχον δὲ σκοπὸν α) τὴν προσωρινὴν κατάταξιν ἄνευ θητείας ὁπλιτῶν, β) τὴν ἀνάθεσιν εἰς ἰδιώτας ἐπὶ συμπεφωνημένῃ ἀμοιβῇ τῆς διώξεως ἐπικηρυγμένων ληστῶν. Ἡ τοιαύτη ἀμοιβὴ ἦτο ἄσχετος τῆς ἀμοιβῆς ἐπικηρύξεως, γ) τὴν ἐπικήρυξιν ληστῶν, δ) τὴν προσωρινὴν ἀναστολὴν τῶν Διαταγμάτων ἐπικηρύξεως, ε) τὴν ρύθμισιν τῶν ἀφορώντων τὴν κίνησιν καὶ ἐγκατάστασιν τῶν ποιμένων ἢ ποιμενικῶν ὁμάδων, στ) τὴν λῆψιν παντὸς ἑτέρου προσφόρου ὑπὲρ τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας μέτρου καὶ ζ) τὴν ἐκτόπισιν ὑπόπτων ὑποθάλψεως ληστῶν ἢ φυγοδίκων καὶ παντὸς ἀτόμου ὑπόπτου διαπράξεως λαθεμπορίου ἢ ἄλλων πράξεων ἀντικειμένων εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν (41).

---

(39) Διάταγμα 11-4-1924, Φ.Ε.Κ. Α 83 τῆς 11-4-1924.

(40) Ἡ περὶ συνθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἔχει ὑποστῆ πλείστας τροποποιήσεις, κατὰ τὰ ἰσχύοντα δὲ σήμερον ὁ Δ)τὴς Χωροφυλακῆς εἶναι εἰσηγητὴς ἄνευ ψήφου.

(41) Τὸ Διάταγμα τοῦτο τροποποιηθὲν καὶ συμπληρωθὲν διὰ πολλῶν ἔκτοτε διατάξεων ἰσχύει καὶ σήμερον εἰσέτι. Αἱ κυριώτεραι μεταγενέστεραι διατάξεις ὑπῆρξαν Ν.Δ.25)28-9-1928, Ν. 6251)34' Α.Ν. 21)23.10.1935, Α.Ν. 118)36, Α.Ν. 624)37, ΑΝ. 1075)38, Ν.Δ. 833)41, 207)41, 1409)42, 1584)42, Ν. 87 καὶ 88 τοῦ 1943, Ν. 110)1945, Ν. 41)1946, Ν.Δ. 4)4 Μαΐου 1946, Ν. 98)1946, Ν.Δ. 25.2.1947, Ν.Δ. 392)1947, Ν. 539)48, Ν. 687)48 καὶ Ν.Δ. 1316 τῆς 12)16 Νοεμβρίου 1949.

Ἐκτὸς τῶν κακοποιῶν εἰς τὴν ἁρμαδιότητα τῆς Ἐπιτροπῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας Νομοῦ (Ε.Δ.Α.Ν.) ὑπήχθη καὶ ἡ περὶ τῆς ἱκανότητος τῶν ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ Νομοῦ ὑπηρετούντων βαθμοφόρων Χωροφυλακῆς κρίσις, περὶ τούτου δὲ καὶ περὶ τῆς καθόλου χρηστῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ Διατάγματος τούτου ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθμ. 885 ἐγκ. 7 ἀπὸ 23 Ἀπριλίου 1924 λεπτομερὴς διαταγὴ τοῦ Ὑπουργείου Ἐννόμου Τάξεως καὶ εἶχε τεθῆ διάταξις, καθ' ἣν ἐὰν ἦτο μειοψηφῶν ὁ Διοικητὴς Χωροφυλακῆς καθίστατο ἁρμόδιος ὁ Ὑπουργὸς Ἐννόμου Τάξεως (42).

Ἐθεσπίσθησαν ἔκτακτοι διατάξεις διὰ τοὺς Προέδρους τῶν Κοινοτήτων, οἵτινες ἐπεφορτίσθησαν μὲ σειρὰν ὑποχρεώσεων ἐπὶ ἀπειλῇ σοβαρῶν ποινῶν. Ποιμένες, Ἀγροφύλακες, δημόσιοι ὑπάλληλοι ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ πολῖται ἐπεφορτίσθησαν δι' ὑποχρεώσεων συνεργασίας μετὰ τῶν καταδιωκτικῶν ἀργῶν ἐπὶ βαρείαις ποιναῖς.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 13 ἐθεσπίσθησαν διατάξεις καὶ περὶ ἀπονομῆς ἠθικῶν ἀμοιβῶν εἰς τοὺς διακρινομένους καὶ διαπρέποντας ἐν συμπλοκαῖς μετὰ ληστῶν ἢ μετ' ἄλλων κακοποιῶν στοιχείων στρατιωτικούς.

Παρὰ τὰ ἀνωτέρω μέτρα, δι' ὧν ἐπεδιώκετο ἡ δραστηριοποίησις τοῦ συνόλου τῆς κρατικῆς μηχανικῆς, καὶ παρ' ὅλον ὅτι τὰ ἀποσπάσματα καὶ αἱ λοιπαὶ δυνάμεις Χωροφυλακῆς κατήνεγκον ἐπανειλημμένα κτυπήματα κατὰ διαφόρων ληστοσυμμοριῶν, ἐν τούτοις ἡ γενικὴ κατάστασις ὄχι μόνον δὲν ἐνεφάνιζε βελτίωσιν ἀλλὰ καὶ ἐπιδεινοῦτο σοβαρῶς, ἐνίοτε, λαμβάνουσα μάλιστα καὶ κωμικοτραγικὴν μορφήν.

Κατὰ τὰ μέσα Φεβρουαρίου 1925 ἡ ληστοσυμμορία Μπαμπάνη ᾐχμαλώτισε μεταξὺ Κίτρους καὶ Ἁγίου Ἰωάννου (Κατερίνης) μίαν ὁμάδα κυνηγῶν ἐκ τῶν Στάη, πρώην Ὑπουργοῦ, Φωτεινοῦ, καθηγητοῦ Πανεπιστημίου, Τζαμαλούκα Ἰατροῦ καὶ τοῦ Κοινοτάρχου Κουρτέγου. Ἡ ληστρικὴ αὕτη δραστηριότης προεκάλεσεν πανελλήνιον συγκίνησιν. Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν Γ. Κονδύλης μετέβη ἐπὶ τόπου, κινητοποιήσας τὰ φουσᾶτα τῶν ταγμάτων του, καὶ αἱ ἐφημερίδες, ἀφορμῆς δοθείσης, ἐπετέθησαν λαύρως κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς.

Τὴν 13 Φεβρουαρίου, ἰδίου ἔτους, ὁ λήσταρχος Γιαγκούλας ἐφόνευσε τὸν Κοινοτάρχην Τσαπουρνιᾶς Ἀθαν. Πάϊκον. Πρὸς καταδίωξιν τοῦ ληστάρχου συνεκεντρώθησαν εἰς Τσαπουρνιὰν τρία μεταβατικὰ ἀποσπάσματα ὑπὸ τοὺς Ὑπομ. Πετράκην καὶ ἀνθυπομοιράρχους Πατρινὸν καὶ Ἀποστόλου. Πρὶν ἢ ἐξέλθωσιν πρὸς καταδίωξιν, οἱ ἀποσπασματάρχαι, κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας, φιλοξενηθέντες, ἐλάμβανον φαγητὸν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κοινοτικοῦ κλητῆρος. Οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι εἶχον ἀναρτήσει τὰ ὅπλα των ὄπισθεν τῆς θύρας, τὴν ὁποίαν θύραν ὁ εἰς συνεννοήσεις μετὰ τοῦ ληστάρχου εὑρισκόμενος οἰκοδεσπότης ἀφῆκεν ἐσκεμμένως ἡμιανοικτήν. Ὁ Γιαγκούλας διολισθήσας διὰ τῆς ἡμιανοίκτου εἰσόδου, εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐτραυμάτισε θανασίμως τὸν ἀνθυπομοίραρχον Ἀποστόλου, ἀφήρεσε τὰ ὅπλα τῶν ἀξιωματικῶν καὶ πρὶν ἀπέλθῃ ἔρριψεν καὶ τὴν τελειωτικὴν κατὰ τοῦ Ἀποστόλου βολήν. Εἰς τὴν περιοχὴν Ἠπείρου εἶχεν τραυματισθῆ ὑπὸ ληστῶν ὁ σπουδαστὴς

(42) Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐννόμου Τάξεως ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἀναφέρομεν συνεστήθη δυνάμει Ν.Δ. 28.3.1924 (Φ.Ε.Κ.,Α 68 τῆς 24.3.24) καὶ ὑπήχθησαν εἰς τοῦτο ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ἡ Δ)νσις Χωροφυλακῆς καὶ Δημ. Ἀσφαλείας, τὸ Τμῆμα Ἀστυν. Πόλεων, τὸ Τμῆμα Ἀγορανομίας, ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας τὸ Τμῆμα Ἀγροφυλακῆς καὶ ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν ἡ Δ)νσις Χωροφυλακῆς.

τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς Λόγκαν ὑποκύψας τελικῶς. Ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἀνωτέρω γεγονότων καὶ τῆς ἐπιδιώξεως τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν Γ. Κονδύλη νὰ συστήσῃ τὰ τάγματα κυνηγῶν, προεκλήθησαν μακραὶ καὶ πικρόχολοι διὰ τὴν χωροφυλακὴν συζητήσεις ἐν τῇ Βουλῇ (43).

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐξεφράσθη δυσμενέστατα διὰ τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς. Ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι εἶχεν ἐγκλείσει εἰς τὴν φυλακὴν τοὺς δύο διασωθέντας πλὴν ἀφωπλισθέντας ὑπὸ τοῦ Γιαγκούλα ἀξιωματικούς.

ΤΑΓΜΑΤΑ ΚΥΝΗΓΩΝ — ΛΗΣΤΕΙΑΙ

Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ὁ Κονδύλης εἰσηγήθη τὸν νόμον 3309) 25 «περὶ ἱδρύσεως τριῶν ταγμάτων Κυνηγῶν» (44), κατ' ἄρθρον I τοῦ ὁποίου «συνιστῶνται τρία τάγματα Κυνηγῶν ὑπαγόμενα ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς, ὧν αἱ ἕδραι ὁρίζονται ἐν Λαμίᾳ, Κοζάνῃ καὶ Λαρίσῃ».

Σκοπὸς τῶν ταγμάτων ἡ καταδίωξις τῶν κακοποιῶν στοιχείων καὶ ἡ παγίωσις τῆς δημοσίας ἀσφαλείας καὶ — πρὸς τοῦτο — ὀργανικὰ αὐτῶν τμήματα ἐτοποθετοῦντο εἰς διαφόρους ἄλλας πόλεις. Ἡ λύσις τῶν ταγμάτων τούτων ἀπετέλει μόνον ἀπασχόλησιν τῆς κοινῆς γνώμης καὶ οὐχὶ θετικόν τι φάρμακον.

Οὕτω εἰς τὰ προϋπάρχοντα Δημοκρατικὰ τάγματα προσετέθησαν καὶ τὰ τάγματα κυνηγῶν, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ πολιτεία δὲν ἤθελεν νὰ χωρήσῃ εἰς τὰς ἐνδεδειγμένας λύσεις διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν καὶ ἐπάνδρωσιν τοῦ Σώματος Χωροφυλακῆς.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν προσεποιεῖτο ὅτι ἐπιδιώκει τὴν ἐπιψήφισιν νέου ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς, δι' οὗ θὰ ἐπήρχετο ἀνακαίνισις τοῦ Σώματος, ἀλλ' ἐνῷ ὁ περὶ ταγμάτων κυνηγῶν νόμος ἐψηφίζετο, ὁ περὶ Χωροφυλακῆς καθυστέρει, ὡς συνήθως συμβαίνει, καὶ ὅταν ἔφθασεν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ἠκολουθήθη «ὁ γῦρος τῆς Πελοποννήσου».

Διὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ περὶ ἱδρύσεως τῶν Ταγμάτων Κυνηγῶν Νόμου ἤρξατο ἡ κοινοβουλευτικὴ συζήτησις τὴν 19η Μαρτίου 1925, εἰσηγούμενος δὲ ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἐν τῇ προσπαθείᾳ του νὰ ἀποσπάσῃ τὴν ψῆφον τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ὁτὲ μὲν ἐξύμνει τὴν Χωροφυλακήν, ὁτὲ δὲ τὴν περιὕβριζεν καὶ τὴν ἠπείλει, ὁπωσδήποτε ὅμως ἠναγκάζετο νὰ ὁμολογήσῃ τὴν συνεχῆ μείωσιν τῆς δυνάμεως τοῦ Σώματος τούτου.

Ἔλεγεν ὁ Γ. Κονδύλης:

> «Ὅτε ἀνελάβομεν τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν... Ὑπῆρχον 10.000 ἄνδρες ἐνῷ, ὁ ὀργανισμὸς προέβλεπε 17000 ἄνδρας. Ἀπὸ ποιοτικῆς ἀπόψεως ὡσαύτως δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι δὲν εὑρίσκετο καλῶς ὠργανωμένη ἡ Χωροφυλακή. Κατοι ὑπάρχουσι πολλὰ καλὰ στοχεῖα, δὲν κατεβλήθη ποτὲ προσπάθεια ὅπως πρυτανεύσῃ εἰς τὴν ὁλότητα τοῦ Σώματος ἡ προσήλωσις εἰς τὸ καθῆκον. Δεν εὐθύνονται βεβαίως διὰ τοῦτο οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἀλλ' ἡ πολιτεία...
>
> «Ἀπέναντι 17000 ἀνδρῶν προβλεπομένης δυνάμεως κατῆλθεν αὕτη ἐπ' ἐσχάτων εἰς 8000 ἄνδρας (45)...

---

(43) Βλέπε πρακτικὰ συνεδριάσεως Βουλῆς 19 Μαρτίου, 2 Ἀπριλίου κ.ἑ. 1925.

(44) Βλέπε καὶ Π.Δ. 11-4-1925, ἐν Φ.Ε.Κ. 96)25.

«Διὰ τοῦτο ἐκ τῶν πρώτων μελημάτων μας ἦτο ἡ διοργάνωσις τῆς Χωροφυλακῆς. Ἐστηρίξαμεν ταύτην ἐπὶ τῆς ἑξῆς βάσεως.

α) Ἐνίσχυσις ἀριθμητικὴ τῆς Χωροφυλακῆς, ἰδίως διὰ τῆς ὀργανώσεως ταχυκινήτου Χωροφυλακῆς ἐφίππου καὶ ποδηλατικῆς.

β) Εἰς τὴν καταλληλοτέραν χωρογραφικὴν κατανομὴν αὐτῆς, ἵνα καθίσταται δυνατὴ ἡ παρουσία δημοσίας δυνάμεως εἰς τὰς περιφερείας ἐν αἷς διασαλεύεται περισσότερον ἡ τάξις καὶ

γ) Εἰς τὴν ποιοτικὴν ἐξύψωσιν τῆς Χωροφυλακῆς διὰ τῆς καταλλήλου ἐκγυμνάσεως τῶν ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς, καὶ ἰδίως τῶν ὁπλιτῶν»'

Ἡ συζήτησις ἐγενικεύθη τόσον κατὰ τὴν ἐπομένην ὅσον καὶ κατὰ τὰς 2αν, 6ην καὶ 10ην Ἀπριλίου ὅτε καὶ ἐψηφίσθη τὸ νομοσχέδιον «περὶ συστάσεως τριῶν ταγμάτων Κυνηγῶν» καὶ θεωροῦμεν ἐπάναγκες ὅπως μεταφέρωμεν τὰ ἐν συνεχείᾳ ὑποστηριχθέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἄλλων μελῶν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν σημαντικωτέρων ἐκ τῶν ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει λαβόντων τὸν λόγον, τὸ μὲν ἵνα καταδειχθῶσιν αἱ πραγματικαὶ προθέσεις τὸ δὲ ἵνα παρασταθῇ ἡ παγία τῆς Χωροφυλακῆς παραμέλησις, ἔτι δὲ καταφανῇ καὶ ἡ περὶ χωροφυλακῆς ἐπικρατοῦσα γνώμη.

Ἓν τμῆμα τῆς Βουλῆς διησθάνθη ὅτι ὁ Κονδύλης, προβάλλων τὸ ἐκ τῆς ληστείας ἄγχος, ἐπεζήτει τὴν δημιουργίαν Ταγμάτων πραιτωριανῶν καὶ οὐδόλως ἐνδιαφέρετο διὰ τὴν Χωροφυλακήν, δι' ὃ καὶ ἔνιοι τῶν βουλευτῶν μὲ ἐπικεφαλῆς τοὺς Παπαναστασίου Ἀλέξ., Πάγκαλον Θεόδ., Στ. Γονατᾶν κ.λ.π., ὄχι μόνον τὸ νομοσχέδιον κατεπολέμησαν ἀλλὰ καὶ ποικιλοτρόπως ὑπὲρ τῆς Χωροφυλακῆς ἐτάχθησαν.

Ἐνῷ ὁ Κονδύλης τὴν 19 Μαρτίου προσέθετε: «ἐπιδιώκομεν νὰ φρονηματίσωμεν τὸ Σῶμα αὐτὸ (τῆς Χωροφυλακῆς) νὰ κάμῃ χρῆσιν τουλάχιστον τῶν ὅπλων του καὶ νὰ ἐκπληροῖ τὸ καθῆκον του. (46). Ἐπιβάλλεται ἐπίσης ἡ ἠθικὴ ἐξύψωσις τῶν χωροφυλάκων διὰ μιᾶς ὁμαλῆς ἐκκαθαρίσεως τοῦ Σώματος τῶν Ἀξιωματικῶν ὅσον τὸ δυνατὸν δικαίας...», κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 3ης Ἀπριλίου πρῶτος ὁ βουλευτὴς Καταφυγιώτης καὶ ἐν συνεχείᾳ οἱ Παπαναστασίου καὶ Γονατᾶς ἐβροντοφώνουν.

Λ. Καταφυγιώτης: «Ὑπενθυμίζει ὅτι εἰς τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς παρεισέφρυσαν μὲν ἀνίκανα στοιχεῖα, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ στοιχεῖα δυνάμενα νὰ παράσχωσι πλήρη ἐχέγγυα περὶ τῆς εὐδοκίμου ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων των. Ὀφείλομεν νὰ λάβωμεν πρόνοιαν νὰ παύσῃ ἡ Χωροφυλακὴ νὰ εἶναι ἕρμαιον τοῦ τελευταίου κομματαρχίσκου. Πρώτιστον καθῆκον ἔχομεν νὰ ἀφήσωμεν ἀνεπηρέαστον ἀπὸ τῆς πολιτικῆς ἐπιρροῆς τὴν Χωροφυλακήν.

...Οὕτω πὼς διὰ τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς διοργανουμένου θὰ ἐπιτευχθῶσι οἱ σκοποὶ τοὺς ὁποίους ἐπιδιώκομεν».

Π. Καρασεβδᾶς: «Ἐξαίρω τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τοὺς ἀξιωματικοὺς αὐτῆς, οἵτινες οὐδέποτε ἐστασίασαν κατὰ τοῦ καθεστῶτος, ἀλλὰ καὶ συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς δημοσίας τάξεως...»

Α. Παπαναστασίου: «... Προχωρῶ ὅσον ἀφορᾷ τὰ λεχθέντα περὶ τῆς

---

(45) Βλέπε ἀνωτέρω παρατιθέμενον πίνακα.

(46) Ἔλεγε ταῦτα συνεπείᾳ τοῦ ἐν Τσαπουρνιᾷ περιστατικοῦ τοῦ φόνου ἑνὸς ἀνθυπομοιράρχου καὶ τοῦ ἀφοπλισμοῦ δύο ἑτέρων ὑπὸ Γιαγκούλα, περὶ οὗ ἀνωτέρω.

θίξεως τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς διὰ τῆς δημιουργίας νέου Σώματος. Βεβαίως ἠθικῶς θίγεται τὸ Σῶμα τοῦτο, ἐφόσον ἡ μὲν ἀσφάλεια τῶν πόλεων ἀνετέθη εἰς ἄλλους, ἡ δὲ ἀσφάλεια τῆς ὑπαίθρου θὰ ἀνατεθῇ εἰς ἄλλους, ὅπως προνοεῖ τὸ νομοσχέδιον....»

«Ἀντιτιθέμεθα εἰς τὴν σύστασιν νέου Σώματος αὐτοτελοῦς ....οἱ ἄνδρες τοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς Χωροφυλακῆς ἐκτελοῦσι τὸ καθῆκον των εὐσυνειδήτως καὶ ὄχι μὲ ὑποσχέσεις ἀμοιβῶν... πάντοτε ὁσάκις ἀνετέθη εἰς τὸν στρατὸν καὶ τὴν Χωροφυλακὴν καὶ ἐξεδηλώθη σταθερὰ θέλησις τοῦ Κράτους πρὸς κατάπνιξιν τῆς ληστείας, ἐπετεύχθη αὕτη»

Θ. Πάγκαλος: «...Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ περικλείει λαμπροὺς καὶ μεμορφωμένους ἀξιωματικούς, θὰ εἴχομεν δὲ κάλλιστα ἀποτελέσματα, ἂν ἐλαμβάνετο πρόνοια πρὸς ἐνίσχυσιν ζήλου των.... Ἂν ἡ Ἰταλία κατώρθωσε νὰ ἐξαλείψῃ τὴν ληστείαν, τοῦτο δὲν ἐπέτυχε διὰ τῆς ὀργανώσεως τοιούτων Ταγμάτων ἀλλὰ διὰ τῆς ὀργανώσεως τοῦ ἐκλεκτοῦ Σώματος τῶν Καραβινιέρων. Δὲν εὑρίσκω τὸν λόγον δι' ὃν δὲν θὰ ἠδύνατο τὸ σχολεῖον τῆς Χωροφυλακῆς νὰ παρασκευάσῃ τοὺς ἄνδρας ἱκανοὺς διὰ τὴν καταδίωξιν τῶν ληστῶν....»

...«Ἂν ἡ Χωροφυλακὴ δὲν εὑρίσκεται εἰς τὸ ὕψος της δὲν πταίει αὐτή, ἀλλ' αἱ ἑκάστοτε Κυβερνήσεις καὶ οἱ πληρεξούσιοι, οἱ ὁποῖοι πιέζουσι καὶ ἐπηρεάζουσι. Μία ἐκκαθάρισις τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἡ λῆψις ἰδιαιτέρων ὑπὲρ αὐτῆς μέτρων θὰ μᾶς ἀποδώσωσι τὴν ἀσφάλειαν». (47).

Σ. Γονατᾶς: **«...Ἂν ἡ Ἀστυνομία τῶν Πόλεων ἐπέτυχε, τοῦτο ἐγένετο διότι τὰ πάντα ἐπεδαψιλεύθησαν εἰς αὐτήν, οὐδαμῶς δὲ ἀναμιγνύεται ἡ πολιτική. Ἐνῶ τουναντίον συμβαίνει εἰς τὴν Χωροφυλακήν, ἡ ὁποία εἶναι θαῦμα πῶς ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας κατώρθωσε νὰ διατηρήσῃ κάποιαν τάξιν.**

Τέλος ὁ τέως συνταγματάρχης τῆς Χωροφυλακῆς, τέως Διευθυντὴς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν καὶ ἤδη εἰσηγητὴς ἐν τῇ κοινοβουλευτικῇ ἐπιτροπῇ ἐπεξεργασίας τοῦ νομοσχεδίου Παπαοικονόμου Ἀπόστ. ἐναντιούμενος κατὰ τοῦ νομοσχεδίου καὶ τοῦ πραιτωριανοῦ κατασκευάσματος, ἐπέμεινεν ἐπὶ τῶν δυνατοτήτων τῆς Χωροφυλακῆς τονίσας «... Ἐννοεῖται ὅτι βάσις εἶναι νὰ ἀνατεθῇ εἰς κατάλληλα ὄργανα ἡ ἐκτέλεσις τῆς καταδιώξεως καὶ ὄχι εἰς ἐκείνους οἵτινες ἀπὸ **καρραγωγεῖς** μετεσχηματίσθησαν ἀπὸ τοῦ **1920** ἕως τοῦ 1924 εἰς ἀξιωματικοὺς τῆς Χωροφυλακῆς...».

Παρὰ τὴν γενικὴν κατὰ τοῦ νομοσχεδίου καταφορὰν καὶ δυσπιστίαν ἡ κυβέρνησις τάξασα ἑαυτὴν ἀλληλέγγυον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν ἐπέτυχε τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ μετασχηματισθέντος διὰ τροπολογιῶν νομοσχεδίου.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τυγχάνει ἄξιον ὅλως ἰδιαιτέρας σημασίας καὶ τὸ ὁποῖον δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ ἀναγνωρίσῃ καὶ αὐτὸς ὁ Κονδύλης, κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 2ας Ἀπριλίου, ὑπῆρξεν ἡ ἐπιψηφισθεῖσα μισθολογικὴ κλίμαξ τῶν ἀνδρῶν τῶν ταγμάτων τούτων. Παραθέτομεν συγκριτικὸν πίνακα ἀποδοχῶν τῶν ἀνδρῶν τῶν ταγμάτων καὶ ἐκείνην τῆς Χωροφυλακῆς, κατὰ ἱεραρχικὴν ἐξομοίωσιν.

---

(47) Διὰ τῶν ἀνωτέρω ὁ Πάγκαλος ἐνέγραφε τὴν περὶ φιλίας τῆς Χωροφυλακῆς ὑποθήκην, ἥτις τόσον τοῦ ἐχρησίμευσε κατὰ τὴν παρ' αὐτοῦ ἐπιβολὴν τῆς δικτατορίας.

Τάγματα	Χωροφυλακή			
στρατιώτης Δρ. 1750	Μαθ. Χωροφύλαξ	150	8,33	= 399,90
	Κληρωτὸς Χωροφύλαξ	150	8,33	= 399,90
Δεκανεὺς Δρχ. 1850 =	Ἐθελ. Χωροφύλαξ	200	16,66	— 699,90
Λοχίας Δρχ. 2.000 =	Ὑπενωμοτάρχης	250	16,66	= 749,80
Επιλοχίας Δρχ. 2250 =	Ἐνωμοτάρχης	300	16,66	= 799,80

Ἡ καταπληκτικὴ αὕτη ἄνισος μεταχείρισις ἀπετέλει τουλάχιστον πρόκλησιν εἰς τὴν δυστυχίαν καὶ εἰς ἀπόφασιν ἀδιαφορίας διὰ πᾶν ὅ,τι ἐλέγετο καὶ συνίστα τὴν ἔννοιαν καθῆκον. ἐν τῇ Χωροφυλακῇ.

Ἀναμφιβόλως τὸ ὕψος τῶν καθορισθεισῶν διὰ τοὺς ἄνδρας τῶν ταγμάτων ἀποδοχῶν δὲν ἦτο ἁπλῶς ὑψηλὸν ἀλλὰ πανύψηλον ἔναντι τῶν τοιούτων πείνης ἐν τῇ Χωροφυλακῇ, ἐὰν δὲ εἰς ταύτας προστεθῶσι καὶ τὰ χορηγούμενα δι' ἡμερησίαν ἀποζημίωσιν καὶ μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν ἀποζημιώσεις καὶ ἐπιδόματα καὶ ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι οὗτοι εἶχον ἅπαντα τὰ λοιπὰ δικαιώματα ὅσα διὰ τῶν 10ετηρίδων εἶχον στάγδην ἀποκτήσει οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς τεκμαίρεται ἀδιστάκτως ὅτι ἡ δημιουργία τῶν ταγμάτων τούτων ἀπετέλεσε τὴν μεγαλυτέραν περιφρόνησιν καὶ ὕβριν πρὸς τοὺς καλουμένους νὰ ριψοκινδυνεύωσι ἐν παντὶ ὁπλίτας τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἵνα σταθμισθῇ ἡ ἀξία τῶν καθορισθεισῶν τούτων ἀποδοχῶν καὶ ἐκείνων τῆς Χωροφυλακῆς ἀναφέρομεν ὅτι κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἡ τιμὴ τῆς χρυσῆς λίρας ἀνήρχετο εἰς 375 περίπου δραχμάς.. Τὸ καθορισθὲν διὰ τοὺς ἄνδρας τῶν ταγμάτων μισθολόγιον ὑπῆρξεν ἀνάλογον τοῦ διὰ τὴν Ἀστυνομίαν τῶν Πόλεων τοιούτου.

Ὡς θὰ ἴδωμεν καὶ εἰς τὸ ἑπόμενον κεφάλαιον ὁ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Γονατᾶ καταρτισθεὶς καὶ ὑπὸ τῆς ἐν συνεχείᾳ κυβερνήσεως Μιχαλακοπούλου ἐπεξεργασθεὶς ὀργανισμὸς Χωροφυλακῆς δὲν ἐψηφίσθη. Ἡ λαμπρότης καὶ σφριγηλότης ἔν τε τῇ ἐμφανίσει καὶ τῇ οἰκονομικῇ ἀνέσει τῶν ταγμάτων Κυνηγῶν ἐδημιούργησαν ἔτι δυσμενέστερον κλῖμα διὰ τὴν Χωροφυλακήν, πρᾶγμα ὅπερ ἐπέτρεψεν εἰς ,τινας καιροσκόπους λίαν προσωρινὰς θριαμβολογίας.

Κατόπιν τῆς ἐν τῇ Βουλῇ ἀντιδράσεως καὶ τῆς ὁσημέραι ἀναπτυσσομένης ἀντιδικίας μεταξὺ τῶν δύο ἀστυνομικῶν σωμάτων, ἡ Κυβέρνησις — κατὰ τὸν μῆνα Μάρτιον 1925 — ἀνέθεσεν εἰς τὸν ἀντισυνταγματάρχην Χωροφυλακῆς Σκουλούδην ὅπως, μεταβαίνων εἰς Γαλλίαν, Ἰταλίαν καὶ Ἑλβετίαν μελετήσῃ τὰ ὅρια δικαιοδοσίας καὶ ἁρμοδιότητος μεταξὺ Χωροφυλακῆς καὶ λοιπῶν ἀστυνομικῶν σωμάτων, ἵνα ἀναλόγως λυθῇ τὸ θέμα καὶ ἐν Ἑλλάδι. Οὕτω ἤρξατο ἐπιδεικνυομένη ποιά τις φρόνησις καὶ λογικὴ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀστυνομίαν.

Ὁ ἡμερήσιος τύπος, γοητευμένος ἐκ τῶν πρώτων ἐμφανίσεων— ἐν τῇ Πρωτευούσει καὶ Πειραιεῖ — τῶν ἀνδρῶν τῆς ἀστυνομίας πόλεων, μετὰ περιφρονήσεως ὡμίλει περὶ τῆς Χωροφυλακῆς. Ἀλλὰ τόσον ὁ αὐτοπροσώπως κατὰ τῶν ληστῶν ἐκστρατεύσας Κονδύλης, ὅσον καὶ αἱ κακολογοῦσαι τὴν Χωροφυλακὴν ἐφημερίδες, παρὰ τὴν διαφορὰν τῶν θέσεων καὶ σκοπῶν των, ἀντελήφθησαν συντόμως ὅτι τόσον ἡ καταδίωξις τῆς ληστείας, ὅσον καὶ ἡ ἐν γένει ἀστυνόμευσις δὲν ἀπετέλουν ὑπόθεσιν θεωρητικῆς καταρτίσεως ἢ ἀναλόγων παλληκαρισμῶν, ἀλλ' ἀπήτουν θυσίας, σύστημα, ὑπομονὴν καὶ ἐπιμονήν, κυρίως εἰλικρινῆ τοῦ κράτους θέλησιν καὶ ἀπόφασιν

καὶ ὑπεράνω ὅλων ὀργανισμὸν τοῦ ὁποίου τὰ μέλη νὰ σφυρηλατοῦνται ἐκ τῶν ἀτυχημάτων καὶ νὰ καθοδηγοῦνται ἀπὸ τὰ διδάγματα μιᾶς πλουσίας ἰδικῆς του ἱστορίας καὶ νὰ πιστεύουν μὲ φανατισμὸν εἰς τὸν τελικὸν σκοπόν.

1924. Τίποτε δὲν ἀναστέλλει τὸ ἔργον τῆς χωροφυλακῆς ὑπὲρ τῆς ἡσυχίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Οἱ λησταὶ αὐτοὶ ἀφοῦ ἐζωγρήθησαν ἤδη, ὁδηγοῦνται εἰς τὸν τόπον τοῦ τυφεκισμοῦ των, εἰς τὸ νεκροταφεῖον Σερβίων - Κοζάνης. Ὁ ἐπικεφαλῆς τῆς δυνάμεως, τότε ὑπενωματάρχης Ἀστ. Γκατζάρας, παρακολουθεῖ μὲ ἔκπληξιν τὴν ἀπάθειαν μεθ' ἧς οἱ μελοθάνατοι συζητοῦν μετὰ τοῦ μὴ διακρινομένου Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου ἀνθυπομοιράρχου Παπουτσῆ.

Θὰ ἴδωμεν κατωτέρω ὅτι οἱ παραπαίοντες πολιτικοὶ συντόμως θὰ διδαχθῶσιν νὰ πιστεύσωσιν ἐπὶ τῶν ἀνεξαντλήτων ἠθικῶν καὶ ὑλικῶν δυνάμεων τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς, ἐφ' ὅσον τοῦτο θὰ ἔπαυε ν' ἀποτελεῖ τὸ ἀποπαῖδι καὶ θ' ἀπηλλάσσετο τῶν ἀνικάνων, οὓς εἶχε δημιουργήσει ὁ κομματαρχισμός.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΣΑΜΟΥ

Αἰφνιδίως ἔλαβε χώραν κωμικοτραγικὸν γεγονός: Οἱ ἀδελφοὶ Γιαγᾶ, ἀντιπολιτευόμενοι μετὰ πάθους τὸν Θεμ. Σοφούλην, διότι κατελόγιζον εἰς τοῦτον τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ τὴν συγχώνευσιν τῆς Σαμιακῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὴν Ε.Β.Χ. δὲν συμπεριελήφθη ὁ Ἰωάννης Γιαγᾶς ὡς ἀξιωματικός, ἀντέδρων πάντοτε εἰς τὰς προσπαθείας τῆς πολιτικῆς μερίδος τοῦ Σοφούλη. Εἴδομεν πόσον αἷμα ἔρευσε κατὰ τὸ 1917. Κατὰ τὴν κήρυξιν τῆς ἐπαναστάσεως 1922 οἱ Γιαγάδες προέβησαν εἰς ἓν εἶδος ἀντεπαναστάσεως, συντόμως ὅμως ἠναγκάσθησαν νὰ διαλυθῶσιν καὶ νὰ καταφύγωσιν εἰς τὴν ἀλλοδαπήν. Ἐκ τῶν 4 ἀδελφῶν, ὁ Γεώργιος εἶχε φονευθῆ τὸ 1917 οἱ δὲ ἐπιζῶντες ἕτεροι τρεῖς Ἰωάννης, Κίμων καὶ Κώστας (48) ὑπὸ τὰς κυβερνητικὰς

(48) Εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ἐγκληματολογικῶν Ὑπηρεσιῶν (Ἐγκληματολογικὸν Μουσεῖον) διατηρεῖται ἡ κεφαλὴ τοῦ Κων. Γιαγᾶ φονευθέντος κατὰ τὸ ἔτος 1927 ὑπὸ τοῦ ὑπομοιράρχου Ντρενᾶ.

ἐπαγγελίας περὶ τῆς κατὰ τὸ 1924 χορηγηθείσης ἀμνηστείας ἔφθασαν μέσῳ Δωδεκανήσου εἰς τὴν ἰδιαιτέραν των πατρίδα, τὸν Μαραθόκαμπον Σάμου.

Αἱ δικαστικαὶ ἀρχαὶ Σάμου, ὑπείκουσαι εἰς τὴν δικονομικὴν τάξιν, δι' ἀναμοχλεύσεως ἔφερον εἰς φῶς διαφόρους κατὰ τῶν Γιαγάδων δικογραφίας διὰ τὴν τυπικὴν ἐκδίκασιν τῶν ὁποίων ὥρισαν τὴν δικάσιμον τῆς 6ης Ἰουνίου 1925.

Οἱ Γιαγάδες, δυσπιστοῦντες ἔναντι τῆς τακτικῆς ταύτης καὶ ὑποπτευόμενοι ἐνέδραν τοῦ Σοφούλη, ἀντέδρασαν κατὰ τὸν ἰδικόν των τρόπον. Τὴν ἑσπέραν τῆς 5ης Ἰουνίου στρατολογήσαντες καὶ ἀριθμὸν τινὰ ἐμπίστων αὐτοῖς προσώπων, διὰ πανουργίας προέβησαν εἰς τὸν ἀφοπλισμὸν καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν 4 ἀνδρῶν τοῦ Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς Μαραθοκάμπου, ἐκεῖθεν δὲ κατηυθύνθησαν ἀμέσως εἰς Καρλόβασι ἔνθα ἀφώπλισαν καὶ ᾐχμαλώτησαν τὴν δύναμιν τῆς ἕδρας τῆς ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς καὶ ἀπέκοψαν τὰ καλώδια τῆς τηλεγραφικῆς καὶ τηλεφωνικῆς ἐπικοινωνίας. Ἐν συνεχείᾳ διὰ νυκτός, κατευθύνθησαν εἰς Βαθύ, ἔνθα ἔφθασαν πρὸ τοῦ λυκαυγοῦς τῆς 6ης Ἰουνίου.

Εἰς Βαθύ, πρωτεύουσαν τῆς Σάμου, ὑπῆρχε μία διλοχία Στρατοῦ καὶ ἡ δύναμις τοῦ οἰκείου ἀστυνομικοῦ Τμήματος μετὰ τῶν ἀνδρῶν τοῦ Ἐπιτελείου τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Σάμου, ἤτοι μία δύναμις 25 περίπου ἀνδρῶν.

Ἅπαντας τούτους κατέλαβον κοιμωμένους, τοὺς ἀφώπλισαν καὶ τοὺς ᾐχμαλώτισαν, ἀφοῦ ἐφόνευσαν τὸν σκοπὸν στρατιώτην πρὶν προλάβη νὰ ἀντιτάξῃ οἱανδήποτε ἄμυναν.

Τέλος οἱ Γιαγάδες ἀπεμόνωσαν τὴν νῆσον, κατέλυσαν τὰς ἀρχάς, ἐκήρυξαν ἐπιστράτευσιν καὶ διὰ τοῦ ἀπαραιτήτου διαγγέλματος ἐζήτησαν τὴν διενέργειαν ἐλευθέρων ἐκλογῶν. Κινηθεῖσαι ὅμως ἐναντίον των μονάδες τοῦ στόλου μετὰ στρατοῦ, ἐπέτυχον τὴν ἀναίμακτον σχεδὸν διάλυσίν των.

Τὰ πάντα συνιστοῦν μίαν θαυμασίαν σκηνὴν μιᾶς κρατικῆς ὀπερέτας.

Ἡ κυβέρνησις, διὰ τῶν Ὑπουργῶν τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν, ἐχαρακτήρισεν τὴν ἐνέργειαν ὡς ληστρικὴν πρᾶξιν, ἐνῷ πράξεις ληστείας δὲν ἔλαβον χώραν, ἀλλ' ἐπρόκειτο περὶ ἐπαναστατικοῦ κινήματος.

Ἡ Βουλὴ ἐπελήφθη τοῦ θέματος αὐθημερόν, ὁμιλῶν δὲ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἐν τῇ προσπαθείᾳ του νὰ ἀποσείσῃ τὰς κυβερνητικὰς εὐθύνας, ἐπεχείρησε νὰ παραποιήσῃ τὰ πράγματα εἰς βάρος τῆς Χωροφυλακῆς.

Κατ' ἀρχὴν ἀπεσιώπησεν ὅτι ὑπῆρχεν εἰς Βαθὺ διλοχία στρατοῦ ἀφοπλισθεῖσα, πρᾶγμα ὅπερ ἀπεκαλύφθη μόνον κατόπιν παρεμβάσεως τοῦ Α. Παπαοικονόμου καὶ ἐν συνεχείᾳ ὡμίλησε περὶ δυνάμεων Χωροφυλακῆς ἐν Σάμῳ ὡς τῶν μεγαλυτέρων οἱουδήποτε ἄλλου Νομοῦ, ἀναβιβάσας ταύτας εἰς 9 ἀξιωματικοὺς καὶ 135 ὁπλίτας, χωρὶς νὰ προβῇ εἰς τὴν κατανομὴν τούτων, ὡς ἦσαν ἀπὸ Ἰκαρίας μέχρι Τηγανίου, ἀποφυγὼν νὰ προσδιορίσῃ ὅτι ἡ δύναμις αὐτὴ ἦτο κατατμημένη εἰς ἑστίας 3—4 ἀνδρῶν, ἄνευ οἱασδήποτε ἐπικοινωνίας μεταξύ των. Ἀναμφιβόλως ἡ κατὰ τὰ γεγονότα ταῦτα παρατηρηθεῖσα ἀμεριμνησία καὶ ἔλλειψις πάσης στοιχειώδους προνοητικότητος τῶν δυνάμεων Χωροφυλακῆς, ἀπετέλεσαν ἀπὸ πάσης πλευρᾶς ἀπαράδεκτον κατάστασιν καταδικαστέαν συμπεριφορὰν καὶ ἀξιοδάκρυτον ἐξέλιξιν, ἀλλ' ἡ δικαιοσύνη ἀπήτει ἀληθεῖς καὶ ἰσοτίμους ἀνακοινώσεις.

Ὁ ἡμερήσιος τύπος τῶν Ἀθηνῶν ἐξαπέλυσεν μύδρους κατὰ τῆς Χωροφυλα-

κῆς, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἀνωτέρω γεγονότος, ἡ δὲ ἐφημερὶς «Ἀπογευματινὴ» ἐδημοσίευσεν ὑβριστικὰς διὰ τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς δηλώσεις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἃς τὴν ἐπομένην ὁ αὐτὸς Ὑπουργὸς ἐπεχείρησεν νὰ διασκεδάση.

Οὕτω ἡ Χωροφυλακή, τόσον ἕνεκεν τῆς ἀφορήτου λειψανδρίας, τῆς ἀπαραδέκτου καὶ ἀντικανονικῆς ποιοτικῆς συνθέσεώς της, ὅσον καὶ ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων ἀτυχιῶν, εἶχε καταστῆ ὑπόδικος ἐνώπιον τῆς κυβερνήσεως καὶ τῆς κοινῆς γνώμης, χωρὶς αὕτη νὰ δύναται, ἀμυνομένη τοὐλάχιστον, νὰ ὁμιλήση ἐν πλάτει πρὸς τὴν κοινωνίαν καὶ νὰ παραστήση τὰ αἴτια αὐτῆς τῆς καταδρομῆς καὶ ν' ἀποκαλύψη τοὺς ὑπαιτίους ἐκζητῶσα τὴν θεραπείαν.

Οἱ μὲν δὲν ἤθελον τὴν Χωροφυλακὴν εἰς τὰ ἔργα τῆς τοπικῆς Ἀστυνομίας, διότι ἐθεώρουν ταῦτα κατωτέρας στάθμης δι' ἓν σῶμα δημοσίας ἀσφαλείας, οἱ δὲ δὲν ἤθελον τὴν Ἀστυνομίαν Πόλεων εἰς τὰ καθήκοντα τῆς ἀσφαλείας, λόγω τοῦ ἀόπλου καὶ τῆς ἀπορροφήσεώς της εἰς ἔργα τοπικῆς ἀστυνομίας, ἀμφότεροι δὲ δὲν ἔβλεπον ὅτι ἐν τῇ οὐσίᾳ Χωροφυλακὴ δὲν ὑπῆρχε λόγῳ τῆς ἐξουθενωτικῆς μισθοδοσίας καὶ τῆς ἀπελπιστικῆς παρὰ τῆς Πολιτείας γενικωτέρας ἐγκαταλείψεως.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΑΡΡΥΘΜΙΑ — ΔΙΚΤΑΚΤΟΡΙΑ ΠΑΓΚΑΛΟΥ

Ἀλλὰ καὶ ἡ γενικωτέρα τοῦ κράτους κατάστασις ἔβαινεν ἀπὸ τοῦ κακοῦ εἰς τὸ χειρότερον.

Μία σειρὰ στρατιωτικῶν κινημάτων εἶχε δημιουργήσει μίαν ἀγεφύρωτον δυσπιστίαν μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν πολιτικῶν παραγόντων. Ἱκανὸς ἀριθμὸς ἀξιωματικῶν, ἐξ ὅλων τῶν ὅπλων καὶ σωμάτων, εἶχεν εἰσέλθει εἰς τὸ Κοινοβούλιον διὰ τῶν ἐκλογῶν τῆς 16-12-1923. Τὸν Ἰούλιον 1923 ἱδρύθη ὁ στρατιωτικὸς σύνδεσμος, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Ὀθωναίου, σκοπὸς τοῦ ὁποίου εἶχε ταχθῆ ἡ ἀντικατάστασις τῆς «νερόβραστης» ἡγεσίας τῆς Ἐπαναστάσεως. Εἰς ἐνεργείας αὐτοῦ τοῦ συνδέσμου ὀφείλεται ἡ κατὰ τὴν 19-12-1923, τὴν ἑπομένην σχεδὸν τῶν ἐκλογῶν, ἀναχώρησις εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν τοῦ Βασιλέως, ἡ ἀνατροπὴ τῆς κυβερνήσεως Καφαντάρη τὴν 8-3-1924, τὰ κινήματα Κολιαλέξη, Τσερούλη, Λούφα κ.λ.π. Οἱ τομεῖς τῆς κυβερνητικῆς δραστηριότητος ὑποκείμενοι εἰς τοιαύτας θρασείας ἐπιρροὰς καὶ εἰς τοὺς ἐντεῦθεν συνεχεῖς συμβιβασμοὺς καὶ ὑπολογισμούς, συνεχῶς ἐχώλαινον, οὗ ἕνεκεν ἓν κῦμα ἀβεβαιότητος, ραθυμίας καὶ ἀτομικοῦ εὐημερισμοῦ κατεῖχεν τοὺς πάντας καὶ συνεχεῖς ἠκούοντο καταγγελίαι περὶ καταχρήσεων, ἀτασθαλιῶν καὶ αὐθαιρεσιῶν. Περίφημος κατέστη ἡ τύχη τῶν δωρηθέντων βοῶν ὑπὸ τοῦ Ρὰς - Τάφαρι, διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ὁποίων, ἀπὸ Τζιμπουτίου εἰς Πειραιᾶ, ἐδαπανήθη ποσὸν μεγαλύτερον τῆς συνολικῆς των ἀξίας (49). Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς δύναται νὰ ὑπερηφανεύεται ὅτι κατώρθωσε νὰ ἀγκαλιάση 1.500.000 ψυχὰς ἀδελφῶν, δὲν δύναται ὅμως νὰ ὑπερηφανεύωνται καὶ αἱ κυβερνήσεις τῆς περιόδου ταύτης. Πεντάκις ἐντὸς διμήνου ἠνοίχθη συζήτησις ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει (50) μὲ θέμα τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων καὶ ἠκούσθησαν ἐκεῖ βοεραὶ κραυγαὶ κατὰ τοῦ κράτους, τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων καὶ τοῦ Ἐποικισμοῦ, εἰς ἃς ὑπηρεσίας εἶχε διατεθῆ

(49) Βλέπε πρακτικὰ συνεδριάσεως Βουλῆς κατὰ τὴν 13-5-1925.

(50) Κατὰ τὰς συνεδριάσεις 11-4-1925, 23, 25 καὶ 27 Μαΐου καὶ 5 Ἰουνίου ἰδίου ἔτους.

ἱκανὸς ἀριθμὸς ἀξιωματικῶν κατ' ἐπιλογὴν τοῦ Ν. Γρηγοριάδου.

Τὰ μέλη τῆς διμοιρίας τῶν «Ἀρχηγῶν» ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει, ὄχι μόνον δὲν ἠδύναντο νὰ συνεννοηθῶσιν, ὥστε νὰ προέλθῃ κάτι καλὸν ἔκ τινος γενικῆς προσπαθείας, ἀλλὰ καὶ ἀλληλοϋπεβλέποντο σφόδρα.

Ὁ ἐκ τούτων Γ. Κονδύλης, ἑλισσόμενος πρὸς δημιουργίαν καταστάσεως καὶ συνθηκῶν, ὥστε νὰ περιέλθῃ ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὰς χεῖρας του ἡ κατάστασις, πατητήθη τὴν 10ην Ἰουνίου 1925.

Αἱ ἐργασίαι τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ἐνεφάνιζον θετικὰ σημεῖα πλήρους διαλύσεως. Ὡρισμέναι ἐκ τῶν συνεδριάσεων προσελάμβανον κωμικὴν ὄψιν. Τὴν 23-5-1925 εἰς μίαν νέαν συζήτησιν διὰ τὰ ἔργα τῶν ἐπιτροπῶν ἀποκαταστάσεως προσφύγων καὶ διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν σχετικῶν δανείων, ὑπὸ τὴν κατηγορίαν τῶν «σκανδάλων», ἡ συνεδρίασις προσέλαβε θλιβερὰν ὄψιν. Ὁ Πάγκαλος ἐζήτησε νὰ κηρυχθῇ ἔκπτωτος ἡ κυβέρνησις, ὁ Χαβίνης διεκήρυσσε «νὰ διαλυθῶμεν», ὁ πρωθυπουργὸς ἠγέρθη διὰ νὰ ἀποχωρήσῃ, οἱ ὑπουργοί, ὑπὸ τύπον δραπέτου, ἀνεχώρησαν ἐκ τῶν βοηθητικῶν θυρῶν, ὁ Χατζηκυριάκος περιέφερε πρὸς ὑπογραφὴν πρωτόκολλον καὶ ὁ Πάγκαλος ἐν τέλει διεκήρυσσεν εὐθέως ὅτι «Ὁ στρατὸς καὶ πάλιν θὰ ἀποπλύνῃ τὸ αἶσχος καὶ τὴν ἀτιμίαν».

Ὁ Πάγκαλος ὑπῆρξε συνεπὴς εἰς τὴν δήλωσίν του ταύτην. Προετοιμασθεὶς μετὰ ἕνα μῆνα ἀκριβῶς, τὴν 25-6-1925, ἐπικεφαλῆς 28 ἀνδρῶν κατέλαβε τοὺς εἰς Ρούφ στρατῶνας, τὸ Ταχυδρομεῖον, τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν καὶ ἐν συνεχείᾳ, ἀναιμάκτως, τὴν κυβέρνησιν. Ἡ πάντοτε νομιμόφρων καὶ ἀστασίαστος Χωροφυλακή, κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην, εὑρέθη εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ Παγκάλου, διότι ὁτὲ μὲν χάριν τῶν Δημοκρατικῶν Ταγμάτων, ὁὲ δὲ χάριν τῶν Ταγμάτων Κυνηγῶν καὶ ἐνωρίτερον λόγῳ ἄλλων γενικωτέρων κατευθύνσεων, αὕτη ἔβλεπε νὰ θυσιάζεται, νὰ παραμελῆται καὶ νὰ ὑβρίζεται, δι' ὃ καὶ ἀνεζήτησε καὶ αὕτη τὴν λύσιν τοῦ δράματος εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Παγκάλου.

Ὁ ἀπὸ Μαΐου Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς, ὑποστράτηγος Διαλέτης, ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ συνταγματάρχου Κοκκαλᾶ, εἰς δὲ τὴν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Διεύθυνσιν Χωροφυλακῆς ἐτοποθετήθη εἷς ἐκ τῶν πλέον μορφωμένων ἀξιωματικῶν, ὁ ἀντισυνταγματάρχης Παυλίδης Ἐμμανουήλ. Ὁ Κοκκαλᾶς ἐξέδωκε, κατὰ τὰ εἰωθότα, τὴν 3ην Ἰουλίου 1925 ἡμερησίαν διαταγήν, ἐν ᾗ, μετὰ περισσῆς εἰλικρινείας, ὡμολόγει τὰ τρωτὰ τοῦ Σώματος, καταφερόμενος ἐν ταὐτῷ καὶ κατὰ τῶν Ταγμάτων Κυνηγῶν (51).

Παρ' ὅλους τοὺς ἀνωτέρω Φιλιππικοὺς κατὰ τῆς κρατούσης καταστάσεως ἐν τῷ Σώματι τῆς Χωροφυλακῆς, θὰ ἦτο ἄδικον ἐὰν δὲν ἀνεγνωρίζαμεν ὅτι ἡ Χωροφυλακή, —παρὰ τὰς δοκιμασίας ἀπὸ τοῦ 1916 ἐκ τῆς πολιτικῆς καὶ τοῦ κομματισμοῦ, παρὰ τὰς μεγάλας θυσίας της εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν, παρὰ τοὺς μισθοὺς πείνης καὶ τὰ κορεοβριθῆ μπουντρούμια στρατωνισμοῦ,— εἶχε δυνηθῆ ὄχι μόνον νὰ ἐπιζήσῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ προκαλῇ τὰς ἐλπίδας τῶν ἡγετῶν καὶ ἡγουμένων διὰ μίαν κα-

(51) Παράρτημα Χ, 13 ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ βιβλίου Η.Δ. Σχολῆς Χωροφυλακῆς. Τὸ τέλος τῶν Κονδυλικῶν ταγμάτων ἢ Ταγμάτων Κυνηγῶν, ὑπῆρξεν ἄδοξον. Ὁ ταμίας τούτων συναποκομίσας καὶ ποσὸν 2.000.000 δρχ. ἐδραπέτευσεν εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Αἱ τοιούτου εἴδους καταχρήσεις εἶχον καταστῆ συχναί.

λυτέραν αὔριον, καθ' ἣν στιγμὴν ἄλλοι δημόσιοι ὀργανισμοὶ ἢ κρατικὰ συστήματα εἶχον χρεωκοπήσει, μὴ δυνηθέντα νὰ ἀνθέξωσιν εἰς τὰς πρώτας καὶ ἐλαφρὰς ἀντιξοότητας, παρὰ τὰς πλουσιοπαρόχους ἐπιδαψιλεύσεις πρὸς αὐτοὺς τῆς Πολιτείας.

Δημ. Διαλέτης. Ὑποστράτηγος. Διετέλεσεν ἀρχηγὸς κατὰ τὰ ἔτη 1924 καὶ 1928

Ἡ ἀτυχὴς διὰ τὴν Χωροφυλακὴν Ἰταλικὴ Ἀποστολὴ εἶχεν ἀποχωρήσει ἐξ Ἑλλάδος κατὰ τὰ μέσα Μαΐου 1923, ἀπὸ τῆς ἑπομένης δὲ τῆς ἀναχωρήσεώς της εἶχον ἀρχίσει συζητήσεις περὶ τοῦ νέου Ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς, δεδομένου ὅτι ἐκεῖνος, τοῦ 1918, ἐθεωρεῖτο ἀπὸ πάσης πλευρᾶς ἀποτυχημένος.

ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΙΛΗ

Ὡμιλήσαμεν περὶ τῶν ἐκ τῆς ληστείας δεινῶν, περὶ τῆς ἐθνικῆς καχεξίας, τῆς σφοδρᾶς ἐθνικῆς ἀναταραχῆς, τῆς ἐκ τῶν στρατιωτικῶν φιλοδοξιῶν κυβερνητικῆς ἀσταθείας, τῆς ἐκ τῆς ἀνόδου τοῦ τιμαρίθμου ἀναταραχῆς τῶν ἐργαζομένων καθὼς καὶ περὶ τῆς ἀνδρουμένης κομμουνιστικῆς ἀπειλῆς.

Περὶ τῆς τελευταίας ταύτης αἰχμῆς καὶ ἀπειλῆς κατὰ τῆς ἐννόμου τάξεως καὶ τῶν ἐντεῦθεν σοβαρῶν ἐπὶ τοῦ ἔργου τῆς Χωροφυλακῆς ἐπιπτώσεων δὲν ἐδόθη εὐκαιρία νὰ ὁμιλήσωμεν διεξοδικῶς καὶ ἰδίᾳ ὅσον ἀφορᾷ τὴν θέσιν τοῦ Κ.Κ.Ε. ἔναντι τῶν προσδοκιῶν τοῦ πανσλαυισμοῦ διὰ τῆς αὐτονομιστικῆς κινήσεως ἐν Μακεδονίᾳ. Ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Κ.Κ.Ε. εἶχεν ἀποδεχθῆ τὰς αὐτονομιστικὰς ἐπιδιώξεις καὶ θέσεις τοῦ Βουλγαρικοῦ Κ.Κ.

Ἀλλὰ περὶ αὐτῶν —δυστυχῶς— ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐπεκράτει μία ἄγνοια ἐξικνουμένη μέχρι τοῦ βαθμοῦ τῆς ἐπιπολαιότητος. Πέραν τούτων τὸ Κ.Κ.Ε. —ἀδίστακτον ἀπὸ τῶν πρώτων του βημάτων — εὑρέθη εὐθυγραμμι-

σμένον καὶ μὲ τὴν Ε.Μ.Ε.Ο. (Ἐσωτερικὴν Μακεδονικὴν Ἐπαναστατικὴν Ὀργάνωσιν, τὴν βουλγαριστὶ ΒΡ.Ο.Μ. Βατρέσνα Ρεβουλcυτσιόϊνα Ὀργανιζάτσια Μακεδόνσκα), πρὸς ἣν διὰ τοῦ ἐν Ἑλλάδι κυκλοφοροῦντος —κατὰ τὸ θέρος 1924— ἀρχηγοῦ αὐτῆς Πανίτσα, παρέσχεν διαβεβαιώσεις συνεργασίας (52).

Τόσον χαμηλὴ ὑπῆρξεν ἡ στάθμη τῶν Ἑλληνικῶν ὑπηρεσιῶν ἀσφαλείας, ὥστε παρέμεινον ξέναι πρὸς τοὺς κυκλοφοροῦντας, ἐπὶ ἕνα περίπου μῆνα, ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ Ἀθήναις πράκτορας τοῦ Κ.Κ.Β.—Κ.Κ.Γ. καὶ ἀρχηγὸν Ε.Μ.Ε.Ο.

Κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1924 ἀφίκοντο εἰς Ἑλλάδα καὶ ἀνέλαβον ὀργανωτικὰς θέσεις οἱ πρῶτοι ἀπόφοιτοι τῆς Κομμουνιστικῆς Σχολῆς ΚΟΥΤΒ, οἱ γνωστοὶ Κούτβιδες, οἵτινες, ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῆς ἱδρυθείσης Σοβιετικῆς Πρεσβείας, ἀνέλαβον ἐντονωτέραν δραστηριοποίησιν τῶν δυνατοτήτων τοῦ Κ.Κ.Ε.

Ἡ ἄφιξις καὶ δρᾶσις τούτων μὲ ἀρκετὴν βραδύτητα περιῆλθεν εἰς γνῶσιν τῶν ἀστυνομικῶν ἀρχῶν, αἵτινες μόλις εἶχον ἀρχίσει νὰ ἐπιδεικνύουν ἀντίληψιν καὶ γνῶσιν τοῦ ἐπαπειλουμένου κινδύνου, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ εὑρίσκουν κατανόησιν πλησίον τῶν ἁρμοδίων κυβερνητικῶν παραγόντων. Ἀναφέρεται περίπτωσις, καθ' ἣν, ἡ ἀστυνομικὴ διεύθυνσις Ἀθηνῶν ἐζήτησεν ἐπειγόντως μικρὰν πίστωσιν, διὰ νὰ στείλῃ ἀξιωματικὸν νὰ παρακολουθήσῃ μίαν σοβαρὰν κίνησιν Κομμουνιστικὴν καὶ οἱ ἁρμόδιοι οἰκονομικοὶ τοῦ κράτους μανδαρίνοι, δὲν τὴν ἐνέκρινον διὰ τυπικοὺς λόγους (53).

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τοῦ 1924, περὶ ἐπιτροπῶν δημοσίας ἀσφαλείας, ἀπὸ τοῦ 1925 ἤδη, εἶχον ἐκτοπισθῆ ἔνιοι κομμουνισταὶ ἡγέται καὶ ἡ ἀνησυχία τῶν ἀστυνομικῶν ἀρχῶν περὶ τῆς δράσεως τοῦ κομμουνισμοῦ ηὔξανεν καὶ ἐσυστηματοποιεῖτο κάπως, παρὰ τὴν ἀμβλύτητα ἣν ἐπεδείκνυον ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου οἱ διάφοροι πολιτικοὶ ἀρχηγοὶ καὶ παράγοντες ἐν οἷς καὶ αὐτὸς ὁ Θ. Πάγκαλος, ὅστις διὰ τοῦ Μπακιρτζῆ (κόκκινος Συνταγματάρχης) ἐπεζήτησε τὴν συνδρομὴν τοῦ Κ.Κ.Ε., προκειμένου νὰ κηρύξῃ τὴν δικτατορίαν του. (54). Βεβαίως, οὔτε ὁ Πάγκαλος, οὔτε ἄλλος τις ἐκ τῶν πολιτικῶν ἐπίστευεν ἐπὶ μιᾶς τοιαύτης εἰλικρινοῦς συνεργασίας, ἐφρόνει ὅμως ὅτι ἠδύνατο, ἐξαπατῶν πολιτικῶς, νὰ χρησιμοποιήσῃ, δι' ἴδιον πολιτικὸν λογαριασμόν, τὴν μᾶζαν τοῦ Κ.Κ.Ε.

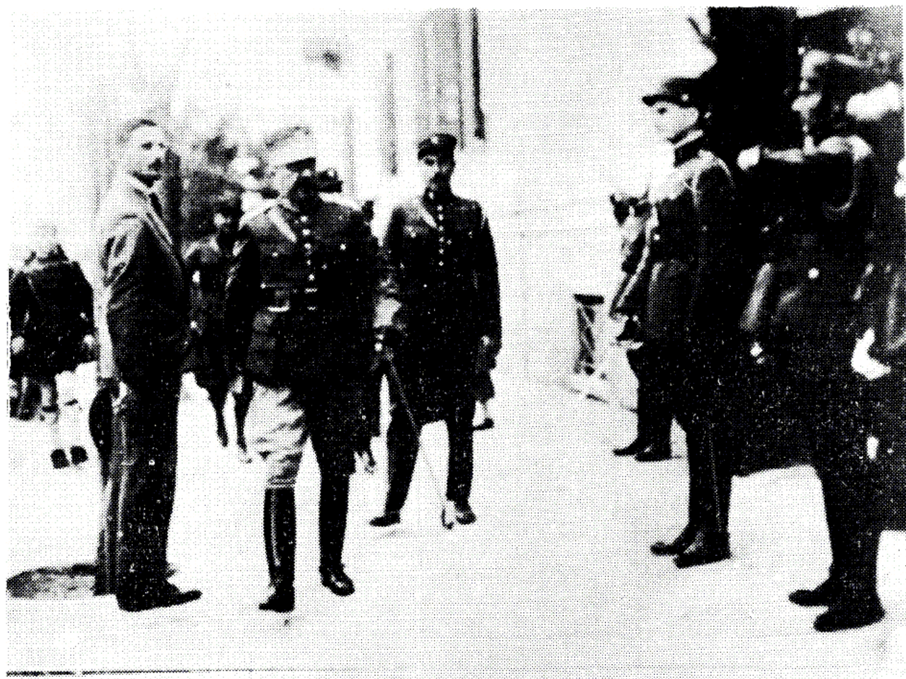
Φρονοῦμεν ὅτι ἡ τοιαύτη σκέψις καὶ ἐνέργεια — ἀκολουθηθεῖσα καὶ μέχρι τῶν τελευταίων ἐτῶν — ὑπῆρξεν ἐξαιρετικῶς ἐπιζημία καὶ περιέπλεξεν τὰς δυνάμεις ἀσφαλείας, ὅσον ἀφορᾶ τὸν ἀκριβῆ καὶ δίκαιον ἐντοπισμὸν τοῦ κινδύνου καὶ τῆς εὐθύνης καὶ ἐδημιούργησεν ἀπροσδιορίστου εἰσέτι ἐκτάσεως ἐθνικοὺς κινδύνους.

ΟΥΔΕΤΕΡΑ ΖΩΝΗ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΜΕΘΟΡΙΟΥ

Πρὶν κλείσωμεν τὸ παρὸν κεφάλαιον θὰ ὁμιλήσωμεν καὶ περὶ ἑνὸς νέου τομέως καθηκόντων καὶ ἀποστολῆς τῆς Χωροφυλακῆς, περὶ τῶν ἐκ τῆς συνθήκης τῆς Λωζάνης ἀπορρευσάντων καθηκόντων της.

Διὰ τῆς ἐν Λωζάνῃ ὑπογραφείσης τὴν 24-7-1923 συνθήκης εἰρήνης «περὶ τοῦ καθεστῶτος τῶν στενῶν», οὐδετεροποιήθησαν διάφοροι ἀκταί, ἐν αἷς καὶ αἱ νῆσοι Σαμοθράκη, Λῆμνος, Ἴμβρος, Τένεδος καὶ Λαγοῦσαι, εἰς ἃς κατ' ἐδαφ. 2 ἀριθ. 6

(52) Ἐλευθ. Σταυρίδη, σελ. 199—227.
(63) Ἐλευθ. Σταυρίδη, σελ. 230.
(54) Ἐλευθ. Σταυρίδη, σελ. 282—284.

Ὁ Ἀντ)τηγος Κλάδος, διατελέσας Ἀρχηγὸς χωρ)κῆς, ἐπισκέπτεται τὴν Δ)νσιν Ἀστυν. Θεσσαλονίκης τὸ Πάσχα 1929.

Δύναμις Γενικῆς Ἀσφαλείας Ἀθηνῶν ὑπὸ τὸν τότε μοίραρχον Ντάκον Γεώργιον κατὰ τὸ 1929.

οὐδεμία ἔνοπλος δναμις δύναται νὰ σταθμεύσῃ ἐν αὐταῖς ἐκτὸς τῶν πρὸς διατήρησιν τῆς τάξεως ἀναγκαιουσῶν δυνάμεων ἀστυνομίας καὶ Χωροφυλακῆς, τῶν ὁποίων ὁ ὁπλισμὸς δέον ν' ἀποτελεῖται μόνον ἐκ περιστρόφου, τῆς σπάθης, τοῦ ὅπλου καὶ τεσσάρων ὁπλοπολυβόλων ἀνὰ ἑκατὸν ἄνδρας, ἀποκλειομένου παντὸς πυροβολικοῦ.

Ἐν τῇ ταυτοχρόνῳ ὁμοία περὶ τῆς μεθορίου τῆς Θράκης συνθήκῃ καθωρίσθη ἡ οὐδετεροποίησις ἐδάφους εἰς βάθος 30 χιλιομέτρων ἑκατέρωθεν ἀπὸ τῆς μεθορίου, ἔνθα ἀπαγορεύεται ἡ ἐκτέλεσις οἱουδήποτε ὀχυρωματικοῦ ἔργου καὶ οἱαδήποτε στρατιωτική, ναυτικὴ ἢ ἀεροπορικὴ ἐγκατάστασις καὶ ὀργάνωσις, ἐν ἄρθρῳ δὲ 3 ὡρίσθη: «Οὐδεμία ἔνοπλος δύναμις δύναται νὰ σταθμεύῃ ἢ νὰ μετακινῆται, πλὴν τῶν εἰδικῶν στοιχείων, ὡς Χωροφυλακῆς, ἀστυνομικῶν δυνάμεων, τελωνοφυλάκων, ὁροφυλάκων, τῶν ἀναγκαίων πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐσωτερικῆς τάξεως καὶ ἐπιτήρησιν τῶν συνόρων.

«Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰδικῶν τούτων στοιχείων, ἐν οἷς δὲν θὰ περιλαμβάνωνται ἀεροπορικαὶ δυνάμεις, δὲν θὰ ὑπερβαίνῃ, α) ἐντὸς τῆς οὐδετεροποιουμένης ζώνης τοῦ Τουρκικοῦ ἐδάφους 5.000 ἄνδρας ἐν συνόλῳ.

β) Ἐντὸς τῆς οὐδετεροποιουμένης ζώνης τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους 2.500 ἄνδρας ἐν συνόλῳ.

γ) ....

«Ὁ ὁπλισμὸς τούτων θὰ ἀποτελεῖται μόνον ἐκ τοῦ περιστρόφου, τῆς σπάθης, τοῦ ὅπλου καὶ τεσσάρων ὁπλοπολυβόλων ἀνὰ ἑκατὸν ἄνδρας, ἀποκλειομένου παντὸς πυροβολικοῦ»..

Οὕτω εἰς τὰς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ζώνας καὶ νήσους ἡ Χωροφυλακὴ ἐκτὸς τῶν μέχρι τοῦδε θεμάτων ἀποστολῆς της ἐπεφορτίζετο καὶ διὰ τοῦ τιμητικοῦ καὶ σοβαροῦ καθήκοντος τῆς «ἐπιτηρήσεως τῶν συνόρων», ὅπερ δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἔχει ἀντιμετωπίσῃ ὀρθῶς μέχρι σήμερον.

Ὁπωσδήποτε ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς συνθήκης ταύτης καὶ τῆς ἐν συνεχείᾳ κυρώσεως της ἡ Χωροφυλακὴ ἐπεφορτίσθη μὲ ἁπάσας τὰς ἐκ τῆς συνθήκης ἀπορρεούσας εὐθύνας καὶ ἁρμοδιότητας.

Οἱ Τοῦρκοι ἔχουν λύσει κατ' ὀρθότερον τρόπον τὸ θέμα, δημιουργήσαντες εἰδικὸν σῶμα ὁροφυλακῆς ἐκ 1000 περίπου ἀνδρῶν, ἐκτὸς τῶν ἀστυνομικῶν δυνάμεων.

Ἀπὸ Ἑλληνικῆς πλευρᾶς ἡ φρούρησις τῶν συνόρων διενεργεῖται πλημμελῶς, δεδομένου ὅτι ἡ διατιθεμένη δύναμις Χωροφυλακῆς μόλις ἐπαρκῆ διὰ τὰ ἀστυνομικὰ καθήκοντα, ἐκ τῆς πλημμελοῦς δὲ ταύτης φρουρήσεως ὑφίστανται σοβαρὰν μείωσιν τὸ ἐθνικὸν γόητρον, ἡ κρατικὴ ἀξιοπρέπεια, τὸ αἴσθημα ἀσφαλείας τῶν κατοίκων κ.λ.π. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως ἐπέρχονται σοβαραὶ ζημίαι, ἅς Ἐπιτροπὴ ἐκ τοπικῶν παραγόντων ἔχει ὑπολογίσῃ εἰς 15.000.000 ἐτησίως. Κατὰ πραγματοποιηθεῖσαν τὴν 11-4-1962 σύσκεψιν εἰς ΓΕΘΑ ἀπεφασίσθη νὰ διατεθῇ μία διλοχία Χωροφυλακῆς, χωρὶς νὰ ὑλοποιηθῆ εἰσέτι ἡ ἀπόφασις αὕτη. Ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις Χωροφυλακῆς εἶχε καταρτίσῃ σχέδιον νόμου διὰ τὴν ὀργανικὴν αὔξησιν τῆς δυνάμεως διὰ 320 ἀνδρῶν.

Ἐν οἰκείᾳ θέσει θὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τῆς ἰδίας ἀποστολῆς τῆς Χωροφυλακῆς ἐν Δωδεκανήσῳ.

ΡΟΥΜΑΝΙΚΗ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ

Τέλος εἶναι ἀνάγκη ν' ἀναφερθῶμεν δι' ἐλαχίστων, μόνον ὑπομνηστικῶς, καὶ εἰς τὴν ἀναζωπυρωθεῖσαν μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν Ρουμανικὴν προπαγάνδαν.

Τὸ Ρουμανικὸν ἀργύριον, ἡ Τουρκικὴ ὑπόθαλψις, αἱ ἐπικρατοῦσαι ἰδιαίτεραι διεθνεῖς καὶ τοπικῶς συνθῆκαι καὶ τὸ εἴς τινας περιοχὰς τῆς Πίνδου ὁμιλούμενον Κουτσοβλαχικὸν γλωσσικὸν ἰδίωμα ,ἡ ἀνάγκη τῶν ἑλιγμῶν τῆς Ἑλληνικῆς διπλωματίας καὶ κυρίως οἱ κίνδυνοι ἐκ τῆς δράσεως τῶν διαφόρων κομιτάτων καὶ ὀργανώσεων τῆς Βαλκανικῆς ἐν τῷ συνόλῳ των κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐπέτρεψαν, ἀπὸ τοῦ 1895 ἤδη, ν' ἀποκτήση εἴς τινα σημεῖα περιοχῶν τινῶν ἐρείσματα ἐπὶ πληρωμῇ καὶ ἡ Ρουμανικὴ προπαγάνδα. Ἤδη ἐκμεταλλευθεῖσα ἡ Ρουμανία τὴν δεινὴν θέσιν τῆς Ἑλλάδος ἐπέτυχεν ἐπέκτασιν ἀναγνωρίσεως παρὰ τῆς Ἑλλάδος προνομίων καὶ δικαιωμάτων ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἵδρυσιν καὶ λειτουργίαν Ρουμανικῶν σχολείων καὶ ἐκκλησιῶν εἰς διάφορα σημεῖα τῆς Βορειοδυτικῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἐποπτεία ἐπὶ τῶν ξένων σχολείων ὑπῆρξεν θέμα τῶν οἰκείων ἐπιθεωρητῶν, ἡ ἐπίβλεψις ἐπὶ τῶν ἀνεγειρομένων ναῶν θέμα τῶν μητροπόλεων, ἡ παρακολούθησις ὅμως καὶ ἡ πρόκλησις τῆς ἀναλογούσης ἀντιδράσεως ἐπὶ τοῦ προπαγανδιστικοῦ ἔργου τῶν πρακτόρων τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας ἀπετέλει καὶ τῆς Χωροφυλακῆς θέμα, ὡς ὅμως θὰ ἴδωμεν καὶ ἰδία κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον ὁ ἀνωτέρω καταμερισμὸς ἀπετέλει ἀντικείμενον τῶν νόμων ἐνῶ εἰς τὴν πραγματικότητα τὰ πάντα εἰς τὴν Χωροφυλακὴν κατέληγον καὶ δι' αὐτῆς ἐπιδιώκοντο. Θὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα ἀφηγούμενον ὑπὸ τοῦ Γκατζάρα περιστατικόν, δηλωτικὸν τῶν δημιουργηθέντων τότε προβλημάτων καὶ τῆς προβληθείσης ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς ἀντιδράσεως.

«Εἰς ἕναν Ἀστυνομικὸν Σταθμὸν περιοχῆς Γρεβενῶν, ὑπηρέτει ὡς Σταθμάρχης ὁ Ἀνθυπασπιστὴς Ἀναγνωστόπουλος. Κάποιαν ἡμέραν παρουσιάσθη μία ἐπιτροπὴ Ρουμανοβλάχων ἀναζητοῦσα κατάλληλον διὰ τὴν ἵδρυσιν Ρουμανικοῦ Σχολείου οἴκημα. «Ὁ Ἀνθυπασπιστὴς πληροφορηθεὶς ὅτι οὐδέποτε, οὔτε καὶ ἐπὶ Τουρκοκρατίας, ὑπῆρχε Ρουμανικὸν Σχολεῖον ἐκεῖ, ἐκάλεσε τὴν ἐπιτροπὴν καὶ τῆς ὑπέδειξε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν περιφέρειάν του. Μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς διεξήχθη ὀξύτατος διάλογος, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου ἀπωλέσας τὴν ψυχραιμίαν ὁ Ἀνθυπασπιστὴς ἐχειροδίκησε κατὰ τῶν μελῶν ταύτης καὶ τὴν ἐξεδίωξεν τῆς περιοχῆς του.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας διὰ τηλεγραφικῆς διαταγῆς ἐκλήθη ὁ ἀνθυπασπιστὴς ὅπως παρουσιασθῇ ἐνώπιον τοῦ Δικτάτορος Παγκάλου.

«Τρέμων ὁ ἀνθυπασπιστὴς διῆλθεν ἐκ Κοζάνης καὶ μᾶς ἀπεχαιρέτησεν, φανταζόμενος ὅτι ὁ Πάγκαλος θὰ τὸν ἔστελνεν εἰς τὴν ἀγχόνην. Ὅταν ὅμως παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ Δικτάτορος τὸν ἐρωτᾶ:

— Ἐσὺ εἶσαι ὁ παληκαρᾶς ποὺ δὲν ὑπολογίζεις Νόμους καὶ Κυβέρνησιν;

— Μὰ στρατηγέ μου πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἱδρυθοῦν Ρουμανικὰ σχολεῖα ἐκεῖ ὅπου δὲν τὸ κατόρθωσαν ἐπὶ Τουρκοκρατίας;

— Ἕνα μῆνα αὐστηρὰ κράτησιν καὶ νὰ μὴ ἐπανέλθῃς εἰς τὸν Σταθμόν σου. Ἡ Διοίκησις Κοζάνης θὰ σὲ τακτοποιήσῃ. Ἦτο ἡ ἀπάντησις τοῦ Παγκάλου, ταυτοχρόνως δὲ τείνας τὴν χεῖρα του πρὸς τὸν ἔκπληκτον Ἀναγνωστόπουλον συνεπλήρωσε: «Π α ρ ὰ τ ὴ ν τ ι μ ω ρ ί α ν, σ ὲ σ υ γ χ α ί ρ ω, δ ι ό τ ι σ ὰ ν Ἕ λ λ η ν α ς κ α λ ὰ τ ο ὺ ς ἔ κ α μ ε ς». Κάποια ἔκθεσις ἑνὸς γραφείου

ἀναφέρει ὅτι ἡ ἵδρυσις τοῦ σχολείου ἐματαιώθη χάρις εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ διευθύνοντος τὸ γραφεῖον!!! Ἔτσι γράφεται ἡ ἱστορία...

Εἰς πλεῖστα χωρία, ἀλλὰ καὶ πόλεις τινάς, ὡς Γρεβενά, Ἰωάννινα κ.λ.π., ἔρρευσεν ἔκτοτε ἀρκετὸν Ρουμανικὸν χρυσίον, δι᾽ οὗ διεφθάρησαν ἐλάχιστοι ἄποροι καὶ ἀγράμματοι οἰκογένειαι καὶ ὑπεθάλπησαν τὰ πηδήματα τῶν φύσει πρὸς τὴν ἀπάτην καὶ τὸ ψεῦδος ῥεπόντων καὶ δι᾽ αὐτῶν ἐπιδιωκόντων τὴν ἐπιβίωσίν των. Εἷς ἀκήρυκτος πλὴν διαρκὴς καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀφανὴς πόλεμος, λόγω τῶν διεθνῶν προσχημάτων, ἐκράτει ἔκτοτε ἐν συναγερμῷ τὴν χωροφυλακήν. Ἡ κατάρρευσις τοῦ 1941 ἔφερεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν καὶ τὸν τυχοδιωκτισμὸν τούτων καὶ θὰ ὁμιλήσωμεν οἰκείως περὶ τῶν ὅσων ἀντιμετώπισεν ἡ χωροφυλακή.

ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΙ ΝΟΣΟΙ

Μέχρι πρὸ ὀλίγων ἐτῶν μία ἀπὸ τὰς πλέον ἐπικινδύνους καὶ μεγάλας κοινωνικὰς μάστιγας ὑπῆρξεν ἡ δολιοφθορὰ τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως καὶ ἀξίας ὑπὸ τῶν ἀφροδισίων νόσων. Ἐσήπετο ἡ ὑγεία τῆς νεολαίας καὶ διεταράσσετο ἐφ᾽ ὅρου ζωῆς ἡ ἰσορροπία τοῦ νευροψυχικοῦ συστήματος μετὰ ἀπαισίων στιγμάτων ἐν τῇ κληρονομικότητι τῶν προσβαλλομένων ὑπὸ τῆς συφιλίδος.

Αἱ νόσοι αὗται ἐμάστιζον ἰδιαιτέρως τὰς λαϊκὰς τάξεις καὶ τὰς ἐνόπλους δυνάμεις.

Πρὸς καταπολέμησιν τῶν ἀφροδισίων νοσημάτων καὶ πρὸς παρακολούθησιν τῶν ἐν γένει πηγῶν μεταδόσεως τούτων, ἀσέμνων γυναικῶν, ἐξεδόθη ὁ Νόμος 3032 τῆς 12)25 Αὐγούστου 1922, δι᾽ οὗ ἀνετέθησαν σπουδαῖα καὶ λεπτὰ καθήκοντα εἰς τὰ ἐπὶ τούτῳ διοριζόμενα ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς. Δὲν εἶναι ὀρθὸν τὸ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Κ. Γαρδίκα ἀναφερόμενον, ὅτι κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἡ ἀστυνομία ἐχρησιμοποιεῖτο ἁπλῶς ὡς ἐκτελεστικὸν ὄργανον (55), καθ᾽ ὅσον τόσον εἰς τὴν κεντρικὴν ἐπιτροπὴν ὅσον καὶ εἰς τὰς κατὰ νομοὺς τριμελεῖς ἐπιτροπὰς καθωρίσθη ὑπὸ τοῦ ἀρχικοῦ νόμου καὶ τῶν ἐν συνεχείᾳ Διατάξεων ὅπως συμμετέχει ὁ οἰκεῖος Διευθυντὴς Ἀστυνομίας ἢ Διοικητὴς Χωροφυλακῆς. Ἀναμφιβόλως, ὡς κατὰ κανόνα συμβαίνει, αἱ ἀποφάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν ἐκοινοποιοῦντο δι᾽ ἐκτέλεσιν εἰς τὴν ἀστυνομικὴν ἀρχήν, ἀλλ᾽ ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ ἐξουσιοδοτεῖτο τόσον ὑπὸ τοῦ νόμου 3032 ὅσον καὶ ὑπὸ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδοθέντων Νομοθετικῶν ἢ λοιπῶν Διαταγμάτων ὅπως, ἀφ᾽ ἑνὸς μὲν δι᾽ Ἀστυνομικῶν διατάξεων ρυθμίζῃ τὰ τῆς λειτουργίας τῶν οἴκων ἀνοχῆς, τὰ τῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἀσέμνων γυναικῶν κ.λ.π., ἀφ᾽ ἑτέρου δὲ διὰ τῆς ἐνασκουμένης παρακολουθήσεως προτείνει τὸν χαρακτηρισμόν, τὴν ἄρσιν κ.λ.π. τῶν διαφόρων ἀσέμνως διαβιουσῶν γυναικῶν, παραπέμπει οἴκοθεν καὶ κατὰ τὴν κρίσιν της εἰς ὑγειονομικὴν ἐξέτασιν ὑπόπτους μεταδόσεως ἀφροδισίου νοσήματος κ.λ.π. (56). Ἀπετέλεσε καὶ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἕναν νέον καὶ ἐξαιρετικῶς λεπτὸν τομέα τῆς κοινωνικῆς ἀποστολῆς τῆς Χωροφυλακῆς, εἰς ὃν ἐκλήθη ἰδία μετὰ τὴν κοινωνικὴν ὀξύτητα ποὺ προεκάλεσε ἡ Μικρασιατικὴ καταστροφή. Εἰς τὸν ἀνηφορικὸν καὶ ἐξαιρετικῶς ἀνώμαλον αὐτὸν δρόμον ἡ Χωροφυλακὴ ἐσημείωσε ἀγῶνας

---

(55) Κ. Γαρδίκα «Ἐγκληματολογία», τόμ. Β', τεῦχος Β', ἔκδ. Β', σελ. 33.

(56) Βλέπε Ν.Δ. 28 Μαρτίου)12 Ἀπριλίου 1923 «περὶ νοσηλείας κοινῶν γυναικῶν πασχουσῶν ἐξ ἀφροδισίων νοσημάτων», Β.Δ. 19)30 Ἀπριλίου 1923 «περὶ Τοπικῶν Ἐπιτροπῶν κ.λ.π.», Π.Δ. 12)16 Ἰανουαρίου 1929 «περὶ καθορισμοῦ Τοπικῶν Ἐπιτροπῶν κ.λ.π.» κ.λ.π.

μὲ ἀρκετὰ θύματα ἐκ τῆς ἐντόνου ἀντιδράσεως τῶν σωματεμπόρων, τῶν ἀγαπητικῶν καὶ ἐκμεταλλευτῶν. Δὲν ἔλλειψαν βεβαίως καὶ αἱ παρεκτροπαί, ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατὸν αὗται ὄχι μόνον νὰ ἐπισκιάσωσι τὸ καθολικὸν ἔργον ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν ἐν τῇ ἐκτιμήσει καὶ γενικῇ κριτικῇ, ἰδιαιτέρως μάλιστα ἂν σημειωθῇ ὅτι πᾶσα ἐπισημαινομένη ἐκτροπὴ ἐπὶ τοιούτου ἀντικειμένου ἐκολάζετο κατὰ τὸν πλέον σκληρὸν τρόπον, ἤτοι διὰ τῆς ἀποβολῆς ἐκ τοῦ Σώματος. Τὸ θέμα τοῦτο ὑπῆρξε συναφὲς καὶ πρὸς τὴν τοξικομανίαν.

ΤΥΧΗΡΑ, ΜΙΚΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΑ ΠΑΙΓΝΙΑ

Ἕτερος βαρυσήμαντος τομεὺς τῆς ἀστυνομικῆς δραστηριότητος ὑπῆρξεν ἀείποτε ἡ χαρτοπαιξία καὶ τὰ ἐπακόλουθα ἐκ ταύτης. Εἴδομεν ἐν τοῖς πρόσθεν ὅτι Κυβερνήσεις ἀνετρέποντο ἐκ τῆς κακῆς ἀντιμετωπίσεως τοῦ θέματος τῶν χαρτοπαικτικῶν λεσχῶν καὶ ὅτι ἐν Ἑλλάδι ἐσημειώθη τὸ πλέον ἀηδιαστικὸν καὶ εἰδεχθὲς ἔγκλημα τῶν λεσχιαρχῶν διὰ τῆς δολοφονίας τοῦ Πρωθυπουργοῦ Δηλιγιάννη. Κατὰ συνέπειαν δὲν πρόκειται περὶ νέου προβλήματος. Οὐχ' ἧττον ὅμως ἀπὸ τοῦ 1922 ἐτέθη καὶ τὸ θέμα τοῦτο ἐπὶ νέων βάσεων διὰ τοῦ Νόμου 2916 τῆς 24) 29 Ἰουλίου 1922 «περὶ λειτουργίας τυχηρῶν καὶ μὴ παιγνίων καὶ περὶ φορολογίας αὐτῶν». Χωρὶς νὰ προβῶμεν ἡμεῖς εἰς σχόλια ἢ εἰς ἄλλοθι πληροφορίας, ἀλλὰ παραθέτοντες τὰς περιλήψεις τῶν ἐν συνεχείᾳ ἐκδοθέντων νόμων καὶ Δ) γμάτων ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου θ' ἀντιληφθῶμεν ὅτι μόλις κατὰ τὸ 1936 διὰ τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 258 ἐγένετο συμφέρουσα τῇ κοινωνίᾳ ἀντιμετώπισις τῆς κοινωνικῆς ταύτης πληγῆς. Ἡ μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης τακτικὴ ἀπέβλεπεν κυρίως εἰς τὰς φορολογικὰς ἐπιδιώξεις τῆς Πολιτείας, ἐξικνουμένη μέχρι δημοπρασιῶν καὶ ἐργολαβιῶν ἐπὶ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν παιγνίων. Οὕτω ἐξεδόθησαν:

α) Τὸ Ν.Δ. 3) 6 Ὀκτωβρίου 1922 «περὶ ἐνεργείας δημοπρασιῶν διὰ τὴν ἀπόκτησιν ἀδειῶν λειτουργίας λεσχῶν τυχηρῶν παιγνίων».

β) Ν.Δ. 28 Νοεμ.) 6 Δεκ. 1922. «Περὶ χορηγήσεως προθεσμίας πρὸς λειτουργίαν τεχνικῶν καὶ μικτῶν παιγνίων εἰς δημόσια κέντρα».

γ) Τὸ Ν.Δ. 22) 26 Ἰουνίου 1923 «Περὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν ταῖς λουτροπόλεσι λεσχῶν».

δ) Τὸ Ν.Δ. 27) 31 Ἰουλίου 1923 περὶ διαθέσεως δι' ἐνοικιάσεως τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἡμερησίων ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων τῶν λεσχῶν τυχηρῶν παιγνίων.

ε) Τὸ Ν.Δ. 14) 19 Δεκ. 1923

στ) Ὁ Νόμος τῆς 7) 14 Ἰουλίου 1924 περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2916 κλπ.

ζ) Ὁ νόμος 3284 τῆς 19) 23 Φεβρ. 1925 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 14 Δεκεμβρίου 1923 Ν.Δ.

η) Ν.Δ. τῆς 18) 21 Νοεμ. 1925 περὶ λειτουργίας λεσχῶν τυχηρῶν παιγνίων.

θ) Τὸ Ν.Δ. 13 Ἰαν.) 15 Φεβρ. 1926 περὶ προσθήκης ἐδαφ. κ.λ.π.

ι) Ὁ Ν. 3878 τῆς 8) 11 Φεβρ. 1928 περὶ κυρώσεως τῶν Ν.Δ. τῆς 13) 13 Νοεμ. 1927 κ.λ.π. περὶ κυρώσεως τοῦ Ν.Δ. 17) 20 Σεπτ. 1926 περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 13 Ἰαν. 1926 Ν.Δ. περὶ προσθήκης ἐδαφίων κ.λ.π.

ια) Τὸ Ν.Δ. τῆς 16) 18 Σεπτ. 1926 περὶ συμβουλίου Λεσχῶν.

ιβ) Ὁ Ν. 5226 τῆς 17 Ἰουλίου) 7 Αὐγούστου 1931 περὶ τροποποιήσεως Ν. 2916 καὶ

ιγ) Ὁ Ν. 6412 τῆς 14)22 Νοεμ. 1934 περὶ τροπ. τοῦ ἐδαφ. 4 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Νόμου 2916.

Εἷς ὁρμαθὸς νόμων καὶ Ν. Διαταγμάτων τῶν ὁποίων τὸ περιεχόμενον καὶ αἱ ἐπιδιώξεις δὲν ἀφίσταντο πολὺ τῶν ὅσων ἔπραξεν ἐπὶ τοῦ ἰδίου ἀντικειμένου καὶ ἐπὶ τῶν πορνῶν ὁ παρὰ τῆς ἱστορίας στιγματισθεὶς ὡς ἀδίστακτος ὑπουργὸς τοῦ Ναπολέοντος Φουσέ.

Τὸ θέμα ἀντιμετωπίσθη κοινωνικῶς μόνον διὰ τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 258 τῆς 17)20 Ὀκτ. 1936 «περὶ τροποποιήσεως συμπληρώσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ τυχηρῶν καὶ μὴ παιγνίων διατάξεων», νόμος ὅστις ὑποστὰς ἔκτοτε διαφόρους συμπληρώσεις καὶ τροποποιήσεις καὶ χρονικὰς ἐπεξεργασίας ἰσχύει καὶ σήμερον.

Ὁπωσδήποτε ἡ Ἀστυνομικὴ ἀρχὴ ἀντιμετώπιζε πλείονα ζητήματα ὑπὸ τὸ παλαιὸν ἐκεῖνο καθεστὼς καὶ οἱ τρόφιμοι τῶν χαρτοπαικτικῶν λεσχῶν, οἱ ἀγαπητικοί, οἱ σωματέμποροι, οἱ ἐκμεταλλευταὶ τῆς λευκῆς σαρκός, οἱ ἔμποροι τῶν ναρκωτικῶν καὶ οἱ τοξικομανεῖς ἀπετέλουν τὸ διασταυρούμενον πλῆθος τοῦ ὑποκόσμου, μεθ᾽ οὗ ἡ Χωροφυλακή, ἰδίᾳ τῶν πόλεων, εὑρίσκετο εἰς διαρκῆ ἀγῶνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΟΥ ΠΑΓΚΑΛΟΥ ΚΑΙ Ο ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1925

Ἡ πληθὺς τῶν ἀναφανέντων μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν δημοκρατικῶν ἀρχηγῶν, ὠθουμένη ἐκ τῆς φιλοπρωτίας, εἶχε δημιουργήσει τὴν κυβερνητικὴν ἀστάθειαν καὶ τὸν παραγοντισμὸν διαφόρων στρατιωτικῶν. Εἷς ἐκ τῶν στρατιωτικῶν τούτων παραγόνων ὑπῆρξεν ὁ Θ. Πάγκαλος, εἰς τὸ ἀναίμακτον κατὰ τὴν 25-6-1925 κίνημα τοῦ ὁποίου συνέδραμε καὶ ἡ Χωροφυλακή. Ἡ τοιαύτη συνδρομὴ τῆς Χωροφυλακῆς ὑπῆρξεν πρᾶξις ἀμύνης, ἐλπίδος ἀλλὰ καὶ ἀντιδράσεως κατὰ τῆς ἐγκαταλήψεως καὶ ἀπειλουμένης διαλύσεως.

Οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ἀπαυδήσαντες ἐκ τῆς ἀθλιότητος, χολωμένοι σφόδρα ἐκ τῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Κοινοβουλίου κυβερνητικῶν καταφορῶν κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς ἀλλὰ καὶ ἐκ πνεύματος ἀντιδικίας διακατεχόμενοι, ὡς ἑρμηνεύοντες ὡρισμένας δηλώσεις τοῦ Μιχαλακοπούλου μεροληπτικὰς ὑπὲρ τοῦ σώματος τῆς ἀστυνομίας πόλεων, ἦσαν πρόθυμοι νὰ μεθέξουν πάσης ἀντικυβερνητικῆς ἐνεργείας. Ἀσφαλῶς τοιαῦται ἀντιλήψεις, σκέψεις καὶ ἐνέργειαι σώματος ἀσφαλείας καὶ μάλιστα τῆς Σπαρτιατικῶς πειθαρχούσης ἄλλοτε χωροφυλακῆς, καίτοι εἶναι καταδικαστέαι, ἐν τούτοις προσδιορίζουν τὰ ὅρια, πέραν τῶν ὁποίων καταστρέφεται οἱαδήποτε ἀνοχή, καταστρέφεται τὸ ἐπὶ 92 ἔτη ἀστασίαστον.

Δυνάμεθα ἐκ προοιμίου νὰ εἴπωμεν ὅτι διὰ τὴν συνδρομήν του ταύτην ἐδικαιώθη ὑπὸ τοῦ δικτάτορος, τόσον δι᾿ ἐπὶ μέρους ληφθέντων μέτρων ὅσον καὶ διὰ τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς Ν.Δ. τῆς 18-10-1925.

Τὸ ἀστυνομικὸν πρόβλημα τῆς χώρας εἶχεν καταστῇ λίαν περίπλοκον καὶ ἀκανθῶδες τόσον συνεπείᾳ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 12, Νόμου 1370)18, ὅσον καὶ ἐκ τῆς ἐπικινδύνως φθινούσης ὁπλιτικῆς δυνάμεως τῆς Χωροφυλακῆς, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἐντυπωσιακῶν ἐμφανίσεων τῶν ἀνδρῶν τῆς ἀστυνομίας Πόλεων καὶ ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς ἧς ἔτυχεν παρὰ τῶν Νέων, τὸ νέον τοῦτο ἀστυνομικὸν σῶμα. Δυνάμεθα μάλιστα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ βραδεῖα ἐγκατάστασις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ νέου σώματος εἶχε προκαλέσει ἀδημονίαν, εἴτε ἐξ ἀπογοητεύσεως εἴτε ἐκ περιεργείας, ὥστε ὀρθῶς ἔγραφεν ὁ Μαγγίνας (1): «Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἐνθυμίζει τοὺς τυχεροὺς τοῦ πολέμου, οἱ ὁποῖοι — πρὶν ἐμφανισθοῦν εἰς τὸ πεδίον διὰ νὰ δώσουν τὴν μάχην — ἔχουν ἤδη κερδίσει τὴν νίκην», ἀλλὰ νίκην ἄνευ κινδύνου τινὸς καὶ θρίαμβον ἄνευ δόξης.

Τούτου ἕνεκεν εἴδομεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις Μιχαλακοπούλου ἀπὸ τοῦ μηνὸς Μαρτίου εἶχεν ἐπιδιώξει τὴν ἐπιψήφισιν δύο Νομοσχεδίων, ἑνὸς περὶ ἐκκαθαρίσεως ἐν τῇ Χωροφυλακῇ καὶ ἑνὸς περὶ Ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς, χωρὶς ὅμως νὰ δυνηθῇ — ἐν τοῖς νομοσχεδίοις ἐκείνοις — νὰ συλλάβῃ τὴν οὐσίαν τοῦ θέματος. (2)

---

(1) Αὐτόθι σελ. 2.

(2) Προέβλεπεν μισθὸν μονίμου χωροφύλακος ἐκ δραχμῶν 600, ὡμίλει περὶ λόχων κινητῆς χωροφυλακῆς, ἀλλ' οὐδὲν προέβλεπεν περὶ ὀργανώσεως ὑπηρεσιῶν ἀσφαλείας.

Χωροφυλακὴ καὶ Ἀστυνομία σημαίνουν χρήματα δι' ἐκλεκτικὴν στρατολογίαν, προσήκουσαν καὶ διαρκῆ ἐκπαίδευσιν καὶ σύστημα ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας.

Τὸ σχέδιον τοῦ Μαρτίου εἶχεν ἀγνοήσει δύο βασικὰς ἀρχάς, ἐκείνην περὶ ἐπαρκῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ, ὥστε νὰ δημιουργῆται ἡ πρὸς κατάταξιν ἔφεσις τῶν ἱκανῶν, καὶ τὴν τοιαύτην περὶ ἴσης μεταχειρίσεως ἀμφοτέρων τῶν ἀστυνομικῶν σωμάτων.

Ὁ Πάγκαλος ἠσχολήθη ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν μὲ τὸ ἀστυνομικὸν ζήτημα καὶ καταλήξας εἰς τὴν ἀπόφασιν περὶ συνυπάρξεως ἀμφοτέρων τῶν σωμάτων, ἤτοι συμφώνως μὲ τὸ πνεῦμα Νόμου 1370) 1918, προέβη εἰς τὰς ἀκολούθους δηλώσεις: «ἀπὸ τὴν ἀστυνομίαν Πόλεων, τῆς ὁποίας τόσον πολύτιμοι ὑπῆρξαν μέχρι σήμερον αἱ ὑπηρεσίαι, ἀναμένω ἔτι πολυτιμοτέρας τοιαύτας ὅταν ἡ δικαιοδοσία της ἐπεκταθῇ εἰς ὅλην τὴν Πρωτεύουσαν. (3) Ἡ Χωροφυλακή, ἐξ ἄλλου, ἀπαλλασσομένη ἀπὸ τὰ ὀλίγα βλαβερὰ στοιχεῖα — τὰ ὁποῖα τυχόν, περιέχει — καὶ παραμένουσα μὲ τὰ λαμπρὰ στοιχεῖα της, ἅτινα εἶναι ἄφθονα καὶ εἰς τὰ ὁποῖα θὰ προστεθοῦν νέα, θὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν Δημοσίαν Ἀσφάλειαν καθ' ἅπασαν τὴν χώραν» (4)

Αἱ ἀντιλήψεις αὗται τοῦ δικτάτορος — ληφθεῖσαι ἀσφαλῶς ὑπὸ τὴν πίεσιν ἀξιωματικῶν τῆς χωροφυλακῆς — ἱκανοποίησαν μὲν τὴν χωροφυλακήν, προεκάλεσαν ὅμως τὴν δυσαρέσκειαν τοῦ σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων. Τὸ νεαρὸν ὅμως σῶμα δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀντιδράσῃ τελεσφόρως καὶ τὸ σχέδιον περὶ ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς τῆς προκατόχου κυβερνήσεως παρεπέμφθη εἰς εἰδικὴν ἐπιτροπὴν ἐξ ἀξιωματικῶν χωροφυλακῆς πρὸς ἐπεξεργασίαν, ἀνασύνταξιν καὶ διατύπωσιν.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἔφερεν ἐγκαίρως εἰς πέρας τὴν ἀνατεθεῖσαν εἰς αὐτὴν ἀποστολήν, πλὴν ὁ Πρωθυπουργός, λόγῳ τῆς ἐξακολουθούσης κατὰ τῆς χωροφυλακῆς κατακραυγῆς διὰ τὴν μὴ ἐπιτυχῆ καταδίωξιν τῆς λῃστείας, ἐδίσταζε νὰ προβῇ εἰς τὴν κύρωσιν καὶ ἔκδοσιν τοῦ διατυπωθέντος ὀργανισμοῦ. Τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Παγκάλου ἀπέσπασεν ἡ Χωροφυλακὴ τῇ συνδρομῇ τῶν ἐκ Βροντοῦς — Κατερίνης — ποιμένων Γουλάκη καὶ Καλαντζῆ. Ὁ Γουλάκης παρέσχεν, εἰς τὴν Χωροφυλακὴν Κατερίνης, πληροφορίας περὶ τοῦ κρυσφηγέτου εἰς Κλεφτόβρυσιν Ὀλύμπου τῆς τρομερᾶς τότε λῃστοσυμμορίας Γιαγκούλα — Μπαμπάνη καὶ βάσει τῶν πληροφοριῶν τούτων ἐπετεύχθη τὴν 20ην Σεπτεμβρίου 1925 ἡ ὁλοσχερὴς ἐξόντωσις τῆς ἀνωτέρω συμμορίας.

Τοσαύτη ὑπῆρξεν ἡ ἀνακούφισις ἐκ τῆς ἐξοντώσεως τῶν ἀνωτέρω λῃστῶν, ὥστε ἅπαντες οἱ συμμετασχόντες εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς (ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται) προήχθησαν ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ.

Κατὰ τὴν συμπλοκὴν διεξήχθη θανάσιμος πάλη μεταξὺ τοῦ ἐνωμοτάρχου Καλογιούρη καὶ λῃστάρχου Φ. Γιαγκούλα, τὸ ὅπλον τοῦ ἐνωμοτάρχου, ὡς πεπαλαιωμένον ἀπὸ ἐκ λαφύρων προερχομένον, δὶς ὑπέστη ἀφλογιστίαν καὶ ὁ ἐνωμοτάρχης ἥρπασεν τὸ ὅπλον τοῦ φονευθέντος χωροφύλακος Σαλιώρα δι' οὗ ἐφόνευσεν τὸν

---

(3) Ἡ ἀστυνομία Πόλεων ἐπεκταθεῖσα εἰς Ἀθήνας τὴν 15-1-1925 ἀνέλαβεν βαθμιαίως τὴν ἀστυνόμευσιν τῆς Πρωτευούσης, ἣν συνεπλήρωσε μόλις τὸ 1930. (Ι. Νάσκου σελ. 208 — Ν. Κατραμπασᾶ σελ. 38).

(4) Ἐφημ. Χωροφυλακῆς καὶ ἡμερήσιος τύπος.

Γιαγκούλαν (5).

Ὁ Πάγκαλος ἅμα τῇ ἀναγγελίᾳ τοῦ εὐαρέστου γεγονότος ἐζήτησεν ἀμέσως νὰ ὑπογράψῃ τὸν ὀργανισμόν, ὅστις διὰ λόγους τεχνικοὺς ἐκυρώθη τελικῶς τὴν 18—10—1925

Κατ' ἄρθρον Ι τοῦ Ν)Δ τούτου ἡ Χωροφυλακὴ ἀνελάμβανε τὰς ἀκολούθους ἁρμοδιότητας:

1ον) Εἰς τὰς πόλεις εἰς ἃς ἐλειτούργει ὁ θεσμὸς τῆς Ἀστυνομίας τῶν Πόλεων:

α) Νὰ συλλέγῃ πληροφορίας καὶ νὰ τηρῇ ἐνήμερον τὴν διοίκησιν τῆς χώρας περὶ μελετωμένων προπαγανδιστικῶν ἐνεργειῶν ἢ παρασκευαζομένων ἀθεμίτων πράξεων ἐκ μέρους ἀτόμων, ὁμάδων ἢ ὀργανώσεων στρεφομένων εἴτε κατὰ τοῦ ἔθνους εἴτε κατὰ τῆς πολιτείας εἴτε κατὰ τῆς κοινωνικῆς τάξεως, ὧν ἡ ἀντιμετώπισις ἐπιβάλλει τὴν λῆψιν μέτρων τάξεως ἢ ἄλλας — γενικωτέρας φύσεως — κυβερνητικὰς ἐνεργείας.

β) Νὰ ἐπαγρυπνῇ πρὸς πρόληψιν καὶ νὰ δρᾷ πρὸς καταστολὴν πάσης ἀξιοποίνου πράξεως. Πρὸς τοῦτο ὤφειλεν νὰ ἐπιτηρῇ τὰ δημόσια κέντρα, νὰ παρίσταται εἰς τὰς δημοσίας συναθροίσεις καὶ νὰ ἐπιβλέπῃ τὰ κέντρα καὶ τὰς ὁδοὺς συγκοινωνιῶν. Νὰ ἐπιτηρῇ τοὺς ξένους, θεωροῦσα τὰ διαβατήρια αὐτῶν, τοὺς προϋποστάντας καταδίκην, τὰ ἐκτίοντα ποινὴν ἐπιτηρήσεως καὶ τὰ ὕποπτα ἐν γένει πρόσωπα, καὶ νὰ λαμβάνῃ γενικῶς τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν καὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν πολιτῶν καὶ διὰ διατήρησιν τῆς κοινῆς εἰρήνης καθ' ἅπασαν τὴν ἔκτασιν τῆς χώρας.

γ) Νὰ διεξαγάγῃ τὴ ἐγκληματολογικὴν ὑπηρεσίαν συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς ποινικῆς δικονομίας τῶν νόμων καὶ τῶν λοιπῶν σχετικῶν διατάξεων καὶ κανονισμῶν ἤτοι: Νὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν βεβαίωσιν τῶν ἀξιοποίνων πράξεων τὴν καταδίωξιν, σύλληψιν καὶ προσαγωγὴν εἰς τὰς δικαστικὰς ἀρχὰς τῶν ἐγκληματιῶν. Νὰ ἐκτελῇ τὰ δικαστικὰ καὶ τὰ καταδικαστικὰ ἔγγραφα καὶ νὰ λαμβάνῃ ἢ νὰ ὑποδεικνύῃ τὰ ἀναγκαῖα νὰ ληφθοῦν μέτρα, πρὸς περιστολὴν τῆς ἐγκληματικότητος.

δ) Νὰ παρίσταται εἰς τὰς συνεδριάσεις τῶν δικαστηρίων, νὰ προσάγῃ τοὺς λιπομάρτυρας, νὰ ἐκτελῇ τὰς μεταγωγὰς τῶν ὑποδικοκαταδίκων καὶ νὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν σύλληψιν τῶν δραπετῶν τῶν φυλακῶν.

ε) Νὰ ἐκτελῇ ἢ νὰ συντρέχῃ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀφορόντων εἰς τὴν συλλογὴν καὶ τὴν φρούρησιν τοῦ δημοσίου θησαυροῦ νόμων.

---

(5) Ἀφήγησις συμμετασχόντος αὐτοπροσώπως ἐ.ἀ. στρατηγοῦ Π. Ἀναστασοπούλου — ἐφημερίδες τῆς ἐποχῆς — φάκελλοι Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν. Μεταξὺ τῶν πολλῶν μειονεκτημάτων ἅτινα ἐπέδρων δυσμενέστατα ἐπὶ τῆς ὑποστάσεως, παραστάσεως, τοῦ ἠθικοῦ καὶ τοῦ ἔργου τῆς Χωροφυλακῆς ὑπῆρξε πάντοτε, δυστυχῶς, καὶ τὸ θέμα τοῦ ὁπλισμοῦ. Ἀπὸ τοῦ 1914 μέχρι τοῦ 1938 οἱ ἄνδρες τῆς Χωρ)κῆς ἔφερον εἰς τοὺς ὤμους των, καὶ δι' αὐτῶν ἀντεπεξῆλθον εἰς τὰ πολεμικὰ ἔργα 1918-1922, ἐναντίον τῆς ληστείας κ.λ.π., ὅπλα μακρύκανα τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ περιελθόντα εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ὡς λάφυρα κατὰ τὸν Β' Βαλκανικὸν πόλεμον. Ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐξόντωσιν τῆς τρομερᾶς ταύτης ληστοσυμμορίας ὀφείλομεν ν' ἀναφερθῶμεν καὶ εἰς τὰς μακρὰς καὶ ἐπιπόνους ὑπηρεσίας τοῦ τότε Μοιράρχου Βασιλ. Κομνηνοῦ, ὅστις διὰ τῶν ἀπὸ τοῦ 1913 συνεχῶν ἀγώνων του εἶχεν συνδέσει σοβαρῶς τὸ ὄνομά του μὲ πλείστας ἐθνικὰς ὑπηρεσίας.

στ) Νὰ ἐκτελῇ τὰς ὑπηρεσίας συνοδείας καὶ ἀσφαλείας Ὑψηλῶν Προσώπων καὶ ἀξιῶν.

ζ) Νὰ ἐπιτηρῇ καὶ ἐξασφαλίζῃ τὴν προσέλευσιν εἰς τὰς τάξεις τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ καθὼς καὶ τοῦ κατὰ θάλασσαν τῶν ἐχόντων σρατολογικὰς ὑποχρεώσεις πολιτῶν, προσέτι δὲ νὰ συλλαμβάνῃ πρὸς προσαγωγὴν εἰς τὰς τάξεις των τοὺς ἀγνοουμένους καὶ λιποτάκτας καί,

η) Νὰ ἐφαρμόζῃ τὰς περὶ ὁπλοφορίας διατάξεις τῶν οἰκείων νόμων.

2ον) Εἰς πόλεις ἔνθα δὲν ὑφίστατο Ἀστυνομία Πόλεων, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω καθηκόντων, ὑπεχρεοῦτο:

α) Νὰ διεξάγῃ τὴν ἀγορανομικὴν ὑπηρεσίαν ἐν γένει..

β) Νὰ ἐφαρμόζῃ τοὺς ὑγειονομικοὺς νόμους καὶ κανονισμοὺς καὶ νὰ λαμβάνῃ τὰ προσήκοντα μέτρα πρὸς προστασίαν τῆς δημοσίας ὑγείας.

γ) Νὰ ἐπιτηρῇ τὰ δημόσια ἤθη καὶ νὰ διεξαγάγῃ τὴν σχετικὴν μὲ ταῦτα ὑπηρεσίαν.

δ) Νὰ ἐφορεύῃ διὰ τὴν εὐκοσμίαν τῶν δημοσίων κέντρων, ὁδῶν, πλατειῶν, κήπων καὶ ἐν γένει ἐπὶ τῶν χώρων ἀναψυχῆς.

ε) Νὰ ρυθμίζῃ τὴν κίνησιν καὶ τὴν κυκλοφορίαν εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν πόλεων.

στ) Νὰ ἐπιβλέπῃ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν περὶ ἐργασίας καὶ καθ' ὅλου κοινωνικῆς προνοίας νόμων καὶ κανονισμῶν καὶ νὰ λαμβάνῃ ἐντὸς τοῦ πλαισίου αὐτῶν τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα κρίνει ἑκάστοτε ἀναγκαῖα καὶ προστατευτικὰ τῶν ἐργαζομένων τάξεων.

ζ) Νὰ ἐποπτεύῃ περὶ τῆς νομίμου ἀσκήσεως τοῦ ἐμπορίου τῶν βιοτεχνιῶν καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων.

η) Νὰ ἐξασφαλίζῃ τὴν τήρησιν τῶν νόμων περὶ ἐράνων, λαχείων καὶ τυχηρῶν παιγνίων.

θ) Νὰ φροντίζῃ πρὸς ἀπομάκρυνσιν τῶν ἀφορμῶν δημοσίων δυστυχημάτων καὶ τῶν ἐκ πυρὸς ἢ ὕδατος κινδύνων.

ι) Νὰ ἐφαρμόζῃ τὰς διατάξεις περὶ οἰκοδομῶν καὶ σχεδίων πόλεων, κωμοπόλεων καὶ συνοικισμῶν τοῦ κράτους. καί,

ια) Νὰ λαμβάνῃ κάθε ἄλλο ἀναγκαῖον μέτρον πρὸς ἐξασφάλισιν καὶ προαγωγὴν τῶν ἀνέσεων τῶν ἀτόμων πρὸς συντήρησιν τῶν ἔργων κοινῆς ὠφελείας πρὸς προστασίαν τῶν ἐχόντων ἀνάγκην τοιαύτης ἀτόμων καὶ πρὸς περισυλλογὴν τῶν ἐκδότων εἰς ἐπαιτείαν καὶ ἀλητείαν.

Ἐν γένει νὰ μεριμνᾶ πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν δυνάμεων, μορφώσεως τοῦ κοινοῦ, αἰσθήματος καὶ βελτιώσεως τῶν συνηθειῶν τῶν κατοίκων, βοηθοῦσα τὴν ἐξέλιξιν αὐτῶν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ. Τὰ ὑπὸ τὸ στοιχεῖον 2 διαλαμβανόμενα καθήκοντα ἐν ταῖς πόλεσι, εἰς ἃς εἶχεν ἐπεκταθῆ ἡ ἀστυνομία Πόλεων, ἀπετέλουν τὴν ἀποστολὴν τοῦ νέου τούτου σώματος. Ἡ τόσον λεπτομερὴς περιγραφὴ τῆς ἀποστολῆς καὶ ἁρμοδιότητος τῆς Χωροφυλακῆς κατεκρίθη μεταγενεστέρως (8 5) 8) 16 ἀπὸ 15-6-1963 τοῦ ὑπουργ. Ἐσωτερικῶν) . Τὸ ὅλον περιεχόμενον διηρέθη εἰς 25 Κεφάλαια, αἱ δὲ σπουδαιότεραι διατάξεις ὑπῆρξαν αἱ ἀκόλουθαι περίπου:

---

(6) Φ.Ε.Κ. 323)27-10-25.

Ἐπανιδρύθη ἡ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Στρατιωτικῶν διεύθυνσις Χωροφυλακῆς, ἥτις εἶχεν καταργηθῆ διὰ τοῦ νόμου 2844) 22.

Ἱδρύθησαν δύο νέαι ἀνώτεραι διοικήσεις ἡ τῆς Θεσσαλίας καὶ ἡ τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος.

Ὑπεβιβάσθησαν εἰς Ὑποδιοικήσεις χωροφυλακῆς αἱ Διοικήσεις Ἠλείας Ἀποκορώνου, Γρεβενῶν καὶ Ζακύνθου.

Προεβλέφθη ἡ ἵδρυσις τεσσάρων διευθύνσεων δημοσίας ἀσφαλείας εἰς τὰς πόλεις Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Πατρῶν, καὶ Θεσσαλονίκης, οὐσιαστικῶς μόνον μιᾶς ἐν Πάτραις, διότι εἰς τὰς ἄλλας πόλεις ἐλειτούργουν ἀκόμη αἱ ἀστυνομικαὶ διευθύνσεις Χωροφυλακῆς, τελικῶς ὅμως ἡ τῶν Πατρῶν δὲν συνεστήθη.

Προεβλέφθη ἡ ἵδρυσις Ὑποδιοικήσεων εἰς τὰς ἕδρας τῶν Διοικήσεων Χωροφυλακῆς, τῶν ὁποίων οἱ διοικηταὶ ἐθεωροῦντο καὶ ὡς βοηθοὶ τῶν διοικητῶν Διοικήσεων.

Προεβλέφθη ἡ ἵδρυσις ὑπηρεσίας ἐγκληματολογικῶν ἀναζητήσεων..

Διὰ τρίτην φορὰν ἡ Χωροφυλακή, ἐν τῷ Ὀργανισμῷ της, ἀναζητεῖ τὴν ἐπιστήμην εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ ἔργου της. Καὶ ἡ Ἑλλὰς ἦτο ἡ μόνη Εὐρωπαϊκὴ χώρα στερουμένη μιᾶς ὑπηρεσίας ἐπιστημονικῆς ἀστυνομίας. Δυνάμει τοῦ νόμου Γ.Ρ.Ξ.Ε. ἐλειτούργει τὸ γραφεῖον ἐγκληματολογικῆς σημάνσεως ἀλλὰ ἄνευ ὀργανώσεως καὶ ἐπιμελείας. Ἰδίαν τύχην ἔσχε καὶ ἡ προβλεφθεῖσα ὑπηρεσία ἐγκληματολογικῶν ὑπηρεσιῶν, ἥτις παρέμεινεν ἄνευ ἀναπτύξεως τινός.

Ἀντὶ τοῦ ὑφισταμένου ἑνὸς λογιστηρίου Χωροφυλακῆς, ἱδρύθησαν τρία.

Ἀνεγνωρίσθη εἰς τὸν Ἀρχηγὸν Χωροφυλακῆς τὸ δικαίωμα νὰ ἀσκῇ τὴν κατὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ποινικὴν ἀγωγὴν διὰ τὰ ὑπαγόμενα εἰς στρατοδικεῖα ἀδικήματα των.

Ἀπεκλείσθησαν τῆς διὰ τὴν Χωροφυλακὴν στρατολογίας οἱ κληρωτοί, προκριθείσης ἀπὸ πάσης πλευρᾶς τῆς κατηγορίας τῶν ἐθελοντῶν (ἀφυπυρετησάντων).

Προεβλέφθη ἡ ἀπονομὴ ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς μετὰ 12ετίαν ἢ 15ετίαν ἀφυπηρετούντας ὁπλίτας.

Διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν ἐλήφθησαν μέτρα τινά, προσδιορισθείσης τῆς διαρκείας ἐκπαιδεύσεως τῶν μὲν Ὑπαξιωματικῶν (Ἐνωμοταρχῶν) εἰς ἓν ἔτος, τῶν δὲ χωροφυλάκων εἰς ἓξ μῆνας, καθ' ἣν στιγμὴν διὰ τοὺς ὑπαστυνόμους τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων ἡ ἐκπαίδευσις διήρκει μόνον 6 μῆνας.

Προσδιωρίσθησαν — ὡς περιοριστικαὶ — αἱ περιπτώσεις μεταθέσεων καὶ ἐτέθησαν ὡρισμένοι φραγμοὶ εἰς τὴν διενέργειαν τῶν προαγωγῶν.

Τὸ σοβαρώτερον ἐπίτευγμα τοῦ νέου ὀργανισμοῦ ὑπῆρξαν αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ὁπλιτῶν, αἵτινες ὡρίσθησαν ὡς ἀκολούθως:

Ἀνθυπασπιστὴς δρχ 2400, Ἐνωμ. δρχ. 2040, Ὑπεν. 1800 Μον. Χωροφύλαξ, δρχ. 1620 καὶ μαθητὴς χωροφύλαξ δρχ. 1200. Αἱ ἀποδοχαὶ αὗται ὑπέκειντο εἰς αὐξομειώσεις. Διὰ τοῦ κατὰ ταῦτα μισθολογίου καὶ πάλιν δεν ἐξισώθησαν αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς μετὰ τῶν τοιούτων Ἀστυνομίας Πόλεων, καθ' ὅσον ὁ Ἀστυφύλαξ ἐλάμβανε 1740 δρχ. (7), ἐρυθμίσθησαν ὅμως σχεδὸν ἐπὶ ἀνθρωπίνων ἐπιπέδων, ἐνῶ τὸ σχέδιον τῆς Κυβερνήσεως Μιχαλακοπούλου προέβλεπε μηνιαῖ-

(7) Ν.Δ. 25-9-1924 ὡς ἐτροποποιήθη διὰ νόμου 3344)1924.

ον μισθὸν χωροφύλακος ἐκ δραχμῶν 600 (8).

Ἡ μεταξὺ Χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυνομίας Πόλεων ἀνισότης ἀποδοχῶν ὑφίστατο καὶ μεταξὺ ἀξιωματικῶν, διετηρήθη δὲ ἐπ' ἀρκετὰ ἔτη.

Κ α τ η ρ γ ή θ η ἡ περὶ οἰκοθεραπόντων τῶν ἀξιωματικῶν διάταξις.

Εἰς τὰ κεφάλαια Θ' καὶ Ι' ἐγένετο λόγος περὶ συστήματος ἐφοδιασμοῦ καὶ ἀνεφοδιασμοῦ τῶν ὁπλιτῶν διὰ τῶν ἀναγκαιουσῶν στολῶν ἐγκαίρως καὶ περὶ τῶν ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς χρησιμοποιουμένων οἰκημάτων.

Ἡ κατά τὴν περίοδον 1926 - 1941 πρασινόφαιος στολὴ τῶν ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς.

Περὶ τῆς στολῆς εἶχεν ἤδη ἐκδοθῆ τὸ Π.Δ. 22—7—1925 (9) δι' οὗ ἀντικατεστάθη τὸ Ν.Δ. 15—8—1923 «περὶ ἱματισμοῦ Χωροφυλακῆς», δυνάμει τοῦ ὁποίου διεκρίθη ὁ χρωματισμὸς καὶ τὸ σχῆμα τῶν στολῶν τῶν ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς τῶν τοιούτων τοῦ στρατεύματος. Ἐπαγιοποιήθη τὸ πρασινόφαιον χρῶμα. Διὰ τοῦ αὐτοῦ Π.Δ. καθωρίσθησαν καὶ τὰ τῶν στολῶν τῶν μαθητῶν — ἀξιωματικῶν.

Τὸ ΙΒ' κεφάλαιον προέβλεπεν περὶ τῆς συνθέσεως καὶ λειτουργίας, ἐπὶ ἐπιπέδου ἐπιτελείου, γραφείων τῆς Χωροφυλακῆς. Οὕτω τὰ γραφεῖα τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς κατενεμήθησαν εἰς ἑπτὰ τμήματα, ἤτοι: α) τμῆμα ἐπιμελητείας καὶ Διαχειρίσεως, γ) τμῆμα δημοσίας ἀσφαλείας καὶ ἀστυνομίας, δ) τμῆμα στρατολογίας, ε) τμῆμα δικαστικοῦ, στ) γραφεῖον τύπου καὶ ζ) γραφεῖον διευθυντοῦ (10).

Τὰ ἀνωτέρω τμήματα διεκρίθησαν, ἐξ ἀντικειμένου, εἰς ἀνάλογα γραφεῖα. Τὸ στ) γραφεῖον εἶχεν ὡς ἀντικείμενον τὴν ἔκδοσιν τοῦ, μέχρι καὶ σήμερον ἐκδιδομένου, περιοδικοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐπίσημον δελτίον δημοσίας ἀσφαλείας», τὴν παρα-

(8) Γ. Ταρσατοπούλου σελ. 14—15.

(9) Φ.Ε.Κ. 192)25.

(10) Ὅρα μείζονας λεπτομερείας ἐν 6.241)29 ἀπὸ 29-12-25 διαταγῇ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς.

κολούθησιν τοῦ ἡμερησίου, ἑβδομαδιαίου καὶ περιοδικοῦ τύπου ὅσον ἀφορᾷ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν καὶ τὴν ἀποστολὴν τῆς Χωροφυλακῆς, τὴν ἐκτύπωσιν τῶν ἀναγκαιούντων διὰ τὰς ὑπηρεσίας ἐντύπων καὶ τὴν ἔκδοσιν μελετῶν ἢ συγγραμμάτων ἀξιωματικῶν ἢ εἰδικῶν ἐπιστημόνων πρὸς χρῆσιν τῶν ἀνδρῶν τοῦ σώματος. Τὸ ἀντικείμενον τοῦ τμήματος τούτου ἀπετέλεσε ἓν βῆμα προόδου ἐν τῇ γενικωτέρα προσπαθείᾳ, πλὴν ὅμως ἀφῆκεν ἔξω τῆς ἀποστολῆς του τὸ μέγα κεφάλαιον τῆς συνεργασίας μετὰ τοῦ τύπου. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ «Δελτίον Δημοσίας Ἀσφαλείας» παρατηροῦμεν τὰ ἀκόλουθα. Ἡ ἔκδοσις τούτου ἀποτελεῖ προϊὸν σκέψεως τῶν κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1923 ἰθυνόντων τὸ Σῶμα, ὅτε δι' ἐγκυκλίου διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγείου ἀνεκοινώθη ἡ ἔκδοσις ἀπὸ 1—1—1924 εἰς δύο τύπους κατὰ μῆνα, ἤτοι ἓν τεῦχος (Α') μὲ περιεχόμενα ψηφίσματα, Νόμους, Διατάγματα, ἐγκυκλίους κ.λ.π. καὶ τὸ Β' τεῦχος μὲ καθαρῶς μορφωτικὸν περιεχόμενον, ἤτοι μὲ ἄρθρα, μελέτας, πραγματείας κ.λ.π. τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων συνεργατῶν ἐπὶ ἐπαγγελματικῶν ἢ συναφῶν θεμάτων. Μεταξὺ τῶν πρώτων τακτικῶν συνεργατῶν ὑπῆρξαν καὶ οἱ καθηγηταὶ Πανεπιστημίου Γεωργιάδης, Κάτσας καὶ Γαρδίκας, ὁ τότε Ἀντισυνταγματάρχης Ζῆρος Φ., ὁ δημοσιογράφος Π. Νιρβάνας κ. ἄ. Παρατηροῦμεν τουτ' ἔστιν ὅτι ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης τὸ Ἀρχηγεῖον χωροφυλακῆς εἶχεν ἐπιτελέσει σοβαρὸν βῆμα προόδου καὶ ἤδη τοῦτο ἐπισημοποιήθη διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ χωροφυλακῆς. Τὸ μέτρον τοῦτο εἰς τὰ πρῶτα του βήματα εἶχε κρατηθῆ εἰς πολὺ ἀνώτερον ἐπίπεδον τοῦ σημερινοῦ.

Διὰ τοῦ Ὀργανισμοῦ τούτου ἐλύθη παγίως καὶ τὸ θέμα τῆς ἱεραρχήσεως τῶν ἀνδρῶν τοῦ σώματος, ἔναντι τοῦ στρατεύματος, ἐξισωθέντων τῶν ὁπλιτῶν ὡς ἀκολούθως:

Μαθητὴς χωροφύλαξ = στρατιώτης, μόνιμος χωροφύλαξ = Δεκανεύς, Ὑπενωμοτάρχης = Λοχίας, καὶ Ἐνωμοτάρχης = Ἐπιλοχίας (Π).

Ἐν κεφαλαίῳ ΙΔ'. ἐρυθμίσθη τὸ θέμα τῆς ἀξιοπρεπεστέρας διενεργείας εἰς τὰς πόλεις τῆς ἀστυϊατρικῆς ὑπηρεσίας, ἀναβιβασθείσης τῆς ἀμοιβῆς τῶν πρὸς τοῦτο ἰατρῶν ἀπὸ 50 δραχμὰς μηνιαίως εἰς 900—1200.

Εἰς τὰ κεφάλαια ΙΕ'—ΙΖ' προεβλέφθησαν τὰ ἀφορόντα τὴν στρατονομικὴν ὑπηρεσίαν, τὸν τρόπον τῆς ἐκδόσεως τῶν ἀστυνομικῶν διατάξεων καὶ τὴν μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν, εἰς δὲ τὸ κεφ. ΙΘ' διὰ πρώτην φορὰν ἐν τῇ στρατιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ προεβλέφθη εἰδικὴ κατάστασις ὑποδικίας μετ' ἀναλόγων συνεπειῶν. Ἡ τελευταία αὕτη διάταξις ὑπῆρξεν ἀξιομνημόνευτος ἀπόφασις τῆς ἡγεσίας τοῦ σώματος, ὅπως προστατεύσῃ τὸ σῶμα ἐκ τῶν ἀνδρῶν του ἐκείνων, καθ' ὧν ἐκκρεμοῦσαν ποινικαὶ κατηγορίαι. Περὶ τῆς εἰδικῆς ταύτης καταστάσεως καὶ μέχρις ὅτου γίνῃ αὕτη ἀντιληπτή, τόσον παρὰ τῶν ὑπηρεσιῶν ἧς Χωροφυλακῆς, ὅσον καὶ παρὰ τῶν ἁρμοδίων τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης κ.λ.π., ἀπητήθη ἱκανὴ ἀλληλογραφία. Σχετικὴν — ὡς βασικῶς ἑρμηνεύουσαν τὸ θέμα —θεωροῦμεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 4245)1 ἐγκ. 71 τῆς 29-4-1926. Τὸ θέμα ἀπὸ μισθοδοτικῆς πλευρᾶς προεβλέφθη διὰ τοῦ ἐκδοθέντος κανονισμοῦ οἰκονομικῆς καὶ λογιστικῆς ὑπηρεσίας ἐν τῇ Χωροφυλακῇ.

Ἕτερον σπουδαῖον βῆμα, διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἀπετέλεσεν ὁ ἐφοδιασμὸς τῶν παραμεθορίων ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς δι' ὁπλοπολυβόλων καὶ χειροβομβίδων, διότι ἡ κομιτατζηδικὴ δραστηριότης, κατὰ τὰ μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν

---

(11) 148341)491 — 18-12-25 διαταγὴ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν.

ἔτη καὶ ἀκόμη βραδύτερον, εὑρίσκετο ἐν ἐξάρσει.

Ἐν Κεφαλαίῳ ΚΑ΄ προεβλέφθη ὁ ἐφοδιασμὸς τοῦ σώματος δι' ὡρισμένου ἀριθμοῦ αὐτοκινήτων, δικύκλων καὶ τρικύκλων, δι' αὐτοκινήτων — διὰ τὴν μεταγωγὴν τῶν κρατουμένων — καὶ διὰ τοῦ ἀναλογοῦντος, διὰ τὴν προβλεφθεῖσαν δύναμιν, ἐφίππου Χωροφυλακῆς, ἀριθμοῦ ἵππων.

Προεβλέφθη ἀκόμη καὶ ἡ σύστασις μουσικῆς, ἀλλ' εἰς βάρος τοῦ σώματος καὶ οὐχὶ τοῦ δημοσίου. Διὰ τὰ λειτουργοῦντα συνεργεῖα καὶ τὸ τυπογραφεῖον Χωροφυλακῆς προεβλέφθησαν σοβαρώτεραι ὀργανωτικαὶ διατάξεις — ἰδίᾳ διὰ τὸ τυπογραφεῖον — καὶ διετέθησαν πιστώσεις πρὸς ἀρτιωτέραν λειτουργίαν.

Κατηργήθη ἡ ἀναξιοπρεπὴς ἀπασχόλησις χωροφυλάκων εἰς καθήκοντα ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, προβλεφθέντων 258 θέσεων ὑπηρετῶν. Διὰ ρητῆς διατάξεως ἀπηγορεύθη ἡ διάθεσις ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν, εἰς ὑπηρεσίας ξένας πρὸς τὴν χωροφυλακήν, ὡς ἐπίσης ἀπηγορεύθη ἡ ἀπόσπασις ὁπλιτῶν εἰς οἰκοθεραπείαν τῶν ἀξιωματικῶν. Σταθερὰ βήματα ἐξυψώσεως τοῦ ὁπλίτου.

Ἡ δύναμις τοῦ σώματος καθωρίσθη εἰς 814 Ἀξιωματικούς, 3025 Ἀνθυπασπιστὰς καὶ Ὑπαξιωματικούς, καὶ 10.500 χωροφύλακας, δύναμις, ἥτις, καλῶς κατανεμομένη, ἔδει νὰ ἐπαρκέσῃ καὶ νὰ ἀποδώσῃ.

Αἱ τοιαῦται τοῦ ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς διατάξεις προεκάλεσαν ποικίλα σχόλια, μᾶλλον ἐπιδοκιμαστικὰ (12).

Διὰ τοῦ Ν.Δ. 14-7-1925 (13) τὰ τοῦ νόμου 3309 καὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν ὑπαχθέντα τάγματα κυνηγῶν, μετωνομασθέντα εἰς δημοκρατικὰ τάγματα, ὑπήχθησαν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον στρατιωτικῶν.

Οὕτω ἐλειτούργουν ἐν Ἀθήναις δύο ἀστυνομικαὶ διευθύνσεις: μία χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸν τίτλον διεύθυνσις δημοσίας ἀσφαλείας καὶ μία ἀστυνομίας Πόλεων ὑπὸ τὸν τίτλον Ἀστυνομικὴ διεύθυνσις. Τοιοῦτον καθεστὼς δὲν ἐγκαθιδρύθη ἐν Πάτραις ἀλλ' οὔτε καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ ὅπου οὐδέποτε ἐπεξετάθη ἡ Ἀστυνομία Πόλεων. Ἐν Θεσσαλονίκῃ, δυνάμει τοῦ Δ)τος 14-7-1925, συνεστήθη τὸ 7ον ἀστυνομικὸν τμῆμα.

Διὰ τοῦ Π.Δ. 27-9-1925 ἐκυρώθη ὁ νέος κανονισμὸς περὶ Σχολείου Χωροφυλακῆς (14).

Τὴν 6-8-1925 εἶχεν ἐκδοθῇ Ν.Δ. (15) «περὶ ἐκκαθαρίσεως ἐν τῷ Σώματι τῆς Χωροφυλακῆς».

Εἴπομεν ἀνωτέρω ὅτι ἐβελτιώθη ἡ θέσις τοῦ ὁπλίτου Χωροφυλακῆς, τοῦτο ὅμως δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν ὅτι ἀντιμετωπίσθησαν εἰς τὸ σύνολόν των τὰ σοβαρὰ προβλήματα. Ἐδόθη λύσις εἰς τὰ θέματα στολῆς καὶ ἀποδοχῶν τῶν ὁπλιτῶν, ἀπηλλάγη ἡ κοινωνία καὶ τὸ Σῶμα ἐκ τῶν ἀποτελεσάντων τὰ τάγματα Κυνηγῶν ἀτάκτων πραιτωριανῶν, ἐπανεφέρθη ἡ ἐμπιστοσύνη τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Κοινωνίας ἐπὶ τὴν Χωροφυλακὴν καὶ ἐξεδηλώθη μέριμνα διὰ τὸν ἐκσυγχρονισμὸν τῶν μέσων λειτουργίας τῶν ὑπηρεσιῶν χωροφυλακῆς, παρέμεινον ὅμως ἄλυτα ἕτερα τεράστια προβλήματα ὀργανώσεως,

---

(12) Βλέπε σχόλια ἡμερ. τύπου καὶ ἰδίᾳ ΑΘΗΝΑΙ 28-10-1925 ἀριθ. φύλλου 3.030 ἄρθρον τοῦ ἀρχιάτρου Παρασκευοπούλου εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 11122)21-9-25 φύλλ. ἐφημερ. ΕΣΤΙΑ κ.λ.π.

(13) Φ.Ε.Κ. 180)17-7-25.

(14) Φ.Ε.Κ. 308)25.

(15) Φ.Ε.Κ. 209)25

λειτουργίας τῶν ὑπηρεσιῶν ἀλλὰ καὶ διαβιώσεως τῶν ἀνδρῶν.

Ἀναφέρομεν ὅτι τὰ πρὸς χρῆσιν τῶν ἀνδρῶν, κλινοσκεπάσματα διεκρίνοντο εἰς πέντε κατηγορίας, ἐκ τῶν ὁποίων μόνον τὸ ἓν ἦτο καιουργές, ἕτερον ἓν εὔχρηστον καὶ τὰ λοιπὰ πεπαλαιωμένα μετ' ἐμβαλωμάτων (16). Ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπόλοιπα εἴδη κλινοστρωμνῆς, κάθε ἄλλο παρὰ ἀνθρωπίνην διαβίωσιν συνίστων (17), κατάστασις ἥτις διήρκεσε σχεδὸν μέχρι καὶ τοῦ 1935. Ἐπίσης ὄχι μόνον δὲν ἐρρυθμίσθησαν τὰ τῆς συνταξιοδοτήσεως τῶν ὁπιτῶν, ἀλλὰ καὶ αἱ ὑπάρχουσαι διατάξεις — φαλκιδευθεῖσαι — ἀντικατεστάθησαν διὰ τινων ἀποζημιώσεων. Οὕτω εἰς περίπτωσιν φόνου χωροφύλακος — ἐν ὑπηρεσίᾳ — ἐχορηγοῦντο εἰς τὴν οἰκογένειαν μόνον 23.000 δραχμαί, εἰς περίπτωσιν ἀνικανότητος ἐχορηγεῖτο εἰς τὸν παθόντα ἀποζημίωσις 5.000 ἕως 20.000 δραχμῶν μόνον, εἰς τοὺς παθόντας ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας καὶ εἰς τοὺς προσβαλλομένους ἐκ φυματιώσεως ἀπενέμετο μία ἰσόβιος προσωπικὴ σύνταξις 800—1000 δραχμῶν μηνιαίως, δηλαδὴ ἐὰν ἔζῃ ἐλάμβανε μίαν σύνταξιν, ἐὰν ἐφονεύετο οὐδὲν ἐλάμβανεν ἡ οἰκογένειά του. Ἡ πλέον ἀπαράδεκτος δοθεῖσα λύσις ὑπῆρξεν ἡ οἰκονομικὴ μεταχείρισις τῶν εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ὑπηρετούντων ἐξ ἀποσπάσεως — Ν.Δ. 26-12-1923 — κληρωτῶν, δι' οὕς, ἐπειδὴ δὲν ἐγένετο λόγος ἐν τῷ Ὀργανισμῷ Χωροφυλακῆς, καθωρίσθη ὅπως λαμβάνουν τὰς πρὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ ἰσχυούσας ἀποδοχὰς (18).

Εἰς ἕκαστον ὁπλίτην ἐχορηγοῦντο κατ' ἔτος μία χειμερινὴ καὶ μία θερινὴ στολή, ἓν ζεῦγος ὑποδημάτων καθ' ἑξαμηνίαν, φανέλλες, ὑποκάμισα, ἐσώβρακα καὶ ἓξ ζεύγη κάλτσες. Τὰ εἴδη ὅμως ἐξαρτήσεως καὶ τὰ καθορισθέντα περισφύρια (ἐνδρομίδες) ἐβάρυνον τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἰδίων ὁπλιτῶν. Περὶ σινδονῶν ὄχι μόνον δὲν ἐγένετο λόγος ἀλλὰ καὶ ἀπηγορεύετο ἡ χρῆσις των.

Περὶ τῶν οἰκημάτων περιελήφθησαν ὡρισμέναι φιλολογικαὶ διατάξεις ἄνευ πρακτικοῦ τινὸς ἀποτελέσματος.

Περὶ τῆς ἀθλιότητος τῶν στεγαστικῶν συνθηκῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς διελάβομεν ἐν τοῖς πρόσθεν, διὰ τὴν ἱστορουμένην περίοδον μεταφέρομεν ἐνταῦθα μίαν μικρὰν περιγραφὴν τοῦ ἐξόχως συντηρητικοῦ καὶ ἀντικειμενικοῦ ἀντιστρατήγου Φ. Ζήρου (ἀπομνημονεύματα Φύλλον Κήρυκος Δημ. Ἀσφαλείας 590), προϊὸν τῆς ἀνὰ τὴν περιοχὴν τῆς Ἀνωτ. Δ.Χ. Θράκης περιοδεαίς του, ὡς Ἀνώτερος Δ) τῆς ταύτης κατὰ τὸ 1924—1925 «ὅ,τι ἀντελήφθην ὑπῆρξεν ἀληθῶς ἀπίστευτον. Αἱ στέγαι τῶν οἰκημάτων ἦσαν πολλαχοῦ κατεστραμμέναι καὶ τὰ ὄμβρια ὕδατα εἰσέρρεον εἰς τοὺς θαλάμους τῶν ὁπλιτῶν καὶ τὰ γραφεῖα. Τὰ παράθυρά των ἐστεροῦντο ὑελοπινάκων, τὰ σανιδώματα εἰς πολλὰ αὐτῶν μέρη ἦσαν σεσαθρωμένα, αἱ κλίμακες, ὅπου ὑπῆρχον, εἶχον τὰς βαθμίδας ἐλλιπεῖς. Οἱ ἄνδρες τῶν σταθμῶν μὲ ἠρώτων πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ διέλθουν τὸν δριμύτατον Θρακικὸν χειμῶνα εἰς οἰκήματα τοιαῦτα;...» Κατωτέρω ἀφηγεῖται πῶς ἀντιμετώπισε τὸ δρᾶμα διὰ τῆς ἀρωγῆς τῶν Κοινοταρχῶν καὶ τοῦ Νομαρχοῦντος Δ) ντοῦ!!

Τὸ ἄρθρον 64 τοῦ Ν.Δ. 18-10-1925, ἀναφερόμενον εἰς τὰ τῆς λειτουργίας καὶ ἀποστολῆς τῶν λογιστηρίων Χωροφυλακῆς, ἀντεκατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ

---

(16) Βλέπε Α.Ε. 38604)49—16-2-1925 Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν.
(17) Βλέπε Παράρτημα-Χ, 14.
(18) Ἐγκύκλιος Ὑπουργείου Ἐσωτ. 11606)5—40 τῆς 24-2-1926.

Ν.Δ. 30-8-1926 (19).

Διὰ τοῦ Ν.Δ. 14-2-1926 (20) περὶ στολῆς ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς ἀντικατεστάθη ὁ ἰσχύων παρεμφερὴς κανονισμός.

Τέλος ἀξιομνημόνευτον διὰ τὸ σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς νομοθέτημα ὑπῆρξεν τὸ Ν.Δ. τῆς 11-2-1926, διὰ τοῦ ὁποίου συνεστήθη τὸ Ταμεῖον Ἀρωγῆς Ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς, ὅπερ — πρῶτον εἰς τὸ εἶδος του ἐν Ἑλλάδι — παρέσχεν εἰς τοὺς Ἀξιωματικοὺς τοῦ Σώματος τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀποδείξουν ἔκτοτε, ὅτι, πέραν τῶν ἄλλων ἰδιοτήτων των, ὑπῆρξαν καὶ ὑπέροχοι διαχειρισταὶ καὶ φορεῖς τοῦ πνεύματος τῆς ἀποταμιεύσεως, δεδομένου ὅτι τὸ ταμεῖον τοῦτο, ὄχι μόνον ἐπέζησεν καὶ ἀπετέλεσε ὑπόδειγμα πολλῶν ἄλλων παρεμφερῶν δι' ἄλλους κλάδους, ἀλλὰ καὶ ἀπέβη ὁ ἰσχυρότερος εἰς τὸ εἶδος του ὀργανισμός, παρὰ τοὺς μικροὺς σχετικῶς πόρους του. Ὀφείλομεν ν' ἀναφέρωμεν ὅτι ἡ τιμὴ διὰ τὴν ἵδρυσιν καὶ λειτουργίαν τοῦ ταμείου τούτου ἀνήκει εἰς τὸν τότε ταγματάρχην Ἀλεξ. Ἰωάν. Βαλατσόν. Οὗτος συλλαβὼν τὴν ἰδέαν καὶ καταστρώσας τὸ ὅλον σχέδιον ἠγωνίσθη σκληρῶς πλησίον τῶν ἁρμοδίων ἵνα ἐπιτύχῃ τὴν υἱοθέτησιν καὶ ὑλοποίησιν τῶν ἀπόψεών του, εἰς ἃς στηρίζουν τὰς ἐλπίδας των τόσον οἱ ἐξερχόμενοι τοῦ Σώματος Ἀξιωματικοὶ Χωροφυλακῆς ὅσον καὶ ὅλοι οἱ ὑπάλληλοι οἵτινες ἔκτοτε συνέστησαν παρεμφερῆ ταμεῖα. Ἡ χωροφυλακὴ εἶναι ὑπερήφανος διὰ τὸν ἐν Θεσ)νίκῃ διαμένοντα πρεσβύτην ἤδη, ὑποστράτηγον Ε.Α. Ἀλεξ. Ἰωάν. Βαλατσόν.

Ἡ δικτατορία Παγκάλου ἐπέφερε καὶ πολλὰ ἄλλα ἀποτελέσματα ἐν τῷ Σώματι τῆς Χωροφυλακῆς καὶ κυρίως ἠνόρθωσεν τὸ πνεῦμα τῆς πειθαρχίας, τῆς ἐργατικότητος, τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀφοσιώσεως — ἐν γένει — πρὸς τὸ καθῆκον.

Δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, μάλιστα, ὅτι ἔκτοτε ἐδημιουργήθη ἓν ἄκαμπτον πνεῦμα πειθαρχίας, ὅπερ ἐν τισι περιπτώσεσι, λόγῳ μονολιθικότητός του, ὡδήγησε βραδύτερον εἰς ἀντίθετα ἀποτελέσματα.

Τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν τόσον καταφανῆ ὥστε αἱ στρατιωτικαὶ ἀρχαί, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐμάχοντο διὰ νὰ κερδίσουν τὴν μάχην τῆς πειθαρχίας, ἐξεφράζοντο ἤδη ἐνθουσιωδῶς περὶ τῶν ἐπιτευγμάτων ἐν τῇ Χωροφυλακῇ.

Οὕτω ἐν τῷ βιβλίῳ Η.Δ. σχολείου Χωροφυλακῆς εὕρηται καταχωρημένον τὸ ὑπ' ἀριθ. 11255) 1709 ἀπὸ 22-3-1926 συγχαρητήριον ἔγγραφον τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ διὰ τὴν διαπιστουμένην πειθαρχίαν, τάξιν καὶ διεξαγωγὴν ὑπηρεσίας ἐν τῇ **Χωροφυλακῇ Θεσσαλονίκης**, ἀλλὰ καὶ ἄλλων στρατιωτικῶν ἀρχῶν παρόμοιαι ἐκδηλώσεις εὕρηνται.

Ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 603) 1) 22-3-1926 ἐγκυκλίου διαταγῆς του (21) ἀνεκοίνου πρὸς τὸ Σῶμα, ὅτι κατὰ παρουσίασίν του πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν Θ. Πάγκαλον, ὁ δεύτερος, τοῦ ὡμίλησεν ἐπαινετικῶς περὶ τοῦ Σώματος καὶ δὴ «συνεχίζων (ὁ Θ. Πάγκαλος) ἐδήλωσεν ὅτι, ὡς Πρόεδρος Κυβερνήσεως, ὑπῆρξε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι θαυμαστὴς τῶν ἐπιτελουμένων παρὰ τῆς Χωροφυλακῆς ἔργων, καθ' ὅσον τοῦτο, καίτοι ἐστερεῖτο ἐπαρκῶν **μέσων**, ἐντὸς ὀλιγομήνου ἐν τούτοις διαστήματος, ἐδικαίωσεν τὰς ἐλπίδας του διὰ τῆς ἐξοντώσεως πλείστων κακοποιῶν καὶ ἀποκαταστάσεως τῆς δημοσίας ἀ-

---

(19) Φ.Ε.Κ. 287)30-8-1926.

(20) Φ.Ε.Κ. 51)26.

(21) Η.Δ. Σχολείου Χωροφυλακῆς 26-3-1926.

σφαλείας, εἰς ὃ εὐχάρισον σημεῖον εὑρίσκεται αὕτη σήμερον, καὶ ὅτι μὲ μεγάλην ἀνακούφισιν, αὐτός τε καὶ πάντες οἱ Ἕλληνες, θὰ δύνανται νὰ προσδοκῶσι τὴν ἐν τῷ μέλλοντι — μετὰ τῆς αὐτῆς ἐντάσεως — ἀπόδοσιν εὐχαρίστων ἀποτελεσμάτων παρὰ τῆς Χωροφυλακῆς».

Ὡς προανεφέραμεν εἰς τὰς ἀρχικάς του δηλώσεις, ὁ Πάγκαλος, εἶχεν ὑπαινιχθῆ ἀνανέωσιν καὶ συμπλήρωσιν τῶν στελεχῶν, ὄντως δέ, κατὰ τὸ 1926, εἰσήχθησαν καὶ ἐφοίτουν εἰς τὸ σχολεῖον 285 ὑποψήφιοι ἐνωμοτάρχαι, 165 ὑποψήφιοι ὑπενωμοτάρχαι καὶ δύο τάξεις ὑποψηφίων ἀξιωματικῶν, ἐπὶ πλέον δὲ προκήρυξεν καὶ διαγωνισμὸν διὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἑτέρων 49 μαθητῶν ἀξιωματικῶν, οἵτινες εἰσῆλθον εἰς τὸ Σχολεῖον μετὰ τὴν ἀνατροπὴν βεβαίως τοῦ Παγκάλου, τὴν 1-11-1926, καὶ οἵτινες ἀπετέλεσαν τὴν τελευταίαν — μέχρι τὸ 1935 — τάξιν ἐξελθόντων ἀξιωματικῶν.

Τὸ ἐξ Ὑπαξιωματικῶν προσωπικὸν τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὸ 1925.

Ἡ αὔξουσα ἀνάνηψις τῆς χωροφυλακῆς, ὀφειλομένη ὄχι εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Παγκάλου, ἀλλὰ εἰς τὴν βαθμιαίαν ἄνοδον ἐν τῷ Σώματι ἀξιωματικῶν, προερχομένων ἐκ τοῦ σχολείου καὶ εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῆς σιδηρᾶς αὐτῶν θελήσεως, ὅπως γίνη τάξις καὶ πειθαρχία, ἐπανέφερε καὶ ἀνεζωογόνησε ἓν μέρος τοῦ παλαιοῦ ἐκείνου πνεύματος περὶ τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς πρὸς ἐπιβίωσιν θελήσεως. Οἱ ἐπὶ μίαν δεκαετίαν σχεδὸν κολαφιζόμενοι ἀπὸ ποικίλων θέσεων ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, μετὰ πείσματος ἤρξαντο νὰ διεκδικοῦν τὴν ἐν τῇ πολιτείᾳ θέσιν των, τὸ δὲ Σῶμα τὴν ἀνεξαρτησίαν του καὶ τὴν ὀργάνωσίν του. Ἔπαυσεν τὸ θέαμα τοῦ σκοπίζοντος τὰ οἰκήματα χωροφύλακος, τοῦ οἰκοθεράποντος (ὑπηρέτου) τῶν ἀξιωματικῶν ὀργάνου τῆς Τάξεως, ἀλλὰ καὶ πολλῶν ἄλλων τιτλούχων, ἐκηρύχθη ὁ πόλεμος κατὰ τῶν ἐκτὸς τοῦ σώματος ἀποσπάσεων καὶ γενικῶς ἀνελήφθη μία ἡρωϊκὴ καὶ μεγάλη

προσπάθεια διὰ τὴν ἀναβίωσιν τῆς ἀξιοπρεπείας τῶν ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ ἐπικράτησιν τοῦ νόμου. Δυστυχῶς εἴς τινα ἐκ τούτων ὁ ἀγὼν συνεχίζεται χωρὶς νὰ ἔχῃ στεφθῇ ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας.

Αἱ διάφοραι στρατιωτικαὶ ἀρχαί, ὡς πάλαι καὶ νῦν, προσέβλεπον τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς ὡς στρατιώτας, τοὺς ἔσυρον εἰς τὰ πειθαρχεῖα διὰ μικροπαραπτώματα, τοὺς διεπόμπευον εἰς διάφορα δημόσια μέρη δι' ἰταμῶν καὶ προκλητικῶν παρατηρήσεων καὶ διὰ τῶν Η.Δ. τῶν διαφόρων μονάδων (Συνταγμάτων, Φρουραρχείων, κλπ.) ἐκοινοποιοῦντο πολλάκις αἱ πλέον ἀπίθανοι καὶ ἀνεδαφικαὶ ποιναί. Τὸ θέμα τοῦτο παρέμεινε ἀνοικτὸν ἐπὶ πολλὰ ἔτη καὶ μόλις τὸ 1945 κατηργήθη πᾶσα δικαιοδοσία τῶν στρατιωτικῶν ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς. Πρὸς ἀναστολὴν τῆς νοοτροπίας ταύτης καὶ προσδιορισμὸν τῆς ἀκριβοῦς δικαιοδοσίας εἴδομεν ὅτι ἀπὸ τὸ 1853 ὁ τότε Ὑπουργὸς Βότσαρης ἀπησχολήθη ἐκτενῶς (22), ἤδη δὲ τὸ αὐτὸ ἔπραξεν καὶ αὖθις τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12175) Α1089 ἐγκ. 253 (23).

Ὡμιλήσαμεν περὶ τῶν ὀργανικῶν διατάξεων τοῦ Σώματος, κατὰ τὴν περίοδον διακυβερνήσεως τῆς χώρας ὑπὸ τοῦ Παγκάλου, καὶ ἀκροθιγῶς ἀνεφέραμεν ἐπίτευγμα τῆς χωροφυλακῆς κατὰ τῆς ληστείας. Ἐπίσης προϊαίτερον ὡμιλήσαμεν περὶ τῆς ἐκ τῆς ληστείας μάστιγος καὶ ἐθίξαμεν τὰ ληφθέντα πρὸς ἀντιμετώπισιν νομοθετικὰ μέτρα.

Ἡ Χωροφυλακή, παρ' ὅλην τὴν ἀθλιότητα ἣν ἐγνώρισεν μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφήν, συχνῶς, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπότιζεν τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος διὰ τοῦ αἵματος τῶν ἀνδρῶν της, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐπετύγχανε τὴν ἐξόντωσιν ἢ διάλυσιν ληστοσυμμοριακῶν συγκροτημάτων. Μόνον ἡ ἐξόντωσις τῆς ληστοσυμμορίας Καντάρα — 24 Δεκεμβρίου 1924 — ἥτις ἐλυμαίνετο τὰς ἐπαρχίας Δομοκοῦ, Καρδίτσης, Φαρσάλων, Φθιώτιδος καὶ Τρικάλων καὶ ἥτις εἶχε διαπράξει — ἐντὸς διετίας — 36 ἐν ὅλῳ φόνους, ἐξ ὧν πέντε κατ' ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς καὶ μετὰ ἓν ἔτος τῆς τοιαύτης Γιαγκούλα καὶ Μπαμπάνη, θὰ ἦσαν ἱκαναὶ νὰ προκαλέσωσι τὴν εὐγνωμοσύνην — τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν — τῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐν παρακμῇ εὑρισκομένων Ἑλληνικῶν δυνάμεων.

Δὲν ἦτο ὅμως μόνον ἡ ληστεία ἡ προκαλοῦσα τὴν ἀβεβαιότητα. Μία σειρὰ κινημάτων, στάσεων, κ.λ.π. ἐκλόνιζε συνεχῶς τὴν πίστιν τοῦ Ἕλληνος πολίτου.

Οἱ διάφοροι ἐρασταὶ τῆς ἐξουσίας, καταλαμβάνοντες ταύτην ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς σωτηρίας τῆς δημοκρατίας, καὶ ἐν ὀνόματι τῶν δῆθεν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν, προέβαινον εἰς τὴν λῆψιν τῶν πλέον ἀνελευθέρων μέτρων, δι' ὧν ἐτροφοδοτεῖτο συνεχῶς ἡ ἐμπάθεια καὶ ἡ δυσπιστία.

Μὲ τὴν σειράν του προέβη εἰς παρομοίαν ἐνέργειαν καὶ ὁ Πάγκαλος, ὅστις διὰ τοῦ Ν. Δ. 13 Ἰουλίου 1925 «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ κατοχυρώσεως τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος διατάξεων» ὑπήγαγεν εἰς τὰ στρατοδικεῖα πάντα δυσμενῶς διακείμενον πρὸς τὸ καθεστώς του. Ὁ Πάγκαλος κατεκρίθη παρὰ πολλῶν καὶ ἐγκρίτων ἱστορικῶν, ἀποκληθεὶς παρ' ἄλλων μὲν «Μπουλανζὲ» παρ' ἄλλων δὲ ὡς φαιδρὸς κ.λ.π., καὶ ἀσφαλῶς δυσκόλως θὰ διεκινδύνευέ τις

(22) Ἀνωτέρω Α' Τόμος.

(23) Παράρτημα Χ, 15.

τὴν σοβαρότητα τῆς κρίσεώς του νὰ ἐπιδοκιμάσῃ τόν τε Πάγκαλον καὶ ἄλλους τινάς. Παρ' ὅλα ταῦτα ὅμως εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ μὴ ἀντιπαρέλθωμεν τὴν ἐπικρατοῦσαν, μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν ἰδίᾳ, ὑλιστικὴν καὶ ἀτομιστικὴν κατάστασιν καὶ ὅτι παρὰ τὸ ἀπαράδεκτον, ἀπὸ πλευρᾶς Δικαίου, ὡρισμένων μέτρων τοῦ Παγκάλου, οὗτος, διότι ἦτο δικτάτωρ καὶ ἐλέγετο Πάγκαλος, κατώρθωσε νὰ ἀναχαιτίσῃ τὸν κατήφορον. Πλεῖστοι δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ στρατιωτικοὶ εἶχον συλληφθῆ κατηγορούμενοι διὰ σοβαρὰς καταχρήσεις. Ἡ ἐναντίον των ἀνάκρισις διεξήγετο μὲ βραδύτητα, ἡ δὲ προφυλάκισίς των ἀπετέλει ἀληθῆ ἐξευτελισμὸν τοῦ κράτους. Διότι οἱ καταχρασταί, δωροδοκοῦντες τοὺς φύλακάς των, κατώρθωναν νὰ κυκλοφοροῦν ἐλεύθεροι καὶ νὰ συχνάζουν μάλιστα εἰς κοσμικὰ κέντρα (24). Ὁ Πάγκαλος προσδώσας ἀναδρομικὴν ἰσχὺν εἰς Ν.Δ. τῆς 20-7-1925 διέταξε καὶ ἀπηγχονίσθησαν παραδειγματικῶς, ἐπὶ παρουσίᾳ πλήθους κόσμου ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς τὴν 28-11-1925, οἱ Ἀξιωματικοὶ Δρακᾶτος καὶ Ζαριφόπουλος, ἐξ ὧν ὁ δεύτερος ἦτο Μοίραρχος Χωροφυλακῆς, πρώην διαχειριστὴς τῆς διευθύνσεως τῆς ἀστυνομίας Θεσσαλονίκης, κατηγορηθεὶς διὰ κατάχρησιν μικροῦ τινὸς χρηματικοῦ ποσοῦ, ὅπερ ἐκ τῶν ὑστέρων ἀπεδείχθη ὅτι ὠφείλετο εἰς λογιστικὸν λάθος καὶ οὐχὶ εἰς κατάχρησιν.

Οἱ νομικοὶ τῆς χώρας κατέκρινον τὸ μέτρον τοῦτο τοῦ Παγκάλου, ὁ λαὸς ὅμως τὸ ἐπεκρότησε ζωηρῶς, τὰ δὲ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν ἐθνοσωτήρια, ὡς ἀνακοπέντος τοῦ κύματος τῶν καταχρήσεων, ὑπεξαιρέσεων, κλοπῶν κλπ. Δι' ὅλα τὰ ἀνωτέρω ἀντιδημοτικὰ μέτρα του ἐχρησιμοποίησεν τὴν Χωροφυλακήν, ἥτις — κατ' ἄρθρον 1 τοῦ Ὀργανισμοῦ 1925 — εἶχεν ὑποπέσει ἤδη εἰς τὸ βαρὺ ὀλίσθημα ν' ἀποδεχθῇ καθήκοντα πολιτικῆς ἀστυνομίας, καθήκοντα ἅτινα διετήρησεν μέχρι τοῦ 1944 διὰ τῆς διευθύνσεως εἰδικῆς ἀσφαλείας κράτους καὶ ἅτινα προσέθεσαν λίθους ἐναντίον τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σώματος ἀπὸ μέρους τῆς πολιτικῆς. Ἐπειδὴ ὁ Φουσὲ ἐχρησιμοποίησε διὰ παρομοίους σκοποὺς τὴν Γαλλικὴν Χωροφυλακήν, εἴδομεν ὅτι ὁ Ντὲ - Λατούρ, μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Ναπολέοντος, εἰς ποίας κατηγορηματικὰς ὀργανικὰς διατάξεις προέβαινεν. Διὰ νὰ εἰρωνευθοῦν περισσότερον οἱ θεωρητικοὶ τὸν Πάγκαλον.

Ἐνῶ εἶχεν ἐπικρατήσει μία φαινομενικὴ ἡσυχία, ἐξαίφνης, ἡ ληστοσυμμορία τῶν Ρετζαίων διὰ τῶν συνεργατῶν της, τὴν 13 Ἰουνίου 1926, παρὰ τὴν θέσιν Πέτραν τῆς ὁδοῦ Πρεβέζης — Ἰωαννίνων, ἐπετέθη κατὰ τῶν μεταφερόντων χρήματα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης αὐτοκινήτων ἐφόνευσεν 8 ἄτομα ἐκ τῶν ἐπιβαινόντων καὶ ἐλήστευσε 15.000.000 δραχμ., ποσὸν εἰς ὃ ἀνήρχετο ἡ χρηματαποστολή. Τὸ γεγονὸς συνετάραξε τὸ πανελλήνιον καὶ ἔδωσε ἀφορμὴν νὰ γίνῃ ἕνας θλιβερὸς ἀπολογισμὸς τῆς ληστοπραξίας ἐν Ἠπείρῳ.

Κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς, — 10 καὶ 14 Δεκεμβρίου 1926 — κατόπιν ἐπερωτήσεως τοῦ βουλευτοῦ Μιχαὴλ Γούδα, ἦλθον εἰς φῶς ἀνήκουστοι λεπτομέρειαι, τόσον τῆς ληστρικῆς δράσεως ὅσον καὶ τῆς κρατικῆς ἀνικανότητος. Ὁ ἀνωτέρω βουλευτὴς — καὶ οἱ συνάδελφοί του Χριστοβασίλης, Μπότσαρης, Χασιώτης κ.λ.π.— ἐξέθεσαν ἐνώπιον τῶν ἀνιπροσώπων τοῦ ἔθνους τὴν ἐπικρατοῦσαν τρομερὰν κατάστασιν ἐν Ἠπείρῳ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνικανότητα τῶν ὀργάνων τοῦ κράτους.

Αἱ κατὰ τῆς χωροφυλακῆς ἐξακοντισθεῖσαι κατηγορίαι καὶ οἱ διαφυγόντες ὑπαινιγμοὶ ὑπῆρξαν ἀληθὲς μαστίγωμα. Συμπληρῶν ὁ Γ. Ἀθανασιάδης - Νόβας, ὅστις,

---

(24) Γρηγ. Δαφνῆ σελ. 293—294.

ὡς ἀπεσταλμένος τῆς ἐφημερίδος «ΠΟΛΙΤΕΙΑ» εἶχε μεταβῆ ἐπὶ τόπου καὶ εἶχε παρακολουθήσει τὴν ἐξέλιξιν τῶν γεγονότων, ἐτόνιζεν ὅτι ἡ ἱστορία τῆς ληστείας τῆς Πέρας «θὰ καταλάβη πολλὰς ὅσον καὶ μελανὰς σελίδας εἰς τὰ χρονικὰ τῆς δημοσίας ἀσφαλείας τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους».

Οἱ συνοδοὶ τῆς χρηματαποστολῆς, τρεῖς χωροφύλακες, ἐπεδείξαντο δειλίαν καὶ δὲν ἐπυροβόλησαν κατὰ τῶν ληστῶν, ἐκ τούτων ὁ εἷς ἐφονεύθη. Αἱ καταδιωκτικαὶ ἀρχαί, αἱ κινηθεῖσαι πρὸς διελεύκανσιν τῶν ἐνόχων τῆς ληστείας, περιέπεσαν εἰς ἀξιοθρηνήτους ἐνεργείας.

Ἅμα τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς ληστείας ἔφθασεν ἐπὶ τόπου ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς Δ. Κοκκαλᾶς ἀκολουθούμενος καὶ ὑπὸ τοῦ συνταγματάρχου Γάσπαρη, διορισθέντος ὡς συντονιστοῦ τῶν καταδιωκτικῶν ἐνεργειῶν.

Εἰς ὑποβληθεῖσαν ἔκθεσιν τῶν ἀξιωματικῶν τούτων ἐπροτείνοντο εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὰ ἀκόλουθα μέτρα! (Κήρυξ Δημ. Ἀσφαλ. 31-7-1926).

α) Νὰ ἐνισχυθῆ ἡ Α.Δ.Χ. Ἠπείρου διὰ 280 ὁπλιτῶν.

β) Ν' ἀντικατασταθῶσιν ἅπαντες οἱ ἐξ Ἠπείρου καὶ Κερκύρας καταγόμενοι ὁπλῖται δυνάμεως τῆς Ἀνωτέρας ταύτης Διοικήσεως (ἕνα μονίμως ἐπίκαιρον θέμα).

γ) Νὰ ἀπελαθῶσιν ἐξ Ἠπείρου ἅπαντες οἱ κατὰ καιροὺς ἀμνηστευθέντες λησταί.

δ) Νὰ συσταθῶσι μόνιμα φυλάκια κατὰ μῆκος ὁδοῦ Ἰωαννίνων Πρεβέζης.

ε) Νὰ συμπληρωθῆ ἡ ἐν Ἠπείρῳ τηλεφωνικὴ ἐπικοινωνία καὶ ν' ἀνατεθῆ ἡ διεξαγωγὴ ταύτης εἰς ἄνδρας Χωροφυλακῆς.

στ) Νὰ διορισθῆ ἐγνωσμένης δραστηριότητος Γενικὸς Διοικητὴς Ἠπείρου.

Εἰς τὴν Ἤπειρον εἶχεν διορισθῆ ὡς Γενικὸς Διοικητὴς ὁ εἰσαγγελεὺς Γιαμαρέλος. Ἡ ἐφημερὶς Βραδυνὴ εἰς τὸ φύλλον τῆς 31-7-1926 ἐδημοσίευσε, κατ' ἀντapόκρισιν τοῦ Δημοσιογράφου Φάλταϊτς, δηλώσεις τοῦ Γενικοῦ τούτου Διοικητοῦ, καθ' ἃς οὗτος ἐπρότεινεν νὰ παύσῃ ἡ Χωροφυλακὴ διατηροῦσα τὴν εὐθύνην τῆς δημοσίας ἀσφαλείας, καθ' ὅσον αὕτη περιεῖχε Βασιλόφρονα στοιχεῖα, πρᾶγμα ὅπερ ἀπετέλει πρόκλησιν διὰ τὸ φρόνημα τοῦ τόπου. Ἠγέρθη ὀξὺς θόρυβος καὶ ὁ γενικὸς Διοικητὴς διέψευσε τὰς δηλώσεις του!!!

Τὰ μέτρα ἐλαμβάνοντο ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν, ἀστυνομικῶν καὶ πολιτικῶν ἀρχῶν. Ἐνῶ εἶχε ληφθῆ ἀπόφασις νὰ συλληφθοῦν οἱ Ρετζαῖοι, διὰ τοὺς ὁποίους ὁ Χριστοβασίλης κατήγγελεν ὅτι ἐχρηματοδοτοῦντο ὡς βαθμοφόροι τῆς Χωροφυλακῆς, ἐν τούτοις οἱ Ρετζαῖοι δὲν συνελήφθησαν καὶ ἐδραπέτευσαν. Οἱ Ρετζαῖοι εἶχον ἀμνηστευθῆ καὶ περιεφέροντο εἰς τὰ Ἰωάννινα πρὸς τῆς δικτατορίας τοῦ Παγκάλου, ἔχοντες εἰς τὸ ἐνεργητικόν των 82 φόνους. Εἰς τὰ Ἰωάννινα συγκατώκουν εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν μὲ τὸν Ἀνώτερον Διοικητὴν Χωροφυλακῆς, ἀνέφερεν ὁ Χριστοβασίλης, καὶ οὕτω εἶχον ἀπαλλαγῆ πάσης παρακολουθήσεως.

Ὁ βουλευτὴς Γούδας κατήγγειλεν ὅτι, ὁ Διοικητὴς τῆς Μεραρχίας Ἠπείρου στρατηγὸς Μάρκου καὶ ὁ ὑπασπιστής του λοχαγὸς Ἀναγνώστου, διεμοιράσθησαν — δυνάμει ὑπ' ἀριθ. 50 ἀποφάσεως ἐπιτροπῆς Ἰωαννίνων —τὴν ἐξ 65.000 δραχμῶν ἐπικήρυξιν διὰ δύο ληστὰς φονευθέντας παρ' ἑτέρου διασήμου ληστοῦ, τοῦ Τσίλη - Μάστορα (25).

(25) Οὗτος καὶ οἱ ἕτεροι ἐπίσης διάσημοι λησταὶ ἀδελφοὶ Κιάμου κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον 1942—1944 ὑπῆρξαν σημαίνοντες ὁπλαρχηγοὶ Ε.Λ.Α.Σ. — Ε.Α.Μ.

μετὰ τὴν ἀμνήστευσίν των ὁ μὲν εἷς ἐκ τῶν ἀδελφῶν εἶχεν διορισθῇ ὡς ἀνθυπομοίραρχος ὁ δὲ ἕτερος ὡς ἐνωμοτάρχης καὶ ἐπικεφαλῆς τῶν τιμίων ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς — πρὸς οὓς συμπεριεφέροντο ἰταμώτατα — περιεφέροντο τὴν ὕπαιθρον (ἀγορ. βουλευτοῦ Γ. Ἀθανασιάδη κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 14-12-1926, ὅτε καὶ διεξετραγώδησε τὴν κρατικὴν ἐνοχὴν καὶ εὐθύνην). Αἱ μέθοδοι τῶν ἁρματωλικίων καὶ τοῦ Βιντὸκ (25α) εἶχον ἐπισκιασθῇ καὶ δὲν εἶναι ὑπερβολὴ νὰ λεχθῇ ὅτι εἰς τὴν ὕπαιθρον χώραν τῆς Ἠπείρου τουλάχιστον ἐκυβέρνων μᾶλλον «αἱ ληστρικαὶ κομπανίαι» παρὰ τὸ κράτος (25β).

Ὁ Ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς, Συνταγματάρχης Πετσετάκης, κατῴκει εἰς οἴκημα ἀνῆκον εἰς τοὺς Ρετζαίους, κατὰ νομήν, (μέγαρον Τσιγαρᾶ ἐν Ἰωαννίνοις) καὶ οὕτω κατοπτεύετο πλήρως.

Μέχρι τοῦ 1924 δέκα ληστοσυμμορίαι ἐλυμαίνοντο τὴν Ἤπειρον, αἵτινες ἐπληθύνθησαν ἔτι περαιτέρω μετὰ τὴν ἀμνήστευσιν, ὑπὸ τοιαύτας λαμπρὰς διὰ τοὺς ληστὰς συνθήκας, τῶν αἱμοσταγῶν Ρετζαίων.

Ὁ Πάγκαλος υἱοθέτησε τὸ σύστημα τῆς ἀμνηστεύσεως ληστῶν φονευόντων ἄλλους ληστὰς καὶ οὕτω ὁ Διοικητὴς τῆς 8ης Μεραρχίας ἔφθασεν εἰς τὸ σημεῖον νὰ διαπραγματεύεται μὲ τὸν κτηνάνθρωπον Τσίλη Μάστορα, ὅστις τόσον εἶχε καταρρακώσει τὸ κράτος πρὸ ὀλίγου.

Πρὸ τῆς ληστείας τῆς Πέτρας καὶ ἐγγὺς τοῦ αὐτοῦ σημείου τὴν Μ. Παρασκευὴν 1926 λησταὶ εἶχον ληστεύσει τρία ἐπιβατικὰ αὐτοκίνητα.

Τὸν Μάρτιον 1926 χωρικοὶ τοῦ χωρίου Βούλιστα Παναγιὰ ἐδηλητηρίασαν τοὺς ληστὰς Καραπᾶνον καὶ Σταύρου, ὄργανα ὅμως τῆς χωροφυλακῆς πυροβολήσαντα ἐξ ἐπαφῆς τὰ ἀνευρεθέντα πτώματα τῶν ληστῶν ἐπεδίωξαν νὰ ἐμφανισθῶσιν ὡς ἐξοντώσαντες τοὺς ληστάς, ἵνα εἰσπράξωσι τὸ ποσὸν τῆς ἐπικηρύξεώς των. «Εἰς πολλὰ κακὰ ἀποτελέσματα ἄγει τὸ μέτρον τῶν ἠθικῶν ἀμοιβῶν καὶ τῶν ἐγκληματικῶν ἐπικηρύξεων. Ἂν δὲν ὑπῆρχε τὸ μέτρον τοῦτο, εἰς πολλὰ σημεῖα ἡ καταδίωξις τῶν ληστῶν εἰς τὴν Ἤπειρον κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον, τὴν ὁποίαν ἔχω ὑπ' ὄψιν θὰ ἔφθανεν εἰς καλλίτερα ἀποτελέσματα...» ἔλεγεν ὁ βουλευτὴς Γ. Ἀθανασιάδης - Νόβας καὶ συνεπλήρου ἐν συνεχείᾳ τὴν περίπτωσιν διαφυγῆς ἐκ τῆς ἐξοντώσεως ληστοῦ

(25Α) Διάσημος τρόφιμος ἁπασῶν τῶν Γαλλικῶν φυλακῶν, χρησιμοποιηθεὶς ἐν τέλει ὑπὸ τῆς Δ)νσεως Ἀστυνομίας Παρισίων, κατὰ τὴν περίοδον 1810—1832, ὡς ἱδρυτὴς καὶ προϊστάμενος τῆς Ἐνωμοτίας Ἀσφαλείας, προγόνου τῆς STRETE, κατὰ τὸ γνωμικὸν πάσσαλος πασσάλῳ ἐκκρούεται.

(25Β) Συνεχίζων ὁ Ἀθανασιάδης - Νόβας τὴν κατὰ τὴν 14-12-1926 ἀγόρευσίν του ἔλεγεν «Ὀλίγον, κύριοι, πρὸ τῆς διαπράξεως τοῦ ἐγκλήματος Πέτρας, κατάπληκτοι ἔβλεπον οἱ χωρικοὶ νὰ εἰσβάλωσιν οἱ Ρετζαῖοι εἰς τὰ χωριὰ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Χωροφυλάκων καὶ ἔβλεπον τοὺς Χωροφύλακας νὰ κρατοῦν τοὺς ἀναβολεῖς τῶν ἵππων διὰ νὰ ξεπεζέψουν οἱ καπεταναῖοι καὶ ἔβλεπον τοὺς καπεταναίους νὰ δέρουν τοὺς χωρικοὺς ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν ὀργάνων τῆς Ἐξουσίας. Πῶς θέλετε κατόπιν τούτων νὰ τολμήσωσι νὰ καταδώσωσι τοὺς καπεταναίους, οἱ ὁποῖοι χθὲς ἀκόμη συνειργάζοντο μετὰ τῶν Ἀρχῶν καὶ οἱ ὁποῖοι σήμερον εἶναι πάλιν λησταί;

Πῶς θέλετε ἀκόμη αὐτὰ τὰ καταδιωκτικὰ ὄργανα τῆς Ἐξουσίας νὰ θέσωσι ἀδιστάκτως τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν χθεσινῶν συνεργατῶν των. Καὶ πῶς θέλετε ἀκόμη ὁ πολὺς λαὸς νὰ μὴ πιστεύῃ ὅτι Ἀρχαὶ καὶ λησταί, ἀστυνόμοι καὶ λήσταρχοι συνειργάζοντο ἕως χθὲς πρὸς δῆθεν κατάπνιξιν τῆς ληστείας;... Εἰς τὴν Ἤπειρον ἐπικρατεῖ κατάστασις ἀφόρητος ψυχικῶς καὶ ἠθικῶς...».

Αἱ σημαντικώτεραι τῶν ἐν τῇ Βουλῇ καταγγελιῶν περὶ τῆς ἐν Ἠπείρῳ ληστοπραξίας περιελάμβανον εἰσέτι ὅτι:

Δημ. Κοκκαλᾶς Ὑποστρατ. Χωροφυλακῆς. Ἀρχηγὸς Χωρ. 1925 - 1926.

1. Κατὰ τὸ ἔτος 1920 εἶχεν ἀπαχθῆ ὑπὸ Ρετζαίων, ὁ ἔμπορος Φορτουνόπουλος καταβαλὼν 2.000 λίρας διὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν του. Ὑπὸ τῆς ἰδίας ληστοσυμμορίας τὸ 1923 ἀπήχθη ὁ υἱὸς Παναγιωτοπούλου καταβληθέντος διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ποσοῦ 4.000 χρυσῶν λιρῶν περίπου καὶ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ὑπὸ τῶν ἰδίων ληστῶν — μετεμφιεσθέντων εἰς χωροφύλακας — ἀπήχθη ἐκ κεντρικοῦ σημείου τῆς πόλεως Ἰωαννίνων ὁ μεγαλέμπορος Μαραμένος, διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ὁποίου κατεβλήθη τὸ ἰλιγγιῶδες τότε ποσὸν τοῦ 1.000.000 δραχμῶν.

Κατὰ τὸ 1925 ληστευθεὶς ἀπήχθη ὁ Δικηγόρος Καλαντζῆς, διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ὁποίου κατεβλήθησαν 250.000 δραχμ.

Τὴν 6 Ἰουνίου 1925 ὁ αἱμοχαρὴς λήσταρχος Τσίλη Μάστορας ἐφόνευσε ἔξωθι τῆς Παραμυθίας τὸν χωροφύλακα Μπινιόλην, ἐπειδὴ δὲ ἡ Χωροφυλακὴ Παραμυθίας ἔλαβε μέτρα τινὰ κατὰ τῶν βάσεων τῆς συμμορίας ταύτης, ὁ λήσταρχος εἰσελθὼν εἰς Παραμυθίαν πρωΐαν τινὰ τοῦ Σεπτεμβρίου ἰδίου ἔτους, ἐκακοποίησε καὶ διεπόμπευσε τὸν ἀνθυπομοίραρχον - ἀστυνόμον, τὸν εἰρηνοδίκην καὶ ἕτερον ἀξιωματικὸν καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀπῆλθεν σχεδὸν ἀνενοχλήτως.

4—5 λησταὶ τὸ ἔτος 1925, ἀκινητοποιήσαντες παρὰ τὸ 18 χιλιόμετρον ὁδοῦ Ἰωαννίνων — Κορυτσᾶς, στρατιωτικὸν αὐτοκίνητον, ὑπεχρέωσαν εἰς ἐξευτελιστικὴν πρᾶξιν τοὺς ἐπιβαίνοντας 27 στρατιώτας ἐν μέρει ἐνόπλους.

Οἱ Ρετζαῖοι, ἀφοῦ εἶχον διαπράξει 82 φόνους, ἠμνηστεύθησαν ὑπὸ Κυβερνήσεως Παπαναστασίου — Σοφούλη καὶ διῆγον πλουσιοπαρόχως καὰ ἐπιδεικτικῶς ἐν Ἰωαννίνοις, κατὰ μαρτυρίαν δὲ τοῦ βουλευτοῦ Χρηστοβασίλη —μὴ διαψευσθεῖσαν—

τινὸς διότι ὁ Ἐνωμ. Ἐργαζάκης ἵνα ἔχῃ μεγαλείτερον ποσοστὸν ἐκ τῆς ἐπικηρύξεως καὶ ἵνα ἐξασφαλίσῃ τὴν προαγωγήν του ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ, περιεκύκλωσε τὸν ληστὴν μόνον διὰ 4 χωροφυλάκων τῆς ἐμπιστοσύνης του.

Τέλος αἱ καταδιωκτικαὶ ἀρχαὶ πάντοτε κατὰ κανόνα, ἰδιαιτέρως ὅμως μετὰ τὴν ληστείαν τῆς Πέτρας, συμπεριεφέροντο βαναύσως καὶ ἀπανθρώπως πρὸς τοὺς κατοίκους, ὁ δὲ τότε βουλευτὴς στρατηγὸς Δ. Μπότσαρης τὴν 10-12-1926 ἔλεγεν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς: «Αἱ μέθοδοι, αἱ αὐτόχρημα ὑπενθυμίζουσαι ἱερὰν ἐξέτασιν Μακιαβέλλων, συγχρόνων καὶ Τουρκοεμάδων, δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν ὡς πρὸς τὸν τυραννισμὸν καὶ τὴν σκληρότητα αὐτῶν νὰ φθάσωσιν εἰς ὅσην περιωπὴν ἀνήγαγε τὰς ἐλεεινὰς ταύτης ἰδιότητας ἡ ἐμφάνισις τοῦ Κράτους ἐν Ἠπείρῳ κατὰ τὴν ἐπονείδιστον ἐκείνην ἐποχήν».

Εἷς ἀνθυπομοίραρχος Μακρυγιάννης (ὁ προσχωρήσας κατὰ τὴν κατοχὴν εἰς τὸν ΕΛΑΣ) εἶχεν ἀποβῆ ἀληθὴς κακοποιός, ὡς ἀποσπασματάρχης ἐν Ἠπείρῳ, καὶ ἁπαντῶν εἰς τοὺς ἀνωτέρω βουλευτάς, ὁ Παναγῆς Τσαλδάρης, ἐδήλου ὅτι οὗτος εἶχε τιμωρηθῆ δι' ἑξαμήνου παύσεως καὶ ὅτι ἐκκρεμοῦσαν εἰς τὴν δικαιοσύνην πολλαὶ ἐναντίον του ὑποθέσεις.

Δὲν προκύπτουν τόσον ἀγαθαὶ διαπιστώσεις διὰ τὴν δραστηριότητα τῆς ἐν Ἠπείρῳ Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην, δέον ὅμως νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι, λόγῳ τοῦ ἰσχύοντος στρατιωτικοῦ νόμου, αὕτη ἐκινεῖτο καὶ ἐνήργει οὐχὶ κατ' ἰδίαν κρίσιν, ἀλλ' ὑπὸ τὴν πίεσιν διαταγῶν τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν.

Ἡ τοιαύτη κακοδαιμονία καὶ ἠλαττωμένη ἀπόδοσις τῆς Χωροφυλακῆς ἐν Ἠπείρῳ, ὠφείλετο εἰς σημαντικωτάτην μείωσιν τῆς δυνάμεως καθ' ὅλην τὴν κλίμακα τῆς ἱεραρχίας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν κακὴν μεταχείρισιν τῶν ἐκεῖσε ὑπηρετούντων ἀξιωματικῶν, θεωρουμένων ὡς ἀποδιοπομπαίων τράγων, καθ' ὃ Βασιλοφρόνων.

Οἱ Ρετζαῖοι,— ἵνα μὴ ἐπανέλθωμεν ἐπ' αὐτῶν,— βραδύτερον, συλληφθέντες εἰς Ρουμανίαν καὶ μεταχθέντες ὑπὸ Ἀστυνόμου Πανοπούλου εἰς Ἑλλάδα, κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον καὶ ἐξετελέσθησαν.

Τὴν 21-8-1926 ὁ Πάγκαλος ἀνετράπη (26). Εἰς τὴν ἀνατροπὴν συμμετέσχεν καὶ ἡ Χωροφυλακή, ἰδίως ὅμως τὸ περιβάλλον τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς Κοκκαλᾶ καὶ ὡρισμένοι ἀξιωματικοὶ τῆς διευθύνσεως τῆς δημοσίας ἀσφαλείας. Χωρὶς νὰ ὑπεισερχόμεθα εἰς τὸ πολιτικὸν μέρος, βλέπομεν τὸν Κοκκαλᾶν νὰ μετέχῃ εἰς ὅλα τὰ κινήματα, ἐπαναστάτης τὸ 1916 ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἐβοήθησε τὸν Πάγκαλον νὰ ἐπιβληθῇ καὶ ἤδη συνώμοσεν ἐναντίον του. Ἐντολῇ τούτου συνελήφθη ὁ διευθυντὴς τῆς δημοσίας ἀσφαλείας Ἀθηνῶν Μερεντίτης, παρὰ τοῦ διευθυντοῦ καταδιώξεως μοιράρχου Παπαγρηγοράκη, ὁ Διοικητὴς τῆς Διοικήσεως Ἀσφαλείας μοίραρχος Γκῖνος παρὰ τοῦ Ὑπομοιράρχου Σαράφη κ.λ.π. Οἱ ἐκ τοῦ Σχολείου προερχόμενοι ἀξιωματικοὶ Παπαοικονόμου Πετούνης, Δαπότας, Τζογιόπουλος κ.λ.π. παρέμεινον ἀμέτοχοι τοῦ κινήματος καὶ ἐτέθησαν ὑπὸ περιορισμὸν μέχρι τῆς ἐπικρατήσεώς του (27).

---

(26) Ὁ Ἐλευθ. Σταυρίδης ἐν σελ. 365—369 ἀφηγεῖται τὰ τῆς συνεργασίας Κονδύλη μετὰ τοῦ Κ.Κ.Ε. διὰ τὴν ἀνατροπὴν τοῦ Παγκάλου, καὶ τὴν ἐν συνεχείᾳ διενέργειαν ἐκλογῶν μὲ ἀναλογικὸν σύστημα.

(27) Δ. Βρατσάνου σελ. 312—314 Γρ. Δαφνῆ σελ. 327 κ.ε.

ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΣ

Κατὰ τὴν περίοδον τῆς Παγκαλικῆς δικτατορίας ἐσημείωσαν σοβαρὰς κινητοποιήσεις καὶ οἱ κομμουνισταί, ἰδία ἐν Θεσσαλία, ἔνθα κατὰ τὸ φθινόπωρον 1925 ἐπιτυχόντες νὰ κινητοποιήσωσι τοὺς ἀγρότας περιοχῆς Τρικάλων κατέλυσαν σχεδὸν τὰς ἀρχὰς Τρικάλων. Πρὸς προστασίαν τῶν εἰς τὸ κατάστημα τῆς Νομαρχίας περιορισθέντων ἀρχῶν εἶχε σπεύσει τάγμα στρατοῦ ὑπὸ τὸν ἀντισυνταγματάρχην Καβρᾶκον, χωρὶς ὅμως νὰ ἐπιτυγχάνεται ἡ διάλυσις τῶν ἀπειλητικῶς συγκεντρωμένων καὶ ᾄσματα τῆς Γ' Διεθνοῦς ᾀδόντων χωρικῶν.

Τὴν τρίτην ἡμέραν ἔφθασε δύναμις χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸν τότε Ἀνώτερον Διοικητὴν Χωροφυλακῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος ἀντισυνταγματάρχην Χωροφυλακῆς Πραντούναν Ξενοφ., ὅστις ἀναλαβὼν τὴν ὅλην διεύθυνσιν τῆς τάξεως καὶ ἀσφαλείας διέλυσε βιαίως τὴν συγκέντρωσιν διατάξας καὶ χρῆσιν τῶν ὅπλων.

Ἀλλὰ καὶ ὅταν διεξήγετο ἡ ἀνωτέρω περὶ ληστείας τῆς Πέτρας κοινοβουλευτικὴ συζήτησις ὀξύτατοι διεξήχθησαν διαξιφισμοὶ μεταξὺ τοῦ στρατηγοῦ - βουλευτοῦ Δ.Ν. Μπόσαρη καὶ τοῦ κομμουνιστοῦ βουλευτοῦ Σ. Μαξίμου (29) ὅσον ἀφορᾷ τὰς περὶ πατρίδος ἀπόψεις τῶν Κομμουνιστῶν.

Εἰδικῶς διὰ τὸ ἀντικείμενον τῆς παρούσης παραγράφου θὰ παρατείνωμεν ἐπὶ σοβαρὸν χρονικὸν διάστημα τὸ παρὸν κεφάλαιον, ἤτοι μέχρι καὶ τοῦ Μαρτίου 1927, ωστε νὰ συμπεριλάβωμεν καὶ περὶ τῶν θλιβερῶν γεγονότων τῆς 9ης Μαρτίου 1927.

Κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην κατῆλθον εἰς ἀπεργίαν οἱ ἐπαγγελματίαι Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, μὲ θέματα τὸ ἐνοικιοστάσιον, τὰ φορολογικὰ καὶ τὰ αἰσχροδικεῖα.

Ἡ Διεύθυνσις Δημοσίας Ἀσφαλείας Ἀθηνῶν (Χωροφυλακὴ ὑπὸ τὸν Ἀνθούλην) ἐνισχύθη ἀπὸ πρωΐας καὶ δι' ἑνὸς λόχου στρατοῦ. Ὁ Διευθυντὴς Δημ. Ἀσφαλείας Ἀνθούλης κατένειμε τὴν εἰς τὴν διάθεσίν του δύναμιν εἰς ὀργανικὰ τμήματα εἰς ἕκαστον τῶν ὁποίων ἀνέθεσεν ὡρισμένους σκοποὺς καὶ ἀποστολὰς δι' ἐγγράφου διαταγῆς του. Τὸν λόχον στρατοῦ ἐτοποθέτησεν ἐντὸς τῆς στοᾶς Ἀρσακείου ὡς ἐφεδρείαν, πλὴν εἰς τὸν ἐπικεφαλῆς δι' ἐγγράφου διαταγῆς του εἶχε προσδιωρίσει ὡρισμένας ἐντολὰς καὶ κυρίως ὑπέμνησκε τὰς ἐκ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς ἐν ταῖς πόλεσι ὑπηρεσίας διατάξεις περὶ τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς γίνεται χρῆσις τῶν ὅπλων.

Οἱ κομμουνισταὶ ἐκμεταλλευόμενοι τὴν ἀπειρίαν καὶ ἀγαθότητα τῶν ἐπαγγελματιῶν ὑπεισῆλθον ἀνεμποδίστως μεταξὺ τῶν ἀπεργῶν καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον μετεβλήθησαν εἰς ἰθύνοντας τῆς σχηματισθείσης διαδηλώσεως.

Ἀνερχομένη ἐκ τῆς Ὁμονοίας ἡ διαδήλωσις προσήγγισε τὴν στοὰν Ἀρσακείου, ἐντὸς τῆς ὁποίας εὑρίσκετο ὁ λόχος στρατοῦ, ὅτε εἰς μίαν στιγμὴν ἀντήχησε ὁμοβροντία πυροβολισμῶν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἄνευ διαταγῆς τινός. Τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν θλιβερά, διότι, ἐκτὸς τοῦ ἱκανοῦ ἀριθμοῦ τῶν τραυματιῶν, τρεῖς πολῖται εἶχον φονευθῆ. Ἀμέσως ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν ἡ κομμουνιστικὴ τακτική. Εἷς κομμουνιστὴς ἐμβαπτίσας Ἑλληνικὴν σημαίαν εἰς τὸ αἷμα φονευθέντος, περιέφερεν ταύτην ἐπικεφαλῆς ὁμάδος κομμουνιστῶν, ὧν ἄλλοι μὲν περιέφερον ἕνα τῶν νεκρῶν, ἕτερος δὲ ἐντὸς ἐφημερίδος περιέφερεν σπλάγχνα καὶ μυαλὰ ἑτέρου φονευθέντος.

---

(29) Κατὰ τὰς διενεργηθείσας τὴν 7-11-1926 ἐκλογὰς διὰ συστήματος ἁπλῆς ἀναλογικῆς, τὸ πρῶτον ἐφαρμοσθέντος, ἐπὶ 958.392 ψηφισάντων τὸ Κ.Κ.Ε. (Ἑνιαῖον Μέτωπον) ἔλαβεν 41.982 (4,38ο)ο) ψήφους, δι' ὧν ἐξελέγησαν 100 βουλευταὶ αὐτοῦ.

Δύναμις Χωροφυλακῆς σπεύσασα διέλυσε τὴν συγκέντρωσιν παραχρῆμα, ἀφήρεσεν τὸν περιφερόμενον νεκρὸν καὶ προέβη εἰς συλλήψεις.

Παρεθέσαμεν τὴν συνοπτικὴν ταύτην περιγραφὴν τῶν γεγονότων διότι ἔκτοτε ἡ ἐνέργεια τῶν κομμουνιστῶν ὑπῆρξε πάντοτε πανομοιότυπος ἐπὶ παρομοίων ἢ καὶ ἐπὶ ἧσσονος σημασίας περιπτώσεων.

Τὰ γεγονότα ταῦτα ἀπησχόλησαν τὴν Βουλὴν κατὰ τὰς συνεδριάσεις 21 καὶ 28 Μαρτίου καὶ 7ης Ἀπριλίου 1927, καθ' ἃς παρ' ἁπάντων τῶν ρητόρων ὄχι μόνον ἐστιγματίσθη ἡ συμπεριφορὰ καὶ ἐνέργεια τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀλλὰ καὶ κατηγγέλθη τὸ κόμμα τοῦτο ὡς ἀπεργαζόμενον τὴν ἐθνικὴν ἀκεραιότητα διὰ τῆς παρ' αὐτοῦ συνωμολογηθείσης αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας.

Ἐκ τῶν ἀγορητῶν ὡρισμένοι ἐνεφάνησαν πλήρη ὡριμότητα, ἕτεροι δὲ ὡμίλησαν ὡσεὶ νὰ ἐπρόκειτο περὶ θρησκευτικῆς αἱρέσεως.

Ὁ Βουλευτὴς Ἀρκαδίας Θ. Γρηγορίου καταλήγων ἔλεγεν: «... Βλέπομεν νὰ ἔρχωνται ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος εἰδήσεις περὶ ἐντάσεως τῶν ἐνεργειῶν τῆς κομμουνιστικῆς προπαγάνδας, διαταράξεως τῆς τάξεως, ἀπεργίαι, διαφόρων εἰδῶν κρούσεις, ἐφημερίδες, βιβλία, περιοδικά τὰ πάντα ἐτέθησαν εἰς κίνησιν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναρχικῶν σκοπῶν... Ὅλοι βεβαίως θὰ ἐμάθατε ὅτι μετὰ τὸν φόνον τοῦ σημαιοφόρου ἀναρχικοῦ, οἱ κομμουνισταὶ ἐνεβάπτισαν τὴν σημαίαν των εἰς τὸ αἷμα του, παρέλαβον τὸ πτῶμα αὐτοῦ καὶ ἐντὸς ἐφημερίδος τὸν ἐγκέφαλόν του. Οἷα κύριοι βουλευταὶ θηριωδία... Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν κηδείαν νέαι ἔκτροποι σκηναί... Οἱ ἀναρχικοὶ ᾄδοντες ᾄσματα ξένης προελεύσεως, προπαγανδιστικῆς φύσεως, δὲν ἐπέτρεψαν οὐδὲ κἂν τὴν χριστιανικήν, τὴν θρησκευτικὴν ταφὴν τοῦ νεκροῦ...»

Ἕτερος Ἀρκὰς Βουλευτής, ὁ Γ. Μπακόπουλος: «... Συνεπεῖς πρὸς τὴν ἀρχὴν των αὐτήν, ἐνόμισαν ὅτι ἡ διαδήλωσις τῶν ἀπεργῶν ἐπαγγελματιῶν ἦτο κατάλληλος εὐκαιρία ὅπως προκαλέσωσι αἱματοχυσίαν. Καὶ τὸ κατώρθωσαν ἐπιτεθέντες κατὰ τῶν ὀργάνων τῆς τάξεως ἐξαναγκάσαντες αὐτὰ νὰ πυροβολήσωσι...».

Τέλος ὁ βουλευτὴς Ἀλεξ. Μελᾶς ἀπεκάλυψεν ὅτι ὑπῆρχεν εἰς χεῖρας τῶν ἀρχῶν ἐπιτιμητικὸν ἔγγραφον τῆς Γ' Διεθνοῦς πρὸς τὸ Κ.Κ.Ε. διὰ τὴν μέχρι τότε ἐπιδειχθεῖσαν ἀδράνειαν τῶν ἐν Ἑλλάδι Κομμουνιστῶν.

Γενικῶς οὐδεὶς τῶν ἀγορητῶν κατελόγισεν εὐθύνας εἰς τὴν Χωροφυλακήν. Οἱ κομμουνισταὶ Βουλευταί, ἐνῷ ἀπέφυγον ν' ἀπαντήσωσιν εἰς τὰς συντριπτικὰς κατηγορίας τῆς Βουλῆς, ἐξαπέλυσαν ἐπίθεσιν κατὰ τοῦ εἰς Καλμπάκι λειτουργοῦντος οὐλαμοῦ πειθαρχικῆς διαβιώσεως, εἰς ὃν ἀπεστέλλοντο, μᾶλλον δι' ἀπομόνωσιν, κομμουνισταὶ ἢ ἐξαιρετικῶς ἀπείθαρχοι στρατιῶται, ἐπεδίωξαν τουτ' ἔστιν τὴν κατὰ τὰς συνηθείας των μετατόπισιν τῆς συζητήσεως ἐπὶ θεμάτων προκαλούντων δημαγωγικὰς ἐντυπώσεις.

Κυρίως σημαντικὴ ὑπῆρξεν ἡ εἰσφορὰ τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν 9ην Σεπτεμβρίου 1926 ἐν τῇ ἀντιμετωπίσει τοῦ παντοιοτρόπως ἐξοπλισθέντος καὶ ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν ὑποκινηθέντος ὄχλου. Ἡ πρωτεύουσα διῆλθεν τραγικὰς στιγμὰς ( ). Ἐνῶ αἱ ὑπάρχουσαι εἰς Ἀθήνας στρατιωτικαὶ δυνάμεις εἶχον ἐμπλακῆ εἰς ἀγῶνα ἐπικρατήσεως κατὰ τῶν Δημοκρατικῶν ταγμάτων, οἱ κομμουνισταὶ συνήγειραν τὸ ἀθῶον πλῆθος εἰς διαδηλώσεις, τὸ ἐξώπλισαν δι' ὅπλων ἅτινα ἔλαβον ἐκ τῶν διαρηχθεισῶν ὁπλαποθηκῶν ἢ καὶ δι' ἄλλων σιδηρῶν ἢ ξυλίνων ἀντικειμένων καὶ ἐπὶ ἐξάωρον περίπου εἶχον καταστῆ κύριοι τῆς πόλεως. Ἡ δύναμις τῆς Ἀστυνομίας Πό-

λεως, ἄοπλος οὖσα ἀλλὰ καὶ ἀνευθυνότητα προβαλοῦσα, παρέμεινε μακρὰν τῶν γεγονότων. Ἓν σοβαρὸν μέρος τῆς χωροφυλακῆς εἶχεν ἐμπλακῆ ἀπὸ ἐνωρὶς εἰς τὸν κατὰ τῶν ταγμάτων ἀγῶνα καὶ εἶχεν ἐναπομείνει μία μικρὰ σχετικῶς δύναμις, ἥτις ἦτο ἀνίσχυρος μὲν νὰ διαλύσῃ ἀποφασιστικῶς τοὺς διαδηλωτάς, ἠδυνήθη ὅμως νὰ κρατήσῃ τούτους μακρὰν τῶν δημοσίων καταστημάτων, μέχρις ὅτου ἔφθασαν στρατιωτικαὶ ἐνισχύσεις ἐκ Λαρίσης καὶ ἐπεβλήθη ἀπολύτως ἡ τάξις. Ἀσφαλῶς ἐὰν τὸ ἐξοπλισθὲν ἐκεῖνο πλῆθος ἐτόλμα ὀλίγον περισσότερον θὰ διεδραματίζοντο γεγονότα ἀπροσδιορίστου ἐκτάσεως. Κατὰ τὰ ἐπεισόδια ταῦτα ἐτέθη ὑπὸ σκληρὰν δοκιμασίαν τὸ ἐγκαθιδρυθὲν δυαρχικὸν Ἀστυνομικὸν σύστημα καὶ ἡ ἔλλειψις πνεύματος συνεργασίας μεταξὺ τῶν δύο ἀστυνομικῶν Σωμάτων. Τοῦτο ἐπέτεινε τὴν ὀξύτητα τοῦ Ἀστυνομικοῦ προβλήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Η ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ 1930 ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Τὴν ἀνατροπὴν τοῦ Παγκάλου διεδέχθη ἡ ἀναρχία. Ὁ Πλαστήρας καὶ μία μεγάλη μερὶς τῶν ἀξιωματικῶν ἠξίουν νέαν ἐκκαθάρισιν καὶ ἐζήτουν τὴν κατάργησιν τῶν δημοκρατικῶν ταγμάτων πρὸς ἀξιοποίησιν τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως.

Τὴν 26-8-1926 ἐσχημάτισε κυβέρνησιν ὁ Γ. Κονδύλης, μὲ Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν τὸν Θρασύβουλον Πετμεζᾶν. Ὁ Κονδύλης, μὴ ἔχων καὶ οὗτος ἐμπιστοσύνην εἰς τὰ δημοκρατικὰ τάγματα καὶ προκληθεὶς ὑπὸ τῶν Διοικητῶν αὐτῶν Ζέρβα καὶ Δερτιλῆ, διὰ μεθόδων μὴ προσιδιαζουσῶν εἰς στρατιωτικὸν ἡγέτην, ἐπέτυχεν τὴν διάλυσιν αὐτῶν τὴν 9 Σεπτεμβρίου 1926 (1). Εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ἐναντίον τῶν ταγμάτων τούτων, ἐνῷ ὁ στρατὸς ἀμφιταλαντεύετο, ἐπεμβάσα δλοψύχως καὶ σύσσωμος ἡ δύναμις ἧς Χωροφυλακῆς Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, ὄχι ἕνεκεν προσηλώσεως πρὸς τὸν Κονδύλην, ἀλλ' ἕνεκεν ἀνυποφόρων καὶ ἀνεπιτρέπτων συνεχῶν προκλήσεων καὶ αὐθαιρεσιῶν τῶν ταγμάτων τούτω, ἐπέφερεν τὴν ἧτταν καὶ διάλυσιν τῶν ταγμάτων (2). Ἐκ τῶν συγκρούσεων, κατὰ τὴν 9ην Σεπτεμβρίου, ὁ ἀριθμὸς τῶν νεκρῶν καὶ τραυματιῶν ὑπῆρξεν σοβαρός. Τὴν 10ην Σεπτεμβρίου, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, ἀπηύθυνε τὴν ὑπ' ἀριθ. 677)2 συγχαρητήριον διαταγὴν πρὸς τὰς διευθύνσεις δημοσίας ἀσφαλείας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς (3). Περὶ τῶν ἀπειλησάντων τὴν πρωτεύουσαν γεγονότων ἀνεφέρθημεν εἰς τὸ τέλος τοῦ προηγουμένου κεφαλαίου.

Διὰ τοῦ Ν.Δ. 17-9-1926 ἐτροποποιήθησαν τὰ ἄρθρα 26 καὶ 33 τοῦ ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς, καθορισθέντος ὅτι, μετ' ἐνιαύσιον ἐκπαίδευσιν ἐξέρχονται Ὑπενωμοτάρχαι καὶ οὐχὶ Ἐνωμοτάρχαι ὡς ἔχει προβλεφθῆ.

Ὁ Κονδύλης, μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν δημοκρατικῶν ταγμάτων, ἐπανέφερεν τοὺς ἐξορίστους τοῦ Κ.Κ.Ε. Δηλαδὴ οἱ ἡγέται τῆς ἀναρχίας ἀφέθησαν ἐλεύθεροι, διὰ νὰ συνεχίσουν τὴν δρᾶσιν των, ἀφοῦ πλέον θὰ εἶχον καὶ 10 ἀντιπροσώπους ἐντὸς τοῦ Κοινοβουλίου. Ἡ ἐκ τῶν ἐκλογῶν προελθοῦσα Βουλὴ ἔδωκεν τὴν ὑπὸ τὸν Ἀλέξανδρον Ζαΐμην ὑπερκομματικὴν κυβέρνησιν, μὲ ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν τὸν Παναγῆ Τσαλδάρην. Τὸν Κοκκαλᾶν, εἰς τὴν Ἀρχηγίαν Χωροφυλακῆς, εἶχεν διαδεχθῆ ὁ Κατσώνας — ἀπὸ 16-12-1926,— ἀλλὰ καὶ τοῦτον, ὁ Τσαλδάρης, ἀντικατέστησεν διὰ τοῦ ἀρχαιοτέρου τῶν Συνταγματαρχῶν. Διὰ τοῦ Προεδρικοῦ Δ. τῆς 7 Ἰανουαρίου 1927 ἀντικατεστάθη καὶ πάλιν ὁ κανονισμὸς στολῆς.

---

(1) Βλέπε συζήτησιν Κονδύλη — Ἐλ. Σταυρίδη, ἐν Σταυρίδη σελ. 370.

(2) Τοσαύτη ὑπῆρξεν ἡ ἀνακούφισις τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἐκ τῆς διαλύσεως τῶν Ταγμάτων, ὥστε μαθητὴς ἐνωμοτάρχης ἐτιμωρήθη σκληρῶς διότι μετέτρεψε τὴν προσευχὴν κατὰ τὴν ἑσπερινὴν ἐν τῷ θαλάμῳ ἀπαγγελίαν εἰς «Δέσποτα Παντοκράτωρ ὁ καταδιώξας τὰ Δημοκρατικὰ τάγματα καὶ τὰ τεθωρακισμένα αὐτοκίνητα, φύλαξον ἡμᾶς...».

(3) Παράρτημα Χ, 16 — βλέπε Γρ. Δαφνῆ σελ. 336—344. Βλέπε περὶ θέσεως Χωροφυλακῆς καὶ Ἐλ. Σταυρίδη σελ. 370—376. Ἡ Χωροφυλακὴ ἔσχεν δύο νεκροὺς καὶ ἱκανὸν ἀριθμὸν τραυματιῶν.

Ἡ ἀνωτέρω κυβέρνησις ἐπανέφερεν τοὺς ἀποτάκτους ἀξιωματικούς. Τὸ ἀποτακτικὸν θέμα, δημιουργηθὲν ἀπὸ τοῦ 1917, ὑπῆρξεν ἡ ἀφορμὴ τῶν περισσοτέρων — ἔκτοτε — κινημάτων καὶ στάσεων. Ἤδη ἡ οἰκουμενικὴ — ὡς ἀπεκλήθη — Κυβέρνησις ἔθεσεν, ἐπὶ τάπητος, τὸ θέμα τῶν ἐν ἀποτάξει τελούντων ἀξιωματικῶν καὶ διὰ τοῦ ψηφίσματος τῆς 20-12-1926 ἀνέθεσεν εἰς τὸ ἀνώτατον στρατιωτικὸν Συμβούλιον τὴν κρίσιν 3.000 ἀξιωματικῶν, ἐκ τῶν ὁποίων 800 ἦσαν τῆς Χωροφυλακῆς.

Κατὰ τὸ ψήφισμα, τὸ συμβούλιον ὤφειλεν νὰ καταρτίσῃ τρεῖς πίνακας, ἤτοι: τῶν πρὸς ἐπαναφοράν, τῶν πρὸς συνταξιοδότησιν μὲ βελτίωσιν τῆς ὑπαρχούσης καταστάσεως καὶ τῶν εἰς τὴν ἰδίαν κατάστασιν τεθησομένων. Ἡ κρίσις ἐπέφερε νέαν ἀναταραχὴν καὶ ἠπειλήθησαν γεγονότα. Τέλος τὴν 2αν Ἰουνίου 1927 ἐδημοσιεύθησαν οἱ καταρτισθέντες πίνακες καὶ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν κριθέντων ἀποτάκτων ἀξιωματικῶν ἐπανεφέρθησαν μόνον 341, ἀπεμακρύνθησαν δὲ ἰσάριθμοι σχεδὸν ἐκ τῶν ὑπηρετούντων.

Σ. Καράμπελας. Συνταγματάρχης Χωροφυλακῆς. Ἀρχηγὸς Ε.Β.Χ. κατὰ τὸ 1927.

Κατὰ τὴν ἀρχομένην περίοδον τρία κυρίως θέματα σοβαρὰ διευθετήθησαν: ἡ ὁλοσχερὴς ἐξόντωσις τῆς ληστείας, ἡ ἀποδοχὴ μιᾶς λύσεως τοῦ ἀστυν. καθεστῶτος καὶ ἡ ἐπιψήφισις εἰδικῶν — κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ — διατάξεων. Πρὶν ἢ ἐπιληφθῶμεν, ἑνὸς ἑκάστου, τῶν θεμάτων τούτων, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἀναφερθῶμεν — χάριν τῆς ἐνημερότητος — εἴς τινα ἄλλα μερικώτερα δεδομένα, ὥστε ἡ τελικὴ εἰκὼν νὰ εἶναι κατὰ τὸ δυνατὸν πλέον ἢ συμπεπληρωμένη.

Διὰ τοῦ ἀπὸ 4-1-1928 Π. Δ. κατηργήθησαν αἱ, ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 85 Κανονισμοῦ Σχολείου Χωροφυλακῆς, καθοριζόμεναι ὧραι διδασκαλίας καὶ ἐρρυθμίσθη,

(3α) Βλέπε κὶ ἀγόρευσιν Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν Κων. Ζαβιτσιάνου κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς τῆς 30-5-1929.

ὅπως τὸ πρόγραμμα καταρτίζεται ὑπὸ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου.

Τροποποιηθέντος τοῦ ἄρθρου 117 ἰδίου Κανονισμοῦ τὰ μαθήματα στρατιωτικῆς ἱστορίας καὶ στρατιωτικῆς Γεωγραφίας συνεχωνεύθησαν ὑπὲρ τῶν ὁπλομαχητικῶν καὶ φυσικῶν ἀσκήσεων. Πλέον ἐκπληκτική, ὅμως, ὑπῆρξεν ἡ διάταξις δι' ἧς ἀντικατεστάθη τὸ μάθημα τῆς Ἀστυνομικῆς Ἱστορίας ἐν τῇ Β΄ τάξει τοῦ Γ΄ Τμήματος διὰ τοῦ μαθήματος τῶν Στρατιωτικῶν Κανονισμῶν.

Ἐφ' ὅσον ὁ λόγος περὶ Σχολείου Χωροφυλακῆς κρίνομεν ἐπάναγκες ὅπως καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο παραστήσωσεν τὴν ὑφισταμένην ἀθλιότητα. Δὲν πρόκειται περὶ τοῦ οἰκήματος τῆς ὁδοῦ Τροίας - Σπετσῶν, περὶ οὗ ἐπραγματεύθημεν ἀνωτέρω — ἀλλὰ περὶ τῶν παρὰ τὴν ὁδὸν Μεσογείων κειμένων καὶ σήμερον ἐγκαταστάσεων Σχολῶν Χωροφυλακῆς. Σήμερον, ἀνεξαρτήτως τῶν πολλαπλῶν μειονεκτημάτων τῶν κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων — μέσων ἐκπαιδεύσεως — προγράμματος κ.λ.π., οἱ ὅροι διαβιώσεως τῶν δοκίμων ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ **Χωροφυλάκων εἰσὶν** κολλεγιακῆς περίπου μερίμνης καὶ μορφῆς, δὲν συνέβαινεν ὅμως τὸ ἴδιο καὶ κατὰ τὴν πρὸ τοῦ 1929 περίοδον. Χάριν τῆς Ἱστορίας εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ δώσωμεν τὸν λόγον εἰς τὸν ἁρμοδιώτερον αὐτόπτην καὶ ἀνατροπέα τῆς ἀθλιότητος, εἰς τὸν ἀντιστράτηγον Φ. Ζῆρον, ἐκ τῶν ἀπομνημονευμάτων τοῦ ὁποίου μεταφέρομεν τ' ἀκόλουθα:

«Καταπληκτικὸν ὑπῆρξε «τὸ θέαμα ὅπερ παρουσίασαν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου οἱ παρατεταγμένοι πρὸ τῶν μαγειρείων ἄνδρες, φοροῦντες, ὑπὸ ψῦχος δριμύτατον, τὰ ποικιλόσχημα παλαιὰ καὶ κατερακωμένα, ἐν πολλοῖς, ἐνδύματα μὲ τὰ ὁποῖα εἶχον παρουσιασθῇ εἰς τὸ Σχολεῖον κατὰ τὴν κατάταξίν των, κρατοῦντες διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὸν ἄρτον των καὶ διὰ τῆς ἄλλης καραβάναν (λευκοσιδηροῦν δοχεῖον φαγητοῦ) καὶ σπεύδοντες μετὰ τὴν πλήρωσιν τῆς τελευταίας ταύτης, φαγητοῦ, πρὸς ἀναζήτησιν ἐν ταῖς στοαῖς τοῦ Σχολείου καὶ ἐν τῇ ὑπαίθρῳ ὑπηνέμου χώρου, ἵνα φάγωσιν τὸ παγωμένον πλέον φαγητόν των...»

Κατωτέρω ὁ διακεκριμένος, ἔργῳ καὶ λόγῳ, ἀφηγητὴς διηγεῖται τὰς μεθόδους ἃς ἐχρησιμοποίησε κατὰ στάδια δι' ὧν διῆλθεν ὡς ὑποδιοικητὴς τοῦ Σχολείου ἀπὸ 1929 - 1934, ὥστε νὰ ἐπιτύχῃ 1) ἰδίας στολὰς ἐκπαιδεύσεως, 2) τὴν σύστασιν ἑστιατορίων καὶ τὸν ἀνεφοδιασμὸν αὐτῶν διὰ τραπεζῶν καὶ καθισμάτων, 3) τὴν ἀπόκτησιν ἐπιτραπεζίων εἰδῶν καὶ πινακίων, 4) τὴν σύστασιν ὑπηρεσίας τραπεζοκόμων, 5) ὑπηρεσίαν βοηθῶν μαγείρων, 6) τὴν προμήθειαν, ἐγκατάστασιν καὶ λειτουργίαν κινηματογράφου ἐν τῇ Σχολῇ, 7) τὴν ἐγκατάστασιν καὶ λειτουργίαν λουτρῶν, 8) τὴν ἀπόκτησιν ὑπὸ τῆς Σχολῆς ραδιοφώνου μετὰ μεγαφωνικῶν ἐγκαταστάσεων, 9) τὴν ἀναγνώρισιν ἰδίας ἐντὸς τῆς Σχολῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνορίας. κλπ.

Ἡμεῖς θ' ἀναφέρωμεν καὶ ἕτερον τι σημαντικὸν ἐπίτευγμα, ὅπερ δὲν ὑπῆρξεν πρωτοβουλία Ζήρου ἀλλ' ὑπὸ τούτου ὡλοκληρώθη, τὴν δημιουργίαν πευκῶνος πέριξ τοῦ κτιρίου τῆς Σχολῆς διὰ προσωπικῆς ἐργασίας τῶν δοκίμων Χωροφυλάκων.

Διὰ τὴν ἱστορουμένην ἐποχὴν τὰ ἀνωτέρω ἐπιτεύγματα δὲν ἦσαν μικρᾶς σημασίας, ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ ὅτι λειτουργίαν κινηματογράφου οὐδεμία τῶν ὑπαρχουσῶν ἐν Ἑλλάδι στρατιωτικῶν σχολῶν εἶχεν ἀποκτήσει, προσλαμβάνουσι δὲ τὰ ἐπιτεύγματα ταῦτα πολὺ μείζονα ἀξίαν καὶ σημασίαν ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψει ὅτι ταῦτα ὑπῆρξαν προϊὸν πρωτοβουλίας ἑνὸς μόνον ἀξιωματικοῦ, μὴ ἀσκοῦντος μάλιστα διοίκησιν.

Ὁποῖον λαμπρὸν παράδειγμα διὰ τοὺς ἐπερχομένους ἀλλὰ καὶ βαρεία κληρονομία... Δικαίως εἰς τὴν Μετώπην τοῦ Σχολείου Χωροφυλακῆς ἔχει ἀναγραφῆ:

«Ἄρχεσθαι μαθὼν ἄρχειν ἐπιστήσει»

Τὴν κορωνίδα πάντων τῶν ἀνωτέρω ἀπετέλεσεν τὸ ὅτι ἐγένετο ἐκπαίδευσις Χωροφυλάκων, ὑπαξιωματικῶν καὶ ἀξιωματικῶν, τοῦ πρώτου ὅπλου τοῦ Στρατεύματος (κατὰ τὸν ὀργανισμὸν 1918), καὶ δὲν ἐγένετο ἐκπαίδευσις τούτων εἰς τὴν βολήν, οὐδὲ τυφεκίου, διότι τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν δὲν ἐνέκρινε τὴν ἀνάλογον πίστωσιν διὰ τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν φυσιγγίων, δὲν ὑπῆρχε δὲ καὶ πεδίον βολῆς.

Ταῦτα ὑπερνικήθησαν καὶ πάλιν ὑπὸ τοῦ ἀδαμάστου καὶ λίαν ἐπινοητικοῦ Ζήρου Φωτίου.

Περίεργος Πολιτεία νὰ ἐκπέμπει πρὸς ἐξόντωσιν τῶν πεπειραμένων ληστῶν ἀγνοοῦντας τὸν κραδασμὸν πυροβολοῦντος ὅπλου Χωροφύλακας.

Κατόπιν τῆς δημοσιεύσεως κατὰ τὴν 2 Ἰουνίου 1927 τοῦ νέου Συντάγματος ἐδημιουργήθη θέμα ἐὰν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 100 τοῦ Ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς, περὶ τιμωρίας τῶν πταισματικῶν παραβάσεων τῶν ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς πειθαρχικῶς ἦτο ἀντισυνταγματική (4). Κατόπιν τούτου τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς ἀπηύθυνε τὸ ὑπ' ἀριθμ. 6) 11) 1 ἀπὸ 18.5.1928 ἐρωτηματικὸν ἔγγραφον πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα Ἀρείου Πάγου, ὅστις διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 50) 1928 γνωμοδοτήσεώς του, ἐγνώρισεν ὅτι ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἀντέκειτο εἰς τὸ Σύνταγμα.

Διὰ τοῦ νόμου 3522) 1928 ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν αἱ περὶ στρατολογίας ἐν τῇ Χωροφυλακῇ διατάξεις (5), διὰ δὲ τοῦ Π.Δ. τῆς 7 Σεπτεμβρίου 1928 ἐκυρώθη ὁ νέος, περὶ στρατολογίας ἐν τῇ Χωροφυλακῇ, Κανονισμός, ὅστις, τροποποιηθεὶς διὰ τοῦ Α.Ν. 7 Ἰουνίου 1935 «περὶ ὀργανώσεως Χωροφυλακῆς», ἴσχυσεν μέχρι τοῦ 1956 σχεδόν.

Ὁ διὰ τοῦ Π.Δ. τῆς 31 - 8 - 1926, κυρωθεὶς Κανονισμὸς Σχολῆς Χωροφυλακῆς, ἀπετέλει ἀντικείμενον συνεχῶν τροποποιήσεων, διὰ τούτου δὲ τὸ «Σχολεῖον» μετωνομάσθη εἰς «Σχολήν».

Τὴν 28 Δεκεμβρίου 1928 ἐδημοσιεύθη ὁ Νόμος 3698) 13 - 12 - 1928 «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν.Δ. τῆς 12 - 11 - 1927 περὶ κυρώσεως τοῦ Ν.Δ. τῆς 1 - 1 - 1925 περὶ ἐφαρμογῆς — καὶ διὰ τοὺς ὑπολόγους τῆς Χωροφυλακῆς — τοῦ ἀπὸ 26 - 7 - 1925 Ν.Δ. περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ νόμου 232) 1914». Ἐκ τῶν περιλήψεων τοῦ νόμου τούτου συνάγονται τὰ πλέον ἀξιοθρήνητα συμπεράσματα, περὶ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Ὁ νόμος οὗτος κατηργήθη, ἀντικατασταθεὶς δι' ἄρθρου 98 τοῦ ἀπὸ 7 - 6 - 1935 Α.Ν.

Ἐπειδὴ ἐδημιουργοῦντο συνεχεῖς προστριβαὶ στρατιωτικῶν ἀρχῶν καὶ τοιούτων Χωροφυλακῆς — ὅσον ἀφορᾷ τυπικὰς τινὰς διακρίσεις καὶ σχέσεις — ἠναγκάσθη τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν ὅπως, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 141571) 4535) 111 ἀπὸ 17 - 4 - 1928 ἐγκυκλίου διαταγῆς, προσδιορίσῃ ὡς ἀκολούθως τὴν ἱεραρχικὴν σχέσιν καὶ ἐξίσωσιν τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν.

Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς = Σῶμα Στρατοῦ.

---

(4) Ἐξ ἀφορμῆς τῆς Δ) ξεως ταύτης καὶ ἐκείνης, περὶ ἀναθέσεως εἰς τὸν Ἀρχηγὸν Χωροφυλακῆς τῆς ἀσκήσεως τῆς ποιν. Ἀγωγῆς, διάφοροι ἐπικριταὶ τοῦ Σώματος εἶχον φθάσει εἰς τὸ σημεῖον νὰ ὁμιλοῦν περὶ ἰδίας δικαιοσύνης ἐν τῇ Χωροφυλακῇ.

(5) Φ.Ε.Κ. 70) 2-5-1928.

Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταί = Διοικηταὶ Μεραρχιῶν.

Α.Δ.Χ., Δ.Χ., Διευθύνσεις Δημοσίας ἀσφαλείας, Σχολὴ Χωροφυλακῆς, Λογιστήρια Χωροφυλακῆς, Γενικὴ Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις Χωροφυλακῆς, Γενικὴ Ἀποθήκη Ὑλικοῦ καὶ Τ.Λ.Α.Χ. ἰσότιμα πρὸς σύνταγμα ἢ ἀνεξάρτητον τάγμα στρατοῦ. Καὶ

Ὑποδιοικήσεις Χωροφυλακῆς καὶ Τμήματα Χωροφυλακῆς ἐξισώθησαν πρὸς ἀνεξαρτήτους λόχους στρατοῦ.

Εἰσαγγελικαὶ καὶ Ἀνακριτικαὶ ἐν γένει ἀρχαὶ ἐβομβάρδιζον, διὰ πάσης φύσεως παραγγελιῶν, τοὺς διοικοῦντας βαθμοφόρους Χωροφυλακῆς, εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ προκληθοῦν ἀρθρόαι διαμαρτυρίαι καί, τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, νὰ προβῇ εἰς παραστάσεις πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης, ὅπερ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2841) 1928 ἐγκυκλ. διαταγῆς του, πρὸς τοὺς Εἰσαγγελεῖς τοῦ Κράτους, συνέστησε εἰς τούτους νὰ περιορίσουν τὰς προανακριτικὰς παραγγελίας εἰς τὸν μικρότερον δυνατὸν βαθμόν, καθ' ὅσον οἱ βαθμοφόροι τοῦ Σώματος ἦσαν σφόδρα ἀπησχολημένοι μὲ ὁρμαθὸν σοβαρωτάτων καθηκόντων.

Ἡ ὑπουργικὴ αὕτη ἐγκύκλιος δὲν ἐθεράπευε μίαν κεκτημένην ταχύτητα τῶν εἰσαγγελικῶν ἀρχῶν, αἵτινες στηριζόμεναι εἰς τὴν τάσσουσαν αὐτοὺς ἐπικεφαλῆς τῶν προανακριτικῶν ὑπαλλήλων διάταξιν τῆς Ποινικῆς Δικονομίας καὶ ἑρμηνεύοντες τοῦτο ὡς δικαίωμά των νὰ μετατρέπωσι τὰ ἀστυνομικὰ γραφεῖα εἰς προανακριτικὰ τοιαῦτα οὐδέποτε ἔπαυον ἀπὸ τοῦ νὰ κατακλύζωσι τοὺς διοικοῦντας βαθμοφόρους τοῦ Σώματος διὰ προανακριτικῶν παραγγελιῶν.

Ὑπῆρξεν ἀείποτε ἀκατανόητος ἡ παρατηρηθεῖσα ἐφεκτικότης τοῦ Σώματος ἐπὶ τοῦ κεφαλαιώδους τούτου ζητήματος ἕνεκεν τοῦ ὁποίου ἐχώλαινεν σοβαρῶς ἡ ἀστυνόμευσις τῆς προλήψεως, ἀγορανομίας, ὑγείας κ.λ.π., λόγῳ συνεχοῦς καὶ ἐντατικῆς ἀπασχολήσεως τῶν βαθμοφόρων εἰς προανακριτικὰ ἔργα. Δὲν ἐννοοῦμεν τὰ ἀπαιτούμενα τοιαῦτα ὁσάκις ἐπιλαμβάνοντο αἱ ἀστυνομικαὶ ἀρχαὶ ἐπὶ αὐτοφόρων περιπτώσεων, ἀλλὰ τὰ ἐπιπροστιθέμενα συνεπείᾳ παραγγελιῶν ἐπὶ ὑποβαλλομένων μηνύσεων.

Ὡς νὰ μὴ ἤρκουν τὰ τόσα ἄλλα ἀντιδημοτικὰ ἔργα τῆς Χωροφυλακῆς, ἐπειδὴ οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων δὲν συνεμορφοῦντο μὲ τὰς περὶ προσωπικῆς ἐργασίας ὑποχρεώσεις των, δι' ἧς τὸ κράτος καὶ ἡ τοπικὴ αὐτοδιοίκησις ἐπεδίωκον τὴν ἀντιμετώπισιν πλείστων, μικρῶν μὲν ἀλλὰ σοβαρῶς ἐπιδρώντων εἰς τὴν ἀνασύνταξιν, ἔργων, τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν — διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2793) 1 ἀπὸ 1 - 6 - 1 διαταγῆς του — ἐνετείλατο τὰς ὑπηρεσίας Χωροφυλακῆς, ὅπως παρέχωσιν συνδρομὴν εἰς τὰς κοινοτικὰς ἀρχάς, διὰ τὸν ἀνωτέρω σκοπόν.

Κατὰ τὸ θέρος 1928 ἐξερράγησαν καθ' ἅπασαν τὴν χώραν, ἀπεργίαι σοβαρᾶς ἐκτάσεως, ὑποκινούμεναι καὶ καθοδηγούμεναι ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν. Ἡ Χωροφυλακὴ εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις, καίτοι κατ' ἐπανάληψιν ἐσκεμμένως προεκλήθη, ἐδέχθη τοὺς προπηλακισμοὺς καὶ τὰς προκλήσεις καὶ διεχειρίσθη τὰ θέματα δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας μετὰ περισσῆς ψυχραιμίας καὶ ρεαλιστικότητος. Αἱ ἀπεργίαι εἶχον προσλάβει ὀξύτατον χαρακτῆρα καὶ εἶχον προκαλέσει τὴν βαθεῖαν ἀνησυχίαν τῆς κοινῆς γνώμης, μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ κληθῇ ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος δι' ἄμεσον σχηματισμὸν Κυβερνήσεως τὴν 4 - 7 - 1928.

Ὁ ἀναλαβὼν τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν Κ. Ζαβιτσιάνος ἀπηύθυνε πρὸς τὸ

Σῶμα τῆς χωροφυλακῆς τὴν ὑπ' ἀριθ. 2946)2 ἀπὸ 6-7-1928 ἐγκύκλ. διαταγήν του, ἐν ᾗ — ἀναφερόμενος εἰς τὰ τῶν ἀπεργιῶν — διελάμβανεν:

«Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἐξάρω τὴν ἐπιδειχθεῖσαν ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς ἐπαινετήν, γενναίαν ἀλλὰ καὶ δεόντως μετριοπαθῆ καὶ ἀνεκτικὴν — δύναταί τις εἰπεῖν — στάσιν ἧς ἕνεκεν ἀπεφεύχθησαν αἱματηρὰ γεγονότα, ἅτινα ἄλλως, δυσκόλως θὰ ἀπεφεύγοντο, ὡς ἐκ τῆς προκλητικῆς στάσεως τῶν πρωτοστατησάντων κατὰ τὰς τελευταίας ἀπεργίας...»

Εὔλογος ἀποβαίνει ἡ, ἐν πνεύματι συνεργασίας, δημιουργουμένη, ἐνίοτε, ἀνάγκη διὰ τὴν ρύθμισιν δικαιοδοσίας καὶ ἁρμοδιότητος, μεταξὺ τῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ δρωσῶν ὁμοειδῶν ὑπηρεσιῶν, διότι ἄλλως δημιουργοῦνται προστριβαὶ καὶ ἐπέρχονται ζημίαι.

Ἡ Χωροφυλακή, ἐκτὸς τῆς Ἀστυνομίας τῶν Πόλεων, ἔσχε, φύσει καὶ θέσει ἀλλὰ καὶ λόγῳ τῶν πολλαπλῶν ἁρμοδιοτήτων καὶ καθηκόντων της, ἐπὶ εὐρυτάτου ἐπιπέδου, μετὰ πολλῶν ἄλων ὀργανισμῶν καὶ ὑπηρεσιῶν, συγκρούσεις τινάς, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἰς πρώτην θέσιν ἔρχονται καὶ αἱ Λιμενικαὶ ἀρχαί. Τὸ θέμα τοῦτο θὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ καὶ κατωτέρω, ἤδη ὅμως ἀναφέρομεν ὅτι, κατόπιν ἐγγράφου τῆς Διευθύνσεως Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς ἐξέδωκεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 15)12)3 ἀπὸ 25-1-1928 διαταγὴν (6).

Διὰ τοῦ Ν.Δ. 25-9-1928 (7) ηὐξήθησαν αἱ ἡμερήσιαι ἀποζημιώσεις τῶν εἰς μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν ἀσχολουμένων ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς καὶ στρατοῦ.

Τὸ θέμα τῆς ἀρχαιότητος (ἐπετηρίδος) εἶχε θεωρηθῆ λῆξαν καὶ εἶχε ἀπαγορευθῆ ἡ ὑποβολὴ οἱουδήποτε παραπόνου ἐν σχέσει μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο, διὰ τῆς ὑπ ἀριθ. 1)11919 ἀπὸ 13-2-1928 διαταγῆς Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν, τὸ αὐτὸ ὅμως Ὑπουργεῖον, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 158765 ἀπὸ 25-10-28, ἀνεμόχλευσε καὶ πάλιν τὸ θέμα καὶ ἐπηκολούθησεν γενικὴ ἀναταραχὴ μεταξὺ τῶν στελεχῶν, ἀλλὰ περὶ τούτου θὰ ὁμιλήσωμεν εἰς ἴδιον κεφάλαιον. Ἤδη ἂς ἐρευνήσωμεν τὰ βασικὰ τῆς περιόδου ταύτης, διὰ τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς, θέματα.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΝ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Ἐνῶ διεξήγετο ἡ ἐπεξεργασία τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς 18-10-1925, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν κύρωσιν τούτου τὸ θέμα περὶ τοῦ Ἀστυνομικοῦ καθεστῶτος τοῦ μέλλοντος ἐτίθετο σοβαρῶς καὶ ἐπιτακτικῶς τόσον πρὸ τῶν ἁρμοδίων ὅσον καὶ πρὸ τῆς κοινωνίας, καὶ ὀρθῶς διότι δὲν ἐπρόκειτο περὶ παρονυχίδος.

Εἶχεν ἤδη ἐπεκταθῆ καὶ εἰς Ἀθήνας ἡ Ἀστυν. Πόλεων καὶ ἑκάτερον τῶν δύο Σωμάτων ἐπεδίωκεν τὴν ἀπόσπασιν περγαμηνῶν καὶ τίτλων, πρᾶγμα ὅπερ ἐδημιούργει συνεχῶς προστριβάς, ἐτροφοδότει τὰς ἔριδας καὶ ἐγελοιοποίει τοὺς ἑκατέρωθεν καὶ κυρίως τοὺς ὑπευθύνους αὐτῆς τῆς ἐξελίξεως ἐν δυαρχίᾳ.

Ἡ μεταξὺ τῶν δύο Ἀστυνομικῶν Σωμάτων ἔρις καὶ αἱ προσπάθειαι ἐπιδείξεως ἑκατέρου εἶχον ἀποτελέσει ἀντικείμενον θεατρικῶν ἐπιθεωρήσεων, ἐξ ὧν ἡ τοιαύτη «τράβα τὸ κορδόνι», σατυρίζουσα τὰς σχέσεις ταύτας καὶ τὴν μειωμένην ἀπόδοσιν ἔν τε τῇ προλήψει καὶ τῇ καταστολῇ, συνεκέντρωνε καθ' ἑκάστην καὶ ἐπ' ἀρκετὸν χρόνον μεγάλην μερίδα τῶν θεατροφίλων.

---

(6) Παράρτημα Χ, 17.

(7) Φ.Ε.Κ. 200)28-9-28.

Τὴν 15-7-1925 ἡ Α.Π. εἶχε παραλάβει τὴν ἀγορανομίαν ἐν τῇ Πρωτευούσῃ καὶ τὴν 22-8-1925 ἡ ἐφημερὶς «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ» σχολιάζουσα καὶ συγκρίνουσα τὴν δραστηριότητα τῶν δύο Σωμάτων, δι' ἀντιπαραβολῆς τῆς δραστηριότητος τῶν 'Ασυν. Δ) νσεων Θεσσαλονίκης καὶ 'Αθηνῶν, ἔγραφεν μεταξὺ ἄλλων «... Κύριε Καλυβίτη εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτὸ σᾶς ἔβαλε τὰ γυαλιὰ ὁ Μερεντίτης...»

'Ενῷ ἐγένετο λόγος περὶ ἐπεκτάσεως καὶ εἰς Θεσσαλονίκην τῆς 'Αστυν. Πόλεων ἡ Χωροφυλακὴ ἐχώρει ὑπερηφάνως εἰς τὸ ἔργον της ἐκεῖ καὶ ἵδρυε νέας ὑπηρεσίας. Τὴν 12 'Ιουλίου 1925 ἱδρύθη τὸ Τμῆμα Τροχαίας Κινήσεως Θεσσαλονίκης.

Ἡ 'Αστυν. Πόλεων ἤλπιζε νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὴν δυσμένειαν τῶν διαφόρων πολιτικῶν ἀρχηγῶν, λόγω τῶν ἀποτυχιῶν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὸ θέμα τῆς καταδιώξεως τῆς ληστείας, ἡ ἐξόντωσις ὅμως τῆς φοβερᾶς ληστοσυμμορίας Μπαμπάνη - Γιαγκούλα καὶ ὁ θαυμάσιος ἑλιγμὸς τοῦ Κοκκαλᾶ πλησίον τοῦ Παγκάλου ἀφώπλισαν τοὺς ἐνεδρεύοντας καὶ ἐπηκολούθησεν ἐντὸς ὀλίγου τὸ Ν.Δ. τῆς 18-10-1925 περὶ ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς.

Ἡ μεταξὺ τῶν δύο Σωμμάτων ἔρις καὶ διχόνοια ἤγαγεν εἰς τὴν συγκρότησιν ἐξ ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν Στρατοῦ, Χωροφυλακῆς καὶ Α.Π. ὑπηρεσίας ὑπὸ τὸν τίτλον Γενικὴ 'Ασφάλεια ("Αμυνα) Κράτους ὑπὸ τὸν Φεσσόπουλον, ἥτις κατηργήθη μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Παγκάλου (τὴν 21-9-1926). 'Αντ' αὐτῆς, ἐκμεταλλευθεῖσα τὸ χάος, ἡ 'Αστυνομία Πόλεων ὑπήγαγε διὰ Ν.Δ. τῆς 21-9-1926 (Φ.Ε.Κ. 327) εἰς ἑαυτὴν τὰ ζητήματα κινήσεως Ξένων καὶ ἐτοποθέτησεν ὄργανά της εἰς ἐλέγχους διαβατηρίων.

Ἡ Χωροφυλακὴ συνέστησε παράρτημα τῆς ἐν 'Αθήναις Σχολῆς εἰς Πάτρας. "Ο,τι ἠδύνατο καὶ ὅ,τι ἐπρολάμβανεν ἑκάτερον τῶν Σωμάτων ἐπετύγχανεν.

Παρὰ τὸν ὀργανισμὸν 1925 ἡ Χωροφυλακὴ ἀντελαμβάνετο ὅτι τὸ διὰ τοῦ Ν.Δ. τούτου ἀστυνομικὸν καθεστὼς δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιζήσῃ, δι' ὃ καὶ ἐστράφη πρὸς τὴν λύσιν τῆς συγχωνεύσεως καὶ εἶχεν ἐπιτευχθῇ ἡ συγκρότησις μικτῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὴν μελέτην καὶ ἐξαγωγὴν συμπερασμάτων.

Πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης εἶχεν ὁρισθῇ ὁ Οἰκονομόπουλος, ὅστις διὰ δηλώσεών του εἶχε προσανατολισθῇ πρὸς τὴν λύσιν ὅπως εἰς μὲν τὰς πόλεις ἄνω τῶν 10 χιλιάδων κατοίκων συσταθῇ σύστημα «Πολιτικῆς 'Αστυνομίας» ἐκ τῶν δύο Σωμάτων, εἰς δὲ τὴν ὕπαιθρον παραμείνῃ ἀμιγὴς ἡ ὑπόλοιπος Χωροφυλακή.

Ὁ ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Χωροφυλακῆς ταγματάρχης Νάσκος (τότε Διευθυντὴς Δημοσίας 'Ασφαλείας Πειραιῶς) διὰ δηλώσεών του ἀπέρριπτε τὴν βάσει γραμματικῶν - ἐπιστημονικῶν γνώσεων ἐπιλογὴν καὶ ἐπέμεινεν ὅπως τὸ νέον Σῶμα δέον νὰ ἔχῃ στρατιωτικὸν χαρακτῆρα καὶ νὰ γίνῃ ἐπιλογὴ διὰ τὴν κατάρτισιν εἰδικοτήτων (Κήρυξ Δημ. 'Ασφαλείας 8-7-1926). Βραδύτερον ὁ Νάσκος μετετάγη εἰς 'Αστυνομίαν Πόλεων, ἔνθα ἐξελίχθη εἰς 'Αρχηγόν, θεωρηθεὶς ρίψασπις.

Ἡ ἰδέα τῆς συγχωνεύσεως τῶν δύο 'Αστυνομικῶν Σωμάτων εἶχε κριθῇ καὶ λογική, ἀλλὰ καὶ οἰκονομικῶς συμφέρουσα, οἱ ἀξιωματικοὶ ὅμως τῆς 'Αστυνομίας Πόλεων, δηλαδὴ οἱ τέως ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς, ἠπείλουν παραίτησιν ἐν περιπτώσει συγχωνεύσεως. Ἡ τοιαύτη των θέσις ὑποκειμενικῶς ἦτο εὔλογος, διότι διὰ τῆς συγχωνεύσεως θὰ ἐπανεύρισκον τοὺς συμμαθητὰς καὶ ὁμοιοβάθμους των, ἐνῷ ἤδη ἐν τῇ 'Αστυνομίᾳ Πόλεων, εἶχον κερδίσει δύο καὶ τρεῖς ἐπὶ πλέον βαθμούς, τοὺς ὁποίους ἔδει νὰ ἀπωλέσωσι, διὰ τῆς συγχωνεύσεως.

Τῇ ὑποκινήσει διαφόρων ἀξιωματικῶν τῶν Ἀστυνομικῶν Σωμάτων, ἰδίᾳ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων, βουλευταί τινὲς —ἀρχομένου τοῦ ἔτους 1927— εἶχον καταθέσει σχετικὴν ἐπερώτησιν, εἰς ἣν ἀπαντῶν ὁ Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν, κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς τῆς 28-2-1927 (8), ἀνεκοίνου ὅτι τὸ ζήτημα τῶν δύο Ἀστυνομιῶν διατελεῖ ὑπὸ μελέτην καὶ ἡ ἀπόφασις θὰ ἐλαμβάνετο ἐκ συμφώνου καὶ ἐν Ὑπουργικῷ Συμβουλίῳ.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν εἶχε προσκαλέσει ἀμφότερα τὰ Σώματα νὰ ἀναφέρωσι τὰς ἀπόψεις των.

Τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς διεπίστωνεν ἐν τῇ σχετικῇ ἐκθέσει του ὅτι τρεῖς λύσεις ἐνεφανίζοντο, ἤτοι 1) τῆς συνυπάρξεως, 2) τῆς ἀπομακρύνσεως τῆς Χωροφυλακῆς ἐξ Ἀθηνῶν καὶ τῶν ἄλλων πόλεων, ἔνθα ἡ Α.Π. καὶ 3) τῆς συγχωνεύσεως, ἐτάσσετο δὲ ὑπὲρ τῆς συγχωνεύσεως, ὡς πλέον δοκιμωτέρας καὶ ὠφελιμωτέρας διά τε τὸ κράτος καὶ διὰ τὴν κοινωνίαν.

Ἡ Ἀστυνομία Πόλεων, ἐπικαλουμένη τοὺς λόγους τῆς ἀποτυχίας τῆς Χωροφυλακῆς ἐν τῇ ἀστυνομεύσει καὶ τῆς, ἐντεῦθεν, ἀνάγκης νὰ συσταθῇ νέον Ἀστυνομικὸν Σῶμα (9), ἀπέρριπτε τόσον τὴν λύσιν τῆς συνυπάρξεως, ὅσον καὶ τὴν τοιαύτην τῆς συγχωνεύσεως. Ἀντιτασσομένη εἰς τὴν συγχώνευσιν ἐπεκαλεῖτο τὸ θέμα τῆς εἰδικεύσεως, ὅπερ ὅμως ἐκ τῶν πραγμάτων ὑπῆρξε πάντοτε ἐφικτόν, ἐφ᾽ ὅσον τὸ ἤθελεν ἡ Διοίκησις.

Ἀσφαλῶς ἡ Ἀστυνομία Πόλεων, ἀπορρίπτουσα τὴν λύσιν τῆς συνυπάρξεως, εὑρίσκετο ἐν δικαίῳ, διότι καὶ ἀντιεπιστημονικὸν ἦτο τὸ τοιοῦτον σύστημα καὶ κυρίως θὰ ἀπετέλει ἀφορμὴν ταλαιπωρίας τοῦ κοινοῦ καὶ συνεχῶν προστριβῶν μεταξὺ τῶν δύο Σωμάτων. Ἡ ἀπόρριψις ὅμως τῆς περὶ συγχωνεύσεως προτάσεως τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς, ὑπὸ τὰς συνθήκας ὀργανώσεως κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἰδίως, ἀλλὰ καὶ μεταγενεστέρως, ὑπῆρξεν ἀνεδαφικὴ καὶ ἀστήρικτος, ἐκφράζουσα μόνον ἕναν ἀσυγκράτητον ἐγωϊσμὸν καὶ ἐπιδιώκουσα ἱκανοποίησιν φιλοδοξιῶν κ.λ.π. Ἡ Ἑλλὰς τῶν 5.000.000 ψυχῶν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀκολουθῇ, εἰς ἀστυνομικὰ συστήματα, οὔτε τὴν Βρεττανίαν, ἥτις κατέφυγεν εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς Μητροπολιτικῆς Ἀστυνομίας, διὰ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ μόνον, εἰς ὀχυρωμένας μικρὰς πόλεις καὶ κοινωνίας, ἐκ παραδόσεως ἰσχύον, σύστημα τῶν Σέριφ καὶ Κονσταίημπλ, οὔτε τὴν Γαλλίαν, ἐν ᾗ τὸ σύστημα τῶν Διευθύνσεων Ἀστυνομίας ἦτο συνυφασμένον μὲ μίαν κοινωνικοπολιτικὴν ἐπανάστασιν κατὰ τῆς Βασιλικῆς ἢ Πρεβωτικῆς δικαιοσύνης, ἀλλ᾽ οὔτε τὴν Ἰταλίαν μὲ τὰ περὶ vigilum urbana συστήματά της. Πόσον ἄστοχος ὑπῆρξεν ἡ ἄποψις αὕτη, ἀποδεικνύει τὸ καθεστὼς ἐν τῷ λεκανοπεδίῳ Ἀττικῆς, ἔνθα δὲν εἶναι δυνατὸς σήμερον ὁ διαχωρισμὸς τῆς πόλεως Ἀθηνῶν ἐκ τῶν

---

(8) Βλέπε πρακτικὰ Συνεδριάσεως ταύτης.

(9) Ὡς λόγους ἀποτυχίας τῆς Χωροφυλακῆς κατελόγιζεν 1) Ἀνομοιογένειαν προελεύσεως καὶ μορφώσεως Ἀξιωματικῶν, πολιτικὴν διαίρεσιν καταστρέψασαν πᾶσαν προσπάθειαν συμπνοίας καὶ ἀλληλεγγύης καὶ δημιουργούσης συχνὰς μεταθέσεις κατὰ τὰς πολιτικὰς ἐναλλαγάς, 2) μονομερῆ στρατιωτικὴν μόρφωσιν κατωτέρου προσωπικοῦ, 3) ἀνεφίκτους κατατάξεις ἐγγραμμάτων εἰς χωροφυλακήν, ὡς προτιμούντων τὴν ἀστυνομίαν ἵνα διαβιοῦν εἰς πόλεις, ἐπιθυμίαν δὲ τῶν μετρίας μορφώσεως κατατασσομένων ὅπως ὑπηρετῶσιν εἰς τὴν ὕπαιθρον διὰ λόγους οἰκονομικοὺς καὶ δυσχεροῦς προσαρμογῆς εἰς μεγαλουπόλεις καὶ 4) συνεχεῖς μετακινήσεις ἐκ τῶν πόλεων πρὸς τὴν ὕπαιθρον καὶ τ᾽ ἀνάπαλιν.

προαστείων πρὸς διάκρισιν τῆς ἐδαφικῆς ἁρμοδιότητος ἑνὸς ἑκάστου τῶν Ἀστυνομικῶν Σωμάτων. Ἐπίσης καὶ αἱ περὶ εἰδικεύσεως ἀπόψεις τῆς Α.Π. ὑπῆρξαν ἄκρως ἐγωϊστικαί, διότι καὶ τότε λαμπρῶς ἤσκει τὴν Ἀστυνομίαν ἐν Θεσσαλονίκῃ ἡ Χωροφυλακή, ἀλλὰ καὶ μεταγενεστέρως εἶναι δύσκολον νὰ ἀποφανθῇ κανεὶς ποῖον ἐκ τῶν δύο Σωμάτων ἀστυνομεύει καλύτερον. Ἐκτὸς τούτων, τόσον ἡ ἀντιδικοῦσα Ἀστυνομία Πόλεων ὅσον καὶ ἡ Πολιτεία, ὤφειλον κατὰ κοινὴν λογικὴν νὰ σκεφθῶσιν ὅτι, ἐντὸς δεκαετηρίδων τινῶν, ἱκανὸς ἀριθμὸς τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων θὰ καθίσταντο μεγαλουπόλεις καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ θέμα τῆς ἀστυνομεύσεως θὰ εὑρίσκετο συνεχῶς ἄλυτον, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ἡ Χωροφυλακὴ δὲν εἶχε δυνατότητας ἐξειδικεύσεως τῆς δυνάμεώς της πρὸς ἄσκησιν Ἀστυνομίας εἰς μεγαλουπόλεις. Ἔτι περαιτέρω μία ἀστυνομικὴ ἡγεσία —καὶ πλέον ταύτης ἡ πολιτική— ὀφείλουν νὰ προβλέπουν τὰ μέλλοντα ζητήματα καὶ θέματα ἀσφαλείας, ἅτινα δὲν δύνανται νὰ ἐρευνηθῶσι, νὰ μελετηθῶσι καὶ νὰ ἀντιμετωπισθῶσιν ὡς προβλήματα τοπικῆς Ἀστυνομίας, ἀλλ' ὡς τοιαῦτα, ἀναγόμενα εἰς γενικωτέραν τοῦ κράτους ἀσφάλειαν καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἀστυνόμευσις χρήζει γενικῆς ἁρμοδιότητος καὶ δικαιοδοσίας. Ὁ Κομμουνισμός, αἱ ἀντεθνικαὶ προπαγάνδαι καὶ κατασκοπεῖαι, αἱ θρησκευτικαὶ αἱρέσεις κ.λ.π., ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ λοπωδύται καὶ διαρρῆκται, δὲν ἀπετελοῦν κάτι τὸ ἀπεκεκομμένον καὶ διακεκριμένον μιᾶς πόλεως ἐκ τῆς ὑπολοίπου χώρας.

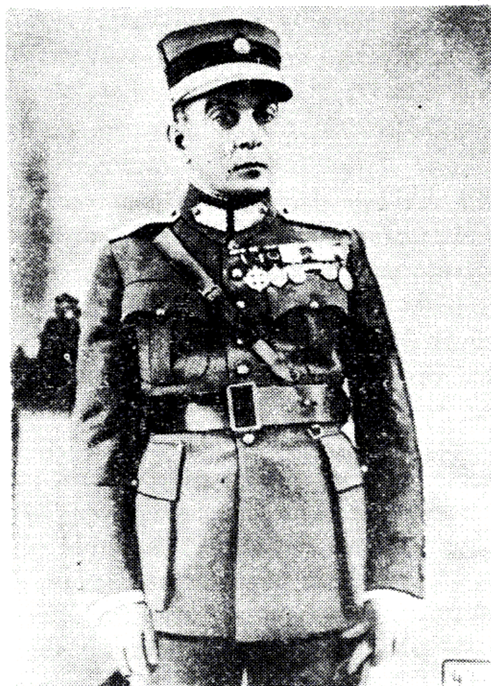
Ἡ πυκνότης καὶ ἡ ταχύτης τῶν συγκοινωνιακῶν μέσων, ἡ συνεχὴς καὶ εὔκολος κίνησις τῶν ἀτόμων, αἱ τηλεπικοινωνίαι καὶ ὅλα τὰ μέσα, ἅτινα διέθετεν ἡ ἀνθρωπότης κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, καὶ ὧν τὴν ἐξέλιξιν ἔδει νὰ μαντεύσωσι τοὐλάχιστον οἱ θιασῶται τῆς ὑπάρξεως δύο ἀστυνομικῶν σωμάτων, ἀπήτουν καὶ θὰ ἀπαιτοῦν, εἰς τὸ διηνεκὲς μέλλον, ἕνα γενικὸν ἐπιτελεῖον καὶ ἕνα γενικὸν στρατηγεῖον, εἰς ὃ ἠναγκάσθησαν νὰ καταλήξωσι καὶ αἱ ἔνοπλοι δυνάμεις διὰ τοῦ ΓΕΕΘΑ, παρὰ τὴν σημαντικωτάτην διαφοράν των, ἀπὸ πλευρᾶς χώρου, ἀποστολῆς καὶ μέσων. Ἡ Ἀστυνομία Πόλεων ἐπεκαλέσθη ὡς περίοδον κρίσεως διὰ τῆς Χωροφυλακήν, ἐκείνην τῶν 1918—1919, ὅτε ἐπειραματίσθη ὁ Χαλίντεϋ, ἀλλὰ περὶ ἐκείνης τῆς περιόδου ὡμιλήσαμεν διεξοδικῶς ἐν οἰκείοις κεφαλαίοις καὶ ὤφειλεν μᾶλλον νὰ σιωπήσῃ, διότι κατὰ τὴν ἀρχικήν σύστασίν της πολλοὶ ἐκ τῶν καταταγέντων ἢ μεταταγέντων εἶχον σπεύσει ἐκ τῶν Μικρασιατικῶν πεδίων, εἰς ἃ ἡ Χωροφυλακὴ ἐμάχετο μὲ συνέπειαν καὶ πεῖσμα.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ Οἰκουμενικὴ Κυβέρνησις εἰς οὐδεμίαν ἀπόφασιν κατέληξεν καὶ πρὸς οὐδεμίαν —ἐκ τῶν λύσεων— ἐπεδείξατο ἰδιαιτέραν προτίμησιν.

Παρὰ τὸν ὀλίγον ἀνωτέρω ἐκτεθέντα προεκλογικὸν ὕμνον τοῦ Κ. Ζαβιτσιάνου πρὸς τὴν Χωροφυλακήν, οὗτος, ὡς Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς, μετὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 19ης Αὐγούστου 1928, κυβερνήσεως Βενιζέλου, κατέθεσεν εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον διὰ τοῦ ὁποίου ἐτάσσετο ὑπὲρ τῶν ἀπόψεων τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων, τουτέστιν τῆς ἀπομακρύνσεως τῆς Χωροφυλακῆς ἐξ Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης, Πατρῶν καὶ Κερκύρας.

Τὸ νομοσχέδιον προεκάλεσεν ἀναβρασμὸν εἰς τὸ Σῶμα Χωροφυλακῆς, ἀλλὰ καὶ συσσώμου σχεδὸν τοῦ Κοινοβουλίου, προεξαρχόντων τῶν ἐξεχόντων στελεχῶν τῆς συμπολιτεύσεως καὶ δὲν θὰ ἐψηφίζετο ἐὰν ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔθετε πολιτικὸν ζήτημα, ὁπότε, κατὰ τὴν δήλωσιν τοῦ Γ. Παπανδρέου, μεταξὺ ἀνατροπῆς Κυβερνήσεως—ἥτις θὰ ἐπέφερε μεγάλα δεινὰ εἰς τὸν τόπον— καὶ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συζητουμένου νο-

μοσχεδίου, εὑρέθησαν ὑποχρεωμένοι νὰ ἐκλέξουν τὸ δεύτερον. Ἐπεβλήθη, δηλαδή, ὁ κανὼν «τὸ μὴ χεῖρον βέλτιστον». Περὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου τούτου διεξήχθη μακροτάτη καὶ ὀξεία συζήτησις. Ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ ἀκουσθοῦν αἱ γνῶμαι τοῦ συνόλου τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ἔθνους περὶ τῆς Χωροφυλακῆς (10). Αὐτὸς οὗτος ὁ εἰσηγητὴς τῆς πελιοψηφίας Α. Παπαοικονόμου παρεδέχθη ὅτι, τὸ παρ᾽ αὐτοῦ εἰσηγούμενον νομοσχέδιον, δὲν ἔλυε βασικῶς τὸ ζήτημα οὐδὲ ἀπεσόβει τὸν συναγωνισμόν. Τὸ σύνολον τῶν λαβόντων τὸν λόγον ἐτάχθη ἐναντίον τοῦ νομοσχεδίου, ὁ ἄλλοτε Ὑπουργὸς Ἐννόμου Τάξεως Ἰωσὴφ Κούνδουρος ὑπῆρξεν ἐκ τῶν πλέον μαχητικῶν ἀγορητῶν, ταχθεὶς ἀνενδοιάστως ὑπὲρ τῆς συγχωνεύσεως.

Ὑποστρατ. Χωροφυλακῆς Δημ. Κατσώνας Ἀρχηγὸς Χωρ)κῆς κατὰ τὴν περίοδον 1928 - 1933.

Διὰ μακρῶν ἀνεφέρθη εἰς τὴν δρᾶσιν τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς καὶ λίαν παραστατικῶς ἐδήλωσεν ὅτι «Ἐὰν ἐμφανίζετο ἐνώπιον ἡμῶν ἐκπρόσωπος τῆς Χωροφυλακῆς καὶ εἷς ἐκπρόσωπος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ ἂν ἔφερον κοινὸν ἔνδυμα, οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν θὰ διέκρινε διαφορὰν μεταξὺ αὐτῶν... Τὸ λατομεῖον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἠντλήσαμεν τὸ ἔμψυχον ὑλικὸν ἀμφοτέρων τῶν Σωμάτων, εἶναι κοινόν...».

Εἰς μίαν ἄλλην δὲ στιγμήν, ὁμιλῶν καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῶν ,Εσωτερικῶν, εἶπε πρὸς αὐτόν: «...π ρ ο σ έ ξ α τ ε μ ή π ω ς ἔ λ θ η ἐ π ο χ ὴ κ α τ ὰ τ ὴ ν ὁ π ο ί α ν θ ὰ ζ η τ ῆ τ ε τ ὴ ν Χωροφυλακὴν καὶ δὲν θὰ τὴν ε ὕ ρ η τ ε π ο υ θ ε ν ά».

Ὁ ἀφορισμὸς αὐτὸς ἀντιμετωπίσθη κάπως διὰ τοῦ ἐξοπλισμοῦ τοῦ τότε ἀόπλου Σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων.

---

(10) Βλέπε Παράρτημα Χ, 18—Παρατίθενται πλήρη σχεδὸν τὰ πρακτικὰ τῶν κοινοβουλευτικῶν συζητήσεων ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, ὥστε ὁ μελετητὴς νὰ ἔχῃ ἄμεσον καὶ πλήρη εἰκόνα τῶν ὅσων ὑπεστηρίχθησαν καὶ ἐλέχθησαν.

Ὁ Ἀλέξανδρος Παπαναστασίου ὑπῆρξεν ὁ ἐπιχειρηματικώτερος διὰ τὴν συγχώνευσιν ἀγορητὴς καὶ ὑπέρμαχος τοῦ Σώματος Χωροφυλακῆς. Τὸ ἴδιον ἔπραξε καὶ αὐτὸς ὁ Γ. Κονδύλης, ὅστις κατὰ τὸ 1924, ὡς Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, εἶχεν ἐκφρασθῆ δυσμενῶς κατὰ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὁ Ζαβιτσιᾶνος, ἔχων ἐξησφαλισμένην τὴν κυβερνητικὴν συμπαράστασιν καὶ τὸ τεθὲν πολιτικὸν θέμα, ὡμίλει ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς καὶ ἀπὸ θέσεως ἰσχύος. Ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς χώρας κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν δὲν ἔλαβε μέρος, λαβὼν δὲ μέρος κατὰ τὴν δευτέραν συζήτησιν, δὲν ἔπραξεν οὐδέν, ἀλλ' ὑπεστήριξεν κάπως τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν. Εἰς ἀπόπειραν τοῦ Ζαβιτσιάνου νὰ διακρίνη τὴν ποιότητα καὶ ἀποστολὴν τῶν δύο Ἀστυνομικῶν Σωμάτων, ὁ Γ. Παπανδρέου τοῦ κατέρριψε —μετὰ γλαφυρότητος— ἅπαντα τὰ ἐπιχειρήματα καὶ τὸν ἠνάγκασε νὰ καλυφθῆ ὄπισθεν τῆς κυβερνητικῆς ἰσχύος.

Κατὰ τὴν 46ην (3η συζήτησις) συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, λαβὼν τὸν λόγον ὁ Πρωθυπουργὸς Ἐλευθέριος Βενιζέλος, ἀφοῦ τεχνηέντως κατελόγισεν εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν τὴν πρωτοβουλίαν καὶ εὐθύνην περὶ τοῦ νομοσχεδίου, ἐδήλωσεν μεταξὺ ἄλλων:

«...θὰ ἦτο ἐσχάτη ἀχαριστία καὶ ἀγνωμοσύνη ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ἂν δὲν παρεῖχεν ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην τιμὴν πρὸς τὸ Σῶμα τοῦτο (Χωρ)κῆς) καὶ ἐὰν δὲν ἐφέρετο μεθ' ὅλης τῆς συμπαθείας, μεθ' ὅλης τῆς ἐκτιμήσεως, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ τῷ δείξωμεν... Ἀλλ' ἐπιθυμῶ νὰ κάνω μίαν διακήρυξιν, ὄχι μόνον ὡς ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως ἀλλὰ καὶ ὅταν βραδύτερον θὰ εἶμαι εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν θὰ θεωρήσω καθῆκον μου νὰ ἀντιταχθῶ κατὰ πάσης μεταβολῆς τῆς γεωγραφικῆς ἐκτάσεως τὴν ὁποίαν ἐτάξαμεν εἰς τὰ δύο σώματα...».

Μὲ τὸν ἐπίλογον τοῦτον ἔκλεισεν ἡ συζήτησις καὶ τὸ νομοσχέδιον, «περὶ ἁρμοδιότητος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων», ψηφισθέν, ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τὴν 8ην Ἰανουαρίου 1929 ὑπ' αὔξοντα ἀριθμὸν 3754.

Ὁσάκις ἔκτοτε ἐγένετο συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἐπιδειχθέντος καθολικῶς ὑπὲρ τῆς Χωροφυλακῆς πνεύματος ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ ὑπεστηρίχθη ὑπό τινων ὅτι τοῦτο δέον ν' ἀποδοθῆ εἰς τὴν ἐπιρροὴν ἣν ἤσκουν οἱ βαθμοφόροι τῆς Χωροφυλακῆς ἐπὶ τῶν βουλευτῶν. Δὲν δυνάμεθα ν' ἀρνηθῶμεν ἢ νὰ ἀμφισβητήσωμεν ὅτι τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς εἶχεν ἐγκαταλείψει πλέον τὴν μακαριότητα τοῦ 1918—1922, ἀλλὰ θ' ἀπετέλει βαρείαν ὕβριν καὶ βλασφημίαν ἐὰν δεχθῶμεν ὅτι πολιτικὰ ἀναστήματα ὡς τῶν Βενιζέλου, Παπαναστασίου, Παπανδρέου κ.λ.π. ἔπραξαν ὅ,τι ἔπραξαν λόγω ἀσκηθείσης ἐπ' αὐτῶν ἐπιρροῆς τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς.

Βάσει τοῦ νόμου τούτου, ἡ ἀστυνομικὴ ὑπηρεσία εἰς τὰς πόλεις Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης, Πατρῶν καὶ Κερκύρας, ἀνετίθετο εἰς τὸ Σῶμα τῆς Ἀστυνομίας τῶν Πόλεων. Εἰς τὰς πόλεις ταύτας αἱ τιμητικαὶ συνοδεῖαι, αἱ μεταγωγαὶ κρατουμένων, αἱ παραστάσεις κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῶν Δικαστηρίων, αἱ συνοδεῖαι πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ Δημοσίου Χρήματος, ἀξιῶν καὶ πειστηρίων, ὡς καὶ αἱ εἰδικῆς ἐμπιστευτικῆς φύσεως ὑπηρεσίαι, αἵτινες ἦσαν ἀνατεθειμέναι εἰς εἰδικὸν τμῆμα Ἀσφαλείας Ἀθηνῶν, παρέμεινον εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς Χωροφυλακῆς. Οὕτω, ἡ Χωροφυλακὴ διετήρησε τὰ τμήματα Μεταγωγῶν, τὴν Ὑπηρεσίαν Ἀσφαλείας Ὑψηλῶν Προσώπων καὶ ἵδρυσε —διὰ τοῦ Π.Δ. 18)21 Φεβρουαρίου 1929— τὴν Διεύ-

θυνσιν Εἰδικῆς Ἀσφαλείας Ἀθηνῶν. Κατ' ἄρθρον 2 τοῦ Διατάγματος τούτου, προορισμὸς τῆς Διευθύνσεως Εἰδικῆς Ἀσφαλείας ἦτο 1) ἡ παρακολούθησις —ἐν τῷ ἐσωτερικῷ— τῶν προσώπων ἐκείνων, ἡμεδαπῶν ἢ ἀλλοδαπῶν, ἐπὶ τούτῳ ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ἐρχομένων, ἅτινα ἤθελον ἔχει, πλὴν ἄλλων, ὡς ἔργον αὐτῶν τὴν συλλογὴν πληροφοριῶν περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἀμύνης τῆς χώρας, περὶ τῶν τελουμένων ἔργων, τὸν αὐτὸν ἐχόντων σκοπόν, περὶ τῶν πολεμικῶν παρασκευῶν ἢ μελετῶν, αἵτινες θὰ ἀπέβλεπον εἰς τὸν ἴδιον σκοπὸν καὶ τὴν μετάδοσιν τῶν πληροφοριῶν τούτων εἰς πρόσωπα, ἀρχὰς ἢ κυβερνήσεις ξένων ἐπικρατειῶν πρὸς βλάβην τῆς ἡμετέρας Ἐπικρατείας. 2) Ἡ συστηματοποίησις ὑπηρεσίας πληροφοριῶν, δι' ἧς θὰ ἠδύνατο νὰ ἐφοδιάζεται διὰ τῶν ειδήσεων ἐκείνων, αἵτινες θὰ ἦσαν ἐπωφελεῖς εἰς τὸ ἡμέτερον κράτος, πρὸς ἔγκαιρον ἀποσόβησιν ἐνδεχομένου ἐναντίον αὐτοῦ κινδύνου ἢ βλάβης, ἥτις θὰ ἐμελετᾶτο κατ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. 3) Ἡ παρακολούθησις προσώπων, οἱωνδήποτε ἐκ τῶν ἐν τῷ πρώτῳ ἐδαφίῳ ἀναγραφομένων, σκοπὸς τῶν ὁποίων ἤθελεν εἶσθαι ἡ μεταφύτευσις καὶ καλλιέργεια ἐν τῇ Ἑλληνικῇ κοινωνίᾳ θρησκευτικῶν ἢ κοινωνικῶν δοξασιῶν ἢ ἰδεῶν, αἵτινες θὰ ἀπέβλεπον εἰς τὴν μεταβολὴν ἢ ἀνατροπὴν τῶν ὑφισταμένων, σήμερον νομίμως ἐν τῇ χώρᾳ τοιούτων καὶ τοῦτο πρὸς ἔγκαιρον ἀποτροπὴν παντὸς δυναμένου νὰ προέλθῃ ἐντεῦθεν κινδύνου. 4) Ἡ λῆψις παντὸς νομίμου μέτρου —ἐκ τῶν περιστάσεων ἐνδεικνυομένου— πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τῶν λοιπῶν ἐπισήμων προσώπων, ἡμετέρων τε καὶ ξένων, τῶν ἐν Ἀθήναις διαμενόντων, εἴτε τῶν ἔξωθεν ἐρχομένων Ὑψηλῶν καὶ Ἐπισήμων, ἐπίσης προσώπων, διὰ τὰ ὁποῖα —τυχὸν ταξιδεύοντα εἰς τὸ ἐσωτερικόν— θὰ δύναται νὰ διαθέτῃ, πρὸς ἀσφάλειαν αὐτῶν, τὰ κατάλληλα κρινόμενα πρόσωπα τῆς ὑπηρεσίας της».

Ἡ ὑπὸ τόσον φιλελευθέρας Κυβερνήσεως καὶ ἡ ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω συνθήκας σύστασις τῆς ὑπηρεσίας ταύτης καὶ διὰ τὸν ἀνωτέρω σκοπόν, θὰ ἀφήρει καὶ θὰ ἐξουδετέρωνε τὰς ἐναντίον ταύτης μεταγενεστέρως ἐξενεχθείσας ἐπικρίσεις, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ἡ ἁρμοδιότης της θὰ παρέμεινεν ὡς ἀρχικῶς προσδιωρίσθη, καὶ ἐάν, αὐτὸ τοῦτο τὸ ἱδρυτικὸν διάταγμα, δὲν περιεῖχεν ἐν τελευταίῳ ἄρθρῳ τὴν περὶ ἐμπιστευτικοῦ κανονισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας διάταξιν. Ἡ δύναμις τῆς διευθύνσεως ταύτης προεβλέφθη εἰς ἕνα ταγματάρχην, δύο μοιράρχους, ἑπτὰ ὑπομοιράρχους, δέκα ἀνθυπομοιράρχους, δέκα ἀνθυπασπιστάς, δέκα ἐνωμοτάρχας, δέκα ὑπενωμοτάρχας καὶ 150 χωροφύλακας.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 7 προεβλέφθη ὅτι ἡ δύναμις αὕτη ἠδύνατο νὰ αὐξομειοῦται μετὰ κοινὴν συνεννόησιν Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν - Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς, καὶ ὅτι ὁ εἷς ἐκ τῶν δύο Μοιράρχων, μετὰ δυνάμεως 30—50 χωροφυλάκων καὶ ἀναλόγου ἀριθμοῦ ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν, θὰ ἀνελάμβανε τὴν φρουρὰν τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας. Ἐν ἄρθρῳ 9 τοῦ ἰδίου Διατάγματος, διεγράφησαν αἱ προϋποθέσεις δημιουργίας καὶ προσλήψεως ἰδιωτῶν, ὡς ἀστυνομικῶν πρακτόρων. Οὕτω ἐδημιουργήθη ἡ ὑπηρεσία, ἥτις ἐξελιχθεῖσα εἰς Διεύθυνσιν Εἰδικῆς Ἀσφαλείας Κράτους, διελύθη τὸ 1944 καὶ ἡ ὁποία ἀπετέλεσε τὴν πέτραν τοῦ σκανδάλου εἰς βάρος τῆς Χωροφυλακῆς, ἰδίᾳ κατὰ τὰ λαβόντα χώραν κινήματα τῆς 6 Μαρτίου 1933 καὶ τῆς 1ης Μαρτίου 1935. Διὰ τοῦ κλάδου τούτου ἡ Χωροφυλακή, παρασυρθεῖσα, ἀπεδέχθη καθήκοντα πολιτικῆς ἀστυνομίας, ἐξ ἧς οὐδέποτε προσπορίζονται ἀγαθὰ ἀποτελέσματα.

Βάσει τοῦ Νόμου 3754 ἐξεδόθησαν τὰ ἀκόλουθα Π.Δ. περὶ κανονισμοῦ ὁρίων

τῶν Διευθύνσεων τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων: α) Π.Δ. 17) 24 Νοεμβρίου 1930 διὰ τὰ ὅρια τῆς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως Ἀθηνῶν, β) Π.Δ. 17) 24 Νοεμβρίου 1930 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 7-10-1925 Π.Δ. Περὶ Κανονισμοῦ ὁρίων τῆς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως Πειραιῶς, καὶ γ) Π.Δ. 7) 10 Ἰουνίου 1929 περὶ καθορισμοῦ χρόνου ἐπεκτάσεως τοῦ θεσμοῦ Ἀστυνομίας Πόλεων ἐν Θεσσαλονίκῃ —κατὰ τὸ ὁποῖον ὡρίζετο ἡ 1η Ἀπριλίου 1930, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν ὅτι αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς του θὰ καθωρίζοντο δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ.

Διὰ τὴν Κέρκυραν ἐθεωρήθη ἰσχυρὸν τὸ Β.Δ. 25) 29-9-1921, διὰ δὲ τὰς Πάτρας τὸ Β.Δ. 28ης Ἀπριλίου —2ας Μαΐου 1922.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὅσον ἀφορᾷ τὴν Χωροφυλακήν, προεβλέφθη ἡ σύστασις ἐν Ἀθήναις ἑνὸς τάγματος Χωροφυλακῆς δυνάμεως 300 ἀνδρῶν, ὅπερ, οἱ ἀγορηταὶ τῆς Βουλῆς, τὸ ἀπεκάλεσαν «Φρουρὰν διὰ τοὺς φρουρούς», καὶ ὅπερ ἀπετέλεσε τὴν ἀπαρχὴν διὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ Συντάγαμτος Χωροφυλακῆς.

Ἐκτὸς ὅμως τῆς τοιαύτης «ἐξωτερικῆς φρουρᾶς τῶν φρουρῶν», ἡ Κυβέρνησις πρὸς ἀναζωογόνησιν τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων ἐνήργησε πρὸς αὐτὴν νέαν πλουσίαν μετάγγισιν αἵματος ἐκ τῆς Χωροφυλακῆς, διὰ μετατάξεως 36 ἀξιωματικῶν, ὡς ἀκολούθως:

1) Ταγματάρχης Νάσκος Ι. καὶ Βαδούρης Ι., ὡς Διευθυνταί. 2) Μοίρ. Σαμπάνης Ἀθ. ὡς ἀστυν. Α΄. 3) Ὑπομ. Καλαμαρᾶς Γ., Ἄγγ. Ἔβερτ, Ἀλ. Θεοφανίδης, Β. Πετροπουλάκης, Χρ. Μπόμπολας, Ἠλ. Πετούνης, Πέτρ. Ἀναγνωστόπουλος, Ν. Κόκκινος καὶ Τσατσούλας Στ. ὡς ἀστυνόμοι Β΄. 4) Ἀνθυπομοίραρχοι Δημητρόπουλος Π., Λασκαρίδης Δ., Δασκαλάκης Ι., Παπαδημητρίου Νικ., Ι. Τσάλης, Σπυρ. Πολιτόπουλος, Ι. Κουβαράκης, Πίτσιος Ξ., Παπασταματίου Κ., Παξινὸς Σπ., Γιαλαμᾶς Π., Λεκατσᾶς Χαρ., Γεωργιάδης Ἀλ. Κανελλόπουλος Ἀν., Σαλταμαῦρος Ι., Τσαπόγας Κ., Κόλιας Δ., Δρακόπουλος Στυλ. καὶ Χαϊδεμένος Ἠλίας ὡς ἀστυνόμοι Β΄ καὶ 5) πέντε ἀνθυπασπισταὶ ὡς ὑπαστυνόμοι Α΄.

Τοιαύτη ἐδόθη λύσις εἰς τὸ ἀστυνομικὸν πρόβλημα, ἥτις ἰσχύει καὶ σήμερον περίπου, πλὴν τῶν ἀφορόντων τὴν Θεσσαλονίκην.

Εἴδομεν ἐν τοῖς πρόσθεν ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς ἀπὸ τοῦ 1906 ἠγωνίζοντο διὰ τὴν δημιουργίαν κλάδου καὶ ἐργαστηρίων ἐπιστημονικῆς Ἀστυνομίας καὶ ὅτι, ἐνῶ ἔθετον σχετικὰς διατάξεις εἰς τοὺς ὀργανικοὺς τοῦ Σώματος νόμους, δὲν εἶχον ἐπιτύχει πολλὰ καὶ σοβαρὰ πράγματα, διότι ἡ Πολιτεία δὲν ἔδιδε τὰ μέσα καὶ δὲν ἔτεινεν εὐήκοον οὖς.

Ἀνεφέραμεν ἐν τῷ Β΄ τόμῳ τὰς προσπαθείας τῆς Χωροφυλακῆς περὶ συστάσεως καὶ λειτουργίας ἀνθρωπομετρικῆς ὑπηρεσίας, Χημείου, Ἐγκληματολογικοῦ Μουσείου κ.λ.π., ὡς ἐπίσης καὶ περὶ τῶν ἐντόνων καὶ συστηματικῶν προσπαθειῶν μιᾶς σοβαρᾶς ὁμάδος ἀξιωματικῶν πρὸς ὀργάνωσιν μιᾶς συγχρόνου ἐγκληματολογικῆς καὶ γενικώτερον ἐπιστημονικῆς ἀντιμετωπίσεως τοῦ ἐγκλήματος καὶ ἐγκληματίου ἔν τε τῇ ἐξιχνιάσει καὶ ἐν τῇ κρατήσει καὶ εἴδομεν τὸν πρὸς τοῦτο δημοσιογραφικὸν ἀγῶνα ἐνίων ἐκ τούτων, τὴν δημιουργηθεῖσαν βιβλιογραφίαν ἀπὸ τοῦ 1913 ἤδη, καὶ τὰς διαλέξεις τοῦ Ζήρου.

Πρὸς θεμελίωσιν τῶν περγαμηνῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἔναντι τῆς ἀγνωμόνως συμπεριφερθείσης ἤδη Πολιτείας, ἀφοῦ συνέστησε τὴν Διεύθυνσιν τῶν ἐγκληματολογικῶν ὑπηρεσιῶν, βάσει τοῦ τόσον καταδυναστι-

κῶς καὶ προσφάτως ψηφισθέντος νόμου 3754)1929 καὶ ἐλησμόνησεν ὅλους τοὺς προηγηθέντας σκληροὺς ἀγῶνας τῆς Χωροφυλακῆς, θὰ ἀναφερθῶμεν καὶ αὖθις περιληπτικῶς εἰς τὴν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν.

Διὰ τοῦ ἀναθέσαντος τὴν Ἀστυνομίαν εἰς τὴν Χωροφυλακὴν νόμου ΓΡΞΕ΄, ρητῶς διελήφθη ἡ σύστασις Ἀνθρωπομετρικῆς Ὑπηρεσίας ἐν Ἀθήναις, Ἐργαστηρείου - Χημείου καὶ Ἐγκληματικοῦ Μουσείου (11).

Ἡ σύστασις καὶ λειτουργία τῶν ἐπιστημονικῶν τούτων ἐργαστηρίων, ἀποτελοῦσα διὰ τὴν Ἑλλάδα τοῦ 1906 ἀπότομον καὶ μᾶλλον ἀκατάληπτον ἐξέλιξιν, ἐκινήθη μετὰ σοβαρᾶς βραδύτητος, ἐλλείψει κατανοήσεως ὑπὸ τῶν πολιτικῶν, λόγῳ δικονομικῶν ἀτελειῶν, συνεπείᾳ δικαστικῶν ἀντιδράσεων καὶ πλείστων ἄλλων ἀντιξοοτήτων, ὁπωσδήποτε ὅμως ἐκινήθη ὁ μηχανισμὸς τούτων, ἔστω καὶ ὑπὸ τὴν δυσπιστίαν πάντων. Κατὰ τὰ ἔτη 1910 καὶ 1911 μετέβησαν δι᾽ εἰδικὰς ἀστυνομικὰς σπουδὰς εἰς ἀλλοδαπὴν (Γαλλίαν καὶ Ἀγγλίαν) οἱ πρῶτοι ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς, δαπάναις των, ὡς οἱ Πραντούνας Ξεν., Ζῆρος κ.λ.π., οἵτινες ἐπανελθόντες ὑπῆρξαν οἱ στενοὶ συνεργάται τοῦ κατ᾽ ἐπανάληψιν διὰ τὸ αὐτὸ ἀναλωθέντος εἰς ἀλλοδαπὴν Τρουπάκη, καὶ οὕτω ἡ Χωροφυλακή, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, διέθετε πλήρως ἐνημερωμένους ἐγκληματολογικῶς ἀξιωματικούς, καθ᾽ ἣν στιγμὴν ἡ ἐγκληματολογία δὲν εἶχε δημιουργηθῆ εἰσέτι ὡς ἐπιστήμη ἐν Ἑλλάδι.

Χάρις εἰς τοὺς ἀξιωματικοὺς τούτους ἐπετεύχθη ἡ πλήρης ἐφαρμογὴ τοῦ συστήματος Μπερτιγιόν, ἤτοι συνεξέτασις φωτογραφικοῦ καὶ ἀνθρωπομετρικοῦ ἀρχείου (12).

Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν ἤδη κερδίσει τὴν διεθνῆ μάχην ἡ δακτυλοσκοπία καὶ ἐπιμελείᾳ τῆς Ἰταλικῆς Ὀργανωτικῆς Ἀποστολῆς διὰ τὴν Χωροφυλακήν, συνεστήθη παρὰ τῇ ἀνθρωπομετρικῇ ὑπηρεσίᾳ ἓν «Γραφεῖον Σημάνσεως» ἢ μᾶλλον παρηγκωνίσθη τὸ ἀνθρωπομετρικὸν σύστημα καὶ εἰσήχθη ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου 1914 καὶ ἐν Ἑλλάδι ἡ δακτυλοσκοπία, τὸ δὲ ἀνθρωπομετρικὸν τμῆμα μετωνομάσθη εἰς Γραφεῖον Σημάνσεως. Παρόμοιον Γραφεῖον Σημάνσεως συνεστήθη καὶ ἐλειτούργησε καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1915. Κατὰ τὴν πρώτην ταύτην καθιέρωσιν τῆς δακτυλοσκοπίας ἐδιδάχθη καὶ ἠκολουθήθη ἡ μέθοδος τοῦ Ἰταλοῦ καθηγητοῦ Γκάστι, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ταξινόμησιν τῶν ἀτομικῶν δελτίων ἐγκληματιῶν. Παρὰ ταῦτα, εἴδομεν ὅτι, ὁ περίφημος ἐκεῖνος νόμος 1370)1918, κατασκεύασμα τῶν Ἰταλῶν, οὐδὲν διέλαβεν περὶ τοῦ κλάδου τούτου τῆς Ἀστυνομίας, ἡ μετακληθεῖσα ὅμως Βρεττανικὴ ἀποστολὴ προσέδωκεν ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὴν ἀναδιοργάνωσιν τοῦ γραφείου τούτου καὶ ἀντικατέστησε τὸ σύστημα Γκάστι διὰ τοῦ τοιούτου Χένρυ, ὅπερ καὶ σήμερον ἐφαρμόζεται.

Οὕω διὰ τοῦ Β.Δ. τῆς 16-1-1919, τὸ ἐν Ἀθήναις Γραφεῖον Σημάνσεως μετωνομάσθη εἰς «Κεντρικὸν Γραφεῖον Ἐγκληματολογικῆς Σημάνσεως», εἰς διάκρισιν τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ ὑφισταμένου ἢ ἄλλων, ἅτινα ἠδύναντο νὰ ἱδρυθῶσιν. Τὸ Κ.Γ. Ε.Σ. δυνάμει τοῦ Ν.Δ. 18-10-1925 «περὶ ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς», μετωνομάσθη

---

(11) Βλέπε ἀνωτέρω σελ. 820—821 καὶ 1209.

(12) Ὁ Ι. Νάσκος ἐν ὑποσημ. 1 τῆς σελ. 237 γράφει «ἡ ἐργασία αὕτη ἀποτελοῦσα σημαντικὴν πρόοδον διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην...», τὰ ἐν συνεχείᾳ παραλείπονται διότι δὲν ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν ἀλήθειαν. Ὁ Κ. Γαρδίκας ἐμφανίζεται ἀγνοῶν αὐτὴν τὴν ρωμαντικὴν καὶ λαμπρὰν περίοδον.

εἰς «Κεντρικὸν Γραφεῖον Ἐγκληματολογικῶν Ἀναζητήσεων», ὑπαχθὲν εἰς τὴν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐσωτερικῶν Διεύθυνσιν Χωροφυλακῆς καὶ Δημοσίας Ἀσφαλείας, ὑψωθὲν οὕτω εἰς ἐπίπεδον γενικῆς κρατικῆς καὶ κυβερνητικῆς μερίμνης. Ἀλλ' οἱ συντάκται καὶ ἐμπνευσταὶ τοῦ Ν.Δ. τούτου ἐπροχώρησαν ἐπὶ σχεδίου γενικεύσεως τοῦ μέτρου καθ' ἅπασαν τὴν χώραν καὶ οὕτω διὰ τοῦ αὐτοῦ Ν.Δ. ἱδρύθησαν α) Ἐγκληματολογικὰ ἐργαστήρια εἰς τὴν ἕδραν ἑκάστης Ἀνωτέρας Διοικήσεως Χωροφυλακῆς, β) ἀστυνομικὰ συνεργεῖα ἐγκληματολογικῆς σημάνσεως εἰς τὴν ἕδραν ἑκάστου Πρωτοδικείου καὶ 3) συνεργεῖα ἐγκληματολογικῆς σημάνσεως δι' ἕκαστον ἵδρυμα ποινικῶν φυλακῶν.

Παραγνωρισθέντων τῶν ὡς ἀνωτέρω ἀγώνων τῆς Χωροφυλακῆς, τὸ θέμα τοῦτο περιελήφθη ὡς ἀντικείμενον τοῦ περὶ Ἀστυνομίας Πόλεων νόμου 3754) 8-1-1929, ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ ὁποίου εἶχε τεθῇ διάταξις περὶ συστάσεως παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐσωτερικῶν Ἐγκληματολογικῶν ὑπηρεσιῶν.

Βάσει τοῦ ἄρθρου τούτου καὶ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 20 ἰδίου νόμου, ἐξεδόθη τὸ Π.Δ. τῆς 14ης Ἰουνίου 1929 (13) «περὶ Κανονισμοῦ τῆς, παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν, Διευθύνσεως Ἐγκληματολογικῶν Ὑπηρεσιῶν, τῶν Ἐγκληματολογικῶν Ἐργαστηρίων καὶ Συνεργείων Ἐγκληματολογικῆς Σημάνσεως».

Ἡ ἁρμοδιότης τῆς ὑπηρεσίας ταύτης διεγράφει, ἐν ἄρθρῳ 1, ὡς ἀκολούθως: α) Βεβαίωσις δικαστικῆς ταυτότητος τῶν ἐγκληματιῶν, β) ἀναζήτησις πρὸς σύλληψιν καταδιωκομένων προσώπων, γγ) ἀνεύρεσις ἐξαφανισθέντων ἀτόμων καὶ ἀπωλεσθέντων ἢ κλαπέντων ἀντικειμένων, δ) χρησιμοποίησις τῶν ἰχνῶν ἐγκληματικῶν πράξεων πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν δραστῶν, ε) παροχὴ πρὸς τὰς διαφόρους ἀρχὰς πάσης ἀναγκαιούσης πληροφορίας πρὸς πρόβλεψιν καὶ καταστολὴν τῆς ἐγκληματικότητος, στ) παρακολούθησις τῆς ἐγκληματικότητος καὶ παρασκευὴ τῶν, πρὸς προσφοροτέραν δίωξιν τοῦ ἐγκλήματος, ἀπαιτουμένων νομοθετικῶν μέτρων καὶ ζ) μέριμνα περὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως τῶν στελεχῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυνομίας Πόλεων, ἐν τῇ καθ' ὅλου ἐγκληματολογικῇ ἐπιστήμῃ καὶ τέχνῃ.

Εἰς τὴν κατὰ ταῦτα Δ.Ε.Υ. προεβλέφθη ὅπως, ἡ μὲν διεύθυνσις ἀνατίθεται εἰς τὸν ἁρμόδιον καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τὸ δὲ προσωπικὸν τοποθετεῖται ἐξ ἴσου ἐκ τῶν δύο Ἀστυνομικῶν Σωμάτων.

Περὶ τῶν ἐγκληματολογικῶν ἐργαστηρίων καὶ συνεργείων σημάνσεως θὰ ἀσχοληθῶμεν εἰς τὰ περὶ τοῦ ἑκάστοτε Ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς.

Ἡ Δ.Ε.Υ., ἔκτοτε, λίαν προοδευτικῶς καὶ ὑπὸ τὰ αὐτὰ στοιχεῖα συνθέσεως καὶ τοὺς αὐτοὺς σκοπούς, ὑφίσταται καὶ λειτουργεῖ.

Β' ΛΗΣΤΕΙΑ — ΖΩΟΚΛΟΠΗ

.. Ἐνῷ περὶ τὸ ἰοστεφὲς ἄστυ διεξήγετο ἀγών, ποῖον ἐκ τῶν δύο Ἀστυνομικῶν Σωμάτων θὰ κοσμῇ διὰ τῆς παρουσίας του τὸν πέριξ τῆς Ἀκροπόλεως χῶρον, ἡ Χωροφυλακὴ ἐσυνέχιζεν ἀνὰ τὴν Κεντρικὴν καὶ Βόρειον Ἑλλάδα τὸν κατὰ τῆς λῃστείας ἀγῶνα.

Αἱ Ἑλληνικαὶ κυβερνήσεις ἐφιλοδόξουν τὴν καταστολὴν τῆς λῃστείας, ἀλλὰ

(13) Φ.Ε.Κ. 200)14-6-1929..

δὲν ἐπεδίωκον ταύτην διὰ συστηματικῶν μέσων καὶ δυνάμεων. Ἡ κατὰ τὴν παροῦσαν περίοδον ληστεία ὠφείλετο ἀποκλειστικῶς εἰς καθαρῶς ἐνδογενῆ (ἐσωτερικὰ) αἴτια. Ὁ Πάγκαλος εἶχεν υἱοθετήσει τὸ μέτρον τῆς παραχωρήσεως ἀμνηστίας εἰς τοὺς φονεύοντας ἄλλους ληστάς ληστοφυγοδίκους.

Διελάβομεν ἀνωτέρω, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ληστείας τῆς Πέτρας, ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς ἐν Ἠπείρῳ καταστάσεως ἐκ τῆς δράσεως τῶν ληστῶν, ἀλλ' ἡ κατάστασις δὲν ἦτο πολὺ καλυτέρα καὶ εἰς τὰς ὑπολοίπους περιοχάς. Εἰς τὴν Μακεδονίαν τοὺς Γιαγκούλαν καὶ Μπαμπάνην διεδέχθησαν ἄλλοι ἐξ ἴσου στυγεροὶ εἰς ἐγκληματικότητα λησταί, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Πατσαρᾶς καὶ Σαμῖκος, οἱ Τζατζάδες κ.ἄ., τοσοῦτον ἦτο δὲ τὸ ἐκ τῆς ληστείας ἄγχος τῆς κοινωνίας, καὶ τῶν κρατικῶν ἐν γένει ὑπηρεσιῶν, ὥστε ἡ ἀναγγελία ἐξοντώσεως ληστοσυμμορίας τινός, ἀπετέλει εὐφρόσυνον ἐθνικοκοινωνικὸν γεγονός. Ἐπειδὴ δὲ πολλὰ εἶχον συμβῆ περὶ τὴν διαπίστωσιν τῆς ταὐτότητος τῶν φονευομένων ληστῶν — ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἐπικηρύξεων — εἶχε καθιερωθῆ ἐπισήμως ὅπως αἱ κεφαλαὶ τῶν φονευομένων ληστῶν, ἀποκοπτόμεναι, μεταφέρωνται καὶ ἐκτίθενται εἰς κοινὴν θέαν εἰς τὴν ἕδραν τοῦ Νομοῦ, ὥστε κατὰ πανηγυρικὸν τρόπον νὰ βεβαιοῦται ἡ ταὐτότης. Οὕτω εἰς τὴν Νύμφην τοῦ Θερμαϊκοῦ, κατὰ τὰ μέσα Μαρτίου 1927, ἐκομίσθησαν αἱ κεφαλαὶ τῶν ληστῶν Πατσαρᾶ καὶ Σαμίκου ὑπὸ ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς (πολλὰ ἔχουσι γραφῆ διὰ τὸ ἀπάνθρωπον τοῦτο σύστημα, καὶ ὡς διελάβομεν ἐν τῷ Α΄ τόμῳ καὶ ἡ κυβέρνησις εἶχεν ἀποδοκιμάσει καὶ εἶχεν ἀπαγορεύσει τὸ μέτρον τοῦτο καὶ κατ' αὐτὴν ἔτι τὴν ἐποχὴν τῆς ληστείας τοῦ Δήλεσι).

Ὁ Εἰσαγγελεὺς Ἐφετῶν Θεσσαλονίκης, λαβὼν ἀφορμὴν ἐκ τῆς ἐξοντώσεως τῶν ἀνωτέρω ληστῶν, ἀπηύθυνε πρὸς Α.Δ.Χ. Μακεδονίας τὸ ὑπ' ἀριθ. 2157 ἀπὸ 26 Μαρτίου 1927 ἐξυμνητικὸν ἔγγραφον. (14).

Ἐκ τῆς ληστείας καὶ τῶν πρὸς ἐξόντωσιν αὐτῆς χρησιμοποιηθεισῶν μεθόδων, πολλάκις ἀνέκυψαν εὐθῦναι Νομικῆς καὶ ἠθικῆς τάξεως διὰ Ἀξιωματικοὺς τῆς Χωροφυλακῆς καὶ μάλιστα ἀνωτέρων βαθμῶν. Τὸ λεπτὸν σημεῖον τῆς ὑποθέσεως ἀπετέλει ἡ ἀνάληψις καὶ διανομὴ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐπικηρύξεως, τόσον μεταξὺ τῶν συνετελεσάντων εἰς τὴν ἐξόντωσιν ἀνδρῶν ὅσον καὶ μεταξὺ τῶν καταδοτῶν καὶ πληροφοριοδοτῶν. Δι' ὀλίγα τοιαύτης προελεύσεως ἀργύρια, πολλάκις κατεσπιλώθησαν ἐπισήμως καὶ ἀνεπισήμως ὑπολήψεις ἐξαιρέτων — κατὰ τὰ λοιπὰ — ἀξιωματικῶν (15).

Σχηματίσας τὴν 4-7-1928 κυβέρνησιν ὁ Ἐλευθ. Βενιζέλος, προεκήρυξεν ἐκλογὰς διὰ τὴν 14ην Αὐγούστου ἰδίου ἔτους καὶ ἤρξαντο, καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα, προεκλογικαὶ περιοδεῖαι τῶν ὑποψηφίων. Αἱ ἑκασταχοῦ ἀρχαὶ Χωροφυλακῆς αἰσθανόμεναι τὸν ἐκ τῆς ληστείας κίνδυνον προέβησαν εἰς τὴν λῆψιν διαφόρων μέτρων. Εἰς τὴν περιοχὴν Νομοῦ Ἰωαννίνων μεταξὺ τῶν περιοδευόντων ἦσαν καὶ οἱ ὑποψήφιοι Ἀλέξανδρος Μελᾶς καὶ Ἀλέξανδρος Μυλωνᾶς, ἐξ ὧν ὁ πρῶτος ἐφημίζετο ὡς πολυεκατομμυριοῦχος. Τούτους συνώδευον εἰς τὰς περιοδείας δημοσιογράφοι καὶ ἄλλοι πολιτευταί. Ὁ εἰδικῶς συνοδεύων τούτους δημοσιογράφος, τῆς τότε ἐκδιδομένης

(14) Παράρτημα Χ, 19 ἐκ τοῦ ἡρώου Χωροφυλακῆς σελ. 145—147.

(15) Βλέπε ἐπερώτησιν Βουλευτοῦ Λεβαδείας Ι. ΚΙΝΙΑ κατὰ Α.Δ.Χ. Στερεᾶς Κουλούρη εἰς πρακτικὰ Βουλῆς συνεδριάσεως 18-5-1927.

ἐφημερίδος «ΕΛΛΗΝΙΚΗ», Νικόλαος Μαρκόπουλος (16) ἀφηγήθη ἡμῖν τὰ γεγονότα τῆς 6-8-1928. Τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς ἡμέρας ἐκείνης οἱ δύο ὡς ἀνωτέρω ὑποψήφιοι, συνοδευόμενοι καὶ ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ Σ. Χασιώτου καὶ τοῦ Μαρκοπούλου, ἐπέβησαν τοῦ αὐτοκινήτου Ν. Δέλφα καὶ ἀνεχώρησαν ἐξ Ἰωαννίνων, διὰ τῆς ὁδοῦ Ἰωαννίνων — Καλπακίου. Ὅταν περὶ ὥραν 09,30′ περίπου τὸ φέρον τούτους αὐτοκίνητον ἔφθασεν εἰς γέφυραν Γέροντα 12.500 μέτρα ἀπὸ Ἰωαννίνων, εὑρέθη περικυκλωμένον ὑπὸ προτεταμένων ἐχθρικῶν ὅπλων τῆς ληστοσυμμορίας Κουμπαίων. Οἱ λησταὶ προέβησαν εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν ἁπάντων τῶν ἐπιβαινόντων ἐξ ὧν τοὺς Χασιώτην, Μαρκόπουλον καὶ Δέλφα ἄφησαν ἐλευθέρους μετὰ 2,½ ὥρας, τὸν Μυλωνᾶν μετὰ 4 ἡμέρας καὶ τὸν Μελᾶν μετὰ 8 ἡμέρας, ἤτοι, ὅταν κατεβλήθησαν τὰ ἐκ 5.850.000 λύτρα, μεταφερθέντα εἰς περιοχὴν Δοβρᾶς διὰ στρατιωτικοῦ αὐτοκινήτου. Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας ἔφθασεν εἰς Ἰωάννινα, προεκλογικῶς περιοδεύων, ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος, ὅστις ἀρχόμενος, πρὸς τὸν συγκεντρωθέντα λαόν, τοῦ λόγου του διεβεβαίωσεν τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν ὅτι κύριον καὶ βασικὸν μέλημα τῆς Κυβερνήσεώς του θὰ εἶναι ἡ ὁλοσχερὴς ἐξόντωσις τῆς ληστείας, ἣν ἐὰν δὲν ἐπιτύχῃ, θὰ παραιτηθῇ, ἔστω καὶ ἂν ἐπιτύχῃ εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους τομεῖς τοῦ προγράμματός του.

Περὶ τὴν σύλληψιν τῶν ἀνωτέρω πολιτευτῶν ὑπεστηρίχθησαν τότε διάφοροι ἐκδοχαὶ μέχρι καὶ τοιαύτης, ὅτι αὕτη ἐγένεο ἐνεργείαις ἀνιπολιτευομένων. Ὁ Ν. Μαρκόπουλος ἀποκλείει τοιαύτας ὑποθέσεις (17) καὶ ἀποδίδει ταύτην εἰς ἀκριτομυθείας τοῦ προσωπικοῦ περιβάλλοντος τοῦ Μελᾶ καὶ εἰς τὴν ἀκατανόητον τακτικὴν τῶν πολιτευτῶν τούτων νὰ μὴν ἐνημερώνουν τὰς ἀρχὰς Χωροφυλακῆς, ὡς ἐπιμόνως εἶχον παρακληθῆ παρὰ τοῦ τότε Δ.Χ. Ἰωαννίνων Μπριλλάκη, περὶ τοῦ προγράμματος κινήσεών των, ὥστε νὰ τοῖς παραχωρῆται ἔνοπλος δύναμις καὶ νὰ λαμβάνονται ἀνάλογα μέτρα. Ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος ἐτήρησεν τὴν δοθεῖσαν ὑπόσχεσίν του καὶ ἡ ληστεία ἐντὸς τῶν ἀρχῶν τοῦ 1929 ἐξηλείφθη. Τὰ ληφθέντα μέτρα ὑπῆρξαν σκληρὰ ἀλλὰ ἀπεδείχθησαν ἀποτελεσματικά, ἡ δὲ δραστηριότης τῆς χωροφυλακῆς, ἀναπτυχθεῖσα εἰς τὰ πλέον ὑψηλὰ ἐπίπεδα, ἀπέδωκε καρποὺς τόσον συντόμως ὅσον δὲν ἀνεμένετο οὔτε καὶ παρὰ τῶν πλέον αἰσιοδόξων.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν Ζαβιτσιάνος, εἰσηγούμενος εἰς τὴν Βουλήν. κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 22-10-1928, τὸ περὶ μέτρων κατὰ τῶν ἀσέμνων δημοσιευμάτων νομοθέτημα ὡς καὶ τὸ νομοσχέδιον «περὶ ἀπαγορεύσεως δημοσιεύσεως ἐντύπων ἐχόντων περιεχόμενον, πράξεις ἢ κατορθώματα ληστῶν» καὶ ἐξαιτούμενος τὴν κύρωσιν τοῦ Π.Δ. περὶ τῶν ληφθέντων μέτρων πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας καὶ καταδίωξιν τῆς ληστείας, ἔλεγεν μεταξὺ τῶν ἄλλων, **«μία ἐκ τῶν αἰτιῶν ἕνεκα τῶν ὁποίων προῆλθεν ἡ παρολισία αὕτη ὑπῆρξεν ἡ συνεπεία τῆς αποστρατεύσεως — κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ μεγάλου πολέμου — ἐπελθοῦσα ἀπότομος μείωσις τῶν δυνάμεων τῆς Χωροφυλακῆς παρὰ τὰς ὑποδείξεις τὰς ὑπηρεσιακὰς καὶ παρὰ τὰς ὑποδείξεις τὰς ὑποίας ἔκαμε τότε ἡ Ἰταλικὴ Ἀποστολή, ἥτις πρὸς ἀναστολὴν τοῦ κακοῦ ὑπέδειξε καὶ ὡρισμένα μέτρα. (8) Ἐκ τοῦ μέτρου**

---

(16) Ἤδη ἀνώτερος ὑπάλληλος Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας.

(17) Βλέπε συζήτησιν ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ληστοπραξίας ταύτης κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 23 Μαΐου 1929.

(18) Περὶ ὧν διελάβομεν ἐν τοῖς πρόσθεν εἰς τὰς δηλώσεις τοῦ τότε Ἀρχηγοῦ Γκαντίνι.

δὲ τούτου τῆς ἀποστρατεύσεως, τὸ ἐξ 11.000 ἀνδρῶν ἀποτελούμενον Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς περιῆλθεν εἰς 4.000 μόνον....»

Ὁ Ὑπουργὸς ἐδήλου, προσέτι, ὅτι, παρὰ τὰς προσπαθείας, δὲν εἶχε καταστῆ δυνατὴ ἡ συμπλήρωσις τῆς δυνάμεως τοῦ Σώματος, ἐνῶ ἡ ληστεία ἐμαίνετο εἰς τὴν Ἤπειρον, Μακεδονίαν, Κεφαλληνίαν, Στερεᾶν, Θεσσαλίαν, Κρήτην κ.λ.π.

Κατωτέρω ὁ Ζαβιτσιάνος ὡμίλησε περὶ τῶν ληφθέντων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Βενιζέλου μέτρων. Κατέκρινε τὴν ὑπηρεσίαν τῶν μεταβατικῶν ἀποσπασμάτων ὡς ἄκαρπον καὶ προκαλοῦσαν δυσανασχετήσεις, ἐχαρακτήρισεν τοὺς ἄνευ θητείας χωροφύλακας ὡς ἀχρήστους — πολὺ δικαίως — ἀλλ' ἔπρεπε νὰ χαρακτηρίσῃ ὡς ἀχρήστους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐθέσπισαν τὸν θεσμὸν τοῦτον καὶ δὲν ἦσαν ἄλλοι παρὰ οἱ προκάτοχοί του εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν καὶ ἀνεκοίνωσεν τὰ ληφθέντα μέτρα διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς τακτικῆς δυνάμεως Χωροφυλακῆς, τῶν μέσων τηλεπικοινωνίας καὶ συγκοινωνίας καὶ τῆς ἀντικαστάσεως τοῦ ἀχρήστου ὁπλισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς. (19). Γενικῶς ὡμίλησεν περὶ ὅλων τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα εἶχεν λάβει ἡ Κυβέρνησις, πρὸς καταστολὴν τῆς ληστείας, βάσει τῶν ὁποίων ὡς ἀνήγγελεν, εἶχον ἤδη ἐπιτευχθῆ εὐχάριστα καὶ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. Εἶχον ἐξοντωθῆ οἱ λησταὶ ἐν Κεφαλληνίᾳ (20) καὶ εἶχε βελτιωθῆ ἡ κατάστασις εἰς τὴν Θεσσαλίαν καὶ Στερεὰν Ἑλλάδα. Ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1928 μέχρι τῆς ἡμερομηνίας, καθ' ἣν ἡ συζήτησις (22-10-1928), ἤτοι ἐντὸς τριμήνου, εἶχον ἐξοντωθῆ 11 ἐπικηρυγμένοι λησταί, ἐναπέμεινον δὲ ἀκόμη 24 δρῶντες καὶ 50 ἄλλοι τῶν ὁποίων τὰ ἴχνη εἶχον ἀπωλεσθῆ.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς 7-11-1928 ἐγένετο συζήτησις καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν κατὰ τῆς ληστείας μέτρων, κατόπιν διαμαρτυριῶν βουλευτῶν τινῶν περὶ καταπιεστικῶν μέτρων τῆς Χωροφυλακῆς. Ἀπαντῶν ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν παρεδέχθη μὲν ὅτι τὰ μέτρα ἦσαν σκληρά, ἀλλ' ἐπανέλαβε τὸ παρ' αὐτοῦ δηλωθέν, κατὰ τὴν 22 Ὀκτωβρίου, ὅτι ἡ σκληρότης ἦτο ἀναγκαία πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ τελικοῦ σκοποῦ, ἤτοι πρὸς ἐξάλειψιν τῆς ληστείας.

Ἀναφερόμενος δὲ εἰς τὰς κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς ἐπικρίσεις ἐδήλου:

«...Ἀλλ' ὁμολογῶ ὅτι ὀφείλω νὰ ἐκφράσω μίαν πικρίαν πρὸς ἀμφοτέρους τοὺς ἀγορεύσαντας (21). Ἡ πικρία αὕτη ὀφείλεται εἰς τὴν σκέψιν ὅτι ἔπρεπε ν' ἀναγνωρισθῆ τὸ ἔργον τῆς Χωροφυλακῆς, ἔπειτα ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα βροχηδὸν ἔρχονται καθημερινῶς καὶ δὲν παρέρχεται ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν νὰ μὴ μᾶς ἀναγγέλεται ἡ σύλληψις ἑνὸς ληστοῦ... τί θὰ εἴπῃ ἡ Βουλὴ ἂν πληροφορήσω αὐτὴν ὅτι ἐκ τῶν 11.000 Χωροφυλάκων, ἐκ τῶν ὁποίων ἔχομεν ἀπόλυτον ἀνάγκην, μᾶς λείπουν 2500 καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν 3.500εἶναι χωροφύλακες ἄνευ θητείας, δηλαδὴ ἄχρηστοι μηδὲν προσφέροντες...».

(19) Ἐπακριβῶς ὁ Ὑπουργὸς ἐδήλωσεν «ἐφροντίσαμεν ἐπίσης διὰ τὸν ὁπλισμὸν τῶν Χωροφυλάκων, διότι μέχρι τῶν ἡμερῶν μας εἶχον ὁπλισμὸν κατώτερον τοῦ ὁπλισμοῦ τῶν ληστῶν». Διευκρινίζεται ὅτι διὰ τῆς ἐπικαλουμένης προσπαθείας οὐδὲν τὸ σπουδαῖον εἶχε συντελεσθῆ εἰμὴ ὅτι ἐφωδιάσθησαν ἅπαντες οἱ ὁπλῖται ὁμοιομόρφως διὰ Βουλγαρικῆς προελεύσεως ὅπλων ἀποσυρθέντων πεπαλαιωμένων τινῶν τύπων Λεμπέλ, Μαρτίνι κλπ. Περὶ τοῦ θέματος τούτου γενήσεται λόγος καὶ κατωτέρω.

(20) Ὅρα καὶ Δ. Δροσοπούλου σελ. 90—97.

(21) Βουλευταὶ Ν. Κουπαροῦσος καὶ Ν. Γαρδικιώτης.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὰ φρούρια τῶν ληστῶν ἔπιπτον συνεχῶς τὸ ἓν κατόπιν τοῦ ἄλλου καὶ οἱ ἡμιάγριοι ἐκεῖνοι κακοῦργοι τῆς Ἑλληνικῆς ὑπαίθρου ἐφονεύοντο ἐν συμπλοκαῖς ἢ κατόπιν ζωγρήσεως διὰ καταδικαστικῶν ἀποφάσεων. Ἡ Κυβέρνησις ἐπεδείξατο ἀμετάκλητον ἀποφασιστικότητα καὶ ἐπέτυχεν νὰ μεταδώσῃ τὸν ἐνθουσιαστικὸν παλμὸν εἰς τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς, οἵτινες παρὰ τὴν ἀνωτέρω — ἐπισήμως διαβεβαιωμένην — μεγίστην ἔλλειψιν εἰς ἀριθμόν, διὰ τῶν ἐπιτευγμάτων των μετέδωκαν καὶ αὐτοὶ μὲ τὴν σειράν των τὴν πίστιν πρὸς τὸν λαὸν ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Καὶ αἱ πλέον εἰλικρινεῖς καὶ ἀθῶαι διαμαρτυρίαι τῶν βουλευτῶν, σχεδόν, δὲν ἐλαμβάνοντο ὑπ' ὄψιν πρὸ τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἔσπευδεν, εἰς ἑκάστην ἀναγγελίαν περὶ ἐξοντώσεως συμμορίας τινός, νὰ μεταδίδῃ τὸν παλμὸν τῆς Κυβερνήσεως (22). Ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις ταύτας τὸ τέλος τῆς ληστοκρατίας ἐπῆλθε τόσον συντόμως ὥστε ἠφνιδίασε καὶ αὐτὴν τὴν κυβέρνησιν εἰς τὰς προσδοκίας της.

Ὁ ἄλλοτε Ἀρχηγὸς τῆς Χωροφυλακῆς Ἀντιστράτηγος Δρόσος Δροσόπουλος, ἐν σελίδεσι 101—117, περιγράφει τὴν ἐκκαθάρισιν ἐκ τῶν ληστῶν τῆς Θεσσαλίας καὶ Μακεδονίας, ἐν δὲ ταῖς σελ. 117—118 ἀφηγεῖται τὴν ἐξόντωσιν τοῦ τελευταίου ληστοῦ. (23).

Ἐνῶ τοιαῦτα καὶ τοιαῦτα ἔλεγον καὶ ὑπεστήριζον Βουλευταὶ καὶ κυβερνῶντες, ἂς ἀναμνησθῶμεν καὶ τῶν προθέσεων, σκέψεων καὶ ἐπιδιώξεων τούτων ἔναντι τῶν βαθμοφόρων τῆς Χωροφυλακῆς, περὶ ὧν ἕκαστος ὡμίλει ἀναλόγως τῷ ἑκάστοτε πολιτικῶς συμφέροντι αὐτῷ καὶ οὐχὶ ἀναλόγως τῆς σκληρᾶς καὶ ὠμῆς πραγματικότητος.

Πέραν τῶν ἀναγκαίων πάντοτε, εἴτε ἐκ συνδρομῆς εἴτε κακῶν παρορμήσεων, ἀτυχῶν περιπτώσεων ἐφ' ὧν ἐστήριζον τοὺς Φιλιππικούς των ἑκάστοτε οἱ εὐθηνολογοῦντες καὶ δημαγωγοῦντες ὑπῆρχεν πάντοτε ἡ ἀπύθμενος ἠθικὴ κάμινος τῆς Χωροφυλακῆς, ἐξ ἧς προῆλθον αἱ κατὰ περιόδους φάλαγγες τῶν ἡρώων, τῶν μαρτύρων καὶ τῶν ἀξιοθαυμάστων δημοσίων ἀνδρῶν, διὰ τῶν ἀγώνων καὶ τοῦ αἵματος τῶν ὁποίων ἐξησφαλίσθη καὶ κατὰ τὰς πλέον χαλεπὰς ἡμέρας ἡ τιμή, ἡ περιουσία, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἐλευθερία τῶν Ἑλλήνων.

Δὲν ὑπῆρξε μικρόν τι γεγονὸς ὁ ἀντιληστρικὸς ἀγών, ὃν διεξήγαγον οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ὑπὸ πρωτογόνους συνθήκας, ἤτοι ἄνευ ὁδικοῦ δικτύου, ἄνευ συγκοινωνιακῶν μέσων, ἄνευ μέσων τηλεπικοινωνίας, ἄνευ ἐπαρκοῦς καὶ καταλλήλου ὁπλισμοῦ, χωρὶς στέγην καὶ ἐπαρκῆ ἱματισμὸν καὶ χωρὶς στοιχειώδη κλινοστρωμνήν. Μὲ ἓν ὅπλον χειρίστης ποιότητος, μὲ ἀποδοχὰς πείνης καὶ μὲ μίαν κάππαν περιεφέρετο ἐπὶ ἔτη ὁλόκληρα ἓν σοβαρὸν μέρος τῆς δυνάμεως ἀνὰ τὰ ὄρη, τὰς χαράδρας, τὰ δάση κ.λ.π. ὑφ' ὅλας τὰς καιρικὰς συνθήκας διὰ τὴν ἐξόντωσιν τῶν εἰδεχθεστέρων κακούργων. Ὅταν τελείωσε ὁ ἀντιληστρικὸς αὐτὸς ἀγών, ὅταν δηλαδὴ παρῆλθεν ἡ ἔντασις, αἱ κακουχίαι τῶν ἀποσπασμάτων ὡδήγησαν πάρα πολλοὺς ἐκ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων εἰς τὰ σανατόρια. Ἔναντι τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων τί ἐζήτει

---

(22) 2184)15 (Δ.Χ. Ἠπείρου ἐπὶ 50)16)15 τηλεγραφήματι παρακαλοῦμεν συγχαρεῖτε ἐξ ὀνόματος ἡμῶν Ἀνθυπασπιστὴν Τρίμπον καὶ ὑπ' αὐτὸν ἄνδρας ἀποσπάσματος ἐπιτυχόντος τοσοῦτον λαμπρῶς ἱκανοποιοῦν προσδοκίας Κυβερνήσεως ἐπὶ Χωροφυλακῆς ἔργον ἐπὶ ἐξοντώσει ληστοσυμμορίας Φορφόλια προσδοκῶμεν δὲ ταχεῖαν περαίωσιν ἀναγκαίας ἀνκρίσεως διὰ νόμιμον ἐπιβράβευσιν τούτου». Ὑπουργὸς Ζαβιτσιάνος.

(23) Βλέπε καὶ πρακτικὰ Βουλῆς κατὰ συνεδριάσεις 31-1-1929 καὶ 22-5-1929.

ὁ βαθμοφόρος τῆς Χωροφυλακῆς; Ποία ἦτο ἡ δίψα του; «Γαλόνια» ἔλεγεν ὁ Γιαγκούλας, ἀλλὰ τὸ ἴδιο ἐπίστευεν καὶ ἕνας ἄλλος κόσμος. Τὴν εἴσπραξιν τῆς χρηματικῆς ἐπικηρύξεως συνεπλήρωνον οἱ πλέον ὡς ρεαλισταὶ ἐμφανιζόμενοι ἢ ἐπί τινων περιπτώσεων στηριζόμενοι. Ὄχι, οὐδὲν ἐκ τούτων, ἀπήντων οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς. Ὄχι, οὐδὲν ἐκ τούτων ἐπιδιώκομεν, ἐπιδιώκομεν τὴν ἀποκατάστασιν τῆς τάξεως καὶ ἀσφαλείας καὶ τὴν προαγωγὴν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς Σῶμα Ἀστυνομίας καὶ Ἀσφαλείας ὑψηλῆς στάθμης.

Κατὰ τὸ 1928 εἰς τὴν περιοχὴν Θεσπρωτίας ἔδρα ἡ ἑξαμελὴς ληστοσυμμορία τῶν ἀδελφῶν Κατσέλη, ἥτις χάρις εἰς τὰς προσπαθείας καὶ τὴν συστηματικὴν καταδίωξιν τῶν καταδιωκτικῶν δυνάμεων τῆς ὑπὸ τὸν τότε ὑπομοίραρχον Ἰάκωβον Χανιώτην ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Μαργαριτίου ἐξοντώθη εἰς τὸ σύνολόν της ἔπειτα ἀπὸ ἐξάωρον συμπλοκήν. Κατὰ τὰ εἰωθότα μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔφθασεν εἰς Μαργαρίτιον ἀνώτερος ἀξιωματικὸς πρὸς διενέργειαν ἀνακρίσεων διὰ τὴν ἀπονομὴν ἠθικῶν ἀμοιβῶν, ὅστις βεβαιωθεὶς διὰ τὴν αὐτοπρόσωπον συμμετοχὴν καὶ συμβολὴν τοῦ Χανιώτου δὲν ἐδίστασε νὰ τοῦ ἀνακοινώσῃ ὅτι ἐπρόκειτο νὰ προτείνῃ τὴν ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ προαγωγήν του.

1928 Ἡ κάππα καὶ τὸ ντουφέκι ἀποτελοῦν τὸν ἐξοπλισμὸν τῶν μεταβατικῶν ἀποσπασμάτων Χωροφυλακῆς. Ὁ τότε Ὑπομοίραρχος Ἰάκωβος Χανιώτης, ἐξαιρετικῆς μορφώσεως καὶ δύο γλώσσας γνωρίζων ἀξ)κὸς εὑρίσκεται ἐπικεφαλῆς μεταβατικοῦ ἀποσπάσματος, ἵνα μετ' ὀλίγον ἐξοντώσῃ τὴν ληστοσυμμορίαν Κατσέλη.

Ὁ Χανιώτης ὅμως ὑπέβαλε τὴν παράκλησιν ὅπως ἀντὶ οἱασδήποτε ἄλλης ἠθικῆς ἀμοιβῆς, ἀποσταλῇ εἰς ἀλλοδαπήν, ἔστω καὶ ἰδίαις του δαπάναις, διὰ σπουδὰς ἐπὶ τῆς ἐγκληματολογίας καὶ τῶν μεθόδων ἐπιστημονικῆς ἀνιχνεύσεως τοῦ ἐγκλήματος. Ὁ ἐνεργήσας τὴν ἀνάκρισιν δὲν ἐδίστασε νὰ περιλάβῃ ἐν τῷ πορίσματί του

τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην τοῦ Χανιώτη καὶ νὰ συνηγορήσῃ πρὸς πραγματοποίησιν ταύτης. Ὁ Ζαβιτσιάνος, ὑπουργὸς τῶν Ἐσωερικῶν, ἀπεδέχθη πλήρως τὸ αἴτημα καὶ ἀπεστάλη ἐπὶ ἓν ἔτος ὁ Χανιώτης εἰς τὴν ἀκμάζουσαν τότε ἀστυνομικὴν Ἀκαδημίαν Βιέννης.

Τὸ δεῖγμα τοῦτο τῆς ὑπερόχου νοοτροπίας δὲν ἀπετέλει μεμονωμένον τι γεγονὸς ἀλλὰ ἐκδήλωσιν μιᾶς γενικωτέρας ἐφέσεως πρὸς μάθησιν, ἥτις εἶχε δημιουργήσει καὶ μίαν ἀξιοζήλευτον ἅμιλλαν. Κατωτέρω θ' ἀναφερθῶμεν καὶ εἰς ἐκδηλώσεις γενικῆς χαρᾶς καὶ ἀνακουφίσεως τοῦ Σώματος διὰ τὰ κατὰ τῶν ληστῶν ἐπιτεύγματα. Τὸ Σῶμα ἠθέλησεν, ἀπεφάσισεν καὶ ἐπέτυχε.

Οὕτω ἡ Χωροφυλακὴ ἐνέγραψε τὰς μεγαλυτέρας ὑποθήκας ἐπὶ τῆς περαιτέρω εὐημερίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, καίτοι ἐν τῷ ἀγῶνι της τοῦτο οἱ Ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται της ὑπέστησαν τὰς σκληροτέρας δοκιμασίας ἐκ μέρους τῆς πολιτικῆς, τὸ δὲ Σῶμα — ἐν τῷ συνόλῳ του — κατ' ἐπανάληψιν παρηγκωνίσθη ὑπὸ τῆς Πολιτείας.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς τῆς 9-11-1928, ἐξ ἀφορμῆς ἐπερωτήσεως τοῦ βουλευτοῦ Κρήτης Ν. Ἀσκούτση, περὶ τῆς μαστιζούσης τὴν Κρήτην ζωοκλοπῆς, ἡ συζήτησις ἐγενικεύθη καὶ σχεδὸν μετετοπίσθη ἐπὶ τῆς Χωροφυλακῆς, διότι αὕτη ἐθεωρήθη ὡς ἡ πλέον ἁρμοδία καὶ ὑπεύθυνος διὰ τὴν καταδίωξιν τῆς ζωοκλοπῆς ὑπηρεσία.

Πολλοὶ βουλευταὶ διεμαρτυρήθησαν διὰ τὴν ποιοτικὴν καὶ ποσοτικὴν ἀνεπάρκειαν τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν Ζαβιτσιάνος ἐπανέλαβε τὰς περὶ ἐλλείμματος τῆς ὁπλιτικῆς δυνάμεως Χωροφυλακῆς πληροφορίας καὶ κατελόγισεν εὐθύνας διὰ τὴν ὑπὸ τῆς Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως ἐπαναφορὰν ἀκαταλλήλων ἀποτάκτων ἀξιωματικῶν. Βουλευταὶ τινὲς ἐζήτησαν τὴν ἐξίσωσιν τῶν ἀποδοχῶν ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς πρὸς ἐκείνας τῶν ἀστυφυλάκων, ὥστε νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ συμπλήρωσις τῆς δυνάμεως τοῦ Σώματος, καὶ ἀπεκάλεσαν λιποψυχίαν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν τὴν προβληθεῖσαν δικαιολογίαν ὅτι διὰ τὴν ἐξίσωσιν ταύτην ἀπῃτοῦντο 77 ἑκατομ. δραχμαὶ ἐτησίως. Ἠκούσθησαν ἐν τῇ αἰθούσει τῆς Βουλῆς, κατὰ τὴν ἑσπέραν ἐκείνην, καὶ ἀπόψεις τινὲς ἀπαραλλάκτως ὅμοιαι μὲ ἐκείνας αἵτινες διετυποῦντο κατὰ τὴν ρωμαντικὴν ἐποχὴν τοῦ 1907, ἀπόψεις κατὰ τὰς ὁποίας οἱ Ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς ἔδει νὰ προέρχωνται κατὰ τὰ δύο τρίτα· ἐκ τοῦ Πεζικοῦ καὶ οὐχὶ ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῶν Σχολῶν Χωροφυλακῆς. Ὁ διατυπώσας τὰς ἀπόψεις ταύτας βουλευτὴς Πρεβέζης Θ. Χαβίνης ἐδικαιολόγησε ταύτας ὅτι, οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς ἀσφαλείας, ἐν τῇ ὑπαίθρῳ χώρᾳ πρέπει νὰ ἐπιδεικνύουν δραστηριότητα ἀλλὰ καὶ σκληρότητα καὶ ταῦτα καθ' ἣν στιγμὴν ἄλλοι βουλευταὶ διεμαρτύροντο διὰ σκληρὰν καὶ βάναυσον συμπεριφορὰν τῶν βαθμοφόρων τῆς Χωροφυλακῆς. Ἐκ τοῦ στρατοῦ προήρχετο ὁ βουλευτὴς οὗτος καὶ δικαίως εὕρισκε τὸν στρατὸν ὡς τὸ καλύτερον φυτώριον, ἐφ' ὅσον ὅμως εἶχε μεταπηδήσει εἰς τὴν πολιτικὴν κἄποιαν ἀλλαγὴν ἔπρεπε νὰ εἶχεν ὑποστῇ εἰς τὴν μονολιθικότητα τῶν ἀπόψεών του. Ἐκτὸς ὅμως τοῦ Χαβίνη ἐνεφανίσθη καὶ ἕτερος ρωμαντικὸς ρήτωρ ἐν τῇ βουλῇ, κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 24-5-1929, ὁ Γ. Ροδόπουλος ὅστις ἐχαρακτήρισεν τὴν Χωροφυλακὴν Σῶμα ἀπολύτως ἀκατάλληλον καὶ ἀνεπαρκὲς διὰ τὸ ἔργον τῆς καταδιώξεως τῆς ληστείας. Οὗτος ἀνεμνήσθη εὐφήμως καὶ ὑπεστήριξεν ὅτι ἡ ληστεία ἐν

Ἑλλάδι κατεδιώχθη ἀποτελεσματικῶς μόνον ὑπὸ τῶν εὐζωνικῶν τμημάτων διοικουμένων παρ᾽ ἀξιωματικῶν εἰδικῆς προελεύσεως, οἷον Σαρακατσαναίων κ.λ.π. καὶ τὸ ἄσχημο δὲν ὑπῆρξαν αἱ τοιαῦται ἀπόψεις τοῦ ἐν λόγῳ βουλευτοῦ, ἀλλὰ τὸ ὅτι δὲν διεμαρτυρήθη σύσσωμος ἡ Βουλὴ καὶ διὰ τὰ συμβαίνοντα καθ᾽ ἑκάστην τότε ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἱστορικὴν ἀνακρίβειαν τῶν ὑποστηριχθέντων.

Τὴν ἀληθῆ ἑρμηνείαν τοῦ πράγματος ἔδωσεν ὁ βουλευτὴς Μαντᾶς, ὅστις ὑπεστήριξεν ὅτι οἱ πολιτικοί, διὰ τῶν συνεχῶν παρεμβατισμῶν καὶ διὰ τῆς προστασίας, ἣν παρεῖχον πρὸς διαφόρους κατηγορίας ἀνθρώπων, παρέλυον τὸν ζῆλον τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ κατέστρεφον τὸ ἔργον των, ἐπιλέγων δὲ ἐτόνιζεν «ἐφ᾽ ὅσον, λοιπόν, ἐπεμβαίνομεν εἰς τὰ καθήκοντα τῆς Χωροφυλακῆς, διατὶ ἐρχόμεθα ἐπιτιμηταὶ τῆς Χωροφυλακῆς, ἐνῷ αἴτιοι τῆς καταστάσεως εἴμεθα ἡμεῖς ;»

Ἀνεπτύχθησαν διάφοροι ἀπόψεις, ὅσον ἀφορᾶ τὰ αἴτια τῆς ζωοκλοπῆς καὶ τῆς ἐγκληματικότητος, καθ᾽ ἅ, κατὰ μὲν τοὺς ἐπικριτάς, ἔπταιεν ἡ Κυβέρνησις, ἥτις δὲν εἶχεν ἀνασυστήσει τὸν θεσμὸν τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας καὶ δὲν εἶχεν ἐμπνεύσει εἰς τὸν λαὸν τὴν ἐμπιστοσύνην ἐπὶ τῆς χρηστῆς Διοικήσεως, ἔτι δὲ καὶ εἰς τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς, ὅπερ ἔπασχε ποσοτικῶς καὶ ποιοτικῶς, κατὰ δὲ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν τὸ μὲν Σῶμα Χωροφυλακῆς — ἐκτὸς τῶν ἐπαναφερθέντων ἀποτάκτων καὶ τῶν ἄνευ θητείας ὁπλιτῶν — περιελάμβανε ἀδάμαντας δικαιουμένους θαυμασμοῦ διότι καὶ ἐν μέσῳ τῆς παρατηρουμένης γενικῆς παραλυσίας παρέμεινον ἀδάμαντες, ἡ δὲ ἐγκληματικότης ὠφείλετο εἰς τὴν ἐσωτερικὴν διαμάχην, εἰς τὰ ἀλληλοδιαδεχόμενα καθεστῶτα, εἰς τὰ πρόχειρα μέτρα διαφόρων δικτατοριῶν, εἰς ὁλοκληρωτικὸν κατ᾽ ἐπανάληψιν ἄνοιγμα τῶν φυλακῶν εἰς τὰς διαρκεῖς ἀμνηστείας καὶ εἰς τὰς συνεχεῖς χάριτας. (24).

Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ Χωροφυλακή, εἰς τὸν σκληρὸν καὶ μακρὸν κατὰ τῆς ληστείας καὶ ζωοκλοπῆς ἀγῶνα της, ἤκουσε διθυράμβους καὶ συνεκέντρωσε πυρὰ τοῦ πλέον ἀδιστάκτου κομματαρχισμοῦ, ὅπως ἐπίσης, εἶναι γεγονὸς ὅτι, ὡρισμένα ὄργανά της περιέπεσαν εἰς ἀσυγχώρητα ἁμαρτήματα. Λέγομεν ἀσυγχώρητα διότι κατὰ τὴν διάρκειαν ἑνὸς πολέμου θὰ γίνουν καὶ λάθη καὶ ὑπερβολαί. Ἐὰν κανεὶς ἀναγνώσῃ τά, ὑπὸ τύπον απομνημονευμάτων, βιογραφικὰ ὑπομνήματα ἀξιωματικῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης (25), θὰ διερωτηθῇ πῶς κατώρθωσαν οἱ ἀξιωματικοὶ ἐκεῖνοι, ἔπειτα ἀπὸ τόσας ἀντιξοότητας, νὰ νικήσουν τόσον περιφανῶς, ὅπως ἐπίσης, ἐάν τις ἀναγνώσῃ τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς, συνεδριάσεων 22 καὶ 24 Μαΐου 1929, θὰ ἀντιληφθῇ τὴν ἀξίωσιν τῶν βουλευτῶν, ἀφ᾽ ἑνὸς μὲν νὰ ἐξοντωθῇ ἡ ληστεία καὶ ἡ ζωοκλοπή, ἀφ᾽ ἑτέρου δὲ νὰ μὴ θίγωνται οἱ κομματικοί των φίλοι καὶ ψηφοφόροι. Αἱ χρονολογίαι ἀλλάσσουν, τὰ περιστατικά, δυστυχῶς, ἐπαναλαμβάνονται ἐφ᾽ ὅσον ἀπουσιάζει ἡ τόσον βασικῶς σπουδαία καὶ ἀναντικατάστατος πολιτικὴ ὡριμότης ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων.

Ἡ τόσον πανηγυρικὴ ἀναγνώρισις καὶ διατύπωσις — παρὰ τοῦ ὑπευθύνου Ὑπουργοῦ — τῆς Κυβερνητικῆς ἀδιαφορίας ἔναντι τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῆς ἐντεῦθεν ἀκμῆς τῆς στυγερᾶς ληστείας καὶ τῆς καταστροφικῆς ζωοκλοπῆς, δύναται ν᾽ ἀποκληθῇ ὡς ὁ θεμέλιος λίθος μιᾶς

ἀνοδικῆς προσπαθείας τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, διότι ἀπέδειξεν ὅτι ἤρξατο ἐπὶ τέλους είς αὐτοέλεγχος.

Δεῖγμα ἀνωρίμου πολιτικῆς σκέψεως ὑπῆρξεν ἡ εἰς ἀργύρια τινὰ ἀποτίμησις, τῆς ἀδιατιμήτου διὰ τὸν πολιτισμὸν ἐπαγρυπνήσεως, διότι, ἀντιθέτως, ἡ αἰωνία ἐπαγρύπνησις αὐτὴ ἀποτελεῖ τὸ τίμημα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἐντεῦθεν δημιουργοῦνται καὶ ἐξοικονομοῦνται τὰ ἀργύρια. Εἷς βουλευτὴς τὴν σκέψιν ταύτην ἀπεκάλεσε λιποψυχίαν καὶ ὑπῆρξεν καὶ τοῦτο ἐπίτευγμα ὅτι ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ ἐκαλλιεργεῖτο τὸ θάρρος πρὸς γενναιοτέρας λύσεις.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἡ ἐξόντωσις τῆς ληστείας ἀπετέλει μεσοῦντος ἤδη τοῦ 1929 γεγονός, ἡ δὲ ὁριστικὴ ἐξάλειψις τῆς ζωοκλοπῆς, λόγῳ τῆς ὑπουλότητος τῶν δραστῶν καὶ τῆς ἀκολουθουμένης τακτικῆς ὑπὸ τῶν πολιτευομένων καὶ κυρίως λόγῳ τῆς ἐκσπασάσης κατὰ τὴν περίοδον 1930—1931 οἰκονομικῆς κρίσεως, θὰ βραδύνῃ εἰσέτι. Ὁ καθηγητὴς Κ. Γαρδίκας δὲν δέχεται σοβαρὰν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν ζωοκλοπῶν τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως καὶ ἀσφαλῶς ἡ ἄποψίς του εἶναι ὀρθὴ ἐντὸς τῶν υἱοθετημένων ποσοστῶν. Ὁ σοβαρώτερος παράγων συντηρήσεως τῆς ζωοκλοπῆς ὑπῆρξεν ἡ ἀσύνετος καὶ ἀδίστακτος συμπεριφορὰ τῶν πολιτευομένων, περὶ ἧς, ἀναφερόμενος μόνον εἰς τὸ παρελθὸν τόσα γράφει ὁ αὐτὸς καθηγητὴς (27). Ἐπεμβαίνοντες πολιτικοὶ ἐπετύγχανον ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν μὴ προφυλάκισιν τῶν συλλαμβανομένων ζωοκλεπτῶν καὶ τὴν διαιώνισιν τῆς κατ' αὐτῶν δίκης, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἤσκουν τεραστίαν πίεσιν ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν τῆς χωροφυλακῆς ἵνα ἐξασφαλίζωσι τὸ ἀκαταδίωκτον τῶν φίλων των ἢ τῶν διὰ τῶν φίλων ἐκζητούντων τὴν προστασίαν των καὶ ὑποψηφίων φίλων. Πρέπει νὰ σπανίζῃ ἡ περίπτωσις ἐὰν θὰ εὑρεθῇ Ἕλλην ὑπηρετήσας εἰς τὴν Χωροφυλακὴν κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην ὅστις νὰ μὴ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του μίαν, δύο ἢ καὶ περισσοτέρας περιπτώσεις, καθ' ἃς συνοδευθέντες ζωοκλέπται ἐπανῆλθον εἰς τὴν βάσιν των ἐνωρίτερον τῶν συνοδῶν, ἰδία ἐν Πελοποννήσῳ ἔνθα καὶ ὁ κομματαρχισμὸς πάντοτε ἤνθει καὶ ἡ ζωοκλοπὴ ἐπλεόναζεν τῆς ὑπολοίπου Ἑλλάδος (28).

Οὔτε ἐξ ὅλης τῆς Ἑλλάδος ἠδυνάμεθα νὰ συλλέξωμεν τὰς ἐπὶ τούτου περιπτώσεις οὔτε τοιοῦτος ὑπῆρξεν ποτὲ ὁ σκοπὸς ἡμῶν, ἀναφερόμεθα ὅμως εἰς τὰ στοιχεῖα ταῦτα διότι ὡς προαναφέρομεν εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἐπιρρίπτοντο πάντοτε, ἀπὸ θέσεως ἰσχύος, αἱ εὐθῦναι δι' ὅλα τὰ δεινὰ τοῦ τόπου, παρ' ὅλων, ἀλλὰ καὶ παρ' ἐκείνων οἵτινες ἦσαν οἱ κυρίως ὑπεύθυνοι. Παρ' ὅλα ταῦτα δὲν θ' ἀποφύγωμεν τὸν πειρασμὸν ν' ἀναφέρωμεν μίαν κλασικὴν περίπτωσιν τῶν ἀνωτέρω ἀπόψεων.

«Ὑπηρέτουν εἰς Σ.Χ. Βάρδας καὶ μίαν νύκταν εἰς ἐνέδραν μετὰ τοῦ τότε συναδέλφου μου Ν.Π. ἐπετύχομεν τὴν σύλληψιν τῶν Δ.Ψ. καὶ Κ.Σ. μεταφερόντων εἰς τοὺς ὤμους των κλαπέντας ἀμνούς. Τούτους μετὰ τῆς σχετικῆς δικογραφίας τὴν ἑπομένην συνωδεύσαμεν καὶ παρεδώσαμεν εἰς Εἰσαγγελέα Πύργου, ἐπανελθόντες δὲ τὴν ἐπαύριον εἰς τὸν Σταθμὸν μας εὑρέθημεν πρὸ δύο ἐκπλήξεων: μιᾶς τηλεγραφι-

(24) Βλέπε καὶ πρακτικὰ Βουλῆς συνεδριάσεως 24-1-1929 ὅτε διετυπώθησαν καὶ αἱ πλέον παράδοξοι περὶ ζωοκλοπῆς ἀντιλήψεις.

(25) Δ. Δροσόπουλος, Α. Παπαργύρης κ.λ.π.

(26) Κ. Γαρδίκα. Ἐγκληματολογία τομ. Α' (ἔκδ. Δ.) σελ. 818.

(27) Κ. Γαρδίκα. Ἐγκληματολογία τόμ. Α' (ἔκδ. Δ.) σελ. 808—828.

(28) Κ. Γαρδίκα Ἐγκληματολογία τόμ. Α' (ἔκδ. Δ.) σελ. 137.

ΔΡΟΣΟΣ ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ πρῶτος ἐν ἐνεργείᾳ Ἀντιστράτηγος Χωρ/κῆς καὶ Ἀρχηγὸς κατὰ τὴν περίοδον 1935—1941

κῆς διαταγῆς περὶ μεταθέσεώς μου εἰς Λακωνίαν καὶ ἑτέρας καθ' ἣν οἱ μεταχθέντες ζωοκλέπται ἐκυκλοφόρουν ἤδη ἐλευθέρως».

Δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους ἡ καταστολὴ τῆς ζωοκλοπῆς θὰ βραδύνῃ ἐπί τινα ἔτη ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν ἑξαετίαν 1931—1936 θὰ καταδικάζωνται ἐτησίως κατὰ μέσον ὅρον 1262 περίπου ἄτομα ἐπὶ ζωοκλοπῇ. (29) Πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὑπῆρχον περιοχαί, ἰδία ἐν Ἠπείρῳ, εἰς ἃς δὲν κατηγγέλλοντο αἱ ζωοκλοπαί, ἀλλ' οἱ παθόντες ἀνακαλύπτοντες δι' ἰδίων μέσων καὶ μεθόδων τοὺς δράστας τοῖς ἀνταπέδιδον τὰ ἴδια.

Ἡ ζωοκλοπὴ ἐπλήγη ὁριστικῶς διὰ τῆς δικτατορίας Ἰωάννου Μεταξᾶ.

Ὡμιλήσαμεν ἤδη περὶ τῆς ἐκ τοῦ κομμουνισμοῦ ἀπειλῆς, ἔναντι τῆς ὁποίας τὰ ἐκ τῆς ζωοκλοπῆς καὶ τῆς ἄλλης ἐγκληματικότητος δεινά, ἀπετέλεσαν ἁπλὰς ρωμαντικὰς ἀνωμαλίας ἀπὸ πάσης πλευρᾶς καὶ εἴδομεν ὅτι ὁσημέραι ἡ κομμουνιστικὴ ἐκείνη ἀπειλὴ καθίστατο ἔτι μᾶλλον αἰσθητὴ καὶ ἐπώδυνος, δι' ὃ καὶ ἡ πολιτεία ἐν τῇ προσπαθείᾳ τῆς ἀμύνης καὶ ἀντιδράσεως κατέφυγεν εἰς τὸν ἰδιώνυμον χαρακτηρισμὸν τοῦ ἀδικήματος τῆς κομμουνιστικῆς προπαγάνδας, περὶ οὗ λεκτέον τὰ ἀκόλουθα:

Γ' ΙΔΙΩΝΥΜΟΝ

(Νόμος 4229) 24) 25 Ἰουλίου 1929)

Ὅταν ἤρξατο εἰς τὴν Βουλὴν ἡ ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ μέτρων ἀσφαλείας τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος καὶ προστασίας τῶν ἐλευθεριῶν τῶν πολιτῶν» συζήτησις, τὴν 29-3-1929, ἐδημιουργήθη θέμα διὰ τίνα λόγον τὸ νομοσχέδιον ἐκεῖνο δὲν εἶχε προσυπογραφῇ καὶ παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης. Εἰς τοὺς διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην, θορυβοῦντας βουλευτάς, ἀπαντῶν ὁ ἴδιος ὁ Πρωθυπουργὸς ἔλεγεν: «Κατ' ἐξοχὴν ὁ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν εἶναι ἁρμόδιος διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς δημοσίας τάξεως τοῦ κράτους. Δὲν δύνασθε νὰ μᾶς λέγητε, ὅτι δὲν εἶναι ἁρμοδία ἡ ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν... ἀλλὰ διατὶ θέλητε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν δικαστικὴν ἐπιτροπὴν κατ' ἐξοχὴν νομοσχέδιον δημοσίας τάξεως...».

Μὲ τὴν γνώμην ταύτην τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου συνεφώνει καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος.

Κατὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς συζητήσεως, τὴν 3ην Ἀπριλίου, ὁ χρόνος ἠναλώθη εἰς βυζαντινὰς ἀπεραντολογίας, ἔνιοι δὲ τῶν βουλευτῶν, ἐν τῇ προθέσει των νὰ ἐπιτεθῶσι κατὰ τοῦ νομοσχεδίου, ἐπεχείρησαν νὰ δημιουργήσουν ἐντυπώσεις, ἀναφερθέντες εἰς διαφόρους μεμονωμένας αὐθαιρεσίας μικρῶν τινων βαθμοφόρων τῆς Χωροφυλακῆς, ἐξ ὧν —κατ' αὐτούς— ἠπειλεῖτο τὸ πολίτευμα καὶ ἐκινδύνευον αἱ ἐλευθερίαι τοῦ λαοῦ. Ταῦτα, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐπικρατοῦν κλῖμα, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καθ' ἥν, δὲν διέφυγεν τῆς διορατικότητος τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου ὁ διὰ τοῦ κομμουνισμοῦ ἐπερχόμενος ἐνθικοκοινωνικὸς κίνδυνος.

Ἀναφερόμενοι εἰς τὸν ἐπιψηφισθέντα νόμον 4229 δὲν ἐννοοῦμεν τὴν ταύτισιν τούτου μὲ μίαν ἐπιτυχῆ ἀντιμετώπισιν τοῦ κομμουνιστικοῦ κινδύνου ἢ τὴν συνταύτισιν τοῦ κατὰ τοῦ κινδύνου τούτου ἀγῶνος μετὰ τοῦ τῆς Χωροφυλακῆς, ἀλλὰ θεωροῦντες ὅτι, διὰ τοῦ νόμου τούτου, καλῶς ἢ κακῶς, ἡ πολιτεία ἐπεσήμανε τὸν κίνδυνον καὶ ὕψωσε τὴν σημαίαν τῆς πρὸς τοῦτο διαφωτίσεως, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπροστά-

(29) Κ. Γαρδίκα Ἐγκληματολογία τόμ. Α' (ἔκδ. Δ.) σελ. 178—179.

τευσεν —ὡς ἔλεγεν ὁ ἴδιος ὁ Βενιζέλος— τὰ ἄτομα ἐκ τῶν κομμουνιστικῶν ἰδεῶν καὶ τῶν ἐντεῦθεν κινδύνων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἤγειρε φραγμὸν καὶ ὅρια, πέραν τῶν ὁποίων, ἐκινδύνευεν τὸ ἀστικὸν καθεστώς.

Ἐν πρώτοις διεκόπησαν αἱ κατὰ κορυφὴν συνεννοήσεις μετὰ τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐπ' ἀρκετὸν χρόνον καὶ οἱ ἀστοὶ πολιτικοὶ ἡγέται διέκοψαν τὰς μετὰ τῆς κομμουνιστικῆς ἡγεσίας ἐπαφάς των. Οἱ ὑπάλληλοι τοῦ κράτους καὶ οἱ στρατιωτικοὶ διὰ τοῦ νόμου, καὶ τοῦ ἐντεῦθεν θορύβου, κατέστησαν προσεκτικοὶ καὶ ἀπέκτησαν τὸ ἔρεισμα τῆς ἀμύνης.

Ὁ νόμος οὗτος, καὶ ἐκ τούτου καὶ αὐτὸς ὁ Βενιζέλος, ἐπεκρίθη ὅτι δὲν ὑπῆρξεν ἐπαρκὴς καὶ τελεσφόρος, ἀλλ' οὐδὲ καὶ ὁ ἐνδεδειγμένος διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ἐπερχομένης θυέλλης, ἢ ὅτι ὑπῆρξεν ἀντιδημοκρατικός.

Διὰ τὸ ἡμέτερον θέμα οὗτος ἀποτελεῖ σοβαρὸν ἱστορικὸν σταθμόν, διότι ὡς νόμος δημοσίας τάξεως ἀπετέλεσε τὴν βάσιν προσδιορισμοῦ ἑνὸς μεγάλου κύκλου ἐθνικοκοινωνικῶν καθηκόντων διὰ τὴν Χωροφυλακήν, ἀλλὰ καὶ τὰ θεμέλια μετέπειτα σκληροτάτων ἀγώνων, κατὰ τοὺς ὁποίους ἡ Χωροφυλακὴ ἔδωσε τὸν μεγαλύτερον ἀριθμὸν θυμάτων καὶ ἀπέσπασε τοὺς μεγαλυτέρους ἐθνικοὺς τίτλους.

Ἐὰν τοιοῦτος νόμος εἰσηγεῖτο καὶ ἐψηφίζετο παρ' ἄλλου κόμματος, εἶναι ἀμφίβολον ἐὰν θὰ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ τοιοῦτον ἠθικὸν ἔρεισμα, καίτοι αἱ κατὰ τῶν κομμουνιστῶν ἐνέργειαι τῆς Ἀστυνομίας πάντοτε ἐπεκρίνοντο ὑπὸ τῆς ἀδαοῦς κοινῆς γνώμης μέχρι τοῦ 1940.

Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης ἐθεωρήσαμεν ἐπιβεβλημένον νὰ τοποθετήσωμεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τὴν θέσπισιν τοῦ ἰδίου τούτου νόμου, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ Πολιτεία ἐξώπλισε κάπως τὰς δικαστικὰς καὶ ἀστυνομικὰς τοῦ κράτους ἀρχὰς εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς κοινωνικῆς ἀμύνης.

ΛΟΙΠΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΟΣ

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω θεμάτων κοινοβουλευτικῶν συζητήσεων, προκύπτει καὶ μία ἄλλη ἀκόμη διαπίστωσις, ὅτι οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἔθνους, οὐδέποτε εἶχον προσεγγίσει ἢ εἶχον σπουδάσει, ἐκ τοῦ σύνεγγυς, τὴν Χωροφυλακὴν ἤ, ἂν τοῦτο εἶχον πράξει, δὲν ὑπῆρξαν εἰλικρινεῖς πρὸς ἑαυτοὺς καὶ πρὸς τὸν λαόν, ὅταν ἐνεθυμοῦντο τὰς σποραδικὰς —ἀναποφεύκτους ἐκ τῆς φύσεως— βιαίας ἢ καὶ βαναύσους ἐκτροπὰς κατωτέρων βαθμοφόρων καὶ ὀργάνων, ἔτι δὲ ἠθελημένως ἢ ἐκ βαρείας ἀμελείας τὰς ἐν μέσῳ τῆς πολιτικοκοινωνικῆς θυέλλης ἐξόχους ἐκείνας προσπαθείας ἐξαιρέτων ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν, τοῦ Ἀνθούλη εἰς τὴν Διεύθυνσιν Δημοσίας Ἀσφαλείας Ἀθηνῶν, τοῦ Νάσκου εἰς τὴν Διεύθυνσιν Δημοσίας Ἀσφαλείας Πειραιῶς, τοῦ Ζήρου, καὶ ὅλων ἐκείνων τῶν νέων ἀξιωματικῶν τοῦ Σώματος, οἵτινες ἐπάλαιον τὸν πλέον σκληρὸν ἀγῶνα, ἀπευθυνόμενοι ἐπὶ μιᾶς ὁπλιτικῆς δυνάμεως, ὡς κατ' ἐπανάληψιν τὴν περιέγραφεν ἐνώπιον τοῦ Κοινοβουλίου ὁ Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν Ζαβιτσιᾶνος. Ἔχομεν πρὸ ἡμῶν ἓν βιβλιάριον 16 σελίδων ἀπευθυνόμενον παρὰ τοῦ Διευθυντοῦ Δημοσίας Ἀσφαλείας Ἀθηνῶν ἀντισυνταγματάρχου Χωροφυλακῆς Ι. Ἀνθούλη πρὸς τοὺς ὁπλίτας τῆς Διευθύνσεως, καὶ ὁμολογοῦμεν ὅτι πολλαὶ σύγχρονοι ἀστυνομίαι θὰ ἐζήλευον τὰς καθοριζομένας ἐν αὐτῷ ἀρχὰς καὶ ὑποθήκας.

Ἐνῷ αἱ δικτατορίαι διεδέχοντο ἀλλήλας, εἰς τὴν Η. Δ. Διοικήσεως Δημοσίας Ἀσφαλείας Πειραιῶς ἀναγιγνώσκει τις: «τοὺς προσερχομένους εἰς τὰ Τμήματα πολίτας δέον νὰ ὑποδέχεσθε ἐγειρόμενοι τῶν καθισμάτων σας, οἱασδήποτε κοινωνικῆς τάξεως καὶ ἂν εἶναι οἱ προσερχόμενοι. Ἀκροᾶσθε τοὺς πολίτας εὐγενῶς, καθοδηγῆτε αὐτούς, ἔστω καὶ ἂν ἡ αἴτησίς των εἶναι ὑπερβολικὴ ἢ ξένης ἁρμοδιότητος. Οὕτω δείκνυσθε ἀξιωματικοὶ ἔχοντες πλήρη συναίσθησιν τῶν ὑποχρεώσεών σας πρὸς τὸν λαόν...» (30).

Ὁ Πειραιεὺς κατεκλύζετο, ὡς διεθνὴς λιμὴν καὶ ἐργατούπολις, ὑπὸ στρατιῶν κακοποιῶν ἐξ ὅλων τῶν σημείων τῆς χώρας, ἀλλὰ καὶ ἐκ πολλῶν κέντρων τῆς ἀλλοδαπῆς. Φόνοι, τραυματισμοί, διαρρήξεις, κλοπαὶ καὶ ἐμπρησμοί, ἀπετέλουν μίαν ἱστορικὴν συνέχειαν, δύναταί τις εἰπεῖν.

Ἡ συνεργασία τῶν δύο Διευθύνσεων Ἀσφαλείας, Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, καὶ ἡ ἀποφασιστικότης τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν, δὲν ἐβράδυνεν νὰ ἐπιφέρῃ τὰ ἀγαθότερα τῶν ἀποτελεσμάτων καὶ ἡ ἐγκληματικότης νὰ ὑποχωρήσῃ μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε ἐπὶ μῆνας νὰ ὑποβάλωνται λευκὰ ἀστυνομικὰ δελτία (31).

Ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1926 μέχρι τῶν μέσων 1928, ἡ Διεύθυνσις Δημοσίας Ἀσφαλείας Πειραιῶς, ἐν τῷ ἀγῶνι πρὸς ἐπιβολὴν τῆς τάξεως καὶ ἀσφαλείας, ἔσχε δύο νεκροὺς καὶ 12 τραυματίας (32).

Ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ἔχῃ τὸ θέμα, τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς μὲ ἰδιαιτέραν πικρίαν ἐδέχθη τὰς ἀποφάσεις Κυβερνήσεως καὶ Βουλῆς διὰ τοῦ νόμου 3754, ἀγογγύστως ὅμως προσέφερεν ὅλας τὰς ζητηθείσας παρ' αὐτῆς ὑπηρεσίας, καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν νέαν, διὰ τοῦ νόμου τούτου ἐπιβληθεῖσαν αἱμορραγίαν στελεχῶν, καθ' ἥν, ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἀντιμετωπίσεως πλεοναζόντων στελεχῶν, ἐδόθη ὡς διέξοδος ἡ μετάταξις ἀξιωματικῶν ἐκ τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὴν Ἀστυνομίαν Πόλεων και διέρρευσαν διὰ δευτέραν φορὰν ἐκ τοῦ ἑνὸς Σώματος εἰς τὸ ἄλλο πράγματι ἐκλεκτοὶ ἀξιωματικοί, ἡ Χωροφυλακὴ ἐδημιούργει τὴν οὐσίαν καὶ ἄλλοι παρεῖχον τὸν μανδύαν.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης δημιουργοῦνται νέαι προϋποθέσεις ἀσφαλείας καὶ τάξεως καὶ νέα αἴτια διαταράξεως τούτων.

Ἐν τῇ παρούσῃ ἐργασίᾳ, προσπαθοῦντες νὰ ἀπομονώσωμεν —κατὰ τὸ δυνατόν— τὸ θέμα ἡμῶν, προσεκόψαμεν πάντοτε εἰς τὴν ἀλληλουχίαν καὶ ἀλληλοεξάρτησιν τῶν γεγονότων καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων. Προϊόντος τοῦ χρόνου ἡ ἀλληλουχία καὶ ἀλληλοεξάρτησις αὕτη προβαίνει ἔτι ἀδιάσπαστος, ἀλλὰ καὶ πολὺ πολυπλοκωτέρα. Ἡ ἀνάπτυξις καὶ ἡ προαγωγὴ τοῦ πολιτισμοῦ σημαίνουν συνθεττωτέραν ζωὴν καὶ —ὡς ἐκ τούτου— ἡ ἐπαγρύπνησις καὶ τὰ προβλήματα αὐτῆς καὶ πολυπλοκώτερα καθίστανται, ἀλλὰ καὶ τὰς προβλέψεις χρονικῶς περιορίζουν καὶ ἀπαιτοῦν πολὺ εὐρύτερον πεδίον μορφώσεως, γνώσεως καὶ πείρας τῶν διαχειριζομένων ταῦτα.

---

(30) Ι. Π. Γιαλουράκου σελ. 9.

(31) Βλέπε ἐφημερὶς ΕΛΛΗΝΙΚΗ, 23-4-1926, ΕΘΝΟΣ 6-5-26, ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ 5-5-26, ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ 13 Μαΐου 1926, ΕΜΠΡΟΣ 6 Ἰουλίου 1928, ΕΛΛΗΝΙΚΗ 23 Φεβρουαρίου καὶ 27 Ἀπριλίου 1927 ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ 18 Ἰανουαρίου καὶ 12 Μαΐου 1927 κ.λ.π.

(32) Ι. Γιαλουράκου σελ. 47—48.

Ὅθεν, ἡ ἱστόρησις ἑνὸς ἀστυνομικοῦ Σώματος, μορφῆς καὶ ἐκτάσεως ὡς ἡ Ε.Β.Χ., δὲν εἶναι ἐφικτὴ διὰ μόνης τῆς ἐρεύνης τῶν ὀργανικῶν αὐτῆς νόμων, τῶν ἀστυνομικῶν νόμων καὶ τῶν πεπραγμένων της, ἀλλ' ἀπαιτεῖ καὶ βαθεῖαν μελέτην τῶν κοινωνικῶν ἑκάστοτε προβλημάτων, ἐξ ὧν δημιουργοῦνται καὶ αἱ ἐντεῦθεν ἐπιπτώσεις, ἢ τοὐλάχιστον συνεξέτασιν ὅλων τῶν συντρεχόντων.

Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἐσημειοῦντο γενικαὶ ἐκτροπαί, εἴτε πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς γενικῆς ἱστορίας εἴτε πρὸς μίαν ἱστορικὴν ἐγκληματολογίαν, ἐπειδὴ δὲ ἐπιθυμῶμεν νὰ ἀποφύγωμεν ἀμφοτέρας τὰς ὁδοὺς ταύτας, τόσον μέχρι τοῦδε, ἀλλὰ καὶ παρακατιόντες, θὰ λάβομεν ταῦτα ὡς δεδομένα καὶ ἄλλοθι γνωστά.

Ἡ Ἑλλὰς κατὰ τὴν περίοδον 1912 - 1922 εὑρίσκετο ἐπὶ ποδὸς πολέμου, κεφάλαιον ὅπερ ἔκλεισεν μὲ μίαν ἄνευ προηγουμένου καταστροφήν.

Μετὰ τὴν καταστροφήν, πρὸς ἐπούλωσιν τῶν τεραστίων πληγῶν, κατέφυγεν εἰς τὰ δάνεια καὶ εἰς τὴν παγκόσμιον συμπαράστασιν.

Ἡ ὀξύτης τοῦ ἐντεῦθεν οἰκονομικοῦ της προβλήματος καὶ ἡ ἔλλειψις κυβερνητικῆς σταθερότητος καὶ σοβαρότητος, εἶχον δημιουργήσει χαώδη κατάστασιν καὶ ὁ λαὸς διὰ τῶν ἐκλογῶν τοῦ 1928 διετύπωσεν τὴν ἔντονον ἀπόφασίν του νὰ ἐπιδιώσῃ. Ἀλλὰ τὸ 1929 ἐξέσπασε τὸ οἰκονομικὸν Κ ρ ὰ χ εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, τοῦ ὁποίου ὁ ἀντίκτυπος εὐλόγως ἐπηρέασεν ὅλας τὰς μικρὰς χώρας καὶ τὸ ὁποῖον ἠκολούθησαν, βαθμιαίως, παρόμοιαι καταστάσεις καὶ εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς χώρας.

Οἱοιδήποτε νόμοι, ἀστυνομικοὶ καὶ ἀσφαλείας, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κατανικήσουν τὴν πεῖναν καὶ τὸ αἴσθημα τῆς αὐτοσυντηρήσεως καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ παρεμποδίσουν τὰ ἐντεῦθεν ἀδικήματα. Ἐκ τῶν παρατιθεμένων κατωτέρω πινάκων α) ἐκδικασθεισῶν πράξεων κατὰ τὴν περίοδον 1926—1932 καὶ β) καταδικασθέντων κατὰ τὴν περίοδον 1928—1936 (33), καταφένεται ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ γενικὴ κίνησις τῆς ἐγκληματικότητος, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ σοβαρὰ αὔξησίς των κατὰ τῆς περιουσίας ἐγκλημάτων ἐν γένει.

Ἐκ τοῦ πρώτου πίνακος δύνανται ἐπίσης νὰ ἐξαχθῶσιν ἀσφαλῆ συμπεράσματα περὶ τῆς προϊούσης ἢ καὶ ἀποτόμου αὐξήσεως τῶν ἀναγομένων εἰς τὴν σφαῖραν τῆς Ἀστυνομίας ἐγκλημάτων, καὶ μάλιστα εἶναι ἐμφανὴς ἡ κατόπιν τοῦ νόμου 4229 ἄνοδος, τῶν κατὰ τῆς κρατικῆς ἀσφαλείας ἀδικημάτων.

Π Ι Ν Α Ξ Α'

Ἐκδικασθεισῶν πράξεων κατὰ τὴν περίοδον 1926 - 1932

Αἱ πράξεις κατ' εἶδος	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932
Κατ' ἀσφαλείας Κράτους	5	46	44	108	419	533	550
Κατὰ καθεστώτων νόμων	2	7	23	19	23	16	6
Κατὰ ἐκτελεστ. ἐξουσίας	1584	3331	3506	4800	7377	7518	6599
Ἐκλογικαὶ παραβάσεις	5	30	13	119	80	9	46
Ἀντιποιήσεις	59	95	98	122	98	154	132
Κατὰ τῆς κοινῆς εἰρήνης	276	566	401	546	746	759	759
Αὐτοδικίαι - ἄδικοι ἐπιθέσεις	5584	10536	10168	12897	974	397	939

Κατὰ δημοσίας τάξεως	5401	9736	10879	15043	17968	11717	10032
Φυγοπονίας	1033	937	801	789	673	677	629
Κατὰ Δημ. πίστεως	212	259	201	251	361	318	334
Ψευδορκίαι κλπ.	574	691	720	697	1013	1231	1435
προαγωγαὶ εἰς πορνείαν	19	21	11	13	23	37	38
προσβολαὶ κατὰ τῶν ἠθῶν	390	457	449	320	405	500	557
Κατὰ τῆς Ὑπηρεσίας	338	401	298	263	237	205	211
Φόνοι	64	64	68	71	58	107	66
Ἀναιρέσεις	301	413	378	454	432	416	334
Ἄλλα κατὰ τῆς ζωῆς ἀδικήματα	1561	1876	1768	1614	2091	1985	1871
Τραύματα προμελετημένα	316	51	47	44	60	54	39
Τραύματα ἀπρομελέτητα	1947	4062	4218	5386	6545	6189	6030
ἄλλαι σωματικαὶ βλάβαι	242	447	382	653	979	1173	1324
Βιασμοὶ	62	40	36	63	41	58	54
Ἀποπλανήσεις εἰς ἀσέλγειαν	182	183	155	223	242	226	242
Κατὰ προσ. ἐλευθερίας	146	271	299	350	440	463	454
Κατὰ τῆς τιμῆς	697	1470	1419	1721	2010	3417	12016
Κατὰ τῆς τάξεως Προσώπων	23	3	-	1	-	-	-
Ληστεῖαι - ἐκβιάσεις	. 148	129	133	184	117	65	63
Κλοπαὶ	6309	8472	9073	10614	12626	13967	16899
Ζωοκλοπαὶ	1492	1342	1218	1521	1448	1427	1576
Ἀπάται	182	289	334	463	895	1052	1158
Αἰσχροκέρδειαι	3559	2028	424	2076	1393	771	1460
Ἀπιστίαι	22	112	81	120	109	80	79
Ἄλλαι ἐπιζήμιοι πράξεις	874	1526	1453	1723	1918	2072	1962
Λαθρεμπόριον	689	690	832	743	981	890	956
Κατὰ τῆς περιουσίας τοῦ Κράτομς	44	215	251	335	211	210	198
Παραβάσεις Στρατ. Ποιν. Νομοθεσίας	209	1974	2368	1874	2252	1704	1235

Π Ι Ν Α Ξ Β.΄

Τῶν καταδικασθέντων—ἐν γένει—κατὰ περίοδον 1928 - 1936

Ἔτη	Καταδικασθέντες	Καθ' ὑποτροπὴν
1928	53.837	13528
1929	66.290	17999
1930	82.295	19584
1931	79,397	20615
1932	88.263	20494
1933	99.011	21888
1934	97.557	22812
1935	82.833	
1936	98.802	

Ἡ κατὰ 16.000 περίπου αὔξησις, ἐν ἔτει 1936 ἔναντι τοῦ ἔτους 1935, παρετηρήθη κυρίως εἰς τὰς ἑξῆς κατηγορίας:

10.000 κατὰ τῆς Πολιτείας, 3.000 κατὰ τῆς δημοσίας τάξεως, 282 κατὰ τῆς δημοσίας πίστεως, 210 κατὰ τῶν ἠθῶν, 1.200 κατὰ προσώπων, 5.000 κατὰ τῆς πε-

(33) Ἐγκληματολογικὴ στατιστικὴ Ὑπ. Δικαιοσύνης καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Βλέπε καὶ Κ. Γαρδίκα Ἐγκληματολογία τόμ. Α' (ἔκδ. Δ.) σελ. 600 καὶ 834.

ριουσίας, 500 κατὰ τῆς περιουσίας τοῦ κράτους, 1.000 διαφόρου φύσεως καὶ 700 Σ.Π.Ν.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον ἐκπλήσσει ἐκ τῶν ἀριθμῶν τούτων εἶναι ὁ διπλασιασμὸς τῶν καταδικασθέντων κατὰ τὸ 1928 μετὰ ὀκταετίαν. Παράλληλος σχεδὸν ὑπῆρθεν καὶ ἡ αὔξησις τῶν ὑποτρόπων. Ὁ καθηγητὴς Γαρδίκας, μνημονεύων ὡς απαράδεκτον τὴν ὑποστηριχθεῖσαν ἄποψιν ὅτι ἡ αὔξησις τῆς ἐγκληματικότητος ὀφείλεται εἰς τὸ εἰσρεῦσαν προσφυγικὸν στοιχεῖον καὶ ἀφοῦ δέχεται ὅτι, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, ἡ ἐγκληματικότης 1928—1932 ἐνεφάνισε τὰ αὐτὰ ὕψη τῆς κατὰ τὰ ἔτη 1911—1913 ἐγκληματικότητος, ἀπέχει ἄλλων σχολίων (34).

Φρονοῦμεν ὅτι δὲν δύναται νὰ γίνῃ σύγκρισις τῶν δύο περιόδων διὰ πολλοὺς λόγους, ἀλλὰ κυρίως καὶ ἕνεκα τῆς σοβαρᾶς διαφορᾶς ἐν τῇ ὀργανώσει τοῦ κράτους. Τὸ ἥμισυ τουλάχιστον τῶν κολασίμων πράξεων κατὰ τὸ 1932 δὲν ἦσαν τοιαῦται κατὰ τὸ 1911, ἔτι δὲ σοβαρὰ ἦτο καὶ ἡ διαφορὰ ἐν τῇ βεβαιώσει καὶ ἀριθμήσει. Ἐκτὸς τούτου καὶ ἄλλων πολλῶν συμπαρομαρτούντων λόγων, ἐκφευγόντων ὅμως τοῦ θέματος ἡμῶν, ἐκεῖνο ὅπερ ἰδιαιτέρως συνέβαλε εἰς τὴν σοβαρὰν ταύτην αὔξησιν τῶν δηλούντων τὴν ἐγκληματικότητα ἀριθμῶν, ὑπῆρξεν ἡ συνεχῶς ἀνδρουμένη καὶ συστηματοποιουμένη δραστηριότης τῶν μετὰ τὴν μακρὰν καταιγίδα βαθμιαίως ἀναδιοργανουμένων ἀστυνομικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ διὰ καταλλήλων ὀργάνων ἐπανδρουμένων ὁσημέραι.

Τοῦτο εἰς ἄλλους μὲν τομεῖς ἔσχεν ἀνασταλτικὸν χαρακτῆρα, εἰς ἄλλους δὲ παραγωγικόν. Ἡ κατ' εἶδος ἀδικήματος ἀντιστοιχία ποσοστῶν ἐκ τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1934 καὶ 1935, δίδει πλήρως τὴν ἐξήγησιν. Ἐπὶ 16.000 καταδικασθέντων, οἱ καταδικασθέντες δι' ἀδικήματα κατὰ τῆς Πολιτείας, δημοσίας τάξεως καὶ περιουσίας τοῦ κράτους, καθ' ἃ μηνυταὶ ὑπῆρξαν ὁπωσδήποτε ὄργανα τοῦ κράτους, ἀνήρχοντο εἰς 13.500. Πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι εὑρισκόμεθα ἀκόμη εἰς τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ δραστηριότης καὶ ἱκανότης τῶν ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς ἐκρίνετο ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑποβαλλομένων μηνύσεων. Κακὴ ἀσφαλῶς ἡ ἀντίληψις αὐτη, ὁπωσδήποτε ὅμως ὁ διπλασιασμὸς τῶν καταδικαζομένων μὲ προτεραιότητα τὰ ἀφορῶντα τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ Πολιτείαν ἀδικήματα, φανερώνει μίαν ἐξαιρετικὴν αὔξησιν τῆς δραστηριότητος τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, τουτέστιν μίαν ἀνασύνταξιν καὶ ἀναδιοργάνωσιν τῆς δυνάμεως τοῦ Σώματος.

Σοβαρῶς συνέβαλε εἰς τοῦτο καὶ ἡ θεσμοθέτησις νέων ἀδικημάτων.

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

Τὴν ἐπὶ μίαν 15ετίαν περίπου ἐρημίαν νομοθετικῆς δραστηριότητος καὶ ὀργανωτικῆς προσπαθείας τῆς κρατικῆς ἐξουσίας, δύναται νὰ εἴπῃ κανείς, ὅτι μὲ γοργὸν ρυθμὸν ἐπεδίωξε νὰ συμπληρώσῃ ἡ κυβέρνησις Βενιζέλου κατὰ τὴν 4ετίαν 1928—1932. Ἡ εἴσοδος, κίνησις, ἐγκατάστασις καὶ ἔξοδος ἀλλοδαπῶν ἐν Ἑλλάδι, διὰ πρώτην φορὰν ἀντιμετωπίσθη διὰ τοῦ 3275) 29 Ἰανουαρίου 1925, ὅστις ἀντεκατεστάθη ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 27-9-1925, ἀλλὰ καὶ τὸ Ν.Δ. τοῦτο ἀντεκατεστάθη διὰ τοῦ Ν.Δ. 10) 11 Μαρτίου 1926 «περὶ ἐγκαταστάσεως καὶ κινήσεως ἀλλοδαπῶν ἐν

(34) Βλέπε Αὐτόθι σελίδες 816—818.

.Ελλάδι, ἀστυνομικοῦ ἐλέγχου διαβατηρίων καὶ ἀπελάσεων καὶ ἐκτοπίσεων». Ἐκτὸς τούτων καὶ εἰς τὸ περὶ Χωροφυλακῆς Ν.Δ. 18-10-1925 εἶχε περιληφθῆ διάταξις, καθ' ἣν τὰ ἀντικείμενα ταῦτα ἦσαν ἀντικείμενα τῆς Χωροφυλακῆς. Μὲ ἀντικείμενον τὸ περιεχόμενον τῶν Διαταγμάτων τούτων, καὶ κατά τινα τρόπον καὶ τὸν κομμουνισμόν, εἶχεν ἱδρυθῆ ἡ ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Φεσόπουλον ὑπηρεσία «Γενικῆς Ἀσφαλείας τοῦ Κράτους».

Ἤδη τὸ θέμα τῆς κινήσεως ἀλλοδαπῶν κ.λ.π. ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον τοῦ νόμου 4310) 6) 16 Αὐγούστου 1929. Δυνάμει τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ νόμου τούτου, ἡ ἐφαρμογὴ τῶν περὶ ἀλλοδαπῶν διατάξεων ἀνετέθη εἰς τὴν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐσωτερικῶν Διεύθυνσιν Ἀστυνομίας Πόλεων, παρ' ᾗ συνεστήθη ἴδιον τμῆμα, ὑπὸ τὸν τίτλον «Κεντρικὴ Ὑπηρεσία Ἀλλοδαπῶν καὶ Ἐλέγχου Διαβατηρίων». Εἶναι φανερὸν ὅτι ἡ διάταξις ἐκείνη ἦτο σκανδαλωδῶς χαριστική, καθ' ὅσον οἱ ἀλλοδαποὶ δὲν θὰ ἐκινοῦντο μόνον εἰς τὴν ὑπὸ τὴν ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων ἀστυνομευομένην περιοχὴν τῆς Ἑλλάδος. Παρετηρήθη τουτέστιν, ὅτι ὁ προλαμβάνων κατεσκεύαζε ἕνα νόμον δι' ἴδιον λογαριασμόν, ἡ δὲ Πολιτεία καὶ Βουλὴ κατ' ἀπαράδεκτον καὶ ἥκιστα κολακευτικὸν τρόπον υἱοθέτουν τοιαύτας μισαλλοδόξους καὶ ἀντικρατικὰς ἐπιδιώξεις. Τὸ ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ εἶχε προηγηθῆ εἰς τὰ θέματα ταῦτα, τὸ ὅτι ἤδη διὰ τῆς ἱδρυθείσης Διευθύνσεως Εἰδικῆς Ἀσφαλείας καθίστατο ἁρμοδία ἡ Χωροφυλακὴ διὰ τὰ θέματα κατασκοπείας καὶ ἀντικατασκοπείας κ.λ.π., οὐδόλως ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν καὶ διὰ μιᾶς παραγράφου ἑνὸς ἄρθρου, νόμου μὲ ἀθῶαν ἐπικεφαλίδα, ἀπεξενοῦτο ἡ Χωροφυλακὴ ἑνὸς σοβαροῦ τομέως. Τὸ κενὸν τοῦτο συνεπλήρωσαν οἱ νόμοι 4578 καὶ 5405 δυνάμει τῶν ὁποίων τὸ προσωπικὸν τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Ἀλλοδαπῶν κατέστη μικτόν, ἤτοι ἐξ ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν τῶν δύο Ἀστυνομικῶν Σωμάτων, καθεστώς, ὅπερ ἰσχύει ἀκόμη καὶ σήμερον.

Τὸ ἕτερον σκέλος τῆς ὑπὸ τοῦ Φεσοπούλου δραματισθείσης ὑπηρεσίας, τὸ ἀφορὸν τὴν ἀντικατασκοπείαν, διεμοιράσθη μεταξὺ τῶν στρατιωτικῶν ἐπιτελείων (Β' Γραφείων) καὶ τῆς Χωροφυλακῆς, διὰ τῶν ἐπαρχιακῶν ὑπηρεσιῶν ἀσφαλείας καὶ τῆς συσταθείσης Διευθύνσεως Εἰδικῆς Ἀσφαλείας ἐν Ἀθήναις.

Ἡ Βόρειος Ἑλλάς, ἀπὸ πολλῶν δεκαετηρίδων ἤδη ἀνεταράσσετο, ὡς κατ' ἐπανάληψιν ἀνεφέραμεν, ὑπὸ τῶν πρακτόρων τοῦ Πανσλαυισμοῦ ἢ τῶν αὐτονομιστῶν, καθ' ὧν Στρατὸς καὶ Χωροφυλακὴ διεξῆγεν ἕνα συνεχῆ καὶ ἔντονον ἀγῶνα ἐπὶ τῆς παραμεθορίου, ἡ δὲ Χωροφυλακὴ ἐσυνέχιζεν τοῦτον, πάντοτε λίαν ἐπιτυχῶς καὶ ἐν ταῖς πόλεσι.

Εἶναι ἀρκετὰ πλουσία ἡ περιπτωσιολογία ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἐξ ἧς δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἀναφέρωμεν τὴν ἀκόλουθον.

Διαρκούσης τῆς IIας Διεθνοῦς Ἐκθέσεως Θεσσαλονίκης, κατὰ Σεπτέμβριον 1927, παρεσχέθη εἰς τὸν Διοικητὴν Γ' Σώματος Στρατοῦ, στρατηγὸν Τσιρογιάννην, ἡ πληροφορία ὅτι ἡ βουλγαρικὴ προπαγάνδα, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ της νὰ ματαιώσῃ πᾶσαν Ἑλληνικὴν ἐν Θεσσαλονίκῃ προσπάθειαν, προετίθετο νὰ ἀνατινάξῃ ἐγκαταστάσεις τῆς Δ.Ε.Θ. Ὁ Στρατηγὸς ἐκάλεσεν ἀμέσως τοὺς Διευθυντὴν Ἀστυνομίας καὶ Διοικητὴν Εἰδικῆς Ἀσφαλείας, πρὸς οὓς ἐνεπιστεύθη τὴν διερεύνησιν τῆς πληροφορίας. Ὁ Διοικητὴς Ἀσφαλείας Μοίραρχος Κανδυλάκης, μετὰ τῶν βοηθῶν του ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν, ἐντὸς βραχυτάτου χρονικοῦ διαστήματος συνέλαβε τοὺς ἐπὶ τοῦτο ἀφιχθέντας εἰς Θεσσαλονίκην Βουλγάρους κατασκόπους ὑπὸ τὸν Κου-

λενίσκον Νάνωφ, μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας ὁ ὑπομοίραρχος Κων. Γράνης, ἐνεργῶν ἔλεγχον διακινουμένων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Λαγκαδᾶ, ἀνεκάλυψεν ὑπὸ τὸ φορτίον διτρόχου κάρρου τρεῖς ὡρολογιακὰς βόμβας. Οἱ ἔνοχοι καταδικασθέντες εἰς θάνατον ἐξετελέσθησαν καὶ ἡ Διεθνὴς Ἔκθεσις ἐθεμελιώθη ὡς ὁ ὡραιότερος δείκτης ἐξελίξεως τῆς .Ελληνικῆς οἰκονομίας καὶ ἀναπτύξεως, ἀφοῦ ἡ Χωροφυλακὴ διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ἔσωζε τὴν πόλιν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου.

Κατὰ τὸ ἔτος 1929 ἐπραγματοποιήθη τὸ ὄνειρον τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1911 Ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς Π. Δαγκλῆ. Συνεστήθη δηλαδὴ τὸ Ταμεῖον Ἀλληλοβοηθείας Ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς, διὰ τοῦ νόμου 4078) 1929. Τὸ Ταμεῖον τοῦτο συνεστήθη διὰ τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς ἐξερχομένους μετὰ 12ετῆ ὑπηρεσίαν ὁπλίτας τῆς Χωροφυλακῆς καὶ συνετέλεσε τὰ μέγιστα τόσον εἰς τὴν συμπλήρωσιν τῆς δυνάμεως τῆς Χωροφυλακῆς, ὅσον καὶ εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ποιότητος. Ἐναντίον τοῦ νομοσχεδίου τούτου, ἢ μᾶλλον τῶν πόρων τοῦ Τ.Α.Ο.Χ., ἐτάχθησαν βουλευταί τινὲς ἐπηρεαζόμενοι παρὰ τῶν κύκλων τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ (35).

Ἡ ἀξία καὶ ἀπόδοσις τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου ὑπὲρ τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς ὑπῆρξεν ἀνωτέρα πάσης προσδοκίας. Διὰ τοῦ βελτιωθέντος ἐπὶ Παγκάλου μισθολογίου τῶν ὁπλιτῶν καὶ τῆς κατιούσης τῆς ληστείας εἶχον ἀναφανῆ παρήγορα σημεῖα προσελκύσεως νέων πρὸς κατάταξιν εἰς τὸ Σῶμα, ἤδη τὰ μέτρα σταθεροποιήσεως τῆς ἀξιοπρεπείας τῶν ὀργάνων τῆς τάξεως κατὰ τὴν τετραετίαν 1928—1931 καὶ τὸ διττῶς δημιουργηθὲν ἀγαθὸν τῆς ἀποταμιεύσεως εἶχον ὁδηγήσει εἰς τὸ ἀντίθετον ἀποτέλεσμα. Κατὰ τὸ ἔτος 1932 ἐκκρεμοῦσαν χιλιάδες αἰτήσεων ἐπιθυμούντων κατάταξιν ἔναντι πολὺ ὀλίγων πλέον ἀναγκῶν.

Τὴν -1-1929 παρητήθη ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν Ζαβιτσιᾶνος, πρὶν ἢ καταθέση τὸν —ἐνώπιον τῆς Βουλῆς— ὑποσχεθέντα Ὀργανισμὸν Χωροφυλακῆς, διὰ τοῦ ὁποίου, ὡς εἶχεν δηλώσει, θὰ ἐρρύθμιζε τὰ ἀφορῶντα τὴν Χωροφυλακὴν θέματα.

Ἐπὶ τῆς ὑπουργίας του ἡ ληστεία εἶχε σχεδὸν ἐξοντωθῆ. Μία μόνον συμμορία ἐναπέμεινεν, ἡ τοῦ Τζατζᾶ. Ἡ τάξις εἶχεν ἀποκατασταθῆ, συνεστήθη τὸ Τ.Α. Ο.Χ. καὶ ἐψηφίσθη ὁ νόμος 4229.

Τὴνη 6-7-1929 ἀνέλαβε τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν ὁ Π. Ἀργυρόπουλος, ὅν, τὸν Ἰανουάριον 1930, διεδέχθη ὁ Γ. Σίδερης. Ὁ Γ. Σίδερης ὑπῆρξεν ἐξόχως εὐτυχής, διότι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του ἐξηλείφθη παντελῶς ἡ ληστεία. Τῇ ἐποπτείᾳ Δρ. Δροσοπούλου ὑπὸ ἀποσπασμάτων τὴν 23-3-1930 ἐξοντώθη πλησίον τοῦ χωρίου Μικρὸ Γκισερλῆ, ἡ ληστοσυμμορία τοῦ πλέον πανούργου λησταρχου, τοῦ Τζατζᾶ. Κατὰ τὴν συμπλοκὴν διεκρίθησαν διὰ τὴν εὐτολμίαν καὶ ἀποφασιστηκότητά των οἱ ἀνθυπομοίραρχος Βαρδουλάκης Γεώργιος καὶ ἀνθυπασπιστὴς Δαφέρμος, ὁ δεύτερος ἐφονεύθη καὶ ὁ πρῶτος ἐφόνευσεν αὐτοπροσώπως τὸν Τζατζᾶν.

Ἡ ἐξόντωσις καὶ τῆς τελευταίας ταύτης συμμορίας προεκάλεσε καθολικὴν ἀνακούφισιν καὶ ἡ Σχολὴ Χωροφυλακῆς ἀπηύθυνε τὸ ὑπ' ἀριθ. 152) 1) 26-3-1930 τηλεγράφημα: «Α.Χ. Λάρισαν, ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται Σχολείου, συμμεριζόμενοι χαρὰν ἐπὶ ἐξοντώσει ληστοσυμμορίας Τζατζᾶ, ἐκφράζουσι συγχαρητήρια ἄνδρας, συντελέσαντας εἰς ἐξόντωσιν, καὶ συλλυποῦνται οἰκογενείας φονευθέντων ἀνθυπομοιράρχου Δαφέρμου καὶ χωροφύλακος. Διοικητὴς Σχολείου Γ. Βοῦρος» (36).

---

(35) Ὅρα πρακτικὰ Βουλῆς συνεδρ. 31-1-1929 καὶ 11-2-1929.

(36) Η.Δ. Σχολῆς Χωροφυλακῆς 26-3-1930.

Ἐναντίον τῆς ληστοσυμμορίας Τζατζᾶ ὁ Ἐπόπτης ἀποσπασμάτων Δροσόπουλος εἶχε κινητοποιήσει τὸ σύνολον τῶν μεταβατικῶν ἀποσπασμάτων Θεσσαλίας. Μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς συμμορίας οἱ συμμετασχόντες ἀξιωματικοὶ ἐφωτογραφήθησαν ἀναμνηστικῶς ἐν Λαρίσῃ (25-3-1930)

Τὴν 6-5-1930 συνελήφθη ὑπὸ τοῦ Δρ. Δροσοπούλου ὁ λήσταρχος Φορτούνας καὶ τὴν 9ην τοῦ ἰδίου μηνὸς εἰς μονομαχίαν ὁ χωροφύλαξ Ρήτας ἐφόνευσε τὸν ληστὴν Τράντον.

Ἐκ τῆς Η.Δ. Σχολείου 2-4-1930, πληροφορούμεθα τὴν ἀκόλουθον ἀποκαρδιωτικὴν κατάστασιν περὶ τοῦ ὁπλισμοῦ τοῦ Σώματος. Ἅπας ὁ ὁπλισμὸς παλαιοῦ τύπου συνέκειτο: α) ἐκ βαρυτέρων ὅπλων, β) ἐξ ὅπλων ἐχόντων 3 φέλια καὶ γ) ἐξ ὅπλων μὲ δύο κεκλιμένα ἐπίπεδα ἑκατέρωθεν τῆς πλακὸς τοῦ κλεισιοσκοπείου.

Κατὰ τὰς ἑορταστικὰς ἐκδηλώσεις τῆς 100νταετηρίδος (1930) ἡ Χωροφυλακὴ ὄχι μόνον τὴν τάξιν ἐτήρησεν παραδειγματικῶς, ἀλλὰ συμμετέσχε ποικιλοτρόπως εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς, προκαλέσασα συγχαρητήρια καὶ εὐχαριστήρια ἔγγραφα ἁπάντων τῶν πρὸς τούτων κινηθέντων συλλόγων καὶ σωματείων (37).

Ἀπὸ τὸ 1928 εἶχον καθιερωθῆ ἑορταὶ εἰς Δελφούς, ἔνθα ἡ παρὰ τῆς Χωροφυλακῆς ἀστυνόμευσις προεκάλεσε τὰς πλέον εὐαρέστους ἐντυπώσεις, δι' ὃ καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀπηύθυνε τὴν ὑπ' ἀριθ. 908)5 συγχαρητήριον διαταγήν του (38). Συνελόντι εἰπεῖν ἡ Χωροφυλακή, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀστοργίας τῆς Πολιτείας, εὑροῦσα ποτὲ κυβερνητικὴν κατανόησιν τοῦ ἔργου της καὶ ποιάν τινα ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς πολιτικῆς, εἶχε ριφθῆ δι' ὅλων της τῶν δυνάμεων εἰς τὸν ἀγῶνα

(37) Τὰ βιβλ. Η.Δ. Σχολείου Χωροφυλακῆς περιέχουν ἱκανὸν ἀριθμὸν τοιούτων ἐγγράφων.

(38) Παράρτημα Χ, 20.

ἐπιδιώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ἀστυνομεύσεως καὶ πανταχοῦ προεκάλει ἐπαίνους καὶ συγχαρητήρια (βλέπε ἐν παραρτήματι Χ—117 ὑπ' ἀριθ. 10912) 1930 ἀναφορὰν Γ' Σώματος Στρατοῦ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν).

Μὲ πολλὴν εὐκολίαν καὶ εἰς ὀλίγας παραγράφους διεσκελίσαμεν τὴν ληστοκρατίαν καὶ τοὺς κατ' αὐτῆς ἀγῶνας τῆς Χωροφυλακῆς, χωρὶς νὰ δυνάμεθα νὰ διεκδικήσωμεν οὐδὲ τοῦ ἐλαχίστου τὴν θέσιν ἐν τῇ περιγραφῇ τῶν ὅσων ἀπητήθησαν καὶ τῶν ὅσων συνετελέσθησαν. Ὁ ἐ.ἀ. Ἀντιστράτηγος Δροσόπουλος Δρ. εἰς τὴν περὶ ἀπομνημονευμάτων του ἔκδοσιν 1961 ἔχει ἀφιερώσει 44 περίπου σελίδας, διὰ τῶν γραμμῶν τῶν ὁποίων παρέχει γενικάς τινὰς ἐντυπώσεις καὶ περιστατικὰ ἐκ τοῦ ἀντιληστρικοῦ ἀγῶνος. Ἔνια ἐκ τούτων παρέχουν τὸ μέτρον ἐκτιμήσεως τῶν ἐπιτευχθέντων, ἕτερα δὲ ἀποτελοῦν κατηγορητήριον κατὰ τῆς ἀδαημοσύνης ἢ ἀβουλίας τῶν καταδιωκτικῶν ἀποσπασμάτων. Ἐκ τῶν περιπτώσεων τῆς Βας κατηγορίας ἐδιδάχθησαν οἱ βαθμοφόροι τῆς Χωροφυλακῆς ὥστε ν' ἀποδώσωσι τὸ τελικὸν ἔργον, διότι πρέπει νὰ ὑπομνησθῇ ὅτι εἰς τὰ παραγωγικὰ σχολεῖα τὸ μάθημα τῆς ἀστυνομικῆς πρακτικῆς, οὗτινος κεφάλαιον θ' ἀπετέλει ἡ ληστοκαταδίωξις, ἀπουσίαζεν, ἐξεθέσαμεν δὲ ὅτι διὰ λόγους οἰκονομιῶν οἱ ἐκπαιδευόμενοι ὁπλῖται δὲν ἐξεπαιδεύοντο πρακτικῶς οὐδὲ εἰς τὴν βολὴν τυφεκίου ἢ περιστρόφου. Ἡ πολιτικὴ συνεχῶς παλινωδοῦσα πάντοτε ἐθυσίαζεν τὴν Χωροφυλακήν, ἵνα ὑποταχθῇ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἰσχυρῶν κομματαρχῶν τῶν ὁποίων τὰ συμφέροντα πολλάκις συνέπιπτον ἢ εὐθυγραμμίζοντο μὲ ἐκεῖνα τῶν ληστῶν. Ὁμιλῶν περὶ τῆς περιοχῆς Θεσσαλίας, κατὰ τὴν περίοδον 1929—1930, ὁ Δροσόπουλος γράφει «...ἡ κατάστασις ἦτο χαώδης καὶ τὰ ἀποσπάσματα ἕδρων ἄνευ ρυθμοῦ καὶ τακτικῆς...», κατωτέρω δὲ κλείνει τὸ θέμα μὲ τὴν μόνιμον ἐπωδόν «...Οὕτω καὶ οἱ πολιτευόμενοι καὶ οἱ ἐκπρόσωποί των ἐκέρδιζον πολλά, χάρις εἰς τοὺς ληστάς, οἱ ὁποῖοι ὡς ἀντάλλαγμα εἶχον τὴν ὑποστήριξίν των...».

Προσεπαθήσαμεν διὰ τῶν ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ ἐκτεθέντων νὰ παραθέσωμε τὰ πλέον χαρακτηριστικὰ τῆς πολυταράχου καὶ ἀναμορφωτικῆς ἐκείνης περιόδου 1928—1930, ἀπὸ πλευρᾶς Χωροφυλακῆς, καὶ δια να μεταδώσωμεν πλήρη τὴν εἰκόνα τῶν κρατουσῶν περὶ Χωροφυλακῆς καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῆς ἀντιλήψεων, μετεφέραμεν ἐν παραρτήματι ὁλόκληρον τὴν κοινοβουλευτικὴν συζήτησιν (μάχην) περὶ τῶν ἁρμοδιοτήτων Χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυνομιας Πόλεων. Τὸ ἔργον τῆς Χωροφυλακῆς ὑπῆρξεν μέγα καὶ ἐξαιρετικόν, ἀφοῦ ἠδυνήθη νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς χώρας ἐκ τῶν στυγερωτέρων κακούργων καὶ τοῦ πλέον καταστρεπτικοῦ ἐγκλήματος. Ἡ Διεύθυνσις Χωροφυλακῆς καὶ Δημοσίας Ἀσφαλείας Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5711) 57 ἐγκ. 82 ἀπὸ 5-8-1931 διαταγῆς, ἐκοινοποίησε πίνακα τῶν ἐναπομεινάντων ἐπικεκηρυγμένων ληστῶν ἀπὸ τοῦ 1893 μέχρι τοῦ 1929. Κατὰ τὸν πίνακα τοῦτον εὑρίσκοντο εἰσέτι ἐν ἐκκρεμότητι οἱ φάκελλοι 55 ἐπικεκηρυγμένων ληστῶν, ἐξ ὧν, 39 ἀποδεδειγμένως εἶχον ἀναχωρήσει διὰ τὴν ἀλλοδαπήν, κυρίως Βουλγαρίαν καὶ Ἀμερικήν, 13 ἀνῆκον εἰς ἐπικηρυχθέντας πρὸ τοῦ 1912 καὶ οἱ ὑπόλοιποι 13 εἶχον ἐπικηρυχθῇ κατὰ τὴν περίοδον 1915—1925. 34 ἐκ τούτων ἦτο γνωστὴ ἡ καταγωγὴ ὡς ἀκολούθως: Μακεδονία 18, Ἤπειρος 10, Θράκη 2, Θεσσαλία 4, Στερεὰ 4, Πελοπόννησος 4 καὶ Κρήτη 2, τῶν δὲ ὑπολοίπων 11 ἦτο ἄγνωστος ἡ καταγωγὴ καὶ ἡ ἐγκύκλιος κατέληγεν εἰς σύστασιν ὅπως αἱ ἀρχαὶ Χωροφυλακῆς προβαίνουσιν εἰς συλλογὴν στοιχείων καὶ πληροφοριῶν πε-

ρὶ τῆς ἤδη διαμονῆς τῶν ἄλλοτε ποτὲ «Βασιλέων τῶν Ἑλληνικῶν Ὀρέων».

Χαρᾶς εὐαγγέλια! Ἡ κυκλοφορία τοῦ πληθυσμοῦ, καὶ ἰδίᾳ τῶν ἐμπορευομένων, ἐλευθέρα καὶ ἀκίνδυνος μέχρι τῶν ὑψηλοτέρων ὀρεινῶν κορυφῶν καὶ ἠκούσθη ποιμὴν λέγων πρὸς ἕτερον ποιμένα μὲ κάποιαν ἀπογοήτευσιν: «Βρὲ ποῦ φτάσαμε! Κλέφτικα λημέρια νὰ τὰ πατοῦν πραματευτάδες!».

Εἷς ἐκ τῶν ἡρωϊκῶν νεκρῶν τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὸν ἀντιληστρικὸν ἀγῶνα. Ὁ ἀνθυπασπιστὴς Χωρ)κῆς Ἰωάννης Δαφέρμος, φονευθεὶς κατὰ τὴν ἐξόντωσιν τῆς ληστοσυμμορίας Τζατζᾶ τὴν 23-3-30

Αὐτὸ ὑπῆρξε τὸ ἔργον τῆς Χωροφυλακῆς ὑπὸ ἀποφασιστικὴν πολιτικὴν ἡγεσίαν, καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκην καμμίας ἄλλης μαρτυρίας τὸ γεγονός, παραθέτομεν ὅμως, μεταξὺ τῶν τόσων ἄλλων, τὸ ἀκόλουθον ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1) 1 ἐγκ. 1 ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1931 ἐγκυκλίου διαταγῆς Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν (Β. Καραπαναγιώτη), πρὸς ἁπάσας τὰς ὑπηρεσίας τῆς Χωροφυλακῆς:

«Ἡ συμβολὴ τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὴν τοιαύτην ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου καὶ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν ἑπομένως τοῦ ἔργου τῆς Κυβερνήσεως, ἔσεται πολύτιμος ἀληθῶς, διότι ἡ μεγαλυτέρα ἐγγύησις τῆς ἐπιτυχίας ἔγκειται εἰς τὴν διατήρησιν ἁπανταχοῦ τῆς χώρας παγίας τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας καὶ τάξεως, διὰ τὴν ὁποίαν οὐδεμία πλέον —εἶμαι βέβαιος καὶ ἥσυχος— δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀνησυχία ἀφοῦ περὶ τούτου ἀπόδειξιν ἔχομεν ὅτι διὰ τῶν ἀκαταβλήτων προσπαθειῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ἐπετεύχθη τὸ λαμπρὸν κατόρθωμα τῆς πλήρους ἐκκαθαρίσεως τῆς ὑπαίθρου ἀπὸ τοῦ ἄγους τῆς ληστείας καὶ τῆς εἰς ταύτην ἐξασφαλίσεως ἡσυχίας, ἥτις ἀπὸ μακροῦ χρόνου προηγουμένως δὲν ὑπῆρξεν ἀδιατάρακτος.

«Ὀφείλω νὰ ἐπαινέσω τὸ λαμπρόν τοῦτο ἔργον τῆς Χωροφυλακῆς, δεδομένης μοι ἐνταῦθα εὐκαιρίας, καὶ τὸ πράττω εὐχαρίστως».

Τὸ κατὰ τῆς ληστείας πλῆγμα ὑπῆρξε καίριον καὶ τὰ ἔκτοτε κρούσματα ἀπετέλουν ἀδικήματα μὲν ληστείας, οὐχὶ ὅμως ληστείαν. Ἡ ἀπὸ πλευρᾶς στατιστικῶν κινήσεως ἀδικημάτων καὶ καταδικαζομένων ἐφεκτικὴ καὶ κάπως ἀόριστος θέσις

τοῦ καθηγητοῦ κ. Γαρδίκα (39), φρονοῦμεν ὅτι δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν πραγματικότητα, διότι τὸ 1933 δὲν ὑπῆρχον πλέον κἂν ληστοσυμμορίαι, εἰμὴ ἀναφαινόμεναι σποραδικῶς ἐκδιαστικαί τινες σπεῖραι διαπράττουσαι μᾶλλον ληστρικὰς ἐκδιάσεις καί τινες ληστρικαὶ ἐνέργειαι ἐν τῇ παραμεθορίῳ, λόγῳ πλημμελοῦς εἰσέτι φρουρήσεως τῶν συνόρων ἢ φυγόδικοι τινὲς κατὰ περιοχάς, ὧν τὰς ἐκδηλώσεις ἐμεγαλοποίουν πλέον αἱ ἀρχαί.

Ἐν συμπεράσματι δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ ἔτος 1930 ἀπετέλεσε τὸ ὁρόσημον μεταξὺ μιᾶς ἐξαλειφθείσης ἀνάρχου ἐκ τῆς ληστοπραξίας περιόδου καὶ μιᾶς διανοιγείσης ἐποχῆς, καθ' ἣν ἔδει νὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ ἀξιοποίησις τῶν ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς ἀσφαλείας ἀγαθῶν. Νέα ὅμως ἐμπόδια ἠγέρθησαν. Αἱ ἐκ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως ἐπιπτώσεις, ὁ ἐκ τῶν ἐξαγγελλομένων σκανδάλων (κινίνης, ἄρτου κ.λ.π.) ἀντίκτυπος καὶ τὸ κῦμα τῶν ἀπεργιῶν ἐδημιούργησαν νέαν μορφὴν ἀναρχίας, περὶ ἧς ἐνδεικτικῶς θὰ διαλάβομεν ἐν τοῖς ἑπομένοις.

Ἀνεφέρθημεν καὶ περιεγράψαμεν τὸ δημιουργηθὲν ἀστυνομικὸν καθεστὼς ἐν Ἑλλάδι, ὅπερ ἔκτοτε οὐδεμίαν μέχρι σήμερον ὑπέστη μεταβολήν, καὶ ἐπεσημάναμεν τόσον τὴν καθ' ὕλην ὅσον καὶ τὴν ἐδαφικὴν ἁρμοδιότητα τῆς Χωροφυλακῆς ὡς Σώματος Ἀστυνομικοῦ, παρὰ ταῦτα ὅμως ἀξιόλογοι καὶ διακεκριμένοι συγγραφεῖς εἰς συναφῆ ἔργα μετὰ πολλῆς προχειρότητος ἀναφερόμενοι ὁμιλοῦν περὶ Ἀστυνομεύσεως ἐν Θεσ)νίκῃ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων (Ἠλ. Κυριακόπουλος Ἑλλην. Διοικ. Δίκαιον — Εἰδικὸν μέρος ὑποσημ. 5 Κεφαλ. 30 Ἔκδ. 1955) ἢ ἀορίστως ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ ἀστυνομεύει μόνον ἀνὰ τὴν ὕπαιθρον (Βλέπε οἰκείαν λέξιν ἐν προσφάτως ὁλοκληρωθείσῃ Νέα ἐγκυκλοπαιδεία τῶν Νέων Ἀντγ. Μεταξᾶ ἔνθα «Ἡ Χωροφυλακή,.... ἔχει ὑπὸ τὴν εὐθύνη της τὴν ὕπαιθρο χώρα, ἐνῶ ἡ Ἀστυνομία φροντίζει γιὰ τὴν ἀσφάλεια τών πόλεων») κ.λ.π. Πρόκειται περὶ τῆς νοοτροπίας περὶ ἧς κατ' ἐπανάληψιν ἐποιησάμεθα λόγον καὶ περὶ τῆς πλέον κακῆς ὑπηρεσίας πρὸς τοὺς νεαροὺς ἰδία Ἕλληνας.

---

(39) Αὐτόθι τόμ. Α' (ἔκδοσις Δ.) σελ. 819. Ἔνθα «Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπὶ ληστεία καὶ ληστρικῇ ἐκβιάσει καταδικαζομένων κατὰ τὴν ἑπταετίαν 1928—1934 μειοῦται· τῷ 1928 εἶναι 133, τῷ δὲ 1933 κατέρχεται εἰς 30 (σ.σ. τῶν δύο κατηγοριῶν ἀδικημάτων). Ἡ βελτίωσις αὕτη ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἡ χωροφυλακὴ ἐνέτεινε τὰς προσπαθείας αὐτῆς πρὸς ἐξόντωσιν τῶν σπουδαίων συμμοριῶν τῶν ληστῶν».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄

ΜΕΛΕΤΑΙ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ ΠΕΡΙ ΧΩΡ)ΚΗΣ

Ἡ ἐπιτυχία τῆς Ἀγγλικῆς ἀστυνομικῆς ἀποστολῆς, ἐν τῇ ὀργανώσει τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων, ἀλλὰ καὶ λόγοι σκοπιμότητος ἐπέβαλον εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς ἀποστολῆς ταύτης Χαλίνταιϋ, ἵνα ἐρευνήσῃ καὶ γνωματεύσῃ ἐπὶ τῶν προβλημάτων ὀργανώσεως τοῦ Σώματος Χωρ)κῆς.

Ὁ Χαλίνταιϋ, τέλειος Ἄγγλος, ἀπεδέχθη μὲν τὴν παράκλησιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, οὐχ' ἧττον ὅμως διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην, ὑπέδειξεν μετάκλησιν εἰδικοῦ περὶ Χωρ)κῆς ἀξ)κοῦ, βάσει δὲ ὑπογραφείσης ἐν Λονδίνῳ τὴν 8.3.1928 συμβάσεως, ἀφίκετο εἰς Ἑλλάδα ὁ Ταγμ)ρχης τῆς Ἰρλανδικῆς Χωρ)κῆς W. TREVOR RICG, ὅστις περιοδεύσας καὶ μελετήσας ἐπὶ τόπου τὴν Χωροφυλακὴν κατὰ τὰ τέλη 1928, ὑπέβαλεν ἐκτεταμένην μελέτην (1).

Ὁ Ἰρλανδὸς οὗτος Ἀξιωματικός, ἐν τῇ μελέτῃ του προσδιώρισε τὰ ἐλαττώματα καὶ μειονεκτήματα τοῦ Σώματος ὡς ἀκολούθως περίπου: α) Σημαντικὴ δυσαρέσκεια μεταξὺ τῶν βαθμοφόρων τοῦ Σώματος ὡς πρὸς τὸ σύστημα ἐργασίας καὶ ὀργανώσεως τοῦ Σώματος, δεδικαιολογημένη κατ' αὐτόν. β) Εὕρισκε ἐλαττωματικὸν τὸ σύστημα τῆς δ)σεως καὶ ἐπρότεινε τροποποιήσεις τοῦ Ὀργανισμοῦ ἵνα, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπιδιωχθῇ μείζων χρόνος παραμονῆς τῶν ὁπλιτῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ, ἀφ' ἑτέρου δέ, τὸ Σῶμα ἀποκτήσῃ ὀλιγώτερον στρατιωτικὸν χαρακτῆρα καὶ γ) ἀναφερόμενος εἰς τὴν Δ)σιν τοῦ Σώματος, ἐπεσήμανεν ὡς ἀθεράπευτα τρωτά: 1) τὴν ἀνάμειξιν τῆς πολιτικῆς, 2) τὰς μεταθέσεις, 3) τὰ οἰκήματα, 4) τὴν πειθαρχίαν καὶ 5) τὴν ὑπὸ τῆς Χωρ)κῆς ἐκτέλεσιν ἔργων ξένων πρὸς αὐτήν.

Ἀναλύων τὰς διαπιστώσεις του ταύτας, παρετήρει:

Α) Ὡς πρὸς τὴν ἀνάμειξιν τῆς πολιτικῆς:

Κατὰ τὰ τελευταῖα 5 ἔτη διετέλεσαν 11 διάφοροι Ἀρχηγοὶ Χωρ)κῆς, ἤτοι, ἕκαστος, μὲ μέσον ὅρον ὑπηρεσίας 5 μηνῶν, ἀντὶ τῶν τριῶν ἐτῶν, καθ' ἃ ἔδει, τουλάχιστον, νὰ διαρκέσῃ ἡ θητεία ἑνὸς Ἀρχηγοῦ. 2) Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τελευταίων πολιτικῶν μεταβολῶν, ἑκατοντάδες Ἀξιωματικῶν Χωρ)κῆς, ἀπελύθησαν καὶ ἐπανέκτησαν τὰς θέσεις των βραδύτερον, ἄνευ ἀπωλείας βαθμῶν καὶ οὕτω ἐδημιουργήθη συμφόρησις στελεχῶν. 3) Ἡ πολιτικὴ ἀναμειγνύεται καὶ χρησιμοποιεῖται εἰς ζητήματα μεταθέσεων, εὐνοϊκῶν κρίσεων, προαγωγῶν κ.λ.π. 4) Μεθ' ἑκάστην ἀλλαγὴν Κυβερνήσεως παρατηρεῖ τις ἐπαναλαμβανόμενον χορὸν μεταθέσεων καὶ ἀντικαταστάσεων στελεχῶν. 5) Μεταξὺ τοῦ τὴν πολιτικὴν ἐξυπηρετοῦντος Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν καὶ τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὸ ὑπηρεσιακὸν συμφέρον Ἀρχηγοῦ Χωρ)κῆς, δὲν εἶνὰ ὀργανωθῇ, ἡ τελευταία αὕτη, εἰς ἔνοπλον ἀστυνομικὸν Σῶμα, ἀλλ' ἐπὶ βάσεως πολιτικῆς καὶ χωριστὸν — τελείως — τοῦ στρατεύματος, μὴ ὑπαγόμενον εἰς τὸν

---

(1) Βλέπε νόμον 4.196 τῆς 4)18 Ἰουλίου 1929 «περὶ κυρώσεως συμβάσεως μετακλήσεως τοῦ ταγματάρχου Β. Τ. Ρὶγγ πρὸς ὀργάνωσιν τῆς Χωροφυλακῆς.

ναι δυνατὴ σύμπτωσις γνωμῶν ἐὰν ὁ δεύτερος δὲν συμφωνήσῃ εἰς τὰς πολιτικὰς ἐπιδιώξεις τοῦ πρώτου, διότι, ἄλλως, ὁ Ἀρχηγὸς ἀντικαθίσταται. 6) Ἡ θέσις τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωρ)κῆς, ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητος, πρέπει νὰ εἶναι ἀδιαβλήτως κατωχυρωμένη καὶ ἅπαξ ἐγένετο Ἀρχηγός, νὰ μὴ ἀπέρχηται εἰ μὴ λόγῳ ὁρίου ἡλικίας ἢ λόγῳ ἀσθενείας, πνευματικῆς ἀναπηρίας ἢ παραβάσεως τῶν νόμων.

Ἡ κατὰ ταῦτα ἐξασφάλισις τῆς θέσεως τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς θὰ ηὔξανε σοβαρῶς τὸ ποσοστὸν τῆς τε πειθαρχικότητος καὶ τῆς ἀντικειμενικῆς Διοικήσεως.

Β΄) Ἐπειγούσης ρυθμίσεως θέματα ἔκρινεν οὗτος, τὴν καθ' ἅπαν τὸ κράτος, ἀνέγερσιν καταλλήλων οἰκημάτων καὶ τὴν αὔξησιν μισθῶν καὶ συντάξεων ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν, «καθ' ὅσον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προσελκυσθῇ, πρὸς κατάταξιν εἰς τὸ Σῶμα, καλὴ ποιότης ἀνδρῶν» καὶ θὰ ἦτο δύσκολον νὰ συμπληρωθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν κενῶν.

Γ΄) Ἐπρότεινεν ὡς ἀπαραίτητον τὴν ἐγκατάστασιν ἰδίου τηλεφωνικοῦ δικτύου.

Δ΄) Τὴν τροποποίησιν τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ τῶν κανονισμῶν ἐφ' ἅπαξ καὶ τὴν ἀποφυγὴν συχνῶν τροποποιήσεων καὶ μεταβολῶν τούτων.

Ε΄) Ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν δέον νὰ ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Σώματος καὶ οὐχὶ ἀπ' εὐθείας πρὸς τοὺς Διοικητὰς Ἀξιωματικούς. Ὁ Ἀρχηγὸς πρέπει νὰ εἶναι ὑπεύθυνος διὰ πᾶν ζήτημα, ἀφορὸν τὴν ἐσωτερικὴν Διοίκησιν τοῦ Σώματος, τὴν πειθαρχίαν, τὰς προαγωγὰς καὶ τὰς μεταθέσεις. Πᾶν ζήτημα, Κυβερνήσεως καὶ Χωρ)κῆς, δέον νὰ λύηται διὰ προσωπικῆς συνεννοήσεως Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀρχηγοῦ Χωρ)κῆς, καταργουμένης τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐσωτερικῶν διευθύνσεως Χωρ)κῆς.

ΣΤ΄) Τὴν μὴ ὑπαγωγὴν τοῦ Σώματος εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν, καίτοι θὰ διετήρη τὴν στρατιωτικήν του ἰδιότητα, ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰ στρατοδικεῖα ὑποθέσεων, εἰσηγεῖτο τὴν σύστασιν εἰδικῶν συμβουλίων ἐξ ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς, τουτ' ἔστιν εἰδικῆς συνθέσεως στρατοδικεῖα.

Ζ΄) Αἱ ἀρχαὶ Χωροφυλακῆς, μόνον διὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς, θὰ ἐδέχοντο διαταγὰς τῶν διαφόρων Ὑπουργείων.

Η΄) Ἀνεφέρετο εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ Χωρ)κῆς, ἀποκλείνας εἰς τὴν διὰ τοῦ νόμου 3754 διατυπωθεῖσαν ἀρχήν, δηλῶν ὅμως, ὅτι δὲν εἶχεν πεῖραν μεγάλης πόλεως. Ὁπωσδήποτε, ἐπειδὴ ἡ Ἀστυνομία Πόλεων ἦτο ἄοπλος, ἐθεώρει ἀπαραίτητον τὴν εἰς τὰς πόλεις, ἔνθα θὰ ἐλειτούργει ἡ Ἀστυνομία Πόλεων, ὕπαρξιν δυνάμεως Χωρ)κῆς ἵνα ἐπεμβαίνῃ ὁσάκις θὰ ἀπητεῖτο ἔνοπλος ἐπέμβασις. (1α).

Θ΄) Κατὰ τὴν γνώμην του ἀπητεῖτο ἑνοποίησις τῶν παραγωγικῶν Σχολείων, δι' ἀμφότερα τὰ Σώματα, συγχωνευομένης τῆς Ἀστυνομικῆς Σχολῆς εἰς τὴν Σχολὴν Χωροφυλακῆς.

Ι΄) Ὡς πρὸς διοργάνωσιν, ἔγραφεν ὁ Ἰρλανδὸς Ταγματάρχης, «θὰ ἦτο ἐνδεδειγμένον νὰ διακοπῇ ὁ ὑφιστάμενος μεταξὺ Στρατοῦ καὶ Χωροφυλακῆς σύνδεσμος, καὶ

(1α) Ἰδοὺ πόσον ἄδικος καὶ κομματικῶς ἀχαλίνωτος ὑπῆρξεν ἡ κατὰ τὴν περίοδον 1962—1963 καταφορὰ κατὰ τῶν ταγμάτων Χωροφυλακῆς, ἅτινα ἀπεκλήθησαν — σκωπτικῶς καὶ πρὸς δημιουργίαν ἐντυπώσεως— «Τάγματα Ἀσφαλείας». Περὶ τοῦ θέματος γεννήσεται εὐρύτερος λόγος ἐν οἰκεία θέσει.

ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν. Ἐπεξήγει δέ, μετὰ θαυμαστῆς ἐπιτυχίας, τὴν ἄποψιν του ταύτην καὶ ἐτόνιζεν ὅτι εἶναι ἀκατάλληλοι καὶ ἐξευτελιστικαί, διὰ τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα, αἱ Στρατιωτικαὶ ποιναί. Ἐτάχθη ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τῶν στρατιωτικῶν βαθμῶν καὶ ὑπὲρ τῆς δημιουργίας εἰδικῆς, πρὸς τοῦτο, ἱεραρχίας.

Κατωτέρω ἠσχολεῖτο μὲ τὴν ὀργανικὴν δύναμιν τοῦ Σώματος καὶ ἐπρότεινε, ὅπως αὐξηθῇ ἡ δύναμις τῶν Ἀξιωματικῶν εἰς 567, τῶν Ἀνθ)στῶν καὶ Ὑπαξ)κῶν εἰς 2450 καὶ τῶν Χωρ)κων εἰς 9.500, ὑπεδείκνυεν δὲ τὴν σύνθεσιν καὶ ὀργάνωσιν τοῦ ἐπιτελείου —Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς, ὡς καὶ τὴν διάθεσιν Ἀξιωματικῶν εἰς διαφόρους ὑπηρεσίας.

ΙΑ΄) Περιέγραφε λεπτομερῶς καὶ μὲ σαφήνειαν τὰ καθήκοντα Ἀρχηγοῦ Χωρ)κῆς, Ὑπαρχηγοῦ, Ἐπιθεωρητοῦ, (Α.Δ.Χ.) Διοικητοῦ Δ.Χ., Δ)τοῦ Ὑποδ)σεως, Σταθμάρχου καὶ Χωρ)κος. Ἐπρότεινε τὴν σύστασιν ἰδίου οἰκονομικοῦ κλάδου, ἐντὸς τοῦ Σώματος τῆς Χωρ)κῆς, καὶ παρέθετε πίνακα συνθέσεως τοῦ κλάδου τούτου. Παρέθετε λεπτομερῆ πίνακα συνθέσεως Δ)σεων καὶ Ὑποδ)σεων Χωρ)κῆς, τὰς δὲ Ὑποδ)σεις Χωρ)κῆς διέκρινεν εἰς τρεῖς τάξεις Α.Β.Γ. καὶ —ἐν συνεχείᾳ— παρέθετε λεπτομερεῖς πίνακας μισθῶν καὶ συντάξεων.

ΙΒ΄) Εἰσηγεῖτο καὶ ἀνέπτυσσε ἕναν κανονισμὸν προαγωγῶν, ἕναν τοιοῦτον πειθαρχίας καὶ ἀδειῶν, στρατολογίας καὶ Σχολείου Χωρ)κῆς. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν γάμον, εἰσηγεῖτο τὴν χορήγησιν ἀδείας, μετὰ συμπλήρωσιν 6ετοῦς ὑπηρεσίας. Διὰ τὴν στρατολογίαν εἰσηγεῖτο τὴν 5ετῆ θητείαν καὶ τὴν κατάταξιν τελειοφοίτων Γυμνασίου ἡλικίας 20—26 ἐτῶν καὶ ἑξάμηνον ἐκπαίδευσιν ἐν τῷ Σχολείῳ. Κατώτερον ὅριον μισθοῦ χωρ)κος ἐπρότεινεν τὸ ποσὸν τῶν 1700 δραχμῶν, ὅπερ προσαυξανόμενον ἀνὰ τριετίαν, θὰ ἔφθανεν εἰς τὸ ποσὸν τῶν 2.100 δραχμῶν, μετὰ 12ετῆ ὑπηρεσίαν, εἰς δὲ τοὺς ἐγγάμους τὴν χορήγησιν οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος 5ο)ο, καί,

ΙΓ΄) Περίεργος ὑπῆρξεν ἡ ἄποψις τούτου, ὅσον ἀφορᾷ τὴν διάρκειαν καὶ τὴν ἔκτασιν τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ὑποψηφίων Ἀξιωματικῶν, προτείνας ὅπως περιορισθῇ ἡ διετὴς ἐκπαίδευσις καὶ μειωθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν διδασκομένων μαθημάτων.

Διελάβομεν περὶ τῆς ἐκθέσεως ταύτης, τοῦ Ἰρλανδοῦ Ταγ)ρχου, διότι ἐνῶ αὕτη ἐλήφθη σοβαρῶς ὑπ᾽ ὄψιν, ὡς ἄποψις εἰδικοῦ προσώπου, διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ἀστυνομικοῦ καθεστῶτος, σχεδὸν ἠγνοήθη εἰς τὰς θερμὰς ὑποδείξεις, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὀργάνωσιν καὶ θέσιν τῆς Χωρ)κῆς. Βεβαίως ὁ R I G G εἰς ὡρισμένας ἀντιλήψεις, ὑπῆρξεν ξένος πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν πραγματικότητα καὶ — κατὰ συνέπειαν — οὐδόλως ἐννοοῦμεν ὅτι ἔδει ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία νὰ εὐθυγραμμισθῇ καὶ συμμορφωθῇ μὲ τὰς ἀπόψεις του, εἰς ἔνια ὅμως τῶν θεμάτων ὄχι μόνον ἐπιτυχῶς ἐγνωμάτευσεν ἀλλὰ καὶ δὲν ὑπῆρξε πέραν τῶν ὑποδείξεων ἄλλη σωτήριος λύσις. Εἰς τὰ ἀφορῶντα τὴν δύναμιν, τὸν πίνακα καὶ σύνθεσιν τῶν ὑπηρεσιῶν, τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ ἄλλους τινὰς τομεῖς ὁ Ρὶγκ ὑπῆρξεν ἀνεδαφικός, εἴς τινα ὅμως τῶν κεφαλαίων προέβη εἰς λίαν ἐπιτυχεῖς εἰσηγήσεις καὶ ὑποδείξεις.

Α΄ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ (Νόμος 4578) 1930)

Ω Δ Ι Ν Ε Ν Ο Ρ Ο Σ καὶ ἔτεκεν μῦν». Αὐτὴ θὰ ἦτο ἡ ἀκριβεστέρα ἔκφρασις περὶ τοῦ τόσον διαλαληθέντος, ὡς μέλλοντος τὰ πάντα ρυθμίσῃ Ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς.

Θὰ ἦτο ἡ ἀκριβεστέρα ἔκφρασις, διότι ὄχι μόνον δὲν ἀπέστη σοβαρῶς τῆς πεπατημένης καὶ περιωρισμένης ἀντιλήψεως τῶν προκατόχων, ἀλλά, καὶ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, ἐκράτησεν τὸ Σῶμα μακρὰν τῶν δυνατοτήτων ταχείας καὶ δεούσης ἐξελίξεως καὶ —κατά τινα τρόπον — διετήρησε περὶ τοὺς ἄνδρας του, ἕν σύμπλεγμα κατωτερότητος καὶ μίαν στάθμην ὑποταγῆς ὡς πρὸς ξένους τοῦ Σώματος παράγοντας.

Ἐν ἄρθρῳ 1 ἀνέγραφε «ἡ Χωρ)κὴ προορισμὸν ἔχει τὴν διαχείρισιν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας τῆς χώρας, τὴν τήρησιν ἐν αὐτῇ τῆς δημοσίας τάξεως, τὴν ἄσκησιν τῆς ἀστυνομίας καὶ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἐκτελέσεως τῶν νομίμων ἀποφάσεων τῶν ἁρμοδίων τοῦ κράτους ἀρχῶν». Ἡ Χωροφυλακὴ ἐκτελεῖ ἐπὶ πλέον καὶ τὰ δι' ειδικῶν νόμων ἀνατιθέμενα εἰς αὐτὴν καθήκοντα».

Ἡ τελευταῖα, περὶ εἰδικῶν νόμων διάταξις, ἀπετέλεσε τὸ παράθυρον διὰ τοῦ ὁποίου, εἰς ἑκατοντάδας νόμων ξένων πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς, ἀνετίθετο ἔκτοτε σωρεία καθηκόντων εἰς τοὺς ἄνδρας τοῦ Σώματος. Ἀντὶ φραγμοῦ καὶ προστασίας κατεστράφη πᾶν ἐμπόδιον.

Κατωτέρω τὸ ἄρθρον τοῦτο διελάμβανεν ἐν λεπτομερείᾳ — σχεδὸν — ὅσα καὶ τὸ νομοθετικὸν Διάταγμα 18-10-1925, σὺν τὰ ὅσα διεμορφώθησαν διὰ τοῦ Ν. 3754 «περὶ ἁρμοδιότητος Ἀστυνομίας Πόλεων». Κατὰ περίεργον ἀντίληψιν καὶ ἀντεπιστημονικὴν ἀρχὴν ἀνέλυε εἰς συγκεκριμένας κατηγορίας τὴν ἀστυνομικὴν τοῦ Σώματος ἀποστολὴν καὶ ἁρμοδιότητα, ὡσεὶ νὰ ἐπρόκειτο νὰ προσδιορίσῃ τὰ ὅρια τούτου ἔναντι ἄλλης, ἀνυπάρκτου ὅμως, παρεμφεροῦς λειτουργίας.

Ἐν ἄρθρῳ 2, ἐχαρακτήριζε τὸ Σῶμα ὡς μέρος τοῦ Στρατοῦ, ὡς ὑπαγόμενον εἰς τοὺς Στρατιωτικοὺς Κανονισμούς, διὰ θέματα δι' ἃ δὲν ὑπῆρχον εἰδικαὶ τῆς Χωρ)κῆς διατάξεις κλπ. Ὡς πρὸς τὴν συγκρότησιν τοῦ Σώματος, ἐκτὸς τοῦ Ἀρχηγείου, τῶν δύο Ἐπιθεωρήσεων, δύο διευθύνσεων παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐσωτερικῶν καὶ μιᾶς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Στρατιωτικῶν καὶ τοῦ Σχολείου Χωρ)κῆς, προέβλεψεν ἑπτὰ Ἀνωτέρας Διοικήσεις, 37 Διοικήσεις Χωρ)κῆς, 137 Ὑποδ)σεις, 125 τμήματα, 4 τμήματα μεταγωγῶν. τὸ Τυπογραφεῖον Χωρ)κῆς, τὴν ἐν Πειραιεῖ Γενικὴν Ἀποθήκην Χωρ)κῆς, ἕν Λογιστήριον Χωρ)κῆς ἐν Ἀθήναις καὶ τὴν Διεύθυνσιν Εἰδικῆς Ἀσφαλείας. Ἐνῶ ὡς προείπομεν, δι' ἄλλων νόμων καὶ διαταγμάτων εἶχεν ρυθμισθῆ ἡ συμμετοχὴ τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὰς Δ)νσεις Ἐγκληματολογικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ Ἀλλοδαπῶν, ὁ Ὀργανισμὸς Χωρ)κῆς — ἐν προκειμένῳ— μόνον εἰς τὸν προσαρτώμενον πίνακα Α΄ ἐποιεῖτο λόγον.

Τὸ ἄρθρον 5 κατένειμε τὴν ἐπὶ τῆς Χωρ)κῆς δικαιοδοσίαν εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Στρατιωτικῶν καὶ ὑπήγαγεν τὴν Χωροφυλακὴν εἰς τὰ λοιπὰ Ὑπουργεῖα, κατὰ λόγον ἁρμοδιότητος ἑκάστου, δηλαδὴ καθιέρου ἀρχὴν πολυαρχίας ἐπὶ τοῦ Σώματος καὶ ἀντίθετον καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν Εὐαγγελικὴν ρῆσιν καθ' ἣν «οὐ δύναταί τις δυσὶν κυρίοις δουλεύειν».

Διὰ τῶν ἄρθρων 6—15 περιεγράφετο ἡ ἁρμοδιότης τῶν διαφόρων ἱεραρχικῶν κλιμακίων, διὰ τῶν ἄρθρων 16—21 ὡμίλει περὶ τῶν σχέσεων μετὰ τῶν διαφόρων ἀρχῶν καὶ ἐν συνεχείᾳ, ὑπὸ κεφάλαιον Ε΄, ἠσχολεῖτο περὶ τῆς στρατολογίας καὶ ἐκπαιδεύσεως. Δεκτοὶ πρὸς κατάταξιν ἐγένοντο προϋπηρετήσαντες καὶ μὴ εἰς τὸν Στρατόν, ἐπὶ διετῆ ἢ τριετῆ θητείᾳ, μὴ ὑπερβάντες τὸ 30 ἔτος τῆς ἡλικίας των. Ἀνεπίτρεπτος ὑπῆρξεν ἡ διάταξις τῆς παραγράφου 5 τοῦ ἄρθρου 22, καθ' ἣν ἐξ ἑκάστης

στρατολογικῆς κλάσεως, μόνον μέχρις ἑκατὸν τελειοφοίτους Γυμνασίου ἢ ἰσοτίμων ἄλλων σχολείων ἠδύνατο νὰ κατατάξῃ ἡ Χωροφυλακή, διότι τὴν ὑπόλοιπον παραγωγὴν τὴν ἤθελεν ὁ στρατός.

Τὸ ἄρθρον 23 ὡμίλει περὶ τοῦ Σχολείου Ἀξ)κῶν (Τμῆμα Γ'.), ἀλλ' ἡ λειτουργία τοῦ τμήματος τούτου, ἀνασταλεῖσα ἀρχικῶς διὰ τοῦ 23-7-1928 Π. Δ. (2), ἀνεστέλλετο κατ' ἔτος διὰ παρομοίων διαταγμάτων, ὡς τῶν ἀπὸ 5-4.1930, 31.3.1931, 3.6.1932, κ.λ.π., ὡς δὲ θὰ ἴδωμεν μόλις τὸ ἔτος 1935 ἐπανελήφθη ἡ λειτουργία τούτου.

Τὸ ἄρθρον 27 ὡμίλει καὶ προέβλεπεν ὀρθῶς, περὶ τῆς ἐφεδρείας τῆς Χωρ)κῆς. Ὅριον ἡλικίας, διὰ μὲν τοὺς ὑπαξ)κοὺς ὡρίσθη τὸ 45 ἔτος τῆς ἡλικίας, διὰ δὲ τοὺς χωροφύλακας τὸ 42, ὥστε οὐδεὶς χωροφύλαξ ἠδύνατο νὰ συμπληρώσῃ 25ετῆ συντάξιμον ὑπηρεσίαν.

Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐπέτυχεν ὁ Ὀργανισμὸς οὗτος, ὑπῆρξεν ὅτι ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Σώματος θὰ προήρχετο ἐφ' ἑξῆς ἐκ τοῦ Σώματος.

Διὰ τὰς μεταθέσεις τῶν Ἀξιωματικῶν καθωρίσθησαν αἱ περιπτώσεις καὶ συνεστήθη γνωμοδοτικὸν συμβούλιον, ἀλλ' ἐτέθησαν καὶ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38, καθ' ἃς, ἕνεκεν ἐπειγουσῶν ἢ σοβαρῶν ἀναγκῶν δημοσίας ἀσφαλείας, ἠδύναντο νὰ μετακινοῦνται Ἀξ)κοὶ καὶ ὁπλῖται, ὑπὸ τύπον προσωρινότητος, καὶ εἶναι γνωστόν, ἐν Ἑλλάδι τὸ προσωρινὸν εἶναι μονιμώτερον τοῦ μονίμου.

Οὕτω παρέμεινεν ἀνοικτὴ ἡ θύρα εἰς τὴν πολιτικήν.

Διὰ τοὺς παθόντας καὶ φονευομένους ὁπλίτας προεβλέφθη σύνταξις, μεταβιβαζομένη καὶ εἰς τὴν οἰκογένειαν, γενικώτερον δὲ ὅσον ἀφορᾶ τὰς ἀποδοχάς, ἀποζημιώσεις, καὶ συντάξεις, ὁ Ὀργανισμὸς οὗτος ἐπετέλεσε σημαντικὰ βήματα προόδου ἔναντι τῶν ὁπλιτῶν.

Ἡ προμήθεια τῶν ἀναγκαιούντων, εἰς τοὺς ὁπλίτας, εἰδῶν ἱματισμοῦ, ἀφέθη νὰ ρυθμισθῇ δι' εἰδικοῦ νόμου, ὑπὸ περίεργον αἵρεσιν ὅτι τοῦτο θὰ συμβῇ κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ἐν τῷ Στρατεύματι κρατοῦντα. Οἱ συντάκται συνεχῶς προσφεύγουν εἰς τὸν Στρατόν. Δὲν ἠδυνήθησαν ἄραγε νὰ ἀντιληφθῶσιν τήν, ἐκ τῆς ἐμμονῆς των ταύτης, προκληθεῖσαν τεραστίαν ζημίαν εἰς τὸ Σῶμα; Ἀλλὰ πέραν τούτου πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ τίθεται ἡ στολὴ τῶν Ἀστυνομικῶν ὀργάνων εἰς τὴν αὐτὴν μοῖραν καὶ ἀναλογίαν μετὰ τῆς τοιαύτης τῶν 100, 200, 300, 500 χιλιάδων στρατιωτῶν;

Διὰ τῶν ἄρθρων 56—65 προεβλέποντο τὰ τῆς λειτουργίας τῆς οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Σώματος, διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 67 τὰ περὶ ἰδιωτῶν γραφέων καὶ δακτυλογράφων. Ἐν ἄρθροις 69—74 ὡμίλει περὶ τῶν Ἐγκληματολογικῶν Ὑπηρεσιῶν, ἤτοι περὶ τῶν ἐργαστηρίων τῶν Ἐγκληματολογικῶν ἀναζητήσεων εἰς τὰς ἕδρας τῶν Ἀνωτέρων Δ)σεων, καὶ συνεργείων Ἐγκληματολογικῆς Σημάνσεως, εἰς τὰς ἕδρας τῶν ὑπολοίπων Πρωτοδικείων, τὸ περιεργότερον δὲ ἐξ ὅλων εἶναι ὅτι ἐδέχθη τὴν μετάταξιν τοῦ ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ κατὰ τὸν Ὀργανισμὸν 18-10-1925 Κεντρικοῦ Γραφείου Ἐγκληματολογικῶν ἀναζητήσεων, εἰς τήν, διὰ τοῦ Νόμου 3754, δημιουργηθεῖσαν διεύθυνσιν Ἐγκληματολογικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ δὲν ἐχρησιμοποίησεν τοῦτο διὰ τὰς ἀνηκούσας ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ Σῶμα παρεμφερεῖς Ὑπηρεσίας. Τὸ Σῶμα συνεχῶς ἀπέκοπτε φλέβας καὶ ἀρτηρίας του δι' ἰδίων χειρῶν, ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς πολιτικῆς ἀσφαλῶς.

---

(2) Φ.Ε.Κ. 147)31-8-1928

Περὶ τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ ἐπανέλαβε κἄπως τὰ αὐτά, ὅσα αἱ διατάξεις 1925. Ὑπὸ τὸν τίτλον «ἀκροτελευταῖαι διατάξεις» ἐτέθησαν δύο ἄρθρα προβλέποντα περὶ εἰδικῆς μεταβατικῆς ὑπηρεσίας πρὸς δίωξιν τῆς ληστείας καὶ ταῦτα, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ ληστεία ἔπνεε τὰ λοίσθια, ἐτέθη ὅμως διότι τὸ εἶχον προτείνει οἱ Ἄγγλοι καὶ ἐφοβοῦντο τὰς ἐνδεχομένας εὐθύνας οἱ ὑπεύθυνοι.

Ἔναντι τῆς, ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 18-10-1925, προβλεφθείσης δυνάμεως ἐξ 814 ἀξιωματικῶν, 3.025 ἀνθυπασπιστῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν καὶ 10.500 χωροφυλάκων, ὁ παρὼν ὀργανισμὸς προέβλεψε δύναμιν 666 ἀξιωματικῶν, 2.628 ἀνθυπασπιστῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν καὶ 11.500 χωροφυλάκων, δηλαδὴ ἡ Πολιτεία δὲν ἀπέφυγε νὰ λιποψυχήσῃ οἰκονομικῶς, προκειμένου νὰ δημιουργήσῃ ἀνταξίαν τῶν περιστάσεων Χωροφυλακήν.

Ὁ ὀργανισμὸς οὗτος ὑπῆρξεν ἀτελὴς καὶ πρόχειρος, δι' ὅ, ἀπὸ τῆς ἐπομένης σχεδὸν τῆς ἐφαρμογῆς του, προέκυψαν ζητήματα καὶ ἤρχισαν αἱ τροποποιήσεις καὶ αἱ συμπληρώσεις, αὐτοῦ δὲ τοῦ ἰδίου ὀργανισμοῦ, αἱ διατάξεις προεβλέφθησαν ὅτι θὰ ἐτίθεντο εἰς ἐφαρμογὴν διὰ Π.Δ. Ὡς εἴδομεν ὁ ἀριθμὸς τῶν Α. Διοικήσεων περιωρίσθη εἰς 7, περὶ τῆς Διευθύνσεως Ἀλλοδαπῶν οὐδὲν περιέλαβε, ἀφῆκεν δὲ ἄλυτον τὸ θέμα τοῦ γάμου. Τούτων ἕνεκεν ἡ ὑπηρεσία τῆς Χωροφυλακῆς, συντόμως ἐπελήφθη ἐκπονήσεως νέου ὀργανισμοῦ, ὅστις καὶ ἐξεδόθη ὡς Α.Ν. τὴν 7-6-1935.

Β ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ 1935 (Α. Ν. 7)8 Ἰουνίου 1935) (3).

Διὰ τῆς συνδρομῆς παρασκηνιακῶν παραγόντων ἡ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐσωτερικῶν Διεύθυνσις τῆς Χωροφυλακῆς ἐπέτυχε τὴν κύρωσιν τοῦ παρ' αὐτῆς τελικῶς ἐπεξεργασθέντος σχεδίου περὶ Ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς. Ἵνα μὴ ὁ ὅρος «παρασκηνιακῶν παραγόντων» δημιουργήσῃ αἰχμήν τινά, διευκρινίζομεν τὸ γεγονός. Οἱ νόμοι κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην ὑπεγράφοντο παρὰ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐδημοσιεύοντο εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὡς μὴ λειτουργούσης τῆς Βουλῆς. Οἱ διάφοροι Ὑπουργοὶ ὑπέγραφον ἀσυζητητεὶ ἐὰν ὑπῆρχεν ἡ ὑπογραφὴ τοῦ Πρωθυπουργοῦ, ἀλλ' ὁ τότε Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν δὲν ἐτόλμα ἢ δὲν ἤθελε νὰ προκαλέσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Πρωθυπουργοῦ ὑπὲρ τοῦ Ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς. Αἱ ἀτέλειαι τοῦ Ὀργανισμοῦ 1930 εἶχον δημιουργήσει τροχοπέδην εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ ἐξέλιξιν τοῦ Σώματος καὶ ἡ ἡγεσία προσεδόκα πολλὰ ἐκ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ ἑτοίμου κειμένου, ἡ ἄρνησις δὲ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ νὰ συνδράμῃ εἰς τοῦτο, προεκάλεσεν ἀπογοήτευσιν, ἣν ἦρεν ὁ τότε ἀντισυνταγματάρχης Ἀλέξ. Δαμασκηνός, ὅστις, συνδεόμενος προσωπικῶς μετὰ τοῦ Πρωθυπουργοῦ, συνέβαλε εἰς τὴν ὑπογραφὴν παρὰ τούτου τοῦ Ὀργανισμοῦ.

Ὁ Ὀργανισμὸς οὗτος, χωρὶς νὰ ἀντιμετωπίσῃ καὶ νὰ καλύψῃ τὰ κύρια καὶ καίρια προβλήματα τοῦ Σώματος, ἀπετέλεσε σημαντικὸν βῆμα προόδου καὶ ὡς ἐκ τούτου δύναται νὰ θεωρῆται ὡς εἷς σοβαρὸς σταθμός, μετὰ τὸν Νόμον ΓΡΞΕ'.

Κατ' ἀρχὴν ὀφείλομεν μίαν γενικῆς στάθμης διαπίστωσιν, ὅτι ἐν ἀντιθέσει πρὸς πᾶν ὅ,τι συνέβαινεν πρὸ αὐτοῦ καὶ ὅ,τι παρετηρήθη ἐνίοτε μεταγενεστέρως καὶ παρὰ τὴν εὐκαιρίαν ἣν εἶχον οἱ εἰσηγηταί του, δεδομένου ὅτι δὲν διῆλθεν ἐξ οἱουδήπο-

---

(3) Φ.Ε.Κ. 260)8-6-1935.

τε σταδίου συζητήσεως ἐν τῇ Βουλῇ ἢ ἄλλων νομοτεχνικῶν παραγόντων τὸ σχέδιον, ὁ Ὀργανισμὸς οὗτος στερεῖται προσωπικῶν διατάξεων, φωτογραφιῶν, ὡς ἐπεκράτησε νὰ λέγεται. Ἐπίσης ἐν τῇ προσπαθείᾳ ὁ νομοθέτης, νὰ κινηθῇ ἐντὸς πενιχρῶν οἰκονομικῶν πιστώσεων, καὶ ἐντὸς αὐτῶν νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἐφαρμογὴν ἑνὸς συγκεκριμένου συστήματος ὀργανώσεως καὶ διοικήσεως, κατέληξεν ἔν τισι περιπτώσεσι εἰς λύσεις κατακριθείσας πολλαπλῶς καὶ πανταχόθεν καὶ μὴ ἐφαρμοθείσας ἐν τέλει. Τὴν τακτικὴν ταύτην ἠκολούθησεν ἐκ τοῦ φόβου τῶν κυβερνητικῶν ἀντιδράσεων.

Περὶ τῶν καινοτομιῶν τοῦ νέου τούτου νομοθετήματος, ὁ τελικὸς συντάκτης του Φ. Ζῆρος διέλαβεν διεξοδικῶς τόσον ἐν ταῖς ὑπ' ἀριθ. 85)18)1β' ἀπὸ 15-6-1935 καὶ 35)8)11 ἀπὸ 17-7-1935 ἐγκυκλίων διαταγῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, ὅσον καὶ εἰς τὰ περὶ ὧν ὡμιλήσαμεν ἤδη ἀπομνημονεύματά του.

Περιληπτικῶς ἐπισκοπούμεναι αὗται συνίσταντο εἰς τὰ ἀκόλουθα:

I. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν σχοινοτένειαν τῶν προηγουμένων Ὀργανισμῶν, διὰ τοῦ ἄρθρου 1 προσδιωρίσθη συνοπτικώτατα ὁ προορισμὸς τῆς Χωροφυλακῆς, τῶν λεπτομερειῶν ἀφεθεισῶν ὡς ἀντικείμενον τοῦ ὑποσχομένου Κανονισμοῦ. Καθιερώθησαν σαφῶς τὰ ἀντικείμενα ἁρμοδιότητος καὶ ἀποστολῆς τῆς ἐν Ἀθήναις Διευθύνσεως Εἰδικῆς Ἀσφαλείας καὶ διετηρήθη ἡ ἰδιότης τοῦ Σώματος ὡς ὅπλου τοῦ Στρατοῦ.

II. Ἐκ τῶν τριῶν Ἐπιθεωρήσεων Χωροφυλακῆς (ἐδρευουσῶν ἀνὰ μία ἐν Ἀθήναις, Πάτραις καὶ Θεσσαλονίκην) κατήργησε τὰς δύο, καθ' ὅσον, ἀφοῦ ὅλοι οἱ καθ' ἱεραρχίαν διοικοῦντες βαθμοφόροι τοῦ Σώματος εἶχον ἀποστολὴν Ἐπιθεωρήσεων ἐπὶ τῶν ὑφισταμένων ὑπηρεσιῶν, ἐκρίθησαν αὗται περιτταί.

III. Ἐπανιδρύθησαν αἱ διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ 1930 καταργηθεῖσαι Ἀνώτεραι Διοικήσεις Χωροφυλακῆς Θεσσαλίας καὶ Πελοποννήσου. Κατηργήθη ἡ Γενικὴ Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις καὶ ἀντ' αὐτῆς συνεστήθη παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐσωτερικῶν νέα Διεύθυνσις, ἡ Διεύθυνσις Ἐπιμελητείας καὶ Οἰκονομικοῦ Ἐλέγχου Χωροφυλακῆς, ὑφ' ἣν ὑπήχθησαν οἱ ὑφιστάμενοι οἰκονομικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ καὶ τὸ μετωνομασθὲν εἰς Ἐλεγκτήριον, Λογιστήριον. Διὰ τῆς Διευθύνσεως ταύτης ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀπεσυμφορήθη ἡ Διεύθυνσις Χωροφυλακῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐδημιουργήθη ἓν εἰδικὸν ὄργανον Προνοίας, ἐλέγχου, ἐφοδιασμοῦ καὶ ἀνεφοδιασμοῦ.

IV. Ἀντιμετωπίσθη τελεσιδίκως ἡ ὑφισταμένη ἐκκρεμότης περὶ ἐπεκτάσεως ἢ μὴ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων εἰς Θεσσαλονίκην, συμπεριληφθείσης εἰς τὴν συγκρότησιν τῶν ὑπηρεσιῶν (ἄρθρον 2) καὶ τῆς Διευθύνσεως Ἀστυνομίας Θεσσαλονίκης. Ἡ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Στρατιωτικῶν Διεύθυνσις Χωροφυλακῆς διετηρήθη.

V. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς προηγουμένους Ὀργανισμούς, ἀφῆκεν τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Διοικήσεων, Ὑποδιοικήσεων, Ἀστυνομικῶν Διαμερισμάτων, Τμημάτων κ.λ.π., εἰς ἐκδοθησόμενον Διάταγμα περὶ Πίνακος Ὀργανικῆς Κατανομῆς, ἀσφαλῶς ἵνα ἔχῃ τὴν εὐχέρειαν ἡ Διοίκησις εἰς μετασχηματισμούς. Προσδιώρισεν ὅτι αἱ Διοικήσεις θὰ διοικῶνται παρὰ ταγματαρχῶν καὶ διέκρινε τὰς Ὑποδιοικήσεις εἰς Α', Β' καὶ Γ' Τάξεως. Παρέσχε νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν διὰ τὴν συγκρότησιν ἐν Ἀθήναις Τάγματος Χωροφυλακῆς, ὡς καὶ διὰ τὴν ἵδρυσιν παραρτημάτων τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς. Ἐξουσιοδότησεν ὅπως διὰ τοῦ Πίνακος χωρο-

γραφικῆς κατανομῆς (Π.Δ.) ὁρισθῶσιν αἱ ἕδραι καὶ αἱ περιφέρειαι τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ καταστημάτων Χωροφυλακῆς.

VI. Ἐμειώθη κατὰ 87 ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνθυπασπιστῶν καὶ κατὰ 520 ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐνωμοταρχῶν, ἐνῶ ηὐξήθη κατὰ 302 ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπενωμοταρχῶν καὶ οὕτω προεβλέφθησαν ἀντιστοίχως 400, 950 καὶ 1.100, ἐνῶ βάσει τοῦ Ὀργανισμοῦ 1930 ἦσαν 468, 1.410 καὶ 750. Τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀξιωματικῶν ὥρισεν εἰς 1 ὑποστράτηγον, 16 συνταγματάρχας, 22 ἀντισυνταγματάρχας, 58 ταγματάρχας, 170 Μοιράρχους καὶ 394 ὑπομοιράρχους - ἀνθυπομοιράρχους, ἔναντι 11.920 χωροφυλάκων. Διετήρησε τὴν αὐτὴν δύναμιν ἀξιωματικῶν μὲ ἐκείνην τοῦ Νόμου 4578) 1930, ὅσον ἀφορᾷ δὲ τοὺς ὑπαξιωματικούς, ὑπέπεσεν εἰς πλάνην ὡς κατωτέρω θὰ ἴδωμεν.

Διὰ τὰς ἀνωτέρω αὐξομειώσεις τῶν εἰς τὰς βαθμίδας τοῦ ὑπαξιωματικοῦ θέσεων, ἠγέρθη μέγας σάλος, φθάσας καὶ μέχρις ὑποβολῆς ὑπομνημάτων εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας, τὸν Πρόεδρον Ἐθνοσυνελεύσεως, τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ἐκ μέρους τῶν θιγομένων τάξεων, ἐπελήφθησαν δὲ καὶ αἱ ἐφημερίδες.

Τῇ ἀληθείᾳ ἐπρόκειτο περὶ βαθείας καὶ ἀποτόμου τομῆς καὶ συνεπῶς ὀξὺς ὁ πόνος καὶ ἔντονος καὶ δικαιολογημένη ἡ ἀνησυχία.

Ἀπὸ τοῦ 1926 δὲν ἐλειτούργει τὸ Σχολεῖον ἀξιωματικῶν καὶ οὕτω ὑπηρέτουν ἐπὶ 7—8 ἔτη λίαν πεπαιδευμένοι ἐνωμοτάρχαι, πλὴν ὅμως ἀποκαρδιωμένοι λόγῳ μὴ περαιτέρω ἐξελίξεώς των. Μὴ λειτουργοῦντος τοῦ Σχολείου ἡ μόνη διέξοδος κενώσεως θέσεως ἐνωμοτάρχου ἦτο τὸ ὅριον ἡλικίας, ἡ εἰς ἀνθυπασπιστὰς προαγωγὴ καὶ ἡ κατὰ τὰ λοιπὰ φυσιολογικὴ φθορά, κατὰ συνέπειαν αἱ προϋποθέσεις ἐξελίξεων τῶν ὑπενωμοταρχῶν εἰς ἐνωμοτάρχας, δυσμενεῖς. Ἤδη μειουμένων τῶν θέσεων ἀνθυπασπιστῶν καὶ ἐνωμοταρχῶν κατὰ 600 ἐν συνόλῳ, καίτοι διὰ τοῦ Ὀργανισμοῦ ἐξηγγέλλετο ἡ λειτουργία τῆς Σχολῆς ἀξιωματικῶν, οἱ ὑπηρετοῦντες ὑπενωμοτάρχαι ἔπρεπε νὰ γηράσωσι τοιοῦτοι, διότι ἐπὶ 4—5 τοὐλάχιστον ἔτη οὐδεμία προαγωγὴ θὰ ἐγένετο εἰς ἐνωμοτάρχην, ἕως ὅτου κατέλθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπηρετούντων ἐνωμοταρχῶν εἰς τὰ ὁρισθέντα περιθώρια. Εἰς τοὺς συλλογισμοὺς τούτους ἀνεμίχθησαν καὶ αἱ περὶ γάμου, ὁρίου ἡλικίας κ.λ.π. αἰτιάσεις.

Ἐπὶ τῶν αἰτιάσεων τούτων τὸ Ὑπουργεῖον προέβη εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 35) 7) 11 ἀπὸ 17-7-1935 ἐγκυκλίου, τὸ μὲν ἐπιτιμητικῆς διὰ τὴν ἀπείθαρχον ταύτην ἐνέργειαν, τὸ δὲ ἐπεξηγηματικῆς ἐπὶ τῶν νομοθετηθέντων. Αἱ ἐξηγήσεις δὲν ἐκρίθησαν ἱκανοποιητικαὶ καὶ αἱ ἀντιπειθαρχικαὶ συζητήσεις ἦσαν συχναί, ἔληξαν δὲ χάρις εἰς τὸ ἐπικρατῆσαν μετ' οὐ πολὺ διάφορον πνεῦμα, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἤλλαξε ἄρδην ὁ ρυθμὸς τῆς ἐξελίξεως καὶ αἱ περὶ αὐξομειώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Ὑπαξιωματικῶν διατάξεις ἠτόνισαν, τροποποιηθεῖσαι κυρίως δι' Α.Ν. 1375) 1938.

Ἡ βασικωτέρα αἰτιολογία τοῦ μέτρου τούτου εὕρηται εἰς τὸ ἐπιχειρηθὲν σύστημα ἐν τῇ Χωροφυλακῇ γραφέων καὶ δακτυλογράφων (ἄρθρ. 68—74 τοῦ ὀργανισμοῦ) καθ' ὃ προεβλέφθη ὁ διορισμὸς 1200 γραφέων καὶ δακτυλογράφων ὑπὸ δεσμευτικὰς ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἐξέλιξίν των διατάξεων, ἵνα δι' αὐτῶν ἀντιμετωπισθῇ ἡ κανονικωτέρα λειτουργία τῶν γραφείων τῆς Χωροφυλακῆς. Ἡ ἄποψις αὐτη ἔσχε καὶ συνηγόρους ἀλλὰ καὶ σοβαροὺς κατηγόρους, δι' ὃ καὶ δὲν ἐφηρμόσθη.

Ὁ Ζῆρος ἐπεδίωξε ν' ἀπομακρύνῃ ὁλοσχερῶς ἐκ τῶν γραφείων τοὺς Ὑπαξιωματικοὺς καὶ τοὺς Χωροφύλακας ἀλλὰ διὰ λύσεως, ἀφ' ἑνὸς μὲν πτωχοδρομικῆς ἀφ' ἑτέρου δὲ γενικῆς καὶ συνεπῶς ἀνεπιτρέπτου δι' ὡρισμένα τῶν γραφείων.

ΥΙΙ. Κατηργήθησαν τὰ ὑφιστάμενα μεταξὺ Ὑποδ)σεων καὶ Σταθμῶν Ἀγροτικὰ καλούμενα Τμήματα, ἐπειδὴ δὲ ἐδημιουργήθησαν πολλαὶ Ὑποδιοικήσεις ὑπὸ ἐνίας Διοικήσεις, ἱδρύθησαν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ Νομοῦ καὶ δεύτεραι Διοικήσεις Χωροφυλακῆς ὡς Βερροίας, Ξάνθης, Γρεβενῶν, Καρδίτσης, Ἀκαρνανίας καὶ Τριφυλίας.

Εἰς τὴν ἕδραν ἑκάστης Διοικήσεως συνεστήθησαν 1) Ὑποδιοικήσεις εἰς ἅς ὑπήχθησαν οἱ μέχρι τότε ἀπ᾽ εὐθείας εἰς τὴν Διοίκησιν ὑπαγόμενοι Σταθμοὶ καὶ 2) Σταθμοὶ Μεταγωγῶν, πολλοὶ τῶν ὁποίων κατηργήθησαν συντόμως.

Εἰς τὰς ἕδρας τῶν Ὑποδιοικήσεων, ἐκτὸς ἕδρας Διοικήσεων, ἱδρύθησαν κεντρικοὶ ἀστυνομικοὶ Σταθμοί.

ΥΙΙΙ. Ἀπηγορεύθη ἡ τοποθέτησις Ἀνθ)ρχων καὶ Ὑπομοιράρχων εἰς γραφεῖα. Διάταξις μὴ δυναμένη νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐν τῇ πραγματικότητι δι᾽ ὃ καὶ ἐγκατελείφθη συντόμως, πλὴν τῶν νεοεξερχομένων ἐκ τῆς Σχολῆς ἀνθυπομοιράρχων δι᾽ οὓς ἰσχύει καὶ σήμερον.

ΙΧ. Εἰς τὸ κεφάλαιον διὰ τὰς σχέσεις μετὰ τῶν διαφόρων ἀρχῶν, ὁ νέος ὀργανισμὸς ἔταμε λογικώτερον τὸ θέμα τῶν σχέσεων τῆς Χωροφυλακῆς καὶ λιμενικῶν ἀρχῶν, ἐπὶ πλέον δὲ ἐπεδίωξε τὴν κατωχύρωσιν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἔναντι τοῦ πληθωρισμοῦ τῶν αἰτήσεων ἄλλων ἀρχῶν.

Χ. Τὸ ὅριον κατατάξεως εἰς τὴν Χωροφυλακὴν περιωρίσθη μέχρι τοῦ 26 ἔτους τῆς ἡλικίας. Ἀπεκλείσθησαν τῆς κατατάξεως οἱ προϋπηρετήσαντες εἰς τὴν Χωροφυλακήν, ηὐξήθη εἰς τριετῆ ἡ θητεία τῶν τὸ πρῶτον κατατασσομένων, κατηργήθη ἡ ἀπὸ τὸ 1927 σχεδὸν ἀτονίσασα διάταξις περὶ σχολείου ἐνωμοταρχῶν, ὁ γάμος ἐπετράπη μόνον εἰς τοὺς ἐνωμοτάρχας μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 32ου ἔτους τῆς ἡλικίας καὶ εἰς τὸ ἓν τρίτον τῆς δυνάμεως.

Προεβλέφθη ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀπόλυσις ὑπενωμοταρχῶν καὶ χωροφυλάκων, μετὰ συμπλήρωσιν 12ετοῦς ὑπηρεσίας, κατ᾽ ἀπομίμησιν τοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ θεσπισθέντος, τότε μέτρου ἀπολύσεως μετὰ συμπλήρωσιν 10ετίας.

Αἱ ἀνακατατάξεις τῶν ὁπλιτῶν κατέστησαν δυνητικαὶ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ πάντοτε ἡ εὐχέρεια, εἰς τὴν διοίκησιν, νὰ ἀποφεύγῃ τὴν ἀνακατάταξιν κακῆς ποιότητος ὀργάνων. Τοῦτο βεβαίως ἐτέθη ὑπὸ τὰς ἐγγυήσεις συλλογικοῦ ὀργάνου.

ΧΙ. Πρὸς κατοχύρωσιν τῶν Ἀξιωματικῶν, ἔναντι τῶν παραλογισμῶν καὶ αὐθαιρεσιῶν τῆς πολιτικῆς, ἐτέθησαν φραγμοὶ εἰς τὸ περὶ κινήσεως δυνάμεως κεφάλαιον.

Ἐδημιουργήθη συμβούλιον μεταθέσεων, τοῦ ὁποίου ἡ γνώμη δὲν ἦτο γνωμοδοτικὴ ἀλλ᾽ ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν Ὑπουργὸν καὶ ὅπερ ὑπετίθετο ὅτι, λόγῳ τῆς συνθέσεώς του, δὲν θὰ ἐπηρεάζετο ἐκ τῆς πολιτικῆς (§ 7 ἄρθρον 19).

Ἐλήφθη πρόνοια τοποθετήσεως εἰς τὰς πόλεις τῶν πλέον καταλλήλων ἀξιωματικῶν καὶ Χωροφυλάκων, βάσει γνώμης τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς, σχηματιζομένης κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Αἱ περὶ ἀποδοχῶν διατάξεις ἀπηλείφθησαν ὡς περιτταὶ καὶ ρυθμιζόμεναι ὑπὸ τῶν Γενικῶν διατάξεων περὶ ἀποδοχῶν στρατιωτικῶν καὶ ὑπαλλήλων. Αἱ περὶ συντάξεων διατάξεις, τοῦ νόμου 4578, εἶχον κριθῇ ὑπὸ τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου ὡς ἀντισυνταγματικαί, διότι αὗται ἔδει νὰ τεθῶσιν εἰς νόμον τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ὡς ἐγένετο κατὰ τὸ 1935.

Ἡ ἰδιότης τῶν Ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς — ὡς ἐφίππων — διετηρήθη ἀλλὰ ἄνευ ἵππων, τόσον δι' ἔλλειψιν ἵππων, ὅσον καὶ δι' ἔλλειψιν ἱπποκόμων, ὡς καὶ λόγῳ μεταβολῆς ἐπὶ τὰ βελτίω τῶν συγκοινωνιακῶν συνθηκῶν.

XII. Διὰ πρώτην φορὰν ἐθεσπίσθη τὸ μέτρον τῆς, ἐπὶ πληρωμῇ, χορηγήσεως κλινοσκεπασμάτων, σινδονῶν, κελυφίων καὶ ἀδιαβρόχων σάκκων, ἅτινα θὰ ἀπετέλουν ἰδιοκτησίαν τῶν ἀνδρῶν ἐφ' ἑξῆς, ἐπ' ἀγαθῷ τόσον τῆς ὑπηρεσίας ὅσον καὶ τῶν ἰδίων τῶν ὁπλιτῶν.

Κατεβλήθη προσπάθεια καλυτέρας ὀργανώσεως καὶ ἐπανδρώσεως τῶν ἐγκληματολογικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Σώματος. Παρὰ ταῦτα ὅμως οὔτε τότε οὔτε ἔκτοτε καὶ μέχρι σήμερον ἔχει συντελεσθῆ βῆμα τι θετικὸν πρὸς ὀργάνωσιν ἰδιαιτέρας Ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας ἐν τῷ Σώματι κα τὸ μέγα τοῦτο ἀντικείμενον ἀντιμετωπίζεται ἐκ τῶν ἐνόντων εἴτε διὰ τῆς Ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας τοῦ στρατοῦ, εἴτε διὰ τῶν Νομιάτρων καὶ ὑγειονομικῶν κέντρων εἴτε διὰ τῶν ἐπιτοπίων δυνατοτήτων. Βασικῶς ἐξυπηρετεῖται ὑπὸ Ὑγειον. Ὑπηρ. Στρατοῦ.

XIII. Τὸ θέμα τῆς διαδικασίας, περὶ τὴν ἔκδοσιν ἀστυνομικῶν διατάξεων, ἐτέθη ἐπὶ καλυτέρων βάσεων, αἱ δὲ Ἀστυν. Διατάξεις ἀπεκλήθησαν Κανονισμοί.

Παρεχωρήθη ἡ ἰδιότης τοῦ δημοσίου κατηγόρου καὶ εἰς διοικοῦντας ὑπενωμοτάρχας. Κατηργήθη ἡ, διὰ τοῦ Ν.Δ. 18-10-1925, καθιερωθεῖσα — μόνον διὰ τὴν Χωροφυλακὴν — κατάστασις εἰδικῆς ὑποδικίας, κατηργήθη ὁ θεσμὸς τῶν ἄνευ θητείας χωροφυλάκων, ἐλήφθησαν ἀρκετὰ προστατευτικὰ μέτρα ὑπὲρ τῶν ὁπλιτῶν, ὥστε, οὗτοι ἐξερχόμενοι μετὰ 12ετίαν, νὰ λαμβάνουν 12 πλήρεις μισθοὺς μετὰ τῶν προσαυξήσεων ἐκ τοῦ κράτους καὶ 16 ὀργανικοὺς ἐκ τοῦ Τ.Α.Ο.Χ. (ὁ χωροφύλαξ 55920 δραχμὰς) καὶ ἐξεφράζετο, μᾶλλον νομικὴ εὐχή, ὅπως προτιμῶνται οἱ ὁπλῖται τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τοὺς διορισμοὺς εἰς διαφόρους θέσεις κρατικῶν ὀργάνων καὶ ὑπαλλήλων, εὐχὴ ἥτις πολὺ ἐλαφρὰν ἀπήχησιν ἔσχεν.

Κατὰ τὰ λοιπά, ὁ ὀργανισμὸς οὗτος, ἐπανέλαβε τὰς μέχρι τοῦδε ἰσχυούσας διατάξεις.

Ἀνωτέρω ἀνεφέρθημεν εἰς τὸ ὑπὸ τῆς Ἰταλικῆς ἀποστολῆς εἰσαχθὲν σύστημα λειτουργίας ἀρχείων καὶ ὅτι τοῦτο κατὰ τὸ ἔτος 1927 εἶχε τροποποιηθῆ μὲ βάσιν τὸ Βρετ. σύστημα. Κατὰ τὸ Βρεττανικὸν σύστημα διὰ τὴν ταξινόμησιν τῆς ἀλληλογραφίας ἐν τοῖς ἀρχείοις προεβλέποντο δύο εἰδῶν φάκελλοι Γενικοὶ καὶ Εἰδικοί, ἐξ ὧν οἱ μὲν πρῶτοι ἐλάμβανον ἀριθμὸν διὰ πρωτοκολλήσεως εἰς βιβλίον πρωτοκόλλου οἱ δὲ δεύτεροι διὰ πρωτοκολλήσεως των εἰς τοὺς Γενικούς. Οἱ Γενικοὶ φάκελλοι διεκρίνοντο εἰς 4 κατηγορίας: ἀτομικῶν ὑποθέσεων, Ὑπηρεσιῶν, Ἀδικημάτων, καὶ ὑποθέσεων Γενικῆς φύσεως. Ἕκαστον ἔγγραφον ἐπρωτοκολλᾶτο εἰς ἀνάλογον εἰδικὸν κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν εἰσόδου καὶ ἐλάμβανεν ἀριθμὸν ἐκ δύο τοιούτων ἕναν τοῦ Γενικοῦ φακέλλου καὶ ἕναν τοῦ εἰδικοῦ, διαχωριζομένους διὰ μιᾶς καθέτου.

Ἡ κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν ἀρχειοθέτησις καὶ πρωτοκόλλησις ἀπετέλει σοβαρὸν μειονέκτημα ἔναντι τοῦ Ἰταλικοῦ συστήματος, ὅπερ δι' ἑκάστην ὑπόθεσιν ἀπήτει ἴδιον φάκελλον, διότι τὰ εἰσερχόμενα εἰς τὸν αὐτὸν εἰδικὸν φάκελλον ἔγγραφα ἀφεώρουν διαφόρους ὑποθέσεις τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ οὕτω τὰ μὲν ἐκάλυπτον τὰ δὲ ἐν τῷ φακέλλῳ καὶ δὲν ἦτο δυνατὴ οὔτε ἡ συσχέτισις ἀλλ' οὔτε καὶ ὁ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἔλεγχος τῆς κανονικότητος.

Ὁ ἡμέτερος Ζῆρος συγκεράσας τὰ δύο συστήματα, Βρεττανικὸν καὶ Ἰταλικὸν καὶ διὰ τῶν ἀκολούθων προσθηκῶν ἐδημιούργησεν ἓν ἄριστον σύστημα κανονισμοῦ «ταξινομήσεως τοῦ ἀρχείου τῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς», ὅπερ ἀπὸ πολλὴν μετριοφροσύνην ἀπεκάλεσεν «Ἑλληνικὸν σύστημα».

Τὸ σύστημα Ζήρου κυρωθὲν καὶ κοινοποιηθὲν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 142) 140) 2) 9α ἐγκυκλίου 24 ἀπὸ 20-11-1935 ἐτέθη ἀμέσως εἰς ἐφαρμογὴν καὶ ἰσχύει μέχρι σήμερον ἀναλλοίωτον.

Αἱ καινοτομίαι Ζήρου συνίστανται εἰς τὰ ἀκόλουθα:

I. Ὁ εἰδικὸς φάκελλος διεχωρίσθη εἰς τετραγωνίδια, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἦτο προωρισμένον διὰ τὴν ἀρχειοθέτησιν καὶ πρωτοκόλλησιν τῶν ἐγγράφων τῶν ἀφορώντων μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν. Κάθε εἰδικὸς φάκελλος περιέχει 42 τοιαῦτα τετραγωνίδια.

Εἰς ἕκαστον τετραγωνίδιον προεβλέφθη χωρητικότης διὰ τὴν πρωτοκόλλησιν 6 ἐγγράφων, λαμβανόντων ἀριθμὸν ἀποτελούμενον ἐκ τῶν τοιούτων γενικοῦ καὶ εἰδικοῦ φακέλλου καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τετραγωνιδίου π.χ. 16) 21) 1. Ἑκάστη θέσις τοῦ τετραγωνιδίου ἀριθμεῖται διὰ γραμμάτων α,β,γ, κ.λ.π. ἕκαστον τῶν ὁποίων τίθεται ἐν εἴδει συντελεστοῦ εἰς τὸν ἀριθμὸν τετραγωνιδίου καὶ οὕτω ὁ ἀριθμὸς τοῦ πρώτου ἐγγράφου ἐξελίσσεται εἰς 15) 21) 1α.

Οὕτω ἀπεφεύχθη ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ ἀσυντόνιστον καὶ ἀσυνεσχέτιστον τοῦ Βρεττανικοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὁ ἀτελεύτητος ἀριθμὸς φακέλλων τοῦ Ἰταλικοῦ.

II. Τὸ σύστημα κατέστη ἑνιαῖον δι' ὅλας τὰς ὑπηρεσίας τῆς Χωροφυλακῆς μηδὲ τῶν Σταθμῶν ἐξαιρουμένων.

III. Καθωρίσθη ὅπως οἱ ἅπαξ καταρτισθέντες ἀτομικοὶ φάκελλοι ἀκολουθοῦν τοὺς ἄνδρας εἰς ὅλας των τὰς μετακινήσεις.

IΥ. Καθωρίσθη ἐκ τῶν προτέρων ἑνιαῖος καθ' ἅπασαν τὴν ἱεραρχίαν πίναξ τῶν διὰ τὰς διαχειρίσεις προοριζομένων φακέλλων ὡς καὶ τῶν εἰδικῶν φακέλλων διὰ τὸ προσωπικόν.

Υ. Προσετέθησαν γενικοὶ καὶ εἰδικοὶ φάκελλοι ὑπηρεσιῶν καὶ τοιοῦτοι γενικῆς φύσεως ὑποθέσεων. Γενικῶς τὸ οὕτω διαμορφωθὲν σύστημα μετὰ τῶν ὀνομαστικῶν καὶ γενικῶν εὑρετηρίων ὑποθέσεων ἀποτελεῖ τὸν καλύτερον γραφειοκρατικὸν μηχανισμὸν εἰς διεθνῆ προβολήν.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ὁ Ζῆρος ἐξεπόνησε — βάσει καὶ σημειώσεων τοῦ στρατηγοῦ Τρουπάκη — κανονισμὸν «περὶ μέτρων ἀσφαλείας ἐπισήμων καὶ ὑψηλῶν προσώπων, κοινοποιηθέντα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 17) 1) 1 ἀπὸ 14-1-1935 ἐμπιστευτικῆς διαταγῆς Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν.

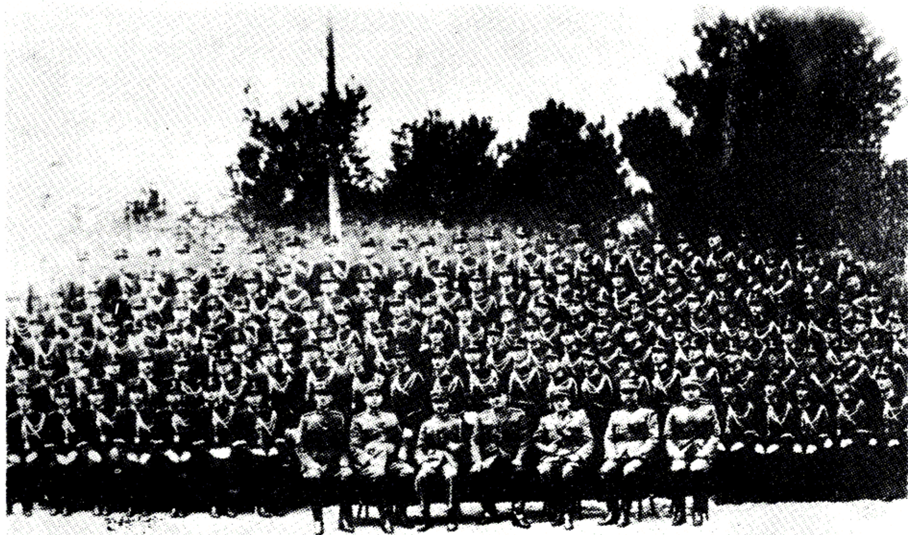
Ἐξετυπώθη ἐπίσης καὶ ἐκυκλοφόρησε πρὸς εὐρυτέραν ἐπεξεργασίαν παρὰ τοῦ συνόλου τῶν ἀξιωματικῶν δοκίμιον Κανονισμοῦ Χωροφυλακῆς.

Ὁ ὁπλισμὸς κατέστη ἀτομικός. Διάταξις, ἰσχύουσα καὶ σήμερον, οὐχὶ τόσον συντελεστική.

Ἐπανήρχισεν, ἐπὶ τέλους, ἡ λειτουργία τοῦ Γ' τμήματος Σχολῆς Χωροφυλακῆς, τουτ' ἔστιν τοῦ παραγωγικοῦ σχολείου ἀξιωματικῶν.

Ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 85) 8) 1 ἀπὸ 15-6-1935, ἐπεξηγηματικῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, πληροφορούμεθα ὅτι ὑπῆρχον ἀξιωματικοὶ — φερόμενοι ὡς καταταγέντες εἰς τὸν στρατὸν — εἰς ἡλικίαν 14 ἐτῶν. Ὡς ἐκ τούτου ἐτέθη ἡ διάταξις τῆς

§ 1 τοῦ ἄρθρου 114, δι' ἧς, ἡ ἡλικία τῶν ἀξιωματικῶν τούτων διωρθοῦτο, βάσει τῆς ἡλικίας, ἥν ἔδει νὰ ἔχωσιν κατὰ τὸν χρόνον τῆς κατατάξεώς των ὡς κληρωτοὶ ἢ ἐθελονταί. Ὁ ὀργανισμὸς οὗτος περιέλαβε εἰς τὰς ὑπηρεσίας τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἀλλοδαπῶν καὶ ἐλέγχου διαβατηρίων. Ὁ ἀκάματος καὶ βαθύνους τότε συνταγματάρχης Ζῆρος Φωτ. ὑπῆρξεν ἀνακαινιστὴς πολλῶν πεπαλαιωμένων θεσμῶν.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1935 ἐπανελήφθη ἡ λειτουργία τῆς Σχολῆς Ἀξιωματικῶν
Εἰκονίζονται οἱ δόκιμοι (μαθηταὶ) τάξεως 1935 - 1937

Ἡ δοθεῖσα, παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, ὑπόσχεσις πρὸς τὸ Σῶμα καὶ ἰδιαιτέρως πρὸς τοὺς Ἀνθυπασπιστὰς καὶ Ὑπαξιωματικούς, περὶ ἐξελίξεως καὶ δημιουργίας νέων στελεχῶν, ἐτηρήθη ἀπαρεγκλίτως. Προεκηρύχθησαν καὶ ἐγένοντο προεισιτήριοι καὶ εἰσιτήριοι ἐξετάσεις διὰ τὸ Γ' Τμῆμα (μορφώσεως Ἀξιωματικῶν), βάσει τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ὁποίων, τὴν 1ην Ὀκτωβρίου 1935, εἰσήχθησαν εἰς Σχολὴν οἱ πρῶτοι ἐκ τῶν ἐπιτυχόντων 150 Ἀνθυπασπισταὶ καὶ ἐνωμοτάρχαι, οἵτινες — μετὰ διετῆ φοίτησιν — ὠνομάσθησαν ἀνθυπομοίραρχοι διὰ τοῦ Διατάγματος 14-7-1937. Ἔκτοτε, τὸ τμῆμα μορφώσεως ἀξιωματικῶν τῆς σχολῆς, λειτουργεῖ ἀδιαλείπτως, μὲ μικρὰς διακοπάς, συνεπείᾳ ἐθνικῶν ἀντιξοοτήτων. Παρεκτὸς τῆς διὰ τοῦ σχολείου δοθείσης κανονικῆς λύσεως, ἡ πολιτεία — ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ της νὰ διαλύσῃ τὴν δεδικαιολογημένην δυσαρέσκειαν, τῶν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν παραμενόντων εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀνθυπασπιστοῦ, — προέβη κατὰ Νοέμβριον 1935 καὶ εἰς τὴν δι' ἐξετάσεων προαγωγὴν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπομοιράρχου ἑτέρων 150 ἀνθυπασπιστῶν, οἵτινες, βραδύτερον, ἐκλήθησαν καὶ ἐφοίτησαν ἐπὶ ἓν ἔτος εἰς τὸ ἀποκληθὲν Δ' Τμῆμα Σχολῆς Χωροφυλακῆς «μετεκπαιδεύσεως Ἀξιωματικῶν», βά-

σει τοῦ 'Αν. Ν. 808 τῆς 6)12 Αὐγούστου 1937 «περὶ συστάσεως Σχολείου μετεκπαιδεύσεως ἀνθυπομοιράρχων».

Ὡμιλήσαμεν περὶ δυσαρεσκείας, διευκρινίζοντες δὲ τοῦτο, ἀναφέρομεν ὅτι ἡ δυσαρέσκεια αὕτη εἶχε τὰς ρίζας της εἰς τὸ παρελθὸν καὶ κορυφουμένη συνεχῶς ἔτεινε νὰ ὑπερβῇ καὶ αὐτὰς τὰς ποινικὰς Διατάξεις.

Κατὰ τὰ ἔτη 1924 — 1927, ἔχουσα ἀνάγκην ἡ πολιτεία, τόσον νὰ ἐπανδρώσῃ τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς, ὅσον καὶ νὰ δημιουργήσῃ σῶμα ὑπαξιωματικῶν ἐν αὐτῷ, δι' ἐγκυκλίων καὶ δημοσιεύσεων ἐκάλει συνεχῶς πρὸς κατάταξιν τοὺς ἀποφοίτους Γυμνασίου, φοιτητὰς κ.λ.π., ὑποσχομένη εὐρὺ μέλλον εἰς τούτους διὰ τῆς εἰσαγωγῆς των εἰς τὸ Σχολεῖον 'Αξιωματικῶν. Αἱ ὑποσχέσεις αὗται παρέπεισαν μέγαν ἀριθμὸν νέων, οἵτινες ἔσπευσαν καὶ κατετάγησαν εἰς τὸ Σῶμα καὶ μετὰ φοίτησιν ἑνὸς ἔτους εἰς τὸ σχολεῖον, εἶχον ἐξέλθει ἐνωμοτάρχαι, εἰς ὃν βαθμὸν παρέμεινον ἔκτοτε ἐπὶ 7—8 ἔτη, διότι ἐν τῷ μεταξύ, ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῶν ὑποσχέσεων, εἶχεν διακοπῇ ἡ λειτουργία τοῦ Γ' Τμήματος τοῦ Σχολείου.

Κατὰ τὸ 1934 ἐνεθυμήθη ἡ πολιτεία τοὺς ὑπαξιωματικοὺς τούτους, ἀλλὰ διὰ λύσεως πάνυ ἀπεχούσης τόσον τῶν ὑποσχέσεων, ὅσον καὶ τῶν φιλοδοξιῶν, τῶν ἐπὶ μίαν ἑπταετίαν στηριξάντων τὸ Σῶμα ὑπαξιωματικῶν τούτων, διότι τοὺς ἐκάλεσεν νὰ διαγωνισθοῦν διὰ τὸν βαθμὸν τοῦ 'Ανθυπασπιστοῦ καὶ ὄχι διὰ ν' ἀποκτήσωσι τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιωματικοῦ. Παρόμοιαι ἐξετάσεις εἶχον διενεργηθῇ κατὰ τὸ 1929, πρὸς κύρωσιν τῶν ὁποίων εἶχεν ἐκδοθῇ ὁ νόμος 4535) 1930. Κῦμα ἀγανακτήσεως διέδραμε τὰς ψυχὰς ἁπάντων, διὰ τὴν ἀστοργίαν καὶ παλινῳδίαν ταύτην καί, ἐν τάχει συνεννοηθέντες, ἀπεφάσισαν γενικὴν ἀποχὴν ἀπὸ τῶν ἐξετάσεων. Ἡ πολιτεία, πιστεύουσα ὅτι θὰ διασπάσῃ τὴν ἀποχήν, δὲν ὑπεχώρησε καὶ ὄντως, ἕνας μικρὸς ἀριθμὸς τῶν Ὑπαξιωματικῶν τούτων, ἔλαβε μέρος εἰς τὰς ἐξετάσεις. Τοιαῦται προσπάθειαι εἶχον λάβει χώραν καὶ προγενεστέρως καὶ ἄλλοτε μὲν ἠκυρώνοντο οἱ διαγωνισμοί, λόγῳ διαρροῆς καὶ αὐτῶν τῶν θεμάτων, ἄλλοτε δὲ ἐματαιώνετο ἡ πραγματοποίησις τῆς προκηρύξεως.

Μεταξὺ τῶν δύο 'Οργανισμῶν ἐτῶν 1930 καὶ 1935 ἔλαβον χώραν δύο κινήματα, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἱκανὸς ἀριθμὸς ἀξιωματικῶν, ἀνθυπασπιστῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν ἀπεβλήθη τῶν τάξεων τοῦ Σώματος καὶ οὕτω εἶχον δημιουργηθῇ καὶ κενά τινά, ἀλλὰ περὶ τούτων εὐθὺς κατωτέρω.

ΑΝΑΖΩΠΥΡΗΣΙΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΙΧΑΣΜΟΥ

Ἐκτὸς τῆς τοιαύτης ἀπὸ πλευρᾶς στελεχώσεως καὶ ἐξελίξεως ἐγκαταλείψεως τῆς Χωροφυλακῆς, τὸ Σῶμα καὶ οἱ ἄνδρες τούτου ὑπέστησαν ὅλας τὰς ἐπιπτώσεις τῆς ἀπὸ τοῦ 1931 ἀρξαμένης νέας πολιτικῆς ἀνωμαλίας ἐν τῇ χώρᾳ.

Ἡ λαϊκὴ παροιμία, καθ' ἣν «ἡ φτώχεια φέρνει γκρίνια», ἐδικαιώθη ἀπολύτως καὶ ἡ ἡσυχία καὶ ἡ γαλήνη τῶν Ἑλλήνων ἐτίθετο ἐκ νέου ὑπὸ δοκιμασίαν, συνεπείᾳ κυρίως τῆς σημειωθείσης οἰκονομικῆς κρίσεως, ἀλλὰ ἂς παρακολουθήσωμεν ἐπὶ τροχάδην τὰ πλέον σημαντικὰ δι' ἡμᾶς γεγονότα.

Ὡμιλήσαμεν ἤδη περὶ τῶν προσφερθεισῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὰς ἑορτὰς τῆς ἑορτασθείσης κατὰ τὸ 1930 ἑκατονταετηρίδος καὶ περὶ τῶν ἀπευθυνθέντων συνεπείᾳ τούτων ἐπαίνων Κυβερνήσεως καὶ μεθεξάντων εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προγράμματος ὀργανισμῶν. Κήρυκες - Ἄγγελοι τοῦ ἑορτασμοῦ καὶ τῆς σημα-

σίας του εἰς τὰς πλέον ἀπροσίτους κορυφὰς τῆς Ἑλληνικῆς ὑπαίθρου (Σοῦλι - Ζάλογγον κλπ.) οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, ἀπελάμβανον καὶ οὗτοι μετὰ τῶν ὑπολοίπων Ἑλλήνων τὸ μέγα ἀγαθὸν τῆς παγιωμένης δημοσίας Ἀσφαλείας, δι' ἣν τόσους κόπους καὶ ἱκανὸν αἷμα εἶχον προσφέρει μέχρι πρὸ ὀλίγου μόλις χρόνου.

Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἑορτῶν ἐκείνων καὶ τῶν ἄλλων παρὰ τοὺς Δελφούς, ἡ βάσκανος τῆς Ἑλλάδος μοῖρα νέα ἐπεφύλασσε δεινὰ ἐσωτερικῆς ἀναταραχῆς καὶ νέων δοκιμασιῶν τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς, συνεπείᾳ τῶν ἀνοιγέντων ἀσκῶν τῆς διχονοίας καὶ κακοδαιμονίας.

Θὰ παρακολουθήσωμεν δι' ἐλαχίστων ἢ μᾶλλον δι' ὅσων δύναται νὰ δοθῇ μία ἀμυδρὰ εἰκὼν τῆς ἐσωτερικῆς ἀνωμαλίας, ἥτις διατηρηθεῖσα ἐπὶ μίαν ὁλόκληρον πενταετίαν κατέληξεν εἰς τὴν 4η Αὐγούστου 1936, διότι ἀποτελεῖ μίαν περίοδον συνεχῶν ἀγώνων καὶ δοκιμασιῶν τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἔναρξιν καὶ ἀφορμὴν ἐκδηλώσεως τούτων ἀπετέλεσαν 1) εἷς κύκλος διατυπωθεισῶν κατηγοριῶν, ὑπὸ μορφὴν σκανδάλων, κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ πρωθυπουργοῦ, κατὰ τῶν Ὑπουργοῦ Ἀεροπορίας, Ὑφυπουργοῦ Συγκοινωνίας καὶ κατὰ πολλῶν ἄλλων ἀνωτάτων καὶ ἀνωτέρων τιτλούχων καὶ ὑπαλλήλων, 2) ἡ ἐκσπάσασα οἰκονομικὴ κρίσις καὶ τὸ ἐντεῦθεν κηρυχθὲν χρεοστάσιον μεθ' ὅλων τῶν διεθνῶν καὶ ἐσωτερικῶν συνεπειῶν καὶ 3) ὁ οἱονεὶ ἀγὼν δολιοφθορᾶς κατὰ τοῦ πρωθυπουργοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου ὑπὸ τῶν ὑπολοίπων παλαιοδημοκρατικῶν ἀρχηγῶν ἐν τῇ ἐπιδιώξει των νὰ ἐπιπλεύσωσι διὰ τοῦ παραμερισμοῦ Ἐκείνου.

Τούτων συνεπείᾳ καὶ τῆς ἐξαπολυθείσης δριμυτάτης ἀντιπολιτευτικῆς πολεμικῆς, μεγάλη μερὶς τοῦ ἡμερησίου καὶ περιοδικοῦ τύπου ἐπετίθετο μετ' ἀσυνήθους δριμύτητος, καυστικότητος καὶ συνεχείας κατὰ τῆς κυβερνήσεως καὶ ἰδίᾳ κατὰ τοῦ Προέδρου ταύτης. Τὸ δημιουργούμενον κλῖμα δὲν ἀπεῖχε πολὺ ἐκείνου τοῦ 1915 καὶ ἐξελίσσετο ἐν παραλληλότητι πρὸς τὴν πορείαν τῶν φανατισμῶν τοῦ ἐθνικοῦ διχασμοῦ.

Οὐχὶ σπανίως, ἔβλεπον τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος πύρινα ἄρθρα μὲ τὰς πλέον ἐξάλλους ἐπικεφαλίδας, οἷον «Κακοῦργε Πρωθυπουργέ, γιατὶ τρέμεις;», «Ἡ κυβέρνησις τῶν κλεπτῶν», «ὁ ἐθνοκτόνος Πρωθυπουργὸς», «ὁ Βενιζέλος εἶναι μασκαρᾶς τῆς πολιτικῆς. ὁ μεγαλύτερος τυχοδιώκτης πρωθυπουργός, στῖγμα καὶ κηλὶς τῆς Ἑλλάδος», «Κάτω οἱ κλέφτες» κ.ἄ.

Αἱ θεατρικαὶ ἐπιθεωρήσεις εἶχον ὡς ἀντικείμενον τῆς θεαματικῆς ἱκανοποιήσεως τοῦ κοινοῦ τὴν κατὰ τῆς κυβερνήσεως καὶ τῶν σκανδάλων σάτυραν, ἡ δὲ ἐντεῦθεν δημιουργηθεῖσα ἀντίδρασις καὶ ὀξύτης ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὰ αἱματηρὰ ἐπεισόδια τοῦ θεάτρου «Περοκέ». Καὶ ναὶ μὲν ὁ ἐπανεμφανισθεὶς διχασμὸς δὲν ὡδήγησεν εἰς τὰς τραγικὰς ἐπιπτώσεις τοῦ διχασμοῦ 1915—1922, ὁπωσδήποτε ὅμως ἐξεκόλαψεν μίαν ἀπειλητικὴν ἐσωτερικὴν ἀναρχίαν καὶ τὰ μεγαλύτερα καὶ πλέον ἐπικίνδυνα, ἀπὸ πάσης πλευρᾶς, κινήματα τῆς ἀβασιλεύτου Δημοκρατίας, τῆς 6-3-1933 καὶ τῆς 1-3-1935.

Ὁ Πρωθυπουργὸς ὁμιλῶν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 17-12-1929 εἶχε προσδιορίσει μίαν ἰδανικὴν θέσιν εἰπών: «...ἐγὼ ὑπῆρξα ὁ αἴτιος διότι ἐδιχάσθη ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς κατὰ τὸν Μέγαν πόλεμον.... ἐγώ, καλῶς ἢ κακῶς, εἶμαι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπροκάλεσε τὸν διχασμὸν αὐτόν. Καὶ πρέπει νὰ γνωρίζητε ὅτι καὶ τώρα ποὺ εἶμαι στὴν Ἑλλάδα καὶ ὅταν ἔλλειπα μακρὰν αὐτῆς, ἐκεῖνο τὸ

ὁποῖον μὲ ἀπησχόλησε καὶ μὲ ἀπασχολῇ καὶ ἀποτελεῖ τὸν διάπυρον πόθον μου καὶ θὰ μὲ κάμη εὐτυχῆ πρὶν κλείσω τὰ μάτια μου, εἶναι νὰ ἰδῶ ὅτι αὐτὸ τὸ χάσμα ἐγεφυρώθη καὶ ὅτι ἡ διαίρεσις τὴν ὁποίαν ἡ πολιτική μου ἐπροκάλεσε διὰ μεγάλους λόγους, τοὺς ὁποίους θὰ ἐκτιμήση ἡ Ἱστορία, ἐξηλείφθη...».

Παρὰ τὸ τόσον θεάρεστον καὶ ἐθνοσωτήριον κήρυγμα καὶ παρ' ὅλον ὅτι ἦσαν πρόσφατα εἰσέτι τὰ δάκρυα καὶ οἱ πόνοι ἐκ τῆς ἐθνικῆς ἀναταραχῆς, νέα ἀπειλητικὰ νέφη καὶ νέαι καταιγίδες ἐθνικῶν συμφορῶν προσιμιάζοντο, αἵτινες ἐκδηλωθεῖσαι ποικιλοτρόπως ἀνεκόπησαν μόνον διὰ τῆς παλινορθώσεως τοῦ Βασιλέως Γεωργίου Β΄ καὶ τότε πλέον πράγματι ὁ Βενιζέλος, ὀλίγον «πρὶν κλείση τὰ μάτια του», εἶδε συντελουμένην τὴν πολυπόθητον ἐθνικὴν συνδιαλαγήν.

Ἐν τούτῳ ὅμως τὸ μεταξὺ ὀδυνηρὰ διὰ τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν διεδραματίσθησαν γεγονότα, τῶν ὁποίων βαρὺς ὑπῆρξεν ὁ ἐπὶ τῆς Χωροφυλακῆς ἀντίκτυπος.

Ἄμεσοι συνέπειαι τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω πολιτικῆς ὀξύτητος ὑπῆρξαν ἡ μείωσις τοῦ κύρους τῆς κυβερνήσεως, ἡ διασάλευσις τῆς πίστεως πρὸς τὴν πολιτικὴν ἡγεσίαν καὶ τὴν ἐντιμότητα τῶν ἀρχόντων, ἡ δημιουργία σοβαρῶν ἀπεργιακῶν ἐκδηλώσεων καὶ ἡ δυσπιστία πρὸς τὴν σκοπιμότητα καὶ ἁγνότητα τῶν λαμβανομένων μέτρων. Ἐντεῦθεν ἡ ἐπαύξησις τῶν περιπτώσεων ἀπειθείας, στάσεως, θρασύτητος, ἀντιστάσεως καὶ γενικῶς τῶν ἐναντίον τῶν ἀποφάσεων καὶ ἐνεργειῶν τῶν ἀρχῶν ἐκδηλώσεων, τὰς ὁποίας ἀρχὰς ἐξεπροσώπουν, ὡς ἐκτελεστικὴ δύναμις, οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς καὶ κατὰ συνέπειαν πρῶτοι αὐτοὶ ἐδέχοντο τὸ κῦμα τῶν ἀντιδράσεων καὶ ἐπιθέσεων. Εἰς τὴν τοιαύτην ὀξύτητα ὠφείλετο καὶ ἡ σημειωθεῖσα ἀπὸ τοῦ 1932 σοβαρὰ αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν καταδικαζομένων. Ἡ Χωροφυλακή, ἀποτελοῦσα τὴν κυρίαν ἐκτελεστικὴν δύναμιν τῶν κυβερνήσεων, ἀποτελεῖ τὸν στόχον ἁπασῶν τῶν κατὰ τῶν κυβερνήσεων ἐπιθέσεων καὶ ἐφ' ὅσον μὲν αἱ κυβερνήσεις εἶναι ἰσχυραὶ καὶ ἔχουν εὐρὺ λαϊκὸν ἔρεισμα, τὸ ἔργον τῆς Χωροφυλακῆς ἐκτιμᾶται μὲ ἀντικειμενικότητα καὶ ρεαλιστικότητα, ὅταν ὅμως αἱ σχέσεις κυβερνήσεως καὶ τῶν ἄλλων πολιτικῶν δυνάμεων, ὀξύνονται, τότε πᾶσα πρᾶξις, ἐνέργεια ἢ παράλειψις τῆς Χωροφυλακῆς μεγαλοποιεῖται καὶ ὑφοῦται εἰς κακῆς μὲν ποιότητος, πλὴν πολλάκις ὀδυνηρὰ ἀντιπολιτευτικὰ συνθήματα. Εἰς τοῦτο βεβαίως βοηθοῦν πάντοτε, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ἔλλειψις σοβαρᾶς κατοχυρώσεως τῶν ἀστυνομικῶν ἐν γένει ὀργάνων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ εὐκολία μεθ' ἧς οἱ πάσης φύσεως, σχεδὸν ἀνεξέλεγκτοι, τιμηταὶ στρέφονται κατὰ τῶν ὀργάνων τούτων.

Ἡ μία ἀπεργία διεδέχετο τὴν ἄλλην καὶ τὰ κατὰ περιοχὰς συλλαλητήρια ἐπεξέτεινον τὴν ἀναρχίαν μεταξὺ τῶν πλέον ἀσχέτων τάξεων καὶ αἱ δυνάμεις τῆς Χωροφυλακῆς εὑρίσκοντο εἰς συνεχεῖς κινητοποιήσεις ἐπιτυχῶς ἀνταπεξερχόμεναι **ἐφ' ὅσον δὲν εἶχον** διαβρωθῆ ὑπὸ τῆς πολιτικῆς τὰ ἠθικὰ ἐρείσματα, ὁπωσδήποτε ὅμως τὴν ὅλην κατάστασιν ἐξεμεταλλεύετο τὸ Κ.Κ.Ε. Τὴν πιστοποίησιν περὶ τούτου παρέσχον αἱ ἐκτάκτως, λόγῳ παραιτήσεως ἐκ τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος τοῦ Β. Καραπαναγιώτου, διενεργηθεῖσαι τὴν 8-7-1931 βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ εἰς Μυτιλήνην, καθ' ἃς ἡ δύναμις τοῦ Κ.Κ.Ε. παρουσιάσθη ηὐξημένη κατὰ 14%.

Καὶ ἄλλοτε θὰ δοθῇ εὐκαιρία νὰ ἐξάρωμεν τὴν συμβολὴν τῆς Ἐφίππου Χωροφυλακῆς εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν διαδηλώσεων καὶ συλλαλητηρίων, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν περίοδον ὀφείλομεν νὰ τονίσωμεν ὅτι αἱ μικραὶ αὗται μονάδες (10—15

κατὰ Διοίκησιν Χωροφυλακῆς) μεγάλας ὑπηρεσίας εἰσέφερον, ἐνδιαμέσως δὲ τῆς τραγικότητος τῶν γεγονότων, περὶ ὧν ποιούμεθα λόγον, θὰ διανθίσωμεν τὰς γραμμὰς ταύτας καὶ μὲ τὸ ἀκόλουθον, μακρὰν μὲν τῆς σοβαρότητος, χαρακτηριστικὸν ὅμως τοῦ ἀποτελέσματος περιστατικόν, ἐκ τῆς δράσεως τῆς Ἐφίππου Χωροφυλακῆς.

Κατὰ τὸν Ἀπρίλιον 1933 οἱ ἐργάται τῆς ἐν Ναούσῃ βιομηχανίας Λαναρᾶ, διαμαρτυρόμενοι κατὰ πράξεως τοῦ Δήμου Ναούσης περὶ φορολογίας ἐπὶ τῶν ἐξαγομένων ἐμπορευμάτων, ὠργάνωσαν διαδήλωσιν ἐναντίον τοῦ Δήμου εἰς ἣν παρέσυρον καὶ τὸν ὑπόλοιπον λαόν. Διὰ τὴ τήρησιν τῆς τάξεως ἀπεστάλησαν δυνάμεις Χωροφυλακῆς ἐκ Βερροίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ ὑπὸ ἕνα ὑπενωμοτάρχην ὑπάρχουσα δύναμις ἑπτὰ ἐφίππων. Ἡ ἔφιππος αὕτη δύναμις εἶχε παραταχθῆ ἐγγὺς τοῦ Δημαρχείου, ὅταν δὲ ὁ ὄγκος τῆς διαδηλώσεως μὲ τὴν ἰαχὴν «φωτιὰ στὴ Δημαρχία», ἔφθασεν εἰς ἀπειλητικὴν θέσιν, διετάχθη ἡ διάλυσις ταύτης ὑπὸ τῆς ἐφίππου Χωροφυλακῆς. Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς ὑπενωμοτάρχης δοὺς τὸ παράγγελμα «ἕλξατε σπάθην» ἐξιφούλκησεν καὶ οὗτος, ἀλλὰ πρὸς γενικὴν κατάπληξιν πάντων, πλὴν τοῦ ἰδίου, διότι δὲν ἀντελήφθη ἐγκαίρως τὴν πραγματικότητα, ὁ ὑπενωμοτάρχης ἐνεφανίσθη κραδαίνων σπάθην μὲ τὸ ἥμισυ τῆς λεπίδος, λόγῳ θραύσεως ταύτης. Ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ θέᾳ ὁ ἐξημμένος ἐκεῖνος ὄχλος ἐξέσπασεν εἰς ἀκράτητα γέλοια καὶ διελύθη ἄνευ ἑτέρας τινὸς ἐπεμβάσεως (4).

Ἐπανερχόμενοι εἰς τὸ κρίσιμον τῶν ἐξελίξεων παρατηροῦμεν ὅτι ὁ τότε Πρωθυπουργός, παρὰ τὴν ὁσημέραι αὐξανομένην κατὰ τῆς κυβερνήσεώς του καταφορὰν καὶ διέγερσιν, δὲν ἠννόει νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸ μοναδικὸν διὰ τὰς τοιαύτας περιπτώσεις φάρμακον, τῶν ἐκλογῶν, πρὸ τῆς ἐξαντλήσεως τῆς τετραετίας.

Δοκιμαστικῶς παρητήθη τὴν 21-5-1932, ἵνα μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀναγκάσῃ εἰς παραίτησιν τὴν διαδεχθεῖσαν αὐτὸν κυβέρνησιν Παπαναστασίου.

Τὴν 11ην Ἰουνίου 1932 ὁ, ἐκ τῶν παλαιοδημοκρατικῶν ἀρχηγῶν, Ἀλέξ. Παπαναστασίου διὰ δηλώσεών του κατήγγειλε τὴν ὕπαρξιν στρατιωτικοῦ συνδέσμου, πρᾶγμα ὅπερ ὁ Πρωθυπουργὸς ὄχι μόνον δὲν διέψευσε διὰ τῶν δηλώσεών του τῆς 27-6-1932, ἀλλὰ καὶ ἐπάγων ὡς ἀπειλὴν τὴν δρᾶσιν τοῦ συνδέσμου τούτου προέβαινε πρὸς τὰς προκηρυχθείσας διὰ τὴν 25ην Σεπτεμβρίου 1932 βουλευτικὰς ἐκλογάς (6).

Ἐκτὸς τῆς ἀντικυβερνητικῆς κατὰ τῶν ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς δυσπιστίας, ἤδη προκηρυχθεισῶν τῶν ἐκλογῶν, ἐξεδηλώθη καὶ εὐρεία κυβερνητικὴ —προεκλογικὴ— κομματικὴ εὐνοιοκρατία καὶ μεταχείρισις διὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν Ἰωάννου Τσιριμώκου.

Ὁμαδικαὶ καὶ εἰς εὐρεῖαν κλίμακα διενεργήθησαν μεταθέσεις ἀξιωματικῶν, ἀνθυπασπιστῶν καὶ ὁπλιτῶν, ἐν ὄψει διενεργείας τῶν ἐκλογῶν, καὶ ἐπειδὴ τὸ Ἀρ-

---

(4) Μετὰ ὀκταήμερον ἐπανελήφθησαν αἱ ταραχαί, ἄγνωστοι ἐκ τῶν διαδηλωτῶν, πιθανῶς κομμουνισταί, ἐπυροβόλησαν κατὰ τῆς πρὸ τοῦ Δημαρχείου δημοσίας δυνάμεως, ἥτις ἀπωλέσασα τὴν ψυχραιμίαν της ἐποιήσατο χρῆσιν τῶν ὅπλων μὲ ἀποτέλεσμα τὸν φόνον 6 ἐργατῶν (ἀφήγησις Ἀστ. Γκατζάρα).

(6) Τὴν 9-8-1932 ἐδήλου ὁ Ἐλευθ. Βενιζέλος: «Ἐὰν οἱ στρατιωτικοὶ ὁμιλοῦν περὶ πιθανῆς δράσεως εἰς μετεκλογικὴν περίπτωσιν κινδύνου τοῦ πολιτεύματος, οὐδεμία ἀντίρρησις», καὶ ὁ κίνδυνος τοῦ πολιτεύματος ἐνεφανίζετο προερχόμενος ἐκ τῆς τυχὸν ὑπερισχύσεως τοῦ ὑπὲρ τῆς παλινορθώσεως τῆς Βασιλείας κεκηρυγμένου Λαϊκοῦ κόμματος.

χηγεῖον Χωροφυλακῆς δὲν ὑπεχώρει ἀπολύτως εἰς τὰς ἐπιθυμίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, διατυπουμένας τόσον παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ ὅσον καὶ παρὰ τοῦ τότε παρ' αὐτῷ Διευθυντοῦ Χωροφυλακῆς συνταγματάρχου Κατσιγιαννάκη, ἵνα δὲ διαταχθῶσι μεταθέσεις ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν ἀπῃτεῖτο πρότασις τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς, ἡ κυβέρνησις προέβη εἰς τὴν τροποποίησιν τῆς σχετικῆς διατάξεως τοῦ Ὀργανισμοῦ διὰ τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 12-7-1932 (77), ὥστε νὰ δύναται ὁ Ὑπουργὸς νὰ διατάσσῃ μεταθέσεις καὶ ἄνευ προτάσεως τοῦ Ἀρχηγείου.

Οὕτω ἐντὸς 40 περίπου ἡμερῶν ἐπραγματοποιήθησαν μεταθέσεις 161 ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν. Ἐκτὸς ὅμως τούτων διενεργήθησαν καὶ εὐρύταται μεταθέσεις ὁπλιτῶν, προσλαβοῦσαι ἐνιαχοῦ μορφὴν μαζικῆς ἀντικαταστάσεως δι' ὁπλιτῶν, Κρητικῆς ἰδίᾳ καταγωγῆς.

Ἡ ἀνάγνωσις τῶν πρακτικῶν τῆς κατὰ τὴν 12-1-1933 συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς παρέχει μίαν μικρὰν μὲν πλὴν χαρακτηριστικὴν εἰκόνα τῆς σκέψεως καὶ συμπεριφορᾶς τῶν πολιτικῶν κατὰ τὰς τοποθετήσεις καὶ μετακινήσεις τῶν ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀναφέρεται καὶ τὸ ἀκόλουθον: Ὁ Κρητικῆς καταγωγῆς Διευθυντὴς Ἀστυνομίας Θεσσαλονίκης (Καλοχριστιανάκης) δι' ἀναφορᾶς του ἐζήτησεν ὅπως τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς μεταθέσει εἰς Θεσσαλονίκην πεντήκοντα Κρητικῆς καταγωγῆς ὁπλίτας ἐκ τῆς Δυνάμεως τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Μακεδονίας, ἀντ' αὐτῶν δὲ μετατεθῶσιν ἀντιστοίχως ἐκ Θεσσαλονίκης ἕτεροι πεντήκοντα ἀνεπιθύμητοι ὁπλῖται.

Ὁ τότε Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς Κατσώνας ἀντετάχθη εἰς τὴν τοιαύτην ἀσυγκράτητον πολιτικὴν καὶ ὑπὸ τὸ πρόσχημα οἰκονομιῶν δὲν ἐνέκρινε τὴν πρότασιν τῆς Διευθύνσεως Ἀστυνομίας.

Εἰς τὸ θέμα τῶν ἀξιωματικῶν εἶχε νομοθετήσει τὴν πρωτοβουλίαν του τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, δὲν εἶχεν τολμήσει ὅμως νὰ πράξῃ τὸ ἴδιον καὶ διὰ τοὺς ὁπλίτας, ἀλλὰ καὶ δὲν εἶχε συνηθίσει νὰ ὑποχωρῇ ἢ νὰ συμβιβάζεται μετὰ τῶν ὑπηρεσιακῶν παραγόντων, δι' ὃ καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἐν συνεργασίᾳ καὶ μετὰ τοῦ Ἀστυνομικοῦ Διευθυντοῦ (8) κατέφυγεν εἰς μέθοδον ἥκιστα κολακευτικήν. Μετὰ τὴν ἀρνητικὴν ἀπάντησιν τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς ἐνεφανίσθησαν ὁ Διοικητὴς τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ καὶ ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Μακεδονίας, οἵτινες δι' ἐγγράφων των ἐζήτησαν τὴν μεταβολὴν τῶν ὡς ἀνωτέρω πεντήκοντα ὁπλιτῶν «διὰ λόγους ἀσφαλείας» καὶ οὕτω τὸ Ὑπουργεῖον εὗρεν τὴν ἀφορμὴν νὰ ἐπέμβῃ καὶ νὰ ἐξουθενώσῃ τὰς ἀντιρρήσεις τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς.

Δικαιολογούμενος τρόπον τινά, ὁ Τσιριμῶκος διὰ τὴν ἀνωτέρω πολιτείαν του ἔλεγεν «Ἐγὼ ἐνόμισα ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ δεσμεύεται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν ὀργάνων τῆς δημοσίας Ἀσφαλείας ἐν τῇ εὐθύνῃ, τὴν ὁ-

(7) Τοῦτο ἐκυρώθη διὰ τοῦ νόμου 5596 τῆς 24 Αὐγούστου) 5 Σεπτεμβρίου 1932 «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12ης Ἰουλίου 1932 Ν. Δ)τος περὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ μεταθέσεως ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν τῆς Χωροφυλακῆς διατάξεων τοῦ νόμου 4578 περὶ ὀργανισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς».

(8) Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὀλισθήματος τούτου, ὁ Καλοχριστιανάκης ὑπῆρξεν εἷς τῶν εὐδοκιμησάντων Ἀστυνομικῶν Διευθυντῶν Θεσσαλονίκης. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του περίφημον ὑπῆρξεν τὸ παράστημα καὶ ἐξαιρετικὴ ἡ δραστηριότης ἁπάσης τῆς δυνάμεως, ἥτις ἐπελέγετο εἰδικῶς ἐκ τοῦ Σχολείου.

ποίαν ἔχει διὰ τὴν τήρησιν αὐτῆς».

Ὁ τοιοῦτος ἰσχυρισμὸς δὲν ἀπέχει κατ' ἔννοιαν τῆς μοναρχικῆς θεωρίας καθ' ἣν ὁ Μονάρχης διεκήρυττε: «Τὸ κράτος εἶμαι ἐγώ». Ὁ ἑκάστοτε ἄμοιρος τῶν θεμάτων ἀσφαλείας, τῶν προσώπων καὶ πραγμάτων Ὑπουργὸς δύναται νὰ λέγῃ ὅτι δὲν ἔχει ἀνάγκην τῶν ὑπηρεσιακῶν συμβούλων καὶ ὅτι θὰ διατάσσῃ τὴν ἀστυνόμευσιν κατὰ τὰ δοκοῦντα αὐτῷ, ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ ὅτι ὡρκίσθη Ὑπουργός!!!

Μετὰ τὰς ἐκλογάς, τὴν 4-11.1932, ἐσχηματίσθη Κυβέρνησις Π. Τσαλδάρη μὲ ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν τὸν Ἰωάν. Μεταξᾶν, ὅστις ἐντὸς πεντήκοντα ἡμερῶν διέταξε τὴν πραγματοποίησιν ἑτέρων 125 μεταθέσεων ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν, καὶ οὐχὶ 178 ὡς ὑποστηρίζει ὁ Γρηγ. Δαφνῆς (9), ἤτοι ἐντὸς τριμήνου περίπου εἶχεν πραγματοποιηθῆ ὁ καταπληκτικὸς ἀριθμὸς τῶν 286 μεταθέσεων ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν καὶ ἦτο καταπληκτικὸς διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὅτε ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀξιωματικῶν ἀνήρχετο εἰς 560.

Ποιούμενος ἀπολογισμὸν τῶν παρ' αὐτοῦ διαταχθεισῶν μεταθέσεων ὁ Μεταξᾶς ἀπεκάλυπτεν ὅτι εἰς θέσεις ἀντισυνταγματαρχῶν παρέμειναν ἐπὶ μακρὸν συνταγματάρχαι, ὅτι αἱ μεταξὺ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς Κατσώνα καὶ Κατσιγιαννάκη σχέσεις δὲν ἦσαν «καλαὶ» καὶ ὅτι ὡρισμένοι ἀξιωματικοὶ ὑπηρέτουν εἰς τὰς αὐτὰς θέσεις ἐπὶ 8—10 ἔτη.

Ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος λαβὼν ἀφορμὴν ἐκ τοῦ περὶ Ἀστυνομίας Θεσσαλονίκης λόγου, ἀνεφέρθη εἰς τὰ διατρέξαντα κατὰ τὴν ἀπόπειραν ἐπεκτάσεως τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων εἰς Θεσσαλονίκην, εἰπών: «Ὅταν ἠθελήσαμεν νὰ ἐπεκτείνωμεν τὸν θεσμὸν τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων εἰς Θεσσαλονίκην ἐξηγέρθη ὅλος ὁ κόσμος καὶ διεδήλωσεν ἀπεριφράστως τὴν ἐπιθυμίαν ὅτι θέλει τὴν Χωροφυλακήν, τῆς ὁποίας οἱ ἀξιωματικοὶ ἔχουν εἰδικευθῆ ἐκεῖ καὶ ἔχουν γίνει ἀστυνομικοί...».

Αἱ ἐκλογαὶ διενηργήθησαν ὑπὸ τὸ κράτος μεγάλης ὀξύτητος καὶ συνεχῶν ἀπειλῶν. Παρὰ τὴν προεκλογικὴν ἔμφασιν τὸ Κ.Κ.Ε. συνεκέντρωσεν μόνον τὸ 4,97% τῶν ψηφισάντων, χωρὶς ὅμως τοῦτο νὰ περιορίσῃ τὸ θράσος τούτου, οὗτινος ὁ κοινοβουλευτικὸς ἐκπρόσωπος Σ. Σκλάβενας, ὁμιλῶν ἐπὶ τῶν προγραμματικῶν δηλώσεων τῆς κυβερνήσεως κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς 12-11-1932, μετὰ ἀπὸ τὸ τροπάριον περὶ χρεωκοπίας τῆς «κεφαλαιοκρατικῆς Ἑλλάδας», ἐζήτει: 1) τὴν κατάργησιν τῶν δασμῶν ἐπὶ τῶν εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης, 2) τὴν ἀνάκλησιν γενομένων ἀπολύσεων δημοσίων ὑπαλλήλων, 3) τὴν αὔξησιν τῶν ἐργατικῶν ἡμερομισθίων, 4) τὴν καθολικὴν ἐπέκτασιν τοῦ ὀκταώρου, 5) τὴν ἐκ τῶν πολεμικῶν κονδυλίων παροχὴν συσσιτίων καὶ ἐπιδομάτων εἰς τοὺς ἀνέργους, 6) τὴν μὴ ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων νόμου, 7) τὴν ἄμεσον ἀνάκλησιν τῶν φοροεισπρακτόρων καὶ ἀκύρωσιν τῶν χρεῶν, 8) τὴν ἀκύρωσιν τῶν ἐξωτερικῶν χρεῶν, 9) τὴν γενικὴν ἀμνηστείαν εἰς τοὺς καταδίκους κομμουνιστὰς καὶ εἰς τοὺς ἐξορίστους καὶ τὴν κατάργησιν τοῦ ἰδιωνύμου καὶ 10) τὴν κατάργησιν ἰδιαιτέρων ἐκλογικῶν καταλόγων.

Τέλος, καταλήγων ἐπανελάμβανε τὴν τόσον γνωστὴν ἐπῳδόν: «Ξαίρουμε ὅτι αἱ ἀπαιτήσεις μας αὐταὶ δὲν θὰ ἱκανοποιηθοῦν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλὰ ἔχομεν τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἐπιβληθοῦν ἀπὸ τὰς μάζας τοῦ ὠργανωμένου λαοῦ». Ἐκτὸς τῆς δυνά-

(9) Αὐτόθι σελ. 172. Βλέπε Πρακτικὰ συνεδριάσεως Βουλῆς 12-1-1933.

μεως καὶ τῶν μεθόδων τοῦ Κ.Κ.Ε. πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ δύναμις τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν Ἀγροτικῶν κομμάτων, οὗτινος ἡ εἰς 6,17% ἀνελθοῦσα δύναμις εἶχε στενὴν συγγένειαν μὲ ἐκείνην τοῦ Κ.Κ.Ε. ἢ ὡδηγεῖτο πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ἐκείνην.

Αἱ ἐκλογαὶ εἰς οὐδένα τῶν πολιτικῶν κομμάτων ἔδωσαν τὴν δύναμιν αὐτοδυνάμου κυβερνήσεως δι' ὃ καὶ τὴν ἑπομένην ἤρξαντο τὰ «παζαρεύματα», μεταξὺ αὐτῶν, ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν ἡ παρὰ τοῦ Π. Τσαλδάρη, ὡς ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, ἐπίσημος (δι' ἐπιστολῆς του πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας) ἀναγνώρισις τῆς ἀβασιλεύτου Δημοκρατίας, ἡ ἔκδοσις καὶ δημοσίευσις εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 353 Φ.Ε.Κ. τῆς 3-10-1932 σχετικοῦ διαγγέλματος τοῦ Προέδρου Δημοκρατίας, ἡ δι' ἐγκυκλίου τῶν Ἀντιστρατήγων Ὀθωναίου καὶ Κ. Μανέτα διάλυσις τοῦ Στρατιωτικοῦ Συνδέσμου τὴν 5-10-1932 καὶ ὁ κατὰ τὴν 5ην Νοεμβρίου ἰδίου ἔτους, σχηματισμὸς Κυβερνήσεως ὑπὸ τὸν Παν. Τσαλδάρην. δι' ἀνοχῆς τῶν παλαιοδημοκρατικῶν.

Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὰς ἐκλογὰς ἔλαβον χώραν οἱ καταστρεπτικοὶ σεισμοὶ Χαλκιδικῆς καὶ ἡ Χωροφυλακή, ἥτις κατὰ τοὺς σεισμοὺς τῆς Κορίνθου εἶχεν ἀποσπάσει τὸν γενικὸν θαυμασμὸν ἁπάντων καὶ τὴν ἀπέραντον εὐγνωμοσύνην τῶν πληγέντων, εὑρέθη ἐκ τῶν πρώτων δυνάμεων παρηγοριᾶς καὶ περιθάλψεως ἀλλὰ καὶ ἀπολύτως ἐτήρησε τὴν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν.

Τὴν 1-1-1933 ἔλαβε χώραν πρωτοφανὲς καὶ χαρακτηριστικὸν τῆς ἐγκυμονουμένης καταστάσεως ἔν τε τῇ πολιτικῇ καὶ ἐν τῷ στρατεύματι, τοῦ ὁποίου μέρος ἀπετέλει ἡ Χωροφυλακή.

Εἶχε συντελεσθῇ στρατιωτικὴ παράταξις διὰ τὴν ἀπόδοσιν τιμῶν εἰς τοὺς ἐπισήμους διὰ τὴν ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει δοξολογίαν, ἐπικεφαλῆς τῆς ὁποίας εἶχε διορισθῇ ὁ τότε συνταγματάρχης Ἠλ. Διάμεσης. Παραδόξως τὰ παρατεταγμένα στρατιωτι-Τμήματα δέν ἀπέδωσαν τὰς ὀφειλομένας τιμὰς εἰς τὸν Πρόεδρον καὶ τὰ μέλη τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, πρᾶγμα ὅπερ παραξηγηθὲν σφόδρα ἀπεδόθη εἰς ἐνέργειαν τοῦ Στρατιωτικοῦ Συνδέσμου καὶ εἰς πρόθεσιν περιφρονήσεως πρὸς τὴν κυβέρνησιν, δι' ὃ καὶ μεγάλη μερὶς τοῦ τύπου ἐδημιούργησεν ὀξύτατον ζήτημα, παρὰ τὴν δικαιολογίαν τοῦ Διάμεση ὅτι ἡ ἀνωμαλία ἐσημειώθη διότι αὐτὸς συνοδεύων τὸν προηγηθέντα Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας δὲν εὑρίσκετο εἰς τὴν θέσιν του. Εὔλογος ὑπῆρξεν ἡ ἀναταραχή, διότι μετὰ τὸν συνταγματάρχην ὑπῆρχον τόσοι ἄλλοι βαθμοφόροι.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ Κυβέρνησις Τσαλδάρη ἐξηναγκάσθη εἰς παραίτησιν, τὴν 16 Ἰανουαρίου 1933 ἐσχημάτισε Κυβέρνησιν καὶ πάλιν ὁ Ἐλευθ. Βενιζέλος μὲ Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν τὸν Γ. Μαρῆν καὶ τὴν 24ην Ἰανουαρίου διελύετο ἡ Βουλή, προκηρυχθεισῶν ἐκλογῶν διὰ τὴν 5ην Μαρτίου 1933.

Ἐκ τῶν συγκεντρουμένων ἀποτελεσμάτων κατεφάνη τὰς μεσονυκτίους ὥρας τῆς 5—6 Μαρτίου ὅτι ἐπλειοψήφει ἡ ἡνωμένη ἀντιπολίτευσις (ἀντιβενιζελικοί) ὅτε ὁ ὡς δυναμικὸς ἡγέτης τῶν Φιλελευθέρων προβαλλόμενος στρατηγὸς Ν. Πλαστήρας, ἐγκατασταθεὶς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν καὶ ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τινων Διοικητῶν τῶν ἐν Ἀθήναις στρατιωτικῶν μονάδων μὲ προεξάρχοντα τὸν ἥρωα τῆς πρωτοχρονιάτικης ἀποδοκιμασίας τῆς κυβερνήσεως Τσαλδάρη συνταγματάρχην Ἠλ. Διάμεσην, ἀπεπειράθη νὰ ἐπιβάλει στρατιωτικὴν δικτατορίαν «ἐν ὀνόματι τῶν πολλαπλῶν κινδύνων τοῦ ἔθνους καὶ ἰδίᾳ τοῦ Κομμουνισμοῦ», ὡς περί-

που ἐδικαιολογεῖτο εἰς ἐκδοθεῖσαν παρ' αὐτοῦ ἐν εἴδη διαγγέλματος προκήρυξιν. Ὁ Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν, τῆς ὑφισταμένης Κυβερνήσεως Βενιζέλου, Κατεχάκης κατηργήθη, πλεῖστοι τῶν στρατιωτικῶν Διοικητῶν ἐπαρχιακῶν φρουρῶν ἔσπευσαν νὰ δηλώσωσι συμπαράστασιν καὶ ὁ Ν. Πλαστήρας διέτασσε τὸν περιορισμὸν ἢ τὴν σύλληψιν διαφόρων πολιτικῶν ἡγετῶν τῆς ἀντιπάλου πολιτικῆς μερίδος.

Ὁ ἀντίπους τοῦ Πλαστήρα διὰ τοιαύτας περιπτώσεις Γ. Κονδύλης εὑρισκόμενος εἰς Θεσσαλονίκην ἐκινδύνευσε νὰ συλληφθῇ παρὰ τοῦ προσχωρήσαντος εἰς τὸ κίνημα Διοικητοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ, Κλάδου, διέφυγεν ὅμως καὶ δι' αὐτοκινήτου μέσω Βερροίας — Κοζάνης, διαρκούσης τῆς νυκτὸς 5—6 Μαρτίου κατέφυγεν εἰς Θεσσαλίαν, πρὸς προετοιμασίαν ἀντικινήματος.

Ἡ ἐν Ἀθήναις δύναμις Χωροφυλακῆς καὶ ἰδίᾳ ἐκείνη τῶν διαφόρων εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν, ἐπανδρωμένη διὰ στελεχῶν ἀλλὰ καὶ ἀνδρῶν Κρητικῆς ἰδία καταγωγῆς, ἐνεφανίσθη προσχωροῦσα εἰς τὸ κίνημα, ἀφοῦ καὶ ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς, ὡς κατωτέρω ἐκθέτωμεν, ἐτέθη ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ στασιαστοῦ στρατηγοῦ, ἡ ὑπόλοιπος ὅμως Χωροφυλακή, κατ' ἀξιόλογον πλειοψηφίαν, ἐνεφάνισε δείγματα ὑψηλῆς νομιμοφροσύνης καὶ προσηλώσεως πρὸς τὸ νόμιμον καθεστώς.

.Η ἐκ Θεσσαλονίκης ὁλονύκτιος καὶ καθ' ὅλον τὸ δρομολόγιον ἀνεμπόδιστος, παρὰ τὰς ἐπιμόνους διαταγὰς τοῦ ἀρχιστασιαστοῦ καὶ τῶν ὀργάνων αὐτοῦ διαφυγὴ τοῦ Κονδύλη, ὑπῆρξε κατὰ μέγα ποσοστὸν ἔργον τῶν ἀπὸ Θεσσαλονίκης μέχρι Θεσσαλίας ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς. Ὁ Γκατζάρας ἀφηγεῖται τὸ ἀκόλουθον περιστατικὸν ἐκ τῆς ἐν Βερροίᾳ ὑπηρεσίας του κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην.

Εἶχον διακοπῆ αἱ τηλεγραφικαὶ καὶ τηλεφωνικαὶ ἐπικοινωνίαι και ἡ δύναμις τῆς Χωροφυλακῆς εἶχε τεθῆ ἐν αὐστηρᾷ ἐπιφυλακῇ. Εὑρισκόμενος εἰς τὸ γραφεῖον του 2αν πρωϊνὴν ὥραν τῆς 6ης Μαρτίου ὁ τότε ἀνθυπομοίραρχος Γκατζάρας ἠρωτήθη τηλεφωνικῶς ἀπὸ τοὺς στρατῶνας πεζικοῦ, ποῖοι εὑρίσκοντο εἰς διελθὸν πρὸ ὀλίγου διὰ Κοζάνην ἐπιβατικὸν αὐτοκίνητον καὶ ἐπειδὴ ὁ Γκατζάρας οὐδὲν ἐγνώριζεν ἐξῆλθεν εἰς τὴν πόλιν ἵνα λάβη πληροφορίας ἐκ τοῦ ἀστυνομικοῦ σκοποῦ.

Συναντήσας τὸν σκοπὸν καὶ ἐρωτήσας τοῦτον σχετικῶς ἔλαβεν τὴν ἀκόλουθον ἀναφοράν.

«Διετάχθην κατ' ἰδίαν ἀπὸ τὸν κ. Μοίραρχον (Λιώδην Κων.) νὰ σταματήσω κάθε τυχὸν διερχόμενον αὐτοκίνητον καὶ νὰ συλλάβω τοὺς ἐπιβαίνοντας. Πράγματι πέρασε ἕνα φορτάκι καὶ τὸ σταμάτησα. Βάζω τὸ κεφάλι μου μέσα ἀπὸ τὴν τέντα καὶ βλέπω ἕναν ἄνδρα καθήμενον μεταξὺ δύο γυναικῶν. Ἐρωτῶ! Ε, ποῖοι εἶσθε; Ἐδῶ ἀρχηγὸς Κονδύλης ἀπαντᾶ ὁ ἄνδρας. Πρὸς στιγμὴν ὁ χωροφύλαξ ἔμεινε διστακτικός, ἀμέσως ὅμως ἐν συνεχεία ἀπονέμων χαιρετισμὸν ἀπήντησε: Διατάξατε Ἀρχηγέ μου. Ἀτάραχος ὁ Κονδύλης ἠρώτησεν ἂν ὑπῆρχε κανένα ἐμπόδιο στὸ δρόμο καὶ εἰς ἀποφατικὴν ἀπάντησιν τοῦ Χωροφύλακος ἐσυνέχισε τὴν ἐρώτησιν. «Πῶς σὲ λένε, βρὲ χωροφύλακα;». «Μόνιμος χωροφύλαξ Τριανταφύλλου, Ἀρχηγέ μου», ἀπήντησεν ὁ χωροφύλαξ. «Γειά σου, εἶπεν ὁ Κονδύλης, δὲν θὰ ξεχάσω τὸ ὄνομά σου». Ὁ Γκατζάρας συνέστησεν εἰς τὸν χωροφύλακα νὰ μὴ ἀναφέρη εἰς ἄλλον τὸ περιστατικόν, εἰμὴ νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι διῆλθεν ἓν αὐτοκίνητον μὲ ἰλιγγγιώδη ταχύτητα, πρᾶγμα ὅπερ ἐβεβαίωσεν οὗτος εἰς τὸν προϊστάμενον του Μοίραρχον καὶ εἰς τὸν ἀνησυχοῦντα διοικητὴν τοῦ Συντάγματος Βερροίας Κῖτσον. Ἀλλὰ καὶ ὁ Μοίραρχος ἐπιθυμῶν νὰ ἀποφύγῃ οἱανδήποτε ἀνάμιξιν εἶχεν ἀναθέσει, τύποις καὶ ἀορίστως, τὴν

ἐκτέλεσιν τῆς δοθείσης αὐτῷ τηλεφωνικῶς ἐκ Θεσσαλονίκης διαταγῆς εἰς τὸν κανονικὸν Ἀστυνομικὸν σκοπόν, ἄνευ ἑτέρας δραστηριότητος.

Ἐκεῖ ὅμως ἔνθα ἡ Χωροφυλακὴ ἀνεμίχθη προσχωρήσασα εἰς τὸ κίνημα ἦσαν αἱ Ἀθῆναι, λόγῳ ἐπανδρώσεως τῶν ἐκεῖ ὑπηρεσιῶν διὰ βαθμοφόρων ἐπηρεαζομένων ὑπὸ τῆς αἴγλης «Πλαστήρα» καὶ λόγῳ τῆς ἀνεπιτρέπτου διαγωγῆς καὶ συμπεριφορᾶς τοῦ τότε Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς ὑποστρατήγου Δημητρίου Κατσώνα.

Οὗτος ἤσκει τὴν Ἀρχηγίαν τοῦ Σώματος ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1928 καὶ παρ' ὅλον ὅτι ἡ σταδιοδρομία του ἦτο στενῶς συνδεδεμένη μὲ τὰς κομματικὰς ἐναλλαγὰς εἶχεν ἐπιδείξει δείγματα ἀντιστάσεως εἰς τὴν πολιτικήν, ὅταν αὕτη ἀπεχαλινοῦτο.

Ἐν τούτοις κατὰ τὴν νύκταν τῆς 5—6ης Μαρτίου 1933 ἐπεδείξατο σοβαρὰν σύγχυσιν καὶ κάμψιν. Τὴν 03.30 ὥραν μεταβὰς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν ἀνεζήτει τὸν ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν (Γ.Μαρῆν), μὴ εὑρὼν δὲ τοῦτον ἐκεῖσε μετέβη εἰς τὸ 1ον Σύνταγμα Πεζικοῦ, ἔνθα τῷ εἶπον ὅτι εὑρίσκετο ὁ ὑπουργός, καὶ μὴ εὑρὼν καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τὸν ὑπουργόν, μετέβη καὶ συνήντησε τοῦτον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ νομίμου Πρωθυπουργοῦ Ἐλευθ. Βενιζέλου. Ἐκεῖ ἐζήτησε διευκρινήσεις καὶ διαταγάς, ἀλλ' ὁ ὑπουργὸς ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τοῦ τότε ὑπομοιράρχου Σαρζετάκη, εἶπε πρὸς τοῦτον: «Πήγαινε εἰς τὸν Πλαστῆραν ἵνα λάβητε παρ' αὐτοῦ διαταγάς» (10). Μέχρι τοῦ σημείου τούτου ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Χωροφυλακῆς εἶχεν ἐνεργήσει πολὺ ὀρθῶς, ἤδη ὅμως διὰ τῆς τοιαύτης συμπεριφορᾶς τοῦ νομίμου προϊσταμένου του ἤρξατο ἡ δοκιμασία τῆς προσωπικότητός του.

Ἐφ' ὅσον διεπίστωσεν ὅτι ὁ νόμιμος φορεὺς τῆς ἐξουσίας ἀπεποιεῖτο ταύτην ἔδει νὰ ἀποσυρθῇ καὶ νὰ ἀναμείνῃ νὰ αἰθριάσῃ, διατάσσων ὅπως οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς περιορισθῶσιν εἰς μόνον καθήκοντα ἀσφαλείας, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς κηρύξεως τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου διὰ τὴν τάξιν καθίστατο ὑπεύθυνος ὁ Στρατός.

Ὁ Κατσώνας δὲν ἠδυνήθη νὰ διατηρηθῇ ὑπεράνω τῶν κομαμτικῶν πεποιθήσεων καὶ μεταβὰς παρὰ τῷ Πλαστήρᾳ ἔθεσε τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ καὶ τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐπαναστάτου.

Διὰ τὰς ἐν προκειμένῳ ἐνεργείας του συνελήφθη καὶ προεφυλακίσθη, ὡς κατηγορούμενος ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ, δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 390 τῆς 13-3-1933 ἐντάλματος φυλακίσεως τοῦ ἀνακριτοῦ τοῦ 6ου Τμήματος Πλημμελειοδικείου Ἀθηνῶν, ἔνθεν ἀπεφυλακίσθη τὴν 17-6-1933 λόγῳ συμπληρώσεως τριμήνου προφυλακίσεως, συμφώνως πρὸς ἄρθρον 12 τοῦ Συντάγματος, τεθεὶς εἰς αὐτεπάγγελτον ἀποστρατείαν. Τελικῶς ἐτέθη εἰς ἀπόταξιν.

Ἡ νευρικότης καὶ σπουδὴ τοῦ Κατσώνα διπλοῦν ἔσχον ἀντίκτυπον, ἀφ' ἑνὸς μὲν παρέσυρον τὸ σύνολον τῶν ἐν Ἀθήναις ὑφισταμένων του εἰς δραστηριότητα ἐκδηλώσεων ὑπὲρ τοῦ κινήματος, ἀφ' ἑτέρου δὲ παρέσχον ἀφορμὴν ὅπως στηριχθῶσιν ποικίλαι κατὰ τοῦ Σώματος κατηγορίαι, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἀνταπεκρίνοντο πρὸς τὴν πραγματικότητα.

Ἡ δύναμις τῆς Διευθύνσεως Εἰδικῆς Ἀσφαλείας ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν σύλ-

---

(10) Ἀγόρευσις Ἰωάννου Μεταξᾶ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς τῆς 15-5-1933. Γρηγ. Δαφνῆ σελ. 200.

ληψιν καὶ ἀπομόνωσιν διαφόρων πολιτικῶν ἡγετῶν ἐν Ἀθήναις.

Ὁ Μοίραρχος Ἀγγελίδης Γεώργιος, ὑποδιοικητὴς Εἰδικῆς Ἀσφαλείας, διετάχθη νὰ συλλάβη τὸν ἀρχηγὸν τοῦ πλειοψηφίσαντος Λαϊκοῦ κόμματος Παν. Τσαλδάρην, ἀλλὰ ἅμα τῇ ἐγκαταστάσει φρουρᾶς πέριξ τῆς οἰκίας Τσαλδάρη, οὗτος διεμαρτυρήθη ἐντόνως πὸς τὸν Βενιζέλον καὶ τὸν Διοικητὴν τοῦ Α΄ Σώματος Στατοῦ ἀντιστράτηγον Κων. Μανέταν, οἵτινες προσποιηθέντες ἄγνοιαν προσεπάθησαν νὰ ρίψωσι τὸ βάρος εἰς τὴν Χωροφυλακήν.

Ἀποτέλεσμα τῶν διαμαρτυριῶν τοῦ Τσαλδάρη ὑπῆρξεν ἡ ἄρσις τῶν κατ' αὐτοῦ περιοριστικῶν μέτρων, ὅταν δὲ μετέβη ὁ Μοίραρχος Ἀγγελίδης νὰ ἀποσύρη τὴν φρουράν, ἐδέχθη τὰς παρατηρήσεις τῆς Λίνας Τσαλδάρη, στηριζομένης εἰς τὰς διαβεβαιώσεις τοῦ Βενιζέλου καὶ τοῦ Μανέτα, ὁπότε ὁ Μοίραρχος ἀπήντησεν: «Πλάνη εἶναι τώρα, γιατὶ ἐμένα μοῦ εἶχον δώσει διαταγὴν νὰ συλλάβω τὸν σύζυγόν σας» (11).

Μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῆς περιοριστικῆς φρουρᾶς ἤρχισε νὰ συγκεντροῦται πλῆθος πρὸ τῆς οἰκίας Τσαλδάρη,, ὅπερ ἐπευφημοῦν τοῦτον ἐζήτει τὴν ἀνάληψιν πρωτοβουλίας πρὸς ἀντίδρασιν κατὰ τῶν σχεδίων τοῦ Πλαστήρα. Ἐναντίον τῶν πολιτῶν τούτων ἔσπευσε δύναμις Ἀστυνομίας Πόλεων ὑπὸ τὸν ἀστυνομικὸν Διευθυντὴν Παπαδημητρίου, καὶ ἐπετεύχθη μὲν πρὸς στιγμὴν ἡ διάλυσις τῶν συγκεντρωθέντων, ἀλλὰ ἀπὸ τῶν μεσημβρινῶν ὡρῶν ἤρχισαν νὰ συγκροτῶνται ἀντεπαναστατικαὶ διαδηλώσεις ὀπαδῶν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ἀλλὰ καὶ κομμουνιστῶν. «Στρατιωτικαὶ δυνάμεις μὲ θωρακισμένα αὐτοκίνητα, Χωροφυλακὴ καὶ Ἀστυνομία, πειθαρχοῦσαι εἰς τὰς διαταγὰς τῆς ἐπαναστάσεως, ἐκτύπησαν τοὺς διαδηλωτὰς πρὸ τοῦ Δημοτικοῦ Νοσοκομείου, εἰς τὴν πλατεῖαν Κλαυθμῶνος, τὴν Ὁμόνοιαν, ὁδοὺς Πανεπιστημίου καὶ Ἁγίου Κωνσταντίνου, τραυματίσασαι πολλοὺς καὶ φονεύσασαι ἕνα ἀθῶον νεαρὸν πολίτην» (12). Ἐπεκράτησε τοιαύτη σύγχυσις ὥστε καὶ μεταξὺ ὁμοφρονουσῶν δυνάμεων ἔλαβον χώραν συμπλοκαί, δύο δὲ ὄργανα τῆς Εἰδικῆς Ἀσφαλείας, οἱ χωροφύλακες Δαμιανάκης καὶ Σουρέστης, ἐτραυματίσθησαν βαρέως.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ Πλαστήρας παρηγκωνίσθη καὶ ἐσχηματίσθη κυβέρνησις στρατηγῶν μέχρι τῆς 10ης Μαρτίου, ὅτε ἐσχηματίσθη ἡ ὑπὸ τὸν Παν. Τσαλδάρην Κυβέρνησις μὲ Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν, μέχρις 9-8-1933, τὸν Ἰωάν. Ράλλην καὶ μετέπειτα τὸν Μουτζουρίδην. Ἡ Ἀρχηγία τοῦ Σώματος Χωροφυλακῆς ἀνετέθη εἰς τὸν μέχρι τότε ὑπαρχηγὸν ὑποστράτηγον Βασίλ. Μπαρμπάτσην.

Ἐπηκολούθησαν ποινικαὶ διώξεις κατὰ τῶν πρωταιτίων καὶ πρωταγωνιστῶν τῆς στασιαστικῆς ἐνεργείας καὶ οὕτω συνετηρεῖτο ἄσβεστος ἡ πυρὰ τῆς ἐσωτερικῆς διαιρέσεως καὶ τῆς κομματικῆς μισαλλοδοξίας.

Ὁ κινηματίας Πλαστήρας κατώρθωσε νὰ διαφύγη, πρᾶγμα ὅπερ ἠρέθισε τὴν ἀντίπαλον μερίδα, ἥτις διὰ τῶν πλέον ἀδιαλλάκτων βουλευτῶν κατέθεσε πρότασιν περὶ παραπομπῆς εἰς εἰδικὸν δικαστήριον τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου, ὡς ἠθικοῦ

---

(11) Γρηγ. Δαφνῆ σελ. 189. Ἄλλα ὄργανα τῆς Εἰδικῆς εἶχον συλλάβει τὸν Ι. Ράλλην, ὁ δὲ Γ. Στράτος διέφυγε τὴν σύλληψιν πηδήσας ἐκ τοῦ παραθύρου τῆς κατοικίας του, ὅτε καὶ ὑπέστη τραύματα δι' ἃ ἐνοσηλεύθη ἐπὶ μῆνας εἰς κλινικήν.

(12) Ἐθν. Κήρυκος «Ἀγορ. Ἑλλην. Κοινοβουλίου» τόμ. 11, σελ. 137. Οἱ φονευθέντες ἀνῆλθον εἰς 2 οἱ δὲ τραυματίαι εἰς 30.

αὐτουργοῦ τοῦ κινήματος καὶ οὕτω ἐκορυφοῦτο καὶ αὖθις τὸ μῖσος καὶ καθίστατο συνεχῶς ἐκρηκτικὴ ἡ κατάστασις.

Κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς 15ης καὶ 17ης Μα ου 1933, ἡ Βουλὴ μετεβλήθη εἰς χῶρον εἰς ὃν ἐλέχθησαν καὶ ἐπράχθησαν τὰ χαρακτηρίζοντα τὴν Ἑλληνικὴν φυλὴν ἐλαττώματα, ἡ ἔξαψις τῶν ὁποίων ἔσχε πλείστας ὅσας ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ ἐν γένει δημοσίου βίου. Γενικῶς ὁ φανατισμὸς εἰς ἀμφότερα τὰ στρατόπεδα εἶχεν ἀποκορυφωθῆ.

Ὑποστράτηγος Χωρ)κῆς Βασίλειος Μπαρμπάτσης Ἀρχηγὸς Ε.Β.Χ. κατὰ τά ἔτη 1933-1934

Κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν τῆς 25-9-1932 ἡ κυβέρνησις Βενιζέλου εἶχεν ἐνεργήσει εὐρυτάτας μεταθέσεις εἰς τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς μὲ βάσιν τὰ κομματικὰ κριτήρια. Ἡ ἐπὶ ἓν δίμηνον βιώσασα πρώτη κυβέρνησις Τσαλδάρη προέβη καὶ αὕτη εἰς εὐρείας μεταθέσεις, κυρίως εἰς τὰς κεντρικὰς καὶ εἰδικῆς φύσεως ὑπηρεσίας, ἐπηκολούθησεν ὅμως ἡ ἀνατροπὴ τῆς κυβερνήσεως ταύτης καὶ ἡ ἀποπομπὴ τῶν πρὸ ὀλίγου τοποθετηθέντων ὀργάνων.

Ἅμα τῇ καταστολῇ τοῦ κινήματος καὶ τῷ σχηματισμῷ τῆς δευτέρας κυβερνήσεως Τσαλδάρη, ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται ἐξ ὅλων τῶν ἀκραίων σημείων τῆς χώρας, εἰς ἃ τοὺς εἶχεν ἐξωθήσει ἡ κομματικὴ διοίκησις καὶ μεταχείρισις, ἔσπευσαν πρὸς τὰς πόλεις καὶ ἰδίᾳ πρὸς Ἀθήνας καὶ Θεσσαλονίκην, ἵνα καταλάβωσι θέσεις ἃς διεξεδίκουν λόγῳ τῶν πολιτικῶν των πεποιθήσεων καὶ αἱ διαταγαὶ ἐξεδίδοντο ἐκ τῶν ὑστέρων.

Ἀξιοθρήνητος ὄντως ἡ ὑπὸ τῶν κομμάτων διδαχθεῖσα καὶ ἐπιβληθεῖσα ἀντίληψις περὶ κράτους, περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ βαθμούχων τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας καὶ περὶ προσόντων καὶ λόγων διὰ μεταθέσεις καὶ τοποθετήσεις, ἀλλὰ καὶ περὶ προβιβασμῶν κ.λ.π.

ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΚΑΤΑ ΕΛΕΥΘ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

Ἡ πολιτικὴ μισαλλοδοξία καὶ ἐξαλλότης ὡδήγησεν εἰς τὴν πλέον βάρβαρον ἐκδήλωσιν διὰ τῆς κατὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς ἀντιπολιτεύσεως καὶ ἀπὸ τοῦ 1910 σοβαρώτατα συμβαλλόντος εἰς τὴν ζωὴν τοῦ Ἔθνους Ἐλευθ. Βενιζέλου δολοφονικῆς ἀποπείρας καὶ εἰς ἣν κατηγορήθησαν ὅτι ἔλαβον μέρος σημαντικὰς κατέχοντες θέσεις βαθμοφόροι τῶν δύο Σωμάτων, Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ Χωροφυλακῆς.

Τὴν 23.15 ὥραν τῆς 6ης Ἰουνίου 1935, ὁ Ἐλευθ. Βενιζέλος, ἐπιβαίνων αὐτοκινήτου μετὰ τῆς συζύγου του Ἕλενας, ἀνεχώρησεν ἐκ Κηφισίας δι' Ἀθήνας. Εἰς τὴν παρὰ τὸν ὁδηγὸν θέσιν ἐκάθητο ὁ ὑπομοίραρχος Κουφογιαννάκης, ἠκολούθη δὲ ὄπισθεν ἕτερον αὐτοκίνητον, ἐφ' οὗ ἐπέβαινον οἱ ἄνδρες τῆς προσωπικῆς ἀσφαλείας τοῦ Βενιζέλου (1 ἐνωμοτάρχης, 1 ὑπενωμοτάρχης καὶ 1 χωροφύλαξ).

Ὅταν τὰ δύο ταῦτα ὀχήματα ἔφθασαν παρὰ τὸ 10ον χιλιόμετρον τῆς Λεωφόρου Κηφισίας (πρὸ τοῦ ὑπάρχοντος τότε κέντρου «Παράδεισος»), σταθμεῦον μὲ ἐσβεσμένα τὰ φῶτα ἄγνωστον αὐτοκίνητον, τεθὲν ἀπροόπτως εἰς κίνησιν, παρενεβλήθη μεταξὺ τῶν δύο αὐτοκινήτων καὶ ἀμέσως σχεδὸν ἐκ τοῦ ἀγνώστου αὐτοκινήτου ἠνοίχθη σφοδρὸν ὁμαδικὸν πῦρ κατὰ τοῦ αὐτοκινήτου τῆς ἀσφαλείας τοῦ Βενιζέλου καὶ ἐν συνεχείᾳ τὸ πῦρ ἐστράφη κατὰ τοῦ προσωπικοῦ αὐτοκινήτου τοῦ Βενιζέλου. Ὑπὸ διαφόρους φάσεις ἡ διὰ πυροβολισμῶν καταδίωξις ἐσυνεχίσθη μέχρι τοῦ Γηροκομείου σχεδόν.

Ἀποτέλεσμα τῆς δολοφονικῆς ταύτης ἐπιθέσεως ὑπῆρξεν ὁ θανατηφόρος τραυματισμὸς τοῦ ἐκ τῶν ἀνδρῶν ἀσφαλείας Μαρκάκη, ὑποκύψαντος μετὰ τριήμερον, ὁ τριπλοῦς τραυματισμὸς εἰς τὸν γλουτὸν τῆς Ἕλενας Βενιζέλου καὶ ὁ τραυματισμὸς εἰς τὸν καρπὸν τοῦ ὁδηγοῦ τοῦ προσωπικοῦ ὀχήματος Βενιζέλου, Νικολάου.

Πανελλήνιος συγκίνησις προεκλήθη ἐκ τῆς δολοφονικῆς ταύτης ἀποπείρας.

Ὁ Πρωθυπουργὸς Π. Τσαλδάρης ἐδήλου: «Ἐπρόκειτο περὶ βδελυρᾶς ἀποπείρας, ἡ ὁποία κινεῖ τὸν ἀποτροπιασμὸν καὶ τὴν ἀγανάκτησίν μου καὶ ἡ ὁποία, εὐτυχῶς, ἀπέτυχεν. Οἱ δρᾶσται θὰ συλληφθοῦν ὁπωσδήποτε, διότι οἱ ὑπεύθυνοι ὑπουργοὶ καὶ ἀστυνομικοὶ δὲν θὰ διατηρηθοῦν εἰς τὰς θέσεις των, ἐὰν δὲν ἐκπληρώσουν μέχρι κεραίας τὸ καθῆκον των, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν παροῦσαν στιγμὴν ἐπιβάλλει νὰ ἀνευρεθοῦν καὶ νὰ συλληφθοῦν οἱ δρᾶσται καὶ νὰ ἀποκαλυφθῇ πλήρως τὸ ἄτιμον καὶ βδελυρὸν σχέδιον, τὸ ὁποῖον θὰ ἐξυπηρετεῖτο διὰ τῆς ἀτίμου πράξεώς των».

Τὴν ἑπομένην (8-6-1933) ἐξεταζόμενος πρὸ τοῦ ἀνακριτοῦ ὁ Ἐλευθ. Βενιζέλος, ἀφοῦ ἐχαρακτήρισε πολιτικὰ τὰ ἐλατήρια τῆς ἐναντίον του πράξεως, κατελόγιζεν εὐθύνας εἰς μερίδα τοῦ πολιτικοῦ κόσμου διὰ τὴν ὑπόθαλψιν καὶ ὀργάνωσιν τῆς ἐναντίον του ἐγκληματικῆς κατευθύνσεως. Ἀπήλλασσε ποινικῶν εὐθυνῶν τοὺς Τσαλδάρην καὶ Κονδύλην, οὐχὶ ὅμως καὶ τὸν Ἰωάννην Μεταξᾶν, περὶ οὗ κατέθεσε: «Δυστυχῶς, δὲν ἠμπορῶ νὰ εἶμαι ἐξ ἴσου βέβαιος, ὅτι εἶναι ἀμέτοχος ποινικῆς εὐθύνης διὰ τὸ ἔγκλημα καὶ ὁ Μεταξᾶς», καὶ συνεχίζων: «Ἐν πάσῃ περιπτώσει βαθεῖα εἶναι ἡ πεποίθησίς μου, ὅτι τὸ ἔγκλημα ἐμελετήθη, ἐσχεδιάσθη καὶ ὠργανώθη ὑπὸ τὴν προστασίαν ὡρισμένων ὀργάνων τῆς Ἀρχῆς καὶ κυριώτερον ὄργανον τοιοῦτον, ὄχι ἴσως τὸ μόνον, πιστεύω ὅτι ἦτο ὁ Διευθυντὴς τῆς Γενικῆς Ἀσφαλείας Ι. Πολυχρονόπουλος.

Πληροφορηθεὶς ὁ Μεταξᾶς τὰ ἀφορῶντα αὐτὸν σημεῖα τὴν 10-6-1933 κατέθε-

σε μήνυσιν ἐναντίον τοῦ Βενιζέλου ἐπὶ ψευδῆ καταμηνύσει, δηλώσας ταυτοχρόνως ὅτι παραιτεῖται τῆς βουλευτικῆς ἀσυλίας (13).

Κατόπιν ἐν λευκῷ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Πρωθυπουργοῦ, ὁμοφωνίᾳ ἀνακριτοῦ Τζωρτζάκη καὶ εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Ρηγανάκου, τὰς ἑσπερινὰς ὥρας τῆς 8ης Ἰουνίου συνελήφθησαν καὶ προεφυλακίσθησαν, ὡς ἐνεχόμενοι εἰς τὴν ἀπόπειραν, οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων Ἰωάν. Πολυχρονόπουλος, Διοικητὴς Γενικῆς Ἀσφαλείας Ἀθηνῶν καὶ οἱ βοηθοί του ἀστυνόμοι Τζαμαλούκας καὶ Μαρκᾶτος.

Ἡ ἐσωτερικὴ κατάστασις τῆς χώρας ἀπέβη ἀπελπιστικῶς ἐκρηκτική. Τὰ ἐπεισόδια δὲν ἀπέλιπον καὶ αἱ ἀπειλαὶ ἑκατέρωθεν εὑρίσκοντο ἐν συνεχῆ διασταυρώσει.

Ἡ ἀνάκρισις, μὴ δυναμένη νὰ προχωρήσῃ εὐθέως, παρέπαιεν καὶ συνεχῶς ἐτροφοδότει τὰς ἀνησυχίας, ὥστε νὰ ἀναγκασθῇ ὁ Πρωθυπουργὸς Παν. Τσαλδάρης νὰ δηλώσῃ τὴν 22-7-1933 ὅτι «Ἡ ἀνάκρισις διὰ τὸ ἔγκλημα, ὀφείλει ἐπὶ τέλους νὰ ἀντιληφθῇ ὅτι δὲν ὑπάρχει μόνον τὸ ἀδίκημα, ὑπάρχει καὶ ὁ τόπος».

Κατὰ τὰς ἀρχὰς Αὐγούστου 1933, νέα ἀναταραχὴ προεκλήθη ἐκ τῆς συλλήψεως καὶ τοῦ Διευθυντοῦ Εἰδικῆς Ἀσφαλείας Ἀθηνῶν, ἀντισυνταγματάρχου Χωροφυλακῆς Ἀργ. Δικαίου, ὡς ἐνεχομένου εἰς τὸ ἔγκλημα τῆς κατὰ τοῦ Βενιζέλου ἀποπείρας, καὶ οὕτω διὰ πρώτην φορὰν κατὰ τὸν ὑπερεκατονταετῆ βίον τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς, Ἀνώτερος Ἀξιωματικὸς ταύτης ὡδηγήθη εἰς τὰς φυλακὰς διὰ συμμετοχὴν εἰς εἰδεχθὲς πολιτικὸν ἔγκλημα. Αὐτὸ δυστυχῶς εἶναι τὸ κατάντημα ὅταν ἡ πολιτικὴ διεισδύει καὶ φανατίζει...

Καθ' ἑκάστην ἐνεφανίζοντο ἀπὸ τῶν στηλῶν τῶν ἐφημερίδων αἱ πλέον φανταστικαὶ καὶ συνταρακτικαὶ εἰδήσεις περὶ τῶν ἐνεχομένων προσώπων καὶ τῶν συνθηκῶν δράσεως. Εἰς τὴν Βουλὴν κατηγοροῦντο ἐπισήμως ἀμφότερα τὰ Ἀστυνομικὰ Σώματα, ὅτι ἐνῶ εἰς ἄλλας ἥσσονος σημασίας περιπτώσεις αἱ ὑπηρεσίαι τῶν Σωμάτων τούτων ἐπεδείκνυον ἀσυνήθη ἅμιλλαν ποία ἐκ τούτων θὰ ἐπετύγχανε περισσότερα, ἤδη ἐν τῇ διαλευκάνσει τοῦ ἐγκλήματος τῆς ἀποπείρας ἐνεφάνιζον ἀσυνήθη ἀδιαφορίαν καὶ βαρεῖαν ἀμέλειαν Ἡ ἐκ τῶν Βενιζελικῶν καὶ Βενιζελογενῶν βουλευτῶν ἀντιπολίτευσις, ἀφοῦ κατέστησεν πλέον συγκεκριμένας τὰς καταγγελίας των, ὅτι ὡρισμένοι ἀξιωματοῦχοι τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ τῆς Χωροφυλακῆς δὲν συνειργάζοντο εἰς τὴν διαλεύκανσιν τοῦ ἐγκλήματος, ἀπεχώρησε τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς τὴν 2αν Σεπτεμβρίου 1933 καὶ ἐπανῆλθεν μόνον, μετὰ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων Τρύφωνος διὰ τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Θεσσαλονίκης Γαρέζου, τὴν 4.12.1933.

Συνελήφθη ὡς συνένοχος ὁ ἀπόστρατος ἀνθυπασπιστὴς τῆς Χωροφυλακῆς Φασουλᾶς.

Ὁ καταδιωκόμενος λήσταρχος Καραθανάσης συνελήφθη παρ' ἰδιωτῶν (ὁπλοφορούντων Βενιζελικῶν παραγόντων) ἐν μέσαις Ἀθήναις. Ἀντικατεστάθησαν οἱ Διοικηταὶ Γενικῆς καὶ Εἰδικῆς Ἀσφαλείας καὶ ἐτέθη εἰς διαθεσιμότητα ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Χωροφυλακῆς ὑποστράτηγος Β. Μπαρμπάτσης. Αἱ κατὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς καὶ τοῦ Διευθυντοῦ Εἰδικῆς Ἀσφαλείας τοιαῦται κυρώσεις, διὰ τὴν μὴ σύλληψιν τοῦ Καραθανάση, ὑπῆρξαν ἄδικον μέτρον, διότι ἡ Χωροφυλακὴ δὲν εἶ-

(13) Βραδύτερον, τὴν 23-1-1934, εἰς συμπληρωματικήν του κατάθεσιν ὁ Ἐλευθ. Βενιζέλος ἀνήρεσεν τὴν κατὰ Μεταξᾶ κατηγορίαν του.

χεν ἁρμοδιότητα καὶ ἀποστολὴν τὴν ἀναζήτησιν καὶ σύλληψιν καταδιωκομένων προσώπων ἐν Ἀθήναις. Ὑπῆρξεν μέτρον ἱκανοποιήσεως τῆς πολιτικῆς σκοπιμότητος.

Αἱ συνεχεῖς ὑποχωρήσεις τῆς Κυβερνήσεως ὡδήγησαν τὸν ἀνακριτὴν Τζωρτζάκην εἰς ἐνεργείας μᾶλλον ἐξάλλους. Κατὰ τὰ τέλη Δεκεμβρίου 1933 ἐζήτησε τὴν ἄρσιν ἀσυλίας διὰ τὸν Π. Μαυρομιχάλην, πρᾶγμα ὅπερ ἀπεκορύφωσε τὴν ἐναντίον του ἀγανάκτησιν δι᾽ ἀσύγγνωστον μεροληψίαν κ.λ.π. καὶ ἠνάγκασε τὴν Κυβέρνησιν νὰ προβῇ εἰς ἀντικατάστασίν του (14).

Αἱ διὰ τὸ ἔγκλημα τῆς ἀποπείρας ἀνακρίσεις δὲν ἐπερατώθησαν τόσον συντόμως ὅσον ἐπεδιώκετο, ἀλλ᾽ ἐκεῖνο τοῦ ὁποίου δὲν ἐπετεύχθη ποτὲ ἡ περάτωσις ὑπῆρξεν ἡ ἐκδίκασις τῆς ὑποθέσεως.

Ἐν τῇ δημοσιογραφικῇ μονομαχίᾳ Βενιζέλου - Μεταξᾶ, ὁ πρῶτος ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἐναντίον του ἀπόπειραν εἰς τὸ 5ον ἄρθρον, ἔγραφεν: «Τὴν ὀργάνωσιν τῆς δολοφονίας ταύτης ἀνέλαβε ὁ Διευθυντὴς τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας (Γενικῆς) καὶ ὁ Διευθυντὴς τῆς Εἰδικῆς Ἀσφαλείας, μισθώσαντες πρὸς τοῦτο τὸν γνωστὸν ληστὴν Καραθανάσην καὶ ἄλλα ἄξια αὐτοῦ καθάρματα. Τὴν νύκτα δὲ τῆς 6ης Ἰουνίου εἰς τὴν ὁδὸν Κηφισίας τὸ ἐκτελεστικὸν ἀπόσπασμα κατεδίωξε τὸ αὐτοκίνητόν μου διὰ καταιγισμοῦ πρὸς ἐπὶ 6 ὅλα χιλιόμετρα καὶ ἐφόνευσε μὲν τὸν ἀκόλουθόν μου Ι. Μαρκάκην, ἐτραυμάτισε δὲ τὴν σύζυγόν μου καὶ τὸν ὁδηγὸν τοῦ αὐτοκινήτου μου».

Ὑπὸ ἀντιβενιζελικὴν σημαίαν εὑρίσκετο ἡ ὑπὲρ τῆς Βασιλευομένης Δημοκρατίας μερὶς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἥτις ἔναντι τῶν ὅσων εἶχον συμβῇ ἐν ὀνόματι τῆς ἀβασιλεύτου, κατὰ τὴν περίοδον 1922—1933, προσεπάθει ἤδη νὰ λάβῃ τὴν ρεβάνς, κατὰ φυσικὴν δὲ συνέπειαν ἕνα σοβαρὸν τμῆμα τῶν βαθμοφόρων τῆς Χωροφυλακῆς ἐπηρεάζετο ἐκ τῶν φιλοβασιλικῶν ἀντιλήψεών του.

Τὸ κίνημα 5-3-1933 ἔδωκεν ἀφορμὴν καὶ ἔρεισμα εἰς τὴν ἀντιβενιζελικὴν κυβέρνησιν νὰ ἀπομακρύνῃ ἢ νὰ παραγκωνίσῃ ἀριθμόν τινὰ ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς, θεωρηθέντων ὡς συνοησάντων τὸ κίνημα καὶ ὡς ἐμπνεομένων ὑπὸ τῶν στυλοβατῶν τῆς ἀβασιλεύτου Δημοκρατίας.

Κατ᾽ ἀντίθεσιν, τῆς εἰς τὸν Στρατὸν κρατούσης καταστάσεως, ἡ μεγίστη μερὶς τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ὁ σύνολον σχεδὸν τῶν κατωτέρων τοιούτων, τῶν ἐκ τοῦ Σχολείου προερχομένων —παρ᾽ ὅλην τὴν θύελλαν 1922—1928 εἶχε παραμείνει, ἰδεολογικῶς, πιστὴ εἰς τὸν Βασιλικὸν Θεσμόν, ἐπίστευεν εἰς τὴν Μεγάλην Ἰδέαν. Ἀποτέλεσμα αὐτοῦ τοῦ ἰδεολογικοῦ των προσανατολισμοῦ, ὑπῆρξεν ἡ εἰς εὐρεῖαν κλίμακα μύησις τούτων εἰς τὸ κίνημα Γαργαλίδη καὶ ἡ ἐπαφὴ μετ᾽ αὐτῶν τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ.

Τῆς ἀκάμπτου τοιαύτης γραμμῆς ἐν τῇ χωροφυλακῇ ἀξιοσημείωτον καὶ συνα-

---

(14) Ὁ Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης ἀνήγγειλεν τὴν ἀντικατάστασιν τούτου διὰ τῆς ἀκολούθου δηλώσεως τῆς 26-12-1933 «Κατόπιντῆς ἀποτελματώσεως τῆς ὑποθέσεως ἀποπείρας ἡ ὁποία ἐκνευρίζει τὴν κοινὴν γνώμην καὶ διαταράττει τὴν κοινὴν ἡσυχίαν καὶ τῆς ἀρνήσεως τοῦ ἀνακριτοῦ Τζωρτζάκη νὰ μὲ διαβεβαιώσῃ ὅτι συντόμως ἤθελε περατώσῃ ταύτην, ἐθεώρησα καθῆκον μου νὰ τὸν ἀντικαταστήσω, ὡς ἐπιδείξαντα σφάλματα ἀσυγχώρητα, μειώσαντα αὐτὸ τὸ δικαστικὸν κῦρος...»

φὲς ὑπῆρξεν τὸ γεγονὸς ὅτι, ἐνῷ διὰ τοῦ ἀπὸ 20-11-1933 Δ)τος ἠμνηστεύθησαν τὰ ἁπλᾶ καὶ σύνθετα πολιτικὰ ἀδικήματα τὰ κατὰ τὴν διάρκειαν 5—7 Μαρτίου 1933 πραχθέντα, ἐξηρέθησαν τῆς ἀμνηστείας οἱ ἐν ἐνεργείᾳ, ἀποτάξει ἢ ἀποστρατείᾳ Ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς. Ἐκτὸς τούτου ἐν ἀναμονῇ ἐκκαθαρίσεως «τῶν λογαριασμῶν» τῆς τόσον δεινοπαθησάσης ἀπὸ τοῦ 1913, ἰδία δὲ ἀπὸ τοῦ 1917, ἐπετηρίδος τῶν Ἀξιωματικῶν ἤρξατο ἡ προπαρασκευὴ τοῦ ἐδάφους διὰ μιᾶς σειρᾶς νομοθετημάτων. Οὕτω διὰ τοῦ νόμου 5771 τῆς 11)19 Σεπτεμβρίου 1933 ἀνεστάλησαν αἱ ἐν τῇ Χωροφυλακῇ προαγωγαί, διὰ τοῦ νόμου 6045 τῆς 10)12 Φεβρουαρίου 1934 ἐτροποποιήθησαν, ἐπ᾽ ἀγαθῷ τῶν ἀνωτέρων βαθμῶν, αἱ ἀφορῶσαι τὸν ἀριθμὸν τῶν κατὰ βαθμὸν προβλεπομένων θέσεων διατάξεις τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τέλος ἐξεδόθη ὁ νόμος 6200 τῆς 21)21 Ἰουλίου 1934 «περὶ ἀποκαταστάσεως ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς ἐν τῇ σειρᾷ ἀρχαιότητός των», συμπλήρωμα τοῦ ὁποίου ὑπῆρξεν βραδύτερον καὶ ὁ Α.Ν. τῆς 8)13 Νοεμβρίου 1935 «περὶ σειρᾶς ἀρχαιότητος τῶν Ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς». Αἱ περιλήψεις τῶν νόμων τούτων ὁμιλοῦσιν εὐφραδῶς·

Οἱ Ἀρχηγοὶ τῆς ἀντιπολιτεύσεως συνεχῶς προέβαινον εἰς καταγγελίας περὶ καταβαλλομένων προσπαθειῶν συγκαλύψεως τῶν ἐνόχων τῆς ἀποπείρας ἢ περὶ Κυβερνητικῶν ἢ ἐξωκυβερνητικῶν προσπαθειῶν ὅπως ἀμνηστευθοῦν οἱ ἔνοχοι, ὁ δὲ Ἀλέξ. Παπαναστασίου ὁμιλῶν εἰς Θεσσαλονίκην ἀνεφέρετο εἰς ἀστυνομικὰς αὐθαιρεσίας, στηριζόμενος εἰς μίαν ὅλως ἀνεπίτρεπτον, ἀδικαιολόγητον καὶ παράλογον ἐνέργειαν ἀστυνομικῆς δυνάμεως εἰς βάρος ὀργανωθέντος ἐν Θεσ)νίκῃ Ἀμπελουργικοῦ συνεδρίου.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ — ΚΑΛΑΜΩΝ

Τὸ περιστατικὸν ἀποτελεῖ ἓν μελανὸν σημεῖον διὰ τὰ ἄριστα πεπραγμένα τῆς Δ)νσεως Ἀστυνομίας Θεσ)νίκης καὶ ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα τῆς ἐξάψεως τῆς διαμορφουμένης πολιτικῆς καταστάσεως τῆς Χώρας.

Ἡ κυβέρνησις διὰ νόμου εἶχε ρυθμίση τὰ τῆς λειτουργίας καὶ φορολογίας τῶν ἀμβύκων κατὰ τρόπον ἀνατρέποντα κάπως τὴν ἐπικρατοῦσαν ἀσυδοσίαν, δι᾽ ὃ καὶ ἐθίγοντο οἰκονομικὰ συμφέροντα τῶν ἀμπελουργῶν. Τῇ ὑποκινήσει ἀντικυβερνητικῶν δυνάμεων, ἰδία τῶν παραγόντων τῶν Ἀγροτικῶν κομμάτων, συνεστήθη ἐν Θεσσαλονίκῃ Σωματεῖον Ἀμπελουργῶν Μακεδονίας — Θράκης, τῇ πρωτοβουλία καὶ ὀργανώσει τοῦ ὁποίου συνεκλήθη ἐν Θεσσαλονίκῃ ἀμπελουργικὸν συνέδριον τὴν 13ην Μαΐου 1934. (15) Εἰς τὸ συνέδριον τοῦτο εἶχον κληθῆ ὅλα τὰ πολιτικὰ κόμματα καὶ ἡ Κυβέρνησις, δὲν συμμετέσχον ὅμως παρὰ οἱ Ἀγροτικοὶ Βουλευταὶ Ζουρμπᾶς καὶ Τανούλας·

Τὴν 16ην ὥραν τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦ συνεδρίου δύο ἀντιπρόσωποι συμπλακέντες κατηγγέλθησαν εἰς τὴν ἀστυνομίαν καὶ τὸ Ε΄ Ἀστυνομικὸν τμῆμα ἐπελήφθη ἀνακρίσεων. Ἐκ τῶν καταγγελθέντων προέκυπτον εὐθῦναι ἀδίκου ἐπιθέσεως καὶ ὅλως ἀδικαιολογήτως ὁ Ἀστυνόμος — Ὑπομοίραρχος ἠξίωσε νὰ προβῇ εἰς τὴν σύλληψιν τοῦ καταμηνυθέντος διαρκούσης τῆς συνεδριάσεως. Ὁ πρόεδρος τοῦ συνεδρίου, οἱ παριστάμενοι βουλευταὶ κ.λ.π. παρεκάλεσαν ὅπως ἀναμείνῃ τὸ τέλος τῆς ὁμιλίας τοῦ εἰσηγητοῦ, ἀλλ᾽ ὁ ὑπομοίραρχος ἐνέμεινεν ἀνενδότως καὶ ἐπειδὴ καὶ οἱ σύνεδροι ἐπέ-

(15) Βλέπε ἀγόρευσιν βουλευτοῦ Τανοῦλα κατὰ συνεδρίασιν Βουλῆς 15-5-1934.

μεινον ἀπῆλθεν πρὸς στιγμὴν ἵνα ἐπανέλθῃ μετ' ὀλίγον ἐπικεφαλῆς 15 ἐνόπλων ὁπλιτῶν, οὓς διέταξε νὰ διαλύσωσι τὸ συνέδριον διὰ τῆς βίας. Βουλευταὶ καὶ σύνεδροι προέβησαν εἰς διαμαρτυρίας, ἀλλ' ὁ ὑπομοίραρχος ἀπωλέσας τελείως τὴν ψυχραιμίαν του ὄχι μόνον ἐπέμεινεν ἐπὶ τῆς διαλύσεως ἀλλ' ἐξετράπη καὶ εἰς ὕβρεις καὶ βλασφημίας κατά τε τῶν βουλευτῶν καὶ κατὰ τῶν συνέδρων, ὑφιστάμενοί του δὲ ἐκακοποίησαν καί τινας ἐκ τῶν συνέδρων.

«Τερατώδη καὶ ἀχαρακτήριστα» ἐχαρακτήρισε τὰ διαδραματισθέντα ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, λυπηρὰν δὲ ὠνόμασε τὴν κατάστασιν ὁ Πρωθυπουργός, ὅστις ἐνδιεφέρετο προσωπικῶς διὰ τὴν τύχην τοῦ τότε Δ)ντοῦ Ἀστυνομίας.

Ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ὑπῆρξε τὸ δεύτερον λίαν ἀτυχὲς διὰ τὴν χωροφυλακὴν ἐπεισόδιον, δεδομένου ὅτι εἶχον προηγηθῆ τὰ κατὰ τὴν 8ην Μα ου 1934 αἱματηρὰ γεγονότα τῶν Καλαμῶν, καθ' ἃ ὑπῆρξεν μὲν περιωρισμένη ἡ εὐθύνη της λόγῳ ὅμως τῆς ἐκτάσεώς των ἐτέθη ὑπὸ σοβαρὰν κατηγορίαν· (16)

Τὰ γεγονότα τῶν Καλαμῶν ἀπετέλεσαν καὶ ἀποτελοῦν ἐπὶ πλέον καὶ ἓν ράπισμα κατὰ τῶν διχοτομούντων ἢ τριχοτομούντων τόσον ἐξ ὑποκειμένου ὅσον καὶ ἐξ ἀντικειμένου τὴν γενικὴν ἀποστολὴν τῆς ἀστυομεύσεως, ἰδία ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς διατηρήσεως τῆς Δημοσίας Τάξεως καὶ Δημοσίας Ἀσφαλείας.

Λόγῳ τοῦ αἱματηροῦ ἀπολογισμοῦ θὰ διαλάβωμεν ὀλίγα καὶ περὶ τῶν γεγονότων τούτων. Ἡ Κυβέρνησις ἐν τῇ προσπαθείᾳ ἐκσυγχρονίσεως τῶν λιμενικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ τοῦ ἰσχύοντος συστήματος φορτοεκφορτώσεων προέβη εἰς τὸν ἐξοπλισμὸν τῶν κυριωτέρων λιμένων, ἐν οἷς καὶ τῶν Καλαμῶν, διὰ ἀπορροφητήρων «σιλό», ἰδία διὰ τὴν ἐκφόρτωσιν τοῦ σίτου εἰς ἀλευρομύλους.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας εἶχε συστήσει ὅπως ἡ χρησιμοποίησις τῶν ἀπορροφητήρων γίνει σταδιακῶς καὶ ἀφοῦ θὰ εἶχον ληφθῆ ἅπαντα τὰ ἱκανοποιοῦντα τοὺς ζημιουμένους ἐργάτας μέτρα, ὁ λιμενάρχης ὅμως Καλαμῶν ἐπεδείξατο ἀδικαιολόγητον καὶ ἀψυχολόγητον σπουδὴν καὶ ἐπέσπευσε τὴν λειτουργίαν τούτων παρὰ τὰς ἀπειλητικὰς προειδοποιήσεις τῶν ἐργατῶν, αὐτὸς δὲ ὁ ἴδιος εἶχε ἀναλάβει καὶ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως. Ἰδοὺ τί ἐτηλεγράφει ὁ Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Μεσσηνίας· (17)

> «Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς. Ἀθήνας.
>
> Ἐνταῦθα μυλεργάται ἀμφοτέρων ἀλευρομύλων καὶ λιμενεργάται ἀπεπειράθησαν παρεμποδίσωσι βιαίως ἐκφόρτωσιν σίτου δι' ἀπορροφητῆρος παρὰ ρητὴν διαταγὴν Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας (18) στοπ. Λιμενάρχης ἐνισχυθεὶς , παρὰ Χωροφυλακῆς καὶ Συντάγματος ἐτήρησε τάξιν μέχρι σήμερον πρωΐαν στοπ. 10ην πρωϊνὴν σήμερον λιμενεργάται ἐπεχείρησαν σκο-

---

(16) Βλέπε πρακτικὰ συνεδριάσεως Βουλῆς τὴν 9.5.1933 καὶ 2.8.1934 ὡς καὶ τὰς συγχρόνους ἐφημερίδας.

(17) Ὡς ἀνεγνώσθη παρ' Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 9.5.1934.

(18) Ἐκ τούτων προκύπτει ὅτι ὁ Διοικητὴς Χωροφυλακῆς ἐτέλει ἐν ἀγνοίᾳ τῶν πρὸς τὸν Νομάρχην τηλεγραφικῶν καὶ τηλεφωνικῶν διαταγῶν Ὑπουργ. Ἐθν. Οἰκονομίας, ἃς βλέπε εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω συνεδριάσεως καὶ δι' ὧν διετάσσετο ἡ ἀναστολὴ λειτουργίας τῶν σιλὸ ἐν περιπτώσει ἀντιθέτων ἐμμόνων ἀπόψεων τῶν ἐργατῶν.

λοῦ των ἐπιπέσαντες κατὰ τμήματος στρατοῦ φρουροῦντος πλοῖον καὶ ἐγκατάστασιν ἀπορροφητῆρος στοπ. Στρατὸς ἔβαλεν ἐκφοβίση δι' ἀσφαίρων καὶ ἐνσφαίρων φονευθέντων δύο καὶ τραυματισθέντων τεσσάρων, γεγονὸς προκαλέσαν πανεργατικὴν ἀπεργίαν ἐνταῦθα πόλει ἐν ᾗ καθ' ὁμάδας πολυαρίθμους περιέφερον νεκροὺς ὑποβοηθούμενοι ἐκ κομμουνιστῶν διετάραξαν τάξιν στοπ. Ἅπαντα καταστήματα ἰδιωτικά, δημόσια διαταχθέντα ἔκλεισαν στοπ. Σύνταγμα παρακλήσει Νομάρχου καὶ ὑποφαινομένου διέθεσε περιπολίας στρατοῦ, μία τῶν ὁποίων ὑποστᾶσα ἐπίθεσιν, τραυματισθέντος ἐπικεφαλῆς ἀξιωματικοῦ καὶ χωροφύλακος, ἐπυροβόλησε φονευθέντος ἑνὸς καὶ τραυματισθέντων πέντε στοπ.».

Συνεχίζων τὰς ἀνακοινώσεις του ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, κατ' ἀναφορὰν τοῦ Δ) τοῦ Χωροφυλακῆς πάντοτε, συνεπλήρου ὅτι περὶ τὴν μεσημβρίαν ἔλαβε χώραν καὶ νέα συμπλοκὴ διαδηλωτῶν καὶ στρατιωτικῆς περιπόλου, καθ' ἣν ἐφονεύθη ἕτερος πολίτης καὶ ἐσημειώθησαν νέοι τραυματίαι. Οὕτω τὸ ἀπόγευμα τῆς 8ης Μαΐου οἱ νεκροὶ εἶχον ἀνέλθει εἰς τέσσαρας οἱ δὲ τραυματίαι ὑπερέβαινον τοὺς ἑπτά.

Οἱ μόνιμοι ἄσπονδοι φίλοι τῆς Χωροφυλακῆς ἔσπευσαν νὰ καταλογίσωσιν εὐθύνας εἰς τὴν Χωροφυλακήν, καίτοι ἐστεροῦντο πληροφοριῶν, ἡ δὲ Κυβέρνησις ὑπὸ τὸ κράτος τῆς γενικῆς κατακραυγῆς προέβη εἰς τὴν ἄμεσον ἀντικατάστασιν τοῦ Νομάρχου, τοῦ Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς διὰ τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου Ἀγγελέτου Ἀντ. καὶ τοῦ Λιμενάρχου.

Εἰς πρῶτον βαθμὸν ὑπεύθυνος ὑπῆρξεν ὁ Νομάρχης, ὅστις ἔχων ἐξουσιοδότησιν καὶ ἐντολὴν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἔδει ν' ἀποτρέψη τὴν λειτουργίαν τοῦ ἀπορροφητῆρος, συνυπεύθυνος δὲ τούτου ὑπῆρξεν ὁ Λιμενάρχης ὅστις καθήμενος εἰς τὸ γραφεῖον του εἶχε παραδώσει τὴν ἐπιτήρησιν καὶ ἀσφάλειαν τῆς λειτουργίας τοῦ συγκροτήματος εἰς ἀπείρους στρατιώτας. Ἡ γένεσις καὶ δημιουργία τῶν γεγονότων ἐγένοντο εἰς περιοχὴν μὴ ἀστυνομευομένην ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ τὸ θέμα τῶν προληπτικῶν πληροφοριῶν βαρύνει κυρίως τὴν λιμενικὴν ἀρχήν, παρὰ ταῦτα ὅμως ἡ Χωροφυλακὴ ἀσκοῦσα τὴν γενικὴν ἐν τῷ κράτει ἀστυνομίαν καί, ἀνεξαρτήτως τῶν χρησιμοποιουμένων ἑκάστοτε ὑπὸ τῶν διαφόρων νόμων καὶ Δ) των ὅρων, εὑρισκομένη ἐν ἀμέσῳ ἐπαφῇ μετὰ τοῦ συνόλου τῶν κατοίκων μιᾶς περιοχῆς ἡμάρτησεν ἐν προκειμένῳ, διότι ἐστερήθη ἐγκαίρως τῶν ἀναγκαίων πληροφοριῶν περὶ τῶν προθέσεων τῶν ἐργατῶν, βάσει τῶν ὁποίων θὰ ὑπεδείκνυεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὰ ληπτέα μέτρα καὶ τὴν τηρητέαν στάσιν.

Ὁμιλῶν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τὴν 2αν Αὐγούστου 1934 ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν, ἐν σχέσει μὲ τὰς εὐθύνας τοῦ Λιμενάρχου κ.λ.π., ἔλεγεν

«.... ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ τέως Λιμενάρχου Καλαμῶν ὅστις πράγματι ἐκ τῶν ἀνακρίσεων ἀπεδείχθη ὅτι ὄντως ἦτο ἔνοχος τῶν αἱματηρῶν ἐκείνων σκηνῶν ἢ τουλάχιστον ἐξ ἀμελείας καὶ ἀδιαφορίας προέβη εἰς τὴν γνωστὴν ἔγγραφον διαταγὴν διὰ τῆς ὁποίας ἐδίδετο τὸ δικαίωμα εἰς τὸν στρατὸν νὰ κτυπήση τὸν ἐργατικὸν κόσμον... Ἀπὸ τὰς διεξαχθείσας ἀνακρίσεις ἀπεδείχθη ὅτι εἶναι ἔνοχος ὁ Λιμενάρχης, ὅστις παρήκουσεν τὴν διαταγὴν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ὅπως ἐπιτρέψη τὴν ἐκφόρτωσιν διὰ τῶν παλαιῶν μέσων ἐφόσον ἐπέμεινον οἱ ἐργάται. Ὁ Νομάρχης Καλαμῶν ἀπεδέ-

χθη τοῦτο, ἀλλὰ ὁ λιμενάρχης ἀντιθέτως διέταξεν ὅπως ἀποκρουσθοῦν διὰ τῶν ὅπλων οἱ ἐργάται, δὲν εἶχε οὐδὲ τὴν πρόνοιαν νὰ μεταβῆ αὐτοπροσώπως καὶ νὰ ἐπιστατήση διὰ τὴν καλὴν ἢ κακὴν ἐκτέλεσιν τῆς διαταγῆς του.... ἔδωσε μίαν διαταγὴν καὶ ἐκλείσθη εἰς τὸ λιμεναρχεῖον χωρὶς νὰ ἀντιληφθῆ τὴν σοβαρότητα τῆς διαταγῆς καὶ χωρὶς νὰ ἐπιστατήση ὁ ἴδιος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς....».

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΔΙΧΑΣΜΟΥ — ΚΙΝΗΜΑ 6 - 3 - 1935

Γενικῶς αἱ ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν συνεχεῖς δηλώσεις, θριαμβολογίαι, ἀπειλαί, διώξεις κ.λ.π., ἐκράτουν εἰς συνεχῆ ἀναταραχὴν τὸν λαὸν καὶ παρεῖχον ἔδαφος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἤρξαντο νὰ κινοῦνται οἱ πάντοτε ἐπιτήδειοι, πρὸς ὑπεράσπισιν δῆθεν τῆς Δημοκρατίας, ἐνῶ ἀπεσκόπουν εἰς τὴν κάλυψιν τοῦ παρελθόντος των καὶ εἰς ἐπίτευξιν φιλοδόξων καὶ ἰδιοτελῶν σκοπῶν.

Ἀρχομένου τοῦ 1934 ἡ ἐφημερὶς «Καθημερινὴ» ἤνοιξε τὰς στήλας της εἰς διαλόγους πολιτικῆς ἱστορίας. Οἱ διάλογοι οὗτοι ἔλαβον πλέον συγκεκριμένην καὶ ἀληθῆ μορφὴν μονομαχίας, μεταξὺ Ἰωάννου Μεταξᾶ καὶ Ἐλευθερίου Βενιζέλου, ἀπὸ 13 Ὀκτωβρίου 1934 μέχρι 23 Ἰανουαρίου 1935.

Τὸ πεῖσμα, μετὰ τοῦ ὁποίου ἀμφότεροι οἱ ἀρθρογράφοι (Ἐλευθ. Βενιζέλος διὰ τοῦ Ἐλευθέρου Βήματος) ἀναξέοντες τὰς παλαιοτέρας πληγάς, ἔφερον ἐπὶ τάπητος ὅλας ἐκείνας τὰς δυσόσμους καὶ ἀηδιαστικὰς αἰχμὰς καὶ πτυχὰς τῆς περιόδου τοῦ ἐθνικοῦ διχασμοῦ, ἀπετέλει ὄχι ἔλαιον ἀλλὰ βενζίνην εἰς τὴν πυρὰν τῶν πολιτικῶν παθῶν-

Κατὰ τὸ 1934 (27 Μαρτίου) ἑωρτάσθη ἡ ἐπέτειος τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Δημοκρατίας ὅτε ὁ ἀποκληθεὶς πατὴρ τῆς Δημοκρατίας Ἀλ. Παπαναστασίου, ὡμιλήσας ἀπὸ «χειρογράφου», ὑπῆρξεν ἀκούντως προκλητικὸς διὰ τὸ ὀγκούμενον φιλοβασιλικὸν κλῖμα.

Αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Χωρ)κῆς ἐπεσήμανον τὴν ἀνασύνταξιν τῶν λεγομένων Δημοκρατικῶν δυνάμεων καὶ τὴν προετοιμασίαν τούτων δι' ἐξέγερσιν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ δὲν ἐγένοντο πιστευταὶ λόγῳ τοῦ κρατοῦντος φανατισμοῦ καὶ τῆς μέσης ὁδοῦ τοῦ Πρωθυπουργοῦ·

Αἱ πληροφορίαι ἐπηληθεύοντο διὰ τῆς ἀνακαλύψεως καὶ κατασχέσεως ἐνόχου ἀλληλογραφίας, ὅπλων, ὡς καὶ διὰ τῆς παρακολουθήσεως. Ἡ Δ)νσις Εἰδικῆς Ἀσφαλείας τὸ μεγαλύτερον βάρος της εἶχε ρίψει εἰς τὴν παρακολούθησιν τῆς πολιτικῆς κινήσεως, ἡ δὲ θέσις τοῦ Διευθυντοῦ τῆς ὑπηρεσίας ταύτης κατέστη θέσις Συνταγματάρχου, τόσον διὰ περισσότερα ἐχέγγυα ὅσον καὶ διὰ τὴν τοποθέτησιν, εἰδικῶς, τοῦ Ξεν. Ζέζα, ἐμπνέοντος κοινὴν ἐμπιστοσύνην·

Οὕτω συνεστήθησαν σύνδεσμοι Δημοκρατικῆς Ἀμύνης καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν χώραν καὶ ἰδία εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα, εἰς ἣν κατὰ τὰς κυβερνητικὰς μεταβολὰς μετετίθεντο οἱ θεωρούμενοι ὡς ἀντιφρονοῦντες.

Ἡ Βόρειος Ἑλλὰς ἐθεωρεῖτο ὡς τόπος ἐξορίας καὶ δυσμενοῦς ὑπηρεσίας κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην.

Ὑπὸ τὰς κατευθύνσεις τῆς Βενιζελικῆς πολιτικῆς ἡγεσίας συνεστήθη ἡ κίνησις τῶν λοχαγῶν «Ἑλληνικὴ Στρατιωτικὴ Ὀργάνωσις» ΕΣΟ, ἥτις, βραδύτερον, συνεχωνεύθη μετὰ τῆς πολιτικῆς Δημοκρατικῶν ὀργανώσεων ὑπὸ τὸν ἑνιαῖον τίτλον «Δη-

μοκρατική "Αμυνα».

Ὁ Κοινοβουλευτισμὸς ἐβάλλετο ἐξ ὅλων τῶν σημείων. Εἴδομεν ὅτι ὁ Βενιζέλος ἀπαντῶν τὴν 9-8-1932 εἰς τὰς περὶ στρατιωτικοῦ συνδέσμου καὶ τῶν προθέσεων τούτου κατηγορίας τοῦ Παπαναστασίου, ἐδήλου «ἐὰν οἱ στρατιωτικοὶ ὁμιλοῦν περὶ πιθανῆς δράσεως εἰς μετεκλογικὴν περίπτωσιν κινδύνου τοῦ πολιτεύματος, οὐδεμία ἀντίρρησις», Ἤδη συζητῶν ὁ Ἰωάν. Μεταξᾶς μετὰ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας τὴν 8-10-1934 ἐπανελάμβανεν ὅ,τι εἶχε δηλώσει διὰ τῆς ἐφημερίδος «Καθημερινή» τῆς 20-4-34, τουτ' ἔστιν ὅτι «Τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα ἐφθάρη ἀνεπανορθότως καὶ δέον νὰ καταργηθῇ».

Δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1211 τῆς 24-9-1934 τελεσιδίκου βουλεύματος τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν παρεπέμποντο ἐνώπιον τοῦ κακουργιοδικείου 17 κατηγορούμενοι, διὰ τὴν κατὰ τοῦ Ἐλευθ. Βενιζέλου δολοφονικὴν ἀπόπειραν, ἐξ ὧν δύο ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς (Ἀργ. Δικαῖος καὶ Ἰωάν. Κουρεμπανᾶς) καὶ τρεῖς ἀξιωματικοὶ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων (Ἰ. Πολυχρονόπουλος, Ἰ. Τζαμαλούκας καὶ Ἰ. Μαρκάτος).

Ἡ δίκη προσδιωρίσθη τὸ πρῶτον, διὰ τὴν 24 Νοεμβρίου 1934, εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον Πειραιῶς καὶ κατ' ἀναβολὴν εἰς τὸ αὐτὸ δικαστήριον διὰ τὴν 22 Δεκεμβρίου ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀνεβλήθη, τόσον συνεπείᾳ δικονομικῶν λόγων ὅσον καὶ λόγῳ διαπιστωθείσης ψυχολογικῆς βίας κατὰ μερίδος τῶν ἐνόρκων, διὰ δυναμιτιστικῶν ἀποπειρῶν εἰς τὰς οἰκίας των κ.λ.π.

Τέλος ἀφοῦ ἡ Κυβέρνησις δι' Ἀν. Νόμου ἐθέσπισε σοβαρὰς κυρώσεις κατὰ τῶν ἀδικαιολογήτως μὴ προσερχομένων ἐνόρκων καὶ ἐθέσπισεν ἰδίας δικονομικὰς διατάξεις εἰς βάρος τῶν κατηγορουμένων κατὰ τὸ προδικαστικὰν στάδιον καὶ ἄλλας ἐν σχέσει μὲ τὸν χῶρον καὶ τὰς συνθήκας συνεδριάσεως τοῦ δικαστηρίου, προσδιωρίσθη ἡ ἔναρξις τῆς δίκης διὰ τὴν 22 Φ)ρίου καὶ ὡρίσθη ὡς χῶρος συνεδριάσεων τοῦ δικαστηρίου μία αἴθουσα τοῦ Σχολείου Χωροφυλακῆς (ἡ χρησιμοποιουμένη σήμερον ὡς ἑστιατόριον τῶν δοκίμων Ἀξιωματικῶν), καταλλήλως διαρρυθμισθεῖσα. Τὰ μέτρα ταῦτα ἐλήφθησαν ἵνα ἐξασφαλισθῇ ἡ ὁμαλὴ καὶ ἀπρόσκοπτος διεξαγωγὴ τῆς δίκης ταύτης ὑπὸ τὰς πλέον ἀρίστας συνθήκας ἀσφαλείας καὶ τάξεως. Ἀλλ' ἐνῶ τόσα ἔκτακτα καὶ ἐξαιρετικὰ μέτρα ἐλάμβανεν ἡ Κυβέρνησις πρὸς κολασμὸν τῶν δραστῶν τῆς ἐγκληματικῆς κατὰ τοῦ Ἐλευθ. Βενιζέλου ἀποπείρας, δὲν ἔπραττον τὸ ἴδιον καὶ δὲν συμπεριεφέροντο φιλονόμως καὶ οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν καὶ ἰδίᾳ αὐτὸς οὗτος ὁ Ἐλευθ. Βενιζέλος, ὅστις, παρὰ τὴν διάττορον ἐκείνην δήλωσιν τοῦ 1929 καθ' ἣν θὰ ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ ἡνωμένον τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν πρὸ τοῦ θανάτου του καὶ θὰ εἰργάζετο πρὸς τοῦτο δραστηρίως, ἤδη προετοίμασε καὶ ἔρριψε τὴν χώραν εἰς ἓν ἐθνοκτόνον κίνημα (19). Εἰς μίαν παράγραφον τῆς πρὸς τὸν Ζάγκαν ἐπιστολῆς του ἔγραφεν ὁ Βενιζέλος: «... ἀλλὰ πότε θὰ ἐκραγῇ τὸ κίνημα δὲν πρέπει νὰ τὸ γνωρίζουν (οἱ ἀπόστρατοι καὶ ἀπόταχτοι), διότι ὑπάρχει ὁ φόβος τῶν ἀδιακρισιῶν, ἕ ν ε κ α τ ῶ ν ὁ π ο ί ω ν ἠ μ π ο ρ ε ῖ ἡ Κυβέρνησις νὰ μάθῃ ἐγκαίρως τὰ τεκταινόμενα καὶ προλάβῃ τὸ κίνημα. Ἡ διατήρησις τῆς μυστικότητος εἶναι ὁ κυριώτερος, ἂν δὲν εἶναι ὁ μόνος, λόγος διὰ τὸν ὁποῖον, παρὰ τὴν ἀντίθετον μέχρι

---

(19) Ὁρᾶτε Ἐθν. Κήρυκος «Ἀγορ. Ἑλλην. Κοινοβουλίου» τομ. 12 σελ. 160—166 ἔνθα ἐπιστολὴ Βενιζέλου πρὸς Πλωτάρχην Ζάγκαν, Ὀθωναῖον καὶ πρὸς τὴν ὀργανωτικὴν Ἐπιτροπήν.

πρό τινος τοὐλάχιστον γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς (20), συνέστησα ἐξ ἀρχῆς νὰ μὴ ἐκδηλωθῇ τὸ κίνημα εἰς Ἀθήνας...».

Αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἤθελε νὰ προφυλάξῃ ὁ Βενιζέλος καὶ κυρίως ἐφοβεῖτο, δὲν τὸ κατώρθωσεν.

Αἱ ὑπηρεσίαι Χωροφυλακῆς τῆς Ἑλλάδος, ὄχι μόνον εἶχον ἐπισημάνει τὴν πρὸς κίνημα προπαρασκευὴν ὡρισμένων ἀξιωματικῶν καὶ πολιτικῶν, ἀλλ' εἶχον ἐπιτύχει καὶ τὴν ἀσφαλῆ πληροφορίαν ὅτι τὸ κίνημα θὰ ἐξερρηγνύετο τὴν 1ην Μαρτίου 1935, λόγῳ δὲ τοῦ κατεπείγοντος τοῦ πράγματος, ἔσπευσαν καὶ ἐνημέρωσαν τὸν Γενικὸν Διοικητὴν Μακεδονίας καὶ ἐκεῖνος, ἐν συνεχείᾳ, κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας τῆς 28-2-1935, ἐνημέρωσε τὸν Περ. Ράλλην, ὑφυπουργὸν Πολιτικοῦ Γραφείου (21).

Τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 1ης Μαρτίου, οἱ Διοικηταὶ Δ)νσεως Εἰδικῆς Ἀσφαλείας καὶ Γενικῆς Ἀσφαλείας, παρουσιασθέντες εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν (Χλωρὸν) τῷ ἀνέφερον ἀπὸ κοινοῦ ὅτι ἐντὸς τῆς ἡμέρας θὰ ἐξεδηλοῦτο κίνημα, ἀλλ' ὁ Ὑπουργός, μὴ δοὺς σημασίαν ἢ ἀποδοκιμάζων τὴν ἐνημερότητα τῶν ὑπηρεσιῶν Ἀσφαλείας, ἐξῆλθεν εἰς ἐκδρομὴν (22).

Οὕτω, ἐὰν ἐδίδετο προσοχὴ εἰς τὰς ὑπευθύνους καὶ συγκεκριμένας ἀναφορὰς τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς, θὰ ἀπεφεύγετο τὸ ἐθνοκτόνον κίνημα τῆς 1-3-1933, τὸ ὁποῖον μόνον ἐστοίχησεν ὅσα θὰ ἀπητοῦντο διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ ἑνὸς ἀκόμη Σώματος Χωροφυλακῆς καὶ διήρεσε βαθέως δι' ἄλλην μίαν φορὰν τὸ Ἔθνος. Ὑποστηρίζεται ὅτι ἀφέθη ἐσκεμμένως νὰ ἐκδηλωθῇ ἡ ἐπαναστατικὴ δραστηριότης, διότι ἄλλως δὲν θὰ ἐγένετο πιστευτὴ ἡ Κυβέρνησις.

Ἀλλὰ δὲν ὑπῆρξαν μόνον αἱ ἀρχαὶ καὶ ὑπηρεσίαι ἀσφαλείας ἐκεῖναι αἵτινες ἐγκαίρως ἐπεσήμανον τὰς πρὸς ἐξέγερσιν προετοιμασίας, εἰς ταύτας, κατὰ παράδοξον τρόπον, προσετέθη καὶ ἡ κομμουνιστικὴ ἐφημερὶς «Ριζοσπάστης», ἥτις εἰς τὸ φύλλον τῆς 27-2-1935 ἐδημοσίευσεν ἐπιστολὴν «Ἀνωτέρου ἀντιφασίστα ἀξιωματικοῦ», ὅστις ἀπεκάλυπτε τὴν ἐπικειμένην ἔκρηξιν κινήματος μὲ πρῶτον στόχον τὸν ἐν Ναυστάθμῳ στόλον.

Ἐκφεύγει τοῦ σκοποῦ ἡμῶν ἡ λεπτομερὴς ἱστόρησις τῶν διατρεξάντων περαιτέρω, ἁπλῶς ὑπομνηστικῶς ἀναφέρομεν ὅτι τὴν 18.30 ὥραν τῆς 1ης Μαρτίου 1935 κατελήφθη ἀμαχητεὶ ὑπὸ τῶν ἐκδηλωθέντων ἐπαναστατῶν ὁ Ναύσταθμος καὶ ὁ Στόλος, τὴν 19ην ὥραν ἄλλαι ὁμάδες ἐπαναστατῶν ἐκυριάρχησαν τοῦ εἰς στρατῶνας Μακρυγιάννη στρατωνιζομένου Προτύπου Τάγματος Εὐζώνων καὶ τῆς Σχολῆς Εὐελπίδων καὶ μετὰ δύο ὁλοκλήρους ὥρας, ἤτοι τὴν 20.30 ὥραν, ἐδόθη τὸ σύνθημα τοῦ συναγερμοῦ ἐν Ἀθήναις.

Εἴτε διότι ἡ Χωροφυλακὴ δὲν κατώρθωσε διὰ τῶν πληροφοριῶν της νὰ πείσῃ τὴν κυβέρνησιν, εἴτε διότι ἐσκεμμένως, ὡς παρά τινων ὑπεστηρίχθη, δὲν ἐπείσθη αὐ-

---

(20) Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἀπετελεῖτο ἐκ τῶν στρατηγοῦ Πλάσου Βλάχου, συν)ρχου Στ. Σαράφη καὶ Α. Κολιαλέξη, ἐνῶ τῆς Δημοκρατικῆς Ἀμύνης πρόεδρος ἦτο ὁ στρατηγὸς Ἀν. Πάπουλας.

(21) Δ. Βρατσᾶνος σελ. 341.

(22) Γρηγ. Δαφνῆς. Ὁ Βρατσᾶνος ἐν σελ. 345-346 παρέχει πληροφορίαν εὐνοϊκωτέραν διὰ τὸν Χλωρόν.

τη, τὸ κίνημα ὄχι μόνον δὲν προελήφθη ἀλλὰ καὶ ἐκραγὲν προσέλαβεν ἀπειλητικὴν ἔκτασιν.

Εἰς τὴν καταστολὴν τοῦ κινήματος ἡ Χωροφυλακὴ συμμετέσχεν δι' ὅλων τῆς τῶν δυνάμεων καὶ εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς, δύναται μάλιστα νὰ λεχθῇ ὅτι, εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις, ὑπῆρξεν «βασιλικωτέρα τοῦ Βασιλέως (23)· Συνεπείᾳ ὑφισταμένου σχεδίου συναγερμοῦ καὶ εἰδικῶν —ἐκτάκτως δοθεισῶν— ἐντολῶν, ἡ δύναμις τοῦ Σχολείου Χωροφυλακῆς κατέλαβε νύκτωρ ὅλας τὰς πρὸς τὸ Στρατόπεδον Γουδὶ προσβάσεις καὶ εἰς οὐδένα μὴ γνωρίζοντα σύνθημα καὶ παρασύνθημα ἐπέτρεπε τὴν προσέγγισιν. Πλὴν ὡρισμένων, Κρητικῆς καταγωγῆς ἰδίως, βαθμοφόρων καὶ ὁπλιτῶν περιοχῆς Δ΄ Σ. Στρατοῦ, τὸ σύνολον τῆς ὑπολοίπου δυνάμεως ἀντετάχθη μετὰ πείσματος εἰς τὸ ἐκδηλωθὲν κίνημα.

Παρὰ τὴν στρατοκρατίαν τὴν ὁποίαν ἐπέβαλεν ὁ ἐπαναστατήσας μετὰ τῶν δυνάμεών του Διοικητὴς τοῦ Δ΄ Σώματος Στρατοῦ Ὑποστράτηγος Καμένος, Ἀξιωματικοί, Ὑπαξιωματικοὶ καὶ Χωροφύλακες ὑπηρετοῦντες ἐν τῇ περιφερείᾳ του ὤρθωσαν τὸ νομιμόφρον ἀνάστημά των εἰς τινας περιπτώσεις καὶ ἐνόπλως ἀκόμη, παρ' ὅλον ὅτι οὐδεμία στρατιωτικὴ μονὰς παρέμεινεν ἔξω τῆς ἐπαναστάσεως.

Ὁ τότε ἐνωμοτάρχης Θεοδώρου Ἀντ. καὶ ὁ ὑπενωμοτάρχης Γάτος, εἰς προσπάθειαν τῶν προσχωρησάντων ἐν Δράμᾳ εἰς τὸ κίνημα, Γικλουράκου καὶ Στεφανάκη, νὰ τοὺς περιορίσουν εἰς τὸ κατάστημα τῆς Δ.Χ. Δράμας. ἔσυραν τὰ περίστροφά των ἐναντίον τῶν ἀνωτέρων των· εἷς δέ, ἕτερος ἐνωμοτάρχης, ἀνέκραξε «ζήτω ὁ Βασιλεύς!», εἰς ἐρώτησιν ἐὰν προσχωρῇ εἰς τὸ κίνημα.

15—20 ἀξιωματικοὶ καὶ 60—70 ὑπαξιωματικοὶ τῶν Δ)σεων Χωροφυλακῆς Σερρῶν, Δράμας, Καβάλας, Ξάνθης, Ροδόπης καὶ Ἕβρου —συλληφθέντες— ὡδηγήθησαν εἰς ἐπὶ τούτῳ δημιουργηθὲν στρατόπεδον ἐν Διδυμοτείχῳ, ἕτεροι δὲ ἐνεκλείσθησαν εἰς τὰ ἀστυνομικὰ κρατητήρια (24). Ἐπικεφαλῆς των εἰς τὸ στρατόπεδον κρατουμένων ἦτο, ὡς κρατούμενος, ὁ ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Κων. Μιχαλόπουλος· Ἡ ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τῆς 3ης Μεραρχίας Δράμας δοθεῖσα εἰκὼν περὶ τῶν προσχωρησάντων εἰς τὸ κίνημα ἐν Δράμᾳ, καθ' ἣν μόνον 7 χωροφύλακες καὶ εἷς ὑπενωμοτάρχης δὲν προσεχώρησαν εἶναι ἀνακριβής. Ἀναφέρομεν ὅτι μόνον ἐκ τῶν ἐν Δράμᾳ ὑπηρετούντων ὑπαξιωματικῶν δὲν προσεχώρησαν οἱ ἐνωμ. Γερ. Μαζαράκης, Ἀντ. Θεοδώρου, Σπυρ. Τζαβέλας, Γεωρ. Ἀθανασόπουλος, Π. Πηλίτσης, Σπ. Λαπιώτης καὶ ὁ ὑπεν. Γάτος, ἐκτὸς τῶν Χωροφυλάκων.

Μετὰ τὴν καταστολὴν τοῦ κινήματος αἱ αἴθουσαι τοῦ Σχολείου Χωροφυλακῆς ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τὴν στέγασιν τῶν λειτουργησάντων Στρατοδικείων, ἐνώπιον τῶν ὁποίων παρεπέμφθησαν οἱ κινηματίαι, εἰς ὅλην δὲ τὴν Ἑλλάδα παρεπέμφθησαν εἰς δίκην 1.130 ἄτομα (στρατιωτικοὶ καὶ ἰδιῶται), ἐξ ὧν 60 κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον, ἐκτελεσθέντων τελικῶς μόνον 3.

Ὁ Διοικητὴς τῆς Εἰδικῆς Ἀσφαλείας, συνταγματάρχης Ζέζας Ξενοφῶν καὶ

---

(23) Ἐπιδρομὴ κατὰ Νοσοκομείου «Μαιευτήριον Ἕλενας» καὶ πυρὰ κατ' αὐτοῦ προκληθέντα συνεπείᾳ ἀπειρείας ἑνὸς τῶν δοκίμων ὑπεν)ρχῶν, οἵτινες ἐχρησιμοποιήθησαν εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην.

(24) Ἐκ τῶν ἐνεργηθεισῶν μετὰ τὴν καταστολὴν τοῦ κινήματος ἐνόρκων διοικητικῶν ἀνακρίσεων.

ὁ ὑποδιοικητὴς τῆς ὑπηρεσίας ταύτης, ἀντισυνταγματάρχης Σταυρόπουλος Ἀθανάσιος, ὑπῆρξαν ἐκ τῶν σημαντικωτέρων μαρτύρων κατηγορίας εἰς τὴν κατὰ τοῦ Παπούλα καὶ λοιπῶν δίκην. Τὰ ἐπακόλουθα τοῦ κινήματος ὑπῆρξαν ἀποτάξεις καὶ νέαι διώξεις.

Ἡ συνεχιζομένη, κατὰ τὴν ἔκρηξιν τοῦ κινήματος, δίκη διὰ τὴν κατὰ τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου ἀπόπειραν διεκόπη, ἵνα μὴ ἐπαναληφθῇ ποτέ.

Ἐλλατήρια, αἴτια, ἀφορμαὶ καὶ σκοπὸς τοῦ τόσον δοκιμάσαντος τὴν χώραν κινήματος τούτου, δὲν ἦσαν ἄλλα ἀπὸ τὴν ἀρχομανίαν καὶ τὴν ἰδιοτέλειαν· Οὐδὲν ἀνώτερον ἰδανικόν, οὐδεμία ἐθνικὴ ἀνάγκη ἢ ἄλλη τις ἐπιταγή, πλὴν τῆς διακυβερνήσεως τῆς χώρας ἀπὸ τὴν Α΄ ἢ Β΄ μερίδα, ἐνῷ ἀντιθέτως ἔθεσεν εἰς σοβαρώτατον κίνδυνον τὴν ἐθνικὴν ἀκεραιότητα ἐκ τοῦ Βουλγαρικοῦ κινδύνου (25), ἀπεκάλυψε τὴν καταπληκτικὴν γυμνότητα τῆς στρατιωτικῆς προπαρασκευῆς τῆς χώρας, ἀφοῦ ἀπεδείχθη τὸ ἄοπλον, ἀγύμναστον καὶ μὲ κενὰς τὰς ἀποθήκας τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ (26) καὶ ἐπηύξησεν εἰς τὸ μέγιστον τὴν ἐσωτερικὴν οἰκονομικὴν ἀθλιότητα καὶ κυρίως τὸν διχασμόν. Μέγας ἀριθμὸς ἀξιωματικῶν, μονίμων ὑπαξιωματικῶν, ἀλλὰ καὶ χωροφυλάκων, ἐτέθη ἐκτὸς ὑπηρεσίας κατὰ λίαν πρόχειρον καὶ συνοπτικὴν μᾶλλον διαδικασίαν, πολλοὶ δὲ χωρὶς νὰ βαρύνωνται μὲ οἱανδήποτε ἀνάμειξιν.

Τόσον κατὰ τὸ κίνημα τῆς 6ης Μαρτίου 1933 ὅσον καὶ ἤδη, ἠκολουθήθη λίαν ἔξαλλος καὶ ἐξοντωτικὴ τακτικὴ ἐναντίον παντὸς ὅστις ἐθεωρεῖτο προσκείμενος ἰδεολογικῶς εἰς τὸν Βενιζελισμόν, καθ' ἁπάντων δὲ σχεδὸν τῶν ἐκ Κρήτης καταγομένων. Ἀναφέρεται χαρακτηριστικῶς ὅτι εἶχεν ἀπομακρυνθῆ τῆς Χωροφυλακῆς ἐνωμοτάρχης ὀρεινοῦ Σταθμοῦ Χωροροφυλακῆς, ὅστις, δεδομένης τῆς ἐλλείψεως Ἑλληνικοῦ Ραδιοφων. Σταθμοῦ καὶ τῆς ἐξόχως πρωτογόνου συγκοινωνιακῆς καὶ τηλεπικοινωνιακῆς ἀνταποκρίσεως, ἐπληροφορήθη τὰ τῆς ἐκρήξεως τοῦ κινήματος μετὰ τὸ πέρας τῆς καταστολῆς! Ἠρευνᾶτο καὶ ἐκολάζετο —διοικητικῶς— ἐὰν ὁ κρινόμενος ἐν περιπτώσει ἐπικρατήσεως τοῦ κινήματος ἦτο ψυχικῶς διατεθειμένος νὰ προσχωρήση εἰς αὐτό!! Ταῦτα πάντα βάσει γενικῆς ἐξ Ἀθηνῶν γραμμῆς καὶ κατευθύνσεως, εἰς τὸν ἐκδοθέντα δὲ νόμον διὰ τὸν κολασμὸν διοικητικῶς καὶ ποινικῶς τῶν μεθεξάντων εἰς τὸ κίνημα ἢ ὁπωσδήποτε «εὐνοησάντων» τοῦτο, ἐδόθη εὐρεῖα ἑρμηνεία, ἰδίᾳ τοῦ ὅρου «εὐνοησάντων».

Κατὰ τὴν ἔκρηξιν τοῦ κινήματος ὑπηρέτει εἰς τὴν ὑποδιοίκησιν Χωροφυλακῆς Στρυμονικοῦ ὁ ὑπομοίραρχος Μαυράκης· Λόγῳ ἐπικειμένων ἀναπληρωματικῶν γερουσιαστικῶν ἐκλογῶν εἶχε μετακινηθῆ ἐκ Σερρῶν εἰς Θεσσαλονίκην, πρὸς τήρησιν τῆς τάξεως, τὸ Σύνταγμα Ἱππικοῦ, ὅπερ ματαιωθεισῶν τῶν ἐκλογῶν συνεπείᾳ τοῦ ἐκδηλωθέντος κινήματος ἀνεχώρησε τὴν 2αν Μαρτίου ἵνα ἐπανέλθη εἰς τὴν θέσιν του. Μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του ἐλήφθησαν πληροφορίαι ὅτι τὸ Κίνημα Καμμένου εἶχεν ἐπικρατήσει εἰς τὴν πέραν τοῦ Στρυμόνος περιοχὴν καὶ τὸ Γ΄ Σῶμα Στρατοῦ ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν Ἀνωτέραν Διοίκησιν Χωροφυλακῆς ὅπως διὰ τῶν κατὰ μῆκος

---

(25) Βλεπ. Ἀλεξ. Παπάγου «Ὁ Ἑλλην. Στρατὸς καὶ ἡ πρὸς πόλεμον προπαρασκευὴ» σελ. 73 καὶ 104.

(26) Ἀλεξ. Παπάγου αὐτόθι σελ. 72. Ἡ Ἑλλὰς ἐδανείσθη ἐκ Γιουγκοσλαβίας ὀλίγας βόμβας ἀεροπλάνων διὰ νὰ πλήξη τὸν ἐπαναστατήσαντα στόλον.

τῆς πρὸς Σέρρας ὁδοῦ ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς εἰδοποιηθῆ τὸ Σύνταγμα νὰ ἐπανέλθη ἀμέσως εἰς Θεσσαλονίκην. Ὁ Διοικητὴς τῆς Υ. Χ. Στρυμονικοῦ, ὑπομοίραρχος Μαυράκης, ἀπέστειλεν ἀμέσως ἔφιππον χωροφύλακα ἵνα μεταβιβάση τὴν διαταγὴν ταύτην. Ὁ χωροφύλαξ, Κρὴς τὴν καταγωγήν, ἔφθασεν εἰς τὴν γέφυραν Στρυμονικοῦ καὶ ἀντὶ νὰ ἐπιστρέψη, διότι ἀντελήφθη νὰ κατέχηται αὕτη παρ' ἐπαναστατῶν, προσεχώρησεν εἰς τοὺς ἐπαναστάτας καὶ οὕτω τὸ Ἱππικὸν Σύνταγμα ὅταν ἔφθασεν ἐκεῖ εὑρέθη κυκλωμένον ὑπὸ τῶν προετοιμασθέντων ἐπαναστατῶν. Ἀπεδόθη εὐθύνη εἰς τὸν ὑπομοίραρχον Μαυράκην διὰ τὸν τρόπον ἐνεργείας καὶ παρ' ὅλον ὅτι οὗτος κατὰ τὰς ἑπομένας ἡμέρας προσέφερε σοβαρωτάτας ὑπηρεσίας εἰς τὰ Κυβερνητικὰ στρατεύματα, ὥστε νὰ ἀποσπάση συγχαρητήρια καὶ εὐχαριστήρια, ἐν τούτοις ἐθεωρήθη εὐνοήσας τὸ κίνημα καὶ ἐτέθη εἰς ἀπόταξιν. Γενικῶς ἐλάχιστοι ἀξιωματικοὶ Κρητικῆς καταγωγῆς διέφυγον τὴν ἀπόταξιν καὶ οὗτοι λόγῳ σθεναρᾶς συμπαραστάσεως τοῦ τότε Ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς Δροσοπούλου, τοῦ τότε ὑπομοιράρχου καὶ κατὰ τὴν 14-11-1946 σφαγιασθέντος ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν, Παν. Κολιοβέττα κ.ἄ.

Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ἐπαναστατήσαντος Δ΄ Σώματος Στρατοῦ, ὡρισμένοι τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἐπεδείξαντο ἰδιαιτέραν ἐπαναστατικὴν δραστηριότητα, δι' ὃ σὺν ταῖς ἄλλαις καταδίκαις τοῖς εἶχε καταγνωσθῆ καὶ ἡ ποινὴ τῆς στρατιωτικῆς καθαιρέσεως (ταγματάρχης Σκορδίλης Νικόλαος, Μοίραρχοι Σαμουὴλ Γεώργιος, Γ. Παπαγεωργίου, Νικ. Γιαλιτάκης κ.λ.π.). Ὁ μετέπειτα Ἀρχηγὸς τῆς Χωροφυλακῆς (1949—1952) Σαμουὴλ Γεώργιος εἶχεν ἀναλάβει καθήκοντα Εἰσηγητοῦ τοῦ ἐν Καβάλᾳ συσταθέντος ἐκτάκτου στρατοδικείου. Ἅπαντες οὗτοι κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς ἀπεκατεστάθησαν καθ' ὅλα, ἐφ' ὅσον δὲν εἶχον ἀποκατασταθῆ ἐν τῷ μεταξύ.

Τὸ ἐκραγὲν καὶ κατασταλὲν κίνημα ἐδικαίωσε καὶ ἐνίσχυσε σοβαρῶς τὴν προσπάθειαν τῶν πρὸς ἐπαναφορὰν τοῦ Βασιλέως ἐργαζομένων ἤδη, μὲ πρωτεργάτριαν καὶ συντονίστριαν τὴν ὑπὸ τοῦ Φίλωνος ἱδρυθεῖσαν κατὰ τὸ 1933 «Ἐθνικὴν Πολιτικὴν Ἑταιρείαν».

Διαλυθεισῶν Βουλῆς καὶ Γερουσίας προεκηρύχθησαν βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ διὰ τὴν 9ην Ἰουνίου 1935. Κατὰ τὴν προεκλογικὴν περίοδον ἐτέθη σαφῶς τὸ πολιτειακὸν ζήτημα ὑπὸ συνασπισμοῦ ἀντιβενιζελικῶν ἡγετῶν, ἐνῶ ὁ Παν. Τσαλδάρης, ἀνθιστάμενος ἀρχικῶς εἰς τὰς περὶ παλινορθώσεως τάσεις, ἠναγκάσθη τελικῶς νὰ ὑποσχεθῆ διενέργειαν δημοψηφίσματος εἰς μὴ καθορισθέντα χρόνον. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν ἀπέβησαν ὑπὲρ τοῦ Παν. Τσαλδάρη καὶ τοῦ μετ' αὐτοῦ συνεργαζομένου Γεωργίου Κονδύλη.

Παρὰ τὴν ἐφεκτικότητα τοῦ Πρωθυπουργοῦ ὁ Κονδύλης διὰ δηλώσεών του τῆς 21-6-1935 ἐτάσσετο ὑπὲρ τῆς παλινορθώσεως.

Ὁ Παν. Τσαλδάρης διὰ τῆς ὑποσχέσεως ὅτι θὰ διενεργηθῆ δημοψήφισμα, ἀορίστως, συνεκράτει μὲν τὴν κοινοβουλευτικὴν πλειοψηφίαν, ἀπώθει ὅμως τὰς λαϊκὰς μάζας, αἵτινες συνεχῶς καθίσταντο ἐπιβλητικώτεραι καὶ ἀπειλητικώτεραι ὑπὲρ τῆς ἐπανόδου τοῦ Βασιλέως. Ἐκτὸς τοῦ λαοῦ, ἐκινοῦντο δραστηρίως πλέον διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ οἱ δυναμικώτεροι τῶν ἡγετῶν, ἤτοι ὁ Κονδύλης, ὁ Μεταξᾶς κλπ., δι' ὃ καὶ ὁ τότε Διοικητὴς τοῦ Α΄ Σώματος Στρατοῦ Παναγιωτάκος, καλυπτόμενος ὑπὸ τὴν ἐφεκτικότητα τοῦ Πρωθυπουργοῦ, ἐπεχείρησε νὰ προβῆ, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ Κονδύλη, εἰς ἀλλαγὰς διοικήσεων τινῶν καὶ εἰς τὴν λῆψιν ἄλλων τινῶν μέτρων, πρᾶγμα

ὅπερ ὤξυνε τὴν κατάστασιν καὶ προεκάλεσεν ἐρεθισμὸν εἰς τὰς τάξεις τῶν Κονδυλικῶν, ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τὴν ἑσπέραν τῆς 9-9-1935 ὁ ὑπολοχαγὸς Λουκίδης νὰ διατάξῃ πῦρ ἐναντίον τοῦ Σωματάρχου εἰς τὸν προθάλαμον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν·

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν ἐτόλμα ἢ δι' ἄλλους μᾶλλον λόγους δὲν ἀπεφάσιζεν ἡ πολιτικὴ ἡγεσία, τὸ ἀπεφάσισεν ἡ στρατιωτική. •

Τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 10ης Ὀκτωβρίου, οἱ ὑποστράτηγος Ἀλέξ. Παπάγος, ὑποπτέραρχος Ρέππας καὶ ὑποναύαρχος Οἰκονόμου, συναντήσαντες τὸν Πρωθυπουργὸν Παν. Τσαλδάρην καθ' ὁδόν, ἐνῷ μετέβαινεν ἐκ τῆς ἐν Κηφισιᾳ οἰκίας εἰς τὸ γραφεῖον του, τὸν ὑπεχρέωσαν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ ἐκεῖ ἐζήτησαν ἐξ ὀνόματος τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, νὰ προβῇ ἀμέσως διὰ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, εἰς ἀνακήρυξιν τῆς Βασιλείας. Ἐπειδὴ ὁ Τσαλδάρης ἀμφιταλαντευόμενος ἐπεδίωξε πίστωσιν χρόνου, οἱ στρατηγοὶ τῷ ἐδήλωσαν ὅτι αἱ Ἔνοπλοι Δυνάμεις ἀναλαμβάνουν τὴν διακυβέρνησιν τῆς χώρας.

Τὸ ἑσπέρας τῆς ἰδίας ἡμέρας συνῆλθεν ἡ Ἐθνοσυνέλευσις ἐνώπιον τῆς ὁποίας, ὑπὸ τὰ ζωηρὰ χειροκροτήματα συνελεύσεως καὶ θεωρείων, ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ γραμματέως πρῶτον τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον τῶν τριῶν ὑποστρατήγων καὶ εἶτα τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 536 ἔγγραφον περὶ σχηματισμοῦ νέας Κυβερνήσεως. Τὸ ἔγγραφον τῶν ὑποστρατήγων διελάμβανε:

Πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Συνελεύσεως,

Κύριε Πρόεδρε,

Ὁ Στρατός, παρακολουθῶν τὴν ἐξέλιξιν τοῦ πολιτειακοῦ ζητήματος ἀφ' ἑνός, ἀφ' ἑτέρου ὅμως ἔχων ἄγρυπνον τὴν προσοχήν του ἐστραμμένην πρὸς τοὺς ἐξωτερικοὺς κινδύνους, πυκνουμένους καθ' ἑκάστην, ἐσχημάτισε τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ διαχείρισις αὐτῶν, ὡς ἐγένετο μέχρι τοῦδε, ἐγκυμονεῖ σοβαρωτάτους κινδύνους δι' αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπόστασιν τοῦ Ἔθνους.

Ἔχων συναίσθησιν τῆς ἀποστολῆς του καὶ τῶν εὐθυνῶν του ἔναντι τοῦ Ἔθνους, ἀντιλαμβανόμενος ἀντὶ τῆς καταπαύσεως τοῦ φθοροποιοῦ διχασμοῦ τὴν παρόξυνσιν τῶν παθῶν, ἀνέλαβε τὴν πρωτοβουλίαν νὰ αἰτήσῃ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ὅπως καταλίπῃ τὴν ἀρχήν. Εἰς τὰς ἱστορικὰς ταύτας στιγμὰς τοῦ Ἔθνους θεωρεῖ καθῆκον του, πρὸ πάσης περαιτέρω ἐνεργείας, νὰ διαδηλώσῃ τὸν σεβασμὸν τοῦ Στρατοῦ πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Ἀντιπροσωπείαν, ἁρμοδίαν νὰ κρίνῃ περὶ τῶν τυχῶν τῆς Πατρίδος.

Θέλει αἰτήσει παρὰ τῆς συγκροτηθησομένης Κυβερνήσεως νὰ ἐμφανισθῇ πρὸ τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, κατόπιν τῆς ἐγκρίσεως τῆς ὁποίας θέλει θεωρηθῇ καὶ ὡς νόμιμος Κυβέρνησις.

Μὲ τὴν παράκλησιν ὅπως τῆς παρούσης λάβῃ γνῶσιν ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις

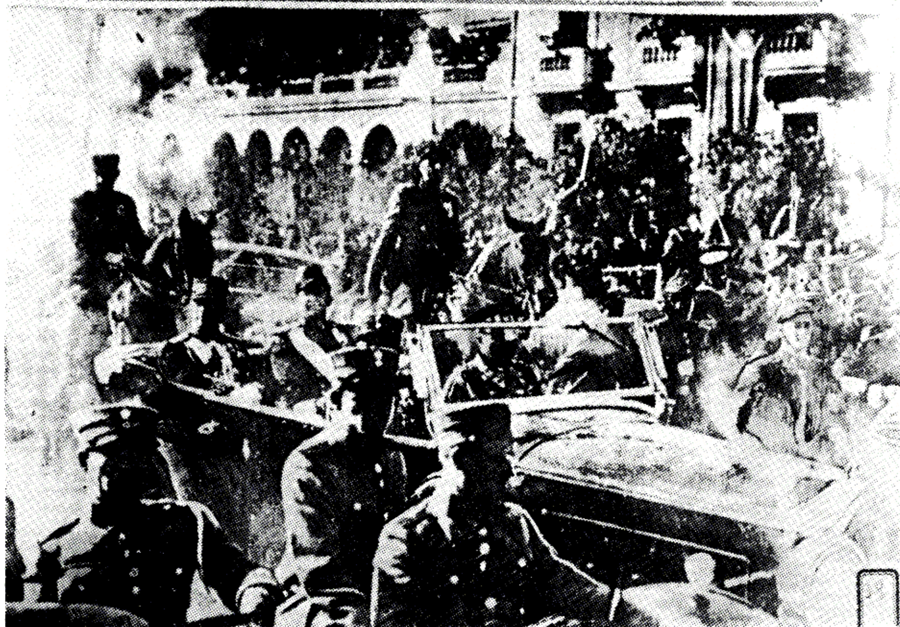
Διατελοῦμεν μετὰ παντὸς σεβασμοῦ

Α. Παπάγος (ὑποστράτηγος)

Δ. Οἰκονόμου (ὑποναύαρχος)

Γ. Ρέππας (ὑποστράτηγος).

Μετὰ βραχείας ὁμιλίας ἐνίων ἐκ τῶν πολιτικῶν καὶ τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῆς Νέας Κυβερνήσεως Γ. Κονδύλη, ἡ Ἐθνοσυνέλευσις ἐνέκρινε ψήφισμα περὶ κηρύξεως τοῦ Στρατιωτικοῦ Νόμου ὡς καὶ τὸ ἀκόλουθον ψήφισμα:

Ὁ ἀείμνηστος Βασιλεὺς Γεώργιος Β΄ μετὰ τοῦ τότε Διαδόχου Παύλου ἐπανέρχεται εἰς τὸν Θρόνον του τὴν 25.11.1935. Ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς διὰ τῶν διατιθεμένων τότε μέσων ἀποτελοῦν τὴν ἀσφάλειαν τῆς πομπῆς.

Ἄνδρες χωροφυλακῆς λαμβάνουν μέτρα τάξεως καὶ ἀσφαλείας κατὰ τὴν ἔξοδον τοῦ Βασιλέως ἐκ τῶν ἀνακτόρων Ἀθηνῶν, μεταβαίνοντος πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ ἀφικνουμένου Αὐτοκράτορος Ἀβησσυνίας.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Περὶ καταργήσεως τοῦ Πολιτεύματος τῆς Ἀβασιλεύτου Δημοκρατίας κ.λ.π.

Ἔχουσα ὑπ' ὄψει τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐγκρίνουσα ταύτας

ΨΗΦΙΖΕΙ

1) Τὴν κατάργησιν τοῦ Πολιτεύματος τῆς Ἀβασιλεύτου Δημοκρατίας.

2) Τὴν διενέργειαν τοῦ Δημοψηφίσματος κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν ἡμέραν 3ης Νοεμβρίου 1935.

3) Ἐξουσιοδοτεῖ τὸν Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὅπως ἀσκῇ τὴν Βασιλικὴν ἐξουσίαν μέχρι τοῦ Δημοψηφίσματος.

4) Ἐπαναφέρει ἐν ἰσχύϊ τὸ Σύνταγμα τοῦ 1911 μέχρι τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ νέου Συντάγματος».

Παρ' ὅλον ὅτι ἡ Ἐθνοσυνέλευσις ἐνέκρινε τὸ ἀνωτέρω ψήφισμα καὶ παρ' ὅλον ὅτι αἱ Ἔνοπλοι Δυνάμεις ἐνεφανίσθησαν ἀρραγεῖς εἰς τὸ πολιτειακὸν θέμα, ἐν τούτοις ἐπειδὴ ἔνιοι τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν ἔσπευσαν νὰ ἐκφράσωσι τὰς «θεωρητικάς των» ἀπόψεις, ἡ Κυβέρνησις Κονδύλη προέβη καὶ εἰς ἐκτοπίσεις τόσον τῶν πολιτικῶν ἐκείνων ἰδεολόγων τῆς Ἀβασιλεύτου ὅσον καὶ ἄλλων προσώπων, χρησιμοποιήσασα κατὰ τὰ εἰωθότα καὶ παραδεδεγμένα τὴν Χωροφυλακὴν κυρίως, ἥτις μὲ ἀσυγκράτητον τὸ φρόνημα ὑπὲρ τῆς ἐπανόδου τοῦ Βασιλέως, ἐπεδείξατο ἀσυνήθη ζῆλον καὶ ἐνθουσιασμόν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ μὴ ἔχουσα ἐμπιστοσύνην εἰς τὰς ἐπιτροπὰς Δημοσίας Ἀσφαλείας, ἀλλὰ καὶ μὴ ἀρκουμένη εἰς τοὺς μέχρι τοῦδε λόγους ἐκτοπίσεως, ἡ Κυβέρνησις, ἐξέδωκε τὸν Ἀν. Νόμον 21)23 Ὀκτωβρίου 1935 «περὶ ἐκτοπίσεως ἀτόμων ἀποπειρωμένων νὰ προκαλέσωσι διατάραξιν τῆς δημοσίας Τάξεως καὶ ἀσφαλείας καὶ τῆς ἡσυχίας τῆς χώρας». Δυνάμει τοῦ νόμου τούτου ἤρκει μία πρότασις Ἀστυνομικῆς ἀρχῆς ἵνα δι' ἀμετακλήτου ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Δικαιοσύνης καὶ Ἐσωτερικῶν διαταχθῇ ἡ ἐκτόπισις ἀτόμου τινός, ἠδύναντο δὲ οἱ ἐν λόγῳ Ὑπουργοὶ νὰ ἐκδόσωσι τοιαύτας ἀποφάσεις καὶ αὐτεπαγγέλτως.

Κατὰ τὸ διενεργηθὲν τὴν 3ην Νοεμβρίου Δημοψήφισμα 97,80%, τῶν ψηφισάντων, ἐψήφισαν ὑπὲρ τῆς Βασιλευομένης Δημοκρατίας καὶ οὕτω τὸ δημιουργηθὲν Κονδυλικὸν καθεστὼς διεσκεδάσθη καὶ ἐξηφανίσθη τὴν 25ην τοῦ ἰδίου μηνός, καθ' ἣν ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος Β' μετὰ τοῦ Διαδόχου ἀπεβιβάσθησαν εἰς Φάληρον.

Ὁ Βασιλεὺς κατήργησεν, σχεδόν, τὸν Κονδύλην, ἐχάραξε γραμμὴν χορηγήσεως γενικῆς ἀμνηστείας εἰς τοὺς κινηματίας καὶ ὡδήγησε τὴν χώραν εἰς τὰς ἐκλογὰς τῆς 26-1-1936, καθ' ἅς, λόγῳ τοῦ ἐφαρμοσθέντος συστήματος τῆς ἀναλογικῆς, οὐδὲν τῶν κομμάτων συνεκέντρωσε πλειοψηφίαν καὶ —συνεπείᾳ τῆς ἀλληλοαντιδράσεών των— ἐξηκολούθει παραμένουσα Κυβέρνησις ὑπὸ τὸν Κ. Δεμερτζῆν.

Μετὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐκλογῶν, ὁ Βασιλεὺς κατέβαλε ἀπεγνωσμένας προσπαθείας ἵνα ἐπιτύχῃ κυβέρνησιν ἐθνικοῦ συνασπισμοῦ, τόσον διὰ τὴν γεφύρωσιν τῆς συνεχιζομένης ἐσωτερικῆς διχονοίας ὅσον καὶ διὰ τὴν περισυλλογὴν καὶ ἀνασύνταξιν τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων, ἐν ὄψει τῶν ἐγκυμονουσῶν διεθνῶν περιπλοκῶν. Ἐπειδὴ αἱ κατ' ἰδίαν προσπάθειαί του δὲ εὗρον ἀνταπόκρισιν, συνεκάλεσεν τὴν 12-2-1935 Συμβούλιον τοῦ Στέμματος, ἀπευθύνας τὴν ἀκόλουθον ἔκκλησιν πρὸς τοὺς συμμετασχόντας Πολιτικοὺς Ἀρχηγούς:

«Ποιοῦμαι καὶ πάλιν θερμὴν ἔκκλησιν πρὸς νὸν πατριωτισμὸν ὑμῶν. Θὰ καταβάλω δὲ καὶ ἐγὼ πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως συντελέσω, ἵνα ἀρθοῦν αἱ ὑπάρχουσαι δυσχέρειαι. Ἀπὸ ὑμᾶς ὅμως κυρίως ἐξαρτᾶται ὅπως ἡ χώρα αὐτη εὕρῃ τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν ἡσυχίαν της διὰ τῆς ὁριστικῆς εἰσόδου εἰς τὸν ὁμαλὸν κοινοβουλευτικὸν βίον. Αἱ περιστάσεις εἶναι κρίσιμοι. Οἱ καιροὶ ἐπείγουν.

Σᾶς παρακαλῶ νὰ ὑπακούσητε εἰς τὴν φωνὴν τῆς Πατρίδος».

Οἱ πολιτικοὶ ἀρχηγοὶ τυφλωμένοι ἐκ τῶν παθῶν, ἐκ ταπεινῶν ἐλατηρίων ἐθελοκωφοῦντες καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ ἐξαρθῶσιν εἰς τὸ ὕψος τῶν περιστάσεων «οὐκ ἐβουλήθησαν συνιέναι», δι' ὃ καὶ ἐπανέλαβε τὴν ἔκκλησίν του πρὸς τὸ σύνολον τῆς Βουλῆς διὰ τοῦ πρὸς αὐτὴν ἀπευθυνθέντος τὴν 2αν Μαρτίου Βασιλικοῦ Λόγου, τονίσας μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται πρώτιστα ἡ ἐκ μέρους Ὑμῶν ἀνάδειξις ἰσχυρᾶς κυβερνήσεως ἱκανῆς νὰ στηρίξῃ τὸ ἐκ τοῦ μακροῦ διχασμοῦ κλονισθὲν Κράτος...».

Ὅπως οἱ Πολιτικοὶ Ἀρχηγοὶ οὕτω καὶ οἱ Βουλευταὶ ἤκουσαν μὲν τοὺς Βασιλικοὺς λόγους, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησαν νὰ τοὺς κατανοήσωσι, ἢ μᾶλλον δὲν **ἐνεβάθυνον** εἰς τὴν ἔννοιαν καὶ τὴν ἀξίαν τούτων ὥστε νὰ κατανοήσωσι τί ἀκριβῶς τοῖς ἐλέγετο καὶ τί ἐζητεῖτο παρ' αὐτῶν.

Ὁ Βασιλεὺς ὅμως ἠτένιζε μὲ ἀγωνίαν τὸ βάραθρον εἰς ὃ ὡδηγεῖτο τὸ ἔθνος, δι' ὃ καὶ παρ' ὅλον τὸν φανατισμόν του πρὸς τὰ Συνταγματικὰ δεδομένα δὲν ἐλησμόνει ὅτι ὑπέρτατος νόμος εἶναι ἡ σωτηρία τῆς Πατρίδος καὶ δὲν ἠννόει ἄλλον λόγον παραμονῆς του εἰς τὸν θρόνον ἐὰν δὲν ἐπετύγχανεν εἰς τοὺς δύο ἀνωτέρω σκοπούς.

Ὀλίγον ἐνωρίτερον, τὴν 1η Δεκεμβρίου 1935, ἔγραφεν συναφῶς, ὁ Βασιλεὺς

«Δὲν ἐπιζητῶ δημοτικότητα καὶ δὲν ἐνδιαφέρομαι δι' αὐτὴν οὔτε δράμι. Ἡ γραμμή μου εἶναι ἡ ἑξῆς: ἢ θὰ γίνῃ δεκτὴ αὐτὴ ἡ πολιτικὴ (σ. σ. τῆς διὰ τῆς ἀμνηστείας καὶ ἄλλων μέτρων ἀμβλύνσεως τῆς διχονοίας) ἢ θὰ ἀπομακρυνθῶ καὶ πάλιν: Ὁ λαὸς κατὰ βάθος καὶ ἐν τῷ συνόλῳ του εἶναι κουρασμένος, ἐξηντλημένος καὶ ἀηδιασμένος ἀπὸ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον καὶ εἶναι εὐτυχὴς νὰ εὕρῃ κάποιον νὰ ἐκφράσῃ τὰς σκεψεις του ἐξ ὀνόματός του. Εἶναι φρικιαστικὸν νὰ βλέπῃ κανεὶς τὶ ἀπαίσιον μῖσος ἐδημιουργήθη καὶ ὑφίσταται μεταξὺ βασιλικῶν καὶ Δημοκρατικῶν».

Καὶ μετὰ ἕνα μῆνα περίπου, ἤτοι τὴν 4ην Ἰανουαρίου 1936, ἔγραφε:

«Ἂν καὶ ἐξαντλῶ ὅλας μου τὰς δυνάμεις διὰ νὰ καλλιεργήσω τὴν συννενόησιν καὶ τὸν κατευνασμὸν μεταξὺ τῶν κομμάτων τῆς χώρας, ὅλα προχωροῦν πολὺ ἀργά. Ἡ δυσπιστία καὶ τὸ μῖσος ἐναντίον ἀλλήλων εἶναι τόσον βαθέως ριζωμένα ὥστε θὰ χρειασθῇ καιρὸς πρὶν ἢ ἐξατμισθῶσιν».

Τὰς ἀντιλήψεις ταύτας εἶχε μορφώσει ὁ Βασιλεὺς ἐκ πολλῶν πηγῶν ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς αὐτοπροσώπου μετὰ τοῦ λαοῦ ἐπαφῆς, ἦσαν δὲ αἱ ἀντιλήψεις αὗται ἀντιλήψεις, πόθοι καὶ ἐπιδιώξεις τῶν 9)10 τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἤτοι ἐξαιρουμένων τῶν Κομμουνιστῶν καὶ τῶν ἐξάλλων καὶ μισαλλοδόξων καφενοβίων πολιτικάντηδων. Δυστυχῶς οἱ πολιτικάντηδες αὐτοὶ ἐπηρέαζον τοὺς πολιτικοὺς Ἀρχηγοὺς καὶ οὕτω διαιωνίζετο ἡ ἀκυβερνησία καὶ διετηρεῖτο τὸ μῖσος.

Ἔπειτα ἀπὸ ἕνα ἐθνοκτόνον κίνημα καὶ ἀπὸ μίαν μεταβολὴν πολιτεύματος τὰ ὄργανα τῆς χωροφυλακῆς καθημερινῶς αὐτήκοα καὶ αὐτόπται τῶν τεκταινομένων ἔβλεπον ὅτι ὄχι μόνον δὲν εἶχε περατωθῇ εἰς ἀγὼν διὰ τὴν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν ἀλλὰ τουναντίον ἐνεφανίζετο οὗτος τραχύτερος καὶ πλέον πολυσύνθετος.

Μία σειρὰ ἀπεργιῶν καὶ ἄλλων κομμουνιστῶν ἐκδηλώσεων εἶχον ἀνησυχίσει τὸν ἀστικὸν κόσμον, ἡ δὲ θρυλουμένη ἐπαναφορὰ τῶν ἀποτάκτων συνεπλήρωσεν τὴν ἀνησυχίαν καὶ εἰς τὸ σῶμα τῶν ἀξιωματικῶν, ἐξ ὧν, οἱ ἐπικεφαλῆς τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων, καθὼς καὶ οἱ τοιοῦτοι τῆς Χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυνομίας Πόλεων (ἀντιστράτηγος Δροσόπουλος καὶ Τρύφων), ἐσχεδίασαν ἀνατροπὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ διενέργειαν ἐκλογῶν μὲ πλειοψηφικὸν σύστημα. (26α).

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 44 τεῦχος Α· Φ.Ε.Κ· τῆς 23 Ἰανουαρίου 1936 ἐδημοσιεύθη τὸ ἀκόλουθον ἀπὸ 20-1-1936 Β.Δ. «περὶ ἐπαναφορᾶς τοῦ τίτλου τῆς Χωροφυλακῆς ἀπὸ «Ἑλληνικὴ Χωροφυλακὴ» εἰς «Ἑλληνικὴν Βασιλικὴν Χωροφυλακήν»· Ἄρθρον Μόνον. Ἐπαναφέρομεν τὸν τίτλον τοῦ ὅπλου τῆς Χωροφυλακῆς «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ» ὃν αὕτη ἔφερε πρὸ τοῦ Ν. Δ. τῆς 23ης Ἀπριλίου 1924 «περὶ τροποποιήσεως τῶν ἄρθρων 27 καὶ 64 τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1911 ἀναθεωρηθέντος Συντάγματος». Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ νομοθέτου δὲν εἶναι ἀκριβής, δὲν ἐκαλεῖτο Ἑλληνικὴ Βασιλικὴ Χωροφυλακὴ ἀλλ' Βασιλικὸν Σῶμα Χωροφυλακῆς·

Τὴν 31ην Ἰανουαρίου 1936 ἀπέθανεν ὁ Γ. Κονδύλης, τὴν 18-3-1936 ἀπέθανεν ὁ Ἐλευθ. Βενιζέλος καὶ τὴν 13-4-1936 ἀπέθανεν ὁ Πρωθυπουργὸς Κ. Δεμερτζῆς καὶ οὕτω ἐξέλιπον δύο ἄνδρες, ὄχι βεβαίως τοῦ αὐτοῦ ἀναστήματος —διαδραματίσαντες καὶ διαδραματίζοντες ἔντονον ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ζωῆς τῆς χώρας— ἐδημιουργήθη δὲ θέμα Πρωθυπουργοῦ. Ἡ πρωθυπουργοποίησις ὅμως ἑνὸς ἐκ τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν ἀπέβαινεν ἀδύνατος, τόσον διότι ἀλληλοϋποβλεπόμενα τὰ ἀστικὰ κόμματα εἶχον καταστήσει τὴν συνεργασίαν των δυσχερεστάτην, ὅσον καί, διότι, πᾶσαν ἐλπίδαν συνεργασίας κατέστρεψε τὸ κομμουνιστικὸν κόμμα, διὰ τῆς ἀποκαλύψεως παρ' αὐτοῦ —2 Ἀπριλίου 1936— τοῦ ἀπὸ 19-2-1936 συμφώνου μεταξὺ Σοφούλη—Σκλάβαινα.

Ἀπὸ ἀπόψεως ἀσφαλείας ἐν τῷ κράτει, τὸ σύμφωνον τοῦτο ἐνδιέφερε καὶ ἐνδιαφέρει τὴν ἱστορίαν τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ὑπὸ αὐτὴν ἀκόμη τὴν στενὴν ἔννοιαν τῆς ἐπαφῆς ἑνὸς τῶν μεγαλυτέρων ἀστικῶν κομμάτων μετὰ τοῦ Κ.Κ.Ε., εἰδικώτερον δέ, ἐκ τοῦ ἐν λόγῳ συμφώνου ἐνδιέφερον, οἱ ὑπὸ στοιχεῖα Β. Γ·Δ. καὶ Ε. ὅροι τούτου

Ἐκ τῆς διεξαχθείσης συζητήσεως, περὶ τοῦ συμφώνου τούτου, ἀπεδείχθη βαθυτέρα νόσος τῶν ἀστικῶν κομμάτων, δεδομένου ὅτι καὶ βουλευτὴς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος εἶχεν ἔλθη εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τοῦ Κ.Κ·Ε.

Οὕτω, ἐνῶ αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Χωροφυλακῆς —κατ' ἐξοχὴν αὐτῆς, διότι ἡ Ἀστυνομία Πόλεων δὲν εἶχεν εἰσέτι ὑπευθύνως ἀναμιχθῆ εἰς τοιαύτης φύσεως ἀντικείμενα— ἠναλίσκοντο καθ' ἅπασαν τὴν ἐπικράτειαν ἐν τῇ διώξει τῆς κομμουνιστικῆς ὀργανώσεως καὶ ἔδιδον καὶ θύματα ἀκόμη διὰ τὴν σύλληψιν καὶ ἑνὸς κομμουνιστοῦ δρῶντος ἐν τῇ παρανομίᾳ, τὰ δύο μεγάλα ἀστικὰ κόμματα τῆς χώρας εἶχον ἀποδυθῆ εἰς ἀγῶνα ταχύτητος ποῖον θὰ πάρῃ πρῶτον τὴν σκυτάλην ἐν τῇ ἐπισήμῳ συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ οὕτω κατεστρέφετο πᾶν ἠθικόν, ἀλλὰ καὶ νομικὸν ἔρεισμα τῆς ἐνδεχομένης, πρὸς τοὺς πολιτικοὺς τούτους ὀργανισμούς, πίστεως, ὅσον

(26Α) Μιλ. Μαλαίνου σελ. 36-37.

ἀφορᾷ τὴν ἔκτασιν καὶ τὸ βάθος τοῦ κατὰ τοῦ κομμουνιστικοῦ κινδύνου ἀγῶνος.

Τοὺς τοιούτους πολιτικοὺς ἑλιγμοὺς καὶ καιροσκοπισμούς, εἰδικῶς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, τῶν ἀστικῶν κομμάτων, καθ' ἣν στιγμὴν δὲν ἠννόουν ταῦτα νὰ ἐπιδείξουν μεταξύ, των τοιαύτην συμπεριφοράν, ἡ Χωροφυλακὴ ἐπλήρωσε βαρύτατα ἔκτοτε, διότι ἀτυχῶς εἰς μικροτέραν ἢ μεγαλυτέραν ἔκτασιν ἢ μορφὴν πολλάκις ἔκτοτε ἐπανεμφανίσθησαν ὑπὸ διαφόρους μανδύας συνεργασίαι αὐτῶν μετὰ Κ.Κ.Ε.

Ἡ ἀνωτέρω πολιτικὴ πρᾶξις, πέραν τοῦ ὅτι ἐστέρει τοῦ ἀπαιτουμένου γενικοῦ ἐρείσματος τὰς κατὰ τῆς κομμουνιστικῆς ὀργανώσεως καὶ τῶν κομμουνιστῶν ἐνεργείας τῆς Χωροφυλακῆς, προεκάλει καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν Ἀσφαλείας ἐπιδιωκομένης συμπαραστάσεως τῆς ὑγιοῦς κοινῆς γνώμης, ἥτις, ὄχι μόνον ἐταλαντεύετο πλέον νὰ υἱοθετήσῃ ὡς ὀρθὰς καὶ ἐπιβεβλημένας τὰς πρὸς τοῦτο ἀστυνομικὰς ἐνεργείας, ἀλλὰ καὶ ἀπεδοκίμαζε πολλάκις ταύτας καὶ ἔτι περισσότερον συμπαρίστατο πρὸς τοὺς πράκτορας τοῦ Κ.Κ.Ε., παρασυρομένη ἐκ τῶν τοιαύτης φύσεως πολιτικῶν ἑλιγμῶν.

Δὲν ἔχει σημασίαν ἡ ἀξία ἢ μὴ ἑνὸς τοιούτου συμφώνου —κουρελοχάρτου κατὰ τὸν Λένιν— διότι ὁ λαὸς καὶ ἡ κοινὴ γνώμη καὶ μάλιστα ἐν Ἑλλάδι, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σκέπτωνται καὶ νὰ ἐνεργοῦν περὶ τῶν κερδῶν καὶ ζημιῶν ἑνὸς πολιτικοῦ κόμματος, ἀλλὰ κατὰ λογικὸν συμπέρασμα ἀποφαίνονται, ἀφοῦ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ ἱστορικὸν κόμμα, ὄχι μόνον ἀνταλλάσσει συζητήσεις μετὰ τοῦ Κ.Κ.Ε., ἀλλὰ καὶ εἰς ἐγγράφους συμφωνίας προβαίνει, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ εὑρίσκεται ἐν δικαίῳ ὁ οἱοσδήποτε βαθμοφόρος ἢ χωροφύλαξ ὅταν ὁμιλῇ περὶ ἐθνικοῦ κινδύνου ἐπὶ ἐπιπέδου ἐθνικῆς προδοσίας διὰ τὸν Κομμουνισμόν; Καὶ πῶς θὰ ἦτο δυνατὸν ὁ ἅπαξ ἐμπλακεὶς εἰς τὰ δίκτυα πολιτικῆς συνεργασίας μετὰ τοῦ Κ.Κ.Ε., ἀφελὴς Ἕλλην ἀστός, τὴν ἐπομένην νὰ διέκρινεν, ἐν ταῖς πράξεσι καὶ σχέσεσί του, τὸν κίνδυνον καὶ νὰ διέκοπτε τὰς σχέσεις του καὶ τὴν συνεργασίαν, ὅταν μάλιστα ἐπρόκειτο περὶ συγχωριανῶν ἢ γειτόνων του. Οὕτω περίπου ἐγράφη ἡ Ἑλληνικὴ Ἱστορία τῶν τελευταίων ἐτῶν. Ἐὰν εἰς ταῦτα προστεθῇ ὅτι εἰς τὴν Εὐρώπην προητοιμάζετο ὁ Β΄ Παγκόσμιος πόλεμος, τότε ἡ εὐθύνη —ἀπὸ πάσης πλευρᾶς— ὑπῆρξε βαρυτέρα καὶ ἐμφανίζεται τὸ μὲν Κ.Κ.Ε. νὰ γνωρίζῃ τί ἐπιδιώκῃ καὶ ποῦ κατευθύνεται, ὅταν διὰ μὲν τοῦ συμφώνου ἐπεδίωκε τὴν κατάργησιν τῆς νεοϊδρυθείσης ὑπηρεσίας «Γενικῆς Ἀσφαλείας τοῦ Κράτους», διὰ δὲ τῆς ἀποκαλύψεως τῆς ὑπάοξεως ἐξέθετε τὴν κεφαλὴν τοῦ μεγαλυτέρου ἀστικοῦ κόμματος τῆς χώρας παρουσιᾶζον ἐν ταυτῷ τὴν ὕπαρξίν του οὐχὶ παράνομον καὶ ἀντεθνικήν, ὡς ἀνέγραφον οἱ νόμοι, τὸ δὲ ἕτερον ὡς ἀπροσανατόλιστον καὶ ἀδαὲς ἢ τὸ ὀλιγώτερον ἐπιπόλαιον ,καθ' ἣν στιγμήν, μάλιστα, ἀπηρνεῖτο ἑαυτὸ καὶ τὰ ἔργα του, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸν νόμον 4229 (266)

Ἡ ἀναρχία καὶ ἡ ἀβεβαιότης κατέτρωγον ὅ,τι εἶχεν ἀπομείνει ἐκ τῆς ὀργανώσεως, συνθέσεως καὶ λειτουργίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους (27).

(26Β) Μιλτ. Μαλαίνου σελ. 46-54, Ἐλευθ. Σταυρίδη σελ. 488-490, Ξ. Λευκοπαρίδη ἀρθρογραφία Α. Παπαναστασίου σελ. 839-849 καὶ Γρηγ. Δαφνῆ σελ. 418 καὶ ἐντεῦθεν. Ἐπίσης βλέπε καὶ στιχομυθίαν Ἐλευθ. Σταυρίδη μετὰ Παπαναστασίου, Σοφούλη κ.λ.π. αὐτόθι σελ. **407-410.**

(27) Ὁ κομμουνιστὴς Βουλευτὴς Νεφελούδης εἰσηγούμενος εἰς τὸ Π. Γ. τοῦ Κ.Κ.Ε. τὰ πεπραγμένα ἔλεγεν «Μέσα στὶς τελευταῖες 10 ἡμέρες πάνω ἀπὸ 60.000 ἐργαζόμενοι κατέβηκαν στοὺς δρόμους καὶ συγκρούστηκαν», παριστῶν τοῦτο ὡς ἐξαίρετον ἐπίτευγμα. (Ἐφημ. Ριζοσπάστης 28-2-1936).

Οἱαδήποτε ἐνέργεια τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων ἐτίθετο ἐν κατακρίσει, ἀρκεῖ νὰ ἐδημιούργει ἔστω καὶ εἰκονικὸν ἔρεισμα πολιτικῆς ἐκμεταλλεύσεως, καὶ παρὰ τῶν πλέον ἐγκύρων ἢ σοβαροφανῶν προσώπων, καὶ οὐ μόνον τοῦτο, πολλάκις ἐχρησιμοποιοῦντο τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα ὡς ἐξιλαστήρια θύματα.

Ἡ ἐκ τῆς καταστάσεως ταύτης ἀνησυχία εἶχε κρούσει τὰς θύρας ἁπάντων τῶν ἡγουμένων, ἔνιοι τῶν ὁποίων ἔσπευσαν νὰ ὑποδεικνύουν λύσεις.

Ὁ Ἐλευθ. Βενιζέλος, ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου του, μετ᾽ ἐπιμονῆς ὑπεδείκνυε ὡς ἐπείγοντα τὸν σχηματισμὸν ἐξωκομματικῆς Κυβερνήσεως. Ὁ Βασιλεὺς διὰ τοῦ πρὸς τὴν Βουλὴν Βασιλικοῦ λόγου του ἐζήτησε κυβέρνησιν ἰσχυράν, ἱκανὴν νὰ στηρίξη τὸ ἐκ τοῦ μακροῦ διχασμοῦ κλονισθὲν κράτος·

Ὁ ἐκ τῶν ἐγκριτωτέρων καὶ διαπρεπεστέρων δημοσιογράφων Γεώργιος Βλάχος, ἀηδιασμένος καὶ κουρασμένος ἀπὸ τὴν χαμηλὴν συναλλαγὴν τῶν κομμάτων, ἐζήτει ἀπροκαλύπτως τὴν κήρυξιν Βασιλικῆς δικτατορίας καὶ τὴν 25-2-1936 ἔγραφεν ἐν κυρίῳ ἄρθρῳ»: «Ἢ τὸ Σύνταγμα θὰ φάγη τὸν τόπον ἢ ὁ τόπος τὸ Σύνταγμα».

Οἱ κομμουνισταὶ ἐκτὸς τῆς ἀναταραχῆς, ἣν διὰ τῶν συνεχῶν ἀπεργιῶν ἐδημιούργουν, διεκήρυσσον ὅτι αὐτοὶ διὰ τῶν 15 βουλευτῶν των θὰ ἀποβῶσιν οἱ ρυθμισταὶ τῆς καταστάσεως.

Οἱ στρατιωτικοὶ ἀνησυχήσαντες ἐκ τῆς τοιαύτης ἐξελίξεως καὶ ἀβεβαιότητος, διεδήλωσαν διὰ τοῦ Παπάγου (ὑπουργοῦ στρατιωτικῶν) πρὸς τὸν Βασιλέα τὴν ἔντονον ἀντίδρασίν των καὶ τὴν περὶ κινήματος ἀπειλὴν (28) καὶ ὁ Βασιλεὺς ἔσπευσε νὰ ἀντικαταστήση τὸν Παπᾶγον διὰ τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ τὴν 5-3-1936.

Τὴν ὑπουργοποίησιν τοῦ Μεταξᾶ οἱ κομμουνισταὶ ὑπεδέχθησαν διὰ γενικῆς ἐπιθέσεως.

Τὰ κύματα τῶν ἀπεργιῶν διεδέχοντο ἄλληλα· τὴν 30ὴν Μαρτίου ἀπήργησαν μετ᾽ ἐπεισοδίων οἱ ἐργάται τοῦ ἐργοστασίου Λιπασμάτων, οἱ καπνεργάται καὶ οἱ ὑποδηματεργάται Ἀθηνῶν· Ταυτοχρόνως ἐκηρύχθη παμφοιτητικὴ ἀπεργία ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ πανεργατικὴ ἐν Καλάμαις.

Ἐπικεφαλῆς τῶν ἀπεργιῶν Καλαμῶν εἶχον τεθῆ οἱ βουλευταὶ τοῦ Κ.Κ.Ε. Μενύχτας καὶ Μανωλέας, τῇ ὁδηγίᾳ των δὲ οἱ ἐργάται, ἀνήγειρον ὁδοφράγματα, δι᾽ ὧν διεκόπη σχεδὸν ἡ συγκοινωνία καὶ ἦλθον εἰς συγκρούσεις μὲ τὴν Χωροφυλακήν. Ἡ Κυβέρνησις ἔσπευσε νὰ μετακινήση δυνάμεις Στρατοῦ ἐκ Τριπόλεως πρὸς ἐπιβολὴν τῆς τάξεως καὶ διὰ δηλώσεών της ἐπεσήμανε τὰ ἀντεργατικὰ κίνητρα (29)·

Τὴν 13ην Ἀπριλίου, Δευτέραν ἡμέραν τοῦ Πάσχα, ἀπεβίωσεν ὁ Πρωθυπουργὸς Κων. Δεμερτζῆς καὶ αὐθημερὸν ὁ Βασιλεὺς ὥρκισε Πρωθυπουργὸν τὸν Ἰωάννην Μεταξᾶν.

Ἡ πρωθυπουργοποίησις τοῦ Ι. Μεταξᾶ ἀπετέλεσε τὴν ἀφετηρίαν μιᾶς συνεχοῦς, ἐντατικῆς, ἀνησυχητικῆς καὶ γενικῆς ἀπεργιακῆς ἐκστρατείας τοῦ Κ.Κ.Ε., οὗτινος τὸ δημοσιογραφικὸν ὄργανον «Ριζοσπάστης» ἀπὸ τῆς ἑπομένης, 14-4-1936 ἐκάλει τὸν λαὸν εἰς ἐπανάστασιν.

Ὁ νέος Πρωθυπουργὸς τὴν 25-4-1936 ἀνέγνωσε τὰς προγραμματικάς του δη-

---

(28) Βλέπε καὶ ἀνωτέρω περὶ τῆς κινήσεως ταύτης εἰς ἣν συμμετεῖχεν καὶ ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς Δροσόπουλος.

(29) Βλέπε ἐφημ. τῆς ἐποχῆς ἰδία «Ἐλευθ. ΒΗΜΑ» καὶ ΑΘΗΝΑΙΚΑ ΝΕΑ» τῆς 31.3.1936.

λώσεις ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, ὅτε διὰ τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν καὶ τὴν ἀσφάλειαν εἶπεν τὰ ἀκόλουθα:

«Ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐπιδιώξῃ πάσῃ δυνάμει νὰ ἐξασφαλίσῃ χρηστήν, δικαίαν καὶ ἀμερόληπτον διοίκησιν, διὰ τῆς αὐστηρᾶς καὶ ἴσης ἐφαρμογῆς τῶν νόμων καὶ τῆς μετὰ ταχύτητος καὶ εὐμενείας κρίσεως τῶν δικαίων αἰτημάτων τῶν πολιτῶν, καὶ νὰ παγιώσῃ τὴν ἐσωτερικὴν ἀσφάλειαν, κατὰ τρόπον ἀποκλείοντα πᾶσαν διατάραξιν αὐτῆς, οὕτως ὥστε ἡ Ἑλλὰς νὰ ἀποβῇ πράγματι Κράτος Δικαίου. Ἡ θέλησις ὅπως παγιωθῇ τὸ αἴσθημα τῆς ἀσφαλείας ἐν τῇ χώρᾳ θὰ ὁδηγήσῃ τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὴν ἐπανεξέτασιν τῶν τυχὸν λαβουσῶν χώραν ἀδικιῶν ἐν τῇ κρίσει τῶν ὀργάνων τῆς ἀσφαλείας....».

Εἰς τὸ περιεχόμενον καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀνωτέρω ἀποσπάσματος εὑρηνται ἡ κατευθυντήριος γραμμὴ τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὰ ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς ὅσον ἀφορᾷ τὰς θέσεις καὶ ἀπαιτήσεις τῆς Πολιτείας, ἀλλὰ μέσα εἰς τὸ χάος τῶν ἐναλλασσομένων κυβερνήσεων ποῖος θὰ ἠδύνατο νὰ προγραμματίσῃ καὶ νὰ εὐθυγραμμίσῃ ἀπολύτως, ἀλλὰ καὶ ἀφόβως τὴν δραστηριότητα καὶ τὴν θέσιν του;

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΚΑΤΑ ΜΑΪΟΝ 1936

Ἐνῷ ὁ κόσμος τῶν Ἀστικῶν Πολιτικῶν Κομμάτων κατετρύχετο ὑπὸ τοῦ διχασμοῦ καὶ ἀνηλίσκετο συνεχῶς εἰς ἀλλοπροσάλλους μισαλλοδοξίας κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ του, οἱ κομμουνισταί, ἐκμεταλλευόμενοι τὴν πλάνην, τὸ πολιτικῶς ἀδιαπαιδαγώγητον καὶ τὰ τεράστια σφάλματα τακτικῆς τε καὶ στρατηγικῆς τῶν ἄλλων κομμάτων, εἰσέδυον συνεχῶς βαθύτερον εἰς τὸ σῶμα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1934 οἱ κομμουνισταὶ εἶχον κατορθώσει νὰ κερδίσωσι τὸν ἔλεγχον ἐπὶ τῶν καπνεργατικῶν σωματείων καὶ πολλῶν ἄλλων ἐργατικῶν συνδικάτων καὶ οὕτω χρησιμοποιοῦντες τὰ πλέον εὐαίσθητα καὶ δυσεπίλυτα σημεῖα, ἠδύναντο εὐκόλως νὰ διαγείρωσι κατὰ τοῦ κράτους καὶ τῶν ἀρχῶν του τὰς ἐργατικὰς μάζας.

Οὕτω ἐνῷ ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος ἀνεχώρει καὶ ἐν συνεχείᾳ ἠγωνίζετο ἐν Γιουγκοσλαβίᾳ πρὸς ἀποσαφήνισιν φίλων καὶ ἐχθρῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς δεούσης συμπεριφορᾶς ἔναντι τῆς θολουμένης διεθνοῦς ἀτμοσφαίρας, οἱ κομμουνισταί, ἀντιμαχόμενοι κυρίως τὴν Κυβέρνησιν Μεταξᾶ, ἐκμεταλλευόμενοι τὴν οἰκονομικὴν δυσπραγίαν καὶ τὸ ὄντως καχεκτικὸν ὕψος τῶν ἡμερομισθίων καὶ περιφρονοῦντες τὰς κατηγορηματικὰς ὑποσχέσεις τῆς Κυβερνήσεως περὶ ἐπιλύσεως ὁπωσδήποτε τῶν ἐργατικῶν αἰτημάτων, ἔρριψαν τὴν χώραν εἰς τὴν δίνην μιᾶς ἀτελευτήτου ἁλύσεως ἀπεργιῶν.

Δὲν θὰ ἀναλύσωμεν τί σημαίνει ἀπεργία ἀπὸ κοινωνικῆς, οἰκονομικῆς, ἐσωτερικῆς καὶ διεθνοῦς πλευρᾶς, διότι τὸ θέμα εἶναι μέγα, θὰ διευκρινήσωμεν ὅμως ὅτι διὰ τὴν Ἀστυνομίαν καὶ τὰς δυνάμεις της σημαίνει σκληρὰν δοκιμασίαν ἀπὸ πάσης πλευρᾶς. Ἀναφέρομεν μόνον ὅτι ἕνα καὶ πλέον μῆνα, κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, αἱ δυνάμεις τῆς Χωροφοφυλακῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας, Κεντρικῆς Μακεδονίας, Θεσσαλίας κ.λ.π., δὲν εἶχον γνωρίσει στιγμὴν ἀνθρωπίνης διαβιώσεως.

Τὴν 24ην Ἀπριλίου ἀπήργησαν οἱ ὑποδηματεργάται, τὴν 29ην ἰδίου μηνὸς ἐκηρύχθη πανκαπνεργατικὴ ἀπεργία, τὴν 1ην Μαΐου πανεργατική, τὴν 4ην Μαΐου ἤρχισαν αἱ ἀπεργιακαὶ διαδηλώσεις καὶ παράνομοι συγκεντρώσεις τούτων καὶ

τὴν 6ην Μαΐου ἐσημειώθησαν αἱ πρῶται συγκρούσεις τῶν ἀπεργούντων κλωστοϋφαντουργῶν μετὰ δυνάμεων Χωροφυλακῆς·

Τὴν 7ην Μαΐου ἡ ἀπεργία ἐγενικεύθη εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Βορείου Ἑλλάδος καὶ ἰδιαιτέρως εἰς Καβάλαν, Δράμαν, Ξάνθην, Σέρρας κ.λ.π.

Τὴν 8ην Μαΐου ἐσημειώθησαν αἱματηραὶ συγκρούσεις ἀπεργῶν καὶ Χωροφυλακῆς ἐν Καβάλᾳ καὶ ἔλαβε χώραν γενικὴ καὶ ἐπιβλητικὴ κινητοποίησις τῶν ἐργατικῶν μαζῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ μετὰ συμπλοκῶν καί τινων τραυματισμῶν.

Τὴν 8ην Μα ου ἐπανελθὼν ἐκ Γιουγκοσλαβίας ὁ Πρωθυπουργός, ἐπελήφθη προσωπικῶς τῆς ἐπιλύσεως τῶν ἐργατικῶν αἰτημάτων καὶ ἐπέτυχεν μέσον ἡμερομίσθιον 100 δραχμῶν, δι' ἀσκηθείσης πιέσεως ἐπὶ τῶν καπνεμπόρων.

Τὴν ἐπιτυχίαν της ταύτην ἔσπευσε νὰ γνωστοποιήσῃ δι' ὅλων τῶν μέσων ἡ Κυβέρνησις, ἀλλ' ἡ ἡγεσία τῶν ἀπεργῶν ὄχι μόνον δὲν ἀπεδέχθη ταύτην, ἀλλὰ κατὰ τὴν νύκτα τῆς 8-9- Μαΐου ἐπέτυχε τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀπεργίας καὶ εἰς τοὺς αὐτοκινητιστάς, τοὺς τροχιοδρομικούς, τοὺς ἐργάτας ἠλεκτρισμοῦ, τοὺς Σιδηροδρόμους Β· Ἑλλάδος κ.λ.π. Ἡ Κυβέρνησις προέβη εἰς ἐπιστράτευσιν τῶν σιδηροδρομικῶν καὶ τροχιοδρομικῶν.

Περὶ τῶν ἀπὸ 24ης Ἀπριλίου 1936 διαδραματισθέντων ἐν Θεσσαλονίκῃ γεγονότων καὶ ἰδίᾳ περὶ τῶν τοιούτων τῆς 8ης καὶ 9ης Μαΐου ἐθεωρήσαμεν χρέος νὰ παραθέσωμεν αὐτουσίαν τὴν ἀπὸ 18ης Μαΐου 1936 κοινὴν ἔκθεσιν τῶν τότε ὑποδιευθυντῶν Διευθύνσεως Ἀστυνομίας Θεσσαλονίκης, ταγματαρχῶν Ἡρακλοπούλου καὶ Παπαργύρη, ἐν ᾗ ἐκτίθενται μετὰ πάσης ἀντικειμενικότητος καὶ συνειδήσεως· εὐθύνης τὰ διατρέξαντα.

Πράττομεν τοῦτο διότι πολλὰ καὶ μετὰ πολλῆς, κατὰ τὰ εἰωθότα, προχειρότητος καὶ εὐκολίας προέβησαν εἰς διατύπωσιν ἀνεδαφικῶν καὶ ἀνεπιτρέπτων συμπερασμάτων καὶ γνωμῶν.

Ἡ ἔκθεσις αὕτη (30) προσμαρτυρεῖται καὶ ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν κομμουνιστικῶν κειμένων καὶ ἄλλων τινῶν εἰδημόνων παρατηρητῶν, ἔχει ὅμως ἀνάγκην συμπληρώσεων τινῶν.

Ὁ ἐ.ἀ. στρατηγὸς τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τότε Διευθυντὴς Ἀστυνομίας Γεώργιος Ντάκος, οὗτινος ἐζητήσαμε τὴν γνώμην ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως ταύτης καὶ τὰς περὶ τῶν γεγονότων ἐξηγήσεις, διεβεβαίωσεν ἡμᾶς ὅτι ἅπαντα τὰ ἐν τῇ ἐκθέσει διαλαμβανόμενα διακρίνονται διὰ τὴν ὀρθότητα καὶ τὴν ἀντικειμενικὴν πληρότητα, προσθέσας τὰ ἀκόλουθα:

Κατόπιν τῶν πληροφοριῶν ἃς εἶχον ἀναφέρει αὐτῷ αἱ ὑφιστάμεναί του ὑπηρεσίαι καὶ ἰδίᾳ τὸ Τμῆμα Εἰδικῆς Ἀσφαλείας (31), τὴν ἑσπέραν τῆς 8ης Μαΐου οὗτος ἐπεσκέφθη εἰς τὴν κατοικίαν του τὸν Διοικητὴν τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ Ζέππον, ἔνθα, παρόντος καὶ τοῦ τότε ἐπιτελάρχου συνταγματάρχου Χρυσοχόου, συνεζήτησεν ἐπὶ τῶν ἀναμενομένων ἐξελίξεων Διαρκούσης τῆς συζητήσεως ἐκλήθη εἰς τὸ τηλέφωνον ὁ Σωματάρχης ἔνθεν ἐπιστρέψας ἀνεκοίνωσεν εἰς τοὺς συζητητάς του. (Διευθυντὴν Ἀστυνομίας καὶ Ἐπιτελάρχην), ὅτι εἰς τὸ τηλέφωνον συνωμίλησε μετὰ τοῦ Πρωθυπουργοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ, παρ' οὗ διετάχθη ὅπως ἀπὸ τῆς πρωΐας

---

(30) Βλέπε ταύτην ὡς παράρτημα XI, πρὸς ἀποφυγὴν μεγάλης ἀπασχολήσεως ἐνταῦθα.

(31) Βλέπε καὶ σχετικὸν σημεῖον ἐκθέσεως ὑποδιευθυντῶν.

τῆς ἑπομένης (9-5-1936) ἀναλάβῃ ὑπευθύνως τὴν τήρησιν τῆς τάξεως ἐν Θεσσαλονίκῃ, ὑπαγομένων ὑπὸ τὰς διαταγάς του ἁπασῶν τῶν ἐκεῖσε δυνάμεων Στρατοῦ Χωροφυλακῆς, Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας κ.λ.π., ἃς ἔδει νὰ θέσῃ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης εἰς αὐστηρὰν ἐπιφυλακήν·

Ἔμειναν σύμφωνοι ὅτι θὰ ἐξετελεῖτο ἡ Πρωθυπουργικὴ διαταγὴ καὶ ὅτι ἀπὸ τῶν πρωϊνῶν ὡρῶν τῆς ἑπομένης θὰ ἐξεδηλοῦντο στρατιωτικὰ μέτρα τάξεως. Παρὰ ταῦτα τὴν ἑπομένην, ὡς προκύπτει καὶ ἐκ τῆς ἐκθέσεως, παρουσιάσθη ἔλλειψις συνεννοήσεως καὶ ἔκδοσις διαταγῶν ὑπὸ τοῦ Σώματος Στρατοῦ δι' ὧν ἀνεγνωρίζετο πρωτοβουλία καὶ εὐθύνη εἰς τὴν Χωροφυλακὴν καὶ ὅτι «αἱ διατεθεῖσαι ἀνὰ τὴν πόλιν δυνάμεις Στρατοῦ τίθενται εἰς τὴν διάθεσιν τῶν οἰκείων ἀστυνομικῶν Τμημάτων». Ἡ ἀνακολουθία αὐτὴ τοῦ Σώματος Στρατοῦ εἶχεν ὡς συνέπειαν τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ Σωματάρχου μετὰ τὰ γεγονότα.

Ἡ ἔκθεσις ἀπέχει τῆς διεκτραγωδήσεως τῶν λαβόντων χώραν πρὸ τοῦ Διοικητηρίου, διότι οἱ συντάκται ταύτης ἀναφέρονται εἰς προσωπικὴν παρεύρεσιν ἐκεῖσε τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀστυνομίας καὶ διότι δὲν ἔσχον προσωπικὴν ἀντίληψιν καὶ εἶναι ἐνισχυτικὸν τῆς ἀντικειμενικότητός των τοῦτο.

Διὰ τὸ σημεῖον τοῦτο καταφεύγομεν εἰς πληροφορίας τοῦ ἐπικεφαλῆς τῆς ἐκεῖσε δυνάμεως τῆς Χωροφυλακῆς, τότε ὑπομοιράρχου Ἀστερ. Γκατζάρα, ὅστις γράφει·

«Ἐνεφανίσθη ὀγκωδεστάτη διαδήλωσις ἐπὶ τῆς πλατείας (Διοικητηρίου), ἔχουσα ὡς λάβαρον ἄνω τῶν χειρῶν των φορεῖον μὲ καταματωμένον ἄτομον. Χυδαῖαι ὕβρεις ἀπετείνοντο πρὸς τὸν Γενικὸν Διοικητὴν Πάλλην καὶ βροχὴ λίθων εἰς τὰς κεφαλάς μας. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἀντελήφθην ἐπὶ τῆς πλατείας ταγματάρχην τοῦ Πεζικοῦ συνδιαλεγόμενον ἐν οἰκειότητι μὲ τὸ πλῆθος, καθ' ὃν χρόνον ἐπετροβολούμεθα ἡμεῖς. Ἀνῆλθον εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ, ἔνθα εὑρίσκοντο καὶ ὁ Ἀνώτερος Διοικητὴς (Χωροφυλακῆς Μακεδονίας) Κώτσης καὶ ὁ ὑποδιοικητὴς τῆς Ἀνωτέρας Σκαμπαρδώνης καὶ ἀποτεινόμενος (32) εἰς ὅλους ἐρωτῶ: Τί παριστάνει ὁ στρατὸς καὶ ὁ Ταγματάρχης καθ' ἣν στιγμὴν ὑβρίζεται χυδαιότατα ὁ Γενικὸς Διοικητὴς καὶ ἡμεῖς ἐδεχόμεθα σωρείαν λίθων; Δὲν ἔλαβον ἀπάντησιν καὶ ἐπανῆλθον εἰς τὴν θέσιν μου»·

Ἐκτὸς τῆς καθ' ὅλα δεδικαιολογημένης καὶ ἐνδεδειγμένης στάσεως καὶ δραστηριότητος τῆς Χωροφυλακῆς, παρὰ τὸν μεγάλης διαρκείας ἐξαντλητικὸν ἐκνευρισμόν της καὶ τὴν ἀνεπάρκειαν ἐπιβλητικῶν δυνάμεων καὶ μέσων, ὁ τότε Διευθυντὴς Ἀστυνομίας καὶ μετέπειτα Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς, στρατηγὸς Γ. Ντάκος, ὑπεστήριξεν ἡμῖν ὅτι τὰ γεγονότα τῆς 9 Μαΐου θὰ προελαμβάνοντο ἐὰν οἱ τότε εἰσαγγελεῖς Ἐφετῶν καὶ Πλημ)κῶν Θεσσαλονίκης ἐνέδιδον εἰς εἰσήγησιν αὐτοῦ, ὡς Διευθυντοῦ Ἀστυνομίας, εἰς τὴν ἐπιτροπὴν Δημοσίας Ἀσφαλείας, περὶ ἐκτοπίσεως 15 ἐπικινδύνων κομμουνιστικῶν στελεχῶν, ἐπηρεαζόντων καὶ εἰς ἐκνόμους ἐνεργείας ὑποκινούντων τοὺς ἐργάτας.

Εἰς ἐπίρρωσιν τῶν ἀπόψεών του τούτων ἀνέφερεν τὸ ἀποτέλεσμα ἀντιθέτου συμπεριφορᾶς τῶν δικαστικῶν ἐπὶ παρομοίας περιπτώσεως μετὰ δίμηνον περίπου, ἤτοι:

---

(32) Γίνεται πιστὴ ἀντιγραφὴ ἐκ τοῦ χειρογράφου τοῦ ἰδίου Ἀστ. Γκατζάρα, ταγ)ρχου Χωρ)κῆς Ε. Α.

Ἡ ἀπεργιακὴ ἐπιτροπὴ εἶχε ἐξαγγείλει νέαν πανεργατικὴν ἀπεργίαν διὰ τὴν 30-6-1936, ἣν ἀποδεχθέντα ἅπαντα τὰ ἐργατικὰ σωματεῖα προετοιμάζοντο πυρετωδῶς διὰ τὴν καθολικὴν ἐπιτυχίαν. Ὁ κατὰ Μάϊον 1936 Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν Π. Ράλλης, εἶχεν ἀντικατασταθῆ διὰ τοῦ Σκυλακάκη·

Ὁ Ντάκος ἐπικοινωνήσας μετὰ τοῦ Σκυλακάκη ἐπεσήμανεν τοὺς ἐκ τῆς νέας πανεργατικῆς ἀπεργίας ἐγκυμονουμένους μείζονας κινδύνους, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ὁποίων ἐζήτει τὴν κυβερνητικὴν ἔγκρισιν πρὸς σύλληψιν καὶ ἐκτόπισιν 20 ἐπικινδύνων κομμουνιστικῶν στελεχῶν. Εἰς καταφατικὴν ἀπάντησιν τοῦ Ὑπουργοῦ ὁ Ἀστυνομικὸς Διευθυντὴς ἐζήτησε τὴν παρέμβασίν του παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Δικαιοσύνης, λόγῳ τῆς ἐπιδεικνυομένης στάσεως τῶν δικαστικῶν, ἀλλ' ὁ Ὑπουργὸς τὸν ἐξουσιοδότησε νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Δημοσίας Ἀσφαλείας τὰς προτάσεις ἐκτοπίσεως κατὰ τῶν παρ' αὐτοῦ κρινομένων ἐπικινδύνων καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς τὰ μέλη τὴν ἔγκρισίν του καὶ τὴν παράκλησιν πρὸς πάντα διαφωνοῦντα νὰ ἐπικοινωνήσῃ ἀμέσως τηλεφωνικῶς μετ' αὐτοῦ·

Αἱ προτάσεις ὑπεβλήθησαν ἀμέσως, ἡ Ἐπιτροπὴ Δημοσίας Ἀσφαλείας συνεκλήθη ἐπειγόντως, οἱ δὲ δικαστικοί, εὐθὺς ὡς τοῖς ἀνεκοινώθησαν αἱ ἀπόψεις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, συγκατετέθησαν ἀμέσως καὶ οὕτως, ὁμοθύμῳ ἀποφάσει. συνελήφθησαν καὶ ἐξετοπίσθησαν οἱ παρὰ τῆς Διευθύνσεως Ἀστυνομίας ὡς ἐπικίνδυνοι προταθέντες. Τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε λαμπρὸν ὑπὲρ τῆς ἐννόμου τάξεως, διότι καὶ ἡ ἀπεργία ἀπέτυχεν, ἀλλὰ καὶ οὐδὲν ἐπεισόδιον ἔλαβε χώραν. Τουτ' ἔστιν, καὶ ἀπὸ πλευρᾶς προλήψεως ἡ Χωροφυλακὴ μετὰ διορατικότητος ἐκτιμήσασα καὶ σταθμίσασα τὰ συμβησόμενα, λίαν εὐστόχως εἶχε κινηθῆ καὶ εἰσηγηθῆ εἰς τοὺς ἁρμοδίους, οἵτινες ἠστόχησαν ἐν ταῖς ἀποφάσεσί των, καὶ οὕτω ἐπηκολούθησαν τὰ θλιβερὰ γεγονότα τῆς 9ης Μαΐου, περὶ ὧν τόσον ἐκτενῶς πραγματεύεται ἡ ἔκθεσις.

Ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰ συμπεράσματα τῆς ἐκθέσεως εὑρίσκονται καὶ τὰ ἐκτιθέμενα ὑπὸ τοῦ Ἐλευθερίου Σταυρίδη (33), Μιλτ· Μάλαινου (34) καὶ τοῦ Κ.Κ.Ε. (35)· Αἱ ὁμολογίαι καὶ διαπιστώσεις τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀποτελοῦν τοὺς πλέον ἀψευδεῖς μάρτυρας ἐν προκειμένῳ, λαμβανόμεναι κατ' ἀντίστροφον ἔννοιαν.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. ἠσχολήθη καὶ διέτριψεν εἰδικῶς ἐπὶ τῶν γεγονότων τῆς Θεσσαλονίκης διὰ τῆς ἀπὸ 14ης Μαΐου 1936 ἀποφάσεώς της (36), εἰς ἣν μὲ ὠμὴν κυνικότητα, ἀλλὰ καὶ εἰλικρίνειαν ὁμιλεῖ περὶ τῶν ἐπαναστατικῶν καὶ ἀνατρεπτικῶν σκοπῶν τοῦ ἀπεργιακοῦ κινήματος καὶ περὶ τῶν μελλοντικῶν ἔκτοτε πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον μεθόδων καὶ κατευθύνσεων, ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὸν ρόλον τοῦ Κ.Κ.Ε· κατὰ τὰς ἀπεργίας καὶ τὰ γεγονότα, διεκήρυσσε:

---

(33) Σελ. 491—495.

(34) Σελ. 65 — 67.

(35) Τὰ ὑπὸ τοῦ Γρηγ. Δαφνῆ ἐν σελ. 422—430 διαλαμβανόμενα ἐλέγχονται ὡς μὴ συμφωνοῦντα μὲ τὴν πραγματικότητα, ἐνίοτε δὲ καὶ ὡς τελείως ἀνακριβῆ, ὡς κατωτέρω ἐκτίθεται. Εἰς σειρὰν ἀνακριβῶν πληροφοριῶν ἔχει ὑποπέσει καὶ ὁ σχολιαστὴς τοῦ Δ' τόμου Ἡμερολογίου Ἰωαν. Μεταξᾶ.

(36) Βλέπε ταύτην εἰς Ἐφημ. Ριζοσπάστην 17.5.1936, «Πέντε χρόνια Ἀγώνων» σελ. 411—416 καὶ «ΔΕΚΑ χρόνια Ἀγῶνες 1935—1945» σελ. 103—108. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐνεκρίθη παρὰ τῆς 2ας ὁλομελείας τοῦ Κ.Κ.Ε. Βλέπε αὐτόθι σελ. 112 καὶ Ἐφημ. Ριζοσπάστης τῆς 17 Ἰουνίου 1936.

α) "Ότι ὁλόκληρο τὸ κόμμα μας καὶ κατὰ πρῶτο λόγο ἡ ὀργάνωση τῆς Θεσσαλονίκης σ τ ά θ η κ α ν ἀ π ο φ α σ ι σ τ ι κ ὰ σ τ ὸ π λ ε υ ρ ὸ τ ο ῦ λ α ο ῦ, ὀ ρ γ α ν ω τ ὲ ς κ α ὶ κ α θ ο δ η γ η τ ὲ ς τ ῶ ν ἀ γ ώ ν ω ν τ ο υ. Ἀπὸ τοὺς τελευταίους λαϊκοὺς ἀγῶνες τὸ Κ.Κ.Ε. βγαίνει μὲ τὸ μέτωπο ψηλὰ καὶ μὲ ἀκόμα πιὸ βαθειὺς καὶ στενοὺς τοὺς δρόμους του μὲ τὰ πιὸ πλατειὰ στρώματα τοῦ ἐργαζομένου λαοῦ...

β) "Ότι ἡ πολιτικὴ γραμμὴ καὶ ἡ πραχτικὴ δουλειὰ τοῦ πολιτικοῦ γραφείου στοὺς τελευταίους ἀγῶνες ἤτανε σωστή.

γ) "Ότι ἡ κ ο μ μ ο υ ν ι σ τ ι κ ὴ ὀ ρ γ ά ν ω σ η Θ ε σ σ α λ ο ν ί κ η ς σ ω σ τ ὰ ἀ ν τ ι μ ε τ ώ π ι σ ε τ ὰ γ ε γ ο ν ό τ α κ α ὶ π ά λ α ι ψ ε ἡ ρ ω ϊ κ ὰ μ ὲ π ρ ω τ ο β ο υ λ ί α κ α ὶ α ὐ τ ο θ υ σ ί α ἐ π ι κ ε φ α λ ῆ ς τ ο ῦ λ α ο ῦ...».

Πλέον ὠμὴ καὶ διαφωτιστικὴ ὑπῆρξεν ἡ εἰσήγησις τοῦ Γεωργίου Σιάντου ἐνώπιον τῆς πανελλαδικῆς συνδιασκέψεως τοῦ Κ.Κ.Ε., κατὰ τὸν Δεκέμβριον 1942, ὅτε οὗτος ὡμίλησεν μὲ σαφήνειαν καὶ συνέπειαν. Ἐξῆρε τὸν ρόλον τοῦ Κ.Κ.Ε καθ' ὅλους τοὺς ἀπεργιακοὺς ἀγῶνας τοῦ 1936 καὶ ἀνεγνώρισεν ὅτι συνεπείᾳ ὀργανωτικῶν καὶ τεχνικῶν ἀδυναμιῶν ὑστέρησαν τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ (37). Ἀλλ' οἱ κομμουνισταὶ ποτὲ δὲν ἔκρυψαν τὰς προθέσεις καὶ ἐπιδιώξεις των καὶ παρέμεινε πάντοτε ἐξοργιστικῶς περίεργος ἡ στάσις τῶν Ἑλλήνων ἐκείνων, οἵτινες δὲν ἔβλεπον ταῦτα. Ὁ «Ριζοσπάστης» τῆς 10-5-1936 καλοῦσε τὸν λαὸν «νὰ χυθῇ στοὺς δρόμους νὰ γίνῃ κύριος τοῦ σπιτιοῦ του καὶ ἀδελφωμένος μὲ τὸ Στρατὸ νὰ πάρῃ τὴν ἐξουσία», ἐνῷ ὁ Π. Λεβαντῆς, βουλευτὴς τῶν φιλελευθέρων καὶ δημοσιογράφος, ἐτηλεγράφει πρὸς τὴν Ἐφημερίδα «Ἐλεύθερον Βῆμα»: «Ἡ Χωροφυλακὴ διατελεῖ πάντοτε ἐν ἐγκλωβισμῷ, ὁ δὲ Στρατὸς ραίνεται μὲ λουλούδια καὶ ἐπευφημούμενος παρακολουθεῖ τὸν ἀληθινὸν συναγερμὸν τοῦ λαοῦ καὶ ἐννοεῖ νὰ τιμήσῃ τὰ ἐνταφιαζόμενα θύματα μὲ παντοίας ἐκδηλώσεις, τὰς ὁποίας συμβολίζουν λουλούδια καὶ γ ρ ό ν θ ο ι μαζὺ ὑψωμένοι, πένθιμα ἐμβατήρια τοῦ Σοπὲν μαζὺ μὲ ὕμνους τῆς Τρίτης Διεθνοῦς...»

Κατόπιν τῶν ὁμολογιῶν τούτων τοῦ Κ.Κ.Ε., δὲν ἐναπομένει οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι, τὰ ὑποστηριχθέντα ὑπό τινων, ὅτι τὰ γεγονότα τῆς Θεσσαλονίκης ἐστεροῦντο ἐπαναστατικῆς προοπικῆς, προετοιμασίας καὶ πολιτικῶν ἐλατηρίων (38), δὲν ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν πραγματικότητα, ὅπως, ἐπίσης, ἄδικος ὑπῆρξεν ἡ γνώμη τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων Θ. Σοφούλη, περὶ ἐξ ὁλοκλήρου εὐθύνης τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἀνεδαφικὴ ἡ εὐκαιρία, ἣν ἐξέλεξεν ὁ Γεώργιος Καφαντάρης νὰ ζητήσῃ — ἐξ ἀφορμῆς τῶν γεγονότων — τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς Χωροφυλακῆς, «ὥστε νὰ μὴ εἶναι μονόπλευρος ἡ σύνθεσίς της» (39).

Ἐπίσης ἀποτελεῖ ἀνακρίβειαν τὸ ὑπὸ τοῦ Δαφνῆ ἀναφερόμενον ὅτι, «τόση ἦτο ἡ μανία τῶν χωροφυλάκων, ὥστε στρατιωτικὰ τμήματα ἠναγκάσθησαν νὰ παρέμβουν διὰ νὰ τοὺς ἀναχαιτίσουν...», καὶ ὅτι ὑπῆρξαν 12 νεκροί, 32 βαρέως τραυματισμένοι καὶ 250 ἐλαφρῶς, ὅλοι διαδηλωταί. Οἱ χωροφύλακες δὲν εἶχον οὔτε ἕνα μολωπισθέντα» (40), καθ' ὅσον περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν νεκρῶν καὶ τραυματιῶν ὑπάρ-

(37) Βλέπε τὴν εἰσήγησιν ταύτην «Δέκα χρόνια ἀγῶνες 1935—1945» σελ. 130—155.
(38) Γρηγ. Δαφνῆ σελ. 423 κ. ἑ.
(39) Γρηγ. Δαφνῆ σελ. 426.
(40) Αὐτόθι σελ. 424 — Βλέπε ὅλως ἀντιθέτους ἀπόψεις ἀντιναυάρχου Καββαδία σελ. 72.

χουν παντοειδεῖς ἐκθέσεις, ὧν ἡ ἀκρίβεια, εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀμφισβητηθῇ. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πλευρὰν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τὰς εἰς βάρος τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων ζημίας ἐν Θεσσαλονίκῃ, εἶναι λεπτομερὴς ἡ ἔκθεσις τῶν ὑποδιευθυντῶν τῆς Ἀστυνομίας, καθ' ἣν εἶχον τραυματισθῆ 16 ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς καὶ 13 τοῦ Στρατοῦ καὶ εἶχον προκληθῆ ζημίαι εἰς 12 καταστήματα (41).

Τέλος, τὰ ὑπὸ τοῦ σχολιαστοῦ τοῦ Δ΄ τόμου τοῦ Ἡμερολογίου τοῦ Ι. Μεταξᾶ ἀναφερόμενα «Ἡ Χωροφυλακὴ ἔχασε τὴν ψυχραιμίαν της. Ἀληθινὴ μάχη διεξήχθη μὲ 12 νεκροὺς καὶ πολλὲς δεκάδες τραυματιῶν. Μερικοὶ διαδηλωταὶ ἐπεχείρησαν νὰ καταλάβουν ἕνα θωρακισμένο τῆς Χωροφυλακῆς...» καὶ ἄλλα τινὰ ἐν συνεχείᾳ, περὶ διαταγῆς τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ κ.λ.π., οὐδόλως συμβιβάζονται μὲ τὴν πραγματικότητα καὶ τὰ διαδραματισθέντα (42).

Εἶναι περίεργον καὶ κακὸν πρᾶγμα νὰ ἀγνοοῦν οἱ Ἕλληνες λόγιοι ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Βασιλικὴ Χωρ) κή, πρὸ τοῦ 1936, τὰ μόνα μέσα κινήσεως ἅτινα διέθετε ἦσαν ἐλάχισται μοτοσυκλέτται (μία κατὰ Διοίκησιν Χωροφυλακῆς) καὶ ὀλίγοι ἔφιπποι χωροφύλακες, οὐδέποτε δέ, μέχρι καὶ σήμερον ἀκόμη, εἶχε τὴν εὐχέρειαν διαθέσεως θωρακισμένων ὀχημάτων. Ὁ διαταχθεὶς περιορισμὸς τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς 9ης Μα ου, ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, πρὸς ὃν εἰσηγήθησαν οἱ Γενικὸς Διοικητὴς καὶ Διοικητὴς τοῦ Γ΄ Σώματος Στρατοῦ, ἐπηρεασθέντες ἐκ διαβημάτων βουλευτῶν, πολιτευτῶν καὶ διευθυντῶν ἐφημερίδων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐπρωτοστάτησαν οἱ τῆς παρατάξεως τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν καὶ τὰς προκληθείσας ἐντυπώσεις ἐκ τοῦ 24ώρου ἐγχειρήματος νὰ ἀστυνομεύσῃ ὁ Στρατὸς καὶ νὰ περιορισθῇ εἰς τὰ καταστήματά της ἡ Χωροφυλακή, ὁ Δαφνῆς γγράφει: «...ἐντὸς ὀλίγου ἐπρόκειτο νὰ γίνουν κύριοι ὁλοκλήρου τῆς πόλεως, διότι ἡ Κυβέρνησις διέπραξε δεύτερον σφᾶλμα. Μόλις ἐπληροφορήθη τὰ συμβάντα, διέταξε τὴν Χωροφυλακὴν νὰ ἀποσυρθῇ καὶ ἀνέθεσεν εἰς τὸν Στρατὸν νὰ ἐκτελέσῃ ἀστυνομικὰ καθήκοντα». Καὶ ὁ Διοικητὴς τοῦ Γ΄ Σώματος Στρατοῦ, Ἀντιστράτηγος Ζέππος: «...ἐπρόκειτο περὶ χονδροειδοῦς σφάλματος... Ἡ ἀπομάκρυνσις τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἡ ἀδυναμία τοῦ Στρατοῦ νὰ ἐκτελέσῃ ἀστυνομικὰ καθήκοντα, εἶχον ὡς συνέπειαν νὰ καταλυθοῦν, οὐσιαστικῶς, ὅλαι αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως».

Ἀποτελοῦν ταῦτα μίαν ὀρθοτάτην παρατήρησιν, ἀνταποκρινομένην πλήρως πρὸς τὴν δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν·

Ἐκτὸς τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ἡ ὑπόλοιπος Βόρειος Ἑλλὰς ἐδοκιμάζετο ταυτο χρόνως.

Αἱ πόλεις τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, ἐνεφάνιζον ὄψιν πρωτοφανῆ. Ἐρυθρὰ λάβαρα, πανὼ μὲ τὰ πλέον περίεργα συνθήματα, ὑψωμένοι γρόνθοι καὶ μανία κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς, ἦσαν τὰ κυριαρχοῦντα χαρακτηριστικά·

Εἰς τὴν Δράμαν δὲν ὑπῆρξαν θύματα παρ' ὅλον ὅτι ἐγένετο διαδήλωσις ἑνὸς ἀλλόφρονος λαοῦ, ἄνω τῶν 10.000. Ἴσως νὰ ἐβοήθησεν ἡ ἔγκαιρος παράταξις ἰσχυ-

(41) Βλέπε ὀνομαστικοὺς πίνακας ἐν τῇ ἐκθέσει. Παράρτημα ΧΙ.

(42) Βλέπε Δ΄ Τόμον σελ. 212-214. Ἐπίσης βλέπε αὐτόθι σελ. 215 ἐπίκρισιν Δαφνῆ διότι ἀρνεῖται προπαρασκευὴν τῶν ἐκτρόπων.

ρῶν δυνάμεων Στρατοῦ καὶ Χωροφυλακῆς καὶ ἡ πολεοδομικὴ τῆς πόλεως μορφή, μὴ ἐξυπηρετοῦσα εὐκόλους ἑλιγμοὺς τοῦ ὄχλου.

Ἡ μελέτη τῆς ἐξελίξεως τῶν γεγονότων τῆς 9ης καὶ 10ης Μαΐου 1936, εἶναι πάντοτε χρήσιμος καὶ ἐξόχως διδακτική·

Ἡ κατάστασις ἦτο γενικῶς ρευστὴ καὶ ἐπὶ δύο καὶ πλέον μῆνας οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς πόλεις μὲ ἐργατικὸν πληθυσμὸν ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, δὲν εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ κοιμηθῶσιν ἢ νὰ λάδωσι φαγητὸν κατὰ τρόπον ἀνθρώπινον.

Τὰ αἱματηρὰ γεγονότα ἐπανελήφθησαν εἰς Βόλον καὶ τὴν 3ην Ἰουνίου 1936·

Τὰ ὅρια τῆς ἀντοχῆς τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς δὲν εἶχον μὲν ἐξαντληθῆ καὶ δὲν εἶχεν ἀπωλεσθῆ ἡ ψυχραιμία των οὐχ' ἧττον ὅμως, εἶχε δημιουργηθῆ ἓν πνεῦμα ἀγανακτήσεως κατὰ τῆς χλιαρότητος τῶν ἀστικῶν κομμάτων, ἔναντι τῶν ἀποθρασυνθέντων κομμουνιστῶν καὶ δὲν ἀπέκρυπτον εἰς τὰς συζητήσεις των, ὅτι μόνον μία δικτατορία θὰ ἀπεσόβη μεγαλυτέρους κινδύνους. Τοιαύτην ὅμως προδιάθεσιν εἶχον προκαλέσει αἱ συνεχεῖς κομμουνιστικαὶ προκλήσεις καὶ εἰς τὸ μέγιστον ποσοστὸν τοῦ ὑγιῶς σκεπτομένου Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὥτε ἡ ἐξαγγελία τῆς ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ κηρυθχείσης δικτατορίας, κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 5ης Αὐγούστου, μόνον τοὺς κομμουνιστὰς καὶ τὰ πολιτικὰ κόμματα ἐξένισεν, ἐνῶ εἰς τὸν λαὸν εὗρε πλήρη ἀπήχησιν, ὡς κάτι ἀναγκαῖον, τὸ ἀπολύτως ἀπαραίτητον καὶ τὸ σωστικόν.

Ἡ ἀπὸ τῆς 5ης Αὐγούστου 1936 καὶ ἐντεῦθεν περίοδος, ἀποτελεῖ καὶ διὰ τὴν Χωροφυλακὴν περίοδον ἰδιαιτέρας μορφῆς καὶ δραστηριότητος εὐρυτέρου ἐπιπέδου.

Περὶ τούτων ἀρχόμεθα εὐθὺς ἀμέσως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1936 - 1940

Κύριοι Ἀνθυπομοίραρχοι
. . . . Εἶναι φοβερὰ ἡ εὐθύνη σας . . . .
Ἰωάν. Μεταξᾶς

Τὸ παρὸν κεφάλαιον ἀναφέρεται ἀπὸ τὴν περίοδον τῆς πειθαρχημένης δια κυβερνήσεως τῆς Χώρας.

Ἡμεῖς δὲν γράφομεν πολιτικὴν ἱστορίαν καὶ κατὰ συνέπειαν θὰ ἔδει νὰ ἀντιπαρέλθωμεν μᾶλλον ἀδιάφοροι τὴν μορφὴν τῆς διακυβερνήσεως καὶ τοὺς λόγους ταύτης, ἀλλὰ εἴπομεν κατ᾽ ἐπανάληψιν ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ ἀποτελεῖ τὴν ἐκτελεστικὴν δύναμιν τῶν κυβερνήσεων καὶ ὡς τοιαύτη ἀποτελεῖ πάντοτε τὸν στόχον τῆς εὐκόλου πολιτικῆς, τῆς ἀνέτου ἐπικρίσεως καὶ κατὰ κανόνα, τὸ ἐξιλαστήριον θῦμα τῶν πολιτικῶν ρευμάτων καὶ συγκρούσεων. Καὶ μόνον ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου θὰ ἐδημιουργεῖτο ἀνάγκη ὅπως ἐπισκοπίσωμεν τὴν δημιουργηθεῖσαν μορφὴν τῆς Διοικήσεως καὶ τὴν εἰς ταύτην εἰσφορὰν τῆς Χωροφυλακῆς.

Αἱ ἀνωτέρω περὶ ἐπικρίσεων καὶ ἐξιλαστηρίου θύματος ἀπόψεις δὲν ὑπῆρξαν μία θεωρητικὴ συζήτησις καὶ θέσις, ἀλλὰ εἷς πόλος, πέριξ τοῦ ὁποίου ἐδημιουργήθησαν διὰ μακροχρονίου ὑποβολῆς καὶ ἐπαναλήψεως, τῶν πλέον ἑτεροκλήτων δυνάμεων, αἱ θλιβερώτεραι καὶ πλέον χαμερπεῖς κατηγορίαι κατὰ τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς. Ἠκούσθησαν καταπληκτικαὶ κατὰ τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Σώματος κατηγορίαι, ὡς αἱ περὶ χρησιμοποιήσεως παρ᾽ αὐτῶν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δικτατορίας, μεγάλων δόσεων καθαρτικοῦ «ρετσινολάδου» καὶ «πάγου», ἐναντίον πολιτικῶν κρατουμένων, καὶ δὲν ἀπηγγέλθησαν αἱ τοιαύτης φύσεως κατηγορίαι μόνον παρὰ τῶν πάντοτε ὑπερβαλόντων διὰ λόγους πολιτικῆς σκοπιμότητος προσώπων, ἀλλὰ καὶ παρ᾽ ἀνωτάτου ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικοῦ τοῦ Σώματος, σφόδρα κομματιζομένου (1), ἠκούσθησαν τοιαῦται ἐκπληκτικαὶ ὕβρεις κατὰ τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἡ κατηγορία αὕτη ἀπηυθύνθη κατ᾽ ἐπανάληψιν καὶ ἐναντίον τοῦ τότε ὑφυπουργοῦ Δημοσίας Ἀσφαλείας καὶ ἤδη βουλευτοῦ Κων. Μανιαδάκη καὶ ἀπετέλεσε θέμα δημοσίων συζητήσεων ἐν τῇ Βουλῇ, παρ᾽ ὅλον δὲ ὅτι ὁ Μανιαδάκης κατηγορηματικῶς καὶ κατ᾽ ἐπανάληψιν διεβεβαίωσεν ὅτι οὐδέποτε καὶ κατ᾽ οὐδενὸς ἐγένετο χρῆσις τοιούτων μεθόδων καὶ μέσων, ἐν τούτοις δὲν ἐνεφανίσθη ἔστω καὶ εἷς Ἕλλην νὰ ἐπιδείξῃ ἑαυτὸν ἢ ἄλλον τινὰ συγκεκριμένως ὑποστάντα τοιούτου εἴδους μεταχείρισιν. Ἐξήγησεν ὁ Μανιαδάκης κατὰ ποῖον τρόπον καὶ διὰ ποίους λόγους εἶχε τεθῆ εἰς κυκλοφορίαν ἡ τοιαύτη διάδοσις. Παραθέτομεν σχετικὸν ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 26ης Ἀπριλίου 1950, ἀγορεύσεως

---

(1) Εἰς ὁμιλίαν του ἐνώπιον συγκεντρώσεως ἀξ)κῶν καὶ ὁπλιτῶν στρατοπέδου Μακρυγιάννη κατὰ τὰς ἀρχὰς Μαρτίου 1965.

τοῦ πολιτικοῦ τούτου, εἰς διακοπὴν περὶ «πάγου καὶ ρετσινολάδου» τοῦ βουλευτοῦ Μαλαμίδα·

Μ α ν ι α δ ά κ η ς : «Χαίρω πολὺ καὶ σᾶς εὐχαριστῶ ἰδιαιτέρως ὅτι μὲ τὴν διακοπήν σας αὐτὴν μοῦ δίδετε τὴν εὐκαιρίαν ἵνα ἀπὸ τοῦ ἐπισήμου αὐτοῦ βήματος διαψεύσω τὸν μῦθον περὶ πάγου καὶ ρετσινολάδου, τοῦ ὁποίου ἐπέσατε θῦμα καὶ ὑμεῖς κ. συνάδελφε. Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ παρουσιάζεται ὁ βουλευτὴς μὲ ὑποτιμημένην ἀντίληψιν καὶ δι' αὐτὸ διαβεβαιῶ τὴν Βουλὴν ὅτι καθ' ὅλον τὸ πενταετὲς χρονικὸν διάστημα ποὺ διεκυβερνήσαμεν τὴν χώραν, δὲν ἐχρησιμοποιήσαμεν μεθόδους πάγου καὶ ρετσινολάδου. Προκαλῶ τοὺς πάντας νὰ μοῦ φέρουν ἔστω καὶ ἕνα Ἕλληνα, ὁ ὁποῖος ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας νὰ ἔτυχε τοιαύτης μεταχειρίσεως. Ἐπρόκειτο περὶ μύθου, τὸν ὁποῖον ἐπιστεύσατε, καὶ ἡ ἀξία μας ἔγκειτο εἰς τὸ ὅτι μὲ τὴν διάδοσιν καὶ μόνην αὐτὴν περὶ σκληρᾶς μεταχειρίσεως, ἐκρατήσαμεν τὸν κόσμον εἰς πειθαρχίαν».

Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν 19-12-1958 ὁ αὐτὸς πολιτικός, προκληθεὶς ὑπὸ τοῦ Βουλευτοῦ τῆς Ε.Δ.Α. Ἠλιοῦ ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος, ἐτόνισεν:

«... Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς πενταετοῦς διακυβερνήσεως τῆς ἰδικῆς μας ὅταν εἶχα ἐγὼ τὴν ἀσφάλειαν εἰς τὰ χέρια μου, οὐδεὶς ἀπολύτως, οὔτε εἷς ἔτυχε τοιαύτης μεταχειρίσεως. Ἀλλὰ ὅταν ἀντελήφθην ὅτι μὲ τὴν διάδοσιν καὶ μόνον μποροῦσα νὰ σᾶς πειθαρχήσω, τὴν ὑπεβοήθησα τὴν διάδοσιν. Καὶ μὲ τὴν διάδοσιν καὶ μόνον εἶχα τεράστια ἀποτελέσματα. Ἐὰν κατορθώσετε νὰ εὕρετε ἕνα, σᾶς δίδω τὸ δικαίωμα νὰ μὲ κατηγορήσητε. Εἶπον ὅτι συνέλαβον 97.000 ἐκ τῶν ὁποίων 1310 στελέχη. Πέστε μου ἕναν ἀπ' αὐτούς, ὁ ὁποῖος νὰ ὑπέστη τοιαύτην μεταχείρισιν....».

Πολλαὶ ὑπῆρξαν αἱ κατὰ τοῦ Σώματος καταφοραὶ διὰ τὴν κατὰ τὴν περίοδον 1936-1941 δραστηριότητά του καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συγκεντρώσωμεν ταύτας ἐνταῦθα, ἵνα τὰς ἀνατρέψωμεν ἢ τὰς ἐπιβεβαιώσωμεν, διότι αὗται θὰ καταπέσωσιν εἰς τὸ σύνολόν των διὰ τῶν ὅσων κατωτέρω θὰ ἱστορήσωμεν, μία ὅμως ἐξ αὐτῶν, προερχομένη ἐκ στόματος Πρωθυπουργοῦ, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παρέλθη ἀπαρατήρητος καὶ ἀποτελεῖ σοβαρὸν λόγον νὰ ἀναμνησθῶμεν τῶν προηγηθέντων τῆς 4ης Αὐγούστου γεγονότων, ἅτινα, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὡδήγησαν εἰς τὴν κήρυξιν τῆς πειθαρχημένης διακυβερνήσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐδημιούργησαν ἐν τῇ Χωροφυλακῇ τὸ πνεῦμα μιᾶς ἰδιαιτέρας ὑπηρεσιακῆς δραστηριότητος εἰς ὅλας τὰς ταχθείσας αὐτῇ ἀποστολὰς ἐν συνεχείᾳ.

Ὁμιλῶν ἐνώπιον τοῦ Ἀθηναϊκοῦ λαοῦ τὴν 18-10-1944 ὁ τότε Πρωθυπουργὸς καὶ ἐκθέτων τὸ πρόγραμμα τῆς ὑπ' αὐτὸν κυβερνήσεως, εἶπεν, σὺν τοῖς ἄλλοις: «Καὶ κατὰ τὰς δύο περιόδους τῆς δουλείας τοῦ Ἔθνους, τῆς ἐ σ ω τ ε ρ ι κ ῆ ς καὶ τῆς ἐξωτερικῆς, εἰς τὰ Σώματα τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας καὶ ἰ δ ί ω ς ε ἰ ς τ ὴ ν Χ ω ρ ο φ υ λ α κ ή ν, παρουσιάσθησαν συμπτώματα ἠθικῆς κρίσεως...». Ἔθετο οὕτω ὑπὸ κατηγορίαν τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς διὰ τὴν δραστηριότητά του κατὰ τὴν περίοδον τῆς δικτατορίας τῆς 4ης Αὐγούστου 1936. Καὶ ναὶ μὲν ὁ τόνος τῆς κατηγορίας ὑπῆρξεν πολὺ ἠπιώτερος ἐκείνου ὅστις διακρίνει τὰς ἐν συνεχείᾳ διατυπωθείσας κατηγορίας ἐναντίον τῶν ἀνωτάτων καὶ ἄλλων ἱδρυμάτων

καὶ μειώνεται ἡ σημασία της λόγῳ τῶν ὅλως εἰδικῶν συνθηκῶν καὶ ἀναγκῶν, ὑφ᾽ ἃς ἐξεφωνήθη ὁ λόγος ἐκεῖνος, οὐχ᾽ ἧττον ὅμως ἐν τῇ ἱστορικῇ ἐξελίξει τῶν γεγονότων προσετέθη καὶ αὕτη εἰς τὰς ἐκπεμπομένας κατὰ σύστημα ἰαχὰς κακολογήσεως καὶ ὕβρεων κατὰ τοῦ Σώματος παρὰ τῆς μερίδος ἐκείνης ἥτις ἀντιμετώπισε καὶ ἀντιμετωπίζει ὡς ἀνυπέρβλητον ἐμπόδιον πραγματώσεως τῶν ἀθεμίτων καὶ ἀντεθνικῶν σκοπῶν της, τὴν ηὐξημένην δραστηριότητα τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὁ Κομμουνισμός, ἀντιμετωπισθεὶς καὶ διαλυθεὶς ὡς ὀργάνωσις καὶ ἐν αὐτῇ τῇ τόσον προσφιλῇ του παρανομίᾳ, ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς, χωρὶς νὰ δημιουργηθῶσιν θύματα, τουτέστιν ἥρωες διὰ τὸ Κ.Κ.Ε., χωρὶς οὐδεὶς νὰ διαφύγῃ καὶ μὲ πλήρη ἀποξένωσίν του ἐκ τῶν μαζῶν, εἶχεν ἐξουθενωθῆ ὅσον εἰς οὐδὲν ἄλλο σημεῖον τῆς Ὑδρογείου, τηρουμένων καὶ τῶν ὑπολοίπων ἀναλογιῶν. Ἀσίγαστον, ὅθεν, καὶ ἀδυσσαλέον ἐκδηλοῦται πάντοτε τὸ κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς μῖσος τοῦ Κ.Κ.Ε.

Τὰ κείμενα τῶν ἡγετῶν, τῶν συνεδρίων καὶ τῆς Διοικήσεως τοῦ Κ.Κ.Ε., πρὸ καὶ μετὰ τὴν περίοδον τοῦ Αὐγούστου 1936, παρέχουν τὰς πλέον πειστικὰς ἀποδείξεις ὅτι ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς, διὰ τῆς ἐπιβληθείσης δικτατορίας, ἐπρόλαβε μίαν δικτατορίαν τοῦ προλεταριάτου καὶ ἕνα διεθνῆ μηδενισμὸ τῆς χώρας, ἐν ὄψει τῶν τεραστίων ζυμώσεων καὶ ἐξελίξεων ἐν Εὐρώπῃ.

Ἀναφερόμενος εἰς τὰ γεγονότα τοῦ Μαΐου 1936 ὁ ἀναπληρωτὴς τοῦ Ζαχαριάδη, κομμουνιστὴς ἡγέτης Σιάντος, κατὰ τὴν ἐνώπιον τῆς πανελλαδικῆς συνδιασκέψεως τοῦ Κ.Κ.Ε., τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1942, ἔλεγεν:

> «Ἂν τὸ κόμμα μας ἦταν ὅσο χρειαζότανε ὀργανωτικὰ καὶ τεχνικὰ ἕτοιμο στὰ ἀντιφασιστικὰ γεγονότα τῆς 9ης τοῦ Μάη στὴ Θεσσαλονίκη, θὰ μποροῦσε νὰ τὰ χρησιμοποιήσῃ πολὺ πιὸ ἀποφαιστικά, πρᾶγμα ποὺ θὰ ἔβανε τὸ μοναρχοφασισμὸ μπροστὰ στὸ μεγάλο δίλημμα ἢ νὰ δεχτεῖ πρόωρα τὴν ἀποφασιστικὴ μάχη, ἢ τὸ λιγώτερο νὰ θυσιάσει τὸ Μεταξᾶ γιὰ νὰ βγεῖ ἀπ' τὴν Τανάλια τῆς λαϊκῆς πάλης, πρᾶμα ποὺ θὰ ἔκλινε τὴν πλάστιγγα ὁριστικὰ σὲ βάρος του.....» (2).

Ἑκατέρα τῶν λύσεων, ὁμολογεῖ ὁ κομμουνιστὴς ἡγέτης, θὰ ἀπέβαινε θανάσιμος, διὰ τὸ ἀστικὸν καθεστώς.

Προσδιορίζων τὰ αἴτια τῆς ὑπερκεράσεως τοῦ Κομμουνισμοῦ ὑπὸ τῆς Ἐθνικόφρονος Ἑλλάδος, διεπίστωνεν ἐν συνεχείᾳ: «Ὁ μοναρχοφασισμός,... διαλέγει αὐτὸς τὴν κατάλληλη στιγμή, πρὶν ἀκόμα προφθάσουν καὶ προετοιμαστοῦν οἱ ἀντιφασιστικὲς δυνάμεις καὶ ξαφνικὰ καὶ πραξικοπηματικὰ ἐγκαθιδρύει τὴν ἀνοιχτὴ φασιστικὴ δικτατορία του στὶς 4 Αὐγούστου τοῦ 1936».

Ὄντως, ἀναλογιζόμενος τόσον ὁ εἰσηγούμενος κομμουνιστὴς ἡγέτης ὅσον καὶ πᾶς τις ἄλλος εἰς ποῖον στάδιον ἀναρχίας καὶ παραλύσεως εἶχε φθάσει ἡ λειτουργία τοῦ Κράτους ἀφ᾽ ἑνὸς καὶ ἡ ἔναντι τοῦ κομμουνιστικοῦ κινδύνου ἄμβλυνσις τῶν ἀντιλήψεων τῶν ἀστικῶν κομμάτων, διαπιστώνει εὐκόλως πόσον «ξαφνικὰ» κατελήφθησαν ἐξαπίνης οἱ κομμουνισταί.

---

(2) Κομμουνιστικὴ ἐπιθεώρησις 1941—1944 σελ. 200, «Δέκα χρόνια Ἀγῶνες 1935—1945» σελ. 132.

Πάντοτε εἶχον σοβαρὰς ὑπονοίας δι' ἐξωκοινοβουλευτικὰς λύσεις τοῦ Μεταξᾶ, διότι, ὡς προαναφέραμεν ἤδη, οὗτος εἶχεν ἐκφρασθῆ διὰ τὸ κατάντημα τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ, εἶχον θορυβηθῆ ὅταν ἀνετέθη εἰς τὸν Μεταξᾶν τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν καὶ διὰ τοῦ «Ριζοσπάστη» ἐπετέθησαν κατ' αὐτοῦ καὶ ἐκήρυξαν ἐπανάστασιν ἐναντίον τοῦ κράτους διὰ διαδοχικῶν δοκιμαστικῶν, ὑπὸ τύπον ἀπεργίας, λαϊκῶν κινητοποιήσεων, καὶ ἀφοῦ εἶχον παρασύρει εἰς τὴν τακτικήν των τοὺς φύσει καὶ θέσει ἀντιπάλους των καὶ ἀφοῦ εἶχον ἐξασφαλίσει τὴν σύμπραξιν καὶ τῶν «ρεφορμιστικῶν» συντηρητικῶν συνδικάτων εἰς ἕναν ἀπροσδιορίστου χρώματος καὶ ἐκτάσεως πανελλήνιον ἀπεργιακὸν ἀγῶνα, ἠφνιδιάσθησαν ὑπὸ τοῦ Μεταξᾶ·

Αἱ ἐθνικαὶ δυνάμεις ἀφοῦ εἶδον τὰ ἐπιτεύγματα τοῦ Κ·Κ.Ε., ὡς τὰ ἐκθέτει ὁ ἴδιος ὁ Σιάντος ἐν τῇ ἀνωτέρω εἰσηγήσει του, καὶ ᾐσθάνθησαν τὴν παντελῆ ἀδυναμίαν τοῦ πολιτικοῦ κόσμου νὰ δώσῃ ἄλλην ἐθνοσωτήριον λύσιν, ἐτάχθησαν σχεδὸν ἀνεπιφυλάκτως, ἐφ' ὅσον ὑπῆρχε πάντοτε ἡ ἐγγύησις τοῦ Βασιλέως Γεωργίου Β', εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς νέας προσπαθείας, ἡ δὲ Χωροφυλακὴ ζῶσα ἀπολύτως ἐπὶ τῆς πρώτης γραμμῆς, βάσει τῶν καθ' ἑκάστην ἀμέσων ἀντιλήψεων καὶ τῶν ἐκμαιευομένων πληροφοριῶν, τὸ ἑτοιμαζόμενον ἐθνικοκοινωνικὸν δρᾶμα καὶ ἀντιμετωπίζουσα πρώτη τὸ εὐρυνόμενον ἐθνικὸν βάραθρον εὐλόγως εἰς τὸ σύνολόν της πρώτη ᾐσθάνθη ἀνακούφισιν ἐκ τῆς ἐπελθούσης ἀλλαγῆς.

Μετὰ τὰς ἐκλογὰς τοῦ Ἰανουαρίου 1936, ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος ἀπηύθυνεν ἔκκλησιν πρὸς τοὺς Ἀρχηγοὺς τῶν ἐθνικῶν πολιτικῶν κομμάτων, ὅπως συνεννοούμενοι δώσωσιν ἐν τάχει Κυβέρνησιν εἰς τὴν Χώραν, τονίζων πρὸς αὐτούς: «Αἱ περιστάσεις εἶναι κρίσιμοι, οἱ καιροὶ ἐπείγουν. Σᾶς παρακαλῶ νὰ ὑπακούσετε εἰς τὴν φωνὴν τῆς Πατρίδος». Οἱ πολιτικοὶ Ἀρχηγοὶ ὄχι μόνον δὲν ὑπήκουσαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς στάσεώς των ἀπεθράσυνον καὶ διευκόλυνον τοὺς κομμουνιστάς.

Ἐντὸς τῆς Βουλῆς οἱ ἐκλεγέντες βουλευταὶ τοῦ Κ·Κ.Ε. ὡμίλουν περὶ Μακεδονικῆς ἐθνότητος (πρακτικὰ συνεδριάσεων σελ· 18).

Ἡ κομμουνιστικὴ προπαγάνδα, χρησιμοποιοῦσα τὰ πλέον ἀπίθανα μέσα καὶ ἀδίστακτος εἰς τὰς μεθόδους, εἶχε διεισδύσει κατὰ πλάτος καὶ κατὰ βάθος εἰς ὅλα τὰ στρώματα τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου καὶ τῆς πολιτειακῆς ὀργανώσεως.

Ἡ θρησκεία, τὸ Εὐαγγέλιον, ὁ ἀθλητισμός, ὁ ἔρως, ἡ ψυχαγωγία, οἱ ἥρωες τοῦ 1821, οἱ Σαλαμινομάχοι καὶ Μαραθωνομάχοι, τὰ πάσης φύσεως σωματεῖα κοινωνικῆς, ἐκπολιτιστικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκδηλώσεως, τὸ στρατιωτικὸν συσσίτιον, αἱ περικνημίδες τῶν στρατιωτῶν, τὸ αὐτοκίνητον, οἱ βοσκότοποι, ἡ ἀνομβρία καὶ αἱ πάσης φύσεως θεομηνίαι, τὰ πάντα ἀπετέλουν μέσα καὶ μεθόδους διὰ τὸν κομμουνιστικὸν προσηλυτισμὸν καὶ διὰ τὴν ἀντιδικίαν πρὸς τὸ ἀστικὸν κράτος.

Εἶχε ἱδρύσει τὸ Κ·Κ.Ε· ἰδίαν Γεν. Συν) δίαν Ἐργατῶν, τὴν Ἑνωτικήν, ὑπαγομένην εἰς τὴν ἐρυθρὰν συνδικαλιστικὴν Διεθνῆ τῆς Μόσχας, εἶχε διεισδύσει εἰς τὰς ἀθώας καὶ ἀνυσήχους ψυχὰς τῶν μαθητῶν, οὓς ἔσυρε εἰς πανελλήνιον ἀπεργίαν κατὰ Μάρτιον 1936· Εἶχεν ἐπιτύχει νὰ ἰδιοποιηθῇ τὴν δημοτικὴν γλῶσσαν καί, διὰ τῆς ἀφανοῦς ὑποστηρίξεως τῶν δημοτικιστῶν, ἤλεγχε σχεδὸν τὴν παιδείαν καὶ ἔσυρε τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν, ὁτὲ μεν ἐκβιαστικῶς, διὰ τῶν ὕπερθεν ἱσταμένων, ὁτὲ δε παραπλανητικῶς, εἰς τὸ πανδαιμόνιον τοῦ χάους διὰ τῆς ψευδαισθήσεως τοῦ ὡραίου καὶ τοῦ δικαίου, ἀφοῦ ἀντίδρασις δὲν ὑπῆρχε.

Διὰ τῆς Ὁμοσπονδίας Κομμουνιστικῶν Νεολαιῶν Ἑλλάδος, (Ο.Κ.Ν.Ε.), διέφθει

ΖΗΡΟΣ ΦΩΤΙΟΣ

Ἀντιστράτηγος

Φωτεινὴ στρατιωτική, ὀργανωτικὴ καὶ πνευματικὴ φυσιογνωμία κατὰ τὴν περίοδον 1920—1941 καὶ Ἀρχηγὸς Χωρ/κῆς ἀπὸ Ἰανουαρίου μέχρι Μαΐου 1941

ρε καὶ ὑπενόμευε τὸ μέλλον τοῦ Ἔθνους, τὴν νεολαίαν καὶ διὰ τῆς Κ.Ο.Σ. (Κομ. Ὀργάνωσις Στρατοῦ) καὶ σύμπαντος τοῦ ἀριστοτεχνικοῦ συνωμοτικοῦ ὀργανισμοῦ του δὲν εἶχε διεισδύσει ἁπλῶς εἰς τὸν Στρατόν, ἀλλ' ἐκινδύνευε νὰ δημιουργήση σοβαρὰς κατακτήσεις. Ὡμιλήσαμεν ἤδη διὰ τὸν Μπακιρτζῆν (κόκκινον συνταγματάρχην) χωρὶς νὰ ἀποτελῇ οὗτος μεμονωμένον τι γεγονός.

Διὰ τῆς προπαγάνδας του ἐνέσπειρε πανταχοῦ τὸ κατὰ τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων μῖσος, μεταξὺ δὲ τῶν στρατιωτῶν ἐδίδασκεν ὅτι, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἤθελε διαταχθῇ νὰ στραφῶσιν ἐναντίον λαϊκῶν συγκεντρώσεων, αὐτοὶ νὰ στραφῶσι κατὰ τῶν χωροφυλάκων.

Ὁ ἀντιναύαρχος Καββαδίας, ἀναφερόμενος εἰς τὰ γεγονότα τῆς Θεσσαλονίκης, περὶ ὧν ὡμιλήσαμεν ἤδη, γράφει: «...ὁ Στρατός, ὃν ἔχει ἐπεξεργασθῆ ἡ προπαγάνδα, παραμένει ἀδρανής· σημειοῦνται μάλιστα καὶ μερικὰ κρούσματα συναδελφώσεως».

Ἐν συνεχείᾳ ὁ αὐτὸς Ἀντιναύαρχος ὁμιλεῖ περὶ περιέργου πυρκαϊᾶς εἰς τὴν νῆσον Λέρον, ἥτις κατέστρεψε πυρομαχικὰ τοῦ Στόλου καὶ περὶ ἀνησυχαστικῆς ἀναφορᾶς τοῦ Ἀρχηγοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Ναυτικῶν πρὸς τὸν Πρωθυπουργόν.

Αἱ συγκρούσεις Ἀστυνομίας - Στρατοῦ καὶ ἐργατῶν ἐσυνεχίζοντο καὶ νέαι ἀναταραχαὶ ἠπειλοῦντο.

Πέραν τούτων εἶχεν ἐπιτύχει τὸ Κ.Κ.Ε. διάβρωσιν καὶ αὐτῆς τῆς ἰθυνούσης τάξεως.

Ἰδοὺ εἷς σύντομος, ἀλλὰ μεστὸς ἐννοιῶν καὶ σκοπῶν, ἀπολογισμὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὸν πλέον ἐπικίνδυνον τομέα, ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Σιάντο.

«α) Πρῶτα ἀπ' ὅλα προσπάθησε — τὸ Κ.Κ.Ε. — νὰ ἱκανοποιήση τὴν ἐργατική τάξη μέσα σὲ μιὰ ἑνιαῖα καὶ ταξικὴ Γενικὴ Ὁμοσπονδία, πράγμα ποὺ θὰ μεγάλωνε τὴ μαχητική της δύναμη καὶ θὰ τῆς ἔδινε τὴ δυνατότητα νὰ παίξη πραγματικὰ πρωτοπόρο καὶ ἀποφασιστικὸ ρόλο στὸν ἀντιφασιστικὸ ἀγώνα.

β) Μὲ τὴν ἑνοποίηση τῆς ἀγροτιᾶς σ' ἕνα ἑνιαῖο καὶ ταξικὸ ἀγροτικὸ κόμμα, ἱκανὸ νὰ μαχητικοποιήση τὴν ἀγροτιὰ στὸν ἀγώνα κατὰ τοῦ φασισμοῦ, δίπλα ἀπὸ τὴν ἐργατικὴ τάξη.

γ) Μὲ τὴν ὑπογραφὴ συμφωνίας γιὰ τὴ συγκρότηση λαϊκοῦ μετώπου πάλης κατὰ τοῦ φασισμοῦ, μὲ μιὰ μερίδα τοῦ ἀγροτικοῦ κόμματος τῆς Ἑλλάδας.

δ) Μὲ τὸ σύμφωνο Φιλελευθέρων - Παλλαϊκοῦ μετώπου. Ἔτσι δούλεψε τὸ κόμμα μας γιὰ τὴ συγκέντρωση καὶ ὀργάνωση τῶν ἀντιφασιστικῶν - ἀντιδικτατορικῶν δυνάμεων τοῦ τόπου καὶ δίπλα ἀπὸ τὴ δουλειὰ αὐτὴ ἔρριξε ὅλες τὶς δυνάμεις του στὸ ξεσήκωμα τοῦ ἀπεργιακοῦ καὶ λαϊκοῦ κινήματος στὸν ἀγώνα...» (3).

Τὰ ἀστικὰ κόμματα μὲ πολλοὺς τρόπους καὶ εἰς διαφόρους περιπτώσεις ἐστήριξαν ἐκ πλάνης, ἂν δὲν ἐβοήθησαν, τὸ ὑπονομευτικὸν ἔργον τοῦ Κομμουνισμοῦ.

Τὴν 26-2-1936 ἐξεδικάσθη ποινικὴ ὑπόθεσις τῆς ἐφημερίδος «Ριζοσπάστης» καὶ παρέστησαν ὡς μάρτυρες ὑπερασπίσεως οἱ πολιτικοὶ Ἀρχηγοὶ Παπαναστασίου, Θ. Τσάτσος καὶ Γ. Παπανδρέου. Ἡ ἐφημερὶς ἠθωώθη.

Κατὰ τὰ γεγονότα τῆς Θεσσαλονίκης εἴδομεν ἐνεργὸν ἀνάμειξιν εἰς τὴν ἀνταρσίαν καὶ ἀποτάκτων ἀξιωματικῶν.

Ἐκτὸς τῶν ὅσων διαλάβομεν περὶ τῶν γεγονότων, τῆς 9ης καὶ 10ης Μαΐου,

(3) Κομμουνιστικὴ Ἐπιθεώρησις 1941—1944 σελ. 199 εἰσήγησις Σιάντου.

ἰδοὺ ἕν σύντομον δελτίον τῶν πλέον σημαντικῶν ἐν συνεχείᾳ διεγέρσεων:

11η Μαΐου, αἱματηραὶ συμπλοκαὶ Ἀθηνῶν — Πειραιῶς·

12η Μαΐου, Γενικὴ πανελλαδικὴ ἀπεργία.

20η Μαΐου, ἔνοπλα συλλαλητήρια καὶ συμπλοκαὶ εἰς Λεβάδειαν·

2α Ἰουνίου, γεγονότα εἰς Βόλον, 1 νεκρός, 7 τραυματίαι.

10η Ἰουλίου, ὁ Μανωλέας ἡγούμενος διαδηλωτῶν λιθοβολεῖ τὴν εἰσαγγελίαν Πειραιῶς.

21η Ἰουλίου, αἱματηρὰ συμπλοκὴ εἰς Πειραιᾶ·

24 Ἰουλίου, ἀπεργία πολλῶν ἐργατικῶν κλάδων.

24.7.1963, τόσον ἡ Ἑνωτικὴ ὅσον καὶ ἡ Γενικὴ συνομοσπονδία ἀπεφάσισαν γενικὴν πανεργατικὴν ἀπεργίαν ἐναντίον τῆς ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας.

26·7.36· Ὑπογραφὴ συμφώνου Κ·Κ.Ε. — Ἀγροτικῶν Σοφιανοπούλου.

29.7.36. Ὀγκώδης ἐργατικὴ συγκέντρωσις εἰς Κινηματοθέατρον «Κεντρικόν».

30·7.36· Ἀπεργίαι μετὰ συμπλοκῶν εἰς Σέρρας, Πειραιᾶ καὶ Λαύριον.

Γενικώτερον κατὰ τὸ διάστημα ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1936 μέχρι τῆς 4ης Αὐγούστου ἰδίου ἔτους, ἤτοι κατὰ τὸ διάστημα 210 ἡμερῶν περίπου, εἶχον πραγματοποιηθῆ 247 ἀπεργίαι (4), μόνον δὲ κατὰ τὸ πρῶτον τρίμηνον 1936 εἶχον ὑπερβῆ τοὺς 200.000 οἱ ἀπεργοὶ εἰς τὴν ἀγροτικὴν τότε Ἑλλάδα. (5)

Εἰς τὸν «Ριζοσπάστην», φύλλον τῆς 4·8.1936, ἐδημοσιεύθη πύρινον πολεμικὸν προσκλητήριον τοῦ Κων. Θέου, Βουλευτοῦ καὶ ὑπευθύνου ἐπὶ τῶν συνδικαλιστικῶν τοῦ Κ·Κ.Ε., διὰ τὴν ἀποφασιστικὴν συμμετοχὴν ἁπάντων εἰς τὴν γενικὴν ἀπεργίαν ἥτις θὰ ἐκηρύσσετο τὴν ἐπομένην. Ὅλα τ' ἀνωτέρω εἶχον δημιουργήσει τὴν πλέον ἀφόρητον ἀστάθειαν καὶ ἀνησυχίαν ἐν τῇ χώρᾳ, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Εὐρώπη προετοιμάζετο πυρετωδῶς διὰ τὸν ἐπὶ θύραις Β' παγκόσμιον πόλεμον, ἡ Ἱσπανία ἐφλέγετο ἀπὸ ἕναν ἀνοικτήρμονα ἐμφύλιον πόλεμον καὶ ἡ Φασιστικὴ Ἰταλία περιέφερε ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τῆς Ἑλλάδος τὸ ἄγχος διὰ τὴν αὔριον.

Ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον ἡ χώρα ἐδοκιμάζετο ἐκ τῆς ἀναρχίας καὶ ἀβεβαιότητος, καὶ ἡ ἐκ τῆς ἐλλείψεως αἰσθήματος ἀσφαλείας ἀβεβαιότης προκαλεῖ ἀπεριόριστον κάμψιν τῆς ζωτικότητος. Ἔναντι τῶν σκληρῶν τούτων θεμάτων ἡ Ἑλληνικὴ πολιτικὴ ἡγεσία κατετρύχετο ἀπὸ μίαν ἀτελεύτητον σειρὰν ὀλισθημάτων καὶ εἶχε καταστῆ δεσμία μικροφιλοδοξιῶν καὶ μικροανταγωνισμῶν·

Ὁ Γρηγ. Δαφνῆς μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν διαπιστώνει ὅτι «Ἡ τετάρτη Αὐγούστου... ἦτο σταθμὸς τὸν ὁποῖον προεκάλεσεν ἡ ὅλη ἀπὸ τοῦ 1915 ἐσωτερικὴ ἐξέλιξις τῆς χώρας...» (6)

Ἐνώπιον τῶν τοιούτων γεγονότων καὶ ἐξελίξεων, πρὸ τῆς κουραστικῆς καὶ ἐπικινδύνου ἀβεβαιότητος καὶ ὑπὸ τὰ συνεχῆ πλήγματα ὅλων ἐκείνων οἵτινες ἤθελον νὰ ἐμφανίζωνται ὡς «μοντέρνοι» καὶ νὰ ἐπιδιώκουν ὀφέλη ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς διὰ τῶν γραμμῶν τοῦ Κ·Κ.Ε. δημιουργουμένης ἐν ἐρεθισμῷ καὶ παραπλανήσει κοινῆς γνώμης, οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ὑπῆρξαν χαλκέντεροι μέν, ἀνυπόμονοι ὅμως καὶ ἀνήσυχοι διὰ τὴν αὔριον καὶ οὕτω μετ' ἀνακουφίσεως ὑπεδέχθησαν τὴν δικτατο-

(4) Ἡμερολόγιον Ἰωαν. Μεταξᾶ τομ. Δ' σελ. 228.

(5) Κομμουνιστικὴ Ἐπιθεώρησις τεῦχος 8 τῆς 15.5.1946, «Δέκα Χρόνια ἀγῶνες» σελ. 96-99.

(6) Αὐτόθι σελ. 476.

ρίαν καὶ μὲ ἰδιαίτερον ἐνθουσιασμὸν εἰργάσθησαν τόσον κατὰ τὴν ἀρχὴν ὅσον καὶ καθ' ὅλην τὴν πρεερίοδον ταύτης. Τὸ καθεστὼς τῆς 4ης Αὐγούστου εἶχεν ἕνα προτέρημα τὸ ὁποῖον τόσον ψυχικῶς ποθοῦν οἱ Ἕλληνες Δημόσιοι ὑπάλληλοι, εἶχε τὸ προτέρημα ὅτι ἐστερεῖτο παραγοντισμοῦ καὶ κομματαρχῶν. Διὰ τὴν ἀλλαγὴν τῆς διακυβερνήσεως ἀπητήθη μόνον ἡ συγκατάθεσις τοῦ Βασιλέως, ἐπηκολούθησαν δύο διατάγματα, τὸ ἓν περὶ κηρύξεως τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου καὶ τὸ ἕτερον περὶ διαλύσεως τῆς Βουλῆς καὶ ἡ μεταβολὴ συνετελέσθη αὐτομάτως ἄνευ συνδρομῆς στρατιωτικῶν ἢ πολιτικῶν παραγόντων καὶ δυνάμεων καὶ κατὰ συνέπειαν οὐδεμία ἐδημιουργήθη ὀφειλὴ ἢ ἐξάρτησις. Ἡ ἀγανάκτησις, ἡ ψυχικὴ κόπωσις καὶ ἡ ἀνησυχία τῶν πάντων καὶ ἡ κατὰ τὴν νύκτα τῆς 4 —5 Αὐγούστου 1936 ἀναπτυχθεῖσα δραστηριότης τῶν Ἀστυνομικῶν ἀρχῶν πρὸς σύλληψιν τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. ὑπῆρξαν οἱ μοναδικοὶ σύμμαχοι τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ διὰ νὰ ἐπιβάλῃ τὴν μορφὴν τῆς πειθαρχημένης διακυβερνήσεως εἰς τὸν τόπον.

Τὸ περιεχόμενον τοῦ διαγγέλματος πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, καὶ τῶν πρὸς τὸν Βασιλέα εἰσηγητικῶν ἐκθέσεων τῶν δύο ἀνωτέρω Διαταγμάτων περιέχουν ὁλόκληρον τὴν οὐσίαν τῶν προηγηθέντων καὶ τῶν ταχθέντων σκοπῶν.

Ἀπὸ τοῦ 1937 μέχρι καὶ τοῦ 1941 ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς Ἑλλάδος ἐβασίλευσε μιὰ θαυμαστὴ Ἀσφάλεια καὶ τάξις, μιὰ πρωτοφανὴς διὰ τὴν Ἑλλάδα ὁμαλότης, χωρὶς αἱματοχυσίας καὶ χωρὶς καταστροφάς, χωρὶς πεζοδρομιακὰς συρράξεις ἀλλὰ καὶ μὲ ἀπόλυτον προστασίαν παντὸς ἐργαζομένου.

Τὸ ἀποδοθὲν ἔργον, δύναται νὰ διακριθῇ εἰς μίαν ἄνευ προηγουμένου, ἐπιτυχῆ καὶ τελείως ἀναίμακτον διάλυσιν τοῦ Κ. Κ. Ε., εἰς μίαν λαμπρὰν καὶ πλήρη ἐπιτυχιῶν δραστηριότητα ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς γενικωτέρας κρατικῆς ἀσφαλείας (ἀντικατασκοπείας), εἰς τὴν ἀνάπτυξιν μιᾶς — ἐξαιρετικῆς κοινωνικότητος — ἀστυνομικῆς δραστηριότητος, εἰς τὴν παντελῆ ἐξάλειψιν τῶν μαραινόντων τὴν ζωὴν τῆς ὑπαίθρου ἐγκλημάτων, καὶ — ἰδίᾳ,— τῆς ληστείας καὶ ζωοκλοπῆς, εἰς τὴν ἐξασφάλισιν πλήρους ἀσφαλείας καὶ τάξεως καὶ εἰς τὴν σοβαρωτάτην συμβολὴν τοῦ Σώματος ἐν τῇ προπαρασκευῇ τοῦ Ἔθνους διὰ τὸ ἔπος 1940-1941.

Ὑπάρχει καὶ εἷς τομεύς, ἐξαιρετικῆς δραστηριότητος, ὡρισμένων ὑπηρεσιῶν τοῦ Σώματος, ὅσον ἀφορᾷ, τὴν ἐξασφάλισιν τῆς τόσον ἐθνικῶς ἀναγκαίας διὰ τὴν περίοδον ἐκείνην Κυβερνητικῆς σταθερότητος καὶ ὁμαλότητος. Διὰ τὸν τομέα τοῦτον ἠγέρθησαν σφοδραὶ ἐπικρίσεις, ἐκ τῆς πλευρᾶς τῶν θιγέντων προσώπων καὶ πολιτικῶν ὀργανισμῶν, τὸ δίκαιον ἢ μὴ τῶν ὁποίων, θὰ κρίνῃ, ὡς προερέθη ὁ Γενικὸς ἱστορικὸς τοῦ μέλλοντος, διὰ τὸ ἡμέτερον θέμα ὅμως, δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Χωρ)κὴ εἶναι δύναμις εἰς χεῖρας τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν εὐθύνεται διὰ τοὺς τομεῖς τῆς ἀνατεθείσης ἢ ἀνατεθησομένης δραστηριότητος, ἀλλὰ μόνον διὰ τὴν ποιότητα τῆς ἐκτελέσεως. Ἀναμφιβόλως θὰ ὑπάρξουν ἐπικριταὶ τῶν τοιούτων ἀπόψεων, οἵτινες ἔκτοτε δὲν παρέλειψαν ὅπως, ἐν τῇ προσπαθείᾳ ἐμφανίσεως ἐλευθέρας σκέψεως, ἰδιαιτέρας καὶ ἀσυζητήτου στοργῆς πρὸς τὸν κοινοβουλευτισμὸν τῆς περιόδου ἐκείνης, ἀλλὰ καὶ ἕνεκεν σπουδῆς πρὸς ἐμφάνισιν δῆθεν προοδευτικῶν ἰδεῶν, ἀποκαλῶσι τοὺς κατὰ τὴν περίοδον 1936 - 1940 ἐργασθέντας καὶ ἀναδειχθέντας διὰ τοῦ κατ' αὐτοὺς ὑποτιμητικοῦ τίτλου «τεταρταυγουστιανοί». Οἱ κομμουνισταὶ ἀπεκάλουν τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς «τεταρταυγουστιανὰ καθάρματα!!». Οὕτω γράφεται ἡ ἱστορία τῶν διὰ τοῦ κομμουνισμοῦ ἐπιδεικνυόντων τὴν προοδευτικότητά

των, διὰ τῶν ὕβρεων πρὸς τοὺς ἐκ τῶν σπλάχνων τῆς ὑγιεστέρας καὶ εὐγενεστέρας μερίδος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ προερχομένους 20.000 περίπου ἄνδρας τῆς Χωρ) λακῆς·

Ὁ Ἰωάν. Μεταξᾶς ὁμιλῶν τὴν 29ην Ἰουλίου 1939 πρὸς τοὺς νεοεξελθόντας Ἀνθυπομοιράρχους ὡς ἀκολούθως προσδιώρισε τὴν ἀποστολὴν τῆς Χωροφυλακῆς:

«..· Εἶσθε στελέχη τοῦ στρατοῦ τοῦ στρεφομένου ἐναντίον τῶν ἀνατροπέων πάσης τάξεως·.. εἶσθε στελέχη τῆς διοικήσεως τοῦ τόπου ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἐκτελέσεως τῶν διαταγῶν της, διὰ τὰς ὁποίας εἶναι βέβαια ὑπεύθυνος ἡ πολιτικὴ Διοίκησις τοῦ τόπου, τῆς ὁποίας σεῖς εἶσθε τὰ ὄργανα, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὁποίων ὑπεύθυνοι θὰ εἶσθε σεῖς. Εἶσθε ἀκόμη τὰ ἄμεσα πρόσωπα, τὰ ὁποῖα θὰ εἶσθε εἰς τὴν στενωτέραν ἐπαφὴν μετὰ τοῦ λαοῦ. Ἀπὸ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον θὰ συμπεριφέρεσθε πρὸς αὐτὸν ἐξαρτᾶται καὶ τὸ καθεστώς, ἐξαρτᾶται καὶ ἡ μέλλουσα εὐτυχία τῆς χώρας.»
ρουν γεφύρας μεταξὺ τῆς κοινωνίας, ἥτις ἐθεώρει πληρώσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῶν

Λεπτομερῆ ἀνάλυσιν τῶν ὡς ἀνωτέρω κυρίων τομέων δράσεως τοῦ Σώματος τῆς Χωρ) κῆς, κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιχειρήσωμεν ἐνταῦθα, θὰ προσπαθήσωμεν ὅμως, περιληπτικῶς, νὰ δώσωμεν τὰ ἀπαραίτητα στοιχεῖα πρὸς ἀπόδειξιν τῶν ἀνωτέρω προσενεχθεισῶν ὑπηρεσιῶν·

Ἀσχοληθέντες μὲ τὴν περίοδον ταύτην συγγραφεῖς τινες, ἀπέδωκαν τ' ἀνωτέρω ἐπιτεύγματα μόνον εἰς τὴν καταλληλότητα καὶ ἱκανότητα τοῦ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην Ὑφυπουργοῦ Δημ. Ἀσφαλείας. Οὕτω ὁ ἀντιναύαρχος Καββαδίας γράφει ὅτι ὁ Μεταξᾶς ἀνεῦρεν τὸν κατάλληλον ἄνθρωπον διὰ τοῦ ὁποίου «ταχύτατα, ἄνευ θορύβου, μὲ τὴν ἐλαχίστην δυνατὴν ἐνόχλησιν καὶ δίχως νὰ γίνῃ μία συμπλοκὴ ἢ νὰ χυθῇ μία σταγὼν αἵματος — ἐξέλιπον — ὄχι μόνον αἱ ταραχαὶ ἀλλὰ καὶ αἱ ἀπεργίαι ἀκόμη»· (7)

Τὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν ἄποψιν ταύτην θὰ ἠδυνάμεθα νὰ τὴν δανεισθῶμεν ἀπὸ τὴν κεντρικὴν ἰδέαν τοῦ Τολστόη εἰς τὸ ἔργον «Πόλεμος καὶ εἰρήνη» ἀλλὰ θὰ ἀπετέλει πολὺ ὑπερβολικὴν παραβολήν·

Δὲν πρόκειται νὰ ἀμφισβητήσωμεν τὰς ἱκανότητας τοῦ Ὑφυπουργοῦ τῆς περιόδου ταύτης οὔτε νὰ κρίνωμεν τοῦτον διότι δὲν εἶναι ἔργον τοῦ παρόντος, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ τονίσωμεν καὶ νὰ μὴ ὑπενθυμίσωμεν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Χωρ) κὴ διαθέτει τεραστίας ὑλικὰς καὶ ψυχικὰς δυνάμεις, ὁσάκις δὲ ἠδυνήθη νὰ χρησιμοποιήσῃ ταύτας ἀπροσκόπτως ἐπραγματοποίησεν ἀπίστευτα ἐπιτεύγματα. Δὲν εἶναι ἀνάγκη ν' ἀνατρέξωμεν εἰς τὸ πολὺ ἀπώτερον παρελθὸν εἰμὴ εἰς τὴν περίοδον 1928-1930, ὅτε ἐντὸς μιᾶς διετίας ἀπήλλαξε τὴν χώραν τῆς αἰωνοβίου ἐπαράτου λῃστείας. Ἤδη ἡ Κυβέρνησις τῆς δικτατορίας παρασχοῦσα τὰ μέσα καὶ ἰδία τὴν προστασίαν της, εὗρεν τοὺς ἐργατικωτέρους, τιμιωτέρους καὶ ἀκριβεστέρους ἐκτελεστὰς καὶ φύλακας.

Διὰ τοῦ Β.Δ. 4) 4.8·1936 διελύθη ἡ Τρίτη Ἀναθεωρητικὴ Βουλή. Διὰ τοῦ Α·Ν. 4 τῆς 12) 12.8.1936 συνεστήθη παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐσωτερικῶν, Ὑφυπουργὸς τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὁποίου ὑπήχθησαν ἅπασαι αἱ ὑπηρεσίαι αἱ σχετιζόμεναι μὲ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν. Εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου τούτου, ἐξεδόθη τὸ Β.Δ· τῆς 10) 13 Ὀκτωβρίου 1936 «Περὶ ἁρμοδιότητος τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐσωτερικῶν Ὑφυπουργείου Δημοσίας Ἀσφαλείας»·

---

(7) Αὐτόθι σελὶς 3.

Κατὰ τὸ Διάταγμα τοῦτο, ἡ Χωρ)κή, ὑπήχθη εἰς τὸν ἐν λόγῳ Ὑφυπουργόν, δι' ὅσα ἀντικείμενα ὑπήγετο μέχρι τότε, κατὰ τὸν ὀργανισμόν της, εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν.

Ἅμα τῇ κατὰ τὰ ἀνωτέρω διαλύσει τῆς Γ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς, ἐτέθησαν ἐν ἰσχύει αἱ διατάξεις τοῦ νόμου Δ.Ξ.Θ. καὶ ἀνεστάλησαν τὰ ἄρθρα 5, 6, 10, 11, 12, 14, 20 καὶ 95 τοῦ ἐν ἰσχύει Συντάγματος. Τὸ καθεστὼς ὅμως τοῦτο ἤθελε τὴν ἀπαγκίστρωσιν τῶν στρατιωτικῶν ἐκ τῆς θέσεως, ὡς φορέων εὐθύνης —ἐν τῇ διοικήσει— καὶ τὸν περιορισμὸν τοῦ στρατοῦ εἰς τὰ κύρια αὐτοῦ ἔργα, δι' ὅ, καὶ προέβη εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ Α.Ν.26 τῆς 14)19.8.1936, «περὶ ἐκδικάσεως τῶν ἀδικημάτων τοῦ τύπου κ.λ.π., διαρκούσης τῆς ἀναστολῆς τοῦ ἄρθρου 95 τοῦ Συντάγματος καὶ περὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων. Κατ' ἄρθρον 2 τοῦ Νόμου τούτου, ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ ἐπριμοδοτήθη εἰς τὴν δικαιοδοσίαν καὶ ἁρμοδιότητάς της ὡς ἀκολούθως:

α) Νὰ ἐνεργῇ κατ' οἶκον ἔρευνα ἡμέραν τε καὶ νύκτα.

β) Νὰ διατάσσῃ τὴν παράδοσιν τῶν ὅπλων καὶ ἐφοδίων καὶ νὰ προβαίνῃ εἰς ἀναζήτησιν καὶ ἀφαίρεσιν αὐτῶν.

γ) Νὰ ἐνεργῇ πᾶσαν πρᾶξιν σκοποῦσα εἰς τὴν ἄμυναν καὶ ἀσφάλειαν τῆς χώρας, ἐπὶ πλέον δέ, προβαίνῃ εἰς συλλήψεις καὶ ἄνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Συντάγματος.

δ) Νὰ ἀπαγορεύῃ καὶ διαλύῃ οἱανδήποτε συνάθροισιν καὶ πάντα συνεταιρισμόν.

ε) Νὰ ἀπαγορεύῃ τὴν ἀνακοίνωσιν ἢ δημοσίευσιν πληροφοριῶν, καθ' οἱονδήποτε τρόπον καὶ διὰ τοῦ τύπου, καὶ νὰ προβαίνῃ εἰς κατάσχεσιν ἐφημερίδων καὶ ἄλλων ἐντύπων, διατριβῶν, εἴτε πρὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῶν, εἴτε μετ' αὐτήν.

στ) Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν — ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ — καθηκόντων της, εἰς τὴν ἀστυνομικὴν ἀρχὴν δύναται νὰ παρέχεται, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ἡ συνδρομὴ τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως.

Κατ' ἄρθρον 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἡ ἀπείθεια εἰς τὰς διαταγὰς τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς κατὰ τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις κ.λ.π., ἐτιμωρεῖτο διὰ φυλακίσεως, βάσει εἰδικῆς, δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως, διαδικασίας.

Ἐπὶ τῶν διατάξεων τούτων, ἐστηρίχθη ἔκτοτε ἡ ὅλη δραστηριότης τῶν ἀρχῶν τῆς Χωρ)κῆς διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν καὶ ἐξάρθρωσιν τοῦ παρανόμου μηχανισμοῦ τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἀναμφιβόλως πρόκειται περὶ διατάξεων ἀνελευθέρων, ἀλλὰ ταύτας δὲν ἐπέβαλεν ἡ Χωρ)κή, ἀλλ' ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία, πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐξαιρετικῶς ἐκτάκτων ἀναγκῶν, περὶ ὧν διελάβομεν ἤδη.

Ἂς ἴδωμεν ἐν πάσῃ περιπτώσει, κατὰ ποῖον τρόπον καὶ εἰς ποῖον βαθμόν, διεχειρίσθη τὴν διὰ τοῦ Α.Ν. 26 παρασχεθεῖσαν αὐτῇ ἐξουσιοδότησιν ἡ Ε.Β.Χ.

Πρῶτος καὶ κύριος ἀντικειμενικὸς σκοπός, τὴν ἐπομένην τῆς 4ης Αὐγούστου, ὑπῆρξεν, ὁ κατευνασμὸς τῶν πνευμάτων δι' ἀποφασιστικῆς στάσεως τῶν ἀρχῶν. Τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 5ης Αὐγούστου 1936, εἶχεν σχεδὸν συντελεσθῆ εἰς τὸ ἀκέραιον ἡ σύλληψις τῶν ἡγετικῶν καὶ ἐπικινδύνων στοιχείων τοῦ Κ.Κ.Ε., καθ' ἅπασαν τὴν χώραν. Τοῦτο ἀπέδειξε τὸ ἐξαιρετικὸν σύστημα, δι' οὗ παρηκολουθεῖτο ὁ παράνομος κομμουνιστικὸς μηχανισμός, καὶ ἀπετέλεσε τὸν καλύτερον οἰωνὸν διὰ τὴν περαιτέρω ἐπιτυχίαν. Οἱ συλληφθέντες ἐπικίνδυνοι οὗτοι κομμουνισταί, κατὰ τὰς πρώτας ἐκείνας στιγμάς, διὰ τῶν ἐπιτροπῶν ἀσφαλείας ἐξετοπίσθησαν ἐξ ὅλης τῆς χώρας εἰς τὰς Νήσους Ἅγιος Εὐστράτιος, Ἀνάφη, Φολέγανδρος καὶ Σίφνος. Ὀλίγον βραδύτερον ἐ-

γένετο ἐπιλογὴ τῶν πλέον σημαινόντων καὶ ἐπικινδύνων, ἐκ τούτων, ὡς καὶ ἐκ τῶν εἰς ὑποδικίαν ἢ καταδίκην, τελούντων διὰ παράβασιν τοῦ ἰδωνύμου, οἵτινες — μεταφερθέντες — ἐνεκλείσθησαν εἰς τὰς φυλακὰς Ἀκροναυπλίας (7α), σοβαρὸς δὲ ἀριθμὸς ἐκ τούτων ἀφέθη ἐλεύθερος.

Διὰ τοῦ Α.Ν. 117) 15) 18 Σεπτεμβρίου 1936, «περὶ μέτρων πρὸς καταπολέμησιν τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ τῶν ἐκ τούτου συνεπειῶν, ἐλήφθησαν ποινικά, δικονομικὰ καὶ διοικητικὰ μέτρα, εὐκολύνοντα σοβαρῶς τὴν δίωξιν τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ κατηργήθη ὁ νόμος 4229) 1929. Ὁ νόμος οὗτος ἀνεζήτησε τὸν κομμουνισμὸν εἰς τὰς πλείστας τῶν δυνατῶν ἐκδηλώσεων του καὶ ἐθέσπισε σκληρὰ μέτρα, ἰδιαιτέρως κατὰ τῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων.

Ὅταν ἐπερατώθη τὸ ἔργον τῆς συλλήψεως τῶν ἐπικινδύνων κομμουνιστῶν, τὸ ἐκ τῶν πλέον εἰδημόνων Ἀξιωματικῶν, συγκροτηθὲν ἐπιτελεῖον τοῦ Ὑφυπουργείου Δημοσίας Ἀσφαλείας, ὑπὸ τὴν ὄντως ἔμπειρον, ἀλλὰ κυρίως ἐνθουσιώδη, διεύθυνσιν τοῦ τότε Ὑφυπουργοῦ, ἐμελέτησε τὸ θέμα τῆς ριζικωτέρας ἐξαρθρώσεως τοῦ παρανό μου μηχανισμοῦ τοῦ Κ.Κ.Ε.

Τὸ ἐπιτελεῖον τοῦτο, ἐγνώριζεν ὅτι, ὁ παράνομος μηχανισμὸς τοῦ ΚΚΕ, δὲν ἦτο ὅ,τι ἐφαίνετο καὶ δὲν ἦτο δυνατόν, νὰ ἀναστείλῃ τὴν δρᾶσιν του λόγῳ τῶν γενομένων συλλήψεων, ἐγνώριζεν ἀκόμη, ὅτι σοβαρὸν ποσοστὸν ἐκ τῶν συλληφθέντων προήρχετο ἐκ τῶν ἀφελῶν, ἀπαιδεύτων ἰδίᾳ λαϊκῶν στρωμάτων, τοὺς ὁποίους ἐξεμεταλλεύετο ὁ κομμουνισμός. Εἰς ὅλας τὰς συγκρούσεις μεταξὺ ἀστυνομίας καὶ κομμουνιστῶν ἢ ἀπεργιακῶν ἐκδηλώσεων, οὐδέποτε εἶχε τραυματισθῆ ἢ εἶχε, ὁπωσδήποτε, δεινοπαθήσει ἡγετικὸν στέλεχος τοῦ ΚΚΕ, διότι ταῦτα οὐδέποτε ἐτίθεντο ἐπὶ κεφαλῆς ἢ ἤρχοντο εἰς ἐπαφήν, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς περιωρίζοντο εἰς ἐξώθησιν καὶ παρόρμησιν τοῦ ὄχλου. Οὕτω, ἐκ τοῦ ὄχλου τούτου, πολλοὶ εἶχον θεωρηθῆ ὡς ἐπικίνδυνοι κομμουνισταὶ καὶ εἶχον συλληφθῆ, χωρὶς νὰ εἶναι μέλη τοῦ ΚΚΕ.

Ἡ ἐπὶ τῶν κομμουνιστικῶν ζητημάτων, κατάρτισις τῶν Ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς, κατὰ τὰ πρῶτα βήματα τῆς περιόδου ταύτης, ἦτο πενιχρὰ καὶ ἀδύναμος νὰ ἀντεπεξέλθῃ πλήρως εἰς τὰ διεθνῶς ἠλεγμένα ἐπιτελικὰ σχέδια τοῦ Κ.Κ.Ε.

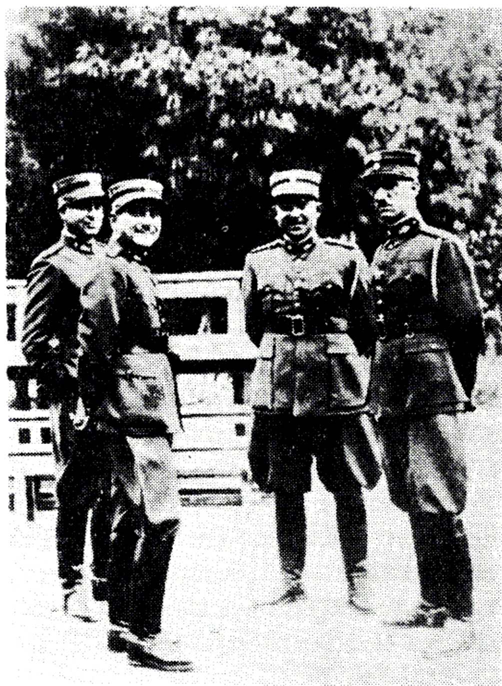
Κατόπιν τούτων καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν ὅτι, «πάσαλος πασάλῳ ἐκρούεται», ἀνεζητήθησαν δραστηρίως εἰς τὸ κομμουνιστικὸν στρατόπεδον τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα, ἅτινα, φύσει καὶ θέσει, θὰ ἠδύναντο νὰ ἐξυπηρετήσουν εἰς τὴν δίωξιν τοῦ Κ.Κ.Ε.

Διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν στρατοπέδων καὶ τὴν ἀνεύρεσιν τῶν εὐαλώτων, διὰ τὸν τελευταῖον σκοπόν, προσώπων, ἐπενοήθη τὸ σύστημα τῶν δηλώσεων μετανοίας καὶ τῶν βιογραφικῶν σημειωμάτων, βάσει τοῦ ὁποίου, κατ' ἄρθρον 5 Α.Ν. 1075) 9) 11.2.1938 «περὶ μέτρων ἀσφαλείας τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος καὶ προστασίας τῶν πολιτῶν», ἐπετράπη ἡ προσωρινὴ ἐκ τῶν φυλακῶν ἀπόλυσις, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι, τὰ ἐν τῇ δηλώσει διαλαμβανόμενα θὰ ἐκρίνοντο ὡς εἰλικρινῆ, αἱ δὲ ἁρμόδιαι ὑπηρεσίαι ἀσφαλείας θὰ συνηγόρουν πρὸς τοῦτο.

Ὁ Νόμος 1075, κατήργησε τοὺς προγενεστέρους ἐπὶ τοῦ ἰδίου ἀντικειμένου, ὡς καὶ τὸν **117) 36.**

(7α) Βλ. τὴν εἰς ἐκτέλεσιν Ἄρθρ. ΙΙ Α.Ν. 117)36 ὑπ' ἀριθ. 15)31)5 ἀπὸ 3.2.1937 ἀπὸ φασ. ἐγκυκ. Ὑφυπουργείου Δημοσ. Ἀσφαλείας.

Τὸ μέτρον τοῦτο κατεκρίθη, παρὰ μὲν τῶν θεωρητικῶν ὡς προσβάλλον τὴν ἀνθρωπίνην ἀξιοπρέπειαν, παρὰ δὲ τῶν μὲ τὰ τοῦ κομμουνισμοῦ ἀσχολουμένων ὡς ἀνεπιτυχές. (7β) **Βεβαίως κατὰ τὸν πρῶτον χρόνον τῆς ἐφαρμογῆς** τοῦ μέτρου τούτου, αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Χωρ)κῆς, εἴτε ἐξ ὑπερβολικοῦ ζήλου, εἴτε λόγῳ μὴ κατανοήσεως τοῦ βάθους καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ μέτρου τούτου, περιέπεσαν εἰς πεπλανημένας ἐνεργείας καὶ προεκάλεσαν καὶ τὰς κυβερνητικὰς ἐπιτιμήσεις· (7γ) Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο προέβη εἰσέτι, ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, καὶ εἰς τὴν λῆψιν τοῦ μέτρου «περὶ τελικῆς τακτοποιήσεως καὶ ἀποκαταστάσεως ἀτόμων, βεβαρυμένων μὲ τὴν κατηγορίαν τοῦ κομμουνιστοῦ, κατὰ τὸν πρὸ τῆς ἐθνικῆς μεταβολῆς χρόνον» (7δ), διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 9)118)13 **ἀπὸ** 30.5.1939 ἐμπιστευτικῆς διαταγῆς·

Στολὴ Ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς κατὰ τὰ ἔτη 1935-1937. Διακρίνονται οἱ ἤδη στρατηγοὶ ἐ.ἀ. (ἐξ ἀριστερῶν) Ν. Μιχαλόπουλος, Δημ. Γιαννικόπουλος καὶ Ἰωάν. Πέτροβας καὶ τελευταῖος ὁ κατὰ Δ)βριον 1944 σφαγιασθεὶς ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν Ταγματάρχης Σακελλαρίου.

Ἐν πάσει περιπτώσει, αἱ ὑπηρεσίαι τῆς ἀσφαλείας καὶ ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει τὸ Ὑφυπουργεῖον (8), ἐπέτυχον τὴν ἐπιδιωκομένην λύσιν διότι, μεταξὺ τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Ε., ἀνεῦρον πρόσωπα προθυμοποιηθέντα νὰ συνεργασθῶσιν μετὰ τοῦ Ὑφυπουργείου καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν ἀσφαλείας εἰς τὴν ἐξάρθρωσιν τοῦ κομμουνισμοῦ· Μεταξὺ τῶν προσώπων τούτων συγκαταλέγονται καὶ οἱ Μάθεσης, Μανωλέας, Τυρίμος, Καστρινός, Σκαφίδας Μιχαηλίδης κ.λ.π., οἵτινες, δὲν ἐβοήθησαν ἁπλῶς, ἀλλ' ἐδίδα-

---

(7β) Βλέπε Ἐλευθ. Σταυρίδη σελ. 498-503 κ.λ.π.

(7γ) Ὅρα 9)118)15 ἀπὸ 8.2.1939 διαταγὴν Ὑφυπουργείου Δημοσίας Ἀσφαλείας πρὸς Δ. Χ. Τρικάλων καὶ ἁπάσας ὑπηρεσίας.

(7δ) Ἐθνικὴν μεταβολὴν ἀπεκάλη ἑαυτὴν ἡ δικτατορία τῆς 4ης Αὐγούστου.

(8) Ἅπασαι αἱ διὰ τὴν δίωξιν τοῦ κομμουνισμοῦ ὑπηρεσίαι ἀπετελοῦντο ἐξ ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς.

ξαν, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, τοὺς Ἀξιωματικοὺς τῆς Χωροφυλακῆς τὸν παράνομον μηχανισμὸν τοῦ Κ.Κ.Ε., τὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι καὶ ἐνεργεῖν τῶν κομμουνιστῶν καὶ γενικῶς πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ἐν τῷ κατὰ τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀγῶνι. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι δὲν ἐκλήθησαν νὰ προδώσωσι τὸν Α ἢ Β συνάνθρωπόν των, ἀλλὰ ἕνα— διεθνῶς χρησιμοποιούμενον — εἰς χεῖρας τοῦ πανσλαβισμοῦ σύστημα ναρκοθετήσεως τῆς Ἑλληνικῆς ἐθνότητος.

Ἐὰν κανεὶς μελετήσῃ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1) 4) 46, ἀπὸ 30 Δ) βρίου 1939, ἐγκύκλιον τοῦ Ὑφυπουργείου Δημοσίας Ἀσφαλείας, «περὶ συνωμοτικῶν κανόνων, τηρουμένων ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν, κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐκνόμων καὶ προδοτικῶν, κατὰ τῆς πατρίδος, πράξεων,» δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι ἐγένετο μύστης τῆς σατανικῆς αὐτῆς ὀργανώσεως καὶ νὰ ἐκτιμήσῃ τὸ συντελεσθὲν ἔργον.

Μὲ βάσιν τὰ παρασχεθέντα παρὰ τῶν κατὰ ταῦτα συνεργατῶν, κατεστρώθη ἓν πλῆρες σχέδιον δι' ἅπασαν τὴν χώραν.

Νεοεξελθόντες τοῦ Σχολείου Ἀνθ) ρχοι, ἀφοῦ ὑπέστησαν εἰδικὴν ἐκπαίδευσιν καὶ καθοδήγησιν καὶ ἐφοδιασθέντες διὰ τῶν προδοθέντων συνθημάτων ἀναγνωρίσεως, ἀπεστάλησαν εἰς ἀγνώστους, εἰς αὐτούς, ἐπαρχίας, ὡς περιφερειακοὶ «Ἰνστρούχτορες» ἢ ἀπεσταλμένοι τῆς προσωρινῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Κ.Ε., ἦλθον —ἐκεῖ—εἰς ἐπαφὴν καὶ ἀναγνώρισιν μετὰ τοῦ ὑπάρχοντος παρανόμου μηχανισμοῦ, ἐβίωσαν τὰ τῆς παρανομίας — ἐν παρανομίᾳ— ἐπὶ ἕξ (6), περίπου μῆνας καὶ ὅταν πλέον, συνεπλήρωσαν τὰς γνώσεις των περὶ προσώπων καὶ πραγμάτων, ἐνημέρωσαν τὰς τοπικὰς ἀρχάς, αἵτινες προέβησαν εἰς συλλήψεις, κατασχέσεις ἀρχείων, τυπογραφείων, πολυγράφων, γραφομηχανῶν κ.λ.π., καί, κατὰ τὸ ἔτος 1939, εἶχε ἐπιτευχθῆ ἡ πλήρης ἐξάρθρωσις τοῦ παρανόμου μηχανισμοῦ ἐν Ἑλλάδι, χωρὶς νὰ χυθῇ οὐδεμία σταγὼν αἵματος. Παράδειγμα, μοναδικὸν ἐν τῷ κόσμῳ, διὰ τὸ ὁποῖον, ἀνεξαρτήτως τῶν κρατουσῶν πολιτικῶν συνθηκῶν διὰ τὴν χώραν, ὁ Ὑφυπουργὸς τῆς περιόδου καὶ ἡ Χωροφυλακή, δύνανται νὰ ὑπερηφανεύωνται.

Ὡμιλήσαμεν ἀνωτέρω περὶ προσωρινῆς διοικήσεως τοῦ Κ.Κ.Ε. Διευκρινίζοντες τοῦτο ἀναφέρομεν ὅτι καὶ τοῦτο εἶχεν ἐπιτύχει τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημοσίας Ἀσφαλείας, εἶχεν δηλαδὴ συστήσει, ἐκ τῶν μεταμεληθέντων κομμουνιστῶν ἡγετῶν, προσωρινὴν διοίκησιν τοῦ Κ.Κ.Ε., ἐπὶ πλέον δέ, εἶχεν ἐπιτύχει καὶ τὴν δι' αὐτῶν ἔκδοσιν τῆς κομμουνιστικῆς ἐφημερίδος «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ».

Περὶ τῶν ἐπιτευγμάτων τούτων καὶ τῶν ἐντεῦθεν ἀποτελεσμάτων, θρηνῶν ὁ, μετέπειτα, Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Κ.Κ.Ε. Γεώργιος Σιάντος, προέβη, ἐνώπιον τῆς Πανελλαδικῆς συνδιασκέψεως Κ.Κ.Ε., κατὰ Δεκέμβριον 1942, εἰς εὐθείας ὁμολογίας **(9)**.

---

(9) α) Οἱ μέθοδες τῆς ἐσωτερικῆς Προβοκάτσιας, κρατῶντας καλὰ κρυμμένους μέσα στὶς γραμμές μας ἕνα, δυὸ χαφιέδες, σὰν τὸ Μάθαιση καὶ μερικοὺς μικρότερους σὲ διάφορες τοπικὲς ὀργανώσεις, πέτυχε νὰ δώσῃ γερὰ χτυπήματα κατὰ τῶν καθοδηγητικῶν στελεχῶν μας στὰ σίγουρα καὶ τὴν ὥρα ποὺ ἤθελεν ὁ Μανιαδάκης καὶ νὰ σπείρῃ μέσα στὸ κόμμα καὶ τὸν ἐργαζόμενο λαὸ τὴ δυσπιστία καὶ τὴ χαφιεδοφοβία, ποὺ ἀποτελεῖτο τὸ πρῶτο καὶ σοβαρώτερο στοιχεῖον ἐσωτερικῆς ἀποσυνθέσεως.

β) Ἡ μέθοδος τῶν ἐξευτελιστικῶν δηλώσεων «ἀποκήρυξις τοῦ κομμουνισμοῦ», μὲ τὴν ὁποία ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος καταρράκωνε τὸ κῦρος καὶ τὴν ἀτομικότητα τῶν ἰδίων τῶν δηλωσιῶν πρᾶγμα ποὺ μποροῦσε νὰ τοὺς σπρώξῃ καὶ ὡς τὴ διαφθορὰ τοῦ χαφιεδισμοῦ καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ρεζίλευε τὸ ΚΚΕ στὰ μάτια τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, σὰν ὀργάνωσις δῆθεν χωρὶς ἀρχὲς καὶ

Ὁ, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, Ὑφυπουργὸς Δημοσίας Ἀσφαλείας Κων. Μανιαδάκης, ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς ἐφημερίδος «ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ» ἀπεκάλυψε—κατὰ τὸ ἔτος 1946 — ὁλόκληρον τὸ χρησιμοποιηθὲν κατὰ τὴν παροῦσαν περίοδον σχέδιον·

Τὸ τελικὸν κτύπημα κατὰ τοῦ Κ.Κ.Ε. ἔδωσεν αὐτός, οὗτος ὁ ἡγέτης του, Ν. Ζαχαριάδης, ὅστις, ἐλθὼν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ Μανιαδάκη, κατέφερε καίρια πλήγματα κατὰ τῶν ἐναπομεινάντων ὀλίγων εἰσέτι, κομμουνιστικῶν στελεχῶν. Οὗτος εἶχε συλληφθῆ σχεδὸν ἀπὸ τῶν πρώτων μηνῶν, ἤτοι τὴν 19-9-1936, καὶ ἐκρατεῖτο σχεδὸν ἐν ἀπομονώσει ἐκ τῆς πληθῦος τῶν ὀπαδῶν του.

Ὁ πρὸς στιγμὴν κλονισθεὶς Ζαχαριάδης, μετεφέρθη εἰς Ἀθήνας καὶ ἐκρατεῖτο εἰς τὰ κρατητήρια τῆς Εἰδικῆς Ἀσφαλείας, ἔνθα ἐσκεμμένως ἀπεστέλοντο πρὸς συζήτησιν μετ' αὐτοῦ Ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς, ἐπὶ σκοπῷ ἐνημερώσεως των, ἐπὶ τῶν κομμουνιστικῶν σκέψεων καὶ μεθόδων. Πέραν τούτων, ὁ Ζαχαριάδης, διὰ τῆς ἐπιστολῆς του πρὸς τὰ μέλη τοῦ Κ.Κ.Ε. περὶ συνδρομῆς εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς Ἑλλάδος κατὰ τοῦ ἄξονος, συνέβαλε πλέον ἢ χαριστικῶς διὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἀσφάλειαν τῆς χώρας, διαρκοῦντος τοῦ πολέμου καὶ διὰ τὴν συνοχὴν τοῦ Στρατεύματος.

Ὡς ἐξεθέσαμεν ἀνωτέρω τὰ πράγματα, οἱ ἀνήκοντες εἰς τὰς μεταγενεστέρας γενεὰς θὰ διερωτηθοῦν, πῶς ἐπετεύχθη ὥστε εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις — ἔστω καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τῶν κομμουνιστῶν — αἱ ὑπηρεσίαι ἀσφαλείας τῆς χώρας, νὰ ἐπιβληθοῦν μιᾶς τόσον τρομερᾶς ὀργανώσεως, ἔξωθεν διευθυνομένης;

Τοιοῦτον τι δὲν ἰσχυρίσθημεν, τουναντίον μάλιστα ἡ δυσπιστία ἐπεκράτει ἐν παντί, τοῦτο δὲ καταφαίνεται πλήρως ἐκ τῶν ὑπ' ἀριθ. 18) 135) 1 ἀπὸ 20.2.1940 «περὶ ἐπιτηρήσεως τῶν — μετὰ δήλωσιν μετανοίας — ἀφεθέντων ἐλευθέρων, τέως στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Ε.», 18) 827δ ἀπὸ 20.2.1940 «περὶ τῶν ὑποχρεώσεων τῶν Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν, ἐν περιπτώσει μερικῆς ἢ γενικῆς ἐπιστρατεύσεως»,ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἐν ἐκτοπίσει διατελοῦντας κομμουνιστὰς ἢ ἄλλα ἄτομα κριθέντα ὡς ἐπικίνδυνα εἰς τὴν Ἐθνικὴν Ἀσφάλειαν ἢ τὴν ὀχύρωσιν τῆς Χώρας καὶ τῆς σχετικῆς, πρὸς ταύτην, 29) 240) 16 ἀπὸ 18.9.1939. (10)

Καίτοι ἀποτελεῖ ὑπέρβασιν τοῦ ταχθέντος σκοποῦ ἡμῶν, ἐν τούτοις, δὲν δυνάμεθα νὰ παρίδωμεν τὸ σφάλμα, ἰδίᾳ τῶν συμμάχων Ἄγγλων, διὰ τὴν ἐγκατάλειψιν εἰς τὰς φυλακὰς καὶ στρατόπεδα, τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Ε., διὰ πολλοὺς λόγους, ἀλλὰ κυρίως διότι ἔπρεπε νὰ ὑπολογισθῇ τόσον ἡ τύχη τούτων ὅσον καὶ ὁ ρόλος, ὃν διεδραμάτισαν οὗτοι ἐν συνεχείᾳ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς·

Περὶ τῶν ληφθέντων μέτρων ὀργανώσεως τῶν ἁρμοδίων πρὸς τὸ θέμα τοῦτο

πίστι σὲ ἀνώτερες ἰδεολογίες.

γ) ......

δ) Ἡ συγκρότησις τῆς χαφιεδικῆς «προσωρινῆς διοικήσεως τοῦ Κ.Κ.Ε.» δίπλα ἀπὸ τὰ ὕποπτα στοιχεῖα τῆς αὐτοτιτλοφορούμενης, δῆθεν, «Κεντρικῆς ἐπιτροπῆς», ποὺ ἔτεινε στὴν ὁλοκληρωτικὴ ἀποσύνθεσιν καὶ μετατροπὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. σὲ ὄργανο τῶν ἐχθρῶν τοῦ ἐργαζομένου λαοῦ...» (Δέκα χρόνια ἀγῶνες σελ. 135-136). Στὸ θέμα τοῦτο ὁ Ἐλευθέριος Σταυρίδης διατυπώνει ἀντιθέτους γνώμας. Ἀλλὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν εὑρίσκετο ἐντὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. (βλέπε αὐτόθι σελ. 495-501).

(10) Ἀτυχῶς, διὰ τὸ Σῶμα τῆς Χωρ)κῆς, τὸ ἀρχεῖον τῶν ἐγκυκλίων τούτων δὲν εὕρηται οὔτε ἐν τῷ Ὑπουργείῳ, οὔτε ἐν τῷ Ἀρχηγείῳ, λόγῳ δὲ τοῦ ἀπορρήτου των, δὲν ἔχουσι καταχωρηθῆ οὔτε εἰς τοὺς Κώδικας νόμων Ζαχαροπούλου, ὡς ἐγένετο διὰ τὰς ὑπολοίπους ἐγκυκλίους Εὐτυχῶς ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία σώζει ἐν προκειμένῳ (Προσωπικὸν ἀρχεῖον Κ. Μανιαδάκη).

ὑπηρεσιῶν Χωρ)κῆς, θὰ διαλάβωμεν κατωτέρω εἰς τὰ γενικὰ περὶ τοῦ Σώματος τοιαῦτα μέτρα. Ἵνα ὁλοκληρώσωμεν τὸν κύκλον εὐθύνης καὶ ἁρμοδιότητος τῆς Χωρ)κῆς, ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς γενικωτέρας Κρατικῆς καὶ Ἐθνικῆς Ἀσφαλείας, θὰ ἀναμνησθῶμεν καὶ τῆς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἄνδρου 16 στεγαζομένης τότε ὑπηρεσίας ὑπὸ τὸν ἀθῶον τίτλον «Διεύθυνσις Ἀλλοδαπῶν».

Δυνάμει τοῦ Α. Ν. 25) 25 τοῦ 1936, εἶχε συσταθῆ ἡ ὑπηρεσία Ἀμύνης τοῦ Κράτους, μὲ ἀποστολὴν τὴν ἀντικατασκοπείαν, ἵνα ἐκφρασθῶμεν μονολεκτικῶς.

Ἡ ὑπηρεσία αὕτη εἶχεν ὑπαχθῆ εἰς τὸ Γ.Ε.Σ. καὶ εἶχε συγκροτηθῆ ἐξ ἀξιωματικῶν ὅλων τῶν ὅπλων, Χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυνομίας καὶ ἐξ ὁπλιτῶν τῶν δύο Σωμάτων. Ἤδη, διὰ τοῦ ἐδαφίου α', ἄρθρου 1, Α.Ν. 320) 5-10-1936, ἡ ὑπηρεσία αὕτη μετωνομασθεῖσα εἰς Ὑπηρεσίαν Ἀλλοδαπῶν, ἀπετέλεσεν ἰδίαν Διεύθυνσιν τοῦ ὑφυπουργείου Δημοσίας Ἀσφαλείας. Ὑπὸ τὴν Διεύθυνσιν ταύτην συνεστήθησαν τὰ Κέντρα Ἀλλοδαπῶν Ἀθηνῶν, Θεσσαλονίκης καὶ Πειραιῶς, ἐξ ὧν, τὰ μὲν δύο πρῶτα, ἐξ ἀμιγοῦς δυνάμεως Χωροφυλακῆς, τὸ δὲ τρίτον ἐκ δυνάμεως Ἀστυνομίας Πόλεων, ἐκτὸς δὲ τούτων, ἡ τέως Κεντρικὴ Ὑπηρεσία Ἀλλοδαπῶν, ἀπετέλεσε τὸ Γ' τμῆμα τῆς Διευθύνσεως. Διὰ τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Θεσσαλονίκῃ Κέντρων Ἀλλοδαπῶν ἡ Χωροφυλακὴ προσήνεγκεν μεγίστης σπουδαιότητος ὑπηρεσίας. Τὸ Κέντρον Ἀλλοδαπῶν Ἀθηνῶν, ἐπιτυχὸν συνεργασίαν καὶ μετὰ τῆς Ἀγγλικῆς Ὑπηρεσίας Πληροφοριῶν (Ἰντέλιντζενς Σέρβις, Πανεπιστημίου 17), καὶ ἰδιαιτέρως μετὰ τῶν πρακτόρων αὐτῆς —Ἑλληνικῆς καταγωγῆς— ἔσχεν ἐγκύρους καὶ λεπτομερεῖς πολλάκις πληροφορίας, τόσον διὰ τὴν ἀσφάλειαν ὀχυρῶν θέσεων τῆς χώρας (Σχέδια παρακτίου Ἀμύνης — Ἄννα Λαζεμπνίκοβα - Τούλιο Τσεντίλη κ.λ.π.), ὅσον καὶ διὰ τὴν διαρροὴν —ἐμπιστευτικῆς φύσεως—πληροφοριῶν, ἐκ τῶν ἁρμοδίων τοῦ Κράτους ὑπηρεσιῶν (Χόρνυ - Ροδοκανάκη, δακτυλογράφος Γραφείου Ὑπασπιστοῦ Πρωθυπουργοῦ Ἀντισυνταγματάρχου Νόμπελη κ.λ.π.) (10α). Ἐπίσης ἡ αὐτὴ ὑπηρεσία ὄχι μόνον ἦτο ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐνημερωμένη τῶν ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν τεκταινομένων ἐν Δωδεκανήσῳ, χάρις εἰς τοὺς πατριώτας Δωδεκανησίους, ἀλλὰ — καὶ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς ἀνωτέρω συμμαχικῆς ὑπηρεσίας — ἀπέστειλεν πράκτορας καὶ μηχανήματα τηλεπικοινωνίας εἰς τὰ Δωδεκάνησα καὶ τὴν Ἀλβανίαν.

Κατὰ τὸ Ἰταλικὸν πραξικόπημα —τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος 1939— ἐν Ἀλβανίᾳ, ἡ Χωροφυλακὴ καὶ οἱ ἐπὶ τούτῳ διατεθέντες βαθμοφόροι, τῆς ἀνωτέρω ὑπηρεσίας, διεβεβαίωσαν τὸν Πρωθυπουργὸν τῆς Χώρας ἐπὶ τεθέντων ἐρωτημάτων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατάστασιν ἐν Δυτικῇ Μακεδονίᾳ καὶ Ἠπείρῳ καὶ ἐχώρησεν ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν λῆψιν ὡρισμένων μέτρων.

Τὸ Κέντρον Ἀλλοδαπῶν Θεσαλονίκης εἶχεν ἐπιτύχει νὰ περιέλθουν εἰς χεῖ-

---

(10α) «Σημειώνω ἐδῶ ὅτι, μοῦ ἔκανε κατάπληξι ἡ δραστηριότης τῶν μυστικῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς. Μὲ ἀφάνταστη δεξιοτεχνία, ἱκανώτατοι ἀξιωματικοὶ τοῦ περιφήμου αὐτοῦ Ἑλληνικοῦ ἀστυνομικοῦ Σώματος, κατώρθωσαν νὰ ἐνημερώσουν τὰ ἀνώτερα κρατικὰ κλιμάκια ὅτι: «κάτι σοβαρὸν ἀναμένεται!...»

Τί ὅμως;

Οἱ πληροφορίες μας ἔφθασαν ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἀπογεύματος μέχρι τοῦ τότε πρωθυπουργοῦ, ἀειμνήστου Ἰωάννου Μεταξᾶ, ὁ ὁποῖος ἔδειξε ἀνήσυχον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἐξέλιξιν τῆς καταστάσεως». (Δ. Ἀβραμοπούλου ἐν ἐφημ. Ἐθν. Κῆρυξ, φύλλον 17.1.1962). Βλέπε καὶ Δ' τόμον Ἡμερολογίου Ἰ. Μεταξᾶ ἐγγραφὴ 30.7.1939.

ρας του ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητος βουλγαρικὰ ἔγγραφα, εἰς τὸ ἑπόμενον δὲ κεφάλαιον γίνεται λόγος περὶ τῶν ἔργων τοῦ ἐλέγχου διαβατηρίων Εἰδομένης.

Σχετικὴ πρὸς τὸ θέμα τοῦτο, ὑπῆρξεν ἡ ἀνεπίτρεπτος καὶ ἀνεδαφικὴ προσπάθεια ὡρισμένων Νομαρχῶν τῆς Βορείου Ἑλλάδος, οἵτινες ἐπεδίωξαν νὰ ἀπαγορεύσουν τὴν χρησιμοποίησιν ξενικῶν γλωσσικῶν ἰδιωμάτων τῶν κατοίκων, διὰ τῶν ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἡ ἐντεῦθεν ἐθνικὴ δυσφήμισις καὶ ζημία, εἰς ἣν ἀντέδρασε καὶ ἐνίκησεν τελικῶς ἡ ὑγιὴς καὶ ἐθνικῶς συμφέρουσα γνώμη τῆς Χωροφυλακῆς, μὲ ἀποτελέσματα καὶ αὐτῶν τῶν νομαρχῶν τὴν ἀντικατάστασιν.

Κατὰ τὸ ἔτος 1939 ὅλως ἀνεξηγήτως, ἀπὸ Ἑλληνικῆς πλευρᾶς, ἐπῆλθον μεταβολαὶ εἰς τὴν σύνθεσιν καὶ ὀργάνωσιν τῆς Δ)σεως Ἀλλοδαπῶν, ὅτε ὁ μὲν στρατηγὸς Χρ. Λιώτης ἀντεκατεστάθη ὑπὸ τοῦ συν)ρχου Πυρ)κοῦ Ξένου, ἐντολῇ δὲ τοῦ Ὑφυπ. Δημ. Ἀσφαλείας παρεδόθη τὸ Κέντρον Ἀλλοδαπῶν Ἀθηνῶν εἰς τὴν Ἀστυν. Πόλεων ὑπὸ τὸν τότε Ἀστυνομικὸν Διευθυντὴν Παξινὸν (10β). Ἡ δοθεῖσα τότε καὶ μετέπειτα ὑποστηριχθεῖσα ἄποψις περὶ ἀνάγκης ὅπως ἡ ὑπηρεσία αὕτη εἶναι ἐπανδρωμένη ἐκ τοῦ ἀστυνομεύοντος ὑλικοῦ, οὐδόλως δύναται νὰ εὐσταθήσῃ, διότι τότε καὶ ἡ σήμερον λειτουργοῦσα Κ.Τ.Π. πρέπει νὰ παραδοθῇ εἰς τὴν Ἀστυνομίαν Πόλεων. Ἀντιθέτως οὐδαμόθεν προέκυπτε τοιαύτη ἀποστολὴ καὶ ἁρμοδιότης τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων. Ἀλλαχοῦ εὕρηνται τὰ αἴτια.

Διὰ τῆς 530 Φ. 53) 1 ἐγκ. 72 ἀπὸ 24-5-1940 ἀποφάσεως ὑφυπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, ἤρξατο ἡ προετοιμασία διὰ τὸν πόλεμον καὶ συνετμήθησαν αἱ προσπάθειαι ὑποχρεώσεων Ἀλλοδαπῶν καὶ ἡμεδαπῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν κίνησιν καὶ παραμονὴν τούτων ἐν Ἑλλάδι.

Ἅμα τῇ κηρύξει τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου, αἱ Ἑλληνικαὶ ἀστυνομικαὶ ἀρχαί, γνωρίζουσαι μετὰ λεπτομερείας ἐκ τῶν προτέρων τὰ τῶν Ἀλλοδαπῶν, προέβησαν ἐντὸς βραχυτάτου χρονικοῦ διαστήματος εἰς τὴν σύλληψιν ἁπάντων τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἰταλῶν καὶ Ἀλβανῶν ὑπηκόων.

Ἡ Σχολὴ Χωροφυλακῆς ἐχρησιμοποιήθη ὡς πρῶτος σταθμὸς τῶν πρώτων συλληφθέντων εἰς Ἀθήνας καὶ προάστεια.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΣ

Διὰ μακρῶν παρηκολουθήσαμεν τὰς ἐπὶ τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς δυσμενεστάτας ἐπιπτώσεις ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ διχασμοῦ, τὴν κατάπτωσιν τῆς ὑπηρεσιακῆς του στάθμης εἰς χαμηλά, μέχρις ἀπογοητεύσεως, ἐπίπεδα καὶ τὰς τόσον παραλόγως ἐξενεχθείσας βαρείας ἐπιτιμήσεις τούτου. Ἀναφερόμενος εἰς τὴν περίοδον ταύτην ὁ ἐ.ἀ. ἀντιστράτηγος Δροσόπουλος (10γ), γράφει:

«Ἡ περίοδος αὕτη ἐσημείωσε ἓν μελανὸν σημεῖον ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἠμαύρωσε τὴν δόξαν της καὶ τὴν ἐκτίμησιν, ἧς ἔχαιρε παρὰ τῇ Ἑλληνικῇ Κοινωνίᾳ, ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκεί-

---

(10β) Βλέπε Ἡμερολόγιον Ἰωαν. Μεταξᾶ Τομ. Δ΄ ἐγγραφὴν 17ης Ἰουλίου 1939 ἀφορῶσαν τὸν ὑποστηρίξαντα μετὰ φανατισμοῦ τὴν Χωροφυλακὴν στρατηγὸν Λιώτην Χρῆστον, ὅστις παρητήθη τῆς θέσεως Δ)σεως Ὑπηρ. Ἀλλοδαπῶν ἅμα τῇ παραδόσει τῆς ὑπηρεσίας ταύτης εἰς Παξινὸν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ τότε συν)ρχου πυροβολικοῦ Ξένου.

(10γ) «Ἡ Ἑλλην. Βασιλ. Χωρ)κή» σελ. 15.

νης. Δὲν γνωρίζω, τί θὰ γράψη ἐπ' αὐτοῦ ὁ ἱστορικὸς τοῦ μέλλοντος, ἀλλ' ἐὰν ἐσημειώθησαν σοβαρὰ σφάλματα παραλείψεως καὶ παραβάσεως καθήκοντος κ.λ.π. τοῦτο, κατ' ἐμὴν γνώμην, δέον ν' ἀποδοθῇ εἰς τοὺς πολιτικοὺς ἡγέτας τῶν πολιτικῶν παρατάξεων, οἱ ὁποῖοι ὑπῆρξαν ὑπαίτιοι τῶν δημιουργηθεισῶν σοβαρωτάτων ἀνωμαλιῶν καὶ συνθηκῶν αἵτινες προέκυψαν, μέχρις ὅτου παρῆλθον.

Ἀπὸ τοῦ 1925 ἤρξατο ἀναφαινομένη ἐν τῇ Χωροφυλακῇ μία βραδυποροῦσα ἀνάρρωσις, ἥτις, βάσει τῶν διαπιστώσεων τῆς διετίας 1928—1930, εἶχεν ὁδηγήσει εἰς σοβαροὺς σταθμοὺς ἐξυγιάνσεως, παρὰ τὰ ἡμίμετρα τῆς Πολιτείας.

Οἱ ὑπηρεσιακοὶ ἆθλοι καὶ αἱ σοβαραὶ ἐπιτυχίαι τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σώματος καὶ ἡ σοβαρώτατα βελτιωθεῖσα ποιότης τῶν τε ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν, προεκάλεσαν λίαν ἐνωρὶς τοὺς διθυράμβους τῆς πολιτικῆς ἡγεσίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην μεγάλης μερίδος τοῦ λαοῦ, δι' ὅλους σχεδὸν τοὺς τομεῖς τῆς δραστηριότητος.

Τὰς ἄλλοτε ἀπειλὰς καὶ τοὺς μεταχειρισθέντας λίαν ἐπιπολαίως λιβέλλους, διεδέχθησαν ἡ βαθμιαία στοργὴ καὶ ἐμπιστοσύνη μετὰ τῆς προσεκτικῆς ἐκτιμήσεως καὶ διακρίσεως.

Εἶναι μᾶλλον δυσχερὲς νὰ γίνῃ καταληπτὸς σήμερον εἰς ὅλας του τὰς μορφάς, ὁ διεξαχθεὶς κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην ἀγὼν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἐπιτευγμάτων της καθὼς καὶ ἡ ἔκτασις τῶν ὑπὲρ τοῦ Σώματος καὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτοῦ ληφθέντων γενικῶν καὶ οὐχὶ εἰδικῶν (προσωπικῶν) κυβερνητικῶν μέτρων.

Ἀπητήθη ὀργάνωσις καὶ ἐπετεύχθη, χάρις εἰς τὸν φανατισμόν, τὴν πίστην, τὴν θέλησιν καὶ τὰς γνώσεις τῶν ἀξιωματικῶν, ὥστε νὰ ἀποκτήσῃ τὸ Σῶμα θαυμασίους βαθμοφόρους, ἱκανοὺς νὰ ἀνταποκριθοῦν ἀπολύτως τόσον εἰς τὸν σκληρότατον καὶ δυσχερέστατον ἀγῶνα κατὰ τῆς ληστείας, ὅσον καὶ εἰς τὸν λεπτότατον τομέα τῆς ἀστυνομεύσεως. Καὶ οὐ μόνον ταῦτα, ὄχι μόνον ἡ συνεπείᾳ τῆς ἐθνικῆς συμφορᾶς κατάπτωσις καὶ ἀπειληθεῖσα διάλυσις, ὄχι μόνον ἡ πεῖνα καὶ ἡ γύμνια τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σώματος, ὄχι μόνον ἡ τρομερὰ οἰκονομικὴ παραμέλησις, ὄχι τὰ ἀκόρεστα ὑποβολιμιαῖα βέλη καὶ αἱ παγίδες δολιοφθορᾶς του, ἀλλὰ εἴδομεν ὅτι καὶ ὕβρεις καὶ ἀπειλαὶ καὶ νέα ἔνοπλα σώματα καὶ πᾶν ὅ,τι θὰ ἠδύνατο νὰ συντελέσῃ εἰς ἕνα δεδικαιολογημένον κάματον, ὅλα ὑπερνικήθησαν μὲ Ἰώβειον ὑπομονὴν καὶ ἀμετάθετον ἐπιμονήν.

Πέραν τούτων εἴδομεν ἀκόμη, ὅτι ἐπὶ μίαν δεκαετίαν ἡ Χωροφυλακὴ ἀπετέλει τὸν κυριώτερον αἱμοδότην διὰ τὴν ἐπιβίωσιν τοῦ νεοϊδρυθέντος Ἀστυνομικοῦ Σώματος, ὅπερ ἐν συνεχείᾳ ἐχρησιμοποίουν, ἐχθροὶ καὶ φίλοι, ὡς ἀπειλὴν ἐξώσεως τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς ἐκ τῶν θέσεων ἃς εἶχε ποτίσει μὲ ἱδρῶτα καὶ αἷμα κατὰ τὰς δεκαετηρίδας τῶν ἐθνικῶν ἀγώνων ἢ κατὰ τὰς περιόδους τῶν μελανῶν καὶ ἀηδιαστικῶν σελίδων τῶν πολιτικῶν ἀνωμαλιῶν καὶ ἐκτροπῶν.

Ἔναντι ὅλων αὐτῶν τῶν παραγόντων καὶ φοβερῶν ἀντιξοοτήτων, ἔστη τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς, εἰς τὰς γενικάς του γραμμάς, ἀκλονήτως ὑψηλόφρον καὶ ἐκέρδισε τὰς ὡραιοτέρας νίκας, ἀφοῦ ἠναγκάσθησαν καὶ αὐτοὶ οἱ ἄλλοτε ἐπικριταί του νὰ τὸ χειροκροτήσωσι, χάρις εἰς τὴν ἀκλόνητον πίστιν, θέλησιν, ἀπόφασιν καὶ ἐργατικότητα τῶν ἀνδρῶν καὶ ἰδίᾳ τῶν βαθμοφόρων του. Ἀσφαλῶς δὲν ἔχει ἐνταῦθα θέσιν χρονολογικῶς ἀλλ' εἶναι ἐπίκαιρον ν' ἀναφερθῇ ὅτι ὅταν κατὰ τὸ 1929 ὁ Ἰρλανδὸς ταγματάρχης Ρίγκ ἐπεθεώρησε τὴν Δ)σιν Ἀστυνομίας Θεσ)νίκης καὶ ἐξεφράσθη λίαν ἐνθουσιωδῶς διὰ τὴν ὀργάνωσιν, λειτουργίαν καὶ ἀπόδοσιν τῶν ὑπηρεσιῶν ταύ-

της, τὰ Ἀστυνομικὰ τμήματα Θεσ)νίκης διοικοῦντο παρ' ἀνθυπομοιράρχων ἢ ὑπομοιράρχων καὶ ἐστεροῦντο ἄλλων βαθμοφόρων πλὴν 2 - 3 ὑπαξιωματικῶν, ἤτοι εἰς σύνθεσιν βαθμοφόρων κλπ. δὲν εἶχον οὔτε τὸ ¼ τῆς δυνάμεως τῶν ἐν Ἀθήναις ἢ ἐν Πάτραις Ἀστυνομικῶν τμημάτων.

Ἐπεσημάναμεν τοὺς ὑπαιτίους τῆς ἐν τῷ Σώματι κάμψεως καὶ καταπτώσεως. Οἱ ἴδιοι ἤδη, διαπράξαντες τὸ τεράστιον σφάλμα τοῦ Φουσσέ, διὰ τῆς ἀναθέσεως εἰς τὴν Χωροφυλακὴν καθηκόντων πολιτικῆς Ἀστυνομίας, ὑπὸ διαφόρους ἑκάστοτε μορφάς, ἤτοι, ἄλλοτε διὰ τὴν προστασίαν τοῦ καθεστῶτος 1917—1920, ἄλλοτε διὰ τὴν προστασίαν τοῦ Δημοκρατικοῦ πολιτεύματος 1924—1935, ἐνόθευσαν σοβαρῶς τὰ ἔργα ταύτης, ἐμόλυναν ἐπικινδύνως τὸ περιβάλλον καὶ ἔθεσαν ὑπὸ σκληρὰν δοκιμασίαν τὰς μεταξὺ Χωροφυλακῆς καὶ πολιτικῆς ἡγεσίας γεφύρας. Πόσον ἀμείλικτοι ὅμως εἰσὶν οἱ φυσικοὶ νόμοι, οἵτινες ἀδίστακτοι ὄντες στρέφονται καὶ κατ' αὐτῶν τῶν ἐκζητησάντων ἄλλοτε τὴν προστασίαν των!!!

Ἡ Χωροφυλακὴ συνέτριψε τὴν ληστείαν καὶ ταυτοχρόνως ἐκέρδιζεν ἐξαιρετικὰς νίκας ἐπὶ τοῦ ἀστυνομικοῦ πεδίου τῶν πόλεων, τόσον ἐν τῇ διοικητικῇ ὅσον καὶ ἐν τῇ δικαστικῇ ἀστυνομίᾳ, ἔν τε τῇ προλήψει καὶ ἐν τῇ καταστολῇ καὶ ἐὰν περιωρίζετο εἰς τὰ καθαρῶς δημοσίας τάξεως, ἀσφαλείας καὶ ἀστυνομίας ἔργα, ἀναμφισβητήτως θὰ εἶχε κατακτήσει λίαν ἐνωρὶς τὰς καρδίας σύμπαντος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀλλ' ἡ ἀδηφάγος, ἡ ἀκόρεστος καὶ ἀπρογραμμάτιστος Πολιτεία οὐδέποτε διελογίσθη ὅτι ὑπέρτατον συμφέρον της εἶναι νὰ ἀγαπᾷ ὁ λαὸς τὴν Ἀστυνομίαν του καὶ διὰ τῶν συνεχῶς ἀνατιθεμένων εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἔργων ἐδημιούργει ἀντὶ ἀγάπης χάσμα καὶ ἀντιδικίαν. Ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου δὲν ὑπῆρξεν ἀντιπαθὲς καὶ πλέον ἄχαρι ἔργον ὅπερ νὰ μὴ ἀνέθεσεν εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία, δι' ὃ καὶ ἡ πολυπραγμωσύνη τῆς Ε.Β.Χ. εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον ἐκπλήσσει τὰς Χωροφυλακὰς τῆς ὑπολοίπου Εὐρώπης.

Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν πλέον ἐπαχθῶν φορολογικῶν νόμων ἀνετίθετο εἰς τὴν Χωροφυλακήν.

Βεβαίως ἡ σωτηρία τῆς Πατρίδος ἀποτελεῖ πάντοτε τὸν ὑπέρτατον γνώμονα καὶ τὸν κεντρικὸν ἄξονα, κατὰ συνέπειαν εἰς τοιαύτας περιπτώσεις αἱ λοιπαὶ ἐπιδιώξεις ἔρχονται εἰς δευτέραν μοῖραν.

Ἡ Ἑλληνικὴ οἰκονομία, κατὰ τὴν περίοδον 1931—1934 ἐδοκιμάσθη ποικιλοτρόπως, τόσον ἐκ τῆς διεθνοῦς οἰκονομικῆς κρίσεως, ὅσον καὶ ἐκ τῶν ἀπαιτήσεων τῶν ξένων ὁμολογιούχων καὶ ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς γενικῆς δυσπραγίας.

Ἡ ἐπακολουθήσασα ὑποτονικὴ λειτουργία τοῦ κράτους, μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφήν, εἶχε δημιουργήσει μίαν γενικὴν καὶ ἐπικίνδυνον χαλάρωσιν ἐφαρμογῆς τοῦ πνεύματος τῶν νόμων, ἤδη ὅμως ἀπητοῦντο δραχμαὶ καὶ οἰκονομίαι καὶ οἱ νόμοι τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν εἶχον τεθῆ εἰς τὴν πρώτην γραμμήν, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὁποίων εἶχον ἀποτύχει ὅλα τὰ ἄλλα πειράματα καὶ ἐκλήθη καὶ αὖθις ἡ Χωροφυλακή. Περὶ τῆς ἐπαχθοῦς εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων διὰ τῶν φοροεισπρακτόρων, κατ' ἐπανάληψιν ἐποιησάμεθα λόγον, ὡς καὶ περὶ ἄλλων τινῶν δυσαρέστων ἀποστολῶν.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον διαπιστώνεται ἀδιαμφισβητήτως ἐκ τῶν ἀνευρισκομένων στοιχείων εἶναι ἡ ὑψηλὴ ἀπόδοσις τῆς Χωροφυλακῆς εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς, ἐφ' ὅσον ἡ κατατρύχουσα τὸν δημόσιον βίον πολιτικὴ δὲν ἐπενέβαινεν ἀνασταλτικῶς.

Διὰ τὸ ὕψος τῆς ἀποδόσεως τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διακυβερνήσεως τῆς χώρας ὑπὸ τοῦ δημιουργηθέντος ἀπὸ τῆς 4ης Αὐγούστου 1936 καθεστῶτος, μία καὶ ἀδιαφιλονίκητος ὑπάρχει γνώμη καὶ διαπίστωσις, ὅτι ὑπερέβη πᾶσαν προσδοκίαν.

Δὲν εἶναι δυνατὸν καὶ σοβαρὸν νὰ ἀσχοληθῶμεν ἐκ τῶν προτέρων μὲ ἐνδεχομένας ἐπιφυλάξεις καὶ ἀντιρρήσεις, οὐδὲ μὲ τὰς ἐκ μισαλλοδοξίας προερχομένας καταφοράς· Ὁμιλῶμεν μὲ ἀπηλλαγμένην πάθους τὴν συνείδησιν καὶ μὲ σεβασμὸν μόνον πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

Κατ᾽ ἐπανάληψιν διελάβομεν ὅτι οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ἔχουν ἐπὶ τοσοῦτον ἀνεπτυγμένον ἐν ἑαυτοῖς τὸ αἴσθημα τῆς εὐθύνης καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸ καθῆκον, ὥστε οὔτε αἱ πανίσχυροι δυνάμεις τῆς Πολιτικῆς καταφορᾶς δὲν ἐστάθησαν ἱκαναὶ νὰ κάμψωσι καὶ νὰ ἀποτρέψωσι παντελῶς τούτους ἀπ᾽ αὐτῶν.

Εἰς ὅλας τὰς περιόδους, ὁσάκις ἐνεφανίσθη πολιτικὴ ἡγεσία ἀξιοπρεπὴς καὶ ἀποφασιστική, ὅ,τι ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν Χωροφυλακήν, χάριν τοῦ τόπου, τὸ ἔλαβεν.

Ἀναφερόμενοι καὶ αὖθις εἰς τὴν περίοδον τῆς οἰκονομικῆς δοκιμασίας παραθέτωμεν ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ὑπ᾽ ἀριθ. 80) 6 ἀπὸ 24-6-1933 ἐγκυκλίου Διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, ἐν σχέσει μὲ τὸν βαθμὸν ἀνταποκρίσεως εἰς μίαν κυβερνητικὴν πρόσκλησιν. Γενικώτερον ἡ κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην συμβολὴ τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὰ διάφορα οἰκονομικὰ μέτρα τῶν κυβερνήσεων, ὑπῆρξεν μεγίστη. Ἡ ἐγκύκλιος ὁμιλεῖ περὶ τῶν λαθροκαπνιστῶν, ἀλλὰ ἐκτὸς τούτων ἀθρόαι ὑπῆρξαν αἱ ἐπιτυχίαι τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τῶν λαθρεμπόρων καπνοῦ σιγαροχάρτου καὶ ναρκωτικῶν, ἐξαιρετικὴ δὲ ἐπίσης ὑπῆρξεν ἡ εἰσφορὰ εἰς τὴν δίωξιν τοῦ λαθρεμπορίου τῶν μονοππωλειακῶν εἰδῶν καὶ τοῦ οἰνοπνεύματος.

Πρὸς Ἁπάσας τὰς Ὑπηρεσίας τῆς Χωροφυλακῆς

Ἔκφρασις εὐαρεσκείας εἰς τὰ ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς διὰ τὴν παρ᾽ αὐτῶν ἀποτελεσματικὴν τοῦ λαθρεμπορίου δίωξιν.

Μεθ᾽ ἱκανοποιήσεως διεπιστώσαμεν ἐξ ἐγγράφων πρὸς ἡμᾶς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ὅτι αἱ διάφοροι ἀρχαὶ τῆς Χωροφυλακῆς, κατανοήσασαι πλήρως τὴν ἣν ἐνεῖχε σημασίαν διὰ τὴν αὔξησιν τῶν δημοσίων ἐσόδων ἡ διὰ τῆς ὑπ᾽ ἀριθ. 772)6 Ἐγκυκλ. 44 τῆς 24-5-1932 διαταγὴ ἡμῶν συσταθεῖσα συστηματικὴ παρ᾽ αὐτῶν δίωξις τοῦ λαθρεμπορίου, ἀνταπεκρίθησαν πλήρως πρὸς τὰς προσδοκίας τῆς ὑπηρεσίας, καταβαλοῦσαι φιλοτίμους καὶ ἀξιεπαίνους προσπαθείας εἰς τὴν περιστολὴν τοῦ λαθρεμπορίου, δηλουμένην ἀφ᾽ ἑνὸς μὲν ἐκ τῆς μεθ᾽ ὅλην τὴν μαστίζουσαν τὴν χώραν οἰκονομικὴν κρίσιν παρατηρηθείσης αὐξήσεως τῆς ποσότητος τοῦ καταναλισκομένου καπνοῦ κατὰ τὸ Β΄ ἑξάμηνον τοῦ παρελθόντος ἔτους 1932 ἐν συγκρίσει μὲ τὴν κατανάλωσιν τοῦ προηγουμένου ἔτους, ἀφ᾽ ἑτέρου δὲ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συνεπεία μηνύσεων τῶν ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς ἐκδοθεισῶν ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων οἰκονομικῶν ἀρχῶν ἀποφάσεων κατὰ λαθροκαπνιστῶν αἵτινες ἐνῶ κατὰ τὸ Α΄ ἑξάμηνον τοῦ παρελθόντος ἔτους ἀνῆλθον εἰς 170, κατὰ τὸ Β΄ τοιοῦτον ἔφθασαν τὰς 8.000.

Διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν ταύτην τοῦ λαθρεμπορίου γενικῶς δίωξιν ὑπὸ τῶν ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς, ὁ κ. ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν παρεκά-

λεσε διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 209 ἐ.ἔ. ἐγγράφου του, ὅπως ἐκφρασθῇ εἰς ταῦτα ἡ εὐαρέσκειά του δι' ἡμῶν, τουθ' ὅπερ, εὐάρεστον καθῆκον ἐπιτελοῦντες καὶ πράττομεν διὰ τῆς παρούσης, συνοδεύοντες τὴν εὐαρέσκειαν ταύτην μετὰ τῆς ἡμετέρας τοιαύτης, μὲ τὴν παρότρυνσιν πρὸς τὰ ρηθέντα ὄργανα ὅπως συνεχίσωσι τὴν δίωξιν τοῦ λαθρεμπορίου μετὰ τοῦ αὐτοῦ ζήλου καὶ ἐνδιαφέροντος, ἐπιβεβλημένην πάντοτε μὲν ἰδιαζόντως δὲ σήμερον ὅτε τὸ κράτος ἀπεγνωσμένας καταβάλλει προσπαθείας νὰ ὑπερνικήσῃ τὰς ὑφ' ἃς τελῇ χαλεπὰς οἰκονομικὰς συνθήκας καὶ προβάλλει κατ' ἀκολουθίαν ἐπιτακτικωτέρα ἡ ἀνάγκη ἴσως οὐδεὶς πόρος τῶν δημοσίων ἐσόδων διαφεύγῃ...

'Αθῆναι τῇ 24 'Ιουνίου 1933
Ὁ Ὑπουργὸς Ι. Ράλλης.

Ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1935 δύναμις τῆς Τουριστικῆς 'Αστυνομίας Λουτρακίου.

Καὶ αὐτὴν τὴν εἰσφορὰν τῆς χωροφυλακῆς ποικιλοτρόπως ἐκακολόγησαν οἱ ἀδίστακτοι κακεντρεχεῖς ἢ ὑστερόβουλοι σχολιασταί, φθάσαντες μέχρι τοῦ σημείου νὰ προσβάλλουσι τοὺς τιμίους ἐργάτας, ἰσχυριζόμενοι ὅτι ὅ,τι ἔπραττον τὸ ἔπραττον διὰ τὴν προσδωκομένην μικρὰν χρηματικὴν ἀμοιβήν των· Εἰς τὸν κύκλον ἑνὸς τοιούτου ὑπερμέτρου ζήλου ἀσφαλῶς θὰ ὑπάρξωσι καὶ περιπτώσεις ἀτυχεῖς, δὲν δύνανται ὅμως αὗται νὰ ἀμαυρώσωσι ἕνα τόσον τιτάνιον ἔργον.

'Εν τοῖς πρόσθεν ὡμιλήσαμεν περὶ τῶν προσπαθειῶν καὶ ἀγώνων τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τοῦ λαθρεμπορίου τῶν ναρκωτικῶν, ἤδη δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἀπὸ τοῦ 1934 μέχρι τοῦ 1940 ἡ χωροφυλακή, ἰδία ἐν Βορείῳ Ἑλλάδι, κατήνεγκεν σκληρὰ πλήγματα κατὰ τῶν τοιούτων λαθρεμπόρων.

Ὅταν ὅμως ἐπενέβαινεν ἡ πολιτικὴ καταλυτικῶς, τί ἠδύναντο νὰ πράξωσιν οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς πέραν τοῦ νὰ δυσανασχετοῦν καὶ νὰ παρίστανται μάρτυρες τῶν πλέον ἀνηκούστων ἐκτροπῶν καὶ φαυλοτήτων. Εἶναι χαρακτηριστικαὶ ἀρκούντως αἱ ὑπὸ τοῦ Δροσοπούλου ἀναφερόμεναι περιπτώσεις πολιτικῆς ἐπεμβάσεως (σελ. 40 — 54), ὅστις ὁμιλῶν διὰ τὴν περίοδον 1946—1941, γράφει:

«Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου αὐτῆς, χάρις εἰς τοὺς ἀτρήτους κόπους τῆς Β. Χωροφυλακῆς, ἐβασίλευσεν, ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς 'Επικρατείας πλήρης τάξις

καὶ ἀσφάλεια· Οἱ κάτοικοι τῆς ὑπαίθρου, ἀπηλλαγμένοι παντὸς φόβου, κινούμενοι ἐλευθέρως ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς καὶ ἐργαζόμενοι ὡς αἱ μέλισσαι, ἐπετέλεσαν θαύματα εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ τῆς ἰδίας των ζωῆς.

»Καὶ σήμερον ἀκόμη, ὅλος ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς καὶ ἰδίᾳ οἱ κάτοικοι τῆς ὑπαίθρου, ἐνθυμοῦνται μὲ βαθυτάτην συγκίνησιν καὶ εὐγνωμοσύνην τὴν περίοδον αὐτήν». (10δ)

Τὴν 17-11-1936 μετεφέρθησαν ἐκ τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὰ ὀστᾶ τῶν Βασιλέων Κωνσταντίνου καὶ Σοφίας, ἅτινα ἐξετέθησαν εἰς κοινὸν προσκύνημα εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν. Ἐκεῖθεν —ἐν πομπῇ— μετεφέρθησαν εἰς τοὺς τάφους Τατοΐου.

Κατὰ τὰς τοιαύτας περιπτώσεις ἡ μὲν διεύθυνσις Εἰδικῆς Ἀσφαλείας εἶχε τὴν εὐθύνην ἀσφαλείας τῶν Ὑψηλῶν Προσώπων, ἡ δὲ Ἀστυνομία Πόλεων τὴν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν τοῦ κοινοῦ·

Ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 86807, ἀπὸ 28-11-1936, διαταγῆς ὑφυπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, πληροφορούμεθα ἀπογοητευτικὰς διαπιστώσεις δι' ἀμφότερα τὰ Ἀστυνομικὰ Σώματα καὶ ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ ἄνδρες τούτων δὲν ἦσαν εἰθισμένοι ἐπὶ λήψεως μέτρων τάξεως καὶ ἀσφαλείας εἰς εὐρύτερον καὶ ἀνώτερον ἐπίπεδον. Ἀντιθέτως, κατὰ τοὺς γάμους τοῦ τότε Διαδόχου Παύλου (9-1-1938), ἀπὸ Γευγελῆς μέχρι καὶ τῶν τελευταίων ξενοδοχείων, οἰκιῶν, γεφυρῶν, ὁδῶν κ.λ.π., εἶχον ληφθῆ πλήρη καὶ λαμπρὰ μέτρα τάξεως καὶ ἀσφαλείας καὶ τὰ ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς ἐπεδείξαντο ὅτι ἐγνώριζον τόσον τὸν ἀντικειμενικὸν σκοπὸν ὅσον καὶ τὰς πρὸς τοῦτον μεθόδους. Διὰ τούτου θέλομεν νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ προχειρότης εἶχεν ἀντικατασταθῆ δι' ἑνὸς συστήματος, τοῦ ὁποίου ἀπητήθη ἡ καθιέρωσις.

Εἰς τὰς ἀστυνομικὰς ἀρχὰς ἀνετέθησαν κυρίως σοβαρὰ καθήκοντα περὶ τῆς λειτουργίας τῶν κινηματογράφων καὶ θεάτρων. Ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων τούτων, ἀπεδείχθη μία δυσχέρεια προσαρμογῆς. Εἷς ἀνώτερος ἀξιωματικὸς τῆς Χωροφυλακῆς ἐτερμάτισε τὴν σταδιοδρομίαν του καὶ ἤχθη κατηγορούμενος δι' ἐπισυμβᾶσαν ἐν κινηματογράφῳ πυρκαϊάν·

Ἡ ἡγεσία τοῦ Σώματος καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Ἀσφαλείας ἐπεδίωξαν νὰ ἀναγείρουν γεφύρας μεταξὺ τῆς κοινωνίας, ἥτις ἐθεώρει τὸν χωροφύλακα ὡς ἀντίδικον καὶ τὸν ἐχρησιμοποίει πρὸς ἐκφοβισμόν, καὶ τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐκαλλιεργήθη — ἐντόνως — ἡ ἰδέα πρὸς τοὺς ὑποψηφίους ἀξιωματικοὺς τοῦ Σώματος, ὅτι ἀποτελοῦν φορεῖς κοινωνικῶν ἐντολῶν καί ὄχι στρατιωτικῶν κανονισμῶν· (11)

Τὸ Ὑπουργεῖον προεκάλει καὶ ἐπεζήτει περιπτώσεις ἐξαιρετικῆς κοινωνικῆς δραστηριότητος βαθμοφόρων τοῦ Σώματος, ἵνα τὰς χρησιμοποιήσῃ ὡς παραδείγματα πρὸς μίμησιν.

Μέχρι τὸ 1940 εἶναι γνωστὸν ὅτι, ἡ Ἑλλὰς ἐνεφάνιζεν ὄψιν χώρας Ἀνατολῆς καὶ αἱ ἐπαρχιακαί της πόλεις διεσχίζοντο ἀπὸ λατέρνας καὶ ἀντῆχον ἐκ τῶν

(10δ) «Ἡ Ἑλλην. Βασ. Χωρ)κὴ» σελ. 15-16 (Ἀθῆναι 1961) — Βλέπε καὶ κατωτέρω περὶ τῆς Κοινῆς Ἀσφαλείας κ.λ.π.

(11) Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27)669)3 ἀπὸ 12.1.1937 ἐκοινοποιήθη πρὸς ἁπάσας τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Σώματος διάλεξις τοῦ Καθηγητοῦ Π. Παπανικολάου ἡ ὑπὸ τὸν τίτλον «Πῶς ἡ κοινωνία ἐννοεῖ τὸν Ἀξιωματικὸν Χωρ)κῆς».

καμπαρέ, καφωδίων, μπάρ καί ντάνσιγκ, εἰς ἃ ἐλάμβανον χώραν οἰκονομικαί ἀπογυμνώσεις τῶν ἀφελῶν.

Ἀπό τό 1939 ἀπηγορεύθη ἡ ἵδρυσις νέων τοιούτων κέντρων καί ἐτέθησαν περιορισμοί καί εἰς τά μέχρι τότε λειτουργοῦντα (12).

Ὑψίστης σπουδαιότητος ἔργα διά τήν Ἑλληνικήν κοινωνίαν ἀνετέθησαν εἰς τάς Ἀστυνομικάς Ἀρχάς (Χωροφυλακῆς καί Ἀστυνομίας Πόλεων) διά τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 258 τῆς 17)20 Ὀκτωβρίου 1936 «περί τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καί κωδικοποιήσεως τῶν περί τυχερῶν καί μή παιγνίων διατάξεων», ὑπό τήν διεύθυνσιν καί ἐποπτείαν τοῦ ὑφυπουργείου Δημοσίας Ἀσφαλείας, εἰς ὃ ὑπήχθησαν πλέον τά ἀντικείμενα ταῦτα, πλήν τῶν συνεπαγομένων οἰκονομικάς ἐπιπτώσεις.

Ἡ μελέτη τῆς ἔκτοτε δημιουργηθείσης νομοθεσίας καί προκληθείσης νομολογίας, παρέχει ἕν μέτρον κρίσεως τοῦ προσφερθέντος ὑπό τῆς Χωροφυλακῆς ἔργου.

Ἕτερος σοβαρός τομεύς δραστηριότητος τῆς Χωροφυλακῆς ἐν τῇ προσπαθείᾳ παγιώσεως τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας καί τῆς ἀντιμετωπίσεως τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν κατά τῆς σωματικῆς ἀκεραιότητος καί τῆς ζωῆς ἀδικημάτων, ὑπῆρξεν ὁ τομεύς τῆς κατοχῆς πυροβόλων ὅπλων καί κατά μείζονα λόγον τῆς ὁπλοφορίας.

Ὑπῆρχεν ὁ Νόμος 3062 τῆς 15)18 Μαρτίου 1924 περί ἀπαγορεύσεως κατοχῆς πυροβόλων ὅπλων, χειροβομβίδων καί ἐκρηκτικῶν ὑλῶν, ἀλλά λόγῳ τοῦ ἀσυντονίστου τῶν διατάξεών του εἶχεν ἀποβῆ δύσχρηστος καί δυσεφάρμοστος. Οὗτος ἀντεκατεστάθη διά τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 9)13 Ἀπριλίου 1935, δι' οὗ ἀνετέθη εἰς τάς ἀστυνομικάς ἀρχάς τό ὅλον θέμα, ὡς συνεχίζεται καί σήμερον· Ἐπίσης ἡ ὁπλοφορία κατέστη θέμα εὐθύνης καί ἁρμοδιότητος τῶν ἀστυνομικῶν ἀρχῶν, δυνάμει τοῦ Β.Δ. τῆς 26 Αὐγούστου)9 Σεπτεμβρίου 1936 «περί χορηγήσεως ἀδειῶν ὁπλοφορίας».

Ἡ ὑπόθεσις τῆς Ε.Ο.Ν. ὑπῆρξε μία ὑπόθεσις ἐπί τῆς ὁποίας —καλῶς ἢ κακῶς— ἡ Κυβέρνησις ἐστήριξε τούς μελλοντικούς καρπούς τῶν προσπαθειῶν της· Διά τῆς 15)34)15 Φεβρουαρίου 1938 διαταγῆς ὑφυπουργείου Ἐσωτερικῶν, ἐκοινοποιήθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 3 ἐμπιστευτική ἐγκύκλιος τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καί παρείχοντο ὁδηγίαι ἐπί τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς ἔδει νά συνδράμωσιν εἰς τήν προσπάθειαν αὐτήν τά ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς. Ἀπετέλεσε δυσχερές ἔργον καί ἐπισφαλῆ θέσιν διά τήν Χωροφυλακήν ἡ ἀπαίτησις αὕτη τῆς Κυβερνήσεως, διότι μεταξύ τῆς Ε.Ο.Ν., ἥτις ἐθεωρεῖτο τέκνον τοῦ Μεταξᾶ, καί τοῦ ὑπό τήν Ἀρχηγίαν τοῦ Διαδόχου τοῦ Θρόνου Προσκοπισμοῦ, αἱ σχέσεις εἶχον ὀξυνθῆ σοβαρῶς καί ἡ Χωροφυλακή δέν ἦτο δυνατόν νά ἔλθῃ ἀντιμέτωπος τοῦ Διαδόχου. Μετά τήν ἐξομάλυνσιν τῶν διϊσταμένων ἀπόψεων, ἡ Χωροφυλακή προσέφερεν ἀνεπιφυλάκτως τήν ἀρωγήν της.

Μετά ἕν καί ἥμισυ ἔτος διά τῆς 15)13)7 ἀπό 19-11-1939 διαταγῆς, τό ὑφυπουργεῖον ἀνεκοίνου μετά χαρᾶς, ὅτι —ἀθρόως— ὑπεβάλλοντο τά εὐχαριστήρια τῶν ὀργανώσεων τῆς Ε.Ο.Ν. διά τήν πολύτιμον συνδρομήν τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὁ Πρωθυπουργός, διά δημοσίων ὁμιλιῶν καί διά τῆς 43573)39 διαταγῆς του,

---

(12) Διαταγή Ὑφυπουργοῦ Δημ. Ἀσφαλείας 5577)6.9.1939.

ἐζήτει τὴν ἐντονωτάτην καλλιέργειαν τῆς Ἑλληνικῆς γῆς.

Διὰ τῆς 40) 649) 1, ἀπὸ 9-9-1939, διαταγῆς ὑφυπουργείου Δημοσίας Ἀσφαλείας, ἐκλήθησαν οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ὅπως ἀποδυθῶσιν εἰς ἀγῶνα παρακινήσεως δι' ἐντατικὴν καλλιέργειαν, ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων καὶ οἱ καρποὶ ὑπῆρξαν πλούσιοι, ἀφοῦ ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἐπεδόθησαν εἰς μικρὰς ἢ μεγάλας καλλιεργίας καὶ αἱ ἐν τῇ ὑπαίθρῳ ὑπηρεσίαι τῆς Χωροφυλακῆς, ὡς καὶ ἐκεῖναι τῶν πόλεων ἐφ' ὅσον διέθετον κῆπον, ἀπέβησαν πρότυπον καὶ ὑπόδειγμα.

Γενικῶς, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι, εἰς τὸν τομέα τοῦτον ἡ Χωροφυλακὴ ἤλλαξεν ὄψιν, συνετέλεσε δὲ πρὸς τοῦτο καὶ ὁ δοθεὶς παλμὸς εἰς τὴν ἀνανέωσιν καὶ μόρφωσιν ἐν γένει τῶν βαθμοφόρων τοῦ Σώματος.

ΚΟΙΝΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ — ΛΗΣΤΕΙΑ — ΖΩΟΚΛΟΠΗ

Ἡ περὶ ἐντόνου, συστηματικωτέρας καὶ πλέον εὐσυνειδήτου δραστηριότητος τῶν ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, διαπίστωσις, ἰσχύει δι' ὅλους τοὺς τομεῖς εὐθύνης καὶ ἁρμοδιότητος τῆς Χωροφυλακῆς. Εἰς ὅλα τὰ ἀντικείμενα εἰς ἃ ἐκλήθησαν νὰ προσφέρωσιν οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς τὴν συνδρομήν των, ἐν παντί, ἀπέδωσαν. Τοῦτο κυρίως δύναται νὰ ἑρμηνευθῇ ἐκ τῶν ἑξῆς λόγων: α) Ἀπηλάγγησαν τῶν πολιτικῶν καὶ κομματικῶν παρεμβατισμῶν, β) διεπίστωσαν ὅτι οἱ ἐργαζόμενοι ἠμείβοντο καὶ δὲν ὑπέκειντο εἰς μεταθέσεις καὶ ταλαιπωρίας, ἐνῶ, ἀντιθέτως, οἱ ἀδιάφοροι καὶ ἐπιτήδειοι ἐτύγχανον δυσμενοῦς μεταχειρίσεως, γ) ἐκρίνοντο ἐπὶ τῇ βάσει μόνον τῶν ὑπηρεσιακῶν κριτηρίων, δ) εἶδον τὴν Πολιτείαν ἐκδηλώνουσαν ποικιλοτρόπως, κατὰ τὸ δυνατόν, τὸ ἐνδιαφέρον της ὑπὲρ αὐτῶν, ε) τὰ παραγωγικὰ σχολεῖα ἐλειτούργουν συνεχῶς, ἡ δὲ ἐν αὐτοῖς ἐκπαίδευσις προσελάμβανεν ὁσημέραι κοινωνικὸν — ὄντως ἀστυνομικοῦ περιεχομένου — ἐπιστημονικὸν χαρακτῆρα, στ) ἐνῶ προηγουμένως τοῖς ἐζητεῖτο μία ἀπαράδεκτος στρατιωτικὴ πειθαρχία, ἤδη τοῖς ἐζητεῖτο μία εὐσυνείδητος τοιαύτη, μία ἀλληλεγγύη, μία ἀγάπη καὶ στοργὴ τῶν ἀνωτέρων πρὸς τοὺς κατωτέρους, ζ) οἱ ἐκ τοῦ Σχολείου κατ' ἔτος ἐξερχόμενοι νέοι ἀξιωματικοὶ ἀπετέλεσαν τὴν ἐλπίδα μιᾶς καλυτέρας καὶ ἀξιοπρεπεστέρας αὔριον καὶ κατὰ γενικὸν κανόνα εἶχον κερδίσει τὴν στοργὴν καὶ ἐκτίμησιν τῶν ἀνωτέρων, καθὼς καὶ τὴν ἀγάπην τῶ κατωτέρω, η) τοῖς ἐδημιουργήθη ἡ βεβαιότης περὶ τῆς κυβερνητικῆς καὶ πολιτικῆς σταθερότητος, θ) τοῖς ἐδόθησαν τὰ μέσα. Ἰδοὺ τί ἔλεγεν ὁ Ἰωάν. Μεταξᾶς πρὸς τοὺς νέους Ἀνθυπομοιράρχους, τάξεως 1937—1939, κατὰ τὴν ὁρκωμοσίαν των τὴν 22αν Ἰουλίου 1939:

Κύριοι Ἀνθυπομοίραρχοι,

Ἀπὸ χρόνο σὲ χρόνο κάθε τάξις νέων ἀξιωματικῶν, ποὺ εἰσέρχεται εἰς τὴν Χωροφυλακήν, εὑρίσκει ραγδαιότερα τ' ἀποτελέσματα τῆς μεταβολῆς τῆς 4ης Αὐγούστου.

Ἐσεῖς, ποὺ εἰσέρχεσθε τώρα, τὸ τρίτον ἔτος ἀπὸ τῆς μεταβολῆς, θὰ τὰ εὕρετε ἀκόμα ραγδαιότερα καὶ ἑπομένως πολὺ πλέον εὐμενέστερον τὸ πεδίον, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἐνεργήσητε.

Νὰ μὴ λησμονῆτε, ὅτι οἱ προηγούμενοί σας, ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια καὶ ὄχι παλαιότερον μόνον καιρόν, πηγαίνοντας νὰ ἐκτελέσουν τὴν ὑπηρεσίαν τους μὲ ὅλα τὰ ὄνειρα, ποὺ εἶχαν εἰς τὴν ψυχήν τους, εὑρίσκοντο ὑπὸ τὸν γρόνθον τοῦ μικροκομματαρχίσκου ἀ-

κόμα τῆς ἐπαρχίας, ὁ ὁποῖος ἔλεγεν εἰς τὸν ἀξιωματικὸν τῆς Χωροφυλακῆς, ὅτι δὲν εἶσαι σὺ ποὺ θὰ φροντίζῃς ἐδῶ γιὰ νόμους καὶ γιὰ εὐταξία καὶ γιὰ εὐκοσμία, ἐγὼ θὰ σοῦ δίδω ἐντολὰς καὶ ὁδηγίας!!!

Ἅμα δὲ ἐτόλμα ὁ ἀξιωματικὸς τῆς Χωροφυλακῆς ν' ἀντιστῇ, ἤρχετο ἀπὸ τὸν προϊστάμενόν Ὑπουργὸν, ἡ καταδίωξι». Αὐτὰ ἔπαυσαν. Καὶ ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποὺ φέρετε τὰ ἐμβλήματα τοῦ ἀξιωματικοῦ τῆς Β. Χωροφυλακῆς ἔχετε ἐπάνω σας ὅλον τὸ κῦρος καὶ ὅλον τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὸ Κράτος.

Ἀλλὰ ἂν ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἄποψιν ἡ θέσις ἔγινε τόσο μεγάλη καὶ τόσο σοβαρά, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὰ καθήκοντά σας, εἶναι ἀκόμα σοβαρώτερα καὶ ἐπιπονώτερα καὶ ἀπαιτοῦν τὴν μεγαλειτέραν προσοχὴν καὶ τὴν μεγαλυτέραν ψυχικὴν ἀντοχὴν! Διότι δὲν πρέπει νὰ λησμονῆτε, ὅτι θὰ εὑρεθῆτε πολλὲς φορὲς μόνοι σας, οἱ μόνοι ἐκπρόσωποι τοῦ Κράτους, καὶ ἀπὸ τὰς πράξεις σας καὶ ἀπὸ τὴν σοβαρότητά σας καὶ ἀπὸ τὴν ἀξιοπρέπειάν σας, ὁ λαὸς θὰ κρίνῃ τὴν ἀξίαν τοῦ Κράτους. **Εἶναι φοβερὰ ἡ εὐθύνη σας** Ἑπομένως ἡ προσοχή, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ δείξετε σὲ κάθε ἐνέργεια, πρέπει νὰ εἶναι μεγάλη. Ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος ἀφοσίωσις εἰς τὸ Κράτος, τὸ ὁποῖον σᾶς ἔδωκε τὸ κῦρος καὶ τὴν ἐπιβολὴν καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἀφοσίωσις εἰς τὴν κοινωνίαν, εἰς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ φαίνεσθε ὄχι μόνον δίκαιοι καὶ αὐστηροί, ἀλλὰ καὶ ἐπιεικεῖς πολλὲς φορὲς ἀπέναντι τῶν παραπτωμάτων, τὰ ὁποῖα δὲν προέρχονται ἀπὸ κακοβουλίαν, ἀλλὰ ἀπὸ ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι θ' ἀνταποκριθῆτε εἰς τὰς προσδοκίας μας καὶ εἰς τὰς εὐχάς μας καὶ εὔχομαι κάθε προκοπὴ εἰς τὸ νέον σας στάδιον καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν ὅλων τῶν ἐπιθυμιῶν σας καὶ τῶν ὀνείρων σας».

Οἱ κοινοὶ ἐγκληματίαι δὲν ἐξέλιπον ἐκ τῶν κοινωνιῶν, παρὰ τὰ οἱαδήποτε κυβερνητικὰ καὶ πολιτειακὰ σχήματα, ἰδιαιτέρως δὲ ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν κοινωνιῶν.

Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἐσημειώθησαν ἐξελίξεις ὅλων τῶν ἐγκληματικῶν πράξεων τοῦ παρελθόντος, ἤτοι: ληστειῶν, ζωοκλοπῶν, κλοπῶν, ἀπατῶν, διαρρήξεων κ.λ.π., ἀλλ' ἀντιμετωπίσθησαν τόσον κεραυνοβόλως ὥστε προεκαλεῖτο ἡ ἀπογοήτευσις παντὸς νέου ὑποψηφίου.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς 1937 ἀφίκετο εἰς Ἑλλάδαν ὁ διεθνὴς μεγαλοαπατεὼν Ζαρίφης, ὅστις, διαφυγὼν τῆς ἀστυνομικῆς ἐπαγρυπνήσεως, ἐπέτυχε νὰ διαπράξῃ σοβαρωτάτας ἀπάτας εἰς βάρος πιστωτικῶν ἱδρυμάτων καὶ ἰδία τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ διαφύγῃ εἰς τὴν ἀλλοδαπήν. Ἡ κυβέρνησις ἐζήτησεν τὴν ἀνεύρεσιν, σύλληψιν καὶ προσαγωγὴν εἰς Ἑλλάδα τοῦ ἀπατεῶνος, βάσει τῶν διεθνῶν συμβάσεων. Ἐκ τῶν Ἀστυνομικῶν Σωμάτων ἐπιλέγῃ ὁ καταλληλότερος καὶ ἐπιτηδειότερος φυσιογνωμίστας ἀναζητητής, ὁ τότε ἀνθυπομοίραρχος Μουσχουντῆς Νικ., ὅστις καὶ ἀνεχώρησε τὴν 25-2-1937 διὰ τὴν ἀλλοδαπὴν ἀναζητῶν τὸν Ζαρίφην (Βλέπε ὑπ' ἀριθμ. 581) 4 καὶ 5) 3) 1 φακέλλους Ὑπουργείου Δημ. Τάξεως).

Ὁ Μουσχουντῆς ἐπέτυχε νὰ ἐπεσημάνῃ τὸν ἀναζητούμενον εἰς Παρισίους, δὲν ἐπέτυχεν ὅμως τὴν σύλληψίν του λόγῳ διαδικαστικῆς κωλυσιεργείας τῶν Γάλλων.

Ἐντὸς τοῦ 1938 διεπράχθησαν ἑπτὰ ληστεῖαι, ἐξ ὧν ἡ μία μετὰ φόνου καὶ μία ἄλλη ἐστράφη καὶ κατὰ ὑπαξιωματικοῦ τῆς Χωροφυλακῆς, ἐν πολιτικῇ περιβο-

λῇ (13), ἀλλ' ἅπαντες σχεδὸν ἔδωσαν συντόμως λόγον τῶν πράξεών των καὶ αὐτοὶ οἱ ἐκ τούτων Κομιτατζῆδες, καὶ οὕτω κατὰ τὸ ἔτος 1939 μόνον ἓν κροῦσμα ληστείας ἐσημειώθη (14)·

Ὁ προσφιλὴς εἰς τὴν ὕπαιθρον τρόπος κρεοφαγίας, διὰ τῆς ζωοκλοπῆς, ὡς καὶ ἡ διὰ ταύτης ἐξοικονόμησις εὐθηνῶν ὑποζυγίων, ἐξηκολούθουν νὰ πλήττουν τὴν ἐπαρχιακὴν ζωὴν καὶ νὰ παρεμποδίζουν τὴν ἐξελικτικὴν πρόοδον· Νομοθετικὰ μέτρα αὐστηρότατα ἐλήφθησαν (15), καὶ ἐτέθη ὡς θέμα ριζικῆς ἀντιμετωπίσεως· Ὠργανώθη ἡ Ἀγροφυλακὴ καὶ ἐδόθη αὐτῇ νόημα ἀληθοῦς ὀργανισμοῦ ἀσφαλείας, μὲ ἴδιον ἀντικείμενον καὶ ὡς ἐπικουρικὴ τῆς Χωροφυλακῆς παρατήρησις καὶ ἐπαγρύπνησις (16), ἀλλὰ καὶ ὑλικὴ δύναμις ἐνίοτε·

Ἡ Διεύθυνσις Ἐγκληματολογικῶν Ὑπηρεσιῶν διενήργησεν ἐνδελεχῆ ἔλεγχον τῶν εὑρετηρίων καὶ ἀρχείων της καὶ ἔθεσεν εἰς κυκλοφορίαν ἕνα γενικὸν εὑρετήριον καταδιωκομένων, τὸ Ἀρχηγεῖον δὲ Χωροφυλακῆς ἐξέδωκε τὴν πρώτη συστηματικὴν κατατοπιστικὴν κανονιστικὴν ἐγκύκλιον «περὶ ἀναζητήσεως καταδιωκομένων», περὶ ἀστυνομικῶν εὑρετηρίων καὶ ἐλέγχων (17). Τὰ προϊστάμενα κλιμάκια δὲν ἠρκοῦντο μόνον εἰς τὴν ἔκδοσιν διαταγῶν καὶ ὁδηγιῶν, ἀλλὰ διὰ συνεχῶν ἐπιθεωρήσεων καὶ ἐλέγχων καί, βάσει εἰδικῶς καθιερωθέντων περιοδικῶν, ἤλεγχον συστηματικῶς τὴν συμμόρφωσιν καὶ ἀπόδοσιν.

Κυκλοφοριακὸν πρόβλημα κατὰ τὴν περίοδον ταύτην δὲν ὑπῆρχεν ἐν τῇ σοβαρᾷ του μορφῇ, παρ' ὅλα ταῦτα καὶ ὁ τομεὺς οὗτος ἀντιμετωπίσθη ἐπὶ σκοπῷ βαθμιαίας διαπαιδαγωγήσεως, τῶν πεζῶν ἰδίᾳ (18). Ἐδημιουργήθη καὶ ἀνεπτύχθη ὁ κλάδος τῆς τουριστικῆς Ἀστυνομίας καὶ ἐπεφορτίσθησαν αἱ ἀρχαὶ τῆς Χωροφυλακῆς μὲ τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν παρακολούθησιν τῆς ξενοδοχειακῆς πολιτικῆς. Ἐν ἑνὶ λόγῳ, ἡ Χωροφυλακὴ εἶχε καταστῆ ὁ δείκτης καὶ ὁ μοχλὸς ἐπὶ πολλῶν τομέων τῶν κυβερνητικῶν κατευθύνσεων· Ἀδιστάκτως δύναται νὰ λεχθῆ ὅτι τὸ Σῶμα τὸ ἐβάρυνεν ἡ πολυπραγμωσύνη·

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Ἤδη θὰ ὡμιλήσωμεν καὶ διὰ τὸν εὐπαθῆ τομέα δραστηριότητος τῆς Χωροφυλακῆς, τὸν τομέα τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν πολιτικῶν ἀντενεργειῶν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως.

Τὴν τόσον φθοροποιὸν ὑπηρεσίαν ταύτην δὲν τὴν προεκάλεσε καὶ δὲν τὴν ἐπεφόρτισεν εἰς τὴν Χωροφυλακὴν τὸ πρῶτον ἡ Κυβέρνησις τῆς «4ης Αὐγούστου», ἀλλ' ἤρξατο νὰ σύρεται πρὸς αὐτὴν ἡ Χωροφυλακή, ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Βενιζέλου, καὶ εἴδομεν ὅτι, ἀξιωματικοὶ τῆς Εἰδικῆς Ἀσφαλείας Ἀθηνῶν προέβησαν εἰς συλλήψεις πολιτικῶν ἀντιπάλων τῆς Κυβερνήσεως (Στράτου, Ράλλη, Τσαλδάρη κ.λ.π.) Ὑπῆρξε τοῦτο μία τῶν ἐπαχθῶν κληρονομιῶν, μία ἐκ τῶν ἀπὸ τοῦ 1915 πολιτικῶν ἀ

---

(13) Κατὰ ὑπεν)ρχου Παπαϊωάννου Σταθμάρχου Σιδηροῦ — Σοφλίου τὴν 16.10.1938 ὑπὸ 4 ἐνόπλων κομιτατζήδων καὶ ἑνὸς Ἕλληνος φυγοδίκου ὡς ὁδηγοῦ.

(14) Βλέπε 29)276)1 ἐγκ. 16 ἀπὸ 28.11.1938.

(15) Νόμος 526 Φ 5)10 Μαρτίου 1937.

(16) Α.Ν. 1010)38. —

(17) 4)101)126 Κώδιξ Νόμων Ζαχαροπούλου 1937 σελ. 581-582.

(18) Βλέπε Α.Ν. 302)36 «περὶ ρυθμίσεως τῆς κινήσεως τῶν πεζῶν εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ πλατείας τῶν πόλεων.

νωμαλιῶν καὶ ἐκβιασμῶν. Ἐξηκολούθησαν τὰς αὐτὰς ἀπαιτήσεις καὶ—ἐν συνεχείᾳ—αἱ κυβερνήσεις τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος καὶ τὰς ἐσυστηματοποίησεν ἡ Κυβέρνησις Ἰωάννου Μεταξᾶ·

Τὸ ἥμισυ τῆς δυνάμεως τῆς Διευθύνσεως Εἰδικῆς Ἀσφαλείας ἠσχολεῖτο μὲ τὴν παρακολούθησιν τῶν πολιτικῶν ἀντιπάλων τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὁ ἀείμνηστος Ἠλίας Κομποχόλης προΐστατο τῆς ἀντικομμουνιστικῆς κινήσεως.

Ὁ καθηγητὴς Ἐγκληματολογίας κ. Κων. Γαρδίκας φωτογραφούμενος μετὰ τοῦ κατὰ τὸ 1939 προσωπικοῦ τοῦ Ἐγκληματολογικοῦ ἐργαστηρίου Θεσσαλονίκης

Διὰ τὴν πολιτικὴν κίνησιν κλιμάκιον, ὑπὸ τὸν τότε ἀντισυνταγματάρχην Κατσαμπῆν, εἶχεν ἐγκατασταθῆ εἰς Παρισίους, ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ παρὰ τῇ Πρεσβείᾳ Ἀστυνομικοῦ ἀκολούθου, ἔνθα εὑρίσκετο ὁ Ν. Πλαστήρας καὶ ἄλλοι πολιτικοστρατιωτικοὶ παράγοντες τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τὴν διάρκειαν 1936—1940, ἐπανειλημμέναι προσπάθειαι ἐξεγέρσεως, πρὸς ἀνατροπὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐματαιώθησαν, χάρις εἰς τὰς πληροφορίας, τὰς παρακολουθήσεις καὶ τὰ μέτρα τῆς Εἰδικῆς Ἀσφαλείας.

Τὴν 17ην Ἰουνίου 1938, ὁ τότε ἀνθυπομοίραρχος Γ. Παπαγεωργίου, ἐπικεφαλῆς δυνάμεως, συνέλαβεν ἐντὸς τοῦ ἄλσους τῆς Καισαριανῆς ἀξιωματικοὺς καὶ ὑπαξιωματικοὺς τοῦ στρατεύματος συνωμοτοῦντας καὶ προσχεδιάζοντας τὴν ἔκρηξιν κινήματος (18Α).

(18Α) Βλέπε Δ' τόμον Ἡμερολ. Ἰ. Μεταξᾶ ἔγγραφη 19.7.1938 — Γρηγ. Δαφνῆ Τομ. Β' σελ. 456 ἔνθα ἡ ἀκόλουθος ἀκριβὴς ἀναφορά: «Ἄλλο κίνημα ποὺ ἀπέτυχε, λόγω προδοσίας ἐπίσης, ἦτο τὸ ἀποκληθὲν Κίνημα τῶν ὑπαξιωματικῶν. Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ὀργανώσεως τοῦ κινήματος τούτου εὑρίσκοντο οἱ ἀπότακτοι: συνταγματάρχης Διάμεσης Ἠλ., λοχαγοὶ Νάθσινας καὶ Ὀρφανὸς καὶ ὁ ἀνθυπολοχαγὸς Κουταλίδης. Τὴν Κυριακὴν 17ην Ἰουλίου 1938, περὶ τὰς ἑσπερινὰς ὥρας, πέντε ἀξιωματικοὶ τῶν συνταγμάτων τῆς φρουρᾶς Ἀθηνῶν, ὡς ἐκπρόσωποι τῆς μυστικῆς ὀργανώσεως τῶν ὑπαξιωματικῶν, συνηντήθησαν μετὰ τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ Κουταλίδη εἰς τὸ παρὰ τὴν Καισαριανὴν ἀλσύλιον. Ἡ Εἰδικὴ Ἀσφάλεια, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἀνεκαλύφθη ἀνατρεπτικὴ κίνησις ἐν τῷ Σώματι τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων·

Ὑπαξιωματικὸς (ἐνωμοτάρχης) τοῦ Κέντρου Ἀλλοδαπῶν Ἀθηνῶν, ἔσχε θετικὰς πληροφορίας περὶ προετοιμαζομένης ἐξεγέρσεως εἰς τὰς φρουρὰς Χαλκίδος, Τριπόλεως καὶ Κρήτης. Ἡ Κυβέρνησις ἔλαβεν ἐγκαίρως μέτρα, ματαιώσασα πᾶσαν ἐκδήλωσιν ἐν Χαλκίδι καὶ Τριπόλει, ἀφῆκεν ὅμως καὶ ἐξεδηλώθη κίνημα εἰς τὰ Χανιὰ Κρήτης, τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 29ης Ἰουλίου 1938 (18β).

Πράκτορες ὑπηρεσίας πληροφοριῶν, συμμαχικῆς δυνάμεως (Ἑλληνικῆς καταγωγῆς), παρέσχον τὰς πληροφορίας ταύτας. Τὸ κίνημα ἐκεῖνο, μὴ εὑρὸν ἀνταπόκρισιν εἰς τὴν ὑπόλοιπον Ἑλλάδα, περιωρίσθη εἰς Χανιὰ καὶ ἐξεφυλλίσθη αὐθημερόν· Εἰς συμπλοκὴν ἐν Χανίοις μεταξὺ δυνάμεως Χωροφυλακῆς καὶ στασιαστῶν, ἐφονεύθησαν δύο πολῖται καὶ ἐτραυματίσθησαν τρεῖς χωροφύλακες.

Ὁ τότε ἀνθυπομοίραρχος Κωτσόπουλος κατώρθωσε νὰ συναρμολογήσῃ ἐπιστολὴν τοῦ Ἐμμ. Τσουδεροῦ, ἐκ τῶν ἐν τῷ καλάθῳ τῶν ἀχρήστων τοῦ γραφείου τούτου ἀπορριμμάτων, καὶ ὁ Ἐμμ. Τσουδερὸς συνελήφθη, ἀφοῦ ἐκ τῶν πειστηρίων τούτων ἠναγκάσθη νὰ ὁμολογήσῃ τὰ πάντα ἐνώπιον τοῦ ἰδίου Πρωθυπουργοῦ. (18γ)

Ἐκ τῆς ἐφημερίδος «ΗΜΕΡΑ», φύλον τῆς 22-7-65, παραλαμβάνομεν τὸ ἀκόλουθον ἀπόσπασμα δημοσιεύματος·

«Οἱ ἀστυνομικοὶ μάζεψαν τὰ κομμάτια του καὶ τὰ ξανακόλλησαν. Ἦταν συνωμοτικὸ σημείωμα ὁλοφάνερα, πληροφοριακὸ δελτίο προοριζόμενο γιὰ τὸν Πλαστήρα. Καὶ στὸ τέλος ἀνεγνωρίσθη ὁ γραφικὸς χαρακτὴρ τοῦ Τσουδεροῦ. Τότε ὁ Λαγοπάτης ὡμολόγησε τὴν συμμετοχή του στὴν κίνησι Τσουδεροῦ· Καὶ τότε ὁ ὑπουργὸς Μανιαδάκης, μὲ τὸ συναρμολόγημα τοῦ σημειώματος καὶ τὰ ἄλλα στοιχεῖα παρουσιάσθηκε στὸν Μεταξᾶ. Κατὰ δὲ τὴν ἀφήγησιν Μανιαδάκη πρὸς Γρ. Δαφνῆν, ἀκολούθησε ἡ ἑπομένη σκηνή:

Ὁ Τσουδερός, εὐθὺς ὡς ἐπληροφορήθη τὴν σύλληψιν τοῦ Λαγοπάτη, ἐθορυβήθη. Ἀνέθεσε δὲ εἰς τὸν ὑποδιοικητὴν τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος Βαρβαρέσσον νὰ ἐξακριβώσῃ διὰ ποίους λόγους συνελήφθη ὁ Λαγοπάτης. Ὁ Βαρβαρέσσος οὐδὲν ἐξηκρίβωσεν. Ἔτσι, ὅταν ὁ Τσουδερὸς ἐκλήθη ἀπὸ τὸν Μεταξᾶν, ἠγνόει ἐὰν καὶ ποῖα στοιχεῖα εἶχεν ἡ κυβέρνησις εἰς βάρος του· Διὰ νὰ δείξῃ τὴν πρὸς τὸν Μεταξᾶν ἀφοσίωσίν του, ὅμως, παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ ἕνα ἀντίτυπον βιβλίου, τὸ ὁποῖον εἶχε μόλις ἐκδώσει, καὶ εἰς τὴν πρώτην σελίδα ἔγραψε θερμὴν ἀφιέρωσιν πρὸς τὸν

συνάντησις εἶχε καταδοθῆ ὑπὸ προσώπου μὴ ἀποκαλυφθέντος, ἀπέστειλεν ἐκεῖ τὸν ἀνθυπομοίραρχον Παπαγεωργίου μὲ δύναμιν χωροφυλάκων διὰ νὰ τοὺς συλλάβῃ. Καὶ ἐπετεύχθη μὲν ἀκόπως ἡ σύλληψις τῶν ὑπαξιωματικῶν, ἀλλ' ὄχι καὶ τοῦ Κουταλίδη. Οὗτος ἐπυροβόλησε κατὰ τῶν χωροφυλάκων καὶ ἐπέτυχε νὰ τραυματίσῃ δύο, ὡς καὶ τὸν ἀνθυπομοίραρχον Παπαγεωργίου. Δὲν ἐπέτυχεν ὅμως νὰ διαφύγῃ, διότι ἐπυροβολήθη καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν χωροφυλάκων καὶ ἐτραυματίσθη. Πλέον τῶν 40 ὑπαξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται συνελήφθησαν, ὡς καὶ οἱ Διάμεσης, Νάθαινας καὶ Ὀρφανός». Προηγουμένως κατὰ Μάρτιον 1938 εἶχεν ἀποκαλυφθῆ καὶ ματαιωθῆ ἀνατρεπτικὴ προσπάθεια τῶν Τσαγγαρίδη — Ματάλα (Βλέπε ἐγγραφὴν ἡμερολογίου 12.3.1938).

(18Β) Βλέπε Ἡμερολ. Ἰ. Μεταξᾶ Δ' τόμος ἐγγραφὴ 29.7.1938.

(18Γ) Βλέπε διεξοδικῶς τὴν περίπτωσιν ταύτην εἰς Δ' τόμον Ἡμερολογίου καὶ τοῦ Γρηγ. Δαφνῆ Β' τόμον.

δικτάτορα. Ὅταν εἰσῆλθεν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Μεταξᾶ, τοῦ προσέφερε τὸ βιβλίον, μὲ τὴν δήλωσιν ὅτι ἦτο τὸ πρῶτον ἀντίτυπον ποὺ εἶχε κυκλοφορήσει. Ὁ Μεταξᾶς τὸν ηὐχαρίστησε καὶ ἐδιάβασε τὴν ἀφιέρωσιν· «Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ, κ. Τσουδερέ, τοῦ εἶπε, διὰ τὸ βιβλίον· Ἀλλὰ ὅσα γράφετε εἰς τὴν ἀφιέρωσιν εὑρίσκονται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ἔργα σας. Θὰ ἐπεθύμουν, κ. Διοικητά, νὰ μοῦ εἴπητε ἂν αὐτὸ ἐδῶ τὸ σημείωμα εἶναι δικό σας καὶ τὸ ἔχετε γράψει μὲ τὸ χέρι σας».
Οὕτω δύναται νὰ ὑποστηριχθῆ ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ προσέφερε καὶ πάρα πολλὰς σπουδαίας ὑπηρεσίας, πολιτικῆς φύσεως, εἰς τὴν Κυβέρνησιν Μεταξᾶ, ὅστις ἔγραφε κατὰ τὰ μέσα Δεκεμβρίου 1938 εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του: «Ἡ κυριαρχία εἶναι πλήρης· Ὁ Μανιαδάκης ἔχει ὅλες τὶς πληροφορίες· Τίποτε δὲν γίνεται ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ νὰ μὴ τὸ ξέρουμε...».

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ — ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ — ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ

Ἂς ἴδωμεν τί ἔπραξεν ἡ Κυβέρνησις ἐκείνη ὑπὲρ τῆς Χωροφυλακῆς·

Βασικωτέραν καὶ σπουδαιοτέραν εἰσφορὰν πρὸς τὴν Χωροφυλακὴν ἀπὸ ἐκείνην ἣν ἐτόνισεν ὁ ἴδιος ὁ Μεταξᾶς εἰς τὸν ἀνωτέρω παρατιθέμενον λόγον του, δηλαδὴ τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν ἀνδρῶν ἐκ τῆς ἀποπνικτικῆς ἀτμοσφαίρας τοῦ παραγοντισμοῦ καὶ κομματαρχισμοῦ, δὲν ἠδύνατο νὰ προσφέρη ἄλλη κυβέρνησις, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ζωτικῶν θεμάτων τῆς ὀργανώσεως σοβαρὰ ἐλήφθησαν μέτρα. Δυνάμεθα ἐκ προοιμίου νὰ εἴπωμεν ὅτι παρὰ τὰ οἱαδήποτε τρωτὰ τοῦ συστήματος κατὰ τὴν προκειμένην περίοδον τὸ θέμα «ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ» καὶ «ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΙΣ» εἶχον ἀποσπάσει σοβαρὸν ομέα προσοχῆς καὶ προνοίας τοῦ κυβερνητικοῦ προγράμματος, ὄχι πρὸς δημιουργίαν εὐνοϊκοῦ ὑπὲ τῶν κυβερνώντων κλίματος ἀλλὰ χάιν τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου καὶ τῶν ἐθνικῶν ἀναγκῶν.

Ἀναπτύσσοντες ἀνωτέρω τὰ περὶ Ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς ἔτους 1935, εἴδομεν ὅτι ἕνα μέρος τῆς κλινοστρωμνῆς εἶχε καθωρισθῆ νὰ προμηθεύεται δαπάναις τῶν ὁπλιτῶν·

Ὡς σύστημα καλόν, ἡ δαπάνη ὅμως ἀπετέλει σοβαρὸν βάρος διὰ τοὺς ἄνδρας. Τὸ θέμα τοῦτο ἡ Κυβέρνησις ἀντιμετώπισε λυσιτελῶς καὶ ἱκανοποιητικῶς διὰ τοῦ Ν.Δ. 1)8 Αὐγούστου 1936, διὰ τοῦ ὁποίου, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης προμηθείας ἱματισμοῦ, κλινοσκεπασμάτων, σινδονῶν, κελυφίων, ἀδιαβρόχων, σάκκων καὶ κιβωτίων (μπαούλων), ὡς καὶ τῆς ραφῆς τῶν στολῶν καὶ χλαινῶν, εἶχε παρέξει ἐπίδομα ἐκ 250 δραχμῶν μηνιαίως, ἀπὸ 1-4-1936.

Δι' ἑτέρου Ν.Δ., 1)8 Αὐγούστου 1936, «περὶ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων στρατιωτικῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ἐξομοιώθησαν οἱ ἄνδρες αὐτῆς πρὸς τοὺς τοῦ Στρατοῦ τοιούτους, ἐπὶ πλέον δέ, διὰ τοὺς ἀγάμους ὁπλίτας ηὐξήθησαν αἱ χορηγούμεναι ἀποζημιώσεις ἐκτὸς ἕδρας κ.λ.π. Δυνάμει τοῦ ἀπὸ 9ης Ἰανουαρίου) 6ης Φεβρουαρίου 1937 Β.Δ. «περὶ κανονισμοῦ στολῆς τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν τοῦ κατὰ γῆν Στρατοῦ καὶ τῆς Χωροφυλακῆς», καθιερώθησαν τὰ τῶν στολῶν τῶν ἀξιωματικῶν. Διὰ δὲ τοῦ Β.Δ. τῆς 12)16 Ἰουνίου 1937, ἐκυρώθη ὁ ἐξ 76 ἄρθρων Κανονισμὸς Στολῆς Ὁπλιτῶν Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐπανεφέρθη καὶ ἡ μεγάλη στολὴ τῶν ὁπλιτῶν, ἥτις ἀπὸ τοῦ 1910 σχεδὸν εἶχεν ἐγκαταλειφθῆ λόγῳ τῶν πολέμων καὶ τῶν οἰκονομικῶν ἀντιξοοτήτων, ἀλλ' ἐξ ὑφάσματος πρασινοφαίου καὶ οὐχὶ εἰς χρῶμα μπλὲ ρουά, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ χρῶμα τῆς Χωροφυλακῆς

ἀπὸ τῆς συστάσεώς της καὶ ἐξακολουθεῖ ν' ἀποτελῇ διεθνῶς τὸν χρωματισμὸν τῶν ἐπισήμων στολῶν τῶν Εὐρωπαϊκῶν Χωροφυλακῶν.

Δυνάμει τοῦ ἄρθρου 2, Α.Ν. 320) 5) 10 Νοεμβρίου 1936 «περὶ Ὀργανικῶν τινῶν διατάξεων τοῦ ὑφυπουργείου Δημοσίας Ἀσφαλείας», παρὰ τῷ ὑφυπουργείῳ τούτῳ συνεστήθη Γενικὴ Διεύθυνσις, εἰς ἣν ὑπήχθησαν αἱ Διευθύνσεις Ἀλλοδαπῶν, Ἐγκληματολογικῶν Ὑπηρεσιῶν, Πυροσβεστικῆς καὶ Ἀντιαεροπορικῆς Ἀμύνης, Μεταναστεύσεως, Διαβατηρίων, Ἐπιμελητείας καὶ Ἐλέγχου Χωροφυλακῆς, Γενικὸς δὲ Διευθυντὴς ἐτοποθετήθη ὁ, μετ' ὀλίγον προαχθεὶς εἰς ὑποστράτηγον, συνταγματάρχης Χωροφυλακῆς Μιχαλόπουλος Κωνσταντῖνος.

Ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1937 συνεστήθησαν καὶ ἐλειτούργησαν αἱ διαχειρίσεις Χρηματικοῦ καὶ Ὑλικοῦ παρὰ τῇ Α.Δ.Χ. Δυτικῆς Μακεδονίας.

Ἐθίγη ἐν τοῖς πρόσθεν ἡ κατάστασις τοῦ ὁπλισμοῦ τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς, ὅτι δηλαδὴ οὗτος ἀπετελεῖτο —σχεδὸν— ἐκ παλαιοσιδήρων. Ἡ Κεντρικὴ Ὑπηρεσία καὶ τὸ κράτος γενικώτερον δὲν ᾐσθάνοντο οὐδὲ ἐντροπὴν ὅταν ἀπέστελον τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς νὰ ἐξοντώσουν τὴν ληστείαν καὶ τὰς κομιτατζηδικὰς συμμορίας, τῶν ὁποίων ὁ ὁπλισμὸς ἦτο καινουργής, εὔχρηστος καὶ σύγχρονος. Οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ὄχι μόνον ἐμπιστοσύνην δὲν εἶχον εἰς τὸν ὁπλισμόν των, ἀλλὰ καὶ μετ' ἀηδίας καὶ περιφρονήσεως ἔφερον τοῦτον, ὅστις ἀπετελεῖτο ἐκ Λέμπὲλ 1886 καὶ 1907, Μάουζερ 7,65 καὶ ὅμοια Γερμανίας, Ρωσίας 9,05, Μάνλιγχερ Βουλγαρίας Α καὶ Β τύπου, Μαρτίνι 7,92 καὶ 11, Γκρᾶ Πεζικοῦ, Μάουζερ Βουλγαρίας, Τουρκίας καὶ Γερμανίας 805, Σασεπώ, Μάνλιγχερ μακρύκανα διαφόρων προελεύσεων καὶ ἐν γένει 22 συστημάτων καὶ τύπων. (19).

Ἡ Κυβέρνησις Μεταξᾶ προσέδωκεν —ὡς ὤφειλε— σημασίαν εἰς τὸ θέμα τοῦτο καὶ διὰ συναφθέντος δανείου 35.000.000 ἑκατομ. δραχμῶν, ἐκ τοῦ Τ.Α.Ο.Χ. ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Κράτους, ἀπεφάσισε τὴν ἄμεσον προμήθειαν 15.000 ὅπλων βραχυκάννων συστήματος Μάλινχερ Σινάουερ. Ὁ νέος οὗτος ὁπλισμὸς ἤρξατο νὰ προωθῆται πρὸς τὰς ὑπηρεσίας, σχεδὸν ἀμέσως (20).

Δυνάμει Β.Δ. 6) 18 Ἰουνίου 1937, μετεφέρθη ἐκ Τριπόλεως εἰς Ναύπλιον ἡ ἕδρα τῆς Ἀνωτέρας Δ) σεως Χωροφυλακῆς Πελοποννήσου.

Δυνάμει τοῦ Α. Ν. 1375) 38 ηὐξήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἀνωτέρων Διοικήσεων εἰς 10, ἡ Δ) νσις Εἰδικῆς Ἀσφαλείας Κράτους κατέστη ἁρμοδία διὰ τὰ ἀντικείμενά της ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς Χώρας καὶ ἐτέθη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν Ὑποστρατήγου καὶ ἡ θέσις τοῦ προϊσταμένου Ἀσφαλείας τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως κατέστη τοιαύτη Ταγματάρχου. Διὰ τῶν νόμων 625) 37 καὶ 1375) 38 προεβλέφθησαν τὰ τοῦ ἐφοδιασμοῦ καὶ ἀνεφοδιασμοῦ διὰ πολιτικῶν καὶ λοιπῶν ἀναγκαιουσῶν ἀμφιέσεων εἰς βάρος τοῦ δημοσίου, τῶν εἰς εἰδικὰς ὑπηρεσίας ὑπηρετούντων. Διὰ τοῦ αὐτοῦ νόμου 1375 ἐπανεφέρθη τὸ σύστημα τῆς στρατολογίας νέων μὴ ἐκπληρωσάντων τὰς στρατιωτικάς των ὑποχρεώσεις καὶ μέχρις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 500 κατ' ἔτος καὶ ἐπηνέχθησαν τροποποιήσεις καὶ συμπληρώσεις καὶ εἰς τινας ἄλλας διατάξεις τοῦ ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς, οἷον εἰς τὰ ἀφορῶντα τοὺς βαθμοὺς διοικήσεως ἐνίων ὑπηρεσιῶν κ.λ.π.

Τέλος ἡ ἀξιολογωτέρα ἀπὸ πλευρᾶς οὐσίας καὶ ἀντικτύπου μεταξὺ τῆς ὁπλιτ

---

(19) Ὅρα 113) 135) 3 ἐγκυκλ. 9) 7.6.1939.
(20) Βλέπε 133) 135) 4 ἐγκύκλ. 12 ἀπὸ 7.7.1939.

κῆς δυνάμεως εἰσφορὰ τοῦ Α.Ν. 1375) 38 ὑπῆρξεν ἡ δοθεῖσα παρ' αὐτοῦ λύσις εἰς τὰ τῆς συγκροτήσεως καὶ εἰς τὰ τῶν στελεχῶν τοῦ Σώματος. Οὕτω ηὐξήθη ἡ δύναμις τοῦ Σώματος κατὰ 1 ὑποστράτηγον, 1 συνταγματάρχην, 2 Ἀντισυνταγματάρχας, 1 ταγματάρχην, 400 ἐνωμοτάρχας, 2 ἀρχιτεχνίτας καὶ 12 τεχνίτας, ἐμειώθη δὲ κατὰ 70 ὑπενωμοτάρχας καὶ 850 πολιτικοὺς ὑπαλλήλους. Ὡρίσθη ὅπως αἱ κενούμεναι θέσεις πολιτικῶν ὑπαλλήλων καταλαμβάνονται ὑπὸ ὑπενωμοταρχῶν αὐξανομένου ἀντιστοίχως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν θέσεων. Οὕτω κατελύετο τὸ διὰ τοῦ Α.Ν. 7) 8—6—1935 περὶ ὀργανισμοῦ χωροφυλακῆς καθιερωθὲν δυσμενὲς καθεστώς, ὅπερ τόσον σάλον καὶ τοσαύτην ἀπαγοήτευσιν, λόγῳ μειώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν θέσεων τῶν Ἐνωμοταρχῶν, εἶχε προκαλέσει, ὡς προανεφέραμεν ἤδη.

Τέλος διὰ τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2689 τῆς 3) 4 Δεκεμβρίου 1940 (Φ.Ε.Κ. 416) ηὐξήθη, λόγῳ τοῦ πολέμου, ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἀνθυπασπιστῶν Χωροφυλακῆς κατὰ ἑκατὸν πεντήκοντα (150).

Ἐφ' ὅσον ὁ λόγος περὶ ὀργανισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ὁλοκληροῦντες τὰ ἐπιτεύγματα τῆς περιόδου ἐκείνης παρατηροῦμεν τ' ἀκόλουθα.

Διὰ τοῦ Α.Ν. 2) 11 Νοεμβρίου 1935 ἐγενικεύθη δι' ἅπασαν τὴν χώραν ἡ εὐθύνη τῆς Χωροφυλακῆς διὰ τὴν φρούρησιν τῶν φυλακῶν καὶ τῶν δημοσίων καταστημάτων, συμπληρωθέντος σχετικῶς τοῦ ἄρθρου 112 Ο.Χ. Δι' ἑτέρου Α.Ν. τῆς 16) 21 Ν) βρίου 1935 ἐτροποποιήθησαν τὰ ἄρθρα 2, 15, 17, 49 κ.λ.π. τοῦ Ο.Χ., ἤτοι διατάξεις ἀφορῶσαι τὴν συγκρότησιν καὶ προέλευσιν στελεχῶν, διατάξεις περὶ ἀποστολῆς καὶ δικαιοδοσίας τῶν Διοικητῶν Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς καὶ τοῦ Διευθυντοῦ Ἀστυνομικῆς Δ) νσεως Θεσ) νίκης καὶ διατάξεις ἀφορῶσαι τὴν σύνθεσιν τοῦ Συμβουλίου μεταθέσεων ἀξιωματικῶν.

Διὰ τοῦ Α.Ν. 333) 36 ἐτροποποιήθησαν διατάξεις τῶν ἄρθρων 21, 22 καὶ 28 τοῦ Ο.Χ., ἀφορῶσαι τὴν στρατολογίαν καὶ προέλευσιν τῶν χωροφυλάκων καὶ ὑπενωμοταρχῶν καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν κατατασσομένων Χωροφυλάκων. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν νεοκατατασσομένων χωροφυλάκων διὰ τοῦ Α.Ν. 725) 37 εἰσήχθη μία καινοτομία, ἰσχύσασα ἐπὶ τριετίαν περίπου, καθ' ἣν οἱ νεοκατατασσόμενοι ἐξεπαιδεύοντο ἐπὶ τετράμηνον κατὰ Διοικήσεις Χωροφυλακῆς, σύστημα πάνυ ἀπρόσφορον.

Ἐπὶ τέλους διὰ τοῦ Α. Ν. 448) 37, συμπληρώσαντος τὸ ἄρθρον 55 Ο. Χ., ἐλήφθη πρόνοια διὰ τὴν νοσηλείαν τῶν ψυχοπαθῶν καὶ φυματικῶν ἀνδρῶν τῆς χωροφυλακῆς.

Βάσει τῶν διατάξεων ἄρθρου 42 ὀργανισμοῦ χωροφυλακῆς, χωροφύλακες καὶ ὑπεν) ρχαι συμπληροῦντες 12ετῆ πραγματικὴν ὑπηρεσίαν ἀπελύοντο ὑποχρεωτικῶς, ὑπῆρξε τὸ μέτρον τοῦτο σύστοιχον τοῦ ὅλου πνεύματος τοῦ ὀργανισμοῦ 1935 καὶ κατησφάλιζε τὸ Σῶμα καὶ τὰ μέλη αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον δὲν ἐπετρέπετο αὐτοῖς ὁ γάμος καὶ ἐπετύγχανε τὴν σύντομον ἀνανέωσιν τοῦ ἐμψύχου ὑλικοῦ. Διὰ τοῦ Α.Ν. 542) 37 ἐτροποποιήθη ἡ διάταξις αὕτη ἐπιτραπείσης τῆς περαιτέρω συνεχίσεως τῆς ὑπηρεσίας μέχρι καταλήψεως ὑπὸ ὁρίου ἡλικίας, ὅπερ διὰ τοῦ Α.Ν. 1330) 38 ηὐξήθη διὰ μὲν τοὺς ὑπαξ) ματικοὺς κατὰ 2 ἔτη διὰ δὲ τοὺς χωροφύλακας κατὰ 3 ἔτη.

Διὰ τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 1199) 38 ἐτροποποιήθησαν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1? περὶ Ἀρχηγοῦ χωροφυλακῆς, δι' ἐπαναφορᾶς τῆς δυνατότητος νὰ διορίζηται Ἀρχηγὸς Ἀντιστράτηγος ἐκ τῶν ἐν ἀποστρατείᾳ τῆς χωρ) κῆς ἢ τοῦ στρατεύματος κα.

οὕτω παρέμεινεν Ἀρχηγὸς μέχρι 31-12-1940 ὁ ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας τὴν 31.11. 1938 καταληφθεὶς πρῶτος ἐκ ῆς Χωροφυλακῆς Ἀντιστράτηγος Δροσόπουλος.

Διὰ τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 1330)38 ἐπηνέχθησαν διάφοροι τροποποιήσεις εἰς τὰς περὶ ἐκπαιδεύσεως διατάξεις τῶν ἄρθρων 31 καὶ 32 τοῦ Ο.Χ., ἤτοι ὅσον ἀφορᾶ τὰς εἰσιτηρίους διὰ τὴν Σχολὴν ἀξιωματικῶν ἐξετάσεις, εἰς ἃς κατὰ τὰ ἔτη 1937 καὶ 1938 ἐπετράπη ἡ συμμετοχὴ καὶ τῶν ἐγγάμων. (21).

Ἐν σχέσει μέ τὴν ἐκπαίδευσιν ἐξεδόθη καὶ ὁ Ἀναγκ. Νόμος 2627 τῆς 5ης Ν)βρίου 1940, κατ' ἄρθρ. μόνον τοῦ ὁποίου προσετέθη 36Α ἄρθρον εἰς τὸν ὀργανισμὸν Χωροφυλακῆς, καθ' ὃ «ἐν περιπτώσει ἐπιστρατεύσεως οἱ δόκιμοι τοῦ Γ' τμήματος τῆς σχολῆς Β. Χωροφυλακῆς διατίθενται εἰς ὑπηρεσίαν διακοπτομένης τῆς ἐκπαιδεύσεώς των καὶ ὀνομάζονται οἱ μὲν τῆς ΙΙ τάξεως Ἀνθυπομοίραρχοι, οἱ δὲ τῆς Ι τάξεως Ἀνθυπασπισταί...» Ἐν συνεχείᾳ προεβλέποντο διάφοροι λεπτομέρειαι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς τιθεμένης ἀρχῆς.

Εἰς τὸν τομέα τῆς Ἐπιστημονικῆς ἀνιχνεύσεως καὶ διώξεως τοῦ ἐγκλήματος ἐσημειώθη κατὰ τὸ 1935 ἕν βῆμα προόδου διὰ τοῦ Π. Δ)τος τῆς 7)23 Σεπτεμβρίου 1935 «περὶ συστάσεως, ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας Κεντρικοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν Παραχαράξεως καὶ Κιβδηλίας». Τὸ Διάταγμα τοῦτο ἐξεδόθη εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου 5016 καὶ καθίστα τὸ Γραφεῖον τοῦτο, Γραφεῖον παρὰ τῇ Διευθύνσει Ἐγκληματολογικῶν ὑπηρεσιῶν, ἐπέβαλε δὲ διαφόρους ὑποχρεώσεις εἰς τὰς Δικαστικάς, Ἀστυνομικὰς καὶ Διοικητικὰς ἀρχὰς καθὼς καὶ εἰς τὴν Τράπεζαν Ἑλλάδος.

Διὰ τοῦ Α.Ν. 752, τῆς 18)22-6-1937, ὑπήχθησαν εἰς τὰς περὶ ὁρίου ἡλικίας διατάξεις τοῦ στρατεύματος (Ν.Δ. 23—8—1923) καὶ οἱ Ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς.

Διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν κατὰ τὸ 1935 διὰ προαγωγικῶν ἐξετάσεων προαχθέντων εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀνθυπομοιράρχου Ἀνθυπασπιστῶν, συνεστήθη ἴδιον τμῆμα ἐν τῇ Σχολῇ Β. Χωροφυλακῆς, τὸ τμῆμα Δ' μετεκπαιδεύσεως Ἀνθυπομοιράρχων, διὰ τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 808 τὴν 6)12 Αὐγούστου 1937, εἰς ὃ ἐφοίτησαν οὗτοι ἐπὶ ἕν ἔτος καὶ ἐπειδὴ ἡ φοίτησίς των ἀφεώρα μόνον τὰς παραδόσεις καὶ τὰ μαθήματα οἱ δὲ φοιτήσαντες ἐβίουν ἐκτὸς Σχολῆς ἀπεκλήθησαν παρὰ τῶν ὑπολοίπων «Ἀκαδημαϊκοί».

Δυνάμει τοῦ Β.Δ. 6)17 Ὀκτωβρίου 1938, συνεστήθη ὑπηρεσία Εἰδικῆς Ἀσφαλείας Βασιλικοῦ Ναυστάθμου, ἐξαρτωμένη — ἀπ' εὐθείας — ἐκ τῆς Δ)νσεως Εἰδικῆς Ἀσφαλείας Κράτους καὶ ἀπασχολουμένη ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ καθορισμένα ἀντικείμενα τῆς Εἰδικῆς ἀσφαλείας καθ' ὅλην τὴν ἀπηγορευμένην καὶ ἐπιτηρουμένην ζώνην τοῦ Βασιλικοῦ Ναυστάθμου. Ἡ δύναμις, τῆς ὑπηρεσίας ταύτης, προεβλέφθη ἐξ ἑνὸς (1) Ταγματάρχου, δύο Ἀνθ)ρχων, 21 Ἀν)στῶν καὶ Ὑπαξιωματικῶν καὶ 99 Χωροφυλάκων περιελάμβανε δέ, ἐκτὸς τῆς φρουρᾶς Λέρου, καὶ 11 Φυλάκια πέριξ τοῦ Βασ. Ναυστάθμου.

Ἐπὶ τέλους ἐξεδόθη εἰδικός, περὶ τῆς ἐφεδρείας Χωροφυλακῆς, νόμος, ὁ τοιοῦτος 1963 τῆς 7)13 Σεπτεμβρίου 1939 «περὶ τρόπου προσκλήσεως ἐφέδρων, προϋπηρετησάντων εἰς τὰ σώματα ἀσφαλείας καὶ Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας, ἐν περι-

(21) Ἐπιτυχόντες καὶ εἰσαχθέντες εἰς τὴν Σχολὴν ἔγγαμοι κατὰ τὸ 1939 τελικῶς δεκτοὶ αὐξηθέντος τοῦ ἀριθμοῦ ἵνα μὴ ἀδικηθῶσιν οἱ ἄγαμοι.

πτώσει μερικῆς ἢ ὁλικῆς ἐπιστρατεύσεως διὰ λόγους δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας τῆς χώρας». Ὁ Νόμος οὗτος ὑπήγαγε τήν, διὰ τὸ θέμα τοῦτο, ἐπιστράτευσιν εἰς τὸν Ὑφυπουργὸν ἀσφαλείας, ὅν, ἐπίσης ἐξουσιοδότησεν ὅπως διαρκούσης τῆς ἐπιστρατεύσεως, σχηματίζῃ τάγματα Χωροφυλακῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ ἀλλαχοῦ. Ἐπίσης, ὁ αὐτὸς νόμος, ὑπήγαγε εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑφυπουργοῦ τούτου, τὴν συγκρότησιν καὶ κινητοποίησιν τῶν στρατονομικῶν ἀποσπασμάτων. Βάσει τοῦ νόμου τούτου ἐτέθησαν τὰ θεμέλια τῆς καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις προβλεφθείσης ἐπιστρατεύσεως διὰ τὴν Χωροφυλακήν, ὥστε ὅταν ἀπητήθη νὰ κινηθῇ μετὰ ἓν ἔτος περίπου ὁ μηχανισμὸς οὗτος ἀπεδείχθη ἓν ἔργον θαυμαστῆς τελειότητος. Ἑκάστη Διοίκησις Χωροφυλακῆς εἶχε καταστῆ ἐπιστρατευτικὸν κέντρον καὶ αἱ ἀπώλειαι ἐκ τῶν προβλέψεων καὶ τῶν συνεχῶν ἐνημερώσεων τοῦ Σχεδίου ὑπῆρξαν ἀνεπαίσθητοι. Αἱ περὶ ἐπιστρατεύσεις ὁδηγίαι, γενικαὶ καὶ εἰδικαί, εἶχον συσσωματωθῆ εἰς τόμον δι' οὗ εἶχον ἐφοδιασθῆ αἱ ὑπηρεσίαι αὗται, ἡ μελέτη τούτων τιμᾶ τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημοσίας Ἀσφαλείας τῆς περιόδου ἐκείνης.

Ὡμιλήσαμεν περὶ τῆς διαμορφώσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς ἀνεκτὰ ἐπίπεδα, ἡ οἰκονομικὴ ὅμως δυσπραγία τῶν ἐτῶν 1931—1933 εἶχε δημιουργήσει καὶ αὖθις πρόβλημα, καὶ τὸ μισθολόγιον τῶν ὁπλιτῶν τῆς χωροφυλακῆς διὰ πρώτην φορὰν ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον τοῦ αὐτοῦ Νομοθετήματος, δι' οὗ ἐρρυθμίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ ἁπάσης τῆς στρατιωτικῆς ἱεραρχίας. Οὕτω διὰ τοῦ Προεδρικοῦ Διατάγματος τῆς 12) 22 Ἰανουαρίου 1934 αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἀξ) κῶν καὶ Ἀνθυπασπιστῶν τοῦ κατὰ γῆν Στρατοῦ, καὶ τῆς Χωροφυλακῆς, τοῦ Πολ. Ναυτικοῦ, τῆς Ἀεροπορίας, τοῦ Λιμενικοῦ Σώματος καὶ τῶν ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῶν τούτοις ἐξομοιουμένων, καθωρίσθησαν ὡς ἀκολούθως.

I. Ἀξ) κοὶ — Ἀνθυπασπισταὶ

Ἀντιστράτηγος Δρ. 9.500, Ὑποστράτηγος Δρ. 8200

Συνταγματάρχης Δρ. 7.200 Ἀντισυνταγματάρχης Δρ. 6.500

Ταγματάρχης Δρ. 5.900 Μοίραρχος Δρ. 5.000, Ὑπομοίραρχος Δρ. 4.000

Ἀνθυπομοίραρχος Δρ. 3.500 καὶ Ἀνθυπασπιστὴς Δρ. 2.700.

Αἱ ἀποδοχαὶ αὗται προηυξάνοντο α) κατὰ τὸ ἥμισυ τῆς διαφορᾶς τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ μετὰ 4ετῆ παραμονὴν ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ καὶ δι' ὁλοκλήρου τῆς διαφορᾶς μετὰ 8ετῆ παραμονὴν εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν β) κατὰ 5% ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 10ετοῦς πραγματικῆς ὑπηρεσίας, 10ο) ο μετὰ 15 ετῆ ὑπηρεσίαν, 15 ο) ο μετὰ 20 ετῆ καὶ 25 ο) ο μετὰ συμπλήρωσιν 25 ετοῦς ὑπηρεσίας καὶ γ) κατὰ τὸ ἐπίδομα ἱματισμοῦ ὅπερ εἰδικῶς προκειμένου περὶ τῶν ἀνθυπασπιστῶν Χωροφυλακῆς εἶχεν ὁρισθῆ εἰς 600 δρχ μινιαίως.

II Ὁπλῖται.

Ἐνωμοτάρχης Δρ. 2250 Ὑπενωμοτάρχης Δρ. 1920

Χωροφύλαξ Δρ. 1740 Ὑπεν) ρχης Ἀν. θητείας Δρ. 1200

Χωροφύλαξ Ἄνευ θητείας Δρ. 1100 Μαθητὴς Χωροφύλαξ Δρ. 1000.

Αἱ ἀποδοχαὶ αὗται προσηυξάνοντο α) κατὰ 300 δρχ. καθ' ἑκάστην τριετίαν διὰ τὰς δύο πρώτας τριετίας καὶ β) κατὰ 70 δρχ. μηνιαίως δι' ἐπίδομα στολῆς. Τὸ παρεχόμενον εἰς τοὺς ἀξ) κοὺς μηνιαῖον ἐπίδομα στολῆς ηὐξήθη διὰ τοῦ Ἀναγ. Ν. 979) 37 καὶ ἐκλιμακώθη ἀπὸ 500 δρχ. τοὺς ἀνθιπασπιστὰς μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 1100 δρχ. διὰ τοὺς ἀνωτέρους καὶ Ἀνωτάτους.

Διὰ τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 1375)38 αἱ ἀνωτέρω κατηγορίαι Ἄνευ θητείας ὑπεν)ρχου καὶ χωροφύλακος καὶ μαθητοῦ χωροφύλακος παρηγκωνίσθησαν καὶ ὡρίσθη ὅτι ὁ μὲν δόκιμος (μαθητὴς) χωροφύλαξ ἐδικαιοῦτο μισθοῦ μονίμου χωροφύλακος ἀμέσως ἀπὸ τῆς κατατάξεως του, ὁ δὲ ἄνευ θητείας ὁπλίτης μηνιαίων ἀποδοχῶν ἐκ δρχ. 1500. Διὰ τοῦ ἰδίου νόμου παρεσχέθη προσαύξησις εἰς τὰς ἀποδοχὰς τῶν ὁπλιτῶν κατὰ ποσοστὸν 10ο) ο διὰ τοὺς ὑπηρετοῦντας εἰς μεγαλουπόλεις καὶ 5ο) ο εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας εἰς τὴν ὑπόλοιπον χώραν.

Ἑτέραν σοβαράν, μέριμναν ὑπὲρ τῆς Χωροφυλακῆς, ἀπετέλεσαν τά, διὰ τοῦ Α.Ν. 2010 τῆς 9)12 Ὀκτωμβρίου 1939, «περὶ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς Ἀνθ)στὰς καὶ ὁπλίτας τῆς Χωροφυλακῆς καὶ συμπληρώσεως ἐνίων συνταξιοδοτικῶν διατάξεων» τεθέντα μέτρα. Διὰ τοῦ νόμου τούτου, ἐπειδὴ τὸ ὅριον ἡλικίας δὲν ἐπήρκει διὰ πλήρη σύνταξιν τῶν ὁπλιτῶν, ἐδόθη ὡς δῶρον πέραν τῶν δικαιουμένων πεντηκοστῶν καὶ ποσοστὸν 10 πεντηκοστῶν τῶν δὲ Ἀνθυπασπιστῶν ἐλογίσθη ἡ σύνταξις ἐπὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ Ὑπομοιράρχου. Αἱ διατάξεις αὗται ὑπῆρξαν ἐκ τῶν δημιουργησασῶν τὴν ἀγάπην πρὸς τὸ Σῶμα καὶ τὸν ἐπαγγελματισμόν.

Αἱ ἀνώτεραι βαθμίδες τοῦ Σώματος κατείχοντο ἐν μέρει παρ' ἀξ)κῶν μὴ προερχομένων ἐκ τοῦ σχολείου καὶ διαπνεομένων ὑπὸ τὸ στενὸν πνεῦμα τῆς ἄλλοτε ποτὲ Ἰταλικῆς ὀργανωτικῆς ἀποστολῆς, περὶ καθαρῶς στρατιωτικοῦ Σώματος Χωροφυλακῆς κ.λ.π. Ἡ ἐμμονή των εἰς τὰς ἀντιλήψεις ταύτας ἐξικνεῖτο μέχρις ἀπελπιστικῆς καταθλίψεως τοῦ πνεύματος τῶν ὑφισταμένων των. Α. Δ. Χωροφυλακῆς, μεταβὰς δι' ἐπιθεώρησιν εἰς τὸ γραφεῖον Δ) τοῦ Ὑποδ)σεως καὶ εὑρὼν ἐπὶ τοῦ γραφείου τούτου ἕνα τόμον βιβλίου μὲ κοινωνιολογικὸν περιεχόμενον, ἐτιμώρησε τὸν Δ) τὴν τῆς Ὑποδ)σεως, διότι ἠσχολεῖτο πέραν τῶν νόμων καὶ τῶν κανονισμῶν. Πρὸς τιμὴν τοῦ τότε Ὑφυπουργοῦ, ὁ Συντ)ρχης ἐκεῖνος ἀπεστρατεύθη σχεδὸν ἀμέσως, ἤρθη ἡ ἐπιβληθεῖσα ποινὴ καὶ ἐξεδόθη ἡ, ἀποτελοῦσα ἱστορικὸν σταθμόν, ὑπ' ἀριθ. 23 ἀπὸ 12—1—1940 ἐγκ. δ)γή, μὲ θέμα «Ποῖαι πρέπει νὰ εἶναι σήμερον αἱ κατευθυντήριοι γραμμαὶ τῆς μορφώσεως τῶν ἀξιωματικῶν τῶν Σωμάτων Δημοσίας ἀσφαλείας». (21). Παρῆλθον 25 ἔτη ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς διαταγῆς ταύτης καὶ ὅμως φρονοῦμεν ὅτι εἶναι πάντοτε ἐπίκαιρος καὶ ἀξία προσοχῆς.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν ἀπόψεων τούτων, περὶ τῆς ἐγκυκλοπαιδείου μορφώσεως καὶ ἐνημερώσεως τῶν Ἀξ)κῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ἡ πολιτεία, διὰ τοῦ Ὑφυπουργείου Ἀσφαλείας, εἶχεν δώσει καὶ εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν αὐτῶν ὅλως νέαν πνοὴν καὶ ἔκτασιν.

Ἡ Σχολὴ Ἀξιωματικῶν, τροποποιηθέντων τῶν ἀναχρονιστικῶν καὶ καθαρῶς στρατιωτικῶν ἄλλοτε προγραμμάτων ἐκπαιδεύσεως, εἶχεν ἀποβῆ ἓν ἀληθὲς Πανεπιστήμιον θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς καταρτίσεως τῶν ὑποψηφίων Ἀξιωματικῶν τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς.

Καθηγηταὶ τῶν περισσοτέρων σχολῶν τοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου, τῆς Παντείου Σχολῆς, τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου τῆς Χώρας, Ἀνώτατοι Ἀξιωματικοὶ καὶ διακεκριμένοι λογοτέχναι, ὡς καὶ εἰδικευμένοι ἐπιστήμονες, ἐχρησιμοποιοῦντο ὡς διδακτικὸν προσωπικὸν καὶ εἰς τὰς δύο τάξεις τῆς Σχολῆς Ἀξιωματικῶν.

(21) Παράρτημα Χ, 21. Παρατίθεται ὁλόκληρος τόσον διὰ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ριζοσπαστικοῦ πνεύματος ὅσον καὶ τοῦ βάθους τῶν τε συντακτῶν, ὑποστρατήγου Κ. Μιχαλοπούλου σπουδάσαντος ἐγκληματολογίαν καὶ λοιπὴν ἀστυνομικὴν ἐπιστήμην εἰς Ἐξωτερικὸν καὶ τοῦ ἐμπνέοντος καὶ ὑπογράφοντος Ὑπουργοῦ.

Εἰσήχθησαν νέα μαθήματα, τόσον ἐκ τῶν θεωρητικῶν ἐπιστημῶν ὅσον καὶ ἐκ τῶν θετικῶν τοιούτων, καὶ καθιερώθη ἡ πρακτικὴ ἐκπαίδευσις δι' ἐφαρμογῆς τῆς ἐπιστήμης τοῦ συμπεράσματος. Ἐνδεικτικῶς ἀναφερόμεθα εἰς τοὺς καθηγητὰς Γεωργιάδην, Κάτσαν, Τσουκαλᾶν, Σταύρου, Γαρδίκαν, Παπαζαχαρίου, Γάφον, Στρυγγόρην, Γαλανόν, Ἀγαπητίδην, εἰς τοὺς Ἀρειοπαγίτας Σταυρόπουλον, Κιουσσόπουλον εἰς τοὺς νομικοὺς Δόξαν καὶ Πολυγένην, εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἀναθεωρητικοῦ Δικαστηρίου Ἀνανιάδην κ.λ.π.

Τὰ κυριώτερα ἐκ τῶν καθιερωθέντων μαθημάτων, ὑπῆρξαν οἱ δυὸ κλάδοι τοῦ ποινικοῦ δικαίου, Γενικαὶ ἀρχαὶ ἀστικοῦ δικαίου, Ἐκληματολογία, ϐρωματοχημεία, Ἰατροδικαστικὴ καὶ τοξικολογία ,Συνταγματικὸν δίκαιον,, Στρατιωτικὸν ποινικὸν δίκαιον, Πολιτικὴ Οἰκονομία, Διεθνὲς δίκαιον, Ἀστυνομικὸν Δίκαιον, Ἐπιστημονι-

Δόκιμοι Ἀξιωματικοὶ περιόδου 1939-1941 μὲ στολὴν ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας κατὰ τὴν ὥραν τοῦ μαθήματος Τοπογραφίας ἐν ὑπαίθρῳ

κὴ Ἀνακριτική, δικαστικὴ ψυχιατρική, Μηχαναὶ ἐσωτερικῆς καύσεως καὶ ὁδήγησις Αὐτοκινήτων, Ἀσκήσεις Πεζικοῦ, Ἰαπωνικὴ πάλη, Ὀργανικοὶ νόμοι καὶ Κανονισμοὶ Χωροφυλακῆς, Ἀστυνομικὴ ἱστορία, Τοπογραφία, χορός, Σκοποβολὴ δι' ὅλων τῶν ὅπλων Πεζικοῦ, πρακτικὴ ἀστυνομία, Ἑλληνικὴ λογοτεχνία, ξέναι γλῶσσαι (Γαλλικὰ — Ἀγγλικὰ) Ὑγιεινὴ καὶ —ὑπὸ τύπον διαλέξεων — περὶ ἐπικαίρων κοινωνικῶν θεμάτων.

Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ἐξεπαιδεύθησαν καί, εὐδοκιμήσαντες, ὠνομάσθησαν Ἀνθ)ρχοι, 327 πρώην ἐνωμοτάρχαι, κατὰ τὴν περίοδον 1936—1940.

Ἀλλὰ δὲν ἤλλαξεν μόνον τὸ πρόγραμμα ἐκπαιδεύσεως ὑποψηφίων Ἀξ)κῶν, ἤλλαξαν καὶ τὰ προγράμματα ἐκπαιδεύσεως δοκίμων Ὑπαξιωματικῶν καὶ δοκίμων Χωροφυλάκων, διότι ἀποβαίνει ματαιοπονία ἡ προσπάθεια ἐν τῇ Σχολῇ Ἀξιωματικῶν ἐὰν δὲν τεθοῦν αἱ πραγματικαὶ βάσεις ἐν τῇ Σχολῇ ὁπλιτῶν.

Εἰς ἰδιαίτερον μάθημα — καὶ ἀναλόγως τοῦ τμήματος — ἐδιδάσκοντο αἱ ἀρχαὶ τοῦ Μαρξισμοῦ, ὁ μηχανισμὸς δράσεως τῶν κομμουνιστικῶν κομμάτων καὶ ἡ θέσις τῶν ἀστυνομικῶν ἀρχῶν.

Ὁ ἐκπαιδευτικὸς οὗτος ὀργασμὸς δὲν ἀπετέλει κάτι τὸ πάγιον καὶ ἀμετάβλητον ἀλλ' ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, ὑφίστατο τὰς μεταβολὰς τῆς ἐξελίξεως·

Ἡ ἡγεσία τοῦ σώματος καὶ ἡ Κυβέρνησις παρηκολούθουν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὴν ἐκπαίδευσιν ταύτην καί, μεταξὺ τῶν διαφόρων ἀναμνήσεων ἡμῶν, δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἀναφέρωμεν τὴν ἀκόλουθον ἀξιοσημείωτον περίπτωσιν. Ἐπεσκέφθη τὴν δευτέραν τάξιν δοκίμων Ἀξιωματικῶν ὁ Ὑφυπουργὸς καὶ ἐπειδή, εἰς ἐρώτησίν του περὶ τοῦ τρόπου σκέπτεσθαι καὶ ἐνεργεῖν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν νόμων, δόκιμος ἀπήντησεν ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ γράμματος τοῦ νόμου, ἐκεῖνος παρετήρησεν: «ὄχι κύριοι, οἱ νόμοι συντάσσονται μὲ πρότυπον τὸ τέλειον, ἀλλὰ τὸ τέλειον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὸ ἀξιώσωμεν ἀπὸ τῆς μιᾶς ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην, θὰ τὸ ἐπιδιώξωμεν προοδευτικῶς» καὶ συνεχίσας ὁ Ὑφυπουργὸς εἰσῆλθεν εἰς τὰ διατυμπανιζόμενα Γερμανικὰ σχέδια περὶ ζωτικῶν χώρων καὶ κατανομῆς προσφορᾶς τῶν λαῶν προσθέσας «ὁ κύριος Φούνξ, ὅταν ὁμιλεῖ περὶ τῆς Ἑλλάδος ὡς χώρας γεωργικῆς, φορᾶται ἀγνοῶν τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν πραγματικότητα, λησμονεῖ ὅτι ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ζῶμεν ἐπὶ τοῦ πλανήτου τούτου ἐπὶ 3.000 χρόνια χρησιμοποιοῦντες — κυρίως — ἓν βασικὸν προϊὸν, τὸ μυαλό μας».

Παρεθέσαμεν τὴν ἀνάμνησιν ταύτην ἵνα καταδείξωμεν, ἀφ' ἑνὸς μὲν τὰς βάσεις τῆς συντελουμένης ἐκπαιδεύσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰ πλαίσια τῆς ἐθνικῆς διαπαιδαγωγήσεως.

Τὸ Ὑφυπουργεῖον δὲν παρημέλησε νὰ ἐπιδοθῇ καὶ εἰς τὴν συγκέντρωσιν ἱστορικοῦ ὑλικοῦ τοῦ Σώματος (22)

Ἀείποτε συνεζητεῖτο καὶ ἐκρίνετο ὡς σπουδαιότατον θέμα ἡ ὕπαρξις ἀστυνομικοῦ τηλεφωνικοῦ δικτύου ἢ τηλεφ· συνδέσεως — ἐπὶ τέλους — ἁπασῶν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ὡς πρωτεῦον θέμα ἀσφαλείας καὶ τάξεως, ἀλλὰ μόνον ἤδη ἀντιμετωπίσθη κἄπως θετικῶς (23).

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 40)75)114, ἀπὸ 4—1—1940 Δ)γῆς, ἡ, παρὰ τῷ Ὑφυπουργείῳ τούτῳ, δ)νσις εἰδικῆς ἀσφαλείας διῃρέθη εἰς τὰ ἀκόλουθα 10 γραφεῖα: τύπου, σωματειακῶν ὀργανώσεων, ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν καὶ ἀντιθρησκευτικῶν προπαγανδῶν, δημοσίων — δημοτικῶν καὶ δημοσίου δικαίου ὑπαλλήλων, διώξεως τοῦ κομμουνισμοῦ, ἀντιμιλιταριστικῆς κινήσεως, πολιτικῆς κινήσεως, ἐκδόσεως πιστοποιητικῶν κοινωνικῶν φρονημάτων, ἐπιστρατεύσεως καὶ πρωτοκόλλου — Ἀρχείου, καὶ διεκπεραιώσεως. Ἀπὸ πλευρᾶς ἐφοδιασμοῦ ἀναφέρομεν τόν, τόσον χρήσιμον ἀποδειχθέντα εἰς τὸν μετέπειτα Ἑλληνοϊταλικὸν πόλεμον, ἐφοδιασμὸν τῆς Χωροφυλακῆς δι' ἱκανοῦ ἀριθμοῦ τρικύκλων καὶ ποδηλάτων.

Ἐν ὄψει τῆς θολουμένης διεθνοῦς ἀτμοσφαίρας καὶ τῆς ἐνδεχομένης περιπλοκῆς τῆς χώρας εἰς τὸν πόλεμον, τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς ἐπεφορτίζετο διὰ σοβαροτάτων, ἀπὸ ἐθνικῆς πλευρᾶς, ἁρμοδιοτήτων καὶ ἀποστολῶν, ἐκ τοῦ βαθμοῦ δὲ τῶν ὑπηρεσιῶν ταύτης θὰ ἐξηρτῶντο καίρια ἐθνικὰ προβλήματα.

Ὤφειλε ἡ Χωροφυλακή, εἰς περίπτωσιν ἐπιστρατεύσεως, ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ μεταδίδη, μέχρι καὶ τῆς τελευταίας καλύβης, τὸν παλμὸν καὶ ἐνθουσιασμὸν τῆς προσελεύ·

---

(22) Ὅρα 12)115)1ε ἀπὸ 15.11.1939 ἐγκ. καὶ 143)31)2 ἀπὸ ἀρχείων Ἀρχηγείου Βασ. Χωρ)κῆς κλπ.» ἅς ἐξηφάνισεν μετὰ τῶν συγκεντρωθέντων ἀρχείων ἡ λαῖλαψ τῆς κατοχῆς καὶ τῆς κομμουνιστικῆς μανίας κατὰ παντὸς ἀνήκοντος εἰς τὴν χωροφυλακήν.

(23) 12)29)81ε ἀπὸ 2.3.1940 πρὸς Ὑπουργεῖον Τ.Τ.Τ. κ.λ.π.

σεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν προώθησιν τῶν στρατευομένων διὰ τῶν ταχυτέρων ὁδικῶν μέσων.

Ὤφειλε νὰ κρατήσῃ ἐλευθέρας τὰς ὁδικὰς ἀρτηρίας, αἵτινες δὲν ἦσαν σπουδαῖαι καὶ πολλαὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, διὰ τὴν κίνησιν τῶν στρατιωτικῶν Φαλάγγων καὶ ἐφοδιοπομπῶν. Εἰς αὐτὴν ἐστηρίζετο ἡ ταχίστη διενέργεια ἐπιτάξεων ὀχημάτων καὶ κτηνῶν καὶ ἡ ἄμεσος ἐκκένωσις τῶν ἀναγκαιούντων εἰς τὸ μαχόμενον ἔθνος χώρων (24).

Τέλος ὤφειλε νὰ εἶναι ἑτοίμη διὰ τὴν ταχεῖαν καὶ ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν παντὸς αἰτήματος τῆς στρατιωτικῆς ἡγεσίας, ὅσον ἀφορᾷ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ πολέμου, ἐκτὸς τούτων ὅμως εἶχεν ἐπιφορτισθῆ εἰδικῶς μὲ τὸ θέμα τῆς προστασίας τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ, διὰ τῆς ἀποκληθείσης Παθητικῆς Ἀεραμύνης, ἥτις εἶχεν ἀνατεθῆ ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν Χωροφυλακὴν (25) καὶ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν μετόπισθεν.

Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ὅμως, ἡ Χωροφυλακή, εἰς τοὺς ἀνωτέρω σοβαροὺς τομεῖς, εἰς τὴν στρατονομίαν καὶ εἰς τὴν ἀνάληψιν τῆς ἀστυνομεύσεως τῶν ἀπελευθερουμένων περιοχῶν, ἔδει πρωτίστως νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν εἰδικὴν την ἐπιστράτευσιν.

Τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, διὰ τοῦ παρ' αὐτῷ Τμήματος ἐπιστρατεύσεως, ἔλαβε ἐγκαίρως ἅπαντα τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα, ὥστε νὰ ἐξασφαλισθῇ πλήρως καὶ ἐγκαίρως ἡ διὰ τῆς ἀπογραφείσης ἐφεδρείας τοῦ Σώματος ἐνίσχυσίς του. Κατένεμεν τῶν προτέρων τὴν δύναμιν τῆς ἐπιστρατευσομένης ἐφεδρείας καὶ προέβλεψεν μέχρι καὶ τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν, τὸ πλεῖστον τῶν ἐνδεχομένων (26).

Οἱ προκριθέτες, διὰ τὴν ἐφεδρείαν τῆς Χωροφυλακῆς, ἔφεδροι εἶχον ἐξαιρεθῆ τῆς διὰ τὸν στρατὸν ἐπιστρατεύσεως.

Διὰ τῆς 2) 5) 9 ἀπὸ 8—3—1940 ἐγκυκλίου διαταγῆς, «περὶ τρόπου προσκλήσεως καὶ προσελεύσεως τῶν ἐφέδρων τῶν προϋπηρετησάντων εἰς τὰ Σώματα Δημοσίας Ἀσφαλείας καὶ Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας», διεκρίθη τὸ σύστημα ἐπιστρατεύεως εἰς τοιοῦτον γενικῆς μορφῆς καὶ δι' ἀτομικῶν προσκλήσεων, διὰ δὲ τῆς 2) 12) 1 ἀπὸ 22—3—1940 διετάχθη ἡ προσεκτικὴ ἐκκαθάρισις καὶ διαβάθμισις τῶν ἐφέδρων τούτων (27).

Τέλος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7) 26) 2, ἀπὸ 24—7—1940, ἀνετέθη εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἡ ἐπίβλεψις καὶ ὁ ἔλεγχος τῶν σταθμῶν παρακτίου Ἐπιτηρήσεως.

Ὑπὸ τὰς μέχρι τοῦδε ἐκτεθείσας προϋποθέσεις, δυνατότητας καὶ ὑποχρεώσεις ἡ Ε.Β.Χ. εἰσῆλθεν εἰς τὸν ἀγῶνα, ἀπὸ τῆς 03 ὥρας τῆς 28—10—1940.

---

(24) Ὑπῆρχεν εἰδικὸς φάκελλος ἐπιστρατεύσεως ἐν ἑκάστῃ ὑπηρεσίᾳ. Βλέπε καὶ 13)6)3 ἀπὸ 17.9.1939 δ)γὴν Ὑφυπουργείου Δημοσίας Ἀσφαλείας.

(25) Βλέπε κατανομὴν τῆς Χωρ)κῆς καὶ ὑπηρεσιῶν Χωρ)κῆς ἐν 28.3.2 ἀπὸ 27.7.1940 ἐγκ. καὶ πίνακι.

(26) 1)3)1, 1)3)16 ἔτους 1939.

(27) Βλέπε καὶ 2)10)11 ἐγκ. δ)γὴν «περὶ τρόπου τακτοποιήσεως τῆς ἐφεδρικῆς καταστάσεως τῶν ἐφεξῆς ἀπολυομένων ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄

ΤΟ ΜΕΣΟΥΡΑΝΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀπὸ τῆς ἀνόδου εἰς τὴν ἀρχὴν ἐν Γερμανίᾳ τοῦ Ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ κόμματος καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀπὸ τῆς καταλήψεως τῆς Ἀβησσυνίας ὑπὸ τῆς Ἰταλίας διὰ χρησιμοποιήσεως ἀπανθρώπων μέσων καὶ μεθόδων κατὰ ἀόπλου καὶ ἀνοχυρώτου λαοῦ, ὑπὸ τὰ ἀπαθῆ, λόγω ἀτολμίας καὶ ἀνικανότητος, ὄμματα τῆς διεθνοῦς κοινωνίας, εἶχε καταστῆ σαφὲς ὅτι εἷς τρομερὸς πόλεμος ἐκυοφορεῖτο·

Ἡ Ἰταλία (1) μετὰ τὴν ὑποδούλωσιν τῆς Ἀβησσυνίας ἤρξατο προπαγανδίζουσα τὸ περὶ «Μάρε νόστρουμ» τροπάριον. ἐντὸς τοῦ ὁποίου περιελαμβάνετο καὶ ἡ Ἑλλάς, ἥτις ὡς μέλος τῆς ἀναπήρου Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν εἶχε λάβει μέρος εἰς τὸν ἐπιβληθέντα σκιώδη ἀποκλεισμὸν κατὰ τῆς Ἰταλίας, ὅταν αὕτη ἔπληττε τὴν Ἀβησσυνίαν.

Ἰταλοὶ στρατιῶται ἐν Δωδεκανήσῳ μεταξὺ ᾀδομένων ᾀσμάτων ἔψαλλον πρὸς ἀποθάρρυνσιν καὶ καταπτόησιν τῶν Δωδεκανησίων καὶ τὸ τετράστιχον:

si cosa vano bene = ἐὰν τὰ πράγματα πᾶνε καλὰ
Pacheremo in Atene = θὰ φθάσωμε εἰς τὰς Ἀθήνας
et faceremo il guverno = καὶ θὰ φτιάξωμε τὴν Διοίκησιν
dell Egeo = τοῦ Αἰγαίου ὅ

Τὴν 16ην Μαρτίου ὁ ἀσύρματος τῆς Μόσχας (2) μετέδωκεν ὅτι ἐπέκειτο ἰταλικὴ ἀπόβασις εἰς Ἀλβανίαν πρὸς ὁλοκληρωτικὴν κατάληψιν τῆς χώρας ταύτης.

Ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης ἤρξατο ἡ κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπιβουλή.

Ἡ ἀπόβασις καὶ κατάληψις τῆς Ἀλβανίας ἐπραγματοποιήθη, παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας περὶ τοῦ ἀντιθέτου κατηγορηματικὰς διαβεβαιώσεις τοῦ Ἰταλικοῦ Κράτους, τὴν 7 Ἀπριλίου 1939.

Ὁ Ἀλβανὸς ἡγεμών, Ἀχμὲτ Ζώγου, φεύγων τὴν ἰταλικὴν καταδρομὴν τὴν 8 Ἀπριλίου ἔφθασεν εἰς Φλώριναν ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν αὐλικῶν καὶ τινων ἐπιτελῶν του·

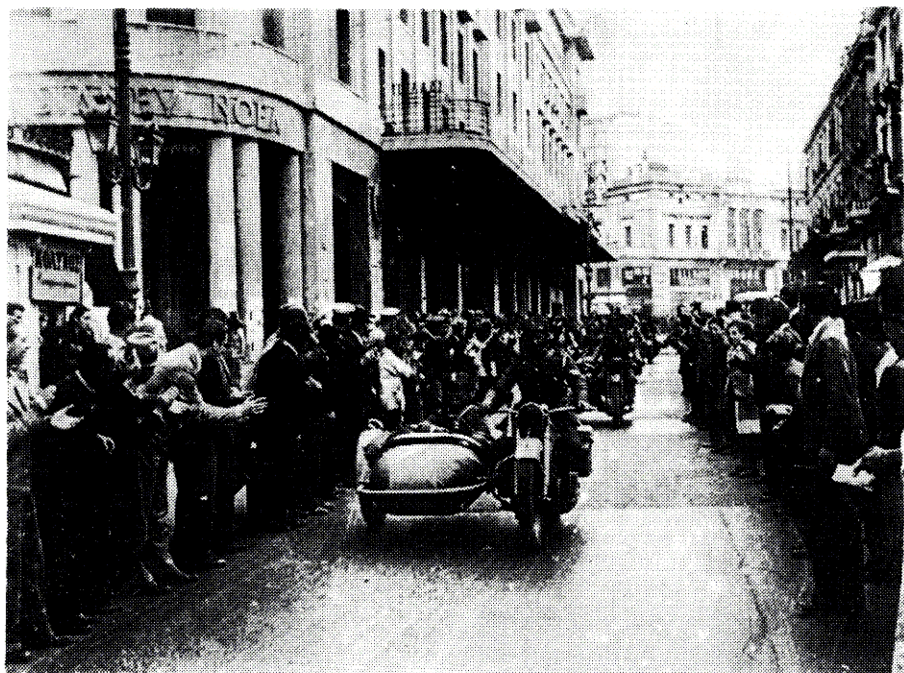
Ἀπὸ τῆς 8ης Ἀπριλίου 1939 ἡ Ἑλληνικὴ Βασιλικὴ Χωροφυλακὴ εὑρέθη καὶ πάλιν ἐνώπιον τεραστίων προβλημάτων.

Ἡ Ἰταλικὴ ἐχθρότης ἦτο ἀείποτε δεδομένη, ἀνεξαρτήτως τῆς μορφῆς διακυβερνήσεως τῆς χώρας ταύτης, καὶ δὲν θὰ ἦτο ὑπερβολὴ ἐὰν τὴν ἀνεζήτει κανεὶς μέχρι τῆς ἀρχαίας Ρώμης, κατὰ συνέπειαν τὸ περὶ «Φασιστικῆς Ἰταλίας» τροπάριον

---

(1) Ἐν τῇ νεωτέρᾳ διπλωματικῇ φρασεολογίᾳ ἡ ἐμπόλεμος Ἰταλία ἀποκαλεῖται «φασιστικὴ Ἰταλία» πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς μετὰ τὸν Β΄ Παγκόμιον πόλεμον Ἰταλίας ἐκ τῶν ἀρῶν τοῦ πολέμου, ἀλλὰ περὶ τούτου θὰ ὁμιλήσωμεν ἐκτενῶς ἐν οἰκείῳ μέρει.

(2) Ἑλληνικὴ Λευκὴ Βίβλος.

Τὸ μηχανοκίνητον τμῆμα Χωροφυλακῆς διὰ τῆς ὁδοῦ σταδίου κατευθύνεται εἰς τὸ μέτωπον, ὑπὸ τὰς εὐχὰς καὶ τὰ χειροκροτήματα τοῦ 'Αθηναϊκοῦ Λαοῦ.

Μηχανοκίνητον τμῆμα Χωροφυλακῆς διέρχεται τὸν ποταμὸν 'Αῶον ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν κήρυξιν τοῦ 'Ελληνοϊταλικοῦ πολέμου 1940.

μόνον διαστροφὴν τῆς ἀληθείας ἀποτελεῖ.

Ὅλαι αἱ κυβερνήσεις προετοιμάζουν τοὺς λαούς των διὰ τοὺς ἐπιδιωκομένους σκοπούς των καὶ χρησιμοποιοῦν πρὸς τοῦτο, ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ σύνολον τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ εἰς ὃν διοχετεύουν ἄλλοτε ἐμφανῶς καὶ ἄλλοτε ἀφανῶς τὰς ἐπιδιώξεις, ἀφ' ἑτέρου δὲ τοὺς παρ' αὐτῆς ἐπηρεαζομένους ὀργανισμούς, οἷον δημοσιογραφικούς, Ραδιοφωνικούς, τηλεπικοινωνιακοὺς κλπ.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον λειτουργοῦν τὰ Ὑπουργεῖα Τύπου, ἢ Πληροφοριῶν, ἢ προπαγάνδας ἢ καὶ ἀθωωτέρων ἔτι τίτλων, πρὸς δὲ ἀναπτύσσεται καὶ εἰς βαθμὸς ἀστυνομεύσεως ἐπὶ τοῦ τομέως τούτου.

Ἀρξαμένης κατὰ τὰ ἀνωτέρω τῆς κατὰ τῆς Ἑλλάδος Ἰταλικῆς ἐπιβουλῆς, ἡ Ἑλλὰς εὑρίσκετο εἰς μειονεκτικὴν θέσιν ἀπὸ πάσης σχεδὸν πλευρᾶς, πλὴν ἐκείνης τῆς πίστεως ἐπὶ τὸ δίκαιον καὶ τῆς ἀνωτερότητος τοῦ φρονήματος ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἔννοιαν καὶ ἀξίαν τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας.

Ἡ γειτνίασις τῆς Ἰταλικῆς Αὐτοκρατορίας ἀπ' εὐθείας μετὰ τῆς μικρᾶς Ἑλλάδος κατέστησε θρασεῖς καὶ προκλητικοὺς ὅλους τοὺς ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς Γαλανολεύκου διαβιοῦντας μισέλληνας, ἀνεπτέρωσε τὸ ἠθικὸν ὅλων τῶν κατασκοπευόντων τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν ἀκεραιότητα ταύτης ἐπιβουλευομένων, ἤνοιξε τὴν ὄρεξιν καὶ ἄλλων καραδοκούντων οἱονεὶ ἐχθρικῶς διακειμένων γειτόνων, διετάρασσε συχνάκιςς τοὺς Ἑλληνικοὺς αἰθέρας διὰ τῶν κατασκοπευόντων ἰταλικῶν ἀεροπλάνων, προεκάλεσε σφοδρὰς ἀμφιβολίας διὰ τὴν αὔριον καὶ γενικῶς ἔθεσε ὑπὸ σκληρὰν δοκιμασίαν τὴν ψυχὴν καὶ τὰ νεῦρα τοῦ ἔθνους.

Ἐν Ἑλλάδι ἐβίουν χιλιάδες τινὲς Ἰταλῶν, ὠργανωμέναι εἰς τὸ φασιστικον κόμμα καὶ ἐργαζόμεναι σχεδὸν εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς δραστηριότητος, ἰδία τῆς βιομηχανικῆς καὶ ἐμπορικῆς· Ὑπῆρχον ἰταλικὰ καθιδρύματα ἅτινα εἶχον μεταβληθῆ εἰς κέντρα προπαγάνδας καὶ κατασκοπείας καὶ διέσχιζον τὴν χώραν, φθάνοντες μέχρι καὶ τῶν πλέον εὐαισθήτων περιοχῶν, διάφοροι Ἰταλοὶ ὑπὸ τὰ πλέον ἀθῶα καὶ ἀπίθανα ἐπιστημονικὰ καὶ πνευματικὰ προσχήματα ἐνῶ οἱ εἰς τὰ Προξενεῖα των ὡς γραμματεῖς κλπ. διωρισμένοι ἦσαν ἐπίλεκτα στελέχη τῆς Ἰταλικῆς Ἀστυνομίας.

Δὲν ἐπεκτεινόμεθα εἰς ἄλλους τομεῖς καὶ κλάδους ἀρκούμενοι εἰς τὴν ἐπισήμανσιν τῶν πλέον ἐπικαίρων καὶ χαρακτηριστικῶν σημείων τοῦ τομέως, ἐφ' οὗ ἡ δραστηριότης τῆς Χωροφυλακῆς ὑφ' ὅλας της τὰς μορφὰς ἔδει νὰ ἐγγίσῃ τὸ τέλειον, ὥστε ν' ἀντιμετωπίσῃ τοιαύτην ἐχθρικὴν ὀργάνωσιν καὶ δραστηριότητα.

Ἅπαντες οἱ ἀσχοληθέντες μὲ τὰ γεγονότα τῆς περιόδου ταύτης συμφωνοῦν ὅτι ἡ Ἰταλία πολλαπλὰς μετῆλθεν προκλητικὰς καὶ παραπλανητικὰς μεθόδους ἵνα ἐπιτύχῃ τὴν δημιουργίαν ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος ἀφορμῶν καὶ οὕτω ἀνεύρῃ δικαιολογίαν τινὰ ἵνα ἐπιτεθῇ κατ' αὐτῆς καὶ ὅτι ἡ Ἑλλὰς καθ' ὅλον τὸ ἀπὸ 7ης Ἀπριλίου 1939 μέχρι 28 Ὀκτωβρίου 1940 χρονικὸν διάστημα οὐδεμίαν παρέσχεν ἀφορμήν, οὐδεὶς ὅμως προέβη εἰς ἀνάλυσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ τούτου ἐπιτεύγματος παρὰ τὰς ἀνωτέρω προϋποθέσεις καὶ κυρίως παρ' οὐδενὸς δὲν ἐπεσημάνθη ἡ μεγίστη συμβολὴ τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο·

Ἀσφαλῶς ἡ κυρίως εὐθύνη καὶ ἡ τιμὴ ἀνήκει εἰς τὴν Κυβέρνησιν (καὶ τὰς ἐνόπλους δυνάμεις), ἥτις διὰ τῶν ὁδηγιῶν καὶ παραγγελμάτων της δὲν ἀφῆκεν κενά,

ἡ ποιότης ὅμως τῆς ἐκτελέσεως ἑνὸς μεγάλου τμήματος τούτων ἀποτελεῖ τίτλον τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἡ θέσις τῆς χώρας καὶ τῶν θιγέντων ἀπὸ πλευρᾶς ἀστυνομεύσεως προβλημάτων κατέστησαν πλέον ἢ εὐαισθήτους τὰς ἀντιστοίχους ἐκδηλώσεις μετὰ τὴν ἔκρηξιν τοῦ Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου (3 - 9 - 1939) ὅτε, ἐντολῇ τοῦ Πρωθυπουργοῦ, ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Δημ. Ἀσφαλείας, Κων. Μανιαδάκη, ἡ ἀκόλουθος ἀνακοίνωσις: (3)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Συζητήσεις καὶ σχόλια εἰς τὰ καφενεῖα, τὰς ὁδούς, τράμ, λεωφορεῖα, σιδηροδρόμους καὶ δημοσίους ἐν γένει χώρους περὶ τῶν ἐμπολέμων, προκαλοῦσι ἀντεγκλήσεις ἢ τὴν δυσφορίαν μεταξὺ τῶν ἀκροατῶν, ἀπαγορεύονται ἀπολύτως.

Οἱ παραβάται συλλαμβανόμενοι θὰ παραπέμπτωνται αὐθημερὸν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀσφαλείας.

Διὰ τῆς ἀνακοινώσεως ταύτης ἀνετίθετο, τρόπον τινά, ἡ ἐπιμέλεια διὰ τὴν αὐστηρὰν οὐδετερότητα τῆς χώρας καὶ εἰς τὰ ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς, ἅτινα ἔδει νὰ προλαμβάνουν ἢ καὶ νὰ ἀπαγορεύωσι πᾶσαν περὶ τῶν ἐμπολέμων ὀξεῖαν συζήτησιν ἢ ἀντέγκλισιν, ἵνα οὕτω ἀποφεύγηται ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ δημιουργία ρευμάτων ὑπὲρ τῶν μὲν ἢ τῶν δέ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ δημιουργία ἀφορμῶν ἐφ' ὧν θὰ ἠδύνατο νὰ στηρίξωσι ἢ νὰ δικαιολογήσωσι τυχὸν ἐναντίον τῆς χώρας ἐνέργειαν οἱ ἐπιβουλευόμενοι ταύτην.

Ἡ Χωροφυλακὴ δὲν διέφυγε τὸν στόχον τῆς ἰταλικῆς προπαγάνδας καὶ οὕτω τὴν 22 Αὐγούστου 1940 τὸ ἰταλικὸν πρακτορεῖον εἰδήσεων «Στέφανι» μετέδωσεν εἰδήσεις περὶ τρομοκρατικῆς δράσεως ἐν Θεσπρωτίᾳ «τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς Τζαμπέττα» καὶ περὶ συλλήψεων καὶ κακοποιήσεων τῶν συλλαμβανομένων «Ἀλβανῶν», τὴν δὲ ἑπομένην, 23-8-1940, τὸ αὐτὸ πρακτορεῖον μετέδιδε «ὅτι ἐνετάθη κατὰ τὸ τελευταῖον διήμερον ἡ διανομὴ ὅπλων μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων τῆς Τσαμουριᾶς καὶ τῆς Πίνδου καὶ ὅτι ἔφθασεν εἰς τὰ Ἰωάννινα συνταγματάρχης τῆς Χωροφυλακῆς διὰ νὰ ἀναλάβη τὴν ἀρχηγίαν τῶν πυρετωδῶς ὀργανουμένων συμμοριῶν κομιτατζήδων».

Ἵνα διατηρήση, κατὰ τὴν γνώμην του, κάποιο ἴχνος ἀξιοπρεπείας τὸ ἰταλικὸν πρακτορεῖον, αἱ ἀνωτέρω φανταστικαὶ εἰδήσεις ἐδημοσιεύοντο πρῶτον εἰς τὴν Ἀλβανικὴν ἐφημερίδα Τομόρι καὶ εἶτα ἀνεμεταδίδοντο ὑπὸ τοῦ «Στέφανι».

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ Χωροφυλακὴ κατὰ τὴν κρίσιμον διὰ τὸ ἔθνος περίοδον ταύτην ἀνεδείχθη ἀνταξία τῶν ἐθνικῶν προσδοκιῶν καὶ ἔφερεν ἀπολύτως εἰς πέρας ἁπάσας τὰς ἀνατεθείσας αὐτῇ ἀποστολὰς ἐντὸς τῶν ταχθέντων πλαισίων, καὶ ὑπῆρξαν μέγισται καὶ σπουδαιόταται αἱ ἀποστολαί, διότι ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω θιγέντων, ὑπῆρχε καὶ ὁ μέγας τομεὺς τῆς διαρκοῦς ἑτοιμότητος πρὸς ἐπιστράτευσιν καὶ πολεμικὴν κινητοποίησιν τοῦ ἔθνους καὶ τῆς πρὸς τοῦτο ἐντόνου προετοιμασίας.

Ἡ δραματικότης τῶν ἐθνικῶν στιγμῶν, αἵτινες ἐπηκολούθησαν ὡς ἀναγκαῖον καὶ φυσικὸν ἐπακόλουθον τὸν κατὰ τὴν 15 Αὐγούστου 1940 λαβόντα χώραν τορπιλισμὸν ἐντὸς τοῦ λιμένος τῆς Τήνου τοῦ εὐδρόμου σκάφους τῆς Ἑλληνικοῦ Πολε-

(3) Βλέπε ἐφημερίδας τῆς 6ης Σεπτεμβρίου 1939.

μικοῦ «ΕΛΛΗ», θὰ ἐδικαιολόγει καὶ τὰς πλέον ἐξάλλους ἐκδηλώσεις, ἀλλ' οὐδὲν συνέβη καὶ ὑπὸ τὰς θεατρικὰς καὶ πλέον ἀναξιοπρεπεῖς ἐκπομπὰς τῶν Ἰταλικῶν Ραδιοφωνικῶν Σταθμῶν τὴν 03ην πρωϊνὴν ὥραν τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940 ὁ ἐν Ἀθήναις Ἰταλὸς Πρεσβευτὴς ἠξίωσε τὴν παράδοσιν τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἐκτελῶν ὑπηρεσίαν ἀσχιφύλακος φρουρᾶς ἀσφαλείας τοῦ Πρωθυπουργοῦ Ἐνωματάρχης, παραγνωρίσας μέσα εἰς τὸ σκότος τὴν ἰταλικὴν σημαίαν, ἀνέφερεν εἰς τὸν παρ' αὐτοῦ ἀφυπνισθέντα πρωθυπουργὸν Ἰωάν. Μεταξᾶν ὅτι ὁ «Γάλλος» Πρεσβευτὴς ἐζήτει νὰ τὸν ἴδη ἐπειγόντως.

Ὁ Ἕλλην Πρωθυπουργὸς δεχθεὶς ἀμέσως τὸν μεταμεσονύκτιον ἐπισκέπτην του εὑρέθη πρὸ τοῦ Ἰταλοῦ Πρεσβευτοῦ Γκράτσι, παρ' οὗ τῷ ἐπεδόθη τηλεσιγραφικὴ διακοίνωσις ἐξ ὀνόματος τῆς Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν τῇ διακοινώσει ταύτῃ, οἱ Ἰταλοί, προσπαθοῦντες νὰ δικαιολογήσωσι τὴν ἀνερυθρίαστον καὶ ἰταμὴν ἀπαίτησίν των, κατελόγιζον εἰς βάρος τῆς διαγωγῆς καὶ συμπεριφορᾶς τῆς Ἑλλάδος ἐνεγείας θετούσας, δῆθεν, ἐν κινδύνῳ τὴν ἰταλικὴν ἀσφάλειαν (4). Μεταξὺ τῶν ἄλλων φαιδροτήτων ὑπεστήριζον οἱ Ἰταλοί: «Ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις δέον σχετικῶς νὰ ὑπενθυμίση εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν τὰς προκλητικὰς ἐνεργείας τὰς διεξαχθείσας ἔναντι τοῦ ἀλβανικοῦ ἔθνους διὰ τῆς τρομοκρατικῆς πολιτικῆς τὴν ὁποίαν υἱοθέτησεν ἔναντι τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Τσαμουριᾶς καὶ διὰ τῶν ἐμμόνων προσπαθειῶν πρὸς δημιουργίαν ἀνωμαλιῶν ἐκεῖθεν τῶν συνόρων της...» Ἐξηκολούθει τουτ' ἔστιν ἡ ἰταλικὴ ἐπιπολαιότης νὰ ἐπαναλαμβάνη εἰς τοιαύτης σημασίας ἔγγραφον ὅσα εἶχεν ἰσχυρισθῆ ἐνωρίτερον προπαγανδιστικῶς περὶ τρομοκρατικῆς δράσεως, τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Χωοφυλακῆς. καὶ ὑπῆρχεν μὲν Μοίραρχος Ζαμπέτας Γεώργιος, ὑπηρετῶν εἰς ὑποδιοίκησιν Χωοφυλακῆς Μαργαριτίου, ἀλλὰ πᾶς περὶ τούτου λόγος ὡς τρομοκράτου κλπ. τὸ μόνον ὅπερ θὰ συνεπήγετο ἦτο ἡ μείωσις τῆς σημασίας τῶν λέξεων.

Ὅταν ἐτελείωσε τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιδοθείσης διακοινώσεως ὁ Ἕλλην Πρωθυπουργὸς ἀπευθυνθεὶς πρὸς τὸν Γκράτσι παρετήρησεν «Allors c' est la quèrre» (τότε εἶναι πόλεμος), ἐξακολουθήσας δὲ τὸν λόγον μὲ ψυχραιμίαν καὶ ἀποφασιστικότητα, ἀπήντησεν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Ἱστορίας, «Ο Χ Ι», ἢ μᾶλλον ἐπανέλαβε τὸ τοῦ Λεωνίδα «Μ ο λ ὼ ν Λ α β έ».

Ἔκτοτε, καὶ διὰ πολλὰς δεκαετηρίδας, «τὸ μεγαλεῖον τῆς Ρώμης ἔσβησε καὶ δὲν ζῇ παρὰ μόνον ἡ δόξα τῆς Ἑλλάδος, τὸ ἐξ Ἑλλάδος αἰώνιον φῶς».

Σύμπαν τὸ ἔθνος ἠγέρθη κατὰ τῆς ἐκ τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ ἀτιμίας καὶ ἐδίδαξεν εἰς τὸν κόσμον ὅτι τὰ ἰσχυρότερα ὅπλα εἶναι καὶ θὰ εἶναι ἡ ψυχὴ καὶ ἡ πίστις ἐπὶ τὰ ἰδανικά.

Ὑπὸ τὰς ἐντολὰς τοῦ ἔθνους ἡ Χωροφυλακὴ εὑρέθη πρώτη εἰς τὰ χαρακώματα τῆς ἀποστολῆς της, ταυτοχρόνως δὲ ἐτίθεντο πρὸ αὐτῆς ὅλοι οἱ ταχθέντες ἐκ τοῦ καιροῦ τῆς εἰρήνης σκοποί. Ἤδη, ἀπὸ τοῦ Μαΐου 1940, αἱ ὑπηρεσίαι Χωροφυλακῆς εὑρίσκονο ἐν διαρκῇ συναγερμῷ διὰ τὴν περαίωσιν ὅλων τῶν ἀπαιτήσεων τῆς διὰ μυστικῶν προσκλήσεων προεπιστρατεύσεως, ἀλλὰ καὶ ἔδει νὰ ἐπιτευχθῶιν οἱ πρω-

(4) Βλέπε τὸ κείμενον τῆς διακοινώσεως ἐν τῇ Λευκῇ Βίβλῳ ὑπ' αὔξ ἀριθ. καταχ. 178.

τοι 29 ἀντικειμενικοὶ σκοποὶ τοῦ, ἔχοντος τὴν εὐθύνην τῆς ἐθνικῆς κινητοποιήσεως, Γενικοῦ Ἐπιτελείου Στρατοῦ.

Ὁ τότε Ὑπαρχηγὸς τοῦ Γ.Ε.Σ. Ἀντιστράτηγος Χ. Καράσσος, ἐκθέτων ἓν μέρος τῶν διὰ τὴν πολιτικὴν ἑτοιμότητα μέτρων, δίδει τὸ 47 τοιοῦτον ὡς ἀκολούθως: «Μέτρον 47: Προώθησις τῶν ἑτοίμων ἀπὸ τῆς εἰρήνης ἐπισήμων προκηρύξεων τῆς Γενικῆς ἐπιστρατεύσεως παρὰ τῶν φυλασσουσῶν αὐτὰ Στρατιωτικῶν ἀρχῶν ἐντὸς ἐσφραγισμένων ἀπορρήτων φακέλλων εἰς τὰς ἁρμοδίας ἀρχὰς «Ἀστυνομικοὺς Σταθμούς, Κοινότητας ὅλων τῶν χωρίων τῆς οἰκείας περιοχῆς μὲ τὴν ἐντολήν, ὅπως, αἱ προκηρύξεις αὗται, δημοσιευθῶσιν ἅμα τῇ τηλεγραφικῇ ἀγγελίᾳ τῆς κηρύξεως ἐπιστρατεύσεως (ἐπιστράτευσις ἐπραγματοποιήθη κατὰ τὰς πρώτας πρωϊνὰς ὥρας τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940 καθ' ἅπασαν τὴν χώραν)». (5). Ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐπιστρατεύσεως, καθ' ἅπασαν τὴν χώραν «μὲ ἀπόλυτον τάξιν καὶ ἀκρίβειαν» (6), ὀφείλεται εἰς δύο κυρίως παράγοντας: εἰς τὸ σχέδιον καὶ εἰς τὴν ταχεῖαν καὶ ἀκριβῆν ἐκτέλεσιν. Ἐπιλέγει δὲ ὁ Καράσσος «συνεπῶς ἡ λαμπρὰ ἐπιτυχία τῆς ἐπιστρατεύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ κατὰ τὸν Νοέμβριον 1940, ὡς καὶ τῶν προηγηθέντων αὐτῆς προεπιστρατευτικῶν μέτρων, ὑπῆρξεν ἀσφαλῶς μέγα εὐύχημα διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἴσως δὲ καὶ δι' ὁλόκληρον τὸν κόσμον».

Ὁ Συνταγματάρχης Χωροφυλακῆς Τσακάρας Κων. ἐν σχετικῇ ἐκθέσει του γράφει: «Εἶναι γνωστὸν ὅτι μεταξὺ τῶν κυριωτέρων παραγόντων τῆς νίκης κατὰ τὸ Ἀλβανικὸν Ἔπος ὑπῆρξε καὶ ἡ ἐγκαίρως καὶ ἐπιτυχῶς συντελεσθεῖσα κατὰ μὲν τὴν πρὸ τῆς 27ης Ὀκτωβρίου περιόδου μυστικὴ προεπιστράτευσις, κατὰ δὲ τὴν ἡμέραν τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου γενικὴ ἐπιστράτευσις....

«Εἰς τὴν δημιουργίαν τοῦ παράγοντος τούτου δὲν πρέπει νὰ παραβλεφθῇ τὸ γεγονὸς ὅτι μεγάλως συνέβαλε καὶ ἡ Χωροφυλακή, διότι ἐνθυμοῦμαι ὅτι κατὰ τὴν πρὸ τῆς 28 Ὀκτωβρίου περίοδον κατὰ ἑκατοντάδας περιήρχοντο εἰς τὸ τμῆμα Κατερίνης (ἔνθα ὑπηρέτει ὁ Τσακάρας τότε) τὰ πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν ἐφέδρων φύλλα πορείας, αἱ στρατιωτικαὶ ἐντολαί, τὰ φύλλα ἀτομικῶν προσκλήσεων καὶ λοιπὰ ἐπιστρατευτικὰ ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα μετὰ πάσης δυνατῆς ταχύτητος καὶ ἀθορύβως ἐπεδίδοντο καὶ ἐλάμβανον τὴν δέουσαν ἐνέργειαν μερίμνῃ τοῦ τμήματος καὶ τῶν ὀργάνων του.

«Ἐκτὸς δὲ τούτου ποικίλαι καὶ πολλαπλαῖ ὑπῆρξαν καὶ αἱ λοιπαὶ μὲ τὴν ἐπιστράτευσιν ὑπηρεσίαι τῆς Χωροφυλακῆς μέχρι σημείου ν' ἀποτελῶσι τὴν κυρίαν ἀπασχόλησιν καὶ μέριμναν κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην».

Ἐκ τοῦ συμπεράσματος Καράσσου, τὴν πρώτην μερίδαν, ἐν τῇ ἐκτελέσει διεκδικεῖ ἡ Χωροφυλακή, ἥτις, ἅμα τῇ δύσει τοῦ ἡλίου τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940, λαβοῦσα εἰς χεῖρας τοὺς φακέλλους ἐπιστρατεύσεως, ἐκινήθη μὲ τόσον φανατισμὸν καὶ μὲ τοσαύτην ταχύτητα καὶ ἀκρίβειαν, ὥστε, ἀντὶ τῆς τοῦ σχεδίου 6ώρου προθεσμίας διὰ τὴν ἔναρξιν ἐπιστρατεύσεως, ἐντὸς ὀλίγου εἶχον ἐκκινήσει καὶ ἐκ τῶν πλέον ἀπομεμακρυσμένων οἰκισμῶν τῆς χώρας οἱ προσκαλούμενοι διὰ τὴν τιμὴν τῆς πατρίδος. Ἡ ὄψις τῆς, κατὰ τὰς πρώτας πρωϊνὰς ὥρας 28 - 10 - 1940, περιοδείας τῶν

---

(5) Αὐτόθι σελ. 26, 6λ. καὶ σελ. 70—73 ὅσον ἀφορᾷ τὰς προεπιστρατεύσεις.
(6) Χρ. Καράσσου, σελ. 74.

ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἀπὸ χωρίου εἰς χωρίον, ἵνα διὰ κωδωνοκρουσιῶν συναγείρωσι τὸ ἔθνος, ἐκτὸς τῆς γραφικότητος, περιεῖχε καὶ κάτι τὸ ἀθάνατον, τὸ ἀθάνατον τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς. Δὲν ἐκάλουν οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς τοὺς Πανέλληνας ἁπλῶς νὰ σπεύσουν μόνοι των ὑπὸ τὰς σημαίας των, ἀλλὰ ἐκάλουν τούτους ταυτοχρόνως νὰ προσκομίσωσι εἰς ὡρισμένους σταθμοὺς τὰ ὀχήματα καὶ τὰ κτήνη των Ἐκινητοποιήθησαν ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν 11.000 ἄνδρες τῆς χωροφυλακῆς καὶ ἐκεῖνοι ἐκινητοποίησαν, ἐντὸς ἐλαχίστων ὡρῶν, 7.000.000 Ἕλληνας. Αὐτὴ ὑπῆρξεν ἡ μερὶς τῆς Χωροφυλακῆς ἐκ τοῦ ἀνωτέρω στρατολογικοῦ συμπεράσματος.

Ἐνῷ ὁ ραδιοφωνικὸς σταθμὸς Ἀθηνῶν μετέδιδε τὰ διαγγέλματα τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Πρωθυπουργοῦ (7), πολλοὶ ὀλίγοι Ἕλληνες κατεῖχον τότε ραδιόφωνον ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ, ἐνεφανίσθησαν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Οὐρανόν, τὰ πρῶτα ἐχθρικὰ ἀεροπλάνα, τὸ δὲ Ὑφυπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας ἐξέδιδε τὴν ἀκόλουθον διαταγὴν πρὸ ἁπάσας τὰς ἀρχὰς παθητικῆς ἀεραμύνης, τὰς ἀστυνομικὰς τουτ' ἔστιν, «Λόγω γεγονότων λάβετε κάτωθι μέτρα: Καταργήσατε ἐντελῶς ἐξωτερικὰ φῶτα ὁδῶν, πλατειῶν, λιμένων, οἰκιῶν καὶ καταστημάτων. Ὑποχρεώσατε ἐνοίκους πάσης φύσεως οἰκοδομῶν συγκαλύψουν ἀμέσως διὰ παραπετασμάτων σκοτεινοῦ χρώματος ἢ κοινῶν κλινοσκεπασμάτων ἢ ἀδιαφανοῦς χάρτου βαθέος κυανοῦ ἢ μέλανος χρώματος, ὑαλοφράκτους θύρας, παράθυρα, φωταγωγούς, φεγγίτας καὶ πᾶν ἄνοιγμα ἀκινήτου των. Εἰς περίπτωσιν συναγερμοῦ προβαίνετε εἰς πλήρη συσκότισιν. Ἀστυνομικαὶ ἀρχαὶ προμηθευθῶσι μὲ κηρία, λυχνίας πετρελαίου ἢ ἐλαίου καὶ λοιπὰ πρόχειρα φωτιστικὰ μέσα πρὸς χρησιμοποίησιν εἰς περίπτωσιν διακοπῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας. Ὑποχρεώσατε ὁδηγοὺς συγκοινωνιακῶν μέσων ξηρᾶς λάβωσι ἀμέσως μέτρα συγκαλύψεως φωτισμοῦ αὐτῶν κλπ.Μανιαδάκης».

Οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ἀπὸ τῶν πρώτων ὡρῶν τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου, εἶχον ἐπιληφθῆ τοῦ ἑτέρου ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ των, τῆς συλλήψεως δηλονότι ἁπάντων τῶν ἐν Ἑλλάδι ὑπηκόων τοῦ ἐχθροῦ (8) ἵνα, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐξασφαλισθῶσιν τὰ μετόπισθεν, ἀφ' ἑτέρου δὲ προστατευθῶσιν οἱ Ἰταλοὶ οὗτοι ἀπὸ τὴν ὀργὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Εἰς τὰς Πάτρας, ἔνθα δὲν συνετελέσθη ἐγκαίρως καὶ ὁλοκληρωτικῶς ἡ σύλληψις τῶν Ἰταλῶν ὑπηκόων, οὗτοι ὀργάνωσαν σαμποτὰζ καὶ ἐπιθέσεις κατὰ τῶν κέντρων παρουσιάσεως τῶν στρατευομένων, καθ' ἣν στιγμὴν ἐβομβαρδίζοντο αἱ Πάτραι (9).

Τὰ γεγονότα ἐβίασαν τόσον πολὺ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τοὺς διαφόρους τομεῖς εὐθύνης της, ὥστε, ἐξαιρουμένης τῆς ἐφαρμογῆς σχεδίου ἐπιστρατεύσεως, νὰ μὴν εἶναι δυνατὴ ἡ χρονολόγησις τῶν ὑπολοίπων τομέων, διότι, ὡς προανεφέραμεν οἱ ἀπὸ τῶν πρώτων ὡρῶν τῆς ἐνάρξεως τοῦ πολέμου, βομβαρδισμοὶ τῆς Ἰταλικῆς Ἀεροπορίας ἔθεσαν εἰς κίνησιν καὶ τὸν μηχανισμὸν τῆς Παθητικῆς Ἀεραμύνης. Εἶναι ὁ τομεὺς ὅστις ἐκράτει τοὺς ἄνδρας τοῦ Σώματος ἐπὶ ποδὸς καθ' ἅπαν τὸ 24ωρον καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου καὶ ὅστις ἀπήτησε καὶ ἱκανὸν ἀριθμὸν θυμάτων.

Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ πολέμου καθ' ἑκάστην ἐβομβαρδίζοντο πολλαὶ πό-

---

(7) Βλέπε Παράρτημα Χ, 22.

(8) Μόνον ἐν Θεσ)νίκη συνελήφθησαν 850 ἄτομα.

(9) Ἀλεξ. Εὐριπίδου σελ. 95.

λεις καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν θυμάτων πάντοτε ἦτο σοβαρός, ἡ ἄμεσος ὅμως συμπαράστασις τῶν ἀρχῶν Χωροφυλακῆς, εἴτε ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τῶν ἀρχῶν Παθητικῆς Ἀεραμύνης εἴτε ὡς ἀστυνομικῶν ἀρχῶν, συνεκράτει τὴν τάξιν καὶ ἀναζωπύρει τὸ φρόνημα

Τὸ μοναδικὸν παράδειγμα πανικοῦ ἀναφέρεται εἰς τὰς Πάτρας, ἔνθα συνεπείᾳ τῶν βομβαρδισμῶν, τῶν δολιοφθορῶν καὶ ἐπιθέσεων τῶν μὴ συλληφθέντων εἰσέτι κατὰ τὴν 4-11-1940 Ἰταλῶν ὑπηκόων καὶ τοῦ σοβαροῦ ἀριθμοῦ τῶν θυμάτων, ἐπῆλθε καταπτόησις τῶν κατοίκων ἥτις ἐμεγεθύνθη ἀπειλητικῶς, ἐκ τῆς στάσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, οἵτινες ἐγκατέλειψαν πρῶτοι τὰς θέσεις των καὶ τὴν πόλιν τῶν Πατρῶν (10)· Ἡ ἀθλία ἐκείνη διαγωγὴ τῶν διαφόρων ὑπαλλήλων, ἠνάγκασε τὴν κυβέρνησιν νὰ προβῇ εἰς τὴν ἔκδοσιν καὶ αὐθημερὸν δημοσίευσιν, εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 367 Φ.Ε.Κ. τῆς 6-11-1940, Συντακτικῆς Πράξεως «Περὶ ἀναστολῆς τῆς ἰσοβιότητος καὶ μονιμότητος», ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει τῆς ὁποίας διελάμβανε, μεταξὺ τῶν ἄλλων:

«Ἡ παρὰ δημοσίου ὑπαλλήλου κατὰ τὰς παρούσας στιγμὰς παραβίασις ἢ καὶ ἁπλῆ παραμέλησις τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης (ἐντατικῆς προσφορᾶς ὑπηρεσιῶν) θ' ἀπετέλει ἀδίκημα κατὰ τῆς Πατρίδος, ἡ δὲ τυχὸν ἐγκατάλειψις θέσεως αὐτόρρημα πρᾶξιν προδοσίας.

«Εἶναι ἀληθὲς ὅτι αἱ δημόσιαι, Δημοτικαὶ καὶ λοιπαὶ ὑπηρεσίαι, ἐκτὸς ὀλιγίστων τινῶν ἐξαιρέσεων·...»

Ἐπὶ τῷ σκληρῷ πλήγματι τῶν Πατρῶν, σὺν τῇ ἐκδόσει τῆς συντακτικῆς πράξεως, ὁ Πρωθυπουργὸς ἐξέδωκε καὶ Διάγγελμα, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐξέφραζεν τὴν βαθεῖαν ἱκανοποίησιν καὶ τὴν πλήρη αὐτοῦ εὐαρέσκειαν πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς Πατρῶν «διότι, παρὰ τὰς σκληρὰς δοκιμασίας τὰς ὁποίας ἐδοκίμασε ὁ ἄμαχος πληθυσμὸς τῆς πόλεως παρέμειναν εἰς τὰς θέσεις των καὶ μὲ πνεῦμα αὐτοθυσίας καὶ αὐταπαρνήσεως ἐξετέλεσαν τὸ καθῆκον των»· Εἰρήσθω ὅτι οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς παρὰ τὴν περιωρισμένην δικαιοδοσίαν τῆς Χωροφυλακῆς ἐν Πάτραις ἅμα ὡς ἐξεδηλώθησαν οἱ βομβαρδισμοί, αἱ ταραχαὶ καὶ ὁ πανικὸς ἐπενέβησαν παραγνωρίσαντες καὶ παραμερίσαντες πᾶν ἐκ τῆς μὴ ἁρμοδιότητος ἐμπόδιον.

Ἐκ τῶν ἀνακοινωθέντων τοῦ Ὑφυπουργείου Δημοσίας Ἀσφαλείας ἀντιλαμβάνεταί τις τὴν ἀνανδρίαν τῶν Ἰταλῶν νὰ ἐπιτίθενται συνεχῶς κατὰ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ τῶν πόλεων. Ἐκ τοῦ ἀνακοινωθέντος τῆς 6 Νοεμβρίου προκύπτει ὅτι, μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, τὸ σύνολον τῶν ἐκ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ θυμάτων εἶχεν ἀνέλθη εἰς 291 νεκροὺς καὶ 690 τραυματίας· Εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, κατὰ τὸν βομβαρδισμὸν τῆς 1ης Νοεμβρίου, ἐκ τῶν σπευδόντων — πρὸς προστασίαν τοῦ περιφρονοῦντος τὰς ἐχθρικὰς βόμβας ἀμάχου πληθυσμοῦ — ἐτραυματίσθησαν 4 ὁπλῖται τῆς Χωροφυλακῆς. Ἀλλά, τῆς Παθητικῆς Ἀεραμύνης, ὁ ρόλος δὲν περιωρίζετο εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ διὰ τῶν καταφυγίων, διὰ τῆς κατασβέσεως τῶν πυρκαϊῶν καὶ τῆς περισυλλογῆς καὶ περιθάλψεως τῶν τραυματιῶν ἢ διὰ τῆς ἐγκαίρου σημάνσεως συναγερμῶν, ἀλλ' ἔδει νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀραίωσιν τοῦ πληθυσμοῦ διὰ τῆς παροχῆς ὁδηγιῶν καὶ πληροφοριῶν καὶ τῆς εὑρέσεως μέσων μεταφορᾶς ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἔδει ἀκόμη νὰ λειτουργήσουν αἱ μονάδες ἀσφαλείας ὑπαίθρου διὰ τὴν ἐξουδετέρωσιν τυχὸν ἀλεξιπτωτιστῶν τοῦ ἐχθροῦ·

---

(10) Βλ. Ἡμερολόγιον Ἰωάν. Μεταξᾶ, τόμ. Δὸ ἐγγραφὰς 4 καὶ 5 ἤοεμβρίου 1940.

Τοιοῦτοι ἀλεξιπτωτισταὶ δὲν ἐρρίφθησαν, οἱ δὲ — συνεπείᾳ καταρρίψεως ἀεροπλάνων — προσγειωθέντες Ἰταλοὶ συνελήφθησαν ἀμέσως (4 ἔξωθι Θεσσαλονίκης). Ὁπωσδήποτε ὅμως τὸ Κράτος τόσον διὰ τὸ ἐνδεχόμενον μιᾶς τοιαύτης ἐχθρικῆς ἐνεργείας ὅσον καὶ ἐν ὄψει γενικωτέρας ἀντεθνικῆς ἐχθρικῆς δραστηριότητος εἰς τὰ μετόπισθεν, διὰ τῆς παρατιθεμένης αὐτουσίας Α.Π. 13424 κοινῆς Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως προέβη εἰς τὴν συγκρότησιν εἰδικῶν τμημάτων «ΠΟΛΙΤΟΦΥΛΑΚΗΣ» ἀναλώμασι χωροφυλακῆς.

Ἀριθ. Πρωτ. Α.Π. 13424 Γραφεῖον ΙΙΙ, Ι καὶ ΙΤ

«Περὶ ὀργανώσεως Σώματος Πολιτοφυλάκων διὰ τὴν συμμετοχήν του κατὰ ἐνεργείας Ἀλεξιπτωτιστῶν καὶ γενικῶς διὰ τὴν ἀσφάλειαν σημείων τοῦ ἐσωτερικοῦ κατὰ ὑπόπτων στοιχείων».

Ι. Ἐκτὸς τῆς συμμετοχῆς τμημάτων τοῦ Στρατοῦ ἐναντίον ἐχθρικῶν ἐνεργειῶν, ἀλεξιπτωτιστῶν, ὑπόπτων στοιχείων, κ.λ.π. διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ὁποίων ἐκοινοποιήθησαν εἰς τὰ Σώματα Στρατοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. Α.Π. 99922)21.5.40 Διαταγῆς Τ.Σ. σχετικαὶ ὁδηγίαι (ἀντίγραφον τούτου ἔδει νὰ παραδίδεται ὑπὸ τῶν Σ. Στρατοῦ εἰς τὰς ἀντιστοίχους Ἀνωτ. Στρατιωτικὰς Διοικήσεις), θὰ ὀργανωθῇ καὶ «Σῶμα Πολιτοφυλάκων».

Τὸ Σῶμα τοῦτο θὰ ἀπαρτισθῇ ἐξ Ἑλλήνων ἀκραιφνῶν αἰσθημάτων, οἵτινες θὰ ἐξευρεθῶσι ὡς κάτωθι:

1. Ὁπλῖται.

Ὑπαξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται ἐκ τῶν Κλάσεων 1920 καὶ παλαιοτέρων, ἐφ' ὅσον αὗται δὲν ἐκλήθησαν εἰς τὰ ὅπλα.

Οἱ καταγραφόμενοι εἰς τοὺς καταλόγους τῶν πολιτοφυλάκων δὲν ἀπαλλάσσονται τῆς ὑποχρεώσεως προσελεύσεως ὑπὸ τὰ ὅπλα εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ κλάσις ἢ τὸ ὅπλον, ἢ ἡ κατηγορία εἰς ἣν ἀνήκουσιν κληθῇ ὑπὸ τὰ ὅπλα, μὴ ἀποκλειομένης καὶ τῆς ὀνομαστικῆς τούτων προσκλήσεως.

Ἀξιωματικοί.

Θὰ διατεθῶσι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἀσφαλείας ἀπόστρατοι Ἀξιωματικοὶ Χωροφυλακῆς καὶ ἐν ἐνεργείᾳ τοιοῦτοι.

Πρὸς συμπλήρωσιν δύνανται νὰ προσκληθῶσι δι' ἀτομικῶν προσκλήσεων ὑπὸ τῶν οἰκείων Στρατ. Διοικήσεων ἐξουσιοδοτουμένων ὑπὸ Τ. Σ. Ἀξιωματικοὶ κριθέντες διὰ βοηθητικὰς ὑπηρεσίας. Ἐπίσης νὰ γίνωσι δεκτοὶ ἐθελονταὶ ἐκ τῶν καταληφθέντων ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἐφέδρων ἐξ ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν.

Τὸ Σῶμα τοῦτο θὰ ἐνισχύσωσιν ὑποχρεωτικῶς:

Τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. ἡλικίας ἄνω τῶν 18 ἐτῶν.

Ἡ κατὰ τόπους δύναμις τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἡ ἀγροφυλακή. (Διὰ τὴν χρησιμοποίησιν ταύτης ἐκοινοποιήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. Α.Π. 101000)30.8.40 Δ)γῆς Τ.Σ. σχετικὴ Διαταγὴ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν.

ΙΙ. Ζῶναι δικαιοδοσίας καὶ ἁρμοδιότητες.

Αἱ Ζῶναι δικαιοδοσίας τῶν Στρατιωτικῶν ἀρχῶν διὰ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ Σώματος τούτου θὰ εἶναι αἱ κάτωθι:

Ε΄ Σῶμα Στρατοῦ: Ἡ ζώνη ἐνεργείας του:

Α΄, Β΄, Γ΄ καὶ Δ΄ Ἀν. Σ. Δ)σεις: Αἱ ἀντίστοιχοι ἐν εἰρήνῃ ζῶναι τῶν Α΄, Β΄, Γ΄ καὶ Δ΄ Σωμάτων Στρατοῦ πλὴν Αἰτωλοακαρνανίας.

Στρατ. Δ)σις Ἰωαννίνων: Ἡ ἀντίστοιχος ἐν εἰρήνῃ ζώνη τῆς ΥΙΙΙ Μεραρχίας. Ἐπὶ πλέον δὲ καὶ ἡ Αἰτωλοακαρνανία.

Αἱ Α΄, Β΄, Γ΄ καὶ Δ΄ Ἀνώτεραι Στρατ. Δ)σεις καὶ ἡ Στρατ. Δ)σις Ἰωαννίνων (καὶ ἑκάστη ἐν τῇ ζώνῃ της) καὶ Ε΄ Σ. Στρατοῦ θὰ ὀργανώσωσι Σῶμα Πολιτοφυλάκων καὶ εἰς τὰς νῦν ὑπὸ τοῦ Στρατοῦ Ἐκστρατείας κατεχομένας ζώνας, οὕτως ὥστε τὸ σύστημα νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ λειτουργήσῃ ἀμέσως καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἥν, τοῦ Στρατοῦ Ἐκστρατείας προωθουμένου, αἱ νῦν κατεχόμεναι ζῶναι θὰ ἐξεκενοῦντο ὑπὸ τούτου.

Αἱ ἁρμοδιότητες τῶν Στρατιωτικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν τοιούτων τῆς Χωροφυλακῆς καθορίζονται ὡς κάτωθι:

Αἱ Στρατιωτικαὶ Ἀρχαὶ ἐρχόμεναι εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῶν ἀρχῶν τῆς Χωροφυλακῆς θὰ ὑποδείξωσιν εἰς ταύτας τὰς περιοχὰς εἰς ἃς ἐπιβάλλεται ἡ ὀργάνωσις πολιτοφυλάκων καὶ τὴν ἀπαιτουμένην κατὰ περιοχὴν δύναμιν τούτων, θὰ συγκροτηθῶσιν οὕτω τμήματα πολιτοφυλάκων ἀνάλογα πρὸς τὰς πρὸς φρούρησιν περιοχάς, δυνάμεως δὲ ἀναλόγου τοῦ ἐπιδιωκτέου σκοποῦ.

Αἱ Στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ θὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα τῆς ἀπολύτου διαθέσεως τῶν οὕτω ὠργανουμένων Τμημάτων Πολιτοφυλάκων, εἰς ἕκαστον τῶν ὁποίων θὰ δώσωσι σαφῆ ἀποστολήν.

Θὰ ἐπιβλέψωσι τὴν ὀργάνωσιν καὶ ἐκπαίδευσιν τούτων.

Αἱ Ἀστυνομικαὶ ἀρχαὶ θὰ εἶναι ἐκτελεστικὰ ὄργανα συμμορφούμενα, διὰ τὴν προβλεπομένην περίπτωσιν, πρὸς τὰς διαταγὰς τῶν Στρατιωτικῶν ἀρχῶν μὲ βάσιν τὴν χωρογραφικὴν κατανομὴν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ συνεπῶς τὴν ἀντιστοιχοῦσαν ἑκάστῳ βαθμοφόρῳ Χωροφυλακῆς περιοχήν του. Εἰδικῶς θὰ ἐπιφορτισθῶσιν:

Μὲ τὴν στρατιωτικὴν ὀργάνωσιν τῶν Πολιτοφυλάκων.

Μὲ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἐπὶ κεφαλῆς ἑκάστου τμήματος βαθμοφόρων, οἵτινες δύνανται νὰ προέρχονται ἐκ τῆς Χωροφυλακῆς ἢ νὰ ἐκλεγῶσι μεταξὺ τῶν καλουμένων Ἐφέδρων καὶ κεκτημένων βαθμὸν τινὰ κατὰ τὴν ἐν τῷ στρατῷ προϋπηρεσίαν των.

Μὲ τὴν περιοδικὴν πρόσκλησιν τῶν Πολιτοφυλάκων ὡς ἐκτίθεται ἐν τῇ παραγράφῳ ΙΙΙ τῆς παρούσης.

Μὲ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν καλουμένων ὑπὸ τὰ ὅπλα Πολιτοφυλάκων, καθὼς καὶ τὴν ἐπίβλεψιν καὶ συντήρησιν τοῦ ὁπλισμοῦ των.

Ἐν περιπτώσει δράσεως, ἅπασα ἡ διαθέσιμος δύναμις τῆς Χωροφυλακῆς θὰ συμμετάσχῃ μετὰ τῶν Πολιτοφυλάκων, συμφώνως πρὸς τὰς διαταγὰς τῆς ἁρμοδίας Στρατιωτικῆς ἀρχῆς.

ΙΙΙ. Πρόσκλησις τῶν Πολιτοφυλάκων. — Ἐκπαίδευσις

Διὰ νὰ παρασχεθῇ εἰς τοὺς Ἐφέδρους τοῦ Σώματος τῶν Πολιτοφυλάκων ὁ χρόνος νὰ ἀσχολοῦνται καὶ μὲ ἰδιωτικάς των ἐργασίας, ἀφ' ἑτέρου δέ διὰ νὰ ὑπάρχῃ πάντοτε δι' ἑκάστην πρὸς φρούρησιν περιοχὴν εἷς πυρὴν ἕτοιμος νὰ δράσῃ ἀμέσως οἱ ἔφεδροι οὗτοι δὲν θὰ κληθῶσι νὰ ὑπηρετήσωσι συγχρόνως. Δι' ἑκάστην περιοχὴν καὶ μερίμνῃ τῆς Χωροφυλακῆς, οὗτοι θὰ

διαιρεθῶσιν εἰς τμήματα ἐναλλασσόμενα οὕτως ὥστε ἕκαστος Πολιτοφύλαξ νὰ μὴ εἶναι ἐν ὑπηρεσίᾳ πλέον τοῦ δεκαημέρου κατὰ μῆνα.

Πρόσκλησις ἁπάντων τῶν πολιτοφυλάκων ἑκάστης περιοχῆς θὰ λαμβάνῃ χώραν:

Εἴτε κατόπιν δ)γῆς ἡμῶν, εἴτε ἐν περιπτώσει ἀμέσου ἐπαπειλοῦντος κινδύνου διὰ τὴν περιοχήν, τῇ πρωτοβουλίᾳ τῶν ἀρχῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἢ τῶν Στρατιωτικῶν ἀρχῶν.

Ἐκπαίδευσις: Ἅμα τῇ συγκροτήσει ἑκάστου τμήματος Πολιτοφυλάκων, ἅπαντες οἱ ἀπαρτίζοντες τοῦτο θὰ παραμείνωσιν ὑπὸ τὰ ὅπλα ἐπὶ 4—5 ἡμέρας διὰ τὴν ὀργάνωσίν των, ἐκτέλεσιν βολῶν τινῶν, ἐξάσκησιν καὶ κατανόησιν τῆς ἀποστολῆς των.

Αἱ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ τῆς παραγράφου ΙΙ ἔχουν τὸ δικαίωμα ἐπὶ πλέον νὰ καλῶσιν ἅπαντας τοὺς Πολιτοφύλακας ἑκάστης περιοχῆς ἐπὶ μίαν ἡμέραν κατὰ μῆνα, ἵνα ἐξασκήσωσι τούτους εἰς τὴν ἀποστολήν των καὶ εἰς τὴν ταχείαν συγκέντρωσίν των εἰς προκαθορισθέντα δι' ἑκάστην περιοχὴν χῶρον.

Τὸν ἀριθμὸν τῶν καταναλωτέων φυσιγγίων δι' ἐκτέλεσιν βολῶν παρ' ἑκάστου Πολιτοφύλακος καθορίζω ὡς κάτωθι:

Τυφεκίου 10
Ὁπλοπολυβόλου μόνον διὰ τούς....30
Πολυβόλου... τῆς ἀντιστοίχου 50
Ὅλμου.... εἰδικότητος... 5

IV Ὑποχρεώσεις τῶν Πολιτοφυλάκων.

Ἡ προσέλευσις τῶν Πολιτοφυλάκων ἐν περιπτώσει προσκλήσεώς των εἶναι ὑποχρεωτική. Ἐναντίον τῶν μὴ προσερχομένων θὰ ἐπιβάλλωνται αἱ κυρώσεις αἱ προβλεπόμεναι διὰ παρομοίαν περίπτωσιν εἰς τοὺς Στρατιωτικούς.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν καθ' ἣν εὑρίσκονται ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπάγονται ὑπὸ τοὺς στρατιωτικοὺς κανονισμούς.

V. Ὁπλισμός. Ἱματισμός. Διατροφή.

Δι' ἕκαστον τμῆμα Πολιτοφυλάκων θὰ διατεθῇ ὁ ἀναγκαῖος ὁπλισμός, ὅστις θὰ περιλάβῃ: τυφέκια, ἀνάλογα ὁπλοπολυβόλα καὶ ἐνδεχομένως πολυβόλα καὶ ὅλμους.

Ὁ ὁπλισμὸς οὗτος θὰ διατεθῇ:

Ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς ἐκ τοῦ πλεονάζοντος παρ' αὐτῇ τοιούτου.

Ὑπὸ τῶν Ἀνωτέρων Στρατ. Διοικήσεων ἐκ τοῦ παρ' αὐταῖς τοιούτου καὶ μὴ ἀναγκαιοῦντος διὰ τὸν Στρατὸν Ἐκστρατείας (τυφέκια Βουλγαρίας, Ἀγγλίας, ὁπλοπολυβόλα 1915).

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ διαθέσιμος ὡς ἄνω ὁπλισμὸς δὲν ἐπαρκεῖ, αἱ ἐν τῇ παραγράφῳ ΙΙ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ νὰ ἀναφέρωσιν ἡμῖν τὸν ἀναγκαιοῦντα αὐταῖς ἀριθμὸν διὰ τὴν χορήγησιν.

Πολυβόλα δὲν θὰ χορηγηθῶσιν εἰ μὴ κατόπιν διαταγῆς πρὸς τοῦτο αἱ Στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ νὰ ἀναφέρωσι τὸν ἀναγκαιοῦντα αὐταῖς ἀριθμόν.

Ἐπίσης δυνατὸν νὰ χορηγηθῇ ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας καὶ ἀριθμὸς ὅλμων ἐκ λαφύρων.

Ὁ ὁπλισμὸς τῶν Πολιτοφυλάκων, καὶ δι' ὅσους δὲν εὑρίσκονται ἐν ὑπηρεσίᾳ ὡς ἐν τῇ παραγράφῳ ΙΙΙ ἐκτίθεται, θὰ φυλάσσηται καὶ συντηρῆται ὑπὸ τῆς πλησιεστέρας ἀρχῆς Χωροφυλακῆς.

2. Ἱματισμός.

Εἰς τοὺς Πολιτοφύλακας ἐν ὑπηρεσίᾳ ἢ οὗ δὲν θὰ χορηγηθῇ ἱματισμὸς, οὗτοι θὰ φέρωσιν τὴν πολιτικήν των περιβολήν. Πρὸς διάκρισιν οἱ ὑπηρετοῦντες θὰ φέρωσι κυανοῦν περιβραχιόνιον εἰς τὸν ἀριστερὸν βραχίονα. Ἐπίσης καὶ δίκοχα, ἐφοδιαζομένων προοδευτικῶς διὰ τοιούτων τῶν ἀνδρῶν τῆς Πολιτοφυλακῆς μερίμνῃ τῶν Στρατ. Διοικήσεων.

3. Διατροφή.

Οἱ Πολιτοφύλακες καθ' ὃν χρόνον ὑπηρετοῦν θὰ δικαιοῦνται συσσιτίου ὁπλίτου, χορηγουμένου εἰς χρῆμα ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους Ἀστυνομ. Ἀρχῶν.

Τὸ ἀντίτιμον μερίδος τροφῆς ἔχει καθορισθῇ εἰς δραχ. 20 ἡμερησίως.

Ὡς χρόνος ὑπηρεσίας καθ' ὃν δικαιοῦνται συσσιτίου θεωροῦνται αἱ ἡμέραι καθ' ἃς καλοῦνται πρὸς ὀργάνωσιν, ἐκπαίδευσιν καὶ ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας δι' ἣν ἐτάχθησαν ὁσάκις ἤθελον διαταχθῇ.

4. Κατάλυμμα.

Δι' ἕκαστον Τμῆμα Πολιτοφυλάκων νὰ ὁρισθῇ τόπος διαμονῆς. Ἅπαντες οἱ ὑπηρετοῦντες Πολιτοφύλακες θὰ καταλύουν εἰς οἰκήματα χορηγηθησόμενα ὑπὸ τῶν Κοινοτήτων.

Κλινοστρώμνη κ.λ.π., εἴδη ὕπνου δὲν θὰ χορηγηθῶσιν ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας ἀλλὰ θὰ ἐξευρεθῶσι εἴτε μερίμνῃ τῶν Κοινοτήτων, εἴτε θὰ φέρωσι μεθ' ἑαυτῶν οἱ Πολιτοφύλακες.

ΥΙ. Χρησιμοποίησις τῆς Ε.Ο.Ν.

Τὰ μέλη ταύτης, τὰ ἄνω τῶν 18 ἐτῶν, ὅσα δύνανται νὰ φέρωσιν ὅπλα θὰ ὀργανωθῶσιν ὡς καὶ ἡ Πολιτοφυλακὴ εἰς ἴδια Τμήματα.

Ταῦτα δὲν θὰ κληθῶσι ὑπὸ τὰ ὅπλα ἀλλὰ ἁπλῶς θὰ ὀργανωθῶσι καὶ θὰ προβλεφθῇ ἡ χρησιμοποίησίς των. Γενικαὶ προσκλήσεις κατὰ περιοχὰς νὰ λάβωσι χώραν τῇ πρωτοβουλίᾳ τῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν τῆς παρ. ΙΙ ἐν συνεννοήσει μετὰ τῶν διοικήσεων τῆς Ε.Ο.Ν. διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τούτων εἰς τὰ τῆς ἀποστολῆς των.

Τὰ οὕτω χρησιμοποιούμενα μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. θὰ φέρωσι κατὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην τὴν στολήν των ὡς καὶ τὰ αὐτὰ περιβραχιόνια μὲ τὰ τῶν Πολιτοφυλάκων.

Διὰ τὰ μέλη ἄνω τῶν 18 ἐτῶν τὰ μὴ δυνάμενα νὰ φέρωσιν ὅπλα νὰ προβλεφθῇ ἡ χρησιμοίησίς των εἰς διαφόρους ἄλλας σχετικὰς ὑπηρεσίας (Παρατηρηταὶ, σύνδεσμοι, νοσοκόμοι κ.λ.π.).

ΥΙΙ. Ἡ Ὀργάνωσις τῶν Πολιτοφυλάκων λόγῳ τοῦ ἐπείγοντος νὰ ἀναληφθῇ ἀμέσως καὶ νὰ συντελεσθῇ τὸ ταχύτερον οὐδεμία βραδύτης ἐπιτρέπεται.

Μέχρι 10 Δεκεμβρίου τὸ βραδύτερον αἱ Στρατ. Ἀρχαὶ νὰ ἀναφέρωσι τὴν συγκρότησιν τοῦ σώματος Πολιτοφυλάκων.

Νὰ διατεθῇ τὸ ταχύτερον ὁ ἐν παραγράφῳ Υ ὁπλισμὸς καὶ νὰ αἰτηθῇ ὁ ἀναγκαιῶν συμπληρωματικὸς τοιοῦτος.

Νὰ καταρτισθῇ σχέδιον ἐνεργείας ὑπὸ τῶν ἐν τῇ παραγρ. ΙΙ Στρατιω-

τικῶν ἀρχῶν προβλέπον τὴν χρησιμοποίησιν ἁπάντων τῶν συμπληρωματικῶν τούτων μέσων (Πολιτοφύλακες, Ε.Ο.Ν., Χωροφυλακή), αἵτινες καὶ νὰ ἐκδώσωσι τὰς διαταγάς των πρὸς τὰς ὑφισταμένας Διοικήσεις.

Τὰ σχέδια ἐνεργείας τῶν ἀνωτέρω Στρατ. Ἀρχῶν νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὸ Γενικὸν Στρατηγεῖον μέχρι 15 Δεκεμβρίου ἐν. ἔτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Νοεμβρίου 1940

Ὁ Ὑφ)γὸς τῶν Στρατιωτικῶν
ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ

Ὁ Ὑφ)γὸς Δ. Ἀσφαλείας
Κ. ΜΑΝΙΑΔΑΚΗΣ

Ὁ Ἀρχιστράτηγος
ΑΛ. ΠΑΠΑΓΟΣ

Εἰς τὰς βάσει τῆς ἀποφάσεως ταύτης συσταθείσας μονάδας καὶ εἰς τὰς τοιαύτας παθητικῆς ἀεραμύνης, περὶ ὧν κατωτέρω, ἐνετάχθησαν οἱ ἐκ Βορείου Ἑλλάδος εἰς τὸν νότον μεταφερθέντες ἐκ λόγων προνοίας ἀστράτευτοι νέοι καὶ οὕτω ἡ χωροφυλακὴ κατέστη, σὺν τοῖς ἄλλοις, καὶ θεματοφύλαξ τῆς ἐθνικῆς νεολαίας.

Ἄνδρες Ε Β.Χ. φωτογραφίζονται ἐπὶ τῆς γεφύρας τοῦ ποταμοῦ Δεβόλη

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐπεδείξατο σύνεσιν καὶ ἐνθουσιασμὸν ἀκράτητον, παρὰ ταῦτα ἀπητήθη μία ἐντατικὴ προσοχή, διότι, εἰς τοιαύτας περιστάσεις, εἶναι εὔκολος ἡ διείσδυσις τοῦ ἐχθροῦ. Δύο ἡμέρας πρὸ τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου συνελήφθη ἔξωθι τοῦ Ἰταλικοῦ Προξενείου Θεσσαλονίκης, ὁ ἐκ Μοναστηρίου ΚΟΚΟΣ Γεώργιος, τοῦ ὁποίου τὰ θυλάκια ἦσαν πλήρη πληροφοριῶν εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ἰταλοῦ Προξένου. Οὗτος, καταδικασθείς, ἐξετελέσθη τὸν Φεβρουάριον 1941.

Διελάβομεν ἐν τοῖς πρόσθεν ὅτι ἐγκαίρως εἶχεν ἐπιτευχθῆ ἡ ἐξάρθρωσις τοῦ παρανόμου μηχανισμοῦ τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ὅτι ἐξεμαιεύθη ἐπιστολὴ τοῦ τότε ἀρχηγοῦ τοῦ Κ.Κ.Ε. Ζαχαριάδη δι' ἧς προέτρεπεν οὗτος τοὺς ὁμόφρονάς του εἰς τὸν κατὰ τῆς Ἰταλίας πόλεμον, δὲν ἐβράδυνεν ὅμως ὁ Ζαχαριάδης νὰ γράψῃ τὴν δευτέραν ἐπιστολὴν σύμφωνον μὲ τὰς Γερμανοσοβιετικὰς συνθήκας τῆς περιόδου ἐκείνης, δι' ὃ ἔδει ἡ χωροφυλακὴ νὰ ἀσκῇ διαρκῆ ἐπιτήρησιν τοῦ κομμουνισμοῦ εἴτε ἐν τῷ μετώ-

πω εἴτε ἐν τοῖς μετόπισθεν, ὅπως λίαν ἀποτελεσματικῶς ἐνήργησεν ἐπὶ στρατευσίμων καὶ στρατιωτῶν οὐχὶ ἀμέμπτου ἐθνικῆς διαγωγῆς καὶ κατηγορίας.

Ὁλονύκτιοι ὑπῆρξαν αἱ ἐργασίαι καὶ φροντίδες τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἀνδρῶν χωροφυλακῆς διὰ τὰς ἐπιτάξεις, συγκεντρώσεις καὶ εἰς τόπους προορισμοῦ συγκεντρώσεις καὶ μεταφορὰς τῶν ζώων, ὀχημάτων, ζωοτροφιῶν κλπ., κολοσιαία δὲ ὑπῆρξε ἡ ἐργασία διὰ τὴν ἐπιτυχῆ συντέλεσιν τῆς πολιτικῆς ἐπιστρατεύσεως, τῆς διανομῆς τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων καὶ γενικῶς διὰ τὴν διαρκῆ ἐπαγρύπνησιν ὅπως διατηρῆται ἀμειώτως ὑψηλὸν καὶ ἀκμαῖον τὸ φρόνημα ἔναντι οἱασδήποτε προπαγανδιστικῆς προσπαθείας. Ὁ στρατιώτης γνωρίζει τὴν θέσιν τοῦ ἐχθροῦ καὶ βλέπει τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μάχης, ὁ χωροφύλαξ εἰς τοιαύτας περιπτώσεις οὔτε τὸν ἐχθρὸν οὔτε τὴν θέσιν τούτου γνωρίζει καὶ πάντοτε τελεῖ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἀμφιβολίας διὰ τὴν σκοπιμότητα καὶ ἀποτελεσματικότητα τῶν ἐνεργειῶν του κατὰ τῶν σκοτεινῶν τούτων δυνάμεων.

Ἀπητήθη ἡ φρούρησις ἔργων κοινῆς ὠφελείας καὶ βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων πολεμικῆς παραγωγῆς ἢ ἐχόντων σημαντικὴν σημασίαν διὰ τὸ κοινὸν καὶ ἐλήφθησαν ὅλα τὰ μέτρα ὥστε ν' ἀποφευχθῇ πᾶσα ἀπόκρυψις ἢ ὑπερτίμησις τροφίμων, ἰδίᾳ εἰς τὰ μεγάλα ἀστικὰ κέντρα·

Ἡ ἐπιστράτευσις τῆς ἐφεδρείας τῆς Χωροφυλακῆς εἶχε συντελεσθῆ μετὰ πάσης ταχύτητος καὶ ἀκριβείας, ὥστε οἱ ἔφεδροι οὗτοι νὰ ἐπανδρώσωσιν ἀμέσως τὴν πολεμικὴν σύνθεσιν τῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς μονίμων ἢ ἐκτάκτων. Οἱ ἔφεδροι, ὅλων τῶν κατηγοριῶν, ποσερχόμενοι πρὸς κατάταξιν, αἱ φάλαγγες τῶν προσερχομένων πρὸς ἐπίταξιν κτηνῶν, οἱ συγκοινωνιακοὶ κόμβοι, αἱ γέφυραι, τὰ πορθμεῖα, σιδηροδρομικοὶ σταθμοί, αἱ ἀποβάθραι καὶ ὅλοι οἱ σταθμοὶ ἀνεφοδιασμοῦ τοῦ στρατεύματος, ἐτέθησαν, ἀπὸ τῶν πρώτων στιγμῶν, ὑπὸ τὴν φρούρησιν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς·

Θὰ ἀπετέλει βλασφημία ἐὰν ὑπεστηρίζετο ὅτι, αἱ ἀρχαὶ Χωροφυλακῆς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῆς ὑπῆρξαν οἱ παράγοντες τοῦ ὑψηλοῦ ἠθικοῦ τῶν μετόπισθεν, δὲν εἶναι ὅμως δυνατὸν νὰ παραβλεφθῇ καὶ νὰ τεθῇ ἐκτὸς τῶν βασικῶν ἐκείνων λόγων ἡ πρὸς τοῦτο συμβολὴ τῆς Χωροφυλακῆς. Ἀπὸ τοῦ Χωροφύλακος μέχρι τοῦ Συνταγματάρχου περιεφέροντο πλησίον τοῦ βομβαρδιζομένου λαοῦ καί, συμμεριζόμενοι μετ' αὐτοῦ τὰ αἱματηρὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀνάνδρων ἐπιθέσεων, ἀνέκραζον μετ' αὐτοῦ, μετὰ ἀπὸ κάθε δοκιμασία, τὸ Ζήτω ἡ Ἑλλάς. Τὸ κράτος, διὰ τῶν ὀργάνων του, συμμετεῖχε, ἂν δὲν ἐδημιούργη, εἰς τὸ ἀρίστως διατηρηθὲν ἠθικὸν τοῦ λαοῦ.

Ὁ Ἀντ)γος Ἐδιπίδης γράφει: «παράλειψις ἄν, στοὺς συντελεστὰς τῆς νίκης τῆς Πίνδου καὶ τοῦ Καλαμᾶ, δὲν ἀνεφέρετο καὶ ἡ Χωροφυλακή. Στὶς δύσκολες ὧρες τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ πολέμου, οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, ἐχρησιμοποιήθησαν καὶ στὴν πρώτην γραμμὴν καὶ σὲ ποικίλες ἄλλες ὑπηρεσίες·

«Στὴν συνέχεια τοῦ ἀγῶνος, οἱ ἄνδρες τῶν μεγάλων ἢ μικρῶν σταθμῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ἐχρησιμοποιήθησαν στὶς διαβιβάσεις. Τηλεφωνικοὶ σταθμοὶ δὲν ὑπῆρχαν παντοῦ καὶ τὰ αὐτοκίνητα δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ φθάσουν στὶς ὀρεινὲς διαβάσεις. Ὑπῆρχαν σημεῖα ποὺ καὶ αὐτὰ τὰ ἀγρίμια δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ τὰ διασχίσουν Τὰ διέσχισαν καὶ ἐσκαρφάλωσαν ὡς αὐτὰ οἱ Χωροφύλακες, συνδέοντες τοὺς σταθμοὺς δ)σεως μὲ τὶς προκεχωρημένες γραμμές. Ὑπεβάλλοντο ὄχι μόνον σὲ κόπους, ἀλλὰ καὶ σὲ κάθε κίνδυνο, κινούμενοι στὴν προχωρημένη ζώνη, ποὺ ἐβάλλετο ἀδιάκοπα

ἀπὸ τὸ ἐχθρικὸ πυροβολικό. Αὐτοὶ σὲ ἄλλες στιγμὲς εὕρισκαν τοὺς καταλληλοτέρους ὁδηγοὺς εἰς τὸν λαβύρινθο τῶν μονοπατιῶν τῆς Πίνδου, αὐτοὶ ἐξουδετέρωσαν καὶ πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμο καὶ κατὰ τὴν διάρκειά του τοὺς κατασκόπους τοῦ ἐχθροῦ, αὐτοὶ ὠργάνωσαν τὶς μεταφορὲς καὶ συστηματοποίησαν τὴν αὐθόρμητη κινητοποίησι τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ». (11).

Δικαιοσύνη εἶναι αὐτὴ ἡ ἰδία ἡ ἔννοια τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ἡ χωροφυλακὴ δέχεται ἀπὸ ἕναν στρατιωτικὸν ἡγέτην διδάγματα καὶ περὶ τῶν δύο ἐννοιῶν μὲ ἕνα αἴσθημα φυσικῆς ἐθνικῆς ὑπερηφανείας καὶ ἱκανοποιήσεως, διότι κρίνεται τόσον δικαίως ἀπὸ τὸν πρεσβύτερον ἀδελφόν της.

Τὰ ἀνωτέρω καὶ ὅσα θὰ διαλάβωμεν κατωτέρω ἀποτελοῦν μίαν μικρὰν σκιαγραφίαν τῶν ὅσων, τὸ Σῶμα τῆς Ε.Β.Χ., προσέφερεν, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἐθνικοῦ ἔπους 1940—1941, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περιληφθῶσιν ἐνταῦθα τὰ ἔργα τῶν πανταχοῦ παρόντων ἀνδρῶν τοῦ Σώματος τούτου.

Τὸ ὑπὸ τὸν ὑπομοίραρχον Χρ. Οἰκονομόπουλον στρατονομικὸν ἀπόσπασμα εἰς Πόγραδετς τὸν Ἰανουάριον 1941.

Ἐνταῦθα θὰ διαλάβωμεν ἀκροθιγῶς καὶ ἐνδεικτικῶς περὶ τῶν πλέον σπουδαίων — καθ' ἡμᾶς — ἔργων καὶ ἐπιτευγμάτων.

Ἐκ τῶν κεφαλαιωδεστέρων ἀποστολῶν ὑπῆρξεν καὶ ἡ τῶν στρατονομικῶν ἀποσπασμάτων, ἀρξαμένης τῆς συγκροτήσεώς των ἀπὸ τοῦ τρίτου 10ημέρου Αὐγούστου 1940 καὶ συντελεσθείσης ἅμα τῇ κηρύξει τοῦ πολέμου.

Διὰ τὴν σύνθεσιν καὶ συγκρότησιν τῶν στρατονομικῶν ἀποσπασμάτων εἶχεν ἐκδοθῆ ἡ ὑπ' ἀριθμ. Ε.Π. 75375 Γ.Ε.Σ. καὶ 6) 4) 5 Ὑφυπουργ. Δημ. Ἀσφαλείας κοινὴ ἀπὸ 20 Ἀπριλίου 1940 ἀπόφασις, καθ' ἣν εἶχον προβλεφθῆ τὰ ἀκόλουθα:

Διὰ τὸ στρατονομικὸν ἀπόσπασμα Γενικοῦ Στρατηγείου Ἀξιωματικοὶ 6, ἀνθυπασπισταὶ 1 καὶ ὁπλῖται 43.

2) Δι' ἕκαστον στρατονομ. ἀπόσπασμα Σώματος Στρατοῦ: Ἀξιωματικοὶ 4, Ἀνθ) σταὶ 1 καὶ 43 ὁπλῖται.

(11) Αὐτόθι σελ. 302.

3) Δι' ἕκαστον στρατονομικὸν ἀπόσπασμα Μεραρχίας: Ἀξιωματικοὶ 3, Ἀνθυπασπισταὶ 1 καὶ ὁπλῖται 43 καὶ

4) Δι' ἕκαστον στρατονομικὸν ἀπόσπασμα Ταξιαρχίας Πεζικοῦ: Ἀξιωματικοὶ δύο, Ἀνθυπασπισταὶ 1 καὶ 16 ὁπλῖται·

Εἰς ἔκθεσίν του ὁ ἀντισυνταγματάρχης Χωροφυλακῆς Παν. Καμπάσης ἀναφέρει ὅτι αὐτὸς ἐπικεφαλῆς 24 Χωροφυλάκων καὶ 2 τρικύκλων εἶχεν ἀποτελέσει τὸ στρατονομικὸν ἀπόσπασμα τῆς ΙΧ Μεραρχίας ἀπὸ τῆς 23ης Αὐγούστου 1940.

Ἤδη κηρυχθέντος τοῦ πολέμου εἰς τοὺς ἀπὸ τοὺς Αὐγούστου 1940 δημιουργηθέντας παρ' ἑκάστη τῶν μονάδων πυρῆνας προσετέθησαν διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς δυνάμεως τῶν στρατονομικῶν ἀποσπασμάτων συμπληρωματικαὶ δυνάμεις ὁπλιτῶν ὡς αὗται διαλαμβάνονται ἐν τῇ παρατιθεμένῃ κατωτέρω ὑπ' ἀριθμ. 6)4)14 ἀπὸ 29-10-1940 διαταγῇ Ὑφυπουργείου Δημοσίας Ἀσφαλείας, μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ μέσων· Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς Ἀξιωματικοὺς εἶχον ἐκδοθῆ ὀνομαστικαὶ διαταγαί.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΔΗΜ. ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΡΑΤΕΥΣΕΩΣ
Ἀριθ. Πρωτ. 6)4)14

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ὀκ)βρίου 1940

Π ρ ὸ ς

Τὴν Δ)σιν Εἰδικῆς Ἀσφαλείας Κράτους

Ἐ ν τ α ῦ θ α

«Περὶ συγκροτήσεως στρατονομικῶν ἀποσπασμάτων».

Διατάξατε ἑτοιμασθῶσι καὶ ἀναχωρήσωσιν ἐντὸς τῆς αὔριον ἀπροφασίστως οἱ κάτωθι ὁπλῖται τῆς δυνάμεώς σας ἵνα παρουσιασθῶσιν εἰς τὰ Στρατηγεῖα τῶν κατωτέρω Μεγάλων Στρατιωτικῶν Μονάδων πρὸς συγκρότησιν τῶν στρατονομικῶν αὐτῶν ἀποσπασμάτων ὡς ἑξῆς:

1) Ἕνα Ἐνωμ)ρχην, ἕνα Ὑπεν)ρχην καὶ 25 χωροφύλακες διὰ τὸ Γενικὸν Στρατηγεῖον (ἐνταῦθα) ὑπὸ διαταγὰς Γενικοῦ Στρατονόμου Συν)ρχου Δικαίου Ἀργυρίου.

2) Ἕνα Ἐνωμ)ρχην καὶ 25 χωροφύλακες διὰ Στρατηγεῖον Α' Σώματος Στρατοῦ (ἐνταῦθα) ὑπὸ διαταγὰς τοῦ ἀνωτέρω Στρατονόμου Ἀντ)ρχου Χωροφυλακῆς Οἰκονομοπούλου Σωτηρίου.

3) Ἕνα Ἐνωμοτάρχην καὶ 25 χωροφύλακες διὰ Στρατηγεῖον Γ' Σώματος Στρατοῦ (Θεσ)νίκην) ὑπὸ διαταγὰς ἀνωτέρου Στρατονόμου Ταγ)ρχου Χωροφυλακῆς Τσαλαμηδᾶ Γεωργίου.

4) Ἕνα Ἐνωμοτάρχην καὶ 25 χωροφύλακες διὰ Στρατηγεῖον Δ' Σώματος Στρατοῦ (Καβάλλαν) ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀνωτέρου Στρατονόμου Ἀντ)ρχου Χωροφυλακῆς Παπανικολάου Γρηγορίου.

5) Ἕνα Ἐνωμοτάρχην καὶ 25 χωροφύλακας διὰ Στρατηγεῖον Ε' Σώματος Στρατοῦ (Ἀλεξανδρούπολιν) ὑπὸ διαταγὰς Στρατονόμου Ταγ)ρχου Χωροφυλακῆς Σταυρίδη Γεωργίου.

6) Ἕνα Ἐνωμοτάρχην καὶ 20 χωροφύλακας διὰ Στρατηγεῖον Ι Μεραρχίας (Λάρισαν), ὑπὸ διαταγὰς Στρατονόμου Μοιράρχου Ἀρβανιτογιάννη Χαριλάου.

7) Ἕνα Ἐνωμοτάρχην καὶ 20 χωροφύλακας διὰ Στρατηγεῖον ΙΙ Μεραρχίας (Ἀθήνας) ὑπὸ διαταγὰς Στρατονόμου Μοιράρχου Κασόλα Δημ.

8) Ἕνα Ὑπενωμοτάρχην καὶ 20 χωροφύλακας διὰ Στρατηγεῖον ΙΙΙ Μεραρχίας (Πάτρας) ὑπὸ διαταγὰς Στρατονόμου Μοιρ. Μυτιλήνη Ἰωάν.

9) Ἕνα Ὑπενωμοτάρχην καὶ 20 χωροφύλακας διὰ Στρατηγεῖον ΙΥ Μεραρχίας (Ναύπλιον) ὑπὸ διαταγὰς Στρατονόμου Μοιρ. Ρούσση Θεοφάνους.

10) Ἕνα Ἐνωμοτάρχην καὶ 20 χωροφύλακας διὰ Στρατηγεῖον Υ Μεραρχίας (Χανιὰ) ὑπὸ διαταγὰς Στρατονόμου Μοιρ. Καλαϊτζάκη Νικολάου.

11) Ἕνα Ἐνωμοτάρχην καὶ 20 χωροφύλακας διὰ Στρατηγεῖον ΥΙ Μεραρχίας (Σέρρας) ὑπὸ διαταγὰς Στρατονόμου Μοιρ. Κάη Νικολάου.

12) Ἕνα Ἐνωμοτάρχην καὶ 20 χωροφύλακας διὰ Στρατηγεῖον ΥΙΙ Μεραρχίας (Δράμαν) ὑπὸ διαταγὰς Στρατονόμου Μοιρ. Λαλιώτη Παναγιώτου.

13) Ἕνα Ἐνωμοτάχην καὶ 20 χωροφύλακας διὰ Στρατηγεῖον Χ Μεραρχίας (Βέρροιαν) ὑπὸ διαταγὰς Στρατονόμου Μοιρ. Τσαπάκη Μηνᾶ.

14) Ἕνα Ἐνωμοτάρχην καὶ 20 χωροφύλακας διὰ Στρατηγεῖον ΧΙ Μεραρχίας (Θεσ)νίκην) ὑπὸ διαταγὰς Στρατονόμου Μοιρ. Κανταράκη Ἀναστ.

15) Ἕνα Ἐνωμοτάρχην καὶ 20 χωροφύλακας διὰ Στρατηγεῖον ΧΙΙ Μεραρχίας (Κομοτινὴν) ὑπὸ διαταγὰς Στρατονόμου Μοιρ. Τράντπα Τριανταφ.

16) Ἕνα Ἐνωμοτάρχην καὶ 20 χωροφύλακας διὰ Στρατηγεῖον ΧΙΥ Μεραρχίας (Ξάνθην) ὑπὸ διαταγὰς Στρατονόμου Μοιρ. Ὀρφανοῦ Ἐμμανουήλ.

17) Ἕνα Ἐνωμοτάρχην ἢ Ὑπενωμοτάρχην καὶ 20 χωροφύλακας εἰ δυνατὸν ἐφίππους διὰ Στρατηγεῖον Μεραρχίας Ἱππικοῦ (Θεσ)νίκην) ὑπὸ διαταγὰς Στρατονόμου Ὑπομ. Μάλλιαρη Παναγιώτου.

18) Ἕνα Ὑπεν)ρχην καὶ 15 χωροφύλακας διὰ Ταξιαρχίαν Λαμίας (εἰς Λαμίαν ὑπὸ διαταγὰς Στρατονόμου Ὑπομοιράρχου Ἀνδρικογιαννοπούλου Νικολάου.

Οἱ ἀνωτέρω ὁπλῖται νὰ ἐπιλεγῶσιν μεταξὺ τῶν μονίμων καὶ ἐφέδρων τῆς δυνάμεώς των κατ' ἀναλογίαν 7 μονίμων πρὸς 3 ἐφέδρους καὶ ἐκ τῶν πλέον καταλλήλων καὶ ἱκανοτέρων κατὰ προτίμησιν δὲ μὴ βαρυνομένων μὲ οἰκογενειακὰς ὑποχρεώσεις.

Εἰς ἕκαστον Στρατονομικὸν ἀπόσπασμα νὰ παραδοθῶσιν ὑπὸ τοῦ Τάγματος Χωροφυλακῆς ἓν τρίκυκλον μονοθέσιον μετὰ τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοῦ, μετὰ δύο ὁπλοπολυβόλων καὶ 3.000 φυσιγγίων δι' ἕκαστον ὁπλοπολυβόλον πρὸς ἀποκλειστικὴν χρῆσιν τῆς Στρατονομίας.

Ὁ χειρισμὸς τῶν ὁπλοπολυβόλων νὰ ἀνατεθῇ εἰς ἄνδρας εἰδικευμένους συμπεριλαμβανομένους μεταξὺ τῶν ἀποστελλομένων εἰς τὸ Στρατονομικὸν ἀπόσπασμα.

Ὁ ἐφοδιασμὸς τῶν στρατονομικῶν τούτων ἀποσπασμάτων εἰς εἴδη ὁπλισμοῦ καὶ καύσιμον ὕλην τρικύκλων ἐνεργηθήσεται ὑπὸ τῆς οἰκείας Μονάδος Στρατοῦ. Οἱ ὁπλῖται νὰ παραλάβωσιν μεθ' ἑαυτῶν τὸν ἱματισμὸν αὐτῶν καὶ δύο (2) κλινοσκεπάσματα, πάντα δὲ τὰ λοιπὰ δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ αὐτῶν εἴδη νὰ παραδώσωσιν εἰς τὰς ἀποθήκας τῶν προϊσταμένων των ὑπηρεσιῶν, εἰς ὧν τὴν δύναμιν ὁριστικῶς ἀνήκουσιν.

Εἰς τὸν ἐπικεφαλῆς τοῦ ἀποσπάσματος θὰ παραδώση ἡ Ἀποθήκη Ὑλικοῦ Χωροφυλακῆς ἀμέσως ἓν βιβλίον «Κανονιστικαὶ ὁδηγίαι Ἐπιστρα-

τεύσεως» ὅπερ ἐν καιρῷ παραδοθῇ εἰς τὸν οἰκεῖον Διοικητὴν τοῦ Στρατονομικοῦ Ἀποσπάσματος.

Ἡ Σχολὴ Χωροφυλακῆς Ἀθηνῶν θὰ θέσῃ ἀμέσως εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Διευθύνσεως Εἰδικῆς Ἀσφαλείας δέκα (10) Ὑπαξιωματικοὺς (Ἐνωμοτάρχας καὶ ἢ Ὑπενωμοτάρχας) ἐκ τῶν ὑπηρετούντων παρ' αὐτῇ καὶ ἀνηκόντων εἰς τὸ μόνιμον προσωπικὸν αὐτῆς.

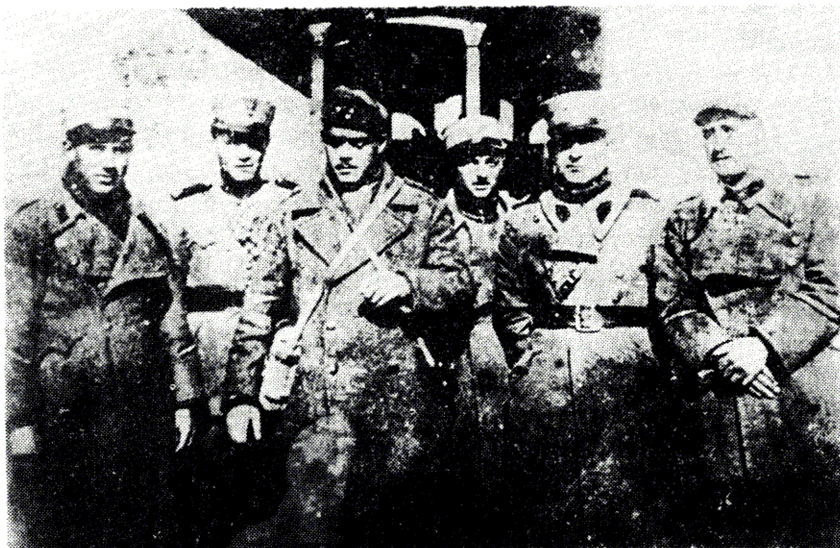
Ἐπίσης ἡ Διοίκησις Χωροφυλακῆς Ἀθηνῶν θὰ θέσῃ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Δ)σεως Εἰδικῆς Ἀσφαλείας 50 χωροφύλακας παλαιοὺς καὶ ἐπὶ μακρότερον χρόνον ὑπηρετοῦντας ἐν Ἀττικῇ, εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ὁποίων τὸ ἐνταῦθα Τάγμα Β. Χωροφυλακῆς θὰ ἀποστείλῃ ἰσαρίθμους καὶ πλέον ἐφέδρους Χωροφύλακας.

Ἡ Ἀστυνομικὴ Δ)νσις Ἀθηνῶν τῇ αἰτήσει τοῦ Τάγματος Χωροφυλακῆς Ἀθηνῶν νὰ χορηγήσῃ ἀνάλογον ἀριθμὸν μονοθεσίων τρικύκλων πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ διατιθεμένου διὰ τῆς παρούσης ἀριθμοῦ τρικύκλων, διὰ τὰ στρατονομικὰ ἀποσπάσματα, ἐφ' ὅσον τὰ παρὰ τοῦ Τάγματος διατιθέμενα δὲν ἐξαρκοῦσι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Ἀναφέρατε ἐκτέλεσιν.

Ὁ Ὑφυπουργὸς Κ. ΜΑΝΙΑΔΑΚΗΣ

Ἐν τέλει ἡ διὰ στρατονομικὰ ἀποσπάσματα διατεθεῖσα δύναμις Χωροφυλακῆς ἀνῆλθεν εἰς 59 ἀξιωματικούς, 24 πεζοὺς ὑπαξιωματικούς, 302 πεζοὺς χωροφύλακας, 36 ἐφίππους ὑπαξιωματικοὺς καὶ 222 ἐφίππους χωροφύλακας.

Τὸ ὑπὸ τὸν ὑπομοιρ. Ἠλ. Παπαδόδημον στρατονομικὸν ἀπόσπασμα τῆς ΙΧ Μεραρχίας παρὰ τὸ Μαλὶκ - Κορυτσᾶς

Τέλος σχετικὴ μὲ τὴν στρατονομικὴν ὑπηρεσίαν ὑπῆρξε καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 6) 2) 1 ἐγκύκλιος διαταγὴ Ὑφυπουργείου Δημοσίας Ἀσφαλείας ὑπὸ τὸν τίτλον «Στρατονομικὴ ὑπηρεσία κατὰ τὴν ἐπιστράτευσιν πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ κατὰ τὰς γενικὰς ἀσκήσεις στρατοῦ».

Περὶ τῶν καθηκόντων καὶ ἀποστολῆς τῶν στρατονομικῶν ἀποσπασμάτων περιελάμβανε τόσον ὁ Κανονισμὸς τῆς Χωροφυλακῆς ὅσον καὶ ὁ Κανονισμὸς ἐκστρατείας, περὶ ὧν ἐποιησάμεθα ἤδη λόγον ἐν τοῖς πρόσθεν. Εἰς τὸν προκείμενον ὅμως ἀγῶνα, οὐδεὶς ἐνεθυμήθη τὰς διατάξεις νόμων καὶ κανονισμῶν, ἀπὸ πλευρᾶς περιορισμοῦ ἢ ἐντοπισμοῦ καθηκόντων καὶ δικαιωμάτων ἀλλὰ πάντες εἶχον ἀποδυθῆ εἰς ἕναν ἀπεριόριστον — ἀπὸ πλευρᾶς τόπου καὶ χρόνου — συναγωνισμὸν προσφορᾶς. (12).

Κατὰ τὴν κατάρρευσιν τὰ στρατονομικὰ ἀποσπάσματα ἐχρησιμοποιήθησαν ὡς ὀπισθοφυλακὴ τῶν συμπτυσσομένων ἑλληνικῶν μονάδων καὶ ὡς δύναμις πλαισιώσεως, ὑπονομεύσεως ἢ καταστροφῆς τεχνικῶν ἔργων (13).

Συνεχίζων, τὴν περὶ ἧς ἀνωτέρω ὁ λόγος ἔκθεσίν του, ὁ ἀντ)ρχης Καμπάσης γράφει: «Ἐπῆλθεν ἡ κατάρρευσις τοῦ μετώπου· Τὸ ἀπόσπασμα συγκεκροτημένον καὶ πειθαρχημένον ἠκολούθησε τὴν Μεραρχίαν μέχρι Μαλικίου, ὅπου ἔλαβον τὴν ἐντολὴν νὰ παραμείνω μὲ ἕνα τρίκυκλον μέχρις ἐσχάτων, ἵνα βοηθήσω ἴλην μηχανικοῦ καὶ ἀνατινάξη τὴν ἐκεῖ γέφυραν τοῦ ποταμοῦ Δεβόλη καὶ νὰ ἀναχαιτισθοῦν οἱ Ἰταλοί. Τούτου ἐπιτευχθέντος ἠχρηστεύσαμεν καὶ τὸν τηλεφωνικὸν πίνακα τῆς Μεραρχίας καὶ τελευταῖοι ἀπεσύρθημεν ἐκεῖθεν πρὸς Κορυτσᾶν».

Ἐκ τῆς παρατιθεμένης μιᾶς ἐκθέσεως, ἐκ τῶν τοιούτων τοῦ τότε ὑπαρχηγοῦ Χωροφυλακῆς, βάσει ἐνεργηθείσης ἐπιθεωρήσεως, καταφαίνεται ἡ σύνθεσις, ἡ κατάστασις, ὁ ὁπλισμὸς καὶ τὸ συντελούμενον ἔργον τῶν παρὰ τοῖς Σώμασι στρατοῦ στρατονομικῶν ἀποσπασμάτων. (14).

Ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ὑπαρχηγοῦ, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ἐνηργήθη ἐπιθεώρησις καὶ τῶν ἐν Δ. Μακεδονίᾳ ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς· Ὑπὸ Γεν. Δ)ντοῦ Ὑφυπουργείου Ἀσφαλείας Ὑποστρατήγου Μιχαλοπούλου Κ., ἐνηργήθη ἐπιθεώρησις — κατὰ τὸ πρῶτον 10ήμερον Δ)μβρίου 1940—τῶν κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας σκληρῶς δοκιμασθεισῶν ὑπηρεσιῶν Χωρ)κῆς Ἠπείρου. Ἐν τῇ ὑποβληθείσῃ τὴν 15-12-1940 ἐκθέσει του ὁ Ὑποστράτηγος Μιχαλόπουλος γράφει: «λόγῳ τῶν ἐξαιρετικῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἃς τελεῖ τὸ πλεῖστον μέρος τῆς περιοχῆς τῆς Ἀνωτ. Διοικήσεως Ἠπείρου — ὡς εὑρεθείσης ἐντὸς τῆς ζώνης πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων **ἔχουν προκύψει ἐπιπρόσθετα καθήκοντα εἰς ἁπάσας τὰς ὑπηρεσίας τῆς Χωρ)κῆς. Πλὴν ἄλλων ἡ περισυλλογὴ ἐγκαταλειφθέντος πολεμικοῦ ὑλικοῦ, ἡ μέριμνα τῆς διαφυλάξεώς του, ἡ ἀνεύρεσις κλαπέντων μικρῶν καὶ μεγάλων ζώων ὡς καὶ ἄλλων εἰδῶν τροφίμων ἢ ἀντικειμένων οἰκιακῆς χρήσεως, κατὰ τὴν εἴσοδον καὶ ἀποχώρησιν Ἰταλικοῦ Στρατοῦ, εἰς μέρη τινὰ τῆς ἐπικρατείας ἡμῶν, ἐδημιούργησε μέγαν φόρτον ἐργασίας εἰς τὰς Ὑποδιοικήσεις καὶ τοὺς Σταθμοὺς Χωρ)κῆς. Εἶναι ἀνάγκη, ἑπομένως ἐνισχυσεώς των, ἔστω καὶ ὑπὸ τύπον προσωρινότητος».**
καὶ κατωτέρω ἀναφερόμενος εἰς τὴν δρᾶσιν τῶν παραμεθορίων στατικῶν ὑπηρεσιῶν

---

(12) Βλ. ἐν Παραρτ. Χ, 23 πεπραγμένα ἑνὸς 10ημέρου.

(13) Τὸ Στρατ. ΙΧ Μεραρχίας ἐκάλεσε συνεργεῖον ἀνατινάξεως γεφύρας ποταμοῦ Δεβόλη παρὰ τὸ Μαλίκιον.

(14) Ἐκ τῶν Ἀρχείων Ὑφυπ)γείου Ἐσωτερικῶν, κυρίως ὅμως βλέπε αὐτόθι ὑπ' ἀρ. 24, ἔκθεσιν ἐπιθεωρήσεως ὑπαρχηγοῦ Χωροφυλακῆς.

κατὰ τὴν Ἰταλικὴν εἰσβολήν, γράφει «Οἱ Μοίραρχοι Τρίμπος καὶ Κουκλομάτης ἔδρασαν, κατὰ τὴν σύμπτυξιν τμημάτων τινῶν τοῦ στρατοῦ, μὲ ἀξιέπαινον πρωτοβουλίαν καὶ αὐτοθυσίαν, ὑπεβάντες τὰ ὅρια τῶν συνήθων καθηκόντων των. Ἐπίσης οἱ ὑπαξ) κοὶ Σταθμάρχαι ἐνήργησαν λίαν ἀξιεπαίνως». Περὶ τῆς πολεμικῆς προσφορᾶς ὑπηρεσιῶν καὶ ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς τῆς μεθορίου κατὰ τὴν Ἰταλικὴν εἰσβολὴν πραγματευόμεθα εὐθὺς κατωτέρω.

Ἐν αὐτῇ ἐκθέσει, ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὑπὸ τὸν Ἀντισυνταγματάρχην Σ. Οἰκονομόπουλον στρατονομικὸν ἀπόσπασμα Ο.Δ., διαλαμβάνει: «ἡ, παρὰ τοῦ εἰρημένου Ἀντ) ρχου, προσφερομένη ὑπηρεσία ἐκτιμᾶται λίαν εὐφήμως παρὰ τῆς Μεραρχίας». (15).

Θ' ἀπετέλει πλάνην δι' ἡμᾶς καὶ ἀνακριβῆ διὰ τὴν κοινὴν γνώμην διαβεβαίωσιν ἐὰν ὑπεστηρίζετο ἐπιτυχία προσπαθείας συλλογῆς τοῦ συνιστῶντος τὴν καθολικὴν δρᾶσιν τῆς χωροφυλακῆς γενικῶς καὶ τῶν στρατονομικῶν ἀποσπασμάτων εἰδικώτερον ὑλικοῦ, καθ' ὅσον καὶ ἐπίσημοι περὶ τούτων ἐκθέσεις εἰσὶν ἀνύπαρκτοι σχεδὸν ἢ σοβαρῶς ἐλλιπεῖς, ἀλλὰ καὶ ὁ διαδραμὼν χρόνος ποικιλοτρόπως ἐπέδρασεν τόσον ἐπὶ τῶν προσώπων ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων· Ἴσως εἰς τὰ καταστραφέντα ἀρχεῖα τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς νὰ εὑρίσκοντο περισσότερα στοιχεῖα.

Ὁπωσδήποτε ὅμως καὶ αὐτὰ τὰ ὑπάρχοντα ὀλίγα ἐπίσημα στοιχεῖα, ὧν ποιούμεθα λόγον ἢ παραθέτομεν τμήματα ἐν παραρτήματι Χ, ὡς τὰ ὑπ' αὐξ· ἀριθμ. 23, 24, 29 κλπ·, εἶναι ἱκανὰ νὰ ὁδηγήσωσι τὸν μελετητὴν εἰς τὸν σχηματισμὸν σαφοῦς εἰκόνος περὶ τοῦ πραγματικοῦ ἔργου καὶ τῆς μεγάλης ἀποστολῆς τῶν στρατονομικῶν ἀποσπασμάτων. Ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ τόσον προσεκτικοῦ Ζήρου προκύπτουσι καὶ στοιχεῖα ὄχι ἐπαινετῆς διοικητικῆς μερίμνης, οἷον ὅτι οἱ ἄνδρες τῆς στρατονομίας εὑρέθησαν ἐκ τῶν πρώτων ἡμερῶν μὲ σοβαρῶς κατεστραμμένας στολὰς ἀναγκασθέντες νὰ χρησιμοποιήσωσι τὰς παρεμφεροῦς χρωματισμοῦ ἰταλικὰς τοιαύτας, ὅτι ὁ ὁπλισμὸς ἑνὸς μέρους ἦτο ἀπηρχαιωμένος ἐξ ὅπλων Γκρᾶ καὶ ὅτι παρὰ τὸ δριμύτατον ψῦχος εὑρίσκοντο μόνον μὲ δύο κλινοσκεπάσματα κλπ., χωρὶς νὰ σημειωθῇ περίπτωσις δυσανασχετίσεως ἢ κάμψεως τῆς δραστηριότητος, τοῦ φρονήματος ἢ τοῦ ἠθικοῦ καθ' ὅλην τὴν περίοδον. Αἱ ἐλλείψεις καὶ στερήσεις θεμελιώνουν τὸ μεγαλεῖον.

Περὶ ὅλων σχεδὸν τῶν βαθμοφόρων τῶν στρατονομικῶν ἀποσπασμάτων οἱ Διοικηταὶ τῶν στρατιωτικῶν μονάδων εἶχον προβῇ εἰς διαμνημόνευσιν καὶ ὑποβολὴν προτάσεων περὶ τῶν ἐξόχων πράξεων τούτων. Ὁ πολιτικὸς ἡγέτης Παν· Κανελλόπουλος εἰς τὰς περὶ τοῦ πολέμου τούτου ἀναμνήσεις του (Ἐφημ. Ἐθνικὸς Κῆρυξ 4-10-1964) ἀναφερόμενος ἰδιαιτέρως εἰς τὰ τῆς δίκης τοῦ συνταγματάρχου Ρόκκου, ἀξιολογεῖ τὴν ἔναντι τοῦ καταδικασθέντος συμπεριφορὰν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς στρατονομίας Σοφ· Κουτσορέλη, Ἀγγ· Μακροπούλου καὶ Σηφάκη καὶ ἀναφέρει ὅτι ὁ τότε Μοίρ. Κουτσορέλης ἠνδραγάθησεν εἰς τὸ Πόγραδετς τὴν 30-11-1940, ἀλλὰ καὶ ὁ Μακρόπουλος ἠνδραγάθησεν ὀλίγον βραδύτερον.

Εἰς τὸν ἀξιωματικὸν τοῦτον, διὰ τοῦ Β.Δ. τῆς 30) 7—22) 8—1947 ἀπενεμήθη χρυσοῦν ἀριστεῖον ἀνδρείας «Διότι ὑπηρετῶν εἰς τὸ στρατονομικὸν ἀπόσπασμα τῆς XIII Μεραρχίας, κατὰ τὴν πολεμικὴν περίοδον 1940—1941, ἔσχεν ἡρωϊκὴν καὶ μέχρις αὐτοθυσίας ἀπόδοσιν, κατὰ τὴν κατὰ Γερμανῶν μάχην Ἄργους Ὀρεστικοῦ».

---

(15) Ἀρχεῖα Ὑφυπουργείου Δημ. Τάξεως.

Οὕτω δὲν ἔλλειψεν ἡ χωροφυλακὴ καὶ ἀπὸ τὴν μοναδικὴν ἐκ παρατάξεως ἐπὶ ἀνοικτοῦ πεδίου τιτανομαχίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δαυῒδ πρὸς τὸν Γερμανικὸν Γολιάθ, καὶ ὄχι μόνον δὲν ἔλλειψεν ἀλλ' ἐτιμήθη καὶ διὰ τοῦ ἀνωτάτου πολεμικοῦ μεταλλίου.

Ἕνα μέρος τῆς ἐκπλήξεως τοῦ Γερμανοῦ στρατηγοῦ Ντῆτριχ διὰ τὴν ἀνδρείαν τῶν πολεμιστῶν τῆς μάχης ἐκείνης, ὅσον ὀλίγον καὶ ἂν εἶναι, ἀνήκει καὶ εἰς τὴν Χωροφυλακήν.

Διθύραμβοι ἔχουσι γραφῆ διὰ τὴν τόλμην, ἀποφασιστικότητα καὶ εὐψυχίαν τοῦ Συντ)ρχου Χωροφυλακῆς Γεωργίου Τσαλαμηδᾶ, ὡς καὶ διὰ τοὺς περισσοτέρους τῶν ἀξιωματικῶν·

Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ λοιποὶ βαθμοφόροι τῆς Χωροφυλακῆς ἐχρησιμοποιήθησαν παρὰ τῶν στρατιωτικῶν ἡγητόρων καὶ εἰς ὑπηρεσίας μὴ ἀναγομένας εἰς τὸν κύκλον

Ἄνδρες τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς ἀναπαύονται εἰς μιὰν χιονισμένην βουνοκορφὴν τῆς Ἀλβανίας (Ἰανουάριος 1941).

τῶν στρατονομικῶν καθηκόντων, λόγω ἰδιαιτέρας πρὸς αὐτοὺς ἐμπιστοσύνης καὶ ἐκτιμήσεως.

Ἡ Ἀνωτέρα Διοίκησις Χωροφυλακῆς Ἠπείρου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 16)176)98 ἀπὸ 24-1-1941 ἀναφορᾶς της πρὸς τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας «περὶ συμπτύξεως τῆς δυνάμεως τῶν Ὑποδιοικήσεων Χωροφυλακῆς Πυρσογιάννης κλπ.», ὑποβάλουσα τὰς ὑπὸ στοιχεῖα Δ.Υ. ἀναφορὰς τοῦ Δ) τοῦ τῆς Ὑποδ. Χωροφυλακῆς Πυρσογιάννης ὑπομ. Ζερβοῦ Χριστοφ. καὶ τῶν Σταθμαρχῶν ἀνθυπασπιστοῦ Μάντζου Γρ., Θεοχαρίδη Θεοφ., Κωνσταντίνου Νικ., Μόσιαλου Χρήστου, ὑπεν)ρχου Χρονοπούλου καὶ ἐνωμ. Ψαρουδάκη Δ., ἐτόνιζεν:

«Ὡς ἐκ τῶν ἐκθέσεων τούτων τεκμαίρεται ὁ ἐν λόγω ὑπομοίραρχος καίτοι ἀφ' ἑσπέρας τῆς 27 Ὀκτωβρίου π.ἔ. ἐγνώριζεν ὅτι μετεκινήθησαν πρὸς τὰ σύνορα ἐχθρικαὶ δυνάμεις κλπ. καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐλήφθησαν ἀνάλογα μέτρα ἀμύνης ὑπὸ τῶν ἡμετέρων, οὐδὲν περὶ τούτου ἀνέφερεν εἰς τὰς προϊσταμένας του ἀρχάς, συνεμορφώθη ὅ-

μως μὲ τὰς δοθείσας αὐτῷ ἐντολὰς καὶ ὁδηγίας ὑπὸ τῶν ἐκεῖ στρατιωτικῶν τοιούτων». Ὁ ἀνθυπασπιστὴς Μάντζος ἐξέθετε ἐν λεπτομερείᾳ τὴν δρᾶσιν τῆς συμπτυχθείσης δυνάμεως τῆς Ὑποδιοικήσεως, ἥτις ἐχρησιμοποιήθη ὑπὸ τοῦ ἀντισυνταγματάρχου Δαβάκη λίαν ἐπιτυχῶς ὡς παρατακτέα δύναμις.

Ἡ αὐτὴ Α.Δ.Χ. Ἠπείρου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 16) 178) 98 πδ ἀπὸ 23-1-41 ὑπέβαλε τὰς περὶ τῶν συνθηκῶν συμπτύξεως ἐκθέσεις τῶν βαθμοφόρων Υ.Χ. Πωγωνίου, ἤτοι Μοιρ. Στρατιδάκη Γεωρ., ἀνθ) στῶν Πατίκου Ἰωάν., Πλαστήρα Γεώργ καὶ Ἀγοράκη Σταύρου καὶ ἐνωμοταρχῶν Κατσάρη Ἀναστ., Δεληνάρη Χρ., Πουρνάρα Βελισ., Βασιλάκη Θεοχ., Καρτάκη Δημ καὶ Σπίνου Γορδίου.

Ἡ δύναμις τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Κονίτσης ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Μάρκον Τρίμπον ἀφοῦ παρέμεινεν εἰς Κόνιτσαν καὶ ἐπὶ ἓν 24ωρον εἰσέτι μετὰ τὴν σύμπτυξιν τοῦ στρατοῦ καὶ κατέστρεψεν ἁπάσας τὰς στρατιωτικὰς ἐγκαταστάσεις μετὰ τῶν διαφόρων ὑλικῶν, ἐνισχυμένη καὶ διὰ τῶν ἐπιστρατευθέντων ὑπὸ τοῦ Μοιράρχου ἀγροφυλάκων τῆς περιοχῆς καὶ τριῶν ἐφέδρων χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυνομίας Πόλεων, ἐγκατέλειψε τὴν Κόνιτσαν μόλις τὴν 15ην ὥραν τῆς 30ῆς Ὀκτωβρίου καὶ μαχομένη διεξεδίκησε σπιθαμὴν πρὸς σπιθαμὴν τὸ πάτριον ἔδαφος καὶ τὴν 31 Ὀκτωβρίου ἔφθασεν ὑποχωροῦσα εἰς Βρυσοχώριον, ἔνθα εἶχεν συμπτυχθῆ τὸ τάγμα Κονίτσης.

Ἐν Βρυσοχωρίῳ οἱ ἄνδρες οὗτοι ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀνωτέρω Μοιράρχου μετεβλήθησαν εἰς ὀργανικὸν τμῆμα τοῦ στρατοῦ καὶ ἐρρίφθησαν εἰς τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ μετὰ διήμερον ὁ Διοικητὴς τοῦ ἀποσπάσματος Ἀώου ἐζήτησε παρ' αὐτῶν ν' ἀναλάβωσι τὸν ἀνεφοδιασμόν, τὴν συλλογὴν πληροφοριῶν καὶ τὴν ὁδήγησιν τῶν διαφόρων στρατιωτικῶν τμημάτων, πρᾶγμα ὅπερ ἐγένετο μέχρι τῆς 17ης Νοεμβρίου, ὅτε μετὰ τῶν πρώτων στρατιωτικῶν τμημάτων ἐπανῆλθον εἰς τὴν ἀπελευθερωθεῖσαν Κόνιτσαν. Ἡ ἀποφασιστικότης, τὸ θάρρος, ἡ εὐψυχία, ἡ προνοητικότης καὶ τὸ πνεῦμα τῆς αὐτοθυσίας τοῦ Μοιράρχου Τρίμπου εἶχεν προκαλέσει τοὺς ἐπαίνους τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν καὶ βραδύτερον τὸ μῖσος τῶν Ἰταλῶν, ὅταν δὲ οὗτος ἐπανῆλθεν ἐκ τῆς ἐν Ἰταλίᾳ ὁμηρίας του τὴν λαμπρὰν ὑποδοχὴν ἐν Ἰωαννίνοις.

Ἡ Ἀνωτ. Διοίκ. Χωρ) κῆς Ἠπείρου ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμ. 16) 176) 98 ἀπὸ 11-1-1941 ἀναφορᾷ της ἔγραφε: «Διὰ τὴν δρᾶσιν καὶ συμπεριφορὰν τῶν ἐν λόγῳ Μοιράρχου καὶ βαθμοφόρων (ἀνθυπασπιστοῦ Γεωργ. Λευθεριώτου καὶ ἐνωμοταρχῶν Γρ. Δασκάλου, Κλεοβούλου Βλαδίκα, Παπαδημητρίου Δημ. Ζαχαρία Χρ. καὶ Μέριανου ,Αλεξ.) περιῆλθον εἰς γνῶσιν μου πολλὰ καλὰ παρὰ τῶν προϊσταμένων τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν...» (16).

Γενικῶς εἰς τὸ σύνολόν των αἱ μικραὶ παρὰ τὴν Ἠπειρωτικὴν μεθόριον δυνάμεις Χωροφυλακῆς ἐπεδείξαντο ψυχικὴν δύναμιν, ἐξαιρετικὴν εὐτολμίαν καὶ πνεῦμα αὐτοθυσίας κατὰ τὴν ἰταλικὴν εἰσβολὴν καὶ ἐγκαταλείπουσαι τὰς θέσεις των μόνον κατόπιν διαταγῶν καὶ μαχόμεναι. διετράνωσαν τὴ θέλησιν καὶ τὴν πίστιν των εἰς τὴν νίκην.

Ὁ Δ) τὴς τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Θεσπρωτίας Ταγματάρχης Γεώργ. Χατζηδάκης τὴν 6 Νοεμβρίου μετέφερε τὴν ἕδραν του εἰς Μαζαρακιὰν καὶ τὴν ἐπο

---

(16) Περὶ ὅλων τούτων βλέπε φάκελ. 25)4 Ὑπουργείου Δημ. Τάξεως.

μένην, ἀπειλούμενος ἐκ τῆς Ἰταλικῆς προελάσεως καὶ ἀπεκεκομμένος ὧν στρατιωτικῶν δυνάμεων, συνεπτύχθη εἰς Μαργαρίτιον καὶ ἐκεῖθεν συνεπεία διαταγῆς πλέον εἰς Κανελλάκιον.

Μοναδικὴν ἐξαίρεσιν ἀπετέλεσεν ὁ Μοίραρχος Ζαμπέτας, ὅστις ὑπέκυψεν εἰς τὴν δημιουργηθεῖσαν σύγχυσιν, ἴσως λόγω τῶν πρὸ τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου προσωπικῶν ἐναντίον του ἐπιθέσεων τοῦ ἰταλικοῦ ραδιοφώνου.

Ὁ Ἔπαρχος Κονίτσης, διὰ τῆς ἀπὸ 22-1-1941 ὑπ' ἀριθμ. 10 ἐμπιστευτικῆς ἀναφορᾶς του πρὸς τὸν Δ) τὴν Μεραρχίας ἱππικοῦ, παρεκάλει ὅπως ἐκφρασθῇ ὁ ἔπαινός του πρὸς τοὺς 10 ἄνδρας τῆς στρατονομίας «Διότι ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος κατώρθωσαν νὰ ἐμπνεύσωσιν τὴν ἐμπιστοσύνην εἰς τὸ κοινὸν ἐργασθέντες μετὰ ζηλευτῆς μεθοδικότητος, ἀνωτερότητος, ἠθικῆς καὶ ἐχεμυθείας....» ἀπαριθμῶν κατωτέρω τὰ ἐπιτεύγματα (17).

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ἱστορικη μελέτη χωρὶς νὰ σταθῇ μὲ θαυμασμὸν ἐνώπιον τῆς προσφορᾶς τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὴν καθολικὴν ἐθνικὴν ἐκείνην ἔξαρσιν καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀνήκοντος μεριδίου ἐκ τῶν ἐπιτευγμάτων. Ἀνεφέρθημεν εἰς τὰ ὅσα ἀφιερώνει ὁ Ἀντιστράτηγος Ἐδιπίδης (ἀνωτέρω σελ. 1508—1509) καὶ παρετηρήσαμεν ἔντονα τινὰ σημεῖα δραστηριότητος ἢ ἐπιτεύγματα. Πολλὰ κείμενα διὰ τὸ «Ἀλβανικὸν Ἔπος» εἶδον τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος χωρὶς ν' ἀναφέρωνται εἰς τοὺς ἀφανεῖς ἥρωας τῆς Χωροφυλακῆς καὶ εἰς τὰς θεμελιώδεις καὶ βασικὰς ὑπηρεσίας τοῦ Σώματος τούτου πρὸ καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὑπερόχου ἐκείνου ἐθνικοῦ «Θαύματος». Ἀσφαλῶς τοιαῦτα κείμενα δὲν δύνανται νὰ διεκδικήσωσιν θέσιν ἱστορημάτων, ἀλλὰ καὶ εἰς οἱουδήποτε εἴδους λογοτεχνικὰς ἐκδηλώσεις θὰ μειονεκτοῦν, ἐκτὸς ἐὰν ἀναφέρωνται εἰς περιωρισμένης μορφῆς καὶ ἐκτάσεως γεγονότα καὶ συμβάντα.

Ὅποιος θελήσῃ νὰ πορευθῇ μὲ ἀντικειμενικότητα καὶ πληρότητα τὸν δρόμον τοῦ Ἔθνους θὰ συναντήσῃ ὁπωσδήποτε ἐπ' αὐτοῦ ὁδηγόν, φρουρὸν καὶ μαχητὴν τὸν Ἕλληνα Χωροφύλακα, ἔστω καὶ ἂν τοῦτο δὲν εὑρίσκετο οὐδόλως εἰς οἱονδήποτε τῶν διαμερισμάτων τῶν προθέσεών του: Αὐτὴν τὴν πραγματικότητα κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ παρίδῃ, χωρὶς νὰ ὑποστῇ ὁ ἴδιος μείωσιν τοῦ κύρους του, ἔστω καὶ ἂν τὸ κείμενό του ἔχει εἰδικὸν προορισμόν.

Ὅταν συνεπείᾳ τῆς Ἰταλικῆς εἰσβολῆς ὅλοι ἔσπευσαν νὰ συμπτυχθοῦν πρὸς νότον, οἱ Ἕλληνας Χωροφύλακες παρέμειναν, ἔστω καὶ μόνοι, εἰς τὰς θέσεις των ἔνθα τοὺς ἀνεῦρον τὰ προωθηθέντα πρῶτα Ἑλληνικὰ τμήματα καὶ τοὺς ἐχρησιμοποίησαν δι' ὅλας τὰς περιπτώσεις τοῦ πολέμου. Μίαν τοιαύτην περίπτωσιν ἀναφέρει καὶ ὁ Ἀγ. Τερζάκης (σελ. 74) ἐξιστορῶν τὰ τῆς προωθήσεως εἰς τὸν ἀγῶνα κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Νοεμβρίου 1940 τῆς ἡρωϊκῆς ταξιαρχίας Ἱππικοῦ ὑπὸ τὸν Δημάρατον γράφων:

«Ἔφθασαν στὸ Δούτσικο (σ. σ. πρόκειται περὶ τοῦ Δοντσικοῦ - Πολυνερίου - Γρεβενῶν) στὶς δεκάμιση τὸ πρωΐ, ὕστερα ἀπὸ ὁλονύχτιο ταξίδι σὲ λασπωμένες ἀνηφοριές. Τὸ χωριὸ ἦταν ἔρημο· μονάχα καμμιὰ δεκαριὰ χωροφύλακες εἶχαν ἀπομείνει.

»Δίχως νὰ χάνῃ καιρὸ ὁ Δημάρατος κατέβασε τοὺς ἄντρες του ἀπ' τ' αὐτοκίνητα, τοὺς σύναξε, τοὺς εἶπε ποιὰ εναι ἡ περίσταση, ποιὰ ἡ ἀποστολή τους. Ὕστερα,

(17) Δ.Ι.Σ. Φ29)398.

μὲ τοὺς χωροφύλακες γιὰ ὁδηγοὺς στὰ μονοπάτια τοῦ βουνοῦ, τοὺς ἔστειλε ν' ἀνέβουν καὶ νὰ πιάσουν τὸ ὕψωμα, τὴ Σκούρτζα».

Οὕτω μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν σοφὸν Βασιλέα Γεώργιον τὸν Β΄ καὶ τὸν δυναμικὸν καὶ ἀποφασισμένον δι' ὅλα πρωθυπουργὸν Ἰωάννην Μεταξᾶν, σύσσωμον τὸ Ἔθνος περὶ τὸν Ἐθνικὸν Στρατόν, ἀνέτρεψε καὶ κατεδίωξε τὰς Μεραρχίας τῶν «Ἰταλικῶν Λογχῶν» καὶ ἔδωσε θάρρος καὶ ἐλπίδας εἰς τὸν κόσμον, εἰς τὴν προπαρασκευὴν δὲ καὶ κινητοποίησιν αὐτῆς τῆς ἐθνικῆς πανδαισίας ἡ ἐθνικὴ ἡγεσία ποικιλοτρόπως ἐχρησιμοποίησε τὴν Χωροφυλακήν, τῆς ὁποίας οἱ ἄνδρες τόσον ἐπαξίως ἀπεκρίθησαν·

Ἀνωτέρω καὶ ἐν σελίδι 1496 παρετέθη ἓν τετράστιχον Ἰταλικῆς προπαγάνδας κατὰ τὰ τελευταῖα πρὸ τῆς κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπιθέσεως ἔτη ὅπερ ἡ εὐγενὴς προθυ-

Ἄνδρες Χωροφυλακῆς συνοδεύουν εἰς Ἀθήνας Ἰταλοὺς αἰχμαλώτους.

μία Δωδεκανησίου, παλαιοῦ συνεργάτου ἡμῶν, διώρθωσεν, ἀτυχῶς μετὰ τὴν ἐκτύπωσιν ὡς ἀκολούθως τοῦτο ἐπὶ τὸ ὀρθόν:

Si le cose vanno bene
prenderemo anche Aténe
sbarcheremo al Pireo
e faceremo il governo dell Egeo

(Ἐὰν τὰ πράγματα πᾶνε καλὰ — θὰ πάρωμε καὶ τὰς Ἀθήνας — θ' ἀποβιβασθοῦμε εἰς τὸν Πειραιᾶ — καὶ θὰ φτιάξωμε τὴν διοίκησιν — Κυβέρνησιν τοῦ Αἰγαίου).

Ἐκτὸς τῶν κυρίως πολεμικῶν προσπαθειῶν καὶ τῶν κατ' ἰδίαν γεγονότων, θὰ ἠδυνάμεθα νὰ διαγράψωμεν λίαν συνοπτικῶς ὡς ἀκολούθως τὴν γενικὴν εἰσφορὰν τοῦ Σώματος.

I. Σύλληψις ὑπηκόων ἐχθρικῶν κρατῶν, περιορισμὸς αὐτῶν εἰς εἰδικοὺς χώρους, φρούρησις καὶ ἐπιμελητεία αὐτῶν.

II. Ἄμεσος, ἐνθουσιώδης, πανηγυρικὴ καὶ ταχίστη ἐκτέλεσις τῶν ἀφορώντων τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιστρατεύσεως διατεταγμένων καὶ διαταχθένων.

III. Ἐξασφάλισις ἀμέσου προωθήσεως στρατευομένων εἰς κέντρα ἐπιστρατεύσεως καὶ συνδρομὴ διὰ τὴν μετὰ τάξεως καὶ ἄνευ ἀπαγοητευτικῶν ἢ δολιοφθορικῶν περιστατικῶν ὑποδοχὴν τούτων.

IV. Ἐπιτάξεις μεταφορικῶν ἐν γένει μέσων, κτηνῶν, ὑγρῶν καυσίμων, ὑγειονομικοῦ καὶ φαρμακευτικοῦ ὑλικοῦ, διαφόρων εἰδῶν ἱματισμοῦ, τροφίμων καὶ νομῆς, βάσει ὑπαρχούσης προεργασίας, ἐξασφάλισις καὶ συνοδεία ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς ·εταφοραὶ ἢ προωθήσεις αὐτῶν εἰς καθορισθέντας ὑπὸ στρατ. ἡγεσίας χώρους.

V. Συγκέντρωσις, ἐπίβλεψις συσκευασίας καὶ ἀσφαλὴς προώθησις παραγομένων ἀπαραιτήτων διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ στρατοῦ, βιοτεχνικῶν καὶ βιομηχανικῶν προϊόντων (ἔλαια - ἄλευρα - σάπων - δέρματα - ἐνδύματα - ποτὰ - σιγαρέτα κλπ.).

VI. Πρωτόβουλος ἢ ἐνθουσιώδης συμμετοχὴ εἰς ἐράνους, ἀφ᾽ ἑνὸς μὲν μαλλίνων καὶ ἄλλων ἀναγκαίων διὰ τοὺς μαχομένους στρατιώτας εἰδῶν, ἀφ᾽ ἑτέρου δὲ τροφίμων κ.λ.π. εἰδῶν διὰ τὴν ἐνίσχυσιν ἀπόρων οἰκογενειῶν τῶν μαχομένων ἀνδρῶν.

VII. Ἀπογραφὴ τῶν εἰς ἀποθήκας τελωνείων, τραπεζῶν καὶ ἰδιωτῶν τροφίμων καὶ εἰδῶν βιωτικῆς ἐν γένει ἀνάγκης καὶ παρακολούθησις διαθέσεως αὐτῶν εἰς τὸ κοινὸν ἐντὸς τῶν νομίμων πλαισίων, καταπολεμωμένης ἀμειλίκτως πάσης τάσεως ἢ προσπαθείας πρὸς ἀπόκρυψιν, αἰσχροκέρδειαν καὶ νοθείαν, ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος ὅτι καὶ εἰς τὸν τομέα τοῦτον ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐπεδείξατο ἄφθαστον πατριωτισμόν.

VIII. Καλλιέργεια καὶ ἰδία συντήρησις ἐν πλήρει ἀκμαιότητι τοῦ ἐπιδειχθέντος ἅμα τῇ κηρύξει τοῦ πολέμου ἐθνικοῦ καὶ πατριωτικοῦ φρονήματος τοῦ λαοῦ, δι᾽ ἐντόνου, συστηματικῆς καὶ φανατισμένης ἀντιδράσεως κατὰ πάσης ἡττοπαθοῦς αἰχμῆς, ἰδίᾳ κατὰ τὰς ἐξ ἀεροπορικῶν ἐπιδρομῶν καταστροφὰς καὶ ἀπωλείας.

IX. Διαχειρισθεῖσα τὴν παθητικὴν ἀεράμυναν ἠγωνίζετο νυχθημερὸν διὰ τῶν σταθμῶν ἐπιτηρήσεως, διὰ τοῦ συνόλου τῶν προληπτικῶν λεπτομερειῶν, διὰ τῆς ἐν διαρκῇ ἐπιφυλακῇ ἐπαγρυπνήσεως ἁπάντων τῶν συνεργείων καὶ ὁμάδων (κατ᾽ ἀστυνομικὸν τμῆμα), διὰ τῆς συνεχοῦς ἐπιβλέψεως καὶ ἐπιβολῆς πρὸς ὀργάνωσιν καὶ χρησιμοποίησιν ἐν τάξει τῶν καταφυγίων, διὰ τῆς ἀραιώσεως ἐν ψυχρῷ τοῦ πληθυσμοῦ, διὰ τῶν δυνάμεων παροχῆς πρώτων βοηθειῶν καὶ κατασβέσεως πυρκαϊῶν, διὰ τῆς ἐγκαίρου καὶ ἀπροσκόπτου λειτουργίας τοῦ σχεδίου συναγερμοῦ κ.λ.π., εὑρίσκετο καθ᾽ ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ 24ώρου ἑτοιμοκίνητος.

X. Ὀργάνωσε τὴν πολιτοφυλακὴν καὶ τὰς ὁμάδας ἐξουδετερώσεως ἀλεξιπτωτιστῶν καὶ ἐτήρει ταύτας πάντοτε ἑτοιμοκινήτους, ἐμόχθησε δὲ σοβαρῶς διὰ τὴν στέγασιν τῶν βομβοπλήκτων.

XI. Ἐξουδετέρωσε τὰς κατασκοπευτικὰς καὶ προπαγανδιστικὰς προσπαθείας τοῦ ἐχθροῦ, διενήργει τὴν λογοκρισίαν πρὸς ἐκμηδένησιν πάσης προσπαθείας πρὸς κάμψιν τοῦ ἠθικοῦ τοῦ μαχομένου ἔθνους καὶ ἰδίᾳ τοῦ στρατοῦ καὶ ἀνέλαβε τὰ στρατόπεδα αἰχμαλώτων καὶ πολιτικῶν ὁμήρων. Τέλος ὑπῆρξεν ἡ παρηγορήτρα ἐπὶ τῶν ἀναγγελλομένων ἀπωλειῶν καὶ

XII 23.000 περίπου αἰχμάλωτοι Ἰταλοὶ στρατιωτικοὶ μετήχθησαν ἐκ τοῦ μετώπου εἰς τὰ μετόπισθεν ἔνθα ἐφροροῦντο εἰς εἰδικὰ στρατόπεδα αἰχμαλώτων.

Ἐν ὄψει ἀναγκῶν ἀστυνομεύσεως ἀπελευθερουμένων περιοχῶν, τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας συνεκρότησεν ἴδια, πρὸς τοῦτο, τμήματα, ἐξ ὧν τό, ὑπὸ τὸν Ἀντ)ρχην Δρακόπουλον Δημ., ἐξ 7 ἀξιωματικῶν, 3 ἀνθυπασπιστῶν, 20 ὑπαξιωματικῶν, 200 Χωροφυλάκων καὶ ἐκ 50 τρικύκλων τμῆμα προωθήθη εἰς Ἰωάννινα τὴν 20-11-1940. (18).

Πρὸς τὸν ἐπικεφαλῆς τῆς δυνάμεως ταύτης ἀξιωματικὸν ἀπηυθύνθη ἡ ὑπ' ἀριθμ. 23) 83) 1γ ἀπὸ 20-11-1940 κοινὴ διαταγὴ Ὑφυπουργείου Ἀσφαλείας καὶ Ἀρχιστρ) γου, ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἀποστολὴν καὶ καθήκοντα ἐπὶ τῶν νέων ἐδαφῶν (19).

Τὸ τμῆμα Δρακοπούλου ἐνισχύθη καὶ διὰ δυνάμεως ἐξ 7 ἀξιωματικῶν, 10 ὑπαξιωματικῶν καὶ 200 Χωροφυλάκων εἰσέτι, συνεπείᾳ ὑπ' ἀριθμ. 23) 83) 36 ἀπὸ 7-12-1940 Δ) γῆς.

Ὁ κατ' ἀρχὴν ὡς Διοικητὴς καὶ ἐν συνεχείᾳ Ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Κορυτσᾶς Ἀντισυνταγματάρχης Εὐθ. Τσαταλὸς, πρὸ τῆς μαρτυρικῆς ἐκείνης πόλεως. Τὸ σύνολόν του χαίρεται καὶ ζῇ τὴν ἐθνικὴν χαράν.

Τὴν 23-11-1940 ἐλήφθη εἰς τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἀσφαλείας ἡ ἀκόλουθος τηλεγραφικὴ ἀναφορά.

Ἐκ Κορυτσᾶς (μέσω Φλωρίνης) 23-11-1940

Πρόεδρον Κυβερνήσεως — Ὑφυπουργεῖον Ἀσφαλείας — Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς Ἀθήνας.

Ἀπὸ σήμερον ὥραν 6 ἀνέλαβον διεύθυνσιν Χωροφυλακῆς Κορυτσᾶς ΣΤΟΠ

Ὑποβάλλω τὰς θερμοτέρας μου εὐχάς.

Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Κορυτσᾶς Ταγματάρχης Τσαταλός.

Ἐπίσης τὴν 14-12-1940 εἰς τὸ αὐτὸ Ὑφυπουργεῖον ἐλήφθη ἡ ἀκόλουθος τηλεγραφικὴ ἀναφορά.

---

(18) Φάκ. 23) 83)1 καὶ 1α Ὑπουργείου Δημ. Τάξεως.

(19) Παράρτημα Χ, 25.

2) 3) 1 Ὑφυπουργεῖον Ἀσφαλείας Ἀθήνας.

Ἀναφέρω ἄφιξιν Ἀργυρόκαστρον καὶ ἐγκατάστασιν Ἀνωτέρας Διοικητήριον, 20ὴν ὥραν 10ης τρέχοντος ἀφ' ἧς ἠρξάμεθα τοῦ ἔργου μας. Ὑποβάλλομεν ἐθνικὴν Κυβέρνησιν καὶ ὑμῖν τὴν βεβαίωσιν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ καθήκοντος ἐν ταῖς ἐλευθερωθείσαις περιοχαῖς.

Ἀνώτερος Βορ. Ἠπείρου Δρακόπουλος (20).

Περὶ τῶν συσταθεισῶν ἐν Β. Ἠπείρῳ στατικῶν ὑπηρεσιῶν Βασ. Χωροφυλακῆς παραθέτομεν πίνακα ἐμφαίνοντα τόσον τὴν χρονολογίαν συστάσεως μιᾶς ἑκάστης ὑπηρεσιῶν, δι' ὅσας ἀνεύρομεν ταύτην, ὅσον καὶ τὰ ὀνοματεπώνυμα τῶν ἐπικεφαλῆς τεθέντων βαθμοφόρων (21).

Πέραν τούτων ἀναφέρομεν ὅτι κατὰ Φεβρουάριον 1941 συνεστήθη, διὰ διαταγῆς, καὶ ἡ Δ. Χ. Βερατίου, ἧς εἶχεν ὁρισθῆ ὁ Διοικητής, εἶχον καταρτισθῆ τὰ ἀπαιτούμενα βιβλία καὶ εἶχον ἀγορασθῆ αἱ ἀναγκαιοῦσαι σημαῖαι, σφραγῖδες κ.λ.π., ὥστε ἅμα τῇ ἀπελευθερώσει νὰ προωθηθῇ καὶ λειτουργήσῃ ἀμέσως αὕτη, μεθ' ὅλων τῶν ὑφισταμένων της ὑπηρεσιῶν. Ἐκ τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς προετοιμασθείσης ταύτης Διοικήσεως Χωροφυλακῆς ἐλειτούργησεν μόνον ἡ ὑποδιοίκησις Χωροφυλακῆς Τσερεβόδα, ἥτις εἶχεν ἐγκατασταθῆ εἰς τὸ χωρίον Ποτόμιον ἀρχικῶς καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Μαρτίου εἰς Τσερεβόδαν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν χωρογραφικὴν διάταξιν ἠκολουθήθη ἡ ὑπὸ τῶν Ἰταλοαλβανῶν τοιαύτη.

Εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀνωτέρου ἐπόπτου Χωροφυλακῆς εἰς τὸν Βόρειον τομέαν εἶχε διορισθῆ ὁ Συνταγματάρχης Χωροφυλακῆς Ντάκος Γεώργιος, ὅστις ἐκ Κορυτσᾶς καὶ ἐπὶ φύλλου χάρτου, ἐκ τῶν ἀρχείων τοῦ ἐν Κορυτσᾷ Ἰταλικοῦ Φάτσιο, ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Ὑφυπουργὸν Ἀσφαλείας τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν:

Σεβαστέ μοι Ὑπουργέ,

Ἡ ἐπιθυμία σας, ὅπως ἡ Χωροφυλακὴ εἰ δυνατὸν ἀμέσως μετὰ τὸν στρατόν, εἰσέλθῃ εἰς Κορυτσᾶν, ἐξεπληρώθη πλήρως.

Τὸ τάγμα, ὅπερ κατέλαβε τὴν ἑσπέραν τῆς 22 Νοεμβρίου τὴν πόλιν, ἀπεσύρθη ταύτης κατὰ τὸ διάστημα τῆς νυκτὸς διὰ λόγους ἀσφαλείας. Τὴν 6ην π.μ. τῆς 23 Νοεμβρίου, μετὰ τῆς δυνάμεώς μου, ἀφίχθην ἐνταῦθα καὶ ἀμέσως ἤρχισεν ἡ ἐγκατάστασις ἀστυνομικῶν ἀρχῶν, ἡ δύναμις τοῦ τάγματος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πόλιν μετὰ 2—3 ὥρας. Ἐπὶ τῆς ἁμαξιτῆς ὁδοῦ μάλιστα Τσαγκόνι — Κορυτσᾶς πρώτη διῆλθεν ἡ Χωροφυλακή.

Σᾶς ὑποβάλλω τὰ σέβη μου ἀπὸ τὴν ἐλευθέραν Κορυτσᾶν. Τηλεφωνικῶς δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ συνομιλία Κορυτσᾶς — Ἀθηνῶν καὶ μόλις καταστῇ ἐφικτὴ θὰ σᾶς ἀναφέρω ἀπὸ τηλεφώνου.

Τὰ πρῶτα σοβαρὰ ζητήματα ἔχουσι διακανονισθῆ μερίμνῃ ἡμῶν.

Παρὼν φασιστικὸς χάρτης ἐξαγνίζεται διὰ τῆς Ἑλληνικῆς σφραγῖδος.

Εὔχομαι συντόμως νὰ σᾶς ἀναφέρω ἐκ Τιράνων τὴν ἵδρυσιν Δ)σεως καὶ Ἀνωτέρας ἐποπτείας ὁλοκλήρου τῆς Ἀλβανίας.

Γ. Ντάκος

---

(20) Ἀρχεῖα Ὑφ)γείου Ἀσφαλείας, φάκ. 23)83.

(21) Παράρτημα Χ, 26.

Τὸ ἀπόσπασμα Μπεγέτη εἶχεν ἀναφέρει ὡς ἀκολούθως πρὸς τὴν IX Μεραρχίαν τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Κορυτσᾶς:

«Ἀναφέρω ὥραν 17,45′ σήμερον (22-11-40) τὸ ὑπ᾿ ἐμὲ ἀπόσπασμα εἰσελθὸν Κορυτσᾶν, ἀπηλευθέρωσε ταύτην·— Συντ) ρχης Μπεγέτης—».

Ἀγὼν ταχύτητος, ὅθεν διεξήγετο καὶ εἶχε ταχθῆ ὡς ἔπαθλον ἡ εὐγενὴς ἅμιλλα. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν (12-12-1940) ὁ Ντάκος ἀπηύθυνεν ἐκ Κορυτσᾶς τὸ ὑπ᾿ ἀριθμ. 7) 4) 1 τηλεγράφημα πρὸς ρύθμισιν θεμάτων δικαιοσύνης (22).

Τὴν ἑπομένην τῆς ἐγκαταστάσεως ἐν Κορυτσᾷ τῶν ἀρχῶν Χωροφυλακῆς εἷς Ἕλλην Κορυτσαῖος παρουσιάσθη εἰς τὸν ὑπασπιστὴν τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς ἀνθυπομοίραρχον Ἀναστάσιον Τασσόπουλον, παρέδωκε παρ᾿ αὐτοῦ φυλαχθεῖσαν σφραγῖδαν τῆς κατὰ τὸ 1914 λειτουργησάσης Διοικήσεως Χωροφυλακῆς ἐν Κορυτσᾷ.

Ὁ Ἀγὼν ταχύτητος ἐξηκολούθει πάντοτε καὶ ἐφ᾿ ὅλων τῶν γραμμῶν καὶ τὴν 27-12-1940 ἡ Ἀνωτέρα Ἀργυροκάστρου ἀπηύθυνε τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα

2) 6) 27 — 27-12-1940 — Ἐξ Ἀργυροκάστρου

Ὑφυπουργὸν Ἀσφαλείας — Ἀθήνας

Ἀναφέρω μετὰ ὑπερηφανείας Ἱστορικὴν Χειμάραν εἰσῆλθε πρώτη ἡ ὑπὸ τὸν Ἀνθ) ρχον Μουστάκην Ἰουλιανὸν δύναμις Χωροφυλακῆς πρωΐαν 23 Δ) βρίου στοπ Ἔκθεσιν ἐπιφυλάσσομαι νὰ ὑποβάλω·

Ἀνώτερος Βορείου Ἠπείρου Δρακόπουλος (23)

Τὸ ἔργον τῆς Στατικῆς Χωροφυλακῆς, ἐν Βορείῳ Ἠπείρῳ, ὑπῆρξε πολυσχιδὲς καὶ περίπλοκον, αἱ δὲ ἀπαντηθεῖσαι δυσχέρειαι μεγάλαι καὶ ποικίλλαι.

Κατ᾿ ἀρχὴν εὑρέθη ὑποχρεωμένη νὰ θέσῃ εἰς λειτουργίαν ἅπαντας τοὺς τομεῖς τῆς δημοσίας καὶ ἰδιωτικῆς δραστηριότητος καὶ πρὸς τοῦτο ἔδει ν᾿ ἀποσπάσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν ἁρμοδίων τοπικῶν παραγόντων.

Εὑρέθη ἐπὶ ἀπελευθερουμένου ἐδάφους μὲ πληθυσμὸν ἀπελευθερούμενον καὶ κατὰ ἓν ποσοστὸν κατακτώμενον καὶ συνεπῶς ἔδει αὐξάνουσα τὴν δραστηριότητα νὰ διαστέλλῃ ἑκάστοτε τὰς περιπτώσεις καὶ τὰ ζητήματα καὶ κυρίως ὤφειλε, χάριν τοῦ μαχομένου στρατοῦ, νὰ δημιουργήσῃ ὁμαλότητα ἀλλὰ καὶ χάριν τοῦ Ἔθνους εὐμενεῖς συνθήκας. Εἰς τοιαύτας περιπτώσεις τὸ ἔργον ἀποβαίνει ἄχαρι, σκληρόν, ἀμέσου περαιώσεως καὶ πολλάκις καταθλιπτικὸν διὰ τοὺς ἐκτελεστάς.

Τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἀσφαλείας, διὰ τοῦ ὑπ᾿ ἀριθ. 27) 1721) 2 ἀπὸ 14-2-1940 πρὸς Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν καὶ Γενικὸν Στρατηγεῖον, διεμαρτηρήθη περὶ διαπραττομένων, ὑπὸ Στρατιωτικῶν τινῶν, ἀτασθαλιῶν εἰς βάρος κατοίκων ἀπελευθερουμένων περιοχῶν, περὶ περιπτώσεων τινῶν πωλήσεως εἰδῶν προοριζομένων διὰ τὸν Στρατὸν κ.λ.π., τὸ δὲ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν (Γενικὸν Σταθηγεῖον), δια τῆς 12064) 4) 27 ἀπὸ 24-12-1940 ἐπειγούσης —ἀπορρήτου— προσωπικῆς, διέταξε τὴν λῆψιν αὐστηρῶν μέτρων.

Ἡ ἐνέργεια αὐτὴ τοῦ Ὑφυπουργείου Δημ. Ἀσφαλείας ἐστηρίχθη ἐπὶ ἀναφορῶν τῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς, αἵτινες ἐν προκειμένῳ, ὑπείκουσαι εἰς τὴν γενικὴν τοῦ νΕθνους ἐπιταγὴν καὶ παρόρμησιν, ἐπεδείξαντο ἰδιάζουσαν εὐαισθησίαν ἐν τῇ περὶ

(22) Παράρτημα Χ, 27.
(23) Ἀρχεῖα Ὑφ. Δημ. Ἀσφαλ. Φάκ. 23)83)5.

καθήκοντος ἀντιλήψει ἐν τῇ περιοχῇ ἐκείνῃ καὶ ἐπηυξημένον αἴσθημα ἠθικῆς καὶ ἐθνικῆς εὐθύνης·

Ἀσφαλῶς δὲν ὑπάρχει βαρυτέρα μορφὴ ἐπιτελέσεως καθήκοντος ἀπὸ ἐκείνην καθ' ἣν δύναται νὰ αἰσθάνεταί τις ἠθικὴν ἱκανότητα καὶ δύναμιν ὥστε μετὰ παρρησίας νὰ γίνεται ὁ τιμητὴς τῶν συμπολεμιστῶν του ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ κοινοῦ μεγάλου σκοποῦ, ὅπως δὲν ὑπάρχει καὶ μεγαλύτερος βαθμὸς ἀνωτέρας ἀντιλήψεως ὅταν μετὰ πραότητος, ψυχραιμίας, εἰλικρινοῦς ἐνδιαφέροντος καὶ ἄνευ οἱασδήποτε προκαταλήψεως καὶ μνησικακίας γίνεται ἀποδεκτὴ πᾶσα συμβολὴ καὶ συνδρομὴ ἐπὶ τῷ τέλει αἰσίας περαιώσεως ἀνατεθείσης τόσον βαρείας καὶ μεγάλης ἀποστολῆς ὅσον ἐκείνη τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ ἐν Βορείῳ Ἠπείρῳ.

Ἀτυχῶς, ὁ ὑπέρμετρος ζῆλος τῆς Χωροφυλακῆς Κορυτσᾶς προεκάλεσε τὰς ἀμέσως ὀλίγον κατωτέρω ἐκτιθεμένας ἀντιδράσεις, αἵτινες ἐνδιαμέσως τῆς ἐθνικῆς εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιάσεως ἀπετέλεσαν, ὡς μὴ ὤφειλον, δεῖγμα μικροψυχίας.

Ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀποτελεῖ τὸν ἰσχυρότερον δείκτην πολλῶν ἀρετῶν.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 99142 δὶς ε) γῆς Γεν. Στρατηγείου διετάχθη ὅπως ὁ διορισμὸς Ἀγροφυλάκων ἐν Βορείῳ Ἠπείρῳ γίνεται βάσει προτάσεων τῆς Χωρ) κῆς (24).

Ἡ μὴ ἀπόκρυψις τροφίμων, σφαγείων καὶ ἄλλων προϊόντων καὶ ἡ ἐξασφάλισις λογικῆς συναλλαγῆς ἀπετέλει πρώτιστον μέλημα, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν πλέον ἀσχέτων θεμάτων, ὑπεχρεώθη ἐκ τῶν πραγμάτων νὰ ἀναμειχθῇ. (25).

Ἐν τῇ ἀπελευθερωθείσῃ περιοχῇ ἡ διὰ τὸν ἐπισιτιστικὸν τομέα ἀποστολὴ τῆς Χωροφυλακῆς ὑπῆρξε πολύπλοκος, πολύμορφος καὶ ἐξαιρετικῶς ἐπικίνδυνος καὶ ἐπίμοχθος·

Ἡ Ἀλβανία καὶ εἰδικώτερον ἡ Βόρειος Ἤπειρος ἀνεφοδιάζετο ἐμπορικῶς ἐκ Θεσσαλονίκης καὶ Ἰταλίας, ἐξαντληθέντων δὲ ἤδη ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῶν ὑπαρχόντων ἀποθεμάτων καὶ ἀνεφίκτου οὔσης τῆς μετὰ τῆς Θεσσαλονίκης ἐπικοινωνίας, λόγῳ τοῦ βαρυτάτου χειμῶνος καὶ τῶν στρατιωτικῶν μετακινήσεων, διὰ τῆς μοναδικῆς μέσῳ Πισοδερίου ὁδοῦ, ἐδημιουργήθη σοβαρώτατον καὶ ὀξὺ πρόβλημα τόσον διὰ τὸν ἀνεφοδιασμὸν τοῦ στρατοῦ ὅσον καὶ τοῦ πληθυσμοῦ. Ἐκ τῆς ὑπὸ στοιχεῖα Δ.Τ· ἀπὸ 6 Ἰουλίου 1953 ἐκθέσεως πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Βασ· Χωροφυλακῆς τοῦ Μοιράρχου Βουγιουκλῆ Ἐμμανουὴλ μεταφέρομεν τὸ ἀκόλουθον σχετικὸν μὲ τὸ θέμα ἀπόσπασμα:

> Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, ἐπιθυμοῦσα νὰ προλάβῃ ἐνδεχόμενα ὀλέθρια ἀποτελέσματα διὰ τὸν πληθυσμόν, ἀλλὰ καὶ εἰς βάρος τοῦ στρατοῦ ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς εἰσαγωγεῖς ἐμπόρους τῆς Κορυτσᾶς, νὰ εἰσάγουν τρόφιμα ἐκ Γιουγκοσλαβίας, (σφάγια, ζάκχαρι, ἄλευρα, ὄσπρια, ζυμαρικὰ κ.λ.π.) κατόπιν συμφωνίας μετὰ τῆς Γιουγκοσλαβικῆς Κυβερνήσεως καὶ τὰ ὁποῖα εἴδη, ἡ τελευταία μετέφερεν μέχρι τῶν συνόρων αὐτῆς πρὸς Ἀλβανίαν. Οἱ δὲ εἰ-

---

(24) Ὑφ)γεῖον Δημ. Ἀσφαλείας. Φάκ. 29)386)2.

(25) Τὸ Ὑπουργ. Προνοίας δι' ὑπ' ἀριθ. 158430 ἀπὸ 9.12.1940 παραγγελίας του πρὸς Ἐπιθεωρητὴν Φαρμακείων Α. Λοῦρον ἐνετείλατο τοῦτον ὅπως μεταβαίνων εἰς Κορυτσᾶν, συνεργασθῇ μετὰ τῆς Χωροφυλακῆς διὰ τὴν διατίμισιν φαρμάκων...

σαγωγεῖς δι' ἰδιωτικῶν αὐτοκινήτων ('Αλβανῶν) παρελάμβανον ταῦτα καὶ διὰ τῆς ὁδοῦ Κορυτσᾶς - Σβέσνας - Στενῶν 'Ιβὰν - 'Οχρίδος, σύνορα, μετέφερον ταῦτα εἰς Κορυτσᾶν.

'Η ὁδὸς ὅμως αὔτη κυρίως ἀπὸ Σβέσνας - στενοῦ 'Ιβὰν - Σερβικὰ σύνορα, ἔδει νὰ ἐξασφαλισθῇ α) ἀπὸ σαμποτάζ, ἐνεργούμενα ἀπὸ ἀτάκτους 'Αλβανοὺς καὶ β) ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως (κλείσιμον ἀπὸ χιόνας, καταστροφαὶ ἐκ νεροποντῶν, χιόνων κ.λ.π.).

'Ωσαύτως ὅμως ἔδει νὰ ἐξασφαλισθῶσι καὶ τὰ μέσα μεταφορᾶς (ἰδιωτικὰ αὐτοκίνητα), διότι οἱ 'Ιταλόφιλοι κάτοικοι ἰδίως προέβαλον πᾶν ἐμπόδιον διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον, παρέχοντες οὕτω μίαν παθητικὴν μέν, ἀλλὰ καταστρεπτικὴν διὰ τὴν 'Ελλάδα ἐκδήλωσιν ἔναντι τοῦ Στρατοῦ.

Τὸ ἔργον τοῦτο ἐξ ὁλοκλήρου ἀνετέθη εἰς τὴ Χωροφυλακήν.

Αἱ κατὰ μῆκος τῆς ἀνωτέρω ὁδοῦ ὑπηρεσίαι Χωροφυλακῆς τεθεῖσαι ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ὑποφαινομένου, κατώρθωσαν καθ' ὅλον τὸ δίμηνον (Δεκέμβριος 1940, 'Ιανουάριος 1941), νὰ διατηρήσωσιν ἀνοικτὴν τὴν ὁδὸν ταύτην, νὰ ἐξασφαλίσωσιν τὰ μέσα μεταφορᾶς καθὼς καὶ τὴν μεταφορὰν αὐτῶν ἀπὸ σαμποτάζ. Πρὸς τοῦτο ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς, εἰργάζοντο ἐνίοτε ἄνω τῶν 2.000 'Αλβανῶν πρὸς διάνοιξιν τῆς ὁδοῦ ταύτης, καλούμενοι ὑπὸ τούτων νὰ ἐργασθῶσιν ἀντὶ σχετικῆς ἀμοιβῆς, νύκτα δὲ καὶ ἡμέραν διὰ περιπολιῶν καὶ ἐνεδρῶν ἐξησφαλίζετο καὶ προελαμβάνετο πᾶσα ἀπόπειρα διακοπῆς τῆς συγκοινωνίας...».

Ἔργον πρωτίστης ἀνάγκης, ἔργον τιτάνειον, ἐπιτελεσθὲν μετὰ πάσης ἀκριβείας καὶ πληρότητος καὶ ὅλως ἀθορύβως.

Ἐκ μιᾶς ἐπιστολῆς τοῦ τότε Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς Κορυτσᾶς, Ταγματάρχου Εὐθ. Τσαταλοῦ, ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18-12-1940, ἀντιλαμβανόμεθα τὸν παλμὸν καὶ τὴν πίστιν τῆς Χωροφυλακῆς. Ἔγραφεν ὁ Ταγματάρχης Τσαταλὸς πρὸς τὸν Ὑφυπουργὸν Δημ. Ἀσφαλείας ὅτι ἡ Διοίκησις τῶν ἀπελευθερουμένων περιοχῶν λόγῳ τῶν πολλῶν καὶ δυσχερῶν προβλημάτων ἔχει ἀνάγκην «ἀνθρώπων ζωντανῶν καὶ μὲ νεῦρα, μὲ μυαλὸ καὶ πρὸ παντὸς μὲ πυγμήν» καὶ συνεχίζων ἐπεσήμαινε τὴν ἀνυπαρξίαν ἀντιολισθητικῶν ἁλυσσίδων, τὴν ἔλλειψιν ἀρκετῶν συνεργείων ἐπισκευῆς αὐτοκινήτων, ἐτόνιζεν δὲ ὅτι περὶ τῶν ἐντυπώσεών του τούτων εἶχεν ἀναφερθῆ καὶ εἰς τὸν τότε Διάδοχον Παῦλον ὡς καὶ εἰς τὸν πρίγκηπα Πέτρον. Τὴν ἐπιστολήν του ἔκλεινε διὰ τῆς ἀκολούθου προτάσεως: «Οἱ Χωροφύλακες οἱ 200 ποὺ ἦλθον, ἦλθον μὲ μία κουβέρτα χωρὶς καραβάνες καὶ μάλλινα».

Ὁ γενικὸς οὗτος αὐθορμητισμὸς καὶ ἡ ἐπιδειχθεῖσα ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς πολυπραγμοσύνη προεκάλεσαν ἀντιδράσεις.

Τὸ σοβαρώτερον — ὡς προανεφέραμεν — ζήτημα, ἀπετέλουν αἱ μετὰ τοῦ Στρατοῦ σχέσεις, αἵτινες — πολλάκις — ἐτίθεντο ὑπὸ δοκιμασίαν ἐκ τῆς συμπεριφορᾶς κατωτέρων κλιμακίων τοῦ Στρατοῦ ἐκ ζητημάτων μικροεγωϊσμῶν.

Τὸ θέμα τῆς περισυλλογῆς καὶ διαφυλάξεως τῶν λαφύρων καὶ λοιποῦ παντοειδοῦς ὑλικοῦ ἀνήκοντος εἰς τὸν ὑποχωροῦντα ἐχθρόν, ἀπετέλει κύριον θέμα καὶ

μίαν τῶν ἀφορμῶν προστριβῆς. (26).

Αἱ ὑπηρεσίαι Χωροφυλακῆς (Α.Δ.Χ. Κορυτσᾶς) ἀνέφερον ἀτασθαλίας τινὰς στρατιωτῶν καὶ ἡ Στρατιωτικὴ Δ)σις Κορυτσᾶς, παρερμηνεύουσα τὰς περὶ δικαιοδοσίας της διατάξεις, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 242, ἀπὸ 23-12-1940 ἐγγράφου της πρὸς τὴν Δ.Χ. Κορυτσᾶς, ἠξίωσε ὅπως, αἱ ὑπηρεσίαι Χωροφυλακῆς, μὴ ἀναφέρωνται πρὸς τὸ Κέντρον ἐπὶ θεμάτων λαφύρων κλπ.

Ἡ ὑπόθεσις ἐτέθη ὑπ' ὄψιν τοῦ Ὑφυπουργείου Ἀσφαλείας διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 2)5)10 καὶ 5)3)2 ἀναφορῶν Α.Δ.Χ. Κορυτσᾶς καὶ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς, ὅπερ Ὑφυπουργεῖον ἀπηύθυνεν τὸ ὑπ' ἀριθ. 27)1704)Ι ιϐ' ἀπὸ 4-4-1941 ἔγγραφον πρὸς Γενικὸν Στρατηγεῖον, υἱοθετοῦν τὰς ἀπόψεις τῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς.

Ἡ στρατιωτικὴ Διοίκησις Κορυτσᾶς προέβη εἰς τὴν αἴτησιν περὶ ἀπομακρύνσεως τοῦ Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς Κορυτσᾶς, ἀλλὰ τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημοσίας Ἀσφαλείας, διὰ τοῦ ὑπ 'ἀριθ. 275)1)5 ἀπὸ 28-2-1941 ἐγγράφου του, ἀπήντησεν ὅτι δὲν ἀποδέχεται τὴν τοιαύτην πρότασιν καθ' ὅσον ὁ Δ)τὴς Χωροφυλακῆς Ταγματάρχης Τσαταλὸς ἦτο ἐκ τῶν πλέον ἐνδεδειγμένων καὶ ἀρίστων Ἀξιωματικῶν τοῦ Σώματος.

Ἀντιθέτως εἰς τὴν περιοχὴν Ἀργυροκάστρου, χάρις εἰς τὴν μνημειώδη ἀταραξίαν καὶ ψυχραιμίαν τοῦ στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ, ὄχι μόνον σύμπνοια καὶ ἀμοιϐαία συνεργασία μετὰ πλήρους κατανοήσεως διεπιστώθη ἀλλὰ καὶ καρποὶ χυμώδεις ἐκ τούτων παρήχθησαν.

Ὁ Δ)τὴς τοῦ Κέντρου Ἀλλοδαπῶν Ἀργυροκάστρου Ν. Παναγόπουλος καὶ οἱ συνεργάται του ἔσχον ἐξόχους ἐπιτυχίας ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ μαχομένου ἔθνους καὶ τοῦτο διότι ἡ στρατιωτικὴ διοίκησις, πιστεύουσα εἰς τὰς ἱκανότητας τῶν ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς, ἐχρησιμοποίει τούτους λίαν ἐπαγωγικῶς.

Ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ ἔργου ὑπῆρξε πλούσιος καὶ παρ' ὅλον ὅτι δὲν δυνάμεθα ἐνταῦθα νὰ διαλάϐωμεν λεπτομερῶς περὶ τούτου ἐν τούτοις ἐνδεικτικῶς θὰ ἀναφερθῶμεν εἰς τὴν παράγραφον 6 τῆς ἀπὸ 15-1-1941 Ἡμερ. Διαταγῆς ὡς καὶ εἰς τὴν παράγραφον ζ τῆς ἀπὸ 28-1-1941 Ἡμερησ. Διαταγῆς Ἀνωτέρας Στρατιωτικῆς Διοικήσεως Ἀργυροκάστρου, περὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἀστυνόμου Ἀργυροκάστου τότε Ἀνθυπομοιράρχου Νικ. Παναγοπούλου καὶ Διοικητοῦ τῆς Ὑποδιοικήσεως Λιμποχόϐου Καίσαρη Ν. (Βλέπε ἀποσπάσματα Η.Δ. ἐν παραρτήματι Χ, 134 καὶ 134α). Ἡ αὐτὴ Ἀνωτέρα στρατιωτικὴ Διοίκησις κατ' ἐπανάληψιν ἀσχοληθεῖσα μὲ τὴν διαμνημόνευσιν τῶν ἐξαιρετικῶν ὑπηρεσιῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς δὲν παρέλειψε τοιοῦτον καὶ κατὰ τὰς κρισίμους πλέον ἡμέρας, διότι ἐπιέζετο ὑπὸ τῶν γεγονότων Οὕτω τὸ ϐιϐλίον τῶν Ἡμερησίων Διαταγῶν τῆς Α.Σ.Δ. Ἀργυροκάστρου ἀποτελεῖ τὴν κιϐωτὸν ϐίϐλον δι' ἕνα σοϐαρὸν τομέα δράσεως τῆς ἐν νοτίῳ Ἀλϐανίᾳ στατικῆς Χωροφυλακῆς. Ἐκεῖθεν μεταφέρομεν ἐνταῦθα ἀπόσπασμα ἐκ τῆς Η.Δ. τῆς 12 Ἀπριλίου 1941 ἀφορὸν δραστηριότητα τοῦ εἰς ἐθνικὸν ἥρωα ἐξελιχθέντος ϐραδύτερον Μοιράρχου Ν. Μπάμπαλη, ὅπερ παρατίθεται ὑπ' αὔξ. ἀριθμ. 134 Β ἐν παραρτήματι.

Ἡ ρητὴ ἀναφορὰ εἰς ἐπιτεύγματα ὑπηρεσιῶν καὶ ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς Κεντρικοῦ καὶ νοτίου τομέως δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν ὅτι οἱ ἐν τῷ Βορείῳ τομεῖ συνάδελφοί

---

(26) Ὑφ)γεῖον Δημ. Ἀσφαλείας, Φάκ. 28)1704 καὶ κανονιστικὴ Γεν. Στρατηγείου 51744 ἀπὸ 23.12.1940.

των ὑστέρησαν, ἁπλῶς τονίζει τὰ ἐμφανῆ ἀποτελέσματα τῆς καλῆς, ἀγαθῆς καὶ στενῆς συνεργασίας, ἥτις δυστυχῶς εἶχεν ὑποστῆ καθίζησιν παρὰ τῇ Α.Σ.Δ. Κορυτσᾶς.

Παρεμφερεῖς, ἀτυχεῖς, διαξιφισμοὶ ἐλάμβανον χώραν καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Ἡ Γ' Ἀνωτέρα Στρατιωτικὴ Δ)σις διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 51129)3880 ἀπὸ 28-10-1940, 5260)697 τῆς 26-11-1940, 1582)487 τῆς 21-12-1940, 223)39 τῆς 12-11-1940 κλπ. προκηρύξεων καὶ διαταγῶν της, ὑπεσήρχετο εἰς ἔργα καθαρῶς ἀστυνομικῆς φύσεως καὶ ἐργατικῆς ἀκόμη Νομοθεσίας.

Τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5)3)1 ἀπὸ 25-2-1941 ἀναφορᾶς του, ἐχαρακτήρισε μέγα μέρος τῶν διαταγῶν τούτων παράνομον, ἀπητήθη δὲ ἐπέμβασις Κυβερνήσεως καὶ Ἀρχιστρατήγου πρὸς ἄρσιν τούτων.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1 ἀπὸ 5-1-1941 ἀποφάσεως Ἀρχιστρατήγου (27) ὑπήχθησαν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τούτου α) Ἡ Δημοσία ἀσφάλεια, β) ἡ ὀργάνωσις τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν καὶ ἡ ἐπιμέλεια περὶ τῆς κανονικῆς αὐτῶν λειτουργίας, γ) ὁ διορισμὸς τῶν ἐπὶ τούτῳ ἀναγκαίων ὑπαλλήλων, ὁ καθορισμὸς τῶν καθηκόντων καὶ ἡ ἀπόλυσις αὐτῶν κατὰ τὰ ὁριζόμενα, δ) ἡ ρύθμισις ἁπασῶν τῶν ἐν εὐρυτάτῃ ἐκδοχῇ διοικητικῶν ὑποθέσεων καὶ ἡ ἔκδοσις κανονιστικῶν διαταγῶν καὶ ἀποφάσεων ἐπὶ παντὸς θέματος καὶ ε) ἡ λῆψις οἱουδήποτε ἐκτάκτου μέτρου προνοίας, ἐνδεικνυομένου ὑπὸ τῶν περιστάσεων. Δηλαδὴ δὲν ἔπαυσαν ἰσχύουσαι αἱ διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 101 ἀπὸ 28-11-1940 ἀποφάσεως Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ ἀνέζησαν αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου 524)1914 καὶ τῶν Β.Δ. 7 καὶ 14 Ἀπριλίου 1916 (28) περὶ διοικητικῆς διαιρέσεως Βορείου Ἠπείρου καὶ Νομοθετικοῦ Βασιλικοῦ Διατάγματος 25-9-1913 (29) «Περὶ Δ)σεως τῆς Χωροφυλακῆς τῶν κατεχομένων χωρῶν καθ' ἃς, τοῦ μὲν προσωπικοῦ ἡ δ)σις παρέμεινεν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς, τῶν δὲ θεμάτων Ἀσφαλείας ἡ ρύθμισις ἐξηρτᾶτο ἐκ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ἀρχιστρατήγου. Δυνάμει τῆς ἀποφάσεως ταύτης ὁ Ἀρχιστράτηγος διὰ τῆς ταυτοχρόνου 179046 διαταγῆς του μετεβίβασεν μέγα μέρος τῆς ἐξουσίας του εἰς τὸν Ἀνώτερον Στρατιωτικὸν διοικητὴν Κορυτσᾶς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν Πολιτικὴν Διοίκησιν ἁπάντων τῶν ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ κατεχομένων ἐδαφῶν.

Ἀναφέρομεν ταῦτα χάριν τῆς ἱστορίας ἀπὸ πλευρᾶς νομιμότητος, διότι ἐν τῇ οὐσίᾳ ἡ Χωροφυλακὴ οὐδέποτε, εἰς τοιαύτας περιπτώσεις, διελογίσθη μακρὰν τῶν ἐθνικῶν ἀναγκῶν, ἐπικαλουμένη κάποιαν τοῦ νόμου στεῖραν διάθεσιν.

Ἐκτὸς τούτου τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἀσφαλείας ὅταν ἐκοινοποίῃ τὴν ὑπ' ἀριθ. 101 ἀπόφασιν Προέδρου Κυβερνήσεως ἐτόνιζεν: «ἅπαντες εἴμεθα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀγωνιζομένης Ἑλλάδος καὶ συνεπῶς προβαδίζει, ἐν παντί, ἡ ταχεῖα ἀντιμετώπισις καὶ ἱκανοποίησις πάσης στρατιωτικῆς ἀνάγκης, εἴτε τοῦτο σαφῶς καθορίζεται, ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ, εἴτε μή». (30).

Εἰς τὴν Χωροφυλακὴν εἶχεν ἀνατεθῆ ἡ ἀσφάλεια τῶν Ἀγγλικῶν στρατοπέδων καὶ ὑλικοῦ αὐτῶν (31), ὡς ἐπίσης καὶ ἡ φρούρησις καὶ ἡ ἀσφάλεια τῶν στρα-

---

(27) Εἰς ἐκτέλεσιν ἄρθρου 30 Α.Ν. 2005)39 «περὶ ὀργανώσεως καὶ στελεχῶν τοῦ ἐν εἰρήνῃ στρατοῦ, τῶν κανόνων τοῦ Διεθνοῦς Κανονισμοῦ Χάγης καὶ τοῦ Δ)τος περὶ διορισμοῦ Ἀρχιστρατήγου.

(28) Φ.Ε.Κ. 70 καὶ 74.

(29) Φ.Ε.Κ. 187)26.9.1913.

(30) Βλέπε 21)769)1 ἐγκ. 23 Ὑφ)γείου Δημ. Ἀσφαλείας 7.12.1940.

(31) Ὑφ)γεῖον Δημ. Ἀσφαλείας, Φάκ. 29)417.

τιωτικῶν αἰχμαλώτων καὶ ὁμήρων, Τριπόλεως, Κορίνθου καὶ Ἄργους.

Εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἀνετέθη ἡ ἀσφαλὴς μέχρι Γευγελῆς μεταφορὰ τῶν — ὡς πολιτικῶν ὁμήρων — κρατουμένων Ἰταλῶν ὑπηκόων καὶ ἡ ἀνταλλαγὴ τούτων μετὰ κρατουμένων παρὰ τῶν Ἰταλῶν Ἑλλήνων.

Διὰ τῶν αὐτοκινήτων ἀστικῆς συγκοινωνίας πόλεως Ἀθηνῶν — ἐπρόκειτο περὶ ἐρειπίων ἀπὸ πλευρᾶς καταστάσεως — ἡ Χωροφυλακὴ ἀνεφοδίαζε τὰς εἰς τὸ μέτωπον στρατιωτικὰς μονάδας, διὰ μαλλίνων εἰδῶν, φαρμακευτικοῦ ὑλικοῦ, σιγαρέττων κλπ. Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν δὲ διὰ τῶν ἀνωτέρω ὀχημάτων μετεφέροντο τραυματίαι πρὸς Νότον (32). Ἐκεῖνο ὅμως, ὅπερ ὑπῆρξεν, ἀφ' ἑνὸς μὲν ρωμαντικὸν ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκδηλωτικώτατον τῆς γενικῆς κινητοποιήσεως τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς, ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τοῦ μαχομένου Ἔθνους, ὑπῆρξεν ἡ συνοδεία Ἀξιωματικῶν καὶ Ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς, μεταφορὰ ἀπὸ Πελοποννήσου καὶ ἄλλων σημείων τῆς ἐνδοχώρας μέχρι τοῦ Ἀργυροκάστρου καὶ Βορείου Τομέως, τῶν ἐπιταχθέντων ὑποζυγίων — ἐν γένει — μετὰ τὴν προέλασιν τοῦ στρατοῦ.

Ἑκάστη τῶν τοιούτων φαλάγγων ἐπορεύετο ἐπὶ 10—15 ἡμέρας καὶ οἱ ἐπικεφαλῆς ὤφειλον, διὰ πᾶσαν φθορὰν νὰ συντάσσουν πρωτόκολλα, δικογραφίας κλπ·

Ἐπὶ 10 τοιούτων ἀποστολῶν μόνον διὰ τὴν ἀπώλειαν ἑνὸς ἡμιόνου, πνιγέντος εἰς τὸν Ἄραχθον, δὲν εἶχον συνταχθῆ κανονικὰ δικαιολογητικά· Τοῦτο ἀποδεικνύει τὴν ἀκρίβειαν ἐκτελέσεως ἐκ μέρους τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἡ ἐπανάληψις ὅτι δὲν ὑπῆρξε ἀποστολὴ καὶ τομεύς, εἰς ὃν δὲν ἐχρησιμοποιήθη ἀποτελεσματικῶς ἡ Χωροφυλακή, δὲν ἀποτελεῖ ὑπερβολήν.

Ἐν τῇ δηλώσει του περὶ πολεμικῆς δράσεως ὁ κατὰ τὸν Μάρτιον 1962 Συν)ρχης Χωροφυλακῆς Τάγαρης Γεώργιος ἀναφερόμενος εἰς τὴν περίοδον τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου ἀποκαλύπτει ἕναν ὅλως ἰδιαζούσης μορφῆς καὶ ἐκτάσεως τομέα δράσεως τῆς Χωροφυλακῆς διὰ τοῦ μετατραπέντος εἰς «ΚΛΙΜΑΚΙΟΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ» Ἐλέγχου Διαβατηρίων Εἰδομένης, γράφων μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τὰ ἀκόλουθα:

> «Τὸ κλιμάκιον τοῦτο (πρώην Τμῆμα Ἐλέγχου Διαβατηρίων) ὑπήγετο εἰς τὸ Κέντρον Ἀλλοδαπῶν Θεσσαλονίκης διοικούμενον ὑπὸ τὸν τότε Ἀντ)ρχην καὶ νῦν Ἀντιστράτηγον ἐ.ἀ. Ξανθόπουλον Ἀπόστολον. Ἡ ἀποστολὴ τοῦ ἐν λόγῳ Κλιμακίου δυνάμει εἰδικῆς διαταγῆς τοῦ Γ.Ε.Σ. καὶ τῆς Διευθύνσεως Ἐθνικῆς Ἀσφαλείας ἧς Διευθυντὴς ἐτύγχανε ὁ Συν)ρχης Πυροβολικοῦ Ξένος καὶ εἰς ἣν ὑπήγετο τὸ Κέντρον Ἀλλοδαπῶν Θεσσαλονίκης, συνίστατο: 1) Εἰς τὴν ἀσφάλειαν τῶν Σιδ)κῶν συρμῶν Εἰδομένης - Θεσσαλονίκης καὶ τανάπαλιν ὡς καὶ τῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ Σιδηροδρομικοῦ Σταθμοῦ Εἰδομένης.
>
> 2) Εἰς τὴν ἐνέργειαν ἐνεδρῶν καὶ περιπολιῶν κατὰ μῆκος τῆς Ἑλληνογιουγκοσλαβικῆς μεθορίου πρς πρόληψιν δολιοφθορῶν ἐκ μέρους ἐχθρικῶν στοιχείων ὁρμουμένων ἐκ Βουλγαρίας καὶ συνεργαζομένων μετὰ ὁμοφρόνων των τῆς Γιουγκοσλαβικῆς Μακεδονίας.
>
> 3) Εἰς τὴν ἐκτέλεσιν εἰδικῶν ἀποστολῶν, ὡς ἡ διαφώτισις τοῦ Γιουγκο-

---

(32) Ὑφ)γεῖον Δημ. Ἀσφαλείας, Φάκ. 27)1727.

σλαβικοῦ λαοῦ ἐν σχέσει μὲ τὴν ἄδικον κατὰ τῆς χώρας μας ἐπίθεσιν τῆς Ἰταλίας μέσῳ ἐκτεταμένου μηχανισμοῦ διευθυνομένου ὑπὸ τοῦ Γ.Ε.Σ. καὶ κατευθυνομένου διὰ τὴν Νότιον Γιουγκοσλαβίαν ὑπὸ τοῦ ὑποφαινομένου καὶ ἐν συνεχείᾳ, τῇ συνεργασίᾳ συμμαχικῶν παραγόντων εἰς τὴν πρόκλησιν λαϊκῶν διαμαρτυριῶν καὶ ἐξεγέρσεων κατὰ τῆς φιλοαξονικῆς Κυβερνήσεως τοῦ Ἀντιβασιλέως τῆς Γιουγκοσλαβίας Παύλου κυριωτέρα τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν ἡ ἐξέγερσις τῶν Σκοπείων τοῦ Φεβρουαρίου 1941. Ἐκτὸς τούτου συμμετέσχον προσωπικῶς εἰς τὴν ἀπαγωγὴν τοῦ ἄλλοτε Πρωθυπουργοῦ τῆς Γιουγκοσλαβίας Στογιαντίνοβιτς, ἐπικινδύνου ἀντισυμμαχικοῦ παράγοντος, μεταφορὰν τούτου εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος καὶ παράδοσίν του εἰς τὸν τότε Διοικητὴν Ἐθνικῆς Ἀσφαλείας Θεσσαλονίκης Ταγ)ρχην Κινινῆν Κων. Εἰς τὴν προώθησιν, προσωπικῇ μου εὐθύνῃ καὶ ἐνεργείᾳ, δέκα βαγονίων ὅπλων καὶ πυρομαχικῶν ἐκ τοῦ ἡμετέρου ἐδάφους εἰς τὸ Γιουγκοσλαβικὸν τοιοῦτον πρὸς περαιτέρω προώθησιν καὶ ἐξοπλισμὸν ἀντιϊταλικῶν στοιχείων Ἀλβανικῆς καταγωγῆς τῆς περιοχῆς Πρίσρεν - Γιουγκοσλαβίας. Ἡ ὑπηρεσία αὕτη διαρκέσασα ἐπὶ μῆνα περίπου ἐξετελέσθη κατόπιν διαταγῆς τοῦ Διευθυντοῦ Ἐθνικῆς Ἀσφαλείας Συντ)ρχου Πυροβολικοῦ Ξένου καὶ Ἀντ)ρχου τότε Διοικητοῦ τοῦ Κέντρου Ἀλλοδαπῶν Θεσσαλονίκης Ξανθοπούλου Ἀποστόλου».

Ἀσφαλῶς πρόκειται περὶ λάθους τοῦ συντάκτου ὅσον ἀφορᾷ τὴν θέσιν τοῦ Συνταγματάρχου Ξένου, ὅστις ἦτο Δ)ντὴς τῆς Δ)νσεως Ἀλλοδαπῶν καὶ οὐχὶ τῆς Διευθύνσεως Ἐθνικῆς Ἀσφαλείας. Σχετικὴ καὶ ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη ὑπ' ἀριθμ. 12074 διαταγὴ Γεν. Στρατηγείου·

Ἀπὸ πλευρᾶς πληροφοριῶν τόσον ἐν τοῖς μετόπισθεν ὅσον καὶ ἐν τοῖς ἀπελευθερουμέναις περιοχαῖς, ὁλόκληρον τὸ βάρος εἶχεν ἐναποτεθῆ εἰς τὴν Χωροφυλακήν, ἥτις μὲ ἀξιοθαύμαστον ψυχραιμίαν, ἀντικειμενικότητα καὶ ἐπιτυχίαν διεχειρίσθη καὶ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, χωρὶς τοῦτο νὰ σημαίνῃ ὅτι δὲν ὑπῆρξαν καὶ ἀτυχεῖς τινὲς περιπτώσεις αἵτινες ὅμως δὲν δύνανται νὰ ἐπισκιάσωσι τὸ σύνολον. Διὰ τὴν ἀπελευθερωθεῖσαν περιοχὴν Βορείου Ἠπείρου διὰ τὸ θέμα τοῦτο τὸ Γενικὸν Ἐπιτελεῖον Στρατοῦ ἐξέδωκε τὴν ἀκόλουθον Διαταγήν·

ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΙΙ. ΤΜΗΜΑ Α'
Ἀριθμ· Πρωτ· Α. ΙΙ· 12074

ΔΙΑΤΑΓΗ

Κοινῇ ἀποφάσει τοῦ Ὑφ. Δημ. Ἀσφαλείας καὶ τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου ἱδρύονται 1ον) Ἐν Κορυτσᾷ «Κέντρον Ὑπηρεσίας Ἀλλοδαπῶν» ἐξαρτώμενον ἀπ' εὐθείας ἐκ τῆς Διευθύνσεως Ἀλλοδαπῶν τοῦ Ὑφ· Δημοσίας Ἀσφαλείας.

Τὸ Κέντρον τοῦτο ἔχει ὡς κυρίαν ἀποστολὴν τὴν ἀναζήτησιν πληροφοριῶν στρατιωτικῆς φύσεως ἐνδιαφερουσῶν τὸ Γενικὸν Στρατηγεῖον οὗτινος τὰς ἀπαιτήσεις καλεῖται νὰ ἐξυπηρετήσῃ θὰ εὑρίσκεται ἐν στενῇ ἐπαφῇ μετὰ τῶν εἰς τὴν περιοχὴν του Μ· Μονάδων εἰς ἃς θὰ ἀναφέρῃ πᾶσαν ἐνδιαφέρουσαν πληροφορίαν.

Διοικητὴς τοῦ Κέντρου ὁ Συνταγματάρχης Χωροφυλακῆς Ντάκος Γεώργιος, παρ' ὃ διατεθήσονται οἱ ἀναγκαιοῦντες Ἀξιωματικοὶ (μερίμνῃ ἡμῶν καὶ τοῦ Ὑφυ-

Μὲ καταφανὴ χαρὰν καὶ ἐθνικὴν ὑπερηφάνειαν Ἀξ)κὸς τῆς Χωρ)κῆς (τότε ἀνθ)στὴς ΕΜΜ. ΒΟΥΓΙΟΥΚΛΗΣ) ὑψώνει τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν τὴν 1-1-1941 εἰς τὸ κατάστημα τμήματος Ἀσφαλείας Κορυτσᾶς.

πουργείου Δημ. 'Ασφαλείας) καὶ κατώτερον προσωπικὸν (μερίμνῃ τοῦ ἰδίου). Ὑποδιοικητὴς τοῦ Κέντρου ὁ 'Αντ)ρχης Πυροβολικοῦ Ζαΐμης Θρ.

2ον) 'Εν 'Αργυροκάστρῳ «Κέντρον 'Αλλοδαπῶν» παρὰ τῇ Δ)σει Χωροφυλακῆς ἐξαρτώμενον ἐκ τοῦ Κέντρου 'Αλλοδαπῶν Κορυτσᾶς· Τούτου ἡ ἀποστολὴ ἀνάλογος πρὸς τὴν τοῦ Κέντρου Κορυτσᾶς. Τὸ Κέντρον 'Αργυροκάστρου δύναται νὰ ἀλληλογραφῇ ἀπ' εὐθείας μετὰ τῶν Μ· Μονάδων·

Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου ὁ Λοχαγὸς Πυρ)κοῦ Καρακάλος 'Αχιλλεύ». Κατώτερον προσωπικὸν διατεθήσεται μερίμνῃ τοῦ Διοικητοῦ Χωρ)κῆς 'Αργυροκάστρου.

3ον) Τὴν ἐγκατάστασιν τῶν ἄνω Κέντρων θὰ ἐνεργήσῃ αὐτοπροσώπως ὁ Συν)τάρχης Πυρ)κοῦ Ξένος Δημήτριος λαβὼν σχετικὰς ὁδηγίας παρὰ τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου.

Γενικὸν Στρατηγεῖον 25 Δ)βρίου 1940
Ὁ 'Αρχηγὸς 'Επιτελείου Π. ΜΕΛΙΣΣΙΝΟΣ

Ἡ τοποθέτησις καὶ ἡ ὑπηρεσία εἰς τὸ Κέντρον 'Αργυροκάστρου τοῦ λοχαγοῦ Καρακάλου εἶχον προσωρινὸν χαρακτῆρα, δι' ὃ καὶ δριστικῶς ἡ διοίκησις τῆς ὑπηρεσίας ταύτης περιῆλθεν εἰς τὸν τότε 'Ανθυπομοίραρχον Παναγόπουλον Νικόλαον. Αἱ ὑπηρεσίαι αὗται προσέφερον ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητος καὶ σημασίας στοιχεῖα καὶ πληροφορίας περὶ τοῦ ἐχθροῦ εἰς τὸν μαχόμενον στρατόν. Ὡμιλήσαμεν ἀνωτέρω περὶ τῶν τιμητικῶν διακρίσεων πρὸς Παναγόπουλον, Καίσαρην κ.λ.π.

Εἰς τὴν περιοχὴν Χειμάρας ἡ Χωροφυλακὴ ἐφάνη ἀπολύτως ἀνταξία τῶν ὑποθηκῶν καὶ τῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν Βαλκανικῶν πολέμων πεπραγμένων τοῦ προγόνου Σπυρομίλιου.

Ὁ Διοικητὴς τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς 'Αργυροκάστρου τότε Ταγματάρχης Γεώργιος Παππᾶς δυνάμει τοῦ Β.Δ. τῆς 9)4—20)5)1946 ἐτιμήθη διὰ τοῦ χρυσοῦ 'Αριστείου 'Ανδρείας «Διὰ τὴν ἡρωϊκὴν καὶ μέχρι αὐτοθυσίας ἀπόδοσιν ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν καθηκόντων του, ὡς Διοικητοῦ τῆς Δ. Χ. 'Αργυροκάστρου κατὰ τὴν πολεμικὴν περίοδον 1940—1941».

Ὑπῆρξε τοσοῦτος ὁ συναγωνισμὸς τῶν Ἑλλήνων ἐν τῇ ἀθλήσει, ὥστε οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς νὰ μὴ ὑστερῇ εἰς περγαμηνὰς ἐξαιρετικῆς σημασίας, αἱ δὲ ὑπηρεσίαι Χωροφυλακῆς ὑπῆρξαν αἱ κυψέλαι καὶ ἑστίαι ἐκδηλώσεων καὶ ἐνεργειῶν ἐν γένει προκαλουσῶν πάντοτε τὸν σεβασμόν, ἀλλ' ἡ συγκέντρωσις καὶ καταγραφὴ τούτων ἐνταῦθα καὶ δυσχερὴς καὶ μᾶλλον οὐχὶ ἐξυπηρετικὴ θὰ ἐτύγχανεν. 'Απαιτεῖται ἰδίᾳ λεπτομερὴς διατριβή.

Τὸ 'Αρχηγεῖον Βασ. Χωροφυλακῆς (Βλέπε ὑπ' ἀριθ. 29)252)9 ἀπὸ 25.6.47 ἐγκ. Διαταγὴν τοῦ 'Αρχηγείου Ε.Β.Χ.) ἀγωνίζεται νὰ συγκεντρώσῃ, ἤδη μετὰ 25ετίαν, ἐκθέσεις τῶν ὑπηρετησάντων εἰς Βόρειον Ἤπειρον 'Αξιωματικῶν ἵνα οὕτω ἀποκτήσει ἕνα ἀρχεῖον διὰ τὴν τόσον λαμπρὰν ἐκείνην περίοδον, περὶ ἧς οὐδὲν στοιχεῖον κατέχει, ὁπότε ἴσως, προβῇ εἰς μίαν, τόσον ἀναγκαῖαν, ἔκδοσιν πεπραγμένων τῆς περιόδου ἐκείνης· Κατωτέρω θὰ διαλάβωμεν τινὰ περὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν προσφοράν των, καὶ κατὰ τὴν σύμπτυξιν.

Συνεχίζοντες τὴν ἐπιλογὴν ἐκ τῶν γενικῶν πεπραγμένων τοῦ Σώματος κατὰ τὴν περίοδον τοῦ πολέμου καὶ ἰδιαιτέρως ἐκ τῶν πεπληρωμένων φανατισμοῦ, ζήλου,

πίστεως καὶ τοῦ πολυσχιδοῦς ἔργου τῆς Χωροφυλακῆς, ἀναφερόμεθα καὶ εἰς τὰ ἀκόλουθα περιστατικά:

Κατὰ τὴν περίοδον τῆς ληστοκρατίας καὶ πάντοτε σχεδὸν ἡ Βόρειος Ἤπειρος εἶχεν ἀποτελέσει τὸ καταφύγιον πολλῶν ληστοφυγοδίκων ἰδία ἐξ Ἠπείρου, ἥτις διετήρει τὰ θλιβερὰ πρωτεῖα τῆς ληστείας·

Εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὴν προέλασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ ἡ Βασιλικὴ Χωροφυλακή, σὺν τοῖς ἄλλοις, δὲν ἐλησμόνησε καὶ τοὺς μετὰ τῶν ληστοφυγοδίκων λογαριασμούς της.

Οὕτω ὁ Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Θεσπρωτίας, τότε Μοίραρχος Γεώργ. Βαρδουλάκης, ἔσχε πληροφορίας περὶ τοῦ κησφυγέτου ἐν τῇ πειοχῇ Δελβίνου τῶν ἄλλοτε ἐπικινδύνων ληστῶν Τάκη ἢ Δημητρίου Δημαρέλη, Νικολάου ἢ Λάκη Λεβέντη καὶ Χρήστου Γκέκα, τῇ ἐγκρίσει δὲ τοῦ Ἀνωτέρου Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς Ἀντ)ρχου Ἠλία Λάζου, μετέβη ἐπὶ τόπου ὁ ἴδιος ὁ Μοίραρχος ἐπὶ κεφαλῆς καὶ τῶν ὑπενωμοτάρχου Ὀρφανουδάκη Ἐμμ. καὶ χωροφυλάκων Κοντάκου Γεωργ., Δημητρίου Εὐστ., Λουτσάρη Ἠλ., Παπαδάκη Νικ. καὶ Ἀρβανιτάκη Χαραλ· καὶ τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 27-12-1940 ἐπέτυχεν ἄνευ ἀντιστάσεως τὴν σύλληψιν τῶν ληστῶν· Ἡ Ἀνωτ. Δ)σις Χωροφυλακῆς Ἠπείρου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 24)3)25α ἀπὸ 3-2-1941 ἐξῆρεν τὴν ἐν γένει ἐθνικὴν δραστηριότητα τοῦ Βαρδουλάκη, ὁ δὲ τότε Ἀνώτερος Διοικητὴς Ἠλ. Λάζος διὰ προσωπικῆς του ἀναφορᾶς κατὰ τὸ 1953 ἐζήτησεν τὴν απονομὴν ἠθικῆς ἀμοιβῆς εἰς τοῦτον διὰ τὴν ἀνωτέρω ἀνακάλυψιν καὶ σύλληψιν ληστῶν.

Οἱ ὑπομ. Καίσαρης καὶ Κανελλόπουλος εἶχον διατεθῆ εἰς μίαν ἐξόχως λεπτὴν ὑπηρεσίαν ἐν Δυτικῇ Μακεδονίᾳ, περὶ ἧς θὰ ἀφήσωμεν νὰ ὁμιλήσωσιν μεταγενέστεροι.

Ὁμιλῶμεν περὶ ὑπηρεσιῶν ἐν τοῖς μετόπισθεν, ἀλλ' ἡ χωροφυλακὴ ἔλαβεν μέτρα καὶ εἰς τὰς ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον αἱ ἀνάγκαι τὸ ἐκάλουν. Διὰ μίαν τοιαύτην περίπτωσιν θὰ δώσωμεν τὸν λόγον εἰς ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Μοιρ. Βουγιουκλῆ Ἐμμ., ἔχοντος ὡς ἀκολούθως:

I.— Τὴν μεσημβρίαν τῆς 23ης Μαρτίου 1941 ἡ Ὑποδ)σις Χωροφυλακῆς Τσερεβόδας (Δ. Χ. Βερατίου) ἔλαβεν διαταγὴν τῆς XI Μεραρχίας ὅπως, ἐντὸς τῆς ἐπερχομένης νυκτός, ἐνεργήσῃ τὴν ἐκκένωσιν τοῦ χωρίου Κρακροῦκα, κείμενον εἰς τὰς δυτικὰς ὑπωρείας τοῦ ὄρους Τομόρι καὶ παρὰ τὰς ἀνατολικὰς ὄχθας τοῦ Βερατινοῦ ποταμοῦ.

Τὸ χωρίον τοῦτο εὑρίσκετο εἰς τὴν νεκρὰν ζώνην, παρ' οὐδενὸς κατεχομένου ἤτοι μεταξὺ τῶν προφυλακῶν τῶν δύο ἐμπολέμων.

Ἡ ἐνέργεια αὐτὴ διετάχθη διότι οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου τούτου, διὰ νὰ προμηθευθῶσιν τὰ πρὸς τὸ ζῆν καὶ ἐν γένει διὰ τὰς ἀνάγκας των ἐκυκλοφόρουν εἰς τὰ χωρία, ἅτινα κατείχοντο ὑπὸ τῶν ἡμετέρων, ἔνθα ἐλάμβανον πληροφορίας εἴτε ἐξ ἰδίας ὄμμασι εἴτε ἐκ πληροφοριῶν περὶ τῆς δυνάμεως τῶν τμημάτων μας καὶ τῆς ἀκριβοῦς αὐτῆς θέσεως, ἃς εἶτα, μεταβαίνοντες εἰς τὰς Ἰταλικὰς γραμμάς, μετέδιδον εἰς τοὺς Ἰταλούς. Ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου καθ' ἑκάστην τὰ τμήματά μας ὑφίσταντο καταιγισμὸν εὐστόχων -πυρῶν -πυροβολικοῦ, ὄλμων -καὶ -πολυβόλων -εἰσέτι, τὰ δὲ θύματα ἦσαν ἑκάστοτε πολλά.

Τὴν ἀποστολὴν ταύτην ἀνέλαβεν ὁ ὑποφαινόμενος, ὅστις ἐπὶ κεφαλῆς τεσσαράκοντα περίπου ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς, ἀνεχώρησεν ἐκ Τσερεβόδας περὶ ὥραν 18ην τῆς ἰδίας ἡμέρας καὶ περὶ ὥραν 22αν ἔφθασεν εἰς τὰς γραμμὰς τῶν ἡμετέρων προφυλακῶν, ὑποστὰς κατὰ τὴν διαδρομὴν δὶς καταιγισμὸν πυρῶν πυροβολικοῦ μὲ ἐλαφρὸν τραυματισμὸν ἑνὸς χωροφύλακος.

Ἀπὸ τὰς ἡμετέρας προφυλακὰς μοὶ ἐδόθη ὡς ἐνίσχυσις καὶ μία διμοιρία Στρατοῦ, κατώρθωσα δὲ περὶ ὥραν 00.30′ τῆς 24.3.41 νὰ περικυκλώσω τὸ ὡς ἄνω χωρίον καὶ ἀφοῦ ἐτοποθέτησα εἰς ἐπίκαιρα σημεῖα φυλάκεια μὲ σκοπὸν ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ προλάβω πᾶσαν διαφυγὴν κατοίκων πρὸς τὰς Ἰταλικὰς γραμμάς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅπως ἀποκρούσω ἐνδεχομένην Ἰταλικὴν ἐπίθεσιν καὶ ἀφοῦ ἐβεβαιώθην ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα δὲν εἶχον εἰσέλθει Ἰταλοὶ εἰς τὸ χωρίον, ἐπεδόθην εἰς τὴν ἀφύπνισιν καὶ συγκέντρωσιν τῶν κατοίκων.

Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου τούτου ἀνήρχοντο περίπου εἰς 900 (ψυχάς).

Καθεὶς δύναται νὰ φαντασθῇ κατὰ πόσον εἶναι εὔκολον, ἡ ἀφύπνισις, ἡ συγκέντρωσις τοῦ πληθυσμοῦ ἑνὸς χωρίου, γέροντες, γυναῖκες, παιδιά, μὲ τὰ ἀπαραίτητα ἐφόδια τροφίμων, σκευῶν, ἱματισμοῦ, κλινοστρωμνῆς, ζῶα μικρὰ καὶ μεγάλα.

Μέχρι τῆς 3ης πρωϊνῆς ὄχι μόνον ἡ συγκέντρωσις δὲν εἶχεν συντελεσθῆ, ἀλλὰ οὔτε καὶ αὐτὴ αὕτη ἡ προετοιμασία.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἀπὸ τὰς ὑλακὰς τῶν κυνῶν, τὸν μὴ δυνάμενον νὰ ἀποφευχθῆ θόρυβον τῶν κατοίκων καὶ τὰς φωνὰς τῶν ζώων, οἱ Ἰταλοὶ ἀντελήφθησαν ὅτι ἡμέτερα τμήματα εἰσῆλθον εἰς τὸ χωρίον καὶ ἤρχισαν νὰ βάλωσιν δι' ὅλων τῶν μέσων.

Πρὸ τῆς τοιαύτης καταστάσεως ὁ ὑποφαινόμενος διέταξε τὴν μὴ ἄμεσον ἀναχώρησιν τῶν κατοίκων, ἀλλὰ τὴν προετοιμασίαν των καθ' ὅλον τὸν ὑπόλοιπον χρόνον μέχρι τῶν πρώτων νυκτερινῶν ὡρῶν τῆς ἡμέρας ταύτης 24.3.41 καὶ ἔλαβεν ἅπαντα τὰ μέτρα πρὸς ἀπόκρουσιν ἐπιθέσεως ἢ μὴ διαφυγῆς τῶν κατοίκων.

Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν δὲν ἔπαυσαν τὰ πυρὰ (πυροβολικοῦ), ὅλμων καὶ πολυβόλων) χωρὶς ὅμως νὰ ἐκδηλωθῆ ἄμεσος Ἰταλικὴ ἐπίθεσις, δεδομένου ὅτι εἶχον λάβη ἐντολὴν νὰ μὴ βάλωσιν τὰ ἡμέτερα τμήματα μόνον εἰς τὴν ἐσχάτην ἀνάγκην καὶ τοῦτο, διότι προεῖχεν ὁ σκοπὸς τῆς ἐκκενώσεως τοῦ χωρίου.

Περὶ ὥραν 21ην τῆς ἰδίας ἡμέρας οἱ κάτοικοι ἐν εἴδει φάλαγγος ἀνεχώρησαν ὑπὸ τὴν συνοδείαν τῆς ἀνωτέρω δυνάμεως καὶ περὶ τὸ μεσονύκτιον διῆλθον ὄπισθεν τῶν ἡμετέρων προφυλακῶν καὶ ἐν συνεχείᾳ κατετμήθησαν εἰς τὰ διάφορα χωρία, τὰ κατεχόμενα ὑπὸ τῶν ἡμετέρων τμημάτων.

Ἡ ἀποστολὴ αὕτη ἐξετελέσθη λίαν ἐπιτυχῶς, ὁ δὲ Διοικητὴς τῆς Μεραρχίας ἐξέφρασεν τὴν ἄκραν εὐαρέσκειάν του, μνημονεύων χαρακτηριστικῶς τὰ ἑξῆς: «**Μόνον ἡ Χωροφυλακὴ ἠδύνατο νὰ φέρῃ εἰς πέρας μίαν τοιαύτης σημασίας ἀποστολὴν καὶ διὰ τοῦτο δικαιώνω τὸν ἑαυτόν μου διότι ἔχω ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην εἰς τὰ ὄργανά της**».

῞Εν ἀπόγευμα τοῦ Μαρτίου 1941 οἱ τότε ᾿Ανθ)ρχοι Σταματίου Σταμάτιος καὶ ᾿Αντωνίου Κων)τῖνος μετεφέρθησαν ὑπὸ μορφὴν κρατουμένων, μετὰ 30 περίπου ὁπλιτῶν ἐκ τῆς Δ)νσεως Εἰδικῆς ᾿Ασφαλείας Κράτους εἰς τὰ ὑπόγεια τῆς Τραπέζης ῾Ελλάδος, ἐκεῖθεν, ἀφοῦ παρέμεινον ἐπὶ 5—6 ὥρας ἄνευ ἐπικοινωνίας τινός, νύκτωρ μετεφέρθησαν εἰς Σκαραμαγκάν, ἔνθα ὁ μὲν εἷς ἐπιβιβάσθη μετὰ τοῦ ἡμίσεως τῆς δυνάμεως ἐπὶ τοῦ ἀντιτορπιλλικοῦ «Βασιλεὺς Γεώργιος», ὁ δὲ ἕτερος ἐπὶ τοῦ ἀντιτορπιλικοῦ «Βασίλισσα Ὄλγα». ᾿Εκεῖ πλέον, ἐπὶ τῶν πολεμικῶν, τοῖς ἀνεκοινώθη ὅτι θὰ συνώδευον ὑπάρχοντα ἐπὶ τῶν πλοίων τούτων κιβώτια καὶ εὐθύνοντο διὰ τὴν ἀσφάλειαν τούτων, ἐκλήθησαν δὲ νὰ συνυπογράψωσι, μετ᾿ ὑπαλλήλων Τραπέζης, σχετικὸν πρωτόκολλον, χωρὶς νὰ τοῖς ἀνακοινωθῇ, τί περιεῖχον τὰ κιβώτια ἐκεῖνα εἰμὴ μόνον καθ᾿ ὁδὸν ἐπληροφορήθησαν ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων Τραπέζης ὅτι συνώδευον τὸν χρυσὸν τῆς ῾Ελλάδος. Τὸ πολύτιμον τοῦτο φορτίον, ἐξεφορτώθη εἰς Σούδαν καὶ ἐκεῖθεν μετεφέρθη δι᾿ αὐτοκινήτων ἀρχικῶς μὲν εἰς Χανιὰ εἶτα εἰς ῾Ηράκλειον, συνοδείᾳ πάντοτε τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ᾿Αξιωματικῶν.

Διαρκοῦντος τοῦ πολέμου ἡ ἐθνικὴ ἔξαψις εἶχεν προκαλέσει ψυχώσεις καὶ τὰ τηλέφωνα τῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς ἐλάμβανον καὶ τὰ Ταχυδρομεῖα των ἔβριθον ἐκ τῶν πλέον φανταστικῶν πληροφοριῶν περὶ ὑπάρξεως καὶ δράσεως κατασκόπων. Εἰς τοῦτο συνετέλεσε τὰ μέγιστα καὶ ἡ ἀριστοτεχνική, πλὴν ἀφανής, δραστηριότης τῆς ἐχθρικῆς προπαγάνδας, ἡ ἀποκληθεῖσα τουτέστιν Πέμπτη φάλαγξ.

Λόγω τῶν δημιουργηθεισῶν συνθηκῶν ἐκ τῶν ᾿Ιταλικῶν βομβαρδισμῶν τῆς πόλεως Πατρῶν, κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ πολέμου, ἔν τε τῇ πόλει ταύτῃ καὶ τῇ πέριξ περιοχῇ αἱ ψυχώσεις καὶ παρορμήσεις ἐδημιούργησαν ἓν θέμα πανικοῦ ἐπὶ τοῦ ὁποίου βασισθέντες ἠθέλησαν νὰ μεμφθῶσιν τῆς Χωροφυλακῆς — προχειρολογοῦντες ἐπικριταὶ — ὑποστηρίξαντες ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ ἠστόχει εἰς τὴν συλλογὴν πληροφοριῶν καὶ τὸν ἔλεγχον αὐτῶν. Περὶ τῆς ἐν Πάτραις δημιουργηθείσης καταστάσεως ἐκ τῶν βομβαρδισμῶν, τῆς 3ης Νοεμβρίου ἰδίᾳ, ὡμιλήσαμεν ἤδη.

Συνεπείᾳ ὑστερισμοῦ γυναικῶν τινῶν ἐν τῇ περιοχῇ τῶν χωρίων Μπούκουρα καὶ Μέρτεζα — κάτω ᾿Αχαΐας —, ἐδημιουργήθη ἡ διάδοσις περὶ ὑπάρξεως ἐκεῖσε ᾿Ιταλῶν φονευόντων Ἕλληνας. ῾Η διάδοσις αὕτη ἔφθασε εἰς ᾿Αστυνομικὸν Σταθμάρχην Σαγέϊκων, ὅστις ἀφ᾿ ἑνὸς μὲν ἀνέφερεν τὴν διάδοσιν εἰς τὸν προϊστάμενόν του Δ)τὴν ῾Υποδ)σεως ᾿Αχαΐας, ἀφ᾿ ἑτέρου δὲ ἀπέστειλεν ἐξωπλισθέντας ἐφίππους ἰδιώτας πρὸς τὴν περιοχὴν Μέρτεζα καὶ Φράγκα. ῾Ο ῾Υποδιοικητὴς ᾿Αχαΐας δοὺς πίστιν ἐνημέρωσεν ἀμέσως τὴν Μεραρχίαν, τὸ ᾿Οχυρὸν ᾿Αράξου καὶ τὰς ὁμόρους του ὑπηρεσίας Χωροφυλακῆς μὲ ἀποτέλεσμα νὰ διαταχθῇ ἀντιαεροπορικὸς συναγερμὸς καὶ νὰ ληφθοῦν μέτρα, διότι ἐδημιουργήθη ἐντύπωσις περὶ ἀποβιβάσεως ᾿Ιταλῶν. Μετ᾿ ὀλίγην ὥραν ἡ διάδοσις διεψεύσθη. ῾Ο ᾿Αστυνομικὸς Σταθμάρχης ὑπῆρξεν ψύχραιμος ἀλλ᾿ ὁ Δ)τὴς τῆς ῾Υποδιοικήσεως ἔσπευσεν. Αὐτὴ ὑπῆρξεν ὅλη ἡ ὑπόθεσις, ἀτυχὴς μὲν οὐχὶ ὅμως ἱκανὴ διὰ τὴν ἐξαγωγὴν συμπερασμάτων γενικοῦ χαρακτῆρος (33).

῾Η ἡγεσία τοῦ Σώματος καὶ τὸ ῾Υφυπουργεῖον ᾿Ασφαλείας ἐπενέβησαν ἀκαριαίως καὶ ἐξέδωκαν κατεπειγούσας διαταγὰς περὶ τρόπου ἐλέγχου τῶν ὀργιαζουσῶν φημῶν. Πέραν τοῦ περιστατικοῦ τούτου οὐδὲν τοιοῦτον ἀτύχημα ἀναφέρεται κατὰ τὴν πολεμικὴν περίοδον.

---

(33) ῾Υφ)γεῖον Δημ. ᾿Ασφαλείας Φ. 29)357.

Ὡμιλήσαμεν ἀνωτέρω περὶ τῶν μονάδων Πολιτοφυλακῆς (34), ἐπεφυλάχθημεν δὲ νὰ ποιήσωμεν λόγον περὶ ἑνὸς ἑτέρου σπουδαίου δημιουργήματος τοῦ Ὑφυπουργείου Δημ. Ἀσφαλείας διὰ τῆς Χωροφυλακῆς, περὶ τῶν μονάδων παθητικῆς ἀεραμύνης, διαρκοῦντος τοῦ πολέμου· Πρόκειται περὶ τῶν μονάδων αἵτινες διελύθησαν τελευταῖαι καὶ ἀπετέλεσαν μίαν τῶν δυνάμεων ἀσφαλείας καὶ περιφρουρήσεως τῆς πρωτευούσης μέχρι τῆς παραμονῆς τῆς εἰσόδου τῶν Γερμανῶν εἰς Ἀθήνας·

Τὰ τοιαῦτα τμήματα εἶχον ἀποκληθῆ «ἀποσπάσματα Παθητικῆς Ἀεραμύνης», ἡ συγκρότησίς των ἐγένετο ἐν Ἀθήναις, Πειραιεῖ καὶ περιχώροις, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ· 28)54)15 ἀποφάσεως Ὑφυπουργοῦ Δημοσίας Ἀσφαλείας, ἡ δὲ κατάταξις ἤρξατο ἀπὸ τῶν μέσων Ἰανουαρίου 1941 κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθμ. 28)54)15 διαταγῆς τοῦ αὐτοῦ Ὑφυπουργείου (Τμμα Ἐπιστρατεύσεως). Περὶ τούτων καὶ τῶν κατωτέρω εἶχε προβλέψει καὶ εἶχε παρέξει ἀναλόγους ἐξουσιοδοτήσεις ὁ Ἀναγκ. Νόμος 2729)1940·

Μετὰ τὴν ἀπαιτηθεῖσαν προεργασίαν καὶ τὴν συντελεσθεῖσαν κατάταξιν ἐθελοντῶν νέων τὸ αὐτὸ Ὑφυπουργεῖον ἐξέδωκε τὴν ὑπ' ἀριθμ. 28)54)27 ἀπὸ 6-2-1941 διαταγὴν «περὶ ὀργανώσεως τῶν ἀποσπασμάτων Παθητικῆς Ἀεραμύνης», δάσει τῆς ὁποίας ὡρίσθη ὅπως ὀργανωθῶσιν εἰς λόχους ἐξ ἑνὸς κατωτέρου ἀξιωματικοῦ ὡς λοχαγοῦ, ἑνὸς ἄλλου κατωτέρου ἀξιωματικοῦ ἢ ἀνθ)στοῦ ὡς βοηθοῦ καὶ διαχειριστοῦ, ἑνὸς ἐνωμοτάρχου ὡς ἐπιλοχίου, τριῶν ἐνωμοταρχῶν ἢ ὑπενωμοταρχῶν ὡς διμοιριτῶν καὶ ἐξ 153 ἐθελοντῶν ἀεραμυνιτῶν, ἐξ ὧν οἱ 9 ἀνεδεικνύοντο εἰς ὁμαδάρχας·

Εἰς τὰς μονάδας ταύτης κατετάγησαν νέοι 17—20 ἐτῶν καταγόμενοι κυρίως ἐκ Βορείου Ἑλλάδος, οἵτινες εἶχον καταφύγει ἢ εἶχον φυγαδευθῆ πρὸς νότον δι' ἀσφάλειαν ἐκ τῶν ἐπιχειρήσεων.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 260)247)1 διαταγῆς καθωρίσθη ὡς στολὴ τούτων στολὴ σχήματος Ἀγγλικοῦ καὶ χρώματος μπλέ.

Συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 Ἀναγκ· Νομ. 2729)1940 οἱ ἐθελονταὶ οὗτοι ὑπέκειντο ὡς πρὸς τὴν πειθαρχίαν, τὴν τάξιν καὶ τὴν ποινικὴν δωσιδικίαν εἰς τοὺς διέποντας τότε τοὺς ἄνευ θητείας Χωροφύλακας Νόμους καὶ Κανονισμούς. (34Α), οὐχ' ἧττον ὅμως ἐν πνεύματι πατρικῆς καὶ ἐθνικῆς στοργῆς, ὡς διεκήρυττεν τὸ ὑφυπουργεῖον ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμ· 28)54)26 ἀπὸ 6-2-1941 διαταγῇ του.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν προορισμὸν τῶν ἀποσπασμάτων τούτων παρείχετο εὐρυτάτη εὐχέρεια εἰς τὰς Ἀστυνομικὰς ἀρχὰς τόσον ἐπὶ θεμάτων Παθητ. Ἀεραμύνης ὅσον καὶ γενικώτερον, «ἐπὶ πλέον δὲ δύνανται ταῦτα νὰ διατεθῶσι παρὰ τῶν Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν κατόπιν πάντοτε ἐγκρίσεως ἡμῶν καὶ εἰς ἐκτέλεσιν ἄλλων ὑπηρεσιῶν δημοσίας Ἀσφαλείας καὶ Τάξεως μὴ σχετιζομένων μὲ τὴν ὑπηρεσίαν Παθητ. Ἀεραμύνης, ἀναλόγως τῶν ἑκάστοτε παρουσιαζομένων ἀναγκῶν».

(34) Ἀνωτέρω σελ. 1503—1507. Ἀξιομνημόνευτος τυγχάνει ἡ ὑπ' ἀριθμ. 16)19)21α ἀπὸ 20-1-1941 διαταγὴ τοῦ τότε Ὑπομοιράρχου Δρούγκα Ἀθαν. διὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ λόχου Πολιτοφυλακῆς ἐν τῇ βιομηχανικῇ περιοχῇ Μεγαρίδος, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ἐκθέσεις πεπραγμένων τοῦ Ἀξιωματικοῦ τουτου, ἤδη Ὑποστρατήγου Ε.Α. Βλέπε ταύτας ἐν ἀρχείοις Ὑπουργ. Δημ. Τάξεως καὶ εἰς ἀτομικὸν ἀρχεῖον τούτου.

(34Α) Ἄρθρ. 103—108 Ὀργαν. Χωροφυλακῆς, 602 Κανον Χωροφυλακῆς καὶ 46 Στρατ. Ποιν. Νομοθεσίας.

Οἱ λόχοι οὗτοι ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν Διοικητῶν παθητικῆς Ἀεραμύνης (Διοικητῶν Χωροφυλακῆς) Ἐπεδόθησαν εἰς σύντομον καὶ συστηματικὴν ἐκπαίδευσιν ἐπὶ θεμάτων ἐκ τῶν Κανονισμῶν Σωμάτων καὶ Στρατ. Κατ)των. Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας, Ἀσκήσεων Πεζικοῦ (μέχρι καὶ σχολεῖον ὁμάδος), Βολῆς (μετὰ ἐκτελέσεως τῶν ὑπ' ἀριθμ. 2, 3 καὶ 6 βολῶν), Ἀσκήσεων Πεζικοῦ (ἅπαντα τὰ ἀφορῶντα τὴν διμοιρίαν ἐν ἐκστρατείᾳ καὶ μάχῃ) Ἀτομικῆς τακτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν παθητικὴν ἀεράμυναν γνώσεων.

Περὶ τῶν λόχων τούτων θὰ ἐπανέλθωμεν κατωτέρω, ἤδη ἀναφέροντες ὅτι εἶχον σχηματισθῆ εἴκοσι περίπου τοιοῦτοι λόχοι εἰς τὸ Λεκανοπέδιον Ἀττικῆς, τὴν Θεσ)-νίκην καὶ Λάρισαν, ἀφίνομεν εἰς τὸν ἀναγνώστην νὰ ἐκτιμήσῃ τὸ ἐπιτελεσθὲν ἔργον τῆς Χωροφυλακῆς ἐντὸς διμήνου, ὥστε ὅταν τὴν 25ην Μαρτίου 1941 αἱ νεαραὶ ἐκεῖναι ὑπάρξεις τῆς Ἑλλάδος παρήλαυνον, ἀντὶ τοῦ μαχομένου στρατοῦ, πρὸ τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸν προκείμενον τοῦ Μνημείου Ἀγνώστου Στρατιώτου χῶρον, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν λόχον, Κων. Σακελλαριάδη, ὁ Ἀθηναϊκὸς Λαὸς νὰ ἐκδηλώνῃ ἕναν ἀπερίγραπτον ἐνθουσιασμὸν κατὰ πρωτοφανῆ τρόπον καὶ ἔκτασιν.

Περὶ τῆς γενικωτέρας εἰσφορᾶς τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὰ θέματα παθητικῆς ἀεραμύνης ὡμιλήσαμεν ἤδη. Σήμερον παραλελυμένοι ἐκ τοῦ ἀναλογισμοῦ τῶν τρομοκρατικῶν ἀποτελεσμάτων καὶ ἐπιπτώσεων ἐκ τῆς χρησιμοποιήσεως τῆς ραδιενεργείας μόλις γίνεται ἀνεκτὴ ἡ ὕπαρξις μιᾶς γενικῆς Δ)νσεως Πολιτικῆς Ἀμύνης καὶ ποιᾶς τινὸς ὑποαπασχολήσεως εἰς τὰ θέματα ταῦτα· Τὸ ἄριστον ὅλων εἶναι νὰ μὴ γίνῃ πόλεμος, ἀλλ' ἐπειδὴ μία τοιαύτη ἄποψις εἶναι μόνον μία εὐχή, ἀποτελεῖ αὐτόχρημα μέγα σφάλμα τῆς πολιτικῆς ἡγεσίας διότι δὲν προσδίδει τὸ ἀνάλογον νόημα εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν ἁπάντων τῶν βαθμοφόρων τοῦ Σώματος. Εἰς εἴκοσιν ἀνῆλθον οἱ νεκροὶ τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὸ ἑξάμηνον διάστημα τοῦ πολέμου 1940 — 1941, ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν περὶ παθητικῆς ἀεραμύνης καθηκόντων των καὶ οὐδεὶς δικαιοῦται νὰ λησμονῇ τοῦτο.

Τῇ ἀληθείᾳ ὑπῆρξεν ἀτελεύτητος ἡ ἔκτασις τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς καὶ ἀνεκτιμήτου ἐν πολλοῖς ἀξίας ἡ προσφορὰ τούτων ὅπου καὶ ἂν ἐτάχθησαν, εἰς ὅ,τι καὶ ἂν τοῖς ἐζητήθη ἀπὸ τὸ Ἔθνος·

Ὑπὸ τῆς 222 Μονάδος (Β' Σῶμα Στρατοῦ) διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ· Α.Π. 14507 ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1941 διαταγῆς συνεκροτήθη εἰδικὸν «Τμῆμα Ἀσφαλείας Ἠπείρου» ὑπὸ τὸν τότε Μοίραρχον Κολλᾶτον Κων)νον καὶ ἐκ δύο Ἀξιωματικῶν, δύο Ἀνθ)στῶν, 21 Ὁπλιτῶν (πεζῶν) καὶ 15 τρικύκλων. Ἕδρα τοῦ Τ.Α.Η. ὡρίσθησαν τὰ Ἰωάννινα, ἡ δὲ ἀποστολὴ αὐτοῦ περιεγράφη ἐν τῇ δ)γῇ συγκροτήσεως· (35).

Τὴν 29 Ἰανουαρίου ἀπεβίωσεν ὁ Πρωθυπουργὸς Ἰωάννης Μεταξᾶς· Τὸ πλῆγμα ὑπῆρξε βαρὺ διὰ τὸ μαχόμενον ἔθνος, τὸ ὁποῖον, ἀνεξαρτήτως πολιτικῶν ἀποχρώσεων καὶ κατ' ἰδίαν τῶν διαφόρων ὁμάδων ἐπιδιώξεων, εἶχεν ἑνωθῆ ὑπὸ τὴν πολεμικὴν ἡγεσίαν τοῦ Ι. Μεταξᾶ καὶ εἶχεν ἐναποθέσει εἰς χεῖρας τούτου, ἀνεπιφυλάκτως πλέον, τὰς τύχας του.

Πρὶν προχωρήσωμεν εἰς τὸ καθαρῶς ἡμέτερον θέμα αἰσθανόμεθα μίαν βαρείαν ὑποχρέωσιν νὰ ἀφιερώσωμεν ὀλίγας γραμμὰς εἰς τὸ δημιουργηθὲν τὴν 28ην Ὀκτωβρίου καὶ τὴν μετέπειτα πολεμικὴν περίοδον πνεῦμα.

---

(35) Βλέπε ταύτην ἐν παρ. Χ, 29.

Ὡμιλήσαμεν περὶ τῶν λόγων οἵτινες προεκάλεσαν καὶ ὡδήγησαν εἰς τὸ καθεστὼς τῆς πειθαρχημένης διακυβερνήσεως Μεταξᾶ ἢ δικτατορίας, ὡς καθ' ἕξιν ἀποκαλεῖται, ἀπὸ τῆς 4ης Αὐγούστου 1936 καὶ σποραδικῶς ἀνεφέρθημεν εἰς ἀντιδράσεις τινὰς διαφόρων πολιτικῶν·

Ἅπαντες ὅμως, πολιτικοὶ καὶ μή, οἱ ἐπὶ μίαν τετραετίαν συλλήβδην κατηγοροῦντες τὸν Ι. Μεταξᾶν, διὰ τῶν βαρυτέρων κατηγοριῶν καὶ τὴν ἀνατροπὴν αὐτοῦ ἐπιδιώκοντες δι' ὅλων τῶν δυνάμεων, τὴν πρωΐαν τῆς 28ης Ὀκτωβρίου διεδήλωσαν ποικιλοτρόπως τὴν συμπαράστασιν καὶ τὴν προθυμίαν συμμετοχῆς των εἰς τὸν αναληφθέντα τιτάνειον ἀγῶνα, ἔνιοι ἐκ τούτων ἐκλήθησαν ὑπὸ τὰ ὅπλα, ἄλλοι ἐπανελθόντες ἐκ τῆς ἐξορίας εἰς ἣν ἐτέλουν κατετάγησαν ἐθελονταὶ καὶ ἀνεχώρησαν διὰ τὸ μέτωπον καὶ ἄλλοι συνέβαλον δι' ὅσων δυνάμεων διέθετον.

Ἐκ τοῦ πανεθνικοῦ τούτου συναγερμοῦ δὲν ἀπουσίασεν οὔτε καὶ αὐτὸς ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. Ζαχαριάδης Νικ., ὅστις ἐκ τῶν κρατητηρίων τῆς ὑποδιευθύνσεως Γενικῆς Ἀσφαλείας ἀπηύθυνε τὴν πρώτην ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἐπιστολήν του πρὸς τὸν ὑφ) ργὸν Δημ. Ἀσφαλείας Κ. Μανιαδάκην, τὴν 31.10.40, δι' ἧς ἐτόνιζεν τὴν ὑποχρέωσιν ἀπέναντι τῶν Ἑλλήνων καὶ ἰδιαιτέρως τῶν κομμουνιστῶν ν' ἀντιταχθοῦν πολεμοῦντες «ὑπὸ τὸν Ι. Μεταξᾶν ἐνάντια στὸ φασισμό». Βεβαίως ἡ ἐνέργεια αὕτη τοῦ Ζαχαριάδη, περὶ ἧς θὰ ἀσχοληθῶμεν κατωτέρω, κάθε ἄλλο ἢ ἐν εὐθυγραμμίσει μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εὑρίσκετο, οὐδὲ ὑπῆρξε ἀπόρροια ἐθνικῶν παρορμήσεων. Τοῦτο δὲν ἐβράδυνε νὰ διαπιστωθῇ ἐκ τῶν δύο ἐν συνεχείᾳ ἐπιστολῶν τοῦ ἰδίου Ζαχαριάδη, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος μέν, ὅλως ἀντιθέτου καὶ ἀντεθνικοῦ ὅμως περιεχομένου, ἤτοι ἀπὸ τῆς 26.11.1940. Ἡ νέα αὕτη θέσις τοῦ Κ.Κ.Ε. δὲν ἠφνιδίασεν μὲν τὰς ἁρμοδίας Ἑλληνικὰς ἀστυνομικὰς ἀρχὰς ἀσφαλείας (Χωροφυλακῆς), διότι ὑπῆρχε δεδομένη ἡ Γερμανοσοβιετικὴ συνθήκη πρὸς ἣν ἀνεμένετο συμμόρφωσις καὶ τοῦ Κ.Κ.Ε., ὡς εἶχε συμβῆ διὰ τὸ Κ.Κ.Γ., ἐδημιούργησεν ὅμως ὑποχρεώσεις ηὐξημένης ἐπαγρυπνήσεως ἐπὶ τῆς διαγωγῆς τῶν κομμουνιστῶν. Πέραν τῶν ἐναντίον τῶν μονίμων Ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ἰατρῶν ἀριστοτεχνικῶς διασκευασθεισῶν συκοφαντιῶν δὲν ἀναφέρεται ἄλλη τις ἀποτολμηθεῖσα ἐκδήλωσις τῶν ὀπαδῶν τοῦ Κ.Κ.Ε., παρὰ τὰς ἐπανειλημένας ἐκκλήσεις τῆς ἡγεσίας των. Τοῦτο ἀποτελεῖ τίτλον τιμῆς δι' αὐτοὺς ὡς Ἕλληνας καὶ ἀναμφισβήτητον ἀποτέλεσμα μιᾶς διαρκοῦς, μεθοδικῆς καὶ ἀποτελεσματικῆς ἀντιδράσεως, ἐνημερότητος καὶ ἐπαγρυπνήσεως τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὅπως ἀπεδείχθη, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν, μόνον ὁ Νικ. Πλαστήρας εἶχεν ἀντιταχθῇ εἰς τὴν κατὰ τοῦ ἄξονος Βερολίνου — Ρώμης ἀντίστασιν τῆς Ἑλλάδος, πρᾶγμα ὅπερ ἐδημιούργησε σοβαρὰ διὰ τὴν ἐθνικὴν ἑνότητα καὶ χάριν ταύτης ἐπαγρύπνησιν θέματα, εὐτυχῶς ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπιπτώσεως·

Εἰς τὸ Διάγγελμα τῆς 28-10-1940 ὁ Ἰ. Μεταξᾶς ἐκάλεσε τοὺς Πανέλληνας εἰς τὸν ὑπὲρ ὅλων ἀγῶνα καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας διεκήρυττεν ὅτι ἡ Ἑλλὰς μάχεται χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρεται διὰ νίκας ἀλλὰ διὰ τὴν ἱστορίαν. Τὸ ἔθνος ἐγνώριζε τὴν ἀλήθειαν, ἐγνώριζεν ὅτι ἀντίπαλός του ἦσαν 60 ἑκατομμύρια Ἰταλικοῦ λαοῦ, ἀλλὰ ἤκουγε καὶ ἀπὸ τὸν Πρωθυπουργόν του ὅτι δὲν εἶχε σημασίαν ποῖος ἦτο ποιοτικῶς καὶ ποσοτικῶς ὁ ἐχθρός, σημασίαν εἶχεν ὅτι οἱ Ἕλληνες εἶχον χρέος ν' ἀμυνθοῦν τοῦ πατρίου ἐδάφους μέχρις ἐσχάτων, συνεχίζοντες οὕτω τὴν ἱστορίαν των· Τὸ ἔθνος εἶχεν προετοιμασθῇ δι' ὅλα καὶ ὅταν ἐπέστη ἡ στιγμὴ ἐνεφάνισε παραδόξους δι' ὁλόκληρον τὸν κόσμον ἰδιότητας, ὑπερφυσικὰς καὶ ἀκαταλήπτους δυνάμεις καὶ ὡς ἐξ ἑνέ-

δρας τραυματισθεὶς λέων ἀντεπετέθη καὶ κατεξέσχισε τὸν δόλιον ἀντίπαλον.

Ὁ κόσμος ἀπεθαμβώθη καὶ οἱ ἀντιπρόσωποί του ἡμιλῶντο εἰς ζωηρότητα χαρακτηρισμῶν τοῦ γεγονότος. «... Ἡ πέννα αὐτή, τῆς ὁποίας ἡ μελάνη τόσας φορὰς ἐξηράνθη διὰ νὰ ἀνεύρη τὰς καταλλήλους λέξεις καὶ νὰ διατυπώση τὸ ὀφειλόμενον χρέος πρὸν ἓν μικρὸν Ἔθνος ἡρώων, ἂς ἀφιερώση...» γράφει ὁ ἱστορικὸς συγγραφεὺς Κόμπτον Μάκενζυ εἰς τὸ κατὰ τὸ 1942 ἐκδοθὲν βιβλίον του «Ἄνεμος Ἐλευθερίας», αἱ δὲ Ἰαπωνικαὶ ἐφημερίδες μὲ πηχαίους τίτλους ἀνέγραφον «Ζήτω ἡ Ἑλλὰς» κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην.

Στρατηγούς, ὁδηγοὺς καὶ βοηθοὺς εἰς τὰ ἐπιτεύγματά του ἐκεῖνα ὁ λαὸς ἐθεώρει τὴν προμαχοῦσαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὑπεραγίαν Θεοτόκον καὶ τὴν ἀρίστην ἐπιτελικὴν κατάρτισιν τοῦ πρωθυπουργοῦ του, Ἰωάν. Μεταξᾶ.

Πόσοι δραματισμοὶ τῆς θεομήτορος ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων στρατιωτῶν εἰς τὰς ἀξένους ὀροσειρὰς τῆς Ἀλβανίας μετεδόθησαν καὶ παρεστάθησαν τότε καὶ πόση ψυχικὴ ἀναστάτωσις καὶ ἔξαρσις τῶν πολεμιστῶν ἐκ τοῦ τραγουδιοῦ, εἰς ὃ ἡ Ἑλληνὶς μητέρα, σύζυγος, ἀδελφὴ καὶ μνηστὴ παρεκάλει τὴν Παναγίαν νὰ γυρίσουν νικηταὶ καὶ ὑγιεῖς οἱ Ἕλληνες στρατιῶται!!

Εἷς στρατιώτης ἐφρούρει μίαν ὁδικὴν γέφυραν ὑπὸ καταρρακτώδη βροχὴν ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ μεταξὺ Γεωργοτσάδων — Ἀργυροκάστρου. Εἰς παρατήρησιν διερχομένου ἐπ' αὐτοκινήτου ἀξιωματικοῦ διὰ τίνα λόγον παραμένει ἐκτεθειμένος εἰς τὴν βροχήν, ἀπήντησεν: «Ὁ μπαρμπαγιάννης ποὺ εἶπε νὰ καθήσω ἐδῶ ξέρει περισσότερα καὶ ἀπὸ τοὺς δυό μας»!!

Τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου τοῦ Ι. Μεταξᾶ εὑρίσκετο εἰς Ἀθήνας εἷς λεοντόψυχος ἔφεδρος ὑπολοχαγός, δικηγόρος καὶ πολιτευόμενος βορείου ἐπαρχίας, νοσηλευόμενος διὰ βαρέα τραύματα. Οὗτος ἅμα τῇ διαδόσει κατὰ τὴν πρωΐαν περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Πρωθυπουργοῦ, ἐπεκοινώνησε τηλεφωνικῶς μετὰ γνωστοῦ του ἀξιωματικοῦ Χωροφυλακῆς ζητῶν πληροφορίας ἐὰν ἦτο γεγονὸς τὸ διαδιδόμενον, εἰς καταφατικὴν δὲ ἀπάντησιν ἐξεφράσθη λίαν δυσμενῶς διὰ τὸν νεκρόν. Τὴν ἑπομένην ἀνεκοίνωσεν εἰς τὸν ἴδιον ἀξιωματικὸν ὅτι διακόπτων τὴν ἄδειάν του θ' ἀνεχώρει διὰ τὸ μέτωπον, διότι παρὰ τὴν βαθεῖαν πολιτικὴν ἀντίθεσίν του πρὸς τὸν Ἰωάν. Μεαξᾶν ἀνεγνώριζεν ὅτι ὁ θάνατός του ἀπετέλεσεν ἐθνικὴν συμφορὰν καὶ θὰ εἶχε σοβαρότατον ἀντίκτυπον ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ τοῦ μαχομένου στρατοῦ, δι' ὃ καὶ ἔπρεπε νὰ εὑρεθοῦν οἱ πάντες εἰς τὰς θέσεις των.

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ θέσις τοῦ Ι. Μεταξᾶ, ὡς πολεμικοῦ ἡγέτου, εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἔθνους καὶ τοσαύτη ἡ δημιουργηθεῖσα τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου σύγχυσις, ἀνησυχία καὶ λύπη. Πρὸς κάλυψιν τοῦ ἐθνικοῦ τούτου ρήγματος ἐκλήθη ἀμέσως καὶ ἡ Χωροφυλακή.

Ἅμα τῇ ἀναγγελίᾳ τοῦ θανάτου ἐξεδόθησαν κατεπείγουσαι διαταγαὶ πρὸς ἁπάσας τὰς ἀστυνομικὰς ἀρχάς, ὅπως ἐπιδοθῶσιν εἰς τὴν συγκράτησιν τοῦ ἠθικοῦ τοῦ λαοῦ. Ἐνθυμούμεθα ὅτι, περιφερόμενοι ἀνὰ τὰς συνοικίας τῶν Ἀθηνῶν, ἐντολῇ τῆς Δ)νσεως Εἰδικῆς Ἀσφαλείας Κράτους, τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς ἡμέρας ἐκείνης — ἐν πολιτικῇ περιβολῇ — ἀνεμειγνυόμεθα ἀπρόσκλητοι εἰς τὰς ἀπέλπιδας συζητήσεις καὶ μετὰ τεχνητῆς ἀδιαφορίας καὶ Ναπολεοντείου σοβαρότητος διεκηρύσσαμεν «Ἔ! καὶ τί μ' αὐτό; Πέθανε ὁ Μεταξᾶς, ἀλλὰ τὸν πόλεμον τὸν διηύθυνεν ὁ Βασιλεὺς ποὺ εἶναι σὰν τὰ ψηλὰ βουνά...».

Ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται διετάχθησαν νὰ χρησιμοποιοῦν τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο πρὸς ἐνθάρρυνσιν τοῦ λαοῦ ἐν παντί.

Τὴν 31ην Ἰανουαρίου ὁ ραδιοσταθμὸς τοῦ Λονδίνου μετέδιδεν ὅτι εἰς ὅλα τὰ κυβερνητικὰ κτίρια τοῦ Λονδίνου ἡ σημαία ἦτο μεσίστιος, πρᾶγμα ὅπερ μόνον ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ΦΟΣ εἶχε συμβῇ κατὰ τὸ παρελθόν, προκειμένου περὶ ξένου πένθους. (36).

Ἤδη εἴχομεν εἰσέλθει εἰς τὰς παραμονὰς τῆς γερμανικῆς ἐπιθέσεως. Τὸ Γενικὸν Στρατηγεῖον, ἀντιμετωπῖζον τὰς ἀναγκαίας μετακινήσεις καὶ ἐπειδὴ ἦτο δυνατὸν νὰ προκληθῶσι ἀνησυχίαι καὶ νὰ ἐπέλθῃ σύγχυσις, ἐξέδωκε μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. Α.Π. 889 ἀπὸ 10-3-41 τηλ)κὴν διαταγήν, ἐξ ἧς παρατηροῦμεν ὅτι ἀπηγορεύετο ἡ χρησιμοποίησις τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων εἰς πολεμικὰς ἐνεργείας (37). Διὰ πρώτην φορὰν ἀπεξενοῦντο τῆς Ἐθνικῆς τιμῆς οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, ἀλλ' ἀπετέλει καὶ τοῦτο ἓν ἐκ τῶν ἰδιορρύθμων καὶ σκληρῶν καθηκόντων, δι' ὧν ἐπιφορτίζονται ἐνίοτε οἱ ἄνδρες τῶν Ἀστυνομικῶν Σωμάτων βάσει τῶν διεθνῶν κανόνων. ὥστε νὰ δύνανται πάντοτε νὰ ἀστυνομεύωσι πλησίον τῶν κοινωνιῶν παρ' αἷς ἔχουν ταχθῆ, θὰ ἴδωμεν δὲ μίαν σοβαρὰν περιπέτειαν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἐν Κρήτῃ ἔνθα, μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς νήσου ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ἠπειλήθησαν ἐναντίον των σοβαρώταται ποινικαὶ κυρώσεις ὑπὸ τῶν κατακτητῶν διότι ἐπολέμησαν ἐναντίον των.

Μετὰ δεκαήμερον ὅμως διὰ τῆς Α.Π. 1093 ἀπὸ 21ης Μαρτίου τοῦ Ἀρχιστρατήγου πρὸς Τ.Σ.Α.Μ., ἄλλως καθωρίσθησαν αἱ ὑποχρεώσεις τῆς Χωροφυλακῆς, εἰς τὰς ἐκκενουμένας ὑπὸ τοῦ στρατοῦ περιοχάς, ἤτοι πρὸς φρούρησιν ἐγκαταλειφθείσης περιουσίας καὶ λοιπὰς τοιαύτας κατὰ περιπτώσεις (38).

Ἀλλὰ δὲν ὑπῆρξεν θέμα καὶ τομεὺς διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ὁποίων νὰ μὴ ἐκλήθησαν οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς. Οὕτω ἀνετέθη εἰς αὐτοὺς καὶ ἡ παροχὴ πληροφοριῶν καὶ διευκολύνσεων εἰς τὰ ἐκ Νότου πρὸς βορρᾶν κινούμενα Ἀγγλικὰ στρατεύματα, κυρίως δὲ ὅπως παραχωρῶσιν ὁδηγούς. (39).

Ὡς νὰ μὴ ἤρκουν πάντα ταῦτα μεσοῦντος τοῦ χειμῶνος 1940—1941, ἐπισυνέβησαν καὶ οἱ τρομακτικοὶ σεισμοὶ ἐν τῇ περιοχῇ Λαρίσης καὶ οὕτω εἰς τὰς ἐκ τοῦ πολέμου καὶ τῶν ἐχθρικῶν βομβαρδισμῶν σκληρὰς δοκιμασίας προσετέθησαν καὶ αἱ ἐκ τῶν σεισμῶν τοιαῦται. Ἡ ἀντοχὴ καὶ ἡ καρτερία ὑπῆρξαν ἀνεξάντλητοι ἰδιότητες διὰ τοὺς ἄνδρας τῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς ὡς καὶ διὰ τὸ σύνολον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Τὴν 6ην Ἀπριλίου 1941 ὁ Γερμανὸς Πρεσβευτὴς ἐπανέλαβεν ὅ,τι καὶ ὁ Γκράτσι τὴν 28ην Ὀκτωβρίου, ὁ δὲ Ἕλλην πρωθυπουργὸς ἀπήντησεν καὶ εἰς τοῦτον κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον.

Παραθέτομεν τὸ μεστὸν ψυχικῆς δυνάμεως καὶ ἐννοιῶν Διάγγελμα τοῦ Βασιλέως Γεωργίου Β'.

---

(36) Ἀλεξ. Ἐδιπίδου, σελ. 464.
(37) Βλέπε παράρτημα Χ, 30.
(38) Παράρτημα Χ, 31.
(39) Ὁρᾶτε 29)417)3 ἀπόρ. ἐπείγουσ. Τ.Δ. Ἀσφαλείας.

Ἕ λ λ η ν ε ς,

Νέος ἐχθρὸς προσέβαλε σήμερον τὴν πρωΐαν τὴν τιμὴν τῆς Πατρίδος μας χωρὶς καμμίαν προειδοποίησιν. Τὴν ἰδίαν στιγμὴν τὴν ὁποίαν ἐπεδίδετο ἀπὸ τὴν Γερμανικὴν Κυβέρνησιν εἰς τὴν Ἑλληνικήν, ἓν ἔγγραφον ἀναγγέλον ἁπλῶς τὴν ἐνέργειάν της, τὰ γερμανικὰ στρατεύματα ἐκτύπησαν τὰ σύνορά μας.

Ὁ ἡρωϊκός μας στρατός, φρουρὸς ἀκοίμητος τοῦ ἱερο ῦμας ἐδάφους, τὰ προασπίζει ἤδη διὰ τοῦ αἵματός του.

Ἕλληνες,

Ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, ὁ ὁποῖος ἀπέδειξεν ἤδη εἰς τὸν κόσμον ὅτι θέτει ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τὴν τιμήν του, θὰ τὴν ὑπερασπισθῇ καὶ ἔναντι τοῦ νέου ἐχθροῦ μέχρις ἐσχάτων.

Ἡ Ἑλλάς, ἡ τόσον μικρά, τὴν ὁποίαν προσβάλλει σήμερον μία ἀκόμη αὐτοκρατορία, εἶναι ταυτοχρόνως τόσον μεγάλη, ὥστε νὰ δύναται νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ εἰς κανένα νὰ τὴν θίξῃ. Ὁ ἀγών μας εἶναι σκληρός, τραχὺς καὶ ἀμείλικτος. Δὲν θὰ ὀρρωδήσωμεν πρὸ οὐδενὸς πόνου, δὲν θὰ σταματήσωμεν πρὸ οὐδεμιᾶς θυσίας, ἄλλη νίκη μᾶς ἀναμένει εἰς τὸ τέλος τοῦ δρόμου μας, διὰ νὰ στεφανώσῃ ἀκόμη μίαν φορὰν τὴν Ἑλλάδα. Εἰς τὸ πλευρόν μας ἵστανται πανίσχυροι σύμμαχοι, ἡ Βρεταννικὴ Αὐτοκρατορία μὲ τὴν ἀκατάβλητον θέλησίν της καὶ αἱ Ἡνωμ. Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς μὲ τοὺς ἀνεξαντλήτους πόρους των. (40) Εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης ἀγωνιζόμεθα διὰ τὴν σωτηρίαν ὁλοκλήρου τῆς Βαλκανικῆς καὶ τῆς ἀνθρωπότητος. Θὰ νικήσωμεν μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν εὐλογίαν τῆς Παναγίας, θὰ νικήσωμεν. Ἡ Ἱστορία τῶν ἐθνῶν θὰ γράψῃ ἀκόμη μιὰ φορά, ὅτι ἡ χώρα τὴν ὁποίαν λαμπρύνῃ ὁ Μαραθὼν καὶ ἡ Σαλαμὶς δὲν ὑποκύπτει, δὲν κάμπτεται, δὲν παραδίδεται. Ὅλοι μαζὺ οἱ Ἕλληνες ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά, ὑψώσατε τὸ ἀνάστημά σας, σφίξατε τοὺς γρόνθους σας καὶ σταθῆτε εἰς τὸ πλευρόν Μου ὑπερασπισταὶ τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος, τῆς χθές, τῆς σήμερον καὶ τῆς αὔριον, ἀντάξιοι τῶν προγόνων σας, παράδειγμα εἰς τοὺς ἀπογόνους σας, πρόμαχοι τῆς Ἐλευθερίας της, βγαλμένης ἀπ' τὰ κόκκαλα τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά.

Ἐμπρὸς τέκνα τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν ὑπὲρ πάντων Ἀγῶνα.

Ἐν τοῖς Ἀνακτόροις Ἀθηνῶν τῇ 6 Ἀπριλίου 1941

Οἱ μεγάλοι οὗτοι λόγοι ἀπηυθύνθησαν πρὸς μέγαν ὄντως λαόν. (41).

Ἀμέσως τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἀσφαλείας ἐκινητοποίησε τὰς Ἀστυνομικὰς ἀρχὰς διὰ τὴν σύλληψιν τῶν Γερμανοβουλγάρων ὑπηκόων βάσει προϋπάρχοντος λεπτομεροῦς σχεδίου.

Ὁ Ἀντιστράτηγος Ἐδιπίδης γράφει: «Ὁπωσδήποτε, μετὰ τὴν ἐπίδοσιν τοῦ Γερμανικοῦ τηλεσιγράφου, τὸ Ἑλληνικὸν Ὑφυπουργεῖον Ἀσφαλείας κινήθηκε συν-

---

(40) Αἱ Ἡνωμ. Πολιτεῖαι δὲν εἶχον εἰσέλθει εἰσέτι εἰς τὸν πόλεμον.

(41) Ὀλίγον βραδύτερον ὁ Χίτλερ εἰς λόγον του ἠναγκάσθη νὰ εἴπῃ εἰς ἐπήκοον τοῦ κόσμου: «Χάριν τῆς ἱστορικῆς δικαιοσύνης, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ διαπιστώσω ὅτι ἐκ τῶν ἀντιπάλων οἵτινες μᾶς ἀντιμετώπισαν ὁ Ἕλλην στρατιώτης ἐπολέμησε μὲ παράτολμον θάρρος καὶ ὑψίστην περιφρόνησιν πρὸς τὸν θάνατον».

τόνως καὶ μισὴ ὥρα σχεδὸν ἀργότερα, ὅλοι οἱ γνωστοὶ πράκτορες τῶν Γερμανῶν εἶχον συλληφθῆ». (42). Ἴσως νὰ μὴ συνετελέσθη ριζικὴ ἐκκαθάρισις τῆς Χώρας ἐκ τῶν πολυαρίθμων ἐν Ἑλλάδι Γερμανῶν, ἰδία ἐν ταῖς 2—3 μεγαλουπόλεσι, λόγω τῆς ταχείας ἐξελίξεως τῶν γεγονότων.

Ἡ ριζικὴ ἐκκαθάρισις τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆρ Χώρας διὰ τῆς συλλήψεως ἁπάντων τῶν ὑπηκόων τῶν ἐχθρικῶν κρατῶν διὰ τὴν περίοδον 1940—1941 δὲν ἀπετέλει μίαν συνήθη καὶ εὔκολον ὑπηρεσιακὴν ἐκδήλωσιν, ἀλλ' ἡ ἐπιτυχία της ἐξηρτᾶτο τόσον ἐκ τῆς ἀστυνομικῆς προετοιμασίας, μεθοδικότητος καὶ φανατισμένης δραστηριότητος, ὅσον καὶ ἐκ τῆς ἀπολύτου θελήσεως καὶ συμβολῆς τοῦ λαοῦ, ἐξαρτωμένης κυρίως ἐκ τοῦ ἠθικοῦ τούτου.

Προκειμένου περὶ τῶν Ἰταλῶν καὶ Ἀλβανῶν ὑπηκόων ἡ ἐκκαθάρισις εἶχεν ἐπιτύχει, ὡς προαναφέραμεν ἤδη, σχεδὸν ἀπολύτως, διότι πάντα τὰ ἀπαιτούμενα στοιχεῖα συνέτρεξαν, εἰς τὸ ἀκέραιον.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου εἶχον λάβει χώραν διάφοροι διαφοροποιήσεις καὶ κυρίως ἡ Γερμανικὴ προπαγάνδα εἶχε παρασύρει μίαν μικρὰν μερίδαν εἰς τὴν γνώμην ὅτι ὁ Χίτλερ διαπνεόμενος ὑπὸ βαθέων φιλελληνικῶν αἰσθημάτων δὲν θὰ ἐπετίθετο κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἀνωτέρω (σελ. 1474—1475) ἀνεφέρθημεν δι' ὀλίγων εἰς τὰς Ἑλληνικὰς ὑπηρεσίας ἀντικατασκοπείας (Κέντρον Ἀλλοδαπῶν), χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ἐκταθῶμεν εἰς τὴν δρᾶσιν τούτων, πρᾶγμα ὅπερ οὔτε καὶ ἤδη εἶναι δυνατὸν νὰ πράξωμεν, ὀφείλομεν ὅμως νὰ ἀναφερθῶμεν εἰς μίαν βασικὴν ἀρχήν, ἥτις διέπει κατὰ κανόνα τὴν ζωὴν τῶν μικρῶν ἔναντι τῶν μεγάλων, τῶν ἀδυνάτων ἔναντι τῶν ἰσχυρῶν, καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν πρὸ τοῦ πολέμου καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τούτου Γερμανικὴν ἰδίως τακτικήν.

Ὅσον μικρὸν καὶ ἂν εἶναι ἓν κράτος ἔχει καὶ αὐτὸ τὰ μυστικά του, ἰδίᾳ ἐν τῇ ἀσκουμένῃ ἐξωτερικῇ πολιτικῇ ὡς καὶ εἰς τὸν τομέα τῶν τυχὸν συμμαχιῶν καὶ ὑλικῶν ἐνισχύσεών του. Τούτου ἕνεκεν καὶ οἱ πλέον ἰσχυροὶ ἐνδιαφέρονται νὰ γνωρίζωσιν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὰ μυστικὰ ταῦτα ἁπάντων τῶν κρατῶν καὶ ὀργανώνουν πρὸς τοῦτο τὰς ὑπηρεσίας κατασκοπείας των, ἐξαποστέλλοντες ἢ δημιουργοῦντες πράκτορας ἁπανταχοῦ. Αἱ Ἀθῆναι ἀπετέλουν ἀνέκαθεν, τὸ σταυροδρόμιον τῆς Μεσογείου καὶ τὸν διὰ τὴν Ἐγγὺς καὶ Μέσην Ἀνατολὴν κόμβον, δι' ὃ καὶ ἐντὸς αὐτῆς πολλάκις διεξάγονται σκληρότατοι ἀγῶνες μεταξὺ τῶν ὑπηρεσιῶν κατασκοπείας, (ἐπὶ τὸ εὐγενέστερον Ὑπηρεσιῶν Πληροφοριῶν), ὅλου τοῦ κόσμου σχεδὸν καὶ οὕτω ἀνεξαρτήτως τῶν εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος δρώντων καὶ κινουμένων κατασκόπων φιλοξενοῦνται καὶ διεθνοῦς ἀποστολῆς πράκτορες.

Τὸ ἀδίκημα τῆς κατασκοπείας εἶναι ἐκ τῶν πλέον δυσαποδείκτων, ἀλλὰ καὶ τὸ φοβερώτερον, οἱ δρᾶσται δὲ δύνανται νὰ ὦσιν τόσον ἡμεδαποὶ ὅσον καὶ ἀλλοδαποὶ καὶ νὰ ἐργάζωνται διὰ λογαριασμὸν ἑνὸς ἢ περισσοτέρων κρατῶν πολλάκις, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐθνικῆς ὑπηκοότητός των.

Ὅταν πρόκειται περὶ ἡμεδαπῶν ἢ ὑπηκόων μικρῶν ἢ ἰσοδυνάμων κρατῶν, ἡ ἀντιμετώπισις δύναται νὰ γίνῃ δι' ὅλων τῶν ἀστυνομικῶν μεθόδων καὶ νομίμων μέσων (παρακολούθησις, ἔλεγχος, ἐφαρμογὴ τῶν δικονομικῶν καὶ ποινικῶν διατάξεων, διοικητικὰ μέτρα ἐκτοπίσεως ἢ ἀπελάσεως κ.λ.π.), ὅταν ὅμως πρόκειται περὶ ὑπηκό-

(42) Ἀλεξ. Ἐδιπίδη, σελ. 607.

ων μεγάλων δυνάμεων καὶ ἰδίᾳ δυνάμεων ἐπηρεαζουσῶν ἀμέσως τὴν ζωὴν τοῦ μικροῦ κράτους, τότε ἡ ἀντιμετώπισις τῶν κατασκόπων τῶν ἰσχυρῶν αὐτῶν κρατῶν εἶναι προβληματικὴ ἂν ὄχι ἀδύνατος, διότι ὑπάρχει πάντοτε ὁ ἄμεσος κίνδυνος τῶν σκληρῶν ἀντιποίνων· Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἰς τὰς δυνατότητας τῶν μικρῶν ἐναπομένουν αἱ ἀκόλουθοι κυρίως ἐνέργειαι: α) ἡ συνεχὴς καὶ τελείως ἀθόρυβος παρακολούθησις τῶν ὑπόπτων πρὸς ἐντοπισμὸν τοῦ ἐκδηλουμένου ἐνδιαφέροντός των, β) ἡ ἐπιμελὴς καὶ συστηματικὴ διαφύλαξις τῶν μυστικῶν, γ) ἡ ἀριστοτεχνικὴ καὶ ἰδιάζουσα παραπλάνησις καὶ δ) ἡ διὰ παραπόνων καὶ παραστάσεων πρὸς τὰς διπλωματικὰς ἀρχὰς ἐπιδίωξις ἀπομακρύνσεως τῶν ἐπικινδύνων.

Ἀκριβῶς εἰς τοιαύτην θέσιν καὶ κατάστασιν εὑρίσκετο ἡ Ἑλλὰς ἔναντι τῆς κοσμοσυρροῆς κατασκόπων εἰς Ἀθήνας ἀπὸ τοῦ 1937 καὶ μετέπειτα. Ἡ ἐν Ἑλλάδι Ἰταλικὴ παροικία ἦτο καὶ εἰς πλῆθος καὶ εἰς εἶδος πλουσιωτάτη, ὥστε νὰ παρέχῃ ἱκανὸν τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὴν Ἰταλικὴν κατασκοπείαν καὶ προπαγάνδαν ὑλικόν, ἐπειδὴ ὅμως ἡ κατασκοπεία δὲν εἶναι ἓν κοινὸν καὶ προσιτὸν εἰς πάντας ἔργον προσετίθεντο καὶ νέαι ἀποστολαί, λόγῳ ὅμως τοῦ κακοῦ παρελθόντος τῆς Ἰταλικῆς διαγωγῆς πάντοτε οἱ Ἕλληνες διέκειντο δυσπίστως καὶ μετ᾽ ἄκρας ἐπιφυλακτικότητος ἔναντι παντὸς Ἰταλικῆς καταγωγῆς, ἀπὸ τοῦ τορπιλλισμοῦ δὲ τῆς «Ἕλλης» καὶ ἐντεῦθεν κάθε Ἕλλην εἶχε μεταβληθῆ εἰς ἕνα θαυμάσιον συνεργάτην τῆς Ἑλληνικῆς Ἀστυνομίας ἔναντι τῶν διαβιούντων ἢ κινουμένων ἐν Ἑλλάδι Ἰταλῶν.

Ἡ Γερμανία ἀποφασισμένη νὰ ρίψῃ τὸν κόσμον εἰς ἕναν νέον πόλεμον, ἐὰν εὕρισκεν ἀντιδράσεις εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἀντικειμενικῶν της σκοπῶν, κατέκλυζεν τὰς διαφόρους χώρας, ἐν αἷς καὶ τὴν Ἑλλάδα, διὰ διαφόρων ἀποστολῶν καὶ καραβανίων ὑπὸ πλείστας ὅσας μορφὰς καὶ αἰτιολογίας καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἐμπορικοῦ ἀντιπροσώπου, λόγῳ καὶ τοῦ ἀναπτυχθέντος τότε μεταξὺ Γερμανίας καὶ Ἑλλάδος οἰκονομικοῦ συστήματος ἀνταλλαγῶν «Κλῆριγκ».

Ἐν τῇ ἐνασκήσει τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου εἶναι σχεδὸν ὑποχρεωτικὴ ἡ ἄμβλυνσις τοῦ ἐθνικοῦ σωβινισμοῦ, πρᾶγμα ὅπερ ἐξυπηρετεῖ τοὺς ἐπιφορτισμένους κατασκόπους, ἰδίᾳ τῶν ὁλοκληρωτικῶν καθεστώτων.

Ἡ κατὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον δημιουργηθεῖσα διάκρισις τῶν Ἑλλήνων εἰς Γερμανοφίλους καὶ Ἀγγλοφίλους εἶχε σοβαρῶς ἐξασθενίσει, ὁπωσδήποτε ὅμως ὑπῆρχον ὑπολείμματα τινὰ εἰσέτι. Τέλος ἡ ἐπιδεικνυομένη ἀποφασιστικότης τῆς Γερμανίας καὶ ἡ ραγδαία ἐπιβολὴ ταύτης ἐπὶ τῆς Εὐρώπης ἔσχεν ὁπωσδήποτε ἐπιπτώσεις καὶ ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ μιᾶς μερίδος Ἑλλήνων, οἵτινες ὅμως οὐδόλως ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἐξεδήλουν τοιοῦτον τι. Ἡ Μεγ. Βρεταννία, ἀνεξαρτήτως τῶν μετὰ τῆς Ἑλλάδος σχέσεών της, ἀπὸ τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου εἶχε διατηρήσει ἐν Ἑλλάδι ἓν κλιμάκιον ὑπηρεσίας πληροφοριῶν, συστεγαζόμενον καὶ συνεργαζόμενον, χάριν τυπικῆς καλύψεως, μετὰ τῆς ὑπηρεσίας θεωρήσεως διαβατηρίων (ὑπηρεσίας Ἀγγλικοῦ Προξενείου) κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πανεπιστημίου 17. Δὲν ὁμιλῶμεν περὶ τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως διότι αὕτη ἐκτὸς τῶν ἄλλων εἶχεν εἰς τὴν διάθεσίν της καὶ ὁλόκληρον τὸν μηχανισμὸν τοῦ Κ.Κ.Ε.

Ἔναντι τῶν πρακτόρων τῶν δυνάμεων τούτων, τῶν κυνικῶς πολλάκις κατασκοπευόντων τὴν χώραν, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, δηλαδὴ αἱ ἀρχαὶ Χωροφυλακῆς, μόνον εἰς τὰς ἀνωτέρω, περὶ μικρῶν καὶ ἀδυνάτων κρατῶν, ἐνεργείας ἠδύνατο νὰ χωρήσῃ, ἀλλὰ καὶ ἐκ τούτων εἰς ὅσας ἠδύνατο ν᾽ ἀνταπεξέλθῃ ἐπαγγελματικῶς καὶ οἰκονομικῶς.

Οἱ διὰ τὴν κατασκοπείαν χρησιμοποιούμενοι δὲν εἶναι συνήθων σωματικῶν καὶ πνευματικῶν ἱκανοτήτων, κατὰ συνέπειαν καὶ οἱ διῶκται των πρέπει ἂν δὲν εἶναι ἀνωτέρας ἰσχύος νὰ ὦσιν ἰσάξιοι τουλάχιστον. Αἱ περὶ κατασκοπείας πληροφορίαι πρέπει ν' ἀναζητῶνται εἰς ὅλα τὰ κοινωνικὰ στρώματα καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὰς ἀνωτέραν καὶ μεσαίαν τάξεις, μεθ' ὧν ἡ ἐπικοινωνία καὶ ὁ σχετισμὸς ἀπαιτεῖ ἰδιαίτερα προσόντα. Τέλος ἡ παρακολούθησις ὑπόπτων κατασκοπείας εἶναι κάτι μεταξὺ λίαν δυσχεροῦς καὶ δυσχεροῦς, κυρίως δὲ ἀπαιτεῖ οἰκονομικὴν ἄνεσιν καὶ εὐχέρειαν κινήσεως. Χωρὶς νὰ δίδεται ὡς κανών, ἀναφέρεται ὅτι χωροφύλαξ τοῦ Κέντρου 'Αλλοδαπῶν 'Αθηνῶν παρακολουθῶν ὕποπτον ξένον, ἐπιβάντα αὐτοκινήτου Ταξὶ τὸν κατεδίωξε πεζὸς ἀπὸ τῆς ὁδοῦ Κοραῆ μέχρι τῆς Πλατείας Κολωνακίου, εἰς δὲ ὑπενωμοτάρχης ἀνέφερεν εἰς τὸ δελτίον παρακολουθήσεως ξένου, ὅτι «οὗτος εἰσῆλθεν εἰς τὸ Γραφεῖον ESOYEZ VOS PIEDS», διότι ἀγνοῶν παντελῶς ξένην τινὰ γλῶσσαν ἀντέγραψε τὴν πρὸ τῆς εἰσόδου τοιαύτην προειδοποιητικὴν πινακίδα.

Τέλος, τὸ μέγιστον τῶν προσόντων δι' ὧν δέον νὰ κοσμοῦνται τὰ ὄργανα μιᾶς ὑπηρεσίας πληροφοριῶν πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀναμφισβήτητος ἐντιμότητος καὶ τὸ ἀδιαφιλονείκητον θάρρος τῆς γνώμης, περὶ ὧν οὐδεμία ποτε ἠγέρθη ἀμφισβήτησις ἢ ὑπόνοια διὰ τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς τοιούτων ὑπηρεσιῶν.

'Ανεφέρθημεν μᾶλλον διὰ μακρῶν εἰς ἕναν τομέα ἀστυνομικῆς δραστηριότητος ἐν τῇ θέσει ταύτῃ, διότι ἐκρίναμεν ὅτι εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἔδει νὰ γίνῃ ἡ παράθεσις τῶν στοιχείων τούτων ἵνα δυνηθῇ τόσον ὁ μελετητὴς ὅσον καὶ ὁ ἀναγνώστης νὰ ἐκτιμήσωσι τὸ μέγεθος, τὴν ἀξίαν καὶ τὴν σημασίαν τῆς ἀπαιτηθείσης ἐργασίας διὰ τὴν ριζικὴν ἐκκαθάρισιν τῆς χώρας ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς Γερμανίας προστατευομένων ὑπηκόων, δεδομένου ὅτι σὺν τοῖς ἄλλοις ἡ Γερμανία εἶχεν ἤδη κυριαρχήσει ὁλοκλήρου σχεδὸν τῆς Εὐρώπης.

Τυχὸν διαρροαὶ καὶ διαφυγαὶ εἰς τὰς ὡς ἀνωτέρω μεγαλουπόλεις εἰς τὰ ἀναπτυχθέντα αἴτια δέον ν' ἀποδοθῶσιν.

Τὸ 'Υφυπουργεῖον 'Ασφαλείας — τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 6ης 'Απριλίου — ἐξέδωκε τὴν ὑπ' ἀριθμ. 29)422)2 τηλεγραφικὴν διαταγήν, δι' ἧς διετάσσοντο αἱ δυνάμεις Χωροφυλακῆς, ὅπως συγχρονίζουσαι τὰς κινήσεις των μετὰ τῶν στρατιωτικῶν τμημάτων παρέξωσι πᾶσαν προστασίαν εἰς τὸν ἄμαχον πληθυσμόν, ἐξ ἐνδεχομένων ἀτάκτων καὶ κακοποιῶν.

Διετάσσοντο ἐπίσης αἱ ἀρχαὶ Χωροφυλακῆς ὅπως καταστρέψουν ἀρχεῖα δυνάμενα νὰ βλάψωσιν Ἕλληνας. (43).

Τὴν 8ην 'Απριλίου ὁ 'Αρχιστράτηγος διὰ τῆς Α.Π. 1381 διέτασσε τὸ Τ.Σ.Α.Μ. ὅπως τὰ τμήματά του διεξάγουσιν ἀγῶνα μέχρις ἐσχάτων καὶ μόνον ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ παρεῖχεν ἐξουσιοδότησιν πρὸς μερικὴν συνθηκολόγησιν. (44).

Τὴν νύκταν τῆς 8—9 'Απριλίου ἔληξε ὁ ἔνδοξος τριήμερος ἀγὼν τῶν ὀχυρῶν καὶ οἱ Γερμανοὶ εἶχον φθάσει εἰς τὰ πρόθυρα τῆς Θεσσαλονίκης.

Ἡ Χωροφυλακή, βάσει τῆς 29)422)2 ὡς ἀνωτέρω τηλεγραφικῆς διαταγῆς τοῦ 'Υφυπουργείου, ἔδει — ἀκολουθοῦσα τὰς κινήσεις τοῦ στρατεύματος — νὰ συμπτυχθῇ πρὸς Νότον. Παρὰ ταῦτα ὅμως, ὁ Δ)ντὴς καὶ οἱ 'Αξιωματικοὶ τῆς 'Αστυν.

(43) Παράρτημα Χ, 32.

(44) 'Αλεξ. Παπάγου, σελ. 333.

Δ)νσεως Θεσσαλονίκης, ἐσκέφθησαν ὅτι δὲν ἐπετρέπετο εἰς τὴν Χωροφυλακὴν νὰ ἐγκαταλείψῃ ἀφρούρητον τὴν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης, διότι τοῦτο θὰ ἐσήμαινε παράδοσιν αὐτῆς εἰς τὴν διάθεσιν τῶν κακοποιῶν καὶ ἰδίᾳ τῶν εἰς τὰς Φυλακὰς Ἑπταπυργίου κρατουμένων βαρυποινιτῶν.

Κατὰ τὰς πραγματοποιηθείσας ἐπανειλημμένας συσκέψεις, ἀπεφασίσθη ὅπως ἡ ὑποχώρησις πρὸς Ν., τῶν Δυνάμεων Χωροφυλακῆς, διενεργηθῇ τμηματικῶς καὶ ὅπως παραμείνῃ μία δύναμις διὰ τὴν παράδοσιν τῆς πόλεως εἰς τοὺς Γερμανούς.

Οὕτω τόσον ἡ ἀποφασισθεῖσα νὰ ἀποχωρήσῃ δύναμις τῆς Δ)νσεως ἀστυνομίας Θεσσαλονίκης ὅσον καὶ ἡ ἐκ τῆς ὑπαίθρου συμπτυχθεῖσα τοιαύτη, σχηματισθεῖσα εἰς ὀργανικὰ τμήματα, τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς 8ης Ἀπριλίου συνεκεντρώθη εἰς τὸν λιμένα Θεσσαλονίκης ἵνα ἐπιβιβασθῇ τῶν ἐλλιμενισμένων πλοίων· Ἐπεκράτησεν ὅμως τοσαύτη ταραχὴ καὶ σύγχυσις ἐν τῷ λιμένι, ὥστε δὲν ἐπετεύχθη ἡ ἐπιβίβαις ἁπάσης τῆς δυνάμεως τῆς Χωροφυλακῆς. Λόγω τῆς συγχύσεως καὶ ταραχῆς πλοῖα ἀνεχώρησαν κενά, ἐκ τοῦ φόβου αἰχμαλωτίσεώς των·

Διὰ τὴν παράδοσιν τῆς πόλεως, — οἰκειοθελῶς προσφερθεὶς — παρέμεινεν μετὰ δυνάμεως 200 ἀνδρῶν ὁ τότε Ταγματάρχης Κινινῆς, ὁ δὲ Ἀνθυπομοίραρχος Τσῶνος ἐπικεφαλῆς 50 ἀνδρῶν ἀνέλαβε τὴν φρουρὰν φυλακῶν (45).

Τὴν 08,00 ὥραν τῆς 9ης Ἀπριλίου 1941 ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ τῆς ΙΙ Τεθωρακισμένης Γερμανικῆς Μεραρχίας, εἰσήρχετο εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, εἰς προϋπάντησιν δὲ τῶν Γερμανῶν εἶχεν ἐξέλθη, εἰς τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως, ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν Μητροπολίτου Γεναδίου, Δημάρχου Μερκουρίου, Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ Ἀντ)γου Ραγκαβῆ, Ἀστυνομικοῦ Δ)ντοῦ Παπαργύρη Ἀργυρίου καὶ Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Βιζουκίδου, ἥτις καὶ παρέδωκεν τὴν πόλιν (46).

Εἰς τὸ πρωτόκολλον συνθηκολογήσεως (9-4-1941) διελήφθη ὡς ἕβδομος ὅρος τῇ ἐπιμονῇ τοῦ Ἕλληνος Ἀντισυνταγματάρχου Πετίνη, τὸ ἀκόλουθον: «Ἡ Ἑλληνικὴ Βασιλικὴ Ἀστυνομία θὰ διατηρήσῃ τὸν ὁπλισμόν της καὶ θὰ ἐξακολουθήσῃ τὰ ἀστυνομικά της καθήκοντα ὑπὸ τὴν Ἀνωτέραν Γερμανικὴν Δ)σιν», εἰς δὲ τὸ παράρτημα τοῦ πρωτοκόλλου τούτου ἐτέθη ὡς τρίτος ὅρος ὅτι αἱ πολιτικαὶ ἀρχαὶ θὰ παραμείνουν εἰς τὰς θέσεις των καὶ ὅτι τυχὸν ἀναχωρήσαντες ὑπάλληλοι θὰ ἠδύναντο νὰ ἐπιστρέψωσι· (47).

Τὴν 11 Ἀπριλίου 1941 ἀφίκετο εἰς Θεσσαλονίκην ὁ πρῶτος Γερμανὸς Στρατιωτικὸς Διοικητὴς ΦΟΝ - ΚΡΕΝΣΚΥ.

Εἰσελθόντες εἰς Θεσσαλονίκην, οἱ Γερμανοί, ἐκάλεσαν τὸν Διευθυντὴν τῆς Ἀστυνομίας Ἀντ)ρχην Ἀργ· Παπαργύρην καὶ ἐζήτησαν διαβεβαίωσιν ἐὰν ἡ ἐναπομείνασα ἐν Θεσσαλονίκῃ δύναμις ἐδέχετο νὰ συνεχίσῃ τὴν ἄσκησιν τῶν ἀστυνομικῶν της καθηκόντων.

Αἱ ὑπάρχουσαι κυβερνητικαὶ διαταγαὶ καὶ ὁδηγίαι ὡμίλουν περὶ συμπτύξεως τῶν δυνάμεων τῆς Χωροφυλακῆς μετὰ τῶν στρατιωτικῶν σχηματισμῶν. Ὁ Δ)ντὴς Ἀστυνομίας ἐζήτησεν προθεσμίαν ἀπαντήσεως προκειμένου νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τῶ Ἀξιωματικῶν του.

---

(45) Προσωπικὴ ἔκθεσις ἐ.ἀ. στρατηγοῦ Χωροφυλακῆς Ἀργ. Παπαργύρη.

(46) Γ.Ε.Σ.)Δ.Ι.Σ. Ἀγῶνες εἰς Ἀνατ. Μακεδονίαν καὶ Δυτ. Θράκην, σελ. 213 προσ. ἔκθεσις Ἀργ. Παπαργύρη.

(47) Γ.Ε.Σ.)Δ.Ι.Σ. Ἀγῶνες εἰς Ἀνατ. Μακεδονίαν καὶ Δυτ. Θράκην, σελ. 216-217.

Ἐκλήθησαν εἰς τὴν Δ)νσιν Ἀστυνομίας 60 περίπου Ἀξιωματικοὶ πρὸς οὓς ἐτέθη τὸ Γερμανικὸν ἐρώτημα. Διεξήχθη μακρὰ συζήτησις διότι ὑπῆρχον πολλοὶ ἀντιλέγοντες χωρὶς νὰ καταστῇ ἐφικτὴ ἡ λῆψις ἀποφάσεως τινός.

Ἡ σύσκεψις ἐπανελήφθη καὶ τὴν ἑπομένην (10-4-1941), ἐνῶ Γερμανὸς Ἀξιωματικὸς ἀνέμενε εἰς παρακείμενον γραφεῖον τὴν ἀπάντησιν.

Ὁ Ἀστυνομικὸς Διευθυντὴς εἶχεν ἐντόνους ἀνησυχίας, διότι μετὰ τῶν Γερμανῶν εἶχον εἰσέλθει εἰς τὴν Θεσσαλονίκην καὶ Βούλγαροι, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἡσυχάσῃ, ἀναλογιζόμενος, διὰ ποῖον λόγον τοῦ εἶχε τεθῆ κατηγορηματικῶς τὸ ἐρώτημα καί, ἐπὶ πλέον, ἐζητεῖτο ταχεῖα ἀπάντησις. Τοὺς ἐνδοιασμούς του διετύπωσε ἐν τῇ συσκέψει. Εἷς Ἀνθ)ρχος, ἐν τῷ ἐθνικῷ του φανατισμῷ, ἐζήτει νὰ σπεύσωσι ἐκεῖ ὅπου εὑρίσκετο τὸ μέτωπον, διότι, ὡς ἐδήλωσεν, ἐπίστευεν εἰς τὴν ἀναχαίτησιν τῆς Γερμανικῆς προελάσεως.

Ἐν τῇ δευτέρᾳ ταύτῃ συσκέψει ἐπεκράτησεν ἡ ἄποψις νὰ παραμείνῃ ἡ Χωροφυλακή, ὅταν δὲ ἐξήρχοντο τῆς συσκέψεως, ἀνώτερος Ἀξιωματικὸς κατελήφθη ὑπὸ λυγμῶν καὶ μετεφέρθη εἰς τὴν οἰκίαν του δι' αὐτοκινήτου.

Ἐκ τῆς μελέτης τῆς ὑπ' ἀριθ. 29)422)3 ἀπὸ 15.4.1941 νέας τηλεγραφικῆς διαταγῆς Ὑφυπουργείου Δημοσίας Ἀσφαλείας προκύπτει τελεία ἀλλαγὴ Κυβερνητικῶν κατευθύνσεων, ἐν σχέσει μὲ τὴν τηρηθεῖσαν διὰ τὴν Χωροφυλακὴν Μακεδονίας στάσιν.

Ἡ δύναμις Χωροφυλακῆς Μακεδονίας εἶχε διαταχθῆ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν στρατὸν διὰ τῆς 29)422)2 (48) διαταγῆς. Ἤδη ἡ Χωροφυλακή, τῆς Ἠπείρου, Γρεβενῶν, Θεσσαλίας, Εὐβοίας καὶ Στερεᾶς Ἑλλάδος, διατάσσετο νὰ παραμείνῃ εἰς τὰς θέσεις της ἐξακολουθοῦσα ὑπηρετοῦσα τὴν πατρίδα **«...καὶ θὰ εἶναι ἡ ὑπηρεσία σας αὐτὴ ἡ μεγαλυτέρα πασῶν. Δὲν θὰ παρακολουθήσητε τάς στρατιωτικὰς ἀρχὰς τυχὸν συμπτυσσομένας. Θὰ μείνετε ἐκεῖ ὅπου ἐτάχθητε βοηθοὶ καὶ παρήγοροι τῶν δοκιμαζομένων ἀδελφῶν μας καὶ νὰ εἶσθε βέβαιοι ὅτι ἡ τελικὴ νίκη εἶναι μαζύ μας...» (49)**

Διά τίνα λόγον ἡ κυβέρνησις διέταξε τὴν Χωροφυλακὴν Μακεδονίας νὰ συμπτυχθῇ ἀκολουθοῦσα τὸν στρατόν; Καθ' ἡμᾶς ἡ δευτέρα διαταγὴ ὑπῆρξεν καὶ ἐθνικῶς συμφέρουσα καὶ κοινωνικῶς ἐπιβεβλημένη. Ἡ ἀστυνομία εἶναι κατ' ἀρχὴν κοινωνικὴ λειτουργία. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπεβάλλετο ἦτο ἡ ἄμεσος καὶ εἰς πρώτην εὐκαιρίαν ἀντικατάστασις τοῦ προσωπικοῦ. Ἀσφαλῶς ἡ κυβέρνησις διελογίσθη τὴν οἰκτρὰν τύχην τῶν ἀνδρῶν τῆς χωροφυλακῆς ἐκ τῶν ἀκολουθούντων τοὺς Γερμανοὺς Βουλγάρων, ἀλλ' ἡ χωροφυλακὴ ἐπεδείξατο πνεῦμα αὐτοθυσίας τοιοῦτον, ὥστε νὰ εὕρῃ τὴν δύναμιν νὰ ἀγνοήσῃ τὴν κυβερνητικὴν διαταγὴν περὶ συμπτύξεως καὶ οὕτω προσέφερεν τὴν μεγαλυτέραν καὶ πλέον ἡρωϊκὴν πρᾶξιν, τόσον ἐν Θεσσαλονίκῃ ὅσον καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Μακεδονίας. Κατὰ τὴν 8ην Ἀπριλίου ἡ δ)νσις Ἀστυνομίας Θεσσαλονίκης διεῖδεν πόσον ὀδυνηρὸν θ' ἀπέβαινεν διὰ τὴν πόλιν ἡ τελεία ἐγκατάλειψίς της ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς, ἀκολουθούσης τὸν συμπτυσσόμενον στρατόν, δι' ὃ ὁ τότε διοικητὴς Ἐθνικῆς Ἀσφαλείας Θεσσαλονίκης Ταγματάρχης Κινινῆς Κων. ἐν τηλεφωνικῇ του ἐπικοινωνίᾳ εἰσηγήθη πρὸς τὸν Ὑφυπουργὸν Δημ. Ἀσφαλείας

(48) Παράρτημα Χ, 32.
(49) Παράρτημα Χ, 33.

τὴν παραμονὴν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς Θεσσαλονίκην, ἔστω καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του. Ὁ Μανιαδάκης ἀποδεχθεὶς τὴν εἰσήγησίν του ἐνέκρινε τὴν παραμονὴν δυνάμεως Χωροφυλακῆς διὰ τὴν Ἀστυνόμευσιν τῆς πόλεως. Τοῦτο ἐπιμαρτυρεῖται τόσον ἐκ τῶν περὶ μυστικοῦ πολέμου κλπ. ἀφηγήσεων τοῦ Ἀλ. Πὼπ εἰς ἐφημ. «ΕΘΝΟΣ» κατὰ τὰ ἔτη 1946—1947 (βλέπε φύλλον 17-1-47) ὅσον καὶ ἐξ ἀνακοινώσεων πρὸς ἡμᾶς τοῦ τὲ Κων. Μανιαδάκη καὶ τοῦ Κων. Κινινῆ·

Ἐκ τῆς ὑπὸ στοιχεῖα Δ.Υ. ἀναφορᾶς τοῦ Συνταγματάρχου Χωροφυλακῆς Τσιακάρα Κων. «Περὶ ἱστορίας τῆς Χωροφυλακῆς» μεταφέρομεν τὸ ἀκόλουθον ἀπόσπασμα: (49α).

«Ἀπὸ τῆς 6ης Ἀπριλίου 1941 καθ' ἣν ἤρχισε ἡ Γερμανικὴ ἐπίθεσις μέχρι τῆς 10ης ἰδίου μηνός, καθ' ἣν διετάχθη λόγῳ τῆς ἀνακωχῆς ἡ παῦσις τοῦ πυρός, τὸ Στρατονομικὸν ἀπόσπασμα σταθμεῦον παρὰ τὸν Σταθμὸν Διοικήσεως τῆς Ταξιαρχίας ἐξετέλεσε μετ' αὐτοθυσίας τῶν ἀνδρῶν του πᾶσαν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ἐντολὴν συνδέσεως καὶ ἐπαφῆς μετὰ μαχομένων τμημάτων καὶ ἠμύνθη μετὰ γενναιότητος τῶν θέσεών του κατὰ τὴν νύκτα τῆς 8 ἕως 9ης Ἀπριλίου 1941, καθ' ἣν Γερμανικὸν Τμῆμα ἐφόδου διεισδύσαν προσέβαλε τὸ νοτίως Κ. Βροντοῦς ὕψωμα Ἁγίου Κων)τίνου, τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς παρατηρητήριον καὶ ἀπετέλει στήριγμα τῆς Διοικήσεως τῆς Ταξιαρχίας, πρὸς δὲ κατὰ τὸ ἀνωτέρω διάστημα ἐξετέλεσεν εἰς Σέρρας καὶ μεταγωγὰς συλληφθέντων Γερμανῶν αἰχμαλώτων.

«Μετὰ τὴν ἀνακωχὴν κατήλθομεν πρὸς παράδοσιν τοῦ ὁπλισμοῦ εἰς Σέρρας ὁπότε λαβὼν γνῶσιν τῶν ἀνακοινώσεων τῶν εἰσελθόντων Γερμανικῶν στρατευμάτων ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ καὶ λοιπαὶ πολιτικαὶ ἀρχαὶ θὰ παρέμεινον εἰς τὰς θέσεις των ἀπεσπάσθην ἀπὸ τὰς στρατιωτικὰς δυνάμεις καὶ μετὰ τοῦ ἀποσπάσματος παρουσιάσθην εἰς Δ)σιν Χωροφυλακῆς Σερρῶν εἰς τὸν τότε Μοίραρχον Βαζυντάρην Παναγιώτην, ὅστις αὐτὸς καὶ 4—5 ἕτεροι Ἀξιωματικοὶ παρέμεινον ἐκεῖσε, τῶν λοιπῶν συμπτυχθέντων εἰς τὸ ἐσωτερικόν.

«Ἐκεῖ κληθέντες παρὰ τοῦ τότε Νομάρχου Σερρῶν Μπόνη ἀποστράτου ἀξιωματικοῦ, ἑνὸς λαμπροῦ καὶ ἐξαιρετικοῦ πατριώτου, μᾶς ἀπηυθύνθη παρ' αὐτοῦ θερμὴ πατριωτικὴ ἔκκλησις καὶ μᾶς ἐτονίσθη ἡ ἀνάγκη τῆς παραμονῆς μας ἐκεῖσε καὶ ἡ λειτουργία τῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς ὡς προηγουμένως ἐλειτούργουν, διότι ἄλλως οἱ Γερμανοὶ ἠπείλουν παράδοσιν τῆς ἐν γένει Διοικήσεως εἰς Βουλγαρικὰς Ἀρχάς.

«Ἐδέχθην καὶ μετὰ τῶν ἀνδρῶν τοῦ ἀποσπάσματος καὶ τινων ἄλλων μεταβὰς εἰς Ζίχνην ἀνέλαβον τὴν ἐκεῖ Ὑποδ)σιν καὶ ἀποκαταστήσας τὴν λειτουργίαν τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῆς ἤρχισα νὰ ἐργάζωμαι, ὅτε τὴν 25 Ἀπριλίου 1941 Τάγμα Βουλγαρικὸν ἐγκατασταθὲν εἰς Ζίχνην μᾶς ὑπεχρέωσε νὰ διακόψωμεν τὴν ἄσκησιν τῶν καθηκόντων καὶ νὰ ἐπανέλθω μετὰ τῶν ἀδρῶν καὶ πάλιν εἰς Σέρρας.

(49α) Ὁ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου ὑπομοίραρχος Κων. Τσακάρας ἀπὸ τοῦ τέλους Δεκεμβρίου 1994000 μέχρι τῆς 20ῆς Φεβρουαρίου 1941, ὑπηρέτησεν εἰς τὸ Τ.Α.Η. (Στρατιωτικὸν Τμῆμα Ἀσφαλείας Ἠπείρου) καὶ ἀπὸ 20ῆς Φεβρουαρίου διοικητὴς στρατονομικοῦ ἀποσπάσματος νεοσυσταθείσης VII Ταξιαρχίας, παρὰ τὸ συγκρότημα Καραντὰγ —μὲ ἕδραν Κ. Βροντοῦν Σερρῶν.

Δύναμις Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸν τότε ταγματάρχην Χωροφυλακῆς Τσαταλὸν Ε. πρὸ τῆς Κορυτσᾶς ἀναμένει διαταγὰς ἵνα εἰσέλθη εἰς τὴν πόλιν.

ΕΛΛΑΣ

ΑΝΩΤΕΡΑ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΧΩΡ)ΚΗΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΕΠΙΣΤΟΛΙΚΟΝ ΔΕΛΤΑΡΙΟΝ ΑΤΕΛΕΣ

Διεύθυνσις ἀποστολέως

Βαθμὸς Ταγματάρχης

Ἐπώνυμον καὶ ὄνομα Τσαταλὸς Εὐθύμιος

Ἔνδειξις Ὑπηρεσίας Δ. α. Χωροφ.

Πρὸς τὸν

Αν. Φρήγκιον

Ἐνωματάρχην

Μεγάρων

Εἰς Μέγαρα

ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑ ΚΟΡΥΤΣ

ΚΟΡΥΤΣΑ

Εἶσθε τὰ στελέχη τοῦ Στρατοῦ τοῦ στρεφομένου ἐναντίον τῶν ἐπιβουλευομένων τὴν Ἐθνικὴν Ἀσφάλειαν.

Ι. Μεταξᾶς.

(Ἀπὸ λόγον Του πρὸς τὴν Χωροφυλακὴν)

51

Ἡ Ἑλληνικὴ Βασ. Χωροφυλακὴ Κορυτσᾶς προέβη εἰς τὴν ἐκτύπωσιν εἰδικῶν ἐπιστολικῶν Δελταρίων, ἐξαιρετικῆς ἐθνικῆς ἐμφανίσεως.

«Μὲ τὴν εἴσοδον τῶν Βουλγαρικῶν στρατευμάτων καὶ ἑτέρα διαρροὴ μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν τῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς εἶχε σημειωθῇ ὁπότε διαταγῇ τοῦ μόνου ἐκ τῶν Ἀξιωματικῶν τοῦ ἐναπομείναντος ὡς ἄνω Μοιράρχου, μοὶ ἀνετέθη ἡ διοίκησις τοῦ Α΄ Ἀστυνομικοῦ Τμήματος Σερρῶν· Ἠλπίζομεν ὅτι παραμένοντες ἐκεῖσε καὶ ἀσκοῦντες τὴν ἀστυνομικὴν ὑπηρεσίαν θὰ ἀφαιροῦσαμε τὰ προσχήματα ἀπὸ τὸν κατακτητὴν νὰ ἐγκαταστήσῃ Ἀρχὰς Βουλγαρικάς, πρὸς δὲ ὅτι θὰ εἴμεθα ἡ ἐλπὶς καὶ τὸ τελευταῖον στήριγμα τοῦ ἐκεῖ πληθυσμοῦ, ὅστις ἱκετευτικῶς προσέβλεπε πρὸς ἡμᾶς ἀναλαμβάνων πᾶσα δαπάνη διατροφῆς τῶν ἀνδρῶν κ.λ.π. ἀλλὰ ἀτυχῶς διεψεύσθημεν.

«Τὴν 6ην Μαΐου περὶ ὥραν 10ην π.μ. ὁ χωροφύλαξ Τροχονόμος τῆς κεντρικῆς διασταυρώσεως τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως Σερρῶν ὑπὸ τὰ δακρύοντα ὄμματα τῶν παρισταμένων πολιτῶν ἀντικαθίσταται ὑπὸ Βουλγάρου χωροφύλακος καὶ τὴν ἐπομένην διαταχθέντες παρεδώσαμεν τὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὰς Βουλγαρικὰς ἀρχὰς καὶ τὴν 8ην ἰδίου ἐπιβιβασθέντες τεσσάρων αὐτοκινήτων ἀνεχωρήσαμεν διὰ Θεσσαλονίκην...»

Ἡ τελευταία κατὰ τὰ ἀνωτέρω διαταγὴ ἀπετέλεσε καὶ τὴν τελευταίαν ἐπιθυμίαν τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, ὅσον ἀφορᾶ τήν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς, στάσιν τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἡ Χωροφυλακὴ Θεσπρωτίας ᾐτήσατο σύμπτυξιν, λόγῳ φόβου ἀντεκδικήσεων, ἀποδεχθὲν δὲ τὸ Ὑπουργεῖον τὴν αἴτησιν ταύτην διὰ τῆς 29)422)3α συγκατατέθη ὅπως ἡ δύναμις αὕτη ἀκολουθήσῃ τὸν στρατὸν (50). Ἐνῷ ὁ ἀγὼν ἐμαίνετο εἰς τὰ ὄρη καὶ τὰς κοιλάδας τῆς Βορείου Ἑλλάδος καὶ Ἠπείρου, αἱ ὁδηγοῦσαι πρὸς Ἀθήνας ὁδοί — ἀρχομένης τῆς Μεγάλης ἑβδομάδος 1941 — εἶχον πλημμυρίσει ὑπὸ στρατιωτικῶν, κατευθυνομένων πρὸς Ἀθήνας.

Τὴν Μεγάλην Πέμπτην 17-4-1941 κατερχόμενος ἐκ Τατοΐου πρὸς Ἀθήνας ὁ ἀείμνηστος Βασιλεὺς Γεώργιος Β΄ παρὰ τὴν Βαρυμπόμπην εὑρέθη πρὸ φάλαγγος τοιούτων στρατιωτῶν. Ἐσταμάτησε τὸ αὐτοκίνητόν του καὶ ἐζήτησεν αὐτοπροσώπως ἐξηγήσεις παρὰ τῶν στρατιωτῶν τούτων, οἵτινες ὅμως τῷ ἐπέδειξαν φύλλα διμήνου ἀδείας. Ὁ Βασιλεὺς ἔμεινεν ἄναυδος πρὸ αὐτῶν, παρέλαβε ὀλίγα τοιαῦτα φύλλα καὶ ἀνεχώρησεν (51). Τὴν ἐπομένην καὶ κατὰ τὰς μεσημβρινὰς ὥρας ηὐτοκτόνησεν ὁ πρόεδρος Κυβερνήσεως Ἀλέξανδρος Κορυζῆς.

Πολλοὶ ἐκ τῶν τότε Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων σημαινόντων παρέδωσαν εἰς τὸ φῶς τῆς ἱστορίας τὰ ὅσα ἔζησαν ἢ ἐγνώρισαν πέριξ τῆς ἐξελίξεως τῶν σκληρῶν γεγο-

---

(50) Παράρτημα Χ, 34.

(51) Βλέπ. Θ. Τσακαλώτου τομ. Α΄ σελ. 796—998 τὴν ἀκόλουθον ὑπ' ἀριθμ. 64829 διαταγὴν Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν: «Περὶ ἀποσυμφορήσεως τῶν μετόπισθεν». Πρὸς εὐχερεστέραν διεξαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίαν εἰς τὴν ζώνην τῶν μετόπισθεν, ἐ ν τ ε λ ό μ ε θ α

Ι. Τὴν χορήγησιν διμήνου κανονικῆς ἀδείας εἰς τοὺς ἐφέδρους ἀγυμνάστους ὁπλίτας τοὺς κληθέντας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 161)16.3.41 Ε.Δ.Τ.Σ. καθὼς καὶ εἰς τοὺς διὰ τῆς αὐτῆς ἐγκυκλίου κληθέντας ἐφέδρους μεταφερθέντας ἐξ Ἀεροπορίας, τοὺς ἐπιθυμοῦντας καὶ δυναμένους νὰ κάμωσι χρῆσιν ταύτης.

ΙΙ. Τὴν χορήγησιν μηνιαίας κανονικῆς ἀδείας εἰς τοὺς ἐφέδρους ἐξ ἐφέδρων καὶ ἐφέδρους ἐκ μονίμων Ἀξιωματικούς, τοὺς μὴ ἀπαραιτήτους κατὰ τὴν κρίσιν τῶν Διοικητῶν των, διὰ τὴν περαιτέρω ὁμαλὴν διεξαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας.

Δι' ἅπαντας τοὺς ἀξιωματικοὺς τούτους νὰ ὑποβληθῶσιν ἡμῖν (Δ)νσιν Προσωπικοῦ)

νότων τῆς περιόδου ἐκείνης, ἰδία ἀπὸ τῆς κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐκδηλωθείσης Γερμανικῆς ἐπιθέσεως, φρονοῦμεν ὅμως ὅτι ὁ ἐγκρατέστερος πάντων, δηλονότι ὁ Κων. Μανιαδάκης, δὲν ὡμίλησεν εἰσέτι ἐπ' αὐτῶν. Ὑπῆρξεν οὗτος προϊστάμενος τῆς χωροφυλακῆς ὑπουργὸς ἐπὶ μίαν πενταετίαν περίπου, ἐκ τῶν πλέον καὶ ὀλίγων ἐμπίστων προσώπων τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ, ὡς ἀποκαλύπτουν αἱ ἐγγραφαὶ ἐν τῷ ἡμερολογίῳ τοῦ τελευταίου, καὶ ὁ τελευταῖος ἐξ Ἀθηνῶν ἀποχωρήσας Ὑπουργὸς τῆς ἐλευθέρας Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, κατὰ συνέπειαν ἔλαβε μέρος καὶ ἐβίωσε εἰς ὅλας τὰς κρισίμους καὶ μὴ στιγμάς.

Εἰς σχετικὴν ἐρώτησιν ἡμῶν ἐπὶ τῆς ἐπικρατησάσης κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος 1941 καταστάσεως, συγχίσεως καὶ ἐξελίξεως τῶν γεγονότων ἀπέφυγε μετὰ ἰδιαζούσης ἀριστοτεχνίας τὰ ὑπὸ ἐρωτηματικῶν περιβαλλόμενα θέματα ἀρκεσθεὶς εἰς τὰ ἀκόλουθα:

«Ἡ ἀπὸ 6 Ἀπριλίου 1941 ἐκδηλωθεῖσα Γερμανικὴ ἐπίθεσις κατὰ τῆς Ἑλλάδος προεκάλεσε διάφορα γεγονότα, ἅτινα ἐδημιούργησαν εἰς μὲν τὴν στρατιωτικὴν ἡγεσίαν τὴν ἰδέαν τῆς ἀνευρέσεως πολιτικῆς λύσεως, παρὰ τῆς Κυβερνήσεως βεβαίως, εἰς δὲ τὴν Κυβέρνησιν ἀμετάκλητον ἀπόφασιν τῆς συνεχίσεως τοῦ ἀγῶνος παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν ἐλευθέρων λαῶν, μεταφερομένης ἐν ἀνάγκῃ τῆς ἕδρας τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Βασιλέως εἴτε εἴς τινα τῶν νήσων (Κρήτην ἢ Κύπρον), εἴτε εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

«Ἡ Μ. Ἑβδομὰς ἀπετέλεσε τὸ ἀποκορύφωμα τοῦ Ἑλληνικοῦ δράματος, εἶναι μία ἀπὸ τὰς τραγικωτέρας περιόδους τοῦ πολέμου 1940—1941.

«Τὴν Μεγάλην Πέμπτην, 17.4.1941, συνῆλθεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Μεγ. Βρεταννία», ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Βασιλέως, τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ἵνα ἀναλυομένης τῆς στρατιωτικῆς καταστάσεως ληφθοῦν ἀποφάσεις. Ὅλα ἔδειχναν ὅτι τὸ πᾶν καταρρέει, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ κέρδος μιᾶς ἡμέρας ἀπετέλει μίαν ἀκτίδα φωτός, ἀπεφασίσθη νὰ μὴ ληφθοῦν ἀποφάσεις τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀλλὰ νὰ συνέλθῃ ἐκ νέου τὴν ἑπομένην, Μεγάλην Παρασκευὴν 18.4. 1941, καὶ ὥραν 13ην τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον. (σ.σ. Ἐν τῷ μεταξὺ μετὰ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τῆς Μ. Πέμπτης ἔλαβεν χώραν ἡ αὐτοπρόσωπος παρὰ τοῦ Βασιλέως διαπίστωσις τῆς διὰ διμήνων ἀδειῶν διαρροῆς τοῦ στρατοῦ). Ἀπεφασίσθη ὅμως ὅπως αἱ ἀποσκευαὶ τῶν μελλόντων ν' ἀποχωρήσωσιν ἐξ Ἀθηνῶν ἵνα ἀκολουθήσωσι τὸν Βασιλέα Ὑπουργῶν μεταφερθῶσιν εἰς τὴν ἐν Κηφισίᾳ οἰκίαν τοῦ Ὑπουργοῦ Νικολούδη, ἔνθεν θὰ μετεφέροντο, ὅταν θὰ ἐλαμβάνετο ὁριστικὴ ἀπόφασις, εἰς ἀκτὴν Σκάλας Ὠρωποῦ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀναμένοντος ἐκεῖσε ἀτμοπλοίου «Σοφία», διὰ τοῦ ὁποίου θὰ μετεφέροντο οἱ Γενικοὶ Γραμματεῖς τῶν Ὑπουργείων μετὰ τῶν μελλόντων ν' ἀκολουθήσωσι τοὺς Ὑπουργοὺς ὑπαλλήλων κ.λ.π., ἵνα οἱ Ὑπουργοί,

---

ὀνομαστικαὶ καταστάσεις μετὰ πλήρων στρατολογικῶν στοιχείων καὶ τῆς διευθύνσεως κατοικίας των.

III. Διὰ τοὺς ἐναπομείναντας ὁπλίτας, μετὰ τὴν χορήγησιν τῆς ἄνω ἀδείας, αἱ Μονάδες ν' ἀναφέρωσι τηλεγραφικῶς ἡμῖν (Γ.Ε.Σ. Γραφ. 1)Β) τὸν ἀριθμὸν τούτων κατὰ κλάσιν.

Ἀθῆναι τῇ 16 Ἀπριλίου 1941

Ὁ Ὑφυπουργὸς Ν. Παπαδήμας

ἐλεύθεροι παντὸς βάρους, δυνηθοῦν ν' ἀναχωρήσωσι ἐκ τῆς ἀποβάθρας Μεγάρων δι' ἀντιτορπιλλικοῦ.

«Τόσον κατὰ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τῆς Μ. Πέμπτης ὅσον καὶ κατὰ τὸ συνελθὸν τοιοῦτον τὴν ἑπομένην διετυπώθη ἐπιθυμία τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἀλλὰ καὶ τῶν Ἄγγλων, ὅπως παραμείνῃ εἰς Ἀθήνας ὁ Ὑπουργὸς Δημ. Ἀσφαλείας καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ὑποχωρήσεως τῶν Ἀγγλικῶν στρατευμάτων ἵνα συγκρατήσῃ τὴν τάξιν καὶ μὴ ὑπάρξουν δυσάρεστα διὰ τὰ ὑποχωροῦντα Ἀγγλικὰ στρατεύματα. Ἡ ἐπιθυμία αὕτη ἐγένετο ἀπόφασις καὶ ἐξετελέσθη καὶ ὅταν μετὰ τὴν αὐτοκτονίαν τοῦ Κορυζῆ ἀπεχώρησαν ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Κυβέρνησις εἰς Κρήτην, παρέμειναν εἰς Ἀθήνας ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως Τσουδεροῦ, ναύαρχος Σακελλαρίου καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Δημοσίας Ἀσφαλείας Κων. Μανιαδάκης».

Ἡ ἀναφερομένη παραμονὴ εἰς Ἀθήνας τῶν δύο Ὑπουργῶν, Σακελλαρίου καὶ Μανιαδάκη, διήρκεσε τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν κατὰ τὴν 23 Ἀπριλίου 1941 ἀποχώρησιν τοῦ Βασιλέως, τοῦ Πρωθυπουργοῦ μετά τινων μελῶν τῆς Κυβερνήσεως, κατωτέρω δὲ θὰ πραγματευθῶμεν περὶ τῶν ἐν Ἀθήναις πεπραγμένων καὶ τῶν συνθηκῶν ἀποχωρήσεως.

Ταῦτα παρεθέσαμεν διὰ τὰ ἀφορῶντα τὴν κορυφὴν τοῦ Κράτους, χωρὶς νὰ περιέχουν εἰδικὰ στοιχεῖα περὶ χωροφυλακῆς, πλὴν τῶν ἀφορώντων τὰ βασικὰ συστατικὰ στοιχεῖα τῆς πολιτείας καὶ ἰδία τοὺς κυριωτέρους παράγοντας τῆς σφοδρῶς καὶ ἐπικινδύνως αἰωρουμένης δημοσίας τάξεως. Ἀλλὰ κατὰ τὴν μαρτυρικὴν ἐκείνην Μεγάλην Ἑβδομάδα ἔλαβον χώραν τόσον σφοδρὰ καὶ συγκλονιστικὰ γεγονότα ὥστε ἡ διὰ λεπτομερειῶν ἀπόδοσίς των θὰ ἐμείωνε σοβαρῶς τὰς ἐναλλασσομένας τότε εἰκόνας καὶ συνθήκας ἐν ὄψει τῶν ραγδαίως ἐξελισσομένων πολεμικῶν γεγονότων·

Ἐν σχέσει μὲ ὅσα ἀναφέρει ἀνωτέρω ὁ Μανιαδάκης ἐτιθέμεθα καὶ τὰ ἀκόλουθα:

Τὴν Μεγάλην Τρίτην 15 - 4 - 1941, ἐντολῇ Ὑφυπουργείου Ἀσφαλείας, διετάχθη παρὰ τῆς Δ)νσεως Εἰδκῆς Ἀσφαλείας κράτους, εἷς ἀνθ)ρχος ἕνα, ἐπικεφαλῆς 10 ὁπλιτῶν, ἐγκατασταθῇ εἰς Βαρυμπόμπην, πλησίον τοῦ ἐκεῖ στρατηγείου Βρεττανικῆς Ἀεροπορίας, προκειμένου νὰ χρησιμεύσῃ ὡς φυλάκιον ἀσφαλείας διὰ τὴν κίνησιν τοῦ διὰ τὴν Κρήτην ἢ δι' ἀλλαχοῦ προοριζομένου Κυβερνητικοῦ κλιμακίου. Ἡ δύναμις αὕτη ἀνεκλήθη τὴν Μεγάλην Παρασκευήν, συνεπείᾳ ἀλλαγῆς δρομολογίου ἐκ τῶν Γερμανικῶν βομβαρδισμῶν·

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς Μ. Ἑβδομάδος ἡ ἀντίστασις τῶν μετόπισθεν εἶχεν καμφθῇ σοβαρῶς. Τὴν 21 Ἀπριλίου, ἐκ τῆς δυνάμεως ἀσφαλείας τοῦ Βασιλέως, εἶχεν ἐναπομείνει εἷς Ἀνθ)στὴς καὶ τρεῖς χωρ)κες, προσετέθη δὲ εἰς αὐτὴν ἐκ τῆς Εἰδικῆς Ἀσφαλείας καὶ ὁ ἀνθ)ρχος Ἀντωνίου Κων.

Ὅλοι ἔσπευδον νὰ ἐξασφαλίσωσιν τὴν πρὸς Ν. ἀναχώρησίν των. Τὸ ἀσφυκτικῶς κατακλυζόμενον πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, Γενικὸν Στρατηγεῖον εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Μεγ. Βρεταννία» ἔτεινεν νὰ ἐρημωθῇ, μέχρις ὅτου ἐντολῇ τοῦ Βασιλέως ἡ Κυβέρνησις προέβη εἰς τὴν διάλυσιν αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Γεν. Ἐπιτελείου, ἵνα μὴ ὁ ἐχθρὸς χαρῇ ὅτι συνέλαβε τὸ Ἑλληνικὸν Ἐπιτελεῖον ἢ Στρατηγεῖον.

Μεμονωμένος ἕκαστος Ἕλλην ἀπετέλει καὶ ἓν ἄκαμπτον, ἓν ἀπόρθητον, ἓν

μακρὰν οἱασδήποτε συνθηκολογήσεως φρούριον, ὡς σύνολον ὅμως, ὡς ὠργανωμένη δύναμις ἀντιστάσεως εἶχεν ὑποστῆ σοβαρὰν καθίζησιν, λόγῳ τῶν σκληρῶν πληγμάτων τοῦ ἐχθροῦ καὶ τοῦ ἐναντίον του κινουμένου χαλυβδίνου χειμάρου· Ἡ Γαλλία εἶχεν ὑποκύψει εἰς 27 ἡμέρας, τὸ Βέλγιον εἰς 7 ἡμέρας, ἡ Ὁλλανδία εἰς 5 ἡμέρας, τὸ Λουξεμβοῦργον εἰς ὀλίγας ὥρας, ἡ Πολωνία εἰς μίαν ἑβδομάδαν, ἡ Τσεχοσλοβακία εἰς μίαν ἡμέραν, ὅλαι δὲ αἱ χῶραι αὗται ἔναντι ἑνὸς κράτους, ἡ ΕΛΛΑΣ δεχθεῖσα ἀρχικῶς τὴν ἐπίθεσιν δύο ἐχθρῶν, Ἰταλῶν καὶ Ἀλβανῶν τοὺς ἐτσάκισε καὶ ἐν συνεχείᾳ πλαγιοβληθεῖσα ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καὶ Βουλγάρων εἶχεν ἀντιστῆ ἐν συνόλῳ ἐπὶ ἕξ μῆνας ἤδη μὲ τὴν συμπαράστασιν ὀλίγων Βρεττανικῶν ταγμάτων καὶ ἐλαχίστων ἀεροπλάνων.

Δὲν εἶχον κουρασθῆ οἱ Ἕλληνες, οὔτε εἶχον νικηθῆ, ἁπλῶς ὑπερφαλαγγισθέντες ἠχρηστεύθη ἡ πτωχὴ καὶ μικρὰ ἀλλ' ἀήττητος πολεμική των μηχανή, εἶχεν ὅμως παραμείνει ἄσβεστος ἡ φλόγα διὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ἐλευθερίας, δι' ὃ καὶ πάντες, ἀσυντονίστως, ἀσυστηματοποιήτως καὶ μᾶλλον ὑπὸ τὸ κράτος μιᾶς ὑπερεντάσεως, ἀνεζήτουν τρόπον νὰ εὑρεθῶσιν μεταξὺ τῶν ἐλευθέρων Ἑλλήνων ἐναντίον τῶν εἰσβολέων.

Αἱ περιπτώσεις τοιούτων, λίαν ἐπικινδύνων καὶ ἐκ τῶν προτέρων καταδικασμένων ἐν πολλοῖς, ἐθνικῶν ἐκτινάξεων καὶ ἐξάρσεων ἀφθονοῦσι δι' ὅλους τοὺς βαθμούς, ἰδιαιτέρως ὅμως διὰ τοὺς κατωτέρους ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας, οἵτινες λόγῳ τῆς ἡλικίας των διέθετον ἀκόμη καὶ τὰς ἀπαιτουμένας σωματικὰς δυνάμεις.

Ἀλλαχοῦ θὰ ποιήσωμεν λόγον περὶ τῆς ταλαιπωρίας τοῦ τότε ἀνθ)ρχου Γ. Μητραλέξη ἐν τῇ προσπαθείᾳ του νὰ διαφύγῃ ἐκ Θεσ)νίκης πρὸς τὰς μαχομένας κατὰ τοῦ εἰσβολέως δυνάμεων, ὡς ἐπίσης θὰ ἀναφερθῶμεν εἰς τὴν φάλαγγαν Α. Κωνσταντινίδη καὶ θὰ ἠδυνάμεθα νὰ διαλάβωμεν τόσας περιπτώσεις ἀποφασιστικῶν ἐκδηλώσεων πρὸς συνέχισιν τοῦ ἀγῶνος, ὥστε πιθανῶς νὰ μὴ ὑστεροῦσεν ὁ ἀριθμὸς τούτων τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βαθμοφόρων τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς. Ἀντίθετοι ἐκδηλώσεις δὲν ὑπάρχουσι πλὴν καιροσκόπων τινῶν. Ἀναφέρομεν τὸν ἀκόλουθον διάλογον μεταξὺ ζεύγους νεονύμφων· Ὁ ἀνθ)ρχος Α εἶχε πρὸ διμήνου νυμφευθῆ καὶ εἶχεν ἐγκαταστήσει τὴν νεαράν του σύζυγον εἰς Ἀθήνας. Τὴν 18ην Ἀπριλίου φθάνει εἰς Ἀθήνας καὶ λέγει πρὸς αὐτὴν «ἑτοιμάσου νὰ φύγῃς διὰ τοὺς γονεῖς σου, διότι ἐδῶ θὰ ἔλθουν οἱ Γερμανοὶ καὶ ἐγὼ θὰ φύγω γιὰ νὰ συνεχίσω τὸν ἐναντίον των ἀγῶνα». Ἡ νεαρὰ 18έτις «Κυρία» ἔμεινεν ἄναυδος, συνελθοῦσα δὲ μετ' ὀλίγον προσεπάθησε νὰ παραστήσῃ εἰς τὸν ἄνδρα της ὅτι αὐτὸ τὸ ὁποῖον τῆς ἐζήτει ἀπετέλει πλῆγμα ἰσοδύναμον πρὸς θάνατον, ἀλλ' ἐκεῖνος μὲ παγερὸν ὕφος παρετήρησεν: «Ἄκουσε γυναῖκα! κατὰ τὰ δύο τέταρτα ἀνήκω εἰς τὴν πατρίδα, κατὰ τὸ ἓν τέταρτον εἰς τοὺς γονεῖς μου καὶ κατὰ τὸ ὑπόλοιπον ἓν τέταρτον εἰς σέ, κατὰ συνέπειαν πᾶσα προσπάθειά σου νὰ μὲ πείσῃς περὶ τοῦ ἐναντίου εἶναι ἐκ τῶν προτέρων καταδικασμένη εἰς ἀποτυχίαν». Ἀπὸ τέτοιο πνεῦμα κατείχετο ἡ ἐν τῇ Χωροφυακῇ γενεὰ τοῦ 1940!!!

Κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς 22 Ἀπριλίου ὁ βασιλεὺς ἐμφανίζεται ἐξαιρετικὰ μελαγχολικός, εἶναι τελείως ἀμίλητος.

Μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Βασιλέως ἐκ τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου εἰς τὰ ἀνάκτορα, τὴν ἑσπέραν τῆς ἡμέρας αὐτῆς, ὁ ὁδηγὸς τοῦ αὐτοκινήτου Του εἶπεν εἰς τὸν προσωρινὸν Διοικητὴν τῆς ἀσφαλείας νὰ μὴ ἀπομακρυνθῆ ἡ δύναμις, διότι πιθανῶς νὰ χρειασθῆ.

Τὴν 02,00 ὥραν τῆς 23-4-1941 ὁ Βασιλεύς, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῆς ἀσφαλείας του, ἀνεχώρησεν ἐξ Ἀνακτόρων καὶ ἔφθασε, μετ' οὐ πολύ, εἰς Σκαραμαγκάν. Εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων μέτρων ἀπὸ τῆς ξηρᾶς διακρίνεται ἡ σιολυέτα ἑνὸς προθαλασσομένου Ὑδροπλάνου «Σάτερλαντ». Διὰ μικρῶν λέμβων διαπεραιοῦνται ἐπὶ τοῦ ὑδροπλάνου ἄτομα τινὰ μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ τότε Πρωθυπουργός.

Ὁ Ἀείμνηστος Βασιλεὺς ἐκινήθη μηχανικῶς ὀλίγα βήματα δεξιώτερον τοῦ σημείου ἐπιβιβάσεων καὶ παρέμεινεν ἐκεῖ ἐπὶ ἡμίσειαν καὶ πλέον ὥραν, τελείως ἀπερροφημένος καὶ μόνος.

Μόνον ἰσχυρὸς χρωστὴρ θὰ ἠδύνατο ν' ἀποδώση τὴν θλιβερὰν ἐκείνην εἰκόνα ἑνὸς μάρτυρος Βασιλέως, ὅστις μὲ ἀκόρεστον λαιμαργίαν μέσα εἰς τὸ σκότος προσέβλεπε τὴν γῆν τῆς Ἀττικῆς καὶ εἶχε στρέψει τοὺς ὤμους Του πρὸς τὴν θάλασσαν, δι' ἧς ἐπρόκειτο μετ' ὀλίγον ν' ἀναχωρήση, καὶ εἶχε καρφώσει τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν γῆν, ἣν ἐπρόκειτο νὰ ἐγκαταλείψη, τίς οἶδεν, ἴσως διὰ παντός. Ἴσως ἀπὸ τὴν Ἀττικὴν γῆν καὶ τὰς ὑπὲρ αὐτὴν καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικόν της περιϊπταμένας καὶ εὑρισκομένας ψυχὰς τῶν διὰ τῶν αἰώνων Πανελλήνων νὰ ἐζήτει ἔμπνευσιν καὶ δύναμιν διὰ τὴν συνέχισιν καὶ εὐόδωσιν τοῦ τόσον σκληροῦ ἔργου διὰ τὸ ὁποῖον μετ' ὀλίγον θ' ἀνεχώρει, ὡς ἄλλος νεώτερος Θησεύς. Ἀνθρώπιναι τινὲς σκιαὶ ἵσταντο εἰς μικρὰν ἀπόστασιν, βωβαί ἢ μὲ πολὺ χαμηλωμένην φωνὴν συνεννοούμεναι.

Τὴν εἰκόνα ἐκείνην διέκοψεν εἷς Ἀνώτατος Ἄγγλος Ἀξιωματικός, ὅστις, πλησιάσας τὸν Βασιλέα, Τὸν προσεκάλεσε νὰ ἐπιβιβασθῆ.

Ὁ Βασιλεὺς στρέφεται πρὸς τὴν κατεύθυνσίν του, ἀλλὰ δὲν προχωρεῖ, καλεῖ πλησίον Του τοὺς ἀραιωμένους ἄνδρας τῆς Ἀσφαλείας του καὶ τοὺς χαιρετᾶ διὰ χειραψίας. Τετευταῖον ἀπεχαιρέτησε τὸν ἐπικεφαλῆς Ἀξιωματικόν, ἐνῷ οἱ ὁπλῖται τῆς χωρ)κῆς ἔκλαιον καὶ ὁ Βασιλεὺς μόλις συνεκράττει τοὺς λυγμούς.

Τὴν 05.00 ὥραν τῆς 23-4-1941 τὸ ὑδροπλᾶνον ἀνεχώρησεν διὰ τὸν Γολγοθᾶν. (52)

Ὁ τότε Πρωθυπουργὸς παρέχει τὴν πληροφορίαν ὅτι εἰς Σούδαν τοὺς ἀνέμεινον ὀλίγοι Ἄγγλοι Ἀξιωματικοὶ καὶ Ἕλληνες τοιοῦτοι τῆς Χωροφυλακῆς.

Χάριν τῆς ἑνότητος ἐπροχωρήσαμεν ὀλίγον ἄλλων τινῶν γεγονότων, ἅτινα προηγηθέντα προεκάλεσαν τ' ἀνωτέρω.

Αἱ διάφοροι ἀρχαὶ Χωροφυλακῆς δὲν ἠδύναντο νὰ πιστεύσωσι εἰς τὴν ὕπαρξιν Κυβερνητικῶν διαταγῶν καὶ προέβαινον, κατ' ἀρχάς, εἰς τὴν σύλληψιν τῶν πρώτων ἐμφανισθέντων μὲ διμήνους ἀδείας στρατιωτῶν, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἑπομένας ἡμέρας ἡ διαρροὴ τοιούτων ἀδειούχων ἀπετέλεσε κατάστασιν (53). Μέχρι τῆς 16-4-1941 εἶχεν ἀναφερθῆ εἰς τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἀσφαλείας ἡ σύλληψις ὑπερτριακοσίων λιποτακτῶν (54) τοιαύτης κατηγορίας, τὸ δὲ Ὑφυπουργεῖον δὲν ἀπήντα!!

Ἡ πιστότης, ἡ ἀφοσίωσις καὶ ἡ ἀκρίβεια τῆς προσφορᾶς διέκρινεν ἁπάσας

---

(52) Βλέπε καὶ ἡμερολόγιον Ἐμμ. Τσουδεροῦ καὶ Ἀλ. Ἐδιπίδου σελ. 690

(53) Πρόκειται περὶ τῶν δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 64829 ἀπὸ 16-4-1941 δ)γῆς Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν διμήνων καὶ μηνιαίων ἀδειῶν. Βλέπε Θ. Τσακαλώτου Τομ. Α' σελ. 796—798 (ἀνωτέρω ὑποσημ. 51).

(54) Ὑφυπουργεῖον Δημοσίας Ἀσφαλείας Φάκ. 34)203

τὰς ὑπηρεσίας, ἔστω καὶ ἂν εὑρίσκοντο αὗται μακρὰν τῶν γεγονότων καὶ ἀτυχῶς εἶχε παύσει ἡ ἐνημέρωσίς των ἐπὶ τῶν Κυβερνητικῶν ἀποφάσεων, οὗ ἕνεκεν, ἔνιαι τῶν ὑπηρεσιῶν, παρὰ τὴν κατάρρευσιν τῆς Πρωτευούσης, ἐξηκολούθουν νὰ ἀγωνίζωνται μὲ τὸν αὐτὸν τόνον (55).

Τοῦτο δὲν συνέβαινε μόνον εἰς τὰ μετόπισθεν ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν πλέον προωθημένων γραμμῶν, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐκεῖ πλησίον ἐλάμβανε χώραν ἡ συνθηκολόγησις τοῦ Τσολάκογλου. Ὁ παραμείνας πιστὸς εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ Βασιλέως, μέχρις ἐσχάτων, Στρατηγὸς Πιτσίκας, εἰς τὴν Χωροφυλακὴν προσέφυγεν ἵνα συγκρατήσῃ τὴν τάξιν τοῦ καταρρέοντος μετώπου, (56) πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς ὁποίας τελικῶς ἀπηύθυνεν εὔφημον μνείαν διότι, «ἔσωσαν τὴν τιμὴν τῶν Ἑλληνικῶν ὅπλων διὰ τῆς προσπαθείας των καὶ ἡ Διοίκησις τῆς Στρατιᾶς παρέμεινε μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης κυρία τῆς καταστάσεως, μὴ κατορθωσάσης τῆς ἐπιβολῆς τῶν διαρρεόντων στοιχείων εἰς βάρος τῆς διοικήσεως» «57).

Ὡς ἐξ ἐνστίκτου ἀρχικῶς ἡ Χωροφυλακὴ ὑπήκουεν εἰς τὸν ἀπολύτως πειθαρχοῦντα εἰς τὰ κελεύσματα τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Κυβερνήσεως Στρατηγὸν Πιτσίκαν, διότι καὶ ἐν τῷ Διαγγέλματι, ἐτόνιζεν ὁ Βασιλεύς, ὅτι ἐν ἀγνοίᾳ του ἐγένετο ἡ συνθηκολόγησις (58). Εἰς τὸ μέλλον ἀσφαλῶς θὰ διευκρινισθῇ ἡ προέλευσις καὶ τὸ περιεχόμενον ἑνὸς παραδόξου τηλεγραφήματος, ὅπερ περιελθὸν εἰς χεῖρας τοῦ Ἀντ)ρχου Χωροφυλακῆς Τσαταλοῦ ἐτέθη ἐξ Ἐρσέκας ὑπ' ὄψιν τοῦ ὑφυπουργοῦ Δημ. Ἀσφαλείας Κων. Μανιαδάκη τηλεφωνικῶς καὶ συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου ἐπηκολούθησαν ὡρισμέναι διευκρινήσεις ὅσον ἀφορᾷ τὴν συνθηκολόγησιν. Ἐπὶ τοῦ παρόντος οὐδεὶς ὁμιλεῖ ἢ παρέχει στοιχεῖα· Ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἐνημέρωσις τῆς Κυβερνήσεως ὑπῆρξεν ἔργον τῆς Χωροφυλακῆς, ἔστω καὶ ἂν τοῦτο ἦτο ἐχθρικῆς προελεύσεως.

Ἡ πιστότης καὶ ἀφοσίωσις εἰς τὰς διαταγὰς καὶ εἰς τὸν διεξαγόμενον ἀγῶνα τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ὑπῆρξε τόσον παροιμιώδης ὥστε νὰ καταντᾷ ἢ μυθικὴ ἢ ἀφελὴς ἐκ πρώτης ὄψεως.

Ὀλιγάριθμοι δυνάμεις τῆς Χωροφυλακῆς, ἐνῷ ἔβλεπον τὴν ὁμαδικὴν διαρροὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καὶ τὴν ἀκάθεκτον προέλασιν τῶν σιδηροφράκτων ἐχθρικῶν Μεραρχιῶν, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπεχείρησαν νὰ ἀντιταχθῶσιν κατὰ τῆς διαρροῆς ἀφ' ἑτέρου δὲ προέβαλον ἀπεγνωσμένην καὶ ἐκ τῶν προτέρων ἄνευ ἐλπίδος τινὸς ἀντίστασιν.

Ὑπὸ τοιούτου πνεύματος διεκρίθη τὸ σύνολον της εἰς τὰς Ἰονίους νήσους καὶ νήσους Αἰγαίου δυνάμεως Χωροφυλακῆς, καὶ ὑπάρχει σωρεία περιπτώσεων προκαλουσῶν ἔκπληξιν καὶ θαυμασμόν, ἐκείνη ὅμως τῆς νήσου Λήμνου προέχει.

Εἰς τὴν νῆσον ταύτην, ἔνθα ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως σχεδὸν τοῦ πολέμου εἶχεν διορισθῇ ὡς Ναυτικὸς καὶ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς ὁ ὑποναύαρχος Οἰκονόμου Κων., συμπτυχθεὶς μετέφερεν τὴν ἕδραν του ὁ τότε Νομάρχης Καβάλας δικηγόρος Νικόλαος Καραμερτζάνης, Διοικητὴς δὲ τῆς τότε ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς ἦτο ὁ Μοίραρχος (ἤδη Ὑποστράτηγος ἐ.ἀ.) Ἀργ. Μπατσαλιᾶς.

---

(55) Παράρτημα Χ, 35.

(56) Παράρτημα Χ, 36.

(57) Παράρτημα Χ, 36 ἐκ τοῦ προσωπικοῦ ἀρχείου ἐ.ἀ. Στρατηγοῦ Εὐθυμίου Τσαταλοῦ.

(58) Βλέπε Διάγγελμα Βασιλέως ἐν Παρ)τι Χ, 37.

Τὸ σύνολον τῶν ἐν Λήμνῳ στρατιωτικῶν δυνάμεων ἀπετελεῖτο ἐξ ἑνὸς λόχου πεζικοῦ (λόχου ἀσφαλείας καλουμένου) μειωμένης δυνάμεως, ὑπὸ τὸν ἔφεδρον λοχαγὸν Δημητρόπουλον Ἀναστάσιον, τῆς ἐξ ἑκατὸν περίπου ἀνδρῶν δυνάμεως Χωροφυλακῆς, στελεχωμένης διὰ τῶν ὑπομοιράρχου Μανάρα Λουκᾶ ἑδρεύοντος ἐν Μούδρῳ καὶ ἀνθ)ρχου Γιαννοπούλου Γεωργίου εἰς Κάστρον καὶ ἐκ δύο λόχων πολιτοφυλακῆς ἐξωπλισμένων διὰ πάσης φύσεως ἀκαταλλήλου διὰ πόλεμον ὁπλισμοῦ.

Κατὰ τὸ δεύτερον 10ήμερον Ἀπριλίου 1941 ἡ ὑποδιοίκησις προήχθη εἰς Διοίκησιν μὲ διοικητὴν τὸν αὐτὸν ὡς ἀνωτέρω Μοίραρχον Μπατσαλιᾶν, ὅστις καὶ εἶχε καταστῆ ἀρχηγὸς ἁπασῶν τῶν ἐν τῇ νήσῳ ὡς ἀνωτέρω ἐνόπλων δυνάμεων ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην διοίκησιν τοῦ Ὑποναυάρχου Ναυτικοῦ Διοικητοῦ. Ὁ Μοίραρχος, ἔχων τὰς δυνάμεις ἐγκατεστημένας καθ' ἅπασαν τὴν νῆσον, εἶχε καταστρώσει σχέδιον ἀμύνης κατὰ τυχὸν ἀποβάσεων.

Αἱ Γερμανικαὶ δυνάμεις μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Καβάλας διεπεραιώθησαν εἰς Θάσον καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς Σαμοθράκην, ἔνθα ἡ μικρὰ δύναμις Χωροφλακῆς ὑπὸ τὸν ὑπενωμοτάρχην Καφρίτσαν Κων. προέβαλεν ἀπεγνωσμένην ἀντίστασιν καμφθεῖσα συντόμως, ὡς εἰκός. Ὁ ἀνθ)ρχος Γιαννόπουλος Γεώργ. ἐπιβιβασθεὶς βενζινοπλοίου ἐπὶ κεφαλῆς ὁμάδος ὁπλιτῶν ἐκινήθη πρὸς ἀνακατάληψιν τῆς Σαμοθράκης, ἀλλ' ἡ ἐπικρατοῦσα θαλασσοταραχὴ ἐματαίωσε τὸ ἐγχείρημα.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς β' 10ημέρου Ἀπριλίου συνεπτύχθη εἰς Λῆμνον ἐκ Δυτ. Θράκης ἡ ὑπὸ τὸν συντ)ρχην Καλῆν Δημήτριον Ταξιαρχία Νέστου, ἥτις τελικῶς διεπεραιώθη εἰς Μυτιλήνην.

Τὴν 13ην ὥραν τῆς 23ης Ἀπριλίου ἔφθασεν εἰς Κάστρον ἐκ Σαμοθράκης ὁ ἀνθ)στὴς Χωρ)κῆς Μασαρᾶς Ἀριστ. κομίζων ἐντὸς φακέλλου Γερμανικὸν τελεσίγραφον περὶ παραδόσεως τῆς νήσου Λήμνου ἐντὸς 24ώρου ἀμαχητί. Ὁ Ναύαρχος Οἰκονόμου ἀνέγνωσε σχεδὸν δημοσίᾳ τὸ τελεσίγραφον, πρᾶγμα ὅπερ προεκάλεσε σοβαρὰν ἀναταραχήν, καὶ τὴν 18ην ὥραν συνεκλήθη εἰς τὸ Νομαρχιακὸν κατάστημα σύσκεψις περὶ τοῦ πρακτέου, εἰς ἣν ἔλαβον μέρος ὁ Νομάρχης, ὁ Μητροπολίτης, οἱ προϊστάμενοι τῶν διαφόρων δημοσίων ὑπηρεσιῶν καὶ διάφοροι ἔγκριτοι πολῖται.

Εἰς ταύτην κληθεὶς ὁ Μοίραρχος ἠρωτήθη περὶ τῆς γνώμης του, ὅτε οὗτος τοῖς ἐδήλωσεν ὅτι, ἡ στάσις καὶ ἡ γνώμη του εἶναι ἀπολύτως σύμφωνος πρὸς τὰς διαταγὰς τῶν προϊσταμένων του Ὑπουργοῦ Δημ. Ἀσφαλείας, Ἀνωτ. Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς Νήσων Αἰγαίου Ἀντισυνταγματάρχου Δημάκη καὶ Ὑποναυάρχου Οἰκονόμου, συμφώνως πρὸς τὰς ὁποίας συνάδει καὶ τὸ περὶ ἀμύνης μέχρις ἐσχάτων ἐθνικὸν καθῆκον καὶ ἀπῆλθεν.

Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν Μητροπολίτου, Νομάρχου, Προέδρου Κοινότητος Κάστρου Λασκαρίδου Παν., Προέδρου Παλλημνιακῆς Ἐπιτροπῆς Ἰατροῦ Ραυτοπούλου Παν., καὶ Προέδρου Ἐμπορ. Συλλόγου Χατζηχρυσοστόμου, μετέβη εἰς Μοῦδρον ἵνα ζητήση παρὰ τοῦ Ναυάρχου ὅπως μὴ προβληθῇ ἄσκοπος ἀντίστασις, ἀλλὰ καὶ ὁ Ναύαρχος ἀπέρριψε τὸ αἴτημά των.

Τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 26 Ἀπριλίου Γερμανικαὶ δυνάμεις ἤρξαντο ἀποβιβαζόμεναι εἰς τὸν ὅρμον Μπουρνιᾶ, ἔνθα προεβλήθη ἡ πρώτη ἀντίστασις. Ἐναντίον τῶν Γερμανῶν ἐκινητοποιήθησαν ἅπασαι αἱ δυάμεις Χωροφυλακῆς καὶ Στρατοῦ, χωρὶς νὰ μειωθῇ καὶ ἡ σοβαρὰ εὐθύνη καὶ μέριμνα διὰ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως εἰς τοὺς κατῳκημένους τόπους καὶ οὕτω καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν ἡμέραν τῆς 26 Ἀπριλίου

ἐσυνεχίσθησαν αἱ συγκρούσεις εἰς διάφορα σημεῖα, συμπτυσσομένων τῶν μικρῶν Ἑλληνικῶν δυνάμεων κλιμακηδόν, καθ' ἃς ἐφονεύθησαν 110 Γερμανοὶ ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται, ἐνῶ ἐκ τῆς Χωροφυλακῆς ἐτραυματίσθη μόνον ὁ ἐνωμοτάρχης Μαρωνίτης Σωτήριος μαχόμενος.

Κατὰ τὴν ἔκθεσιν Μπατσαλιᾶ διεκρίθησαν οἱ ἀνωτέρω ἀξιωματικοὶ ὡς καὶ οἱ ἐνωμοτάρχαι Παπαϊωάννου Γεώργ., Μελαχροινίδης Εὐάγγ., Γεωργίτσης Γεώργ., Δαμανάκης Θεόδ., Ἐρενίδης Παῦλος καὶ Χρονόπουλος Δημήτριος. Ὁ Ὑποναύαρχος Οἰκονόμου ἐν τῇ σχετικῇ ἐκθέσει του ποιεῖται εὐφήμως μνείαν τοῦ ἠθικοῦ καὶ τῆς μαχητικότητος τῆς Χωροφυλακῆς, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι εἶχε δημιουργηθῆ πνεῦμα πανικοῦ καὶ «ἀντίθετον πρὸς τὴν ἀπέλπιδα ἄμυναν ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ». Ἀσφαλῶς ἡ ἄμυνα τῆς νήσου Λήμνου δὲν ἀναφέρεται ὡς γεγονὸς πολεμικῆς σημασίας ἀλλὰ ὡς τοιοῦτον ψυχικῆς καὶ ἰδεολογικῆς ἐξάρσεως, εἰς ἣν κατηγορίαν περιλαμβάνονται καὶ τόσα ἄλλα περιστατικά.

Ἀνεφέραμεν ὅτι ἅμα τῇ Γερμανικῇ εἰσβολῇ διετάχθησαν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ αἱ δυνάμεις Χωροφυλακῆς, ὅπως ἀκολουθοῦν τὸν συμπτυσσόμενον στρατόν. Συνεπεία τοῦ μέτρου τούτου ἡ σύμπτυξις ἤρξατο ἀπὸ τῆς 8 Ἀπριλίου καὶ τὰς μεσημβρινὰς ὥρας τῆς 9ης Ἀπριλίου 1941 τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας εἶχε συντάξει τὸ ἀκόλουθον δελτίον πληροφριῶν περὶ τῆς κρατούσης καταστάσεως.

«1.— Πληροφορίαι μεταδιδόμεναι τηλεφωνικῶς ἐκ Βόλου:

Ἀφίχθησαν σήμερον ἐκεῖ ὁ Ἀνώτερος Διοικητὴς Κεντρικῆς Μακεδονίας ἐπιβιβασθεὶς ἀτμοπλοίου τὴν 7ην ἑσπερινὴν τῆς χθὲς ἐκ τοῦ λιμένος τῆς Θεσσαλονίκης, παρακολουθούμενος ὑπὸ τῆς ἑξῆς δυνάμεως:

Ἑνὸς Ἀνωτέρου Ἀξιωματικοῦ, πέντε κατωτέρων, πέντε Ἀνθ) στῶν, ἑπτὰ Ἐνωμοταρχῶν, δύο Ὑπεν) ρχῶν, ὀγδοήκοντα Χωροφυλάκων καὶ ἑνὸς πολιτικοῦ ὑπαλλήλου οὗτοι ἀνήκουσιν ἐν συνόλῳ περίπου εἰς ὑπηρεσίας τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης τῆς δικαιοδοσίας τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Κεντρ. Μακεδονίας.

Αἱ πληροφορίαι τὰς ὁποίας εἶχεν ὁ Ἀνώτερος Διοικητὴς πρὶν ἀναχωρήσῃ ἐκ Θεσσαλονίκης ἐκ τῶν ΔιΔοικήσεων τῆς δικαιοδοσίας του εἶναι ὅτι ἀπὸ τῆς 3ης ἀπογευματινῆς τῆς χθὲς ἤρξατο συμπτυσσομένη ἡ δύναμις τῆς Δ. Χ. Κιλκίς. Αὕτη θὰ ἠκολούθει δρομολόγιον ὑποχωρήσεως τὸ ὡς ἀσφαλέστερον ὑποδεικνυόμενον παρὰ τῆς Στρατιωτικῆς Ἀρχῆς.

Ἡ τελευταία ἐπαφή του μετὰ τοῦ Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς ἐγένετο τὴν 3ην ἀπογευματινήν.

Παρὰ τῆς Δ. Χ. Σερρῶν τοῦ ἀνεφέρθη ὅτι οὐδεμία σύμπτυξις εἶχε διαταχθῆ μέχρι τῆς 6ης ἀπογευματινῆς, ὅτε ἔσχεν τὴν τελευταίαν τηλεφωνικὴν ἐπαφὴν μετὰ τοῦ Διοικητοῦ, διότι τὰ Στρατιωτικὰ Τμήματα ἐξηκολούθουν ν' ἀμύνωνται μετὰ θαυμαστῶν ἀποτελεσμάτων κατὰ τῶν ἐχθρικῶν δυνάμεων. Αἱ πληροφορίαι τοῦ Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς ἀνεβίβαζον εἰς χιλιάδας τὰς ἀπωλείας τῶν ἐπιτιθεμένων, τὸν δὲ ἡρωϊσμὸν τῶν ἀμυνομένων τμημάτων μας ἀπερίγραπτον. Μεταξὺ τῶν συλληφθέντων αἰχμαλώτων τινὲς Γερμανοὶ ἀξιωματικοὶ ηὐτοκτόνησαν. (σ.σ. Βλέπ. ἀνωτέρω ἀπόσπασμα ἐκθέσεως Τσακάρα).

2.— Ὁ Ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Θράκης ἀναφέρει ὅτι μεταξὺ τῆς ἀφιχθείσης εἰς Βόλον δυνάμεώς του συμπεριλαμβάνονται εἷς Ἐνωμοτάρχης καὶ πέν-

τε Χωροφύλακες τῆς Ἀνωτέρας Δ. Χ. Κεντρικῆς Μακεδονίας, οἵτινες εὑρέθησαν ἐπ' ἀδείᾳ, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς εἰσβολῆς εἰς Θράκην.

3.— Ἡ ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην Ξανθόπουλον ἀφιχθεῖσα δύναμις τῆς Ἀστυνομικῆς Δ)νσεως Θεσ)νίκης εἰς Βόλον εἶναι: εἷς Ταγματάρχης, τρεῖς Μοίραρχοι, ἕνδεκα Ὑπομοίραρχοι, ἓξ Ἀνθ)ρχοι, ὀκτὼ Ἀνθ)σταί ἑξήκοντα ἓξ Ὑπαξ)κοί, τριακόσιοι πεντήκοντα ἐννέα Χωροφύλακες καὶ εἷς ἰδιώτης γραφεύς.

Ὁ ἀνωτέρω Ταγματάρχης Ξανθόπουλος θεωρεῖ ἀπολύτως ἀπαραίτητον τὸν ἄμεσον ἀνεφοδιασμὸν τῆς δυνάμεώς του καθ' ὅσον οὗτοι στεροῦνται παντὸς μέσου ἀτομικοῦ...».

Εἰς τὸν τομέα τοῦ Ἀλβανικοῦ Μετώπου ἡ ἐξέλιξις τῶν γεγονότων ὑπῆρξεν δραματικωτέρα, διότι οἱ ἀήττητοι Ἕλληνες στρατιῶται ὑπεχρεώθησαν ἐκ τῆς ἐκ τῶν ὄπισθεν Γερμανικῆς ἀπειλῆς νὰ ὑποχωρήσωσι καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ διαρρεύσωσι.

Εὔλογον ἦτο ὅτι ἡ πέραν τῶν Ἑλληνικῶν ὁρίων προκεχωρημένη, ὑφ' οἱανδή ποτε μορφὴν καὶ αἰτίαν Χωροφυλακὴ θὰ ἠκολούθει τὸν συμπτυσσόμενον Ἑλληνικὸν στρατόν. Ἡ σύμπτυξις τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς διετήρησεν εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις καὶ μέχρι τέλους ἡρωϊκὸν χαρακτῆρα, δὲν ἀναφέρεται οὐδεμία περίπτωσις πανικοῦ ἢ λιποψυχίας. Δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ σύμπτυξις τῶν δυνάμεων τούτων ἐγένετο ἐν πλήρει τάξει καὶ ἐν συνεχῇ ἀποτελεσματικῇ ἐκτελέσει ὑπηρεσίας.

Παρὰ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ ἐξεδόθη ἡ ἀκόλουθος διαταγὴ πρὸς τὴν Ἀνωτέραν Διοίκησιν Χωροφυλακῆς Κορυτσᾶς, πρόκειται περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀνωτέρου Διοικητοῦ μνημονευομένης ἐν τῇ Η. Δ. τῆς 20.4.1941 Δ)γῆς (59).

750 Μονὰς

Α.Π. 4821 Πρὸς τὴν Ἀνωτέραν Δ)σιν Χωροφυλακῆς Κορυτσᾶς

Συγκεντροῦντες τὰ ὑπὸ τὰς διαταγὰς ὑμῶν τμήματα Χωροφυλακῆς, πλὴν Ὑποδιοικήσεως Μπιγκλίστης, θὰ μετασταθμεύσητε εἰς Λεσκοβίκι, ὁπόθεν ὁ Ἀνώτερος Διοικητὴς μεταβαίνων προσωπικῶς εἰς Ἰωάννινα θὰ προκαλέσῃ περαιτέρω διαταγάς.

Κίνησις τελευταίου τμήματος ὑμῶν ἐκ Κορυτσᾶς 13ην τρέχοντος ὥραν 20'.

Ἡ Ὑποδιοίκησις Χωροφυλακῆς Μπιγλίστης συγκεντροῦσα τὴν δύναμιν αὐτῆς εἰς Μπίγλισταν θὰ κινηθῇ τὸ ἑσπέρας τῆς 14ης τρέχοντος μετασταθμεύουσα εἰς Γρεβενά.

Τ.Τ. 212) 12.4.1941

Γ. Τσολάκογλου

Ἐν τοῖς πρόσθεν ὡμιλήσαμεν περὶ τῶν πεπραγμένων τῆς δυνάμεως ταύτης καὶ παρεπέμψαμεν εἰς τὴν ἐν τῷ παραρτήματι καταχωρουμένην Ἡμερ. Διαταγὴν τοῦ τότε Ἀνωτέρου Διοικητοῦ Κορυτσᾶς. Ἀλλ' ἡ Χωροφυλακὴ ἐμφανίζει πάντοτε ἀνεξαντλήτους ἠθικὰς καὶ ψυχικὰς δυνάμεις καὶ μόνον τὸ Σῶμα τοῦτο θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν ἱστορίαν τὴν διὰ τῆς ἀκολούθου ὑπ' ἀριθμ. 2) 1) 61 διαταγῆς βεβαιουμένην νοοτροπίαν καὶ ἐκδήλωσιν κατὰ τὰς πλέον χαλεπὰς ἐθνικὰς καὶ ἀτομικὰς στιγμάς.

Ἰωάννινα τῇ 20.4.1941

(59) Βλέπε Παράρτημα Χ, 36 καὶ φάκελλον 2)1)61 Ὑπουργείου Δημ. Τάξεως.

Πρὸς τοὺς Δ) τὰς τῶν Λόχων 1) Μοίραρχον Πέτροβαν, 2) Ὑπομοίραρχον Οἰκονομόπουλον καὶ 3) Ἀνθυπομοίραρχον Μαριόλην.

Ὑπογραφείσης σήμερον ἀνακωχῆς μεταξὺ ἡμῶν καὶ Γερμανῶν, αὔριον θὰ διέλθωσι μεταξὺ τῶν ἡμετέρων στρατευμάτων καὶ τῶν Ἰταλικῶν Γερμανικαὶ φάλαγγες.

Κατόπιν τούτου παραγγέλλω ὅπως, εἰ δυνατόν, νὰ μὴ εὑρίσκωνται ἐπὶ τῆς ὁδοῦ χωροφύλακες καὶ στρατιῶται. Ἐ π ί σ η ς δ ὲ ν ὰ ὦ σ ι ν ἅ π α ν τ ε ς ε ὐ π α ρ ο υ σ ί α σ τ ο ι.

Διοικητὴς Τσαταλός.

Ἤθελεν ὅπως ἐνώπιον τῶν ἐχθρῶν της εὑρεθῇ ἐν ἀψόγῳ παραστάσει ἡ Χωροφυλακή.

Διὰ τὰ πεπραγμένα τῆς Χωροφυλακῆς Κορυτσᾶς κατὰ τὸ διάστημα ἀπὸ 14ης Ἀπριλίου μέχρι τῆς κατὰ τὴν 20ὴν Ἀπριλίου συνθηκολογήσεως ὁμιλεῖ ἡ ἐν τῷ παραρτήματι παρατιθεμένη Ἡμερησία Διαταγὴ καὶ θὰ ἐπανέλθωμεν ἀμέσως κατωτέρω, ἀφοῦ προηγουμένως ἴδωμεν τί ἀπέγινεν ἡ δύναμις τῆς Α.Δ.Χ. Βορείου Ἠπείρου (Ἀργυροκάστρου).

Ἐν ὄψει συμπτύξεως ἡ Ἀνωτέρα Δ) σις Χωροφυλακῆς διὰ τῆς παρατιθεμένης διαταγῆς της προέβη εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς δυνάμεως εἰς ὀργανικὰ τμήματα ὡς ἀκολούθως:

Ἑλληνικὴ Βασιλικὴ Χωροφυλακὴ — Ἐ π ε ί γ ο υ σ α

Α. Δ. Χ. Βορείου Ἠπείρου

Ἀριθμ. Πρωτ. 16) 352) 3 — Ἐν Ἀργυροκάστρῳ τῇ 16 Ἀπριλίου 1941

Δ ι α τ α γ ή

Διὰ τὴν περίπτωσιν συμπτύξεως, Συγκροτῶ,

Τάγμα Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν 1ον Τάγμα Χωροφυλακῆς Β. Ἠπείρου μὲ δύναμιν τὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἕδρας μας καὶ τῶν τυχὸν κατὰ τὸ δρομολόγιον εὑρισκομένων ὑπηρεσιῶν τῆς ὑπαίθρου.

Τὴν Διοίκησιν τοῦ Τάγματος τούτου ἀναθέτω εἰς τὸν Μοίραρχον Γεωργίου Γεώργιον μὲ ὑπασπιστὴν τὸν Ἀνθυπομοίραρχον Παναγόπουλον Νικόλαον.

Τὴν δύναμιν τοῦ Α΄ Λόχου καθορίζω ὡς κάτωθι:

Λοχαγὸς Ὑπομοίραρχος Τσιβεριώτης Ἰωάννης.

Δύναμις Α΄ Διμοιρίας

Διμοιρίτης Ἀνθ) ρχος Μῖχος Κων) ντῖνος

Βοηθὸς Ἀνθ) στὴς Λυμπερόπουλος Γεώργιος

Ὁπλῖται (39) τριάκοντα ἐννέα.

Δύναμις Β΄ Διμοιρίας

Διμοιρίτης Ἀνθ) στὴς Μήτσας Δημήτριος Ὁπλῖται (38) τριάκοντα ὀκτώ.

Δύναμις Γ΄ Διμοιρίας

Διμοιρίτης Ἀνθ) στὴς Τόγκας Δημήτριος

Βοηθὸς Ἀνθ) στὴς Ἀθανασόπουλος Κωνσταντῖνος

Ὁπλῖται (38) τριάκοντα ὀκτώ.

Τὴν δύναμιν τοῦ Β΄ Λόχου καθορίζω ὡς κάτωθι:

Λοχαγὸς Συρομῆτρος Στέργιος

Δύναμις Α΄ Διμοιρίας

Διμοιρίτης Ἀνθ) ρχος Τζοβλᾶς Βασίλ. Βοηθὸς Ἀνθ) στὴς Καρατοράκης

Ὁπλῖται (42) τεσσαράκοντα δύο·

Δύναμις Β΄ Διμοιρίας

Διμοιρίτης Ἀνθ) στὴς Νίτσας Ζαχαρίας Βοηθὸς Ἀνθ) στὴς Παπαβλασσόπουλος

Ὁπλῖται (20) εἴκοσι.

Ἅπασα ἡ δύναμις τῆς Ὑποδ) σεως Χωροφυλακῆς Ἀντιγονείας, ἡ εὑρισκομένη εἰς Γεωργουτσάδες.

Δύναμις Γ΄ Διμοιρίας

Διμοιρίτης Ἀνθ) στὴς Κλειτσόπουλος Χαράλαμπος Ὁπλῖται (12) δώδεκα.

Ὁ Ἀνώτερος Διοικητὴς

Δημ· Δρακόπουλος (Ἀντ) ρχης)

Ἐν συνεχείᾳ, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ· 16) 353) 3 διαταγῆς της ὥρισεν ὅπως τὸ Τάγμα μετασταθμεύσῃ ἐξ Ἀργυροκάστρου εἰς Κεράσοβον, τελευταῖον δὲ τμῆμα ἀποχωρήσει ἐξ Ἀργυροκάστρου ὁ ὑπὸ τὸν Σπυρομῆτρον Λόχος, ἐγκαταλείπων τὴν πόλιν τὴν 19ην ὥραν τῆς 17ης Ἀπριλίου. Ὁ ἀνώτερος Διοικητὴς μετὰ τοῦ ἐπιτελείου του ἀπεχώρησε τοῦ Ἀργυροκάστρου τὴν 17ην ὥραν τῆς 17-4-1941. Ὅλαι αἱ ὑπηρεσίαι συνεπτύχθησαν κανονικῶς καὶ συναπεκόμισαν καὶ τὸ δημόσιον ὑλικόν.

Τὴν ἑσπέραν τῆς 11ης Ἀπριλίου εἶχε συμπτυχθῆ καὶ ἡ δύναμις τῆς Ὑποδ. Χωροφυλακῆς Τσεροβόδα, ἥτις ἐπὶ ἑνὸς ἡμιόνου μετέφερε τὰς σημαίας τῶν προβλεφθεισῶν ὡς ὑφισταμένων της ὑπηρεσιῶν, ἀλλὰ τὴν ἑπομένην ἐχθρικὰ ἀεροπλάνα ἔβαλον κατὰ τῆς μικρᾶς φάλαγγος, κατὰ τὴν διάρκειαν δὲ τοῦ βομβαρδισμοῦ τούτου, ἐξηφανίσθη ὁ ἡμίονος ἐφ' οὗ εἶχον φορτωθῆ αἱ σημαῖαι καὶ τὸ ἀρχεῖον.

Οὕτω τὴν 18ην Ἀπριλίου 1941 ἡ δύναμις Ἀργυροκάστρου ἡνώθη μετὰ τῆς ἀπὸ Καλπακίου μέχρις Ἰωαννίνων κλιμακωμένης εἰς ἐξεταστικὰ φυλάκια δυνάμεως Χωροφυλακῆς Κορυτσᾶς. (60)

Τὴν ἑπομένην τῆς συνθηκολογήσεως, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 28068) 1108 ἀπὸ 21-4-41 διαταγῆς Διοικητοῦ Τ.Σ.Α· (Τσολάκογλου), διετάχθη ὅπως τὸ σύνολον τῶν ἀνωτέρω δυνάμεων, ὀργανωμένον εἰς δύο τάγματα, κατανεμηθῆ εἰς ἐξεταστικὰ φυλάκια ἀπὸ Ἰωαννίνων μέχρις Ἀμβρακικοῦ (πέραν τῆς Ἄρτης) καὶ διὰ νεωτέρας διαταγῆς μέχρι Λεβαδείας μέσῳ Ναυπάκτου καὶ Ἀμφίσσης, διὰ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως ἐπὶ τοῦ ὁδικοῦ δικτύου, ἐφ' οὗ ἐκινοῦντο οἱ φεύγοντες στρατιωτικοί·

Ἓν σοβαρὸν τμῆμα τῶν ὑλικῶν τῆς Α.Δ.Χ· Κορυτσᾶς παρεδόθη εἰς Ἀνωτ· Διοικ. Χωροφυλακῆς Ἠπείρου, τὸ δὲ ὑλικὸν τῆς Α.Δ.Χ· Ἀργυροκάστρου παρεδόθη εἰς τὴν Διοίκησιν Χωροφυλακῆς Ἀγρινίου. Οὕτω ἡ Ἑλληνικὴ Βασιλικὴ Χωροφυλακή, ἐνῷ ἀπὸ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου ἀπετέλει τὰ νεῦρα τοῦ ἐθνικοῦ συναγερμοῦ καὶ κατευώδωνεν τοὺς Ἕλληνας ἀναχωροῦντας διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς τιμῆς τῆς Πατρίδος, ἤδη ἀνέλαβε τὸν ρόλον τῆς διευθετήσεως τοῦ χειμάρου τῆς συμπτύξεως καὶ συνέβαλε τὰ μέγιστα ὥστε νὰ μὴ παρατηρηθῶσιν ἔκτροπα καὶ ἀνωμαλίαι

Αἱ κατὰ μῆκος τῶν ὁδῶν συμπτύξεως ὑπηρεσίαι Χωροφυλακῆς ἀπὸ Ἰωαννίνων καὶ νοτίως παρέμεινον εἰς τὰς θέσεις των καὶ ἠγωνίσθησαν σκληρὸν ἀγῶνα διὰ τὴν διατήρησιν τῆς ἀπαιτουμένης τάξεως καὶ τὴν παρεμπόδισιν οὕτω τῶν ἐχθρικῶν ἐπεμβάσεων, αὗται παρέλαβον τὰ ἀρχεῖα τῶν διαλυομένων στρατιωτικῶν μονάδων

(60) Βλέπ. Φακ. 406)6 Ὑπουρ. Δημ. Τάξεως.

καὶ παρέστησαν μάρτυρες τῶν θρήνων τοῦ ὑποδουλουμένου Ἑλληνισμοῦ καὶ τοῦ διαλυομένου ἀηττήτου Ἑλληνικοῦ στρατοῦ. Ἡ πιστότης τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ὑπερέβη πᾶν ὅριον προσδοκίας καὶ οἱ βαθμοφόροι τῶν στρατονομικῶν ἀποσπασμάτων περιεφέροντο εἰς τοὺς τόπους τῆς διαλύσεως τῶν μονάδων, παρ' αἷς εἶχον ταχθῆ, μέχρι τῆς 4ης Μαΐου 1941 ὅτε ἐξεδόθη ἡ ἀκόλουθος διαταγὴ περὶ διαλύσεώς των.
«Περὶ διαλύσεως τῶν συγκροτηθέντων στρατονομικῶν ἀποσπασμάτων».

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1963) 1939 Ἀναγκ. Νόμου «περὶ τρόπου προσκλήσεως ἐφέδρων τῶν Σωμάτων Δημοσίας Ἀσφαλείας

Διατάσσομεν

τὴν διάλυσιν ἁπάντων τῶν δυνάμει προγενεστέρων διαταγῶν ἡμῶν συγκροτηθέντων στρατονομικῶν ἀποσπασμάτων καὶ τὴν διάθεσιν ἁπάντων τῶν ἐν αὐτοῖς ἀνηκόντων Ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὸ Ἀρχηγεῖον αὐτῆς.

Οἱ Διοικηταὶ Ἀξιωματικοὶ τῶν ἀποσπασμάτων τούτων νὰ παραδώσωσι τὸ τυχὸν ὑπάρχοντα ἔγγραφα τοῦ Ἀρχείου των εἰς τὰς κατὰ τόπους προϊσταμένας των ὑπηρεσίας αἵτινες νὰ ἀποστείλωσι ταῦτα εἰς τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημοσίας Ἀσφαλείας (Τμῆμα Ἐπιστρατεύσεως).

Ἀναφέρατε ἐκτέλεσιν.

Ὁ Ὑπουργὸς Ν. ΜΑΡΚΟΥ

Παρ' ὅλα ταῦτα τὸ Ἀρχηγεῖον Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς, ἀσφαλῶς ὑπὸ εὐτελῶν προσώπων ἐξωθούμενον, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 1) 31) 3 ἀπὸ 21-5-1941 διαταγῆς του πρὸς τὸν Συνταγματάρχην Ντᾶκον Γεώργιον διέταξεν τὴν διενέργειαν ἐνόρκου διοικητικῆς ἐξετάσεως πρὸς διακρίβωσιν τῆς κατὰ τὴν σύμπτυξιν διαγωγῆς τῶν Ἀνωτέρων Διοικητῶν Χωροφυλακῆς Ἀργυροκάστρου Δ. Δρακοπούλου, Κορυτσᾶς Εὐθ. Τσαταλοῦ, Δυτ. Μακεδονίας Β. Ραπτοδήμου, Θεσσαλίας Βασ. Παγώνη, Κεντρικῆς Μακεδονίας Κατσιβάνου Παν., Θράκης Γ. Πολυκράτη Πελοποννήσου Ἀναστ. Πατέρη, Δυτ. Ἑλλάδος Γρηγ. Δημουλᾶ, Ἠπείρου Ἠλ. Λάζου, Νήσων Αἰγαίου Α. Δημάκη καὶ Ἀστυν. Δ) νσεως Θεσσαλονίκης Ἀργ. Παπαργύρη, ἁπάντων Ἀντισυνταγματαρχῶν.

Ἡ τοιαύτη ἐνέργεια ἐξένισε καὶ αὐτὸν τὸν Πρωθυπουργὸν Τσολάκογλου, ὅστις διὰ δηλώσεών του τῆς 3ης Ἰουνίου 1941 ἀπένειμεν εὔφημον μνείαν δι' ὁλόκληρον τὴν δρᾶσιν τῶν ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς ἐν Ἀλβανίᾳ.

Ὁ Ντάκος προέβη εἰς τὴν ἐξέτασιν πολλῶν μαρτύρων μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ «οῦ Ἀντιστρατήγου Πιτσίκα, ὅστις ἐν τῇ καταθέσει του ἐτόνισεν ἰδιαιτέρως τὴν κατὰ τὸ διάστημα 15—20 Ἀπριλίου δρασηριότητα τῆς ὑπὸ τὸν Τσαταλὸν δυνάμεως Ἀνωτ. Κορυτσᾶς ἐν τῇ ἀνατεθείσῃ εἰς αὐτὴν ἐντολῇ «πρὸς συλλογὴν καὶ σύλληψιν τῶν φυγάδων ὁπλιτῶν τμημάτων τοῦ 2ου Σώματος Στρατοῦ καὶ ἰδίᾳ τῆς 5ης Μεραρχίας».

Ἐν τῇ ἀπὸ 16-8-1941 ἐκθέσει ἐξαγομένου του ὁ συνταγματάρχης Ντάκος Γεώργιος ἀπεφήνατο ὅτι ἅπασα ἡ δύναμις συνεπτύχθη ἐν πλήρῃ κανονικότητι, διέσωσε δὲ μετέφερε καὶ παρέδωσεν εἰς Α.Δ.Χ. Ἠπείρου τὸ ὑλικὸν της ἡ Α.Δ.Χ. Κορυτσᾶς. Αἱ πολιτικαὶ ἀρχαὶ εἶχον συμπτυχθῆ τὴν 11ην Ἀπριλίου καὶ πρὸ αὐτῶν ἡ στρατιωτικὴ Διοίκησις, τὸ Ἐπιτελεῖον τοῦ Σώματος στρατοῦ ἀνεχώρησε τὴν 12ην Ἀπριλίου, ἐνῷ ἡ Χωροφυλακὴ ἤρξατο συμπτυσσομένη τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας

τῆς 12ης Ἀπριλίου ἧς τὸ τελευταῖον τμῆμα ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Πέτροβαν ἀνεχώρησεν ἐκ Κορυτσᾶς τὴν 21ην ὥραν τῆς 13ης Ἀπριλίου 1941.

Οὕτω ἔληξεν ὁ ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι ἀγών, ἵνα μετὰ ἕνα μῆνα συνεχισθῇ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς νήσου Κρήτης, εἰς ἀγὼν κατὰ τὸν ὁποῖον «... Ἡ Ἑλλὰς δὲν κατέπληξε μόνον τὸν κόσμον μὲ τὰ ἡρωϊκά της κατωρθώματα, ἀλλ' ὑψώθη ὡς σύμβολον ἑνὸς κόσμου ἀνορθουμένου διὰ νὰ ἀπωθήσῃ μὲ τὴν ἰσχὺν τοῦ δικαίου του τὴν θύελλαν τῆς καταστροφῆς...», εἰς ἀγὼν κατὰ τὸν ὁποῖον οἱ ἄοπλοι ὑλικῶς, ἀλλὰ πάνοπλοι ψυχικῶς καὶ ἠθικῶς Ἕλληνες ἀπεγύμνωσαν τοῦ ἀηττήτου τὸν μῦθον περὶ τῆς ἰσχύος τῶν δυνάμεων τοῦ ἄξονος καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ἀφυπνίσθη τοιουτοτρόπως ἐκ τοῦ ὑπνωτικοῦ ὕπνου εἰς ὃν εἶχε περιπέσει, ἡ ἐλευθέρα ἀνθρωπότης, ἐκ τῆς κλαγγῆς τῶν ὅπλων τῶν στρατῶν τῆς Γερμανίας καὶ Ἰταλίας. Ἐπέπρωτο ὅμως νὰ ὑποδουλωθῇ ὑλικῶς ὁ πλέον ὑπερήφανος καὶ ἀνίκητος λαὸς τοῦ κόσμου. Συνεχίζων τὴν ἀγόρευσίν του περὶ Ἑλλάδος ὁ Χίτλερ τὴν 4-5-1941 ἔλεγεν ἀκόμη: «... Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἠγωνίσθη τόσον γενναίως ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ ἐχθροί του ἀκόμη δὲν δύνανται νὰ ἀρνηθῶσιν τὴν πρὸς αὐτὸν ἐκτίμησιν».

Πρὶν ὅμως εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ἔρευναν τῶν, κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς, μαρτυρίων τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, θὰ παρακολουθήσωμεν τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς, εἰς τὸ τελευταῖον προπύργιον τῆς Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας, εἰς τὴν μάχην τῆς Κρήτης.

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΚΑΙ Η ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ

Δὲν προτιθέμεθα ἐνταῦθα νὰ ἀφθῶμεν τῶν περὶ τὴν Κ ρ ή τ η ν Ὕμνων καὶ διθυράμβων, οὔτε ν' ἀσχοληθῶμεν περὶ τοῦ ρόλου ὃν διεδραμάτισεν, ἐν τῇ καθ' ὅλου ἐξελίξει τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου ἡ μάχη τῆς Κρήτης, πολὺ δὲ περισσότερον μὲ τὴν ἀμυντικὴν ὀργάνωσιν τῆς Μεγαλονήσου, θὰ διαλάβωμεν μόνον περὶ τοῦ διαδραματισθέντος, ὑπὸ τῶν ἐν Κρήτῃ δυνάμεων τῆς Χωροφυλακῆς ρόλου, ἐν τῇ τρομερᾷ ἐκείνῃ συγκρούσει 20—30 Μαΐου 1941.

Οἱ πολυάριθμοι ραψωδοὶ τῆς ἐποποιΐας ταύτης ὕμνησαν τόσον τὸ ἔπος, ὥστε ἡ ἡμετέρα πεζότης οὐδὲν θὰ ἠδύνατο νὰ προσθέσῃ εἰς τὴν γενικὴν σύνθεσιν.

Ἡ συνολικὴ δύναμις τῆς ἐν Κρήτῃ εὑρεθείσης καὶ γενικῶς συμμεθεξάσης εἰς τὴν τιτανομαχίαν Χωροφυλακῆς δὲν εἶναι ἐπακριβῶς γνωστή, λόγω τῆς μεσολαβησάσης καταστροφῆς τῶν ἐγκύρων καὶ συγχρόνων ἀρχείων τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς. Παρ' ἄλλων ἡ δύναμις αὕτη ἀναβιβάζεται εἰς δύο χιλιάδας (2.000) ἄνδρας (61) καὶ παρ' ἄλλων εἰς 3.000 (62). Ὁ δι' ὀλίγον χρόνον κατὰ τὸ 1941 διατελέσας Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς Συν)ρχης πεζικοῦ Π. Σπηλιωτόπουλος, ἔχων ἀπεριόριστον σεβασμὸν πρὸς τὴν ἱστορίαν καὶ τὰς ἀνάγκας αὐτῆς καὶ ἀδιαφορῶν διὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ χώρα ἐτέλει ὑπὸ τετραπλῆν ἐχθρικὴν κατοχὴν ἠθέλησε νὰ συγκεντρώσῃ καὶ νὰ διαφυλάξῃ διὰ τὸ μέλλον τὸ ἀφορὸν τὴν μάχην τῆς Κρήτης ὑλικόν, δι' ὃ καὶ ἐξέδωκε τὴν ἀκόλουθον διαταγὴν πρὸς τὴν Σχολὴν Χωροφυλακῆς Ἀθηνῶν, διότι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ὑπήγοντο αἱ δυνάμεις τῶν εἰς Κρήτην λόχων Χωροφυλακῆς καὶ ἰδία τοῦ παραρτήματος Ρεθύμνης καὶ εἰς ταύτην εἶχον τοποθετηθῇ

(61) Ἀλέξ. Ἐδιπίδη σελ. 692.
(62) Ι. Μουρέλλου σελ. 68.

οἱ μέχρι τότε ἐπανελθόντες ἐκ Κρήτης ταγ)ρχης Χανιώτης 'Ιακ., 'Υπομ. Λαφογιάννης Δημ., οἰκονομόπουλος Κων., Παπαδόπουλος Δημ. καὶ 'Ανθυπομοίραρχοι Παναγιωτακόπουλος Νικ., Βασιλόπουλος Γεώργ., Στάγιας Γεώργ. καὶ Σπανὸς Αριστ. (63).

ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ

ΤΜΗΜΑ Α' ΠΡΟΣ ΓΡΑΦ. Ι.

'Αριθμ. 1) 64) 2

'Αθῆναι τῇ 19 Αὐγούστου 1941

Πρὸς τὴν Σχολὴν Χωροφυλακῆς 'Αθηνῶν

«Παραγγέλλομεν ὅπως διατάξητε πάντας τοὺς ἐκ Κρήτης ἐπανελθόντας 'Αξιωματικοὺς Χωροφυλακῆς νὰ ὑποβάλωσιν ὑμῖν προσωπικὴν ἕκαστος ἀναφορὰν ἐπὶ τῆς ἐν Κρήτῃ καταστάσεως, εἰς ἣν δέον ν' ἀναφέρηται πᾶν ὅ,τι ὑπέπεσεν εἰς τὴν ἀντίληψιν αὐτῶν γενικῶς, ἰδιαιτέρως δὲ ὅτι ἀφορᾷ εἰς τὴν Χωροφυλακὴν Κρήτης, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐπιχειρήσεων ἐκεῖσε μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἀναχωρήσεώς των ἐκεῖθεν. Εἰς τὰς ἀναφοράς των ν' ἀναφέρωσιν ἐπίσης ὑπὸ ποίας συνθήκας συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι, τίνας τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς γνωρίζουσι τραυματισθέντας καὶ τίνας φονευθέντας, οὓς οἱ ἴδιοι ἀντελήφθησαν.

Τὰς ἀναφορὰς ταύτας νὰ ὑποβάλητε ἡμῖν τὸ ταχύτερον.

Τοὺς ἐν ἀδείᾳ τελοῦντας ἐκτὸς τῶν 'Αθηνῶν νὰ διατάξητε νὰ ὑποβάλωσιν ὑμῖν διὰ τῶν ἐπιτοπίων, ἔνθα διανύουσιν τὴν ἄδειάν των, 'Υπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς.

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ

Π. ΣΠΗΛΙΩΠΟΥΛΟΣ ΣΥΝ)ΡΧΗΣ

Δυστυχῶς δὲν ἀνεύρομεν στοιχεῖα ἐκ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν τῆς διαταγῆς ταύτης συλλεγέντων, ἐνῶ ὑπάρχουσιν εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ 'Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως ἀναφοραὶ καὶ ἐκθέσεις τῶν ἰδίων σχεδὸν ἀξιωματικῶν, ἀλλὰ πρὸς τὸν σκοπὸν ἀπονομῆς ἠθικῆς ἀμοιβῆς καὶ ἰδία προαγωγῆς ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ, συνταχθεῖσαι βραδύτερον κατὰ τὸ 1943.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν εὑρεθεῖσαν ἐν Κρήτῃ δύναμιν τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὸ Γ' δεκαήμερον Μαΐου 1941 αὕτη δέον νὰ ὑπολογισθῇ εἰς 1525 περίπου ὁπλίτας τοῦ Παραρτήματος Σχολῆς καὶ 700 περίπου τοιούτους τῆς στατικῆς δυνάμεως τῆς 'Ανωτέρας, ἤτοι ἐν συνόλῳ εἰς 2250—2300 ὁπλίτας. Κατὰ συνέπειαν ἀμφότεραι αἱ ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαι πηγαὶ εὑρίσκονται μακρὰν τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ περὶ τούτου θὰ ἐπανέλθωμεν.

Εἰς τὴν τρομερὰν ἐκείνην πάλην ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ 'Αρμαγεδδῶνος, μεταξὺ τῶν ὀλίγων ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῶν τὰ πάντα ἐπιβουλευομένων, δὲν ὑπῆρξεν διάκρισις καὶ διαφορά, οἱ πάντες ἅμα τῇ συναντήσει τοῦ εἰσβολέως ἔπραξαν τὸ καθῆκον των εἰς τὸ ἀκέραιον, ἐκ τούτων ὅμως μία σημαντικὴ δύναμις ὠργανωμένη στρατιωτικῶς ὑπερήσπισε μόνη ἀποτελεσματικῶς τὴν πόλιν τοῦ Ρεθύμνου καὶ διέκοψε τὸν ἀγῶνα μόνον συνεπείᾳ καταρεύσεως τῆς ὑπολοίπου ἐν τῇ νήσῳ ἀντιστάσεως.

Περὶ τῆς δυνάμεως ταύτης καὶ τοῦ ἀγῶνος της θὰ ἀναφερθῶμεν κάπως διεξοδικώτερον.

'Ακολουθοῦντες τὴν ἀρχήν, καθ' ἣν, δὲν ἀπαιτεῖται ἡ γνῶσις τοῦ ἀριθμοῦ ἀλ

(63) 'Αρχεῖα Σχολ. 'Οπλιτῶν Χωροφυλακῆς φακ. 12)226)1.

λὰ τῆς θέσεως, ὀφείλομεν νὰ διευκρινίσωμεν ὅτι πέραν τῶν γνωστῶν καὶ συγκεκριμμένων χώρων, εἰς οὓς συνήφθησαν μάχαι κραταιαὶ καὶ συνωμίλησαν οἱ ἄνθρωποι μὲ τοὺς θεούς, οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, διεσκορπισμένοι — ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ὑπηρεσίας των — καθ' ἅπασαν τὴν νῆσον, ὑπῆρξαν ἐκ τῶν πλουσιωτέρων καὶ ἀνεξιτήλων ἐπωνύμων ἢ ἀνωνύμων κονδυλοφόρων τῆς γραφείσης ἱστορίας.

Ὡς ἐκ τούτου, ἐὰν ἐπιχειρήσωμεν νὰ διαμνημονεύσωμεν τοὺς ἀριστεύσαντας, φοβούμεθα ὅτι θὰ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ μὴ παραλείψωμεν οὐδέναν.

Εἶναι μεμαρτυρημένον καὶ ὡμολογημένον παρὰ πάντων, ὅτι εἰς τὴν μάχην τῆς Κρήτης ἡ Χωροφυλακή, ἐν τῷ συνόλῳ της καὶ ἐπὶ μέρος, συνέγραψεν τὰς λαμπροτέρας σελίδας τοῦ ἀγῶνος, τὰς ὁποίας ὡρισμένοι συγγραφεῖς, εἴτε ἐξ ἀγνοίας τῆς πραγματικότητος εἴτε λόγω ὑπερπληθωρικοῦ τοπικιστικοῦ πνεύματος καὶ πρὸς τοῦτο ἐναρμονίσεως τῶν γραφομένων, δὲν προέβαλον εἰς τὴν ἀνήκουσαν πραγματικὴν θέσιν καὶ ἔκτασιν.

Τὸ θιγόμενον θέμα τοῦ τοπικιστικοῦ πνεύματος ἔχει βαθεῖαν σχέσιν μὲ τὴν ὅλην ἐν Κρήτῃ ὑπόστασιν καὶ δραστηριότητα τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἰδιαιτέρως ὅσον ἀφορᾶ τὸ κεφάλαιον τῶν δεσμῶν καὶ τῆς συνεργασίας τῶν κατοίκων.

Τὸ θέμα εἶναι ἐξόχως λεπτὸν καὶ ἀκανθῶδες ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ ἀντιπαρέλθωμεν, διότι ἄλλως θὰ παραμείνουν ἀνεξήγητα ὡρισμένα ἐπὶ μέρος γεγονότα.

Εἴθισται αἱ ὑπηρεσίαι Χωροφυλακῆς Κρήτης νὰ ὦσιν πάντοτε σχεδὸν κατὰ τὸ μέγιστον μέρος ἐπηνδρωμέναι δι' ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν Κρητικῆς καταγωγῆς. Τοῦτο ἀποτελεῖ μίαν ἀπὸ τὰς καθολικὰς ὀργανικὰς ἀδυναμίας τοῦ Σώματος, διότι κάτι παρεμφερὲς συμβαίνει καὶ εἰς τὰς ἄλλας περιοχάς.

Μετὰ τὴν ἐκδήλωσιν ὅμως τοῦ κατὰ τὸ 1938 κινήματος Χανίων, ἡ δύναμις τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Κρήτης ἀντικατεστάθη σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου διὰ δυνάμεως καταγομένης ἐξ ἄλλων διαμερισμάτων τῆς Χώρας καὶ ἔκτοτε ἡ ἀστυνόμευσις ἐν Κρήτῃ εἶχε προσλάβει ἕναν αὐστηρότερον τόνον καὶ χαρακτῆρα. Ψυχικὴ ἐπαφὴ μεταξὺ ἀστυνομίας καὶ κατοίκων μᾶλλον δὲν ὑπῆρχε. διότι οἱ κάτοικοι διέκειντο δυσμενῶς πρὸς τοὺς «παλαιοελλαδίτας».

Ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου καὶ ἰδία ἀπὸ τοῦ Μαρτίου 1941 ὠργίαζαν αἱ φῆμαι καὶ διαδόσεις ὅτι εἰς τὸ μέτωπον οἱ ἀξιωματικοὶ συμπεριεφέροντο προδοτικῶς, ὅτι ἰατροὶ ἀπέκοπτον ἐσκεμμένως τὰ ἄκρα, ἰδία τοὺς πόδας, τῶν στρατιωτῶν διὰ νὰ μειώσουν τὴν μαχητικὴν δύναμιν τοῦ στρατοῦ καὶ περὶ ἄλλων ἀνηκούστων καὶ τερατωδῶν, αἵτινες φῆμαι εἶχον φθάσει εἰς τὸ κατακόρυφον ἅμα τῇ κηρύξει τοῦ Ἑλληνογερμανικοῦ πολέμου. Αἱ τοιαῦται φῆμαι δὲν ἐκυκλοφόρουν μόνον ἐν Κρήτῃ ἀλλ' εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα, διὰ τὴν Κρήτην ὅμως ἔσχον ἰδιαίτερον ἀντίκτυπον λόγῳ τῆς καθολικῆς μᾶλλον ἀντιθέσεως τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὰ ὄργανά της καὶ ἰδίᾳ λόγῳ τοῦ ὅτι μετὰ τὴν κατάρρευσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Μετώπου ἀπεκλείσθη εἰς τὴν κυρίως Ἑλλάδαν ἡ ἐκ Κρητῶν δύναμις τῆς 5ης Μεραρχίας καὶ ἡ ἀνησυχία περὶ τῶν ἀνδρῶν τούτων εἶχεν ἀποκορυφωθῆ.

Εἰς τὸ ἑπόμενον Μέρος θὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τῆς σημασίας καὶ τῆς πηγῆς τῶν τοιούτων φημῶν.

Εἶχε καλλιεργηθῆ ἐπὶ τοσοῦτον τὸ κατὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων μῖσος ὥστε εἰς αὐτὸ ὀφείλονται καὶ τὰ τραγικὰ γεγονότα Ρεθύμνου, Καστελίου - Κισάμου. Ἡρακλείου κ.λ.π. πρὸ τῆς ἐκδηλώσεως τῆς κατὰ τῆς Κρήτης Γερμανικῆς ἐπιθέσεως.

Μίαν τῶν πρώτων ἡμερῶν μετὰ τὴν ἄφιξίν του εἰς Κρήτην ὁ πρωθυπουργὸς Τσουδερὸς Ἐμμ. ἐπεσκέφθη τὸ Ρέθυμνον καὶ ἐγκατασταθεὶς εἴς τι καφενεῖον ἐδέχετο τοὺς φίλους του. Γνωσθὲν τοῦτο εἰς τὸν διοικητὴν τοῦ Ἀστυνομικοῦ Τμήματος Ἀνθυπομοίραρχον Καρυώτην Ἀναστάσιον, ἐδημιούργησε θέμα ἀποστολῆς δυνάμεως διὰ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως, δι' ὃ καὶ μετέβη ὁ ἀνθ) στὴς Χωροφυλακῆς Δημήτριος Παπανικολόπουλος, ἐπικεφαλῆς μικρᾶς δυνάμεως.

Μόλις εἰσῆλθεν εἰς τὸ καφενεῖον ὁ Ἀνθ) στὴς ἀπεδοκιμάσθη ἀγρίως καὶ κυρίως διὰ τῆς φράσεως «ἔξω προδότες». Ἐπενέβη ἀμέσως ὁ Πρωθυπουργός, ὅστις παρεκάλεσε τοὺς συμπατριώτας του νὰ τὸν μιμηθῶσι, παραμερίζοντες χάριν τῆς πατρίδος τὰς πολιτικάς των ἀντιθέσεις καὶ ἀναμνήσεις.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Πρωθυπουργοῦ οἱ συγκεντρωμένοι προέβησαν εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν πινακίδων τῶν ὁδῶν 4ης Αὐγούστου, Ἰωάν. Μεταξᾶ καὶ τῶν γραφείων τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐσχημάτισαν διαδήλωσιν μὲ κατεύθυνσιν πρὸς τὴν Νομαρχίαν ἵνα κακοποιήσωσι τὸν Νομάρχην Ἀθαν. Παπαθανασίου, θεωρούμενον φανατικὸν γερμανόφιλον. Εἰς ἀναχαίτισιν τούτων ἔσπευσε μόνος του ὁ Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Ρεθύμνου, Μοίραρχος Κουδουμάκης Ἰωάννης, ἀλλ' ἔτυχε καὶ οὗτος ἀγρίας ὑποδοχῆς καὶ ἐκακοποιήθη, παρὰ ταῦτα ὅμως οὗτος εἶχε διατάξει τὴν δύναμιν τοῦ Ἀστυνομικοῦ Τμήματος νὰ μὴ ἐπέμβη.

Ὁ νομάρχης βλέπων τὸν κίνδυνον ἐζήτησεν τὴν ἐπέμβασιν τῆς ἀστυνομικῆς δυνάμεως καὶ τοῦ φρουράρχου ταγματάρχου Νικολακάκη. Ὁ Ἀνθ) ρχος Καρυώτης κινηθεὶς ἐπικεφαλῆς τῆς δυνάμεώς του εὑρέθη διὰ μίαν στιγμὴν μεταξὺ δύο φαλάγγων διαδηλωτῶν, δὲν ἐστράφη ὅμως ἐναντίον τούτων διότι καὶ πάλιν ὁ προϊστάμενός του Μοίραρχος τὸν διέταξε ν' ἀπόσχη, εἷς ὅμως λιποτάκτης στρατιώτης ἐκ τοῦ χωρίου Ἀσῆ Γωνιὰ μετ' ἄλλων διαδηλωτῶν ἐπεχείρησε νὰ ἀφοπλίση ἕναν χωροφύλακα διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ αὐτομάτου. Ἐπηκολούθησε πάλη, τὸ αὐτόματον ἐξεπυρσοκρότησε καὶ ὁ λιποτάκτης στρατιώτης ἐφονεύθη.

Τὸ ἑσπέρας τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐρρίφθησαν παρηνοχλητικὰ πυρὰ κατὰ λόχου χωροφυλακῆς, ἀλλ' οἱ τότε ἀνθυπομοίραρχοι Παναγιωτακόπουλος καὶ Πρόκος ἐδήλωσαν εἰς τὸν φρούραρχον ταγματάρχην Πεζικοῦ Νικολακάκην ὅτι ἐὰν καὶ εἷς χωροφύλαξ πάθη τι, οὐδεὶς δύναται νὰ προΐδη τὰς μετέπειτα ἐξελίξεις καὶ οὕτω ἀπεκατεστάθη ἡ τάξις.

Ταῦτα ἀφηγήθη ἡμῖν ὁ ἤδη Συνταγματάρχης Καρυώτης Ἀναστάσιος, ὅστις μεταξὺ τῶν ἄλλων προσέθεσεν καὶ τὰ ἀκόλουθα χαρακτηριστικά.

Ἔναντι τοῦ ἀστυνομικοῦ καταστήματος Ρεθύμνου ὑπῆρχε μία ἐκκλησία εἰς τὴν ὁποίαν ἀπσχολεῖτο ὡς «κανδηλαναύτισσα» μία ἡλικιωμένη κάπως γυναῖκα, τῆς ὁποίας ὁ ἔγγονος ἢ ἀνεψιὸς ἦτο στρατιώτης τῆς 5ης Μεραρχίας. Αὕτη, χωρὶς νὰ ἔχη δυσάρεστον τινὰ εἴδησιν, ἠκούετο καθ' ἑκάστην, μονολογοῦσα, νὰ λέγη συχνῶς: «Ἄχ παιδάκι μου σὲ ἐφάγασι οἱ προδότες».

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω γεγονότα Ρεθύμνου ἀνεκλήθησαν εἰς Χανιὰ οἱ ἀξιωματικοὶ Χωροφυλακῆς καὶ ὅταν ἤρχισεν ἡ ἐπίθεσις τῶν Γερμανῶν οἱ Δασκαλάκης καὶ Καρυώτης ἐτέθησαν ἐπικεφαλῆς δυνάμεως διὰ τὴν ἐν συμπράξει μετὰ Ἀγγλικοῦ τμήματος ἐξουδετέρωσιν ριφθέντων ἀλεξιπτωτιστῶν εἰς περιοχὴν Σούδας. Κατὰ τὴν ἐπάνοδον ἐκ τῆς ἀποστολῆς ταύτης ὁ Καρυώτης ἀνεῦρεν τὴν σύζυγόν του Σοφίαν εἰς τὸ Ἀστυνομικὸν κατάστημα κλαίουσαν, εἰς σχετικὴν δὲ τούτου ἐρώτησιν ἔλαβεν τὴν

ΙΑΚΩΒΟΣ ΧΑΝΙΩΤΗΣ

Ἀντισυνταγματάρχης Χωροφυλακῆς

Αὐτὸς ἐνεψύχωσε καὶ ὡδήγησε, ὡς Διοικητής, εἰς τὸν θρύλον τῆς μάχης τῆς Κρήτης 1941, τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἄνδρας τοῦ Σχολείου Χωρ/κῆς Ρεθύμνης

ἐξῆς καταπληκτικὴν ἀπάντησιν. Ὅταν ἐσήμανε συναγερμὸν ἔσπευσε καὶ αὕτη εἰς μίαν στοὰν τοῦ φρουρίου ἀποτελοῦσαν ἀσφαλὲς καταφύγιον, ἐκεῖ ὅμως τὴν ὑπεδέχθησαν διὰ τῶν φωνῶν «ἔξω προδότισσα» καὶ οὕτω ἠναγκάσθη νὰ ἐπανέλθη εἰς τὸ ἀστυνομικὸν κατάστημα παρὰ τοὺς κινδύνους ἐκ τῶν συνειχζομένων σφοδρῶν βομβαρδισμῶν. Αὐτὸ τὸ τόσον ἐχθρικὸν πνεῦμα τῆς παλαιᾶς γενεᾶς ἐξήλειψε μετέπειτα τὸ ἄνθος τῆς Κρητικῆς νεολαίας, ὅπερ, στρατευμένον ὑπὸ τὰς σημαίας τῆς 5ης Μεραρχίας, ἠναγκάσθη ἐκ τῶν πραγμάτων καὶ ἐκ τῶν Γερμανικῶν ἀπαγορευτικῶν μέτρων νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα, νὰ ἔλθη εἰς ἄμεσον καὶ πλήρη ἐπαφὴν μετὰ τῶν ἀποκαλουμένων «παλαιοελαδιτῶν» καὶ ὅταν καθ' ὁμάδας ἐπέστρεψεν κατόπιν εἰς Κρήτην μετεβλήθη εἰς διαπρήσιον ἐθνικὸν κήρυκα περὶ τοῦ ἑνιαίου καὶ ἀδιαιρέτου τῶν Ἑλλήνων. Καὶ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ὁ Καρυώτης ἀφηγήθη ἡμῖν καὶ τὸ ἀκόλουθον περιστατικόν:

Μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν κατάληψιν τῆς νήσου Κρήτης μία ὁμὰς τέως στρατιωτικῶν ἐκ Κρήτης ἔφθασεν εἰς μίαν Κρητικὴν ἀκτήν, ἀλλὰ συλληφθεῖσα ἀτυχῶς ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ὡδηγήθη εἰς Χανιὰ καὶ παρεδόθη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Χωροφυλακήν, πρὸς φρούρησιν, μέχρις ὁριστικῶν ἀποφάσεων. Τὸ Β' Ἀστυνομικὸν Τμῆμα ἐνέκλεισεν τούτους εἰς χῶρον ὅστις ἠλέγχετο ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ κτιριακοῦ συγκροτήματος, ἔνθεν ἦτο καὶ εὐχερὴς ἡ μετ' αὐτῶν ἐπικοινωνία χωρὶς νὰ δύνανται νὰ ἐλέγχωσι τοῦτο οἱ Γερμανοί. Κατόπιν παρακλήσεων ἐπετράπη εἰς ὁμάδα Κρητῶν πολιτῶν ὅπως ἐπικοινωνήσῃ μετὰ τῶν κρατουμένων, ἵνα ἀρυσθῶσιν πληροφορίας περὶ συγγενῶν των τέως στρατιωτῶν κλπ. Εἰς μίαν στιγμὴν εἷς ἐκ τῶν ἐπισκεπτῶν ἠρώτησε τοὺς κρατουμένους «πῶς τὰ περάσατε μὲ τοὺς προδότες τοὺς παλαιολλαδίτες», ὁπότε εἷς ἐκ τῶν κρατουμένων, ἐν ἱερᾷ ἀγανακτήσει καὶ ἐξάψει, προέβη εἰς δριμυτάτας παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἐρωτήσεως ταύτης, εἰπὼν μεταξὺ τῶν ἄλλων: «Εἶναι ψεῦδος καὶ συκοφαντία αὐτὸ ποὺ μᾶς ἐλέγατε ἐναντίον τῶν παλαιοελλαδιτῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν μᾶς περιποιήθηκαν μόνον ἁπλῶς, ἀλλὰ μᾶς ἄνοιξαν τὶς προῖκες τῶν κοριτσιῶν των καὶ μᾶς ξεψείριασαν καὶ ἄλη φορὰ νὰ μὴ ξαναπῆτε τέτοια πράγματα».

Ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ πνεύματος ἐπολέμησαν καὶ ἐνίκησαν οἱ ἐπανελθόντες εἰς τὰς ἑστίας των ἄνδρες τῆς 5ης Μεραρχίας.

Ἀποτέλεσμα αὐτοῦ τοῦ πνεύματος ὑπῆρξε καὶ ἡ εἰς Καστέλι - Κισάμου δολοφονία τοῦ ὑποστρατήγου Παπαστεργίου.

Ὁ στρατηγὸς Παπαστεργίου ἦτο διοικητὴς τῆς 5ης Μεραρχίας κατὰ τὴν ἐκ Κρήτης ἀναχώρησίν της διὰ τὸ Μέτωπον, ἀσθενήσας ὅμως ὀλίγον βραδύτερον ἀντικατεστάθη. Κατὰ τὰ μέσα τοῦ Γ' δεκαημέρου Ἀπριλίου 1941 ἔφθασε εἰς Καστέλι ἵνα ἐπισκεφθῇ τὸν ἐκεῖ φίλον του ἐπίσκοπον, ἀμέσως ὅμως ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον ἀποδοκιμασιῶν καὶ κατὰ τὴν προσπάθειάν του ν' ἀναχωρήσῃ διὰ Χανιὰ κατεδιώχθη καὶ ἐφονεύθη ὑπό τινος ἐφέδρου ἐντοπίου χωροφύλακος. Τὴν ἐπομένην τῆς δολοφονίας 27-4-1941, ἔφθασεν εἰς Κρήτην καὶ ὁ Ὑφυπουργὸς Δημ. Ἀσφαλείας Κων. Μανιαδάκης, ὅστις πληροφορηθεὶς τὴν δολοφονίαν διέταξε τὴν ἀπηνῆ καταδίωξιν τοῦ εἰς τὰ ὄρη καταφυγόντος δολοφόνου. Ἀποτέλεσμα τῆς καταδιώξεως ὑπῆρξεν ὁ μετ' ὀλίγας ἡμέρας θανάσιμος τραυματισμὸς τοῦ δολοφόνου ὑπὸ δυ-

νάμεως Χωροφυλακῆς (63Α). Εἰς ἔκθεσιν περὶ τῆς ὀδυσσείας του ὁ Ἀγαθ. Κωνσταντινίδης, περὶ οὗ θὰ ἀσχοληθῶμεν εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος, γράφει ὅτι κατὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ ὑπ' αὐτὸν τμήματος τὴν 7-5-1941 εἰς Καστέλι συνήντησεν ἐχθρικὴν ἀτμόσφαιραν καὶ ἐχρησιμοποίησε πρὸς συνδιαλλαγὴν τρόπον τινά, Κρητικῆς καταγωγῆς χωροφύλακας τοῦ τμήματός του καὶ ἐν συνεχείᾳ δημοσίας ὁμιλίας.

Συνεπείᾳ τοῦ ἰδίου πνεύματος ἀντικατεστάθησαν, ἀνακληθέντες εἰς Χανιά, οἱ εἰς Ἡράκλειον ὑπηρετοῦντες ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς Λαζαράτος καὶ Καρακατσάνης ὡς καὶ ὁ ἀντισυνταγματάρχης Ὀρφανουδάκης.

Τέλος, ἵνα παραστήσωμεν τὸ ἐν Κρήτῃ ἐπικρατῆσαν πνεῦμα ἰδίᾳ μετὰ τὴν ἄφιξιν ἐκεῖσε τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Κυβερνήσεως, ἀναφέρομεν ὅτι ὁ ὑφυπουργὸς Μανιαδάκης Κων. ὑπεχρεώθη νὰ παραιτηθῇ καὶ ν' ἀναχωρήσῃ μετ' ἄλλων τινῶν βαθμούχων τῆς Χωροφυλακῆς μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐκ Κρήτης διὰ Μέσην Ἀνατολὴν καὶ ὅτι ἡ ὑπόλοιπος Κυβέρνησις ἐν τῇ προσπαθείᾳ της νὰ χρησιμοποιήσῃ διὰ τὴν ἄμυναν τῆς νήσου τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν κατέβαλε προσπαθείας κινητοποιήσεως σύμπαντος τοῦ πληθυσμοῦ διὰ τῆς ἱκανοποιήσεως πάσης τοπικῆς φιλοδοξίας.

Διὰ τὴν ἀπαιτουμένην κατὰ νόμον δημοσίευσιν τῶν πράξεων τῆς Κυβερνήσεως ἤρξατο ἀπὸ τῆς 2ας Μαΐου 1941 ἡ ἐν Χανίοις ἔκδοσις καὶ κυκλοφορία φύλλων ἐφημερίδος Κυβερνήσεως ὑπ' αὐξ. ἀριθμὸν ἐν συνεχείᾳ τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου, ἤτοι ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 151 καὶ εἰς «Τεῦχος Μόνον». Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς πρὸς τὴν Γεννάδιον Βιβλιοθήκην σημειωματικῆς ἀπὸ 12-8-1946 ἐπιστολῆς τοῦ Ἐμμ. Τσουδεροῦ, δι' ἧς οὗτος συνώδευσεν τὴν παρ' αὐτοῦ διαφυλαχθεῖσαν καὶ παραδοθεῖσαν σειρὰν φύλλων ἐφημερίδος Κυβερνήσεως, ἐν Χανίοις ἐξεδόθησαν δώδεκα ἐν συνόλῳ Φ.Ε.Κ., ἤτοι ἀπὸ τοῦ 151 τῆς 2ας Μαΐου 1941 μέχρι καὶ τοῦ 162 τῆς 14ης ἰδίου μηνὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Ἀπὸ τῆς 15-5-1941 μέχρι τῆς 2ας Ἰουνίου δὲν ἐξεδόθη Φ.Ε.Κ., ἀπὸ δὲ τῆς 2ας Ἰουνίου ἐπανήρχισεν ἡ ἔκδοσις Φ.Ε.Κ. ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ λιμένι Ἀλεξανδρείας, εὑρισκομένου θωρηκτοῦ «ΑΒΕΡΩΦ». Οὕτω ἐπὶ τοῦ θωρηκτοῦ τούτου ἐξεδόθησαν τὰ ὑπ' ἀριθμ. 162 τῆς 2 Ἰουνίου, 163 τῆς 5ης Ἰουνίου, 164 τῆς 27-6-1941, 165 τῆς 28-6-1941 κλπ.

Ὁ ἀριθμὸς 162 ἐχρησιμοποιήθη δίς, ἤτοι εἰς τὸ τελευταῖον ἐν Χανίοις ἐκδοθὲν Φ.Ε.Κ. τῆς 14ης Μαΐου καὶ εἰς τὸ πρῶτον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῆς 2ας Ἰουνίου. Ἐν Κρήτῃ συνετάγη, ὑπεγράφη καὶ ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 156 τῆς 9-5-1941 ὁ ἐκκολάψας τὰ κινήματα τῆς Μέσης Ἀνατολῆς Ἀναγκ. Νόμος 3013 «περὶ ἀποκαταστάσεως Ἀξιωματικῶν καὶ Ἀνθυπασπιστῶν ἐξελθόντων τοῦ στρατεύματος διὰ πολιτικοὺς λόγους».

Εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου τούτου ἤρξατο ἡ ἀθρόα ἔκδοσις Διαταγμάτων ἐπαναφορᾶς, ἀποκαταστάσεως, προαγωγῶν κ.λ.π., ὥστε εἰς τὰ ὑπόλοιπα Φ.Ε.Κ. νὰ μὴ συναντᾷ σχεδὸν τις ἄλλου ἀντικειμένου Κυβερνητικὰς πράξεις.

(63α) Ὑπὸ τοῦ Συν)ρχου Καρυώτου παρεσχέθη ἡμῖν ἡ πληροφορία ὅτι παρεδόθησαν παρ' αὐτοῦ εἰς τὸν συγγενῆ τοῦ στρατηγοῦ Παπαστεργίου, στρατηγὸν Χριστόπουλον Νότην ἀντίτυπα α) τῆς λεπτομεροῦς ἀναφορᾶς τῆς Ἀνωτέρας Δ. Χ. Κρήτης περὶ τῶν συνθηκῶν κ.λ.π. δολοφονίας στρατηγοῦ Παπαστεργίου, β) τῆς λεπτομεροῦς ἀναφορᾶς περὶ τοῦ τραυματισμοῦ καὶ συλλήψεως τοῦ δολοφόνου καὶ γ) τῆς ἰδιοχείρου τηλεγραφικῆς διαταγῆς Κων. Μανιαδάκη κατόπιν τῆς δολοφονίας.

Ἡ Χωροφυλακὴ ἐδοκίμασε μεταξὺ τῶν πρώτων καὶ ἀμέσως τὸ ἐπικρατῆσαν τοιοῦτον πνεῦμα.

Καίτοι μετὰ τῆς Κυβερνήσεως εἶχε καταφύγει εἰς Κρήτην καὶ ὁ ὑποστράτηγος Χωροφυλακῆς Ἀγγελέτος Ἀντώνιος, ἐν τούτοις τὰ καθήκοντα Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς ἐν Κρήτῃ ἀνετέθησαν εἰς τὸν δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀνακληθέντα ἐξ ἀποστρατείας Ὑποστράτηγον Χωροφυλακῆς Βουράκην Ἰωάννην·

Ἀντεκατεστάθη ὁ Ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Κρήτης Ἀντισυνταγματάρχης Χρ. Ἀγγελακόπουλος διὰ τοῦ ὑπὸ ἀποκατάστασιν Νικολάου Τζάτζιμου καὶ εἰς τὴν Διοίκησιν Χωροφυλακῆς Ἡρακλείου ἐχρησιμοποιήθη εἷς Πολιουδάκης Μετὰ τὰς μεμονωμένας τοιαύτας ἀντικαταστάσεις ἐγένοντο προετοιμασίαι εὐρυτέρας χρησιμοποιήσεως ἀξιωματικῶν δυνάμει τοῦ ἀνωτέρου Ἀναγ. Νόμου 3013· Οὕτω κατηρτίσθη καὶ ὑπεγράφη τὴν 15 Μαΐου Β.Δ. «περὶ ἀνακλήσεως καὶ προαγωγῆς Ἀξιωματικῶν τῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς», προανεφέραμεν ὅμως ὅτι μετὰ τὴν 14ην Μαΐου δὲν ἐξεδόθη ἐν Χανίοις Φ.Ε.Κ. καὶ τοῦτο διότι εἶχον καταστῆ συγκεκριμέναι πλέον αἱ πληροφορίαι περὶ ἀμέσου καὶ ἐπικειμένης Γερμανικῆς ἐπιθέσεως καὶ οὕτω διεκόπη πρὸς στιγμὴν ἡ διανομὴ τῶν «κολύβων τῆς Ἑλλάδος». Τὴν ἀποχωρήσασαν ἐκ Κρήτης Κυβέρνησιν ἠκολούθησαν καί τινες τῶν ἐνδιαφερομένων, ὧν ἀσφαλῶς τῇ μερίμνῃ ἐδημοσιεύθη καὶ τὸ Διάταγμα τοῦτο εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ Λιμένι Ἀλεξανδρείας θωρηκτοῦ «ΑΒΕΡΩΦ» ἐκδοθέντος ὑπ' ἀριθμ. 163 Φ.Ε.Κ. τῆς 5ης Ἰουνίου 1941· Διὰ τοῦ Β.Δ· τούτου ἀποκαθιστώμενοι ἀνεκαλοῦντο καὶ προήγοντο οἱ κάτωθι ὡς ἀκολούθως:

Ἀντισυνταγματάρχαι 1) Τζάτζιμος Νικόλαος·

Ταγματράχαι 1) Μανιουδάκης Στυλιανὸς καὶ 2) Μάντακας Ἀλέξ·

Μοίραρχοι 1) Σπυριδάκης Ι. Γεώργιος, 2) Νιουνάκης Ἰ. Θεόδ., 3) Βάμβουκας Δ. Γεώργιος, 4) Καλαϊτζάκης Μ. Νικόλ., 5) Παπαχατζάκης Ε· Νικόλαος, 6) Πυτικάκης Ἰ· Ἐμμανουήλ, Λιαφάκης Γ· Ἐμμαν. καὶ 8) Ταμιολάκης Μ. Ἐμμανουήλ.

Ὑπομοίραρχοι 1) Ἀδαμάκης Γ. Γρηγόριος, 2) Μαρνιέρος Σπ. Ἀπόστολος, 3) Παρασκευάκης Π. Θεοδόσιος, 4) Ἀνδρουλιδάκης Μ. Ἀπόστολος, 5) Βιτσικουνάκης Ἐμμ. Ζαχαρίας, 6) Τζιανουδάκης Κων· Ἐμμανουήλ, 7) Μαυρομανάκης Ἀντ· Ματθαῖος, 8) Ἠλιάκης Πρ. Κων)τῖνος, 9) Μπιτσάκης Παν. Γεώργιος, 10) Βουτυράκης Νικ. Ἐμμανουήλ, 11) Βολακάκης Στυλ· Ἰωάννης, 12) Παπαμαρκάκης Μαρ. Μιχαήλ, 13) Πυταρίδης Κων. Γεώργιος, 14) Ἀρχοντάκης Στυλ· Ἰωάννης, 15) Πυλιοδόβαρδας Μ. Μιχαήλ, 16) Φρεσκάκης Κ. Στέφανος, 17) Γραμματικάκης Ἰωάν. Νικόλαος, 18) Χριστουλάκης Ἐμμ· Γεώργιος 19) Τσαγκαράκης Χαρ· Μύρων, 20) Βαρουχάκης Ἐμμ. Παν·, 21) Παπαδογιάννης Ἀδ. Χρόνης, 22) Καπετανάκης Μιχ. Ἐμμανουήλ, 23) Παπαδημητράκης Δημ. Ἀλεξ., 24) Σαρτζετάκης Ἀντ· Παναγ. καὶ 25) Σεργεντάκης Ἀντ. Ἐμμανουήλ·

Διὰ τοῦ αὐτοῦ Β.Δ· οἱ ὡς ἀνωτέρω ἐπαναφερόμενοι ἐνετάσσοντο εἰς τὴν σειρὰν ἀρχαιότητος, ἣν κατεῖχον πρὸ τῆς ἐκ τοῦ Σώματος ἀποπομπῆς των καὶ προήχθησαν ἅπαντες, πλὴν τῶν ὑπ' ἀριθμ. 5 καὶ 8 Μοιράρχων, εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμόν.

Καὶ αὐτὴν μὲν τὴν σειρὰν ἀποδίδει ἡ μελέτη τῶν φύλλων τῆς ἐφημερίδος Κυβερνήσεως, τῶν ὑπὸ τοῦ τότε Πρωθυπουργοῦ Ἐμμ. Τσουδεροῦ παραδοθέντων εἰς τὴν

Γεννάδιον Βιβλιοθήκην. Παρὰ ταῦτα ὅμως ἡ Ἀνωτέρα Διοίκησις Χωροφυλακῆς Κρήτης ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμ. 23)268)1 ἀπὸ 24-8-1941 ἀναφορᾷ της (Ἀνώτερος Δ) τῆς Ἀντ)ρχης Ὀρφανουδάκης) διελάμβανε τὰ ἀκόλουθα:

«Κατὰ τὸ πρῶτον 15θήμερον τοῦ μηνὸς Μαΐου 1941, ὅτε τὰ μέλη τῆς τέως Βασιλικῆς Οἰκογενείας καί τινες τέως Ὑπουργοὶ μετέβησαν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἀνεχώρησαν εἰς Αἴγυπτον ἀδεία τῆς Κυβερνήσεως Τσουδεροῦ οἱ 1) Ὑποστράτηγος Χωροφυλακῆς Ἀγγελέτος Ἀντώνιος, Ἀντ)ρχης Ἀγγελακόπουλος Χρῆστος, Ταγματάρχης Κύρης Ἡρακλῆς, Ὑπομοίραρχος Πνευματικός, Κατσούλης Νικόλαος, Ἀνθ)ρχοι Βασιλείου Πλάτων, Καρακασίλης Δημ., Μπράμος Κων., Μητραλέξης Γεώργ. καὶ Τσελέκης Παναγ. (σ.σ. περὶ τῆς ἀναγκαστικῆς ἀναχωρήσεως ἐνίων Ὑπουργῶν πρὸ τῆς μάχης ὡμιλήσαμεν ἀνωτέρω, οἱ περισσότεροι δὲ ἐκ τῶν ἀναχωρησάντων ἀξιωματικῶν ἀπετέλουν τὸ στενὸν περιβάλλον τοῦ ἀναγκαστικῶς ἀναχωρήσαντος ὑφυπουργοῦ Κων. Μανιαδάκη).

«Κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος, ἐκδοθέντος ἐνταῦθα, ἀνεκλήθησαν εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν καὶ προήχθησαν ταυτοχρόνως οἱ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμ. 165 Φ.Ε.Κ. ἀναγραφόμενοι Ἀξιωματικοὶ καὶ οὗτινος ἀντίτυπον συνυποβάλλω».

Τὸ συνυποβληθὲν ἀντίτυπον δὲν ἀνεύρομεν. Ἐκ τῆς παραδοθείσης ὑπὸ τοῦ Τσουδεροῦ σειρᾶς Φ.Ε.Κ. τὸ ὑπ' ἀριθμ. 165 τῆς 28-6-1941, «ὑπὸ τὴν ἐν τῇ κεφαλίδι ἔντυπον ἔνδειξιν «ἐ ξ ε δ ό θ η ἐ π ὶ τ ο ῦ θ ω ρ η κ τ ο ῦ Ἀ β έ ρ ω φ ἐ ν Λ ι μ έ ν ι Ἀ λ ε ξ α ν δ ρ ε ί α ς τῇ 2 8 η Ἰ ο υ ν ί ο υ 1941», ἔχει περιεχόμενα ἄσχετα πρὸς θέματα τῆς Χωροφυλακῆς ὡς δὲ προαναφέρομεν τὸ Β.Δ. τοῦτο ἀνεύρομεν δημοσιευμένον εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 163 Φ.Ε.Κ. τῆς 5-6-1941, φέροντος καὶ τούτου τὴν αὐτὴν ἔντυπον ἔνδειξιν περὶ ἐκδόσεώς του ἐν τῷ θωρηκτῷ Ἀβέρωφ κ.λ.π.

Ταῦτα ὅμως εὕρηνται εἰς ἄκραν ἀντίθεσιν μὲ τὸ περιεχόμενον τῆς ἀναφορᾶς τῆς Α.Δ.Χ. Κρήτης ἥτις δὲν ἐποιεῖτο ἁπλῶς μνείαν τοῦ Διατάγματος ἀλλ' ὑπέβαλε καὶ ἀντίτυπον τοῦ Φ.Ε.Κ. εἰς ὃ εἶχε δημοσιευθῇ τοῦτο, πρᾶγμα ὅπερ ἀπεδείκνυεν ὅτι ἀνεξαρτήτως τῆς εἰς τὸ 163 Φ.Ε.Κ. δημοσιεύσεως ἐν Ἀλεξανδρείᾳ εἶχε δημοσιευθῇ καὶ ἐν Χανίοις ὑπὸ παραδόξους πλέον συνθήκας καὶ προϋποθέσεις, διότι πῶς ἦτο δυνατὸν ἄλλως νὰ ἔχῃ ἀντίτυπα καὶ νὰ συνυποβάλῃ ταῦτα ἡ Ἀνωτ. Δ.Χ. Κρήτης.

Ἡ πέραν τῶν ἐπισήμων πηγῶν ἔρευνα διελεύκανε τὴν ὅλην ὑπόθεσιν. Ὁ Συν)ρχης Χωροφυλακῆς Καρυώτης Ἀναστάσιος βαθὺς μύστης τῶν κειμένων ἔχει κατωρθώσει νὰ διαφυλάξῃ μίαν σειρὰν τῶν ἐν Χανίοις ἐκδοθέντων Φ.Ε.Κ., ὡς ἐκείνην τοῦ Τσουδεροῦ, εἰς ἣν ἐπὶ πλέον ἔχει μετὰ τὸ ὑπ' ἀριθμ. 162 Φύλλον καὶ ἕνα φύλλον 165 ἐκδοθὲν ἐν Χανίοις τῆς 15 Μαΐου 1941 εἰς ὃ εἶναι δημοσιευμένον τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Β.Δ. Τὸ 165 τοῦτο φύλλον τῆς 15-5-1941 εἶναι ἀναμφιβόλως νόθον, διότι α) ἀπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 162 Φ.Ε.Κ. τῆς 2-6-1941 ἡ ἔκδοσις συνετελεῖτο ἐπὶ τοῦ θωρηκτοῦ Ἀβέρωφ ἐν τῷ Λιμένι Ἀλεξανδρείας, ρητῶς καὶ ἐντύπως ἀναγραφομένου τούτου ἐπὶ τῆς μετωπίδος.

β) Ὁ Πρωθυπουργὸς Τσουδερὸς βεβαιοῖ τοῦτο ὡς ἀκολούθως «Ὁ ἀριθμὸς 162

φέρεται εἰς τὸ τελευταῖον φύλλον Χανίων καὶ εἰς τὸ πρῶτον τὸ ἐκδοθὲν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

γ) Τὸ ἐπὶ τοῦ θωρηκτοῦ Ἀβέρωφ ἐκδοθὲν ὑπ' ἀριθμ. 164 ΦΕΚ φέρει ἡμερομηνίαν 27 Ἰουνίου 1941 κατὰ συνέπειαν πῶς θὰ ἦτο δυνατὸν τὸ 165 ἐν Χανίοις νὰ ἔχῃ ἡμερομηνίαν 15-5-1941.

δ) Τὸ πραγματικὸν 165 ΦΕΚ τῆς 28-6-1941 ἔχει περιεχόμενα πάνυ ἄσχετα μὲ τὴν Χωροφυλακὴν καὶ

ε) Τὰ χρησιμοποιηθέντα διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ ἐν Χανίοις ἐκδοθέντος 165 Φ.Ε.Κ. τυπογραφικὰ στοιχεῖα εἶναι τελείως διάφορα ἐκείνων ἅτινα ἐχρησιμοποίει ἡ Κυβέρνησις τόσον ἐν Χανίοις ὅσον καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὅπως τελείως ἀνεπιτυχὴς καὶ ἀνόμοιος εἶναι καὶ ὁ Βασιλικὸς θυρεὸς ἀπὸ τὸν ὁποῖον λείπει τὸ ἔμβλημα τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας «ΙΣΧΥΣ ΜΟΥ Η ΑΓΑΠΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ». Τέλος πολλαπλᾶς ἄλλας ἀτελείας ἠδυνάμεθα νὰ ἀναφέρωμεν.

Ἡ ὕπαρξις τοιούτου ἐντύπου ὑπὸ τὴν μορφὴν καὶ δύναμιν φύλλου Ἐφημ. Κυβερνήσεως προεκάλεσεν ἡμῖν ἔντονον ἔκπληξιν, δι' ὃ καὶ παραθέτομεν ἐν φωτοτυπίᾳ τὴν πρώτην σελίδα τούτου.

Ἐκτὸς τούτων, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Δημ. Ἀσφαλείας, ἀνεκλήθησαν, σχεδὸν ταυτοχρόνως, εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν καὶ οἱ Ε.Α. ὑποστράτηγοι Βουράκης Ἰωάννης, Μοίραρχοι Ἀναγνωστάκης Μιχ., Σηφογεωργάκης Μιχ., Ὑπομοίραρχοι Μαντωνακάκης Γεώργ., Φραντζεσκάκης Ἐμμ., Ἀνθυπομοίραρχοι Βρουλάκης Δημήτριος, Στιβανάκης Γεώργιος, Πρωϊμάκης Ἀλέξανδρος καὶ Ἀνθυπασπισταὶ Κονταράκης Ἰωάννης, Παππαδάκης Παῦλος, Καραμπινάκης Ἐμμαν., Κορδάκης Γεώργιος, Καμαριανάκης Γεώργιος, Μπριντάκης Ροῦσος, Βλαζάκης Βλάσιος, Μαλανδράκης Νικόλαος, Καρτάκης Γεώργιος, Φερορολάκης Κων., Δρακάκης Σταμ., Παπαδάκης Ἐμμ. καὶ Χατζηδάκης Γεώργιος.

Τὰ ὅσα ἐκθέτομεν ἀποσκοποῦν εἰς τὴν ἀπεικόνισιν τῆς ὑφισταμένης ἐν Κρήτῃ καταστάσεως διὰ τὴν Χωροφυλακὴν εἰς τὰς παραμονὰς τῆς πλέον ἡρωϊκῆς καὶ ἐνδόξου προσφορᾶς της εἰς τὸν πόλεμον 1940—1941, οὐχ' ἧττον ὅμως ἐπίκαιρον εἶναι ν' ἀναφέρωμεν ὅτι καὶ κατὰ τὰς πρώτας μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν κατάληψιν τῆς νήσου ἡμέρας οἱ ἀνωτέρω ἐν τῷ συνόλῳ των διεξεδίκησαν τὴν διεύθυνσιν καὶ διοίκησιν τῆς ἐν Κρήτῃ Χωροφυλακῆς. Μετὰ πάροδον μηνὸς περίπου ἤτοι τὴν 1-7-1941, ἅπαντες οἱ ἀνωτέρω, ἀνακληθέντες, ἀποκατασταθέντες κλπ., ἐντολῇ τῶν Γερμανικῶν ἀρχῶν, ἐτέθησαν εἰς αὐτεπάγγελτον ἀποστρατείαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 846 ἀπὸ 1-7-1941 πράξεως τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Κρήτης. (64).

Ἐξεθέσαμεν τὰς αἰχμὰς καὶ τὰ δυσμενῆ σημεῖα, ἂς ἴδωμεν ὅμως καὶ τὴν ἐξέλιξιν τῆς καταστάσεως ἐν τῇ δυνάμει τῆς κυρίως Χωροφυλακῆς, εἴς τινας τῶν τομέων τῆς νήσου.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις κατὰ μῆνα Φεβρουάριον εἶχεν ἀποφασίσει νὰ κατατάξῃ εἰς τὴν Χωρ)κὴν σοβαρὸν ἀριθμὸν νέων μήπω στρατευθέντων, ἵνα οὕτω ἰσχυροποιήσῃ τὰς δυνάμεις τοῦ ἐσωτερικοῦ, ἐν ὄψει τῆς ἐπερχομένης λαίλαπος. Οὕτω ἀπὸ τοῦ Β΄ δεκαημέρου Φεβρουαρίου 1941 ἤρξατο ἡ ἀθρόα κατάταξις ἀστρατεύτων νέων εἰς τὴν Χωροφυλακὴν καὶ ἐπειδὴ προεβλέπετο ὑψηλὸς ἀριθμὸς τῶν πρὸς κατάταξιν

(64) Βλέπε ὑπ' ἀριθμ. 33)268)1 ἀπὸ 24 Αὐγούστου 1941 ἀναφορὰν Ἀνωτ. Διοικ. Χωρ)κῆς Κρήτης.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Εν Χανίοις τῇ 15 Μαΐου 1941 | ΤΕΥΧΟΣ ΜΟΝΟΝ | Ἀριθμὸς Φύλλου 165

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Β. Διάταγμα

Β' ΔΙΑΤΑΓΜΑ

«Περὶ ἀνακλήσεως καὶ προαγωγῆς Ἀξιωματικῶν τῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς».

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β.
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας Ὑφυπουργοῦ καὶ ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 3013|1941 Ἀναγκ. Νόμου «περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν Ἀξιωματικῶν καὶ Ἀνθυπασπιστῶν ἐξελθόντων τοῦ Στρατεύματος διὰ Πολιτικοὺς λόγους» ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἀνακαλοῦμεν

εἰς τὴν ἐνεργὸν τῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς ὑπηρεσίαν τοὺς κάτωθι ἀποστρατευθέντας καὶ ἀποταχθέντας Ἀξιωματικοὺς τῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς τοῦ διαρρεύσαντος χρόνου ἀπὸ τῆς ἐξόδου των λογιζομένου ὡς τοιούτου πραγματικῆς ὑπηρεσίας διὰ πάσας τὰς περιπτώσεις πλὴν τῶν ἀποδοχῶν.

Ἀντισυνταγματάρχας

1) Τζάτζιμον Νικόλαον τοῦ Νικολάου α. μ. 68 9

Ταγματάρχας

1) Μανιουδάκην Στυλιανὸν τοῦ Ἰωάννου α. μ. 9496
2) Μάντακαν Ἀλέξανδρον τοῦ Στυλιανοῦ α. μ. 10052

Μοιράρχους

1) Σπυριδάκην Γεώργιον τοῦ Ἰωάννου α. μ. 10110
2) Νιαουνάκην Θεόδωρον τοῦ Γεωργίου α. μ. 1014
3) Βάμβουκαν Γεώργιον τοῦ Δημητρίου α. μ. 1108
4) Καλαϊτζάκην Νικόλαον τοῦ Μιχαὴλ α. μ. 10107
5) Παπαχατζάκην Γεώργ. τοῦ Ἐμμανουὴλ α.μ. 12507
6) Πυτικάκην Ἐμμανουὴλ τοῦ Ἰωάννου α. μ. 14552
7) Λιαφάκην Ἐμμανουὴλ τοῦ Γεωργίου α. μ. 14392
8) Ταμιολάκην Ἐμμανουὴλ τοῦ Μιχαὴλ α. μ. 14387

Ὑπομοιράρχους

1) Ἀδαμάκην Γρηγόριον τοῦ Γεωργίου α. μ. 12701
2) Μαρνιέρον Ἀπόστολον τοῦ Σπυρίδωνος α.μ. 16633
3) Παρασκευάκην Θεοδ. τοῦ Παρασκευᾶ α. μ. 12505
4) Ἀνδρουλιδάκην Ἀπόστ. τοῦ Μάρκου α. μ. 100 6
5) Βιτσικουνάκην Ζαχαρ. τοῦ Ἐμμανουὴλ α. μ. 12553
6) Τζανουδάκην Ἐμμαν. τοῦ Κων)νου α. μ. 12 66
7) Μαυρομματάκην Ματθ. τοῦ Ἀντωνίου α. μ. 13570
8) Ἠλιάκην Κων)νον τοῦ Προκοπίου α. μ. 16632
9) Μπιτσάκην Γεώργιον τοῦ Παναγιώτου α. μ. 12562
10) Βουτυράκην Ἐμμαν. τοῦ Νικολάου α. μ. 178 4
11) Βολακάκην Ἰωάννην τοῦ Βασιλείου α. μ. 14995
12) Παπαμαρκάκην Μιχαὴλ τοῦ Μάρκου α. μ. 14159
13) Πυταρρίδην Γεώργιον τοῦ Κων)νου α. μ. 17238
14) Ἀρχοντάκην Ἰωάννην τοῦ Στυλιανοῦ α. μ. 12975
15) Πολιουδάβαρδην Μιχαὴλ τοῦ Παύλου α.μ. 12711
16) Φρεσκάκην Στέφανον τοῦ Κων)νου α. μ. 11872
17) Γραμματικάκην Νικόλ. τοῦ Ἰωάννου α. μ. 12565
18) Χριστουλάκην Γεώργ. τοῦ Ἐμμανουὴλ α.μ. 12963
19) Τσαγκαράκην Μύρων τοῦ Χαριδήμου α. μ. 12901
20) Βαρουχάκην Παναγ. τοῦ Ἐμμανουὴλ α. μ. 126 4
21) Παπαδογιάννην Χρόνην τοῦ Ἀδὰμ α. μ. 12747
22) Καπετανάκην Ἐμμαν. τοῦ Μιχαὴλ α. μ. 12516
23) Παπαδημητράκην Ἀλ. τοῦ Δημητρίου α. μ. 12723
24) Σαρτζετάκην Παναγ. τοῦ Ἀντωνίου α. μ. 10005
25) Σεργεντάνην Ἐμμαν. τοῦ Ἀντωνίου α. μ. 11742

Τούτους ἐντάσσομεν ἐν τῇ θέσει ἣν κατεῖχον κατὰ τὴν χρονολογίαν τῆς ἐξόδου των σειρὰν ἀρχαιότητος καὶ

Προβιβάζομεν

Τοὺς ἐκ τούτων δικαιουμένους προαγωγῆς ὡς ἀκολούθως :

Εἰς Συνταγματάρχας

Τὸν Ἀντισυνταγματάρχην Τζάτζιμον Νικόλαον τοῦ Νικολάου ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1935

Εἰς Ἀντισυνταγματάρχας τοὺς

1) Ταγματάρχην Μανιουδάκην Στυλιανὸν τοῦ Ἰωάννου ἀπὸ 30—1—1940

2) Ταγματάρχη Μάντακαν Ἀλέξανδρον τοῦ Στυλιανοῦ ἀπὸ 30—1—1940.

Εἰς Ταγματάρχας τοὺς Μοιράρχους

1) Σπυριδάκην Γεώργιον τοῦ Ἰωάννου ἀπὸ 7—5 1936
2) Νιαουνάκην Θεόδ. τοῦ Γεωργίου ἀπὸ 7—5—1936
3) Βάμβουκαν Γεώρ. τοῦ Δημητρίου ἀπὸ 31—1—1934
4) Καλαϊτζάκην Νικόλ. τοῦ Μιχαὴλ ἀπὸ 7—5—1936
5) Πυτικάκην Ἐμμαν. τοῦ Ἰωάννου ἀπὸ 8—8—1939
6) Λιαφάκην Ἐμμαν. τοῦ Γεωργίου ἀπὸ 3 —4—1940

Εἰς Μοιράρχους τοὺς Ὑπομοιράρχους

1) Πυταρίδην Γεώρ. τοῦ Κων)νου ἀπὸ 13—1—1936
2) Βουτυράκην Ἐμμ. τοῦ Νικολάου ἀπὸ 30—1—1940
3) Ἀδαμάκην Γρηγ. τοῦ Γεωργίου ἀπὸ 29—12—1937
4) Μαρνιέρον Ἀπόσ. τοῦ Σπυρίδωνος ἀπὸ 10—2—1939
5) Παρασκευάκην Θεοδόσιον τοῦ Παρασκευᾶ ἀπὸ 10—10—1938
6) Ἀνδρουλιδάκην Ἀπόστολον τοῦ Μάρκου ἀπὸ 10—10—1938

καὶ ὁ χῶρος τῆς κεντρικῆς Σχολῆς ἦτο λίαν ἀνεπαρκὴς κατὰ τὸ Β' δεκαήμερον τοῦ μηνὸς Μαρτίου προωθήθησαν εἰς Κρήτην 4 ἐκ τῶν σχηματισθέντων λόχων, οἵτινες ἐγκατεστάθησαν ἀνὰ εἷς εἰς Νεάπολιν, Σητείαν, Ἅγιον Νικόλαον και Βάμον — Ἀποκορώνου καὶ διὰ τὴν συνέχισιν τῆς ἐκπαιδεύσεως ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν δημιουργίαν ἑστιῶν ἀντιστάσεως δι' ὀργανικῶν τμημάτων.

Ἡ πρὸς κατάταξιν προσέλευσις ὑπῆρξεν ἀθρόα καὶ συντόμως ἐσχηματίσθησαν ἕτεροι 7 λόχοι, οἵτινες, κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθμ. 21) 587) 8δ ἀπὸ 6.4.1941 διαταγῆς Ὑφυπουργείου Δημ. Ἀσφαλείας, τεθέντες ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ταγματάρχου Χωροφυλακῆς Χανιώτου Ἰακώβου, μετεφέρθησαν τὴν 8ην Ἀπριλίου 1941 εἰς Σούδαν καὶ ἐκεῖθεν πεζῇ εἰς Ρέθυμνον (65).

Παραθέτομεν πίνακα κατανομῆς καὶ στελεχῶν τῶν 11 ἐν συνόλῳ κατὰ ταῦτα λόχων, βάσει τῶν στοιχείων τῆς ὑπ' ἀριθμ. 33) 268) 1 ἀπὸ 24.8.1942 ἀναφορᾶς τῆς Ἀνωτ. Διοικ. Χωροφυλακῆς Κρήτης (66).

Διοικητὴς τοῦ Παραρτήματος Ταγματάρχης Χωροφυλακῆς Χανιώτης Ἰάκωβος
Ὑπασπιστὴς Παραρτήματος Ὑπομοίραρχος Τσιτούρας Βασίλειος.
1ος Λόχος Ρέθυμνον. Δύναμις μαθητῶν 125.
Διοικητὴς λόχου Ἀνθυπομοίραρχος Παναγιωτακόπουλος Νικ. (66α).
2ος Λόχος. Νεάπολις — Λασηθίου. Δύναμις μαθητῶν 125.
Διοικητὴς λόχου Μοίρ. Μαρινᾶτος Γεράσιμος.
Διμοιρίτης Ἀνθυπομοίραρχος Ἀλεξάνδρου Ἀρτέμιος.
3ος Λόχος. Σητεία — Λασηθείου. Δύναμις μαθητῶν 125.
Διοικητὴς λόχου Ὑπομοίραρχος Κυριάκης Παῦλος.
Διμοιρίτης Ἀνθυπομοίραρχος Παπαδόπουλος Ἠλίας.
4ος Λόχος. Ἅγιος Νικόλαος — Λασηθίου. Δύναμις μαθητῶν 125.
Διοικητὴς Λόχου Ὑπομοίραρχος Κούτρας Παναγιώτης.
Διμοιρίτης Ἀνθυπομοίραρχος Κίππης Δημήτριος.
» Ἀνθυπομοίραρχος Μάζης Σπυρίδων.
5ος Λόχος. Ρέθυμνον. Δύναμις μαθητῶν 127.
Διοικητὴς λόχου Ἀνθυπομοίραρχος Τραϊφόρος Βασίλειος.
Διμοιρίτης Ἀνθυπομοίραρχος Στάγιας Γεώργιος.
6ος Λόχος. Βάμος — Ἀποκορώνου. Δύναμις μαθητῶν 150.
Διοικητὴς λόχου Ὑπομοίραρχος Ἀγγελόπουλος Ἀνδρέας.
Διμοιρίτης Ἀνθυπομοίραρχος Φασομυτάκης Ἰωσήφ.
7ος λόχος. Ἀτσιπόπουλον — Ρεθύμνης. Δύναμις μαθητῶν 150.
Διοικητὴς λόχου Ὑπομοίραρχος Μαλτέζος Παναγιώτης.

---

(65) Βλέπε βιβλίον Ἡμερ. Διαταγῶν Σχολῆς Ὁπλιτῶν Χωρ)κῆς καὶ ἐκθέσεις Συν)ρχῶν Χ ωρ. Χονδρογιάννη Ἰωάν. καὶ Μαλτέζον Παν.

(66) Βλέπε 19071)14)10)1 φακ. Ὑπουργ. Δημ. Τάξεως καὶ Ἀρχεῖα ἐντολῇ ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς.

(66Α) Ἡ Ἀνωτέρα Διοίκ. Χωροφυλακῆς Κρήτης ὡς διοικητὴν τοῦ 1ου Λόχου φέρει τὸν Μοιρ. Μιχαλόπουλον Νικόλαον, ἀλλὰ τοῦτο ἔρχεται εἰς ἀντίθεσιν μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 278 ἀπὸ 5.10.43 Ἡμερ. Διαταγὴν Ἀρχηγείου Χωρ)κῆς, ἐν ᾗ οὗτος ἀναφέρεται ὡς διοικητὴς Ὑπ)σεως. Τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι ἀρχικῶς διοικητὴς τοῦ λόχου ἦτο ὁ Ν. Μιχαλόπουλος, ἀλλ' οὗτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς Γερμανικῆς ἐπιθέσεως εἶχεν περιορισθῇ εἰς τὰ ἀναληφθέντα καθήκοντα τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Ρεθύμνου.

Διμοιρίτης Ἀνθυποµοίραρχος Χονδρογιάννης Ἰωάννης.
.8ος Λόχος. Πανόρμου — Μυλοποτάμου. Δύναμις μαθητῶν 150.
Διοικητὴς λόχου Ὑπομοίραρχος Οἰκονομόπουλος Κωνσταντῖνος.
Διμοιρίτης Ἀνθυπομοίραρχος Σπανὸς Ἀριστείδης.
9ος Λόχος. Ρέθυμνον. Δύναμις μαθητῶν 150.
Διοικητὴς λόχου Μοίραρχος Τσοτάκος Δημήτριος.
Διμοιρίτης Ἀνθυπομοίραρχος Πρόκος Νικήτας.
10ος Λόχος. Ρέθυμνον. Δύναμις μαθητῶν 150.
Διοικητὴς Λόχου Ὑπομοίραρχος Λαφογιάννης Δημήτριος.
Διμοιρίτης Ἀνθυπομοίραρχος Χλεμπογιάννης Νικόλαος.
11ος όχος. Ρέθυμνον. Δύναμις μαθητῶν 150
Διοικητὴς λόχου Ὑπομοίραρχος Παπαδόπουλος Δημήτριος.
Διμοιρίτης Ἀνθυπομοίραρχος Βασιλόπουλος Γεώργιος.

Ἐκτὸς τῶν λόχων τούτων εἶχε συγκροτηθῆ καὶ ἕτερος εἷς λόχος ἐκ μονίμων Χωροφυλάκων εἰς Καστέλι - Κισάμου ὑπὸ τὸν Μοιρ. Λέκκαν, τὸ ἥμισυ τῆς δυνάμεως τοῦ ὁποίου ὑπὸ τὸν τότε Ἀνθυπομοίραρχον Ἀργιανὰν Παναγ. διετέθη ὡς φρουρὰ τοῦ Βασιλέως, κατὰ τὸν χρόνον τῆς διαμονῆς του εἰς τὴν ἐν Κνωσῷ ἔπαυλιν Ἔβανς. Μετὰ τὴν μεταφορὰν τῆς κατοικίας τοῦ Βασιλέως ὁ Ἀργιανᾶς διετέθη εἰς τὸ Α΄ Ἀστυνομικὸν Τμῆμα Ἡρακλείου.

Ὅσον ἀφορᾶ τὸν ἐξοπλισμὸν τῶν τμημάτων τούτων δὲν ἔχομεν ἄλλην λεπτομερῆ μαρτυρίαν πλὴν τῆς παρεχομένης διὰ τῆς ἀπὸ 21-11-1940 ἐκθέσεως Παν. Μαλτέζου, ὅστις παρέχει τὴν συγκεκριμένην πληροφορίαν διὰ τὸν λόχον του, ὅτι ἐπὶ δυνάμεως 152 ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν εἶχε 152 βραχύκανα τυφέκια Μάνλιγχερ μετὰ 3.000 ἐν συνόλῳ φυσιγγίων, ἤτοι 20 φυσίγγια κατ' ὅπλον, ἄνευ οἱουδήποτε εἴδους αὐτομάτου ὁπλισμοῦ καὶ ἄνευ οἱασδήποτε ποσότητος βομβίδων.

Εἰς ἔκθεσίν του ἀπὸ 15-11-1946 ὁ τότε Ἀντ)ρχης Μπόγρης Γ. ἀναφέρει ὅτι τῇ παραστάσει τοῦ διορισθέντος τότε ἐν Κρήτῃ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς Ὑποστρ. Βουράκη Ἰωάννου καὶ αὐτοῦ ὁ ἐπιτελάρχης τοῦ Βρεττανικοῦ στατηγείου τοῖς παρέδωσε, κατὰ τὴν πρώτην ἢ δευτέραν ἡμέραν τῆς ἐπιθέσεως 10 μεγάλα κιβώτια περιέχοντα καινουργῆ τυφέκια Βρεταννικοῦ τύπου μετὰ πολλῶν φυσιγγίων, ὧν τὸ μεγαλείτερον μέρος προωθήθη εἰς Ρέθυμνον, ἔνθα ἀπεδείχθη ὅτι τὰ φυσίγγια ἦσαν ἀκατάλληλα ὡς διαφόρου διαμετρήματος. Τὰ ὅπλα ὅμως ἐχρησιμοποιήθησαν ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω.

Διὰ λόγους ἰδίας των ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως ἀσφαλείας οἱ ἐν Ρεθύμνῳ ἐγκατασταθέντες 7 λόχοι εἶχον στρατοπεδεύσει ὡς ἀκολούθως:

Οἱ 1ος, 5ος, 9ος καὶ 10ος Λόχοι εἰς δημόσια κτίρια ἐντὸς τῆς πόλεως Ρεθύμνου.

Ὁ 7ος λόχος ὑπὸ σκηνὰς ἐντὸς δασώδους περιοχῆς παρὰ τὸ χωρίον Ἀτσιπόπουλον, ἀπεχούσης 4 περίπου χιλιόμετρα τῆς πόλεως, καὶ δεσποζούσης βασικῆς μεγάλης γεφύρας.

Ὁ 8ος λόχος εἰς Πέραμα Ρεθύμνου, διὰ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς ἀκτῆς καὶ τῆς πέριξ πεδινῆς περιοχῆς καὶ ὁ 11ος λόχος εἶχεν ἐγκατασταθῆ εἰς θέσιν Ντεπό, ἀπέχουσαν 1.000 περίπου μέτρα Β.Δ. τῆς πόλεως.

Ἐκ τῆς ἁπλῆς ἀναγνώσεως τῆς ἀνωτέρω εἰς ἀξιωματικοὺς συνθέσεως καὶ τῆς

τοιαύτης εἰς ὁπλισμὸν καὶ πυρομαχικά, ἐν ὄψει καὶ ὅτι οἱ ὁπλῖται ἐκεῖνοι τῆς Χωροφυλακῆς δὲν εἶχον εἰσέτι οὔτε δίμηνον κανονικὴν ἐκπαίδευσιν, ἀδιστάκτως δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ δύναμις ἐκείνη, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐστερεῖτο καὶ τοῦ διὰ μίαν φρουρὰν φυλακῶν ἀπαιτουμένου ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς ἀξιωματικοὺς ἐμειονέκτει ἀπαραδέκτως. Ἔναντι 40 ἀπαιτουμένων περίπου ἀξιωματικῶν ὑπῆρχον μόνον 15.

«Εἰς ἀντίκρυσμα ὅμως ὅλων αὐτῶν ὑπῆρχεν ἡ ἀκλόνητος ἀπόφασις ὅλων μας ἀπὸ τοῦ Διοικητοῦ μέχρι τοῦ τελευταίου Χωροφύλακος ὅπως ἀντισταθῶμεν μέχρι τῆς τελευταίας μας πνοῆς καὶ ματαιώσωμεν τὰ σχέδια τοῦ ἀντιπάλου» γράφει ὁ Μαλτέζος.

Ἡ παροῦσα ἐργασία δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περιλάβῃ λεπτομερείας τῶν διαφόρων μαχῶν, ἀλλὰ διερχομένη ἐκ τῶν διαφόρων σταδίων ἐπισημαντικῶς σκοπεῖ νὰ παραστήσῃ τὴν ἐπιδειχθεῖσαν ψυχικὴν καὶ πνευματικὴν θέσιν τῶν μαχομένων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλη μάχην καὶ ἐντεῦθεν νὰ συναγάγῃ τὰ περὶ τῆς καθόλου πολιτείας καὶ συμβολῆς τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς συμπεράσματα.

Διοικητὴς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Ρεθύμνου ἀνέλαβεν ὁ ἀντισυντ)ρχης Μανιουδάκης Στυλιανὸς καὶ στρατιωτικὸς Διοικητὴς εἶχεν ὁρισθῆ ὁ ταγματάρχης Πεζικοῦ Τζιφάκης Χρῆστος, εἰς ὃν καὶ εἶχον ὑπαχθῆ τακτικῶς αἱ ἀνωτέρω δυνάμεις Χωροφυλακῆς Ρεθύμνου.

Τοιαύτη ἦτο περίπου ἡ ἀπὸ πλευρᾶς Χωροφυλακῆς κατάστασις ἐν Ρεθύμνῳ, ὅτε «Τὴν πρωΐαν τῆς 20ης Μαΐου 1941 ἐνῷ ὁ λόχος συγκεντρωμένος ὑπὸ τὸν ὑποφαινόμενον ἐξετέλει Σουηδικὴν Γυμναστικήν, ἐβομβαρδίσθη καὶ ἐπολυβολήθη ἐκ χαμηλοῦ ὕψους ὑπὸ Γερμανικοῦ ἀεροπλάνου, ἄνευ ὅμως ἀπωλειῶν, διότι οἱ ἄνδρες ἐπρόφθασαν νὰ καλυφθοῦν εἰς συνεχόμενον ἐλαιῶνα. Ἐν συνεχείᾳ ἐβομβαρδίσθη καὶ τὸ χωρίον». (67) Καὶ ἐν συνεχείᾳ:

«Ἀπὸ τῆς 15ης περίπου ὥρας τῆς ἰδίας ἡμέρας ἤρξατο σφοδρὸς καὶ συνεχὴς βομβαρδισμὸς τῆς πόλεως τοῦ Ρεθύμνου καὶ τῆς οὐχὶ μακρὰν αὐτῆς ἐξοχικῆς θέσεως καὶ χωρίου Περιβόλια ὡς καὶ τοῦ ἀεροδρομίου Ρεθύμνου, ὑπὸ κατ' ἀλλεπάλληλα κύματα ἐπερχομένων σμηνῶν Γερμανικῶν ἀεροπλάνων.

«Τὴν 16ην ὥραν ἤρξατο ἡ ρίψις ἀλλεξιπτωτιστῶν εἰς τὴν παρὰ τὸ χωρίον Περιβόλια πεδινὴν περιοχὴν καὶ τὴν περιοχὴν τοῦ Ἀεροδομίου, ὑπὸ συνεχοῦς ρεύματος πολυαρίθμων μεταγωγικῶν ἀεροπλάνων ἐνῷ ὁ βομβαρδισμὸς τῆς πόλεως καὶ τῶν πέριξ ἐσυνεχίζετο. Ταυτοχρόνως ἐγένοντο ρίψεις εἰς τὸν τομέα ἐκεῖνον ἐφοδίων, φαρμάκων, πυρομαχικῶν καὶ βαρέων ὅπλων πεζικοῦ ὡς καί τινων μοτοσυκλεττῶν. ἀνεμόπτερα δὲ συρόμενα ὑπὸ μεταγωγικῶν ἀεροπλάνων προσεγειοῦντο, ἐνίοτε ἀνωμάλως, μὲ ἄνδρας καὶ ὑλικόν».

Οὕτω ἤρξατο ἡ τιτανομαχία κατὰ τῆς Γερμανικῆς εἰσβολῆς.

Κατὰ τὴν εἰσβολὴν ἐκινήθησαν ἀμέσως εἰς τὸ σύνολόν των αἱ ἐν Ρεθύμνῳ δυνάμεις χωροφυλακῆς, ἤτοι οἱ λόχοι 1ος, 5ος, 9ος 10ος καὶ 11ος, ἐξ ὧν ὁ 1ος Λόχος ἐκινεῖτο εἰς τὸ ἄκρον ἀριστερόν, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Διοικητὴν τοῦ Παραρτήματος Ταγματάρχην Χανιώτην.

---

(67) Ἐκ τῆς ἀπὸ 4ης Μαρτίου 1953 ἐκθέσεως τοῦ ἤδη Συν)ρχου Ἰω. Χονδρογιάννη.

Διὰ τὴν κάλυψιν τοῦ δεξιοῦ διετάχθη καὶ ἐκινήθη τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ 7ου Λόχου ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ἀνθυπομοιράρχου Χονδρογιάννη·

Τὰ ἐκ Ρεθύμνου ἐκπεμφθέντα τμήματα ἦλθον εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῶν προελαυνόντων Γερμανῶν πλησίον τοῦ Σαπωνοελαιουργικοῦ ἐργοστασίου Β.Ι.Ο., ἔνθα καὶ ἤρξατο ὁ σκληρὸς ἀγών· (68).

Οἱ Ἕλληνες χωροφύλακες — ἀψηφοῦντες τὰ Γερμανικὰ πυρὰ — ἐρρίφθησαν κατ' αὐτῶν μὲ ἀληθῆ μανίαν καὶ έξαλλον ἐνθουσιασμόν, οἱ δὲ Γερμανοὶ ἔσπευσαν ἔντρομοι, πρὸ τῆς ὁρμητικότητος, νὰ ὀχυρωθῶσιν.

Ἐν τῷ μεταξὺ νέαι δυνάμεις ἀλεξιπτωτιστῶν ἐρρίπτοντο καὶ αἱ δυνάμεις τῆς Χωροφυλακῆς ἀπεδύθησαν εἰς σκληρὸν μετωπικὸν ἀλλὰ καὶ ἐκκαθαριστικὸν ἀγῶνα

«Μὲ τὴν πρώτη — γράφει ὁ Μουρέλλος — ὁρμητικὴ ἐξόρμησι τῶν πολιτῶν (69) καὶ μαθητῶν τῆς Σχολῆς, ἔπεσαν νεκροὶ ὁ Διοικητὴς τοῦ Α΄ Λόχου Χωροφυλακῆς μὲ τρεῖς Ὑπαξιωματικοὺς καὶ 7 ὁπλοφόρους ὁπλίτας· ἐτραυματίσθησαν πολλοὶ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς καὶ πολῖτες ὁπλοφόροι καί, ὅμως, ἡ ὁρμητικὴ ἐξόρμησί του δὲν ἐσταμάτησε· Ἀκάθεκτοι καὶ γεμᾶτοι ἐνθουσιασμὸ ρίχτηκαν ἐπάνω στὰ τμήματα τῶν ἀλεξιπτωτιστῶν...»

Ἡ ἐπίθεσις αὐτὴ τῶν ὁπλοφόρων μετὰ τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς εἶχε τόσην ὁρμητικότητα πού, οἱ ἀλεξιπτωτισταί, δὲν μπόρεσαν νὰ κρατηθοῦν καὶ ἄρχισαν νὰ τρέχουν πρὸς τὰ περιβόλια ἀφίνοντες στὰ χέρια τῶν Ἑλλήνων 18 αἰχμαλώτους καὶ ἀναρίθμητους νεκρούς». (70).

Ὁ φονευθεὶς ἀξιωματικὸς δὲν ἦτο Δ)τὴς λόχου ἀλλ' ἦτο ὁ ἥρως Ἀνθ)ρχος Χλεμπογιάννης Νικόλαος, ὁ ἄνθρωπος, τοῦ ὁποίου ἡ ψυχὴ ἦτο τόσον ἁγνὴ καὶ ἀπηλλαγμένη τῶν φροντίδων τῆς ματαιότητος, ὥστε προετίμα περισσότερον ἕνα δημοτικὸν τραγούδι ἀπὸ οἱανδήποτε ἄλλην διασκέδασιν. Σωστὸς λεβέντης ἀπὸ τὴν Δεσφίνα τῆς Ρούμελης.

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἐφονεύθησαν 35 ὁπλῖται καὶ ἐτραυματίσθησαν οἱ ἀξιωματικοὶ Τροϊφόρος καὶ Πρόκος, ὡς καὶ 40 περίπου πολῖται (71)· Εἰς τὴν μάχην αὐτὴν ἔλαβε μέρος καὶ ὁ ἀνθυπασπιστὴς Στρατιδάκης, ὅστις, εἰς ἔκθεσίν του, ἀναβιβάζει τοὺς τραυματίας εἰς 20.

Ὁ ἀριθμὸς οὗτος τῶν νεκρῶν δὲν εἶναι σύμφωνος μὲ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς κατεχόμενα στοιχεῖα. Κατὰ τὰς ὑπαρχούσας σήμερον (μέσα 1965) ὀνομαστικὰς καταστάσεις παρὰ τῷ Ἀρχηγείῳ, οἱ νεκροὶ τῆς 20-5-1941 ἐν Ρεθύμνῳ ἀνέρχονται εἰς 20· Ἀτυχῶς ὁ ἀκριβὴς ἀριθμὸς μᾶλλον δὲν ἔχει διακριβωθῆ ἀπολύτως καὶ αὐθεντικῶς.

Ὁ Στρ)γὸς Σ· Καφᾶτος περὶ τῶν γεγονότων τῆς πρώτης ἡμέρας ἐν Ρεθύμνῳ γράφει, «μετὰ πείσμονα καὶ αἱματηρὸν ἀγῶνα, καθ' ὃν ἡ συμπεριφορὰ ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν τῶν λόχων τούτων τῆς Χωροφυλακῆς, ὑπῆρξεν ἀνωτέρα παντὸς ἐπαίνου, ὁ ἐχθρὸς ἀνετράπη καὶ κατεδιώχθη διασκορπισθείς». (72).

---

(68) Ἀλεξ. Ἐδιπίδη σελ. 712 — 713 — ἔκθεσις Μαλτέζου.

(69) Παρατηρεῖται εἷς ὑπερβολικὸς καὶ ἀδικαιολόγητος ἰσχυρισμὸς περὶ συμμετοχῆς εἰς τὸν ἀγῶνα πολιτῶν.

(70) Ι. Μουρέλλου σελ. 102 — 104.

(71) Τάκη Ἀκρίτα σελ. 26. — Ἔκθεσις Μαλτέζου.

(72) Ι. Μουρέλλου σελ. 109 — 110.

Τὰ πυρομαχικὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς εἴπομεν ὅτι ἦσαν λίαν περιωρισμένα καὶ ἡ ἔλλειψίς των ἐγένετο αἰσθητή, σχεδὸν ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας.

Ἡ τύχη βοηθᾶ τοὺς τολμηροὺς καὶ ἐν προκειμένῳ πρὸ τῶν γενναίων τῆς Χωρ)κῆς ἐπηληθεύθη τὸ ρητόν. Καθὼς ὁ ἀγὼν εἶχε μεταφερθῆ εἰς τὰ πέριξ τοῦ Ρεθύμνου περιβόλια, οἱ Γερμανοὶ ἔρριψαν, ἐκ λάθους ἀσφαλῶς, εἰς τὴν περιοχὴν τῶν μαχομένων Χωροφυλάκων φορτία φυσιγγίων ἅτινα ἦσαν κατάλληλα διὰ τὰ Βρεττανικὰ ὅπλα, δι᾽ ὧν μερίμνῃ τῆς Α.Δ.Χ. Κρήτης εἶχεν ἐφοδιασθῆ, ὡς προαναφέραμεν, κατὰ ἓν ποσοστὸν ἡ δύναμις τῶν λόχων διὰ τῶν ἀποσταλέντων δέκα κιβωτίων καὶ οὕτω ἐδημιουργήθη ποιά τις ἀνακούφισις εἰς πυρομαχικά. (73)

Ὁ Τ. Ἀκρίτας, παρέχει τὴν πληροφορίαν ὅτι, κατὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν, τὰ Γερμανικὰ ἀεροπλάνα ἔρριψαν προκηρύξεις ἀπευθυνομένας πρὸς τοὺς πολεμιστὰς τῆς Χωροφυλακῆς διὰ τῶν ὁποίων συνίστων πρὸς αὐτοὺς νὰ παύσουν πολεμῶντες καθ᾽ ὅσον ἀνήκοντες εἰς ἀστυνομικὸν σῶμα, δὲν ἔχουν δικαίωμα νὰ μάχωνται.

Ἡ παρεχομένη πληροφορία εἶναι ἀληθής, ὅπως ἀληθὴς ὑπῆρξε καὶ ἡ χονδροειδὴς ἢ ἀφελὴς αὕτη ἐνέργεια τῶν Γερμανῶν, νὰ ἐπικαλοῦνται, τὸ διεθνὲς δίκαιον, τὸ ὁποῖον αὐτοὶ εἶχον δι᾽ ὅλων τῶν μεθόδων καταπατήσει καὶ νὰ ζητοῦν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας νὰ μὴν αἰσθανθοῦν τὸν ὡραιότερον ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας θάνατον.

Εὐλόγως αἱ προκηρύξεις προεκάλεσαν τὰ εἰρωνικὰ μειδιάματα καὶ ἐχαλύβδωσαν περισσότερον ψυχὰς καὶ σώματα·

Αἱ Γερμανικαὶ ἀπώλειαι ὑπῆρξαν τρομεραί, ἐκ τῶν ἡμετέρων δέ, κατὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν, οἱ νεκροὶ ἀνῆλθον εἰς 20 περίπου καὶ οἱ τραυματίαι εἰς 80 (74), ὁ ἀριθμὸς τῶν νεκρῶν Χωροφυλάκων ὑπὸ τοῦ Ἐδιπίδη καθορίζεται εἰς 18 (75) ὑπὸ τοῦ Μαλτέζου εἰς 15 καὶ ὁ ὀνομαστικὸς πίναξ τοῦ Ἀρχηγείου Β. Χωροφυλακῆς περιλαμβάνει στοιχεῖα δέκα τεσσάρων νεκρῶν, ἀριθμοῦ μᾶλλον συμπίπτοντος πρὸς τὴν πραγματικότητα·

Ὁ Ἀνθ)ρχος Παπαγιαννάκης, καταλαβὼν τὴν θέσιν Καστελλάκια, ὑπεχρέωσε τοὺς Γερμανοὺς νὰ περιορισθοῦν εἰς τὸν περίβολον τῆς ἐκκλησίας Ἁγίου Γεωργίου·

Κατὰ τὴν τρίτην ἡμέραν ὁ ἀγὼν συνεχίζεται μὲ ἐξαιρετικὴν ἔντασιν καὶ αἱ ἀπώλειαι τῶν ἡμετέρων, ἐκ τῆς δράσεως τῆς Γερμανικῆς ἀεροπορίας ἰδίως, εἶναι σημαντικαί, χωρὶς ὅμως ὁ ἐχθρὸς νὰ ἐπιτύχῃ τὴν χαλάρωσιν ἢ καὶ τὴν ἐλαχίστην κάμψιν τῆς Ἑλληνικῆς ἀντιστάσεως καὶ μαχητικότητος.

Κατὰ τὰς πρωϊνὰς ὥρας, εἰς τοὺς στόχους τῆς Γερμανικῆς ἀεροπορίας, συμπεριελήφθη καὶ ἡ πόλις Ρεθύμνης μὲ ἀποτέλεσμα τὴν καταστροφὴν οἰκημάτων, ἐν οἷς καὶ τοιοῦ τοιούτου Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἔνθα ἐφονεύθησαν ὁ Νομάρχης καὶ ὁ Δ)τὴς Χωροφυλακῆς Ἀντ)ρχης Στυλιανὸς Μανιουδάκης (76). Μία βόμβα, πλήξασα ὄρυγμα Χωροφυλακῆς, ἐφόνευσεν δύο Ὑπαξ)κοὺς καὶ 14 Χωροφύλακας καὶ ἐτραυμάτισεν ἐλαφρῶς τὸν Δ)τὴν Παραρτήματος Ταγμ)ρχην Χανιώτην (77). Οἱ ἄνδρες οὗτοι ἀνῆκον εἰς τόν, ὑπὸ τὸν ἡρωϊκῶς μαχόμενον Ἀνθ)ρχον Βασιλόπουλον Γεώργιον, λόχον.

---

(73) Ι. Μουρέλλου σελ. 129 — καὶ Τάκη Ἀκρίτα σελρ. 29. Ἔκθεσις Μαλτέζου.
(74) Τ. Ἀκρίτα σελ. 28.
(75) Αὐτόθι σελ. 714.
(76) Ἀλ. Ἐδιπίδη σελ. 714 καὶ Ι. Μουρέλλου σελ. 109 - 110.
(77) Τ. Ἀκρίτα σελ. 29.

Δυστυχῶς καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο οἱ πίνακες τοῦ Ἀρχηγείου Β. Χωροφυλακῆς, δίδοντες ἐν συνόλῳ δώδεκα νεκροὺς κατὰ τὴν 22.5.1941, φαίνεται ν' ἀπέχωσι τῆς πραγματικότητος. Εἰς ἔκθεσιν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26 Ἰουλίου 1945 τοῦ τότε Ἀντισυνταγματάρχου Χωρ. Χανιώτου Ἰακ., περὶ τῆς δράσεως κατὰ τὴν μάχην τῆς Κρήτης τοῦ ἀνθυπομοιράρχου Γ. Βασιλοπούλου, ἐπιβεβαιοῦται ὁ ἀριθμὸς τῶν 16 νεκρῶν ἐκ τοῦ λόχου εἰς ὃν ὑπηρέτει ὁ Βασιλόπουλος, εἰς ὑποβληθεῖσαν δὲ ὑπὸ τοῦ ἰδίου Βασιλοπούλου ἔκθεσιν μετὰ ὀνομαστικῆς καταστάσεως τῆς 20.8.1945 ἀναφέρεται ὅτι δὲν εἶχεν εἰσέτι διακριβωθῆ ὁ ἀριθμὸς τῶν νεκρῶν, παρ' ὅλον ὅτι ἀνεφέροντο 21 φονευθέντες καὶ ἀγνοούμενοι ἐκ τοῦ λόχου του.

Οἱ βομβαρδισμοὶ τῆς πόλεως ἐδημιούργησαν νέον ὀξὺ πρόβλημα διὰ τὴν Χωροφυλακήν, καθ' ὅσον, ἄτακτα καὶ κακοποιὰ στοιχεῖα ἐπεδόθησαν εἰς διαρπαγὰς οἰκιῶν καὶ καταστημάτων. «Χάρις εἰς τὴν ἔγκαιρον ἐπέμβασιν τοῦ Χαλκιαδάκη (78), τῶν ἀξιωματικῶν καὶ Χωροφυλάκων του, ποὺ δὲν ἐγκατέλειψαν τὴν πόλιν ἀλλὰ πιστοὶ εἰς τὸ καθῆκον των παρέστεκαν ἕτοιμοι στὶς διαταγὲς τοῦ Δ) τοῦ των, κατωρθώθηκε ἡ περιστολὴ διαρπαγῶν καὶ ἡ σύλληψις πάνω ἀπὸ 30 λωποδυτῶν, ἀλλὰ καὶ πλείστων ὁπλοφόρων ποὺ ἔμπαιναν μέσ' τὴν πόλιν γιὰ νὰ διαρπάσουν τὰ ἐγκαταλειφθέντα σπίτια καὶ μαγαζιά...» (79). Πολλαχόθεν προκύπτει ὅτι μερὶς τουλάχιστον ὁπλοφόρων ἐδημιούργησε ζητήματα εἰς τοὺς μαχομένους.

Ἡ Χωροφυλακὴ Ρεθύμνης ὡς καὶ ὅλων τῶν ἄλλων πόλεων εἰς παρομοίας περιπτώσεις, μὲ τὸ ὅπλον ἀνὰ χεῖρας, κατὰ μὲν τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας ἐμάχετο, κατὰ δὲ τὴν νύκταν ἐφρούρει τὴν πόλιν.

Ὁ ἤδη Συντ) ρχης Χονδρογιάννης Ἰωάννης ἐν τῇ ἀπὸ 4.3.1953 ἐκθέσει του παρέχει τὴν ἀκόλουθον σεμνὴν καὶ μετριόφρονα εἰκόνα τοῦ ἀγῶνος ἀπὸ 21—29 Μαΐου 1941, ὅσον ἀφορᾶ τὸν 7ον λόχον εἰς ὃν ἀνῆκεν.

> «Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπομένης ἐκινήθημεν ἐκ νέου καὶ βαλόμενοι συνεχῶς καὶ σφοδρῶς ἀπὸ ἀέρος, ἤλθομεν ἐκ νέου εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν ἐχθρὸν μὲ σοβαρὰς πάλιν δι' αὐτὸν ἀπωλείας καὶ περιωρίσαμεν τὸν κατεχόμενον παρ' αὐτοῦ χῶρον εἰς τὰ πεδία προσγειώσεώς του. Ἀπὸ ἡμετέρας πλευρᾶς ἔσχομεν ἐπίσης ἀπωλείας τὸ δὲ τμῆμα μου ἔσχεν ἕνα χωροφύλακα νεκρὸν καὶ ἕνα ὑπενωμοτάρχην τραυματίαν.
>
> »Τὴν ἐπομένην τὰ Τμήματα ἐξηκολούθησαν τὸν ἀγῶνα κα περιώρισαν εἰσέτι τὴν κατεχομένην ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ περιοχὴν παρὰ τὸ ἀκατάπαυστον πῦρ τῶν ἐχθρικῶν ἀεροπλάνων. Ἤδη ὅμως ὁ ἐχθρὸς εἶχεν ὀργανώσει τὰς κατεχομένας παρ' αὐτοῦ θέσεις καὶ ἡ ἐκτόπισίς του ἐξ αὐτῶν καθίστατο δύσκολος διότι εἶχεν ἐγκατασταθῆ καὶ εἰς ὡρισμένα ὑψώματα μὴ ἐλεγχόμενα ὑπὸ τῶν ἡμετέρων.
>
> »Τὴν τετάρτην ἀπὸ τῆς ἀποβάσεως ἡμέραν τὸ τμῆμα μου συνηνώθη μετὰ τοῦ λόχου του, ἀφιχθέντος εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης καὶ ἐγκατεστάθη ἀμυντικῶς ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Καστελάκια ἐν ἐπαφῇ μὲ τὸν ἐχθρὸν ὅπου παρέμεινε τὴν ἡμέραν ταύτην καὶ τὴν ἐπομένην μαχόμενον καὶ ματαιῶσαν τὴν προσπάθειαν τοῦ ἐχθροῦ νὰ ἐγκατασταθῆ ἐπ τοῦ δεσπόζοντος τῶν θέσεων τοῦ ὑψώματος τούτου. Ἤδη ὁ ἐχθρὸς πιεζόμενος πανταχόθεν εἶχεν

(78) Μοιράρχου ἀναλαβόντος τὴν Δ)σιν μετὰ τὸν φόνον τοῦ Μανιουδάκη.
(79) Ι. Μουρέλλου σελ. 129.

ἐγκαταλείψει τὴν πεδινὴν περιοχὴν καὶ κυκλωμένος ὑπὸ τῶν τμημάτων μας εἶχεν ἐγκατασταθῆ ἀμυντικῶς ἐπὶ ὡρισμένων ὑψωμάτων τὰ ὁποῖα εἶχεν ὀργανώσει καλῶς.

»Διετάχθην μετὰ τοῦ λόχου μου καὶ ἐνήργησα, δὶς κατ' αὐτοῦ ἐπίθεσιν, κατὰ τὰς δύο ἑπομένας ἡμέρας, πλὴν ἡ ἐκπτόπισίς του ἐκ τῆς καλῶς ὀργανωμένης τοποθεσίας ἣν κατεῖχε δὲν κατέστη δυνατὴ διότι πλὴν τοῦ φράγματος πυρός, ὅπερ περὶ τὰς θέσεις του εἶχε σχηματίσει διὰ τῶν πολυπληθῶν αὐτομάτων καὶ καμπύλης τροχιᾶς ὅπλων ἅτινα διέθετεν, ὑπεστηρίζετο ὑπὸ τῆς ἀεροπορίας του, ἥτις ἵπτατο συνεχῶς ἄνωθεν τῶν γραμμῶν μας καὶ ἀνενόχλητος μᾶς ἐβομβάρδιζεν καὶ ἐπολυβόλει λυσσωδῶς ἀπὸ χαμηλὸν ὕψος, ἐνῷ τὰ τμήματά μας δὲν διέθετον εἰμὴ ἀρραβίδας μὲ ἀνεπαρκῆ μάλιστα ἀριθμὸν φυσιγγίων, ἐστεροῦντο αὐτομάτων καὶ καμπύλης τροχιᾶς ὅπλων πλὴν ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἐκυρίευσαν ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς οὐδεμίαν δ' ὑποστήριξιν εἶχον βαρέων ὅπλων ἢ φιλικῆς ἀεροπορίας, ἥτις οὐδαμοῦ ἐνεφανίσθη καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν ἐπιχειρήσεων. Κατὰ τὰς ἐπιθέσεις ταύτας τὸ τμῆμα μου ἔσχεν 3 τραυματίας.

»Παρὰ ταῦτα ὁ περὶ τοὺς Γερμανοὺς σχηματισθεὶς κλοιὸς βῆμα πρὸς βῆμα περιεσφίγγετο εἰς τὸν τομέα μας καὶ ἀνεμέναμεν παράδοσιν τῶν Γερμανῶν ἢ ἐξόντωσίν των σὺν τῷ χρόνῳ, ὅτε ἐπληροφορήθημεν τὴν 29ην Μαΐου ὅτι τὸ μέτωπον εἶχε διασπασθῆ ἐν Χανίοις.

»Παρὰ ταῦτα ἐξηκολουθήσαμεν κρατοῦντες τὰς θέσεις μας...».

Ἡ ἀστυνομεύουσα ἐν Ρεθύμνῳ Χωροφυλακὴ ἀντιμετώπισε μὲ ἀποτελεσματικότητα ὀξύτατα προβλήματα, ὡς κατάσβεσιν τῶν πυρκαϊῶν, τὴν ἀρτοδότησιν τοῦ, ἐγκαταλείψαντος τὴν πόλιν, ἀμάχου πληθυσμοῦ, ἱδρύσασα πρόχειρα ἀροποιεῖα εἰς τὰ πέριξ χωρία, τὴν ἀνάσυρσιν ἐκ τῶν ἐρειπίων, περίθαλψιν, καὶ μεταφορὰν τραυματιῶν καὶ τὸν ἐνταφιασμὸν τῶν φονευομένων (80).

Τὰς μεσημβρινὰς ὥρας τῆς 22ας ὁ Τζιφάκης διέταξε τὴν γενικὴν ἀντεπίθεσιν καὶ οἱ Γερμανοὶ περισφίγγονται εἰς τὰ πέριξ τῆς ἐκκλησίας, Ἅγιος Γεώργιος.

Ὁ Δ)τῆς ἑνὸς τάγματος Αὐστραλῶν ἐτηλεγράφει πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τῶν ἐν Κρήτῃ δυνάμεων Φράϊμπεργκ «Κρῆτες καὶ λοιποὶ Ἕλληνες στρατιῶται μάχονται ὑπέροχα. Οἱ ἄνδρες μου εἶναι ὑπερήφανοι διότι μάχονται παρὰ τὸν πλευρόν των· Βέϊζυ».

Κατωτέρω ἀναφέρεται ἐπιβεβαίωσις τούτου ὑπὸ τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν καὶ Δημ. Ἀσφαλείας Δημητρακάκη·

Τὴν 24ην Μαΐου οἱ Γερμανοί, ἐπιχειρήσαντες ἀντεπίθεσιν τόσον ἐκ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ὅσον καὶ ἐκ τῆς θέσεως «Ἐσταυρωμένος», ὑπέστησαν σοβαρωτάτας ἀπωλείας καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ συμπτυχθῶσιν εἰς τὰς βάσεις ἐξορμήσεώς των, ἐνῶ ὁ Ἑλληνικὸς κλοιὸς κατέστη ἔτι στενώτερος καὶ οἱ Ἕλληνες μαχηταὶ ἐγένοντο κύριοι πολλῶν λαφύρων, ἰδίᾳ πυρομαχικῶν, ὧν τόσην ἀνάγκην εἶχον.

Διὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ὁ Μαλτέζος ἀναφέρει τὸ ἀκόλουθον ὑπέροχον περιστατικόν· Μαινόμενοι οἱ Γερμανοὶ συνεκέντρωσαν εἰς τὸ προαύλιον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου 70 ἄτομα ἐκ τοῦ χωρίου Μεσύρια, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸν πατέρα μετὰ τῆς ἀδελφῆς τοῦ ἀνθ)στοῦ Μελισουργοῦ. Τὰ ἄτομα ταῦτα παρετάχθησαν δι' ἐκτέλεσιν καὶ

(80) Βλέπε ἔκθεσιν Χαλκιαδάκη ἐν Ι. Μουρέλλου σελ. 130 — 132.

ἔναντι αὐτῶν ἔστη τὸ ἐκτελεστικὸν ἀπόσπασμα. Ἀντιληφθέντες τὸ ἐγκυμονούμενον ἔγκλημα οἱ Χωροφύλακες βάλλουν καταιγιστικῶς κατὰ τῶν Γερμανῶν, εἰς προσπάθειαν δὲ τούτων νὰ καλυφθῶσιν ἐπέτυχον νὰ διαφύγωσιν οἱ μελοθάνατοι·

Κατὰ τὰς ἑπομένας δύο ἡμέρας (25 καὶ 26 Μαΐου) ἡ κατάστασις ἐσυνεχίσθη κρίσιμος διὰ τοὺς Γερμανοὺς καὶ τὴν 27ην Μαΐου δὲν εἶχον ἐναπομείνει παρὰ μικραὶ Γερμανικαὶ ἑστίαι, ὧν ἐπεδιώκετο — ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν — ἡ ἐξόντωσις, ἐνῷ ἡ Γερμανικὴ ἀεροπορία εἶχεν ἀναστείλει κάπως τὴν ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ δραστηριότητά τας.

Ὁ γλαφυρὸς Τάκης Ἀκρίτας εἰς τὴν Δ΄ ἔκδοσιν τῆς ὑπὸ τὸν τίτλον «οἱ Γερμανοὶ στὴν Κρήτη» διατριβῆς του ἔχει περισυλλέξει ἀποσπάσματα καὶ ἐνδιαφερούσας περιλήψεις ἐκ μελετῶν Γερμανῶν στρατηγῶν περὶ τὴν κατάληψιν τῆς Κρήτης, ἐπὶ τῇ βάσει ἄρθρων καὶ δημοσιευμάτων τοῦ δημοσιογράφου Σ. Τραυλοῦ κ.λ.π., εἰς ἕνα χῶρο καλύπτοντα 20 περίπου σελίδας· Εἰς αὐτὰς διακρίνεται ἡ ὁμολογία τῶν Γερμανῶν περὶ τῆς σκληρότητος τῶν ἐν Ρεθύμνῳ μαχομένων Ἑλληνικῶν δυνάμεων, τοῦ Τάγματος Χωροφυλακῆς δηλαδή, περὶ τῆς ἀπειλῆς τελείας ἐξουδετερώσεως τῶν εἰς περιοχὴν Ρεθύμνου ριφθέντων ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας 1800 ἀλεξιπτωτιστῶν καὶ ἡ διαβεβαίωσίς των ὅτι ἡ ἄμυνα ἐν Ρεθύμνῳ ἔληξε μόνον τὸ ἑσπέρας τῆς 29ης Μαΐου, ἤτοι δύο ἡμέρας μετὰ τὴν κατάληψιν τῶν Χανίων καὶ τῆς ὑπολοίπου νήσου· Ἀναφέρεται ἡ ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Στούντεντ, ἀρχηγοῦ τῶν κατὰ τῆς Κρήτης ἐπιχειρήσεων, διατυπουμένη εἰς ἀνέκδοτον ἔργον του ὁμολογία, ὅτι ἀπὸ τῆς 27 Μαΐου, ἐκτὸς τῶν ἀλεξιπτωτιστῶν, ἐχρησιμοποιήθη ἐναντίον τῶν δυνάμεων Ρεθύμνου καὶ ἡ 5η Ὀρεινὴ Μεραρχία Γερμανῶν.

Ὁ Ταγματάρχης Χανιώτης διὰ τῶν Η.Δ. 26ης καὶ 28ης Μαΐου 1941 (81). ἐποιήσατο μνείαν τῆς εὐαρεσκείας τόσον αὐτοῦ ὅσον καὶ τῆς ἐν Κρήτῃ Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, διερμηνευθείσης αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἀσφαλείας Δημητράκη, περὶ τῆς ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης ἐπιδειχθείσης ἐξαιρέτου ἀνδρείας, καταπληκτικῆς αὐτοθυσίας καὶ ἀνυπερβλήτου ἀποφασιστικότητος τῶν ὑπ᾽ αὐτὸν ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν χωροφυλακῆς· Ἀγύμναστοι, ἄοπλοι καὶ ἄπειροι διὰ πολεμικὰ ἔργα ἀλλὰ ἀνυπέρβλητοι εἰς ἀντίληψιν περὶ τοῦ πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τὴν ἐλευθερίαν καθήκοντος οἱ ἀγένειοι βλαστοὶ μὲ ἐλαχίστους ἀξιωματικοὺς κατερράκωσαν τὴν Γερμανικὴν πολεμικὴν μηχανήν, ἐδημιούργησαν ἓν ὑπέροχον πολεμικὸν συμπόσιον ὑπερτάτης θυσίας ἐπὶ τῆς διασταυρώσεως λαῶν καὶ ποντοπόρων καὶ Ἕλληνες αὐτοὶ προεκάλεσαν τὸν θαυμασμὸν καὶ αὐτῶν τῶν Ἑλλήνων, τῶν συμμάχων δὲ κατὰ φυσικὴν συνέπειαν.

Τὴν ἑσπέραν τῆς 28ης Μαΐου ἀπεφασίσθη ὅπως, τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς ἑπομένης, ἐξαπολυθῇ γενικὴ κατὰ τῶν Γερμανικῶν θέσεων ἐπίθεσις, διὰ τὴν ὁλοσχερῆ ἐξουδετέρωσιν πάσης Γερμανικῆς ἑστίας. Ὀλίγον βραδύτερον ὅμως ἔφθασαν πληροφορίαι, ὅτι ὁ μὲν Βασιλεὺς καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀνεχώρησαν ἐκ Κρήτης, οἱ δὲ Ἄγγλοι ὑπεχώρησαν πρὸς Σφακιὰ προκειμένου νὰ ἐπιβιβασθῶσι τῶν πλοίων.

---

(81) Παράρτημα Χ, 38 καὶ 39. Ὁ Σ. Δημητρακάκης τὴν 6-7-1948 ἀπηύθυνεν ἐπισολὴν πρὸς τὸ ἀνώτατον Στρατιωτικὸν Συμβούλιον προτείνων τὴν ἐπικύρωσιν προαγωγῶν ἐπ᾽ ἀνδραγαθίᾳ ἀξιωματικῶν τοῦ Σχολείου Ρεθύμνης. Τὸ ἴδιον εἶχε πράξει τὴν 7ην Ἰουλίου 1945 καὶ ὁ Ἐμμ. Τσουδερός.

Κατόπιν τῶν πληροφοριῶν τούτων καὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς ἐν Κρήτῃ καταστάσεως ὁ Στρατιωτικὸς Δ)τὴς διέταξε σύμπτυξιν τῶν Ἑλληνικῶν δυνάμεων καὶ τὸν Ταγματάρχην Χανιώτην, ὅπως μεταβῆ, — καθ' ὃ Γερμανομαθὴς — πρὸς συνάντησιν τῶν Γερμανῶν·

Μὲ τὴν σειράν του ἔσφαλλε καὶ ὁ Στρατιωτικὸς Δ)τής, πιστεύσας, ὅτι, ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποδεχθῇ μίαν τοιαύτην ἀποστολὴν ὁ ἐξαιρετικὸς ἐκεῖνος ἀνώτερος ἀξιωματικὸς τῆς Χωροφυλακῆς, ὅστις τὴν Γερμανικὴν γλῶσσαν εἶχεν ἐκμάθει διὰ τὴν μόρφωσίν του, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν δίωξιν τῶν ἐναντίον τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος κατευθυνομένων. Ὁ Χανιώτης ἠρνήθη νὰ συναντηθῇ μετὰ τῶν Γερμανῶν (82) καὶ οὕτω ὁ ἀγὼν συνεχίσθη μέχρι τῆς 30 Μαΐου, ὅτε ἀνατολικώτερον τῆς Ρεθύμνης ὑπέκυψαν οἱ λυσσωδῶς μαχόμενοι Αὐστραλοὶ καὶ συνεπείᾳ κυκλώσεώς των ἐπηκολούθησεν ἡ αἰχμαλωσία τῶν τμημάτων Χωροφυλακῆς.

Ὁ τότε Μοίραρχος Χαλκιαδάκης, ἀναφερόμενος εἰς τὰ γεγονότα τῆς 26-5-1941 — ὅτε παρ' ὅλον ὅτι οἱ ἄνδρες ἦσαν νήστεις, ἄϋπνοι καὶ κυρίως ἄνευ πυρομαχικῶν ἔδει νὰ διεξαχθῇ ἡ κατὰ τοῦ ὑψώματος Ἁγίου Γεωργίου ἐπιχείρησις — γράφει:

Ὁ Δ)τὴς τῆς Σχολῆς ἐζήτησεν ἐκ τῶν ἀνδρῶν του νὰ συμμετάσχουν μόνον ἐκεῖνοι, οἵτινες διέθετον ἄνω τῶν δέκα φυσιγγίων, ἀλλὰ «ἡ προσπάθειά του αὕτη κατέστη δυσχερής, ὁλόκληρον τὸ τμῆμα διεκδικεῖ τὴν τιμὴν νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐπίθεσιν. Ὁ Δ)τὴς παρακαλεῖ, συνιστᾶ, διατάσσει. Οὐδεὶς ὅμως τὸν ἀκούει· Καλύεται ὁ διευθύνων τὰς ἐπιχειρήσεις Ταγματάρχης Τζιφάκης· Οἱ ἄνδρες παρατάσσονται «ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν ἄνω τῶν δέκα φυσιγγίων ἓν βῆμα ἐμπρός», διατάσσει. Ὅλοι κινοῦνται ἐμπρός. Δὲν ἐγένετο ἀντιληπτὴ ἡ διαταγή μου, ἐσκέφθη· «Ὅσοι ἔχουν κάτω τῶν δέκα φυσιγγίων ἕνα βῆμα ἐμπρός»· Οὐδεὶς κινεῖται ἀπὸ τὴν θέσιν του!! Καὶ ὅμως ἐγνώριζεν ὅτι ἐλάχιστοι ἀπὸ τοὺς ἄνδρας αὐτοὺς συνεκέντρωναν τὰ 10 φυσίγγια· Ἀναγκάζεται νὰ διατάξῃ ὅπως οἱ ἔχοντες ὀλίγα φυσίγγια παραδώσουν ταῦτα εἰς τοὺς πεντήκοντα ἄνδρας ποὺ χρειάζονται.

«Διευθύνεται πρὸς τὸν πρῶτον Χωροφύλακα τῆς γραμμῆς. Ἀνοίγει τὴν φυσιγγιοθήκην του καὶ βλέπει μόνον δύο φυσίγγια εἰς αὐτήν.

«Ἐσὺ πρέπει νὰ μείνῃς, τοῦ εἶπεν· Μπορεῖς ν' ἀντιμετωπίσῃς τὸ πολυβόλον τὰ ἄφθονα πυρομαχικὰ καὶ τὸν ἀτομικὸν ὅλμον, ποὺ διαθέτει καθένας ἀπὸ τοὺς ἐπιζῶντας Γερμανούς;

«Μπορῶ ἀπάντησε κλαίων ὁ Χωροφύλαξ, ὁ ὁποῖος ἤρχισε νὰ φοβῆται ὅτι δὲν θὰ ἐλάμβανε μέρος εἰς τὴν ἐπίθεσιν. Κύριε Ταγματάρχα, εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἔχω μόνον δύο φυσίγγια, ὅπως βλέπετε, ἀλλὰ μέσα στὰ φυσίγγια αὐτὰ ἔχω βάλει καί τὴν ψυχήν μου, ἀπάντησε».

«Ἱστορία πραγματική, τῆς ὁποίας αὐτόπτης μάρτυς ὑπῆρξεν ὁ ὑποφαινόμενος (83).

Ἐν συνεχείᾳ τῶν ἀνωτέρω ὁ Μουρέλλος, γράφει:

«Ἀπὸ τὸ ἐπεισόδιο αὐτὸ πρέπει νὰ πάρῃ ἡ Ἑλλάδα ὁλόκληρη ὑπερηφάνεια, καὶ κάθε Ἕλληνας ὅπου τῆς γῆς καὶ ἂν εὑρίσκεται, νὰ σηκώσῃ ψηλὰ τὸ κορμί του

(82) Ἀλ. Ἐδιπίδη σελ. 716 — 717 — Ι. Μουρέλλου σελ. 322-323 ἔνθα ἔκθεσις Φρου-
(83) Ι. Μουρέλλου σελ. 279.

καὶ τὴν ψυχή του καὶ νὰ αἰσθανθῇ βαθειὰ μιὰ καινούργια φυλετικὴ χαρὰ» καί, παρὰ τὸ τοπικιστικό του πνεῦμα, ὁ συγγραφεὺς συνεχίζει.

«Τὸ τάγμα αὐτό, ποὺ ἀναφέρουν οἱ δύο ἡρωϊκοὶ ἀξιωματικοὶ ὁ Ταγματάρχης Τζιφάκης καὶ ὁ Μοίραρχος Χαλκιαδάκης, ἀπαρτιζότανε ἀπὸ μαθητευομένους Χωροφύλακας, παλληκάρια 20—21 χρόνων ἀπ' ὅλα τὰ Ἑλληνικὰ τμήματα ἦσαν Κρητικοί, Ἠπειρῶτες, Μωραΐτες, Ρουμελιῶτες, Μακεδόνες, Θράκες, Νησιῶτες· Ὅλοι αὐτοὶ ἀποτελοῦσαν ἕνα ἡρωϊκὸ κρᾶμα ποὺ λέγεται «Ἑλλάδα!!» καὶ ἐπιλέγει:

«Τῶν παιδιῶν αὐτῶν, ποὺ μᾶς ἔδωκαν μία νέα ἀνυπολόγιστη τιμή, τὰ ὀνόματα πρέπει νὰ βρεθοῦν καὶ νὰ γραφοῦν πάνω σ' ἕνα ὁλόασπρο χιονᾶτο μάρμαρο μὲ ὁλόχρυσα γράμματα, γιὰ νὰ μὴ ξεχαστοῦν ποτέ!...» (84). Δυστυχῶς οὔτε ἓν κενοτάφιον ἢ ἡρῶον δὲν ἔχει ἀνεγερθῇ εἰσέτι.

Ὁ Δ)τὴς τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Πανόρμου, ἀγνοῶν τὴν παράδοσιν τῆς πόλεως Ρεθύμνης, ἐκινεῖτο τὴν ἐπομένην ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ ὅτε ἐνεδρεύοντες Γερμανοὶ ἐφόνευσαν τὸν ἐν λόγῳ ἀξιωματικόν, Ἀνθ)ρχον Πανκγιωτάκον. (85).

Ὁ ἀπολογισμὸς τῆς Χωροφυλακῆς — ἐν τῇ περιοχῇ Ρεθύμνης — ὑπῆρξεν ἀρκετὰ σκληρός. Τρεῖς ἀξιωματικοί, 14 ὑπαξιωματικοὶ καὶ 120 Χωροφύλακες διὰ τῆς ζωῆς των, καὶ δύο ἀξιωματικοὶ μετὰ 180 ὁπλιτῶν, τραυματισθέντες, ἐπότισαν τὸ δένδρον τῆς ἐλευθερίας (86). γράφει ὁ Ἀκρίτας.

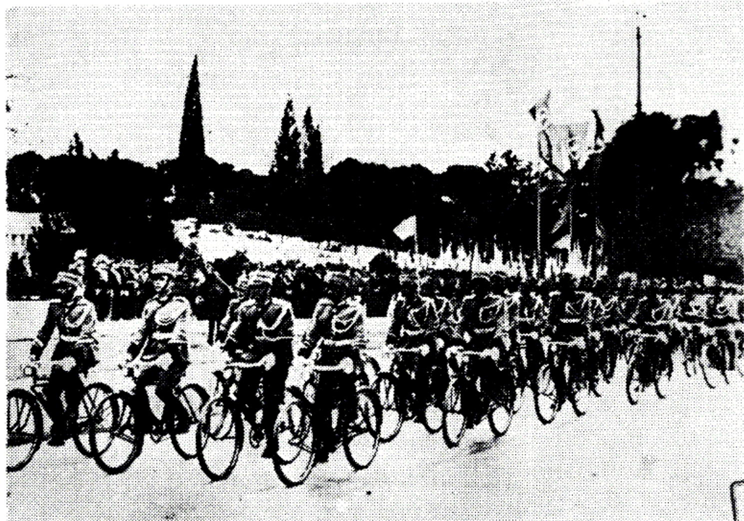
Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι δὲν εἶναι ἀκριβεῖς, πρόκειται μᾶλλον περὶ τῶν τὸ πρῶτον δημουργηθεισῶν ὑπερβολικῶν ἐντυπώσεων. Ὁ Ι. Μανωλικάκης (87) παραθέτει ὀνομαστικὸν πίνακα τῶν κατὰ τὴν μάχην τῆς Κρήτης φονευθέντων ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς ἀποτελούμενον ἐκ 4 ἀξιωμ)κῶν, 11 ὑπαξ)κῶν καὶ 53 χωρ)κων, ἰσχυριζόμενος καὶ οὗτος ὅτι ἔλαβε τὰ στοιχεῖα ταῦτα ἐκ τῆς ὑπηρεσίας. Εἰς ἔκθεσιν τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς «Δρᾶσις τῆς Χωροφυλακῆς 1941—1950» ἀναβιβάζεται τὸ σύνολον τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1941 νεκρῶν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς 34 (αὐτόθι σελ. 7)

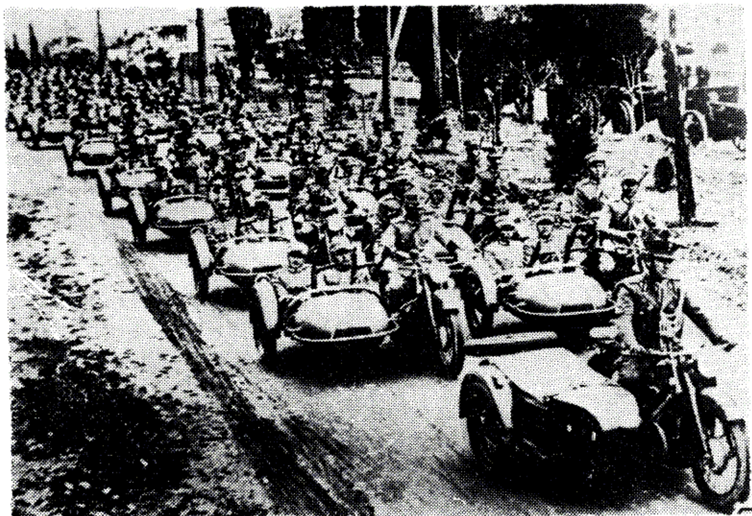
Δυστυχῶς οὐδεμία τῶν ἀνωτέρω πηγῶν εἶναι ἀκριβής. Ἐκ τῶν ἐν Ρεθύμνῳ δυνάμεων Χωροφυλακῆς ἐφονεύθησαν δύο ἀξιωματικοί, ὁ Διοικητὴς τῆς Δ)σεως Χωροφυλακῆς Ρεθύμνου Ἀντισυνταγματάρχης Στυλ. Μανιουδάκης καὶ ὁ ἥρως ἀνθυπομοίραρχος Νικόλαος Χλεμπογιάννης, ἐτραυματίσθησαν δὲ οἱ Ταγματάρχαι Χανιώτης καὶ οἱ ἀνθυπομοίραρχοι Πρόκος Νικήτας καὶ Τραϊφόρος Βασιλ. Ἐπίσης μαχόμενοι ἐν τῇ περιοχῇ Ρεθύμνου ἐφονεύθησαν καὶ οἱ ἐκ γειτονικῶν ὑπηρεσιῶν προστρέξαντες Ἀνθυπομοίραρχος Παναγιωτάκος Σταμάτιος καὶ Ὑπομοίραρχος Φραγκονικολάκης Ἐμμ., ἤτοι σύνολον νεκρῶν ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς ἐν τῇ περιοχῇ Ρεθύμνου 4.

Διαρκοῦντος τοῦ ἀγῶνος (20—29 Μαΐου) εἰς τὴν ὑπόλοιπον νῆσον Κρήτης ἐφονεύθη ἕτερος εἷς ἀξιωματικός, ὁ Ἀνθυπομοίραρχος Καρακατσάνης Γεώργιος. Ἡ ἐν ταῖς ἀνωτέρω πηγαῖς ἐμφανιζομένη σοβαρὰ ἀνακρίβεια περὶ τοὺς νεκροὺς ἀξιωματικοὺς παρέχει τὸ μέτρον τῆς ἐπικρατούσης ἀνακριβείας ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ὁπλίτας. Ἤδη τὸ Ἀρχηγεῖον Βασ. Χωροφυλακῆς (μέσα 1965) ἔχει καταρτίσει ὀνο-

---

(84) Βλέπε τὸν πίνακα τοῦτον εἰς Μανωλικάκην σελ. 201 - 202.
(85) Τ. Ἀ[illegible]τα σελ. 34.
(86) Τ. Ἀκρίτα σελ. 33.
(87) Αὐτόθι σελ. 201 - 202.

1938. 'Ο Β' παγκόσμιος πόλεμος ἐπὶ θύραις. Εἰς τὰς ἀπειλὰς καὶ προκλήσεις ἐχθρῶν καὶ φίλων ἡ 'Ελλὰς ἀπήντησε διὰ μεγαλειώδους στρατιωτικῆς παρελάσεως κατὰ τὴν 25.3.1938, εἰς ἣν ἡ Χωροφυλακὴ συμμετέσχε διὰ σημαντικῶν δυνάμεων. 'Εκτὸς τῶν πεζοπόρων της τμημάτων παρήλασαν Α' τμῆμα ποδηλατιστῶν, Β' τμῆμα μοτοσυκλετιστῶν καὶ Γ' τμῆμα ἐφίππου Χωροφυλακῆς.

μαστικοὺς πίνακας τῶν νεκρῶν τοῦ Σώματος προσεγγίζοντας σοβαρῶς τὴν πραγματικότητα. Ἡμεῖς συμπληρώσαντες ἢ τροποποιήσαντες τούτους παραθέτομεν ἐν παραρτήματι (Χ—144) πίνακα ἐμφαίνοντα χρονολογικῶς τοὺς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου 1940—1941 καὶ συνεπείᾳ τούτου νεκροὺς τῆς Χωροφυλακῆς μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1941 μετὰ τῶν ἀναλόγων ἐνδείξεων, χωρὶς νὰ δυνάμεθα νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι ἔχομεν ἐπιτύχει τὴν ἀκρίβειαν·

Ἀπὸ τῆς ἐπικῆς ἐκείνης μάχης μέχρι σήμερον πολλὰ ἐμεσολάβησαν καὶ πολλὰ ἐγράφησαν, τόσον περὶ τὴν ὀργάνωσιν καὶ διεξαγωγὴν τοῦ ἐν Κρήτῃ ἀγῶνος ὅσον καὶ περὶ τῶν διεξαγόντων τὸν ἀγῶνα αὐτὸν προσώπων. Μεταξὺ τῶν ἁρμοδίων καὶ ἀναρμοδίων, τῶν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης διαπρεψάντων καὶ τῶν μὲ διαφόρους ἁρμοδιότητας καὶ δικαιοδοσίας ἐπιφορτισθέντων πρὸ καὶ κατὰ τὸν ἀγῶνα, ἐκτὸς τῶν ἡρωϊκῶς πεσόντων, σεβασμία, ἐπιβλητικὴ καὶ ἀσφυκτιῶσα ἐν μέσῳ τῶν δαφνοφύλλων τοῦ ἀθανάτου διὰ τὸν Ἕλληνα ἡγήτορα καὶ πολεμιστὴν στεφάνου, προβάλλει ἡ φυσιογνωμία τοῦ κατὰ τὴν τρομερὰν ἐκείνην σύρραξιν Διοικητοῦ τοῦ Παραρτήματος Σχολῆς Χωροφυλακῆς ἐν Ρεθύμνῳ, ταγματάρχου Χωροφυλακῆς Χανιώτου Ἰακώβου.

Κατ' ἔτος, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς μάχης ἐκείνης, γίνεται μία τελετὴ εἰς ἣν καλοῦνται ἐπίσημοι ἐκπρόσωποι τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος, ἵνα ἐν κατανύξει ἀναπέμψωσιν δέησιν ὑπὲρ τῶν νεκρῶν καὶ ἀνανεώσωσι τὸ μέγα εὐχαριστῶ τῆς πατρίδος πρὸς τὰ ἄξια τέκνα αὐτῆς. Μεταξὺ τῶν προσκαλουμένων συμπεριλαμβάνεται ἀσφαλῶς καὶ ὁ ἐν ἀποστρατείᾳ Συνταγματάρχης Ἰάκωβος Χανιώτης, ὁ Ἀξιωματικὸς ὅστις ὅταν ὡς ὑπομοίραρχος ἐπέτυχεν τὴν ἐξόντωσιν μιᾶς ληστοσυμμορίας ἀντὶ τῆς ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ προαγωγῆς ἐπροτίμησε τὴν ἐκπαιδευτικὴν διὰ τὴν Ἀστυνομικὴν Ἀκαδημίαν Βιέννης ἄδειαν, ὁ ἀξιωματικὸς ὅστις πλὴν τῶν τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν του προσόντων, πλὴν τῆς εὐρυτάτης γενικῆς μορφώσεως ὁμιλεῖ καὶ γράφει ἀπταίστως καὶ δύο ξένας — διεθνεῖς γλώσσας — (Γερμανικὴν καὶ Γαλλικὴν) καὶ ὁ ὁποῖος εἶναι μόνον συνταγματάρχης ἐν ἀποστρατείᾳ καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ βαθμὶς τοῦ «στρατηγοῦ» ἔχει καταστῆ τόσον πληθωρική.

Φρονοῦμεν ὅτι τόσον ἡ Πολιτεία ὅσον ἰδιαιτέρως τὸ Σῶμα τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς δὲν ἔχουν πράξει τὸ ἐπιβαλλόμενον καθῆκον ἔναντι τοῦ σεμνοῦ τούτου στρατιώτου. Ἡ περίπτωσις Χανιώτου ἔδει νὰ διακριθῇ τῶν ὑπολοίπων ἐπιδιώξεων καὶ νὰ ἀξιοποιηθῇ, ὡς τῆς προσῆκεν, ἔστω καὶ μετὰ πάροδον τοῦ ὑπόπτου δι' ἄλλας ἀπαιτήσεις χρόνου·

Περὶ τοῦ Χανιώτου καὶ τῶν ἐν Ρεθύμνῳ μαχητῶν τῆς Χωροφυλακῆς ὁ τότε Ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Κρήτης Ἀντισυνταγματάρχης Ὀρφανουδάκης Ἐμμανουὴλ ἐν τῇ ἀπὸ 13η Σ)βρίου 1943 ἐκθέσει του, εἰς ἐκτέλεσιν ὑπ' ἀριθμ. 4)275)1 διαταγῆς Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, ἔγραφεν: (87α)

«Τὴν 20ὴν Μαΐου 1941 καθ' ἣν ἐξεδηλώθη ἡ κατὰ τῆς Νήσου ἐχθρικὴ ἐπίθεσις, τὸ Τάγμα Χωροφυλακῆς εἶχεν εἰς τὴν ἕδραν του εἰς Ρέθυμνον καὶ εἰς τὴν διάθεσίν του πέντε Λόχους κληρωτῶν χωροφυλάκων συνολικῆς δυνάμεως 650 ἀνδρῶν, μὴ πλήρως πλαισιωμένων εἰς Ἀξιωματικούς. Ἡ ἐπί-

---

(87α) Βλέπε ὑπ' ἀριθ. 17)6 φακ. Ὑπουργ. Δημ. Τάξεως. Κατὰ τὸν χρόνον τῆς συντάξεως τῆς ἐκθέσεως ὁ Ὀρφανουδάκης λόγῳ ἀποπομπῆς του ἐκ Κρήτης ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ὑπηρέτει, ὡς Διευθυντὴς Χωροφυλακῆς Ὑφυπουργείου Δημ. Ἀσφαλείας.

θεσις ἐξεδηλώθη ἀρχικῶς διὰ σφοδροτάτου ἀπὸ ἀέρος βομβαρδισμοῦ, διαρκέσαντος ἀπὸ τῆς 12ης ὥρας μέχρι τῆς 16ης κατὰ τῆς πόλεως Ρεθύμνου, ἀδιακρίτως στρατιωτικῶν στόχων, οἵτινες δὲν ὑπῆρχον εἰς Ρέθυμνον ἐξαιρέσει τοῦ Στρατῶνος εἰς ὃν ἐστρατωνίζετο τὸ Τάγμα Χωροφυλακῆς. Τὸν ἀπὸ ἀέρος βομβαρδισμὸν ἐπηκολούθησεν ἡ ἀπὸ ἀεροπλάνων μεταγωγικῶν προσγείωσις ἰσχυρῶν δυνάμεων ἀλεξιπτωτιστῶν μετὰ πλήρων πολεμικῶν μέσων πυροβόλων, ὅλμων, πολυβόλων καὶ ὁπλοπολυβόλων. Τὰ τμήματα ταῦτα τῶν ἀλεξιπτωτιστῶν προσεγειώθησαν εἰς τὰ προάστεια τῆς πόλεως Ρεθύμνου καὶ εἶχον ὡς ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν κατάληψιν τῆς πόλεως Ρεθύμνου.

Εὐθὺς ἀπὸ τῆς προσγειώσεώς των, ἐπεδόθησαν εἰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ εἰς σφοδρὸν κανονιοβολισμὸν τῆς πόλεως. Τὸ Τάγμα Χωροφυλακῆς τοῦ ὁποίου ἡ δύναμις ἦτο ἡ μοναδικὴ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς τὴν πόλιν ταύτην, ἅ τε μὴ ὑπάρχοντος Στρατοῦ ἀναπτύξαν πρωτοβουλίαν πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς Πατρίδος, διέταξεν αὐθωρεὶ συγκέντρωσιν τῶν ἀνδρῶν, οὓς καὶ ἀπέστειλεν ἀμέσως ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῶν λοχαγῶν των, εἰς τὰ προάστεια τῆς πόλεως μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν ἀπόκρουσιν τῶν ἐπερχομένων ἐχθρικῶν δυνάμεων, τὴν ἐξουδετέρωσιν αὐτῶν καὶ τὴν προστασίαν τῆς πόλεως.

Τὰ πρῶτα τμήματα ἐνεπλάκησαν ἀμέσως εἰς τὸν ἀγῶνα περὶ ὥραν 16ην εἰς θέσιν «Περιβόλια» Ρεθύμνου ἀναπτύξαντα πρωτοβουλίαν, ψυχραιμίαν, ὁρμητικότητα, θάρρος καὶ γενναιότητα ἄνευ προηγουμένου. Οἱ ἀξιωματικοί των δὲν ἦσαν μάχιμοι ἀξιωματικοὶ τοῦ Στρατεύματος, ἐν τούτοις ἐπέτυχον εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς λόγῳ τῆς ἐξαιρετικῆς ὁρμητικότητός των ν' ἀναχαιτίσωσι τὰς ἐχθρικὰς δυνάμεις καὶ νὰ τὰς καθηλώσωσιν εἰς τὰς θέσεις τῆς ἐξορμήσεώς των. Ἡ μάχη τὴν πρώτην ἡμέραν συνεχίσθη μετὰ πείσματος μέχρι βαθείας νυκτός, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν σύλληψιν αἰχμαλώτων, κυρίευσιν ἑνὸς πυροβόλου, τριῶν ὅλμων καὶ ἀφθόνου πολεμικοῦ ὑλικοῦ. Δυστυχῶς κατὰ τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς πρώτης ἡμέρας ἐφονεύθη ὁ ἀνθυπομοίραρχος Χλεμπογιάννης Νικόλαος γενναίως μαχόμενος καὶ ἐτραυματίσθησαν οἱ ἀνθυπομοίραρχοι Πρόκος Νικήτας καὶ Τραϊφόρος Βασίλειος καὶ εἷς ἀνθυπολοχαγὸς καθὼς καὶ ὁπλῖται τινές. Αἱ μάχαι ἐξηκολούθησαν μετὰ τῆς αὐτῆς ἐντάσεως μέχρι τῆς 30ῆς Μαΐου 1941 ὁπότε κατόπιν διαταγῆς, κατετέθησαν τὰ ὅπλα, συνεπείᾳ καταλήψεως τῶν πόλεων Χανίων καὶ Ἡρακλείου παρὰ ὑπερτέρων ἐχθρικῶν δυνάμεων.

«Ὁ Ταγματάρχης Χωροφυλακῆς Χανιώτης Ἰάκωβος, διοικητὴς τοῦ Τάγματος παρηκολούθησε καὶ κατηύθυνε τὰς ἐπιχειρήσεις ἀπὸ τῆς ἀρχῆς μέχρι τέλους αὐτῶν, παραμείνας παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν ἀνδρῶν του, ἐμψυχῶν αὐτοὺς καὶ τονώνων τὸ φρόνημά των. Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι οἱ ἄνδρες ἦσαν ἀπειροπόλεμοι, ἐστεροῦντο πολεμικῶν μέσων, ἐπιμελητείας καὶ ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας. Παρέμειναν ἐπὶ δεκαήμερον εἰς τὰς θέσεις των συνεχῶς καὶ ἀδιακόπως μαχόμενοι καὶ βομβαρδιζόμενοι χωρὶς ν' ἀντικατασταθῶσιν, νήστεις καὶ ριγῶντες κατὰ τὰς ἑσπερινὰς ὥρας. Τὴν ἡμέραν τῆς καταθέσεως τῶν ὅπλων ἐστεροῦντο παντελῶς καὶ ἑνὸς φυσιγγίου, παρὰ ταῦτα διὰ τοῦ παραδείγματος καὶ τῆς αὐτοθυσίας τῶν Ἀξιωματικῶν των θὰ

ἠδύναντο νὰ συνεχίσωσι τὸν ἀγῶνα καίτοι ἦσαν κεκμηκότες.

»Δὲν ἐπέτρεψαν εἰς τὸν ἐχθρὸν νὰ τοὺς καταλάβη οὐδὲ σπιθαμὴν ἐδάφους καὶ ὑπερήσπισαν τὴν πόλιν Ρεθύμνης μὲ παραδειγματικὴν αὐτοθυσίαν καὶ ἡρωϊσμόν. Ἐπολέμησαν μὲ πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν χάριν τῆς ἐλευθερίας τῆς πατρίδος καὶ ἡ πρᾶξις των αὕτη θ' ἀποτελέση τίτλον τιμῆς καὶ δόξης διὰ τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς εἰς ὃ ἀνήκουν καὶ θὰ λαμπρύνη τὰς σελίδας τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἔθνους καὶ τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς.

»Α ἐπιχειρήσεις ἔληξαν τὴν 30ὴν Μαΐου 1941 καὶ ἡ δύναμις τοῦ Τάγματος μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τοῦ διοικητοῦ των ταγματάρχου Χανιώτη Ἰακώβου συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι καὶ παρέμειναν εἰς στρατόπεδον αἰχμαλώτων μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1941.

»Κατὰ τὰς ἐπιχειρήσεις ταύτας ὁ Διοικητὴς τοῦ Τάγματος ταγματάρχης Χανιώτης Ἰάκωβος εὑρισκόμενος διαρκῶς μετὰ τῶν μαχομένων ἀνδρῶν του, κατ' ἐπανάληψιν ἐξέθηκε τὴν ζωήν του εἰς κίνδυνον, τραυματισθεὶς μάλιστα ἐλαφρῶς τὴν 21ην Μαΐου 1941 ἀπὸ ἐκκραγεῖσαν πλησίον του βόμβαν ἀεροπλάνου. Τὸ Τάγμα ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας ὑπερήσπισε μὲ τὰ μέσα τὰ ὁποῖα διέθετε τὴν τιμὴν τῆς Πατρίδος καὶ προσέφερεν ὑπηρεσίαν ὑψίστης σπουδαιότητος, ἥτις θὰ κοσμίση τὰς σελίδας τῆς Ἱστορίας καὶ τοῦ Ἔθνους».

Παρεμφερεῖς ὕμνους, διθυράμβους καὶ ἐπαίνους διέλαβον εἰς τὰς πρὸς τὸ Συμβούλιον Προαγωγῶν κατὰ τὸ 1945 ἐκθέσεις των οἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μάχης Πρωθυπουργὸς Ἐμμ. Τσουδερὸς καὶ Ὑπουργὸς Δημ. Ἀσφαλείας Δημητρακάκης. Παραθέτομεν ἀποσπάσματα καὶ ἐκ τῶν ἐκθέσεων τούτων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουλίου 1945

Π ρ ὸ ς

ΤΟ ΑΝΩΤΑΤΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ἐ ν τ α ῦ θ α

Κατὰ τὴν εἰς Κρήτην ἄφιξιν τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς τότε ὑπὸ τὴν Προεδρείαν μου Κυβερνήσεως, τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1941 εὕρομεν εἰς Ρέθυμνον ἕνα Τάγμα Χωροφυλακῆς μαθητῶν Χωροφυλάκων.

Ἡ δύναμις αὕτη ἐχρησιμοποιήθη καὶ διὰ τὴν προπαρασκευὴν τῆς ἀμύνης τῆς Νήσου (ὀχυρώσεως κ.λ.π.) καὶ κατὰ τὴν εἰσβολὴν τοῦ ἐχθροῦ τὸν Μάϊον τοῦ 1941.

Τὸ Τάγμα τῆς Χωροφυλακῆς δὲν παρέλειψεν κατὰ τὴν κρίσιμον ταύτην στιγμὴν τοῦ κινδύνου τῆς Πατρίδος νὰ πράξη τὸ καθῆκον του καίτοι δὲν διέθετε τ' ἀνάλογα μέσα. Ὁ Διοικητὴς αὐτοῦ Ταγ)ρχης Χανιώτης Ἰάκωβος μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν ἔχοντες βαθεῖαν συναίσθησιν τῶν πρὸς τὴν Πατρίδα καθηκόντων καὶ ὑποχρεώσεων αὐτῶν, ἀνέλαβον μετὰ τῶν ὑπ' αὐτῶν ἀνδρῶν τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Πατρίδος ἐναντίον τῶν ἀπὸ ἀέρος εἰσβολέων.

Κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν, τὸ Τάγμα τῆς Χωροφυλακῆς ἐπολέμησε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μάχης τῆς Κρήτης καὶ εἰς τὰ πέριξ τῆς Ρεθύμνης ἡρωϊκὰ καὶ κατὰ τρόπον ὁ ὁποῖος ἐπροκάλεσε γενικὴν ἐκτίμησιν.

Ἐντολῇ τῆς Κυβερνήσεως ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἐξέφρασε ἐγγράφως δι' ἡμερησίας διαταγῆς πρὸς τὸ Τάγμα εὐαρέσκειαν καὶ συγχαρητήρια διὰ τὴν ἀνδρείαν των......»

Μετὰ τιμῆς Ε. Τσουδερὸς

Ὁ τέως Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀσφαλείας κατὰ τὴν μάχην τῆς Κρήτης Σ. Δημητρακάκης

Πρὸς

ΤΟ ΑΝΩΤΑΤΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Πληροφορηθεὶς ὅτι κρίνονται παρ' ὑμῶν αἱ ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ ἐν Ρεθύμνῃ - Κρήτης Τάγματος Χωροφυλακῆς, ἐθεώρησα ἐπιβεβλημένον ὅπως θέσω ὑπ' ὄψιν τοῦ Συμβουλίου τὰ κάτωθι:

Ἡ ἐν Κρήτῃ καταφυγοῦσα κατὰ τὸ 1941 Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἔσχεν ἰδίαν ἀντίληψιν τῆς ἡρωϊκῆς δράσεως τοῦ Τάγματος Χωροφυλακῆς Ρεθύμνης κατὰ τὰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις κατὰ τῶν Γερμανῶν τὸν Μάϊον 1941.

Πράγματι ἡ δρᾶσις τοῦ Τάγματος Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸν τότε Ταγ)ρχην Ἰάκωβον Χανιώτην ὑπῆρξεν ἡρωϊκή, προξενησάντων θαυμασμὸν καὶ αὐτῶν τῶν Ἄγγλων Συμμάχων μας. Ὁ Στρατηγὸς Φράϋμπεργκ, Ἀρχιστράτηγος τῶν Βρεταννικῶν καὶ Ἑλληνικῶν Στρατευμάτων ἐν Κρήτῃ, τὴν 6ην ἡμέραν τῆς μάχης καὶ συγκεκριμένως τὴν 25ην Μαΐου 1941 μᾶς ἐπέδειξε τηλεγράφημα τοῦ Βρεταννοῦ Ταξιάρχου Ρεθύμνης Βέϊζι ἀναφέροντος ὅτι εἶναι ὑπερήφανος, μαχόμενος παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν ἡρωϊκῶν Ἑλλήνων πολεμιστῶν στρατιωτικῶν καὶ πολιτῶν. Ἡ τιμὴ αὕτη κατὰ τὸ μέγιστον μέρος ἀνήκει εἰς τοὺς ἡρωϊκοὺς ἄνδρας τοῦ Τάγματος Χωροφυλακῆς Ρεθύμνης. Ἀπὸ ἀναφοράς, ἃς ἔσχον τὴν ἰδίαν ἀκριβῶς ἡμέραν τοῦ Ἕλληνος Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ Ρεθύμνης ὡς καὶ τοῦ διοικοῦντος τὸ Τάγμα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μάχης, ἐξέφρασα ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ὡς Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ μόνου πολιτικοῦ ἐκπροσώπου τῆς Κυβερνήσεως, παραμείναντος εἰς τὸ Τμῆμα ἐκεῖνο τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος τὴν εὐαρέσκειάν μου πρός τε τὸν Διοικητήν, Ἀξιωματικοὺς τῆς ἕδρας, συνάμα δὲ διὰ προκηρύξεών μου πρὸς τὸν Κρητικὸν Λαὸν μετέδιδα μὲ ὑπερηφάνειαν τοὺς λόγους τοῦ Ἀρχιστρατήγου....» (87β)

Ἐφ' ὅσον ἐθίγη τὸ θέμα ἀναφέρομεν ὅτι κατὰ τὸ 1943, ἤτοι ὑπὸ ἐχθρικὴν κατοχὴν καὶ ἀθλίας συνθήκας ἐσωτερικῆς καταστάσεως προεκλήθη πρᾶξις προαγωγῆς ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ ἁπάντων τῶν Ἀξιωματικῶν τοῦ Παραρτήματος Σχολῆς Ρεθύμνης.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐξεδόθη καὶ ἡ ὑπ' ἀριθμ. 278 τῆς 6-10-1943 Ἡμερησία Διαταγὴ τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς, διαμνημονεύουσα τὸ ἀνδραγάθημα τῶν ἀξιωματικῶν τούτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τοῦ Ι. Χανιώτου.

Τὴν προσπάθειαν ταύτην κατέστησε διαβλητὴν ὅτι ἐγένετο ὑπὸ τὸ κράτος τῆς

(87β) Ἡ ἔκθεσις Δημητρακάκη φέρει ἡμερομηνίαν «6 Ἰουλίου 1948», ἀμφότερα δὲ τὰ κείμενα παρεδόθησαν ἡμῖν ἐν ἡλιοτυπίᾳ παρὰ τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου Χωροφυλακῆς Γεωργ. Βασιλοπούλου.

κατοχικῆς περιόδου καὶ ἡ ἐπακολουθήσασα ὁμαδικὴ ἀπονομὴ βαθμῶν, κατὰ λίαν πρόχειρον τρόπον, εἰς πολλοὺς τῶν πρὸς τοῦτο προσφυγόντων εἰς τὴν ἰδίαν ὁδὸν καὶ ὄχι μόνον τοῦτο ἀλλ' αἱ ἅπαξ ἀρξάμεναι προαγωγαὶ διὰ πράξεις πολεμικῆς περιόδου 1940—1941 ἐπεξετάθησαν καὶ ἐπὶ ἀσημάντων ἂν μὴ ἀνυπάρκτων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς ἀνδραγαθημάτων. Περὶ τοῦ θέματος τούτου, θὰ ἐπανέλθωμεν κατωτέρω.

Συνέπεια τούτων ὅλων ὑπῆρξεν ἡ ὀξυτάτη ἀντίδρασις τῶν Ἀξιωματικῶν καὶ ἡ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν κατάργησις καὶ τῆς προαγωγῆς Χανιώτου.

Ἔναντι τῆς ὀφειλομένης τιμῆς ἡ Πολιτεία διὰ τοῦ ἀπὸ 9) 4—20) 6 — 1946 Β. Δ. ἀπένειμε τὸ Χρυσοῦν Ἀριστεῖον Ἀνδρείας εἰς 16 Ἀξιωματικοὺς τοῦ Παραρτήματος Σχολῆς Χωροφυλακῆς, χωρὶς τοῦτο νὰ σημαίνῃ ὅτι ἐδόθη ἡ προσήκουσα λύσις.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ.

Εἰς τὴν περιοχὴν Ἡρακλείου ἔλαβον χώραν ἐπίσης φονικώταται μάχαι. Εἰς τὸν τομέα τοῦτον ἐκτὸς τῶν στατικῶν δυνάμεων Χωροφυλακῆς εὑρέθη καὶ εἷς λόχος Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Μαρινάτον Γεράσιμον. Κατὰ συνέπειαν, αἱ ἐνταῦθα δυνάμεις τῆς χωροφυλακῆς δὲν ὑπῆρξαν παρατακτέαι ἐπὶ ὡρισμένου τομέως, ἀπετέλεσαν ὅμως τοὺς «ἀντιαλεξιπτωτιστὰς» εἰς ὁλόκληρον τὴν περιοχὴν Ἡρακλείου. Ἕκαστος τῶν βαθμοφόρων τῆς Χωροφυλακῆς, ἀναζητῶν τὸν συνεχῶς προσγειούμενον ἐχθρόν, ἐρρίπτετο κατ' αὐτοῦ διὰ τῶν μικρῶν του δυνάμεων καὶ τοῦ κατέφερεν ἀνυπολογίστους ζημίας.

«Πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ, καὶ εἶναι ἔργον δικαιοσύνης ν' ἀναγνωρισθῇ ἀπ' ὅλους μας, ὅτι ἡ δρᾶσις τῆς Χωροφυλακῆς καὶ στὸ Ἡράκλειο, ὅπως καὶ σ' ὅλην τὴν Κρήτη ὑπῆρξεν ἀξία τιμῆς καὶ ἐθνικῆς ἀναγνωρίσεως, ἔχομε δὲ ὑπ' ὄψει μας ἀναρίθμητα ἡρωϊκὰ ἐπεισόδια καὶ πλεῖστες ἀμυντικὲς ἐνέργειες, ποὺ ὀφείλονται σὲ ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλῖτες τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ποὺ εὑρῆκαν πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς τὸν ἔντιμον θάνατον. Μέσα στὰ τμήματα τῆς Χωροφυλακῆς καὶ στοὺς μεμονωμένους ἄνδρας, ποὺ ὅλοι γενικὰ ἦσαν παλιοὶ ἔφεδροι καὶ μόνιμοι χωροφύλακες, ἦσαν καὶ 49 ἄνδρες τοῦ Τμημ. Ἀσφαλείας μὲ τὸν Διοικητήν τους τότε ὑπομοίραρχον Σπ. Χλιουνάκη». (88).

Οἱ Ἀνθ) στὴς Φραγκάκης, ὑπομ) ρχος Χλιουνάκης, Ταγμ) ρχης Πυτικάκης, Ἀνθ) στὴςς Βουτυρᾶς, Ἀνθ) στὴς Μαλινδρέτος Ἐμμανουήλ, Ἐνωμοτάρχης Λαμπρόπουλος, Χωρ) λαξ Μιχαλόπουλος καὶ ἀναρίθμητοι ἄλοι βαθμοφόροι καὶ ἁπλοὶ ὁπλῖται τῆς Χωροφυλακῆς ἀναφέρονται παρὰ πλείστων, συγγραφάντων περὶ τῆς μάχης τῆς Κρήτης, ὡς ἥρωες ἀφαντάστων κατωρθωμάτων.

«Ἕνα ἄλλο τμῆμα ἀλεξιπτωτιστῶν κατώρθωσε νὰ πιάσῃ τὸ ἠλεκτρικὸ ἐργοστάσιο καὶ νὰ ὑψώσῃ στὴ στέγη του τὴν πρώτη σημαία ἀγκυλωτοῦ σταυροῦ. Ἀλλὰ τὸ πρῶτο αὐτὸ λέκιασμα τοῦ οὐρανοῦ μας δὲν κράτησε πολλὴ ὥρα, γιατὶ πέντε ἡρωϊκοὶ Χωρ) κες, ψυχωμένα παλληκάρια ὅλοι τους, μὲ ἔφοδο μπῆκαν στὸ ἐργοστάσιο πιάστηκαν χέρια μὲ χέρια μὲ τοὺς Γερμανούς, τοὺς σκότωσαν καὶ κατέβασαν τὴ σημαία τους».

«Γενικὰ ἡ δρᾶσις τῆς Χωροφυλακῆς, ποὺ μπορεῖ νὰ ἐκτιμηθῇ — ὅταν λάβωμε ὑπ' ὄψει μας πῶς τὸ τμῆμα τῆς ἀσφαλείας, μόνο μὲ τὴν ἐνίσχυση τῶν ὁπλοφόρων πολιτῶν — κατώρθωσε νὰ πιάσῃ 37 αἰχμαλώτους, νὰ ξεκαθαρίσῃ τριπλάσιους καὶ

(88) Ι. Μουρέλλου σελ. 160.

νὰ πάρῃ ἄφθονο πολεμικὸ ὑλικὸ ποὺ διένειμε χωρὶς καθυστέρηση στοὺς πολίτες(89)

Ἡ γενικὴ εἰκὼν τῆς Κρήτης, κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς μάχης της, θὰ ἠδύνατο νὰ παρασταθῇ ἂν — εἰς ἕναν πίνακα — παριστῶντο Χωρ)κες, πολῖται, γέροι, νέοι καὶ γυναῖκες πιασμένοι χέρι μὲ χέρι εἰς ἕναν θανάσιμον κατὰ τῶν Γερμανῶν ἀγῶνα, ὅπου καὶ ἐὰν ἐνεφανίζοντο οὗτοι·

Μετὰ τὴν κάμψιν τῆς ἐν Κρήτῃ ἀντιστάσεως ὁλόκληρος ἡ δύναμις τοῦ ἐν Ρεθύμνῃ τάγματος Χωροφυλακῆς, πλὴν τοῦ 5ου Λόχου οὗτινος οἱ ἄνδρες ὡς καταγόμενοι ἐκ Κρήτης κατώρθωσαν νὰ διαφεύσωσιν οἴκαδε, ἠχμαλωτίσθη, «τὰ δὲ δεινὰ τῆς αἰχμαλωσίας, ἥτις διήρκεσεν ἐπὶ πολλοὺς μῆνας, δὲν περιγράφονται».

Ὁ ἐχθρὸς ἐπειδὴ εἶχε πληρώσει πολὺ ἀκριβὰ εἰς αἷμα τὴν κατάληψιν τῆς Κρήτης συμπεριεφέρθη πρὸς τοὺς αἰχμαλώτους τῆς Χωροφυλακῆς μετ' ἀφαντάστου βαρβαρότητος·. Ἐπὶ 7ήμερον οὐδεμία τροφὴ παρεσχέθη εἰς τοὺς ἄνδρας τοὺς ὁποίους καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐχρησιμοποίουν διὰ τὴν ἐκταφὴν καὶ μεταφορὰν τῶν φονευθέντων ἀλεξιπτωτιστῶν εἰς τὸ Γερμανικὸν νεκροταφεῖον·

Οἱ αἰχμαλωτισθέντες ἄνδρες μετὰ 10ήμερον παραμονὴν ἐν Ρεθύμνῃ μετεφέρθησαν καὶ ἐνεκλείσθησαν εἰς τὸν περίβολον τῶν παιδικῶν ἐξοχῶν Χανίων.

Ἡ ἐπιτέλεσις τοῦ πρὸς τὴν Πατρίδα καθήκοντος ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς ἐχαρακτηρίσθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ὡς παράβασις τοῦ διεθνοῦς δικαίου, καθ' ὃ αἱ ἀστυνομικαὶ δυνάμεις δὲν θεωροῦνται μάχιμοι, καὶ ἀπεφασίσθη ἡ παραπομπὴ ἁπάντων τῶν αἰχμαλώτων εἰς στρατοδικεῖον· Ἀπὸ τὴν τοιαύτην ὁμαδικὴν σφαγήν, ἥτις ἐσχεδιάζετο, ἔσωσε τοὺς ἄνδρας ἐκείνους τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Α.Ν. 7) 8-6-1935 περὶ ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς, τονίζον ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ ἀποτελεῖ ὅπλον τοῦ στρατοῦ, καὶ οὕτω τὸ διεθνὲς δικαστήριον Χάγης, εἰς ὃ παρεπέμφθη ἡ ὑπόθεσις τῇ παραστάσει τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς ἐδικαίωσε καὶ ἀπήλλαξε τοὺς γενναίους καὶ μετὰ τετράμηνον ἤρξατο ἡ ἀπελευθέρωσις τούτων ἐκ τῶν στρατοπέδων αἰχμαλώτων, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ μειωθῇ ἡ κατ' αὐτῶν Γερμανικὴ τρομοκρατία, καθ' ὅσον ὑπὸ διάφορα προσχήματα ἱκανὸς ἀριθμὸς ὑπαξιωματικῶν καὶ χωροφυλάκων ἐκ τῶν ἐκτὸς στρατοπέδων εἶχε τυφεκισθῇ ἄνευ οὐδεμιᾶς σχεδὸν δίκης.

Περὶ τῆς αἰχμαλωσίας καὶ τῆς κατὰ τὴν διάρκειαν ταύτης διαβιώσεως γράφει ὁ Χονδρογιάννης τὰ ἀκόλουθα ὀλίγα πλὴν μεστὰ τῶν διατηρουμένων εἰσέτι πικρῶν ἀναμνήσεων:

«Αἰχμαλωτισθέντες οὕτω ὡδηγήθημεν εἰς Ρέθυμνον ἔνθα ἐκρατοῦντο καὶ τὰ λοιπὰ Τμήματα τῆς Χωροφυλακῆς τὰ λαβόντα μέρος εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ μετὰ 8ήμερον ἐκεῖσε παραμονήν, καθ' ἣν ὡρισμένα Τμήματά μας ἐχρησιμοποιοῦντο ὑπὸ τῶν Γερμανῶν πρὸς ταφὴν τῶν νεκρῶν, ὡδηγήθημεν πεζῇ εἰς Στρατόπεδον «Παιδικῶν ἐξοχῶν» ἔξωθι τῶν Χανίων.

«Εἰς τὸ Στρατόπεδο τοῦτο παρεμείναμεν ὁμοῦ μετ' ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν ἄλλων ὅπλων καὶ Σωμάτων καὶ Ἄγγλων αἰχμαλώτων ἐπὶ τετράμηνον περίπου, ὁπότε μετεφέρθημεν εἰς Ἀθήνας καὶ ἐκεῖ ἀφέθημεν ἐλεύθεροι.

«Ἡ ζωὴ ἐν τῷ Στρατοπέδῳ ἦτο ἀληθῶς μαρτυρική. Ἐσιτιζόμεθα ὡς κτήνη, μὲ ἐλαχίστην ποσότητα ὕδατος καὶ τροφῆς, ρακένδυτοι δὲ ρυπαροί, φθειριῶντες καὶ προ-

---

(89) Ι. Μουρέλλου σελ. 141 καὶ 160 - 161.

πηλακιζόμενοι ὑφιστάμεθα καθ' ἡμέραν τὰς τρομακτικὰς μεθόδους τῶν ζητούντων ἀντεκδίκησιν διὰ τὰς βαρείας των ἀπωλείας Γερμανῶν...».

Δὲν ἀπηλλάγη τῆς Γερμανικῆς μανίας ὁ 70ντούτης στρατηγὸς Ε.Α. τῆς Χωροφυλακῆς Ἰωάν. Βουράκης, χρησιμοποιηθεὶς ὡς ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς Κρήτης ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Μαΐου, ὅστις μεταχθεὶς εἰς Γερμανίαν πιθανῶς ἐξετελέσθη.

Περὶ τῆς μάχης τῆς Κρήτης καὶ τῶν «Κρητομάχων» ἠσχολήθη ὁ Παγκόσμιος τύπος καὶ ἡ Ἱστορία δὲν δύναται νὰ μὴ ἀναφερθῇ εἰς ἕναν ὕμνον τῆς ἐν Τόκιο ἐκδιδομένης ἐφημερίδος Χρόνος (Τάϊμς). Ἡ ἐφημερὶς αὕτη ἐπρότεινεν τὴν σύστασιν παρασήμου, δι' οὗ ἔδει νὰ τιμηθῶσιν οἱ συμμετασχόντες εἰς τὴν μάχην τῆς Κρήτης «τὴν παραδοξοτέραν καὶ ἐνδοξωτέραν μάχην τῆς ἱστορίας». (90).

Ἡ διαμνημόνευσις τῆς ἐφημερίδος ταύτης προσλαμβάνει ἔτι μεγαλυτέραν σημασίαν ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Ἰαπωνία ἦτο σύμμαχος τῆς Γερμανίας.

Παρεθέσαμεν ἐκλεκτικῶς καὶ περιληπτικῶς τὰ στοιχειοθετοῦντα τὴν συμβολὴν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὴν μάχην αὐτὴν καὶ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ διαπορήσωμεν πῶς ὁ στρατηγὸς Φράϋμπεργκ, εἰς τὴν ἔκθεσίν του, δὲν ἐποιήσατο τὴν ἐκ τῆς ἀληθείας ἐπιβεβλημένην εἰδικὴν περιγραφὴν καὶ μνείαν. Ἴσως οἱ στενοί του συνεργάται ἐλησμόνησαν τὰ τμήματα τῆς χωροφυλακῆς ἢ ἐξ ἀνοίας τὰ ἐξέλαβον ὡς τμήματα στρατοῦ.

Δὲν ὑπῆρξε τετραγωνικὸν μέτρον τῆς Ἑλληνικῆς γῆς τὸ ὁποῖον νὰ ἐγκατελείφθη ἀνυπεράσπιστον μέχρις ἐσχάτων. Τοῦτο διὰ τὴν Κρήτην ὑπερέβη τὴν συνήθη ἔννοιαν τῆς στρατιωτικῆς φρασεολογίας. Ἀπὸ Ἑλληνικῆς πλευρᾶς ἡ μάχη τῆς Κρήτης προβάλλει εἰς τὸν διεθνῆ ὁρίζοντα ὡς ἕνα θαυμάσιον παράδειγμα αὐταπαρνήσεως καὶ περιφρονήσεως πρὸς τὸν θάνατον οὐχὶ ἑνὸς στρατοῦ μεμονωμένης ἐνδεχομένως συνθέσεως, οὐχὶ μιᾶς περιοχῆς ἀλλ' ἑνὸς ὁλοκλήρου λαοῦ. Περὶ τῆς διεθνοῦς σημασίας καὶ τοῦ πολεμικοῦ ἀντικτύπου τῆς μάχης ἐκείνης ὅλοι συμφωνοῦν ὅτι ἔσωσε τὸν συμμαχικὸν ἀγῶνα ἡ 10ήμερος ἐν Κρήτῃ ἀντίστασις.

Διὰ τὴν περιοχὴν Χανίων αἱ στρατιωτικαὶ ἐκθέσεις, πλὴν τῆς τοιαύτης Μπόγρη, σιωποῦν περὶ τῆς Χωροφυλακῆς ἢ διαλαμβάνουσιν ἐλάχιστα, ἀλλὰ καὶ ἡ ἔκθεσις Μπόγρη εἶναι πτωχοτάτη καὶ περιορίζεται περὶ τὸν συντάκτην της.

Ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ ὅτι πολλοὶ ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται τῆς Δ.Χ. Χανίων ὑπηρετοῦντες εἰς πέριξ τῆς πόλεως ὑπηρεσίας συμμετέσχον τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐλλείψει ὅμως ἐπακριβῶν στοιχείων δὲν δύναται νὰ ἀναφέρῃ τὰ γεγονότα ταῦτα. Μᾶλλον ἐκλεκτικῶς ἀναφέρεται ἐπὶ τῶν παρασχεθεισῶν ὑπηρεσιῶν ὑπὸ τοῦ διορισθέντος Ἀρχηγοῦ Χρ)κῆς Βουράκη Ι., περὶ τῆς «ἐξόχου καὶ περὶ λαμπροῦ» πολεμικῆς δράσεως τῶν Χωρ)κων Κουτσουδάκη καὶ Χαλάλη Ἀντ., περὶ τῆς πολεμικῆς δραστηριότητος τῶν Μοιρ. Λέκκα Χαριτ,. ὑπομ. Ἀλεξίου Νικ. καὶ Δασκαλάκη Ι., ἀνθ)ρχου Ματαράγκα Εὐαγ., ἀνθ)στοῦ Φεραρογῆ καὶ περὶ τοῦ ἀποσπάσματος Ἀνθυπομοιράρχου Καρακατσάνη.

Ἡ κατὰ ταῦτα ἔκθεσις Μπόγρη δὲν συμφωνεῖ εἴς τινα σημεῖα μὲ τὴν πραγματικότητα τῶν διαδραματισθέντων πέριξ προσώπων καὶ πραγμάτων, ὁπωσδήποτε δὲ εἶναι ἐλλιπής.

Ὁ Ἀνθ)ρχος Καρακατσάνης Γεώργ. σπεύδων ἐκ Χανίων πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς

(90) Παράτημα Χ, 40.— Βλέπε καὶ Ἐφημερίδαν «ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ» τῆς 26-11-1946.

περὶ τὸν Βασιλέα φρουρᾶς ἐπὶ κεφαλῆς 30 Χωροφυλάκων ἐνέπεσεν εἰς Γερμανικὴν ἐνέδραν καὶ ἐφονεύθη.

Ἡ ἐν Χανίοις δύναμις Χωροφυλακῆς ἐκτὸς τῆς ἐνεργοῦ συμμετοχῆς της εἰς τὸν κατὰ τῶν Γερμανῶν ἀλεξιπτωτιστῶν ἀγῶνα,—ἀνεφέραμεν ἤδη ἐν ἀρχῇ τὴν ἀποστολὴν τῶν Καρυώτη — Δασκαλάκη εἰς περιοχὴν Σούδας κ.λ.π. — ἔσχε καὶ μίαν ἰδιόμορφον περιπέτειαν.

Ἡ πόλις τῶν Χανίων ἐδοκιμάσθη σκληρῶς ὑπὸ τῶν σφοδρῶν Γερμανικῶν βομβαρδισμῶν, δι' ὃ καὶ εἶχεν ἐγκαταλειφθῇ παρ' ὅλων. Πᾶσα κίνησις εἶχε νεκρωθῇ καὶ ἡ παραμένουσα ἐν τῇ πόλει δύναμις ἀντιμετώπιζε σοβαρώτατον πρόβλημα ἄρτου καὶ ὑδρεύσεως, δέον δὲ νὰ τονισθῇ ὅτι εἶχεν ὑπὸ τὴν εὐθύνην της καὶ 1500 περίπου Ἰταλοὺς αἰχμαλώτους.

Τὴν προτελευταίαν ἡμέραν τοῦ ἀγῶνος διετάχθη νὰ παραμείνῃ ἐν Χανίοις μία μικρὰ δύναμις χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Ἀλεξίου Νικολ., ἅπασα δὲ ἡ ὑπόλοιπος δύναμις νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πόλιν καὶ νὰ συγκεντρωθῇ εἰς στρατόπεδον Νεροκούρου· Εἰς τὸν στρατόπεδον τοῦτο δὲν ἀνευρέθη οὐδεὶς καὶ ὑπερεκατὸν Ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται κατέληξαν εἰς τὸν σταθμὸν χωροφυλακῆς Γερολάκου καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ὁμαλὸν - Θέρισσον. Ἐκ τῶν ὀρέων πλέον ἦλθον εἰς ἐπαφὴν μὲ Χανιὰ καὶ ἀφοῦ ἐπληροφορήθησαν ὅτι οἱ Γερμανοὶ ἐγκατασταθέντες ἐπεδείκνυον ἀνοχὴν πρὸς τὴν ἀστυνομίαν, ἐπανῆλθον εἰς Χανιὰ ἔνοπλοι καὶ εἰς φάλαγγα κατὰ τριάδας, ὑπὸ τὰ ἔκπληκτα ὄμματα τῶν Γερμανῶν. Τὸ ρωμαντικότερον, ἀσφαλῶς καὶ τὸ ἡρωϊκώτερον πρόσωπον αὐτῆς τῆς περιπετείας, δέον νὰ θεωρηθῇ ἡ ἀκολουθοῦσα τὸν Ἀνθυπομοίραρχον σύζυγόν της Σοφία Καρυώτου·

Εἶναι περίεργον ὅτι ὁ Μπόγρης δὲν ποιεῖται λόγον περὶ τῆς περιπτώσεως τοῦ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἐπικηρυχθέντος καὶ λιποτακτήσαντος τότε ὑπομ. Μουρκογιάννη Γεωργ., περὶ οὗ κατωτέρω ποιούμεθα λόγον.

Εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα, παντοῦ καὶ πάντοτε, ἀλλ' ἰδιαιτέρως εἰς τὴν Κρήτην κατὰ τὸ δεκαήμερον 20—30 Μαΐου 1941, ἡ Χωροφυλακὴ ὑπερέβαλε ἑαυτὴν καὶ τὴν λογικήν, πολεμῶσα μὲ λύσσαν, αὐτοθυσίαν καὶ πίστιν. Οἱ Ἰάπωνες ἐξεπλάγησαν πρὸ τοιούτων πολεμιστῶν. Ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη πρὸς τὰ ὀπίσω!!

Ὡμιλήσαμεν περὶ τῆς εἰς Χανιά, Ρέθυμνον καὶ Ἡράκλειον Χωροφυλακῆς χωρὶς νὰ ἀναφερθῶμεν εἰς τὸν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν ἐπιχειρήσεων διεξαχθέντα ἔντονον κλεφτοπόλεμον τῶν μικρῶν δυάμεων τῶν ἐν τῇ ὑπαίθρῳ τῆς νήσου Σταθμῶν Χωροφυλακῆς, οἱ ὀλιγάριθμο. ἄνδρες τῶν ὁποίων τεθέντες ἐπικεφαλῆς τῶν ἐμπειροπολέμων χωρικῶν δι' ἐνεδρῶν ἢ αἰφνιδιαστικῶν ἐγχειρημάτων κατέφερον ἐπανειλημένα σκληρὰ πλήγματα κατὰ τῶν Γερμανῶν ἀλεξιπτωτιστῶν·

Ἐπίσης δὲν ἀνεφέρθημεν εἰς τὰ διατρέξαντα εἰς τὸν τομέα Λασηθίου, εἰς τὸν ὁποῖον κατὰ τὸ τέλος τῶν ἐπιχειρήσεων εἰσέβαλον Ἰταλικαὶ δυνάμεις καὶ κατ' ἀνεπίτρεπτον καὶ ἀπάδουσαν τῇ σοβαρότητι μέθοδον ἐνεργοῦσαι ᾐχμαλώτισαν τὴν μικρὰν δύναμιν τῆς Χωροφυλακῆς, ἣν μετέφερον θριαμβευτικῶς εἰς Δωδεκάνησον.

Ὁ περὶ τὸ Ρέθυμνον ἀγὼν ὑπῆρξεν ὁ μεγαλυτέρας διαρκείας, ἀλλ' ἐκεῖνος πέριξ τῶν Χανίων, ὁ σκληρότερος καὶ ὁ πλέον ἀποφασιστικός. Ὁ πέριξ τῶν Χανίων ἀγὼν εἶναι μία σύνθεσις μερικωτέρων φονικῶν μαχῶν μεταξὺ τῶν ὁποίων δεσπόζουσαν θέσιν κατέχει ἡ μάχη τοῦ Γαλατᾶ, εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβον μέρος αἱ δυνάμεις τοῦ 6ου Ἑλληνικοῦ Συντάγματος καὶ 2 Νεοζηλανδικῶν Ταγμάτων καὶ εἰς τὴν ὁποίαν

διεκδικεῖ τὴν τιμὴν τῆς συμμετοχῆς καὶ ἡ Χωροφυλακὴ διὰ μιᾶς ὁμάδος ὑπὸ τὸν ἀνθυπασπιστὴν Γυπαράκην. Ἡ ὁμὰς αὕτη ἔφθασεν εἰς Κρήτην ἐκ τῆς ἠπειρωτικῆς καὶ τῆς ἄλλης νησιωτικῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὰς ἀκολούθους ἀληθῶς Ὁμηρικὰς συνθήκας:

Ὁ δικηγόρος καὶ ἔφεδρος ὑπολοχαγὸς Ἀγαθοκλῆς Κωνσταντινίδης μὲ διάτρητον τὸ σῶμα του ἐκ βαρέων καὶ ἐλαφρῶν τραυμάτων (τὴν 26.11.1940, εἶχε τραυματισθῆ βαρέως, διὰ θραύσματος βλήματος πυροβολικοῦ, διαμπερῶς ἀπὸ δεξιοῦ τροχαντῆρος πρὸς ἀριστερὸν καὶ δι' ἑτέρου θραύσματος κατὰ τὴν κοιλιακὴν χώραν ἐπιτιθέμενος κατὰ τοῦ ὑψώματος Ἀκροράχης) εὑρίσκετο καὶ πάλιν εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τοῦ πυρός, ὅτε τὴν 20.4.41 ἐπληροφορήθη τὴν συνθηκολόγησιν.

Θὰ ἤξιζε καὶ θὰ ἐχρησίμευεν διὰ πολλὰς περιπτώσεις ἡ ψυχανάλυσις τοῦ Ἕλληνος τούτου ἐπιστήμονος καὶ ἀξιωματικοῦ. Πρᾶος καὶ ὑπομονητικὸς ἐγγὺς τοῦ Ἰώβ, ἀγαθός, φιλόκαλος καὶ ἔμπλεος ἀνθρωπιστικῶν αἰσθημάτων ἔναντι τῶν συνανθρώπων του, εὐεργετικὸς καὶ ὑποχωρητικὸς ἔναντι τῶν συνεργατῶν του, ἀνεξίκακος καὶ εἰλικρινής, ἀπεράντου ἀντοχῆς καὶ γεμᾶτος πάντοτε ἐλπίδων. Παρὰ ταῦτα εἰς τὴν μάχην πάντοτε τραχύς, ἀποφασιστικὸς καὶ οὐδέποτε ὑποχωρητικός. Δὲν ἐγνώρισεν τὸ αἴσθημα τοῦ φόβου ἀλλὰ καὶ οὐδέποτε ὑπελόγισε τὰς ἐχθρικὰς καὶ ἀντιπάλους δυνάμεις, ἡ πρὸς τὴν Πατρίδα ἀγάπη του ὑπῆρξεν πάντοτε ἀπέραντος καὶ ὁδηγὸς ἀστὴρ τῶν κατευθύνσεών του ἄνευ οἱουδήποτε συμβιβασμοῦ. Δύναται νὰ πορεύηται νῆστις ἐπὶ μίαν ἑβδομάδαν ἀλλὰ καὶ νὰ ἀναπαύεται ἰσοχρόνως.

Ὁ Ἕλλην οὗτος θὰ ἀπασχολήσῃ ἡμᾶς κατ' ἐπανάληψιν λόγῳ τῆς στενῆς συνεργασίας του μετὰ διαφόρων βαθμοφόρων καὶ ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς, ἀλλὰ καὶ ἤδη εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ τὸν παρακολουθήσωμεν διὰ νὰ παραστήσωμεν τὴν προμνησθεῖσαν Ὀδύσσειαν τῆς συμμετασχούσης εις τὴν μάχην τοῦ Γαλατᾶ ὁμάδος Χωροφυλακῆς, δι' ὃ καὶ ποιούμεθα τὴν παροῦσαν ἐκτροπήν.

Ὁ Κωνσταντινίδης δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐννοήσῃ ὅτι θὰ ζήσῃ ὑπόδουλος τῶν Ἰταλογερμανῶν, δι' ὃ καὶ συναντηθεὶς μετὰ τοῦ Διοικητοῦ τῆς 8ης Μεραρχίας εἰς Καστάνιανην Πωγωνίου εἰς ὀξὺν διάλογον, διεκήρυξεν ἀπεριφράστως ὅτι θ' ἀναχωρήσῃ πρὸς συνάντησιν τῶν ἐλευθέρων κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος δυνάμεων.

Τὴν ἀπόφασίν του ταύτην κηρύττων πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις ἐκάλει πάντα ἐπιθυμοῦντα νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ εἰς τὴν «Ἀποστολικήν» του «πορείαν» πρὸς τὴν ἐλευθερίαν. Οὕτω ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ ὑπολοχαγοῦ Λογοθέτη καὶ ἄλλων τινῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἱκανοῦ ἀριθμοῦ ὁπλιτῶν, ἁπάντων πλήρως ἐνόπλων, διὰ τῶν ὑψωμάτων Δωδώνης, ἔφθασεν εἰς Φιλιππιάδαν ἔνθα ἐνετάχθησαν εις τὴν περίεργον ταύτην φάλαγγαν καὶ οἱ πρῶτοι ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς. Ἐκεῖθεν διὰ Βονίτσης διεπεραιώθη εἰς Λευκάδαν ἔνθα συνήντησεν ἀπόσπασμα Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸν ἀνθυπασπιστὴν Γυπαράκην, προερχόμενον ἐκ τῆς συμπτυχθείσης δυνάμεως τῆς Δ.Χ. Θεσπρωτίας.

Ἡ δύναμις τοῦ ἀποσπάσματος ἡνώθη μετὰ τῆς δυνάμεως Κωνσταντινίδη καὶ διὰ τοῦ δικαίου τοῦ ἰσχυροτέρου προέβησαν εἰς τὴν ἐπίταξιν δύο πετρελαιοκινήτων πλοιαρίων, ἐφ' ὧν ἐπιβιβασθέντες κατηυθύνθησαν πρὸς νότον. Διελθόντες ἐξ Ἰθάκης ἐνισχύθησαν καὶ δι' ἄλλων ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς, μέσῳ δὲ Ζακύνθου ἔφθασαν εἰς τὴν ἐρημόνησον Πρώτην ἔνθεν κατώπτευσαν δι' εἰδικοῦ ἀποσπάσματος τὰ συμβαίνοντα ἐν Πελοποννήσῳ. Εἰς Πόρτο Κάϊο περισυνέλεξε 49 Ἄγγλους ὑπὸ τὸν Ἀντισυνταγματάρχην Σμὶθ καὶ ἑτέρους πέντε ἀξιωματικούς. Γερμανικὰ ἀεροπλάνα τοὺς ἀνε-

κάλυψαν, κατέστρεψαν τὸ ἓν ἐκ τῶν πλοιαρίων καὶ προυξένησαν ζημίας εἰς τὸ ἕτερον. Μετὰ τὴν ἐπισκευὴν ἀνεχώρησαν καὶ μετὰ ὑποχρεωτικὸν σταθμόν, λόγῳ κακοκαιρίας, εἰς Ἀντικήθυρα τὴν 7ην Μαΐου 1941, ἔφθασαν εἰς Καστέλι - Κισάμου ἐπικεφαλῆς 125 ἀνδρῶν, ἐξ ὧν οἱ 20 ἀνῆκον εἰς τὴν Χωροφυλακὴν καὶ τῶν περισυλλεγέντων Ἄγγλων·

Οἱ Καστελιῶτες ἐπεδείξαντο ἀρχικῶς ἐχθρότητα πρὸς τὸ τμῆμα τοῦτο, ἀλλ' αἱ δοθεῖσαι ἐξηγήσεις παρὰ τῶν Κρητικῆς καταγωγῆς ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς καὶ ὑπὸ τοῦ Κωνσταντινίδου ἀπεκατέστησαν τὰς σχέσεις.

Ἐκ Καστελίου τὸ τμῆμα μετέβη εἰς Χανιὰ καὶ ἐκεῖθεν ἐνετάγη εἰς τὸ εἰς Γαλατᾶν στρατοπεδευμένον 6ον Σύνταγμα, ἀποτελέσαν τὸν 5ον λόχον ἐφορμήσεως ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ ἰδίου Ἀγαθ· Κωνσταντινίδου, εἰς ὃν ἀνετέθη καὶ ἡ διοίκησις τῆς πολυβολαρχίας λόγῳ ἀγνοίας τοῦ ὡς διοικητοῦ ταύτης ὑπάρχοντος Παπαδάκη τῶν ἰδιοτήτων τῶν πολυβόλων Σέντ - Ετιέν. Μὲ τὰ τῆς μάχης τοῦ Γαλατᾶ δὲν θ' ἀσχοληθῶμεν, κατ' αὐτὴν ὁ Κωνσταντινίδης ἐτραυματίσθη καὶ συνελήφθη αἰχμάλωτος τῶν Γερμανῶν, ἵνα βραδύτερον δραπετεύσῃ ἐκ τοῦ στρατοπέδου Παύλου Μελᾶ Θεσσαλονίκης καὶ καταφύγῃ εἰς Μέσην Ἀνατολὴν εἰς ἀναζήτησιν νέων περιπετειῶν ἔνθα καὶ θὰ τὸν συναντήσωμεν ἐκ νέου. Οἱ σύντροφοί του ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, συνελήφθησαν καὶ οὗτοι αἰχμάλωτοι καὶ ἠκολούθησαν τὴν τύχην τῶν ὑπολοίπων Ἑλλήνων μαχητῶν·

Εἰς ἔκθεσίν του ὁ Κωνσταντινίδης περὶ τῆς μάχης τοῦ Γαλατᾶ ἐπιλέγει: «δὲν ἐπρόκειτο περὶ μάχης ἀλλὰ περὶ σφαγῆς ἀόπλων ἀξιωματικῶν. Τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῖς εἶχε διανεμηθῆ ὁπλισμὸς μετὰ φυσιγγίων ἄνευ γεμιστήρων, ὥστε ἡ γέμισις ἐγίνετο ἀνὰ ἓν φυσίγγιον!!!».

Μετὰ τὴν συνθηκολόγησιν ἡ Χωροφυλακὴ τῶν στατικῶν ὑπηρεσιῶν ἐκλήθη εἰς τὸ πλέον ἀπάνθρωπον ἔργον, ἐκλήθη νὰ παραλάβῃ τὰ ὅπλα τῶν συμπολεμιστῶν της· Ὁ στρατὸς οὕτως ἢ ἄλλως εἶχε πλέον τελειώσει, ἡ Χωροφυλακὴ ἐκαλεῖτο ν' ἀρχίσῃ, ἐξευτελιζομένη πρὸ τῶν συμπολεμιστῶν της.

Ὁ Ὑποστράτηγος Λιναρδάκης, ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ὡς ἀνωτέρου στρατιωτικοῦ διοικητοῦ διὰ τὴν παράδοσιν τῆς νήσου, ἐξέδωκε τὴν ἀκόλουθον ἀνακοίνωσιν.

«Ἀρχάναι 29 Μαΐου ὥρα 12,15'.

Πρὸς ἁπάσας ἀστυνομικὰς ἀρχὰς τοῦ Νομοῦ Ἡρακλείου — Λασηθίου.

Κατόπιν συνθηκολογήσεως, μετὰ τῶν Γερμανικῶν στρατευμάτων, ἐντέλλομαι κατάθεσιν τῶν ὅπλων, τὰ ὁποῖα θέλετε συλλέξει εἰς τὰ κατὰ τόπους ἀστυνομικὰ τμήματα· Καθιστῶ προσωπικῶς ὑπευθύνους οἰκείας ἀστυνομικὰς ἀρχάς, δι' ἐκτέλεσιν παρούσης. Παροῦσα διαταγὴ ἀφορᾷ ἅπαντα στρατεύματα πλὴν φρουρᾶς αἰχμαλώτων, οἵτινες παραμείνωσι θέσεις των μεθ' ὁπλισμοῦ μέχρι παραλαβῆς αἰχμαλώτων παρὰ Γερμανῶν».

Λιναρδάκης Ὑποστράτηγος

Ἀλήθεια τί σκληρὰ μοίρα καὶ τί ἀπαράδεκτος τῆς τύχης εἰρωνεία, ἀλλὰ καὶ πόση κοινωνικότης.

Ἡ ἐπακολουθήσασα ἐν Κρήτῃ κατάστασις ὑπῆρξεν ἐξαιρετικῶς ἀποπνικτικὴ καὶ σκληρά.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν (ἀποστρατείαν κλπ.) τὴν 1-7-1941) τῶν ἐπαναφερθέντων

κλπ· μεταξὺ τῶν ὁποίων συμπεριελαμβάνετο καὶ ὁ Ἀνώτερος Δ)τὴς Τζάτζιμος Νικ. συνεπεία ὑπ' ἀριθμ. 495 ἀπὸ 8-7-1941 διαταγῆς τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως Γενικῆς Διοικήσεως Κρήτης ἀνέλαβεν Ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Κρήτης ὁ Ἀντισυνταγματάρχης Χωρ. Ὀρφανουδάκης Ἐμμ.

Τὴν 24η Αὐγούστου 1941 ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμ. 33)268)I ἀναφορᾷ του πρὸς τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημοσίας Ἀσφαλείας — Τμῆμα Προσωπικοῦ — ἔγραφε, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ὁ κατὰ ταῦτα Ἀνώτερος Δ)τὴς Χωρ)κῆς Κρήτης Ὀρφανουδάκης.

«Ἅπασαι αἱ Ὑπηρεσίαι ἤρξαντο λειτουργοῦσαι καλῶς, πλὴν τῆς Δ. Χ. Ἡρακλείου, ἧς ἡ Δ)σις ἀνετέθη ὑπὸ τοῦ στρατοῦ κατοχῆς εἰς τὸν ὑπομ)ρχον κ. Πωλιουδάκην Ἰωάννην, ὅστις ἐλλείψει ἐπαρκοῦς πείρας διοικητικῆς ἱκανότητος καὶ ἐπιρροῆς δὲν δύναται ν' ἀνταποκριθῇ πλήρως πρὸς τὰς πολλαπλὰς ὑπηρεσιακὰς ἀνάγκας. Εἰς ἀντικατάστασιν τούτου διετάχθη ὅπως ἀναλάβη τὴν Διοίκησιν Ἡρακλείου ὁ ταγματάρχης κ. Παπαγιαννάκης Δημήτριος, ἐγνωσμένης ἱκανότητος ἀξιωματικὸς πλὴν δὲν ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τῶν ἐν Ἡρακλείῳ Γερμανικῶν ἀρχῶν καὶ παραμένει ἐνταῦθα ἐκτελῶν ὑπηρεσίαν μέχρις οὗ ρυθμισθῇ τὸ ζήτημα τῆς τοποθετήσεώς του ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα Γερμανικῶν ἀρχῶν, εἰς ἃς ἔχω καταβάλει τὰς δεούσας ἐνεργείας.

»Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἅπαντες οἱ βαθμοφόροι βοηθούμενοι πλήρως ὑπὸ τῶν ὁπλιτῶν των, ἐν μέσῳ μυρίων δυσχερειῶν, ὀφειλομένων εἰς ἔλλειψιν συγκοινωνιακῶν μέσων ἀντιμετωπίζωσι ἐπιτυχῶς πλείστας ὅσας δυσμενεῖς περιστάσεις μὲ ἀποφασιτικότητα καὶ αὐταπάρνησιν πλὴν ὅμως εὐάριθμοι εὐτυχῶς ὁπλῖται ἐγκαταλείπουν τὰς θέσεις των καὶ καταφεύγουν ἄλλοι μὲν εἰς τὰς ὀρεινὰς περιοχὰς τῆς νήσου, ἄλλοι δὲ πρὸς τὴν Ἠπειρωτικὴν Ἑλλάδα, ἐπειδὴ παρὰ τοῦ στρατοῦ κατοχῆς ἐτυφεκίσθησαν ἔνιοι ὑπαξιωματικοὶ καὶ χωροφύλακες, ὧν τὰ ὀνόματα θέλουσιν ἀνηνεχθῇ δι' ἰδιαιτέρας ἀναφορᾶς μου. (91)

»Ὡς ἦτο φυσικὸν τὸ αἴσθημα τῆς ἀσφαλείας τῶν ὀργάνων μου ἐκλονίσθη εἰς μέγιστον βαθμόν, ἀναγκασθεὶς νὰ ὑποβάλω σχετικὰς ἀναφορὰς πρὸς τὰς Γερμανικὰς ἀρχὰς αἱ ὁποῖαι μὲ διεβεβαίωσαν ὅτι εἰς τὸ μέλλον οὐδεὶς θὰ τυφεκίζεται, ἄνευ ἐνεργείας ἐμπεριστατωμένης ἀνακρίσεως, αἱ δὲ παρασχεθεῖσαι ἐγγυήσεις ἐγνωστοποιήθησαν πρὸς τοὺς ὑπ' ἐμὲ ἄνδρας, πλὴν ὅμως ἐξ αἰτίας καὶ τῶν γενομένων τυφεκισμῶν εἰς βάρος πολιτῶν οἱ κάτοικοι ἐγκαταλείπουν τὰς ἑστίας των, ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει Γερμανῶν στρατιωτῶν καὶ καταφεύγουσι εἰς τὰς ὀρεινὰς περιοχάς, παρασύροντες οὕτω κατὰ τὴν φυγήν των καί τινα τῶν ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς τῆς ὑπαίθρου.

»Ἡ κατάστασις ὡς ἤδη ἔχει διαμμορφωθῇ ἔχει τρομοκρατήσει τοὺς πλείστους τῶν ἐν Κρήτῃ ὑπηρετούντων ἀξιωματικῶν καὶ ἰδίᾳ τοὺς ἐκ Παλαιᾶς Ἑλλάδος καταγομένους καὶ εὑρεθέντας κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἐπιχειρήσεων εἰς τοὺς Νομοὺς Χανίων καὶ Ρεθύμνης, διότι τινὲς τούτων ἐκλήθησαν ἐπανειλημμένως πρὸς ἀνάκρισιν ὑπὸ Γερμανικῶν ἀρχῶν πρὸς διαπίστωσιν τῆς δράσεώς των κατὰ τὰς ἐπιχειρήσεις ταύτας καὶ μάλιστα ἐκρατήθησαν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας μέχρι πέρατος τῶν εἰς βάρος των ἐνεργηθεισῶν ἀνακρίσεων, δι' ὃν λόγον ἐκλονίσθη ἐπὶ τοσοῦτον τὸ ἠθικόν των ὥστε οὐ

(91) Ὁρᾶτε ὀνοματεπώνυμα κ.λ.π. στοιχεῖα τούτων ἐν πίνακι Παραρτήματος Χ 144.

μόνον νὰ μὴ δύνανται νὰ ἐκτελῶσιν ἀπροσκόπτως τὰ καθήκοντά των, ἀλλὰ νὰ σκέπτωνται τίνι τρόπῳ θὰ δυνηθῶσι νὰ ἀπομακρυνθῶσι τῆς νήσου διὰ ν' ἀποφύγωσι μελλούσας συλλήψεις των, καίτοι τοὺς παρέσχον καθησυχαστικὰς διαβεβαιώσεις, κατόπιν παρασχεθεισῶν μοι τοιούτων ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα Γερμανικῶν ἀρχῶν.

»Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω προτείνω τὴν ἄμεσον τούτων μετακίνησιν εἰς τὴν Ἠπειρωτικὴν Ἑλλάδα, ἐφ' ὅσον μάλιστα καὶ οὗτοι ἐξεδήλωσαν τοιαύτην ἐπιθυμίαν. Ἐὰν οὐχ' ἧττον ἡ ὁμαδικὴ ἀπομάκρυνσις τῶν ἀξιωματικῶν τούτων καθίσταται ἀνέφικτος, ἐπιβάλλεται τοὐλάχιστον ἡ ἄμεσος ἀπομάκρυνσις τῶν ἀπομεινάντων ἀξιωματικῶν τῆς Σχολῆς.

»Ἀλλ' ἐκτὸς τῆς κατηγορίας ταύτης τῶν ἀξιωματικῶν, μέγας ἀριθμὸς αἰχμαλώτων ἐκ τῶν ὁπλιτῶν τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς Ρεθύμνης κρατεῖται εἰσέτι εἰς τὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως αἰχμαλώτων Σούδας, Παιδικὰς Ἐξοχὰς καὶ Τάγμα Ἐργασίας Χανίων. Τινὲς τῶν ἀνδρῶν τούτων νοσηλεύονται εἰς τὰ ἐνταῦθα Νοσοκομεῖα πάσχοντες ἐκ τύφου, ἑλονοσίας κ.λ.π. νόσσων καὶ συνεπῶς ἐπιβάλλεται νὰ ληφθῇ ἐγκαίρως μέριμνα ἵνα ἐπανέλθωσιν εἰς τὰς ἑστίας των διὰ νὰ τύχωσιν τῆς ἐπιβαλλομένης ἰατρικῆς καὶ οἰκογενειακῆς περιθάλψεως καὶ πρὸς τοῦτο παρακαλῶ ὅπως εὐαρεστηθῆτε καὶ ἐνεργήσετε, τοῦ ὑποφαινομένου καταβάλλοντος σχετικὰς τοιαύτας ἐνεργείας εἰς τὰς ἐνταῦθα ἁρμοδίας ἀρχάς, κατόπιν τῶν ὁποίων καὶ ἀνεχώρησαν δι' Ἠπειρωτικὴν Ἑλλάδα οἱ ἀξιωματικοὶ αἰχμάλωτοι Χωροφυλακῆς καὶ περὶ τοὺς 200 χωροφύλακες αἰχμάλωτοι.

»Ἡ ὁπλιτικὴ δύναμις τῆς νήσου, ὡς καὶ ἡ τοιαύτη ἐξ ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν θεωρεῖται ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐπαρκὴς διὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῶν ὑπηρεσιῶν μου, δυστυχῶς ὅμως λόγῳ τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως παρατηροῦνται καθημερινῶς κρούσματα λιποταξίας ἐκ μέρους τῶν ἐξ Ἠπειρωτικῆς Ἑλλάδος καταγομένων ὁπλιτῶν, παρὰ τὰ λαμβανόμενα ὑπὸ τῶν διοικούντων βαθμοφόρων αὐστηρὰ μέτρα. Ἐὰν οἱ αὐθαιρέτως παρουσιαζόμενοι εἰς τὰς αὐτόθι ὑπηρεσίας δὲν ἐλεγχθῶσιν αὐστηρῶς πρὸς παραδειγματισμὸν καὶ τῶν ἄλλων, ὥστε νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὴν ροπὴν ταύτην, ὑφίσταται κίνδυνος νὰ ἀντιμετωπίσωμεν λίαν συντόμως ζητήματα λειψανδρίας.

»Παρίσταται ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη ὅπως ἐφοδιασθῶσιν οἱ ἄνδρες δι' εἰδῶν κλινοστρωμνῆς, ἱματισμοῦ καὶ ὁπλισμοῦ, ἐπιφυλλασσόμενος διὰ τοῦ Γραφείου Διαχειρίσεως Ὑλικοῦ νὰ ὑποβάλω τὰς λεπτομερεῖς ἀναφοράς μου».

ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΚΑΝΔΑΝΟΥ.

Τελευτῶντες τὰ ὅσα ὀφείλομεν διὰ τὴν μάχην τῆς Κρήτης δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἀνεφερθῶμεν καὶ εἰς τὰ ἐν τῇ περιφερείᾳ Σελίνου διαδραματισθέντα γεγονότα, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τρομερᾶς ἐκείνης συγκρούσεως.

Διοικητὴς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Σελίνου ὑπηρέτει ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1938 (μετὰ τὴν στάσιν Χανίων) ὁ Ἀνθυπομοίραρχος Μουρκογιάννης Γεώργιος (ἤδη Ἀντιστράτηγος Ε.Α.), ἀπὸ τῶν μέσων ὅμως τοῦ Μαΐου ὁ ἀξιωματικὸς οὗτος κα-

τέστη τρίτος ἐν τῇ ἱεραρχίᾳ, διότι συνεπείᾳ τῶν πράξεων τῆς εἰς Κρήτην καταφυγούσης Κυβερνήσεως εἶχον προστεθῆ εἰς τὴν δύναμιν τῆς Ὑποδιοικήσεως οἱ Ἀρχοντάκης Ἰωάννης καὶ Μπιτσάκης.

Ὑπὸ τοῦ Μουρκογιάννη εἶχον ὀργανωθῆ οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς του εἰς λόχους πολιτοφυλακῆς, διαθέτοντες ἀτελέστατον ὁπλισμὸν μετ' ἐλαχίστων πυρομαχικῶν. Τὴν πολιτοφυλακὴν ταύτην εἶχεν ὀργανώσει κατὰ περιοχὰς Σταθμῶν Χωροφυλακῆς, ἐπικεφαλῆς δὲ τῶν διαφόρων ὁμάδων εἶχε τοποθετήσει χωροφύλακας ἢ παλαιῶν κλάσεων βαθμοφόρους.

Τὴν 22 Μαΐου ὁμὰς Γερμανῶν εἰσέδυσεν εἰς χωρίον Φλώρια, ἔνθα κατὰ σύγκρουσιν μετὰ τῆς οἰκείας ὑπὸ τὸν χωροφύλακα Κων. Ἀθανασιάδην πολιτοφυλακῆς ἐφονεύθησαν 8 Γερμανοὶ καὶ οἱ ὑπόλοιποι 2—3 ἐσώθησαν διὰ τῆς φυγῆς. Οὕτω ἐνισχύθη δι' ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν ἡ πολιτοφυλακή.

Ἡ τόσον αἱματηρὰ διὰ τοὺς Γερμανοὺς συμπλοκὴ αὕτη κατέστη ἀντιληπτὸν ὅτι θὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν καὶ τὴν μῆνιν τῶν Γερμανῶν, δι' ὃ σπεύσας ἀπὸ χωρίου εἰς χωρίον ὁ Μουρκογιάννης συνήγειρε τοὺς κατοίκους, ἐξ ὧν συνεκέντρωσεν ὑπὸ τὰς διαταγάς του ἑκατὸν περίπου ἐξωπλισμένους. Συνεπτύχθησαν οἱ ἄνδρες ὡρισμένων Σταθμῶν Χωροφυλακῆς καὶ οὕτω συνεκεντρώθη δύναμις ἐκ 18—20 ὁπλιτῶν, οἵτινες ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν ἄμεσον διοίκησιν τοῦ ἐνωμοτάρχου Παπαδαντωνάκη Χαρ.

Ἐπὶ τῶν κατὰ μῆκος τῆς ἀπὸ Χανίων εἰς Κάνδανον ἀγούσης δημοσίας ὁδοῦ ὑψωμάτων εἶχον καταλάβει θέσεις ὁπλοφόροι ὑπὸ τὸν Ἀντισυνταγματάρχην πεζικοῦ Σειραδάκην Χαρ., ὁ δὲ Μουρκογιάννης μετὰ τῆς ὡς ἀνωτέρω δυνάμεως πολιτοφυλάκων καὶ ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς κατέλαβεν τὴν πρὸ τῆς Κανδάνου στενωπὸν θέσιν «Φαράγγι», μὲ κύρια στηρίγματα τρεῖς δεσποζούσας ἐδαφικὰς ἐξάρσεις, τὴν μεσαίαν τῶν ὁποίων κατέλαβεν ὁ ἴδιος.

Ἀπὸ τῶν πρωϊνῶν ὡρῶν τῆς 27 Μαΐου ἐνεφανίσθη κατευθυνομένη πρὸς Κάνδανον Γερμανικὴ φάλαγξ, καθ' ἧς ἐπετίθεντο ἀλληλοδιαδόχως ὁμάδες τοῦ ὑπὸ τὸν Σειραδάκην τμήματος μὲ ἀρκετὰς ἀπωλείας τῶν Γερμανῶν, ἥτις ἀπὸ τῆς 08.00 ὥρας ἐπετέθη κατὰ τῶν θέσεων τοῦ τμήματος Μουρκογιάννη. Συνήφθη πείσμων καὶ κρατερὰ μάχη μέχρι τῆς 13ης ὥρας μὲ σοβαρωτάτας ἀπωλείας τῶν ἐπιτιθεμένων Γερμανῶν καὶ ἑξάκις παρέστη ἀνάγκη ἀνασυντάξεως καὶ ἀνανεώσεως τῆς ἐπιθέσεως τούτων ἄνευ ἀποτελέσματος. Ἐπειδὴ αἱ Γερμανικαὶ ἐπιθέσεις παρέμεινον ἀναποτελεσματικαὶ ἐπενέβη τρίπαξ καὶ ἡ Γερμανικὴ ἀεροπορία, ἀλλ' οἱ γενναῖοι Κρητικοὶ δὲν ἠννόουν νὰ καμφθοῦν. Ὅ,τι ὅμως δὲν ἐπέτυχε ἡ Γερμανικὴ ἰσχὺς τὸ ἐπέτυχον οἱ τόσοι ἄλλοι παράγοντες καὶ ἰδίᾳ ἡ ἀπὸ τῆς 16ης ὥρας ἐξάντλησις τῶν πυρομαχικῶν, πρᾶγμα ὅπερ ἔσχεν ὡς συνέπειαν τὴν διαρροὴν τῶν πολιτῶν. Ἡ παραμείνασα εἰς τὰς θέσεις της δύναμις Χωροφυλακῆς ἠναγκάσθη νὰ συμπτυχθῇ δυτικῶς τῆς Κανδάνου.

Αὐτὴ ὑπῆρξεν ἐν ὀλίγοις ἡ μάχη τῆς Κανδάνου, ἡ τελευταία ἐν Κρήτῃ μάχη, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ λαὸς τῆς μεγαλονήσου ἐπεδείξατο μεγαλοπρεπῆ καὶ ἄφθαστον ἡρωϊσμόν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν Γερμανῶν νεκρῶν ὑπῆρξε σοβαρός, μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκαταλέγεται καὶ εἷς πρωταθλητής, ἐκ δὲ τῶν ἡμετέρων ἐφονεύθη εἷς χωροφύλαξ. Αὐτὸ ὑπῆρξεν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μάχης, τοῦ ἀγῶνος εἰς τὸν ὁποῖον ἔλαβον μέρος ἄνδρες μὲ ἄνδρες καθὼς ταιριάζει, ἀλλὰ διὰ τοὺς ἀτυχεῖς κατοίκους τὰ δεινὰ

ἐξεδηλώθησαν εὐθὺς μετὰ τὸ πέρας τῆς μάχης. Ἔξαλλοι καὶ πλημμυρισμένοι ἀπὸ μῖσος καὶ βαρβαρότητα, ἀπὸ μῖσος ποὺ δημιουργεῖ ἡ μικρότης τῆς ψυχῆς καὶ ἡ ταπείνωσις ἐν τῇ μάχῃ, ἐξεχύθησαν ἐναντίον τῆς Κανδάνου οἱ Γερμανοὶ καὶ ὡς ἄλλαι ὀρδαὶ τοῦ Ἀττίλα ἐπυρπόλησαν καὶ κατέστρεψαν τὴν ὡραίαν κωμόπολιν, μὲ κυνισμὸν δὲ ἐτοποθέτησαν μίαν πινακίδαν ἀναγράφουσαν: «Ἐνταῦθα Ὑπῆρχε Κάνδανος». Ὁ Μουρκογιάννης ἀκολουθούμενος ὑπὸ ὀλίγων χωροφυλάκων καὶ μετὰ τοῦ Εἰρηνοδίκου Κανδάνου καί τινων ἄλλων κατέφυγεν εἰς Λευκὰ Ὄρη, ἔνθεν, μετὰ παρασχεθείσας αὐτοῖς πληροφορίας ὅτι δὲν θὰ ἐδιώκοντο, τὴν 4 Ἰουνίου 1941 παρουσιάσθησαν, ὡς ἔπραξαν καὶ οἱ ἄλλοι ἄνδρες τῆς Χωρ)λακῆς, οἱ Γερμανοὶ ὅμως καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου δὲν ἐφάνησαν τίμιοι ἄνθρωποι καὶ στρατιῶται, διότι συλλαβόντες τὸν Μουρκογιάννην τῷ ἀπήγγειλον κατηγορίαν ἐξ ἑπτὰ κεφαλαίων, ἤτοι ὅτι ὠργάνωσεν πολίτας ἐναντίον τῶν Γερμανῶν, συκοφαντῶν τὰ Γερμανικὰ στρατεύματα ἐκαλλιέργει τὸ μῖσος ἐναντίον των, ἐξώπλισεν ἀτάκτους παρὰ τὰ διεθῆ νόμιμα, ἔλαβε μέρος εἰς τὸν πόλεμον καίτοι ἀνῆκεν εἰς τὴν ἀστυνομίαν, ἐκακοποίησε πτώματα Γερμανῶν στρατιωτῶν κ.λ.π.

Μετά τινα χρόνον τὸν ἀπεφυλάκισαν καὶ τὸν ἔθεσαν ὑπὸ ἀφανῆ παρακολούθησιν, πρᾶγμα ὅπερ πληροφορηθεὶς ὁ Μουρκογιάννης ἐδραπέτευσεν εἰς Λευκὰ Ὄρη, ἔνθα συνηντήθη καὶ αὖθις μετὰ τῶν Σειραδάκη, Μπιτσάκη καὶ ὑποπλ)ρχου Β. Ναυτικοῦ ἱερέως Πολ. Γριφάκη, κατὰ ὑπεύθυνον δὲ δήλωσιν ἀπὸ 29-3-1945 τοῦ μετέπειτα Ἀνωτέρου Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς Κρήτης Ἀντισυνταγματάρχου Μπόγρη κατεδικάσθη οὗτος ἐρήμην εἰς θάνατον ὑπὸ τοῦ ἔκτακτου στρατοδικείου, ὡς Ἀρχηγὸς ἐλευθέρων σκοπευτῶν. Ἐπὶ τρίμηνον προσεπάθησεν νὰ διαφύγῃ εἰς Μέσην Ἀνατολὴν ὁ Μουρκογιάννης καὶ μὴ ἐπιτυχὼν τοῦτο, κατὰ τὰ τέλη Δεκεμβρίου 1941 διέφυγε μέσω Ἀντικηθύρων εἰς ἰδιαιτέραν του πατρίδαν, τὴν Λακωνίαν. (92).

Τοιαύτη ὑπῆρξεν περίπου ἡ συμμετοχὴ τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὸν πόλεμον 1940—1941 καὶ ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ἐπηκολούθησεν ἡ τετραπλῆ ἐχθρικὴ Κατοχὴ τῆς Χώρας, καθ' ἣν ἡ χωροφυλακὴ ἐνέγραφε τὰς λαμπροτέρας ὑποθήκας ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν ἐπάλξεων.

---

(92) Βλέπε Φακελ. 1988)7 Ὑπουργείου Δημ. Τάξεως.

ΜΕΡΟΣ V 1941-1945

«Καὶ ἐπηκολούθησε τότε ἡ κατοχὴ – ἡ μαύρη σκλαβιὰ ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἡ Ἑλλὰς ἔμεινεν, ἐπὶ τρία καὶ πλέον χρόνια, γυμνή, πεινασμένη καὶ ἀλυσσοδεμένη, εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ληστῶν καὶ τῶν ἐγκληματιῶν τοῦ ἐχθροῦ»
Δ. Γατόπουλος

«Ἐφ' ὅσον—ὅμως—ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ παραμένει ἄκαμπτος καὶ εἰς τὸ βάθος αὐτῆς ἀνθεῖ ἡ ἐλπίς, τίποτε δὲν ἐχάθη».
Χαρ. Τρικούπης

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1941-1942

Δι' ὅλων τῶν μέχρι τοῦδε ἐκτεθέντων ἐξητάσθη ἡ ἱστορία τῆς Ε.Β.Χ. ἐν τῷ ἐλευθέρῳ βίῳ τῆς Νεωτέρας Ἑλλάδος καί, κατὰ τεθέντα κανόνα, ἀκολουθοῦντες τὴν εσωτερικὴν κατάστασιν τῆς χώρας, ἠλέγξαμεν βάσει ταύτης, τὴν ὑπόστασιν καὶ δραστηριότητα τοῦ Ἀστυνομικοῦ τούτου Σώματος.

Ἠκολουθήσαμεν τὸν κανόνα νὰ κρίνωμεν τὴν δραστηριότητα, τὴν ἀπόδοσιν, τὰ ἔργα καὶ τὴν ἐν γένει συμβολὴν τῆς χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸ μέτρον τῆς Κυβερνητικῆς μερίμνης καὶ στοργῆς, τῆς κυβερνητικῆς σταθερότητος καὶ ὁμαλότητος καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ὑπὸ διακυβέρνησιν ἐνδιαφερομένην, κατὰ κυμαινόμενον ποσοστόν, διὰ τὴν ἀστυνόμευσιν τῆς χώρας. Εἴχομεν τοῦτ' ἔστιν ἓν μέτρον κρίσεως καὶ μίαν πηγὴν ἀντλήσεως ἠθικῆς καὶ νομικῆς δυνάμεως.

Ἡ συντελεσθεῖσα κατάληψις τῆς χώρας ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, Ἰταλῶν, Βουλγάρων κ.λ.π., ἀπεστέρησεν ὅλων τῶν ἀνωτέρω προϋποθέσεων καὶ ἐρεισμάτων, καὶ οὐ μόνον τοῦτο ἐδημιούργησε μίαν κατάστασιν ἄνευ προηγουμένου ἐν τῇ ἱστορίᾳ.

Ὅλοι οἱ ὁρισμοὶ περὶ τῆς ἐννοίας καὶ ἀποστολῆς τῆς Ἀστυνομίας ὡς πολιτειακῆς ἐνεργείας (1) κατέστησαν ἀνεδαφικοὶ πλέον. Ἑπομένως ἀναζητητέα ἡ νομικὴ ἢ κοινωνικὴ βάσις περὶ τῆς ἐξακολουθήσεως ἢ μὴ τῆς λειτουργίας καὶ προσφορᾶς τῶν Ἀστυνομικῶν Σωμάτων.

Ἡ Χωροφυλακὴ εἰδικώτερον, ἀποτελοῦσα μέρος τοῦ Στρατοῦ κατ' ἄρθρον 1 τοῦ ὀργανισμοῦ της, εἶχεν ἀνάγκην μείζονος τινὸς κατοχυρώσεως, ἀπὸ νομικῆς πλευρᾶς, διότι ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἠδύνατο ὁ κατακτητὴς νὰ εἴπῃ ὅτι ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ὅπλου τοῦ Στρατοῦ καὶ ὁ στρατὸς — συνθηκολογήσας — ἔπαυσεν ὑπάρ-

(1) Η. Κυριακοπούλου Γ. Μέρος σελ. 448 κ. ἑ.

χων, πρέπει καὶ τὸ μέρος τοῦτο τοῦ στρατοῦ νὰ παύσῃ ὑπάρχον. Εἶναι τοῦτο καὶ μία ἄλλη ἄποψις τὴν ὁποίαν δὲν εἶχον σκεφθῆ ἀλλὰ καὶ δὲν ἠδύναντο ν' ἀντιμετωπίσωσι οἱ θιασῶται τῆς ἀρχῆς ὅτι ἡ χωροφυλακὴ εἶναι ὅπλον τοῦ στρατοῦ, εἰμὴ διὰ τοῦ προσδιορισμοῦ διπλῆς ἰδιότητος.

Ἀναμφιβόλως τὸ θέμα τῆς ἀστυνομεύσεως μιᾶς καταλαμβανομένης καὶ κατεχομένης χώρας ἀποτελεῖ ἀντικείμενον τῶν ἀρχῶν τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου, καθ' ἃς ἡ ἐπιχώριος Ἀστυνομικὴ δύναμις ἀναγνωρίζεται ὡς ἀναγκαία κοινωνικὴ λειτουργία καὶ διατηρεῖται, ἀλλὰ ταῦτα ἐφ' ὅσον αἱ ἀρχαὶ αὗται τηροῦνται ὑπὸ τῶν ἐμπολέμων καὶ ἐφ' ὅσον ὁ κατακτητὴς ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν προβαίνει εἰς προσαρτήσεις, ὡς ἔπραξαν, οἱ μὲν Ἰταλοὶ διὰ τὰς Ἰονίους νήσους καὶ ἐπεδίωξαν διὰ τοὺς νομοὺς Θεσπρωτίας, Ἰωαννίνων, Καστορίας κ.λ.π., οἱ δὲ Γερμανοὶ διὰ τὴν Δυτικὴν Θράκην καὶ Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν καὶ ἠπείλουν συνεχῶς δι' ὁλόκληρον τὴν ὑπόλοιπον Μακεδονίαν, ἀφ' ἑτέρου δέ, δὲν ὑπάρχει τὸ μεσᾶζον πρόσωπον τῆς κατοχικῆς Κυβερνήσεως. Τὸ καθεστὼς τῶν κατοχικῶν Κυβερνήσεων δημιουργεῖ πολλὰ καὶ ἀκανθώδη διεθνῆ καὶ ἐσωτερικὰ προβλήματα καὶ κυρίως ἓν πρόβλημα ἀβεβαιότητος ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰλικρίνειαν τῶν ἐπαγγελιῶν τῶν τοιούτων Κυβερνήσεων καὶ τὴν σχέσιν τῶν ἐπαγγελιῶν τούτων μετὰ τοῦ ἐθνικοῦ καθήκοντος.

Τὰ μέλη τοῦ Σώματος τῆς Χωρ)κῆς, διασκορπισμένα εἰς μικρὰς ἀνὰ τὴν χώραν φωλεάς, ἐνῷ ὑπὸ τὸ καθεστὼς μιᾶς τόσον δεινῆς ἐθνικῆς περιπετείας ἔδει ν' ἀποτελοῦν τὴν ἐθνικὴν κιβωτὸν καὶ ἀπετέλεσαν ταύτην, εἶχον ἐν τούτοις ἀνάγκην σαφοῦς καὶ ὑπευθύνου ἐθνικῆς γραμμῆς, ἀναδιπλουμένης καὶ ἀναπροσαρμοζομένης ἀναλόγως τῆς πορείας καὶ ἐξελίξεως τῶν γεγονότων, διότι δὲν εἶχον οὔτε τὴν εὐχέρειαν τῆς ἀνταλλαγῆς γνωμῶν μεταξὺ τῶν στελεχῶν των, εἶχον ἀνάγκην ἀπεριορίστου ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν ἡγεσίαν τοῦ Σώματος ὅτι αὕτη ὀρθοτομοῦσα τὸ ἀληθὲς ἐθνικὸν συμφέρον θὰ διέτασσε τὰ συμφέροντα καὶ δέοντα καὶ θὰ ἀπεδοκίμαζε δι' οἱουδήποτε προσφόρου μέσου καὶ μέτρου τυχὸν ἀσυμφόρους ἐθνικῶς ἐκδηλώσεις.

Εἴδομεν ὅτι ἡ Χωροφυλακή, κατὰ ρητὴν τοῦ ὀργανισμοῦ της νομικὴν διάταξιν ἀπετέλει μέρος τοῦ στρατοῦ, κατὰ γενικὴν δὲ ἀρχὴν τοῦ δικαίου ὁ στρατὸς δὲν βουλεύεται ἀλλ' ἐκτελεῖ τὰς ἀποφάσεις καὶ διαταγὰς τῶν νομίμων τοῦ κράτους ἀρχῶν. Ἀλλ' αἱ ἀρχαὶ ὑπήγοντο εἰς τὴν κυβέρνησιν τοῦ κατακτητοῦ, ἡ δὲ Χωροφυλακὴ ἦτο μὲν στρατὸς ἀλλ' ἦτο καὶ Ἀστυνομία, ἥτις δέον νὰ βουλεύεται κατὰ τὰς περιστάσεις.

Διὰ νὰ συμβῶσιν ὅμως τοιαῦτα πρέπει ὁ διορισμὸς τῆς ἡγεσίας ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ μὴ ἐξαρτᾶται ἢ νὰ μὴ συσχετίζεται μὲ ἀπαιτήσεις τοῦ κατακτητοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὁ τοιοῦτος διορισμὸς νὰ προβάλλεται μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν διὰ τοῦ πλέον καταλλήλου καὶ ἀσφαλοῦς τρόπου ὥστε νὰ ἐπιφέρῃ τὰ ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα.

Ἦτο ἀκόμη ἀνάγκη ὅπως ἀνεξαρτήτως τῶν ὑπὸ τοῦ κατακτητοῦ διοριζομένων Κυβερνήσεων καὶ τῶν καλυπτόντων τὰς θέσεις τοῦ ἐπιτελείου Ἀρχηγ. Χωρ)κῆς προσώπων νὰ ἐτίθετο εἰς ἐπαφὴν καὶ συνεργασίαν μεθ' ἑνὸς ἀφανοῦς ἐθνικοῦ καὶ πολιτικοῦ ἐπιτελείου, θὰ ἠδυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ἐθνικοῦ συμβουλίου, μεθ' οὗ θὰ συνεζήτει καὶ θ' ἀνεύρισκε τὰς ἐνδεδειγμένας λύσεις δι' ἑκάστην σοβαρᾶς μορφῆς πολιτικοεθνικὴν περίπτωσιν. Ταῦτα θὰ ἠδύναντο νὰ συμβῶσιν ἐὰν ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς εἰρήνης εἶχον προετοιμασθῆ καὶ καθορισθῆ ὑπὸ τὴν αἰγίδα καὶ τὴν εὐθύνην ἐλευθέρας Κυβερνήσεως καὶ ὑπὸ τὰς ἐγγυήσεις μιᾶς ἀπαραβιάστου μυστικότητος, ἀλλ' οὐδὲν ἐκ τούτων συνέτρεξε καὶ εὑρέθησαν οἱ ἄνδρες τῆς χωροφυλακῆς «σὰν καλα-

μιὲς στὸν κάμπο», ἀνάμεσα εἰς τὰ ὀξύτατα ρεύματα καὶ προβλήματα ἅτινα ἐδημιούργησεν ἡ κατοχή, εὑρέθησαν οἱ ἀξιωματικοί της διασκορπισμένοι ἀνὰ τὰ διάφορα σημεῖα τῆς χώρας συνεχῶς ἀποπεμπομένοι καὶ προπηλακιζόμενοι ὑπὸ τῶν κατακτητῶν καὶ περιβαλλόμενοι ὑφ' ἑνὸς διογκομουμένου συνεχῶς κύματος δυσπιστίας καὶ ἐχθρότητος πρὸς αὐτοὺς καλλιεργουμένου πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις καὶ δι' ὅλων τῶν μέσων καὶ μεθόδων ὑπὸ μιᾶς ὀργανωμένης μερίδος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, χωρὶς νὰ εἶναι βέβαιοι τί συμφέρει ἐθνικῶς νὰ πράξωσιν ἑκάστοτε.

Ὡς βάσις ἐκκινήσεως ὑπῆρχον σαφεῖς καὶ συγκεκριμέναι διαταγαὶ καὶ ὁδηγίαι, ἤτοι α) ἡ ἀπὸ 15-4-1941 ὑπ' ἀριθμ. 29)422)3 διαταγὴ Ὑφυπουργείου Δημοσίας Ἀσφαλείας (2), ἀσχέτως ἐὰν αὕτη λόγῳ τῆς συρροῆς καὶ τῆς ραγδαιότητος τῶν γεγονότων δὲν εἶχε διοχετευθῆ εἰς ὅλους τοὺς ἄνδρας, β) Τὰ ἐδάφια 6 καὶ 8 τῆς τελευταίας διαταγῆς, ὑπ' ἀριθμ. Α.Π. 6978 τῆς 25-4-1941, τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ Ἀθηνῶν καὶ Ἀττικῆς στρατηγοῦ Καβράκου, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ὁποίων αἱ δυνάμεις Χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυνομίας Πόλεων ἔδει νὰ παραμείνωσιν εἰς τὰς θέσεις των, τηροῦσαι τὴν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν καὶ γ) ἡ κατ' ἐντολὴν καὶ ὑπόδειξιν τοῦ ἐκ τῶν ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως ναυάρχου Σακελλαρίου Ἀλεξ. καὶ ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν καὶ Δημοσίας Ἀσφαλείας παραμείναντος μέχρι τῆς 25-4-41 Κυβερνητικοῦ κλιμακίου συνταχθεῖσα τελευταία Ἑλληνικὴ ἐκπομπὴ ἐκ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Ἀθηνῶν καθ' ἣν «.... Ἕλληνες προσοχή!! Ὁ Ραδιοφωνικός μας Σταθμὸς ὕστερα ἀπὸ λίγα λεπτὰ τῆς ὥρας δὲν θὰ εἶναι Ἑλληνικός. Πίστις καὶ ἐμπιστοσύνη στὴν Ἑλληνικὴ Νίκη. Ἀδέλφια ψηλὰ τὶς καρδιές. Ἕλληνες ἐπάνω ἀπ' ὅλα ἡ Ἑλλάδα. Συνεχίζομεν τὸν πόλεμον στὴν Κρήτη. Ἡ νίκη εἶναι δική μας. Μὴν ἀκούσετε σὲ λίγο τὸν Σταθμὸ ποὺ θὰ σᾶς ἐκπέμψη, πιθανόν, τὸ τέλος τοῦ πολέμου. Δὲν θὰ εἶναι Ἑλληνικὸς αὐτὸς ὁ Σταθμός, θὰ εἶναι Γερμανικός. Ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Κυβέρνησις τηλεγραφοῦν ἀπὸ τὴν Κρήτη: Ὁ πόλεμος συνεχίζεται, συνεχίζεται καὶ θὰ συνεχισθῆ» Αὗται ὑπῆρξαν αἱ ὑποθῆκαι καὶ ἐντολαὶ τῆς Ἐλευθέρας Ἑλληνικῆς Πολιτείας πρὸς τὸ Ἔθνος καὶ πρὸς τὴν Χωροφυλακήν. Ἐκτὸς ὅμως τῶν πολιτειακῶν ἐκδηλώσεων ὑπῆρξεν καὶ ἡ θέλησις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐκδηλωθεῖσα ποικιλλοτρόπως.

Ἐν τῇ ἀπὸ 27-4-1941, (ἡμέρα εἰσόδου τῶν Γερμανῶν εις Ἀθήνας), προκηρύξει του, ὁ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν δι' ὅλων τῶν ἐξουσιῶν πρὸς καιρὸν περιβληθεὶς Δήμαρχος Ἀθηναίων, μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐζήτει ὅπως «Ἡ Χωροφυλακὴ καὶ ἡ Ἀστυνομία Πόλεων νὰ διατηρήσουν τὰ ὅπλα των πρὸς τήρησιν τῆς τάξεως».

Ὑπεράνω ἁπάντων τούτων ἐνεφανίσθησαν αἱ ζωηραὶ καὶ γοεραὶ ἀπ' εὐθείας ἐκκλήσεις τοῦ λαοῦ πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς χωροφυλακῆς ὅπως μὴ τὸν ἐγκαταλείψουν. Ἡ Χωροφυλακὴ Μακεδονίας καὶ Θράκης ἐκτελοῦσα διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεως συνεπτύσσετο ἀκολουθοῦσα τὰ στρατιωτικὰ τμήματα καὶ ὁ λαὸς ποικιλλοτρόπως διεδήλου τὴν ἀπαρέσκειαν καὶ ἀνησυχίαν του. Ὁ λαὸς ἔχανε τὴν ἐθνικήν του ἐλευθερίαν δὲν ἠννόει ὅμως ὅτι ἔπρεπε νὰ παραιτηθῆ καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπιβιώσεως καὶ τῆς διατηρήσεως τῶν ὅσων θὰ τῷ ἐναπέμεινον προσωπικῶν καὶ ἐμπραγμάτων δικαιωμάτων, δι' ὃ ἐζήτει ἀπὸ τὴν ἀστυνομίαν του νὰ τοῦ συμπαρασταθῆ. Ἡ αἴτησις αὕτη κατέστη πλέον ἢ ἐπιτακτικὴ ἐν Θεσ)νίκῃ ἔνθα εἴδομεν τὴν

(2) Βλέπε Παράρτημα Χ, 33.

διὰ πρωτοβουλίας τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς παραμονὴν πλησίον τοῦ λαοῦ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ θὰ ἴδωμεν κατωτέρω τὰ πρῶτα περίεργα καθήκοντα καὶ ἔργα. Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 10115 φύλλον τῆς ἐφημερίδος «ΕΘΝΟΣ» γράφει ὁ Πώπ: «... ἡ διαταγὴ τοῦ Ὑφυπουργείου περὶ συμπτύξεως μετὰ τοῦ στρατοῦ ἐπιβεβλημένη..., ὁ ψυχικὸς ὅμως ἀφ' ἑτέρου κλονισμὸς τῶν πληθυσμῶν τῶν βορείων Ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ μίαν τοιαύτην ἐνέργειαν, ἡ ὁποία θὰ ἐχαρακτηρίζετο ὡς ἐγκατάλειψις τῶν ἀμάχων ὑπὸ τοῦ Κράτους εἰς τὸ ἔλεος τοῦ ἐχθροῦ θὰ ἦτο τεράστιος...»

Ταῦτα πάντα ἀπετέλεσαν τὴν ἐπιταγὴν Πολιτείας, Κοινωνίας καὶ Ἔθνους ὅπως οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς παραμείνωσιν εἰς τὰς θέσεις των. ἐξακολουθοῦντες τὴν προσφορὰν τῶν ὑπηρεσιῶν των καὶ ἀναπηδᾶ εὐκόλως καὶ εὐλόγως τὸ συμπέρασμα ὅτι «Ἡ Ἀστυνομία εἶναι μία κοινωνικὴ λειτουργία. ὅπως τοιαύτη εἶναι ἡ γλῶσσα, τὸ ἔθιμον, τὸ δίκαιον καὶ ἡ θρησκεία....» (3)

Ὅσον ἀφορᾶ ὅθεν τὸ θέμα ἐὰν θὰ παρέμεινον ἢ οὒ εἰς τὰς θέσεις οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς οὐδεμία δύναται νὰ ἐγερθῇ ἀμφισβήτησις περὶ τῆς καταφατικῆς ὑποχρεώσεώς των, ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον ὑπῆρξε καὶ θὰ εἶναι πάντοτε ἀπροσδιόριστον, διότι θὰ ἐξαρτᾶται δυστυχῶς ἐκ τοῦ βαθμοῦ τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ κατακτητοῦ, εἶναι ἡ ἔκτασις κατὰ πλάτος, βάθος καὶ μῆκος τῶν ἔργων τῆς Ἀστυνομίας χώρας τελούσης ὑπὸ κατοχὴν ἀφ' ἑνός, καὶ ἀφ' ἑτέρου χώρας διελθούσης ἐν στόματι μαχαίρας διεθνῶς καὶ ἐσωτερικῶς, ἤτοι ἀνεξαρτήτως τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς, καὶ ὑπὸ τὸ κράτος καὶ τὰς συνθήκας μιᾶς ἐσωτερικῆς ἐπαναστάσεως στραφείσης κυρίως κατ' αὐτῶν τούτων τῶν ὀργάνων τῆς Ἀστυνομίας καὶ τῆς τάξεως.

Τούτων ἕνεκεν τονίζομεν ἀνωτέρω ὅτι ἔδει νὰ ληφθῇ μέριμνα τόσον ὑπὸ τῆς ἀπελθούσης Κυβερνήσεως ὅσον καὶ ὑπὸ τῶν ἐν συνεχείᾳ ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ τοιούτων καὶ ἰδία τούτων, ὥστε νὰ ἐναρμονίζωνται πρὸς τὴν πραγματικότητα ἑκάστοτε αἱ πρὸς τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς ὁδηγίαι, λέγωμεν πρὸς τὴν πραγματικότητα καὶ ἐννοοῦμεν ἀπὸ πάσης πλευρᾶς, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ζητῆται τὰ ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς καὶ νὰ παραμένουν εἰς τὰς θέσεις των καὶ νὰ ἀπειθαρχοῦν ἐμφανῶς — ὡς ἐζήτουν ἐνίοτε οἱ Ραδιοσταθμοὶ τῶν συμμάχων — καὶ νὰ συνεργάζωνται μετὰ τῶν κομμουνιστῶν ἢ νὰ μὴ ἀμύνωνται κατ' αὐτῶν ὅταν ἐδολοφονοῦντο ἢ ἐφονεύοντο ἢ κατεδιώκοντο.

Τρομερὰ καὶ μεγάλα προβλήματα δημιουργοῦνται ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας καὶ ναὶ μὲν ἐν ἐκτάκτῳ περιστάσει ἔκτακτος ἀπαιτεῖται ἀπόφασις, ἀπαιτεῖται ὅμως γενικὴ κατεύθυνσις, ἥτις σχεδὸν ἔλειψεν καθ' ὅλην τὴν κατοχικὴν περίοδον ὅτε ἀφέθησαν οἱ ἄνδρες τῆς χωροφυλακῆς πολιτικῶς ἀκαθοδήγητοι καὶ ὑπηρεσιακῶς ὑποτεταγμένοι ἀπολύτως εἰς τὰς κατοχικὰς καὶ μόνον Κυβερνήσεις.

Ἡ ἔκθεσις Μπόγρη ἀναφέρει ὅτι εἰς συγκέντρωσιν τῶν ἐν Χανίοις ὑπηρετούντων καὶ εὑρισκομένων ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς τῆς 22-5-1941 ὁ τότε στρατιωτικὸς Διοικητὴς τῆς Νήσου Κρήτης ὑποστράτηγος Σκουλᾶς ἀνεκοίνωσεν ὅτι ἡ μὲν Κυβέρνησις καὶ ὁ Βασιλεὺς μετά τινων ἀξιωματικῶν θ' ἀνεχώρουν εἰς Αἴγυπτον, καθ' ὅσον ἡ μάχη τῆς Κρήτης ἐθεωρεῖτο ἀπωλεσθεῖσα διὰ τοὺς συμμάχους, οἱ ἄνδρες ὅμως τῆς Χωροφυλακῆς δέον νὰ παραμείνουν ἅπαντες εἰς τὰς θέσεις των «ἵνα μὴ ἐγκαταλειφθῶσιν τὰ πάντα εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Γερμανῶν» καὶ ἵνα λάβωσι μέ-

(3) HATSCHEK — KURTZIK § 16 σελ. 115.

ριμναν διὰ «τὴν προστασίαν τῆς ἐσωτερικῆς ἡσυχίας καὶ τάξεως καὶ διὰ τὴν διατήρησιν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας μετὰ τὸ πέρας τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων».

Ὑπὸ τῶν παρευρεθέντων ἀξιωματικῶν ἐτέθησαν ἐρωτήματα περὶ τῆς τηρητέας στάσεως τῆς χωροφυλακῆς ἐὰν οἱ Γερμανοὶ ἀπαιτήσωσι τὴν διενέργειαν συλλήψεων Ἑλλήνων καὶ συμμάχων, ὁ στρατηγὸς ὅμως δὲν ἔδωσεν εὐθεῖαν ἀπάντησιν ἀλλ' ἀφέθη εἰς τὸν πατριωτισμὸν ἑνὸς ἑκάστου, προσθέσας μόνον ὅτι «ὁ καθεὶς θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ ὡς ὁδηγὸν τὴν ἐθνικήν του συνείδησιν καὶ νὰ ὁραματίζεται διαρκῶς τὴν Ἑλλάδα». Περὶ τῆς τελευταίας ταύτης ἀπαντήσεως τοῦ Σκουλᾶ καὶ τῶν μεταγενεστέρων φληναφημάτων τοῦ Καΐρου θὰ ὁμιλήσωμεν ἀλλαχοῦ, ἄλλο ἡ κριτικὴ καὶ ἄλλο ἡ σκληρὰ καὶ ὠμὴ πραγματικότης. Δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἑνὸς κενοῦ ἢ περὶ μιᾶς συγκεκριμένης σειρᾶς ἀποριῶν καὶ ἀμφιβολιῶν, ἀλλὰ περὶ ἀνεξερευνήτου πελάγους εἰς τὸ μέσον τοῦ ὁποίου ἐρρίφθησαν οἱ ἄνδρες τῆς χωροφυλακῆς, πελάγους τρικυμιώδους καὶ γέμοντος ὑφάλων, βράχων, παγοβούνων καὶ τεράτων τῆς ἀποκαλύψεως, πελάγους μαστιζομένου ὑπὸ πάσης μορφῆς κυκλώνων καὶ ἀντιξοοτήτων, εἰς τὸ κέντρον τῶν ὁποίων, ἐντὸς λίαν ὑπόπτου διακυβερνήσεως, ἐρειπωμένου καὶ ἀποκεκομμένου σκάφους, εὑρέθησαν οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἐκ τῆς πορείας, μέσῳ τῶν ὑφάλων καὶ τῶν βράχων, ὑπὸ καταιγίδας καὶ θυέλλας καὶ ἄνευ πηδαλιούχου, ἐπρόκειτο νὰ δοκιμασθῇ ἡ πνευματική, ψυχικὴ καὶ σωματικὴ ἀντοχὴ τοῦ πληρώματος καὶ τῶν ἐπιβατῶν. Σκληρὰ ἡ δοκιμασία, ἀλλὰ αὐτὴ ἡ σκληρότης προσδίδει μεγαλυτέραν αἴγλην καὶ βαθύτερον νόημα. Ἂς παρακολουθήσωμεν λοιπὸν τὰ γεγονότα μὲ τὴν σειράν των.

Κατ' ἀρχὴν ἂς ἐπισκοπήσωμεν τὴν ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Βασιλέως μέχρι τῆς εἰσόδου τῶν Γερμανῶν εἰς Ἀθήνας περίοδον, καθ' ἣν ἡ χωροφυλακὴ ἐξετέλεσε τὰ πλέον παράξενα καὶ ἀκατάληπτα ἔργα, ἤτοι ὑπέθαλψε τὴν διαρπαγὴν καὶ ἐτήρησε τὴν τάξιν κατ' αὐτήν.

Εἴδομεν ἐν τῇ ἀνωτέρῳ (σελ. 1545—1547) παρατεθείσῃ ἀφηγήσει τοῦ Κων. Μανιαδάκη διὰ ποῖον λόγον ἀπεφασίσθη ἡ παραμονὴ εἰς Ἀθήνας αὐτοῦ καὶ τοῦ τότε Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως ναυάρχου Σακελλαρίου, ὅπως ἐπίσης ἀνεφέρθημεν εἰς τὰ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὰς πρώτας πρωϊνὰς ὥρας τῆς 23ης Ἀπριλίου 1941.

Ἐν συζητήσει καὶ καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ Κων. Μανιαδάκη ἐκρατήθησαν αἱ ἀκόλουθοι σημειώσεις περὶ τῶν προθέσεων καὶ πεπραγμένων τοῦ ἐν Ἀθήναις παραμείναντος Κυβερνητικοῦ κλιμακίου καὶ ἰδία αὐτοῦ τούτου τοῦ συνομιλητοῦ ἡμῶν.

Ὁ Κων. Μανιαδάκης ἐσκέφθη δύο τινά, ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ δημιουργηθῇ κλῖμα προσχηματικῆς διαρρήξεως τῶν ἀποθηκῶν, ἐν αἷς εὑρίσκοντο ἐναποθηκευμέναι μεγάλαι ποσότητες ἐφοδίων ἐν γένει ὥστε ταῦτα νὰ περιέλθουν εἰς τὸ κοινὸν καὶ οὐχὶ εἰς τοὺς Γερμανούς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀφοῦ ἀποφευχθῶσιν οἱουδήποτε εἴδους ἔκτροπα καὶ ἐπεισόδια ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ διαφυλαχθῇ ἡ πρωτεύουσα μετὰ τοῦ λοιποῦ συγκροτήματος Πειραιῶς κ.λ.π. νὰ παραδοθῇ εἰς τοὺς Γερμανοὺς κατὰ τὸν πλέον ἀξιοπρεπέστερον καὶ ἀσφαλέστερον τρόπον.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτον θέμα εἶχεν ἤδη δοθῇ ἐκ Θεσσαλονίκης τὸ δίδαγμα.

Ὡμιλήσαμεν ἤδη διὰ τὰς πρωτοπορειακὰς ἀντιλήψεις καὶ ἐνεργείας τῶν ἀξιωματικῶν χωροφυλακῆς, τῶν ἀποτελούντων τὴν Διεύθυνσιν Ἀστυνομίας Θεσσαλονί-

κης, πρᾶγμα ὅπερ ὑπενθυμίζομεν καὶ αὖθις καὶ καθιστῶμεν ταύτας ἀντικείμενον προσοχῆς διὰ πᾶσαν περίπτωσιν.

Ἐν τῇ Ἐλευθέρᾳ Ζώνῃ Θεσσαλονίκης ὑπῆρχον σοβαρώταται ποσότητες ἐμπορευμάτων. Ἡ χωροφυλακή, κυρία οὖσα τῆς καταστάσεως, ἀπεφάσισεν ὅτι ἔδει νὰ ἀποστερηθῇ τούτων ὁ κατακτητής, οὐχὶ ὅμως διὰ τῆς καταστροφῆς ἀλλὰ διὰ τῆς παραχωρήσεως τούτων εἰς τὸ κοινόν. Διανομὴ καὶ ἀντεδείκνυτο καὶ δὲν ἦτο πλέον δυνατή, δι' ὃ καὶ ἐδημιούργησε διὰ καταλλήλων προσώπων τὸ πνεῦμα τῆς ἰδίᾳ δυνάμει ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἀναλήψεως τῶν ἐφοδίων τούτων. Ὁ Ἀλ. ΠΩΠ γράφει σχετικῶς (4) «... Ὑπὸ τὴν ἔμμεσον καθοδήγησιν τῆς δυνάμεως χωροφυλακῆς ἡ λεηλασία τῆς Ἐλευθέρας Ζώνης ἤρχισε τὸ βράδυ τῆς 8ης Ἀπριλίου 1941.... Ἡ λεηλασία διήρκεσεν ὁλόκληρον τὴν νύκταν καὶ ἐσυνεχίσθη μέχρι τῆς μεσημβρίας 9ης Ἀπριλίου...». Οὕτω ὁ μὲν πληθυσμὸς ἐφωδιάσθη ἀρκούντως διὰ τροφίμων καὶ ἄλλων ἐφοδίων ἡ δὲ χωροφυλακὴ ἐτήρησεν ἀπόλυτον κατὰ τὰ λοιπὰ τάξιν, ὥστε οἱ Γερμανοὶ καὶ τῶν ἐφοδίων ν' ἀποστερηθοῦν ἀλλὰ καὶ ἀφορμὰς δι' ἐπεμβάσεις ὅταν εἰσῆλθον νὰ μὴ ἀνεύρωσιν.

Τὸ τόσον ἐπιτυχὲς ἐγχείρημα τῆς Θεσσαλονίκης ἐπανελήφθη καὶ ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τῶν ἀπομνημονευμάτων τοῦ τότε Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς, Φ. Ζήρου, πληροφορούμεθα ὅτι, τῇ αἰτήσει τοῦ Ἀστυνομικοῦ Διευθυντοῦ Ἀθηνῶν Βαβούρη, τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς διέθεσεν δι' ἐνίσχυσιν τῶν Διευθύνσεων Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ἅπασαν τὴν ἐν Ἀθήναις ὑπάρχουσαν καὶ συγκεντρωθεῖσαν ἐκ τῆς ὑπαίθρου (ὑπηρεσιῶν Θράκης καὶ λοιπῆς Μακεδονίας) δύναμιν τῆς Χωροφυλακῆς διὰ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως πέριξ τῶν ἀποθηκῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ ἵνα μὴ λάβωσι χώραν συμπλοκαί, καταστροφαί, πυρκαϊαὶ κ.λ.π. καὶ οὐχὶ διὰ τὴν φρούρησιν τῶν ἀποθηκῶν.

Ἰδοὺ παράδοξα ἔργα ἐνόπλου ἀστυνομικῆς δυνάμεως, ἡ παροχὴ προστασίας εἰς τοὺς διαρπάζοντας ἐναποθηκευμένα εἴδη στρατοῦ, ἵνα δὲ μὴ ὑποκύψωσιν οἱ περίεργοι οὗτοι φρουροὶ καὶ φύλακες εἰς ἀνθρωπίνους ἀδυναμίας, μεταβαλλόμενοι καὶ οὗτοι εἰς ἅρπαγας καὶ μάλιστα ἀπὸ θέσεως ἰσχύος, ἐπὶ κεφαλῆς ἑκάστης περιπόλου ἐτίθετο κατώτερος Ἀξιωματικὸς καὶ κατὰ τομεῖς εἶχον ὁρισθῆ ἐπόπται ἀνώτεροι Ἀξιωματικοί.

Οὕτω καὶ ὁ ἐχθρὸς ἀπεστερήθη τῆς τόσον περιποθήτου δι' αὐτὸν σημαντικῆς «λείας πολέμου», ἀλλὰ καὶ ὁ λαὸς ἀπέκτησε τόσον χρησίμους διὰ τὴν ἐπιβίωσίν του προμηθείας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν τύχην τῆς Πρωτευούσης ὁ Μανιαδάκης εἶχε συλλάβει ὄντως λαμπρὸν σχέδιον.

Ἐν πρώτοις ἤθελεν ν' ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς τὴν χαρὰν νὰ ἐξαγγείλουν εἰς τὸν κόσμον ὅτι «κατέλαβον τὰς Ἀθήνας» καὶ πρὸς τοῦτο συνέστησε πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις καὶ ἰδίᾳ πρὸς συσταθεῖσαν ἐπὶ τούτῳ παρ' αὐτοῦ ἐπιτροπὴν ὅπως ἀποφευχθοῦν οἱουδήποτε εἴδους παρεξηγήσεις ἢ ἄκαιροι ἢ θορυβώδεις ἐκδηλώσεις ἢ συγκρούσεις δικαιολογοῦσαι ἐπέμβασιν ἢ ἐνέργειαν τῶν Γερμανῶν. Κατήρτισεν ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν α) Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσάνθου, ὅστις ἀποποιη-

(4) Ἐφημερὶς ΕΘΝΟΣ τῆς 17-1-1947 φύλλον 10115.

θεὶς δὲν ἔλαβε τελικῶς μέρος, β) ἐκ τοῦ Νομάρχου Ἀττικῆς Κων. Πεζοπούλου, γ) ἐκ τοῦ στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ Ἀθηνῶν καὶ Ἀττικῆς στρατηγοῦ Καβράκου, δ) ἐκ τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων Πλυτᾶ καὶ ε) ἐκ τοῦ Δημάρχου Πειραιῶς Στρατήγη.

Κατὰ τὰς ὑποδείξεις καὶ τὸ πρόγραμμα Μανιαδάκη ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἔδει ν' ἀποστείλῃ, πρὸς ὅλας τὰς πρὸς Ἀθήνας ὁδοὺς προσπελάσεως, ὁμάδας κηρύκων ὑπὸ Γερμανομαθεῖς Ἀξιωματικούς, οἵτινες ἅμα τῇ ἐπαφῇ των μετὰ Γερμανικῶν στρατευμάτων θὰ ἐζήτουν νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς τὸν ἐπὶ κεφαλῆς ἀνώτερον Γερμανὸν Ἀξιωματικόν, εἰς ὅν, ἀφ' ἑνὸς μὲν θ' ἀνεκοίνουν ὅτι αἱ πόλεις Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς εἶναι ἀνοχύρωτοι καὶ ἀνυπεράσπιστοι καὶ κατὰ συνέπειαν παρέλκει πᾶσα πολεμικὴ προπαρασκευὴ καὶ πρόνοια διὰ τὴν εἴσοδόν των εἰς αὐτάς, ἀφ' ἑτέρου δὲ θὰ ἔθετον ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν δύο τούτων πόλεων ἐζήτει νὰ συναντηθῇ μετ' αὐτοῦ ἵνα διακανονισθῶσι τὰ τῆς παραδόσεως τῶν πόλεων.

Τέλος, ἀφ' ἧς θ' ἀνεχώρει ἡ ἐπιτροπὴ πρὸς συνάντησιν μετὰ τοῦ Γερμανοῦ ἡγέτου, εἶχον προγραμματισθῇ αἱ ἀκόλουθοι ἐνέργειαι:

α) Θὰ ἐσίγουν τὰ ἀντιαεροπορικὰ πυροβολεῖα, ὁτιδήποτε ἀεροπλάνα καὶ ἂν ἵπταντο ὑπεράνω τῆς πόλεως.

β) Οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν θὰ ἠχοῦσαν πενθίμως.

γ) Θ' ἀφίεντο ἐλεύθεροι οἱ εἰς στρατόπεδα κρατούμενοι Γερμανοὶ καὶ Ἰταλοί.

δ) Αἱ θῦραι καὶ τὰ παράθυρα οἰκιῶν καὶ καταστημάτων θὰ ἔκλειον ἑρμητικῶς καὶ πλὴν τῶν στρατιωτικῶν περιπόλων καὶ τῶν τοιούτων Σωμάτων Ἀσφαλείας οὐδεμία ἄλλη κίνησις θὰ ὑπῆρχεν, ἵνα ἡ πρωτεύουσα περιφρονήσει διὰ τῆς στάσεώς της τὸν ἄνανδρον εἰσβολέα καὶ οἱονεὶ τοῦ στρέψῃ τὰ νῶτα καὶ

ε) Ὁ Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς θὰ ἐκπέμπῃ θούρια καὶ παραινέσεις πρὸς τοὺς Ἕλληνας μὲ τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι ἡ αὔριον θὰ εἶναι «ἰδική μας».

Ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἐκινήθη μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης δραστηριότητος καὶ οὕτω ἡ συνάντησις τῶν Γερμανῶν ἐγένετο εἰς Ἀμπελοκήπους, ὁπωσδήποτε ὅμως τὰ περισσότερα ἐκ τοῦ προγράμματος ἐξετελέσθησαν.

Ὁ Μανιαδάκης πληροφορηθεὶς τὴν τελευταίαν σχεδὸν στιγμὴν ὅτι σύμφωνα μὲ Ἀγγλικὸν σχέδιον, γνωστὸν καὶ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Ἐπιτελεῖον, ἐπρόκειτο ν' ἀνατιναχθῶσιν αἱ μεγάλαι ἀποθῆκαι βενζίνης καὶ πετρελαίου Κερατσινίου, συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου ἐκτὸς τῶν ἄλλων θὰ ἐτίθετο εἰς κίνδυνον σημαντικὴ περιοχὴ τοῦ Πειραιῶς καὶ τὸ ἐργοστάσιον ἠλεκτροφωτισμοῦ Ἀθηνῶν — Πειραιῶς ἔσπευσε καὶ ἐματαίωσε τοῦτο διὰ τῆς ἐγκαταστάσεως πέριξ τῶν ἀποθηκῶν ἰσχυρῶν δυνάμεων χωροφυλακῆς, ὧν ἐπέστησεν ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν καὶ οὕτω ἀπηγορεύθη ἡ προσέγγισις εἰς τοὺς ἐνταλθέντας τὴν ἀνατίναξιν.

Τὰς μεσημβρινὰς ὥρας τῆς 25ης Ἀπριλίου ἀνεχώρησεν ἐξ Ἀθηνῶν καὶ τὸ κλιμάκιον Σακελλαρίου — Μανιαδάκη, ὅπερ μόλις ἐπρόφθασε νὰ διέλθῃ εἰς Πελοπόννησον, διότι μετ' ὀλίγον ἀνετινάχθη ὑπὸ τῶν Ἄγγλων ἡ γέφυρα τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου. Οὗτοι μετὰ τῶν α) Πρίγκηπος Πέτρου τῆς Ἑλλάδος, β) στρατηγοῦ Χέϋγουντ, γ) ναυάρχου Τέρλ καὶ δ) Ἀντιστρατήγου Οὐΐλσωνος, ἀρχηγοῦ τοῦ ἐν Ἑλλάδι Βρεττανικοῦ ἐκστρατευτικοῦ Σώματος τὴν νύκτα τῆς 26—27 Ἀπριλίου 1941 ἀνεχώρησαν διὰ Κρήτην ἐκ τῆς παραλίας Μύλων — Ἄργους ἐπιβάντες ἀεροσκάφους τύπου «ΚΑΤΑΛΙΝΑ».

Οὕτω λοιπὸν μὲ τὴν ἀποχώρησιν καὶ αὐτοῦ τοῦ τελευταίου κλιμακίου τῆς ἐπισήμου Ἑλλάδος ἤνοιγεν ἓν νέον κεφάλαιον εἰς τὴν Ἱστορίαν.

Ἀγωνία εἶχε καταλάβει τοὺς πάντας ὅσον ἀφορᾶ τὴν συμπεριφορὰν καὶ τὴν μεταχείρησιν τῶν Γερμανῶν πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ἀγωνία ἥτις διὰ τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς ἐκορυφοῦτο ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν καθὼς αἱ φῆμαι, αἱ διαδόσεις καὶ αἱ ὑποθέσεις διεδέχοντο ἀλλήλας.

Ὑπεστηρίζετο ὅτι, κατὰ τὸ προηγούμενον τοῦ 1914—1918 καὶ τοῦ Γκαῖρλιτς, ἅπασα ἡ δύναμις τῆς χωροφυλακῆς θὰ ὡδηγεῖτο εἰς Γερμανικὰ στρατόπεδα, ὅτι θὰ παρεπέμποντο εἰς εἰδικὰ δικαστήρια οἱ ὑπηρετήσαντες εἰς εἰδικὰς ὑπηρεσίας, ὅτι θὰ διελύετο τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς ὡς στρατιωτικὸν καὶ διὰ τὴν ἀστυνομίαν θὰ συνεκροτεῖται Δημοτικὴ ἀστυνομία, σκέψις ἥτις σοβαρῶς συνεζητήθη, καὶ περὶ πλείστων ἄλλων ἐγένετο λόγος, ὥστε ἡ νευρικότης, ἡ ἀνησυχία καὶ ἀδημονία εἶχον κατακυριεύσει τοὺς πάντας.

Μεταβὰς εἰς τὸ Δημαρχεῖον ὁ Γερμανὸς Διοικητής, τῶν εἰσελθόντων εἰς Ἀθήνας τμημάτων, ἐξουσιοδότησε τὸν Δήμαρχον νὰ ἐκδώση ὁδηγίας διὰ τὰς ἀρχὰς καὶ τὸ κοινὸν καὶ ὁ Δήμαρχος ἐξέδωκεν αὐθημερὸν προκήρυξιν, δι' ἧς ἐγνωστοποιεῖτο.

α) Ν' ἀνοίξουν ἀμέσως τὰ καταστήματα, β) Νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ κυκλοφορία ἐν τῇ πόλει ἥτις θ' ἀπηγορεύετο μόνον κατὰ τὰς ὥρας 23—06.00, γ) Ἡ Χωροφυλακὴ καὶ ἡ Ἀστυνομία Πόλεων νὰ διατηρήσουν τὰ ὅπλα των πρὸς τήρησιν τῆς τάξεως. Κατὰ τὴν κρίσιν τῶν ἀστυνομικῶν ἀρχῶν καὶ ὑπ' εὐθύνην των ἠδύνατο νὰ χορηγηθῇ ἄδεια κυκλοφορίας καὶ κατὰ τὰς ἀπαγορευθείσας ὥρας, δ) οἱ κατέχοντες ὅπλα, ἔστω καὶ κυνηγετικά, ἐκαλοῦντο νὰ τὰ παραδώσωσι εἰς τὴν Ἀστυνομίαν, ε) δεξιὰ τῆς Ἑλληνικὴ Σημαίας ἔδει νὰ συνυπάρχῃ καὶ ἡ Γερμανική, στ) νὰ κυκλοφορήσωσι κανονικῶς αἱ ἐφημερίδες, ζ) νὰ γίνωνται δεκτὰ τὰ Γερμανικὰ μάρκα ἀντὶ 50 δραχμῶν, η) ἅπαντες οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι εἰς τὰς θέσεις των καὶ θ) ὅτι τὸ Γερμανικὸν Φρουραρχεῖον ἐγκατεστάθη εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Κίνγκ Τζώρτζ» (5).

Ἐπὶ τοῦ βράχου τῆς Ἀκροπόλεως ὑπεστάλη ἡ Ἑλληνικὴ Σημαία καὶ ἀνυψώθη ἡ Γερμανικὴ τοιαύτη.

Τὴν 30 Ἀπριλίου 1941 ἀνηγγέλθη ὁ σχηματισμὸς τῆς πρώτης κατοχικῆς Κυβερνήσεως ὑπὸ τὸν Γεώργιον Τσολάκογλου, εἰς ἣν Ὑπουργὸς Ἀσφαλείας ὡρίσθη ὁ Στρατηγὸς Μάρκου. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Χρύσανθος έδωσε τὸ σύνθημα τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως ἀρνηθεὶς νὰ ὁρκίση τὴν σχηματισθεῖσαν Κυβέρνησιν.

Ὁ Πρωθυπουργὸς Τσολάκογλου αὐθημερὸν προέβη εἰς δηλώσεις περὶ τῶν σκοπῶν τῆς Κυβερνήσεώς του, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἔταξε καὶ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως καὶ ἀσφαλείας, τονίζων ἐν τῇ ἐκδοθείσῃ προκηρύξει: «Αὐτὴ θὰ εἶναι ἡ μόνη μόνιμος κυβέρνησις ἐν Ἑλλάδι καὶ θὰ ἔχῃ ὡς ἐντολὴν καὶ μοναδικὸν προορισμὸν τῇ συγκαταθέσει τῶν δυνάμεων κατοχῆς, ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν τάξιν εἰς τὸν δυστυχισμένον αὐτὸν τόπον καὶ νὰ χαρίσῃ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν τὴν ἀσφάλειαν, διὰ μιᾶς ὑπευθύνου καὶ δραστηρίας ἐνεργείας, ὥστε κανεὶς νὰ μὴ αἰσθάνεται τὸν ἑαυτόν του, εἰς τὰς σημερινὰς δυσκόλους καὶ τραγικὰς συνθήκας, ὡς ἀπροστάτευτον».

---

(5) Δ. Γατοπούλου, τόμ. Α' σελ. 127.

Ὀφείλομεν μίαν ἐκ προοιμίου διαπίστωσιν: Ὅπως ὅλοι οἱ κατακτηθέντες λαοί, οὕτω καὶ ὁ Ἑλληνικὸς παρουσίασεν ἄτομα τινὰ διεστραμμένα, βάναυσα, μειωμένης ἐθνικῆς ἀντιλήψεως, ἀργυρώνητα ἢ ἠλαττωμένης δυνάμεως ἀντιστάσεως, ἅτινα, ἐνσυνειδήτως ἢ ἀσυνειδήτως, ἑκουσίως ἢ ἀκουσίως, μετεβλήθησαν εἰς ὄργανα ἢ συμπαραστάτας τοῦ ἐχθροῦ, ἐπεδίωξαν νὰ ἱκανοποιήσωσι τοὺς εὐτελεῖς καὶ κακοποιοὺς σκοποὺς εἰς βάρος τῆς ἠθικῆς τάξεως, τῆς ἐθνικῆς ἀξιοπρεπείας, τοῦ συνόλου τοῦ ἔθνους ἢ τῶν ὁμοεθνῶν των. Μία κατηγορία ἀνθρώπων ἐνήργει ἐκ πεποιθήσεως ὅτι ὠφέλει τὴν πατρίδα καὶ τοὺς ὁμοεθνεῖς, ἐνήργει διότι ἐπίστευεν ὅτι τὸ συμφέρον τῆς χώρας της εὑρίσκετο εἰς τὴν μετὰ τῶν Γερμανῶν σύμπραξιν καὶ μία ἄλλη καηγορία ὀλίγον βραδύτερον προεκάλει ἐσκεμμένως τὸ μεταξὺ τῶν ὁμοεθνῶν μῖσος καὶ τὴν ἀμοιβαίαν καταφρόνησιν, διότι οὕτω θὰ ἐξυπηρετοῦντο οἱ ἄσχετοι πρὸς τὸ ἐθνικὸν συμφέρον σκοποί των. Θὰ ὁμιλήσωμεν πολλάκις κατωτέρω περὶ τῆς τελευταίας ταύτης κατηγορίας καὶ θὰ ἴδωμεν ὅτι οἱ εἰς ταύτην ἀνήκοντες προεκάλουν σκοπίμως τόσον μεμονωμένους ὅσον καὶ ὁμαδικοὺς διωγμοὺς τῶν Ἑλλήνων παρὰ τῶν κατακτητῶν, ἀνεξαρτήτως τῶν ἀπ' εὐθείας παρ' αὐτῶν πληττομένων.

Τοιούτων κατηγοριῶν ἄτομα ἐνεφανίσθησαν καὶ ἔδρασαν εἰς ὅλην τὴν κατακτηθεῖσαν Εὐρώπην, τηρουμένων ὅμως τῶν ἀναλογιῶν ἡ Ἑλλὰς ἐνεφάνισε τὸν μικρότερον ἐξ ὅλων τῶν χωρῶν ἀριθμόν. Τὸ σύνολον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐνεφάνισε καθολικήν, παροιμιώδη καὶ ἀσύγκριτον ἐθνικὴν ἀντίστασιν, ἐκ τῶν τάξεων δὲ τῆς χωροφυλακῆς, παρ' ὅλας τὰς λίαν δυσμενεῖς συνθήκας καὶ λίαν ἐπικινδύνους προϋποθέσεις, δὲν ἐνεφανίσθησαν παρὰ ἐξαιρετικῶς ἐλάχιστοι ἐκ ματαιοδοξίας ἢ ἀσυγχωρήτου πλάνης παρορμηθέντες ἢ λίαν περιωρισμένου ἀριθμοῦ ἰδιοτελεῖς. Ἀριθμοῦνται εἰς τὰ δάκτυλα τῆς μιᾶς χειρὸς σχεδὸν οἱ ὡς δοσίλογοι καταδικασθέντες ἄνδρες τῆς χωροφυλακῆς κατὰ τὴν περίοδον 1945—1946, παρὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Κ.Κ.Ε. ὀργανωθεῖσαν μηνυσιογραφίαν κατὰ παντὸς βαθμοφόρου τῆς Χωροφυλακῆς.

ΗΓΕΣΙΑ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ

Ἀνωτέρω ἐτονίσαμεν τὸν ρόλον καὶ τὴν σημασίαν τῆς ἡγεσίας τοῦ Σώματος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς καὶ ὡμιλήσαμεν περὶ μιᾶς ἰδανικῆς μεθόδου διορισμοῦ καὶ προβολῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ, ὥστε καὶ αἱ ἐκ τῶν μικροτήτων καὶ μωροφιλοδοξιῶν ἐπιπτώσεις νὰ ἀποφευχθῶσιν, ἀλλὰ καὶ οἱ ἱκανοὶ καὶ κατάλληλοι νὰ χρησιμοποιῶνται ἐπαγωγικῶς καὶ ἀξίως. Τοῦτο ὅμως ἀποτελεῖ μίαν ἀπηλλαγμένην «παρασκηνίων» ποθητὴν λύσιν ἀλλ' ὄχι καὶ ἐφαρμόσιμον ἐν Ἑλλάδι ἰδέαν, δι' ὃ καὶ σπανίως ἀνῆλθον εἰς τὴν ἡγεσίαν τοῦ Σώματος οἱ ἐκλεκτοὶ καὶ κατάλληλοι.

Ἀπὸ τοῦ 1922 μέχρι τοῦ 1935, ἤτοι ἀπὸ τῆς κατὰ μῆνα Ἰούνιον 1922 παραιτήσεως ἀπὸ τῶν καθηκόντων Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς τῆς ἐξαιρέτου καὶ φωτισμένης φυσιογνωμίας τοῦ στρατηγοῦ Νικ. Τρουπάκη μέχρι καὶ τοῦ κινήματος τῆς 1-3-1935 διῆλθον ἐκ τῆς Ἀρχηγίας τοῦ Σώματος 20 ἀνώτατοι Ἀξιωματικοὶ ἢ Συνταγματάρχαι ἀλλὰ δυσχερῶς θὰ δυνηθῇ κανεὶς νὰ ταχθῇ ἀνεπιφυλάκτως ὑπὲρ τοῦ καταλλήλου ἐξ αὐτῶν διὰ τὴν θέσιν ταύτην.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς ἕνα χρονίσαν καὶ ἱκανῶς τὴν Χωροφυλακὴν ταλαιπωρῆσαν θέμα τῆς ἀνωμάλου, ἀνομοιομόρφου καὶ ἀκαταλλήλου προελεύσεως τῶν ἀξιωματικῶν ἐν γένει, ἰδίᾳ ὅμως τῆς Χωροφυλακῆς, κατὰ τὴν περίοδον 1913—1920

καὶ ἐνδεικτικῶς ν' ἀναφερθῶμεν εἰς τὸ ἀπὸ πάσης πλευρᾶς ἐκπληκτικὸν φαινόμενον ὑπομονῆς, ἐπιμονῆς καὶ ἐξελίξεως τοῦ Ἐμμ. Κατσιγιαννάκη.

Ἐπὶ ματαίῳ θὰ ἐρευνήσῃ τις τὰ ἀτομικὰ ἔγγραφα (ἀτομικὸν βιβλιάριον κλπ.) τοῦ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν διατελέσαντος Διευθυντοῦ Χωροφυλακῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐσωτερικῶν, (1930—1934) Συνταγματάρχου Χωροφυλακῆς Ἐμμ. Κατσιγιαννάκη, διὰ νὰ πληροφορηθῇ τὰς γραμματικὰς τούτου γνώσεις.

Εἰς τὴν οἰκείαν στήλην τοῦ ἀτομικοῦ βιβλιαρίου του ἀναγράφεται τὸ καταπληκτικὸν «χειρίζεται καλῶς τὴν Ἑλληνικήν», εἰς δὲ τὴν παραπλεύρως περὶ ξένων γλωσσῶν στήλην ἀναγράφεται «Καλῶς τὴν Γαλλικὴν καὶ Ἰταλικήν, μετρίως τὴν Ἀγγλικήν, ἐχρημάτισεν ὡς διερμηνεὺς τῶν δύο πρώτων γλωσσῶν». Αἱ δύο αὗται ἐγγραφαὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συνθέσουν, ὡς εἰκός, οὐδὲ μικρὸν τινὰ βαθμοφόρον καὶ οὐχὶ τὸν καταλαβόντα τὴν μετὰ τὸν Ἀρχηγὸν Χωροφυλακῆς ἀνωτάτην θέσιν ἐν τῇ διοικήσει, ὀργανώσει καὶ μερίμνῃ ἐν γένει τοῦ Σώματος, ὡς ἦτο τότε ἡ θέσις τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐσωτερικῶν Διευθυντοῦ Χωροφυλακῆς. Ἡ ἔκπληξις μεγαλώνει ἀσφαλῶς ὅταν τις ἔχει ἀκόμη δύο πράγματα ὑπ' ὄψιν του τὴν ἀρχικὴν τούτου προέλευσιν καὶ τὴν μᾶλλον καταπληκτικὴν σταδιοδρομίαν αὐτοῦ. Ὁ Ἐμμ. Κατσιγιαννάκης προήρχετο ἐκ τῆς Κρητικῆς Χωρ) λακῆς, εἰς ἣν ἐγένετο ἀνθυπομοίραρχος τὴν 6-5-1909. Ὁ κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος, 30-6-1910, συντάκτης τῶν διαδοχικῶν περὶ τοῦ Κατσιγιαννάκη σημειώσεων, γράφει περὶ τούτου: «συνεπλήρωσε τὰς γραμματικάς του γνώσεις ὥστε ν' ἀνταποκρίνηται καλῶς εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ὑπηρεσίας. Ἐξέμαθεν τὴν Ἰταλικὴν καὶ Ἀγγλικὴν γλῶσσαν». Μὲ τοιαῦτα μορφωτικὰ προσόντα δὲν ἐξελίχθη ἁπλῶς εἰς Συνταγματάρχην, δὲν ἐτάχθη εἰς τὴν πρωτεύουσαν διὰ τὰς τύχας τοῦ Σώματος θέσιν ἀλλὰ καὶ ἤσκει σοβαρὰν ἐπιρροὴν καὶ ἐπὶ τῆς πολιτικῆς ἡγεσίας, ὥστε αὕτη νὰ θεωρῇ τοῦτον σπουδαῖον σύμβολόν της. Ταῦτα πάντα συνέβαινον ὄχι διότι δὲν ὑπῆρχον καταλληλότεροι, εὐπαίδευτοι καὶ ἱκανῆς μορφώσεως Ἀξιωματικοί, ἀλλὰ διότι οὗτοι, οἱ ἱκανοὶ καὶ μορφωμένοι, δὲν εἶχον τὴν συμπαράστασιν τῶν παρασκηνίων καὶ τῆς ἀδιστάκτου πολιτικῆς. Εἶναι γνωστὴ ἡ ζημία τὴν ὁποίαν προκαλοῦν οἱ ἐλέῳ πολιτικῶν ἢ ἄλλων παρασκηνίων ἀνερχόμενοι, δεδομένου ὅτι δι' αὐτοὺς δὲν ὑπάρχουν Νόμοι, Κανονισμοί, Κοινωνικὸν συμφέρον καὶ ἐπαγγελματικὴ συνείδησις ἀλλὰ τὸ πολιτικὸν συμφέρον οὗτινος εἶναι ὑπηρέται καὶ ὁ ἑαυτός των. Ὁ ἐνδεικτικῶς προμνησθεὶς Κατσιγιαννάκης οὐδέποτε κατηγορήθη δι' ἰδιοτέλειαν, διεκατείχετο ὅμως ἀπὸ πλεονάζουσαν κομματικὴν ἔπαρσιν καὶ προθυμίαν. Οὕτω ἡ ἄνοδος τῶν ἱκανῶν εἰς τὰς σημαινούσας θέσεις ἀποτελεῖ ἐξαίρεσιν ἐνῶ οἱ ἐπιτήδειοι καὶ οἱ διαθέτοντες τὴν δύναμιν τῶν παρασκηνίων ἀνέρχονται συχνότερον διὰ τῆς θυσίας ἔστω καὶ ἐξαιρετικῶν πλὴν ἀμερολήπτων φυσιογνωμιῶν.

Μετὰ τὸ κίνημα τῆς 1ης Μαρτίου 1935 ἡ Ἀρχηγία τοῦ Σώματος παρεδόθη εἰς τὸν ὑποστράτηγον καὶ κατόπιν πρῶτον ἐκ τῆς Χωροφυλακῆς Ἀντιστράτηγον Δρόσον Δροσόπουλον, περὶ τοῦ θάρρους καὶ τοῦ ἤθους τοῦ ὁποίου ὡμιλήσαμεν ἐν τοῖς πρόσθεν. Ἡ Ἀρχηγία Δροσοπούλου ὑπῆρξεν ἡ πλέον μακροβιοτέρα, διαρκέσασα ἀπὸ 1935 μέχρι Ἰανουαρίου 1941, ἀλλὰ καὶ ἡ πλέον πλουσία ἀπὸ πάσης πλευρᾶς καὶ ἰδιαιτέρως ἀπὸ πλευρᾶς ὀργανώσεως τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς ἐπὶ νέων βάσεων καὶ προοπτικῶν.

Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του ἐπανελήφθη ἡ λειτουργία τοῦ Σχολείου Ἀξιωματικῶν καὶ διὰ τοῦ Σχολείου τούτου ὡς καὶ διὰ τοῦ Δ' τμήματος μορφώσεως Ἀξιωματικῶν, συ-

σταθέντος ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐφάπαξ, ὠνομάσθησαν Ἀξιωματικοὶ πεντακόσιοι νέοι ὑπαξιωματικοὶ καὶ Ἀνθυπασπισταί, ἐφωδιάσθη τὸ Σῶμα διὰ συγχρόνου ὁπλισμοῦ (τυφεκίων, αὐτομάτων καὶ περιστρόφων), ἐξωπλίσθη διὰ μέσων κινήσεως, ἤτοι τρικύκλων, δικύκλων καὶ ποδηλάτων, ὠργανώθη ἐπὶ σταθερῶν βάσεων ἡ τουριστικὴ Ἀστυνομία, ἐδημιουργήθη ἐν τῇ πραγματικότητι ὡς ἀνεξάρτητος μονὰς μὲ πολλὰς εἰδικότητας τὸ τάγμα Χωροφυλακῆς ἐγκατασταθὲν εἰς Μακρυγιάννη, ηὐρύνθησαν σοβαρῶς αἱ προοπτικαὶ ἀναπτύξεως καὶ ἐξελίξεως τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς καὶ ἐδημιουργήθη πνεῦμα σταθερότητος καὶ σοβαρότητος ἐν τῇ ἀστυνομεύσει καὶ προητοιμάσθη τὸ Σῶμα διὰ τὰ λαμπρά του ἐπιτεύγματα κατὰ τὸν πόλεμον 1940—1941.

Ἀσφαλῶς διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐνδεικτικῶς ὡς ἀνωτέρω ἐπισημειουμένων, κατὰ πρῶτον λόγον συνετέλεσεν ἡ Κυβερνητικὴ σταθερότης καὶ μέριμνα καὶ ἀνεπτύξαμεν οἰκείως τοῦτο, οὐχ' ἧττον ὅμως οἱαδήποτε Κυβερνητικὴ μέριμνα ἄνευ ἱκανῶν καὶ καταλλήλων συμβούλων καὶ ἀκριβῶν ἐκτελεστῶν ἐξανεμίζεται, ἐνῷ ἐνταῦθα ἐπολλαπλασιάζετο.

Ὁ Δροσόπουλος δὲν ἦτο εἷς ἁπλοῦς ἀξιωματικὸς ἀνδρωθεὶς καὶ ἐξελιχθεὶς ἐν τοῖς παρασκηνίοις ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ Παρθενῶνος, ἀλλ' ἐβίωσε συνεχῶς μαχόμενος ἐφ' ὅλων τῶν γεωγραφικῶν καὶ ἐσωτερικῶν τομέων τῆς χώρας. Κατεδίωξε μετὰ ἐπιτελικότητος, ἀκριβείας, ἀποφασιστικότητος καὶ ἀποτελεσματικότητος τὴν λῃστείαν χωρὶς ν' ἀποκτήσῃ τὸ ὕφος καὶ τὸν τόνον τοῦ «παλληκαρᾶ» ἢ νὰ μετέλθῃ ἀναχρονιστικὰς μεθόδους, διότι ἦτο ἀπολύτως καλλιεργημένος πνευματικῶς ἄνθρωπος (παλαιὸς διπλωματοῦχος τῆς νομικῆς), ἀντέδρασε δι' ὅλων του τῶν δυνάμεων κατὰ τῆς κομματικῆς φαυλότητος μὴ διστάσας νὰ ἀνασκολοπίσῃ ἐν τῇ κεντρικωτέρᾳ πλατείᾳ τῶν Ἰωαννίνων τὸν διὰ δεινῶν ὕβρεων, ἀπειλῶν καὶ προκλήσεων ἀποπειραθέντα νὰ μειώσῃ τὸ κῦρος τοῦ Ἀνωτέρου Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων του πολιτευτὴν Ἀλκ. Λούλην

Διὰ τῶν ὅσων ἐκτιθέμεθα δὲν πειρώμεθα νὰ προβάλωμεν τὴν Ἀρχηγίαν Δροσοπούλου ὡς τὴν πάνυ ἀδιάβλητον ἢ τὴν ὑποδειγματικήν, ἰσχυριζόμεθα ὅμως ὅτι ὑπῆρξεν αὐτὴ ἐπὶ πλείστων σημείων φορεὺς ἐνθουσιωδῶν, ρεαλιστικῶν καὶ προοδευτικῶν ἰδεῶν καὶ ὅτι ἡ ἐκλογὴ χωρὶς νὰ εἶναι ἀπηλλαγμένη κομματικῆς χροιᾶς ὑπῆρξεν ἡ πλέον κατάλληλος διὰ τὴν περίοδον.

Ὡς ἓν χαρακτηριστικὸν δεῖγμα τῶν ἀντιλήψεων τοῦ Δροσοπούλου καὶ τοῦ παρ' αὐτοῦ ἀποκατασταθέντος πνεύματος ἐν τῇ Διοικήσει καὶ ἐξελίξει τοῦ Σώματος ἀναφέρομεν ἓν καθιερωθὲν παρὰ τούτου ἀξιόλογον σύστημα. Εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἑξαμήνου καθιέρωσε τὴν σύνταξιν κριτικῆς ἐπὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ Σώμματος καὶ κοινοποίησιν ταύτης δι' ἐμπιστευτικῶν διαταγῶν εἰς τὰς παρ' Ἀνωτέρων Ἀξιωματικῶν διοικουμένας ὑπηρεσίας.

Ἡ κριτικὴ αὕτη δὲν ἀπετέλει μίαν εὔκολον ἐκ τῶν γραφείων καὶ βάσει τῶν ξηρῶν νομικῶν διατάξεων κρίσιν, ἀλλὰ μίαν διεξοδικὴν σχολίασιν τῶν σοβαρωτέρων ἀνὰ τὴν ἐπικράτειαν γεγονότων βάσει τῶν σχετικῶν ἀναφορῶν καὶ τῶν ἄλλων δεδομένων καὶ κυρίως βάσει τῶν δεδομένων τῆς ἐπιστημονικῆς καὶ πρακτικῆς ἀστυνομεύσεως καὶ κυρίως τῆς Ἑλληνικῆς πραγματικότητος.

Ἡ πρωτοτυπία αὕτη τοῦ Δροσοπούλου ὑπῆρξεν ἀπὸ πάσης πλευρᾶς εὐεργετική, λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐκτὸς τοῦ παραγωγικοῦ σχολείου Ἀξιωματικῶν,

ἔνθεν προήρχοντο οἱ Ἀνθυπομοίραρχοι, οὐδεὶς ἄλλος ἐκπαιδευτικὸς κύκλος διὰ τοὺς Ἀξιωματικοὺς τοῦ Σώματος ὑφίστατο, ἡ μέθοδος αὕτη ἀπετέλει καὶ σημαντικὴν μορφὴν ἐκπαιδεύσεως τῶν Ἀνωτέρων στελεχῶν. Ἐν ταῖς ἐκθέσεσι κριτικῆς ἀνεπτύσσοντο ἅπαντα τὰ ὁπωσδήποτε σοβαρὰ ζητήματα δημοσίας τάξεως καὶ ἡ ἐπ' αὐτῶν κριτικὴ εἴτε ἐπαινετικὴ εἴτε ἐπιπληκτική, πέραν δὲ τούτου ἐξετίθεντο ὑπευθύνως καὶ αἱ ἀπόψεις τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς περὶ τοῦ τί ἔδει νὰ γίνῃ καὶ κατὰ ποῖον τρόπον. Δυστυχῶς ἡ τόσον σημαντικὴ καὶ ὠφέλιμος αὕτη τακτικὴ τοῦ Δροσοπούλου δὲν εὗρεν ἔκτοτε μιμητάς.

Τὸν Δροσόπουλον διεδέχθη ἐν τῇ Ἀρχηγίᾳ ἡ πνευματικὴ πολυμέρεια τοῦ Ἀντιστρατήγου Φωτίου Ζήρου, ὅστις ἀντικατεστάθη ἅμα τῇ ἐγκαταστάσει τῶν Γερμανῶν εἰς Ἀθήνας.

Ἀποβαίνει εὔληπτον, κατόπιν τῶν ὅσων ἐξεθέσαμεν περὶ τῶν προσόντων τοῦ ἡγέτου, κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον, πόσον ἀδιάβλητος καὶ σημαντικὴ ἔδει νὰ ἦτο ἡ διαδεχθεῖσα τοὺς δύο ὡς ἀνωτέρω φωτεινοὺς ἡγέτας φυσιογνωμία, καὶ ὑπὸ ποίας ἐγγυήσεις θὰ ἔδει ὁ διάδοχός των νὰ ἐμφανισθῇ καὶ ν' ἀναλάβῃ τὴν Ἀρχηγίαν, ἐὰν οἱ Γερμανοὶ ἔθετον θέμα ἀντικαταστάσεως τοῦ Φ. Ζήρου.

Μὲ λεπτότατον πνεῦμα ἐμφανίζει εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά του ὁ Ἀντιστράτηγος Φ. Ζῆρος, τὴν πικρίαν καὶ συντριβήν του, ἀφηγούμενος τὸν τρόπον τῆς ἀντικαταστάσεώς του εἰς τὴν Ἀρχηγίαν τοῦ Σώματος.

Τὴν ἑσπέραν τῆς 29ης Ἀπριλίου, γράφει, δίκην λαθρεπιβάτου εἰσῆλθεν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς ὁ Συνταγματάρχης Α. Κ. (Ἀριστοφάνης Κολλᾶτος) καὶ ἐνεχείρησεν εἰς τὸν ἐκεῖ εὑρισκόμενον καὶ ἐν ἀγωνίᾳ περὶ τῶν ἐθνικῶν ἐξελίξεων τελοῦντα Ἀντιστράτηγον - Ἀρχηγὸν Χωροφυλακῆς σημείωμα, τοῦ μέλλοντος νὰ ὁρκισθῇ τὴν ἐπομένην ὡς Πρωθυπουργὸς Γ. Τσολάκογλου, διὰ τοῦ ὁποίου παρηγγέλλετο ἡ παράδοσις τῆς Ἀρχηγίας τοῦ Σώματος εἰς τὸν ἐπιφέροντα Συνταγματάρχην.

Μὲ στρατιωτικὴν καὶ ἐθνικὴν συντριβὴν ὁ Ἀντιστράτηγος Φ. Ζῆρος, ἀποδεχθεὶς ἀδιαμαρτυρήτως τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας κ.λ.π. τῆς πρώτης ταύτης κατοχικῆς Κυβερνήσεως, ἐγκατέλειψε τὸ Ἀρχηγεῖον καὶ οὕτω ἀπὸ τῆς 30ῆς Ἀπριλίου 1941, ἡμέρας ὁρκίσεως τῆς πρώτης κατοχικῆς ὑπὸ τὸν Γ. Τσολάκογλου Κυβερνήσεως, ἀνέλαβεν Ἀρχηγὸς ὁ Συνταγματάρχης Ἀριστοφάνης Κολλᾶτος.

Οἱ ἐν Ἀθήναις εὑρισκόμενοι ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς συγκεντρωμένοι ὑπὸ μορφὴν αὐστηρᾶς ἐπιφυλακῆς, ἄνευ διαταγῆς τινός, ἀλλ' ἐξ ἐνστίκτου οὐδενὸς απομακρυνομένου, ἀνέμεινον τὴν ἐξέλιξιν.

Ἡ ὁρκισθεῖσα Κυβέρνησις, ἐνεργοῦσα ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ θέματος Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς, ἀνεῦρεν τοὺς «ἐμπίστους» εἰς αὐτὴν Ἀξιωματικοὺς καὶ τοὺς ἐτοποθέτησεν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν σπουδαιοτέρων ὑπηρεσιῶν.

Εἷς ἐκ τούτων, ἄγνωστος μέχρι τότε εἰς τὸ προσκήνιον τῶν ἀστυνομικῶν, στρατιωτικῶν καὶ ἐθνικῶν δραστηριοτήτων, ὁ Συντ)ρχης Β. Ρ., εἰς συγκέντρωσιν Ἀξιωματικῶν μιᾶς μεγάλης Ὑπηρεσίας Χωροφυλακῆς ἐν Ἀθήναις ἐξετράπη εἰς ὕβρεις κατὰ τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς ἀπελθούσης Κυβερνήσεως. Οὕτω τὸ ἐθνικὸν πένθος καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἄγχος καθίστατο ἔτι ἐπαχθέστερον καὶ ἐδημιούργει ἀμείλικτα ἐρωτήματα περὶ τῆς τηρητέας στάσεως περαιτέρω καὶ ἰδίᾳ περὶ τῆς παραμονῆς ἢ οὔ εἰς τὰς τάξεις τῆς ὑπηρεσίας. Τοῦτον ἠκολούθησαν καὶ ἐλάχιστοι ἄλλοι ἀσπάλα-

κες. Ἡ Γερμανικὴ δύναμις καὶ αὐθαιρεσία ἐπροστάτευσε κάτι τέτοιους ἀπὸ τὴν μῆνιν τοῦ συνόλου τῶν Ἀξιωματικῶν.

Η ΕΝΝΟΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΤΗΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ

Ἀνελύσαμεν ἀνωτέρω τοὺς λόγους ἕνεκεν τῶν ὁποίων ἔδει νὰ παραμείνωσιν εἰς τὰς θέσεις των αἱ ὑπηρεσίαι καὶ οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, οὐδαμόθεν ὅμως προκύπτει ποῖα θὰ ἦσαν τὰ ἔργα τῆς ὑπὸ τὸν κατακτητὴν Ἑλληνικῆς Ἀστυνομίας, πρᾶγμα ὅπερ ἀπετέλεσε τὴν Ἀχίλλειον πτέρναν τῆς ὅλης ὑποθέσεως.

Ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμ. 29)422)3 ἀπὸ 15-4-41 διαταγῇ τοῦ Ὑφυπουργείου Δημ. Ἀσφαλείας (6) διελαμβάνετο:

«Πρέπει νὰ παραμείνει πλησίον τῶν κατοίκων τοὺς ὁποίους ἐτάχθη νὰ προστατεύση καὶ ὅτι δήποτε καὶ ἂν συμβῆ νὰ παράσχη εἰς τὴν κοινωνίαν ἐπὶ τῆς ὁποίας Ἀστυνομέυει πᾶσαν ἠθικὴν συνδρομὴν καὶ βοήθειαν, τῆς ὁποίας κατ' ἐξοχὴν ἔχει εἰς τὰς στιγμὰς αὐτὰς ἀνάγκην. Οὐδεὶς Ἀξ)κὸς ἢ χωροφύλαξ θ' ἀπομακρυνθῆ τῆς θεσεως του. Θὰ ἐξακολουθήσητε ὑπηρετοῦντες τὴν πατρίδα μας καὶ θὰ εἶναι ἡ ὑπηρεσία σας αὐτὴ μεγαλυτέρα πασῶν...»

Εἰς τὰς λέξεις (καὶ ὁτιδήποτε καὶ ἂν συμβῆ» ἐδόθη ποικίλουσα ἑκάστοτε ἑρμηνεία. Ἡ Διαταγὴ αὕτη εἶχεν μὲν ὡρισμένους παραλήπτας ἀπευθύνετο ὅμως εἰς τὴν πειθαρχικότητα καὶ τὸν πατριωτισμὸν τόσον τοῦ συνόλου ὅσον καὶ τῶν ἐπὶ μέρος ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἔθετε τρομεροὺς εἰς αὐτοὺς περιορισμούς, ἤτοι νὰ παραμείνουν οὗτοι ὁπωσδήποτε εἰς τὰς θέσεις των, ὁτιδήποτε καὶ ἂν συμβῆ, ἵνα παρέξουν προστασίαν πρὸς τὴν κοινωνίαν καὶ τὰ μέλη της καὶ ἵνα ἐξακολουθήσωσιν ὑπηρετοῦντες τὴν Πατρίδα. Ταῦτα πάντα ἐγράφοντο καὶ διετάσσοντο ἐν γνώσει ὅτι ἡ χώρα θὰ περιήρχετο ὑπὸ τὴν κατοχὴν τεσσάρων προαιωνίων ἐχθρῶν, τῆς δολίου Ἰταλίας, τῶν Γκέγκηδων καὶ Τσάμηδων τῆς Ἀλβανίας, τῶν ἀδιστάκτων Γερμανῶν καὶ τῶν μυσαρῶν ἐγκληματιῶν τῆς Βαλκανικῆς Βουλγάρων. Τὰ ὅρια ταῦτα τῆς δραστηριότητος ὑπὸ τοιούτους κατακτητὰς ἀπήτουν μία συνεχῆ ὑπερένταςιν τῶν ψυχικῶν καὶ πνευματικῶν δυνάμεων τῶν βαθμοφόρων τοῦ Σώματος, ἰδίᾳ τῶν ἀνὰ τὰς ἐπαρχίας ἐν ἀπομονώσει σχεδὸν εὑρεθέντων καὶ τελούντων, περὶ τοῦ πρακτέου ἑκάστοτε, πρᾶγμα ὅπερ μοιραίως ἐνίοτε θὰ συνεπήγετο καὶ ἀποτυχίας ἐν τῇ τοιαύτῃ ἐκτιμήσει καὶ σταθμίσει. Καὶ ὅταν μὲν ἐδίδετο χρόνος πρὸς μελέτην καὶ σκέψιν κάπως ἠμβλύνετο ἡ κρισιμότης, ὅταν ὅμως ἠξιοῦντο ὑπὸ τοῦ κατακτητοῦ ἢ ἐπὶ ποινῇ θανάτου ἢ ἄλλων σκληρῶν συνεπειῶν ἄμεσος ἐνέργεια τότε ὑπεσήρχετο καὶ ὁ παράγων τύχη πολλάκις.

Σχολιάζων τὴν ἀνωτέρω διαταγὴν ὁ Συνταγματάρχης Κατριβάνος Παναγιώτης ἐν τῷ ἀπὸ 15 Ἀπριλίου 1946 ὑπομνήματί του πρὸς τὸν πρόεδρον πρωτοβαθμίου Ἀνακριτικοῦ Συμβουλίου, ἔγραφεν: «Ἡ Χωροφυλακὴ ἐτίθετο δι' αὐτῆς προφανῶς ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ εἰσβολέως καὶ τοῦ Κυβερνητικοῦ καθεστῶτος ὅπερ θὰ ἐγκαθίστατο ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμετέρα χώρᾳ, ἀλλὰ συγχρόνως τῆς ἀνετίθετο ἡ εὐρεία

---

(6) Παράρτημα Χ, 33.

ἐντολὴ τῆς ἐξυπηρετήσεως τοῦ λαοῦ πού εἶναι τὸ ἴδιο μὲ τὴν ἔννοια τῆς Πατρίδος...»

Ἀτυχὴς ἡ τοιαύτη ἀντίληψις καὶ κρίσις τοῦ Συνταγματάρχου Κατριβάνου, ὅστις καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς εἶχε διατελέσει Ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Στερ. Ἑλλάδος, διότι ἡ διαταγὴ κατηγορηματικῶς κατονομάζει τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Χωροφυλακῆς, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἔδει νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν θέσιν της «ὅτι δήποτε καὶ ἂν συμβῇ».

Ὅτι ὁ εἰσβολεὺς θὰ ὑπήγαγεν ὑπὸ τὰς διαταγάς του τὸ ἔμψυχον ὑλικὸν τῆς κατακτωμένης χώρας καὶ συνεπῶς καὶ τοὺς πάσης φύσεως ὑπαλλήλους ταύτης δὲν ἐγενᾶτο καμμία ἀμφισβήτησις καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ἡ διαταγὴ περὶ παραμονῆς τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὰς θέσεις της ὡς ἔχουσα τὴν ἔννοιαν διαθέσεως ταύτης ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ εἰσβολέως καὶ τοῦ Κυβερνητικοῦ καθεστῶτος. Ὁ εἰσβολεὺς καὶ αἱ κυβερνήσεις του ἀπετέλουν ἓν μέρος, μίαν σκηνὴν τοῦ δράματος τοῦ Ὅλου πού ἐλέγετο Ἑλλὰς καὶ συμμαχικὸς ἀγὼν καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ μέρος ἀναγκαστικῶς περιελαμβάνετο εἰς τὸν καθολικὸν ἐθνικὸν σκοπόν.

Θέμα ὀξὺ ὑπῆρξεν ἡ μετὰ τοῦ κατακτητοῦ ὑποχρεωτικὴ συνεργασία τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ὡς καὶ ἡ ἔκτασις ταύτης, δεδομένου μάλιστα, ὡς θὰ ἐκθέσωμεν κατωτέρω, τὸ τοιοῦτον ἐτέθη ὡς ἀναγκαία προϋπόθεσις ὑπὸ τοῦ κατακτητοῦ.

Ἐπὶ τοῦ θέματος ὑπῆρχεν μιὰ ἀπάντησις «Τὸ ἐθνικὸν συμφέρον» ἢ «ἡ ἐθνικὴ συνείδησις» ἑνὸς ἑκάστου βαθμοφόρου, ἰδία, τῆς Χωροφυλακῆς, διότι οὔτε πεῖρα ὑπῆρχε οὔτε ὁδηγία τις. Ἡ πολιτικὴ ἡγεσία ἔλαμψεν διὰ τῆς ἀπουσίας της ἀπὸ τὴν ὀργάνωσιν μιᾶς ἐθνικῆς καθοδηγήσεως, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν Ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς διάφοροι ἐπεκράτησαν γνῶμαι καὶ ἀντιλήψεις ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἔκτασιν τῆς μετὰ τῶν ἀρχῶν Κατοχῆς συνεργασίας.

Εἶχε γίνει ἀποδεκτὸν καὶ κατόπιν διαταγῆς Ὑφυπουργείου Δημ. Ἀσφαλείας κατεστράφησαν παρ' ἁπασῶν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς τὰ ἐμπιστευτικὰ καὶ ἀπόρρητα ἀρχεῖα τῆς χωροφυλακῆς καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ τὰ ἀφορῶντα τὸν κομμουνισμὸν καὶ κομμουνιστάς.

Ἡ ἐνέργεια αὕτη ἐξήγαγε πλειστάκις τοῦ ἀδιεξόδου τὰς ἀρχὰς τῆς Χωροφυλακῆς, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς, ἰδία ὅταν οἱ κατακτηταὶ ἐζήτουν παρ' αὐτῶν πληροφορίας καὶ φακέλλους περὶ κομμουνιστῶν.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ ἡ καταστροφὴ ἐγένετο διὰ πυρὸς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς 8ης Ἀπριλίου, ἐφρύαξε δὲ τὴν μεθεπομένην κατὰ τοῦ διοικητοῦ Ἐθνικῆς Ἀσφαλείας Κινινῆ ὁ Γερμανὸς Μπούχνερ ἐπὶ τῷ ἀκούσματι ὅτι κατεστράφησαν τὰ κομμουνιστικὰ ἀρχεῖα. (7).

Ἐν τοῖς πρόσθεν διελάβομεν ὅτι ὁ τότε ταγματάρχης Κινινῆς Κων. ἀνέπτυξεν ἰδιάζουσαν πρωτοβουλίαν διὰ τὴν παραμονὴν τῆς Χωροφυλακῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ πλησίον τοῦ δοκιμαζομένου ἐκ τῆς εἰσβολῆς λαοῦ, μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν ὅμως τῶν Γερμανῶν ὁ Κινινῆς ἐνεφανίσθη μὲ νέας ἰδέας. Ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Ἀλ. Πὼπ διὰ τῆς ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «ΕΘΝΟΣ» ἱστορήσει, ἀπὸ 18-11-1946 κ.ἑ. περὶ τῆς ὀργανώσεως ἀντιστάσεως «ΟΜΗΡΟΣ» περιλαμβάνονται πλούσια στοιχεῖα διὰ τὴν δρᾶσιν τοῦ «Κλιμακίου Χωροφυλακῆς» τοῦ ὁποίου προΐστατο ἐπ' ἀρκετὸν ὁ

(7) Ἀλ. Πὼπ. ,Εφημ. «Ἔθνος» τῆς 17-1-1947 κ. ἑ.

Κινινῆς καὶ εἰς ἃ στοιχεῖα παρέπεμψεν ἡμᾶς ὁ ἤδη στρατηγὸς Ε.Α. Κινινῆς Κων. Ποιούμεθα αὐτὴν τὴν διευκρίνησιν διότι θὰ ἀρυσθῶμεν ἱκανὰ στοιχεῖα ἐκ τῶν δημοσιεύσεων ἐκείνων, περὶ τῆς ἐγκυρότητος τῶν ὁποίων βασιζόμεθα τόσον εἰς τὴν ὀργάνωσιν «Ὅμηρος» καὶ τὸν συγγραφέα τούτων Ἀλ. Πὼπ ὅσον καὶ εἰς τὴν κατὰ ταῦτα παραπομπὴν τοῦ Ε.Α. στρατηγοῦ Κινινῆ, διότι τὰ στοιχεῖα τῶν δημοσιεύσεων ἀσφαλῶς θὰ ὑπῆρξαν κοινά.

Ὁ Κινινῆς εἶχεν ἀναλάβει ὑποχρέωσιν, κατὰ τὰς ἀπόψεις του, νὰ τηρήσῃ τὴν τάξιν μέχρι τελείας καταλήψεως τῆς Θεσ)νίκης ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, εἰς πραγματοποιηθεῖσαν δὲ σύσκεψιν τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ ἀρχῶν ἐτόνισεν: «Μόνον μία θαρραλέα ἄρνησις συνεργασίας καὶ ἀναγκαστικῆς ὑπηρεσίας ὑπὸ τοὺς Γερμανοὺς γενομένη ἐκ μέρους τῶν ἀστυνομικῶν στελεχῶν θὰ ἠδύναντο νὰ δημιουργήσωσι οὐσιαστικῶς πνεῦμα ἀντιστάσεως κατὰ τοῦ ἐχθροῦ...». Ἡ ἄποψις αὕτη δὲν ἐγένετο ἀποδεκτή.

Οἱ Γερμανοὶ ἐνεφανίσθησαν ἀρχικῶς ὡς εὐγενεῖς καὶ ἱπποτικοὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἀλλὰ πρὶν ἀλέκτωρ φωνήσει, ἤτοι μετὰ παρέλευσιν 2—3 ἑβδομάδων, ἀπεκάλυψαν τὸν πραγματικὸν ἑαυτόν τους καὶ εἰς τόνον ἐπιτακτικὸν καὶ βλοσυρὸν ὕφος ἠξίουν παρὰ τῆς Χωροφυλακῆς νὰ μεταβληθῇ εἰς θεραπενίδαν τοῦ Γερμανικοῦ στρατοῦ, ἱκανοποιοῦσα ἀμέσως τὰς προβαλλομένας ἀνάγκας τοῦ Γερμανικοῦ στρατοῦ καὶ γράφει ὁ Πώπ.

«...Ἡ Χωροφυλακὴ μέσα εἰς τὸ πλαίσιον τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τῆς πειθαρχίας παρουσίαζε συνεχῶς προσκόμματα εἰς τοὺς Γερμανούς, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν μετέβαλλαν ὕφος καὶ ἐγένοντο ἀπαιτητικώτεροι.

Εἷς Γερμανὸς στρατιωτικὸς ἰατρὸς ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Μοίραρχον Νικόλαον Παγιατάκην, Διοικητὴν Τμήματος Ἠθῶν, νὰ ἐφοδιάσῃ τὸν Γερμανικὸν στρατὸν μὲ Ἑλληνίδας διὰ τὸν κορεσμὸν τῶν σεξουαλικῶν ὁρμῶν τῶν στρατιωτῶν.

Ὁ παριστάμενος Κινινῆς ἐξεμάνη καὶ ἐν ὀργῇ λέγει πρὸς τὸν διερμηνέα. «Νὰ πῆς σ' αὐτὸν τὸν Γερμανὸ τέτοιες γυναῖκες νὰ τὶς φέρῃ ἀπὸ τὴν πατρίδα του, ὅπου ὑπάρχουν μὲ τὸ τσουβάλι».

Ὁ Γερμανὸς ἀντιληφθεὶς ὅτι ἡ ὀργίλος ἐκδήλωσις τοῦ Κινινῆ ἐστρέφετο κατ' αὐτοῦ ἠξίωσε τὴν ἄμεσον ἀποχώρησιν τοῦ Κινινῆ ἐκ τοῦ Γραφείου. Ὁ Κινινῆς ἀπεχώρησε καὶ αὐθημερὸν ὑπέβαλεν αἴτησιν παραιτήσεως, ὁ δὲ παραμείνας Παγιατάκης ἐδήλωσεν ἀπεριφράστως ὅτι ἐν Ἑλλάδι ἡ ἀστυνομία δὲν ἀσκεῖ σωματεμπορίαν ἀλλ' ἁπλῶς παρακολούθησιν τῆς δημοσίας ὑγείας καὶ κατὰ συνέπειαν θεωρεῖ ὡς λίαν προσβλητικὸν εἰς Ἕλληνα ἀξιωματικὸν τὸ διατυπωθὲν αἴτημα. Βαρέως χολωμένος ὁ Γερμανὸς ἐκ τῆς ἀπαντήσεως ἀπῆλθεν, ὅταν δὲ ἐπληροφορήθησαν καὶ τὴν ὑποβολὴν αἰτήσεως παραιτήσεως τοῦ Κινινῆ ἀπεφάσισαν τὴν δημιουργίαν προϋποθέσεων πρὸς ἐξολόθρευσίν του.

Τὴν 2αν πρωϊνὴν ὥραν τῆς 3ης Μαΐου δύο ὑπαξιωματικοὶ τῆς Γερμανικῆς Ἀστυνομίας μετέβησαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κινινῆ ἵνα τὸν συλλάβωσιν, ὡς ἐδήλωσαν, ἀλλ' ἐνῶ κατήρχετο τὴν κλίμακα ὁ Κινινῆς ἐπυροβολήθη ἐκ τῶν ὄπισθεν καὶ ἔπεσεν αἱμόφυρτος. Μεταφερθεὶς εἰς Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον Θεσσαλονίκης ἐνοσηλεύθη ἐπὶ τρίμηνον, ἐκεῖθεν δὲ ὠργάνωσε τὴν ἐνεργὸν κατὰ τῶν Γερμανῶν ἀντίστασιν, περὶ ἧς θὰ ὁμιλήσωμεν ἐν οἰκείᾳ θέσει.

Τοιοῦτον περίπου κλῖμα ἐπεκράτησεν ἐν Θεσσαλονίκῃ κατὰ τὰς πρώτας ἡμέ-

ρας μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν Γερμανικῶν ἀρχῶν, ἐνῶ εἰς Ἀθήνας τὰ πράγματα προσέλαβον δραματικωτέραν ὄψιν ἀπὸ τῆς 3ης ἡμέρας τῆς καταλήψεώς των, ἤτοι εὐθὺς ὡς ἐσχηματίσθη ἡ πρώτη κατοχικὴ Κυβέρνησις τῆς ὁποίας Ὑπουργὸς Δημ. Ἀσφαλείας ἀνέλαβεν ὁ στρατηγὸς Νικ. Μάρκου.

Ἡ Δ)νσις Εἰδικῆς Ἀσφαλείας Κράτους διετάχθη παρὰ τοῦ Μάρκου νὰ συλλάβῃ τοὺς ἐν Ἀθήναις παραμείναντας πρώην Ὑπουργοὺς καὶ τὸν ἀρχιστράτηγον. Τὸ ἐπαχθὲς τοῦτο ἔργον οἱ βαθμοφόροι τῆς ὑπηρεσίας ταύτης προσεπάθησαν ποικιλοτρόπως νὰ τὸ καταστήσωσι ὀλιγώτερον ὀδυνηρὸν τόσον δι' αὐτούς, ὅσον καὶ διὰ τοὺς συλληφθέντας πρὸς οὕς, πρὸ πάσης ἄλλης ἐνοχλήσεως, ἀνεκοίνουν τηλεφωνικῶς τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτοῖς ἐντολήν.

Παρὰ τ' ἀνωτέρω ἐρωτηματικὰ καὶ παρὰ τὰς ἐξακοντιζομένας ἀπειλάς, ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν, ἐναντίον ἐκείνων οἵτινες θὰ ἐξηκολούθουν νὰ πιστεύουν εἰς τὸν Βασιλέα καὶ εἰς τοὺς συμμάχους τῆς Ἑλλάδος, ἀπειλὰς προερχομένας ἀπὸ Ἕλληνας, οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς διετήρησαν ζωτικότητα καὶ ψυχραιμίαν, παρ' ὅλον ὅτι κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς εἰσβολῆς ἀντιμετωπίσθη θέμα σοβαρᾶς διαρροῆς ἐκ τῶν τάξεων τῶν Χωροφυλάκων. (8).

Ἡ διαρροὴ αὕτη ὑπῆρξε συνδεδεμένη μετὰ τῶν γεγονότων τῆς συμπτύξεως, καθ' ἣν διήνυσαν πεζῇ ἑκατοντάδας χιλιομέτρων, ἀπώλεσαν τὰ δημόσια καὶ ἰδιωτικά των εἴδη, ἐστερήθησαν καὶ τῶν μικρῶν των οἰκονομιῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς ὑπηρεσιακῆς συνοχῆς, ἐπαφῆς καὶ καθοδηγήσεως. Ἐστερήθησαν πληροφοριῶν περὶ τοῦ τί δέον γενέσθαι, διότι αἱ ἐντολαί, τῆς, εἰς Κρήτην καταφυγούσης ἐλευθέρας κυβερνήσεως, δὲν ὑπῆρξαν ἀπ' ἀρχῆς ἑνιαῖαι, αἱ δὲ δοθεῖσαι τελευταῖαι τοιαῦται δὲν εἶχον προλάβει νὰ γνωσθῶσι οὔτε εἰς τοὺς ἀξιωματικούς, πολὺ δὲ περισσότερον εἰς τοὺς ὁπλίτας.

Εἶχον ἴδη οἱ χωροφύλακες νὰ πυρπολοῦνται τὰ ἀρχεῖα τῶν ὑπηρεσιῶν, νὰ διαρπάζωνται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἰδίου στρατοῦ αἱ στρατιωτικαὶ ἀποθῆκαι καὶ αἱ τοιαῦται δημοσίου, εἶδον ὅτι πᾶν ἀποτελοῦν Ἑλλάδα, πλὴν τῆς ψυχῆς, κατεστρέφετο, διηρπάζετο καὶ κατέσχετο ὡς λεία πολέμου. Εἰς ὡρισμένας περιοχὰς τῆς χώρας ἀντελήφθησαν κατὰ τὴν σύμπτυξίν των ἐκδηλώσεις ἐχθρικὰς ἑνὸς τμήματος τοῦ πληθυσμοῦ. Ἡ Γερμανικὴ προέλασις καὶ ἡ ἄκαμπτος καὶ σκληρὰ τῶν Γερμανῶν στρατιωτῶν συμπεριφορὰ καὶ ἡ σκληρὰ ἀνάμνησις τοῦ παρελθόντος, ἐκ παρομοίων εἰσβολῶν εἰς τὰ βόρεια τμήματα τῆς χώρας, εἶχε κάμψῃ πρὸς στιγμὴν τὴν ψυχικὴν ἀντοχὴν μιᾶς μικρᾶς μερίδος τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ τῶν τμημάτων ἐκείνων καὶ οἱ πάντες ἐκινοῦντο πρὸς νότον, πρὸς ἕνα νότον τοῦ ὁποίου τὸ τέρμα λόγω τῆς θαλάσσης εὑρίσκετο πολὺ πλησίον.

Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ἓν μέρος τῶν ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ἐκεῖνο τῶν ἀπομεμονωμένων Σταθμῶν κ.λ.π., εὑρέθη εἰς πέλαγος ἀβεβαιότητος καὶ οἱ ἐκ τούτων δυνάμενοι ἐσκέφθησαν ὅτι, διατρέχοντες τὸν ἔσχατον τῶν κινδύνων, ἦτο προτιμώτερον νὰ σπεύσωσι πλησίον τῶν πατρικῶν οἰκογενειῶν των, ἵνα μετ' αὐτῶν συμπίωσιν τὸ ἐπερχόμενον ποτήριον.

Ἡ ὑπὸ ἀξιωματικοὺς εὑρεθεῖσα συντεταγμένη δύναμις ἐδοκίμασε τὰ ἴδια αἱ-

---

(8) Β. Λάγιου, σελ. 10.

σθήματα ἀλλ' οὐδόλως ἐσκέφθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τοὺς βαθμοφόρους της. Ἡ χαώδης καὶ ἀβεβαία αὕτη κατάστασις εἰς τὰς τάξεις τοῦ Σώματος, διήρκεσε πολὺ ὀλίγας ἡμέρας. Ἀπὸ τῆς ἐπομένης τοῦ σχηματισμοῦ κυβερνήσεως ραθύμως καὶ μετὰ πάσης ἐπιφυλακτικότητος, ἤρχισεν ἡ ἐπανασύνδεσις τῶν μελῶν τοῦ Σώματος πέριξ τῶν ὑπηρεσιακῶν στηριγμάτων. Τὸ σύνολον τῶν ἀξιωματικῶν, μετὰ βδελυγμίας — ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν — ἀπεδοκίμασε τοὺς διὰ τῶν δακτύλων τῆς μιᾶς χειρὸς καταμετρουμένους ὑβριστὰς καὶ συκοφάντας τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς ἐλευθέρας κυβερνήσεως. Ἦτο χαρακτηριστικὴ ἡ κατ' αὐτῶν ἀηδία. Οὐδεὶς τοὺς ἐπεσκέπτετο ἢ συνωμίλει μετ' αὐτῶν εἰμὴ ἐξ ἀνάγκης τινός.

Αἱ τοιαῦται ἐκδηλώσεις ὅμως αὐτῶν, τῶν 2—3 προσώπων, παρ' ὅλον ὅτι ἀπεμονώθησαν, ἔσχον δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις, καθ' ὅσον ἐδημιουργήθη ἡ δυσπιστία.

Ὁ Συνταγματάρχης Κατριβάνος Παν. εἰς τὴν ἀπὸ 2 Ἀπριλίου 1946 ἔκθεσιν περὶ τῆς δράσεώς του κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Κατοχῆς, γράφει: «... Μετὰ τὴν κατάρρευσιν τῆς Πατρίδος εἰς συντρίμματα τὰ πάντα κατέρρευσαν καὶ ἐθρυμματίσθησαν (9). Πνεῦμα, ψυχή, καὶ σῶμα τῶν Ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν εἶχε παρασυρθῆ ἀπὸ τὴν κατάρρευσιν καὶ ἔπνεε σχεδὸν εἰς πάντας ἄνεμος ἀπαγοητεύσεως, ἀβεβαιότητος καὶ ἀβουλίας. Οἱ περισσότεροι ἐπίστευον ὅτι ἡ Πατρὶς καὶ αὐτοὶ ἐχάθησαν. Σὺν τῷ χρόνῳ δὲν ὑπῆρχεν ἱματισμός, ὑπόδησις καὶ κλινοστρωμνή, τροφή, ἡ μισθοδοσία ἤρκει δι' ὀλίγας μόνον ἡμέρας, ἅπαντα τὰ πράγματα τοῦ καθ' ἡμέραν βίου ἀπεκρύβησαν ὑπὸ τῶν μαυραγοριτῶν... Ἡ συγκράτησις τῶν ὑφισταμένων εἰς τὴν πειθαρχίαν καὶ τὴν εὐσυνείδητον ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος ἦτο ἔργον ἄκρως δυσχερές...»

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν μὴ ἐξ Ἀθηνῶν ἀπομακρυθέντα καὶ εἰς τὴν παλαιὰν Σχολὴν τῆς Χωροφυλακῆς ἀνήκοντα Συνταγματάρχην Κατριβάνον οἱ ἀναλωθέντες εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν καὶ τὴν ὕπαιθρον καὶ ἰδία οἱ νέοι Ἀξιωματικοὶ εἶχον πολὺ διαφορετικὰς ἀντιλήψεις, εχον τὰς ἀντιλήψεις αἵτινες διετήρησαν τὸ Σῶμα ὑψηλόφρον καὶ ὑπὸ πραγματικῶν ἰδανικῶν διαθερμαινόμενον, ὥστε νὰ ὁδηγῆται πάντοτε μετὰ βεβαιότητος εἰς τὸ ἐθνικὸν καθῆκον.

Ἀσφαλῶς ὑπῆρξαν στιγμαὶ δοκιμασίας, στιγμαὶ ἀμφιταλαντεύσεων καὶ διστακτικότητος, στιγμαὶ κρίσεως καὶ στιγμαὶ ἀπελπισίας ἐνίοτε, ἀλλὰ τοιαύτας στιγμὰς συναντῶμεν καὶ εἰς τὸ Θεῖον Δράμα.

Ἡ ἔννοια τοῦ ἀξιωματικοῦ καὶ παντὸς στρατιωτικοῦ βαθμοφόρου τότε μόνον εἶναι πλήρης, ὅταν περικλείῃ ἀπολύτως καὶ τὴν ψυχικὴν ἑτοιμότητα πρὸς θυσίας διὰ πᾶν ὅ,τι ἀποτελεῖ τὸ καθῆκον του καὶ πρὸς ἁπάσας τὰς κατευθύνσεις, ἄλλως ὁ Ἀξιωματικὸς δὲν θὰ εἶναι Ἀξιωματικός, ἀλλ' εἷς ἀφόρητος, ἀνεπίτρεπτος καὶ καθ' ὅλα ἀπαράδεκτος καιροσκόπος ἐπαγγελματίας, ἐνδιαφερόμενος κατὰ τὸ πλεῖστον διὰ τὸ εὐτελὲς σαρκίον καὶ διὰ τὰ ἀκόμη εὐτελέστερα ὑλικὰ μικροσυμφέροντά του καὶ ὑποκείμενος εἰς τὰς ἀναξιοπρεπεῖς ἐπιπτώσεις τῶν μικροσυμβιβασμῶν.

---

(9) Χωρὶς οὐδόλως νὰ συμφωνοῦμεν μετὰ τοῦ συντάκτου τῆς ἐκθέσεως παραθέτομεν ἀποσπάσματα ἐκ ταύτης τινά. Ὁ συντάκτης ἐν τῇ προσπαθείᾳ του νὰ δημιουργήσῃ δι' ἑαυτὸν εὐνοϊκὴν ἀτμόσφαιραν ὑποπίπτει εἰς λίαν ἀπαραδέκτους ὑπερβολὰς ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατάστασιν τῶν ὑπολοίπων. Πάντως, ἀφαιρουμένου τοῦ πνεύματος τῆς ὑπερβολῆς εἰς τὰς γενικάς του γραμμὰς εὑρίσκεται ἐν τῇ πραγματικότητι. Οὗτος ἐμφανίζεται τὸ ἀντίθετον τοῦ Κινινῆ.

Κατὰ τὸ 1958 τὸ Ἀρχηγεῖον Β. Χωροφυλακῆς διέταξε τὰς Διοικήσεις Χωροφυλακῆς ὅπως ἐπὶ σκοπῷ ἱστορικῆς περ'συλλογῆς ὑποβάλωσιν λεπτομερεῖς ἐκθέσεις τῶν κατὰ τὴν διάρκειαν 1941—1950 πεπραγμένων. Ἐπειδὴ ἡ Δ)σις Χωροφυλακῆς Ἀρκαδίας κατέχει τὸ κέντρον τῆς Πελοποννήσου, ἀποτελεῖ δηλαδὴ τὸ ἀναγκαῖον σταυροδρόμιον καὶ ἐπειδὴ ἡ ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ ταύτης, ταγματάρχου (ἤδη Συνταγματάρχου) Καρυώτη Ἀναστ., διακρίνεται διὰ τὴν ἀρχιτεκτονικήν, πληρότητα καὶ ἀκρίβειαν, μεταφέρομεν ἐξ αὐτῆς τὸ ἀκόλουθον διὰ τὴν προκειμένην περίοδον ἀπόσπασμα: (10).

«Ἡ προκληθεῖσα πρὸς στιγμὴν σύγχισις ἐκ τῆς καταρρεύσεως τοῦ μετώπου, τῆς διαρροῆς τῶν ὑπολειμμάτων τοῦ Βρεττανικοῦ ἐκστρατευτικοῦ σώματος καὶ τῆς πρὸς τὰς ἑστίας των πορείας τῶν Ἑλλήνων πολεμιστῶν, δυνατὸν νὰ ἐπηρέασεν ὀλίγον τὸ ἠθικὸν τῶν ἀνδρῶν, οὐδόλως ὅμως ἐκλόνισεν τὸ ὑψηλὸν αὐτῶν φρόνημα πρὸς τὰ πεπρωμένα τῆς φυλῆς...

... Ἀμέσως μετὰ τὰς πρώτας ἐντυπώσεις ἀποδύονται εἰς νέους ἀγῶνας. Συντρέχουν μὲ πᾶν μέσον τὴν προσπάθειαν τῶν ὑποχωρούντων Βρεττανῶν ὅπως τὸ συντομώτερον φθάσουν εἰς λιμένας τῆς νοτίου Πελοπονήσου. Ἐξευρίσκουν εἰς αὐτοὺς μέσα κινήσεως. Χορηγοῦν διὰ τὰ αὐτοκίνητά των καυσίμους ὕλας καὶ μεριμνοῦν διὰ τὴν παροχὴν πάσης συνδρομῆς καὶ εὐκολίας. Ἐκ τοῦ λιμένος Λεωνιδίου, κατόπιν ἐνεργειῶν τῆς ἐκεῖ ὑποδιοικήσεως, ἀναχωρεῖ διὰ Κρήτην λόχος Βρεττανῶν ὑπὸ τὸν ταγματάρχην Πάτρικ. Διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην συνελήφθη ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν ὁ τότε ὑπενωμοτάρχης καὶ νῦν Ἀνθ)στὴς Γιαννῖκος Ἰωάννης, ὅστις μετὰ πολλὰς ταλαιπωρίας ἐσώθη ὡς ἐκ θαύματος.

«Ὡσαύτως μεριμνοῦν διὰ τὴν παροχὴν περιθάλψεως εἰς τοὺς δεομένους τοιαύτης καὶ προωθοῦν πρὸς τοὺς λιμένας τοὺς ἀποκεκομμένους καὶ βραδυποροῦντας. Ἐκ παραλλήλου παρέχουν τὴν συνδρομήν των καὶ πρὸς τοὺς πορευομένους πρὸς τὰς ἑστίας των Ἕλληνας μαχητὰς καὶ ἀναλαμβάνουν τὴν περίθαλψιν τῶν ἀφιχθέντων ἐν Τριπόλει ἀνδρῶν τῆς Μεραρχίας Κρήτης, οἵτινες, ὡς ἀποκλεισθέντες ἐν Πελοποννήσῳ, εἶχον ἀνάγκην ἀμέσου συνδρομῆς καὶ περιθάλψεως.

«Τὰ ἀστυνομικὰ καταστήματα μεταβάλλονται εἰς ἐθνικὰς κιβωτούς, εἰς τὰς ὁποίας προσφεύγει πᾶς ἔχων ἀνάγκην ἐνισχύσεως ἢ βοηθείας.

«Οὐδεμία ὑπηρεσία τῆς Διοικήσεως διελύθη ἢ ἀνέστειλε τὴν δραστηριότητά της κατὰ τὴν κρίσιμον αὐτὴν περίοδον καὶ οὐδεὶς ἀνὴρ ἐλιποψύχησεν ἢ ἀπεμακρύνθη τῆς θέσεώς του...

«Ὅλοι μὲ γνώμονα τὸ ἐθνικὸν συμφέρον ἠργάσθησαν ὑπερανθρώπως καὶ ἕκαστος ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών του ἀπέδωκεν ὅ,τι ἦτο δυνατόν...

«Κατὰ τὴν εἴσοδον τῶν Γερμανικῶν στρατευμάτων ἐνταῦθα, γενομένην τὴν 27-4-1941, οἱ ἄνδρες δὲν ἀπεμακρύνθησαν τῶν θέσεών των...

«Ὁ φόβος καὶ ἡ ἀβεβαιότης παρέλυσαν πᾶσαν δημιουργὸν δύναμιν καὶ ἐνέργειαν... Παρὰ ταῦτα ἀπὸ ἀπόψεως ἀσφαλείας οὐδὲν ἀπολύτως ἐδημιουργήθη...

(10) Μετ' αὐτῆς, ὅσον ἀφορᾷ τὰς γενικὰς παρατηρήσεις καὶ διαπιστώσεις, συμφωνοῦσι κατὰ μεγίστην πλειονοψηφίαν αἱ ἐκθέσεις τῶν Διοικητῶν Χωροφυλακῆς Νοτίου Ἑλλάδος. Περὶ Βορείου Ἑλλάδος γίνεται εἰδικὸς κατωτέρω λόγος.

«... Ἔμειναν ἀκλόνητοι εἰς τὰς θέσεις των καὶ πιστοὶ τηρηταὶ καὶ θεματοφύλακες τῶν ὁσίων καὶ ἱερῶν ἰδανικῶν τῆς Πατρίδος.

«Οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ἐγένοντο οἱ παρήγοροι ἄγγελοι τῶν ἀπελπισμένων σκλάβων καὶ ἀπέβησαν οἱ συμπαραστάται τοῦ δεινοπαθοῦντος πληθυσμοῦ...

«... Αἱ προσφερθεῖσαι τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὑπηρεσίαι ὑπὸ τῶν Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν ὑπῆρξαν σημαντικαί... Καταδιωκόμενοι ὑπὸ τῶν Γερμανῶν εἰδοποιοῦντο ἐγκαίρως καὶ ἐκρύπτοντο. Διώξεις ἐπρολαμβάνοντο καὶ πολλαὶ ἄλλαι ὑποθέσεις διηυθετοῦντο ἄνευ συνεπειῶν...».

Ἡ περιγραφομένη ἐν τῇ ἐκθέσει ταύτῃ τῆς Δ.Χ. Ἀρκαδίας ἐξέλιξις ὑπῆρξεν ἡ παρατηρηθεῖσα διὰ τὸ μέγιστον ποσοστὸν τῆς δυνάμεως πορεία καὶ ἐξέλιξις, ἡ δὲ ὑπὸ τοῦ Κατριβάνου διδομένη περιγραφὴ μόνον διὰ μίαν οἰκτρὰν μειονοψηφίαν δύναται νὰ ληφθῇ ἐν μέρει ὑπ' ὄψιν.

Ἵνα τὰ πράγματα ἐκτιμηθῶσιν ἐν τῇ ἀκριβῇ των καταστάσει εἶναι ἀνάγκη νὰ μεταφερθῶμεν εἰς ὅσα προγενεστέρως περιγράψαμεν καὶ εἰς ὅσα ἀπὸ τῆς μιᾶς ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην ἀντιμετώπισαν οἱ νικηταὶ τῆς χθὲς καὶ ὑπόδουλοι τῆς σήμερον. Ὁ Βασιλεὺς μετὰ τῆς ὑπ' αὐτὸν Κυβερνήσεως ἀποχωρήσας διεκήρυσσεν τὴν πίστιν πρὸς τὴν συνέχισιν τοῦ ἀγῶνος καὶ πρὸς τὴν νίκην, ἐνῷ μία ὁρκισθεῖσα ἐκ Στρατηγῶν τοῦ μετώπου Κυβέρνησις, τὴν ὁποίαν ἀπεποιήθη νὰ ὁρκίσῃ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ἐχρησιμοποίει πρόσωπα ἅτινα ὕβριζον τὸν Βασιλέα καὶ τὴν κυβέρνησίν του ἡ ἰδία δὲ ἐκάλει τοὺς πάντας νὰ ὑπακούουν μόνον εἰς ταύτην καὶ προέβαινεν ὡς θὰ ἴδωμεν μετ' ὀλίγον εἰς πράξεις ἐχθρικὰς πρὸς τὴν πολεμικὴν κυβέρνησιν. Παρὰ τὸν πολεμικὸν σεισμὸν ἡ κυβέρνησις ἐκείνη καὶ οἱ ἀποτελέσαντες ταύτην ἐθεωροῦντο προδόται παρ' ὅλων, κατὰ συνέπειαν εἰς ποῖον νὰ ἐμπιστευθῶσιν οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς διὰ τὴν τύχην τῶν ὁποίων ὄχι μόνον δὲν ὑπῆρξε σαφὴς καὶ συγκεκριμένη τις δήλωσις τῶν κατακτητῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν καθ' ἡμέραν ἐκδηλώσεων ἐμεγεθύνετο ἡ ἀοριστία καὶ ἡ ἀμφιβολία.

Δὲν εἶχον παρέλθει εἰμὴ 20 ἡμέραι περίπου κατοχικῆς διακυβερνήσεως καὶ εἶδεν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος μεταξὺ τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἡ ὑπ' ἀριθμ. 21) 833) 1 ἐγκ. 16 ἀπὸ 23 Μαΐου 1941 (11), δι' ἧς ὁ στρατηγὸς καὶ Ὑπουργὸς Δημοσίας Ἀσφαλείας, ἐξ ἀφορμῆς παραπτώματος τοῦ ἐντεταγμένου μὲ τὴν φρούρησιν τῆς οἰκίας του Ἀστυφύλακος, μὲ πρωτοφανῆ ἐλαφρότητα ἠμφισβήτησε τὴν τιμὴν καὶ τὸ κύρος τῶν Ἀστυνομικῶν Σωμάτων τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐξετράπη εἰς ἀπειλὰς κ.λ.π.

Ὁμιλεῖ περὶ μειώσεως «εἰς βαθμὸν πρωτοφανῆ διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ὑπάρξεώς των» τῶν Σωμάτων τούτων χωρὶς νὰ κατονομάζῃ τὰ αἴτια, ἅτινα πιθανῶς νὰ ἦσαν σχετικὰ μὲ τὴν διαρπαγὴν τῶν ἐφοδίων ἐκ τῶν ἀποθηκῶν, διότι οὕτω οὗτος ἀντελαμβάνετο τὰ πράγματα.

Διὰ τὴν Βόρειον Ἑλλάδαν — Κεντρικὴ καὶ Δυτικὴ Μακεδονία — αἱ συνθῆκαι καὶ προϋποθέσεις ὑπῆρξαν πολὺ διαφορετικαὶ καὶ λίαν δυσμενέστεραι. Ἡ περιοχὴ αὕτη, ἐξαιρέσει τῆς Θεσσαλονίκης, εἶχεν ἐγκαταληφθῆ ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν σύμπτυξιν τοῦ στρατοῦ, ὡς καὶ ὑπὸ τοῦ μεγαλειτέρου μέρους τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

---

(11) Βλέπε τὴν Ἐγκύκλιον ταύτην ἐν Παραρτήματι Χ, 43.

Οἱ Γερμανοὶ ἠξίωσαν, σχεδὸν τελεσιγραφικῶς καὶ ἐπὶ τῇ ἀπειλῇ ὅτι θὰ ἐχρησιμοποίουν εἰς τὰ βόρεια διαμερίσματα τῆς χώρας Βουλγαρικὴν διοίκησιν, τὴν ἐπανασύστασιν καὶ ἐπαναλειτουργίαν τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν, καθ' ἅπαν τὸ κράτος καὶ ἡ σχηματισθεῖσα κυβέρνησις διέτασσε καθημερινῶς τὴν ἐπάνδρωσιν τῶν ὑπηρεσιῶν.

Οὐδεὶς ὅμως ἀνεχώρει διὰ τὴν θέσιν του, ἐὰν δὲν ἐξηκρίβωνε καὶ δὲν ἐβεβαιοῦτο προηγουμένως ὅτι εἰς τὴν περιοχὴν εἰς ἣν ἀπεστέλετο εἶχεν ἐγκατασταθῆ Χωροφυλακή.

Ἡ σάλπιγξ τῆς Χωροφυλακῆς ἐσήμανεν ἀνασύνταξιν καὶ ἀναδίπλωσιν τῶν δυνάμεών της καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλληνικὴν γῆν, μέχρι καὶ τοῦ πλέον προκεχωρημένου φυλακίου.

Ἡ συμπτυχθεῖσα ἐκ Μακεδονίας καὶ Θράκης δύναμις ὡς καὶ ἐκείνη ἐκ τῶν στρατονομικῶν ἀποσπασμάτων καὶ ἐκ τῶν Ἀνωτέρων Διοικήσεων Χωροφυλακῆς Κορυτσᾶς καὶ Ἀργυροκάστρου ἐνετάγη εἰς συσταθὲν προσωρινῶς ἐν Ἀθήναις Σύνταγμα μονίμων Χωροφυλακῆς.

Ἓν σοβαρὸν ποσοστὸν δυνάμεως εἶχεν παραμείνει καὶ συγκεντρωθῆ εἰς Θεσσαλονίκην, ὡς ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν.

Εἰς τὴν Σχολὴν ἐσυνεχίζετο ἡ ἐκπαίδευσις, τόσον τῶν κατὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον καταταγέντων 500 περίπου δοκίμων χωροφυλάκων, ὅσον καὶ ἑτέρων 300, οἵτινες εἶχον κληθῆ διὰ τὴν ἀεράμυναν. Ἐπίσης εἰς τὴν Σχολὴν ἤρχισαν νὰ καταφθάνωσι καὶ διαφεύγοντες τὴν αἰχμαλωσίαν ἄνδρες τοῦ παραρτήματος Ρεθύμνης.

Ἐκ τῆς δυνάμεως τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν μετὰ παρέλευσιν ἐλαχίστων ἡμερῶν, μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀπὸ τῆς εἰσόδου τῶν Γερμανῶν, ἤρχισαν ν' ἀναχωροῦν — πλήρεις διστακτικότητος καὶ ἀβεβαιότητος διὰ τὰς συνθήκας ἀλλὰ καὶ ἀποφασισμένοι νὰ ἐπιβληθῶσιν — αἱ πρῶται δυνάμεις διὰ τὴν Βόρειον Ἑλλάδα.

Ἡ παντελὴς ἔλλειψις ἐφοδίων, ἡ καταστροφὴ τῶν συγκοινωνιακῶν μέσων καὶ τῶν τεχνικῶν ἔργων ὁδοποιΐας καθίστα προβληματικὴν τὴν προώθησιν.

Εἰς Βόρειον Ἑλλάδα ἡ Βούλγαρο - Ρουμανικὴ προπαγανδα — καὶ εἰς Θεσπρωτίαν ἡ Ἀλβανικὴ — εἶχον ἐξαπολύσει συνθήματα πρός, καθ' οἱονδήποτε τρόπον, ματαίωσιν ἐπανεγκαταστάσεως ἢ ἀνασυντάξεως τῆς Ἑλληνικῆς Δ)σεως, ὥστε νὰ κληθῶσιν αἱ ὕαινα αὗται τῆς Βαλκανικῆς παρὰ τῶν κατακτητῶν ν' ἀναλάβωσι τὴν δ)σιν ἢ νὰ προκαλέσωσι τὰς κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ διώξεις καὶ καταστροφὰς πρὸς τὸν ἴδιον τελικὸν σκοπόν.

Ἐκ τοῦ λόγου τούτου οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς συνήντησαν τρομερὰς ἀντιξοότητας καί, εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις, ἀπητήθη νὰ συνάψωσι ἀληθεῖς μάχας προκειμένου νὰ ἐπιτύχωσι τὴν ἐγκατάστασίν των εἴς τινας τῶν ὑπηρεσιῶν. Ἀτυχῶς οἱ Γερμανοὶ παρεχώρησαν τὴν Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην, πλὴν τοῦ Τριγώνου Ἀλεξανδρουπόλεως, εἰς τοὺς Βουλγάρους καὶ οὕτω ἡ Χωροφυλακὴ δὲν ἠδυνήθη νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας της καὶ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς τῶν περιοχῶν τούτων.

Εἰς τὰς περιοχὰς Φλωρίνης, Καστοριᾶς, Κιλκίς, καὶ Ἐδέσσης, εἰς ὡρισμένα χωρία, εἶχον ἀνεγερθῆ ἀψῖδες θριαμβευτικῆς ὑποδοχῆς τῶν Γερμανῶν καὶ τῶν παρ' αὐτῶν ἀναμενομένων Βουλγάρων. Τὰ ἐναπομείναντα μετὰ τὴν συμφωνίαν Καφαντάρη—Μολὼφ σπέρματα τῆς κατὰ χωρία Τρόϊκας, ἀναθαρρήσαντα καὶ ἐκ τῆς διακρίσεως

καὶ προτροπῆς τῶν Γερμανῶν, διὰ τῶν ριφθεισῶν ποκηρύξεών των (12), ἠγωνίσθησαν — διὰ παντοίων τρόπων — νὰ παρεμποδίσωσι τὴν ἐπανεγκατάστασιν τῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς καὶ ἀπητήθη ἔνοπλος ἀγὼν εἰς Ἅγιον Γερμανόν, Βεύην, Ξυνὸ Νερό, Σκλῆθρον, Ἅγιον Παντελεήμονα, Μεσσόκαμπον, Μελίτη, Φούφαν, Εὐζώνους, Πλατανάκια κλπ. (13).

Οἱ Ἕλληνες χωροφύλακες ἐπεβλήθησαν τῶν ἐξωνημένων ὑποκειμένων καὶ ἀπεδύθησαν εἰς ἕνα ἀγῶνα προστασίας τοῦ πληθυσμοῦ ἐκ τῶν τοιούτων κακοποιῶν, καὶ ὑπερασπίσεως διὰ μυρίων θυσιῶν καὶ δοκιμασιῶν τῆς ἐθνικῆς ἰδέας ὡς καὶ ἀντιμετωπίσεως τῶν πλέον πρωτογόνων καὶ ἀπανθρώπων μεθόδων τῶν μετὰ τῶν καθαρμάτων συνεργαζομένων ἀρχῶν κατοχῆς.

Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 9) 12) 15 ἀπὸ 4 Μαΐου 2941 διαταγῆς Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς διετάχθη συμπληρωματικῶς ἡ τοποθέτησις εἰς ὑπηρεσίας Δ.Χ. Φλωρίνης τῶν ἑξῆς ἀξιωματικῶν: Δ) τὴς ταγματάρχης Δημήτριος Πετρούλιας, Ἀνθ) ρχος Γιαννόπουλος Δημ. ὑπασπιστής, ὑπομ. Θεοδωρακόπουλος Βασιλ., Δ) ντὴς Ἀστυν. Τμήματος, Ὑπομοίραρχος Μαντέλης Διον. Διοικητὴς Τμήματος Ἀσφαλείας Μοίραρχος Κομποχόλης Ἠλίας Ὑποδ) τὴς Χωροφυλακῆς Φλωρίνης, Μοίραρχος Παπαηλιοῦ Ἠλίας Ὑποδ) τὴς Χωροφυλακῆς Καστορίας, Ἀνθυπομοίραρχος Μπούμης Γεώργιος Ἀστυνομικὸν Τμῆμα Καστορίας, Ὑπομοίραρχος Γκότσης Ἀνδρέας Ὑποδ) τὴς Χωροφυλακῆς Βεύης, Παπαγεωργίου Γεώργ. Ὑποδ. Χωροφυλακῆς Ἀμυνταίου, Πασχάλης Νικ. Ὑποδ) τὴς Χωροφυλακῆς Πρεσπῶν καὶ Βαλιάνος Νικ. Ὑποδ) τὴς Χωροφυλακῆς Νεστορίου ὡς καὶ οἱ Ἀνθυπασπισταὶ Ἀδριανόπουλος Γεώργιος, Γκιώνης Ἀθαν., Γούτας Ἀλεξ., Τολίκας Νικ., Σγουράκης Ἀλεξ. καὶ Κουταλάκης Χαρ.

Ἵνα ἐναργέστερον παραστήσωμεν τὴν διὰ τῆς καταρρεύσεως δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν καὶ τὰς πρὸς ἀντιμετώπισιν ταύτης προσπαθείας τῆς Χωροφυλακῆς παραθέτομεν 1) ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ἀπὸ 12ης Ἀπριλίου 1945 ἐκθέσεως πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν τοῦ τότε Μοιράρχου Πασχάλη Νικολάου.

«Ἅμα τῇ εἰσβολῇ τῶν Γερμανικῶν Στρατευμάτων, ἐκ τῆς Υ. Χ. Κηφισσίας εἰς ἣν ὑπηρέτουν, μετετέθην εἰς τὴν Υ. Χ. Πρεσπῶν (Φλωρίνης) δι' ἣν ἀνεχώρησα ἐνταῦθεν τὴν 10ην Μαΐου 1941: ἐλλείψει ὅμως δυνάμεως πρὸς ἄμεσον ἀνασύστασιν καὶ ἐπάνδρωσιν τῆς ἐν λόγῳ Ὑποδ) σεως παρέμεινα μέχρι τέλους Ἰουνίου ἰδίου ἔτους ἐν Φλωρίνῃ ἐκτελῶν ὑπηρεσίαν παρὰ τῇ ἐκεῖσε Διοικήσει, μεθ' ὃ μετὰ δυνάμεως εἴκοσι πέντε περίπου ἀνδρῶν μετέβην πρὸς ἀνασύστασιν ταύτης, πλὴν αὐτὴν ταύτην τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἀφίξεώς μου, ἐπ' ἀφορμῇ τῆς ὑποστολῆς τῆς Βουλγαρικῆς Σημαίας, ἣν εὗρον ἀναπεπταμένην καὶ κυματίζουσαν ἐπὶ τοῦ Ἀστυνομικοῦ Καταστήματος, ὑπέστην περὶ τὰς ἑσπερινὰς ὥρας προσχεδιασθεῖσαν ἔνοπλον ἐπίθεσιν τῶν συγκεντρωθέντων διὰ κωδονοκρουσίας κατοίκων τῆς ἕδρας καὶ τῶν γειτονικῶν χωρίων, οἵτινες ἅπαντες καὶ ἐν τῷ συνόλῳ των σχεδόν, εὐθὺς ἅμα τῇ ἀναχωρήσει ἐκεῖθεν τῶν Ἑλληνικῶν Ἀρχῶν ἐπὶ τῇ ἐχθρικῇ εἰσβολῇ, ἐξεδήλωσαν Βουλγαρόφρονα αἰσθήματα μετὰ φανατισμοῦ καὶ ἀγρίου πείσματος, προστατευ-

---

(12) Παράρτημα Χ, 41, Κ. Ἀντωνίου Σλαβικὴ καὶ κομμουνιστικὴ εἰσβολὴ κ.λ.π. σ. 26.
(13) Βλέπε καὶ Βασ. Λαγίου, σελ. 12.

όμενοι ύπὸ τῶν Γερμανοϊταλῶν ἐμψυχούμενοι ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῶν ἐγγὺς συνόρων Βουλγαρικῶν Στρατευμάτων καὶ καθοδηγούμενοι ὑπὸ πλήθους πρακτόρων τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας. Τὴν ἐπίθεσιν ταύτην ἐπηκολούθησε πολύωρος συμπλοκή, καθ' ἣν ἐφονεύθη εἷς καὶ ἐτραυματίσθησαν τέσσαρες ἐκ τῶν ἐπιτεθέντων, οἵτινες οὕτωσὶ διαλυθέντες ἐτράπησαν εἰς φυγήν, ἀποκατασταθείσης ἐν συνεχείᾳ πλήρως τῆς τάξεως καὶ ἐπιβληθέντος ἐξ ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ γοήτρου καὶ κύρους.

«Μετὰ 15θήμερον ἀνεκλήθην εἰς τὴν ἕδραν τῆς Διοικήσεως καὶ διετάχθην νὰ μεταβῶ πρὸς ἀνασύστασιν καὶ τῆς Υ. Χ. Βεύης, εἰς τὴν ἕδραν καὶ τὴν περιφέρειαν τῆς ὁποίας ὁ πληθυσμὸς εἶχεν ἐκδηλώσει Βουλγαρόφρονα αἰσθήματα ἀπείρως φανατικώτερον, διὰ τῆς λεηλασίας καὶ καταστροφῆς τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων, διὰ τῆς ἀναρτήσεως Βουγαρικῶν Σημαιῶν, διὰ τῆς ἀνεγέρσεως θριαμβευτικῶν ἁψίδων μετ' εἰκόνων τοῦ Βασιλέως τῆς Βουλγαρίας καὶ ἐπιγραφῶν Βουλγαριστὶ συντεταγμένων καὶ ἐν γένει διὰ πολλῶν καὶ διαφόρων ἄλλων ἐκδηλώσεων. Μετὰ δυνάμεως εἴκοσιν ἀνδρῶν περίπου μετέβην πρὸς ἀνασύστασιν καὶ τῆς Ὑποδιοικήσεως ταύτης περὶ τὰς ἀρχὰς Αὐγούστου 1941. Ἅμα τῇ ἀφίξει μου, τὴν αὐτὴν ἡμέραν, εὑρέθην ὡσαύτως ἀντιμέτωπος τῶν Βουγαροφρόνων κατοίκων συγκροτησάντων διὰ κωδωνοκρουσίας ἔνοπλον συγκέντρωσιν καὶ ἀξιωσάντων ἄμεσον ἀναχώρησιν τῆς δυάμεως Χωροφυλακῆς. Παρέμεινα ἐκεῖ περικυκλωμένος ἐπὶ 24ωρον ἐν καταληφθέντι παρ' ἐμοῦ οἰκήματι, ἀποφευχθείσης τῆς χρήσεως τῶν ὅπλων διὰ τῆς ἐγκαίρου ἐπεμβάσεως ἰσχυρᾶς δυνάμεως Χωροφυλακῆς ἐκ Φλωρίνης καὶ Γερμανικῶν Στρατευμάτων, τὰ ὁποῖα παρ' ὅλην τὴν εὐμένειαν ἣν πρὸς τοὺς Βουλγάρους ἔτρεφον ἠναγκάσθησαν τότε νὰ προβοῦν εἰς τὸν ἀφοπλισμὸν καὶ τὴν σύλληψιν ἐνίων ἐξ αὐτῶν, ἐπιτευχθείσης οὕτω τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς τάξεως καὶ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ κύρους τῆς Ἑλληνικῆς Διοικήσεως». (14).

2) Ἀπόσπασμα τῆς ἀπὸ 18ης Ἀπριλίου 1945 ὁμοίας ἐκθέσεως τοῦ τότε Μοιράρχου Γκότση Ἀνδρέου:

I.— Ὅταν κατελήφθη ἡ Ἑλλάς, ἐτοποθετήθην ὡς Διοικητὴς τῆς Υ. Χ. Βεύης Φλωρίνης καὶ ἀκολούθως ὡς Διοικητὴς τῆς Υ. Χ. Πρεσπῶν.

Οἱ κάτοικοι ἀμφοτέρων τῶν περιφερειῶν τούτων, εἶχον ἐκδηλωθῇ, ὡς γνωστόν, σχεδὸν ἐν τῷ συνόλῳ των, ὡς Βουλγαρόφρονες καὶ τούτου ἕνεκεν ἐφόνευον καὶ κατεδυνάστευον τοὺς ἐλαχίστους παραμείναντας Ἑλληνόφρονας κατοίκους, εἶχον συγκροτήσει ἔνοπλα τμήματα, εἶχον ὀργανώσει ἰδίαν Πολιτοφυλακήν, Ἀγροφυλακὴν καὶ Δικαστήρια, εἶχον ἐπιβάλει τὴν Βουλγαρικὴν Γλῶσσαν εἰς τὰς Ἐκκλησίας, εἶχον συστήσει τὰς Διοικητικὰς Ἀρχὰς (Κομιτάτα) τῶν Χωρίων, εἶχον ὑψώσει Βουλγαρικὰς σημαίας εἰς τὰς οἰκίας, εἶχον στήσει ἁψῖδας θριάμβου εἰς τὰς εἰσόδους τῶν Χωρίων, ἐφ' ὧν εἶχον ἀναρτήσει τὰς εἰκόνας τῶν μελῶν τῆς Βουλγαρικῆς Βασιλικῆς οἰκογενείας καὶ γενικῶς εἶχον ἐκβουλγαρίσει σχεδὸν τὰς ἐν λόγῳ περιφερείας.

Πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς Τάξεως καὶ τῆς Ἀσφαλείας καὶ πρὸς ἐπιβολὴν τῶν Ἑλληνικῶν Ἀρχῶν καὶ Νόμων, παρέστη ἀνάγκη νὰ καταβληθῶσι πολλαὶ προσπάθειαι, νὰ συναφθῶσι πλεῖσται ἔνοπλοι συμπλοκαὶ μετὰ τῶν Κομιτατζήδων καὶ νὰ παρεξη-

---

(14) Βλέπε Ἀρχεῖον Ὑπουργείου Δημ. Τάξεως.

γηθῶμεν ἀπὸ τοὺς Κατακτητάς. Οὕτω κατὰ Ἰούνιον 1941 ἀνεκλήθην ὑπὸ τῶν Γερμανῶν εἰς Φλώριναν καὶ ἐκρατήθην ἐπὶ 5ρον μὲ τὴν βαρεῖαν κατηγορίαν, ἐξυφανθεῖσαν ὑπὸ Κομιτατζήδων, ὅτι ἐξύβρισα τὸν Χίτλερ καὶ τὸ μεῖζον Ράϊχ, δημοσίως.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀποτέλεσμα τῆς ἀνωτέρω δράσεως ὑπῆρξεν νὰ συλληφθῶσι περὶ τοὺς 40 Κομιτατζῆδες καὶ ἕτεροι 12 Βουλγαρόφρονες λησταί, οἵτινες ἐτρομοκράτουν τὴν περιφέρειαν, νὰ κλεισθῶσι τὰ σύνορα, νὰ καταλυθῶσι αἱ Κομιτατζηδικαὶ Ἀρχαὶ καὶ νὰ ἐπιβληθῶσι αἱ Ἑλληνικα τοιαῦται....»

3) Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 201)6)2 ἀπὸ 4-9-1941 διαταγὴν τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Φλωρίνης πρὸς τὴν Ὑποδιοίκησιν Χωροφυλακῆς Πρεσπῶν ἀποδεικνύουσαν ὅτι εἶχεν ἐπιβληθῆ πλέον ἡ τάξις καὶ ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως:

«Κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθμ. 8)4)1 ἐν. ἔτ. ἀναφορᾶς σας, γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ἡ Διοίκησις εἶναι λίαν εὐχαριστημένη διὰ τὰ ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς ληφθέντα μέτρα καὶ ἀναπτυχθεῖσαν πρωτοβουλίαν πρὸς ἐπιβολὴν τῆς Τάξεως ἐν τῇ περιφερείᾳ του καὶ συγχαίρει τοῦτον διὰ τὴν μεθοδικότητα, μεθ' ἧς ἐργάζεται παρ' ὅλας τὰς δυσχερείας, ἃς συνήντησεν καὶ συναντᾶ εἰς τὴν πολυτάραχον περιφέρειαν ταύτην.

Ὁ ὑποφαινόμενος εἶναι ἀπολύτως πεπεισμένος, ὅτι ἡ Υ. Χ. Πρεσπῶν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ὑπομοιράρχου Γκότση Ἀνδρέου θὰ εὕρῃ τὸν κατάλληλον Διοικητὴν της, ὅστις ἐκτὸς τῶν μέτρων τάξεως καὶ ἀσφαλείας θὰ κατορθώσῃ νὰ ἐκπολιτίσῃ (!), κατὰ τὸ δυνατόν, τοὺς κατοίκους ταύτης, οἵτινες οὐδέποτε εἶχον τὴν εὐτυχίαν νὰ διοικηθῶσιν ὑπὸ τόσον κατηρτισμένου Ἀξιωματικοῦ πρὸς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς Διοικήσεως.

Ὁ Δ)τὴς τῆς Διοικήσεως Δ. Πετρούλιας — Ταγματάρχης

Τὸ κείμενον τοῦτο ἀποδεικνύει τοὺς ἑλιγμοὺς εἰς οὓς κατέφευγεν ἡ Χωροφυλακὴ ἵνα ἐπιτύχῃ τῶν σκοπῶν της καὶ τὴν χαρὰν ἣν ᾐσθάνετο ὅταν ἐπετύγχανεν, χαρὰν ἥτις ὅσον ἀφορᾶ τὴν περιοχὴν Πρεσπῶν δὲν ἠδυνήθη νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ πολύ, διότι μεσοῦντος τοῦ 1942 τῇ ἀξιώσει τῶν κατακτητῶν κατηργήθη ἡ Ὑποδιοίκησις Χωροφυλακῆς αὕτη, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω.

Δέον νὰ σημειωθῆ ὅτι εἰς Υ. Χ. Πρεσπῶν μόλις πρὸ μηνὸς εἶχε τοποθετηθῆ ὁ Γκότσης. Καὶ

4) Εἰς ἐπίρρωσιν τῶν ὅσων διαλαμβάνωσιν ἐν ταῖς ἐκθέσεσί των οἱ Πασχάλης καὶ Γκότσης καὶ ἰδία ὁ πρῶτος, παρατίθεται τὸ κείμενον τῆς ὑπ' ἀριθμ. 28)1)7 ἀπὸ 9ης Αὐγούστου 1941 ἀναφορᾶς τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Δυτικῆς Μακεδονίας (Ἀντισυνταγματάρχης Γεωρ. Πανίτσας) πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς.

«Λαμβάνω τὴν τιμὴν ν' ἀναφέρω ὅτι ὁ Ὑπομοίραρχος Πασχάλης Νικόλαος τὴν 5ην πρωϊνὴν τῆς 30-6-1941 διετάχθη παρὰ τῆς Δ. Χ. Φλωρίνης, ἵνα ἐπικεφαλῆς 30 ἀνδρῶν μεταβῆ εἰς Ἅγιον Γερμανὸν πρὸς ἐγκατάστασιν τῆς Υ. Χ. Πρεσπῶν, καθ' ἣν ἔλαβον χώραν ἔκτροπα, περὶ ὧν ἀνέφερον λεπτομερῶς ὑμῖν, ὑποβαλὼν ἐκ Φλωρίνης τὴν ὑπ. ἀριθ. 1 4-7-41 ἀναφοράν μου «περὶ λαβόντων χώραν ἐπεισοδίων εἰς Ἅγιον Γερμανόν».

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 28)1)6—4-8-41 ἀναφορᾶς μου ὑπέβαλον πρότασιν νὰ ἐγκριθῆ ἡ διαταχθεῖσα καὶ πραγματοποιηθεῖσα ἐναλλὰξ μετακίνησις τῶν Ὑπομοιράρχων Πασχάλη Νικολάου καὶ Γκότση Ἀνδρέα τοῦ μὲν πρώτου ἐξ Ἁγίου Γερμανοῦ εἰς

Βεύην, τοῦ δὲ δευτέρου ἐκ Βεύης εἰς Ἅγιον Γερμανόν, ἐπὶ τῷ λόγῳ νὰ προληφθῶσιν τυχὸν ἀντίποινα καὶ ἀντεκδικήσεις εἰς βάρος τοῦ προσώπου τοῦ Ὑπομοιράρχου Πασχάλη Νικολάου ἐκ μέρους τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ (Πρεσπῶν) ἐναντίον τῶν ὁποίων ὁ Ὑπομοίραρχος οὗτος διὰ νὰ ἐπιβάλῃ τὸ κράτος τοῦ Νόμου, ὅταν οὗτοι ἐστασίασαν καὶ ἠπείλησαν τὴν δύναμιν Χωροφυλακῆς Πρεσπῶν, ἔκαμεν χρῆσιν τῶν ὅπλων, ὧν ἀποτέλεσμα ἦτο ὁ τραυματισμὸς τριῶν στασιαστῶν, ὁ φόβος δὲ οὗτος τῶν ἀντιποίνων ἐξεδηλώθη καὶ ἀνεφέρθη ἡμῖν ἀπὸ τηλεφώνου καὶ παρὰ τῆς Δ. Χ. Φλωρίνης:

«Ἤδη, ἐπειδὴ πληροφοροῦμαι, ὅτι τὸ Βουλγαρικὸν Κομιτᾶτον ἔχει προγράψει τὸν Ὑπομοίραρχον τοῦτον διὰ τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ κατὰ τοῦ Βουλγαρικοῦ στοιχείου καὶ ἐπειδὴ οὗτος κατὰ τὸ ὀλιγοχρόνιον διάστημα τῆς παραμονῆς του εἰς τὴν περιφέρειαν Φλωρίνης ἐξετέλεσε θαυμασίως τὸ καθῆκον αὐτοῦ, καθ' ὃ πρόκειται περὶ νέου Ἀξιωματικοῦ, δραστηρίου καὶ καθόλα γενναίου, ὑποβάλλω τὴν πρότασιν ὅπως διατάξητε τὴν μετάθεσιν τούτου εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χωρας ἐναλλὰξ μεθ' ἑτέρου ἱκανοῦ καὶ καταλλήλου Ἀξιωματικοῦ νὰ ὑπηρετήσῃ εἰς τὴν Υ. Χ. Βεύης, καθ' ὅσον δὲν ἀποκλείεται αἱ φῆμαι καὶ πληροφορίαι ὅτι ἔχει προγραφῆ ὁ ἐν λόγῳ Ὑπομοίραρχος νὰ ἐπαληθεύσωσιν.

«Ἡ πρότασις αὕτη ὑποβάλλεται οἴκοθεν ὑπὸ τῆς Ἀνωτέρας ταύτης Διοικήσεως ἄνευ τῆς γνώμης τοῦ Διοικητοῦ τῆς Δ. Χ. Φλωρίνης, καθ' ὅσον ὁ Ἀξιωματικὸς οὗτος εἰς οὐδεμίαν τοιαύτην ἐκδήλωσιν προέβη πρὸς τὸν Διοικητήν του, ἔκρινε δ' ἀναγκαίαν ὁ ὑποφαινόμενος τὴν ὑποβολὴν τῆς προτάσεως ταύτης ἔνθεν μὲν ὅπως περιφρουρήσῃ τὴν σωματικὴν ἀκεραιότητα τοῦ ρηθέντος Ἀξιωματικοῦ ἐκ τυχὸν ὑπούλου καὶ ἐξ ἐνέδρας ἐπιθέσεως ἐκ μέρους τοῦ Βουλγαρόφρονος στοιχείου, ἔνθεν δὲ διότι ἡ χρησιμοποίησις τούτου εἰς ἑτέραν ὑπηρεσίαν θὰ ἦτο μᾶλλον ἐπωφελής.

«Ὁ Ὑπομοίραρχος Πασχάλης Νικόλαος ἀπὸ 31-7-1941 ἀνέλαβεν τὴν Διοίκησιν τῆς Υ. Χ. Βεύης καὶ συνεπῶς εἰς τὴν περίπτωσιν ἀποδοχῆς τῆς προτάσεώς μου ταύτης ὁ ἀντικαταστάτης αὐτοῦ νὰ τοποθετηθῇ ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν ταύτην».

Ἀνάλογοι δραματικαὶ συνθῆκαι ἐπεκράτησαν καὶ εἰς τὴν περιοχὴν Θεσπρωτίας, ἔνθα μετὰ τὴν κατάρρευσιν οἱ Τσάμηδες καὶ ὅλα τὰ εἰσελθόντα ἐξ Ἀλβανίας ἄτακτα καὶ κακοποιὰ στοιχεῖα ἔθεσαν ὑπὸ ἀπηνῆ διωγμὸν πᾶν ὅ,τι εἶχε σχέσιν μὲ τὴν Ἑλλάδα.

Σκοπὸς τῆς παρούσης ἱστορικῆς ἡμῶν προσπαθείας ὑπῆρξεν καὶ εἶναι, σὺν τοῖς ἄλλοις, καὶ ἡ διακρίβωσις καὶ καταγραφὴ τῶν ἐθνικοκοινωνικῶν προσπαθειῶν, ἔργων καὶ ἐπιτευγμάτων τῆς Χωροφυλακῆς εἴτε ἐν συνόλῳ εἴτε διὰ διαφόρων ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν. Περὶ τῶν κατὰ περιόδους διαδραματισθέντων τραγικῶν γεγονότων ἐν Μακεδονίᾳ ἔχουσι γραφῆ ἱκανά, ὥστε ἡ εἰς ταῦτα παραπομπὴ ἢ ἡ κατ' ἰδίαν τούτων μελέτη νὰ ἀποδίδῃ τὴν κατὰ τὰς περιστάσεις ἀναγκαιοῦσαν εἰκόνα. Διὰ τὸ ἐπίσης πολυπαθὲς ἐκεῖνο τμῆμα τῆς Ἑλλάδος, τὴν Θεσπρωτίαν, πολὺ ὀλίγα ἔχουσι γραφῆ, ὥστε οὐδόλως νὰ ἱκανοποιῇ ἡ ἐπίκλησις τούτων.

Ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως καὶ ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς Θεσπρωτίας παρέξωμεν μίαν ἀμυδρὰν εἰκόνα τῶν ὅσων ἐκεῖσε συνέβαινον πρὸ τοῦ πολέμου, τῶν ὅσων ἔλαβον χώραν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου καὶ τῶν ὅσων διεδραματίσθησαν κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον, ἀλλὰ καὶ ὅπως καταγράψωμεν ἓν κειμήλιον ἐθνικῆς ἐργασίας διὰ

τοῦ γραπτοῦ λόγου τῆς Χωροφυλακῆς παραθέτομεν ὑπ' αὔξ. ἀριθμ. 44 ἐν τῷ παραρτήματι Χ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 30) 1) 3 ἀπὸ 5-10-1945 ἔκθεσιν πρὸς τὴν Γενικὴν Διοίκησιν Ἠπείρου τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Μαργαριτίου (Ἀνθυπομοίραρχος Πισογιαννάκης Ἀντ.).

Ἡ ἔκθεσις αὕτη, τῆς ὁποίας ἡ μελέτη ἀποβαίνει ἄκρως διαφωτιστική, προέρχεται ἀπὸ μίαν ἐκ τῶν 4 Ὑποδιοικήσεων Χωροφυλακῆς τῆς Θεσπρωτίας, οὐχ' ἧττον ὅμως δίδει τὰ χαρακτηριστικὰ ἁπάσης τῆς περιοχῆς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν δρᾶσιν τῶν Ἀλβανῶν.

Εἶναι χρησιμωτάτη ἡ ἔκθεσις αὕτη τόσον διὰ τὰ μέχρι τοῦδε ἐκτεθέντα ὅσον καὶ δι' ὅσα μέλλει νὰ ἐκθέσωμεν διὰ τὴν ἐκεῖσε πρώτην καὶ σοβαρὰν ἀντίδρασιν ἐναντίον τῶν τόσων βαρέως ἀσχημονούντων. (15). Τὸ περιεχόμενον ταύτης εἶναι μονόπλευρον, ἀναφερόμενον μόνον εἰς τὰ διαπραχθέντα ὑπὸ τῶν Ἀλβανοτσάμηδων κακουργήματα, εἰς τὸ ἑπόμενον περὶ ἐθνικῆς ἀντιστάσεως κεφάλαιον ὅλως ἐκλεκτικῶς καὶ ἀπὸ πλευρᾶς χωροφυλακῆς θ' ἀναφερθῶμεν εἰς τὴν ἀντίδρασιν τῶν ἀνδρῶν τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς.

Συμπληρωματικῶς καὶ λίαν ἐκλεκτικῶς ἀναφέρομεν ὅτι 150 ἄτομα ἐφονεύθησαν ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Ἡγουμενίτσης καὶ ἰσάριθμα ἐξηφανίσθησαν, μεταξὺ δὲ τῶν φονευθέντων συμπεριλαμβάνονται ὁ Νομάρχης Βασιλάκος δολοφονηθεὶς ἐν μέσῃ ἀγορᾷ τὴν 19 Σεπτεμβρίου 1942 καὶ ὁ ταμειακὸς ὑπάλληλος Οἰκονομίδης. Εἰς τὴν ἰδίαν ἐπαρχίαν ἐπυρπολήθησαν 5 σχολεῖα, 2 κοινοτικὰ καταστήματα, μία ἐκκλησία καὶ 233 οἰκίαι, διρπάγησαν 31.750 αἰγοπρόβατα, 1.766 φορτηγὰ ζῶα, 314 ἀροτριῶντες βόες καὶ 2.500.000 ὀκ. δημητριακῶν κλπ. τροφίμων. Ἡ Ἐπαρχία Σουλίου (Παραμυθία) ἐδοκιμάσθη πολὺ σκληρότερον ὅλων τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν. Ἐκτὸς τῶν διαρπαγῶν καὶ τῶν λεηλασιῶν, αἵτινες εἶχον καταστῆ μόνιμος κατάστασις καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς ἐφονεύθησαν 201 Χριστιανοί, ἐπυρπολήθησαν ἐξ ὁλοκλήρου 19 κοινότητες καὶ ἐγκαθιδρύθησαν τὰ σπέρματα Ἀλβανικῶν ἀρχῶν.

Θὰ ἴδωμεν ὅτι ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς πόνους καὶ ὀδυρμοὺς τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἀνεπήδησε ἡ ἔνοπλος ἀντίδρασις καὶ ἀντίστασις ἑνὸς Χωροφύλακος τοῦ Ἠλία Νίκου, αὐτοαποκληθέντος «Προστάτης τῶν Χριστιανῶν».

Οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τοὺς — ὑπὸ τὰς πλέον δυσμενεῖς συνθήκας — σκληροὺς ἀγῶνας τούτους ἔσχον ἀμέριστον τὴν ψυχικήν, διότι ἄλλην δὲν ἠδύναντο νὰ ἐκδηλώσωσι λόγῳ τῶν συνθηκῶν, συμπαράστασιν καὶ εὐχὴν τῶν κατοίκων. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἤρχισαν νὰ κτίζωνται αἱ πλέον σιδηραὶ γέφυραι μεταξὺ χωροφυλακῆς καὶ λαοῦ τῆς Βορείου Ἑλλάδος. Εἶναι γνωστὸν ὅτι μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὁ χωροφύλαξ ἀντιμετωπίζετο ὡς ἀντίδικος, ὡς φόβος, ἤδη ὅμως ὁ χωροφύλαξ κατέστη ἐθνικὸν σύμβολον καὶ ἡ ἐλπὶς διὰ τὴν αὔριον. Τὰ κρυφὰ δάκρυα τῶν Μακεδονισσῶν ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τοῦ Ἕλληνος Χωροφύλακος δὲν ἔχουν ἀντίκρυσμα ἰσάξιον εἰς τὴν ἐθνικὴν ζωὴν ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀγῶνες τῶν χωροφυλάκων, διὰ νὰ φανοῦν ἀντάξιοι αὐτῶν τῶν ἐθνικῶν δακρύων, αὐτῆς τῆς ἐθνικῆς ἐλπίδος, πίστεως καὶ πεποιθήσεως, προσήγγισαν τὴν Μυθολογίαν εἰς ἐκδηλώσεις.

Διὰ πρώτην φορὰν ἴσως εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν λαῶν, λαὸς καὶ ἀστυνομία ἀλληλοηγαπήθησαν τόσον παραφόρως.

---

(15) Βλέπε καὶ Μοιρ. Β. Λάγιου «Ἀλβανοὶ καὶ Ἀλβανικὴ προπαγάνδα»

Μία καταγραφή τῶν κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον ἀγώνων καὶ θυσιῶν τῆς χωροφυλακῆς θὰ ἀπήτη τόμους ὁλοκλήρους, πρᾶγμα ὅπερ ἐκφεύγει τοῦ παρόντος.

Τί ἐξ ὅλων νὰ προτιμήσῃ νὰ ἐπικαλεσθῇ ἡ ἱστορία αὐτῆς τῆς περιόδου. Τοὺς ἐνόπλους ἀγῶνας, τὴν πεῖναν, τοὺς ἐξ ἀσιτίας θανάτους, τὰς δολοφονίας καὶ τοὺς τυφεκισμούς, τὰς φυλακίσεις καὶ ἐξορίας, τοὺς προπηλακισμούς, τὰς ὕβρεις καὶ τὰς κακοποιήσεις, τοὺς διασυρμοὺς καὶ ἐξευτελισμούς, τὴν ἔλλειψιν καθοδηγήσεως, τὴν ἐρημίαν ὑπευθύνου πολιτικῆς ἡγεσίας καὶ τὴν ἀδυναμίαν ἐλευθέρας, ἀφόβου καὶ ἀπαραβιάστου ἀνταλλαγῆς γνωμῶν καὶ ἐπικοινωνίας, τοὺς Γερμανούς, τοὺς Ἰταλούς, τοὺς Βουλγάρους, τοὺς Ρουμάνους, τοὺς Ἀλβανούς, τοὺς συνεργάτας αὐτῶν κομμουνιστάς ἢ τὴν τόσον προθύμως καὶ προχείρως ἀπεμπολοῦσαν εἰς τὴν μοῖραν της τὴν Χωροφυλακὴν Κατοχικὴν Κυβέρνησιν;

Ἀλλὰ καὶ πέραν τούτων πῶς νὰ διακρίνῃ τοὺς ἐθνικοὺς ἐχθροὺς ἐκ τῶν ἐγκληματικῶν ἀντικοινωνικῶν τοιούτων, δεδομένου ὅτι τοὺς ἐγκληματίας ἀπεφυλάκισεν ὁ κατακτητής, ἕνα μέρος τῶν ὁποίων ἐχρησιμοποίησεν ὡς ὄργανά του, τὸ ὑπόλοιπον δὲ μέρος τούτων ἀπετέλεσε μετ᾽ ὀλίγον τὴν ἡγεσίαν καὶ τὴν ὕλην τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἐνεφανίσθη ὡς ἀπελευθερωτικὴ δύναμις.

Ἐὰν ἡ ἱστορία συναντᾷ δυσχέρειαν ἐν τῇ διαλογῇ καὶ ἐκτιμήσει, ἂς αναλογισθῶμεν τί συνήντησε καὶ πῶς ἐβίωσε καὶ ἐνήργησε ἡ ἐξ ἑνὸς ὑπαξιωματικοῦ καὶ 4—5 χωροφυλάκων δύναμις εἰς Εἰδομένην, Ξυνὸ Νερὸ κλπ.

Φρονοῦμεν ἀδιτάκτως ὅτι, καὶ μόνον διότι ἵσταντο εἰς τὰς ἐπάλξεις ταύτας οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, τοῖς ὀφείλεται ἐθνικὴ εὐγνωμοσύνη, οἱ δὲ σχόντες τὴν τιμὴν νὰ ὑπηρετήσωσιν, εἰς τὰς βορείους ἰδίᾳ ἐπαρχίας, κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, δεδικαιολογημένως δέον νὰ θεωρῶσιν ἑαυτοὺς ὑπερηφάνους.

Ἐκεῖ εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα ἐδίδετο ἡ μάχη τῆς ἐπιβιώσεως τῆς Ἑλλάδος, ἐκεῖ εὑρίσκετο «τὸ πεδίον τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγῶνος», ὡ» ἔγραφον πρὸς τὸν Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης οἱ Πολιτικοὶ Ἀρχηγοί. Οἱ Γερμανοὶ ἠρνοῦντο πᾶσαν ἔννοιαν ἐθνικῆς ἀξιοπρεπείας εἰς τὰ ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἐζήτουν ἀπροκαλύπτως παρ᾽ αὐτῶν νὰ μεταβληθῶσιν εἰς στυλοβάτας μόνον τῆς ἰδικῆς των ἡσυχίας καὶ τῶν ἰδικῶν των ἐπιδιώξεων.

Κατὰ Σεπτέμβριον 1941 οἱ Γερμανοὶ ἐν τῇ προσπαθείᾳ των νὰ δημιουργήσωσι ἀφορμήν, ὅπως καταπατήσουν τὰ συμπεφωνημένα εὐσχήμως ἐπὶ τῷ τέλει ἐπεκτάσεως τῆς Βουλγαρικῆς κατοχῆς ἐν Μακεδονίᾳ, εἰς συγκροτηθεῖσαν παρ᾽ αὐτῶν σύσκεψιν τῶν προϊσταμένων Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, ἐν Λαγκαδᾷ, προέβησαν εἰς δριμείας ἐπικρίσεις κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς, δηλώσαντες ὅτι, ἐὰν ἡ Χωροφυλακὴ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ — ἐν γένει — διοίκησις, κυρίως ὅμως ἡ Χωροφυλακή, δὲν ἀνταπεξέλθουν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις των, ἡ Γερμανικὴ Διοίκησις θὰ προσφύγῃ εἰς ἐπέκτασιν τῆς Βουλγαρικῆς κατοχῆς.

Μεγαλύτερος κίνδυνος, διὰ τὸ Ἔθνος δὲν ὑπῆρχεν, ἀπὸ τυχὸν πραγματοποίησιν τῆς Γερμανικῆς ἀπειλῆς, τοῦτο μαρτυρεῖται καὶ ἐκ τῆς ἐκβάσεως τοιαύτης καταστάσεως ἐν Ἀνατολικῇ Μακεδονίᾳ καὶ Δυτικῇ Θράκῃ. (16).

---

(16) Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης «ἡ Μαύρη Βίβλος τῶν Βουλγαρικῶν ἐγκλημάτων, εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν καὶ Δυτ. Θράκην 1941—1944» καὶ Ὑφυπουργείου Τύπου καὶ πληροφοριῶν», ἡ ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος ἐπιβουλή.

Εἰς τὸ ἄκουσμα ὅθεν τῆς ἀπειλῆς ταύτης, ὁ Ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας ἔσπευσεν, ἀφ' ἑνὸς μέν, νὰ ἐνημερώσῃ τὴν Κυβέρνησιν, ἀφ' ἑτέρου δέ, νὰ ὑποδείξῃ συλλογικὸν τρόπον ἐνεργείας καὶ εὐθύνης, ὥστε νὰ προκληθῇ ὁ ἀνάλογος συναγερμὸς ἔναντι τοῦ ἐπαπειλουμένου κινδύνου. Πρὸς τοῦτο ἀπηύθυνεν τὴν 7960) 10) 21 ἀπὸ 30-9-1941 ἀναφοράν του, ἐν τῇ ὁποίᾳ — σὺν τοῖς ἀνωτέρω — ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπὶ τῆς γενικωτέρας ἀπειλῆς τῆς Δημοσίας Τάξεως, ἐκ τῶν κακοποιῶν (17). Μὲ πολλὴν προχειρότητα καὶ εὐκολίαν, ὁ Πρωθυπουργός, εὗρεν ὀρθὰς τὰς Γερμανικὰς ἀπαιτήσεις καὶ τὴν περαίωσιν τούτων παρὰ τῆς Χωροφυλακῆς εὔκολον (18). Ἀλλὰ ὁ ἀγὼν τῆς Χωροφυλακῆς, ἐν Βορείῳ Ἑλλάδι, ἦτο ἄνισος, ὡς πρὸς τὰ μέσα καὶ τὰς συνθήκας ἔναντι τῶν ἀντιπάλων της, ἀπῄτει πολὺ περισσοτέρας θυσίας, ἐντατικὴν ἐπαγρύπνησιν καὶ ἀνεξάντλητον ὑπομονὴν καὶ ἐπιμονήν.

Οἱ Βούλγαροι εἶχον ἐπιτύχει τὴν ἀποφυλάκισιν ὅλων τῶν, ἐκ Μακεδονίας, κακοποιῶν στοιχείων ὑπὸ τὴν δικαιολογίαν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ δεινοπαθούντων Βουλγάρων. Οὕτω ἐπέτυχον τὴν ἀποφυλάκισιν τῶν, Τερπόφσκυ, Τζίμα, Δέλιου, Παπανεδέλκου, Καλιμάνη. Τσιστίνα, Τζίκα κλπ. (19).

Βούλγαροι Ἀξιωματικοί, ἐκ τῶν ἐπιλέκτων καὶ γιγνωσκόντων τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα, ἀπεστάλησαν ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ συνδέσμου πλησίον τῶν διαφόρων Φρουραρχείων τῶν ἀρχῶν κατοχῆς, οἵτινες ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς καὶ ἀπὸ θέσεως ἰσχύος κατηύθυνον τὰ κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ βέλη των, ὁτὲ μὲν συκοφαντοῦντες, ὁτὲ ἐκβιάζοντες διὰ τῆς πείνης καὶ ἄλλοτε προκαλοῦντες διὰ τῶν ἐντοπίων ὀργάνων ἐπιδρομὰς κατὰ τῶν Ἑλλήνων.

Ὁμιλοῦμεν διὰ τὴν μὴ καταληφθεῖσαν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων Ἑλληνικὴν Μακεδονίαν καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ δῶσωμεν μίαν περιληπτικήν, ἀλλὰ σαφῆ εἰκόνα, τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως, ἥτις εἰς ὡρισμένας περιοχάς, (Καστορίας, Φλωρίνης, Ἐδέσσης, Κιλκὶς κ.λ.π.), ἔσχεν τοσοῦτον τραγικὰς συνεπείας διὰ τοὺς Ἕλληνας, ὥστε νὰ μὴ ἀπέχῃ τῆς μυθιστορηματικότητος.

Περιοριζόμενοι εἰς τὸ ἡμέτερον θέμα, μεταφέρομεν ἐνταῦθα ἀποσπάσματα τινὰ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12) 10) 3 ἀπὸ 27-2-1942 ἀναφορᾶς τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Ἄργους Ὀρεστικοῦ πρὸς τὴν Διοίκησιν Χωροφυλακῆς Φλωρίνης.

«...Ἡ ἐκτέλεσις ὑπηρεσίας ὑπὸ τῶν ὀργάνων οὖσα μέχρι τοῦδε δυσχερὴς τείνει ἐσημέραι νὰ καταστῇ ἀδύνατος. Οὐδείς, πλὴν τῶν Ἑλληνοφρόνων κατοίκων τῆς περιφερείας ἡμῶν, πειθαρχεῖ εἰς τὰ νόμιμα κελεύσματα αὐτῶν, οὐδεὶς ἀναγνωρίζει τὴν νόμιμον ἐξουσίαν των, οὐδεὶς ὑπολήπτεται αὐτά, οὐδεὶς αἰσθάνεται τὴν ὕπαρξίν των, οὐδεὶς δέχεται τὰς πρὸς ἐπίδοσιν δικαστικὰς κλήσεις, ἢ ἐπιτρέπει τὴν θυροκόλλησιν αὐτῶν, οὔτε οἱ διωκόμενοι διὰ δικαστικῶν ἐνταλμάτων συλλήψεως ἀκολουθοῦσι τὰ ὄργανα, παντοῦ ἀντίδρασις, παντοῦ εἰρωνία, λοιδωρία, χλευασμός, παντοῦ ἀπειλητικαὶ μορφαί, ἀπειλητικοὶ λόγοι, παντοῦ μία ἀκούεται ἐπωδὸς «Οὔμπρε Μᾶρκο» (Ἡ Ἑλλὰς πέθανε) «δὲν εἶσθε σεῖς ἡ δική μας Ἀστυνομία..

---

(18) Παράρτημα Χ, 51.

(17) Παράρτημα Χ, 50

(19) Α. Χρυσοχόου σελ. 10 καὶ Κ. Ἀντωνίου σελ. 70.

Ἡμεῖς ἔχουμε μονάχα τοὺς Ἰταλοὺς φύγετε ἀπὸ μπροστά μας δὲν παίρνωμεν κλήσεις δὲν σᾶς ἀναγνωρίζωμεν».

«Οἱ ἄνδρες ὀλίγοι ὄντες καὶ αἰσθανόμενοι ἑαυτοὺς ἄνευ δυνάμεως ἐξουσίας καὶ ἐπιβολῆς, κρίνοντες δὲ ὀρθῶς, ὅπως μὴ ἐπεκτείνουσι τὴν ὑπάρχουσαν κατάστασιν, χωρὶς πολλάκις νὰ ἐκτελέσωσι τὸ καθῆκον των ἄθυμοι καὶ μὲ τὰς ψυχὰς βαρυαλγεῖς, κεκυφότες καὶ ἄθλιοι ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ των, λαμβάνουσι τὸν δρόμον τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὸν Σταθμόν των.

«Πολλάκις ἄνδρες ἀναγκασθέντες νὰ αἰτήσωνται εἰς χωρία τινά, κατάλυμμα πρὸς διανυκτέρευσιν οὐ μόνον δὲν παρεσχέθη αὐτοῖς ἀλλ' ἐξεδιώχθησαν καὶ ἀπεπέμφθησαν σκαιῶς βεβρεγμένοι καὶ κρυοπαγημένοι καὶ κατάκοποι νύκτωρ, ὑπὸ τὸν κίνδυνον νὰ ἀπωλέσωσι τὸν κεκαλυμμένον ὑπὸ τῶν χιόνων ἡμιονικὸν δρόμον καὶ νὰ κατασπαραχθοῦν ὑπὸ ἀγελῶν λύκων ἐπανῆλθον εἰς τὸν Σταθμόν. «Ἐν προκειμένῳ δέον νὰ ἐννοηθῇ ὅτι ἡ διατήρησις εἰσέτι τῶν ὑπηρεσιῶν μας σχεδὸν ὀφείλεται εἰς τὴν ἀνθεκτικότητα ἡμῶν, οἵτινες ἀντιτάσσωμεν ἀντίδρασιν, συνειδότες τῶν συνεπειῶν καὶ γνῶντες ὅτι δὲν ἐξεπληρώσαμεν μέχρι ἐσχάτων τὸ καθῆκον μας, ἐν τισὶ δὲ ὀφείλεται αὕτη καὶ εἰς τὴν ἀβεβαιότητα τὴν ἐνυπάρχουσαν εἰς τοὺς ἀνθελληνιστὰς περὶ τῆς τύχης αὐτῶν μελλοντικῶς». (20).

Τὸ τρομερώτερον ὅπλον εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἑλλάδος ὑπῆρξεν ἡ πεῖνα. Αἱ ἀρχαὶ καταχῆς κατέσχον ἢ ἠγόραζον διὰ πρακτόρων των πᾶν εἶδος παραγωγῆς καὶ δὲν ἐπέτρεπον τὴν ἐξ ἄλλων περιοχῶν εἰσκόμισιν προϊόντων, ἐνῷ οἱ Βούλγαροι πράκτορες εἴτε ἀπ' εὐθείας εἴτε διὰ τῆς Βουλγαρικῆς Λέσχης διένειμον παντὸς εἴδους τρόφιμα.

Εἰς τὰς Βουλγαρικὰς ταύτας διανομὰς ἀντέδρασε δι' ὅλων τῶν δυνατῶν μεθόδων καὶ μέσων ἡ Χωροφυλακὴ καὶ δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι περιώρισεν εἰς τὸ ἐλάχιστον τοὺς σπεύδοντας ν' ἀντλήσωσι ζωὴν ἐκ τῶν Βουλγαρικῶν τροφίμων.

Παλαιότερον ὀλίγον ὁ Ἀλφρέδος Κρουαζὺ ἀναφερόμενος εἰς τὰ εἰς βάρος Ἑλλήνων διαπραχθέντα ἐγκλήματα ὑπὸ τῶν Βουλγάρων ἔλεγεν «Ὁ Τιποῦ - Σαχίμπ, ὁ Νέρων, ὁ Ροβεσπιέρος, ἡ Κατερίνα καὶ οἱ Βοργίαι ἦσαν Ἅγιοι ἐνώπιον αὐτῶν τῶν πλήρων κακουργίας καὶ ἀσελγείας κτηνῶν, ἅτινα φέρουν τὴν στολὴν τοῦ Βασιλέως Φερδινάνδου τῆς Βουλγαρίας». Ἐναντίον αὐτῶν ἐπολέμησεν νικηφόρως ἡ Χωροφυλακὴ καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν περίοδον, ἐκ τῆς ἀκτινοβολίας τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος ἐμπνεσμένη καὶ ἐκ τῆς πρὸς τὴν ἀθάνατον Ἑλλάδα πίστεως ἐνδυναμουμένη.

Εἰς τούτους, καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἐκ Βουλγαρίας πεμφθέντας, Κάλτσεφ, Μπλαντέλωφ κλπ., ἐχορήγησαν πλουσιώτατα τὰ μέσα καὶ τοῖς παρέσχον, ὡς βάσιν ἐξορμήσεως τὰ Γερμανικὰ Φρουραρχεῖα, πλησίον τῶν ὁποίων ἐδυσσοδόμουν κατὰ παντὸς Ἑλληνικοῦ.

Δυστυχῶς τοὺς Βουλγάρους ἐνίσχυσαν βραδύτερον εἰς τὸ εἰδεχθὲς ἔργον καὶ οἱ ἐξωνημένοι τοῦ Κ.Κ.Ε.

---

(20) Βλέπε Κ. Ἀντωνίου «Σλαυϊκὴ καὶ Κομμουνιστικὴ ἐπιβουλὴ καὶ ἀντίστασις Μακεδονίας» σελ. 64—70.

Ἔφθασαν οἱ Βούλγαροι μέχρι τοῦ σατανικωτάτου σχεδίου νὰ προκαλέσωσι τὸ κλείσιμον τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ Πανεπιστημίου καὶ ἐχρησιμοποίησαν πρὸς τοῦτο, τὸν φοιτητὴν Ἠλίαν Καπέσην, ἀλλὰ τὸ σχέδιόν των ἀπέτυχε οἰκτρῶς χάρις εἰς τὸ ἀντισχέδιον τῆς ἐνημερωθείσης ἐγκαίρως Χωροφυλακῆς, κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον 1941. (21).

Ἑτέρα καταχθόνιος ἐνέργεια ὑπῆρξεν ἡ ἔνοπλος ἐμφάνισις, εἰς Κερδύλλια—κατ' Αὔγουστον 1941 — Βουλγαροκομμουνιστικῆς ὁμάδος, ἥτις προσέβαλε τοὺς Σταθμοὺς Χωροφυλακῆς Εὐκαρπίας καὶ Μαυροθαλάσσης.

Οἱ Γερμανοὶ προέβησαν εἰς ἀντίποινα. Εἰς τοὺς Βουλγαροκομμουνιστὰς ὀφείλεται καὶ ἡ προκληθεῖσα αἰχμαλωσία μικρᾶς δυνάμεως Χωροφυλακῆς εἰς Μεσσόβουνο καὶ ἡ ἐξέγερσις τῶν κατοίκων τούτων, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν παρὰ τῶν Γερμανῶν ἐκτέλεσιν 135 κατοίκων τὴν 23ην Μαΐου 1941 καὶ πυρπόλησιν ὁλοκλήρου τοῦ χωρίου. (22).

Ταὐτοχρόνως, εἰς τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν καὶ εἰς Ἐπαρχίαν Κονίτσης καὶ εἰς Νομὸν Θεσπρωτίας, τὰ ὄργανα τῆς Ρουμανικῆς Προπαγάνδας καὶ οἱ Ἀλβανοί, μετῆλθον πᾶν ἀνόσιον μέσον ἐναντίον τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἀπετέλεσαν τοὺς συνεχεῖς συκοφάντας τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς καὶ τοὺς καταδότας τῶν Ἐγκληματικῶν ἐκείνων Ταγμάτων ἐρεύνης διὰ τὸν ἀφοπλισμὸν τῶν κατοίκων. (23)

Περὶ τούτων θὰ ἐπανέλθωμεν κατωτέρω.

Πρὸ τῶν πραγματοποιουμένων ἐν Βορείῳ Ἑλλάδι Ἐθνικῶν ἄθλων ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν τῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς ἠναγκάσθη νὰ συνέλθῃ καὶ ὁ πρὸ ὀλίγου ὑβριστὴς ὑπουργὸς Ἀσφαλείας, ὅστις ἀπηύθυνεν ἐπὶ τούτῳ τὴν ἀκόλουθον ὑπ' ἀριθμ. 18118) 1449 ἀπὸ 22ας Ἰουλίου 1941 γενικὴν διαταγήν:

Ἐπανειλημμένως διεπίστωσα, μετὰ πλήρους ἱκανοποιήσεως, καὰ τοὺς δύο τελευταίους μῆνας τὴν ὑπὸ λίαν ἱκανοποιητικὰς συνθήκας ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς καθ' ἅπασαν τὴν Βόρειον Ἑλλάδα καὶ ἰδίᾳ εἰς τὰς περιοχὰς τῆς Δυτικῆς καὶ Κεντρικῆς Μακεδονίας.

Οἱ περὶ ὧν πρόκειται ἀξιωματικοὶ βοηθούμενοι πλήρως ὑπὸ τῶν ὁπλιτῶν των ἐν μέσῳ μυρίων δυσχερειῶν ὀφειλομένων εἰς ἔλλειψιν συγκοινωνιακῶν μέσων καὶ μὲ ἐλλειπὲς προσωπικὸν ἀντιμετωπίζουσι ἐπιτυχῶς πλεῖστας ἀντιδράσεις ξένων προπαγανδιστῶν αἵτινες ἐκμεταλλεύονται κατὰ τὸν πλέον ἔντονον τρόπον τὴν σημερινὴν κατάστασιν τῆς ὑπὸ κατοχὴν Χώρας μας, ἀντιμετωπίζωσι μὲ ἀποφασιστικότητα καὶ αὐταπάρνησιν κακοποιοὺς ἢ ἀντιδρῶντας εἰς τὴν ἐπιβολὴν τῆς εὐνομίας καὶ ἵστανται σθεναροὶ παραστάται καὶ ἀνεκτίμητοι βοηθοὶ εἰς τὸ ἔργον τῶν λοιπῶν Δημοσίων ὑπηρεσιῶν.

Ἐκφράζω εἰς τούτους τὴν πλήρη εὐαρέσκειάν μου μὲ τὴν βεβαιότητα

---

(21) Ἀθαν. Χρυσοχόου σελ. 16—19.

(22) Κ. Ἀντωνίου «Ἡ Σλαυϊκὴ καὶ κομμουνιστικὴ ἐπιβολὴ καὶ Ἀντίστασις τῶν Μακεδόνων» σελ. 30—33 καὶ 59—86.

(23) (Αθ. Χρυσοχόου σελ. 23.

ὅτι ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα ἐνθέρμου πατριωτισμοῦ καὶ αὐταπαρνήσεως θὰ ἐξακολουθήσωσι ἐκτελοῦντες τὸ καθῆκον των μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι οὕτω προσφέρουσι ὑψίστην ὑπηρεσίαν εἰς τὴν πατρίδα μας.

Ἡ παροῦσα νὰ κοινοποιηθῆ εἰς ἅπαντας τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὁ Ὑπουργὸς Ν. ΜΑΡΚΟΥ

Ἐξεθέσαμεν ἤδη τὰς κατὰ τῆς Κρήτης ἐπιχειρήσεις 20—30 Μαΐου. Τὴν νύκτα τῆς 30 Μαΐου κατεβιβάσθη καὶ ἐξηφανίσθη ἡ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως Γερμανικὴ Σημαία καὶ τὴν πρωΐαν τῆς πρώτης Ἰουνίου ἐξεδόθη μία αὐστηροτάτη Γερμανικὴ προκήρυξις, διὰ τῆς ὁποίας περιωρίζετο ἡ κυκλοφορία ἀπὸ τῆς 22ας ὥρας καὶ κατηγγέλετο ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ὡς ἐκφραζόμενος καὶ τασσόμενος — ἀνεπιφυλάκτως — ὑπὲρ τῶν Ἄγγλων καὶ ὡς ἐπιδοκιμάζων μετ' εὐαρεσκείας τὰς φθορὰς τῶν Γερμανῶν ἐν Κρήτῃ, κατηγγέλετο ὁ αὐτὸς λαὸς ὅτι, τῇ ἀνοχῇ τῆς Ἑλληνικῆς ἀστυνομίας ἐκδηλώνει συνεχῶς τάς, ὑπὲρ τῶν Ἄγγλων αἰχμαλώτων, συμπαθείας του καὶ ὅτι εἶχεν ἀρχίσει νὰ ὀργιάζῃ ἡ αἰσχροκέρδεια. (24). Συνεπεία τοῦ γεγονότος τούτου ἀντεκατεστάθη, ὁ ἀναλαβὼν ὡς ἀνώτέρω, τὴν 30-4-1941 τὴν Ἀρχηγίαν Χωροφυλακῆς συνταγματάρχης Κολλᾶτος.

Εἰς λόγον του, ἐνώπιον τῆς φασιστικῆς Βουλῆς κατὰ 10 Ἰουνίου 1941, ὁ Μουσολίνι, ἀνεκοίνωσεν ὅτι «ἡ Βουλγαρία θὰ ἴδῃ προσαρτωμένας τὴν Μακεδονίαν — ἥτις εἶναι ἐξεχόντως Βουλγαρικὴ — καὶ τὴν Δυτικὴν Θράκην, ἥτις ἀπετέλει διάδρομον στενὸν καὶ ἀνόητον, ὁ ὁποῖος ἠμπόδιζεν τὴν Βουλγαρίαν νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὸ Αἰγαῖον».

Ἡ Ἀλβανία θὰ μεγυθυνθῇ διὰ τῶν περιοχῶν τοῦ Κόσοβο πρὸς βορρᾶν καὶ διὰ τῆς Τσαμουριᾶς πρὸς Νότον καὶ ὅτι «κατὰ τὴν ἐπελθοῦσαν μετὰ τῆς Γερμανικῆς Δ)σεως συμφωνίαν, ὅλη ἡ Ἑλλάς, περιλαμβανομένων καὶ τῶν Ἀθηνῶν, θὰ καταληφθῇ ὑπὸ τῶν Ἰταλικῶν στρατευμάτων...» Ἡ Ἑλλὰς θ' ἀποτελεῖ μέρος τοῦ Μεσογειακοῦ ζωτικοῦ χώρου τῆς Ἰταλίας. (25)

Τὴν 11 Ἰουνίου, ἀνηγγέλετο ὅτι, ἡ Ἑλλὰς θὰ κατελαμβάνετο ὑπὸ Ἰταλικῶν στρατευμάτων. Ἡ ἐμφάνισις τῶν Ἰταλῶν προεκάλει τὰς εἰρωνίας καὶ τὰς ἀποδοκιμασίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, πολλάκις ὑπὸ τοὺς γέλωτας καὶ αὐτῶν τῶν Γερμανῶν.

Τὴν 24 Ἰουνίου, εἰσῆλθον εἰς τὰς Ἀθήνας ἰσχυρὰ Ἰταλικὰ τμήματα στρατοῦ τῆς Μεραρχίας Μπρένερο καὶ τὴν 26-6-1941 ἀπηυθύνθη, πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς, τὸ ὑπ' ἀριθ 3)1 ἔγγραφον τοῦ Ἰταλικοῦ Φρουραρχείου περὶ ὑποχρεώσεων τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων ἔναντι τῆς Ἰταλικῆς Δ)σεως (26).

Τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἐκοινοποιήθη πρὸς τὰς ὑφισταμένας ὑπηρεσίας διὰ τῆς 646)202)6α ἀπὸ 29-6-1941 διαταγῆς.

Ἐδημιουργήθησαν ἰδαίτεραι ζῶναι κατοχῆς Ἰταλῶν καὶ Γερμανῶν. Οἱ ὑπηρετήσαντες εἰς τὴν ὑπὸ τοὺς Γερμανοὺς ζώνην, ὑπῆρξαν εὐτυχέστεροι, διότι ἀπέ-

---

(24) Δ. Γατοπούλου Τόμος Α' σελ. 135

(25) Δ. Γατοπούλου σελ. 35 καὶ 36.

(26) Παράρτημα Χ, 42.

φυγον τὴν ἐσκεμμένην κακοποιΐαν καὶ τὴν δολιότητα τῶν Ἰταλῶν. Οἱ Ἰταλοὶ προέβησαν εἰς ἀξιώσεις ἐκ τῶν ὁποίων παρ' ὀλίγον νὰ διαλυθῇ τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἐζήτησαν τὴν ὑπογραφὴν δηλώσεων, παρ' ὅλων τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, περὶ εἰλικρινοῦς συνεργασίας μετὰ τῶν ἀρχῶν κατοχῆς.

Τὸ θέμα ὑπῆρξεν ὀξύτατον καὶ ἐκ τῶν ἀπροβλέπτων, ἡ ὑπογραφὴ τοιούτων δηλώσεων ἐθεωρήθη ὡς ἀντικειμένη εἰς τὴν ἐθνικὴν καὶ στρατιωτικὴν ἀξιοπρέπειαν, κυρίως δὲ ἐθεωρήθη ὑπόπτων διὰ τὸ μέλλον συνεπειῶν.

Οἱ ὁπλῖται ἠρώτουν τοὺς κατωτέρους ἀξιωματικοὺς καὶ οἱ κατώτεροι ἀξιωματικοὶ ἠρώτουν τοὺς ἀνωτέρους, οὐδεὶς ὅμως ἔδιδεν ἀπάντησίν τινα συγκεκριμένην. Ἡ διδομένη ἀπάντησις ἦτο: «κάνετε ὅτι νομίζετε». Τότε ἠκούσθησαν, καὶ δικαιολογημένως, διαμαρτυρίαι καὶ καταφοραὶ κατὰ τῆς ἐλευθέρας κυβερνήσεως, ἥτις ἀφῆκεν ἀκαθοδηγήτους τοὺς ἄνδρας τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας. Ἴσως, εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ὑπάρχῃ καὶ ἡ μεγαλυτέρα ἐνοχὴ τῆς πολιτικῆς ἡγεσίας τῆς χώρας, ἥτις ἠδιαφόρησε νὰ λάβῃ θέσιν ὁδηγοῦ καὶ νὰ μοιρασθῇ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τὰς εὐθύνας περὶ τῆς Α' ἢ Β' ἀποφάσεως.

Αἱ γνῶμαι τῶν ἀξιωματικῶν ἐδιχάσθησαν πρὸς στιγμήν, τῶν ὑποστηριζόντων τὴν μὴ ὑπογραφὴν ἄνευ ὅρων τοιούτων δηλώσεων καὶ τῶν ὑποστηριζόντων τὴν διὰ λόγους ὑπερτάτης ἐθνικῆς σκοπιμότητος καὶ ἀνάγκης ὑπογραφήν.

Ἅπαντες ἐμέμφοντο δριμύτατα καὶ σχεδὸν δημοσίᾳ Κυβέρνησιν καὶ ἡγεσίαν, Ἀρχηγὸς εἶχεν ἀναλάβει ἤδη ὁ Συνταγματάρχης Πεζικοῦ Π. Σπηλιωτόπουλος, διότι παρέδιδον τοὺς ἄνδρας τοῦ Σώματος ἄνευ ὅρων εἰς τὴν ἀπόλυτον διακριτικὴν ἐξουσίαν τῶν κατακτητῶν, ἐξουσίαν μὴ προσδιοριζομένην καὶ περιγραφομένην. Ὑπῆρχεν ἡ ἐντολὴ τῆς ἀπελθούσης εἰς τὸ ἐξωτερικὸν κυβερνήσεως νὰ παραμείνωσιν εἰς τὰς θέσεις των οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ὅ,τιδήποτε καὶ ἂν ἤθελε συμβῇ, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἦτο δυνατὸν ν' ἀφεθῇ ἄνευ βασικῶν περιθωρίων περὶ τῶν ὑποχρεώσεων, περιθώρια ἅτινα ἤδη διὰ τῶν ζητουμένων δηλώσεων κατεστρέφοντο καὶ ὡς ἔννοια πλέον διότι θὰ ἠδύνατο βάσει τούτων ὁ κατακτητὴς νὰ ἀξιώσῃ τὴν ἐπαύριον τὰς πλέον ἐπαχθεῖς, ἀναξιοπρεπεῖς καὶ ἀντεθνικὰς ἐνεργείας.

Ἐθεωρήθη ὡς συστατικὸν τῶν ὅρων τῶν ζητουμένων δηλώσεων τὸ περιεχόμενον τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 3) 1 ἀπὸ 26-6-1941 ἐγγράφου τῆς Ἰταλικῆς Χωροφυλακῆς πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς (Παράρτημα Χ, 42) καὶ τέλος αἱ μακραὶ συζητήσεις ἤγαγον τὴν μεγίστην πλειονοψηφίαν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑπογραφῆς τῶν δηλώσεων, τόσον διότι καὶ ἄνευ αὐτῶν οὐδὲν θὰ ἠμπόδιζεν τοὺς κατακτητὰς ν' αὐθαιρετοῦν ὅσον καὶ διότι κυρίως πὲρυτάνευσεν ἡ ἀρχὴ καθ' ἣν ἡ σωτηρία τοῦ λαοῦ ἔστω ὁ ὑπέρτατος νόμος Salus populi Suprema lex esto

Ἐγένετο δηλαδὴ δεκτὸν ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς εἶχεν ἀνάγκην τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ἥτις δὲν ἐδικαιοῦτο — σεβομένη τὴν ὑπογραφὴν τῶν ἀνδρῶν της — νὰ μὴ πειθαρχίσῃ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις καὶ ἀνάγκας τοῦ λαοῦ, αἱ δὲ μεγαλύτεραι δυσχέρειαι παρουσιάσθησαν μεταξὺ τῶν ὁπλιτῶν οἵτινες δὲν ἠδύναντο ἢ ἐνδεχομένως δὲν ἤθελον νὰ κατανοήσωσιν τὴν ἐθνικὴν ἀνάγκην καὶ σκοπιμότητα.

Ἄνευ τῶν δηλώσεων τούτων, οἱ Ἰταλοί, οὐδένα ἐδέχοντο νὰ ὑπηρετῇ.

Οἱ τελικῶς ἀρνηθέντες νὰ ὑπογράψωσι τοιαύτην δήλωσιν, ἐλάχιστοι τὸν ἀρι-

θμόν, ἐνεφάνισαν ἑαυτοὺς ὡς ρητῶς διαφωνήσαντας μετὰ τῆς ὀλιγωρούσης νὰ ἐπικαλεσθῇ τὰ διεθνῆ νόμιμα ἡγεσίας τοῦ Σώματος. Κατ' αὐτούς, θεωρητικῶς εἶχον δίκαιον, συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου, δι' ὧν ρυθμίζονται ὁ ρόλος, τὰ δικαιώματα, αἱ ὑποχρεώσεις καὶ τὰ καθήκοντα τῆς Χωροφυλακῆς κατεχομένης χώρας, ἔδει ἡ ὑπογραφὴ τοιούτων δηλώσεων νὰ ζητῆται καὶ νὰ γίνηται διὰ συγκεκριμένα ἀντικείμενα, καθήκοντα καὶ ὑποχρεώσεις, τουτ' ἔστιν ὑπὸ ὅρους (Συνδιάσκεψις τοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου τῆς Ὀξφόρδης ἐν ἔτει 1880, Κοινὴ Δήλωσις τῶν Βρυξελῶν 1874 καὶ πορίσματα τῶν ἐν Χάγῃ κατὰ τὰ ἔτη 1899, 1907 κλπ. Συνδιασκέψεων).

Ἀναμφιβόλως ἡ θεωρητικῶς ὀρθὴ τούτων γνώμη πρακτικῶς ἦτο ἀνεφάρμοστος ὑπὸ τὰς συνθήκας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὅτε οἱ κατακτηταὶ εἶχον τυφλωθῆ ἐκ τῶν προσωρινῶν νικῶν των καὶ φρονοῦμεν ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ἡ σκληρὰ τουτ' ἔστιν πραγματικότης, εἶχεν ἀνάγκην καὶ αὐτῆς τῆς θυσίας, παρ' ὅλον ὅτι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1945 ἀπενεμήθησαν καὶ ἠθικαὶ ἀμοιβαὶ ὑπὸ τῆς Ἐλευθέρας Ἑλλάδος εἰς τοὺς μὴ ὑπογράψαντας τὰς δηλώσεις, θεωρηθείσης τῆς πράξεώς των ὡς ἐξαιρετικῆς ὑπηρεσίας. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἀναπηδᾷ ἓν μέγα θέμα καὶ ἐρώτημα. Ἀφοῦ ἠμείφθησαν οἱ μὴ ὑπογράψαντες καὶ ἕνεκα τούτου ἀποστρατευθέντες τεκμαίρεται ἐξ ἀντιδιαστολῆς ὅτι δὲν ἐνήργησαν καλῶς οἱ ὑπογράψαντες, ἀλλ' ἐὰν ἠρνοῦντο οἱ πάντες ὑπογραφὴν τί θὰ συνέβαινεν καὶ ποῖα θὰ ἦσαν τὰ ἀποτελέσματα; Ποῖοι θὰ συνέγραφον, ὅσα κατωτέρω θὰ διαλάβωμεν, ἀφοῦ γενόμενοι ἰδιῶται ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται θὰ ἐπιδίδοντο εἰς διαφόρους ἕκαστος ἐργασίας; Ὄχι, λοιπόν, τὸ ἔθνος, ὁ λαὸς καὶ ἡ ἐθνικὴ προοπτικὴ καὶ ἀνάγκη διὰ τὴν αὔριον εἶχον ἀνάγκην νὰ ὑποστῇ καὶ αὐτὴν τὴν θυσίαν ὁ Ἕλλην χωροφύλαξ, ἵνα παραμείνῃ πλησίον του. ἡ ἄλλη λύσις ἦτο ἡ εὔκολος.

Ὀλίγον βραδύτερον ὁ πολιτικὸς κόσμος τῆς χώρας ἀπαντῶν εἰς ἔκκλησιν τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης δι' ὅσα ἐλάμβανον χώραν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ δι' ὅσα ἠπειλοῦντο διὰ τὸ ἄμεσον μέλλον, εἰς κοινὴν ἐπιστολὴν τῶν πολιτικῶν Ἀρχηγῶν συνίστα ἐκθύμως καὶ ζωηρῶς «...ὅπως οἱ ὑπάλληλοι τῆς Μακεδονίας παραμείνουν ἀκλόνητοι καὶ ἀπτόητοι εἰς τὰς θέσεις των, χάριν τῶν κινδυνευόντων Ἐθνικῶν συμφερόντων, ἀσκοῦντες ἀνελλιπῶς καὶ προθύμως τὰ καθήκοντά των, καὶ παρέχοντες πᾶσαν δυνατὴν προστασίαν καὶ ἐξυπηρέτησιν εἰς τὸν δοκιμαζόμενον πληθυσμόν. Πᾶσα ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων λιποψυχία ἢ ἐγκατάλειψις τῆς ὑπηρεσίας θέλει καταδικασθῆ ὑπὸ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου καὶ Ἑλληνικῆς κοινωνίας ὡς λιποταξία ἐπὶ τοῦ πεδίου τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγῶνος...». (27)

Εἶχε καταστῆ σαφῶς γνωστὸν ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν καὶ διὰ τῆς ἐγκυκλίου τοῦ Ὑπουργείου Δημ. Ἀσφαλείας ὅτι θὰ ἀπελύοντο ὅσοι θὰ ἠρνοῦντο νὰ ὑπογράψωσι.

Ἐκτὸς τῶν θεωρητικῶν, τὴν διάταξιν ταύτην ἐξεμεταλλεύθησαν καὶ ὅσοι ἐπεθύμουν δι' οἱονδήποτε λόγον ἀπόλυσιν. Οὕτω εἷς σοβαρὸς ἀριθμὸς ὁπλιτῶν τῶν μέχρι τῆς καταρρεύσεως εἰς Ἀθήνας καὶ Προάστεια ὑπηρετούντων, ὧν διετάχθη ἤδη ἡ μετάθεσις εἰς Βόρειον Ἑλλάδα, ἠρνήθη ὑπογραφὴν ἢ καὶ ἀντιθέτως ὁπλῖ-

(27) Βλέπε πλῆρες ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς ταύτης εἰς Ἀρχεῖον Ὑπουργ. Δημ. Τάξεως (Ἀτομ. φάκ. Μιχ. Μαντουβάλου).

ται έχοντες χρόνων υπερεσίαν και βλέποντες εξανεμιζομένας τας οικονομίας των ή υπηρετούντες από μακρού είς τινας περιοχάς ένθα είχον συνδεθή μετά διαφόρων γεγονότων εθνικής σημασίας ή και δημοσίας ασφαλείας και υπόπτευσαν ένεκα τούτου κινδύνους δεν υπέγραψαν δηλώσεις.

Συνέπεια τούτου υπήρξεν να διαταχθώσιν ομαδικαί απολύσεις οπλιτών και να δημιουργηθώσιν σοβαρώτατα κενά μεσούντος του χειμώνος 1941—1942, ότε η δημοσία ασφάλεια είχε διασαλευθή σοβαρώς εκ της δράσεως ληστοσυμμοριών. (28)

Εκ μιάς και μόνον καταστάσεως 301 απολυομένων οπλιτών, κοινοποιηθείσαν διά της υπ' αριθ. 47484 από 27-3-1942 διαταγής Γενικής Διοικήσεως Μακεδονίας, παρατηρούμεν ότι εκ της δυνάμεως της Υποδιοικήσεως Χωροφυλακής Γιαννιτσών, ένθα εδολοφονήθη ο διοικητής ταύτης Μοίραρχος Γεωργίου, απελύθησαν 56 οπλίται, ήτοι τα 3)5 της δυνάμεως της υπηρεσίας ταύτης.

Το στερεοτυπον των αποφάσεων απολύσεως είχεν ούτω:

Απόφασις 5480)7)41)1 11-2-1942

Απόφασις Υπουργού Δημ. Ασφαλείας

Κατόπιν του υπ' αριθμ. 23)42 εγγράφου του 8ου Μεταβατικού Τάγματος Καραμπινιέρων από 16-12-41

Απολύομεν

τους κάτωθι...... οπλίτας Χωροφυλακής

«Διότι, κατά το ώς άνω έγγραφον, δεν παρέσχον εγγύησιν διά την φιλόνομον μετά Διοικήσεων Στρατευμάτων Κατοχής συνεργασίαν, αρνηθέντες άμα να υπογράψωσι δηλώσεις ειλικρινούς συνεργασίας».

Διευκρινίζεται ότι τοιαύτας δηλώσεις μόνον οι Ιταλοί είχον ζητήσει και ότι ούτοι παντοιοτρόπως επεδίωκον την διάλυσιν του Σώματος της Χωροφυλακής. Η άποψις αυτη δεν αποτελεί μίαν απλήν εθνικήν έξαρσιν ή αντίδρασιν, αλλά μίαν διαπίστωσιν, βάσει των δεδομένων.

Οι Ιταλοί, ανεξαρτήτως των δεδομένων επεκτατικών εις βάρος της Ελλάδος βλέψεών των, κατείχοντο και εκ του συμπλέγματος της εκδικήσεως και κατωτερότητος δι' όσα είχον προσφάτως υποστή εν Αλβανία. Ίνα οι Ιταλοί δημιουργήσωσι τυπικά τινά ερείσματα προς δικαιολογίαν των επεκτατικών των βλέψεων επεδόθησαν αφ' ενός μεν εις την γελοίαν προσπάθειαν του εξιταλισμού των Ιονίων Νήσων, αφ' ετέρου δε εις την εντυπωσιακήν υπόθαλψιν και υποστήριξιν πάσης κατά της Ελλάδος κακοποιού εκδηλώσεως, ώς των Αλβανών καί τινων αρνησιπάτρηδων και εξωνημένων εγκληματικών στοιχείων εκ των περί την οροσειράν της Πίνδου κατοικούντων κουτσοβλάχων.

Εις ταύτα και εις πάσαν παρομοίαν εκδήλωσιν ανεντίμων και εγκληματικών σχεδίων θ' αντιτίθετο δι' όσων ηδύνατο μέσων η Ελληνική Χωροφυλακή, έστω και διά καταγγελίας των εκασταχού διαπιστουμένων, δι' ό και έδει να διαλυθή η Χωροφυλακή διά τους Ιταλούς. Ώς πρώτη αναμφισβήτητος απόδειξις των Ιταλικών προθέσεων υπήρξεν η διαλαμβανομένη εν τη υπ' αριθμ. 4)4)1 από 2-7-41 διαταγή του Αρχηγείου Χωροφυλακής (Παράρτημα Χ, 45) καταγγελία, καθ'

---

(28) Βλέπε ορμαθόν απολύσεων και σχετικήν αλληλογραφίαν μετά αρχών κατοχής εις υπ' αριθμ. 21)948 φακ. Υπουργ. Δημ. Τάξεως.

ἣν «...Δυστυχῶς ἡ ἐπέμβασις τῶν στρατιωτικῶν Ἰταλικῶν ἀρχῶν κατοχῆς ἐματαίωσε προσωρινῶς τὴν λῆψιν ὅλων τῶν ἀνωτέρω μέτρων καὶ οὕτω καὶ ἡ κατάταξις μονίμων καὶ ἄνευ θητείας Χωροφυλάκων καὶ ἡ μετάταξις τῶν ὑπαξιωματικῶν τοῦ Στρατεύματος ἀνεστάλησαν».

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ συνεταῖροι τῶν Ἰταλῶν Γερμανοὶ δὲν ἐζήτησαν τοιαύτας δηλώσεις, ἰδοὺ διὰ τίνα λόγον ἐζήτησαν οἱ Ἰταλοὶ τοιαύτας δηλώσεις. Ἐφ' ὅσον τοῖς εἶχε παραχωρηθῆ παρὰ τῶν Γερμανῶν ἡ κατοχὴ τοῦ μεγαλυτέρου σχεδὸν τμήματος τῆς Ἑλλάδος καὶ ὡς κατακτηταὶ ἦσαν ἀποφασισμένοι νὰ μὴ σεβασθῶσι κατ' οὐδένα λόγον τὰ διεθνῆ νόμιμα εἰς τί θὰ τοῖς ἐχρησίμευον αἱ δηλώσεις συνεργασίας· μόνον τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ οὐχὶ τῶν ἄλλων ὑπαλλήλων; Ἀσφαλῶς εἰς οὐδέν, καὶ δὲν ἔχομεν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν περίπτωσιν τινὰ καθ' ἣν οὗτοι νὰ ἐπεκαλέσθησαν τὴν ὑπογραφεῖσαν δήλωσιν. Εἰς ἓν καὶ μόνον ὑπελόγιζον καὶ ἀπέβλεπον: Οἱ Ἕλληνες διεκατείχοντο ἀκόμη ἐκ τοῦ πνεύματος ὑπεροχῆς λόγῳ τῶν νικηφόρων ἀγώνων ἐν Ἀλβανίᾳ καὶ ὁπωσδήποτε κατὰ ἓν σοβαρὸν ποσοστὸν ἐκεῖθεν διαθερμαινόμενοι καὶ ὑποκαιόμενοι, θὰ ἠρνοῦντο τὴν ταπείνωσιν νὰ ὑπογράψωσι τὰς δηλώσεις καὶ οὕτω θὰ ἐδίδετο μία εὐλογοφανὴς ἀφορμὴ δι' ἀποστρατείας καὶ ἀπολύσεις, ὥστε δι' αὐτῶν καὶ τῶν ἄλλων μέτρων (ἀφοπλισμοῦ, προπηλακισμῶν, κακοποιήσεων, παραγκωνισμῶν, φυλακίσεων κ.λ.π.) νὰ ἐπέλθῃ ἡ διάλυσις τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς, διαλυομένης δὲ τῆς Χωροφυλακῆς, αὐτομάτως, ἐλλείψει οἱασδήποτε Ἑλληνικῆς ἐκτελεστικῆς δυνάμεως, θὰ διελύοντο καὶ αἱ ὑπόλοιποι Ἑλληνικαὶ ὑπηρεσίαι καὶ οὕτω θὰ παρείχετο εἰς τοὺς Ἰταλοὺς ἡ εὐκαιρία νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καλύβην.

Βάσει τῶν ὅσων εἶχον πληροφοριῶν οἱ Ἰταλοὶ ἐστράφησαν ἀπροκαλύπτως καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν δηλώσεων κατὰ τῶν ἀξιωματικῶν ἐκείνων, οἵτινες καθ' οἱονδήποτε τρόπον ἀπετέλουν ἐμπόδιον εἰς τὰ σχέδιά των, ὧν κατὰ μεγίστην πλειοψηφίαν ἐζήτουν τὴν ἄμεσον μετάθεσιν, ἄλλων διέτασσον τὴν ἀποστρατείαν καὶ ἄλλων τὴν σύλληψιν.

Ἐν τοῖς πρόσθεν (σελ. 1516) ἀνεφέρθημεν εἰς τὴν πολεμικὴν δρᾶσιν τοῦ Μοιράρχου Τρίμπου Μάρκου ἐν τῇ περιφερείᾳ Κονίτσης (28α), ὅστις, λίαν ἀστόχως

(28α) Παραθέτομεν καὶ τὸ ἀκόλουθον ἀπόσπασμα, Ἡμερ. Δ)γῆς 1-12-1940, τῆς Μεραρχίας Στανωτᾶ περὶ τῆς δράσεως τοῦ Τρίμπου: «ποιοῦμαι εὔφημον μνείαν τῶν κάτωθι: 1) Μοιράρχου Τρίμπου Μάρκου διότι τυγχάνων διοικητὴς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Κονίτσης α) κατ' ἀναφορὰν τοῦ φονευθέντος ὑπὸ τὰς διαταγάς μου Ἀντισ)χου Φριζῆ κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς καταλήψεως τῆς Κονιτσης ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν μετὰ δυνάμεως χωροφυλάκων καὶ ἀγροφυλάκων τῆς περιφερείας ἐτήρησε διαφόρους ὀρεινὰς διαβάσεις δι' ὧν ἠδύνατο νὰ ἀπειληθῇ τὸ ἀριστερὸν πλευρὸν τοῦ ὑπὸ τὰς διαταγάς του Ἀντσ)χου Φριζῆ ἀποσπάσματος Ἀώου, δώσας οὕτω τὸν χρόνον εἰς τὴν κατάληψιν τῶν ὡς ἄνω διαβάσεων δι' Ἑλληνικῶν τμημάτων, β) Κατὰ τὴν περίοδον ἀνακαταλήψεως τῆς Κονίτσης διὰ τῆς αὐτοθυσίας καὶ δραστηριότητός του, προσέφερε εἰς τὴν Μεραρχίαν, ἣν παρηκολούθει, ἐξαιρετικῶς πολυτίμους ὑπηρεσίας τόσον κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐπιχειρήσεων λόγῳ πλήρους γνώσεων τοῦ ἐδάφους τῆς περιοχῆς, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ἐφοδιασμοῦ τῶν μαχομένων τμημάτων διὰ τῆς ἀμέσου ὀργανώσεως ὑπηρεσίας ἀλευρομύλων καὶ ἀρτοποιείου.

Αἱ ὡς ἄνω ὑπηρεσίαι ἐπιτευχθεῖσαι παρὰ τὰς ἀντιξόους περιστάσεις χάρις εἰς μίαν ἐξαιρετικῶς ἔντονον ἀνάπτυξιν δραστηριότητος καὶ αὐτοθυσίας τοῦ ἄνω Μοιράρχου, ὑπερβαίνει τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἁπλοῦ καθήκοντος.

Ὁ Μέραρχος Γ. ΣΤΑΝΩΤΑΣ Ὑποστράτηγος

ἐπανῆλθεν μετὰ τὴν κατάρρευσιν εἰς Κόνιτσαν, ἔνθα ἐλατρεύετο παρὰ τῶν κατοίκων ὡς ἐθνικὸς ἥρως καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐξεθρέπτετο διαρκῶς ἡ ἐθνική του ἔπαρσις.

Τοῦτο δὲν τὸ συνεχώρησαν καὶ δὲν τὸ ἠνέχθησαν οἱ Ἰταλοὶ καὶ ἀπηύθυναν τὸ ἀκόλουθον ἀπὸ 1-8-1941 ὑπ' ἀριθμ. 28)6 ἔγγραφον τοῦ 50οῦ Τάγματος Καραβινοφόρων:

«Λοχαγὸς Χωροφυλακῆς Τρίμπος Μᾶρκος.

«Ἀνακοινοῦται πρὸς γνῶσιν, ὅτι ἡ Ἀνωτέρα Διοίκησις τῶν ἐνόπλων δυνάμεων διὰ τὴν Ἑλλάδα, διέταξε τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῶν καθηκόντων του τοῦ ἐν περιλήψει Ἀξιωματικοῦ, διὰ τὰ ἐμμόνως ἀντιϊταλικά του αἰσθήματα ἐχθρικὰ πρὸς πᾶσαν συνεργασίαν.

«Ἐν ἀναμονῇ τῆς ἐκτελέσεως τῆς διαταγῆς περὶ ἀπολύσεώς του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας διετάχθη ἵνα ὁ Τρίμπος ἐκλέξῃ ὡς διαμονήν του τὰ Ἰωάννινα» (28β)

Ἐν συνεχείᾳ ἐπηκολούθησεν ἡ ἀπὸ 26-9-1941 ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Δημ. Ἀσφαλείας (Φ.Ε.Κ. - Τεῦχος Γ' — 227)1941— προσυπογεγραμμένη καὶ παρὰ τοῦ πρωθυπουργοῦ), ἥτις ἔθετεν εἰς αὐτεπάγγελτον ἀποστρατείαν τὸν ἐν λόγῳ Ἀξιωματικόν, ὑπὸ τὴν αἰτιολογίαν «ὡς μὴ ἐπιδείξαντα, παρὰ τὰς σχετικὰς διαταγὰς καὶ ὁδηγίας τῆς Κυβερνήσεως, πνεῦμα συνεργασίας μετὰ τῶν ἀρχῶν κατοχῆς, ἐπὶ βλάβῃ γενικώτερον τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν συμφερόντων».

Τὴν 10ην Ἰουνίου 1942 ὁ Τρίμπος συλληφθεὶς ἐν Ἄρτῃ μετήχθη εἰς Ἰταλίαν ἔνθα ἐκρατήθη μέχρι Ν)βρίου 1943 εἰς στρατόπεδα καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς Γερμανίαν ἔνθεν ἀφέθη ἐλεύθερος μόλις τὴν 25ην Αὐγούστου 1945.

Ἡ περίπτωσις Τρίμπου ὑπῆρξεν ἐκ τῶν πρώτων καὶ ἐκ τῶν πλέον ἐντυπωσιακῶν, μετ' οὐ πολὺ ὅμως αἱ ἀποστρατεῖαι, αἱ φυλακίσεις, αἱ καταδίκαι καὶ αἱ διὰ τὰ Ἰταλικὰ στρατόπεδα ἀπαγωγαὶ ἀξιωματικῶν ἀλλὰ καὶ ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς, δι' ἀσημάντους ἀφορμὰς καὶ ἰδίᾳ δι' ἀντίδρασιν εἰς τὰ ἐξοντωτικὰ κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ Ἰταλικὰ μέτρα ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ὀργάνων τῶν Ἀλβανῶν, Ρουμανιζόντων καὶ Βουλγαριζόντων ἢ τῶν περὶ Ἰταλικῆς Αὐτοκρατορίας σχεδίων, ἀπετέλεσαν ἓν καθεστὼς ὅπερ ἔληξεν μόνον μὲ τὴν πτῶσιν τῆς Ἰταλίας.

Εἶχον ἀπεριόριστον δικαιοδοσίαν οἱ Ἰταλοί, τηροῦντες μόνον προσχήματα τινά, τῇ ἀπαιτήσει των, πάντοτε ἀποδεκτῆς, ἀπεστρατεύοντο, μετετίθεντο, ἐτιμωροῦντο, ἀφοπλίζονο κλπ. οἱ ἄνδρες τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἐπὶ τῇ ἀναπτυσσομένῃ ἐπεκτάσει τῆς Ἰταλικῆς κατοχῆς, συντελουμένη βαθμιαίως καὶ προοδευτικῶς, αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Χωροφυλακῆς ἀνέφερον τοὺς φόβους των διὰ τὴν στάσιν τοῦ λαοῦ, ἐκ τούτων μάλιστα ἡ Δ. Χ. Λεβαδείας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 16)70)1 ἀπὸ 7-5-41 ἀναφορᾶς, ἀνέφερεν ὅτι ἐγκυμονοῦνται κίνδυνοι σοβαροὶ ἐκ τῆς ἐπεκτάσεως, τόσον ἐκ μέρους τῶν κατοίκων ὅσον καὶ ἐκ μέρους τῶν ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς, ἠπείλουν, τουτέστιν, οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, ὅτι δὲν θ' ἀνεχθῶσιν τοὺς Ἰταλοὺς κατακτητάς. (29)

(28β) Βλέπε Φακ. 464)7 Ὑπουργ. Δημ. Τάξεως.

(29) Ὑφυπουργεῖον Ἐσωτερικῶν Φάκελλος 29)370.

Ἡ πρᾶξις αὕτη, ἐπισήμως καὶ ἐγγράφως ἐκδηλωθεῖσα, ὑπῆρξεν ἡ δευτέρα σοβαρά, μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χρυσάνθου ἄρνησιν, ἐκδήλωσις ἐθνικῆς ἀντιστάσεως ἢ μᾶλλον ἡ τρίτη κατὰ σειράν, διότι δευτέρα ὑπῆρξεν ἡ ἄρνησις ἀναρτήσεως τῆς Γερμανικῆς σημαίας εἰς καταστήματα Χωροφυλακῆς.

Οἱ Γερμανοὶ δὲν ἐπέμεινον εἰς τοῦτο, ἀλλ' οἱ ἀκολουθήσαντες τούτους Ἰταλοὶ ἐπέμεινον ἀνερυθριάστως εἰς τὴν ἀνάρτησιν τῆς Ἰταλικῆς σημαίας, οἱ ἄνδρες ὅμως τῆς Χωροφυλακῆς ὡς ἀπὸ συμφώνου, ἠρνήθησαν νὰ πράξωσι τοῦτο. Δὲν εἶναι ὀρθὴ ἡ μερίκευσις τῆς ἀρνήσεως. (30)

Οἱ Ἰταλοὶ ἅμα τῇ ἐγκαταστάσει των ἐπεδόθησαν εἰς λεηλασίας, κλοπὰς καὶ καταστρεπτικὰς ἐνεργείας.

Ἡ Ἑλληνικὴ Χωροφυλακὴ μετὰ θάρρους κατήγγειλε τὰς παρὰ τῶν Ἰταλῶν στρατιωτικῶν κλοπὰς (31). Τὸ 5ον Τάγμα Καραβινιέρων, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 34)61 ἀπὸ 28-6-41 ἐγγράφου του, ἠξίωσεν τὴν μὴ ἐπανίδρυσιν Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς εἰς Βωβοῦσαν, διότι οὕτω ἠξίουν τὰ στοιχεῖα τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας. (32) Πληροφορηθέντες οἱ Ἰταλοὶ ὅτι ἐξηκολούθει ἡ λειτουργία τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς ἐπεδίωξαν τὸ κλείσιμον ταύτης διὰ ποικίλων τρόπων, χωρὶς βεβαίως νὰ τὸ ἐπιτύχωσι. Ἐπέτυχον ὅμως τήν, ὑπὸ διάφορα προσχήματα, ἀφαίρεσιν τῶν ὑλικῶν τῆς Σχολῆς. Ἀρχῆς γενομένης ἐκ τῶν κλινῶν.

Πρὸς τοῦτο ἄλλοτε μὲν ἀπευθύνοντο πρὸς τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἀσφαλείας, ὅπερ ὑπέκυπτεν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις των, ἄλλοτε δὲ ηὐθηρέτων ἀπ' εὐθείας. (33)

Ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1941 ἤρξατο ἡ ἀποστολὴ ἐνισχύσεων πρὸς τὰς Διοικήσεις Χωροφυλακῆς Βορείου Ἑλλάδος, ἵνα αὗται ἐπανδρώσωσι τὸ σύνολον τῶν ὑπηρεσιῶν των. Ἡ δύναμις αὕτη προήρχετο ἐκ κληρωτῶν Χωροφυλάκων, τῶν ὁποίων ἐθεωρεῖτο λήγουσα βαθμιαίως ἡ ἐκπαίδευσις. Οὕτω τὴν 1 Ἰουλίου ἀνεχώρουν διὰ τὴν Δ)σιν Χωροφυλακῆς Φλωρίνης 261, διὰ τὴν Δ)σιν Χωροφυλακῆς Ἐδέσσης 125 καὶ Α. Δ. Χ. Κεντρικῆς Μακεδονίας 251. Κατὰ τὸ πρῶτον, ἐπίσης, 10ήμερον τοῦ μηνὸς τούτου, ἀνεχώρησαν διὰ τὴν Δ. Χ. Βοιωτίας 17 ὑπαξιωματικοὶ καὶ 190 χωροφύλακες καὶ διὰ Α. Δ. Χ. Θεσσαλίας 260 ὁπλῖται, τέλος ἀνεχώρησε δύναμις 100 χωροφυλάκων διὰ τὴν Δ. Χ. Λαμίας καὶ ἀριθμὸς ἐξ 100 περίπου ὑπαξιωματικῶν διὰ τὴν Βόρειον Ἑλλάδα, (34). Τὴν 5ην Αὐγούστου παρουσιάσθη τὸ πρῶτον συντεταγμένον τμῆμα ἐκ Κρήτης δυνάμεως 160 ἀνδρῶν.

Εἰς Σχολὴν Χωροφυλακῆς συνεκεντρώθησαν οἱ μὴ ὑπογράψαντες τὰς περὶ συνεργασίας δηλώσεις ὁπλῖται, περιφερείας Πρωτευούσης καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς Δ)νσεως Εἰδικῆς Ἀσφαλείας, λόγῳ ἀντικαταστάσεώς των ὑπὸ τῆς νέας ἡγεσίας τῆς ὑπηρεσίας ταύτης.

---

(30) Κ. Μπίρκα «Ἐποποιΐα τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως» σελ. 109.

(31) Ἡ Δ.Χ. Μεσσηνίας ἀνέφερεν τὴν εἰς βάρος Δεσποίνης Παυλίδου κλοπὴν δι' ὑπ' ἀριθ. 58)45)3 ἀπὸ 28-6-41 ἀναφορᾶς. Ἡ Δ.Χ. Ἰωαννίνων τὴν εἰς βάρος Μ. Θεδωρίδου κλοπὴν δι' ὑπ' ἀριθ. 9396)8)96κ ἀπὸ 3-6-1941 ἀναφορᾶς κ.λ.π.

(32) 5.193)1)20-9-8-1941 Α.Δ.Χ. Ἠπείρου.

(33) Ὑφυπουργεῖον Δημοσίας Ἀσφαλείας ἀριθ. 19)370)22 — Σχολὴν Χωροφυλακῆς —26-7-1941— «Κατόπιν αἰτήσεως τῶν Ἰταλῶν Καραβινοφόρων παραδώσατε αὐτοῖς ἐπὶ ἀποδείξει ἑκατὸν πεντήκοντα διπλᾶς σιδηρᾶς κλίνας τῆς ὑπηρεσίας» — Ὑπουργός.

(34) Βλέπε Η.Δ. Σχολῆς Χωροφυλακῆς μηνὸς Ἰουλίου καὶ Αὐγούστου 1941.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Ἰουλίου 1941 διωρίσθη Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς ὁ Συνταγματάρχης Πεζικοῦ Π. Σπηλιωτόπουλος.

Δυνάμει τοῦ Ν.Δ. 194)1941, οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι, ὑπεβλήθησαν εἰς ὁρκωμοσίαν εἰς τὸ καθεστὼς τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας.

Ἐκ τῶν πρώτων νομοθετημάτων τῆς κατοχικῆς Κυβερνήσεως Τσολάκογλου ὑπῆρξεν καὶ τὸ Ν.Δ.6)7 Μαΐου 1941 (Φ.Ε.Κ. 156) «περὶ μετονομασίας τῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς κ.λ.π.», ἀφ' ἧς ἀπηγορεύθη πλέον ὁ τίτλος «Ἑλληνικὴ Βασιλικὴ Χωροφυλακή», κατηργήθησαν τὰ μετὰ στέμματος κοιβία καὶ ἀντεκατεστάθη τὸ στέμμα δι' ἐθνοσήμου.

Τόσον πρὸς συντήρησιν τοῦ Σώματος τῶν μονίμων Ὑπαξιωματικῶν τοῦ διαλυθέντος Στρατοῦ, ὅσον καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς Χωροφυλακῆς, ἐξεδόθη τὸ Ν.Δ. 56 τῆς 12)20 Μαΐου 1941 «περὶ μετατάξεως ὑπαξιωματικῶν τοῦ Στρατοῦ ξηρᾶς εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἢ Ἀστυν. Πόλεων», καθ' ὃ ἐπετρέπετο, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἡ μετάταξις μονίμων ἢ ἐθελοντῶν ὑπαξιωματικῶν, εἰς τὴν Χωροφυλακὴν εἰς ἀντικατάστασιν ἀπολυομένων κ.λ.π.

Παραδόξως ἐπενέβησαν οἱ Ἰταλοὶ καὶ ἠξίωσαν τὴν μὴ ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου τούτου, ὅπερ δὲν ἐφηρμόσθη παρὰ κατόπιν μακρῶν παρακλήσεων καὶ παραστάσεων τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως (34α). Μεταπεισθέντων τῶν Ἰταλῶν, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 182 ἀπὸ 12-9-1941 ἐγκυκλίου διαταγῆς Ὑπουργ. Ἐθνικῆς Ἀμύνης, ἀπεσπάσθη, δι' ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας, εἰς σοβαρὸς ἀριθμὸς Ἐπιλοχιῶν καὶ Λοχιῶν εἰς τὴν Χωροφυλακήν, οἵτινες ἀφομοιώθησαν πλήρως πρὸς τοὺς συναδέλφους των τῆς Χωροφυλακῆς διὰ μετατάξεως, συντελεσθείσης συνεπείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 132)286)25 ἀπὸ 10-10-1942 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Ἐσωτερικῶν (δὲν ὑπῆρχε κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἴδιος ὑπουργὸς Δημ. Ἀσφαλείας) καὶ Ἐθνικῆς Ἀμύνης. Κατὰ τὴν μετάταξιν ἐτηρήθη ἡ ἀντιστοιχία: Ἐπιλοχίας = Ἐνωμοτάρχης, Λοχίας = Ὑπενωμοτάρχης καὶ Δεκανεὺς = Χωροφύλαξ. (34β) Περὶ τῆς οἰκονομικῆς τακτοποιήσεως τῶν ὑπαξιωματικῶν τούτων ἐξεδόθη καὶ τὸ Ν.Δ. 821)4-12-1942.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν 1943 ἤρξατο ἡ σύμπτυξις διαφόρων ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ πλεονασμὸς δυνάμεως, ὃν δὲν ἤθελεν νὰ ἐμφανίσῃ ἡ Χωροφυλακὴ ἐκ τοῦ φόβου μήπως οἱ κατακτηταὶ προβάλουσιν ἀξιώσεις χρησιμο-

---

(34α) Βλέπε ἐν παραρτήματι Χ, 45 ὑπ' ἀριθ. 4)4)1 διαταγὴν Ἀρχηγ. Χωροφυλακῆς ἐν ᾗ γίνεται λόγος περὶ τῆς ἀντιδράσεως τῶν κατακτητῶν.

(34β) Ἀριθ 132)286)25 Ἀπόφασις

Περὶ μετατάξεως ὑπαξ)κῶν τοῦ Στρατεύματος εἰς τὴν Χωροφυλακήν. Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 56 Ν.Δ. ἀποφασίζομεν: Μεατάσσομεν προσωρινῶς εἰς τὴν Χωροφυλακὴν τοὺς εἰς ὑπηρεσίας αὐτῆς μέχρι σήμερον ἀπεσπασμένους ὑπαξιωματικοὺς τοῦ Στρατεύματος μὲ τοὺς κάτωθι ἀντιστοίχους βαθμοὺς ἀπὸ 1-11-1942.

Ἐπιλοχίας Ἐνωμοτάρχης, Λοχίας Ὑπενωμοτάρχης καὶ Δεκανεὺς Χωροφύλαξ.

Ἡ ἐπαναφορὰ τούτων εἰς τὸ στράτευμα δύναται νὰ γίνῃ διὰ νέας —ἀποφάσεως ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ὀκτωβρίου 1942

Ὑπουργὸς Ἐσωτερ. Γ. Τσολάκογλου, Ὑπουργ. Ἐθν. Ἀμύνης Γ. Μπάκος

Ἡ μετά τινας μῆνας ἀνάκλησις τούτων ἀπέβλεπεν καὶ εἰς τὴν χρησιμοποίησίν των εἰς Τάγματα Ἀσφαλείας.

ποιήσεως τῆς δυνάμεως εἰς ἀλλοτρίους σκοπούς, δι' ὃ καὶ ἤρξατο νὰ ζητῆται ἡ βαθμιαία ἀνάκλησις τῶν διατεθέντων. Ἐντὸς τοῦ Ἀπριλίου 1943 εἶχεν ἐπανέλθει εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ στρατοῦ τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν ἐκ τοῦ στρατεύματος ὑπαξιωματικῶν.

Ἐκτὸς τῆς παρουσιασθείσης τάσεως πρὸς ὁμαδικὴν ἀπόλυσιν τῶν ὁπλιτῶν, ἥτις ἀντιμετωπίσθη τόσον διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως ἀπολύσεων (35) ὅσον καὶ διὰ τῆς ἐκ τοῦ στρατεύματος ἐνισχύσεως τοῦ Σώματος δι' ὑπαξιωματικῶν, παρουσιάσθη παρόμοιον θέμα καὶ εἰς τὰς τάξεις τῶν ἀξιωματικῶν, ἐξ ὧν ἀξιόλογος ἀριθμὸς προσέφυγεν εἰς τὴν ὑποβολὴν αἰτήσεων παραιτήσεως. Εἶχεν ἐκδοθεῖ τὸ Ν.Δ. 98 τῆς 28) 29 Μαΐου 1941 «περὶ καταστάσεως τῶν Ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς» καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐξεδόθη τὸ Ν.Δ. 137 τῆς 6) 7 Ἰουνίου 1941 «περὶ ἀπαγορεύσεως ὑποβολῆς παραιτήσεων ὑπὸ Ἀξιωματικῶν τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας καὶ Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας». Τὸ σκληρὸν τοῦτο μέτρον ἤρθη διὰ τοῦ Ν.Δ. 627) 1941, ἤτοι μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐπανδρώσεως ἁπασῶν τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῆς διαμορφώσεως ὁριστικοῦ πνεύματος ὅσον ἀφορᾷ τὴν στάσιν ἔναντι τῶν παρὰ τῶν Ἰταλῶν αἰτουμένων δηλώσεων εἰλικρινοῦς συνεργασίας. Ἡ ἄρσις τοῦ μέτρου ἐγένετο καὶ πρὸς διευκόλυνσιν τῶν Ἀξιωματικῶν ἐκείνων οἵτινες εἶχον ἐκτεθῆ ἔναντι τῶν κατακτητῶν καὶ ἔδει νὰ ἀποχωρήσωσι, ἀλλὰ καὶ διότι οἱ ἐπιδιώκοντες τὴν παραίτησιν Ἀξιωματικοὶ ἢ τὴν ἀπόλυσιν ὁπλῖται εἶχον ἀνεύρει τὴν λύσιν διὰ τῆς μὴ ὑπογραφῆς τῶν δηλώσεων συνεργασίας, πρᾶγμα ὅπερ ὁπωσδήποτε ἐξέθετε τούτους ἔναντι τῶν δι' ὅλα καχυπόπτων κατακτητῶν.

Διὰ τοῦ ἀπὸ 1-6-1941 Ν.Δ 113 παρεσχέθη νομικὴ εὐχέρεια εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅπως διορίζῃ Ἀρχηγὸν Χωροφυλακῆς Ἀνώτατον ἢ Ἀνώτερον Ἀξιωματικὸν τοῦ Στρατεύματος καὶ οὕτω διωρίσθη ὁ Συνταγματάρχης Πεζικοῦ Σπηλιωτόπουλος, δι' ἑτέρου δὲ Ν.Δ., 647) 3-10-41, ἐπετράπη ὅπως μὴ ὑπάρχοντος ἀνωτάτου Ἀξιωματικοῦ Χωροφυλακῆς τὰ καθήκοντα τοῦ Ἀρχηγοῦ ἀνατίθενται εἰς τὸν ἀρχαιότερον τῶν ἐν ἐνεργείᾳ Συνταγματαρχῶν.

Θὰ ἴδωμεν κατωτέρω ὅτι αἱ κατοχικαὶ κυβερνήσεις δὲν ἠρκοῦντο εἰς τὴν λῆψιν μέτρων «συντηρήσεως» καὶ «προνοίας», ἐλάμβανον καὶ ὀργανικὰ μέτρα βασικῆς ἐνίοτε μορφῆς, ἀδιαφοροῦσαι διὰ τὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ μέλλοντος. Ἡ νοοτροπία αὕτη παρετηρήθη ἐν πλήρει ἐκτάσει ὑπουργοῦντος τοῦ Ἀναστ. Ταβουλάρη, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦδε ἤρξαντο αἱ τοιαῦται ἐκδηλώσεις. Οὕτω βλέπομεν ὅτι ἀντιμετωπίσθη τὸ θέμα τοῦ γάμου τῶν ὁπλιτῶν.

Διὰ τοῦ Ν. 302 τῆς 27-7-1941 ηὐξήθησαν τὰ ὅρια τοῦ γάμου τῶν ἐνωμοταρχῶν, ἵνα βραδύτερον διὰ τοῦ νόμου 977) 1943 ἐπιτραπῇ ὁ γάμος καὶ εἰς τοὺς ὑπενωμοτάρχας καὶ χωροφύλακας ὑπό τινας προϋποθέσεις, καὶ οὕτω ἔκτοτε κατέστη καθεστὼς ὁ γάμος τῶν ὁπλιτῶν, ἰδίᾳ διὰ τῶν ὁμαδικῶν ἀναγνωρίσεων βραδύτερον ὑπὸ διαφόρων πολιτικῶν πλέον Κυβερνήσεων. Ἡ ἐκ τῶν ὑστέρων ἀναγνώρισις τῶν παρανόμως τελουμένων γάμων ἐδημιούργει κατὰ τὰς περιόδους ταύτας κωμικοτραγικὰς συνθήκας καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς πολιτικῆς καπηλείας καὶ ἐκμε-

---

(35) Βλέπε Ν.Δ. 161 τῆς 12)14 Ἰουνίου 1941 «περὶ ἀναστολῆς τῆς ἰσχύος ἐνίων διατάξεων τοῦ Ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς». Ἡ διὰ τοῦ Ν.Δ. τούτου τεθεῖσα 6μηνος ἀναστολὴ τῶν ἄρθρων 39, 42 καὶ 43 Ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς παρετάθη καὶ ἐξεδόθησαν ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος τὰ Ν.Δ. 819)1941, 100 καὶ 1206 τοῦ 1942.

ταλλεύσεως ἣν προσελάμβανε, εἶχεν καὶ τὴν ὁμοιότητα τῶν κατὰ τὰς προεκλογικὰς περιόδους ἀνεγειρομένων παρανόμων οἰκοδομῶν. Ἄλλο γάμος ὁπλιτῶν καὶ ἄλλο διασυρμὸς ὁπλιτῶν καὶ θέματος Χωροφυλακῆς διὰ τῶν ἐν μιᾷ νυκτὶ ὁμαδικῶν εἰς ὅλας τὰς ἐκκλησίας τοῦ Κράτους γάμων. Τοῦτο ἐσήμαινε καὶ καταστροφὴν ἐν πολλοῖς τόσον τῶν νυμφευομένων ὅσον καὶ τοῦ Σώματος.

Κατὰ τὴν οἰκείαν χρονολογικὴν σειρὰν θὰ διαλάβωμεν καὶ περὶ ἄλλων τινῶν ὀργανικῶν καινοτομιῶν.

Ὡμιλήσαμεν περὶ τῶν ὁμαδικῶν κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς ἀντιστάσεων ἐν Βορείῳ Ἑλλάδι, ἀλλὰ πρέπει νὰ τονίσωμεν ὅτι, ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς εὗρον τὴν εὐκαιρίαν ὅλα τὰ ποικίλης χροιᾶς κακοποιὰ στοιχεῖα νὰ στραφῶσιν καὶ ἐνόπλως κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς (Ἀλβανοί, πράκτορες Ρουμανικῆς προπαγάνδας, ἀποφυλακισθέντες κατὰ τὴν κατάρρευσιν πάσης φύσεως κακοποιοὶ καὶ οἱ κομμουνισταί).

Κατόπιν τούτων τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς προεκάλεσεν τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις ἐξέδωκε τὸ Ν.Δ. 162 (Φ.Ε.Κ. 194 τῆς 14-6-1941) περὶ τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς ἐπιτρέπεται ἡ χρῆσις τῶν ὅπλων ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς κ.λ.π. ἄνευ οὐδεμιᾶς εὐθύνης διὰ τοὺς ἡγήτορας.

Ἡ Σχολὴ εἶχεν ἀποβῆ τὸ κέντρον τῶν πλέον ἀκάμπτων ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, εἶχε καταστῆ ἡ κυψέλη τῆς πρώτης ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, ἥτις ἐξεδηλώθη κατὰ τὸν πλέον πανηγυρικὸν τρόπον —κατ' εὐθεῖαν— κατὰ τοῦ θρασέος καὶ ἀπρεποῦς εἰσβολέως.

Ἀναφέρεται, ὡς πρώτη πρᾶξις ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, ἡ νύκτωρ καταστροφὴ τῆς ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως Γερμανικῆς Σημαίας, ἐνῶ φρονοῦμεν ὅτι τοιαύτην ἀπετέλεσεν ἡ στάσις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσάνθου, πρᾶξις ὅμως στραφεῖσα κατὰ τῆς ζωῆς τῶν στρατιωτῶν τοῦ κατακτητοῦ καὶ μάλιστα οὐχὶ δολοφονική, ὥστε νὰ προκαλέσῃ τὰ συνήθη ἀντίποινα, ὑπῆρξεν ἔργον ὑπαξιωματικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς. Ὁ Μητροπολίτης —τῶν ἐνόπλων δυνάμεων— Παντελεήμων εἰς τὸ ἔργον του, «Ἀγῶνες κάτω ἀπὸ τὰ δεσμά», ὑπῆρξεν — δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ συμβῇ ἄλλως δι' ἕναν ἱεράρχην— ὁ ἀντικειμενικὸς ἀφηγητὴς τῶν ὅσων ἔζησε καὶ ἀντιμετώπισε.

Οὕτω ἐν σελίδι 27 παρέδωκεν εἰς τὴν ἱστορίαν τὴν πρώτην πρᾶξιν, ἐνόπλου ἀντιστάσεως, τοῦ Ὑπεν)ργου Μελισσουργοῦ Γεωργίου τοῦ Ἰωάννου ἐκ Μυρσίνης Ρεθύμνης, ἧς ὁ ἱεράρχης διαβεβαιοῖ ὅτι ὑπῆρξεν αὐτόπτης μάρτυς. Ἰταλοὶ στρατιῶται συμπεριεφέρθησααν χυδαίως καθ' ὁδὸν πρὸς διερχομένην Ἑλληνίδαν. Ὁ Μελισσουργός, περιπατῶν καὶ ἀντιληφθεὶς τὴν συμπεριφορὰν τῶν Ἰταλῶν, ἔρριψε πρὸς αὐτοὺς ἐπιτιμητικὸν βλέμμα, ἀλλ' οἱ Ἰταλοὶ κατέστησαν θρασύτεροι καὶ ἐπεδείξαντο συμπεριφορὰν βιαίας ἀνηθικότητος. Ὁ Μελισσουργὸς δὲν ἠδύνατο νὰ συγκρατηθῇ περαιτέρω. Ἡ ἐθνικὴ σκέψις ἐκάλυψε πᾶσαν ἄλλην.

Εἶχε ταχθῆ νὰ προστατεύῃ τὴν τιμὴν καὶ τὴν περιουσίαν τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ κατὰ ποῖον τρόπον θὰ ἠδύνατο νὰ πράξῃ τοῦτο ἔναντι τῶν βαρβάρων τούτων; Ἐξήγαγε τὸ περίστροφόν του καὶ τὸ ἐξεκένωσε κατὰ τῶν Ἰταλῶν στρατιωτῶν. Εἷς νεκρὸς καὶ δύο τραυματίαι Ἰταλοί. Ἡ ὁδὸς Μεσογείων ἀνεστατώθη. Οἱ Ἰταλοὶ καταδιώκουν καὶ ὁ Μελισσουργὸς ἐπιτυγχάνει νὰ διαφύγῃ. Κρύπτεται ἐν Ἀθή-

ναις —καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐν τῇ Μονῇ Σωτῆρος εἰς τὴν Κύμην— καὶ τὴν 4-1-1943 παρουσιάσθη εἰς τὸ Φρουραρχεῖον Ἱεροσολύμων προερχόμενος ἐξ Ἑλλάδος. (36)

Ἡ Σχολὴ Χωροφυλακῆς, τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν ποιουμένη, διὰ τῆς Η.Δ. 21-10-1941 ἐκήρυξεν εἰς λιποταξίαν ἀπὸ 11-10-1941 τὸν Μελισσουργόν, ἀλλὰ τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς τὸν κατέστησαν λάβαρον καὶ σύνθημα. Κατωτέρω θὰ ὁμιλήσωμεν καὶ περὶ τῶν ἐπίσης πρώτων χρονικῶς καὶ ἐν τῇ τάξει ἐνόπλων ὁμάδων ἀντιστάσεως καὶ τῶν ἔργων αὐτῶν.

Κατ' Αὔγουστον 1941 οἱ Ἰταλοὶ κατέλαβον ὡρισμένα διαμερίσματα τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς, ἅτινα ἐξεκένωσαν κατὰ τὰ μέσα Ὀκτωβρίου ἰδίου ἔτους. Τοῦτο ἐπανέλαβον καὶ κατὰ τὸ θέρος 1942. Κατὰ τὰ διαστήματα ταῦτα τὸ προσωπικὸν τῆς Σχολῆς ἐστεγάσθη εἰς τὰ οἰκήματα Χατζηκώσα καὶ Σχολῆς Εὐελπίδων.

Τὴν 17-4-1941 εἶχον παρουσιασθῇ οἱ τελευταῖοι, ἐκ τῶν προσκληθέντων ἀγυμνάστων, ὡς δόκιμοι Χωροφύλακες, συνεπείᾳ ὅμως προφορικῆς διαταγῆς, τοῦ τότε Ὑφυπουργοῦ Δημοσίας Ἀσφαλείας Μανιαδάκη, οὗτοι ἀπεστάλησαν εἰς ἀόριστον, ἄνευ ἀποδοχῶν, ἄδειαν, ἐξ ἧς ἀνεκλήθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 23) 253) 7ιρθ 13-3-1942 διαταγῆς καὶ ἀφοῦ ἐπανυπεβλήθησαν εἰς ὑγειονομικὴν ἐξέτασιν ἐκρατήθησαν οἱ ὡς ἱκανοὶ κριθέντες 266. Τούτων ἡ ἐκπαίδευσις ἤρξατο ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Ἀπριλίου 1942.

Κατὰ τὸν Δ) βριον 1941 ἐσυνεχίσθη ἡ ἐμφάνισις τῶν, ἐκ τοῦ στρατοπέδου αἰχμαλώτων ἀπολυομένων, ὁπλιτῶν Παρ) τος Σχολείου Κρήτης. Ἡ ὁριστικὴ διάλυσις τοῦ στρατοπέδου τούτου ἐγένετο τὸν Μάϊον 1942, ὅτε ἀφέθησαν ἐλεύθεροι οἱ τελευταῖοι 112 ὁπλῖται τῆς Χωροφυλακῆς. (37)

Μίαν, ἐκ τῶν συνθηκῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἐπιτρεπτμένην εἰκόνα τῆς ἐν Κρήτῃ Χωροφυλακῆς, μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς νήσου ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, δίδει ἡ 33) 268) 1 ἀπὸ 24-8-1941 ἀναφορὰ τῆς Α.Δ.Χ. Κρήτης, περὶ ἧς κατ' ἐπανάληψιν ἤδη ἐποιησάμεθα ἐν τοῖς πρόσθεν λόγον.

Ἡ κατάστασις ἐν τῇ χώρᾳ, ὁσημέραι, ἀπέβαινεν ὀδυνηρωτέρα καὶ πλέον ἀπελπιστική, ἡ δὲ δύναμις τῆς Χωροφυλακῆς ἐμειοῦτο σοβαρῶς διότι λόγῳ τῶν ἐμφανιζομένων ἀντιξοοτήτων οἱ ἄνδρες, ὧν ἔληγεν ἡ θητεία, δὲν ἐδέχοντο ν' ἀνακαταταγῶσιν. Ἐξ ἄλλου αἱ ἐπισιτιστικαὶ συνθῆκαι καθίστων προβληματικὴν τὴν διατροφὴν τῶν ἀνδρῶν.

Αἱ ὑπηρεσίαι Χωροφυλακῆς ἐπεσήμανον ἐγκαίρως τὴν τοιαύτην ἐξέλιξιν καὶ εἶχον ζητήσει τὴν λῆψιν τῶν ἀναλόγων μέτρων. Ὁ ἀπὸ τῶν μέσων Ἰουνίου ἀναλαβὼν τὴν Ἀρχηγίαν τοῦ Σώματος Συνταγματάρχης πεζικοῦ Σπηλιωτόπουλος, ἀνεκοίνωσεν πρὸς τὰς ἐκ τοῦ Ἀρχηγείου ἐξαρτωμένας ἀπ' εὐθείας ὑπηρεσίας τὰς μὴ καλυπτούσας τὸ θέμα ἐνεργείας αὐτοῦ καὶ τῆς Κυβερνήσεως, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 4) 4) 1 διαταγῆς του (38), παραλλήλως ὅμως ὑπέβαλεν τὰς ὑπ' ἀριθμ. 21) 23) 11—10-7-1941 καὶ 21) 23) 12 14-7-1941 ἀναφορὰς του πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἀσφαλείας (39).

(36) Μητρ. Παντελεήμονος σελ. 27—28.

(37) Βλ. Βιβλίον Ἡμ. Δ. Σχολῆς Χωροφυλακῆς μηνὸς Δ)βρίου 1941 καὶ Μαΐου 1942.

(38) Βλ. Παρ)μα Χ, 45.

(39) Βλ. Παρ)μα Χ, 46 καὶ 47. Κατόπιν τῆς ἀναφορᾶς ταύτης τοῦ Σπηλιωτοπούλου κατηργήθη διὰ πρώτην φορὰν ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων ἡ τόσον ἀνεπίτρεπτος καὶ καταφόρως ἄδικος μισθολογικὴ ἀνισότης μεταξὺ τῶν ὁπλιτῶν τῶν δύο Ἀστυν. Σωμάτων. Ἡ ἐνέργεια αὕτη καθιστᾶ ἔτι ἐντονωτέραν τὴν ἀνάμνησιν τῆς ὀλιγοχρονίου Ἀρχηγίας τοῦ Σπηλιωτοπούλου.

Διὰ τῶν ἀναφορῶν τούτων, τὸ Ἀρχηγεῖον, ἐπεδίωκεν δύο τινά: νὰ λύσῃ τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῶν ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἀφ' ἑνὸς καὶ τὴν ἱεραρχικὴν τούτων τακτοποίησιν ἀφ' ἑτέρου, ἔναντι τῶν συναδέλφων των τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων, καταλυομένης τῆς ἀνίσου μισθολογικῆς κλίμακος. Ἀνεξαρτήτως τῆς παρασχεθείσης χρηματικῆς ἱκανοποιήσεως, εἰς τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς, τὸ πρόβλημα δὲν ἐλύετο διότι τὰ χρήματα δὲν ἐσήμαινον τροφήν. Εἶχεν ἀρχίσει ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς κατοχικῆς περιόδου ἡ μαύρη ἀγορά.

Ὁ ἐ.ἀ. Στρατηγὸς Παπαργύρης παρέχει τὴν πληροφορίαν ὅτι, κληθείς, ὡς Ἀνώτερος Διοικητὴς Δυτικῆς Ἑλλάδος, παρὰ τοῦ Δ) τοῦ τοῦ ἐν Πάτραις Ἰταλικῆς Μεραρχίας, ἵνα λάβῃ ὁδηγίας ἐπὶ παραλείψεων τῶν ὑφισταμένων του, ἐδήλωσεν αὐτῷ ὅτι οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ἀντιμετωπίζουν θέμα συντηρήσεώς των ἐλλείψει τροφῆς, τὸ ἴδιον ἔπραξεν ὀλίγον βραδύτερον καὶ ὁ Δημουλᾶς εἰς Θεσσαλίαν.

Κατόπιν τῆς ἀναφορᾶς ταύτης, συνεχίζει ὁ Παπαργύρης, ὁ Ἰταλὸς Μέραρχος διέταξεν ὅπως χορηγεῖται τροφὴ εἰς τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἐκεῖθεν τὸ μέτρον ἐγενικεύθη διὰ παρομοίων παραστάσεων τῶν Α.Δ.Χ.

Οἱ Ἰταλοὶ ἐφήρμοζον διαφόρους μεθόδους κατὰ διάφορα ἐδαφικὰ διαμερίσματα.

Ὁ Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Κερκύρας (Ταγματάρχης Μακρυνιώτης Κων.), διὰ τῆς ἀπὸ 21 Ἰουνίου 1941 Δ.Υ. ἀναφορᾶς του, πρὸς τὴν Α.Δ.Χ. Ἠπείρου, ἀνέφερεν ὅτι: «Οἱ Ἰταλοὶ καταλαβόντες τὴν Κέρκυραν τὴν 19-4-41 ἐξέβαλλον τοῦ οἰκήματός της τὴν δύναμιν τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Σκριπεροῦ, ἔκαυσαν τὰ ἀρχεῖα τῆς ὑπηρεσίας ταύτης καὶ ἔθραυσαν τὰ ὅπλα Χωροφυλάκων τινῶν. Ὅτι κατὰ τὸ διάστημα 2—5 Μαΐου 1941 ἀφώπλισαν ἅπασαν τὴν ἐν Κερκύρᾳ δύναμιν τῆς Χωροφυλακῆς, ὅτι δὲν ἠδύνατο ἡ ὑπηρεσία του νὰ ἔχῃ ἀλληλογραφίαν τινὰ μετὰ τῶν ἐκτὸς τῆς νήσου ἀρχῶν καὶ ὅτι τὰ ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς παρέμεινον εἰς τὰς θέσεις των, πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, συνεργαζόμενα μετὰ τῶν Ἰταλῶν «κατὰ τρόπον, μειονεκτικὸν μὲν διὰ τὴν ἀξιοπρέπειάν των καὶ τοῦ Κρατικοῦ κύρους των, πλὴν ἐπιβεβλημένον ἐκ λόγων θελήσεως Ἐθνικῆς ἀνάγκης» (40). Αἱ τελευταῖαι αὗται φράσεις, τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, λέγουσι πολλὰ διὰ τὴν σήμερον, τὰς ἑρμηνεύει δὲ εἰς τὸ ἔργον του ὁ Μητροπολίτης Κερκύρας.

Ὅλαι αἱ Ἀνώτεραι Διοικήσεις διεμαρτύροντο εἰς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς, ὅτι αἱ Ἰταλικαὶ Ἀρχαὶ συμπεριεφέροντο, πρὸς τὰ ὄργανα Χωροφυλακῆς, σκαιῶς καὶ ἐδημιούργουν, καθ' ἑκάστην, ζητήματα εἰς βάρος τούτων. (41)

Οὕτω ἡ Α.Δ.Χ. Θεσσαλίας 16)96)10 ἀπὸ 19-7-1941 διεμαρτύρετο διότι οἱ Ἰταλοὶ κατήργησαν τοὺς σκοποὺς τοποθέτας, ἀπηγόρευσαν τὴν κυκλοφορίαν Ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν κατὰ τὰς ὥρας 20—05 καὶ ἠξίωσαν τὴν παράδοσιν τόσον τοῦ ἀτομικοῦ ὁπλισμοῦ μετὰ τῶν πιστολίων τῶν Ἀξιωματικῶν, ὅσον καὶ τοῦ εἰς τὰς ἀποθήκας εὑρισκομένου ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν, δεχθέντες μόνον τὴν ὕπαρξιν, εἰς ἑκάστην ὑπηρεσίαν, τριῶν ὅπλων μετὰ 10 φυσιγγίων ἕκαστον, ὧν ἡ χρῆσις, θὰ ἐπετρέπετο κατὰ τὰς ἐγκρινομένας παρὰ τῶν Ἰταλῶν ὑπηρεσιακὰς περιπτώσεις. Τοῦ αὐτοῦ πε-

(40) Α.Δ.Χ. Ἠπείρου Φακ. 8)57)13 — βλέπε καὶ Μεθ. Κοντοστάνου «Ἀρχηγεῖον ... καθημερινὰ περιστατικὰ κ.λ.π.».

(41) Ὑφυπουργεῖον Ἐσωτερικῶν Φακ. 29)370)42.

ριεχομένου ὑπεβλήθησαν ἀναφοραὶ παρὰ τῆς Δ.Χ. Μαγνησίας 62) 25) 82α' ἀπὸ 18-7-42, τῆς Α.Δ.Χ. Πελοποννήσου 44) 1) 67 ἀπὸ 5-7-1941 κ.λ.π.

Κατόπιν παραστάσεων, ἡ Ἀνωτ. Ἰταλικὴ Στρατιωτικὴ Δ) σις (Διεύθυνσις Καραμβινοφόρων), ἐξέδωκεν τὴν ἀκόλουθον 5) 7 διαταγήν: «ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν κατὰ τὸ δυνατὸν στενὴ συνεργασίαν τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς μετὰ τῶν Ἰταλικῶν ἀρχῶν Κατοχῆς· καὶ πρὸς τὸν σκοπόν, ὅπως παρασχεθῇ εἰς τὰ ὄργανα αὐτῆς ταύτης τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς μεγαλείτερον κῦρος τόσον ἵνα δύναται νὰ ἐπιτυγχάνῃ πληρέστερον τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἰδίων των καθηκόντων, παρακαλῶ ὅπως διατάξητε ἵνα εἰς τὸ ὡς ἄνω προσωπικὸν τῆς Χωροφυλακῆς ἀποδοθῶσι τὰ ὅπλα τὰ ἀνήκοντα εἰς τὸ ἀξίωμά των, τὰ ὁποῖα εἶχον πρό τινος ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτῶν, πάντοτε ὅμως ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόδοσις αὐτὴ δὲν προσκρούει πρὸς διατάξεις τὰς ὁποίας ἤδη ἔχει τυχὸν ἐκδώσει ἡ Στρατιωτικὴ τοπικὴ Ἀρχή.

Ὁ Συντ) ρχης Δ) τῆς Ἐρμίνιο Βόκι

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἀσφαλείας, κοινοποιοῦν διὰ τῆς 15568) 560, ἀπὸ 16-7-1941 τὸ ἀνωτέρω Ἰταλικὸν ἔγγραφον, συνίστα εἰς τὰς ἀρχὰς Χωροφυλακῆς ὅπως ἐπιδιώξωσι τὴν ἐπαναπόκτησιν τοῦ ὁπλισμοῦ. Δηλαδὴ τὸ Ὑπουργεῖον, ἐν προκειμένῳ, ἐξώθει τὰς ὑπηρεσίας Χωροφυλακῆς εἰς περιποιήσεις τῶν Ἰταλῶν, ὥστε νὰ ἐπιτύχωσι τοπικῶς τὸν ἐξοπλισμὸν τῶν ἀνδρῶν των.

Τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς δὲν ἠνέχθη τὴν δοθεῖσαν λύσιν καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 646) 203) 12 ἀπὸ 31-7-1941 ἀναφορᾶς του, ἀφοῦ ἐξέθετε τοὺς λόγους, ἐτόνιζεν ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ ἄοπλος δὲν εἶχεν θέσιν Χωροφυλακῆς.

Τὸ Ὑπουργεῖον ἀπηύθυνε τὸ ὑπ' ἀριθ. 29) 370) 426 ἀπὸ 14-8-1941 ἔγγραφόν του πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν συνδέσμου μετὰ τῆς Ἰταλικῆς Δ) σεως, καὶ ἐζήτει τὸν ἐπανεξοπλισμόν, καθ' ὅσον, ἡ δημιουργηθεῖσα κατάστασις, ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὴν συμφωνίαν.

Ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου ἐπανελήφθη ὁ ἐξοπλισμὸς τῶν ἀνδρῶν. Οἱ Ἀξιωματικοὶ τηρήσαντες στάσιν ἀναμονῆς, δὲν εἶχον παραδώσει τὰ περίστροφα.

Οἱ Ἰταλοὶ εἶχον καταληφθῇ ὑπὸ τῆς μανίας νὰ γεμίζουν τοὺς τοίχους διὰ διαφόρων συνθημάτων καὶ λέξεων περὶ τῆς «νίκης» των. Εἰς μίαν ἐπαρχιακὴν πόλιν, εἶχον ἀναγράψει εἰς πολλὰ σημεῖα ἐπὶ τῶν τοίχων τὴν λέξιν «VINCEREMO», εἷς Χωροφύλαξ, μεθ' ἑνὸς φίλου του ἰδιώτου, ἀνέγραφε κατὰ τὴν νύκτα κάτωθι τῆς λέξεως ταύτης «VIDEREMO». Τοῦτο ἀπετέλεσε σύνθημα ἀναγραφῆς τῆς λέξεως ταύτης καθ' ὅλην τὴν χώραν, ἔνθα οἱ Ἰταλοὶ ἐβεβαίουν κατὰ τὸν ἀνωτέρω κωμικὸν τρόπον τὴν νίκην των. «Θὰ νικήσωμεν» οἱ Ἰταλοί, «Θὰ ἴδωμεν» οἱ Ἕλληνες.

Δὲν ἤρκουν ὅμως εἰς αὐτοὺς οἱ διάφοροι τοῖχοι οἰκιῶν, οἰκοπέδων κλπ., ἀλλὰ ἤθελον νὰ ἀναγράφωσι καὶ τὸ γράμμα «V» ἐπὶ τῶν προσόψεων οἰκημάτων, ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς. Ἡ τοιαύτη των θρασύτης ὑπερέβη πᾶν ὅριον ἀνοχῆς καὶ ὡς ἀπὸ συμφώνου, πλεῖσται ὑπηρεσίαι τῆς Χωροφυλακῆς ἀπεποιήθησαν τοῦτο. Τὸ Ὑπουργεῖον Ἀσφαλείας, ὅμως, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 22) 25) 3α' ἀπὸ 31-10-1941 διέταξε, ὅπως, κατόπιν καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. Ε.Π. 53 ἀπὸ 16-10-1941 Διαταγῆς Προέδρου Κυβερνήσεως, μὴ ἀντιδρῶσιν αἱ ὑπηρεσίαι Χωροφυλακῆς εἰς τὰς Ἰταλικὰς ἀξιώσεις περὶ ἀναγραφῆς ἐπὶ τῆς προσόψεως τῶν Ἀστυνομικῶν Καταστημάτων τοῦ συμβόλου «V».

Αἱ σχέσεις ἀρχῶν Χωροφυλακῆς καὶ Κατοχῆς, εἶχον ἐκτραχυνθῇ, ἰδιαιτέρως ἐν Πελοποννήσῳ, δι' ὃ, διαταχθείς, ἐνήργησε μίαν ἐπιθεώρησιν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ ὑπηρεσιῶν, ὁ τότε Ὑπαρχηγὸς Χωροφυλακῆς Συνταγματάρχης Ντάκος.

Οὗτος, κατὰ τὴν περιοδείαν του ταύτην, συνηντήθη καὶ μετὰ τοῦ Ἰαλοῦ Ἀνωτάτου Δ) τοῦ «Καραμπινιέρων» Πελοποννήσου, περὶ δὲ τῶν συζητηθέντων, μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐν λόγῳ Ἰταλοῦ Ἀξιωματικοῦ, ὑπέβαλεν τὴν ὑπὸ στοιχεῖα Δ.Υ. ἀπὸ 19-9-1941 ἀναφοράν του (42). Ἐκ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης καταφαίνεται ἡ ἰταμότης τῶν Ἰταλῶν νὰ ἀξιοῦν ἀπὸ τοὺς ἄνδρας τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς νὰ τοῖς παραδώσωσι τοὺς κομμουνιστὰς καὶ νὰ προβαίνωσιν, διὰ λογαριασμόν των, εἰς ἀνεύρεσιν καὶ κατάσχεσιν ὁπλισμοῦ.

Ὁ Ντάκος, μετ' ἐξαιρετικῆς εὐστροφίας, ἀνέτρεψεν τὰς ἀξιώσεις τοῦ Ἰταλοῦ Ἀξιωματικοῦ καὶ ἐπεδίωξε τὴν ἀποκατάστασιν κλίματός τινος ἀνεκτοῦ. Ἡ ἰταμότης τῶν Ἰταλῶν ὑπῆρξεν ἔτι ἀπεχθεστέρα, ὅταν ἐπρότεινον εἰς τὸν Ντάκον χρηματικὰς ἀμοιβὰς διὰ τὰ ὄργανα Χωροφυλακῆς, ἐφ' ὅσον θὰ παρουσίαζον, εἰς τοὺς ἀνωτέρω τομεῖς, ἐξαιρετικὴν δραστηριότητα καὶ ἔλαβεν, ὁ Ντιτάτο, μάθημα καλῆς συμπεριφορᾶς.

Διὰ τῆς ἐν συνεχείᾳ παρατιθεμένης ὑπ' ἀριθ. 262 ἐκθέσεως τοῦ τότε ἐπιθεωρητοῦ Νομαρχιῶν πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ προσπάθεια τοῦ Ντάκου ἐπιβεβαιοῦται ἀλλὰ καὶ μία ἄλλη διαπίστωσις τῶν Ἰταλῶν ἐπισημαίνεται. «... Ἡ Χωροφυλακὴ δὲν ἐμπνέεται ἀπὸ τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο τῆς κατανοήσεως τὸ ὁποῖον ἐνεφύσησεν εἰς ὅλας τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας ἡ Κυβέρνησις...»

ΛΙΜΟΣ — ΜΑΥΡΗ ΑΓΟΡΑ — ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ

Τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος διῆλθεν διὰ πολλῶν καὶ ποικίλων δοκιμασιῶν κατὰ τὸν ροῦν τῆς τρισχιλιετοῦς καὶ πλέον Ἱστορίας της. Ἐγνώρισεν τὰς πυρπολήσεις τῶν Περσῶν, τὰς σφαγὰς καὶ αἰχμαλωσίας τῶν Ρωμαίων, ἀντιμετώπισε τὰς ὀρδὰς τῶν Οὕνων καὶ τῶν Σλαύων καὶ ἐπὶ τετρακόσια χρόνια διεβίωσεν ὑπὸ τὸ κράτος, τοῦ χαρατσιοῦ καὶ τοῦ παιδομαζώματος τοῦ Ἀσιάτου Τούρκου. Ἐπληροφορήθη ἡ ἀνθρωπότης ὅτι οἱ πολιορκημένοι τοῦ Μεσολογγίου ἀπορρίπτοντες τὴν ὑποδούλωσιν ἐπροτίμων νὰ μάχωνται ἵνα ἀποθάνωσιν ἐλεύθεροι τρώγοντες ποντικούς, γαλὰς καὶ οἱασδήποτε ἄλλης κατηγορίας τροφάς

Ἡ Ἱστορία, κατὰ τὴν περιγραφὴν τῶν ἀνωτέρω δεινῶν, εἶχε τὴν παρηγορίαν μέχρι τοῦδε ν' ἀναφέρῃ ὅτι τὰ δεινὰ ταῦτα ὑπῆρξαν ἀποτέλεσμα ἐνεργειῶν ἀπολιτίστων καὶ ἡμιβαρβάρων λαῶν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν εἰδεχθῶν ἢ καὶ ἐμπειρογνωμόνων περὶ τὸν πόλεμον ἡγετῶν, θὰ παραμείνῃ ὅμως κατάπληκτος πρὸ τῆς ὀργανωθείσης κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους θανατηφόρου παγίδος, πρὸ τοῦ ἐπιβληθέντος διὰ τῆς πείνης ὁμαδικοῦ θανάτου ἢ ἐπὶ τὸ ἐπιεικέστερον ἐθνικοῦ ξεπεσμοῦ, καὶ θὰ αἰσθανθῇ καταισχύνην διὰ λογαριασμὸν τῶν πεπολιτισμένων λαῶν, καθ' ὅσον παρὰ τοιούτων συνελήφθη καὶ ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν τὸ κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἔγκλημα γενοκτονίας διὰ τῆς πείνης. Δυστυχῶς ἡ μέθοδος αὕτη δὲν ἐφηρμόζετο τὸ πρῶτον κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἥτις εἶχε γνωρίσει καὶ τὴν συνεπείᾳ συμμαχικῆς δραστηριότητος πεῖναν κατὰ τὸ 1917.

Ὁπωσδήποτε εἰς τὸ μέλλον θὰ δυνάμεθα νὰ λέγωμεν ὅτι οἱ βάρβαροι καὶ ἀπολίτιστοι φονεύωσι τοὺς ἀντιπάλους καὶ ἐχθρούς των διὰ μαχαίρας καὶ δι' ἄλλων πολε-

---

(42) Παράρτημα Χ, 48 καὶ 49 ὑπ' ἀριθ. 262)2-9-1941 ἀναφορὰ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Νομαρχιῶν Πελοποννήσου.

μικῶν ὅπλων, ἤτοι διὰ μέσων ἐπενεγκόντων ἀμέσως τὸν θάνατον, οἱ δὲ πεπολιτισμένοι κορένοντες τὸν σαδισμόν των, διὰ τῆς πείνης. Αὐτὸ ἀκριβῶς ἤρξαντο ἐφαρμόζοντες κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς κατοχῆς οἱ Ἰταλοὶ καὶ Γερμανοί, καὶ χωρὶς τὸ θέμα νὰ ἔχῃ ἐνταῦθα γενικὴν θέσιν εἴμεθα ὑποχρεωμένοι ν᾽ ἀναφερθῶμεν εἰς τοῦτο λίαν περιληπτικῶς, διότι ἓν μέρος τῶν ἐξ αὐτοῦ ἐπιπτώσεων συνεσχετίσθη μὲ τὴν δρᾶσιν ἢ ἀδράνειαν τῆς Χωροφυλακῆς.

Συμφώνως πρὸς τὸ διεθνὲς δίκαιον καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὸν διεθνῆ Κανονισμὸν τῆς Χάγης ἔτους 1907, α) «ὁ καταλαμβάνων —στρατιωτικῶς χώραν τινὰ— δὲν ὑποκαθιστᾷ δι᾽ αὐτοῦ τούτου τοῦ γεγονότος τῆς καταλήψεως τὸν κύριον τοῦ ἐδάφους, ὅστις ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρῇ τὰ κυριαρχικὰ αὐτοῦ δικαιώματα, μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως ὅτι ἡ ἄσκησις αὐτῶν μεταβιβάζεται (ἢ ἀναλαμβάνεται αὐτοδυνάμως) εἰς τὸν καταλαβόντα», β) ὁ καταλαβών, ἀσκῶν τὴν κρατικὴν ἐξουσίαν, ὑποχρεοῦται ὅπως, σεβόμενος (ἐκτὸς ἀπολύτου κωλύματος) τοὺς ἐν ἰσχύει νόμους τῆς καταληφθείσης Χώρας, νὰ λάβῃ πάντα τὰ ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτώμενα μέτρα πρὸς ἀποκατάστασιν καὶ ἐξασφάλισιν τῆς τάξεως καὶ τοῦ δημοσίου βίου γ) ὑπάρχει δυνατότης τροποποιήσεως καὶ ἀναστολῆς ὡρισμένων δικαιωμάτων ἐὰν ἡ κατοχὴ εἶναι παρατεταμένης διαρκείας, δ) ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς τηρήσεως τῶν νόμων καὶ τῆς καλύψεως τῶν δαπανῶν διοικήσεως ὁ καταλαμβάνων ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ εἰσπράττειν φόρους (ἄρθρον 48), ε) πλὴν τῶν φόρων δύναται ὁ κατακτητὴς νὰ ἐπιβάλῃ καὶ ἄλλας εἰσφορὰς εἰς χρῆμα διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Διοικήσεως ἢ τῶν στρατευμάτων κατοχῆς (ἄρθρον 51. Βλέπε ὅμως καὶ ἄρθρον 50 καθ᾽ ὃ δὲν δύναται νὰ ἐπιβάλλεται συλλήβδην κατὰ τῶν κατοίκων ποινὴ χρηματικὴ ἢ ἄλλη ἕνεκα πράξεων ἀτομικῶν, δι᾽ ἃς οὗτοι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρῶνται ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνοι), στ) Ἐκτὸς τῶν φόρων καὶ τῶν εἰσφορῶν δύναται ὁ κατακτητὴς νὰ προβαίνῃ εἰς ἐπιτάξεις, ἐφ᾽ ὅσον αὗται 1) εἶναι προφανῶς ἀναγκαῖαι καὶ δὲν ὑπερβαίνουσι τὰς ἀνάγκας τοῦ στρατοῦ κατοχῆς (οὐχὶ τοῦ στρατοῦ γενικῶς), 2) εἶναι ἀνάλογοι πρὸς τοὺς πόρους τῆς κατεχομένης χώρας, 3) δὲν δημιουργοῦν ὑποχρέωσιν τοῦ πληθυσμοῦ διὰ συμμετοχὴν εἰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις ἐναντίον τῆς ἰδίας αὐτῶν πατρίδος 4) διατυποῦνται ἐγγράφως ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τῆς κατειλημμένης περιοχῆς καὶ 5) πληρώνονται τοῖς μετρητοῖς ἢ διαπιστοῦνται διὰ κανονικῶν ἀποδείξεων παραλαβῆς καὶ **«Ἡ τιμὴ καὶ τὰ οἰκογενειακὰ δίκαια, ἡ ζωὴ τῶν ἀτόμων, ὡς καὶ ἡ ἰδιοκτησία αὐτῶν, αἱ θρησκευτικαὶ πεποιθήσεις καὶ ἡ ἄσκησις λατρείας, εἶναι σεβαστά. Ἡ ἰδιωτικὴ ἰδιοκτησία δὲν δύναται νὰ κατασχεθῇ (ἄρθρ. 46) καὶ «ἡ λεηλασία ἀπαγορεύεται ρητῶς (ἄρθρ. 47).**

Τοιαῦται ἦσαν περίπου αἱ διατάξεις τῶν διεθνῶν περὶ πολέμου Κανονισμῶν καὶ συμβάσεων ἐντὸς τῶν ὁποίων ἠδύναντο νὰ κινηθῶσιν οἱ κατακτηταί, ἵνα δὲ διατηρήσωσιν ἀξιοπρέπειαν τινὰ «Μεγάλων Δυνάμεων», ὡς ἦσαν ὑλικῶς καὶ ὡς ἤθελον νὰ παρουσιάζωνται ποιοτικῶς, θὰ ἔδει ὅσον ἀφορᾷ τὰ οἰκονομικὰ περιθώρια καὶ δικαιώματα σπανίως καὶ κατὰ μικρὸν νὰ προσφεύγωσιν εἰς ταῦτα: Ἂς ἴδωμεν περιληπτικώτατα τὰς ἐνεργείας τῶν κατακτητῶν.

1. Οἱ Γερμανοὶ παρέδωσαν, ἄνευ δικαιώματος, εἰς τὴν Βουλγαρίαν τὴν Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν καὶ Δυτικὴν Θράκην, ἤτοι περιοχὰς ἀξιοποιημένας γεωργικῶς καὶ σοβαρῶς συμβαλούσας εἰς τὴν καθόλου ἐθνικὴν οἰκονομίαν καὶ προσπάθειαν αὐταρκείας εἰς γεωργικὰ προϊόντα. Οἱ Βούλγαροι ὄχι μόνον τὰς ἑλληνικὰς ἀρχὰς ἀπέπεμψαν ἐκ τῶν περιοχῶν τούτων ἀλλὰ καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ Ἀρχιερεῖς καὶ τὴν ἑλληνικὴν

γλῶσσαν ἀπηγόρευσαν καὶ τὰ ἑλληνικὰ ὀνόματα μετέβαλον ἀλλὰ καὶ εἰς ὁμαδικὰς διώξεις καὶ σφαγὰς τοῦ πληθυσμοῦ ἐπεδόθησαν λεηλατοῦντες τὸ πᾶν (42α). Οὕτω παρεβιάσθησαν ἅπαντες οἱ γραπτοὶ καὶ ἄγραφοι νόμοι διὰ τὸν πληθυσμὸν τῶν περιοχῶν ἐκείνων καὶ ἐδημιουργήθησαν ζητήματα τάξεως καὶ ἐπισιτισμοῦ διὰ τὴν ὑπόλοιπον χώραν διὰ τῆς τοιαύτης ἐδαφικῆς φαλκιδεύσεως.

II. Οἱ Ἰταλοὶ καὶ εἰς ἐδαφικὴν φαλκίδευσιν προέβησαν διὰ τῆς δημιουργίας ἰδίου καθεστῶτος προσαρτήσεως τῶν Ἰονίων νήσων ἀλλὰ καὶ ἑστίας ἀναρχίας ἐδημιούργησαν ἢ ὑπέθαλψαν τοιαύτας, ὡς διὰ τῶν Ἀλβανῶν, ἐν Ἠπείρῳ καὶ Δυτικῇ Μακεδονίᾳ, διὰ τῶν ὀργάνων τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας ἐν Θεσσαλίᾳ, Δυτικῇ Μακεδονίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ, διὰ τῶν Βουλγαρικῶν ἐπιδιώξεων ἐν Δυτικῇ Μακεδονίᾳ κ.λ.π.

III. Ἀφοπλίσαντες τὴν Χωροφυλακὴν καὶ ἐξαπολύσαντες κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τὰ κακοποιὰ «Τάγματα Ἐρεύνης» καὶ ἀφοπλισμοῦ, οἱ Ἰταλοὶ ὑπέθαλψαν τὴν ἄνδρωσιν καὶ ἐπικίνδυνον ἐξάπλωσιν τῆς λῃστείας, ὥστε οἱαδήποτε μεταφορὰ καὶ ἐμπορικὴ κίνησις νὰ διενεργῆται μόνον ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν ὀργάνων τῆς κατοχῆς.

IV. Προέβησαν εἰς τὸν σχηματισμὸν Ἑλληνικῆς πολιτικῆς Κυβερνήσεως, ὄχι διὰ νὰ διευκολύνωσι τὰς μεταξὺ κατοχῆς καὶ λαοῦ σχέσεις, ἀλλὰ διὰ νὰ καταληστεύσωσι ἀσφαλέστερον τὴν χώραν καὶ τὸν λαόν.

Ἡ Κυβέρνησις, διαστείλασα ἀνεπιτρέπτως, ἐν τῷ πρώτῳ διαγγέλματί της, τὴν κατεχομένην Ἑλλάδα ἀπὸ Ἐκείνης, ἥτις ἐσυνέχιζεν ἐλευθέρα τὸν ἀγῶνα, εἶχεν ἔλθει εἰς ὀξυτάτην πνευματικὴν καὶ πολιτικὴν διάστασιν μὲ τὸν λαὸν καὶ οὐδέποτε κατόρθωσεν νὰ ἐπιτύχῃ τί τὸ σοβαρόν. Εἰς ὑπομνήματα καὶ παραστάσεις τοῦ ἐμπορικοῦ καὶ βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1942 ἐπὶ τοῦ ὀξυτάτου ἐπισιτιστικοῦ προβλήματος ἀντετάχθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὅτι «ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ δὲν εἶναι εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Α΄ ἢ Β΄ συστήματος ἐπισιτισμοῦ, ἀλλ' ἡ ἔλλειψις μέσων καὶ δὴ ἐλευθερίας ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸν ἐπισιτισμὸν τῆς Χώρας. . . .» (42β), διὰ τίνα λοιπὸν λόγον δὲν παρῃτεῖτο μιὰ τοιαύτη Κυβέρνησις;

V. Διὰ τοῦ τοιούτου σχήματος Κυβερνήσεων οἱ κατακτηταὶ κατελῄστευσαν πᾶσαν οἰκονομικὴν ἰκμάδα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, διότι α) χωρὶς νὰ ἐπιβάλωσι ἀπ' εὐθείας φόρους καὶ εἰσφοράς, ἠξίωσαν καὶ ἐλάμβανον μηνιαίως τὸ ἰλιγγιῶδες διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀντοχὴν τοῦ τόπου ποσὸν τῶν 4 δισεκατομμυρίων δρχ., πρᾶγμα ὅπερ ἔσχεν ὡς ἄμεσον συνέπειαν τὴν ἐξουθένωσιν τῆς δραχμῆς καὶ β) ἔθεσαν εἰς ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν, περιορισμένης ὅμως ἐντὸς τῶν ἑλληνικῶν ὁρίων, ἴδια νομίσματα ἐπηυξημένης ἀξίας (μάρκα ἀντὶ 50 δρχ. ἕκαστον οἱ Γερμανοὶ καὶ Μεσογειακὰς δραχμὰς οἱ Ἰταλοί), δι' ὧν ἐφοδίασαν ἐν ἀφθονίᾳ ἅπαντας τοὺς ἄνδρας τοῦ στρατοῦ κατοχῆς καὶ τοῦ δι' ἄλλα μέτωπα προοριζομένου καὶ ἐξ Ἑλλάδος διερχομένου καὶ δι' ὧν νομισμάτων ἀπεγυμνοῦτο ἡ ἑλληνικὴ ἀγορὰ παντὸς ἀγαθοῦ καὶ ἐφοδίου, προεκαλεῖτο ραγδαία ἄνοδος τῶν τιμῶν καὶ ἐξάντλησις τῶν ἀποθεμάτων.

VI. Οἱ κατακτηταὶ καὶ ἰδίᾳ οἱ Γερμανοὶ δὲν περιωρίσθησαν εἰς τὴν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς γῆς καὶ ἀγορᾶς διατροφὴν μόνον τῶν στρατευμάτων κατοχῆς, ἀλλ' ἐπε-

---

(42α) Βλέπε «Μαύρη Βίβλος» Βουλγαρικῶν Ἐγκλημάτων.

(42β) Ἐμποροβιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν «Χρονικὸν τῆς Ἑξαετίας 1941—1947) σελ. 21.

ξέτειναν τὰς ἐπιτάξεις, κατασχέσεις ἢ κατὰ τὸν προεκτεθέντα τρόπον «ἀγορᾶς» τόσον διὰ τὰ διελθόντα ἐξ Ἑλλάδος διὰ τὸ μέτωπον τῆς Ἀφρικῆς στρατεύματα ὅσον καὶ διὰ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Γερμανίας. Ὅλα τὰ ἐξ Ἑλλάδος διὰ Γερμανίαν ἀναχωροῦντα πάσης φύσεως καὶ δι' οἱονδήποτε σκοπὸν μεταφορὰ μέσα ἀνεχώρουν ἔμφορτα ἀγαθῶν ἐξ Ἑλλάδος, δι' ἀεροπλάνων δὲ Γιοῦγκερς κ.λ.π. ἐφορτώνετο καθ' ἑκάστην διὰ Γερμανίαν ἅπασα σχεδὸν ἡ εἰς λαχανικὰ Ἑλληνικὴ παραγωγή, ἐνῷ οἱ Ἕλληνες συνεθλίβοντο διὰ τὴν προμήθειαν κάποιας «λαχανίδος».

«Ἑκάστη στρατιωτικὴ μονάς, καὶ ἡ ἐλαχίστη, εἶχε περίεργα δικαιώματα ἐπιτάξεως καὶ κατασχέσεως οἱουδήποτε εἴδους, ὄχι μόνον πρὸς συντήρησίν της, ἀλλ' εἰς ποσότητα ἀνεξέλεγκτον», ἀλλὰ καὶ μεμονωμένοι στρατιωτικοὶ ἤσκουν παρόμοια δικαιώματα ἐν' ὀνόματι τοῦ ἐπὶ τοῦ ἰσχύου των πιστολίου.

Αἱ κατὰ τόπους μικραὶ δυνάμεις ἦσαν περισσότερον συνεργεῖα καταληστεύσεως διὰ τῶν ἀνωτέρω μεθόδων παρὰ τοπικαὶ στρατιωτικαὶ φρουραί. Καὶ ὁ τελευταῖος δεκανεὺς ἀνέπτυσε καταπληκτικὴν καὶ ἀσύδοτον πρωτοβουλίαν. Ἀλοίμονον εἰς τὸν ἀφελῆ Ἕλληνα ὅστις θὰ ἀντετάσσετο, ἐτυφεκίζετο ἄνευ διαδικασίας τινὸς ἐπὶ τόπου καὶ

VII. Πέραν τῶν μάρκων καὶ τῶν δραχμῶν, πέραν τῶν ἐπιτάξεων καὶ κατασχέσεων, αἱ κατασχέσεις ἐκαλύπτοντο διὰ τῆς γελοίας δικαιολογίας ὅτι τὰ κατασχόμενα εἶχον μίαν κάποιαν σχέσιν μὲ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον καὶ συνεπῶς ἀπετέλουν λείαν πολέμου, πέραν τῶν δι' ἁπλῶν σημειωμάτων καὶ διατακτικῶν τῶν ἀρχῶν κατοχῆς, ἐκτὸς τῆς ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἐμπορικῆς συναλλαγῆς, παραχωρουμένου ἀποκλειστικῶς δικαιώματος συγκεντρώσεως τροφίμων, δερμάτων, μαλλίων καὶ γενικῶς παντὸς εἴδους παραγομένου ἐν Ἑλλάδι εἰς ἑταιρείας ἢ ἄτομα ἀνήκοντα ἀμέσως ἢ ἐμμέσως εἰς τὸν κατακτητὴν (42γ) καὶ τέλος ἐκτὸς τῆς δι' ὅλων τῶν μέσων διεισδύσεως Γερμανῶν εἰς Ἑλληνικὰς οἰκονομικὰς καὶ παραγωγικὰς μονάδας, ἡ πλήρης καταλήστευσις συνετελέσθη διὰ τῶν περιφήμων συμβάσεων μεταξὺ Γερμανικοῦ στρατοῦ καὶ εἰς Ἐμποροβιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον κληθέντων ἐμπόρων, βιομηχάνων καὶ λοιπῶν διαθετόντων ἀποθέματα Ἑλλήνων, συμβάσεων, δυνάμει τῶν ὁποίων παρεδόθησαν εἰς τοὺς Γερμανοὺς τὰ παντὸς εἴδους ἀποθέματα, ἅτινα μετεφέρθησαν εἰς Γερμανίαν (42δ). «Τὰ συμβόλαια ἐκεῖνα, συναφθέντα συμφώνως πρὸς τὰς ἀξιώσεις τῶν ἀρχῶν κατοχῆς, τόσον ὅσον ἀφορᾷ τὴν ποσότητα ὅσον καὶ τὰς τιμάς, ἀπετέλουν τὸ κύκνειον ᾆσμα τοῦ μεγαλυτέρου τμήματος τῆς Ἑλληνικῆς Βιομηχανίας».

Οὐδεμία ὅθεν ἐνέργεια καὶ πρᾶξις τῶν κατακτητῶν ὑπῆρξε σύμφωνος μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου, συνέπεια δὲ τῶν ἐνεργειῶν τούτων ὑπῆρξεν ἡ εὔλογος προσπάθεια ἀποκρύψεως κατὰ τὸ δυνατὸν ἐφοδίων τινῶν καὶ τροφίμων καὶ ἡ κρύφα διάθεσις τούτων εἰς τὴν κατανάλωσιν.

Ἐνταῦθα κατὰ κύριον λόγον ἐνδιαφέρει τὸ ἐμπόριον τροφίμων, τὸ ὁποῖον μοιραίως ἀνεσκολοπίσθη, διότι πᾶν ὅ,τι θὰ ἔφθανεν εἰς τὴν ἀγορὰν διὰ τοῦ κανονικοῦ ἐμπορίου θὰ περιήρχετο εἰς τὸν κατακτητὴν δι' ἑνὸς τῶν ἀνωτέρω τρόπων.

Οὕτω τὸ ἐμπόριον τροφίμων, καὶ ἐξεμηδενίσθη ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ὑπευθύνου ἐμπορίου ἐξεδιώχθη καὶ περιῆλθεν εἰς χεῖρας τυχοδιωκτῶν καὶ ἀπιθάνων

(42γ) Ἐνδεικτικῶς ὑπενθυμίζομεν τὴν ἐνεργηθεῖσαν εὐρυτάτην συγκέντρωσιν δι' ἀγορῶν ὀσπρίων καὶ ἄλλων Δημητριακῶν μονοπωλιακῶς ὑπὸ ἐμπορικοῦ τινος συγκροτήματος «Φερλάτσο».

(42δ) Ἐμποροβιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Πεπραγμένα σελ. 7 καὶ 29—30.

προσώπων, οὐδεμίαν ἐγγύησιν πρὸς τὸ κοινωνικὸν σύνολον παρεχόντων.

Ὁμιλοῦντες περὶ τῆς πείνης κατὰ τὸν χειμῶνα 1941—1942, ἰδία εἰς τὰς Ἑλληνικὰς μεγαλουπόλεις δὲν ἐννοοῦμεν ὑποσιτισμὸν ἢ ἔλλειψιν τροφίμων, ἀλλ' ἔλλειψιν ἔστω καὶ μιᾶς μερίδος ἄρτου. Ὡρισμέναι τάξεις τοῦ Ἀστικοῦ πληθυσμοῦ δὲν ἐπείνασαν ἁπλῶς, ἀλλ' ἀπώλεσαν ἓν σοβαρὸν ψυχῶν ἐκ τοῦ χειροτέρου — διὰ τὸν αἰῶνα μας — θανάτου, τοῦ ἐκ τῆς πείνης καὶ εἶδον τὰ τέκνα αὐτῶν ἀνδρούμενα ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τῶν τρομερωτέρων διὰ τὰς ἐπερχομένας γενεὰς ἀσθενειῶν. Ἡ ἀπόκρυψις τῶν τροφίμων, ἡ ἀνεξέλεγκτος κρύφα προσφορὰ αὐτῶν (διὰ τῆς ἀποκληθείσης μαύρης ἀγορᾶς εἰς τὴν κατανάλωσιν καὶ ἡ πενιχροτάτη ποσότης τούτων ἐπέφερε τὴν εἰς ἀσυλλήπτους τιμὰς διάθεσιν καὶ οὕτω ἡ προμήθειά των ἀπετέλει προνόμιον τῶν ὀλίγων. Ἡ μεγίστη πλειονότης ἐτρέφετο διὰ κυδωνίων, χόρτων, λαχανίδων κλπ. καὶ ἐφ' ὅσον ἠδύνατο ν' ἀνεύρη ταῦτα.

Εἰς τὴν ἐπιδείνωσιν τῆς καταστάσεως συνετέλεσαν καὶ δύο ἄλλοι παράγοντες, ἡ ἀναπτυχθεῖσα ληστεία ἥτις εἶχε καταστήσει προβληματικὴν καὶ λίαν ἐπισφαλῆ τὴν κίνησιν τῶν «Μαυραγοριτῶν» καὶ τοῦ πενομένου λαοῦ καὶ τὸ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐφαρμοσθὲν, τῇ ἀξιώσει τῶν ἀρχῶν κατοχῆς, σύστημα τῶν διατιμήσεων καὶ δεσμεύσεων. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατιμήσεων ἐκλήθησαν τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα ἐν ὀνόματι τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Αἱ διατιμήσεις ἠκολουθοῦντο ὑπὸ διαφόρων δεσμεύσεων ἐπὶ εἰδῶν τινῶν πρώτης ἀνάγκης, ἐφ' ὅσον δὲν ἐλαμβάνοντο ὑπ' ὄψιν ἡ θεωρία τῆς ἀντικαταστάσεως προκειμένου περὶ τῶν διατιμήσεων καὶ αἱ ἐπεμβάσεις καὶ αἱ ἁρπαγαὶ τῶν κατακτητῶν προκειμένου περὶ τῶν δεσμεύσεων, ἀμφότερα τὰ μέτρα ταῦτα ἐνίσχυον τὸν «μαυραγοριτισμόν», ἐναντίον τοῦ ὁποίου ἐκαλεῖτο ἡ χωροφυλακὴ καὶ συνεπληροῦτο κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν εἷς ἀπαίσιος καὶ φαῦλος κύκλος μὲ ἀποτέλεσμα τὴν μεγέθυνσιν τῶν δεινῶν.

Οἱ κατακτηταὶ «ἠγόραζον», «παρελάμβανον» καὶ ἐλαηλάτουν δι' ὅλων τῶν μεθόδων καὶ μέσων, οἱ δυνάμενοι ἀπέκρυπτον, τὸ κράτος διὰ τῶν ἀρχῶν του ἐπεδίωκε διατιμήσεις καὶ δεσμεύσεις, οἱ δυνάμενοι ἀπέκρυπτον καὶ ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν ἀρχῶν, ἐξαπελύθη εἷς διωγμὸς κατὰ τοῦ μαυραγοριτισμοῦ καὶ ὁ διωγμὸς οὗτος ἐπηύξανε τὴν κερδοσκοπίαν καὶ κατὰ συνέπειαν τὰ ὑπάρχοντα καὶ προσφερόμενα τρόφιμα καὶ εἴδη ἦσαν προσιτὰ μόνον εἰς τοὺς ὀλίγους.

Οἱ κατακτηταὶ προέβησαν τότε καὶ εἰς μίαν ἀκόμη ἀνέντιμον ἐνέργειαν κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, διὰ τῶν δημοσιογραφικῶν των ὀργάνων καὶ διὰ συνεντεύξεων τῶν διαφόρων εἰδικῶν, πειραθέντες νὰ δικαιολογήσωσι τὴν ἀναπτυχθεῖσαν «μαύρην ἀγορὰν» καὶ τὰς ἐξ αὐτῆς ἐπιπτώσεις.

«Παρεστάθη ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὡς ψυχικῶς ἐκπεσὼν εἰς ἠθικὴν ἐξουθένωσιν, ὡς ἀνεπανορθώτως δουλωθεὶς εἰς ἀδιάκριτον ἀπὸ παντὸς φραγμοῦ ἐνστικτώδη ὑλισμόν, ὡς συμπτωματικὸν ἄθροισμα ἀτόμων, τὰ ὁποῖα τίποτε δὲν ἐμπνέει καὶ τίποτε δὲν συγκινεῖ πλὴν τοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος καὶ τῆς ζωώδους του ἱκανοποιήσεως». (42ε)

Καὶ σήμερον ἀκόμη δὲν δύναται κανεὶς ν' ἀποφανθῇ μετὰ βεβαιότητος ὅτι ἔδει

(42ε) Βλέπε Ἐμποροβιομηχανικοῦ πεπραγμένα σελ. 41—43, ἔνθα βλέπε καὶ προσπάθειαν Προέδρου Ἐπιμελητηρίου Πουλοπούλου ὅπως διαφωτίσῃ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου τὸν Πρόεδρον τοῦ Διεθνοῦς Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

νὰ τηρηθῇ ἡ Α΄ ἢ ἡ Β΄ πολιτικὴ ἐπὶ τοῦ ἐπισιτιστικοῦ δράματος τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ἀφοῦ ἐν ἑκάστῃ περιπτώσει δὲν ἠδύνατο νὰ γνωρίζῃ κανεὶς ἢ νὰ ἔχῃ ἐξησφαλισμένην ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν πολιτικὴν τῶν κατακτητῶν.

Τὰ ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς βλέποντα τὴν τακτικὴν ταύτην τῶν κατακτητῶν ἔστησαν μᾶλλον μετέωρα καὶ πλήρη ἀμφιβολιῶν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐθνικὴν σκοπιμότητα τῶν ἐξαγγελλομένων ἑκάστοτε κυβερνητικῶν μέτρων. Ἔπληξαν τὴν ληστείαν ὥστε νὰ ἐξασφαλίσωσι τὴν κυκλοφορίαν, εἶδον ὅμως ὅτι, ἐφ' ὅσον δὲν ἐτίθετο φραγμὸς εἰς τὴν ἀκόρεστον βουλιμίαν τῶν κατακτητῶν, διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατιμήσεων καὶ τῶν δεσμεύσεων ἐξυπηρετοῦντο μᾶλλον οἱ κατακτηταί, δι' ὃ καὶ μᾶλλον μετὰ χαρακτηριστικῆς τυπικότητος ἐκινοῦντο ἐπὶ τῶν διατασσομένων μέτρων, ἐκτὸς ἐὰν ὀφθαλμοφανῶς καὶ μετὰ βεβαιότητος θὰ ἐξυπηρετεῖτο τὸ κοινόν, ὁπότε ἐπενέβαινον καὶ ἔδρων μὲ ἀποτελεσματικότητα.

Κατ' ἐπέκτασιν ἀμφιταλλαντεύοντο, ἐκ τοῦ διλήμματος ἂν συμφέρῃ ἢ οὔ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, καὶ διὰ τὴν καταδίωξιν τῆς μαύρης ἀγορᾶς, διότι ἐπιτέλους δι' αὐτῆς κατόρθωνεν ἓν τμῆμα νὰ ζῇ καὶ πλησίον αὐτοῦ τὸ ὑπόλοιπον. Τὸ Ἀνώτατον Ὑγειονομικὸν Συμβούλιον τὴν 9-1-1942 ὑπέβαλεν ὑπόμνημα περὶ καταργήσεως τῶν ἀφορωσῶν τὰς μεταφορὰς τροφίμων κλπ. ἀπαγορευτικῶν διατάξεων (43), πέραν τῶν παραστάσεων καὶ ὑποδείξεων τοῦ Ἐπιμελητηρίου καὶ προανεφέραμεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις προέβαλεν τὰ ὑπὸ τῶν κατακτητῶν ἐμπόδια.

Ἀναμφιβόλως αἱ προεκτεθεῖσαι σκέψεις δὲν ἦσαν καὶ σκέψεις ἁπάντων τῶν Ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς, διότι αὗται ἀπαιτοῦν καὶ εἰδικὰς γνώσεις καὶ ἰδίας πληροφορίας, κατὰ συνέπειαν δὲν εἴχομεν καὶ ὁμοιότητα ὑπηρεσιακῶν ἐκδηλώσεων καὶ ἐνεργειῶν.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν πρὸς τοῦτο ἀπόψεων καὶ προβλημάτων οἱ χωροφύλακες ἀπέκτησαν ἐνωρὶς πρακτικὴν κατὰ τόπους ἀντίληψιν περὶ τῆς νοοτροπίας τῶν κατακτητῶν. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διαταχθέντων μέτρων αἱ ὑπηρεσίαι τῆς χωροφυλακῆς, ἐκ πεποιθήσεως ὅτι ἐνήργουν ὑπὲρ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου ἔσπευσαν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διαφόρων διατάξεων, ἔσπευσαν ὅμως οἱ κατακτηταὶ ἐμπράκτως νὰ ἐξουδετερώσωσιν ἐπὶ ἰδίῳ αὐτῶν συμφέροντι τὰς ἐνεργείας τῶν ἀστυνομικῶν ἀρχῶν, εἴτε προστατεύοντες τοὺς «μαυραγορίτας» δι' ἀπαγορεύσεως οἱασδήποτε καταδιώξεώς των, εἴτε σφετεριζόμενοι ἐνίοτε τὰ κατασχόμενα εἴδη.

Οἱ Ἀλβανοὶ καὶ Ἀλβανίζοντες, οἱ Ρουμανίζοντες, οἱ Βουλγαρίζοντες, τὰ πολυάριθμα μέλη τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἰταλικῆς παροικίας, οἱ Γερμανοὶ καὶ Ἰταλοὶ ἀξιωματοῦχοι, οἱ διάφοροι καὶ πολυπληθεῖς διερμηνεῖς κλπ., κλπ. εἶχον ἀφαιρεθῆ τῆς δικαιοδοσίας τῶν Ἑλληνικῶν ἀστυνομικῶν καὶ δικαστικῶν ἀρχῶν καὶ οὕτω πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν πάντων ὀργίαζον ἐν τῇ ἐμπορίᾳ. Ἀλλ' οἱ κατακτηταὶ ἐπενέβαινον καὶ ἔθετον ὑπὸ τὴν προστασίαν των καὶ τὰ πλέον ἀπίθανα πρόσωπα, ἀρκεῖ ταῦτα νὰ ἐδωροδόκουν τὸν «ἁρμόδιον» ἢ καθ' οἱονδήποτε ἄλλον τρόπον νὰ προεκάλουν τὸ ἐνδιαφέρον τούτων.

Ἡ περιπτωσιολογία διὰ τὸ θέμα τοῦτο θ' ἀπετέλει καὶ μίαν ἀτελεύτητον απεραντολογίαν ἀλλὰ καὶ ὑποβιβασμὸν τοῦ θέματος, σταχυολογοῦμεν ὅμως προχείρως καὶ ἐνδεικτικῶς ὀλίγας περιπτώσεις ἐξ ὅλων τῶν γεωγραφικῶν σημείων τῆς Χώρας.

Ὑπὸ τῆς Ἀγορανομικῆς Ὑπηρεσίας Ἀστυνομικοῦ Τμήματος Χανίων συνελη-

---

(43) Δ. Γατοπούλου Τομ. Γ΄ σελ. 23.

φθη τὴν 22-9-1941 καὶ παρεπέμφθη αὐθημερὸν εἰς τὸ δικαστήριον ὁ ἰδιώτης Π. Σαριδάκης, διότι διέθετε ὄσπρια κρύφα καὶ εἰς ὑψηλὰς τιμάς. Τὸ δικαστήριον κατεδίκασε τοῦτον καὶ διέταξε τὴν ἐκποίησιν τῶν κατασχεθέντων. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ Γερμανικὴ διοίκησις διέταξε τὴν ἀποφυλάκισιν τοῦ καταδικασθέντος καὶ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῷ τοῦ προϊόντος ἐκ τῆς ἐκποιήσεως, ἀλλὰ καὶ τῶν παρ' αὐτοῦ καταβληθέντων δικαστικῶν ἐξόδων κ.λ.π. Ὁ Συνταγματάρχης Καρυώτης Ἀναστάσιος παρέδωκεν ἡμῖν τὸ παρατιθέμενον ἔγγραφον (43α) μὲ τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ μετάφρασιν τῆς πρὸς τοῦτο ἐκδοθείσης ἀποφάσεως τῆς Γερμανικῆς Διοικήσεως.

Ὑφ' ἑνὸς τῶν Ἀστυνομικῶν Τμημάτων Καλαμάτας, συνελήφθη ὁμὰς μαυραγο-

---

(43α) Χανιὰ 6 Ὀκτωβρίου 1941

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

τῆς Φελδικομαντατοὺρ

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Εἰς τὴν δικαστικὴν πρᾶξιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δικαστηρίου Χανίων κατὰ τῶν

1) Παντελῆ Σαριδάκη κατοίκου Ναέου Χωριοῦ

2) Ἐλευθερίου Νικολουσάκη κατοίκου Νέου Χωριοῦ.

3) Κωνσταντίνου Γαλάνη κατοίκου Νέου Χωριοῦ

συνεπείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 506 ἀπὸ 22-9-41 ἀποφάσεως ὁ κτηματίας Σαριδάκης κατεδικάσθη εἰς φυλάκισιν 4. Ἡ φυλάκισις αὐτη, ἐφ' ὅσον στρέφεται ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ καταδικασθέντος καταργεῖται.

Ἡ κατάσχεσις ἐνεργηθεῖσα τὴν 22-9-41 ὑπὸ τῆς Ἀγορανομίας τῶν ὑπὸ τὴν κατοχὴν τοῦ Σαριδάκη εὑρισκομένων φασιόλων κρίνεται ὡς ἄκυρος. Τὸ πρόστιμον καὶ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα τὰ καταβληθέντα ὑπὸ τοῦ Σαριδάκη ἐν συνόλῳ ἐκ δραχ. 27.180 δέον νὰ ἐπιστραφῶσιν ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου ὡς καὶ τὸ συνολικὸν ποσὸν τὸ προκῦψαν ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν κατασχεθέντων φασιόλων.

Ἡ κατάσχεσις τῶν εὑρικσομένων ὑπὸ τὴν κατοχὴν τοῦ Σαριδάκη φασιόλων καὶ ἡ ἐλευθέρα πώλησις αὐτῶν κατόπιν διαταγῆς τοῦ Ἀγορανάμου τυγχάνει Σαμποτὰζ εἰς βάρος τοῦ Ἐπισιτισμοῦ τῆς βοηθητικῆς Γερμανικῆς δυνάμεως, ἐφ' ὅσον αἱ ἐν λόγῳ φασίολοι ἦσαν προορισμένοι διὰ τὸ Νοσοκομεῖον ἐν Σούδᾳ καὶ ἔπρεπε νὰ παραδοθοῦν ὑπὸ τοῦ Νικολουσάκη ὡς προμηθευτοῦ τοῦ Γερμανικοῦ Στρατοῦ εἰς τὸ ὡς ἄνω Νοσοκομεῖον. Αἱ ἐνεργηθεῖσαι ἐξακριβώσεις δεικνύουν ὅτι οἱ φασίολοι ἦσαν παραγγελμένοι καὶ ἀποτελοῦσι μέρος τοῦ ἐπισιτισμοῦ τοῦ Νοσοκομείου διὰ ἡμέρας ἀπὸ 22-9-41 καὶ ὅτι ἡ ἀντικατάστασις αὐτῶν δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἀμέσως. Ἐκτὸς τούτου ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου ἐπλήγωσε τὰ Γερμανικὰ συμφέροντα, ἐφ' ὅσον ἐστράφη ἐναντίον ἑνὸς Ἕλληνος ὁ ὁποῖος εἶναι πρόθυμος, συμφώνως πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τῶν Γερμανικῶν δυνάμεων κατοχῆς, νὰ ἐπέλθῃ μία εἰλικρινὴς συνεργασία μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ πληθυσμοῦ. Ὡς ἐξηκριβώθη ἐκ τῆς δικογραφίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Δικαστηρίου, τοῦτο δὲν ἐκοπίασεν εἰς τὴν καταδίκην τοῦ Σαριδάκη νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν πραγματικότητα οὔτε ἔδωσε σημασίαν εἰς τὴν δήλωσιν αὐτοῦ ὅτι οἱ Φασίολοι ἦσαν προορισμένοι διὰ τὸν Γερμανικὸν Στρατόν, οὔτε καὶ τὸ ἐξηκρίβωσε μὲ οἱονδήποτε τρόπον, πρᾶγμα ὅμως τὸ ὁποῖον τὸ Ἑλληνικὸν δικαστήριον οὐχὶ μόνον ἦτο εἰς θέσιν νὰ πράξῃ μέσω ἀναλόγων ἐρωτήσεων εἰς τὰς ὡς ἄνω Γερμανικὰς ὑπηρεσίας ἀλλὰ τοῦτο ὑποχρέωσίς του.

Ὁ μάρτυς τῆς ὑπερασπίσεως κτηματίας Νικολουσάκης δὲν ἀνεκρίθη οὔτε πρὸ τῆς δίκης οὔτε ἐν ὥρᾳ δίκης.

Τὸ κατὰ πόσον ὁ Σαριδάκης εἶναι ἔνοχος ἀπέναντι τῶν διαταγῶν τῆς Ἀγορανομίας διότι δὲν ἔφερε τοὺς φασιόλους ὡς ἔπρεπε εἰς τὴν ἀγορὰν δὲν χρήζει καμμίαν ἐξακρίβωσιν, διότι ἡ διάσωσις γερμανικῶν συμφερόντων εἶναι τὸ κυριώτερον.

ριτῶν καὶ κατεσχέθησαν τὰ παρ' αὐτῶν πρὸς ἐμπορίαν εἰσκομιζόμενα νενοθευμένα τρόφιμα, ἐντὸς μιᾶς ὅμως ὥρας, ἐπενέβησαν οἱ Ἰταλοί, ὧν ἔνοπλος περίπολος Καραβινιέρων εἰσβαλοῦσα εἰς τὸ ἀστυνομικὸν κατάστημα ἠλευθέρωσε τοὺς κρατουμένους καὶ ἀφήρεσε τὰ κατασχεθέντα.

Κατὰ περιοχὰς εἶχεν ἀνατεθῆ ἡ ὑποχρεωτικὴ καὶ μονοπωλιακὴ συγκέντρωσις τῶν δερμάτων εἰς πρόσωπα προσκείμενα εἰς αὐτοὺς οἱ Ἰταλοί, ἰδία εἰς ἐξωνυμμένους πράκτορας τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας, καὶ δι' ἐπανειλημμένων ἐγγράφων των εἶχον ζητήσει τὴν ἐνίσχυσιν τῶν προσώπων τούτων παρὰ τῆς Χωροφυλακῆς, ἐπειδὴ δὲ τοιοῦτον τι οὐδέποτε καὶ ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει συνέβη ἐκ μέρους τῆς χωροφυλακῆς, πολλοὶ βαθμοφόροι ταύτης ἐπλήρωσαν τουλάχιστον διὰ μεταθέσεων, τὴν ἀποστροφήν των ταύτην. Ὑπὸ τοιαύτης κατηγορίας προσώπων διενεργεῖτο καὶ εὐρύτατον λαθρεμπόριον μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀλβανίας δσάκις δὲ ἀπετολμήθη ἡ καταδίωξις τούτων, εὑρέθησαν τελικῶς ἐν καταδιώξει οἱ βαθμοφόροι τῆς Χωροφυλακῆς. Ἐνθυμούμεθα ἐν Καστορίᾳ ὅτι εἶχεν κατασχεθῆ μεγάλη ποσότης μεταξωτῶν μεταφερομένων ἐξ Ἀλβανίας. Τὰ κατασχεθέντα ἐκρατήθησαν εἰς τὴν ἀποθήκην τοῦ Ἀστυνομικοῦ Τμήματος μέχρις ἐκδόσεως καταδικαστικῆς ἀποφάσεως, βάσει τῆς ὑποβληθείσης εἰς Εἰσαγγελικὴν ἀρχὴν δικογραφίας. Δὲν παρῆλθον ὀλίγαι ἡμέραι καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἀπέσπασαν σημείωμα τοῦ Ἰταλικοῦ φρουραρχείου δυνάμει τοῦ ὁποίου παρέλαβον τὰ κατασχεθέντα καὶ ἡ δικογραφία ἐτέθη εἰς τὸ ἀρχεῖον.

Κατὰ τὸν χειμῶνα 1941—1942 εἶχε διαταχθῆ συγκέντρωσις ἀραβοσίτου καὶ ὁ Ἀστυνόμος Καστορίας ἐκακοποιήθη παρὰ Βουλγαριζόντων κατοίκων Καστορίας. Ἀποτέλεσμα τελικὸν ὑπῆρξεν νὰ τεθῆ εἰς τὸ ἀρχεῖον ἡ δικογραφία καὶ νὰ μετατεθῆ ὁ Ἀστυνόμος.

Δὲν ὑπῆρξε Ἀρχὴ Χωροφυλακῆς, ἥτις νὰ μὴ ἐδοκίμασε τοιούτου εἴδους ταπεινώσεις καὶ πικρίας καὶ νὰ μὴ ἔλαβε σαφῆ ἀφορμὴν νὰ διαπιστώσῃ ὅτι μόνον διὰ τοὺς Ἕλληνας καὶ ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν κατακτητῶν ἦτο δυνατὴ ἡ ἐφαρμογὴ νόμων, κατὰ συνέπειαν εἶχε δημιουργηθῆ καὶ ἐπικρατήσει ἓν γενικὸν πνεῦμα ἀμφιβολιῶν περὶ τοῦ συμφόρου τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατασσομένων ἀγορανομικῶν μέτρων.

Τὸ μετέωρον τῶν σκέψεων τούτων εἶχεν δώσει ἀφορμὴν εἰς κατηγορίας περὶ ὑποθάλψεως ἢ καὶ συνεργείας τῶν ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὴν «μαύρην ἀγοράν», ἀλλὰ καὶ νὰ διαπιστωθῇ τόσον ἡ ἔλλειψις ἐμπιστοσύνης τῶν ὀργάνων τούτων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ὅσον ἀφορᾷ τὰ λαμβανόμενα μέτρα, ὅσον καὶ ἡ ἐρημία σκοπιμότητος καὶ ἀποτελεσματικότητος τῶν διατασσομένων μέτρων.

Διὰ θεσπισθεισῶν διατάξεων ἐπεδιώχθη ἡ συγκέντρωσις γεωργικῶν προϊόντων καί, κατὰ μέγα μέρος, ἐκλήθη νὰ ἐφαρμόσῃ ταύτας ἡ Χωροφυλακή. Ὁ λαὸς ἐδυσπίστει πρὸς τὸ μέτρον καὶ πρὸς τὴν αὔριον, ἀλλ' ἐδυσπίστει καὶ ἡ Χωροφυλακή.

Ὁ Πρωθυπουργὸς Τσολάκογλου ἐξαπέλυσε τὴν ὑπ' ἀριθ. 200 ἀπὸ 1-11-1941 ἐγκύκλιόν του, πρὸς τὰ Σώματα Ἀσφαλείας, καλῶν ταῦτα νὰ ἀποδυθῶσιν εἰς ἀμείλικτον κατὰ τοῦ μαυραγοριτισμοῦ ἀγῶνα. Ἐν τῇ διαταγῇ του ταύτῃ, ὑπαινισσόμενος τὴν κρατοῦσαν εἰς τοὺς ἄνδρας Χωροφυλακῆς ἀβεβαιότητα, κατέληγεν εἰς μίαν ἐξόχως θερμὴν καὶ μέχρι συγκινήσεως ἔκκλησιν πρὸς τὰ Σώματα Ἀσφαλείας. (44).

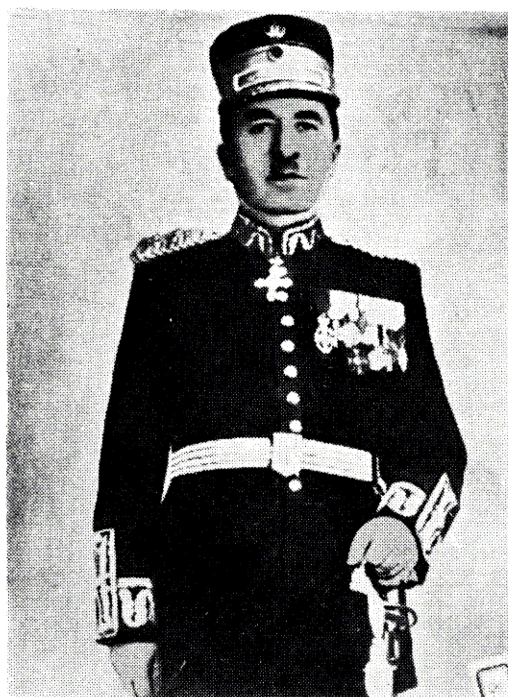
Μετ' ὀλίγον ὁ Πρωθυπουργὸς ἀπηύθυνε καὶ δευτέραν ἔκκλησιν ὑπὸ τύπον δια-

---

(44) Παράρτημα Χ, 52 Η.Δ Σχολῆς 9-11-1941.

Συνταγματάρχης Πεζικοῦ Π. Σπηλιωτόπουλος, 'Αρχηγὸς Χωρ/κῆς κατὰ τὸ 1941 καὶ στρατιωτικὸς Διοικητὴς 'Αθηνῶν κατὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν 1944.

'Ο κατὰ τὰ ἔτη 1942 καὶ 1944 διατελέσας 'Αρχηγὸς 'Υποστράτηγος Χωροφυλακῆς Ντάκος Γεώργιος.

ταγῆς, πρὸς τὰ Σώματα ἀσφαλείας, ἐν ᾗ — λίαν ρεαλιστικῶς — καθώριζε τοὺς ἀντικειμενικοὺς σκοπούς, κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην, διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἐκ τῆς πείνης θνήσκοντος Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Διὰ τῆς 217) 18-11-1941 διαταγῆς ἐποιεῖτο ἔκκλησιν πρὸς τοὺς ἡγήτορας τῶν Σωμάτων ἀσφαλείας ὅπως ἐποπτεύσωσι συνεχῶς ἐπὶ περαιώσεως τῶν καθοριζομένων ὑποχρεώσεων (45). Παρὰ ταῦτα ὅμως, πρῶτον τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς ἐνεφανίζετο ὡς μὴ υἱοθετοῦν τὰ διατασσόμενα, διότι τὴν θερμὴν ταύτην διαταγὴν ἐκοινοποίει διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1) 66) 10 ἀπὸ 21-11-41 ξηρᾶς διαταγῆς του «ἵνα ἀνακοινώσητε ταύτην εἰς ἅπαντας τοὺς ὑφ' ὑμᾶς».

Τὰ ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς, ὡς ὄργανα τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, τύποις ἦσαν ὑποχρεωμένα νὰ συμμορφοῦνται μὲ τὰς διαταγὰς τῶν Κυβερνήσεων καὶ κατὰ τοῦτο ἐσφαλλον ἐνεργοῦντα διαφορετικῶς, ὡς μάρτυρες ὅμως τοῦ Ἔθνους ἔκρινον καὶ ενήργουν κατὰ συνείδησιν ἐθνικὴν καὶ οὐχὶ νομικὴν καὶ ἀσφαλῶς ἁπάντων τιμιώτερον, ἁγιώτερον κ.λ.π. εἶναι ἡ Πατρίς. Ἐὰν τοῦτο δὲν τοῖς ἀνεγνωρίσθη δὲν σημαίνει καὶ ὅτι δὲν συνέβη, ἁπλῶς ἠμποδίσθη τὸ φῶς νὰ εἰσδύσῃ, ἀλλὰ τὸ φῶς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐμποδισθῇ ἐπὶ μακρόν. Οἱ προσκολλώμενοι μόνον εἰς τὸ γράμμα τοῦ νόμου καὶ κρίνοντες καὶ οἱ ὀπαδοὶ τῆς ἀτέγκτου νομικῆς θεωρίας περὶ ὑψηλῆς περιωπῆς τῶν νόμων καὶ κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς, ἀσφαλῶς θὰ διαφωνήσωσι πρὸς τὰ ἀνωτέρω, ἀλλὰ πάντοτε ἀπαιτεῖται ποιά τις εἰδικὴ προσαρμογή. Πολλάκις καὶ ἡ ὡραιοτέρα σύνθεσις εἶναι χειροτέρα τῆς ἁπλότητος. Ἡ σωρεία τῶν Ἀγορανομικῶν διατάξεων, τῶν ἐπιτάξεων, τῶν δεσμεύσεων, τῶν διατιμήσεων, τῶν κατασχέσεων, τῶν διαρπαγῶν καὶ λεηλασιῶν ὑπὸ τὸν μανδύαν Κυβερνητικῶν πράξεων τῆς περιόδου ἐκείνης ἐπέφερε τὸν πανικόν, τὴν ἀπόκρυψιν, τὴν ἀνύψωσιν τῶν τιμῶν, τὴν νοθείαν, τὴν διόγκωσιν τοῦ παρανόμου ἐμπορίου, τὴν ἀπάτην, τὸν ἐκβιασμόν, τὴν ἔκλυσιν τῶν ἠθῶν. τὴν διαφθορὰν ὑπαλλήλων, ἀστυνομικῶν καὶ δικαστικῶν καὶ γενικῶς τὴν ἀναρχίαν. Ἐν μέσῳ αὐτῆς τῆς γενικῆς καταπτώσεως καὶ ἀναρχίας διακρίνομεν τὴν στιλπνότητα καὶ ἁγνότητα τῶν χαρακτήρων καὶ τοῦ ἤθους τῆς μεγίστης πλειονότητος τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς, τὰ ὄργανα τοῦ ὁποίου εὐθὺς ὡς τοῖς ἐδόθη ἡ εὐκαιρία καὶ τὸ μέσον ἐστράφησαν κατὰ τοῦ σημαντικωτέρου δημιουργήματος ἀλλὰ καὶ βοηθοῦ αὐτῆς τῆς καταστάσεως.

ΛΗΣΤΕΙΑ

Ἡ ἀναρχία καὶ ἡ πεῖνα ἐγέννησαν τὴν ληστείαν καὶ ἡ ληστεία διὰ τῶν κινδύνων ἐπηύξανεν ἐπικινδύνως τὴν ἀναρχίαν καὶ τὴν πεῖναν, ἡ Ἑλληνικὴ Χωροφυλακὴ ἔπληξε τὴν ληστείαν, ὁ δὲ Διεθνὴς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς ἀπεμάκρυνε τὸν ἐκ πείνης θάνατον.

Καραβάνια ἀτυχῶν ἀνθρώπων ἐκινοῦντο πρὸς τὴν ὕπαιθρον καὶ τἀνάπαλιν πρὸς ἐξοικονόμησιν ὀλίγων χιλιογράμμων ἀραβοσίτου ἢ ἐλαίου, προσφέροντες ὅτι τιμαλφὲς εἶχον καὶ μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου 1941, κατά τινα τρόπον, ἐκινοῦντο μᾶλλον ἀσφαλῶς.

Ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου ὅμως καὶ ἐντεῦθεν ἤρχισεν νὰ θολοῦται ἡ ἀτμόσφαιρα ἐκ τῆς δράσεως τῶν κακοποιῶν, οἵτινες προέβαινον εἰς πράξεις ληστείας κατὰ τῶν ἀτυ-

---

(45) Παράρτημα Χ, 53 Η.Λ Σχολῆς 22-11-1941.

χῶν ὑπάρξεων ἢ καὶ εἰς βάρος τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος πλέον κινουμένων δι' ἐμπορίαν.

Ἡ κατὰ ταῦτα ληστεία κατέστησεν ἔτι δραματικὴν τὴν κατάστασιν καὶ ἡ Χωροφυλακή, πεινῶσα καὶ γυμνητεύουσα, ἐστάθη ὁ συμπαρατάτης καὶ προστάτης ὅλων αὐτῶν τῶν καραβανίων, ἔστω καὶ ἂν ἀπετελοῦντο ἐκ μαυραγοριτῶν.

Ὅταν ὁμιλῶμεν περὶ τῆς κατὰ τὴν περίοδον 1941—1942 ἐμφανισθείσης ληστείας δὲν ἐννοοῦμεν φαινόμενοῦν κατὰ τὰς ὀρεινὰς περιοχὰς ἀλλὰ ληστοσυμμορίας δρώσας μέχρι τῶν προθύρων τῶν Ἀθηνῶν.

Κατὰ τὴν ἐχθρικὴν εἰσβολὴν καὶ τὴν σύμπτυξιν στρατοῦ καὶ Χωροφυλακῆς ἐξ ἐθνικῆς ἀλληλεγγύης ἤνοιξαν αἱ φυλακαὶ καὶ ἠλευθερώθησαν ἅπαντες σχεδόν, πλὴν τῶν κομμουνιστῶν, οἵτινες δὲν ἀπεδέχθησαν τὴν προσφορὰν τῶν ὀργάνων τῆς Ἑλλάδος, οἱ ὑποδικοκατάδικοι κακοποιοὶ καὶ μή, οἵτινες ἵνα μὴ ἐπανασυλληφθῶσιν ἐτράπησαν εἰς τὰ ὄρη.

Μετ' αὐτῶν συνηνώθησαν καὶ οἱ φεύγοντες τὰς θηριωδίας τῶν Ἰταλικῶν Ταγμάτων Ἐρεύνης, οἱ ὑπὸ τῶν κατακτητῶν ἐν γένει καταδιωκόμενοι, οἱ πεινῶντες καὶ ὅλοι οἱ καθ' οἱονδήποτε τρόπον ῥέποντες εἰς τὴν παρανομίαν.

Οὕτω κατηρτίσθησαν καὶ ἕδρων ἑβδομήκοντα περίπου ληστοσυμμορίαι ἀπὸ τῶν Ἀλβανικῶν συνόρων μέχρι τῶν Ἀθηνῶν.

Ὁ τότε Ἀνώτερος Διοικητὴς Στερεᾶς Ἑλλάδος Κατριβᾶνος ἐν τῇ προμνησθείσῃ ἀπὸ 2-4-1945 ἐκθέσει του γράφει διὰ τὴν τότε ἀντίστοιχον περιοχήν: «Μέχρι τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου 1941 ἡ δημοσία ἀσφάλεια καὶ τάξις (sic) ἔβαινε καλῶς, ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου ἤρχισε νὰ ἀνκβιῇ εἰς τὰς περιφερείας Θηβῶν, Λεβαδείας, Ἀμφικλείας, Λαμίας, Δομοκοῦ, Ὑπάτης καὶ Φωκίδος. Ὅσον παρήρχοντο αἱ ἡμέραι καὶ αἱ ἑβδομάδες ἐπὶ τοσοῦτον ηὔξανεν ἡ ληστεία καὶ προϊόντος τοῦ χρόνου ἔφθασεν εἰς λίαν ἀνησυχητικὸν βαθμόν. Οἱ κάτοικοι τῶν ἀνωτέρω περιφερειῶν ἐστέναζον ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ληστείας, ἔφθασαν δὲ μέχρι σημείου νὰ φοβοῦνται τὴν ἔξοδον ἐκ τῶν χωρίων των καὶ τὴν μετάβασιν εἰς τὰ κτήματά των καὶ δικαίως, διότι ἅπαντες σχεδὸν ἐληστεύοντο καί τινες ἐφονεύοντο παρὰ τῶν ληστῶν καὶ ἄλλοι ἀπήγοντο. Ὅπλα δὲν ὑπῆρχον εἰς τὰς ὑπηρεσίας μου οὔτε εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Κράτους, αἱ ἀρχαὶ κατοχῆς μᾶς εἶχον ἀφαιρέσει ὅλα τὰ ὅπλα καὶ εἰς τὰς ὑπηρεσίας εἶχον ἀφήσει εἰς ἄλλας τρία, εἰς ἄλλας πέντε καὶ εἰς τὰς μεγαλυτέρας δέκα ὅπλα μὲ 5 — 10 φυσίγγια δι' ἕκαστον ὅπλον. Ἡ τότε κυβέρνησις δικαίως ἀνησύχει. Ἡ τιμή μου ὡς Ἀνωτέρου Διοικητοῦ καὶ ὡς Ἀνωτέρου Ἀξιωματικοῦ διεκυβεύετο, τὸ ὑπηρεσιακόν μου ζωντανὸ παρελθὸν γνωστὸν εἰς τοὺς προϊσταμένους μου καὶ εἰς τοὺς κατοίκους πολλῶν περιφερειῶν εἰς ἃς ὑπηρέτησα ἐπὶ σειρὰν πολλῶν ἐτῶν ἔτεινε νὰ ἐκμηδενισθῇ. Ὁ ἀρχηγός μου Συν)ρχης Ντάκος Γεώργιος, φιλότιμος καὶ αὐτὸς ἀξιωματικὸς καὶ μὲ παρελθὸν δράσεως δικαίως εὑρίσκετο εἰς ἀμηχανίαν. Αἱ προσπάθειαί του καὶ αἱ προσπάθειαί μου πρὸς τὰς ἀρχὰς Κατοχῆς περὶ χορηγήσεως ὅπλων καὶ φυσιγγίων δὲν εὕρισκον ἀπήχησιν καὶ δὲν μᾶς ἐχορήγουν ὅπλα Κατὰ Φεβρουάριον 1942 ἡ κατάστασις τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας ἦτο ἀπελπιστική, ἦτο ἀθλία, εἰς τὴν περιφέρειαν Θηβῶν ἦσαν ἐν δράσει ἄνω τῶν 20 ληστοσυμμοριῶν, εἰς τὴν τοιαύτην Λεβαδείας ἄνω τῶν 10, εἰς τὴν τοιαύτην Ἀμφικλείας ἄνω τῶν 4, εἰς τὴν περιφέρειαν Λαμίας ἄνω τῶν 10 καὶ εἰς τὴν περιφέρειαν Φωκίδος ἄνω τῶν 4. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ληστῶν ἑκάστης ληστοσυμμορίας ἐκυμαίνετο ἀπὸ 3—10. Ἀντιλαμβανόμενος τὸ μέγεθος τῆς εὐθύνης μου...». Ἐξιστορεῖ ἐν συνεχείᾳ τὰς πλησίον τῶν διαφόρων Ἰταλικῶν ἀρχῶν ἐντόνους καὶ πειστικὰς προσ-

παθείας του δι' ὧν ἀπέσπασεν ὅπλα καὶ πυρομαχικὰ καὶ οὕτω δι' ἐπανειλημμένων ἐκκαθαριστικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐπικεφαλῆς τῶν ὁποίων εἶχε τεθῆ ὁ ἴδιος, ἐπέτυχε τὴν ἐξόντωσιν τοῦ μεγαλυτέρου ἀριθμοῦ τῶν ληστοσυμμοριῶν καὶ συνεχίζει:

«...Οὕτω μέχρι τοῦ μηνὸς Ἰουνίου 1942 εἶχον ἐξοντωθῆ ἅπασαι αἱ ληστοσυμμορίαι καὶ ἄλλαι εἶχον συλληφθῆ καὶ ἔμεινον δύο μόνον τοιαῦται μὲ 3—5 συμμορίτας ἑκάστη. Διὰ νὰ συντελεσθῆ ἡ σπουδαία αὕτη ὑπηρεσία καὶ εἰς τόσον βραχὺ διάστημα δύναται πᾶς τις ν' ἀντιληφθῆ ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ κατήγαγεν ἄθλον καὶ πόσον σκληρὰ εἰσργάσθησαν νυχθημερὸν φιλοτίμως οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται τῶν μερῶν ἐκείνων καὶ ἰδίᾳ οἱ Ταγματάρχαι Μπιτσάκης, Ρόζος, Βρετέας, Λαμπρόπουλος, Μοίραρχοι Μεσημέρης, Κολιοβέτας, ἐν μέρει ὁ Μοίραρχος Πολυζωγόπουλος καὶ οἱ Ὑπομοίραρχοι Λάζος καὶ Κολαξίδης καὶ ὅλως ἰδιαιτέρως ἔδασαν ἐξόχως οἱ τότε Ὑπομοίραρχοι Ζαβὸς καὶ Κότσιφας.

»Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται δὲν ἐφείσθησαν οὔτε κόπων οὔτε θυσιῶν. Εἰργάζοντο ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς μετ' αὐταπαρνήσεως καὶ αὐτοθυσίας, περιέτρεχον νυχθημερὸν τὰς περιφερείας των καὶ ἐνήργουν ἐνέδρας, ἐννοεῖται ὅτι εἴχομεν καὶ θύματα τινὰ καὶ τραυματίας...».

Ὁ συγγραφεὺς τῆς ἐργασίας ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ ἀντάρτικο» Φ. Γρηγοριάδης, τῆς ὁποίας ἐργασίας ἡ ἐν γένει προσπάθεια θὰ ἀπασχολήσῃ ἡμᾶς κατ' ἐπανάληψιν ἐφεξῆς, ἀφοῦ ὁμιλεῖ μετὰ περιφρονήσεως καὶ εἰρωνίας διὰ τὰ καταδιώξαντα τὸν ἥρωά του Καραλίβανον καὶ ὁλόκληρον τὴν στρατιὰν τῶν ληστῶν ἀποσπάσματα Χωροφυλακῆς, ἅτινα ἀποκαλεῖ ὁτὲ μὲν ἀποσπάσματα «Χωροφυλακῆς Ντάκου», ὁτὲ δὲ «ἀποσπάσματα Τσολάκογλου», καὶ ἀμφισβητεῖ δι' ὑπονοουμένων τὴν ἐθνικὴν τῶν ἀποτελούντων τ' ἀποσπάσματα παρόρμησιν, ἐν σελίδι 53 γράφει:

«Ἀπὸ τοὺς ἐλαχίστους ἀσχολουμένους μὲ τὸ πρόβλημα τῶν λησταναρτῶν δύο ἄνθρωποι ἐντελῶς διαφορετικῆς θέσεως, νοοτροπίας καὶ βλέψεων, τὸ ἐξετάζουν μὲ διαφορετικὸ πρῖσμα γιὰ νὰ καταλήξουν στὸ ἴδιο συμπέρασμα.

»Ὁ Ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Στερεᾶς Συντ)ρχης Κατριβᾶνος, στέλνει ἀπὸ τὴν ἄνοιξι ἔκθεσι πρὸς τὴν Κυβέρνησι Καΐρου καὶ εἰδοποιεῖ ὅτι πρέπει ν' ἀποσταλοῦν μάχιμοι ἀξιωματικοὶ ἐκεῖθεν, οἱ ὁποῖοι νὰ ποδηγετίσουν τοὺς «ληστάς» πρὸς τὴν ὁδὸν τῶν ἐθνικῶν ἀγώνων. Εἶναι ἴσως ἡ πρώτη ἐπίσημος ὑπόδειξις, ὅτι καὶ ἐκεῖνοι οἱ Ἀξιωματικοὶ ποὺ ἔφυγαν πρὸς τὴν Μέσην Ἀνατολήν, πρέπει νὰ ἐπανέλθουν ἐδῶ, μὲ τὸ χρῖσμα τοῦ ἀπεσταλμένου τῆς μαχομένης εἰς τὸ ἐξωτερικὸν Κυβερνήσεως...». Ὁ ἄλλος ἄνθρωπος τοῦ ἐν λόγῳ συγγραφέως ὑπῆρξεν ὁ δήμιος τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ Ἄρης Βελουχιώτης (Ἀθαν. Κλάρας), ὅστις «ἐποδηγέτησε ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῶν ἐθνικῶν ἀγώνων» τοὺς ληστὰς καὶ ὅλους τοὺς κακοποιοὺς τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐγκληματικοῦ πανθέου!!

Τοιαύτην ἄποψιν τοῦ Κατριβάνου δὲν ἀνεύρομεν διατυπουμένην εἰς ἔκθεσίν του τινά, οὔτε εἰς τὴν ὡς ἀνωτέρω μνημονευομένην τοιαύτην τῆς 2-4-1945 πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν ὑπὸ τὴν περίληψιν «περὶ τῆς δράσεώς μου κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Κατοχῆς» 12σέλιδον ἔκθεσιν, οὔτε εἰς τὸ ἀπὸ 15-4-1946 ὑπόμνημα τοῦ συνταγματάρχου Κατριβάνου πρὸς τὸν πρόεδρον πρωτοβαθμίου Ἀνακρητικοῦ Συμβουλίου ἐνώπιον τοῦ ὁποίου παρεπέμφθη μὲ τὸ ἐρώτημα τῆς ἀποτάξεως, καίτοι εἰς ἀμφοτέρας διὰ μακρῶν ἀφηγεῖται οὗτος τὰ τῆς δράσεώς του.

Ἐν τῇ πρώτῃ ἐκθέσει του ἀναφερόμενος λεπτομερῶς εἰς τὰς μετὰ τῆς Μέσης

᾽Ανατολῆς σχέσεις του διὰ τῆς ὀργανώσεως «ΜΙΔΔΑΣ 614» γράφει: «Πρὶν ἢ ἀναχωρήσω διὰ Λαμίαν καὶ κατὰ τὰ μέσα Σ)βρίου 1942 ἐμυήθην εἰς τὴν ἐθνικὴν ὀργάνωσιν Μήδα (Τσιγάντε Ταγ)ρχου) μὲ ἐμύησε δὲ ὁ πατριώτης συνάδελφός μου (ἰδιωτεύων τότε) ᾽Αγγελίδης Γεώργ....», κατωτέρω δὲ προσθέτει ὅτι ἀπὸ ᾽Οκτωβρίου 1942 ἤρξατο δίδων ἀνὰ τριήμερον δελτίον πληροφοριῶν εἰς τὴν ὀργάνωσιν ταύτην.

Κατόπιν τούτων φρονοῦμεν ὅτι δὲν εἶναι ἀκριβὲς ὅτι κατὰ τὴν ἄνοιξιν 1942 ὑπέβαλε τοιαύτην ἔκθεσιν περὶ τῶν ληστῶν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Μέσης ᾽Ανατολῆς ὁ Κατριβᾶνος, διότι ἄλλως εἰς ἕνα ἐκ τῶν δύο ἀνωτέρω γραπτῶν κειμένων του θ᾽ ἀνέφερεν τὸ τοιοῦτον καὶ ὡς πεπραγμένον του ἀλλὰ καὶ ὡς ἀπόδειξιν τῶν ἐθνικῶν του μελετῶν ἔναντι τῶν ἀπαγγελθεισῶν αὐτῷ κατηγοριῶν ἐπὶ συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ κατακτητοῦ.

᾽Εν πάσῃ περιπτώσει καὶ ἂν ἀκόμη ὑπάρχῃ γραπτὸν κείμενον τοῦ Συντ)ρχου Κατριβάνου μὲ τοιοῦτον περιεχόμενον, τοῦτο δέον νὰ θεωρηθῇ διὰ τὸν βαθμὸν καὶ τὴν θέσιν του ὡς λίαν ἐπίμεμπτον, διότι, φεῦ! ἐὰν δεχθῶμεν ὅτι εἶχον στειρεύσει αἱ ἀκραιφνεῖς καὶ ἔντιμοι ἐθνικαὶ πηγαὶ διὰ τὴν στρατολογίαν τοῦ ἀναγκαιοῦντος διὰ τὴν ἐθνικὴν ἀντίστασιν προσωπικοῦ καὶ ἔδει νὰ καταφύγωμεν πρὸς τοῦτο εἰς τοὺς ληστὰς καὶ τοὺς πάσης φύσεως ἐγκληματίας. Μία τοιαύτη ἄποψις μηδενίζει καὶ τὸν συνταγματάρχην καὶ τὸν ᾽Ανώτερον Διοικητὴν Χωροφυλακῆς, ὑφ᾽ οἱασδήποτε συνθήκας. Τοὺς ληστὰς μόνον ἄλλη κακοποιὸς δύναμις ἠδύνατο νὰ τοὺς χρησιμοποιήσῃ, ὡς ἄλλωστε συνέβη διὰ τὸν τόσον κατὰ περιόδους ἡρωποιηθέντα ᾽Αθανάσιον Κλάραν.

῾Ο ληστὴς εἶναι πάντοτε ληστὴς καὶ μόνον μὲ ἄλλους ὁμόφρονάς του δύναται νὰ συνεννοηθῇ καὶ νὰ συμπράξῃ. ᾽Εὰν οἱ ῞Ελληνες ᾽Αξιωματικοὶ εἶχον ἀποφασίσει νὰ δημιουργήσωσιν ἔνοπλον ἀντίστασιν δὲν εἶχον ἀνάγκην τῶν 300—400 ληστῶν, ἠδύναντο ν᾽ ἀπευθυνθῶσι εἰς τὰς 10.000 ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὰς 400.000 ἀνδρῶν τοῦ ῾Ελληνικοῦ Στρατοῦ, ἐπαγγελόμενοι δὲ ἀληθῆ ἐθνικὴν καὶ κοινωνικὴν ἐλευθερίαν νὰ ἀπαγχονίσωσι παραδειγματικῶς τοὺς λῃστάρχους.

῾Οπωσδήποτε ὁ ῾Ελληνικὸς λαὸς εἶχεν ἀνάγκην καὶ ἀξίωσιν ἡσυχίας καὶ ἡ Χωροφυλακὴ διὰ τῶν ἀνδρῶν της παρέσχεν τὸ θεῖον τοῦτο δῶρον, ἀσχέτως τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς καὶ τῆς μετ᾽ ὀλίγον νέας ἐκ τῆς ἐνόπλου ἀντιστασιακῆς δράσεως ἀναταραχῆς.

ΠΟΛΥΣΧΙΔΗΣ ΕΘΝΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΣ

Οἱ τίτλοι δὲν ἀποκτῶνται διὰ κατασυκοφαντήσεων, ὕβρεων καὶ διαστρεβλώσεων ἀλλὰ διὰ τῶν ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου πεπραγμένων. Οὐδεὶς δύναται ἢ ἔχει ὁπωσδήποτε τὸ δικαίωμα διὰ καπηλείας, θρασύτητος καὶ ἕνεκεν ἐμπορίας νὰ πειρᾶται κηλίδωσιν ἐκείνων οἵτινες δὲν ἐγνώρισαν ἡσυχίαν, ἄνεσιν, ἀσφάλειαν, ἀνθρωπίνας προϋποθέσεις διαβιώσεως καὶ προσέφερον ἑαυτοὺς ὡς ἐξιλαστήρια θύματα δι᾽ ὅλας τὰς περιπτώσεις καὶ πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις, χάριν τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, ὡς συνέβη μὲ τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς, οὐδεὶς θὰ κατορθώσῃ ποτέ, οἱοσδήποτε καὶ ἂν εἶναι, νὰ ἀλλοιώσῃ τὰ πεπραγμένα ἑνὸς Σώματος μὲ τεράστιον ἰδεολογικὸν ὑπόβαθρον καὶ περιεχόμενον καὶ μὲ ἀπρόσβλητον ἐθνικὴν συνείδησιν, ἑνὸς Σώματος τοῦ ὁποίου τὰ μέλη προέρχονται κατ᾽ εὐθεῖαν ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ ἐθνικοκοινωνικοῦ ἡμῶν οἰκοδομήματος. ῾Η δημαγωγία εἶναι εὔκολος ἀλλὰ διαρκεῖ πάρα πολὺ ὀλίγον, ὅσον καὶ ἂν εἶναι συστηματοποιημένη ἡ ἐπανάληψις. Περὶ ὅλων τούτων θὰ διαλάβωμεν εἰς τὸ ἀμέσως ἑπόμενον κεφάλαιον ἐκτενέστερον.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ληστείας τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς ἠγέρθη σύσσωμον καὶ παρὰ τὰ ἐλάχιστα μέσα εἰς ὁπλισμὸν καὶ πυρομαχικά, τὴν ἀνεπάρκειαν τῆς δυνάμεως, καὶ τὴν δόλιον ἀντίδρασιν τῶν Ἰταλικῶν ἀρχῶν κατοχῆς, ἐπέτυχε τὴν ἐντὸς τετραμήνου σχεδὸν σοβαρωτάτην μείωσιν τῶν ληστοσυμμοριῶν. Αἱ ὀλίγαι ἐναπομείνασαι ληστοσυμμορίαι ἐνετάγησαν εἰς τὸν ἀπὸ τῶν μέσων 1942 ἐμφανισθέντα στρατὸν τοῦ Ε.Α.Μ.

Εἰς ὅλας τάς, ἐπαχθεῖς καὶ εἰδικῆς μορφῆς, ἀποστολὰς ταύτας ἡ Χωροφυλακὴ προσηνέχθη μετὰ πάσης προσοχῆς καὶ ἐσωτερικότητος.

Κατ' ἀρχὴν ἐπεδίωξε καὶ ἐκράτησε τὰ θέματα ταῦτα μακρὰν τῶν ἐπεμβάσεων τῶν ἀρχῶν κατοχῆς καὶ προσεπάθησε νὰ πείσῃ τὸν λαὸν ὅτι αἱ ἐνέργειαί της ἅπασαι εἰς τοῦτο καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ κατέτεινον. Μέσα εἰς τὴν ἀβεβαιότητα ταύτην καὶ μεταξὺ τῶν τόσων ἀντιξοοτήτων, ἀσφαλῶς δὲν ἀπέλιπον καὶ αἱ καταχρήσεις καὶ αἱ ἐκδηλώσεις ἀσυνειδήτων τινῶν ὀργάνων, ἀλλ' αἱ τοιαῦται ἐκτροπαὶ καὶ σπάνιαι ὑπῆρξαν καὶ ὑπὸ τῶν ὑπολοίπων ποικιλλοτρόπως κατεδικάζοντο. Ἐὰν ἡ σπουδαιότης καὶ ἡ σημαντικότης τῶν ἀνθρώπων ἐκτιμᾶται ἐκ τῆς φιλαλληλίας, ὀφείλομεν νὰ διακηρύξωμεν, ὅτι οἱ Χωροφύλακες Κονίτσης ἀνέλαβον καὶ ἔφερον εἰς πέρας τὴν λειτουργίαν μαθητικῶν συσσιτίων καὶ διέσωσαν ἐκ τοῦ θανάτου ἑκατοντάδας μικρῶν παιδιῶν καὶ τοῦτο οἴκοθεν καὶ ἰδίᾳ πρωτοβουλίᾳ καὶ ἐξ ἀγανακτήσεως πρὸς τὴν ἐπιχαίρουσαν Ρουμανικὴν προπαγάνδαν.

Δὲν θὰ εὑρεθῇ εὐκόλως πτυχὴ τοῦ βίου τοῦ Ἔθνους, κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, εἰς ἣν νὰ μὴ πρωτηγωνίσθησαν τελεσφόρως ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἡ Χωροφυλακὴ εἶχε καταστῆ ταυτόσημος μὲ τὴν ἔννοιαν Ἑλλὰς καὶ οἱ ἄνδρες τοῦ Σώματος ἐφάνησαν ἀντάξιοι τῆς σημασίας ταύτης. Ἅμα τῇ ἀνακοινώσει ὅτι ἤρξατο ἡ συγκρότησις Ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ, οἱ ἐν Ἑλλάδι Ἕλληνες Ἀξιωματικοὶ ἀνεχώρουν συνεχῶς διὰ Τουρκίαν κ.λ.π. ἵνα φθάσωσι καὶ πυκνώσωσι τὰς φάλαγγας τοῦ στρατοῦ ἐκείνου.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἡ ὑπὸ τὸν ἤδη Ε.Α. Ἀντιστράτηγον καὶ τέως Ἀρχηγὸν Χωροφυλακῆς Σταῦρον Βαλσαμάκην, συντάξασα τὴν ἔκθεσιν δράσεως Ε.Β.Χ. κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς, ἐπιτροπὴ γράφει: «Ὁ ἐχθρός, ἐν τῇ προσπαθείᾳ νὰ προλάβῃ τὴν ἀναχώρησιν ἀξιωματικῶν ἰδίως, ἐθέσπισεν αὐστηρὰ μέτρα, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸ τοῦ ἐκτοπισμοῦ τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἀναχωρούντων. Καίτοι ἐξεδόθησαν χιλιάδες ἀποφάσεις ἐκτοπίσεως οἰκογενειῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἰδιωτῶν, τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὁποίων παρηκολούθησαν οἱ κατακτηταὶ δι' εἰδικῶν ὁμάδων των, ἐν τούτοις, χάρις εἰς κατάλληλον χειρισμὸν τοῦ θέματος παρὰ τῶν τότε ἁρμοδίων ἐν τῷ Ὑπουργείῳ ὑπηρετούντων ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς, οὐδεμία οἰκογένεια τῶν δεκάδων χιλιάδων ἀναχωρησάντων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν συνελήφθη ἢ ἐλήφθη κατ' αὐτῆς τὸ διαταχθὲν διοικητικὸν μέτρον τῆς ἐκτοπίσεως, παρὰ τὴν ἀσκουμένην ὑπὸ τῶν κατακτητῶν ἐπίβλεψιν καὶ πίεσιν, ἐκτὸς δύο περιπτώσεων». (46)

---

(46) Τοῦτο ἐπετεύχθη χάρις εἰς τὰς ἐπινοηθείσας μεθόδους καὶ τὰς ἀναληφθείσας εὐθύνας ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ Στ. Βαλσαμάκη, ὑπηρετοῦντος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς εἰς τὴν Δ)νσιν Ἀσφαλείας Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, καὶ τῶν βοηθῶν αὐτοῦ λοιπῶν ἀξιωματικῶν. Οὕτω ἅμα ὡς διετάσσετο ὑπὸ τῶν κατακτητῶν ἡ σύλληψις οἰκογενείας τινὸς ἢ ἡ λῆψις ἄλλων μέτρων ἢ μὲν περὶ τούτου διαταγὴ ἐκοινοποιεῖτο, δῆθεν ἐκ παραδρομῆς ἢ συνωνυμίας, πρὸς ἀναρμοδίαν τοπικῶς ὑπηρεσίαν Χωροφυλακῆς εἰδοποιοῦντο δὲ ταυτοχρόνως

Γίνεται πάντοτε, καὶ ἐν παντί, λόγος περὶ τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως καὶ διαμνημονεύονται ὅλοι οἱ συντελέσαντες, ἀλλ' ἀγνοοῦνται, ὡς συνήθως, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁ μέγας μοχλὸς τῆς ὀργανωθείσης ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ οἱ πρῶτοι Ἕλληνες ἀντάρται.

Κατὰ ἑκατοντάδας ἀπεστάλησαν τὰ διπλώματα εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς ἀποκρύψαντας ἢ ὑποθάλψαντας, ἐν γένει, Ἄγγλους στρατιώτας, ἐξ ὧν τὸ μέγιστον ποσοστὸν ἀπηυθύνθη εἰς ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἡ ἔνοπλος ἐθνικὴ ἀντίστασις, ὡς τελικῶς διεμορφώθη, ἐμονοπωλήθη μεταξὺ τῶν ὀργανώσεων Ε.Δ.Ε.Σ. καὶ Ε.Α.Μ. Εἶναι λίαν περίεργος καὶ ἀξιοκατάκριτος ἐν ταυτῷ ἡ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀκολουθηθεῖσα τακτική, ὄχι διότι αἱ ὀργανώσεις αὗται ἔπρεπε νὰ παρορραθῶσιν, ἀλλὰ διότι οἱ Ἕλληνες ἀντέστησαν καὶ ὄχι αἱ ὀργανώσεις ἢ οἱ ἀνθιστάμενοι. Ἕλληνες συνέπηξαν ὀργανώσεις. Αἱ ὀργανώσεις διὰ τὸν Α΄ ἢ Β΄ λόγον εὑρέθησαν πλαισιωμέναι καὶ ὑπὸ τῶν συμμάχων ἀπὸ πάσης πλευρᾶς καὶ ἡ δρᾶσις των κατὰ ταῦτα ὑπῆρξε καθοδηγημένη καὶ ἐνίοτε ἐξηρτημένη, αἱ ὀργανώσεις ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀπαλλαγῶσι τῶν κομματικῶν, πολιτικῶν καὶ πολιτειακῶν ἐπιδιώξεων, ὥστε ν' ἀποκληθῶσιν καὶ ἔνοπλοι πολιτικοὶ ὀργανισμοί, καὶ ἄλλαι μὲν ἤμβλυναν σοβαρῶς, προϊόντος τοῦ χρόνου, τὰς τοιαύτας χαμηλὰς ἐπιδιώξεις των, ἄλλαι δὲ ὄχι μόνον ὄξυναν τὰ κομματικὰ πάθη καὶ διεκήρυξαν τὴν πολιτικὴν μισαλλοδοξίαν ἀλλ' ἔθεσαν ὑπὸ θανάσιμον διωγμὸν πάντα πολιτικὸν ἀντίπαλον ἢ μὴ προσχωροῦντα εἰς τὰς τάξεις των καὶ τελικῶς ἐπεχείρησαν τὴν βιαίαν κατάληψιν τῆς ἀρχῆς καὶ τὴν διὰ σφαγῶν καὶ δολοφονιῶν ὑποδούλωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Τούτων ἕνεκεν ἡ ὡραία καὶ καθολικὴ πρὸς ἀντίστασιν ἐξόρμησις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ κατέληξεν εἰς δάκρυα. Ἡμεῖς διεκδικοῦμεν τὴν τιμὴν νὰ ἱστορήσωμεν κατ' ἀρχὴν μὲν τὴν αὐθόρμητον, πηγαίαν, πραγματικῶς ἐθνικὴν καὶ ἀνιδιοτελῆ, τὴν ἐξ ἐθνικῶν καὶ μόνον ἐλατηρίων ἐλαυνομένην καὶ πρὸς τὸ ἐθνικὸν μεγαλεῖον ἀποβλέπουσαν ἔνοπλον ἀντίστασιν ἐκ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἐν συνεχείᾳ τὴν εἰς τὴν καθολικὴν ἀντίστασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ συμβολὴν τοῦ Σώματος τούτου ἢ μελῶν αὐτοῦ.

Ἀποτελεῖ καὶ τοῦτο ἕναν ἐκ τῶν ἀδιαφιλονεικήτων ἐθνικῶν τίτλων καὶ ἐν ἰδίᾳ δυνάμει κερδηθὲν προνόμιον πρωτοπορείας, ὡς θὰ ἴδωμεν ἀμέσως ἐν συνεχείᾳ.

τὰ καθ' ὧν τὸ μέτρον πρόσωπα ἵνα ἀμέσως μετοικήσωσι, ὥστε ὅταν μετὰ δίμηνον ἢ τρίμηνον ἔφθανεν εἰς τὴν ἁρμοδίαν ὑπηρεσίαν ἡ διαταγὴ δὲν ἀνευρίσκοντο οἱ καθ' ὧν ὡς ἀναχωρήσαντες δι' ἄγνωστον διεύθυνσιν κ.λ.π.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΙΣ — ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ

«Καλύτερα μιᾶς ὥρας
ἐλεύθερη ζωὴ
παρὰ σαράντα χρόνια
σκλαβιὰ καὶ φυλακὴ

«Ἡ σκέψις ὅλων μας στρέφεται πρὸς τὴν ἡρωϊκὴν καὶ ἱπποτικὴν Ἑλλάδαν, ἡ ὁποία μὲ τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν ὑποδειγματικὴν στάσιν τοῦ λαοῦ της, παρ' ὅλας τὰς φοβερὰς δοκιμασίας, ἀποτελεῖ πρότυπον μέσα εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Ἐθνῶν καὶ τῶν αἰώνων».

Ο. Τσῶρτσιλ

Θὰ ἀπαιτηθῇ νὰ παρέλθουν ἀρκεταὶ ἀκόμη δεκαετηρίδες διὰ νὰ αἰθριάσῃ ὁ οὐρανός, ὥστε νὰ γίνουν αἱ ἀκριβεῖς, ἀντικειμενικαὶ καὶ ἐλεύθεραι μελέται καὶ διαπιστώσεις πέριξ τῶν ὅσων συνέβησαν εἰς τὸν Ἑλλαδικὸν χῶρον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς καὶ κυρίως πέριξ τοῦ μεγάλου θέματος τῆς «Ἀντιστάσεως», τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον εἰς θύματα, καταστροφάς, ἀλλὰ καὶ ἠθικάς, βασικῶς, ἐκτροπὰς δὲν ἐπλημμύρισεν ἁπλῶς τὴν χώραν μὲ δάκρυα καὶ ἐρήμωσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἠπείλησεν διὰ τοῦ σοβαρωτέρου κατὰ τῆς ἐθνικότητος κινδύνου.

Οἱ Ἕλληνες διὰ τῶν ἀγώνων 1940—1941 εἰς τὴν Ἀλβανίαν, τὸ Μακεδονικὸν μέτωπον καὶ τὴν Κρήτην, πρῶτοι εἶχον ξεσχίσει τὴν ἀξονικὴν λεοντὴν καὶ εἶχον προσφέρει εἰς τοὺς Συμμάχους τὸ σημαντικώτερον δῶρον, τὸ δῶρον τῆς αἰσιοδοξίας μέσα εἰς τὸν κυκεῶνα τῆς ἀπελπισίας ποὺ εἶχον δημιουργήσει αἱ σιδηρόφρακτοι στρατιαὶ τῶν ἀντιπάλων. Εἴχομεν οὕτω ἀποκτήσει —εἶχεν ἀναγνωρισθῆ διεθνῶς εἰς ἡμᾶς— τὴν περγαμηνὴν ἑνὸς νέου Μαραθῶνος, εἴχομεν προστατεύσει διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν τὴν ἀνθρωπότητα, ἀλλὰ καὶ εἴχομεν ἀποδείξει ὅτι ἐγνωρίζαμε καὶ ἠθέλαμε νὰ ἀγωνισθῶμεν καλύτερον καὶ περισσότερον παντὸς ἄλλου.

Δυστυχῶς, τὴν ἐπομένην τῆς καταρρεύσεως, ἐνῶ θὰ ἔπρεπε τότε ἀκριβῶς νὰ διατηρηθῇ ἡ ἐθνικὴ ἑνότης, ἐνεφανίσθη τῆς φυλῆς τὸ βαρὺ ἐλάττωμα, ἐνεφανίσθη ἡ διαίρεσις μὲ θέμα ποία θὰ ἦτο ἡ μορφὴ τοῦ πολιτεύματος μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν!! Ἐνῶ θὰ ἔπρεπε ἡνωμένοι ἀρρήκτως νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὰ προβλήματα, ἅτινα ἐδημιούργησε καὶ ἐδημιούργει ἡ κατοχὴ καὶ τὸ πρόβλημα μορφῆς καὶ ἐκτάσεως τῆς συνεχίσεως συμμετοχῆς εἰς τὸν ἀγῶνα, ἐνῶ θὰ ἔπρεπε ἡ ἑνότης καὶ ἡ ἐθνικὴ ἀλληλεγγύη νὰ ἐξαρθῶσιν εἰς θεότητας, ἀτυχῶς ἐνεφανίσθησαν, σχεδὸν ἀμέσως, τὰ κρούσματα τῆς διαιρέσεως. Ἡ διαίρεσις αὐτὴ δὲν ἐνεφανίσθη εἰς τὴν βάσιν, ἀλλὰ προεβλήθη ἀπὸ τὴν κορυφὴν καὶ ἐδιδάσκετο καθ' ἑκάστην πρὸς τὴν

τάσιν. Ὑπῆρχε μία εἰκοσὰς ἀνθρώπων, οἵτινες παριστάνοντες τοὺς πολιτικοὺς ἀρχηγούς, ἀνυπάρκτων ἐν τῇ οὐσίᾳ κομμάτων, ἐπεδόθησαν ἀμέσως εἰς τὰ πεπαλαιωμένα κομματικὰ τερτίπια. Οἱ περισσότεροι ἐκ τούτων ἐνόμισαν ὅτι ἦτο κατάλληλος ὥρα διὰ νὰ ἀναπτύξουν τὴν ἀντιβασιλικήν τους δραστηριότητα διὰ τῶν προσφιλῶν εἰς τὰ κόμματα ἐπιχειρημάτων (1), χωρὶς νὰ δυνηθῶσιν, ὡς πολιτικοί, ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ χειραγωγήσωσι τὴν ἀντιστασιακὴν ψυχὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ μὲ μοναδικὸν γνώμονα τὸ ἐθνικὸν συμφέρον, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ προβλέψωσι καὶ νὰ προλάβωσι τὸν κομμουνιστικὸν κίνδυνον, ὅστις μηδαμινὸς ὢν τὸν Μάϊον 1941, χάρις εἰς τὴν πολιτικὴν ἀβλεψίαν ἢ μυωπίαν καὶ λόγῳ τοῦ πλεονασμοῦ τῆς ἐμπαθείας εἰς τὰς τάξεις τῆς ἡγεσίας, κατόρθωσεν ὄχι μόνον νὰ ἀνδρωθῇ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀπειλήσῃ ἐπικινδύνως τὴν ἡσυχίαν, ἀσφάλειαν καὶ ἀκεραιότητα τῶν κατοίκων καὶ τῆς χώρας.

Τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ ὡς κόμμα καὶ ὡς ὀργάνωσις ἀπετέλεσε τὴν μοναδικὴν ἐξαίρεσιν, διὰ τῆς ἐπιδείξεως συνεπείας καὶ προγράμματος πρὸς τοὺς σκοποὺς τῆς ὑπάρξεώς του. Θὰ ἠδύνατο καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ Κ.Κ.Ε. νὰ ἀναστείλῃ τὸν ταξικόν του ἀγῶνα καὶ νὰ ἀποφευχθῶσιν αἱ τρομεραὶ ἐκτροπαὶ καὶ συνέπειαι, ἐὰν ἡ μεγάλη πλειοψηφία τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ἐλαυνομένη ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων καὶ σκοπῶν, ἐνεφανίζετο ἡνωμένη ἢ ἔστω ὁμονοοῦσα ὑπὸ τὴν συσπειρουμένην πολιτικὴν καὶ στρατιωτικὴν ἡγεσίαν.

Δυστυχῶς ἡ ἀναβλητικότης τῆς ἐθνικόφρονος παρατάξεως ὑπὸ τὴν τυποποιημένην καὶ παγίαν δικαιολογίαν «εἶναι ἐνωρὶς ἀκόμη» καὶ ἡ σπουδὴ τῶν Συμμάχων νὰ ἀνεύρωσιν ἐν δεδομένῃ στιγμῇ ἐνόπλους δυνάμεις, ἐκραταίωσαν τὰς θέσεις τοῦ Κ.Κ.Ε. ὅπερ μὲ ταχύτητα καὶ ἀποφασιστικότητα κατόπιν ἐπεδόθη εἰς τὸν ἀφανισμὸν κάθε νέας ἀπόπειρας πρὸς δημιουργίαν ἐνόπλου ἀντιστάσεως ἔξω τοῦ Ε.Α.Μ., καὶ μόνον ὁ Ζέρβας μὲ τὰς Ε.Ο.Ε.Α. κατώρθωσε νὰ παραμείνῃ χαροπαλαίσας καὶ αὐτὸς κατ' ἐπανάληψιν. Δυστυχῶς οὔτε ὁ Ναπολέων Ζέρβας εἶχε δυνηθεῖ ν' ἀπαλλαγῇ ὁ ἴδιος καὶ ν' ἀπαλλάξῃ καὶ τὴν ὀργάνωσίν του κατὰ τὰ πρῶτα βήματα ἐκ τῶν ἀντιβασιλικῶν κηρυγμάτων καὶ ἐπιδιώξεων, εἰς ἃς μὲ ἀσυγχώρητον ἐπιμονὴν ἐξηκολούθουν νὰ σύρωνται ἐν τῇ μεγίστῃ των πλειοψηφίᾳ οἱ πολιτικοὶ Ἀρχηγοί, ὑποβοηθοῦντες οὕτω ἀθελήτως ἀλλὰ θετικῶς τὰ Ἐαμικὰ κηρύγματα καὶ τὴν διαίρεσιν τῶν μαχητῶν. Οἱ Ἐαμῖται ἀπευθυνόμενοι εἰς τὸν κύκλον των, κατ' ἐξοχὴν ὑπῆρξαν ἀπολύτως διορατικοὶ καὶ συνεπεῖς ἐνῶ οἱ ἀστοὶ πολιτικοὶ ἀπεγοήτευον καὶ ἀπώθουν τὰ στηρίγματα καὶ τὰς βάσεις, καὶ τὸ χειρότερον πάντων ἐδημιούργουν συνεχῶς χάσμα καὶ ἀμφιβολίας...

Δὲν εἶναι ἐνταῦθα ἡ θέσις διὰ πλείονας μελέτας ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. ἡμεῖς θὰ ἀσχοληθῶμεν μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς πλέον ἁγνῆς καὶ ἐξιδανικευμένης μορφῆς ἀντιστάσεως, τῆς ἀντιστάσεως ἥτις ἐξεδηλώθη χωρὶς πρόγραμμα καὶ ὀργάνωσιν, χωρὶς συμπαράστασιν, χωρὶς ὑπολογισμοὺς οἱασδήποτε ὑλικῆς ἢ πολιτικῆς μορφῆς, τῆς αὐτοφώτου, πηγαίας, αὐθορμήτου καὶ μοναδικὸν ἐχούσης σκοπὸν τὴν ἐθνικὴν ἐλευθερίαν, τῆς ἀντιστάσεως τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωρ)λακῆς. Ἐκρίναμεν ὅμως ἀναγκαίαν τὴν παράθεσιν τῶν ἀνωτέρω, διότι ἡ ποικιλόμορφος καὶ ποικιλότροπος

---

(1) Βλεπ. Περὶ τούτων ἀφηγήσεις Παν. Λυκουρέζου εἰς «Μυστικὴ ὀργάνωσις Κόδρος— Χρονικὸ ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴ Ἀντίσταση», ἰδία εἰς σελ. 35 κ. ἑ.— Ἐπίσης Κ. Ἀντωνοπούλου σελ. 12—17 καὶ Φοίβου Γρηγοριάδου τομ. Α' σελ. 19 «...Τὰ παλαιὰ πολιτικὰ κόμματα εὑρίσκουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκδικηθοῦν τὸν Βασιλέα... ἀνακινοῦντα πολιτειακὸν ζήτημα».

ἀντίστασις τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς θὰ φέρη ἡμᾶς εἰς τὰ ἐνδότερα πολλῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων, περὶ ὧν ἐξ ἀνάγκης θὰ ποιήσωμεν ἰδιαιτέρως λόγον

Πέραν τούτων ὑπάρχουν πολλὰ προβλήματα καὶ θέματα σχετικὰ μὲ τὴν ἔνοπλον ἐθνικὴν ἀντίστασιν, περὶ τῶν ὁποίων θὰ ἀσχοληθῶσιν οἱ ἀνεπηρέαστοι κριταὶ μετὰ παρέλευσιν τοῦ ἀναγκαίου χρόνου καὶ μετὰ τὴν διαμόρφωσιν τῶν ἀναγκαίων προϋποθέσεων.

Ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 153)82)6155 ἀπὸ 9-11-1962 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης πρὸς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων, προκύπτει ὅτι ἔχουν ἀναγνωρισθῆ καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν 94 ὀργανώσεις Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως, ἀνεγνωρίσθησαν 59.042 μέλη τῶν ὀργανώσεων καὶ ἀπερρίφθησαν 59.450 μέλη ὡς μὴ συγκεντροῦντα τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπόμενα προσόντα, πρᾶγμα ὅπερ καθιστᾶ φανερὸν τὸ μέγεθος τῆς ὑποθέσεως καὶ τῶν προβλημάτων.

Τὰ θέματα καὶ προβλήματα πληθύνονται ἀκόμη περισσότερον διότι, ὡς νὰ μὴ ἤρκει ἡ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς παγίδευσις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐν τῇ ἐθνικῇ του ἐξάρσει, συνεχίζεται καὶ ἀκόμη σήμερον ἡ παραπλάνησις καὶ ἡ ἐκμετάλλευσις τόσον παρὰ τῆς ὀργανωμένης κομματικῆς βιομηχανοποιήσεως τῶν διαφόρων ὀγκωδῶν ἐκδόσεων μὲ θέμα τὴν Ἐθνικὴν Ἀντίστασιν καὶ τοὺς πρωτοπόρους της, ὅσον καὶ παρὰ διαφόρων ἐπιδόξων ἱστορικῶν συγγραφέων, οἵτινες μὲ ἱκανὴν δημεγερτικὴν καὶ παραπλανητικὴν τιτλογραφίαν, λίαν ἐντέχνως καὶ μὲ ἐξαιρετικὴν λογοτεχνικὴν γλαφυρότητα, προβάλλουν εἰς τὸν ἀνίδεον ἀναγνώστην ὡς μυθικοὺς ἥρωας πρόσωπα ἅτινα εἰς ἄλλην ἐποχὴν ἔδει νὰ εἶχον αὐτοκτονήσει τοὐλάχιστον καὶ οὕτω διδάσκεται ὡς ἀρετὴ ὁ ἀριβισμὸς καὶ ὁ ἀμοραλισμός.

Ὁ Κριστόφερ Μονταγκιοὺ Γκουντχάουζ, κατὰ τὰ τέλη 1958, ἔδωκε μίαν διάλεξιν εἰς τὸ Ἰνστιτοῦτον τῆς Συγχρόνου Ἱστορίας ἐν Μονάχῳ, περὶ τῆς πολεμικῆς σημασίας τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὴν κατοχήν, καθ' ἣν παρέστησε τὴν ἔνοπλον Ἑλληνικὴν Ἀντίστασιν ὡς μειωμένης στρατιωτικῆς ἀξίας καὶ σημασίας καὶ ἐνεφάνισε ταύτην ὡς ἕνα ἀγῶνα πολιτικῆς ἐπικρατήσεως διαφόρων κομμάτων.

Κατὰ τῶν ἰσχυρισμῶν τοῦ Γκουντχάουζ ἐξηγέρθησαν διάφοροι ἀντιστασιακοὶ παράγοντες καὶ διανοούμενοι ἀπὸ τῶν στηλῶν τῶν ἐφημερίδων κατὰ μῆνα Νοέμβριον 1958. Μεταξὺ τῶν διαμαρτυρηθέντων ὑπῆρξε καὶ ὁ Κομνηνὸς Πυρομάγλου, ὅστις μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀνεφέρθη καὶ εἰς διαμορφωθεῖσαν μεταπολεμικῶς γνώμην ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἣν οἱ Ἄγγλοι φέρονται μετανοημένοι διὰ τὴν παρ' αὐτῶν ὀργάνωσιν καὶ συντήρησιν κινημάτων ἀντιστάσεως, διότι ταῦτα διεμορφώθησαν εἰς πολιτικὰ ῥεύματα ἀντίθετα τῶν Ἀγγλικῶν ἐπιθυμιῶν.

Ἡ τοιαύτη θέσις τοῦ Γουντχάουζ καὶ ἡ ἐκδηλωθεῖσα ἐπιχειρηματολογία ἐν τῇ ἀντιθέσει ἐνεφάνισε καὶ τὸ μέγα τοῦτο πρόβλημα περὶ τοῦ συμφόρου ἢ ἀσυμφόρου τῆς ἀντιστάσεως.

Μετὰ ἑπταετίαν ὁ Γουντχάουζ, ὁ Βρεττανὸς οὗτος συνταγματάρχης καὶ ὑπαρχηγὸς - Ἀρχηγὸς τῆς ἐν Ἑλλάδι Βρεταννικῆς ἀποστολῆς κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον καὶ ἤδη βουλευτής, μετὰ μίαν ἑπταετίαν ἔκτοτε, ἤτοι κατὰ μῆνας Ἀπρίλιον Μάϊον καὶ Ἰούνιον. ἐνεφανίσθη καὶ αὖθις διὰ μιᾶς σειρᾶς (48) ἄρθρων του ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἀκρόπολις», ἀφηγούμενος τὰς ἀναμνήσεις καὶ κρίσεις του ἐκ τοῦ ἀγῶνος τῆς Ἑλληνικῆς ἐνόπλου Ἀντιστάσεως, καὶ

ἐν τῷ τελευταίῳ δημοσιεύματι γράφει: «Εἶναι ἀλήθεια πὼς οἱ Ἕλληνες πλήρωσαν ὑψηλότερο τίμημα γιὰ τὴν ἐλευθερία ἀπὸ τοὺς ἄλλους λαούς. Θὰ ἦταν τάχα δυνατὸν νὰ γίνη διαφορετικά;...». Ἐν συνεχείᾳ λογοδοτῶν, παραθέτει τὰ αἴτια καὶ τὰς ἀνάγκας καὶ ἐπιλέγει: «Ὅμως, ἡ σκέψις ποὺ ἀκόμα μὲ καταδιώκει, εἶναι πὼς τὸ τίμημα γιὰ ὅλα αὐτὰ δὲν πληρώθηκε ἀπὸ μᾶς, μὰ ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸ λαό. Ἀθῶοι ὅμηροι τουφεκίστηκαν, εἰρηνικὰ χωριὰ ξεθεμελιώθηκαν, μυριάδες πέθαναν ἀπ' τὴν πεῖνα. Κι' ἀφοῦ τρία ὁλόκληρα χρόνια σήκωνε τὸ σταυρὸ τοῦ μαρτυρίου μὲ δήμιο τὸ Γερμανό, ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδας ὑποχρεώθηκε νὰ ξανασηκώση ἀμέσως τὸν ἴδιο σταυρὸ μὲ δήμιο τὸν κομμουνιστή...». Ἰδοὺ ἡ τελευταία καὶ πλέον ἐπικίνδυνος φάσις τοῦ ἀγῶνος τῆς ἀντιστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, μετὰ τὴν ἧτταν τῶν Γερμανῶν, ἀλλὰ διὰ νὰ φθάση εἰς τὴν διεξαγωγὴν αὐτοῦ τοῦ ἀγῶνος ἐμεσολάβησεν ἰσόχρονον μὲ τὴν κατοχικὴν περίοδον διάστημα ἀντοχῆς καὶ πάλης τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων, εἰς ἃς τὴν πρωτεύουσαν θέσιν διετήρησεν ἡ Χωροφυλακή, τῆς ὁποίας αἱ δυνάμεις ἠγωνίσθησαν μὲ συνέπειαν καὶ ἀποφασιστικότητα.

Ἡ ἀντίστασις διεκρίθη εἰς τοιαύτην διὰ τοῦ μυστικοῦ πολέμου (κατασκοπεία - δολιοφθοραὶ) καὶ εἰς ἐκείνην διὰ τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος καὶ ἀνεφέρθημεν εἰς τὸ φυλετικὸν ἡμῶν γνώρισμα, ἤτοι εἰς τὸν σημαντικὸν ἀριθμὸν τῶν ἀναγνωρισθεισῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων.

Αἱ περισσότεραι τῶν ὀργανώσεων τούτων ὑπῆρξαν τοπικοῦ χαρακτῆρος καὶ ἐξ ἴσου ἱκανὸς ἀριθμὸς ἐκ τούτων ὑπῆρξαν ὀργανώσεις πληροφοριῶν (κατασκοπείας).

Μία ἄλλη διάκρισις μεταξὺ τῶν ὀργανώσεων τούτων καὶ ὡρισμένων, αἵτινες συσταθεῖσαι ἀρχικῶς συνεπτύχθησαν βραδύτερον εἰς ἄλλας, ὑπῆρξεν καὶ ἡ διαφορὰ ὅσον ἀφορᾷ τὸν βαθμὸν ἐξαρτήσεως ἢ μὴ τούτων ἐκ τοῦ συμμαχικοῦ παράγοντος, ὑπῆρξαν τουτέστιν ὀργανώσεις δημιουργήματα τοῦ στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς καὶ τοιαῦτα, αἵτινες συνεστήθησαν ὑπὸ καθαρῶς ἑλληνικῆς πρωτοβουλίας, ἐξ ὧν ἄλλαι μὲν ὑπήχθησαν εἰς Σ.Μ.Α., ἄλλαι δὲ διετήρησαν τὴν ἀπόλυτον ἐθνικὴν αὐτῶν αὐτοτέλειαν, ἀναγκασθεῖσαι ὅμως εἰς μίαν ἁπλῆν ἰδεολογικὴν προσπάθειαν, διότι οὔτε μέσα διέθετον, ἀλλ' οὔτε ἦτο δυνατὸν νὰ νοηθῇ ἀντίστασις μὴ κατευθυνομένη καὶ συντονιζομένη ὑπὸ τοῦ Σ.Μ.Α., πλὴν τῶν ἀντικομμουνιστικῶν, αἵτινες ὄχι μόνον δὲν ἀνεγνωρίσθησαν ὡς ἀντιστασιακαί, ἀλλὰ καὶ σοβαρῶς διεβλήθησαν ἐφόσον εὑρέθησαν ἄνευ συμμαχικῶν τίτλων.

Θὰ ἴδωμεν εὐθὺς κατωτέρω ὅτι ὑπῆρξαν ἔνοπλοι, καθαρῶς ἐθνικαί, τουτέστιν μὲ ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς μόνον τὸ ἐσωτερικῶς περιωρισμένον ἐθνικὸν συμφέρον, καὶ ἄνευ ἐξαρτήσεως τινὸς μετὰ Σ.Μ.Α., ἐκδηλώσεις, αἵτινες δὲν ἀπετέλεσαν μὲν ὀργανώσεις, ὥστε νὰ εὕρυνται σήμερον εἰς τὸν πίνακα τῶν ἀναγνωρισθεισῶν, ἀλλὰ εἰς πεπραγμένα τοὐλάχιστον ἰσάξιαι καὶ ἰσοϋψεῖς μὲ πλείστας ὀργανώσεις τοῦ πίνακος. Τέλος, ὅσον ἀφορᾷ τὴν Χωροφυλακήν, ἡ κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ ἀντίστασις, ἀφοῦ διῆλθεν ἐξ ὅλων τῶν σταδίων τῆς ἐθνικῆς σκοπιμότητος καὶ ἀνάγκης, ἀπετέλεσε κατὰ συγκεκριμένην περίοδον τὸ Α καὶ τὸ Ω τῆς ὑπάρξεως τῶν ἀποτελούντων μελῶν. Ἀσφαλῶς ἡ Χωροφυλακὴ δὲν ὑπῆρξε μία κάποια ὀργάνωσις, ἀλλὰ ἐθνικὴ κυψέλη, παρὰ ταῦτα ὅμως, τηρουμένων ἀπασῶν τῶν ἀναλογιῶν, τὸ Σῶμα τοῦτο καὶ οἱ ἄνδρες του καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς καὶ κατὰ τὴν τελικὴν ἀπελευθέρωσιν, εὑρίσκοντο εἰς πλέον μειονεκτικὴν θέσιν πολλῶν ἐκ τῶν ὀργανώσεων. Ἐν τῇ

κατεχομένη Ἑλλάδι εὑρίσκετο τὸ σύνολον τῶν μονίμων ἀξιωματικῶν τοῦ διαλυθέντος Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ ὡς καὶ τῶν ἐφέδρων τοιούτων, οἵτινες ὑπερέβαινον κατὰ πολὺ ἀριθμητικῶς τὴν δύναμιν τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς, ὑπερεῖχον δὲ ὁπωσδήποτε εἰς ἄλλα προσόντα πολεμικῆς ἀνάγκης καὶ φύσεως, εὑρίσκετο ἡ στρατιὰ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ λειτουργῶν, ὑπῆρχον οἱ πρωτεύοντες οἰκονομικῶς καὶ πνευματικῶς καὶ τόσαι ἄλλαι ὀργανωμέναι τάξεις. Ἔναντι ὅλων τούτων καὶ ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς εἰδικῆς ἀποστολῆς καὶ καταστάσεως ὑφ' ἣν εὑρέθησαν, ἐτέθησαν (2) καὶ ἐτάχθησαν οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῶν εἰδικῶν περὶ Χωροφυλακῆς διαμορφωθεισῶν καὶ ἐντόνως καλλιεργηθεισῶν συνθηκῶν, δέον νὰ ἐρευνηθῶσι καὶ νὰ κριθῶσι τὰ ἀντιστασιακὰ πεπραγμένα τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἡ ἐκ τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ ἔπους ἀκτινοβολία τοῦ Ἕλληνος στρατιώτου, ἡ ἀνέντιμος καὶ δόλιος συμπεριφορὰ τῆς Γερμανίας καὶ ἡ ἄνανδρος τῶν Βουλγάρων εἰσβολή, εἶχε γεφυρώσει ἐπὶ τοσοῦτον τὸ ἐθνικὸν πεῖσμα τῶν Ἑλλήνων, ὥστε ἐν τῇ σκέψει ὅτι θὰ καταστῶσι διὰ μίαν περίοδον ὑπόδουλοι, ἐνυπῆρχεν καὶ ἡ ἄσβεστος μανία δι' ἀντίστασιν, κατὰ συνέπειαν δὲν ἀπῃτεῖτο τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ ἡγεσία

Κανεὶς δὲν δύναται νὰ διαφωνήσῃ διὰ τὴν ψυχικὴν ταύτην προδιάθεσιν τῶν Ἑλλήνων, τὴν ὁποίαν ποικιλοτρόπως διετράνωσαν καὶ ἐξεδήλωσαν ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς κατοχῆς διὰ θετικῶν καὶ ἀποθετικῶν ἐκδηλώσεων. Εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον ἀνεφέραμεν ὅτι δι' ἐπισήμων ἀναφορῶν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς διεδηλοῦτο ὅτι λαὸς καὶ Χωροφυλακὴ δὲν ἐδέχοντο Ἰταλικὴν κατοχὴν (3).

Ἐκ τῶν παρατιθεμένων ὑπὸ τοῦ Τ. Ἀκρίτα ἀφηγήσεων τοῦ στρατηγοῦ Στούντεντ (4) πληροφορούμεθα ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν κατὰ τῆς Κρήτης Γερμανικῶν ἐπιχειρήσεων (20—30 Μαΐου 1941), ἤτοι ἐντὸς τοῦ πρώτου 20ημέρου ἀπὸ τῆς Γερμανικῆς κατοχῆς «...Ἕλληνες ἀντάρται εἶχον κόψει τὰς τηλεφωνικὰς γραμμὰς μεταξὺ ἀεροδρομίων καὶ Ἀθηνῶν...». Εἶναι γνωστὸν ὅτι κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην δὲν ὑπῆρχον ἀντάρται. Τὰ τηλεφωνικὰ καλώδια τὰ κατέστρεφον χωροφύλακες καὶ Ἕλληνες πολῖται. Ἀποχωροῦντες ἐξ Ἑλλάδος οἱ Ἄγγλοι εἶχον ἀφήσει ἕνα ἀρκετὸν ἀριθμὸν ἀσυρμάτων εἰς διαφόρους Ἕλληνας, οἵτινες μὲ μίαν παροιμιώδη προθυμίαν καὶ ἀπάθειαν εἶχον ἀναλάβει νὰ παίξουν τὸν ρόλον τοῦ πληροφοριοδότου τοῦ Σ.Μ.Α., καὶ τὸν ἔπαιξαν κατὰ τὸν πλέον ὑπέροχον καὶ ἀκριβῆ τρόπον (5). Τὸ σύνολον τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ ἐπεδείξατο ἀμείωτον ἐνδιαφέρον καὶ ὑπερβολικὸν θάρρος διὰ τὴν ἀπόκρυψιν ὑπόθαλψιν καὶ φυγάδευσιν τῶν ὑπολειμμάτων τοῦ Βρεττανικοῦ ἐκστρατευτικοῦ σώματος εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀνεφέραμεν ἤδη συμπτωματικῶς δύο διακεκριμμένας περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ Χωροφυλακὴ μετὰ χαρακτηριστικῆς ἀδιαφορίας πρὸς τοὺς κινδύνους παρέσχε τὸ πᾶν εἰς τοὺς συμπολεμιστὰς Βρεταννοὺς διὰ νὰ διαφύγωσι. Γενικῶς εἶναι ὑπερπληθωρικὴ ἡ ἐπιχειρηματολογία διὰ τὴν ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν ἀντίστασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, μὲ πρώτην σαφῆ ἀνδρικὴν καὶ ὑπερήφανον περὶ τούτου ἐκδήλωσιν τοῦ τότε Μητροπολίτου Ἀθηνῶν καὶ Ἀρχιεπισκόπου

---

(2) Δ. Γατοπούλου. Β' τόμος σελ. 22. «Εἰδικώτερα ὅσοι εἶχαν τὴν ἀτυχία —τὴν πολὺ μεγάλη ἀτυχία— λόγω τῆς θέσεώς των νὰ λογοδοτοῦν κάθε τόσο εἰς τὰς στρατιωτικὰς ἀρχὰς τῶν κατακτητῶν, ἐμαρτύρησαν κυριολεκτικά».

(3) Βλ. Περιγραφὰς Δ. Γατοπούλου τομ. Β' σελ. 37—40 καὶ ἐπ.

(4) «Οἱ Γερμανοὶ στὴν Κρήτη» Δ' ἔκδοσις σελ. 66—75.

(5) Δ. Γατοπούλου τομ. Β' σελ. 4.

πάσης Ἑλλάδος Χρυσάνθου, τόσον πρὸς τὸν ἀπεσταλμένον τῆς ἑτοίμου διὰ νὰ ὁρκισθῇ κυβερνήσεως Γ. Τσολάκογλου, ὅσον καὶ ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸν ἐπισκεφθέντα αὐτὸν τὴν προτεραίαν Γερμανὸν Στρατάρχην Φὸν Στοῦμε (6).

Τὸ σύνολον τῶν ἔργων τῆς Χωροφυλακῆς, συνιστώμενον κατὰ κύριον λόγον καὶ κατὰ τὸ ἐφικτὸν ἑκάστοτε ποσοστὸν α) ἐξ ἐνεργειῶν ἢ παραλείψεων δυναμένων νὰ ὠφελήσωσιν Ἕλληνας πολίτας, μεμονωμένως ἢ ἐν τῷ συνόλῳ, β) ἐξ ἐνεργειῶν ἢ παραλείψεων διὰ τὴν ὑποβοήθησιν τοῦ συμμαχικοῦ ἀγῶνος, καθ' οἱονδήποτε τρόπον καὶ κατὰ τὰς περιστάσεις ἑκάστοτε, γ) ἐκ πράξεων ἢ παραλείψεων πρὸς προστασίαν παντὸς καταδιωκομένου ὑπὸ τῶν κατακτητῶν, δ) ἐκ θετικῶν ἢ ἀποθετικῶν ἐνεργειῶν διὰ τὴν προάσπισιν τῶν ἐθνικῶν δικαίων καὶ συμφερόντων τόσον ἔναντι τῶν κατακτητῶν ὅσον καὶ ἔναντι τῶν εὐτελῶν ὀργάνων των, ἐν ταῖς ἐγκληματικαῖς κατὰ τῆς Ἑλλάδος προθέσεσι καὶ ἐπιδιώξεσι αὐτῶν, ε) ἐξ ἐνεργειῶν ἢ παραλείψεων συντελουσῶν εἰς τὴν καταστροφὴν προσπαθειῶν τοῦ κατακτητοῦ καὶ στ) διὰ τῆς συγκεντρώσεως καὶ διοχετεύσεως πρὸς ἐκμετάλλευσιν, κατὰ τὰς περιστάσεις, τῶν περὶ τῶν ἐνεργειῶν καὶ ἐκδηλώσεων τοῦ ἐχθροῦ στοιχείων κ.λ.π., ὑπῆρξεν εἷς διαρκής, ἐμφανὴς καὶ κινδυνώδης ἀγὼν ἀντιστάσεως διὰ τοὺς ἄνδρας της, καὶ παρ' ὅλον ὅτι τόσαι συνεστήθησαν μυστικαὶ κ.λ.π. ὀργανώσεις ἀντιστάσεως, ἐλάχισται ἐξ αὐτῶν ἐλειτούργησαν ἄνευ τῆς ἐνεργοῦ συνδρομῆς καὶ πολὺ ὀλίγαι ἄνευ τῆς συμμετοχῆς ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς. Ἐκτὸς τούτων ἡ Χωροφυλακή, διὰ τῶν πενήτων ἀλλὰ ἀκραιφνῶν ἰδεολόγων καὶ ὑπηρετων τῆς πραγματικῆς ἐλευθερίας καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ ἀνδρῶν της, ἀφοῦ συνέδραμε δι' ὅλων τῶν μέσων, μεθόδων καὶ δυνάμεων ἁπάσας ἀδιακρίτως τὰς ἀντιστασιακὰς ἐκδηλώσεις καὶ κινήσεις, ὅταν διεπίστωσεν ἀπολύτως ὅτι τὸ ΕΑΜ καὶ ἡ ἔνοπλος δύναμίς του δὲν ἦτο τίποτε ἄλλο παρὰ τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ προπαρασκευαζομένη ἀπεμπόλησις τῶν ἐθνικῶν ἰδανικῶν ἔστη ἀκλόνητος, ἀμετακίνητος καὶ μὲ πνεῦμα ὑπερτάτης θυσίας δι' ὅλων τῶν ἀνδρῶν της, πρώτη εἰποῦσα τὸ τρίτον ἐθνικὸν ΟΧΙ κατὰ τὸν Β' παγκόσμιον πόλεμον. Εἰς τὰ ἀνωτέρω δὲν περιλαμβάνονται τὰ πεπραγμένα τῶν ἐκ τῆς Χωροφυλακῆς ὁδηγῶν, Ἀρχηγῶν καὶ πολεμιστῶν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος τῆς ἀντιστάσεως, εἰς ὃν πρῶτοι ἀπεδύθησαν ἄνδρες τοῦ Σώματος καὶ ἐκράτησαν ἀμολύντους τὰς ἐθνικὰς σημαίας.

Κατὰ συνέπειαν τῶν ἀνωτέρω δὲν θὰ ὑπῆρχε λόγος ἰδιαιτέρου κεφαλαίου περὶ Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως διὰ τὴν Χωροφυλακήν, διότι τὸ πᾶν δι' αὐτὴν ὑπῆρξεν ἐθνικὴ καὶ μόνον ἐθνικὴ ἀντίστασις, ἀψευδέστεροι δὲ περὶ τούτου μάρτυρες εἶναι οἱ ἀριθμοὶ τῶν νεκρῶν της:

Ἔτος	νεκροὶ	τραυματίαι
1941	118	70
1942	46	62
1943	145	95
1944	945	348

Παρὰ ταῦτα ὑπάρχουν ἐκδηλώσεις τινὲς καὶ ἔνια γεγονότα ἔξω τοῦ κύκλου τῆς ἀποστολῆς καὶ τῶν ἔργων τῆς Χωροφυλακῆς, διὰ τῆς συνεκτιμήσεως τῶν ὁποίων φρονοῦμεν ὅτι τὸ Σῶμα τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς καθίσταται ἀσυναγώνιστον ἐν τῇ βαθμολογίᾳ τῆς προσφορᾶς εἰς τοὺς ἐθνικοὺς ἀγῶνας, δεδομένου ὅτι

(6) Λ. Γατοπούλου τομ. Β' Κεφ. Α' σελ. 15 καὶ ἡ αὐτόθι βιβλιογραφία.

πάντα ταῦτα ἐγένοντο μὲ μοναδικὸν ὁδηγόν, ὀργανωτήν, χρηματοδότην καὶ ἐνισχυτὴν κατὰ κανόνα τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν καὶ μόνον, χάριν δὲ αὐτῶν τῶν ἐκδηλώσεων καὶ γεγονότων ἀφιερώσαμεν τὸ παρὸν κεφάλαιον.

Καθ' ἡμᾶς δὲν ὑπάρχει ὄργανον τῆς Χωροφυλακῆς, Ἀξιωματικός, ὑπαξιωματικὸς ἢ ἁπλοῦς Χωροφύλαξ, ὑπηρετήσας εἰς τὰς τάξεις τοῦ Σώματος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ἔχῃ νὰ ἀφηγηθῇ ἢ νὰ ἐπιδείξῃ τὰς ἀποδείξεις μιᾶς ἢ περισσοτέρων περιπτώσεων, καὶ τὰς συνθήκας ἐπικινδύνων στιγμῶν τῆς ζωῆς του κατὰ τὴν περαίωσιν ἔργων ἐθνικῆς ἀντιστάσεως καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ ἐξιστόρησις τῶν ἑπομένων δὲν ἀποτελεῖ τὴν ἐπισήμανσιν τῶν μοναδικῶν ἐξαιρέσεων ἀλλὰ τὴν ἐπιλογὴν τῶν πλέον σημαντικῶν καὶ χαρακτηριστικῶν ἐν πάσῃ δυνατῇ συντομίᾳ.

Ἐκ τῆς μελέτης ἀντιστασιακῶν ἐκδόσεων καὶ ἀναγνωσμάτων διαπιστοῦται μία διαρκὴς προσπάθεια τῶν κονδυλοφόρων ὅπως εἷς ἕκαστος ἐμφανίσῃ τὰ πεπραγμένα τῆς Α΄ ἢ Β΄ ὀργανώσεως ὡς τὰ σημαντικώτερα τοῦ ὅλου ἀγῶνος καὶ ὡς τὸ πρῶτον ἐκδηλωθέντα.

Ἀπὸ τὴν ἐγωϊστικὴν αὐτὴν ῥοπὴν καὶ τάσιν οὐδεὶς κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ, καὶ οὕτω βλέπομεν ὀργανώσεις συσταθείσας καὶ ἐμφανισθείσας κατὰ τὸ Β΄ ἑξάμηνον τοῦ 1942 νὰ ἐμφανίζουν ὡς ἰδικάς των ἐκδηλώσεις γεγονότα, ἄσχετα ὀργανώσεων, τῶν πρώτων μετὰ τὴν κατοχὴν μηνῶν. Ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀδυναμίαν δὲν διέφυγε καὶ ὁ Κριστόφερ (Κρὶς) Γκουντχάουζ, ὅστις κατὰ τὴν ἐν Μονάχῳ διάλεξίν του εἶπεν μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τοῦτο τὸ καταπληκτικὸν καὶ ὀλίγον ἐπιλήψιμον διὰ τὸν λαὸν ἡμῶν: «Ἂν ἐξαιρεθοῦν μερικὰ μεμονωμένα ἐπεισόδια χωρὶς γενικωτέραν σημασίαν ἡ κυρία ἀντίστασις ἄρχισε στὸ τέλος τοῦ θέρους 1942. Ἐλπίζω νὰ μὴ γεννηθῇ ὑποψία, ὅτι αἱ κρίσεις μου εἶναι προκατειλημέναι, μὲ τὸ νὰ βεβαιώσω ὅτι ἡ πρώτη σημαντικὴ ἡμερομηνία ὑπῆρξεν ἡ 1η Ὀκτωβρίου 1942 ὅταν μία ὁμὰς ὀκτὼ Βρεταννῶν Ἀξιωματικῶν τῶν ὁποίων ὑπαρχηγὸς ἤμουν ἐγὼ (!), ἔπιπτε δι' ἀλεξιπτώτου τὰς πρώτας πρωϊνὰς ὥρας σὲ μιὰ ὀρεινὴ περιοχὴ πλησίον τῶν Δελφῶν...» (7).

Εἰς τὸν Γκουντχάουζ ἀπήντησαν ἀντιστασιακοὶ παράγοντες ἀπὸ τῆς θέσεώς των ἀλλὰ τὴν συγκριτικὴν ἀπάντησιν θὰ δώσῃ ὁ ἱστορικὸς τοῦ μέλλοντος, ἥτις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι κολακευτικὴ διὰ κανέναν ἐγωϊσμόν. Ἡμεῖς παρατηροῦμεν τ' ἀκόλουθα: Ἄλλο ἐθνικὴ ἀντίστασις καὶ ἄλλο συμμαχικὴ τοιαύτη, ἔστω καὶ ἐὰν ταῦτα ἐν πολλοῖς συνεταυτίσθησαν, ἐπικινδύνως διὰ τὸ ἔθνος, κατὰ μίαν περίοδον καὶ οἱ Ἕλληνες δὲν ἀνέμειναν τοὺς Βρεττανοὺς ἀξιωματικοὺς διὰ νὰ πράξουν τὸ ἐθνικόν των καθῆκον (8). Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ συμμαχικοῦ ἀγῶνος ἡ ἄποψις αὐτὴ ἔχει θέσιν μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα διότι ἀπὸ πλευρᾶς κατασκοπείας, πληροφοριῶν καλύψεως κ.λ.π., ὁ ἀγὼν εἶχεν ἀρχίσει ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν ἄνευ ἀξιωματικῶν καὶ ὀργανώσεων. Ἡ Βρεττανικὴ ἀποστολὴ ἐβοήθησε τοὺς σκοποὺς τοῦ συμμαχικοῦ ἀγῶνος, ἀλλ' ἐβοήθησε καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ Κ.Κ.Ε., διότι ἡ παρουσία Ἄγγλων, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐματαίωνε κάθε προσπάθεια, ἀποκαλύψεως τῆς μάσκας ΕΑΜ καὶ τῆς ἀντισυμμαχικῆς θέσεως τοῦ ΚΚΕ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐνίσχυε δι' ὅπλων, πολεμοφοδίων καὶ παντοειδοῦς ὑλικοῦ τὸ Κ.Κ.Ε. δι' ὧν μετέπειτα ἐπειράθη τοῦτο νὰ πνίξῃ

(7) Ἐφημερὶς ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ φύλλον τῆς 2.11.1958 καὶ 4.11.1958.

(8) Βλέπε εἰς τὴν αὐτὴν Ἐφημερ. ἀπαντήσεις Κομνηνοῦ Πυρομάλλου τῆς 16.11.1958, Δικηγόρου Δ. Δημητριάδου τῆς 20.11.1958, ὡς καὶ ἀπαντήσεις Χρ. Ζαλοκώστα καὶ Χούτα.

εἰς τὸ αἷμα τὴν Ἑλλάδα. Τέλος δὲ ὑπὸ τὴν Βρεττανικὴν αἴγλην καλυπτόμενοι οἱ τοῦ Κ.Κ.Ε., διέπραττον τὰ ἐγκλήματα κατὰ τὰ ἔτη 1943 καὶ 1944.

Ὁ ἴδιος, εἰς τὸ 8ον Ἄρθρον του (9), παρεδέχθη βραδύτερον ὅτι «τὴν ἐποχὴν ἐκείνην —Ἰανουάριος 1943— πολλὰ σπίτια στὴν Ἀθήνα φιλοξενοῦσαν Βρεττανοὺς αἰχμαλώτους ποὺ εἶχαν ἀποδράσει, ἄρα ἡ παρουσία ἑνὸς Ἄγγλου σὲ μιὰ γειτονιὰ δὲν ἦταν καὶ τόσο συνταραχτικὸ γεγονὸς» καὶ ὀλίγον κατωτέρω ἀφηγούμενος τὰ τῆς συναντήσεώς του μετὰ τοῦ ἀντιπροσώπου τῶν «ἓξ συνταγματαρχῶν» γράφει. «...Εἶναι πιθανὸν νὰ διέθεταν ἕναν ἀπὸ ἐκείνους τοὺς ἀσυρμάτους πού, ἀπ' ὅ,τι ἔβλεπα λειτουργοῦσαν τότε σὲ κάθε γωνιὰ τῆς Ἀθήνας...» (10).

Ὁ Νομάρχης Ἀντωνόπουλος εἰς τὴν σελ. 20 τοῦ Α΄ τόμου τοῦ ἔργου του γράφει: «Εἰς τὴν καθολικὴν ἀντίστασιν τοῦ λαοῦ μας κατὰ τῶν κατακτητῶν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Πελοπόννησον ὑπῆρξαν μόνον 4 κατηγορίες Ἑλλήνων ποὺ ἦσαν ἀπόντες εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἀπελευθερώσεως. α) Ἡ πολιτικὴ ἡγεσία, β) οἱ μαυραγορτίες, γ) οἱ μεμονωμένοι προδότες καὶ δ) οἱ ὀργανωμένοι δολοφόνοι καὶ προδότες». Διὰ τὰ ἔτη 1941 καὶ 1942 δύναται νὰ εὐσταθήσῃ καὶ ἡ κατὰ τῆς πολιτικῆς ἡγεσίας κατηγορία κατὰ τὰ δύο ἑπόμενα ὅμως ἔτη ἡ πολιτικὴ ἡγεσία ἔπραξεν πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο πλέον. Ἡ πολιτικὴ ἡγεσία δὲν ἀπουσίασεν ἀλλ' ἔσφαλεν ἐν τῇ διαγνώσει, τῇ τακτικῇ καὶ τῇ ἀμοιαίᾳ κατανοήσει ἐπὶ τῷ τέλει ἐγκαίρου δραστηριοποιήσεως πρὸς ἀντίστασιν τῶν ἱκανῶν καὶ καταλλήλων καὶ ἔσφαλλεν ἀκόμη διότι ἀνακινήσασα θέμα πολιτειακὸν ἐξυπηρέτει τοὺς σκοποὺς τοῦ Κ.Κ.Ε. Οἱ διαλαλοῦντες καὶ προπαγανδίζοντες τὰ κατορθώματα καὶ τὸν ἀγῶνα τοῦ ΕΑΜ, προκειμένου νὰ ἐξασφαλίσωσι διὰ τὴν ὀργάνωσιν ταύτην τὰ πρωτεῖα τῆς δράσεως, ἐξικνοῦνται μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἐπιχειροῦν ἐξιδανίκευσιν τῶν ἔργων ὡρισμένων λῃστάρχων καὶ ἰδία τοῦ Καραλιβάνου, οἵτινες ἐν συνεχείᾳ ἀπετέλεσαν τμήματα τῶν πρώτων ἐνόπλων ὁμάδων τοῦ ΕΑΜ (11). Ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν ὀργανώσεων πληροφοριῶν παρεμφερὴς προσπάθεια κατεβλήθη, ὡς κατωτέρω θὰ ἴδωμεν.

Ἀναμφιβόλως ὑπάρχουν πρωτεῖα, ὅπως εἰς ὅλους τοὺς ἀγώνας, εἰς τὴν καθολικὴν ἀντίστασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, πρωτεῖα καὶ πνεύματος θυσίας καὶ προσφορᾶς ἀλλὰ καὶ χρονικῆς ἐκκινήσεως, ἀλλ' ἡ ἀναζήτησις καὶ ἀνεύρεσις τούτων ἀπαιτεῖ πνεῦμα ἀπηλλαγμένον τῶν σκοπιμοτήτων, τῆς ἰδιοτελείας, τῶν φανατισμῶν καὶ μισαλλοδοξιῶν καὶ κυρίως κομματικῶν καὶ πολιτικῶν ὑπολογισμῶν, ἀπαιτεῖ ἀντικειμενικότητα καὶ ἀληθῆ ἔξαρσιν ὑπεράνω οἱασδήποτε μικροψύχου προκαταλήψεως καὶ κυρίως θ' ἀπήτη ὅπως πάντοτε τὸ ἔπαθλον τῶν τοιούτων ἀγώνων νὰ μὴ προσδοκᾶται καὶ ἐπιδιώκεται χρυσοτόκος τις ὄρνις, ἀλλὰ νὰ παραμένει ὁ ἐξ ἐλαίας κότινος.

Ἀτυχῶς ἡ ὑπεισελθοῦσα τῶν ἀνθρώπων ματαιοδοξία καὶ ἀσέβεια πρὸς τὴν

---

(9) Ἐφημ. «ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ» φύλλον τῆς 21.4.1965.

(10) Βλέπε Δημ. Γατοπούλου τομ. Β΄ σελ. 76—79 τὴν λειτουργίαν ὀργανώσεως συλλογῆς πληροφοριῶν τῇ συνεργασίᾳ ὀργάνων Χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυνομίας Πόλεων μετὰ ἀσυρμάτου ὑπὸ τὸν Ἄντωνυ Ἄτκινσον ἀπὸ τοῦ Μαΐου 1941.

(11) Ἀνεφέρθημεν καὶ ἀνωτέρω εἰς τὸ εἰρωνικὸν καὶ ὑποτιμητικὸν ἐθνικῶς πνεῦμα τοῦ Φ. Γρηγοριάδου εἰς βάρος τῶν καταδιωκτικῶν ἀποσπασμάτων Χωροφυλακῆς τῆς περιόδου κείνης καὶ ὅτι πρὸς ἐπίρρωσιν τῶν ἀπόψεών του ἐπικαλεῖται ἄγνωστον ἔκθεσιν τοῦ τότε Συνταγματάρχου Κατριβάνου πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Καΐρου δι' ἧς συνίστα ἐθνικὴν τρόπον τινὰ χειραφέτησιν τῶν λῃστῶν, ὅ,τι δηλαδὴ ἔπραξε κατὰ τὸν συγγραφέα ὁ Ἄρης Βελουχιώτης.

πραγματικότητα καὶ τὴν ἀλήθεια τὸ μὲν ἔχει δημιουργήσει ὁρμαθὸν ψευδαισθήσεων, τὸ δὲ τείνει νὰ παραμερίση τὴν πραγματικότητα.

Δὲν εἶναι ἀρκετὸν μία ὀργάνωσις νὰ ἐμφανίζει μητρῶα πολλῶν μελῶν, δὲν φθάνουν τὰ κἄποτε πεπραγμένα καὶ αἱ χάριν αὐτῶν θυσίαι, ὅταν οἱ ἐν τέλει ἐπεδόθησαν καὶ ἐπιδίδονται εἰς τὴν κατασυκοφάντησιν τοῦ θυσιασθέντος λαοῦ, εἰς τὴν καταστροφὴν δι᾽ ὅλων τῶν μέσων καὶ μεθόδων τῶν προσωπικῶν καὶ ἐμπραγμάτων δικαίων τῶν ἀντιπάλων των ἐπὶ τοῦ παρόντος, ὅταν ἡ ἀλήθεια παραγκωνίζεται ἠθελημένως, σκοπίμως καὶ ὑστεροβούλως καὶ ὅταν ἀρνοῦνται τὰ ὑπὲρ ὧν ὁ καθολικὸς ἀγὼν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἰδανικά εἰς τὸν νικητὴν λαόν.

Δυστυχῶς τὴν ὡραίαν, καθολικὴν καὶ ἄκαμπτον ἐθνικὴν ἀντίστασιν τοῦ Λαοῦ ἐξεμεταλλεύθησαν ἢ ἐπεχείρησαν νὰ ἐκμεταλλευθῶσι δι᾽ ἰδιοτελεῖς, κομματικούς, πολιτειακοὺς καὶ καθεστωτικοὺς σκοπούς, διάφοροι ὀργανισμοὶ ἀδιστάκτων καὶ ἀρριβιστῶν. Τὰ συγκροτήματα ταῦτα ἀποβλέποντα κυρίως εἰς τὴν κατάληψιν τῆς ἐξουσίας τῆς χώρας, ἀφ᾽ ἑνὸς μὲν προεκάλεσαν ἐμφυλίους συρράξεις, ἐκμαυλίσαντα καὶ διαπορνεύσαντα τὴν ἀρχικὴν ἁγνότητα καὶ ἁγιότητα τῆς ἀγωνιστικῆς κατὰ τοῦ κατακτητοῦ διαθέσεως καὶ παρορμήσεως, ὅσων ἐνεπλάκησαν εἰς τὰ δίκτυά των Ἑλλήνων, ἀφ᾽ ἑτέρου δέ, ἐπὶ τῷ ἰδίῳ πάντοτε σκοπῷ, ἐκαλλιέργησαν καὶ μετὰ φορτικότητος ὑπεστήριξαν καὶ ὑποστηρίζωσι ἐν πνεῦμα ἀγεφυρώτου μισαλλοδοξίας κατὰ παντὸς μὴ ὑποκύψαντος εἰς τὰς κατευθυντηρίους γραμμάς των. Ἡ ἀφόρητος αὕτη μισαλλοδοξία ὡδήγησεν τούτους εἰς πλείστας ἐγκληματικάς πράξεις, δι᾽ ὧν κατεστράφη ἡ ἑνότης τοῦ ἔθνους, καὶ εἰς μίαν ἄνευ προηγουμένου ὑστερίαν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐθνικὴν ἀντίστασιν.

Μὲ μίαν αὐτόχρημα ἀντεθνικὴν προκλητικότητα καὶ βεβηλωτικὴν τοῦ ἀγῶνος καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος δολιχοδρομίαν καὶ στρεψοδικίαν, καὶ τὸ χειρότερον πάντων ἐν γνώσει τοῦ ψεύδους, ὑποστηρίζωσιν ὅτι μόνον αἱ ὀργανώσεις των διεξήγαγον ἀγῶνα ἐθνικῆς ἀντιστάσεως. Οἱ τοιουτοτρόπως πρὸς τὴ ἐθνικὴν τιμὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀσχημονοῦντες, μετὰ μείζονος ἀταραξίας ἢ μᾶλλον βάσει ὀργανωμένης ἢ ἐγωπαθοῦς προσπαθείας, οὐδενὸς ἐφείσθησαν καὶ μεταξὺ τῶν πρώτων διεπόμπευσαν τὴν λέξιν ΙΣΤΟΡΙΑ, ἣν ἀδιστάκτως χρησιμοποιοῦν ὡς τίτλον ὀγκωδεστάτων ἐκδόσεων, τῶν ὁποίων τὸ περιεχόμενον ἀποτελεῖ πᾶν ἄλλο ἢ ἱστορίαν.

Γενικῶς ἡ «ὀργανωμένη» ἔνοπλος ἀντίστασις ἐν Ἑλλάδι ἤρξατο κατὰ τὰ τέλη τοῦ θέρους 1942 καὶ πᾶσα προσπάθεια νὰ γίνῃ συνδυασμὸς ταύτης μετὰ τῶν ἐμφανισθέντων ἐνωρίτερον μεμονωμένων γεγονότων, ὁσονδήποτε ἀριστοτεχνικῶς καὶ ἂν καταβληθῇ, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτύχῃ.

Αἱ πρὸ τῆς «ὀργανωμένης» ἀντιστάσεως ἔνοπλοι ἐκδηλώσεις ὑπῆρξαν καθαρόαιμον ἀποτέλεσμα τοῦ ἔρωτος τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὴν ἐλευθερίαν. Εἰς αὐτὰς τὰς ὡραίας, τὰς ἀνυστεροβούλους καὶ πλήρεις ἐθνικῶν παλμῶν ἐκκρήξεις —τὰς ὁποίας κατ᾽ ἀνεξήγητον κανόνα ἢ οὐδόλως ἢ μόλις μνημονεύουν οἱ ἀφηγηταὶ τῶν ἀντιστασιακῶν— ἐπρωτοστάτησαν καὶ ἐκυριάρχησαν οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, ὑπῆρξαν τουτ᾽ ἔστιν τὰ ὄργανα τοῦ Σώματος τούτου οἱ πρωτοπόροι καὶ πρόδρομοι τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος τῆς ἀνστιστάσεως, ἀφοῦ, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω, εἶχον πρωτοστατήσει καὶ πρωτοπορήσει εἰς τὸν μυστικὸν πόλεμον (12).

---

(12) Βλέπ. κατωτέρω τὰ εἰς τὴν ὀργάνωσιν ΟΜΗΡΟΣ ἀναφερόμενα.

Ἤδη ἀρχόμεθα τῆς περιληπτικῆς ἐρεύνης τῶν ἐλευθέρων, ἀνεξαρτήτων καὶ πηγαίων τοιούτων ἐκ τῆς Χωροφυλακῆς ἐκδηλώσεων καὶ εἶτα θὰ ἐρευνήσωμεν τὰ τῆς συμμετοχῆς ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν εἰς τὴν ὀργανωθεῖσαν πλέον ἀντίστασιν καὶ εἰς τὸν καθολικὸν τοῦ ἔθνους ἀγῶνα.

Ὡμιλήσαμεν ἤδη περὶ τοῦ προκληθέντος ἐθνικοῦ ἐρεθισμοῦ ἐκ τῆς ἀξιώσεως τῶν Ἰταλῶν νὰ ὑπογραφῶσι δηλώσεις εἰλικρινοῦς συνεργασίας. Τὸ θέμα τοῦτο εἶχεν ἀποτελέσει τὴν πρώτην δοκιμασίαν πρὸς ἀντίστασιν τῆς ψυχικῆς δυνάμεως τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σώματος καὶ θὰ ἠρνοῦντο ἅπαντες τὴν ὑπογραφήν, ἐὰν δὲν ὑπεδεικνύετο ἡ ἐθνικὴ ἀνάγκη καὶ σκοπιμότης. Ὁ Ε.Α. Στρατηγὸς Δημουλᾶς Γρηγ. εἰς ἔκθεσίν του περὶ τῆς περιόδου ἐκείνης γράφει: «Ἀξίωσις τῶν Ἰταλῶν, κοινοποιηθεῖσα διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγείου, ὅπως ὅλοι οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ὑποβάλωσι δηλώσεις συνεργασίας μετὰ τῶν Ἰταλικῶν ἀρχῶν κατοχῆς ἐδημιούργησε σοβαρώτατον ζήτημα συνειδήσεως ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σώματος. Τελικῶς αἱ δηλώσεις αὗται ὑπεγράφησαν θεωρηθεῖσαι ὡς μὴ ἔχουσαι σημασίαν, ἐφόσον ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν μέτρων εἰς βάρος τῶν γενικωτέρων ἐθνικῶν συμφερόντων ἐπεβάλλετο. Εἴς τινας περιοχὰς ἡ ἀντίδρασις ὁπλιτῶν ὑπῆρξεν ἰσχυρότατη καὶ ἐδέησε νὰ περιοδεύσω ὁ ἴδιος ἰδίᾳ εἰς Καρδίτσαν καὶ Τρίκαλα διὰ νὰ πείσω τοὺς ἀρνουμένους νὰ ὑπογράψωσι τοιαύτην δήλωσιν. Ὀλίγοι ἐπέμειναν καὶ ἀπεστρατεύθησαν».

Τοιαύτην ἀντίδρασιν οὐδεὶς ἕτερος ὀργανισμὸς ἔχει νὰ παρουσιάσῃ.

Ἀναφέρθημεν ἐν τοῖς πρόσθεν εἰς τὴν διὰ τῶν ὅπλων παρὰ τοῦ ὑπενωμοτάρχου Μελισουργοῦ ὑπεράσπισιν τῆς τιμῆς τῆς Ἑλληνίδος, ἔναντι τῆς Ἰταλικῆς ἀναιδείας, ἀσελγείας καὶ βαναυσότητος, ἀλλὰ τὸ περιστατικὸν τοῦτο δὲν ὑπῆρξεν μοναδικόν. Ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας ἔλαβεν χώραν ὁ φόνος ἑνὸς Ἰταλοῦ λοχίου ἐν Καρδίτσῃ παρὰ χωροφύλακος, ἕτερος φόνος Γερμανοαυστριακοῦ στρατιώτου ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ βραδύτερον καὶ εἰς ἄλλας περιοχάς, ἄλλα συνταρακτικὰ ἐπεισόδια.

Τὰ τοιαῦτα περιστατικὰ ἀρξάμενα ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν Ἰταλῶν εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα πάντοτε τὰ ἀντίποινα καὶ τὴν φυγάδευσιν τῶν δρασάντων ὀργάνων.

Κατωτέρω θὰ ἀναφερθῶμεν εἰς ἓν ἀληθῶς μαστιγωτικὸν ἔγγραφον τῆς Χωροφυλακῆς πρὸς τοὺς Ἰταλούς, ἐνταῦθα ὅμως θὰ διαλάβωμεν καὶ περὶ μιᾶς ὑπερηφάνου καὶ πλήρους πνεύματος αὐτοθυσίας ἐγγράφου πρὸς τὸν Διοικητὴν τῆς ἐν Λαρίσῃ ἑδρευούσης κατὰ τὸ 1941—1942 Ἰταλικῆς Μεραρχίας «Φορλι» δηλώσεως καὶ διακηρύξεως τοῦ τότε Ἀνωτέρου Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς, Συν)ρχου Δημουλᾶ Γρηγ. Ὁ Νομάρχης Λαρίσης μένεα πνέων κατὰ τοῦ Ἀνωτέρου Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς, διότι τὸν εἶχε καταμηνύσει τετράκις διὰ σοβαρὰς ἀγορανομικὰς ἀτασθαλίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ διὰ φυγάδευσιν πρὸς Ἀθήνας δι' εἰκονικῆς διατακτικῆς ποσότητος 4.000 ὀκάδων τυροῦ, δι' ἐγγράφου ἀναφορᾶς του ἐκατηγόρει τὴν Χωροφυλακὴν ὅτι δὲν συνέπραττεν μετὰ τῶν Ἰταλῶν εἰς τὴν ἀνεύρεσιν καὶ κατάσχεσιν ὅπλων καὶ εἰς τὴν σύλληψιν τῶν περιφερομένων Ἄγγλων. Ὁ Νομάρχης δὲν ἐψεύδετο ἀλλ' ἐπρόδιδε διὰ τῆς τοιαύτης ἀναφορᾶς, καθ' ὅσον «οὐδεμία περίπτωσις ὑπῆρχε κατασχέσεως ὅπλου ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς». Ἡ Κυβέρνησις ἀπέστειλε πρὸς διενέργειαν ἀνακρίσεων τὸν Συντ)ρχην Χωροφυλακῆς Παπανικολάου Γρηγ., ὅστις ἐπισκεφθεὶς καὶ τὸν Ἰταλὸν Μέραρχον συνεζήτησε τὸ θέμα προφορικῶς. Διαρκούσης τῆς ἐξετάσεως κατὰ Φεβρουάριον 1941, ὁ Δημουλᾶς ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Ἰταλὸν Στρατηγὸν ἐπιστολὴν

ἐπὶ τοῦ θέματος ἐν ᾗ διεκήρυττε: «Ἡ Χωροφυλακὴ παραμένει διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ· καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς αὐτῆς οὐδεὶς θὰ εὑρεθῇ ψόγος κατ' αὐτῆς. Ὡς πρὸς τὴν κατάσχεσιν ὅπλων ἡ Χωροφυλακὴ εὑρίσκεται πρὸ ἠθικῆς ἀδυναμίας νὰ ἐκπληρώσῃ τοιαῦτα καθήκοντα, διότι οἱ ἄνδρες αὐτῆς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συλλάβουν καὶ παραδώσουν ὁμοεθνεῖς των διὰ πράξεις ἐπαγομένας τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου· θὰ ἐθεωροῦντο προδόται. Τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τοὺς ἐν διασπορᾷ Ἄγγλους...». (12α)

Ἂν ἡ διεξαγωγὴ μιᾶς οἱασδήποτε ἐπιτυχοῦς μάχης διδάσκει τοὺς ἐπιγενομένους πολεμιστάς, θέσεις καὶ διακηρύξεις, ὡς ἡ ἀνωτέρω, ἀποτελοῦν τηλαυγῆ ἐθνικὸν φάρον δι' ὅλας τὰς ὁμάδας καὶ τάξεις τῆς ἐθνικῆς κοινότητος ὅλων τῶν ἐποχῶν.

Εἰς Σοφάδες ὑπῆρχεν εἷς συνεργάτης καὶ καταδότης τῶν Ἰταλῶν, ὅστις μίαν ἡμέραν τοῦ Δεκεμβρίου 1941, θέλων νὰ μεταβῇ εἴς τι χωρίον τῆς περιοχῆς, ἐζήτησε νὰ τὸν συνοδεύσῃ εἷς Ἕλλην χωροφύλαξ καὶ μάλιστα ἐζήτησε ὀνομαστικῶς πρὸς τοῦτο ἕνα χωροφύλακα ὀνόματι Λεωνίδα, ὃν ἐθεώρει φίλον του.

Καθ' ὁδὸν ὁ χωροφύλαξ ἐφόνευσε τὸν προδότην καὶ ἐνετάχθη εἰς τὸ δημιουργούμενον ἔνοπλον τμῆμα τοῦ Ταγματάρχου Κωστοπούλου.

ΕΝΟΠΛΟΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΙΣ

Πρώτη σοβαρὰ ἐκδήλωσις πρὸς συστηματικὴν ἔνοπλον ἀντίστασιν κατὰ τῶν κατακτητῶν ὑπῆρξεν ἡ τοῦ τότε ὑπενωμοτάρχου (ἤδη Ἀντισυνταγματάρχου) Ἀποστόλου Κουβελάκη, ἥτις ἀποτελεῖ ἀναμφισβητήτως τὴν πρώτην ἐν Ἑλλάδι ἔνοπλον ἐξέγερσιν πρὸς ἀπελευθέρωσιν.

Κατὰ τὴν εἴσοδον τῶν Γερμανῶν ὁ Κουβελλάκης ὡς Ὑπενωμοτάρχης ὑπηρέτει ὡς σταθμάρχης Χωροφυλακῆς Λυρκείας - Ἄργους, ἀπὸ τῶν πρώτων ὅμως ἡμερῶν

(12α) Ὑπῆρξαν καὶ ἐλάχισται περιπτώσεις καθ' ἃς Ἰταλοὶ τινὲς ἀξιωματικοὶ συμπεριεφέρθησαν κάπως ἱπποτικῶς. Οὕτω ὁ Ἰταλὸς Στρατηγὸς Διοικητὴς τῆς Μεραρχίας ἐξετίμησε τὸ περιεχόμενον τῆς ἀπευθυνθείσης πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῆς Δημαλᾶ ὡς στρατιώτης καὶ δὲν ἔδωκεν ἄλλην συνέχειαν, ὡς ἠδύνατο, εἰμὴ ἀσφαλῶς τῇ ἐνεργείᾳ του προεκλήθη τὸ ἀκόλουθον Ἰταλικὸν ἔγγραφον, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μετατεθῇ εἰς Ἤπειρον ὁ Δημουλᾶς.

Ἀριθμ. 3)89 — Ἀθῆναι 2 Μαρτίου 1942

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας,

«Ἡ Ἐξοχότης ὁ Ἀνώτατος Διοικητὴς τῶν Ἰταλικῶν Στρατευμάτων διέταξε ὅπως ὁ Ἀντ)ρχης Δημουλᾶς, Ἀνώτατος Διοικητὴς τῆς Χωροφυλακῆς Θεσσαλίας καὶ ὁ Ἀντ)ρχης Μπέλλης, Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Λαρίσης ὅπως μετατεθῶσιν καὶ ἀντικατασταθῶσιν διὰ στοιχείων ἅτινα νὰ δίδωσιν ἐμπιστοσύνην πλήρους ἐννοίας ὑπευθύνως, εὐθύτητος καὶ θελήσεως πρὸς συνεργασίαν μετὰ τῶν Στρατευμάτων Κατοχῆς.

»Παρακαλῶ τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο ὅπως προΐδει διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ προληπτικοῦ τούτου μέτρου καὶ προτείνει ἑτέραν τῶν προεκλεχθησομένων τὰ ὀνόματα.

»Κατὰ συνέπειαν, ὀφείλει, νὰ θεωρήσῃ ἄκυρον τὴν πρότασιν τῆς μεταθέσεως τοῦ Ἀντ)ρχου Δημουλᾶ εἰς Πάτρας (ἔγγραφον Ὑπουργείου, Ἀρ. 118)4)5—Δ)νσις Χωροφυλακῆς ὑπὸ ἡμ. 30-1-42).

Ὁ Ἀξιωματικὸς Συνδέσμου Νικόλα Σπατσιώλι Μοίραρχος

περιέπεσεν εἰς τὴν δυσμένειαν τῶν κατακτητῶν καὶ μάλιστα ἠπειλήθησαν ἐναντίον του ἐπικίνδυνα μέτρα, ἅτινα ἀπεφεύχθησαν χάρις εἰς εὐγενεῖς ἐξηγήσεις παρεμβάντος Γερμανομαθοῦς καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Γεωργίου Νικολίτσα.

Τούτου ἕνεκεν ἡ Διοίκησις Χωροφυλακῆς τὸν μετεκίνησεν εἰς τὸν ὀρεινὸν Σταθμὸν Χωροφυλακῆς Λιμνῶν. Εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ὑπαξιωματικοῦ τούτου ἠνδρώθη ἓν ἀσίγαστον μῖσος κατὰ τῶν κατακτητῶν καὶ ὁ κατ' αὐτῶν ἀγὼν ἀπέβη μοναδική του σκέψις. Εἰς τὴν νέαν του θέσιν εἶχεν ἕναν μόνον ὑφιστάμενον, τὸν Χωροφύλακα Γεώργ. Πισσογιαννάκην, ἐπὶ πλέον δὲ εὗρε ἐκεῖ καὶ πέντε Ἄγγλους στρατιώτας εἰς τὴν ἐν γένει περίθαλψιν τῶν ὁποίων ἐπεδόθη. Διὰ τὴν ὅλην δρᾶσιν τοῦ Κουβελάκη ἐνηργήθη ἔνορκος Διοικητικὴ ἐξέτασις κατὰ μῆνας Ἀπρίλιον καὶ Μάϊον 1945 ὑπὸ τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου Τριανταφυλλίδη Π., ἐν τῇ ἐκθέσει ἐξαγομένου τοῦ ὁποίου μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐν ἀρχῇ ἀναφέρεται: «Αἱ ἀρξάμεναι ὑπὸ τοῦ κατακτητοῦ ταπεινώσεις, ἐξευτελισμοὶ καὶ παντὸς εἴδους πιέσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου διαγείρουσι τὰ ἐνστερνισμένα πατριωτικὰ καὶ ἐθνικὰ φρονήματα τοῦ ὑπαξιωματικοῦ τούτου, ὅστις ἀφοῦ τὸ πρῶτον δημοσίᾳ καὶ ἐπ' ἐκκλησίαις ἐμψυχώνει καὶ παρωτρύνει εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ καθήκοντος τοὺς κατοίκους τῆς ἕδρας του, πρῶτος ἐκ τῶν Ἑλλήνων στρατιωτικῶν τῆς Πελοποννήσου τὴν 17ην Αὐγούστου 1941 μεθ' ἑνὸς Χωροφύλακος τοῦ σταθμοῦ του καὶ τριῶν προστατευομένων τὸ πρῶτον Ἄγγλων στρατιωτῶν (ἐκ τῶν ὑπολειφθέντων εἰς τὴν περιοχὴν Ἀργολιδοκορινθίας) ἐξέρχεται εἰς τὰ ὄρη διὰ νὰ ἀρχίσῃ τὴν ἐθνικὴν του δρᾶσιν, πρὸς τιμὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, στρατοῦ καὶ σώματος εἰς ὃ ἀνήκει ὁ μικρὸς οὗτος βαθμοφόρος τῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς.»

Ἔτι ἀξιολογώτερον διὰ τὴν δρᾶσιν τοῦ ὑπενωμοτάρχου τούτου ὑπῆρξεν ἡ σύνεσις νὰ μὴ προκαλέσῃ τὸν ἐχθρὸν καὶ δημιουργήσῃ ἀφορμὴν ἀντιποίνων κατὰ τῶν κατοίκων τῆς περιφερείας. Ἐτέθη εἰς ἄμεσον ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν συναδέλφων του σταθμαρχῶν Χωροφυλακῆς καὶ τῶν πλέον σημαντικῶν προσώπων τῆς περιοχῆς. Ἀπέφυγε νὰ δημιουργήσῃ πολυμελὲς Φουσᾶτον διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ ὁποίου ἀπητοῦντο πολλαὶ προϋποθέσεις, αἵτινες ἀκόμη ἦτο πολὺ ἐνωρὶς νὰ ὑπάρξωσι, ἐπεδόθη ὅμως, εἰς τὴν γενικὴν δι' ἐπανάστασιν προπαρασκευὴν τῶν κατοίκων τῶν περιοχῶν Ἑρμιονίδος καὶ Ἀργολίδος. Οὕτω ἐπέτυχε τὴν δημιουργίαν ὀργανώσεων ἐθνικῆς ἀντιστάσεως καὶ δι' ἔνοπλον ἀγῶνα προπαρασκευῆς εἰς τὰ ἀκόλουθα χωρία (τὰ παρατιθέμενα ὀνόματα εἶναι τῶν ἐπικεφαλῆς οἱ δὲ ἐν συνεχείᾳ ἀριθμοὶ δηλοῦν τὸν ἀριθμὸν τῶν μετασχόντων).

Ἀλέα: Γ. Γιαννακόπουλος, Θ. Θεοφανόπουλος, Νικ. Ἠλίας καὶ Π. Μπόνης 110, Σκοτεινή: Η. Μπέξας, Α. Παπαδημητρίου, Π. Πετρόπουλος 80, Ἅγιος Νικόλαος: Ν. Ἀγγελόπουλος, Ἀλεξ. Ζάχος 25, Πλατάνι: Ἀναστ. Μακρῆς 25, Ἐξοχή: Ἀλέξ. Λιουλιούσης 20, Φροσύνα: Χαρ. Πετρόπουλος 30, Κεφαλόβρυσον: Ἀντ. Καπαρέλος καὶ Ν. Παπαδημητρίου 40, Δούκα: Βασ. Δωρῆς 18, Τσιρίστρα: Ν. Ροτζῶκος 15, Καπαρέλιον: Ἰωάν. Κοροσμένος 20, Λύρκεια: Τσουκαντής, Βασ. Παπανικολάου, Ἀθ. Καρᾶς 80, Μελαδρένιον Εὐθ. Ἀγγελόπουλος 30, Σχοινοχώριον: Ν. Ντεβὲς 15, Γυμνόν: Εὐάγ. Ζούζας, Π. Βαρελᾶς, Ι. Δεληδίγγας 85, Στεφάνιον: Παν. Μάστρας, Ἀν. Ριζογιάννης, Παν. Μπαλαφᾶς 50, Λίμνες: Βασ. Τσούμπας, Παν. Οἰκονόμου, Φωτ. Κολοβέντης 220, Χέλι: Ἀν. Βλάχος 70, Προσύμνη: ,Ιωάν. Σκούρας 30, Στέρνα: Παναγιώτης Λατσώνας, Γ. Σουλάστρος 20, Θερμισία: Ι. Μέλφος, Κ. Μπατζάνης 40, Ποιμένες: Βασ. Δρούγκας 30, Μοσὰ Φενεοῦ: Γ. Λυμπερόπουλος 30,

Σαγκά Ἀρκαδίας: Δῆμος Γιαννακόπουλος 30, Ποιμένες Ζήριας: Β. Πετρόπουλος, Ἀθ. Καραγιάννης, Τ. Κοδαλῆς 60.

Μετὰ τὴν κατ' ἰδίαν ὀργάνωσιν οἱ μνημονευόμενοι ἡγέται συνῆλθον τὴν 1η Μαρτίου 1941 εἰς κοινὴν σύσκεψιν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους Φαρμακᾶ.

Οἱ κατακτηταὶ κατέβαλλον ποικιλοτρόπους προσπαθείας διὰ τὴν ἐξόντωσιν τοῦ Κουβελλάκη ἀλλὰ τὸ σύνολον τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐτοιμοπολέμων Ἑλλήνων ἐνημέρωνε καὶ ἐνίσχυε τὸν τέως Ἀστυνόμον των, ἤδη ἐθνεγέρτην καὶ τιμωρὸν τῶν ἐχθρῶν. Ἐκτὸς τῆς ἀνωτέρω γενικῆς καὶ ἐθνεγερτικῆς δραστηριότητος, ἐξ ἐπισήμων στοιχείων (Φακ. Ἀρχηγείου Βασ. Χωροφυακῆς 3299) 1) 195-7-5-45 καὶ ἡ ἀπὸ 18-5-1945 ἔκθεσις ἐξαγομένου Ἀντισυνταγματάρχου Τριανταφυλλίδη Π.), προκύπτει καὶ ἡ ἀκόλουθος ἀξία τῆς Πατρίδος καὶ τοῦ διαπαιδαγωγήσαντος τὸν Κουβελλάκην Σώματος Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς δρᾶσις αὐτοῦ:

α) — Περιέθαλψε καὶ διέσωσε τὴν ζωὴν 61 ὑπολειφθέντων Ἄγγλων στρατιωτικῶν, οἵτινες ἐφυγαδεύθησαν εἰς Μέσην Ἀνατολήν.

β) — Τὴν 22-2-1942 ἀφοπλίσας συνέλαβε καὶ ἀνέκρινεν ἐγκληματικὸν ὄργανον τῆς Ἰταλικῆς Καραμπιναρίας, μεθ' ὃ παρέδωσε τοῦτο εἰς τοὺς ὑπ' αὐτὸν Ἄγγλους, οἵτινες τὸ ἐξετέλεσαν, λόγῳ τῶν παρ' αὐτοῦ πολλαπλῶν ἀνεντίμων πράξεων καὶ ἐκδηλώσεων ἐν τῇ περιοχῇ. Δὲν ἤθελεν ὁ ἴδιος νὰ φονεύσῃ ἄνθρωπον παρ' αὐτοῦ συλληφθέντα, ἔστω καὶ προδότην, διότι ἤκουε πάντοτε τὴν φωνὴν τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς ἀποστολῆς του.

γ) — Τὴν 6-3-1942 εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Σκοτεινῆς - Ἄργους, ἡγούμενος τῆς ὑπ' αὐτὸν ἐθνικῆς ἀνταρτικῆς ὁμάδος συνῆψεν ἀληθῆ μάχην κατὰ ἀποσπάσματτος Ἰταλῶν Καραμπινιέρων, καθ' ἣν ἐπέτυχεν τὴν ἐξόντωσιν δύο τρομοκρατῶν τῆς περιοχῆς, τοῦ Καραμπινιέρου Ἀντώνιο Νταμέλιο καὶ τοῦ Ἕλληνος προδότου Παν. Μποζονέλου ἢ Γράτσου καὶ τὴν κυρίευσιν ἑπτὰ πολεμικῶν ὅπλων καὶ ἱκανοῦ ἀριθμοῦ φυσιγγίων (Βλέπε καὶ Βασ. Διάταγμα 10-10-1945 Ε.Δ.Υ.Δ.Τ. 4) 2073) 1στ. ἀπὸ 3-12-45.

δ) — Τὴν 27-4-42 ἀφόπλισε ἀναιμάκτως καὶ διέλυσεν ὁμάδαν ἕνδεκα κακοποιῶν καὶ ἀποφοίτων φυλακῶν ἐπιχειρησάντων νὰ δημιουργήσωσι Ἐαμικὴν κίνησιν ἐν τῇ περιοχῇ εἰς ἣν ἕδρα οὗτος.

ε) — Τὴν 29-9-1942 ἐνεδρεύων μετὰ τοῦ συμπολεμιστοῦ του Χωροφύλακος Πισσογιαννάκη ἐπέτυχεν κατόπιν συμπλοκῆς τὸν τραυματισμόν, τὸν ἀφοπλισμὸν καὶ τὴν σύλληψιν τῶν ὀργάνων τῆς Ἰταλικῆς Καραμπιναρίας Χρ. Κάππου καὶ Παν. Λασκαρίδου (Βλέπε Β.Δ. 9-6-1948 Φ.Ε.Κ. 170) 48) καὶ

στ) — Ὁ ἐλεύθερος ἀὴρ τῶν ὀρέων καὶ αἱ ἐπανειλημμέναι πολεμικαὶ του ἐπιτυχίαι δὲν εἶχον μειώσει οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον τὴν πειθαρχικότητά του ὡς Ἕλληνος στρατιώτου, δι' ὃ, εὐθὺς ὡς ἔλαβεν ἐπιστολὴν καὶ εἰδήσεις περὶ ἐξόδου εἰς τὰ ὄρη Ἑλλήνων Ἀξιωματικῶν, ἔσπευσε νὰ τεθῇ μετ' ἀπολύτου πειθαρχικότητος εἰς τὰς διαταγάς των (Βλέπε ἀνταλλαγείσας μεταξὺ τούτου καὶ Ταγματάρχου Βαζαίου ἐπιστολὰς ἐν Παραρτήματι Χ ὑπ' αὐξ. ἀριθμ. 127 καὶ 128 καὶ ἐφημ. Ἐθνικὸς Κῆρυξ Ἀθηνῶν φυλ. 9,16,23 καὶ 30 Σεπτεμβρίου 1954).

Ἐξ ὅλων τούτων τῶν ἐνεργειῶν διαπιστοῦται ὅτι ὁ ὑπαξιωματικὸς ἐκεῖνος τῆς χωροφυλακῆς παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι εἶχε τάξει ἑαυτὸν ἀγωνιστὴν τῆς Ἐλευθερίας, παρ' ὅλον ὅτι ἦτο ἕτοιμος νὰ προσφέρῃ τὴν ζωήν του μαχόμενος καὶ παρ' ὅλον ὅτι

διὰ τῆς ὀργανώσεώς του εἶχε δημιουργήσει ἱκανὴν βάσιν, ἐν τούτοις εἰς ὅλας του τὰς ἐνεργείας παρέμεινεν ἀκραιφνὴς στρατιώτης. Ὁπόση διαφορὰ μεταξὺ αὐτοῦ τοῦ τύπου τῶν ἀγωνιστῶν καὶ τῶν ὀλίγον βραδύτερον ἐμφανισθέντων καπεταναίων τοῦ ΕΑΜ, οἵτινες διότι εἶχον λάβει εἰς χεῖρας ἓν ὅπλον ἐθεώρησαν ἑαυτοὺς ἐξουσιοδοτημένους φονικοὺς δικαστάς.

Ἀποτελέσας ὁ Κουδελλάκης τὴν ἄσβεστον ἱερὰν ἑστίαν, συνεκέντρωσε πέριξ αὐτοῦ προστρέξαντας ἐξ Ἀργολιδοκορινθίας καὶ Ἀρκαδίας Ἀξιωματικούς, ὑπαξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας καὶ ἐδημιουργήθη οὕτω τὸ πρῶτον, πλὴν ἀτυχές, ἐπὶ τοῦ ὄρους Φαρμακᾶ ἔνοπλον Τμῆμα, κατὰ τὸ Βον Δεκαήμερον Ἰουλίου 1943, ἐξ 150 ἀνδρῶν. Ὁ Ἀντισυνταγματάρχης Τριανταφυλλίδης γράφει: «Ὁ μικρὸς βαθμοφόρος Κουδελλάκης γίνεται ἡ ψυχὴ τοῦ συγκροτήματος τούτου τὸ ὁποῖον ἐπισκέπτονται Ἄγγλοι Ἀξιωματικοὶ ἐπὶ τούτῳ ἐλθόντες ἐκ Καΐρου...

Τὴν 28-8-1943 διὰ τῆς συμφωνίας Ταϋγέτου μεταξὺ Ε.Α.Μ. καὶ ἀρχηγοῦ ἄλλων ἐθνικῶν τμημάτων οἱ ἐθνικοὶ πολεμισταὶ παρεδόθησαν πρὸς σφαγὴν εἰς τὸ ΕΑΜ. Μετὰ τὴν ὑποδούλωσιν τοῦ Ταϋγέτου, τὸ ΕΑΜ, ἐστράφη μὲ ὅλην τὴν λύσσαν του κατὰ τοῦ περὶ τὸν Κουδελλάκην δημιουργηθέντος Τμήματος ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην Βαζαῖον.

Ὑπέρτεραι δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ καὶ λιποψυχία ἐθνικιστῶν τινῶν ἔσχον ὡς ἀποτέλεσμα τὴν διάλυσιν τοῦ τμήματος τούτου μετὰ τὰς μάχας 25 καὶ 26 Σεπτεμβρίου 1943. Οἱ Κομμουνισταὶ εἶχον ποικιλλοτρόπως ἀγωνισθῆ διὰ τὴν ἐξόντωσιν τοῦ Κουδελλάκη, εὐθὺς δὲ ὡς ἐδέχθη οὗτος τοὺς Ἕλληνας Ἀξιωματικοὺς καὶ συνεκροτήθη τὸ ἔνοπλον Τμῆμα Φαρμακᾶ ἐπέσπευσαν δι' ὅλων τῶν μέσων τὸν κατὰ Κουδελλάκη ἐξοντωτικὸν ἀγῶνα (Βλέπε Παράρτημα Χ, 129 καὶ 130).

Οἱ κουμμουνισταὶ διέλυσαν τὰς ἐνόπλους ὁμάδας ἀντιστάσεως Φαρμακᾶ καὶ ἐν συνεχείᾳ διὰ τῆς ὠμῆς βίας καὶ τοῦ ἐγκλήματος ἠπείλησαν τὴν ἐλευθερίαν ὁλοκλήρου τῆς Χώρας, ἡττήθησαν ὅμως διότι τὸ πνεῦμα δὲν ὑποδουλοῦται, καὶ ἡ πρώτη ἔνοπλος ἀντίστασις, ἀπαύγασμα καθαρᾶς Ἑλληνικῆς παρορμήσεως καὶ πνευματικῆς ἐξάρσεως, κατεβλήθη μὲν ὑλικῶς παρέμεινεν ὅμως εἰς τὸ Ἑλληνικὸν στερέωμα ὡς ὁδηγὸς ἀστὴρ καὶ παράδειγμα πρὸς μίμησιν, ὡς σάλπισμα τῆς ἀδουλώτου Ἑλληνικῆς ψυχῆς.

Ὁ Κουδελλάκης καὶ οἱ συμπολεμισταί του, μεθ' ὅλων τῶν ὀργανωσάντων καὶ ὀργανωθέντων εἰς τὴν προσπάθειαν Κουδελλάκη, δύνανται νὰ ὦσιν ὑπερήφανοι ὅτι ὑπῆρξαν οἱ πρῶτοι μεταξὺ τῶν πρώτων παραστατῶν τοῦ ἐπαναστατικοῦ λαβάρου κατὰ τοῦ κατακτητοῦ, τὸ δὲ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς δικαίως δύναται νὰ διεκδικῇ τὰ πρωτεῖα εἰς τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα τῆς ἀντιστάσεως,

Ὁ Κουδελλάκης καταφυγὼν εἰς Ἀθήνας καὶ διαβιῶν ἐν παρανομίᾳ ἐνετάχθη εἰς τὸ «Ἐθνικὸν Κομιτᾶτον ΡΑΝ» καὶ τέλος κατέφυγεν εἰς Μέσην Ἀνατολὴν παρουσιασθεὶς εἰς τὰς ἐκεῖσε ἐθνικὰς δυνάμεις τὴν 25-2-1944.

ΘΕΣΠΡΩΤΙΑ — ΗΛΙΑΣ ΝΙΚΟΥ.

Ἤδη ἀπὸ τὸν Μωριᾶν ἂς μεταφερθῶμεν εἰς τὴν Ἤπειρον ἵνα συναντήσωμεν καὶ ἐκεῖ τὸν Ἕλληνα Χωροφύλακα σημαιοφόρον τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως καὶ τῆς ἐθνικῆς ἰδέας, ὑπὸ περιβάλλον ἔτι ζοφερώτερον καὶ ἀπελπιστικόν.

Ὁ Β.Λάγιος παρέχει τὴν πληροφορίαν (13) ὅτι διὰ Β. Δ., δημοσιευθέντος εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως 12-7-1941, διωρίσθη ὡς ὕπατος ἁρμοστὴς τῆς Ἰταλίας ἐν Θεσπρωτίᾳ ὁ Τζεμὶλ Ντῖνο, ὅστις, ἐν συνεχείᾳ, ἵδρυσε καὶ διηύθυνε τὴν τρομοκρατικὴν ὀργάνωσιν «ΞΙΛΙΑΣ» ἐν Παραμυθιᾷ.

Οἱ Τσάμηδες, ἅμα τῇ Ἰταλικῇ εἰσβολῇ, εἶχον στραφῆ κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου, ἀποβλέποντες κυρίως εἰς τὴν τρομοκράτησιν καὶ τὸν ἐξαναγκασμόν του εἰς ἐκπατρισμόν, ὥστε νὰ καρπωθοῦν τὰς περιουσίας καὶ νὰ προσαρτήσουν τὴν Θεσπρωτίαν εἰς τὴν Ἀλβανίαν, συμφώνως πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Μουσολίνη δοθεῖσαν ἐπισήμως ἐνώπιον τῆς Ἰταλικῆς Βουλῆς τὴν 10ην Ἰουλίου 1941 ὑπόσχεσιν

Κύριον ἐμπόδιον εἰς τὰ σχέδια τῶν Τσάμηδων καὶ τῶν Ἀλβανῶν, ἀπετέλει ἡ Ε.Β.Χ., τόσον διότι ἐπ᾽ αὐτῆς ἐστηρίζετο ἡ λειτουργία καὶ ἡ ὕπαρξις τῆς Ἑλληνικῆς Δ)σεως, ὅσον καὶ διότι οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, κατὰ κανόνα, ἀπετέλουν πάντοτε τὸ ἄκαμπτον ἔμψυχον ἐθνικὸν χαράκωμα κατὰ πάσης ἀντεθνικῆς ἐπιδιώξεως καὶ δράσεως, δι᾽ ὃ καὶ ἀπετέλουν πάντοτε τὸν κύριον στόχον ὅλων τῶν ἐχθρῶν τῆς τάξεως καὶ τοῦ ἔθνους.

Τὰ ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς διασκορπισμένα καὶ εἰς τὰ πλέον ἀκραῖα σημεῖα τῆς χώρας καὶ ἀενάως κινούμενα, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἀποστολῆς των, συνδεδεμένα δὲ μεταξύ των πλέον, ὡς τὰ μέλη τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας, ὄχι μόνον ἐμπόδιον ἀπετέλουν, ἀλλὰ καὶ ἀπειλήν, διὰ τὰς τυμβωρύχους ὑαίνας τῆς «Σκεπιταρίας».

Θρασέα ὄργανα τῆς Ἰταλο - Ἀλβανικῆς ἀπάτης, ἐπεδίωκον νὰ προκαλοῦν τὰ ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς, ὥστε νὰ δίδεται ἡ ἀφορμὴ καὶ εὐκαιρία εἰς τὰς ἐπισήμους ἀρχὰς κατοχῆς νὰ προβαίνωσιν εἰς φυλακίσεις καὶ εἰς ἄλλα ἐξουθενωτικὰ κατ᾽ αὐτῶν μέτρα.

Ὁ Β. Λάγιος παραθέτει μίαν σειρὰν προκλητικῶν ἢ βιαίων πράξεων κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς (14).

Πέραν τῆς ἐν παραρτήματι Χ. 44 ἐκθέσεως Χωροφυλακῆς Μαργαριτίου, ἰδοὺ μία συνοπτικὴ εἰκὼν τῆς κατὰ τὸ 1941 ἐπικρατούσης ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Παραμυθίας καταστάσεως (15).

Κατὰ τὸ θέρος 1941 οἱ Τσάμηδες προέβησαν εἰς τὴν βιαίαν ἀποκομιδὴν τῶν ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν συγκομισθέντων δημητριακῶν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οἱ ἀγροὶ ἐφ᾽ ὧν ταῦτα ἦσαν ἐσπαρμένα ἦσαν ἰδικοί των πρὸ τοῦ 1923!!! Ἐκτὸς τούτων ἐκβιασμοί, λῃστεῖαι ἁρπαγαὶ καὶ πάσης φύσεως βιαιότητες εἰς βάρος τῶν Χριστιανῶν, ἐλάμβανον χώραν καθ᾽ ἑκάστην καὶ εἶχε δημιουργηθῆ μία ἐξαιρετικῶς χαώδης κατάστασις, ἐπιδεινουμένη ὁσημέραι. Τὴν ὅλην αὐτὴν ἐγκληματικὴν δραστηριότητα τῶν Τσάμηδων διηύθυνε καὶ κατηύθυνεν ὁ ἐκ Καρβαναρίου Ἀλβανοτσάμης Τεφὴκ Κεμάλ, εἰς τὸν ὁποῖον οἱ Ἰταλοὶ εἶχον ἀπονείμη τὸν βαθμὸν τοῦ λοχαγοῦ.

Οἱ ἐλάχιστοι καὶ ἄοπλοι ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς κατέβαλλον ὑπερανθρώπους

---

(13) Αὐτόθι σελ. 39.

(14) Αὐτόθι σελ. 45—49.

(15) Τὰ πρὸς τοῦτο στοιχεῖα λαμβάνονται ἐξ ἐκθέσεων πρὸς ἡμᾶς τοῦ τότε Διοικητοῦ Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Σουλίου Γεωργίου Δημακοπούλου, τοῦ ὁπλαρχηγοῦ Κων)νου Γεωργίου καὶ τοῦ περὶ οὗ κατωτέρω ὁ λόγος Ἠλία Νίκου.

καὶ ἀπέλπιδας προσπαθείας νὰ συγκρατήσωσι ὅ,τι ἠδύναντο, ἐπενέβαινον ὅμως συχνῶς οἱ Ἰταλοὶ καὶ ἐματαίωνον καὶ αὐτὰς τὰς προσπαθείας.

Ἡ ἀγανάκτησις καὶ ἡ ἀπελπισία τῶν Ἑλλήνων εἶχε φθάσει εἰς τὸ κατακόρυφον καὶ ἡ πρώτη ἐκδήλωσις τούτων ὑπῆρξεν ἡ ἔνοπλος ἐπίθεσις κατὰ ἀποσπάσματος Καραμπινιέρων καὶ ὁ τραυματισμὸς δύο μελῶν ἐκ τοῦ ἀποσπάσματος τούτου ὑπὸ τοῦ Ἕλληνος Εὐαγγελογιάννη. Ὁ Εὐαγγελογιάννης προέβη εἰς τὴν σύμπηξιν τριμελοῦς ἐνόπλου ὁμάδος καὶ βάσει προγράμματος, ὁδηγιῶν, πληροφοριῶν καὶ κατευθύνσεων τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς, Γεωργίου Δημακοπούλου (τότε ὑπομοιράρχου, ἤδη συνταγματάρχου ἐ.ἀ.), ἔδρασεν οὗτος ἐπωφελῶς ὑπὲρ τῶν τόσον ἀγρίως καταπιεζομένων καὶ καταδιωκομένων Χριστιανῶν.

Ἡ ἀνακούφισις ὅμως ὑπῆρξε παροδική, διότι μετὰ παρέλευσιν πολὺ ὀλίγου χρόνου οἱ Ἀλβανοτσάμηδες καὶ οἱ Ἰταλοὶ ἐπανήρχισαν μὲ μεγαλυτέραν δριμύτητα καὶ κακουργίαν τὰς καταδιώξεις καὶ διαρπαγάς.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς Δεκεμβρίου 1941 Ἀλβανοτσάμηδες ἐπιδραμόντες ἥρπασαν τὸ σύνολον σχεδὸν τῆς κτηνοτροφίας καὶ μεγάλων ζώων τῆς περιοχῆς κοινότητος Σκανδάλου καὶ ἡ Χωροφυλακὴ Μαργαριτίου καὶ Καρβουναρίου ἐκινήθη πρὸς σύλληψιν τῶν ἐνόχων καὶ κατάσχεσιν τῶν διαρπαγέντων. Ἐνῶ ὅμως μικρὰ δύναμις 3—4 ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς ἐκινεῖτο πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἰς τὰ ὑψώματα Καρβουναρίου, ἐδέχθη καταιγιστικὰ πυρὰ ἐκ πολλῶν σημείων καὶ οὕτω ἠναγκάσθη νὰ συμπτυχθῇ καὶ νὰ ἀναφέρῃ τὸ γεγονὸς εἰς τὴν ὑποδιοίκησιν Χωροφυλακῆς Παραμυθιᾶς.

Ὁ Δημακόπουλος προέβη εἰς παραστάσεις παρὰ ταῖς Ἰταλικαῖς ἀρχαῖς, τόσον διὰ τὸν ἀφοπλισμὸν τῶν Ἀλβανοτσάμηδων ὅσον καὶ διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ἀλλὰ οἱ Ἰταλοὶ ἀπέρριπτον πᾶσαν αἰτίασιν κατὰ τῶν Ἀλβανοτσάμηδων καὶ ἐκ σαδισμοῦ μᾶλλον παρορμώμενοι ἐδήλωσαν ὅτι διὰ νὰ πεισθοῦν ὅτι οἱ Ἀλβανοτσάμηδες ὁπλοφοροῦν, ἔδει νὰ τοῖς προσαχθῇ ἔστω καὶ εἷς Τσάμης ὁπλοφορῶν.

Ἐγνώριζον οἱ Ἰταλοὶ τὴν πενιχρὰν δύναμιν τῆς Χωροφυλακῆς, ἀρκεῖ νὰ αναφερθῇ ὅτι ὁ Σταθμὸς Χωροφυλακῆς Καρβαναρίου, τοῦ ὁποίου ἡ ἕδρα κατωκεῖτο ἐξ ὁλοκλήρου ἐξ Ἀλβανοτσάμηδων ἁπάντων ἐξωπλισμένων, εἶχε δύναμιν μόνον τριῶν ἀνδρῶν, ἤτοι τοῦ ὑπενωματάρχου Μαγειριώτου καὶ δύο χωροφυλάκων καὶ δύο ὅπλα μὲ 12 ἐν συνόλῳ φυσίγγια, καὶ κατὰ συνέπειαν πᾶσα ἀπόπειρα νὰ συλληφθῇ ἔνοπλος Ἀλβανοτσάμης θὰ προεκάλει ἐξελίξεις εἰς βάρος τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὁ Διοικητὴς τῆς ὑποδιοικήσεως εὑρεθεὶς πρὸ τοιαύτης κυνικότητος τῶν Ἰταλῶν καὶ ἀπωλέσας πρὸς στιγμὴν τὴν ψυχραιμίαν του εἶπε πρὸς τὸν Ἰταλὸν στρατιωτικὸν Διοικητήν: «Ἄνδρες καὶ πυρομαχικὰ δὲν ἔχω, ἔχω ὅμως φωτιά, θὰ ὑπάγω μόνος μου καὶ θὰ βάλω φωτιὰ στὸ χωριὸ καὶ θὰ τὸ κάψω καὶ ἂς γίνῃ ὅ,τι θέλει καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ γραφεῖον του, ἔνθα τὸν ἀνέμενεν ὁ χωροφύλαξ Ἠλίας Νίκου, βαρυαλγὴς καὶ ἀπελπισμένος.

Ὁ χωορφύλαξ Νίκου, μετὰ τὴν τοιαύτην ἰταλικὴν ἀπάντησιν καθησύχασε τὸν ἀνώτερόν του ὅτι συντόμως θὰ προσαγάγουν καὶ Ἀλβανὸν ἔνοπλον διὰ νὰ ἀφοπλισθοῦν ὄχι πλέον οἱ Ἀλβανοί, ἀλλὰ οἱ Ἰταλοὶ ἐκ τῶν ἐπιχειρημάτων των. Μετὰ ταῦτα μετὰ τοῦ προϊσταμένου του Σταθμάρχου Μαγειριώτη, νύκτωρ μετέβησαν εἰς τὸ χωρίον Σκάνδαλον, ἔνθα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Γρηγορίου Κόντου συνεσκέφθησαν καὶ μετὰ τῶν Κωνσταντίνου Γεωργίου ἐκ Προδρομίου καὶ Μιχαὴλ Τσάη καὶ βάσει καταρτισθέντος

σχεδίου καὶ ἀστραπιαίας ἐνεργείας τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἀφώπλισαν καὶ συνέλαβον τὸν Ἀλβανοτσάμην Λιάκον Νύχου Ἀμπάς, ἐκ Καρβουναρίου, ὅν, μεταγαγόντες νύκτωρ εἰς Παραμυθιᾶν, παρέδωκαν εἰς τοὺς Ἰταλοὺς πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ὁπλοφορίας τῶν Ἀλβανῶν.

Οἱ Ἰταλοὶ κατόπιν τούτου ἀπέστειλαν μίαν διμοιρίαν στρατοῦ εἰς Καρβουνάριον πρὸς ἀνακάλυψιν δῆθεν τῶν ὅπλων καὶ τὴν ἀνεύρεσιν τῶν διαρπαγέντων, ὅταν ὅμως ἡ δύναμις αὕτη κατηυθύνετο πρὸς τὰ Μουσουλμανικὰ ποιμνιοστάσια Καρβουναρίου. ἐδέχθη πυρὰ τῶν Μουσουλμάνων, ἐκλαβόντων τοὺς Ἰταλοὺς δι' Ἕλληνας χωροφύλακας καὶ ἐπηκολούθησε συμπλοκή, καθ' ἣν ἐτραυματίθη εἷς Ἰταλὸς λοχίας.

Δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ πιστεύσωσιν οἱ Μουσουλμᾶνοι ὅτι Ἰταλοὶ στρατιῶται ἐκινοῦντο ἐναντίον των διὰ πολλοὺς λόγους, ἀλλὰ κυρίως διότι μετὰ τὴν δήλωσιν τοῦ Μουσσολίνι εἶχον ὑπ' ὄψιν των πολλὰς προσφάτους συγκεκριμένας ἐνεργείας τῶν Ἰταλῶν ὑπὲρ αὐτῶν καὶ εἰς βάρος τῶν Ἑλλήνων, ἐνεργείας κατατεινούσας εἰς τὴν προσάρτησιν τῆς Θεσπρωτίας εἰς Ἀλβανίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς οἰκονομικὴν ἐκμηδένισιν τῶν Ἑλλήνων, μία τῶν ὁποίων εἶχεν ὑπερβῆ πᾶν ὅριον ἰταλικῆς δολιότητος καὶ ἀντιμετωπίσθη χάρις εἰς τὴν ἔγκαιρον καὶ κατάλληλον ἐνέργειαν τοῦ Διοικητοῦ Υ. Χ. Δημακοπούλου.

Παλινδρομοῦντες ὀλίγον θὰ ἀναφέρωμεν τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦτο περιστατικόν.

Κατὰ μῆνας Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον 1941, Ἰταλοὶ Καραβινιέροι περιήρχοντο, δίκην περιπολιῶν, τὰ διάφορα χωρία καὶ ὄντες καλῶς πληροφορημένοι περὶ τῶν εὐπόρων καὶ ἀπόρων ὡς καὶ περὶ τῶν ἐγγραμμάτων καὶ ἀγραμμάτων, κατὰ κοινότητα, ἐκάλουν ἀρχηγοὺς πτωχῶν οἰκογενειῶν καὶ τοὺς ἠρώτουν ἐὰν ἤθελον νὰ λαμβάνουν τρόφιμα ἐκ τῆς Ἰταλικῆς Ἐπιμελητείας. Ὅσοι ἐκ τῶν ἀδαῶν καὶ πτωχῶν ἐκείνων γονέων, πρὸ τῆς ἀπειλούσης τὰ τέκνα των πείνης, ἀπήντων καταφατικῶς ἐκαλοῦντο ἀμέσως νὰ ὑπογράψωσι κάτωθι ἑνὸς ἰταλιστὶ συντεταγμένου κειμένου.

Εἰς τὴν ἐν Παραμυθίᾳ Ἰταλλικὴν Καραμπιναρίαν ὑπηρέτει Καραμπινιέρος, τοῦ ὁποίου ἡ μήτηρ κατήγετο ἐκ Πρεβέζης καὶ ὡς ἐκ τούτου οὗτος διέκειτο λίαν εὐμενῶς ἔναντι τῶν Ἑλλήνων καὶ Ἑλληνικῶν ὑποθέσεων. Οὗτος εὗρε τὸν τρόπον καὶ εἰδοποίησε τὸν Δημακόπουλον ὅτι τὸ ὑπογραφόμενον ὑπὸ τῶν χωρικῶν κείμενον δὲν περιέχει οὐδὲ λέξιν περὶ τροφίμων, ἀλλὰ ἀποτελεῖ ὑπεύθυνον δήλωσιν δι' ἧς οἱ ὑπογράφοντες ἐδήλουν ὅτι ἐπεθύμουν τὴν προσάρτησιν τῆς Θεσπρωτίας εἰς τὴν Ἀλβανίαν.

Ὁ Ὑπομοίραρχος ἔσπευσεν ἀμέσως καὶ δι' ἐκτάκτου ἀπεσταλμένου (τοῦ Χαρ. Καραλῆ), ἐνημέρωσε περὶ τούτου τὸν Ἀνώτερον Διοικητὴν Χωροφυλακῆς Ἠπείρου καὶ τὸν τότε Μητροπολίτην Ἰωαννίνων Σπυρίδωνα, χάρις δὲ εἰς τὴν ἄμεσον παράστασιν τοῦ τελευταίου πρὸς τοὺς Γερμανούς, ἀπεσύρθησαν τῆς κυκλοφορίας αἱ δηλώσεις ἐκεῖναι.

Ἐπανερχόμενοι εἰς τὰ γεγονότα Καρβουναρίου Παραμυθίας καὶ τῶν πέριξ, κατὰ μῆνα Δεκέμβριον 1941, παρατηροῦμεν τὰ ἀκόλουθα, βάσει τῶν ὑπὸ τοῦ τότε Διοικητοῦ Υ. Χ. Δημακοπούλου ἀφηγήσεων: (16)

«Ἡ κατάστασις εἶχεν ὁλοσχερῶς ἐκτραπῆ, ὥστε κατὰ 24ωρον διεπράττοντο 4—5 λῃστεῖαι εἰς βάρος τῶν Ἑλλήνων».

---

(16) Βλ. καὶ ἐλευθέραν χρονολογικῶς περιγραφὴν ὑπὸ Βασ. Καραψίτη «Ταξίδι στὴν Ἤπειρο» σελ. 162.

Εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ Τεφὴκ ἀφίκετο εἰς Παραμυθιὰν ἐκ Τυράννων ὁ Γκιουζέλι, μία ἐγκληματικὴ φυσιογνωμία, οἱ δύο δὲ αὐτοὶ μετὰ τοῦ ἐκ Μαργαριτίου πρακτικοῦ Ἰατροῦ Γιαγιᾶ Κιασήμ, ἀπετέλουν τὴν τριανδρίαν τῶν ἐγκληματικῶν σχεδίων.

Ἡ θρασύτης καὶ ἡ χυδαιότης τῶν Ἀλβανῶν εἰς βάρος τῶν Ἑλλήνων, εἶχον ἀποκορυφωθῆ. Ἐν μέσαις ὁδοῖς ἐπροπηλακίζοντο, περιϋβρίζοντο δεινῶς καὶ ἠπειλοῦντο οἱ Ἕλληνες καὶ τὰ ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς, οἱ δὲ Ἰταλοὶ πρὸς καιρὸν ἀντικατέστησαν καὶ τὸν Δήμαρχον τῆς Παραμυθιᾶς διὰ Μουσουλμάνου, πρᾶξις ἥτις ἐματαιώθη καὶ πάλιν κατόπιν παρεμβάσεως παρὰ τοῖς Γερμανοῖς τοῦ Μητροπολίτου Ἰωαννίνων Σπυρίδωνος, ἐνημερωθέντος ἐν τάχει ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ Υ. Χ. Παραμυθιᾶς.

Ἰταλοὶ καὶ Ἀλβανοὶ ἐστρέφοντο ἀπροκαλύπτως κατὰ τῶν ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς, εἶχον δὲ προφυλακίσει χωροφύλακας ὅλως ἀναιτιολογήτως καὶ ἐπὶ μόνῃ τῇ ἀξιώσει τῶν Μουσουλμάνων.

Μετὰ Ναζωραίας ὑπομονῆς οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ὑπέμειναν τὰ πάντα, ὥστε νὰ εὑρίσκωνται πλησίον τῶν τόσον καταληστευομένων καὶ καταδιωκομένων Ἑλλήνων, ἐλάχιστοι, ἄοπλοι, ὀνειδιζόμενοι, προκαλούμενοι, προπηλακιζόμενοι καὶ ἀπειλούμενοι. Ὑπῆρξαν ἀληθεῖς μάρτυρες!

Ὁ ἐ.ἀ. Συνταγματάρχης Δημακόπουλος Γεώργιος, ἐδήλωσεν ἡμῖν: «Κατ' ἐπανάληψιν εἶχε προσέλθει εἰς τὸ γραφεῖον μου ὁ εἰς τὸν Σταθμὸν Χωροφυλακῆς Καρβουναρίου ὑπηρετῶν χωροφύλαξ Ἠλίας Νίκου καὶ μοὶ εἶχε δηλώσει ὅτι δὲν ἀντεῖχεν ἄλλο παρὰ θὰ ἐφόνευε τὸν Τεφὴκ καὶ θὰ ἐξήρχετο εἰς τὰ ὄρη». Καὶ ὁ Δημακόπουλος ἀπήντα: «Δὲν εἶναι καιρὸς ἀκόμη, ρὲ Νίκου, θὰ τὸν καθαρίσωμεν, ἀλλὰ ὄχι τώρα, ἐγὼ θὰ σοῦ εἰπῶ πότε θὰ πρέπει». Μεταξὺ ὑπομοιράρχου καὶ χωροφύλακος ὑπῆρχεν ἀπεριόριστος ἐμπιστοσύνη κατὰ τοὺς χαλεποὺς ἐκείνους χρόνους, πρᾶγμα ὅπερ ἔσχε λαμπρὰ ἀποτελέσματα καὶ πολὺ σπανίως ἀνευρίσκετο εἰς ἄλλας ὁμάδας ἀνθρώπων.

Εἴπομεν ὅτι ὁ συλληφθεὶς ἔνοπλος Μουσουλμᾶνος εἶχε παραδοθῆ εἰς τοὺς Ἰταλούς. Ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1942 εἶχεν ἐξαφανισθῆ ἐκ τῆς περιοχῆς ὁ Τεφὴκ καὶ ἡ Χωροφυλακή, γνωρίζουσα τὴν δολιότητά του, ἤρξατο ἀνησυχοῦσα.

Τὴν 14 Ἰανουαρίου 1942 μετέβη δι' ὑπηρεσίαν εἰς Παραμυθίαν (συνοδεία) ὁ χωροφύλαξ Νίκου καὶ παρουσιασθεὶς εἰς τὸν Διοικητὴν τῆς ὑποδιοικήσεως ἀνέφερεν διὰ πολλοστὴν φορὰν τὴν ἀπελπιστικὴν κατάστασιν καὶ ὅτι εἶχεν ἀπαυδήσει ἐκ τῶν καθημερινῶν προκλήσεων καὶ ἐξευτελισμῶν ἐκ μέρους τῶν Μουσουλμάνων, οἵτινες εἰς πᾶσαν ἐμφάνισιν Ἕλληνος χωροφύλακος σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἐβόουν «Βίδα Ντοῦτσε — Ρόφκεε σκιπιταρία».

Ἐξελθὼν τῆς Ὑποδ)σεως ὁ Νίκου συνήντησε τὸν φίλον του Κων)νον Γεωργίου, γνωστὸν ὡς Κώτσιο - Νικόλαν, περὶ οὗ ὡμιλήσαμεν ἤδη ἀνωτέρω καὶ μετ' αὐτοῦ μετέβη εἰς τὸ ἐν Παραμυθίᾳ καφενεῖον Σωτηρίου Νείλη, εἰς ὃ καὶ ἐκάθησαν.

Ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν καταστηματάρχην, μεταφέροντα πινάκιόν τι, ἐζήτησε νὰ τοῦ παρασχεθῆ, ὡς προσόψιον, μέρος ἐκ τοῦ ἐν τῷ πινακίῳ περιεχομένου, ὁπότε ἤκουσε, ἀπὸ ἕτερον τραπέζιον, παρατεταμένους εἰρωνικοὺς γέλωτας. Στραφεὶς πρὸς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο διεπίστωσεν ὅτι ὁ γελῶν δὲν ἦτο ἄλλος παρὰ ὁ Τεφήκ, εἰς ἐρώτησιν δὲ τοῦ Νίκου «ποῖος γελᾷ καὶ γιατί» διεξήχθη, μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Τεφήκ, ὁ ἀκόλουθος περίπου διάλογος:

Τεφήκ: Ἐγὼ μωρέ, γιατὶ μόνον ἕνας μπορεῖ νὰ φάγῃ ἀπὸ τὸ πιάτο αὐτό.

Νίκου: Ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ ἕνας;

Τεφήκ: Ἐγώ;

Νίκου: Καὶ ποιὸς εἶσαι σύ;

Τεφήκ: Ἐγὼ ποιὸς εἶμαι; Ἐγὼ ἐὰν σηκώσω τὸ χέρι μου, θὰ κινηθῆ ὅλος ὁ Νομὸς Θεσπρωτίας.

Νίκου: Ἀπὸ 60.000 κατοίκους μόνον 16.0000 μπορεῖ νὰ σὲ ὑπακούσουν, οἱ ἄλλοι ὅμως ὄχι, διότι εἶναι Ἕλληνες.

Τεφήκ: Ἐσὺ τί εἶσαι;

Νίκου: Ἕλληνας Χωροφύλακας.

Τεφήκ: Κι' ἀκόμα λέτε, ὅτι εἶσθε Χωροφύλακες;

Νίκου: Ἐδῶ μᾶς ἀναγνωρίζει ἕνα κράτος 40 ἑκατομμυρίων καὶ σεῖς 16.000 ψωροαλβανοὶ δὲν μᾶς ἀναγνωρίζετε; Ξέρεις πόσο σὲ λογαριάζω ρὲ Τεφήκ; Περισσότερο λογαριάζω τὸν Σαγιάδα (ἠλαττωμένης διανοητικότητος πρόσωπον ἐν Παραμυθίᾳ) παρὰ ἐσένα

Εἰς τὴν τελευταίαν αὐτὴν φρᾶσιν, Τεφὴκ καὶ Γιαγιᾶς, ἐγερθέντες, ἐκινήθησαν ἀπειλητικῶς κατὰ τοῦ Νίκου, ὁ δὲ Νίκου ἐξαγριωθείς, ἔστρεψεν τὸ ὅπλον ἐναντίον των. Τῇ παρεμβάσει τῶν ψυχραιμοτέρων ἀπεσοβήθη ἡ περαιτέρω ρῆξις, ἀπερχόμενοι δὲ οἱ Ἀλβανοί, ἠκούσθη ὁ Γιαγιᾶς νὰ ἐκστομίζῃ ὕβρεις, «Γαμῶ τὸ Στέμμα σας, γαμῶ τὸ Ἑλληνικὸ καὶ ὅλη τὴν Ἑλλάδα, τὴ σημαία σας καὶ ὅλο τὸ σόϊ σας». (17).

Ὁ ἀπλοῦς ἐκεῖνος Ἕλλην χωροφύλαξ ᾐσθάνθη ὑπεραιμίαν εἰς τὴν κεφαλήν του, ὑπέστη θόλωσιν τοῦ λογικοῦ του. Ἦτο ἀκατανόητον δι' αὐτόν, ὅτι ἠδύνατο νὰ ζῇ ὁ ὑβριστὴς αὐτοῦ καὶ τῆς πατρίδος του. Εἶχε διδαχθῆ νὰ προσάγῃ τοὺς ὑβριστὰς ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης καὶ νὰ ἔχῃ ἐμπιστοσύνην εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς δικαιοσύνης τῆς πατρίδος του, ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην δὲν ἐπρόκειτο περὶ παρούσης μόνον ὕβρεως, δὲν ἐπρόκειτο περὶ μιᾶς ποινικῆς παραβάσεως ἢ περὶ μιᾶς ἀντικειμενικῆς ἐκδηλώσεως, ἀλλὰ περὶ μιᾶς ἐξωτερικεύσεως μυχίου ἐπιδιώξεως, ἡ ὁποία καθ' ἑκάστην, ἔσειρεν ἕναν βρόγχον εἰς τὸν λαιμόν του, ἡ ὁποία συνεχῶς προσέβαλε τὴν τιμὴν τῶν Ἑλλήνων καὶ ἔτεινεν εἰς τὴν ἐξαφάνισιν παντὸς Ἑλληνικοῦ.

Πρὸ ὀλίγην ὥραν εἶχε ζητήσει, ἀπὸ τὸν διοικητήν του, μετάθεσιν, ἤδη ὅμως ἀντελήφθη, ὅτι καὶ ὁ Διοικητὴς καὶ αὐτὸς καὶ ὅλοι οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ὅλοι οἱ Ἕλληνες, μὲ ἕναν μόνον τρόπον ἔπρεπε νὰ προστατεύσουν τὴν τιμήν των καὶ τὴν ἐθνικὴν ἀξιοπρέπειαν.

Οἱ νόμοι δὲν εἶχον θέσιν, διότι ὅταν αὐτός, ὡς στρατιώτης προσεβλήθη τόσον, ποῖος θὰ ἐπροστάτευε τοὺς ὑπολοίπους Ἕλληνας; «Ὅλες αὐτὲς οἱ ἰδέες πέρασαν ἀπὸ τὸ μυαλό του, σὰν κινηματογραφικὴ ταινία καὶ μόνον μιὰ στάθηκε ἀμετακίνητη, ὅτι ἔπρεπε νὰ γίνῃ τιμωρὸς τῶν κακούργων Ἀλβανῶν καὶ ἀληθινὸς προστάτης τῶν τυραννουμένων Ἑλλήνων, ὅτι ἔπρεπε, νὰ σκοτώσῃ αὐτοὺς τοὺς ὑβριστὰς καὶ στὴν συνέχεια νὰ γίνῃ ὁ διεκδικητὴς τοῦ δικαίου». Προσέθεσεν ὁ Ἠλίας Νίκου.

Ἐκεῖ μέσα στὸ καφενεῖο δὲν ἦτο τὸ κατάλληλον μέρος διὰ τὴν συνέχειαν καὶ ὁ φλογερὸς πατριώτης καὶ ἄριστος φίλος τοῦ Νίκου Κώστας Γεωργίου κατώρθωσε νὰ ἀπομακρύνῃ ἐκ τοῦ καφενείου τὸν χωροφύλακα, ἀλλὰ μόλις τὸν ἀπεμάκρυνε πρὸς τὴν ἔξοδον τῆς κωμοπόλεως καὶ καθὼς συνεζήτουν τὰ τοῦ ἐπεισοδίου καὶ τῆς

(17) Κατὰ προσωπικὴν ἀφήγησιν ἡμῖν Ἠλία Νίκου καὶ ἐξ ἐκθέσεως Κων)νου Γεωργίου.

καταστάσεως εἶπεν καὶ αὐτὸς τὴν γνώμην πρὸς τὸν φίλον του. «Τί κάθεσαι καὶ συζητᾶς; πᾶμε νὰ τοὺς σκοτώσουμε. Περίμενε λίγο νὰ πάω νὰ πάρω καὶ ἐγὼ τὸ περίστροφό μου ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς πεθερᾶς μου».

Μετ' ὀλίγην ὥραν εἰς τὴν νοτίαν ἔξοδον τῆς Παραμυθιᾶς διεσταυροῦντο οἱ δύο ὡς ἀνωτέρω φλογεροὶ Ἕλληνες μετὰ τῶν ἐξερχομένων τῆς κωμοπόλεως δύο Μουσουλμάνων

Ὁ Τεφὴκ προεπορεύετο πεζὸς καὶ ὁ Γιαγιᾶς εἵπετο ἔφιππος ἐπὶ τοῦ Ἵππου τοῦ ἐκ Κυρὰ Παναγιᾶς Νικ. Λούκα.

Ὁ Τεφὴκ κατὰ τὴν διασταύρωσιν ἀπηύθυνε ὑβριστικὴν φρᾶσιν κατὰ τῶν δύο Ἑλλήνων καὶ ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ ὁ μὲν Γεωργίου ἐφόνευσε διὰ περιστρόφου τὸν Τεφὴκ ὁ δὲ Νίκου τὸν Γιαγιᾶν (18).

Ἠλίας Νίκου — Μον. Χωροφύλαξ ἐκ Μανωλιάσης — Δωδώνης — Ἰωαννίνων, μὲ στολὴν πρὸ Β΄ παγκοσμίου πολέμου «Ὁ ὑποστηρικτὴς τῶν Χριστιανῶν».

Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς θέσεως ἔνθα διεδραματίσθησαν τὰ ἀνωτέρω παρὰ τὴν πηγὴν Καρκαμίτση, εὑρίσκοντο Ἰταλικοὶ στρατιωτικοὶ καταυλισμοί, διὰ μέσου τῶν ὁποίων οἱ Γεωργίου καὶ Νίκου ἐτράπησαν εἰς φυγήν, ἀφοῦ ἀφώπλισαν Ἰταλὸν λοχίαν, πειραθέντα νὰ ἐπέμβῃ.

Περὶ τῆς περαιτέρω μετέπειτα δραστηριότητος τοῦ Νίκου θὰ ὁμιλήσωμεν ἀμέσως ἀφοῦ πρῶτον ἱστορήσωμεν στιγμιότυπα τινὰ ἐκ τῆς ἐν Παραμυθίᾳ δημιουργηθείσης καταστάσεως μὲ κύριον ἀφηγητὴν πάντοτε τὸν Ε.Α. Συνταγματάρχην Γεώργιον Δημακόπουλον.

(18) Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου αἱ ἐκθέσεις Νίκου καὶ Κων)νου Γεωργίου δὲν συμφωνοῦν, διότι ἕκαστος τῶν δύο διεκδικεῖ ὑπὲρ αὐτοῦ τὸν φόνον καὶ τῶν δύο, δι' ὃ ἐν τῇ ἱστορήσει ἀκολουθοῦμεν τὴν ἀφήγησιν Δημακοπούλου στηριζομένην εἰς ἀναμνήσεις του βάσει ἐνεργηθεισῶν τότε ἀνακρίσεων.

Ἡ κατάστασις ὀξύνθη τὰ μέγιστα. Οἱ ἐν Παραμυθίᾳ Ἕλληνες δημόσιοι ὑπάλληλοι ἀνέμεινον καθοδήγησιν τῆς Χωροφυλακῆς πρὸς ἀναχώρησιν..... οἱ πάντες ἔτρεμον τ' ἀντίποινα.

Ἔφθασαν εἰς Παραμυθίαν ὁ ἐν Τιράννοις Ἰταλὸς πολιτικὸς ἐπίτροπος (πρεσβευτής), ὁ διοικητὴς τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις ἑδρεύοντος Ἰταλικοῦ Σώματος Στρατοῦ, διάφοροι ἐπιτελεῖς καὶ δύο δημοσιογράφοι Ἰταλοί, οἵτινες ἐκάλεσαν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ἐν Παραμυθίᾳ Ἰταλικοῦ Συντάγματος τὸν Δήμαρχον Παραμυθιᾶς Στρουγγάρην καὶ τὸν Διοικητὴν τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Σουλίου Ὑπομοίραρχον Γεώργιον Δημακόπουλον. Διερμηνεύοντος ἀτόμου φέροντος στολὴν Ἰταλοῦ ἀξιωματικοῦ ἐζήτησαν παρὰ τοῦ Δημάρχου πληροφορίας περὶ τῶν τοπικῶν συνθηκῶν ἐπισιτισμοῦ καὶ ἔδωκαν ὁδηγίας περὶ καλῆς συμβιώσεως μετὰ τῶν Ἀλβανῶν μεθ' ὅ ἐδήλωσαν ὅτι δὲν ἤθελον δι' ἄλλην τινὰ ὑπόθεσιν τὸν Δήμαρχον εἰμὴ μόνον τὸν Δημακόπουλον.

Μεταξὺ τῶν Ἰταλῶν ἐκείνων καὶ Δημακοπούλου διεξήχθη συζήτησις διὰ τὴν κατάστασιν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας καὶ εἰς μίαν στιγμὴν ὁ Πρεσβευτὴς παρετήρησε πρὸς τὸν Δημακόπουλον: «Γνωρίζομεν καλῶς ὅτι τὴν ὅλην κατάστασιν τῆς περιοχῆς τὴν κατευθύνετε σεῖς. Σὲ σένα ὑπακούουν πάντες. Σεῖς κατευθύνετε τὴν συμμορίαν Εὐαγγελογιάννη. Πρέπει νὰ σταματήσητε διότι ἡ θέσις σας δὲν εἶναι καλή».

Ὁ Δημακόπουλος ἔσπευσε νὰ διαμαρτηρηθῇ λέγων: «Εἶναι ἀναληθῆ τὰ ὅσα μοὶ ἀποδίδονται, διότι ἐγὼ περιορίζομαι μόνον εἰς τὰ καθήκοντά μου», ἐνῶ ταυτοχρόνως ὁ Ἰταλὸς Ἀντιστράτηγος — Σωματάρχης εἰσηγεῖτο, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Δημακοπούλου ἀλλὰ εἰς τὴν Ἰταλικὴν βεβαίως, πρὸς τὴν Πρεσβευτήν. «Μὴ χάνετε τὸν χρόνον σας. Νὰ συλληφθῇ ὁ ὑπομοίραρχος καὶ νὰ μεταφερθῇ εἰς Τίραννα».

Εἰς τὴν ὄντως γελοίαν ταύτην πρότασιν τοῦ Στρατηγοῦ ὁ Ἰταλὸς διπλωμάτης παρετήρησε: «Δὲν πρέπει νὰ συλληφθῇ ὁ ὑπομοίραρχος διότι τὸν ἀγαποῦν οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς καὶ ἂν συμβῇ τοῦτο θὰ ζημιωθῶμεν πολιτικῶς. Θ' ἀναθέσωμεν εἰς τὸν Γκιουζέλι νὰ τὸν δολοφονήση καὶ ἔτσι οἱ Ἕλληνες θὰ ἔχουν μῖσος ἐναντίον τῶν Ἀλβανῶν καὶ ὄχι ἐναντίον τῶν Ἰταλῶν».

Μετὰ παρέλευσιν μιᾶς ἑβδομάδος περίπου ὁ ὑπομοίραρχος Δημακόπουλος μεταβαίνων τὸ ἑσπέρας εἰς τὴν κατοικίαν του ἐπυροβολήθη ἀνεπιτυχῶς ὑπὸ τοῦ Γκιουζέλη. Τελικῶς ὁ Δημακόπουλος ἐνεργείαις τῆς Α.Δ.Χ. Ἠπείρου μετεκινήθη ἐκ Παραμυθιᾶς καὶ οὕτω διέφυγεν τὸν κίνδυνον.

Μετὰ τὸν φόνον, ὁ Νίκου ἐτράπη εἰς φυγὴν καὶ μετὰ παρέλευσιν 15νθημέρου, ἐπειδὴ οἱ ὁμαίμονες τῶν φονευθέντων ἠπείλουν ἀντεκδικήσεις, κατασκευάσας σφραγίδα μὲ στοιχεῖα «Ὑποστηρικτὴς τοῦ Χριστιανισμοῦ — Ἠλίας Νίκου», ἀπηύθυνε 50 περίπου ἐπιστολὰς πρὸς διαφόρους προκρίτους Ἀλβανοτσάμηδες, οὓς καθίστα προσεκτικοὺς διὰ τῆς δηλώσεως ὅτι ἕκαστος χριστιανὸς ἀντεστοίχει πρὸς 10 Ἀλβανούς. Οὕτω ἀπὸ τῆς 14 Ἰανουαρίου 1942, συνεπτύχθη ἐν Ἠπείρῳ ἡ πρώτη ἀνταρτικὴ ἔνοπλος ὁμάς, ὑπὸ τὸν χωροφύλακα Ἠλίαν Νίκου, ἥτις μέχρι τῆς συστάσεως τῶν ὑπὸ τὸ ἀποκλησθὲν «Ἀρχηγεῖον Ἠπείρου», ὁμάδων Ε.Δ.Ε.Σ. — Ε.Ο.Ε.Α., ἀπετέλεσε μίαν ἀληθῆ δύναμιν ἀντιστάσεως κατὰ τῶν κατακτητῶν καὶ τιμωρίας κατὰ τῶν ὀργάνων των.

Ἀπὸ τῆς Πάργης, μέχρι τῶν προθύρων τῶν Ἰωαννίνων καὶ ἀπὸ τοῦ Καλαμᾶ,

μέχρι τῶν προθύρων Πρεβέζης, ἡ αὐξηθεῖσα καὶ διατηρουμένη εἰς 30 περίπου ἄνδρας ἔνοπλος ὁμὰς Ἠλία Νίκου, ἀπέβη μία πραγματικὴ προστάτις δύναμις, παντὸς ἀδικουμένου καὶ ἐφιάλτης παντὸς προδότου ἢ ἀδικοῦντος.

Χαρακτηριστικωτάτη τῆς ἐν τῇ Χωροφυλακῇ γαλουχίσεώς του ἦτο ἡ ἐξέτασις ἣν οὗτος ἐνήργει περὶ τοῦ ποιοῦ ἑνὸς ἑκάστου ἐκ τῶν πρὸς αὐτὸν προσφευγόντων ἰδία ὅταν ἐπρόκειτο περὶ ὑποψηφίου ἀντάρτου του. (19). «Νὰ σκεφθῇς καλὰ ἐγὼ τοὺς κλέφτες, λῃστὰς καὶ προδότες δὲν τοὺς χαρίζω κάστανα τοὺς ξεμπερδεύω».

Κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας εἷς ἄλλος ἐξαιρετικὸς πατριώτης καὶ πολεμιστὴς ὁ Βασίλειος Μπαλούμης, φονεύσας Ἀλβανοτσάμην τινά, συνηντήθη μετὰ τοῦ Νίκου.

Ὁ Νίκου δὲν περιωρίσθη εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐπιστολὰς ἀλλὰ μετὰ τῶν ὀλίγων ἐκλεκτῶν συμπολεμιστῶν του (παλληκαριῶν) ἐγκατεστάθη ἐπὶ τῶν δεσποζόντων τῶν πρὸς τὴν περιοχὴν Φαναρίου ὁδῶν ὑψωμάτων Σπαθαρατίου καὶ ἐφ' ὅσον αἱ μικραὶ ἐκεῖναι ἐθνικαὶ δυνάμεις παρέμεινον ἡνωμέναι καὶ πειθαρχημέναι εἰς αὐτὸν οἱ Ἀλβανοτσάμηδες δὲν ἐτόλμησαν νὰ θίξωσιν Ἕλληνας. Δυστυχῶς μετὰ τινας μῆνας ἡ δύναμις αὕτη κατετμήθη δι' ἀσημάντους λόγους καὶ ὁ Νίκου μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν κατ' Αὔγουστον 1942 ἐγκατέλειψε τὴν Θεσπρωτίαν καὶ μετέφερε τὴν δραστηριότητά του εἰς περιοχὴν Λάκκας Σουλίου. (20).

Εἰς οἱανδήποτε περιοχὴν καὶ ἂν εὑρίσκετο ὁ Νίκου ἐτέλει πάντοτε ἐν ἐπαφῇ καὶ συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς. Οὕτω κατὰ τὸ ὀκτάμηνον τῆς ἐν Θεσπρωτίᾳ δράσεώς του εὑρίσκετο ἐν ἀνταποκρίσει μετὰ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Σουλίου, τῶν Σταθμαρχῶν Μαργαριτίου, Πάργας καὶ Καναλλακίου, χάρις δὲ εἰς τὴν ἐνημέρωσίν του παρὰ τοῦ νέου Δ) τοῦ Χωροφυλακῆς Παραμυθιᾶς, ὑπομοιράρχου Ἰωάν. Γρίβα, διέφυγε κατὰ μῆνα Ἰούλιον 1942 ἕναν ἐπικίνδυνον κλοιὸν τῶν Ἰταλῶν.

Οἱ κάτοικοι τὸν ὑπερηγάπων καὶ μετὰ ἰδιαιτέρου σεβασμοῦ συνεμορφοῦντο πρὸς τὰς ὁδηγίας του διὰ τὰ ἐναντίον τῶν κατακτητῶν καὶ τῶν ὀργάνων αὐτῶν μέτρα. .Ο ἴδιος ὁ Νίκου γράφει μὲ τὰς ὀλίγας του γραμματικὰς γνώσεις: «Μᾶς τροφοδοτούσανε τοῦ Φαναριοῦ ἡ ἐπαρχία, ἡ Ἁγία, ἡ Ἀνθοῦσα καὶ ὅπου ὑπῆρχε Ἕλληνας ἔκοβε τὸν ἀναφακὰ (τροφὴν) τῶν παιδιῶν του καὶ μᾶς τὴν ἔστελναν εἰς τὸ Σπαθαράτι γιὰ νὰ συντηρηθοῦμε ἐμεῖς, ἐτότε τοὺς φαίνονταν πῶς ἡμεῖς 10 ἄνδρες θὰ τοὺς φέρωμε τὸ Ἑλληνικό. Ἐτότε ἦτο ὅλος ὁ κόσμος ἡνωμένος καὶ δὲν ἦτο διαρημένος ὅπως μετὰ ἀπὸ 1 ἔτος ποὺ βγῆκε καὶ τὸ Ε.Α.Μ. — Ε.Λ.Α.Σ.....».

Τὴν παραμονὴν τῆς ἐθνικῆς ἑορτῆς 24-3-1942, οἱ δέκα ἐκεῖνοι Ἕλληνες συνῆψαν ἀληθῆ μάχην μετὰ Ἀλβανοτσάμηδων εἰς τὰ ὑψώματα Σπαθαρατίου.

Μένεα πνέοντες οἱ Μουσουλμάνοι, συγκεντρωθέντες, ἐξαπέλυσαν τὴν 28ην Ἀπριλίου γενικὴν ἐπίθεσιν διὰ πολυαρίθμου στίφους κατὰ τοῦ Σπαθαρατίου. Ὁ Νίκου μετὰ τῶν γενναίων του κατεῖχε τὰ νοτίως τοῦ χωρίου ὑψώματα καὶ μὲ ἀποφασιστικότητα καὶ περιφρόνησιν πρὸς τὸν θάνατον εἰσῆλθεν εἰς τὸν ἀγῶνα.

Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ὁ Νίκου εἶχε προμηθευθῇ καὶ ἓν ὁπλοπολυβόλον Χότσκις, ἐξ ἐκείνων δι' ὧν ἦτο ἐφοδιασμένος ὁ Ἑλληνικὸς Στρατός, ἀλλ' οὐδεὶς ἐκ τῶν

---

(19) Κατέχομεν ἄκρως παραστατικὴν περὶ τούτου ἔκθεσιν τοῦ εἰς τὴν ὁμάδα τοῦ Νίκου καταταγέντος κατὰ τὰ τέλη Φεβρουαρίου 1942 Δημ. Σίμπα ἐκ Μελιγγῶν Ἰωαννίνων.

(20) Πιστεύομεν ὅτι ὁ κύριος λόγος ὑπῆρξεν ἡ περὶ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ τμήματος διεκδίκησις, διότι προέβαλε καὶ ὁ Μπαλούμης ἀξιώσεις.

ἀνδρῶν του ἐγνώριζε καλῶς τὸν χειρισμόν του, δι' ὃ καὶ μετὰ 2—3 ριπὰς ὑπέστη ἐμπλοκὴν τὸ τόσον χρήσιμον διὰ τὴν περίστασιν ἐκείνην ὅπλον τοῦτο. Εὐτυχῶς ὁ δημοδιδάσκαλος τοῦ χωρίου Τσάκος, ἔφεδρος ἀνθυπολοχαγὸς ἐκ Πελοποννήσου, ἀντιληφθεὶς τί εἶχε συμβῆ, ἔσπευσε καὶ ἀπεκατέστησε τὴν λειτουργίαν τοῦ ὁπλοπολυβόλου καὶ ἐπολέμησε μετὰ τῶν ἡρώων τῆς ὁμάδος Νίκου μέχρι πλήρους ἀνατροπῆς καὶ καταδιώξεως τῶν ἐπιδρομέων, οἵτινες ἔκτοτε δὲν ἐτόλμησαν νὰ ἐπαναλάβωσι παρόμοιον ἐγχείρημα εἰμὴ κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἰουλίου ἐν συμπράξει μετὰ Ἰταλῶν.

Τὴν τοιαύτην κατὰ τὰ ἀνωτέρω δρᾶσιν τοῦ Ἠλία Νίκου ὁ Κ. Μπίρκας ἐπολιτογράφησεν ἀνωνύμως ὡς τμῆμα τῶν ἀγώνων ΕΑΜ - ΕΛΑΣ (σελ. 288—289) καταχωρῶν καὶ υἱοθετῶν τὸ ἀκόλουθον ἀπόσπασμα Αὐγεροπούλου: «Μία σειρὰ ἀπὸ τὶς μάχες τῶν ἀνταρτῶν ἐνάντια στοὺς Τσάμηδες φασίστες στὴν Ἤπειρο ἦταν τοῦ ΕΛΑΣ....». Ἡ κατάσταση αὐτή, ποὺ ὥρα τὴν ὥρα χειροτέρευε ἀπ' τὰ τέλη τοῦ Σεπτέμβρη τοῦ 1941, ὁδηγεῖ τοὺς πρώτους ἐνόπλους στὸ βουνό. Ἄνθρωποι ἀδιαπαιδαγώγητοι πολιτικὰ κρατοῦν τὸ ντουφέκι γιὰ νὰ χτυπήσουν τὸν Τσάμη φασίστα. Κι' ἔτσι ἀνακουφίζουν ὁλόκληρη τὴν περιοχὴ (Φανάρι - Πάργα) ἀπ' τὸ βραχνὰ τῆς λεηλασίας καὶ τοῦ σκοτωμοῦ. Τὸ Μάρτη τοῦ 1942, προετοιμασμένη ἐπίθεση τῶν Τσάμηδων ἀποκρούεται ἐπιτυχημένα. Τὸν Ἀπρίλη τοῦ ἴδιου χρόνου, δεύτερη Ἰταλοτσάμικη ἐπίθεση στὸ Σπαθάρι, ἀντιμετωπίζεται μὲ λαϊκὸ ξεσήκωμα...».

Δὲν προτιθέμεθα ν' ἀπαντήσωμεν εἰς ὅσους ἰσχυρίζονται ὅτι ἔγραψαν τοιούτου εἴδους Ἱστορίαν καὶ ἕνεκα τούτου παρεθέσαμεν μίαν ἐκτενῆ εἰσαγωγὴν εἰς τὸ παρὸν κεφάλαιον, ἀλλὰ τοσαύτην κακοποίησιν τῆς ἀληθείας θὰ ἦτο οὐσιώδης παράλειψις ἐὰν δὲν τὴν παρεδίδαμεν εἰς τοὺς μελετητάς. Ὅλοι οἱ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην κατοικοῦντες εἰς τὰς περιφερείας τῶν Νομῶν Ἰωαννίνων καὶ Θεσπρωτίας, κατ' ἀρχὰς ἡ ὀργάνωσις Ε. Ε. (Ἑλλὰς — Ἐλευθερία) καὶ εἶτα ἡ τοιαύτη τοῦ ΕΔΕΣ, ὁλόκληρος ἡ Χωροφυλακὴ Ἠπείρου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης κ.λ.π. γνωρίζουν τὴν καθαρῶς ἐθνικὴν ἀντίστασιν τοῦ Ἠλία Νίκου καὶ τὴν πρὸς τὸ ἐμφανισθὲν πολὺ βραδύτερον Ε.Α.Μ. ἀντίθεσίν του, κατὰ συνέπειαν πολλαπλῶς σφάλλουν αἱ ἀνωτέρω ἀπόψεις.

Προείπομεν ὅτι κατ' Αὔγουστον 1942 ὁ Νίκου ἀπεχώρησεν ἐκ Θεσπρωτίας μεταφέρας τὴν δρᾶσιν του εἰς περιοχὴν Λάκκας Σουλίου καὶ εἰς Σουλιωτοχώρια.

Διὰ τὸν φόνον τῶν Τέφικ καὶ Γιαγιὰ ὁ Νίκου κατεδικάσθη εἰς θάνατον ὑπὸ τοῦ Ἰταλικοῦ Στρατοδικείου, ἕνεκεν δὲ τῆς ἐν συνεχείᾳ ἐθνικῆς του δράσεως οἱ Ἰταλοὶ εἶχον ζητήσει χρηματικὴν ἐπικήρυξιν πρὸς ἐξόντωσιν τούτου καὶ ἡ Νομαρχιακὴ Ἐπιτροπή, τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν ποιουμένη καὶ ἵνα καὶ τὰ προσχήματα περισώσῃ ἀλλὰ καὶ τὸν Νίκου προφυλάξῃ, προέβη εἰς τὴν ἐπικήρυξιν τούτου διὰ τοῦ ἀσημάντου ποσοῦ τῶν 100.000 δραχμῶν.

Ὁ ἐξ Ἀσπροχωρίου Κ. Μαμούρης εἶχεν ἀποβῆ μάστιξ τῶν χωρίων, διὰ ληστειῶν, ἐκβιασμῶν καὶ ἁρπαγῶν ἐν ὀνόματι τῆς Ἰταλικῆς δ)σεως, τῆς ὁποίας ἦτο ἀναίσχυντον καὶ ἀδίστακτον ὄργανον.

Οἱ κάτοικοι ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν Νίκου νὰ τοὺς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὸν τύραννον τοῦτον. Τὴν 07,30΄ ὥραν τῆς 7-8-1942 συναντήσας τὸν Μαμούρην εἰς Πετούσιον, ὁδηγοῦντα ληστευθέντα σφάγια, τὸν ἐφόνευσε καὶ ἐτοποθέτησεν ἐπ' αὐτοῦ τὸ ἀκόλουθον σημείωμα: «Ὢ διαβάτες, διαβάστε, οἱ προδόται κατὰ τῆς πατρίδος τιμωροῦνται μὲ θάνατον. Ὑποστηρικτὴς Χριστιανισμοῦ, Κεραυνός».

Κατὰ τὰ μέσα Ὀκτωβρίου 1942, εἰς Τσαγκάριον, τὸν ἐπεσκέφθη ὁ ἀντιπρό-

σωπος τοῦ Ε.Α.Μ. Πρίφτης, οὗτινος ἀπέρριψε τὰς περὶ συνεργασίας προτάσεις.

Κατὰ τὴν 20ὴν Αὐγούστου, ἔλαβεν ἐπιστολήν, δι' ἧς ἐζητεῖτο παρ' αὐτοῦ ἡ ἐξόντωσις ἑτέρου καθάρματος, ὀργάνου τῶν Ἰταλῶν, τοῦ Σπυρίδωνος Φλώρου.

Τὸ Ε.Α.Μ. ἐπεχείρησε ἄλλην μέθοδον ἐξουδετερώσεως τοῦ Νίκου, τὴν διὰ τῆς προσχωρήσεως εἰς τὴν ὁμάδα Νίκου, κομμουνιστῶν, οἵτινες εἰς κατάλληλον στιγμὴν θὰ ἠχρήστευον τὸν ἀρχηγόν. Ἐνεφανίσθησαν οὕτω πρὸς ἔνταξιν, ὡς ἐθελονταί, τρία πρόσωπα, ἅτινα καὶ ἐγένοντο δεκτά.

Κατὰ τὰ μέσα Ὀκτωβρίου εὑρισκόμενος εἰς τὴν περιοχὴν ἀστυνομικοῦ Σταθμοῦ Κερασόβου, κατὰ τηρουμένην ἀρχήν του, ὁ Νίκου ἔγραψε ἕνα σημείωμα πρὸς ἐνημέρωσιν τοῦ Σταθμάρχου καὶ ἐκάλεσε ἕνα τῶν ἀνταρτῶν, διὰ νὰ τὸ μεταφέρη. Εἷς ἐκ τῶν προσχωρησάντων πρακτόρων τοῦ ΕΑΜ, στραφεὶς πρὸς τὸν Νίκου, διεμαρτυρήθη διὰ τὴν μετὰ τῆς Χωροφυλακῆς συνεργασίαν, καθ' ὅσον, ὡς ἐτόνισε, σκοπός των, εἶναι ἡ διάλυσις καὶ ἡ κατάλυσις τῆς Χωροφυλακῆς καὶ οὐχὶ ἡ συνεργασία. Ὁ Νίκου ἐξεμάνει καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν: «Βρέ, παλητόμαρο, τί εἶπες τώρα; Ἂν δὲν ἔχεις ἐσὺ σχέση μὲ τὴν Χωροφυλακή, ἔχω ἐγώ, καὶ μὴ σὲ ξαναϊδῶ μπροστά μου».

Ὁ Ἀστυνομικὸς Σταθμάρχης Μαρμάρων, ἐνωμοτάρχης Καρτάκης Ἀνδρέας, καὶ οἱ προύχοντες τοῦ χωρίου τούτου, μετέβησαν εἰς συνάντησιν τοῦ Νίκου καὶ ἐξέθεσαν, εἰς αὐτόν, τὰ διαπραττόμενα ὑπὸ τοῦ Φλώρου ἐγκλήματα καὶ ἐζήτησαν τὴν ἐξόντωσιν τούτου, καὶ ὁ Νίκου λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὴν γενικὴν κατὰ τοῦ Φλώρου ἐθνικὴν ἀγανάκτησιν προέβη εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Φλώρου τὴν 25-9-1942 ἐν τῇ περιοχῇ Μπισδουνίου.

Εὑρισκόμενος ὁ Νίκου εἰς Μοσπίναν, ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Ἀνθ)στοῦ Χωροφυλακῆς Σαρδελῆ, ὅστις ἐκόμισε πρὸς αὐτὸν μίαν στολὴν χακί, ἐκ καπαρντίνης, ἀποσταλεῖσαν ὑπὸ τοῦ τότε Μοιράρχου Χαχάκη Γ.

Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Φλώρου, κατεδικάσθη ἐκ νέου ὑπὸ τοῦ Ἰταλικοῦ Στρατοδικείου Μεσολογγίου, εἰς θάνατον, ἡ δὲ ἐπικήρυξις ἀνεβιβάσθη εἰς τὸ ποσὸν τῶν 50.000.000 δραχμῶν.

Εἶχεν ἐπιδοθῆ εἰς τὴν καταστολὴν τῆς ζωοκλοπῆς, τυφεκίσας δύο ἐπικινδύνους ζωοκλέπτας. Διὰ τὰς ὑπηρεσίας του ταύτας οἱ χωρικοὶ τὸν ἐλάτρευον.

Παραθέτομεν ἐν παραρτήματι Χ. καὶ ὑπ' αὐξ. ἀριθμὸν 55Α σχετικὴν ἐπιστολὴν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀγῶνος Μπαουσῶν, ἐκ τοῦ εἰς χεῖρας μας πρωτοτύπου.

Περιφερόμενος τὰ χωρία, προέβαινεν εἰς τὴν ὀργάνωσιν τούτων, πᾶς δὲ προσχωρῶν εἰς τὴν ὑπ' αὐτὸν ὀργάνωσιν, ὡρκίζετο ἐνώπιον ἱερέως καὶ ὑπέγραφεν πρωτόκολλον ὁρκομωσίας (21).

Ἐνδιαμέσως τῆς μέχρι σήμερον γνωστῆς βιβλιογραφίας ἐπὶ τῶν ἀντιστασιακῶν πραγμάτων τῆς χώρας θ' ἀνεύρη ὁ ἀναγνώστης γραμμὰς ἀφιερωμένας εἰς πολλὰς λεπτομερείας τοῦ ἀγῶνος, ἀκόμη καὶ εἰς τὰς προσπαθείας χειραφετήσεως τῶν ληστῶν, δὲν θ' ἀνεύρη ὅμως μνημονευόμενον τὸ ὄνομα τοῦ ἀνωτέρω Χωροφύλακος τοῦ ὁποίου ἡ δρᾶσις τιμᾷ ἰδιαιτέρως καὶ τὸ Ἔθνος καὶ τὴν ἀντίστασιν. Εἰς τὴν ἐθνικὴν ταύτην παράλειψιν περιέπεσαν ὅλων τῶν ἀποχρώσεων αἱ προσπάθειαι, καὶ αὐτομάτως ἀναπηδᾶ ἓν ἔντονον ἐρώτημα: τί συμβαίνει; Μήπως ἡ γενικὴ ἔναντι τοῦ λαμπροῦ αὐτοῦ ἀγωνιστοῦ, χωροφύλακος Ἠλία Νίκου, ἐνοχὴ λόγῳ τῆς εἰς βάρος τούτου ἐπιδειχθείσης κακῆς τελικῶς συμπεριφορᾶς ὑποχρεώνει τοὺς πάντας νὰ τὸν ἀγνοοῦν ἢ μήπως διὰ ν' ἀναφερθῆ ἔπρεπε νὰ βαρύνεται μὲ προηγουμένην ἐγκληματικὴν δρᾶσιν; Δὲν

(21) (Παράρτημα Χ, 54. Ἐκ τοῦ παραδοθέντος ἡμῖν ὑπὸ τοῦ Η. Νίκου πρωτοτύπου.

ἦτο κἂν βαθμοφόρος παρὰ εἷς μόνιμος Χωροφύλαξ ἐξισούμενος πρὸς δεκανέαν, δὲν ὑπῆρξε πολιτικὸς παράγων καὶ δὲν εἶχε οὐδὲ ἐδημιούργησεν οἰκονομικὴν ἐπιφάνειαν καὶ ἔπρεπε, ὡς ἀνήκων εἰς τὴν Χωροφυλακὴν νὰ παραμείνῃ ἄγνωστος καὶ ἄσημος, ἐκεῖνος ὅστις ἐδίδαξε τὸν τιμιώτερον καὶ συμφερώτερον δρόμον ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, χωρὶς νὰ προκαλῇ καταστροφὰς καὶ ὅστις πρῶτος ἐκεῖ εἰς τὰ ὄρη τοῦ Σουλίου διεκήρυξεν ἐνόπλως τὴν βαθεῖαν του πίστιν πρὸς τὰ ἰδανικά, διὰ τῶν ὁποίων ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐγαλουχεῖτο ἐν τῇ Χωροφυλακῇ.

Ὅσον παρέρχεται ὁ χρόνος καὶ ἀμβλύνονται τὰ πάθη ἐκ τῆς ἀδελφοκτονίας κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην, τόσον θ' ἀνέρχωνται εἰς ὑψηλότερα ἐπίπεδα οἱ λόγῳ τῆς θυέλλης παραγνωρισθέντες μέχρι τοῦδε σεμνοὶ τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως ἄνδρες, τὸ ἀνέβασμά των δὲ θὰ ὑποβοηθηθῇ, ἐφ' ὅσον ἠγήθησαν ἀντιστάσεως ἐν μέσῳ γενικῆς ἀγάπης καὶ ἐμπιστοσύνης τοῦ λαοῦ καὶ ἐφ' ὅσον ἡ δρᾶσις των δὲν εἶχε προκαλέσει δάκρυα καὶ καταστροφάς. Ὁμιλῶμεν βεβαίως περὶ τῆς καθαρῶς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως τοπικοῦ χαρακτῆρος καὶ δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν τὴν μετριοφροσύνην καὶ τὸ χρῶμα τοῦ ἀγῶνος τοῦ Νίκου, ὅστις ἀπεκάλει ἑαυτὸν «Προστάτην τῶν Χριστιανῶν».

Εἷς τῶν ἡρώων τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως, ὁ δικηγόρος Ἀγαθ. Κωνσταντινίδης, ὁμιλῶν περὶ τοῦ Ἠλία Νίκου καὶ τοῦ ἔργου τούτου, εἶπεν, πρὸς ἡμᾶς: «Ὑπῆρξεν, εἶναι καὶ θὰ παραμείνῃ ἀσφαλῶς ἕνας τέλειος Ἕλλην, σεμνός, μετριόφρων, ἀληθῶς γενναῖος καὶ κυρίως τίμιος καὶ δίκαιος. Τὸ ἔργο τοῦ Ἠλ. Νίκου ὑπῆρξεν πολυσχιδές. Ἐστράφη ἐναντίον τῶν Μουσουλμάνων, ἐναντίον τῶν προδοτῶν, τῶν κακοποιῶν καὶ ἰδίᾳ τῶν ζωοκλεπτῶν καὶ κλεπτῶν καὶ ἐκαλλιέργησεν εἰς ὅλην τὴν περιοχὴν τὴν ἑτοιμότητα τῆς γενικῆς ἐξεγέρσεως. Ὅταν ἐρρίφθην δι' ἀλεξιπτώτου εἰς τὴν Δωδώνην τὴν 21-2-1943 ἀνεῦρον κλῖμα Ἐλευθέρας Ἑλλάδος, χάρις εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ ἐθνικὴν ἐργασίαν τοῦ Νίκου. Εἶναι ὀδυνηρόν, διότι, ὡς πληροφοροῦμαι, ὁ ἐξαιρετικὸς αὐτὸς Ἕλλην πατριώτης, ὁ ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας προσενεγκὼν εἰς τὸ Ἔθνος, οὔτε κἂν συνταξιοδοτεῖται ἐνῶ ὑπηρέτησε εἰς τὴν Βασιλικὴν Χωροφυλακὴν καὶ θὰ ἠδύνατο νὰ παραμείνῃ ἀσφαλὴς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του. Ἀντὶ τῆς ἀσφαλείας του καὶ τῆς ἡσυχίας προετίμησε τὴν ἐθνικὴν ὁδὸν καὶ εἰς ἀνταπόδοσιν ἐστερήθη δεδουλευμένης συντάξεως καὶ σήμερον μᾶλλον πένεται. Ἔχει χρέος ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία, χάριν τῆς Ἐθνικῆς Ἱστορίας καὶ τῶν ἐπερχομένων γεννεῶν νὰ μὴ ἐγκαταλίπῃ ἐκείνους οἵτινες προσέφερον τὸ πᾶν ὑπὲρ τῆς πατρίδος».

Ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1943 ὁ Νίκου ἐνετάχθη εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις τοῦ Στρατηγοῦ Ζέρβα, ἐσυνέχισεν τὴν ἔξοχον πολεμικήν του δρᾶσιν, προκύπτουσαν ἐκ τῆς ἀπὸ 3 Ἰανουαρίου 1945 βεβαιώσεως τοῦ Διοικητοῦ τῆς VIII Μεραρχίας Ε.Ο.Ε.Α Συνταγματάρχου Πεζικοῦ Ἀποστ. Κωνσταντινίδου (22).

Ὡς νὰ μὴ ἤρκει ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω σιωπὴ περὶ τοῦ ἔργου τοῦ Νίκου, ἥτις ἐπὶ τέλους καθίσταται προτιμωτέρα ἀπὸ οἱανδήποτε διαστροφήν, καὶ ἡ ἔναντι τούτου πλημμέλεια τῶν ἀντιστασιογράφων, ἐπεχειρήθη ὑπό τινων καὶ ἡ μείωσις τῆς σημασίας τοῦ ἔργου καὶ τῆς δυνάμεως κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοῦ Νίκου καὶ ἰδίᾳ ἡ μείωσις τῆς πίστεως τούτου πρὸς τὸν προσωπικόν του ἀγῶνα, διὰ μιᾶς εὐκόλου προσχωρήσεώς του εἰς τὸ ΕΔΕΣ.

Ὁ Πυρομάγλου, ὅστις θὰ ἔδει νὰ ὁμιλήσῃ διεξοδικῶς περὶ τοῦ Νίκου καὶ τοῦ

---

(22) Βλέπε παράρτημα Χ., 53Α.

ἔργου του λίαν ἐπιτροχάδην μνημονεύει τὰ τῆς προσχωρήσεως. Ὁ Φ. Γρηγοριάδης (23), ὁμιλῶν περὶ τῆς κινήσεως τοῦ ὑπαρχηγοῦ τοῦ Ζέρβα Πυρομάγλου πρὸς τὴν Ἤπειρον καὶ παραθέτων τὸ ὑπ' ἀριθ. 1194 ἔγγραφον τοῦ Ζέρβα δι' οὗ ἦτο ἐφοδιασμένος οὗτος, γράφει:

«Στὴν διαδρομὴ πρὸς Λάκκα - Σοῦλι, στὴν Κοπάνη, ἕ ν α ς Χ ω ρ ο φ ύ λ α κ α ς (24) ποὺ εἶχε συγκροτήσει μιὰ μικρὴ ἀνταρκτικὴ ὁμάδα, προσχωρεῖ κι' αὐτὸς στὸν ΕΔΕΣ μόνος, μὲ δική του πρωτοβουλία...».

Ἡμεῖς μὲ βάσιν τὴν προϊστορίαν τοῦ Νίκου, τὰ ὑπάρχοντα ἔγγραφα καὶ τὴν ἔρευναν, θὰ θέσωμεν τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν των, μὲ τὴν προκαταβολικὴν δήλωσιν, ὅτι ὑπήρξαμεν καὶ ἡμεῖς ἀντάρτης τῶν Ε.Ο.Ε.Α. καὶ ἐνδιαφερόμεθα διὰ τὸ ἀληθὲς γόητρον καὶ αὐτῶν.

Ὁ Πυρομάγλου ἦτο ἐφωδιασμένος μὲ τὸ ἀκόλουθον διαπιστευτήριον ἔγγραφον:

Ἀριθ. 1194

I. Ὁ Κομνηνὸς Πυρομάγλου, ὑπαρχηγὸς τῆς ὀργανώσεως Ε.Δ.Ε.Σ. μεταβαίνει εἰς Ἤπειρον δι' εἰδικὴν ὑπηρεσίαν.

II. Παρακαλοῦνται αἱ ὁμάδες τοῦ Ε.Δ.Ε.Σ. καὶ πᾶσα ἐθνικὴ ὀργάνωσις, ὡς καὶ Ἕλληνες πατριῶται νὰ παράσχουν εἰς τὸν ἀνωτέρω πᾶσαν εὐκολίαν διὰ τὴν προσπάθειαν.

Ἀρχηγεῖον τῇ 10-2-1943—Ν. ΖΕΡΒΑΣ

Ὁ Ζέρβας κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην εὑρίσκετο ἀκόμη εἰς Τετράκωμον καὶ ἡ ὀργάνωσίς του δὲν εἶχε προωθηθῆ εἰς Ἤπειρον. Εἰς τὸν Νομὸν Ἰωαννίνων ἐκτὸς τοῦ Νίκου ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1941, ἤδη εἶχε συσταθῆ ἡ ὀργάνωσις Ε.Ε. (ΕΛΛΑΣ — ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ) ἐξ ἀξιωματικῶν Στρατοῦ καὶ Χωροφυλακῆς καὶ τῆς ὁποίας στελέχη εἶχον ἐπιδοθῆ ἤδη εἰς τὴν συγκρότησιν ἐνόπλων τμημάτων των ὑπὸ τὸν τότε ταγματάρχην Χρῆστον Παπαδᾶτον, μὲ ἕδραν τὸ χωρίον Πεντόλακκος. Εἰς τὴν αὐτὴν ὀργάνωσιν ἦσαν μεμυημένοι ἅπαντες οἱ Διοικηταὶ ὑποδιοικήσεων Χωροφυλακῆς καὶ οἱ Σταθμάρχαι ταύτης. Εἶχεν ἤδη καταβληθῆ προσπάθεια τοῦ Παπαδάτου νὰ ἐνταχθῆ τὸν Νίκου ὑπὸ τὰς διαταγάς του, πλὴν δὲν ἐπῆλθεν προσέγγισις ἀπόψεων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν χρησιμοποίησιν διαφόρων προσώπων.

Εἰς περιοχὴν Ξηροβουνίου ὁ ἐργοδηγὸς Δημοσίων ἔργων Ἀλέξ. Παπαδόπουλος, ἡ μετέπειτα ἐντιμωτέρα καὶ ἡρωϊκωτέρα φυσιογνωμία τοῦ ἀγῶνος τῶν Ε.Ο.Ε.Α., ἐν συμπράξει μετὰ δύο ὑπαξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ἀστυνομικῶν Σταθμαρχῶν περιοχῆς, μυηθεὶς εἰς Ε.Δ.Ε.Σ., εἶχε συμπήξει τὴν πρώτην ἀνταρτικὴν ὁμάδα τοῦ Ζέρβα εἰς τὸν Νομὸν Ἰωαννίνων. Πρὸς ὅλους αὐτοὺς ἀπηυθύνετο ἡ συστατικὴ ἐπιστολὴ τοῦ Ζέρβα, ἀλλὰ ὁ Πυρομάγλου ἦτο κομιστὴς καὶ ἰδιαιτέρας πρὸς τὸν Ἠλίαν Νίκου ἐπιστολῆς, τῆς ὑπ' ἀριθ. 1149 ἀπὸ 9ης Φεβρουαρίου 1943, ἐχούσης ὡς ἀκολούθως:

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΟΡΕΙΝΗ ΕΛΛΑΣ

ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΑΝΤ. ΣΩΜΑΤΩΝ Ε.Δ.Ε.Σ.

Ἀριθ. πρωτ. 1149

Πρὸς τὸν πατριώτην καὶ συμπολεμιστὴν Ἠλίαν Νίκου

---

(23) «Τὸ Ἀντάρτικο», Τόμ. Β', σελ. 342—343.

(24) Ὁ ἴδιος ὁ συγγραφεὺς παντοῦ ὅπου ἀναγκάζεται νὰ ὁμιλήσῃ περὶ ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς παρομοίως ἐκφράζεται, περὶ τούτου κατωτέρω.

I. Μὲ ἐθνικὴν ὑπερηφάνειαν πληροφοροῦμαι τὴν ὡραίαν σας δρᾶσιν εἰς τὴν ἰδιαιτέραν μου πατρίδα, τὴν Ἤπειρον.

Σᾶς ἐκφράζω τὰ πατριωτικά μου συγχαρητήρια καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Ἔθνους καὶ ἐν ὀνόματι αὐτοῦ σᾶς καλῶ νὰ συνεχίσητε τὴν πατριωτικήν σας δρᾶσιν καὶ νὰ εἶσθε βέβαιος ὅτι τὸ ἐλεύθερον Ἔθνος μας θὰ ἀμείψῃ ἠθικῶς καὶ σᾶς καὶ τοὺς συντρόφους σας ὅπως ἐπιβάλλεται.

II. Ἤδη ἡ Πατρίς μας εὑρίσκεται περὶ τὸ τέρμα τῶν δεινῶν της. Πολὺ ταχέως οἱ σύμμαχοί μας, Ἄγγλοι καὶ Ἀμερικανοί, θὰ ἐπιχειρήσουν νὰ ἐκδιώξουν τὸν κατακτητὴν ἀπὸ τὰ ἅγια ἐδάφη τῆς Ἑλλάδος.

Διὰ τὴν ὥραν ἐκείνην πρέπει ὅλοι ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες πολεμισταὶ νὰ εἴμεθα συσπειρωμένοι περὶ τὰς σημαίας μας καὶ πειθαρχοῦντες ὑπὸ τὸν ἕνα Ἀρχηγόν, νὰ δώσωμεν χεῖραν βοηθείας εἰς τὴν εἰς Ἑλλάδα συμμαχικὴ προσπάθειαν. Τοῦτο ἐπιβάλλει τὸ συμφέρον τοῦ Ἔθνους μας καὶ ἡ συνέχισις τῶν ἱστορικῶν του παραδόσεων.

III. Ἀκριβῶς διὰ τὸν λόγον τοῦτον προσκαλῶ καὶ σᾶς, πατριῶτα Ἠλία Νίκου, νὰ ταχθῆτε ὑπὸ τὰς διαταγάς μου καὶ ὑπὸ τὰς ἐθνικάς μας σημαίας καὶ τοῦτο ἵνα μὴ ἡ διαίρεσις καὶ ἡ κατάτμησις τῶν δυνάμεών μας φέρῃ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς δράσεως, κακὰ ἀποτελέσματα.

IV. Διὰ τὴν ἐνίσχυσίν σου εἰς ὑλικὸν παντοίας μορφῆς, παρακαλῶ νὰ μοῦ σταλῆ τὸ ταχύτερον κατάστασις ὀνομαστικὴ τῆς δυνάμεώς σας ὅπως καὶ τῶν ἀναγκῶν τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἀνταρτῶν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι εἶναι ὑπὸ τὰς διαταγάς σας.

Διὰ τοῦ ἐρχομένου αὐτοῦ ὑπαρχηγοῦ τῆς ὀργανώσεώς μας, Πυρομάγλου Κομνηνοῦ, δύνασθε νὰ μοῦ ἀποστείλητε τὸ ταχύτερον τὴν αἰτουμένην κατάστασιν καὶ σχετικὴν ἔκθεσιν περὶ τῶν ἀναγκῶν σας.

V. Ἔχω πεποίθησιν ὅτι ἀποτείνομαι πρὸς Ἕλληνα πατριώτην καὶ συνεπῶς εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἀκούσητε τὴν φωνὴν τῆς λογικῆς καὶ τὴν τοῦ πρὸς τὴν Πατρίδα καθήκοντος.

Μετὰ πατριωτικῶν χαιρετισμῶν
Ἀρχηγεῖον 9-2-1943 — Ὁ Ἀρχηγὸς ΝΑΠ. ΖΕΡΒΑΣ (25)

Ἡ γενικότης τοῦ περιεχομένου τῆς ἀνωτέρω ἐπιστολῆς δὲν ἔπεισε τὸν Νίκου νὰ δηλώσῃ προσχώρησιν κατὰ τὴν εἰς Καπάνους συνάντησίν του μετὰ τοῦ Πυρομάγλου καὶ τῶν Ἀποστ. Κωνσταντινίδη, Χαλιμᾶ καὶ Ἀλεξ. Παπαδοπούλου, ἁπάντων ἀντιπροσώπων τῆς ὀργανώσεως Ε.Δ.Ε.Σ. Ὁ Νίκου, διαδηλώσας τὴν πειθαρχικότητά του πρὸς τὸν στρατηγὸν Ζέρβαν καὶ τοὺς ἄλλους μονίμους ἀξιωματικούς, ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ἐγκαταλείπει τὴν περιοχὴν εἰς τὴν ὁποίαν ἀγωνίζεται ἀπὸ ἑνὸς ἔτους ἤδη, καὶ ὅτι ἐὰν δημιουργηθῇ Ἀρχηγεῖον ἀνταρτῶν εἰς τὴν Ἤπειρον καὶ ἀναλάβῃ ὅλα τὰ προβλήματα, τότε καὶ αὐτὸς θὰ ὑποταχθῇ ὡς στρατιώτης.

Ἡ συνάντησις ὅθεν εἰς Κοπάνους ἀπέβη ἄκαρπος, διότι δὲν ἱκανοποίησαν τὸν Νίκου αἱ παρασχεθεῖσαι διαβεβαιώσεις.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Ζέρβα διαπιστώσαντες τὴν ἀγάπην καὶ πειθαρχίαν τῶν κατοίκων πρὸς τὸν Νίκου, ἐπεδίωκον τὴν παντὶ σθένει προσχώρησιν τοῦ Νίκου εἰς τὴν

(25) Ἐκ τοῦ εἰς χεῖρας Ἠλία Νίκου εὑρισκομένου πρωτοτύπου. Ἐκ τῆς ἀλληλογραφίας ταύτης ἔχομε λάβει φωτοτυπίας.

οργάνωσιν Ε.Δ.Ε.Σ., δι' ὃ καὶ ἐπανελήφθη ἡ πρὸς Νίκου προσπάθεια τοῦ Ζέρβα. (26)

Εὑρισκόμενος εἰς Δωδώνην ὁ Νίκου, εἰδοποιήθη ὅτι τὸν ἀνέμενεν εἰς Κρυφοβὸν ὁ ὑπαρχηγὸς τοῦ Ζέρβα Πυρομάγλου. Ὁ Νίκου, μεταβὰς μετὰ τῶν 25 ἀνδρῶν του εἰς Κρυφοβόν, ἔσχε τὴν ἀκόλουθον συζήτησιν μετὰ τοῦ Πυρομάγλου κατὰ τὸ Α΄ δεκαήμερον τοῦ Μαρτίου 1943

ΠΥΡΟΜΑΓΛΟΥ: Ἔχω αὐτὸ τὸ γράμμα ἀπὸ τὸν στρατηγόν, καὶ μοῦ εἶπε νὰ σοῦ δώσω ὅσα χρήματα θέλεις καὶ σὺ καὶ οἱ ἄνδρες σου.

ΝΙΚΟΥ: Ἐὰν ἤθελα λεφτά, μποροῦσα νὰ σκοτώσω δυὸ Τούρκους καὶ νὰ πάρω 500 λίρες, ἀλλὰ ἐγὼ ἀγωνίζομαι γιὰ τὴν Πατρίδα καὶ μόνο, γι' αὐτὸ βρῆτε ἄλλους μὲ λίρες. Ἐὰν ἡ ὀργάνωσις ἐξαπλωθῇ στὴν Ἤπειρο (δὲν εἶχε δημιουργηθῇ ἀκόμη ἔνοπλον τμῆμα ἐν Ἠπείρῳ), θὰ εἶμαι μέσα, πάντως ὅμως ἔχω ἀπαιτήσει ἀπὸ τὴν ὀργάνωσι νὰ ἀναλάβη τὴν τροφοδοσίαν καὶ τὸν ἐξοπλισμὸν τῶν ἀνταρτῶν.

ΠΥΡΟΜΑΓΛΟΥ: Ὅλα αὐτὰ θὰ τὰ ἔχης, πλὴν ὅμως πρέπει νὰ ἔλθης εἰς Τετράκωμο.

ΝΙΚΟΥ: Δὲν ἔρχομαι στὸ Τετράκωμο.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Πυρομάγλου ἐγχειρισθεῖσα νέα ἐπιστολὴ τοῦ Ζέρβα πρὸς τὸν Νίκου, εἶχεν ὡς ἀκολούθως:

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΟΡΕΙΝΗ ΕΛΛΑΣ
ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΑΝΤ. ΣΩΜΑΤΩΝ Ε.Δ.Ε.Σ. — Ἀριθ. Πρωτ. 1671

Πρὸς τὸν πατριώτην Νίκου Ἠλίαν — ΗΠΕΙΡΟΝ

1) Σᾶς ἔγραψα καὶ ἄλλη μου ἐπιστολὴ καὶ περίμενα ἀπάντησή σου. Δυστυχῶς ὡς τὴν ὥρα δὲν ἔλαβα. 2) Σᾶς ἔγραφα τότε καὶ σᾶς ἐπαναλαμβάνω καὶ τώρα ὅτι πρέπει νὰ ἑνοποιήσωμε τὴν ἐθνική μας προσπάθεια. Γιὰ τὴν κοινὴ αὐτὴ ἐνέργεια σᾶς καλοῦσα σὲ μιὰ πατριωτικὴ καὶ πειθαρχημένη συνεργασία. 3) Σκόρπιες οἱ ἐθνικές μας δυνάμεις δὲν ἀποδίδουν ὅ,τι τὸ μαχόμενον Ἔθνος ζητάει σήμερα ἀπὸ μᾶς τοὺς πολεμιστάς. 4) Ἀγαπητέ μου συμπολεμιστά, ἐπαναλαμβάνω τὴν σύστασί μου, τὴν πατριωτική, νὰ ἐνταχθῆτε στὸν ἀγῶνα τὸν ὁποῖον ἐν στενῇ συνεργασίᾳ μὲ τοὺς συμμάχους μου Ἄγγλους, οἱ ὁποῖοι καὶ βρίσκονται μαζί μου, διεξάγω (27). 5) Ἡ Πατρίδα μας πολὺ γρήγορα θὰ ἐλευθερωθῇ. Γιὰ τὴν ὥρα ἐκείνη πρέπει νἄμαστε ἕτοιμοι καὶ ἑνωμένοι γιὰ νὰ δώσωμε ἕνα χέρι βοηθείας εἰς τὴν συμμαχικὴν προσπάθειαν καὶ γιὰ νὰ μπορέση αὔριο ἡ ἐλεύθερη Πατρίδα μας νὰ κρίνη γιὰ τὸν βαθμὸ βοηθείας ποὺ τῆς ἔδωσε ἕνας ἕκαστος ἀπὸ μᾶς καὶ ἀναλόγως νὰ μᾶς ἀμείψη ἠθικῶς.

6) Θὰ περιμένω, ἀγαπητὲ ἀγωνιστά, ταχίστην σας ἀπάντησι στὰ ἀνωτέρω, ἵνα ἀναλόγως διατάξω τὰς κατὰ τόπους δυνάμεις τοῦ Ε.Δ.Ε.Σ. καὶ γιὰ νὰ ἀναφέρω καὶ εἰς τοὺς συμμάχους μου εἰς Κάϊρον περὶ τῆς ὁριστικῆς σου προσχωρήσεως εἰς τὰς τάξεις τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ.

Μετὰ πατριωτικῶν χαιρετισμῶν
Ἐλευθέρα ὀρεινὴ ΕΛΛΑΣ 4-3-1943
Ὁ Ἀρχηγὸς —ΝΑΠ. ΖΕΡΒΑΣ

---

(26) Παράρτημα Χ. 54. Παρεδόθη ἡμῖν ὑπὸ τοῦ ἰδίου Ἠλία Νίκου τὸ παρατιθέμενον πρωτότυπον πρωτόκολλον ἐκ τοῦ ἀτομικοῦ του ἀρχείου.

(27) Παρατηρεῖ κανεὶς τὰς χρησιμοποιουμένας μεθόδους διὰ τὸν προσηλυτισμὸν κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην. Αἱ ὑπογραμμίσεις εἶναι ἔργον ἡμῶν.

Οὔτε τὰ σοσιαλιστικὰ κηρύγματα τοῦ Πυρομάγλου, ὁ Ε.Δ.Ε.Σ. τότε ἐπηγγέλλετο σοσιαλιστικὴν ἀβασίλευτον Δημοκρατίαν ὑπὸ τὸν Νικ. Πλαστήραν, καὶ πρὸ πάντων αἱ περὶ παροχῶν ὑποσχέσεις, οὔτε καὶ αἱ ἐν τῇ ἐπιστολῇ χρησιμοποιηθεῖσαι μέθοδοι τοῦ Ζέρβα, ἔκαμψαν τὴν σθεναρὰν ἀπόφασιν τοῦ Νίκου νὰ μὴ ἐγκαταλείψη τὴν περιοχὴν ἣν εἶχεν ὀργανώσει καὶ ἐν ᾗ ἠγωνίζετο ἀπὸ ἔτους καὶ πλέον. Ὁ Ζέρβας ἐβιάζετο νὰ ἀποκτήση τὴν δύναμιν τοῦ Νίκου, διότι ἀντιμετώπιζε συνεχεῖς ἐπιθέσεις τῶν Ἰταλῶν, ἀλλὰ καὶ τὰς δυναμικὰς λύσεις τοῦ Ε.Α.Μ., ὁ Νίκου ὅμως ἐπανέλαβε καὶ αὖθις τὴν δήλωσιν ὅτι ὅταν ἱδρυθῇ ἔνοπλον τμῆμα (Ἀρχηγεῖον) τοῦ Ε.Δ.Ε.Σ. ἐν τῇ περιοχῇ του, τότε θὰ σπεύσῃ νὰ ἐνταχθῇ.

Αὐτός, λοιπόν, ὑπῆρξεν ὁ «ἕνας χωροφύλακας» ἢ ὁ ἀγωνιστής, διὰ τὸν ὁποῖον τόση σιωπὴ καὶ ἄγνοια. Τὴν 1ην Ἀπριλίου 1943 ἱδρύθη τὸ Ὑπαρχηγεῖον Ἠπείρου ὑπὸ τὸν Ἀπόστολον Κωνσταντινίδην, εἰς τὸν ὁποῖον προσεχώρησαν ὅλοι οἱ εἰς τὴν ὀργάνωσιν Ε.Ε. ἀνήκοντες ἀξιωματικοί, περὶ ὧν ἡ ἐν παραρτήματι Χ, 56 παρατιθεμένη ἀπὸ 22-4-1943 προκήρυξις καὶ ὁ χωροφύλαξ Ἠλίας Νίκου μετὰ τῆς ἐκ 35 ἀνδρῶν ἀνταρτικῆς ὁμάδος του, μειωμένης δὲ ὡς ἦτο μορφώσεως ὑπέγραψεν οὗτος τὴν 3-4-1943 καὶ τὸ περίφημον περὶ ἀβασιλεύτου σοσιαλιστικῆς Δημοκρατίας, ὑπὸ τὸν Νικ. Πλαστήραν πρωτόκολλον, διότι ἐβιάζετο ὁ Πυρομάγλου νὰ συγκεντρώσῃ τοιούτου εἴδους χαρτιά, ἐνῷ ἡ Ἑλλὰς ἐφλέγετο !!

Ὁ Ζέρβας ὠνόμασε τὸν Νίκου ὁπλαρχηγόν, βραδύτερον ἀνθυπομοίραρχον καὶ ἐν συνεχείᾳ ὑπομοίραρχον. Διὰ νὰ κλείσωμε δὲ τὸ θέμα Νίκου, ἀναφέρομεν ὅτι, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος ὁ σεμνὸς αὐτὸς ἥρως ὑπεχρεώθη, μετὰ 18ετῆ ὑπηρεσίαν ἐν τῇ Χωροφυλακῇ καὶ μετὰ τόσους ἐθνικοὺς ἀγῶνας, νὰ ἐκπατρισθῇ, ἐπιδιώκων μίαν γεωργικὴν ἀποκατάστασιν, διότι ὅλοι —εἴτε ἐξ ἀμελείας εἴτε ἐσκεμμένως— τὸν ἐλησμόνησαν καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ λάβῃ ἐκ τοῦ κράτους οὐδεμίαν, ἔστω καὶ ἀναμνηστικήν, σύνταξιν.

Ὁ Ναπολέων Ζέρβας καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν κρισίμων ἀγώνων τῶν Ε.Ο.Ε.Α. ἐπεδείκνυε ἰδιαιτέραν ἐκτίμησιν καὶ ἐμπιστοσύνην εἰς τὰς ψυχικὰς ἰδιότητας καὶ ἱκανότητας τοῦ Νίκου, ὡς προκύπτει καὶ ἐκ τῶν ἀκολούθων προσωπικῶν του ἐπιστολῶν πρὸς τὸν Νίκου (29).

Ἀγαπητέ μου Ἠλία,

Σοῦ τακτοποιῶ τὸ ζήτημα τὸ οἰκονομικὸ καὶ μέχρι τέλους τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου ἔχει ξεκαθαρίσει.

Τώρα ζητάω ἀπὸ σένα νὰ ξεκαθαρίσῃς τὴν περιοχὴν ἀπὸ τὴν ζωοκλοπήν, λῃστείαν καὶ τὴν προδοσίαν τοῦ Ε.Α.Μ.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς γενικῆς ἀπὸ μᾶς ἐκκαθαρίσεως τοῦ Ε.Α.Μ., σὺ θὰ ἀσχολεῖσαι διὰ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως ἐδῶ καὶ εἰς τὸ πῶς νὰ μὴ ὑπάρξῃ ἴχνος Ε.Α.Μ.

Δὲν μπορεῖ στὴν Ἤπειρο νὰ χωρέσουμε καὶ οἱ δύο. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν χρειάζεται μεγάλη ἐνεργητικότης καὶ ἀποφασιστικότης.

Εἶσαι δίκαιος, ἔντιμος καὶ δραστήριος. Συνεπῶς ἀπὸ σένα περιμένω τὴν πλήρη ἐκκαθάρισι τῆς περιοχῆς.

Θὰ εἶσαι ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ταγματάρχου κ. Νάση Γεωργίου, ὅστις θὰ μείνῃ ἐδῶ.

---

(28) Ἐκ τοῦ προσωπικοῦ ἀρχείου Ἠλία Νίκου πρωτοτύπου.

(29) Ἀντίγραφα ἐκ τῶν εἰς τὸ προσωπικὸν ἀρχεῖον Ἠλία Νίκου πρωτοτύπων.

Καλὰ Χριστούγεννα καὶ τὸν καινούργιο χρόνο 1944 εὐτυχισμένο καὶ ἐλεύθεροι.

21-12-1943 Μὲ ἀγάπην Ν. ΖΕΡΒΑΣ

Ἀγαπητέ μου Ἠλία,

Πῆρα τὸ συμερινό σου γράμμα καὶ σχετικῶς μὲ τοὺς συνδέσμους σοῦ ἀπαντῶ.

Σήμερα δὲν ἔχομε εἰς ὑπόδυσι καὶ ἱματισμὸ τίποτε σχεδόν.

Οὔτε ἕνα ζευγάρι.

Ἀναγνωρίζω πῶς ἐργάζονται οἱ σύνδεσμοι καὶ πρέπει τουλάχιστον παπούτσια νὰ τοὺς δώσωμε. Τώρα τοὺς ἐκανονίσαμε ἕνα σχετικὸ μίσθωμα, μόλις ἔχομε παπούτσια καὶ ἱματισμὸ πάλι θὰ τοὺς δώσωμε.

Αἱ ἐπιχειρήσεις ἄρχισαν τὸ πρωῒ καὶ πηγαίνουν πολὺ καλά.

Τὰ τμήματά μας ἔφθασαν στὸ Συρράκο τὸ μεσημέρι, Ἄγναντα καὶ προχωροῦν. Ἔγινε ἐπίθεσις καὶ πρὸς Φτέρην πηγαίνει ἐπίσης καλά.

Ἐλπίζω σύντομα νὰ ἐκαθαρίσωμε ἐδῶ τὴν περιοχή. Αὐτοῦ νομίζω θὰ χρειασθῇ νὰ βάλητε λίγο ζῶρι. Συνεπῶς ξεκινῆστε γιὰ νὰ βοηθήσετε τὸν Καμάραν καὶ Ζῶτον νὰ τελειώνουν γρήγορα. Ἀμέσως ὅμως.

4-1-44 ὥρα 16. Μὲ ἀγάπην Ν. Ζέρβας

Ἐπεξετάθημεν πέραν τοῦ δέοντος ἴσως ἐπὶ τῶν πρώτων Ἑλλήνων ἀνταρτῶν, ἐπράξαμεν ὅμως τοῦτο ἐν πεποιθήσει ὅτι προσφέρομεν τὰ ἀληθῆ ἰδεώδη τόσον τῶν ἀνδρῶν τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς ὅσον καὶ τὰς εἰλικρινεῖς κατευθύνσεις τοῦ ἐθνικοῦ περιεχομένου ἀγῶνος, ὅστις τόσον παρηγκωνίσθη διὰ τῆς ἀγνοίας καὶ τοῦ ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν καὶ τῆς σκοπιμότητος δημιουργηθέντος ἀδιαχωρήτου μέχρι σήμερον.

Ἐκτὸς τούτου, ἐὰν ὀφείλομεν ἐθνικὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τιμὴν εἰς τὴν πραγματικῶς ἐθνικὴν ἀντίστασιν τότε ἡ πρὸς τοὺς πρωτεργάτας ὀφειλὴ εἶναι ἀπεριόριστος, μέγιστον δὲ μέρος τῆς ὀφειλῆς ταύτης ὀφείλεται εἰς τὸ Σῶμα τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς, ἥτις ἐμμένουσα εἰς τὰς αἰωνίους ἠθικὰς καὶ ἐθνικὰς ἀρχὰς διεπαιδαγώγησε καὶ ἀνέδειξε τοὺς πρωτεργάτας.

Ἀποτελεῖ τιμὴν καὶ ἄριστον οἰωνὸν ὅταν τιμῶμεν τοὺς ἐθνικοὺς ἐργάτας, συνδέομεν δὲ τὸ παρὸν τόσον μὲ τὸ παρελθὸν ὅσον καὶ μὲ τὸ μέλλον.

Ε.Δ.Ε.Σ. — Ε.Ο.Ε.Α. — ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ

Ἐπειδὴ ἐγένετο ἤδη λόγος περὶ Ε.Δ.Ε.Σ. — Ε.Ο.Ε.Α., θὰ συνεχίσωμεν τὴν ἔρευναν περὶ τοῦ ρόλου τῆς Χωροφυλακῆς ἐν τῇ ὀργανώσει ταύτῃ τῆς Ἀντιστάσεως, τονίζομεν δὲ ἀπ' ἀρχῆς ὅτι τόσον ἐν τῇ ὀργανώσει ταύτῃ ὅσον καὶ εἰς ὅλας τὰς ὑπολοίπους ἐν Ἑλλάδι δημιουργηθείσας, ἡ Χωροφυλακὴ ἐπρωτοπόρησεν, καὶ δὲν ἐπρωτοπόρησεν ἁπλῶς, ἀλλὰ λόγῳ τῆς ἐξελίξεως τῶν πραγμάτων, ἀπετέλεσε τὴν πρώτην καὶ βασικὴν ὕλην καὶ τὸν γενικώτερον μηχανισμὸν τῆς ὀργανώσεως.

Εἷς συγγραφεύς, κάθε ἄλλο παρὰ φιλικῶς διακείμενος πρὸς τὴν Χωροφυλακήν, τουναντίον μάλιστα δὲν παραλείπει εὐκαιρίαν ὁτὲ μὲν ἀμέσως ὁτὲ δὲ ἐμμέσως ἀπὸ τοῦ νὰ βάλῃ λίαν πικροχόλως κατὰ τοῦ Σώματος, εἴς τινας στιγμὰς ἔχει ἀφήσει τὴν γραφίδα του νὰ κινηθῇ ἐλευθέρως, ὄχι τόσον καλοπροαιρέτως καὶ τυχαίως, ἀλλὰ ἵνα ἀμέσως ἐμφανιζόμενος ὡς ἀδιάβλητος καταστῇ ἐπιθετικώτερος.

Εἰς ἓν ἐκ τῶν στιγμιαίων τούτων διαλειμμάτων πρὸς παρασκευὴν τῆς κατὰ τῆς Π.Α.Ο. καὶ τοῦ τότε ὑπομοιράρχου Μήτσου Κων. ὀξυτάτης ἐν συνεχείᾳ ἐπιθέσεώς του, γράφει:

«Προηγουμένως ὅμως χρειάζεται μία παρατήρησις. Οἱ ἄνδρες,τῆς Χωροφυλακῆς, ἁπλοῖ χωροφύλακες, ὑπαξιωματικοὶ καὶ ἀρκετοὶ ἀξιωματικοί, ὑπῆρξαν σὲ σ η μ α ν τ ι κ ὸ β α θ μ ὸ π ρ ω τ ο π ό ρ ο ι τ ο ῦ ἀ ν τ ά ρ τ ι κ ο υ ὅλων ἀδιακρίτως τῶν ὀργανώσεων —χωρὶς οὔτε π ο σ ο σ τ ι α ί α ν ἐ ξ α ί ρ ε σ ι ν τοῦ Ε.Λ.Α.Σ.— καὶ ὅλων τῶν μικρῶν ἀνοργανώτων ὁμάδων. Οἱ ἀντάρτες νεκροὶ τῆς Χωροφυλακῆς δ ὲ ν ἐ π ι τ ρ έ π ο υ ν ὄχι ἀμφισβήτηση, ἀλλὰ οὔτε σ υ ζ ή τ η σ η π ά ν ω σ' α ὐ τ ὸ τ ὸ θ έ μ α...» (30). Εὐθὺς κατωτέρω ἐν τοῖς περὶ Ε.Α.Μ. θὰ παραθέσωμεν τὸ ἀναφερόμενον ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς πρὸς τὸν Ἄρην Βελουχιώτην προσχωρήσεις καὶ ἐκεῖ θὰ σχολιάσωμε τὸ χωρίον τοῦτο, ἀλλ' ἐνταῦθα ἀνήκει γενικῶς ἡ γενικὴ παρατήρησις ὅτι ὁ συγγραφεὺς οὗτος, διακρινόμενος τόσον διὰ τὴν λογοτεχνικήν του ἀρχιτεκτονικήν, ὅσον καὶ διὰ τὸν πλοῦτον τῶν θέσεων, ἃς ἀριστοτεχνικώτατα λαμβάνει καὶ μετὰ ἰδιομόρφου ἐπιχειρηματολογίας ἐπιχειρεῖ νὰ δικαιολογήσῃ, πολλάκις ἐν τῷ ἔργῳ του ποιεῖται μνείαν τῆς Χωροφυλακῆς, ἀλλὰ πάντοτε διατυπώνει ἐν τέλει περὶ ταύτης καυστικὰ συμπεράσματα.

Ἡ ἀνωτέρω λαμπρά, ἰδιαιτέρως τιμητικὴ διὰ τὴν Χωροφυλακὴν περικοπὴ ἐτέθη, ἵνα ἀμέσως ἐν συνεχείᾳ διατυπωθῇ ἡ ἄρνησις εἰς πάντα ἀξιωματικὸν τῆς Χωροφυλακῆς, ὅτι ἠδύνατο νὰ ἔχῃ προσὸν ἡγέτου ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, τὸ ὁποῖον ἀναγνωρίζεται κατὰ πανηγυρικὸν καὶ πληθωρικὸν τρόπον εἰς τὸν Ἀθανάσιον Κλάραν (Βελουχιώτην), «χωρὶς τὸν ἔλεγχον μιᾶς πολιτικῆς ἡγεσίας σὰν τὸ Ε.Α.Μ....» Πρόκειται περὶ μιᾶς θεωρίας διὰ τὴν ὁποίαν κατηγορήθη ὁλόκληρος ἡ Ἑλληνικὴ Ἀντίστασις, περὶ τῆς θεωρίας ὅτι ἡ Ἀντίστασις ἔδει νὰ ἐξελιχθῇ εἰς ἔνοπλον πολιτικὸν ὀργανισμόν, κατὰ τὸν συγγραφέα. Ὡμολογήθη ἡ ἀνωτέρω πραγματικότης, ἀλλ' ἵνα μειωθῇ ὁ τίτλος οὗτος, ὡς τίτλος ὁλοκλήρου τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς, ταυτίζει ἀμέσως ἐν συνεχείᾳ τοὺς βαθμοφόρους τῆς Χωροφυλακῆς μὲ ὅ,τι δυσάρεστον ἠδυνήθη νὰ ἀναμνησθῇ εἰς τὴν δραστηριότητα τοῦ καθεστῶτος τῆς 4ης Αὐγούστου 1936 ἐν Μακεδονίᾳ καὶ διακωμωδῶν τὸν «κατατυραννοῦντα» ἐνωμοτάρχην τὸν θέτει ἐλεγκτὴν καὶ ρυθμιστὴν τῶν ἐνεργειῶν τῶν κατοίκων καὶ ἐπ' αὐτῶν ἀκόμη τῶν μεταξὺ «γαϊδάρων» συμπλοκῶν. Ἀλλαχοῦ, σελὶς 20 Α' τόμου, ὁμιλεῖ χαρακτηριστικῶς περὶ χωροφυλάκων μόνον, ὡς πράττει καὶ ἐν σελ. 158, ὥστε νὰ ἐναπομένῃ ἡ ἐντύπωσις ὅτι οἱ βαθμοφόροι αὐτῶν τῶν χωροφυλάκων, ὑπαξιωματικοὶ καὶ ἀξιωματικοὶ ἢ δὲν ὑπῆρχον ἢ δὲν εἶχον ἐνστερνισθῆ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀγῶνος, στερούμενοι οὕτω τοῦ ἰδανικοῦ τῆς θυσίας.

---

(30) Φοίβου Ν. Γρηγοριάδου «Τὸ Ἀντάρτικο», Τόμ. 4ος, σελ. 542. Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ ἴδιος δικαιολογεῖ εἰς Α' καὶ Β' τόμ. τὰς κατὰ ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς ἐπιθέσεις τοῦ Βελουχιώτη καὶ ἀνεφέραμεν ἤδη ὅτι κατειρωνεύεται τὰ κατὰ τῶν ληστῶν δράσαντα ἀποσπάσματα Χωροφυλακῆς. Ἐπίσης εἰς Α' τόμ., σελ. 158 ἀναφέρει καὶ αὖθις τὴν συνδρομὴν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὸ ἀντάρτικο, ἀλλὰ ὅλως ἀδικαιολογήτως ἐπιχειρεῖ νὰ διαχωρήσῃ τοὺς χωροφύλακας τῶν βαθμοφόρων γράφων: «Οἱ χωροφύλακες τῆς περιοχῆς...» ἢ «...ἑκατοντάδες χωροφυλάκων...» κ.λ.π. Εἰς τὸ παρατεθὲν χωρίον γενικεύει γιατὶ πρόκειται ἀσφαλῶς κατωτέρω ἀμέσως περὶ ὑπομοιράρχου.

Ἀποτελεῖ καὶ τοῦτο μίαν μέθοδον παραγκωνισμοῦ, ἂν μὴ ἄλλο τι, τῶν ἀγώνων ἐκείνων οἵτινες ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ὁμιλοῦν περὶ ἄλλων! Εἶναι βεβαίως ἀληθὲς ὅτι οἱ βαθμοφόροι τῆς χωροφυλακῆς, ἀφοῦ διέγνωσαν τὸν Δούρειον Ἵππον τοῦ Ε.Α.Μ., διεχώρησαν τὰς εὐθύνας καὶ τὴν θέσιν των ἀπὸ τὸ Ε.Α.Μ. - Ε.Λ.Α.Σ., ἀλλὰ τοῦτο συνέβη καὶ διὰ τοὺς Χωροφύλακας.

Μετὰ τὴν ἀναγκαίαν ταύτην ἐξήγησιν, διότι κατ' ἐπανάληψιν θὰ παραπέμψωμεν κατωτέρω εἰς τὸ ἔργον τοῦτο προχωροῦμεν εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ καθ' ἡμᾶς θέματος.

Ἀπ' Ἀθηνῶν μέχρι τῶν Ἀλβανικῶν συνόρων, κατὰ μῆκος τοῦ διὰ τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος διερχομένου ἄξονος, εἶχε συσταθῆ ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου 1941 ἡ ὀργάνωσις Ε.Ε. (Ἑλλὰς—Ἐλευθερία), ἀποτελουμένη καθαρῶς ἀπὸ νομιμόφρονας ἀξιωματικούς. Φορεὺς τῆς ὀργανώσεως ταύτης ἀφίκετο καὶ εἰς Ἰωάννινα ἐξ Ἀθηνῶν, ὁ τότε Ἀνθυπομοίραρχος Ζορμπαλᾶς. Δημιουργηθεισῶν ἐπιτροπῶν ἐν Μεσολλογγίῳ, Ἀγρινίῳ, Ἄρτη, Ἰωαννίνοις κλπ. προσεχώρησαν εἰς ταύτην ἅπαντες οἱ διαμένοντες ἐκεῖσε μόνιμοι Ἀξιωματικοὶ τοῦ στρατοῦ καὶ οἱ ἐκ τοῦ Σχολείου προερχόμενοι κυρίως ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς. Εἰς ταύτην προσεχωρήσαμεν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ Ν)βρίου 1941 ὑπηρετοῦντες τότε εἰς ὑποδιοίκησιν Χωροφυλακῆς Κονίτσης.

Ἐν τῇ περιοχῇ Ἰωαννίνων καὶ Θεσπρωτίας, ἡ ὀργάνωσις αὕτη συνειργάζετο μετὰ τοῦ Νίκου καὶ ἀνεφέραμεν ἤδη ὅτι ὁ ταγματάρχης Παπαδᾶτος εἶχεν ἐγκατασταθῆ εἰς Πεντόλακκον κατὰ τὰς ἀρχὰς 1943. Τὸ ἔμψυχον ὑλικὸν τῆς ὀργανώσεως ταύτης ἀπετέλεσε τὴν βάσιν τῶν Ἐθνικῶν ὁμάδων Ἑλλήνων Ἀνταρτῶν ὑπὸ τὸν Ζέρβαν.

Ὅταν ὁ Ν. Ζέρβας, μετὰ τῶν 4 συντρόφων του, ἔφθασεν εἰς Βάλτον τὴν 25-7-1942, ἐσώθη ἐκ τῆς ἀνεντίμου συμπεριφορᾶς τῶν προσώπων εἰς ἃ κατέφυγεν χάρις εἰς τὸν ἀποσπασματάρχην τῆς περιοχῆς ἐκείνης ἐνωμοτάρχην Κοσσυβάκην Γεώργιον, ὁ δὲ διοικητὴς τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Καρβασαρᾶ, Ὑπομοίραρχος Σιαφαρίκας, ἐβοήθησε σοβαρῶς τὸ ἔργον τοῦ κρυπτομένου, ἐν τῇ περιοχῇ Ζέρβα (31).

Ὁ ἐν ἀποστρατείᾳ Μοίραρχος Ἀρβανίτης, ὑπῆρξεν ἓν ἐκ τῶν πρώτων στελεχῶν τῶν Ε.Ο.Ε.Α. ἐν τῇ περιοχῇ Βάλτου, τὸ δὲ ἀπόσπασμα ἐνωματάρχου Κοσσυβάκη ἀπετέλεσεν τὴν πρώτην ἔνοπλον ὁμάδα τοῦ Ν. Ζέρβα καὶ γενικῶς τὰ ἀποσπάσματα Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸ πρόσχημα καταδιώξεως ἀδικημάτων, λῃστείας καὶ ζωοκλοπῆς προσήνεγκον πάσης φύσεως συνδρομὴν καὶ βοήθειαν, εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἑδραίωσιν τῆς ὀργανώσεως ΕΔΕΣ (32).

Ὁ Στυλιανὸς Χούτας ποικιλοτρόπως ἐκθειάζει τὴν συνδρομὴν καὶ συμμετοχὴν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἄλλους (33). Ἀναφέρει ὅτι, κατὰ τὴν κατάρρευσιν, ὁ Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Ἀγρινίου εἶχε παραδώσει πρὸς φύλαξιν, εἰς χωρικοὺς τῆς ὀρεινῆς Τριχωνίδος, ἱκανὴν ποσότητα ὁπλισμοῦ καὶ ἰδία αὐτομάτου (34). «Ὅτε ἡ συμπαράστασις ἄλλωστε, εἰς

(31) Στυλ. Χούτας σελ. 60, 61 καὶ 63.

(32) Στυλ. Χούτας σελ. 61, 82, 83 καὶ 84. Βλέπε καὶ Γρηγοριάδη τόμ. Α', σελ. 78.

(33) Ὁ Μ. Μυριδάκης οὐδένα λόγον ποιεῖται περὶ τῆς συνδρομῆς, ὑποθάλψεως καὶ στηρίξεως τῆς ὀργανώσεως Ζέρβα κατὰ τὰ ἐμβρυώδη ἐν Βάλτῳ βήματά της.

(34) Αὐτόθι σελ. **106—107.**

τὴν ὀργανωτικήν μας προσπάθειαν, ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς, ἐνεθάρρυνε τούς πάντας καὶ πολὺ συνετέλει εἰς τὴν εὐόδωσιν» (35).

Οἱ Ἐνωματάρχαι Κανναβός, Μηλιώνης, Δεμιρτζάκης, Λιάτσος καὶ ὅλοι οἱ ὁπλῖται τῶν Διοικήσεων Χωροφυλακῆς Αἰτωλίας, Ἀκαρνανίας καὶ Ἄρτης, ἐτέθησαν, ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ὀργανώσεως τοῦ ἀντιστασιακοῦ ἀγῶνος ὑπὸ τὸν Ναπ. Ζέρβαν καὶ κατ' ἐπανάληψιν τὰ ἀποσπάσματα τῆς Χωροφυλακῆς διεφύλαξαν καὶ ἐπροστάτευσαν τὸν Ζέρβαν μετὰ τοῦ μικροῦ του ἐπιτελείου, τόσον ἐκ τῶν κατακτητῶν ὅσον καὶ ἐκ τοῦ ΕΛΑΣ τοῦ Βελουχιώτη κλπ. (36).

Τὴν ἀθρόαν προσέλευσιν εἰς τὰς τάξεις τοῦ Ζέρβα τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ὁ Γρηγοριάδης χρωματίζει μὲ τὸ ἰδικόν του τρόπον γράφων: «... Οἱ χωροφύλακες (Sic) τῆς περιοχῆς, σὲ μεγάλο ἀριθμό, συνέτρεξαν ἀπελευθερωτικὴ κίνησι, ἀπετέλεσαν κύριο στοιχεῖο τοῦ πρώτου ἀντάρτικου πυρῆνος. Πάντως, ὅμως, καὶ ὡς πρὸς τὸν χειρισμὸν τῆς Χωροφυλακῆς, παρουσιάζεται κάποια ὁμοιομορφία δράσεως ΕΛΑΣ καὶ ΕΔΕΣ (37). Καὶ στὸν ΕΛΑΣ στὴν ἀρχή, ὁ Ἄρης ἀπέδωσε ἐξαιρετικὴ σημασία στὸν «παράγοντα ἐκεῖνον...» (38).

Ο ἐπιχειρούμενος συσχετισμὸς δὲν εἶναι ἁπλῶς ἄσχετος μὲ τὴν πραγματικότητα, εἶναι τελείως ἀνεδαφικὸς καὶ παράδοξος.

Ἀναμφιβόλως οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ὄχι μόνον «χωροφύλακες» ἐκθύμως συνέτρεξαν πᾶσαν καὶ ὁποθενδήποτε ἐμφανισθεῖσαν ἀπελευθερωτικὴν καὶ ἐθνικὴν προσπάθειαν, ἀλλὰ εἰς μὲν τὸν ΕΔΕΣ ἀπετέλεσαν τοὺς τιμίους ἀγωνιστάς, εἰς δὲ τὸν ΕΛΑΣ τὰ πρῶτα θύματα τῆς Κομμουνιστικῆς θηριωδίας. Ὁ ΕΔΕΣ δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς, ἀλλὰ ἀνεπιφυλάκτως συνεζήτει καὶ συνειργάζετο μετ' αὐτῶν, ἐνῶ οἱ ἐνταχθέντες ἀρχικῶς εἰς τὸν ΕΛΑΣ διαπιστώσαντες ὅτι ἐπρόκειτο περὶ Κ.Κ.Ε. ἔσπευσαν προκινδυνεύοντες νὰ ἐγκαταλείψωσι τὸν Δούρειον Ἵππον τοῦ ἀπελευθερωτοῦ.

Οἱ Ἰταλοὶ εἶχον ἐπικηρύξει τὸν Ζέρβαν ἀντὶ τοῦ σοβαροῦ ποσοῦ τῶν 100.000.000 δρχ. καὶ ὄντως οἱ Ἕλληνες χωροφύλακες διεφύλαξαν τὸν ἐπικεκηρυγμένον.

Ὁ Μυριδάκης παρὰ τὴν συνοπτικότητα διὰ τοὺς ἄλλους παρέχει τὴν πληροφορίαν ὅτι εἰς τὸ μεγαλύτερον κατόρθωμα τῆς Ἑλληνικῆς ἀντιστάσεως δηλαδὴ εἰς τὸ ἐγχείρημα τῆς ἀνατινάξεως τῆς γεφύρας Γοργοποτάμου δύο ἐκ τῶν συμμετασχόντων ὁμαδαρχῶν ἦσαν Ὑπαξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς, οἱ Δερμιτζάκης καὶ Νικ. Κατσίφας (σελ. 23 — 26). Κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην διέπρεψεν καὶ ὁ χωροφύλακας Παπαχρήστου.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν 1943 τὴν ὑπηρεσίαν στρατολογίας τοῦ Ἀρχηγείου Ζέρβα διευθύνει ἐνωμοτάρχης.

Κατὰ τὰς μάχας μεταξὺ Ἰταλῶν καὶ Ε.Ο.Ε.Α., 20-22) 2-1943 εἰς θέσιν Ρεί-

---

(35) Αὐτόθι σελ. 56.

(36) Σ. Χούτα σελ. 92--93, 104—106 καὶ 155.

(37) Τμήματα τοῦ Ε.Δ.Ε.Σ. βαρύνονται μὲ τὴν μοναδικὴν κατὰ ὑπηρεσίας Χωροφυλακῆς μὴ σκηνοθετημένην ἐπίθεσιν κατὰ Σ.Χ. Λεπενοῦς, πρᾶμα ὅπερ ὁ συγγραφεὺς λαμβάνει ὡς βάσιν τῆς γνώμης ταύτης διὰ τὴν ἐξίσωσιν τῆς δράσεως τοῦ Ε.Δ.Ε.Σ. ἔναντι τῆς Χωροφυλακῆς μετὰ τοῦ ἐξαπολυθέντος ὑπὸ τοῦ Ε.Α.Μ. ἀμειλίκτου πολέμου κατὰ πάσης ὑπηρεσίας Χωροφυλακῆς καὶ κατὰ παντὸς προσώπου ἀνήκοντος εἰς ταύτην.

(38) Τόμ. Α', σελ. 158.

κια παρὰ τὰ ὑψώματα «Χειλώνα» οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ἐπεδείξαντο ἀκράτητον ἐνθουσιασμὸν καὶ ἀφάνταστον ἡρωϊσμόν, διέπρεψαν οἱ ἐνωματάρχαι Π. Καραξᾶς, Β. Λιάτσος καὶ Μᾶρκος Μηλιώνης, ὁ δὲ τελευταῖος ἐτραυματίσθη σοβαρῶς.

Ὁ ἐνωματάρχης Κοσσυβάκης ἀπετέλει τὸν προσωπικὸν σύνδεσμον τοῦ στρατηγοῦ Ζέρβα, ὁ ὑπομοίραρχος Καλλιακμάνης Γεώργιος τὸν μόνιμον φορέα ὁδηγιῶν καὶ μεταφορέα χρηματαποστολῶν (39).

Τὰ μεταβατικὰ ἀποσπάσματα τῆς Χωροφυλακῆς —εἰς τὴν οὐσίαν— εἶχον μεταβληθῆ εἰς ἀνταρτικὰ μεταβατικὰ ἀποσπάσματα καὶ ἠσχολοῦντο εἰς τὴν ἐπιτήρησιν τῆς περιοχῆς, εἰς τὴν συλλογὴν πληροφοριῶν περὶ ἐχθρῶν τοῦ ἀγῶνος καὶ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀποφάσεων τῆς ἡγεσίας αὐτοῦ.

Σημαιοφόρος τοῦ ἀρχηγείου Βάλτου ὡρίσθη ὁ ὑπενωμοτάρχης Ξερικὸς Νικόλαος, ὅστις ἐφονεύθη κατὰ τὴν προσπάθειαν ἀνατινάξεως τῆς γεφύρας τοῦ Ἀχελῴου τὴν 4-7-1943.

Κατὰ τὰς γενικὰς ἐπιχειρήσεις τῶν Ε.Ο.Ε.Α. Ἰουλίου 1943, οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ ἀρχηγεῖον Βάλτου ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, ἀποτελοῦντες ἴδιον τμῆμα ἐκ δύο διμοιριῶν, ὑπὸ τοὺς διμοιρίτας Φαρμάκην καὶ Κοσσυβάκην καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀθορύβου καὶ ἀποφασιστικοῦ ἥρωος, τότε Μοιράρχου, Βορδώνη, ὡς καὶ τὸ ὑπὸ μορφὴν ἀποσπάσματος ὑπὸ τὸν ἐνωμοτάρχην Χατζάραν τμῆμα, ἐπέπεσον, κατὰ τῶν κινουμένων δι' Ἰταλίαν Ἰταλο - Γερμανικῶν φαλάγγων, μετὰ τοσαύτης ὁρμητικότητος καὶ αὐτοθυσίας, ὥστε ἐπέτυχον ἐπὶ τοῦ Μακρυνόρους τὴν καθήλωσιν μεγάλης Γερμανικῆς φάλαγγος διὰ τῆς καταστροφῆς ἱκανοῦ ἀριθμοῦ ὀχημάτων καὶ ἐξοντώσεως μεγάλου ἀριθμοῦ ἀντιπάλων.

Ἡ ὑπὸ τὸν Κασσυβάκην διμοιρία, εἰς θέσιν «Χάνι Τολιᾶς», τὴν 15-7-1943, ἐκυρίευσεν ἓν πυροβόλον 47) 32 μετὰ 220 βλημάτων. (40) Κάθε βῆμα πρὸς ἐπέκτασιν τῶν ΕΔΕΣ—ΕΟΕΑ ἐστηρίζετο εἰς τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὅταν ἔφθασε τὸ πρῶτον κλιμάκιον τοῦ Ε.Δ.Ε.Σ., εἰς τὴν περιοχὴν Ἰωαννίνων ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῶν βαθμοφόρων τοῦ Σώματος, οἵτινες, ἀφοῦ ἤκουσαν τὸ πρόγραμμα, ἀπεδέχθησαν τὸ ἐκ τούτου εἰς τὰς Ε.Ο.Ε.Α. ἀναφερόμενον πρόγραμμα.

Ὀφείλομεν ἀπὸ τοῦδε μίαν ἱστορικὴν ἀλήθειαν, μίαν διευκρίνισιν. Οἱ μυούμενοι εἰς τὸν Ε.Δ.Ε.Σ. ἐκαλοῦντο νὰ ἀναλάβωσιν ἐνόρκως καὶ δι' ὑπογραφῆς—σχετικῆς δηλώσεως— τὴν ὑποχρέωσιν ὅτι θὰ ἀγωνισθῶσιν διὰ τὴν ἐπιβολήν, σοσιαλιστικῆς δημοκρατίας ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Νικολάου Πλαστήρα, ὃν ἀνεγνώριζον ὡς τὸν μόνον ἀρχηγὸν καὶ ὅτι θὰ εἰργάζοντο κατὰ τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ Βασιλέως (40Α).

Καὶ τότε καὶ μεταπολεμικῶς κατεβλήθη προσπάθεια νὰ τηρηθῇ μυστικότης περὶ τὸ γογονὸς τοῦτο.

Ὁ Χούτας ὅμως ποιεῖται περὶ τούτων —κατ' ἐπανάληψιν— λόγον καὶ ἐν σελίδι 60 γράφει ὅτι οἱ προσηλυτιζόμενοι ὡρκίζοντο καὶ ὑπέγραφον πρωτόκολλον «ν' ἀγωνισθοῦν δι' ὅλων τῶν δυνάμεών των διὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τοῦ καθεστῶτος τῆς

---

(39) Σ. Χούτα σελ. 115, 122, 163 κ.λ.π.

(40) Σ. Χούτα σελ. 224, 262—270 καὶ 282—289.

(40α) Κατωτέρω ἀναφερόμενοι εἰς τὸν περὶ τὸν μετέπειτα Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν Ἀν. Ταβουλάρην δημιουργηθέντα Ε.Δ.Ε.Σ. (Ἐθνικὸν Δημοκρατικὸν Ἑλληνικὸν Σύνδεσμον) ὑπὸ ὁμάδαν τινὰ ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς θὰ παραθέσωμεν τὸ κείμενον τοῦ ὅρκου καὶ τῶν σκοπῶν.

ἀβασιλεύτου, τῆς σοσιαλιστικῆς δημοκρατίας, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς χώρας, ὑπὸ τὸν ἀρχηγὸν Νικόλαον Πλαστήραν». Ἐκτὸς τούτου, ὑπηρετῶν —ὁ γράφων— εἰς τὰς Ε.Ο.Ε.Α., ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ τότε ὑπομοιράρχου Κ. Παπαντριανταφύλλου, ὅστις ἐπεχείρησε τὴν μύησιν καὶ τὴν ἀπόσπασιν ὑπογραφῆς εἰς τοιοῦτον πρωτόκολλον.

Πολλαπλὰς ἔχομεν μαρτυρίας περὶ τῆς συλλογῆς τοιούτων πρωτοκόλλων καὶ ὑπογραφῶν μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τοῦ Ἠλία Νίκου, κατωτέρω δὲ θὰ παραθέσωμεν κείμενον ὅπερ ἐκυκλοφόρει ὡς καταστατικὸν τοῦ περὶ τὸν Ταβουλάρην Ε.Δ.Ε.Σ.

Αἱ τοιαῦται ἐνέργειαι, διευθυνόμεναι κυρίως ὑπὸ τοῦ Πυρομάγλου, ἔσχον δυσμενεστάτας ἐπιπτώσεις, καθ' ὅσον —καὶ ἐντὸς τῶν τάξεων τῶν ἀνταρτῶν— ἀπετέλουν διάκρισιν Ἐδεσιτῶν καὶ Ε.Ο.Ε.Α., ἀλλὰ καὶ πλείστων ἄλλων ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν ἀνέκοψε τὴν ἔνταξιν. Κατ' Αὔγουστον 1943 τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ἀξιωμαικῶν Α.Δ.Χ. Ἠπείρου καὶ Δυτ. Ἑλλάδος, εἶχον ἑτοιμασθῆ νὰ ἀναχωρήσωσι πρὸς ἔνταξιν εἰς τὰς ὁμάδας Ζέρβα, πλὴν ἐματαίωσαν τὴν πρόθεσιν αὐτήν, διότι τοῖς μετεδόθη καὶ ἐπεβεβαιώθη ἡ περὶ τοῦ ἀνωτέρω θέματος πληροφορία ὑπὸ τοῦ Μοιράρχου Μπαφατάκη, καθ' ἃ ἐπληροφόρησεν ἡμᾶς ὁ ἤδη Συνταγματάρχης Χωροφυλακῆς Παπαθεοδώρου Νικόλαος.

Ἡ αὐτὴ ἱστορικὴ εὐθύνη ὑποχρεοῖ ἡμᾶς νὰ ἀναφερθῶμεν εἰς τὴν συμπεριφορὰν τοῦ ὑπαρχηγοῦ τοῦ Ε.Δ.Ε.Σ. Πυρομάγλου, πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς:

Ὅταν ἐνετάγημεν παρεμείναμεν ἐπὶ 15 περίπου ἡμέρας ἄνευ ὑπηρεσίας τινὸς εἰς τὴν ἕδραν τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγείου, ἐκφράσαντες δὲ τὴν ἀπορίαν ἡμῶν, εἰς συζήτησιν μετὰ τοῦ ἐκ τῶν πρώτων στελεχῶν τοῦ Ε.Ο.Ε.Α. τότε ὑπομοιράρχου καὶ ἤδη συνταγματάρχου ἐ. ἀ. Παπακοσμοπούλου Ἰωάννου, συνεστήθη ἡμῖν παρὰ τούτου ἡ ἀφαίρεσις ἐκ τῆς στολῆς τῶν δηλωτικῶν τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς ἀμφιμασχαλίων, διότι ἄλλως θὰ τελῶ ὑπὸ τὴν δυσμένειαν τοῦ ὑπαρχηγοῦ Πυρομάγλου, ὅστις ἐν παντὶ κατεφέρετο κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς.

Τοιαύτη ἀντίληψις ἐπεκράτει περὶ τῶν ἔναντι τῆς Χωροφυλακῆς ἀντιλήψεων Πυρομάγλου, ἄλλωστε τὴν ἀποστροφὴν πρὸς τὴν Χωροφυλακὴν τὴν ἐδίδασκε καὶ αὐτὸ τὸ καταστατικόν, ὄχι ὅμως καὶ πρὸς τὰς σωτηρίους ὑπηρεσίας τῆς Χωρ)κῆς.

Ὁ αὐτὸς Πυρομάγλου, ὅταν ἠρνήθημεν τὴν μύησιν καὶ ὑπογραφὴν πρωτοκόλλου, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ Ζέρβα, διὰ διαταγῆς ἔθεσεν ἡμᾶς —κατὰ μῆνα Νοέμβριον τοῦ 1944— ἐκτὸς ὑπηρεσίας. Κατόπιν ἐντόνου προσωπικῆς παραστάσεως πρὸς τὸν στρατηγὸν Ζέρβαν, ἡ διαταγὴ αὕτη δὲν εὗρεν ἔδαφος ἐκτελέσεως. Ἀσφαλῶς δὲν ὑπῆρξεν ὁ Πυρομάγλου ὁ μόνος ὑπεύθυνος τῆς ἀντεθνικῆς ταύτης πολιτικῆς, ἀλλ' εἶχε ἐν τῷ Ἐπιτελείῳ τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγείου συνεργοὺς καὶ βοηθούς, εἰς τὴν τακτικὴν τῶν ὁποίων ὀφείλεται καὶ ἡ κατὰ τὴν 30-10-1944 λαβοῦσα χώραν στάσις τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Χ Μεραρχίας ἐν Παραμυθιᾷ.

Εἰς τὴν ἀηδιαστικὴν ταύτην πολιτικὴν ἐγωπαθῶν καὶ μισαλλοδόξων προσώπων τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγείου ΕΟΕΑ — ΕΔΕΣ, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν ὑπαρχηγὸν Πυρομάγλου, δέον νὰ ἀποδοθῇ καὶ ἡ μεταξὺ τοῦ Γενικοῦ τούτου Ἀρχηγείου καὶ τοῦ παρὰ τὴν Πρέβεζαν στρατοπεδευμένου 11ου Τάγματος τῆς Χωροφυλακῆς σημειωθεῖσα ρῆξις, κατὰ τὴν ἐξοπολυθεῖσαν κατὰ τῶν δυνάμεων τοῦ Ζέρβα κομμουνιστικὴν ἐπίθεσιν τὸ τελευταῖον δεκαήμερον τοῦ Δεκεμβρίου 1944'

Τούτων ἕνεκεν, ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς ἀπε-

δέχοντο μόνον τὸ πρόγραμμα τῶν Ε.Ο.Ε.Α. Ἐκ τῶν πρώτων μετ' ἐνθουσιασμοῦ δηλωσάντων προσχώρησιν ὑπῆρξεν καὶ ὁ τότε διοικητὴς τῆς ὑποδιοικήσεως τῆς Χωροφυλακῆς Δερβιζιάνων, ὑπομοίραρχος Παπακοσμόπουλος Ἰωάννης, ἀλλ' ὑπὸ ὅρους ἐξασφαλίζοντας τὴν ἀξιοπρέπειαν τόσον τοῦ ἀτόμου, ὅσον καὶ τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἀνωτέρω ὁμιλοῦντες περὶ τῆς ἀντιστασιακῆς δραστηριότητος τοῦ Ἠλία Νίκου, ἀνεφέραμεν ὅτι τὸ ὑπαρχηγεῖον Ἠπείρου συνεστήθη τὴν 1-4-1943, διηυκρινήσαμεν ὅμως ὅτι, καὶ πρὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἠπείρου, εἶχεν ἤδη συσταθῆ, ἀπὸ τῆς 7ης Ἰανουαρίου 1943, ἡ πρώτη ἐν Ἠπείρῳ ἔνοπλος Ζερβικὴ ὁμὰς ὑπὸ τὸν Ἀλέξ. Παπαδόπουλον καὶ τοὺς ὑπαξιωματικοὺς τῆς Χωροφυλακῆς Δημ. Φίλιππαν καὶ Παν. Ντόβαν.

Μέχρι τῆς περιόδου ταύτης τὰ ἔνοπλα τμήματα τοῦ Ζέρβα ἀπεκαλοῦντο «Ἀντάρτικὰ Σώματα Ε.Δ.Ε.Σ.»

Ἡ ἐπέκτασις ὅμως τῆς ὀργανώσεως εἰς Ἤπειρον, ἔπεισε τὸν Ζέρβαν ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ προχωρήσῃ μὲ τὸν ἀπαιτούμενον ρυθμὸν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀντιστασιακοῦ πνεύμονος ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῶν πρωτοκόλλων καὶ τῶν ὅρκων. Οἱ μόνιμοι ἀξιωματικοὶ ἤθελον νὰ ἀγωνισθῶσιν ὑπὸ τὰς διαταγάς του ὡς στρατηγοῦ, ἀλλ' ὄχι ὡς κομματάρχου, ἄλλως δὲν προσεχώρουν. Τὸ θέμα δὲν ἦτο ἁπλοῦν καὶ ἐφευρέθη ἡ ἀκόλουθος λύσις: Τὸ Ε.Δ.Ε.Σ. νὰ παραμείνῃ ὡς πολιτικὴ ὀργάνωσις, τὰ μάχιμα ὅμως τμήματα, ἀποκαλούμενα ἐφεξῆς Ἐθνικαὶ Ὁμάδες Ἑλλήνων Ἀνταρτῶν (Ε.Ο.Ε.Α.), δὲν θὰ ἔχουν οὐδεμίαν σχέσιν μὲ τὴν πολιτικὴν τοῦ Ε.Δ.Ε.Σ. Μετὰ τὴν λύσιν καὶ συμφωνίαν ταύτην, 62 μόνιμοι ἀξιωματικοὶ συνέταξαν, ὑπέγραψαν καὶ ἐκυκλοφόρησαν σχετικὴν προκήρυξιν (41).

Ὑπ' αὐτὰς τὰς συνθήκας ἤρξατο ἡ ἀθρόα προσχώρησις τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν ὀργάνωσιν Ε. Ε. ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ἄλλων τῆς Χωροφυλακῆς (42).

Πρωτεύοντα ρόλον διεδραμάτισεν εἰς τὴν ὅλην ὑπόθεσιν τῶν Ε.Ο.Ε.Α., αἵτινες ὡς ἰδέα προϋπῆρξαν τῆς ὀργανώσεως Ε.Δ.Ε.Σ., ὁ τότε Διοικητὴς τῆς ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Δερβιζιάνων ὑπομοίραρχος Παπακοσμόπουλος Ἰωάννης ὑπὸ τὰς ἀκολούθους συνθήκας.

Κατὰ τὸ φθινόπωρον 1942, πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ περιήρχοντο τὰ διάφορα χωρία, ἔνθα λόγῳ καταγωγῆς ἢ ὑπηρεσίας ἦσαν γνωστοὶ καὶ ἤσκουν ἐπιρροήν, προπαγανδίζοντες ὑπὲρ τοῦ Ε.Α.Μ. κυρίως. Οὕτω ἔφθασαν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ὑποδιοικήσεως ταύτης καὶ οἱ ταγματάρχης Ἀπόστ. Κωνσταντινίδης καὶ λοχαγὸς Ἀπόστ. Χαλιμᾶς. Ὁ Παπακοσμόπουλος ἐπεδίωξε μετ' αὐτῶν συνάντησιν καὶ μακρὰν συζήτησιν ,καθ' ἣν ἐπέτυχε νὰ τοὺς πείσῃ νὰ παύσωσιν ἐργαζόμενοι ὑπὲρ τοῦ Ε.Α.Μ., ἀλλὰ ἀπὸ κοινοῦ νὰ προβῶσιν εἰς ὀργάνωσιν ἐθνικῶν ὁμάδων ἀνταρτῶν, τούτου θέσαντος εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῆς τῆς προσπαθεας τὴν ὀργάνωσιν καὶ δύναμιν τῆς ὑποδιοικήσεως. Συμφωνήσαντες εἰς ὅλα, μετέβησαν ὁμοῦ εἰς Πεντόλακκον, ἔνθα καταφυγὼν εὑρίσκετο ὁ λοχαγὸς Παπαδᾶτος τῆς ὀργανώσεως Ἑλλὰς - Ἐλευθερία.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας διῆλθεν ἐκ Δερβιζιάνων ὁ ἀδελφὸς τοῦ στρατηγοῦ Ζέρβα μεθ' οὗ ἐλθὼν εἰς ἐπαφὴν ὁ Παπακοσμόπουλος ἔμειναν σύμφωνοι διὰ τὴν ἑνοποίησιν τῶν προσπαθειῶν.

---

(41) Παράρτημα Χ, 56.

(42) Ταῦτα συνέπεσαν καὶ μὲ τὴν προσπάθειαν προσεγγίσεως μεταξὺ Ζέρβα καὶ Βασιλέως περὶ ἧς βλέπε ἐφημ. «Ἀκρόπολις» 25-4-1965 ἄρθρον 12 τοῦ Βρεταννοῦ Γουτχάους.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐλήφθη διαταγὴ τῶν κατακτητῶν περὶ συμπτύξεως εἰς Ἰωάννινα ἁπάσης τῆς δυνάμεως τῆς Ὑποδιοικήσεως ἐντὸς τακτῆς προθεσμίας. Ὁ Παπακοσμόπουλος ἀπεφάσισε νὰ συμπτυχθῇ εἰς Ἰωάννινα καὶ ἐκεῖθεν νὰ ἐξέλθῃ εἰς ἀνταρσίαν παρασύρων μεγαλυτέραν δύναμιν καὶ μετὰ τῆς δυνάμεώς του ἀνεχώρησε τὴν 10-2-1943, κατόπιν ὅμως προσυνεννοήσεώς του ἐσκηνοθετήθη μία ἐπίθεσις ἀνταρτῶν καθ' ὁδὸν καὶ ὁ ἐν συνεχείᾳ ἀφοπλισμός, πρᾶγμα ὅπερ ἐγένετο παρὰ τὴν θέσιν «Τρία Δένδρα».

Εὐθὺς ὡς συνεκεντρώθησαν εἰς Ἰωάννινα αἱ συμπτυχθεῖσαι ὑπηρεσίαι, ἐν συγκεντρώσει καὶ κατόπιν τεθέντος ἐρωτήματος ὑπὸ τοῦ τότε Ἀνωτέρου Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς Ἠπείρου συνταγματάρχου Δημουλᾶ Γρηγορίου, διεξήχθη συζήτησις μὲ θέμα περὶ τῆς θέσεως ἔναντι μιᾶς ἑκάστης ἐκ τῶν ὀργανώσεων Ε.Α.Μ. καὶ Ε.Δ.Ε.Σ.

Πρῶτος ἔλαβε τὸν λόγον ὁ ἀντισυνταγματάρχης Σιδερᾶτος Εὐθύμιος, δολοφονηθεὶς τὸ 1944 εἰς Ἀθήνας, ὑποστηρίξας τὴν καθολικὴν ἔνταξιν εἰς ἐθνικὰς ὁμάδας καὶ ὑπὸ τὸ ἴδιον πνεῦμα ὡμίλησαν σχεδὸν ἅπαντες καὶ ὑπὸ τὰς εὐλογίας τοῦ τόσον αἰνιγματικοῦ καὶ αὐστηροῦ θεματοφύλακος τῶν νόμων καὶ κανονισμῶν Δημουλᾶ, λαβὼν δὲ τὸν λόγον ὁ Παπακοσμόπουλος, ἐδήλωσεν, ὅτι αὐτὸς θέλει ἐξέλθει εἰς τὰ ὄρη ἀμέσως.

Κατὰ τὸ ἑσπερινὸν προσκλητήριον τῆς ἰδίας ἡμέρας, καλέσας ἅπαντας τοὺς ἄνδρας τοῦ Α' Ἀστυνομικοῦ Τμήματος, εἰς ὃ εἶχε τοποθετηθῆ ὡς διοικητὴς λόγῳ ἀρχαιότητος, ὡμίλησε πρὸς αὐτοὺς περὶ τῆς ἀποφάσεώς του ὅπως ἀμέσως ἐν συνεχείᾳ ἐξέλθῃ εἰς τὰ ὄρη, ἵνα ἀγωνισθῇ διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος καὶ ἐκάλεσε τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν. Ἅπασα σχεδὸν ἡ ἐκ 40 ἀνδρῶν δύναμις μετὰ τῶν 5-6 ὅπλων, τῆς γραφομηχανῆς καὶ ἑνὸς κλινοσκεπάσματος δι' ἕνα ἕκαστον, τὴν ἰδίαν νύκτα εὑρέθη εἰς Ἁγίαν Ἀναστασίαν - Δωδώνης, ἔνθα συναντηθεῖσα καὶ μετὰ τοῦ λοχαγοῦ Μπαλτογιάννη, ἡγουμένου 3—4 ἀνδρῶν, τὴν 21ην Ἀπριλίου 1943 συνηντήθη μετὰ τοῦ ἡγουμένου τοῦ ὑπαρχηγείου Ἠπείρου ταγματάρχου Πεζικοῦ Κωνσταντινίδου Ἀποστόλου.

Προέβημεν καὶ ἐν προκειμένῳ εἰς λεπτομερεῖς ἀφηγήσεις, ὄχι τόσον πρὸς ἔξαρσιν τῶν πατριωτικῶν σκέψεων, ἐνεργειῶν καὶ παλμῶν αὐτοῦ τούτου τοῦ Παπακοσμοπούλου, ὅσον ἵνα παραστήσωμεν τὸ γενικῶς κρατῆσαν πνεῦμα εἰς τὰς τάξεις τῆς Χωροφυλακῆς, τῆς ὁποίας οἱ ἄνδρες θὰ εἶχον ἐγκαταλείψη εἰς τὸ σύνολόν των τὰς θέσεις, παραγνωρίζοντες τὴν μεγάλην πλησίον τοῦ λαοῦ ἀποστολήν των καὶ θὰ εἶχον ἐνταχθῆ εἰς τὰς ἀνταρτικὰς ὀργανώσεις, ἐὰν δὲν ὑπῆρχε τὸ μέγα ἐμπόδιον τῆς πολιτικῆς ἐκμεταλλεύσεως.

Τὴν καθολικὴν ταύτην σκέψιν καὶ ἐκδήλωσιν εἶχεν διαπιστώσει καὶ ὁ Βρεττανὸς συνταγματατάρχης Κρὶς Γουντχάουζ ,ὅστις εἰς τὸ ἄρθρον 6 τῶν δημοσιευμάτων του (43) γράφει: «Μαζὶ μὲ τοὺς πατριῶτες ποὺ προσχωροῦσαν στὸν Ε.Δ.Ε.Σ. τὴν ἐποχὴ ἐκείνη (σ.σ. Δεκέμβριος 1942—Ἰανουάριος 1943) , ἦταν καὶ πολλὰ μικρὰ τμήματα Χωροφυλακῆς, τὰ ὁποῖα, μὲ τοὺς ἀξιωματικούς τους ἐπικεφαλῆς, ἔφευγαν ἀπὸ τοὺς σταθμούς τους, συναποκομίζοντες τὰ ὅπλα τους καὶ τὰ πυρομαχικά τους».

Ὁ Παπακοσμόπουλος ἐπεδείξατο θαυμασίαν καὶ πλουσιωτάτην δραστηριότητα ἐν τῷ ἀγῶνι τῆς ἀντιστάσεως, ὑπῆρξε μαχητικὴ καὶ ὀργανωτικὴ ψυχὴ τῶν Ε.Ο.Ε.Α. ἐν τῇ περιοχῇ Λάκκας - Σουλίου καὶ ἐν Ἰωαννίνοις, γενναῖος ὡς ἦτο οὐδέποτε ἐδέ-

---

(43) Ἐφημερὶς «Ἀκρόπολις» φύλλον τῆς 18-4-1965.

χθη νὰ συζητήσῃ συνθηκολόγησιν καὶ μόνον ὅταν ἐτραυματίσθη συνελήφθη αἰχμάλωτος καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον ὑπὸ τοῦ κομμουνιστικοῦ ἀνταρτοδικείου ἐκ τῶν Κόκορη, Σαράφη, Παπαγεωργίου καὶ Ἀθαν. Παντούλα, τὴν 16-10-1943, δν διέφυγε τῇ ἐπεμβάσει τῶν Ἄγγλων. Περὶ τῆς δράσεώς τούτου ἐν γένει κ.λ.π., ὁμιλοῦν ἔγγραφα τῆς ὀργανώσεως ΕΔΕΣ—ΕΟΕΑ (44). Παρὰ τὴν τόσον πλουσίαν καὶ πλήρη γενναίων διακρίσεων δραστηριότητά του εἶχε περιπέσει καὶ οὗτος εἴς τινα δυσμένειαν, πιθανῶς τοῦ Πυρομάγλου, διότι δὲν ἀπετέλει μέλος τῆς σοσιαλιστικῆς δημοκρατίας, καὶ ἐκρατεῖτο ἐν ἀδρανείᾳ ἐν Δερβίζιανᾳ, ἕδραν Γενικοῦ Ἀρχηγείου, δι' ὃ καὶ ἠναγκάσθη νὰ ὑποβάλῃ μίαν προσωπικὴν εἰς τὸν στρατηγὸν Ζέρβαν ἀναφοράν. Ἐπιστεύετο καὶ ἦτο ἀληθὲς εἰς σοβαρὸν ποσοστόν, ὅτι ὁ Ζέρβας δὲν ἐτέλει εἰς γνῶσιν διαφόρων φάσεων κακοδιοικήσεως, ἰδίᾳ ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐκ τοῦ ἐμπαθοῦς συγκροτήματος τῆς σοσιαλιστικῆς δημοκρατίας προερχομένας ἢ τὰς τοιαύτας ἐκ τῆς εὐνοιοκρατίας ἣν εἶχον ἀναπτύξει ὁ ὑπαρχηγὸς Πυρομάγλου καὶ ὁ ἐπιλεγόμενος «Ὑπουργὸς οἰκονομικῶν» Πετάσης, δι' ὃ καὶ ἐπεδίωκον προσφυγὴν εἰς τὸν ἴδιον τὸν Ζέρβαν, ὅστις διετήρει ἀμέσως τὰ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τὰς μετὰ τῆς Βρεττανικῆς ἀποστολῆς σχέσεις.

Ἐνταῦθα δὲν γράφομεν ἱστορίαν περὶ Ε.Δ.Ε.Σ., ἀλλὰ τὰ περὶ συμμετοχῆς τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὸν ὑπὸ τῆς ὀργανώσεως ταύτης διεξαχθέντα ἀγῶνα ἀντιστάσεως, ἀλλ' ἐπειδὴ ἔχει ἐπικρατήσει νὰ ἀναφέρωνται οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς εἰς δευτέραν γραμμήν, παραθέτομεν τὴν ἀπὸ 28 Αὐγούστου 1944 πρὸς τὸν στρατηγὸν Ναπολέοντα Ζέρβαν προσωπικὴν ἀναφορὰν τοῦ Παπακοσμοπούλου (45), ἥτις καίτοι μακροσκελὴς καὶ εἰς ἀτομικὰ ἀναφερομένη, ἀποκτᾶ, λόγῳ τῶν ἀνωτέρω, γενικὸν διὰ τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς ἐνδιαφέρον.

Μετὰ τὴν ἐκδήλωσιν τῶν Ἐαμικῶν σκοπῶν, ἡ καθολικὴ ψυχὴ τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ἐξ ἁπάσης τῆς χώρας, ἐστράφη πρὸς τὴν προσπάθειαν τοῦ στρατηγοῦ Ναπολέοντος Ζέρβα, ἀλλὰ καὶ ἐνεργῶς ἔσπευσαν νὰ πυκνώσουν τὰς τάξεις τῶν Ε.Ο.Ε.Α. οἱ λόγῳ τῶν δημιουργηθέντων ἐκτάκτων πλέον συνθηκῶν κυκλοφορίας δυνηθέντες ἐκ διαφόρων ἐγγὺς διαμερισμάτων. Ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως Παπακοσμοπούλου, ἡ δύναμις τῶν Διοικήσεων Χωροφυλακῆς Θεσπρωτίας, Πρεβέζης καὶ Ἄρτης, ἔσπευσεν καὶ τὰς τάξεις τῶν Ε.Ο.Ε.Α. νὰ πυκνώσῃ, ἀλλὰ καὶ ὅλην τὴν ὀργανωτικὴν ἐν ταῖς πόλεσι καὶ τῇ ὑπαίθρῳ χώρᾳ ἐργασίαν νὰ ἀναλάβῃ καὶ νὰ περαιώσῃ. Ἀνεξαρτήτως τῆς ἀτυχίας Πετρούλια, τὸ σύνολον τῶν ἀξιωματικῶν Ἄρτης, ἤτοι ὁ Πετρούλιας, ὁ Μίκροβας, ὁ Τομαρᾶς, ὁ Κουτσάμπελας (46), ὁ Παπαπντριανταφύλλου κ.λ.π., ἐνετάγησαν ἐκ τῶν πρώτων εἰς τὰς ἐθνικὰς ὁμάδας μεθ' ἁπάσης σχεδὸν τῆς δυνάμεως τῆς ὑπαίθρου.

Ἀτυχῶς δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς τὰς Ε.Ο.Ε.Α. ἐνταχθέντων ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ἐνθυμούμεθα ὅμως ὅτι αἱ περισσότεραι μάχιμοι καὶ ἐμπιστευτικαὶ ὑπηρεσίαι τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγείου ἦσαν ἐπηνδρωμέναι διὰ τοιούτων

---

(44) Βλέπε τοιαῦτα ἐν Παραρτήματι Χ ὑπ' αὔξ. ἀριθμ. 57, 58 καὶ 59.

(45) Παράρτημα Χ, 62α.

(46) Ὁ Ὑπομ. Κουτσάμπελας Χρ. τοῦ Γεωργ. ἐτιμήθη δι' ἀριστείου ἀνδρείας δυνάμει τοῦ ἀπὸ 12)3—18)4—1949 Β. Δ. (Φ.Ε.Κ. τ. 108) διότι ἠνδραγάθησεν ἐξόχως ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης τὴν 3.9.1944 ἐν συμπλοκῇ μετὰ Γερμανῶν παρὰ τὸ Ἀσπροχάλικον — Φιλιππιάδος.

ἀνδρῶν, ἐκτὸς τῶν εἰς ὅλα τὰ μάχιμα τμήματα ὑπηρετούντων ὡς στρατονομικῶν ὁμάδων καὶ τοῦ τμήματος Ἠλία Νίκου.

Χάριν τῆς πληρότητος ἐν τῇ ἱστορήσει, ἀναφέρομεν ὅτι ὁ τότε ταγματάρχης τῆς Χωροφυλακῆς Δημ. Πετρούλιας, μόλις εἶχε μετακινηθῇ ἐκ Πρεβέζης εἰς τὴν Διοίκησιν τῆς Χωροφυλακῆς Ἄρτης, ἐγκατέλειψε τὴν θέσιν του καὶ ἐπικεφαλῆς σοβαρᾶς δυνάμεως ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς ἐξῆλθεν εἰς τὰ ὄρη δι' ἐνίσχυσιν τοῦ ἀγῶνος τοῦ στρατηγοῦ Ζέρβα. Ἐκεῖ ἦλθεν εἰς ἀπ' εὐθείας μετὰ Βρεττανῶν ἀξιωματικῶν ἐπαφὴν καὶ ἔλαβε τὴν ἔγκρισιν, πιθανῶς καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν, ἵνα προβῇ εἰς τὴν σύστασιν ἀνεξαρτήτου ἀνταρτικῆς ὁμάδος, δυνάμεως τάγματος, ἐξ ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς, ἥτις θὰ ἐκινεῖτο καὶ θὰ ἐνήργει κατὰ τὰς ὑποδείξεις τῆς ἐκπροσωπούσης τὸ Σ.Μ.Α. Βρεταννικῆς ἀποστολῆς. Κατὰ τῆς προσπαθείας ταύτης ἠναντιώθη σφόδρα ὁ στρατηγὸς Ζέρβας Ναπολέων καὶ τὸ περιβάλλον του καὶ οὕτω ἐματαιώθη ἡ φιλοδοξία ἐκείνη, τῆς ὁποίας ἡ δικαιολογητικὴ βάσις ἦτο, κατὰ παρασχεθείσας ἡμῖν τὸν Σεπτέμβριον 1944 ἐν Πάργῃ ἐξηγήσεις ὑπὸ τοῦ Δ. Πετρούλια, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν ἐπιθυμούνττων νὰ ἐνταχθῶσιν εἰς τὰ ἀνταρικὰ τμήματα ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἀπαλλαγὴ τῶν ἀνδρῶν τούτων ἐκ τῶν διαφόρων πρωτοκόλλων, διὰ τὴν ὑπογραφὴν τῶν ὁποίων μᾶλλον ἐπιέζοντο κατ' ἀρχὰς καὶ κυρίως διότι τόσον αὐτὸς ὅσον καὶ οἱ Ἄγγλοι ἐπίστευον εἰς τὴν ἀκρίβειαν, τὴν ταχύτητα καὶ ἀποφασιστικότητα ἐκτελέσεως ἀλλὰ καὶ ἀπολύτου ἀφοσιώσεως ἑνὸς τμήματος συγκειμένου ἐξ ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς.

Ματαιωθείσης τῆς προσπαθείας ταύτης, ὁ Πετρούλιας ἐτάχθη ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ Ζέρβα καὶ ἐχρησιμοποιεῖτο εἰς διαφόρους βοηθητικὰς ὑπηρεσίας τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγείου. Ὀλίγον βραδύτερον, ἐνῷ ἀπεστέλλετο εἰς πεδινὴν περιοχὴν δι' ὡρισμένην ἀποστολήν, συνελήφθη καθ' ὁδὸν ὑπὸ τμημάτων ἑνὸς καθ' ὅλα ἀτάκτου Ζερβικοῦ συγκροτήματος Ζηκαίων (Κολιοδημητραίων) διὰ κατηγορίαν δι' ἣν δὲν ἔχομεν στοιχεῖα, ἐκακοποιήθη, ἐφυλακίσθη, ἵνα βραδύτερον ἀφεθῇ ἐλεύθερος.

Ὁ τότε ἀντισυνταγματάρχης Κανελάκης Διευθύνων τὴν ἐπιμελητείαν τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγείου ἐπεδίωκε πάντοτε νὰ ἔχῃ βοηθοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς διὰ λόγους τιμιότητος καὶ ἐργατικότητος. Ἄνδρες τῆς χωροφυλακῆς διετίθεντο κατὰ προτίμησιν καὶ ἐφ' ὅσον ὑπῆρχον εἰς τοὺς χώρους ἐκφορτώσεως πολεμικοῦ ὑλικοῦ (ὅρμος Σπλάντζας καὶ ἀλλαχοῦ) ἢ καὶ εἰς τοὺς χώρους τῶν ρίψεων, διότι δὲν ἐπεκράτει καὶ τόση ἀσφάλεια περὶ τὰ πάσης φύσεως διατιθέμενα ὑπὸ τῶν συμμάχων εἴδη καὶ ἐφόδια, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἀσφάλειαν ἐν γένει εἰς τοὺς ἄνδρας τῆς χωροφυλακῆς εἶχεν ἐμπιστευθῇ ὁ Στρατηγὸς Ζέρβας.

Ἐποιησάμεθα ἐν τοῖς πρόσθεν λόγον περὶ τοῦ ἐκ τῶν πρωτεργατῶν τῶν ἐνόπλων ἀνταρτικῶν δυνάμεων τότε ὑπομοιράρχου καὶ ἤδη Ὑποστρατήγου Ε.Λ. Βορδώνη Γεωργίου, τοῦ ὁποίου ἡ δρᾶσις ὑπῆρξεν ἀπὸ ἀρχῆς μέχρι τέλους ἐξόχως τιμητικὴ καὶ ἀξιοπρόσεκτος.

Ὁ Βορδώνης ἐκτὸς τῶν ἐκ τῶν μαχῶν συγκινήσεων ὑπέστη καὶ τὴν ὀδυνηρὰν συγκίνησιν νὰ πληροφορηθῇ τὴν παρὰ τῶν κομμουνιστῶν πυρπόλησιν τῆς οἰκοσκευῆς του καὶ τὴν ἀπαγωγὴν εἰς αἰχμαλωσίαν τῆς συζύγου καὶ τῆς διετοῦς θυγατρός του. Ἀλλοίμονον! Αὗται ὑπῆρξαν αἱ μέθοδοι Ἑλλήνων ἐναντίον Ἑλλήνων, μέθοδοι τὰς ὁποίας εἶχεν ἐφαρμόσει πρὸ 130 ἐτῶν περίπου ὁ Ἀλῆ πασσᾶς ἐναντίον τοῦ Κατσαντώνη. — Ἀλλὰ ἂς δώσωμεν τὸν λόγον εἰς τὸν ἴδιον τὸν Βορδώνην

ὁμιλοῦντα περὶ τῆς δράσεώς του εἰς Ε.Ο.Ε.Α. ἐν τῇ ἀπὸ 9 Ἰουνίου 1962 ὑπευθύνῳ του Δηλώσει πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσας τάξεως, ἔνθεν παραλαμβάνομεν τὸ ἀκόλουθον ἀπόσπασμα :

« .—Ἀπὸ 12-6-1945 μέχρι τῆς 12-2-1945 ὑπηρέτησα ἐθελοντικῶς ὡς ὑπομοίραρχος εἰς τὰς Ἐθνικὰς Ὁμάδας Ἑλλήνων Ἀνταρτῶν (Ε.Ο.Ε.Α. στρατηγοῦ Ζέρβα), λαβὼν μέρος εἰς τὰς κάτωθι ἐπιχειρήσεις καὶ μάχας:

« α) Εἰς τὴν ἐπιχείρησιν, τὴν διεξαχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγείου τῶν Ε.Ο.Ε.Α. Βάλτου, ἀπὸ 3—5 Ἰουλίου 1943 εἰς Γέφυραν Ἀχελώου, τὴν κειμένην ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀγρινίου - Ἀμφιλοχίας, πρὸς ἐξουδετέρωσιν τῆς ἰσχυρᾶς Ἰταλικῆς φρουρᾶς καὶ ανατίναξιν τῆς γεφύρας, συμφώνως πρὸς ἐπιταγὴν τοῦ Στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς.

« Οὕτω, τὴν νύκτα τῆς 4—5 Ἰουλίου 1943 διεξήχθη ἐκεῖσε σφοδρὰ ὁλονύκτιος μάχη, εἰς ἣν ἔλαβον μέρος καὶ καθ' ἣν ὁ ἐχθρὸς ὑπέστη σοβαρὰς ἀπωλείας εἰς νεκρούς, τραυματίας καὶ καταστροφὰς ὀχυρῶν του. Ἐπίσης συνελήφθησαν καὶ τρεῖς (3) Ἰταλοὶ στρατιῶται αἰχμάλωτοι. Ἡμέτεραι ἀπώλειαι:: 5—6 νεκροί, ἐξ ὧν δύο χωροφύλακες ἀντάρται, 10—12 τραυματίαι.

« β) Εἰς τὴν ἐν συνεχείᾳ ἐπιχείρησιν, τὴν διεξαχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἰδίου Ἀρχηγείου Βάλτου, ἀπὸ 5—21 Ἰουλίου 1943, εἰς τὴν μεταξὺ Ἀμφιλοχίας - Ἄρτης διάβασιν τοῦ Μακρυνόρους, ἔνθα συμφώνως πρὸς τὴν διαταγὴν τοῦ Στρατηγείου Μ. Ἀνατολῆς, ἔδει νὰ προσβληθοῦν αἱ ἐκεῖθεν διερχόμεναι πρὸς Ἤπειρον - Ἰταλίαν ἐχθρικαὶ φάλαγγες, ἐπὶ τῷ σκοπῷ παρεμποδίσεως τῆς ἀποστολῆς ἐνισχύσεως εἰς Σικελίαν, ὅπου ἐγένετο ἡ συμμαχικὴ ἀπόβασις.

« Εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην καὶ τὰς ἐν συνεχείᾳ μάχας ἔλαβον μέρος ὡς διοικητὴς οὐλαμοῦ δύο διμοιριῶν ἐξ ἀνταρτῶν χωροφυλάκων καὶ ἰδιωτῶν μὲ διμοιρίτας τοὺς τότε ὑπαξιωματικοὺς τῆς Χωροφυλακῆς καὶ μετέπειτα ἀξιωματικοὺς Κοσσυβάκην Γεώργιον, Μοίραρχον ἐ.ἀ., θανόντα ἤδη, καὶ Φαρμάκην Ἰωάννην, Μοίραρχον ἐ.ἀ.

« Εἰς Μακρυνόρους ἐγένετο αἱ ἑξῆς τρεῖς μάχαι: 1) Τὴν 14ην καὶ 15ην Ἰουλίου 1943, διήμερος μάχη κατὰ τῆς μηχανοκινήτου Ἰταλικῆς μεραρχίας «Μπρενέρο», καθ' ἣν ὁ ἐχθρὸς ὑπέστη σοβαρὰς ἀπωλείας εἰς νεκροὺς καὶ τραυματίας, οὓς συμπαρέλαβεν, ὡς καὶ εἰς καταστροφὰς αὐτοκινήτων, ἅτινα ἐγκατέλειψε φεύγων. Ἐκυριεύθη καὶ ἓν ἀντιαρματικὸν πυροβόλον καὶ ἀπηλευθερώθησαν καὶ περὶ τοὺς 12—15 Ἕλληνες ὅμηροι ,οὓς ἡ ἐχθρικὴ μεραρχία ὡδήγει μεθ' ἑαυτῆς.

« Ἡμέτεραι ἀπώλειαι: Εἷς νεκρὸς καὶ 2—3 τραυματίαι.

II) Μετὰ διήμερον, ἤτοι τὴν 17-7-1943 ἐναντίον Ἰταλικοῦ συντάγματος. Κατὰ τὴν διαρκέσασαν ἐπὶ ὁλόκληρον τὴν ἡμέραν μάχην, ὁ ἐχθρὸς εἶχε πολλὰς ἀπωλείας εἰς ἄνδρας καὶ ὀχήματα.

« Ἐκ τῶν ἡμετέρων: εἷς θανὼν ἐξ ἡλιάσεως (χωροφύλαξ) τοῦ οὐλαμοῦ μου, ὀνόματι Ἀζούκης Λάζαρος.

« III) Τὴν 19-7-1943 ἐναντίον Γερμανικοῦ τμήματος, ὅτε μετὰ ὀλιγόωρον μάχην αἱ δυνάμεις τοῦ Ἀρχηγείου Βάλτου συνεπτύχθησαν λόγῳ ἐξαντλήσεως τῶν πυρομαχικῶν καὶ λόγῳ ἀσθενείας ἐξ ἑλονοσίας μεγάλου ποσοστοῦ ἀνδρῶν του ἐκ τῶν κοπώσεων καὶ στερήσεων.

« Αἱ ἀπώλειαι τοῦ ἐχθροῦ δὲν ἐγνώσθησαν.

« Ἐκ τῶν ἡμετέρων οὐδεμία.

« γ) Εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ ἰδίου Ἀρχηγείου Βάλτου ἀπὸ 1—4ης Ὀκτωβρίου

1943 εἰς Ἅγιον Γεώργιον Μακρυνόρους, καθ' ἣν τὴν 3-10-1943 διεξήχθη πολύωρος μάχη κατὰ Γερμανικοῦ τμήματος.

Αἱ ἀπώλειαι τοῦ ἐχθροῦ δὲν ἐγνώσθησαν.

Αἱ ἡμέτεραι ἀπώλειαι ἦσαν: 2—3 νεκροὶ καί τινες τραυματίαι.

δ) Εἰς τὴν κατὰ τῶν Ἐλ..σιτοκομμουνιστῶν ἀμυντικὴν μάχην τοῦ ἰδίου ἀρχηγείου εἰς Χαλκιοπούλους τὴν 14ην Ὀκτωβρίου 1943.

— Κατ' αὐτὰς ὑπῆρχον ἑκατέρωθεν ἀπώλειαι τινες, ἃς δὲν ἐνθυμοῦμαι.

. . . .

« ε) Ἐπίσης ἔλαβον μ.ρος καὶ εἰς ἄλλας τινὰς ἐπιχειρήσεις ἧσσονος σπουδαιότητος διεξαχθείσας ὑπὸ τῶν VIII καὶ III Μεραρχιῶν τῶν Ε.Ο.Ε.Λ. εἰς ἃς ἐν συνεχείᾳ ὑπηρέτησα ὡς Φρούραρχος τούτων καὶ ἐν ταυτῷ Διοικητὴς Στρανομικῶν Ἀποσπασμάτων. Τέλος λόγῳ τῆς εἰς τὰς Ε.Ο.Ε.Λ. Βάλτου προηγουμένας ὑπηρεσίας μου οἱ Ἐλασῖται τὴν νύκτα τῆς 13—14 Ἰουλίου 1943 κατὰ τὴν ἐπίθεσίν των ἐναντίον τῆς Γερμανικῆς Φρουρᾶς Ἀμφιλοχίας καὶ τῆς ἐκεῖσε Ὑποδ)σεως Χωρ)κῆς, ἐπυρπόλησαν τὴν οἰκίαν τοῦ πενθεροῦ μου μεθ' ἁπάσης τῆς οἰκοσκευῆς μου καὶ συνέλαβον ὁμήρους τὴν σύζυγόν μου καὶ τὴν διετῆ τότε κόρην μου, ὡς καὶ τὸν πενθερόν μου—ἃς ἐκράτησαν ὡς ὁμήρους ἐπὶ τρίμηνον εἰς τὸν ὀρεινὸν Βάλτον καὶ Μυρόφυλλον—Ἀγράφων.

« — Διὰ τὴν ἀνωτέρω εἰς τὰς Ε.Ο.Ε.Α. δρᾶσιν μου μοὶ ἀπενεμήθη ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγοῦ τούτων Στρατηγοῦ ΖΕΡΒΑ, Χρυσοῦν Ἀριστεῖον Ἀνδρείας καὶ πολεμικὸς Σταυρός, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἐπισυναπτομένου ἀντιγράφου, τοῦ ὑπ' ἀριθ. 986) 18-4-1949 πιστοποιητικὸν τούτου.

« — Ἐπίσης ἐπισυνάπτονται τῇ παρούσῃ καὶ ἀντίγραφα. α) τῆς ὑπ' ἀριθ. 6975) 7-9-1943 γενικῆς διαταγῆς τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ β) Ἡμερησίας διαταγῆς τῆς 4-10-1943 τοῦ Ἀρχηγείου Βάλτου...».

Ἀποτελεῖ μυθιστορηματικῆῆς πλοκῆς γεγονὸς ἡ ἐκ τῶν φυλακῶν ἀπαγωγὴ τοῦ ἐπὶ κατασκοπείᾳ κρατουμένου τότε Ἀντωνοπούλου Μπέη, ἥτις συνετελέσθη τῇ ἐπινοήσει καὶ ἡγεσίᾳ ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν τῆς Χωρ)κῆς, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν δύο τούτου ἀδελφῶν.

Οἱ ἄνδρες τῆς Χωρ)κῆς διεμαρτύροντο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὅταν τοῖς ἐτίθεντο πολιτικοὶ ὅροι διὰ τὴν εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως συμμετοχήν των, τούτου δὲ ἀποφευγομένου, προσεφέροντο δι' ὅλας τὰς ἀπαιτουμένας θυσίας ἄνευ ὑπολογισμῶν καὶ συμβιβασμῶν καὶ ἀδιαφοροῦντες ἂν πρόκειται περὶ ΕΔΕΣ, ὑπὸ τὸν Ταβουλάρην ἢ Πυρομάγλου ἢ τὸν Ζέρβαν ἢ Πάγκαλον, διότι δυστυχῶς ὑπῆρξαν διάφορα ΕΔΕΣ διαφόρων ἀρχηγῶν, ἐξ ὧν πλὴν τῆς ὑπὸ τὸν Ναπ. Ζέρβαν ὀργανώσεως, τὰ ὑπόλοιπα ὑπῆρξαν κατασκευάσματα ἀποκηρυχθέντα κατὰ τὸ μᾶλλον ὑπὸ τοῦ Ζέρβα.

Δὲν εἶναι νοητὸν νὰ ἐπεκταθῶμεν εἰς ἄλλους ἄθλους ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἐνταχθέντων εἰς ΕΟ.Ε.Α. ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἀναφερθῶμεν καὶ εἰς τὴν ἀνταρτοοικογένειαν Γεωργ. Παπαχρήστου ἐκ Χίνκας Ἰωαννίνων, τῆς ὁποίας καὶ τὰ πέντε τέκνα ἤτοι οἱ Θεόδωρος, Βασίλειος, Κωνσταντῖνος, Φίλιππος καὶ Ἀντώ-

νιος ἀπετέλεσαν, τῇ προτροπῇ τοῦ πρώτου, τὸν πρωταρχικὸν πυρῆνα τοῦ ἐνόπλου τμήματος τῆς περιοχῆς ἐκείνης.

Οἱ δύο πρῶτοι ἦσαν Χωροφύλακες καὶ ὑπηρέτουν ὁ μὲν Θεόδωρος εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Μετσόβου ὁ δὲ Βασίλειος εἰς Ὑποδ) σιν Χωρ) κῆς Δερβιζιάνων. Ὁ Θεόδωρος ἦτο φλογερὸς πατριώτης, γενναῖος ἀλλὰ καὶ εὐφυής. Ἐν Μετσόβῳ εἶχε πεισθῆ ὅτι ὁ ἰδιώτης Μπίσσας ἦτο καταδότης τῶν Ἰταλῶν καὶ μὴ ἔχων πῶς ἄλλως νὰ τὸν ἐξουδετερώσῃ τὰς μεσημβρινὰς ὥρας τῆς 8ης Σεπτεμβρίου 1942 τὸν ἐφόνευσεν καὶ ἐλιποτάκτησεν πρὸς Θεσσαλίαν, ἔνθα κατετάγη εἰς Βελουχιώτην. Πεισθεὶς συντόμως περὶ τῶν κομμουνιστικῶν σκοπῶν τῆς ὁμάδος Βελουχιώτη μετεπήδησεν εἰς τμῆμα ταγματάρχου Κωστοπούλου, κατὰ τὸν ἐπακολουθήσαντα δὲ ἀφοπλισμὸν τοῦ Κωστοπούλου διέφυγε καὶ ἔφθασεν εἰς Ζέρβαν. Ἔλαβε μέρος εἰς τὸ ἐγχείρημα διὰ τὴν ἀνατίναξιν τῆς γεφύρας τοῦ Γοργοποτάμου μετ' ἄλλων ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς (ὑπαξ) κῶν Δερμιτζάκη καὶ Νικ. Κατσίφα) (47) ἔνθα διεκρίθη καὶ ἐτραυματίσθη καὶ ὁ Ζέρβας τὸν προήγαγεν ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ. Ἀνήσυχος καὶ φιλόδοξος ἔσπευσεν ἀπὸ τὸν Ἀπρίλιον 1943 νὰ διαγείρῃ εἰς ἐπανάστασιν τὴν ἰδιαιτέραν του πατρίδα καταρτίσας τὴν πρώτην ὁμάδα ἐξ ἁπάντων τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του. Ἔκτοτε οἱ ἀδελφοὶ Παπαχρήστου, δύο χωροφύλακες καὶ 3 ἀγρότες, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Θεοδώρου, ἔσχον ἐπανειλημμένας νικηφόρους μάχας καὶ συμπλοκὰς μέχρις ὅτου εἰς μίαν ἐπίθεσιν κατὰ Κομμουνιστικῶν δυνάμεων τὴν 22 Ὀκτωβρίου 1943, εἰς περιοχὴν Λάββανης — Πωγωνίου, ἐφονεύθη, ὁ ὁ Θεόδωρος.

Τὸ ἄγγελμα θανάτου εἰς τὸν γέροντα πατέρα ἔσχε μίαν ὑπερτάτην καὶ τελευταίαν ἔξαρσιν. Ἔνδακρυς ἐδέχθη τὸ ἄγγελμα καὶ ἀφοῦ ἐφώνησε «Ζήτω ἡ Ἑλλὰς ἔχω ἄλλα 4 παιδιὰ στὸν ἀγῶνα», ἀπεβίωσε.

Ἐπὶ τιμηθέντων διὰ διακεκριμένας πράξεις ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης 295 ἀνδρῶν τῶν ΕΟΕΑ, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6975 ἀπὸ 7-9-1943 διαταγῆς τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγείου (48), οἱ 35, ἤτοι πλέον τοῦ 1) 3, ἦσαν ἄνδρες τῆς Χωρ) κῆς.

Ὁ Στρατηγὸς Ζέρβας, κατὰ τὴν ἄνοιξιν 1944 προέβη εἰς τὴν σύστασιν Διευθύνσεων ὑπὸ μορφὴν ὑπουργείων καὶ παρ' αὐτοῖς γραφείων κατ' εἰδικότητα.

Οὕτω παρὰ τῷ ὑπὸ μορφὴν ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, συγκροτηθέντι Γραφείῳ Δ) σεως ὑπὸ τὸν Ἰατρὸν Νικ. Παπαδάκην, τέως Νομάρχην Πρεβέζης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6024 τῆς 8.5.44 διαταγῆς, συνεστήθη δ) νσις ἐθνικῆς ἀσφαλείας, ἥτις ἀνετέθη εἰς τὸν ὑπομ) ρχον Παπακοσμόπουλον, εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ὁποίου ἐτέθησαν ὑπαξ) κοὶ καὶ ὁπλῖται ἐκ τῶν εἰς τὰς ΕΟΕΑ ὑπηρετούντων ἀνδρῶν Χωρ) κῆς (49).

Εἰς τὴν τοιαύτην Διεύθυνσιν Ἐσωτερικῶν Ὑποθέσεων, ὑπὸ τὸν τίτλον «Διοίκησις Ἐλευθέρων καὶ Ἐλευθεροθησομένων περιφερειῶν Ἑλλάδος», δυνάμει τῆς παρατιθεμένης διαταγῆς ὑπήχθησαν αἱ συσταθεῖσαι 1. Ἀνωτέρα Διοίκησις, 4 Διοικήσεις καὶ 3 Ὑποδιοικήσεις.

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΟΡΕΙΝΗ ΕΛΛΑΣ
ΕΘΝΙΚΑΙ ΟΜΑΔΕΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΝΤΑΡΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΟΝ ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ — ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. 13.112
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΑΡΧΗΓΟΥ — ΔΙΑΤΑΓΗ

Ἔχων ὑπ' ὄψιν μου τὰς ἀνάγκας τῶν περιοχῶν τῆς Ἠπείρου τῶν κατεχομέ-

---

(47) Μιχ. Μυριδάκη, σελ. 23—26.

(48) Παράρτημα Χ, 60 ἀπόσπασμα 6975 διαταγῆς.

(49) Παράρτημα Χ., 62.

νων ὑπὸ τῶν ὑφ' ἡμᾶς 'Εθνικῶν 'Ομάδων 'Ελλήνων 'Ανταρτῶν, ὅσον ἀφορᾶ τὴν Διοικητικὴν καὶ Πολιτικὴν διάρθρωσιν αὐτῶν συμφώνως τῷ Νόμῳ, καὶ κατόπιν τῆς ραγδαίας ἐξελίξεως τῶν πολεμικῶν γεγονότων, ἐπιθυμῶ ὅπως ἡ περιοχὴ τῶν 'Εθνικῶν 'Ομάδων προσαρμοσθῇ ἀμέσως πρὸς τὴν ἐπιβαλλομένην Διοικητικὴν διάρθρωσιν καὶ διαιρῶ ταύτην εἰς Διοικητικὰς Περιφερείας καὶ ὡς κάτωθι:

I. 'Ανωτέρα Διοίκησις Θεσπρωτίας μὲ 'Υποδιοικήσεις Πάργας καὶ Παραμυθίας.

II. Διοίκησις Πρεβέζης μὲ 'Υποδιοίκησιν Λεκάδος.

III. Διοίκησις 'Αρτης.

IV. Διοίκησις Κατσανοχωρίων - Μαλακασίου - Κράψης - 'Ανατολικῆς - Ξηροβουνίου.

V. Διοίκησις Λάκκας Σουλίου - Δωδώνης.

Τὰ Διοικητικὰ ὅρια ἑκάστης περιφερείας καθορισθήσονται δι' εἰδικῆς Διαταγῆς μου.

Αἱ Πολιτικαὶ 'Αρχαὶ τῶν ἀνωτέρω Διοικήσεων καὶ 'Υποδιοικήσεων εἶναι ἀνεξάρτητοι τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ὑπάγονται ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ Γενικὸν 'Αρχηγεῖον (Πολιτικὸν Γραφεῖον).

Οἱ Πολιτικοὶ Διοικηταὶ καὶ 'Υποδιοικηταὶ κέκτηνται πάντα τὰ ἐκ τῶν κειμένων Νόμων ἀπορρέοντα δικαιώματα τὰ συναφῆ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτῶν.

"Εργον τῆς Πολιτικῆς Διοικήσεως εἶναι ἡ ὀργάνωσις τῶν Πολιτικῶν καὶ Διοικητικῶν 'Υπηρεσιῶν τοῦ 'Ελληνικοῦ Κράτους εἰς τὰς ἐλευθέρας περιοχὰς καὶ ἡ ἁρμονικὴ Διοίκησις αὐτῶν, πρὸς τὸ συμφέρον τῶν πληθυσμῶν καὶ τοῦ 'Εθνικοῦ 'Αγῶνος.

Κατόπιν τούτου τὰ Πολιτικὰ Γραφεῖα τῶν Μεραρχιῶν παύουν ὑφιστάμενα τοῦ λοιποῦ, καὶ συγχωνεύονται εἰς τὰς ἀντιστοίχους Διοικήσεις. Θὰ παραδώσωσι τὰ ἀρχεῖα τούτων καὶ πάσας τὰς πολιτικὰς 'Υπηρεσίας τὰς μέχρι σήμερον διεξαγομένας ὑπ' αὐτῶν.

Αἱ Πολιτικαὶ 'Αρχαὶ ὀφείλουσι νὰ τηροῦν τὴν 'Ελληνικὴν Νομοθεσίαν καὶ ἐφαρμόζουν τοὺς 'Ελληνικοὺς Νόμους τοὺς μέχρι τῆς 3ης Αὐγούστου 1936 δημοσιευθέντας.

'Η ἰσχὺς τῆς παρούσης Διαταγῆς ἄρχεται ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της.

Σταθμὸς Διοικήσεως τῇ 27ῃ Αὐγούστου 1944

'Ο Γενικὸς 'Αρχηγὸς Ν. ΖΕΡΒΑΣ

Βάσει τῆς ἀνωτέρω διαταγῆς τὴν ἑπομένην ἐγένοντο οἱ διορισμοὶ τῶν Πολιτικῶν Διοικητῶν καὶ 'Υποδιοικητῶν (Ζάχου Κωτσίκη, Δ. Μελετσίδη, 'Ιωάν. Κάλλη, Νικ. 'Αλετρᾶ, Εὐαγ. Εὐαγγελίδη, Χρ. Κωνσταντοπούλου, Βασ. Κολοβάτσου κ.λ.π.), οἵτινες ἐκοινοποιήθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 13113) 162 ἀπὸ 28-8-1944 διαταγῆς τῆς ὡς εἴρηται Διοικήσεως.

'Αναφερόμεθα εἰς τὴν πολιτικὴν ταύτην ἐνέργειαν τοῦ Στρατηγοῦ Ζέρβα, διότι ταυτοχρόνως ἀπέσπασε ἐκ τῶν Ε.Ο.Ε.Α. καὶ τὴν ἀστυνόμευσιν τῶν ἐλευθέρων περιοχῶν ἱδρύσας ἀντιστοίχους Διοικήσεις καὶ 'Υποδιοικήσεις Χωροφυλακῆς, ἃς ἐπήνδρωσε δι' ἀνταρτῶν προερχομένων ἐκ τῆς Χωροφυλακῆς.

'Υπῆρξεν ἀξιοζήλευτος καὶ ἀξίζει τῆς ἱστορικῆς ἐπισημάνσεως ἡ μεταξὺ τῶν διορισθέντων Πολιτικῶν Διοικητῶν καὶ τῶν τοποθετηθέντων Διοικητῶν ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς, συνεργασία ἰδίᾳ εἰς νευραλγικὰς τινὰς περιοχάς, ὡς ἐκεῖναι τῆς Θεσπρωτίας, ἥτις εἶχεν ἤδη ἐκκενωθῇ ἐκ τοῦ Μουσουλμανικοῦ στοιχείου. Πολιτικοὶ Διοικηταὶ καὶ 'Υποδιοικηταὶ καὶ Χωροφυλακὴ ἀντιμετώπισαν σοβαρώτατα προβλήματα

ἐν τῇ διαχειρίσει καὶ διαφυλάξει τῆς ἐγκαταληφθήσεις σημαντικῆς Μουσουλμανικῆς περιουσίας καὶ ὀφείλομεν νὰ ἐξάρωμεν ἰδιαιτέρως τὸν μόχθον, τὴν δραστηριότητα, τὴν ἀκεραιότητα καὶ κυρίως τὴν ἐντιμότητα τοῦ ἐκ Βορείου Ἠπείρου Πολιτικοῦ Ὑποδοιοικητοῦ Πάργης Ἰωάννου Κάλλη. Ἐνθουσιώδης καὶ ἔμπλεος πατριωτικῶν αἰσθημάτων ὁ νεαρὸς τότε Δημοδιδάσκαλος Κάλλης ἐπεδείξατο αὐτόχρημα μίαν ἀξιόλογον διοικητικὴν δεξιοτεχνίαν, ἐν μέσῳ «ἀνταρτικοῦ» περιβάλλοντος.

Ἡ Ὑπὸ τῶν δυνάμεων τῶν Ε.Ο.Ε.Α. κατάληψις τῆς Πρεβέζης ἐνεφάνισε καὶ τὰ πρῶτα κρούσματα τῆς ἀχαριστίας τοῦ ΕΔΕΣ πρὸς τὴν Χωροφυλακήν. Ἡ ὑπάρχουσα ὀλιγάριθμος δύναμις Χωροφυλακῆς περιωρίσθη, ἀλλὰ ὅταν διεπιστώθη ὅτι αἱ μεταξὺ Ε.Ο.Ε.Α. καὶ τοῦ ἐφεδρικοῦ ΕΛΑΣ Πρεβέζης συγκρούσεις ἐσυνεχίζοντο, τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν ποιουμένη ἡ ἡγεσία τοῦ Ε.Ο.Ε.Α. παρέδωκε τὴν ἀσφάλειαν τῆς πόλεως ἐκ νέου εἰς τὴν δι' ἀνταρτῶν ἐνισχυθεῖσαν Χωροφυλακήν, ἥτις ἀναιμάκτως ἐν μιᾷ νυκτὶ ἐξουδετέρωσε, διὰ τῶν ἐνεργηθεισῶν συλλήψεων, τὰ δολοφονικὰ τοῦ Κ.Κ.Ε. πυρά.

Ἰωάννης Κ. Κάλλης ἐκ Κάτω Λεσνίτσης Β. Ἠπείρου μὲ στολὴν ἀντάρτου Ε.Ο.Ε.Α. Πολιτικὸς Ὑποδιοικητὴς Πάργης 1944.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, ζητοῦντες τὴν ἄδειαν τῆς γενικῆς Ἱστορίας, ὀφείλομεν ν' ἀποδώσωμεν τιμὴν καὶ ἔπαινον εἰς τοὺς ἐκ Βορείου Ἠπείρου ἀντάρτας τῶν Ε.Ο.Ε.Α. οἵτινες μὲ ἀπαράμιλλον ἡρωϊσμὸν καὶ φανατισμόν, ἀφοῦ ἐπολέμησαν εἰς τὴν ἰδιαιτέραν των πατρίδα, ἥνωσαν τὰς δυνάμεις των ἐν συνεχείᾳ μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ Ζέρβα.

Ἐνῷ ὁ ἀήττητος Ἑλ. Στρ. ἠναγκάζετο εἰς ὑποχώρησιν, οἱ Βορειοηπειρῶται ἐδημιούργουν ταυτοχρόνως ἕναν συνεχιστὴν τῶν ἀγώνων ἐθνικοαπελευθερωτικὸν στρατόν, εἰς τὸν ὁποῖον ἐδόθη ὁ τίτλος «Μέτωπον Ἀπελευθερώσεως Βορείου Ἠπείρου» (Μ.Α.Β.Η.). Τὸ ἔνοπλον τοῦτο τμῆμα ὑπῆρξεν τὸ πρῶτον ἐν τοῖς ὑποδούλοις λαοῖς τῶν Βαλκανίων ἔνοπλον ξεσήκωμα, ἀλλὰ παρέμεινον καὶ τούτου οἱ ἀγῶνες καὶ αἱ προσπάθειαι ἀδικαιολογήτως ἄγνωστοι καὶ παρηγκωνισμέναι διὰ τὸ εὐρὺ Ἑλλη-

νικὸν κοινόν. Ἀβοήθητοι οὐσιαστικῶς οἱ ἀγωνισταὶ ἐκεῖνοι καὶ ὑπὸ τὰ πλήγματα τῆς Ἀλβανικῆς Τσέτας καὶ τοῦ ΕΛΑΣ, ἠναγκάσθησαν τελικῶς νὰ φθάσουν εἰς τὰς Ε.Ο.Ε.Α. διὰ νὰ ζητήσωσι τὴν συνδρομὴν πρὸς ἀνασύνταξιν καὶ ἐπάνοδον εἰς Βόρειον Ἤπειρον πρὸς συνέχισιν τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος, περιέργως ὅμως διεσπάρησαν πρὸς ἐπάνδρωσιν διαφόρων μονάδων τῶν Ε.Ο.Ε.Α.

Ἀπὸ ἐθνικὸν καθῆκον ἀλλὰ καὶ στενὴν ἱστορικὴν σχέσιν τῶν ἀπὸ πολλῶν δεκατηρίδων ἀγώνων τῆς Χωροφυλακῆς ἐποιησάμεθα τὴν λακωνικὴν ταύτην ἀναφορὰν εἰς τὸ γεγονὸς τοῦτο, τὸ ὁποῖον ὅσον τὸ παραγκωνίζουν αἱ διάφοροι σκοπιμότητες τόσον ἀνυψοῦται καὶ γιγαντοῦται ὡς ἐθνικὴ ἐπιταγὴ καὶ ἱστορικὴ ἀλήθεια.

Ὡς προανεφέραμεν, ὑπῆρξαν καί τινες ὀργανώσεις καὶ ἐκδηλώσεις ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τὸν τίτλον ΕΔΕΣ, ὡς ἡ ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Ζέρβα ἀποκηρυχθεῖσα τῶν Συνταγματαρχῶν Παπαγεωργίου καὶ Παπαθανασοπούλου, δὲν ἀπετέλεσαν ὅμως αὗται ἀντικείμενον ἐνδιαφέροντος διὰ τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὁμὰς Βορειοηπειρωτῶν ἀνταρτῶν Ε.Ο.Ε.Α. — Ἐξ ἀριστερῶν ὁ ἐκ Δίβρης Δελβίνου ὁπλαρχηγὸς Μ.Α.Β.Η. Ν. Κώτσης, ὁ ἐκ Κ. Λεσνίτσης Νικ. Παπαγιάννης, δολοφονηθεὶς βραδύτερον ὑπὸ Ἀλβανικῆς Τσέτας κατὰ ἐθνικὴν ἀποστολὴν εἰς Β.Η. καὶ ὁ Δ. Κόντης ἐκ Δρόβιανης.

Ἀνεφέρθημεν εἰς τὴν ἐκδηλωθεῖσαν ἅμα τῇ καταρρεύσει ἀντιβασιλικὴν ἐκστρατείαν τῶν διαφόρων πολιτευτῶν καὶ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι μὲ σύνθημα τὴν ἀντιβασιλικὴν ταύτην πολεμικὴν ἐνεφανίσθησαν αἱ περισσότεραι τῶν ὀργανώσεων ἀντιστάσεως.

Τὴν ἀντιβασιλικὴν Σημαίαν δὲν ἐκράτουν μόνον αἱ τοιαῦται ὀργανώσεις ἀλλὰ καὶ αἱ κατοχικαὶ Κυβερνήσεις μὲ αὐτὴν ἐνεφανίσθησαν καὶ αὐτὴν ἀνερρίπιζον προκειμένου νὰ δικαιολογήσωσιν ἑαυτὰς ἢ νὰ ἐπιδείξωσι τὴν πρὸς τοὺς κατακτητάς, οἵτινες πέραν τῆς γενικῆς κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐχθρότητος ἔτρεφον ἰδιαιτέραν ἔχθραν καὶ πλέον ἄσπονδον μῖσος κατὰ τοῦ Βασιλέως, σύμπτωσιν γνώμης των.

Ἡ πρώτη κατοχικὴ Κυβέρνησις ἐπεχείρησε νὰ στραφῇ ἐναντίον τῆς Βασιλικῆς Κυβερνήσεως διὰ διαταχθείσης ἀνακρίσεως ἐπὶ τῆς διαχειρήσεως τοῦ προϊόντος τοῦ ὑπὲρ τῆς Βασιλικῆς Ἀεροπορίας διενεργηθέντος ἐράνου, εἷς ὑπουργὸς βραδύτερον

ἐπροχώρησεν εἰς προσωπικὴν κατὰ τοῦ Βασιλέως ἐπίθεσιν διὰ δημοσιεύματος μεταδοθέντος καὶ ραδιοφωνικῶς ὑπὸ τὸν τίτλον «ΣΙΩΠΑ ΓΕΩΡΓΙΕ» καὶ γενικῶς πολλαὶ καὶ ποικίλαι, ἐμφανεῖς ἢ ἀφανεῖς, ὑπῆρξαν αἱ ἀναίσχυντοι καὶ θρασεῖαι ἐπιθέσεις κατὰ τοῦ Μάρτυρος καὶ Σοφοῦ ἐκείνου Βασιλέως.

Εἰς τὴν σειρὰν τῶν τοιούτων ἐκδηλώσεων ἀνήκουν περισσότερον καὶ αἱ ἐνέργειαι τοῦ κατὰ τὰ ἔτη 1943 καὶ 1944 Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν (καὶ Δημοσίας Τάξεως) Ἀναστ. Ταβουλάρη, ἐνέργειαι αἵτινες ἐνεφανίσθησαν ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦ «Ἐθνικοῦ Δημοκρατικοῦ Ἑλληνικοῦ Συνδέσμου» (ΕΔΕΣ), τουτ᾽ ἔστιν ὑπὸ τὸ αὐτὸ σχῆμα τῆς ὑπὸ τὸν Ναπ. Ζέρβαν ὀργανώσεως.

Ἀναφερόμεθα εἰς τὴν τοιαύτην δραστηριότητα Ταβουλάρη διότι βαθμοφόροι τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, ἀνήκοντες εἰς τὸ ἄμεσον περιβάλλον τούτου, κατέβαλλον πειθαναγκαστικὰς προσπαθείας μυήσεως συναδέλφων των καὶ ἐκίνουν, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς των, τὴν ὑπηρεσιακὴν μηχανὴν εὐνοϊκῶς ἢ δυσμενῶς κατὰ τῶν ὑπολοίπων βαθμοφόρων τοῦ Σώματος, μεταξὺ δὲ τῶν μεμυημένων ἐπεκράτει ἰδιαιτέρα συνοχὴ καὶ ἀλληλεγγύη (πλήρης ἀδέλφωσις ὡς ἔλεγον) καὶ οὕτω εἶχε δημιουργηθῆ εἷς ἀρραγὴς κύκλος. Δὲν γράφομεν Ἱστορίαν τῶν ἐλαχίστων, ὡς ἦσαν οἱ περὶ ὧν πρόκειται, ἀλλὰ καὶ δὲν δυνάμεθα ν᾽ ἀντιπαρέλθωμεν τελείως τοιαύτας αἰχμάς, αἵτινες δὲν ἐφείσθησαν οὔτε τῶν ὡς δοκίμων ἀξιωματικῶν φοιτησάντων ἐπ᾽ ὀλίγον ὑπερτριακοσίων ὀνομασθέντων τότε ἀνθυπομοιράρχων καὶ προεκάλεσαν σοβαρὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς πειθαρχίας καὶ τάξεως ἐντὸς καὶ αὐτοῦ τοῦ ἱεροῦ τεμένους τοῦ Σώματος, δηλαδὴ ἐντὸς τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν λοιπῶν στελεχῶν.

Τῆς τοιαύτης ὑπὸ τὸν Ταβουλάρην Ἐδεσίτικης κινήσεως ὑπῆρχε καὶ καταστατικὸν καὶ ἐπειδὴ πολὺς λόγος ἐγένετο τότε καὶ μεταγενεστέρως περὶ πολλῶν καὶ διαφόρων ὁμάδων τοῦ ΕΔΕΣ, ἰδίᾳ τῶν ἐν Ἀθήναις διαβιούντων καὶ φιλολογούντων, κρίνομεν ἐπάναγκες νὰ παραθέσωμεν τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ Συνδέσμου μέρος τοῦ καταστατικοῦ, ἐν τῷ ὁποίῳ εἶχε προγραμματισθῆ καὶ ἡ διάλυσις τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας καὶ τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, ἔχον ὡς ἀκολούθως:

«Ὑπάρχει σύνδεσμος ὅστις ἔχει τὸν κάτωθι καθωρισμένον σκοπόν:

» 1) Νὰ ἐγκαθιδρύσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ Δημοκρατικὸν Πολίτευμα σοσιαλιστικῆς μορφῆς, οἱαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ ἔκβασις τοῦ πολέμου.

» 2) Νὰ ἀποκαλύψῃ διὰ παντὸς μέσου καὶ κατὰ σαφῆ καὶ ἀναμφισβήτητον τρόπον τὴν προδοσίαν τοῦ τέως Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Β΄ καὶ τῆς περὶ αὐτὸν σπείρας τῆς αὐτοκληθείσης δικτατορίας τῆς 4ης Αὐγούστου, ἐπιβάλλει εἰς πάντας τοὺς στυγνοὺς ἐγκληματίας βαρυτάτας κυρώσεις, δημεύσῃ δὲ ἅμα τὰς περιουσίας τόσον αὐτῶν καὶ τῶν συγγενῶν των ὅσον καὶ τῶν μετ᾽ αὐτῶν ὁπωσδήποτε συναλλαγέντων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπαράτου τυραννίας.

» 3) Νὰ ἀποκαθάρῃ καὶ ἀνακινήσῃ ἐκ βάθρων τὴν κρατικὴν μηχανὴν εἰς τρόπον ὥστε Στρατὸς ξηρᾶς, ἀέρος καὶ θαλάσσης, Χωροφυλακὴ καὶ Ἀστυνομία Πόλεων, δικαστικὴ ἐξουσία, διοικητικαὶ ὑπηρεσίαι πάσης φύσεως, τραπεζιτικὰ ἱδρύματα καθὼς καὶ ποικίλοι ὀργανισμοὶ ἀπαλλαγῶσιν ἀπὸ οἱανδήποτε μέλος τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἔχῃ ἀποδεδειγμένως ἐθνικὴν δημοκρατικὴν σοσιαλιστικὴν συνείδησιν πιστοποιουμένην διὰ πράξεων τοιούτων ὥστε νὰ ὑπάρχῃ πλήρης καὶ σταθερὰ πρὸς αὐτὸ ἐμπιστοσύνη.

» Ἡ κάθαρσις πρέπει νὰ φθάσῃ μέχρι τοιούτου σημείου ὥστε, ἂν ἡ ἀνάγκη τὸ

»ἐπιβάλῃ, ὡς τοῦτο συμβαίνει μὲ τὰ ἐκτραπέντα ἀπολύτως τοῦ προορισμοῦ των Σώ-
» ματα Χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυνομίας Πόλεων, ἐν πολλοῖς δὲ καὶ μὲ τὴν δικαστικὴν
» ἐξουσίαν, προβῇ εἰς τὴν διάλυσιν αὐτῶν καὶ εἰς τὴν ἐκ νέου ἀνασυγκρότησίν των.

» 4) Ἡ Δημοκρατικὴ Σοσιαλιστικὴ Ἑλλὰς θὰ θεσπίσῃ νόμους καὶ θὰ λάβῃ μέ-
» τρα τοιαῦτα τὰ ὁποῖα θὰ δώσουν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν κοινωνικὴν δικαιοσύνην,
» θὰ ἐξαλείψουν δὲ ἐντελῶς τὴν μαύρην ἀδικίαν καὶ ἐγκληματικὴν ἀνισότητα, ἡ ὁ-
» ποία ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Πατρίδος μας καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὰ
» τελευταῖα πέντε ἔτη τῆς τυραννίας ἐμάστισε τὸ σύνολον τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐξεμε-
» ταλλεύθη ἀναλγήτως τοὺς μόχθους του ἐπ᾽ ὠφελείᾳ μιᾶς ἐλαχιστοτάτης κακοήθους
» κεφαλαιοκρατικῆς μειονότητος καὶ ἥτις διὰ πάσης ἀθεμιτουργίας ἐκάθησεν ἑκά-
» στοτε εἰς τὴν ράχην τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Εἰς τὴν Ἐθνικὴν Δημοκρατικὴν Σοσια-
» λιστικὴν Ἑλλάδα δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχουν πεινῶντες καὶ δὲν θὰ ὑπάρξουν.

» 5) Μετὰ τὴν ὁλοσχερῆ ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τοῦ Συνδέσμου θὰ γίνῃ προσ-
» φυγὴ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν ἵνα καὶ διὰ τῆς ἐλευθέρως ἐκδηλωθησομένης γνώμης
» του κυρώσῃ τὸ ἔργον τοῦ συνδέσμου. Μετὰ τὴν κύρωσιν ταύτην θὰ παραχωρήσῃ ὁ
» Σύνδεσμος τὴν ἀρχὴν εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ λαοῦ, ἐκλεγησομένους κατὰ σύ-
» στημα τὸ ὁποῖον θὰ καθωρίσῃ ἐν καιρῷ καὶ θὰ ἀποχωρήσῃ τῆς Ἀρχῆς...».

Τὸ Β΄ μέρος τοῦ καταστατικοῦ ἀνεφέρετο εἰς τὴν ἀσυζητητεὶ παραδοχὴν τοῦ Νικ. Πλαστήρα ὡς ἀρχηγοῦ τοῦ Συνδέσμου, εἰς τὰ τῆς διοικήσεως, μυήσεως, ὁρκίσεως κ.λ.π., διελάμβανε δὲ καὶ τὸ ἀκόλουθον κείμενον ὅρκου δι᾽ ἕκαστον τῶν μυουμένων:

«Ὁρκίζομαι εἰς τὴν τιμὴν καὶ συνείδησίν μου ὅτι θὰ ἐργασθῶ μὲ ὅλας μου τὰς δυνάμεις καὶ διὰ παντὸς τρόπου πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Δημοκρατικοῦ Ἑλληνικοῦ Συνδέσμου, ὅτι θὰ ἐκτελῶ ἀσυζητητὶ πᾶσαν διαταγὴν τῆς κεντρικῆς διοικούσης ἐπιτροπῆς καὶ ὅτι θὰ φυλάξω μὲ ἱερότητα τὸ μυστικὸν τοῦ συνδέσμου μέχρις οὗ ἐπιτευχθῇ ὁ σκοπός μας».

Ὡρισμένας φραστικὰς διατυπώσεις τοῦ καταστατικοῦ τούτου, ὅσον ἀφορᾷ τὰ Σώματα Ἀσφαλείας, θὰ τὰς ἴδωμεν ἐπαναλαμβανομένας εἰς λόγον τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν συγκέντρωσιν τῆς ἀπελευθερώσεως, ἀποτελοῦν δὲ ἀντικείμενον ἔτι μεγαλυτέρας ἐκπλήξεως ἀφ᾽ ἑνὸς μὲν διότι τοιαύτας δοξασίας οὔτε τὸ καταστατικὸν τοῦ ΕΑΜ δὲν περιελάμβανεν, ἀφ᾽ ἑτέρου δὲ διότι βαθμοφόροι τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας εἶχον ἀποδεχθῆ ὡς ὀρθὴν τὴν ἄποψιν ταύτην καὶ ἐπρωτοστάτουν ἐν τῇ κινήσει ἀπὸ ἕναν ἀσυγκράτητον ἀτομισμὸν ἐλαυνόμενοι.

ΕΑΜ — ΕΛΑΣ — ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ

Ἡ ὀργάνωσις ΕΔΕΣ — ΕΟΕΑ ἀνεπτύχθη καὶ διετηρήθη κυρίως εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ἠπείρου ἀποληγούσης κατὰ κανόνα εἰς τὴν ὁδὸν Καλαμπκας — Μετσόβου — Ἰωαννίνων, τὴν ὁδὸν Ἰωαννίνων — Ἠγουμενίτσης μέχρι Καλαμᾶ καὶ εἰς ἕνα τμῆμα τῆς Αἰτωλακαρνανίας. Ἐπὶ τῆς ὑπολοίπου χώρας, τοὐτ᾽ ἔστιν εἰς τὸ μέγιστον αὐτῆς τμῆμα, ἀνεπτύχθη ἢ ἐπεβλήθη διὰ τῆς βίας ἡ ὀργάνωσις τοῦ Ε.Α.Μ.

Κατὰ συνέπειαν ἐν τῇ μεγίστῃ ταύτῃ περιοχῇ τῆς χώρας ἐκρίθη καὶ ἐδοκιμάσθη ἐξ ὁλοκλήρου ἡ Χωροφυλακή, ἀντιμετωπίσασα ταυτοχρόνως ἐκτὸς τῶν κατακτητῶν καὶ τὴν ἐξοντωτικὴν ἐχθρότητα τοῦ ΕΑΜ, τῶν Βουλγάρων καὶ πρακτόρων αὐτῶν καὶ τῶν ἀνθρωπαρίων τῆς σπείρας, ἥτις κατὰ τὸ μεγαλοστομικὸν σύστημα τῶν Ἰταλῶν, εἶχεν ἀποκληθῆ «Ρουμανικὴ λεγεών».

Περὶ ὅλων τῶν ἄλλων θὰ γίνῃ λόγος κατὰ τὰς ἑκάστοτε εὐκαιρίας ἤδη θὰ ἀναφερθῶμεν εἰς τὰς πρώτας σχέσεις ΕΑΜ — Χωροφυλακῆς καὶ εἰς τὴν ἐξέλιξιν αὐτῶν, ὅσον ἀφορᾶ τὴν συνεργασίαν ἢ μὴ τῶν δύο αὐτῶν πτραγόντων εἰς τὴν Ἐθνικὴν Ἀντίστασιν.

Πρὶν ἢ εἰσέλθομεν εἰς τὸ κύριον θέμα νομίζομεν ἀναγκαῖον νὰ ἀφιερώσωμεν μίαν πάρα πολὺ σύντομον καὶ περιληπτικωτάτην ἀνασκόπησιν, ἵνα ὡς συνέχειαν καὶ συνέπειαν τούτων ἀνεύρωμεν τὸ ΕΑΜ.

Ὡμιλήσαμεν περὶ τῆς πρώτης ἀπὸ 31-10-1940 ἐπιστολῆς τοῦ Ζαχαριάδη, δημοσιευθείσης εἰς τὰς Ἀθηναϊκὰς Ἐφημερίδας τῆς 2ας Νοεμβρίου 1940, διὰ τῆς ὁποίας ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐκάλει τοὺς Ἕλληνας ἐναντίον τῶν Ἰταλῶν. «Στὸν πόλεμο αὐτό, ποὺ διευθύνει ἡ κυβέρνηση Μεταξᾶ, ὅλοι μας πρέπει νὰ δώσωμε ὅλες μας τὶς δυνάμεις, δίχως ἐπιφύλαξη», ἔγραφεν ὁ Ζαχαριάδης καὶ ἀπεκάλει τὸν Ἑλληνο-Ἰταλικὸν πόλεμον «Ἐθνικο-ἀπελευθερωτικό». Ὁ χαρακτηρισμὸς αὐτὸς τοῦ πολέμου δὲν ἀπετέλεσε μέχρι σήμερον ἀντικείμενον σχολίων, μόνον ὡρισμένα στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε. εἶχον ἀρνηθῆ τὴν γνησιότητα τῆς ἐπιστολῆς.

Πρὶν παρέλθῃ ὅμως μὴν ἡ πολιτικὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐνεφανίσθη ἄρδην ἀντίθετος.

Εἰς τὸν «Ριζοσπάστην» ἐδημοσιεύθη ἡ δευτέρα ἐπιστολὴ τοῦ Ζαχαριάδη, ἀπολύτως ἐνηρμονισμένη μὲ τὴν τότε πολιτικὴν τῆς σοδιετικῆς Ρωσσίας, ἥτις, χαρακτηρίζουσα τὸν πόλεμον τῆς Ἑλλάδος ὡς ἰμπεριαλιστικόν, ἀπ' ἀρχῆς ἐτάσσετο ὑπὲρ ἀμέσου Ἑλληνο-Ἰταλικῆς εἰρήνης τῇ μεσολαβήσει τῆς Σοδιετικῆς Ἑνώσεως.

Ἐπηκολούθησε ἡ ἀπὸ 7 Δεκεμβρίου 1940 προκήρυξις τῆς Κεντρικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Κ.Ε. διὰ τῆς ὁποίας οὔτε λίγο οὔτε πολὺ διεκηρύσσετο ὅτι «ὁ πόλεμος προκλήθηκε ἀπὸ τὴ Βασιλομεταξικὴ σπεῖρα ποὺ διατάχθηκε ἀπὸ τοὺς Ἐγγλέζους Ἰμπεριαλιστές...... δὲν μπορεῖ νὰ ἔχῃ τὴν παραμικρὴ σχέση μὲ τὴν ὑπεράσπιση τῆς πατρίδας μτς....

«Ζητοῦμε σήμερα, τὴ δωδεκάτη ὥρα, πιὸ ἔντονα ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ νὰ ἑνωθῆ στρατὸς καὶ λαὸς σὲ τοῦτο τὸ πανανθρώπινο καθῆκον: Νὰ σώσουμε τὴν πατρίδα μας ἀπὸ τὴ σφαγὴ καὶ τὸν ἀφανισμό.

«Καλοῦμε τοὺς πολεμιστές μας ν' ἀρνηθοῦν νὰ πολεμήσουν πέρ' ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς πατρίδος μας (ἡ στρατηγικὴ δεκανέως). Τί ζητᾶμε στὴν Ἀλβανία; Ποῦ μᾶς πᾶνε; Ὁ λαός μας δὲ θέλει δεύτερο Σαγγάριο.

«Παίρνοντας αὐτὴ τὴν ἀπόφασι οἱ πολεμιστές μας νὰ ὑποβάλλουν στοὺς ἀντίπαλους ἀπέναντί τους (στοὺς Ἰταλοὺς) προτάσεις εἰρήνης δίχως ἀποζημιώσεις καὶ προσαρτήσεις. Νὰ παρουσιασθοῦν ὁμαδικὰ καὶ ἔνοπλα στοὺς ἀνωτέρους τους, ζητώντας συμμετοχὴ στὶς προσπάθειές τους. Νὰ στείλουν τελεσίγραφα στὴν πουλημένη ἰμπεριαλιστικὴ κυβέρνησι ζητώντας τὴν εἰρήνη καὶ θυμίζοντάς της πῶς τοὺς κάλεσε στὰ ὅπλα μονάχα γιὰ νὰ διώξουν ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ ἐδάφη τὸν Ἰταλὸ καταχτητή. Ἡ λύσι τῶν μειονοτικῶν ζητημάτων ν' ἀφεθῆ στοὺς ἴδιους τοὺς ἐνδιαφερομένους ἑλληνικοὺς καὶ ἀλβανικοὺς πληθυσμοὺς (τῆς Βορείου Ἠπείρου).

Καὶ ἂν ἡ κυβέρνησις ἀρνηθῆ, σύσσωμος ὁ στρατὸς —περιφρουρώντας ταυτόχρονα τὰ σύνορα τῆς πατρίδος μας— νὰ ἑνωθῆ μὲ τὸ λαὸ γιὰ τὴν ἀνατροπή της». (50)

---

(50) Ἐκδόσεις Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Κ.Κ.Ε. 1947 — ἐφημ. «Ἡμέρα».

Τὴν 15 Ἰανουαρίου 1941 ἐξαπέλυσε τρίτην ἐπιστολὴν ὁ Ζαχαριάδης, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ τεῦχος Ἰουλίου 1942 τῆς «Κομμουνιστικῆς Ἐπιθεωρήσεως», ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐχαρακτήριζε τὸν πόλεμον κατακτητικὸν καὶ ἰμπεριαλιστικὸν καὶ ἐκάλει τὸν στρατὸν νὰ ἀνατρέψῃ τὸν Μεταξᾶ «ποὺ εἶναι ὁ κύριος καὶ βασικὸς ἐχθρός τους, νὰ ἐγκαθιδρύσουν τὴ λαϊκὴ ἀντιφασιστικὴ κυβέρνηση....». (51).

Τέλος διὰ τῆς προκηρύξεως τῆς 18-3-1941 τὸ Κ.Κ.Ε. ἐκάλει τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν νὰ πράξῃ ὅ,τι καὶ ὁ Βουλγαρικός, νὰ συμφιλιωθῇ τουτ᾽ ἔστιν μετὰ τῶν Γερμανῶν.

Ἐπῆλθε ἡ κατάρρευσις καὶ ὑπὸ τῶν φρουρῶν παρεσχέθη ἡ εὐχέρεια εἰς τοὺς ἐν Ἀκροναυπλίᾳ κρατουμένους κομμουνιστὰς νὰ ἀποδράσουν, ἀλλ᾽ οὗτοι ἀποποιοῦνται τὴν ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίαν, θὰ τὴν ἐπιδιώξουν ὅμως καὶ θὰ τὴν προτιμήσουν μετ᾽ ὀλίγον παρεχομένην ὑπὸ τῶν κατακτητῶν.

Οὕτω, συνεπείᾳ τῆς ὑπ᾽ ἀριθμ. 621 διαταγῆς τῆς Γερμανικῆς μυστικῆς στρατιωτικῆς Ἀστυνομίας (ἀριθμ. τομέως 36710), ἀφέθησαν ἐλεύθεροι οἱ ἐν Ἀκροναυπλίᾳ κρατούμενοι εἴκοσι ἕξ κομμουνισταὶ ἡγέται, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ οἱ Ἀνδρέας Τζίμας ἢ Σαμαρινιώτης, ἀναπληρωτὴς γενικοῦ γραμματέως Κ.Κ.Ε. καὶ ὁ ἐγκληματικὸς καὶ καταχθόνιος ἐκ Δενδροχωρίου Καστορίας γραμματεὺς τοῦ Μακεδονικοῦ Κομμουνιστικοῦ Γραφείου Λάζαρος Ζησιάδης, γνωστὸς ὡς Τερπόφσκυ. (52).

Παραλλήλως πρὸς τὰς ἀνωτέρω 2 καὶ 3 ἐπιστολὰς τοῦ Ζαχαριάδη καὶ πρὸς τὰς διακηρύξεις καὶ προκηρύξεις τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1941 εἶχον ἀρχίσει ὑποβόσκουσαι καὶ κατατρώγουσαι τὸ ἐθνικὸν σῶμα διαδόσεις ἐναντίον τῶν μονίμων ἀξιωματικῶν, τῶν ἰατρῶν, τοῦ ἐπιτελείου καὶ τῆς Κυβερνήσεως. Μετεδίδετο εἰς ἐμπιστευτικὸν πάντοτε τόνον, ὅτι ὁ Μεταξᾶς ἦτο ἕτοιμος μετὰ ἀπὸ ὀλίγες «ντουφεκιὲς» νὰ παραδώσῃ τὴν Ἑλλάδα εἰς τοὺς Γερμανούς, καθ᾽ ὅ ἀμετανόητος Γερμανόφιλος, ὅτι οἱ μόνιμοι Ἀξ)τικοὶ παρέμεινον ὅλοι εἰς τὰ μετόπισθεν καὶ τὸν μέχρι τότε πόλεμον τὸν διεξήγαγον οἱ ἔφεδροι ἀξιωμ)κοί, ὅτι οἱ Ἰατροὶ εἴτε ἀπὸ ἄγνοιαν εἴτε διότι ἦσαν ὄργανα τῆς Γερμανικῆς προπαγάνδας ἀπέκοπτον συνεχῶς τὰ πόδια τῶν Ἑλλήνων στρατιωτῶν. ὅτι εἰς τὸ ἐπιτελεῖον ὑπάρχει ἰσχυρὰ κλίκα Γερμανοφίλων Ἀξιωματικῶν καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν δὲν ἐρρίφθησαν εἰς τὴν θάλασσαν οἱ Ἰταλοὶ κ.λ.π. κ.λ.π.

Αἱ συκοφαντικαὶ αὗται διαδόσεις καὶ φῆμαι ἔλαβον τὴν θέσιν ἐπιχειρημάτων ἀπὸ καθέδρας μετὰ τὴν κατάρρευσιν κατὰ τὰς σχετικὰς συζητήσεις καὶ ἀπεσκόπουν εἰς τὸ νὰ μηδενισθῇ ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ λαοῦ ἐπὶ τῶν μονίμων Ἀξιωματικῶν, αὐξηθῇ δὲ ἀντιστοίχως ἡ τοιαύτη ἐπὶ τῶν ἐφέδρων, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ Κ.Κ.Ε. ὑπελόγιζε νὰ στηρίξῃ τοὺς ἐπαναστατικούς, ὑπὸ μορφὴν ἀπελευθερωτικῶν, ἀγῶνας του.

Καθ᾽ ὃν χρόνον ἐξηκολούθει ἡ μεταξὺ Γερμανίας καὶ Σοβιετικῆς Ἑνώσεως συμμαχία οὐδεμία κομμουνιστικὴ φωνὴ διαμαρτυρίας κατὰ τῶν κατακτητῶν ἠκούσθη, ἄλλο πρᾶγμα ἐὰν κατὰ τρόπον ἄσχετον μὲ τὴν λογικὴν θέλει τὸ Κ.Κ.Ε. νὰ ἔχει μερίδιον εἰς τὴν ἁρπαγὴν ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως τῆς Γερμανικῆς σημαίας.

---

(51) Βλέπε ἐπίσημον ἔκδοσιν Ὑπουργείου Τύπου καὶ Πληροφοριῶν «Ἡ ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος ἐπιβουλή», σελ. 8.

(52) Βλέπε φωτοτυπίαν ἀποφυλακιστηρίου Γερμανικοῦ ἐγγράφου ἐν ἐκδόσει Ὑπουργ. Τύπου καὶ Πληροφοριῶν «Ἡ ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος ἐπιβουλή», σελ. 17. Βλ. ἐπίσης Φγ Γρηγοριάδου περίεργα σχόλια διὰ θανάτωσιν «Τερπόφσκυ» ἐν τόμ. Γ΄ σελ. 15—17.

Τὴν 22 Ἰουνίου 1941 ἡ Γερμανία ἐξαπέλυσε τὴν κατὰ τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως ἐπίθεσιν της καὶ τὴν 3-7-1941 εἰς Ραδιοφωνικὴν ὁμιλίαν του ὁ Στάλιν ἐκάλει ὅλους τοὺς κατεχομένους λαοὺς εἰς ἐπανάστασιν κατὰ τῶν κατακτητῶν, πρᾶγμα ὅπερ ἐδημιούργει καθήκοντα δραστηριότητος καὶ τοῦ Κ.Κ.Ε.

Τὸ Κ.Κ.Ε. δὲν τολμᾷ νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ νὰ διεκδικήσῃ ἡγεσίαν ἀντιστασιακοῦ ἀγῶνος, γνωρίζει ἐκ τῶν προτέρων ὅτι οὔτε τὰ μέλη του δὲν θὰ ἀκολουθήσουν, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ πράξῃ τοιοῦτον τι, διότι ὑπῆρχεν ἀντίθετος ἐντολὴ τῆς Διεθνοῦς Κομμουνιστικῆς.

Τὸ 7ον συνέδριον τῆς Κομιντέρν κατὰ τὸ 1934 εἶχε χαράξει τὰς ὑποχρεωτικὰς μεθόδους πολιτικῆς διὰ τὴν ἄνοδον εἰς τὴν ἐξουσίαν, τὰς μεθόδους τῶν λαϊκῶν ἢ πατριωτικῶν μετώπων, καὶ εἴδομεν τὸ κατὰ τὸ 1935 Παλλαϊκὸν Μέτωπον καὶ τὸ σύμφωνον Σκλάβαινα — Σοφούλη. Οὕτω εὐθὺς μετὰ τὴν ἔκκλησιν τοῦ Στάλιν οἱ κομμουνισταὶ ἐπιτελεῖς ἤρξαντο τὴν ἀναζήτησιν τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ «Μετώπου» μελῶν καὶ μὴ ἀνευρόντες τελικῶς ἄλλους συνεταίρους συνέπηξαν τὸ «Ἐθνικὸν Ἀπελευθερωτικὸν Μέτωπον» (Ε.Α.Μ.) διὰ ἧς συμμετοχῆς θεωρητικῶς ὑπαρχόντων κομμάτων τινῶν, ἤτοι τῆς Ἑνώσεως Λαϊκῆς Δημοκρατίας (Ε.Λ.Δ.), τοῦ Σοσιαλιστικοῦ Κόμματος Ἑλλάδος (Σ.Κ.Ε.) καὶ μιᾶς Ἀγροτικῆς ὁμάδος ὑπὸ τὸν Βογιατζῆν.

Τὸ ἱδρυτικὸν τοῦ Ε.Α.Μ. φέρει ἡμερομηνίαν 27-9-1941, ἵνα δὲ τοῦτο τεθῇ εἰς λειτουργίαν ἀπητήθη προηγουμένη του ἔγκρισις παρὰ τῆς συνελθούσης κατὰ Δ) βριον 1941 8ης ὁλομελείας τοῦ Κ.Κ.Ε., ἀφ' ἧς καὶ ἤρξατο ἡ εὐρυτάτη ἀνὰ τὴν χώραν διάδοσις καὶ μύησις.

Φρονοῦμεν ὅτι κατόπιν τῶν ἀναμφισβητήτων ὡς ἀνωτέρω στοιχείων δὲν εναπέμεινεν ἀμφιβολία ὅτι τὸ Ε.Α.Μ. οὐσιαστικῶς ὑπῆρξεν ἓν παραπλανητικὸν προσωπεῖον τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ δέον ν' ἀναγνωρισθῇ εἰς τοὺς ἡγέρας τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐξαιρετικὴ ἱκανότης εἰς τὴν ἐν συνεχείᾳ προβολὴν τῆς ὀργανώσεώς των ὡς ἐθνικοαπελευθερωτικῆς, ὡς ὀργανώσεως εἰς ἣν ἠδύναντο καὶ ἐκαλοῦντο νὰ συμμεθέξουν ἅπαντες οἱ Ἕλληνες, ἀνεξαρτήτως πολιτικῶν πεποιθήσεων, μὲ μοναδικὸν ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν ἀπελευθέρωσιν. Οἱ διάφοροι ὑπεύθυνοι, καθοδηγηταί, Ἰνστρούχτορες κ.λ.π. ὡμίλουν συνεχῶς μόνον περὶ ἀπελευθερώσεως καὶ κυκλοφοροῦντες μὲ ψευδώνυμα ἀδιστάκτως καὶ ἀδιαντρόπως ἐχρησιμοποίουν τὰ ὀνόματα Φιλικῶν καὶ ἄλλων τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενησίας προσωπικοτήτων, ὅταν δὲ βραδύτερον συνεκροτήθησαν καὶ τὰ ἔνοπλα τμήματα δὲν ἠκούοντο ἄλλα ὀνόματα παρὰ ἐκεῖνα τῆς Ἐπαναστάσεως, οὔτε ἄλλα τραγούδια ἀπὸ τὰ πατριωτικὰ θούρια μὲ προπομπὸ πάντοτε τὴν γαλανόλευκον.

Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ὑπῆρξαν σπουδαῖοι εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς θεωρίας τοῦ «Δουρείου Ἵππου», ἀλλὰ εἰς τοῦτο συνέβαλον θετικῶς ἢ ἀρνητικῶς καὶ διάφοροι αντικομμουνισταὶ πολιτευταὶ καὶ στρατιωτικοί, οἵτινες, καιροσκοποῦντες ἢ μωροφιλοδοξοῦντες, δὲν ἔλαβον ἐγκαίρως σαφῆ θέσιν καὶ ἀφῆκαν τὸν λαὸν ἀδιαφώτιστον καὶ ἀνυπεράσπιστον πρὸ τῆς κομμουνιστικῆς παγίδος, ὅπως συνέβαλον καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι Ἕλληνες, οἵτινες διὰ τῶν ἀμφιταλαντεύσεων, διστακτικοτήτων καὶ ἀναβολῶν δὲν ἔσπευσαν ἐγκαίρως νὰ ἱκανοποιήσωσι τὴν πρὸς ἀντίστασιν δίψαν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἢ τυφλωμένοι ἀπὸ τὸ πάθος τοῦ ἀντιβασιλισμοῦ, ἐναρκοθέτουν τὰς ὑγιεῖς ψυχὰς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ μὲ τὴν ψευδαίσθησιν ὅτι οὕτω θὰ συγκρατήσωσι τὰς μάζας καὶ θὰ τὰς κερδίσωσιν αὐτοὶ οἱ ἀδαεῖς καὶ ἀβροδίαιτοι.

Ἔπρεπε νὰ εἶναι κανεὶς μελετητὴς καὶ γνώστης τῶν κομμουνιστικῶν μεθόδων καὶ ἀντιλήψεων ἵνα ἀντιληφθῇ ἐγκαίρως τὴν θέσιν καὶ ἔννοιαν τοῦ ὅρου «Μέτωπον» ἢ νὰ διαγνώσῃ διὰ ποῖον λόγον ἐλέγοντο καὶ ὑπεστηρίζοντο μὲ τόσην τέχνην ὅσην προανεφέραμεν καὶ ἐχαρακτηρίζετο κατὰ τὰς συζητήσεις ὡς «ἀντιφασιστικὸς» καὶ οὐχὶ ὡς «ἐθνικὸς», ὡς ἦτο, ὁ πόλεμος 1940—1941 ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρος ὁ παγκόσμιος πόλεμος. Ἔπρεπε νὰ μὴ λησμονοῦν ποτὲ ὅτι τὰ σχέδια καὶ ἡ δραστηριότης τοῦ Κ.Κ.Ε. δὲν ἦσαν ἔργον τοπικὸν ἀλλὰ τῆς διεθνοῦς στρατηγικῆς τοῦ Μαρξισμοῦ - Λενινισμοῦ εἰς ὃν εἶχε προστεθῆ καὶ ὁ σιωπηλὸς Σλαβισμός, ἔπρεπε νὰ μὴ λησμονοῦν κυρίως τὴν πλάνην ἣν ὑφίστανται οἱ σοφοὶ ὅταν διὰ σοφῶν παραγγελμάτων ἐπιδιώκουν νὰ ποδηγετίσωσι τοὺς λαοὺς καὶ παραμερίζουσι τὰ ἀπευθυνόμενα εἰς τὸ θρησκευτικὸν δέος καὶ εἰς τὸν στόμαχον ἐπιχειρήματα.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἀξίζει νὰ προβῶμεν καὶ εἰς μίαν γενικωτέραν διαπίστωσιν ὅτι οἱ Δυτικοὶ σύμμαχοι εἶχον μεταβληθῆ εἰς ὄργανα τῆς Μόσχας, διότι δὲν ὡμίλουν πλέον περὶ πολέμου μεταξὺ κρατῶν, λαῶν καὶ χωρῶν ἀλλὰ περὶ πολέμου κατὰ τοῦ «Φασισμοῦ», ὡσεὶ νὰ ἐπίστευον ὅτι ὁ Κομμουνισμὸς — Σταλινισμὸς ἦτο Δημοκρατία καὶ ἐμάχετο κατὰ τοῦ Φασισμοῦ τοῦ Μουσσολίνι. Αὐτὰ τὰ περὶ ἀντιφασιστικοῦ ἀγῶνος κλ.π. ἀπετέλουν πάντοτε τὸ προοίμιον διὰ τὴν ἐγκυρότητα τῆς γνώμης των κατ' ἐπάγγελμα φωνασκούντων κατὰ τοῦ Φασισμοῦ «ὑπερφασιστῶν — κομμουνιστῶν». Ἀλήθεια ἂς ἀναλογισθῶμεν τὸν ἀντιφασιστικὸν ἀγῶνα τοῦ Βελουχιώτη!

Ὅλοι οἱ ἄλλοι Ἕλληνες ἔσπευδον κατὰ μεγάλην πλειοψηφίαν νὰ ἀποδεχθοῦν τὰ κηρύγματα τοῦ ΕΑΜ, ὅταν δὲ ἐνεφανίσθησαν τὰ πρῶτα ἔνοπλα τμήματα, κατὰ τὸ θέρος 1942, τοῦ ΕΑΜ ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν Ἑλληνικὸς Λαϊκὸς Ἀπελευθερωτικὸς Στρατὸς μὲ σημαίας καὶ Θούρια, πρώτη ἐσκίρτησε ἡ καρδιὰ τῶν βασανισμένων ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, οἱ ὁποῖοι καλοπίστως ἔσπευσαν καὶ νὰ ἐνταχθοῦν ἀλλὰ καὶ δι' ὅλων τῶν μέσων νὰ βοηθήσωσι.

Εἰς τὸ 26ον ἄρθρον των κατὰ τὸ 1965 δημοσιεύσεών του ὁ Κρὶς Γουντχάουζ ἀποκαλύπτει διὰ τὸν ἑαυτόν του ἕναν ὑπέροχον ἀφορισμόν, γράφων «Προτιμοῦσα νὰ πάθω ὅ,τι δήποτε παρὰ νὰ δημιουργήσω στοὺς Ἕλληνες τὴν ἐντύπωση πῶς εἶμαι ἄνθρωπος τοῦ Ε.Α.Μ.» διὰ τὴν περίοδον Ὀκτωβρίου 1943, δυστυχῶς δὲν ἐπεκράτησεν ἡ ἴδια σκέψις καὶ εἰς τοὺς συμπατριῶτες του ἐν Λονδίνῳ καὶ Καΐρῳ οἱ ὁποῖοι μὲ τὰ Ραδιόφωνα εἶχον ἀρχίσει νὰ ἐξυμνοῦν τὴν Ὀργάνωσιν τοῦ Ε.Α.Μ.

Οὕτω λοιπὸν ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁ πόθος πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ τόσον θαυμασίως προβληθεὶς Δούρειος Ἵππος τοῦ Κ.Κ.Ε. ὡδήγησαν εἰς τὰς τάξεις τοῦ ΕΛΑΣ σοβαρὸν ἀριθμὸν Ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς, πρᾶγμα ὅπερ πρέπει νὰ καταλογισθῇ εἰς τοὺς βαθμοφόρους.

Ἡ ἐμφάνισις τοῦ ἀρίστης πολεμικῆς παραστάσεως Ἀθανασίου Κλάρα εἰς τὴν Ρούμελη ὑπὸ τὰ ψευδῆ στοιχεῖα ταυτότητος, ὡς ταγματάρχης Ἄρης Βελουχιώτης, ἀπετέλεσεν τὸ ἐναρκτήριον σάλπισμα τῆς ἐξεγέρσεως καὶ θ' ἀναφερθῶμεν καὶ ἐνταῦθα εἰς περικοπὰς ἐκ τοῦ ἔργου Φοίβου Γρηγοριάδου.

Περιγράφων τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Βελουχιώτη ἐξ Ἀθηνῶν καὶ τὴν προσχώρησιν εἰς αὐτὸν 12 ὁπλιτῶν τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Ἀμφίσσης, κατὰ τὰ τέλη Φεβρουαρίου 1943, καταλήγει: «πολλοὶ χωροφύλακες, χιλιάδες, κατατάχθηκαν στὶς διάφορες ἀντάρκτικες ὁμάδες ὅλων τῶν ὀργανώσεων καὶ περιοχῶν, πιθανώτατα ὅμως σὲ κανένα ἀρχηγὸ ὁμάδος ἢ ὀργανώσεως, νὰ μὴ ἀναλογοῦν στὸ ἐνεργητικό του, τόσες

προσχωρήσεις χωροφυλάκων σ' αὐτόν, ὅσες στὸν Ἄρη Βελουχιώτη...». (53). Μετὰ τὸν Ζέρβαν καὶ τὰς ἐθνικιστικὰς ὀργανώσεις πράγματι ἔρχεται κατὰ σειρὰν ὁ Βελουχιώτης διὰ τὰς προσχωρήσεις, ἀλλὰ πόσοι ἐκ τῶν προσχωρησάντων παρέμειναν πλησίον του; εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἔρχεται ἀναμφισβητήτως πρῶτος διότι κανένας ἄλλος δὲν ἐγκατελήφθη τόσον γρήγορα ἀπὸ τοὺς θαυμαστάς του, δι' ὃ ἴσως καὶ ὁ Γουντχάουζ γράφει ὅτι ἂν ἀπέθνησκεν μετὰ τὴν ἀνατίναξιν τῆς γεφύρας τοῦ Γοργοποτάμου ὁ Βελουχιώτης θὰ ἐξησφάλιζεν μίαν θαυμασίαν θέσιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν.

Δὲν ἠκολούθησαν μόνον «Χωροφύλακες» τὸν Βελουχιώτη καὶ τὸν ΕΛΑΣ ἀλλὰ καὶ ὑπαξιωματικοὶ καὶ ἀξιωματικοί, ἀλλὰ ἂν ἀφαιρέση κανεὶς ἐλαχίστας περιπτώσεις κομμουνιστοποιήσεως βαθμοφόρων τινῶν, ἴσως διότι οὗτοι εἶχαν κάποιαν παλαιὰν ἢ οἰκογενειακὴν ἐκκρεμότητα μὲ τὸ Κ.Κ.Ε., ὡς τῶν Τσάκα καὶ Βενετσιανοπούλου, οἱ ὑπόλοιποι ἢ ἀπεσύρθησαν, ἢ ἐσφαγιάσθησαν ὑπὸ τὴν πλέον τετριμμένην κατηγορίαν τοῦ προδότου ἢ παρέμεινον μέχρι τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ νομίμου κράτους χωρὶς νὰ παρασυρθῶσιν εἰς τὴν κατήφορον τῆς κομμουνιστικῆς ἐγκληματικότητος. (53Α.).

Κατὰ τὰ τέλη Ἰουλίου 1942 ὁ τότε Ἀνθυπομοίραρχος Γεώργιος Βασιλόπουλος, ὑπηρετῶν ὡς διοικητὴς μεταβατικοῦ ἀποσπάσματος μὲ ἕδραν τὴν ἄνω Γιανίτσου Εὐρυτανίας, δι' ἀναφορᾶς του πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς ἐγνώρισεν ὅτι παύει ὑπακούων εἰς τὰς διαταγὰς τῶν κατοχικῶν ἀρχῶν καὶ ὅτι ἐφεξῆς αὐτὸς καὶ οἱ 25 ἄνδρες τῆς δυνάμεώς του θ' ἀγωνισθῶσιν διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Πατρίδος. Ἔκτοτε ὁ Ἀξιωματικὸς οὗτος μετὰ τῆς δυνάμεώς του ἐπεδόθη εἰς τὴν διέγερσιν τοῦ Λαοῦ κατὰ τοῦ κατακτητοῦ.

Μερίμνη διαφόρων τοπικῶν παραγόντων τὸ Γ' Δεκαήμερον Σεπτεμβρίου ὁ Βασιλόπουλος ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν ἐν Διλόφῳ μετὰ τοῦ ὡς ταγματάρχου πυροβολικοῦ ἐμφανιζομένου Ἄρη Βελουχιώτη καὶ συνεζήτησαν περὶ κοινῆς δράσεως κ.λ.π. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ὁ Βελουχιώτης εἶχε 14 ἄνδρας μόνον ἐκ τῶν ὁποίων οἱ δύο ἦσαν Χωροφύλακες. Ἐν τῇ διεξαγομένῃ συζητήσει ὁ Βασιλόπουλος ἀντελήφθη ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ Ταγματάρχου, ἀλλ' ἐν πάσει περιπτώσει ἔμειναν κατ' ἀρχὴν σύμφωνοι ὅσον ἀφορᾶ τὰς μεθόδους καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ ἀγῶνος. Ἔκτοτε ὁ Βασιλόπουλος κατετρύχετο ὑπὸ τῆς ἐμμόνου σκέψεως ὅτι ὄχι μόνον δὲν ἐπρόκειτο περὶ ταγματάρχου ἀλλὰ καὶ ὅτι ἐπρόκειτο περὶ κομμουνιστοῦ, πρᾶγμα ὅπερ μετὰ παρέλευσιν μηνὸς περίπου διεπίστωσεν ἀπολύτως, ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπεν ὅτι συνεχῶς ὑπενομεύετο πλησίον τῶν κατοίκων, πρὸς οὓς ἦτο ξένος οὗτος, ἀπεχωρίσθη τοῦ Βελουχιώτη καὶ ἀφοῦ ἀνέπτυξεν εἰς τοὺς ἄνδρας του τὰς πεποιθήσεις του περὶ Βελουχιώτη τοὺς διέλυσε, ἵνα μὴ ἔλθωσιν εἰς σύγκρουσιν. Οὗτος κατέφυγεν εἰς Ἀθήνας, ἔνθεν, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρῳ, μετέβη εἰς Δυτικὴν Πελοπόννησον.

---

(53) Τόμ. Α' σελ. 261.

(53α) Ἀσφαλῶς ἡ Χωροφυλακὴ δὲν διεκδικεῖ ὡς τέκνα της ὡρισμένους κακοποιοὺς τύπους τοὺς ὁποίους εἶχεν ἀποβάλει τῶν τάξεων ἕνεκα ἀνεντίμων ἢ ἀντιπειθαρχικῶν ἐκδηλώσεων καὶ οἵτινες ἔσπευσαν νὰ γίνουν καπεταναῖοι τοῦ ΕΛΑΣ. Ἐνθυμούμεθα ὅτι ἐν Δυτικῇ Μακεδονίᾳ ἐνεφανίσθη ὡς ὑπεύθυνος τοῦ ΕΑΜ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «Λευτέρης» ὁ διὰ σωρείαν λόγων ἀποβληθεὶς τῶν τάξεων τῆς Χωροφυλακῆς δι' ἀπάτην καὶ πλαστογραφίαν ὑπενωμοτάρχης Μαργιόλης.

Διαταχθείσης τῆς συμπτύξεως εἰς Καστορίαν τῆς δυνάμεως Ὑποδ)σεως Χωροφυλακῆς Σιατίστης κατὰ Ἰανουάριον 1943 ὁ Διοικητὴς ταύτης ὑπομοίραρχος Βενετσιανόπουλος Θωμᾶς μεθ' ἁπάσης τῆς δυνάμεως του προσεχώρησεν εἰς τὸν ΕΛΑΣ καὶ ἐξελίχθη εἰς κομμουνιστικὸν παράγοντα. Ταυτοχρόνως καὶ ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις ἐνετάχθη εἰς ΕΛΑΣ καὶ ὁ Ἀστυνομικὸς Σταθμάρχης Μεσοποταμίας Καστορίας Ἀνθυπασπιστὴς Μπασκάκης Βασίλειος, ἀλλ' οὗτος δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνεχθῇ τὸν κομμουνιστικὸν ζυγὸν καὶ ἐξετελέσθη, ἐκδηλώσας τὴν διαφωνίαν του.

Ὁ Χούτας ἀναφέρει ὅτι μία ὁμὰς ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς ἀπετέλει τὴν προσωπικὴν ἀσφάλειαν τοῦ Βελουχιώτη, ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ ἄνδρες οὗτοι διεπίστωσαν τὰς ἐγκληματικὰς προθέσεις συνωμότησαν καὶ ἀποκαλυφθέντες ἐξετελέσθησαν (54).

Τὰ τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ ἀπὸ τῶν πρώτων βημάτων των ἐστράφησαν κατὰ τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς, καὶ ὑπῆρξε τοῦτο φυσικὴ συνέπεια διότι ἀπετελοῦντο ταῦτα ἐκ κομμουνιστῶν καὶ ληστῶν.

Οὕτω ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Φθινοπώρου 1942 εἶχεν ἀρχίσει νὰ καθίσταται προβληματικὴ ἡ περαιτέρω ὕπαρξις καὶ λειτουργία τῆς ἀπομεμακρυσμένων καὶ ὀλιγαρίθμων σταθμῶν Χωροφυλακῆς. Αἱ ἀνταρτικαὶ ὁμάδες τοῦ ΕΛΑΣ ἐπετίθεντο, ἐλεηλάτουν τὰ ἀστυνομικὰ καταστήματα, ἔκαιον διὰ πυρᾶς τὰ ἀρχεῖα καὶ ἀφόπλιζον τὴν δύναμιν, τὴν ὁποίαν ἢ ᾐχμαλώτιζον ἢ ἐγκατέλιπον ἀφοῦ ἀφήρουν καὶ τὰς στολάς, εἴς τινας δὲ περιπτώσεις καὶ τοὺς βαθμοφόρους ἐφόνευον. Κατὰ τὰ τέλη Νοεμβρίου 1942 Τμῆμα τοῦ ΕΛΑΣ Ὀλύμπου ἐπέτυχε τὴν σύληψιν μικρᾶς δυνάμεως τῆς Υ.Χ. Κατερίνης εἰς χωρίον Παντελεήμονα κι' ἀφοῦ τὴν ἀφώπλισεν τὴν ἀφῆκεν ἐλευθέραν, πλὴν τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς Ὑπομ. Τομαδάκη Ἀλέξανδρου καὶ Ἀστυνομικοῦ Σταθμάρχου Λιτοχώρου Ἀνθυπασπιστοῦ Κουτσούκου Νικ. οὓς ἐκράτησε καὶ μετά τινας ἡμέρας ἐξετέλεσε. Διοικητὴς τοῦ Σ.Χ. Ἐλευθεροχωρίου Κολυνδροῦ ὑπηρέτη ὁ θερμὸς καὶ δραστήριος Ἐνωματάρχης Ἠλίας Σωτηρόπουλος, κατ' ἐπανάληψιν κινδυνεύσας λόγω σχεδὸν ἀπροκαλύπτου ὑποθάλψεως Ἄγγλων στρατιωτικῶν. Τὸν ἐνωματάρχην τοῦτον ἐφόνευσαν διὰ μαχαίρας κατ' ἄγριον τρόπον οἱ Ἐλασῖται τὴν 26-1-1943 εἰς χωρίον Σφενδάμην καὶ ἐπὶ τοῦ πτώματος του ἔθεσαν σημείωμα καθ' ὃ «Ἔτσι τιμωρεῖ τὸ Ἔθνος τοὺς προδότας ! ! Κάθε ἐγκληματοῦσα ὁμὰς ἐχρησιμοποίει ἀνενδοιάστως τὴν λέξιν «ΕΘΝΟΣ».

Αἱ αἰχμαλωσίαι καὶ οἱ ἀφοπλισμοὶ ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς τοὺς κατακτητὰς νὰ διατάξουν τὴν σύμπτυξιν ἁπασῶν τῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς ὑπαίθρου κατὰ τὰς ἀρχὰς 1943, ὁπότε καὶ ὁλόκληρον πλέον τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς εἶχεν αὐτοδιαφωτισθῆ περὶ τῶν προθέσεων καὶ σκοπῶν τοῦ Ε.Α.Μ. καὶ ὁ πρῶτος ἐνθουσιασμὸς ἀφοῦ εἶχε διέλθει ἐκ τοῦ σκεπτικισμοῦ εἶχε μεταβληθῆ εἰς ἀντιδικίαν καὶ εἶχε συσπειρώσει καὶ ἑνώση ὅλας τὰς ἐλπίδας πέριξ τοῦ Ζέρβα καὶ τινων ἄλλων ἐθνικιστικῶν προσπαθειῶν.

Αἱ πρῶται ἀνταρτικαὶ ὁμάδες τοῦ ΕΛΑΣ ἐνεφανίσθησαν εἰς Στερεὰν Ἑλλάδαν, ἔνθα καὶ ἡ πλέον ἐπιτυχὴς δολιοφθορὰ εἰς βάρος γεφύρας Γοργοποτάμου, καὶ εἰς Δυτικὴν Μακεδονίαν. Ὡμιλήσαμεν ἀνωτέρω περὶ μιᾶς ἐκθέσεως τοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν ταύτην καὶ ὁλόκληρον τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς Ἀνωτέρου Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος Συνταγματάρχου Καβριβάνου Παν., ἐξ ἧς ἤδη με-

(54) Αὐτόθι, σελ. 188 καὶ 194.

ταφέρομεν ἀντιστοιχοῦν ἀπόσπασμα, καταδεικνῦον τὴν σημειωθεῖσαν πορείαν εἰς τὰς σχέσεις Ε.Α.Μ. — Χωροφυλακῆς καὶ τῶν δύο τούτων ἔναντι τῶν Ἰταλῶν, περὶ ὧν θὰ ὁμιλήσωμεν κατωτέρω γενικώτερον. Ἐκρίναμεν σκόπιμον νὰ παραθέσωμεν τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ἵνα καὶ ἐκ τῆς πηγῆς ταύτης, θεωρηθείσης κατὰ τὸ παρελθὸν ὡς εὐνοϊκῆς διὰ τὸ Ε.Α.Μ., (55) καταριφθῇ ὁ μῦθος περὶ προσπαθείας διώξεως τῶν ἀνταρτῶν ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς. Ἡ Χωροφυλακὴ ἐπεδείξατο ἄφατον πατριωτικὸν σωβινισμὸν καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο. Γράφει ὁ Κατριβάνος:

«Ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1942 ἄρχεται ἡ δρᾶσις τῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων. Ἡ πρώτη » ἐκδήλωσις ἦτο ἡ μερικὴ καταστροφὴ τῆς γεφύρας τοῦ χωριοῦ Κακοσάλεσι Ἀτ- » τικῆς καὶ ἀργότερον ἡ καταστροφὴ τῆς γεφύρας Γοργοποτάμου εἰς ἣν ἔλαβον μέ- » ρος ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ τέσσαρες Ἄγγλοι Ὑπολοχαγοὶ τοῦ Μηχανικοῦ, οἵτινες » αὐτοπροσώπως ἐτοποθέτησαν τὰ ἀναγκαῖα μηχανήματα καὶ δυναμίτας κάτωθι τῆς » γεφύρας. Τὴν 23 Ἰουλίου 1942 ἐγένετο ἡ ἐπίθεσις ἔξωθι τῆς Λαμίας κατὰ Ἰταλι- » κοῦ Ταχυδρομικοῦ αὐτοκινήτου καθ' ἣν ἐφονεύθησαν ὁ Ἰταλὸς Σωφὲρ Στρατιώ- » της καὶ ἕτερος Ἰταλὸς Στρατιώτης, τὸ Στρατιωτικὸν Ταχυδρομεῖον διαρπάζεται » παρὰ τῶν Ἀνταρτῶν καὶ τὸ αὐτοκίνητον καίεται. Μετὰ ἤρχισεν ὁ φόνος ἐνίων » προδοτῶν εἰς τὴν περιφέρειαν Λαμίας ὡς καὶ ἐνίων διερμηνέων. Πέντε ἀνταρτι- » καὶ ὁμάδες δυνάμεως 20—60 ἀνδρῶν ἑκάστη, ἕδρων εἰς τὰς περιφερείας Φθιώτι- » δος καὶ Φωκίδος. Κατὰ τὰ μέσα Αὐγούστου 1942 διετάχθην καὶ μετέβην διὰ με- » λέτην τῆς καταστάσεως εἰς τὴν περιφέρειαν ἐκείνην. Ἐκ τῆς μελέτης μου διεπί- » στωσα ὅτι αἱ ἀνταρ· τικαὶ αὗται ὁμάδες περιορίζοντο εἰς τὰς ἀνωτέρω πράξεις καὶ » εἰς τοὺς φόνους μεμονωμένων Ἰταλῶν καὶ Γερμανῶν Στρατιωτῶν, τότε μάλιστα » εἶχον αἰχμαλωτισθῆ εἷς Ἰταλὸς Ἀξιωματικὸς μετὰ 20 Στρατιωτῶν, ἤρχισαν καὶ » ἠμποδίζοντο αἱ Ἰταλικαὶ καὶ Γερμανικαὶ Μεταφοραί. Αἱ ἀνταρτικαὶ ὁμάδες μέ- » χρι τότε οὐδόλως παρηνώχλουν τὴν Χωροφυλακήν. Εἰσήρχοντο εἰς τὰ Χωρία ἔ- » χουσαι σημαίας Ἑλληνικάς, ἔψαλλον τὸν Ἐθνικὸν ὕμνον καὶ διάφορα ἄλλα πατριω- » τικὰ τραγούδια, ἐξεφώνουν λόγους πατριωτικοὺς εἰς τοὺς χωρικοὺς καὶ εἶχον ἀπο- » κτήση τὴν ἀνάγκην καὶ συμπάθειαν τῶν κατοίκων τῶν περιφερειῶν ἐκείνων, οἵ- » τινες κρυφὰ τοὺς ἐνίσχυον ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς. Οἱ κάτοικοι προσέβλεπον πρὸς τὰς » ἀνταρτικὰς ὁμάδας, ἐφ' ὅσον ἔβλεπον ὅτι ἡ δρᾶσις των ἦτο καθαρῶς πατριωτική, » προσέβλεπον μετ' ἐμπιστοσύνης. Πνεῦμα ἐπαναστατικὸν ἤρχισε νὰ ἐπικρατῇ εἰς » τὰς περιφερείας ἐκείνας καὶ πολλοὶ ἐθνικόφρονες ἔσπευδον νὰ καταγῶσιν εἰς τοὺς » ἀντάρτας. Μετὰ παραμονὴν 20 ἡμερῶν ἐπέστρεψαν ἐνταῦθα καὶ ὑπέβαλον σχετικὴν » ἀναφοράν. Κατὰ διαταγὴν τότε τοῦ Ἀρχηγείου καὶ τῶν Ἰταλικῶν Ἀρχῶν ἱδρύ- » θησαν τέσσαρα μεταβατικὰ ἀποσπάσματα ἐξ 25 ἀνδρῶν ἕκαστον ὑπὸ Ἀξιωματι- » κούς. Προϊόντος τοῦ χρόνου αἱ ἀνταρτικαὶ αὗται ὁμάδες ἐπληθύνοντο. Εἰς τὰς » 29 Σεπτεμβρίου 1942 ἔπεσαν διὰ Ἀλεξιπτώτων 11 Ἄγγλοι Ἀξιωματικοὶ ὑπὸ » τὸν Συντ)ρχην κ. Ἔντυ. Πολεμικὸν ὑλικόν, εἰς ὅπλα, πολυβόλα, αὐτόματα, περί- » στροφα, ἱματισμός, ὑπόδησις, τροφαὶ καὶ χρήματα εἰς χρυσὸν ἤρχισαν νὰ ρίπτον- » ται εἰς τὰς περιφερεας Γκιώνας καὶ Σπερχειάδος διὰ Ἀλεξιπτώτων. Οἱ σύμμαχοί » μας Ἄγγλοι ἤρχισαν νὰ ἐνισχύουν τὸν Ἀνταρτικὸν Ἑλληνικὸν ἀγῶνα ἐσπευ-

---

(55) Ὁ Κατριβάνος κατὰ τὴν ἱστορουμένην ἐποχὴν ἀνῆκεν εἰς τὴν κατασκοπευτικὴν ὀργάνωσιν ΜΙΔΑΣ 614 ὡς καὶ εἰς τὴν τοιαύτην «Ὁ Φοῖνιξ».

» σμένως. Αἱ Ἰταλικαὶ καὶ Γερμανικαὶ Ἀρχαὶ ἤρχισαν νὰ ἀνησυχῶσι μεγάλως διὰ
» τὴν δημιουργουμένην κατάστασιν, τόσον αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ ὅσον καὶ ἐν Ἀθήναις
» τοιαῦται. Ἐν τῷ μεταξὺ εἰς τὰς πόλεις, Κωμοπόλεις καὶ Χωρία οἱ κάτοικοι εὑρί-
» σκοντο ἅπαντες ψυχικῶς καὶ εἰς κατανόησιν εἰς τὸ πλευρὸν τῶν ἀνταρτῶν. Ἡ
» προπαγάνδα τῶν ἀνταρτῶν ἔφθασε καὶ εἰς τὰς τάξεις τῆς Χωροφυλακῆς τῆς ὑπαί
» θρου καὶ τῆς Πρωτευούσης. Οἱ Ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ ὁπλῖται εὑρίσκοντο ψυχικῶς
» μετὰ τῶν Ἀνταρτῶν. Ἤδη εἶχον ἀρχίση συγκρούσεις τῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων μὲ
« στρατιωτικὰ Τμήματα Ἰταλῶν καὶ Γερμανῶν. Οἱ ἀντάρται εἶχον ἀρχίση τὴν
» ἀνατίναξιν μικρογεφυρῶν, Σιδηροδρομικῶν τροχιῶν καὶ ἁμαξοστοιχιῶν. Αἱ Γερ-
» μανικαὶ καὶ ἰδία αἱ Ἰταλικαὶ ἀρχαὶ τοῦ Κέντρου ἐπίεζον τὴν Κυβέρνησιν νὰ
» λάβη μέτρα κατὰ τῶν ἀνταρτικῶν τούτων ὁμάδων, ὡς ἐπίσης ἐπίεζον καὶ τὸν ἀρ-
» χηγὸν τῆς Χωροφυλακῆς Ὑποστράτηγον κ. Ντάκον καὶ τὸν ὑποφαινόμενον. Διε-
τάχθην κατὰ τὰς 10 Ὀκτωβρίου 1942 παρὰ τοῦ Ὑπουργείου καὶ Ἀρχηγείου ὅπως
» μεταβῶ ἐπὶ τόπου μελετήσω τὴν κατάστασιν καταρτίσω ἑκατονταμελῆ μεταβατικὰ
» ἀποσπάσματα καὶ ἐξοντώσω τοὺς ἀντάρτας. Μετέβην εἰς Λαμίαν καὶ ἀφοῦ ἐν τῷ
» μεταξὺ ἐμελέτησα μεταβαίνων τὴν κατάστασιν ἀπὸ Θηβῶν, διότι τὸ ἀνταρτικὸ
» κίνημα εἶχε προχωρήσει καὶ μετέλθη μέχρι Θηβῶν καὶ ἔπνεε πανταχοῦ ἐπανα-
» στατικὸς ἄνεμος καὶ εἰς Λεβαδείαν, εἰς Ἀράχωβα καὶ Ἀμφίκλειαν. Ὅταν ἔφθασα
» εἰς Λαμίαν ἤμην πλήρως κατατοπισμένος τόσον ἀπὸ τὸ ἐπικρατοῦν πνεῦμα εἰς
» τοὺς κατοίκους τῶν περιφερειῶν ἐκείνων ὅσον καὶ τὸ τοιοῦτον εἰς τοὺς Ἀξιωματι-
» κοὺς καὶ ὁπλίτας τῆς Χωροφυλακῆς. Διέκρινα ὅτι οὐδεὶς Ἀξιωματικὸς ἢ ὁπλίτης
» εἶχε διάθεσιν νὰ πολεμήση κατὰ τῶν ἀνταρτῶν καὶ δικαίως, διότι μέχρι τότε ὅλαι
» αἱ ἐνέργειαι τῶν ἀνταρτῶν ἦσαν ἐθνικαὶ καὶ ὑπεστηρίζοντο ἐκ μέρους τῶν συμμά-
» χων. Ἀνεχώρησα ἐντεῦθεν μελετημένος κατατοπισμένος καὶ ἀποφασισμένος διὰ
» πᾶσαν θυσίαν διότι ἐγνώριζα τὰς ἀξιώσεις τῶν Ἰταλικῶν Ἀρχῶν. Πρὶν ἢ ἀναχω-
» ρήσω ἐντεῦθεν διετάχθη ἐπειγόντως νὰ μεταβῆ μετ' ἐμοῦ εἰς τὰς περιφερείας
» Λαμίας. Φωκίδος καὶ ὁ τότε Ἀρχηγὸς τῆς Χωροφυλακῆς Ὑποστράτηγος κ. Ντάκος
» Γ. ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἡμέραν ἣν ἐπρόκειτο νὰ ἀναχωρήσωμεν ἠσθένησε διετάχθη
» καὶ ἦλθε μετ' ἐμοῦ ὁ Ὑπαρχηγὸς τοῦ Σώματος Ὑποστράτηγος κ. Μανουσάκης Ι. καὶ
» τοῦτο διότι οἱ ἀντάρται ἤρχισαν νὰ παρενοχλοῦν τοὺς Σταθμοὺς Χωροφυλακῆς ἵνα
» συμπτυχθοῦν οὗτοι εἰς τὰς ἕδρας τῶν Ἀξιωμ)κῶν. Κατὰ τὰ τέλη Σεπτεμβρίου 1942
» εἶχον εἰσέλθη εἰς Ὑπάτην οἱ ἀντάρται καὶ ἠχμαλώτησαν τοὺς Στρατηγὸν Ραυτο-
» δῆμον ἀδελφὸν τοῦ Διοικητοῦ τότε τῆς Εἰδικῆς Ἀσφαλείας Συνταγματάρχου Χω-
» ροφυλακῆς Ραπτοδήμου, τὸν Ὑποδιοικητὴν Χωροφυλακῆς Ὑπομοίραρχοι Κότσιφαν
» καὶ τὸν Ἀγρονόμον ἐπίσης εἶχον συγκρουσθῆ οἱ ἀντάρται μὲ ἕνα ἀπόσπασμα Χω-
» ροφυλακῆς Ραπτοδῆμου τὸν Ὑποδιοικητὴν Χωροφυλακῆς Ὑπομοίραρχον Κότσιφαν
» εἶχον ἀπελευθερωθῆ ἐκ μέρους τῶν ἀνταρτῶν. Εἰς τὸν Στρατηγὸν κ. Μανουσάκην
» εἶχον ἀναφέρει τὰ τῆς ἐπικρατούσης τότε καταστάσεως καὶ γενικῶς οὗτος κατετο-
» πίσθη κατὰ τὴν μετάβασίν μας εἰς Λαμίαν ἀρυόμενος πληροφορίας ἀπὸ τοὺς κατοί-
» κους Θηβῶν Λεβαδείας καὶ ἐπικοινωνήσας μετὰ τῶν κατὰ τόπους Διοικητῶν Χωρο-
» φυλακῆς. Τὴν ἐπομένην τῆς μεταβάσεώς μας εἰς Λαμίαν μᾶς ἐκάλεσε εἰς σύσκεψιν
» ὁ Ἰταλὸς Διοικητὴς τοῦ Γ΄. Σώματος Στρατοῦ Ἀντιστράτηγος Ρόσσι καὶ μᾶς ἐζή-
» τησε ὅπως ἀφοῦ προβῆ εἰς τὴν χορήγησιν ἱματισμοῦ, ὑποδήσεως καὶ ὁπλισμοῦ διὰ
» τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς τοὺς προοριζομένους διὰ τὰ ἀποσπάσματα, διότι τότε

» ὑφίστατο μεγίστη ἔλλειψις ἱματισμοῦ καὶ ὑποδήσεως διέταξε τὸν καταρτισμὸν τῶν » μεταβατικῶν ἀποσπασμάτων διὰ νὰ καταδιώξωσι τὰς ἀνταρτικὰς ὁμάδας. Ὁ Στρα- » τηγὸς κ. Μανουσάκης ἀνέφερε τὸ δυσχερὲς τῶν ἐπιχειρήσεων ἐκείνων, τὸ » δυσχερὲς τῆς θέσεώς μας, διότι καλούμεθα νὰ κτυπήσωμεν ἐθνικὰς ὁμάδας, » ὅτε ὁ Ἰταλὸς Ἀντιστράτηγος ἐπρότεινε τὴν συγκρότησιν μικτῶν πολυμελῶν » μεταβατικῶν ἀποσπασμάτων ἐξ Ἰταλῶν στρατιωτῶν καὶ Ἑλλήνων Χωροφυλά- » κων, ἀλλὰ ὁ Στρατηγὸς Μανουσάκης δὲν συγκατένευσεν. Κατὰ τὴν συνδιά- » λεξιν παρίσταντο καὶ πέντε Ἀξιωματικοὶ τοῦ Ἐπιτελείου τοῦ Ἰταλικοῦ. Εἶτα » ἀποτεινόμενος ὁ Ἀντιστράτηγος εἰς τὸν ὑποφαινόμενον μοῦ ἐπέδειξε τὴν διαταγὴν » τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν περὶ συγκροτήσεως ἑκατονταμελῶν μεταβατικῶν » ἀποσπασμάτων ὡς καὶ τὴν διαταγὴν τὴν ὁποίαν εἶχεν τοῦ Ἀρχιστρατήγου Τζελόζο » περὶ καταδιώξεως καὶ ἐξοντώσεως τῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων καὶ μὲ προσεκάλεσε » προστακτικῶς ὅπως ἀπὸ τῆς ἑπομένης πρωΐας ἐπιληφθῶ τῆς ὑπηρεσίας μου ταύτης. » Ἀντιληφθεὶς τὸ σοβαρὸν τῆς θέσεώς μου τὴν ὥραν ἐκείνην καὶ ἀφοῦ τοῦ ἐζήτησα » τὴν ἄδειαν νὰ μοῦ ἐπιτρέψη νὰ τοῦ ὁμιλήσω μὲ τὴν εἰλικρινῆ στρατιωτικὴν γλῶσ- » σαν καὶ μοῦ ἐπέτρεψε, τῷ ἀνέφερα, ὅτι δὲν μοῦ ἦτο δυνατὸν νὰ συγκροτήσω με- » ταβατικὰ ἀποσπάσματα καὶ κτυπήσω Ἕλληνας ἀντάρτας, ἐθυμώθη σφόδρα καὶ μὲ » ὕφος θυμῶδες καὶ βλέμμα βλοσυρὸν μοῦ ὑπέδειξε τὸ σοβαρὸν τῆς θέσεώς μου διὰ τῆς » ἀρνήσεώς μου καὶ ὅτι θὰ μὲ παρέπεμπε εἰς τὸ Ἰταλικὸν Στρατοδικεῖον καὶ θὰ κα- » ταδικαζόμην εἰς θάνατον, ἀλλὰ καὶ παρὰ τὴν ἀπειλήν του ταύτην τῷ ἀπήντησα » ἀρνητικῶς καὶ τοῦ προσέθεσα ὅτι καὶ ἐὰν ἔφθανα εἰς τὴν θέσιν νὰ συγκροτήσω τὰ » ἀποσπάσματα καὶ ἂν ὡπλίζοντο οἱ ἄνδρες παρ' αὐτοῦ διὰ καλῶν ὅπλων καὶ διὰ » αὐτομάτων καὶ πάλιν οἱ Ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται ἢ θὰ ἠρνοῦντο ἢ θὰ ηὐτομόλουν » εἰς τοὺς ἀντάρτας καὶ οὕτω οἱ ἀντάρται θὰ ἐπύκνωνον τὰς τάξεις των καὶ τὸ » τοιοῦτον θὰ ἦτο εἰς βάρος τῶν Ἰταλικῶν Ἀρχῶν, τὸ τοιοῦτον ἐλέχθη διὰ νὰ δελεα- » σθῇ. Τότε μὲ ἠρώτησε ἂν ἔχω διαπιστώσει τοιαύτην διάθεσιν τῶν ἀνδρῶν, ὁπότε » τοῦ ἀπήντησα καταφατικῶς. Τότε συνεφρυώθη ἐσκέφθη ἐπί τινα λεπτὰ καὶ μοῦ » ἐπρότεινε τὴν συγκρότησιν μικτῶν ἀποσπασμάτων ἐξ Ἰταλῶν καὶ Ἑλλήνων καὶ τὴν » Διοίκησιν νὰ τὴν ἔχωσι Ἰταλοὶ Ἀξιωματικοὶ καὶ πάλιν τοῦ ἠρνήθην, ὁπότε θυμω- » θεὶς κατ' ἀρχὰς συνῆλθε μετ' ὀλίγον καὶ μὲ ἀπήλλαξε τῆς ὑποχρεώσεως μου ταύτης. » Ἐφάνη ὅτι ἔμεινε πολὺ δυσαρεστημένος ἐκ τῶν ἀπαντήσεων τοῦ Στρατηγοῦ μου » καὶ τῶν ἰδικῶν μου, ἀλλὰ τελικῶς ἀντελήφθη τὴν δυσχερῆ θέσιν μου, καὶ ἐφάνη » ὅτι ἐδικαιολόγει τὴν ἐν γένει στάσιν μου συμπεριφοράν μου καὶ εἰλικρίνειαν μου » καὶ ἀπήλθομεν. Ἡ συνάντησις αὕτη διήρκεσε ἐπὶ 2½ ὁλοκλήρους ὥρας. Εἰς Λα- » μίαν εὑρισκόμενος διέταξα τὴν συγκέντρωσιν τῶν τεσσάρων μεταβατικῶν ἀποσπα- » σμάτων εἰς τὰς ἕδρας τῶν Διοικήσεων καὶ διέταξα τοὺς διοικητὰς Χωροφυλακῆς καὶ » τοὺς Διοικητὰς τῶν Ἀποσπασμάτων νὰ ἀπόσχωσι πάσης ἐνεργείας κατὰ τῶν » ἀνταρτικῶν ὁμάδων. Εἶτα μετέβημεν εἰς Φωκίδα καὶ ἐκεῖ ὁ αὐτὸς ἐνθουσιασμὸς τοῦ » Λαοῦ. Ἐνόμιζέ τις ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς τὰς παραμονὰς γενικῆς ἐξεγέρσεως κατὰ » τῶν κατακτητῶν, καὶ εἶτα ἐπιστρέψαμεν εἰς Ἀθήνας. Ὅταν ἔφθασα ἐδῶ μὲ ἐκάλε- » σε ὁ Στραηγὸς τῆς Ἰταλικῆς Χωροφυλακῆς καὶ μὲ ἐπετίμησε διὰ τὴν ἐν γένει » στάσιν μου καὶ ἄρνησίν μου εἰς τὰς ὑποδείξεις τῆς Κυβερνήσεώς μου καὶ τῶν Ἰτα- » λῶν Στρατηγῶν. Ἤδη ὅμως εἶχον ἀπαλλαγῆ τῆς δυσχεροῦς μου θέσεως καὶ εἶχον » κερδίσει τὴν ἐκτίμησιν τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν καὶ τὴν ἐκτίμησιν καὶ ἐμπιστοσύνη

» ὅλων τῶν Ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν τοῦ Σώματος. Διὰ τῆς ἐν γένει στάσεώς μου » ἐκείνης ἀπήλλαξα καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν τῆς ὑποχρεώσεως ν' ἀναλάβῃ » ἀγῶνα κατὰ τῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων. Δὲν ἠδυνάμην νὰ πράξω ἄλλως, ἐφ' ὅσον ἔ- » βλεπα τὴν προσπάθειαν τῆς Μεγάλης μας Συμμάχου Μεγάλης Βρεττανίας ἵνα δη- » μιουργήσῃ ἀνταρτικὸν Στρατὸν ἀντιστάσεως κατὰ τῶν κατακτητῶν. Οὐδεὶς ἠδύνα- » το νὰ προΐδῃ τότε τὴν ἐξέλιξιν τῶν ἐθνικῶν ἐκείνων ἀνταρτικῶν ὁμάδων, εἰς ταξι- » κὸν στρατόν. Ὀλίγον ὕστερον μετὰ τὴν δημιουργί- » αν τοῦ Στρατοῦ Ζέρβα καὶ τῶν ἐθνικῶν ὁμάδων » τοῦ Συνταγματάρχου Ψαρροῦ καὶ τὴν σύγκρουσιν » τοῦ Στρατοῦ τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. μετὰ τῶν ἀνωτέρω ἀν- » ταρτικῶν ὁμάδων, τότε ἀντελήφθημεν ὅλοι » ὅτι ὁ Ε.Λ.Α.Σ. ἐξελίχθη εἰς στρατὸν Ταξικόν, » ἀλλ' ἦτο ἀργὰ πλέον καίτοι εἰς τὸν Ε.Λ.Α.Σ. ἦσαν » καὶ Ἄγγλοι Ἀθιωματικοί...». Οὕτω ἡ Χωροφυλακὴ ἔναντι τῆς ἐπιδειχθείσης θέρμης τῶν ἀνδρῶν της πρὸς τὰς ἀντιστασιακὰς ὀργανώσεις, ἔναντι τῆς σπουδῆς τῶν ἀνδρῶν της νὰ προσφέρουν τὰς ἐνόπλους καὶ ἀόπλους ὑπηρεσίας των πρὸς τὴν ἐμφανισθεῖσαν ὀργάνωσιν τοῦ Ε.Α.Μ. ἐτιμωρεῖτο ἤδη διὰ τῆς καταστροφῆς τῶν ὑπηρεσιῶν, διὰ τῆς ἀτιμώσεως καὶ τῆς σφαγῆς τῶν ἀνδρῶν της καὶ τοῦτο διότι οὗτοι ἐπέμεινον ἀνενδότως εἰς τὰς ἀκραιφνεῖς ἐθνικιστικάς των πεποιθήσεις. Αὐτοὶ οἵτινες διϊσχυρίζοντο ὅτι θὰ διεξῆγον ἀντιφασιστικὸν ἀγῶνα δὲν συνεχώρουν, ἐπὶ ποινῇ ἀμέσου καὶ βαρβάρου θανατώσεως, εἰς τοὺς ἀκραιφνεῖς ἐκείνους ἀγωνιστὰς τῆς ἐθνικῆς ἰδέας ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς ὅτι διεκήρυσσον τὴν πίστην των πρὸς τὰς ἀξίας τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ ἢ καὶ τὸ χειρότερον εἰς τὰ βόρεια διαμερίσματα δὲν συνεχώρουν τὴν διάκρισιν Ἑλλήνων, Βουλγάρων, Ἀλβανῶν κ.λ.π. Περίεργοι πράγματι ἄνθρωποι διὰ τὴν Ἑληνικὴν ψυχοσύνθεσιν καὶ ἕνεκα τούτου, παρὰ τὴν ἀσύληπτον τρομοκρατίαν καὶ τὰς χιλιάδας τῶν δολοφονιῶν, ὄχι μόνον δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐπιβληθῶσι τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς ἀλλὰ καὶ παρέμεινον οἱ περιφρονημένοι οὐραγοί, ὡς πάντοτε, καρραδυκοῦντες διάφορα λάθη καὶ ἀδυναμίας τῶν Ἀστικῶν κομμάτων διὰ νὰ στηριχθῶσιν ἐνίοτε εἰς τοὺς πόδας των.

Μεγαλείτερον δίδαγμα ψυχικῆς ἀντοχῆς, ἀνατάσεως καὶ ἠρεμίας λαοῦ δὲν δύναται εὐκόλως νὰ παρέξῃ ἡ Ἱστορία, ἀλλὰ καὶ ἰσχυροτέραν ἀντίστασιν ἐκείνης τῆς Χωροφυλακῆς ἔναντι τοῦ Κ.Κ.Ε. δὲν πρόκειται ν' ἀνεύρῃ ὁ μελετητής, καὶ προῆλθεν ἡ ἀντίστασις αὕτη, οἱονεὶ ὡς ἄμυνα, ἐκ τῆς στυγερωτέρας δολοφονικῆς ἐπιθέσεως ἣν ὠργάνωσε καὶ ἐξαπέλυσεν τὸ Κ.Κ.Ε. ἐναντίον τῶν χαλυβδίνων θελήσεων καὶ πίστεων τῶν ἡρώων τοῦ Σώματος τούτου.

Πρὸς καιρὸν οἱ Ἕλληνες Χωροφύλακες ἀνῆλθον πολλάκις τὸν Γολγοθᾶν καὶ μὲ πικρίαν ἀντὶ τοῦ μάννα τῆς αὐτοθυσίας των ἐν παντί, τοῖς προσεφέρθη χολή, ἀλλὰ τελικῶς ἐκέρδισαν τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Ἔθνους διὰ τοῦ αἵματός των καὶ διὰ τῆς μετριοφρόνου καὶ ἀσυγκρίτου γενναιότητος. Εἶναι ὡραῖον πρᾶγμα νὰ σοῦ ὀφείλουν καὶ νὰ μὴ ὀφείλῃς.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ (Π.Α.Ο.) — ΧΩΡΓΚΗ

Εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδαν ἐπίλεκτα μέλη ἀπὸ τοῦ 1941 προέβησαν εἰς τὴν σύ-

στασιν τῆς ἀντιστασιακῆς ὀργανώσεως Υ.Β.Ε. — Ὑπερασπισταὶ Βορείου Ἑλλάδος.

Ἡ Υ.Β.Ε. μετ' οὐ πολὺ μετανομάσθη εἰς Π.Α.Ο., εἰς τὴν τόσον κατασυκοφαντηθεῖσαν καὶ διασυρθεῖσαν ἐπὶ συνεργασία μετὰ τοῦ κατακτητοῦ πολυσχιδοῦς Ἐθνικῆς δραστηριότητος ὀργάνωσιν ταύτην τῆς Βορείου Ἑλλάδος, ἔναντι τῆς ὁποίας ὑπῆρξε τόσον ἔνοχος ἡ συμμαχικὴ συμπεριφορά.

Ἡ διοίκησις τῆς ὀργανώσεως εὑρίσκετο εἰς χεῖρας ἀνωτάτων καὶ ἀνωτέρων Ἀξιωματικῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ μὲ ἀνάλογον συμμετοχὴν καὶ τῶν τοιούτων τῆς Χωροφυλακῆς, ἡ δὲ δρᾶσις της περιελάμβανεν, ὡς συνήθως, τὴν κατασκοπείαν καὶ προπαγάνδαν, καὶ τὰ ἔνοπλα τμήματα, ὑπῆρξεν ὅμως ἡ πλέον σκληρῶς δοκιμασθεῖσα, διότι διεξῆγεν ἀγῶνα πολυμέτωπον, ἤτοι πρὸς κατακτητάς, πρὸς Βουλγάρους, πρὸς ὅλους τοὺς ἐκ Βορρᾶ πάντοτε ἀπειλητικοὺς διὰ τὸ Ἔθνος ἐχθροὺς καὶ πρὸς τὸ Κ.Κ.Ε. Ἐνταῦθα ποιησόμεθα λόγον μόνον περὶ τῆς συμμετοχῆς τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα τῆς ὀργανώσεως ταύτης, ἐν τοῖς ἑπομένοις δὲ καὶ περὶ τοῦ ἑτέρου τομέως.

Εἰς τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα τῆς ὀργανώσεως ταύτης ἐν τῇ Κεντρικῇ Μακεδονίᾳ ἡ Χωροφυλακὴ δὲν συμμετέσχεν ἀλλὰ πρωτηγωνίστησεν διὰ τῶν Ἀξιωματικῶν της Κωνσταντίνου Τσακάρα, τότε Ὑπομοιράρχου καὶ ἤδη Συνταγματάρχου, Αἴαντος Τζαμαλούκα, ταγματάρχου Ε.Α. καὶ Κωνσταντίνου Μήτσου, τότε Ὑπομοιράρχου καὶ ἤδη Ἀντιστρατήγου Ε.Α., τοῦ πρώτου προηγηθέντος εἰς ἀνεξάρτητον περιοχὴν τῶν ἄλλων δύο.

Περὶ τῶν πεπραγμένων τῆς κινήσεως Τσάκαρα θὰ δώσωμεν τὸν λόγον εἰς ἀπόσπασμα τῆς ἀπὸ 15-3-1953 ὑποβληθείσης ἐκθέσεώς του, εἰς ἐκτέλεσιν 98) 28) 1 ἐγκυκλίου διαταγῆς Ἀρχηγείου Βασ. Χωροφυλακῆς «περὶ Ἱστορίας τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς».

«Τὴν 6ην Μαρτίου τοῦ ἔτους 1943 ὑπηρετῶν εἰς τὴν Υ.Χ. Κολυνδροῦ ὡς Διοι-
» κητὴς αὐτῆς ἔλαβον διαταγὴν ὅπως παραδώσω τὸν ὁπλισμὸν τῆς Ὑποδ)σεως εἰς
» τὰς Γερμανικὰς Ἀρχάς. Πρὸς τὴν διαταγὴν ταύτην δὲν συνεμορφώθην διότι εἶχον
» προαποφασίσει νὰ ἐξέλθω εἰς τὰ ὄρη πρὸς διεξαγωγὴν ἀνταρτικοῦ ἀγῶνος κατὰ
» τοῦ κατακτητοῦ. Εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἤχθην τὸ μὲν διότι τὰ πάντα διὰ τὴν
» ὀργάνωσίν μας ἦσαν ἕτοιμα, τὸ δὲ διότι ἀπὸ τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας εἶχον ἀπὸ
» τὰ κηρύγματά των καὶ ἀπὸ τὰς πράξεις των, αἱ ὁποῖαι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἦσαν
» ἐγκληματικαὶ καὶ ἐστρέφοντο κατὰ τῶν ὑγιῶς σκεπτομένων πολιτῶν καὶ τῶν ὀρ-
» γάνων Χωροφυλακῆς, εἶχον πεισθῆ ὅτι αἱ περὶ τὸν Ὄλυμπον δρῶσαι ὁμάδες ἀν-
» τατρῶν δὲν ἀπέβλεπον εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Πατρίδος ἀλλὰ ἔτεινον πρὸς ἄλ-
» λους σκοπούς.

» Οὕτω τὴν ἑπομένην ἡμέραν (7-3-1943) ἀφοῦ ἀνεκοίνωσα καταλλήλως τὴν
» ἀπόφασίν μου εἰς τοὺς ἄνδρας μου ἐξῆλθον ἀνὰ τὰ ὄρη παραλαβὼν ὁλόκληρον τὸν
» ὁπλισμὸν τῆς Ὑποδ)σεως καὶ πᾶν χρήσιμον τὸ ὁποῖον ὑπῆρχε ἐν αὐτῇ. Εἰς τοῦτο
» μὲ ἠκολούθησε τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἀνδρῶν τῆς Ὑποδιοικήσεως περὶ τοὺς 35
» ἄνδρες περίπου καὶ ἀριθμός τις ἰδιωτῶν.

» Ἀνελθὼν εἰς τὰ Πιέρρια ἡνώθην μετὰ τῆς πρό τινων ἡμερῶν ἐξελθούσης τότε
» ὁμάδος ὑπὸ τὸν Λοχαγὸν καὶ ἤδη Ταγματάρχην Διοικητὴν τῆς Ε.Σ.Α. Ἑλλάδος
» Γουλγουτζῆν Γεώργιον καὶ μετ' αὐτῆς ἤρχισα τὴν δρᾶσιν μας.

» Ἡ ἔξοδός μας εἰς τὰ ὄρη, γνωσθεῖσα προὐκάλεσε ἀκράτητον ἐνθουσιασμὸν με-

» ταξὺ τῶν κατοίκων τῶν Πιερρίων καὶ παρὰ πάντα φόβον τοῦ κατακτητοῦ, προσέ-
» τρεχον οὗτοι νὰ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των. Ἰδιαίτερον ἐνθουσιασμὸν προὐκάλε-
» σεν αὕτη μεταξὺ τῶν Τουρκοφώνων πληθυσμῶν τῶν Πιερρίων, οἱ ὁποῖοι λόγω τῆς
» διακρινούσης αὐτοὺς ἰδιαιτέρας πειθαρχίας καὶ συνοχῆς, ἠγέρθησαν ὡς εἷς ἄνθρω-
» πος, πολλοὶ δὲ τούτων ὡς οἱ Κυριάκος Παπαδόπουλος (Κισὰ - Μπατζὰκ) Παῦλος
» Ἀσλανίδης, Θεόφιλος Λεοντιάδης καὶ ἄλλοι τῶν χωρίων Κοῦκος, Σεβαστή, Ἁγιάν-
» νηδες κ.λ.π. παλαιοὶ ὁπλαρχηγοὶ τοῦ Πόντου καὶ μεμυημένοι εἰς τὴν ὀργάνωσίν μας
» ἐσχημάτισαν ἀμέσως ἔνοπλα τμήματα καὶ ἐξῆλθον πρὸς σύναντησίν μας. Οὕτω ἐν-
» τὸς ὀλίγων ἡμερῶν αἱ δυνάμεις τῶν ἐν κινήσει Τμημάτων μας εἶχον ἀνέλθει τοὺς
» 150 ἄνδρας καὶ αἱ τοιαῦται τῶν ἐν ἐφεδρείᾳ τοιούτων εἰς τὰ διάφορα χωρία ὑπερέ-
» βαινον τὸν ἀριθμὸν διακοσίων πεντήκοντα.

«Ἐνῷ οὕτως εἶχον τὰ πράγματα καὶ ὅλα ἔβαινον καλῶς ἤρχισαν εἰς τὴν ζώνην
» ἐνεργείας τῶν τμημάτων μας νὰ ἐμφανίζωνται τμήματα τῆς ὀργανώσεως Ε.Α.Μ.—
» ΕΛΑΣ. Ταῦτα ὄντα κατ' ἀρχὰς ἀνίσχυρα ἐζήτησαν τὴν συνεργασίαν μας, ἀργότε-
» ρον ὅμως ἐνισχυθέντα δι' ἄλλων δυνάμεων ἐξ ἄλλων περιφερειῶν ἤρχισαν νὰ ἐμ-
» φανίζωσι ἐχθρικὰς διαθέσεις καὶ νὰ ἐνεργῶσι πράξεις εἰς βάρος μας, ἤτοι νὰ συλ-
» λαμβάνωσι καὶ νὰ ἐκτελῶσι τοὺς συνδέσμους μας, νὰ ἀφοπλίζωσιν ἐφεδρικὰ τμήμα-
» τα καὶ νὰ αἰχμαλωτίζωσι μεμονωμένους ἄνδρας μας. Παρὰ τὰς πράξεις των ὅμως
» ταύτας οὐδέποτε ἐπιστεύομεν ὅτι οὗτοι θὰ ἔφθανον μέχρι ρήξεως καὶ αἱματοχυσίας.
» Τοῦτο ὅμως τὸ ὁποῖον ἡμεῖς δὲν ἠδυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν αὐτὸ καὶ συνέβη.
» Τὴν 4ην Ἀπριλίου 1943 ὄντες κατηυλισμένοι περὶ τοὺς 120 ἄνδρας εἰς τὴν
» Μονὴν τῶν Ἁγίων Πάντων — Βερροίας, κυκλωθέντες παρὰ τούτων προσεβλήθη-
» μεν. Κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν συμπλοκὴν ὑπέστημεν σοβαρὰν ἧτταν. Τεσσαρά-
» κοντα ἄνδρες μὴ προλαβόντες νὰ ἀναπτυχθῶσιν εἰς μάχην λόγω προδοσίας δύο ἐφέ-
» δρων Ἀξιωματικῶν οἵτινες μᾶς εἶχον ἀποσταλεῖ παρὰ τοῦ Κέντρου, ἠχμαλωτίσθη-
» σαν. Ἐγὼ δὲ καί τινες ἄλλοι τραυματισθέντες, ὡς ἐκ θαύματος διεσώθημεν. Μετὰ
» τὴν ἧτταν ταύτην συνεκροτήθημεν καὶ πάλιν. Τὴν ἀνασυγκρότησιν καὶ ἡγεσίαν τῶν
» τμημάτων ἀνέλαβον οἱ τρεῖς ἡρωϊκοὶ Ἀξιωματικοὶ τοῦ Στρατοῦ Κοττέας Ἐλπιδο-
» φόρος, Βογιατζόγλου Ἀπόστολος καὶ Παπαγεωργίου Κων. ὑπηρετοῦντες ἤδη οὗτοι
» ὡς Λοχαγοὶ εἰς τὴν Ε.Σ.Α. Θεσσαλονίκης. Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ ὀλίγας ἡμέ-
» ρας μετὰ τὴν προσβολὴν ἡμῶν ὁμοίαν προσβολὴν ἐδέχθησαν καὶ τὰ εἰς περιφέρειαν
» Κοζάνης δρῶντα ἐθνικιστικὰ Τμήματα ὑπὸ τοὺς Ἀξιωματικοὺς Μπουλογιάννην καὶ
» Σιδηρόπουλον. Ταῦτα ἀπώλεσαν κατὰ τὰς μάχας τοὺς ἀρχηγούς των καὶ ὑπο-
» στάντα φθορὰς μεγάλας διελύθησαν. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐπηκολούθησαν γενικαὶ ἐκκα-
» θαριστικαὶ ἐπιχειρήσεις τῶν Γερμανῶν ἐπὶ τῶν Πιερρίων αἱ ὁποῖαι ἠνάγκασαν τὰ
» τμήματά μας νὰ συμπτυχθῶσι πρὸς τὰ Βόρεια κράσπεδα τούτων καὶ τὴν κοιλάδα
» τοῦ Ἀλιάκμονος, τοὺς δὲ ἐλασίτας πρὸς Πίνδον. Κατὰ Ἰούνιον 1943 θεραπευθεὶς
» ἐπανῆλθον καὶ πάλιν εἰς τὸ τμῆμα μου. Καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν ἐπὶ τῶν Πιερρίων εἴ-
» μεθα ἰσχυρότεροι τῶν τμημάτων τοῦ Ε.Λ.Α.Σ.

» Τὰ ἐν κινήσει τμήματά μας ἠρίθμουν περὶ τοὺς 350 ἄνδρας. Τὴν γενικὴν ἀρ-
» χηγίαν τούτων εἶχε ἀναλάβει ὁ τότε Ταγματάρχης Πεζικοῦ καὶ ἤδη Βουλευτὴς
» Βερροίας Σαρρῆς Δημ. Οὗτος ἐξελθὼν μετ' ἰδίου τμήματος εἰς Βέρμιον προσεβλήθη
» ὑπὸ τμημάτων τοῦ ΕΛΑΣ καὶ πρὸ τῆς ὑπεροχῆς τούτων ἠναγκάσθη νὰ συμπτυχθῇ
» καὶ νὰ ἑνωθῇ μεθ' ἡμῶν. Πολλοὶ δὲ νέοι Ἀξιωματικοὶ ὡς Λοχαγοὶ Θεοφιλογιαννᾶ-

» κος Στράτος, Κασιὸς Νικ. Ἀναγνωστόπουλος Δημ. (φονευθεὶς) ἀδελφοὶ Παπανα-
» στασίου κ.λ.π. ὡς καὶ πολλοὶ ὁπλαρχηγοὶ ὡς οἱ Ντᾶκος Λαζαρίδης, Βαρμάζης (φο-
» νευθέντες) κ.λ.π. καταταγέντες εἰς τὸ Σῶμα, ἀνέλαβον παρ' αὐτῷ διοικήσεις τμη-
» μάτων. Τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐκτὸς τοῦ Σώματος ἡμῶν εἶχον ἐξέλθει εἰς τὴν Μακε-
» δονικὴν καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι ὡς οἱ γενναῖοι Ὑπομοίραρχοι Μήτσου καὶ Τζαμαλούκας
» εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Κιλκὶς καὶ οἱ γενναῖοι Ταγματάρχαι Πεζικοῦ Παπαβασι-
» λείου εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Κοζάνης καὶ Σκόρδας εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Χαλκι-
» δικῆς κλπ.

» Ἐνῷ λοιπὸν ὡς ἀνωτέρω ἀναφέρω, εἴμεθα ἰσχυροὶ καὶ ἐνῷ ἠδυνάμεθα νὰ προσ-
» βάλωμεν καὶ νὰ διαλύσωμεν τὰ ἐπὶ τῶν Πιερρίων εὑρισκόμενα τμήματα τοῦ Ε.Λ.
» Α.Σ. συστάσει τοῦ κατελθόντος εἰς Πιέρια Ἄγγλου Ταξιάρχου Ἔγκς καὶ τῇ ἐντο-
» λῇ τῆς ὀργανώσεώς μας περιήλθομεν εἰς νέας διαπραγματεύσεις μετ' αὐτῶν.

» Ἐν τῷ μεταξὺ τὴν 15ην Αὐγούστου 1943 διαταγῇ τῆς Ὀργανώσεώς μας διε-
» διεπεραιώθημεν εἰς Βέρμιον. Σκοπὸς τῆς ἐκεῖ μεταβάσεως ἦτο ὁ ἐφοδιασμός μας
» εἰς ὅπλα καὶ πυρομαχικά, ἅτινα ὡς μᾶς ἐδηλώθη θὰ ἐρρίπτοντο παρὰ συμμαχικῶν
» ἀεροπλάνων, πλὴν ὅμως δι' ἄγνωστον αἰτίαν δὲν μᾶς ἐρρίφθησαν.

» Κατὰ τὴν εἰς Βέρμιον παραμονήν μας τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ ἐπιχειρήσαντα νὰ
» διακόψωσι τὸν ἐφοδιασμὸν τοῦ Σώματός μας εἰς τρόφιμα μᾶς ἤγαγον εἰς νέας μετ'
» αὐτῶν συγκρούσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἐπετύχομεν τὴν πλήρη διάλυσιν τούτων, τὴν
» σύλληψιν πολλῶν αἰχμαλώτων καὶ τὴν κυριαρχίαν μας ἐπὶ τοῦ Βερμίου. Ἐν τῷ
» μεταξὺ διὰ νέας ἐντολῆς τῆς ὀργανώσεως διετάχθημεν νὰ καταπαύσωμεν τὰς ἐχ-
» θροπραξίας, νὰ προβῶμεν εἰς ἀνταλλαγὴν τῶν αἰχμαλώτων πρᾶγμα ὅπερ παρ' ἡμῶν
» ἐγένετο, οὐχὶ ὅμως καὶ παρὰ τῶν ἐλασιτῶν, καὶ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς Πιέρια. Ἐπα-
» νελθόντες ἐκεῖ ἐγκατεστάθημεν περὶ τὰ τέλη Αὐγούστου 1943 εἰς τοποθεσίαν πλη-
» σίον τῆς προαναφερθείσης Ἱερᾶς Μονῆς. Μετὰ παρέλευσιν διημέρου ἐδέχθημεν ἐκεῖ
» νέας αἰφνιδίους προσβολὰς τούτων καὶ κατὰ τὰς ἐπακολουθησάσας μάχας αἱ ὁποῖαι
» ὑπῆρξαν σκληραί, λόγῳ τῆς ὑπεροχῆς τούτων εἰς ὁπλισμὸν (διέθετον παντὸς εἴ-
» δους ὅπλα καὶ αὐτόματα, διότι ἤρχισαν τότε νὰ ἐφοδιάζωνται δι' ἀεροπλάνων παρὰ
» τῶν συμμάχων) καὶ εἰς ἀφθονίαν πυρομαχικῶν ἐκάμφθημεν καὶ συνεπτύχθημεν
» πρὸς Βούλτσισταν—Ἀγκαθιάν. Ἐκεῖθεν ἐβαδίσαμεν πρὸς τὰ χωρία Παληοστάνη
» —Κοῦκος ἀλλὰ καὶ ἐκεῖθεν μετά τινας ἡμέρας καταστάσης ἐπισφαλοῦς τῆς θέσεώς
» μας ἐπανήλθομεν καὶ πάλιν εἰς Ἀγκαθιὰν καὶ ἐκεῖθεν κατήλθομεν εἰς τὴν πεδιάδα
» τοῦ Ἀλιάκμονος ἔνθα κατανεμηθέντες εἰς μικρὰ τμήματα ἐγκατεστάθημεν εἰς τὰ
» ἐκεῖ πλησίον χωρία Σταυρὸς — Ἐπισκοπὴ — Λουτρὸς — Νισέλι Κορυφὴ κρυπτό-
» μενοι καὶ κινούμενοι ὑπὸ τὴν κάλυψιν τῶν φυτειῶν ἀραβοσίτου κ.λ.π. Μετὰ παρέ-
» λευσιν ἡμερῶν καὶ ἐκεῖ ἐδέχθημεν νέας σφοδρὰς ἐπιθέσεις τούτων καὶ ὑπέστημεν
» καὶ πάλιν νέας σοβαρὰς ἀπωλείας. Εἴχομεν πλέον ἀντιληφθῇ ὅτι ὁ ἀγὼν εἰς τὰ
» Πιέρρια εἶχε ἀπωλεσθῇ καὶ ὅτι ὁ Ἄγγλος Ταξίαρχος, ὅστις εὑρίσκετο εἰς τὰς τά-
» ξεις τῶν Ἐλασιτῶν ἐπὶ τῶν Πιερρίων ἦτο δέσμιος τούτων καὶ οὐδὲν ὑπὲρ ἡμῶν
» ἠδύνατο νὰ πράξῃ. Πρὸς δὲ λόγῳ τῶν ἀλλεπαλλήλων ἐπιθέσεων τούτων ἤρχισε νὰ
» παρατηρῆται διαρροὴ μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν μας.

» Τούτου ἕνεκεν ἠναγκάσθημεν νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὰ Πιέρρια καὶ νὰ διαπεραι-
» ωθῶμεν μετὰ τῶν τμημάτων εἰς Χαλκιδικήν. Μετὰ τὴν ἀποχώρησίν μας ἐκεῖθεν
» ἀγρία τρομοκρατικὴ δρᾶσις τούτων ἤρχισε νὰ ἀσκῆται. Πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων μας

» συλληφθέντες ἐξετελέσθησαν, ἄλλοι δὲ διωκόμενοι ἠναγκάσθησαν νὰ ἐγκαταλείψω-
» σι τὰς ἑστίας των.

» Εἰς Χαλκιδικὴν παρεμείναμεν μέχρι 10ης Νοεμβρίου 1943 ἀναμένοντες ὅπλα
» κ.λ.π., ὡς διὰ τοῦ ἀσυρμάτου μᾶς ἐπληροφόρησαν καὶ μᾶς ὑπέσχοντο οἱ ἐν Καΐρῳ
» χωρὶς ὅμως μέχρι τότε νὰ ἐπιτευχθῇ τί.

»Τὴν 9ην καὶ 10ην ἡμέραν τοῦ ὡς ἄνω, ἐλθόντες εἰς σύγκρουσιν μετὰ τῶν ἐν
» Χαλκιδικῇ τμημάτων τοῦ Ε.Λ.Α.Σ., ἐπετύχομεν μὲν νὰ ἐπιφέρωμεν μεγάλην φθο-
» ρὰν εἰς ταῦτα, ἐξηντλήσαμεν ὅμως καὶ τὰ τελευταῖα πυρομαχικά μας.

»Εἶχε ἐξαντληθῇ πλέον πᾶν ὅριον ὑπομονῆς καὶ πᾶσα ἐλπὶς ἐνισχύσεώς μας εἶ-
» χε ἐκλείψει. Τούτου ἕνεκεν καὶ ἵνα μὴ ὁ ἀγὼν συνεχίζεται ἐπὶ ματαίῳ καὶ εἰς βά-
» ρος τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες μᾶς συνέδραμον, ἠναγκάσθημεν νὰ διακόψωμεν τοῦτον
» καὶ ἐπιβιβασθέντες ἐπὶ τριῶν πλοιαρίων ἀπεβιβάσθημεν εἰς Τουρκίαν καὶ ἐκεῖθεν
» κατήλθομεν εἰς Αἴγυπτον.

» Ἐπιστεύομεν ὅτι ἐκεῖ ἀφικνούμενοι καὶ καταγγέλλοντες τὰ ὅσα συνέβαινον
» ἐνταῦθα, θὰ προσεφέρομεν κάτι τὸ πολύτιμον πρὸς σωτηρίαν τῆς δοκιμαζομένης
» Πατρίδος, ἀλλὰ δυστυχῶς ἐπλανήθημεν, διότι καὶ ἐκεῖ τὰ πάντα εἶχεν διαβρώσει,
» παραλύσει καὶ κατηύθυνεν ὁ κομμουνισμός.

» Οὕτω, οὐ μόνον δὲν εἰσηκούσθημεν, ἀλλὰ καὶ τινὲς ἐξ ἡμῶν κατηγορηθέντες
» ἐντέχνως ἐξωρίσθημεν, ἀλλὰ καὶ τινὲς ἐξ ἡμῶν κατηορηθέντες ἐντέχνως ἐξω
» ἐντέχνως ἐξωρίσθημεν καὶ ἐδέχθημεν ἐν τῇ ἐξορίᾳ τὴν σκληροτέραν τῶν δοκιμα-
» σιῶν. Οὕτω ἔκλεισεν ὁ ἐπίλογος μιᾶς καλῆς μας προσπαθείας...».

Ἐν τέλει παραθέτει τὴν ἀκόλουθον ὀνομαστικὴν κατάστασιν 30 ἐκ τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες τὸν ἠκολούθησαν, διότι τῶν ἄλλων δὲν ἐνθυμεῖται ὀνοματεπώνυμα, περὶ τῆς δράσεως καὶ τῆς γενναιότητος τῶν ὁποίων ὁμιλεῖ λίαν ἐνθουσιωδῶς.

1.— Ἀνθυπασπιστὴς Παπαϊωάννου Ἀντώνιος Ἰωάννου (ἐφονεύθη εἰς μάχας).
2.—Ἐνωμοτ. Καλαθᾶς Γεώργιος Δημητρίου, ὑπηρετεῖ ὡς Μοίραρχος.
3.— » Κυριακόπουλος Ἀναστάσιος Χριστ., ἀπεστρατεύθη ὡς Ἀνθ)ρχος
4.— » Βασιλειάδης Ἀντώνιος Στεφάνου, ἐφονεύθη ὑπὸ Ἐλασιτῶν.
5.—Ὑπενωμ. Φαρασλῆς Ἀπόστολος Κων)νου, ἀπεστρατεύθη.
7.— » Χριστοφιλόπουλος Γεώργιος Περικλῆ, ἀπεστρατεύθη.
6.— » Χριστοδουλόπουλος Δημήριος Χρήστου, ὑπηρετεῖ ὡς ἐνωμοτ.
8.— » Ἀλεξίας Γεώργιος Ἀριστείδου.
9.— Χωροφ. Σιούτης Ἀντώνιος Φιλίππου, ἀπεστρατεύθη.
10.— » Μανίκας Θεοφάνης Βαΐου, ἀπεστρατεύθη.
11.— » Βαλοτάσιος Γεώργιος Στεργίου, ἀπεστρατεύθη.
12.— » Ὑφαντῆς Παναγιώτης Φωτίου, ἀπεστρατεύθη.
13.— » Ὑφαντῆς Ἐπαμεινώνδας Βαΐου, ἀπεστρατεύθη.
14.— » Γκουλιώνης Χρῆστος Νικολάου, ἀπεστρατεύθη.
15.— » Φραγκάκος Νικόλαος Ζαχαρίου, ἀπεστρατεύθη.
16.— » Κομνηνάκος Γεώργιος Μιχαήλ, ἀπεστρατεύθη.
17.— » Σιδηρόπουλος Ἰσαὰκ Νικολάου, ἀπεστρατεύθη.
18.— » Γκόνης Εὐάγγελος Ἰωάννου, ἀπεστρατεύθη.
19.— » Κολώνιας Ἠλίας Δημητρίου, ἀπεστρατεύθη.
20.— » Βούλγαρης Ἰωάννης Θωμᾶ, ἀπεστρατεύθη.

21.— » Καρφῆς Στέφανος Κων) νου, ἐφονεύθη εἰς μάχην.
22.— » Μπούμπας Σωτήριος Δημητρίου, ἐφονεύθη εἰς μάχην.
23.— » Παναγιώτου Σταῦρος Δημητρίου, ἐφονεύθη εἰς μάχην.
24.— » Ἀναγνωστόπουλος Κων) νος Γεωργίου, ἀπεστρατεύθη.
25.— » Λαζαρῆς Μᾶρκος Σπυρίδωνος, ἐφονεύθη εἰς μάχην.
26.— » Λακάσᾶς Δημήτριος Δημητρίου, ὑπηρετεῖ.
27.— » Ρώτας Νέστωρ Παντελῆ, ἐφονεύθη εἰς μάχην.
28.—Ἀνθ) στὴς Σγουρὸς Ἰωάννης Κων) νου, ἀπεστρατεύθη ὡς ταγματάρχης.
29.—Ἐνωμ. Ζαχαρόπουλος Παναγιώτης Βασιλείου, ὑπηρετεῖ ὡς ἀνθ) στής.
30.— Χωροφ. Σταφυλόπουλος Γεώργιος Ἀνδρέου, ἀπεστρατεύθη.

Ἡ σεμνότης, ἡ μετριοφροσύνη καὶ ἡ ἄκρα συντηρητικότης, δι᾿ ὧν κοσμεῖται καὶ διαπνέεται πάντοτε ὁ Τσακάρας, εἶναι ἰδιότητες αἵτινες ὡδήγησαν τὸν συντάκτην εἰς λίαν μετρημένας καὶ ὑποτονικὰς ἔν τισι περιπτώσεσι περιγραφὰς καὶ ἀναφορὰς τῶν διαδραματισθέντων, ὁπωσδήποτε προτιμῶμεν αὐτὴν τὴν περιωρισμένην, ἀλλ᾿ ἀπ-ο λύτως ἀκριβῆ περιγραφὴν ἀπὸ οἱανδήποτε ἄλλην ἐγκυμονοῦσαν κινδύνους ἀνακριβειῶν (56).

Ὡς ἐκ τῶν παρατιθεμένων παρατηρήσεων διαπιστοῦται, βλέπομεν ὅτι ἐπὶ τριάκοντα μαχητῶν οἱ ἑπτὰ ἐφονεύθησαν, τεραστία τουτ᾿ ἔστιν φθορὰ ἐντὸς ὀλίγου χρόνου.

ΤΜΗΜΑΤΑ ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ—ΥΠΟΜΟΙΡ. (ΑΡΧΗΓΟΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ) ΜΗΤΣΟΥ ΥΠΟΜΟΙΡ. ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑΣ κ. λ. π.

Οἱ ἀξιωματικοὶ τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, οἵτινες ἀπέκτησαν τὸν τίτλον τοῦ «Ἀρχηγοῦ Ἀντιστάσεως», κατὰ τὴν μέχρι σήμερον νομοθεσίαν καὶ τὴν βάσει ταύτης διαδικασίαν, εἰσὶν ἐλάχιστοι, μεταξὺ δὲ αὐτῶν τῶν ἐλαχίστων ἔχει καὶ ἡ Χωροφυλακὴ τὸν ἰδικόν της. Πρόκειται περὶ τοῦ ἤδη ἐ.ἀ. ἀντιστρατήγου Χωροφυλακῆς Κωνσταντίνου Β. Μήτσου, ὅστις λόγῳ τῆς πρωτοβούλου καὶ αὐτοπροσώπου ὀργανώσεως ὁμάδων ἐθνικῆς ἀντιστάσεως καὶ τῆς διεξαγωγῆς ἀξιολόγων ἐπιχειρήσεων ἀνὰ τὴν Κεντρικὴν Μακεδονίαν, ἀνεγνωρίσθη «Ἀρχηγὸς Ἀνταρτικῶν Ὁμάδων». Ὁ Μήτσου ὑπῆρξεν ἡγετικὴ φυσιογνωμία τῆς Π.Α.Ο., ἀλλὰ ταυτοχρόνως εἶχεν ἐξάρτησιν καὶ συνεχῆ σύνδεσιν μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Ζέρβα, πρᾶγμα ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι αἱ ἐνέργειαί του καὶ ἡ δραστηριότης του δὲν εἶχον συγκεκριμένα περιθώρια, ἀλλ᾿ ἐμπνεόμεναι ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν ἰδανικῶν ἀπέβλεπον εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τούτων ἀδιακρίτως ὀργανώσεως καὶ μικροφιλοδοξιῶν.

Παραθέτομεν τὸ κείμενον ὑπ᾿ ἀριθ. Πρωτ. 10971 πιστοποιητικοῦ 1403 ἀπὸ 8-7-1963 τῆς Β5 Διευθύνσεως Ἐφέδρων Πολεμιστῶν Ἀγωνιστῶν Γενικοῦ Ἐπιτελείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης, περιέχον τὰ συνιστῶντα τὰς γενικὰς καὶ βασικὰς γραμμὰς καὶ στοιχεῖα, βάσει τῶν ὁποίων ἐγένετο ἡ ἀναγνώρισίς του ὡς Ἀρχηγοῦ Ἀντιστασιακοῦ Ἀγῶνος ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγοῦ Ναπολέοντος Ζέρβα καὶ τοῦ Κράτους.

«Πιστοποιεῖται ὅτι ὁ Μοίραρχος Μήτσου Κων) νος τοῦ Βασιλείου, κλάσεως 1929, ἐκ Χαλκιοπούλων Αἰτωλοακαρνανίας, ἀ ν ε γ ν ω ρ ί σ θ η ὡ ς Ἀ ρ χ η γ ὸ ς τῶν Ἐθνικῶν Ἀνταρτικῶν Ὁμάδων τοῦ Ἀρχηγείου Συντικῆς - Βισαλτίας - Κιλκίς, ὑποτεταγμένου εἰς τὰς Ἐθνικὰς Ὁμάδας Ἑλλήνων Ἀνταρτῶν (Ν. Ζέρβα) διὰ τοῦ ἀπὸ 30-9-1952 Β. Δ) τος δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ᾿ ἀριθ. 316) 5-11-1952 Φ.Ε.Κ.

(56) Βλέπε Ἀθαν. Χρυσοχόου, σελ. 74—78 καὶ Καλλινικίδη σελ. 125—164.

(Τεῦχος Α΄) καὶ διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 4-7-1943 μέχρι 20-1-1944 βάσει τῶν ἀναγραφομένων καὶ εἰς τὴν ἀπὸ 31-1-1949 ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν δήλωσιν τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν ΕΑΟ—ΕΔΕΣ (Ν. Ζέρβα) στοιχείων ὡς κάτωθι:

«Ὁ ὑπογεγραμμένος Ναπολέων Ζέρβας, Γενικὸς Ἀρχηγὸς τῶν Ἐθνικῶν Ὁμάδων Ἑλλήνων Ἀνταρτῶν κατὰ τὴν ἐχθρικὴν κατοχὴν 1941—1944, δηλῶ ὅτι ὁ Μοίραρχος Κων)νος τοῦ Βασιλείου, ἐκ Χαλκιοπούλων Βάλτου, κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον τοῦ 1942 παρουσιάσθη ἐνώπιόν μου εἰς χωρίον «Μεγαλόχαρη» Ἄρτης καὶ ἐ ζ ή τ η σ ε δ ι α τ α γ ὰ ς κ α ὶ ὁ δ η γ ί α ς σ χ ε τ ι κ ῶ ς μὲ τὸν ἀγῶνα ἀντιστάσεως κατὰ τῶν κατακτητῶν. Ἀφοῦ μοῦ ἀνέφερε τὰς εἰς Κεντρικὴν Μακεδονίαν ὑφισταμένας προϋποθέσεις πρὸς δημιουργίαν ἐθνικοῦ ἀνταρτικοῦ κινήματος, τὸν διέταξα νὰ ἐπανέλθη εἰς Μακεδονίαν, ἐξ ἧς προήρχετο καὶ νὰ συνεχίση τὰς προσπαθείας του πρὸς δημιουργίαν ἐθνικῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων. Πράγματι, ὁ ἀξιωματικὸς οὗτος ἐπανῆλθεν εἰς Μακεδονίαν καὶ μετ' ὀλίγους μῆνας μοῦ ἀνέφερε, διὰ συνδέσμου του, ὅτι συνεκέντρωσεν εἰς διάφορα σημεῖα τῶν ἐπαρχιῶν Σιντικῆς - Κιλκὶς καὶ Βισαλτίας περὶ τὰ 800 διάφορα ὅπλα μὲ ἀνάλογα πυρομαχικά, πρὸς δέ, ὅτι εἰς τὴν θέσιν «Πηγαδούλια» Κρουσίων συνεκρότησε τὴν πρώτην ἀνταρτικήν του ὁμάδα δυνάμεως 35 ἀνδρῶν, ἥτις ἔδρα εἰς τὴν βουλγαροκρατουμένην περιοχὴν κατὰ τῶν Βουλγάρων.

«Διὰ τοῦ συνδέσμου μου Δημητρίου Χαλασάνη, ἐνίσχυσα τοῦτον καὶ οἰκονομικῶς τὸν Φεβρουάριον 1943, πρὸς ἀγορὰν πυρομαχικῶν καὶ διατροφὴν τῶν ἀνταρτῶν του, πρὸς δὲ νὰ λάβη ἄμεσον ἐπαφὴν μὲ τὸν ἀντισυνταγματάρχην Παπαχριστοδούλου Ἀθανάσιον Ἀρχηγὸν τῶν Ἐθνικῶν Ὁμάδων Ἑλλήνων Ἀνταρτῶν τοῦ Ε.Δ. Ε.Σ. Μακεδονίας - Θράκης.

«Ἐνεργήσας μεθοδικῶς, ὁ Μοίραρχος Μήτσου, ὀργάνωσε σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου τὸν ἑλληνικὸν πληθυσμὸν Βισαλτίας - Κιλκὶς καὶ ἰδίᾳ τῆς Σιντικῆς καὶ ἐπεβλήθη ὡς ἀρχηγὸς τοῦ κινήματος ἀντιστάσεως. Διὰ τοῦ ἰδίου συνδέσμου μοὶ ἀνέφερεν ὅτι τὴν 4ην Ἰουλίου 1943 ἡγεῖτο προσωπικῆς δυνάμεως ἀνωτέρας τῶν 600 μονίμων ἀνταρτῶν καὶ 6.000 ἐφέδρων καὶ ὅτι ἀνέλαβεν ἀγῶνα κατὰ τῶν κατακητῶν.

«Διὰ τῶν συνδέσμων μου ἐπηλήθευσα τὴν πληροφοραν ὡς ἀπολύτως ἀληθῆ καὶ τὸν ἐνίσχυσα ἐκ νέου οἰκονομικῶς, μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ χρησιμοποιῆ τὰ πυρομαχικά του μετὰ φειδοῦς μέχρις ἀποστολῆς ἐφοδίων ἀπὸ μέρους τῶν συμμάχων. Ὡς ἀρχηγὸς τῶν ὁμάδων του αὐτῶν, κατόπιν ἐντολῆς μου, συμφώνου πρὸς τὰς διαταγὰς ΣΜΑ διωργάνωσεν ἀρκετὰς νικηφόρους ἐπιχειρήσεις κατὰ τῶν Βουλγάρων εἰς Σιντικὴν καὶ Κιλκίς, συνεκρούσθη δὲ καὶ μετὰ τῶν Γερμανῶν εἰς Χαλκιδικήν.

«Τὸν Ἰανουάριον 1944, διὰ συνδέσμου του, μοὶ ἀνέφερεν ὅτι ἡ θέσις του ἦτο δυσχερής, διότι ἐξηντλήθησαν τὰ πυρομαχικά του λόγῳ τῶν συνεχῶν μαχῶν, ἃς ἔδιδε πρὸς τὸν ἐπιχειροῦντα νὰ τὸν διαλύση Ε.Λ.Α.Σ.

«Ἐπειδὴ ὁ ἀνεφοδιασμός του εἰς πυρομαχικά, κατὰ τὴν περίοδον αὐτήν, ἦτο δυσχερής, τὸν διέταξα νὰ συμπτυχθῇ πρὸς Ἤπειρον μὲ ὅσους ἠδύνατο ἐκ τῶν ἀνδρῶν του. Πράγματι, ἀφοῦ ἐτακτοποίησε κατὰ τὸν καλύτερον δυνατὸν τρόπον τοὺς εἰςΜακεδονίαν ἐναπομείναντας ἄνδρας του, ὑπήκουσεν εἰς τὴν διαταγήν μου καὶ μὲ εὐαρίθμους ἄνδρας τὸν Ἀπρίλιον 1944, ἔφθασεν εἰς Ἤπειρον. Τοῦ ἀνέθεσα τὴν διοίκησιν τμήματος καὶ πάλιν.

Ἠγωνίσθη καὶ εἰς Ἤπειρον φιλοτίμως μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως, μὲ λίαν

ἱκανοποιητικὴν ἀπόδοσιν εἰς τὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν Γερμανῶν, λαβὼν μέρος εἰς πολλὰς μάχας διαταχθείσας ὑπὸ Σ.Μ.Α. καὶ διακριθεὶς ὅλως ἰδιαιτέρως εἰς θέσιν «Ἀσπρογάλικον - Φιλιππιάδος» τὴν 2-9-1944, ἔνθα τὸ τμῆμα του ἐπέτυχε τὴν ὁλοσχερῆ ἐξόντωσιν γερμανικῆς φάλαγγος, συνέλαβε πολλοὺς αἰχμαλώτους καὶ ἐκυρίευσεν ἄφθονον πολεμικὸν ὑλικὸν καὶ ἄλλα λάφυρα ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ὅλου συμμαχικοῦ ἀγῶνος.

Λαβὼν ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ἐν λόγῳ ἀξιωματικὸς κατὰ τὴν ἐχθρικὴν κατοχήν:

1) ,Ετραυματίσθη τρίς, μίαν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων εἰς Βισαλτίαν, μίαν ὑπὸ τῶν Ἐλασιτῶν εἰς Κιλκὶς καὶ μίαν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν εἰς Παλιορόφορον Πρεβέζης,

2) ὅτι ἀνέπτυξεν ὄντως ἀξιοζήλευτον πρωτοβουλίαν καὶ δραστηριότητα, συγκροτήσας ἐν Μακεδονίᾳ ὑπὸ τὴν ἐθνικὴν σημαίαν πολλὰς χιλιάδας Ἑλλήνων,

3) ὅτι διὰ τῶν ἀγώνων του συνέβαλεν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐθνικῆς μας ὑποθέσεως καί

4) ὅτι ἅπαντες οἱ συμπολεμισταί του, ἔνοπλοι ἢ μή, τὸν ἀνεγνώρισαν ὡς πρωτεργάτην τοῦ κινήματος ἀντιστάσεως τῶν ἀνωτέρω περιοχῶν, ἀνανεώνω παλαιὰν πρὸς αὐτὸν ἔγγραφον ἐντολὴν καὶ τὸν ἀναγνωρίζω ὡς ἀρχηγὸν ἐθνικῆς ἀντιστάσεως τῶν ἀνωτέρω περιοχῶν, ἤτοι ἀπὸ Ὀκτωβρίου 1942 μέχρι 4ης Ἰουλίου 1943 ἀόπλως καὶ ἀπὸ 4ης Ἰουλίου 1943 μέχρι τῆς 20ῆς Ἰανουαρίου 1944 ἐνόπλως εἰς Σιντικήν, Βισαλτίαν καὶ Κιλκίς, ὡς διοικητὴν δὲ τμήματος ἀνταρτῶν ἐν Ἠπείρῳ μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως».

Τὸ παρὸν ἐκδίδεται τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου, ἵνα τῷ χρησιμεύσῃ διὰ πᾶσαν νόμιμον χρῆσιν. Ἀπαγορεύεται ἡ ἔκδοσις ἀντιγράφου παρ' οἱασδήποτε Ἀρχῆς, εἴτε ἐφ' ἁπλοῦ εἴτε ἐπ' ἐνσήμου χάρτου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8ῃ Ἰουλίου 1963

Ὁ Διευθυντής: ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑποσ)γος).

Ὁ Τμηματάρχης: Κ. ΜΟΣΧΟΝΑΣ (Ἀντ)ρχης)

Παρ' ὅλον ὅτι τὸ πιστοποιητικὸν τοῦτο τὰ λέγει ὅλα καὶ ἰδίως ἡ ἀναγνώρισις τοῦ Μήτσου ὡς Ἀρχηγοῦ Ἀντιστάσεως, παρέσχε τὴν τιμὴν εἰς τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς νὰ ἀντιπροσωπεύεται καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τομέως εἰς τὴν πρώτην γραμμήν, ἐν τούτοις, ἀκριβῶς ἕνεκεν τῆς τιμῆς ταύτης, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἑρμηνεύσωμεν καὶ νὰ ἀναλύσωμεν λεπτομερέστερον τὰ πεπραγμένα τῶν ὁμάδων Μήτσου.

Ὀφείλομεν ἐκ προοιμίου μίαν διευκρίνησιν: Ἀπό τινων ἐτῶν, ἰδίᾳ ἀπὸ τοῦ 1958, αἱ σχέσεις ἡμῶν μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Μήτσου δὲν ὦσιν ἀγαθαί, συνεπείᾳ ὑπηρεσιακῶν χειρισμῶν τούτου ὡς Διευθυντοῦ Ἀστυνομίας Θεσ)νίκης, πρᾶγμα ὅπερ εἶναι γνωστὸν εἰς μέγαν ἀριθμὸν συναδέλφων σήμερον, ἀλλὰ ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας ἡμῶν καὶ μετὰ φόβου καὶ πάθους ἂς ἀτενίσωμεν πρὸς τὰς θεὰς «Ἀλήθεια» καὶ «Δικαιοσύνη». Θὰ ἐθεωροῦσαμεν προτιμωτέραν τὴν σιωπὴν ἀπὸ οἱανδήποτε διαστροφήν. Εἰς τὴν διευκρίνησιν ταύτην προέβημεν, τόσον διότι κατὰ τὸν μεσολαβήσαντα χρόνον ἐν τῇ παρούσῃ συγγραφῇ ἐδέχθημεν δελεαστικὰς ὑποδείξεις καὶ παροτρύνσεις, ὅσον διότι ἔχομεν διαπιστώσει ὅτι οἱ ἐθνικοὶ ἀγῶνες ἔχουν καταστῆ, δυστυχῶς, ἀντικείμενον εὐτελῶν διαπραγματεύσεων καὶ ἐπιδιώξεων καὶ συμφύρονται μὲ ἄλλας ἐκδηλώσεις ὑποκειμενικῶν ἀδυναμιῶν ἢ ὁπωσδήποτε μὲ ἀντιλήψεις καὶ ἐπιδιώξεις χαμηλοῦ ἐπιπέδου, ἰδία ἰδιοτελῶν.

Ἐν τῷ παρόντι ἔργῳ ἡμῶν ἐτάξαμεν ὡς μοναδικὸν σκοπὸν τὴν ἀλήθειαν διὰ τὰ πεπραγμένα τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτοῦ καὶ ἐτηρήσαμεν

ἀπαρεγκλήτως μέχρι τοῦδε τὴν γραμμὴν αὐτήν, ἐκτὸς ἐὰν δὲν ἠδυνήθημεν ν' ἀνεύρωμεν ὅσα ἔπρεπε. Τὸ ἴδιον θὰ πράξωμεν καὶ ἐν προκειμένῳ.

Οἱ ἀγῶνες τοῦ Μήτσου κατὰ τὴν περίοδον 1942—1944 καὶ ὅλων τῶν ὁπλαρχηγῶν τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως, εἴτε ζῶσιν οὗτοι εἴτε ἀπεβίωσαν, ἀνήκουν εἰς τὸ Ἔθνος, εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς φυλῆς ἡμῶν, καὶ οὐδεὶς δικαιοῦται νὰ ὑποβιβάζῃ τούτους εἰς εὐτελῆ ἐπίπεδα ἢ νὰ τοὺς διαστρέφῃ κατὰ τὸ κρατοῦν ἑκάστοτε φατριαστικὸν πνεῦμα διὰ νὰ φανῇ ἀρεστὸς εἰς μίαν ἐμπορικὴν κίνησιν.

Διὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν ἀπαιτουμένων στοιχείων ἀπετάθημεν δι' ἐπανειλημμένων ἐπιστολῶν καὶ εἰς τὸν στρατηγὸν Μήτσου, καὶ τοῦτο διότι τὰ στοιχεῖα ταῦτα μὴ ἀναγόμενα εἰς τὴν πηρεσίαν τῆς Χωροφυλακῆς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀνευρεθῶσιν ἐν πληρότητι εἰς τὰ ἀρχεῖα ταύτης.

Ὁ στρατηγὸς Μήτσου παρέπεμψεν ἡμᾶς, δι' ἐπιστολῆς του, εἰς τὸ ἔργον τοῦ Χαρ. Καλλινικίδη «Ἑλληνικὴ Ἐθνικὴ Ἀντίστασις», διαβεβαιῶν ὅτι ὅσα εἰς αὐτὸ μνημονεύονται «εἶναι ἀπολύτως ἀκριβῆ» καὶ ὅτι «παραλείπονται μόνον μία μάχη καὶ δύο συμπλοκαὶ μὲ Βουλγάρους εἰς Μακεδονίαν ποὺ δὲν περιελαμβάνοντο εἰς τὸ ἡμερολόγιόν μου ,ποὺ συνεβουλεύθη ὁ Καλλινικίδης, ὡς καὶ πολλαὶ μάχαι μὲ τὸν ΕΛΑΣ».

Ἀσφαλῶς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀκολουθήσωμεν τοὺς λογοτεχνικούς, λεπτομερειακοὺς καὶ εἰδικοὺς πλατειασμοὺς τοῦ Καλλινικίδου, ἀλλὰ συνδυάζοντες τὰ ἀπὸ πλευρᾶς Χωροφυλακῆς μόνον ἐνδιαφέροντα μετὰ τῶν ὅσων ἀπέδωκεν ἐνεργηθεῖσα κατὰ τὸ 1949 ὑπηρεσιακὴ ἔνορκος προανάκρισις, δυνάμεθα νὰ συνοψίσωμεν κατὰ τὸ δυνατόν, ὡς ἀκολούθως τὴν δρᾶσιν τοῦ Μήσου καὶ τῶν ὁμάδων του.

Ὁ Μήτσου ἠνδρώθη ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων πλησίον τοῦ λαοῦ τῆς ὑπαίθρου, οὗτινος ἐγνώριζε πάντοτε ἐν λεπτομερείαις τὰς ἀδυναμίας, τὰ αἰσθήματα, τὴν νοοτροπίαν καὶ τὰ πλεονεκτήματα καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἀπὸ μικρὸς βαθμοφόρος παντοῦ, ,ὅπου καὶ ἂν ὑπηρέτει κατώρθωνε νὰ κερδίζῃ τὰς καρδίας τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς του. Ἡ ἱκανότης αὐτὴ ὑπῆρξεν τὸ σημαντικώτερον ὅπλον του.

I. Ὑπηρετῶν ὡς ἐπόπτης ἀποσπασμάτων κατὰ τὰ τέλη 1941 ἐν τῇ μεθορίῳ μετὰ τῆς ὑπὸ τῶν Βουλγάρων κατεχομένης περιοχῆς περιφερείᾳ Βισαλτίας, συνελήφθη παρὰ τοῦ Γερμανικοῦ Φρουραρχείου Νιγρίτης διὰ δεινὴν κακοποίησιν πράκτορος τῶν Βουλγάρων. Τῇ ἐπεμβάσει τοῦ Μητροπολίτου Σερρῶν καὶ ἐνεργείαις τοῦ παρὰ τοῖς Γερμανοῖς διερμηνέως Ν. Δουβαρᾶ ἀφέθη ἐλεύθερος.

II. Κατὰ Δεκέμβριον 1942 ἐτοποθετήθη ὡς Διοικητὴς ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Δοϊράνης, ἔνθα ἐπεδόθη συστηματικῶς εἰς τὴν προετοιμασίαν ἐνόπλου τμήματος ἀνταρτῶν μὲ πυρῆνας τὰς ὑπὸ τοὺς Ἠλίαν Γαβριηλίδην καὶ Ἰσαὰκ Πεχλιβανίδην δρώσας μικρὰς ὁμάδας καὶ ἔκτοτε ἀπέβη ὁ λατρευτὸς ἀρχηγὸς τῶν Ποντίων καὶ ἰδίᾳ τῶν «Μπαφφαλήδων» τῆς περιοχῆς.

III Κατὰ τὰς ἀρχὰς 1943 ἐπικεφαλῆς μικρᾶς δυνάμεως ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς καὶ ἐνόπλων χωρικῶν, τῇ βοηθείᾳ τοῦ ἀνθ)στοῦ Χωρ)λακῆς Μιχαλοπούλου Λάμπρου, ἐπετέθη κατὰ λεηλατοῦντος τὴν περιοχὴν λόχου Βουλγαρικοῦ στρατοῦ, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν γενικὴν ἀναθάρρησιν τῶν κατοίκων καὶ τὴν περιστολὴν τῶν Βουλγαρικῶν ἐκστραχηλισμῶν.

IV. Διὰ τοῦ λοχαγοῦ Καλογερᾶ ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῆς ὀργανώσεως Π.Α.Ο., ἀποδειχθεὶς καὶ ταύτης τὰς ἀρχὰς καὶ θέσας εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ προγράμματός της τὰς δυνάμεις του.

V. Τὴν 1-1-1942 ὁ Μήτσου ὑποστὰς δολοφονικὴν ἀπόπειραν παρὰ μετεμφιεσμένου Βουλγάρου ὑπαξιωματικοῦ ἦλθεν μετ' αὐτοῦ εἰς σωματικὴν πάλην καὶ πρὶν φονεύσῃ τὸν δολοφόνον εἶχε πληγῇ πεντάκις διὰ μαχαίρας ὑπὸ τοῦ Βουλγάρου. Κατὰ τὰς ἀρχὰς 1943 ἄνδρες τοῦ ἐνόπλου τμήματος Πεχλιβανίδη ἐφόνευσαν πράκτορα τῶν Βουλγάρων καὶ ἐπὶ τοῦ πτώματος ἀφῆκαν σημείωμα ἀναγράφον «πέντε μαχαιριὲς δώσατε στὸν Ἀρχηγό μας. Πέντε τοῦ δώσαμε τώρα εἴμαστε ἴσια νὰ μὴ ξαναπειράξητε Ἕλληνας». Τὸ σημείωμα τοῦτο ἀπετέλεσεν ἐπίσημον ἀπόδειξιν ὅτι ἀρχηγὸς τῶν ἐνόπλων ἀνταρτῶν ἦτο ὁ Μήτσου καὶ προσκληθεὶς παρὰ τῆς παραπεισθείσης Ἀνωτέρας Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας, εἰς Θεσσαλονίκην ὁ Μήτσου συνελήφθη ἐντὸς τῶν γραφείων αὐτῆς τὸν μῆνα Μάρτιον 1943 ὑπὸ τῆς Γκεσταπώ. Ἀπηλευθερώθη διὰ σοβαρᾶς ποσότητος Χρυσίου — συγκεντρωθέντος καὶ καταβληθέντος ὑπὸ τῆς Π.Α.Ο. Συγκινητικὴ ὑπῆρξεν καὶ θὰ παραμείνῃ ἡ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον προσφορὰ τῶν οἰκογενειακῶν κειμηλίων ὑπὸ ἐνωμοτάρχου.

VI. Τέλη Ἰουνίου 1943. Οἱ Ἕλληνες τῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας εὑρίσκονται

Ἀντιστράτηγος Ε. Α. Κωνσταντῖνος Β. Μήτσου, ὅστις ὡς ὑπομοίραρχος ἔγραψε τὰς ὡραιοτέρας σελίδας ἐθνικῶν ἀγώνων ἐν Κεντρικῇ Μακεδονίᾳ κατὰ τὴν περίοδον 1943 — 1944.

ἐν κυριολεκτικῇ ἀναστατώσει ἐκ τῆς εἰδήσεως ὅτι κατ' ἀπόφασιν τῶν Γερμανῶν ἐπρόκειτο νὰ ἐπεκταθῇ ἡ Βουλγαρικὴ κατοχή. Ὁ ἐνωματάρχης Κουκουβῆς Παν. μετὰ ἄλλων ὁπλοφόρων ἐξοντώνει ὁμάδα Βουλγαρικοῦ στρατοῦ πυροβολοῦσαν πρὸς ἐκφοβισμὸν τῶν φευγόντων Ἑλλήνων. Τὴν 4ην Ἰουλίου 1943 ὁ Κωνσταντῖνος Μήτσου μετὰ τοῦ συναδέλφου του Αἴαντος Τζαμαλούκα καὶ τοῦ Ἀνθυπασπιστοῦ Σαμπατάκου Παναγιώτου κηρύσσουν ἐπισήμως πλέον τὸν κατὰ τῶν κατακτητῶν Ἔνο-

πλον ἀγῶνα των. Ἡ κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην κινητοποιηθεῖσα Ἔνοπλος δύναμις τῶν ὁμάδων τούτων ἀναβιβάζεται εἰς 800, τὸ δὲ ἀρχηγεῖον των ἐγκαθίσταται ἐπὶ τῶν Κρουσίων.

VII. Κατόπιν διαταγῆς τοῦ Μήτσου καὶ βάσει παρ' αὐτοῦ ἐκπονηθέντος σχεδίου, δυνάμεις τῶν ὁμάδων τούτου ὑπὸ διαφόρους ὁπλαρχηγοὺς (Γεωργαντάς, Ραφτόπουλος Γεώργ., Γαβριηλίδης Ἠλ., Πεχλιβανίδης Ἰσ., Ἀνθυπολοχαγὸς Ζαντίδης, ἐπιλοχίας Διαμαντίδης, Ἐνωματάρχης Κουκουβῆς, Κελίδης Σαβ. κ.λ.π.) τὴν 25-7-1943 ἐπετέθησαν κατὰ δυνάμεως 50 περίπου ἀνδρῶν Βουλγαρικοῦ στρατοῦ ἄνωθεν Καστανούσης οὓς καὶ ἐξόντωσαν ἐξ ὁλοκλήρου.

VIII. Τὴν 5-8-1943 δύναμις ἀνταρτῶν ὑπὸ τὸν ὁπλαρχηγὸν Γεωργαντᾶν ἐξουδετέρωσεν ὁμάδαν ἐκ 14 ἀνδρῶν Βουλγαρικοῦ στρατοῦ πλησίον τῶν Εὐζώνων.

IX. Τὴν 8-8-1943 ἐπικεφαλῆς δυνάμεων ἐνεπλάκη νικηφόρως εἰς διμέτωπον ὁλοήμερον ἀγῶνα μετὰ τμημάτων Ε.Λ.Α.Σ. καὶ Βουλγάρων.

X. — Τὴν 16-8-1943 ὁπλαρχηγοὶ ἐπικεφαλῆς δυνάμεως, ἐντεταλμένοι διὰ τὴν ἐξόντωσιν Βουλγάρων τρομοκρατῶν, ἐξουδετέρωσαν ἐντὸς ἕλους εἰς τὸν τομέα Κερκίνης ὁμάδαν ἐκ 16 ἀνδρῶν Βουλγαρικοῦ στρατοῦ.

XI. — Τὴν αὐτὴν ἡμέραν εἰς τὴν περιοχὴν Στρωμντσης ἑτέρα ὁμὰς ἀνταρτῶν συμπλακεῖσα μετὰ δυνάμεως Βουλγαρικοῦ στρατοῦ ἐφόνευσε 4 βουλγάρους στρατιώτας.

XII. 18-8-43 καὶ 22-8-43 ἄνδρες τῶν ὁμάδων Μήτσου εἶχον ἐπιτυχεῖς ἐνεργείας εἰς βάρος Βουλγάρων στρατιωτῶν εἰς Δοϊράνην καὶ Ἀκρολίμνιον—Μουριῶν.

XIII. — Τὴν 12-9-2943 ὑπὸ τμήματος τοῦ Μήτσου προσεβλήθη Βουλγαρικὴ Φάλαγξ εἰς τὴν περιοχὴν Στρωμνίτσης μὲ ἀποτέλεσμα τὸν φόνον 15 Βουλγάρων στρατιωτῶν καὶ τὴν ἀπαγωγὴν 35 μεγάλων ζώων ἐμφόρτων τροφίμων.

XIV. — 22-9-1943 Σφοδρὰ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας σύγκρουσις δυνάμεων τοῦ Μήτσου μετὰ τμημάτων τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. εἰς περιοχὴν Ἀναβρύτων καὶ Ἁγίου Μάρκου Κιλκισίου. Κατὰ τὴν μάχην ταύτην, ἐτραυματίσθη ὁ Μήτσου καὶ διεκρίθη διὰ τὴν γενναιότητά του, ὁ τότε Ἀνθυπολοχαγὸς Ὀσβάλτιος Φαμπρικέζης.

XV. — Τὴν 25-9-1943 ἐν τῇ περιοχῇ Κρουσίων συνῆψε μάχην μετὰ διλοχίας Βουλγαρικοῦ στρατοῦ.

XVI. — Τὴν 28-9-1943 νέα σύρραξις μετὰ Ἐλασιτῶν παρὰ τὸ Ἀνάβρυτον Κιλκισίου.

XVII.— Νέαι συγκρούσεις μετὰ τμημάτων τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. κατὰ τὴν 30.9.43, τὰς 5, 19, 25 καὶ 28 Ὀκτωβρίου καὶ τὴν 14 Νοεμβρίου. Ἐκ τούτων ὑπῆρξε κρατερὰ καὶ ἀποφασιστικὴ ἡ κατὰ τὴν 19-10-43 μάχη παρὰ τὴν θέσιν Πηγαδούλια.

VIII.— Δολιοφθορὰ ἐντὸς τοῦ Βουλγαρικοῦ ἐδάφους καὶ σύλληψις 5 ἀνδρῶν Βουλγαρικοῦ στρατοῦ τὴν 9-10-1943.

XIX. — Τὴν 30-10-1943 τμῆμα ἀνταρτῶν ὑπὸ τὸν Φαμπρικέζην ἐν συμπλοκῇ μετὰ Γερμανῶν ἠχμαλώτισε 4 Γερμανοὺς στρατιώτας.

XX. Κατὰ τὰς ἀρχὰς Β' 10ημέρου Νοεμβρίου 1943 τὰ τμήματα Μήτσου ἔλαβον ἐντολὴν παρὰ τῆς Ὀργανώσεως Π.Α.Ο. νὰ μετασταθμευθῶσιν εἰς Χαλκιδικήν, ἔνθα, ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ μερίμνη τῶν συμμάχων ὁ ἀνεφοδιασμός των δι' εἰδῶν ἱματισμοῦ, ὁπλισμοῦ καὶ διὰ πυρομαχικῶν. Ὁ Ε.Λ.Α.Σ. ἀπὸ τῆς 11-11-1943 ἐξαπέλυσε μίαν σειρὰν ἐπιθέσεων κατὰ τῶν κινουμένων τμημάτων Μήτσου, ὡς πλησίον Ἡ-

ρακλείας Κιλκισίου τὴν 11-11-43, ἐπὶ τῆς γεφύρας Τερπύλου τὴν 15-11-1943, εἰς τὰ ὑψώματα Ἀναβρυτοῦ τὴν 16-11-1943. Ἡ τελευταία ὑπῆρξε καὶ σκληρὰ καὶ αἱματηρά. Τέλος τὴν 18-11-1943 αἱ ὁμάδες Μήτσου καὶ Τζαμαλούκα εἶχον φθάσει εἰς τὴν περιοχὴν Ἀσβεστοχωρίου πρὸς Χορτιάτην. Ἐκεῖ εἰς Χορτιάτην ὁ Μήτσου ἔλαβεν παρὰ τῆς Π.Α.Ο. νεωτέραν πληροφορίαν ὅτι ἐματαιώθη ὁ ὑπὸ τοῦ Σ.Μ.Α. ἐφοδιασμὸς τῶν δυνάμεών των καὶ συνεπῶς θὰ ἔδει νὰ ἀναστρέψη τὰς δυνάμεις του εἰς τὴν περιοχὴν Βισαλτείας κ.λ.π., ἔνθα ὑπῆρχον ἐλπίδες ἐφοδιασμοῦ του δι' ἀεροπλάνων.

Πρὸ τῆς ἐκκινήσεως ἐκ Χορτιάτη προσῆλθεν εἰς τὰς προφυλακάς του Ἑλληνομαθὴς Γερμανὸς Ἀξιωματικὸς καὶ ἐζήτησε συνέντευξιν μετὰ τοῦ Μήτσου. Ὁ Μήτσου ἐδέχθη τὸν Γερμανὸν ὅστις μὲ ἐξαιρετικὴν «πειστικότητα καὶ εὐφράδειαν» ἐπρότεινεν εἰς τὸν Μήτσου τὰ ἀκόλουθα, περὶ ὧν ἐκρατήθησαν στενογραφημένα πρακτικά : «Πρέπει νὰ καταλάβετε ὅτι οἱ ἐχθροί σας δέν εἴμεθα ἡμεῖς οἱ Γερμανοί, » ἀλλὰ ὁ κουμμουνισμός, τὸν ὁποῖον ὁ γερμανικὸς στρατὸς συντρίβει εἰς τὴν Ρωσ- » σίαν. Ἀργὰ ἢ γρήγορα ἡμεῖς θὰ γίνωμεν φίλοι μὲ τοὺς Ἄγγλους καὶ θὰ ξερ- » ριζώσωμεν τοὺς κομμουνστάς. Σήμερον οἱ Ἄγγλοι δὲν κατάλαβαν ἀκόμη ὅτι χω- » ρὶς ἡμᾶς δὲν θὰ ζήσουν οὔτε αὐτοὶ καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ ἐνισχύουν τοὺς κομμου- » νιστάς. Νὰ εἶσθε βέβαιοι, ὅτι σὲ λίγο θὰ τὸ καταλάβουν ποὺ θὰ εἶναι μαζί μας. » Ἡμεῖς διὰ τὴν Ἑλλάδα δὲν ἔχομεν καμμίαν βλέψιν. Γνωρίζομεν ὅτι οἱ ἄνδρες σου » δὲν ἔχουν πυρομαχικὰ καὶ πεινοῦνε. Ξεύρουμε ὅτι οἱ κομμουνισταὶ σοῦ ἐπέβαλαν » διαρκῆ πόλεμον καὶ εἴμεθα διατεθειμένοι νὰ σὲ ὑποστηρίξωμεν. Ξεύρομεν ἐπίσης » ὅτι προσέχεις τὴν Κοινὴν Γνώμην, ἡ ὁποία μισεῖ μὲν τὸν ΕΛΑΣ, εἶναι ὅμως καὶ » μὲ τὸ μέρος τῶν Ἄγγλων. Τὴν νύκτα, καὶ ὅπου θέλεις, μὲ τὰ ἀεροπλάνα μας, ἢ » μὲ πλοῖα, θὰ σοῦ δώσωμε ὅπλα, βομβιδοβόλα, πολυβόλα, φυσίγγια, στολές, ἄρβυλα, » χρήματα καὶ γενικὰ ὅ,τι θὰ μᾶς ζητήσης, ὅλα δὲ θὰ εἶναι ἀγγλικῆς προελεύσε- » ως, διὰ τὴν παραπλάνησιν τῆς Κοινῆς Γνώμης. Τὰ ἐφόδια θὰ συνοδεύωνται καὶ » μὲ προκηρύξεις εἰς τὴν ἀγγλικὴν καὶ ἔτσι θὰ πιστεύσουν ὅλοι ὅτι σὲ ἐνισχύουν » οἱ σύμμαχοί σας Ἄγγλοι. Ὡς ἀντάλλαγμα τούτων, ζητοῦμεν μόνον νὰ ἀποφύγης » ρήξεις μὲ τοὺς Βουλγάρους, τοὺς ὁποίους κακῇ τῇ μοίρᾳ ἔχομεν συμμάχους καὶ » φυσικὰ δὲν θὰ κτυπηθῇς ποτὲ μὲ τοὺς Γερμανούς, καὶ θὰ περιορίσης τὴν δρᾶσιν » σου εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ ἀπὸ τὰς σφαγὰς τοῦ ΕΛΑΣ. Ὡς » μοναδικὴ ἐγγύησις ὅτι δὲν θὰ κάμης ποτὲ κακὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων, τὰ ὁποῖα θὰ » σοῦ δώσωμε, θὰ εἶναι ἡ χωροφυλακὴ Θεσσαλονίκης, τῆς ὁποίας τὴν ζωήν, καθὼς » γνωρίζομεν ἀγαπᾶς, ὡς καὶ ἡ οἰκογένειά σου, τῆς ὁποίας τὴν διεύθυνσιν θὰ μᾶς » δώσης. Ὡς πρὸς τὴν καλὴν πίστιν ἡμῶν, ἐγγύησις θὰ εἶναι τὰ ὑλικά μας καὶ ὅσοι » Γερμανοὶ στρατιῶται ἢ ἀξιωματικοὶ θὰ ζητήσης, τοὺς ὁποίους θὰ ντύσης ἀντάρ- » τικά, ὥστε νὰ μὴ γίνωνται ἀντιληπτοὶ ἀπὸ τὸν Κοινόν».

Ἡ στάσις τῶν συμμάχων, ἡ μέχρι τοῦδε ἐξάντλησις τῶν πυρομαχικῶν εἰς τὰς τόσας μάχας καὶ συμπλοκὰς μετὰ τῶν κατακτητῶν καὶ Ἐλασιτῶν καὶ αἱ ηὐξημέναι εὐθῦναι ἔναντι τοῦ ἐκ τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀσφαλοῦς κινδύνου τῶν ἀνδρῶν του εἶχον δημιουργήσει ἄλυτον καὶ ἄλυσον πρόβλημα, εἶχον καταστῆ εἰς ἐπικίνδυνος ἐφιάλτης, ἡ ἀνωτέρω πρότασις τοῦ ἐχθροῦ τὸν εὕρισκεν ὑπὸ τὸ κράτος αὐτῆς τῆς τρομερᾶς ἀγωνίας, δι' ὃ καὶ γράφει εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του:

«Οἱ Γερμανοὶ κερδίζουν ἀπὸ τὰ κερδισμένα, δανείζουν τοὺς χαμένους γιὰ νὰ τοὺς

τὰ ξαναπάρουν σὲ λίγο καὶ νὰ τοὺς χρεώσουν περισσότερα. Νὰ δεχθῶ τὸν ὁπλισμόν, ποιὸς ξέρει ἂν αὔριο οἱ ἥρωες μου θὰ γραφοῦν εἰς τὴν στήλην τῶν προδοτῶν καὶ ἀκόμη ἂν θὰ βλάψουν τὸν κοινὸν συμμαχικὸν ἀγῶνα; Νὰ μὴ τὰ πάρω, τί θὰ γίνη τόσος κόσμος ἀπὸ τοὺς δολοφόνους τοῦ ΕΛΑΣ; Ὁ Θεὸς ἂς βοηθήση νὰ δώσω τὴν καλυτέραν λύσιν». Ἐζήτησε μίαν ὥραν προθεσμίαν ἵνα ἀπαντήση, συνεσκέφθη μετὰ τῶν Ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλαρχηγῶν καὶ ἀπαντῶν ἀρνητικῶς πρὸς τὸν Γερμανὸν ἀπεσταλμένον ἐδήλωσεν αὐτῷ: «Ἡ Ἑλληνικὴ Ἱστορία δὲν ἀναφέρει κανένα παράδειγμα συμμαχίας τῶν Ἑλλήνων πρὸς ἕναν ἐχθρόν των, διὰ νὰ σωθοῦν ἀπὸ ἄλλον ἐχθρόν. Ἡμεῖς μὲ αὐτὰ τὰ ὅπλα ποὺ ἔχομεν, εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ νικήσωμεν καὶ θὰ νικήσωμεν τελικὰ κάθε ἀντίπαλόν μας».

Ἡ ὑπερήφανος ἀλλὰ τόσον βεβιασμένη ἀπάντησις τοῦ Μήτσου προεκάλεσε τὴν ἐντὸς δύο ὡρῶν κυκλωτικὴν κίνησιν Γερμανικῶν φαλάγγων ἐναντίον τῶν τμημάτων: Καταλλήλως ἑλισσόμεναι αἱ δυνάμεις τοῦ Μήτσου διέφυγον τὴν νύκτα τῆς 10-12-1943 τὸν κλοιὸν εἰς Χορτιάτην διαρεύσασαι πρὸς λίμνην Ἁγίου Βασιλείου ἵνα ἐν συνεχείᾳ διὰ Σωχοῦ φθάσουν εἰς ὑψίπεδα Ἁγίας Τριάδος, ἔνθα θὰ ἐλάμβανεν χώραν ὁ τόσον ἐναγωνίως ἀναμενόμενος ἐφοδιασμὸς ὑπὸ τῶν συμμάχων. Δυστυχῶς, ὡσεὶ νὰ ἐγνώριζον οἱ Γερμανοὶ τὴν ὁριστικὴν κατεύθυνσιν δι᾽ ἰσχυρῶν δυνάμεων εἶχον ἀποφράξει τὰς πρὸς Σωχὸν ὁδεύσεις καὶ ἡ φάλαγξ Μήτσου ἐν σπουδῇ, δι᾽ ἰσχυρῶν προβολέων ἀναζητουμένη, δι᾽ ὅλης τῆς νυκτὸς κατηυθήνθη κατάκοπος καὶ σχεδὸν ἐξηντλημένη πρὸς Ἄσυρον καὶ τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 11-12-1943 εὑρέθη ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων μεταξὺ Κριθιᾶς καὶ Στεφανινῶν.

XXI. Κατὰ τὴν 11-12-1943 ἔλαβεν χώραν ἐκ τῶν πραγμάτων ἐπιβληθεῖσα καταδίωξις ἐπιτεθέντος τμήματος Ἐλασιτῶν. Τὴν ἑπομένην ἀπεκρούσθη ἐπιτυχῶς ἐνεργηθεῖσα ἐπίθεσις Ἰσχυρῶν δυνάμεων Βουλγαρικοῦ στρατοῦ. Τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς 16-12-1943 εἰς τὰ ὑψώματα Λευκοχωρίου Κιλκὶς αἱ δυνάμεις Μήτσου ἐνεπλάκησαν εἰς σκληρὸν ἀγῶνα κατὰ ἐπιτεθεισῶν ἐκ δύο σημείων Βουλγαρικῶν δυνάμεων ἐξ ἑνὸς τάγματος καὶ μιᾶς διλοχίας, ἀλλὰ φεῦ! ταυτοχρόνως ἐξεδηλώθη καὶ ἐπίθεσις τῶν Ἐλασιτῶν ἐκ τῆς κορυφογραμμῆς Κρουσίων ἥτις καὶ ἀπετέλει τὴν μοναδικὴν ὁδὸν συμπτύξεως τοῦ Μήτσου.

Ὁ Μήτσου ἐλπίσας ὅτι θὰ συνεκίνει τοὺς Ἐλασίτας διὰ κήρυκος ἀπέστειλε πρὸς τὸν ἐπικεφαλῆς αὐτῶν τὴν ἀκόλουθον ἔκκλησιν :

Ἀγαπητὲ Κε Καρατσάσο,

Αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἰσχυραὶ βουλγαρικαὶ δυνάμεις μὲ κτυποῦν πανταχόθεν. Ἂν δὲν θέλετε νὰ μὲ ἐνισχύσετε, τοὐλάχιστον μὴ μοῦ ἀνακόπτετε τὸ δρομολόγιον συμπτύξεως πρὸς Κρούσια. Δὲν εἶναι ἔντιμον, Ἕλληνες ἀπὸ κοινοῦ μὲ Βουλγάρους νὰ κτυποῦν Ἕλληνας. Αὐτὴ εἶναι ἡ συμφιλίωσις ποὺ θὰ κάμωμεν; Διέταξα τὰς δυνάμεις μου νὰ συμπτυχθοῦν καὶ ἀναμένω ἀπάντησίν σας.

Καλὴ Λευτεριά Κ. Μήτσου.

Υ.Γ. Ἀπὸ τὴν μάχην τοῦ Βαρλὰν κρατῶ 12 αἰχμαλώτους σας, οἱ ὁποῖοι θὰ εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ζωὴν τοῦ ἀποστελλιμένου κήρυκος». Οἱ κομμουνισταὶ κατηρωνεύθησαν τὴν ἔκκλησιν καὶ τὸν κήρυκα. Τὴν κατάστασιν ἔσωσεν ἡ ψυχραιμία τοῦ Μήτσου καὶ ἡ παροιμιώδης γενναιότης τοῦ Ἀνθ)στοῦ Χωροφυλακῆς Κουτσάμπελα καὶ τοῦ Χωροφύλακος Ἀγγελάκη οἵτινες, παρὰ τὰ καταιγιστικὰ πυρὰ καὶ ἀψηφοῦντες τὸν πανταχόθεν ἐπελαύνοντα θάνατον, εἰσέδυσαν εἰς τὰς θέσεις τῶν Βουλγάρων καὶ ἔφθα-

σαν εἰς ἐγγυτάτην θέσιν ἀπὸ τοῦ Σταθμοῦ Διοικήσεως τοῦ Βουλγαρικοῦ Τάγματος ἔνθα, ἀφοῦ ἐφόνευσαν 2 στρατιώτας, ἠχμαλώτισαν 1 ταγματάρχην, 1 ὑπολοχαγὸν καὶ 6 στρατιώτες καὶ τοὺς προσήγαγον ἐνώπιον τοῦ Μήτσου. Ὁ Μήτσου ἐδήλωσεν εἰς τὸν Βούλγαρον ταγματάρχην ὅτι θ' ἀπέθνησκεν αὐτὸς καὶ οἱ ἄλλοι αἰχμάλωτοι ἐὰν δὲν ὑπεχώρουν οἱ ἐπιτιθέμεναι Βουλγαρικαὶ δυνάμεις. Ὁ ταγματάρχης δι' ἑνὸς τῶν στρατιωτῶν του ἀπέστειλε σημειωματικὴν διαταγὴν πρὸς τὰ τμήματά του καὶ μετὰ 20' λεπτὰ τῆς ὥρας ἀπεσύρετο ὁ Βουλγαρικὸς στρατός.

Οὕτω διέφυγον τὴν ἀπειλουμένην καταστροφὴν αἱ δυνάμεις Μήτσου, αἵτινες μετακινηθεῖσαι διὰ νυκτὸς ἔφθασαν τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 17-12-1943 εἰς ὑψώματα Ριζιανῶν, ἔνθα τὴν ἐπομένην ἀπέκρουσαν εὐχερῶς νέαν ἐπιθετικὴν ἐνέργειαν τοῦ Ε.Λ.Α.Σ.

XXII. Τὴν 9ην Ἰανουαρίου 1944 αἱ δυνάμεις Μήτσου, παρατεταγμέναι ἀπὸ Καλοκάστρου μέχρι Μεσολόφου, καὶ ἀνερχόμεναι εἰς 800 περίπου ἄνδρας πλὴν μὲ ἐπικινδύνως ἠλαττωμένον ἀριθμὸν πυρομαχικῶν, ἀπὸ τῶν πρώτων πρωϊνῶν ὡρῶν ἐδέχθησαν γενικὴν ἰσχυρὰν ἐπίθεσιν μεγάλων δυνάμεων τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. Αἱ ἐπιτεθεῖσαι δυνάμεις ἀναβιβάζονται εἰς δισχιλίους ἄνδρας μὲ ἰσχυρὰν δύναμιν πυρός. Ὁ ἀγὼν διήρκησε μέχρι τῶν μεσημβρινῶν ὡρῶν μεθ' ὃ μετετράπη εἰς ἀπηνῆ καταδίωξιν τῶν ἐπιτεθέντων. Ἡ μάχη αὕτη ὑπῆρξεν ἡ τελευταία, ἡ κραταιοτέρα ἀλλὰ καὶ καταστρεπτικωτέρα διὰ τοὺς ἐλασίτας, ἀρκεῖ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι περιῆλθον εἰς χείρας τῶν ἐθνικῶν ὁμάδων 250 ὅπλα, ἀπετέλεσεν ὅμως καὶ τὸ κύκνειον ᾆσμα τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων τῶν ὁποίων οἱ ἄνδρες μετὰ τὴν μάχην εὑρέθησαν μὲ 3 - 10 φυσίγγια ἕκαστος. Πρὸ τῶν προβαλλομένων Ἱστορικῶν εὐθυνῶν, τῆς σκληρᾶς πραγματικότητος καὶ τῆς ἀδιαφορίας τῶν συμμάχων καὶ προβλέπων συντόμως νέας ἐπιθέσεις ὁ Μήτσου κατέληξεν εἰς τὴν διάλυσιν τῶν ὁμάδων του πρὸς ἃς ἀπηύθυνε τὴν ἀπὸ 21-1-1944 ἀποχαιρετιστήριον ἐγκύκλιόν του (57).

Μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν ὁμάδων ὁλόκληρος ὁ μηχανισμὸς τῆς Διευθύνσεως Ἀστυνομίας Θεσσαλονίκης, ἡ Π.Α.Ο. καὶ ἄλλοι ὀργανισμοὶ ἔσπευσαν καὶ ἐτακτοποίησαν ἀθορύβως τοὺς ἀντάρτας τοῦ Μήτσου εἰς ἐργασίας, ὥστε νὰ ζήσουν καὶ νὰ ἀποφύγουν τὴν μανίαν τοῦ Κ.Κ.Ε. Ὁ Τζαμαλούκας κατέφυγεν εἰς Θεσσαλονίκην. Ὁ Μήτσου μετὰ μικρᾶς ὁμάδος ὑπὸ πλαστὰς ταυτότητας ἔφθασε καὶ ἐνετάχθη εἰς τὰς ἐν Ἠπείρῳ Ε.Ο.Ε.Α. Παραλείπομεν νὰ ἐπεκταθῶμεν εἰς ὅ,τι ἀφορᾶ τὴν συμβολὴν τοῦ Μήτσου εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν Ε.Ο.Ε.Α. τόσον διότι περὶ τούτου ὁμιλεῖ τὸ ἀνωτέρω παρατιθέμενον πιστοποιητικόν, ὅσον διότι φρονοῦμεν ὅτι ἐδόθη ἤδη τὸ προσῆκον διάγραμμα τοῦ Ἀξιωματικοῦ τούτου, ὥστε εὐχερῶς νὰ τεκμαίρωνται αἱ λεπτομέρειαι (58).

Ἐπὶ πλέον τοῦ περιεχομένου τοῦ πιστοποιητικοῦ ὑπάρχει καὶ τὸ ἀπὸ 31-1-1962 Β.Δ. — Φ.Ε.Κ. τεῦχος Γ' 45 21-2-1962— δυνάμει τοῦ ὁποίου εἰς τὸν Κων. Μήτσου καὶ εἰς ἄλλους 13 συμπολεμιστάς του ἀπονεμήθη χρυσοῦν ἀριστεῖον Ἀνδρείας «διότι οὗτοι ὑπηρετήσαντες εἰς τὰ ἔνοπλα τμήματα Ἐθνικῆς ὀργανώσεως Ε.Δ.Ε.Σ. προσέφερον πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς τὴν συμμαχικὴν ὑπόθεσιν καὶ διὰ τοῦ ἐξαιρετικοῦ θάρρους καὶ τῆς ἀπαραμίλλου μαχητικότητος κατήγαγον καίρια πλήγματα κατὰ

(57) Παράρτημα X, 63. Βλέπε καὶ Χ. Καλλινικίδου σελ. 226—227.

(58 Βλέπε ταύτην ἐν λεπτομερείᾳ Χ. Καλλινικίδου σελ. 228—232.

τῶν στρατευμάτων τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς καὶ οὕτω συνέβαλον τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς χώρας».

Διὰ τοῦ Β.Δ. 18) 3—6) 5-1949 Φ.Ε.Κ. Γ΄ 119 οἱ Τζαμαλούκας Αἴας καὶ Κων. Μήτσου ἐτιμήθησαν διὰ τοῦ Ἀριστείου Ἀνδρείας «διότι τὴν 16-12-1943 ἠνδραγάθησαν ἐξόχως εἰς μάχην μετὰ Βουλγαρικῶν στρατευμάτων παρὰ τὴν θέσιν Στεφάνια—Λαγκαδᾶ, ἐπισύραντες ἀνεπιφυλάκτως τὸν θαυμασμὸν τῆς κοινῆς γνώμης». Ὁ Μήτσου ἐβραβεύθη καὶ διὰ πλείστας ἄλλας μάχας καὶ διὰ τὸ σύνολον τοῦ ἐν Μακεδονίᾳ ἀγῶνος του, κατόπιν ἐνεργηθείσης ἐνόρκου προανακρίσεως κατὰ τὸ 1949. Τὸ Ἀρχηγεῖον Β. Χωροφυλακῆς διὰ τὴν μάχην τῶν ὁμάδων Μήτσου κατὰ τὴν 8η Αὐγούστου 1943 ἐναντίον Βουλγάρων καὶ Ἐλασιτῶν ἐπρότεινε τὴν ἐπ᾽ ἀνδραγαθίαν προαγωγὴν τούτου, ἡ δὲ ἱεραρχία τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν (Εἰσηγητής, Τμηματάρχης, Διευθυντὴς καὶ Γενικὸς Διευθυντὴς) τὴν 4-2-1949 διαπιστώνουσα ἐκ τοῦ ὑλικοῦ τῆς προανακρίσεως ὅτι «ἡ κατὰ τὴν διάρκειαν ἐχθρικῆς κατοχῆς ἡ ρ ω ϊ κ ὴ ἐν γένει δρᾶσις ἐν Μακεδονίᾳ τοῦ τότε ὑπιμοιράρχου Μήτσου κρινομένη ἐν τῷ συνόλῳ της συνιστᾶ ἀνδραγαθίαν....» Εἰσηγεῖτο τὴν προαγωγὴν τούτου ἀπὸ 17-11-1943 ὅτε κατὰ τὴν μάχην Βουρλὰν — Κιλκισίου μαχόμενος σκληρῶς ἐτραυματσθη. Ὁ τρίτος τῶν προτεργατῶν τῶν ὁμάδων Μήτσου, ὁ τότε ἀνθι) στὴς Σαμπατάκος Παναγ. ἐτιμήθη καὶ αὐτὸς διὰ τοῦ Ἀριστείου Ἀνδρείας διὰ τοῦ Β.Δ. 18) 3-29) 4-1949.

Πέραν ὅλων τούτων ὁ Μήτσου καὶ οἱ συμπολεμισταί του διετήρησαν μίαν παθολογικὴν ἀγάπην μεταξύ των καὶ μεταξὺ τούτων καὶ τοῦ λαοῦ τῶν περιοχῶν εἰς ἃς ἔδρασαν τὰ τμήματα Μήτσου εἶχεν ἀναπτυχθῆ μιὰ φανατισμένη λατρεία πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀξιωματικοῦ τούτου, ἔνθα μὲ μυθολογικὴν κατάνυξιν ὁμιλοῦν καὶ σήμερον περὶ τῶν ἀγώνων ἐκείνων· καὶ ἰδιαιτέρως περὶ τοῦ ἀρχηγοῦ των Μήτσου, εἰς ὃν εἶχον ἀφιερώσει καὶ τὸ μοναδικὸν «ἀντάρτικο τραγούδι» των. (59) Εἰς τὰ Τμήματα Μήτσου εἶχον ἐνταχθῆ ἄνω τῶν 150 ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἐκ τῶν δημοσιευομένων σημειώσεων Μήτσου προκύπτει ὅτι ἐκ τούτων ὑπῆρξαν δημιουργοὶ ἐπιφανεστέρας καὶ ἡρωϊκωτέρας δράσεως οἱ τότε ἀνθυπασπισταὶ Κουτσαμπέλας, Μιχαλόπουλος καὶ Σαμπατάκος Παν., ἐνωματάρχαι Μακρῆς, Παπαγιάννης, Κουκουβῆς Παν., Κατσανὸς Βασιλ. καὶ Μουζάκης Γεώργ., οἱ ὑπεν) ρχαι Καρβελᾶς Νικ., Δημητρίου Ἠλίας καὶ Σουλιώτης Ἀνδρέας καὶ οἱ Χωροφύλακες Κλειδέρης Ι. καὶ Ζάμπος Γρηγ. Μεταξὺ τῶν προσεγγιζόντων τὸν θρῦλον ἐπιτευγμάτων ἀναμφιβόλως σημαίνουσαν θέσιν κατέχει τὸ κατόρθωμα τοῦ ἐπιλοχίου Διαμαντίδη Ἀντ. καὶ Χωροφύλακος Ἀγγελάκη Ἐμμανουὴλ καὶ ὁ Καλινικίδης γράφει: «οἱ Βούλγαροι Ἀξιωματικοί, παρὰ τὸν πανικὸν πού τοὺς κατεῖχε, δὲν παρέλειψαν νὰ ἐκφράσωσι τὸν θαυμασμόν των διὰ τὸν ἀντάρτην Ἀγγελάκην, τοῦ ὁποίου ἡ χλαίνη ἦτο διάτρητος ἀπὸ τὰς σφαίρας των» (60).

Ἔκτοτε ἐμεσολάβησε χρόνος ὑπερεικοσαετίας, ὁ Μήτσου ἔγινεν ὑποστράτηγος καὶ ἀπὸ τοῦ 1961 ἀποτελεῖ στόχον τῶν πολιτικῶν ἀνταγωνισμῶν ἐν τῇ χώρᾳ, κατηγορούμενος ἐν ἀρχῇ διὰ βίαν καὶ νοθείαν κατὰ τὰς ἐκλογὰς 1961 καὶ εἶτα διὰ τὸν ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐπισυμβάντα κατὰ τὸ 1963 φόνον τοῦ βουλευτοῦ τῆς Ε.Δ.Α. Λαμπράκη. Θὰ ἀνεφερθῶμεν καὶ εἰς τὸν σάλον αὐτὸν ἐν οἰκείᾳ θέσει, ἀλλ᾽ ἀνεξαρτήτως τοῦ πταίσματος ἢ οὔ τοῦ «Στρατηγοῦ» τὰ ὅσα λίαν περιληπτικῶς διελάβομεν ἀφοροῦσιν

---

(59) Βλέπε τοῦτο ἐν Χ. Καλλινικίδη σελ. 224.

(60) Πρόκειται περὶ τῶν συλληφθέντων αἰχμαλώτων Βουλγάρων ταγματάρχου, ὑπολοχαγοῦ καὶ στρατιωτῶν.

ἐθνικοὺς ἀγῶνας καὶ οὐχὶ πολιτικοὺς τοιούτους, εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ Ἑλλὰς ἠγωνίζετο διὰ τὴν ἐπιβίωσιν καὶ ἐλευθερίαν της, κατὰ συνέπειαν δὲν θὰ πρέπει ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει νὰ γίνῃ συσχέτισις. Προέβημεν ἀνωτέρω εἰς μίαν δήλωσιν μὴ ἔχουσαν ἴσως θέσιν ἐνταῦθα, ἀλλ' ἐκρίναμεν ταύτην ἀναγκαίαν ἵνα διαδηλώσωμεν ἐμφαντικώτερον τὴν προσήλωσιν ἡμῶν πρὸς τὴν ἀντικειμενικότητα καὶ οὐχὶ ἵνα παρασύρωμεν τὸν ἀναγνώστην εἰς πλάνας. Προείπομεν ὅτι ἡ δρᾶσις τῶν ὁμάδων Μήτσου εἰς τὴν Μακεδονίαν ἀνήκει πλέον εἰς τὸ Ἔθνος καὶ ἀποτελεῖ τὴν κορυφαίαν μερίδαν τῆς Χωροφυλακῆς ἐν τῷ ἐνόπλῳ ἀγῶνι τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως καὶ δὲν ἔχει κανεὶς τὸ δικαίωμα νὰ πολιτικολογῇ ἐπ' αὐτῆς, διότι δὲν τὸ ἐπιτρέπουν οἱ νεκροί.

Ἡ Π.Α.Ο. ὡς ὀργάνωσις ἀντιστάσεως ὑπῆρξεν ἔν τινι μέτρῳ ἀτυχὴς καὶ ἴσως τομεῖς της τινὲς ἢ πρόσωπα νὰ ἐπορεύθησαν ἐσφαλμένως, ἀλλ' ἡ καθαρότης τῶν ἀγώνων ἀφ' ἑνὸς τοῦ Τσακάρα καὶ ἀφ' ἑτέρου τοῦ Μήτσου οὐδαμόθεν δύναται νὰ ἀμφισβητηθῇ καὶ ἡ ἔκβασίς των θὰ βαρύνῃ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τὰ λάθη τῶν συμμάχων.

Ὁ Κρὶς Γουντχάουζ εἰς τὴν σειρὰν τῶν προσφάτων δημοσιεύσεών του (61) Ὁμολογεῖ ὅτι ἡ Βρεττανικὴ ἀποστολὴ ἀπ' ἀρχῆς εἶχε διαγνώση καλῶς τί ἦτο καὶ τί ἐπεδίωκεν τὸ Ε.Α.Μ. καὶ βεβαιοῖ ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀποστολῆς Ἔντν Μάγιερς εἶχε διατυπώσει τὰς ἀντιλήψεις του πρὸς τὸ Σ.Μ.Α. Βεβαιοῖ ὁ Γουντχάουζ ὅτι ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1943 οἱ παράγοντες τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀνεπιφυλάκτως εἶχον εἴπη πρὸς αὐτόν: «οἱ Βρεττανοὶ δὲν εἶχαν διαλέξει τὸ σωστὸ δρόμο γιὰ νὰ ἔρθουν σὲ ἐπαφὴ μὲ τὴν Ἑλληνικὴ Ἀντίσταση. Καλὰ θὰ ἔκαναν οἱ Βρεττανοὶ νὰ διαπραγματεύωνται μόνο μὲ τὸ Ε.Α.Μ....».

Ἐν τούτοις βλέπομεν αὐτὸν τὸν Γουντχάουζ ὁμιλοῦντα περὶ τῆς Π.Α.Ο. εἰς τὸ 21ο δημοσίευμα, ἔνθα ὁ λόγος περὶ ἐπισκέψεων διαφόρων Ἑλλήνων ἀξιωματούχων εἰς τὸ εἰς Περτοῦλι κοινὸν στρατηγεῖον κατ' Αὔγουστον καὶ Σεπτέμβριον 1943, νὰ γράφῃ: «πολὺ σοβαρότερη ἦταν ἡ ἐπίσκεψη δύο ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν, τῶν συνταγματαρχῶν Μουστεράκη καὶ Ἀργυροπούλου, ποὺ ἔρχονταν εκ μέρους τῆς Π.Α.Ο. (πρώην Υ.Β.Ε.), μιᾶς ἐθνικιστικῆς ὀργανώσεως Θεσσαλονίκης. Εἶχε βγάλει ἡ Π.Α.Ο. ἔνοπλα τμήματα στὰ βουνὰ τῆς Μακεδονίας καὶ ζητοῦσε τὴ βοήθεια μας. Οἱ δυὸ αὐτοὶ σεμνοί, τιμίοι καὶ ἀξιοπρεπεῖς ἀξιωματικοί, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐπιζητοῦσαν τίποτ' ἄλλο παρὰ πῶς νὰ ὑπηρετήσουν τὴν πατρίδα τους, δὲν ἤθελαν δυστυχῶς νὰ καταλάβουν πῶς ἡ ὀργάνωσή τους εἶχε ἀνεπανόρθωτα ἐκτεθῇ ἀπ' τὴ συνεργασία ὁρισμένων στοιχείων της μὲ τὶς δυνάμεις κατοχῆς, ἀδιάφορο ἂν τὸ μόνο κίνητρο τῆς συνεργασίας αὐτῆς ἦταν ὁ ζῆλος τους νὰ σώσουν τὴν Ἑλληνικὴ Μακεδονία ἀπ' τὴν προδοσία τῶν κομμουνιστῶν. Χρειάστηκε νὰ δοθῇ σκληρὴ μάχη μὲ τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. ὥσπου νὰ πάρῃ τελικὰ τὸ Κοινὸ Γενικὸ Στρατηγεῖο μίαν ἀπόφαση καὶ ἐπιτραπῇ στὸ Μουστεράκη νὰ προσυπογράψῃ τὸ σύμφωνο Ἐθνικῶν Ὁμάδων. Ἦταν ὅμως ὁλοφάνερο πὼς οἱ κομμουνστὲς τὸ εἶχαν βάλει σκοπὸ ν' ἀφανίσουν τὴν Π.Α.Ο. μὲ τὴν πρώτη εὐκαιρία».

Παρὰ ταῦτα οὐδὲν μέτρον ἐλαμβάνετο.

Μετεφέραμεν τὴν περικοπὴν αὐτὴν τοῦ ἀλλοδαποῦ παρατηρητοῦ διότι ἠμφισβητήθη καὶ αὐτὴ ἡ εἰλικρίνεια τῶν λόγων τῆς διαλύσεως τῶν τμημάτων Μήτσου, περὶ

---

(61) Ἐφημ. «Ἀκρόπολις» 48 ἄρθρα κατὰ μῆνας Ἀπρίλιον, Μάϊον καὶ Ἰούνιον 1965.
(62) Φοίβ. Ν. Γρηγοριάδου, Τόμ. Δ', σελ. 550.

δὲ τοῦ Τσακάρα οὐδὲ λόγος γίνεται πρὸ τῆς καταρρακτώδους καὶ ἐμπορικωτάτης Ἑαμικῆς αἰσθηματολογίας τῆς ἐποχῆς. Ἐξεθέσαμεν τὰ πεπραγμένα ἐν Κεντρικῇ Μακεδονίᾳ τριῶν κατωτέρων τότε Ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἀκολουθηθέντων ὑπὸ σοβαροῦ ἀριθμοῦ ὁπλιτῶν καὶ καθίστανται ὀφθαλμοφανεῖς οἱ λόγοι τῆς διαλύσεως τῶν προσπαθειῶν των, ἰδία τοῦ Μήτσου, ὀφειλόμενοι ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἔλλειψιν ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν. Ἐνδιαμέσως τῶν ὀλίγων περὶ Μήτσου γραμμῶν προκύπτει λαϊκὸν ἔρεισμα τούτου, ὥστε μὲ μόνον σύμβολον καὶ σύνθημα τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀξίωμα τὴν πίστιν πρὸς τὰς ἀξίας τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ νὰ ἀκολουθοῦν τυφλῶς καὶ μὲ πάθος τοῦτον 800 ἄτομα, ἐκ δύο μόνον Ἐπαρχιῶν, ἐξ ὧν 150 ὁπλῖται τῆς Χωροφυλακῆς ἐπὶ ἓξ καὶ πλέον μῆνας ἄνω τῶν ἁπτῶν συμμαχικῶν ἐγγυήσεων, τῆς συμμαχικῆς συμπαραστάσεως ἣν διέθετον οἱ «μεγάλοι τῆς Ἀντιστάσεως Ε.Δ.Ε.Σ. καὶ Ε.Α.Μ., συνεχῶς μαχόμενοι, συνεχῶς νικῶντες καὶ οὐδέποτε — οὐδὲ κατὰ τὴν πλέον κρίσιμον στιγμὴν τῆς ὑπάρξεώς των — διανοηθέντες νὰ συνθηκολογήσωσι μὲ οἱονδήποτε ἐκ τῶν ἀντιπάλων, ἔστω καὶ ἐὰν τοῖς προσεφέροντο τὰ μέσα τῆς ἐπιβιώσεως. Αὐτὴν τὴν ἀλύγιστον καὶ ἀποφασιστικὴν γραμμὴν τῶν Ποντίων ὀπαδῶν τοῦ Μήτσου καὶ τὴν ὄντως ἀδάμαστον καὶ ἀκατανίκητον πίστιν τοῦ ἀρχηγοῦ των δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τὴν ἐκτιμήσωσι δεόντως ὡρισμένοι ἄνθρωποι τοῦ γραπτοῦ λόγου καὶ παρασυρόμενοι, ἄγνωστον ἐκ ποίων ἐλατηρίων, ἐπιχειροῦν νὰ μειώσουν τὴν Ἐθνικὴν καὶ ἀγωνιστικὴν σημασίαν τοῦ Μήτσου καὶ τῶν ὀπαδῶν του, ἀλλὰ ματαιοπονοῦν διότι, πέραν τῶν ἀνθρωπίνων ἀδυναμιῶν καὶ ἐμπαθῶν ἐπιδιώξεων, πέραν τῶν προσπαθειῶν διὰ τὴν δημιουργίαν ἐφημέρων ἐντυπώσεων καὶ τοῦ καλλιεργουμένου ἢ ἀναπτυσσομένου κλίματος τῆς ἐποχῆς, παραμένουσιν ἀναλλοίωτα καὶ ἀμετάθετα τὰ γεγονότα εἰς τὴν Ἐθνικὴν ψυχὴν καὶ αὐτὰ θὰ συνθέσουν τὴν Ἱστορίαν τοῦ Ἔθνους.

Ἰδιαιτέρως ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν ἡμῖν ἡ τακτικὴ καὶ ἡ παράδοξος συσχέτησις τῆς ἐπιχειρηματολογίας τοῦ καλλιτέχνου τοῦ γραπτοῦ λόγου Φοίβου Γρηγοριάδου, ὅστις ἀπασχολούμενος μὲ τοὺς ἀγῶνας Μήτσου εἰς τὰς σελίδας 542—550 τοῦ Δ΄ τόμου τοῦ ὁπωσδήποτε διαφωτιστικοῦ ἔργου του «Τὸ Ἀντάρτικο», ἀναπτύσσει τὰς ἀκολούθους παραδόξους θεωρίας γράφων, ὡσεὶ ἐν εἰσαγωγῇ, τὰ ἑξῆς: (63).

«Στὴν Κεντρικὴ Μακεδονία πάλι, ἡ Π.Α.Ο. σὲ μεγάλο βαθμὸ «ἐνσαρκώνεται» » στὸ πρόσωπο τοῦ τότε Ὑπομοιρ. Μήτσου. στὴν ἐξιστόρησή μας δὲν θέλομε νὰ πα» ρασυρθοῦμε οὔτε μιὰ στιγμὴ ἀπ' ὅ,τι ἔγινε γνωστὸ γιὰ τὴν μεταπολεμική, Ἐκλο» γὴ κ.λ.π., κ.λ.π., δραστηριότητα τοῦ νῦν ὑποστρατήγου τῆς Χωροφυλακῆς.

«Ὅσο τὸ μπορέσαμε—ἀνθρωπίνως— αὐτὴ (ἡ ἄγνοια) ἀπετέλεσε κανόνα καὶ » γιὰ ὅλους ὅσοι ἔπαιξαν κάποιον, οἱονδήποτε ρόλο στὴν ἀντίσταση. Ὁ Μήτσου λοι» πὸν φέρεται ἀρχηγὸς τῆς Π.Α.Ο. στὴν περιοχὴ αὐτὴ καὶ σύντομα θὰ σημειώσωμε » τὴν δραστηριότητα τοῦ τμήματός του.

«Προηγουμένως ὅμως χρειάζεται μιὰ παρατήρησις. Οἱ ἄνδρες τῆς χωροφυλα» κῆς, ἁπλοὶ χωροφύλακες, ὑπαξιωματικοὶ καὶ ἀρκετοὶ ἀξιωματικοὶ ὑπῆρξαν σὲ » σημαντικὸ βαθμὸ πρωτοπόροι τοῦ ἀντάρτικου ὅλων ἀδιακρίτως τῶν ὀργανώσεων— » χωρὶς οὔτε ποσοστιαίαν ἐξαίρεσιν τοῦ Ε.Λ.Α.Σ.— καὶ ὅλων τῶν μικρῶν ἀνοργα» νώτων ὁμάδων. Οἱ ἀντάρτες νεκροὶ τῆς Χωροφυλακῆς, δὲν ἐπιτρέπουν, ὄχι ἀμφι» σβήτηση, ἀλλὰ οὔτε συζήτηση πάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα.

(63) Εἰς τὸ παρατιθέμενον χωρίον ἀνεφέρθημεν καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν.

«Ὅταν ὅμως ἕνας ὑπομοίραρχος ἐμφανίζεται ἀρχηγὸς σὲ μιὰ περιοχὴ τούτη
» τὴν ἐποχή, ἀρχηγὸς χωρὶς τὸν ἔλεγχο μιᾶς πολιτικῆς ἡγεσίας σὰν τὸ Ε.Α.Μ.,
» σὰν τὸν Ζέρβα, σὰν τὸν Ψαρρό, τότε—πῶς νὰ τὸ κάνουμε — εἶναι ἑπόμενο νὰ τοο-
» καλῇ τουλάχιστον δυσπιστία : Ὑπομοίραρχος..... 4ης Αὐγούστου, ποὺ τόσο πρόσ-
» φατη εἶναι!

«Κι' ἃς μὴν ξεχνᾶμε, σὺν τοῖς ἄλλοις, ὅτι τὸ ἔνδοξο
» ἐκεῖνο καθεστώς, ἔστελνε κατὰ ἑκατοντάδες γηγενεῖς
» τῆς Μακεδονίας ἐξορία στοὺς νησιοὺς τῆς Κρήτης, διότι... ὡμίλησαν βουλγαριστί.
» Ἔτσι σὰν μιὰ τιμωρία ποὺ ἐπέβαλαν οἱ δασκάλοι στὰ παιδιὰ τῶν σλαυοφώνων χω-
» ριῶν ἐπὶ τῇ καταγγελίᾳ : «Κύριε αὐτὸς μίλησε βρώμικα».

«Ἀλλὰ ἀκριβῶς ἐπειδὴ λίγα ἦσαν τὰ σχολεῖα ἐπὶ μίαν 25ετίαν καὶ πολλὰ ἀπὸ
» τὰ λίγα χωρὶς δάσκαλο, ἀνέλαβε ἡ Χωροφυλακὴ ἐπὶ Μεταξᾶ ἐκπαιδευτικὰ κα-
» θήκοντα, μὲ θαυμαστά, φυσικά, ἀποτελέσματα. Καὶ εἶχαν νὰ λένε σὲ μιὰ Μακε-
» δονικὴ πόλη πῶς ὅταν δύο γαϊδαροι ἀπεδύθησαν εἰς ἄγριον ἐξοντωτικὸν ἀγῶνα
» διὰ μιὰν ὡραίαν, μέσα στὸ παζάρι καὶ δὴ στὰ σταμνάδικα, ἠπειλήθη πλήρης ἀγ-
» γειοπλαστικὴ καταστροφή, ὥσπου νὰ φθάσῃ ἕνας ἐνωματάρχης καὶ νὰ ἐπιτρέψῃ
» στὸν ἰδιοκτήτη τῶν λυσσαλέως συμπλεκομένων ἐραστῶν νὰ δώσῃ κατευναστικὸ —
» πλὴν ἀπηγορευμένον ἐπὶ ποινῇ ἐξορίας — παράγγελμα: «Τσοοόνκς!»

«Βουλγαρομάχος ξεκίνησε ὁ Μήτσου σὲ μιὰ ἐποχὴ πραγματικῶν κινδύνων τῆς
» Μακεδονίας ἀπὸ τὴν Βουλγαρικὴ ἐπιβολή. Ἀλλὰ μέχρι ποίων ὁρίων ἐξικνεῖτο τὸ
» ἀντιβουλγαρικὸ πάθος τοῦ ὑπομοιράρχου τῆς 4ης Αὐγούστου;.... Θὰ μποροῦσε κα-
» νεὶς νὰ φέρῃ ἕνα δύο παραδείγματα ἄλλων ἀξιωματικῶν, τοῦ ἰδίου ἢ καὶ ἄλλων
» ὅπλων, γιὰ τὴν κατανόηση μιᾶς κάποιας νοοτροπίας ἐκείνης τῆς ἐποχῆς (τῆς ὀλί-
» γον πρὸ τῆς κατοχῆς), ἀλλὰ γιατὶ νὰ ἐπεκταθοῦμε τόσο;»

Κατὰ ταῦτα: 1) ὁ Μήτσου καὶ πᾶς ἀξιωματικὸς τῆς Χωροφυλακῆς ὡς ὑπη-ρετήσας καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δικτατορίας Μεταξᾶ ἦτο μειωμένης ἀξίας, ἐφ' ὅσον μάλιστα δὲν εἶχεν ἔλεγχον «μιᾶς πολιτικῆς ἡγεσίας».(!)

2) Χωροφυλακή, κατὰ τὸν συγγραφέα τοῦτον, ναὶ μὲν οὐχ' ἧττον ὅμως, τουτ' ἔστιν ἐπρωτοπόρησεν μὲν εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ἀντιστάσεως, οὐχ' ἧττον ὅμως δὲν ἔπρεπε νὰ πρωτοπορήσῃ ἢ λέγομεν μὲν ἀλλὰ τὸ ἀνακαλοῦμεν ὅτι ἔδωσε διὰ τῶν ἀνδρῶν της ζωὴν εἰς τὴν ἀντίστασιν, διότι ἐπὶ Μεταξᾶ ἐκεῖ εἰς τὴν Μακεδονίαν συνέβησαν ὡρισμένα ἔκτροπα διὰ τὰ ὁποῖα εὐθύνεται ἡ «καταραμένη», ὡς θὰ ἔλεγεν παλαιότερος εὐθυμογράφος, Χωροφυλακὴ καὶ θέτει ἕνα ἐρώτημα ἀληθῶς ἐξοργι-στικὸν καὶ ἀπαράδεκτον ὄχι μόνον διὰ τὸν Μήτσου ἀλλὰ διὰ κάθε Ἕλληνα καὶ μά-λιστα εὐσυνείδητον Ἀξιωματικόν, τίθεται τὸ ἐρώτημα «Ἀλλὰ μέχρι ποίων ὁρίων ἐξικνεῖτο τὸ ἀντιβουλγαρικὸ πάθος τοῦ Ὑπομοιράρχου τῆς 4ης Αὐγούστου;.....». Ἀφοῦ θέτει μερικὰ ἀποσιωπητικά, ἐξαπολύει ἀκατάληπτα ὑπονοούμενα..

Εἴπομεν καὶ ἀλλαχοῦ ὅτι ἡ ἐξέλιξις εἰς ἐνόπλους κομματικοὺς καὶ πολιτειακοὺς ὀργανισμοὺς τῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων καὶ τὴν ἀξίαν τῆς ἀντιστάσεως ἐμείω-σεν ἀνεπανορθώτως ἀλλὰ καὶ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ Ἔθνους ἔθεσεν ἐν κινδύνῳ. Ἐκτὸς τούτων οἱ Ἕλληνες Ἀξιωματικοὶ εἶχον ἐκπαιδευθῆ νὰ διεξάγουν μάχας καὶ πολέ-μους ἄνευ λαϊκῶν ἐπιτρόπων καὶ λαϊκῶν καπεταναίων ἀλλὰ μὲ μόνην τὴν ὁδηγίαν τῆς κυβερνήσεως, κατὰ συνέπειαν εἶναι πρωτοφανὴς ἡ θεωρία νὰ θεωρεῖται μειωμέ-νης ἀξίας ὡς ἀρχηγὸς ὁ Μήτσου, διότι δὲν «ἠλέγχετο» ὑπό τινος πολιτικοῦ «ἡγέτου»

῾Ο ζωντανώτερος καὶ πλέον εὔτολμος ἐκφραστὴς τοῦ κατὰ τῶν ᾿Ιταλῶν κατακτητῶν ῾Ελληνικοῦ «Κατηγορῶ» τότε μοίραρχος Νικ. Μπάμπαλης μὲ ἐνδυμασίαν ὁμήρου εἰς Μάντοβαν ᾿Ιταλίας.

῾Ο κατὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ τὴν διάρκειαν τοῦ Δεκεμβριανοῦ κινήματος ᾿Αρχηγός, Συνταγματάρχης Χωροφυλακῆς Παπαργύρης ᾿Αργύριος.

τοῦ τύπου τῆς πολιτικῆς ἡγεσίας τοῦ Ε.Α.Μ. καὶ τῶν ψευδωνύμων καπεταναίων, περὶ τῶν ὁποίων περιφρονητικὰ ἐκφράζεται ὁ Γουντχάουζ. Ἄλλωστε ὁ Μήτσου εἶχε διπλῆν ὑπαγωγήν, εἰς τὸν στρατηγὸν Ν. Ζέρβαν καὶ εἰς τὴν ἐξ Ἀνωτάτων καὶ Ἀνωτέρων Ἀξιωματικῶν διοικουμένην Π.Α.Ο. καὶ οἱ προϊστάμενοί του ἐκεῖνοι τὴν ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν.

Μετεφέραμεν ὁλόκληρον τὸ ἀνωτέρω χωρίον ἐνταῦθα, διότι ἐκτὸς τοῦ Μήτσου καθάπτεται καὶ ὁλοκλήρου τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς, ἀφ' οὗ ἐν ἀρχῇ δέχεται τὴν πρωτοπορίαν τούτου εἰς τὸν ἀντιστασιακὸν ἀγῶνα.

Εἶναι δεδομένον ὅτι τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἡ μεγίστη πλειονότης τῶν ἀνδρῶν του σέβονται πάντοτε τὴν δημοσίαν γνώμην, ἐφ' ὅσον αὕτη συνάδει πρὸς τὰς ἀρχάς, τὰς θελήσεις καὶ σκοποὺς τῆς κοινωνικῶς ὑγιοῦς μερίδος τοῦ Ἔθνους, προσέχουν δὲ καὶ ἐκτιμοῦν πᾶσαν γνώμην καὶ κρίσιν, ὁποθενδήποτε προερχομένας, ἐφ' ὅσον δὲν στεροῦνται σοβαρότητος, ἐντιμότητος καὶ προσεγγίσεως ἔστω πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἢ ἐφ' ὅσον τὰς διέπει ἡ καλὴ πίστις.

Κατωτέρω σχολιάζων ὁ συγγραφεὺς οὗτος τὴν δρᾶσιν τῶν ὁμάδων Μήτσου κατ' ἐπανάληψιν μὲ χάριν καὶ εἰρωνίαν καταφέρεται ἢ ἀμφισβητεῖ διάφορα πεπραγμένα καὶ ὑπὸ τὴν ἐπικεφαλίδα «Αὐτοδιάλυσις» γράφει ὅτι ἡ διάλυσις τῶν ὁμάδων Μήτσου ἐγένετο ἐλλείψει πυρομαχικῶν, ἡ δὲ ἔλλειψις πυρομαχικῶν προῆλθεν, διότι «ἡ βάσις ἐπρόδιδε τὴν ἡγεσία καὶ τὸν συμμαχικὸν ἀγῶνα...» καὶ ἀναφέρεται εἰς ἀποκαλύψεις ἑνὸς Π. Ρογκάκου διὰ συνεργασίαν τῆς Π.Α.Ο. μετὰ τῶν Γερμανῶν.

Ἀπορρίπτομεν τὸν συσχετισμὸν τοῦτον ὡς μὴ δυνάμενον νὰ ἔχῃ οὐδεμίαν σχέσιν μὲ τὴν ἐν γένει ὑπόστασιν καὶ δραστηριότητα τῶν ὁμάδων Μήτσου—Τζαμαλούκα. Ὅλαι αὐταὶ αἱ δῆθεν γοεραὶ ἀποκαλύψεις τοῦ Ρογκάκου ἦσαν ὑπ' ὄψιν τοῦ κατὰ νόμον συμβουλίου, ὅπερ ἀνεκήρυξεν Ἀρχηγὸν Ἀντιστάσεως τὸν Μήτσου καὶ ἐὰν εἶχον ἔστω καὶ πόρρωθεν σχέσιν τινὰ ἀσφαλῶς δὲν θὰ μετεβάλλοντο οἱ Ἕλληνες στρατηγοὶ εἰς ὄργανα τοῦ Μήτσου, ὥστε νὰ παρίδουν τὰς τρομερὰς αὐτὰς ἀποκαλύψεις!! Αἱ ὁμάδες Μήτσου μέχρι τῆς 20-1-1944 ὑπῆρξαν ἐθνικῶς ἀγέρωχοι καὶ ἀκηλίδωτοι. Οἱ σύμμαχοι ἠδύναντο νὰ ἔλθωσιν εἰς ἀπ' εὐθείας συνεργασίαν μετὰ τῶν ὁμάδων τούτων, ἀλλὰ τὸ Κάϊρο καὶ ἡ Μέση Ἀνατολὴ ἠλέγχοντο ἀπὸ ἕνα Ἐαμικὸν ἀποπνικτικὸν διὰ κάθε ἀντίπαλον δίκτυον. Ἔντονος κατεβλήθη μέχρι σήμερον προσπάθεια νὰ διαβληθῇ πᾶσα ἐνέργεια καὶ θέσις τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, πρᾶγμα ὅπερ ἀποδεικνύει τὴν ὀρθότητα ἐθνικῶς τῶν πεπραγμένων των.

ΛΟΙΠΑΙ ΕΝΟΠΛΟΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ.

Αἱ ἐν Δυτικῇ Μακεδονίᾳ προσπαθεῖαι τῆς Π.Α.Ο. ὑπῆρξαν ἔτι ἀτυχέστεραι καὶ κατεστράφησαν ὑπὸ τοῦ Ε.Α.Μ. ἐν τῇ γενέσει των, διὰ τῆς συλλήψεως καὶ σφαγῆς τῶν ἡγητόρων ἀξιωματικῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων συμπεριλαμβάνεται καὶ ὁ Ἀνθυπασπιστὴς Χωροφυλακῆς Ἀγγελόπουλος.

Ὁ τότε Ὑπομοίραρχος καὶ ἤδη Ὑποστράτηγος Ε.Α. Δρούγκας Ἀθανάσιος προκινδυνεύσας κατ' ἐπανάληψιν ὑπῆρξεν ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων συντελεστῶν τῆς κατενεχθείσης κατὰ Ἰταλικοῦ τάγματος καταστροφῆς παρὰ τὴν θέσιν «στενὰ τῆς Πόρας» Κοζάνης καὶ μόλις διεσώθη ἀναχωρήσας ὑπὸ μυθιστορηματικὰς συνθήκας ἐκ Νεαπόλεως καὶ διὰ τῆς παρασχεθείσης συμπαραστάσεως τοῦ τότε παρὰ τοῖς ἐν Κοζάνῃ Γερμανοῖς διερμηνεύοντος Μιχ. Παπακωνσταντίνου.

Εἰς τὴν περιοχὴν Καστορίας ἡ ὑπὸ τὸν ὑπομοίραρχον Ἀντωνίου Κωνσταντίνου Π.Α.Ο. εἶχε προετοιμασθῆ ψυχικῶς καὶ εἶχεν ἐξεύρει ὁπλισμὸν δι' 100 περίπου ἄτομα ἀλλὰ τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ Κέντρον συνίστα ἀναβολήν, μέχρις ὅτου ἐπεκράτησε τὸ Ε.Α.Μ.

Εἰς τὴν Θεσσαλίαν ἡ Χωροφυλακὴ σπεύδει νὰ στερεώσῃ τοὺς Βλάχον, Κωστόπουλον καὶ Σαράφην. Οἱ πρῶτοι κονιορτοποιοῦνται ὑπὸ τῆς Ἐαμικῆς ἀγριότητος καὶ δολιότητος καὶ ὁ τρίτος τοὺς προδίδει ἀπὸ μῖσος πρὸς τὸν Ζέρβαν καὶ φιλαρχίαν (64). Εἰς τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα ἀφοῦ ἐπλήρωσαν τὰ ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς βαρὺ τίμημα εἰς τὸν Δούρειον Ἵππον τοῦ Βελαχιώτη καὶ τοῦ Ε.Α.Μ. ἐν γένει γίνονται ἐν τέλει ὁλοκαύτωμα τῶν οἰήσεων τοῦ Ψαρροῦ.

Τὸ ὑπὸ τὸν λοχαγὸν Κωστόπουλον Γεώργιον ἔνοπλον τμῆμα συνεκροτήθη κατὰ μῆνα Δεκέμβριον 1942 εἰς περιοχὴν Τρικάλων. Εἰς τοῦτο ἔσπευσε νὰ προσχωρήσῃ ὁ Διοικητὴς τῆς Υ.Χ. Πύλης, Ὑπομοίραρχος Βιλαέτης Δημήτριος, μετὰ πενήκοντα ἀνδρῶν τῆς δυνάμεώς του. Τὸ κατὰ ταῦτα ἀνδρωθὲν τοῦτο τμῆμα τὸν Ἰανουάριον 1943 ἐξουδετερῶσαν τὴν Ἰταλικὴν φρουρὰν Καλαμπάκας, παρέμεινεν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐπὶ δίωρον. Τὸ Ε.Α.Μ. ἐθορυβήθη σφόδρα ἐκ τῆς τοιαύτης ἐπιτυχίας καὶ τὸν Μάρτιον ἐξαπέλυσε ἐπίθεσιν κατὰ τοῦ Κωστοπούλου. Ὁ Ὑπομοίραρχος Βιλαέτης ἔσπευσε μετὰ τοῦ τμήματός του εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ Κωστοπούλου, ἐνέπεσεν ὅμως καθ' ὁδὸν εἰς ἐνέδραν μὲ ἀποτέλεσμα τὸ μὲν τμῆμα του νὰ διαλυθῇ, αὐτὸς δὲ μετὰ τοῦ ἐνωματάρχου Μάργαρη καὶ τοῦ χωροφύλακος Τσιχλάκη συλληφθέντες αἰχμάλωτοι νὰ θανατωθοῦν.

Εἰς τὸν Κωστόπουλον εἶχεν ἐνταχθῆ ἐπίσης καὶ ἡ δύναμις τοῦ φυλακείου Χωροφυλακῆς Μουργκάνας καὶ δύναται νὰ ὑποστηριχθῆ ὅτι ἡ δύναμις τοῦ Κωστοπούλου εἶχεν ἀποτελεσθῆ ἐξ ὁλοκλήρου ἐξ ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς.

Τὴν 25-2-1943 διετάχθη ἡ δύναμις τῆς Υ. Χ. Βοΐου νὰ συμπτυχθῆ εἰς Καστορίαν, ἀλλ' αὕτη, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν διοικητὴν της Ἀνθυπασπιστὴν Ἀγγελόπουλον Βασίλειον καὶ ἐκ 3 ἐνωμοταρχῶν, 2 ὑπενωμοταρχῶν καὶ 23 χωροφυλάκων ἀποτελουμένη, κατηυθύνθη πρὸς χωρίον Αὐγερινός, ἵνα ἑνωθῇ μετὰ τῶν ὑπαρχουσῶν τότε ἐθνικῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων. Καθ' ὁδὸν ἐπιτεθέντες ἐλασῖται, τοὺς μὲν ὁπλίτας ἠνάγκασαν νὰ διαρρεύσωσι πρὸς Κοζάνην τὸν δὲ συλληφθέντα ἀνθυπασπιστὴν ἐπολτοποίησαν διὰ ροπάλων.

Κατὰ τὰ τέλη 1942 καὶ μέχρι τῆς 3-11-1943 οἱ ἄνδρες τῶν Υ.Χ. Γαλατίστης, Πολυγύρου καὶ Ἀρναίας διετήρουν τὴν ὑπὸ τὸν λοχαγὸν Γεωργούτσην ἔνοπλον ὁμάδαν.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς 1943 ἡ δύναμις τῆς Υ.Χ. Στυλίδος ἐνετάχθη εἰς τὴν ἐθνικὴν ἔνοπλον ὁμάδαν τοῦ λοχαγοῦ Μπαλωμένου Γεωργίου.

Τὸν Φεβρουάριον 1943 25 ἄνδρες τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Ἀκαρνανίας συνέπηξαν ἔνοπλον ἐθνικὴν ὁμάδαν ὑπὸ τὸν Ἰατρὸν Παπαϊωάννου Γεώργιον εἰς τὴν ὀρεινὴν Τριχωνίδα. Βραδύτερον εἰς τὴν ὁμάδαν ταύτην κατετάγησαν ἄνω τῶν 75 ἐν συνόλῳ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Ἀνθυπασπιστὴς Λιανὸς Ἀπόστολος.

Κατὰ Ἰούνιον 1943 ὑπὸ τοῦ ἐνωματάρχου Κρηνῆ Θεοδώρου, Διοικητοῦ Σ.Χ.

---

(64) Βλέπε κριτικὴ Γουντχάους διὰ δημοσιευμάτων εἰς ἐφημ. «Ἀκρόπολιν», περὶ ὧν ἀνωτέρω.

Ἀρχαγγέλου Ἐδέσσης, ἐσχηματίσθη ἐπὶ τοῦ ὄρους Παΐκου ἐθνικὴ ἀνταρτικὴ ὁμάς, διαλυθεῖσα μετ' ὀλίγον ὑπὸ τῶν ἐπιτεθέντων Ἐλασιτῶν.

Μετὰ τὴν κατὰ Μάϊον 1941 ἐπανασύστασιν τῶν Ὑπηρεσιῶν, Ἀστυνόμος Λεβαδείας ἐτοποθετήθη ὁ Ὑπομοίραρχος Καμπράλος Σωτήριος.

Αἱ Ἰταλικαὶ ἀρχαὶ παρέδιδον εἰς τὸ Ἀστυνομικὸν τοῦτο Τμῆμα τοὺς παρ' αὐτῶν συλλαμβανομένους πρὸς περαιτέρω διὰ λογαριασμόν των κράτησιν ἢ μεταγωγὴν εἰς τὰς φυλακάς, ὁ Ἀστυνόμος ὅμως ἐπικαλούμενος, ἐν γνώσει τῆς ἀνεδαφικότητος, διατάξεις Ἑλληνικῆς Ποινικῆς Δικονομίας— καθ' ἣν στιγμὴν οἱ κατακτηταὶ εἶχον κηρύξει στρατιωτικὸν νόμον καὶ δὲν ἐλάμβανον ὑπ' ὄψιν των οὐδέναν Ἑλληνικὸν νόμον — καὶ παρ' ὅλον ὅτι ὁ ἁρμόδιος Εἰσαγγελεὺς εἶχε συγκατατεθῆ εἰς τὴν ἀξίωσιν τῶν Ἰταλῶν, ὄχι μόνον δὲν μετήγαγε τοὺς Ἕλληνας εἰς τὰς φυλακὰς ἀλλὰ καὶ περιφρονῶν πάντα κίνδυνον ἀπέλυε τούτους.

Ἡ Δ.Χ. Λεβαδείας, ἀποπνικτικῶς ἀπειλουμένη ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν, ἠναγκάσθη νὰ τιμωρήσῃ τὸν Ἀξιωματικὸν τοῦτον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 30) 6) 34 ἀπὸ 22-9-1941 διαταγῆς της, ἀναποτελεσματικῶς ὅμως διότι ὁ Καπράλος δὲν ἀπέστη τῆς τακτικῆς του εἰμὴ ἐπιφανειακῶς καὶ πρὸς στιγμήν.

Οἱ Ἰταλοί, διαπιστώσαντες τὴν πρὸς αὐτοὺς καὶ τὰς διαταγάς των περιφρόνησιν τοῦ Ἕλληνος Ὑπομ) ρχου, ἠξίωσαν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν ἄμεσον ἀπομάκρυνσιν τούτου ἐκ Λεβαδείας, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ἐν συνεχείᾳ ἀποστράτευσίν του.

Ἐν τῇ Δ.Υ. ἀπὸ 30-3-1942 ἄκρως ἐπειγούσει διαταγῇ του πρὸς τὸ Ἀστυνομικὸν Τμῆμα Λεβαδείας καὶ τὴν Δ.Χ. Βοιωτίας, κοινοποιουμένην καὶ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίας Ἀσφαλείας, τὸ Ἀρχηγεῖον κ.λ.π., ὁ περιοδεύων Ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Συνταγματάρχης Κατριβάνος Π. ἔγραφε: «Κατόπιν διαταγῆς τοῦ ἐνταῦθα Ἰταλοῦ Φρουράρχου, ὁ Ὑπομοίραρχος Καπράλος Σωτ., δέον ἀπαραιτήτως μέχρι τῆς μεσημβρίας τῆς αὔριον νὰ ἔχῃ ἐγκαταλείψῃ τὴν περιφέρειαν Λεβαδείας, ἄλλωστε θέλει λάβη αὐστηρὰ μέτρα κατ' αὐτοῦ....».

Ὀλίγον βραδύτερον τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2) 71) 3η ἀπὸ 20-8-1942 διαταγῆς του πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς, ἀνεκοίνου: «Ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 2558) 4) 10η ἀπὸ 6-8-1942 ὑμετέραν ἀναφορὰν ἀνακοινοῦμεν ὅτι ὁ Ὑπομοίραρχος Καπράλος Σωτ. ἐτέθη εἰς αὐτεπάγγελτον διαθεσιμότητα ἐπὶ ἑξάμηνον κατόπιν αἰτήσεως τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως τῶν ἐνόπλων Ἰταλικῶν δυνάμεων διὰ τὴν Ἑλλάδα διαβιβασθείσης ἡμῖν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 3) 156 — 15-4-1942 καὶ 3) 156) 10 τῆς 20-6-1942 ἐγγράφων τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τούτῳ συνδέσμου Ἰταλοῦ Ἀξιωματικοῦ διότι ὡς Διοικητὴς τοῦ Ἀστυνομικοῦ Τμήματος Λεβαδείας ἐπέτρεψεν εἰς Ἰταλοκρατουμένους ἐν τῷ κρατητηρίῳ τοῦ Τμήματος Ἕλληνας ἰδιώτας νὰ ἐξέρχωνται διὰ τὰς ὑποθέσεις των, νὰ τρώγωσιν καὶ νὰ διανυκτερεύωσιν εἰς τὰς οἰκίας των καὶ τοῦτο διὰ κρατούμενον τινα διὰ ἀρκετὰ μικρὸν χρονικὸν διάστημα...».

Πρὶν ἐπανέλθωμεν εἰς τὰ ἐν Πελοποννήσῳ διαδραματισθέντα, ἀναφερόμεθα εἰς μίαν προσπάθειαν ἐν Κεφαλληνίᾳ τοῦ τότε Μοιράρχου Πασχάλη Νικολάου, ἀλλὰ περὶ τούτου κρίνομεν σκόπιμον νὰ παραθέσωμεν ἀπόσπασμα ἐκ τῆς πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν προσωπικῆς ἀναφορᾶς ἀπὸ 12 Ἀπριλίου 1945 τοῦ ἰδίου τούτου Ἀξιωματικοῦ, ἔχοντος ὡς ἀκολούθως :

«... Ἐτοποθετήθην εἰς τὴν Υ.Χ. Μεγαρίδος, τὴν διοίκησιν τῆς ὁποίας ἤσκησα » μέχρις Αὐγούστου 1943, ὁπότε διετάχθη καὶ ἐπραγματοποιήθη ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν » ὁ πλήρης ἀφοπλισμὸς τῆς δυνάμεώς μου καὶ ἐμοῦ τοῦ ἰδίου διὰ τῆς κατασχέσεως

» καὶ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ ἀτομικοῦ μου περιστρόφου. Τότε ἐθεώρησα πλέον περιττὴν
» καὶ ἀνωφελῆ τὴν ἐν τῇ ἐνεργῷ ὑπηρεσίᾳ περαιτέρω παραμονήν μου καὶ ὑπέβαλον
» αἴτησιν παραιτήσεως, προσωθούμενος εἰς τοῦτο ἐκ τῆς ὅλης θλιβερᾶς κατευθύνσε-
» ως, ἣν ἡ Γερμανοϊταλικὴ προπαγάνδα διὰ τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Ἀσφαλείας ἔδιδε εἰς
» τὰ τῆς Χωροφυλακῆς (ὀνομασία εἰς Ἀξιωματικοὺς ἐμμίσθων πρακτόρων τῆς Γκε-
» σταμπό, ἀθρόαι προαγωγαί, ἀνδραγαθίαι κ.λ.π.). Σημειωτέον ὅτι κατὰ τὸ χρονι-
» κὸν διάστημα τῆς ἐν Μεγάροις ὑπηρεσίας μου ἦλθον εἰς ἐπαφὴν κατ' ἀρχὰς μὲ τὴν
» ὀργάνωσιν Χ μετέπειτα πρὸς τὴν ὀργάνωσιν Ε.Κ.Κ.Α. διὰ τὴν συγκρότησιν ἀνταρ-
» τικῆς ὁμάδος ἐν τῇ περιφερείᾳ μου καὶ Ἐθνικὴν δρᾶσιν, πλὴν ἡ περιοχὴ ἐκρίθη
» ἀπρόσφορος καὶ αἱ σχετικαὶ προσπάθειαι ἀπέβησαν ἄκαρποι. Οὕτω γενομένης δε-
» κτῆς τῆς παραιτήσεώς μου ἀνεχώρησα κατ' Ὀκτώβριον ἰδίου ἔτους 1943 διὰ τὰς
» Ἐθνικὰς Ἀνταρτικὰς ὁμάδας τοῦ Στρατηγοῦ Ζέρβα, λαβὼν τὰς σχετικὰς ὁδηγίας
» καὶ τοὺς καθ' ὁδὸν συνδέσμους παρὰ τοῦ Συνταγματάρχου Πεζικοῦ Ἀντωνοπούλου
» Μιχαήλ. Πρὶν ἢ ὅμως ἀφιχθῶ εἰς τὸν τόπον τοῦ προορισμοῦ μου καὶ δὴ ἐν Μεσο-
» λογγίῳ εὑρισκόμενος ἐγένετο ἡ γνωστὴ ἐπίθεσις τῆς 9ης Ὀκτωβρίου 1943 ἐναν-
» τίον τῶν Ἐθνικιστικῶν Ὁμάδων ἐκ μέρους τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. μὲ ἀποτέλεσμα τὴν πλή-
» ρη ἐπικράτησιν τοῦ τελευταίου εἰς ὅλην τὴν περιοχὴν Αἰτωλ) νίας μέχρις Ἄρτης,
» ὁπότε μοὶ ὑπεδείχθη τὸ ἀδύνατον τῆς περαιτέρω προωθήσεώς μου, ἁπασῶν τῶν πρὸς
» Ἤπειρον διαβάσεων ἐλεγχομένων ὑπὸ τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. Τότε φεύγων ἐκεῖθεν καὶ ἐπω-
» φεληθεὶς δοθείσης εὐκαιρίας διεπεραιώθην εἰς τὴν γειτνιάζουσαν νῆσον Κεφαλ-
» ληνίαν, ὅπου εὐθὺς ἀμέσως συνεκρότησα ἰδίαν ἀνταρτικὴν ὁμάδα, δι' ἧς μέχρι τοῦ
» Μαρτίου 1944 ἐπεκράτησα πλήρως εἰς ὁλόκληρον τὴν νῆσον, ἐπιτυχὼν δὶς εἰς αἱ-
» ματηρὰς συμπλοκὰς τὸν ἀφοπλισμὸν καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Κομμουνιστικῶν
» ὁμάδων αἵτινες διαπεραιωθεῖσαι ἐξ Αἰτωλ) νίας ἐκινήθησαν ἐναντίον μου. Τελικῶς
» ἀποκλεισθεὶς ὁλοσχερῶς, λόγω πλήρους κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν ἔτι ἐπι-
» κρατήσεως τοῦ Ε.Α.Μ. εἰς πᾶσαν τὴν γειτνιάζουσαν περιοχὴν τῆς Ἠπειρωτικῆς
» Ἑλλάδος, στερούμενος τροφίμων καὶ ὑπὸ ἀπηνῆ δίωξιν Γερμανικῶν Στρατευμά-
» των, ὑπέστην αἰφνιδιαστικὴν ἐπίθεσιν ὑπὸ τοῦ πρὸς τοῦτο διαπεραιωθέντος 2) 39
» Συντάγματος τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. πρὸ τῆς ὑπερτέρας δυνάμεως τοῦ ὁποίου (300 ἄνδρες)
» ἠναγκάσθην νὰ ὑποχωρήσω καὶ τελικῶς νὰ αὐτοδιαλυθῶ, ἐπιστρέψας εἰς Ἀθήνας
» περὶ τὰ τέλη Μαΐου 1944, μετὰ μυρίας περιπετείας ἐν Αἰτωλ) νίᾳ καὶ Πελοπον-
» νήσῳ».

Διὰ τὴν Πελοπόννησον, τὴν κοιτίδα αὐτὴν τῶν ἀγώνων, ἀνεφέρθημεν ἤδη εἰς τὸν πρωτεργάτην τῆς Ἐνόπλου Ἑλληνικῆς Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως τότε ὑπονωμοιάρχην Κουβελάκην. Μετ' αὐτὸν ἐξεδηλώθησαν πλεῖσται ὅσαι ἄλλαι προσπάθειαι Ἐνόπλου ἀντιστασιακοῦ ἀγῶνος.

Τὸ Δεκέμβριον 1942 ἐδημιουργήθη περὶ τὸ Δυράχιον ἡ ἔνοπλος ὁμὰς τοῦ Ἀνθυπομοιράρχου Λεων. Γεωργουλέα (65) ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρος ἡ Νοτιοδυτικὴ Πελοπόννησος ἑτοιμάζετο νὰ ἀποδυθῇ εἰς ἔνοπλον ἀγῶνα.

Κατὰ Ἰανουάριον 1943 ἐπραγματοποιήθη ἐν Καλαμάτα μυστικὴ σύσκεψις ὡρισμένων προϊσταμένων ὑπηρεσιῶν καὶ ἐκπροσώπων ὀργανώσεων, καθ' ἣν ὁ Διοικητὴς Χωροφυλακῆς παρουσίασεν ἔντυπον τοῦ Κ.Κ.Ε. ὅπερ μεταξὺ τῶν ἄλλων διελάμβανεν «ἐ ξ ο ν τ ώ σ α τ ε τ ο ὺ ς Ἀ ξ ι ω μ α τ ι κ ο ὺ ς κ α ὶ τ ὴ ν Χ ω ρ ο φ υ-

(65) Κ. Ἀντωνοπούλου, σελ. 116.

λ α κ ή ν, α ὐ τ ο ὶ ε ἶ ν α ι ἡ ἀ ν τ ί δ ρ α σ ι ς ε ἰ ς τ ὸ ἔ ρ γ ο ν μ α ς». (66).

Εἰς τὴν ὕπαιθρον τοῦ νομοῦ Μεσσηνίας ἡ Χωροφυλακὴ κινεῖται πυρετωδῶς διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ ἐκδήλωσιν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος καὶ γίνεται εἰδικὴ μνεία τῶν ἐπὶ τοῦτο ὑπηρεσιῶν τῶν τότε ἀνθυπομοιράρχου Ε. Τσουραπᾶ, Ἐνωμ. Ἠλ. Ντόλη, Ἀντ. Κόσιφα, Κατσιώρχη Ἀριστ. καὶ Κυλάκου ὡς καὶ τῶν ὑπενωμοταρχῶν Δ. Τσερπὲ καὶ Σπ. Γκίζα.

Ὡμιλήσαμεν ἀνωτέρω περὶ τοῦ τότε Ἀνθυπομοιράρχου Βασιλοπούλου Γεωργίου. Ἀνήσυχος καὶ ἀγωνιστικὴ φυσιογνωμία, ὡς ὑπῆρξεν πάντοτε ὁ Βασιλόπουλος, ἐγκατέλειψεν ἐκ νέου τὰς τάξεις τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἐπικεφαλῆς τῶν κατωτέρω 23 ὁπλιτῶν, τοὺς ὁποίους ἐστρατολόγησεν τόσον ἐξ Ἀθηνῶν ὅσον καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως τῆς Διοικήσεως Χωρ)κῆς Μεσσηνίας, συνέπηξε ἔνοπλον ἀνταρτικὴν ὁμάδαν ἐν τῇ περιοχῇ τῆς ὀρεινῆς Μεσσηνίας ἀπὸ τῶν ἀρχῶν 1943 (67), τῇ ὑποστηρίξει καὶ ὑποθάλψει τοῦ Μοιράρχου Ἰωάννου Ζερβοπούλου ἀλλὰ καὶ ὁλοκλήρου τῆς δυνάμεως τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Μεσσηνίας.

Ἐκτὸς τῆς προεκτεθείσης προσπαθείας ἐπὶ τοῦ ὄρους Φαρμακᾶ, ἡ ὁμὰς Βασιλοπούλου ὑπῆρξεν ἡ πρώτη ἔνοπλος ἐξέγερσις ἐν Πελοποννήσῳ, ἀποτελεσθεῖσα καὶ αὕτη ἐξ ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, κυρίως.

Κατὰ τὴν ὀλιγόχρονον παραμονὴν τοῦ Βασιλοπούλου εἰς Ἀθήνας, μετὰ τὴν ἀποχώρησίν του ἐκ τῆς Ρούμελης, εἶχεν ἐπισκεφθῆ οὗτος διαφόρους πολιτικὰς καὶ στρατιωτικὰς προσωπικότητας καὶ εἶχεν προσπαθήσει νὰ μεταδώση τὸ ἐπαναστατικόν του μένος καὶ νὰ πείση τούτους περὶ τῆς ἀπολύτου πεποιθήσεώς του ὅτι τὸ Ε.Α.Μ. ἦτο Κ.Κ.Ε., πλὴν δὲν εἶχεν ἐπιτύχει σοβαρὰ πράγματα. Ἀπετάθη εἰς κατωτέρους Ἀξιωματικοὺς τοῦ στρατεύματος, παρακινῶν δι' ἐξέγερσιν πλὴν ἀνεπιτυχῶς, μόνον ὁ στρατηγὸς Γεώργιος Γρίβας υἱοθέτησε τὰς ἀπόψεις του.

Ὅλαι αὐταὶ αἱ ἀντιξοότητες καὶ διστακτικότητες οὐδόλως τὸν εἶχον ἀποθαρρύνει καὶ οὕτω ἐνεφανίσθη ὁ πρῶτος ἡγέτης τῶν ἐνόπλων ἐθνικῶν ἀνταρτικῶν δυνάμεων ἐν Πελοποννήσῳ. Δὲν παρῆλθεν πολὺς χρόνος καὶ ἤρχισε δικαιούμενος πανηγυρικῶς εἰς τὴν προσπάθειάν του, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἤρχισαν νὰ σπεύδουν πρὸς ἔνταξιν εἰς τὸ «Ἀντάρτικό του», διάφοροι κατώτεροι ἀξιωματικοὶ τοῦ στρατοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ κατὰ τὰ τέλη Φεβρουαρίου ἢ ἀρχὰς Μαρτίου 1943 ἐρρίφθησαν ἐπὶ τοῦ ὄρους Γαράντζα δι' ἀλεξιπτώτων Βρεττανοὶ ἀξιωματικοὶ μὲ ἐφόδια καὶ ἀσυρμάτους, μεθ' ὧν ἦλθεν ἀμέσως εἰς ἐπαφὴν ὁ Βασιλόπουλος. Ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν Ἄγγλων καὶ τῶν μέχρι τότε ἐντεταγμένων ἄλλων ἀξιωματικῶν ἀπεφασίσθη ὅπως αἱ ἀνταρτικαὶ ὁμάδες των ὀνομασθοῦν Ἑλληνικὸς Στρατός (Ε.Σ.), ὑπαγόμεναι εἰς Σ.Μ.Α. καὶ διοικούμεναι ἐφεξῆς ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρου ἢ ἀρχαιοτέρου τῶν ἀξιωματικῶν. Οὕτω ἐπικεφαλῆς τῶν δημιουργηθεισῶν ὁμάδων ἐτέθη ὁ ἀρχαιότερος λοχαγὸς Θεοχαρόπουλος. Προτάσει τοῦ Βασιλοπούλου ἱδρύθησαν ὁμάδες καὶ εἰς Δυρράχιον, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἄστοχον καὶ ἀτυχῆ διὰ τὰς ὁμάδας Ε.Σ. διοίκησιν τοῦ λοχαγοῦ Νικολοπούλου. Εἶχε γίνει ἀποδεκτὸν ὅπως

(66) Κοσμ. Ἀντωνοπούλου σελ. 117.

(67) Ὁ Κ. Ἀντωνόπουλος ὑποστηρίζει ὅτι αἱ ὁμάδες Βασιλοπούλου συνεπτύχθησαν τὸν Φεβρουάριον 1963, ἀλλ' ὁ προσδιορισμὸς αὐτὸς δὲν εἶναι σύμφωνος μὲ τὴν πραγματικότητα, καθ' ὅσον ὁ Βασιλόπουλος ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1942 ἐκινεῖτο εἰς τὴν περιοχὴν ἐκείνην ἐν παρανομίᾳ διὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ ἐνόπλου τμήματος.

εἰς κάθε ὁμάδαν ὑπάρχουν 2—3 ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ὡς στρατονομία, ἡ δὲ ὁμὰς τοῦ Βασιλοπούλου ἐκτὸς τῶν ἰδιωτῶν κ.λ.π. περιελάμβανε καὶ τοὺς ἑξῆς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἐνωμοτάρχαι: Γκότσης Περικλῆς, Παπαδόπουλος Εὐάγγελος καὶ Ρούσης Παναγιώτης, ὑπενωμοτάρχαι, Γιαννόπουλος Λεωνίδας καὶ Παρασκευᾶς Παν. καὶ Χωροφύλακες, Γκρίτζαλης Γεωργ. Γεωργακόπουλος Βασιλ. Γεωργακόπουλος Νικόλαος, Γλιεντὴς Παρ., Παλαμὰς Παν., Κορωναῖος Μενελ. Κώτσιας Μην. Κατσαμπάνης Ἰωαν., Μπούρας Παν., Μαρίτσας Δημ., Μπερδούσης Ἀναστ., Ρέμπελας Χρ., Στριγγλὸς Φέξ., Σταυρόπουλος Ἀντ., Πουλέας Νικ., Νταλαχάνης Κων. καὶ Παπαδάμης Ξενοφ. (68).

Οὕτω εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ὀρεινῆς Τριφυλλίας καὶ Ὀλυμπίας εἶχεν δημιουργηθῆ μία δύναμις,χωρὶς πολιτικολογίας καὶ καπεταναίους, ἀλλὰ μὲ μόνην τὴν φιλοδοξίαν νὰ ὀνομάζεται Ἑλληνικὸς Στρατός. Ὁ ἀρχικὸς πυρὴν Βασιλοπούλου διογκούμενος καθ' ἑκάστην διὰ τῆς ἐντάξεως καὶ νέων ἀξιωματικῶν ἀλλὰ καὶ ἀνταρτῶν ἠκολούθει μίαν φυσιολογικὴν ἀνάπτυξιν.

Κατὰ τὴν ἰδίαν ἐποχήν, ἤτοι κατὰ τὰς ἀρχὰς 1943, ἐξέρχεται ὡς ἐπικεφαλῆς ἐνόπλου ὁμάδος καὶ ὁ τότε ἀνθυπομοίραρχος Τσαρούχης Ἰωάν., νοτιώτερον δὲ εἰς τὸν Ταΰγετον ἔχει ὑψώσει τὴν σημαίαν τοῦ ἀγῶνος ὁ ὑπομοίραρχος Νιαρχᾶκος Παναγ. (69), εἷς ἀξιωματικὸς μὲ ὑπερπληθωρισμὸν πατριωτικῶν αἰσθημάτων καὶ μὲ ἰδεολογικὴν καὶ πραγματικὴν ἀντίληψιν τῶν καθηκόντων του ἐν παντί, ὅστις ἐγκαταλείψας τὴν εἰς Κόρινθον θέσιν του κατέφυγεν εἰς τὰ ὄρη ἀκολουθούμενος ὑπὸ πολλῶν ἀνδρῶν.

Οἱ ἀνθυπομοίραρχοι Νικ. Μπεχράκης καὶ Κουρκουλᾶκος, ὑπῆρξαν αἱ «ἀεικίνητοι» καὶ σπινθηροβόλοι βάσεις ὀργανώσεως καὶ ἐνημερώσεως τῆς ἀντιστασιακῆς ταύτης δυνάμεως, κατὰ τὸν συγγραφέα δὲ Κοσμᾶν Ἀντωνόπουλον ὁ ὑπηρετῶν τότε εἰς Καλαμάταν Μοίραρχος Ι. Ζερβόπουλος ὑπῆρξεν ἡ ψυχὴ τῆς ὀργανώσεως ταύτης, ἀλλὰ καὶ ἡ σανὶς σωτηρίας τνν κινδυνευόντων.

Εἰδικώτερον λεκτέον ὅτι ἐπιτυχὼν ὁ Ζερβόπουλος ν' ἀποσπάσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν Ἰταλῶν προσέφερεν ὑψίστης σπουδαιότητος ὑπηρεσίας εἰς τὸ κίνημα Ἀντιστάσεως Πελοποννήσου καὶ διευκρινίζεται μετ' ἐμφάνσεως ὅτι χάρις εἰς ἐνεργείας τοῦ μοιράρχου τούτου ἐπετεύχθη ἡ ἀποφυλάκισις τῶν ἀξιωματικῶν Κουρκουτᾶ, Κοκκίνου, Κεφαλᾶ καὶ Λαδᾶ καὶ ἡ ἐντεῦθεν σωτηρία τοῦ κινήματος ἀντιστάσεως ἐν τῇ περιοχῇ ἐκείνῃ (70).

Τὸν Ἰούλιον 1943 ἡ ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Λύρην Βασίλειον δύναμις τῆς Ὑποδ. Χωροφυλακῆς Ἀμαλιάδος προσεχώρησεν καὶ ἐνετάχθη εἰς τὴν ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην Πεζικοῦ Καραχάλιον ἀναπτυχθεῖσαν ἐθνικιστικὴν ἔνοπλον ἀνταρτικὴν ὁμάδαν.

Ἐν τῇ ἱστορικῇ ἐκθέσει περὶ τῆς δράσεως τῆς Δ)σεως Χωροφυλακῆς Ἀρκαδίας

---

(68) Ὑπὸ στοιχεῖα Δ.Χ. ἀπὸ 20-8-1945 ἀναφορὰ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν τοῦ τότε ὑπομοιράρχου Βασιλοπούλου Γεωργίου.

(69) Εἰς μνήμην τοῦ ὁποίου, φονευθέντος κατὰ Δεκέμβριον 1944 μαχόμενος, ἔχει ἀφιερώσει τὸ τίτλον του τὸ ἐπ ὶτῆς ὁδοῦ Μεσογείων Στρατόπεδον 301 στρατιωτικῶν ἐγκαταστάσεων διὰ διαταγῆς τοῦ Γ.Ε.Σ.

(70) Κ. Ἀντωνόπουλος σελ. 224, 226, ἔνθα ἐπαναλαμβάνει: «ὁ Μοίραρχος Ζερβόπουλος ἔσωσε μὲ τὴν αὐτοθυσίαν του καὶ τὴν δραστηριότητά του 4 ἀξιωματικοὺς καὶ ἐβοήθησε τὸ κίνημα Ἀντιστάσεως... Οἱ κομμουνισταὶ τὸν δολοφονοῦν ἀγρίως... ἀκριβῶς διότι ἐνίσχυσε τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ τὸ πραγματικὸν κίνημα Ἀντιστάσεως...».

ὁ Καρυώτης, ἀφοῦ κατανομάζει προσχωρήσεις εἰς τὰ ἔνοπλα τμήματα ὑπὸ τοὺς Νιαρχᾶκον καὶ Τσαρούχην διαφόρων ὁπλιτῶν, παρατηρεῖ «παραλήρημα ἐνθουσιασμοῦ καταλαμβάνει τοὺς πάντας καὶ πολλοὶ ἦσαν ἐκεῖνοι οἵτινες ἐπεθύμουν τὴν προσχώρησιν εἰς τὰς Ἐθνικὰς ὁμάδας, ἐὰν δὲν ὑπεδεικνύετο αὐτοῖς ὅτι ὑπὸ τὰς περιστάσεις ἐκείνας ἡ δυσανάλογος αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀνταρτῶν ἀντεδείκνυτο καὶ ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ ἀπὸ τῆς θέσεώς της περισσοτέρας ὑπηρεσίας ἠδύνατο νὰ προσφέρῃ, ἐὰν ἐσυνέχιζε τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἀνταρτικοῦ κινήματος...». Ἡ παρατήρησις αὕτη καθ' ὅλα ὀρθὴ καὶ ἐκ τῶν πραγμάτων ἐπιβεβλημένη διὰ πᾶσαν περιοχὴν εἰς ἣν θ' ἀνεπτύσσετο ἓν ὀργανώμενον, ἑνιαῖον καὶ καθαρῶς ἐθνικὸν κίνημα ἀντιστάσεως, ὑπὸ τὴν φυσικὴν ἡγεσίαν, ὑπῆρξεν ἀληθῶς βασανιστικὴ τροχοπέδη διὰ τὴν Χωροφυλακήν.

Παρὰ τὸν τόσον ἐνθουσιασμόν, δυστυχῶς, εἰς τὰ ἐν Πελοποννήσῳ συσταθέντα τμήματα ἐπρυτάνευσεν ἡ ἐν ἀνορθοδόξῳ πολέμῳ ἀνεπίτρεπτος μεγαλοψυχία καὶ ἡ ἀφέλεια ὡρισμένων λοχαγῶν καὶ οὕτω τὴν 6-8-1943 αἱ ἐθνικαὶ ὁμάδες ἀνταρτῶν τοῦ Ε.Σ. εὑρέθησαν ἀντιμέτωποι μιᾶς σατανικῶς ἐπεξεργασθείσης ὑπὸ τοῦ ΕΑΜ καταστροφῆς.

Τὴν 6-8-1943 ἰσχυρόταται δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ μεταφερθεῖσαι ἐκ πολλῶν σημείων τῆς Πελοποννήσου ἐπετέθησαν κατὰ τῶν εἰς Περιβόλια - Φιγαλείας διατριβουσῶν ἐθνικῶν δυνάμεων καὶ ἐπέφερον τὴν διάλυσιν τούτων. Ἐὰν ὁ λοχαγὸς Θεοχαρόπουλος συναπέθανεν μετὰ τοῦ χωροφύλακος Παπαδάμη δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ ἐγγράψωμεν εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῶν λοχαγῶν, οἵτινες μᾶλλον μὲ τὴν σειρὰν ἀρχαιότητος φαίνεται νὰ ἠσχολοῦντο ἐκεῖ, εἰς τὰ ὄρη καὶ ἐν ὄψει τῶν ἐχθρῶν καὶ ἐν συνεχείᾳ καὶ μὲ τὴν Ἑλληνικὴν νόσον τὴν καλουμένην «Πολιτική».

Κατὰ τὴν μάχην αὐτὴν ὁ ἀνθυπομοίραρχος Βασιλόπουλος μετὰ τῶν προμνησθέντων ἀνδρῶν του, ἀψηφῶν τὸν θάνατον, παρέμεινε τελευταῖος ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης παρ' ὅλον ὅτι ὁ ταγματάρχης Κοκκώνης τὸν προέτρεπεν εἰς σύμπτυξιν λέγων: «Τί κάθεσαι θὰ σκοτώσῃς τοὺς ἄνδρας». Ἐὰν οἱ ρωμαντικοὶ ἐκεῖνοι ἀρχηγοὶ ἀνταρτικῶν ὁμάδων εἶχον ἀποδεχθῆ ἐγκαίρως τὰς εἰσηγήσεις Βασιλοπούλου, δὲν θὰ κατέτεμνον τὰς δυνάμεις των καὶ δὲν θὰ ἐπήρχετο τόσον ἄδοξον τέλος αὐτῶν. Ὁ ταγματάρχης Κοκκώνης, ὑπέβαλε πρότασιν απονομῆς ἠθικῶν ἀμοιβῶν εἰς τοὺς κατὰ τὴν μάχην ταύτην διακριθέντας ἀξιωματικούς, εὐέλπιδας καὶ ὑπαξιωματικούς, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ εἰς τὸν ἀνθυπομοίραρχον Βασιλόπουλον Γεώργιον, ἔγραφεν δὲ ἐν τῇ προτάσει ταύτης μεταξὺ τῶν ἄλλων: «.... Εἰς σιτγμὰς ὅτε πτοηθέντες οἱ ἀντάρται μας ἐκ τῆς λύσσης καὶ τοῦ πλήθους τῶν κομμουνιστῶν μόνον ἡ δραστηριότης καὶ ἡ πλήρης περιφρόνησις πρὸς τὸν θάνατον τῶν προτεινομένων ἀξιωματικῶν.. ἔσωσεν τὴν τιμὴν τῶν ἐθνικῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων...».

Εἰς τὴν Νοτιοδυτικὴν Πελοπόννησον μὲ Κέντρον τὸν Ταΰγετον εἶχεν δημιουργηθῆ ἕτερος ὅμιλος Ἐθνικῶν ὁμάδων ὑπὸ τὴν ἀρχηγείαν τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου Πεζικοῦ Γιαννακοπούλου, ἔνθα καὶ πάλιν τὸ προβάδισμα εἶχεν ἡ Χωροφυλακή. Ἐκτὸς, τῶν ὁμάδων Τσαρούχη καὶ Νιαρχάκου εἶχεν ἀναπτυχθῆ καὶ ἓν σοβαρὸν Τμῆμα ὑπὸ τὸν τότε Ὑπομοίραρχον καὶ ἤδη Ἀντιστράτηγον Ε.Α. Μουρκογιάννην Γεώργιον, ὅστις εἶχεν ἀφιχθῆ εἰς τὴν Λακωνικὴν ἐκ Κρήτης, ὡς ἤδη διελάβομεν, καὶ εἶχε μεταφέρει τὴν δᾶδα τοῦ ἀγῶνος ἐν πλήρει ἐξάρσει καύσεως.

Ὁ συμπολεμιστής του Γιαννακόπουλος, παραπεισθείς, ὑπέγραψε τὸ μοιραῖον μετὰ τῶν κομμουνιστῶν σύμφωνον καὶ τὸ τέλος ὑπῆρξεν οἰκτρόν, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐπὶ περιπτώσεως Κουβελάκη ἀνεφέραμεν.

Ὁ Μουρκογιάννης, δὶς εἰς θάνατον καταδικασμένος ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, δὲν ἐννοεῖ νὰ ὑποταγῇ εἰς τὴν μοιρολατρείαν τῶν ἀγνοούντων τὰς κομμουνιστικὰς μεθόδους στρατιωτικῶν καί, ἀποχωρήσας ἐκ τῶν συνθηκολογησασῶν ἐθνικῶν δυνάμεων, προέβη εἰς τὴν σύστασιν νέας προσωπικῆς του ὀργανώσεως ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, ἐν τῇ περιοχῇ Οἰτύλου καὶ Γυθείου. Συνέπηξε ἐκ τῶν ἐνόντων ἔνοπλον τμῆμα, ἐξ 150 ἀνδρῶν, μὲ ὑπαρχηγούς του τοὺς Μιχαλογιαννᾶκον καὶ Δαβάκην Δάβον καὶ μάχεται εἰς τὰς ἐπάλξεις τῆς ἐλευθερίας μέχρις ὅτου, στερηθεὶς πυρομαχικῶν, ἠναγκάσθη νὰ διαλύσῃ καὶ οὗτος τὸ τμῆμα του (71).

Μαχόμενοι ἐπὶ τῶν ποικίλων τομέων τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως καὶ συλληφθέντες, ἐξετελέσθησαν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἐν Κρήτῃ — ἐννέα Ἀξιωματικοὶ (Ι. Πολυδόβδορας, Ι. Ἀρχοντάκης, Σπ. Καπετανάκης, Στ. Κωνσταντακόπουλος, Σπ. Μάζης, Νικ. Κοτρολῖκος, Ι. Ἀπαλάκης, Γ. Φραγκάκης, καὶ Στ. Τσαπάκης), ἐννέα ὑπαξιωματικοὶ καὶ 23 Χωροφύλακες. (72).

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1943 ἔτος συνελήφθη παρὰ τῶν Γερμανικῶν ἀρχῶν Κατοχῆς, ὡς συνεργαζόμενος μετὰ τῆς Ἀγγλικῆς κατασκοπείας, ὁ εἰς τὴν δύναμιν τῆς Δ.Χ. Χανίων ἀνήκων Μοίραρχος Φερραρόλης Κωνσταντῖνος, ὅστις διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην κατεδικάσθη ἐν συνεχείᾳ εἰς θάνατον. Κρατούμενος εἰς τὰς φυλακὰς Ἀγυιᾶς Κρήτης ἀπέδρασε τὴν 20-1-1943 καὶ ὠργάνωσεν ἐθνικὴν Ἀνταρτικὴν ὁμάδαν εἰς τὴν ὀρεινὴν περιοχὴν Κυδωνιῶν, ἐπικεφαλῆς τῆς ὁποίας κατ᾿ ἐπανάληψιν συνεπλάκη μετὰ τῶν κατακτητῶν.

Τοιοῦτος περίπου ὑπῆρξεν ἐν περιλήψει ὁ ρόλος τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς ἐν τῇ ἐνόπλῳ ἐθνικῇ ἀντιστάσει τοῦ ἐσωτερικοῦ.

Ἤδη θὰ παρακολουθήσωμεν τὴν συμβολὴν τοῦ Σώματος καὶ τῶν ἀνδρῶν του εἰς τὸν ἕτερον μέγαν τομέα τῆς ἀντιστάσεως, εἰς τὸν τομέα τοῦ μυστικοῦ πολέμου.

Β΄ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΜΥΣΤΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ — ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ.

Ὁ ἔνοπλος ἀγὼν ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως ὑπῆρξεν ἐπίμονος καὶ ὡς πόλεμος ἐμπεριεῖχεν ἀναμφισβητήτως τοὺς κινδύνους τούτου, ἐκεῖνος ὅμως ὁ ἀγὼν ὅστις ἦτο ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν πλήρης κινδύνων, ὅστις ἀπῄτει πνεῦμα αὐτοθυσίας, ἡρωϊσμοῦ καὶ αὐταπαρνήσεως ἀπῄτει διαρκῆ ψυχικὴν ἀγωνίαν καὶ πνευματικὴν ὑπερένταστιν ἀλλὰ καὶ καταλληλότητα ἐκτελεστῶν, ὑπῆρξεν καὶ θὰ εἶναι εἰς τὸ διηνεκὲς μέλλον ὁ μυστικὸς πόλεμος. Οἱ στρατιῶται τοῦ πολέμου τούτου πρέπει νὰ εἶναι οἱ ἐπίλεκτοι τόσον ἀπὸ πλευρᾶς σωματικῶν ὅσον καὶ πνευματικῶν καὶ ψυχικῶν προσόντων, δροῦν δὲ καὶ κινοῦνται ἐνδιαμέσως τῶν ἐχθρικῶν τάξεων ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν. Ὅταν ἀναρτᾶ τις εἰς τὸν ὦμον του τὸ ὅπλον ἀποκτᾶ ἓν αἴσθημα ὑπεροχῆς καὶ πρόκειται κατὰ κλασικὸν τρόπον νὰ ἔλθῃ εἰς σύγκρουσιν ἐπικρατήσεως μετὰ τοῦ ἀντιπάλου, ἔχων ὡς συμπαραστάτας του πολλοὺς ἢ ὀλίγους συμπολεμιστάς του, οἱ ἄνθρωποι ὅμως τῶν μυστικῶν ὑπηρεσιῶν κινοῦνται καὶ δροῦν σχεδὸν μεμονωμένως καὶ σχεδὸν ἀνίκανοι νὰ ὑπερασπισθῶσιν ἑαυτούς. Οὕτω θὰ ἠδυνάμεθα λίαν γενικῶς νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τῶν πεπαιδευμένων πρακτόρων τῶν ὑπηρεσιῶν πληροφοριῶν, οἵτινες δὲν ἔχουν μὲν τὸ αἴσθημα ὑπεροχῆς καὶ ἀσφαλείας τοῦ ἐνόπλου πολεμιστοῦ ἔχουν ὅμως τὴν ἀσφά-

---

(71) Ἀρχεῖα Ὑπουργείου Δημ. Τάξεως.

(72) Ἰωάν. Μανωλικάκη, σελ. 202—204. — Ἀρχεῖα Ὑπουργ. Δημ. Τάξεως.

λειαν τῆς μυστικότητος καὶ τοῦ «ἀγνώστου». Διὰ τὴν κατεχομένην Ἑλλάδα δὲν εἶχον ἐφαρμογὴν οὔτε οἱ περὶ εἰδικῶς πεπαιδευμένων ἀνθρώπων κανόνες οὔτε οἱ τοιοῦτοι περὶ τοῦ «ἀγνώστου», διότι ἀπροόπτως εἷς ὁλόκληρος λαὸς εὑρέθη ἕτοιμος διὰ πᾶσαν συλλογὴν πληροφορίας καὶ διὰ πᾶσαν πρᾶξιν δολιοφθορᾶς, εἴτε καθ' ὑπόδειξιν εἴτε αὐθορμήτως, διὰ τὴν εὐόδωσιν τοῦ συμμαχικοῦ ἀγῶνος. Τὴν μεγίστην συμβολὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ εἰς τὸν συμμαχικὸν ἀγῶνα μαρτυρεῖ τὸ γεγονὸς ὅτι, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, ἡ Ἑλλὰς κατέχει τὰ θλιβερὰ εἰς νεκροὺς πρωτεῖα ὅλων τῶν συμμαχικῶν χωρῶν.

Διὰ τὴν συστηματικωτέραν καὶ ὑπεύθυνον καὶ πλέον ἔγκυρον διεξαγωγὴν τοῦ μυστικοῦ πολέμου συνεστήθησαν καὶ ἐλειτούργησαν, διὰ λογαριασμὸν τοῦ Σ.Μ.Α. κυρίως, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς διάφοροι ὀργανώσεις, ἤτοι, ἐκτὸς τῶν ΕΔΕΣ., ΕΑΜ, ΠΑΟ, ΕΣ καὶ αἱ τοιαῦται «ΑΛΙΚΗ», «ΚΟΔΡΟΣ», «ΜΙΔΑΣ 614», «ΟΜΗΡΟΣ», «ΦΟΙΝΙΞ», «ΡΑΝ», «ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ», «Ε.Ε.» καὶ ἄλλαι καὶ ὠργανώθησαν ἐπὶ πλέον ἀπ' εὐθείας παρ' ἀξιωματικῶν τοῦ Στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς βάσεις καὶ ἀποστολαί.

Εἰς ὅλους αὐτοὺς τοὺς τρόπους, εἰς ὅλας τὰς χρησιμοποιηθείσας μεθόδους καὶ ἐφ' ὅλων τῶν σημείων, οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς διεδραμάτισαν πρωταρχικὸν καὶ σημαντικὸν ρόλον, ὡς θὰ ἴδωμεν εὐθὺς ἀμέσως κατωτέρω, ἐν τῇ ἀναπτύξει τῶν σοβαρωτέρων ἐκδηλώσεων.

Πέραν ὅμως ὅλων τούτων ἡ Χωροφυλακὴ ἐν τῷ συνόλῳ της ὑπῆρξε μία αὐτοτελής, ἀνθύπαρκτος, αὐτεξούσιος καὶ καθαρῶς ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως μὲ ἀπροσμετρήτου ἀξίας ἐπιτυχίας καὶ εἰσφοράς, κυρίως δὲ ἔσχεν καὶ ἐπὶ τοῦ τομέως τούτου τὸ προβάδισμα καὶ εἰς ἐγκαίρους ἀλλὰ καὶ ἐγκύρους χειρισμοὺς καὶ εἰς θύματα μὲ κηρύγματα ἀθανάτου ἰδεολογικῆς βάσεως. Αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Χωροφυλακῆς καὶ οἱ ἄνδρες τοῦ Σώματος τούτου ἀπὸ τῶν πρώτων στιγμῶν ἐτέθησαν ἐπὶ τὸ ἔργον τῆς ἀποκρύψεως, ὑποθάλψεως καὶ φυγαδεύσεως τῶν ἐναπομεινάντων εἰς τὴν χώραν Βρεττανῶν στρατιωτικῶν, καταστρέψασαι τὰ ἀρχεῖα ἐδήλωσαν ἀνυπαρξίαν κομμουνιστῶν, προέβαινον εἰς τὴν ἔκδοσιν πλαστῶν ταυτοτήτων διὰ πάντα ὑπὸ τῶν κατακτητῶν καταδιωκόμενον, ἐπροστάτευσαν διὰ τῆς ἰδίας των εὐθύνης τὰς οἰκογενείας τῶν εἰς Μέσην Ἀνατολὴν κ.λ.π. ἀναχωρησάντων ἀξιωματικῶν, ἐκάλυπτον πατριωτικὰς ἐνεργείας ὀργανώσεων ἢ προσώπων ὑπὸ τὴν ἀστυνομικήν των ἰδιότητα, ἀντέδρων εἰς ἀνθελληνικὰ σχέδια ξένων προπαγάνδων καὶ πρακτόρων, ὤρθωσαν συχνάκις τὸ ἀνάστημά των ἐνώπιον τῶν αὐθαιρεσιῶν καὶ τῶν κακουργημάτων τῶν κατακτητῶν, κατεσκόπευον ἐπισήμως καὶ δι' ὅλων τῶν μέσων καὶ μεθόδων τοὺς κατακτητὰς διὰ λογαριασμὸν τοῦ συνόλου τοῦ ἀγῶνος, τῶν ἐπὶ μέρος ἐθνικῶν προσπαθειῶν (ὀργανώσεων) καὶ τῶν ἀτόμων καὶ γενικῶς οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς καὶ αἱ ὑπηρεσίαι δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι κατὰ τὸ μέγιστον μέρος καὶ κυρίως ἠσχολοῦντο μὲ ἔργα ἀντιστάσεως κατὰ τῶν κατακτητῶν καὶ ἐν τέλει μὲ ἀντίστασιν, ἐν τῇ ἀμύνῃ των, κατὰ τοῦ ακαθέκτως καὶ μανιωδῶς ἐναντίον των ἐπιτιθεμένου Κ.Κ.Ε.

Κατὰ συνέπειαν ὁλόκληρος ἡ ἱστορία τῶν πεπραγμένων τῆς χωροφυλακῆς κατὰ τὴν περίοδον 1941—1944 εἶναι μιὰ σειρὰ γεγονότων διαφόρων μορφῶν ἀντιστάσεως καὶ θὰ παρεῖλκεν πᾶσα ἔρευνα ἰδιαιτέρων προσπαθειῶν, ἐκρίναμεν ὅμως ταύτην ἀναγκαίαν διότι ὑπάρχουν πεπραγμένα τινὰ ἔξω τῶν Ἀστυνομικῶν καταστημάτων καὶ οἰκειοποιηθέντα παρὰ διαφόρων προσκαίρων Ὀργανώσεων, αἵτινες διὰ τὸν Α ἢ Β' λόγον τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἔδωσαν διέξοδον εἰς τὸν πλεονάζοντα πατριωτισμὸν ὡρι-

σμένων Ἑλλήνων ἢ εἶχον τὴν εὔνοιαν νὰ ἐπικοινωνοῦν μὲ Σ.Μ.Α. καὶ συνεπῶς νὰ θεωροῦνται ὡς ἐγκυρώτερον ἐνεργοῦσαι καὶ ἐκφραζόμεναι ἢ ὡς ἀποτελεσματικώτερον δυνάμεναι νὰ καλλιεργήσωσι τὴν ἐκμετάλλευσιν ἐπικαίρων τινῶν θέσεων, μᾶλλον δὲ κυρίως εἰπεῖν ἀπετέλεσαν μίαν μέθοδον ὀργανώσεως πρὸς ἐπικοινωνίαν, διασταύρωσιν καὶ ἔλεγχον.

Ἵνα ὅθεν ἀποβῇ ὁλοκληρωμένη ἡ ἔρευνα καὶ μελέτη περὶ τῆς Ἐθνικῆς ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῶν ὀργάνων αὐτῆς ἐθεωρήσαμεν ἀπαραίτητον ὅπως ἀναφερθῶμεν καὶ εἰς τὴν ἐθνικὴν δραστηριότητα βαθμοφόρων καὶ Χωροφυλάκων ὑπὸ τὴν αἰγίδα ὀργανώσεων τινῶν τοῦ ἀνωτέρω τύπου, ὑπὸ τὴν αἵρεσιν ὅτι εἶναι ἀδιάφορον ἂν τὰ δράσαντα ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς ὑπῆρξαν μέλη τῶν ὀργανώσεων τούτων ἢ ἕνεκα οἱουδήποτε λόγου συνεργάται.

Ι. Ἀρξόμεθα ἀπὸ τῆς ὀργανώσεως τοῦ Ε.Α.Μ. Ἡ ὀργάνωσις αὕτη ἐνδιεφέρετο περισσότερον διὰ κατασκοπείαν, προπαγάνδαν καὶ δολιοφθορὰν εἰς τὰς τάξεις τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς, ὥστε νὰ δυνηθῇ νὰ κατεδαφίσῃ τὴν ἀντίστασιν τούτου καὶ νὰ ἐξουθενώσῃ τὴν δύναμιν ταύτην τῆς τάξεως, δι' ὃ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπεχείρησε νὰ χρησιμοποιήσῃ ἐλαχίστους βαθμοφόρους καὶ Χωροφύλακας ὧν εἶχεν ἐπιτύχει τὴν μύησιν. Ὑπῆρξαν ὅμως τόσον ὀλίγα τὰ θύματά της, ὥστε ὅλως ἀμελητέα ἦσαν καὶ τὰ ἀποτελέσματα καὶ τὰ ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς μέχρι τοῦ Μαρτίου 1944 ἀντέδρων διὰ τῆς περιφρονήσεως καὶ τοῦ γέλωτος πρὸς τὰ οἱονεὶ τυποποιημένα καὶ ἀνεδαφικὰ ἐπιχειρήματα. Ἀπὸ τοῦ Μαρτίου 1944 λόγῳ τῶν ἐπεκταθεισῶν δολοφονικῶν ἐνεργειῶν τοῦ Ε.Α.Μ. ἐναντίον τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σώματος καὶ γενικῶς λόγῳ τῆς κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς ἐξαπολυθείσης ἐξοντωτικῆς, συκοφαντικῆς καὶ προκλητικῆς ἐκστρατείας ἀνεπήδησαν τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας καὶ ἡ χρησιμοποίησις εἴς τινας ὑπηρεσίας τῆς Χωροφυλακῆς, ὡς Ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν, προσώπων μὴ ἐχόντων σχέσιν μὲ τὴν μόνιμον δύναμιν τοῦ Σώματος, ἠλαττωμένης ἐθνικῆς ἀντιστάσεως καὶ μειωμένων κοινωνικῶν καὶ πνευματικῶν ἐφοδίων, ἀλλὰ περὶ τούτων γεννήσεται ἀλλαχοῦ λόγος ἐκτενέστερον.

Παρὰ τὸν ἀπ' ἀρχῆς ἀπηνῆ καὶ ἐξοντωτικὸν κατὰ τῆς χωροφυλακῆς πόλεμον τοῦ Ε.Α.Μ. καὶ παρὰ τὴν ἐσφαλμένην τακτικὴν ὅσον ἀφορᾷ τὰς ὑπαρχούσας δυνατότητας διὰ μίαν ἀληθῆ Ἐθνικὴν ἀντίστασιν, οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ἐν παντὶ ἐκάλυψαν ἢ προσεπάθησαν νὰ καλύψουν ἔναντι τῶν κατακτητῶν τόσον τὸν καθ' ὅλα γνωστότατον μηχανισμὸν τοῦ Ε.Α.Μ. ὅσον καὶ τοὺς κινουμένους καὶ δρῶντας ἐν παρανομίᾳ πράκτορας τούτου, αἱ ὑπηρεσίαι Χωροφυλακῆς ἐν γνώσει των ἐφωδίασαν διὰ πλαστῶν ταυτοτήτων χιλιάδας μέλη τῆς ὀργανώσεως ταύτης, ἐβεβαίουν, ἐν γνώσει τῆς ἀληθείας καὶ τῶν κινδύνων, ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν κατοχῆς περὶ τῆς νομιμοφροσύνης συλλαμβανομένων ἢ καταγγελομένων ἐπικινδύνων κομμουνιστῶν καὶ συνεκράτουν μακρὰν τῶν ἀντεκδικήσεων ἄλλας ὀργανώσεις ἐφ' ὅσον ἤσκουν ἐπ' αὐτῶν ποιάν τινα ἐπιρροήν.

Εἰς ἔκθεσιν του ὁ Ε.Α. Στρατηγὸς Δημουλᾶς Γρηγ. (73), γράφει: «Ἄξιον σημειώσεως εἶναι τὸ ζήτημα τῆς παραδόσεως καταλόγων κομμουνιστῶν εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς ὑπὸ τῶν Ἀστυνομικῶν ἀρχῶν τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἠξιώθη παρ' αὐτῶν. Ἐξ ὅσων γνωρίζω γενικῶς ἡ Χωροφυλακὴ ἀπέφυγε νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν

---

(73) Ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ὡς Ἀνωτέρου Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς Θεσσαλίας κατὰ τὴν περίοδον ἀπὸ Αὐγούστου 1941 μέχρι Μαΐου 1942.

ἀξίωσιν αὐτήν . . . . Ὅτε ἀφίχθην εἰς Λάρισαν, περὶ τὰς ἀρχὰς Αὐγούστου 1941. αντελήφθην ὅτι ὁ ὑπολοχαγὸς τῶν Καραμπινιέρων, ... ἔπνεε μένεα κατὰ τοῦ Μοιράρχου τότε Ἡρ. Ράπτη, ὁ ὁποῖος ὡς διοικητὴς Ἀσφαλείας δὲν παρέδωκε τοιούτους καταλόγους. Ὁ ἐν λόγω Μοίραρχος εἶχεν ἤδη μετακινηθῆ ἐκ Λαρίσης, δὲν τὸν εὗρον ἐκεῖ ἐγώ. Ἐζητήθη παρὰ τῶν Ἰταλικῶν ἀρχῶν ἡ ἀποστράτευσίς του. Εὗρον ἐκκρεμῆ σχετικὴ ἀλληλογραφίαν καὶ θερμὴ ὑπὲρ αὐτοῦ ἀναφορά μου ἴσως συνετέλεσεν εἰς τὴν μὴ ἀποστρατείαν του».

Τὴν διαγωγὴν καὶ τύχην τοῦ Ράπτη, ἤδη Στρατηγοῦ Ε.Α., ἔσχον ἅπαντες οἱ διοικηταὶ ἀσφαλειῶν καὶ ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς καὶ ὡμιλήσαμεν ἤδη διὰ τὰς περιπετείας τοῦ Κινινῆ ἐν Θεσσαλονίκῃ. Ὑπάρχουν δυστυχῶς περιπτώσεις τινές, καθ' ἃς καταχθόνια ἄτομα τοῦ Κ.Κ.Ε. εὐεργετηθέντα διὰ συγκαλύψεως, ἀποκρύψεως κ.λ.π. ὑπὸ βαθμοφόρων τῆς Χωροφυλακῆς κατέδωσαν ἐν συνεχείᾳ ἢ ἀπεκάλυψαν τοὺς εὐεργέτας των.

Αἱ περιπτώσεις καθ' ἃς ἐλαχιστότατοι βαθμοφόροι τῆς Χωροφυλακῆς συνειργάσθησαν μετὰ τῶν κατακτητῶν ἐναντίον τοῦ Ε.Α.Μ. — Κ.Κ.Ε. εἶναι λίαν περιωρισμέναι καὶ ἐνεφανίσθησαν κυρίως μετὰ τὸν Μάρτιον 1944, ὅτε τὸ Κ.Κ.Ε. εἶχε κηρύξει ἀνοικτόν, ἀμείλικτον καὶ διὰ θανάτου διωγμὸν καὶ πόλεμον κατὰ παντὸς μὴ ἀνήκοντος εἰς τὰς τάξεις τῶν παρ' αὐτοῦ ἐλεγχομένων ὀργανώσεων.

Θεωροῦμεν ὡς μοναδικὴν τὴν ἀκόλουθον ὑπὸ τοῦ Στρατηγοῦ Δημουλᾶ ἀναφερομένην, ἐν συνεχείᾳ τῶν ἀνωτέρω, περίπτωσιν: «ἐν ἔτει 1943 (θέρος) εὑρισκόμενος εἰς Ἀθήνας εἶχον συνομιλίαν μὲ τὸν τότε Ἀρχηγὸν τῆς Χωροφυλακῆς Ἰωάννην Μανουσάκην, ὁ ὁποῖος μοὶ εἶπεν ὅτι ἐδημιούργουν ζητήματα οἱ Κομμουνισταὶ (74). Κατόπιν πράξεών των εἶχον ἤδη καταστραφῆ δι' ἀντίποινα δύο χωρία, Ἄνω καὶ Κάτω Κερδύλλια (περιοχὴ Νιγρίτης) κατὰ τὸν γνωστὸν τρόπον τῶν Γερμανῶν. Ἐφονεύθησαν ὅλοι οἱ ἄρρενες ἀπὸ 17—60 ἐτῶν, ἐπηρπολήθησαν τὰ χωρία καὶ οἱ γέροντες καὶ τὰ γυναικόπαιδα διεσπάρησαν εἰς τὰ ἄλλα χωρία τῆς περιοχῆς. Μοὶ εἶπεν ὁ Μανουσάκης, ὅτι τότε διέταξε καὶ αὐτὸς τοὺς Σταθμάρχας νὰ συλλάβουν καὶ νὰ παραδώσουν εἰς τοὺς Γερμανοὺς τοὺς Κομμουνιστάς....».

Κατωτέρω παραθέτει ὁ ἀκέραιος καὶ ἀλύγιστος Δημουλᾶς τὸν διεξαχθέντα μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Μανουσάκη διάλογον ὅστις ἔκλεισε μὲ τὰς ἑξῆς ἑκατέρωθεν παρατηρήσεις.

Δημουλᾶς: Γι' αὐτὸ θὰ δώσητε λόγον κάποτε.

Μανουσάκης: Βαστᾶς πισινή.

Ἡ φωνὴ τοῦ Δημουλᾶ ἦτο ἡ γνωστὴ φωνὴ τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ἐνῷ ἡ φωνὴ τοῦ Μανουσάκη ὑπῆρξεν ἡ φωνὴ τῶν ἀπωλεσάντων τὴν ψυχραιμίαν καὶ τῶν καιροσκόπων τοὺς ὁποίους ἡ κατοχικὴ πολιτεία συνήθως περιέβαλε δι' ἰδιαιτέρων τιμῶν.

Παρὰ τὴν διαταγὴν τοῦ Μανουσάκη οὐδαμόθεν προκύπτει ὅτι οἱ Σταθμάρχαι ἐνεστερνίσθησαν τὴν διαταγὴν καὶ συνεμορφώθησαν πρὸς ταύτην, ἡ δὲ τοιαύτη σκέψις, ἀπόφασις καὶ ἐνέργεια, ὡς τοῦ Μανουσάκη, ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ὑπῆρξεν μοναδική.

Κατηγορήθησαν καὶ ἄλλοι ἀξιωματικοὶ ἀλλὰ ἐξονυχιστικαὶ δικαστικαὶ καὶ διοικητικαὶ ἀνακρίσεις ἀπέδειξαν τὴν ἀθωότητα τούτων.

(74) Καθ' ὃν χρόνον ἦτο προηγουμένως Ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας ὁ Μανουσάκης.

Ὅ,τι ἐλέχθη διὰ τὴν εἰς τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα τῆς ὀργανώσεως ταύτης συμμετοχὴν τῆς Χωροφυλακῆς ἰσχύει ἐν προκειμένῳ εἰς μεγίστην κλίμακα.

Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐθνικοῦ Ἀγῶνος Ἰωαννίνων συμμετεῖχε ὁ τότε Ταγματάρχης Χαχάκης Γεώργιος, ὅστις ἦτο ὁ Ταμίας καὶ διαχειριστὴς ταύτης. Διεχειρίσθη μὲ παροιμιώδη ἐντιμότητα ἀλλὰ καὶ ἀληθῆ αὐταπάρνησιν τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ἐντολὴν μυστικῶν προμηθειῶν ἐκ τῆς ἀγορᾶς Ἰωαννίνων καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐπεμελεῖτο τῆς διὰ τῶν πλέον ἀπιθάνων μεθόδων προωθήσεως τῶν ἐφοδίων πρὸς τὰ Κέντρα ἀνεφοδιασμοῦ τῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων.

Δὲν ὑπῆρξεν ἀξιωματικὸς ἢ ὁπλίτης ἐκ τῶν ἐν Ἠπείρῳ, Αἰτωλακαρνανίᾳ καὶ Δυτικῇ Θεσσαλίᾳ ὅστις νὰ μὴ ἔπραξε πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο ἢ τοῦ ἐζητήθη διὰ τὴν ὀργάνωσιν ταύτην. Τιτλοῦχοι, παράγοντες καὶ ἀξιωματικοὶ τοῦ ΕΔΕΣ—ΕΟΕΑ ἐκυκλοφόρουν ἐντὸς τῶν πόλεων τῶν περιοχῶν τούτων ὑπὸ τὴν ἄγρυπνον προστασίαν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἐφοδιαζόμενοι κατὰ τὰς ἑκάστοτε ἀνάγκας των μὲ οἱουδήποτε εἴδους ταυτότητα.

Ἐξ ὅλης σχεδὸν τῆς Ἑλλάδος ἔφθανον διὰ συνδέσμων εἰς τὸ Γενικὸν Ἀρχηγεῖον τῶν Ε.Ο.Ε.Α. λεπτομερεῖς ἐκθέσεις καὶ εἰδήσεις βαθμοφόρων τῆς Χωροφυλακῆς περὶ τῆς κρατούσης ἐν τῇ περιοχῇ των καταστάσεως καὶ περὶ τῶν ὅσων ἐπληροφοροῦντο περὶ τοῦ ἐχθροῦ καὶ τῶν προθέσεών του.

Εἰς τὴν ὀργάνωσιν Ε.Δ.Ε.Σ. δὲν προσεχώρουν μὲν ἀθρόως οἱ βαθμοφόροι τοῦ Σώματος λόγῳ τῶν ἀναπτυχθέντων ἀνωτέρω λόγων ἐν σχέσει μὲ τὴν ὑπογραφὴν πρωτοκόλλων κ.λ.π., ἀλλὰ τοῦτο κατ' οὐδὲν ἠμπόδιζεν τούτους νὰ εἶναι πάντοτε ἕτοιμοι καὶ πρόθυμοι νὰ προσφέρωσι τὰς πρὸς τοὺς σκοποὺς τῆς ὀργανώσεως ταύτης ὑπηρεσίας των, ἀδιαφοροῦντες διὰ τοὺς κινδύνους. Περὶ τῆς ἐν Ἀθήναις ἀναπτυχθείσης ὀργανώσεως Ε.Δ.Ε.Σ. περὶ τὸν μετέπειτα Ὑπουργὸν Ἐσωτ. Ταβουλάρην Ἀναστ. θὰ ἐξηγήσωμεν ἰδιαιτέρως.

Ἐκ τῆς Ἐκθέσεως Στρατηγοῦ Δημουλᾶ Γρηγορίου. Ὅταν οὗτος εἶχε μεταβῆ εἰς Ἄρταν, ὡς Ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Ἠπείρου, ὁ διοικητὴς τοῦ ἐκεῖ λόχου Καραμπινιέρων ἐνεφανίσθη πνέων μένεα κατὰ τοῦ Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς Ἄρτης Ἀντισυνταγματάρχου Μαυρικάκη Κων. ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἐνῷ «ὅλη ἡ νεολαία φεύγει πρὸς τὰ βουνὰ ὁ Διοικητὴς δὲν μᾶς παρέχει καμμιὰν πληροφορίαν ἀλλ' ἀπήντα τοῦτο θὰ ἦτο προδοσία».

Ἀντιληφθεὶς ὁ Δημουλᾶς ὅτι ἐγκυμονοῦντο κίνδυνοι διὰ τὸν Μαυρικάκην παραμένοντα περαιτέρω εἰς Ἄρταν, ἠρώτησε τοῦτον ἐὰν θὰ ἐπεθύμει μετακίνησιν εἰς Πρέβεζαν ἀμοιβαίως, ἀλλ' ὁ Μαυρικάκης ἀπαντήσας ἀρνητικῶς παρετήρησεν «Ὅ,τι γίνεται ἐδῶ, ἐντὸς ὀλίγου θὰ γίνῃ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα». Ὁ Δημουλᾶς καθηκόντως ὑπέβαλε τὰς προτάσεις του ἀλλὰ δὲν κατώρθωσεν νὰ προλάβῃ τὰ γεγονότα. Ὁ Μαυρικάκης συλληφθεὶς μετεφέρθη εἰς Ἰταλίαν, ἔνθα προσπαθήσας κατὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Μουσολίνι νὰ διαφύγῃ πρὸς τὰ Ἰταλικὰ Ὄρη ἐφονεύθη ὑπὸ Γερμανῶν.

Ἀναφερόμενος ὁ Δημουλᾶς εἰς τὰς ὁμάδας τῶν ἀδελφῶν Πανταζῆ καὶ τοῦ Β. Μπαλούμη γράφει: «Κάποτε ἦλθεν εἰς τὰ Ἰωάννινα ἕνας δημοδιδάσκαλος ἀπὸ τὸ Σπαθάρι ἐρχόμενος συνοδοιπόρος μὲ τὸν ὑπομοίραρχον Παπαντριανταφύλου. Ὁ τελευταῖος μοὶ ἀνέφερεν ὅτι ὁ δημοδιδάσκαλος ἦλθε γιὰ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Σπυρίδωνα ὑποδήματα γιὰ τοὺς ἀντάρτας τῆς ὁμάδος τοῦ Σπαθάρι. Ὅταν ἠρώ-

τησα τὸν Σπυρίδωνα ἐταράχθη καὶ μοὶ ἀπήντησεν ὅτι δὲν γνωρίζει τίποτε. Τῷ εἶπον ὅτι μοῦ τὸ ἀνέφερεν ὁ Ὑπομοίραρχος καὶ τότε ἀπήντησε: «Δημουλᾶ δὲν παραδίδω ἐγὼ τὰ γένεια μου εἰς κάθε δάσκαλο ποὺ δὲν τὸν γνωρίζω, φέρε μου ἐδῶ τὸν ὑπομοίραρχο, ποὺ εἶναι ἀξιωματικός, νὰ συνεννοηθῶμεν» καὶ συνεχίζει ὁ Δημουλᾶς «Διαρκῶς ἠσχολούμεθα εἰς τὸ νὰ συγκαλύπτωμεν ἐθνικὰς ἐνεργείας μὲ προσωπικὸν κίνδυνον ἔναντι τῶν Ἰταλῶν». (74).

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ (Π.Α.Ο.)

Τὸ μεγαλείτερον ποσοστὸν τῶν ἐν Μακεδονίᾳ Ὑπηρετούντων Ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς ἢ εἶχεν μυηθῆ ἢ μετ' εἰλικρινείας καὶ προθυμίας ἀνταπεκρίνετο εἰς τὴν ὀργάνωσιν Π.Α.Ο. ὅσον ἀφορᾷ τὴν συγκέντρωσιν καὶ ἐπιμέλλειαν πληροφοριῶν, ἰδεολογικῶς δὲ συνέπιπτον αἱ προθέσεις τῆς ὀργανώσεως ταύτης μετὰ τοῦ συνόλου τῆς δυνάμεως τοῦ Σώματος, δεδομένου ὅτι δὲν ὑπῆρχε πολιτικὸν περιεχόμενον καὶ δὲν ἐτίθετο φραγμὸς εἰς τὰ μέλη ν' ἀνήκουν εἰς οἵαν ἐπεθύμουν πολιτικὴν γραμμήν Ἀναμφιβόλως ἡ ἐκμετάλλευσις παντοῦ καὶ πάντοτε ἐλογχεύει, ἐπισήμως ὅμως οὕτω ἐτίθεντο τὰ πράγματα. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην ὅ,τι ἐζητεῖτο παρὰ τῆς ὀργανώσεως ταύτης χάριν τοῦ εὐρυτέρου ἐθνικοῦ σκοποῦ ἀπετέλει καὶ διακαῆ πόθον τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς.

Παρὰ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς Ὀργανώσεως ἐζητοῦντο πληροφορίαι περὶ τῶν κατακτητῶν, περὶ τῶν διαφόρων εἰς βάρος τῆς Ἑλληνικῆς ἐθνότητος προπαγανδῶν (ἐκ μέρους τῶν λαῶν τῆς Βαλκανικῆς) καὶ τέλος περὶ τῶν σχεδίων καὶ κινήσεων τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τῶν ὀργάνων αὐτοῦ.

Διὰ τὸ ἄρτιον καὶ ἔγκυρον τῆς ἐνημερότητος εἶχε δημιουργήσει κλιμάκια ἡ ὀργάνωσις αὕτη εἰς τὴν ἕδραν ἑκάστου Νομοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀνώτερον Κέντρον Καστορίας» κ.λ.π. καὶ εἰς τὰ σημαντικώτερα ἐπαρχιακὰ Κέντρα ὑπὸ τὸν τίτλον «Κέντρον Παιονίας κ.λ.π.», ἀποστολὴ τῶν ὁποίων ἦτο ἡ διαφώτισις καὶ ὁ προσηλυτισμὸς ὑπὲρ τῆς ὀργανώσεως, ἡ διατήρησις ἀκμαίου τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος, ἡ προπαρασκευὴ δι' ἔνοπλον ἀγῶνα καὶ ἡ διὰ δελτίων πληροφοριῶν ἐνημέρωσις τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἀνωτάτου Κέντρου διὰ πληροφοριῶν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἀντικειμένων καὶ θεμάτων καὶ ἐπὶ θεμάτων ἅτινα ἐτάσσοντο εἰδικῶς ὑπὸ τῆς Διοικήσεως ἢ ὑπὸ τοῦ Σ.Μ.Α. πρὸς τὴν ὀργάνωσιν.

Εἰς τὸ ἐπιτελεῖον τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς ὀργανώσεως ταύτης ἡ Χωροφυλακὴ συμμετεῖχε διὰ τῶν Συνταγματαρχῶν Περράκη Στυλ. καὶ Μιχ. Μαντουβάλου καὶ διὰ τοῦ Ταγματάρχου Γεωργίου Βαρδουλάκη, εἰς δὲ τὰς ἕδρας τῶν νομῶν ἡ ὀργάνωσις αὕτη ἐστηρίχθη κυρίως ἐπὶ τῶν Ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς (75), οὐδεμίας σχέσεως ἐχόντων τούτων μὲ δημιουργηθείσας τοπικὰς

(74) Ὡμιλήσαμεν ἐν τοῖς πρόσθεν, ὁμιλοῦμεν ἤδη καὶ θὰ ἀναφερθῶμεν κατ' ἐπανάληψιν κατωτέρω εἰς ἐκθέσεις τοῦ Ε.Α. Ὑποστρατήγου Δημουλᾶ Γρηγορίου. Πρόκειται περὶ ἰδιοχείρων σημειωμάτων τούτου εἰδικῶς διὰ τὴν συγγραφὴν τῆς παρούσης ἱστορίας συνταχθέντων καὶ παραχωρηθέντων ἡμῖν. Ἡ ἐγκυρότης, ἡ ἐντιμότης, ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια δι' ὧν ἐκοσμεῖτο ὡς ἀξιωματικὸς ὁ Δημουλᾶς παρέχουν ἡμῖν τὰ ἐχέγγυα περὶ τοῦ κύρους καὶ τῆς ἀντικειμενικότητος τοῦ περιεχομένου τῶν ἐκθέσεων τούτων.

(75) Ἡμεῖς ὑπηρετοῦντες ἐν Καστορίᾳ καὶ μυηθέντες εἰς τὴν ὀργάνωσιν

τινὰς ὁμάδας ἀντιστάσεως κατὰ τοῦ Κ.Κ.Ε. Οἱ ἐν Θεσσαλονίκῃ ὑπηρετοῦντες Ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς εἰσέφερον πᾶν ὅ,τι ἠδύναντο διὰ τὴν εὐόδωσιν τῶν σκοπῶν τῆς ὀργανώσεως ταύτης.

Τὸ ἐκ πληροφοριῶν ὑλικὸν τὸ ὁποῖον εἶχε συγκεντρώσει ἡ ὀργάνωσις αὕτη καὶ δι' αὐτῆς ἡ ὑπὸ τὸν Στρατηγὸν Ἀθαν. Χρυσοχόου Ἐπιθεώρησις Νομαρχιῶν Β. Ἑλλάδος δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ἀπετέλεσε τὴν σοβαρωτέραν πηγὴν πολλῶν ἀξιολόγων συγγραφικῶν ἐργασιῶν μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν.

Ἀσφαλῶς μεταξὺ τῶν σημαντικῶν ἐν τῇ κατασκοπείᾳ προσπαθειῶν τῆς ὀργανώσεως Π.Α.Ο. ὁ τομεὺς δραστηριότητος τοῦ τότε διοικητοῦ Γενικῆς Ἀσφαλείας Θεσσαλονίκης, Ταγματάρχου Βαρδουλάκη Γεωργίου, ὑπῆρξεν ἐκ τῶν σημαντικωτέρων (76).

Περὶ τῆς ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ταύτην καὶ εἰς τοιοῦτον τομέα δράσεως τοῦ Βαρδουλάκη παραθέτομεν α) ἀντίγραφον τῆς ἀπὸ 13 Ἀπριλίου 1945 ἐκθέσεως τῆς ὀργανώσεως Π.Α.Ο. (77). β) ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ἀπὸ 12-3-1945 ὑπὸ στοιχεῖα Δ.Υ. προσωπικῆς ἀναφορᾶς πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς τοῦ Συνταγματάρχου Χωροφυλακῆς Στυλιανοῦ Περράκη καὶ γ) ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. G.CA 349) G) 1488 ἀπὸ 23-7-1945 ἐγγράφου τῆς ὑπ' ἀριθμ. 133 Βρεττανικῆς ὑπηρεσίας πληροφοριῶν πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν, ἀναφερόμενον καὶ τοῦτο εἰς τὸν ἀπὸ Δεκεμβρίου 1942 μέχρι Αὐγούστου 1943 χρόνον.

Ἔ κ θ ε σ ι ς

«Ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς δράσεως τοῦ Ταγματάρχου Χωροφυλακῆς Βαρδουλάκη Γε-
» ωργίου.

ὑπὸ τοῦ Νομαρχοῦντος Διευθυντοῦ Σταύρου Πέτροβα ὑπήρξαμεν ὁ ἀρχηγὸς διὰ τὸν νομὸν Καστορίας μέχρι Ἰανουαρίου 1944, ὅτε δημιουργηθεισῶν διαφόρων ἀμφιβολιῶν ἐζητήσαμεν διευκρινήσεις τινὰς ἀπὸ τὸν ἀείμνηστον συμμαθητὴν καὶ συνάδελφον Γεωργ. Σαβιολάκην ὑπηρετοῦντα ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ σφαγιασθέντα τὴν 21-4-1947 ὑπὸ τῶν Κομμουνιστοσυμμοριτῶν. Παραθέτομεν τὴν πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ 17-3-1944 ἀπάντησιν τοῦ Σαβιολάκη, ἐξ ἧς διαπιστοῦται ἡ ἐπικρατοῦσα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην χαώδης καὶ λίαν ρευστὴ κατάστασις. Ἡ ἀπάντησις αὕτη εἶναι συντεταγμένη εἰς ἀλληγορικὸν κατὰ τὸ δυνατὸν λεξιλόγιον ἕνεκα τῶν παντοίων κινδύνων.

Ἀπαντῶ στὴν ἀπὸ 13 μεσοῦντος ἐπιστολήν σου.

«Ὁ συνεταιρισμὸς μεταξὺ τῶν φίλων μας ἔγινε, εἶναι ἀλήθεια τῇ πιέσει ἐξωτερικῶν παραγόντων ξένων. Τοῦ συμφωνητικοῦ περὶ τοῦ ὁποίου μοῦ γράφεις ἐλάβομεν καὶ ἡμεῖς ἐγκαίρως γνῶσιν. Δυστυχῶς ὅμως αἱ ἀντιθέσεις μεταξὺ τῶν συνεταίρων εἶναι τέτοιες ποὺ ἀσφαλῶς θὰ καταλήξουν στὰ ἴδια. Αὐτὸ φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ ὕφος τοῦ συμφωνητικοῦ. Οἱ ἄλλοι συνεταῖροι ἀκόμα δὲν μᾶς ἐγνωστοποίησαν τίποτε. Ἐπὶ πλέον τὸ Κεντρικὸ Συμβούλιο δὲν ἐκοινοποίησε τὰς προθέσεις καὶ οὔτε κι' ἔδωσε συμβουλὲς σχετικές.

«Ὁ ἄλλος στενός μας φίλος, προσέκλινε καὶ συμπράττει μὲ τὰ δέρματα καὶ ἔπαυσε ὁριστικῶς νὰ ἐργάζεται μὲ τὰς προϋποθέσεις ποὺ ξέραμε. Μάλιστα οἱ πελάτες του κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπῆγαν μὲ τὸν Ἐδεσσόπουλο. Αὐτὴ εἶναι καὶ ἡ ἐπιθυμία τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου, ὅπως ὑπονοεῖται ἀπὸ μία ἀνακοίνωσι τοῦ Προέδρου.

«Οἱ αὐτοὶ πελάτες μας πρέπει νὰ διαλέξουν τὸν ἴδιο δρόμο. Ἀλλοιῶς ματαιοπονοῦν καὶ ἀσφαλῶς θὰ καταστραφοῦν. Εἶναι καιρὸς ἄλλως τε τὰ μᾶλλα κατάλληλος γιὰ νὰ ἐξοβελισθῇ ὁ ἑταῖρος ποὺ τόσα ζιζάνια ἔσπειρε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ σπέρνῃ. Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ὅμως πρέπει νὰ συναντηθοῦν ἀπ' εὐθείας ὄχι μέσω ὑπόπτων πλασιέ, ἢ τοῦ κακοῦ ἑταίρου.

Ἔτσι φρονῶ ἐγὼ καὶ αὐτὸ γίνεται».

(76) Βλέπε καὶ Ἀθαν. Χρυσοχόου σελ. 37 καὶ Χ. Καλλινικίδου σελ. 87 — 88.

(77) Βλέπε πρώτυπον φακ. 292)7 Ὑπουργ. Δημ. Τάξεως.

'Αρχαὶ Σ)βρίου 1943. Ὁ Ταγματάρχης Χωρ)κῆς Βαρδουλάκης Γεώργιος, καταδιωκόμενος ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, μὲ στολὴν «θερμαστοῦ» Σ.Ε.Κ. παρὰ τὸν Σιδ. Σταθμὸν Θηβῶν μετὰ τοῦ πραγματικοῦ σιδηροδρομικοῦ ὑπαλλήλου (ἀριστερὰ) 'Αποστόλου........ Οὕτω διέφυγεν τὸν θάνατον.

» Ὁ Ταγματάρχης Χωροφυλακῆς Βαρδουλάκης Γεώργιος ὑπηρετῶν κατὰ τὸ » διάστημα τῆς κατοχῆς ἐν Θεσσαλονίκη ὡς Διοικητὴς τοῦ Τμήματος Γενικῆς » Ἀσφαλείας ἀπετέλεσε στέλεχος τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Π.Α.Ο. καὶ συνέδραμε » ταύτην πολλαπλῶς καὶ σημαντικῶς διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως.

» Εἰδικῶς προσέφερε τὰς κάτωθι ὑπηρεσίας:

» 1. Ἐμερίμνησε διὰ τὴν διαφύλαξιν ἀσυρμάτων ἀποσταλέντων ἐκ μέσης Ἀνα- » τολῆς, τὴν ἐξεύρεσιν οἰκημάτων πρὸς ἐγκατάστασιν αὐτῶν, τὰς μετακινήσεις των » καὶ τὴν φρούρησιν τῶν ἐγκαταστάσεων.

» 2. Ἐχορήγησε ψευδεῖς ταυτότητας εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἀσυρμάτων καὶ εἰς » ἀγωνιστὰς τῆς ὀργανώσεως ἐφοδιάσας ταύτην καὶ μὲ σφραγίδας ἐκδόσεως ταυτο- » τήτων.

» 3. Παρηκολούθει δι᾽ ὀργάνων του τὰς ἐνεργείας τῆς Γκεσταπὸ καὶ παρεῖχεν εἰς » τὴν ὀργάνωσιν σχετικὰς πληροφορίας.

» Τὰς ὡς ἄνω ὑπηρεσίας του ὁ ἐν λόγω ἀξιωματικὸς ἐξετέλεσε μετὰ πάσης προ- » θυμίας καὶ τόλμης.

» Διὰ τὰς ὑπηρεσίας του ταύτας ἐδιώχθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καὶ κατεδικάσθη » ὑπὸ τοῦ Γερμανικοῦ στρατοδικείου τὴν 26ην Ὀκτωβρίου 1943 εἰς θάνατον μὴ » συλληφθείς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13η Ἀπριλίου 1945.

Ὁ ἐπιτελάρχης τῆς Π.Α.Ο. καὶ μέλος τῆς Διοικούσης ἐπιτροπῆς αὐτῆς.

Τ.Σ. Ἀρχ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Ἀντ)ρχης Μηχαν.

Ἐν Ἡρακλείω τῇ 12 Μαρτίου 1965.

Ὁ Συντ)ρχης ΠΕΡΡΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ

Πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Βασ. Χωροφυλακῆς
(Τμῆμα Α΄ Προσωπ. Γραφεῖον Ι.
ΑΘΗΝΑΙ

«Περὶ τῆς δράσεως τοῦ Ταγμ)ρχου Βαρδουλάκη Γεωργίου εἰς » Θεσσαλονίκην κατὰ τὸν Χρόνον τῆς Γερμανικῆς Κατοχῆς.

«Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ἀναφέρω ὅτι, κατόπιν Διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐσω- » τερικῶν ἀνέλαβον τὴν Διεύθυνσιν Χωροφυλακῆς τῆς Γεν. Διοικήσεως Μακεδονίας » τὴν 22αν Αὐγούστου 1942, ὅπου παρέμεινα μέχρι τῆς 15ης Αὐγούστου 1943. Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἄφιξίν μου ἐμυήθην εἰς τὴν ἐκεῖσε λειτουργοῦσαν Ἐθνι- » κιστικὴν Ὀργάνωσιν ὑπὸ τὸν Ἀντ)ρχην τοῦ Πυροβολικοῦ Ἀβδελᾶν «Πανελλήνιον » Ἀνταρτικὴν Ὀργάνωσιν» (Π.Α.Ο.) πληροφορηθεὶς παρὰ τούτου ὅτι μέλος δια- » κεκριμένον ἦτο καὶ ὁ ἐν περιλήψει Ταγματάρχης καὶ ἐξουσιοδοτήθην παρὰ τῆς » ἐν λόγω Ὀργανώσεως ὅπως, ἐν συνεννοήσει μετὰ τούτου, θέσω τὰς βάσεις συστη- » ματικῆς κατασκοπείας καὶ πρὸ παντὸς τὴν διὰ παντὸς μέσου ἐξουδετέρωσιν τῶν » ἀντεθνικῶς ἐργαζομένων κακῶς Ἑλλήνων, πρὸς δὲ τὴν ἀσφαλῆ τοποθέτησιν καὶ » λειτουργίαν τῶν ὑπαρχόντων δύο πομπῶν, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τὴν λῆψιν μέτρων » ἀσφαλοῦς μεταφορᾶς τῶν ἐπιθυμούντων νὰ ἀναχωρήσωσι διὰ τὴν Μέσην Ἀνατο- » λὴν καὶ τῶν παρὰ τῶν Γερμανικῶν Ἀρχῶν καταδιωκομένων.

«Ἐκάλεσα τὸν ἐν λόγω Ταγματάρχην ὅπως μὲ κατατοπίση ἐπὶ τῆς ἐργασίας » ἥτις εἶχε συντελεσθῆ καὶ ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι αἱ προσφερθεῖσαι ὑπηρεσίαι

» μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὑπῆρξαν ἀρκετὰ σημαντικαί, μὴ στερούμεναι προσω-
» πικῶν κινδύνων, ὑπὲρ τὸ δέον δὲ ἐθνοφελεῖς.

«Ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τούτου ἐτέθησαν αἱ βάσεις νέου προγράμματος εὐρυτέρου
» τοῦ ὑπάρχοντος τείνοντος εἰς τὰς κάτωθι περιπτώσεις.

» 1) Ἔκδοσις πλαστῶν ταυτοτήτων εἰς τοὺς πράκτορας τῶν Συμμάχων, διαγ-
» γελεῖς τῆς Ὀργανώσεως καὶ τῶν καταδιωκομένων παρὰ τῶν Γερμανικῶν Ἀρχῶν
» ἐν γένει.

» 2) Κατάρτισιν δικτύου πληροφοριῶν ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐχθρικῶν στρατευ-
» μάτων καὶ κινήσεως τούτων.

» 3) Στενὴν παρακολούθησιν τῶν συνεργαζομένων μετὰ τῶν Γερμανῶν καὶ ἐξου-
» δετέρωσιν τούτων.

» 4) Ἀνύψωσιν τοῦ Ἐθνικοῦ φρονήματος καὶ καθοδήγησιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν
» ὁδόν.

» 5) Ἀσφαλῆ διαφύλαξιν καὶ λειτουργίαν τῶν ὑπαρχόντων δύο πομπῶν καὶ τοῦ
» ἐργαζομένου Ἀγγλικοῦ προσωπικοῦ.

» Ὁ Ταγματάρχης Βαρδουλάκης Γεώργιος ἀνέλαβε νὰ ἐξεύρη τὰ κατάλληλα
» πρόσωπα ἐπιδειξάμενος δραστηριότητα καὶ προθυμίαν ἄφθαστον, πλήρως ἀνταπε-
» ξελθὼν εἰς τὰς ὡς ἄνω ἐπικινδύνους ὑπηρεσίας δι᾽ ὃ πολλάκις παρὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ
» τῆς Ὀργανώσεως ἐπαινετικοὺς λόγους δι᾽ αὐτὸν ἤκουσα.

«Οὕτω χάρις εἰς τὴν εὐσυνείδητον ὑπηρεσίαν του πολλαὶ δεκάδες Ἑλλήνων καὶ
» ξένων ἐφωδιάσθησαν διὰ πλαστῶν ταυτοτήτων διευκολυνόμενοι εἰς τὴν συλλογὴν
» τῶν διαφόρων πληροφοριῶν, πολλαὶ ἀξιόλογοι καὶ σημαντικαὶ πληροφορίαι διὰ τοῦ
» ἀσυρμάτου μετεδόθησαν εἰς τὸ Στρατηγεῖον τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, ἀρκετοὶ δὲ ἐκ
» τῶν ἀντεθνικῶς δρώντων ἐξουδετερώθησαν διὰ παντός, καὶ ἐπὶ 2ετίαν σχεδὸν ἐλει-
» τούργουν ἀνελλειπῶς οἱ πομποί, τοὺς ὁποίους πολλάκις μετέφερεν καὶ εἰς αὐτὸ τὸ
» Τμῆμα Γενικῆς Ἀσφαλείας, τοῦ ὁποίου προΐστατο, ὁσάκις ὑπῆρχαν πληροφορίαι
» ὅτι θὰ ἐγένετο ἔρευνα εἰς τὴν συνοικίαν ὅπου εἶχον τοποθετηθῆ. Τελευταίως ἐπειδὴ
» ὑπῆρχον ἐνδείξεις ὅτι ἡ λειτουργία τῶν πομπῶν ἐπροδόθη εἰς τοὺς Γερμανοὺς ὁ
» αὐτὸς Ταγματάρχης μετέβη εἰς τὸ Προάστειον τῆς Θεσσαλονίκης. Καπουτζῆδες
» ἐνοικίασεν οἰκίαν ἐπ᾽ ὀνόματί του ἵνα μὴ δώση ὑπονοίας, ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὅτι θὰ
» ἐγκαθίστατο στενὸς συγγενής του, καὶ ἐκεῖ μετέφερεν τοὺς πομποὺς καὶ ἐλειτούρ-
» γουν ἐπὶ ἕνα μῆνα καὶ πλέον. Ἀτυχῶς ἡ λειτουργία τῶν πομπῶν ἐπροδόθη εἰς τοὺς
» Γερμανοὺς καὶ περιεκυκλώθη ἡ οἰκία τὴν ἡμέραν τῆς 14ης Αὐγούστου 1943 καὶ
» εἰς λαβοῦσαν χώραν συμπλοκὴν ἐφονεύθησαν εἷς Ἄγγλος καὶ εἷς Ἕλλην ἀσυρ-
» ματιστής, ἐτραυματίσθη δὲ καὶ συνελήφθη, καταδικασθεὶς εἶτα εἰς θάνατον, ἐκτε-
» λεσθείς, ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Σπυρίδων Βαρδουλάκης. Ἡ ἀποκάλυψις τοῦ πομποῦ εἶ-
» χεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν εἰς θάνατον καταδίκην τοῦ εἰρημένου Ταγματάρχου διαφυ-
» γόντος τὴν τελευταίαν στιγμὴν καὶ διασωθεὶς ὡς ἐκ θαύματος, μεταμφιεσθεὶς εἰς
» θερμαστὴν τοῦ Σιδηροδρόμου, ἐπιτυχόντος μετὰ 3μηνον παραπλάνησιν εἰς τὰ βου-
» νὰ νὰ ἀναχωρήση διὰ τὴν Μέσην Ἀνατολήν. Ἡ διαφυγὴ τοῦ εἰρημένου Ταγμα-
» τάρχου συνεκέντρωσε τὴν μῆνιν τῶν Γερμανικῶν Ἀρχῶν ἐναντίον τῶν γερόντων
» γονέων του, οἵτινες δεινῶς ἐκακοποιήθησαν παρὰ τούτων, πρὸς δὲ καὶ τὰ οἰκιακά
» του σκεύη διερπάγησαν παρ᾽ αὐτῶν..».

Θέμα: Ἐμπιστευτικὴ Ἔκθεσις
Πρὸς τὸ Ἑλλην. Ὑπουργ. Στρατιωτικῶν

Στρατηγεῖον Δυνάμεως 133
Δυνάμεις Μέσης Ἀνατολῆς
Ἀριθμ. Πρωτ. G CA) 349) G) 1488
23 Ἰουλίου 1945

. . . .

«Ὅτε ἡ ὡς ἄνω δύναμις ἀπέστειλεν μυστικὴν ἀποστολὴν εἰς Θεσσαλονίκην κα-
» τὰ τὸ τέλος τοῦ 1942 ὁ ὡς ἄνω Ἀντισυνταγματάρχης Βαρδουλάκης ἦτο ὁ πρῶτος
» ἄνθρωπος μεθ' οὗ ἦλθεν εἰς ἐπαφήν. Ἐκ μέρους του παρεσχέθη πᾶσα δυνατὴ βοή-
» θεια, μεταφέρων τὴν συσκευὴν ἀσυρμάτου ἐν ἀσφαλείᾳ μέσω τῆς ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ
» κατηλημμένης πόλεως, καὶ παρέχων εἰς τὰ μέλη τῆς ἀποστολῆς οἰκίαν ἀπὸ τῆς
» ὁποίας ἐχειρίζοντο τὸν ἀσύρματον, ἐχρησιμοποίησεν τὴν ἰδιότητά του ὡς Δ) τῆς
» Τμήματος Ἀσφαλείας Θεσσαλονίκης ἵνα καλύψη τὰς ἐκεῖ ἐνεργείας τῆς Ἀπο-
» στολῆς μας, ἐφοδίασεν ἐπίσης τὰ μέλη τῆς Ἀποστολῆς διὰ ταυτοτήτων καὶ προε-
» φύλαξεν τὸ ἔργον των ἐκ τῆς προσοχῆς τῶν Γερμανῶν. Ἦτο ἐπίσης ὑπεύθυνος
» καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας του μετὰ τῆς δυνάμεως 133 διὰ τὴν πε-
» ρισυλλογὴν καὶ ἀποστολὴν εἰς ἡμέτερον Στρατηγεῖον πολιτίμων στρατιωτικῶν πλη-
» ροφοριῶν. Ἐπιπροσθέτως δὲ ἐφυγάδευσεν 30 Βρεττανοὺς αἰχμαλώτους ἐκ τῆς πε-
» ριφερείας Θεσσαλονίκης δι' ἱστιοφόρου.

Ὁ Διοικητὴς W. G. ANGUS.

Ἐν τῇ ἀπὸ 21 Μαρτίου 1945 Λεπτομερῆ ἀναφορά του πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς ὁ Βαρδουλάκης ἀνέφερεν ὅτι διὰ τὸ ἔργον του τοῦτο ἐχρησιμοποίει καὶ τοὺς Ἐνωματάρχην Σταθουλόπουλον Σπυρίδωνα καὶ Χωροφύλακας Ἀγγελακόπουλον Ἄγγελον, Ἀντωνοβαρδάκην Ἀντώνιον καὶ Ροδινὸν Μιχαὴλ ὑπηρετοῦντας τότε εἰς τὸ τμῆμα Γενικῆς Ἀσφαλείας, οἵτινες, πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς ,των «ἐπεδείξαντο, ἀνυστεροβούλως καὶ ἀνεδιοτελῶς, ἀφοσίωσιν, θάρρος, ψυχραιμίαν καὶ αὐταπάρνησιν, ἀξίαν πάσης ἐξάρσεως,... ἔχοντες πάντοτε ὡς ὁδηγὸν τὴν ἐθνικὴν καὶ πατριωτικὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντός των...».

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΟΜΗΡΟΣ

Ἐκ τῶν γνωσθέντων μέχρι σήμερον στοιχείων, ἀναμφισβητήτως ἡ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς δραστηριότης τῆς ὀργανώσεως πληροφοριῶν «ΟΜΗΡΟΣ» ὑπῆρξεν ἡ ἐπιφανεστέρα καὶ ἐκ τῶν πρώτων, ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου 1941, συσταθεισῶν τοιούτων.

Περὶ τῶν συνθηκῶν συστάσεως ἐξελίξεως καὶ δράσεως τῆς πολυσχιδῶς δράσεως ὀργανώσεως ταύτης εἶδον τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος λεπτομερεῖς περιγραφαὶ καὶ ἀναφοραί, βάσει αὐθεντικῶν στοιχείων ὡς ἐτονίζετο, χάρις εἰς τὸν Ἀλ. Πὼπ διὰ μακρᾶς σειρᾶς δημοσιεύσεων εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένην ἡμερησίαν Ἐφημερίδαν «ΕΘΝΟΣ» ἀπὸ 18-11-1946 καὶ ἐν συνεχείᾳ.

Ἀνεφέρθημεν ἤδη ἐν τοῖς πρόσθεν, ὅτι περὶ τῆς ἐγκυρότητος τῶν περιλαμβανομένων εἰς τὰ δημοσιεύματα ταῦτα στοιχείων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν Χωροφυλακήν, ἐτύχομεν τῶν διαβεβαιώσεων τοῦ Ε.Α. Ὑποστρατήγου Κων. Κιννινῆ καθὼς καὶ τοῦ ὑπαρχηγοῦ τῆς ὀργανώσεως ταύτης, δικηγόρου ἐν Ἀθήναις Ἀγησιλάου Τρ. Βλάχου, ἀλλὰ καὶ ἡ ἡμετέρα ἔρευνα εἰς τοῦτο κατέληξεν.

Πρὶν ἢ εἰσέλθωμεν εἰς τὰ τῆς συμμετοχῆς καὶ συμβολῆς τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὴν ἐπιτυχίαν καὶ ὑψηλὴν ἀπόδοσιν τῆς ὀργανώσεως ταύτης θὰ ἔδει πρῶτον νὰ ἠδυνάμεθα νὰ παραστήσωμεν τὸν βαθμὸν καὶ τὴν ἔκτασιν τῆς ἐπιτυχίας τοῦ «Ὁμήρου», ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἔξω τῶν προθέσεων καὶ δυνατοτήτων τοῦ παρόντος, ὁ ἀριθμὸς ὅμως τῶν νεκρῶν μελῶν, ἀνερχομένων εἰς 18, μαρτυρεῖ τὸν ὑψηλὸν φόρον αἵματος καὶ τὴν ὑψηλὴν δραστηριότητα.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς Νοεμβρίου 1942, ἤτοι δέκα ἡμέρας μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς μάχης τοῦ Ἐλ Ἀλαμέϊν, τὸ Στρατηγεῖον Μέσης Ἀνατολῆς μετέδιδε πρὸς τὸν «ΟΜΗΡΟΝ»

«Ἡ ἐνταθεῖσα ναυτικὴ κίνησις τοῦ ἐχθροῦ εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Μεσόγειον πρὸ τῆς νικηφόρου μάχης, ἀντιμετωπίσθη τελεσφόρως ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου ναυτικοῦ καὶ ἀεροπορίας, κατὰ μέγιστον αὐτῆς μέρος, χάρις εἰς τὴν ἡμετέραν αὐτοθυσίαν».

Τόσον περὶ τῆς δραστηριότητος τῆς ὀργανώσεως ταύτης ὅσον καὶ περὶ τῆς συμμετοχῆς καὶ συμβολῆς τῆς Χωροφυλακῆς διέλαβεν συμπεπυκνωμένως ἀλλὰ λίαν περιεκτικῶς καὶ μὲ ηὐξημένον αἴσθημα εὐθύνης ὁ διατελέσας ὑπαρχηγὸς κ.λ.π. τῆς ὀργανώσεως ταύτης δικηγόρος Ἀγησίλαος Βλάχος εἰς ἀπευθυνθεῖσαν πρὸς ἡμᾶς τὸν Νοέμβριον 1964 ἐπιστολήν του, ἣν ἕνεκα τούτου παραθέτομεν αὐτουσίαν.

Πρὸς τὸν
Ἀντισυνταγματάρχην τῆς Χωροφυλακῆς Κον Κων)τῖνον Ἀντωνίου.
Ἀξιότιμε κ. Ἀντωνίου.

Θεωρῶ ὅτι ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀνάγκην ἡ ἀπόφασίς σας ὅπως εἰς αὐτοτελῆ τρίτον τόμον τοῦ ἔργου σας «Ἡ Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς» ἐξιστορήσητε καὶ τὴν συμμετοχὴν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὴν Ἐθνικὴν Ἀντίστασιν κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς τῆς χώρας ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ κατὰ τὸν Β΄ Παγκόσμιον Πόλεμον. Καὶ αἰσθάνομαι ὡς ἠθικὸν καθῆκον ὅπως, ἐκ τῆς ἀφορμῆς ταύτης, σᾶς δώσω μίαν γενικωτάτην ἔστω εἰκόνα τῶν ἐθνικῶν ὑπηρεσιῶν τὰς ὁποίας προσέφεραν καὶ τοῦ ἡρωϊσμοῦ τὸν ὁποῖον ἐπέδειξαν οἱ ἐνταχθέντες εἰς τὸν «Ὅμηρον» ἄνδρες τοῦ Σώματός σας.

Ἡ ἵδρυσις τοῦ «Ὁμήρου» δέον κατ' οὐσίαν νὰ ἀναχθῇ εἰς τὰς πρώτας ἑβδομάδας τοῦ Μαΐου 1941, ἐπισήμως ὅμως διὰ Β. Δ. ὡς χρόνος ἱδρύσεώς του ὡρίσθη ὁ Σεπτέμβριος 1941, ἡ δρᾶσις του δὲ ὑπῆρξεν ἀδιάπτωτος ἔκτοτε μέχρι τῆς κατ' Ὀκτώβριον 1944 ἀπελευθερώσεως τῆς χώρας. Ὡς ἐνδεικτικὸν τῆς ὑψηλῆς ἀποδόσεώς του ἀναφέρω ὅτι ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία Πληροφοριῶν τοῦ Στρατηγείου τῆς Μέσης Ἀνατολῆς (I.S.L.D.) (78), ἐπανειλημμένως ἐβεβαίωσεν διαρκοῦντος τοῦ πολέμου ὅτι ὁ «Ὅμηρος» ἦτο «ἡ μεγαλυτέρα ὀργάνωσις πληροφοριῶν τῆς κατεχομένης Εὐρώπης». Ἰδιαιτέρα ὑπῆρξεν ἡ συμβολὴ τῆς Ὀργανώσεως κατὰ τὴν περίοδον ἀπὸ Αὐγούστου μέχρις Ὀκτωβρίου 1942 κατὰ τὴν ὁποίαν διεξήχθη ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Μεσογείῳ ἡ λεγομένη «μάχη τῶν νηοπομπῶν». Ἡ παρεμπόδισις τῆς ἀφίξεως εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Β. Ἀφρικῆς τῶν διὰ τοῦ Γιουγκοσλαυϊκοῦ καὶ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους ἀποστελλομένων ἐνισχύσεων εἰς ἄνδρας καὶ ὑλικὸν εἰς τὸ γερ-

(78) Intelligence service liaison Department.

μανικὸν ἐκστρατευτικὸν σῶμα ὑπῆρξεν ἐκ τῶν κυρίων προϋποθέσεων τῆς κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Νοεμβρίου 1942 ἱστορικῆς συμμαχικῆς νίκης εἰς τὴν στενωπὸν τοῦ Ἐλ - Ἀλαμέϊν. Ἱδρυτὴς καὶ ἀρχικὸς ἀρχηγὸς τῆς Ὀργανώσεως ὑπῆρξεν ὁ Ἐπαμεινώνδας Τσέλλος, ἔχων ὡς ἄμεσον βοηθὸν του τὸν Ἀγησίλαον Βλάχον. Κατὰ Σεπτέμβριον 1942 προσεχώρησαν εἰς τὴν Ὀργάνωσιν οἱ Στυλιανὸς Κιτριλάκης τότε συνταγματάρχης καὶ Κωνσταντῖνος Δόβας τότε ἀντισυνταγματάρχης. Ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1942, ἀναχωρήσαντος τοῦ Ε. Τσέλλου εἰς Μ. Ἀνατολήν, ἀνέλαβεν τὴν ἡγεσίαν τῆς Ὀργανώσεως ὁ Στ. Κιτριλάκης, ἔχων ὡς ἀμέσους βοηθοὺς τὸν Κ. Δόβαν διὰ τὰς στρατιωτικὰς πληροφορίας καὶ τὸν Ἀγ. Βλάχον διὰ πάντα τὰ λοιπὰ οἷα ἐνδεικτικῶς αἱ μὴ στρατιωτικαὶ πληροφορίαι ἡ ἀντικατασκοπεία, ἡ ὑπηρεσία σκαφῶν, ἡ ὑπηρεσία ἀσυρμάτου, ἡ κατεύθυνσις τῶν ἐξηρτημένων ὀργανώσεων, ἡ ἐπαφὴ μετὰ τῶν ξένων τοιούτων κ.λ.π. διαφυγόντα καὶ τοῦτον μεταγενέστερον εἰς Μ. Ἀνατολὴν κατ' Ὀκτώβριον 1943. Ἡ Ὀργάνωσις, ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς της μέχρι τοῦ Ἰουλίου 1942 ἔφερεν τὸ ὄνομα «Δάσκαλος» ,ψευδώνυμον ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἔδρα ὁ Ε. Τσέλλος, ἀπὸ δὲ τοῦ Αὐγούστου 1942 μετωνομάσθη ὑπὸ τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου Μ. Ἀνατολῆς εἰς «Ὅμηρον», ἐκ τοῦ συμβολικοῦ ὀνόματος τὸ ὁποῖον εἶχεν δοθῆ εἰς τὴν πρώτην ἀποσταλεῖσαν συσκευὴν ἀσυρμάτου. Ὑπὸ τὸ τελευταῖον αὐτὸ ὄνομα παρέμεινε γνωστὴ ἡ Ὀργάνωσις εἰς τὴν Ἱστορίαν τοῦ Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

Οἱ ἐκ τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς ἐνταχθέντες εἰς τὸν «Ὅμηρον», ἀξιωματικοί, ὑπαξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται, ἀπετέλεαν αὐτοτελὲς πολυάριθμον κλιμάκιον, τὸ ὁποῖον ἔδρασεν ὑπὸ τὸ συμβατικὸν ὄνομα «κλιμάκιον 7». Εἶναι ἄξιον ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως τὸ γεγονὸς ὅτι πάντα σχεδὸν τὰ μέλη τοῦ κλιμακίου ἐνετάχθησαν εἰς τὴν Ὀργάνωσιν ἐκ τῶν πρώτων καὶ ὅτι τὸ κλιμάκιον τοῦτο ὑπῆρξεν τὸ πρῶτον συσταθὲν κλιμάκιον τῆς Ὀργανώσεως. (79)

Ἡ ἵδρυσις τοῦ «Ὁμήρου» ἐγένετο εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ νίκη τῶν συμμαχικῶν ὅπλων ἐφαίνετο εἰς τοὺς ἀπαισιοδόξους ἀμφίβολος, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς πλέον αἰσιοδόξους ἀπροσδιορίστως μακρᾶς διαρκείας. Ὁλόκληρος ἡ εὐρωπαϊκὴ ἤπειρος, ἡ Δυτικὴ Εὐρώπη καὶ τὰ Βαλκάνια, εἶχον ἤδη καταληφθῆ ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ. Αἱ ρωσικαὶ στρατιαὶ ὑφίσταντο δεινὰς ἥττας καὶ οἱ ἄνδρες των ἐφονεύοντο καὶ ἠχμαλωτίζοντο κατὰ ἑκατοντάδας χιλιάδας. Ἡ συμμαχικὴ στρατιὰ τῆς Μ. Ἀνατολῆς εἶχεν ἡττηθῆ εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ πρώτου ἑξαμήνου 1942 καὶ ὁ Ρόμελ εἶχεν στρατοπεδεύσει ἐντὸς τοῦ αἰγυπτιακοῦ ἐδάφους. Τέλος αἱ ὑπὲρ τῆς οὐδετερότητος ἀντιδράσεις εἰς τὰς Η.Π.Α. ἦσαν ἰσχυρόταται καὶ ἡ ἔξοδος τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὸν πόλεμον δὲν ἐνεφανίζετο ὡς βεβαία. Εἶναι, λοιπόν, προφανὲς ὅτι οἱ ἄνδρες οἱ ὁποῖοι ἐνετάχθησαν εἰς τὸν «Ὅμηρον» εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ προοπτικαὶ ἦσαν τόσον σκοτειναὶ εἶχον ἰδιαιτέρως ἐπηυξημένον τὸ αἴσθημα τοῦ πρὸς τὴν πατρίδα καθήκοντος καὶ τῆς ὑπὲρ ταύτης θυσίας.

(79) Χάριν τῆς ἱστορίας ὀφείλομεν νὰ διευκρινήσωμεν ὅτι τὸ ὑποκλιμάκιον Θεσσαλονίκης προϋπῆρξεν τῆς ὀργανώσεως.

Ἡ κυρία δύναμις τοῦ κλιμακίου εὑρίσκετο εἰς τὰς Ἀθήνας, ἰσχυρὰ ὅμως τμήματα αὐτοῦ ὑπῆρχον εἰς τὴν Θεσσαλονίκην καὶ τὴν Κόρινθον. Εἶχεν τοῦτο ἀναπτυχθῆ εἰς ὁλόκληρον σχεδὸν τὴν χώραν καὶ ἤλεγχεν τοὺς πλείστους ἐκ τῶν συγκοινωνιακῶν κόμβων, σιδηροδρομικῶν καὶ ὁδικῶν, καὶ τῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ ἐχθροῦ. Ἡγέτης τοῦ κλιμακίου ἦτο ὁ Κωνσταντῖνος Κινινῆς, τότε ταγματάρχης. Μετὰ τὴν διαφυγήν του εἰς Μ. Ἀνατολὴν κατ' Ὀκτώβριον 1943, τὴν ἡγεσίαν τοῦ κλιμακίου ἀνέλαχε ὁ Ὀδυσσεὺς Τριανταφύλλου τότε μοίραρχος. Ἡ δρᾶσις ὑπῆρξεν πλήρης ἀποδόσεως. Καὶ εἰδικώτερον: Μέχρι τῆς κατὰ τὸ θέρος 1942 ἱδρύσεως τοῦ ἀμιγοῦς στρατιωτικοῦ «κλιμακίου 9», τὸ ἐν Ἀθήναις τμῆμα τοῦ κλιμακιου Χωροφυλακῆς ὑπῆρξεν ἡ κυρία πηγὴ στρατιωτικῶν πληροφοριῶν διὰ τὸ λεκανοπέδιον τῆς Ἀττικῆς. Πάντοτε ὑπῆρξεν ἡ πλέον σοβαρὰ πηγὴ πληροφοριῶν διὰ τὴν λοιπὴν χώραν.

Αἱ ἐπιτυχίαι του εἰς τὸ πεδίον τῆς ἀντικατασκοπείας ὑπῆρξαν ἐπανειλημμέναι. Στελέχη του ὠργώνωσαν τὸ λεγόμενον «κλιμάκιον πετρελαιοκινήτων» δηλαδὴ τὴν πολύτιμον ὑπηρεσίαν τῶν σκαφῶν διὰ τῶν ὁποίων ἐπραγματοποιεῖτο ἡ διὰ θαλάσσης ἐπικοινωνία μας μετὰ τῆς ἐν Σμύρνῃ προκεχωρημένης βάσεως πληροφοριῶν τοῦ συμμαχικοῦ στρατηγείου καὶ στελέχη του ἡγήθησαν αὐτοῦ μέχρι τῆς κατ ατὸ θέρος 1943 συνεπείᾳ προδοσίας ὑπὸ ξένου πράκτορος καταστροφῆς του. Στέλεχος τοῦ κλιμακίου Χωροφυλακῆς μᾶς ἔφερεν ἀπὸ τὴν Σμύρνην τὸν πρῶτον ἀσύρματον καὶ ἄνδρες αὐτοῦ ἀπετέλεσαν τὸ προσωπικὸν ἀσφαλείας τοῦ λεγομένου «κλιμακίου ἀσυρμάτου», τοῦ πολυτιμοτέρου ἐκ τῶν κλιμακίων, μέχρι τῆς κατὰ τὸ θέρος 1944 ἐκ τυχαίου λόγου καταστροφῆς του. Τέλος εἰς μέλη τοῦ κλιμακίου ἀνετέθησαν καὶ ἐξετελέσθησαν ἐπιτυχῶς ἰδιαιτέρως ἐπικίνδυνοι ἀποστολαί, τινὲς ἐκ τῶν ὁποίων καὶ σήμερον ἀκόμη δὲν δύνανται νὰ ἀποκαλυφθοῦν. Τὰ ἀνωτέρω ἀποτελοῦν ἁπλῆν σκιαγραφίαν τῆς δράσεως τοῦ κλιμακίου Χωροφυλακῆς, δράσεως ἡ ὁποία ἐτίμησεν καὶ τοὺς ἄνδρας οἱ ὁποῖοι τὸ ἀπετέλεσαν καὶ τὸ Σῶμα ἐκ του ὁποίου οὗτοι προήρχοντο. (79α)

Μεταξὺ τοῦ τακτικοῦ καὶ τοῦ μυστικοῦ πολέμου ὑπάρχουν οὐσιώδεις διαφοραί, ἡ διεξαγωγή των δὲ χρειάζεται διαφορετικὰς ἱκανότητας. Ὁ ἀνοικτὸς πόλεμος διεξάγεται ὑπὸ ὁμάδος καὶ εἰς αὐτὸν ἀπαιτεῖται ὁμαδικὴ πειθαρχία καὶ ὁμαδικὸς ἡρωϊσμός. Εἰς τὸν μυστικὸν πόλεμον δρᾷ τις μόνος καὶ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς του ἔχει ἀνάγκην ἀτομικοῦ ἡρωϊσμοῦ καὶ ἀτομικῆς πρωτοβουλίας. Ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσίς των καὶ ἡ φύσις τῶν ἔργων των προσδίδουν εἰς τὰ στελέχη τῆς Χωροφυλακῆς γνώσεις, ἐμπειρίαν καὶ ἱκανότητας συγγενεῖς πρὸς τὰς ἀπαιτουμένας διὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ μυστικοῦ πολέμου. Τοῦτο δὲ ἀποτελεῖ ἐν πολλοῖς ἐξήγησιν τῆς ὑψηλῆς εἰς τὸν «Ὅμηρον» ἀποδόσεως τῶν ἐκ τῆς Χωροφυλακῆς προερχομένων.

(79α) Ἡ διὰ τῶν ἀραιῶν στοιχείων ἰδιαιτέρα ἐπισήμανσις εἶναι ἔργον ἡμῶν.

Τὸ κλιμάκιον Χωροφυλακῆς τοῦ «Ὁμήρου» ἐπλήρωσεν καὶ ὑψηλὸν τὸν φόρον αἵματος. Ἐπὶ 18 νεκρῶν τοῦ «Ὁμήρου», οἱ ἰδικοί του νεκροὶ ἀνέρχονται εἰς 6. Ἐτυφεκίσθησαν ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ διὰ τὴν ἀντιστασιακὴν δρᾶσιν των 4, ἤτοι 2 ἐκ τῆς ὁμάδος Θεσσαλονίκης οἱ ἀνθ)ρχος Ε. Βαμβέτσος καὶ ἐνωμοτάρχης Κ. Κυριακόπουλος, καὶ 2 ἐκ τῆς ὁμάδος Κορίνθου, οἱ ἀνθ)ρχος Μ. Γαντὲς καὶ ἰδιώτης Ν. Τσίκος. Ἐξετελέσθησαν ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν κατὰ τὸ δεκεμβριανὸν κίνημα ἐξ αἰτίας τῆς ἐθνικῆς δράσεώς των 2, οἱ χωροφύλαξ Α. Ζουμπρῆς καὶ ἰδιώτης Γ. Σκουριᾶς.

Εἶχον τὴν τιμὴν νὰ ἐκπροσωπῶ τὴν ἡγεσίαν τῆς Ὀργανώσεως εἰς τὰς σχέσεις της πρὸς τὸ κλιμάκιον τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἔχω ζήσει μαζὺ μὲ τὰ μέλη του τὸν σκληρὸν ἀγῶνα τῆς Ἀντιστάσεως κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, τοὺς κινδύνους του, τὰς ἐπιτυχίας του. Δὲν θὰ λησμονήσω ποτὲ τὴν ὡραίαν ἐκείνην ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος ὑψοῦται τῶν ἀδυναμιῶν του καὶ προσφέρει ἑαυτὸν ὡς θυσίαν εἰς τὸν ὑπὲρ Πατρίδος ἀγῶνα.

Παρακαλῶ δεχθῆτε τὴν βαθεῖαν μου ἐκτίμησιν

Ἀθῆναι Δεκέμβριος 1964

Θὰ παραθέσωμεν ἀκόμη καὶ μίαν περικοπὴν ἐκ τῶν Ἱστορικῶν ἀναμνήσεων τοῦ Παν. Κανελλοπούλου, καθηγητοῦ - Ἀκαδημαϊκοῦ καὶ ἀρχηγοῦ τοῦ πολιτικοῦ κόμματος τῆς Ἐθνικῆς Ριζοσπαστικῆς Ἑνώσεως, ἀναφερομένην εἰς τὴν κίνησιν καὶ εἰσφορὰν ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς ἐν Ἀθήναις, ἵνα ἐν συνεχείᾳ μεταφερθῶμεν εἰς Θεσσαλονίκην ἔνθα ἐγεννήθη καὶ ἐμεγαλύνθη τὸ κλιμάκιον τῆς Χωροφυλακῆς. Ἰδοὺ ἡ εἰς τὴν διὰ τὴν Μέσην Ἀνατολὴν διαφυγὴν τοῦ Κανελλοπούλου ἀναφερομένη περικοπή.

«Τὴν κάλυψιν τῆς διαφυγῆς μου —ἐν ᾗ περιπτώσει ἐπεχείρουν οἱ Γερμανοὶ νὰ μὲ συλλάβουν — εἶχεν ἀναλάβει εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ραφήνας ὁ τότε ὑπομοίραρχος Π. Λόλας, ὁ ὁποῖος διέφυγεν ἀργότερα εἰς Μέσην Ἀνατολήν. Οὗτος ἀνῆκεν εἰς ὁμάδα λαμπρῶν καὶ γενναίων ὑπομοιράρχων τῶν τάξεων 1937 καὶ 1938. Τὰ ὀνόματα των εἶναι: Ἰωάννης Δεκανέας, Παναγιώτης Κωτσόπουλος, Πέτρος Λόλας, Γεώργιος Νικολόπουλος, Πέτρος Πηλίτσης καὶ Παναγιώτης Τσινταβῆς. Τοὺς ὑπομοιράρχους τούτους εἶχε φέρει ὁ συνεργάτης μου Ἐπαμ. Τσέλλος, ἕνα βράδυ τοῦ Νοεμβρίου 1941 εἰς τὸ σπίτι τοῦ Κωνσταντίνου Τσάτσου (ὁδὸς Κυδαθηναίων), ὅπου εὑρισκόμην καὶ ἐγώ. Τοὺς ὡμιλήσαμεν ὁ Κ. Τσάτσος, ὁ Τσέλλος καὶ ἐγὼ περὶ τοῦ ἐθνικοῦ χρέους των ἐν ὥρᾳ κατοχῆς, (80) ὑπεσχέθησαν μὲ τὸν λόγον τῆς τιμῆς των ὅτι θὰ προστατεύσουν πάντα διωκόμενον, τέλος δὲ ἐνετάχθησαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν πληροφοριῶν τοῦ Ἐπ. Τσέλλου, ὑπαχθέντες μετὰ ταῦτα εἰς τὸν «Ὅμηρον» καὶ τεθέντες ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν Κιτριλάκη καὶ Δόβα...». (81).

Ἡ ἀναφερομένη ὡς ἀνωτέρω ἐπαφὴ τῶν νέων τότε Ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς μετὰ τοῦ νέου πολιτικοῦ καὶ καθηγητῶν Πανεπιστημίου Κανελλοπούλου καὶ Κων. Τσάτσου, ἀσφαλῶς δὲν ἐγένετο ἵνα διδαχθῶσιν τὰ καθήκοντά των οἱ ἀξιωμα-

(80) Μία ἀκόμη ἀπόδειξις ὅτι δὲν ἀπουσίασεν ἐκ τοῦ ἀγῶνος τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως ἡ πολιτικὴ ἡγεσία ἐν τῷ συνόλῳ της ὡς πειρῶνται νὰ ὑποστηρίξωσι ἔνιοι συγγραφεῖς οὔτε καὶ ἠσχολοῦντο ὅλοι μὲ τὸν ἀντιβασιλισμὸ (Βλ. Ἀντίθετα. Γρηγοριάδην, Ἀντωνόπουλον κ.λ.π.).

(81) Ἐφημερὶς «ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ» Φύλλον τῆς 11-10-1964.

τικοὶ οὗτοι ἀλλ' ἵνα ἔλθωσιν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῶν κινουμένων τότε δραστηρίως ὡς ἀνωτέρω προσωπικοτήτων καὶ ν' ἀκούσωσι παρὰ τῶν πλέον ἀγωνιστικῶν προσώπων τῆς ἐποχῆς περὶ τοῦ πρακτέου ἔναντι τῶν προβλημάτων ἅτινα ἐδημιούργει τὸ ἐθνικὸν συμφέρον ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ στάσις τῶν κατακτητῶν καὶ αἱ ἐμφανιζόμεναι διάφοροι Ὀργανώσεις μὲ πολιτικὸν καὶ ἀντιβασιλικὸν περιεχόμενον, ἀνεζήτουν, τοὐτ' ἔστιν, οἱ ἀξιωματικοὶ ἐκεῖνοι μίαν ἠθικὴν ἐνίσχυσιν καὶ συμπαράστασιν καὶ ὄντως τὴν ἀνεῦρον.

Ἴδωμεν πλέον ἐν πάσῃ δυνατῇ συντομίᾳ, τὰ καθ' ἕκαστα τῆς συμμετοχῆς καὶ συμβολῆς τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὰ τῆς Ὀργανώσεως «ΟΜΗΡΟΣ» ἢ ὅπως ἡ ὀργάνωσις αὐτὴ διέκρινε τοὺς τομεῖς της τὴν Ἱστορίαν «τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7 Κλιμακίου χωροφυλακῆς», περὶ οὗ τόσον ἐμφαντικῶς ἐκφράζεται ἐν τῇ ἀνωτέρω ἐπιστολῇ του ὁ Βλάχος.

Τόσον ἡ ὀργάνωσις «Ὅμηρος» ὅσον καὶ ὁ Πὼπ εἰς τὰ δημοσιεύματά του ἔχουν ὑπαγάγει εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῆς ὀργανώσεως ταύτης καὶ τὴν πρὸ τῆς ἐπισήμου συστάσεώς της δραστηριότητα ὡρισμένων ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν, διότι οὗτοι ἐνταχθέντες εἰς τὸν «Ὅμηρον» ἐσυνέχισαν μὲ τὸν αὐτὸν ρυθμὸν καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν τομέων τὴν δρᾶσιν των.

Ἐφ' ὅσον παρὰ τοῦ δημιουργοῦ καὶ ἀρχηγοῦ τοῦ Κλιμακίου Στρατηγοῦ ἐ.ἀ. Κιννινῆ παρεπέμφθημεν εἰς τὰ δημοσιεύματα Πώπ, ἐφ' ὅσον ὁ τυχὸν τεμαχισμὸς τῆς δράσεως θὰ εἶχεν ὡς συνέπειαν τὴν καταστροφὴν τῆς ψυχικῆς ἑνότητος καὶ προθέσεως τῶν δρασάντων καὶ ἐφ' ὅσον ὁ σκοπὸς ὑπῆρξε πάντοτε ὁ αὐτὸς θ' ἀκολουθήσωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν αὐτὴν ἄποψιν καὶ σειράν.

Ὁ Πὼπ ἐν ἀρχῇ προβαίνει εἰς τὴν ἀκόλουθον παρατήρησιν: «Τὸ κλιμάκιον χωροφυλακῆς, τὸ ὑπαγόμενον εἰς τὸν Ὅμηρον, εἶχε μορφὴν πανελλήνιον. Κέντρον τῆς δράσεώς του κατὰ τοὺς χρόνους τῆς κατοχῆς ὑπῆρξαν αἱ Ἀθῆναι, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς περιοχῆς Ἀττικῆς, ὑποκλιμάκια δὲ τοῦ κυρίως κλιμακίου εὑρίσκοντο εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ἐπεκτεινόμενα εἰς ὁλόκληρον τὴν Μακεδονίαν, εἰς τὴν Κόρινθον καὶ ἀλλαχοῦ. Τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ κλιμακίου τούτου, εἶναι ὅτι ἤρχισε νὰ ἐργάζεται κατὰ τοῦ κατακτητοῦ ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς εἰσόδου τῶν Γερμανικῶν στρατευμάτων εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ συνέχισε τὴν ἀποστολήν του ἐπιτυχῶς καὶ εὐδοκίμως μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως κατὰ τὸν Ὀκτώβριον 1944...». (82). Θὰ ἠδυνάμεθα νὰ συμπληρώσωμεν τὸ «χαρακτηριστικὸν τοῦ κλιμακίου» ὅτι ἠδύνατο νὰ θεωρῇ ὡς ὑποκλιμάκια καὶ συνεργάτας του ἅπαντας τοὺς ἄνδρας τοῦ Σώματος καθ' ὅλην τὴν χώραν ἀρκεῖ ν' ἀπευθύνετο πρὸς αὐτούς.

Ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1941 μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου 1943 ἀρχηγὸς τοῦ κλιμακίου διετέλεσεν ὁ τότε Ταγματάρχης Κιννινῆς Κων., ἐν συνεχείᾳ δὲ καὶ μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως ὁ Ταγματάρχης Χωροφυλακῆς Ὀδυσσεὺς Τριανταφύλλου.

ΒΑΜΒΕΤΣΟΣ — ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Περὶ τῶν ὅσων ἔλαβον χώραν κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς Γερμανικῆς κατοχῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ μεταξὺ Κιννινῆ καὶ Γερμανῶν διελάβομεν ἐν τοῖς πρόσθεν, ἔνθα

(82) Ἐφημ. «ΕΘΝΟΣ» Φύλλον 10115 τῆς 17-1-1947.

ἀνεφέραμεν ὅτι τραυματισθεὶς ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ὁ Κιννινῆς ἐνοσηλεύθη ἐπὶ τρίμηνον εἰς τὸ Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον Θεσσαλονίκης (83).

Εἰς μίαν κατὰ τὰ μέσα Μαΐου 1941 ἐπίσκεψιν ὁ τότε Ἀνθυπομοίραρχος Βαμβέτσος Εὐστάθιος ἐξέθεσε πρὸς τὸν νοσηλευόμενον Κινινῆν ὅτι εἶχεν ἐπιτύχει νὰ δημιουργήση τὰς ἀπαραιτήτους δυνατότητας καὶ προϋποθέσεις διὰ τὴν ἐκ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκη στρατοπέδου Παύλου Μελᾶ βαθμιαίαν ἀπελευθέρωσιν κρατουμένων Ἄγγλων στρατιωτικῶν καὶ διὰ τὴν ἐν συνεχείᾳ φυγάδευσίν των εἰς Μέσην Ἀνατολήν. Ὁ Κινινῆς ἐνέκρινε καὶ τὴν πρόθεσιν καὶ τὸ σύστημα, ἐπειδὴ ὅμως ἐπρόκειτο περὶ τεραστίας σημασίας καὶ διαρκείας ἐγχειρήματος καὶ οἱ κίνδυνοι θὰ ἦσαν πολλοὶ καὶ διαρκεῖς, ἐκάλεσε εἰς τὸ νοσοκομεῖον τὸν εἰς τὸ τμῆμα Ἐθνικῆς Ἀσφαλείας ὑπηρετοῦντα Μοίραρχον Κωφίτσαν καὶ ἀνέθεσεν εἰς τοῦτον τὴν ἐποπτείαν καὶ ἐπίβλεψιν ἐπὶ τῶν μέτρων προφυλάξεως καὶ ἀσφαλείας ἐν γένει.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον κατηρτίσθησαν δύο ὁμάδες, ἐξ ὧν ἡ μὲν πρώτη, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν Ἀνθ)ρχου Βαμβέτσου Εὐστ., ἐνωμ. Κυριακοπούλου Κων., ὑπενωματάρχου Ἀλ. Ξανθοπούλου καὶ χωροφύλακος Ἰωάνν. Τσιριμιόλκου, εἶχεν ὡς ἀποστολὴν τὴν διευκόλυνσιν καὶ ὑποστήριξιν τῆς ἐκ τοῦ στρατοπέδου δραπετεύσεως τὴν προσωρινὴν ἀπόκρυψιν εἰς οἰκίας, τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν φυγάδων δι' ἀστυνομικῶν δελτίων ταυτότητος καὶ τὴν παράδοσίν των ἐν τέλει εἰς τὴν Βαν ὁμάδα διὰ τὴν εἰς Μέσην Ἀνατολὴν φυγάδευσιν.

Ἡ δευτέρα ὁμὰς διὰ τὴν φυγάδευσιν εὑρίσκετο εἰς ἐπαφὴν μὲ Ἀμερικανικὸν Προξενεῖον.

Διὰ τοῦ συστήματος τούτου ἐπετυγχάνετο ἡ φυγάδευσις 4—5 Βρεταννῶν καθ' ἑκάστην, ὅταν δὲ οἱ Γερμανοὶ ἐνέτεινον τὰ μέτρα φρουρήσεως τοῦ στρατοπέδου ὁ Βαμβέτσος ἐνεθυμήθη τὴν ἐπικοινωνίαν τοῦ στρατοπέδου μὲ τὸν ἐλεύθερον χῶρον διὰ μιᾶς ὑπονόμου, ἣν ὑποδείξας εἰς τοὺς Βρεταννοὺς καθιέρωσεν τὴν δι' αὐτῆς διαφυγὴν τῶν αἰχμαλώτων, διαφυγὴν ἥτις ὁσημέραι προσελάμβανε ταχύτερον ρυθμόν, ὥστε ἐντὸς διμήνου, ἤτοι ἀπὸ τῶν μέσων Ἰουνίου μέχρι 12 Αὐγούστου 1941, εἶχον διαφύγει 500 Βρεττανοὶ στρατιωτικοί.

Ὁ σημαντικὸς αὐτὸς ἀριθμὸς καὶ ἄλλα τινὰ σημεῖα ὡδήγησαν τοὺς Γερμανοὺς εἰς τὴν σύλληψιν τῶν Βαμβέτσου καὶ Κυριακοπούλου, ἐνῶ ὁ Ξανθόπουλος κατώρθωσε νὰ διαφύγη πρὸς καιρόν.

Οἱ δύο οὗτοι βαθμοφόροι ὑπεβλήθησαν εἰς πρωτοφανῆ βασανιστήρια ἀλλ' ἐτήρησαν ἀπόλυτον σιωπὴν δι' ὅλα, παραπεμφθέντες δὲ ἐν τέλει ἐνώπιον τοῦ Γερμανικοῦ στρατοδικείου, κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον κατὰ τὰς ἀρχὰς Ὀκτωβρίου 1941.

Πρὸ τῆς δίκης ὁ μὲν Κυριακόπουλος ἐκρατεῖτο εἰς τὰς φυλακὰς Ἑπταπυργίου ὑπὸ Γερμανικὴν φρουράν, ὁ δὲ Βαμβέτσος εἰς τὴν κλινικὴν Βαγιανοῦ, χρησιμοποιουμένην ὑπὸ Γερμανῶν ὡς φυλακῆς καὶ φρουρουμένης ὑπὸ Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς. Κατ' ἐπανάληψιν καὶ μετ' ἐπιμονῆς οἱ συνάδελφοι εἶχον ὑποδείξει εἰς τὸν Βαμβέτσον τὴν εὔκολον λόγῳ τοῦ εἴδους τῆς φρουρᾶς δραπέτευσιν, ἀλλ' ἐκεῖνος ἠρνήθη τοῦτο κατηγορηματικῶς, διότι προέβλεπε τὰ ἀντίποινα εἰς ἃ θὰ προέβαινον οἱ Γερμανοὶ εἰς βάρος τῆς Χωροφυλακῆς.

Κατὰ τὴν δίκην ἀμφότεροι οἱ κατηγορούμενοι ὑπῆρξαν ὑπέροχοι, ἀνέλαβον μετὰ θάρρους καὶ ἀξιοπρεπείας ἐξ ὁλοκλήρου τὰς εὐθύνας τῶν πράξεών των καὶ ἡ στά-

---

(83) Ἀνωτέρω σελ. 1604 — 1606.

σις των αὐτη προεκάλεσε τὸν θαυμασμὸν καὶ αὐτῶν τῶν δικαστῶν των, οἵτινες τοὺς κατεδίκασαν εἰς θάνατον «διὰ συνεργασίαν καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ ...ἐχθροῦ (!) καὶ δι' ὑπόθαλψιν, προστασίαν καὶ φυγάδευσιν Ἄγγλων αἰχμαλώτων» (84).

Μετὰ τὴν καταδίκην οἱ μελλοθάνατοι μετήχθησαν εἰς τὰς φυλακάς. Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς δυνάμεως συνοδείας τοῦ Βαμβέτσου ἦτο ὁ Μοίραρχος Ροδάκης Ἀλέξ., συνώδευσαν δὲ τὸν μελοθάνατον μέχρι τῆς φυλακῆς καὶ οἱ συνάδελφοί του Ρωμαῖος Θεόδ., Οἰκονομόπουλος Χρῆστος καὶ Πετρᾶκος. Καθ' ὁδὸν ἅπαντες κατέβαλον ὑστάτους προσπαθείας νὰ μεταπείσωσι τὸν Βαμβέτσον νὰ δραπετεύσῃ, ἀλλ' ἐκεῖνος ἐπανελάμβανε τὰς ἀνωτέρω ἀπόψεις.

Ὡρίσθη ἡμέρα ἐκτελέσεώς των ἡ 22-10-1941 καὶ τὴν 20ὴν ἠρωτήθησαν οἱ μελοθάνατοι ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἐὰν ἔχωσιν ἐπιθυμίαν τινά. Ὁ ἐνωμοτάρχης Κυριακόπουλος Κων)τῖνος, μεμνηστευμένος ὤν, ἐζήτησε νὰ τελέσῃ ἐντὸς τῶν φυλακῶν τοὺς γάμους του, ὁ δὲ Βαμβέτσος νὰ τῷ ἐπιτραπῇ ν' ἀποχαιρετίσῃ ὅλους τοὺς συναδέλφους του.

Ἀμφοτέρων αἱ αἰτήσεις ὑπῆρξαν καθαρῶς Ἑλληνικαί, ὑπέροχοι καὶ ἡρωϊκαὶ καὶ ἐνεκρίθησαν.

Τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς 21-10-1941 ὁ Βαμβέτσος ὡδηγήθη συνοδεία εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Τμήματος Ἐθνικῆς Ἀσφαλείας, ἔνθα ἀπεχαιρέτισε διὰ χειραψίας ἕναν ἕκαστον τῶν συγκεντρωθέντων ἐκεῖσε Ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς. Τὸν ἠσπάσθησαν ἅπαντες καὶ μὲ ἕνα ἀπλανὲς βλέμμα ἑνὸς ἑκάστου ἐδόθησαν καὶ διαβεβαιώσεις.

Τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 22-10-1941 οἱ δύο ἥρωες ἔπιπτον ὑπὸ τὰ πυρὰ τοῦ Γερμανικοῦ ἐκτελεστικοῦ ἀποσπάσματος ζητωκραυγάζοντες ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος.

ΥΠΕΝΩΜΟΤΑΡΧΗΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Μυθιστορηματικὴ ὑπῆρξεν ἡ περαιτέρω τύχη τοῦ διεφυγόντος ἀρχικῶς τὴν σύλληψιν ὑπενωμοτάρχου Ἀλέξ. Ξανθοπούλου.

Εἰς τὴν διάσωσιν τούτου ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐνίσχυσιν ὅπως συνεχίσῃ τὸ ἔργον του, ὅπερ ἐμειώθη μὲν ποσοτικῶς δὲν διεκόπη ὅμως, παρέσχον ἐξαιρετικὴν συνδρομὴν καὶ βοήθειαν ὁ ἐργοστασιάρχης Λαζαρίδης, ὁ χοιροβοσκὸς Δημ. Κῖτσος, ὁ δικηγόρος Ἰωάννης Νακόπουλος καὶ ὁ Ἀρμάνδος Ἀλεξιάδης. Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ τελευταίου ἐκρύπτετο μέχρι τῆς 3-3-1942, ἐτέλει δὲ εἰς συνεχῆ ἐπαφὴν μετὰ τῶν Μοιρ. Κωφίτσα καὶ ὑπομ. Πετράκου Μιχ., οἵτινες ἐπιμελοῦντο τῆς ἐνισχύσεώς του διὰ τροφίμων κ.λ.π.

Κατόπιν προδοσίας τὴν 17-3-1942 καὶ ἐνῷ ὁ Ξανθόπουλος εὑρίσκετο εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ δικηγόρου Νακοπούλου περιεκυκλώθη ὑπὸ Γερμανῶν, ἀποπειραθεὶς δὲ νὰ δραπετεύσῃ ἐκ τοῦ ἐξώστου τοῦ β' ὀρόφου ὑπέστη κάταγμα τῶν κάτω ἄκρων, ἀλλὰ χάρις εἰς ἀντιχιτλερικὸν Γερμανὸν χειρουργὸν ἰατρὸν καὶ εἰς τοὺς ἐν συνεχείᾳ ἐπιληφθέντας Ἕλληνας χειρουργοὺς τοῦ Δημοτικοῦ Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης, εἰς ὃ μετεφέρθη, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Κούφαν, ἐνεργοῦντας καθ' ὑπόδειξιν ὁμάδος Ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς, διετηρήθη οὗτος εἰς κατάστασιν ἀνιάτου, ἵνα κερδίζεται οὕτω χρόνος, μέχρις Νοεμβρίου 1942, ὅτε ἔφθασεν εἰς Θεσσαλονίκην ὁ Κινινῆς.

---

(84) «ΕΘΝΟΣ» 25 Ἰανουαρίου 1947.

Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν ὁρισθῆ ἡ ἐνώπιον τοῦ Στρατοδικείου δίκη τοῦ Ξανθοπούλου διὰ τὴν 21-12-1942 καὶ ἡ εἰς θάνατον καταδίκη τούτου ἦτο βεβαία.

Ἡ φρουρὰ τῶν εἰς Δημοτικὸν νοσοκομεῖον νοσηλευομένων, ἀπετελεῖτο ἐξ ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς.

Ὁ Κινινὴς καλέσας τοὺς συνεργάτας του Μοιράρχους Μ. Πετράκον, Β. Ματθαίου καὶ Π. Πηλίτσην καὶ τὸν τότε Ἀνθυπασπιστὴν Σκουλαρίκην Σπυρίδωνα ἔθεσε ὡς ζήτημα τιμῆς τὴν σωτηρίαν τοῦ Ξανθοπούλου. Οἱ συνεργάται εὑρέθησαν μὲν σύμφωνοι, ἐξέφρασαν ὅμως φόβους διὰ τὰ ἀντίποινα τῶν Γερμανῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν δυνατότητα ἐπιτυχίας τοῦ ἐπιχειρήματος, ὁπότε ὁ Κινινὴς παρετήρησεν: «Εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἐπιτύχωμεν. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἀποτύχωμεν, μὴ λησμονῆτε ὅτι μὲ παρομοίας καταστροφὰς δημιουργεῖται εἰς τὰ ἔθνη ἡ ἀληθινὴ παράδοσις πρὸς τὸ καθῆκον καὶ πρὸς τὸ κινδυνεῦον ἔθνος». Ἅπαντες ἔμειναν σύμφωνοι. Τὴν δυσκολωτέραν ἀποστολὴν ἀνέθεσεν εἰς τὸν πλέον πολυμήχανον ἐκ τῶν συνεργατῶν του Σκουλαρίκην πρὸς ὃν ἐν προοιμίῳ εἶπεν «Ἄκουσε Σκουλαρίκη. Ἡ ψυχὴ τοῦ θυσιασθέντος ὑπὲρ τῆς πατρίδος Ἀξιωματικοῦ Βαμβέτσου, χρησιμοποιοῦντος τὸν Ξανθόπουλον, ἐπιτάσσει νὰ σώσωμεν αὐτόν».

Ὁ Μοίραρχος Ματθαίου ἀνεχώρησε διὰ Κιλκὶς ἵνα συνεννοηθῆ μετὰ τοῦ ἐκεῖ ὑπομοιράρχου Τζαμαλούκα διὰ τὴν ὑποδοχήν, παραλαβὴν καὶ προώθησιν τοῦ Ξανθοπούλου, πρὸς τὸν ἐν Δοϊράνη εὑρισκόμενον ἕτερον ὑπομοίραρχον Κων. Μήτσου, ἵνα ἐντάξη τελικῶς τοῦτον εἰς τὴν ἔνοπλον ὁμάδα.

Ὁ Μοίραρχος Πετράκος μετὰ τοῦ Σκουλαρίκη εἰδοποίησαν τὸν Ξανθόπουλον ὅπως ὡρισμένην ὥραν τῆς ἑπομένης εὑρίσκεται εἰς συγκεκριμένον σημεῖον τοῦ προαυλίου τοῦ Νοσοκομείου, ὁ Σκουλαρίκης μετὰ τοῦ Ἐργολάβου Δημ. Ἔργων Ἀρίστου Πολὰτ ἐπεσκέφθησαν τὸν Νομομηχανικὸν Θεσσαλονίκης Βασιλείου παρ' οὗ, ἀφοῦ τῷ ἀνέπτυξαν τὸν σκοπόν των, ἐζήτησαν καὶ τοῖς διέθεσεν ἓν ὑπηρεσιακὸν αὐτοκίνητον, διότι ἡ κίνησις ἄλλου αὐτοκινήτου ἦτο ἐκ τῶν πραγμάτων ἀδύνατος.

Τὴν ἑπομένην τὸ ὑπηρεσιακὸν αὐτοκίνητον μὲ ὁδηγὸν τὸν Ἀρ. Πολὰτ καὶ Ἐπιβάτην τοῦ Σκολαρίκην ἀνέμεινεν ἐπὶ τῆς πρὸς Σέϊχ-Σοῦ ἄνωθεν Δημοτικοῦ Νοσοκομείου δασικῆς ὁδοῦ, ἔνθα, μεταφερθεὶς ὑπὸ Σεραφεὶμ Τριανταφύλλου, ἐπεβιβάσθη καὶ ὁ Ξανθόπουλος καὶ ἐν συνεχείᾳ μετεφέρθη εἰς Κιλκίς, παραδοθεὶς κατὰ τὰ ἀνωτέρω.

Διὰ τὴν μετὰ τοῦ Ξανθοπούλου ἐπικοινωνίαν ἐντὸς τοῦ νοσοκομείου ἐχρησιμοποιήθη ὁ Γερμανοκρατούμενος μηχανικὸς Ἀλέξανδρος Λαζανᾶς, θερμὸς καὶ ἐνθουσιώδης πατριώτης καὶ στενὸς συνεργάτης τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον.

Οἱ Γερμανο-βούλαροι εἶχον ὀχυρώσει τὸ Τσαγιέζι καὶ τὸ Σ.Μ.Α. ἤθελε διάγραμμα τῶν ὀχυρωματικῶν τούτων ἔργων. Πρὸς τοῦτο μετέβησαν μέχρι Στρυμῶνος καὶ Ἀσπροβάλτας, ὁ Σκουλαρίκης μετὸ τοῦ Λαζανᾶ, ἔνθα ὁ Λαζανᾶς συνήντησε γνωστόν του ἐργοδηγόν, παρ' οὗ ἔλαβον τὰς ἀναγκαίας διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ διαγράμματος πληροφορίας.

ΚΛΙΜΑΚΙΟΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ — ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ Κλιμάκιον τῆς Ὀργανώσεως «Ὅμηρος» ἀποτελούμενον ἀπο-

κλειστικῶς ἐξ ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς καί τινων ἰδιωτῶν εἶχεν ὡς ἀποστολὴν α) τὴν παρακολούθησιν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ σιδηροδρομικοῦ δικτύου ἀπὸ Εἰδομένης μέχρι Λιτοχώρου, δι' ὅλας τὰς περιπτώσεις μετακινήσεων, μεταφορῶν κ.λ.π. β) τὴν ἐπιτήρησιν καὶ παρακολούθησιν τῶν ἐν τῷ λιμένι Θεσσαλονίκης, ἀεροδρομίῳ Σέδες καὶ εἰς λοιπὸν ὁδικὸν δίκτυον κινήσεων τοῦ ἐχθροῦ καὶ γ) τὴν παρακολούθησιν τῶν σταθερῶν ἀνὰ τὴν Μακεδονίαν στρατιωτικῶν ἐγκαταστάσεων. Τὸ ἐκ τῶν ἐργασιῶν τούτων συγκεντρούμενον ὑλικὸν ἀπεστέλλετο εἰς 'Αθήνας δι' εἰδικῶν ταχυδρόμων τῆς 'Οργανώσεως, ἤτοι διὰ τοῦ ταχυδρομικοῦ ὑπαλλήλου 'Αγγέλου Θεοδώρου, ἀδελφοῦ 'Αξιωματικοῦ Χωροφυλακῆς καὶ διὰ τοῦ 'Ανθυπασπιστοῦ Σκουλαρίκη Σπυρίδωνος.

Τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ κλιμακίου προΐστατο ὁ Μοίραρχος Μιχαὴλ Πετράκος, μετεῖχον δὲ τούτου οἱ τότε Μοίραρχοι Εὐθ. Καμουτσῆς, 'Αγαπητὸς Πατάκας, Θεόδ. Ρωμαῖος, Βασίλ. Ματθαίου, Δημ. Κωφίτσας καὶ Πέτρος Πηλίτσης, ὁ 'Υπομοίραρχος Τζαβάρας Νικόλαος, οἱ 'Ανθυπασπισταὶ Σπ. Σκουλαρίκης καὶ Σ. Μαρᾶτος καὶ οἱ 'Αριστ. Πολλὰτ 'Εργολάβος δημοσίωνἔργων, Θεοδ. Γκολογκίνας καὶ ὁ μηχανοδηγὸς τῶν Σ.Ε.Κ. Μπαϊρακτάρης.

'Αναφερόμενος εἰς τὰ πεπραγμένα τοῦ κλιμακίου τούτου ὁ Πὼπ γράφει: «Τὸ κλιμάκιον πληροφοριῶν τῆς Μακεδονικῆς πρωτευούσης ἔχει σημειώσει εἰς τὸ ἐνεργητικόν του σειρὰν σπουδαίων ἐπιτυχιῶν, αἱ ὁποῖαι καὶ ἔφεραν βαρύτατα πλήγματα κατὰ τῆς Γερμανικῆς στρατιωτικῆς μηχανῆς...». (85).

ΚΛΙΜΑΚΙΟΝ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Συσταθὲν κατὰ Φεβρουάριον 1943 ἔδρασεν ἐπιτυχῶς μέχρι τῶν ἀρχῶν 1944 ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ὑπασπιστοῦ τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Κορίνθου 'Ανθυπομοιράρχου Μιχαὴλ Γαντέ. Εἰς τὸ κλιμάκιον τοῦτο συμμετεῖχον καὶ οἱ Νικόλαος Τσῖκος, τοπογράφος, Γεώργιος Σαντιμπατάκης 'Ενωμοτάρχης, ὁ σημερινὸς ὑποστράτηγος 'Ανδρέας 'Ανδρικόπουλος καὶ ὁ ἰδιώτης Σταῦρος Καλημέρης.

Τὸ σπουδαιότερον τῶν ἔργων τοῦ κλιμακίου τούτου ὑπῆρξεν ἡ προμήθεια εἰς τὸ Σ.Μ.Α. τῶν σχεδίων τῆς Γερμανικῆς ὀχυρώσεως τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, πρᾶγμα ὅπερ ἐπετεύχθη χάρις εἰς τὸ ἀστυνομικὸν δαιμόνιον τοῦ ἐνωμοτάρχου Σαντιμπαδάκη, ὅστις περιεφέρετο συνεχῶς πέριξ τοῦ 'Ισθμοῦ μὲ ἐνδυμασίαν ἀλήτου, καὶ ἡ αὐτοθυσία τοῦ Τσίκου, ὅστις βάσει τῶν πληροφοριῶν τοῦ Σαντιμπατάκη προέβη εἰς τὴν φωτογράφησιν καὶ σχεδιαγράφησιν τῶν ἔργων.

Τὸ κλιμάκιον ὑπῆρξεν ἀτυχὲς διότι τὴν 25-2-1944 συνελήφθη ὁ Τσῖκος καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ὁ Γαντὲς ἐπανερχόμενος ἐξ 'Αθηνῶν. 'Αμφότεροι κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον καὶ ἐξετελέσθησαν εἰς τὸ σκοπευτήριον Καισαριανῆς τὴν 1 Μαΐου 1944 μετ' ἄλλων 198 'Ελλήνων. Μεταφερόμενος εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως ὁ Γαντὲς καὶ καθ' ἣν ὥραν τὸ αὐτοκίνητον διήρχετο ἔξωθι τοῦ 'Αστυνομικοῦ τμήματος Καισαριανῆς ἐπέταξε τὸ χιτώνιον τῆς στολῆς του εἰς τὸν δρόμον, φωνήσας«Εἶμαι 'Αξιωματικὸς τῆς Χωροφυλακῆς καὶ οἱ Γερμανοὶ μὲ τυφεκίζουν γιὰ κατάσκοπο. Γειά σας παιδιά!»

ΚΛΙΜΑΚΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

«Οἱ συνεργάται τοῦ κλιμακίου 'Αθηνῶν ὑπῆρξαν ἀπὸ τὰ πρῶτα στελέχη ποὺ

(85) «ΕΘΝΟΣ» 6 Φεβρουαρίου 1947.

ἐπήνδρωσαν τὸν «Ὅμηρον» κατὰ τοὺς ζοφεροὺς μῆνας ποὺ ἐπηκολούθησαν τὴν εἰσβολὴν τῶν Γερμανοϊταλῶν» γράφει τὴν 14-2-1947 ὁ Πὼπ καὶ τὴν 17ην ἰδίου μηνὸς συνεπλήρου καὶ ἐτόνιζεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον διαλαμβάνει ἐν τῇ ἀνωτέρω ἐπιστολῇ καὶ ὁ Βλάχος, ἤτοι «Τὰ πληροφοριακὰ σχεδιαγράμματα τοῦ κλιμακίου Χωρ)κῆς ἦσαν ἄριστα ἀπὸ πλευρᾶς συντάξεως καὶ ἐνημερώσεως, ὥστε ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ὀργανώσεως Κιτραλάκης ἐχαρακτήριζεν ταῦτα ὡς ἔργα ἀρίστων ἐπιτελικῶν Ἀξιωματικῶν..» καὶ κατωτέρω ὅτι τὸ κλιμάκιον τοῦτο μέχρι τῶν μέσων 1942 ὑπῆρξεν ἡ μόνη πηγὴ στρατιωτικῶν πληροφοριῶν.

Ὁ πρῶτος μυηθείς, εἰς τὴν ὑπὸ τῶν Τσέλλου καὶ Βλάχου, συσταθεῖσαν ὀργάνωσιν, ἀξιωματικὸς τῆς Χωροφυλακῆς ὑπῆρξεν ὁ Ὑπομοίραρχος Παν. Κωτσιόπουλος καὶ εἶτα κατὰ σειρὰν οἱ ὑπομ. Πηλίτσης Πέτρος, ταγματάρχης Ὀδυσσεὺς Τριανταφύλλου, ὑπομοίραρχοι Γεώρ. Νικολόπουλος, Δημ. Γιαννᾶκος, Πέτρος Λόλας καὶ Παναγ. Τσινταβῆς καὶ τὸν Δεκέμβριον 1941 προσεφέρθη ἡ ἀρχηγία εἰς τὸν καταφυγόντα εἰς Ἀθήνας ταγματάρχην Κινινῆν Κων. Ἐν ἀρχῇ ἀνωτέρω ἀνεφέρθημεν εἰς τὰ ὑπὸ Παν. Κανελλοπούλου ἱστορούμενα ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἐπαφὴν τούτων ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ καθηγητοῦ - Ἀκαδημαϊκοῦ Κων. Τσάτσου.

Ἐν συνεχείᾳ ἐγένοντο μέλη τῆς Ὀργανώσεως καὶ οἱ Μοίραρχος Σταῦρος Βαλσαμάκης, οἱ ὑπομοίραρχοι Ἰωάννης Τσιβεριώτης, Κων. Στεφανάκης, Γεώργιος Παναγέας, Νικόλαος Μαριόλης, οἱ ἀνθυπομοίραρχοι Σπανὸς Ἀριστείδης καὶ Καίσαρης Νικόλαος, ὁ ἐνωμοτάρχης Γεώργιος Ἀνδρουβιτσανέας, ὁ ὑπενωμοτάρχης Βασίλειος Θεοδωρόπουλος καὶ οἱ Ἄγγελος Θεοδώρου, ὑπάλληλος Τ.Τ.Τ. καὶ Ε. Στελλάκης, δικηγόρος.

«Αἱ ἁρμοδιότητες τοῦ κλιμακίου Ἀθηνῶν ἦσαν πολλαὶ καὶ ἐπεξετείνοντο εἰς ὅλα τὰ πεδία τοῦ μυστικοῦ πολέμου...», εἰδικώτερον ὅμως ἕκαστος τῶν ἀνωτέρω εἶχεν ἐπιφορτισθῇ καὶ μὲ ἓν ἢ περισσότερα συγκεκριμένα ὅμως ἀντικείμενα, ἤτοι:

Τριανταφύλλου Ὀδυσσεύς, στρατιωτικαὶ πληροφορίαι ἀπὸ περιοχὴν Χαλανδρίου, Βαλασαμάκης, βοηθούμενος καὶ ὑπὸ Τσιβιριώτη διὰ πληροφορίας περὶ κυβερνητικοῦ ἔργου καὶ μηχανισμοῦ αὐτοῦ, Κωτσιόπουλος, Νικολόπουλος καὶ Θεοδωρόπουλος ὁμὰς ἀντικατασκοπείας ὀργανώσεως, Πηλίτσης, Λόλας, Στεφανάκης, Παναγέας, Τσινταβῆς, Μαριόλης, Καίσαρης καὶ Ἀνδρουβιτσανέας, συλλογὴ στρατιωτικῶν πληροφοριῶν ἐπὶ ναυστάθμου, Γλυφάδας, Τατοΐου, καὶ Ραφήνας, Γιαννᾶκος καὶ Σπανὸς Γενικαὶ πληροφορίαι, Θεοδώρου σύνδεσμος μετὰ ἐπαρχιακῶν κλιμακίων καὶ ἰδίᾳ Θεσσαλονίκης, ὡς ἀνήκων εἰς τὰ κινητὰ ἐπὶ τῶν ἁμαξοστοιχιῶν ταχυδρομεῖα καὶ ὁ Στελλάκης παρεῖχε τὴν οἰκίαν του διὰ συσκέψεις καὶ συναντήσεις τῶν μελῶν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὁ Πέτρος Λόλας, ὢν διοικητὴς τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Ραφήνας, προσέφερεν ὅλως ἰδιαιτέρας ἀξίας ὑπηρεσίας, τόσον εἰς τὴν ὀργάνωσιν ὅσον καὶ εἰς ἑκατοντάδας ἄλλων Ἑλλήνων, οἵτινες διὰ τοῦ κόλπου Ραφήνας καὶ τῶν ἄλλων ἔνθεν καὶ ἔνθεν ὅρμων ἀνεχώρουν διὰ Μέσην Ἀνατολήν, «Ὑπῆρξεν καὶ ὁ δημιουργὸς τῶν βάσεων ἐκκινήσεως καὶ ἀφίξεως τῶν πετρελαιοκινήτων σκαφῶν τοῦ κλιμακίου μεταφορῶν» γράφει ὁ Πώπ, «ἀπὸ Ἰουλίου 1941 μέχρι τέλους 1941 ἐφυγαδεύθησαν ἐκ Ραφήνας καὶ παραπλησίων ὅρμων 2500 Ἀξιωματικοὶ κ.λ.π.», γράφει ἐν σελ. 799 ὁ Ἀντωνόπουλος καὶ εἴδομεν ἀνωτέρω τί γράφει ὁ Παναγ. Κανελλόπουλος.

Βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ ἐνωμοτάρχου Σταυροπούλου Παν. καὶ τοῦ Λιμενάρχου

Ραφήνας ὁ τότε Ὑπομοίραρχος Λόλας Πέτρος εἶχεν καταστῆ ἡ παρηγορία καὶ ἡ ἐλπὶς ὅλων τῶν καταδιωκομένων ὅτι θὰ ἠδύναντο δι' αὐτοῦ νὰ φυγαδευθῶσιν, εἶχε μεταβληθῆ εἰς ἕναν ἀληθινὸν σωτῆρα, ἀλλὰ λόγω τῆς ἐντονότητος τῆς δραστηριότητός του ταύτης προεκάλεσε τὴν προσοχὴν τῶν Γερμανῶν (ἤδρευε εἰς Ραφήνα τάγμα Γερμανικοῦ στρατοῦ) κατὰ τὰς ἀρχὰς 1942. Πρὸς τελείαν παραπλάνησιν καὶ συσκότησιν τῶν Γερμανικῶν ἐρευνῶν ὁ Λόλας προσεποιήθη τὸν ἀσθενῆ, ἐνῶ ἠδύνατο νὰ δραπετεύσῃ πρὸς Μέσην Ἀνατολήν, καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς Φεβρουαρίου 1942 ἔτυχε 2μήνου ἀναρρωτικῆς ἀδείας, ἀλλ' ἀντὶ νὰ μεταβῆ εἰς τὸν Τόπον τῆς διανύσεως τῆς ἀδείας ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Ἠλίας Τρατρᾶς καὶ ὡς μηχανικὸς Πετρελαιοκινήτου «Παναγιὰ» τοῦ Σταμ. Τρατρᾶ ἀνεχώρησε καὶ ἔφθασεν εἰς Σμύρνην. Ἐκεῖ ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν ἐν τῇ ὑποδοχῇ τῶν ἐξ Ἑλλάδος ἀφικνουμένων.

Τὸν Μάϊον 1942 μετέφερεν εἰς Ἀθήνας μέσω Εὐβοίας, κατόπιν πολλῶν περιπετειῶν καὶ κινδύνων, δύο ἀσυρμάτους, τοὺς ὁποίους παρέδωκεν εἰς τὸν τότε ἀντισυνταγματάρχην Κιτριλάκην, ἀρχηγὸν τοῦ «Ὅμηρος».

Τὸν Ἰούνιον 1942 ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Πέτρος Κυριακίδης, καὶ ὡς μηχανικὸς τοῦ πετρελαιοκινήτου «Ἁγία Εἰρήνη», ἀνεχώρησεν διὰ Σμύρνην κομίζων σπουδαίας ἐκθέσεις.

Μετὰ ἕνα μῆνα περίπου, ἀρχὰς Ἰουλίου, συνοδεύων δύο Βρεττανοὺς ἔφθασε καὶ πάλιν εἰς Ἀθήνας καὶ ἀφοῦ ἔφερε τοὺς Ἄγγλους τούτους εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῆς ὀργανώσεως «Ὅμηρος» ἀπῆλθεν καὶ αὖθις εἰς Σμύρνην τὸν Αὔγουστον 1942 καὶ ἐκεῖθεν εἰς Αἴγυπτον, διακόψας ἐπιτυχῶς τὰ τόσον ἐπικίνδυνα μεταξὺ Σμύρνης καὶ Ἀθηνῶν «τουριστικὰ» κατὰ τὰ ἀνωτέρω ταξείδιά του.

Ἐκ τοῦ κλιμακίου Χωροφυλακῆς ἀπεσπάσθησαν εἰς τὸ κλιμάκιον ἀσυρμάτων καὶ Πετρελαιοκινήτων οἱ ὑπαξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς Σωτήριος Τσοῦλος, Σταμ. Τζοῦρος, Ἐπαμ. Γιαννακλαρᾶς καὶ Εὐστ. Μιχαλόπουλος, εἰς τοὺς προμνησθέντας δὲ συνεργάτας βραδύτερον προσετέθησαν καὶ ἄλλοι μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ὑπομοίραρχος Γεώργ. Καλιακμάνης.

Κατὰ τὸν Ἰούλιον 1943, καθ' ὃν χρόνον ἐμαίνετο ἡ μάχη τῆς Σικελίας, συνεπείᾳ συλλήψεως παρὰ τὸν Ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου, τοῦ Μοιράρχου Δημ. Ἀντωνάκου, ἐματαιώθη προσπάθεια δημιουργίας ὑποκλιμακίου Λακωνίας. Ὁ τότε ταγματάρχης Χωροφυλακῆς Νάζος Νικόλαος παρέσχε τόπον καὶ μέσα διὰ τὴν ἐγκατάστασιν καὶ λειτουργίαν ἀσυρμάτου ἐν Μυκόνῳ.

Τοιαύτη περίπου ὑπῆρξεν λίαν περιληπτικῶς ἡ συμμετοχὴ καὶ συμβολὴ τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὴν περίφημον ὀργάνωσιν «Ὅμηρος», ἐκ πηγῶν καὶ στοιχείων ὑπ' αὐτῆς ταύτης τῆς ὀργανώσεως δοθέντων εἰς τὴν δημοσιότητα, συμμετοχὴ καὶ συμβουλὴ ἥτις δικαίως ἔχει προκαλέσει τοὺς πανταχόθεν ἐξαιρέτους ἐπαίνους.

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ «ΑΛΙΚΗ»

Ἡ ὀργάνωσις «Ἀλίκη» ὑπῆρξεν μιὰ ὀργάνωσις κατασκοπείας εἰς βάρος τῶν κατακτητῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς. Εἰς ταύτην συμμετέσχεν καὶ εἰργάσθη ἱκανὸς ἀριθμὸς ἀξιωματικῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀναφέρονται μὲ ἰδιαιτέραν δρᾶσιν οἱ Συνταγματάρχαι Κατσαμπῆς Κων. καὶ Ἀγγελίδης Γεώργ., Ἀντισυνταγματάρχης Τσιτούρας Νικ., ταγματάρχαι Πλατάκης Γεώργ., Λύρης Βασιλ. καὶ Κατσολεδάκης Κωνσταντῆς, οἱ Μοίραρχοι Βενιεράκης Ἐμμ., Χα-

τζῆς Εὐάγγ., Κούτρας Παναγ., Δαρλᾶκος Ἰωάνν., Παπαδόπουλος Ἀγησ., Κουρεμπανᾶς Ἰωάννης, Παϊκόπουλος Διονύσιος, Πολυζώνης Γρηγ., Στασινόπουλος Χρ., καὶ Σοϊμίρης Παναγ. Ὑπομοίραρχοι Ἀντωνᾶτος Ζήσιμος, Κερκύρας Σπυρ. Μαριόλης Νικ. καὶ Παπαδόπουλος Ἀρ. καὶ οἱ Ἀνθυπομοίραρχοι Ἐλευθεριάδης Πετρ. καὶ Γρανίτσας Τιμ.

Ἐκτὸς τούτων εἰς τὴν ὀργάνωσιν ταύτην εἶχον μυηθῆ καὶ προσέφερον τὰς ὑπηρεσίας των ἐννέα ὑπαξιωματικοὶ καὶ 16 Χωροφύλακες, ἐξ ὧν οἱ ὑπενωματάρχαι Κωστίνης Βασιλ. καὶ Δριτσᾶκος Νικ. καὶ οἱ Χωροφύλακες Παπασταυρόπουλος, Δημ., Γριμπαδιώτης Κων., Ἡλιόπουλος Δημ., Ρασσιᾶς Παναγ., Λουφαρδάκης Νικ., Κερατσιμπασάκης Ἰωάνν., Γιαννέλος Κων., Στάμου Ἀθαν., Τσαταλὸς Χρῆστος καὶ Τσιώτας Ἠλίας, διὰ τοῦ ἀπὸ 15-.10.-1948 Β.Δ. ἐτιμήθησαν διὰ τοῦ μεταλλίου Ἀνδραγαθίας, ὡς ἐκθέσαντες ἐπανειλημμένως τὴν ζωήν των εἰς σοβαρὸν κίνδυνον χάριν τοῦ συμμαχικοῦ ἀγῶνος, πρᾶγμα ὅπερ ἐγνώσθη εἰς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς διὰ τῆς ἀπὸ 1-3-1945 ἀναφορᾶς τοῦ Πλοιάρχου Χασιώτου καὶ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 900€ ἀπὸ 13-11-44 ἐγγράφου τοῦ Γ' Βρεττανικοῦ Σώματος Στρατοῦ. (86).

Δι' ἅπαντας τοὺς ἄνδρας τοῦ Σώματος ὁ Πλοίαρχος Χασιώτης διετύπωνε τὴν γενικὴν παρατήρησιν: «οὐδέποτε διανοηθέντες νὰ δεχθοῦν οἱανδήποτε πρὸς τοῦτο ὑλικὴν ἀμοιβὴν» συνετέλεσαν ἐξόχως εἰς τὴν ἐπιτυχῆ ἀποστολὴν τῶν ἀσυρμάτων, τῆς μυστικῆς ὑπηρεσίας καϊκιῶν καὶ τῆς ταχυδρομικῆς ἀνταποκρίσεως τῶν πληροφοριῶν. Παραθέτομεν τὴν περὶ τοῦ Συνταγματάρχου Κατσαμπῆ ἐμπιστευτικὴν ἔκθεσιν τοῦ πλοιάρχου Β.Ν. Χασιώτη ἐξ ἧς προκύπτει ἡ ἔκτασις τῆς συμμετοχῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὴν ἀνωτέρω ὀργάνωσιν.

«1. Συνταγματάρχης Χωροφυλακῆς Κατσαμπῆς Κωνσταντῖνος.

» Ὑπῆρξεν ὁ κύριος συντελεστὴς τῆς μεγάλης καὶ λίαν ἐπιτυχοῦς συμμετοχῆς » τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὴν ἀναληφθεῖσαν προσπάθειαν τῆς παροχῆς » εἰς τὰς συμμαχικὰς ἐνόπλους δυνάμεις τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἐκτέ» λεσιν τῶν ἐπιχειρήσεων πληροφοριῶν.

» Ὠργάνωσε καὶ διηύθυνε τὸ κέντρον κατασκοπείας Πατρῶν μὲ ἐκτεταμένον δί» κτυον πληροφοριῶν εἰς τοὺς Νομοὺς Ἀχαΐας, Ἠλείας, Αἰτωλοακαρνανίας καὶ Κε» φαλληνίας μέχρι τῆς κατὰ Ἰανουάριον 1944 παραδόσεως τοῦ Κέντρου τούτου εἰς » Εἰδικὴν Ἀγγλικὴν Ἀποστολήν.

» Ἐπὶ πλέον ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου 1943 βοηθούμενος καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀντισυνταγματάρ» χου Χωροφυλακῆς Τσιτούρα Νικολάου ὠργάνωσε καὶ διηύθυνε ἴδιον δίκτυον πλη» ροφοριῶν εἰς Ἀττικὴν μὲ ἕδραν τὰς Ἀθήνας καὶ περιφέρειαν τὰς ἐπαρχίας Ἀτ» τικῆς, Μεγαρίδος, Σαλαμῖνος περιλαμβανομένων τῶν ἀεροδρομίων Τατοΐου, Χα» σανίου καὶ Ἐλευσῖνος.

» Ἀνέπτυξεν ἐξαιρετικὴν δραστηριότητα καὶ ζῆλον καὶ ἐπέδειξε θαυμαστὴν » ψυχραιμίαν καὶ ἀφοσίωσιν εἰς τὸ καθῆκον μὴ διακόψας οὐδὲ ἐπὶ στιγμὴν τὴν καρ» ποφόρον ἐργασίαν του, μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως παρ' ὅλον ὅτι ἀπὸ τῆς ἀνοίξε» ως τοῦ 1944, ἀνακαλυφθέντος ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ τοῦ εἰς τοὺς Ἄγγλους παραδοθέν» τος Κέντρου Πατρῶν καὶ συλληφθέντων πολλῶν τῶν ἐκεῖ συνεργατῶν των, δύο » τῶν ὁποίων μετὰ μακρὰν μαρτυρικὴν ἀνάκρισιν ἐξετελέσθησαν, ἐτέλει ὑπὸ διηνε» κεῖς κινδύνους ν' ἀνακαλυφθῇ».

---

(86) Βλεπ. ὑπ' ἀριθμ. 26)29)1ε ἀπὸ 31-8-1948 ἀναφορὰν Ἀρχηγείου Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς.

ΜΥΣΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ «ΚΟΔΡΟΣ»

Ὁ Παν. Λυκουρέζος παρέχει τὴν πληροφορίαν (87) ὅτι μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς μυστικῆς ὀργανώσεως πληροφοριῶν καὶ κατασκοπείας ἐν γένει ὑπὸ τὸν τίτλον «Κόδρος» συμπεριελαμβάνοντο καὶ οἱ Ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς Στυλ. Πεονάκης, Δημ. Παπαδομαρκάκης, Ἐμμ. Κορνηλάκης, Γεώργ. Βογιατζάκης, Κων. Κατσολεδάκης, Δημ. Ἀβρονιδάκης καὶ Δημ. Τερζάκης.

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ «ΜΙΔΑΣ 614».

Παρ' ὅλον ὅτι ἡ ὀργάνωσις αὕτη μετὰ τὸν πρόωρον φόνον τοῦ ἀρχηγοῦ της Τσιγάντε ἔπαυσεν ὑπάρχουσα ἐν τούτοις ἐχρησιμοποίησεν ἱκανὸν ἀριθμὸν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τοὺς ἀντισυνταγματάρχας Ἀγγελίδην Γεώργιον, Καβριβάνον Παν., ἀνθυπομοίραρχον Βασιλόπουλον καὶ ἄλλους.

ΛΟΙΠΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

Ἔχομεν τὴν βεβαιότητα ὅτι δὲν ὑπῆρξεν οἱουδήποτε εἴδους ἐναντίον τῶν κατακτητῶν προσπάθεια ἄνευ τῆς συμμετοχῆς καὶ ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀρχικῶς διατυπωθείσης ἀπόψεως ἡμῶν, καθ' ἣν τὸ σύνολον τῶν ἔργων τῆς κατὰ τὴν περίοδον 1941—1945 Χωροφυλακῆς ἀπετέλεσε ἕναν ἔντονον ἐναντίον τῶν κατακτητῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐχθρῶν τοῦ ἔθνους ἀγῶνα.

Ὁ τότε Μοίραρχος Γκότσης Ἀνδρέας, διατελέσας Ὑφυπουργὸς κατὰ τὸ 1963, ἐν τῇ ἀπὸ 18-4-1945 ἐκθέσει του ἀποκαλύπτει μίαν μεγάλην, ὡς σχέδιον, προσπάθειαν διὰ τὴν καθολικὴν ἐν δεδομένη στιγμῇ ἐξέγερσιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ μὲ βάσιν τὴν Χωροφυλακήν, εἰς τὴν κεντρικὴν ἐπιτροπὴν τῆς ὁποίας συμμετέσχε οὗτος, ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ γενικοῦ Διευθυντοῦ Χωροφυλακῆς Στρατηγοῦ Κολλάτου. Ἡ ἐθνικοαπελευθερωτικὴ αὕτη προσπάθεια ἀποκαλουμένη «ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ» ἐπρόκειτο νὰ προβῇ εἰς δημιουργίαν κυβερνήσεως εἰς τὰ ὄρη ἐκ τοῦ Στρατηγοῦ Παπάγου, καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀλιβιζάτου, δημοσιογράφου Κύρου καὶ ἄλλων.

Οὔτε ὁ Γκότσης ἀναφέρει τὶ περὶ ἑτέρας τινὸς δράσεως τοῦ Κολλάτου, ὅστις τόσον μεμπτῶς εἶχεν συμπεριφερθῇ ἔναντι τοῦ Ἀντιστρατήγου — Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς Ζήρου Φ. ἵνα ἀναλάβη οὗτος τὴν Ἀρχηγίαν τοῦ Σώματος, οὔτε ἄλλοθι προκύπτει ἡμῖν τοιοῦτον τί.

Ὁ Γκότσης ἀπὸ Νοεμβρίου 1942 μέχρι 11-6-1943 τεθεὶς ἐπικεφαλῆς τοῦ ἐργατικοῦ τμήματος τῆς ὀργανώσεως συνειργάσθη μετὰ τοῦ Ε.Α.Μ. διὰ τὰς μεγάλας ἐργατικὰς κ.λ.π. κινητοποιήσεις ἐν Ἀθήναις κατὰ τὰς 23ην Φεβρουαρίου, 5ην καὶ 25ην Μαρτίου 1943 μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν ματαίωσιν τῆς ἀπειληθείσης ὑπὸ τῶν κατακτητῶν Ἐπιστρατεύσεως.

Τὴν 11-6-1943 συνελήφθησαν καὶ ἐνεκλείσθησαν εἰς τὰς φυλακάς, συνεδριάζοντες ἐν τῇ οἰκίᾳ μηχανικοῦ Μπέη, οἱ Συνταγματάρχαι Παχούλης, Κουλουφάκος καὶ Κανδύλης, οἱ καθηγηταὶ Πανεπιστημίου Μ. Ἀλιβιζάτος καὶ Γ. Κονιδάρης, ὁ Ἰατρὸς Μπασακίδης Α., ὁ δικηγόρος Ι. Κροντήρης καὶ ὁ Μοίραρχος Ἀνδρέας Γκό-

(87) Βλ. Π. Λυκουρέζου (Χρονικὸ ἀπὸ τὴν ἐθνικὴ Ἀντίσταση».

τσης, ἔνθεν ἀπεφυλακίσθησαν μετὰ μικρὸν χρόνον, εὐτυχῶς ἄνευ περαιτέρω συνεπειῶν.

Ὁμιλοῦντες ἀνωτέρω περὶ τοῦ Κουβελλάκη ἐθίξαμεν ὅτι μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν ὁμάδων του ἐνετάχθη εἰς τὴν ὀργάνωσιν Ρ.Α.Ν., εἰς ἣν ἀνῆκον πολλοὶ βαθμοφόροι τοῦ Σώματος, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Μεσσηνίας κατὰ τὸ 1942 Μοίραρχος Ἰωάνν. Ζερβόπουλος.

Ὁ Συνταγματάρχης Παν. Κατριβᾶνος ἀναφέρει ὅτι ὑπῆρξεν ἐκ τῶν πρώτων μελῶν τῆς ὑπὸ τὸν Στελλάκην πατριωτικῆς ὀργανώσεως «ὁ ΦΟΙΝΙΞ».

Περὶ τῆς ἐθνικῆς δράσεως τοῦ Στελλάκη ὡμιλήσαμεν ἀνωτέρω εἰς τὰ περὶ τοῦ ἐν τῇ ὀργανώσει «Ὅμηρος» κλιμακίου χωροφυλακῆς ἐκτεθέντα.

Οἱ ἐν Πελοποννήσω ὑπηρετοῦντες ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ἔσπευσαν καὶ ἐπύκνωσαν τὰς τάξεις τῆς ὀργανώσεως «Ἑλληνικὸς Στρατός», ἤτοι ἀνεξαρτήτως τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰς ἐνόπλους ὁμάδας ἡ ὑπόλοιπος δύναμις ἔπραξε πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο καὶ ὅ,τι τῆς ἐζητήθη εἴτε διὰ τὴν συλλογὴν πληροφοριῶν, εἴτε διὰ τὴν καλλιέργειαν εὐμενοῦς πνεύματος διὰ γενικωτέραν ἐξέγερσιν, εἴτε διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν ἀνταρτῶν.

Ἀνεξαρτήτως τῆς πρὸς ὀργανώσεις προσφορᾶς καὶ συνεργασίας τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, δι' ἃς δὲν δυνάμεθα νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι διὰ τῶν ἀνωτέρω διελάβομεν ἐπαρκῶς, εἰ μὴ μόνον ἐνδεικτικῶς, ὑπάρχει μία ἀτελεύτητος σειρὰ μεμονωμένων περιπτώσεων, καθ' ἃς ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς προσέφερον ὑψίστης σπουδαιότητος ὑπηρεσίας εἰς ἄτομα καὶ ἀποστολὰς τοῦ συμμαχικοῦ στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς ἐν μέσω βεβαίων κινδύνων ἄνευ τῶν ἐγγυήσεων καὶ τῆς παρηγορίας ὀργανώσεως τινός. Μὲ μοναδικὸν σύντροφον τὴν πρὸς τὴν αἰωνίαν Ἑλλάδα πίστιν καὶ τὴν πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Ἐλευθερίαν ἀνεξάντλητον ἀγάπην ἀντιμετώπισαν τὸν θάνατον τὰ ὄργανα τοῦ Σώματος τούτου χάριν τοῦ ἐθνικοῦ γοήτρου, τῆς προστασίας τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς συνδρομῆς πρὸς τὸν συμμαχικὸν ἀγῶνα.

Ἐκτὸς ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, ἅπαντες οἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς ὑπηρετήσαντες ἀξιωματικοὶ τοῦ Σώματος τῆς Ε.Β.Χ. ἔχουν τιμηθῆ διὰ διαφόρων ἠθικῶν ἀμοιβῶν διὰ προσενεχθείσας κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐξαιρετικὰς ὑπηρεσίας πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τὸν συμμαχικὸν ἀγῶνα, ἕκαστος ἀναλόγως τῆς θέσεως καὶ τῶν συνθηκῶν ἀφ' ἃς εὑρέθη.

Νὰ μεταφέρομεν ἐνταῦθα τὸ σύνολον τῶν περιπτώσεων τῆς τοιαύτης δραστηριότητος, τῇ ἀληθείᾳ θ' ἀπετέλει ἓν ὡραῖον καὶ ἀξιοζήλευτον πανόραμα τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς ἀλλὰ θὰ ἐξέτρεπεν τὴν παροῦσαν προσπάθειαν πολὺ πέραν τοῦ δέοντος.

Παρὰ ταῦτα δὲν δυνάμεθα παρὰ ν' ἀναφερθῶμεν εἰς τὰς Χαρακτηριστικωτέρας τῶν περιπτώσεων, ἀρχόμενοι ἐκ τῶν Ἰονίων νήσων, ἔνθα ἔλαβε χώραν καὶ ἡ πλέον μυθιστορηματικὴ περίπτωσις.

Μετὰ τὴν συνθηκολόγησιν τῆς Ἰταλίας ἐπανεγκατεστάθη εἰς Κεφαλληνίαν ἡ Χωροφυλακὴ ὑπὸ τὴν Διοίκησιν τοῦ ἀντισυνταγματάρχου Κουμάνταρου καὶ μὲ ὑποδιοικητὴν τὸν τότε Μοίραρχον Τζάτζον Σπυρίδωνα.

Κατὰ τὴν ἄνοιξιν 1944 ἀπεβιβάσθησαν εἰς ἀκτὴν Κατεληοῦ Κεφαλληνίας δύο Ἕλληνες ἀνώτεροι Ἀξιωματικοὶ τοῦ Στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ Ταγματάρχης Στέφανος Μαρῖνος. Φρονοῦμεν ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ ἰδίου ἀξιωματικοῦ περὶ τοῦ ὁποίου τόσον κολακευτικῶς ἐκφράζεται κατ' ἐπανάληψιν εἰς τὰ δημοσιεύματά του ὁ Κριστόφερ Γουντχάουζ.

Μερίμνη τοῦ Μοιράρχου Τζάντζου οἱ δύο οὗτοι ἀξιωματικοὶ κατετάγησαν ὡς

ἄνευ θητείας Χωροφύλακες καὶ εἷς ἐξ αὐτῶν διετάσσετο καθ' ἑκάστην εἰς ὑπηρεσίαν τάξεως εἰς τὸ ἐν Ἀργοστολίῳ Γερμανικὸν Φρουραρχεῖον καὶ οὕτω μὲ ἄνεσιν συνέλεγον τὰς πληροφορίας των, ἃς μετέδιδον διὰ τοῦ ἀσυρμάτου των εἰς Μέσην Ἀνατολὴν καὶ ἐπηκολούθουν αἱ εὔστοχοι ἐνέργειαι τῆς Βρεττανικῆς ἀεροπορίας. Εἰς τὴν προσπάθειάν των ταύτην εἶχον ἐντάξει καὶ τὸν Τζάτζον ὑπὸ τὸ ἀναγνωριστικὸν Π. 12.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς Σ)βρίου 1944 ὁ Μοίραρχος Τζάτζος ἐκλήθη παρὰ τῶν ὡς ἀνωτέρω ἀξιωματικῶν (ἄνευ θητείας Χωροφυλάκων) καὶ ἐζητήθη παρ' αὐτοῦ ὅπως Ἐπιτροπὴ ἐκ τοῦ Νομάρχου, Ἐπισκόπου, καὶ Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς παρουσιαζομένη εἰς τὸν Γερμανὸν στρατιωτικὸν διοικητὴν τῆς νήσου, ταγματάρχην Heüstle, δι' ἐπιδιδομένου σημειώματος ἐξασφαλίσῃ συνέντευξιν τῶν Ἑλλήνων τούτων Ἀξιωματικῶν μετὰ τοῦ Γερμανοῦ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἔφερε εἰς πέρας τὴν ἀποστολήν, διερμηνεύοντος τοῦ ψυχιάτρου Μαρίνου Μεταξᾶ, καὶ ὁ Γερμανὸς ταγματάρχης ἐδήλωσεν ὅτι θὰ ἐδέχετο τὴν ἀποστολὴν τὴν 08' ὥραν τῆς ἑπομένης.

Τὴν 07.50' ὥραν τῆς ἑπομένης ἐνεφανίσθη ἐν Ἀργοστολίῳ τὸ πλέον παράδοξον γεγονός. Οἱ ὡς ἀνωτέρω, τέως ἄνευ θητείας Χωροφύλακες, μὲ στολὴν ταγματάρχου Βρεττανικοῦ στρατοῦ ἐπιβαίνοντες ἀνοικτοῦ αὐτοκινήτου διήρχοντο διὰ τῆς κεντρικῆς ὁδοῦ Ἀργοστολίου (λιθόστρωτον) καὶ ὑπὸ τὰ ἔκπληκτα ὄμματα τῶν κατοίκων κατηυθύνθησαν πρὸς τὴν σκηνὴν τοῦ Γερμανοῦ στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ, ἔνθα παρέμειναν ἐπὶ 20λεπτον περίπου.

Ἀμέσως κατόπιν ἔσπευσεν εἰς συνάντησίν των ὁ Τζάτζος καὶ ἐπληροφορήθη παρ' αὐτῶν ὅτι εἶχεν ζητηθῆ ἡ αὐθημερὸν ἐκ τῆς νήσου ἀποχώρησις τῶν Γερμανῶν, ἄλλως οὐδεμία ἐγγύησις παρείχετο διὰ τὴν τύχην τῆς φρουρᾶς, δεδομένου ὅτι ἡ νῆσος εἶχε περικυκλωθῆ ὑπὸ Βρεττανικοῦ στόλου.

Ὄντως ἐντὸς τῆς ἡμέρας οἱ Γερμανοὶ ἀπεχώρησαν διὰ τοῦ λιμένος Φισκάρδο, ἡ δὲ Χωροφυλακὴ χρησιμοποιήσασα εἰδικὸν Ἰταλὸν αἰχμάλωτον ἐπέτυχε τὴν ἀπομόνωσιν τῶν Γερμανικῶν ἔργων ὑπονομεύσεως, οὕτω ἠλευθερώθη ἡ Κεφαλληνία ἀναιμάκτως καὶ ἄνευ ζημιῶν.

Ἡ Βρεταννικὴ μονὰς H.Q. Force 133 MEEF διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. GCA) 349) G) 194 ἀπὸ 28-8-1945 ἐγγράφου της πρὸς «Τὸ Ἑλληνικὸν Ὑπουργεῖον Πολέμου» — Διεύθυνσις Χωροφυλακῆς — διεπραγματεύθη περὶ τοῦ ἀνωτέρω περιστατικοῦ. Ἐκ τοῦ ἐγγράφου τούτου μεταφέρομεν τὸ ἀκόλουθον ἀπόσπασμα :

«...4. Λεπτομέρειαι Ὑπηρεσίας.

«Ὁ Μοίραρχος Τζάντζος ἦτο ὁ Ὑποδιευθυντὴς τῆς Βασιλικῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὴν Κεφαλληνίαν νῆσον τοῦ Ἰονίου καὶ ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1944 προσέφερε μεγάλην βοήθειαν εἰς μίαν μικρὰν Συμμαχικὴν Στρατιωτικὴν Ἀποστολήν, ἡ ὁποία εἶχε σταλῆ εἰς τὰς Ἰονίους Νήσους ὑπὸ τῆς Μονάδος ταύτης. Διετήρησε στενὴν ἐπαφὴν μὲ τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Ἀποστολῆς καὶ χάρις εἰς τὴν θέσιν του, ἠδύνατο νὰ προμηθεύῃ σημαντικὰς πληροφορίας τῶν κινήσεων καὶ μελλοντικῶν προθέσεων τῆς Γκεστάπο, τῆς ἐγκατεστημένης εἰς τὸν τομέα. Ἡ βοήθειά του μεγάλως ηὔξησε τὴν ἀσφάλειαν τῆς Ἀποστολῆς καὶ τῆς ἐπέτρεψε νὰ κινῆται μὲ πολὺ μεγαλυτέραν ἐλευθερίαν ἡ ὁποία διαφορετικὰ δὲν ἦτο δυνατή. Πάντοτε ἐπέδειξε μεγάλην ἑτοιμότητα καὶ θάρρος εἰς αὐτὴν τὴν δύσκολον θέσιν νὰ διατηρῇ ἐπαφὴν μὲ τὴν Ἀποστολὴν καὶ συγχρόνως μὲ τὸν ἐχθρόν.

» 5.— Γενικὸς Στρατιωτικὸς Χαρακτήρ.
» Γενναῖος καὶ Πατριώτης Ἀξιωματικός, ὅστις ἔπραξε πᾶν ὅτι ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τὴν
» ἐπίσημον ἰδιότητά του ὡς Ἀξιωματικοῦ διὰ τὴν εὐόδωσιν τοῦ κοινοῦ ἀγῶνος».

Κατὰ Μάϊον 1944 ἀφίκετο εἰς Θεσσαλονίκην κλιμάκιον συμμαχικῆς ἀποστολῆς ἐκ τῶν ταγματάρχου Πυροβολικοῦ Διαμαντοπούλου, ὡς ἀρχηγοῦ, λοχαγοῦ Πολυζοπούλου Στερ., ὡς ἀσυρματιστοῦ καὶ ὑπομοιράρχου Κίππη Δημ., ὡς Σαμποτέρ, ἁπάντων ἐνόπλων δι' αὐτομάτων καὶ μετ' ἀσυρμάτου.

Μίαν ἡμέραν συναντήσας τὸν τότε ὑπομοίραρχον Κων. Μῖχον — ἤδη στρατηγὸν Ε.Α., ὁ τότε λοχαγὸς Δεληβοριᾶς Παν. τοῦ ἀνεκοίνωσε τὴν ἄφιξιν τοῦ ἀνωτέρω κλιμακίου καὶ ὅτι ἐκ τοῦ φόβου τῶν Γερμανικῶν μέτρων δὲν ἐξευρίσκετο τόπος ἐγκαταστάσεως τούτου.

Ὁ Ὑπομοίραρχος Μῖχος, γενναῖος καὶ ἀποφασιστικὸς καθ' ὅλην τὴν σταδιοδρομίαν του, παραλαβὼν ἐκ τῆς ἐπὶ ὁδοῦ Μητροπόλεως οἰκίας Δεληβοριᾶ τὸν ἀσύρματον καὶ τὰ τρία αὐτόματα ἐντὸς σάκκου τὰ μετέφερε καὶ τὰ ἐγκατέστησε εἰς τὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀριστοτέλους 9 —διαμέρισμα 9— κατοικίαν του, εἰς ἣν ἐγκατεστάθη καὶ ὁ ἀσυρματιστὴς λοχαγὸς Πολυζόπουλος Στεργ.

Τὰ δύο ἕτερα μέλη τῆς ἀποστολῆς ἐγκατεστάθησαν ὁ μὲν Διαμαντόπουλος εἰς οἰκίαν ἐπὶ ὁδοῦ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ, ὁ δὲ Κίππης εἰς τὸ ἐπὶ τῆς Πλατείας Ἐλευθερίας ξενοδοχεῖον Ρίτς.

Ὁ ἀσύρματος παρέμεινεν λειτουργῶν μέχρι τῆς ἀποχωρήσεως τῶν Γερμανῶν εἰς τὴν κατοικίαν Μίχου, συνεχομένως τῆς ὁποίας κατῴκουν Γερμανοὶ ἀξιωματικοί, ἅμα δὲ τῇ ἀποχωρήσει τῶν Γερμανῶν συνεκεντρώθησαν ἐκεῖσε καὶ τὰ ἄλλα δύο μέλη τῆς ἀποστολῆς καὶ ἐπὶ τοῦ ἐξώστου ἀνήρτησαν 4 σημαίας, ἤτοι Ἀμερικανικήν, Ἑλληνικήν, Ρωσσικὴν καὶ Ἀγγλικήν, κάτωθι δὲ ἑκάστης τῶν σημαιῶν ἐτέθη τὸ ἀρχικὸν γράμμα τῆς ἐθνότητος καὶ οὕτω ἐσχηματίσθη ἡ ἀποτελοῦσα τὴν Ἑλληνικὴν πολεμικὴν Ἰαχὴν λέξις «ΑΕΡΑ».

Εἰς ἔγγραφον τοῦ Ἄγγλου Ἀντισυνταγματάρχου Α. Ντολμπέν, διοικητοῦ μικτῆς ἀποστολῆς ἐν Ἑλλάδι, προσδίδεται τὸ χρῶμα τῆς τόσον ἐπικινδύνου προσφορᾶς τοῦ Μίχου εἰς τὸ κέντρον τῆς Θεσσαλονίκης. (88)

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἀναφερόμεθα καὶ εἰς μιὰν ἄλλην, ταυτόχρονον καὶ παρεμφερῆ, περίπτωσιν Μίχου. Ὑπὸ τοῦ ἰδιώτου Πιπίνου ἐζωγρήθη κατὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γερμανῶν, ὁ Γερμανὸς Ταγματάρχης Φὸν Σέγκ, πολιτικὸς σύμβουλος τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ Αἰγαίου, ὅστις ἐκρατήθη ὡς αἰχμάλωτος ἐπὶ 10ήμερον περίπου εἰς τὴν κατοικίαν Μίχου καὶ παρεδόθη μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν εἰς τοὺς Ἄγγλους.

Ἡ Χωροφυλακὴ τῶν νήσων, ἰδίᾳ τῶν νήσων Αἰγαίου, ἐνεφάνισεν ἐξαιρετικὴν δραστηριότητα καὶ προσφορὰν διὰ τὸν συμμαχικὸν ἀγῶνα, ἰδιαιτέρως δὲ διεδραμάτισε σημαντικὸν ρόλον εἰς τὴν φυγάδευσιν ἀξιωματικῶν κ.λ.π. πρὸς Μέσην Ἀνατολήν.

Κατωτέρω θ' ἀναφερθῶμεν κατ' ἐπανάληψιν εἰς προσενεχθείσας ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητος τοιαύτας ὑπηρεσίας, τὸ σύνολον τῶν ὁποίων πλησίον τῶν ἀγώνων καὶ τῶν θυσιῶν τῶν Ἑλλήνων ναυτικῶν κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην προσδίδει τὴν

---

(88) Βλέπ. Φάκ. 1359)4 Ἀρχηγείου Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς.

εὐγένειαν, τὸν πατριωτικὸν παλμὸν καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ πνεύματος τῆς αὐτοθυσίας τῶν Ἑλλήνων.

Ἕνεκεν τῆς δραστηριότητός της ταύτης ἡ Χωροφυλακὴ κατέβαλεν ἀξιόλογον τίμημα αἵματος, καὶ μεταξὺ τῶν νεκρῶν της ἀναφέρομεν τοὺς ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἐκτελεσθέντας ἐν Λήμνῳ κατὰ τὸ θέρος 1943 ἀνθυπασπιστὴν Χωροφυλακῆς Βουδικλάρην καὶ 4 χωροφύλακας, ὡς διενεργοῦντας κατασκοπείαν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Σ.Μ.Α.

Τὴν πλουσίαν Ἐθνικὴν καὶ κοινωνικὴν δρᾶσιν τῆς Χωροφυλακῆς Λήμνου δυνάμεθα ν' ἀντιληφθῶμεν μελετῶντες τὰ δικαιολογητικὰ τῶν εἰς τὸν Διοικητὴν Χωροφυλακῆς Λήμνου ἀπονεμηθεισῶν ἠθικῶν ἀμοιβῶν, τὸ περιεχόμενον τῶν ὁποίων ἀναμφισβητήτως ἀντανακλᾷ καὶ ἐρείδεται ἐφ' ὅλης τῆς τότε δυνάμεως.

Ὁ Ἀντισυνταγματάρχης Παπουτσάκης Ἐμμ., διὰ τοῦ ἀπὸ 3)9-6-1950 Β.Δ. Φ.Ε.Κ. 133 τεῦχος Γ') ἐτιμήθη διὰ τοῦ μεταλλίου αὐτοθυσίας:

«Διότι ὑπηρετήσας κατὰ τὴν ἐχθρικὴν κατοχὴν εἰς Λῆμνον καὶ Λέσβον ἐξέ-» θεσεν ἀποδεδειγμένως ἐπανειλημμένως τὴν ζωήν του εἰς κίνδυνον πρὸς διάσω-» σιν ἄλλων εὑρισκομένων ἐν κινδύνῳ, ἤτοι ἀπέκρυψεν ἀποτελεσματικῶς καταδιω-» κομένους ὑπὸ τοῦ κατακτητοῦ, λόγῳ τῆς Ἐθνικῆς των δράσεως, ἐνήργησεν ἐπι-» τηδείως καὶ ἐπέτυχε τὴν ἀπελευθέρωσιν κρατουμένων ὑπὸ τῶν κατακτητῶν ὁμο-» γενῶν διὰ τὴν Ἐθνικήν των δρᾶσιν, διηυκόλυνε τὴν διαφυγὴν Ἑλλήνων εἰς τὴν » Μέσην Ἀνατολήν, συνετέλεσεν εἰς τὴν διάσωσιν καὶ φυγάδευσιν Ἄγγλων στρα-» τιωτικῶν, ἐπροστάτευσε καὶ ἐμερίμνησε διὰ τὴν διατροφὴν καταφυγόντων εἰς τὴν » περιοχήν του προσφύγων ἐκ Μακεδονίας καὶ Θράκης, παρενέβη καὶ ἀπεσόβη-» σεν ἀντίποινα τῶν κατακτητῶν εἰς βάρος τῶν κατοίκων καὶ ἐν γένει ἐπολιτεύθη » Ἐθνοπρεπῶς καὶ εἰργάσθη παντιοτρόπως πρὸς ἀνακούφισιν τοῦ σκληρῶς δοκι-» μαζομένου Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ καὶ τὴν εὐόδωσιν τοῦ Συμμαχικοῦ ἀγῶνος».

Ὁ ἴδιος ἐτιμήθη καὶ διὰ τοῦ Μεταλλίου Ἀνδραγαθίας (Β. Δ. 18)7—4)8--1950 Φ.Ε.Κ. 117) «Διότι Δ)τὴς Χωρ)κῆς Λέσβου τὴν 25.3.1944, πληροφορηθεὶς ὅτι Τμῆμα Γερμανικοῦ Στρατοῦ ἐπέδραμε κατὰ τῆς πόλεως Ἁγιάσου καὶ ἐνήργει ἀντίποινα κατὰ τῆς πόλεως ταύτης, ἔσπευσεν ἐπὶ τόπου, διῆλθεν μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του τὸν πολιορκητικὸν κλοιὸν τῶν Γερμανῶν καὶ παρεμβὰς εἰς τὸν ἐπικεφαλῆς αὐτῶν ἀνέλαβε τὴν εὐθύνην τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς τάξεως καὶ προσχηματικῶς τὴν τιμωρίαν τῶν παρεκτραπέντων πείσας τελικῶς αὐτὸν ν' ἀναστείλη τοὺς φόνους καὶ τὸν ἐμπρησμὸν τῆς πόλεως».

Ὁ τότε ὑπομοίραρχος Κωνσταντᾶς Ἀριστείδης, ὡς Διοικητὴς Ἀστυνομικοῦ τμήματος Χίου, ὑπῆρξεν συνεργάτης τοῦ ὑπὸ τὸν Ἰατρὸν Ματθαῖον Τίμαρην συμμαχικοῦ κλιμακίου πληροφοριῶν, παρέσχεν ἀμέριστον συνδρομὴν εἰς τοὺς μέσω Χίου διὰ Μικρὰν Ἀσίαν ἀναχωροῦντας Ἕλληνας Ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας, συνεδέθη ἀμέσως μετὰ τοῦ κατὰ τὸ Α' δεκαήμερον Φεβρουαρίου 1944 ἀποβιβασθέντος ὡς ἀπεσταλμένου τοῦ Στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς Ἕλληνος Ἀνθυπολοχαγοῦ Καλαμπόκα Ἰάσονος, ὃν ἐφωδίασε διὰ ταυτότητος καὶ ἀδείας πλανοδίου μικροπωλητοῦ, ὥστε νὰ κυκλοφορῇ ἐλευθέρως πλησίον τῶν Γερμανῶν, ὑπεβοήθησε σοβαρῶς τὴν δραπέτευσιν ἐννέα Ἑλλήνων Ἀξιωματικῶν Γερμανοκρατουμένων καὶ τελικῶς ὑποπέσας εἰς τὴν ἀντίληψιν τῶν Γερμανῶν ἐνεκλείσθη εἰς τὰς φυλακὰς ὑπὸ τῶν Γερμανῶν.

Τὴν 21-2-1943 προσεγειώθη δι' ἀλεξιπτώτου εἰς τὴν περιοχὴν Δωδώνης —

Ἰωαννίνων ὁ δικηγόρος καὶ ἔφεδρος Λοχαγὸς Ἀγαθοκλῆς Κωνσταντινίδης, ὁ ἀσίγαστος καὶ ἀδιάφθορος πολεμιστής, περὶ οὗ ἀνεφέρθημεν ἤδη ἐν τοῖς πρόσθεν. Ἡ Δωδώνη ἀπέχει μόλις 23 χιλιόμετρα τῶν Ἰωαννίνων ἔνθα ἥδρευεν Ἰταλικὸν Σῶμα Στρατοῦ, καὶ ὁ Κωνσταντινίδης, πρὶν ἢ ἐπεκταθῇ οἱαδήποτε ἄλλη κίνησις πρὸς τὴν Ἠπειρωτικὴν περιοχήν, ἀπεστάλη ὡς ἀρχηγὸς κλιμακίου πληροφοριῶν τοῦ Στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς, διὰ τὴν συλλογὴν πληροφοριῶν περὶ τοῦ ἐχθροῦ καὶ τῶν κινήσεών του ἐν γένει δι' ὁλόκληρον τὴν Ἤπειρον καὶ τὰ παράλια ταύτης.

Οὗτος πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του ἐξ Αἰγύπτου προφορικῶς καὶ ἐγγράφως εἶχε ζητήσει ὡς συνεργάτας του ἀξιωματικοὺς τῆς Χωροφυλακῆς περὶ τῆς ἀξίας τῶν ὁποίων εἶχε πεισθῇ κατὰ τὴν συνυπηρεσίαν του μετ' αὐτῶν ἐν τῇ 2α Ἑλληνικῇ Ταξιαρχίᾳ. Τὸ Ἐαμικὸν ὅμως περιβάλλον τοῦ στρατηγείου τῆς Μέσης Ἀνατολῆς ἀπέρριψεν τὰς προτάσεις του, καὶ ἐπειδὴ οὗτος ἐπέμεινεν, τὸν ἠπείλησαν μὲ ἄμεσον παραπομπὴν εἰς στρατοδικεῖον, καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ τοῦ ἔδωσαν ὡς βοηθὸν καὶ ἀσυρματιστὴν ἕνα ἡγετικὸν στέλεχος τοῦ Κ.Κ.Ε., τὸν ἐκ Κορίνθου Κωνσταντῖνον Ἀδριανόν, τὸν ὁποῖον ἠναγκάσθησαν ἐν τέλει νὰ φονεύσωσιν οἱ ἴδιοι.

Ἦτο τόση ἡ δίψα τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ὥστε ἅμα τῇ προσγειώσει τοῦ Κωνσταντινίδη οἱ ὅμοροι Ἀστυνομικοὶ Σταθμάρχαι, Ἐνωματάρχαι Φραγκιαδάκης καὶ Νταουντάκης, μετὰ πέντε χωροφυλάκων ἔσπευσαν καὶ ἐτέθησαν εἰς τὰς διαταγάς του, ἀκολουθήσαντες τοῦτον ἐν συνεχείᾳ εἰς Ρωμανόν. Ἐκ τῶν πρώτων ἐπίσης ἔσπευσε νὰ παρέξῃ πᾶσαν συνδρομὴν καὶ ὁ Ἠλίας Νίκου μὲ τὸ τμῆμα του.

Ὅταν βραδύτερον, κατὰ τὸ θέρος 1943, ὁ Κωνσταντινίδης Ἀγαθοκλῆς μετὰ τοῦ τόσον Φιλέλληνος καὶ ἐξαιρετικοῦ ἀπὸ πάσης πλευρᾶς Βρεταννοῦ ἀξιωματικοῦ Μύλλερ ἐπεφορτίσθη μὲ μίαν σειρὰν δολιοφθορῶν εἰς περιοχὰς Πωγωνίου καὶ Ζαγορίου, πρὸς δημιουργίαν παραπλανητικῶν ἐντυπώσεων περὶ ἐπικειμένης ἀποβατικῆς ἐπιχειρήσεως εἰς Ἑλλάδαν, οἱ ἐνωμοτάρχαι Κοσσυδάκης καὶ Πατεράκης μετὰ ἱκανῆς δυνάμεως ἄλλων ὁπλιτῶν χωροφυλακῆς ἀπετέλεσαν τὴν βάσιν καὶ τὸ στήριγμα τῶν ἐγειρημάτων, «ἐπιδείξαντες ζῆλον καὶ αὐταπάρνησιν».

Ἐν μιᾷ νυκτὶ τῶν πρώτων ἡμερῶν Ἰουλίου 1943 ἑπτακόσιοι ἰδιῶται, κάτοικοι τῆς περιοχῆς, καὶ ἑκατὸν περίπου ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, διὰ δυναμίτιδος καὶ γεωργικῶν ἐργαλείων κατέστρεψαν πλήρως τὸ τηλεφωνικὸν καὶ τηλεγραφικὸν δίκτυον πρὸς βορρᾶν τῶν Ἰωαννίνων καὶ μέχρι Κακαβιᾶς καὶ Μερτζιάνης, ἀνετίναξαν δὲ καὶ κατέστρεψαν τὰ τεχνικὰ ὁδικὰ ἔργα τῆς ὁδοῦ Ἰωαννίνων — Ἀργυροκάστρου.

Οἱ Ἰταλοὶ ἔντρομοι περιεχαρακώθησαν εἰς Ἰωάννινα. Τὴν 7ην Ἰουλίου ἐνεφανίσθησαν Γερμανικαὶ δυνάμεις προελαύνουσαι, σφάζουσαι καὶ ἐρημώνουσαι, ἐνῷ τὸ Σ.Μ.Α. διέτασσεν: «Ἀντισταθῆτε πάσῃ θυσίᾳ καὶ δυνάμει πρὸς κατερχομένας δυνάμεις». Οἱ συμμετασχόντες τῶν δολιοφθορῶν χωρικοὶ ἄοπλοι ὄντες διελύθησαν ἐναπέμειναν ὅμως πλησίον τῶν δύο ὡς ἀνωτέρω ἀξιωματικῶν, Κωνσταντινίδη καὶ Μύλλερ, οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς οἵτινες συνῆψαν λυσσαλέον τριήμερον ἀγῶνα εἰς περιοχὴν Ἀσπραγγέλων. Οἱ Γερμανοὶ μαινόμενοι διὰ τὴν ἀντίστασιν ἐπυρπόλησαν τὰ χωρία Ἀηδονοχώριον, Ἀσπράγγελοι καὶ Μποῦλτσι. Εἰς τὴν κόλασιν ἐκείνην τοῦ πυρὸς καὶ τῶν θρήνων οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ἀπεδείχθησαν ἀντάξιοι τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν ἡγητόρων των, οἱ δὲ ὀλίγοι ἀντάρται τοῦ Κωνσταντινίδη ἐπεδείξαντο ἄριστα χαρίσματα καὶ πλεονεκτήματα πολεμιστῶν, ὥστε ἡ ἔννοια

τῆς λέξεως «παλληκάρι» νὰ σημαίνῃ κάτι ὀλιγώτερον τῆς ἰδικῆς των μαχητικότητος καὶ αὐτοθυσίας, κυρίως ἐξεδηλώθη τότε ὁ θαυμασμὸς πρὸς τοὺς νεαροὺς ἀδελφοὺς Χρῆστον καὶ Βασιλ. Παππᾶν ἐκ Περιστερίου, ὡς καὶ τοὺς Χρῆστον Γκατζιάνην καὶ Χρ. Χρηστίδην ἐκ Μεγ. Γοτίστης.

Βεβαίως οἱ Γερμανοὶ ἔκαμψαν τελικῶς τὴν ἀντίστασιν τῶν γενναίων ἐκείνων μαχητῶν, ἀλλ' οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς διὰ τοῦ πνεύματος τῆς αὐτοθυσίας των καὶ διὰ τοῦ ἡρωϊσμοῦ των ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐπολέμησαν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ συμμαχικοῦ πρὸς Ἰταλίαν ἐλιγμοῦ.

Ὁ Μητροπολίτης Καρυστίας Παντελεήμων, εἰς κάθε βῆμα τῶν παρ' αὐτοῦ ὀργανωθέντων καὶ διεξαχθέντων Ἐθνικῶν ἀγώνων δὲν παραλείπῃ νὰ ἀναφέρῃ τὴν συνδρομὴν καὶ σύμπραξιν τῆς Χωροφυλακῆς. Οἱ Μοίραρχος Μπαχτῆς, Ἐνωμ. Παπαγεωργίου καὶ Χωροφύλαξ Καραγιάννης προβάλλονται διαρκῶς ὡς οἱ ἀναγκαῖοι καὶ σημαντικώτατοι συνεργάται του, εἰς ὅλα τὰ ἐπικίνδυνα ἐγχειρήματά του (89), ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον Ἱεράρχαι, ἐφ' ὅσον προέβησαν εἰς δημοσίευσιν τῶν πεπραγμένων των ἢ εἰς συγγραφικὰς μελέτας ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν προβλημάτων τῆς περιόδου, κατὰ τὸν ἴδιον κατηγορηματικὸν καὶ πανηγυρικὸν τρόπον ἐκφράζονται περὶ τῶν προσώπων καὶ ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς.

Τηροῦντες ποιάν τινὰ χρονολογικὴν σειρὰν θ' ἀναφέρωμεν ἀκόμη, πάντοτε ἐκλεκτικῶς, ἕναν κύκλον περιστατικῶν ἐκ τῆς καθολικῆς καὶ ἀποφασιστικῆς ἀντιστάσεως τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τῶν κατακτητῶν, χωρὶς νὰ διαλάβωμεν τὰ κατὰ τῶν Βουλγάρων καὶ ὀργάνων τῆς Ρουμανοϊταλικῆς προπαγάνδας περὶ ὧν θὰ ὁμιλήσωμεν ἐν συνεχείᾳ κατωτέρω.

Ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν τίτλον «Δρᾶσις τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν περίοδον 1941—1950» ἐκδόσεως σταχυολογοῦμεν τ' ἀκόλουθα:

ΙΟΥΝΙΟΣ 1941.

I. Ὁ Χωροφύλαξ Πετράκης, τοῦ Ἀστυνομ. τμήματος Κατερίνης, ἀπελευθερώσας Γερμανοκρατουμένους Ἄγγλους στρατιωτικούς, κατέφυγεν μετ' αὐτῶν εἰς τὰ ὄρη.

II. Ὁ Ἀστυνομικὸς Σταθμάρχης Νέας Ἐπιδαύρου — Ἀργολίδος, ἐνωμοτάρχης Ἀντωνόπουλος τῇ βοηθείᾳ ἐκλεκτῶν πολιτῶν, περιέθαλψε καὶ ἐφυγάδευσεν εἰς Μέσην Ἀνατολὴν 48 Νεοζηλανδούς, καταδοθεὶς δὲ ἐνεκλείσθη εἰς φυλακάς.

III. Οἱ ἄνδρες τῶν Σ.Χ. Ἀλαίας, Νέας Κίου καὶ Θερμισίας ὑπέθαλψαν καὶ ἐφυγάδευσαν εἰς Μέσην Ἀνατολὴν 120 Βρεττανοὺς στρατιωτικούς.

IV. Ἡ Δ.Χ. Σάμου ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς καταρρεύσεως ἀπετέλεσε σοβαρώτατον κόμβον τοῦ κατασκοπευτικοῦ δικτύου τοῦ Σ.Μ.Α., ὄργανα δὲ ταύτης, ὡς ὁ ἐνωμοτάρχης Καρογλάνης Νικ., ὁ ὑπεν. Κάσσης Γεώργ. καὶ ὁ Χωροφύλαξ Γκουτζῆς Φώτιος κ.λ.π., διεξῆγον σημαντικὸν ἔργον δολιοφθορῶν καὶ φυγαδεύσεως Βρεττανῶν στρατιωτικῶν.

Συνέχεια ἔτους 1941.

I. Ἐξετελέσθη ὑπὸ τῶν κατακτητῶν ὁ χωροφύλαξ τοῦ Σ.Χ. Σαγεΐκων Πατρῶν Ζαχαρόπουλος Δημ., διότι ἀπεκαλύφθη ὅτι μετὰ τοῦ συναδέλφου του Ἀρβα-

(89) Παντελεήμονος «Ἀγῶνες κάτω ἀπὸ τὰ δεσμὰ» σελ. 26, 91, 126, 136, 179, 207, 241 κ.λ.π.

νίτη Νικολάου διηυκόλυναν ἑπτὰ Ἄγγλους στρατιωτικοὺς νὰ ἐπιβιβασθοῦν συμμαχικοῦ ὑποβρυχίου (Ἰούλιος 1941).

ΙΙ. Συνελήφθη καὶ ἀπήχθη εἰς Ἰταλίαν, λόγω ἐθνικῆς δραστηριότητος, ὁ Ἀστυνομικὸς Σταθμάρχης Κήπων Ζαγορίου Ἀνθυπασπιστὴς Παππαδόπουλος Γεώργιος. (Σεπτέμβριος 1941).

ΙΙΙ. Ἀπομακρύνεται σχεδὸν βιαίως ἐκ τῆς Υ.Χ. Ξυλοκάστρου ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν ὁ τότε ὑπομοίραρχος Κων. Μαράκας, ὑποχρεώνεται νὰ διαμένῃ εἰς Ν. Φιλαδέλφειαν καὶ ταυτοχρόνως ἀποσρατεύεται τῇ ἀξιώσει τῶν Ἰταλικῶν ἀρχῶν, διότι εἰς πρόσκλησιν τῶν Καραβινιέρων ὄχι μόνον ἠρνήθη νὰ παραδώσῃ τὸν ὁπλισμὸν τῆς δυνάμεώς του ἀλλὰ καὶ ἐδήλωσεν ὅτι ἐὰν ἀποτολμηθῇ ἀφοπλισμὸς θὰ προβάλῃ ἔνοπλον ἀντίστασιν. Ἡ συμπτωματικὴ ἄφιξις εἰς Ξυλόκαστρον τοῦ τότε Ὑπαρχηγοῦ Χωροφυλακῆς Συνταγματάρχου Ντάκου Γεωργ. ἀπεσόβησε δεινοτέρας συνεπείας εἰς βάρος τοῦ ἀνωτέρω ἀξιωματικοῦ.

ΙV. Ὁ συγγραφεὺς τῆς «Ἱστορίας τῆς Κατοχῆς», Δ. Γατόπουλος, τὰς σελίδας 78—89 τοῦ δευτέρου τόμου ἀφιερώνει εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς πρώτης συμμαχικῆς ὑποβρυχιακῆς βάσεως εἰς τὸ Αἰγαῖον εἰς τὴν ὁποίαν ἡ χωροφυλακὴ Πάρου καὶ Ἀντιπάρου, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Διοικητὴν τῆς ὁμωνύμου Ὑποδιοικήσεως Μοίραρχον Ζαμπέταν Γεωργ. διεδραμάτισε σημαντικώτατον καὶ πρωτεύοντα ρόλον καὶ κατέβαλε σοβαρὸν τίμημα δεινῶν καὶ παθῶν.

Περὶ τῆς ἰδίας περιπτώσεως λίαν περιληπτικῶς ἀναφέρεται εἰς τὴν σελίδαν 12 καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς ἔκδοσις κατὰ τὰ ἀνωτέρω. (90).

Ἐκ τῶν πηγῶν τούτων προκύπτουσι τ' ἀκόλουθα:

Κατὰ τὰ τέλη Ὀκτωβρίου 1941 δι' ὑποβρυχίου ἀπεβιβάσθησαν εἰς μίαν ἐρημικὴν ἀκτὴν τῆς Ἀντιπάρου ὁ Ἄγγλος λοχαγὸς Τζῶν Ἄτκινσον καὶ ὁ Ἕλλην Ἀνθυποπλοίαρχος Γραμματικάκης, ὡς τὸ πρῶτον στρατιωτικὸν κλιμάκιον πληροφοριῶν καὶ κατασκοπείας τοῦ συμαχικοῦ Στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς.

Ἅμα τῇ ἀποβάσει των ἐκάλεσαν τὸν Διοικητὴν τῆς ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Μοίραρχον Ζαμπέταν Γεώργ., πρὸς ὅν, ἀφοῦ ἐπέδωσαν ἐπίσημον ἔγγραφον τοῦ τότε Ἀρχηγοῦ τῶν ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ Ἑλληνικῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων Συνταγματάρχου Τζανακάκη, ἀνεκοίνωσαν τοὺς σκοποὺς τῆς ἀποστολῆς των, (ἡ φυγάδευσις εἰς Αἴγυπτον Ἄγγλων καὶ Ἑλλήνων στρατιωτικῶν, μὲ ἐνδιαμέσους σταθμοὺς τὴν Κύπρον καὶ τὴν Σμύρνην, ἡ παροχὴ εἰς τούτους πάσης δυνατῆς συνδρομῆς καὶ ἡ συλλογὴ πάσης πληροφορίας χρησίμου εἰς τὸ Σ.Μ.Α.). Ἐν συνεχείᾳ ἀμέσως καὶ τῇ ὑποδείξει τοῦ Ζαμπέτα ἐναποθήκευσαν εἰς Ἀντίπαρον τῶν παρ' αὐτῶν καὶ διὰ τοῦ ὑποβρυχίου μεταφερθέντων ὑλικῶν (ὁπλισμοῦ, πυρομαχικῶν κ.λ.π.)

Ὁ Μοίραρχος Ζαμπέτας κατενθουσιασθεὶς ἀλλὰ καὶ μετὰ πάσης προσοχῆς ἀπησχόλει ἔκτοτε τὸ σύνολον σχεδὸν τῆς δυνάμεώς του διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν σκοπῶν τοῦ κλιμακίου, χωρὶς ὅμως καὶ ν' ἀνακοινῇ εἰς τούτους τὴν πραγματικότητα καὶ τὸν λόγον τῶν διαφόρων ἀνατιθεμένων ὡς ὑπηρεσιακῶν ἀποστολῶν.

Ὁ Ἄτκινσον ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ ἕνα σοβαρὸν ἀριθμὸν ἐπιστολῶν ἀπευθυνομένων πρὸς διαφόρους προσωπικότητας εἰς Ἀθήνας, τούτων τὴν ἀσφαλῆ περαιτέ-

---

(90) Ἡ ἰδία ὑπόθεσις ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον καὶ πολλῶν ἄλλων δημοσιογραφικῶν ἐρευνῶν καὶ ἀφηγήσεων, παρ' ὅλων δὲ μαρτυρεῖται ὁ εἰς ταύτην βασικὸς ρόλος τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἡ ἐπιδειχθῆσα ἐπινοητικότης καὶ αὐτοθυσία τῶν ἀνδρῶν της.

ρω μεταφορὰν καὶ ἐπίδοσιν ἀνέλαβε καὶ ἐπεραίωσε διὰ τῶν βοηθῶν του ὁ Ζαμπέτας.

Ὁ Ἀνθυπασπιστὴς Πολυμενᾶκος Γεώργιος, ὁ ἐνωμοτάρχης Ξενοφῶν Κωφός, οἱ Χωροφύλακες Ἰωάννης Βάγιας καὶ Ἀθανάσιος Κοκκόνης ἀπετέλεσαν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας τοῦ κλιμακίου, ὁ δὲ χωροφύλαξ Ἐμμ. Γρυλάκης προσέφερεν ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας εἰς τὸν κλάδον τῆς φυγαδεύσεως ἀξιωματικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἐν γένει. Περὶ τοῦ Γρυλλάκη γράφει ἐν ὑποσημειώσει ὁ Γατόπουλος: «Ὁ γενναῖος αὐτὸς Ἕλλην ὁπλίτης προκαλέσας τὸν θαυμασμὸν τῶν Ἄγγλων συμμάχων μας, διαφυγὼν εἰς Αἴγυπτον προσεκλήθη νὰ καταταγῇ εἰς τὸν Ἀγγλικὸν στρατόν. Δὲν ἐδέχθη τὴν τιμητικὴν πρότασιν καὶ ἀργότερον κατετάγη καὶ ὑπηρέτησεν εἰς τὸ τάγμα Χωροφυλακῆς τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, προταθεὶς διὰ τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀνθυπασπιστοῦ». (91)

Ἡ ζωὴ πέριξ τῶν πρωταγωνιστῶν τοῦ κλιμακίου προσέλαβεν ὄψιν κινηματογραφικῆς ὑποθέσεως καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε μοιραῖον, συνεπείᾳ τῆς ἐπακολουθησάσης προδοσίας (92).

Αἱ προειδοποιήσεις τοῦ Ζαμπέτα περὶ τοῦ ὅτι οἱ Ἰταλοὶ εἶχον ἐπισημάνει τὸ κλιμάκιον δὲν ὑπῆρξαν ἱκαναὶ νὰ ἀποτρέψωσι τὸ τέλος καὶ οὕτω τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 6ης Ἰανουαρίου 1942 Ἰταλικὴ δύναμις περιεκύκλωσε καὶ συνέλαβε τὸν Αἴκινσον μετὰ τεσσάρων Ἑλλήνων βοηθῶν του.

Ἅπαντες καταδικασθέντες εἰς θάνατον ἐξετελέσθησαν τὴν 23-2-1942. Πρὸς στιγμὴν εἶχε φανῇ ὅτι τὸ κακὸ θὰ σταματοῦσε εἰς τὰ πέντε αὐτὰ θύματα, ὅτε αἴφνης τὴν 9ην Μαΐου 1942 οἱ Ἰταλοὶ ἐνήργησαν νέας συλλήψεις συνεργῶν τοῦ κλιμακίου μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τοῦ Μοιράρχου Ζαμπέτα ὡς καὶ 4 ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς.

Κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν δίκην των 18 — 20 Ἰουνίου 1943 ὁ Μοίραρχος Ζαμπέτας μετὰ τῶν Μιχαὴλ Κρίσπη, προέδρου Κοινότητος Πάρου, Ἀργύρη Μαρινοπούλου καὶ Βενζινοπλοιάρχου Ἰακ. Ραγκούση κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον, δὲν ἐξετελέσθη ὅμως ἡ ἐπιβληθεῖσα ποινή, διότι ἐν τῷ μεταξὺ κατέρρευσεν ἡ Ἰταλία. Ὁ ἀνθυπασπιστὴς Πολυμενᾶκος καὶ οἱ 4 ὁπλῖται ὡς καὶ 9 πολῖται, δύο Μοναχοὶ καὶ μία γυνὴ κατεδικάσθησαν εἰς 25 ἐτῶν δεσμὰ ἕκαστος.

Κατὰ τὸν Ὀκτώβριον 1941 κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον, ὁ ὑπομοίραρχος Κοκοτίνος Ἰωάννης τῆς Δ. Χ. Καρδίτσης δι' ἀπόκρυψιν ὅπλων καὶ δι' ὑπόθαλψιν καὶ φυγάδευσιν Ἄγγλων στρατιωτικῶν καὶ ὁ ἐνωμοτάρχης Νικολαΐδης Σωτήριος, διότι ὡς διοικητὴς τοῦ Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς Προκοπίου Εὐβοίας μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν ἀνδρῶν εἶχε μεταβληθῆ εἰς κλιμάκιον περισυλλογῆς καὶ προωθήσεως Ἄγγλων στρατιωτικῶν. Ἀμφοτέρων αἱ ποιναὶ δὲν ἐξετελέσθησαν λόγω ἀπονεμηθείσης χάριτος.

Ἐπίσης κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα συνελήφθη ἡ δύναμις τοῦ Ἐπιτελείου ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς καὶ τοῦ Σ.Χ. Ἄργους Ὀρεστικοῦ διότι, συνεπείᾳ καταδόσε-

---

(91) Εἶχεν ἤδη προαχθῆ εἰς ἐνωμοτάρχην δυνάμει τῶν θεσπισθέντων εἰδικῶν κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον νόμων.

(92) Ὁ Γατόπουλος ὁμιλεῖ περὶ ἐρωτικῶν ὑποθέσεων, ἀντιζηλειῶν καὶ προσωπικῶν ἀντιπαθειῶν.

ως πρακτόρων τῆς Ρουμανοβουλγαρικῆς προπαγάνδας, ἀνευρέθησαν εἰς τὸ ὑπόγειον ἀποκρυπτόμενα ὅπλα καὶ πυρομαχικά.

Κατὰ Νοέμβριον 1941: Ἄνδρες τῆς ὑπηρεσίας ἀσφαλείας Ναυστάθμου προέβησαν εἰς δολιοφθορὰς τῶν ἐκεῖ ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν Γερμανῶν ἐγκαταστάσεων, τοῦτο ὅμως ἐγένετο ἀντιληπτὸν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, οἵτινες τὴν μὲν ὑπηρεσίαν ταύτην τῆς Χωροφυλακῆς κατήργησαν, τὸν δὲ Διοικητὴν ταύτης Ἀνθυπομοίραρχον Λίτσαν συλλαβόντες ἀπέστειλαν ὡς ὅμοιρον εἰς Ἰταλίαν, πλὴν κατὰ τὸν πλοῦν βυθισθέντος τοῦ ἀτμοπλοίου ἐπνίγη καὶ ὁ Ἀξιωματικὸς οὗτος.

Ὁ Χωροφύλαξ Γερακανάκης τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Σοφάδων κατὰ Νοέμβριον 1941 ἐφόνευσε τὸν ἐκβιαστὴν καὶ διαφθορέα Ἰταλὸν στρατιώτην Μάριον, εἰς ἀντίποινα ὅμως οἱ Ἰταλοὶ συνέλαβον ἅπασαν τὴν εἰς ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας δύναμιν τῆς Ὑποδιοικήσεως ταύτης καὶ τὴν ἐνέκλεισαν ἐπὶ ἓν ἔτος εἰς τὰς ἐγκληματικὰς φυλακὰς Τρικάλων.

Κατὰ τὰ τέλη Δεκεμβρίου 1941 συνελήφθη ὁλόκληρος ἡ ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Μανοῦσον Παναγιώτην δύναμις τοῦ Ἐπιτελείου τῆς Δ.Χ. Κορινθίας διότι οἱ ἄνδρες τοῦ Σ.Χ. Γκούρας ὑπέθαλπον ἐν τῇ περιφερείᾳ των Ἄγγλους στρατιωτικούς. Δι' ὑπόθαλψιν, φυγάδευσιν κλπ. Βρεττανῶν στρατιωτικῶν συνελήφθησαν, ἐφυλακίσθησαν, κατεδικάσθησαν καὶ ἐν γένει ἐβασανίσθησαν, διαρκοῦντος τοῦ 1942, οἱ ταγματάρχης Τριανταφυλλίδης Πάρις, Διοικητὴς Δ.Χ. Σπάρτης, Ὑπομοίραρχος Δρακόπουλος, Διοικητὴς τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Ἐπιδαύρου — Λυμηρᾶς, Ἐνωμοτάρχης Δρίβας Ἀθανάσιος, Διοικητὴς Σ.Χ. Μαυρολιθαρίου Ἀμφίσσης, Ἐνωμοτάρχης Τραῆς Ἀναστάσιος, διοικητὴς Σ.Χ. Ν. Μαγνησίας, Ὑπομοίραρχος Τσῶκος Ἀπόστολος, Διοικητὴς Υ.Χ. Καρύστου — Εὐβοίας, Ὑπομοίραρχος Καλαφατάκης Ἰωάννης, Διοικητὴς Υ.Χ. Καλαμπάκας, οὗτος κατηγορήθη καὶ δι' ἀπόκρυψιν ὁπλισμοῦ, Ἀνθυπασπιστὴς Κωστόπουλος Ἠλίας καὶ Ὑπενωμοτάρχης Κριτσωτάκης Ἐμμ. τῆς Δ.Χ. Βερροίας κλπ.

Ὁ Διοικητὴς Ρεθύμνης μετὰ τοῦ Διοικητοῦ Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Ἀργυρουπόλεως ἀπὸ τοῦ Μαΐου 1941 ἀπετέλεσαν σημαντικὸν κλιμάκιον πληροφοριῶν καὶ κατασκοπείας διὰ λογαριασμὸν τοῦ Σ.Μ.Α.

Παρὰ τὰς αὐστηρὰς ἀντιθέτους διαταγὰς τῶν ἀρχῶν κατοχῆς. ἅπασαι αἱ, κατὰ τὰ Ν. παράλια τῆς χώρας, ἀρχαὶ Χωροφυλακῆς, ὡς καὶ αἱ τοιαῦται τῶν Νήσων Αἰγαίου, ὀργάνωσαν καὶ ἐξετέλεσαν τὸν ἐπαναπατρισμὸν τῶν εἰς τὴν Ἠπειρωτικὴν Ἑλλάδα ἀποκοπέντων στρατιωτῶν ἐκ Κρήτης. Μόνον ἡ Υ.Χ. Πάρου ἐφυγάδευσε 1500 τοιούτους. Κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα, αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ Χωροφυλακῆς, ὡς καὶ αἱ τοιαῦται Χαλκιδικῆς, ἐφυγάδευσαν ἀθρόως Ἄγγλους στρατιωτικούς, οἵτινες — ἀποκοπέντες — εἶχον παραμείνει ἐν Ἑλλάδι μετὰ τὴν κατάρρευσιν.

Ὁ Μπόγρης ἀναφέρει ὅτι ἅμα τῇ ἐγκαταστάσει τῶν Γερμανῶν ἐν Κρήτῃ εἷς Ἑλληνομαθὴς Γερμανὸς Ἀξιωματικὸς συνεκέντρωσεν εἰς αἴθουσαν τῶν ἐν Χανίοις διδακτηρίων ἅπαντας τοὺς ἐν Χανίοις Ἀξιωματικοὺς καὶ Ἀνθυπασπιστὰς τῆς Χωροφυλακῆς, παρ' ὧν ἠξίωσεν, ἐπὶ ἀπειλῇ γενικῆς συλλήψεως, τὴν κατάδειξιν τῆς θέσεως εἰς ἣν εἶχον ἀποκρυβῆ τὰ εἰς Κρήτην μεταφερθέντα, ὑπὸ τοῦ τότε πρεσβευτοῦ Β. Παπαδάκη, καὶ ἀποκρυβέντα ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν.

Οἱ Γερμανοὶ δὲν κατώρθωσαν ν' ἀνεύρουν τὰ ἀρχεῖα ταῦτα παρὰ τὴν ἀσκηθεῖσαν τρομοκρατίαν καὶ παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὄντως ἀριθμός τις Ἀξιωματικῶν ἐγνώριζεν τὸ σημεῖον ἀποκρύψεως τῶν ἀρχείων.

Ἡ τρομοκρατία δὲν περιωρίζετο εἰς ἀπειλάς, συλλήψεις, φυλακίσεις ἢ κακοποιήσεις ἀλλ' ἐπραγματοποίει τοὺς προαναγγελλομένους φόνους. Κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας ἐφονεύθησαν μόνον ἐν Κρήτῃ 30 ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, χαρακτηρισθέντες «Ἐλεύθεροι σκοπευταί».

Τὴν 14-5-1942, οἱ Χωροφύλακες Κακατσάκης καὶ Μανωλάκης, παραλαβόντες ἐκ τοῦ κρατητηρίου, Ἀστυνομικοῦ Τμήματος Κατερίνης, κρατούμενον Ἄγγλον στρατιώτην, ἐξηφανίσθησαν. Κατὰ Μάϊον 1942, κατεδικάσθη εἰς 4μηνον φυλάκισιν ὁ Ἀστυνομικὸς Σταθμάρχης Μαγνησίας Θεσ)νίκης, ἐπὶ ὑποθάλψει Ἄγγλων αἰχμαλώτων. Ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν συνελήφθησαν, κατὰ μῆνα Ἰανουάριον 1942, ἐν Γρεβενοῖς καὶ ἀπήχθησαν εἰς Ἰταλίαν, οἱ τότε Ἀνθυπομοίραρχοι Μαζαράκης Γεράσ. καὶ Γεωργακόπουλος Π. Τὴν 2-7-1942 ἐδολοφονήθη, ἐν Λαγκαδᾶ, ὁ Διοικητὴς ὁμωνύμου Διοικήσεως Μοίραρχος Στραβοσκιάδης. Κατὰ τὸ β' δεκαήμερον Ἰουλίου 1942, εἰς μάχην ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς μετὰ διμοιρίας Βουλγαρικοῦ στρατοῦ, παρὰ τὸ φράγμα Κερκίνης, ἐφονεύθησαν δύο χωροφύλακες.

Εἰς Ἀλκαζὰρ Λαρίσης, κατὰ τὸ θέρος 1942, ὁ Χωροφύλαξ Μαλουτσιύκας, ἐφόνευσε δύο Ἰταλοὺς στρατιώτας, ἐπιχειροῦντας νὰ ἀσελγήσωσι βιαίως ἐπὶ Ἑλληνίδος. Κατ' Αὔγουστον 1942, λόγῳ ἐθνικιστικῆς δράσεως, συνελήφθη καὶ ἀπεστάλη εἰς Ἰταλίαν ὁ Μοίραρχος Ἀντυπάτης. Προσπάθεια τῶν Ἰταλῶν, ὅπως συγκεντρώσωσι τὸν βάμβακα περιοχῆς Λεβαδείας, ἀπέτυχεν, λόγῳ ἐνημερώσεως κατοίκων ὑπὸ Χωροφυλακῆς. Ὁ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Λεβαδείας ἀψηφῶν ἀμέσους κινδύνους προσήγαγεν ἐνώπιον Ἰταλοῦ Ἰατροῦ πρὸς θεραπείαν ἀσθενοῦντα Ἄγγλον στρατιώτην, παρουσιάσας τοῦτον ὡς ἕλληνα, ἀνήκοντα εἰς ὁμάδαν ὑποθαλπομένων παρὰ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τοῦ ἰδιώτου Εὐσταθίου Χλεβίνου Βρεττανῶν στρατιωτικῶν. Ὁ αὐτὸς Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Λεβαδείας, ὅταν οἱ Ἰταλοὶ κατὰ Σεπτέμβριον 1942 συνέλαβον 20 Ἕλληνας πολίτας ἐξ Ὀρχομενοῦ ὡς ὁμήρους, ἐπέτυχε τὴν ἀπόλυσιν τούτων ἀπειλήσας ἄμεσον παραίτησιν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του.

Τὴν 23-11-1942, συνελήφθη ἐν Λαρίσῃ καὶ ἀπεστάλη εἰς Ἰταλίαν ὁ Ἀνθυπομοίραρχος Δεδούσης. Τὴν 18-12-1942, συνελήφθη ὁ Ἀστυνομικὸς Σταθμάρχης Μεγάλου Χωρίου Εὐρυτανίας καὶ ἐξετελέσθη, μετὰ 6ήμερον, λόγῳ Ἐθνικῆς Δράσεως.

Κατὰ Δεκέμβριον 1942, συνελήφθη ὁ Διοικητὴς Υ.Χ. Καρύστου, ὅστις ὁδηγούμενος εἰς ὁμηρίαν, ἐφονεύθη συνεπείᾳ δολιοφθορᾶς. Ἐπίσης συνελήφθησαν παρὰ τῶν Ἰταλῶν, οἱ Διοικηταὶ Υ.Χ. Καλαμπάκας ὑπομοίραρχος Καλαφατάκης μετὰ 2 Χωροφυλάκων, ὁ Ἀστυνομικὸς Σταθμάρχης Φαρκαδῶνος Τρικάλων, ὁ Μοίραρχος Σταυριανόπουλος Νικολ. τῆς Δ.Χ. Ἠλείας καὶ οἱ ἐκτελεσθέντες Ἀνθυπασπιστὴς Βουδικλάρης καὶ Χωροφύλακες Δεληγιάννης καὶ Κλάρης.

Συνελήφθη καὶ μετεφέρθη εἰς Ἰταλίαν — κατηγορηθεὶς δι' ἐθνικὴν δρᾶσιν — ὁ Ἀνθυπασπιστὴς Μιχαλέας Σωτήριος.

Τὴν 28-2-1943, οἱ Ἰταλοὶ κατήργησαν τὴν Υ.Χ. Κύμης λόγῳ ἐθνικῆς δράσεως τῆς δυνάμεώς της. Κατὰ Φεβρουάριον 1943, ἡ μὲν δύναμις Υ.Χ. Βάλτου ἐνετάχθη εἰς ἔνοπλον τμῆμα Χούτα, ἡ δὲ ὑπόλοιπος δύναμις Δ.Χ. Ἀκαρνανίας εἰς τὸ ὑπὸ τὸν ἰατρὸν Παπαϊωάννου ἕτερον ἐθνικὸν ἔνοπλον τμῆμα.

Τὴν 17-4-1943, ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν ἐν Κοζάνῃ ὁ Χωροφύλαξ Παπα-

δόπουλος Ξενοφών, τὴν δὲ 19-4-1943 δύναμις 3 Χωροφυλάκων συνεπλάκη μετὰ Βουλγάρων στρατιωτῶν εἰς Σκαλὶ — Φλωρίνης.

Τὴν 26-4-1943, χωροφύλακες — ἐν τῇ προσπαθείᾳ των νὰ παρέξωσι βοήθειαν εἰς Ἕλληνας —ὑπέστησαν ἐπίθεσιν Βουλγαριζόντων εἰς Ὅρμαν— Ἐδέσσης, μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἄνδρες τῶν Σ.Χ. Ὅρμας καὶ Ἀριδαίας ἀπὸ κοινοῦ ἐνεργοῦντες, ἐξεδίωξαν βιαίως ἐκ Λυκοστόμου διεισδύσασαν δύναμιν Βουλγαρικοῦ στραοτῦ.

Κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον 1943, δύναμις 27 ἀνδρῶν, τῆς Δ.Χ. Ἄρτης ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Μίκροβαν, προσεχώρησεν εἰς τὰς Ε.Ο.Ε.Α. Τὴν 4-5-1943, ἐδολοφονήθη ὑπὸ Βουλγαροκομμουνιστῶν ἐν Γιαννιτσοῖς ὁ Μοίραρχος Γεωργίου, τὴν 8.5.1943 περίπολος 4 Χωροφυλάκων συνεπλάκη, ἐγγὺς Δικαίων — Δυδιμοτείχου, μετὰ Βουλγάρων στρατιωτῶν. Τὸν Ἰούνιον 1943 ὁ Σταθμάρχης Ἀρχαγγέλου Ἐδέσσης, μετὰ τῆς δυνάμεώς του καὶ τινων ἄλλων πατριωτῶν, συνέπηξεν ἔνοπλον ὁμάδα εἰς ὄρος Πάϊκον. Συνελήφθησαν καὶ ἐξετελέσθησαν ἐν Κρήτῃ οἱ ἀνθυμοίραρχοι Μάζης καὶ Κωνσταντακόπουλος, διὰ κατασκοπευτικὴν δρᾶσιν. Τὴν 15 Ἰουλίου 1943 οἱ ἄνδρες Υ.Χ. Φιλιππιάδες καὶ ἄλλων ὑπηρεσιῶν Δ.Χ. Πρεβέζης, ἐνετάχθησαν εἰς τὰς Ε.Ο. Ε.Α. Τὸν Ἰούλιον 1943 ἡ ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Λύρην Βασίλειον, δύναμις Υ.Χ. Ἀμαλιάδος, προσεχώρησεν εἰς τὰ Ἐθνικὰς ὁμάδας Καραχάλιου, τὴν 18-8-1943, ὁ ὑπομοίραρχος Βενιζέλος μετὰ 12 Χωροφυλάκων καὶ τοῦ Νομάρχου Ἕβρου διέφυγον εἰς Μ. Ἀνατολήν. Κατὰ τὰ τέλη Αὐγούστου 1943, 17 ὁπλῖται τῆς Δ.Χ. Ἀμφίσης προσεχώρησαν εἰς τὴν ἔνοπλον διλοχίαν Δεδούση.

Κατὰ μῆνα Ἰούνιον 1943 ὁ Ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος Εὐθύμιος Τσαταλὸς ἐπιχειρεῖ ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν κατακτητῶν νὰ δημιουργήσῃ ἐν τῷ Λεκανοπεδίῳ Ἀττικῆς καὶ περὶ τὴν Πρωτεύουσαν ὀργανικὰ τμήματα Χωροφυλακῆς, ἵνα εἰς κατάλληλον εὐκαιρίαν μετατρέψῃ ταῦτα εἰς ἐθνικὰς ἀνταρτικὰς ὁμάδας.

Ὁ ἤδη Συνταγματάρχης Παπαπελεκᾶνος εἰς ἔκθεσιν ἀπὸ 27-3-1945 γράφει περὶ τούτου: «Εἰς τὴν Α.Δ.Χ. Στερεᾶς Ἑλλάδος, μοὶ εἶχεν ἀνατεθῇ ὑπὸ τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου Τσαταλοῦ Εὐθυμίου, Ἀνωτέρου Διοικητοῦ, ἡ μετ' ἄλλων Ἀξιωματικῶν συγκρότησις Λόχων ἀσφαλείας πρὸς σχηματισμὸν πυρῆνος Ἐθνικῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων. Πράγματι συνεκροτήθησαν δύο Λόχοι ἀσφαλείας οἵτινες ἐγκατεστάθησαν εἰς Μάνδραν Ἐλευσῖνος, πλὴν ὅμως τοῦτο ἐγένετο ἀντιληπτὸν ὑπὸ τῶν Ἰταλικῶν ἀρχῶν κατοχῆς καὶ διετάχθη ἡ διάλυσις τούτων καὶ ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου Τσαταλοῦ Εὐθυμίου ἐκ τῆς Α.Δ.Χ. Στερεᾶς Ἑλλάδος».

Ὁ Ὑπενωματάρχης Καράμπελας, ἔχων πλουσίαν ἄλλην δρᾶσιν ὑπὲρ στρατηγείου Μ. Ἀνατολῆς, μετὰ 2 χωροφυλάκων, — κατὰ νύκτας Αὐγούστου 1943 — ἤναπτεν πυρὰς πέριξ περιοχῆς Τατοΐου πρὸς διευκόλυνσιν βομβαρδισμῶν ὑπὸ συμμάχων. Τὴν 10-9-1943 συνελήφθησαν ἐν Σπάρτῃ, ὡς ἔνοχοι δράσεως ὑπὲρ τῶν συμμάχων οἱ Μοίραρχοι Νικολαΐδης Π. καὶ Ἀλιφεράκης Π.

Μετὰ τὴν συνθηκολόγησιν τῶν Ἰταλῶν, 8-9-1943, συνεστήθη ἐν Σάμῳ Κυβερνητικὴ Ἐπιτροπή, ἐκ τῶν Μητροπολίτου καὶ Συνταγματάρχου Μπουρδάρα, μὲ γραμματέα τὸν Ταγματάρχην Χωροφυλακῆς Σιφάκην. Ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν Σ.Χ. Σίφνου, περισυνελέγη καὶ ἀπεκρύβη ἐπὶ 3μηνον τὸ πλήρωμα τοῦ καταρριφθέντος τὴν 7.11.1943 Καναδικοῦ βομβαρδιστικοῦ ἀεροπλάνου.

Διακόπτοντες τὴν ὑπὸ μορφὴν ἡμερολογίου ἀναφορὰν εἰς διάφορα περιστατικά, ἀποδεικνύοντα τὴν καθολικὴν τῆς Χωροφυλακῆς ἀντίστασιν κατὰ τοῦ κατακτητοῦ, θ' ἀναφερθῶμεν κάπως ἐκτενέστερον εἰς μίαν ἰδιάζουσαν περίπτωσιν ἀντιστάσεως δι' ἀπ' εὐθείας καὶ ἀμέσου προτάξεως τῶν ψυχικῶν καὶ ἠθικῶν δυνάμεων καὶ διὰ πλήρους περιφρονήσεως τῆς Γερμανικῆς Ἰσχύος καὶ ἀναμφισβητήτου διαιότητος. Ἡ ἐκ τῆς ἀποξηράνσεως τῆς ἄλλοτε ποτὲ λίμνης Κωπαΐδος προελθοῦσα εὐφορωτάτη περιοχὴ ἐκ 240.000 περίπου στρεμάτων ἐτέλει πρὸ τοῦ πολέμου ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἐκμεταλλεύσεως τῆς Ἀγγλικῆς ἑταιρείας, ἥτις εἶχεν ἀποξηράνη ταύτην. Οἱ Γερμανοὶ χαρακτηρίσαντες ὡς λείαν πολέμου τήν τε περιοχὴν καὶ τὰς ἐγκαταστάσεις ὡς καὶ τὰ ἀνήκοντα ποίμνια, ἱπποειδῆ, βοϊοειδῆ κ.λ.π. ἐχαρακτήρισαν πάντα ταῦτα ὡς περιουσίαν των, ἔθεσαν δὲ τὴν περαιτέρω λειτουργίαν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Χὰνς Μάγιερ, ὑπαλλήλου τῆς Ἀγγλικῆς ἑταιρείας καὶ ὡς Γερμανοῦ ὑπολοχαγοῦ ἐμφανισθέντος ἤδη.

Μέχρι τέλους Αὐγούστου 1943, διὰ τὴν φρούρησιν τῆς περιοχῆς, τῶν ἐγκαταστάσεων καὶ τῶν προϊόντων ἦτο ἐγκατεστημένος εἰς Ἀλίαρτον εἷς λόχος Ἰταλικοῦ στρατοῦ, μετὰ ὅμως τὴν Ἰταλικὴν κατάρρευσιν, οἱ Γερμανοὶ ἠξίωσαν ὅπως διατεθῇ διὰ τοὺς ἰδίους σκοποὺς ἀνάλογος δύναμις ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς.

Ὁ ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν Ἀναστ. Ταβουλάρης, οὐδεμίαν ἀντίρρησιν προέβαλεν, ἀλλὰ δυστυχῶς ἔμεινεν ἄνευ σοβαρᾶς καὶ ἀξιολόγου ἀντιδράσεως τὸ θέμα καὶ ἐκ μέρους τοῦ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς, Συνταγματάρχου Μανουσάκη Ἰωάννου.

Οὕτω διετάχθη ἡ Ἀνωτέρα Διοίκησις Χωροφυλακῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος ὅπως προβῇ εἰς τὴν ἄμεσον κατάρτισιν καὶ ἐγκατάστασιν τῆς αἰτηθείσης παρὰ τῶν Γερμανῶν φρουρᾶς.

Ὅ,τι ὅμως δὲν ἔπραξεν ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς, ἔπραξαν οἱ κατώτεροι ἀξιωματικοί, οἵτινες ὁμαδικῶς σχεδὸν διεδήλωσαν τὴν ἄρνησίν των, ν' ἀναλάβωσι τοιαύτην ἀποστολήν, πλὴν λόγῳ ἐντόνου ἄνωθεν καταπιέσεως ἠναγκάσθη νὰ ἀναχωρήσῃ ἐπὶ κεφαλῆς δυνάμεως διεγεγερμένων ὁπλιτῶν, καὶ νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς Ἀλίαρτον κατὰ τὰ τέλη Σεπτεμβρίου 1943, ὁ τότε ὑπομοίραρχος καὶ ἤδη Συνταγματάρχης Παπαπελεκάνος Ὀδυσσεύς.

Ὁ Γερμανὸς διευθυντὴς προσηνέχθη πρὸς τὴν δύναμιν καὶ τὸν διοικητήν της μετὰ περιφρονήσεως καὶ αὐταρχικότητος καὶ ἐζήτει παρὰ τούτων τὴν φρούρησιν τῶν ἀποθηκῶν, τῶν σταύλων, τῶν ἐγκαταστάσεων, τῶν κτηνῶν, τῶν ἀσυγκομίστων σιτηρῶν καὶ τῶν διὰ λογαριασμὸν τῶν Γερμανῶν διενεργουμένων μεταφορῶν καὶ διακινήσεων, ἐνῷ ἐξ ἀντιθέτου ἐπεδείκνυε ἀδιαφορίαν διὰ τὰς συνθήκας στρατωνισμοῦ καὶ συσσιτίου τῆς ἐκ 40 ἀνδρῶν φρουρᾶς.

Κατ' ἀρχὴν ὁ Παπαπελεκάνος διεδήλωσε μὲ κατηγορηματικότητα καὶ ἀποφασιστικότητα πρὸς τὸν Μάγιερ ὅτι ἢ θὰ παρέξῃ ἀνθρωπίνους συνθήκας συντωνισμοῦ καὶ μέσα παρασκευῆς συσσιτίου ἢ θὰ διαλύσῃ τὴν φρουράν, ὁπότε ὁ Γερμανὸς ἐκεῖνος νεοφεουδάρχης ἔσπευσε νὰ παρέξῃ ὡρισμένα μέσα θεραπείας τῶν ζητημάτων τούτων. Ταυτοχρόνως ὁ Παπαπελεκάνος διὰ συνεχῶν ἀναφορῶν του, ἀποστελλομένων δι' ἐκτάκτων ἀγγελιοφόρων εἰς Ἀθήνας, διεξετραγῴδει πρὸς τὰς προϊσταμένας του ἀρχὰς τὴν ὑφισταμένην ἐν Ἀλιάρτῳ κατάστασιν, καὶ τὰ προβαλλόμενα ὡς ἔργα

τῆς Χωροφυλακῆς, ἀναφέρων ἐν τ' αὐτῷ ὅτι οὗτος, θεωρῶν τὰ ἔργα ταῦτα ἀπάδοντα καὶ ἀντιβαίνοντα πρὸς τὴν ἀποστολὴν καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν τῶν ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκτελῇ ταῦτα.

Ἐπειδὴ αἱ κεντρικαὶ ὑπηρεσίαι ἐκώφευον, ὁ Παπαπελεκᾶνος ὑπέβαλεν ἐν συνεχείᾳ τὴν ἀπὸ 4-11-1943 ὑπ' ἀριθμ. 58 ἀναφοράν, πρὸς τὴν Ἀνωτέραν Δ.Χ. Στερεᾶς Ἑλλάδος, τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν (93).

Χάριν τοῦ θέματος παραθέτομεν τὸ ἀκόλουθον ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης:

«Περὶ τῆς καταστάσεως τῆς Φρουρᾶς Ἀλιάρτου».

«Λαμβάνομεν τὴν τιμὴν ν' ἀναφέρωμεν ὅτι, διὰ διαταγῆς ὑμῶν μὴ περιελθού-
» σης εἰσέτι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μας ἐτοποθετήθησαν εἰς Ἀλίαρτον 49 Χωροφύλακες.
» καὶ εἷς Ἀξιωματικὸς προκειμένου ν' ἀποτελέσωσι δύναμιν ὑπηρεσίας Χωροφυλα-
» κῆς, τὸ πρῶτον ἱδρυομένης ἐν Ἀλιάρτῳ, χωρὶς οὔτε διαταγαί, οὔτε ὁδηγίαι νὰ
» ἐκδοθῶσι περὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς δυνάμεως ταύτης, ὡς καὶ τῆς ἐξαρτήσεώς της.
» καθ' ὅσον ἐπρόκειτο περὶ ὑπηρεσίας τὴν ἵδρυσιν τῆς ὁποίας δὲν ἐπέβαλον λόγοι
» Ἀστυνομίας ἢ γενικώτερον τάξεως καὶ Ἀσφαλείας ἐξ ἐκείνων, περὶ τῶν ὁποίων
» οἱ ἱδρυτικοὶ καὶ διέποντες τὴν Χωροφυλακὴν Νόμοι καὶ Κανονισμοὶ προβλέπουσι.
» Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3 ἀπὸ 7-10-43 ἐπειγούσης ἀναφορᾶς μου ὑποβληθείσης καὶ
» περιελθούσης αὐθημερὸν τῇ ὑπηρεσίᾳ ὑμῶν διεξετραγωδήσαμεν ἀκροθιγῶς τὴν ἐν-
» ταῦθα κατάστασιν ἀπὸ πάσης πλευρᾶς καὶ εἰδικώτερον τὰ σημεῖα ἐκεῖνα, ἅτινα
» μόνον τὸ Κέντρον δύναται νὰ ἐπιλύσῃ καὶ τὰ ἀναγόμενα εἰς τὸ εἶδος τῆς ἀνατε-
» θείσης πρὸς ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας ὡς καὶ τῆς Ἀρχῆς παρ' ἧς θὰ λαμβάνομεν τὰς
» σχετικὰς ἐντολάς. Παρὰ τὸ ἐξαιρετικῶς ἐπεῖγον τῶν ἀναφυέντων προβλημάτων
» πρὸς ἐπίλυσιν οὐδεμίαν ὑμετέραν διαταγὴν ἢ ὁδηγίαν ἐλάβομεν, εἰμὴ μόνον τὴν
» ὑπ' ἀριθ. 5) 22) 98 θ. ἐ.ἔτ. ἀπαντητικὴν ὑμῶν διαταγὴν ἐπὶ τῶν ἐπουσιοδεστάτων
» ἀντικειμένων ἀφορῶσαν τὰ τῆς λινοστολῆς, χειμερινῶν στολῶν καὶ ἀτομικῶν βι-
βλιαρίων ὁπλιτῶν. ....
» Τὰ δύο σοβαρὰ ζητήματα, δηλαδὴ τὸ τῆς ἐξαρτήσεως καὶ τὸ εἶδος τῆς ἐκτε-
» λεσθησομένης ὑπηρεσίας, παραμένουσιν ἄλυτα καὶ ἐλλοχεύουσι σοβαρωτάτους κιν-
» δύνους διὰ τὴν δύναμιν τῆς Φρουρᾶς, ἀναγκαζομένης καθ' ἑκάστην ν' ἀντιμετω-
» πίζῃ καὶ νέας ἀξιώσεις δι' ὑπηρεσίας αἵτινες ὄχι μόνον μειοῦσι ταύτην ὡς δύνα-
» μιν Ἀσφαλείας, ἀλλ' ὑποκαθιστῶσι τὰ ὄργανα εἰς ἔργα πάντει ξένα καὶ ἀσύμφο-
» ρα πρὸς τὴν ἰδιότητα τῶν ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς.
» Γνωρίζομεν πολὺ καλῶς τὰς συνθήκας ὑπὸ τὰς ὁποίας εὑρισκόμεθα, τὰς ἡμέ-
» ρας τὰς ὁποίας διανύομεν, ὅτι βαλόμεθα πανταχόθεν μὲ πυρὰ ὁμαδῶν καὶ εὑρίσκο-
» μεν διὰ πάσας τὰς περιστάσεις τ' ἀνάλογα ἀντίδοτα, ἀλλὰ αἱ ἀξιώσεις εἶναι τοσαῦ-
» ται καὶ τοιαύτης φύσεως ὥστε ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν εὑρισκόμεθα ἀντιμέτωποι. Ὡς
» διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 43 ἐ.ἔτ. ἀναφορᾶς μας ἀνεφέραμεν, ἐκάμομεν τὰς δεούσας παρα-
» στάσεις πρὸς τὰς ἐνταῦθα Ἀστυνομικὰς καὶ Στρατιωτικὰς Ἀρχὰς Κατοχῆς καὶ
» πρὸς τὸν Διευθυντὴν τῆς Ἑταιρείας Κωπαΐδος καὶ ἀνεπτύξαμεν ἐπανειλημμένως
» τὴν ἀποστολὴν τῆς Χωροφυλακῆς ὡς καὶ τὸ πλαίσιον τῶν διεξαγομένων παρ' αὐ-
» τῆς ὑπηρεσιῶν καὶ ἐπετύχομεν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον τὴν μὴ ἀνάθεσιν ὑπηρε-
» σιῶν αἵτινες ὑποβιβάζουσιν ταύτην καὶ μετατρέπουσι τὰ ὄργανα εἰς ἄλλα ἔργα-

(93) Βλέπε φακ. 1616)10 Ὑπουργ. Δημ. Τάξεως.

» να, ἢ λόγῳ σκοπιμότητος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκτελεσθῶσι. Δὲν πρόκειται ὅμως » περὶ ἀναθέσεως μιᾶς ὑπηρεσίας ἵν' ἀντιμετωπίσωμεν ἐφ' ἅπαξ διὰ παραστάσεων, » ἀλλὰ καθ' ἑκάστην εὑρισκόμεθα ἠναγκασμένοι ν' ἀντιμετωπίσωμεν καὶ νέας ἀξιώ- » σεις μὲ τὴν ἀπειλὴν ὅτι ἐὰν δὲν συμμορφωθῶμεν ἐπακριβῶς θὰ παραδοθῶμεν εἰς » Γερμανοὺς Ἀξιωματικούς. Δὲν κινούμεθα ἀπὸ ὑπερεκχειλίζουσαν ζωηρότητα οὔτε » στερούμεθα τῆς δεούσης μεθοδικότητος πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ ἀναλόγου ἀντιδότου εἰς » πᾶσαν περίπτωσιν, οὔτε πρόκειται νὰ ὀρρωδήσωμεν πρὸ οὐδενός, ἀρκεῖ νὰ ἐξυπη- » ρετῶμεν σκοπιμότητα, οὐχ ἧττον ὅμως ὑποχρεούμεθα » νὰ θέσωμεν ὑπ' ὄψιν ὑμῶν ἵνα εὐαρεστηθῆτε νὰ λάβητε γνῶσιν, ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ δὲν δύ- » ναται νὰ ἐκτελῇ ἔργα ἀγωγέως, ἀγροφύλακος, » ποιμένος καὶ ἄλλας συναφεῖς ἐργασίας, καθ' » ὅσον μετὰ τὴν συγκέντρωσιν τοῦ σίτου ἐκ τῶν Ἀποθηκῶν ὡς καὶ μέρος τοῦ ἀραβο- » σίτου ἡ δύναμις χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν συνοδείαν τῶν τετρατρόχων ὀχημάτων με- » ταφερόντων λίθους πρὸς κατασκευὴν γεφυρῶν ἢ ἄλλων ἔργων ἐν τῇ Κωπαΐδι, » πρὸς μεταφορὰν χόρτου, ἀχύρου καὶ κόπρου ζώων ὡς καὶ εἰς ὑπηρεσίας συνοδεί- » ας αὐτοκινήτων ἢ ἄλλων ὀχημάτων μεταφερόντων τοὺς ἐργάτας εἰς διάφορα μέρη » τῆς Κωπαΐδος πρὸς ἐργασίαν.

» Ὡσαύτως χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν φύλαξιν τοῦ ἀσυγκομίστου ἀραβοσίτου ὡς » καὶ τοῦ συγκομιζομένου εἰς τοὺς ἀγροὺς χόρτου. Μέρος τῆς δυνάμεως χρησιμοποι- » εῖται διὰ τὴν συνοδείαν αὐτοκινήτων μεταφερόντων συγκομιζόμενον ἀραβόσιτον ὡς » καὶ ἄλλα ὄσπρια. Ἐπὶ τοῦ παρόντος αἱ ἀνωτέρω ὑπηρεσίαι ἔχουσιν ἀνατεθῆ πρὸς » ἐκτέλεσιν καὶ ὡς εἶναι φυσικὸν οἱ ὁπλῖται εὑρίσκονται ἀπομεμονωμένοι εἰς διάφο- » ρα σημεῖα τῆς Κωπαΐδος περιλαμβανούσης ἔκτασιν 240.000 στρεμμάτων, ἡ δὲ » διαρροή των εἶναι ἀναπόφευκτος μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ πρώτου κρούσματος προσ- » βολῆς παρ' ἀνταρτῶν.

» Παρερχομένου τοῦ χρόνου δὲν εἶναι ἀπίθανον ν' ἀνατεθῶσιν εἰς τὴν δύναμιν » τῆς Φρουρᾶς καὶ ἄλλαι ὑπηρεσίαι παρομοίας φύσεως δημιουργούμεναι ἐκ τῆς ἀνά- » γκης πρὸς καλλιέργειαν, δι' ὃ παρακαλοῦμεν ὅπως εὐαρεστηθῆτε νὰ ἐκδόσητε τὰς » ὑμετέρας ὁδηγίας πρὸς διακανονισμὸν τῶν ζητημάτων, καθ' ὅσον κατὰ τὴν ἀνάθε- » σιν τῶν ἀνωτέρω ὑπηρεσιῶν πρὸς ἐκτέλεσιν παρὰ τοῦ κ. Διευθυντοῦ τῆς Ἑταιρείας » Κωπαΐδος, ἀφοῦ ἀνεκοινώσαμεν καὶ ἀνεπτύξαμεν ὅτι αἱ ἀνωτέρω ὑπηρεσίαι εἶναι » ἐντελῶς ξέναι πρὸς τὴν ἀποστολήν μας, ἐγνωρίσαμεν αὐτῷ ὅτι ᾐτησάμεθα καὶ τὰς » ὑμετέρας διαταγὰς καὶ ὁδηγίας ἃς ἀναμένομεν εἰ δυνατὸν τὸ ταχύτερον».

Ἡ ἀναφορὰ αὕτη ἐπεδόθη αὐθημερὸν εἰς τοὺς παραλήπτας ἀλλ' ἀντὶ ὑπηρεσιακῆς ἀπαντήσεως τὴν 8-11-1943, ἤτοι μετὰ πενθήμερον, ἔφθασεν εἰς Ἀλίαρτον ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἐν Ἑλλάδι Γερμανικῶν S.S. καὶ τῶν ἀστυνομικῶν δυνάμεων στρατηγὸς Σιμάνα, συνοδευόμενος καὶ ὑπὸ ἓξ ἄλλων Γερμανῶν Ἀξιωματικῶν διαφόρων βαθμῶν, ὅστις καλέσας τὸν ὑπομοίραρχον κατ' ἀρχὴν μὲν ἐζήτησεν πληροφορίας περὶ τῆς δυνάμεως καὶ τῶν συνθηκῶν διαβιώσεώς της, ἐν συνεχείᾳ δὲ ἠθέλησε ν' ἀκούσῃ τὴν γνώμην τούτου περὶ τῆς ἀπαιτουμένης δυνάμεως Χωροφυλακῆς, δι' ὅλα τὰ ἔργα τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν ἀνταρτικῶν ὁμάδων.

Ὁ Παπαπελεκάνος ἀπέκλεισε τὴν συμμετοχὴν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὴν δίωξιν τῶν ἀνταρτῶν καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὑπόλοιπα ἔργα ἐδήλωσεν ὅτι ταῦτα δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων ἅτινα περιλαμβάνονται

ἐν τῇ ἀποστολῇ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ὅτι αὐτὸς καὶ ἡ ὑπ' αὐτὸν δύναμις δὲν δύνανται νὰ ἐκτελῶσιν ἔργα ξένα καὶ ἔξω τοῦ Κανονισμοῦ Χωροφυλακῆς.

Αὐθημερὸν ὁ Σιμάνα μετὰ τῆς κουστωδίας του ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας καὶ διὰ τοῦ παρ' αὐτοῦ συνδέσμου, ἀπηύθυνεν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὸ ἀκόλουθον σημείωμα.

«Ὁ Ἀξ)κὸς Σύνδεσμος τοῦ Ἀνωτάτου Ἀρχηγοῦ
» Ταγμάτων Ἀσφαλείας καὶ Ἀστυνομίας Ἑλλάδος

«Υπηρεσιακὸν Σημείωμα

» Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ὑπηρεσιακοῦ ταξιδίου ὁ Ἀνώτατος Ἀρχηγὸς τῶν Σ.Σ. καὶ τῆς » Ἀστυνομίας Ἑλλάδος ἐπείσθη προσωπικῶς περὶ τῶν ἐν τῇ Διοικήσει Χωροφυλα» κῆς Κωπαΐδος συνθηκῶν. Κατ' αὐτὸ διεπιστώθη ὅτι ἡ προσωρινὴ ἐγκατάστασις » τῶν Χωροφυλάκων εἰς τὰ σημερινὰ διαμερίσματα δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐπαρκής. » Προβλέπεται καλυτέρα ἐγκατάστασις εὐθὺς ὡς διατεθῇ ἄλλος τις χῶρος.

» Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς, εἷς Ὑπολοχαγὸς Παπαπελεκᾶνος » ἠρνήθη νὰ διατάξῃ ὅπως οἱ Χωροφύλακες αὐτοῦ ἀναλάβουν τὴν φρούρησιν τῆς » συγκομιδῆς τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων ἔναντι κλοπῶν, ὡς καὶ τὴν ἔναντι ἀσθενῶν » συμμοριῶν προστασίαν τῶν εἰς τὴν συγκομιδὴν τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων ἀπησχο» λημένων Ἑλλήνων ἐργατῶν, καθ' ὅσον ἡ δρᾶσις αὕτη κατὰ τὸν Κανονισμόν του » δὲν ἀνήκει εἰς τὰ καθήκοντα τῆς Χωροφυλακῆς.

» Παρακαλῶ, ὅπως καθορισθῇ ἐὰν ὁ Κανονισμὸς τῆς Χωροφυλακῆς ἀπαγορεύῃ » τὴν ἐπαγρύπνησιν ἐπὶ κλοπῶν τῶν ἀγρῶν, καὶ τὴν προστασίαν τοῦ ἐργατικοῦ πλη» θυσμοῦ ἀπὸ συμμορίας ἀποτελούσας δημόσιον κίνδυνον.

» Εἰς ἣν περίπτωσιν τοῦτο συμβαίνει πράγματι, παρακαλῶ ὅπως λάβῃ χώραν » τροποποίησις τοῦ Κανονισμοῦ, καὶ ὅπως διαταχθῶσιν ἅπασαι αἱ Διοικήσεις Χωρο» φυλακῆς, ὅτι ἡ ἐπαγρύπνησις ἐπὶ τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων καὶ ἡ προστασία τοῦ » πληθυσμοῦ ἀπὸ συμμορίας ἀποτελούσας δημόσιον κίνδυνον εἶναι ἓν ἐκ τῶν ἐπιτα» κτικωτέρων καθηκόντων τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῆς Ἀστυνομίας.

» Κατὰ τὰ λοιπὰ παρακαλῶ ὅπως ἀντικατασταθῇ ὁ νῦν Ἀρχηγὸς τῆς παρὰ τὴν » Κωπαΐδα ἐγκατεστημένης Διοικήσεως Χωροφυλακῆς καὶ ἀποσταλῇ δραστήριος » Ἀξιωματικὸς ἔχων γνῶσιν τῶν ἔργων αὐτοῦ, δυνάμενος δὲ νὰ ἐκπληρῇ τὰ ἀνατε» θέντα αὐτοῦ καθήκοντα.

» Εὐθὺς ὡς καθορισθῇ ὁ πρὸς ἀντικατάστασιν προοριζόμενος Ἀξιωματικός, πα» ρακαλῶ ὅπως καταστῶ ἐνήμερος τούτου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15ῃ Νοεμβρίου 1943
Κατ' ἐντολὴν — Ὑπογραφή»

Τὸ ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, ἐνῷ πρὸς τὸν μετὰ παρρησίας ὁμιλοῦντα ἐπὶ τῆς καταστάσεως ὑπομοίραρχον δὲν ἀπήντα, ἔσπευσεν νὰ γνωρίσῃ εἰς τὸν Σιμάνα διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 29)63)335 ἀπὸ 22-11-1943 ἐγγράφου του ὅτι ἡ φρουρὰ Ἀλιάρτου εἶχεν ἀποσταλῇ πρὸς φύλαξιν τῶν ἀσυγκομίστων ἀγροτικῶν προϊόντων.

Πλήρης τουτ' ἔστιν ἀποδοκιμασία τοῦ ἀγωνιζομένου διὰ τὴν τιμὴν καὶ ἀξιοπρέπειαν τοῦ Σώματος Ἀξιωματικοῦ καὶ τελεία ἐκ δειλίας ὑποταγὴ τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, ἀνεξαρτήτως οἱασδήποτε ἐνδεχομένης σκοπιμότητος. Εὐτυχῶς ὅτι ἡ τοιαύτη Ὑπουργικὴ ἀπάντησις δὲν ἔσχεν ἀνεπανορθώτους ἐπιπτώσεις.

Τὴν 13η Δεκεμβρίου 1943 ὁ διοικητὴς τῆς φρουρᾶς Ἁλιάρτου ἀπέστειλεν τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα:

« 1) Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, 2) Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς,
« 3) Ἀνωτέραν Χωροφυλακῆς.

Ἀθήνας.

«Ὥραν 7.30′ τῆς 7-12-43 ἀνεξακρίβωτος ἀριθμὸς ἀναρχικῶν, καιροφυλακτοῦντες εἰς θέσιν Στενὰς ἐπὶ τῆς Δημοσίας ὁδοῦ Ἁλιάρτου — Ἀθηνῶν, ἀπέχουσαν ἕδραν Φρουρᾶς τέσσαρα χιλιόμετρα, ἔβαλον κατὰ διερχομένου αὐτοκινήτου τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἑταιρείας Κωπαΐδος, ἔνθα ἐπέβαινον οὗτος μετὰ τῆς συζύγου του καὶ τῶν δύο ἀνηλίκων τέκνων του δι᾿ αὐτομάτου ὅπλου καὶ ἐτραυμάτισαν θανασίμως σύζυγον Διευθυντοῦ ΣΤΟΠ.

» Ὥραν 10ην τῆς ἐπομένης ἡμέρας μὲ ἐκάλεσε Γερμανὸς Ἀξιωματικὸς τῆς ἐνταῦθα Ἀστυνομίας εἰς τὸ Γραφεῖον του καὶ μὲ ἀφώπλισε ΣΤΟΠ.

» Ἀκολούθως ἀφώπλισεν ἅπασαν δύναμιν φρουρᾶς καὶ διέταξε κράτησίν μας ΣΤΟΠ.

» Λόγος τῶν τοιούτων ἐνεργειῶν δὲν μᾶς ἀνεκοινώθη, εἰμὴ ὅτι ἀναμένουν ἀπὸ Ἀθήνας διαταγὰς ἵνα ὁδηγηθῶμεν ὑπ᾿ αὐτῶν αὐτόθι πρὸς συνέχισιν ὑπηρεσίας ΣΤΟΠ.

» Ἐπιβεβαιοῦνται ὅσα διὰ προγενεστέρων ἀναφορῶν μας ἀνεφέραμεν ὅτι εἰς Κωπαΐδα δύο μόνον δρόμοι ἔχουσι χαραχθῇ ἄνευ παρόδων καὶ ὁδηγοῦσι δυστυχῶς ἀμφότεροι εἰς τὴν Φυλακὴν ἢ εἰς τὸν θάνατον ΣΤΟΠ.

» Μέχρι τοῦδε ἐπροστατεύσαμεν τὴν ζωὴν τῆς δυνάμεως διὰ καθημερινῶν θυσιῶν ΣΤΟΠ. Ἤδη ἡ προστασία τῆς δυνάμεως τῆς Φρουρᾶς ἐναπόκειται ἐξ ὁλοκλήρου εἰς Ὑμᾶς.

Ὁ Ὑπομοίραρχος — Παπαπελεκᾶνος Ὀδυσσεὺς»

Τὴν 16-12-1943 ὁ ὑπομοίραρχος μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς δυνάμεώς του μετήχθη εἰς στρατόπεδον Χαϊδαρίου, ἔνθεν ἀφέθησαν ἐλεύθεροι τὴν 19ην ἰδίου μηνός.

Ἡ ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσα στάσις τοῦ τότε ὑπομοιράρχου ἐδίδαξε τοὺς Γερμανοὺς ὅτι δὲν ἠδύναντο νὰ χρησιμοποιήσωσι τὴν Ἑλληνικὴν Χωροφυλακὴν καὶ ἔκτοτε ἐγκατεστάθη εἰς Ἁλίαρτον Γερμανικὴ δύναμις.

Οὕτω διεξάγονται καὶ κερδίζονται οἱ ἀγῶνες.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ ΣΥΝΕΧΕΙΑ.

Ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σ.Χ. Σερίφου περισυνελέγησαν καὶ ἔτυχον μακρᾶς περιθάλψεως πέντε ἄνδρες καταπεσόντος Ἀγγλικοῦ ἀεροσκάφους. Ὄργανα τῆς Υ.Χ. Τήνου, κατὰ μῆνα Σ)βριον 1943, ἀπήγαγον εἰς Μ. Ἀνατολὴν, τὸν ἐπικίνδυνον κατάσκοπον καὶ συνεργάτην τῶν κατακτητῶν Χαραλάμπου.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς 1944, ὁ Χωροφύλαξ Γερμενίδης Ἰωάννης τοῦ Ἀστυν. Τμήματος Νέας Ἰωνίας, ἐφόνευσε δύο Γερμανούς, προσπαθοῦντας νὰ παρασύρωσι εἰς ἀνηθίκους πράξεις νεάνιδας.

Τὸν Μάρτιον τοῦ 1944, μικρὸν Ἀγγλικὸν Τμῆμα, τῇ συμμετοχῇ 3 Ὑπεν)ρχῶν καὶ 3 Χωροφυλάκων, ἀποβιβασθὲν ἐπετέθη κατὰ Γερμανικῆς Φρουρᾶς Νάξου, ἀνεπιτυχῶς. Κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα καὶ ἐπὶ σκοπῷ καθοδηγήσεως συμμαχικῆς ἀεροπορίας, ἡ ὡς ἀνωτέρω μνημονευθεῖσα ἐκ δύο Χωροφυλάκων ὁμὰς Ὑπεν)ρχου Καράμπελα διὰ πυρῶν ἐπεσήμαινε τὰς ἐν Ραφίνα θέσεις τῶν Γερμανικῶν ὀχυρῶν.

Εἰς τὴν νῆσον Σαντορίνην ὁ Διοικητὴς τῆς ὁμωνύμου Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς, Μοίραρχος Ρούσης Ἠλίας, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ ἐξεχόντων πολιτῶν τῆς νήσου, τῶν ὀργάνων αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἐπάρχου Ἰωάν. Κουτσογιαννοπούλου, εἶχε δημιουργήσει ἓν ἄρτιον δίκτυον πληροφοριῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Σ.Μ.Α.

Τὴν νύκτα 22-23 Ἀπριλίου 1944 εἰς τὴν Β.Α. πλευρὰν τῆς νήσου ταύτης ἀπεβιβάσθη τμῆμα ἀγγλικῶν καταδρομῶν εἰς ὃ συμμετεῖχεν καὶ ὁ Ἕλλην ἔφεδρος ἀνθυπολοχαγὸς Μιχ. Κοζούλης (ἔγγονος τοῦ Στεφ. Δραγούμη).

Τὸ τμῆμα τοῦτο ἐπεδίωξε καὶ ἦλθεν ἀμέσως, τὴν 23ην, εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ Μοιράρχου Ρούση καὶ τοῦ Κουτσογιαννοπούλου (συμβολαιογράφου ἐν Ἀθήναις). Ὁ Ρούσης χρησιμοποιῶν ὡς σύνδεσμον τὸν Χωροφύλακα Σωκράτην Γυφτογιάννην ἐνημέρωσε τὸν Κοζούλην ἐμπεριστατωμένως περὶ ὅλων τῶν ἀφορόντων τὴν δύναμιν, τὸν στρατωνισμόν, τὰ διατιθέμενα μέσα καὶ λαμβανόμενα μέτρα ἐπαγρυπνήσεως μετὰ λεπτομερειῶν τῶν ἐν τῇ νήσῳ ὑπαρχουσῶν Γερμανοϊταλικῶν δυνάμεων.

Τὴν νύκταν 23-24 ἡ ἀποβιβασθεῖσα δύναμις διηρέθη εἰς δύο ὁμάδας καὶ ἡ μὲν μία ἐπέτυχεν ἀναιμάκτως καὶ ἀμαχητὶ τὴν σύλληψιν τῆς ἐξ ὀκτὼ ἀνδρῶν Γερμανικῆς δυνάμεως εἰς χωρίον Ἡμεροβίγλειον καὶ τὴν καταστροφὴν τοῦ ἀσυρμάτου των, ἡ δὲ ἄλλη ὁμὰς ἐπετέθη κατὰ τῆς εἰς Φυρὰ ἑδρευούσης Γερμανοϊταλικῆς δυνάμεως, ἥν ἐξουδετέρωσε μετὸ ὀλιγόωρον συμπλοκὴν καθ' ἥν, ἐφονεύθη καὶ ὁ Ἕλλην ἀνθυπολοχαγὸς Κοζούλης, ὅστις ἐνεταφιάσθη μερίμνῃ τοῦ Μοιράρχου Ρούση εἰς Κοντοχώριον.

Μετὰ τριήμερον ἔφθασαν Γερμανικαὶ δυνάμεις καὶ προέβησαν εἰς ἀντίποινα. Ἀντικείμενον τῶν ἀντιποίνων κατέστη καὶ ἡ Χωροφυλακὴ ἐξ ἧς ἐπεδιώχθη ἡ σύλληψις τοῦ Χωροφύλακος Α. Καπετανάκη. Χάρις εἰς τὰς ψυχραίμους ἐνεργείας καὶ τοὺς εὐστόχους ἑλιγμοὺς τοῦ Μοιρ. Ρούση καὶ τοῦ ἰδιώτου Ἐλευθ. Γιανίτση ἐπετεύχθη ἡ φυγάδευσις τοῦ Χωροφύλακος. Ὁ Γεώργ. Νομικός, ὁ ἔπαρχος, ὁ μοίραρχος Ρούσης, ὁ ἐνωμοτάρχης Διαμαντὴς καὶ ὁ εἰς νῆσον Ἴον Δεναξᾶς ἀπετέλεσαν κρίκους μιᾶς ἁλύσεως πληροφοριῶν διὰ τὸ Σ.Μ.Α., οἱ δὲ ἄνδρες τῆς Υ. Χ. Θήρας ἐχρησιμοποιοῦντο ὡς διαγγελεῖς καὶ ταχυδρόμοι μιᾶς συνεχοῦς ροῆς πληροφοριῶν.

Ἐν τῇ ἀπὸ 23-11-1944 ἐκθέσει του πρὸς τὸν Πολιτικὸν Διοικητὴν Κυκλάδων, ὁ ἔπαρχος Θήρας Ἰωάν. Δ. Κουτσογιαννόπουλος, ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἐν γένει δραστηριότητα τοῦ Μοιράρχου Ρούση, ἀφοῦ ἐξαίρει τὴν συνδρομὴν τοῦ Ρούση εἰς τὰ ὀξέα ἐπισιτιστικὰ προβλήματα τῆς νήσου, τὴν ψυχικὴν εὐγένειαν καὶ καλωσύνην τούτου πρὸς τοὺς κατοίκους, τὴν πρὸς τὰς Ἀγγλικὰς δυνάμεις συνδρομήν, ἐπιλέγει! «...Εἰς τὰ ἀνωτέρω, κύριε Διοικητά, ἔχω νὰ προσθέσω ὅτι καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐν Θήρᾳ ὑπηρεσίας μου διεπίστωσα τὴν ἀπόλυτον ἐντιμότητα καὶ εὐθυκρισίαν μὲ τὰς ὁποίας ὁ ἐν λόγῳ μοίραρχος Ρούσης Ἠλίας διεχειρίσθη πάσας τὰς εἰς τὴν Ἀστυνομίαν ἐμφανισθείσας ὑποθέσεις καὶ ὅτι διὰ τὸν ὑποφαινόμενον ἀπετέλεσεν οὗτος ὄασιν μέσα εἰς τὸ ξεχαρβάλωμα ποὺ ἐνεφάνιζον οἱ εἰς τὴν νῆσον ὑπηρετοῦντες δημόσιοι ὑπάλληλοι...». Ὑπογραμμίζομεν πάντοτε τοὺς εἰς ἀνύποπτον χρόνον ἐξενεχθέντας περὶ Χωροφυλακῆς χαρακτηρισμοὺς παρὰ ἁρμοδίων καὶ μή, ὥστε νὰ δύναται ἑκάστοτε νὰὶ τηρῆται ἓν μέτρον συγκρίσεως καὶ γενικῆς τοποθετήσεως. Ἀναμφιβόλως, ἡ Χωροφυλακὴ ἐκράτησεν, ἀπαρασαλεύτως διὰ τῶν ἔργων της τὴν πρώτην θέσιν ἐν τῷ ἐθνικῷ πανθέῳ καὶ αἱ τοιαῦται ἀναφοραὶ

ἡμῶν σκοποῦν νὰ ὑποβοηθήσωσι τοὺς προκατειλημμένους ἢ τοὺς πλανωμένους ἐξ ἀγνοίας.

Τὴν νύκτα 26-27 Ἀπριλίου 1944 ἐκ θέσεως ἔξωθι Ἡρακλείου Κρήτης ἀπήχθη παρὰ Βρεταννῶν εἰς Μέσην Ἀνατολὴν ὁ Γερμανὸς Στρατηγὸς Κράϊπε. Εἰς τὴν ἐνέργειαν ταύτην ἔλαβον ἐνεργὸν μέρος οἱ χωροφύλακες τοῦ Σ. Χ. Ἀρχανῶν, Σαβιουλάκης Εὐστράτιος, Πατεράκης Ἐμμανουὴλ καὶ Ζωϊδάκης Ἀναστάσιος.

Τὴν νύκτα 4-6-1944, Ἀγγλικὴ ἀποστολὴ ἀπεβιβάσθη εἰς Σίφνον καὶ ἐγκατεστάθη ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Σταθμάρχου Χωροφυλακῆς, ἔνθεν ὠργάνωσεν δίκτυον πληροφοριῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν κίνησιν Νηοπομπῶν. Ὑπὸ σταθμάρχου Πυλαίας Θεσσαλονίκης, Ἀνθ)στοῦ Φλώρου, ἐφυγαδεύθη εἰς Μ. Ἀνατολὴν ὁ Γερμανὸς Ταγματάρχης Φὸν - Κέκ, ἀποκομίζων τὰ σχέδια ὀχυρώσεως Ἑλλάδος - Σερβίας καὶ Κρήτης.

Κατ' Αὔγουστον 1944, λόγῳ συλλήψεως ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἁπάντων τῶν μελῶν τῆς ἐν Ἀγρινίῳ Ἐπιτροπῆς Ἐθνικοῦ Ἀγῶνος ΕΔΕΣ, ἀνέλαβεν ἐξ ὁλοκλήρου τὰ καθήκοντα τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ὁ Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Ἀντισυνταγματάρχης Τζωρτζάκης.

Τὴν 9ην Σεπτεμβρίου 1944 διαπιστώσαντες οἱ Γερμανοὶ ὅτι ἡ ἐν Λεβαδείᾳ Χωροφυλακὴ ἐν τῷ συνόλῳ της ἀπησχολεῖτο εἰς ὑποβοήθησιν τοῦ συμμαχικοῦ ἀγῶνος προέβησαν εἰς τὴν κατάργησιν τῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς καὶ εἰς τὴν σύλληψιν ἁπάσης τῆς δυνάμεως ταύτης, ἣν συνοδείᾳ μετέφερον εἰς Ἀθήνας.

Τὴν 24ην Σεπτεμβρίου 1944 συμμαχικὸν ἀεροπλάνον προσεγειώθη ἀναγκαστικῶς εἰς θέσιν Λειβάδι Ρόπα, ἀπέχουσαν 15 χιλιόμετρα τῆς πόλεως Κερκύρας.

Ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς σπεύσαντες παρέλαβον καὶ ἀπέκρυψαν τοὺς ἐπιβαίνοντας 11 Βρεταννοὺς στρατιωτικούς, οὓς ἐνεδύσαντες Χωροφύλακας ἀπέστειλον εἰς τὰς ἐν Ἠπείρῳ Ε. Ο. Ε. Α., μέσῳ Λευκίμης.

Κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα συνελήφθησαν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς Κυριόπουλος Ἀπ., Τόλης καὶ Ἀνδριόπουλος, λόγῳ συνεργασίας μετὰ συμμαχικῶν δυνάμεων καταδρομῶν.

Συλληφθεὶς ἐξετελέσθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ὁ ὑπενωμοτάρχης Ρομανιᾶς Μιχαὴλ τοῦ Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς Νέων Μουδανιῶν, διότι παρώτρυνε εἰς λιποταξίαν Γερμανοὺς στρατιώτας.

Κατὰ τὴν περίοδον 1942 — 1944 εἰς τοὺς ὅρμους Αὐλάκι καὶ Λειβάδι - Μαρκοπούλου Ἀττικῆς παρελαμβάνοντο ὑπὸ τῶν ὀργάνων τοῦ Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς Μαρκοπούλου τὰ ἀποστελλόμενα ὑπὸ τῶν συμμάχων, διὰ τὰς ἐθνικὰς ὀργανώσεις Ἀθηνῶν καὶ Ἀττικῆς, ὅπλα καὶ πολεμοφόδια καὶ διὰ μυρίων κινδύνων μετεφέροντο εἰς Ἀθήνας.

Τὴν 12 Ὀκτωβρίου 1944 ἑνδεκαμελὴς ὁμὰς ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸν Συντ)ρχην Κετσέαν, ἀνήκουσα εἰς Ἱερὸν Λόχον, ἐνήργησεν ἀποβατικὴν ἐπιδρομὴν εἰς Λῆμνον, ταυτοχρόνως δὲ ἑτέρα τοιαύτη ὁμὰς ὑπὸ τὸν τότε Ἀνθυπασπιστὴν Χωροφυλακῆς Αὐλωνίτην Σπυρ. ἀπεβιβάσθη εἰς νῆσον Τῆλον.

Διὰ τῆς ὡς ἀνωτέρω κατ' ἐπιλογὴν περιπτωσιολογίας ἀλλὰ καὶ οἱασδήποτε περαιτέρω παρομίας προσπαθείας εἶναι ἀδύνατον ν' ἀποδώσωμεν τὸν ἀνήκοντα τόνον καὶ παλμὸν εἰς τὴν κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον δραστηριότητα τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ἐπράξαμεν ὅμως τοῦτο, διότι οἱ ἀόριστοι ἢ γενικοὶ ὁρισμοὶ ἔπειτα ἀπὸ τόσην πολεμικὴν μοιραίως θὰ ἠμφισβητοῦντο. Ἴσως θ' ἀπητεῖτο νὰ ἐπεκταθῶμεν

ἀκόμη καὶ εἰς ἄλλας λεπτομερείας, ὥστε τὸ κολοσιαῖον ἔργον τῆς Χωρ)κῆς διὰ συγκεκριμένων καθ' ὑποκείμενον, τόπον, χρόνον καὶ ἀντικείμενον περιστατικῶν, ἐκ τῶν ἐν ἀφθονίᾳ τοιούτων, νὰ καταστήσωμεν ἀπολύτως γνωστὸν καὶ οὕτω οἱ μέχρι τοῦδε πρόχειροι ἐπικριταὶ μετανοήσωσι, καταστῶσι δὲ προσεκτικοὶ οἱ τοῦ μέλλοντος, ἀλλὰ εἰς μίαν τόσον γενικὴν προσπάθειαν φρονοῦμεν ὅτι αἱ τόσαι λεπτομέρειαι θ' ἀπετέλουν τοὐλάχιστον ἀσέβειαν πρὸς τὸ θέμα καὶ πρὸς τοὺς νεκροὺς τοῦ Σώματος κατὰ τὴν περίοδον ταύτην. (94)

Ἀπὸ οἱασδήποτε θέσεως καὶ ἂν ἔγραφαν, ἔστω καὶ ἂν ἡ γραφὴ ἔχει ὡς βάσιν τοὺς κύκλους τῆς Ἑλληνικῆς Πρωτευούσης, εὑρέθησαν πάντοτε ὑποχρεωμένοι οἱ διάφοροι συγγραφεῖς ν' ἀναφερθῶσιν εἰς τὴν δρᾶσιν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς (βλέπε Γ. Ἰωανίδη «Ἕλληνες καὶ Ξένοι Κατάσκοποι στὴν Ἑλλάδα», περὶ Χωροφυλακῆς Πάρου - Ἀντιπάρου σελ. 22-40, ὑπόθεσις Γιαννάτου Κων., ἔνθα Μοίρ. Κοντάκος Δημ. σελ. 175, ἀπαγωγὴν Φὸν Κράϊπε Χωροφυλακὴ Κρήτης σελ. 169-174, ἡ Χωροφυλακὴ Θεσ)νίκης Δ)ντὴς Μαντούβαλος, Ὑπομ)ρχος Α. Κυριόπουλος κ.λ.π. ὑπόθεσις «Βυρώνων» σελ. 179-186 ὑπόθεσις Ἀξ)κῶν Ἀεροπορίας ἥρωος Βασιλειάδη κ.λ.π. καὶ συμμαχικὸς ἀσύρματος ἐν Θεσ)νίκη Χωροφυλακὴ Λαγκαδᾶ, Μοίρ. Μῖχος Κων)νος κ.ἄ. σελ. 222-230, ὑπόθεσις σκοτεινῶν καὶ πρακτόρων Γερμανῶν Καραμάνου - Παπαδάκη - Ὑπαστυνόμος Σ. Κώτσης - Μοίραρχος Ν. Καίσαρης - μὴ κατονομαζόμενος Ἐνωμοτάρχης κ.λ.π. σελ. 345 - 359 ὡς καὶ εἰς πλεῖστας ἄλλας ἱστορικὰς ἢ δημοσιογραφικὰς γραφάς).

Διὰ τούτων δὲν ἐννοοῦμεν ὅτι ἐπερατώσαμεν ἡμεῖς τὴν ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς τῆς χώρας, τοὐναντίον ἐναπομένουν εἰσέτι σοβαρώτατοι τομεῖς, οἵτινες ἀπετέλεσαν ἐπάλξεις ἐξαιρετικῶν καὶ ὡραίων ἐθνικῶν ἀγώνων τῶν ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς, περὶ ὧν πραγματευόμεθα ἀμέσως κατωτέρω.

Ὡς δύναται ν' ἀντιληφθῇ πᾶς ἀναγνώστης καὶ μελετητὴς ἡ κατοχικὴ περίοδος πρέπει νὰ διαιρεθῇ εἰς δύο ὑποπεριόδους, εἰς ἐκείνην καθ' ἣν ἡ Χωροφυλακὴ εἶχεν νὰ ἀντιπαλαίσῃ κατὰ τῶν κατακτητῶν καὶ τῶν δορυφόρων καὶ πρακτόρων των καὶ εἰς τὴν μετέπειτα καθ' ἥν, νοθευθείσης σοβαρῶς τῆς ἐννοίας περὶ ἐθνικοῦ καθήκοντος λόγῳ τῶν βιαίων καὶ φονικῶν ἐπιθέσεων τῶν ὀρδῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. κατὰ τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς, ἀφ' ἑνὸς μὲν συνεπτύχθη εἰς τὰ μεγάλα ἀστικὰ κέντρα ἡ ἐναπομείνασα δύναμις Χωροφυλακῆς ἀφ' ἑτέρου δὲ διεσπάσθη σοβαρῶς ἡ ἐναντίον τῶν κατακτητῶν καὶ ἐξωτερικῶν ἐν γένει ἐχθρῶν ἀντιστασιακὴ προσπάθεια τῶν ὀργάνων, καθ' ὃ μέρος ἠναγκάζετο συνεχῶς νὰ ἀμύνεται ἐναντίον τῶν κομμουνιστικῶν παντοίας μορφῆς ἐπιθέσεων.

Θὰ ἐπανέλθωμεν πολλάκις καὶ κατωτέρω περὶ τῆς ἐπαράτου καὶ ἀπαισίας ἐκείνης καταστάσεως, ἥτις εἶχε δημιουργηθῇ ἐκ τῆς δράσεως τοῦ ἐνόπλου Κ.Κ.Ε. μέχρις ὅτου φθάσωμεν εἰς τὴν μεγάλην σύρραξιν τοῦ Δεκεμβρίου 1944, δὲν θὰ ἀναφερθῶμεν ὅμως εἰς τὰς λεπτομερείας τῶν κομμουνιστικῶν ἐπιθέσεων, λόγῳ τῆς ἀπεχθείας τὴν ὁποίαν αἰσθανόμεθα ὡς Ἕλληνες πρὸς τὸν ἀνέντιμον καὶ ὑπὸ τὸν βραχνὰν τοῦ κα-

---

(94) Βλέπε εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος τόμου Ἀλφαβητικοὺς πίνακας τῶν νεκρῶν τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν περίοδον 1941 — 1950.

τακτητοῦ ἐκεῖνον πόλεμον τῶν κομμουνιστῶν ἐναντίον τῶν εὐεργετῶν αὐτῶν, ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς. Ἵνα ὅμως τὸ σῶμα τῆς Ἱστορίας παραμείνῃ ἀδιάφθορον καὶ πλῆρες, διὰ τῶν πινάκων Γ καὶ Ε τοῦ παραρτήματος XI παραθέτομεν τὰς λαβούσας χώραν κομμουνιστικὰς ἐπιθέσεις καὶ συμπλοκὰς (95), εἰς δὲ τοὺς πίνακας τῶν νεκρῶν παρέχεται ἡ εἰκὼν τοῦ ἀποτελέσματος τοῦ κομμουνιστικοῦ ἔργου, καθ' ἣν περίοδον ἡ πατρὶς ἐστέναζεν ὑπὸ τὸν ζυγὸν ἀδυσωπήτου κατακτητοῦ καὶ πᾶσα ἀπόπειρα ἀμύνης ἐχαρακτηρίζετο, κατὰ τρόπον εὐτελῆ καὶ πρόχειρον, ὡς συνεργασία μετὰ τοῦ κατακτητοῦ, ἐνῷ ἡ δολοφονία ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἐχαρακτηρίζετο ὡς «Ἐθνικὴ Ἀντίστασις».

Πρὶν προχωρήσωμεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀφορόντων τοὺς μὴ εἰσέτι ἐρευνηθέντας τομεῖς ἐπαναλαμβάνομεν διὰ πολλοστὴν φορὰν ὅτι δὲν ὑποστηρίζομεν τὸ ἀλάθητον τοῦ συνόλου τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ἀλλὰ τὴν ἐπιτέλεσιν τοῦ ἐθνικοῦ καθήκοντος διὰ τὸ μέγιστον ποσοστὸν τῆς δυνάμεώς της καὶ ὅτι δὲν ἀναφερόμεθα εἰς ὅλας τὰς ἐκτροπάς, διότι γράφομεν ἱστορίαν τοῦ συνόλου καὶ οὐχὶ τῶν ἐλαχίστων, κατὰ τῶν ὁποίων τὸ ἴδιον τὸ Σῶμα εὐθὺς ὡς ἠδυνήθη ἐκήρυξεν ἀμείλικτον πόλεμον.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ἐν τοῖς πρόσθεν κατ' ἐπανάληψιν ἐποιησάμεθα λόγον περὶ τῆς δραστηριότητος κ.λ.π. τῆς Χωροφυλακῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς κατοχῆς καὶ ἤδη ἐπανερχόμενοι θ' ἀναφερθῶμεν καὶ αὖθις κάπως ἐκτενέστερον ἢ περὶ ἄλλων περιοχῶν καὶ διότι ἡ Θεσσαλονίκη εἶναι δευτέρα πρωτεύουσα τοῦ κράτους καὶ ἡ πρώτη τῆς Βορείου Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ διότι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς ἐγκαθιδρύθη ἐκεῖσε ἓν ἰδιότυπον καθεστώς, ἐξ οὗ ἐξηρτᾶτο ὁλόκληρος ἡ Χωροφυλακὴ Βορείου Ἑλλάδος, ὅσον ἀφορᾷ τὰς μετακινήσεις κ.λ.π. Τέλος ἡ Θεσσαλονίκη εἶναι ἡ μόνη πόλις ἐν τῇ ὁποίᾳ ἡ Χωροφυλακὴ λειτουργεῖ ὑπὸ τὸν τύπον τοῦ θεσμοῦ «Διεύθυνσις Ἀστυνομίας». Ἡ ἀναφορὰ ἡμῶν διατηρεῖ πάντοτε τὴν ἔννοιαν τῆς ἐρεύνης τῶν πεπραγμένων ἀπὸ πλευρᾶς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως καὶ κατὰ συνέπειαν συμπληροῦντες τὰ μέχρι τοῦδε ἀναφέρομεν καὶ τὰ ἀκόλουθα, τηροῦντες καὶ ἐνταῦθα ποιάν τινα χρονολογικὴν κατὰ τὸ δυνατὸν σειράν:

Κατὰ μῆνα Αὔγουστον 1941 πρὸ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ ὑποκαταστήματος τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης εὑρέθη νεκρὸς εἷς Γερμανὸς Ἀξιωματικός. Οἱ Γερμανοὶ ἑτοιμάζονται νὰ προβῶσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν 100 Ἑλλήνων πολιτῶν καὶ τῆς δυνάμεως τοῦ Ε΄ Ἀστυνομικοῦ Τμήματος εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὁποίου ὑπήγετο τὸ σημεῖον ἔνθα εὑρέθη ὁ φονευθείς.

Χάρις εἰς τὴν πειστικότητα τῶν ἐπιχειρημάτων τοῦ Διευθυντοῦ Ἀστυνομίας δὲν ἐπραγματοποιήθη ἡ ἀπειλή.

Τὸν Ἰούνιον 1941 ἀνέλαβεν τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως Θεσσαλονίκης ὁ τότε Ἀντισυνταγματάρχης Μιχαὴλ Μαντούβαλος, ὅστις παρέμεινεν εἰς τὴν θέσιν ταύτην μέχρι καὶ τῆς ἀπελευθερώσεως, ὅτε συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν ὡδηγήθη πεζῇ καὶ λοιδορούμενος εἰς στρατόπεδον συγκεντρώσεως Ἀρδαίας μετ' ἄλλων προσωπικοτήτων.

---

(95) Βάσει στοιχείων ληφθέντων ἐκ τῶν ἐκθέσεων τοῦ Ἀρχηγείου Β. Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸν τίτλον «Δρᾶσις τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν περίοδον 1941 — 1950»— Ἔκδοσ. 1962.

Πρὶν προχωρήσωμεν κρίνομεν ἐπάναγκες νὰ προσδιορίσωμεν τὴν θέσιν καὶ τὴν ἔννοιαν ταύτης, τοῦ Διευθυντοῦ Ἀστυνομίας Θεσσαλονίκης.

Ἡ πόλις τῆς Θεσσαλονίκης ἀποτελεῖ τὴν νοτίαν πύλην καὶ μάλιστα θαλασσίαν, τῆς Βαλκανικῆς καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ κατέχων ταύτην εἶναι κύριος τῶν κλειδιῶν αὐτοῦ τοῦ μεγάλου γεωγραφικοῦ χώρου ἀπὸ πάσης πλευρᾶς. Ἐντεῦθεν αἱ ἀνέκαθεν κατὰ τῆς Θεσσαλονίκης ἐπιβουλαὶ ἁπάντων τῶν βορείων γειτόνων καὶ μή. Ἡ Θεσσαλονίκη ἔχει εὐφορωτάτην ἐνδοχώραν, ἥτις ὅμως εἰς πλεῖστα σημεῖα εὑρίσκεται εἰς βολὴν κοινοῦ πυροβόλου ὅπλου ἀπὸ τὴν συνόρων, δι' ὃ τόσον ἡ ἐνδοχώρα ὅσον καὶ ἡ πόλις τοῦ Ἁγίου Δημητρίου εὐπρόσβλητοι οὖσαι εἰς τὰ σχέδια ἐπιβουλῆς, ἔχουν ἀνάγκην ἰσχυρᾶς ἀστυνομικῆς ἀμύνης πρὸς ἔγκαιρον καὶ ἔγκυρον ἐξουδετέρωσιν τῶν ὀργάνων τῆς ἐπιβουλῆς.

Ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν καλύπτεται ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν καὶ ὑπὸ τῶν προϊσταμένων του, ὁ Δ)ντὴς τῆς Ἀστυνομίας Θεσσαλονίκης δέον νὰ εἶναι ἕτοιμος διαρκῶς διὰ τὰς πρώτας ἀποφάσεις καὶ λύσεις. Κατόπιν τούτων τυγχάνει εὐνόητον ποίων προσόντων πρέπει νὰ εἶναι ὁ Διευθυντὴς Ἀστυνομίας Θεσσαλονίκης.

Ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 95 τῆς 5-3-1946 ἀπαλλακτικοῦ Βουλεύματος τοῦ Συμβουλίου Ἐφετῶν Θεσσαλονίκης, ἐπὶ ἐνεργηθείσης κατὰ τοῦ ὡς ἀνωτέρω Διευθυντοῦ Ἀστυνομίας Μαντουβάλου ἀνακρίσεως, παραλαμβάνομεν τὴν ἀκόλουθον περικοπὴν ἐκ τῆς προτάσεως τοῦ Εἰσαγγελέως Ἀργυροπούλου «...Διότι ὁμολογουμένως τὸ ἔργον τῶν κατεχόντων κατὰ τὴν σκοτεινὴν ἐποχὴν τῆς δουλείας διαφόρους ὑπευθύνους θέσεις, διὰ τοὺς συναισθανομένους τὰς ὑποχρεώσεις των, δὲν ὑπῆρξεν ἁπλῶς δυσχερὲς ἀλλὰ ἐξαιρετικῶς λεπτὸν καὶ ἐνίοτε ἐπικίνδυνον, ἀπαιτοῦν ἰδιάζουσαν εὐφυΐαν καὶ τόλμην, διότι ἔπρεπε καὶ τὰ Ἑλληνικὰ συμφέροντα νὰ ἐξυπηρετοῦν καὶ ἡ ἔναντι τοῦ κατακτητοῦ συμπεριφορὰ νὰ εἶναι τοιαύτη, ὥστε παρὰ τὴν δυσπιστίαν ἣν ἔτρεφεν οὗτος νὰ μὴ δίδεται ἀφορμὴ ὑπονοιῶν καὶ παρεξηγήσεων...».

Ὁ ταυτοχρόνως ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος ἐνεργήσας ἔνορκον Διοικητικὴν ἐξέτασιν Β' Ἐπιθεωρητὴς Χωροφυλακῆς, στρατηγὸς Παπαδημητρίου Χαρίλαος, μερικεύων ἀπολύτως τὴν ἀνωτέρω εἰσαγγελικὴν περικοπὴν ἐν τῇ ἀπὸ 8-10-1946 ἐκθέσει ἐξαγομένου, ἔγραφεν:

> «... Τὸ ἔργον τοῦ Ἀστυνομικοῦ Διευθυντοῦ Θεσσαλονίκης κατὰ τὴν σκοτεινὴν ἐκείνην ἐποχὴν τῆς δουλείας δὲν ὑπῆρξεν ἁπλῶς δυσχερές, ἀλλὰ ἐξαιρετικῶς λεπτόν, ἀπαιτοῦν ἰδιάζουσαν εὐστροφίαν καὶ τόλμην, μαρτυρικόν, πλῆρες ἀνησυχιῶν, μόχθων καὶ κινδύνων. Ἦτο αὐτόχρημα Γολγοθᾶς. Ἔπρεπε καὶ τὰ ἑλληνικὰ συμφέροντα νὰ ἐξυπηρετηθοῦν, καὶ ἡ ἔναντι τοῦ κατακτητοῦ συμπεριφορὰ νὰ εἶναι τοιαύτη, ὥστε, παρὰ τὴν δυσπιστίαν ἣν ἔτρεφεν οὗτος πρὸς τοὺς Ἕλληνας, νὰ μὴ δίδεται ἀφορμὴ ὑπονοιῶν καὶ παρεξηγήσεων...».

Ἐνετοπίσθημεν περὶ τὸν Διευθυντὴν Ἀστυνομίας Θεσσαλονίκης ὄχι διότι δὲν ὑπῆρξαν ἄλλοι ἀξιωματικοὶ μὲ πλουσίαν ἐθνικὴν δρᾶσιν ἀλλὰ διότι αὐτός, ἐκπροσωπῶν καὶ διευθύνων τὸ σύνολον τῆς δυνάμεως, ἀπετέλει τὴν ἀπὸ Ἑλληνικῆς πλευρᾶς συνισταμένην ἁπασῶν τῶν ροπῶν καὶ τῶν ἐκδηλώσεων, ἤτοι ἐκ τῶν κάτω ἤτοι ἐκ τῶν ἄνω, καὶ αὐτὸς ἐλογοδότει εἰς τοὺς κατακτητὰς ἡ δὲ καλὴ ἢ κακὴ λειτουργία τῆς Διευθύνσεως Ἀστυνομίας ἐξαρτᾶται πάντοτε ἐκ τῆς προσωπικότητος τοῦ Διευ-

θυντοῦ. Βεβαίως ὑπῆρξαν καὶ περιπτώσεις δι' ἃς ἄλλοι βαθμοφόροι ἐλογοδότησαν ἀπ' εὐθείας. Περί τινων ἤδη διελάβομεν. Ὡμιλήσαμεν ἤδη περὶ τοῦ Κινινῆ, οὗτινος τὴν ἀποστρατείαν ἠξίωσαν οἱ Γερμανοὶ διότι ἠρνήθη νὰ τοῖς παρέξῃ στοιχεῖα περὶ κομμουνιστῶν, ὅπως τὸ ἴδιον συνέβη καὶ διὰ τοὺς διαδεχθέντας τοῦτον εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Ἐθνικῆς Ἀσφαλείας Θεσσαλονίκης ταγματάρχας Κων. Βορρὲν καὶ Ἰωάννου Νικ. καὶ μέχρι τοῦ Ἰουλίου 1944 δὲν ὑπάρχει οὐδὲ μία περίπτωσις συνεργασίας τῆς Δ)νσεως Ἀστυνομίας Θεσσαλονίκης ἢ ὑφισταμένης της ὑπηρεσίας μετὰ τῶν Γερμανῶν ἐναντίον τῶν κομμουνιστῶν. Ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τούτων ὁ Ἰωάννου μετὰ τοῦ Μοιράρχου Κοφίτσα Δημ., ὑποδιοικητοῦ Ἐθνικῆς Ἀσφαλείας, προεφυλακίσθησαν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ὡς ἀπαρχὴ σχεδίου ἐκδιώξεως τῆς Χωροφυλακῆς ἐκ Θεσσαλονίκης, περὶ οὗ κατωτέρω.

Τὸν Ἰούλιον 1944, παρὰ τὰς ἀντιθέτους εἰσηγήσεις καὶ γνώμας τῆς Δ)νσεως Ἀστυνομίας, οἱ Γερμανοί, δυνάμει τοῦ δικαίου τοῦ ἰσχυροῦ, ἐτοποθέτησαν διοικητὴν Ἐθνικῆς Ἀσφαλείας Θεσσαλονίκης τὸν Μοίραρχον Καζάναν, ὅστις ὡς ἔξαλλος Γερμανόφιλος εἶχεν ἀποβῆ τέλειον ὄργανον τῶν Γερμανῶν καὶ ὅστις ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ Διοικητοῦ Ἐθνικῆς Ἀσφαλείας ἐδέχετο ἀπ' εὐθείας τὰς διαταγὰς καὶ ὁδηγίας τῶν Γερμανῶν μὴ κηδόμενος οὐδεμιᾶς ἐθνικῆς ἢ στρατιωτικῆς ἀξίας καὶ ἀρετῆς. Εἰσηγούμενος ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐφετῶν τὴν κατὰ Μαντουβάλου δικογραφίαν καὶ ἀναφερόμενος εἰς τὴν περίπτωσιν Καζάνα, ἔγραφεν: «Ὁ ἐν λόγῳ Μοίραρχος πρὸ τῆς Γερμανικῆς ὑποστηρίξεως, οὐδεμίαν ὑπηρεσιακὴν ἐξάρτησιν διετήρει, ἔναντι τῆς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως, ἐνεργῶν τὰ καθήκοντά του κατὰ τὴν ἰδίαν βούλησιν καὶ κατὰ τὰς διδομένας αὐτῷ ἀπ' εὐθείας παρὰ τῶν Γερμανῶν ὁδηγίας».

Συνεπείᾳ καταγγελιῶν κατὰ τὸ πλεῖστον κομμουνιστικῆς προελεύσεως ἐνηργήθησαν δύο ἀνακρίσεις ὑπὸ τῆς τακτικῆς δικαιοσύνης καὶ δύο Διοικητικαὶ ἐξετάσεις ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Σώματος ἐναντίον τοῦ Δ)ντοῦ Ἀστυνομίας Μαντουβάλου καὶ ἐξεδόθησαν ἀντιστοίχως δύο ἀπαλλακτικὰ βουλεύματα καὶ δύο ἀθωωτικὰ πορίσματα. (96)

Προκειμένου νὰ προβῇ εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ πορίσματός του ὁ Παπαδημητρίου ἐμελέτησεν, ὡς ρητῶς ἀναφέρει ὁ ἴδιος, τόσον τὴν παρ' αὐτοῦ σχηματισθεῖσαν δικογραφίαν ὅσον καὶ τὰς ὑπὸ τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν σχηματισθείσας δικογραφίας καὶ ἐκδοθείσας ἀποφάσεις. Ὅθεν θεωροῦντες τὰς διαπιστώσεις τούτου ὡς ἀπολύτως ἠλεγμένας παραθέτομεν τὸ ἀκόλουθον ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ πορίσματός του:

«...Ὁ Συνταγματάρχης Μαντούβαλος διὰ τῆς τακτικῆς του συνετέλεσεν ὥστε νὰ περιορίζωνται αἱ ὑπὸ τῶν Γερμανικῶν Ἀρχῶν ὠμότητες. Πλεῖστα ἄτομα διέσωσεν ὄντως ἀπὸ γερμανικὰς χεῖρας. Εἰς συγκεντρώσεις, συλλαλητήρια κ.λ.π., παρεμβαίνων κατώρθωνεν νὰ συγκρατῇ τοὺς Γερμανοὺς Ἀστυνομικοὺς ἀπὸ τοῦ νὰ χρησιμοποιοῦν ὅπλα. (97) Πλειστάκις συνεκεντρώθησαν ἐργάται καὶ ὑπάλληλοι πρὸ τῆς Γενικῆς Διοικήσεως, καὶ ὅμως οὐδένα ποτὲ συνέλαβεν οὔτε ἡ Ἑλληνικὴ οὔτε ἡ

---

(96) Ὑπ' ἀριθμ. 14 τῆς 26.5.1946. Βούλευμα Δικαστικοῦ Συμβουλίου Εἰδικοῦ δικαστηρίου Κοζάνης καὶ ὑπ' ἀριθμ. 95 τοιοῦτον τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐφετῶν. Πορίσματα Συνταγματάρχου Πανίτσα Γεωργίου καὶ Β' Ἐπιθεωρητοῦ Ὑποστρατήγου Παπαδημητρίου Χαρ. — Βλέπ. ταῦτα φακ. 43)6)6 Ὑπουργείου Δημοσίας Τάξεως ἔνθα καὶ αἱ διοικητικαὶ δικογραφίαι.

(97) Κατωτέρω θ' ἀναφέρωμεν ἕνα λυπηρὸν διὰ τὸν Διευθυντὴν Ἀστυνομίας ἐπεισόδιον.

Γερμανική Ἀστυνομία. Εἰς περιπτώσεις σαμποτάζ προέλαβε τὴν ἐνέργειαν ἀντιποίνων, καίτοι εἶχον ἐκδοθῆ διαταγαὶ τῶν Γερμανῶν συνεπείᾳ φόνου Ἀξιωματικοῦ, καὶ εἶχον συντάξει κατάλογον πρὸς ἐκτέλεσιν 100 Ἑλλήνων, ἐν οἷς καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ Ε΄ Ἀστυνομικοῦ Τμήματος Θεσσαλονίκης. Διὰ γενόμενον σαμποτάζ εἰς Πλαταμῶνα - Κατερίνης τῷ ἐζητήθησαν 50 ὀνόματα, καὶ ὁ Συνταγματάρχης ἠρνήθη εὐθαρσῶς, ὑποδείξας μόνον ἑαυτόν. (98) Ἐζητήθησαν ἄλλοτε 10 ὅμηροι, ἐξ ἀφορμῆς φθορᾶς τηλεφωνικοῦ καλωδίου εἰς συνοικισμόν, καὶ ἐπέτυχε νὰ ἀποφευχθῇ τὸ κακόν. Οἱ Γερμανοὶ ἠξίουν τὴν ἀπηνῆ δίωξιν τῶν κομουνιστῶν. Ἐζήτουν τὴν σύλληψιν Καθηγητῶν Πανεπισημίου, φοιτητῶν, ὑπαλλήλων καὶ ἄλλων τάξεων, καὶ ὅμως οὐδένα συνέλαβε, μέχρι τοὐλάχιστον τοῦ Ἰουλίου 1944, ὅτε ἀνέλαβε τὸ Τμῆμα Εἰδικῆς Ἀσφαλείας ὁ Γερμανόφιλος Μοίραρχος Καζάνας, ὅστις ὀχυρούμενος ὄπισθεν τῆς Γερμανικῆς ὑποστηρίξεως οὐδεμίαν ἐξάρτησιν διετήρει ἔναντι τῆς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως, ἐνεργῶν τὰ καθήκοντά του κατὰ βούλησιν καὶ κατὰ τὰς διδομένας αὐτῷ ἀπ' εὐθείας παρὰ τῶν Γερμανῶν ὁδηγίας.

«Ἀπεφάσισαν ο ἱΓερμανοὶ νὰ διώξουν τὰς οἰκογενείας τῶν Ἀξιωματικῶν καὶ ἰδιωτῶν, οἵτινες μετέβαινον εἰς ἀνταρτικὰς ὁμάδας, τὸ Ε.Α.Μ. καὶ εἰς Μ. Ἀνατολήν. Οἱ Ἀξιωματικοὶ τοῦ Στρατοῦ, μόνιμοι καὶ ἔφεδροι, ὑπεχρεοῦντο νὰ παρουσιάζωνται κατὰ δεκαπενθήμερον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἀστυνομίαν, διαταγῇ τῶν Γερμανῶν, διὰ νὰ σημειώνουν τὴν παρουσίαν των εἰς εἰδικὸν βιβλίον, αἱ δὲ Ἀστυνομικαὶ Ἀρχαὶ νὰ ἀναφέρουν ὑπευθύνως τὴν τυχὸν ἀπουσίαν των. Καὶ ὅμως, ἐναντίον οὐδεμιᾶς οἰκογενείας ἐνηργήθη δίωξις, μολονότι πλεῖστοι μετέβησαν εἰς τὸ Ε.Α.Μ. καὶ τὴν Μ. Ἀνατολήν, πρὸς μέγιστον κίνδυνον τῆς Ἀστυνομίας. Ἐπέτυχεν ὁ Μαντούβαλος τὴν μετατροπὴν τῆς ποινῆς θανάτου εἰς ἰσόβια δεσμὰ τοῦ Ἐνωμοτάρχου Ἀγγελοπούλου, Ὑπενωμοτάρχου Τζουμαλάκου, Χωροφυλάκων Κουμεντάκου καὶ Κανᾶ. Ἐπέτυχε τὴν ἀπόλυσιν πλείστων συλληφθέντων, Ἀξιωματικῶν, ὑπαλλήλων καὶ ἰδιωτῶν, συνηγορῶν ὑπὲρ αὐτῶν μετὰ φορτικότητος εἰς τοὺς Γερμανούς. Αἱ Γερμανικαὶ Ἀρχαί, καθὼς καὶ τὸ τότε Ἑλληνικὸν Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, εἶχον διατάξει τὴν ἐφαρμογὴν ἀντιποίνων μέχρι 15 ἀτόμων, διὰ κάθε φόνον στρατιωτικοῦ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ὅμως, διὰ τὸν φόνον τοῦ Ὑπομοιράρχου Γιαννοπούλου, Ἐνωμοτάρχου Γρηγουρᾶ, χωροφυλάκων Μουντζάκη καὶ Γκαλιμάνη, καὶ διερμηνέως Μπόνη, δὲν ἐφηρμόσθησαν, τῇ ἐπιμόνῳ ἐνεργείᾳ τοῦ Ἀστυνομικοῦ Διευθυντοῦ. Οἱ Γερμανοὶ ἐζήτησαν τὸ εὑρετήριον καὶ τοὺς φακέλλους τῶν κομμουνιστῶν, πλὴν οὐδὲν ἐδόθη, μὲ τὸν ἀναληθῆ ἰσχυρισμόν, ὅτι εἶχον καταστραφῆ.

«Ἀντετάχθη ἐπικινδύνως κατὰ τῶν Βήχου, Πούλου, Δάγκουλα, καθὼς καὶ κατὰ τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας, οἵτινες ἐπεδίωκον τὴν ἀπομάκρυνσιν τῆς Ἑλληνικῆς Ἀστυνομίας καὶ τὴν ἀνάληψιν ὑπ' αὐτῶν τῆς Ἀστυνομικῆς Ἐξουσίας. Ποία θὰ ἦτο ἡ κατάστασις τῆς πόλεως ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας εἶναι αὐτονόητον. (99) Ὁ πομπὸς τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου Βαρδουλάκη ἔγινεν ἀφορμὴ νὰ κινδυνεύσῃ ἡ Ἑλληνικὴ Ἀστυνομία, χάρις ὅμως εἰς τὴν δεξιοτεχνίαν καὶ τόλμην τοῦ Διευθυντοῦ ἀπεσοβήθησαν αἱματηραὶ τραγικαὶ συνέπειαι ἐκτελέσεων. Περὶ τῆς συλλήψεως τοῦ

---

(98) Κατωτέρω θὰ διαλάβωμεν ἐκτενέστερον περὶ τῆς θέσεως ταύτης, ἰδία κατ' Αὔγουστον 1943 ὅτι ἠπειλήθησαν σοβαρὰ ἀντίποινα τῶν Γερμανῶν λόγῳ φυγαδεύσεως Βαρδουλάκη.

(99) Ἀμέσως ἐν συνεχείᾳ κατωτέρω παρατίθενται ἔγγραφοι ἀγῶνες καὶ προσπάθειαι τῆς Δ)νσεως Ἀστυνομίας κατὰ τῶν Γερμανικῶν ἐκείνων κατασκευασμάτων.

Συνταγματάρχου Γαλάτη ἀνέφερε τυπικῶς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, ἀλλὰ συγχρόνως ἐνήργησε δραστηρίως διὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν συζύγων τῶν Συνταγματαρχῶν Γαλάτη καὶ Μουστεράκη. Οὐδεμίαν ἀνάμιξιν εἶχεν εἰς τὴν σύλληψιν αὐτῶν. Διέσωσε τὸν συνοικισμὸν Νεαπόλεως ἀπὸ βεβαίαν καταστροφὴν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ἐφαρμοζόντων ἀντίποινα διὰ τὸν φόνον Γερμανοῦ στρατιώτου εἰς τὴν ὁδὸν Λαγκαδᾶ. Διὰ τὸν καταδιωκόμενον Σταῦρον Πλοιαρχόπουλον, συλληφθέντα ὑπὸ δύο χωροφυλάκων οὐδεμίαν ἀπολύτως εὐθύνην φέρει ὁ Ἀστυνομικὸς Διευθυντής, καθ' ἃ ἠτιολογημένως ἐκτίθεται ἐν τῷ βουλεύματι. Ἐπρόκειτο περὶ κοινοῦ λωποδύτου, ὅστις δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀναχθῇ εἰς ἐθνικὸν ἥρωα. Ἔκλεπτεν ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς ὅπως ἔκλεπτε καὶ ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους καὶ ἀπὸ Ἕλληνας, διότι ἦτο κλέπτης ἐξ ἐπαγγέλματος καὶ ὄχι βέβαια διὰ Ἐθνικοὺς σκοπούς, καὶ οὐδόλως ἠσχολήθη ὁ ἀπατεὼν οὗτος διὰ τὸν Ἐθνικὸν ἀγῶνα.

«Τὰ ἀγορανομικὰ Δικαστήρια Θεσσαλονίκης (τοῦ Χερτούρα) εἶχον νομιμοποιηθῆ ὑπὸ τῆς τότε Κυβερνήσεως. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἀστυνομία δὲν εἶχεν ἀνάμιξίν τινα. Εἰς αὐτὰ εἶχον ἀποσπασθῆ ὑπάλληλοι διαφόρων ὑπηρεσιῶν, ἐν οἷς καὶ ἀνώτεροι καὶ κατώτεροι δικαστικοί, ἐκτελέσαντες πιστῶς τὰς ὁδηγίας καὶ διαταγὰς τῶν Γερμανῶν, καὶ ὅμως, οὐδεὶς ἄλλος ἐγκαλεῖται διὰ τὸ ζήτημα αὐτό, παρ' ἐκτὸς τῆς Ἀστυνομίας. Κατεσχέθησαν ὑπὸ Δικαστικῶν ὑπαλλήλων ἀποκεκρυμένα τρόφιμα καὶ κατεδικάσθησαν μαυραγορῖται, διότι ἐξεμεταλλεύοντο τὴν δυστυχίαν τῶν Ἑλλήνων πρὸς ἀθέμιτον καὶ εὔκολον πλουτισμόν, ἡ δὲ σχετικὴ κατηγορία πίπτει ἐπὶ τῆς Ἀστυνομίας ἀδικαιολογήτως.

«Ὡς πρὸς τὰς ἐκκαθαριστικὰς ἐπιχειρήσεις τῶν Ἑκατονταρχιῶν εἰς τὴν περιοχὴν Γουμενίτσης — Φλωρίνης, οὐδεμίαν εὐθύνην φέρεται ὑπέχων ὁ Συνταγματάρχης Μαντούβαλος, διότι αὗται εἶχον συγκροτηθῆ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, μετὰ ἔγκρισιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικῆς Διοικήσεως Μακεδονίας, ἥτις κατέβαλε καὶ τὰς δαπάνας συντηρήσεως. Πρὸς τιμὴν τῶν ἀνδρῶν τῶν Ἑκατονταρχιῶν, ἀξίζει νὰ σημειωθῇ ὅτι αὗται ἔδρασαν μόνον ἐντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ πλαισίου. Ὠργανωμέναι στρατιωτικῶς, διὰ παρελάσεων καὶ ψαλλομένων Ἐθνικῶν ᾀσμάτων ἀνεζωπύρουν τὸ Ἐθνικὸν φρόνημα τῶν Ἑλλήνων τῆς μεθορίου. Αὗται ὑπήγοντο ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς τῆς Γερμανικῆς στρατιωτικῆς Διοικήσεως, καὶ εἰς οὐδεμίαν ἔκνομον δρᾶσιν ἐξετράπησαν.

«Τὰ παράπονα τῶν ἀνακληθέντων κατὰ τὸ 1944 Ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς Θεσσαλονίκης δὲν εἶναι καθόλου βάσιμα, οὔτε κἂν ἐθίγησαν ἀπὸ τοὺς Γερμανούς. Τινὲς ἐκ τούτων τοποθετηθέντες εἰς ὑπηρεσίας ὑπαίθρου δὲν ἐδέχθησαν, καὶ μὴ μεταβάντες ἀπεστρατεύθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου, χωρὶς νὰ ἀναμιχθοῦν οὔτε οἱ Γερμανοὶ οὔτε ὁ Μαντούβαλος.

«Ὅσον ἀφορᾷ τὰ δοθέντα ὑπὸ τῶν Γερμανῶν δύο γεύματα, εἰς τὰ ὁποῖα παρεκάθησε καὶ ὁ Συνταγματάρχης Μαντούβαλος, ἐξηκριβώθη ὅτι ἐδόθησαν ἐπὶ τῇ λήξει ἐκπαιδευτικῆς περιόδου τῶν Ἑκατονταρχιῶν, μὲ τὴν φροντίδα καὶ ἔξοδα τῶν Γερμανῶν, προσεκλήθησαν δὲ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καὶ οἱ προϊστάμενοι τῶν Ἀστυνομικῶν Ὑπηρεσιῶν. Δὲν ἦτο εὔκολον, οὔτε ἄλλωστε καὶ ὠφέλιμον, νὰ ἀρνηθῇ νὰ μετάσχῃ εἰς τὸ γεῦμα ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας. Ἐγένοντο προπόσεις ὑπὲρ τῆς Χωροφυλακῆς, τυπικαὶ καὶ ἄνευ ἐνθουσιασμοῦ. Ἀνακριβῆ τὰ περὶ προπόσεων ὑπὲρ τοῦ Χίτλερ, καὶ περὶ χοροῦ Ἑλλήνων καὶ Γερμανῶν Ἀξιωματικῶν. Ἡ περίπτωσις

τῶν γευμάτων δὲν ἦτο καὶ ἄμοιρος σκοπιμότητος, διότι παρουσιάζετο εὐκαιρία ἠρεμωτέρας προσεγγίσεως καὶ συζητήσεως μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Γερμανῶν, καθ' ἣν ἐλύοντο ἐπ' ὠφελείᾳ ἡμῶν ὡρισμένα δύσκολα προβλήματα. (100)

«Δὲν διέκρινα καθόλου ἔλλειψιν εὐψυχίας, οὐδ' ὑπερβολὴν εἰς τὴν ἐν γένει ὑπηρεσιακὴν πολιτείαν τοῦ Συνταγματάρχου Μαντουβάλου, κατὰ τὴν συνεργασίαν του μετὰ τῶν Γερμανικῶν ἀρχῶν. Ἐλαστικὸς καὶ προσηνὴς ὅταν ἔπρεπε, τολμηρὸς ὅμως καὶ ἀποφασιστικὸς ὅπου τὰ Ἐθνικὰ συμφέροντα ἐπέβαλον τοῦτο. Ἡ συμβουλή του πρὸς τὸν Ὑπομοίραρχον Μῖχον ὅμως μὴ ζητήση ἀποστρατείαν, ἦτο καθαρῶς φιλική, πατρική, διὰ νὰ μὴ δυστυχήση καὶ μὴ ἐξευτελισθῆ ἡ οἰκογένεια τοῦ πτωχοῦ Ἀξιωματικοῦ.

«Ἀναγνωρίζεται καὶ παρὰ τῶν κατηγόρων τοῦ Συνταγματάρχου τὸ ἐξαιρετικῶς δυσχερὲς ἔργον του ὡς Ἀστυνομικοῦ Διευθυντοῦ Θεσσαλονίκης ὑπὸ Γερμανικὴν κατοχήν, ἀλλὰ ὑποστηρίζεται ὑπ' αὐτῶν ἡ ἄποψις, ὡς λύσις, ὅτι πρὸ τοῦ διλήμματος, ἠδύνατο καὶ ὤφειλε νὰ παραιτηθῆ, νὰ ἀποστρατευθῆ, νὰ μεταβῆ εἰς Μ. Ἀνατολὴν ἢ εἰς ἀνταρτικὰς ὁμάδας. (100α)

«Ὁ ὑποφαινόμενος, ὁ ἐνεργῶν τὴν ἐξέτασιν, ὁμολογῶ ὅτι καὶ σήμερον ἀκόμη δὲν δύναμαι νὰ ἀποφανθῶ ἐγκύρως ἐὰν καλῶς ἢ κακῶς ἔπραξεν ὁ Συνταγματάρχης Μαντούβαλος δεχθεὶς νὰ ὑπηρετήση ἐν τῇ Χωροφυλακῇ ὑπὸ τὰς συνθήκας τῆς ξενικῆς κατοχῆς. Κωλύομαι δὲ καὶ γνώμην νὰ διατυπώσω, διότι καὶ ἐγὼ εἰς τὴν αὐτὴν μὲ τὸν συνάδελφόν μου εὑρέθην θέσιν, καὶ τὸ πλεῖστον τῶν Ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαλήλων εἰς τὴν ἰδίαν κατηγορίαν διατελοῦμεν. Παρηγορούμεθα ὅμως μὲ τὰς ἑξῆς σκέψεις: Ἡ Χωροφυλακή, ὡς Ἀστυνομικὸν Σῶμα, ὤφειλε νὰ παραμείνη εἰς τὴν θέσιν της. Τοῦτο προβλέπεται καὶ ἐκ τῶν Κανόνων τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου. Ἔχομεν τὸ προηγούμενον πολλῶν ἄλλων κατακτηθεισῶν προσωρινῶς χωρῶν, εἰς ἀμφοτέρους τοὺς παγκοσμίους πολέμους. Τὴν παραμονὴν συνέστησαν καὶ διέταξαν ἡ Κυβέρνησις ἡ διεξαγαγοῦσα τὸν πόλεμον, καὶ ἡ Κυβέρνησις τῆς Μ. Ἀνατολῆς ἡ συνεργαζομένη μὲ τοὺς Συμμάχους. Ἐπίσης τὴν παραμονὴν τῶν ὑπαλλήλων καὶ Ἀξιωματικῶν εἰς τὰς θέσεις των, προκειμένου διὰ τὴν Μακεδονίαν, συνέστησαν καὶ οἱ πολιτικοὶ Ἀρχηγοὶ δι' ἐπιστολῆς των πρὸς τὸν Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης (Ἐπισυνάπτεται τῇ δικογραφίᾳ ἀντίγραφον), διὰ τῆς ὁποίας ὑποδεικνύουν ζωηρῶς τὴν ἀνάγκην «ὅπως οἱ ὑπάλληλοι τῆς Μακεδονίας παραμείνουν ἀκλόνητοι καὶ ἀπτόητοι εἰς τὰς θέσεις των, χάριν τῶν κινδυνευόντων Ἐθνικῶν συμφερόντων, ἀσκοῦντες ἀνελλιπῶς καὶ προθύμως τὰ καθήκοντά των, καὶ παρέχοντες πᾶσαν δυνατὴν προστασίαν καὶ ἐξυπηρέτησιν εἰς τὸν δοκιμαζόμενον πληθυσμόν. Πᾶσα ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων λιποψυχία ἢ ἐγκατάλειψις τῆς ὑπηρεσίας θέλει καταδικασθῆ ὑπὸ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας ὡς λ ι π ο τ α ξ ί α ἐπὶ τοῦ πεδίου τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγῶνος....».

Δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 2 Ν.Δ. 1313 τῆς 23) 3-33) 5-1942 (Φ.Ε.Κ. 142 καὶ 144) συνεστήθη παρὰ τῇ Γενικῇ Διοικήσει Μακεδονίας Διεύθυνσις Χωρο-

---

(100) Θὰ γίνῃ κατωτέρω λόγος περὶ ἑνὸς γεύματος ἀναξιοπρεποῦς μὲν πλὴν σωτηρίου.

(100α) Ἐκτὸς τῶν κομμουνιστῶν εἶχον στραφῆ ἐναντίον τοῦ Μαντουβάλου καὶ ἔνιοι δυσηρεστημένοι ἐκ τῆς θέσεως τούτου ἐπὶ προσωπικῶν των ὑποθέσεων, ἕτεροι δὲ τινὲς καὶ ἐκ λόγων σχετιζομένων μὲ τὸ περίφημον ἀποτακτικόν.

φυλακῆς, εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς ὁποίας μετεβιβάσθησαν αἱ ἁρμοδιότητες τοῦ Ὑπουργείου Ἀσφαλείας ὡς πρὸς τὴν Χωροφυλακὴν περιοχῆς Γενικῆς Διοικήσεως καὶ τῶν νομῶν Λέσβου καὶ Χίου, πλὴν τῶν θεμάτων οἰκονομικῆς φύσεως καὶ προϋπολογισμοῦ. προαγωγῶν καὶ ἐπετηρίδος, μονίμων τροποποιήσεων χωρογραφικῆς καὶ ὀργανικῆς κατανομῆς, μετακινήσεων ἐκτὸς δικαιοδοσίας Γ.Δ.Μ. καὶ πειθαρχικῆς δικαιοδοσίας. Εἰς τὴν Διεύθυνσιν ταύτην κατ' ἀρχὰς ἐτοποθετήθη ὁ Συνταγματάρχης Περράκης Στ. μέχρις Μαρτίου 1943, ἠκολούθησεν δι' ὀλίγον χρονικὸν διάστημα ὁ Συντ)ρχης Κωτσαρίδας Ε. καὶ ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου 1943 ἀνέλαβεν καὶ τὴν διεύθυνσιν ταύτην ὁ Συνταγματάρχης Μαντούβαλος Μιχ. Τύποις ἡ τοιαύτη Διεύθυνσις ἀπετέλει Διεύθυνσιν τῆς Γενικῆς Διοικήσεως, καθ' ὅσον καὶ ὁ Γενικὸς Διοικητὴς οὐδέποτε ἐνδιεφέρθη νὰ ἐνασκήσῃ τὴν παραχωρηθεῖσαν αὐτῷ δικαιοδοσίαν ἀλλὰ καὶ οἱ Γερμανοὶ ἐγκαταστήσαντες εἰδικὸν ἀξιωματικὸν εἰς ταύτην ἀπεφάσιζον κυριαρχικῶς καὶ οὐσιαστικῶς διὰ τῶν ὑπογραφῶν τῶν ἑκάστοτε ὡς Διευθυντῶν φερομένων Ἑλλήνων Ἀξιωματικῶν. Εἴς τινα μάλιστα ἔγγραφα τῆς ὑπηρεσίας ταύτης ἀναγιγνώσκει τις καὶ καταπληκτικὸν τίτλον, καθ' ὃν ἐμφανίζεται ἡ Διεύθυνσις αὕτη ὡς Διεύθυνσις τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ Θεσσαλονίκης — Αἰγαίου. (101)

Εἰς τὸν περὶ ὃν ἡ ὑποσημειωθεῖσα ἀπόφασις τότε Ἀνθυπομοίραρχον Ζερβουλάκον καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν εὐστροφίαν καὶ τὴν ἐφευρετικότητα λύσεων τοῦ Ζερβουλάκου ὁμολογουμένως ὀφείλονται πολλαὶ ἀποφυγαὶ ἀπευκταίων ἀλλὰ καὶ ἐθνικαί τινες προσφοραί. Ὁ Ζερβουλάκος ἐν τῇ ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1945 ἐκθέσει του περὶ τῶν κατὰ τὴν κατοχὴν ὑπηρεσιῶν του ὡς καὶ ἐν τῇ ἀπὸ 18-8-1945 δικαιολογητικῇ του ἀναφορᾷ ἀναφέρει ὅτι εἶχεν ἀποσπάσει τὴν εὔνοιαν τόσον τοῦ πανισχύρου συμβούλου τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ Μέρτεν (εἶδος Γενικοῦ Διοικητοῦ) ὅσον καὶ τοῦ εἰς τὴν παρὰ τῇ Γενικῇ Διοικήσει Διεύθυνσιν Χωροφυλακῆς ἐγκατασταθέντος ταγματάρχου Βέμπερ διὰ τῆς ἐπιδείξεως τῆς ἀκολούθου ἐπιστολῆς πρὸς ἕναν τῶν ἐν Γερμανίᾳ ἐγκατεστημένων συγγενῶν του,

---

(101) Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Θεσσαλονίκης Αἴγαου
Ἀνωτέρα Φελντκομμαντατοὺρ 395
Τμῆμα Στρατιωτικῆς Διοικήσεως
Δ)νσις Χωροφυλακῆς — Ἀπόφασις
Μ.Υ ΙΙ 34)1)36 — Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 27 Ὀκτωβρίου 1943

Πρὸς τὸν Στρατιωτικὸν Διοικητὴν Θεσσαλονίκης Αἰγαίου
Ἀνωτέραν Φελντκομμαντατοὺρ 395
Τμῆμα Στρατιωτικῆς Διοικήσεως Μ.Υ. 11 — ἐνταῦθα

Τοποθετήσεις — Μεταθέσεις Ἀνθυπομοιράρχου Ζερβουλάκου Σαράντη. Λαβόντες ὑπ' ὄψει τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας, τὸν ὀργανισμὸν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τὸ Ν.Δ. 1313)42 περὶ ἱδρύσεως Δ)νσεως Χωροφυλακῆς παρὰ τῇ Γενικῇ Διοικήσει Μακεδονίας — Τοποθετοῦμεν.

Τὸν ἀνθυπομοίραρχον Ζερβουλάκον Σαράντην ὁριστικῶς εἰς τὴν Δ)νσιν Χωροφυλακῆς τοῦ 11 Τμήματος ἀπὸ 28-7-1943 δι' ὑπηρεσίαν καὶ παραγγέλλομεν διὰ τὰς ὅπου δεῖ μεταβολάς.

Σχετικὴ ἡ ὑπ' ἀριθμ. 3)16321 — 22-10-1943 ἐγκριτικὴ διαταγὴ τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ Θεσσαλονίκης — Αἰγαίου.

Διὰ τὴν Γ.Δ. Μακεδονίας. Ὁ Δ)ντὴς Χωροφυλακῆς
Ε. Κωτσαρίδας Συντ)ρχης

«Ὑπουργὸς καὶ Προϊστάμενος τῆς Καγκελαρίας.

Ρ.Κ. 24.000 Β. Βερολῖνον 6-8-1939. Τὸ στρατηγεῖον τοῦ Φύρερ πρὸς τὸν κ. Πααγιώτην Ζερβουλάκον ἰατρὸν εἰς Κολώνια ἀριθμ. 53. Ὡς μοὶ ἀνέφερεν ὁ δόκτωρ Κόρτ ὁ ἀποθανὼν ἀδελφὸς σας Ἰωάννης ἐνεπιστεύθη διὰ διαθήκης εἰς τὸν Φύρερ ἀξιόλογον Χρηματικὸν ποσὸν διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ Μπολσεβικισμοῦ.

Θὰ ἐπεθύμουν νὰ μὴ παραλείψω, κατὰ διαταγὴν τοῦ Φύρερ, νὰ σᾶς διαβιβάσω τὰς ἀπείρους εὐχαριστίας του. Ζήτω ὁ Χίτλερ.

Ὑπογραφὴ Δόκτωρ Λάμερ.»

Οὕτω θὰ ἴδωμεν ἐφεξῆς τὸν Ζερβουλάκον διαδραματίζοντα ἐνεργητικὸν καὶ ἀποφασιστικὸν ρόλον ἐπὶ διαφόρων κρισίμων ὑποθέσεων.

Ὡς καὶ ὁ Παπαδημητρίου ἐν τῷ πορίσματι ἀναφέρει ὁσάκις οἱ Γερμανοὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν Δ)ντὴν Ἀστυνομίας ὁμήρους ἢ ἠπείλησαν ὁμαδικὰς ἐκτελέσεις μία ἀνδρικὴ καὶ πλήρης πνεύματος ὑπερτάτης εὐθύνης καὶ αὐτοθυσίας ἀπάντησις ἐδίδετο ἀπὸ τὸν Συνταγματάρχην Χωροφυλακῆς Μαντούβαλον: «Αἱ Ἑλληνικαὶ ἀρχαὶ οὐδαμόθεν ἀρύωνται τὸ δικαίωμα νὰ ἐκδίδωσι καταδικαστικὰς ἀποφάσεις ἄνευ κατηγορίας, δίκης καὶ καταδίκης», (101α) καὶ συνεπλήρου: «Τὸν ἑαυτόν μου μόνον δύναμαι νὰ διαθέσω καὶ τὸν θέτω εἰς τὴν διάθεσίν σας ἀπὸ αὐτῆς τῆς στιγμῆς».

Τὴν 9ην Μαΐου 1944 ἐδολοφονήθη ὁ διρμηνεὺς τῶν Γερμανῶν Γκόνις καὶ οἱ Γερμανοὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τὴν Διεύθυνσιν Ἀστυνομίας τὴν σύλληψιν 50 Ἑλλήνων πολιτῶν. Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπομένης, ἀντὶ τῶν πεντήκοντα Ἑλλήνων πολιτῶν, παρουσιάσθησαν εἰς τὸν Γερμανὸν Διοικητὴν Θεσσαλονίκης οἱ Συνταγματάρχης Μαντούβαλος, Ταγματάρχαι Μαυροειδῆς Κων. καὶ Ἰωάννου Νικ. καὶ οἱ Μοίραρχοι Κοφίτσας, Πέττας καὶ Καμουτσῆς καὶ ἐδήλωσαν ὅτι, ἐπειδὴ δὲν ἀνεῦρον οὐδέναν Ἕλληνα πολίτην πρὸς σύλληψιν, τίθενται οὗτοι εἰς τὴν διάθεσίν του.

Διὰ τὸν ἐπισυμβάντα εἰς Πλαταμῶνα φόνον 4 Γερμανῶν στρατιωτῶν οἱ Γερμανοὶ ἐζήτησαν τὴν σύλληψιν 50 Ἑλλήνων. Ἐπραγματοποιήθη σύσκεψις τῶν Γενικοῦ Διοικητοῦ Μακεδονίας, Ἀνωτάτων Ὑπαλλήλων, τῶν Συνταγματαρχῶν Περράκη καὶ Κωτσαρίδη καὶ τῶν πολιτευτῶν Δίγκα καὶ Χατζοπούλου καθ' ἣν συνετάγη πίναξ τῶν κατεχόντων ἀνωτέρας θέσεις δικαστικῶν, διοικητῶν, δημοτικῶν, ἀστυνομικῶν, ἐπιστημονικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν ἱδρυμάτων, ὃν ὁ Μαντούβαλος μετὰ πάσης ψυχραιμίας ἐνεχείρησεν εἰς Γερμανὸν Στρατιωτικὸν Διοικητὴν ἀντὶ τῶν 50 Ἑλλήνων.

Ἡ περίπτωσις, ἥτις συνετάραξεν καὶ ἐδοκίμασε σκληρῶς ὁλόκληρον τὴν δύναμιν τῆς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως Θεσσαλονίκης ὑπῆρξεν ἡ ἐκ τῆς ἀποκαλύψεως τῶν ἀσυρμάτων Βαρδουλάκη καὶ ἡ διαφυγὴ Βαρδουλάκη.

Ὁ Γερμανὸς Στρατηγὸς Στρατιωτικὸς Διοικητὴς καλέσας τὸν Μαντούβαλον ἠξίωσεν ἢ τὴν σύλληψιν ἐντὸς τριημέρου τοῦ Βαρδουλάκη ἢ τὴν μετὰ ταῦτα παράδοσιν πεντήκοντα ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς, οἵτινες θὰ ἐτυφεκίζοντο.

Ὁ ἀντίκτυπος ὑπῆρξεν σκληρότατος. Ὁ Μαντούβαλος ἔμεινεν ἄναυδος καὶ ἄνευ ἐπιχειρημάτων, ἀναλογιζόμενος δὲ τὰς Γερμανικὰς ἀκρότητας μόλις κατώρθωσε νὰ διατηρήση τὰς φρένας του.

Τὸ τριήμερον παρῆλθεν ἄπρακτον, ὡς εἰκός, καὶ παραλαβὼν καὶ τὸν ἀνθυπομοίραρχον Ζερβουλάκον παρουσιάσθη εἰς τὸν Στρατηγὸν εἰς ὃν ἀφοῦ ἀνέφερεν τὸ απο-

---

(101α) Ἀθανασίου Χρυσοχόου σελ. 41 - 42 — Περιπτώσεις Πλαταμῶνος κλπ.

τέλεσμα προσέθεσεν: «Άπαντες οἱ Ἀξιωματικοὶ τῆς δυνάμεώς μου εἶναι παρόντες. Δὲν ἔχω οὐδένα δικαίωμα ἐπιλογῆς μελοθανάτων, διότι τοῦτο θὰ ἐσήμαινεν ἔκδοσιν καταδικαστικῆς ἀποφάσεως. Διαχειριζόμενος μόνον τὴν ζωήν μου, ὡς κατ' ἐπανάληψιν ἔχω ἐξηγήσει, θέτω ταύτην εἰς τὴν διάθεσίν σας ἀπὸ σήμερον» (102).

Ὁ Γερμανὸς στρατηγὸς ἤκουσε τὴν ἀναφορὰν μὲ βλοσυρὸν ὕφος καὶ εἰς τὸ τέλος μᾶλλον ἀπέπεμψε τοὺς Ἕλληνας ἀξιωματικούς, οἵτινες βαρυαλγεῖς καὶ μὲ μόνην τὴν ἐλπίδα τὸν Θεὸν ἀπεχώρησαν ἐν ἀναμονῇ τῶν τραγικῶν Γερμανικῶν ἐκδηλώσεων.

Ἦτο 9η πρωϊνὴ ὥρα καὶ ὁ Ζερβουλάκος συνέλαβεν ἓν ἀναξιοπρεπὲς μέν, σωτήριον ὅμως σχέδιον, ἓν σχέδιον Δουρείου ἵππου.

Ζητήσας τὴν ἔγκρισιν καὶ τὴν χρηματικὴν πίστωσιν τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ, ὠργάνωσεν διὰ τὴν ἑσπέραν τῆς ἰδίας ἡμέρας διασκέδασιν ὑπὲρ τῶν Γερμανῶν μὲ συμμετοχὴν καὶ ὀλίγων μεμυημένων Ἑλλήνων εἰς τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ γνωστὸν κέντρον «Λουξεμβοῦργον», εἰς ἣν διασκέδασιν ἐπέτυχε καὶ τὴν συμετοχὴν ὡρισμένων γυναικῶν ἐλευθερίων ἠθῶν.

Μεταξὺ τῶν γυναικῶν τούτων συμπεριελαμβάνετο καὶ ἡ ἐκπάγλου καλλονῆς Φ Μ. (ἐκτελεσθεῖσα βραδύτερον ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν), πρὸς ἥν, ἀφοῦ, ἀνεκοίνωσεν ὁ Ζεβρουλάκος τὸ μέγα θέμα ἕνεκα τοῦ ὁποίου διωργανοῦτο ἡ ὅλη διασκέδασις τῇ ἀνέθεσε τὸν προσεταιρισμὸν τοῦ Στρατηγοῦ, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔδει κατὰ τὴν ἐρωτικὴν συνομιλίαν της καὶ ὁπωσδήποτε πρὸ ταύτης ν' ἀποσπάσῃ τὴν ἀνάκλησιν τῆς τρομερᾶς περὶ ἐκτελέσεως ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς ἀποφάσεώς του.

Ἡ Φ. Μ. συμπεριφερθεῖσα μετὰ πολλῆς γυναικείας δεξιότητος καὶ εὐφυΐας ἐπέτυχε τοῦ ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ καὶ οὕτω οὐδεμία κύρωσις ἐπεβλήθη, διότι, ἐκτὸς τῆς περὶ ἐκτελέσεως 50 ἀξιωματικῶν ἀποφάσεως εἶχεν ἀπειληθῆ καὶ ἡ ἀντικατάστασις τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς εἴτε δι' ἐπεκτεινομένης Βουλγαρικῆς Διοικήσεως, εἴτε διὰ τῶν δημιουργηθέντων Γερμανοφίλων ὀργανώσεων, ὡς τοῦ Πούλου κ.λ.π., μεθ' ὧν εὑρίσκετο εἰς σφοδρὰν ρῆξιν ἡ Διεύθυνσις Ἀστυνομίας, ὡς παρακατιόντες θὰ ἴδωμεν. (103)

Ἡ Βουλγαρικὴ ἀπειλὴ εὑρίσκετο πάντοτε ἐπὶ θύραις καὶ ἐπεσείετο ὡς Δαμόκλειος σπάθη, (104) δι' ὃ καὶ δὲν συνέφερεν ἡ ἀνάπτυξις μεγαλυτέρας δραστηριότητος διὰ λογαριασμὸν τοῦ Σ.Μ.Λ., παρὰ ταῦτα ὅμως ἐκτὸς τῶν ὅσων μέχρι τοῦδε ὡμιλήσαμεν περὶ Κινινῆ, Βαμβέτσου κ.λ.π. τὸ σύνολον τῆς δυνάμεως τῆς Δ)νσεως Ἀστυνομίας ἔπραξε τὸ πᾶν ὑπὲρ τῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων Μήτσου, Τζαμαλούκα, Τσακάρα κ.λ.π. καὶ ὑπὲρ τῶν κλιμακίων πληροφοριῶν Σ.Μ.Α. Δεληβοριᾶ, Κορωναίου, Ψουρόγιαννη, Μπιτσάκη καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Ε.Δ.Ε.Σ. Μακεδονίας Συντ)ρχου Παπαχριστοδούλου Ἀθανασίου ὡς καὶ τῶν Λοχαγῶν Πολυζοπούλου, Χατζῆ, Βασιλειάδη, Δευτεραίου κ.λ.π., ἀποτελούντων διάφορα κλιμάκια.

---

(102) Ἔκθεσις Ε. Α Ταγματάρχου Ζερβουλάκου Σαράντη.

(103) Τὸ περιστατικὸν τοῦτο ἐκτίθεται ὡς ἀφηγήθη ἡμῖν τοῦτο ὁ Ε.Α. Ταγματάρχης Ζερβουλάκος Σαράντης.

(104) Ἀπὸ τοῦ 1941 οἱ Γερμανοὶ πάντοτε ἐξετόξευον τὴν ἀπειλὴν ταύτην. Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 7960)10)21 ἀπὸ 30-9-1941 ἀναφορᾶς ἡ Α.Δ.Χ. Κεντρικῆς Μακεδονίας ἀνέφερεν ὅτι κατὰ λαβοῦσαν ἐν Λαγκαδᾷ σύσκεψιν ὁ Γερμανὸς φρούραρχος εἶχεν δηλώσει ὅτι ἐάν, αἱ Γερμανικαὶ ἀρχαὶ δὲν εὕρουν ἱκανοποιητικὰς τὰς περαιτέρω ἐνεργείας τῆς Ἑλληνικῆς Διοικήσεως καὶ τὸν πρὸς τοὺς Γερμανοὺς σεβασμὸν τῶν κατοίκων θὰ ἀναθέσουν εἰς τοὺς Βουλγάρου τὴν διοίκησιν τῆς Βορείου Ἑλλάδος.

Ὅταν κατὰ Ἰούλιον 1943 ὁ Βουλγαρικὸς στρατὸς ἐπεξετάθη εἰς περιοχὴν ἀνατολικῶς τοῦ Ἀξιοῦ, ἡ Χωροφυλακὴ Θεσσαλονίκης ἡγήθη τῆς παθητικῆς στάσεως τῆς τε ἀγορᾶς καὶ τῶν κατοίκων Θεσσαλονίκης.

Κατὰ τὰ τέλη 1943 ἔλαβε χώραν φοιτητικὴ συγκέντρωσις καὶ διαμαρτυρία κατὰ τῶν Βουλγάρων εἰς τὴν πλατεῖαν Ἁγίας Σοφίας.

Ὁ Δ)ντὴς Ἀστυνομίας, ἐπικεφαλῆς δυνάμεως, προσεπάθει αὐτοπροσώπως νὰ πείσῃ τοὺς διαδηλωτὰς νὰ διαλυθῶσι λόγῳ τῶν ἐγκυμονουμένων κινδύνων ἐκ μέρους ἀντιδράσεως τῶν κατακτητῶν, ὁπότε ἔφθασεν ἐκεῖ ὁ διοικητὴς τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ Γερμανικῆς ἀστυνομικῆς ὁμάδος ἀνθυπολοχαγὸς Βέμπερ, ὅστις ἐράπισε τὸν Διευθυντὴν Ἀστυνομίας ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ πλήθους, διότι δὲν εἶχε διαλύσει τὴν συγκέντρωσιν.

Τὸ λυπηρὸν τοῦτο συμβὰν ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀπετέλεσε τὴν ἀρχὴν διαλύσεως τῆς συγκεντρώσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ προεκάλεσε τὴν γενικὴν τοῦ κοινοῦ συμπάθειαν. Ὁ Μαντσούδαλος μὴ δυνάμενος τί ἄλλο νὰ πράξῃ ἀπεφάσισε νὰ παραιτηθῇ, τὸν ἀπέτρεψαν ὅμως οἱ πλησίον του σπεύσαντες ἀνώτατοι καὶ ἀνώτεροι Ἕλληνες λειτουργοὶ καὶ κυρίως ὁ Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Γεννάδιος.

Ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ συμμάχου τῶν Γερμανῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ εὑρίσκετο πάντοτε μία δύναμις Βουλγαρικοῦ στρατοῦ, ἄνδρες τοῦ ὁποίου συχνάκις προεκάλουν ἐπεισόδια μετὰ τῶν μεμονωμένων ἀστυνομικῶν σκοπῶν. (104α)

Τὴν 1ην πρωϊνὴν ὥραν τῆς 18-9-1942 ἀστυνομικὴ περίπολος, ἐκ τῶν Χωροφυλάκων Δημητροπούλου Σπυρ. καὶ Θανασούρα Νικολ., διερχομένη ἐκ τῆς ὁδοῦ Κομνηνῶν ἔνθα καὶ ἡ Βουλγαρικὴ Λέσχη καὶ καθ' ἣν στιγμὴν διήρχοντο οἱ χωροφύλακες πρὸς τῆς Λέσχης ἐδέχθησαν προσβλητικὰς φράσεις (105) δύο Βουλγάρων στρατιωτῶν καθημένων ἐπὶ τῆς κλίμακος τῆς εἰσόδου, οἱ χωροφύλακες ὅμως μετὰ μικρὰν ἀπάντησιν ἀντιπαρῆλθον πρὸς τὸ καθῆκον των. Δὲν εἶχον ἀπομακρυνθῆ 10 περίπου βήματα καὶ οἱ χωροφύλακες καταλλήλως παρατηρήσαντες ἀντελήφθησαν τὸν ἕνα ἐκ τῶν Βουλγάρων στρατιωτῶν νὰ ἐξάγῃ ἐκ τῶν θυλακίων του περίστροφον ὁπότε ἔσπευσαν νὰ κάμψωσι πρὸς τὴν πάροδον Παντελίδου, ἐνῷ ἐρρίπτοντο ἐναντίον των τρεῖς πυροβολισμοί. Δι' ἀμέσου ἐπεμβάσεως καὶ ἐνεργείας τοῦ ἐπόπτου ἐνωμοτάρχου Μπουσιώτου Ἀλεξ. ἐγένετο καὶ ἡ παρὰ τῆς Γερμανικῆς Ἀστυνομίας διαπίστωσις τῶν Βουλγαρικῶν πυροβολισμῶν.

Κατωτέρω εἰς τὰ περὶ τῆς κατὰ τῶν Βουλγάρων ἀντιστάσεως θὰ ἐκθέσωμεν καὶ τὰ ἀφορῶντα ὑπηρεσίας καὶ ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς Θεσσαλονίκης ἐπὶ τοῦ τομέως τούτου.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἰδιορρυθμιῶν τὰς ὁποίας ἀντιμετώπισεν ἡ Χωροφυλακὴ Μακεδονίας ἐν γένει ὑπῆρξεν καὶ ἡ ἐναντίον της ἐχθρότης ὡρισμένων συγκροτηθέντων καθαρῶς γερμανοδούλων ἐνόπλων τμημάτων, ὡς ἐκείνου τοῦ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν ἑνὸς Συνταγματάρχου Πούλου, ἑτέρου ὑπὸ ἕναν ἔξαλλον ὁδηγὸν αὐτοκινήτου Δάγκουλα κ.λ.π.

Ὅλαι αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Χωροφυλακῆς ἦλθον εἰς σύγκρουσιν μετὰ τῶν τμημά-

---

(104α) Βλέπε 12)304)10 ἀπὸ 18-9-1942 ἀναφορὰν Δ.Α.Θ. καὶ φακ. 29)444 Ὑπουργείου Δημ. Τάξεως.

(105) «Ε Γκραῖκο κλέψε — κλέψε;» Χωρ. Δημητρόπουλος: «Γκραῖκος δὲν ἔχει κλέψε— κλέψε ἀλλὰ σᾶς φυλάγει».

των τούτων καὶ πολλὰ ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς ἐκακοποιήθησαν ὑπὸ τῶν ἀτάκτων ἐκείνων ὁπλοφόρων ἢ ἄλλως πως ἐδεινοπάθησαν, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ ἀπεδοκίμαζε καὶ δὲν ἐπέτρεπε διαφόρους ἀκρότητας καὶ ἐξάλλους τούτων ἐνεργείας καὶ ἀπεστρέφετο γενικῶς τὰ ὄργανα ταῦτα τοῦ κατακτητοῦ. Τὰ ὑπὸ τὸν Ποῦλον τμήματα ἐνεφανίσθησαν κατὰ τὸ πρότυπον τῶν Ταγμάτων Ἀσφαλείας ἀλλ' ἡ ἐξέλιξις καὶ ἡ δραστηριότης των ἐν γένει οὐδαμοῦ συνέπιπτε μὲ τὴν τῶν Ταγμάτων.

Αἱ ὑπηρεσίαι καὶ τὰ ὄργανα Χωροφυλακῆς Θεσσαλονίκης κατέβαλον ἔτι ἐντονωτέρας προσπαθείας ὅπως μειώσωσι τὰς ἐπιπτώσεις ἐκ τῶν ἐνεργειῶν καὶ ἀσχημιῶν τῶν τμημάτων τούτων, τμήματα ἅτινα ἐπετίθεντο μετὰ μεγαλυτέρας δριμύτητος κατὰ τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ὀργάνων τούτων καὶ κυρίως ἐστρέφοντο πρὸς ἐξουδετέρωσιν τῆς ἡγεσίας τῆς Διευθύνσεως Ἀστυνομίας.

Εἰς Θεσσαλονίκην ἀνευρέθη ἕνα μέρος Γερμανικῶν ἀρχείων, τὰ ὁποῖα ἐπεξειργάσθησαν ὑπάλληλοι καὶ βαθμοῦχοι τῆς Διευθύνσεως Ἀλλοδαπῶν, ἥτις Διεύθυνσις Ἀλλοδαπῶν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 87) 6) 9) 4 ἀπὸ 13-5-1946 ἐγγράφου της διεβίβασε εἰς τὰς λοιπὰς Διευθύνσεις τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν (καὶ εἰς τὴν Δ) νσιν Χωροφυλακῆς) κατὰ λόγον ἁρμοδιότητος διάφορα ἀνευρεθέντα σημειώματα.

Ἓν τοιοῦτον σημείωμα ἄνευ ἡμερομηνίας διελάμβανε:

«Συνταγματάρχης Μαντούβαλος: Πληροφορίαι ἡμῶν συμφωνοῦν πρὸς τὰς ἰδικάς σας. Διετάξαμεν σύντονον παρακολούθησιν. Ὁ Μαντούβαλος εἶναι πονηρότατος μετὰ δὲ τὸ ἐπεισόδιον Βαρδουλάκη ἔλαβε μέτρα Προνοίας.

Ὑπογραφὴ Κ.Ε. Κροῦκε».

Ἀνευρέθησαν ἔγγραφα ἐκ τῆς ἀλληλογραφίας μετὰ τῶν Γερμανῶν, τοῦ Συνταγματάρχου Πούλου, ἐξ ὧν τὸ ὑπ' ἀριθ. 806 τῆς 17-8-1943, διελάμβανεν ὡς ἀκολούθως:

Ἐν Κρύα Βρύση τῇ 17-8-1943

Πρὸς τὴν Διοίκησιν Ἀστυνομίας Τάξεως Βορείου Ἑλλάδος

Θεσσαλονίκην

«Λαμβάνω τὴν τιμὴν ν' ἀναφέρω ὅτι ὡς ἐπληροφορήθην ἡ ὑπηρεσία ὑμῶν ἔχει
» ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν Διοικητὴν τῆς Ἀστυνομίας Θεσσαλονίκης Συνταγματάρχην
» Μαντούβαλον καὶ τὸν θεωρεῖ Γερμανόφιλον, πλὴν ὅμως ὁ Συνταγματάρχης εἶναι
» Μασσῶνος καὶ Ἀγγλόφιλος, καὶ ὑπὸ τὴν διοίκησίν του ἔχουν καταδιωχθῆ ὅλοι οἱ
» Γερμανόφιλοι Ἀστυνομικοὶ Θεσσαλονίκης, μετατεθέντες εἰς τὰς ἐπαρχίας, ὅπου
» οἱ πλεῖστοι εὗρον τραγικὸν θάνατον ἀπὸ τοὺς κομμουνιστάς....».

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐθελοντικοῦ Σώματος
Γ. Ποῦλος — Συνταγματάρχης»

Εἰς τόσον προδοτικὴν καὶ ἀνέντιμον ἐνέργειαν προέβη ὁ Παῦλος, διότι χάριν εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ Μανταβάλου καὶ τῶν ἄλλων ἀξιωματικῶν τῆς Θεσσαλονίκης ἀπεμακρύνθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν τὸ στρατηγεῖον Παύλου ἐκ Θεσσαλονίκης, ἔνθα εἶχεν ἀρχικῶς ἐγκαταστήσει τὸ στρατηγεῖον του ὁ ἀνισόρροπος ἐκεῖνος συνταγματάρχης.

Οἱ Γερμανοὶ ἀνεζήτουν ὄργανα καὶ εἶχον ἐπιδαψιλεύσει τιμὰς καὶ παραχωρήσεις ἀρχικῶς εἰς τὸν Ποῦλον καὶ τὰ ὄργανά του ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ εἶχον ἐπιτρέψει καὶ ἀνεχθῆ ἐκτροπὰς εἰς βάρος τῆς Χωροφυλακῆς, ἣν ὁ Ποῦλος καὶ οἱ ὀπαδοί του κατηγόρουν ὅτι ὑποθάλπει τοὺς κομμουνιστάς.

Διὰ τῆς ἐπιμονῆς καὶ ὑπομονῆς κατώρθωσεν ἡ Χωροφυλακὴ βαθμιαίως νὰ με-

ταπείση τὴν Γερμανικὴν Διοίκησιν, καὶ ὅταν ἀπεσπάσθη ἡ πρώτη ὑπὲρ τῆς τάξεως καὶ τῆς νομιμότητος «νίκη», ἡ Διεύθυνσις Ἀστυνομίας ἔσπευσε νὰ ἐνημερώση καὶ νὰ διατάξη περὶ τούτου τηλεφωνικῶς τὰς ὑφισταμένας της ὑπηρεσίας, ὡς ἀκολούθως :

Διεύθυνσις Ἀστυνομίας Θεσσαλονίκης
Γραφεῖον Δημ. Ἀσφαλείας — 26 Ἰουνίου 1943
Ἀριθ. Πρωτ. 40) 183) 9 — Τηλεφωνικῶς ἐξ. ἐπείγουσα
Ἁπάσας τὰς ὑπηρεσίας

«Κατόπιν τηλεφωνικῆς διαταγῆς, τοῦ Διοικητοῦ τῆς Γερμανικῆς Ἀστυνομίας » κ. Βέμπερ, ἀπαγορεύεται εἰς τὰ ὄργανα τοῦ σχηματισμοῦ «Πούλος» νὰ ἐκτελῶσιν » οἱανδήποτε ὑπηρεσίαν ἐν τῇ πόλει ὡς καὶ καθήκοντα ἐνόπλου σκοποῦ πρὸ τῆς » οἰκίας τοῦ Διοικητοῦ «Πούλου» Στόπ.

» Ἐπίσης ἀπαγορεύεται οἱαδήποτε παρέμβασις τῶν ὀργάνων «Ποῦλος», εἰς τὰ » ἀστυνομικὰ ὄργανα ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν καθηκόντων των, εἴτε μὴ Στόπ.

» Διὰ πᾶσαν παρουσθιασομένην περίπτωσιν νὰ εἰδοποιῆται ἡ Γερμανικὴ ὑπη- » ρεσία ἐπιφυλακῆς, ἥτις μεταβαίνουσα ἐπὶ τόπου, θὰ προβαίνη εἰς τὴν σύλληψιν » τῶν ὀργάνων «Ποῦλος» Στὸπ παρούσης λάβωσιν ἀμέσως γνῶσιν Διοικηταὶ ὑπη- » ρεσιῶν, ἥτις καὶ ἐκτελεσθῆ ἀπὸ στιγμῆς λήψεως Stop. Ἰδία ἐπιβλέψωσιν ἐκτέλε- » σιν, Γενικὴ Ἀσφάλεια καὶ Γ΄ καὶ Ε΄ Ἀστυνομικὰ τμήματα.

Διευθυντὴς Μαντούβαλος Ἀντισυνταγματάρχης»

Τὴν πρώτην ταύτην ἐπιτυχίαν ἐπηκολούθησε ἑτέρα, καθ' ἣν ἐπείσθησαν οἱ Γερμανοὶ ν' ἀπομακρύνουν ἐκτὸς Θεσσαλονίκης τόν τε Ποῦλον καὶ τὸν φουσᾶτον του ὑπὸ τὴν εὔλογον δικαιολογίαν ὅτι ἐφ' ὅσον τὸ σῶμα συνεστήθη διὰ τὸν κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ πόλεμον καὶ ο κομμουνισταὶ εὑρίσκονται εἰς τὰ ὄρη, δὲν εἶχε θέσιν ἐν Θεσσαλονίκη τὸ σῶμα τοῦτο. Οὕτω ὡς συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ ἐγγράφου τοῦ σώματος τούτου, ὁ Ποῦλος ἐγκατέστησε τὸ στρατηγεῖον του εἰς τὸ Χωρίον Κρύα Βρύση — Γιαννιτσῶν, καὶ ἀπηλλάγη ἡ πόλις τῆς Θεσσαλονίκης τῶν τραμπουκισμῶν.

Λόγω τῆς ἐπιδεινώσεως τῆς καταστάσεως ἐκ τῆς δράσεως τοῦ Κ.Κ.Ε. οἱ Γερμανοὶ ἀνεῦρον κατὰ τὸ Β΄ ἑξάμηνον 1944 νέον γενίτσαρον, τὸν Δάγκουλαν, εἰς ὃν ἀνέθηκαν τὸν σχηματισμὸν ἐνόπλων ὁμάδων ἐντὸς τῆς Θεσσαλονίκης, δι' ἀντικομμουνιστικὸν ἀγῶνα.

Οἱ ἄνδρες τῆς ὁμάδος Δάγκουλα, εἶχον ἐγκατασταθῆ εἰς κεντρικὰ ξενοδοχεῖα τῆς Θεσσαλονίκης, καὶ εἶχον ἀποβῆ ἡ μάστιξ, ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος ἁπάντων. Ἀνεξετάστως συνελάμβανον, ἐκακοποίουν, ἐφυλάκιζον, ἐφόνευον κ.λ.π. πάντα ὅστις κατὰ τὴν κρίσιν των δὲν τοῖς ἀπέβαινεν ἀρεστός, ἔστω καὶ πρὸς στιγμήν, ἄνευ διακρίσεως ἀξιωμάτων, θέσεων κ.λ.π. Εἶχον ἀποβῆ τὸ Ἀννίβας» τῶν ἐν Θεσσαλονίκη ὁπωσδήποτε διαβιούντων καὶ ἐκ τῆς πόλεως ταύτης διερχομένων.

Ἱκανὸς ἀριθμὸς ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς ὑπέστη ἐπιθέσεις αὐτῶν τῶν ἐγκληματιῶν καὶ ἕτερος ἀριθμὸς ἐξετελέσθη.

Ἡ Διεύθυνσις Ἀστυνομίας Θεσσαλονίκης, παρὰ τὸ Χαλεπὸν τῶν συνθηκῶν καὶ περιστάσεων, ὕψωσε καὶ αὖθις τὴν φωνὴν διὰ λογαριασμὸν ὅλων τῶν μὴ τολμούντων.

Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 89) 4) 2α ἀπὸ 5-10-1944 ἐγγράφου της, πρὸς τὸν Διευθυντὴν Ἀστυνομίας Τάξεως Βορείου Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν περίληψιν «Ἀφορᾶ ἔκνομον συμπεριφορὰν τῆς ὁμάδος Δάγκουλα πρὸς ὄργανα τῆς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως Θεσσαλονίκης», ἐξέθηκε ἡ Διεύθυνσις Ἀστυνομίας μετὰ παρρησίας, τὰς ἐγκληματικὰς ἐ-

νεργείας τῆς ὁμάδος ταύτης, καὶ ἐζήτησε τὴν χαλιναγώγησιν ἀφήνουσα νὰ ὑπονοηθῇ ὅτι ἄλλως θὰ ἐπήρχετο σύγκρουσις τῆς Χωροφυλακῆς μετ᾽ αὐτῆς.

Ἐκ τοῦ μακροσκελοῦς ἐκείνου ἐγγράφου μεταφέρομεν τ᾽ ἀκόλουθα ἀποσπάσματα:

«Ἡ ἀστυνομία καὶ ἡ Χωροφυλακή, Ὀργανισμὸς κρατικὸς καὶ Θεσμὸς διεθνὴς
» ἐπιφορτισμένος τὴν τήρησιν τῆς τάξεως, συμφώνως πρὸς τοὺς ὑφισταμένους νόμους
» τοῦ Κράτους καὶ τὰς ἐντολάς, κατὰ τὸ διεθνὲς δίκαιον, τῶν ἀρχῶν Κατοχῆς, ὑπά-
» γεται εἰς τὸ Κράτος καὶ εἰς τὰς Ἀρχὰς Κατοχῆς, καὶ τούτων μόνον τὰς διατα-
» γὰς καὶ ἐντολὰς ὑποχρεοῦται νὰ ἐκτελῇ......... (ἐκτίθενται ἐν συνεχείᾳ περιπτώσεις καθ᾽ ἃς ὄργανα τοῦ Δάγκουλα ἠξίουν κινητοποίησιν τῶν ἀστυνομικῶν δυνάμεων κ.λ.π. καὶ διετυποῦτο παράκλησις ὅπως νουθετηθῶσι οἱ τοῦ Δάγκουλα νὰ μὴ ἐνοχλῶσι τὴν Χωροφυλακήν).

«...Ὡσαύτως παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, ὅπως χάριν τῆς διατηρήσεως τοῦ αἰσθήμα-
» τος ἀσφαλείας τῶν πολιτῶν καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης τούτων πρός τε τὰς ἀρχὰς κα-
» τοχῆς καὶ τὰς Ἑλληνικὰς ἀρχὰς διαταχθῇ ἡ ὁμὰς αὕτη καὶ μὴ προβαίνει εἰς Ὁ-
» μαδικοὺς φόνους πολιτῶν μηδαμῶς εὐθυνομένων καὶ ἀθώων, ὡς συνέβη ὅλως ἀναι-
» τίως τὴν ἑσπέραν τῆς 24ης παρελθόντος μηνὸς ἐν τῷ συνοικισμῷ Κάτω Τούμπας,
» ὁπότε ἐφονεύθησαν ἑπτὰ (7) πολῖται καὶ ἐτραυματίσθησαν 9 καὶ τὴν 4ην τρέ-
» χοντος μηνὸς ἐν τῇ συνοικίᾳ γύφτικα καὶ Καραγάτσια τοῦ Α´ Ἀστυνομικοῦ τμή-
» ματος, ὁπότε ἐφονεύθησαν πέντε πολῖται....
» ....Εἶμαι ὑποχρεωμένος (106) καὶ ἐκ τοῦ ἀξιώματός μου καὶ ἐκ τῆς ἰδιότη-
» τός μου ὡς Διευθυντοῦ τῆς Ἀστυνομίας Θεσσαλονίκης νὰ ἀναφέρω ὑμῖν, ὅτι αἱ
» ἀνωτέρω ἔκνομοι ἐνέργειαι ἔχουσι προκαλέσει τὴν ἀγα-
» νάκτησιν ἁπάντων τῶν ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς
» Θεσσαλονίκης, μετὰ πολλῆς δὲ δυσχερείας συγκρατοῦνται ὑφ᾽ ἡμῶν οὗτοι, οἵ-
τινες εἶναι διατιθεμένοι νὰ μὴ ἀνεχθῶσι τοῦ
» λοιποῦ προσβολὰς ὑπὸ τῆς ὁμάδος ταύτης...». (107)

Ἐναντίον τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν τοιαύτης Χωροφυλακῆς ἐστράφη μὲ λύσσαν τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ τοὺς ἔσυρε πεζῇ καὶ ἐν διαπομπεύσει ὁμήρους εἰς στρατόπεδα συγκεντρώσεως Ἀρδαίας καὶ Βερροίας, ἔνθεν ἀπηλευθερώθησαν τὴν 20.1.1945.

Ἡ Διεύθυνσις Ἀστυνομίας Θεσσαλονίκης μόνη, ἐν μέσῳ τόσων ἐχθρῶν καὶ ἀντιξοοτήτων, τόσον ἐπιβουλῶν καὶ καταδολιεύσεων, ἐκλήθη ὑπὸ τῆς μοίρας νὰ σταθῇ ὡς κυματοθραύστης καὶ καταλυτὴς ὅλων αὐτῶν τῶν κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐθνότητος καθ᾽ οἱονδήποτε τρόπον στραφέντων καὶ φρονοῦμεν ὅτι ἀδιστάκτως δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ἡ ἀπὸ πάσης πλευρᾶς ἐπιτυχία της ἐπὶ τῶν ταχθέντων σκοπῶν καὶ ἀνακυψάντων προβλημάτων.

Ἡ μεγαλυτέρα ἐπιτυχία της εὑρίσκεται ὅτι διεφύλαξεν ἀνέπαφον τὴν Θεσσαλονίκην καὶ κατὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γερμανῶν.

Εἰς τὴν Θεσσαλονίκην εἶχον ἐγκαταστήσει τὰ στρατηγεῖα των ὅλοι οἱ ἐχθροὶ τῆς Ἑλλάδος. Ἐκεῖ οἱ κατακτηταὶ ἔπαιζον τὸ πλέον ἀνέντιμον παιγνίδιον, προκα-

---

(106) Ἐσυνέχιζεν ὁ ἐθνομάρτυς ἐκεῖνος Διευθυντὴς Ἀστυνομίας.

(107) περὶ ὅλων τῶν ἀνωτέρω βλέπε καὶ τὸν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Δημοσίας Τάξεως φάκ. Μαντουβάλου.

λοῦντες καὶ διαγείροντες τὸ ἐνδιαφέρον τῶν διαφόρων δορυφόρων προπαγανδῶν, ἐκεῖ ἐδυσσοδόμει καὶ ὠργανοῦτο, ἁλιεύουσα τὰ θύματά της μεταξὺ τῶν ἀδαῶν καὶ ἀμορφώτων ἐκ τῶν ὁμιλούντων τὸ ξενικὸν γλωσσικὸν ἰδίωμα, ἡ ἔκπαλαι ἐλογχεύουσα θυγάτηρ τοῦ Κρούμου Βουλγαρικὴ προπαγάνδα, δι' ἐπισήμων γραφείων εἰς κεντρικώτατον σημεῖον τῆς πόλεως ὑπὸ τὸν τίτλον «Βουλγαρικὴ Λέσχη». Ἐκεῖ εἶχεν τὰς κεντρικὰς ἐγκαταστάσεις της ἡ γελοία εἰς ἀντικειμενικοὺς σκοπούς, ἀλλὰ τόσον ἐγκληματικῶς δράσασα Ρουμανικὴ προπαγάνδα, ἥτις, ἐκτὸς τῶν ἐκπαιδευτηρίων κύκλου Γυμνασίου καὶ Δημοτικοῦ, καὶ τῆς καταληφθείσης ἐκκλησίας, εἶχε προωθηθῆ εἰς σύμπηξιν εἴδους Κοινότητος, μὲ ἰδιαιτέραν «Ρουμανικὴν Λέσχην», μὲ πλουσιώτατα καὶ ἐπιβλητικὰ γραφεῖα, δι' ὧν διήρχοντο καὶ ἐλάμβανον οδηγίας οἱ εἰς ὁλόκληρον σχεδὸν τὴν Βόρειον Ἑλλάδα χρησιμοποιηθέντες πράκτορές της ὡς διερμηνεῖς καὶ καταδόται καὶ κυρίως μὲ μίαν τεραστίαν ἀποθήκην δολωμάτων κατὰ τῶν πενήτων καὶ δυστυχούντων Ἑλλήνων, μὲ μίαν ἀποθήκην πλήρη δημητριακῶν, ἀποικιακῶν, ὑφασμάτων, καὶ εἰδῶν ὑποδήσεως, δι' ὧν προέβαινεν εἰς μηνιαίας διανομὰς καὶ διαφθορὰς συνειδήσεων.

Ἐκεῖ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ὑπὸ τὴν μόνιμον ἀπειλὴν περὶ ἐπεκτάσεως τῆς Βουλγαρικῆς Διοικήσεως, ἐλάμβανον χώραν συνεχῶς ἐκβιασμοὶ τῆς Ἑλληνικῆς Διοικήσεως, Δυτικώτερον δὲ δὲν παρελείφθη νὰ δημιουργηθῆ τόσον Ἀλβανικὴ ὅσον καὶ Ρουμανικὴ ἀπειλή.

Τόσον συσσωρευμένας ἀπειλὰς καὶ ἀνθελληνικὰς δραστηριότητας καὶ εἰς τοιαύτην ἔκτασιν, οὐδεμία ἄλλη πόλις τῆς Ἑλλάδος ἐγνώρισε, δι' ὃ καὶ ἡ Χωροφυλακὴ Θεσσαλονίκης, ἀπομεμακρυσμένη καὶ ἀποκεκομμένη σχεδὸν τοῦ Κέντρου, ἔχει τὸν πλέον πλούσιον ἀπολογισμὸν ἔργου.

Ἐμφανιζομένη ὡς πρόθυμος νὰ ἐκτελέσῃ τὰς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διεθνῶν κανόνων ἐκδιδομένας διαταγὰς τοῦ κατακτητοῦ, ἐχρησιμοποίει αὐτὸν τὸν ἴδιον ἐναντίον τῶν κατασκευασμάτων του καὶ ὑπενόμευε δι' ὅλων τῶν μέσων καὶ μεθόδων τὸ ὑπόβαθρον τούτου.

Προτάσσουσα τὰ στήθη, τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὴν ζωὴν τῶν ἀνδρῶν της, ἀνεχαίτιζε συνεχῶς τοὺς κατακτητὰς ἐκ πράξεων ἐξαλλωσύνης καὶ αἵματος εἰς βάρος τῶν Ἑλλήνων.

Ἐρραπίσθη δημοσίᾳ ὁ Διευθυντὴς Ἀστυνομίας Θεσσαλονίκης, ἀλλὰ ἐπὶ τρία καὶ ἥμισυ ἔτη σκληρᾶς καὶ πολλαπλῆς κατοχῆς, δὲν ἐβάφησαν οἱ δρόμοι τῆς Θεσσαλονίκης μὲ αἷμα ἀθώων Ἑλλήνων. Ὅπως εἶχον αἱ Ἀθῆναι τὸ χαϊδάρι εἶχεν καὶ ἡ Θεσσαλονίκη τὸ στρατόπεδον «Παύλου Μελᾶ», ἀλλ' ηὐτύχησεν ἡ Θεσσαλονίκη νὰ μὴ ἀποκτήσῃ σκοπευτήριον Καισαριανῆς, ἔνθα ὁ τόπος ἐκτελέσεως τόσων ἑκατοντάδων Ἑλλήνων καὶ αὐτὸ ὀφείλεται κατὰ μέγιστον ποσοστὸν εἰς τὸν ἀνδρισμόν, εἰς τὴν παρρησίαν καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τῆς αὐτοθυσίας τῶν ἀνδρῶν καὶ ἰδία τῶν Ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς Θεσσαλονίκης.

Ἔλαβον καὶ ἐκεῖ χώραν δολοφονίαι ὀργάνων Χωροφυλακῆς ἀλλὰ δὲν παρεσύρθη ἡ Χωροφυλακὴ εἰς ἀντεκδικήσεις, ἁπλῶς κατέστη προσεκτικωτέρα καὶ ἠγωνίσθη ἐναντίον τῶν ἀντιποίνων.

Εἶναι πάρα πολὺ δύσκολον νὰ φαντασθῇ τις τὴν δεινὴν καὶ σκληρὰν θέσιν τοῦ Χωροφύλακος κατὰ τὴν περίοδον τῆς Κατοχῆς,εἶναι ἀκατάληπτος ὅμως ἡ ψυχικὴ ἀντοχὴ καὶ ὁ Ἐθνικὸς φανατισμὸς των κατὰ τὴν ἰδίαν ἐποχὴν σχόντων τὴν τιμὴν

νὰ ὑπηρετήσωσιν εἰς τὴν Χωροφυλακὴν Βορείου Ἑλλάδος. Ἡ Ναζωραία των ὑπομονὴ καὶ πίστις ἀλλὰ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ μαχητικότης των ἀπετέλεσαν τὰ βάθρα τῆς νίκης των.

Πέραν τῆς σκληρότητος τῶν μεθόδων καὶ τῶν μέσων τοῦ πολέμου, πέραν τῆς τραχύτητος καὶ βιαιότητος τῶν κατακτητῶν, πέραν τῆς δημιουργηθείσης ἐσωτερικῆς ἐπιβουλῆς, εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα ἡ κατάστασις εἶχε καταστῆ ἀγχώδης καὶ ἐκ τῆς δράσεως τῶν προμνησθεισῶν προπαγανδῶν Βουλγαρίας, Ρουμανίας ἀλλὰ καὶ Ἀλβανίας, καὶ ἵνα δύναται κανεὶς νὰ μορφώσῃ ἀσφαλῆ γνώμην περὶ τοῦ ἔργου τῆς Χωροφυλακῆς, ἐκεῖσε, τοὐτ᾽ ἔστιν περὶ τῆς ἀντιστάσεως τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σώματος κατὰ τῶν ἐχθρικῶν ἐν γένει ἐπιβουλῶν, εἶναι ἐπάναγκες νὰ μελετήσῃ ἐκτεταμένως τὴν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἔκτασιν καὶ μορφὴν τῶν προπαγανδῶν τούτων (108).

Ἐνταῦθα, ὡς ἐπὶ ὅλων τῶν τεμέων ἐπράξαμεν, ἐνδεικτικῶς καὶ λίαν περιληπτικῶς θ᾽ ἀναφερθῶμεν εἴς τινα περιστατικά, δηλωτικὰ τῆς προβληθείσης ὑπὸ τῶν ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς ἀντιστάσεως καὶ κατὰ τῆς δράσεως τῶν προπαγανδῶν τούτων.

ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗ ΕΠΙΒΟΥΛΗ

Ἐξεθέσαμεν ἤδη τοὺς ἀγῶνας τῆς Χωροφυλακῆς τόσον κατὰ τὴν φάσιν τῆς μετὰ τὴν κατάρρευσιν ἐπανιδρύσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν περίοδον.

Ἑπόμενοι τῶν ὅσων οὕτω ἐξεθέσαμεν καὶ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς εἰκόνος ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀναφέρομεν καὶ τὰ ἀκόλουθα, ἀφοῦ ἐπαναλάβομεν διὰ πολλοστὴν φορὰν ὅτι τὴν μεγαλοπρεπῆ καὶ ἄφθιτον ἔξαρσιν τῶν ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν περίοδον 1941—1944 ἐν Μακεδονίᾳ μόνον ἰδανικὸς Χρωστὴρ ἢ ἐξαιρετικῆς γλαφυρότητος κάλαμος θὰ ἠδύναντο ν᾽ ἀποδώσωσιν.

Δὲν πρόκειται νὰ ὁμιλήσωμεν διὰ τὰς ὑπὸ τοῦ Βουλγαρικοῦ στρατοῦ καταληφθείσας περιοχὰς Μακεδονίας καὶ Θράκης, διότι ἐκεῖ δὲν ὑπῆρχε κἂν χωροφυλακή, ἀλλὰ διὰ τὴν ὑπόλοιπον περιοχὴν τῆς Μακεδονίας καὶ κυρίως διὰ τὰς περιοχὰς Καστορίας, Φλωρίνης, Ἐδέσσης καὶ περιχώρων τινῶν Θεσσαλονίκης, εἰς ἃς οἱ Βούλγαροι, καταβάλλοντες τὰς πλέον σκοτεινὰς καὶ ἐγκληματικὰς προσπαθείας ἵνα δημιουργήσωσιν ἐρείσματα τῶν ἐπεκτατικῶν των σχεδίων, εἶχον στραφῆ δι᾽ ὅλων τῶν δυνάμεών των κατὰ τῶν ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς.

Μεταξὺ τῶν πρώτων στόχων τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας ὑπῆρξαν καὶ οἱ ἐπιζῶντες Μακεδονομάχοι, οἵτινες ἐσυμβόλιζον τὴν ἀντίστασιν τῶν Μακεδόνων κατὰ πάσης ἀνθελληνικῆς προσπαθείας.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον συνεστήθη ἐξαμελὴς κομιτατζήδικη συμμορία ἐν τῇ περιοχῇ Νομοῦ Καστορίας ὑπὸ τὸν Ζῆκον Νικολαΐδην, ἥτις κατὰ Ἰούλιον 1941 ἐδολοφόνησε τὸν ἐκ Λεύκης Καστορίας Μακεδονομάχον Νταϊλάκην, περιεφέρετο δὲ ἀνὰ τὴν ὕπαιθρον καὶ διὰ τῆς τρομοκρατίας διωχέτευε τὰς θελήσεις τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας. Εἶναι ἀνακριβὲς τὸ ὑπὸ τοῦ Μπράμου ἀναφερόμενον ὅτι οἱ φονεῖς τοῦ Νταϊλάκη ἐφυγαδεύθησαν εἰς Βουλγαρίαν (108α).

(108) Βλέπε περὶ τούτων: Ἀθαν. Χρυσοχόου. «Ἡ κατοχὴ ἐν Μακεδονίᾳ», Ι. Παπακυριακοπούλου (Βούλγαροι καὶ Ἰταλοὶ ἐγκληματίαι πολέμου ἐν Μακεδονίᾳ», Κ. Μπράμου «Σλαυοκομμουνιστικαὶ ὀργανώσεις ἐν Μακεδονίᾳ», Ε. Γρηγορίου «Ἕλληνες καὶ Βούλγαροι», Κων. Ἀντωνίου «Ελαυικὴ καὶ Κομμουνιστικὴ ἐπιβουλὴ» κλπ.

(108α) Κων. Μπράμου «Σλαβοκομμουνιστικαὶ Ὀργανώσεις» σελ. 112.

Ἡ Δ.Χ. Φλωρίνης, δὲν ε χε συσταθῆ εἰσέτι Δ.Χ. Καστορίας, συνεκρότησε μεταβατικὸν ἀπόσπασμα ἐν τῇ περιοχῇ τῶν Υ.Χ. Καστορίας καὶ Ἄργους Ὀρεστικοῦ διὰ τὴν καταδίωξιν τῆς συμμορίας ταύτης ὑπὸ τὸν τότε Ἐνωμοτάρχην, ἤδη Ἀντισυνταγματάρχην, Εὐάγγελον Τατσόπουλον. Κατόπιν ἀόκνου, συστηματικῆς καὶ ἐντόνου καταδιώξεως ὁ Τατσόπουλος, βοηθούμενος καὶ ὑπὸ σταθμάρχου Μεσοποταμίας ὑπενωμοτάρχου Μαχμουτάκη, ἐπέτυχε ν' ἀνακαλύψῃ τὴν συμμορίαν καὶ νὰ συμπλακῇ μετ' αὐτῆς τὴν 22.10.1941 μὲ θαυμάσια ἀποτελέσματα. Ἀλλὰ ἂς δώσωμεν περὶ τούτου τὸν λόγον εἰς τὴν πρὸς Ὑπουργεῖον Δημ. Τάξεως, Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς καὶ Ἀνωτέραν Δ.Χ. Δυτικῆς Μακεδονίας ὑπ' ἀριθ. 2954) 20) 7 ἀπὸ 1.11.1941 τηλεγραφικὴν ἀναφορὰν τοῦ τότε Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς Φλωρίνης, Ταγματάρχου Πετρούλια, ἐχούσης ἀκολούθως :

« 2954) 20) 7 Μεταβατικὸν ἀπόσπασμα ὑπὸ Ἐνωμοτάρχην Τατσόπουλον Εὐάγγελον συμπλακὲν εἰς δάσος Καλοχωρίου Ἄργους Ὀρεστικοῦ Φλωρίνης μετὰ ἑξαμελοῦς συμμορίας Βουλγάρων κομμιτατζίδων ὡπλισμένην δι' ὅπλων χειρομβοδίδων καὶ φωτοβολίδων, ἐκτελεστῶν τῆς δολοφονίας μεγάλου Ἕλληνος καὶ Μακεδονομάχου Νταϊλάκη, ἐπέτυχεν κατόπιν ὡριαίας συμπλοκῆς καὶ τελικῆς πάλης σῶμα πρὸς σῶμα τὴν σύλληψιν τεσσάρων συμμοριτῶν μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ αὐτῶν κομιτατζῆ Ζήκωφ Νικολαΐδη Στόπ Ἄνδρες ἀποσπάσπατος ἐπεδείξαντο ἀξιοθαύμασοτν ταχύτητα καὶ εὐφυΐαν ἐνεργείας, θάρρος ἀπαρράμιλλον καὶ συγκινητικὴν ἀνδρείαν καὶ ψυχραιμίαν ἐπιτυχόντες πλήρη ἐξόντωσιν τῆς συμμορίας Στόπ. Ἐκ τῶν ἀνδρῶν ἐτραυματίσθη διὰ χειροβομβίδος εἰς τὴν χεῖρα Χωροφύλαξ Νικήτας Μιχαὴλ οὐχὶ ἐπικινδύνως Στόπ. Εὑρίσκομαι ἐπὶ τόπου πρὸς ἐνέργειαν δεόντων Στόπ».

Τὸ λαμπρὸν τοῦτο ἐπίτευγμα τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὴν τόσον εὐαίσθητον ἐκείνην περιοχὴν ἔσχεν ἀναντιρρήτως δύο ἀποτελέσματα τὸ μὲν τὴν ἀνακούφισιν τῶν κατοίκων τὸ δὲ τὴν κορύφωσιν τοῦ κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς μένους τῆς τε Βουλγαρικῆς προπαγάνδας καὶ τῆς ὑποθαλπούσης ταύτην Ἰταλικῆς Διοικήσεως, δι' ὃ ὀλίγον βραδύτερον τὸ Ἰταλικὸν τάγμα ἐρεύνης ὁδηγούμενον ὑπὸ πρακτόρων τοῦ Κάλτσεφ προέβη εἰς τὴν ἄνευ λόγου τινὸς σύλληψιν τῆς ἐν Ἄργει Ὀρεστικῷ δυνάμεως Χωροφυλακῆς, ἧς προΐστατο ὁ Τατσόπουλος πλέον λόγω συλλήψεως προηγουμένως τοῦ ὑπομοιράρχου Βαλάρη κ.λ.π. ὡς ἀναφέρομεν ἀλλαχοῦ, καὶ ἀπητήθη ἡ ἔντονος δραστηρία καὶ διπλωματικωτάτη παρέμβασις τοῦ Δημάρχου Ἄργους Ὀρεστικοῦ Ζάχου ἵνα ἀφεθῇ ἐλευθέρα ἡ δύναμις αὕτη.

Ἐκ τῆς δημοσιευθείσης ἐκθέσεως Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς, μεταφέρομεν τὰ ἀκόλουθα περιστατικά.

Τὰς πρώτας πρωϊνὰς ὥρας τῆς 18-6-1941 Κομητατζῆδες ἐπετέθησαν δι' ἀτομικῶν αὐτομάτων ὅπλων κατὰ τοῦ Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς Εὐζώνων ἀποκρουσθέντες.

Τὸν Ἰούνιον 1941 διμοιρία Βουλγαρικοῦ στρατοῦ διαβᾶσα τὰ σύνορα ἔφθασεν εἰς χωρίον Ὅρμα Ἀλμωπείας, ἔνθα ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ πρακτόρων Βουλγαρικῆς προπαγάνδας. Ἐπηκολούθησε διασκέδασις δι' ᾀσμάτων βουλγαριστί. Ὁ Ἀστυνομικὸς Σταθμάρχης Ὅρμας, ὑπενωματάρχης Σταμάτης Βασίλειος, ἐπεχείρησε νὰ πείσῃ τοὺς συγκεντρωθέντας κατοίκους εἰς ἀποχώρησιν, ὁπότε παρεμβὰς Βούλγαρος λοχίας ἐξετράπη εἰς ἀπειλὰς καὶ ὕβρεις κατὰ τοῦ ὑπονωματάρχου.

Ὁ μικρὸς ἐκεῖνος βαθμοφόρος τῆς Χωροφυλακῆς εἰς ἀπάντησιν ἐκάλεσεν εἰς τὰ ὅπλα τὴν ἐκ πέντε ἀνδρῶν δύναμιν τοῦ Σταθμοῦ του, τὴν παρέταξε πρηνηδὸν

ἔναντι τῶν Βουλγάρων στρατιωτῶν, οὓς διέταξεν νὰ ἐγκαταλείψωσιν ἀμέσως τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος. Ἀντιληφθέντες τὴν ἀποφασιστικὴν στάσιν τῶν ὀλίγων ἐκείνων ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ἠναγκάσθησαν οἱ Βούλγαροι νὰ ἐγκαταλείψωσιν ἀμέσως τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος.

Τὴν 12ην Ἰουλίου 1941 ὀκτὼ ἔνοπλοι Βούλγαροι στρατιῶται διαβάντες τὰ σύνορα, εἰσῆλθον εἰς τὸ Χωρίον Μουριές, ἔνθα ἐκ τῆς οὐζοποσίας περιῆλθον εἰς εὐθυμίαν καὶ ἤρχισαν νὰ πυροβολοῦν κατὰ τῶν φευγόντων κατοίκων ἐκφοβιστικῶς. Ἡ ὑπάρχουσα εἰς Μουριὲς δύναμις Χωροφυλακῆς ἐκ 4 ἀνδρῶν ἠξίωσε τὴν ἄμεσον παῦσιν τῶν πυροβολισμῶν καὶ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν Βουλγάρων, καὶ ἐπειδὴ οὗτοι ἀπεποιήθησαν, ἐπηκολούθησε συμπλοκὴ μὲ ἀποτέλεσμα νὰ φονευθῶσιν δύο βούλγαροι καὶ οἱ ἄλλοι νὰ τραπῶσιν εἰς φυγήν.

Τὴν 9ην νυκτερινὴν τῆς 14ης Αὐγούστου 1941, ἐδολοφονήθη ἐν τῇ πλατείᾳ ὁμονοίας Φλωρίνης, παρ' ὀργάνων τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας, ὁ χωροφύλαξ Εὐσταθίου Χρῆστος, ἐν διατεταγμένῃ ὑπηρεσίᾳ τελῶν. Εκ τῶν πρώτων προστρεξάντων βεβαιοῦται ὅτι ψυχορραγῶν ὁ Ἕλλην οὗτος χωροφύλαξ ἐψέλιζεν «Μ' ἔφαγαν οἱ ἄτιμοι οἱ βούλγαροι, τὰ σκυλιά..... ἐκδικηθῆτε τὸ αἷμα μου... σῶστε τὴν Ἑλλάδα μας....». (109).

Ἐν τῇ κατωτέρῳ παρατιθεμένῃ ἐκθέσει τοῦ Νομάρχου Φλωρίνης γίνεται εἰδικὴ μνεία περὶ τῆς κατὰ τοῦ Σταθμάρχου Ξυνοῦ Νεροῦ, Ἀνθυπασπιστοῦ τότε Πετσάλα Κωνσταντίνου, ἐπιθέσεως καὶ τῆς ἐπακολουθησάσης συμπλοκῆς, ὀφείλομεν ὅμως ν' ἀναφέρωμεν συμπληρωματικῶς καὶ διευκρινιστικῶς καὶ τὰ ἀκόλουθα :

Ὁ Σταθμὸς Χωροφυλακῆς Ξυνοῦ Νεροῦ εἶχεν ἐπανιδρυθῆ τὴν 12.9.1941, καὶ ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν οἱ ἄνδρες ἀντιμετώπιζον τὴν ἐχθρότητα, τοὺς ὀνειδισμοὺς τοὺς προπηλακισμοὺς καὶ τὰς ἀπειλὰς τῶν πλήρως ἐξοπλισμένων κατοίκων. Οὕτω προοιωνίζετο σύντομος ἡ σύγκρουσις τῶν κατοίκων μετὰ τῆς δυνάμεως τῆς Χωροφυλακῆς. Ὁ Σταθμάρχης ἐνημέρωνεν συνεχῶς τὰς προϊσταμένας του ὑπηρεσίας περὶ τῶν ἀπειλουμένων γεγονότων καὶ ἡ Διοίκησις Χωροφυλακῆς Φλωρίνης, εἰς ἣν ὑπάγεται ὁ Σταθμὸς οὗτος, προέβαινεν εἰς συνεχεῖς διαμαρτυρίας πρὸς τοὺς Γερμανοὺς περὶ τῆς ἀποθρασύνσεως τῶν παρ' αὐτῶν προστατευομένων Βουλγαροφρόνων. Κατόπιν ἐρεύνης ἀνευρέθησαν καὶ κατεσχέθησαν τὰ παρὰ τῶν κατοίκων κλαπέντα κατὰ τὴν κατάρρευσιν εἴδη τοῦ Σταθμοῦ καὶ συνελήφθησαν ἕνεκα τούτου 3 ἄτομα ἵνα παραπεμφθῶσιν εἰς τὴν δικαιοσύνην.

Τὴν 18.45' ὥραν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, 7.10.1941, ἠκούσθη κρουόμενος συνθηματικῶς ὁ κώδων τῆς ἐκκλησίας, πρᾶγμα ὅπερ ἀντιληφθεὶς ὁ Ἀνθυπασπιστὴς ἐκινήθη, ἐπικεφαλῆς τῶν ὑπενωμοταρχῶν Καπέλλου Βλ. καὶ Χωροφυλάκων Δεσποτάκη Π., Γαλάνη Σπ., Λαγογιάννη Ἐλ., Λαγογιάννη Παν., Κουτσουμποῦ Ἀθαν. καὶ Κωστάκη Κων., πρὸς τὴν πλατεῖαν. Μόλις ἔφθασεν εἰς πλατεῖαν ἠκούσθη εἷς πυροβολισμὸς καὶ ἀμέσως ὁ ἀρχηγὸς τῆς φιλοβουλγαρικῆς μερίδος Τσίτσικας ἐπετέθη κατὰ τοῦ Ἀνθυπασπιστοῦ, ἀκολουθούμενος καὶ παρὰ ἱκανοῦ ἀριθμοῦ ὀπαδῶν του. Ἐπηκολούθησε πάλη σῶμα πρὸς σῶμα καὶ ἀφοῦ ἐπετεύχθη ἡ ἀπαγκίστρωσις τοῦ Ἀνθυπασπιστοῦ ἡ δύναμις τῆς Χωροφυλακῆς συνεπτύχθη εἰς θέσεις περὶ τὸ οἴκημα τοῦ

---

(109) Κατὰ δοκίμιον Θωμ. Βράκα καὶ Ν. Παναγοπούλου τὴν ἐπομένην ἐντολῇ τοῦ Δημάρχου Φλωρίνης Ν. Χάσου διὰ δημοσίου κήρυκος ἐκλήθησαν «ὅσοι πιστεύουν εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ παρακολουθήσουν τὴν κηδείαν τοῦ δολοφονηθέντος καὶ ὄντως ἄνω τῶν 7.000 κάτοικοι παρηκολούθησαν τὴν κηδείαν ἐκείνην.

Σταθμοῦ ἔνθεν ἤρξατο τῆς ἀμύνης κατὰ τῶν διὰ παντοίων ὅπλων καὶ ἐξ ὅλων τῶν διευθύνσεων ἐπιτιθεμένων.

Ἡ μάχη διήρκεσε καθ' ὅλην τὴν νύκτα, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας καὶ κατόπιν εἰδοποιήσεως ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τῶν Σ.Ε.Κ. ἔσπευσαν ἐνισχύσεις ἐκ μὲν τοῦ Ἀμυνταίου ὑπὸ τὸν ὑπομ)ρχον Παπαγεωργίου Γεώργ. ἐκ δὲ τῆς Φλωρίνης ὑπὸ τοὺς Διοικητὴν Χωροφυλακῆς Ταγμ)ρχην Πετρούλιαν, Ἀνθ)ρχον Σακελλαριάδην Ἀγησίλαον καὶ Ἀνθυπασπιστὰς Σακελλαρίου Λάζαρον καὶ Πετρογιάννην Γεωργ.

Ἡ κινητοποίησις τῆς Χωροφυλακῆς ὑπῆρξεν ραγδαία καὶ ὁλοκληρωτικὴ μὲ ἀποτέλεσμα νὰ διαλυθῶσιν οἱ στασιασταὶ τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 8ης Ὀκτωβρίου ἀφοῦ ἔσχον νεκρὸν τὸν ἀρχηγόν των καὶ 3 τραυματίας, ἐνῷ ἐκ τῆς Χωρ)κῆς εἶχεν τραυματισθῆ ἐλαφρῶς ἐκ κτυπημάτων ὁ Ἀνθυπασπιστὴς Κκν Πετσάλας. Εἰς τὴν ἀπὸ 19.10.1941 ἔκθεσιν ἐξαγομένου ὁ Ταγματάρχης Πετρούλιας εἶχεν χαρακτηρίσει ὡς ἆθλον καὶ ἡρωϊσμὸν τὴν συμπεριφορὰν τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην, ἥτις κατώρθωσεν ἐν μιᾷ νυκτὶ καὶ ν' ἀντιστῇ ἀποτελεσματικῶς εἰς ὀργανωμένην πολυπληθῆ ἐπίθεσιν ἀλλὰ καὶ νὰ κινητοποιηθῇ εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀποκατασταθῇ ἡ δημοσία τάξις καὶ ἀσφάλεια καὶ ἡ Ἑλληνικὴ κυριαρχία εἰς μίαν περιοχήν, ἥτις ἐθεωρεῖτο ὀχυρὸν τοῦ Βουλγαρισμοῦ. Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ μικρὰ δύναμις τοῦ Σ.Χ. Ξυνοῦ Νεροῦ ὑπὸ τὸν ἐθνικῶς ἀγέρωχον καὶ ἄκαμπτον Πετσάλαν ὑπῆρξεν ἀνταξία τῶν προσδοκιῶν τοῦ ἔθνους.

Τὴν 25-11-1941, ὄργανα χωροφυλακῆς Βέυης ὑπέστησαν ἔνοπλον ἐπίθεσιν Βουλγαριζόντων κατοίκων, διότι εἶχον ἀπαγορεύσει τὰ ᾄσματα βουλγαριστί.

Κατὰ Δεκέμβριον 1941, ἐν Φλωρίνῃ ὁ Βούλγαρος ὑπολοχαγὸς Μπλαντένωφ ἐπεχείρησε νὰ μειώσῃ δημοσίᾳ τὸν εἰς τὸ τμῆμα Ἀσφαλείας ὑπηρετοῦντα τότε Ἀνθυπασπιστήν, ἤδη Ἀντισυνταγματάρχην, Πετρογιάννην Γεώργιον. Ὁ Πετρογιάννης, τῇ βοηθείᾳ καὶ χωροφύλακος, προέβη εἰς τὴν σύλληψιν καὶ βιαίαν προσαγωγὴν τοῦ βουλγάρου Ἀξιωματικοῦ ἐνώπιον τοῦ Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς 1942, ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς κατεβίβασαν ἀνηρτημένας εἰς δημόσιον Κέντρον, εἰς Ξυνὸ Νερό, φωτογραφίας τῶν βασιλέων τῆς Βουλγαρίας, ἐν συνεχείᾳ ὅμως, ἐδέχθησαν ἔνοπλον ἐπίθεσιν ὀργάνων Βουλγαρικῆς προπαγάνδας καὶ ἐπηκολούθησε συμπλοκή, καθ' ἣν ἐφονεύθησαν δύο Βουλγαρίζοντες.

Τὸν Ἰανουάριον 1942, τρεῖς χωροφύλακες τοῦ Σ.Χ. Ὅρμας — Ἀλμωπείας συνοδεύοντες, συλληφθέντα καταδιωκόμενον, ἀπὸ Κάτω Λουτράκι εἰς Ὅρμαν, ἐνέπεσαν εἰς Βουλγαρικὴν ἐνέδραν καὶ ἐφονεύθησαν. Ἡ περιπτωσιολογία τῆς ὑπηρεσιακῆς ἐκθέσεως, δὲν προσδίδει τὴν γενικὴν Βουλγαρικὴν κατεύθυνσιν, δι' ὃ θὰ καταφύγωμεν καὶ εἰς ἄλλας γενικῆς φύσεως προσπαθείας τῶν Βουλγάρων:

Ἡ Βουλγαρικὴ κυβέρνησις ἐν τῇ προσπαθείᾳ της νὰ ἐξουδετερώσῃ πᾶσαν δραστηριότητα τῆς Χωροφυλακῆς ἔναντι τῶν συνεχῶν ἐκτροπῶν τῶν πρακτόρων καὶ τῆς εἰς τὰς ὡς ἀνωτέρω περιοχὰς ἐξαπολυθείσης τρομοκρατίας καὶ προπαγάνδας της, ἐπετύγχανε νὰ προκαλῇ συχνῶς τὴν ἐπέμβασιν τοῦ πληρεξουσίου τοῦ Ράϊχ, διὰ τὴν Ἑλλάδα, ὅστις διὰ ρηματικῶν διακοινώσεων ἠξίου ὅπως μὴ θίγωνται «οἱ βούλγαροι κάτοικοι τῆς περιοχῆς Φλωρίνης», καὶ κυρίως ὅπως ἡ Ἑλληνικὴ Χωροφυλακὴ μὴ ἐπεμβαίνῃ. Οὕτω ἐφωνάσκει ὁ κλέπτης διὰ νὰ φοβηθῇ ὁ οἰκοκύρης.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, τὰς μὲν διακοινώσεις ἀπέστειλεν πρὸς τὸν Νομάρχην Φλωρίνης, ἵνα μετὰ ἐπιτόπιον ἔρευναν καὶ μελέτην ἀναφέρει, ὡς γενικὴν δὲ καὶ πρώτην ἀπάντησιν ἀπέστειλεν πρὸς τὸν εἰδικὸν πληρεξούσιον τοῦ Ράϊχ, τὸ ἀκόλουθον σημείωμα, ὅσον ἀφορᾷ τὰς κατὰ τὸ 1941 Βουλγαρικὰς δολοπλοκίας.

«Εἰς ἀπάντησιν τῶν ὑπ᾽ ἀριθμ. 93) 13-10-41 καὶ 106) 15-10-41 σημειωμάτων,
» τὸ γραφεῖον συνδέσμου Πρωθυπουργοῦ, μετὰ τοῦ πληρεξουσίου τοῦ Ράϊχ, ἔχει τὴν
τιμὴν ν᾽ ἀνακοινώση ὑμῖν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις προέβη εἰς ἐπισταμένην
» ἐξέτασιν, τῶν διαφόρων παραπόνων τῆς Βουλγαρικῆς Κυβερνήσεως, τῶν ἀναφε-
» ρομένων εἰς τὰ ἄνω σημειώματα, ἐπιφυλάσσεται δὲ νὰ ἐκφέρη προσεχῶς τὴν σχε-
» τικὴν στάσιν της. Ἀναφορικῶς πρὸς τὰ ἐκτιθέμενα γενικῶς εἰς τὸ σημείωμα 106
(110), τὸ γραφεῖον Πρωθυπουργοῦ, γνωρίζει ὑμῖν ἀπὸ τοῦδε ὅτι ἀναφέρεται εἰς
» πολλὰ ἔγγραφα, ὅτι κάτοικοι τῶν περιοχῶν Φλωρίνης, Καστορίας καὶ Βερροίας
» ὁμιλοῦντες σλαυϊκά, ἐπηρεαζόμενοι παρὰ Βουλγάρων Πρακτόρων, ὄχι μόνον ἔ-
» δρασαν ἐνεργῶς ἐν πνεύματι «κομμουνιστικῷ — ἀναρχικῷ», ἀλλὰ καὶ συνέπραξαν
» εἰς ἐπιδρομὰς Βουλγαρικῶν συμμοριῶν καὶ στρατιωτικῶν, ἔχοντες ὑπὸ τὴν κατο-
» χήν των καὶ ὅπλα.
» Ἡ παράνομος αὕτη δρᾶσις τῶν σλαυοφώνων τῶν μεθορίων ἀπησχόλησε ὄχι
» μόνον τὴν Ἑλληνικὴν Χωροφυλακήν, ἀλλὰ καὶ τὰς Γερμανικὰς στρατιωτικὰς ὑπη-
» ρεσίας. Ἀναμφισβητήτως δέ, κατόπιν τῶν σχετικῶν διαταγῶν, καὶ ὁδηγιῶν τῶν
» τελευταίων τούτων, ἡ Ἑληνκὴ Χωροφυλακὴ προσπαθεῖ νὰ καταστήση ἀκινδύνους
» τοὺς κατέχοντας ὅπλα καὶ τοὺς ἐνεργοῦντας σαμποτάζ.
Ἀθῆναι 23) 10) 1941.

Ἐν συνεχείᾳ ἐπηκολούθησεν ἡ κατωτέρω ἐμπεριστατωμένη ἀναφορὰ τοῦ ἐξαιρέτου ἐκείνου Ἕλληνος Νομάρχου Κωνσταντίνου Μπόνη, ἥτις ἐν ταυτῷ εἶναι καὶ λίαν διαφωτιστικὴ καὶ ἐπὶ πλείστων ὑποθέσεων ἀφορουσῶν τὴν Χωροφυλακήν :

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΦΛΩΡΙΝΗΣ

Ἐν Φλωρίνῃ τῇ 2 - 2 - 1942

Ἀριθ. Πρωτ. Ἐμπ. 64

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν

Ἀ θ ή ν α ς

«Ἔχομεν τὴν τιμὴν εἰς ἐκτέλεσιν ὑμετέρας Διαταγῆς, σχετικῶς μὲ τὰ διατυ-
» πωθέντα παράπονα τῶν βουλγαρικῶν ἀρχῶν, πρὸς τὰς Γερμανικὰς τοιαύτας, περὶ
» δῆθεν καταπιέσεως τῶν ἀ θ ώ ω ν βουλγαριζόντων τοῦ Νομοῦ Φλωρίνης, ν᾽α-
» ναφέρωμεν ὑμῖν ὅτι οὐδεμία σύλληψις βουλγαρίζοντος ἔλαβε χώραν ἀδικαιολογή-
» τως. Μ ό ν ο ν τ α ρ α ξ ί α ι κ α ὶ π ρ ο π α γ α ν δ ι σ τ α ὶ σ υ-
» ν ε λ ή φ θ η σ α ν, οἵτινες διὰ τῶν ἐνεργειῶν των, προεκάλουν διατάραξιν τῆς
» δημοσίας τάξεως διὰ τὴν ὁποίαν ἐνδιαφέρονται πρωτίστως αἱ ἀρχαὶ κατοχῆς.
» Οἱαδήποτε σύλληψις καὶ ἐὰν ἐλάμβανε χώραν, ἔχουσα σχέσιν μὲ τὴν προπα-
» γάνδαν, ἢ μὲ τὴν διατάραξιν τῆς τάξεως ἢ μὲ παράνομον διάβασιν τῶν συνόρων,
» ἀνεφέρετο εἰς τὰς τοπικὰς γερμανικὰς ἀρχάς, αἵτινες καὶ ἐπελαμβάνοντο τῆς ἐξε-
» τάσεως, ἐνίοτε δὲ ἐθεώρουν τὰς ἐπιβαλλομένας παρὰ τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν ποι-
» ὰς, ὡς λίαν ἐπιεικεῖς.
» Οἱ ἐκ τῶν χωρίων των ἀπομακρυνθέντες καὶ ἐγκατασταθέντες εἰς Μοναστή-

---

(110) Διελάμβανε κυρίως διαμαρτυρίας διὰ συλλήψεις καὶ φυλακίσεις παρὰ τῶν Ἑλληνικῶν ἀρχῶν, τῶν «βουλγάρων κατοίκων τῆς περιοχῆς Φλωρίνης» καὶ περὶ ἑλληνικῆς τρομοκρατίας.

» ριον καὶ τὰ περίχωρα αὐτοῦ, εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἔχουν καθαρὰς δ ο σ ο λ η-
» ψ ί α ς μὲ τὴν δικαιοσύνην καὶ οἱ ἴδιοι ἀσφαλῶς θὰ ἔχουν δοσοληψίας καὶ μὲ
» τὴν δικαιοσύνην τῆς χώρας εἰς ἣν κατέφυγον.

» Οἱ πρῶτοι καταφυγνότες εἶναι οἱ ἐκ τοῦ χωρίου Βέυης καταζητηθέντες παρὰ
» τῶν τοπικῶν Γερμανικῶν Ἀρχῶν τὴν 10ην Αὐγούστου 1941, δ ι ὰ ὑ π ο-
» κ ί ν η σ ι ν τ ῶ ν κ α τ ο ί κ ω ν ε ἰ ς ἀ ν τ α ρ σ ί α ν κ α τ ὰ
» τ ῶ ν ἀ σ τ υ ν ο μ ι κ ῶ ν ἀ ρ χ ῶ ν.

» Οὐδεὶς κάτοικος νομιμόφρων κατέφυγεν εἰς τὰ δάση· μόνον οἱ μὴ ἐπιθυμοῦν-
» τες νὰ παραδώσωσι τὰ ὅπλα των, κατέφυγον εἰς τὰ δάση καὶ ἐκεῖθεν εἰς Μονα-
» στήριον, ἵνα ἐ κ ε ῖ θ ε ν ἀπειλοῦν πᾶν τὸ ἑλληνικόν.

» Τὰ περὶ κλοπῶν εἰς τὸ χωρίον Πολυπλάτανος (Κλαμπούτσιστα) ἀναφερόμε-
» να εἰς τὸ δελτίον 5-Χ-41, τῶν Ἰσμάνωφ καὶ Γκότσεφ, (111) εἶναι ἀποκυήματα
» τῆς φαντασίας των καὶ καρυκεύματα τοῦ δελτίου πληροφοριῶν των. Οὐδεὶς ἐδάρη,
» οὔτε γυναῖκες συνελήφθησαν ἢ ἐδάρησαν ποτέ, πολὺ δὲ περισσότερον ὅτι ἀφηρέ-
» θησαν ἐνδύματα καὶ ἐζητήθησαν λύτρα, ἐξ ἰδίων κρίνουν τὰ ἀλλότρια.

» Εἰδικῶς ἐπὶ τῶν συνημμένων καταλόγων ἀναφέρομεν τὰ ἑξῆς:

» 1) Ἐν Φλωρίνῃ ο ὐ δ έ π ο τ ε συνελήφθησαν 300 βουλγαρίζοντες. Τὴν
» 14-8-41 ἐγένετο φόνος Ἕλληνος χωροφύλακος ἐν ὥρᾳ ὑπηρεσίας πρὸ τοῦ Γερμα-
» νικοῦ Φρουραρχείου. Εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν πυροβολισμῶν προσέτρεξαν ἅπαντες οἱ
» Γερμανοὶ ἀξιωματικοὶ ἐκ τῆς πλησίον κειμένης λέσχης των, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν κ.
» Φρούραρχον. Ὁ κ. Φρούραρχος πληροφορηθεὶς τὸν φόνον τοῦ χωροφύλακος καὶ
» ὑποψιασθεὶς ἐκδίκησιν ἐκ μέρους τῶν Βουλγάρων, διὰ τὴν ἐκ μέρους τοῦ στρατο-
» δικείου καταδίκην εἰς θάνατον τριῶν Βουλγάρων τὴν προτεραίαν, ἐπὶ παρανόμῳ
» κατοχῇ ὅπλων, ἔστρεψε τὴν ἀναζήτησιν τῶν δολοφόνων, εἰς τὴν πλευρὰν τῶν βουλ-
» γαριζόντων καὶ ἀμέσως παρέδωσεν ὁ ἴδιος κατάλογον τῶν βουλγαριζόντων τῆς
» Φλωρίνης, μὲ τὴν διαταγὴν νὰ συλληφθῶσιν 100 ἐκ τῶν προκρίτων. Συνελήφθη-
» σαν 79 ἐν ὅλῳ τὴν ἑσπέραν τῆς 14-8-41, τὴν ἐπομένην κατὰ διαταγὴν τοῦ ἰδίου
» ἀπελύθησαν 63 καὶ ἐκρατήθησαν 16 καὶ ἐκ τούτων ἀπελύθησαν οἱ 6 τὴν 19-8-41,
» οἱ λοιποὶ ἐκρατήθησαν. Διεξήχθησαν ἀνακρίσεις παρὰ τῶν ἰδίων Γερμανικῶν Ἀρ-
» χῶν, ἀφίχθη ὁ Πρόεδρος τοῦ Στρατοδικείου Θεσσαλονίκης, ἐξωνύχησε τὴν ὑπό-
» θεσιν ὅλην καὶ τέλος ἀπελύθησαν καὶ οἱ 10, ὄχι ἀ π ο λ ύ τ ω ς ὡς ἀθῷοι, ἀλλ'
» ἐλλείψει πειστηρίων περὶ τῆς εἰς τὸ στρατοδικεῖον παραπομπῆς των ἐπὶ προτρο-
» πῇ τῶν κατοίκων πρὸς ἀπόκρυψιν τῶν ὅπλων. Συνεπῶς ὅλαι αἱ ἄνω συλλήψεις
» ἐγένοντο τῇ διαταγῇ τῶν γερμανικῶν ἀρχῶν. Συνεπῶς ἡ αἰτία δὲν εἶναι ποσῶς
» ἄγνωστος εἰς τοὺς π ο ν η ρ ο ὺ ς πληροφοροδότας Βουλγάρους, οὔτε καὶ εἰς
» τοὺς ὑποβαλλόντας τὰ παράπονα.

» 2) Κατὰ Παύλου Βελιάνιεφ καὶ Πάνδου Μαρκούσωφ, δὲν ἔχει ἀσκηθῇ ποι-
» νικὴ ἀγωγή. Ἐκ πληροφοριῶν ἐκρατήθησαν παρὰ τῶν γερμανικῶν ἀρχῶν, ὡς
» ἀποκρύψαντες ὅπλα.

» 3) Τὰ περὶ Βέυης (Μπανίτσης), ἀναφέρονται καὶ πάλιν ἐσκεμμένως, ἀντι-
» στρόφως.

---

(111) Αὐτὸς ὁ Γκότσεφ ἀπετέλεσε βραδύτερον ἡγετικὴν φυσιογνωμίαν τοῦ ΣΝΟΦ καὶ τῆς κομμουνιστικῆς κινήσεως ἐν γένει. Ἡ δι' ἀραιῶν στοιχείων ἐπισήμανσις ὀφείλεται εἰς ἡμετέραν διαστολήν.

» Αἱ Γερμανικαὶ Ἀρχαὶ τὴν 10.8.41 διενήργησαν αἰφνιδιαστικὴν κατ᾽ οἶκον » ἔρευναν εἰς τὰ χωρία Βέυη (Μπάνιτσα) Κέλλη (Γκορνίτσοβον) καὶ Κλειδὴ » (Τσέροβον). Ἐπειδὴ οἱ κάτοικοι ἠρνοῦντο νὰ παραδώσωσι τὰ ὅπλα, ὁ κ. Φρού- » ραρχος διέταξε τὴν σύλληψιν 21 ὡς ὁμήρων καὶ τὴν πυρπόλησιν μιᾶς ἀχυρα- » ποθήκης.

» Κατὰ τὴν πυρπόλησιν ταύτης ἐξεπυρσοκρότησαν τὰ κρυμμένα πυρομαχικὰ » καὶ διεπιστώθη πλήρως ἡ ἐνοχὴ καὶ ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τοῦ πιστολίου, παρεδό- » θ η σ α ν ὅ π λ α π ά σ η ς φ ύ σ ε ω ς κ α ὶ τ ε τ ρ α κ ό σ ι α ι ν ά ρ- » κ α ι. Δ ι ὰ τ ὴ ν μ ε τ α φ ο ρ ὰ ν τ ῶ ν ὅ π λ ω ν ἐ χ ρ η σ ι μ ο π ο ι- » ή θ η σ α ν 3 α ὐ τ ο κ ί ν η τ α τ ῶ ν τ ε σ σ ά ρ ω ν τ ό ν ν ω ν.

» Τὴν ἐνέργειαν ταύτην ἠκολούθησε τὸ στρατοδικεῖον καὶ ἡ πυρπόλησις παρὰ » τῶν γερμανικῶν ἀρχῶν τῆς οἰκίας τοῦ ὡς πρωταιτίου ἀνταρσίας καταζητουμέ- » νου Γκάσκα ἐκ Βεύης. Τὰ περὶ καταπιέσεων ἀναφερόμενα εἶναι μῦθοι, διότι » ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ δὲν εἶχεν ἐγκατασταθῇ πρὸ τῆς 9.8.41. Τὸ κατὰ πόσον προ- » ϋτίθεντο νὰ παραδώσωσι τὰ ὅπλα, ἀπεδείχθη ἀπὸ τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἔλαβον αἱ » ἴδιαι αἱ γερμανικαὶ ἀρχαί, διὰ νὰ ἐξαναγκάσωσιν αὐτοὺς πρὸς παράδοσιν τῶν » ὅπλων.

» 4) Κατὰ τῶν ἐκ τοῦ χωρίου Ἅγιος Παντελεήμων 1) Μιχ. Νίκου, 2) Βασ. » Τζήπα, 3) Σπυρ. Μπλάγα, 4) Θωμᾶ Μπλάγα, 5) Πασχάλη Ἀλημώμη, 6) Στε- » φάνου Χατζηϊωάννου, 7) Ἰω. Μήσιου, 8) Λαζάρου Κλιάνη, 9) Νικ. Δίσκου, » 10) Παν. Μπόνητση, 11) Παν. Παπαδημητρίου, 12) Νικολάου Φωτιάδη, ἠσκή- » θη ποινικὴ ἀγωγὴ ἐπὶ σ τ ά σ ε ι. Ἐξ αὐτῶν προεφυλακίσθησαν μόνον οἱ 1ος, » 2ος, καὶ 3ος, δυνάμει τοῦ ὑπ᾽ ἀριθ. 153) 16.9.41 ἐντάλματος τοῦ Ἀνακριτοῦ » Φλωρίνης καὶ ἀπεφυλακίσθησαν ἐπὶ χρηματικῇ ἐγγυήσει δυνάμει τοῦ ὑπ᾽ ἀριθ. » 217) 20.12.41 βουλεύματος Συμβουλίου Πλημμελειοδικῶν Φλωρίνης. Τὰ ἐν τῷ » σημειώματι πρόσωπα δὲν φέρονται μεταξὺ τῶν κατηγορουμένων, πλὴν ἴσως τοῦ » Β λ α γ ό ϊ ὅπερ σημαίνει Εὐάγγελος Βλάγκωφ (Μπλάγας).

» 5) Εἰς τὸ χωρίον Ἅγιος Γερμανὸς (Γέρμαν) οἱ κάτοικοι διὰ ροπάλων καὶ » διαφόρων ἄλλων ὀργάνων ἐπετέθησαν κατὰ τῆς χ ω ρ ο φ υ λ α κ ῆ ς, καὶ » ἐκ τῶν πρὸς ἄμυνάν της ριφθέντων πυροβολισμῶν ἐφονεύθη παιδίον 17 ἐτῶν, δι- » ότι τὰ παιδιὰ καὶ τὰς γυναῖκας προώθουν κατὰ τὰς ἀνταρσίας των οἱ θρασύδειλοι.

» 6) Ἐκ τοῦ χωρίου Μποῦφι συνελήφθησαν τινὲς διότι ἐπετέθησαν κατὰ τῶν » ὀργάνων τῆς χ ω ρ ο φ υ λ α κ ῆ ς, ἵνα ἀπελευθερώσουν συλληφθέντας λα- » θρεμπόρους. Βουλγαρικὴ εἶναι ἡ μέθοδος τιμωρίας τῶν Ἑλλήνων μὲ περιορισμὸν » τούτων ἐντὸς κελίου μὲ σεσηπὸς πτῶμα. Εἶναι περιττὸν νὰ διαψεύσωμεν τὸ » καταγγελόμενον διότι ἀφ᾽ ἑαυτοῦ του καταπίπτει καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι αἱ Γερ- » μανικαὶ ἀρχαὶ οὐδεμίαν πίστιν ἔχουν δώσει, ἀλλ᾽ ἁπλῶς τὸ ἀναγράφουν, διό- » τι τοὺς κατηγγέλθη παρ᾽ ἐπισήμων ἀρχῶν.

7) Εἰς Ἁγίαν Παρασκευὴν ἐφονεύθη ὄντως παρὰ τῶν Χωροφυλάκων ὁ Σμαρ- » δένκωφ, διότι συλληφθεὶς ὡς κατέχων ὅπλα καὶ ὁδηγηθεὶς εἰς τὸ φυλάκιον, » διέφυγε, συμπαραλαβὼν καὶ ὅπλον ἑνὸς ἐκ τῶν χωροφυλάκων, ὅπερ ἦτο ἀνηρτη- » μένον. Κατὰ τὴν καταδίωξίν του μετὰ συμπλοκὴν 1) 4 τῆς ὥρας ἐφονεύθη. Τὸ » γεγονὸς ἀνεφέρθη εἰς τὰς γερμανικὰς ἀρχὰς ἀμέσως. Ἡ ἀνακούφισις τῶν κατοί- » κων ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ Σμαρδένκωφ ἦτο μεγάλη, διότι ὡς ὡμολογήθη παρὰ πάν- » των ἐπρόκειτο περὶ κακοποιοῦ. Ἐπειδὴ ἀναφέρεται ἀορίστως ὅτι τέσσαρες ἐκ τοῦ

» χωρίου Ἁγία Παρασκευὴ εὑρίσκονται φυλακισμένοι, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀ-
» παντήσωμεν συγκεκριμένως, εἰ μὴ ὅτι διὰ νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὰς φυλακάς, θὰ
» διέπραξαν παρανομίαν τινά.

» 8) Τὰ περὶ Κέλλης (Γκορνίτσοβο) ἀναφερόμενα ἀφορῶσι τὴν ἐνέργειαν τῶν
» Γερμανικῶν ἀρχῶν κατὰ τὴν 10.8.41, τοῦ ἀφοπλισμοῦ. Ὁ ἐκ Κέλλης τυφεκισθεὶς
» ἦτο Ἕλλην. Συνεπῶς παραποίησις τῆς ἀληθείας καὶ ἐδῶ.

» 9) Τὰ περὶ Κλειδίου (Τσέροβο) ἀναφερόμενα ἀνάγονται ὁμοίως εἰς τὴν ἔ-
» ρευναν τῶν γερμανικῶν ἀρχῶν κατὰ τὴν 10.8.41. Ὁ τυφεκισθεὶς ἦτο πρόθυμος
» νὰ παραδώσῃ τὸ ὅπλον του εἰς καλὴν κατάστασιν εἰς τὰς γερμανικὰς ἀρχάς, ὥ-
» στε ἐμερίμνησε νὰ τὸ ἐπαλοίψῃ μὲ ὀρυκτὸν λῖπος, νὰ τὸ περιτυλίξῃ καταλλήλως
» δι᾿ ὑφασμάτων καὶ νὰ τὸ θάψῃ ἐντὸς κιβωτίου εἰς τὸν κῆπόν του καὶ ἐπ᾿ αὐτοῦ
» νὰ φυτέψῃ δένδρον.

» 10) Τὰ ἀναφερόμενα ὅτι ἀφῃρέθη εἰς τοὺς Βουλγάρους πᾶσα δυνατότης προ-
» μηθείας εἶναι κακόηθες. Ἡ διανομὴ τῶν τροφίμων καὶ γενικῶς ὅλων τῶν εἰ-
» δῶν, γίνεται τῇ προσωπικῇ ἡμῶν μερίμνῃ ἐξ ἴσου εἰς πάντας τοὺς κατοίκους ἄνευ
» διακρίσεως καὶ μὲ σειράν. Ἡ κακόβουλος αὕτη πρόθεσις δυσφημήσεως τῶν Ἑλλη-
» νικῶν Ἀρχῶν πρὸς τὰς τῆς κατοχῆς τοιαύτας, διετυπώθη πολλάκις καὶ πρὸς
» τὰς ἐνταῦθα τοπικὰς γερμανικὰς ἀρχάς, πλὴν αἱ ἴδιαι δι᾿ ὀργάνων των ἐβεβαι-
» ώθησαν ὅτι ἦτο ψευδές, καθόσον τὰ εἴδη ἅτινα ἐζήτουν, δὲν ὑπῆρχον πρὸς διάθε-
» σιν. Τοιοῦτον ἦτο τὸ διατυπωθὲν ψεῦδός των, ὥστε καὶ ὁ ἴδιος Βούλγαρος ἀξιω-
» ματικὸς ὁ ὡς σύνδεσμος ὑπηρετῶν παρὰ τῷ Γερμανικῷ Φρουραρχείῳ ν᾿ ἀγανα-
» κτήσῃ ἐναντίον τῶν διαμαρτυρομένων καὶ ἐκθετόντων αὐτὸν ἀναμιγνυόμενον
» ἐνεργῶς πρὸς προστασίαν των διὰ ψευδεῖς κατηγορίας των. Τ᾿ ἀνωτέρω ἔλαβον
» χώραν ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Νομαρχίας, παρουσίᾳ μου.

» 11) Τὸ ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ ἐξοπλίζει τοὺς πρόσφυγας δὲν χρήζει κἂν δια-
» ψεύσεως.

» 12) Ἁλιεῖς ἐκ τοῦ χωρίου Ἁγίου Παντελεήμονος (Πάτελι) δὲν ὑπάρχουσι.
» Πιθανῶς οἱ πληροφοριοδόται νὰ ἀναφέρωνται εἰς διαμάχην τῶν κατοίκων πρὸς
» προάσπισιν τῆς ζωῆς των κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἀναρχίας, ὁπότε οἱ κάτοικοι τῶν
» χωρίων Ἁγίου Παντελεήμονος κλπ. διήρπασαν τὰς ἀποθήκας τοῦ στρατοῦ.

» 13) Παλαιοὶ Ἕλληνες ὁπλαρχηγοὶ ὑπάρχουν γέροντες, ἀποζῶντες ἀπὸ τὴν
» γλίσχρον σύνταξίν των καὶ ζῶντες ὡς οἱ πλέον νομοταγεῖς πολῖται ἐν Φλωρίνῃ, ἢ
» εἰς τὰ χωρία των. Οἱ Βούλγαροι συγκεντρώνουν τοὺς ὁπλαρχηγούς των εἰς Μο-
» ναστήριον καὶ διενεργοῦν παρελάσεις πρὸς τρομοκράτησιν τῶν φιλησύχων κα-
» τοίκων τῶν παραμεθορίων χωρίων. Αὐτὸ εἶναι ἀληθέστατον.

» 14) Ἡ χωροφυλακὴ ἐκτελοῦσα τὸ καθῆκον της
» εὐσυνηδείτως καὶ ἀναλαβοῦσα τὴν ὑποχρέωσιν τη-
» ρήσεως τῆς τάξεως, θὰ συλλαμβάνῃ πάντα παρα-
» ξίαν καὶ θὰ παραδίδῃ τοῦτον εἰς τὰς τόσον εὐ-
» συνειδήτως ἐκπληρούσας τὸ καθῆκον των, ἑλληνι-
» κὰς Δικαστικὰς Ἀρχάς. Οἱ κακοποιοὶ καὶ οἱ ὑπόδικοι εὑρόντες
» ἀφρούρητα τὰ σύνορα, διέφυγον πρὸς Μοναστήριον, ὅπου ἀσφαλῶς θὰ εὑρεθοῦν
» ἀντιμέτωποι μὲ τὴν ἐκεῖ δικαιοσύνην, λόγῳ ἰδιοσυγκρασίας.

» Εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ ἀποκρουσθῇ πάσῃ θυσίᾳ τὸ ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς
» 13.10.41 πληρεξουσίου τοῦ Ράϊχ ἀναγραφόμενον περὶ λειτουργίας σχολείων καὶ
» ἐκκλησιῶν. Ἂν ἐπιτραπῇ ἡ λειτουργία μὲ τὴν ἐξάσκησιν ἐλευθέρως τῆς προπα-

» γάνδας καὶ τρομοκρατίας διὰ ψευδοαπειλῶν τῶν ἁπλοϊκῶν χωρικῶν, θὰ δημι-
» ουργηθῇ λίαν δυσάρεστος κατάστασις.
» Ἐπὶ τοῦ II σημειώματος :
» 1) Τὸ ἀναφερόμενον ὅτι τὴν 28.9.41 συνελήφθη ὁ ἱερεὺς τῆς Μελίτης (Βο-
» σταιραίνη) καὶ ἐκακοποιήθη, δὲν εἶναι ἀληθές. Ἁπλῶς εἰδοποιήθη νὰ μὴ ἐπα-
» ναλάβῃ τὴν λειτουργίαν εἰς τὴν Βουλγαρικήν. Οὗτος, ὡμολόγησε προσωπικῶς
» εἰς ἡμᾶς ὅτι ἐπιέσθη ἀπὸ χωρικοὺς ἵνα λειτουργήσῃ βουλγαριστί. Ὁ ἱερεὺς οὗτος
» ἐγκατέλειψεν οἰκειοθελῶς τὸ ἑλληνικὸν ἔδαφος καὶ εὑρίσκεται ἤδη εἰς Γιουγκο-
» σλαβίαν.
» 2) Ὁ Γρηγόριος Πέτρου Τσολάκης, κάτοικος Πεδινοῦ, κατηγορηθεὶς ἐπὶ ἀν-
» τιποιήσει κοινοτικῆς ἀρχῆς, συνελήφθη καὶ ἐφυλακίσθη, δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ.
» 181) 4.10.41 ἐντάλματος φυλακίσεως τοῦ Ἀνακριτοῦ Φλωρίνης, Δυνάμει τοῦ
» ὑπ' ἀριθ. 170) 26.11.41 βουλεύματος Συμβουλίου Πλημμελειοδικῶν Φλωρίνης
» παρεπέμφθη εἰς τὸ πλημμελειοδικεῖον καὶ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 361) 17.12.41 ἀπο-
» φάσεως τούτου κατεδικάσθη εἰς ἑξάμηνον φυλάκισιν καὶ χρηματικὴν ποινὴν 1.
» 000 δραχμῶν.
» 3) Ὁ Κυριάκις ἢ Κύριλλος Λιάπτσης, κάτοικος Ξυνοῦ Νεροῦ, κατηγορη-
» θεὶς α) ἐπὶ ληστείᾳ καὶ κλοπῇ, προεφυλακίσθη, δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 175) 1-
» 10-2941 ἐντάλματος φυλακίσεως τοῦ Ἀνακριτοῦ Φλωρίνης, β) ἐπὶ στάσει, προ-
» εφυλακίσθη, δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 412:6-12-41 ἐντάλματος τοῦ αὐτοῦ Ἀνακρι-
» τοῦ. Ἀμφότεραι αἱ κατηγορίαι αὗται ἐκκρεμοῦσιν εἰσέτι εἰς τὸν Ἀνακριτήν. γ)
» Δι' ἀντιποίησιν ἀρχῆς κατεδικάσθη εἰς φυλάκισιν 2 ½ μηνῶν καὶ χρηματικὴν
» ποινὴν 2.000 δρχ., δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 50) 28-1-42 ἀποφάσεως τοῦ Πλημμελ.
» Φλωρίνης.
» 4) Τὴν 7-10-41 ἐν Ξυνῷ Νερῷ περὶ ὥραν 6.30' βραδυνὴν ἐν τῇ πλατείᾳ
» ἐπετέθησαν ταραξίαι ἐναντίον τοῦ Ἀνθυπασπιστοῦ Χωροφυλακῆς, ὃν καὶ ἐτραυ-
» μάτισαν εἰς τὴν κεφαλήν. Ἐπηκολούθησε συμπλοκὴ καὶ ἐφονεύθη ὁ ἐπιτεθεὶς
» κατὰ τοῦ ἀστυνομικοῦ, ἐτραυματίσθησαν δὲ ἐξ ἀδεσπότων σφαιρῶν ῥιπτομένων
» ἀπὸ ὕψος, πιθανῶς ἐκ παραθύρων, δύο ἕτεροι, ὁ εἷς υἱὸς τοῦ προέδρου. Ἐπελή-
» φθησαν αἱ γερμανικαὶ ἀρχαὶ τῆς ἐξακριβώσεως τῶν ὑπαιτίων καὶ διέταξαν διά-
» φορα μέτρα πρὸς ἀνακάλυψιν ὅπλων καὶ πυρομαχικῶν. Κατὰ τὰς ἐρεύνας πέριξ
» τοῦ χωρίου, ἀνευρέθησαν ἑκατοντάδες χειροβομβίδων καὶ πυρομαχικὰ πολυβό-
» λων καὶ πεζικοῦ. Ἡ ὑπόθεσις ἐξητάσθη παρὰ τῶν γερμανικῶν ἀρχῶν Θεσ)νίκης.
(σ. σ. Βλέπε ἀνωτέρω σχετικὴν περιγραφὴν τῆς περιπτώσεως).
» 5) Ἐδηλώθη ἡμῖν παρὰ τῶν γερμανικῶν ἀρχῶν, ὅτι θὰ λειτουργοῦν οἱ Ἑλ-
» ληνικοὶ Νόμοι καὶ μόνον αὐτοί. Κατὰ συνέπειαν ἡ διεξαγωγὴ τῆς θείας λειτουρ-
» γίας εἰς ξένην γλῶσσαν ἀπαγορεύεται, δεδομένου δὲ ὅτι θὰ ἐγίνετο ἀφορμὴ δια-
» ταράξεως τῆς τάξεως διὰ τῆς ἀντιδράσεως τῶν νομιμοφρόνων κατοίκων, διετά-
» χθη ἡ σύλληψις τοῦ ἱερέως, ὅστις ὅμως κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ εἰς Γιουγκοσλα-
» βικὸν ἔδαφος (χωρίον Ἰτιὰ = Βίρμπανη). Πλὴν τοῦ ἱερέως τούτου συνελάβο-
» μεν καὶ ἕτερον διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, ὅστις ἐτιμωρήθη παρὰ τῶν Ἑλληνικῶν δι-
» καστηρίων. Ἡ μετάβασις τῶν κατοίκων ἐλευθέρως εἰς Μοναστήριον, ἔχει ἀπαγο-
» ρευθῇ αὐστηρῶς παρὰ τῶν γερμανικῶν ἀρχῶν».

Συντριπτικὸν εἰς στοιχεῖα τὸ παρατεθὲν ἔγγραφον ἀποκαλύπτει σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ τὴν καταχθόνιον βουλγαρικὴν ὀργάνωσιν, ἥτις εἶχεν ἐξωπλίσει διὰ τόσον

μεγάλου ἀριθμοῦ ὅπλων, βομβίδων κ.λ.π. τοὺς παρ' αὐτῆς ἐπηρεαζομένους ἀγραμμάτους κατοίκους τῶν περιοχῶν ἐκείνων, ὅπλα διὰ νὰ στραφῶσιν ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων, ὅπως καὶ ἐστράφησαν κατὰ τῶν πρώτων δυνάμεων Χωροφυλακῆς, ὥστε νὰ ἐπέλθῃ τελεία ρῆξις μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ κατοίκων.

Ἡ σθεναρὰ καὶ ἀποφασιστικὴ τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς στάσις καὶ ἐνέργεια εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα ν' ἀποκαλυφθοῦν οἱ βουλγαρικοὶ σκοποὶ καὶ ν' ἀναγκασθῶσιν οἱ σύμμαχοί των Γερμανοὶ νὰ ἐπέμβουν ὑπὲρ τῆς τάξεως.

Ὀφείλομεν ἐπὶ τούτοις νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι στερούμεναι δεούσης πολιτικῆς καθοδηγήσεως καὶ εἰδικῶν γνώσεων ἐκ βαθείας μελέτης αἱ δυνάμεις τῆς Χωροφυλακῆς, ἐνῷ διὰ τῆς ἀποφασιστικότητος καὶ τοῦ ἡρωϊσμοῦ των ἐπεβλήθησαν καὶ ἀνέτρεψαν τὰ δόλια καὶ βίαια σχέδια δραστηριότητος τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας δὲν ἐπεδίωξαν ἐν συνεχείᾳ τὸν προσεταιρισμὸν τῶν παραπλανηθέντων καὶ οὕτω ἡ νίκη καὶ ἡ ἐπιβολὴ δὲν ὡλοκληροῦντο. Ἀποτελέσματα αὐτῆς τῆς ἐλλείψεως καὶ ἀδυναμίας ὑπῆρξαν πολλὰ καὶ δυσάρεστα. Δυστυχῶς τὸ Ἑλληνικὸν κράτος, ἀπορροφημένον ἀπὸ τὴν κραιπάλην τῆς προχειρότητος καὶ τὴν κομματικὴν ζάλην δὲν ἐλογίσθη ποτὲ λογικῶς, ὥστε νὰ διδάσκῃ τοὺς πολίτας του καὶ ἰδίᾳ τοὺς ὑπαλλήλους του ἐθνικὴν καὶ πολιτικὴν ἀγωγὴν καὶ οὕτω Θεὸς σῴζοι τὴν Ἑλλάδα πολλάκις.

Δὲν ὑπῆρξεν ὅμως στάδιον διακοπῆς τοῦ βουλγαρικοῦ ἔργου καὶ καθ' ἑκάστην ἐδημιουργοῦντο ὀξύτατα προβλήματα καὶ ζητήματα ἐπὶ σκοπῷ ναρκοθετήσεως τῶν Ἑλληνικῶν ἀρχῶν καὶ κυρίως τῆς Χωροφυλακῆς. Ἀντιπαρερχόμενοι τὰς πολλὰς λεπτομερείας θὰ σταθῶμεν πρὸ τῶν εἰς βάρος τῆς Χωροφυλακῆς ἐν Μελίτῃ καὶ Νεοχωρακίῳ Βεύης κ.λ.π. λαβόντων χώραν κατὰ τὸ Β' 10ήμερον Μαρτίου 1942 (112).

Εἰς τὸ Σ.Χ. Μελίτης (Βεύης) ὑπηρέτει ὡς Σταθμάρχης ὁ ἐνωμοτάρχης Ἀργυρόπουλος Ἰωάννης. Τὴν 15 Μαρτίου ὄργανα τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας ἀπεπειράθησαν νὰ δολοφονήσωσι τὸν κοιμώμενον Παναγιώτην Βουλγαράκην εἰς χωρίον Νεοχωράκιον, πυροβολήσαντες κατ' αὐτοῦ ἐπανειλημμένως ἀνεπιτυχῶς. Ὁ Ἀργυρόπουλος κινητοποιηθεὶς δραστηρίως προέβη εἰς τὴν σύλληψιν καὶ κράτησιν ὡς σοβαρῶς ὑπόπτων τεσσάρων ἀτόμων.

Τὴν 16ην Μαρτίου ἀφίκετο εἰς Μελίτην πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ εἰς μεταβατικὸν ἀπόσπασμα μετακινουμένου ἐνωμοτάρχου Ἀργυροπούλου ὁ ἐνωμοτάρχης Καπέλλος Βλάσιος, ὅστις ἐπιληφθεὶς ἀμέσως τῆς ὡς ἀνωτέρω ὑποθέσεως προέβη εἰς τὴν σύλληψιν καὶ κράτησιν ἑτέρων 4 ὑπόπτων. Καὶ οἱ ὀκτὼ συλληφθέντες ἦσαν διακεκριμένα στελέχη τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας.

Τὰς μεσημβρινὰς ὥρας τῆς 17ης Μαρτίου ὁ Ἀργυρόπουλος ἑνωθεὶς μετὰ τῆς δυνάμεως τοῦ ἀποσπάσματος, οὗτινος ἐπρόκειτο ν' ἀναλάβῃ τὴν διοίκησιν, καὶ τοῦ συνοδεύσαντος τὴν δύναμιν τότε ἀνθυπασπιστοῦ Πετρογιάννη Γεωργίου κατηυθύνθη μεθ' ἁπάντων ἵνα συνδράμωσι τὸν Καπέλλον εἰς τὴν διαλεύκανσιν τοῦ ἐγκλήματος. Ἐνῷ ταῦτα συνέβαινον ἀπὸ πλευρᾶς Χωροφυλακῆς ἡ βουλγαρικὴ προπαγάνδα κινήσασα «γῆν καὶ οὐρανόν», ἐκινητοποίησεν ἐναντίον τῆς Χωροφυλακῆς τὰς Γερμανι-

(112) Περὶ τῶν γεγονότων τούτων, ἡ Διοίκησις Χωροφυλακῆς Φλωρίνης εἶχεν ἀναφέρει λεπτομερῶς πρὸς τὴν Α.Δ.Χ. Δυτικῆς Μακεδονίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2960)6)33 ζ ἀπορρήτου ἀναφορᾶς, ἐξ ἧς προκύπτει ὅτι ὁ τότε Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Φλωρίνης παρὰ τὴν σκληρότητα τῶν διαδραματισθέντων δὲν μετεκινήθη ἐκ Φλωρίνης, καὶ μόνον ὁ τότε ὑπομ. Κατσᾶκος κατέβαλε ὑπερανθρώπους προσπαθείας συγκρατήσεως τῶν ἐξάλλων Γερμανῶν.

κὰς ἀρχάς. Οὕτω τὴν 15ην ὥραν τῆς 17ης Μαρτίου ἔφθασαν εἰς Ἀστυνομικὸν Σταθμὸν Μελίτης δι' αὐτοκινήτου εἷς Γερμανὸς λοχαγός, διοικητὴς Χωροφυλακῆς συνόρων, ὡς ἐδήλωσεν, ὀνόματι Νόϋμαν, ὁ Βούλγαρος ὑπολοχαγὸς Μπλαντένωφ, εἷς Γερμανὸς ὑπαξιωματικὸς κρατῶν αὐτόματον ὅπλον καὶ εἷς Βούλγαρος δημοσιογράφος μετὰ φωτογραφικῆς μηχανῆς.

Εἰς τὸν Σταθμὸν ἀνεῦρον τὸν χωροφύλακα Πίκουλην, παρ' οὗ ἔλαβον ἐνομαστικὴν κατάστασιν περὶ τῆς δυνάμεως τοῦ Σταθμοῦ καὶ ἐπληροφορήθησαν ὅτι ὁ Ἀστυνόμος εὑρίσκετο εἰς Νεοχωράκιον δι' ἀνακρίσεις καὶ ὅτι ὁ ἐπιμόνως ἀναζητούμενος ἐνωμοτάρχης Ἀργυρόπουλος εἶχεν ἀναχωρήσει ἵνα ἀναλάβῃ τὴν διοίκησιν νεοσυσταθέντος μεταβατικοῦ ἀποσπάσματος. Ἐν συνεχείᾳ ἠξίωσαν παρὰ τοῦ χωροφύλακος τούτου καὶ ἤνοιξε τὸ κρατητήριον ἔνθεν ἠλευθερώθησαν οἱ ὀκτὼ κρατούμενοι, καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἐξήρχοντο οἱ κρατούμενοι ὁ Μπλαντένωφ κατέφερε κατὰ τοῦ χωροφύλακος Πίκολη ἰσχυρὸν ράπισμα, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ προκληθῇ ρινορραγία, μετὰ συγχρόνων βαρέων ὕβρεων καὶ ἀπειλῶν, ἐνῷ διὰ τῆς ἑτέρας χειρὸς ἐκράτει προτεταμένον τὸ περίστροφόν του. Ὁ ἄνανδρος καὶ ἀπολίτιστος Βούλγαρος ἀξιωματικός!! Ἀλλ' ἡ ἀνανδρία ἐσυνεχίσθη. Οἱ κατὰ ταῦτα γενναῖοι.... οὗτοι ἀξιωματικοὶ μετὰ τῆς κουστωδίας καὶ τῶν κρατουμένων ἐξῆλθον εἰς τὸ προαύλιον ἔνθα εὑρίσκετο ὁ χωροφύλαξ Ἀντώνιος Μαδάκης, ὃν ἐκακοποίησε δεινῶς ὁ Μπλαντένωφ. Ἐν συνεχείᾳ ὑπεχρέωσαν τὸν χωροφύλακα Πίκουλην νὰ λάβῃ θέσιν εἰς τὸ μέσον τῶν ἀπελευθερωθέντων κρατουμένων, αἱμόφυρτος ὤν, καὶ τούτου πραγματοποιηθέντος ὁ Βούλγαρος δημοσιογράφος ἔλαβεν φωτογραφίαν...

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἔφθασεν προερχόμενος ἐκ Νεοχωρακίου ὁ χωροφύλαξ Κωλέττης Σπυρίδων ἔχων τὸ ὅπλον του ἀνηρτημένον χιαστί. Ὁ Γερμανὸς Λοχαγὸς ἐπιτίθεται ἐναντίον τούτου διὰ νὰ τὸν ἀφοπλίσῃ καὶ ἐνῷ διεξήγετο πάλη, διότι ὁ γενναῖος χωροφύλαξ ἠρνήθη νὰ παραδώσῃ τὸ ὅπλον του, σπεύδει εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ Γερμανοῦ καὶ ὁ Μπλαντένωφ, ὅστις κατέφερε ἰσχυρὸν κατὰ τοῦ χωροφύλακος κτύπημα. Ἐκ τῆς πάλης ἐθραύσθη τὸ ὅπλον καὶ ὁ Κωλέττης ὑπέστη ἀλλεπάλληλα κτυπήματα. Τέλος πληροφορηθέντες παρὰ τοῦ Κωλέττη ὅτι ὁ Ἀργυρόπουλος εὑρίσκετο εἰς Νεοχωράκιον, παραλαβόντες καὶ τὸν Κωλέττην ἀνεχώρησαν διὰ Νεοχωράκιον, ἔνθα ἐστάθμευσαν ἔξωθι τοῦ παντοπωλείου εἰς ὃ εἶχε λάβει χώραν ἡ κατὰ Βουλγαράκη ἀπόπειρα.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν προσήρχετο πρὸς τὸ ἴδιον σημεῖον καὶ ὁ ἐνωμοτάρχης Ἀργυρόπουλος, ὅστις ἐρωτηθεὶς παρὰ τοῦ Γερμανοῦ Λοχαγοῦ ἂν εἶναι ὁ Ἀργυρόπουλος καὶ δοὺς καταφατικὴν ἀπάντησιν ἐδέχθη βιαίαν ἐπίθεσιν δι' ἰσχυρῶν δι' ὅπλου κτυπημάτων ὑπὸ τοῦ Γερμανοῦ. Κτυπώμενος καὶ ἀπωθούμενος ὁ Ἀργυρόπουλος ἀνετράπη ἐντὸς τοῦ παντοπωλείου ἔνθα ἐπετέθη ἐναντίον του καὶ ὁ ἕτερος γενναῖος.... βούλγαρος Μπλαντένωφ.

Τέλος, αἱμόφυρτον τὸν ἐνωμοτάρχην τοῦτον μετέφερον καὶ περιώρισαν ἐντὸς τοῦ αὐτοκινήτου.

Ἐνῷ διεδραματίζοντο τ' ἀνωτέρω ἔφθασεν ἐκεῖσε καὶ ὁ ἐνωμοτάρχης Καπέλλος μετὰ 4 χωροφυλάκων. Τούτους διέταξε ὁ Μπλαντένωφ, βοηθούμενος καὶ ὑπὸ τοῦ Γερμανοῦ ὑπαξιωματικοῦ, ὅστις ἐκράτει προτεταμένον τὸ αὐτόματον, νὰ παραταχθῶσιν ἐφ' ἑνὸς ζυγοῦ καὶ ν' ἀποθέσωσι τὰ ὅπλα των, τὰ πιστόλια καὶ ὅ,τι εἶχον εἰς πυρομαχικά, αὐτὸς δὲ λαβὼν ἓν ὅπλον, ὅπερ ἐκράτει εἰς θέσιν «προτείνατε», ἔλαβε θέσιν ἔναντι τούτων καὶ ὁ Βούλγαρος δημοσιογράφος ἔλαβεν φωτογραφίας.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Γερμανὸς λοχαγὸς διέταξε τὸν χωροφύλακα Κωλέττην νὰ περισυλλέξῃ τὸν ὁπλισμὸν τῶν συναδέλφων του ἵνα τὸν παραδώσῃ εἰς τὸ ἐν Ἐδέσσῃ Γερμανικὸν φρουραρχεῖον, ἀλλ᾽ ὁ θαρραλέος χωροφύλαξ ἠρνήθη νὰ πράξῃ τοῦτο ὑποδείξας νὰ κληθῇ ὁ εἰς τὸ ἴδιον χωρίον εὑρισκόμενος ἀνθυπασπιστὴς Πετρογιάννης. Μετὰ τὴν ἀπάντησιν ταύτην τοῦ Κωλέττη μετεμελήθη ὁ Γερμανὸς λοχαγὸς καὶ διέταξε τοὺς κατόχους ν᾽ ἀναλάβωσι τὸν ὁπλισμόν των, ἀπέστειλε δὲ τὸν Γερμανὸν ὑπαξιωματικὸν μεθ᾽ ἑνὸς χωροφύλακος διὰ τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ Πετρογιάννη.

Ὁ προσελθὼν Ἕλλην ἀνθυπασπιστὴς ἔσχε ὀξὺν διάλογον τόσον μετὰ τοῦ Γερμανοῦ ὅσον καὶ μετὰ τοῦ Μπλαντένωφ ἐπὶ τεθείσης κατηγορίας περὶ κακοποιήσεως βουλγαριζόντων κ.λ.π.

Ἡ ὑπὸ τὸν Γερμανὸν λοχαγὸν κουστωδία, μετὰ τοὺς ἀνωτέρω ἄθλους, παραλαβοῦσα καὶ τὸν ἐνωμοτάρχην Ἀργυρόπουλον τὴν 16.20′ ὥραν ἀνεχώρησεν διὰ Μοναστήριον, καθ᾽ ὁδὸν ὅμως εἰς τὸ χωρίον Νίκη παρέδωκαν πρὸς φρούρησιν εἰς τὸν ἐκεῖ Διοικητὴν τοῦ τομέως Μοίραρχον Σκάγιαννην Θεόδωρον (113) τὸν ἐνωμοτάρχην Ἀργυρόπουλον.

Τὴν 9.30′ τῆς ἑπομένης, 18-3-1942, ἐπανερχόμενοι ἐκ Μοναστηρίου οἱ Νόϋμαν καὶ Μπλαντένωφ παρέλαβον τὸν Ἀργυρόπουλον καὶ τὴν 10.30 ἔφθασαν εἰς χωρίον Ἰτιά, ἔνθα κατέλυσαν εἰς τὴν οἰκίαν Χήστου Μαντᾶ ἢ Μαύση, ἑνὸς φανατισμένου καὶ ἐπικίνδυνου ὀργάνου τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας (114).

Ὁ προδότης οὗτος εἶχε συλληφθῇ παρὰ τῆς χωροφυλακῆς διενεργῶν εἰς εὐρείαν ἔκτασιν λαθρεμπόριον καὶ διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς εἶχε καταγγείλει ὅτι εἶχε δαρῇ ὑπὸ τοῦ Ἀργυροπούλου, ἐνῷ εἶχε δαρῇ ὑπὸ Βουλγάρων στρατιωτῶν ἐν Μοναστηρίῳ.

Ἐκεῖ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κακοποιοῦ τούτου ὁ Μπλαντένωφ ἐπὶ παρουσίᾳ ὁμάδος ἄλλων χωρικῶν, ἐσκεμμένως προσκληθέντων, διὰ ράβδου ἐκακοποίησε ἀγρίως τὸν δυστυχῆ Ἀργυρόπουλον. Ἐνταῦθα ὀφείλομεν νὰ διαπιστώσωμεν ποιάν τινα ἀδράνειαν τῶν προϊσταμένων τοῦ ἐνωμοτάρχου τούτου νὰ σπεύσωσι καὶ νὰ πράξωσι κἄτι πρὸς διακοπὴν τῶν δεινῶν του.

Ἀλλ᾽ ἡ περίφημος ἐκείνη ἐκστρατεία Νόϋμαν εἶχεν ἀρκετὴν συνέχειαν. Ὁ εἰς Ἀμύνταιον ὑπηρετῶν τότε ἀνθυπασπιστὴς Κων. Πετσάλας, ἤδη Μοίραρχος Ε.Α., δικηγόρος ἐν Ἀθήναις, ἐνημέρου τὴν Διοίκησιν Χωροφυλακῆς Φλωρίνης ὅτι τὸ κλιμάκιον τοῦτο μετέβη ἐν συνεχείᾳ εἰς Σκλῆθρον ἔνθα ἠπείλησαν δεινῶς τοὺς ἄνδρας τοῦ ἐκεῖ Σ.Χ. ὁ Νόϋμαν καὶ ὁ Μπλαντένωφ, πρὸς δὲ ὑπεχρέωσαν τὸν αἱμόφυρτον Ἀργυρόπουλον νὰ φορτώσῃ, ὑπὸ τὴν χλεύην τῶν κατοίκων, ἐπὶ φορτηγοῦ αὐτοκινήτου προσφερθεῖσαν εἰς τὸν Νόϋμαν ποσότητα γεωμήλων. Ἐκ Σκλήθρου κατηυθύνθησαν εἰς Ἅγιον Παντελεήμονα, πρᾶγμα ὅπερ πληροφορηθεὶς ὁ Διοικητὴς τῆς ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Ἀμυνταίου Κατσάκος Γεώργιος ἔσπευσεν ἀμέσως διὰ τῆς διερχομένης ἁμαξοστοιχίας πρὸς συνάντησίν των.

Καὶ εἰς Ἅγιον Παντελεήμονα τὸ κλιμάκιον Νόϋμαν μετέβη εἰς Ἀστυνομικὸν

---

(113) Διὰ μιὰν περίοδον εἶχον διατεθῇ δυνάμεις Χωροφυλακῆς καὶ διὰ τὴν φρούρησιν τῶν συνόρων, διότι ἡ ἀσύδοτος ἐλευθεροκοινωνία τῶν Βουλγάρων εἶχε δημιουργήσῃ ὀξύτατα προβλήματα τάξεως.

114) Ὁ πατήρ του, εἶχεν καταδικασθῇ εἰς θάνατον καὶ εἶχεν ἐκτελεσθῇ τὸ 1925 ἐν Κοζάνη, ὡς συνεργαζόμενος μετὰ Κομιτατζηδικῶν συμμοριῶν.

Σταθμὸν ἔνθεν παρέλαβε τὸν φάκελλον περὶ τῆς κινήσεως τῶν ὑπὸ τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας ἐπηρεαζομένων.

Ἐξ Ἁγίου Παντελεήμονος μὲ ἔμφορτα τὰ δύο γερμανικὰ αὐτοκίνητα μὲ τὸ εἰς εἴδη ἀντίτιμον τῆς τόσον εὐτελοῦς ἐξαγορᾶς ὑπὸ τῶν Βουλγάρων τοῦ Νόϋμαν, ὥστε νὰ προβῆ εἰς τὰ ἀνωτέρω, ἀνεχώρησε τὸ ἐν λόγῳ κλιμάκιον διὰ Θεσσαλονίκην συνοδευθὲν μέχρι Ἀμυνταίου καὶ ὑπὸ τῶν ὑπομοιράρχου Κατσάκου Γεωργίου καταβάλοντος ἐντόνους προσπαθείας ν' ἀπελευθερώση τὸν Ἀργυρόπουλον καὶ τοῦ Σταθμάρχου Ἁγίου Παντελεήμονος ὑπενωμοτάρχου Ζαχαροπούλου Παν.

Καθ' ἣν στιγμὴν οἱ ὡς ἀνωτέρω ἔφθασαν εἰς γέφυραν Ξυνοῦ Νεροῦ ἔλαβον σῆμα σταθμεύσεως πρὸς ἔλεγχον παρὰ τοῦ φρουροῦ χωροφύλακος Πετροπούλου Κων., ἐπειδὴ δὲ τὸ αὐτοκίνητον δὲν ἐστάθμευσε, ὁ χωροφύλαξ ἐπυροβόλησεν ἐκφοβιστικῶς. Τὸ γερμανικὸν ὄχημα ἐστάθμευσε καὶ κατελθόντες οἱ φέροντες στολὰς Γερμανοῦ καὶ Βουλγάρου ἀξιωματικοῦ Νόϋμαν καὶ Μπλαντένωφ προέβησαν εἰς κακοποίησιν τοῦ χωροφύλακος!!

Τὸ γκαγκστερικὸν ἐκεῖνο τριήμερον ἔληξεν μὲ τὸν ἐγκλεισμὸ τοῦ ἐνωμοτάρχου Ἀργυροπούλου εἰς τὰς ἐν Θεσσαλονίκῃ γερμανικὰς φυλακὰς πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν συμμάχων καὶ δωροδοκούντων Βουλγάρων.

Τὴν 7-5-1942 νέα δολοφονία χωροφύλακος παρὰ πρακτόρων Βουλγαρικῆς προπαγάνδας ἔλαβε χώραν, δολοφονηθέντος τοῦ χωροφύλακος Γεωργίου Ἀθανασιάδη κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του.

Κατὰ τὸ Β' 10ήμερον Ἰουλίου 1942 ὄργανα τῆς χωροφυλακῆς, Φ. Χ. Λιθοτόπου Σερρῶν, ὑποστηρίζοντα τότε ἀπειληθὲν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων τεχνικὸν προσωπικὸν τῆς ἐν τῇ λίμνῃ Κερκίνης ἐργαζομένης βυθοκόρου, ἦλθον εἰς ἔνοπλον σύγκρουσιν μετὰ διμοιρίας Βουλγαρικοῦ στρατοῦ μὲ ἀποτέλεσμα νὰ φονευθῶσιν δύο χωροφύλακες.

Τὰς ἑσπερινὰς ὥρας τῆς 26-4-1943 οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Ὅρμας ἠμπόδισαν τὰ ὄργανα τοῦ ὁμονύμου Σ. Χ. νὰ συλλάβωσι δράστην διπλοῦ τραυματισμοῦ.

Κατὰ τὰ μέσα Ἀπριλίου 1943 ὁμὰς Βουλγάρων στρατιωτῶν μεταβᾶσα εἰς χωρίον Λυκόστομον Ἀλμωπείας, ἐπεχείρησε νὰ δημιουργήση φιλοβουλγαρικὸν πνεῦμα διὰ τῆς ἀναθαρρήσεως ὀργάνων τινῶν τῶν Βουλγάρων. Πληροφορηθέντες τοῦτο οἱ ἀστυνομικοὶ σταθμάρχαι Ἀρδαίας καὶ Ὅρμας καὶ ἐν τάχει συνεννοηθέντες περιεκύκλωσαν τὸ Λυκόστομον καὶ ἠνάγκασαν τοὺς Βουλγάρους στρατιώτας νὰ τραπῶσιν σχεδὸν εἰς φυγήν.

Τὴν 4-5-1943 ἐνεδρεύοντες Βουλγαροκομμουνισταὶ ἐδολοφόνησαν τοὺς ἐξ ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας ἐπανερχομένους Μοίραρχον Γεωργίου Γεώργιον, Διοικητὴν Υ. Χ. Γιαννιτσῶν, καὶ χωροφύλακα Χαλαμπουτάκην Μιχαήλ.

Τὴν 20ὴν ὥραν τῆς 29-7-1943 Βούλγαρος ἀξιωματικὸς ἐπυροβόλησε ἑπτάκις ἀνεπιτυχῶς ἐναντίον τοῦ χωροφύλακος Θεοχάρους Θεοχ. πλησίον Νέας Μαγνησίας ἔξωθι Θεσσαλονίκης.

Ὅλως ἀναιτίως συνελήφθη παρὰ Βουλγάρων τὴν 24ην ὥραν τῆς 30-7-1943 ὁ χωροφύλαξ τῆς Υ. Χ. Λαγκαδᾶ Λιούτας Στέφανος, ὅστις ἀφέθη ἐλεύθερος κατόπιν ἐπεμβάσεως τῶν Γερμανῶν, τὴν ἰδίαν ἡμέραν οἱ ἄνδρες τοῦ Σ. Χ. Χειμάρου - Στρυμωνικοῦ εὑρισκόμενοι εἰς τὸν κῆπον τοῦ Σταθμοῦ ἐβλήθησαν ἀνεπιτυχῶς καὶ ἀναιτίως ὑπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ ἔναντι Βουλγαρικοῦ φυλακίου.

Ὑπὸ Βουλγάρων στρατιωτῶν, φιλοξενουμένων ὡς συμμάχων ὑπὸ τῶν Γερμα-

νῶν, ἐφονεύθησαν ἐν τῇ περιοχῇ Φλωρίνης ὁ ἐνωμοτάρχης Λαγγουδάρδος, Ἀστυν. Σταθμάρχης Ἀρμενοχρίου καὶ ὁ χωροφύλαξ Δρακόπουλος, ἐνῶ ἐβασανίσθησαν μέχρις ἀφασίας ἕτεροι τρεῖς χωροφύλακες τοῦ Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς Ἀρμενοχωρίου (Ἰούλιος 1943) (114Α)

Αἱ τοιαῦται μεμονωμέναι περιπτώσεις ἐπεσκιάσθησαν ἐκ τῆς γενικῆς ἐκκρύθμου καταστάσεως, ἣν ἐπέτυχεν νὰ δημιουργήσῃ ἡ Βουλγαρικὴ προπαγάνδα ἰδίᾳ εἰς τὰς περιοχὰς Καστορίας καὶ Ἐδέσσης διὰ τοῦ ἐξοπλισμοῦ τῶν ξενοφώνων (σλαυοφώνων) κατοίκων καὶ τῆς χρησιμοποιήσεως τούτων ἐναντίον τῶν Ἑλληνικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν ἄλλων νομιμοφρόνων κατοίκων.

Ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης παραγράφου εἴπομεν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἱστορήσωμεν ἐνταῦθα τὰ ὑπαιτιότητι καὶ ἐνεργείαις τῶν Βουλγάρων λαβόντα χώραν εἰς τὰς περιοχὰς ταύτας, οὐχ' ἧττον ὅμως ὡρισμένα περιστατικὰ θὰ τὰ ἐπικαλεσθῶμεν πρὸς διατράνωσιν τοῦ βαθμοῦ τῆς ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἀντιστάσεως.

Ἐξεθέσαμεν ἤδη ὅτι ἕνα σοβαρὸν ποσοστὸν τῶν σλαυοφώνων κατοίκων περιοχῶν Καστορίας, Φλωρίνης, Ἐδέσσης κ.λ.π. ἐξετράπη εἰς ἀνθελληνικὰς ἐκδηλώσεις μετὰ τὴν κατάρρευσιν, εἴς τινα δὲ σημεῖα ἀντετάχθη καὶ ἐνόπλως κατὰ τῆς ἐπανιδρύσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς. Ἐπειδὴ καὶ τὸ φαινόμενον τοῦτο δὲν θὰ διστάσουν οἱ «Δημοκρατολογοῦντες» νὰ ἐμφανίσωσιν ὡς ἀποτέλεσμα καὶ ἐπίπτωσιν τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεως Ἰ. Μεταξᾶ μετῆλθεν ἀντιδημοκρατικὰ μέτρα, παραπέμπομεν τούτους εἰς τὴν σελίδα 27 τοῦ ἡμετέρου ἔργου «Ἡ σλαυικὴ καὶ κομμουνιστικὴ ἐπιβουλὴ καὶ ἡ ἀντίστασις τῶν Μακεδόνων», ἵνα μελετήσωσι τὴν ἀπὸ 23-6-1941 ἀναφορὰν πρὸς τὸν Γερμανὸν φρούραρχον Φλωρίνης τῶν κατοίκων Βασιλειάδος Καστορίας, εἰς ἣν γίνεται λόγος μόνον περὶ Γερμανοφίλων καὶ Ἀγγλοφίλων καὶ περὶ Μακεδόνων Βουλγαροφώνων.

Οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς καθ' ὅλην τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς ἐδεινοπάθησαν καὶ ἐδοκιμάσθησαν σκληρῶς καθ' ἅπασαν τὴν χώραν, ἐν ταῖς ἀνωτέρω ὅμως περιοχαῖς ἐπὶ 1247 ἡμέρας καὶ καθ' ὅλας τὰς ὥρας τοῦ 24ώρου εὑρισκόμενοι μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου ἐσυνέχιζον ἀπτόητοι, ἀκάματοι καὶ μὲ συνέπειαν τὴν μάχην τῶν πατέρων.

Ἐκεῖ εἰς τὴν περιοχὴν Καστορίας διεδραματίσθησαν τὰ τραγικώτερα γεγονότα ἀλλὰ καὶ ἐγράφησαν ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς αἱ ὡραιότεραι σελίδες ἐθνικῆς θελήσεως καὶ ἀντιστάσεως ἔναντι μιᾶς πολυαρίθμου ὁμάδος ἐχθρῶν καὶ ἑνὸς συστηματικοῦ καὶ ἐξουθενωτικοῦ πολέμου Βουλγάρων καὶ Ἰταλῶν.

Ἀρχὰς Ὀκτωβρίου 1941 ἅπασα ἡ δύναμις τῆς Υ.Χ. Ἄργους Ὀρεστικοῦ συνελήφθη καὶ παρεπέμφθη ἐνώπιον τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἰταλικοῦ πολεμικοῦ στρατοδικείου, διότι εἶχεν ἀποκρύψει εἰς τὸ ὑπόγειον τοῦ καταστήματος τῆς Ὑποδιοικήσεως ὅπλα καὶ πολεμοφόδια καὶ διότι ἐπροπαγάνδιζεν μεταξὺ τῶν κατοίκων τὴν μὴ παράδοσιν τῶν ὅπλων ἵνα τὰ χρησιμοποιήσωσιν ἐν καιρῷ ἐναντίον τῶν πρακτόρων τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας.

Ὡμιλήσαμεν ἀνωτέρω περὶ τῆς δολοφονίας τοῦ Μακεδονομάχου Νταϊλάκη, περὶ ζωγρήσεως τῶν δολοφόνων καὶ περὶ νέας συλλήψεως τῆς ἐν Ἄργει Ὀρεστικῷ δυνάμεως Χωροφυλακῆς.

Συνεπείᾳ ἐξυφανθείσης ἀριστοτεχνικῆς πλοκῆς συκοφαντίας τῶν Βουλγάρων,

---

(114α) Βλέπε Κ. Μπράμου σελ. 113 καὶ 115.

συνελήφθη καὶ ἐρρίφθη εἰς τὰς φυλακὰς ὁ ἀστυνόμος Καστορίας Ἀνθυπομοίραρχος Μπούμης Γεώργιος, ὑποστὰς ἔκτοτε πολλὰ δεινά.

Ἐκακοποιήθη παρὰ βουλγαριζόντων εἰς συνοικισμὸν Κεφαλάρι - Καστορίας ὁ διαδεχθεὶς τὸν Μπούμην ἀστυνόμος τότε Ὑπομοίραρχος Κων. Οἰκονομόπουλος.

Ἐνεργείαις βουλγαριζόντων ἐφυλακίσθη ὁ Διοικητὴς τῆς Υ. Χ. Ἄργους Ὀρεστικοῦ, τότε Ἀνθυπομοίραρχος Βαλάρης καὶ κατὰ τὰ τέλη Ἰανουαρίου 1943 κατηργήθη ὁ διάδοχός του Γουνελᾶς Πέτρος.

Ἐκακοποιήθησαν μέχρις αἵματος οἱ Ἀνθυπασπισταὶ Γιαννακοῦρος Δημ. καὶ Ἀντωνακάκης.

Τὸ καθημερινὸ δρᾶμα τῶν Ἑλλήνων παρώρμησεν τὸν χωροφύλακα τῆς Υ. Χ. Ἄργους Ὀρεστικοῦ Σινάνογλου Σταῦρον νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰς τάξεις του μετὰ τῶν παρ' αὐτοῦ ἀπελευθερωθέντων ἰταλοκρατουμένων Ἑλλήνων. Δυστυχῶς ὁ ἀτυχὴς χωροφύλαξ συνελήφθη παρὰ τῶν Ἰταλῶν συνεπείᾳ καχδόσεως βουλγαρίζοντος. Οἱ Ἰταλοὶ ἔδεσαν τὸν Σινάνογλου, φέροντα χειροπέδας, ἀπὸ τὴν οὐρὰν ἀλόγου καὶ οὕτω μᾶλλον συρόμενον τὸν μετέφερον εἰς Ἄργος Ὀρεστικόν, ἔνθα μετὰ ἑξαήμερον συνεχῆ κακοποίησιν τὸν ἐξετέλεσαν τὴν 7ην Μαΐου 1942.

Οἱ συλλαβόντες τὸν Ἕλληνα τοῦτον χωροφύλακα ἐζήλωσαν τῶν προγόνων των καὶ ἐπραγματοποίησαν εἴσοδον θριάμβου, φενακισθέντες ὑπὸ ψευδαισθήσεων Καισαρικῆς ἐπάρσεως, οἱ τόσον ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης δειλοί.

Οἱ Βούλγαροι μετέφερον ἀραβόσιτον ἐκ Βουλγαρίας ἵνα διὰ διανομῶν ἐκμεταλλευθῶσι τὴν πεῖναν 1941—1942, ἀλλ' οἱ Ἕλληνες Χωροφύλακες ὑπομιμνήσκοντες ὅτι ἐφ' ὅσον ἀνατέλλει ὁ ἥλιος ἡ Ἑλλὰς δὲν πρόκειται νὰ ἔχῃ ἀνάγκην τοῦ βουλγαρικοῦ ἀραβοσίτου, περιώριζον εἰς μηδαμινὰ ὅρια τὴν βουλγαρικὴν προσπάθειαν.

Συνεπείᾳ διαταγῆς τῶν Ἰταλικῶν ἀρχῶν κατοχῆς τὴν 30 Ἰανουαρίου 1943 συνεπτύχθη εἰς Καστορίαν ἡ δύναμις ἁπασῶν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ὑπαίθρου συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Ἄργους Ὀρεστικοῦ καὶ Νεστορίου, πλὴν τῆς ὑπὸ τὸν Ἀνθ)στὴν Μπασκάκην Β. δυνάμεως τοῦ Σ. Χ. Μεσσοποταμίας περὶ ἧς ἐποιηθάμεθα ἤδη λόγον.

Ἡ συμπτυχθεῖσα δύναμις ἀνήρχετο εἰς 124 ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας. Τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς 6ης Μαρτίου 1943 ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τῶν ἰταλικῶν ὅπλων ἐξεκενώθη τὸ παρὰ τοῦ Ἀστυνομικοῦ Τμήματος Καστορίας χρησιμοποιούμενον οἴκημα καὶ παρεδόθη εἰς τὸ συσταθὲν τὴν ἐπομένην Ἀξονομακεδονοβουλγαρικὸν Κομιτᾶτον.

Ὁ Ἰταλὸς φρούραρχος Καστορίας, Συντ)ρχης Βενιέρι, ὡς κοινὸς ἀπατεὼν συμπεριφερθείς, τὴν ἑσπέραν τῆς 7-3-1943 ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν τότε διοικητὴν τῆς Υ.Χ. Καστορίας (δὲν εἶχε συσταθῆ εἰσέτι Δ. Χ. Καστορίας), Μοίραρχον Λάγιον Βασίλειον, ὅπως τὴν πρωΐαν τῆς ἐπομένης συγκεντρωθῆ εἰς ὡρισμένον σημεῖον τῆς πόλεως ἡ ἐκ τῆς ὑπαίθρου συγκεντρωθεῖσα δύναμις, προκειμένου, κατὰ τὴν δήλωσιν τοῦ Συνταγματάρχου τούτου, νὰ ἐπιβιβασθῆ αὐτοκινήτων ἵνα ὡς πλεονάζουσα μεταφερθῆ εἰς Ἀμύνταιον.

Ἡ κατὰ ταῦτα συγκεντρωθεῖσα τὴν πρωΐαν τῆς ἐπομένης δύναμις πρὸς γενικὴν κατάπληξιν εὑρέθη περικυκλωμένη ὑπὸ δύο λόχων Ἰταλικοῦ στρατοῦ μὲ τὰ ὁπλοπολυβόλα ἐστραμμένα ἐναντίον της.

Ἐπηκολούθησε μία θεατρικὴ ἐνέργεια ἀφοπλισμοῦ τῶν ἀόπλων ἐκείνων ἀνδρῶν (78 ὁπλιτῶν καὶ 2 ἀνθυπασπιστῶν, διότι ἤδη ἓν μέρος ἐκ τῆς ἀρχικῆς δυνά-

μεως εἶχε μετακινηθῆ εἰς Φλώριναν) καὶ ἐν συνεχείᾳ, ὑπὸ τοὺς καγχασμοὺς τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῶν συγκεντρωθέντων περιέργων, ὡδηγήθησαν καὶ ἐνεκλείσθησαν εἴς τινας παραλιμνίους παρὰ τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως ἰδιωτικοὺς σταύλους. (1146)

Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ δῆθεν ἀφοπλισμοῦ, παρ' ὀλίγον νὰ λάβουν χώραν λυπηρὰ ἐπεισόδια συνεπεία ἀπωθήσεων καὶ ἐκδηλωθεισῶν τάσεων πρὸς ἀντίστασιν ἐκ μέρους τῶν ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς, ἡ ἔγκαιρος ὅμως καὶ κατάλληλος ἐπέμβασις τῶν παρισταμένων Μοιρ. Λάγιου Βασιλείου καὶ Ἀνθ) ρχου Γουνελᾶ Πέτρου ἀπεσόβησεν πᾶν ἀπευκταῖον.

Πέριξ τοῦ παναθλίου ἐκείνου χώρου ἐγκατεστάθη ἰσχυρὰ φρουρὰ Ἰταλικοῦ στρατοῦ καὶ εἰς ἐπικαίρους θέσεις ἐτοποθετήθησαν ὁπλοπολυβόλα ἐστραμμένα κατὰ τῶν κρατουμένων, μεθ' ὧν ἀπηγορεύθη οἱαδήποτε ἐπικοινωνία.

Μετά τινα χρόνον οἱ κρατούμενοι ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς μετεφέρθησαν εἰς τὸ παρὰ τὸ κέντρον τῆς πόλεως εὑρισκόμενον ἐρειπωμένον τότε οἴκημα Βαλαλᾶ, εἰς ὃ ἐκρατήθησαν ἐπὶ τετράμηνον περίπου.

Ἡ σύλληψις καὶ κράτησις τῶν ἀνδρῶν τούτων συνωδεύθη καὶ μὲ τὸν κίνδυνον λιμοῦ, διότι οἱ Ἰταλοὶ ἀπέκοψαν τὴν Καστοριὰν τῆς μετὰ τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος ἐπικοινωνίας. Μόλις μετὰ παρέλευσιν τριμήνου σχεδὸν ἐπανήρχισεν ἡ ταχυδρομικὴ ἀνταπόκρισις καὶ ἐπετράπη ἡ λῆψις χρηματαποστολῆς διὰ τὴν μισθοτροφοδοσίαν τῶν ἀνδρῶν. Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς συλλήψεως ἐξεδηλώθη ἀμέριστον τὸ ἐνδιαφέρον τῶν κατοίκων, ἐν συνεχεία ὅμως ἐδημιουργήθη ὀξύτατον πρόβλημα διὰ τὴν ἐξεύρεσιν χρημάτων πρὸς παρασκευὴν συσσιτίου, τόσον διὰ τοὺς κρατουμένους ὅσον καὶ διὰ τοὺς ἐλευθέρους ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς. Ἀξίζει ν' ἀναφέρωμεν τὴν προθυμίαν ὡρισμένων ἰδιωτῶν νὰ προσφέρωσι σοβαρὰ χρηματικὰ ποσὰ διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον, ὡς τοῦ Ζήση Σέκρου κ.λ.π. (115) . .

Ἐνῷ οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ὡδηγοῦντο ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω συνθήκας εἰς τὰς φυλακὰς ἐνεφανίζοντο καὶ ἐκυκλοφόρουν εἰς Καστοριὰν αἱ πρῶται ὁμάδες ἐξοπλισθέντων Χωρικῶν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀ ξ ο ν ο μ α κ ε δ ο ν ο β ο υ λ γ α ρ ι κ ὸ ν Κ ο μ ι τ ᾶ τ ο ν».

Τοσαύτη αὐτογελοιοποίησις τῶν Ἰταλικῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων δὲν ἀνεμένετο καὶ παρὰ τῶν πλέον εὐθύμων τύπων.

2.500 Χωρικοὶ ἐξωπλίσθησαν καὶ ἀπετέλεσαν, ἐκτὸς τῆς κεντρικῆς διοικήσεως καὶ δυνάμεως, τὰς κατὰ χωρία «κομιτατζηδικὰς συμμορίας» ἡ δὲ ἄποψις τῆς τε πόλεως καὶ τῆς ὑπαίθρου προσέλαβεν Πολυνησιακὸν ρυθμόν. Ἀρχηγοὶ «κομιτατζηδικῶν συμμοριῶν» ἀνέλαβον διάφοροι κακοποιοὶ φέροντες ἐνδύματα καὶ καλύμματα κεφαλῆς πολυχρώμων συνθέσεων καὶ ἐνῷ λόγῳ ἐμφανίσεως ἔδει νὰ προκαλοῦν τοὺς γέλωτας ἐν τούτοις προεκάλουν τὸν τρόμον καὶ τὸν φόβον τῶν κατοίκων, λόγῳ τῶν εἰς εὐρεῖαν ἔκτασιν συλλήψεων, φυλακίσεων, ἐκτελέσεων, λεηλασιῶν κ.λ.π. Ἐντὸς τῶν ἀκολουθησασῶν 20 ἡμερῶν 125 πρόκριτοι ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἐκ τῆς λοιπῆς περιοχῆς ἐτυφεκίσθησαν καὶ ὁλόκληρα χωρία ἐλεηλατήθησαν, ἐπυρπολήθησαν καὶ παντοιουτοτρόπως ἐδοκιμάσθησαν σκληρῶς.

Ἀφηρέθησαν παρ' ἁπάντων τῶν ὀργάνων τῆς χωροφυλακῆς τὰ δελτία ἄρτου,

(1146) Βλέπε στοιχεῖα τινὰ Δ. Γατοπούλου τόμος Δ' σελ. 4—9

(115) Βλέπε λεπτομερείας Κ. Ἀντωνίου «Σλαυϊκὴ καὶ Κομ. ἐπιβουλὴ καὶ ἀνίστασις τῶν Μακεδόνων».

ἁπάντων δὲ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἐμειώθη εἰς 20 δράμια ἡμερησίως ἡ μερὶς ἄρτου.

Χωροφύλαξ εἶχε κλητευθῆ ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου Θεσσαλονίκης καὶ ἀφοῦ ἔλαβεν θεώρησιν τῶν Ἰταλῶν ἐπεβιβάσθη φορτηγοῦ αὐτοκινήτου, εἰς τὸν ἔλεγχον ὅμως τῆς εἰσόδου καὶ ἐξόδου τῆς πόλεως (πόστο ντι μπλόκο) εἶχον ἐγκατασταθῆ κομιτατζῆδες οἵτινες δὲν ἐπέτρεψαν τὴν ἔξοδον τοῦ χωροφύλακος, ὡς στερουμένου θεωρήσεως ἐκ μέρους τοῦ κομιτάτου.

Οἱ Ἰταλοὶ εἶχον ὑποσχεθῆ ἀπομάκρυνσιν τῶν Ἑλληνικῶν ἀρχῶν καὶ ἐγκατάστασιν τοπικῶν τοιούτων μέχρις ἐπεκτάσεως τῆς Βουλγαρικῆς Διοικήσεως καὶ εἶχον χρησθῆ ὁ Νομάρχης, ὁ Δήμαρχος κ.λ.π. Ἔνοπλοι περίπολοι κομιτατζήδων διέτρεχον τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως καὶ ἐνήργουν τὰς πλέον παραδόξους αὐθαιρεσίας. Ὑπεχρέωσαν τὸν Μοίραρχον Λάγιον νὰ ἀπομακρυνθῆ ἐκ τῆς κεντρικῆς ἀγορᾶς, μετὰ τῶν Ἰταλῶν διήρπασαν ποσότητα ἐλαίου προοριζομένην πρὸς διανομὴν πρὸς τοὺς ἐξ ἀβιταμινώσεως προσβληθέντας κατοίκους τῆς πόλεως, οἵτινες ἐστεροῦντο ἀπὸ τριμήνου ἐλαίου καὶ ἦλθον εἰς σύγκρουσιν μετὰ τοῦ παρεμποδίσαντος τὴν περαιτέρω διαρπαγὴν ἀστυνόμου, ἠξίωσαν ἀπὸ τὸν Ἀστυνόμον τῆς πόλεως Ἀνθυπομοίραρχον Ἀντωνίου ἀπονομὴν χαιρετισμοῦ πρὸς ἀρχικομιτατζῆν, ἀπεφεύχθη δὲ ἔνοπλος σύγκρουσις χάρις εἰς τὴν ἐπέμβασιν παρατυχόντων ὑπαλλήλων καὶ πολιτῶν, ἔρριψαν εἰς τὴν ἐν Κεφαλαρίῳ κεντρικὴν δεξαμενὴν τοῦ ὑδραγωγείου Καστορίας ἐν ἀποσυνθέσει κῦνα, ἤνοιξαν σφοδρὸν πῦρ κατὰ τοῦ πρωτοδίκου Χριστοῦλα μεταβαίνοντος εἰς Κεφαλάριον μετὰ τοῦ Ἀστυνόμου Ἀντωνίου πρὸς ἐνέργειαν ἀνακρίσεων, ἐπεχείρησαν νὰ εἰσέλθωσιν ἔνοπλοι εἰς τὸ Ἀστυνομικὸν Τμῆμα καὶ νὰ διαρπάξωσι τὴν διὰ τὴν ἔκδοσιν ταυτοτήτων χρησιμοποιουμένην σφραγῖδαν πλὴν ἀφωπλίσθησαν καὶ ἀπεπέμφθησαν, ἐπεχείρησαν νὰ κακοποιήσωσι μεμονομένως κινούμενα ὄργανα χωροφυλακῆς κ.λ.π. κ.λ.π.

Ὅλαι αἱ τοιαῦται ἀπόπειραι καὶ προσπάθειαι ὄχι μόνον ἀπετύγχανον ἀλλὰ καὶ ἀντεστρέφοντο ἐναντίον των, χάρις εἰς τὴν γρανιτώδη ἀποφασιστικότητα, τὴν φανατισμένην καὶ μέχρι θανάτου ἐνεργὸν ἢ παθητικὴν ἀντίστασιν, τὴν συμπαράστασιν τῶν ὑπολοίπων ἀρχῶν καὶ τοῦ λαοῦ καὶ τὴν ὀξύνοιαν τῶν ἐλευθέρων ἀνδρῶν τῆς χωροφυλακῆς.

Ἡ ἀρρενωπὴ καὶ οἱονεὶ σκληρὰ στάσις τῶν Ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἐπέφερε τὴν κάμψιν τοῦ ἠθικοῦ τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομιτατζήδων μέχρι τοιούτου βαθμοῦ, ὥστε, πρὶν ἢ παρέλθει δίμηνον ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ἀξονομακεδονοβουλγαρικοῦ κομιτάτου, ἀρχηγοί του ἐζήτησαν συνθηκολόγησιν μετὰ τῶν Ἑλληνικῶν ἀρχῶν μέσω ἡμῶν ὡς Ἀστυνόμου τῆς πόλεως, πρότασις ἥτις ἀπερρίφθη τελικῶς.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς τραγικῆς ἐκείνης δοκιμασίας εἰς οὐδένα τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἐνεφανίσθη σημεῖον τί κάμψεως τοῦ ἠθικοῦ ἢ τῆς δυνάμεως ἀντιστάσεως. Ὅλοι των ἐστάθησαν ἀγέρωχοι, ὑπερήφανοι καὶ ἀποφασισμένοι δι' ὅλα, ἐνεφάνισεν ἡ ἐν Καστορίᾳ δύναμις τῆς Χωροφυλακῆς ἓν μεγαλεῖον ψυχικῆς ἀντοχῆς, ἐθνικοῦ πείσματος καὶ στρατιωτικῆς ἀποφασιστικότητος. Πόσον θὰ ἠθέλαμεν νὰ εἴχομεν τὸ χάρισμα τοῦ μετὰ τέχνης λόγου διὰ νὰ παραστήσωμεν τὴν ἐθνικὴν ἐκείνην «μεγαλοπρέπειαν». Ὀφείλομεν ὅμως ν' ἀναφερθῶμεν καὶ εἰς τὴν ὑπέροχον ἐθνικὴν συμπαράστασιν καὶ ἀντίστασιν ἀρχῶν καὶ λαοῦ τόσον ἀπ' εὐθείας ὅσον καὶ διὰ τῶν ἀντιπροσώπων των. Ὁ Νομαρχῶν Δ)ντὴς Πέτροβας Σταῦρος, ὁ Εἰσαγγελεὺς Κωστόπουλος, οἱ δικασταὶ Μαχαίρας, Χριστούλας καὶ Καλαπασέας, ὁ Νομομη-

χανικὸς Γ. Παρασκευᾶς, ὁ Μητροπολίτης Νικηφόρος, ὁ Δ)ντὴς Ἐθνικῆς Τραπέζης Θ. Λιάτσης, οἱ ἰατροὶ Σ. Τσεμάνης, Σ. Σταματίου, Τσαμίσης, Βουΐτσης, Ρουσούλης, Βασιλείου, ὁ ἀκούραστος Ἕλλην Α. Ἀλβανός, οἱ δικηγόροι καὶ τὸ σύνολον τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ ἐμπόρων οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐπαύσαντο εὑρισκόμενοι εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῆς δυνάμεως Χωροφυλακῆς δι' ὅλας τὰς περιπτώσεις.

Εἰς τὴν καὶ ραδιοφωνικῶς μεταδοθεῖσαν ἀγόρευσιν του ὁ παρὰ τῷ δικαστηρίῳ Ἐγκληματιῶν Πολέμου Βασιλ. Ἐπίτροπος, Ἰωάννης Παπακυριακόπουλος, ὑφηγητὴς Ποιν. Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, κατὰ τὴν δίκην τῶν κακουργησάντων ἐν Καστορίᾳ κ.λ.π. Βουλγ. ὑπολ. Κάλτσεφ Ἀντ. καὶ Ραβάλι Τζιοβάνι, ἐτόνισε μεταξὺ τῶν ἄλλων: «Ἐπιθυμῶ.. νὰ ἐξάρω τὴν στάσιν ὅλων τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς, οἱ ὁποῖοι παρήλασαν κατὰ τὴν δίκην ταύτην, τοῦ Κατσάκου, τοῦ Ἀντωνίου, τοῦ Μπούμη, τοῦ Οἰκονομοπούλου, τοῦ Λάγιου, πού μὲ τόσην αὐταπάρνησιν κάθε στιγμὴν διεκινδύνευσαν τὰ πάντα διὰ τὴν Ἑλλάδα». (116).

Ἴσως ὁ Ἐπίτροπος νὰ ἐλησμόνησε ν' ἀποτίσῃ φόρον τιμῆς πρὸς ὅλους τοὺς Ἕλληνας τῶν περιοχῶν ἐκείνων καὶ ἰδίᾳ τῆς δοκιμασθείσης Καστορίας ὅπως ἐλησμόνησεν ὅτι ἐκ τῶν διορισθέντων κατὰ τὴν Κατοχικὴν περίοδον Νομαρχῶν διέπρεψαν καὶ διεκινδύνευσαν οἱ Παπαδάκης καὶ Σπηλιώτης, ἀποπεμφθέντες ἐν τάχει ὑπὸ τῶν κατακτητῶν, ἐλησμόνησεν τὴν καρτερίαν τῶν Ἑλλήνων δικαστικῶν οἵτινες ἐν τάχει ἐδημιούργησαν, μετὰ τὴν πυρπόλησιν, στέγην εἰς ἣν εἰσῆλθον ὑπὸ φλογερὰς ἀγορεύσεις τῆς εἰσαγγελικῆς ἀρχῆς καὶ μὲ Ἰώβειον ὑπομονὴν ἀντιμετώπισαν τὰς κακοποιήσεις των ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν. (Ὁ πρωτοδίκης Χριστούλας Ν. ἐραπίσθη παρ' ἑνὸς Καραμπινιέρου).

Ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω δικαστηρίου ὁ Κάλτσεφ κατεδικάσθη εἰς ἰσόβια δεσμά, παραπεμφθεὶς ὅμως ἐκ νέου ἐνώπιον τοῦ διαρκοῦς στρατοδικείου Θεσσαλονίκης κατεδικάσθη παμψηφεὶ εἰς θάνατον διὰ τοὺς ἀκολούθους λόγους: 1) Δι' ἠθικὴν αὐτουργίαν εἰς τοὺς διαπραχθέντας φόνους, 2) δι' ἠθικὴν αὐτουργίαν συλλήψεων καὶ ἐκτοπίσεων Ἑλλήνων πολιτῶν, 3) δι' ἠθικὴν αὐτουργίαν εἰς τοὺς ἐμπρησμοὺς ὁλοκλήρων κατῳκημένων χωρίων, καθ' ὃν χρόνον τὸ πλεῖστον τῶν κατοίκων εὑρίσκετο ἐντὸς αὐτῶν, 4) διὰ συστηματικὴν τρομοκρατίαν, 5) διὰ προσπάθειαν ἐκριζώσεως τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος καὶ ἀλλοιώσεως τῆς ἐθνικῆς συνθέσεως τῶν κατεχομένων ἐδαφῶν...». Ἡ δευτέρα δίκη ἐγένετο διότι κατὰ τὴν πρώτην δὲν εἶχον ἐκδικασθῆ τὰ ἐγκλήματα περιοχῶν Φλωρίνης καὶ Ἐδέσσης.

Ἔναντι τῶν διαλαμβανομένων ἐν τῷ διατακτικῷ τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως ὡς ἀνωτέρω ἐγκληματικῶν ἐνεργειῶν τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας καὶ ὁλοκλήρου τοῦ κύκλου τῶν πρὸς τοῦτο προπαρασκευαστικῶν πράξεων ἠμύνθη κρατερῶς ἡ Χωροφυλακὴ τῶν δοκιμασθεισῶν περιοχῶν.

Δὲν ἠμύνθησαν καὶ δὲν ἐδοκιμάσθησαν μόνον τὰ ἐνεργὰ μέλη τῆς Χωροφυλακῆς, ἀλλὰ καὶ τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σώματος, ὡς καὶ οἱ προϋπηρετήσαντες εἰς τὴν Χωροφυλακήν. Ὁ Κάλτσεφ προέβη αὐτοπροσώπως εἰς λυσσαλέαν κακοποίησιν τῆς ἐξ Ἀνταρτικοῦ Φλωρίνης χήρας Παπαγεωργίου, διότι ἠρνεῖτο αὐτὴ νὰ φανερώσῃ ποὺ εὑρίσκετο ὁ υἱός της χωροφύλαξ, τοσοῦτον ἀγρίως ἐκακοποιήθη αὕτη, ὥστε κακοποιουμένη ὑπέκυψεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ δημίου Κάλτσεφ.

---

(116) Ι. Παπακυριακοπούλου «Βούλγαροι καὶ Ἰταλοὶ ἐγκληματίαι Πολέμου ἐν Μακεδονίᾳ» σελ. 58.

ΤΟΜΟΣ Γ2 - ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Ἐκτὸς τοῦ ἐξοπλισμοῦ τῶν σλαυοφώνων ἐν τῇ περιοχῇ Καστορίας ὁ Κάλτσεφ εἶχεν ἐπιτύχει τὸ ἴδιον, εἰς μικροτέραν ὅμως κλίμακα, καὶ εἰς τὰς περιοχὰς Ἐδέσσης καὶ ἔν τινι μέτρῳ τῆς Φλωρίνης, χωρὶς ὅμως νὰ δημιουργηθῶσιν ἔκκρυθμοι συνθῆκαι κοινωνικοῦ καὶ δημοσίου βίου ὡς ἐν Καστορίᾳ, διότι τὰς περιοχὰς ταύτας κατεῖχον Γερμανοί.

Αἱ ἀρχαὶ κατοχῆς ἐδέχοντο τὸν ἐξοπλισμὸν τῶν σλαυοφώνων ὑπὸ τὰς ἐγγυήσεις τοῦ Κάλτσεφ ὅτι θὰ ἐπολέμουν κατὰ τῶν ἀνταρτῶν τοῦ Ε.Α.Μ. καὶ οὕτω τὸ κατὰ τοῦ Ε.Α.Μ. πεῖσμα ἐμεγάλωνε διότι ἐγένετο παραίτιον νὰ ἐπιτύχη τῶν σκοπῶν της ἡ Βουλγαρικὴ προπαγάνδα, ἐνῶ ὑπεδεικνύετο συνεχῶς νὰ μὴ δημιουργηθοῦν ἀνταρτικὰ τμήματα εἰς τοιαύτας εὐαισθήτους περιοχάς, ἐγένοντο ὑποδείξεις ὄχι μόνον ἐπὶ ματαίῳ ἀλλὰ καὶ μὲ ἀντίθετα ἀποτελέσματα.

Μετ᾽ ὀλίγους μῆνας ἐδημουργήθη κατ᾽ ἀπαίτησιν τῶν Γιουγκοσλάβων καὶ Βουλγάρων κομμουνιστῶν καὶ τὸ Σ.Ν.Ο.Φ. καὶ οὕτω ὁλοκληροῦτο τὸ ἔγκλημα.

Ὁ κατὰ τῆς τοιαύτης καὶ τοσαύτης Βουλγαρικῆς προπαγάνδας ἀγὼν ἠνάγκασε Ἀξιωματικοὺς τῆς Χωροφυλακῆς νὰ μετέλθωσι μεθόδους καὶ ἐλιγμοὺς τελείως ξένους πρὸς ὅσα ἐπίστευον καὶ ἤθελον, ἀρκεῖ ὅτι θὰ ἐπετύγχανον ἔστω καὶ μικρά τινὰ ἐθνικὰ ὀφέλη.

Διὰ νὰ δώσωμεν μίαν εἰκόνα τῆς ἐν Ἐδέσσῃ δημιουργηθείσης καταστάσεως, τῶν μεθόδων καὶ ἐπιδιώξεων τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας καὶ τῶν προσπαθειῶν καὶ ἐλιγμῶν τῆς Χωροφυλακῆς παραθέτομεν αὐτουσίαν, παρὰ τὸ μακροσκελές της, τὴν ἀπὸ 8.8.1943 προσωπικὴν ἀναφορὰν τοῦ τότε Ἀνθυπομοιράρχου Ζερβουλάκου Σαράντη:

«Περὶ μεταβάσεώς μου μετὰ τοῦ Γερμανοῦ Ἀξιωματικοῦ εἰς Ἔδεσσαν»..

»Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ἀναφέρω ὅτι ἐσχάτως ἐν τῇ πόλει Ἐδέσσῃ καὶ τὰ περὶ αὐτῇ χωρία ὑπὸ τῶν Γερμανικῶν Ἀρχῶν τῇ εἰσηγήσει τοῦ ἐν Ἐδέσσῃ διαμένοντος Βουλγάρου Ἀξιωματικοῦ Λοχαγοῦ Κάλτσωφ ἐξωπλίσθησαν, οἱ ἄλλοτε ποτὲ Ἕλληνες (Βουλγαρόφωνοι ὅμως) πρὸς καταδίωξιν τῶν ἀνταρτοκομμουνιστῶν τῆς περιφερείας ἐκείνης τῆς ἐν Ἐδέσσῃ ἑδρευούσης δυνάμεως τῆς Χωροφυλακῆς οὔσης ἀνισχύρου πρὸς καταδίωξιν τῶν ἀνωτέρω ἀνταρτοκομμουνιστῶν.

» Οἱ ἐξοπλισθέντες Βουλγαρόφωνοι προφανῶς τῇ ἐμπνεύσει καὶ ὑποκινήσει τοῦ ἀνωτέρω Βουλγάρου Ἀξιωματικοῦ εὐθὺς ὡς ἔλαβον ἀνὰ χεῖρας τὸ ὅπλον σὺν τῇ καταδιώξει τῶν ἀνταρτοκομουνιστῶν ἤρξαντο βάλλοντες κατὰ τοῦ ὑγιοῦς Ἑλληνικοῦ στοιχείου ὅτε μὲν ἐν ὅπλοις ὁτὲ δε συκοφαντικῶς καὶ ὑπούλως διαβάλλοντες τὸ Ἑλληνικὸν στοιχεῖον εἰς τὰς Γερμανικὰς Ἀρχὰς καὶ ἀποτέλεσμα τῶν δολοπλόκων ὡς ἄνω ἐνεργειῶν τῶν ἐξοπλισθέντων Βουλγαροφώνων ὑπῆρξε ἀφ᾽ ἑνὸς μὲν ἡ σύλληψις τῶν προκρίτων Ἑλλήνων πολιτῶν ἐν οἷς πολλοὶ ἐπιστήμονες καὶ διανοούμενοι μὲ τὴν βδελυρὰν καὶ συκοφαντικὴν κατηγορίαν ὅτι ἐνείχοντο ἄλλοι μὲν εἰς τὴν Ὀργάνωσιν Ε.Α.Μ. ἄλλοι δὲ ἐνίσχυον ταύτην διὰ διαφόρων ὑλικῶν μέσων, ἐκτὸς δὲ τῶν συκοφαντικῶν τούτων κατηγοριῶν οἱ αὐτοὶ ἐξοπλισθέντες Βουλγαρόφωνοι προέβησαν εἰς τὴν θανάτωσιν καὶ Ἑλλήνων πολιτῶν ἐν οἷς καὶ τοῦ Ταγματάρχου Ἀθανασόγλου Δημοσθένους.

»Ἡ Γενικὴ Διοίκησις δι᾽ ἀλλεπαλλήλων ὑπομνημάτων της διεμαρτυρήθη εἰς τὰς ἐνταῦθα Γερμανικὰς Ἀρχὰς διὰ τὴν ἀνήκουστον καὶ πρωτοφανῆ ἐνέργειαν τῶν ἐν Ἐδέσσῃ Βουλγαροφώνων καὶ διὰ τῶν ὑπομνημάτων της τούτων ἐπεδίωξεν ὅπως τεθεῖ φράγμα εἰς τὰς ἐκνόμους ἐνεργείας τῶν ἀνωτέρω, τεθοῦν δὲ οἱ ἐξοπλισθέντες

Βουλγαρόφωνοι κάτοικοι Ἐδέσσης ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν ἐν Ἐδέσσῃ Γερμανικῶν Ἀρχῶν, καθ' ὅσον οἱ ἐξοπλισθέντες Βουλγαρόφωνοι ἀφιέμενοι ἐλεύθεροι θὰ ἠξηνάγκαζον τὸ ἐν Ἐδέσσῃ ὑγιὲς Ἑλληνικὸν στοιχεῖον νὰ κατέλθῃ εἰς Θεσσαλονίκην ἀποφεύγον τὴν βάνδαλον καὶ κακοῦργον ἐνέργειαν τῶν ἐξοπλισθέντων Βουλγάρων.

» Ὁ Διοικητὴς Ἀστυνομίας Τάξεως Βορείου Ἑλλάδος ἐπεφόρτησε τὸν Ἀνθυπομοίραρχον τῆς Γερμανικῆς Χωροφυλακῆς ΠΕΓΚΕΛ ὅπως μετὰ τοῦ ὑποφαινομένου μεταβῶσιν εἰς Ἔδεσσαν καὶ ἐξετάσει οὗτος ἐντοπίως τὴν ἐκτεθεῖσαν ὡς ἀνωτέρω κατάστασιν.

» Πράγματι τὴν 21ην τοῦ μηνὸς Ἰουλίου διὰ Γερμανικῆς Ἁμαξοστοιχίας ὁ ὑπογεγραμμένος μετὰ τοῦ Γερμανοῦ Ἀνθυπομοιράρχου μετέβην εἰς Ἔδεσσαν ἔνθα ἐπεσκέφθημεν τὰς ἐν Ἐδέσσῃ Γερμανικὰς Ἀρχὰς καὶ ἀφοῦ ὁ Ἀνθυπομοίραρχος ΠΕΓΚΕΛ περισυνέλεξεν ὡρισμένα στοιχεῖα τὸ ἑσπέρας παρεκάθησα εἰς Ἔδεσσαν ἐν τῇ Γερμανικῇ Λέσχῃ Ἐδέσσης μετὰ τῶν Γερμανῶν Ἀξιωματικῶν ΡΙΤΕ Φὸν Ἑρμελάϊν τοῦ Διοικητοῦ τῆς Μυστικῆς Ἀστυνομίας Διοικητοῦ τῆς Γκεσταπό. εἰς τὸν δεῖπνον δὲ τοῦτον συμπαρεκάθησε καὶ ὁ Βούλγαρος Ἀξιωματικὸς Κάλτσωφ μετὰ τῆς συζύγου του.

» Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δείπνου ὁ Βούλγαρος Ἀξιωματικὸς Κάλτσωφ ἐννοήσας τὸν σκοπὸν τῆς ἐν Ἐδέσσῃ μεταβάσεως ἐμοῦ μετὰ τοῦ Ἀνθυπομοιράρχου ΠΕΓΚΕΛ καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ προσεκλύσῃ ἢ μᾶλλον ὑφαρπάξῃ τὴν γνώμην τῶν συνδειπνούντων Γερμανῶν Ἀξιωματικῶν ἤγειρεν κατὰ τὸ πέρας τοῦ δείπνου πρόποσιν Γερμανιστὶ καὶ ἀφοῦ πρῶτον ἐμνήσθη τῶν φιλικῶν σχέσεων τῆς Κραταιᾶς Γερμανίας μετὰ τῆς μεγάλης Βουλγαρίας ηὐχήθη διὰ τὴν διάσωσιν τοῦ ΦΥΡΕΡ ἐκ τῆς βδελυρᾶς ἀποπείρας καὶ τὴν νίκην τῆς Γερμανίας ἡ ὁποία ὡς εἶπεν θὰ μεταρρυθμίσῃ ἄρδην τὰ ἐν Εὐρώπῃ πράγματα καὶ θὰ δώσῃ ἑκάστου τὰ δίκαια καὶ τὰς ἐλευθερίας, θὰ ἀποδώσῃ δὲ εἰς τὴν μητέρα Βουλγαρίαν τὴν Βουλγαρικὴν Μακεδονίαν μέχρι τοῦ Θερμαϊκοῦ, διότι ὡς εἶπεν καὶ ἱστορικῶς καὶ ἐθναλογικῶς καὶ λόγω συνθέσεως τοῦ πληθυσμοῦ αὕτη ἀνήκει εἰς τὴν Μ. Βουλγαρίαν, προσεπάθησε δὲ καθ' ὃν τρόπον οὗτος ἐνόμιζεν κατάλληλον ν' ἀποδείξῃ εἰς τοὺς συνδειπνούντας Ἀξιωματικοὺς τοῦ Γερμανικοῦ Στρατοῦ ὅτι, ἡ Μακεδονία οἰκεῖται ὑπὸ Βουλγάρων καὶ ὡς ἐκ τούτου αὕτη ἐξ ὁλοκλήρου ἀνήκει εἰς τὴν Βουλγαρίαν, οἱ δὲ ἐν Μακεδονίᾳ Ἕλληνες ἀποτελοῦν τὴν μειονοψηφίαν τοῦ πληθυσμοῦ, μεταναστεύσαντες διὰ ἐκμεταλλευτικοὺς σκοποὺς ἐκ παλαιᾶς Ἑλλάδος εἰς Μακεδονίαν. Πρὸς ἐπίρρωσιν τῶν ὅσων ἀνωτέρω εἶπεν ἐκτός, τῶν ὑπ' αὐτοῦ παραποιηθέντων ἱστορικῶν γεγονότων ἐπεκαλέσθη εἰδικώτερον διὰ τὸν πληθυσμὸν τῆς Ἐδέσσης ὅτι καὶ ἡ σύζυγός του κατάγεται ἐξ Ἐδέσσης καὶ ὁλόκληρος ὁ πληθυσμὸς τῆς πόλεως ἐκείνης εἶναι Βούλγαροι πλὴν τινῶν ἐκ Παλαιᾶς Ἑλλάδος μετοικησάντων ἐν Ἐδέσσῃ διὰ λόγους ἐκμεταλλευτικούς, δι' ὃ καὶ οἱ πλεῖστοι ἐγκατέλειψαν τὴν Ἔδεσσαν σήμερον, καθ' ὃ μὴ κάτοικοι Ἐδέσσης καὶ μὴ ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὴν τύχην τῆς περιφερείας Ἐδέσσης.

» Ὁ Ἀξιωματικὸς οὗτος ἔχων ἐλευθερίαν λόγῳ τῆς σχέσεως τούτου μετὰ τῶν Ἀρχῶν κατοχῆς εὑρίσκετο εἰς πλεονεκτικὴν ἡμῶν θέσιν καὶ ἠδύνατο νὰ λέγῃ ἐλευθέρως τὰ ἐν τῇ μνήμῃ του συνδιαζόμενα, μὴ ὑποκείμενος εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν ἐν τῇ Τραπέζῃ καθημένων Γερμανῶν Ἀξιωματικῶν, ὡμίλησε περὶ πολιτισμοῦ ἐκπηγάζοντος ἐκ τῆς Μ. ὡς ἔλεγεν Βουλγαρίας ἐξάρας τὴν πνευματικήν, Ἐμπορικήν, Βιομηχανικήν, κλπ, ἀνάπτυξιν τῶν Βουλγάρων, ἔναντι τῶν ὁμόρων Κρατῶν ἐννοῶν προφανῶς τὴν δύσμοιρον Ἑλλάδα (κεκαλυμμένως) καὶ τελευτῶν τὴν πρόποσίν του

ἐξητωκραύγασεν ὑπὲρ τῆς κραταιᾶς Γερμανίας, Μ. Βουλγαρίας καὶ διὰ τὴν ἀπόδοσιν μετὰ τὴν νίκην τῆς Μακεδονίας εἰς τὴν Βουλγαρίαν, εἰς ἥν, ἐτόνισεν, ἱστορικῶς ἀνήκει (ὄνειρα φαιδρὰ θερινῆς νυκτός).

» Ἡ θέσις ἡμῶν νοεῖται ὅτι εὑρίσκετο εἰς μειονεκτικὴν βαθμίδα οὐχ ἧττον ὅμως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ παρίδωμεν τὰς ἐκφωνηθείσας φλυαρίας τοῦ ἀνωτέρω Βουλγάρου Ἀξιωματικοῦ, ὁ ὁποῖος ἐνόμισεν ὅτι οἱ μετ' αὐτοῦ συγκαθήμενοι Γερμανοὶ ὅσον καὶ ἡμεῖς θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ πεισθῶμεν ἐπὶ τῶν ὅσων εἶπεν μὲ μόνον καὶ ἀποκλειστικὸν σκοπὸν ὡς καὶ ἀνωτέρω ἀναφέρω νὰ ὑφαρπάσῃ τὴν γνώμην τῶν ἁρμοδίων Γερμανικῶν Ἀρχῶν διὰ τὰ γεγονότα, καὶ θέσῃ ἐκ ποδῶν τὸν ὑπογεγραμμένον ἐναντίον τοῦ ὁποίου ἔβαλεν (κεκαλυμμένως) ὅτε μὲν βροντοφωνῶν ὅτε δὲ εἰρωνευόμενος διὰ μειδιαμάτων εἰρωνικῶν, τὰ ὁποῖα δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ παροραθῶσιν τόσον παρ' ἡμῶν ὅσον καὶ παρὰ τῶν Γερμανῶν Ἀξιωματικῶν οἵτινες ὡς εἶναι γνωστὸν γνωρίζωσιν τήν τε Ἑλληνικὴν καὶ παγκόσμιον ἱστορίαν.

» Ἡμεῖς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀφήσωμεν ἀναπάντητον τὸν Βούλγαρον Ἀξιωματικὸν παραμορφοῦντα κατὰ τὸ δοκοῦν ἱστορικὰ γεγονότα καὶ σφαγιάζοντα ἐνώπιον ξένων τὰ ἀναμφισβήτητα καὶ ἱστορικῶς ἐξηκριβωμένα δίκαια τῆς Μακεδονίας, δι' ὃ διὰ τοῦ Ἀνθυπομοιράρχου ΠΕΓΚΕΛ μεθ' οὗ συνεδέθην ἀρρήκτως φιλικῶς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐνταῦθα παραμονῆς μου, ἐζήτησα τὴν ἄδειαν ἀπὸ τὸν συνδειπνοῦντα Συνταγματάρχην Γερμανὸν κ. Ἐμπερλάϊν ἵνα μοὶ ἐπιτραπῇ καὶ ὁμιλήσω δι' ὀλίγων ἐπὶ τῶν ὅσων ὁ ἀνωτέρω Βούλγαρος Ἀξιωματικὸς εἶπεν.

» Ὁ κ. Συνταγματάρχης πάνυ ἀσμένως ἐδέχθη τὴν πρότασίν μας ταύτην καὶ ἐπέτρεψε εἰς ἡμᾶς δι' ὀλίγον νὰ ἀπαντήσωμεν ἐπὶ τῶν ὅσων εἶπεν ὁ κ. Κάλτσεφ καὶ ἀφοῦ κατὰ πρῶτον ηὐχαρίστησα διὰ τὴν φιλοξενίαν τους μετ' ἐμοῦ συνδειπνοῦντας Γερμανοὺς Ἀξιωματικοὺς εἰδικώτερον δὲ τὸν Ἀνθυπομοίραρχον ΠΕΓΚΕΛ, εἶπον περίπου τὰ ἑξῆς: τὸν διακανονισμὸν τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος δὲν εἶμαι ἁρμόδιος ἐγὼ τόσον ὅσον κι' ὁ πρὸ ἐμοῦ ἀγορητὴς συνάδελφος κ. Κάλτσεφ, ἀλλὰ τὸ ζήτημα τοῦτο ἀνάγεται εἰς τὴν διπλωματικὴν σφαῖραν πολὺ ἡμῶν ἀνεπτυγμένων καὶ διαχειριζομένων μεγαλύτερα ἡμῶν ζητήματα, ἀποτελεῖ δὲ ζήτημα ἐκφεῦγον τελείως τῆς ἁρμοδιότητός μας, πλὴν ὅμως νὰ ἐπιτραπῇ νὰ ἀνασκευάσω τὰ ὅσα ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος εἶπεν διὰ τὴν Μακεδονίαν, καὶ ὅτι ἡ Μακεδονία ὁλόκληρος οὐδέποτε ὑπῆρξε Βουλγαρικὴ ὁ δὲ πληθυσμὸς αὐτῆς οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν εἶναι Βουλγαρικός, ἐὰν δὲ εἰς σημεῖα τινὰ τῆς Μακεδονίας ὑπάρχωσιν ξενόφωνοι ρευστῆς συνειδήσεως ἄνθρωποι καὶ ἐκμαιεύθησαν καταλλήλως ἀπεμπολήσαντες τὴν Ἑλληνικὴν αὐτῶν καταγωγὴν τοῦτο ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν ρευστὴν αὐτῶν συνείδησιν καὶ εἰς τὰς δυσχερείας ἃς σήμερον παρουσιάζει ἡ ζωή, ἡ δρᾶσις δὲ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν ἐν συγκρίσει μὲ τὸν λοιπὸν πληθυσμὸν τῆς Μακεδονίας εἶναι ὡς ἐὰν ρίψῃς μίαν σταγόνα ὕδατος ἐπὶ τῆς θαλάσσης, τὸ ὅτι ἡ Μακεδονία οὐδέποτε ὑπῆρξεν Βουλγαρικὴ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ καταφύγῃ κανεὶς εἰς τὴν ἱστορίαν ἀλλὰ εἰς αὐτὰ τὰ οὐσιαστικὰ πράγματα τὰ ὁποῖα εἶναι ἐγκατεσπαρμένα εἰς ὁλόκληρον τὴν Μακεδονίαν καὶ ἐφ' ὧν εἶναι κεχαραγμένα Ἑλληνικὰ γράμματα καὶ οὐδαμοῦ Βουλγαρικά.

» Τὸ ὅτι ὁ πολιτισμὸς ἐξεπήγασεν ἐκ τῆς μεγάλης Βουλγαρίας ὡς λέγει ὁ ἀγαπητὸς συνάδελφος δὲν εἶμαι ἱστορικὸς διὰ νὰ ἀπαντήσω ἐπακριβῶς, πλὴν ὅμως ἐξ ὅσων γνωρίζω καὶ ἐξ ὅσων ἰδίοις ὄμμασι ἀντελήφθην ὁ ἀξιότιμος κ. συνάδελφος νὰ μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ εἴπω ὅτι παραποιεῖ τὴν ἀλήθειαν καὶ μία μόνον ἐπίσκεψις τούτου εἰς Ἀθήνας ἢ εἰς ἄλλας πόλεις Μακεδονικάς τε καὶ παλαιᾶς Ἑλλάδος θὰ τὸν πείσῃ

ἀναμφισβητήτως ὅτι καὶ εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἡ Μ. Βουλγαρία ὑστερεῖ καὶ νῦν καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν εἰς Πολιτισμὸν καὶ πρὸς τοῦτο εὐγλωττότατα ὁμιλοῦν οἱ ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ Ἀδόλφου Χίτλερ ἐκφωνούμενοι λόγοι, ὁ ὁποῖος παρ' ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἱστορικῇ μοίρα εὑρέθη ἀντιμέτωπος τῆς μεγάλης καὶ ἐνδόξου Γερμανίας δὲν ἔπαυσεν οὗτος νὰ θαυμάζῃ τὸν Ἑλληνικὸν Πολιτισμὸν ὅστις ἐκ τῆς μικρᾶς αὐτῆς χώρας μετελαμπαδεύθη εἰς ὁλόκληρον τὴν οἰκουμένην καὶ τὸν πολιτισμὸν τοῦτον διετήρησαν οἱ Ἕλληνες ἀντιταχθέντες κατὰ Βαρβάρων ἐπιδρομέων κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ὡς σήμερον πράττει ὁ γενναῖος Γερμανικὸς Στρατὸς ἀποκρούων τὸν ἐκ Βορρᾶ ἐπαπειλούμενον κίνδυνον κατὰ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ.

» Τὸ ἀσήμαντον γεγονὸς διὰ τὴν ἱστορικὴν Ἑλληνικότητα τῆς Πόλεως Ἐδέσσης τὸ ὅτι δηλαδὴ ἡ σύζυγος τοῦ ἀξιοτίμου συναδέλφου κατάγεται ἐξ Ἐδέσσης καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου προδίκασεν τὴν Βουλγαρικὴν ψυχοσύνθεσιν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἐδέσσης, ἅς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ εἴπω ὅτι εἶναι φαινάκη καὶ μοὶ δίδῃ αὐτὸς οὗτος τὸ ὅπλον νὰ εἴπω ὅτι ὁλόκληρος ἡ Μακεδονία εἶναι Ἑλληνικοτάτη διότι καὶ ἡ σύζυγος ἡμῶν κατάγεται ἐκ τινος χωρίου τοῦ Νομοῦ Σερρῶν μεταβᾶσα δὲ εἰς τὴν ἀποτέραν γωνίαν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας ΣΠΑΡΤΗ (ἔνθα ἡ ἰδιαιτέρα μου πατρίς) εὗρε εἰς τὸ ἀνωτέρω μέρος τὰ αὐτὰ ἤθη καὶ ἔθιμα ἅτινα εἶχε καὶ ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ αὐτῆς Πατρίδι τῇ Πενταπόλει Σερρῶν.

» Μετὰ ταῦτα ἀφοῦ καὶ πάλιν ηὐχαρίστησα τοὺς μετ' ἐμοῦ συνδειπνοῦντας Γερμανοὺς Ἀξιωματικοὺς ἐξητωκραύγασα (καὶ ἐγὼ δὲν γνωρίζω πῶς) ὑπὲρ τῆς ὑγείας καὶ εὐημερίας τοῦ Χίτλερ καὶ τῆς νίκης τῆς Γερμανίας κάθησα καὶ ἐξηκολούθησα τὴν διαλογικὴν συζήτησιν μετὰ τῶν συνδειπνούντων Ἀξιωματικῶν, ἀφοῦ δὲ ὁ Συνταγματάρχης Ἐμπερλάϊν εἶπε ὀλίγα τινὰ εἰς τὴν Γερμανικὴν κατὰ τοῦ Κομμουνισμοῦ διελύθημεν μεταβάντες δι' ὕπνον.

» Μετὰ τοῦ Ἀνθυπομοιράρχου κ. ΠΕΓΚΕΛ διανυκτέρευσα εἰς τὸ αὐτὸ κατάλυμα καὶ ἐξηκολούθησα καὶ ἐν τῷ καταλύμματι συζητῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος. Ἤκουσα δὲ ἐκ τοῦ στόματος τούτου νὰ μοὶ λέγῃ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ χωροφύλακος Κολαργιοῦ Παύλου γνωρίζοντος τὴν Γερμανικὴν ὅτι ἐὰν ἦτο πολιτικὸς καὶ ἠδύνατο νὰ ἀποστείλῃ ὁλόκληρον τὸν Βουλγαρικὸν πληθυσμὸν εἰς Ρωσίαν θὰ τὸ ἔπραττε διότι εἰς τὰς φλέβας των ρέῃ Ρωσσικὸν αἷμα.

» Τὴν πρωΐαν τῆς ἑπομένης ἡμέρας μετὰ τοῦ αὐτοῦ Ἀνθυπομοιράρχου ἐπεσκέφθην τὰ οἰκήματα εἰς ἃ ἔχουσι ἐγκατασταθῇ οἱ ἔνοπλοι Βουλγαρόφωνοι καὶ τὸν ἐπικεφαλῆς τούτων Βουλγαρόφωνα προσεκάλεσα καὶ τοῦ εἶπον νὰ μοὶ εἴπῃ ἀπὸ ποῦ κατάγεται οὗτος ἤρχισεν νὰ ὁμιλῇ Βουλγαριστὶ πλὴν ὅμως τὸν παρεκάλεσα νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν διότι γνωρίζει ταύτην καὶ συμμορφωθεὶς μοὶ εἶπεν ὅτι κατάγεται ἐξ Ἐδέσσης εἶναι ἐγεγγραμμένος εἰς τὰ μητρῷα Ἐδέσσης ὑπηρέτησεν εἰς τὸ 50ον Σύνταγμα καὶ ὅτι κατὰ τὸν τελευταῖον Ἑλληνοϊταλικὸν πόλεμον ἐπολέμησεν εἰς τὸ Πόγραδετς, στραφεὶς τότε πρὸς τὸν Ἀνθυπομοίραρχον ΠΕΓΚΕΛ εἶπον ὅτι αὐτοὶ εἶναι οἱ Βούλγαροι τοῦ Ἀνθυπολοχαγοῦ Κάλτσεφ, ἄνθρωποι ρευστῆς συνειδήσεως προσκολλούμενοι δίκην ὀστράκου εἰς τὴν ἑκάστοτε κρατοῦσαν κατάστασιν πρὸς διάσωσιν τοῦ εὐτελεστάτου σαρκίου των, μεθ' ὃ μετὰ τοῦ αὐτοῦ ἀξιωματικοῦ μετέβημεν εἰς τὴν Διοίκησιν χωροφυλακῆς Ἐδέσσης ἔνθα εὕρομεν τὸν Διοικητὴν Ταγματάρχην κ. Μανούκαν Ἀστέριον.

» Μετὰ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Δ.Χ. Ἐδέσσης μετέβημεν εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Διοικητοῦ τῆς Εἰδικῆς Ἀσφαλείας Γερμανοῦ μεθ' οὗ συνδιαλέχθημεν ἐπὶ δίωρον ἐπὶ τῆς

δημιουργηθείσης ἐν Ἐδέσση καταστάσεως. Ὁ Γερμανὸς Διοικητὴς τῆς Εἰδικῆς Ἀσφαλείας ἐδήλωσεν κατηγορηματικῶς πρὸς τόν τε Διοικητὴν Χωροφυλακῆς Ἐδέσσης καὶ ἡμᾶς ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Χωροφυλακὴ οὐδεμίαν ἀπέδειξεν κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ ἀφ' ἧς ἦλθον οἱ Γερμανοὶ ἐν Ἑλλάδι δρᾶσιν κατὰ τοῦ Κομμουνισμοῦ, τουναντίον μάλιστα ὑπενίχθη ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Χωροφυλακὴ παθητικῶς ἂν μὴ ἐνεργῶς ὑπεβοήθησε τὸ ἔργον τῶν ἀνταρτοκομμουνιστῶν μᾶς ἀνέγνωσε δὲ καὶ ὀνόματα τῶν ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς ὡς μεμυημένων εἰς τὸ Ε.Α.Μ. καὶ ταυτοχρόνως παρεκάλεσεν τὸν Διοικητὴν Χωροφυλακῆς ὅπως συνεργασθῶσιν ἐν ἀγαθῇ συμπνοίᾳ διὰ τὴν δίωξιν τοῦ Κομμουνισμοῦ πρς ἀποκατάστασιν τῆς ὑσηχίας πρὸς τὸ συμφέρον τὸ Γερμανικὸν καὶ τὸ Ἑλληνικὸν διότι ὡς εἶπεν ἔχει πληροφορίας ὅτι ὁ Ταγματάρχης Μανούκας Ἀστέριος φιλοτίμως εἰργάσθη ἐν τῇ Χωροφυλακῇ πρὸς δίωξιν τοῦ Κομμουνισμοῦ ὅπερ ἐπέτυχεν ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ.

» Ὁ Διοικητὴς τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνωτέρω ἐρώτησιν τοῦ Γερμανοῦ Ἀξιωματικοῦ Διοικητοῦ τῆς εἰδικῆς Ἀσφαλείας εἶπεν τὰ ἑξῆς: ἡ θέσις μου ὡς Ἕλληνος Πολίτου τόσον ὅσον καὶ ὡς Ἀξιωματικοῦ τῆς Χωροφυλακῆς ἐκ προτέρων ἐνεργειῶν μου καὶ νὺν ἔχει καθορισθῇ σαφῶς ἔναντι τῆς ὀργανώσεως Ε.Α.Μ. ἐναντίον τῆς ὁποίας ἀφ' ἧς στιγμῆςδιεφάνησαν τὰ σκοτεινὰ αὐτῆς σχέδια ἀντετάχθην καὶ θὰ ἀντιταχθῶ μὲ ὅλας τὰς δυνατὰς δυνάμεις. Οὐχ ἧττον νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ φρονῶ ὅτι ἡ ὑπόθεσις διώξεως τοῦ Κομμουνισμοῦ δὲν εἶναι ὑπόθεσις μονομερὴς ἀλλὰ ἀφορᾷ πάντας εἰδικώτερον δὲ διὰ τὴν Ἔδεσσαν ἔχω τὴν γνώμην ὅτι διὰ νὰ διωχθῇ ὁ Κομμουνισμὸς ἐκ μέρους τῆς Χωροφυλακῆς πρέπει πρῶτον νὰ ἐξεγείρωμεν τὰ ὑγιᾶ στοιχεῖα τῆς κοινωνίας ἐναντίον τοῦ Κομμουνισμοῦ καὶ ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν καὶ ἡγεσίαν τῶν ἡθυνόντων (ἐννοῶντας Ἀρχὰς) νὰ ἐπιτευχθῇ τὸ ἐπιδιωκώμενον διότι, ὡς ἐδήλωσεν, στρατιωτικῶς δὲν εἶναι δυνατὸν αὐτὸς μόνος ν' ἀναλάβῃ τὸ βαρὺ τοῦτο ἔργον διότι δὲν θέλει νὰ νομισθῇ ὅτι συνεργαζόμενος διὰ τὴν δίωξιν τοῦ Κομμουνισμοῦ ἐκτελεῖ πρᾶξιν μειοῦσαν αὐτόν τε καὶ τὴν Χωροφυλακὴν διότι τὸ ζήτημα τῆς καταπολεμήσεως τοῦ Κομμουνισμοῦ εἶναι ζήτημα καθαρῶς Ἐθνικὸν καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν μονοπωλειακῶς ν' ἀναλάβῃ αὐτός τε καὶ οἱ αὐτοῦ ἄνδρες διότι ὡς ἔχει σήμερον ἡ κατάστασις ἐν Ἐδέσσῃ πάντες οἱ ἡθύνοντες τῶν Δημοσίων Ἑλληνικῶν Ὑπηρεσιῶν ἐγκατέλειψαν αὐτοβούλως τὰς θέσεις των καὶ ἀπῆλθον πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ζωῆς των καὶ οἱ Κρατικαὶ Ὑπηρεσίαι ἐρημώθησαν ἐναπομείνασαι νεκραί, ἐτόνισεν μετὰ παρρησίας καὶ ἀνδρικότητος ὅτι ἐνισχυόμενος καταλλήλως καὶ ἐπαρκῶς εἰς ἄνδρας καὶ ὁπλισμὸν καὶ ἀποκαθιστωμένης τῆς λειτουργίας ὅλων τῶν ὑπηρεσιῶν ἐν Ἐδέσσῃ θ' ἀναλάμβανεν τὴν δίωξιν τοῦ Κομμουνισμοῦ καὶ ἐμπέδωσιν τῆς Ἀσφαλείας Ἐδέσσης ἔχων ὡς εἶπεν ὄπισθέν του τὰ ὑγιᾶ στοιχεῖα καὶ ἀπέκρουσε παντελῶς τὴν συνεργασίαν τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς μετὰ τῶν ἐξοπλισθέντων Βουλγαροφώνων διότι λόγῳ τῶν ἀντιτιθεμένων ἐθνικῶν συμφερόντων καὶ τοῦ ἀπὸ ἀπομνημονεύτων χρόνων μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Βουλγάρων μίσους θὰ τοῦ ἦτο παντελῶς ἄσκοπος ἡ τοιαύτη συνεργασία, παρεκάλεσε δὲ ὅπως οἱ ἐξοπλισθέντες Βουλγαρόφωνοι ἐξοπλισθῶσι καὶ ὑπακούσωσι εἰς τὴν Γερμανικὴν Διοίκησιν παύσωσι δὲ ἀδικοπραγοῦντες κατὰ παντὸς Ἕλληνος φιλησύχου καὶ φιλονόμου, διότι ὡς πιστεύῃ τόσον αὐτὸς ὅσον καὶ οἱ ὑγιῶς σκεπτόμενοι Ἕλληνες ἡ ἐπιτευχθεῖσα ὅπλισις τῶν Βουλγαροφώνων τῆς Ἐδέσσης ἀποσκοπεῖ οὐχὶ τὴν δίωξιν τοῦ Κομμουνισμοῦ ἀλλὰ τὴν ἐξαφάνισιν παντὸς Ἑλληνικοῦ στοιχείου διὰ τὴν ἐκβουλγάρισιν τῆς Ἐδέσσης καὶ τῶν ἐκτὸς αὐτῆς χωρίων καὶ κωμοπόλεων, παρεκάλεσε δὲ ὅπως ὡς ἀν-

τίδοτον τῶν ἐξοπλισθέντων Βουλγαροφώνων ἐξοπλισθῶσι καὶ ἰσάριθμοι ἀκραιφνεῖς Ἕλληνες ἀποτελοῦντες Τάγματα ἀσφαλείας καὶ μεθ' ὧν θὰ ἠδύνατο νὰ συνεργασθῇ ἀπολύτως.

»Μετὰ τὴν συνομιλίαν ταύτην ἀπεχωρίσθημεν καὶ ἐγὼ μὲν μετὰ τοῦ Γερμανοῦ Ἀνθυπομοιράρχου μετέβημεν εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Λέσχην καὶ ἐγευματίσαμεν, οἱ δὲ λοιποὶ εἰς τὰς οἰκίας των. Κατὰ ἰδιωτικὴν συζήτησιν τοῦ Γερμανοῦ Ἀνθυπομοιράρχου μετ' ἐμοῦ οὗτος ἐξεφράσθη λίαν ἱκανοποιητικῶς διὰ τὸν Ταγματάρχην κ. Μανούκαν καὶ μοὶ εἶπεν ὅτι ὡμίλησεν εἰλικρινέστατα σὰν εἰλικρινὴς στρατιώτης μὲ ἐβεβαίωσεν δὲ ὅτι θὰ ἐνεργήσῃ ἁρμοδίως διὰ τὴν τακτοποίησιν τοῦ ὅλου ἐν Ἐδέσσῃ ζητήματος.

» Τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς ἰδίας ἡμέρας εἶδον νὰ ἀφιχθῶσιν ἐν Ἐδέσσῃ ἄνδρες τῶν Ταγμάτων Ἀσφαλείας καὶ νὰ περιφέρονται ἐν Ἐδέσσῃ τοῦτο ἀσφαλῶς εἰκάζω ὅτι ἔγινε τῇ εἰσηγήσει τοῦ ἀνωτέρω Ἀνθυπομοιράρχου.

» Τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας παρεκαθήσαμεν εἰς γεῦμα μὲ τοὺς Διοικητὰς τῶν δύο Ἀστυνομικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Γκεσταμπὸ καὶ τῆς Εἰδικῆς Ἀσφαλείας Ἐδέσσης καὶ κατὰ τὸν δεῖνον τοῦτον ἀντηλλάγησαν σκέψεις καὶ ἐπῆλθεν δύναται νὰ εἴπω ἡ πρώτη ἐπαφὴ τῶν Ἑλλήνων καὶ Γερμανῶν ἀρθεισῶν τῶν παρεξηγήσεων, φρονῶ δὲ ὅτι τοιαῦται συναντήσεις εἰς φιλικὰ γεύματα εἰς παρούσας στιγμὰς εἶναι ἐπιβεβλημέναι διὰ τὴν περίσωσιν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρων, Ἑλλήνων Πολιτῶν καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐνισχυθῇ ἡ Διοίκησις Χωροφυλακῆς Ἐδέσσης ἵνα εὐχερῶς δύναται νὰ φιλοξενεῖ εἰς τὰς ἑκάστοτε περιπτώσεις τούτους, ὡς πράττει τοῦτο ὁ Βούλγαρος Ἀξιωματικὸς Κάλτσεφ.

» Τὴν πρωΐαν τῆς ἑπομένης ἡμέρας ὁ Ἀνθυπομοίραρχος ΠΕΓΚΕΛ μὲ διέταξεν ὅπως παραλάβω καὶ ὁδηγήσω ὑπὸ συνοδείαν ἀσφαλῶς τοὺς Ἕλληνας Ἀστυνομικοὺς 1) Ἀνθυπομοίραρχον Σβέρκον Νικόλαον. 2) Ἐνωμοτάρχας Μαυρογιάννην Νικόλαον, 3) Μαυρογιάννην Στυλιανόν, 4) Καραμπίναν Χαρίλαον καὶ Μαντέλον Γεώργιον εἰς Θεσσαλονίκην καὶ ἐγκλείσωμεν τούτους εἰς τὸ στρατόπεδον Παύλου Μελᾶ, διότι οὗτοι κατὰ τὰς πληροφορίας τῶν Γερμανῶν ἐνείχοντο εἰς τὴν ὀργάνωσιν Ε.Α.Μ., ἣν ὑπεβοήθουν εἰς τὰς ἐκνόμους ἐνεργείας των, ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀνδρῶν τοῦ Σώματος ἀνεύρον τὸν Ἐνωμοτάρχην Μαντέλον Γεώργιον τῶν λοιπῶν ἀπουσιαζόντων εἰς Ἀθήνας καὶ Θεσσαλονίκην ἐπ' ἀδείᾳ, τοῦτον δηλαδὴ τὸν Ἐνωμοτάρχην Μαντέλον Γεώργιον παρέλαβον μετ' ἐμοῦ καὶ ὁδήγησα εἰς Θεσσαλονίκη. Τὸν ἀνωτέρω Γερμανὸν Ἀνθυπομοίραρχον τόσον ἐν Ἐδέσσῃ ὅσον καὶ κατὰ τὴν διαδρομὴν ἔπεισα διὰ σοβαρῶν ἐπιχειρημάτων καὶ στοιχείων τὰ ὁποῖα συνέλεξα ἐν Ἐδέσσῃ ὅτι οἱ ὡς μεμυημένοι εἰς τὴν ἀντεθνικὴν ὀργάνωσιν Ε.Α.Μ. ἄνδρες τοῦ Σώματος δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐνέχονται εἰς τοιαύτας ἐνεργείας ἀλλὰ προφανῶς κατεσυκοφαντήθησαν μὲ ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τὴν ἐξόντωσιν τούτων καὶ τὴν κατασυκοφάντησιν τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς ἐναντίον τῆς ὁποίας συνεχῶς βάλλει ἡ ὑπὸ τὸν Λοχαγὸν Κάλτσεφ δρῶσα ἐν Ἐδέσσῃ Βουλγαρικὴ Προπαγάνδα. Τὰ ἐπιχειρήματά μου καὶ τὰ τεθέντα ὑπ' ὄψει διάφορα στοιχεῖα τόσον ὅσον καὶ ἡ προσωπικὴ πρὸς αὐτὸν γνωριμίαν μου τὸν ἔπεισα ὅτι ὄντως οἱ ἄνδρες τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς ἐσυκοφαντήθησαν καὶ ἐν τῇ ὑποβληθείσῃ αὐτοῦ ἐκθέσει εἰς τὸν Διοικητὴν Ἀστυνομίας Τάξεως Βορείου Ἑλλάδος ἐπρότεινεν τὴν μὴ σύλληψιν τούτου ἀλλὰ τὴν τοποθέτησιν ὑπὸ τὰς διαταγὰς Ἀξιωματικῶν ἐγνωσμένης ἀντικομμουνιστικῆς δράσεως τῶν λοιπῶν ἀπουσιαζόντων εἰς ἄδεια δὲν ἐγένετο ἡ τοποθέτησις, τὸν Ἐνωμοτάρχην

Μαντέλλον Γεώργιον ἐκράτησα ἐν τῇ Γενικῇ Διοικήσει ἵνα διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἀποφευχθῇ νέα κατ᾽ αὐτοῦ συκοφαντία καὶ τυχοῦσα σύλληψις.

» Ἐξ ὅλων τῶν ἀνωτέρω ἀναφέρω διέγνωσα ὅτι μία συστηματικὴ ἐπικοινωνία τῶν Διοικούντων τὰς Ἑλληνικὰς ἐν Ἐδέσσῃ Ὑπηρεσίας μετὰ τῶν Διοικούντων Γερμανῶν ἦτο ἀρκετὰ ἱκανὴ νὰ περισώσῃ πλεῖστα ὅσα ἐν Ἐδέσσῃ Ἑλληνικὰ στοιχεῖα, νὰ ἀφοπλίσῃ δὲ ἐν μέρει τὴν ἀχαλίνωτον καὶ ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς δρῶσαν Βουλγαρικὴν Προπαγάνδα ὁ ἡγήτωρ τῆς ὁποίας Λοχαγὸς Κάλτσεφ ἑλισσόμενος περὶ τὴν Γερμανικὴν Διοίκησιν καὶ διαθέτων ἀρκετὰ ὑλικὰ μέσα ἀφήνεται νὰ ἐνεργῇ ἀκωλύτως ὑπὲρ τῆς Βουλγαρίας, νὰ σφαγιάζῃ καὶ νὰ ἐγκληματῇ εἰς βάρος τῆς Ἑλληνικῆς πλειονοψηφίας ἀφοῦ οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν δύναται νὰ ἀνταπεξέλθῃ κατ᾽ αὐτοῦ τελεσφόρως καὶ τοῦτο διότι οἱ μὲν ἀνώτεροι ἐν Ἐδέσῃ Δημόσιοι λειτουργοὶ περισσότερον ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὸ σαρκίον των ἐγκατέλειπον τὰς ὑπηρεσίας των ἀδιαφορήσαντες διὰ τὴν Ἐθνικὴν ὑπόστασιν τῆς περιφερείας ἐκείνης ἥτις καὶ κατ᾽ ἐμὲ ἔδει νὰ ἐτίθετο εἰς ἀνώτερον ἐπίπεδον τοῦ σαρκίου μας, ἡ δὲ Χωροφυλακὴ παραμείνασα ἐν Ἐδέσσῃ μόνη καὶ ἄνευ οὐδενὸς ἑτέρου στηρίγματος παραπαίει καὶ ἀπαγοητεύεται ἀποκρουομένη ἐξ ὅλων αὐτῆς τῶν πλευρῶν, πλὴν πιστεύω ὅτι τῆς Χωροφυλακῆς ἐνισχυομένης εἰς ἄνδρας καὶ ὁπλισμὸν ἐὰν τοῦτο ἐπιτευχθῇ παρὰ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς καὶ πλαισιομένων καὶ τῶν λοιπῶν Ὑπηρεσιῶν θὰ ἠδύνατο τελεσφόρως ν᾽ ἀντεπεξέλθῃ ἐὰν μὴ ἀποτελεσματικῶς κατὰ τῆς ἀνωμάλου ἐν Ἐδέσσῃ καταστάσεως καὶ δὴ κατὰ τῆς δρώσης ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ἀνωτέρω Ἀξιωματικοῦ Βουλγαρικῆς Προπροπαγάνδας».

Ἡ ἀνωτέρω ἀναφορὰ μετεφέρθη ἐνταῦθα κατὰ πιστὴν καθ᾽ ὅλα ἀντιγραφήν, πρέπει δὲ νὰ μελετηθῇ ὡς κείμενον ἀναφορᾶς τῆς 8ης Αὐγούστου 1943, ἤτοι ὡς συνταχθεῖσα ὑπὸ τὴν κεφαλικὴν ἀπειλὴν τοῦ κατακτητοῦ, ὅστις κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἠδύνατο νὰ λάβῃ γνῶσιν ταύτης. Ἡ μελέτη ταύτης, ὅσον κουραστικὴ καὶ ἂν εἶναι, ἐνέχει ἰδιαιτέραν σημασίαν διότι παρέχει ἕνα σοβαρὸν μέτρον κρίσεως περὶ τοῦ ἐθνικοῦ ἄγχους ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐβίου καὶ ἀντιμετώπιζε τὰ τόσον ὀξύτατα ἐθνικὰ προβλήματα ἡ Χωροφυλακή, τοὺς ἑλιγμοὺς τοὺς ὁποίους ἠναγκάζοντο νὰ μετέλθωσιν οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ Σώματος ἵνα μαλάξωσι τοὺς σκληροὺς Γερμανοὺς ἢ νὰ ὑπερφαλαγγίσωσι τοὺς δολίους Βουλγάρους, καὶ ταῦτα πάντα ἐγκαταλελημμένοι καὶ βαλλόμενοι ἐξ ὅλων τῶν σημείων.

Φρονοῦμεν ὅτι παρέξαμεν τὰ ἀναγκαιοῦντα ποσοτικῶς καὶ ποιοτικῶς στοιχεῖα, ὥστε καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ τομέως τούτου ἐθνικὴ εὐγνωμοσύνη πρὸς τὴν Χωροφυλακὴν νὰ ἀποτελεῖ χρέος διὰ πάντα ἱστορικόν. Ἤδη θ᾽ ἀναφερθῶμεν δι᾽ ὀλίγων καὶ εἰς τὰ κατὰ τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας πεπραγμένα.

ΡΟΥΜΑΝΙΚΗ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ

Τὸ Ρουμανοβλαχικὸν ἢ Κουτσοβλαχικὸν θέμα γεννηθὲν κατὰ τὰς ὀξυτέρας φάσεις τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος, ἀνατραφὲν ἐν μέσῳ τῶν πολλῶν ἡμῶν ἐθνικῶν ἀντιξοοτήτων καὶ λιπανθὲν ἐκ τῆς ἐθνικῆς ἀνάγκης νὰ προστατευθῇ ὁ ἄλλοτε ἀκμάζων ἐν Ρουμανίᾳ Ἑλληνισμός, ἐπέτυχεν οὐχὶ ὀλίγα προνόμια ἐν Ἑλλάδι, ὡς σχολεῖα, ἐκκλησίας, ἰδίας Κοινότητας κ.λ.π.

Ὅπως ἡ Βουλγαρία οὕτω καὶ ἡ Ρουμανία εὑρέθη σύμμαχος τοῦ Ἄξονος Βερολίνου - Ρώμης, πρᾶγμα ὅπερ ἀνεζωογόνησε τοὺς σκώληκας τῆς ἐν Ἑλλάδι Ρου-

μανικῆς προπαγάνδας, οἵτινες ἀπετέλουν καὶ ἀπετέλεσαν πάντοτε ἓν ἔμψυχον ὑλικὸν χρησιμοποιούμενον καὶ ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν.

Ἀπὸ τῆς ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν καταλήψεως τῆς Ἀλβανίας καὶ ἰδία ἀπὸ τῆς κηρύξεως τοῦ Β′ παγκοσμίου πολέμου αἱ ἑστίαι καὶ τὰ ὄργανα τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν ἀδιάλειπτον παρακολούθησιν τῶν ἀρχῶν Χωροφυλακῆς, διότι διὰ τὴν κακὴν τύχην τοῦ ἔθνους, παρὰ τὰς τόσας ἀνακατατάξεις πληθυσμῶν ἐν Ἑλλάδι, τόσον οἱ Βουλγαρίζοντες ὅσον καὶ οἱ Ρουμανίζοντες ἀφέθησαν νὰ κατοικοῦν ἐγγὺς τῶν βορείων συνόρων τῆς χώρας.

Βάσει τῶν πορισμάτων τῆς κατὰ ταῦτα ἀσκηθείσης ἀστυνομικῆς ἐπαγρυπνήσεως καὶ συνεπείᾳ Κυβερνητικῶν διαταγῶν ἅμα τῇ κηρύξει τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου ἡ κατὰ τόπους Χωροφυλακὴ προέβη εἰς τὴν σύλληψιν καὶ ἐκτόπισιν τῶν ὡς ἐπικινδύνων κριθέντων Ρουμανιζόντων.

Παρ' ὅλα τὰ μέτρα ταῦτα δὲν ἐπετεύχθη ἡ στέρησις τῶν Ἰταλῶν ἐκ τῶν Ρουμανιζόντων πρακτόρων, ἔνιοι τῶν ὁποίων ἐγένοντο καὶ ὁδηγοὶ τοῦ εἰσβαλόντος εἰς τὴν Πίνδον Ἰταλικοῦ στρατοῦ.

Κατὰ τὴν ἄνοιξιν 1942 ἐν Κονίτσῃ ὁ ἐκεῖ Διοικητὴς Καραμπιναρίας ὑπομοίραρχος Ντομενίτσι, εἷς πολιτισμένος ἄνθρωπος καὶ φιλέλλην, εἰς ἡμετέραν προσπάθειαν νὰ παρεμποδισθῇ ἡ λειτουργία Ρουμανικοῦ σχολείου εἰς Πάδες ἐδήλωσεν ἡμῖν: «Οἱ Ἀρουμαῖνοι ἐβοήθησαν πάρα πολὺ τὸν Ἰταλικὸν στρατὸν καὶ συνεπῶς ὑπάρχουσι διαταγαὶ τῆς Ρώμης νὰ ἱκανοποιεῖται πᾶν αἴτημά των».

Μετὰ τὴν κατάρρευσιν οἱ Ρουμανίζοντες ἀποθρασυνθέντες ἐξετράπησαν εἰς παντὸς εἴδους ἀνθελληνικὰς ἀσχημίας. Ἐν Βερροίᾳ Ρουμανίζοντες κατεξέσχισαν Ἑλληνικὴν Σημαίαν. Ἵδρυσαν Ρουμανικὴν Κοινότητα μετὰ λέσχης καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ, κατέλαβον διὰ τῆς βίας Ἑλληνικὰς ἐκκλησίας καὶ Ἑλληνικὰ σχολεῖα ἔνθα ἐγκατέστησαν ἀντιστοίχως Ρουμανοφώνους ἱερεῖς καὶ Ρουμανοδιδασκάλους, ἀνέλαβον ὡς διερμηνεῖς εἰς τὰς διαφόρους Ἰταλικὰς ὑπηρεσίας καὶ ἐσυκοφάντουν ἐν πολλοῖς πᾶσαν Ἑληνικὴν ἀρχὴν καὶ πάντα Ἕλληνα, ὑπῆρξαν πρωτεργάται καὶ καταδόται τῶν Ἰταλικῶν ταγμάτων ἐρεύνης καὶ ἀφοπλισμοῦ κ.λ.π.

Τὸν Ἀπρίλιον 1943 κατόπιν καταγγελιῶν τοῦ Ρουμανίζοντος Τζήμα Ἀχ., τμῆμα Ἰταλικοῦ στρατοῦ ἐπέδραμεν κατὰ τοῦ χωρίου Ἁγία Κυριακή, καὶ προέβη εἰς πυρπολήσεις, λεηλασίας καὶ ἁρπαγάς. Μεταξὺ τῶν ἁρπαγέντων ὑπῆρξαν καὶ δύο βόες χήρας τινὸς ἥτις ἔφθασεν εἰς Καστορίαν κλαίουσα καὶ ἐκλιπαροῦσα. Παρουσιασθέντες εἰς τὸν παντοδύναμον διευθυντὴν τοῦ ΙΙ γραφείου Ραβάλι ἀνεπτύξαμεν τὴν θέσιν τῆς ἀπόρου καὶ προστατρίας 3 ἀνηλίκων τέκνων γυναικὸς καὶ παρεκαλέσαμεν νὰ τῆς ἐπιστραφῶσιν οἱ ἀροτριῶντες βόες, ἀλλ' ὁ Ραβάλι ἀρνούμενος ἰσχυρίσθη ὅτι εἶχε πληροφορίες ὅτι ἡ γυναῖκα αὐτὴ ἦτο σύνδεσμος τῶν ἀνταρτῶν, ὁπότε προσεπαθήσαμεν νὰ ἐπισημάνωμεν τὰς ὑπεισερχομένας κακότητας εἰς τοὺς παρέχοντας τὰς πληροφορίας καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἀνεφέρθημεν διὰ παράδειγμα εἰς τὸν στερούμενον οἱουδήποτε ἠθικοῦ φραγμοῦ Τζήμαν.

Εἰς ὅλην τὴν προσπάθειάν μου ταύτην ὁ Ραβάλι μετὰ κυνικότητος ἀπήντησε: «προτιμῶ ἔνναν τέτοιον Ρουμᾶνον ἀπὸ 100 τιμίους Ἕλληνας».

Ἦτο καταπληκτικὴ ἡ παρὰ τῶν Ἰταλῶν παρεχομένη προστασία καὶ ἀσυδοσία εἰς τοὺς πράκτορας τῶν Ρουμανιζόντων.

Ρέοντος τοῦ Ρουμανικοῦ Χρυσίου καὶ μὲ ἐξησφαλισμένην τὴν ἀσυδοσίαν διά-

φοροι ἀγύρται ἐμφανισθέντες ὡς Ρουμανοδιδάσκαλοι τῇ ἀμέσω συνδρομῇ τῆς Ἰταλικῆς Χωροφυλακῆς κατέλαβον Ἑλληνικὰ διδακτήρια καὶ ἐγκατέστησαν Ρουμανικὰ σχολεῖα διὰ τὰ ὁποῖα ἐστρατολόγουν μαθητὰς διὰ τῶν πλέον μοθχηρῶν, ἐγκληματικῶν καὶ ἐκβιαστικῶν μεθόδων. Κατὰ τῶν ἀνθισταμένων ζωηρῶς ἐχρησιμοποίησαν τὸ πλέον ἄνανδρον μέσον, ἤτοι ἔρριπτον εἰς τὰς αὐλάς των ὅπλα καὶ ἐν συνεχείᾳ προεκάλουν ἔρευναν τῶν Ἰταλῶν.

Ἡ Ἑλληνικὴ Χωροφυλακὴ ἠγωνίσθη ἀμέσως καὶ ἐμμέσως, καὶ δι' ὅλων τῶν μέσων καὶ δυνάμεών της νὰ προστατεύσῃ τοὺς Ἕλληνας, τὰ σχολεῖα, τὰς ἐκκλησίας κ.λ.π., ἀλλὰ πολλάκις ἐματαιοπόνει καὶ ἐδημιούργει συνεπείας διὰ τοὺς βαθμοφόρους της.

Κατὰ τὸν χειμῶνα 1941-1942 ἡ Υ.Χ. Κονίτσης ἐπέτυχε δι' ἐπικινδύνου τολμήματος νὰ ἐξώσῃ ἐκ τοῦ διδακτηρίου Ἁρμάτων τοὺς Ρουμάνους, ἠμποδίσθη ὅμως καὶ ἠπειλήθη ὁ Διοικητὴς ταύτης ὑπὸ τῶν ἐν Κονίτσῃ Ἰταλικῶν ἀρχῶν ἀπὸ πάσης παρεμποδίσεως τῶν ἐν Πάδες καὶ Διστράτω Ρουμανοδιδασκάλων.

Ὁ ἐν Κονίτσῃ λόχος τῶν Καραμπινιέρων εἰς ἐντόνους προφορικὰς παραστάσεις τοῦ Διοικητοῦ Υ.Χ. Κονίτσης καὶ ἰδίως εἰς τὴν δήλωσιν ὅτι θὰ συνελάμβανε καὶ θὰ παρέπεμπεν εἰς τὴν δικαιοσύνην τοὺς ἱδρύοντας καὶ λειτουργοῦντας σχολεῖα ἄνευ ἀδείας, ἀπηύθυνεν τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον.

5ον Τάγμα Βασιλ. Καραμπινιέρων. Ἐν Κονίτσῃ τῇ 8ῃ Ἰουνίου 1942
Διοίκησις II Λόχου
Ἀριθμ. 915.
Πρὸς τὴν Δ)σιν τῆς ἐνταῦθα Ὑποτ)σεως Ἑλλ. Χωροφυλακῆς.
Ἀντικείμενον Ἀγγελία

Ἀπαντῶ εἰς τὰ προφορικῶς ἐκτεθέντα μοι παρὰ τῆς Διοικήσεως σας περὶ τῶν Ρουμανικῶν σχολείων Πάδων καὶ Διστράτου.

Ἡ Α.Ε. ὁ διοικητὴς τοῦ Σώματος Στρατοῦ, διατάσσει ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ καταγγελία εἰς τὰς Ἑλληνικὰς ἀρχὰς τῶν διδασκάλων βλάχων Προφέντζα Γεωργίου καὶ Ρώσιου Στεργίου.

Ὁ Ὑπομ. Διοικητὴς Βίκτωρ Βαλκαζάρα.

Εἶχεν μετακινηθῆ ὁ πολιτισμένος Ντσμινίτσι καὶ ὁ διάδοχός του Βαλκαζάρα ἦτο μισέλλην καὶ κακός.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ δώσωμεν τὴν συνέχειαν τοῦ θέματος. Λαβόντες ἀφορμὴν ἐκ τοῦ ἐγγράφου τούτου καὶ εἰς πρώτην εὐκαιρίαν διεμαρτυρήθημεν εἰς τὸν ἐν Κονίτσῃ Διοικητὴν Ἰταλικῶν δυνάμεων, ἕναν Ἀντισυνταγματάρχην, ὅτι κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν παραβιάζονται καταφόρως αἱ διεθνεῖς συνθῆκαι περὶ ἰσχύος τῶν ἑλληνικῶν νόμων καὶ ὡς ἐκ τούτου καθίστατο περιττὴ ἡ περαιτέρω ἐνάσκησις τῶν καθηκόντων ἡμῶν. Τόσον ὁ Ἀντισυνταγματάρχης οὗτος ὅσον καὶ ὁ προσκληθεὶς καὶ παριστάμενος κατὰ τὸν διάλογον Βαλκαζάρα ὑπεσχέθησαν ὅτι θὰ θέσωσι τὸ θέμα ἐκ νέου ὑπ' ὄψιν τῶν προϊσταμένων των.

Οὕτω μετὰ ἕνα περίπου μῆνα ἐλήφθη εἰς τὴν Υ.Χ. Κονίτσης τὸ ὑπ' ἀριθμ. 15) 3—1 ἀπὸ 13-7-1942 ἔγγραφον τοῦ αὐτοῦ ὡς ἀνωτέρω λόχου Καραμπινιέρων, δι' οὗ ἐγνωρίζετο ὅτι «Ἡ διοίκησις Μεραρχίας πεζικοῦ Μοδένης ὁρίζει (διατάσσει) ὅπως τὸ Ρουμανικὸν σχολεῖον Πάδων συνεχίσει τὴν λειτουργί-

α ν τ ο υ», ἀποφεύγων ὁ Ἰταλὸς συντάκτης ν' ἀπαντήσῃ ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τῆς καταλήψεως τοῦ Ἑλληνικοῦ διδακτηρίου.

Κατὰ τὸ θέρος 1942 ἐκορυφώθη ἡ προσπάθεια τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας νὰ διεισδύσῃ εἰς τὰ ὀρεινὰ βλαχόφωνα χωρία περιοχῆς Κονίτσης, πλὴν συνήντα παντοῦ τὴν ἔντονον ἀντίδρασιν τῶν γενναίων ἐκείνων Ἑλλήνων χωρικῶν εἰς συμπαράστασιν τῶν ὁποίων ἔσπευδεν συνεχῶς ἡ Χωροφυλακή, ἔστω καὶ ἂν ἐκ τῶν ὑστέρων παρημποδίζετο παρὰ τῶν Ἰταλικῶν ἀρχῶν κατοχῆς, καὶ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι πέραν τοῦ σάλου, τῆς κακοποιήσεως καὶ δεινοπαθήσεως ὡρισμένων Ἑλλήνων πολιτῶν καὶ τῆς οἱονεὶ ἐπιδεικνυομένης μειωτικῆς κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς προσπαθείας, οὐδὲν σπουδαῖον ἐπέτυχον οἱ ἀργυρώνυτοι ἐκεῖνοι πράκτορες τῆς Ρουμανίας.

Ἡ Χωροφυλακὴ ἄλλοτε μὲν μετεβάλλετο εἰς ἀσπίδαν τῶν κατοίκων, ἄλλοτε δὲ προεκάλει τὴν ἐθνικὴν διέγερσιν τούτων ὥστε νὰ δημιουργῇ τὴν ἐντύπωσιν περὶ ἐπικειμένων προβλημάτων δημοσίας τάξεως εἰς τὰ ὄμματα τῶν Ἰταλῶν καὶ οὕτω ἐπετύγχανε τὴν συγκράτησιν τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας ὑπὸ τῶν ἰδίων Ἰταλῶν. Διὰ νὰ δώσωμεν μίαν εἰκόνα τῆς ἐπικρατησάσης κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ θέρους 1942 καταστάσεως ἐν τῇ περιοχῇ Κονίτσης παραθέτομεν αὐτουσίαν τὴν ὑπ' ἀριθμ. 19) 1) 3 ἀπὸ 25-6-1942 ἀναφορὰν τῆς ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Κονίτσης πρὸς τὴν Δ.Χ. Ἰωαννίνων, τὴν Γενικὴν Δ) σιν Ἠπείρου, τὴν ἐπαρχίαν Κονίτσης καὶ τὸν Μητροπολίτην Ἰωαννίνων Σπυρίδωνα ὡς πρόεδρον Κοινωνικῆς Προνοίας, ἐκ τῆς ὁποίας διαπιστοῦνται ἢ διαφαίνονται αἱ ἐνέργειαι καὶ προσπάθειαι τῆς Χωροφυλακῆς.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ
ΥΠΟΔ) ΣΙΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ
Ἀριθ. Πρωτ. 19) 1) 3.

Κόνιτσα τῇ 25 Ἰουνίου 1942
Π ρ ὸ ς
Τὴν Διοίκησιν Χωροφυλακῆς Ἰωαννίνων
Γραφ. Εἰδ. Ἀσφαλείας
Ἰ ω ά ν ν ι ν α

«Ἐνέργειαι Ρουμάνων Πρακτόρων»

Λαμβάνω τὴν τιμὴν ν' ἀναφέρω ὅτι ὡς προσωπικῶς ὁ ὑποφαινόμενος ἐξ ἀνακρίσεων διεπίστωσε ἀπὸ τῆς 1ης τρέχοντος μηνὸς καὶ ἐντεῦθεν οἱ Βασίλειος Κατσίκας καὶ Μιχαὴλ Ρίζος καταγόμενοι ἐκ Χωρίου Περιβολίου Μακεδονίας ἀφιχθέντες εἰς τὴν περιφέρειάν μου καὶ δεῖ εἰς Δίστρατον ὅπερ ἐχρησιμοποίησαν ὡς ὁρμητήριον προέβησαν εἰς τὰς ἀκολούθους ἐνεργείας διὰ τὴν ἵδρυσιν Ρουμανικοῦ Σχολείου ἐν Ἄρμασι καὶ Παλαιοσελίῳ.

Τὴν 1ην Ἰουνίου ὁ Βασίλειος Κατσίκας ἐμφανιζόμενος ὡς Ρουμᾶνος διδάσκαλος μετὰ τοῦ ἐκ Διαστράτου Κων) νου Νάκα ἐργαζομένου διὰ λογαριασμὸν τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας μετέβησαν εἰς Ἄρματα καὶ ἠξίωσαν ἀπὸ τὸν Ἕλληνα δημοδιδάσκαλον Γεώργιον Οἰκονόμου νὰ τοὺς παραδοθῇ ἡ κλεὶς τοῦ Ἑλληνικοῦ διδακτηρίου, τονίσαντες μάλιστα ὅτι Ἑλληνικὸν Σχολεῖον εἰς Ἄρματα δὲν πρέπει νὰ λειτουργεῖ εἰ μὴ μόνον Ρουμανικόν.

Ὁ Ἕλλην δημοδιδάσκαλος ἠρνήθη νὰ παραδώσῃ τὴν κλεῖδα καὶ κατέφυγε ζητῶν ἐνίσχυσιν εἰς τὸν Σταθμὸν Χωροφυλακῆς Διστράτου. Ἀμέσως ὁ Σταθμὸς Χωροφυλακῆς Διστράτου ἀπέστειλεν δύναμιν εἰς Ἄρματα, ἥτις παρέμεινε ἐκεῖσε ἐπὶ διήμερον ὁπότε οἱ ὡς ἀνωτέρω πράκτορες παραιτηθέντες τῆς περὶ παραδόσεως εἰς

αὐτοὺς τοῦ Ἑλληνικοῦ διδακτηρίου ἔσπευσαν, ἀνεῦρον καὶ ἐνοικίασαν οἰκίαν τινὰ ἐν Ἅρμασι εἰς ἣν ἐγκατεστάθη ὁ Βασίλειος Κατσίκας.

Ἐν ᾧ ταῦτα συνέβαινον ἐν Ἅρμασι Χωροφύλαξ τοῦ Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς Διστράτου ἀφιχθεὶς ἐνταῦθα, παρουσιάσθη ἐνώπιόν μου καὶ μοὶ ἀνέφερεν τὰ διατρέξαντα. Κατόπιν τούτου τὴν 3ην Ἰουνίου παραλαβὼν ὡς διερμηνέα τὸν Διευθυντὴν τῆς ἐνταῦθα Ἀγροτικῆς Τραπέζης Εὐστάθιον Κυριάκην παρουσιάσθην εἰς τὸν Διοικητὴν τοῦ ἐνταῦθα 2ου Λόχου Καραβινέρων εἰς ὃν ἐκθέσας τὰ ἀνωτέρω ἔθεσα ὑπ᾽ ὄψιν καὶ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου περὶ ξένων Σχολείων 4862) 1931 καὶ ἀφοῦ ὑπέβαλον τὴν παράκλησιν ὅπως συστηθῇ καὶ ἐκ μέρους τῆς Ἰταλικῆς Ἀστυνομίας εἰς τὰ πρόσωπα ταῦτα νὰ ἀπόσχωσι τῶν ἐκνόμων των ἐνεργειῶν τῷ ἀνέφερον ὅτι ἐγὼ συμφώνως τῇ Ἑλληνικῇ Νομοθεσίᾳ θὰ καταμηνύσω τούτους καὶ τοὺς Γεώργιον Προφέντζαν ρουμανοδιδάσκαλον Διστράτου, καὶ τὸν τοιοῦτον Στέργιον Ρώσσιον Ρουμανοδιδάσκαλον Πάδων οἵτινες ἀπὸ ἔτους ὡς καὶ διὰ τῆς ὑπ᾽ ἀριθ. 16) 14) 2, 2δ´ καὶ) 5α ὁμοίων μου ἀνέφερον ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους λειτουργοῦσι Ρουμανικὰ Σχολεῖα ἐν τοῖς Χρίοις τούτοις, διότι ὁ μὲν πρῶτος κατέλαβεν αὐθαιρέτως τὸ Ἑλληνικὸν διδακτήριον Διστράτου, ὁ δὲ δεύτερος ἵδρυσε παρανόμως Ρουμανικὸν Σχολεῖον ἐν Πάδες καὶ αὐθαιρέτως κατέλαβε τὸ Ἑλληνικὸν διδακτήριον. Ὁ Διοικητὴς τοῦ Λόχου τούτου μοὶ ἀπήντησεν ὅτι διὰ μὲν τὴν κατάληψιν τῶν διδακτηρίων εὐθύνεται ὁ Ἐπιθεωρητὴς Νικόλαος Σπαθῆς ὅστις τότε συγκατένευσε εἰς τὴν παραλαβὴν καὶ συνεπῶς ἐφ᾽ ὅσον ἤδη ἐγείρεται ἀξίωσις θὰ γίνῃ μεσολάβησις εἰρηνικὴ ὅπως οἱ Ρουμανοδιδάσκαλοι ἐκκενώσωσι τὰ Ἑληνικὰ διδακτήρια, διὰ τὴν ποινικὴν ὅμως δίωξιν τόσον προφορικῶς ὅσον καὶ διὰ τῶν ἐν ἀντιγράφῳ ἐκ μταφράσεως ὑποβαλλομένων διαταγῶν ἐτόνισεν ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ καταμήνυσις τῶν Ρουμανοδιδασκάλων Γεωργ. Πρεφέντζα καὶ Στεργίου Ρώσσιου διὰ τὴν Σχολικήν των δρᾶσιν. Διὰ τὴν νέαν ὡς ἀνωτέρω ἐνέργειαν τῶν Ρουμάνων πρακτόρων περὶ ἱδρύσεως Ρουμανικῶν Σχολείων ἐν Ἅρμασι, κίνησιν καθοδηγουμένην ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Προφέντζα, ἡ δ) σις τοῦ Λόχου Καραμπινιέρων δὲν μοὶ ἔδωσεν σαφῆ ἀπάντησιν μὴ ἔχουσα στοιχεῖα μέχρι τοῦδε. Οἱ κάτοικοι τῆς Κοινότητος Ἁρμάτων συνέταξαν καὶ ὑπέβαλον τῇ Α.Ε. τῷ Στρατηγῷ Διοικητῇ, τῶν ἐν Ἠπείρῳ Ἐνόπλων Ἰταλικῶν δυνάμεων, ὑπόμνημα δι᾽ οὗ ἐκφράζουσι τὴν θέλησίν των νὰ παραμείνωσιν Ἕλληνες μὲ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα καὶ ὑποβάλλουσι τὴν παράκλησιν ὅπως διαταχθῇ ἡ ἀπομάκρυνσις τῶν Ρουμάνων πρακτόρων ἐκ τῶν χωρίων των. Ἐν τῷ μεταξὺ ἕτερον πρόσωπον ὑποδυόμενον τὸν Ρουμανοδιδάσκαλον, ὁ ἐπίσης ἐκ Περιβολίου—Γρεβενῶν Ρῖζος Μιχαὴλ ἔφθασεν εἰς Πάδες καὶ ἤρξατο προπαγανδῖζον εἰς Παλαιοσέλιον, ὅτε μὲν μετὰ τοῦ Ρώσσιου Στεργίου ὁτὲ δὲ μετὰ τοῦ Κατσίκα Βασιλείου, ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ μυήσῃ καὶ προσηλυτίσῃ τοὺς κατοίκους τοῦ Παλαιοσελίου εἰς τὴν ἰδέαν περὶ ἀναγκαίας ἱδρύσεως Ρουμανικοῦ Σχολείου ἐν Παλαιοσελίῳ. Περὶ τῆς δράσεως τῶν πρακτόρων τούτων ἐν Παλαιοσελίῳ ἐπωφεληθεὶς τῆς ἐκεῖσε μεταβάσεώς μου τὴν 19 τρέχοντος παρέστην αὐτόπτης μάρτυς ἐντόνων διαμαρτυριῶν τῶν κατοίκων καὶ ἐπείσθην ὅτι οἱ περὶ ὧν πρόκειται πράκτορες διὰ τῆς προπαγάνδας των ἔχουσι προκαλέσει ἐρεθισμὸν τῶν πολιτῶν τῆς Κοινότητος Παλαιοσελίου ἀναφέρω δὲ καὶ τ᾽ ἀκόλουθα... Ἀπὸ τῆς 2 περίπου Ἰουνίου, οἱ ἀνωτέρω Βασίλ. Κατσίκας καὶ Μιχαὴλ Ρῖζος περιερχόμενοι τὰς οἰκίας τῶν κατοίκων Παλαιοσελίου καὶ ὑποσχόμενοι ἀφθόνου Ρουμανικοῦ σίτου, ἀραβοσίτου καὶ ἄλλων τροφίμων ἅτινα εἴδη θὰ ἀποσταλῶσιν ἐκ Ρουμανίας ὡς καὶ τὴν προμήθειαν ἵππων καὶ ἡμιόνων, προσεκάλουν ἕνα ἕκαστον ὅπως

ὑπογράψῃ εἰς τὸ ὑπ' αὐτῶν περιφερόμενον πρακτικὸν περὶ ἱδρύσεως Ρουμανικοῦ Σχολείου ἐν Παλαιοσελίῳ. Κοινοτικὸν Συμβούλιον, κάτοικοι τῆς Κοινότητος ταύτης ἀντέστησαν καὶ εἶναι ἀποφασισμένοι ν' ἀντιστῶσι εἰς τὴν προπαγάνδαν ταύτην πλὴν 4 ἀτόμων τῶν 1) Ἀποστόλου Μπαλοδήμου τοῦ Νικολάου, ἐτῶν 37 ἐγγάμου μετὰ τῆς Χρυσάνθης τὸ γένος Ἀναγνώστου, καταγομένου ἐξ Ἀβδέλας Γρεβενῶν καὶ διαμένοντος ἐν Παλαιοσελίῳ, 2) Νικολάου Ζέρβα τοῦ Γεωργίου ἐτῶν 45, ἀνθρακέως, γεννηθέντος καὶ κατοικοῦντος ἐν Παλαιοσελίῳ, ἐγγάμου μετὰ τῆς Σοφίας Μπίσιου καὶ ἔχοντος κατὰ τὸ παρελθὸν κομμουνιστικὴν δρᾶσιν, 3) Γεωργίου Καραδηλοπούλου ἢ Καφφὲ τοῦ Βασιλείου, ἐτῶν 40, γεννηθέντος καὶ κατοικοῦντος ἐν Παλαιοσελίῳ ἀέργου, ἐγγάμου μετὰ τῆς Μαρίας Ἀδάμου Μούχου καὶ 4) Ἰωάννου Στεργίου ἢ Μουστάκα τοῦ Στεργίου, ἐτῶν 30, ἀνθρακέως, ἐγγάμου μετὰ τῆς Βασιλικῆς Τερλόκα, οἵτινες ὑπογράψαντες τὸ ἀνωτέρω πρακτικὸν ἀπετέλεσαν τὴν διοικοῦσαν ἐπιτροπὴν τῆς ἐν Παλαιοσελίῳ Ρουμανικῆς Νεολαίας, ὁμοῦ δὲ μετὰ τῶν Ρίζου καὶ Κατσίκα ἀνέλαβον καὶ οὗτοι προπαγανδιστικὴν δρᾶσιν.

«Ἐκτὸς τῆς ἐπιδιώξεως τῶν πρακτόρων τούτων περὶ τὴν ἵδρυσιν Ρουμανικοῦ Σχολείου ἐν ταὐτῷ ἀνεκοίνωσαν ὅτι προτίθενται νὰ χειροτονίσουν Ρουμᾶνον Ἱερέα ὅστις θὰ ἱερουργῇ Ρουμανιστὶ ἀποπεμπομένου τοῦ Ἕλληνος Ἱερέως. Πάντα ταῦτα ἔχουσι προκαλέσει γενικὴν ἀναστάτωσιν μεταξὺ τῶν κατοίκων οἱ δὲ ὡς μάρτυρες ἐξετασθέντες εὐυπόληπτοι κάτοικοι ἐδήλωσαν ἀπροφασίστως ὅτι δὲν θὰ ἀνεχθῶσι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ τὴν ἐγκαθίδρυσιν ἐν τῇ Κοινότητί των Ρουμανικοῦ Σχολείου καὶ Ρουμάνου Ἱερέως, ἐν ᾧ ἀντιθέτως, πρὸς ἀντιπερισπασμὸν καὶ ματαίωσιν τῶν Ρουμανικῶν σχεδίων θὰ ζητήσωσι παρὰ τῶν Ἀρχῶν κατοχῆς τὴν ἵδρυσιν Ἰταλικοῦ Σχολείου. Οἱ περὶ ὧν πρόκειται Βασίλειος Κατσίκας καὶ Μιχαὴλ Ρῖζος τὴν ἐπομένην τῆς ἀφίξεώς μου ἐν Παλαιοσελίῳ ἀνεχώρησαν εἰς Δίστρατον καὶ ἐκεῖσε εἰς Περιβόλι - Γρεβενῶν οἱ δὲ ὑπ' αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω μνησθέντες τέσσαρες ἐκ Παλαιοσελίου ἀπὸ ἡμερῶν ἤδη εἶχον ἀναχωρήσει πρὸς διαφόρους κατευθύνσεις δι' ἄγνωστον αἰτίαν.

«Ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω διαφαίνεται ἡ Ρουμανικὴ προπαγάνδα προσφεύγουσα εἰς τὰ βλαχόφωνα χωρία τῆς περιφερείας μου δι' ἵδρυσιν Σχολείων κ.λ.π. κρούει τὴν θύραν θίγουσα τὰ ζωτικῶς ἀποσχολοῦντα τὰ χωρία ταῦτα ζητήματα, ἰδία τοῦ Ἐπισιτισμοῦ.

«Διὰ τῆς ταὐταρίθμου Ια ὁμοίας μου «περὶ τῆς Ρουμανικῆς κινήσεως τῆς περιφερείας μου» ἀνέφερον ὅτι ἡ καλλιτέρα ἀντιμετώπισις τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας ἐν τοῖς χωρίοις ἤτοι Δίστρατον, Ἅρματα, Πάδες καὶ Παλαιοσελίου εἶναι ἡ ἐνεργὸς ἐπέμβασις τοῦ Κράτους διὰ τῆς διαθέσεως εἰς τοὺς κατοίκους τούτων σίτου, ἀραβοσίτου κλπ. δημητριακῶν ὡς καὶ ἡ Οἰκονομική των ἐνίσχυσις. Μέχρι σήμερον δὲν ἐπεδείχθη ἰδιαιτέρα τις φροντὶς διὰ τοὺς κατοίκους τούτους τῶν ὁποίων ἡ ἐπισιτιστικὴ θέσις εἶναι ἴσως οἰκτροτέρα πάσης ἄλης περιφερείας ἀρκεῖ νὰ θέσω ὑπ' ὄψιν ὑμῶν ὅτι οἱ 250 κάτοικοι Ἁρμάτων ἔχουσιν καλλιεργήσιμον ἔκτασιν, κατὰ τὴν τρέχουσαν περίοδον, 28 στρεμμάτων πρωΐμων καὶ 46 ὀψίμων. Ὡς προαναφέρω δὲν εἶναι μόνον ἡ ἔλλειψις τοῦ ἄρτου ἀλλὰ καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἐξαθλίωσις μαστίζει τοὺς κατοίκους τούτους οἵτινες ἀποζῶντες κατὰ τὸ παρελθὸν ἐκ τῆς ὑλοτομίας, κυρίως, ἤδη λόγῳ τοῦ ὅτι αἱ ὑλοτομικαὶ ἐργασίαι ἔχουσι ἀδρανίσει τελείως, στεροῦνται παντὸς πόρου διὰ τὴν προσπόρισιν καὶ ἐλαχίστων ἔστω δραχμῶν. Πρὸ 40ημέρου περίπου ἡ Κοινότης Ἁρμάτων ὑπέβαλε τῇ ἐνταῦθα Ἐπαρχίᾳ αἴτησιν Οἰκονομικῆς ἐνισχύσε-

ως καθ' ὅσον ἡ Ἐπαρχία χειρίζεατι δύο κονδύλια τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ τὸ τοῦ ἐράνου.

«Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀνέφερον τῷ κῳ Ἐπάρχῳ καὶ προφορικῶς περὶ τῆς ἀνάγκης ἐνισχύσεως τῆς Κοινότητος ταύτης διὰ χρημάτων πλὴν μέχρι πρὸ πενθημέρου περίπου δὲν εἶχε εἰσέτι ληφθῆ ἀπόφασις περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἴσως διότι δὲν ὑπῆρχον ἡ εὐχέρεια.

«Φρονῶ ὅθεν ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ λῆψις ἀμέσων μέτρων διὰ τὴν ἐπισιτιστικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῶν χωρίων τούτων καὶ παρακαλῶ ἵνα εὐαρεστούμενοι θέσητε ὑπ' ὄψιν τῶν ἁρμοδίων Ἀρχῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεως τὸ κεφαλαιῶδες τοῦτο ζήτημα ἵνα παρέχωσι εἰς τὰς ἐνταῦθα ἀρχὰς εὐχέρειαν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Δὲν παραλείπω ν' ἀναφέρω ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν τριμηνίαν ἐσημειώθησαν ἐν Παλαιοσελίῳ 20 θάνατοι ἐξ ἀσιτίας».

Ἐν τέλει οἱ Ἰταλοί, ἀφοῦ ἐνήργησαν πανηγυρικὴν κατ' οἶκον ἔρευναν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ὑπ) σεως Χωροφυλακῆς Κονίτσης, τὴν παραμονὴν τῆς 4.8.42 μετ' ὀλίγας ἡμέρας μετέφερον τὸν ἀξιωματικὸν τοῦτον διὰ φορτηγοῦ αὐτοκινήτου εἰς Καστορίαν, ἔνθα μετετίθετο «αἰτήσει τῶν ἀρχῶν κατοχῆς».

Τὸ Ἀρχηγεῖον Β. Χωροφυλακῆς ἐν τῇ κυκλοφορησάσει ἐκθέσει του διαλαμβάνει : (σελ. 13) «Ἡ Χωροφυλακὴ Βεροίας κατὰ τὰ τέλη 1941 ἐν τῇ προσπαθείᾳ της ὅπως ἐξουδετερώσῃ ὑπαρχούσας ἐν τῇ περιφερείᾳ της ὁμάδας Κουτσοβλάχων, αἵτινες εἶχον ἐξεγερθεῖ κατὰ τῆς Ἑλλάδος ὑπέστη πλεῖστας ὅσας ταπεινώσεις ἐκ μέρους τῶν ἀρχῶν κατοχῆς αἵτινες ὑπέθαλπον τὴν ἐν λόγῳ κίνησιν. Ὡς παράδειγμα ἀναφέρομεν τὴν κακοποίησιν ἐν μέσῃ ἀγορᾷ τοῦ τότε Διοικητοῦ Ἀντισυνταγματάρχου Σταφυλοπάτη Γεωργίου».

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ παρατηροῦμεν ὅτι ἡ ἔκθεσις αὕτη τοῦ Ἀρχηγείου, προοριζομένη μάλιστα καὶ δι' ἐνημέρωσιν τοῦ γράφοντος τὴν στρατιωτικὴν ἱστορίαν Γ.Ε.Σ., εἶναι πάρα πολὺ πτωχὴ εἰς στοιχεῖα καὶ γεγονότα, ἐκτὸς τῶν ἄλλων πολλῶν ἀτελειῶν της. Ἀσφαλῶς τοῦτο δέον ν' ἀποδοθῇ κατὰ σοβαρὸν ποσοστὸν εἰς τὴν ἔλλειψιν ἀρχείων καὶ καταλλήλου συστήματος ἀρχειοθετήσεως.

Οἱ Ρουμανίζοντες, ὡς πονηρώτεροι καὶ ἐγκληματικώτεροι, ὑπῆρξαν ἀπείρως δολιώτεροι καὶ πλέον καταχθόνιοι τῶν Βουλγαριζόντων.

Ἐν Βερροίᾳ κατέλαβον ἱερὸν ναὸν καὶ ἐγκατέστησαν Ρουμανόφρονα ἱερέα ἱερουργοῦντα ες τὴν Ρουμανικὴν διάλεκτον.

Ἐν Ἐδέσσῃ διὰ τῶν Γερμανῶν ἀπέσπασαν τὸν ἱερὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων εἰς ὃν ἐγκατεστάθη ὁ πράκτωρ τῶν Ρουμάνων ἱερεὺς Χρ. Δ. Φαρσερῶτος καὶ ἐξύβρισαν χυδαίως τὸν Νομάρχην Πέλλης Θεμελὴν (117).

Ἡ σκανδαλώδης καὶ ἀπροκάλυπτος Γερμανικὴ εὔνοια πρὸς τοὺς Ρουμανίζοντες ἐξησθένησε τὰς προσπαθείας τῶν ἀρχῶν Χωροφυλακῆς Ἐδέσσης, ὅπως ἄλλωστε συνέβαινε καὶ πανταχοῦ ἀλλοῦ ὅπου ἐνεφανίσθη καὶ ἔδρασεν Ρουμανικὴ προπαγάνδα.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Καρόλου Ντὴλ 7 ἐστεγάζετο ἡ ἀποκαλουμένη Ρουμανικὴ διαχείρισις, διὰ τῆς ὁποίας ἐνεργοῦντο διανομαὶ τροφίμων κ.λ.π. εἰς τοὺς ρουμανίζοντας κατ' ἀρχὴν καὶ ἐν συνεχείᾳ μόνον εἰς τοὺς ἀποστέλλοντας τὰ τέκνα των εἰς Ρουμανικὸν Σχολεῖον.

---

(117) Βλέπε λεπτομερῆ ὑπ' ἀριθμ. 637)4)4 6 ἀπὸ 5-8-1946 ἀναφορὰν τοῦ τμήματος Ἀσφαλείας Ἐδέσσης περὶ τῆς δραστηριότητος ἐν Ἐδέσσῃ τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας.

Εἴς τινας περιοχὰς λήγοντος τοῦ 1942 ἢ ἀρχομένου τοῦ 1943 ἤρξατο ἡ κάμψις τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας καὶ ἡ βαθμιαία διακοπὴ τῆς φοιτήσεως παίδων εἰς Ρουμανικὰ σχολεῖα ἐπικορούσης τῆς συστηματικῆς καὶ ἀκαταπαύστου νουθετήσεως μετά τινων ἀπειλητικῶν αἰχμῶν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς (118), οἱ δὲ ἀπολύοντες ἔδαφος Ρουμανοδιδάσκαλοι προέβαινον εἰς συνεχεῖς συκοφαντικὰς καταγγελίας κατὰ τῶν ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς (συνηθεστέρα κατηγορία ὅτι διένειμον δελτίον εἰδήσεων Ἀγγλικοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ) καὶ κατὰ τῶν μετανοούντων κατοίκων. Εἰς τὴν κάμψιν ταύτην τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας συνετέλεσαν διάφοροι παράγοντες μεταξὺ τῶν ὁποίων πρωτεύοντα ρόλον διεδραμάτισαν ἡ δημιουργία καὶ ἐνδυνάμωσις τῶν Ἑλληνικῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων καὶ ἡ παρ᾽ αὐτῶν ἐξόντωσις ἐπιφανῶν ρουμανιζόντων, ἡ ἐξαφάνισις τοῦ μεγαλοαπατεῶνος Διαμάντη κ.λ.π.

Κατὰ τὸν χειμῶνα 1941 - 1942 ὅλαι αἱ κατὰ τῆς Ἑλλάδος στραφεῖσαι ἔχιδναι ἐχρησιμοποίησαν, ἐκτὸς τῆς ὠμῆς βίας τῶν κατακτητῶν, ὡς πολὺ σπουδαῖον ὅπλον τὸν ἀραβόσιτον, τὸν ὁποῖον προσέφερον δωρεὰν εἰς τοὺς ὑπογράφοντας δηλώσεις προσχωρήσεως. Καὶ ἀλλαχοῦ ἀνωτέρω ἀνεφέρθημεν εἰς τὴν ἀντίδρασιν τῆς Χωροφυλακῆς ἐναντίον αὐτῶν τῶν διανομῶν.

Εἰς κυκλοφορῆσαν προσφάτως, πλῆρες ἐθνικῶν, κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν ἐννοιῶν καὶ παραγγελμάτων, ὑπὸ μορφὴν λογικῶν συμπερασμάτων διαφόρων διαλόγων ἐπὶ τῇ βάσει ἐξελιχθέντων γεγονότων — ἔργον τοῦ Εὐαγγέλου Ἀβέρωφ — Τοσίτσα, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Φωνὴ τῆς γῆς, αἱ σελίδες 214 - 216 εἶναι ἀφιερωμέναι εἰς τὸ ἄγχος τὸ ὁποῖον κατεῖχε τοὺς βαθμοφόρους τῆς Χωροφυλακῆς διὰ τὰ ἀποτελέσματα τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας, καὶ διὰ τὸν τελεσφορώτερον τρόπον ἀντιδράσεως κατ᾽ αὐτῆς τῆς Χωροφυλακῆς. Ἡ ἀξία των εἰς τὰς σελίδας ταύτας διαλαμβανομένων πρέπει νὰ ἐκτιμηθῇ μὲ βάσιν τὴν εἰς τὴν σελίδαν 6 δήλωσιν τοῦ συγγραφέως, καθ᾽ ἥν«Ὅ,τι ἔχει σχέσει στὸ μυθιστόρημα αὐτὸ μὲ τὴ δημόσια δράση τῆς Ρωμαϊκῆς Λεγεῶνος καὶ εἰς ἐνέργειες τῆς Ἰταλικῆς Μεραρχίας Φορλί, ὅπως ἐπίσης καὶ μὲ τὴν ἀντίδραση ἐναντίον τους, ἀνταποκρίνεται αὐστηρὰ στὰ πραγματικὰ γεγονότα» ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς διευκρινήσεις τῆς σελίδος 373.

Ὑπείκων εἰς τὴν πραγματικότητα, ὁ παρ᾽ ὅλων σχεδὸν τῶν ἀντικειμενικῶν κριτικῶν τόσον ἐπαινεθεὶς διὰ τὸ ἔργον τοῦτο Ἀβέρωφ, ἐν τῇ ἐξιστορήσει, ὑπὸ τὴν μορφὴν μυθιστορήματος, τῶν διαδραματισθέντων ἐν Θεσσαλίᾳ γεγονότων ἐκτὸς τῆς ἀντιδράσεως ὡρισμένων Ἑλλήνων πολιτῶν, μόνον τὴν Χωροφυλακήν, ἐξ ὅλων τῶν δημοσιοϋπαλληλικῶν κλάδων καὶ λειτουργιῶν, εὗρεν ἀπασχολουμένην μὲ τὴν ματαίωσιν ἢ μείωσιν τῶν σχεδίων τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας. Ἀλήθεια ποῖον ἄλλον νὰ εὕρισκεν συναγωνιστήν, ἀφοῦ ὁ Νομάρχης ἠσχολεῖτο κυρίως μὲ τὴν ἀποστολὴν τροφίμων εἰς Ἀθήνας. (!) (119).

Ὁ Στρατηγὸς Δημουλὰς σχετικῶς παρέχει ἡμῖν καὶ τὴν ἀκόλουθον πληροφορίαν: «Κάποτε, ἀφοῦ ἀφίχθη εἰς Λάρισσαν νέος Νομάρχης μετὰ τὸν Πιπιλιάγκαν ...... καὶ εἰς τὰς παραμονὰς τῆς ἐκ Λαρίσσης μεταθέσεώς μου τοῦ εἶπον — «Δὲν ἔχο-

---

(118) Βλέπε 3)1)10α ἀπὸ 2-2-1943 ἀναφορὰν τῆς Υ.Χ. Καστορίας πρὸς Δ.Χ. Φλωρίνης περὶ τοῦ ἐπιτεύγματος διαγραφῆς πέντε μαθητῶν ἤτοι τῶν Κων. Γκόγκου, Γεώργ. Γκόγκου, Ἀθαν. Μπαντόλη, Γεωργίου Νταρμπίξιου καὶ Στεφ. Κοκότα ἐκ τοῦ Ρουμαν. Σχολείου Κλεισούρας κ.λ.π.

(119) Βλέπε Ε. Ἀβέρωφ σελ. 240 καὶ 251 ὅπου ὁ Νομάρχης κατηγορεῖται καὶ ὡς στενὸς φίλος τῆς Λεγεῶνας.

μεν δυνατότητα καὶ μέσα ν' ἀντιμετωπίσωμεν τὴν κίνησιν τῶν Κουτσοβλάχων, ἀφ' οὗ δροῦν ὡς ὄργανα καὶ μὲ τὴν συνεργασίαν τῶν Ἰταλῶν· μόνον ἐὰν ὑποστηρίξωμεν τὴν συγκρότησιν κάποιας συμμορίας ἰδικῆς μας, ἡ ὁποία διὰ τοῦ φόνου τῶν ἡγετῶν των καὶ τῆς τρομακρατίας θὰ δυνηθῇ ν' ἀνακόψῃ τὴν κίνησιν αὐτήν». Κατεξανέστη ὁ κύριος ἐκεῖνος. Καὶ ἀπήντησε «πῶς τὸ ἐσκέφθητε αὐτό! Ἡ Γερμανία θὰ νικήσῃ. Ἡ Γερμανία ἔχει Στρατάρχας καὶ ἡ Ἀγγλία ναυάρχους» ... Ἰδοὺ διὰ τίνα λόγον ἦτο μόνη ἐν πολλοῖς εἰς τοὺς ἀγῶνας της ἡ Χωροφυλακή. Μέχρις ἐδῶ ὡμιλήσαμεν περὶ τῆς προπαγάνδας τῶν Ρουμάνων, ἐναπομένει ἤδη νὰ ἀναφερθῶμεν δι' ὀλίγων καὶ ὅλως ἐκλεκτικῶς, εἰς τὰ ἀφορῶντα τὴν δραστηριότητα τῆς Χωροφυλακῆς ἔναντι τῆς ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν ἐξοπλισθείσης δυνάμεως στρατολογηθέντων ὑπὸ τῆς συμμορίας Ἀλκιβιάδη Διαμάντη Κουτσοβλάχων, λαβούσης τὸν ἠχηρὸν τίτλον «Ρωμαϊκὴ Λεγεών».

Ἐν σχέσει μὲ τὴν σύνθεσιν τῆς λεγεῶνος αὐτῆς γράφει ὁ Ἀβέρωφ: «Ὁ στρατός της εἶχε πιὰ ξεπεράσει τοὺς τρεῖς χιλιάδες ἄνδρες.

«Εἶχαν μαζευτεῖ σ' αὐτὸν ὅλοι οἱ θρασύτεροι τυχοδιῶκτες καὶ οἱ χειρότεροι ἀλῆτες, ὅλοι ὅσοι, μέσα στὴν ἀναστάτωση τῆς Γερμανικῆς εἰσβολῆς, εἶχον κατορθώσει νὰ τὸ σκάσουν ἀπὸ τὶς φυλακές.....».

Αὐτοὶ λοιπόν, οἱ λεγεωνάριοι συγκροτήθηκαν καὶ ἔδρασαν κυρίως εἰς τὴν Θεσσαλίαν, περὶ τῶν διαδραματισθέντων δὲ ἐν Λαρίσῃ, κ.λ.π., πρὸ τῆς συγκροτήσεως καὶ μετ' αὐτήν, μὲ ἐξαιρετικὴ γλαφυρότητα καὶ ὑπέροχη τέχνη περιγράφει εἰς 206 σελίδας τοῦ ἔργου του ὁ Ἀβέρωφ, ἤτοι ἀπὸ τῆς σελίδος 166 καὶ μετέπειτα καὶ εὑρίσκομεν ὅλως ἰδιαιτέρως ἐπίκαιρον διὰ τὸ ἡμέτερον θέμα τὸ ἑξῆς χωρίον τῆς σελίδος 211 : «Πρῶτα - πρῶτα, ὁ στρατὸς τῆς Λεγεώνας δὲν ἄφηνε λίθον ἐπὶ λίθου γιὰ νἄβρει ὅπλα νὰ παραδώσει στοὺς Ἰταλούς. Ξυλοδαρμοί, βασανιστήρια, λεηλασία τοῦ σπιτιοῦ σου γιὰ νὰ μαρτυρήσεις. Τὰ ἴδια καὶ χειρότερα ἂν σοὔβρισκαν κανένα ὅπλο. Μὰ καὶ τίποτε νὰ μὴ σοὔβρισκαν, ἂν ἤσουν πατριώτης καὶ δὲν προσχοροῦσες στὴ Λεγεώνα κάποιο πιστόλι θὰ βρισκόταν — σὰν ἀπὸ θαῦμα — σὲ κανένα κατώϊ» καὶ ἐν συνεχείᾳ. «Ὁ νομάρχης ποὖχε ἔρθει στὴ Λάρισα μετὰ τὴν κατάρρευση, ἔπαυε τοὺς κοινοτάρχες τὸν ἕναν ὕστερ' ἀπ' τὸν ἄλλο καὶ στὴ θέση τους ἔβαζε τὰ κατακάθια τῶν χωριῶν, ἀρκεῖ νὰ βοηθοῦσαν γιὰ νὰ βροῦν κρυμμένα ὅπλα, ἀρκεῖ νὰ δήλωναν ἐπίσημα πὼς τὸ χωριὸ ἦταν «λατινικὸ» — κι' ἂς μὴν ὑπῆρχε οὔτε μισὸς Βλάχος στὸν κάμπον ὅλον». Νὰ λοιπὸν γιατὶ εἶχε καταγγείλει τὸν Ἀνώτερον Διοικητὴν Χωροφυλακῆς πλου ἀλητείας», ποῖος ὁ Ἀλκιβιάδης Διαμάντης καὶ ποία ἡ θεωρία αὐτοῦ καὶ τῶν ὅτι δὲν βοηθοῦσεν ἡ Χωροφυλακὴ στὴν ἀνεύρεσιν ὅπλων!!

Τί ἦτο ἡ Λεγεών, ποὺ ὤφειλε τὸν τίτλον αὐτὸν τὸ ἄθροισμα ἐκεῖνο τῆς «ἐνὸς συνεργατῶν, εἶναι ἀνάγκη νὰ μελετηθῶσιν εἰς εἰδικὰς πρὸς τοῦτο ἐργασίας, διότι τυχὸν ἐπέκτασις ἡμῶν ἐνταῦθα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ἑνὸς τοιούτου θέματος θὰ ἐδημιούργει εὐρύτατον χάσμα. Ἐπισημαίνομεν τὸ γεγονὸς ὅτι εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην ὁ τόσον αὐστηρῶς εἰς τοὺς νόμους καὶ κανονισμοὺς προσηλωμένος τότε Ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Θεσσαλίας Δημουλᾶς νὰ προτείνῃ τὴν σύστασιν ἐθνικῶν συμμοριῶν μὲ τὴν ἐλπίδα ν' ἀνακοπῇ τὸ ἐγκληματικὸν ἔργον τῶν λεγεωναρίων, καθ' ὅσον τοῦτο μαρτυρεῖ τὴν ἀπώλειαν οἱουδήποτε ἴχνους ὑπομονῆς καὶ ἐλπίδος δι' ἄλλα μέσα. Δυστυχῶς ἀπετάθη εἰς τόσον Γερμανόπληκτον νομάρχην, ὥστε νὰ μὴ δυνηθῇ νὰ διαστείλῃ τὴν Γερμανοφιλίαν του ἐκ τῶν ἐγκλημάτων τῶν ὀρδῶν τῆς Λεγεῶνος ἑνὸς διεθνοῦς ἀπατεῶνος ἀκούοντος εἰς τὸ ὀνοματεπώνυμον Ἀλκιβιάδης

Διαμάντης. Μία ἐκ τῶν ἐγκληματικῶν ἐνεργειῶν τῆς Λεγεῶνος ὑπῆρξεν καὶ ἡ μέχρις ἀναισθησίας κακοποίησις τὴν 7ην Ἰουνίου 1943, τοῦ Διοικητοῦ Β΄ Ἀστυνομικοῦ Τμήματος Τρικάλων τότε ὑπομοιράρχου, ἤδη ὑποστρατήγου Ε.Α., Παναγιώτου Δημητριάδου, ὑπὸ τὰς ἀκολούθους περίπου συνθήκας.

Τέσσαρες λεγεωνάριοι, μὲ στολὴν ἀπολύτως ὁμοιάζουσαν πρὸς τὴν τῶν Ἰταλῶν στρατιωτῶν, τὴν μεσημβρίαν τῆς 7ης Ἰουνίου μεταβάντες εἰς Β΄ Ἀστυνομικὸν τμῆμα, ἐκάλεσαν τὸν Δημητριάδην νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ ἐπειγόντως εἰς τὸν συνοικισμὸν Κουτσομιλίων, ἔνθα τὸν ἀνέμεινεν ὁ διοικητὴς τῆς Καραμπιναρίας.

Ὁ Δημητριάδης ἔχων λόγους νὰ ὑποπτευθῇ ὅτι ὄντως τὸν ἐζήτει ὁ Διοικητὴς τῆς Καραμπιναρίας ἔσπευσε ν᾽ ἀκολουθήσῃ χωρὶς νὰ προβῇ εἰς ἄλλας διαπιστώσεις, εἰς τὸν συνοικισμὸν Κουτσομιλίων ὅμως ὡδηγήθη εἰς τὸ ἐκεῖ Σχολεῖον καὶ ἐνώπιον τοῦ εἰς Βερροίας βαθμούχου τῶν λεγενεωναρίων Παναγ. Σίμου, παρ᾽ οὗ ὑπεβλήθη εἰς πρόχειρον ἐξέτασιν διὰ τοὺς κατὰ τὴν περίοδον 1938 — 1940 χρησιμοποιηθέντας παρ᾽ αὐτοῦ πράκτορας διὰ τὴν παρακολούθησιν τῶν Ρουμανιζόντων, περίοδον καθ᾽ ἣν ὁ Δημητριάδης εἶχεν διατελέσει Διοικητὴς Ἀστυνομικοῦ Τμήματος Βερροίας.

Ἐπειδὴ κατὰ τὴν τοιαύτην ἐξέτασιν καὶ τὸν ἐν γένει μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τὸν ὡς ἀνακριτῶν του ἐμφανισθέντων λεγεωναρίων ἐτήρησε στάσιν ἀπολύτως ἄψογον καὶ μάλιστα εἰς μίαν στιγμὴν εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὅτι ἡ ἤδη κατάταξις των εἰς Λεγεῶνα κ.λ.π. ἐδικαίωσεν ἀπολύτως τὰς προπολεμικὰς ὑπονοίας τῶν ἀστυνομικῶν ἀρχῶν καὶ τὰ παρ᾽ αὐτῶν ληφθέντα μέτρα, ὁ Σῖμος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν κατέστησαν ἔξαλλοι καὶ ὁδηγήσαντες τὸν ὑπομοίραρχον εἰς σκοτεινήν τινὰ αἴθουσαν τοῦ Σχολείου ἐπετέθησαν ἐναντίον του διὰ τῶν ὑποκοπάνων τῶν ὅπλων των κτυπῶντες τοῦτον ἀδιακρίτως, μέχρις ὅτου πληροφορηθεὶς τὴν σύλληψιν καὶ κράτησίν του ὁ Διοικητὴς τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Ἀντισυνταγματάρχης Εὐάγγελος Σοφρᾶς δι᾽ ἐντόνων διαβημάτων του κατώρθωσε νὰ πείσῃ τὸν Ἰταλὸν Φρούραρχον νὰ μεταβῇ αὐτοπροσώπως καὶ νὰ διακόψῃ τὴν περαιτέρω κακοποίησιν τοῦ ἐν ἀφασίᾳ πλέον τελοῦντος Δημητριάδη.

Συνεπείᾳ τῆς δεινῆς κακοποιήσεως καὶ τῶν κατὰ ταύτην τραυμάτων ὁ ὑπομοίραρχος Δημητριάδης Παν. ὑπέστη ἀντιδραστικὴν μελαγχολικὴν συνδρομὴν μετ᾽ ἀγχωδῶν φαινομένων, ἕνεκεν τῶν ὁποίων ἔλαβεν δύο ἐν συνεχείᾳ 9μήνους μακρᾶς ἀδείας. (120).

Ἡ ἔντασις τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας κατέπεσε μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Ἰταλίας καὶ μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν Ἐθνικῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων, ἀλλὰ παρὰ τὴν σατανικότητα τῶν μεθόδων της καὶ τὴν βεβαιότητα τῶν μέσων ἅτινα μετῆλθεν ὄχι μόνον δὲν ἐπέτυχε τὶ τὸ σοβαρόν, πέραν τῶν ἐξωπλισθέντων ἐγκληματιῶν καὶ ἠλιθίων, ἀλλὰ ἔδωσε καὶ ἀφορμὴν εἰς τὴν μεγάλην πλειονοψηφίαν τῶν Κουτσοβλάχων νὰ ἀπολυμανθῇ ἀπὸ τὸ μίασμα αὐτό.

Ἡ Χωροφυλακὴ παρὰ τὰ δεινὰ ἅτινα ἐδοκίμασε κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην δικαιοῦται νὰ αἰσθάνεται ὑπερηφάνειαν, διότι καὶ αὕτη συμμετέσχεν σθεναρῶς εἰς τὴν παρὰ τῶν Κουτσοβλάχων προβληθεῖσαν διὰ πολλῶν φυλακίσεων, κακοποιήσεων καὶ θυσιῶν, ὑπέροχον ἀντίστασιν εἰς τοὺς ἀργυρωνήτους ἐκείνους κακοποιούς.

---

(120) Βλέπε περὶ τούτων ὑπὸ στοιχεῖα Δ.Υ. ἀπὸ 30-4-1945 ἔκθεσιν τοῦ τότε Μοιράρχου Παν. Δημητριάδη εἰς ἐκτέλεσιν ἀριθ. 166290 ἐγκ. 287 ἀπὸ 15-4-1945 διαταγῆς Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν.

῎Ηδη θὰ ὁμιλήσωμεν καὶ περὶ τῶν πεπραγμένων ἐν τῇ ἐθνικῇ ἀντιστάσει τῆς χωροφυλακῆς εἰς μίαν προχωρημένην περιοχήν.

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ ΕΒΡΟΥ:

Οἱ Γερμανοὶ ἵνα φανοῦν εὐχάριστοι εἰς τοὺς Τούρκους καὶ ἵνα παραστήσωσι τοὺς σεβομένους τὰς διεθνεῖς συνθήκας δὲν παρέδωσαν εἰς τὴν Βουλγαρικὴν στρατιωτικὴν κατοχὴν τὴν ἀπὸ Φερρῶν μέχρι Δικαίων ἐδαφικὴν Λωρίδα, ἥτις ἀπετέλεσε τὸν νόμον ῞Εβρου μὲ ἕδραν τὸ Διδυμότειχον.

Διὰ τὴν διοίκησιν τοῦ ἀποκεκομμένου τούτου ἐθνικοῦ τμήματος διὰ τοῦ Ν.Δ. 176 τῆς 14) 16-6-1941 (Φ.Ε.Κ. 196 Α) «περὶ ἐκτάκτου ἁρμοδιότητος τοῦ Νομάρχου ῞Εβρου καὶ ὁρισμοῦ προσωρινῆς ἕδρας του κ.λ.π.», παρεσχέθη ἐξουσιοδότησις εἰς τὸν νομάρχην τῆς περιοχῆς ταύτης ὅπως κατὰ παρέκκλισιν τῶν κειμένων διατάξεων περὶ προσόντων κ.λ.π. προσλαμβάνη, κατὰ τὴν κρίσιν του, τοὺς ἀπαραιτήτους διὰ τὰς ἀνάγκας ὑπαλλήλους διὰ πράξεων μὴ ὑποκειμένων εἰς δημοσίευσιν εἰς Φ.Ε.Κ. ᾿Εν συνεχείᾳ διὰ τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 1 ἐπετράπη εἰς τὸν αὐτὸν νομάρχην ὅπως κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον προβαίνῃ εἰς διορισμοὺς πολιτοφυλάκων πρὸς συμπλήρωσιν ἀστυνομικῆς δυνάμεως μέχρι τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 300.

Κατὰ μῆνα ᾿Ιούνιον 1941 ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς ῾Ελληνικῆς Κυβερνήσεως ἡ ἀποστολὴ εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην Χωροφυλακῆς δυνάμεως ἐξ 1 ταγματάρχου, 16 Μοιράρχων, 16 ὑπομοιράρχων, 16 ᾿Ανθυπομοιράρχων, 16 ᾿Ανθυπασπιστῶν καὶ 250 ὁπλιτῶν, τῇ ἐγκρίσει τῶν ἀρχῶν κατοχῆς.

῾Ο πρῶτος Νομάρχης ῞Εβρου Φραγκούλης, ἠδονισθεὶς ἐκ τῆς παρασχεθείσης αὐτῷ ἐξουσίας διὰ τοῦ ὡς ἀνωτέρω Ν.Δ. καὶ προτιθέμενος ἀσφαλῶς νὰ πολιτευθῇ, ἐπεμβὰς παρὰ τῇ Κυβερνήσει ἐματαίωσε τὴν ἀποστολὴν τῆς τοιαύτης δυνάμεως, διότι ἤθελεν νὰ δημιουργήσῃ ἀστυνομίαν δι' ἰδικῶν του διορισμῶν καὶ συγκατετέθη (!) εἰς τὴν ἀποστολὴν ἑνὸς πυρῆνος μόνον. Οὕτω ἀναχωρήσαντες ἐξ ᾿Αθηνῶν τὴν 17-10-1941 ἔφθασαν εἰς Διδυμότειχον μόλις τὴν 8-11-1941 ὁ Ταγματάρχης Δρεμπέλας Γεώργιος, καὶ οἱ ᾿Ανθυπομοίραρχοι ᾿Αναστάσιος Ψαρρός, Κατσαρέας Κων., Νικόλαος Κουρεμπνᾶς, Πασσᾶς Γεώργ., ὁ ᾿Ανθυπασπιστὴς Δούκας Κωνσταντῖνος καὶ 12 μόνον ὁπλῖται. ᾿Εκπλήσσει πάντα ἐχεφρονοῦντα ἄνθρωπον ἡ πρᾶξις ἐκείνη Κυβερνήσεως καὶ ἡγεσίας Σώματος Χωροφυλακῆς, καθ' ἣν 5 ᾿Αξιωματικοί, 1 ᾿Ανθιπασπιστὴς καὶ 12 ὁπλῖται ἀπεστάλησαν διὰ νὰ ἀποτελέσωσι τὴν δημοσίαν δύναμιν ὑπὸ τὰς μετὰ τὴν κατάρρευσιν ἐπικρατησάσας συνθήκας ἐγγὺς τῶν Βουλγαρικῶν καὶ Τουρκικῶν συνόρων καὶ εἰς περιοχὴν τελείως ἀποκεκομμένην τῆς ὑπολοίπου ῾Ελλάδος. ᾿Αντιθέτως ἕνεκα τῶν λόγων τούτων, τυγχάνει ἀξιοπρόσεκτος καὶ ἀξιέπαινος ἡ ἀποφασιστικότητος τῶν ὀλίγων ἐκείνων ἀνδρῶν νὰ ἀποδεχθῶσιν τὸ βάρος τῆς ἀποστολῆς λῆς ὑπὸ τὰς ἀπὸ πάσης πλευρᾶς ἀθλίας συνθήκας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

῾Η κατανομὴ τῆς δυνάμεως ταύτης ἐγένετο ὡς ἀκολούθως. Εἰς Διδυμότειχον, ἕδραν τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς, παρέμεινον οἱ 12 ὁπλῖται, ὁ Ταγματάρχης Δρεμπέλας μετὰ τοῦ ᾿Ανθυπασπιστοῦ Δούκα ὡς ὑπασπιστοῦ Διοικήσεως καὶ ὁ ἀνθ) ρχος Κατσαρέας ὡς Διοικητὴς τῆς ῾Υποδ) σεως Χωροφυλακῆς Διδυμοτείχου.

῾Ο ἀνθ) ρχος Κουρεμπανᾶς Νικ. ἀνέλαβεν τὴν διοίκησιν τῆς Υ.Χ. Σουφλίου καὶ ὁ συνάδελφός του Πασσᾶς Γεώργιος, ἤδη Συνταγματάρχης Χωροφυλακῆς, εἰς Υ.Χ. Ν. ᾿Ορεστιάδος μὲ περιφέρειαν καὶ τὴν τοιαύτην τῆς Υ.Χ. Δικαίων.

Κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας 1942 ἀφίκοντο πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς Δ.Χ. Ἔβρου καὶ οἱ ὑπομοίραρχοι Βασίλειος Ματθαίου, τοποθετηθεὶς εἰς Υ.Χ. Ὀρεστιάδης ὁμοῦ μετὰ τοῦ Πασσᾶ, Βενιζέλος Θεόδωρος, ἀναλαβὼν τὴν Υ.Χ. Διδιμοτείχου, Χρ. Οἰκονομόπουλος εἰς Υ.Χ. Σουφλίου μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀναχωρήσας μέσω Τουρκίας διὰ Μέσην Ἀνατολὴν καὶ ὁ Ἰωάννης Χριστόπουλος. Πρὸ αὐτῶν εἶχεν ἀφιχθῆ ὁ Ὑπομ. Ἀναστ. Ψαρρὸς ὅστις εἶχεν ἀναλάβει ὑπασπιστὴς τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς, ὁ δὲ Ἀνθυπασπιστὴς Κων) τῖνος Δούκας, ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς ἑνὸς τμήματος ἀσφαλείας, ὡς κατωτέρω διαλαμβάνομεν.

Οἱ τὸ πρῶτον ἀφιχθέντες Ἀξιωματικοὶ ἀνέλαβον τὴν διοίκησιν τῶν προμνησθεισῶν ὑπηρεσιῶν παρὰ προσώπων εἰς ἃ εἶχον ἀπονεμηθῆ παρὰ τοῦ Νομάρχου διάφοροι βαθμοί, οἷον ἀνθ) ρχου, ὑπομοιράρχου καὶ Μοιράρχου, οἵτινες δημοδιδάσκαλοι, ἔφεδρι ἀξιωματικοὶ ὄντες κατὰ τὸ πλεῖστον, ὑποστηρίζεται ὅτι δὲν ἀντιμετώπισαν τόσον ὁμαλῶς τὴν ἄφιξιν καὶ ἀνάληψιν τῶν διαφόρων Διοικήσεων παρ' Ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς. Ὡς Διοικητὴς τῆς ἐν τῷ νομῷ πολιτοφυλακῆς (Διοικητὴς Χωροφυλακῆς) εἶχε χρησιμοποιηθῆ ὁ δημοδιδάσκαλος Δραντζίδης Σαράντης, ὅστις βραδύτερον ἀπέβη ἀρχηγὸς ἰσχυρᾶς κομμουνιστικῆς ὁμάδος κατ' ἐπανάληψιν συγκρουσθείσης μετὰ τῆς Χωροφυλακῆς. Τὰς πρώτας ἡμέρας οἱ εἰς Διδιμότειχον παραμείναντες Ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς ἐκκλήθησαν εἰς Γερμανικὸν Φρουραρχεῖον καὶ τοῖς ἀνεκοινώθη ὅτι ὑπῆρχον πληροφορίαι ὅτι εἰς τὴν περιοχὴν ἐκείνην ἀφίκοντο μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ διαφύγωσιν εἰς Μέσην Ἀνατολήν. Τοῦτο ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα καταγγελιῶν προσώπων μὴ ἐπιθυμούντων τὴν παραμονὴν τῶν Ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς καὶ τὴν ἀπομάκρυνσίν των ἐπιδιωκόντων.

Εἰς Νέαν Ὀρεστιάδαν ὑπῆρξαν ἔτι ἐκδηλωτικώτεραι αἱ προθέσεις.

Ὁ Ἀνθ) ρχος Πασσᾶς Γεώργιος ἔφθασεν εἰς Ὀρεστιάδα τὴν 10-10-41. Εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Υ.Χ. Ὀρεστιάδος εἶχε τοποθετηθῆ δι' ἀποφάσεως τοῦ Νομάρχου μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ Μοιράρχου ὁ δημοδιδάσκαλος Παρασκευόπουλος.

Ὁ Πασσᾶς εἶχε συμφωνήσει μετὰ τοῦ Παρασκευοπούλου ὅτι τὴν μεσημβρίαν τῆς 12-10-1941 θὰ ἐγευμάτιζον μαζὺ εἰς τὸ ἑστιατόριον ἐπὶ τῇ ἀποχωρήσει ἐκ τῶν καθηκόντων τῆς Χωροφυλακῆς τοῦ δημοδιδασκάλου, παραδόξως ὅμως καὶ ὅλως ἀπροειδοποιήτως ὁ διδάσκαλος ἐκεῖνος ἀνεχώρησε κρύφα διὰ Διδυμότειχον καὶ οὕτω ὁ Πασσᾶς ἐγευμάτισεν μόνος του.

Μετὰ τὴν λῆψιν τοῦ γεύματος κατηυθύνθη εἰς τὸ κατάστημα τῆς Ὑποδιοικήσεως, συστεγαζομένης μετὰ τοῦ ὁμωνύμου Σταθμοῦ, ἀλλ' ὅταν ἔφθασε πρὸ τοῦ καταστήματος εὑρέθη πρὸ τῶν ἐναντίον του προτεταμένων ὅπλων τεσσάρων πολιτοφυλάκων ἐκδηλωσάντων πρόθεσιν νὰ τὸν φονεύσωσι καὶ ἀξιούντων νὰ ἀπέλθη ἐξ Ὀρεστιάδος. Ἡ διακρίνουσα τὸν Πασσᾶν ἑτοιμότης πνεύματος ἔσωσε τὴν ζωήν του καὶ τὴν τιμὴν τῆς Ἑλλάδος. Εἶπεν πρὸς τοὺς ἐξηγριωμένους πολιτοφύλακας «ποιὸς σᾶς εἶπεν ρὲ παιδιὰ ὅτι δὲν θέλω νὰ φύγω, δὲν φορῶ βουλγαρικὴ στολὴ ἀλλὰ Ἑλληνική, σταθῆτε νὰ τηλεφωνήσω στὴν Διοίκησιν καὶ νὰ φύγω ἀμέσως».

Αἱ λέξεις αὗται ἐστάθησαν ἱκαναὶ νὰ μαλάξωσι τὰς ἀγρίας διαθέσεις τῶν πολιτοφυλάκων καὶ νὰ ἐπιτρέψωσι τὴν εἴσοδον τοῦ Πασσᾶ εἰς τὸ κατάστημα **ἔνθεν**, οὗτος ἐπικοινωνήσας ἀμέσως μετὰ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Διοικήσεως ἀνέφερεν τὰ διατρέξαντα καὶ τὴν δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν.

Μετά τινα ὥραν ἔφθασεν εἰς τὸ κατάστημα τῆς ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς

Ὀρεστιάδος ὁ Νομάρχης Φραγκούλης συνοδευόμενος παρὰ δύο Γερμανῶν στρατιωτῶν, παρ' ὧν συνελήφθησαν οἱ στασιάσαντες 4 πολιτοφύλακες.

Ὁ Ἀνθυπομοίραρχος Πασσᾶς τελῶν ἐν ὀργῇ τόσον διὰ τὴν ἐναντίον του ἐπιβουλήν, ὅσον καὶ διὰ τὴν χρησιμοποίησιν Γερμανῶν παρὰ τοῦ Νομάρχου παρετήρησεν εἰς μίαν στιγμήν: «Κύριε Νομάρχα σεῖς εἶσθε ὑπεύθυνος διὰ τὸν ἐξευτελισμὸν τῆς Ἑλλάδος, διότι δι' ἰδιοτελεῖς σκοποὺς δὲν ἐπετρέψατε τὴν ἄφιξιν ἱκανῆς δυνάμεως Χωροφυλακῆς». Ὁ νομάρχης ἐσιώπησεν τότε διὰ νὰ σιωπήσῃ ὀλίγον βραδύτερον ἅπαξ διὰ παντός, ὡς δολοφονηθεὶς ὑπὸ Βουλγαροκομμουνιστῶν τὴν 2-4.1942.

Ὁ Πασσᾶς εἰς σημείωμά του παρέχει τὴν πληροφορίαν ὅτι οἱ συλληφθέντες πολιτοφύλακες ἐξεταζόμενοι ὡμολόγησαν ὅτι ἐνήργησαν τῇ προτροπῇ τοῦ δημοδιδασκάλου Παρασκευοπούλου, ὥστε ἀπομακρυνομένου ἢ φονευομένου τοῦ Πασσᾶ νὰ παραμείνῃ αὐτὸς Διοικητὴς Υ.Χ.Ν. Ὀρεστιάδος, ἀλλ' οὐδὲν μέτρον ἐλήφθη κατ' αὐτοῦ.

Κατὰ τὴν πρώτην φάσιν τοῦ ἐπεισοδίου τούτου, ὁ Πασσᾶς εἶχε διακρίνει καὶ μίαν σοβαρὰν δυσμενῆ προδιάθεσιν τῶν κατοίκων ἐναντίον του, ὡς καταγομένου ἐκ Παλαιᾶς Ἑλλάδος, σήμερον ὁ Συνταγματάρχης Πασσᾶς ἀναμιμνήσκεται μετὰ εἰδικῆς ἐθνικῆς ὑπερηφανείας τῆς 17μήνου, κατὰ τὴν μαύρην ἐκείνην περίοδον, πλήρη καθημερινῶν κινδύνων ὑπηρεσίας του εἰς τὴν γωνίαν ταύτην τῆς Θράκης. Δικαιολογεῖ τὴν δυσμένειαν τῶν κατοίκων, διότι εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα καὶ ἰδία εἰς τὴν Θράκην ἀπεστέλλοντο ἢ οἱ πλέον ἀκατάλληλοι ὑπάλληλοι καὶ βαθμοφόροι τῆς Χωροφυλακῆς ἢ οἱ ὑπὸ αὐστηρὰν δυσμένειαν. Ποῖος ἐκ τῶν παλαιοτέρων Ἀξιωματικῶν θὰ ξεχάσῃ τὴν πλέον πρόχειρον ἀπειλὴν τῶν βουλευτῶν, τῶν κομματαρχῶν ἢ καὶ αὐτῶν τῶν προϊσταμένων ἀκόμη μὲ τὴν ἐγκληματικὴν φρᾶσιν «κάθησε καλὰ γιατὶ θὰ σὲ στείλω στὴ Θράκη». Τί λοιπὸν ἦτο ἡ Θράκη;

Ὁ αὐτὸς Ἀντισυνταγματάρχης μὲ ἰδιαιτέραν συγκίνησιν καὶ εὐχαρίστησιν ἀφηγεῖται περιστατικὰ τῆς ὁμοθύμου ἐν συνεχείᾳ συμπαραστάσεως τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς Ὀρεστιάδος, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐξαιρετικὴν καὶ πρωτεύουσαν θέσιν κατέχουν τὰ ἀκόλουθα:

Οἱ Γερμανοὶ εἶχον συλλάβει τὰ μέλη οἰκογενειῶν προσώπων ἅτινα εἶχον ἀναχωρήσει διὰ Μέσην Ἀνατολὴν διὰ Τουρκίας καὶ τὰ εἶχον ἐγκλείσει εἰς τὸ φυλακὴν μετατραπὲν σχολεῖον, καὶ τὴν φρούρησίν των τὴν εἶχον ἀναθέσει εἰς τὴν ὑπὸ τὸν Πασσᾶν Ἑλληνικὴν ἀστυνομίαν. Ὁ Πασσᾶς ἀφοῦ ἀνέπτυξεν εἰς τοὺς κρατουμένους τὴν κεφαλικὴν εὐθύνην του τοὺς ἄφηνε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας καὶ μετέβαινον πρὸς καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν των καὶ τὴν ἑσπέραν ἐπανήρχοντο εἰς τὴν φυλακήν. Ὁ Γερμανὸς στρατιωτικὸς Διοικητής, λοχαγὸς Βόλεμπαχ, πιστεύων ὅτι θὰ εὑρίσκετο κάποιος παλῃάνθρωπος, ἔλεγεν πρὸς τὸν Πασσᾶν «Θὰ φᾶς τὸ κεφάλι σου μὲ αὐτὰς τὰς εὐθύνας ποὺ ἀναλαμβάνεις». Ὁ Γερμανὸς διεψεύσθη καὶ ὁ Πασσᾶς ἐδικαιώθη.

Διερμηνεὺς τοῦ ἐν Ὀρεστιάδι Γερμανικοῦ Φρουραρχείου ἦτο ὁ ἐκ τῆς Βουλγαροκρατουμένης περιοχῆς 65ντούτης Πασχίδης, θερμὸς καὶ ἀκατάβλητος Ἕλλην, ὅστις ἔλεγεν πρὸς τὸν Πασσᾶν «Κύριε Διοικητὰ ἐγὼ εἶμαι γέρων τώρα, δὲν μὲ ἐνδιαφέρει ἡ ζωή, γι' αὐτὸ ὅ,τι γίνεται ἐδῶ μέσα (στὸ Γερμανικὸ Φρουραρχεῖο) θὰ σοῦ τὸ λέγω καὶ ἂν ποτὲ σὲ χρειασθοῦν τὰ παιδιά μου βοήθησέ τα». Καὶ προσθέτει ὁ Πασσᾶς εἰς ἕνα σημείωμά του «Δυστυχῶς τὰ μεταπελευθε-

ρωτικὰ γεγονότα ἐπεσκίασαν ὑποχρεώσεις καὶ ὀφειλὰς πρὸς καλοὺς Ἕλληνας».

Ἀπὸ τὸν Πασχίδην ἠρύετο ὁ Ἕλλην Ἀστυνόμος πάσης φύσεως πληροφορίας καὶ ὅσας μὲν ἀφεώρουν τὸν συμμαχικὸν ἀγῶνα διεβίζαζεν ἁρμοδίως διὰ τοῦ ἐν Ἀδριανουπόλει Ἕλληνος Προξένου Καμπαλούρη, ὅσας δὲ ἀφεώρουν τοπικὰ γεγονότα καὶ πρόσωπα ἀντιμετώπιζεν ὁ ἴδιος. Χάρις εἰς τὴν ἀγάπην καὶ συνεργασίαν τῶν κατοίκων εὕρισκε πάντοτε καὶ τὸ κατάλληλον πρόσωπον, τόσον πρὸς Τουρκίαν ὅσον καὶ πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ οὕτω εἶχε δημιουργήση μιὰν ἰδιάζουσαν ἐθνικὴν πολυπραγμωσύνην, ἥτις δὲν ἐβράδυνε νὰ ὑποπέση εἰς τὰς ὑπονοίας τῶν Γερμανῶν.

Κατὰ μίαν ἐκ τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ Νοεμβρίου ἐξηφανίσθη, ἀναχωρήσας διὰ Τουρκίαν, ὁ Διευθυντὴς τῶν Τ.Τ.Τ. Παππαδόπουλος καὶ οἱ Γερμανοὶ προέβησαν εἰς συλλήψεις. Ὁ Πασσᾶς συνοδεύσας μέχρι τῆς οἰκίας του τὸν γραμματέα τοῦ Εἰρηνοδικείου ἐπέστρεφε τὴν 9ην πρωϊνὴν ὥραν ὅτε συλληφθεὶς ὡδηγήθη εἰς Γερμανικὸν φρουραρχεῖον ἔνθα ἐκρατήθη μέχρι τῆς 14ης ὥρας καὶ ὑπεβλήθη εἰς πρόχειρον ἀνάκρισιν πῶς εὑρέθη καθ᾽ ὁδὸν εἰς ὥραν ἐργάσιμον. Ὁ διακρινόμενος πάντοτε διὰ τὴν ἑτοιμότητα πνεύματος Πασσᾶς ἐδημιούργησεν ἕναν ὡραῖον μῦθον, ὅστις ὅμως θὰ τοῦ ἐστοίχιζεν τὴν ζωήν του. Ἰσχυρίσθη ὅτι ἐπληροφορήθη τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ Παππαδοπούλου (Δ)ντοῦ Τ.Τ.Τ.) καὶ ἀνεζήτει πληροφορίας περὶ τούτου μήπως ἔπαθε τι καθ᾽ ὅσον, ὡς ἰσχυρίσθη, ἦτο ἐπιληπτικός. Ἐν συνεχείᾳ διέφυγε μιὰν σειρὰν δοκιμασιῶν ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑποθέσεως τοῦ ἀτυχοῦς Παππαδοπούλου. Ἀντιληφθεὶς ἐκ τούτων ὁ Πασᾶς ὅτι εἶχε περιπέσει σοβαρῶς εἰς τὴν δυσμένειαν τῶν Γερμανῶν κατέφυγεν εἰς τὸ ἀκόλουθον τέχνασμα, ὅπερ προεκάλεσε τὴν πρὸς αὐτὸν Γερμανικὴν ἐμπιστοσύνην.

Διὰ ξένης χειρὸς ἔγραψε μίαν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἑαυτόν του μὲ περιεχόμενον ὑβριστικὸν καὶ ἀπειλητικόν, ὡς «δοῦλε τῶν Γερμανῶν Πασσᾶ σὲ ξεύρωμε καλὰ πόσο Γερμανόφιλος καὶ ὄργανον τῶν Γερμανῶν εἶσαι καὶ νὰ ξεύρῃς ὅτι μιὰ ἡμέρα θὰ σὲ κρεμάσωμε ἀνάποδα» κ.λ.π., τὴν ὁποίαν ἔδωσεν εἰς ἀναχωρῆσαν διὰ Τουρκίαν πρόσωπον ὅπερ τὴν ἐταχυδρόμησεν ἐκ Τουρκικοῦ ἐδάφους. Ὅταν ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν ὁ Πασσᾶς ἐνεφανίσθη βαρύλυπος καὶ ἄθυμος καὶ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς προηγουμένας φιλοφρονήσεις πρὸς τοὺς Γερμανοὺς ἠρκέσθη εἰς ἕναν ξηρὸν χαιρετισμόν. Ὁ Γερμανὸς φρούραρχος ἀντιληφθεὶς τοῦτο τὸν ἐκάλεσε καὶ ἐζήτησε νὰ πληροφορηθῇ τί συμβαίνει, ἐνῷ ὁ Πασσᾶς προσεποιεῖτο ὅτι δὲν ἤθελε νὰ τοῖς ἀνακοινώσῃ ὅ,τι τῷ συνέβαινε, πρᾶγμα ὅπερ ἐκορύφωσε τὴν περιέργειαν καὶ τὴν ἐπιμονὴν τοῦ Γερμανοῦ φρουράρχου. Πρὸ τῆς κατὰ ταῦτα προκληθείσης ἐπιμονῆς ὁ Πασσᾶς ἐπέδειξε τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἀπῆλθεν. Μετὰ παρέλευσιν 2 ὡρῶν ἔφθασεν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Πασσᾶ ὁ διοικητὴς τῆς Γκεσταπὼ Διδυμοτείχου ὅστις λέγων «νὶξ γκοὺτ Πασσᾶς ἐγκώ;» ἐκτύπα τὴν κεφαλήν του εἰς τὸν τοῖχον εἰς ἔνδειξιν βαρείας μεταμεταμελείας διότι ὑπεστήριζεν οὗτος ὅτι δὲν ἦτο καλὸς ὁ Πασσᾶς.

Ἐν σελίδι 14 τῆς ἐκθέσεως Ἀρχηγείου Β. Χωροφυλακῆς ἀναφέρεται ὅτι οἱ ἀνωτέρω Ἀξιωματικοὶ «κατήρτισαν τὴν ὀργάνωσιν Βόρειοι Ὑπερασπισταὶ τῆς Ἑλλάδος εἰς ἣν ἀργότερον ἐνετέχθησαν πολλοὶ ὁπλῖται καὶ πολῖται. Ἡ ὀργάνωσις αὕτη ἀφ᾽ ἑνὸς μὲν διενήργει κατασκοπείαν εἰς βάρος τῶν κατακτητῶν Γερμανῶν καὶ Βουλγάρων καὶ διεβίβαζε τὰς πληροφορίας της εἰς τὸν Ἕλληνα πρόξενον Ἀνδριανουπόλεως Καμπαλούρην ἀφ᾽ ἑτέρου δὲ διηυκόλυνε τὴν εἰς Μ. Ἀνατλοὴν μετάβασιν μέσω τοῦ Τουρκικοῦ ἐδάφους Ἑλλήνων Ἀξιωματικῶν, ὑπαλλήλων καὶ ἰδιωτῶν.

Ἡ ὀργάνωσις αὕτη εἰργάσθη μέχρι τῆς 19-2-1943 καθ' ἣν περιῆλθε εἰς γνῶσιν τῶν Γερμανῶν ἡ ὕπαρξίς της καὶ συνελήφθησαν παρὰ τούτων οἱ ἐκ τῶν μελῶν της Μουγκρίδης καὶ Σταματιάδης Χωροφύλαεκς ἐξ ὧν ὁ πρῶτος ἐτυφεκίσθη ἐν Θεσσαλονίκῃ παρὰ τῶν Γερμανῶν. Κατόπιν τούτου οἱ Ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ πολλοὶ τῶν ὁπλιτῶν διὰ νὰ ἀποφύγουν τὴν σύλληψιν ἀνεχώρησαν μέσω Τουρκίας εἰς Μ. Ἀνατολήν. Ἐκ τούτων οἱ ταγματάρχης Δρεμπέλας Γεώργιος καὶ Ἀνθυπομοίραρχος Κατσαρέας Κων. ἐδολοφήθησαν καθ' ὁδόν».

Τὰ περὶ συμπήξεως ὀργανώσεως ὑπὸ τῶν ἀναφερομένων ἀξιωματικῶν δὲν εἶναι ἀκριβῆ. Ἀκριβὲς εἶναι ὅτι ὁ ἰδιώτης ἐργολάβος δημοσίων ἔργων Ζωγράφος ἦτο μέλος τῆς Π.Α.Ο. καὶ γέφυρα ἐπικοινωνίας μετὰ τοῦ ἐν Ἀνδριανουπόλει Ἕλληνος Προξένου Καμπαλούρη. Εἰς τὸ κλιμάκιον Ζωγράφου προσεχώρησαν καὶ οἱ Ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ οὕτω ἐδημιουργήθη εἰς τὴν περιοχὴν ἐκείνην ἕνα θαυμάσιον δίκτυον πληροφοριῶν διὰ τὸ Σ.Μ.Α., μέσω τοῦ Καμπαλούρη ὅμως, τὸ Σ.Μ.Α. τουτ' ἔστιν καὶ ἡ Ἑλλην. Κυβέρνησις Μέσης Ἀνατολῆς δὲν ἐγνώριζον τὴν ὀργάνωσιν ταύτην ἀλλὰ τὸν Καμπαλούρην, μόνον μετὰ τὴν διὰ Μέσην Ἀνατολὴν ἀναχώρησιν τῶν Ἀξιωματικῶν τούτων ὁ Καμπαλούρης δι' ἀναφορᾶς ἐναντίον των ἀπεκάλυψε τὰς προσφερομένας παρ' αὐτῶν ὑπηρεσίας ἐν τῇ περιοχῇ Ἕβρου.

Ἀποστολὴ τῆς ὀργανώσεως ταύτης ἦτο, ἀφ' ἑνὸς μὲν συλλέγῃ καὶ ν' ἀποστέλλῃ εἰς Καμπαλούρην πληροφορίας ἀφορώσας τὸν ἐχθρὸν καὶ τὰς κινήσεις του τόσον εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Βουλγαρίας, ὅσον καὶ εἰς τὴν Βουλγαροκρατουμένην περιοχὴν δι' ἐπὶ τοῦτο ἀποστελλομένων προσώπων, ἔνια τῶν ὁποίων τὰ ἤμοιβον ὡς Α.Θ. ἐνωμοτάρχας καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ διευκολύνουν τὴν μέσω Τουρκίας πρὸς Μέσην Ἀνατολὴν προώθησιν Ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν.

Πρὸς τὸν δεύτερον σκοπὸν εἶχον προμηθευθῆ οἱ Ἀξιωματικοὶ ἐν Διδυμοτείχῳ ἔντυπα ἐκ τῶν χρησιμοποιουμένων διὰ τὰ δελτία ταυτότητος Ἀξιωματικῶν τοῦ στρατεύματος, μιὰν σφραγῖδαν τοῦ ἄλλοτε ἐν Ἀλεξανδρουπόλει ἑδρεύοντος Συντάγματος Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καὶ μιὰν φωτογραφικὴν μηχανὴν μετὰ σκοτεινοῦ θαλάμου ἐμφανίσεων φίλμ καὶ ἐκτυπώσεως εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Ἀνθυπασπιστοῦ Δούκα. Ταῦτα πάντα ἐχρησιμοποιοῦντο ἵνα ἐφοδιάζωνται διὰ ψευδῶν ταυτοτήτων ὡς Ἀξιωματικοὶ ἰδιῶται προοριζόμενοι διὰ Τουρκίαν, διότι οἱ Ἀξιωματικοὶ ἐτύγχανον ἀσφαλεστέρας ὑποδοχῆς.

Ὁ Ε. Α. ταγματάρχης Δούκας Κων. διεβεβαίωσεν ἡμᾶς ὅτι ὑπὸ τῆς ὡς ἀνωτέρω δημιουργηθείσης ὀργανώσεως ἀπεστάλη εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Προξενεῖον Ἀνδριανουπόλεως ὁ ἐνωμοτάρχης Ἀθανασόπουλος Γεώργιος, ὅστις ἐκπαιδευθεὶς ἐκεῖσε ὡς ἀσυρματιστὴς κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του μετέφερεν καὶ ἀσύρματον διὰ τὴν ἐπικοινωνίαν τῆς ὀργανώσεως.

Ὁ Δούκας εἶχε παραλάβει τὴν διοίκησιν τῆς ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Διδυμοτείχου καὶ διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀνωτέρω πλαστῶν δελτίων ταυτότητος ἐχρησιμοποίει καὶ τοὺς δύο ὁπλίτας τοῦ ἐπιτελείου τῆς Ὑποδιοικήσεως ἤτοι τὸν γραμματέα ὑπεν)ρχην Σταματιάδην καὶ τὸν χωροφύλακα Μουγκρίδην. Ἄγνωστον διατὶ οἱ Γερμανοὶ ἐνήργησαν ἔρευναν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Μουγκρίδη ἔνθα ἀνεῦρον ἓν ἔντυπον ἐκ τῶν χρησιμοποιουμένων διὰ τὰ δελτία ταυτότητος. Ἀμέσως προέβησαν εἰς τὴν σύλληψιν τῶν δύο ὡς ἀνωτέρω ὁπλιτῶν καὶ ἐκάλεσαν εἰς ἀνάκρισιν καὶ τὸν Δούκαν, ὅστις ἰσχυρίσθη παντελῆ ἄγνοιαν καὶ ἀπέκλεισε τὴν χρησιμοποίησιν τῶν γραφείων τῆς ὑπηρεσίας του διὰ τοιαύτης φύσεως ὑποθέσεις. Δυστυχῶς διὰ τοὺς

ὁπλίτας διεπιστώθη ὅτι ἡ συμπλήρωσις στοιχείων ταυτότητος ἐπὶ κατασχεθείσεης ταυτότητος εἶχε γίνει διὰ γραφομηχανῆς τύπου ὁμοίου μὲ τὴν εἰς ὑποδιοίκησιν ὑπάρχουσαν. Ὁ Δούκας διέφυγεν ἀλλ᾽ οἱ δύο ὁπλῖται παρεπέμφθησαν ἐνώπιον τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ Γερμανικοῦ στρατοδικείου, ἔνθα κατὰ τὴν δίκην ὁ ἥρως Μουγκρίδης ἀνέλαβεν ἐξ ὁλοκλήρου ἁπάσας τὰς εὐθύνας ἀπαλλάξας οἱασδήποτε εὐθύνης ἅπαντας τοὺς ἄλλους. Καταδικασθεὶς εἰς θάνατον ἐξετελέσθη ὁ Μουγκρίδης, ἐνῷ ὁ Ἀθανασιάδης ἀπαλλαγεὶς ἐπέστρεψεν εἰς τὴν θέσιν του. Δὲν εἶναι ἀκριβὲς συνεπῶς καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς διαλαμβανόμενον ὅτι ἡ σύλληψις τῶν δύο ἀνωτέρω ὁπλιτῶν ἀπεκάλυψε τὴν ὕπαρξιν ὀργανώσεως καὶ ἠνάγκασεν τοὺς ἀξιωματικοὺς νὰ ἀναχωρήσωσι διὰ Τουρκίαν. Ἡ σύλληψις τῶν ὁπλιτῶν τούτων ἐγένετο μόλις κατὰ τὰ μέσα 1942.

Θεωροῦμεν ἀξιομνημόνευτον καὶ τὸ ἀκόλουθον περιστατικόν : Αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Ἕβρου εἶχον ἐπανδρωθῆ διὰ τῶν προϋπαρχόντων πολιτοφυλάκων, οὓς ἡ Χωροφυλακὴ κατέταξεν ὡς ἄνευ θητείας Χωροφύλακας, ὑπενωμοτάρχας, ἐνωμοτάρχας κ.λ.π., λόγῳ ὅμως τῆς ἐντοπιότητός των ἦσαν τελείως ἀκατάλληλοι δι᾽ ὡρισμένας ὑπηρεσιακὰς ἀνάγκας, ἰδία ἀπορρήτου ἢ ἐμπιστευτικῆς μορφῆς. Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχον ἀναφανῆ αἱ πρῶται ἀνταρτικαὶ κομμουνιστικαὶ ὁμάδες, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν πρώην βαθμοφόρων τῆς πολιτοφυλακῆς καὶ τὴν 21ην ὥραν τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς 1942 ἐδολοφονήθη παρ᾽ ἑνὸς ἐκ τῶν κομμουνιστῶν τούτων ὁ Νομάρχης Φραγκούλης. Τούτων ἕνεκεν εἶχον πεισθῆ πάντες ὅτι ὑπῆρχεν ἀνάγκη ἐνισχύσεως τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς καὶ διὰ δυνάμεως μονίμων ὁπλιτῶν ὡς καὶ δι᾽ ἄλλων Ἀξιωματικῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἐνεργείαις καὶ τῶν Γερμανῶν, ἀπεστάλη εἰς Θεσσαλονίκην ὁ ἀνθυπασπιστὴς Δούκας, ὅστις παρέλαβεν δύναμιν 34 ὁπλιτῶν, οὓς μετέφερεν δι᾽ αὐτοκινήτου εἰς Διδυμότειχον μέσω τῆς Βουλγαροκρατουμένης περιοχῆς, τῇ συνοδείᾳ καὶ ἑνὸς Γερμανοῦ Ὑπαξιωματικοῦ.

Οἱ ἄνδρες οὗτοι προήρχοντο ἐκ διαλυθείσης ἑκατονταρχίας καὶ ἦσαν καλῆς στρατιωτικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀρίστης ἐθνικῆς διαπαιδαγωγήσεως, τῇ προτροπῇ δὲ τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ καὶ τῇ σιωπηρᾷ συγκατανεύσει τοῦ Γερμανοῦ Ὑπαξιωματικοῦ καθ᾽ ὅλην τὴν διαδρομὴν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι, ἔνοπλοι ὄντες, ἐτραγούδουν ἐθνικὰ ἄσματα, θούρια καὶ ἐμβατήρια, εἰς τρόπον ὥστε ἡ διέλευσις τοῦ αὐτοκινήτου ἀπετέλεσε μιὰν ἐθνικὴν «ἀστραπήν», μιὰν πορείαν διάττοντος ἀστέρος εἰς κατασκότεινον οὐρανόν. Εἰς Κομοτινὴν ὅμως τὰ πράγματα παρ᾽ ὀλίγον νὰ λάβουν τελείως ἀνεπιθύμητον ἔκτασιν. Τὸ μεταφέρον τοὺς Χωροφύλακας αὐτοκίνητον ἐστάθμευσεν εἰς τὴν πλατεῖαν ἐνῷ οἱ Χωροφύλακες ἐτραγούδουν «Μαύρη εἶν᾽ ἡ νύχτα στὰ βουνά» καὶ ὁ Ἀνθυπασπιστὴς Δούκας προσέφερεν Ἑλληνικὰ σιγαρέττα εἰς τοὺς πρώτους πλησιάσαντας κατοίκους. Εἰς διάστημα ὀλίγων λεπτῶν τῆς ὥρας αὐτοκίνητον περιεκυκλώθη ὑπὸ μεγάλης μάζης πολιτῶν ἐκσπασάντων εἰς χειροκροτήματα, ἀλλὰ μετ᾽ ὀλίγον κατέφθασεν δύναμις στρατοῦ καὶ Βουλγαρικῆς Χωροφυλακῆς ἥτις προέβη εἰς τὴν βιαίαν διάλυσιν τῶν συγκεντρωθέντων. Ὁ Γερμανὸς ὑπαξιωματικὸς διεμαρτυρήθη διὰ τὴν βιαιότητα εἰς καταφθάσαντα Βούλγαρον Συνταγματάρχην. Μετὰ τὴν ἐκ τῆς Πλατείας Κομοτινῆς ἀναχώρησιν τοῦ αὐτοκινήτου καὶ μέχρι τῆς ἐξόδου ἐκ τῆς πόλεως ἔλαβε χώραν ἀληθὲς ἐθνικὸν παραλήρημα καὶ τὸ αὐτοκίνητον κατεπληρώθη ἐκ τῶν ριπτομένων πανταχόθεν, ὑπὸ

των μὲ πλημμυρισμένους ἀπὸ δάκρυα ὀφθαλμοὺς Ἑλλήνων καὶ Ἑλληνίδων, ἀνθοδεσμῶν.

Ἀφορμὴν πρὸς ἀναχώρησιν τῶν Ἀξιωματικῶν τῆς Δ.Χ. Ἕβρου διὰ μέσην Ἀνατολὴν ἔδωσε ἡ παρὰ τῶν Γερμανῶν σύλληψις ἑνὸς Κεκὲ χρησιμοποιουμένου δι' ἀποστολὰς εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Βουλγαρίας ὑπὸ τοῦ ὑπομοιράρχου Κατσαρέα, ἐπῆλθεν ὅμως διαφωνία ἐὰν θὰ ἔφευγον μόνον οἱ Ἀξιωματικοὶ ἢ μετὰ ὁπλιτῶν καὶ οὕτω οἱ Δρεμπέλας καὶ Κατσαρέας διαχωρισθέντες τῶν ὑπολοίπων δὲν ἔφθασαν ποτὲ εἰς τὸν προορισμόν των, διότι ἐδολοφονήθησαν παρ' ἀγνώστων καὶ ὑπὸ μυστηριώδεις συνθήκας.

Ὁ ἐν Ἀδριανουπόλει Ἕλλην Πρόξενος θέλων νὰ ἔχῃ ἐξησφαλισμένον δίκτυον πληροφοριῶν εἶχεν ἀπευθύνει μυστικὸν ἔγγραφον πρὸς τὴν Δ.Χ. Ἕβρου δι' οὗ ἀνεκοίνου ὅτι κατ' ἐντολὴν τῆς ἐν Καΐρῳ Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἔδει νὰ μὴ ἀναχωρήσωσιν ἐκ τῶν θέσεών των λόγῳ ἐπιτακτικῆς ἐθνικῆς ἀνάγκης. Ὁ Συνταγματάρχης Πασσᾶς Γ. καὶ ὁ ταγματάρχης Δούκας Κων. διεβεβαίωσαν ἡμᾶς περὶ τῆς ὑπάρξεως τοιούτου ἐγγράφου τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ἀναχώρησίν των διὰ Τουρκίαν ἐκράτει εἰς τὰς χεῖρας του ὁ τότε Ὑπομοίραρχος Ψαρρὸς Ἀναστ. καὶ περὶ τοῦ ὅτι ὡς οὗτοι διεπίστωσαν κατὰ τὴν ἐν συνεχείᾳ ὑπηρεσίαν των εἰς Αἴγυπτον κ.λ.π. ἡ ἐν Καΐρῳ Κυβέρνησις δὲν εἶχε γνῶσιν τῆς τοιαύτης ἐνεργείας τοῦ Καμπαλούρη, ἐπρόκειτο τουτ' ἔστιν περὶ πρωτοβουλίας τοῦ Καμπαλούρη.

Τὴν ἑπομένην τῆς ἐξαφανίσεως τῶν Δρεμπέλα καὶ Κατσαρέα, ἤτοι τὴν 22-2-1943 διέφυγον εἰς Τουρκίαν καὶ οἱ Βασ. Ματθαίου, Γεωρ. Πασσᾶς, Κων. Δούκας, καὶ Ἀν. Ψαρρός. Κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναγκαίας παραμονῆς τῶν ἀξιωματικῶν τούτων ἐν Τουρκίᾳ ὡς καὶ καθ' ὅλην τὴν διὰ μέσου τῆς Τουρκίας διαδρομὴν ἡ φυγὴ δὲν ἐστερήθη καὶ τῶν εὐτραπέλων της, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν καὶ ἡ ἰδιαιτέρα πρὸς τὸν Πασσᾶν περιποίησις τῶν Τούρκων λόγῳ τοῦ ἐπωνύμου του.

Διὰ τῶν ὡς ἀνωτέρω ἐκτεθέντων ἱστορήσαμεν χρονικῶς, τοπικῶς καὶ κατ' εἶδος τὰ πεπραγμένα τῆς ἐθνικῆς ἀντισάσεως τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σώματος τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς, χωρὶς νὰ ἀναφερθῶμεν εἰς τὸν μέγαν τομέα τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως παρὰ παρεμπιμπτόντως, καὶ ὅσον ἀφορᾶ τὴν ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς παρασχεθεῖσαν πρὸς τὸ Ε.Α.Μ. καὶ ΕΛΑΣ συνδρομήν, κατὰ τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ χωρὶς νὰ δυνάμεθα νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι περιελάβομεν τὸ σύνολον τῶν πεπραγμένων. Ἐπὶ πλέον δὲν ἐξηντλήθησαν τὰ κατὰ τῶν κατακτητῶν πεπραγμένα, περὶ ὧν θὰ ἐπανέλθωμεν.

Διὰ τὸ τέλος τοῦ κεφαλαίου τούτου ἀφήκαμεν ἓν ἐξαιρετικὸν γεγονὸς ἐθνικῆς ἐξάρσεως καὶ ἀντιστάσεως, ὅμοιον τοῦ ὁποίου φρονοῦμεν, δὲν διαθέτει ὄχι ἄλλος κλάδος ἐν Ἑλλάδι, ἀλλὰ οὔτε ἄλλη χώρα ἐκ τῶν ὑποδουλωθεισῶν εἰς τοὺς Γερμανοὺς καὶ Ἰταλούς.

Ἥρως τοῦ περιστατικοῦ, ἀληθὴς ἥρως καὶ οὐχὶ ἐξ ἐκείνων οἵτινες καπηλεύονται καὶ ἐπιτυγχάνουν τὴν ἡρωποίησιν πράξεων ἀναγομένων εἰς ἕναν κύκλον καθηκόντων τὸν ὁποῖον προεκάλεσεν αὐτὴ αὕτη ἡ ἄμυνά των ἢ ἰδιοτελὴς προπαρασκευὴ ἢ τέλος ἡ ἀνάγκη τῆς φορᾶς τῶν πραγμάτων, ὁ ἥρως Μοίραρχος Νικόλαος Μπάμπαλης.

Δι' ὅσων καὶ ἂν ἀναφερθῶμεν δὲν θὰ δυνηθῶμεν ν' ἀποδώσωμεν τὸ μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς τοῦ ἀξιωματικοῦ τούτου καὶ ἵνα μὴ ἡ σμικρότης ἡμῶν ἐνδεχομένως μειώσῃ τὴν ὡραίαν προσωπικότητα τοῦ τέκνου τούτου τῆς Χωροφυλακῆς θὰ

περιορισθῶμεν εἰς τὴν ξηρὰν παράθεσιν στοιχείων τινῶν ἐκ τῆς δράσεώς του κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον ἵνα καταλήξωμεν εἰς τὸ περιστατικὸν τῆς μεγαλειώδους ἐξάρσεως τούτου, ἵνα ποιητικοὶ κάλαμοι φιλοτεχνήσωσι τὴν εἰκόνα.

Τὸν Ἰούνιον 1941 εἰς τὸ προσφυγικὸν συνοικισμὸν Κατερίνης εἷς Γερμανὸς στρατιώτης τελῶν ἐν μέθῃ ξετράπη εἰς ὕβρεις, οὗ ἕνεκεν ἐκακοποιήθη παρὰ πολιτῶν. Οἱ Γερμανοὶ ἔλαβον τὴν ἀπόφασιν νὰ πυρπολήσωσι τὸν συνοικισμόν, παρουσιασθεὶς ὅμως ὁ Μπάμπαλης, διαψεύδων τὸν Γερμανὸν στρατιώτην, ἐδήλωσεν ὅτι ἐὰν ἀποδειχθῶσιν ἀληθῆ τὰ παρὰ τοῦ στρατιώτου καταγγελόμενα δέχεται οὗτος ἀναντιρρήτως νὰ τυφεκισθῇ. Οἱ Γερμανοὶ εὑρεθέντες πρὸ τοιούτου θάρρους καὶ τοσαύτης ἀποφασιστικότητος παρητήθησαν τοῦ σχεδίου των.

Τὸν Ἰανουάριον 1943 ἀντάρται κατέστρεψαν τὴν γέφυραν Ἐλευθεροχωρίου-Ἐλασσῶνος, οὗ ἕνεκεν κατέπεσεν Γερμανικὸν αὐτοκίνητον καὶ ἐτραυματίσθη σοβαρῶς εἷς Γερμανὸς στρατιώτης. Ἐπὶ τόπου κατέφθασεν ἐκ Κοζάνης ταγματάρχης καὶ ἦτο ἕτοιμος νὰ προβῇ εἰς πυρπόλησιν πέριξ χωρίων καὶ εἰς τυφεκισμὸν Ἑλλήνων πολιτῶν. Ὁ Μοίραρχος Μπάμπαλης Νικόλαος, εἶχε μετατεθῇ ἐκ Κατερίνης εἰς Ἐλασσῶνα, σπεύσας ἐπὶ τόπου καὶ παρουσιασθεὶς εἰς τὸν Γερμανὸν ταγματάρχην διὰ πειστικῶν ἐπιχειρημάτων ἐπέρριψε τὴν εὐθύνην τῆς δράσεως τῶν ἀνταρτῶν εἰς τοὺς Ἰταλοὺς καὶ ἐν τέλει ἐδήλωσεν ὅτι ἐὰν ἦτο ἀνάγκη νὰ τυφεκισθοῦν ὡς ὑπαίτιοι ἀθῶοι καὶ φιλήσυχοι πολῖται, εὐχαρίστως θὰ ἐπροτίμα νὰ τυφεκισθῇ αὐτὸς πρῶτος. Οἱ Γερμανοὶ καὶ πάλιν ἐξετίμησαν τὴν «παλληκαριὰ» καὶ τὴν παρρησίαν τοῦ ἀξιωματικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς, τὴν ἐθαύμασαν, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν καὶ ἐν τῷ θαυμασμῷ των τούτῳ ἐξεκενώθη ἡ μῆνις των καὶ ἀπῆλθον ἄπρακτοι. Καὶ ἤδη εἰς τὸ μέγα συμβάν:

Τὴν 16-2-1943 Ἰταλικὴ φάλαγξ ὁδεύουσα εἰς τὴν δημοσίαν ὁδὸν Λαρίσης — Ἐλασσόνος, προσεβλήθη παρὰ 50μελοῦς ὁμάδος Ἐλασιτῶν. Δι' ἀντίποινα ἡ ἐν λόγῳ φάλαγξ, ἐνισχυθεῖσα καὶ μὲ ἄλλον στρατὸν καὶ ἀεροπορίαν, ἐστράφη κατὰ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ καὶ ἐξετέλεσε 150 κατοίκους τοῦ χωρίου Δομενίκου, 15 τοῦ χωρίου Μυλογούστης καὶ 5 τοῦ χωρίου Ἀμοῦρι, οἵτινες εὑρίσκοντο δι' ἐργασίαν εἰς τὸ χωρίον Δομένικον — Ἐλασσόνος. Ἐκτὸς τούτων ἐνέπρησαν καὶ 200 οἰκίας τοῦ χωρίου τούτου.

Πληροφορηθεὶς καὶ διαπιστώσας τὰ διατρέξαντα, ὁ Διοικητὴς τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Ἐλασσόνος, Μοίραρχος Μπάμπαλης Νικόλαος, παρουσιάσθη εἰς τὸ Ἰταλικὸν Φρουραρχεῖον καὶ διεμαρτηρήθη ἐντόνως διὰ τοὺς βανδαλισμοὺς τούτους. Ὁ Ἰταλὸς Φρούραρχος διὰ νὰ τρομοκρατήσῃ τὸν Μπάμπαλην καὶ τοὺς κατοίκους εἰς ἀπάντησιν τῶν διαμαρτυριῶν ἐζήτησε μετὰ κυνικότητος πίνακα τῶν προκρίτων περιοχῆς Ἐλασσόνος καὶ ὁ Μπαμπάλης τοῦ ἀπήντησεν ἀμέσως. «Σημειώσατε, ἀφοῦ θέλετε, ὅτι μοναδικὸς πρόκριτος εἶμαι ἐγὼ πού διοικῶ, οἱ ἄλλοι κάτοικοι ἐργάζονται διὰ νὰ ζήσουν». Ὁ Ἰταλὸς Φρούραρχος ἐξεμάνη καὶ ἀπέπεμψε τοῦ γραφείου του τὸν Μπάμπαλην, ἵνα ὁ Μοίραρχος συγγράψῃ τὴν λαμπροτέραν σελίδαν τῆς Ἑλληνικῆς ἀντιστάσεως.

Ὁ Μοίραρχος Μπάμπαλης, ἀναχωρήσας τοῦ γραφείου τοῦ Ἰταλοῦ Φρουράρχου, περιφρονῶν πάντα κίνδυνον πρὸ τοῦ Ἰταλικοῦ προγράμματος γεννοκτονίας, κατήγγειλεν τὴν Ἰταλικὴν θηριωδίαν εἰς τὴν παγκόσμιον συνείδησιν διὰ τοῦ κατωτέρου πρὸς τὸν Διεθνῆ Ἐρυθρὸν Σταυρὸν τηλεγραφήματός του καὶ ἐνημέρωσε τὰς Ἑλληνικὰς ἀρχὰς (Ὑπουργεῖον καὶ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς), ἀφοῦ ἐστιγμά-

τισεν άπ' εύθείας διά τοῦ ἐν συνεχεία ἐγγράφου του τὴν Ἰταλικὴν διοίκησιν. Τὰ ἱστορικὰ ταῦτα κείμενα ἔχουν ὡς ἀκολούθως:

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

«Διεθνῆ Ἐρυθρὸν Σταυρόν, Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς».

Ἀριθμ. Πρωτ. 16)41)19.

Ἀπὸ παρελθούσης Τρίτης Κωμόπολις Δομενίκου δὲν ὑπάρχει, Στρατὸς κατοχῆς μὲ ἐπικεφαλῆς Ἀξιωματικούς, ἐξ ἀφορμῆς μιᾶς ἐπιθέσεως, ἐνεργηθείσης κατ' αὐτοῦ ἐπὶ Δημοσίας ὁδοῦ Τυρνάβου — Ἐλασσόνος ὑπὸ 50δος ἐνόπλων ἀνταρτῶν καὶ ἐνισχυθεὶς ἐκ Λαρίσης Τυρνάβου — Ἐλασσόνος μὲ στρατὸν καὶ ἀεροπορίαν, δὲν ἐπεδόθη εἰς δίωξιν ἀνταρτῶν, ἀλλὰ μετὰ λύσσης ἐπεδόθη εἰς εὔκολον ἡρωϊσμὸν δηλαδὴ σύλληψιν καὶ φόνον ἀθώων, διαρπαγὴν καὶ πυρπόλησιν οἰκιῶν. Ἐκτὸς συλληφθέντων ἐντὸς κωμοπόλεως συνέλαβον ἐν ὑπαίθρῳ πάντα ἀσχολούμενον εἰς γεωργικὰς ἐργασίας καὶ τοὺς ἐφόνευσαν. Μέχρι στιγμῆς ἀριθμὸς ἐκτελεσθέντων ὑπερβαίνει 150, χωρίον Μυλόγουστα 15, χωρίον Ἀμοῦρι 5 πυρποληθεῖσαι οἰκίαι 200 Δομένικον. Θρῆνοι, ὀδυρμοὶ καὶ κραυγαὶ ἀπελπισίας ἀκούονται καὶ συγκινητικαὶ σκηναὶ ἐκτυλίσσονται. Ἀπορφανισθεῖσαι οἰκογένειαι στεροῦνται στέγης, τροφῆς καὶ παντὸς χρειώδους.

Ὁ Δ) τὴς τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωρ.
Ν. ΜΠΑΜΠΑΛΗΣ — Μοίραρχος

Ἀριθ. Πρωτ. 16)41)19α **Ἐν Ἐλασῶνι τῇ 19-2-1943**

Πρὸς
Τὸ Ἰταλικὸν Φρουραρχεῖον Ἐλασσόνος
Ἐνταῦθα

Διαμαρτύρομαι μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς μου ὡς Ἀξιωματικὸς καὶ ὡς ἄνθρωπος διὰ τὰ ἀποτρόπαια ἐγκλήματα τὰ ὁποῖα τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην 16ην τρέχοντος μηνὸς διέπραξεν εἰς Δομένικον ὁ στρατός σας, ἔχων δυστυχῶς Ἀξιωματικοὺς ἐπικεφαλῆς, διὰ τῆς θανατώσεως 150 ἀθώων καὶ ἀόπλων πολιτῶν, Δομενίκου, ἀπορφανίσας ἰσαρίθμους οἰκογενείας καὶ ρίψας εἰς τὴν δυστυχίαν καὶ θλῖψιν ἀρκετὰς ἑκατοντάδας ἀθώων γυναικοπαίδων καὶ πυρπολήσας ὑπερδιακοσίας οἰκίας μετὰ τῶν ὑπαρχόντων των καὶ ἀφοῦ προηγουμένως οἱ Ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ στρατιῶται σας ἀφήρεσαν ὅ,τι πολύτιμον ἀντικείμενον εὗρον. Ἐναντίον τοῦ στρατοῦ σας ἐπετέθησαν ἔνοπλοι καὶ πιθανὸν νὰ ἐφόνευσαν στρατιώτας σας. Ἐνισχυθεὶς ὅμως ὁ στρατός σας ἀπὸ τὸ Τύρναβον καὶ τὴν Λάρισαν, ἀπὸ ξηρᾶς καὶ ἀέρος καὶ καταστὰς ἀσυγκρίτως ἰσχυρότερος, εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν καταδίωξιν τῶν ἐνόπλων ἐκείνων καὶ ὄχι νὰ στραφῇ ἐναντίον ἀθώων ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι, πεισθέντες εἰς τὰς ἐπισήμους ὑποσχέσεις σας, ὅπως ὁσάκις μεταβαίνωσιν ἰταλοὶ στρατιῶται, νὰ παραμένωσιν εἰς τὰ χωρία των μὴ διατρέχοντες κανένα κίνδυνον καὶ βασιζόμενοι εἰς τὴν ἀθωότητά των, παρέμειναν ἐκεῖ διὰ νὰ εὕρωσιν οἰκτρότατον θάνατον καὶ νὰ ἐγκαταλείψωσιν εἰς τὴν θλῖψιν καὶ ἀπόγνωσιν συζύγους καὶ παιδιά. Δὲν σᾶς εἶναι βεβαίως ἄγνωστον ὅτι, τὸν ἄμαχον πληθυσμὸν προστατεύ-

ουν διεθνεῖς νόμοι καὶ συνθῆκαι, τὰς ὁποίας οὔτε ἐτηρήσατε οὔτε ἐσεβάσθητε, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἡμᾶς οἱ ὁποῖοι κατὰ τὸν μεταξύ μας πόλεμον ἐν Ἀλβανίᾳ ἐτηρήσαμεν. Ἐν τούτοις ἰσχυρίζεσθε ὅτι εἶσθε τὸ πλέον πεπολιτισμένον κράτος τῆς Εὐρώπης. Καὶ ὅμως παρόμοια κακουργήματα δὲν τὰ διαπράττουν παρὰ μόνον βάρβαροι. Καὶ ἄλλοτε στρατιῶται σας καὶ Ἀξιωματικοὶ διέπραξαν ἐγκλήματα, φονεύσαντες ἀθώους πολίτας καὶ ἐπιχειρήσατε νὰ συγκαλύψετε τὰ ἐγκλήματα αὐτὰ καὶ δὲν ἐδίστασαν οἱ Ἀζιωματικοί σας νὰ ἀποδώσουν τοὺς φόνους εἰς Ἕλληνας περιβληθέντας δῆθεν στολὰς Ἰταλῶν καὶ ἐπεχείρησαν νὰ μὲ ἐκβιάσουν νὰ ὑποβάλω ἀναφορὰν ἀναιροῦσαν προηγουμένην διὰ τῆς ὁποίας κατήγγειλα τοὺς φόνους αὐτούς. Τώρα ποίαν δικαιολογίαν θὰ προβάλητε; Ἡμεῖς στηριζόμενοι εἰς τὰ γεγονότα τοῦ Δομενίκου, θὰ πιστεύωμεν ἀκραδάντως ὅτι ὅλοι οἱ φόνοι τῶν Ἑλλήνων εἶναι ἔργον σας. Ὁ Διοικητὴς τῆς Ὑποδ)σεως Ν. Μπάμπαλης — Μοίραρχος.»

Μετὰ παρέλευσιν γενεῶν τινῶν, ὅτε θὰ ἔχει παρέλθει ὁριστικῶς ὁ ἀντίλαλος ἐκ τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς 1941 — 1944, ὁ μελετητὴς τῶν κειμένων τούτων πιθανὸν νὰ ὑποπέσῃ εἰς τὴν πλάνην νὰ θεωρήσῃ ταῦτα ὡς κείμενα μιᾶς ἐντόνου διαμαρτυρίας, εἰς ἣν ἔδει νὰ προβῇ πᾶς ἁρμόδιος καὶ ὑπεύθυνος, ἐὰν ὅμως λάβῃ ὑπ' ὄψιν του ὁ μελετητὴς οὗτος ὅτι ἡ ζωὴ τῶν ὑπὸ κατοχὴν Ἑλλήνων εἶχεν ἀποβῇ τὸ εὐτελέστερον τῶν πραγμάτων εἰς χεῖρας τῶν κατακτητῶν καὶ ὅτι προπηλακίσθησαν, ἐρραπίσθησαν, ἐφυλακίσθησαν, ἐξωρίσθησαν καὶ ἐφονεύθησαν κατὰ χιλιάδας Ἕλληνες καὶ ἰδίᾳ ὄργανα τῆς Χωρ)κῆς δι' ἀσημάντους ἀφορμὰς καὶ αἰτίας, τότε μόνον θὰ δυνηθῇ νὰ ἀντιληφθῇ τὸ μέγεθος τῆς αὐτοθυσίας ἣν ἐπεδείξατο ὁ Μοίραρχος Μπάμπαλης, συντάσσων καὶ ἐπιδίδων τὸ ὡς ἀνωτέρω μαστιγωτικὸν διὰ τὰς ἐνόπλους Ἰταλικὰς δυνάμεις καὶ ὑβριστικὸν κατ' αὐτῶν ἔγγραφον, ἀλλ' ἡ συνέχεια εἶναι ἀρκετὰ διαφωτιστική.

Ὁ Μπάμπαλης μετὰ τὴν σύνταξιν τοῦ πρὸς τὸ Ἰταλικὸν Φρουραρχεῖον ἐγγράφου, λαβὼν ἀντίτυπα τούτου κατῆλθεν εἰς Λάρισαν ἵνα ἐπιδώσῃ αὐτοπροσώπως ταῦτα καὶ εἰς τὰς ἐν Λαρίσῃ Ἰταλικὰς καὶ Ἑλληνικὰς ἀρχάς, οἷον εἰς τὴν Μεραρχίαν «Πινερόλο», τὴν Δ. Χ. Χωροφυλακῆς κ.λ.π., ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως οἱ Ἰταλοὶ Ἐλασσόνος λαβόντες γνῶσιν πρῶτοι τοῦ ἐγγράφου εἶχον ἐνημερώσει τηλεγραφικῶς τὴν Μεραρχίαν των καὶ εἶχε διαταχθῆ ἡ σύλληψις τοῦ Ἕλληνος Μοιράρχου.

Συλληφθεὶς ἐν Λαρίσῃ προσήχθη ἐνώπιον τοῦ ἐπιτελάρχου τῆς Μεραρχίας ὅστις ἤρξατο ἀπειλῶν καὶ παρατηρήσεων, ἀλλ' ὁ Μπάμπαλης διακόψας τοῦτον παρετήρησε: «Μὴ χάνετε τὰ λόγια σας ἄδικα, ἔχω προετοιμάσει τὸν ἑαυτόν μου δι' ὁτιδήποτε, διότι μπροστά μου ἔχω τὴν εἰκόνα τῶν καπνῶν 300 σπιτιῶν ποὺ ἐκάψατε, τοὺς θρήνους καὶ ὀδυρμοὺς 1000 γυναικοπαίδων ποὺ τοὺς προστάτας των ἐσφάξατε καὶ 167 πτώματα. Ὁ,τιδήποτε καὶ ἂν πάθω δὲν πρόκειται τὰ παιδιά μου νὰ δυστυχήσουν περισσότερον ἐκείνων». (121). Ὁ Ἰταλὸς Συνταγματάρχης κατάπληκτος μὲ λύσσαν ἀλλὰ καὶ μὲ θαυμασμὸν τὸν ἤκουσε καὶ ἐν τέλει διέταξε τὴν συνοδείᾳ Καραμπινιέρων ἀπαγωγὴν τούτου, χειροδεσμίου ὄντος ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς συλλήψεως, καὶ τὸν ἐγκλεισμόν του εἰς φυλακάς. Ἐζήτησε ἀπὸ τὸν

(121) Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ Μπάμπαλης εἶχε τρία τέκνα, τὸ μεγαλύτερον τῶν ὁποίων ἦτο 6ετῶν, ἡ δὲ σύζυγός του ἦτο ἔγκυος.

Ἰταλὸν Διοικητὴν τῆς Καραμπιναρίας νὰ τοῦ λύσουν τὰς χεῖρας διὰ νὰ γράψῃ ἕνα σημείωμα στὴ γυναῖκα του, νὰ στείλῃ ροῦχα ἀλλὰ τοῦ τὸ ἠρνήθησαν. Ἐνεκλείσθη εἰς κελλίον μετὰ Ἄγγλου λοχαγοῦ ἐπὶ 42 ἡμέρας. Ὑπὸ αὐστηρὰν συνοδείαν μετεφέρθη εἰς Πάτρας ἔνθα ὑπὸ τοῦ Ἰταλικοῦ στρατοδικείου ἐκστρατείας κατεδικάσθη εἰς θάνατον καὶ ἐπέκειτο ἡ ἐκτέλεσίς του μεταλαβὼν μάλιστα καὶ τῶν ἀχράντων μυστηρίων διὰ χειρὸς του εἰς ἱερὸν ναὸν Ἁγίας Τριάδος Ἀθηνῶν διακονοῦντος σήμερον ἀρχιμανδρίτου Ἰωάσαφ.

Χάρις ὅμως εἰς τὸν τότε Πρωθυπουργὸν Ἰωάννην Ράλλην διέφυγεν τὸ ἐκτελεστικὸν ἀπόσπασμα ὁ Μπάμπαλης.

Ὁ ἐξαιρετικὸς ἐκεῖνος Ἕλλην πολιτικὸς εἶχεν λάβει γνῶσιν ὁλοκλήρου τῆς ὑποθέσεως Μπάμπαλη καὶ εἶχε συγκινηθῆ βαθύτατα. Μόλις ἐξεδόθη ἡ εἰς θάνατον καταδικαστικὴ ἀπόφασις ἔσπευσεν εἰς τοὺς Ἰταλὸν πληρεξούσιον Κίτζι καὶ Ἰταλὸν ἀρχιστράτηγον τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἰταλικῶν δυνάμεων Τζελόζο καὶ ἐζήτησε παρ' αὐτῶν τὴν χορήγησιν χάριτος, παριστῶν τὸν Μπάμπαλην ὡς ἀνισόρροπον. Οἱ Ἰταλοὶ ὑπεχώρησαν, ἀνέστειλαν τὴν ἐκτέλεσιν καὶ μετέφερον τὸν Μπάμπαλην εἰς στρατόπεδον ἐν Πάδοβα — Ἰταλίας.

Ἀλλ' ὁ Ράλλης προέβη καὶ εἰς ἑτέραν προσφορὰν πρὸς τὸν ἥρωα Μοίραρχον Μπάμπαλην. Κατὰ κανόνα ἀξιώσει τῶν κατακτητῶν οἱ παρ' αὐτῶν συλλαμβανόμενοι Ἀξιωματικοὶ ἀπεστρατεύοντο ἀπαραιτήτως, διὰ τὸν Μπάμπαλην ὁ Ἰ. Ράλλης ἔδωσεν ἐντολὴν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν καὶ δὲν ἀπεστρατεύθη καὶ οὕτω δὲν ἐδοκιμάσθη οἰκονομικῶς τουλάχιστον ἡ οἰκογένειά του. Δυστυχῶς ἐνῶ τοιαῦτα πρὸς τιμὴν τοῦ ἥρωος ἔπραξεν ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς κατεχομένης Ἑλλάδος μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν, διὰ τὴν ὁποίαν τόσα ὑπέφερεν ὁ Μπάμπαλης, ἡ συμπεριφορὰ τῶν ὑπευθύνων καὶ ἁρμοδίων ὑπῆρξεν ἀθλία πρὸς τὸν Ἀξιωματικὸν τοῦτον.

Οἱ λόγοι τῆς συλλήψεως καὶ καταδίκης τοῦ Μπάμπαλη μετεδόθησαν ἀστραπιαίως καθ' ἅπασαν τὴν χώραν καὶ πολὺ συντόμως ἀντίγραφα τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀποσταλέντων ἐγγράφων ἐκυκλοφόρουν διὰ τοῦ παρανόμου τύπου, ἀλλὰ καὶ δι' αὐτοτελῶν ἐντύπων καὶ ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ ἐσκίρτησε ἀπὸ ὑπερηφάνειαν καὶ δύναμιν.

Κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1945 δίκην τῶν πρωθυπουργῶν κ.λ.π. τῆς κατοχικῆς περιόδου εἰς μάρτυς κατεφέρθη κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ὁ συνήγορος Χρ. Λαδᾶς λαβὼν τὸν λόγον, ἀνέγνωσε ἐπ' ἀκροατηρίῳ ἐν νεκρικῇ σιγῇ καὶ ἄκρα συγκινήσει τὰ ἀνωτέρω ἔγγραφα καὶ ἐζήτησεν σεβασμὸν πρὸς τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς, ὄντως δὲ ἀπὸ ἐκείνης τῆς στιγμῆς οὐδεὶς ἐτόλμησε, ἀνεξαρτήτως πολιτικῶν καὶ ἰδεολογικῶν πεποιθήσεων, νὰ ἐπανέλθῃ δυσμενῶς ἐπὶ τοῦ θέματος.

Εἰς σειρὰν δημοσιευμάτων του, μεταπολεμικῶς, ὁ Μητροπολίτης τῶν Ἐνόπλων δυνάμεων Παντελεήμων, περὶ Ἱστορικῶν γεγονότων καὶ ἀναμνήσεων τῆς κατοχικῆς περιόδου, ἀνεφέρθη καὶ εἰς τὰ ἀνωτέρω ἔγγραφα τοῦ Μπάμπαλη διὰ τῶν ἑξῆς:

«Σὰν ἀληθινὴ λάβα ἐθνικοῦ ἡφαιστείου αἰσθανθήκαμε ὅλοι οἱ ἀγωνισταὶ τὴν ἄφθαστη πατριωτικὴ χειρονομία τοῦ Μοιράρχου τῆς Χωροφυλακῆς Νικολάου Μπάμπαλη: Περιέχεται μέσα στὸ ὑπ' ἀριθμ. 16)41)19α τῆς 19-2-1943 ἔγγραφόν του πρὸς τὸ Ἰταλικὸν Φρουραρχεῖον Ἐλασσῶνος. Εἶναι ἄξιον τῆς Χωροφυλακῆς, τῆς ἡρωϊκῆς καὶ μαρτυρικῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλα-

κῆς. Μᾶς τὸ ἔστειλε εἰς ὅλους τοὺς ἀγωνιστὰς ἡ ὀργάνωσίς μας. Ἀξίζει νὰ παρατεθῇ αὐτούσιον. Τὸ ἔγγραφο αὐτὸ τοῦ Τιμημένου χωροφύλακος τὸ αἰσθανθήκαμε ὅλοι μας σᾶν ἀληθινὴ λάβα Ἐθνικοῦ ἡφαιστείου. Ἐθέρμανε τὰς καρδίας μας, ἐτόνωσε τὸ φρόνημά μας, ἐνίσχυσε τὰ νεῦρα μας, ἔχυσε μέσα μας ἐνθουσιασμὸ ἀκράτητο γιὰ τὸν ἀγῶνα μας. Ἦταν καταπληκτικὴ ἡ ἐντύπωσις ποὺ ἔκαμε σὲ ὅλους μας τὸ ἔγγραφο αὐτό». (122).

Ὅσον καὶ ἂν αὐστηρὸς θελήσῃ νὰ φανῇ ὁ κριτής, ὅσον καὶ ἂν οἱ ἐφημέρως ἐπιπλεύσαντες θελήσωσιν ν' ἀντιδράσουν εἰς τὴν ἐθνικὴν ἐκείνην ἐκτόνωσιν, ὅσον καὶ ἂν οἱ πολλοὶ εἴτε διότι δὲν ἐγεννήθησαν ἥρωες, εἴτε διότι ἐπηρεάσθησαν ἐκ τῶν προσκαίρων εὐτελῶν ἐπιδιώξεών των παρέμεινον μακρὰν τοιαύτης ἐθνικῆς ἡδονῆς, ἐνεφανίσθησαν προσπάθειαι παραμερισμοῦ τοῦ Μπάμπαλη καὶ ἡ προχειρότης τῆς πολιτείας ἐνόμισεν ὅτι τὸν ἀπώθησεν, τίποτε δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ μειώσῃ τὸ ἰσχυρὸν φῶς τοῦ ἡλίου. Ἥλιος δικαιοσύνης καὶ βαθείας ἐθνικῆς ἐξεγέρσεως ὑπῆρξαν αἱ ἐνέργειαι τοῦ Μπάμπαλη. Ποία ἄλλη ἀρχή, ἐκ τῶν ἁρμοδίων καὶ ὑπευθύνων, δύναται νὰ παρουσιάσῃ παρομοίαν διέγερσιν ἐθνικῆς συνειδήσεως, παρόμοιον πνεῦμα αὐτοθυσίας καὶ προμαχήσεως ὑπὲρ τῶν ὁμαιμόνων της, καθ' ἣν στιγμὴν ὁλοκαυτώματα, ὡς τοῦ Δομενίκου καὶ σκληρότερα ὑπῆρξαν πολλά; Δὲν ἦτο ἡ Χωροφυλακὴ ἡ ἁρμοδιωτέρα ἐν προκειμένου ἀρχή, ἢ μᾶλλον δὲν ἦτο ἁρμοδία, διὰ νὰ λάβῃ θέσιν διὰ τοιαύτης σημασίας θέματα, ἀλλὰ πάντων ἀδρανούντων καὶ ἀργούντων καὶ περὶ τὴν ἀβασίλευτον ἢ βασιλευομένην ἀναλισκομένων ἡ Χωροφυλακὴ εἶχεν ἐναπομείνῃ εἰς τὰς ἐπάλξεις τοῦ ἔθνους, μαχομένη πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις, ἐνδιαφερομένη μόνον διὰ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ Ἔθνους.

Δὲν ὑπάρχει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίας τάξεως φάκελλος μονίμου Ἀξιωματικοῦ ὑπηρετήσαντος κατὰ τὴν κατοχὴν ἐν Ἑλλάδι μὴ περιέχων δυσμενῆ, ἀπειλητικὰ καὶ ἐκβιαστικὰ Ἰταλικὰ ἔγγραφα.

Ἀνεφέραμεν ἐν ἀρχῇ τί γράφει διὰ τὴν συμμετοχὴν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὴν Ἐθνικὴν Ἀντίστασιν (τὴν ἔνοπλον) ὁ Φ. Γρηγοριάδης, διήλθομεν ἐκ τοῦ κειμένου τοῦ μεμετρημένου, ἀντικειμενικοῦ καὶ διακεκριμένου ἀγωνιστοῦ καὶ δικηγόρου Ἀγ. Βλάχου, ἂς ἴδωμεν τί γράφει περὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος, καὶ περὶ τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἐν γένει καὶ ὁ δημοσιογράφος — συγγραφεὺς Χαρ. Καλλινικίδης:

«Ἀναμφισβητήτως οἱ ἄνδρες τοῦ Σώματος αὐτοῦ ποὺ ὑπηρετοῦσαν ὑπὸ τοὺς κατακτητὰς πρέπει νὰ συγκαταλέγωνται μεταξὺ τῶν ἐθνομαρτύρων. Διαρκῶς κινδυνεύοντες, ὑβριζόμενοι καὶ συκοφαντούμενοι ἀπὸ ἐπισήμους καὶ μὴ προπαντὸς ἀπὸ τὸν κομμουνισμὸν ποὺ ἐλέγετο ὀργάνωσις τοῦ ΕΑΜ, οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, ὡς ἀκλόνητοι βράχοι παρέμειναν εἰς τὰς θέσεις των καὶ μὲ πραγματικὴν αὐταπάρνησιν ἐμείωσαν τοὺς κινδύνους τῶν ὑποδούλων Ἑλλήνων, κατέστησαν βάλσαμος παρηγορίας τῶν δυστυχούντων, ἐπλήρωσαν μὲ ἄφθονον αἷμα τὸν ἁγνὸν πατριωτισμόν των. Κατέστησαν πράγματι ἄξιοι τῆς Ἑλληνικῆς εὐγνωμοσύνης. Ἂς μὴ σπεύσῃ κανεὶς νὰ ρίψῃ τὴν πέτρα. Παραδέχομαι ὅτι καὶ εἰς τὴν Χωροφυλακήν, κατὰ τὴν συγκεχυμένην κατοχικὴν περίοδον, εὑρέθησαν ἐπιλήσμονες τοῦ καθήκοντος - ὅπως εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τοῦ δημοσιοϋπαλληλοστρατιωτικοῦ μας κόσμου - αὐτοὶ ὅμως

---

(122) Ἐφημερὶς ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ φύλλα 25 καὶ 26 Αὐγούστου 1946.

εἶναι ἐξαιρέσεις, ἐνῷ ἡμεῖς ὁμιλοῦμεν διὰ τὸ μέγιστον, τὸ παμμέγιστον ποσοστόν, τῶν τιτάνων τῆς Χωροφυλακῆς».

»Εἰς κάθε ἀνθοκήπιον φυτρώνουσι καὶ ἀκάνθαι καὶ φυσικὸν ἦτο νὰ ἐμφανισθοῦν καὶ μέσα στὰ ἐθνικὰ λουλούδια, ποὺ ἐλέγοντο ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς. Τὰς ἀκάνθας ὅμως αὐτὰς οὐδεὶς καλόπιστος ἄνθρωπος δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι δι' ἰδίων μέσων καὶ ἀμέσως ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει των ἐξερίζωσε τὸ γενναῖον Σῶμα τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς.

»Εἶναι ἀρρήκτως συνδεδεμένη μὲ τὴν ἐθνικήν μας ἀντίστασιν ἡ Χωροφυλακὴ καὶ θὰ ἦτο ἐθνικὴ ἀσέβεια νὰ διαχωρήσω τοὺς ἥρωάς της τῶν βουνῶν, ἀπὸ τοὺς ἐθνομάρτυράς της τῶν ὑποδούλων περιοχῶν».

Ἀνακεφαλαίωσις τῶν ὅσων ἐξεθέσαμεν ἐν σχέσει μὲ τὴν προσφορὰν καὶ συμμετοχὴν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτῆς εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς πραγματικῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως δὲν εἶναι δυνατή, διότι αὕτη ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα βαθείας πίστεως, ἀκάμπτου ἰδεολογίας καὶ ἀφθάστου αὐτοθυσίας.

Εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν ἡ Ἑλληνικὴ Βασιλικὴ Χωροφυλακὴ προσέφερεν: Τοὺς ἄνδρας της, τὰ μέσα της, τὴν δικαιοδοσίαν καὶ ἁρμοδιότητά της, τὴν ζωὴν τῶν τέκνων της, τὸ σύνολον τῶν ὑπηρεσιῶν της ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ταύτην τὴν ὕπαρξίν της, προσέφερε τὴν τιμὴν καὶ τὴν ψυχήν της, καὶ ὄχι μόνον τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν ἀνδρῶν της ἀλλὰ καὶ τῶν οἰκογενειῶν τῶν εἰς ταύτην ὑπηρετούντων. Πρόκειται περὶ ἑνὸς θαύματος, μιᾶς καθ' ὅλας τὰς διαστάσεις καθολικῆς εἰσφορᾶς.

Ἐξεθέσαμεν ἐκλογὴν περιπτώσεων καὶ τελευταίαν τὴν τοῦ Μοιράρχου Μπάμπαλη, ἀφορώσας κατὰ τὸ πλεῖστον ὁμάδας, ὑπηρεσίας ἢ ἄλλους βαθμοφόρους τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἐπιτροχάδην διήλθομεν ἐξ ἑνὸς σημείου ἐφ' οὗ ἔδει νὰ ἔχῃ ἀποτελέσῃ τὸ δικαιολογητικὸν μιᾶς πράξεως ἰδιαιτέρας εὐγνωμοσύνης τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος πρὸς τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἅμα ὡς ἐνεφανίσθησαν αἱ πρῶται ἀνταρτικαὶ ὁμάδες αἱ ἀρχαὶ κατοχῆς ἠξίωσαν παρὰ τῆς ὑποδούλου Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὅπως ἡ Χωροφυλακὴ ἐπιδοθῇ εἰς καταδίωξιν αὐτῶν. (123)

Ἡ ἀξίωσις αὕτη προεβλήθη ἐπιτακτικωτέρα ὀλίγον βραδύτερον καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐπεδίωξε τὴν πρὸς τοῦτο κινητοποίησιν καὶ ὀργάνωσιν τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὁ τότε Ἀρχηγὸς τῆς Χωροφυλακῆς, Ὑποσρτάτηγος Γεώργιος Ντάκος, παρουσιασθεὶς εἰς τὸν Πρωθυπουργὸν Γ. Τσολάκογλου διὰ πειστικῶν ἐπιχειρημάτων ἔπεισε τοῦτον ὅτι ἔδει νὰ παραμείνῃ ἔξω τοιούτου ἀγῶνος ἡ Χωροφυλακή. Ὁ Πρωθυπουργὸς ἐζήτησεν ἐγγράφως τὰς ἀπόψεις τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς καὶ οὗτος τὴν ἑπομένην ὑπέβαλε τὴν ὑπ' ἀριθ. 7)14)35 ἀπὸ 29-10-1942 ἀναφορὰν «Περὶ διώξεως τῶν ἀνταρτικῶν Σωμάτων».

Τὸ περιεχόμενον τῆς ἀναφορᾶς ταύτης φέρει αὐτομάτως τὴν σκέψιν εἰς τὸν κατὰ τὸν Ἀριανὸν λόγον τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου διὰ τοὺς μετὰ τῶν Περσῶν ἐναντίον του πολεμήσαντας καὶ κατὰ τὴν ἐν Γρανικῷ μάχην αἰχμαλώτους συλληφθέντας Ἕλληνας

Ἔγραφεν, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς: «...καθ' ὅσον φρονοῦμεν, ὅτι Ἕλληνες δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καταδιώξωσιν Ἕλληνας ἀγωνιζομένους διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος, πᾶς δὲ ὅστις θὰ ἔπραττε τὸ τοιοῦτον ἀσφαλῶς θὰ

(123) Βλέπε ἀνωτέρω σελ. 1700 — 1703 ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ἀναφορᾶς Συν)ρου Κατριβάνου Παν.

ἐχαρακτηρίζετο ὡς προδότης», καὶ ἔγραφεν τοιουτοτρόπως οὐχὶ ἐν ἰδιαιτέρᾳ τινὶ ἐπιστολῇ ἢ σημειώσει ἀλλ' εἰς ἐπίσημον δημόσιον ἔγγραφον καὶ εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἐμεσουράνει ἡ ἰσχὺς τοῦ ἄξονος, δηλαδὴ ὑπὸ τὸ κράτος βεβαίων, ἀσφαλῶν καὶ μεγάλων προσωπικῶν καὶ γενικωτέρων κινδύνων. Κατὰ ταῦτα ἡ πρᾶξις αὕτη ἀδιστάκτως δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὑπέρτατος ἡρωϊκὴ πρᾶξις καὶ ἐθνικὴ ὑπερδιέγερσις, δὲν ἀπετέλεσεν δὲ προσωπικὴν μόνον τοῦ Στρατηγοῦ Ντάκου ἀπόφασιν καὶ ἐκδήλωσιν ἡ τοιαύτη τοποθέτησις, ἀλλὰ καθολικὴν ἁπάντων τῶν ἀξ) κῶν καὶ ὁπλιτῶν πεποίθησιν καὶ θέλησιν. Δυστυχῶς πέριξ τῶν κατοχικῶν Ὑπουργῶν εἶχον διεισδύσει καὶ ἀνάξιοι Ἕλληνες καὶ οὕτω ἀντίγραφον τῆς ἀναφορᾶς ταύτης παρεδόθη κατ' ἀρχὴν μὲν εἰς τὰς Γερμανικὰς ἀρχὰς εἶτα δὲ καὶ εἰς τὴν παρανόμως ἐκδιδομένην τότε ἐφημερίδα «Αὐγή», ἥτις ἐδημοσίευσεν ἀπόσπασμα ταύτης. Ὁ Στρατηγὸς Ντᾶκος παρέστησεν ἡμῖν τοὺς κινδύνους οὓς διέτρεξε παρὰ τῶν λαβόντων γνῶσιν Γερμανῶν, πρὸς τοὺς ὁποίους μετὰ θάρρους ὑπεστήριξε τὰς ἀπόψεις του, ὅταν δὲ οἱ Γερμανοὶ ὑπαινίχθησαν αὐτῷ τὴν κομμουνιστικότητα τῶν ἀνταρτῶν ὁ Ντάκος προβάλλων τὴν ἔντονον μέχρι τότε καὶ ἰδίᾳ πρὸ τῆς 4ης Αὐγούστου 1936 ἀντικομμουνιστικήν του δρᾶσιν, ὑπεστήριξεν ὅτι τοιοῦτος χρωματισμὸς δὲν ἦτο ἐπιτετραμένος ὅταν ὁ σκοπός των ἀπέβλεπεν εἰς ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα.

Πρὶν λήξῃ τὸ 1942 ὁ Ντᾶκος ἀντεκατεστάθη εἰς τὴν Ἀρχηγίαν τοῦ Σώματος, ἀλλ' ἡ γνώμη καὶ ἡ στάσις τοῦ Σώματος ὄχι μόνον παρέμεινεν ἡ αὐτὴ ἔναντι τῶν ἀνταρτικῶν Σωμάτων ἀλλὰ καὶ ἐπισήμως διεκηρύχθη κατ' ἐπανάληψιν καὶ κατ' εὐθεῖαν πρὸς αὐτοὺς τούτους τοὺς ὑγήτορας τῶν ἀρχῶν κατοχῆς.

Ὁ Διοικητὴς τοῦ 8ου Ἰταλικοῦ Σώματος Στρατοῦ Μαργκινόττι τὴν 16ην Μαΐου 1943 εἰς παρ' αὐτοῦ προσκληθεῖσαν σύσκεψιν τῶν Ἀνωτέρων Διοικητῶν Χωροφυλακῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος καὶ Πελοποννήσου, Συντ) ρχῶν Πολυκράτη καὶ Πάτερη Ἀν., καὶ Νομαρχῶν, μὲ θέμα τὴν ἐκ τῆς ἀνταρτικῆς δράσεως δημιουργηθεῖσαν ἐν Πελοποννήσῳ κατάστασιν, ἐζήτησε τὴν παρὰ τῆς Χωροφυλακῆς καταπολέμησιν τῶν ἀνταρτῶν.

Ἐν τῇ συσκέψει ταύτῃ οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Χωροφυλακῆς ἀπεδείχθησαν ἄξιοι τῆς Πατρίδος καὶ τοῦ Σώματος.

Ὁ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς Νομαρχιῶν Πελοποννήσου ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 591 ἀπὸ 17-5-1943 ἀπορρήτῳ ἀναφορᾷ του ἔγραφε: «...Οἱ δὲ ἀνώτεροι Διοικηταὶ Χωροφυλακῆς κ.κ. Πολυκράτης καὶ Πάτερης μετὰ πολλῆς εἰλικρινείας καὶ ἀνδρικότητος ἐδήλωσαν ἀπεριφράστως ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτεθῇ ἢ καταδιώξῃ τοὺς ἀντάρτας, ἀλλ' ὅτι θὰ τηρήσῃ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀμυντικὴν στάσιν...». Ἐκτενέστερον περὶ τῶν διαμειφθέντων ἐν τῇ συσκέψει ταύτῃ διέλαβεν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 156) 684) 56η ἀπὸ 16-5-1943 ἀναφορᾷ της ἡ Α.Δ.Χ. Δυτικῆς Ἑλλάδος, ἣν μετὰ τῆς προμνησθείσης ἀναφορᾶς τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Νομαρχιῶν παραθέτομεν. (124).

Παρομοίας ἀπόψεις ἀνέπτυξεν καὶ ὁ Συνταγματάρχης Παπαργύρης Ἀργύριος ἐν τῇ ἀπὸ 20 Ἀπριλίου 1943 προσωπικῇ του ἀναφορᾷ πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἐν ᾗ μεταξὺ ἄλλων διελάμβανεν: «Ἡ δίωξις τῶν ἀνταρτῶν δὲν ἀνήκει εἰς τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς...».

Εἴδομεν ἐν τοῖς πρόσθεν τὰ μεταξὺ τῶν Κατριβάνου — Μανουσάκη καὶ Ἰταλῶν Στρατηγῶν διαμειφθέντα.

---

(124) Βλ. Παρ)μα Χ, 123 καὶ 124 ἐκ τοῦ Φ. 29)551 Ὑπουργ. Δημ. Τάξεως.

Τοιουτοτρόπως ἐσκέπτετο καὶ ἐνήργει ἡ Χωροφυλακή, ἐνῷ αἱ ἔνοπλοι δυνάμεις τοῦ Ε.Α.Μ. εἶχον ἀρχίσει τὸν ἐναντίον της ἐξοντωτικὸν πόλεμον καὶ ὡς θὰ ἴδωμεν, ἐξηνάγκασαν βραδύτερον διαφόρους ὑπηρεσίας Χωροφυλακῆς εἰς ἀγῶνα ἀμύνης ἐντὸς τῶν πόλεων καί ἰδίᾳ ἐν τῇ Πρωτευούσῃ, ἥτις ἔδει νὰ διατηρηθῇ ἐλευθέρα.

Ἐν Μακεδονίᾳ δὲν ἐπεκράτουν αἱ ἴδιαι συνθῆκαι καὶ προϋποθέσεις. Οἱ Γερμανοὶ εἶχον ἐπιδιώξει ἓν εἶδος ἀπομονώσεως τῆς Μακεδονίας τῆς ὑπολοίπου Ἑλλάδος διὰ τῆς δημιουργίας τῆς Διοικήσεως Βορείου Αἰγαίου. Ἀντίστοιχος τῆς Γερμανικῆς ταύτης διοικήσεως κατέστη ἡ Γενικὴ Διοίκησις Μακεδονίας, παρ' ᾗ συνεστήθη Διεύθυνσις Χωροφυλακῆς, ἁρμοδία διὰ τὰς μεταθέσεις. Εἰς τὴν Δ)νσιν ταύτην ὑπήγοντο αἱ Α.Δ.Χ. Δυτικῆς καὶ Κεντρικῆς Μακεδονίας, Νήσων Αἰγαίου, Ἕβρου καὶ ἡ Δ)νσις Ἀστυνομίας Θεσσαλονίκης, τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης κατεχομένης ὑπὸ Βουλγάρων. Ἡ Ἀνωτέρα Δ. Χ. Ἕβρου συσταθεῖσα κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον 1942 ἦτο ὑποτυπώδους δικαιοδοσίας ἀλλὰ σοβαρᾶς σκοπιμότητος, διότι δι' αὐτῆς διετηρεῖτο ἡ μετὰ τῆς Τουρκίας ἐπαφὴ καὶ ἡ δύναμίς της ἀπετελεῖτο ἐκ 5 Ἀξιωματικῶν καὶ Ἀνθυπασπιστῶν καὶ 130 ὁπλιτῶν κατανεμημένη εἰς μίαν Δ)σιν, 4 Ὑποδ)σεις καὶ 25 Σταθμοὺς καὶ Φυλάκια. Ἕδρα ταύτης εἶχεν ὁρισθῇ τὸ Διδυμότειχον.

Ὅταν κατὰ τὴν ἄνοιξιν 1942 αἱ ληστοσυμορίαι εἶχον δημιουργήσει σοβαρὰν διασάλευσιν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας, οἱ Γερμανοὶ ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν ὅτι θὰ ἐπιτρέψωσιν τὴν ἐπέκτασιν τῆς Βουλγαρικῆς κατοχῆς, πρᾶγμα ὅπερ ἔπραττον συνήθως ἵνα ἐκβιάζωσι διαφόρους λύσεις διὰ τὴν ἀσφάλειάν των, ἠξίωσαν τὴν σύντονον καὶ ἀποτελεσματικὴν καταδίωξιν τῶν συμμοριῶν καὶ βραδύτερον τῶν ἀνταρτῶν, ἠξίωσαν μάλιστα τὴν δημιουργίαν ὀργανικῶν Τμημάτων.

Πρὸ τοῦ κινδύνου ἐκ τῆς Βουλγαρικῆς ἐπεκτάσεως ἡ Χωροφυλακὴ ἐδέχθη καὶ συνέπηξε ἐκτὸς τῶν πολλῶν μεταβατικῶν ἀποσπασμάτων καὶ ὀργανικὰ Τμήματα ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἑκατονταρχία». Διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν τῶν ἑκατονταρχιῶν ἐχρησιμοποιήθησαν καὶ μόνιμοι ὑπαξιωματικοὶ τοῦ στρατεύματος, εἷς τῶν ὁποίων, ἀξιώσει τῶν Γερμανῶν, εἶχε προαχθῇ εἰς ἀξιωματικόν, καὶ Α. Θ. Χωροφύλακες.

Ὁ βίος τῶν ἑκατονταρχιῶν ἄνευ δράσεως τινὸς διετηρήθη μέχρι τῶν μέσων, 1943, ὅτε διελύθησαν λόγῳ τῆς διαρροῆς ἀνδρῶν τούτων πρὸς τὰ ἀνταρτικὰ τῆς Π.Α.Ο.

Ἐξ ἐκθέσεως, τοῦ πρώτου Διευθυντοῦ Χωροφυλακῆς παρὰ τῇ Γεν. Διοικήσει Συντ)ρχου Περράκη Στυλ., ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2-11-42, πληροφορούμεθα ὅτι ἡ δύναμις Χωροφυλακῆς τῶν ἀνηκουσῶν Ἀνωτέρων Διοικήσεων εἶχεν ὡς ἀκολούθως:

α) Α.Δ.Χ. Κεντρικῆς Μακεδονίας Ἀξιωματικοὶ καὶ Ἀνθυπασπισταὶ 113 Ὁπλῖται 2.336.

β) Α.Δ.Χ. Δυτικῆς Μακεδονίας Ἀξιωματικοὶ καὶ Ἀνθυπασπισταὶ 62 Ὁπλῖται 1.129.

γ) Α.Δ.Χ. Νήσων Αἰγαίου Ἀξιωματικοὶ καὶ Ἀνθυπασπισταὶ 43 Ὁπλῖται 599.

δ) Α.Δ.Χ. Ἕβρου Ἀξιωματικοὶ καὶ Ἀνθυπασπισταὶ 5 Ὁπλῖται 310.

ε) Ἀστυνομικὴ Διεύθυνσις Θεσσαλονίκης Ἀξιωματικοὶ καὶ Ἀνθυπασπισταὶ 87 Ὁπλῖται 878.

Ἤτοι ὑπῆρχεν σοβαρὰ δύναμις ἀκριβῶς ἵνα δυνηθῇ τὸ Σῶμα ν' ἀνταποκριθῇ

εἰς τὰς ἀνάγκας Δημοσίας Ἀσφαλείας καὶ προλάβῃ τὴν πραγματοποίησιν τῶν Γερμανικῶν ἀπειλῶν, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ διὰ τὴν φρούρησιν τῶν συνόρων.

Ἑκατονταρχίαι εἶχον σχηματισθῆ ἀνὰ μία παρὰ ταῖς Α.Δ.Χ. Κεντρικῆς καὶ Δυτικῆς Μακεδονίας καὶ παρὰ τῇ Διευθύνσει Ἀστυνομίας Θεσσαλονίκης.

Αἱ κατὰ ταῦτα τῇ ἀξιώσει τῶν Γερμανῶν συσταθεῖσαι ἑκατονταρχίαι ἀπέβησαν πρόξενοι σοβαρῶν ἀνωμαλιῶν διὰ τοὺς Γερμανοὺς καὶ ἑστίαι ἐθνικῶν ἐξορμήσεων διὰ τοὺς Ἕλληνας.

Πολλάκις αἱ ἐσκεμμέναι Ἐθνικαὶ ἐκδηλώσεις ἀνδρῶν ἑκατονταρχιῶν ἐδημιούργησαν ζητήματα εἰς τὰς Γερμανοβουλγαρικὰς σχέσεις. Ὁσάκις εὑρίσκετο εἰς τὸ ἐν Φλωρίνῃ Γερμανικὸν Φρουραρχεῖον ὁ ὡς ἐγκληματίας πολέμου εἰς θάνατον καταδικασθεὶς ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς δικαιοσύνης Βούλγαρος Ὑπολοχαγὸς Καλτσὲφ Ἀντώνιος, ἄνδρες τῆς ἐν Φλωρίνῃ ἑδρευούσης Ἑκατονταρχίας ἢ καὶ ὁλόκληρος ἡ ἑκατονταρχία διήρχοντο πρὸ τοῦ Φρουραρχείου τούτου ᾄδοντες «τί ζητοῦν οἱ Βούλγαροι μέσ' τὴ Μακεδονία». Ὁ διοικητὴς τῆς ἑκατονταρχίας ταύτης, τότε ὑπομοίρ. Ἀγγελόπουλος Ἄγγελος, ἐνήργει, ὑπὸ τύπον περιπολιῶν, ἐθνικὰς ἐξορμήσεις εἰς τὰ ὑπὸ τῶν ἀντεθνικῶν προπαγανδῶν ἐπηρεαζόμενα χωρία, ἔνθα δι' Ἐθνικῶν θουρίων καὶ ἐμβατηρίων καὶ δι' ἄλλων ἐθνικῶν ἐκδηλώσεων ἀφ' ἑνὸς μὲν προεκαλεῖτο ἡ τόνωσις τοῦ καταπεπτοκότως ἠθικοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐδημιουργεῖτο ἡ ἀπογοήτευσις τῶν σκοτίων καὶ ὑπούλων κατὰ ἐθνικῆς ἀκεραιότητος προθέσεων.

Τοιαύτη περίπου ὑπῆρξεν ἡ ἄφθιτος συμμετοχὴ καὶ συμβολὴ τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὸν κατὰ τῶν κατακτητῶν ἀγῶνα ἐθνικῆς ἀντιστάσεως. Οὐδεὶς δύναται νὰ τὴν ἀμφισβητήσῃ χωρὶς νὰ διακινδυνεύσῃ τὴν σοβαρότητά του.

Ἡ Χωροφυλακὴ μὲ λαχτάραν καὶ ἀδημονίαν ἀντιμετώπισε καὶ ἤκουσε τὰς πρὸς ἐθνικὴν ἀντίστασιν κινήσεις καὶ ἐν μέσῳ μυρίων κινδύνων, παρέσχε πᾶσαν συνδρομὴν καὶ βοήθειαν πρὸς τοὺς κινουμένους διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ἀντελήφθη ἐγκαίρως ὅτι ὄπισθεν τοῦ Ε.Α.Μ. εὑρίσκετο αὐτὸ τοῦτο τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ γνωρίζουσα τὴν ἱστορίαν καὶ τὰς ἐπιδιώξεις τούτου, ἀπεποιήθη μὲν συνεργασίαν καὶ σύμπραξιν, οὐχ' ἧττον, ὅμως, παρέσχε πᾶν ὅ,τι τῆς ἐζητήθη. Ψευδῆ δελτία ταὐτότητος ἐξέδωκε κατὰ χιλιάδας καὶ διὰ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ λοιπῶν βαθμοφόρων, χρείας τυχούσης, καὶ προφορικῶς ἐβεβαίου τὸν κατακτητὴν περὶ τῆς ἀθωότητος καὶ τῶν πλέον ἐπικινδύνων κομμουνιστῶν.

Κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ, πολλοὶ βαθμοφόροι καὶ χωροφύλακες παρασυρθέντες ἐκ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ἄλλοι μὲν ἐπλαισίωσαν ἐνταχθέντες εἰς τὰ πρῶτα ἐμφανισθέντα ἔνοπλα τμήματα ἄλλοι δέ, προσυνεννοηθέντες διὰ σκηνοθεσίας ἐπιθέσεων, παρέδωκαν εἰς τὰ ἔνοπλα τμήματα τὸν ὁπλισμόν των. Ἕνα σοβαρὸν ποσοστόν, τῶν, κατὰ τὸ ἔτος 1943, διαλαμβανομένων ἐν τῷ πίνακι Α΄ περιπτώσεων ἀφοπλισμοῦ ἢ ἀπαγωγῆς δυνάμεως ὑπηρεσιῶν χωροφυλακῆς ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα σκηνοθεσίας καὶ προσυνεννοήσεως. Ἡ τοιούτου εἴδους σκηνοθεσία, ἀπῃτήθη ἵνα μὴ ἐπιβληθοῦν κυρώσεις ἐκ μέρους τῶν κατακτητῶν, εἰς βάρος ὑπολοίπων ἀνδρῶν ἢ τῶν τοιουτοτρόπως ἀφοπλιζομένων.

Οὐδεὶς μέχρι σήμερον, εἴτε δεξιός, εἴτε ἀριστερός, εἴτε ἀδιάφορος πολιτικῶς, ἠμφισβήτησε τὴν γενικῶς πρὸς ὅλας τὰς ἀντιστασιακὰς ὀργανώσεις καθὼς καὶ πρὸς ἄτομον, ὁπωσδήποτε κατὰ τοῦ κατακτητοῦ κινηθέν, γενικὴν καὶ εἰδικὴν συνδρομὴν τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἐν τοῖς πρόσθεν παρεθέσαμεν χωρία καὶ περικοπὰς ἐκ διαφόρων συγγραμμάτων γενικῆς ἢ εἰδικῆς φύσεως καὶ ποικίλης πολιτικῆς ἀποχρώσεως, δι' ὧν γίνεται ἀναφορὰ εἰς τὴν συμμετοχὴν καὶ συμβολὴν τοῦ Σώματος καὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτοῦ εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀντίστασιν. Εἰς ταῦτα κατεφύγαμεν ἵνα συγκεντρώσωμεν τὴν πανελλήνιον γνώμην διὰ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο καὶ ὄχι διὰ νὰ ἀποδείξωμεν κάτι τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἀποδείξεις τοὺς θρύλους τῶν πεπραγμένων του καὶ μάρτυρας τὰς χιλιάδας τῶν νεκρῶν. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην θὰ καταφύγωμεν καὶ εἰς ἕναν ἄλλον συγγραφέα, τὸν Δ. Μπενετάτον, ἐκπροσωποῦντα τὸ περιβάλλον τῶν Ἀθηνῶν καὶ διατελέσαντα εἰς ἡγετικὰς θέσεις τοῦ ΕΑΜ (γραμματεὺς Πόλεως Ἀθηνῶν), τῆς σοσιαλιστικῆς παρατάξεως καὶ τοῦ ἀντιβασιλικοῦ κύκλου τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας, ὅστις κατ' ἐπανάληψιν ἀσχολεῖται μὲ τὴν δραστηριότητα τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας κατὰ τὴν κατοχήν. Συμφωνοῦμεν μὲ τὴν γνώμην τούτου, ὅσον ἀφορᾷ τὴν εὐθύνην τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις διεξήγαγε τὸν πόλεμον 1940—1941, διότι δὲν «σκέφθηκε νὰ ὀργανώση σχέδιον ἀντιστασιακῆς ὀργανώσεως στὴν περίπτωση ποὺ θὰ ἀποχωροῦσε μὲ τὴν κατάκτηση τῆς χώρας ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς...» καὶ οὕτω βρέθηκε ἡ Χωροφυλακὴ τρομερὰ μετέωρος πρὸ τῶν διαφόρων προβλημάτων καὶ ἄνευ ὑπευθύνου πολιτικῆς καθοδηγήσεως. Γράφει λοιπὸν ὁ συγγραφεὺς οὗτος ἐν τῇ σελίδι 43:

«Λαὸς καὶ τὰ Σώματα Ἀσφαλείας ἡ Ἀστυνομία Πόλεων καὶ ἡ Χωροφυλακὴ βρέθηκαν κοντὰ στὶς ἐθνικὲς ὀργανώσεις. Ἄπειρες πράξεις πατριωτισμοῦ τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας καὶ τῆς Χωροφυλακῆς ἀπέδειξαν τὴν πολύτιμη βοήθειά τους στὴν ἀντιστασιακὴ ὀργάνωση τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Μὲ σοβαρώτατο κίνδυνο τῆς ζωῆς τους τὰ ὄργανα τῆς Ἀστυνομίας καὶ τῆς Χωροφυλακῆς, ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖτες προάσπιζαν καὶ διευκόλυναν τοὺς διωκομένους πατριῶτες ἀπὸ τοὺς κατακτητὲς καὶ ἀκόμη βοηθοῦσαν καὶ τὴν ἐλευθερία τῶν κινήσεων τῶν ἀγωνιστῶν βοηθοῦντες ἔτσι ἀποφασιστικὰ στὴν ὀργάνωση τοῦ ἀγῶνα τῆς ἐθνικῆς ἀντίστασης.

»Στὰ δύο πρῶτα χρόνια βοηθοῦσαν κάθε πατριώτη χωρὶς νὰ ἐρευνοῦν τὶς πολιτικές του πεποιθήσεις. Δὲν ὑπῆρχαν γιὰ τὴ Χωροφυλακὴ καὶ τὰ Σώματα Ἀσφαλείας Δημοκρατικοί, κομμουνιστές, σοσιαλιστές, ἀλλὰ μόνον ἀγωνιστὲς τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως. Ἔδιναν ταυτότητες σὲ πρόσωπα ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ συλλάβουν καὶ τοὺς χορηγοῦσαν πιστοποιητικὰ γιὰ τὴν προμήθεια τροφίμων. Καὶ ἀκόμη λησμονόντας τὸ παρελθόν, ἀρνήθηκαν στοὺς Γερμανοὺς νὰ παραδώσουν καταστάσεις κομμουνιστῶν μὲ πλήρη ἐπίγνωση τῶν κινδύνων ποὺ ἔκλεινε ἡ ἄρνησή τους ἀλλὰ καὶ μὲ ὁλοκληρωμένη πεποίθηση ὅτι ἐπιτελοῦν τὸ ἐθνικό τους καθῆκον σὰν Ἕλληνες Ἀξιωματικοί. Ἂν εἶναι ἡρωϊσμὸς καὶ εἶναι νὰ πολεμᾶς μὲ τὴν ἀνωνυμία τὸν κατακτητή, εἶναι ἐπίσης ἡρωϊσμὸς νὰ ἀρνεῖσαι ἐπωνύμως πληροφορίες στὸν κατακτητή. Ἀργότερα πολλὰ ὅπλα τῶν χωροφυλάκων πέρασαν στὰ χέρια τῶν Ἑλλήνων ἀνταρτῶν.

»Ὅταν οἱ κατακτητὲς ἔκαναν ἀντικαταστάσεις τῶν ἡγετῶν τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας καὶ Χωροφυλακῆς καὶ ἐτοποθέτησαν στὶς ἡγετικὲς θέσεις ἀνθρώπους τῆς ἐμπιστοσύνης τους καὶ πρὸς τὸ τέλος τοῦ 1943 θέσανε κάτω ἀπὸ τὸν ἔλεγχό τους τὰ Σώματα αὐτά, ἀκολουθεῖ ἡ καταδίωξη τῶν ἀγωνιστῶν...».

Διὰ τὸ ἐν τῷ τελευταίῳ ἐδαφίῳ κατηγορητήριον θὰ ἀσχοληθῶμεν διὰ μακρῶν εἰς μεθεπόμενον κεφάλαιον, διότι δὲν εἶναι τόσον εὐχερές, ὀργανισμὸς τόσον ἐπαινού-

μενος, νὰ μεταβάλεται ἀποτόμως εἰς διώκτας τῶν ἀγωνιστῶν, χωρὶς κἂν νὰ γίνηται λόγος καὶ διάκρισις οὐδὲ περὶ τῶν διωχθέντων ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀγωνιστῶν.

Δὲν κατονομάζει τοὺς ἀγωνιστὰς τούτους, οἵτινες δὲν ὑπῆρξαν καταδιωκόμενοι τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, ἀλλ' ἐπιτεθέντες κατ' αὐτῶν προεκάλεσαν τὴν ἄμυναν καὶ τὸ εὐμενὲς κλῖμα διὰ τὸν ἐθνικὸν διχασμόν.

Ὑπενθυμίζομεν τὴν πρότασιν κομμουνιστικοῦ στελέχους πρὸς Ἠλ. Νίκου κατὰ τὰς ἀρχὰς 1942, ὅπως μὴ ἔχωσι ἐπαφὴν τινὰ μετὰ τῆς Χωροφυλακῆς, καθ' ὅσον, πρόγραμμά των ἔπρεπε νὰ εἶναι ἡ καταστροφὴ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν της. Δυστυχῶς καὶ εἰς τὸ σοβαρὸν τοῦτο κεφάλαιον, ἡ Χωροφυλακὴ ἀφέθη παρὰ τῆς πολιτικῆς καὶ στρατιωτικῆς ἡγεσίας ἀκαθοδήγητος καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀνυπεράσπιστος.

Ἡ Μέση Ἀνατολὴ (Κυβέρνησις, Στρατηγεῖα κ.λ.π.), δὲν ὑπῆρξεν, ὀλιγώτερον ἀδιάφορος. Οἱ ραδιοφωνικοὶ σταθμοὶ Λονδίνου καὶ Καρου ἐξεθείαζον τὴν ὀργάνωσιν Ε.Α.Μ.—ΕΛΑΣ καὶ συνίστων εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν νὰ πυκνώσῃ τὰς τάξεις των. Ἄγγλοι Ἀξιωματικοὶ ἐστάλησαν πλησίον τῶν κομμουνιστικῶν Ἀρχηγείων, συνεργαζόμενοι καὶ συμπράττοντες μετ' αὐτῶν. Μόνον ὀλίγαι ἐθνικαὶ ὀργανώσεις ἐν Ἑλλάδι ὡμίλουν περὶ τοῦ ἐκ τοῦ ΕΑΜ κινδύνου, ἀλλὰ καὶ αὗται ἢ ἐσυνθηκολόγησαν μετὰ τοῦ ΕΑΜ ἤ, ἐκ τῆς ἀδιρρήτου ἀνάγκης πιεζόμεναι, ἠναγκάσθησαν νὰ μετέλθωσιν μεθόδους, αἵτινες σοβαρῶς διεβλήθησαν.

Ἡ ὀργάνωσις ΕΔΕΣ — ΕΟΕΑ, ἐκτὸς τῶν προαναφερθέντων τρωτῶν της, ἐκάλυπτε ἕνα πολὺ μικρὸν χῶρον.

Εἰς τὰς ἀριστοκρατικὰς Ἀθήνας, εἶχε καταστῆ μόδα ὁ «ἐαμισμός». Πᾶς, ὅστις ἐτόλμα νὰ λάβῃ θέσιν κατὰ τοῦ Ε.Α.Μ. ἐχαρακτηρίζετο ἐθνοπροδότης, Γκεσταπίτης καὶ ὄργανον μίσθαρνον τῶν κατακτητῶν, ὁπωσδήποτε δὲ καθυστερημένος ἄνθρωπος.

Ὁ υἱὸς τοῦ Ἄγγλου Πρωθυπουργοῦ εὑρίσκετο πλησίον τοῦ ἀρχηγοῦ, τῆς κομμουνιστικῆς ὀργανώσεως τῶν Βαλκανίων, Τίτου. Τί, λοιπόν, θὰ ἠδύνατο νὰ πείσῃ περὶ τοῦ ἀντιθέτου τους, ἐκ τῆς ὑστερίας τοῦ Ε.Α.Μ., καταληφθέντας συμμάχους καὶ Ἕλληνας ἡγέτας.

Τὸ περιβάλλον τοῦ Ἀρχιστρατήγου Μ. Ἀνατολῆς Οὐΐλσονος ἦτο, ἐξ ὁλοκλήρου, «ἐαμικόν» καὶ τὸ περίφημον Μ.Ο.4, διεχειρίζετο, τὸ θέμα «ΕΛΛΑΣ», κατὰ τὰς ἐπιδιώξεις τοῦ ΕΑΜ. Ὁ Χρ. Ζαλοκώστας παρέδωκεν εἰς τὴν ἱστορίαν τὸν ἀγῶνα τοῦ Βασιλέως Γεωργίου Β΄. νὰ πείσῃ τὸν Ἄγγλον Πρωθυπουργὸν περὶ τοῦ «ἐαμίζοντος» Σ.Μ.Α. (125).

Παρ' ὅλα ταῦτα ἐνῷ ἡ χωροφυλακὴ περιώρισε ἁπλῶς τὴν μετὰ τοῦ ΕΑΜ — ΕΛΑΣ — (Κ.Κ.Ε.) συνεργασίαν καὶ σύμπραξίν της ἔστω καὶ μέχρι μηδενισμοῦ παρέχουσα ὅμως ἐν παντὶ πᾶσαν δυνατὴν κάλυψιν καὶ βοήθειαν εἰς πάντα Ἕλληνα, ἐνῷ μὲ τοσοῦτον πνεῦμα αὐτοθυσίας ἀνθίστατο εἰς τοὺς βανδαλισμοὺς τῶν κατακτητῶν καὶ τῶν ὀργάνων των, ἐνῷ μετὰ παρρησίας καὶ περιφρονήσεως τῶν ἐγκυμονουμένων κινδύνων ἀπεποιήθη, τόσον ἐνώπιον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὅσον καὶ ἐνώπιον τῶν Ἰταλῶν ἀρχηγῶν στρατοῦ, τὸν κατὰ τῶν ἀνταρτῶν ἀγῶνα, ἡ ὀργάνωσις τοῦ ΕΑΜ - ΕΛΑΣ, ἐξαπέλυσεν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους μίαν λυσσώδη κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτῆς φ ο ν ι κ ω τ ά τ η ν ἐ π ί θ ε σ ι ν. Ἐπίθεσιν

---

(125) Χριστ. Ζαλοκώστα τὸ χρονικὸ τῆς σκλαβιᾶς σελ. 200—208.

διὰ δολοφονιῶν, καταστροφῶν, σφαγῶν, πυρπολήσεων, ἀπαγωγῶν, διασυρμῶν καὶ πάσης φύσεως πράξεων μίσους, ἐπίθεσιν ἣν ἐκορύφωνον ὁσημέραι καὶ ἐφ' ὅσον ἔβλεπον ὅτι οἱ ἄνδρες τῆς χωροφυλακῆς συνεχῶς ὑπεχώρουν ἀποφεύγοντες τὸν ἀλληλοσπαραγμόν, ὃν τόσον ἐπεθύμουν οἱ κατακτηταὶ καὶ ὅλοι οἱ ἐχθροὶ τῆς Ἑλλάδος.

Φρονοῦμεν ὅτι καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἐπιδειχθεῖσα Ἰώβιος ὑπομονὴ τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ὑπῆρξε καὶ θὰ μείνῃ τὸ μοναδικὸν εἰς τὴν ἱστορίαν παράδειγμα νίκης τοῦ ἔθνους διότι οὕτω ἐπείσθη ὁ λαὸς περὶ τοῦ δικαίου καὶ ἀδίκου, παράδειγμα τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει διὰ πολλὰς δεκαετηρίδας τοῦ ἐγγὺς μέλλοντος νὰ προβληθῇ πρὸς μίμησιν διότι εἶναι αὐτόχρημα ἐπικίνδυνον.

Ἔβλεπον, οἱ Ἀξιωματικοὶ τῆς Χωρ)κῆς, τὸ ἐθνικὸν δρᾶμα τῆς Μακεδονίας διὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ ὁποίου πρωτεργάτης ἦτο τὸ ΕΑΜ, ἔβλεπον τὴν συνεργασίαν ΕΑΜ — Κάλτσεφ καὶ ὅλων τῶν Βουλγάρων, ἔβλεπον ὅτι τὸ ΕΑΜ ἐδημιούργησε τὸ Σ.Ν.Ο.Φ. (Σλαυομακεδόνσκι — Ναρόντεν — δσλομποντίτεν — Φρόντ — Σλαυομακεδονικὸν Ἐθναπελευθερωτικὸν Μέτωπον), ἀνεγίγνωσκον τὰ μεταξὺ ΚΚΕ καὶ ΚΚΒ ἢ ΚΚΕ καὶ Κάλτσεφ, ὑπογραφόμενα σύμφωνα ἢ καὶ διὰ τῶν ἐντύπων τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀναγγελιῶν περὶ Σ.Ν.Ο.Φ. μὲ τὴν πρόσκλησιν πρὸς κατάταξιν εἰς αὐτὸ ὅλων τῶν τεράτων τοῦ ἀξονομακεδονοβουλγαρικοῦ κομιτάτου (126). Καὶ εὑρίσκοντο συνεχῶς, πρὸ ἑνὸς τεραστίου διλήμματος καὶ ἑνὸς ἀναπαντήτου ἐρωτήματος, ἂν δηλαδὴ θὰ ἔπρεπε νὰ στραφοῦν, δι' ὅλων τῶν μέσων καὶ μεθόδων, κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ ἢ ἐθελοτυφλοῦντες νὰ πείθωνται εἰς τὰς διδασκαλίας τῆς Δύσεως καὶ τῆς Ἀνατολῆς καὶ νὰ ὑπομένουν τὰ καθημερινὰ ἐγκλήματα.

Ἀλλὰ διερωτῶντο, ἀκόμη περαιτέρω, πῶς ἦτο δυνατὸν οἱ ἐθνικόφρονες —πειθαρχοῦντες εἰς τοὺς συμμάχους— νὰ σφάζωνται, ἀπὸ τοὺς μὴ πειθαρχοῦντας καὶ παρὰ τῶν συμμάχων τροφοδοτουμένους, διευθυνομένους, ἐξοπλιζομένους κ.λ.π., κομμουνιστὰς καὶ οἱ μὲν σφαγεῖς νὰ ὑποστηρίζωνται τὰ δὲ θύματα ν' ἀφορίζωνται ὡς προδόται;

Ἡ μυθολογία δὲν διενοήθη τοιοῦτον μαρτυρικὸν σταυροδρόμιον. (127)

Ἡ Χωροφυλακή, μὲ ἰώβιον ὑπομονὴν ἀνέμενε, πιστεύουσα εἰς τοὺς συμμάχους, τὴν ἀπελευθέρωσιν διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς καταστάσεως, «ἀλλ' ἄργει νἄρθη ἐκείνη ἡμέρα, κι' ἦσαν ὅλα.... τ ρ ο μ ε ρ ά...».

Ἡ κομμουνιστικὴ θηριωδία, εἶχε στραφῆ κατὰ παντὸς ἴχνους τῆς Χωροφυλακῆς. Ἡ στολὴ καὶ μόνον τοῦ χωροφύλακος ἦτο ἱκανὴ νὰ ἐπιφέρῃ τὸν θάνατον, ἀλλὰ καὶ πέραν τῆς στολῆς καὶ ἡ συγγένεια καὶ αἱ σχέσεις μετὰ τῆς Χωροφυλακῆς ἀπετέλουν ἔγκλημα ἐπισῦρον ὁν θάνατον.

Τὴν 13-7-1944, ὑπὲρ 200 «ἐλασῖται» ἐπετέθησαν κατὰ τῆς ἐν Ἀμφιλοχίᾳ δυ-

---

(126) Κ. Ἀντωνίου σελ. 101—140. Ἐφημ. (ὀκτασέλιδος) ΕΑΜ Καστοριᾶς «Λαϊκὸν βῆμα» ἔγραφε τὴν 10-1-1944 τὸ ΣΝΟΦ. Ἡ ὥριμος πολιτικὴ σκέψις ἐπέβαλε τὴν ἀνάγκη τῆς δημιουργίας τοῦ Μακεδονικοῦ Λαϊκοῦ ἀπελευθερωτικοῦ μετώπου (ΣΝΟΦ), ποὺ εἶναι τὸ ΕΑΜ μεταφρασμένο στὴ ψυχὴ τοῦ Σλαυομακεδόνα. Σὰν δικό του ὄργανο πάλης θὰ τὸν ὁδηγήσῃ μὲ μεγαλύτερη ἀγάπη πρὸς τὸν ἀδελφὸ Ἑλληνικὸ Λαό, διὰ τὴν πραγματοποίηση τῶνὶ ἰδίων σκοπῶν.....

(127) Ὁ Θρ. Τσακαλῶτας, ὁμιλῶν περὶ τῆς πολιτικῆς τῶν μεγάλων ἔναντι τῆς Ἑλλάδος, γράφει ὅτι ὁ Ἄγγλος Στρατηγὸς Φράνσις Ντὲ Γκήγκαντ εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά του ἀναφέρει: «Ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις διέπραξεν ἔναντι τῆς Ἑλλάδος, μίαν ἀπάτην ἐγγίζουσαν τὰ ὅρια τῆς ἀτιμίας». **Θρ. Τσακαλώτου σελ. 265.**

νάμεως τῆς Χωροφυλακῆς. Εἷς ἀνθυπασπιστής, ἓξ χωροφύλακες καὶ ἡ σύζυγος τοῦ χωροφύλακος Μακρημανωλάκη Εὐτυχίου, ἠμύνθησαν ἐπὶ 14 ὥρας, —φονευθέντες ἅπαντες— μὲ τὸ δράμα τῆς ἐλευθέρας πατρίδος.

Ὅταν οἱ πρωτόγονοι τοῦ ΕΛΑΣ, εὑρέθησαν πρὸ τοῦ πτώματος, τῆς ἐπὶ τόπου φονευθείσης Μαρίας Μακρημανωλάκη, ἐξέσχισαν τὴν κοιλίαν ταύτης καὶ ἐξήγαγον τὸ κυοφορούμενον ἔμβρυον!!

Εἰς ποῖον συνάδελφον τοῦ Μακρημανωλάκη, ἠδύναντο, νὰ γίνωσι πιστευταὶ αἱ περὶ ἀδελφῶν θεωρίαι; Κατεστράφησαν, διελύθησαν, συνεπτύχθησαν καὶ ἐρημώθησαν ἅπασαι αἱ ὑπηρεσίαι τῆς ὑπαίθρου, ἡ δὲ ἐναπομείνασα δύναμις τῆς Χωροφυλακῆς, σχεδὸν ἄοπλος, ρακένδυτος καὶ νῆστις, εἶχε συγκεντρωθῇ εἰς τὰ διάφορα αστικὰ κέντρα. Ὅ,τι δὲν ἐπέτυχον, οἱ κατακτηταὶ καὶ οἱ συνεργάται των, τὸ ἐπέτυχον οἱ Ἕλληνες κομμουνισταί. Οὐδὲν ὅμως, ἐξ ὅλων τούτων, ἀπεθάρρυνε ἢ ἀπεγοήτευσε τοὺς ἀδαμάστους ἐκείνους ἄνδρας τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς. Μερικοὶ ἀνυπόμονοι, μὴ δυνάμενοι νὰ βλέπωσι τὸ πᾶν νὰ σφάζηται, νὰ λεηλατῆται καὶ νὰ διαρπάζηται, ἀνεζήτησαν τρόπον ὑπερασπίσεως καὶ ἀμύνης, ἄλλοι κατέφυγον εἰς τὰ ὄρη, ἀναζητήσαντες ὀλίγην ἐθνικὴν συντροφιὰν καὶ συμπαράστασιν, ἄλλοι κατέφυγον εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολὴν μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι μακρὰν τῆς θλιβερᾶς ἐν Ἑλλάδι καταστάσεως, θὰ ἠδύναντο νὰ προσφέρωσι περισσότερα διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος των καὶ ἄλλοι ἀποκαμόντες καὶ ἐκ λόγων καθαρᾶς ἀμύνης ἠγωνίσθησαν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἀπὸ τῶν μέσων 1944 καὶ ἐντεῦθεν ἐναντίον τοῦ λαύρως ἐπιτιθεμένου κομμουνισμοῦ.

Ἐπαναλαμβάνομεν τὴν πίστιν ἡμῶν, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ παρόμοιον Σῶμα, μὲ παρομοίαν πρὸς τὸν γολγοθᾶν πορείαν.

Ὁ ἀπολογισμὸς τῶν θυμάτων τῆς Χωροφυλακῆς, ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων λόγων καὶ ἔργων, κατὰ τὴν περίοδον ἀπὸ Μαΐου 1941 μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου 1944, ὑπῆρξεν ὡς ἀκολούθως βαρύς.

Νεκροί: Συνταγματάρχαι 1, ἀντισυνταγματάρχαι 1, ταγματάρχαι 12, μοίραρχοι 13, ὑπομοίραρχοι 8, ἀνθυπομοίραρχοι 32, ἀνθυπασπισταὶ 41, ὑπαξιωματικοὶ 146 καὶ χωροφύλακες 420, ἤτοι ἐν συνόλῳ 674 νεκροί.

Τραυματίαι: 377 Ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται.

Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι μαρτυροῦν τὸ δρᾶμα τῆς Χωροφυλακῆς. Δὲν ὑπάρχει μάχη, πόλεμος καὶ θεομηνία, καθ' ἃς ὁ ἀριθμὸς τῶν τραυματιῶν νὰ εἶναι τὸ ἥμισυ τῶν νεκρῶν, ἐνῷ ἔδει νὰ ἀνέρχεται τοὐλάχιστον εἰς τριπλάσιον ἀριθμόν. Τοῦτο ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ δὲν ἔσχεν τὰς ἀπωλείας ταύτας μαχομένη ἀλλὰ δολοφονουμένη. Ἐδολοφονεῖτο ὄχι πλέον παρὰ τῶν κατακτητῶν ἢ τῶν ὀργάνων αὐτῶν ἀλλὰ παρὰ τῶν ἐγκληματικῶν σχεδίων τοῦ Κ.Κ.Ε.

Εἰς τὸ θέμα τοῦτο δυσυτχῶς θὰ ἐπανέλθωμεν, ἀφοῦ προηγουμένως ἐκθέσωμεν τὰ πεπραγμένα τῆς Χωροφυλακῆς εἰς Μέσην Ἀνατολήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Η ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ ΕΙΣ Μ. ΑΝΑΤΟΛΗΝ ΚΑΙ ΙΤΑΛΙΑΝ

Πρὸ 2270 ἐτῶν οἱ Ἕλληνες διελθόντες τὸν Ἑλλήσποντον κατηυθύνθησαν διὰ Μ. Ἀσίας εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολήν, ὡς φορεῖς τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ ὡς πρόδρομοι καὶ προφῆται τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἤδη οἱ Ἕλληνες, καταδιωκόμενοι σχεδόν, ἠκολούθησαν τὴν αὐτὴν ὁδὸν πρὸς ἀναζήτησιν τῶν μέσων ὑποστηρίξεως καὶ ἀποκαταστάσεως σχεδὸν τῶν ἰδίων ἐκείνων ἀρχαίων σκοπῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὄχι ὅμως διὰ τὴν Μέσην καὶ Ἄπω Ἀνατολὴν ἀλλὰ διὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν πατρίδα καὶ δι' ὁλόκληρον τὴν πεπολιτισμένην ἀνθρωπότητα.

Μεταξὺ τῶν πρώτων Ἑλλήνων, οἵτινες ἔσπευσαν πρὸς τὴν Μέσην Ἀνατολὴν ἵνα πυκνώσωσι τὰς τάξεις τῶν διὰ τὴν ἐλευθερίαν ἀγωνιστῶν, ὑπῆρξαν καὶ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς. Ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, ὡς δύναμις ἀσφαλείας τῆς Βασιλικῆς οἰκογενείας καὶ τῆς εἰς Μέσην Ἀνατολὴν καταφυγούσης Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, εὑρέθησαν πρῶτοι ἐπὶ τῶν βημάτων τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.

Ἡ Μέση Ἀνατολὴ διὰ τὴν προκειμένην περίοδον δὲν συγκεντρώνει τόσον ἀγαθὰς ἀναμνήσεις διὰ τὸν Ἑλληνισμόν, δι' ὃ ὁ μὲν τότε πρωθυπουργὸς Ἐμμ. Τσουδερὸς ἐκδοθὲν βιβλίον του τὸ ἐπιγράφει: «Ἑλληνικὲς ἀνωμαλίες εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολήν», ἄλλοι δὲ συγγραφεῖς ὁμιλοῦν περὶ τῶν ἐκεῖσε διαδραματισθεισῶν ἀθλιοτήτων. (1)

Ἡ καταφυγοῦσα εἰς Μέσην Ἀνατολὴν δύναμις Χωροφυλακῆς ὄχι μόνον ἐστάθη μακρὰν αὐτῶν τῶν ἀνωμαλιῶν καὶ ἀθλιοτήτων, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ συνόλῳ της σχεδὸν ἠγωνίσθη κατ' αὐτῶν καὶ ἐχρησιμοποιήθη ὡς δύναμις ἐξυγιάνσεως καὶ στηρίξεως.

Ἂς παρακολουθήσωμεν τὰ γεγονότα μὲ ποιάν τινα σειράν.

Ἡ παρὰ τὸν Ἕβρον Ταξιαρχία Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, ὑπὸ τὸν Συνταγματάρχην Ζήσην Ἰωάν. συνεπείᾳ διαταγῆς, ἅμα τῇ Γερμανικῇ ἐπιθέσει τὴν 6-4-1941, εἰσῆλθεν εἰς τὸ Τουρκικὸν ἔδαφος.

Συμφώνως πρὸς διαταγὴν Ὑπουργείου Ἀσφαλείας, καθ' ἣν ἔδει αἱ δυνάμεις Χωροφυλακῆς ν' ἀκολουθῶσι τὰς κινήσεις τῶν Στρατιωτικῶν Τμημάτων ἐν περιπτώσει συμπτύξεως, αἱ εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ταξιαρχίας ταύτης ὑπάρχουσαι δυνάμεις Χωροφυλακῆς εἰσῆλθον καὶ αὗται εἰς Τουρκικὸν ἔδαφος, ὑπὸ τοὺς Μοιράρχους Δημητρακόπουλον Κ. καὶ Σπηλιωτόπουλον Κ. καὶ Ἀνθυπομοίραρχον Διασίτην Μιχ.

Οἱ Τοῦρκοι προέβησαν εἰς τὸν ἀφοπλισμὸν τῆς δυνάμεως ταύτης καὶ ὁ Διοικητὴς τῆς ταξιαρχίας Συνταγματάρχης ηὐτοκτόνησεν εἰς Ὕφαλα Ἀνατ. Θράκης.

Τὴν 19-4-1941 ἡ κατὰ ταῦτα διαφυγοῦσα δύναμις μετεφέρθη εἰς Πέργαμον Μ. Ἀσίας, ἔνθα, ὡς ἀναφέρεται (2), κατεμετρήθη καὶ δύναμις 250 ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς.

---

(1) Θρασ. Τσακαλώτου σελ. 412.

(2) Ἀρχεῖα Δ)νσεως Στρατ. Ἀρχείων—Ἔκθεσις Ἀνθ)στοῦ Μπαλῆ Παν.

Ἡ κατὰ ταῦτα δύναμις τῆς Χωροφυλακῆς, ὠργανωθεῖσα εἰς δύο Λόχους ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω Ἀξιωματικούς, τὴν 24-6-1941 μετεφέρθη εἰς Κασασίν, ἔνθα ἀνέλαβε τὴν φρουρὰν τοῦ ἐκεῖσε ὑφισταμένου Στρατοπέδου αἰχμαλώτων. Ἐκ τῆς φρουρᾶς ταύτης μέρος τῆς δυνάμεως μετεφέρθη διὰ τὴν φρουρὰν Στρατοπέδου Ταχὰκ ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ 4ου Τάγματος.

Ἓν τμῆμα τῆς δυνάμεως ταύτης ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Δημητρακόπουλον Κων. ἀπετέλεσε τὸν Μάϊον 1942 τὴν στρατονομίαν τῆς 1ης Ταξιαρχίας. Κρίνομεν σκόπιμον νὰ παρακολουθήσωμεν ἀπὸ τοῦδε μονομερῶς τὴν δύναμιν ταύτην διότι ἡ πορεία ταύτης περιέχει ὅλας τὰς ἐπιπτώσεις τῆς Μέσης Ἀνατολῆς.

Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 151) 2.10-42 Ε.Δ.Υ.Σ. ἅπαντες οἱ εὑρισκόμενοι εἰς Μέσην Ἀνατολὴν ὁπλῖται τῆς Χωροφυλακῆς μετετάγησαν εἰς τὸ Πεζικὸν ἀπὸ 14-10-42. Τῆς μετατάξεως ταύτης ἐξῃρέθησαν οἱ ὑπαξιωματικοί. Οἱ μεταταγέντες κατὰ μεγάλην πλειονοψηφίαν ἐτοποθετήθησαν εἰς ΙΙ Ταξιαρχίαν.

Κατὰ τὸ κίνημα τῆς 1-3-1943 οἱ Ἐαμῖται συνέλαβον τοὺς ἐθνικόφρονας ἀξιωματικούς. Οἱ ἐκ Χωροφυλακῆς προερχόμενοι ἐγκατέλειψαν τὰς θέσεις των ἀναζητοῦντες τοὺς συλληφθέντας ἀξιωματικούς των, ἐπειδὴ δέ, παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας προσκλήσεις Ἐαμιτῶν καὶ Ἄγγλων, ἠρνήθησαν κατηγορηματικῶς νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν ἐπαναστατημένην Ταξιαρχίαν, ὡδηγήθησαν πλησίον τῶν ἐθνικοφρόνων ἀξιωματικῶν καὶ ὅλοι μαζὺ ἐνεκλείσθησαν εἰς τὸ ἐν Συρίᾳ στρατόπεδον Μερτζαγιούμ, ἐκεῖθεν εἰς Αἴγυπτον ἔνθα ἐνεκλείσθησαν εἰς τὸ αὐτὸ διὰ τοὺς Ἰταλοὺς αἰχμαλώτους στρατόπεδον καὶ ἐν συνεχείᾳ μετεφέρθησαν εἰς τὸ ἐν Σουδὰν στρατόπεδον Σαμὶτ ἀπὸ 27-6-43, ἔνθα παρέμεινον ἄπραγοι ἐπὶ ἓν περίπου ἔτος. Εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦτο εὑρίσκοντο ἢ μετεφέρθησαν μεταγενεστέρως καὶ ἀρκετοὶ ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς, ὡς οἱ Ἀγαπητός, Κατσάμπας, Κατσούλης κ.λ.π.

Τὸ κατὰ Μάϊον 1944 νέον κίνημα τῶν κομμουνιστῶν διέλυσεν τὰς δύο Ἑλληνικὰς Ταξιαρχίας καὶ οἱ ἐν Σαμὶτ ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται ἐκλήθησαν διὰ νὰ σχηματίσουν τὸν ἐθνικὸν Στρατὸν τῆς Ἑλλάδος. Οὕτω δύναμις 120—130 ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ἅπαντες ὡς βαθμοφόροι ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ λοχίου μέχρις ἀνθυπασπιστοῦ, ἀπετέλεσε τὸν σκελετὸν καὶ τὴν βάσιν τῆς σχηματισθείσης ΙΙΙης Ἑλληνικῆς Ὀρεινῆς Ταξιαρχίας.

Ἐκτὸς τῆς ἀνωτέρω δυνάμεως ἱκανὸς ἀριθμὸς Ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν κατέφυγεν εἰς Μέσην Ἀνατολὴν διὰ πολλῶν ἄλλων μέσων καὶ μεθόδων ἀπὸ τῶν πρώτων ἀκόμη ἡμερῶν τῆς ἐπιβληθείσης κατοχῆς τῆς Ἑλλάδος.

Δι' ἑνὸς ἀριθμοῦ ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς, ἐκ τῶν πρώτων καταφυγόντων εἰς Μέσην Ἀνατολήν, ἐπηνδρώθησαν τὰ διάφορα κέντρα ὑποδοχῆς Ἑλλήνων προσφύγων Χαλεπίου, Βηρυττοῦ, Γάζης, Πηγῶν Μωϋσέως καὶ τὰ συσταθέντα Ἑλληνικὰ φρουραρχεῖα εἰς Χαλέπιον, Βηρυττόν, Τὲλ - Ἀβίβ, Ἱεροσόλυμα, Σουὲζ, Πορτ - Σάϊδ, Κάϊρον καὶ Ἀλεξάνδρειαν. Ἐπίσης διετέθησαν ἐξ αὐτῶν εἰς διαφόρους ἐμπιστευτικὰς ὑπηρεσίας ἐν τῇ ἕδρᾳ τῆς Κυβερνήσεως εἰς Κάϊρον, εἰς διάφορα Υπουργεῖα καὶ εἰς τὰ στρατόπεδα Γ.Κ.Ε.Σ. (Γενικὸν Κέντρον Ἐκπαιδεύσεως Στρατιωτικῶν), Κ.Ε.Ι. (Κέντρον Ἐκπαιδεύσεως Ἰσμαηλίας), Καμπρὶτ καὶ Κασσασίν.

Ἅμα ὡς συνεκροτήθη ἡ Ι Ἑλληνικὴ Ταξιαρχία 4 Ἀξιωματικοὶ καὶ 40 ὁπλῖται τῆς Χωροφυλακῆς ἀπετέλεσαν τὸ στρατονομικὸν τμῆμα τῆς ταξιαρχίας καὶ εἷς Ἀξιωματικὸς μετὰ 12 ὁπλιτῶν συνεκρότησαν τὴν ὁμάδα Ἀσφαλείας, ὅλοι δὲ ὁμοῦ

ἔλαβον μέρος εἰς τὴν μάχην τοῦ Ἐλ-Ἀλαμέϊν, ἐπιδειξάμενοι γενναιότητα. Εἰς Μέσην Ἀνατολὴν συνεκεντρώθησαν τελικῶς ἐννεακόσιοι, περίπου Ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται τῆς Χωροφυλακῆς, οἵτινες μετὰ τὴν πλήρη κινδύνων διαφυγὴν καὶ ἄφιξιν εἰς Μέσην Ἀνατολὴν ὑπεβάλοντο εἰς ἐξαντλητικάς, καταπιεστικὰς καὶ ἐξευτελιστικὰς καταπιέσεις εἰς τὰ διάφορα κλιμάκια εἰς ἃ εἶχεν διεισδύσει μεγαλοπρεπῶς τὸ Ε.Α.Μ. Περὶ τούτων ποιεῖται εὐρεῖαν ὁμολογίαν καὶ περιγραφὴν ὁ Ἀνδρ. Νενεδάκης εἰς τὸ ἔργον του «Ἐλαλαμέϊν», ὅστις παρὰ τὰς ἰδεολογικάς του πεποιθήσεις διαφαινομένας ἐν τῇ προσπαθείᾳ νὰ δυσφημίσῃ τοὺς Ἀξιωματικοὺς καὶ βαθμοφόρους τῆς Χωροφυλακῆς, ἐν τούτοις χάρις εἰς τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν ἀκεραιότητα δὲν ἀποφεύγει νὰ δώσῃ τὴν ἀληθῆ εἰκόνα τοῦ «καθαρτηρίου». Ὁμιλεῖ εἰς τοὺς «Ἄσπρους Φράχτες» (εἶναι ὁ ὑπότιτλος τοῦ βιβλίου του) περὶ τῶν δοκιμασιῶν δι' ὧν διήρχοντο οἱ πρὸς Μέσην Ἀνατολὴν κατευθυνόμενοι καὶ περὶ τῆς διὰ μέσου κινημάτων καὶ κακοτροπιῶν μεταβάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Τμήματος εἰς τὴν μάχην Ἐλ-Ἀλαμέϊν. Περιγράφων διαφόρους τύπους δὲν λυσμονεῖ καὶ τὸν Χωροφύλακα, οὗτινος ἀφηγεῖται —πολὺ ἐντὸς τῆς πραγματικότητος— τὰς ταλαιπωρίας καὶ τὰς ἱεροεξεταστικὰς δοκιμασίας, ἕως ὅτου κριθῇ ἡ μαρτυρία τούτου ἐπὶ τῶν τιθεμένων ἐρωτημάτων εἰλικρινής. Ποῖος τὸν ἔστειλε; Πῶς ἦλθε; Διατὶ ἦλθεν; κ.λ.π. Μέχρις ἐδῶ ὁδηγούμενος ἀπὸ τὴν ἀντικειμενικότητά του ὁ συγγραφεὺς παραδίδει τὴν εἰκόνα τοῦ «καθαρτηρίου» εἰς τὸ τὸ ὁποῖον ἡ Ἐαμικὴ Μέση Ἀνατολὴ ἐβασάνιζεν, ὑπὸ τὸ πρόσχημα λήψεως προφυλακτικῶν μέτρων κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, κυριολεκτικῶς τοὺς ὑπὸ ἐθνικιστικῶν ἀρχῶν διαπνεομένους. Εἰς τὸ σημεῖον ὅμως τοῦτο ἐπενέβη ἡ ἰδεολογικὴ τοποθέτησις τοῦ συγγραφέως, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἔδει νὰ βάλῃ ἀποτελεσματικῶς καὶ κατὰ τοῦ Χωροφύλακος καὶ κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς. Μὲ ἄνεσιν καὶ ἀπὸ κεκτημένην συνήθειαν καὶ ταχύτητα ἐμφανίζει τὸν Χωροφύλακα «Κὺρ-Ἠλίαν» ὡς ἕναν Ἰούδαν, ὅστις ἀντικαθιστῶν τὰ 30 ἀργύρια διὰ τῆς εὐνοίας τῶν ἀνακριτῶν του, «προδίδει» τὸν ἐν Ἑλλάδι προϊστάμενόν του Ἀξιωματικόν, θέτει αὐτὸν ὑπὸ τὴν ἔωλον καὶ αὐτόχρημα γελοίαν κατηγορίαν ὅτι τὸν κατεσυκοφάντει εἰς τοὺς Γερμανοὺς κ.λ.π.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Χωροφύλαξ «κὺρ - Ηλίας» τοῦ Νενεδάκη, ὅστις Χωροφύλαξ εἶναι πρόσωπον ὑπαρκτὸν ἐξελιχθὲν εἰς μόνιμον Ἀξιωματικὸν τοῦ Στρατοῦ, ἐξελίσσεται εἰς Ἀνθυπολοχαγὸν διμοιρίτην μὲ ἐξαιρετικὰ διοικητικὰ καὶ πολεμικὰ προσόντα, ὥστε νὰ τιθασσεύῃ καὶ νὰ ὁδηγῇ εἰς τὴν μάχην τοὺς πλέον ἀτάκτους καὶ ἀπειθάρχους στρατιώτας καὶ ἡ Χωροφυλακὴ διεκδικῇ τὴν ἐκ τῶν προσόντων τούτων εἰς τὴν διαπαιδαγώγησιν ἐν τῇ Χωροφυλακῇ ἀνήκουσαν μερίδαν.

Εἶναι πολὺ δύσκολον εἰς ἕναν ἀντικειμενικὸν παρατηρητὴν καὶ μελετητήν, ἔστω καὶ ἐὰν αἱ ἰδεολογικαὶ του πεποιθήσεις τὸ ἀπαιτοῦν, νὰ παρίδῃ ὡρισμένας ἀληθείας ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν ἀπαιτουμένην καλὴν θέλησιν ἐν τῇ ἀναζητήσει.

Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐπὶ τέλους ἐπερατοῦντο αἱ κομμουνιστικῆς προελεύσεως ἔρευναι, ἐπηκολούθει ἄλλη ἀπαγοήτευσις, διότι διετίθεντο εἰς διαφόρους βοηθητικὰς ὑπηρεσίας. Οἱ Ἀνθ)ρχοι Μητραλέξης καὶ Μπράμος ἀπὸ Ἰουλίου 1941 ἐχρησιμοποιήθησαν εἰς συνοδείας αἰχμαλώτων καὶ ἀπὸ Σεπτεμβρίου ἰδίου ἔτους ὡς διμοιρῖται εἰς τὴν 1ην Ταξιαρχίαν, ἵνα μετ' ὀλίγον εὑρεθῶσιν ἄνευ ὑπηρεσίας.

Ἡ τοιαύτη μεταχείρησις καὶ ἡ πρὸς τὸ καθῆκον καὶ τὴν ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ ἀποστολὴν ἐμμονή των, ὡδήγησεν τούτους εἰς τὴν ὑποβολὴν πρὸς τὸν Βασιλέα τοῦ ἀπὸ 31 Μαρτίου 1942 Ὑπομνήματος.

Ἐκ τοῦ ὑπομνήματος τούτου, παραδοθέντος ἡμῖν ἐν ἀντιγράφῳ ὑπὸ Ἀντ)ρχου Μπράμου Κων., πληροφορούμεθα ὅτι ἡ μέχρι 31-3-1942 ὑπάρχουσα ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ δύναμις τῆς Χωροφυλακῆς ἀνήρχετο εἰς 11 Ἀξιωματικούς, 15 Ἀνθ)στὰς καὶ 600 Ὁπλίτας καὶ ὅτι οὗτοι ἐζήτουν ἀπὸ τὸν Βασιλέα τὴν συγκρότησιν ἰδίας πολεμικῆς μονάδος ἐξ ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς.

Ἐν Παραρτήματι Χ, 118 παραθέτομεν τὸ ὑπόμνημα τοῦτο, ἡ μελέτη τοῦ ὁποίου ἀπαλλάσσει ἡμᾶς οἱουδήποτε περαιτέρω σχολίου. Κάτι παρόμοιον μόνον μετὰ ἓν ἔτος ἔπραξεν ὁ Τσακαλῶτος καὶ οὐδεὶς ἄλλος.

Ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς ἀφίξεως ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ παρετηρήθη εἰς τὴν συμπεριφορὰν τούτων τὸ χαρακτηριστικὸν φαινόμενον τοῦ Σώματος, ἤτοι τῆς εὐσυνειδήτου πειθαρχίας καὶ τῆς ἀπολύτου ὑποταγῆς αὐτῶν εἰς τὰς ἀποφάσεις τῶν ἑκάστοτε Νομίμων Κυβερνήσεων.

Ὁπουδήποτε καὶ ἂν ἐτοποθετήθησαν, εἰς Ἐπιτελεῖα ἢ μαχίμους μονάδας, ὑπῆρξαν τὰ ὄργανα τῆς τάξεως, ἐργατικώτατοι καὶ τιμιώτατοι εἰς περιβάλον μάλιστα ὅπου, ἐκ τῆς ἐλλείψεως τοῦ Κρατικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἐλέγχου, παρεσύρθησαν εἰς ἐπιζημίους διὰ τὸ Ἐθνικὸν γόητρον πράξεις, πλεῖστα ὅσα ἄτομα κατέχοντα σοβαρὰς θέσεις καὶ ἀξιώματα. Παρὰ τὴν καταβληθεῖσαν ἔντονον καὶ συστηματικὴν προπαγάνδαν καὶ παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὅλων τῶν βαθμῶν Ἀξιωματικοὶ τῶν ἄλλων ἐνόπλων δυνάμεων ἐγένοντο ἐπιλήσμονες τῆς ἀποστολῆς καὶ τοῦ καθήκοντός των, διὰ τὴν πλευρὰν τῆς Χωροφυλακῆς δὲν ἠκούσθη ὁ βαρὺς χαρακτηρισμὸς τοῦ «ἀναξίου» (3) καὶ δι' αὐτοὺς ἔτι τοὺς ἐλαχίστους πολιτικολογοῦντας ἐν τῇ ἐν Καΐρῳ καὶ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Στρατιωτικῶν συσταθείσει Διευθύνσει Χωροφυλακῆς.

Ὑπηρετοῦντες εἰς μαχίμους Μονάδας ὑπῆρξαν οἱ πυρῆνες καὶ οἱ φορεῖς τῆς πειθαρχίας, εἰς βαθμὸν ὥστε πολλοὶ Διοικηταὶ Ἀξ)κοὶ τοῦ Στρατεύματος νὰ ἐπιζητοῦσιν ἐπιμόνως νὰ ἔχωσιν εἰς τὰς μονάδας των Ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας τῆς Χωροφυλακῆς.

Ζωντανὸν παράδειγμα τῆς ἀφοσιώσεώς των εἰς μόνην τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντός των εἶναι ἡ περίπτωσις τοῦ Κομμουνιστικοῦ κινήματος τοῦ 1943 εἰς τὴν 1ην συγκροτουμένην Ἑλληνικὴν Μεραρχίαν εἰς Λίβανον κατὰ τὸ ὁποῖον 110 ὁπλῖται τῆς Χωροφυλακῆς, ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς μονάδας τῆς 2ας Ταξιαρχίας, ἠρνήθησαν νὰ ἐκτελέσωσιν ἄλλας διαταγάς, ἐκτὸς τῆς Νομίμου Κυβερνήσεως, ἀποσταλέντες ἕνεκα τούτου μετὰ 300 Ἀξιωματικῶν εἰς τὸ στρατόπεδον Μερτζαγιούμ, καὶ ἀργότερον εἰς Σουδάν, παρὰ τοῦ ἐπικρατήσανος κομουνιστικοῦ συρφετοῦ.

Εἰς τὸ Στασιακὸν κίνημα τῆς 1-4-44, τὸ ὁποῖον ἐπέφερε τὴν τελικὴν διάλυσιν τοῦ Στρατοῦ, ἐκ τῶν 900 ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς οὐδὲ εἷς ἐκ τούτων συμμετέσχεν. Ἀντιθέτως παρουσιάσθησαν περιπτώσεις αὐτοβούλου σοβαρᾶς ἀντενεργείας ἔστω καὶ μεμονωμένως εὑρεθέντων ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς. Ὁπωσδήποτε τουτ' ἔστιν καὶ παρὰ τὰς μυρίας ἀντιξοότητας, τὰ ἀκατανόμαστα δεινοπαθήματά των καὶ παρὰ τὴν γενικὴν παράλυσιν —κατὰ κανόνα— ἐστάθησαν οὗτοι ἄξιοι τῆς πατρίδος καὶ τοῦ τίτλου τοῦ Σώματος ὡς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς.

---

(3) Βλ. Παν. Κανελλοπούλου δημοσιεύματα εἰς ἐφημ. «Ἐθνικὸς Κῆρυξ» Ἀθηνῶν φύλλον 18-10-1964.

Ἡ ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1941 ἐκδηλωθεῖσα ἐν Κρήτῃ πολιτικὴ ἐμπάθεια μὲ τὰς πρὸς ἀπόκτησιν βαθμῶν ἐπιδιώξεις, ἐσυνεχίσθη καὶ ἐν Αἰγύπτῳ.

Ἀναφέρομεν ἐνδεικτικῶς τὰς περὶ προαγωγῶν ὑπ' ἀριθ. 1582)42, 14493)43 καὶ 150738)864-18-7-44 διαταγὰς τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν, περὶ ὡρισμένων κατηγοριῶν Ὑπαξ)κῶν. Τὸ κακὸν εἶχεν ἀρχίσει διὰ τοῦ ἐν Κρήτῃ ἐκδοθέντος Νόμου 3013 «περὶ ἀποκαταστάσεως Ἀξ)κῶν καὶ ὁπλιτῶν ἐξελθόντων τοῦ στρατεύματος διὰ πολιτικοὺς λόγους» (4).

Τὸ ἐν Καΐρῳ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν ἐβομβαρδίζετο διὰ σωρείας αἰτήσεων, μετ' ἀνακριβῶν καὶ ψευδῶν δηλώσεων, προσώπων ἀνηκόντων εἰς διαφόρους κατηγορίας ἐξελθόντων κατὰ τὸ ἀπώτερον παρελθὸν τοῦ Σώματος, προφασιζομένων ἔξοδον διὰ πολιτικοὺς λόγους, δι' ὃ τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν ἠναγκάσθη νὰ προβῇ εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 150184)196 ἀπὸ 12-3-44 καυστικῆς διαταγῆς (5).

Τὰ αὐτὰ πρόσωπα, προεβιβάζοντο, ἐτίθεντο ἐν συνεχείᾳ εἰς διαθεσιμότητα καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀνεκαλοῦντο καὶ πάλιν (6).

Διὰ τοῦ Α.Ν. 3262 παρεσχέθη τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν ὅπως δι' ἀποφάσεών του προβαίνει εἰς προαγωγὰς ὁπλιτῶν Ἀστυνομίας Πόλεων μέχρις καὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ὑπαστυνόμου, ἐν τῇ Χωροφυλακῇ δὲ χωροφυλάκων εἰς ὑπενωμοτάρχας, ἐφ' ὅσον συνεκέντρουν τὰ ἐν ἄρθρῳ 9 τοῦ νόμου προσόντα. Οὕτω, πρὸς τιμὴν τῶν συντακτῶν τοῦ νόμου τούτου, διεφυλάχθη ἡ Χωροφυλακή.

Μεγαλυτέραν ἀνωμαλίαν θὰ ἐπέφερεν ὁ Α. Ν. 3327, ὅστις παρεῖχεν ἐξουσιοδότησιν εἰς ὑπουργὸν Στρατιωτικῶν πρὸς διενέργειαν προαγωγῶν μέχρις καὶ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἐνωμοτάρχου εἰς ἀποκαθισταμένους Χωροφύλακας, ὡς ἐξελθόντας τοῦ Σώματος διὰ πολιτικοὺς λόγους ἀπὸ τοῦ 1933 καὶ ἐντεῦθεν, ἐὰν εἶχε χρονικὰ περιθώρια. Διὰ τοῦ Α.Ν. 3228)24-12-1943 «περὶ μεταβιβάσεως τῆς δικαιοδοσίας καὶ ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίας Ἀσφαλείας εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν» συνεστήθη παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Στρατιωτικῶν Διεύθυνσις Σωμάτων Ἀσφαλείας, τεθεῖσα ὑπὸ τὸν ἐξ ἀποτάκτων προερχόμενον Συν)ρχην Μπριλάκην Στυλιανόν.

Εἰς τὸν Διευθυντὴν τοῦτον διὰ τοῦ νόμου τούτου ἀνετέθη ἡ ἐνάσκησις ἁπάντων τῶν καθηκόντων καὶ δικαιοδοσιῶν τῶν Ἀρχηγῶν Χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυν. Πόλεων, δι' ὃ καὶ μετεῖχε οὗτος τοῦ Ἀνωτάτου Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου.

Οὕτω ἀπὸ 1-1-1944 ἡ μέχρι τότε λειτουργοῦσα Διεύθυνσις Χυροφυλακῆς μετωνομάσθη εἰς Δ:νσιν Σωμάτων Ἀσφαλείας καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 150084)68 ἀπὸ 3-1-1944 δ)γῆς Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν διετάχθη τὸ γραφεῖον Προσωπάρχου νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν νέαν ταύτην διεύθυνσιν τὰ ἀτομικὰ ἔγγραφα ἁπάντων τῶν εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολὴν ἀνδρῶν τῶν Ἀστυνομικῶν Σωμάτων.

Ἡ παράδοσις τῆς Διευθύνσεως ταύτης εἰς Ἀξ)κὸν προερχόμενον ἐξ ἀποτάκτων καὶ ἡ κρατοῦσα ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ πολιτικολογία ἐν γένει κατέστησε πλέον δυσμενῆ τὴν θέσιν τῶν μονίμων στελεχῶν.

---

(4) Διὰ τοὺς χωροφύλακας ἀρχικῶς εἶχεν ἐκδοθῆ ὁ νόμος 151)1942, εἶτα ὅμως ἐξεδόθησαν ὁ Α.Ν. 3262)1944 «Περὶ προαγωγῶν κ.λ.π. εἰς τὰ Σώματα Ἀσφαλείας» καὶ ὁ Α. Ν. 3327)12-10-1944 «περὶ ἀποκαταστάσεως μονίμων χωροφυλάκων ἐξελθόντων τοῦ Σώματος τῆς Β. Χωροφυλακῆς διὰ πολιτικοὺς λόγους».

(5) Διεύθυνσις Στρατιωτικῶν Ἀρχείων Φ. 399.

(6) Διεύθυνσις Στρατιωτικῶν Ἀρχείων Φ. 264.

Ἐκεῖ, εἰς τὴν Ἀλλοδαπήν, ἐνεθυμήθησαν ὅτι ὑπῆρχον καὶ Ἑλληνικοὶ νόμοι εἰς ὧν τὴν τροποποίησιν ἐπεδόθησαν (7). Αἱ ἀνωμαλίαι αὗται δὲν ἀπησχόλησαν τὸ μόνιμον προσωπικὸν τῆς Χωρ)κῆς, ὅπερ εἶχε διασκορπισθῇ εἰς διαφόρους ὑπηρεσίας Ἑλληνικῆς ἢ Ἀγγλικῆς συνθέσεως καὶ μέχρι τοῦ Σ)βρίου 1944 τὸ μέγιστον τῶν ἐκεῖσε καταφυγόντων Ὑπαξ)κῶν Χωρ)κῆς ἐφέρετο ἄνευ βαθμοῦ τινός, μόνον δὲ κατὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ 11 Τάγματος Χωρ)κῆς ἀνεγνωρίσθησαν οἱ βαθμοί των (8).

Εἷς ἀνώτατος Ἀξ)κὸς τοῦ Β.Ν. (9) ἔλεγεν ἡμῖν τελευταίως: «Ἡ Χωροφυλακὴ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς εἰς οὐδὲν τῶν ἐθνοκτόνων κινημάτων ἀνεμίχθη καὶ ἐν παντὶ ἔπραξεν τὸ καθῆκον της καὶ θὰ ἦτο εὐτύχημα ἐὰν ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολὴν ἀνδρῶν τῆς Χωρ)κῆς ἦτο πολὺ μεγαλύτερος».

Ταῦτα ἐτόνισεν ἡμῖν ἐξ ἀφορμῆς προσφυγῆς ἡμῶν πρὸς τοῦτον ἵνα ἀρυσθῶμεν πληροφορίας ὅσον ἀφορᾷ τὸ κατὰ τὸ Β΄ 10ήμερον Μαρτίου 1944, ἐκκραγὲν κίνημα τοῦ Ναυτικοῦ εἰς «Β.Π. Ἕλλη - Καίμπριτ».

Ἵνα παραστήσωμεν τοὺς ἀγῶνας καὶ τὸν φανατισμὸν τῆς Χωροφυλακῆς θὰ διαλάβωμεν ὀλίγα περὶ τῆς ἐκρήξεως καὶ καταστολῆς τοῦ κινήματος τούτου.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς Μαρτίου 1944, μίαν πρωΐαν, αἱ σκηναὶ τοῦ στρατοπέδου κατεκλύσθησαν ὑπὸ προκηρύξεων καὶ συνθημάτων ὑπὲρ ΠΕΕΑ.

Διὰ τὴν φρούρησιν τῶν ποινικῶν ναυτικῶν φυλακῶν καὶ διὰ τὴν συλλογὴν πληροφοριῶν ἐπὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ στρατοπέδου —ἐν γένει— ὑπῆρχε δύναμις 25 ἀνδρῶν Χωρ)κῆς ὑπὸ τὸν τότε Ὑπομ)ρχον καὶ ἤδη Συντ)ρχην Θεοδώρου Ἀντώνιον.

Ὁ Θεοδώρου, μετὰ τοῦ τότε πλωτάρχου Τσιμικάλη, εἶχε θέσει ὑπ' ὄψιν τοῦ Κυβερνήτου τὰς ἀνησυχίας του περὶ τῆς κομμουνιστικῆς κινήσεως ἐν τῷ στρατοπέδῳ. Ὁ Κυβερνήτης δὲν ἔδωσεν σημασίαν. Τὴν ἀμέσως ἐπακολουθήσασαν Κυριακὴν καὶ ἐνῷ ὁ ἱερεὺς ἐκήρυσσε τὸν θεῖον λόγον ἀναρχικὸς ναύτης διέσπειρε, μεταξὺ τοῦ ἐν ἀνοικτῷ χώρῳ ἐκκλησιάσματος, προκηρύξεις, ἃς περιεσυνέλεξεν ἡ Χωροφυλακή.

Ὁ ἱερεύς, μετὰ τὸ κήρυγμα, ἐπεσκέφθη τὰς φυλακάς, ἔνθα οἱ κρατούμενοι τὸν ᾐχμαλώτισαν καὶ ἀπητήθη νὰ γίνῃ ἐκφοβιστικὴ χρῆσις τῶν ὅπλων ἵνα ἀπελευθερωθῇ ὁ ἱερεύς.

Τὰ λαβόντα χώραν ἐτέθησαν καὶ πάλιν ὑπ' ὄψιν τοῦ Κυβερνήτου Χατζηκωνσταντῆ, ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν προέβη εἰς τὴν λῆψιν μέτρων.

Τὸ στρατόπεδον κατὰ τὰς ἐπακολουθησάσας νύκτας διετρέχετο ὑπὸ τῶν καθοδηγητῶν καὶ κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Γ΄ δεκαημέρου Μαρτίου ἐνεφάνισεν ὄψιν σαφοῦς ἀναρχικῆς ἐκδηλώσεως διὰ πλακάτ, συνθημάτων καὶ προκηρύξεων.

Τὴν νύκτα τῆς 23—24 Μαρτίου 1944 ὁ Πλωτάρχης Τσιμικάλης μετὰ τοῦ Θεοδώρου κατέστρεψαν ἅπαντα τὰ σημεῖα ταῦτα, τὴν πρωΐαν ὅμως 24 Μαρτίου οἱ κρατούμενοι τῶν φυλακῶν ἐπανεστάτησαν καὶ ἐπιτυχόντες τὸν ἀφοπλισμὸν τριῶν χωροφυλάκων ἐπέτυχον ἐν συνεχείᾳ τὴν διαρπαγὴν τῶν ἐν τῷ ὁπλοστασίῳ ὅπλων.

Ἀφυπνισθεῖσα ἡ ὑπόλοιπος δύναμις τῆς Χωροφυλακῆς ἐκινήθη κατὰ τῶν ἐπαναστατησάντων, ἀντηλλάγησαν πυροβολισμοὶ καὶ πρὸς στιγμὴν ἡ φρουρὰ ἐπεκράτει.

---

(7) Πολὺ περίεργοι οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, εἶχον μεταφέρει εἰς τὴν ξένην τοὺς Ἑλληνικοὺς Νόμους καὶ ἐξέδωκαν τὸν Α.Ν. 3179)43 περὶ ἀναστολῆς διατάξεων τινῶν τοῦ ἀπὸ 8-6-1935 Α.Ν. περὶ Ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς.

(8) Διεύθυνσις Στρατιωτικῶν Ἀρχείων Φ' 403.

(9) Ὑποναύαρχος Ν. Τσιμικάλης.

ὁπότε δύναμις 150 περίπου ναυτῶν ἔσπευσεν εἰς βοήθειαν τῶν κρατουμένων καὶ ἐναντίον τῆς ἐξ ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς φρουρᾶς.

Οἱ ἐπαναστατήσαντες διὰ τοῦ ὄγκου των πλέον ἐπεβλήθησαν, συνέλαβον τοὺς Τσιμικάλην καὶ Θεοδώρου καὶ μόνον μετὰ τρεῖς ἑβδομάδας, τῇ ἐπεμβάσει τῶν Ἄγγλων, ἤρξατο ἡ ἀποκατάστασις τῆς διασαλευθείσης τάξεως. Ὁ Θεοδώρου τόσον πολὺ ἐκακοποιήθη ὥστε παρέμεινεν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐν ἀφασίᾳ.

Εἰς τὸ Κέντρον Ἐκπαιδεύσεως Ἰσαηλίας (Κ.Ε.Ι.), κηρυχθέντος στρατιωτικοῦ νόμου, διὰ τῆς ἀπὸ 14-4-1944 διαταγῆς συνεστήθη ἔκτακτον στραοτδικεῖον, παρ' ᾧ βοηθὸς τοῦ Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου, ὡρίσθη ὁ τότε ὑπομοίραρχος Ἀνδριτσόπουλος Δημήτριος. (10)

Ἐδηλώσαμεν ὅτι οὔτε πρόθεσιν οὔτε λόγον ἔχομεν ν' ἀναμιχθῶμεν εἰς τὰς ἀθλιότητας καὶ προδοσίας τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, διότι ἔναντι αὐτῶν ἡ ἐκεῖσε Χωροφυλακὴ ἔστη πραγματικῶς ἀξία τῆς πατρίδος, εὐσυνείδητος φορεὺς τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων καὶ ἀντάξιον τμῆμα τοῦ Ἑλληνικοῦ διὰ τῶν αἰώνων Ἱερατείου.

Δὲν θὰ συναντήση ὁ ἐρευνητὴς τῶν Μεσανατολιτικῶν δυσοσμιῶν οὐδαμοῦ τὸ ὄνομα ἔστω καὶ ἑνὸς χωροφύλακος, θὰ συναντήση ὅμως τοὺς καταφυγόντας εἰς Μ. Ἀνατολὴν ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς ἢ διαπομπευομένους ὑπὸ κυριαρχούντων κομμουνιστῶν καὶ αἰσχρῶς ἰδιοτελῶν φατριῶν ἢ μαχομένους ἐν παντί. Μετὰ τὸ δεύτερον κίνημα ἄνδρες τῆς Χωρ)κῆς ἀνακληθέντες ἐκ διαφόρων μονάδων ἀπετέλεσαν μίαν ἰδιαιτέραν δύναμιν εἰς χεῖρας τοῦ Ἀρχηγείου Βασιλικοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ Μέσης Ἀνατολῆς, Α.Β.Ε.Σ.Μ.Α., διὰ τὴν δίωξιν τῶν φυγοδικούντων κινηματιῶν.

Ὅταν ἡ διάλυσις εἶχε φθάσει εἰς τὸ κατακόρυφον καὶ οἱ ἔνοπλοι δυνάμεις ἐνεφανίζοντο δι' ἐπιτροπῶν (11) κατὰ Μάρτιον — Ἀπρίλιον 1944, μετὰ δηλαδὴ τὴν ἔκρηξιν τοῦ «μεγάλου» κατὰ τὸ 1944 κομμουνιστικοῦ κινήματος, τότε ἤρξατο τὸ λυκαυγὲς τῆς δικαιώσεως τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, τότε διερράγησαν τὰ ἐθνικὰ στήθη τῶν εὐόρκων ἀξιωματικῶν ἐν γένει, καὶ ἐτέθη σαφῶς, πρὸ τῶν ἐμφανισθέντων ὡς ἐκπροσώπων τοῦ ἔθνους, τὸ θέμα νὰ ἐκλέξωσιν, μεταξὺ τῶν συρρευσάντων εἰς Μ. Ἀνατολὴν ἢ τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ πολεμήσωσιν ἢ ἐκείνους οἵτινες εἶχον τάξει ὡς σκοπόν των τὴν ἐπανάστασιν καὶ διάλυσιν καὶ τὴν εἰς τὸν Σλαβισμὸν παράδοσιν τοῦ ἔθνους. Τότε ἐνεθυμήθησαν τὴν ὕπαρξιν τῶν εἰς Σαμὶτ τοῦ Σουδὰν ἀπομεμονωμένων πραγματικῶν Ἑλλήνων καὶ τοὺς μετέφερον ἐκεῖθεν ἐν τάχει ἵνα ἀποτελέσωσι τὸν σκελετὸν καὶ τὴν βάσιν τῆς μοναδικῆς Ἑλληνικῆς Μονάδος, ἥτις ἐδάξε διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν τὴν Ἑλλάδα εἰς τὰ διεθνῆ πεδία τῆς μάχης, διὰ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν Δημοκρατίαν.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 150093)ΙΙΙ ἀπὸ 8-2-1944 Δ)γῆς τοῦ Ὑπουργ. Στρατιωτικῶν, (12) διετάχθη νέα συγκέντρωσις ἁπάντων τῶν ἐν Μ. Ἀνατολῇ ἀνδρῶν τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας εἰς τὸ 4ον Τάγμα Κασσασίν.

Ἅπασαι αἱ μονάδες, παρ' αἷς ὑπηρέτουν ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται τῆς Χωρο-

---

(10) Τσακαλώτου Θρ. σελ. 835.

(11) Βλέπε ἐπιτροπὴν ἐθνικῆς ἑνότητος Ἑλληνικῶν ἐνόπλων δυνάμεων Μέσης Ἀνατολῆς καὶ ὑποεπιτροπὰς μετὰ ὑπομνημάτων των Θρ. Τσακαλώτου σελ. 831—834.

(12) Δ)νσις Στρατ. Ἀρχείων Φ. 399 Βλέπε ταύτην Παρ)μα Χ' 65.

φυλακῆς, ὑπέβαλον προτάσεις ὅπως μὴ ἐφαρμοσθῇ δι' αὐτοὺς ἡ διαταγὴ καθ' ὅσον ἦσαν ἰδιαιτέρως ἀπαραίτητοι οἱ ἄνδρες οὗτοι.

Οὕτω ἐδόθη ποιά τις ἀναβολὴ ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀνωτέρω ὑπὸ τὸν Θεοδώρου ἄνδρας, (13) ὡς καὶ εἰς ἄλλας τινὰς κατηγορίας καὶ εἰδικότητας.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 150089) 88 ἀπὸ 4-2-44 διαταγῆς ὁ ταγματάρχης Βαρδουλάκης ἐτέθη εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ὑπουργείου καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τήν, ὑπὸ τὸν ἀντισυνταγματάρχην Χωροφυλακῆς Ἀγγελίδην Γεώργιον, Δ) νσιν Εἰδικῶν Ὑπηρεσιῶν Πολέμου (Δ.Ε.Υ.Π.). Εἰς τὴν αὐτὴν ὑπηρεσίαν ὑπηρέτουν μέχρι τέλους καὶ οἱ ταγματάρχης Ἀποστολόπουλος Παναγιώτης, Βοσκοπουλάκης Ε., ὑπομ) ρχος Μπαχτῆς καὶ Κίππης Δημήτριος καὶ οἱ ἀνθυπασπισταὶ Μανούδης, Ρακιτζῆς Μοδ., Παπαδόπουλος Ε., Μελισσουργὸς Γ., Ταταράκης Γ. καὶ Δασκαλαντωνάκης Ι. (14)

Ἐπίσης οἱ ὑπαχθέντες εἰς στρατιωτικὸν Διοικητὴν Συρίας καὶ Παλαιστίνης ἀνθυπασπισταὶ Χατζηγιάννης Γεώργιος καὶ Σκαλόπουλος Πύρ., διὰ τὰς φυλακὰς Καρκούρ, Δημακογιάννης, Λυττάρης καὶ Δούκας Κ. διὰ τὰς φυλακὰς Ναμελῆ, Γούλας καὶ Ἀντύπας εἰς Φρουραρχεῖα Ἱεροσολύμων καὶ Χάϊφας, (15) μετ' ἀναλόγου δυνάμεως ὁπλιτῶν.

Δὲν ἦσαν μόνον αἱ Ἑλληνικαὶ ὑπηρεσίαι ἐκεῖναι αἵτινες ἐδυστρόπουν νὰ συμμορφωθῶσιν μὲ τὴν περὶ συγκεντρώσεως τῶν ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς, ἀλλὰ καὶ οἱ Ἄγγλοι, οἵτινες ἐπιμόνως ἐζήτουν τὴν μὴ μετακίνησιν τῶν παρ' αὐτοῖς ἀπεσπασμένων (16) τοιούτων.

Κατόπιν τούτων ἐξεδόθη νέα διαταγή, περὶ τῆς εἰς Κασσασὶν συγκεντρώσεως τῶν ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς, ἡ ὑπ' ἀριθ. 150187) 221, δι' ἧς ἐγένοντο ἐλαφραὶ ἐξαιρέσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ διὰ τοὺς εἰς ΔΕΥΠ ὑπηρετοῦντας.

Τὸ κατὰ Μάρτιον 1944 ἐκραγὲν κίνημα, τὸ τρίτον ἢ τέταρτον κατὰ σειράν, ἐδημιούργησεν νέαν κατάστασιν.

Οἱ Ἄγγλοι, ἀποκαμόντες ἐκ τῶν ἐπανειλημμένων πειραμάτων των καὶ ἀπαλλαγέντες ἐν μέρει καὶ ἐκ τῆς Ἐαμικῆς κλίκας, ἠξίωσαν νὰ δοθῇ λῦσις εἰς τὸ θέμα τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τῆς Ἑλλάδος.

Τὴν 8ην Ἀπριλίου 1944 ὁ Διοικητὴς τοῦ Κέντρου Ἐκπαιδεύσεως Ἰσμαϊλίας ὑπέβαλεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν τὴν ὑπ' ἀριθ. 196 ἀναφοράν του περὶ «διαχωρισμοῦ στρατοῦ Μέσης Ἀνατολῆς εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ πολεμήσωσιν καὶ μή». (17)

Τὸ Γ.Ε.Σ., λαβὸν ἀφορμὴν ἐκ τῆς τοιαύτης ἀναφορᾶς τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Κ.Ε.Ι., ἐξέδωκε τὴν 96951, κοινὴν μετὰ γραφείου συνδέσμου, Α. Π. 33 ἀπὸ 21-4-44 διαταγήν. (18)

Βάσει τῆς διαταγῆς ταύτης ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται τῆς Χωροφυλακῆς ἔδει νὰ συγκεντρωθῶσιν, ἐξ ὅλων τῶν σημείων εἰς Γ.Κ.Ε.Σ.

---

(13) Βλέπε 150185) 206-11-3-44 δ) γὴν Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν — Διεύθυνσις Σωμάτων Ἀσφαλείας.

(14) Βλέπε ὑπ' ἀριθ. 13783) ΓΙ—ἀπὸ 10-4ϊ44 Διαταγὴν.

(15) Βλέπε 106968 ἀπὸ 6-4-44 διαταγὴν Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν.

(16) Βλέπε 150179) 181 ἀπὸ 22-2-44 Δ) γὴν Δ.Σ.Α. Φ. 259.

(17) Παράρτημα Χ, 66.

(18) Βλέπε Παράρτημα Χ, 67.

Ἀλλὰ καὶ πάλιν εἴτε διὰ λόγους ὑπηρεσιακῆς ἀνάγκης, εἴτε διὰ τοιούτους πρὸς ἱκανοποίησιν καὶ περιποίησιν τῶν «Ἡμετέρων», ἐγένοντο ἀρκεταὶ παρεκκλίσεις ἐκ τῶν διαταχθέντων, βάσει ἐκδοθεισῶν νεωτέρων διαταγῶν, γενικῶς δὲ ἡ διαταγὴ αὕτη ἠτόνισεν, διότι ἐν τῷ μεταξὺ ἐξερράγη τὸ διαλῦσαν τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν Μέσης Ἀνατολῆς κίνημα Ἀπριλίου 1944.

Ἀπὸ τοῦ κινήματος 1943 καὶ μετέπειτα οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται τῆς Χωροφυλακῆς, ὅσοι δὲν εἶχον ἐγκλεισθῆ εἰς στρατόπεδα, ἐτέλουν ὑπὸ δυσμένειαν καὶ ἱκανὸς ἀριθμὸς ἀξιωματικῶν εἶχε τεθῆ εἰς ἀποστρατείαν καὶ διαθεσιμότητα, ἐνῶ ἐπανεφέροντο καὶ ἀπεκαθιστῶντο ἀπόστρατοι καὶ ἀπότακτοι διαφόρων κατηγοριῶν.

Εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολὴν τὸ αἴσθημα τῆς πειθαρχίας καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης πρὸς τοὺς ἀνωτέρους καὶ ἀντιστρόφως καὶ πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς δικαιοσύνης εἶχεν καταστραφῆ καὶ ἀντὶ στρατιωτικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ συνειδήσεως εἶχεν ἀναπτυχθῆ ἡ χειροτέρας μορφῆς πολιτικολογία ὑπὸ τὴν περὶ Δημοκρατίας ἀπάτην, ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ μόνιμον προσωπικὸν τῆς Χωροφυλακῆς διεπνέοντο ὑπὸ ἀκραιφνῶν ἐθνικῶν ἰδανικῶν καὶ ἦσαν προσηλωμένοι εἰς τὸ πρὸς τὴν πατρίδα καθῆκον συνεχῶς ἐδεινοπάθουν.

Ἀναφερόμεθα εἰς ἕν, ἐκ τῶν πολλῶν ἐπισυμβάντων εἰς βάρος ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς, περιστατικὸν χρονῖζον καὶ μετὰ τὴν καταστολὴν τοῦ κινήματος Ἀπριλίου 1944, ἐξ οὗ ἐκτὸς τῆς τεκμαιρομένης κακομεταχειρίσεως ἀξιωματικοῦ Χωροφυλακῆς ἀποδεικνύεται καὶ ἡ ἐν γένει κακοδιοίκησις.

Περὶ τοῦ ἱστορικοῦ τοῦ περιστατικοῦ καὶ τῆς κακομεταχειρίσεως τοῦ ἀειμνήστου ὑπομοιράρχου Ἀναστ. Ψαρροῦ ὁμιλεῖ ἡ παρατιθεμένη αὐτουσία ἀναφορά.

Ἐν Στρατοπέδῳ τῇ 18 Μαΐου 1944

Ὁ Ἀνθυπομοίραρχος Πασσᾶς Γεώργιος

Πρὸς τὸ Γενικὸν Ἐπιτελεῖον Στρατοῦ

(Ἱεραρχικῶς)

«Περὶ τοῦ ἐν προφυλακίσει διατελοῦντος ὑπομοιράρχου Ψαροῦ Ἀναστασίου»

Λαμβάνω τὴν τιμὴν ν' ἀναφέρω ὅτι ὡς καὶ ὑμῖν τυγχάνει γνωστόν, κατὰ τὰς ἐπισυμβάσας ἀνταρσίας ἐν ταῖς Φυλακαῖς Καρκοὺρ ἐτραυματίσθη ὑπὸ σκοποῦ κατάδικος ἐπιχειρήσας νὰ δραπετεύσῃ, ὅστις μετ' ὀλίγας ὥρας ὑπέκυψεν εἰς τὸ τραῦμα του ἐν τῷ Νοσοκομείῳ Χεντέρας.

Ἀνακρίσεων ἐπελήφθη ὁ ταγματάρχης Φιλιππάκης καὶ μετέπειτα ὁ ταγματάρχης Λουκᾶς τῆς ΙΙας Ἑλληνικῆς Ταξιαρχίας.

Δὲν προτίθεμαι ἐν προκειμένῳ ν' ἀναφέρω τὰς ἀτασθαλίας καὶ παρανομίας αἵτινες διεπράχθησαν κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀνακρίσεως, οἷον σύνταξις σχεδιαγραμμάτων ὑπὸ τῶν κρατουμένων στασιαστῶν, καταπίεσις στρατιωτῶν φρουρῶν καὶ κρατουμένων οἵτινες κατέθετον τὴν ἀλήθειαν, μὲ σκοπὸν νὰ καταθέσωσι ὅτι ὁ ὑπομοίραρχος Ψαρρὸς Ἀναστάσιος διέταξε πῦρ, ἀπειλαὶ κατὰ τοῦ ὑπομοιράρχου Ψαρροῦ Ἀναστασίου μὲ τὴν στερεότυπον φράσιν «γιατί ἐσκότωσες τὸ παιδί» ἀλλὰ νὰ γνωστοποιήσω εἰς τὴν Ἀνωτάτην Στρατιωτικὴν Διοίκησιν, ὅτι κατ' ἀρχὰς ἡ ἀνάκρισις περιεστράφη διὰ τὴν ἀνακάλυψιν καὶ κατὰ συνέπειαν ἀπόδοσιν εἰς ὑπομοίραρχον Ψαρρὸν τοῦ ἀδικήματος τοῦ φόνου τούτου μὴ δυναμένου νὰ εὐσταθήσῃ, τῷ ἀπεδόθη ἡ κατηγορία τῆς ἀνθρωποκτονίας, ἐξ ἀμελείας, καὶ διὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ὑπομοίραρ-

χος Ψαρρὸς Ἀναστάσιος δὲν μετέφερεν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον τὸν τραυματισθέντα κατάδικον ἀμέσως, καίτοι εἰς τὴν ἀνάκρισιν ἦτο γνωστὸν ὅτι αἱ φυλακαὶ δὲν διέθετον αὐτοκίνητον, οὔτε λόγῳ θέσεως τῶν Φυλακῶν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξευρεθῇ ἰδιωτικὸν αὐτοκίνητον πρὸς μεταφορὰν τοῦ τραυματισθέντος, δὲν ἐγένοντο δὲν πιστευταὶ αἱ διαβεβαιώσεις τοῦ ὑπομοιράρχου ὅτι ἐκλήθη ἐγκαίρως ὑπ᾽ αὐτοῦ τὸ ΓΚΕΣ νὰ ἀποστείλῃ αὐτοκίνητον οὔτε ἠθέλησε ἡ ἀνάκρισις νὰ ἐξετάσῃ μάρτυρας πρὸς διαπίστωσιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου.

Παρ᾽ ὅλας τὰς προσπαθείας τῆς ἀνακρίσεως ὅπως ἐξεύρῃ νομικὸν στήριγμα πρὸς ἔγκλεισιν τοῦ ὑπομοιράρχου Ψαρροῦ εἰς τὰς φυλακὰς δὲν κατορθώθη τὸ τοιοῦτον καὶ ὁ ὑπομοίραρχος παρέμεινε εἰς τὸ Φρουραρχεῖον Χάϊφας ὑπὸ διοικητικὸν τρόπον τινὰ προφυλάκισιν μέχρι τῆς ἡμέρας καθ᾽ ἣν ὁ Ταξίαρχος τῆς ΙΙ Ταξιαρχίας Συντ)ρχης Στεφανάκος ἐπεσκέφθη τὰς φυλακὰς Ναμπλούς διὰ τὴν ἐπισυμβᾶσαν καὶ ἐκεῖ στάσιν καθ᾽ ἣν ὑπεσχέθη εἰς τοὺς στασιαστὰς καταδίκους, οἵτινες ἀπήτησαν παρ᾽ αὐτοῦ τὴν προφυλάκισιν τοῦ ὑπομοιράρχου Ψαρροῦ καὶ τὴν ἄμεσον ἀπομάκρυνσιν ἐκ τῶν φυλακῶν τῆς ἐξ ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς φρουρᾶς, γεγονότα πραγματοποιηθέντα ἀμέσως καὶ οὕτω ὁ ὑπομοίραρχος Ψαρρὸς Ἀναστάσιος διατελεῖ ἐν προφυλακίσει μὲ μόνον νομικὸν στήριγμα ὅτι οἱ ἐγκληματίαι τῶν φυλακῶν ἐζήτησαν τοῦτο.

«Ἀναφέρω ὑμῖν τ᾽ ἀνωτέρω παρακαλῶ ὅπως διατάξητε ὅτι ἠθέλατε ἐγκρίνῃ πρὸς τερματισμὸν τῆς ὑφισταμένης κατὰ τοῦ ὑπομοιράρχου Ψαρροῦ Ἀναστασίου ἀδικίας καὶ ἀπαλλαγῆς τούτου ἀπὸ τῆς ἀγωνίας ὅτι ἐνῷ ἐξετέλεσε πιστώτατα τὸ καθῆκον του ἐνεκλείσθη εἰς τὰς φυλακὰς παρὰ πάντα νομικὸν τύπον καὶ παρὰ πᾶσαν ἔννοιαν δικαίου».

Ἡ παράδοξος διὰ τὴν στρατιωτικὴν πειθαρχίαν ἀναφορὰ αὕτη παρεδόθη εἰς ΓΚΕΣ, ἔνθα εἶχον συγκεντρωθῆ ὑπερτριακόσιοι περίπου ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, τὴν ἑπομένην τῆς συντάξεώς της 19-5-1944 καὶ πρωτοκολληθεῖσα ὡς εἰσερχόμενον ἔγγραφον ἔλαβεν ἀριθμ. 7172—22-5-1944.

Ὁ Διοικητὴς τοῦ ΓΚΕΣ συνταγματάρχης Πρόκος ἐθορυβήθη σφόδρα ἐκ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης, διότι ἀπέδωσε ταύτην εἰς ὀργανωμένην κίνησιν τῆς Χωροφυλακῆς, ὑποπτεύθη τουτ᾽ ἔστιν στασιαστικὴν ἐκδήλωσιν τῆς Χωροφυλακῆς ἰδίᾳ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τὴν ἀναφορὰν ὑπέγραφε ὁ κατὰ βαθμὸν κατώτερος καὶ νεώτερος ἐκ τῶν ἐν ΓΚΕΣ ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς.

Ὁ Πρόκος ἀνεχώρησεν ἐσπευσμένως διὰ Κάϊρον ἕνεκεν τῶν ὑπονοιῶν του τούτων, ἔνθεν ἀφ᾽ ἑνὸς μὲν διέταξε τὴν ἄμεσον ἀποφυλάκισιν τοῦ ὑπομοιράρχου Ψαρροῦ Ἀν. ἀφ᾽ ἑτέρου νὰ ἐπιστραφῇ εἰς τὸν ἀνθ)ρχον Πασσᾶν ἡ ἀναφορά του. Ὄντως καὶ ὁ Ψαρρὸς ἀπεφυλακίσθη καὶ ἡ ἀναφορὰ ἐπεστράφη εἰς τὸν Πασσᾶν συνοδευομένη καὶ ὑφ᾽ ἑνὸς σημειώματος ὑπογεγραμμένου παρὰ τοῦ Δ)ντοῦ τοῦ 1ου Γραφείου ΓΚΕΣ τότε λοχαγοῦ καὶ ἤδη Ἀντιστρατήγου - ΓΕΕΘΑ Τσολάκα μὲ τὸ ἑξῆς περιεχόμενον: «26-5-1944. Νὰ δοθῇ κ. Πασσᾶν εἰς τὸν ὁποῖον θὰ δώσω προφορικῶς ἐξηγήσεις». Αἱ κατὰ ταῦτα ὑποσχεθεῖσαι ἐξηγήσεις οὐδέποτε ἐδόθησαν ἀλλὰ καὶ ὁ Πασσᾶς ἀσφαλῶς δὲν ἐπεδίωξε ταύτας ἐφ᾽ ὅσον εἶχεν ἀρχίσει ν᾽ ἀποκαθίσταται κάποια τάξις καὶ νὰ ἀναδημιουργῆται ὁ Ἑλληνικὸς Στρατός.

Ἡ δι᾽ ἐπιλογῆς πλέον ἀνασυγκρότησις μονάδων Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ ἤρξατο κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἰουνίου 1944. Ὅλων ἡ προσοχὴ ἐστράφη πρὸς συγκρότησιν μιᾶς

Τὸν Νοέμβριον 1944 ἡ III Ὀρεινὴ Ταξιαρχία (Ρίμινι) ἔφθασεν εἰς Ἀθήνας καὶ διὰ τῆς ὁδοῦ Σταδίου κατηυθύνθη εἰς Παλαιὰ Ἀνάκτορα. Προπορεύεται τὸ ὑπὸ τὸν τότε ἀνθυπασπιστὴν Διαβάτην Ἰωάν. στρατονομικὸν ἀπόσπασμα ἐξ ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς.

Ἀντιπροσωπεία τοῦ Σώματος Ε. Β. Χ. ἀποτίει φόρον τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Στρατιωτικῷ Νεκροταφίῳ ΚΑΤΟΛΙΚΑ ἀναπαυομένους—μεταξὺ τῶν ἄλλων νεκρῶν—5 νεκροὺς τοῦ Σώματος πεσόντας ὑπὸ τὴν σημαίαν τῆς III Ὀρεινῆς Ἑλλην. Ταξιαρχίας.

Ταξιαρχίας, τῆς ΙΙΙ Ὀρεινῆς Ἑλληνικῆς Ταξιαρχίας, τῆς ὁποίας τοὺς πυρῆνας ἀπετέλεσαν ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς.

Εἰς ἔκθεσίν του ὁ Μοίραρχος Ριμπᾶς, ὑπηρετῶν τότε ὡς χωροφύλαξ, ἀναβιβάζει εἰς 111 τοὺς ἐνταχθέντας εἰς τὴν ΙΙΙην Ταξιαρχίαν ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς, ἐνῶ τὸ Ἀρχηγεῖον Β. Χωροφυλακῆς ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 5) 1) 14 ἀπὸ 19-4-1945 ἀναφορᾷ του ὁμιλεῖ περὶ 140 ἀνδρῶν.

Οἱ ἄνδρες οὗτοι ὑπὸ στρατιωτικοὺς βαθμούς, συμφώνως τῷ Α.Ν. 152) 1942, δεκανέως, λοχίου, ἐπιλοχίου κ.λ.π. ἐχρησιμοποιήθησαν κατὰ τὴν σύνθεσιν καὶ ὀργάνωσιν τῆς Ταξιαρχίας εἰς τὰς πλέον ἐπικαίρους καὶ ἐμπιστευτικὰς θέσεις, λόγῳ τῆς πρὸς αὐτοὺς ἀπεριορίστου ἐμπιστοσύνης τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἰδίᾳ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ταξιαρχίας συνταγματάρχου Τσακαλώτου, ἤτοι ὡς ὁμαδάρχαι, ἐπιλοχίαι λόχων, κρυπτογράφοι, ὁδηγοὶ Κάριερς, αὐτοκινήτων, βυτιοφόρων, Γραφεῖα Πληροφοριῶν Ταγμάτων κ.λ.π.

Ἐκτὸς τούτων 12 ὁπλῖται ὑπὸ τὸν ἀνθυπασπιστὴν Διαβάτην Ἰωάν. ἀπετέλεσαν τὴν στρατονομίαν τῆς Ταξιαρχίας.

Τόση ἦτο ἡ πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς ἐμπιστοσύνη καὶ ἀγάπη τῶν ἐθνικοφρόνων ἀξιωματικῶν, ὥστε, ὅταν μετά τινας ἡμέρας διετάχθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20630) 832 ἀπὸ 22-6-1944 διαταγῆς τοῦ Γ.Ε.Σ. ἡ συγκρότησις εἰδικῆς μονάδος ἀμιγοῦς ἐξ ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς καὶ διετάσσοντο ἅπασαι αἱ μονάδες καὶ ὑπηρεσίαι ὅπως χορηγήσωσιν ἀμέσως φύλλα πορείας εἰς τοὺς παρ' αὐταῖς ὑπηρετοῦντας τοιούτους, ὁ συνταγματάρχης Τσακαλῶτος διὰ τηλεγραφικῆς του ἀναφορᾶς ἀνέφερεν ὅτι τυχὸν συμμόρφωσίς του πρὸς τὴν τοιαύτην διαταγὴν θὰ ἐπέφερε τουλάχιστον δίμηνον καθυστέρησιν ἐν τῇ προπαρασκευῇ τῆς Ταξιαρχίας.

Κατόπιν τῆς ἀναφορᾶς ταύτης ἐνέκρινε τὸ Γ.Ε.Σ. τὴν παραμονὴν εἰς ΙΙΙην Ὀρεινὴν Ταξιαρχίαν ὡς καὶ εἰς Ἱερὸν Λόχον τῶν ὑπηρετούντων πλέον ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς.

Τὴν προσγενομένην πρὸς αὐτοὺς τοιαύτην καὶ τοσαύτην τιμὴν οἱ «Χωροφύλακες» ἐκάλυψαν διὰ τῆς παρ' αὐτῶν ἐπιδειχθείσης αὐτοθυσίας καὶ ἀνδρείας εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν τῆς τε Ταξιαρχίας καὶ τοῦ Ἱεροῦ Λόχου. Ἐφάνησαν ἀπολύτως ἀντάξιοι τῆς ἐθνικῆς στρατιωτικῆς ἡγεσίας. Κατὰ τοὺς Στρατιωτικοὺς Κανονισμοὺς καὶ νόμους ἐνεργῶν ὁ Διοικητὴς τῆς Ταξιαρχίας προήγαγεν τὸ σύνολον σχεδόν, ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, τῶν ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς πλὴν τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν δύναμιν τοῦ στρατονομικοῦ ἀποσπάσματος, οἵτινες διετήρουν τὴν ἰδιότητά των ἐνῶ οἱ ὑπόλοιποι εἶχον μεταταγῆ δυνάμει νόμου 152.

Πρὸς τοῦτο ὁ σπουδαῖος ἐκεῖνος ἡγέτης Θ. Τσακαλῶτος ἀπηύθυνεν πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Ἐπιτελείου Βεντήρην τὴν ἐν Παραρτήματι Χ, 71 (18α) παρατιθεμένην ὑπ' ἀριθμ. 6108 ἀπὸ 23-9-1944 ἀναφοράν του ἐξαιτούμενος τακτοποίησιν τοῦ θέματος ὥστε νὰ δυνηθῇ νὰ ἀμείψῃ καὶ τοὺς ἄνδρας τοῦ στρατονομικοῦ ἀποσπάσματος, πιστεύων ἀκραδάντως ὅτι αἱ διὰ τοὺς λοιποὺς ἐνέργειαί του ἦσαν ἔγκυροι.

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἀναφορᾶς του ταύτης τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν ἐξέδωκετὴν ὑπ' ἀριθ. 151008) 1312 διαταγήν, ἣν παραθέτομεν μετὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7376 δ)γῆς τῆς ΙΙΙης Ὀρεινῆς Ταξιαρχίας, δι' ἧς ἐκοινοποιήθη ἡ Ὑπουργικὴ ἀπάντησις.

(18α) Δ)νσις Στρατιωτικῶν Ἀρχείων Φακ. 404.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΕΙΝΗ ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ
ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ 1ον
ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. 7376

Διαταγή

Κατωτέρω κοινοποιῶ ὡς ἔχει τὴν ὑπ' ἀριθ. 151008)1312)25-10-44 Διαταγὴν Υ. Σ. (Δ)σεως Χωροφυλακῆς).

Αὕτη νὰ κοινοποιηθῇ ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διαταγῇ ἑκάστης Μονάδος.

Αἱ Μονάδες πρὸς ἃς κοινοποιεῖται ἡ παροῦσα νὰ ὑποβάλωσι προτάσεις προαγωγῆς ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ δι' ἅπαντας τοὺς μέχρι τοῦδε προταθέντας ὁπλίτας τοὺς ἐκ Χωροφυλακῆς προερχομένους καὶ ὑπηρετοῦντας ὑπὸ τὰς διαταγάς των ἢ τοὺς τυχὸν παραληφθέντας τοιούτους, ἐφ' ὅσον συγκεντρώνωσιν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπόμενα προσόντα μετ' ἀντιγράφου Φ. Μ. τούτων.

Αἱ προτάσεις αὗται θὰ ἀφοροῦν προαγωγὴν εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμὸν τοῦ ὃν κέκτηνται σήμερον ἐν τῇ Χωροφυλακῇ.

Σ. Δ. τῇ 16ῃ Νοεμβρίου 1944
Ο ΤΑΞΙΑΡΧΟΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ ΘΡΑΣ. Συν)ρχης πεζικοῦ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ
ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. 151008)1312

Πρὸς τὴν ΙΙΙ Ἑλληνικὴν Ὀρεινὴν Ταξιαρχίαν,

Λαβόντες ἀφορμὴν ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6108)23-9-44 ἀναφορᾶς σας πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Ἐπιτελείου «Περὶ τῆς προαγωγῆς ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς ὑπηρετούντων εἰς τὴν Ταξιαρχίαν δι' ἐξαιρετικὰς κατὰ τὰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις πράξεις», γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι οἱ οὕτω ἀπονεμόμενοι εἰς τούτους βαθμοὶ χρησιμεύουν αὐτοῖς μόνον καθ' ὃν χρόνον θὰ ὑπηρετοῦσιν εἰς τὸν στρατόν, διότι ἐπανερχόμενοι εἰς τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς θὰ ἔχουσι τοὺς βαθμοὺς οὓς ἀπέκτησαν εἰς αὐτὸ βάσει τοῦ διέποντος τὸ Σῶμα Χωροφυλακῆς Ὀργανισμοῦ.

Ἐπειδὴ ὅμως, τὸ τοιοῦτον δὲν ἀμοίβει πλήρως τὰς πρὸς τὴν Πατρίδα προσφερομένας ὑπηρεσίας, παρακαλοῦμεν ὅπως διὰ τοὺς μέχρι σήμερον προαχθέντας ὑπὸ τῆς Ταξιαρχίας ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς διὰ διακεκριμένας πράξεις κατὰ τὰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις ὡς καὶ δι' ἐκείνους δι' οὓς θὰ προσφέρουν τοιαύτας ὑπηρεσίας μελλοντικῶς, ὑποβάλητε εἰς τὸ Ὑπουργεῖον (Δ)σις Χωροφυλακῆς) προτάσεις προαγωγῆς ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ μετ' ἀντιγράφου φύλλου μητρώου καθ' ὁμολογίαν συντασσομένου συμφώνως τῷ Νόμῳ 2646)1940 «περὶ ἠθικῶν ἀμοιβῶν διὰ διακεκριμένας πράξεις, ἵνα προαγάγωμεν τούτους εἰς οὓς βαθμοὺς θὰ ἔχωσι καὶ ἐν τῷ Σώματί των ἐπανερχόμενοι.

Τὸ αὐτὸ δέον νὰ ἐφαρμόζητε καὶ διὰ τοὺς τυχὸν εἰς τὴν Ταξιαρχίαν ὑπηρετοῦντας ἄνδρας τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων.

Ο ΓΕΝ. Δ)ΝΤΗΣ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ ΣΠ. Συν)ρχης πεζικοῦ

Τηρηθεισῶν τῶν κατὰ ταῦτα διαδικασιῶν ὑπεβλήθησαν προτάσεις διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1835 ἀπὸ 19-2-1945 ἀναφορᾶς τοῦ Διοικητοῦ τῆς ΙΙΙης Ἑλληνικῆς Ὀρεινῆς Ταξιαρχίας καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4)1875)1 ἀπὸ 2-3-1945 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουρ-

γοῦ τῶν Στρατιωτικῶν προήχθησαν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ὑπενωμοτάρχου 111 χωροφύλακες, ὑπηρετοῦντες εἰς τὴν III Ἑλληνικὴν Ὀρεινὴν Ταξιαρχίαν, «διότι ἐξετέλεσαν ἡρωϊκὰς πράξεις κατὰ τὰς ἐν Ἰταλίᾳ μάχας, αἵτινες ὑπερβαίνουσι κατὰ πολὺ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καλῶς ἐννοουμένου καὶ ἐπιβεβλημένου αὐτοῖς καθήκοντος καὶ ἐπισύρωσιν ἀνεπιφυλάκτως τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῆς γενικῆς γνώμης, ὥστε ν' ἀποτελέσωσιν ἀνδραγαθήματα» (19).

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4) 1875) 1 δ ἀπὸ 12-12-1945 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Δημοσίας Τάξεως ἡ προαγωγὴ τῶν ἀνωτέρω ἐλογίσθη γενομένη ἀπὸ 21-9-1944, ἡμερομηνίαν λήξεως τῆς Α΄ φάσεως τῶν ἐπιχειρήσεων. Ἐκ τούτων οἱ ὑπενωμοτάρχαι πλέον. Πατσῆς Χαρ., Ριμπᾶς Κων., Βαρδάκης Κων., Ἀλεξόπουλος Δημ., Γεωργουσάκης Μιχ., Διαβάτης Σπυρ. Λῶλος Θωμᾶς, Σακαρέλος Ἀλέξ., Φραντζῆς Δημ., Τσακανίκας Παρασκ., Καπερνέκας Ἀγαθ., Μιχαλίτσης Εὐάγγ., Χατζησταμάτης Νικόλ., Καρυδάκης Ἐμμ., Μπαλῆς Παναγ., Παφίλιας Κων., Ἀποστολόπουλος Ἀθαν., Τσάρας Βασ., Μαραγκουδάκης Σπυρ., Παπαδάκης Ἐμμ., Ψυχογυιὸς Εὐστ. καὶ Δερμάτης Χαρ., δ υ ν ά μ ε ι τῆς ὑπ' ἀριθ. 4) 1875) 2 ἀπὸ 23-12-1947 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Δημοσίας Τάξεως προήχθησαν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἐνωμοτάρχου ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς 18-10-1944 διὰ νέαν ἀνδραγαθίαν, ἤτοι «Διότι ὑπηρετοῦντες εἰς τὴν τέως III Ἑλληνικὴν Ὀρεινὴν Ταξιαρχίαν ἔλαβον μέρος εἰς τὰς ὑπ' αὐτῆς διεξαχθείσας ἐν Ἰταλίᾳ ἐπιχειρήσεις, καθ' ἃς ἐπετέλεσαν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης ἡρωϊκὴν πρᾶξιν ὑπερβαίνουσαν κατὰ πολὺ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καλῶς ἐννοουμένου καὶ ἐπιβεβλημένου αὐτοῖς καθήκοντος ἐπισύρασαν τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῆς γενικῆς γνώμης».

Ἐφ' ὅσον ὁ λόγος περὶ ἡρωϊκῶν πράξεων ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς εἰς ὀργανικὰ τμήματα τοῦ στρατοῦ καὶ προβιβασμοῦ αὐτῶν συνεπείᾳ σχετικῶν προτάσεων τῶν στρατιωτικῶν ἡγητόρων ἀναφερόμεθα καὶ εἰς ἐκείνους τοῦ Ἱεροῦ Λόχου.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2) 4) 6 ἀπὸ 27-8-1945 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Δημοσίας Τάξεως προήχθησαν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ὑπεν)ρχου διὰ διακεκριμένην ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης πρᾶξιν οἱ χωρ) κες: Χριστόπουλος Στ., Σοφιὸς Νικ., Χαντζάκης Ἀθ., Δημητρούλης Γεώργ., Κουτσουράκης Ἀρτ., Ἀγγελῆς Ἀνδρέας, Τζοβλᾶς Δημ., Καμπανάκης Ἰωάν., Ἀθανασιάδης Ἀθαν., Σταθόπουλος Δημ., Καραογλάνης Νικ. Μαρινάκης Νικ., Ποδουβᾶς Ἐμ., Κρεβατόπουλος Περ., Ἀβραμίδης Ἀριστ., Ραρῆς Ἀθαν. Σκάλκος Φώτιος, Γεωργακόπουλος Νικ. καὶ Ζέρβας Γεώργιος.

Ἐκ τούτων οἱ Σοφιός, Χατζάκης, Κουτσουράκης, Δημητρούλης, Τζοβλᾶς, Καραολάνης, Ἀγεγλῆς, Ἀβραμίδης, Ραρρῆς, Γεωργακόπουλος καὶ ὁ Μῖχος Δημήτριος, προήχθησαν καὶ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἐνωμοτάρχου διὰ διακεκριμένας ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης πράξεις ὡς ἱερολοχῖται, δυνάμει ὑπ' ἀριθ. 2) 4) 6 ζ — ἀπὸ 23-12-1947 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Δημ. Τάξεως. Εἷς ἀριθμός, μικρὸς βεβαίως, Χωροφυλάκων ἐξελίχθη εἰς μονίμους Ἀξιωματικοὺς τοῦ στρατεύματος ὡς οἱ σήμερον ἀνώτεροι Ἀξιωματικοὶ Γεώργιος Κομηνός, τραυματισθεὶς εἰς Τάραντα, Εὐθ. Μάμαλης καὶ ἄλλοι, ἐνωμοτάρχης δὲ ἦτο εἰς Μέσην Ἀνατολὴν καὶ ὁ ἤδη ἀνώτατος Ἀξιωματικὸς τῆς Στρατ. Δικαιοσύνης Πολυχρονόπουλος Νικήτας. Τὸν ἡρωϊσμὸν καὶ τὴν συμβολὴν τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἀποδεικνύουν ἐπίσης καὶ οἱ νεκροὶ μετὰ τῶν τραυματιῶν. Μεταξὺ

---

(19) Βλέπε περὶ τούτων καὶ ὑπ' ἀριθμ. 26)21 φακ. Ἀρχηγείου Β. Χωροφυλακῆς ὡς καὶ φακ. 29)176)4.

τῶν ἡρωϊκῶν νεκρῶν τοῦ Ἱεροῦ Λόχου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ ἀναφέρονται οἱ νεκροὶ χωροφύλακες Σκρέκας, Τζωρτζόπουλος κ.λ.π.

Ἐκ τῶν εἰς ΙΙΙην Ε.Ο.Τ. ὑπηρετούντων κατὰ τὰς ἐν Ἰταλίᾳ μάχας πέντε ἐφονεύθησαν καὶ ἑπτὰ ἐτραυματίσθησαν.

Οἱ «νεκροί μας» Χωροφύλακες, Τσίγκας Βασίλειος, Μπουφάλος Σπυρίδων, Ζηνουδάκης Εὐτύχιος, Τζιράκης Μηχαὴλ καὶ Τριτάκης Ἐμμανουὴλ «κοιμοῦνται» τὸν ὕπνον τῆς αἰωνίου ἀθανασίας εἰς τὸ ἐγγὺς τῆς πόλεως Ρίμινι Ἑλληνικὸν κοιμητήριον, πρὸς περιγραφὴν τοῦ ὁποίου μεταφέρομεν ἀπόσπασμα ἐκ δημοσιευθείσης εἰς τὴν ἐφημ. «Καθημερινὴ» (φύλ. 5.8.64) ἐπιστολῆς Ἐμμ. Γερακίτη, ἔχοντος ὡς ἀκολούθως: «...Ἀκριβῶς εἰς τὸ 216ον χιλιόμετρον — τῆς Βία Ἀδριάτικα— καὶ 20 χιλιόμετρα νοτίως τοῦ Ρίμινι, ἔξωθι τοῦ χωρίου Κατόλικα, ἐπὶ ἑνὸς μικροῦ λόφου, προβάλλει ἀπὸ τὴν μεγάλην στροφὴν τοῦ δρόμου, τὸ μικρὸν ἀλλὰ μεγαλοπρεπὲς κοιμητήριον μὲ τὰς πέντε σειρὰς τῶν ἀπὸ ὁλόλευκον μάρμαρον σταυρῶν τοποθετημένας κλιμακηδὸν εἰς τὴν πλαγιὰν τοῦ λόφου... Ἀνερχόμενος (ἀπὸ τὴ μικρὴ πόρτα τῆς εἰσόδου) τὴν κλίμακα φθάνεις ἐμπρὸς εἰς ἕνα μεγάλο σταυρὸν καὶ αὐτὸν ἀπὸ λευκὸν μάρμαρον, εἰς τὴν βάσιν τοῦ ὁποίου διαβάζεις χαραγμένα μὲ μεγάλα μαῦρα γράμματα.

Ὦ ξεῖν ἀγγέλειν Ἕλλησι
ὅτι τῆδε κείμεθα
τοῖς κείνων ρήμασι πειθόμενοι.

Εἰς κάθε σταυρὸν τὸ ὄνομα τοῦ μαχητοῦ, ὁ βαθμός του καὶ ἡ ἡμερομηνία, ἡ ὁποία εἰς τοὺς περισσοτέρους σταυροὺς εἶναι ἡ 9.9.1944. Ἦτο ἡ ἐποχὴ τῆς ἐνδόξου προελάσεως τῆς Ἑλληνικῆς Ταξιαρχίας εἰς τὸ πλευρὸν τῆς 8ης Ἀγγλικῆς Στρατιᾶς».

Αὐτὰ ἔγραψεν ὁ ἐπιστολογράφος, ὅστις μὴ ἔχων ἀσφαλῶς σχέσιν μὲ τὴν Χωροφυλακὴν δὲν ἠδυνήθη ν' ἀποσπάσῃ τὸ παράπονον ὡρισμένων ἐκ τῶν «κοιμωμένων» νεκρῶν ὅτι εἰς τὴν πλάκα τοῦ τάφου των εἶναι μὲν ἀναγεγραμμένα τὰ στοιχεῖα των καὶ δυνάμει τοῦ Α.Ν. 151)42 ὁ βαθμός των ἐν τῷ στρατεύματι, δὲν ἀναφέρεται ὅμως καὶ ἡ πραγματική των ἰδιότης τοῦ Χωροφύλακος, ἐν παρενθέσει βεβαίως. Εἰς τὸ κατ' ἔτος τελούμενον εἰς τὸ ἀνωτέρω Νεκροταφεῖον μνημόσυνον μετὰ προσκυνήματος ἀποστέλλεται στρατιωτικὴ ἀντιπροσωπεία εἰς ἣν συμπεριλαμβάνονται καὶ ἐπιζῶντες συμπολεμισταὶ τῶν νεκρῶν καὶ ἤδη Ἀξιωματικοὶ τῆς Χωρ)κῆς ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἱκανόν, διότι οἱ ἐπερχόμενοι οὐδὲν θὰ γνωρίζουσι, ὅτι «κοιμῶνται» ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου 1944 ἐκεῖ ἑπτὰ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, πεσόντες ὑπὲρ τῶν ἰδανικῶν τῆς παγκοσμίου ἐλευθερίας. Οὕτω καὶ οἱ νεκροί μας Τσίγκας Β. Τζιφάκης Μ. κ.λ.π., θὰ αἰσθανθῶσι ἔτι ἐλαφρύτερον τὸ χῶμα τῆς Ἰταλικῆς γῆς. Ἄνδρες τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς ὑπερετοῦντες εἰς τοὺς 2 καὶ 3 Λόχους τοῦ Ι Τάγματος τῆς Ταξιαρχίας ταύτης εἶναι μεταξὺ τῶν πρώτων Ἑλλήνων οἵτινες νικηταὶ καὶ διῶκται τῶν βαρβάρων διέβησαν κατ' ἀντίστροφον πρὸς τὸν Ἰούλιον Καίσαρα πορείαν τὸν Ρουβίκῶνα καὶ μάλιστα ἄνευ διασταγμῶν καὶ σκέψεων. Ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ μετὰ πολλὴν σκέψιν καὶ ἀφοῦ συμπερασματικῶς μέ τινα μοιρολατρείαν ἀνεφώνησε Acta alea est. διῆλθεν τὸν Ρουβίκωνα πρὸς νότον, οἱ Ἕλληνες, προμαχοῦντες τῆς παγκοσμίου ἐλευθερίας καὶ ἀξιοπρεπείας, διῆλθον τὸν αὐτὸν ποταμὸν πρὸς Βορρᾶν, διότι ἀπὸ Βορρᾶ ὁ κίνδυνος καὶ ἡ ἀπειλὴ τοῦ πολιτισμοῦ. Ὡμιλήσαμεν περὶ ὅλων καὶ δὲν ἀνεφέρθη-

μεν εἰς τὰ καθήκοντα τοῦ στρατονομικοῦ ἀποσπάσματος ὑπὸ τὴν νέαν σύνθεσιν (Ἀγγλικὴν) τοῦ στρατεύματος εἰς μίαν ἐκτὸς τῆς χώρας ἐκστρατείαν, πρᾶγμα ὅπερ θὰ ἠδύνατο ν' ἀποτελέσῃ ἕνα πείραμα τῶν νέων σχέσεων Στρατοῦ — Χωροφυλακῆς ἐν ἐκστρατείᾳ.

Εἰδικῶς περὶ τῶν ἔργων, τῆς συμπεριφορᾶς, τῶν προσενεχθεισῶν ὑπηρεσιῶν κ.λ.π. τῶν ἀνδρῶν τοῦ Στρατονομικοῦ ἐκείνου ἀποσπάσματος, ἔχει ἀσχοληθῆ μὲ ἐξαιρετικὴν γλαφυρότητα καὶ περιεκτικότητα ὁ Θ. Παπαμανώλης εἰς τὴν κατὰ τὸ ἔτος 1945 ἔκδοσίν του περὶ τῆς ἐν Ἰταλίᾳ πολεμικῆς δράσεως τῶν Ἑλλήνων.

Ἐκτὸς τῶν διαφόρων ἄλλων θεμάτων ἔχει ἀφιερώσει εἰδικὴν παράγραφον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Στρατονομία μας», ἐν τῇ ὁποίᾳ περιγράφει καθήκοντα τῆς Στρατονομίας πέραν τῶν γνωστῶν μέχρι τότε διατάξεων τοῦ κανονισμοῦ ἐκστρατείας.

Οὕτω ἀναφέρεται εἰς καθήκοντα ἐξασφαλίσεως καὶ καθοδηγήσεως τοῦ κυρίου ὄγκου τῶν στρατευμάτων, περισυλλογῆς, περιθάλψεως καὶ ἐπιβλέψεως τυχὸν παραπλανηθέντων ἢ καθυστερούντων στρατιωτῶν ἢ ἐγκαταλειπομένου ὑλικοῦ ἐν γένει, ρυθμίσεως δρομολογίων, πυκνότητος καὶ πειθαρχίας αὐτῶν ὡς καὶ πάσης ἄλλης λεπτομερείας ὥστε νὰ ἐπιτυγχάνεται ἡ μετ' ἀκριβείας, ἀπρόσκοπτος καὶ μετ' ἀσφαλείας ἐκτέλεσις τῶν μετακινήσεων, τῆς ἐξασφαλίσεως ὑδρεύσεως, καυσίμων, τροφίμων διὰ τὸ στράτευμα, ἐξευρέσεως καταλλήλου καὶ ἀσφαλοῦς χώρου διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ Στρατηγείου καὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτοῦ, ἐν συνεργασίᾳ δὲ μετὰ τῆς στρατοπεδίας ἐξευρέσεως καταλυμάτων δι' ὁλόκληρον τὸ στράτευμα, διακομίσεως πρὸς τὰ μετόπισθεν τῶν εἰσκομιζομένων αἰχμαλώτων καὶ προστασίας τοῦ στρατεύματος ἐκ τῆς ἐχθρικῆς κατασκοπείας. Ἀναφερόμενος ὁ συγγραφεὺς εἰς τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως ἑνὸς μέρους ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθηκόντων γράφει: «Ἀλλ' οἱ φιλότιμοι ὁπλῖται τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς που ἠκολούθησαν τὴν Ταξιαρχίαν μας δὲν ἐξυπηρέτησαν μόνον τοὺς Ἕλληνας. Ἐξυπηρέτησαν καὶ τοὺς Ἰταλούς». Καὶ ἀπέσπασαν πάντοτε τὰ θερμότερα εὐχαριστῶ ἀπὸ τοὺς ἐξυπηρετηθέντας, εἰς δὲ τὰ περὶ ἀντικατασκοπείας, ἐπιλέγει: «Πλὴν ἄγρυπνος ἡ Στρατονομία μας τοὺς συνελάμβανεν ἀπὸ τὸν γιακᾶν καὶ τοὺς ἀπέστελλεν (σ.σ. στοὺς κατασκόπους) εἰς τὰ μετόπισθεν. Τοῦτο ὅμως τῆς ἐκόστισεν ἀρκετοὺς κινδύνους ἀπὸ τὸ ἐχθρικὸν πῦρ καὶ ὀλίγας θυσίας. (19α).

Ὅταν ἡ ΙΙΙ Ἑλληνικὴ Ὀρεινὴ Ταξιαρχία τὴν 8ην Νοεμβρίου 1944 ἀποβιβασθεῖσα εἰς Πειραιᾶ κατηυθύνθη ἀπὸ Ὁμονοίας εἰς τοὺς ὁρισθέντας εἰς Γουδὶ στρατῶνας της διὰ τῆς ὁδοῦ Σταδίου, τῆς ὅλης φάλαγγος προηγεῖτο τὸ στρατονομικὸν τοῦτο ἀπόσπασμα μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν τότε ἀνθυπασπιστήν, ἤδη Ἀντισυνταγματάρχην, Διαβάτην Ἰωάννην. Οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς παρέμεινον εἰς τὰς τάξεις τῆς Ταξιαρχίας μέχρι καὶ τοῦ Ἰουλίου 1945, χρησιμοποιηθέντες ὡς πυρῆνες διὰ τὰς μονάδας τῆς συσταθείσης ΙΙ Μεραρχίας. Ὡμιλήσαμεν ἀνωτέρω περὶ συστάσεως μονάδος (τάγματος) ἐξ ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς.

(19α) Ἐκ τῆς συγκρίσεως τῆς περιγραφῆς ταύτης καὶ τῶν ἰσχυουσῶν τότε ἐν Ἑλλάδι περὶ στρατονομικῆς ὑπηρεσίας διατάξεων (Τμῆμα ΙΧ ἄρθρα 1 — 3) Κανονισμοῦ Πεζικοῦ, (μέρος Γ' καὶ Κεφ. ΧΙ, ἄρθρ. 348 — 386 τοῦ ἀπὸ 22'5.38 Β.Δ. «περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Χωροφυλακῆς») καὶ ἄρθρ. 1 § 285 — 289 τοῦ Καονισμοῦ τῆς ἐν ἐκστρατείᾳ, ὑπηρεσίας», καταφαίνεται ἡ διαφορὰ τῶν σημείων ἐφ' ὧν ἀπαιτεῖται ἀναπροσαρμογὴ τῶν παλαιῶν.

Ἡ μονὰς αὕτη ἐνεφάνισε δυσχερείας ἐν τῇ συγκροτήσει, διότι αἱ διάφοροι μονάδες καὶ ὑπηρεσίαι ἐδυστρόπουν νὰ χορηγήσουν φύλλα πορείας εἰς ἀπεσπασμένους παρ' αὐταῖς ἄνδρας Χωροφυλακῆς.

Τὴν 13-7-1944 ἡ δύναμις τοῦ Τάγματος τούτου, ἀνερχομένη μόλις εἰς 318 ἄνδρας, ἐπεθεωρήθη παρὰ τοῦ Ἕλληνος Πρωθυπουργοῦ.

Διὰ τῆς κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 4991) 1270 ἀπὸ 17-8-44 διαταγῆς Γ.Ε.Σ. ἡ μονὰς αὕτη μετωνομάσθη εἰς 11ον Ἑλληνικὸν Τάγμα.

Γενικὸν Ἐπιτελεῖον Στρατοῦ
Ἀριθμὸς 4991) 1270 Κάϊρον 17-8-1944

Δ ι α τ α γ ή

Ι. Κατόπιν τῆς ὑπ'. ἀριθ. 36588) ΑΙ (α) —7-8-44 ἐγκριτικῆς δ)γῆς Γ.Σ.Δ.Μ.Α.

Σ υ γ κ ρ ο τ ο ῦ μ ε ν

ΙΙ. Τὸ 11ο Ἑλληνικὸν Τάγμα (Χωροφυλακῆς) μὲ ἕδραν τὸ Φαγίντ. Τὴν συγκρότησιν βάσει τῆς συνημμένης πολεμικῆς συνθέσεως καὶ τὴν Δ) σιν τοῦ Τάγματος ἀνατίθημι εἰς τὸν Ταγματάρχην Χωροφυλακῆς Κινινῆν Κων.

ΙΙΙ. Τὸ 11 Τάγμα θὰ ἀποτελεσθῇ ἐκ τῶν, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθμ. 20430) 832) 22-6-44 δ) γῆς ἡμῶν, συγκεντρωθέντων εἰς ΕΚΕΣ (Γ.Κ.Ε.Σ.) ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς, ἀποτελούντων νῦν τὴν μονάδα Χωροφυλακῆς ὑπαγομένην εἰς Ε.Κ.Ε.Σ. (Γ.Κ.Ε.Σ.).

ΙΥ. Τὸ 11 Τάγμα, συμφώνως τῇ συνημμένῃ ἐγκριτικῇ διαταγῇ τοῦ Γ.Ε.Σ.Μ.Α. θὰ ὀργανώσῃ τὰ κάτωθι, κατ' ἀρχήν, τμήματα. Ἀπὸ λήψεως παρούσης, 1) ἐπιτελεῖον (περιλαμβάνει καὶ τὸ προσωπικὸν διαχειρίσεως), 2) καὶ 4 λόχους τυφεκιοφόρων.

Υ. Τὸ 11 Τάγμα θὰ λειτουργήσῃ ὡς μονὰς οἰκονομικῶς καὶ διοικητικῶς ἀνεξάρτητος ἀπὸ λήψεως παρούσης ὑπὸ τὸν τίτλον «11 Ἑλληνικὸν Τάγμα», ἐπὶ τοῦ παρόντος ἄνευ παγίας προκαταβολῆς, μὲ ἐξυπηρέτησιν τῶν χρηματικῶν ἀναγκῶν ὑπὸ τῆς Γενικῆς ἀποθήκης Β.Ε.Σ.Μ.Α.

ΥΙ. Τὸ καθ' ἡμᾶς ΙΙ Γραφεῖον νὰ προκαλέσῃ τὰς διαταγάς μου διὰ τὴν διάθεσιν εἰς τὸ Τάγμα τῶν— βάσει τῆς συνθέσεως— ἀπαιτουμένων ὀχημάτων.

ΥΙΙ. Τὸ 11 Τάγμα νὰ ζητήσῃ τὰ διὰ τῆς συνθέσεως προβλεπόμενα ὑλικὰ ἐκ τῆς ἁρμοδίας Ἀγγλικῆς ὑπηρεσίας ἐφορείας περιοχῆς του.

ΥΙΙΙ. Μέχρι τῆς 20-8-44 νὰ ὑποβληθῇ ἡμῖν ὀνομαστικὴ κατάστασις τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν κατὰ τμήματα, ἐμφαίνουσα καὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἣν ἐκτελεῖ ἕκαστος.

Ὑποστράτηγος Βεντήρης (20)

Τελικῶς ἡ δύναμις τοῦ Τάγματος ἀνῆλθεν εἰς 3 ταγματάρχας, 1 Μοίραρχον, 39 Ὑπομοιράρχους, 15 Ἀνθυπομοιράρχους, 63 ἀνθυπασπιστάς, 55 ὑπαξιωματικοὺς καὶ 415 χωροφύλακας, ἤτοι ἐν συνόλῳ εἰς 591 ἄνδρας.

Κατόπιν τῆς ἀνασυγκροτήσεως τῶν Ἑλληνικῶν ἐνόπλων δυνάμεων, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, ἀπένειμεν τὸ παράσημον τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, πρὸς ὅλας τὰς Ἑλληνικὰς ἐνόπλους δυνάμεις. (21)

Εἴδομεν ὅτι τὸ Τάγμα Χωροφυλακῆς συνεκροτήθη πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν κα-

---

(20) Ἡμερολόγιον 11 Τάγματος ἐγγραφὴ τῆς 28-8-1944.
(21) Βλέπε Η.Δ. 11 Τάγματος Χωροφυλακῆς τῆς 11-11-44.

τὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος ἐνδεχομένων ἀντιξοοτήτων καὶ εἴδομεν προσέτι ὅτι, οἱ Ἄγγλοι καὶ τὸ Σ.Μ.Α., κατόπιν τῆς τελευταίας ἀνταρσίας, ἀφυπνίσθησαν. Τούτου ἕνεκεν, ἐφοδίασαν τὸ 11 Τάγμα δι' ὅλων τῶν συγχρόνων μέσων, ἤτοι προσωπίδων, ἀντιπυριτικῶν καππῶν, ὅλμων, ὁπλοπολυβόλων, αὐτομάτων ὅπλων, μοτοσυκλεττῶν, 41 αὐτοκινήτων, 15 Κάριερς καὶ 2 Στάφ-Κάρ.

Διὰ τὰ ἀνωτέρω τεθωρακισμένα ἐξεπαιδεύθησαν παρὰ τῶν Ἄγγλων, εἰδικῶς ἀπὸ 2-10-44 ἕως 11-10-44 14 ἀξιωματικοὶ καὶ 15 ὁπλῖται.

Τὴν 25 Ὀκτωβρίου ἐπεσκέφθη τὸ ἔμπεδον ἐκπαιδεύσεως ὁ Βρεταννὸς ἀντισυνταγματάρχης Ἔρσκιν, ὅστις συνέταξε τὴν ἀκόλουθον ἔκθεσιν ἐπιθεωρήσεως:

Ἔ κ θ ε σ ι ς

Ἐπὶ ἐκπαιδεύσεως Τεθωρακισμένης ἴλης.

Στρατηγεῖον 201 Β.Μ.Σ. παρὰ Γ.Σ.Δ.Μ.Α.

Συντ)ρχην Γρανίτσαν — Γενικὸν Προσωπάρχην Γ.Ε.Σ.

Σήμερον τὴν πρωΐαν ἐπεσκέφθην τὸ ἔμπεδον καὶ Σχολὴν R.A.C. εἰς Ἀμπασιάν, ἔνθα ἡ τεθωρακισμένη ἴλη τοῦ 11 Τάγματος ὑφίσταται ἐκπαίδευσιν εἰς ὁδήγησιν καὶ συντήρησιν, Ραδιοτηλεφωνίαν κ.λ.π. Ἅπαντες οἱ ἐκεῖ ἐκπαιδευταὶ ὡμίλησαν ἐξόχως διὰ τὴν ὀξύτητα ἀντιλήψεως καὶ ἐξαίρετον πειθαρχίαν τῶν Ἑλλήνων ἐκπαιδευομένων καὶ ἦσαν πολὺ εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν γενικὴν πρόοδον.

Ἔρσκιν Ἀντ)ρχης

Ἐκτὸς τῆς ἐκθέσεως ταύτης καὶ τῶν ἐκφρασθεισῶν ὑπὸ τῶν Ἄγγλων ἐκπαιδευτῶν ἐνθουσιωδῶν σχολίων, οἱ Ἄγγλοι ἐξέφραζον τὸν θαυμασμόν των διὰ τὴν ἀπόλυτον τάξιν κατὰ τὰς ἐπιβιβάσεις καὶ ἀποβιβάσεις, πρωτοφανεῖς ἰδιότητας δι' Ἑλληνικὰ στρατεύματα, εἶχον χαρακτηρίσει δὲ τὸ Τάγμα, ὡς πρώτης τάξεως μονάδαν. (22)

Τὸ Γ.Ε.Σ. διὰ τῆς 33954)1447 ἀπὸ 26-10-44 συνεχάρη τοὺς ἐκπαιδευομένους ἄνδρας τοῦ Τάγματος. Ἐπικειμένης τῆς ἐπετείου 28ης Ὀκτωβρίου, οἱ ἄνδρες τοῦ 11 Τάγματος Χωροφυλακῆς, διὰ νὰ τιμήσωσι τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ διατρανώσωσιν τὰ ἀληθῆ των αἰσθήματα, προσέφερον ὑπὲρ τῶν παιδιῶν τῆς Ἑλλάδος τὰς ἀποδοχάς των μιᾶς ἡμέρας. Ἡ πρᾶξις αὕτη, πανταχόθεν ἐπιδοκιμασθεῖσα, προεκάλεσε τοὺς ἐπαίνους τοῦ Γ.Ε.Σ. (23)

Τὸ σύνολον τῆς δυνάμεως τοῦ Τάγματος, ἀπὸ τῆς 15-9-1944 ὑπεβλήθη εἰς ἐντατικὴν ἐκπαίδευσιν, ἐπὶ θεμάτων πολεμικῆς προπαρασκευῆς (πεζικοῦ), ὁδομαχιῶν, αὐτοαμύνης καὶ ἀφοπλισμοῦ τοῦ ἀντιπάλου, ἡ ὅλη δὲ δύναμις εἶχε κατανεμηθῆ εἰς ὁμάδας ναρκῶν, ὁδηγήσεως αὐτοκινήτων, ὁδομαχιῶν καὶ ἐκκαθαρίσεως οἰκιῶν, αὐτοαμύνης καὶ ἀφοπλισμοῦ, ὁδηγήσεως δικύκλων, ὅλμων τῶν 2 ἰντσῶν, διαβιβάσεων καὶ τραυματιοφορέων καὶ στρατονομίας. Αἱ εἰδικότητες αὗται ἀπετέλεσαν κύκλους ἐκπαιδεύσεως, δι' ὧν διῆλθον ἅπαντες οἱ ἄνδρες. Τὴν 09 ὥραν τῆς 22-11-44 τὸ Τάγμα ἐπιβιβάσθη ἐπὶ τοῦ πολεμικοῦ «Πρίγκηψ Δαυΐδ» καὶ ἀπέπλευσεν ἐξ Ἀλεξανδρείας ἵνα ἐπανέλθη εἰς Ἑλλάδαν μὲ λιμένα ἀποβιβάσεως τὸν Πειραιᾶ.

Πληροφορηθέντες τοῦτο ἀμέσως, ἄγνωστον διὰ ποῖον λόγον, οἱ μετέχοντες τῆς Κυβερνήσεως ἑπτὰ Ἐαμικοὶ Ὑπουργοί, ἐν τῇ ἐπιδιώξει των νὰ μὴ συγκεντρώσῃ ἡ Κυβέρνησις ἀξιολόγους καὶ ἀξιομάχους δυνάμεις εἰς Ἀθήνας, ἀπήτησαν νὰ μὴ απο-

(22) Η.Δ. Τάγματος 15-10-44 καὶ ταυτοχρόνως ἐγγραφὴ εἰς ἡμερολόγιον Τάγματος.

(23) Βλέπε 34029)288.1.11.1944 διαταγὴν Γ.Ε.Σ. εἰς Η.Δ. 11 Τάγματος 8.11.1944.

βιβασθῇ εἰς Πειραιᾶ τὸ Τάγμα ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ λαὸς τῶν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς θὰ ἐπετίθετο κατὰ τῆς μονάδος ταύτης ὡς ἀποτελουμένης ἐκ «φασιστῶν καὶ ἀντιδραστικῶν». Ἡ Κυβέρνησις ἐνέδωσεν εἰς τὴν ἀπειλὴν ταύτην καὶ διέταξεν ὅπως τὸ Τάγμα κατευθυνθῇ εἰς Πρέβεζαν, ἔνθα καὶ ἀπεβιβάσθη τὴν 25-11-1944.

Εἰς Πρέβεζαν παρέμεινεν μέχρι 28-12-1944, ὅτε, ὡς ἐθνικὴ δύναμις, ἐξεκένωσε τὴν πόλιν Πρεβέζης καὶ δι' ἀντιτορπιλλικοῦ καὶ ἁρματαγωγοῦ μετεφέρθη εἰς Κέρκυραν, ἔνθα δὲν παρέμεινεν ἢ μὴ ὥρας, διότι τὴν 30-12-1944 δι' Ἀγγλικοῦ ἁρματαγωγοῦ ἀνεχώρησε διὰ Τάραντα Ἰταλίας.

Οὕτω Κυβέρνησις καὶ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐστερήθη τῶν ἀξιολόγων ὑπηρεσιῶν τῆς ἐξαιρετικῆς ἐκείνης μονάδος κατὰ τὴν ἐκδήλωσιν καὶ διάρκειαν τοῦ στασιαστικοῦ κινήματος Δεκεμβρίου 1944 καὶ τοῦτο χάρις ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὰ σχέδια τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν χλιαρὰν στάσιν τῶν ὑπολοίπων μελῶν τῆς Κυβερνήσεως ἐν ὀνόματι τῆς χιμαίρας περὶ συμφιλιώσεως.

Τὴν 7-1-1945 τὸ Τάγμα πλὴν τῆς τεθωρακισμένης ἴλης, ἥτις παρέμεινεν εἰς Ἰταλίαν, ἐπεβιβάσθη τοῦ ἁρματαγωγοῦ «Λῆμνος» καὶ τὴν 12-1-1945 ἀπεβιβάσθη εἰς Πόρον. Ἐκ Πόρου τὴν 13-2-1945 μετεφέρθη εἰς Πειραιᾶ καὶ τὴν 15 Φεβρουαρίου ἐκ Πειραιῶς εἰς Κόρινθον ἔνθα τμήματα τούτου —ἐν συνεργασίᾳ μετ' ἄλλων— ἐπεδόθησαν εἰς ἐπιχειρήσεις περισυλλογῆς ὁπλισμοῦ καὶ τηρήσεως τῆς τάξεως. Ἐκ Πόρου, ὁ Ἄγγλος σύνδεσμος Μαρτιμίρ, παραλαβὼν τμῆμα 52 ἀνδρῶν ὑπὸ τὸν ὑπομοίραρχον Σπηλιωτόπουλον, διὰ βενζινοπλοίου —τὴν 13-2-1945— ἀπεβιβάσθη εἰς Ναύπλιον δι' ἐπιχειρήσεις κατὰ τῶν ἐλασιτῶν.

Κατὰ τὰς διεξαχθείσας ἐκεῖσε ἐπιχειρήσεις ἐφονεύθησαν οἱ ἀνθυπασπισταὶ Ψαρέας καὶ ἐνωμοτάρχης Μανουκαράκης, ἡ δὲ ὑπόλοιπος δύναμις συνελήφθη αἰχμάλωτος ἀπελευθερωθεῖσα τὴν 19-2-1945. (24)

Ἐν σχέσει μὲ τὴν δρᾶσιν τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν τῆς διὰ τὸ ἐγχείρημα τοῦτο διατεθείσης δυνάμεως ἐνηργήθησαν ἐπανειλημμέναι προανακρίσεις, κατόπιν αἰτήσεων ἐνδιαφερομένων διὰ τὴν ἀπονομὴν αὐτοῖς ἠθικῶν ἀμοιβῶν. Τελευταία τοιαύτη ἐνηργήθη ὑπὸ τοῦ ὑποστρατήγου Σταύρου Πετροπούλου, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 161) 7) 5 ἀπὸ 9-1-1956 διαταγῆς Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, ὅστις ὑποστράτηγος τὰ συμπεράσματα καὶ διαπιστώσεις του διετύπωσεν εἰς τὸ ἀπὸ 6-9-1956 πόρισμά του.

Ὑπὸ τοῦ ὑποστρατήγου τούτου ἠρευνήθησαν τόσον οἱ ὑπαγορεύσαντες τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην λόγοι ὅσον καὶ ἡ διεξαγωγὴ καὶ ἡ κατ' αὐτὴν δραστηριότης καὶ κατέληξεν εἰς τὰς ἀκολούθους παρατηρήσεις:

1) Ἡ ἐπιχείρησις διετάχθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 154 ἀπὸ 13-1-1945 διαταγῆς τοῦ 11 Τάγματος πρὸς τὸν 4ον Λόχον καὶ ἐφ' ὅσον κατόπιν τῆς συμφωνίας Βάρκιζας αἱ ἐχθροπραξίαι θὰ ἔπαυον τὴν ἑπομένην 14-1-1945 δὲν εὑρίσκει δικαιολογημένην τὴν διαταχθεῖσαν ἐπιχείρησιν, κατὰ τὴν ἀρχὴν δὲ «Δρυὸς πεσούσης κ.λ.π.» οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξετασθέντες μάρτυρες ἰσχυρίσθησαν πλέον ὅτι ἡ διαταχθεῖσα ἐπιχείρησις ἦτο ἐκ τῶν προτέρων καταδικασμένη, καὶ οὕτω ἀνυψοῦνται ἡ πειθαρχικότης καὶ ὁ ἡρωϊσμὸς τῶν μεθεξάντων τοῦ ἐγχειρήματος.

2) Τὸ θέμα τῆς συγκεντρώσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ὑπαρχουσῶν ἀμφιβό-

(24) Η.Δ. 11 Τάγματος τῆς 20.2.1945.

λων πληροφοριῶν περὶ τῆς ἐν Ναυπλίῳ καταστάσεως ἀφέθη ν' ἀντιμετωπισθῆ ἐν πλῷ καὶ καθ' ὁδὸν πρὸς τὸ ἐγχείρημα καὶ διαπιστοῦται καὶ αὖθις τὸ δυσμενὲς τῶν πληροφοριῶν διὰ τὸ ἐγχείρημα, τὸ ὁποῖον παρὰ ταῦτα ἐγένετο!

3) Δέχεται ὅτι ὁ Διοικητὴς τῶν δύο ἐκείνων διμοιριῶν, ὅταν εὑρέθη πρὸ ἀνωτέρων δυνάμεων, ἐζήτησε διαπραγματεύσεις διὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς τῇ συγκαταθέσει καὶ τῶν δύο ἄλλων ἀξιωματικῶν τοῦ τμήματος καὶ τελικῶς παρὰ τὸ μοιραῖον ἀποτέλεσμα τῆς διὰ παραδόσεως αἰχμαλωσίας προτείνει τὴν ἀπονομὴν ἠθικῶν ἀμοιβῶν. Ἠθικὰς ἀμοιβὰς ἐδικαιοῦντο οἱ ὁπλῖται καὶ εἷς τῶν ἀξιωματικῶν, ὅστις εἶχεν τραυματισθῆ βαρέως πρὸ τῆς αἰχμαλωσίας, ὄχι ὅμως καὶ οἱ λοιποὶ ἀξιωματικοὶ ἐφ' ὅσον μάλιστα διεπραγματεύθησαν καὶ αὐτὴν τὴν παράδοσιν.

Ἡ διαταγὴ ἐπιχειρήσεων ἔτασσε τὴν ἀκόλουθον ἀποστολήν: α) κατάσχεσιν καϊκιῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ Ε.Λ.Α.Ν., β) ἐκκαθάρισιν περιοχῆς λιμένος Ναυπλίου, καὶ γ) ἐπιχειρήσεις κατὰ δυνάμεων ΕΛΑΣ, εὑρισκομένων ἐν τῇ πόλει Ναυπλίου καὶ περιοχὴν ταύτης μέχρις ἀκτῖνος ἑνὸς χιλιομέτρου μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν σύλληψιν αἰχμαλώτων καὶ κατάσχεσιν ὅπλων καὶ πυρομαχικῶν, καθώριζε δὲ ὡς χρόνον πιθανῆς ἀποβάσεως εἰς Ναύπλιον τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 14ï1-1945 καὶ χρόνον λήξεως τῆς ἐπιχειρήσεως τὸ μεσονύκτιον τῆς 14-1-1945 ἢ καὶ ἐνωρίτερον, ἐφ' ὅσον ἡ ἀποστολὴ ἤθελεν ἐκπληρωθῆ.

Ὁ Διοικητὴς τοῦ 11 Τάγματος, ὡς συνταγματάρχης πλέον, τόσον διὰ τῆς ἀπὸ 18-4-1947 ὑπ' ἀριθ. 6)28)72 ἀναφορᾶς του ὡς Διοικητὴς τοῦ Συντάγματος, ὅσον καὶ ἐν τῇ κατὰ τὸ ἔτος 1949 ἐξετάσει του προσδιώρισεν ὅτι ἡ ἐπιχείρησις ἐγένετο πρωτοβουλίᾳ καὶ ἐπινεύσει τοῦ Ἄγγλου Διοικητοῦ, εἰς οὗ τὰς διαταγὰς ὑπήγετο τὸ Τάγμα, ἐπρόκειτο δὲ περὶ ἐγχειρήματος τύπου «καταδρομῆς» καὶ οὐχὶ καταλήψεως καὶ διατηρήσεως θέσεως.

Ἐὰν ὅθεν οἱ ἡγηθέντες τοῦ μικροῦ ἐκείνου τμήματος ἀξιωματικοὶ περιωρίζοντο εἰς τὰ μέχρι τῆς 10.30 ὥρας τῆς 14-1-1945 πλουσιώτατα ἐπιτεύγματά των, ὑπὸ τὸ πνεῦμα καταδρομῆς, καὶ ἀπήρχοντο τὸ ἐγχείρημα ἐκεῖνο θὰ κατέληγεν εἰς μίαν λαμπρὰν ἐπιτυχίαν. Ἡ ὑπερεκτίμησις ὅμως τῶν περαιτέρω δυνατοτήτων καὶ ἡ παράβλεψις τῶν πολλῶν ἐνδεχομένων λόγῳ τοῦ ὑπερβολικοῦ ζήλου καὶ ἐνθουσιασμοῦ ἐκ τῶν ἐπιτυχιῶν, παρέσυρε τούτους εἰς ἐξαντλητικὸν δι' αὐτοὺς ἀγῶνα μέχρις ὅτου ἔφθασαν ἰσχυρόταται δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ καὶ οὕτω εὑρέθησαν πρὸ καταπληκτικῶς ὑπερτερουσῶν δυνάμεων. Εὐτυχῶς, ὅτι πέραν τῶν δύο νεκρῶν καὶ τῶν 7 τραυματιῶν δὲν ἐπηκολούθησαν ἄλλαι κεφαλικαὶ συνέπειαι.

Ἡ κυρία δύναμις τοῦ Τάγματος, μετὰ τὴν Κόρινθον, μετεφέρθη τὴν 5-3-45 εἰς Τρίπολιν, (25) διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν καί, ἀφοῦ ἐπαγίωσε τὴν τάξιν, κατενεμήθη εἰς τὰς διαφόρους ἐπαρχίας τοῦ Νομοῦ. Ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Τάγματος ὑπήχθησαν καὶ αἱ ἀφιχθεῖσαι ἐκεῖσε δυνάμεις ἐθνοφυλακῆς.

Εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Τάγματος τούτου εἶχον προστεθῆ, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν του, καὶ οἱ εἰς Ἰταλίαν εὑρισκόμενοι ὅμηροι ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται Χωροφυλακῆς.

Τέλος, τὴν 26-6-1945 ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, παραπαίουσα καὶ ἀσθμαίνουσα, προέβη εἰς τὴν διάλυσιν τῆς ἀρίστης καὶ προτύπου ταύτης μονάδος καὶ τὸ σπουδαιότερον ὅλων ὑπῆρξεν ὅτι τὰ παρὰ τοῦ Τάγματος κατεχόμενα Κάριερς καὶ αὐτοκίνητα διετάχθη καὶ παρεδόθησαν εἰς τὸν Στρατόν. Ὁ Διοικητὴς τοῦ Τάγματος ἀπηύθυνεν πρὸς Γ.Ε.Σ. τὴν ὑπ' ἀριθ. Α.Π. 348 ἀπὸ 27-4-1945 ἀναφοράν, συνυποβάλλων

καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 5502 ἀπὸ 21-4-1945 ἐγκωμιαστικὴν τοῦ Τάγματος διαταγήν, διαμαρτυρόμενος διὰ τὴν ἐπικειμένην διάλυσιν. (26)

Εἰς τὴν Πελοπόννησον ἡ δρᾶσις τοῦ Τάγματος ὑπῆρξεν ὑποδειγματική, προκαλέσασα ἐπαίνους. Ἡ 8η Ταξιαρχία ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 5502 ἀπὸ 21-4-45 ἐγγράφῳ της μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐπαινετικῶν καὶ κολακευτικῶν ἔγραφεν: «...Ἀπεδώσατε ἔργον ἐθνικὸν χάρις εἰς τὴν συστηματοποίησιν τῆς ὅλης ὑμῶν ὑπηρεσίας καὶ εἰς τὰς ἀόκνους καὶ δραστηρίας ἐνεργείας.

»Ἐπειθαρχήσατε εἰς τὴν φωνὴν τῆς Πατρίδος μας καὶ συνετελέσατε ἐν πολλοῖς εἰς τὴν διάσωσίν της ἐκ τῆς θυέλλης εἰς ἣν ἐφέρετο.

»Ὅπου μετέβητε μετεδώσατε φῶς καὶ ὅπου ἐγκατεστάθητε συνετελέσατε εἰς τὴν Ἀναγέννησιν.

»Ἰδιαιτέρως ἐκφράζω τὴν πλήρη εὐαρέσκειάν μου εἰς τὸν Διοικητὴν τοῦ Τάγματος Κινινῆν, ἡγήτορα ἐξαιρετικῶν προσόντων καὶ ἐμψυχωτὴν τῶν ὑπ' αὐτὸν ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν.

»'..Πάντες, ἀπὸ τοῦ Διοικητοῦ μέχρι τοῦ τελευταίου «σ τ ρ α τ ι ώ τ ο υ» ἀπεδείξατε ὅ τ ι ἔ χ ε τ ε π λ ή ρ η σ υ ν ε ί δ η σ ι ν τ ῶ ν ἱ σ τ ο ρ ι κ ῶ ν σ τ ι γ μ ῶ ν, τὰς ὁποίας διανύει ἡ Πατρίς μας καὶ ἀκριβῶς ἡ ἀντίληψις αὕτη εἶναι τὸ κίνητρον εἰς τὴν ὑπέροχον ἐργασίαν τῆς ἀσφαλείας, τὴν ὁποίαν ἀπεδώσατε».

Ὁ Ταξίαρχος Θ. Πεντζόπουλος

Εἴπομεν ὅτι οἱ ἐν Μ. Ἀνατολῇ ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται τῆς Χωροφυλακῆς ἦσαν περιζήτητοι παρ' ὅλων τῶν ἡγητόρων, ἀσφαλῶς πλὴν τῶν κομμουνιστῶν, διά τε τὴν ἐργατικότητα, τὴν νομιμοφροσύνην, τὴν γενναιότητα καὶ τὴν ἀκρίβειαν.

Ἀνώτατος στρατιωτικὸς ὁμιλῶν, μετὰ τὴν ἐκ Μέσης Ἀνατολῆς ἐπάνοδον, περὶ τῶν ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ γεγονότων ἔλεγεν: «Τί τὰ θέλετε φίλοι μου, ἐὰν θέλητε νὰ εἶσθε βέβαιος καὶ ἥσυχος διὰ μίαν ὑπόθεσιν ἀναθέσατέ την εἰς ἀξιωματικὸν Χωροφυλακῆς».

Τὸ σημαντικώτερον ἐπίτευγμα καὶ χαρακτηριστικὸν τῶν εἰς Μέσην Ἀνατολὴν καταφυγόντων ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς ὑπῆρξεν ὅτι οὗτοι ἐπανῆλθον εἰς Ἑλλάδαν ἀμόλυντοι ὅλων τῶν φθοροποιῶν ἐπιρροῶν, πιστοὶ εἰς τὰ ἰδανικὰ τῆς Πατρίδος καὶ τοῦ Σώματος, καθ' ἣν στιγμὴν ἀνώτατοι καὶ ἀνώτεροι Ἀξιωματικοὶ Στρατοῦ, Ναυτικοῦ, Ἀεροπορίας καὶ ἄλλοι τιτλοῦτοι, ἄνευ ἐρεισμάτων καὶ τῆς Πατρίδος ἐκτάδην κειμένης, ἐπολιτικολόγουν ἀηδιαστικῶς, μὴ διστάζοντες νὰ κόπτωνται ὑπὲρ τῶν ὅρων τῆς Π.Ε.Ε.Α. πρὸς τὴν περιπλανωμένην, ἄστεγον καὶ φερέοικον Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν (!), χωρὶς τὴν πρωΐαν τῆς πραγματικῆς ἀπελευθερώσεως νὰ πράξῃ εἰλικρινῶς καὶ ἀτέγκτως τὸ καθῆκον της ἡ δικαιοσύνη. (27) Διὰ μίαν οἰκτρὰν ἐκ τούτων μειοψηφίαν ἀναφερόμεθα ἐν τέλει.

Ἀνωτέρω ἀναφερόμενοι εἰς τὴν τελικὴν εἰς ἀξιωματικοὺς καὶ ἄνδρας δύναμιν

---

(25) Ἡμερολόγιον Τάγματος ἐγγραφὴ 6.3.1945 Δ)γὴ 1319)1.3.45 τῆς 8ης Ταξιαρχίας εἰς ἣν εἶχεν ὑπαχθῆ τακτικῶς.

(26) Βλέπε Παράρτημα Χ, ὑπ' ἀριθ. 69 καὶ 70 ἔγγραφα. Εἶναι τελείως ἀνακριβῆ τὰ εἰς τὴν σελίδαν 731 τόμου Ι (ΕΛΛΑΣ) τῆς Μεγ. Ἑλλην. Ἐγκυκλοπαιδείας ἀναφερόμενα εἰς τὴν δρᾶσιν καὶ τὴν διάλυσιν τοῦ 11ου Τάγματος. Ὅπως ἐκπληκτικὰ εἶναι ἐπίσης τὰ εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον διαλαμβανόμενα ὅσον ἀφορᾷ τὸν τίτλον τοῦ Σώματος, τὸν θάνατον τοῦ Κωλέττη κλπ.

(27) Βλέπε καὶ Ἐμμ. Τσουδεροῦ σελ. 143 κ.ἑ.

τοῦ 11 Τάγματος διὰ τῶν παρατεθέντων κατὰ βαθμοὺς ἀριθμῶν ἐδώσαμεν ἓν σύνολον 121 τοιούτων, ἐνῷ τὸ γενικὸν σύνολον ὑπῆρξεν ἀρκετὰ μεγαλύτερον. Εἰς τὴν δύναμιν ταύτην συμπεριελήφθησαν καὶ οἱ μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Ἰταλίας ἐπιτυχόντες τὴν ἀπελευθέρωσίν των διὰ καταφυγῆς πρὸς νότον, ὡς ὅμηροι κρατούμενοι ἐν Ἰταλίᾳ Ἀξιωματικοί.

Ἐπιθυμοῦντες ὅπως καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου παραδώσωμεν σαφῆ καὶ συγκεκριμένα στοιχεῖα εἰς τοὺς ἐπερχομένους παραθέτομεν τὰ ὀνοματεπώνυμα τῶν ὑπὸ τοὺς βαθμοὺς οὓς ἔφερον κατὰ τὴν ἐπάνοδον.

Συνταγματάρχαι: Μπριλλάκης Στυλιανός, Ἀγγελίδης Γεώργιος, Ἀγαπητὸς Νικόλαος.

Ταγματάρχαι: Κινινῆς Κωνστ., Τσαταλὸς Εὐθ., Βαρδουλάκης Γεώργ., Τσαλαμιδᾶς Γεώργ., Κύρης Ἡρ., Κατσαρέας Γρηγ. καὶ Ψινάκης Δημ.

Μοίραρχοι: Καρδαμίτσης Γεώργ., Σηφάκης Νικ., Κουτσουρέλης Σοφ., Ἀποστολόπουλος Παντ., Σουμέλας Γεώργ., Χριστοδούλου Ι. καὶ Πετρᾶκος Θεόδωρος.

Ὑπομοίραρχοι: Ἀντωνᾶκος Δημ., Ἀνδριτσόπουλος Δημ., Δεκανέας Ἰωάννης, Δεδούσης Κων., Δεμέστιχας Ἀντ., Βουλέλης Παν., Βενιζέλος Θεόδ., Γεωργακόπουλος Παναγ., Θεοδώρου Ἀντώνιος, Μαζαράκης Γεράσιμος, Μητραλέξης Γεώργ., Μπρᾶμος Κων., Κατσούλης Δημ., Πασσᾶς Γεώργ., Μουστάκης Ἰούλ., Καρακασίλης Δημ., Ψαρρὸς Ἀναστ., Λόλας Πέτρος, Πηλίτσης Πέτρος, Κατσάμπας Κων., Δαρλᾶκος Ἰωάν., Κουτσοχέρας Ἀλέξ., Τραϊφόρος Βασίλ., Ράλλης Χρ., Ρήγας Ἱπποκρ., Σιαρὲς Γεώργ., Παταριᾶς Ἀντ., Κόλλιας Ζαχ., Στρογγυλούδης Νικ., Μάλλιαρης Παναγ., Καστανάκης Γεώργ., Παναγέας Γεώργ., Ματθαίου Βασίλ., Παντελίδης Ἐμμ., Κουτούπης Κυρ., Κούρτης Χρ., Ξανθάκης Γεώργ., Σπηλιωτόπουλος Κωνστ., Μαρματάκης Εὐστ., Τσελέκης Παναγ., Τσινταβῆς Παναγ., Κατσαρέας Παν., Κίππης Δημ., Χριστόπουλος Ἰωάν., Σταυριανόπουλος Νικ., Παπαδόπουλος Ἠλ., Σαρειδάκης Γεώργ., Παπαδόπουλος Δημ., Παναγιωτόπουλος Γεώργ., Κάβουρας Παντ. καὶ Φασομυτάκης Ἰωσ.

Ἀνθυπομοίραρχοι: Δήμας Σωτ., Τρυπιδάκης Στ., Δούκας Κων., Ἀντωνίου Γεώργιος, Σαρελᾶκος Ποθ., Δημογκότσης Δ., Οἰκονόμου Γεώργ., Σεγκουνᾶς Χρ., Δραμυτινὸς Νικ., Ρήγας Γεώργ., Τσαούσογλου Θεολόγος, Σωτηρόπουλος Γεώργ., Ζαρκαδάκης Στ., Βολοβίνης Ἀντ., Κακαφώσης Νικ., Βουδούρης Παναγ., Κορνάρος Γεώργ. καὶ Μαλινδρέτος Γεώργ.

Ἀνθυπασπισταί: Ἀλεξόπουλος Δημ., Ἀγραδᾶς Ἀναστ., Ἀδαμαντίδης Ἰωάν., Ἀποστολάκης Ἰωάν., Ζῆκος, Χρ., Ἀποστολᾶτος Ἐμμ., Ἀνδρονίκου Ἐμμ., Ἀντύπας Ἀνδρέας, Ζάκης Ἰωάν., Γιαννόπουλος Ἀλέξ., Ἀνδρονικίδης Ἰωάν., Μπούρας Παν., Καλαθᾶς Γεώργ., Οἰκονόμου Θεόδ., Παπαθανασίου Διον., Παπαγιάννης Ἐμμ., Ταταράκης Παντ., Γιαννιδάκης Ἰωάν., Παπαδόγιαννης Μιχ., Πράσινος Δημ., Κωλέττης Ἰωάν., Ζαγκλαβήρας Δημ., Φωκίτης Ἡρακλ., Μολιάρης Νικ., Σταμόπουλος Περ., Οἰκονόμου Κων., Ταρνάρης Ἠλ., Χριστοδουλόπουλος Παν., Μπουραντᾶς Εὐάγγελος, Ντούνας Δημ., Γούσιας Γεώργ., Κράλης Παν., Μπίθας Παναγ., Δημακογιάννης Θεόδ., Διαβάτης Ἰωάννης, Καλαθᾶς Γεώργ., Οἰκονόμου Ἰωάν., Λαδᾶς Νικ. Χατζημιχαὴλ Νικ., Αὐλωνίτης Σπυρ., Στέγγος Βασίλ., Λυττάρης Χρῆστος, Ἀρχανιώτης Κων., Πανάγαινας Ἰωάν., Λοῦβρος Ἰωάν., Ζούνης Ἰωάν., Μεταλλόπουλος Μιλτ., Κίτσος Εὐάγγ., Κανελλόπουλος Ἀθαν., Γούλας Ἀναστ., Γρηγορᾶτος Δημ.,

Δαβάκης Γεώργ., Καραγιάννης Ἰωάν., Κωστοῦρος Παν., Τσέντος Μιλτ., Χατζηβαγιάννης Εὐάγγ., Μακρόπουλος Ἀνδρ., Μαρωνίδης Σωτ., Πανηγυράκης Ἰωάν., Τσαρέας Γεώργ., Χρυσανθόπουλος Χρῆστος, Βασίλαρος Σταῦρος, Βασιλειάδης Σταῦρος, Καταβάτης Ἰωάν., Κοντόπουλος Ἀθαν., Χαλαδάκης Βασίλειος, Καλοκύρης Δημ., Παπαδόπουλος Ἐλευθ., καὶ Ριμπᾶς Κων.

Εἷς μικρὸς ἀριθμὸς τῶν ἀνωτέρω ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν καὶ κυρίως ἐκ τῶν ἀνθυπομοιράρχων καὶ ἀνθυπασπιστῶν ὑπῆρξεν προϊὸν τῶν μεσανατολικῶν ἀνωμαλιῶν, δι' ὃ καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ διατηρήση τοὺς βαθμούς του μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν. Ἡ πλειονότης τούτων καὶ τέσσαρες ἐκ τῶν ἀνηκόντων εἰς τὰ μόνιμα στελέχη Ἀξιωματικοὶ ἔσχον ἀνάμιξιν εἰς τὰ ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ λαβόντα χώραν αναρχικὰ κινήματα καὶ τὰς πρὸς τοῦτο προπαρασκευαστικὰς κινήσεις, ὡς διεπιστώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 10ης Ἰανουαρίου 1946 πορίσματος τοῦ τότε Συνταγματάρχου Χωροφυλακῆς Πανίτσα Γεωργίου, ἐνεργήσαντος εὐρείαν προανάκρισιν συνεπείᾳ τῶν ὑπ' ἀριθ. 1) 11) 141στ, καὶ ἐν συνεχείᾳ ταυταρίθμων διαταγῶν τοῦ Ἀρχηγείου Βασ. Χωροφυλακῆς. Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι οἱ περὶ ὧν πρόκειται 4 ἀνθυπομοίραρχοι εἶχον αποκτήσει τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπομοιράρχου κατόπιν ψευδῶν δηλώσεών των ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ, ὅτι εἶχον ἀπομακρυνθῆ τῆς Χωροφυλακῆς ὡς απόταχτοι κατὰ τὰ ἔτη 1933 καὶ 1935. Κατὰ συνέπειαν τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς δὲν εἶναι δυνατὸν οὔτε νὰ πιστωθῇ οὔτε νὰ χρεωθῇ διὰ τούτων καὶ τῆς συμπεριφορᾶς των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Η ΚΟΡΩΝΙΣ ΤΩΝ ΔΟΚΙΜΑΣΙΩΝ

Ἡ πρὸς τὸν Γολγοθὰν ἐθελοντικὴ πορεία ὑπῆρξε θεῖον προτέρημα καὶ μεγαλεῖον καὶ τὸ αἰσθάνονται μόνον ὅσοι εἰς κρισίμους στιγμάς, αἰρόμενοι ἄνω τῶν φθαρτῶν, ρίπτονται εἰς ἀγῶνας ἀποτροπῆς κινδύνων εἴτε κατὰ τῆς ἀσφαλείας τῶν ἀδυνάτων, εἴτε ἐκ τῆς αὐθαιρεσίας τῶν δυνατῶν.

Θὰ ἦσαν ἀρκετὰ ὅσα προανεφέραμεν διὰ νὰ ἀπαρτίσουν τὸν ἀκάνθινον στέφανον τοῦ μαρτυρικοῦ Σταυροῦ τῆς Χωροφυλακῆς, τὸν ὁποῖον συνέθεσαν διάφοροι καὶ ἐκ διαφόρων σημείων ὁρμώμενοι δυνάμεις, ἀλλὰ ἡ ἔρευνα παρέχει ἀτελευτήτους σειρὰς ἀγώνων, ἐπιπτώσεων καὶ θυσιῶν, ὡς καὶ τὰ ἀπαραίτητα πάντοτε λάθη.

Ὑπάρχει ἕνας νόμος κατὰ τὸν ὁποῖον, οἱ μὲν κεραυνοὶ πλήττουσι τὰς κορυφάς, ἡ δὲ δρᾶσις ἔχει ὡς ἀναγκαίαν συνέπειαν τὴν ἀντίδρασιν ἐπὶ παντὸς ζῶντος ὀργανισμοῦ. Διὰ τῶν ὅσων —ἐν συνεχείᾳ— θὰ παραθέσωμεν στοιχείων, θὰ παρακολουθήσωμεν τὴν ἐπαλήθευσιν τῶν νόμων τούτων.

ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ

Οἱ Ἰταλοὶ ἀπὸ τῆς παρ᾽ αὐτῶν καταλήψεως τῶν Ἰονίων νήσων εἶχον προγραμματισμένην τὴν μετὰ ἓν ἔτος περίπου πραγματοποιηθεῖσαν παρ᾽ αὐτῶν προσάρτησιν τῶν Ἰονίων Νήσων, δι᾽ ὃ καὶ συστηματικῶς ἐπεδίωξαν τὴν ἀπ᾽ ἀρχῆς μείωσιν καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀπομάκρυνσιν καὶ τῆς Χωροφυλακῆς.

Τὴν ἀκολουθηθεῖσαν παρὰ τῶν Ἰταλῶν τοιαύτην τακτικὴν ἐν Ζακύνθῳ παρουσιάζει ἀμυδρῶς κάπως ὁ τότε ἀνθυπομοίραρχος Μαντέλης Ἰωάννης ἐν τῇ ἀπὸ 1ῃ Ἰουλίου 1942 προσωπικῇ του ἐκθέσει, ἐπειδὴ δὲ παρεμφερῶς περίπου ἐξελίχθησαν τὰ πράγματα καὶ εἰς τὰς ἄλλας νήσους, παραθέτομεν τὸ κείμενον τῆς ἐκθέσεως ταύτης.

Ἀριθμ. Δ. Υ. Πάτραι 1 Ἰουλίου 1942

Ὁ Ἀνθ)ρχος Μαντέλης Ἰωάννης ὡς Δ)τὴς τῆς καταργηθείσης
Δ)σεως Χωροφυλακῆς Ζακύνθου
Πρὸς τὴν Ἀνωτ. Δ)σιν Χωροφυλακῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος
Γραφεῖον Ἐμπιστευτικοῦ

Ἐνταῦθα

«Κατάργησις τῆς Δ)σεως Χωροφυλακῆς Ζακύνθου».

«Λαμβάνω τὴν τιμὴν ν᾽ ἀναφέρω ὅτι, ὡς γνωστὸν ἡ νῆσος Ζάκυνθος κατελήφθη παρὰ τῶν Ἰταλικῶν στρατευμάτων τὴν 1ην Μαΐου 1941.

»Μετὰ πάροδον μηνὸς ἀπὸ τῆς καταλήψεως, ἀφίχθη ἐν τῇ νήσῳ δύναμις Ἰταλῶν Βασιλικῶν Καραμπινιέρων, ἥτις ἐγκατασταθεῖσα ἤρχισε τὰς ἐργασίας της ἱδρύσασα Διοίκησιν ἐν τῇ Πόλει Ζακύνθου καὶ Σταθμοὺς ἐν τῇ ὑπαίθρῳ, ἰσαρί-

θμους μὲ τοὺς τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἐπὶ πλέον τοιοῦτον εἰς τὸ χωρίον Βασιλικόν.

»Ἔκτοτε ἡ δρᾶσις τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς περιωρίσθη, καθ' ὅσον οἱ Ἰταλοὶ Καραμπινιέροι ἐπελαμβάνοντο ὅλων τῶν Ἀστυνομικῶν ὑποθέσεων, ἀπαγορεύοντες εἰς ἡμᾶς νὰ ἀναμιγνυώμεθα εἰς οἱονδήποτε ζήτημα Ἀστυνομικὸν ἢ Δημοσίας Ἀσφαλείας, ἄνευ προηγουμένης ἐγκρίσεως τῆς Διοικήσεως Καραμπινιέρων, ὡς καὶ τὴν ἀλληλογραφίαν μετὰ τῶν Ἀρχῶν ἐκτὸς τῆς νήσου, εἰ μὴ μόνον μεθ' ὑμῶν διὰ ζητήματα ἀφορῶντα τὸ προσωπικὸν τοῦ Σώματος καὶ τὸ οἰκονομικὸν αὐτοῦ καὶ τοῦτο κατόπιν λογοκρισίας.

»Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 48 Διατάγματος τοῦ Ἰταλοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Πολιτικῶν ὑποθέσεων τῶν Ἰονίων Νήσων, ἑδρεύοντος ἐν Κερκύρᾳ, ἀφῃρέθη τὸ δικαίωμα τῆς ἐκδόσεως ἀστυνομικῶν ἀδειῶν γενικῶς ἐκ μέρους ἡμῶν καὶ ἀνετέθη εἰς τὴν Διοίκησιν Καραμπινιέρων Κερκύρας, κατόπιν αἰτήσεων Ἰταλιστὶ μετὰ δικαιολογητικῶν.

»Δι' ἑτέρου Διατάγματος οἱ Ἑλληνικοὶ Νόμοι οἱ ἐκδοθέντες μετὰ τὴν 1ην Μαΐου 1941 καὶ ἐντεῦθεν οὐδεμίαν ἰσχὺν εἶχον ἐν Ζακύνθῳ, μάλιστα δὲ κατεκράτει ἡ λογοκρισία Ζακύνθου καὶ τὰς ἀποστελλομένας ἐφημερίδας τῆς Κυβερνήσεως

»Κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον τοῦ ἰδίου ἔτους διετάχθη ἡ μετάθεσις τοῦ Διοικητοῦ τῆς Διοικήσεως Ταγματάρχου κ. Κουμάνταρου Παναγιώτου παρὰ τῶν Ἰταλικῶν Ἀρχῶν, ὁπότε ὁ ὑποφαινόμενος ἀνέλαβε τὴν διοίκησιν τῆς Δ) σεως. Τὴν 11ην Μαρτίου 1942, ἡ Διοίκησις Βασιλικῶν Καραμπινιέρων Ζακύνθου διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19) 6 ἐγγράφου της ἐζήτησε τὴν μείωσιν τῆς δυνάμεως τῆς Διοικήσεώς μου, οὕτως ὥστε νὰ παραμείνῃ εἰς ὁλόκληρον τὴν νῆσον δύναμις ἐκ 41 ἀνδρῶν, πρᾶγμα ὅπερ ἀνηνέχθη καὶ ὑμῖν. Τὴν 19-5-42 διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19) 14 ἐγγράφου της ἡ αὐτὴ ὡς ἄνω Διοίκησις διέταξε τὴν κατάργησιν τοῦ Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς Βολιμῶν, ὅστις ἔπαυσε λειτουργῶν ἀπὸ 1ης Ἰουνίου ἐ.ἔ. Τὴν 18-6-42 διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19) 16 ἐγγράφου της διέταξε τὴν κατάργησιν ἁπασῶν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ὑπαίθρου, τέλος δὲ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19) 17—24-6-42 ἐγγράφου της τὴν κατάργησιν τῶν ὑπηρεσιῶν πόλεως Ζακύνθου καὶ τὴν μετακίνησιν ὁλοκλήρου τῆς δυνάμεως διὰ τοῦ πρώτου προσφόρου μέσου διὰ Πάτρας, πλὴν ἑνὸς ἐνωμ) ρχου καὶ ἑνὸς χωροφύλακος, οἵτινες καὶ παρέμεινον 1) ἐνωμ. Λυκουργιώτης Μαρῖνος τοῦ Νικολάου καὶ 2) χωροφύλαξ Παραμερίτης Γεράσιμος τοῦ Γαβριήλ. Διὰ τῆς ἀναχωρήσεως τῆς δυνάμεως ἐκ τῆς νήσου παρετηρήθη ἐν τῇ ὑπαίθρῳ μικρὰ ἀγανάκτησις τῶν κατοίκων διὰ τὴν ἐνέργειαν ταύτην τῶν Ἰταλικῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς καὶ συμπάθεια πρὸς τοὺς ἀναχωροῦντας ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς. Ἐν τῇ πόλει οὐδεμία ἐντύπωσις προυξενήθη τόσον κατὰ τὴν διάδοσιν τῆς ἀναχωρήσεώς μας ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ὅτε ἀνεχώρησαν ὅλοι οἱ ἄνδρες. (1)

»Εὐθὺς ὡς διεδόθη ἡ εἴδησις τῆς ἀναχωρήσεως οἱ Δικαστικοὶ λειτουργοὶ Ζακύνθου παρουσιάσθησαν εἰς τὸν Διοικητὴν τῶν Βασιλικῶν Καραμπινιέρων καὶ τοῦ ἐζήτησαν ὅτι εἶναι ἀδύνατος ἡ λειτουργία ἁπασῶν τῶν ἐν τῇ Νήσῳ Ἑλληνικῶν Ἀρχῶν, ἄνευ τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς, ἰδίᾳ δὲ τῶν ὑπηρεσιῶν των,

---

(1) Τοῦτο ὀφειλόμενον εἰς καλλιεργηθεῖσαν καὶ διασπαρεῖσαν ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν φοβίαν δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὰ συμβάντα εἰς ἄλλας νήσους.

οὗτος ὅμως ἐδήλωσεν ὅτι ὅλα τὰ καθήκοντα τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς θὰ ἐκτελῇ ἡ Ἰταλικὴ τοιαύτη καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Δημοσίου κατηγόρου θὰ ἐκτελῇ ἀξιωματικὸς τῶν Βασιλικῶν Καραμπινιέρων. (2) Ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἐγκατεστάθησαν καλῶς ἐν Ζακύνθῳ αἱ Ἰταλικαὶ Ἀρχαὶ Κατοχῆς, ἀνέλαβον τὸν ἐπισιτισμὸν τῆς Νήσου, ἀποξενώσαντες παντελῶς τὴν Ἑλληνικὴν Χωροφυλακὴν ἀπὸ τὰ ἀγορανομικά της καθήκοντα. Ἀπηγόρευσαν τὴν ἀνάρτησιν Ἑλληνικῶν Σημαιῶν, ὑποχρεώσαντες κατοίκους καὶ Δημοσίας Ἑλληνικὰς ὑπηρεσίας νὰ ἐφοδιασθῶσιν δι' Ἰταλικῶν σημαιῶν καὶ ν' ἀναρτοῦν ὁσάκις ἤθελον διατάξει οὗτοι. Ὑπεχρέωσαν τοὺς διαφόρους ἐπαγγελματίας, βιομηχάνους καὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας νὰ ἀναρτήσουν ἔξωθι τῶν καταστημάτων των πινακίδας γεγραμμένας πρῶτον Ἰταλιστὶ καὶ κατόπιν Ἑλληνιστί. Ἵδρυσαν ἐν τῇ πόλει Ζακύνθου Ἰταλικὴν Τράπεζαν, Γεωργικὸν Ἰταλικὸν Συνεταιρισμόν, Ἀνώνυμον Ἑταιρείαν Ἰονικοῦ Ἐμπορίου, ἐγκατέστησαν γραφεῖα τῆς Ἀδριατικῆς Ἀκτοπλοϊκῆς Ἑταιρείας, ἀπηγόρευσαν τὴν κυκλοφορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ νομίσματος καὶ εἰσήγαγον Ἰονικὸν τοιοῦτον, μὲ γράμματα ἐπ' αὐτοῦ Ἰταλικὰ καὶ Ἑλληνικά, ὑπεισῆλθον εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν ἔχοντες σχολικὸν ἐπόπτην, ἐδημιούργησαν κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον παιδικὴν ἐξοχὴν εἰς τὴν ὁποίαν συγκεντρώνουν τὰ μικρὰ Ἑλληνόπουλα καὶ τὰ ἐκπαιδεύουν Ἰταλιστί, ἔδωσαν ὀνομασίας εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως καὶ πλατείας ὀνομάτων Ἰταλῶν καὶ ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς πόλεως Ζακύνθου οὐδὲν ἄλλο ᾆσμα ἀκούεται εἰ μὴ μόνον Ἰταλικόν.

»Εἰς ὅλους τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς ἀπηγόρευσαν τὴν κυκλοφορίαν τῶν μὲν ὁπλιτῶν ἀπὸ τῆς 20 ὥρας τῶν δὲ ἀξιωματικῶν ἀπὸ τῆς 22 τοιαύτης, ἐνῶ τοὐναντίον οἱ πολῖται ἐκυκλοφόρουν μέχρι τῆς 22ας ὥρας τὸν χειμῶνα, τὸ δὲ θέρος μέχρι τῆς 24 ὥρας (3).

»Τέλος ἔχουν εἰς τὸ ἴδιον οἴκημα μὲ τὴν Νομαρχίαν Πολιτικὴν Ἰταλικὴν Διοίκησιν μὲ ἀρκετοὺς ὑπαλλήλους καὶ Νομικὸν Σύμβουλον, τῆς Ἑλληνικῆς Νομαρχίας, μὴ ἐχούσης οὐδεμίαν ἀπολύτως πρωτοβουλίαν πρὸς δὲ καὶ Μονοπώλιον, ἐπιβάλλοντες μάλιστα καὶ φορολογίαν ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων σιγαρέττων εἰς τὴν νῆσον ἐκ τῶν καπνοβιομηχανιῶν τῆς Ἑλλάδος».

Ὁ Διοικητὴς ΧωροφυλακῆςΚερκύρας, ταγματάρχης Μακρυνιώτης Κων., ἐν τῇ ὑπὸ στοιχεῖα Δ. Υ. ἀπὸ 21-6-1941 ἀναφορᾷ του ἐξέθετεν ἐν λεπτομερείᾳ τὰς ἐκδηλωθείσας προθέσεις τῶν καταλαβόντων τὴν νῆσον Ἰταλῶν. Ἐν τῇ ἐκθέσει ταύτῃ περιγράφων τὰς συνθήκας καταλήψεως τῆς νήσου ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν διὰ τῆς ἀποβάσεως 18.000 στρατοῦ ἐπιλέγει:

«Τὸ κατάστημα τῆς Υ.Χ. Σκριπεροῦ κατέλαβον πρὸς ἐγκατάστασιν των καὶ κατέστρεψαν τὰ βιβλία καὶ τὸ ἀρχεῖον ταύτης ἔθραυσαν δὲ καί τινα ὅπλα χωροφυλάκων. Ἐπίσης κατὰ τὸ ἀπὸ 2—4 Μαΐου χρονικὸν διάστημα ἐζήτησαν καὶ ἀφήρεσαν ἐξ ὅλων τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς τὰ ὅπλα των ἅτινα παρέλαβον αἱ ἐπιτόπιαι Ἰταλικαὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαί...

»Ἀπὸ τῆς χρονολογίας ταύτης οὐδεμίαν δι' ἀλληλογραφίας ἐπικοινωνίαν ἐ-

(2) Μετ' οὐ πολὺ ἀπεμακρύνθησαν καὶ αἱ δικαστικαὶ ἀρχαί.

(3) Ὁ περιορισμὸς τῆς κυκλοφορίας ἴσχυε καθ' ἅπασαν τὴν Ἰταλοκρατουμένην περιοχήν, ἔνθα μόνον κατόπιν εἰδικῶν ἐγγράφων ἀδειῶν τῶν Διοικητῶν ὑπηρεσιῶν Καραβινιέρων ἠδύναντο νὰ κυκλοφορῶσιν δι' ὑπηρεσίαν Ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς.

χομεν μετὰ τῶν ἐκτὸς τῆς νήσου Κερκύρας Ἑλληνικῶν Ἀρχῶν καὶ παραμένωσιν τὰ ὄργανα τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὰς θέσεις των συνεργαζόμενα μὲ τὰ ἐγκατασταθέντα εἰς ἅπαντας τοὺς Σταθμοὺς ὄργανα τῆς Ἰταλικῆς Χωροφυλακῆς, κατὰ τρόπον μειωτικὸν μὲν τῆς ἀξιοπρεπείας των καὶ τοῦ Κρατικοῦ κύρους των, πλὴν ἐπιβεβλημένον ἐκ λόγων ὑψίστης ἐθνικῆς ἀναάγκης...».

Γενικὴ ὅθεν προκύπτει ἡ κακομεταχείρισις καὶ ἡ ἀπομόνωσις παρὰ τῶν Ἰταλῶν τῶν εἰς τὰς Ἰονίους Νήσους ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Γ΄ Δεκαημέρου μηνὸς Νοεμβρίου 1941 ἐνῷ εἰς τὰς ὑπολοίπους νήσους ἔλαβεν χώραν σοβαρὰ μείωσις τῆς ὑπαρχούσης δυνάμεως Χωροφυλακῆς, ὡς ἐκθέτει ἀνωτέρω καὶ ὁ Μαντέλης, ἀξιώσει τῶν ἀρχῶν κατοχῆς, ἐν Κερκύρᾳ ἐδημιουργήθη θέμα βασικώτερον, λόγῳ τῆς ἐκ Κερκύρας ἀπομακρύνσεως τῆς ἐν τῇ πόλει τῆς νήσου ταύτης ἀστυνομευούσης δυνάμεως Ἀστυνομίας Πόλεων.

Ἐν σελ. 19 τῆς κατὰ τὸ ἔτος 1961 ἐπισήμου ἐκδόσεως τοῦ Ἀρχηγείου Ἀστυν. Πόλεων «Τὰ 40 χρόνια τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων» τὸ γεγονὸς ἀναφέρεται λίαν ξηρῶς, ἀορίστως καὶ κἄπως ἀτόνως, ἤτοι «Ἡ Ἀστυνομία ἐξηκολούθησε τὴν ἄσκησιν τῶν καθηκόντων της μέχρι τῆς 24-11-1941, ὅτε διελύθη ὑπὸ τῶν Ἰταλικῶν ἀρχῶν, ἐπανεγκατασταθεῖσα τὴν 10-12-43, ἤτοι μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ καθεστῶτος Μουσολίνι καὶ τὴν συνθηκολόγησιν τῶν Ἰταλῶν». Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ Ἰταλία ἐσυνθηκολόγησε τὴν 8-9-1943 κατὰ συνέπειαν ἡ ἐπανεγκατάστασις τῆς Ἀστυν. Πόλεων εἰς Κέρκυραν ἐγένετο μετὰ παρέλευσιν τριμήνου, ἀλλὰ περὶ τούτου κατωτέρω.

Μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῆς Ἀστυν. Πόλεων ἡ Χωροφυλακὴ Κερκύρας ἐκλήθη ἐκ τῶν πραγμάτων καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχῶν κατοχῆς ν' ἀσκήσῃ καὶ ἐντὸς τῆς πόλεως τὰ καθήκοντα τῆς δικαστικῆς Ἀστυνομίας, γενικῆς ἀσφαλείας, ὡς θὰ ἐλέγομεν, καὶ ὁ Διοικητὴς Δ) σεως Χωροφυλακῆς, ταγματάρχης Μακρυνιώτης Κων., διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 348) 56) 4 ἀπὸ 20-11-1941 πράξεώς του (διαταγῆς) κοινοποιηθείσης Γραφεῖον Πρωθυπουργοῦ, Ὑπουργεῖα Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀσφαλείας, Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς, Α. Δ. Χ. Ἠπείρου καὶ εἰσαγγελεῖς Ἐφετῶν καὶ Πλημμελειοδικῶν Κερκύρας, ἀνέλαβε καὶ τὰ καθήκοντα ταῦτα, δικαιολογῶν θαυμασίως τὴν ἐνέργειάν του ταύτην. Τὴν ἄσκησιν τῶν νέων καθηκόντων ἀνέθηκεν εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Χωροφυλακῆς Κερκύρας, πρὸς ἣν τὴν 10ην Φεβρουαρίου 1942 ἀπηύθυνε καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 2348) 56) 7 κανονιστικὴν διαταγήν του (4).

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἀσφαλείας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 29) 370) 56δ ἀπὸ 21-2-1942 διαταγῆς του ἐνέκρινεν μὲν τὴν παρὰ τῆς Δ.Χ. Κερκύρας ἀνάληψιν τῶν καθηκόντων τούτων δὲν ἐνίσχυσεν ὅμως ταύτην διὰ δυνάμεως, καθ' ὅσον ἀντέδρασαν πρὸς τοῦτο οἱ Ἰταλοὶ Παραθέτομεν ἐν μεταφράσει τὸ σχετικὸν ἔγγραφον τῶν Ἰταλῶν.

Δ) σις Βασ. Καραμπινιέρων τῆς Ἀνωτ. Δ) σεως τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἐνόπλ. Δυνάμεων.
Ἀριθμ. Ἐμπ. Πρωτ. 5) 229) 1941 τῇ 10 Ἰανουαρίου 1942 (XX....).
Ἀπάντησις εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 29) 370) 56β
τῆς 5-12 τ.ε. ἔγγραφον.

Πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Ὑπουργ. Δημ. Ἀσφαλείας
Δ) νσιν Χωροφυλακῆς — Τμῆμα Ἀσφαλείας.

Περίληψις Ἀστυνομία Κερκύρας.

---

(4) Παράρτημα Χ, 74 καὶ 75.

«Ἡ ἀσφάλεια τῆς πόλεως Κερκύρας ἔχει διαπιστευθῆ εἰς τὸ ὅπλον τῶν Βασιλ.
» Καραμπινιέρων ἐν συνεργασία μὲ τὴν χωροφυλακήν. Εἰς Κέρκυραν συνεκεντρώ-
» θησαν προσωρινῶς ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς νήσου καὶ 25 ἄνδρες τῆς χωροφυλακῆς
» πρὸς ἐπικουρίαν τοῦ ὅπλου διὰ τὴν γραφικὴν ὑπηρεσίαν καὶ διὰ τὰς ἐπιπροσθέ-
» τους ὑπηρεσίας (4).

« Τὸ προσωπικὸν τοῦτο εἶναι πλέον ἢ ἐπαρκὲς καὶ δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀνά-
» γκη νὰ μετατεθῆ εἰς Κέρκυραν ἄλλο προσωπικὸν τῆς Χωροφυλακῆς

«Ὁ Ὑποστράτηγος διοικητὴς Ἑρμίνιο Μπόκι.»

Τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐγγράφου τούτου ἀποδεικνύει πόσον ἀνειλικρινὴς καὶ εἰρωνικὴ ὑπῆρξεν ἡ συμπεριφορὰ τῶν Ἰταλῶν καὶ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἀλλὰ καὶ μὲ πόσην συστηματικότητα ἐνήργουν διὰ τὴν φθορὰν καὶ βαθμιαίαν ἀπώλειαν τοῦ λαϊκοῦ ἐρείσματος, ἀφοῦ ἡ δύναμις ἦτο παντοῦ καχεκτικὴ καὶ ἐξησθενημένη, ὥστε ἡ μετ' οὐ πολὺ ἀπομάκρυνσις καὶ τῆς χωροφυλακῆς νὰ ἐμφανισθῆ ὡς κάτι ἀναγκαῖον δι' ἕναν ἄχρηστον πλέον θεσμὸν καὶ νὰ μὴ προκληθῶσιν ἀντιδράσεις.

Οὕτω ἐφθάσαμεν εἰς τὴν 12ην Ἰουνίου 1942, ὅτε, διακηρυχθείσης ἐπισήμως τῆς προσαρτήσεως τῶν Ἰονίων Νήσων ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν, ἀπεμακρύνθη ἐκεῖθεν πρώτη ἡ ἐναπομείνασα μικρὰ δύναμις Ἑλλην. Βασιλ. Χωροφυλακῆς.

Τὸ θέμα τῆς καταπολεμήσεως τῆς μαύρης ἀγορᾶς ὠρθοῦτο συνεχῶς, ὡς μία ἀνικανοποίητος ἐπιθυμία τοῦ πενομένου λαοῦ, ἀλλὰ καὶ ὡς μία σοβαρωτάτη ἀμφιβολία περὶ τοῦ τί συνέφερεν. Ὁ Πρωθυπουργός, ἐπαναλαμβάνων τὰς ἐπὶ τούτου διαταγὰς καὶ παραινέσεις του, διὰ τῆς Ε.Π. 121 ἐπέρριψε καὶ μομφὰς εἰς τὴν χωροφυλακὴν λόγῳ ἀδρανείας.

Ὁ Ἀρχηγὸς Χωρ/κῆς Γ. Ντάκος, κοινοποιῶν τὴν Πρωθυπουργικὴν διαταγήν, διὰ τῆς Ε.Π. 1/66/21 δ/γῆς του, ἔτασσε δύο τομεῖς ὡς ἀποστολὴν τοῦ Σώματος, τὴν δίωξιν τῆς μαύρης ἀγορᾶς καὶ τὴν προστασίαν τῆς Δημοσίας ἀσφαλείας καὶ κατέληγεν ἀπορρίπτων τὰς ἀποδιδομένας κατηγορίας περὶ συνεργασίας μετὰ μαυραγοριτῶν.

Ὁ Στρατηγὸς Γ. Τσολάκογλου, ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τὸ Α' ἑξάμηνον 1942, κατ' ἐπανάληψιν ἀπηύθυνεν ἐπιτιμητικὰς διαταγὰς πρὸς τὰς ἀστυνομικὰς ἀρχὰς τοῦ Κράτους δι' ὀλιγωρίαν περὶ τὰ μέτρα κατὰ τῶν ἀποκρυπτόντων τρόφιμα ἢ κρύφα ἐμπορευομένων τοιαῦτα εἰς ὑψηλὰς τιμὰς (μαυραγοριτῶν), ἐνίοτε δὲ περιελάμβανεν εἰς τὰς ἐπιτιμήσεις του καὶ τὰς σχέσεις τῶν ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς μετὰ τῶν Νομαρχῶν (4Α). Ἐδόθη ἡμῖν καὶ ἀλλαχοῦ ἐν τοῖς πρόσθεν ἡ εὐκαιρία νὰ στιγματίσωμεν ὡρισμένους Νομάρχας τῆς κατοχικῆς περιόδου καὶ δὲν θεωροῦμεν ἄσκοπον νὰ τονίσωμεν καὶ ἐνταῦθα ὅτι ἀρκετοὶ τῶν Νομαρχῶν ἐκείνων ἐπεδείξαντο ἀναξιοπρεπῆ διαγωγὴν καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶχον προκληθῆ προστριβαὶ μεταξὺ τούτων καὶ Ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐλάμβανε πάντοτε θέσιν ὑπὲρ τοῦ ἀντιπροσώπου της, ἔστω καὶ ἂν οὗτος ἐβαρύνετο διὰ πράξεων ἥκιστα κολακευτικῶν καὶ ἐντίμων. Μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν ὑπῆρχε μία μικρὰ μερὶς ἥτις εἶχεν ἀπολέσει τὸ ἠθικὸν κῦρος καὶ μία ἄλλη μικρὰ ἐπίσης μερὶς ἀδιαφοροῦσα ἐκ τοῦ λόγου ὅτι πᾶσα ἀντίδρασις των ἐθεωρεῖτο οὐτοπία

(4) Παράρτημα Χ, 74 καὶ 75.

(4Α) Βλέπε ἐγκυκλίους Διαταγὰς 15/109/1 ἐγκ. 20/21-4-42, 15/109/2 ἐγκ. 36 τῆς 29-5-1942 κλπ.

ἐν τῇ γενικῇ καταρρεύσει, ὑπῆρχεν ὅμως καὶ ἡ μεγάλη μερὶς ἥτις δὲν ἠννόει οἱουδήποτε εἴδους συνθηκολόγησιν ἔναντι τῶν ὑποχρεώσεων ὑπὲρ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ὁ τότε Συνταγματάρχης Δημουλᾶς Γρηγόριος κατήγγειλε δι' ἐπανειλημμένων μηνύσεων τὸν Νομάρχην Λαρίσης διὰ καταχρήσεις περὶ τὴν διαχείρισιν τῶν τροφίμων κ.λ.π. Ὁ Νομάρχης ἐκεῖνος ἦτο προστατευόμενος τοῦ Πρωθυπουργοῦ Τσολάκογλου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου εἶχεν διαβληθῇ συστηματικῶς ὁ Δημουλᾶς μὲ σοβαρὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς κρίσεως καὶ τοποθετήσεών του.

Μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ Τσολάκογλου ὁ Δημουλᾶς ὑπέβαλε τὴν ἀπὸ 19 Ἰανουαρίου 1943 ἀναφορὰν παραπόνων πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς, δι' ἧς, ἀφοῦ ἐξέθετε τὰ διατρέξαντα ἀπὸ τῆς καταρρεύσεως, ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦ ἐναντίον του μίσους τοῦ Τσολάκογλου, συνεπεία τῶν συκοφαντιῶν τοῦ Νομάρχου καὶ ἄλλων προσώπων, ἔγραφεν: « Αἰσθάνομαι τὴν συνείδησίν μου πάντοτε ἐπανα- » στατοῦσαν κατὰ τῆς ἀδικίας. Ἄλλως θὰ ἤμην διεφθαρμένος! Πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ » μένω ἀσυγκίνητος πρὸ τῆς διαφθορᾶς τῶν διοικητικῶν καὶ ἄλλων ὑπαλλήλων, πρὸ » ἐνεργειῶν ἐπισιτιστικῶν συρουσῶν εἰς τὸν θάνατον τὰς μυριάδας τῶν θανόντων » ἤδη ἐκ τοῦ λιμοῦ Ἑλλήνων; Πλήθη ἀλλόφρονα ἐξεχύνοντο ἐκ τῶν μεγάλων πό- » λεων εἰς μίαν ἀπέλπιδα προσπάθειαν πρὸς ἐξοικονόμησιν ψιχίων τροφίμων διὰ τῶν » Θεσσαλικῶν χωρίων. Κάτισχνοι, κάτωχροι, ρακένδυτοι, ἀκάθαρτοι, ριγοῦντες καὶ » πεινασμένοι, ζωντανὰ πτώματα, συνωστίζοντο εἰς τοὺς ἰταλικοὺς σταθμοὺς ἐλέγχου » καὶ διενυκτέρευον ἐν ὑπαίθρω ὑπὸ δριμύτατον ψῦχος ἀναμένοντες μίαν εὐκαιρίαν » συγκοινωνίας διὰ τὴν περαιτέρω μεταφοράν των! Καὶ ἐν μέσω μιᾶς τοιαύτης δυ- » τυχίας τῶν ἑκατομμυρίων τοῦ λαοῦ ἔβλεπον ἐκ τῆς θέσεώς μου καὶ ὡς ἐξ αὐτῆς » τὴν ἀνικανότητα καὶ τὴν διαφθορὰν τῆς διοικήσεως ἐν τῇ διαχειρίσει τῶν ἐπισιτι- » στικῶν ζητημάτων. Δὲν δύναμαι ἐνταῦθα νὰ ἐκταθῶ, ἀλλ' ἔχω πολλὰ ὑπ' ὄψει μου » διὰ νὰ προσθέσω καὶ ἐγὼ δύο λέξεις, ὅταν ἐπέλθῃ ἠρεμία καὶ γίνῃ μία ἀνασκόπη- » σις ἱστορικὴ τῆς περιόδου αὐτῆς, εἰς τὸ ἀνάθεμα τῶν ὑπαιτίων τοῦ ἐκ πείνης θανά- » του τῶν πολλῶν μυριάδων Ἑλλήνων!.......»

Τοιουτοτρόπως ἐσκέπτετο καὶ ἐνήργει καὶ τοιαῦτα ἔγραφε τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1943 ὁ ἀκέραιος καὶ ἄκαμπτος ἀξιωματικὸς τῆς Χωροφυλακῆς καὶ οἱ λόγοι του οὗτοι ἀποτελοῦν τὴν πλέον διαφωτιστικὴν καὶ ἀποστομωτικὴν ἀπάντησιν εἰς τοὺς προχείρους ἐπιτιμητὰς τῆς περιόδου ἐκείνης, ἀλλὰ καὶ φωτεινὰ διδάγματα διὰ τοὺς ἐπερχομένους. Δυστυχῶς αἱ παρεμφερεῖς περιπτώσεις κακομεταχειρίσεως ἢ σκανδαλώδους εὐμενοῦς μεταχειρίσεως ἐξ ἀφορμῆς τῆς Α ἢ Β στάσεως ἐπὶ ἐπισιτιστικῶν ζητημάτων ἀξιωματικῶνΧωροφυλακῆς κατὰ τὴν δύστηνον ἐκείνην περίοδον δὲν ἔλειψαν.

Ὁ Πρωθυπουργὸς ἐνήργησεν περιοδείαν, ἀνά τὴν Μακεδονίαν, κατὰ τὸ τέλος τῆς ὁποίας, ἐκ Θεσ/νίκης, ἀπηύθυνε τὸ ὑπ' ἀριθμ. 11985/Τ/24 ἀπὸ 14/7/1942 ἀκόλουθον μήνυμα (5).

« Πρὸς τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ ἄνδρας Χωρ/κῆς Μακεδονίας.

« Μὲ ἀπόλυτον ἱκανοποίησιν διεπίστωσα, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐν Β. » Ἑλλάδι παραμονῆς μου, ὅτι ἵστασθε εἰς τὸ ὕψος τῶν περιστάσεων ἃς διέρχεται » τὸ ἔθνος ἡμῶν, παρὰ τὰς δυσχερείας καὶ στερήσεις ἐκτελεῖτε εὐόρκως τὸ καθῆκον » σας ἀψηφοῦντες κόπους θυσίας καὶ κινδύνους.

---

(5) Η.Δ. Σχολῆς Χωροφυλακῆς 4-8-1942.

« Ἡ Χωρ/κὴ Μακεδονίας εἶναι ἀξία τῆς Πατρίδος.

« Σᾶς ἐκφράζω τὴν ἄκραν εὐαρέσκειάν μου μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ ἐξακολου- » θήσητε τὸν αὐτὸν δρόμον τῆς τιμῆς, προσφέροντες τὰ πάντα χάριν τοῦ ἐνδόξου καὶ » καρτερικοῦ λαοῦ μας ἐν ἀναμονῇ ἑνὸς καλλιτέρου μέλλοντος μέσα εἰς τὴν Εὐ- » ρώπην τοῦ ἄξονος.

Ὁ πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως Γ. Τσολάκογλου».

Ἐνῶ ἡ χωροφυλακὴ ἀπετέλει τὴν μοναδικὴν ἐκτελεστικὴν δύναμιν, παρ' ἧς ἐζητοῦντο τὰ πάντα καὶ πρὸ πάντων θυσίαι, οἱ ἄνδρες ταύτης ἐπένοντο, τόσον διότι αἱ ἀποδοχαί των εἶχον ἀποβῆ μηδαμινῆς ἀγοραστικῆς ἀξίας, ὅσον καὶ διότι αὗται δὲν κατεβάλλοντο κανονικῶς.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν ἀποδοχῶν, ὁ ἱματισμός, ἡ ὑπόδησις, ἡ κλινοστρωμνή, ὁ στρατωνισμὸς κ.λ.π. εὑρίσκοντο εἰς ἀξιοθρήνητον κατάστασιν, ὑπῆρξε δὲ ἀκόμη ἀξιοθρήνητον τὸ φαινόμενον, ὅτι, ὁ πρωθυπουργός, ἀναγνωρίζων ταῦτα ὡς ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν δὲν εἶχε τὴν δύναμιν νὰ τὰ ἐπιλύσῃ (6).

Ἀλλὰ τὸ θέμα κατέστη τραγικώτερον, ὅταν ἀντὶ τῶν παρὰ τοῦ πρωθυπουργοῦ αἰτουμένων ἀναπροσαρμογῶν καὶ αὐξήσεων, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶχεν ἀποφασίσει νὰ μειώσῃ τὸ παρεχόμενον ἐπίδομα τροφῆς.

Ὁ Ἕλλην τοῦ μέλλοντος ἀσφαλῶς πρέπει νὰ εὑρεθῇ πρὸ πολλῶν ἐρωτηματικῶν διὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον καὶ θ' ἀνεύρῃ διὰ πλεῖστα ἐξ αὐτῶν τὰς λύσεις, ἀλλὰ δὲν νομίζωμεν, ὅτι θὰ ἐξευρεθῇ λύσις διὰ τὴν δημιουργηθεῖσαν ἀπορίαν ἐκ τῆς ἀποφάσεως ἐκείνης τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Πρὸς τιμήν του ὁ τότε ἀρχηγός χωροφυλακῆς ἠπείλησεν παραίτησιν (7), πρᾶγμα ὅπερ εἶχεν εὐεργετικὰς συνεπείας.

Τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν μίαν ὄψιν τοῦ νομίσματος διότι ἡ ἄλλη ὄψις τὴν ὁποίαν θὰ ἐξετάσωμν κατωτέρω θὰ παρουσιάσῃ ὅτι, λαμβανομένων ὑπ' ὄψει τῶν κρατουσῶν συνθηκῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, τὸ ἀπισχναμένον ἐκεῖνο κράτος ἔπραξεν πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο πρὸς συντήρησιν τοῦ Σώματος τῆς Χωρ/κῆς.

Λόγω τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου, τὴν 28/10/40, οἱ πρὸ ὀλίγου χρόνου εἰσελθόντες εἰς τὴν Σχολὴν Ἀξιωματικῶν ὡς ὑποψήφιοι Ἀνθυπομοίραρχοι διέκοψαν τὴν περαιτέρω φοίτησιν, δυνάμει εἰδικοῦ νόμου, ὑπὸ τὴν αἵρεσιν ὅτι θὰ ὑπεβάλλοντο εἰς τὴν συνέχισιν ταύτης ἅμα τῇ λήξει τοῦ πολέμου. Οὕτω τὸν Ἰούνιον τοῦ 1942, ἔτος λήξεως τῆς διετοῦς φοιτήσεως, εἰσήχθησαν οὗτοι εἰς τὴν Σχολὴν πρὸς συνέχισιν τῆς ἐκπαιδεύσεως. Μετὰ ἕνα μῆνα περίπου, ἤτοι τὴν 21/7/42, διετέθησαν καὶ αὖθις εἰς ὑπηρεσίαν εἰς τὰ προάστια, ἔνθεν ἐπανῆλθον εἰς τὴν Σχολὴν τὴν 31/8/1942.

Θὰ συνεχίσωμεν τὴν ἔρευναν ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς ληφθέντων νομοθετικῶν μέτρων ὑπὲρ ἢ περὶ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ εἶτα θ' ἀσχοληθῶμεν μὲ τὰ γεγονότα καὶ τὰ ἀντικείμενα τῆς ἀποστολῆς τοῦ Σώματος ἀπὸ πλευρᾶς χειρισμοῦ, ἀντιμετωπίσεως καὶ δοθεισῶν λύσεων.

Ἀνεφέραμεν ἐν τοῖς πρόσθεν ὅτι ἐνεργείαις καὶ παραστάσεσι τῶν Ἀνωτέρων

---

(6) Παράρτημα Χ, 76.
(7) Παράρτημα Χ, 77.

Διοικητῶν Χωροφυλακῆς οἱ Ἰταλοὶ εἶχον ἀναλάβει τὴν παροχὴν μερίδος ἄρτου καὶ τροφίμων εἰς τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς, ἀλλὰ τὸ μέτρον τοῦτσ οὔτε γενικὸν οὔτε λυσιτελὲς ἦτο καὶ ἡ Πολιτεία ἔσπευσε διὰ τοῦ Ν.Δ. 1059 τῆς 28 Νοεμβρίου 1941 28 Φεβρουαρίου 1942 (8) «περί δωρεὰν τροφοδοσίας ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς καὶ κατωτέρων ὑπαλλήλων τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων» νὰ ἀντιμετωπίση κάπως τὸ πρόβλημα. Τό καθιερωθὲν σύστημα μετὰ τινας μῆνας ἐκρίθη τελείως ἀνεπαρκὲς καὶ διὰ τοῦ ἐπακολουθήσαντος Ν.Δ. 1805 καθιερώθη νέον σύστημα, περὶ οὗ κατωτέρω.

Ἐτονίσαμεν ἐπίσης ὅτι ἡ πεῖνα, τὰ ἀναφανέντα ληστρικὰ κρούσματα καὶ ἡ ἀξίωσις τῆς Πολιτείας ὅπως ἡ ὀλιγάριθμος Χωροφυλακή, μόνη δύναμις τῆς ἐκτελε-

Ἀνθ)ρχος Εὐστάθιος Βαμβέτσος. Πρωτεργάτης τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως, ἐτυφεκίσθη διὰ τὰς πρὸς τὸν Συμμαχικὸν ἀγῶνα ὑπηρεσίας του τὴν 22-10-1941 ἐν Θεσσαλονίκη. Οὔτε ἡ Χωροφυλακὴ τοῦ ἀφιέρωσε τὸν τίτλον ἑνὸς καταστήματός της, οὔτε ὁ Δῆμος Θεσσαλονίκης ἐξεπλήρωσε τὸ χρέος του.

στικῆς ἐξουσίας, ἐπαρκέση εἰς ὅλας τὰς τρεχούσας ἀνάγκας προεκάλουν συνεχεῖς ἀντιδράσεις ὀγκουμένας καὶ ὀξυνουμένας ἡμέρα τῇ ἡμέρα μὲ σοβαρὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ τῶν ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς

Πρὸς προστασίαν τῶν ὀργάνων Χωροφυλακῆς καὶ τοῦ κύρους τούτων ὡς ὀργάνων τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ καὶ συμπάσης τῆς κρατικῆς καὶ κοινωνικῆς μηχανῆς καὶ λειτουργίας, ἡ Κυβέρνησις Τσολάκογλου ἔτριξε τοὺς ὀδόντας της πρὸς τοὺς κατὰ τῶν ὀργάνων τῆς Δημ. Ἀσφαλείας στρεφομένους διὰ τοῦ ἐκδοθέντος Ν. Δ. 1088 τῆς 15 Ἰανουαρίου / 5 Μαρτίου 1942 (ΦΕΚ Α46) « περὶ διώξεως ἀδικημάτων τινῶν στρεφομένων κατ' ὀργάνων δημοσίας ἀσφαλείας»

Τὸ Ν. Δ. τοῦτο προέβλεπεν καταθλιπτικὰς κατὰ τῶν παραβατῶν ποινὰς καὶ περιεῖχεν διατάξεις ἄκρως προστατευτικάς. Οὕτω τὰ ἀδικήματα ἀντιστάσεως, ἐπι-

---

(8) Φ.Ε.Κ. Τ.Α'.-41. Παρατηρεῖ τις ὅτι τὰ ἀφορῶντα τὴν Χωροφυλακὴν νομοσχέδια διὰ νὰ δημοσιευθοῦν ἀπητεῖτο χρόνος τριῶν καὶ πλέον μηνῶν, καὶ τοῦτο διότι ἐμεσολάβουν αἱ κριτικαί, οἱ ἔλεγχοι καὶ αἱ ἀντιρρήσεις τῶν ἀρχῶν κατοχῆς. Κατωτέρω θὰ ἴδωμεν τὴν διαταγὴν τοῦ Ὑπουργείου περὶ γενικεύσεως τῆς Ἰταλικῆς τροφοδοσίας.

θέσεως, δυσφημήσεως, συκοφαντικῆς δυσφημήσεως, ἀρνήσεως ὀφειλομένης συνδρομῆς κ.λ.π. καὶ ἀρνήσεως ἢ ψευδοῦς δηλώσεως στοιχείων ταυτότητος ἑαυτοῦ ἢ τρίτου γνωστοῦ κ.λ.π. συνεπήγοντο βαρυτάτας κυρώσεις καὶ ἰδία εἶχον ὡς παρεπομένην ποινὴν τὴν ἐκτόπισιν, ἐπέσυρον δὲ ὑποχρεωτικὴν καὶ ἄνευ διακοπῆς προφυλάκισιν, ἄμεσον ἐκδίκασιν, ἄμεσον ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων, ἤτοι ἄνευ ἀναστολῆς καὶ ἄνευ μετατροπῆς.

Ἡ σκληρότης τῶν μέτρων τούτων εἶχεν ὡς ἐπακόλουθον τὴν μείωσιν τῶν κατὰ τῶν ἀνδρῶν τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας τοιούτων ἀδικημάτων, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐλάμβανον χώραν τοιαύτης μορφῆς ἀδικήματα οἱ διοικηταὶ Ἀξιωματικοὶ ἀνεζήτουν ἄλλας διεξόδους, ἀποφεύγοντες κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν δικαστικὴν ὁδόν. Ἡ πρὸς Μέσην Ἀνατολὴν διαρροή, αἱ τῇ ἀξιώσει τῶν ἀρχῶν κατοχῆς ἢ ἰδία βουλήσει ἀποστρατεῖαι καὶ ἡ ἐκ πλείστων ἄλλων λόγων συνεχὴς μείωσις τῶν στελεχῶν τοῦ Σώματος ἠνάγκασαν τὴν Πολιτεΐαν ὅπως διὰ τοῦ Ν. Δ. 1238 τῆς 12/17 Ἀπριλίου 1942 παρατείνῃ ἐπὶ ἓν ἔτος τὸ ὅριον ἡλικίας τῶν ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς.

Ταυτοχρόνως καὶ λόγω τῶν ἀνωτέρω λόγων ὑφίστατο μεγάλην μείωσιν καὶ σοβαρὰν φθορὰν ἡ ὁπλιτικὴ δύναμις καὶ ἐπειδὴ ἦσαν πενιχρὰ τὰ περιθώρια τῆς ἐθελουσίας προσελεύσεως καὶ κατατάξεως εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἠναγκάσθη ἡ Κυβέρνησις νὰ καταφύγῃ εἰς μερικὴν κατ᾿ ἐπιλογὴν ἐπιστράτευσιν καὶ ἐξέδωκε πρὸς τοῦτο τὸ Ν. Δ. 1265 τῆς 16/27 Ἀπριλίου 1942 (ΦΕΚ 101) «περὶ προσκλήσεως ὑπὸ τὰ ὅπλα ἐφέδρων τοῦ στρατοῦ ξηρᾶς πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ὁπλιτικῆς δυνάμεως τῆς Χωροφυλακῆς». Τό Ν. Δ. τοῦτο ἐχαρακτηρίσθη συντακτικοῦ χαρακτῆρος καὶ παρεῖχεν τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Ὑπουργόν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ καλῇ, διὰ τῶν κατὰ τόπους Διοικήσεων χωροφυλακῆς, ὀνομαστικῶς ἐφέδρους ὁπλίτας τοῦ Στρατοῦ κλάσεων 1938, 1939 καὶ 1940, πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ὁπλιτικῆς δυνάμεως Χωροφυλακῆς, καθ᾿ ὑπέρβασιν τῶν ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ προβλεπομένων, μέχρι 2200 ἀνδρῶν διὰ τὴν Ἰταλοκρατουμένην περιοχὴν καὶ μέχρι 1100 διὰ τὴν Γερμανοκρατουμένην. Τὴν πρὸς τοῦτο ἀπόφασιν — πρόσκλησιν ἐξέδωκεν ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν τὴν 30 - 4 - 1942, ἥτις αὐθημερὸν ἐκινητοποιήθη πρὸς ἐκτέλεσιν διὰ τῆς ὑπ᾿ ἀριθ. 20094/2/48/17 ἐγκ. 24 τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου. Οἱ οὑτωσί καλούμενοι ἐθεωροῦντο μόνιμοι χωροφύλακες.

Πρὸ τῆς τοιαύτης ἐπιστρατεύσεως ὁπλιτῶν διὰ τὴν Χωροφυλακὴν τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς διὰ δημοσίας προσκλήσεώς του ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου 1942, ἤτοι μετὰ τὴν ἀντιμετώπισιν διὰ τῆς Ἰταλικῆς Ἐπιμελητείας τῆς τροφοδοσίας τῶν ἀνδρῶν τῆς ἐν τῇ Ἰταλοκρατουμένῃ περιοχῇ Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς, εἶχε καλέσει τοὺς ἔχοντας τὰ κατὰ τὸν ὀργανισμὸν Χωροφυλακῆς προσόντα πρὸς ὑποβολὴν δικαιολογητικῶν δι᾿ ἐθελοντικὴν κατάταξιν.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ὑπ᾿ ἀριθμὸν 20/198/19 ἐγκυκλίου 28 ἀπὸ 8 - 5 - 1942 διαταγῆς Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν μετὰ παρέλευσιν τριμήνου ἐλάχισται ἑκατοντάδες αἰτήσεων εἶχον ὑποβληθῆ, καὶ ἡ κεντρικὴ ὑπηρεσία διὰ τῆς ἐγκυκλίου ταύτης διαταγῆς μέμφεται σφοδρῶς τῶν ἀνὰ τὰς ἐπαρχίας ὑπηρετούντων ἀξιωματικῶν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι κατὰ τὴν γνώμην της δὲν εἶχον καταβληθῆ αἱ δέουσαι προσπάθειαι διὰ τὸν πρὸς κατάταξιν προσηλυτισμόν!!! Ἐν συνεχείᾳ, ἀφοῦ τὸ Ὑπουργεῖον ἀπηρίθμει τὰ μέχρι τότε ληφθέντα εὐεργετικὰ ὑπὲρ τῶν ὁπλιτῶν μέτρα καὶ προέ-

τρεπε ἐκ νέου τοὺς ἀξιωματικοὺς νὰ προπαγανδίζωσι μεταξὺ τῶν καταλλήλων ὅπως καταταγῶσιν εἰς τὴν Χωροφυλακήν, κατέληγεν ὡς ἀκολούθως :

«. . .Δέον νὰ κατανοηθῇ παρὰ πάντων, ὅτι ἡ συμβολὴ παντὸς εἰς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου, εἶναι ἐκπλήρωσις ὑπερτάτου καθήκοντος πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ ἔργον ὑψίστης Ἐθνικῆς σημασίας.

«Δὲν πρέπει τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς, τὸ μόνον τοῦτο Στρατιωτικὸν Σῶμα, νὰ εὑρεθῇ ἐν ἀδυναμίᾳ ἐκπληρώσεως τοῦ προορισμοῦ ὃν σήμερον καλεῖται νὰ ἐκπληρώσῃ.»

Κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν ἐξεδόθη τὸ Ν.Δ. 1637 16/7 – 14/8 – 1942 «περὶ τῶν ὑπὸ τῶν ὀργάνων τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων ἢ τῆς Χωροφυλακῆς διαπραττομένων ἀδικημάτων κατὰ τῆς ζωῆς».

Ἀξιόλογον ἐπίσης ὑπῆρξεν τὸ Ν.Δ. 1313 τῆς 23/3 – 11/5 – 1942 «περὶ ἱδρύσεως Διευθύνσεως Χωροφυλακῆς παρὰ τῇ Γενικῇ Διοικήσει Μακεδονίας», περὶ οὗ ἐποιησάμεθα ἤδη λόγον καὶ ὅπερ κατηργήθη τελικῶς διὰ τοῦ Λ.Ν. 404 τῆς 11/13 Ἰουνίου 1945.

Ἐφημέρου μᾶλλον ἰσχύος ἐξεδόθησαν καὶ πολλὰ ἄλλα Νομοθετικὰ Διατάγματα, ὡς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 795 ἀπὸ 29/11 – 1941 «περὶ ἐνεργείας προσωρινῶν μεταθέσεων Ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων», ὅπερ κατηργήθη διὰ τοῦ Ν. Δ. 1335 τῆς 28/4–22/5–1942, τὸ Ν. Δ. 1678 περὶ τροποποιήσεως οἰκονομικῶν τινῶν διατάξεων τοῦ ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς, τὸ Ν.Δ. 1752 τῆς 21/8 – /5/9 – 1942 «περὶ Νοσηλείας Ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν χωροφυλακῆς κ.λ.π. . . .», τὸ Ν.Δ. 1796/1942 καὶ ἄλλα ἥσσονος σπουδαιότητος.

ΠΡΟΑΓΩΓΑΙ — ΛΕΙΨΑΝΔΡΙΑ

Παραγωγικὰ Σχολεῖα ὑπαξιωματικῶν δὲν ἐλειτούργουν πλέον, ὅπως δὲν ἐλειτούργουν καὶ τοιαῦτα χωροφυλάκων, δι' ὃ κατὰ τὸ 1942 ἀντιμετωπίσθη πρόβλημα ἐξελίξεως τῶν ὑπαξιωματικῶν ἀλλὰ καὶ συμπληρώσεως τῶν κενῶν, ἀφ' οὗ ἀπὸ τριετίας δὲν εἶχε λειτουργήσῃ Σχολεῖον. Πρὸς τοῦτο ἐξεδόθη τὸ Ν.Δ. 2022 τῆς 5 - 8 - 1942 «περὶ ἐκτάκτου ἐνεργείας προαγωγῶν Ὑπαξιωματικῶν διὰ τὸν βαθμὸν τοῦ Ἐνωμοτάρχου καὶ Ἀνθυπασπιστοῦ Χωροφυλακῆς.

Κατὰ τὸ Διάταγμα τοῦτο ἐπροτάθησαν καὶ ἐνεγράφησαν παρὰ εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς πίνακας προακτέων ἢ μή : α) ἐνωμοτάρχαι ἐφ' ὅσον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑποβολῆς τῶν προτάσεων εἶχον 12ετῆ ὑπηρεσίαν ἐν τῇ Χωροφυλακῇ, ἐξ' ἧς 5ετῆ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἐνωμοτάρχου καὶ ἐφ' ὅσον ἦσαν «ἐπαρκῶς ἐγγράμματοι καὶ ἐπαγγελματικῶς κατηρτισμένοι» κ.λ.π. καὶ β) ὑπενωματάρχαι «ἔχοντες 5ετῆ πραγματικὴν ὑπηρεσίαν, ἐξ ἧς 3ετῆ ἐν τῷ βαθμῷ των μέχρι τέλους Αὐγούστου 1942 . . . .», κατὰ τὰ λοιπὰ δὲ ὡς καὶ ἐπὶ ἐνωμοταρχῶν.

Ἀντὶ τοῦ παραδεδεγμένου ἐν τῇ χωροφυλακῇ συστήματος τῶν ἐξετάσεων διὰ τοῦ νομοθετήματος τούτου ἐλήφθη ὡς μέτρον σειρᾶς προαγωγῆς ἡ ἀρχαιότης, βάσει τῆς ὁποίας ἐγένετο καὶ ἡ εἰς τοὺς πίνακας προακτέων ἐγγραφή. Διὰ τοῦ ἐν λόγῳ νομοθετήματος κατηργήθη προηγηθὲν τούτου Κανονιστικὸν Διάταγμα τῆς 26 - 3 - 1942 «περὶ ἐκτάκτου ἐνεργείας προαγωγικῶν ἐξετάσεων Ὑπαξιωματικῶν διὰ τὸν βαθμὸν τοῦ Ἐνωμοτάρχου καὶ Ἀνθυπασπισστοῦ Χωροφυλακῆς». Ἡ ὑπέρβασις τοῦ συστήματος τῶν ἐξετάσεων ὑπῆρξεν μᾶλλον δεδικαιολογημένη, διότι οὔτε

αἱ κρατοῦσαι συνθῆκαι Ἀσφαλείας, οὔτε οἱ κατακτηταὶ ἀλλ' οὔτε καὶ αἱ γενικώτεραι, εἰδικαὶ καὶ ἐθνικαὶ ὑπηρεσιακαὶ ἀνάγκαι ὡς καὶ αἱ τοιαῦται ἐπισιτισμοῦ παρεῖχον ἐχέγγυα καὶ ἐπέτρεπον τὸ μὲν τὴν προπαρασκευὴν τῶν ὑποψηφίων, τὸ δὲ τὴν ἀσφαλῆ καὶ ἔγκαιρον κινητοποίησιν τούτων πρὸς συμμετοχὴν εἰς τὰς ἐξετάσεις. Ἡ κίνησις ἑνὸς οἱουδήποτε ὀργάνου τῆς Χωροφυλακῆς ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, ἢ ἀπὸ χωρίου εἰς πόλιν κ.λ.π. ὑπέκειτο εἰς τὴν αὐθαίρετον κρίσιν τοῦ τελευταίου Ἰταλοῦ στρατιώτου ἢ Καραμπινιέρου. Ἡ λειτουργία τῶν ταχυδρομείων ἦτο ὑποτυπώδης, ἡ δὲ ἀρξαμένη δρᾶσις τῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων καθίστα αὐτόχρημα προβληματικὴν τὴν μετακίνησιν μεμονωμένων ἀνδρῶν χωροφυλακῆς. Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου θὰ ἐπανέλθωμεν κατωτέρω προκειμένου περὶ τῆς δημιουργίας Ἀξιωματικῶν. Τὸ Ν.Δ. 2022/42 ἴσχυσεν μόνον διὰ τὸ 1942 καὶ περιεῖχεν ὀλίγας σχετικῶς τρωτά, δεδομένου μάλιστα ὅτι ὁ ἔλεγχος τῶν προτάσεων καὶ ἡ σύνταξις τῶν πινάκων εἶχε τεθῆ ὑπὸ τὰς ἐγγυήσεις ἐπιτροπῆς, προεδρευομένης ὑπὸ Ἀνωτάτου Ἀξιωματικοῦ Χωροφυλακῆς καὶ ὅτι ἀφεώρα προαγωγὰς μέχρι καὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ Ἀνθυπασπιστοῦ. Λόγω ὅμως ἐπιδεινώσεως τῆς καταστάσεως ἐν τῷ Σώματι, ἰδία λόγῳ δημιουργηθεισῶν συνθηκῶν διαβιώσεως ὡς ἐκ τῶν συνεχῶν ἐπιθέσεων καὶ δολοφονικῶν πράξεων τοῦ Κ.Κ.Ε., τῆς ἀντιδικίας πρὸς τὰς ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἐπηρεαζομένας ὀργανώσεις, τῶν διώξεων τῶν κατακτητῶν καὶ τῶν ἀθλίων οἰκονομικῶν κατρακυλισμάτων, ὄχι μόνον δὲν ἐνεφανίζετο Ἕλλην διὰ νὰ καταταγῆ εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἀλλὰ καὶ οἱ ἤδη ὑπηρετοῦντες κατέφευγον εἰς οἵας ἠδύναντο μεθόδους ἵνα ἐξαναγκάσωσι τὴν ὑπηρεσίαν καὶ προβῆ εἰς τὴν ἀπόλυσίν των, δεδομένου ὅτι εἶχεν ἀπαγορευθῆ ἡ ἀπόλυσις.

Οὕτω ἐπληθύνθησαν τὰ συνεπαγόμενα ἀπόλυνσιν παραπτώματα μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ γάμος. Ὁ ἀπὸ τῆς 4 - 12 - 1942 ἀναλαβὼν Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν, πονηρὸς ὡς ἡ ἀλώπηξ, ἐπελήφθη προσωπικῶς τοῦ θέματος τῆς διατηρήσεως μεγαλυτέρας κατὰ τὸ δυνατὸν δυνάμεως Χωροφυλακῆς καὶ δέον νὰ δεχθῶμεν ὅτι πρὸς τοῦτο ἐπέτυχε.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον προεκάλεσε τὴν ἔκδοσιν νόμων, δι' ὧν ἠδύνατο νὰ ἀπονέμη βαθμούς, ὡς τὸν νόμον 395/1943 δι' οὗ προήχθησαν εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμὸν ὑπενωματάρχαι ὄντες ἀπόφοιτοι Γυμνασίου ἐφ' ὅσον εἶχον συμπληρώσει ἐνιαύσιον ὑπηρεσίαν εἰς τὸν βαθμὸν των μέχρι τοῦ 1942, τὸν Νόμον 648 τῆς 21/23 Σεπτεμβρίου 1943 δι' οὗ προήχθησαν εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμὸν Ὑπενωμοτάρχαι καὶ Ἐνωμοτάρχαι, ἀνεξαρτήτως γραμματικῶν γνώσεων, ἔχοντες τρίμηνον εἰς τὴν ζώνην τῶν πρόσω καὶ 3ετῆ ὑπηρεσίαν εἰς τὸν βαθμὸν των, τὸν νόμον 957/1943, ὅστις ὑπῆρξε τὸ ἀποκορύφωμα τῆς ἐξαθλιώσεως τῆς ἐννοίας τῶν προαγωγῶν καὶ καθ' ὃν προήγοντο εἰς ὑπενωματάρχας χωροφύλακες ἀνεξαρτήτως μὲν χρόνου ὑπηρεσίας ἐὰν ἦσαν τελειόφοιτοι Γυμνασίου, ἀνεξαρτήτως δὲ γραμματικῶν γνώσεων ἐφ' ὅσον εἶχον ἐνιαύσιον ὑπηρεσίαν, δι' ἁπλῆς Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Βάσει τοῦ νόμου τούτου καὶ τῶν ἐν συνεχείᾳ τροποποιητικῶν καὶ συμπληρωματικῶν τοιούτων ὡς καὶ τῶν ληφθέντων οἰκονομικῶν μέτρων, περὶ ὧν θὰ ὁμιλήσωμεν κατωτέρω συνεκράτησε μέγαν ἀριθμὸν ὁπλιτῶν ὁ Ταβουλάρης, ἀσχέτως ἐὰν βραδύτερον ἐδημιουργήθη ἀδιέξοδον διὰ τὴν Χωροφυλακήν, λόγω τοῦ σοβαροῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀγραμμάτων ὑπαξιωματικῶν.

Δεχόμενος καθ' ἑκάστην εἰς τὸ μέγαρον Παλαιῶν Ἀνακτόρων, ἔνθα ἐστεγά-

ζοντο τότε αἱ ὑπηρεσίαι Χωροφυλακῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, ὁ Ταβουλάρης διαφόρους ὁπλίτας ἐξαιτουμένους ἀπόλυσιν, μετάθεσιν κ.λ.π. τοῖς ἀπένειμεν, εἰς ἀπάντησιν, βαθμοὺς καὶ τοῖς διένειμεν χρήματα δι' ἐγγραφῆς τούτων εἴς τινα κατάστασιν ἣν ἐτήρει εἴς διαρκῶς παρευρισκόμενος πλησίον του Ἀξιωμστικός. Χωροφύλακες κατερχόμενοι μὲ ἄδειαν ἐκ Βορείου Ἑλλάδος ἐπέστρεφον βαθμοφόροι καὶ ἀκμαιότεροι οἰκονομικῶς, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ «Ταβουλαρικοί». Σχετικῶς ὑπῆρξεν καὶ ὁ Ν. 993/43. Ὅταν πλέον ὁ κομμουνιστικὸς κλοιὸς εἶχε δημιουργήση ἀδιέξοδον τότε πλέον ὁ Ταβουλάρης διαγνώσας τὴν ἀναγκαίαν παραμονὴν τῶν ὁπλιτῶν ἐκάλυψε τὸν ἀνωτέρω νόμον διὰ τοῦ νόμου 1332/1944 καὶ ὀλίγον ἔτι ἐν συνεχεία διὰ τοῦ νόμου 1361 τῆς 15 Ἰανουαρίου / 12 Ἀπριλίου 1944 «περὶ ἐκτάκτου προαγωγῆς ἐνωμοταρχῶν καὶ ὑπενωμοταρχῶν εἰς τοὺς βαθμοὺς ἐνωμοτάρχου καὶ Ἀνθυπασπιστοῦ».

Ἀνωτέρω ἀνεγνωρίσαμεν εἰς τὸν Ταβουλάρην ὡς ἀναγκαίαν διὰ τὴν συγκράτησιν τῶν ὁπλιτῶν εἰς τὰς τάξεις τοῦ Σώματος τὴν λῆψιν τοιούτων ἐκτάκτων, ἀνωμάλων καὶ ἐπιζημίων μέτρων ὅσον ἀφορᾷ τὰς προαγωγὰς κ.λ.π., ὀφείλομεν ὅμως ν' ἀναφερθῶμεν καὶ εἴς τινας προαγωγὰς αἵτινες δὲν ὑπερέβησαν ἁπλῶς τὴν λογικὴν καὶ τὸν νόμον, ἀλλὰ κατεπάτησαν πᾶσαν ἔννοιαν ἠθικῆς τάξεως καὶ ἀρχῆς καὶ στεροῦνται οἱασδήποτε εὐλόγου δικαιολογητικῆς βάσεως διὰ τὴν ἐποχήν.

Μεταξὺ τῶν πολλαπλῶν ἐκπληκτικῶν περιπτώσεων ἀναφέρομεν ἐκείνην τοῦ υἱοῦ τοῦ ἐξ ἀποκαταστάσεως κατὰ τὴν κατοχὴν ὑποστρατήγου Παπαγρηγοράκη, ὅστις «υἱὸς» καταταγεὶς εἰς τὴν Χωροφυλακὴν κατὰ τὰς χαλεπὰς ἐκείνας ἡμέρας καὶ ὑπηρετῶν εἰς Διεύθυνσιν Εἰδικῆς Ἀσφαλείας ἐξελίχθη εἰς Ἀνθυπομοίραρχον ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν, ἀλλ' ἡ πλέον ἐκπληκτικὴ καὶ ἐξαιρετικῶς ἐπίμεμπτος περίπτωσις ὑπῆρξεν ἡ τοῦ λίαν βεβαρυμένου κακοποιοῦ Μπουρτζάλα Θωμᾶ, ὅστις καταταγεὶς ὡς Α.Θ. Χωροφύλαξ τὴν 19 Νοεμβρίου 1943, τὴν 29 - 5 - 1944, ἤτοι μετὰ ἓξ περίπου μῆνας, διὰ Διατάγματος τοῦ Ταβουλάρη προήχθη εἰς Ἀνθυπομοίραρχον (9).

Δεινοτέρα περιύβρισις βαθμῶν καὶ ἀναξιοπρεπεστέρα ἀπονομὴ τούτων δὲν ἐπεσυνέβη ἄλλοτε, ἀλλ' οὔτε καὶ ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ τις ὅτι θὰ συνέβαινεν.

Εἰς μίαν ἄλλην διεύθυνσιν τοῦ Ὑπουργείου, οὗτινος προΐστατο ὁ Ταβουλάρης, εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Διευθύνσεως Ἐγκληματολογικῶν Ὑπηρεσιῶν, ὑπῆρχεν δελτίον ἐγκληματικότητος τοῦ Μπουρτζάλα, πλουτισμένον μὲ συλλήψεις καὶ καταδίκας ἐπὶ ἀντιποιήσει ἀρχῆς, παρανόμῳ ὁπλοφορία, ψευδῆ καταμηνύσει, ἀπάτη, δυσφημίσει κ.λ.π.(10). Παρὰ ταῦτα οὐδὲν ἐκ τούτων ἠμπόδισεν τὸ καθεστὼς Ταβουλάρη ἵνα προαγάγη εἰς Ἀξιωματικοὺς Χωροφυλακῆς(!) τοιούτους τύπους, οὓς εἶχεν στρατολογήσει ἵνα δημιουργήση τὰς ἐνόπλους δυνάμεις πρὸς ἐπιστήριξιν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐξ ἀντιβασιλισμοῦ κορυβαντιούντων καὶ εἰς παθολογικῶν αἰτιάσεων περὶ τοῦ μέλλοντος διακατεχομένων.

Εἰς τὴν ἱστορίαν ἀναφέρεται ἡ περίπτωσις ἑνὸς κακοποιοῦ Βιντόκ, ὅστις, με-

(9) Βλέπε περὶ τούτου κλπ. ὑπ' ἀριθ. 906/7/1 ἀπὸ 28-3-1945 διαταγὴν Ἀρχηγείου Β Χωρ)κῆς, τὴν ἀπὸ 18-5-1945 ἔκθεσιν ἐξαγομένου τοῦ τότε Ἀντισυνταγματάρχου Λαμπροπούλου Σπήλιου, ὑπ' ἀριθμ. 1/1161/1 φάκελλον Ὑπουρ. Δημ. Τάξεως κλπ.

(10) Βλέπε ὑπ' ἀριθμ. 34240 φάκ. Δ/νσεως Ἐγκληματογογικῶν Ὑπηρεσιῶν.

ταμεληθεὶς διὰ τὸ κακοποιὸν παρελθόν του, προσέφερεν τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν Ἀστυνομίαν καὶ ἐξειλίχθη εἰς διοικητὴν ἐνωμοτιῶν καταδιώξεως Παρισίων, ἀλλ' ὁ Βιντὸκ καὶ βαθέως μετημελήθη ἀλλὰ καὶ πάντοτε παρέμεινεν Γάλλος, ἐνῶ ὁ Μπουρτζάλας οὔτε τὰς σχέσεις του μὲ τὴν κακοποιΐαν διέκοψε ἀλλὰ καὶ ὄργανον τῶν Γερμανικῶν S. S. ἦτο, καταδικασθεὶς εἰς ἰσόβια δεσμὰ δι' ὑπ' ἀριθμ. 122/5/3/1947 ἀποφάσεως τοῦ εἰδικοῦ δικαστηρίου Ἀθηνῶν, ἐν γνώσει τῶν απονεμόντων εἰς αὐτὸν τὰς προαγωγάς.

Ἐνδεικτικῶς ἀνεφέρθησαν αἱ δύο ὡς ἀνωτέρω περιπτώσεις, διότι ἡ ἀνώμαλος ἀπονομὴ βαθμῶν ὑπὸ τοῦ Ταβουλάρη εἶχε προσλάβει ἱκανὰς διαστάσεις καὶ ἐπὶ μακρὸν ἡ τακτικὴ ἐκείνη ἐβασάνισε τόσον τὴν πολιτείαν καὶ τὸ Σῶμα, ὅσον καὶ τοὺς προαχθέντας, οἵτινες, στερούμενοι γραμματικῶν γνώσεων, δὲν ἠδύναντο μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν νὰ συνειδητοποιήσωσι τὰς ἐκ τοῦ βαθμοῦ των εὐθύνας καὶ ν' ἀνταποκριθῶσιν εἰς ταύτας.

Ὁμιλοῦμεν περὶ τῶν πολλῶν εἰς οὓς εἶχεν ἀπονεμηθῆ εἷς βαθμὸς καὶ οὐχὶ περὶ τῶν ἀνηκόντων εἰς ὡρισμένας ὁμάδας τῆς Διευθύνσεως Εἰδικῆς Ἀσφαλείας τοῦ Κράτους ἢ τοῦ περιβάλλοντος τοῦ Ταβουλάρη, οἵτινες διὰ προαγωγῶν ἀνωμάλου κατὰ τὸ πλεῖστον διαδικασίας ἀπὸ Χωροφύλακες εἶχον ἐξελιχθῆ εἰς Ἀνθυπασπιστάς. Οἱ τελευταῖοι ἀπετέλεσαν μίαν ἀσήμαντον πλὴν προκλητικὴν διὰ τὴν περίοδον μειοψηφίαν, ὀφείλομεν ὅμως νὰ εἴπωμεν ὅτι οὗτοι ἐπρωτοπόρησαν εἰς τὸν ἀντικομμουνιστικὸν ἀγῶνα.

Ὁ Ταβουλάρης δὲν ἐπέφερεν μόνον εἰς τὴν ὁπλιτικὴν δύναμιν ἀνωμαλίας διὰ τῶν προαγωγῶν, ἔνθα ἐπὶ τέλους, ὡς προείπομεν, ὑπῆρχε καὶ ἡ δικαιολογία τῆς ἀντιμετωπίσεως τῆς πρὸς διαρροὴν τάσεως καὶ ἐπεκράτησεν ἡ σκέψις ὅτι διὰ τῆς ἀφειδοῦς ἀπονομῆς βαθμῶν θὰ προεκαλεῖτο ἀνταγωνισμὸς ἐν τῷ ἀντικομμουνιστικῷ ἀγῶνι, ἀλλὰ προσεπάθησε νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν τοιαύτην δραστηριότητά του καὶ ἐπὶ τῶν Ἀξιωματικῶν

Πρὶν ἢ προχωρήσωμεν εἰς τὴν δημιουργηθεῖσαν ἐν τῇ Χωροφυλακῇ κατάστασιν ἐπὶ Ὑπουργίας Ταβουλάρη, κρίνομεν ἀπαραίτητον μίαν λίαν συνοπτικὴν ἀνασκόπησιν τῶν ἀφορώντων τὴν ὑπαγωγὴν τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν ὡς καὶ τοῦ γενικωτέρου ρόλου ὃν ἐπεδίωξε νὰ διαδραματίσῃ ὁ Ταβουλάρης.

Διὰ Ν. Δ. τῆς 14–5–1941 τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἀσφαλείας μετωνομάσθη εἰς Ὑπουργεῖον.

Κατὰ τὰς πρώτας μετὰ τὴν κατάρρευσιν ἡμέρας ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Τσολάκογλου τὸ Ν. Δ. 100 τῆς 28–29 Μαΐου 1941 (Φ.Ε.Κ. 180) διὰ τοῦ ὁποίου κατηργήθη ἡ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Στρατιωτικῶν Διεύθυνσις Χωροφυλακῆς καὶ τὸ Σῶμα ὑπήχθη ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίας Ἀσφαλείας.

Ταυτοχρόνως πρὸς τὸ ἀνωτέρω Ν. Δ. ἐξεδόθη καὶ τὸ ὑπ'. ἀριθμ. 98 τοιοῦτον « περὶ καταστάσεως τῶν Ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς», δυνάμει τοῦ ὁποίου παρεσχέθη εἰς τὸν Ὑπουργὸν Δημοσίας Ἀσφαλείας ἡ εὐχέρεια νὰ καθορίζῃ τὴν κατάστασιν τῶν Ἀξιωματικῶν.

Ὁ πρῶτος κατοχικὸς Ὑπουργὸς Δημοσίας Ἀσφαλείας, στρατηγὸς Μάρκου, ἐγκατέστησεν ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Ἀσφαλείας προσωποπαγὲς ἐπιτελεῖον ἐξ Ἀξιωματικῶν τοῦ στρατεύματος, ἐπικεφαλῆς τῶν ὁποίων ἐτοποθέτησεν τὸν Συνταγματάρ-

χην Πεζικοῦ Κακούρην, σχετικὰ ὑπῆρξαν καὶ τὰ Ν. Δ. 28 τῆς 10–13 Μαΐου 1941 «περὶ τοποθετήσεως Γενικοῦ Διευθυντοῦ Ὑπουργείου Δημοσίας Ἀσφαλείας» καὶ 583 τῆς 17–22–10–1941 «περὶ συστάσεως γραφείου Ὑπουργοῦ κ.λ.π.».

Διὰ τοῦ Ν. Δ. 1201 τῆς 8/9 Ἀπριλίου 1942 κατηργήθη τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίας Ἀσφαλείας καὶ ἔκτοτε ἡ Χωροφυλακὴ δι' ὅλα τὰ θέματα ὑπήχθη εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν, μέχρι τῆς 1ης Νοεμβρίου 1945, ὅτε δυνάμει τοῦ Α. Ν. 638 συνεστήθη τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίας Τάξεως.

ΥΠΟΥΡΓΙΑ ΑΝ. ΤΑΒΟΥΛΑΡΗ — ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΤΑΚΤΙΚΗ

Τὴν 2 Δεκεμβρίου 1942, κατόπιν παραιτήσεως τοῦ Στρατηγοῦ Γ. Τσολάκογλου, ἀνέλαβε τὴν Πρωθυπουργίαν τῆς ἐν τῇ κατεχομένῃ Ἑλλάδι Κυβερνήσεως ὁ καθηγητὴς Κ. Λογοθετόπουλος καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς διωρίσθη Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ὁ Ἀναστάσιος Ταβουλάρης.

Ὡς εἶχεν ἤδη ἐξελιχθῆ ἡ δικαιοδοσία τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, οὗτος ἦτο ὁ μόνος διαθέτων δύναμιν, ἥτις ἠδύνατο νὰ δράσῃ ἐνόπλως, ἀναλόγως τῶν περιστάσεων καὶ τῶν συνθηκῶν, αἵτινες θὰ ὑφίσταντο εἰς τὴν χώραν, τόσον κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς, ὅσον καὶ κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς ἀπελευθερώσεως.

Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Ταβουλάρη εἰς τὸ προσκήνιον τῶν μελῶν τῆς ὑπὸ τὸν Κ. Λογοθετόπουλον Κυβερνήσεως, ἤτοι εἰς μίαν συνεργασίαν δύο προσώπων ἀσυνδέτων κατὰ τὸ παρελθόν, καθ' ἣν στιγμὴν ὑπῆρχον τόσοι ἄλλοι μνηστῆρες, δὲν ὑπῆρξεν ἁπλοῦν σύμπτωμα ἀπόψεων ἢ ἀποτέλεσμα αὐθορμήτου τινὸς παρορμήσεως, ἀλλὰ μία ἐκδήλωσις καὶ ἐπιτυχία τῆς Γερμανικῆς κατοχῆς, ἐκμεταλλευθείσης τὴν πολιτικὴν καὶ πολιτειακὴν κουφότητα ὡρισμένων Ἑλλήνων.

Κατ' ἐπανάληψιν ἔχομεν διαδηλώσει τὴν ἀποστροφὴν ἡμῶν, διὰ τὴν παροῦσαν προσπάθειαν, ν' ἀναφερθῶμεν εἰς τὰς πολιτικὰς τῆς χώρας ἐξελίξεις, ἀλλὰ καὶ κατ' ἐπανάληψιν παρέβημεν τὴν τοιαύτην ἀρχήν, διότι ἦτο ἀδύνατον ἄλλως νὰ ἑρμηνεύσωμεν διάφορα πεπραγμένα ἐν τῷ Σώματι τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ὡρισμένας ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ Σώματος τούτου, συνεπείᾳ ἀνεξηγήτου καὶ ἀπαραδέκτου ἄλλως ἐνίοτε δραστηριότητος ὑπηρεσιῶν τινῶν.

Οὕτω καὶ ἐν προκειμένῳ, ἵνα ἑρμηνευθῶσιν τὰ ἐν τῇ Χωροφυλακῇ καὶ παρ' αὐτῆς πεπραγμένα κατὰ τὴν περίοδον 1943 καὶ 1944, εἶναι ἀναγκαῖον ν' ἀναλύσωμεν τὴν Ὑπουργοποίησιν καὶ δραστηριότητα τοῦ Ταβουλάρη.

Κατὰ τὸ 1942 οἱ Γερμανοὶ ἐπεδίωξαν νὰ παρασύρωσιν Ἕλληνας, εἰς τὸν πόλεμον τοῦ Ρωσσικοῦ μετώπου, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ ἀντικομμουνιστικοῦ ἀγῶνος, πρᾶγμα ὅπερ εἶχον ἀναθέσει εἰς τὰς φιλογερμανικὰς καὶ Χιτλερικὰς ὀργανώσεις ΟΕΔΕ καὶ ΕΣΠΟ. Ὑποστηρίζεται ὅτι τῆς ὅλης ἐπιστρατευτικῆς κινήσεως ἡγεῖτο ὁ Στρατηγὸς Μπάκος, χωρὶς τοῦτο νὰ προκύπτει ἡμῖν ἢ νὰ ἐνδιαφέρῃ τὸ παρόν.

Τὸ ἔργον τῶν ὀργανώσεων τούτων ἀνετράπη διὰ τῆς ἀνατινάξεως τῶν γραφείων τῆς μὲν ΟΕΔΕ (ὁδὸς Κατακουζηνοῦ) τὴν 21 Αὐγούστου 1942, τῆς δὲ ΕΣΠΟ (γωνία ὁδῶν Γλάδστωνος καὶ Πατησίων) τὴν 22 Σεπτεμβρίου 1942.

Αἱ ἀνατινάξεις αὗται ὑπῆρξαν ἔργον δολιοφθορᾶς μελῶν τῆς ὀργανώσεως ΠΕΑΝ(11), ἡ δευτέρα δὲ ἐκ τούτων ἀπέβη καταστρεπτικωτάτη τόσον διὰ τοὺς Γερμα-

(11) Π.Ε.Α.Ν. (Πανελλήνιος Ἕνωσις Ἀγωνιζομένων Νέων) συνεστήθη κατὰ τὸ φθινό-

νοὺς καὶ τὰ ἀποτελοῦντα τὴν διοίκησιν τῆς ΕΣΠΟ ἄτομα, ὅσον καὶ διὰ τὰς περὶ ἐπιστρατεύσεως τῶν Ἑλλήνων Γερμανικὰ σχέδια (νεκροὶ 45, βαρέως τραυματίαι 32, ἐξ ὧν 27 Ἕλληνες καὶ οἱ λοιποὶ Γερμανοί).

Ἐκτὸς τῆς τοιαύτης ματαιώσεως τῶν σχεδίων ἐκείνων ἐνεφανίσθησαν καὶ ἕτερα οὐσιώδη μελανὰ σημεῖα εἰς τὸν ὁρίζοντα τῶν Γερμανικῶν ἐπιδιώξεων λήγοντος τοῦ ἔτους 1942, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὅλως ἐξαιρετικὴν θέσιν καὶ σοβαρὰς ἐπιπτώσεις ἔσχον 1) ἡ ἄνδρωσις τῶν Ἑλληνικῶν ἀνταρτικῶν δυνάμεων καὶ ἡ δι' αὐτῶν δημιουργία ἑνὸς ἐπικινδύνου εἰς τὰ μετόπισθεν τοῦ ἐν Ἑλλάδι Γερμανικοῦ στρατοῦ συμμαχικοῦ προγεφυρώματος, τοῦ ὁποίου ἡ ἀξία ἀσφαλῶς προεβλήθη ὡς ὑψηλῆς στάθμης κατόπιν τοῦ ἐπιτεύγματος κατὰ τῆς γεφύρας «Γοργοποτάμου», 2) ἡ ὁμαδικὴ ἀντίδρασις καὶ ἐξέγερσις τῶν Ἑλλήνων εἰς κάθε νέαν Γερμανικὴν ἀπόπειραν νὰ ἐπιβάλη βαρυτέρας μορφῆς ὑποδούλωσιν ἢ νὰ ἐπιδιώξη λύσεις ἀσυμφόρους εἰς τό Ἑλληνικὸν Ἔθνος. Οἱ κατακτηταὶ καὶ εἰδικώτερον οἱ ἰθύνοντες Γερμανοὶ εἶχον παρακολουθήσει μὲ κάποιαν ἔκπληξιν τὰ γεγονότα κατὰ τὸν ὑπέροχον ἑορτασμὸν τῆς ἐθνικῆς ἑορτῆς, 25–3–1942, παρηκολούθησαν ἔτι περισσότερον ἔκπληκτοι τὴν περιφρόνησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ πρὸς τὰς ἀπὸ 28 Ἀπριλίου 1942 προκηρύξεις των ἐναντίον τῶν ἀπεργιῶν καὶ ἀπεργῶν, προκηρύξεων ἀπαγγελουσῶν τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, ὅταν κατὰ τὰ τέλη Αὐγούστου 1942 ἐκηρύχθη γενικὴ ἐργατοϋπαλληλικὴ ἀπεργία κατ' ἐντολὴν τῆς ἐν Καΐρῳ Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ 3) ἡ εἰς βάρος τῶν Γερμανῶν ἔκβασις τῶν μαχῶν Ἐλ Ἀλαμέϊν καὶ Στάλινγκραντ.

Πάντα ταῦτα ὡδήγησαν τὴν Γερμανικὴν ἡγεσίαν εἰς ἀναθεώρησιν τῆς μέχρι τότε τακτικῆς των ἐν Ἑλλάδι, καὶ ἀντὶ τῆς ἐπιδιωκομένης ἐπιστρατεύσεως ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν τὸ σχέδιον τοῦ διχασμοῦ τῶν Ἑλλήνων.

Ἡ νέα τακτικὴ ὑπῆρξεν εὔκολος λόγῳ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπιπολαιότητος.

Ὡμιλήσαμεν ἤδη ἐν τοῖς πρόσθεν περὶ τοῦ ἐκδηλωθέντος, ἅμα τῇ καταρρεύσει, ἀντιβασιλισμοῦ, ἐκ τοῦ παρατεθέντος ἀνωτέρω ἀποσπάσματος ἐκ τοῦ ἱδρυτικοῦ τοῦ Ε.Δ.Ε.Σ. (12), εἴδομεν μὲ πόσην μανίαν εἶχον στραφῆ κατὰ τοῦ βασιλέως οἱ Ἐδεσῖτες καὶ ὡς ἱδρυταὶ καὶ ἐν τῇ πράξει, καὶ συμπληροῦντες παρατηροῦμεν ὅτι καὶ ὁ Σαράφης καὶ ὁ Ψαρρὸς καὶ εἷς ἀριθμὸς ὀπαδῶν τοῦ Ε.Α.Μ. ἀπησχολοῦντο ἐντόνως μὲ τὸν ἀντιβασιλισμό, χρησιμοποιοῦντες τοῦτον καὶ ὡς σύνθημα ἀσκουμένης προπαγάνδας ἀλλὰ καὶ ὡς « μέσον» εὐημερίας τοῦ μέλλοντος, τὴν ὁποίαν ἀφειδῶς ὑπέσχοντο.

Ἐκτὸς αὐτοῦ τοῦ κύκλου ἀλλ' ἐπὶ τῶν αὐτῶν θέσεων μάχης, ὅσον ἀφορᾶ τὴν Βασιλευομένην Δημοκρατίαν, εὑρίσκοντο εὐλόγως οἱ κομμουνισταί, οἵτινες, συνεπέστεροι πρὸς τὰς μονίμους ἐπιδιώξεις των, ἐχρησιμοποίουν τὰ ἀνοικτίρμονα καὶ ἀδελφοκτόνα βέλη τῆς φαρέτρας των κατὰ παντὸς μὴ ἀνήκοντος ἢ μὴ ὑποτασσομένου ἄνευ ὅρου εἰς τὰς ὀργανώσεις των.

Ὁ κατὰ πάντων οὗτος ἐξοντωτικὸς ἀγὼν τῶν κομμουνιστῶν ἐβράδυνε κάπως

πωρον 1941 μὲ σκοπὸν τὴν ἐθνικὴν ἀντίστασιν καὶ κοινωνικὰς μεταρρυθμίσεις μεταπελευθερωτικῶς, χωρὶς νὰ κατατρίβεται εἰς πολιτειακὰς διακηρύξεις και θέσεις. Μετὰ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως, ἤτοι τὸν Ὀκτώβριον 1942, διὰ προκηρύξεως τῆς ὀργανώσεως ταύτης διετυπώθη ἕνα θαυμάσιον «πιστεύω» τῶν πολεμιστῶν τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου.

(12) Βλέπε ὁλόκληρον τοῦτο Διον. Μπενετάτου «Τὸ Χρονικὸ τῆς Σκλαβιᾶς» σελ. 55-58.

νὰ ἐκδηλωθῇ, ὥστε μέγας ἀριθμὸς Ἑλλήνων, διαπνεομένων ὑπὸ ἀντιβασιλικῶν καὶ Δημοκρατικῶν ἀρχῶν, νὰ προστρέξῃ καὶ νὰ ἐγκλωβισθῇ εἰς τὰς τάξεις τοῦ Ε.Α.Μ· δεδομένου μάλιστα ὅτι ἐν τῷ ἱδρυτικῷ τοῦ Ε.Α.Μ. δὲν ἀναφέρεται οὔτε μία λέξις ὑπὲρ ἢ κατὰ τοῦ Βασιλέως, παραπεμπομένου τοῦ θέματος εἰς τὴν «ἐλευθέραν» ἐτυμηγορίαν τοῦ λαοῦ.

Οἱ Γερμανοὶ ἀπὸ τῆς εἰσόδου των εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐμφανισθέντες ὡς ἀντιδικοῦντες ὄχι μὲ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, πρὸς ὃν διεκήρυττον τὴν φιλίαν των, ἀλλὰ μὲ τὸν Βασιλέα καὶ τὴν Κυβένησίν του, προσεπάθησαν νὰ προσεταιρισθοῦν ἀντιβασιλικὰ στοιχεῖα. Καὶ εἰς τὴν προσπάθειαν ταύτην θὰ ἀπετύγχανον οἱ Γερμανοὶ παταγωδῶς, ἐὰν δὲν ἐνεφανίζοντο μωροφιλόδοξοι τινὲς οἵτινες ἡδονισθέντες ἐκ τῆς σκέψεως ὅτι θ' ἀπέβαινον οἱ κυβερνῆται τῆς αὔριον, κατέστησαν τὸν ἑαυτόν των ἕρμαιον τῶν τοιούτων οἰήσεων καὶ παθῶν καὶ εὑρέθησαν παρασκηνιακῶς ἢ ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἐπικεφαλῆς κινήσεως διὰ τὴν πάταξιν τοῦ κομμουνιστικοῦ κνδύνου, τὴν ἐξασφάλισιν τῆς Δημοκρατίας, τὴν ἀποτροπὴν τῆς ἐπανόδου τοῦ Βασιλέως καὶ τὴν προφύλαξιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐκ τῆς αἱμορραγίας τοῦ ἐνόπλου ἀνταρτικοῦ ἀγῶνος.

Ἡ ἀρχικὴ ἡγεσία αὐτοῦ τοῦ σχεδίου ἀποδίδεται εἰς τὸν Στρατηγὸν Θεόδωρον Πάγκαλον (13), οὗτινος προωθημένον καὶ ἀπολύτου ἐπικαιρότητος κλιμάκιον ὑπῆρξεν ὁ Ταβουλάρης διὰ τῆς ἀπεριορίστου καὶ δικτατορικῆς ἐξουσίας τοῦ ὁποίου ἐπεδιώχθη ἡ διαφοροποίησις τῶν ἐν τῇ Χωροφυλακῇ ἀντιλήψεων καὶ κατευθύνσεων μὲ ἀπώτερον σκοπὸν τὴν δημιουργίαν προϋποθέσεων διὰ τοὺς ἀνωτέρω ἀντικειμενικοὺς σκοπούς, οἵτινες ἦσαν καὶ σκοποὶ τῶν Γερμανῶν.

Δυστυχῶς, τὸν Γερμανικὸν τοῦτον « παιᾶνα» κατὰ τοῦ Βασιλέως, παρατηροῦμεν ὅτι τὸν ἔψαλλον, ἀσφαλῶς ἐκ πλάνης, καὶ ἀδιάβλητοι κατὰ τὰ λοιπὰ πολιτικοὶ ἄνδρες καὶ πολιτικοὶ ὀργανισμοί.

Οὕτω τὴν 20 Μαρτίου 1943 συνεστήθη τὸ Ε.Δ.Ε.Μ. (Ἐθνικὸν Δημοκρατικὸν Ἀπελευθερωτικὸν Μέτωπον) καὶ ὑπεγράφη τὸ πρακτικὸν ἱδρύσεως τούτου ἐκ τῶν κομμάτων τοῦ Θεμιστοκλῆ Σοφούλη, Γεωργίου Καφαντάρη, Ἰωάννου Θεοτόκη καὶ Γεωργίου Παπανδρέου καὶ ἐκ τῶν ὀργανώσεων Ε.Δ.Ε.Σ., Τρία Ἄλφα, Τρία Ἔψιλον, Λ.Α.Ε., Σ.Κ.Ε. καὶ Ἀγροτικῆς Σοσιαλιστικῆς Ὁμάδος, ἐν τῷ ὁποίῳ πρακτικῷ διετυποῦτο Φιλιππικὸς κατὰ τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Βασιλικοῦ θεσμοῦ.

Οὕτω ὁ διχασμὸς ἐπεδιώκετο καὶ ἐδιδάσκετο παρ' ἁπάντων καὶ ἐν παντὶ ἐπὶ μεγίστῃ ζημίᾳ τοῦ Ἐθνικοῦ ἀγῶνος, τὸν ὁποῖον ἐπισήμως ἐξεπροσώπει ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, καὶ ὁ διχασμὸς οὗτος ἔσχεν ὡς ἀναγκαῖον καὶ φυσικὸν ἐπακολούθημα τὴν κατάτμησιν τῶν δυνάμεων ἀντιστάσεως, τὴν διασπορὰν καὶ κυριαρχίαν τῆς ἀμφιβολίας καὶ ἀλληλοϋποβλέψεως καὶ τὴν ἀδίστακτον ἐκμετάλλευσιν καὶ ἐπιβουλὴν τῶν ἀρριβιστικῶν τύπων.

Ὁ ὀργανισμὸς τοῦ Ε.Δ.Ε.Μ. δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιζήσῃ τῶν κομματικῶν ἀθλιοτήτων καὶ ἐνῷ ἐκεῖνος ἔσβηνε καὶ τὸ πρόβλημα τῆς ἐθνικῆς ἑνότητος καὶ ἀμύνης ὠρθώνετο ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ ἐπιβλητικώτερον, ἀλλὰ καὶ ὡς χίμαιρα ἐνώπιον ὀγκουμένης κομμουνιστικῆς ἀπειλῆς, ἐπετεύχθη μία προσέγγισις καὶ συμφωνία τοῦ πολιτικοῦ κόσμου τῆς ἐποχῆς ἐπὶ τοῦ πολιτειακοῦ, καθ' ἣν τοῦτο θὰ ἐλύετο μετὰ τὴν ἀπελευ-

(13) Δ. Μπενετάτου σελ. 130, 144–147 κλπ.

θέρωσιν δι'ἀδιαβλήτου δημοψηφίσματος, ἤτοι συμφώνως πρὸς διακήρυξιν τοῦ ἰδίου Βασιλέως Γεωργίου Β'

Ἡ συμφωνία αὕτη τοῦ πολιτικοῦ κόσμου δὲν συνέφερε εἰς τὰ σχέδια τῶν Γερμανῶν, ἀλλ' οὔτε εἰς τὴν « ἑταιρείαν» Ταβουλάρη, καὶ ὁ ἡγέτης τῆς τότε Ἀγροτικῆς Σοσιαλιστικῆς Ὁμάδος Δ. Μπενετᾶτος, ἀναφερόμενος εἰς τὰς μεταξὺ Ε.Ο.Ε.Α. καὶ Ε.Λ.Α.Σ. συγκρούσεις καὶ εἰς τὰς ἐν Ἀθήναις ἐπιθέσεις τῶν κομμουνιστῶν κατὰ τῶν ὁπαδῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1943, γράφει « Δύο ἔνο-
» πλοι παρατάξεις βρίσκονται τώρα στὸ βουνό, ποὺ ἄρχισαν νὰ κτυπιοῦνται. Ἐδῶ
» στὴν Ἀθήνα οἱ τσολιάδες μὲ τὸν δάκτυλο στὴν σκανδάλη τῶν Γερμανικῶν ὅπλων
» ποὺ διακηρύσσουν ὅτι αὐτοί, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση θὰ τηρήσουν τὴν τάξη καὶ
» ἐναντίον τοῦ Ε.Λ.Α.Σ.

« Καὶ τῶν δύο αὐτῶν ἐνόπλων μερίδων κοινόν των
» σύνθημα εἶναι ἐναντίον τοῦ Βασιλέως Γεωργίου Β'.

»Θλιβεροὶ παράγοντες σκληρῶν ἐφιαλτικῶν νυκτῶν ποὺ πλακώνουν σὰν βραχ-
»νὰς τὴν ψυχὴ τοῦ λαοῦ...», εἰς δὲ τὴν σελίδαν 234 ἀφοῦ ἐξηγεῖ διὰ ποῖον λόγον εὐσταθοῦσεν ἡ κατὰ τῶν παλαιῶν κομμάτων — πλὴν τοῦ Κων. Τσαλδάρη, — κατηγορία τοῦ Ε.Α.Μ. ἐπὶ ὑποθάλψει τῶν Ταγμάτων Ἀσφαλείας, ἐπιλέγει «... καὶ ἀκόμα τὰ κόμματα εἶναι ἀντιβασιλικὰ ὅπως καὶ τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας...» Ἀνεφέρθημεν ἀνωτέρω λίαν ἀκροθιγῶς εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Ε.Ο.Ε.Α., στρατηγοῦ Ν. Ζέρβα, ἀποκηρύξεις τῶν συνταγματαρχῶν Παπαγεωργίου καὶ Παπαθανασοπούλου. Οἱ συνταγματάρχαι οὗτοι μετὰ τοῦ ἐθνικῶς ἐκτραπέντος διευθυντοῦ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Ι. Βουλπιώτη ἀπετέλεσαν τοὺς συνεργάτας τοῦ Ταβουλάρη καὶ ὅλοι μαζὺ ἐνεφάνησαν ἕνα περίεργο Ε.Δ.Ε.Σ., τὸ ἀποκληθὲν ἀρχικῶς Ε.Δ.Ε.Σ. Παπαγεωργίου καὶ κατόπιν Ταβουλάρη.

Πάντας τούτους ὁ Στρατηγὸς Ζέρβας διέγραψε καὶ ἀπεκήρυξεν δημοσίᾳ διὰ τοῦ παρανόμου τύπου, τὸν δὲ Ι. Βουλπιώτην ἐχαρακτήρισε προδότην τῆς Πατρίδος, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐπισυμβάσης τὴν 4-11-1943 δολοφονίας τοῦ δικηγόρου Δημ. Γιαννακοπούλου καὶ τῆς ἐν γένει δραστηριότητός των.

Ἐκτὸς τοῦ ἀρχικῶς ὄπισθεν τοῦ Ταβουλάρη ἀρχηγοῦ τοῦ σχεδίου Παγκάλου, ἤδη λήγοντος τοῦ ἔτους 1943 ἐνεφανίσθη καὶ ἕτερος προστάτης τῆς δημοσίας τάξεως, ὁ ὑπαρχηγὸς τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων Στυλ. Γονατᾶς, ὅστις τεθεὶς ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἀποστατῶν τοῦ Ε.Δ.Ε.Σ., ἐτάχθη ἀπροκαλύπτως ὑπὲρ τῆς συγκροτήσεως τῶν Ταγμάτων Ἀσφαλείας καὶ ἐνίσχυσεν ἠθικῶς διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν τῶν ὑπὸ τὸν Ταβουλάρην εἰδικῶν ὁμάδων κρούσεως καὶ τῆς Διευθύνσεως Εἰδικῆς Ἀσφαλείας.

Οὕτω διεμορφώθη ἐν Ἀθήναις εἷς φαῦλος κύκλος μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἐθνικὴν διαίρεσιν, τὴν ὁποίαν εἶχον προγραμματίσει οἱ Γερμανοί.

Περὶ τῆς διαιρέσεως ταύτης καὶ τοῦ ρόλου τοῦ Παγκάλου ἐν σχέσει μὲ τὴν ὅλην κατάστασιν καὶ τὰ Σώματα Ἀσφαλείας γράφει ὁ Μπενετᾶτος(14) «Ἦταν
»πράγματι σατανικὲς οἱ κινήσεις γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῆς διαιρέσεως τῶν Ἑλλήνων,

---

(14) Μεταφέρομεν χωρία ἐκ τοῦ ἔργου τοῦ Μπενετάτου, διότι οὗτος ἐβίωσεν αὐτοπροσώπως ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰ ἱστορούμενα ὑπὸ διαφόρους ὑπευθύνους ἰδιότητας ἐν τῷ ἀγῶνι τῆς ἀντιστάσεως.

»ἀκολουθούμεναι ἀπὸ τὶς πιὸ καταχθόνιες καὶ ἐγκληματικὲς πράξεις, ἀρχίζον-»τας ἀπὸ μιὰ δραστηριότητα γιὰ τὴν διοργάνωση τῆς »ἡγεσίας τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, ποὺ ἔπρεπε νὰ τε-»λοῦν πλέον στὴν ὑπηρεσία τῶν ἄνω σκοπῶν. Καὶ πέραν »αὐτοῦ ὁ Πάγκαλος προτείνει, σὰν ἀποφασιστικὸ μέσον, τὸ κάψιμο τῶν χωριῶν, ὅπου εἶχαν στρατωνιστῆ ἀντάρτες ἢ ἦταν κατάλληλα γιὰ καταφύγια τῶν ανταρ-τῶν(15).

Διὰ νὰ φθάση εἰς μίαν ἀπροκάλυπτον κομματικὴν προσπάθειαν ὁ Ταβουλάρης ἐν τῇ Χωροφυλακῇ ἔπρεπε ν' ἀνεύρη τὰ κατάλληλα πρόσωπα δι' ὧν θὰ ἐπήνδρωνε κυρίως διὰ στελεχῶν, τὰς ἐπικαίρους θέσεις καὶ ὑπηρεσίας. Ὅπως θὰ ἴδωμεν κατωτέρω ἡ Ἀστυνομία Πόλεων ἀπεποιήθη τὸν ἀντικομμουνιστικὸν ἀγῶνα καὶ τὸ βάρος τούτου ἀνελήφθη ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως Εἰδικῆς Ἀσφαλείας. Ἀλλὰ διὰ τίνος ἐμψύχου ὑλικοῦ; Τὸ μόνιμον προσωπικὸν τῆς Χωροφυλακῆς διαισθανθὲν τοὺς σκοτεινοὺς καὶ ἀνειλικρινεῖς σκοποὺς τοῦ Ταβουλάρη, ἀπεποιεῖτο, κατὰ μεγίστην πλειονοψηφίαν, νὰ ὑπηρετήση εἰς Εἰδικὴν Ἀσφάλειαν καὶ ἄλλας παρεμφερεῖς ὑπηρεσίας, καὶ ὁ Ταβουλάρης κατέφυγεν εἰς τὴν χρησιμοποίησιν προσώπων ἅτινα τοῦ ὑπέδειξαν τὰ περὶ τοὺς Πάγκαλον καὶ Γονατᾶν συγκροτήματα. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι ἡ Χωροφυλακή, ἡ μόνιμος τουτ' ἔστιν δύναμις τῆς χωροφυλακῆς, εἶχε διακηρύξει ἀπὸ τοῦ 1942 τὴν ἄρνησίν της νὰ πολεμήσει κατὰ τῶν ἀνταρτῶν.

ΠΡΟΑΓΩΓΑΙ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΠ' ΑΝΔΡΑΓΑΘΙᾼ

Ἡ ἐξεύρεσις τῶν προσώπων, δὲν ἦτο ἀρκετὸν ἐφόδιον, ἀπητεῖτο καὶ μαχητικότης καὶ φανατισμός, ἀναζητῶν δὲ καὶ προκαλῶν ταῦτα προέβη εἰς διαφόρους ἐνεργείας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπῆρξαν καὶ αἱ ἐπανειλημμέναι προαγωγαὶ ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ Ἀξιωματικῶν τινων, εὐελπιστῶν ὅτι οὕτω θὰ προεκάλει γενικώτερον ἐνδιαφέρον.

Ἐκ τῆς μελέτης τῆς ἀπὸ 18 Μαΐου 1945 ἐκθέσεως ἐξαγομένου τοῦ τότε Ἀντισυνταγματάρχου, ἤδη Στρατηγοῦ Ε.Α. Λαμπροπούλου Σπήλιου, ἐπὶ ἐνεργηθείσης ἐνόρκου διοικητικῆς ἐξετάσεως συνεπείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 906/7/1 ἀπὸ 28-3-1945 διαταγῆς Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν (Διεύθυνσις Χωροφυλακῆς), διαπιστοῦνται: α) ἡ εὐχέρεια τῆς ἀπονομῆς βαθμῶν ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ, β) ἡ ἀναζήτησις ἀξιωματικῶν προθύμων ν' ἀποδεχθῶσιν ἐπὶ ὡρισμένῃ προσφορᾷ προαγωγὰς ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ καὶ γ) ἡ διάκρισις τῶν Ἀξιωματικῶν εἰς ἀντιβασιλικοὺς καὶ βασιλόφρονας καὶ ἡ βάσει τῆς διακρίσεως ταύτης εὐμενὴς μεταχείρισις τῶν πρώτων.

Ἐν σχέσει πρὸς τὴν τελευταίαν ταύτην διαπίστωσιν γράφει ὁ Λαμπρόπουλος: «...Εἰς τὴν δημιουργίαν τῆς ἐντυπώσεως ταύτης συνέτεινε προφανῶς ἡ ὑποβόσκουσα ἰδέα τῆς διακρίσεως τῶν Ἀξιωματικῶν εἰς κατηγορίας ἀναλόγως τῶν πολιτειακῶν των ἀντιλήψεων...» Ἀναμφιβόλως ὑπῆρξαν περιπτώσεις αἵτινες ἔδει νὰ ἀμειφθῶσιν, διὰ προαγωγῆς ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ τῶν προσενεγκόντων ἐξαιρετικὰς

---

(15) Ἀλλαχοῦ, σελ. 145, ἀναφέρει ὅτι ὁ αὐτὸς Πάγκαλος εἶχεν εἰσηγηθῆ εἰς τοὺς κατακτητὰς ἐκτελέσεις ἀξ-κῶν Ἀστυν. Πόλεων καὶ Χωρ-κῆς διὰ τὴν δημιουργίαν καταλλήλου κλίματος κατὰ τῆς ἀντιστάσεως.

ὑπηρεσίας καὶ ἐκθεσάντων σοβαρῶς τὴν ζωήν των εἰς προφανῆ καὶ ἄμεσον κίνδυνον Ἀξιωματικῶν, ἀλλὰ τὸ ὅλον θέμα ἔδει ν' ἀναμείνῃ τὴν ἀπελευθέρωσιν, ὥστε αἱ ἐθνικῶς καὶ ὑπηρεσιακῶς ἀξιοπρόσεκτοι ὑπηρεσίαι νὰ κριθῶσι ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἐλευθερίας.

Εἶναι ἐπίσης γεγονὸς ὅτι νόμοι τινὲς περὶ προαγωγῶν ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ ἐξεδόθησαν πρὸ τῆς περιόδου Ταβουλάρη, ὡς τὸ Ν.Δ. 967 τῆς 10 Ἰανουαρίου - 7 Φεβρουαρίου 1942 «περὶ τρόπου ἀπονομῆς ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς ἀμοιβῆς εἰς ἀνδραγαθήσαντα ἢ ἄλλως πῶς δράσαντα ὄργανα Χωροφυλακῆς, Ἀστυνομίας Πόλεων κ.λ.π.», ὅπερ εἶχε τροποποιηθῆ διὰ τοῦ Ν.Δ. 1179 14/3 - 4/4 - 1942 «περὶ προαγωγῶν ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς, » ἀλλὰ τὸ Ν.Δ. 967 ἐξεδόθη διὰ τὰς περιπτώσεις τῆς καταδιώξεως τῆς ληστείας, ἥτις εἶχεν ἐμφανισθῆ κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον 1941 - 1942 καὶ περὶ ἧς ἐποιησάμεθα ἤδη λόγον.

Ὑπῆρχον ἐπίσης αἱ πάγιαι διατάξεις Α.Ν. 2728/1940 «περὶ ἠθικῶν ἀμοιβῶν τῶν ὀργάνων Δημοσίας Ἀσφαλείας καὶ Πυροσβετικῆς Ὑπηρεσίας διὰ διακεκριμένας πράξεις» καὶ Α.Ν. 2307/40 «περὶ στρατιωτικῆς ἱεραρχίας καὶ στρατιωτικῶν προαγωγῶν», παρὰ ταῦτα ὅμως τὸ καθεστὼς Ταβουλάρη προέβη εἰς τὴν ἔκδοσιν καὶ ἄλλων διὰ τὸ ἴδιον ἀντικείμενον νόμων, ὡς τοῦ Ν. 367 20/26-7-1943 «περὶ προσθήκης 3ης παραγράφου εἰς τὸ ἄρθρον 1 Ν.Δ. 967/42 περὶ τρόπου ἀπονομῆς ἠθικῶν καὶ ὑλικῶν ἀμοιβῶν εἰς ἀνδραγαθήσαντα ἢ ἄλλως πῶς δράσαντα ὄργανα Χωροφυλακῆς, Ἀστυνομίας Πόλεων κλπ.».

Ὀλίγον βραδύτερον ἐξεδόθη ὁ Ν. 993 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α.Ν. 2728/40 περὶ ἠθικῶν ἀμοιβῶν τῶν ὀργάνων Δημοσίας Ἀσφαλείας καὶ Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας διὰ διακεκριμένας πράξεις» (Φ.Ε.Κ. 412/43).

Βάσει τοῦ νόμου τούτου ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 6/79/1 Ἐγκ. 86 ἀπὸ 4 Ἰανουαρίου 1944 διαταγὴ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, δι' ἧς ἐκαλοῦντο οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ὅπως ὑποβάλωσιν προσωπικὰς ἀναφορὰς περὶ τῶν ὑπηρεσιῶν εἰς ἃς ὑπηρέτησαν διαρκοῦντος τοῦ πολέμου 1940 - 1941 καὶ περὶ τῶν βαθμοφόρων ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν ὁποίων ὑπηρέτησαν. Ἐπὶ ἑκάστης ἀναφορᾶς ἔδει νὰ κληθῶσιν οἱ ἁρμόδιοι νὰ συντάξωσιν ἐκθέσεις περὶ τῆς δράσεως ἑνὸς ἑκάστου προτείνοντες ἀναλόγως καὶ τελικῶς ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς κρίνων νὰ προβαίνῃ εἰς διαμνημόνευσιν ἢ μὴ τῆς δράσεως ἑνὸς ἑκάστου καί, ἀνεξαρτήτως τῆς διαμνημονεύσεως ἢ μή, νὰ ὑποβάλωνται ἐν τέλει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, ἵνα κυριαρχικῶς καὶ οὐδόλως δεσμευόμενος ἐκ τῶν προτάσεων καὶ τῆς γνώμης τῶν ὑφισταμένων ἀποφασίζει ὁ Ὑπουργὸς (Ταβουλάρης).

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ σοβαρὸς λόγος περὶ ἀντιδράσεως τῶν ὑφισταμένων τοῦ Ταβουλάρη καὶ κυρίως τοῦ ὑπευθύνου Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς, διότι τὴν 2 Δεκεμβρίου ἀνέλαβεν τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ὁ Ταβουλάρης καὶ μετὰ 2 ἡμέρας, ἤτοι τὴν 4 Δεκεμβρίου, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25/5/8 διαταγῆς του ἀντεκατέστησε τὸν Ἀρχηγὸν Χωροφυλακῆς Ὑποστράτηγον Ντάκον Γεώργιον διὰ τοῦ Συνταγματάρχου Μανουσάκη Ἰωάννου, περὶ τῶν ἀντιλήψεων τοῦ ὁποίου ἐδόθη ἡμῖν εὐκαιρία νὰ ὁμιλήσωμεν ἐν τοῖς πρόσθεν, τόσον διὰ τὴν ἔναντι τῶν κατακτητῶν στάσιν ὅσον καὶ διὰ τὴν προάσπισιν τῶν ὑφισταμένων ἐκ τῶν αὐθαιρεσιῶν, τῶν ἐκβιάσεων καὶ τῶν ἐγκυμονουμένων κεφαλικῶν κινδύνων ἐκ τῶν ἀρχῶν κατοχῆς.

Μεταξὺ τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς ὑποθέσεως ταύτης θεωρῶμεν ἄξιον σημειώσεως καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι, ἐνῷ περὶ ὅλων τῶν μεταθέσεων καὶ μεταβολῶν τῶν Ἀξιωματικῶν ἀπητεῖτο προηγουμένη ἔγκρισις ἢ ἐπὶ τὸ ἐπιεικέστερον, συγκατάθεσις τῶν ἀρχῶν κατοχῆς, διὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἀντικαταστάσεως τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς ὄχι μόνον δὲν ἐζητήθη ἡ προηγουμένη συγκατάθεσις τῶν κατακτητῶν, ἀλλ' αὗται ἐνημερώθησαν ἁπλῶς περὶ τῆς μεταβολῆς μετὰ παρέλευσιν 15ημέρου, ἤτοι διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 25/5/8β ἀπὸ 17-12-1942 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου. Τὸ γεγονὸς τοῦτο, ὅπερ παρετηρήθη καὶ ἐπὶ τῶν ὑπολοίπων παρεμφερῶν ἐνεργειῶν τοῦ Ταβουλάρη, δέον νὰ ἑρμηνευθῇ ὅτι οὗτος εἶχε εὐρυτέραν ἐξουσιοδότησιν τῶν κατακτητῶν.

Ὁ Μανουσάκης εἶχεν πολλαπλοῦν σύνδεσμον μετὰ τοῦ Ταβουλάρη. Ἀνήκων εἰς τὴν ἀντιβασιλικὴν παράταξιν εἶχεν προσχωρήσει εἰς τὸν Ε.Δ.Ε.Σ. Ταβουλάρη - Παπαγεωργίου». Οὕτω ὁ κατοχικὸς οὗτος Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, ὄχι μόνον διὰ τὸ θέμα τῶν προαγωγῶν ἀλλὰ δι' ὅλα σχεδὸν τὰ θέματα ἐξησφάλισεν τὴν ἔλλειψιν ἀντιδράσεως ἢ διαφωνίας τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς, ἀφ' οὗ παρημέρισε τὸν εὐθαρσῶς καὶ ἐπισήμως ἀντιταχθέντα πρὸς τὰς προθέσεις καὶ πιέσεις τόσον τῆς κυβερνήσεως ὅσον καὶ τῶν ἀρχῶν κατοχῆς περὶ ἀναμίξεως τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὸν κατὰ τῶν ἀνταρτῶν ἀγῶνα ὑποστράτηγον Ντάκον.

Διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ Ντάκου διετυποῦτο ἡ κατηγορηματικὴ ἀλλαγὴ κατευθύνσεως καὶ ἀποδοκιμασία τόσον τοῦ Ντάκου ὅσον καὶ τῶν ὑπολοίπων συνταγματαρχῶν - Ἀνωτέρων Διοικητῶν, οἵτινες εἶχον διαδηλώσει πρὸς τοὺς κατακτητὰς τὴν ἄρνησιν τοῦ Σώματος νὰ πολεμήσῃ κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἀνταρτῶν, καὶ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἤρξαντο ἀναφαινόμενα περιστατικὰ καθαπτόμενα τοῦ ἐξόχου φρονήματος ἀντιστάσεως τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σώματος, περιστατικὰ μεμονωμένα καὶ περιωρισμένα μέν, ἀλλ' εὐρυτέρας δυσμενεῖς ἐντυπώσεις προκαλέσαντα παρὰ τῇ ἀνυπόπτῳ καὶ εὐπαθῇ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο κοινῇ γνώμῃ, ὡς καὶ εἰς τοὺς ἀνερευνήτως τὰ φαινόμενα ἀποδεχομένους.

Θὰ ἴδωμεν κατωτέρω ὅτι εἰς ὅλους τοὺς κατὰ τὴν ὑπουργίαν Ταβουλάρη ἐκδοθέντας νόμους, ὑπεκαθίστατο καὶ ἠγνοεῖτο ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς κατὰ σύστημα, χωρὶς νὰ διαμαρτυρηθῇ ποτὲ σχεδὸν οὗτος.

Ὅταν μετὰ δεκάμηνον περίπου ἐπεχείρησεν ν' ἀντιδράσῃ κάπως ὁ Μανουσάκης, ὁ Ταβουλάρης, ἀπολύτως πλέον ἑδραιωμένος καὶ ἐπιτυχὼν τὴν πλαισίωσίν του, δυνάμει τοῦ νόμου 560/43—περὶ οὗ κατωτέρω—δι' ἀφθονίας ὁμοφρόνων του στελεχῶν, ἀδιστάκτως ἀντεκατέστησε τὸν Μανουσάκην διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 356/1/14 ἀπὸ 20-10-1943 διαταγῆς του, καταλογίσας εἰς αὐτὸν τὴν μομφὴν τῆς ἀνικανότητος, ἤτοι «ὡς μὴ ἀντιμετωπίσας ἐπαρκῶς τὰς σημερινὰς ἀπαιτήσεις τῆς θέσεώς του ὡς Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς». Ἦτο ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἤρκει μόνον ἡ ἀβουλία καὶ ἡ διαρκὴς ἀνοχή, ἀπητεῖτο καὶ δραστηριοτέρα ἀνάμιξις ὑπὲρ τῶν σχεδίων Ταβουλάρη, δι' ἣν διὰ πολλοὺς λόγους δὲν ἦτο ἱκανὸς ὁ Μανουσάκης.

Πιθανῶς,ὁ μὲ τοιοῦτον δικαιολογητικὸν παραμερισμός, νὰ ὀφείλεται εἰς τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ὁ Μανουσάκης κατὰ τὴν ἐκσπάσασαν τὸν Ὀκτώβριον 1943 θυελλώδη καὶ αἱματηρὰν διένεξιν εἰς τὰς τάξεις τοῦ Ε.Δ.Ε.Σ. Ἀθηνῶν, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν διάσπασιν τῶν Παπαγεωργίου - Παπαθανασοπούλου κ.λ.π. ταχθέντων ἀπροκαλύπτως ὑπερμάχων τῆς μετὰ τῆς Κυβερνήσεως συνεργασίας των, καθ' ἣν

ὁ Μανουσάκης εἰδοποίησε τὸν Πρόεδρον τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ε.Δ.Ε.Σ. Ἰωάννην Ματσούκαν περὶ τῶν ἐναντίον του προθέσεων τῆς μερίδος Ταβουλάρη. Ὁ Δ. Μπενετᾶτος εἰς τὴν σελίδαν 174 γράφει σχετικῶς: «Ἡ ἀπειλὴ τοῦ Παπαθανασοπούλου σὲ λίγο πραγματοποιεῖται. Τὴν 4 Νοεμβρίου, ὥρα μεσημέρι, στοὺς Ἀέρηδες τῶν Ἀθηνῶν σὲ δημόσιο δρόμο μὲ μεγάλη κίνηση, τὴν ὥρα ποὺ ἔβγαινε ὁ Γιαννακόπουλος ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο, ὅπου γευμάτισε πέφτει κάτω ἀπὸ τὰ πυρὰ ἐκτελεστικοῦ ἀποσπάσματος τῆς Εἰδικῆς Ἀσφαλείας μὲ ἐπὶ κεφαλῆς Γερμανό... Καὶ σὰν συνέχεια τῆς τρομοκρατίας, ἀπειλεῖται ἡ ἐκτέλεση τοῦ Προέδρου τῆς Κ.Δ.Ε. τοῦ Ε.Δ.Ε.Σ. Γιάννη Ματσούκα, ποὺ εἰδοποιεῖται ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸ τῆς Χωροφυλακῆς Μανουσάκη πὼς πρέπει νὰ φύγη γιὰ τὸν Ζέρβα ἢ τὴν Μ. Ἀνατολή, γιατὶ πρόκειται νὰ ἐκτελεσθῇ...»

Ὑποστράτηγος Χωρ)κῆς Ἰωάννης Μανουσάκης Ἀρχηγὸς κατὰ τὸ 1943

Δι' ὀλίγας ἡμέρας διαδέχεται τὸν Μανουσάκη εἰς τὴν Ἀρχηγίαν τοῦ Σώματος ὁ φυσικὸς Ἀρχηγὸς τοῦ Σώματος Γεώργιος Ντάκος, ἀλλ' οὔτε ὁ Ντάκος εἶναι διατεθειμένος νὰ μεταβληθῇ αὐτὸς καὶ τὸ Σῶμα εἰς πειθήνιον ὄργανον τοῦ Ταβουλάρη, οὔτε ὁ Ταβουλάρης καὶ αἱ πηγαὶ τῆς δυνάμεώς του εἶναι δυνατὸν ν' ἀνεχθοῦν τὸ ἀνάστημα τοῦ Ντάκου καὶ τὰς ἀπόψεις τῶν μονίμων ἀξιωματικῶν τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς, δι' ὃ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1593/1/2 ἀπὸ 20-12-1943 διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν παρεμερίσθη καὶ αὖθις ὁ Ντάκος καὶ ἀνετέθησαν τὰ καθήκοντα τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς εἰς τὸν στενὸν συγγενὴν καὶ συνεργάτην, κατὰ τὴν δικτατορίαν 1925–1926, τοῦ Παγκάλου, ἄρτι ἐπαναφερθέντα εἰς τὸ Σῶμα μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ Ὑποστρατήγου, Κωνσταντῖνον Γκῖνον.

Ὁ Γκῖνος εἶχεν παραιτηθῇ τῶν τάξεων τοῦ Σώματος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1927 καὶ ἤδη διὰ τῆς ἀπὸ 20-10-1943 αἰτήσεώς του ἐζήτησε τὴν ἐπαναφορὰν καὶ ἀπο-

κατάστασίν του, καὶ ὁ Ταβουλάρης τοῦ παρέδωκε τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς μέχρι τῆς 21-6-1944, ὅτε ἀπεμακρύνθη τῇ ἀξιώσει τῶν συμμάχων καὶ ἀνέλαβεν τότε καὶ αὖθις ὁ Ντάκος.

Ἐπειδὴ ὅλα τ' ἀνωτέρω ἀνεφέρθησαν ἐξ ἀφορμῆς τοῦ θέματος τῶν ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ προαγωγῶν πρὸς ὁλοκλήρωσιν τοῦ θέματος, ὀφείλομεν ν' ἀναφέρωμεν ὅτι τὸ θέμα καὶ ἰδίως αἱ ἐπανειλλημέναι προαγωγαὶ ὡρισμένων ἐκ τῶν εὐνοουμένων Ἀξιωματικῶν, προεκάλεσαν ἔντονον ἀντίδρασιν τῶν Ἀξιωματικῶν τοῦ Σώματος.

Ὁ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐσωτερικῶν Διευθυντὴς Χωροφυλακῆς, Συνταγματάρχης Δρακόπουλος Δημ., κατέφυγεν εἰς τὴν ὑποβολὴν ἐγγράφου προσωπικῆς ἀναφορᾶς τὴν 6-5-1944(16), δι' ἧς ἐκαυτηρίαζε τὰς γενομένας προαγωγὰς καὶ ὡμίλει περὶ ὀγκώδους δυσφορίας, ἐκ τῆς ἀνίσου καὶ ἀδίκου μεταχειρίσεως καὶ ἐτόνιζεν: «...Διὰ τὸν ὑπογεγραμμένον, εὐχῆς ἔργον ἤθελεν εἶναι, ἐὰν ὑπῆρχεν ἡ δυνατότης τῆς ἀκυρώσεως ἁπάντων τῶν ἐνεργηθέντων προβιβασμῶν ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς καταστροφῆς μέχρι σήμερον, ἵνα οὗτοι ἐξετασθῶσι συμφώνως τοῖς παγίοις νόμοις μετὰ τῶν ὑποθέσεων τῶν συναδέλφων τοῦ Στρατεύματος, ὅταν πλέον ἡ εἰρήνη ἐξαφανίσῃ τὰς ἀδυναμίας καὶ τὰς καταστρεπτικὰς ἐπιδιώξεις τῶν σημερινῶν χαλεπῶν καιρῶν.

»Θὰ ἦτο ἐπίσης παρήγορον διὰ τὸ Σῶμα ἂν διετάσσετο ἡ παραπομπὴ ὅλων τῶν ὑποθέσεων τῶν ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ καὶ παρὰ πάντα νόμον προαγωγῶν, εἰς τὸ Στρατιωτικὸν Συμβούλιον προαγωγῶν πρὸς διαπίστωσιν τοῦ τε τρόπου καὶ λόγου τῶν ἐνεργηθέντων προβιβασμῶν...»

Εἰς ἀπάντησιν τῆς εὐθαρσοῦς καὶ γενναίας ταύτης ἀναφορᾶς, πρὸς προάσπισιν τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ σοβαρότητος τοῦ Σώματος, διετάχθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ἡ ἄμεσος ἀντικατάστασις τοῦ Δρακοπούλου, διὰ τοῦ μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ Ὑποστρατήγου ἐπαναφερθέντος εἰς τὰς τάξεις Στυλιανοῦ Παπαγρηγοράκη, ὅστις εἶχεν ἀποστρατευθῆ τῇ αἰτήσει του ὡς ταγματάρχης κατὰ τὴν ἐθελουσίαν ἔξοδον τοῦ 1929. Ἡ ἀντικατάστασις συνετελέσθη μετὰ δύο ἡμέρας ἤτοι τὴν 8-5-1944, ἀφ' ἧς ὁ Δρακόπουλος ἐτέθη εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς.

Ἡ τοιαύτη μεταχείρισις τοῦ Συνταγματάρχου Δρακοπούλου δι' ἓν τόσον σοβαρὸν διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Σώματος θέμα ἐξήγειρεν ἔτι περισσότερον τοὺς ἐν Ἀθήναις μονίμους Ἀξιωματικούς, οἵτινες διετύπωσαν ἐντόνους διαμαρτυρίας εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Χωροφυλακῆς Κων. Γκῖνον, ἀναπτύξαντες αὐτῷ καὶ ἐγκυμονουμένας δυσμενεστάτας ἐπιπτώσεις.

Ὁ Γκῖνος, παρ' ὅλον ὅτι εἶχεν συνεργήσει εἴς τινας τῶν προαγωγῶν καὶ εἶχεν γνωματεύσει εὐνοϊκῶς διὰ πολλὰς ἐκκρεμεῖς ὑποθέσεις, εὑρεθεὶς πρὸ ὁμαδικῆς ἐξεγέρσεως τῶν Ἀξιωματικῶν, ὑπέβαλε τὴν ὑπ' ἀριθμ. 1/39/32 ἀπὸ 20/5/44 ἀναφορὰν (17), ἐν ᾗ μεταξὺ τῶν ἄλλων διελάμβανεν: «... Αἱ γενόμεναι μέχρι σήμερον » ἀθρόαι προαγωγαὶ καὶ ἰδία αἱ ἐπ' ἀνδραγαθία μὲ ἀναδρομικὴν ἰσχύν, μὲ συνέπειαν » τὴν σοβαρὰν διαταραχὴν τῆς ἐπετηρίδος τῆς Χωροφυλακῆς, ἐδημιούργησαν σάλον » ἐν αὐτῇ, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν χαλάρωσιν τῆς πειθαρχίας καὶ τὴν καλλιέργειαν παρά » τισιν τῶν Ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν τάσεων πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς προαγωγῆς των

---

(16) Βλέπε ταύτην εἰς ὑπ' ἀριθμ. 6)79)4α φάκελλον Ὑπουργείου Δημ. Τάξεως.

(17) Βλέπε ταύτην εἰς φάκελλον 6)79)4 Ὑπουργεῖον Δημοσίας τάξεως

» διά παντὸς μέσου. Διά τὸν λόγον οὗτοι, μὴ ὀρρωδοῦντες πρὸ οὐδενός, καὶ εἰς πλά-
» για μέσα κατέφυγον καὶ πίεσιν ἐπὶ τῶν ἁρμοδίων διὰ τὴν σύνταξιν καὶ ὑποβολὴν
» τῶν σχετικῶν ἐκθέσεων δράσεως Ἀξιωματικῶν ἤσκησαν..........»

Ὁ Ταβουλάρης οὔτε συνεκινεῖτο οὔτε ἀνεχαιτίζετο ἐκ τοιούτων ἐνεργειῶν, διότι μὲ πᾶσαν ἔλλειψιν διστακτικότητος ἐνήργει.

Διὰ νὰ κλείσωμεν τὸ διὰ τοῦ Νόμου 993/43 δημιουργηθὲν θέμα ἀπονομῆς ἠθικῶν ἀμοιβῶν ὡς καὶ τῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς γενομένων προαγωγῶν ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ, ἀναφέρομεν ὅτι αἱ μὲν ἐνεργηθεῖσαι τοιαῦται προαγωγαὶ ἠκυρώθησαν ἅπασαι δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 29/45 Συντακτικῆς Πράξεως, αἱ δὲ ἐκκρεμοῦσαι προτάσεις διὰ 55 Ἀξιωματικοὺς καὶ Ἀνθυπασπιστὰς παραπεμφθεῖσαι εἰς τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον Προαγωγῶν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 21 ἀπὸ 24/6/1945 πρακτικοῦ τούτου ἀπερρίφθησαν ἅπασαι.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, περὶ προσπαθείας διαιρέσεως τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς εἰς ἡμετέρους (ἀντιβασιλικοὺς Ἐδεσίτας — Ταβουλαρικούς) καὶ μή, περὶ ἀνατροπῆς τῆς ἱεραρχίας καὶ πειθαρχίας διὰ τῶν ἀθρόων ἐπ' ἀνδραγαθία προαγωγῶν καὶ τῆς θέσεως ἐκποδῶν παντὸς ἀντιδρῶντος κ.λ.π., ὑπῆρξαν καὶ ἕτερα μέτρα καὶ ἄλλαι ἔτι σοβαρώτεραι ἐκτροχιαστικαὶ ἐκδηλώσεις, δι' ὧν ἐπεχείρησεν ὁ Ταβουλάρης νὰ ἀλλοιώση τὴν ψυχὴν καὶ τὸ φρόνημα τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς, καὶ ἐπιφανειακῶς, διὰ τινων τῶν ἐν Ἀθήναις ὑπηρεσιῶν, ἐνεφανίσθη ὡς ἐπιτυχὼν εἰς τὰ σχέδιά του, συνεπικουρούμενος καὶ ὑπὸ τῶν ἀποστατῶν τοῦ ΕΔΕΣ Παπαγεωργίου-Παπαθανασοπούλου, ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῶν Παγκάλου καὶ Γονατᾶ. Δὲν κρίνομεν ἄσκοπον ν' ἀναφέρομεν τὴν ἀκόλουθον περίπτωσιν. Τὸ ὑπὸ τὸν Ἀναστ. Ταβουλάρην Ε.Δ.Ε.Σ. ἐξέδιδεν κρύφα καὶ ἀραιὰ διὰ πολυγράφου ἔντυπον ὑπὸ τὸν τίτλον «Δημοκρατικὴ Φωνή». Τὸ ὑπ' ἀριθ. 4 φύλλον τοῦ ἐντύπου τούτου τῆς 15–5–1943 ἐξαπέλυσε λιβέλλους κατὰ τῶν μὴ προσχωρησάντων εἰς τὸν Ε.Δ.Ε.Σ. Ἀξιωματικῶν καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐποκηλούθησαν μεταβολαὶ εἰς τὰς Σχολάς, εἰς τὸ Ἀρχηγεῖον, εἰς τὸ Ἀνεξάρτητον Τάγμα κ.λ.π. (18). Φρονοῦμεν ὅτι ὡμιλήσαμεν ἀρκούντως διὰ τὸ παρὸν θέμα, περὶ τῶν σχεδίων καὶ ἐπιδιώξεων τοῦ Ταβουλάρη ὡς καὶ περὶ τῶν ἐπιτελῶν του, κατὰ συνέπειαν ἀποβαίνει εὔλογος ἐφεξῆς ἡ δικαιολογητικὴ βάσις καὶ ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῶν ἀκολούθων μέτρων.

ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΑΠΟΣΤΡΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΑΚΤΩΝ

1 Ἐπαναφορὰ ἀποστράτων, ἀποτάκτων καὶ πάσης κατηγορίας ἀτόμων διατελεσάντων κατὰ τὸ ἐγγὺς καὶ τὸ ἀπώτερον παρελθὸν Ἀξιωματικῶν ἐν τῇ Χωροφυλακῇ.

Μετὰ τὴν σύμπτυξιν τῶν ἐν τῇ ὑπαίθρῳ ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς δὲν ἠδύνατο νὰ γίνη σοβαρὸς λόγος περὶ ἀναγκῶν τοῦ Σώματος εἰς Ἀξιωματικούς. Παρὰ ταῦτα τὴν 2 Ἰουνίου 1943 ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (Φ.Ε.Κ.193) ὁ Νόμος 298 τῆς 1/6/43 « περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ὅπως ἀνακαλῇ εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν, ἐξ ἀποστρατείας, ἀποτάξεως ἢ ἀπολύσεως Ἀξιωματικοὺς καὶ Ἀνθυπασπιστὰς τῆς Χωροφυλακῆς καὶ Ἀξιωματικοὺς τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων».

---

(18) Διον. Μπενετάτου σελ 183.

Οὐδεμία ἀνάπτυξις τῆς κατὰ ταῦτα παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως ἀπαιτεῖται, διότι ἡ περίληψις τὰ λέγει ὅλα, ἓν μόνον ὑπολείπεται ὅτι οἱ ἀνακαλούμενοι ἀπεκαθίσταντο εἰς βαθμούς, οὓς εἶχον ἀποκτήσει νεώτεροί των.

Εἰς τί ἀπέβλεπεν τὸ μέτρον τοῦτο; Ὁ Ἑλληνοελληνικός ἀγών εἶχε κορυφωθῆ καὶ εἶχε διεισδύσει ἀπειλητικὸς εἰς Ἀθήνας. Αἱ προσπάθειαι τοῦ Ταβουλάρη νὰ παρασύρη εἰς κοινὸν μετὰ τῶν κατακτητῶν ἀγῶνα κατὰ τῶν κομμουνιστῶν τοὺς Ἀξιωματικοὺς εἶχον ἀποτύχει καὶ ὁ Ὑπουργός ἦτο ἀποφασισμένος ν' ἀνεύρη τὰ στελέχη ἐκεῖνα ἅτινα θὰ ἐνεστερνίζοντο τὰς ἀπόψεις του καὶ θὰ ἀπεδύοντο εἰς ἕναν κοινὸν μετὰ τῶν Γερμανῶν πόλεμον κατὰ τῶν ἐπιβουλευομένων τὴν ἐξουσίαν κομμουνιστῶν. Τούτους ἀπέκτησε διὰ τῆς παρασχεθείσης αὐτῷ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐξουσιοδοτήσεως.

2. Κατὰ τὴν ἐθελουσίαν ἔξοδον 1929 εἶχον ἐξέλθει τῶν τάξεων τοῦ Σώματος ἐθελουσίως οἱ τότε Ταγματάρχαι Λάμπου Ἀλέξανδρος καὶ Παπαγρηγοράκης Στυλιανός, οὓς ἀνακαλέσας προήγαγεν ἐν συνεχείᾳ εἰς Ὑποστρατήγους, δυνάμει τῶν νόμων 298 καὶ 718/43 καὶ διετήρησεν ἐν ὑπηρεσίᾳ δυνάμει τοῦ νόμου 604/43.

Ἐκ τούτων εἰς μὲν τὸν πρῶτον ἀνέθηκεν τὴν διεύθυνσιν τῆς Διευθύνσεως Εἰδικῆς Ἀσφαλείας Κράτους, εἰς δὲ τὸν δεύτερον τὴν Διεύθυνσιν Ἀσφαλείας τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ βραδύτερον καὶ τὴν διεύθυνσιν Χωροφυλακῆς καὶ ἐν συνεχείᾳ τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν Χωροφυλακῆς, ἐνῶ ὁ ὑπὸ τὸν Λάμπου υἱὸς του μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπομοιράρχου ἐξετρέπετο καθ' ἑκάστην.

3. Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 298 ἐνδιαφερόμενοι τινὲς διεπίστωσαν ὅτι δὲν ἐκαλύπτοντο ἐπαρκῶς διὰ τούτου, δι' ὃ καὶ ἐξεδόθη ἐν συνεχείᾳ ὁ Νόμος 318/43, ὁπότε δυνάμει τοῦ Ν. 298 καὶ τοῦ νέου τούτου κατασκευάσματος ἀνεκλήθησαν καὶ προήχθησαν εἰς Ὑποστρατήγους οἱ Γεώργιος Ζωγράφος, Κων. Γκῖνος κ.λ.π. οἵτινες εἶχον ἐξέλθει τοῦ Σώματος ὡς Ταγματάρχαι κατὰ τὸ ἔτος 1927, ὁ πρῶτος λόγῳ ἐπαγγελματικῆς ἀνικανότητος καὶ ὁ δεύτερος τῇ αἰτήσει του καὶ οὕτω ἐπορίσθη καὶ τὸν «ἀπαιτούμενον» Ἀρχηγόν Χωροφυλακῆς ὁ Ταβουλάρης.

Παρ' ὅλα ταῦτα δὲν ἤρκουν μόνον οἱ Στρατηγοί· ἀπητοῦντο καὶ βοηθοὶ καὶ στρατιῶται, καὶ διὰ μὲν τὴν ἐξοικονόμησιν καὶ ἀνεύρεσιν τῶν βοηθῶν ἐξεδόθη ὁ Νόμος 560 τῆς 6/9 Σεπτεμβρίου 1943 (Φ.Ε.Κ. 300) «περὶ ἀποκαταστάσεως Ἀξιωματικῶν καὶ Ἀνθυπασπιστῶν ἐξελθόντων τοῦ Στρατεύματος διὰ πολιτικοὺς λόγους», διὰ δὲ τοὺς στρατιώτας ἐτέθη εἰς εὐρεῖαν χρῆσιν ὁ θεσμὸς τῶν ἄνευ θητείας Χωροφυλάκων, διὰ κατατάξεως ὡς τοιούτων παντὸς ἀποκλήρου τῆς τύχης.

Ὀφείλομεν μίαν εἰλικρινῆ διασάφησιν: Τὸ Ἔθνος διήρχετο σοβαρὰν κρίσιν καὶ δοκιμασίαν τόσον ἐκ τῶν ἀγριοτήτων τῶν κατακτητῶν ὅσον καὶ ἐκ τῶν ἀδιστάκτων πλέον ἐγκληματικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἀπητεῖτο ἐπιστράτευσις ὅλων τῶν δυνάμεων τοῦ Ἔθνους καὶ λήθη εἰς τὰς μωρίας τοῦ παρελθόντος, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅμως ὅτι ἡ ἐπιστράτευσις θὰ ἐνεῖχε πραγματικῶς ἐθνικὴν ἔννοιαν καὶ θὰ διενεργεῖτο εἰς τὴν κατάλληλον στιγμὴν ὑπὸ τῶν καταλλήλων προσώπων διὰ τὸν προσήκοντα σκοπὸν καὶ ὄχι ὑπὸ τοῦ Ἀναστασίου Ταβουλάρη, ὅστις οὔτε ἐθνικῶς οὔτε πολιτικῶς ἦτο ἀδιάβλητος. Εἶναι γεγονός ὅτι ὅπου εὑρέθησαν εἰς τὴν διοίκησιν μόνιμοι Ἀξιωματικοὶ κατεβάλλετο συνεχὴς προσπάθεια ὑπὲρ τῆς νομιμότητος καὶ τῆς Ἐθνικῆς δεοντολογίας, κατὰ κρίσιν καὶ συνείδησιν «ἀγαθοῦ ἀνδρός» καὶ ἀναλόγως τῶν δημιουργουμένων συνθηκῶν.

Οἱ μόνιμοι Ἀξιωματικοὶ διεδήλωσαν ποικιλοτρόπως τὴν ἀντίδρασίν των πρὸς τὰς ἐπαναφορὰς τῶν ἀπὸ δεκαετηρίδων ἐκ τοῦ Σώματος ἀπουσιαζόντων Ἀξιωματικῶν καὶ προσεπάθησαν νὰ μειώσωσι τυχὸν ἐπιπτώσεις. Ἐφ' ὅσον ἦτο Διευθυντὴς Χωροφυλακῆς Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν μόνιμος Ἀξιωματικὸς παρατηροῦμεν ἕνα συνεχῆ ἔλεγχον ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Σώματος, ὥστε νὰ κρατηθῶσιν μακρὰν οἱ τυχὸν βεβαρημένοι (19). Ἡ ἀντίδρασις αὕτη ἐξεδηλώθη ἐντονωτέρα μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ μελετῶντες μίαν ἔκθεσιν ἐξαγομένου ἀπὸ 25/4/1948 τοῦ τότε Ἀντισυνταγματάρχου Βορρὲ Κων., ἐπὶ ἐνεργηθείσης ἐνόρκου προανακρίσεως ἐπὶ αἰτήσεως πρὸς ἠθικὴν καὶ νομικὴν τακτοποίησιν ἀνακληθέντος κατὰ τὰ ἀνωτέρω παρατηροῦμεν ὅτι διατυποῦνται βαρεῖαι γνῶμαι κατὰ τῶν ἀνακληθέντων ὡς εὐνοουμένων τῶν κατακτητῶν, γράφει δὲ «Κατ' ἐμὲ καλλιτέρα καὶ πλέον ἀξιέπαινος ὑπηρεσία διὰ τὸν ὑπὸ κρίσιν Ἀξιωματικὸν θὰ ἦτο ἡ ἐξυπηρέτησις τῶν ἐθνικῶν μας συμφερόντων δι' ἀρνήσεως ὑπηρεσίας ὡς ἔπραξαν πολλοὶ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ καὶ ἀποστρατείᾳ Ἀξιωματικῶν καὶ ἡ θετικὴ συμβολὴ αὐτοῦ εἰς τὸν κατὰ τῶν κατακτητῶν μυστικὸν ἀγῶνα ἐνεργητικῶς ἢ παθητικῶς». Ἡ διατυπουμένη ἄποψις δὲν καλύπτει τὸ θέμα. Καθ' ἡμᾶς δὲν ἔβλαψεν ἡ ἀνάκλησις, διότι εἰς ἀνακλήσεις εἶχε προβῆ ἤδη καὶ ἡ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εὑρισκομένη Κυβέρνησις, δυνάμει νόμου ἐκδοθέντος ὅτε ἀκόμη εὑρίσκετο ἐν Κρήτῃ (Α.Ν.3013/41), τὸ μέγα λάθος εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀκολουθηθεῖσαν τακτικήν, ἥτις ἐνόθευσε τὰς περὶ Χωροφυλακῆς καὶ ἀποστολῆς αὐτῆς ἀντιλήψεις.

ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ ΤΗΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ

Ἐν τοῖς πρόσθεν συμφωνήσαντες μὲ τὰς ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς ἐφημερίδος « ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ» ἐκτεθείσας ἀπόψεις τοῦ Κριστ. Μ. Γουντχάουζ (σελ. 1649-1650) ὅτι ὁ Ἕλλην τῆς περιόδου ἐκείνης ὑπεχρεώθη εἰς ἀντίστασιν ἐναντίον πολλαπλῶν ἐπιβουλῶν ταυτοχρόνως καὶ ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει κατὰ τῆς κομμουνιστικῆς ἐπιβουλῆς, διεστείλαμεν ἐμφαντικῶς καὶ βάσει στοιχείων ὅτι ἐκράτησεν ὁ πατριώτης Ἕλλην ἐν ἀπομονώσει τῶν ἐνεργειῶν τῶν κατακτητῶν τὸν κατὰ τῶν κομμουνιστῶν ἀγῶνα του, διότι ἤθελεν νὰ τακτοποιήσῃ μόνος του τοὺς ἐσωτερικοὺς λογαριασμούς, οὓς ἐδημιούργησεν ἡ ἄφρων καὶ ἐγκληματικὴ μανία τοῦ Κ.Κ.Ε.

Περὶ τῶν προθέσεων καὶ τῆς στάσεως τῆς Χωροφυλακῆς ἔναντι τοῦ μεγάλου τούτου θέματος, τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον συνετάραξε τὴν χώραν, ὁμιλοῦν τὰ ἐπίσημα κείμενα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὧν ἐποιησάμεθα χρῆσιν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς κατὰ Σεπτέμβριον 1941 ἀξιώσεις τῶν Ἰταλῶν ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Χωροφυλακὴν καὶ τὴν θέσιν ἔναντι αὐτῶν, ἰδίᾳ τῆς περὶ καταδιώξεως τῶν κομμουνιστῶν ἀξιώσεως, παρεθέσαμεν τὴν ἀπὸ 19/9/1941 ἀναφορὰν τοῦ Συνταγματάρχου–Ὑπαρχηγοῦ Χωροφυλακῆς Ντάκου πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς (παράρτημα Χ, 48 καὶ 49), ἥτις χρήζει εἰδικῆς μελέτης, ἵνα ἐκτιμηθῇ τὸ ἀσυνθηκολόγητον πνεῦμα καὶ ἡ εὐστροφία τῶν Ἑλλήνων Ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς. (Βλέπε καὶ ἀνωτέρω σελὶς 1633).

Ὅταν μετὰ ταῦτα ἐδημιουργήθη θέμα ἐκ τῆς ἐνόπλου δράσεως τῶν Ἑλλήνων

---

(19) Βλέπε ἐν παραρτήματι Χ, 80 ὑπ' ἀριθμ. 2)330)208 διαταγὴν Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν.

ἀνταρτῶν οἱ κατακτηταί, ἰδία οἱ Ἰταλοί, μετῆλθον οὐκ ὀλίγας καταπιέσεις καὶ ἀπειλὰς ἵνα παρασύρωσι τὴν Χωροφυλακὴν εἰς ἔνοπλον κατὰ τῶν ἀνταρτῶν ἀγῶνα, ἀλλ' ἡ ἡγεσία τοῦ Σώματος (Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς Ντάκος καὶ Ἀνώτεροι Διοικηταὶ Χωροφυλακῆς) εὐθέως καὶ μετὰ παρρησίας « μετὰ πολλῆς εἰλικρινείας καὶ ἀνδρικότητος ἐδήλωσαν ἀπεριφράστως ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτεθῇ ἢ καταδιώξῃ τοὺς ἀντάρτας, ἀλλὰ ὅτι θὰ τηρήσῃ ἐν πάσει περιπτώσει ἀμυντικὴν στάσιν» (20)

Εἰς τὰς ἀναφορὰς ταύτας ἐκτίθενται εὐθαρσῶς αἱ ἀπόψεις ἕνεκα τῶν ὁποίων ἀπεποιήθη ἡ Χωροφυλακὴ τὸν κατὰ τῶν ἀνταρτῶν πόλεμον, τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς ἐπιλέγοντος:

«... καθ' ὅσον φρονοῦμεν ὅτι Ἕλληνες δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καταδιώξωσιν Ἕλληνας ἀγωνιζομένους διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος, πᾶς δὲ ὅστις θὰ ἔπραττεν τὸ τοιοῦτον ἀσφαλῶς θὰ ἐχαρακτηρίζετο προδότης...»

Ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος ταυτοσήμως διαλαμβάνει καὶ ὁ Συνταγματάρχης Κατριβάνος ἐν τῇ προμνησθείσῃ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐκθέσει του (βλέπε καταχωρηθὲν ἀπόσπασμα ἐκ ταύτης ἀνωτέρω σελ. 1700-1703)

Χολωθεὶς ἐκ τῆς στάσεως τῶν Ἀνωτέρων Διοικητῶν Χωροφυλακῆς, ἐκ τῆς κατηγορηματικῆς τουτ' ἔστιν δηλώσεώς των ὅτι δὲν προτίθενται νὰ ἐπιτεθῶσι κατὰ τῶν ἀνταρτῶν, ὁ ἐν Ξυλοκάστρῳ ἑδρεύων Ἰταλὸς Ἀντιστράτηγος Μαργκινότι μετὰ παρέλευσιν 3 ἢ 4 ἡμερῶν διέταξεν νὰ παραδώσωσι τὴν διοίκησιν οἱ Συνταγματάρχαι Πολυκράτης καὶ Πάτερης καὶ ν' ἀναχωρήσωσι εἰς Ἀθήνας ὡς ἀνεπιθύμητοι, πρᾶγμα ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Τὴν 20 Μαΐου 1943 διετάχθη παρὰ τοῦ Ταβουλάρη νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν ἐν Ξυλοκάστρῳ Ἰταλὸν Ἀντιστράτηγον ὁ Συνταγματάρχης Κατριβάνος Παν., ὅστις συνεδέετο μετὰ τοῦ Ἰταλοῦ Στρατηγοῦ λόγῳ προϋπηρεσίας τοῦ τελευταίου εἰς Ἀθήνας, καὶ ὡς διαλαμβάνει ἐν τῇ ἐκθέσει του ὁ Κατριβᾶνος, παρουσιασθεὶς ἤκουσε τὰς κατὰ Πολυκράτη καὶ Πάτερη αἰτιάσεις καί τὴν πρότασιν τοῦ Ἰταλοῦ ν' ἀναλάβῃ ὁ Κατριβᾶνος τὴν Ἀνωτέραν Διοίκησιν Πελοποννήσου καὶ τὴν δίωξιν τῶν Ἑλλήνων ἀνταρτῶν. Ὁ Κατριβᾶνος ἀπεποιήθη ἀμφοτέρας τὰς προτάσεις τοῦ Ἰταλοῦ.

Οὕτω διαπιστοῦται ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ οὐδαμοῦ τῆς Ἐπικρατείας, πλὴν τῆς τῆς ἰδιαζούσης περιπτώσεως ἐν Κρήτῃ κατὰ τὸ 1944, ἐδέχθη νὰ πολεμήσῃ κατὰ τῶν ἀνταρτῶν καὶ ἐπὶ ματαίῳ ἀνεζητοῦντο ἀξιωματικοὶ οἵτινες θὰ ἔπραττον τοιοῦτον τι. Ἔκτοτε οὐδέποτε οἱ κατακτηταὶ ἀπηυθύνθησαν εἰς τὴν Χωροφυλακὴν διὰ τὴν καταδίωξιν τῶν ἀνταρτῶν.

Τὰ πράγματα ἤλλαξαν μετὰ τὴν κατάρρευσιν τῆς Ἰταλίας, ὁπότε οἱ Γερμανοὶ ἐπεδίωξαν ν' ἀντικαταστήσωσι τοὺς Ἰταλοὺς μὲ τοὺς Ἑλληνικοὺς σχηματισμοὺς τῶν Ταγμάτων Ἀσφαλείας, ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν ὁποίων ἔθεσαν καὶ τὰς ἀνὰ τὴν

---

(20) Βλέπε περὶ τούτου ὑπ' ἀριθμ. 7)14)35 ἀπὸ 29-10-1942 ἀναφορὰν τοῦ Ἀρχηγείου χωρ-κῆς, ὑπ' ἀριθμ. 156)684)56 ἀπὸ 16-5-1943 ἀνοφορὰν Α. Δ. Χ. Δυτικῆς Ἑλλάδος καὶ ὑπ' ἀριθμ. 592 ἀπὸ 17-5-43 ἀναφορὰν Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Νομαρχιῶν Πελοποννήσου ἐν Παραρτήματι Χ καὶ ὑπ' ἀριθμ. 122, 123 καὶ 124 — Βλέπε καὶ ἀνωτέρω Κεφ. Β. σελ

χώραν ὑπαρχούσας ἑστίας Χωροφυλακῆς, χωρὶς καὶ πάλιν νὰ ὑπάρξη ἔστω καὶ μία περίπτωσις συμμετοχῆς τῆς Χωροφυλακῆς εἰς ἐπιθετικοὺς ἀγῶνας κατὰ τῶν ἀνταρτῶν. Ἐσχηματίσθησαν αἱ Ἑκατονταρχίαι περὶ τοῦ ἐθνικοῦ ἔργου τῶν ὁποίων ἐποιησάμεθα ἤδη λόγον. Ὡμιλήσαμεν περὶ τῶν ἐμπολέμων σχέσεων μεταξὺ Χωροφυλακῆς Μακεδονίας καὶ τῶν Ταγμάτων Ἀσφαλείας Πούλου, Βήχου, Δάγκουλα κ.λ.π. καὶ κατὰ τὸν τελευταῖον ἀκόμη μῆνα τῆς κατοχῆς.

Οὐδεμία, οὐδαμοῦ εἶναι διαπιστωμένη ἐπίθεσις τῆς Χωροφυλακῆς. Ἐγένοντο συμπλοκαί, ἀλλὰ παρατηροῦμεν ὅτι ἔναντι 272 κομμουνιστικῶν ἐπιθέσεων κατὰ ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς, ἔλαβον χώραν μόνον 48 συμπλοκαὶ μεταξὺ δυνάμεων Χωροφυλακῆς καὶ ΕΛΑΣ καὶ αὗται τῶν δυνάμεων Χωροφυλακῆς εὑρεθεισῶν ἐν ἀμύνῃ (Βλέπε πίνακας Γ καὶ Ε παραρτήματος XI). Ὅταν ὁμιλῶμεν περὶ ἀγῶνος μεταξὺ Ἑλλήνων ἀνταρτῶν καὶ Χωροφυλακῆς ἀσφαλῶς ἐννοοῦμεν τοὺς ἀντάρτας τοῦ ΕΛΑΣ, διότι συγκρούσεις ἢ οἱουδήποτε εἴδους ἀντιδικίαι τῆς χωροφυλακῆς μετὰ ἀνταρτῶν ἄλλων ὀργανώσεων οὔτε ὑπῆρξαν οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ διανοηθῶσιν.

Ὅλως ἰδιόμορφος κατάστασις ἐδημιουργήθη εἰς Ἀθήνας, ἣν λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν οἱ διάφοροι συγγραφεῖς καὶ προπαγανδισταί, πάνυ ἀνεξερευνήτως καὶ προχείρως καὶ ὅλως ἀνεπιτρέπτως, ἐπιτίθενται συλλήβδην κατὰ τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῶν ἄλλων δυνάμεων Ἀσφαλείας.

Εἴδομεν ἀνωτέρω, σελὶς 1763 τί γράφει ὁ Δ. Μπενετᾶτος, εἷς ἄνθρωπος ὅστις καθ' ὅλην τὴν κατοχικὴν περίοδον ἔζησε καὶ παρηκολούθησε τὴν ζωὴν τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ διαφόρους ἡγετικὰς ἰδιότητας τῆς ἐσωτερικῆς - πολιτικολογικῆς ἀντιστάσεως.

Ἡ τόσον καυστικὴ τελευταία παράγραφός του, διὰ τὴν περίοδον 1944, δὲν διαπνέεται ἀπὸ πνεῦμα δικαιοσύνης καὶ ἀντικειμενικότητος, διότι ὤφειλε νὰ προσδιορίσῃ τοὺς τόσον βαρεῖς χαρακτηρισμούς του, τόσον ἐξ ὑποκειμένου καὶ ἀντικειμένου ὅσον καὶ τοπικῶς. Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι πέραν τῶν Ἀθηνῶν οὐδεμία μομφὴ δύναται νὰ ἐπιρριφθῇ εἰς τὴν καθημερινῶς σφαγιαζομένην Χωροφυλακήν. Εἰς τὰς Ἀθήνας ἐπεκράτησεν εἰδικὸν καθεστώς, δημιουργηθὲν λόγῳ εἰδικῶν συνθηκῶν καὶ εἴδομεν ὅτι ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἔνθα ἡ Χωροφυλακὴ ἤσκει καὶ τὴν Ἀστυνομίαν, ἐπεκράτησε ἡ καθιερωθεῖσα τακτικὴ τῆς ἀμύνης ἔναντι τῶν κομνουνιστικῶν ἐπιθέσεων καὶ ἀπεκρούσθη μετὰ βδελυγμίας οἱαδήποτε ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἐπηρεαζομένη ὀργάνωσις. Εἴδομεν διὰ συγκεκριμένων καὶ σαφῶς προσδιορισμένων γεγονότων ὅτι, καθ' ὅλην τὴν κατοχικὴν περίοδον καὶ κατὰ τὸ 1944, οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐπαύσαντο ἀγωνιζόμενοι εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, προσενεγκόντες ὑψίστης σπουδαιότητος ὑπηρεσίας εἰς Σ.Μ.Α. καὶ τὸ Ἔθνος καὶ θὰ ἴδωμεν κατωτέρω πῶς ἔφθασεν ἡ δύναμις τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὴν ἐθνοσωτήριον ἀντίστασιν τοῦ Δεκεμβρίου 1944, ἀλλ' ἂς ἐξετάσωμεν δι' ὀλίγων τὸ ἐν Ἀθήναις ἐπικρατῆσαν καθεστώς.

Διὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ ἐπιμέμπτου ἐθνικῶς καθεστῶτος ἀσφαλείας καὶ τάξεως ἐν Ἀθήναις, συνετέλεσαν πολλοὶ λόγοι καὶ παράγοντες, κυρίως δὲ τὸ σχέδιον τοῦ Κ.Κ.Ε., ἡ τακτικὴ τῶν κατακτητῶν καὶ κατοχικῶν κυβερνήσεων, ἡ στάσις τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων, ἡ στάσις τῶν μονίμων Ἀξιωματικῶν Χω-

ροφυλακῆς, ὁ ἀρριβισμὸς ὡρισμένων προσώπων, ἡ στάσις τῶν ἐθνικιστικῶν ὀργανώσεων, κλπ.

Εἰδικώτερον παρατηρητέον τ' ἀκόλουθα :

Αἱ 'Αθῆναι εἶχον καταστῆ τὸ καταφύγιον τῶν ἐξ ἁπάσης τῆς 'Ελλάδος ἡγετικῶν φυσιογνωμιῶν τοῦ ἀστικοῦ καθεστῶτος καὶ τῶν ὁπωσδήποτε ὑπὸ τοῦ Κ. Κ.Ε. καταδιωκομένων 'Ελλήνων.

'Η κομμουνιστικὴ ἡγεσία ἀποβλέπουσα εἰς τὴν κατάληψιν τῆς ἐξουσίας ἅμα τῇ ἀποχωρήσει τῶν κατακτητῶν, καὶ κατάληψις τῆς ἐξουσίας ἐσήμαινε κυριαρχίαν ἐπὶ τῶν 'Αθηνῶν, δεδομένου ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς ὑπολοίπου 'Ελλάδος κυριαρχία θὰ ἦτο πλέον εὐχερεστέρα, ἔρριψε τὸ βάρος της εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ δραστηριότητα τῶν εἰς 'Αθήνας ὀργανώσεών της. 'Εν τῇ ἐπιδιώξει τοῦ ἀντικειμενικοῦ τούτου σκοποῦ ἀσφαλῶς ἀπετέλει ἐμπόδιον ἡ οἱαδήποτε ἔνοπλος δύναμις Χωροφυλακῆς κ.λ.π., δι' ὃ καὶ ἐπὶ σκοπῷ τρομοκρατήσεως τῆς δυνάμεως ταύτης προέβαινεν διὰ τῶν ὁμάδων κρούσεώς της εἰς δολοφονίας μεμονωμένων ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς, ἀδιαφόρως ἂν οἱ καθοριζόμενοι ὡς στόχοι καὶ ὑποψήφια θύματα διέθετον θέσιν τινὰ ἡγετικὴν παρὰ τῇ Χωροφυλακῇ. 'Εν συνεχείᾳ αἱ τρομοκρατικαὶ δολοφονίαι ἐπεξετάθησαν καὶ κατὰ πολιτῶν καὶ βαθμιαίως αἱ κομμουνιστικαὶ αὗται ὁμάδες, συνδεθεῖσαι μὲ τὸ ἔγκλημα καὶ πληθυνθεῖσαι, ἐνεφανίσθησαν κυριαρχοῦσαι διαφόρων 'Αθηναϊκῶν συνοικισμῶν, καὶ οὕτω προεκλήθησαν αἱ μετὰ τῶν ἄλλων ἐθνικιστικῶν ὀργανώσεων (ΕΔΕΣ, «Χ» κ.λ.π.) συγκρούσεις.

Εἰς τὴν ἀνεμπόδιστον ὀργάνωσιν, διείσδυσιν καὶ ἐπιβουλὴν τῶν ἐκτελεστικῶν τούτων ἀποσπασμάτων τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τῶν ὑπὸ τὴν προστασίαν τούτων λοιπῶν ὀργανώσεων τοῦ Κ.Κ.Ε., συνετέλεσεν καὶ ἡ πλημμελής, ἀνεπαρκής, ἀλλὰ καὶ συμπαθὴς πρὸς αὐτὰς ἀπ' ἀρχῆς λόγῳ τοῦ ἐθνικοῦ μανδύα, ἀστυνομικὴ ἐπαγρύπνησις καὶ ἡ περίεργος ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀντίληψις τῆς Διευθύνσεως 'Αστυνομίας 'Αθηνῶν. Οἱ Γερμανοὶ καὶ ὁ Ταβουλάρης ἤθελον τὴν καταδίωξιν τῶν ἀνταρτῶν ἐθνικῆς ἀντιστάσεως καὶ ὡς πρὸς τὸ θέμα τοῦτο ἄριστα ποιοῦσα ἡ ἡγεσία τῆς Χωροφυλακῆς καθώρισεν ρητῶς τὴν θέσιν τῆς Χωροφυλακῆς, ὅταν ὅμως πρὸ τῶν ὀμμάτων τῆς 'Αστυνομικῆς δυνάμεως δολοφονοῦνται 'Αξιωματικοί, λειτουργοί, ὑπάλληλοι καὶ πολῖται γνωστῆς καὶ ἀξιολόγου ἐθνικῆς συμπεριφορᾶς, δὲν εἶναι δυνατὸν ἡ ἀστυνομικὴ δύναμις νὰ μὴ θεωρῇ ἑαυτὸν ὑπόχρεον νὰ προστατεύῃ τοὺς τόσον προφανῶς κινδυνεύοντας καὶ πρὸ αὐτῆς φονευομένους, διότι οὐδένα ἄλλον τόσον ζωτικὸν λόγον ὑπάρξεως θὰ εἶχεν ἡ ἀστυνομία πλέον. Πρέπει νὰ ὑπάρχουν καὶ νὰ διαβιοῦν ἐν κοινωνικῇ ὁμαλότητι ἄνθρωποι διὰ νὰ ὑπάρξουν ὑπηρεσίαι ἀγορανομίας καὶ ὑγείας, τὰς ὁποίας τόσον χονδροειδῶς ἐπεκαλεῖτο ὁ ῎Εβερτ.

Τὸ ἐκ τῶν κομμουνιστικῶν ἐγκλημάτων προκληθὲν ἄγχος, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐξέθρεψε καὶ ἐγιγάντωσε τὴν μισαλλοδοξίαν εἰς βαθμὸν ἐμφυλίου πολέμου, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐδημιούργησε πρόσφορον ἔδαφος διὰ τὴν δημιουργίαν τῶν Ταγμάτων 'Ασφαλείας, τὴν ἀνώμαλον ἐπάνδρωσιν καὶ ἐν συνεχείᾳ δρᾶσιν τῆς Εἰδικῆς 'Ασφαλείας, τὴν δημιουργίαν ἐν 'Αθήναις ἐνόπλων τμημάτων, διαφόρων ὀργανώσεων, τεινόντων πρὸς ἀλληλοεξόντωσιν, διαφόρους ἄλλας ἐνόπλους μικροομάδας ἀνωμάλου προελεύσεως καὶ ποικίλων σκοπῶν καὶ τὴν ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει ἀναγκαίαν σύμπραξιν τῶν περισσοτέρων ἐκ τούτων μετὰ τῶν Γερμανῶν.

Οὕτω ἀναπτυχθέντος τοῦ ἐμφυλίου πολέμου ἀπερροφήθησαν αἱ τόσον κατάλ-

ληλοι δι' ἀντίστασιν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ δυνάμεις, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ τελευταίου ἔτους τῆς κατοχῆς. Διὰ τῆς ἐξελίξεως ταύτης ἐθριάμβευσαν τὰ περὶ ἐθνικοῦ διχασμοῦ σχέδια τῶν κατακτητῶν καὶ τῶν συνεργατῶν των.

Κατὰ συνέπειαν, τὸ βάρος τῆς εὐθύνης διὰ τὸ κατάντημα τοῦτο, βαρύνει κατ' ἐξοχὴν τὴν κομμουνιστικὴν ἡγεσίαν ἥτις ἐξαπέλυσε τὸ κῦμα τῶν δολοφονιῶν καὶ ἐν συνεχείᾳ τὸν πόλεμον κατὰ παντὸς μὴ ἀνήκοντος εἰς τὰς παρ' αὐτῆς ἐλεγχομένας ὀργανώσεις, ἐνῷ εἶχε καλέσει εἰς τὰς τάξεις τοῦ Ε.Α.Μ. - Ε.Λ.Α.Σ. τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν δι' ἀντίστασιν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ.

Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν ὁ ταξικὸς ἀγὼν περιωρίζετο μεταξὺ τῶν διαφόρων ὀργανώσεων καὶ δὲν εἶχεν ἐκσπάσει τὸ κῦμα τῶν δολοφονιῶν καὶ τῶν ἐγκλημάτων, εἴδομεν ὅτι ἡ Χωροφυλακή, ἀνεξαρτήτως τῆς γνώσεως της ὅτι ἐπρόκειτο περὶ κομμουνιστικοῦ στρατοῦ, ἠρνήθη νὰ πολεμήσῃ ἐναντίον τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. καὶ τὸ Σῶμα παρέμεινε πειθαρχημένον εἰς τὰς ὑγιεῖς ἀπόψεις τῆς ἡγεσίας του. Ὅταν ὅμως ἐν συνεχείᾳ ἤρξαντο αἱ δολοφονίαι καὶ αἱ συνεχεῖς κατὰ πολιτῶν ἐπιθέσεις, τότε ἤρχισεν νὰ καλλιεργῆται παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, παρὰ τῶν ὡς Ἐδεσιτῶν ἐμφανιζομένων κύκλων Παπαγεωργίου - Παπαθανασοπούλου κ.λ.π. ὡς καὶ παρὰ τῆς δημιουργηθείσης νέας ἡγεσίας ἐν τῷ Σώματι ἔδαφος πρὸς ἔνοπλον κατὰ τῶν ἀνθρώπων τοῦ Κ.Κ.Ε. δρᾶσιν.

Ἡ ψυχὴ καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Σώματος εὑρίσκοντο ἐν συναγερμῷ καὶ ἑτοιμότητι πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς πρωτοφανοῦς κομμουνιστικῆς ἐπιθέσεως, δὲν ἐδέχοντο ὅμως οὐδέναν συμβιβασμὸν νὰ συμπολεμήσωσι μετὰ τῶν Γερμανῶν, πρᾶγμα ὅπερ, γιγνώσκοντες καλῶς οἱ κομμουνισταί, ἐπὶ δύο ὁλόκληρα ἔτη τὸ ἐξεμεταλλεύοντο ἀναλγήτως καὶ θαυμασίως διὰ λογαριασμόν των. Ἐξαίρεσιν αὐτοῦ τοῦ γενικοῦ κανόνος ἀπετέλεσεν ἡ ἐπιβληθεῖσα εἰς τὴν Εἰδικὴν Ἀσφάλειαν ἡγεσία καὶ τακτική.

ΠΡΟΣΤΡΙΒΑΙ ΑΣΤΥΝ. ΠΟΛΕΩΝ — Δ/ΝΣΕΩΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Διὰ τὴν ἀστυνόμευσιν τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν ἴσχυεν τὸ καθεστὼς τοῦ νόμου 3754/1929 «περὶ ἁρμοδιότητος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων», ἤτοι τὴν μὲν γενικὴν Ἀστυνομίαν ἤσκει τὸ Σῶμα τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων, δι' ὡρισμένα δὲ ἔργα Εἰδικῆς Ἀσφαλείας ὑπῆρχεν ἡ δυνάμει τοῦ νόμου τούτου καὶ διὰ τοῦ Π.Δ. 18/21 Φεβρουαρίου 1929 ἱδρυθεῖσα Διεύθυνσις Εἰδικῆς Ἀσφαλείας (21) ἐπηνδρωμένη ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς. Ὡς προανεφέραμεν ἤδη ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς ἀνοίξεως 1942 εἶχον ἀρχίσει συντονισμέναι πράξεις δολιοφθορᾶς εἰς τὰς Ἀθήνας ὑπὸ διαφόρων ἐθνικῶν ὀργανώσεων, ἵνα φθάσωσιν εἰς τὰς τρομοκρατικὰς τοιαύτας κατὰ τῶν Γερμανικῶν ὑποκαταστάτων τῆς ΟΕΔΕ καὶ τῆς ΕΣΠΟ, ταυτοχρόνως δὲ εἶχεν ἐσκπάσει καὶ κῦμα ἀπεργιῶν. Ἐν μέσῳ τῆς θυέλλης ἐκείνης ἐδημιουργήθη καὶ ἓν ἐξαιρετικῶς λεπτὸν θέμα, ἀφορὸν τὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο Ἀστυνομικῶν Σωμάτων, Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ Χωροφυλακῆς, ὅσον ἀφορᾷ τὸν κύκλον ἁρμοδιότητος ἑνὸς ἑκάστου.

Εἶναι παγκοίνως γνωστὸν ὅτι ἀπὸ τῆς ἑπομένης τοῦ νόμου 3754/1929, ὅτε ἐπιστεύθη πρὸς στιγμὴν ὅτι εἶχε τεθῆ ὁρόσημον σταθερὸν μὲ βάσιν καὶ τὰς κατη-

---

(21) Βλέπε ἀνωτέρω εἰς σελ. 1388-1389 ἔνθα διευκρινίζονται καὶ τὰ ἀντικείμενα τῆς ὑπηρεσίας ταύτης.

γορηματικὰς δηλώσεις ὅλων τῶν πολιτικῶν Ἀρχηγῶν καὶ τοῦ Πρωθυπουργοῦ, εἶχεν ἀναπτυχθῇ μία ὀξύτης συναγωνισμοῦ μεγέθους προσφορᾶς καὶ ἐκμεταλλεύσεως ἐπ' ἀγαθῷ ἑκατέρω τῶν Σωμάτων. Ὁ συναγωνισμὸς οὗτος ἄλλοτε μὲν ἐκρατεῖτο ἐντὸς εὐγενῶν περιθωρίων ἁμίλλης, ἄλλοτε ὅμως ἐξήρχετο τῶν ὁρίων καὶ αὐτῆς τῆς κοσμιότητος καὶ τοῦ δημοσίου συμφέροντος. Ὅσον καὶ ἂν θέλομεν νὰ τηρήσωμεν ἐν προκειμένῳ τὰ προσχήματα, δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ διαπιστώσωμεν ὅτι ἡ Ἀστυνομία Πόλεων ἦτο πάντοτε ἐπιτιθεμένη καὶ διεισδύουσα εἰς τὰ διὰ τοῦ νόμου 3754 παραχωρηθέντα εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἀντικείμενα ἁρμοδιότητος ἐντὸς τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, ἰδίᾳ εἰς τὰ ἀντικείμενα τῆς Διευθύνσεως Εἰδικῆς Ἀσφαλείας, ὡς εἰς τὰς ἁρμοδιότητας ἀσφαλείας ὑψηλῶν προσώπων, εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν ξένων προπαγανδῶν, τὴν ἀντικατασκοπείαν κ.λ.π. Τούτου ἕνεκεν συχναὶ ὑπῆρξαν αἱ προστριβαί. Ἐν πάσει περιπτώσει οὐδέποτε ἑκάτερον τῶν Σωμάτων τούτων συνηγωνίσθη τὸ ἕτερον μειοδοτικῶς.

Ἤδη ἐπισυνέβη καὶ τὸ πλέον παράδοξον καὶ ὅλως ἀντίθετον πρὸς τὴν προϊστορίαν ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν ἀποστολὴν οἱουδήποτε ἀστυνομικοῦ Σώματος ἐν τῷ κόσμῳ, μετὰ τὰς πρώτας δολιοφθοράς, ὅτε κατὰ φυσικὸν λόγον ἐζητήθησαν αἱ οἱονεὶ τυπικαὶ ἐξηγήσεις καὶ ἐξεδόθησαν αἱ πρὸς τοῦτο διαταγαί, ἡ Διεύθυνσις Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν ἐνεφανίσθη μὲ τὰς πλέον περιέργους ἀπόψεις. Κατὰ τὰς ἀπόψεις τῆς Διευθύνσεως Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν ἅπασαι αἱ ὑπηρεσίαι προπαγανδῶν καὶ ἰδιαιτέρως ἡ τοιαύτη τῆς κομμουνιστικῆς κινήσεως ἔδει νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν Διεύθυνσιν Εἰδικῆς Ἀσφαλείας, καθ' ὅσον αὕτη ἦτο ἀπησχολημένη μὲ θέματα ὑγείας, ἀγορανομίας, ἀστυνομικῶν σκοπῶν καὶ συνυπηρεσίας μετὰ τῶν Καραμπινιέρων.

Ἡ ἔκπληξις συνεχίζεται, διότι τὰς ἀπόψεις τοῦ Διευθυντοῦ Ἀστυνομίας υἱοθετεῖ ἀπολύτως καὶ ἡ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐσωτερικῶν Διεύθυνσις Ἀστυνομίας Πόλεων, ἥτις ἀπηύθυνεν πρὸς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν Χωροφυλακῆς τὸ ὑπ' ἀριθ. 3856 Φ 40/20 ἀπὸ 20/6/1942 ἔγγραφον, δι' οὗ διεβίβαζεν ἐν ἀντιγράφῳ καὶ τὴν υἱοθετουμένην ὑπ' ἀριθ. 10665/17/1 ἀναφορὰν τῆς Διευθύνσεως Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν(22).

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Διεύθυνσις Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν καὶ τὸ Σῶμα Ἀστυνομίας Πόλεων ἐδοκιμάσθη σκληρῶς ἐκ τῆς κηρυχθείσης τὴν 23 Ἰουνίου 1943 ἀπεργίας τῶν ὁπλιτῶν (λέγονται κατώτεροι ὑπάλληλοι) τῆς Διευθύνσεως Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν, διαρκεσάσης ἐπὶ ἕνα ὀκταήμερον.

Τὸ Ἀστυνομικὸν τοῦτο Σῶμα εἶχεν ἐμφανίσει μίαν προσπάθειαν ἀπεργίας καὶ κατὰ τὸ 1929, ἐναντίον θεσπισθεισῶν διατάξεων μείζονος πειθαρχικότητος, τὴν ὁποίαν προσπάθειαν ἀντεμετώπισεν τότε μὲ ταχύτητα καὶ ἀποτελεσματικότητα ὁ Ἀστυνομικὸς Διευθυντὴς Σαμπάνης. Ἔκτοτε, διὰ περιληφθείσης εἰς τὸν Κανονισμὸν τοῦ Σώματος τούτου διατάξεως, ἀπηγορεύθη τὸ δικαίωμα τοῦ συνέρχεσθαι καὶ συνεταιρίζεσθαι.

Ἤδη εἶχε δώσει διέξοδον τὸ Ε.Α.Μ. εἰς τὰς τάξεις τοῦ ὁποίου εἶχε προσχωρήσει μέγας ἀριθμὸς κατωτέρων ὀργάνων καὶ τὸ ὁποῖον ΕΑΜ διηύθυνε τὴν κηρυχθεῖσαν ἀπεργίαν. Εἰς κυκλοφορῆσαν κατὰ τὸ β' δεκαήμερον Ἰουνίου 1963, μεταξὺ στελεχῶν τῆς ΕΔΑ δακτυλογραφημένον χρονικὸν διὰ τὴν ἀπεργίαν ταύτην, με-

---

(22) Βλέπε τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἐν παραρτήματι Χ, 131 καὶ 131 Α.

ταξὺ πολλῶν ἄλλων, διελαμβάνετο: «Ἡ ἀπεργία αὐτὴ διαρκείας ὀκτὼ (8) ἡμερῶν, ἀποτελεῖ μέχρι σήμερα τὸ μοναδικὸ γεγονὸς στὴν ἱστορία τοῦ συνδικαλιστικοῦ κινήματος γιὰ τὶς 'Αστυνομίες σ' ὅλον τὸν κόσμο, τόσο ἀπὸ ἀπόψεως διαρκείας, ὅσο καὶ ἀπὸ ἀπόψεως περιεχομένου καὶ συνεπειῶν», εἰς τὸ τέλος δὲ περιελάμβανεν ἕναν μεταπελευθερωτικὸν γενικὸν ἀπολογισμὸν κατὰ τὸν ὁποῖον ἐπηκολούθησαν ἀπολύσεις 1.400 ὀργάνων, ἐξ ὧν ἐξορίσθησαν 200 εἰς 'Ικαρίαν, 90 εἰς Μακρόνησον καὶ 30 εἰς Ἅγιον Εὐστράτιον.

'Αποβαίνει εὐνόητον ὅτι ὑπὸ τοιαύτην σύνθεσιν οὔτε σκέψις δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ δι' ἀντικομμουνιστικὸν ἀγῶνα ἐκ μέρους τοῦ Σώματος τῆς 'Αστυνομίας Πόλεων, οἱ ἡγέται τοῦ ὁποίου ἀντὶ νὰ συνεργασθῶσιν μετὰ τῶν μονίμων στελεχῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ὡς ἀπήτουν αἱ δειναὶ τοῦ ἔθνους συνθῆκαι, ἐσυνέχισαν τὴν τακτικὴν τοῦ χαμαιλέοντος καὶ τὴν 20 ὀκτωβρίου 1943 ὁ Διευθυντὴς 'Αστυνομίας 'Αθηνῶν ὑπέβαλε καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 5235 Φ 26/95 ἀναφορὰν πρὸς τὸ 'Υπουργεῖον 'Εσωτερικῶν «περὶ ἀναλήψεως ἐξ ὁλοκλήρου τῆς διώξεως τοῦ κομμουνισμοῦ ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως Εἰδικῆς 'Ασφαλείας τοῦ Κράτους», ἐν ᾗ ἐπανελάμβανεν τὸ αὐτὸ τροπάριον περίπου.

Εἰς ἀπάντησιν τῶν ἐν τῇ ἀναφορᾷ ταύτῃ ἐκτιθεμένων ἀπόψεων ἡ Διεύθυνσις Εἰδικῆς 'Ασφαλείας Κράτους ὑπέβαλε τὴν ὑπ' ἀριθ. 59/15/1 ἀπὸ 16 Νοεμβρίου 1943 ἀναφορὰν πρὸς τὸ αὐτὸ 'Υπουργεῖον.

Περὶ τοῦ τότε Διευθυντοῦ 'Αστυνομίας 'Αθηνῶν Ἔβερτ ὑπῆρχε μία διάχυτος γνώμη ὅτι ἀνῆκεν εἰς ὑπηρεσίας πληροφοριῶν τοῦ Σ.Μ.Α. καὶ ὅτι εὑρίσκετο ὁπωσδήποτε ἐν ἐπαφῇ μετὰ 'Αγγλικῶν 'Υπηρεσιῶν πληροφοριῶν, πρᾶγμα ὅπερ συνδυασθὲν καὶ μὲ τὰ ὅσα συνέβησαν ἐν τῇ 'Αστυνομικῇ Διευθύνσει 'Αθηνῶν καὶ μὲ τὰ ὑποστηριχθέντα διὰ τῶν ὡς ἀνωτέρω ἀναφορῶν, ἐδημιούργησεν ἀσφαλῶς ἐξαιρετικὸν σκεπτικισμὸν εἰς τὰ μόνιμα στελέχη τῆς Χωροφυλακῆς. Εἰς τοῦτο δέον ν' ἀποδοθῇ ἓν ποσοστὸν τῆς δικαιολογητικῆς βάσεως τοῦ λάθους τῶν 'Αξιωματικῶν, ὅτι ἐγκατέλειψαν τὴν διεύθυνσιν Εἰδικῆς 'Ασφαλείας εἰς χεῖρας ἀκαταλλήλων καὶ ἀνευθύνων ἔναντι τοῦ Σώματος βαθμοφόρων καὶ οὕτω ἐπηκολούθησαν ἐκτροπαί.

Ἔναντι τοῦ τόσον σοβαροῦ θέματος ἀσφαλείας ἀντὶ ἡ κυβέρνησις τῆς περιόδου ἐκείνης νὰ παραιτηθῇ, ὥστε νὰ ἐξαναγκασθῇ ἡ Γερμανικὴ διοίκησις νὰ ἄρῃ τὰς ἀξιώσεις της διὰ συμμετοχὴν τῆς ὑποδούλου 'Ελλάδος εἰς τὸν ἀντικομμουνιστικὸν ἀγῶνα, οἱ δὲ σύμμαχοι ν' ἀναγκασθῶσιν ν' ἀναθεωρήσωσιν ἢ τὴν ἔναντι τοῦ ΕΑΜ συμμαχικὴν στάσιν των ἢ τὴν τοιαύτην τῶν Ταγμάτων 'Ασφαλείας, ἀντὶ ἡ κυβέρνησις Ράλλη νὰ προστατεύσῃ τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ ἐθνικὴν τιμὴν τῶν 'Αστυνομικῶν Σωμάτων, παρασυρομένη ὑπὸ τοῦ ὑποσχομένου ἐνίσχυσιν τοῦ ΕΔΕΣ Ταβουλάρη καὶ ἄλλων ἐξάλλων τύπων, προέβη ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν σύστασιν τῶν Ταγμάτων 'Ασφαλείας, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν ἐπάνδρωσιν τῆς Εἰδικῆς 'Ασφαλείας καὶ ἄλλων τινῶν περὶ τὸν Ταβουλάρην ὁμάδων κρούσεως καὶ διὰ προσώπων κακῆς ποιότητος καὶ χαμηλῆς προελεύσεως, καταταγέντων ὡς ἄνευ θητείας χωροφυλάκων.

'Ο Ταβουλάρης πρὸς συνεχῆ παραπλάνησιν τοῦ 'Ιωάννου Ράλλη, προέβαινεν εἰς τὴν κατάταξιν, ὡς ἄνευ θητείας Χωροφυλάκων, κοινωνικῶν ἀποβρασμάτων,

(23) Βλέπε ἀμφότερα τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἐν παραρτήματι Χ ὑπ' αὐξ. ἀριθ. 132 καὶ 133.

κακοποιῶν στοιχείων καὶ γενικῶς ἀνθρώπων τοῦ ὑποκόσμου, ἀρκεῖ νὰ ἐβεβαιοῦτο ὅτι ἦσαν ἀντικομμουνισταί. Τὸ τίμιον ἔνδυμα τοῦ Ἕλληνος Χωροφύλακος περιεβλήθησαν πρόσωπα μὲ ἀκαλλιέργητα καὶ πρωτόγονα ἔνστικτα. Ἐπὶ δυνάμεως (300) τριακοσίων Χωροφυλάκων τῆς Διευθύνσεως Εἰδικῆς Ἀσφαλείας οἱ 194 ἦσαν ἄνευ θητείας.

Τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς προσεπάθησεν ν' ἀμυνθῇ καὶ νὰ προστατεύσῃ τὸ Σῶμα ἐκ τοῦ ὑπὸ τοῦ Ταβουλάρη προβαλλομένου ἀξιώματος ὅτι «πάσσαλος πασσάλῳ ἐκκρούεται», ἀλλὰ τὸ μόνον ὅπερ ἐπέτυχεν ὑπῆρξεν νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ ἡ γνώμη του περὶ δακτυλοσκοπήσεως τῶν κατατασσομένων, τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἄμεσον. Ἡ Σχολὴ Χωροφυλακῆς διὰ μιᾶς καὶ μόνον ἀναφορᾶς πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς, τῆς ὑπ' ἀριθ. 22/223/5β ἀνέφερεν ὅτι ἐπὶ 90 καταταγέντων οἱ 19 εἶχον εὑρεθῆ καταδιωκόμενοι(24) καὶ ἠκολούθησαν καὶ νέα ἀποτελέσματα.

Ἐκτὸς τῶν διὰ τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς καὶ τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς κατατασσομένων, δι' ὧν ἐπηνδροῦτο ἡ Εἰδικὴ Ἀσφάλεια, εἶχον χαρακτηρισθῆ ὁπλῖται τῆς Χωροφυλακῆς καὶ εἶχον ἐξοπλισθῆ καὶ ἐφοδιασθῆ διὰ ταυτοτήτων Εἰδικῆς Ἀσφαλείας διάφοροι ὁμάδες ὑπαγόμεναι κυρίως εἰς τοὺς Παπαγεωργίου, Παπαθανασόπουλον κλπ. καὶ δρῶσαι τελείως ἀνεξαρτήτως τῆς Εἰδικῆς Ἀσφαλείας καὶ οὕτω ἡ Χωροφυλακὴ εἰσέπρατε τὰς ἀθλιότητας ὅλων τῶν κακοφήμων ἄντρων τῶν πολιτικῶν ἐπιδιώξεων καὶ συγκρούσεων(25).

Ἀνεφέρθημεν ἀνωτέρω εἰς χωρία τοῦ Μπενετάτου δι' ὧν καταλογίζονται καὶ πολιτικαὶ δολοφονίαι εἰς τοὺς ἄνδρας τῆς Εἰδικῆς Ἀσφαλείας δρῶντας μετὰ Γερμανῶν καὶ ἀναφέρομεν ἀκόμη καὶ τὴν ἀκόλουθον περικοπὴν ἀπὸ δημοσιευθὲν τὴν 11-11-1943 εἰς τὴν παράνομον ἐφημερίδαν «Ἀγροτικὴ Φωνὴ» κατηγορητήριον ἐναντίον τοῦ Σ. Γονατᾶ, ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως: «Κατηγοροῦμε τὸ Στυλιανὸ Γονατᾶ ὅτι εἶναι ὁ πραγματικὸς πολιτικὸς Ἀρχηγὸς τοῦ Ταβουλάρη πού καθ' ὑπόδειξή του ἐπανέφερε στὴν ἐνεργὸ δράση τὸ σύστημα τῶν μισθοφόρων τραμπούκων ὑπὸ τὴ μορφὴ τῶν ἄνευ θητείας Χωροφυλάκων ἀπὸ ἀπόσπασμα τῶν ὁποίων ἀποδεδειγμένως σκοτώθηκε ὁ Γιαννακόπουλος...».

Ἀσφαλῶς οἱ ἀντίπαλοι τοῦ Γιαννακοπούλου, ὁ Παπαθανασόπουλος κατὰ τὸν Μπενετάτον, διέθετον ἄνδρας μὲ τὸ τίμιον ἔνδυμα τοῦ Χωροφύλακος, διότι οὐδαμόθεν ἄλλοθι προκύπτει ὅτι ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς ἀνεμίχθησαν εἰς τοιαύτην δολοφονίαν.

Κάποτε ἀπεφασίσθη νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὰ τοιαῦτα ὑπὸ τὸ ἔνδυμα τῆς Χωροφυλακῆς καπετανᾶτα καὶ ὁ μόνος κατάλληλος τρόπος ἐκρίθη ἡ ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἀντικαταστάσεως ἀφαίρεσις τῶν δελτίων ταυτότητος, δι' ὃ καὶ εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς 21 Φεβρουαρίου 1944 ἐδημοσιεύθη ἡ ἀκόλουθος ἀνακοίνωσις.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ἡ Διεύθυνσις Εἰδικῆς Ἀσφαλείας τοῦ Κράτους

Ἀνακοινοῖ

ὅτι, λόγῳ τεχνικῶν δυσκολιῶν, ἐξέδωκε δελτία ταυτότητος εἰς ὄργανα τῆς δυνάμεώς της, ὅμοια μὲ ἐκεῖνα, ἅτινα ἐχορηγοῦντο κατὰ τὸ παρελθόν. Κάτοχοι τοιού-

(24) Βλέπε καὶ ὑπ' ἀριθ. 23)8)10)1 ἀπὸ 29-2-1944 ἀπάντησιν Δ)νσεως Ἐγκληματολογικῶν Ὑπηρεσιῶν.

(25) Βλέπε λεπτομερειας Δ. Μπενετάτου σελ. 269-271.

των δελτίων (μὴ νομίμως δικαιούμενοι) ποιοῦνται ἔκνομον χρῆσιν αὐτῶν εἰς βάρος τῶν πολιτῶν. Τούτου ἕνεκεν ἀπεφασίσαμεν τὴν ἀντικατάστασιν τῶν δελτίων τούτων, ἅτινα εἶναι τυπωμένα ἐπὶ ἡμισκλήρου χάρτου, χρώματος βαθυκυάνου (σκοῦρο μπλὲ) καὶ συντεταγμένα μόνον εἰς τὴν Ἑλληνικήν. Καλοῦμεν ὅθεν πάντας τοὺς νομίμως δικαιουμένους καὶ κατόχους τοιούτων δελτίων ταυτότητος, ὅπως προσέλθουν εἰς τὴν ὑφ' ἡμᾶς Διεύθυνσιν, πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν τοιούτων δελτίων, μέχρις καὶ τῆς 29 Φεβρουαρίου 1944. Ἐφιστᾶται ἡ προσοχὴ τῶν πολιτῶν ὅτι ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1944 ὁ ποιούμενος χρῆσιν τοιούτων, ὡς ἄνω δελτίων ταυτότητος, δὲν εἶναι ὄργανον τῆς ὑπηρεσίας ἡμῶν, ἀλλὰ κακοποιός.

Ἀθῆναι 21 Φεβρουαρίου 1944

Ὑποστράτηγος Διευθυντὴς Λάμπου Ἀλέξανδρος

Οὕτω ἐξεδηλοῦτο κάποιος ἀντιπερισπασμὸς εἰς τὴν τόσον εὐρεῖαν χρῆσιν ἥτις εἶχε δοθῆ εἰς τὸν ἐφοδιασμὸν διὰ ταυτοτήτων ἀσφαλείας προσώπων τὰ ὁποῖα ὄντως ἦσαν κακοποιοί. Μὲ τὰ περίστροφα ἀνὰ χεῖρας καὶ μὲ ταυτότητας ὀργάνων Εἰδικῆς Ἀσφαλείας, τοιαῦτα ἄτομα, εἶχον προβῆ εἰς ἐπανειλημμένας ληστείας, ἐκβιασμοὺς καὶ ἄλλας κακοποιοὺς πράξεις ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν.

Ὁ Λάμπου διὰ τῆς ἀνωτέρω ἀνακοινώσεως κατηγορεῖται ὅτι ἐπεδίωκε νὰ θέση ὑπὸ τὸν ἄμεσον ἔλεγχόν του ὅλους ἐκείνους οἵτινες εἶχον ἐξοπλισθῆ ὑπὸ τῶν Παπαθανασοπούλου καὶ Παπαγεωργίου καὶ οἵτινες ἐφοδιασθέντες ἀρχικῶς μὲ ταυτότητας Εἰδικῆς Ἀσφαλείας ἐνόμιζον ὅτι θὰ δροῦν ὡς ἀνεξάρτητοι ὁμάδες ἑνὸς ἰδιορρύθμου ΕΔΕΣ. Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ἡ Εἰδικὴ Ἀσφάλεια ἀπέκτησε μίαν δύναμιν ἡ ὁποία δὲν εἶχε καμμίαν σχεδὸν σχέσιν, μὲ τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς. Πέριξ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν Ταβουλάρη, ἀνεξαρτήτως τοὐ' ἔστιν τῆς Διευθύνσεως Εἰδικῆς Ἀσφαλείας, ἐδημιουργήθη μία ἄλλη δύναμις ἐκ 3-4 κατωτέρων Ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς καὶ ἀριθμοῦ τινὸς μονίμων καὶ ἄνευ θητείας ὁπλιτῶν, δύναμις ἥτις ἐλάμβανε μέρος εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις κατὰ κομμουνιστικῶν ἑστιῶν ἐν Ἀθήναις καὶ συνοικισμοῖς, πλὴν δὲν βαρύνεται μὲ ἄλλας ἐκνόμους πράξεις, ἔφερε δὲ τὸν τίτλον «ὁμὰς διώξεως κομμουνισμοῦ».

Δυστυχῶς ὁ Λάμπου, ἐξελθὼν τῆς Χωροφυλακῆς τὸ 1929 ὡς ταγματάρχης καὶ ἐπανελθὼν εἰς τὸ Σῶμα τὸ 1943, ἤτοι μετὰ 14 ὁλόκληρα ἔτη, ὡς ὑποστράτηγος, ἀναλαβὼν τὴν Διεύθυνσιν Εἰδικῆς Ἀσφαλείας, ὑπείκων τυφλῶς εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν, καὶ συνεργασθεὶς μὲ ἐκτραπέντα κατὰ τὸ πλεῖστον στοιχεῖα κακῆς ποιότητος, χωρὶς νὰ λαμβάνη ὑπ' ὄψιν του τὰς ὑποδείξεις καὶ ἐκκλήσεις τῶν νουνεχῶν στελεχῶν τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς, κατέστησε τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Διευθύνσεως Εἰδικῆς Ἀσφαλείας λίαν διαβλητὴν Ἐθνικῶς, παρ' ὅλον ὅτι αὕτη ἐκτὸς ἑνὸς ἀριθμοῦ κακῆς ποιότητος ἀτόμων περιελάμβανεν ἀνδρείους καὶ πιστοὺς εἰς τὴν ἐθνικὴν ἰδέαν ἄνδρας. Ὁ Λάμπου καὶ οἱ 4-5 ἁμαρτήσαντες στενοὶ συνεργάται του, ἅπαντες ξένοι πρὸς τὴν μόνιμον δύναμιν τῆς Χωροφυλακῆς, κατεδικάσθησαν μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν εἰς διαφόρους βαρείας ποινάς, ὁ Λάμπου εἰς θάνατον, καὶ οὕτω ἔχει διευκρινισθῆ ὑπὸ τῆς δικαιοσύνης ὅτι δὲν εὑρέθησαν ἄνδρες τῆς μονίμου δυνάμεως Χωροφυλακῆς ἐπιλήσμονες τῶν ἐθνικῶν των ὑποχρεώσεων, διευκρινίσθη τοὐ' ἔστιν ὅτι χωρὶς νὰ συνεργασθῶσιν μετὰ τῶν Γερμανῶν καὶ ἄνευ ἐκτρόπων ἠμύνθησαν ὡς Ἕλληνες στρατιῶται κατὰ τῆς ἐξαπολυθείσης ὑπὸ τοῦ

Κ.Κ.Ε. ἀδελφοκτονίας, ἵνα εὐθὺς μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν κατακτητῶν θραύσωσιν ἀποτελεσματικῶς τὰς λυσσώδεις τοῦ Κομμουνισμοῦ ἐνόπλους ἐπιθέσεις καὶ συντελέσωσιν ἐξαιρετικῶς εἰς τὴν διαφύλαξιν ἐν Ἑλλάδι τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ ἔναντι τῶν ἐκ τοῦ Σλαβισμοῦ κινδύνων.

Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν ἀπεφασίζοντο καὶ ἐσχεδιάζοντο διάφορα κατὰ κομμουνιστικῶν ἑστιῶν, ἰδίᾳ εἰς συνοικισμούς, ἐγχειρήματα, ἅτινα ἐνίοτε κατέληγον εἰς ἀληθεῖς ὁδομαχίας, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὁποίων διετάσσοντο ἅπασαι αἱ ἐν Ἀθήναις δυνάμεις Χωροφυλακῆς, Ἀστυνομίας καὶ Ταγμάτων Ἀσφαλείας. Ἐκ τῶν μετεχουσῶν δυνάμεων, τῶν εἰδικῶν συνεργείων ἐρεύνης μετεῖχον μόνον ὄργανα τῆς Εἰδικῆς Ἀσφαλείας, τῆς ὁμάδος διώξεως κομμουνισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου καὶ τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων, ἧς τὸ ὑπὸ τὸν Μπουραντὰν Μηχανοκίνητον Τμῆμα συμμετεῖχεν σχεδὸν πάντοτε. Τὰ συνεργεῖα Ἐρεύνης ὑπερέβαινον πολλάκις τὰ «ἐσκαμμένα» καὶ ἐξετρέποντο εἰς βιαιότητας, ὑπερβολικὰς συλλήψεις κλπ. Ἐνίοτε εἰς τὰ τοιαῦτα ἐγχειρήματα συμμετεῖχον καὶ Γερμανοί. Οὐδέποτε ὅμως οὐδεὶς μόνιμος Ἀξιωματικὸς ὑπέκυψεν εἰς τὰς διαταγὰς τῶν ἀδυσωπήτων Γερμανῶν καὶ ἀδιστάκτων ὀργάνων των, ὥστε νὰ ἐξέλθῃ τῶν ὁρίων τῆς ἐθνικῆς συμπεριφορᾶς. Αὐτὴ καὶ μόνον εἶναι ἡ ἀλήθεια διὰ τὴν συμμετοχὴν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὰ κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς κατοχῆς διαδραματισθέντα ἐν Ἀθήναις γεγονότα, ἅτινα προεκλήθησαν λόγῳ τῆς φονικῆς δραστηριότητος τῶν ὁμάδων τῆς κομμουνιστικῆς Ο.Π.Λ.Α. καὶ τῶν ἄλλων τοῦ Κ.Κ.Ε ὀργανώσεων καὶ ἰδίᾳ λόγῳ τῶν συνεχῶν κατὰ Ἀστυνομικῶν ὀργάνων δολοφονικῶν ἐπιθέσεων καὶ λόγω τῶν ἄνωθεν πιέσεων. Ὁ Μπενετᾶτος, τὸν ὁποῖον τοσάκις ἐπεκαλέσθημεν, γράφει σχετικῶς: «Ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριον 1943 καὶ πέρα, τὰ Σώματα Ἀσφαλείας βρίσκονται κάτω ἀπὸ τὸν ἀπόλυτο ἔλεγχο τῶν Γερμανῶν. Τώρα πιὰ τὰ Σώματα Ἀσφαλείας καὶ ἡ Χωροφυλακὴ μαζὺ μὲ τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας ἔγιναν ἡ πραγματικὴ μάστιγα τοῦ ἀγωνιζομένου Ἔθνους. Στὶς λαμπρὲς σελίδες τῆς Ἐθνικῆς ἐξάρσεως προσθέτουν μιὰ σελίδα ἐπαίσχυντη στὴν ἐθηνικὴ ἱστορία τῆς Ἀντιστάσεως. Οἱ ἄνδρες τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας συνειργάσθησαν μὲ τοὺς κατακτητὲς στὸ εἰδεχθέστερο ἔργο τους, στὴν καταδίωξη τῶν ἀγωνιστῶν τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως.»

Οἱ τόσον ἔντονοι χαρακτηρισμοὶ οὗτοι ἔχουν τεθῆ ἐν συνεχείᾳ ἑνὸς ὕμνου διὰ τὴν δρᾶσιν τῶν Ἀστυνομικῶν Σωμάτων κατὰ τὴν πρώτην διετίαν τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς, περὶ οὗ τὴν σχετικὴν περικοπὴν παρεθέσαμεν ἀνωτέρω καὶ ἐν σελ. 1763. Πρόθεσις ἡμῶν δὲν εἶναι ν' ἀπαντήσωμεν εἰς ἕναν ἕκαστον συγγραφέα ἢ νὰ σχολιάσωμεν τὰ διάφορα κείμενα, ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατὸν ν' ἀντιπαρέλθωμεν μίαν τόσον δεινὴν ὕβριν, γραπτῶς διατυπωθεῖσαν καὶ μάλιστα κατὰ τρόπον προδικάζοντα ἐκ πρώτης ὄψεως τὴν ἀντικειμενικότητα; Πᾶς μελετητής, ὅστις ἤθελεν ἀναγνώσῃ τὰ ἐν ταῖς σελ. 42-44 τοῦ ἔργου τοῦ Μπενετάτου, εἰς ἃς προτάσσεται μία ἀξιόλογος ἐξύμνησις τοῦ ἔργου τῶν Ἀστυνομικῶν Σωμάτων καὶ εἶτα ἀκολουθεῖ ἡ ἀνωτέρω βαρυτάτη κατηγορία, ἀναλόγως πρέπει νὰ πιστεύσῃ ὡς πρὸς ἀληθῆ τῶν πραγμάτων ἱστόρησιν. Ἂς ἴδωμεν δι' ὀλίγων τὴν περίπτωσιν.

Ὁλόκληρον τὸ βιβλίον «Τὸ χρονικὸ τῆς Κατοχῆς» ὁμιλεῖ περὶ τῶν Ἀθηνῶν ἔνθα καὶ ἔζησε ὁ συγγραφεὺς καὶ ἐκτὸς τῶν ἐνδοκομματικῶν καὶ διασυλλογικῶν ἀντιδικιῶν εἰς ἃς ἔλαβεν μέρος καὶ ὁ ἴδιος περὶ οὐδενὸς ἑτέρου ἀντικειμένου προσ-

άγει ἀποδείξεις εἰμὴ ἐκθέτει γενικὰς ἀπόψεις του, ἄνευ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ. Ὁμιλεῖ ἀορίστως περὶ καταδιώξεως τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως ἐκ μέρους τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, ἀποφεύγων οὕτω νὰ κατονομάσῃ ὅτι ἐπρόκειτο περὶ τῶν κομμουνιστῶν καὶ μόνον, καθ' ὅσον μὲ οὐδεμιᾶς ἑτέρας ὀργανώσεως μέλη ἦλθον εἰς σύγκρουσιν τὰ Σώματα Ἀσφαλείας, καὶ εἶναι ἐσκεμμένη ἡ ἀποσιώπησις αὕτη, διότι ἄριστα ὁ συγγραφεὺς ἐγνώριζε τὴν πραγματικότητα, ὅπως ἐπίσης ἄριστα ἐγνώριζε ὅτι ἡ ὀργάνωσις τῆς Ο.Π.Λ.Α. δὲν ἐνήργει ἀντίστασιν ἀλλὰ δολοφονίας Ἑλλήνων καὶ ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. ἦτο τὸ ἐπιτιθέμενον καὶ προκαλοῦν τὴν ἀδελφοκτονίαν. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας, θὰ ὁμιλήσωμεν δι' ὀλίγων κατωτέρω, ἀλλὰ διά τινα λόγον ὁ συγγραφεύς, ἀφοῦ δὲν περιώρισε τοὺς χαρακτηρισμούς του διὰ τὰς Ἀθήνας, δὲν ἀνεφέρθη καὶ εἰς τὴν πάλην τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τῶν ταγμάτων ἐν τῇ ὑπαίθρῳ καὶ ἰδίᾳ ἐν Μακεδονίᾳ; Πῶς εἶναι δυνατὸν ἐκ τῶν πράξεων καὶ ἐνεργειῶν 3-4 ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν καὶ 150-200 ἄνευ θητείας χωροφυλάκων, ὑπακουόντων οὐχὶ εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἀλλὰ εἰς πρόσωπα ξένα πρὸς τὸ Σῶμα, νὰ ὑβρίζεται καὶ νὰ στιγματίζεται ἓν Σῶμα Χωροφυλακῆς μὲ τόσον πλουσίαν ἐθνικὴν δρᾶσιν ὅσην ἐξεθέσαμεν; Δὲν τὴν ἐγνώριζεν; ὤφειλε νὰ δηλώσῃ τὰ περιθώρια τῆς γνώσεως, ἄλλως δυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἀπέβλεψεν εἰς ἐξυπηρέτησιν σκοπιμοτήτων.

Δι' ἓνα Σῶμα ὅπερ ἐκάλυπτεν ὁλόκληρον τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπικράτειαν καὶ ὅλα τὰ σημεῖα τῆς ἀλλοδαπῆς εἰς ἃ ἀνεπτύχθη Ἑλληνικὴ δύναμις, ὄντως δὲν εἶναι εὐχερὴς ἡ ἀκριβὴς κρίσις, οὐδέποτε ὅμως εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξενεχθῇ κρίσις ἐκ τῶν πεπραγμένων ἔν τινι μόνον χώρῳ καὶ μάλιστα οὐχὶ ὑπὸ μονίμου προσωπικοῦ, λαμβανομένου μάλιστα ὑπ' ὄψιν ὅτι ἀλλαχοῦ εὐρεῖαν ποιεῖται μνείαν περὶ τῆς τοιαύτης νοθεύσεως τῆς δυνάμεως.

Ὁλόκληρον τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς ἀπεδοκίμασε τὴν δρᾶσιν τῆς Εἰδικῆς Ἀσφαλείας, ὅπως θὰ ἴδωμεν κατωτέρω εἰς ὑπόμνημα μονίμων Ἀξιωματικῶν κατὰ τὸν Ὀκτώβριον 1944 ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἑνὸς παρομοίου ἀκαίρου χαρακτηρισμοῦ ὑπὸ τοῦ Πρωθυπουργοῦ, ὅστις πρωθυπουργὸς εὑρεθεὶς πρὸ τῶν ἐθνικῶν γεγονότων καὶ πεπραγμένων τοῦ Σώματος ἔσπευσε ν' ἀνακαλέσῃ καὶ δὲν ἀπεδοκίμασε ἐκ τῶν ὑστέρων τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ἀλλὰ καθ' ὃν χρόνον ἐξετρέπετο. Οὐδεὶς ἐκ τῶν μονίμων Ἀξιωματικῶν ἀπεδέχθη νὰ πλαισιώσῃ εἰλικρινῶς τὸν Λάμπου, ἅπαντες ἀπεδοκίμασαν τὴν ἐπαναφορὰν καὶ χρησιμοποίησιν τῶν ἀποστράτων καὶ ἀποτάκτων, ἀλλ' ὁ Ταβουλάρης ἀποφασισμένος νὰ σύρῃ τὸ Σῶμα εἰς τὸν κρημνὸν τὸ παρέδωσεν, ὡς προαναφέρομεν, εἰς τὴν διοίκησιν τῶν ἀποστράτων καὶ ἀποκτάκτων. Ἀνώτερος Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου ὁ λεοντόθυμος Ἀντιστράτηγος Γιαννουκάκος, Διευθυντὴς Χωροφυλακῆς ὁ Ὑποστράτηγος (ταγματάρχης) Παπαγρηγοράκης, Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς ὁ Ὑποστράτηγος (Ταγματάρχης) Γκῖνος καὶ Διευθυντὴς Εἰδικῆς Ἀσφαλείας ὁ Ὑποστράτηγος (ταγματάρχης) Λάμπου Ἀλεξ., ἐπικεφαλῆς δὲ ὅλων τούτων ὁ Ἀναστ. Ταβουλάρης, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν καὶ κατεύθυνσιν τῶν Γερμανῶν. Ἰδοὺ ποῦ εἶχεν ὡδηγηθῆ ἡ Χωροφυλακή. Καὶ ὅμως πέραν τῶν ὁρίων τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς ὡς ἀνωτέρω προσδιοριζομένης μορφῆς δράσεως ὄχι μόνον μομφὴ κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ, ἀλλ' ὀφείλεται γενικὸς θαυμασμὸς διὰ τὴν ἐπιδειχθεῖσαν ψυχραιμίαν καὶ ἀνωτέραν ἀντίληψιν καθήκοντος, ἡ δὲ ἱστορία δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ στηρίζεται εἰς τὰ δεκανίκια τόσον ἀμφι-

σβητουμένων καὶ ὑπόπτων γενικῶς περιστατικῶν διὰ νὰ ἐξάγῃ συμπεράσματα διὰ τὴν ὁλότητα. Ὀφείλομεν ἀκόμη ὅπως καὶ πέραν τούτων, ἀναλογιζόμενοι τὸ ἄγχος καὶ τὸ δέος διὰ τῶν ὁποίων περιεσφίχθη ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα τῶν τιμίων Ἑλλήνων ἐκ τῆς τρομερᾶς ἐκείνης κομμουνιστικῆς ἐγκληματικῆς ἐπιθέσεως ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ ἔτους 1943 διὰ δολοφονιῶν ἀξιωματικῶν, ὁπλιτῶν, πολιτῶν καὶ ἀθώων νέων ἀκόμη, διὰ τῶν ἐπιθέσεων κατὰ τῶν ἄλλων ὀργανώσεων ἀντιστάσεως καὶ τῆς σφαγῆς τῶν ἐπικεφαλῆς αὐτῶν, καὶ διὰ τῆς ὁλοσχεροῦς παραμελήσεως τοῦ ἀγῶνος ἀντιστάσεως ἐπ' ὠφελείᾳ ἑνὸς ἀνελεήτου ταξικοῦ ἀγῶνος, ν' ἀναζητήσωμεν δι' ὅλους δικαιοσύνην ἡ ὁποία μέχρι τοῦδε πνίγεται ἐκ τῶν πολιτικῶν καὶ διπλωματικῶν σκοπιμοτήτων καὶ συναλλαγῶν. Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ὅστις κατὰ τὰ ἔτη 1941-1943 ἐν τῇ μεγίστῃ του πλειονοψηφίᾳ εἶχεν ἀκολουθήσει τὸ Ε.Α.Μ. μελετήσας τὰ γεγονότα 1943-1944 ἐξέδωκε τὴν καταδικαστικὴν ἐτυμηγορίαν του τὴν ὁποίαν ὁ γραπτὸς λόγος περὶ τῶν γεγονότων ἐκείνων ἐπιμένει νὰ ἀγνοῇ. Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς κατεδίκασε τὸ Κ.Κ.Ε. καταλογίσας εἰς αὐτὸ ὅλα τὰ ἐγκλήματα.

Ὅσον παρήρχοντο αἱ ἡμέραι τῆς κατοχῆς, τόσον οἱ κατακτηταὶ ἐγένοντο πλέον ἀδίστακτοι καὶ συμπεριεφέροντο μετὰ μεγαλυτέρας βαναυσότητος, τόσον πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, ὅσον ἰδίᾳ πρὸς τὴν Χωροφυλακήν, ἥν, ἀφ' οὗ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ παρασύρωσιν εἰς τὸν κατὰ τῶν ἀνταρτῶν ἀγῶνα των, ἐμίσουν καὶ προσεπάθουν νὰ ἐξουδετερώσωσι δι' ὅλων τῶν μέσων καὶ μεθόδων. Ἐκ τούτων οἱ Γερμανοὶ ἐνεφανίσθησαν ὡς καταλυταὶ τῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς μόνον ὅταν οἱ Ἕλληνες ἀντάρται εἶχον καταστῆ ἀπειλητικοὶ ἢ σοβαρῶς ἐνοχλητικοὶ καὶ ἐτεκμαίρετο εὐλόγως ὄχι μόνον ἡ ἀνοχὴ ἀλλὰ καὶ ἡ συνεργασία τῶν ἀνδρῶν τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς μετὰ τῶν ἀνταρτῶν καὶ τῶν ὀργανώσεων ἀντιστάσεως, ἀλλὰ καὶ τότε μόνον ὁσάκις ἐπεσυνέβαινον φόνοι Γερμανῶν, ἐνῶ οἱ Ἰταλοί, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ διελάβομεν, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς καὶ ἰδίᾳ ἀπὸ τῆς ἀνοίξεως 1942 προσεπάθουν διὰ τῶν πλέον παραλόγων καὶ καταπιεστικῶν μέτρων νὰ ἐκμηδενίσωσι τὴν Ἑλληνικὴν Βασιλικὴν Χωροφυλακήν. Θὰ ἠδυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι μόνον τὰ προσχήματα μιᾶς χονδροειδοῦς διεθνοῦς συμπεριφορᾶς καὶ εὐθύνης συνεκράτησαν τοὺς Ἰταλοὺς ἀπὸ μίαν ὁλοκληρωτικὴν διάλυσιν τῆς Χωροφυλακῆς(25α), δεδομένου ὅτι, μετὰ τὴν ἐκ τῶν Ἰονίων νήσων ἀποπομπήν, κατὰ σοβαρὸν ποσοστὸν εἶχον ἐπιτύχει διὰ τῶν συνεχῶν περιορισμῶν καὶ διώξεων νὰ περιστείλουσι τὴν ἐμφανῆ δραστηριότητα τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σώματος. Ἀπὸ τῶν μέσων 1942 παρὰ τῇ ἐν Ἀθήναις Ἀνωτάτῃ Ἰταλικῇ στρατιωτικῇ Διοικήσει εἶχε δημιουργηθῆ ἓν τμῆμα, αὐτοαποκληθὲν ὀργανωτικὴ ἀποστολή, ὅπερ, διὰ τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου τῶν Καραμπινιέρων Μεόλι, ἤρξατο ἀναμιγνυόμενον εἰς ὅλα τὰ ζητήματα Χωροφυλακῆς, μὴ ἐξαιρουμένων καὶ τῶν θεμάτων ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας εἰσέτι.

Ἐζήτει λόγους διὰ τὸ κανονικὸν τῆς στολῆς, διὰ τὴν πειθαρχίαν, διὰ τὸν βαθμὸν καὶ τὸ εἶδος τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τὸ καταπληκτικώτερον πάντων ἠξίωσε «μὲ πολιτισμόν!» νὰ ἐκμάθωσιν τὴν Ἰταλικὴν οἱ Ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς.

(25α) Θεωροῦμεν τουλάχιστον ὡς ἀποκύημα φαντασίας ἢ ὡς πάνυ ἀτυχῆ φρασεολογίαν τὴν ὑπὸ τοῦ Θ. Θεοδωροπούλου διατυπωθεῖσαν γνώμην περὶ εὐνοίας τινὸς τῶν Ἰταλῶν πρὸς τὴν χωροφυλακήν!

Δυστυχῶς τὸ ὑπὸ τὸν Α. Ταβουλάρην Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν ἐνέδωσεν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν γελοίαν τῶν Ἰταλῶν ἀξίωσιν καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11/213/4 τηλεφωνικῆς διαταγῆς τοῦ πρὸς ἁπάσας τὰς ἐν Ἀθήναις ὑπηρεσίας Χωροφυλακῆς διέταξεν ὅπως ὑποβληθῶσιν ὑπεύθυνοι δηλώσεις τῶν ἐπιθυμούντων τὴν ἐκμάθησιν τῆς Ἰταλικῆς γλώσσης Ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν.

Ἡ ἐκμάθησις μιᾶς οἱασδήποτε ξένης γλώσσης ἀποτελεῖ ἀναμφισβητήτως ἀπόκτημα διὰ κάθε ἄνθρωπον, πολὺ δὲ περισσότερον διὰ τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα, ἀλλ' ἡ ἐκμάθησις τῆς γλώσσης ἑνὸς λαοῦ τόσας συμφορὰς ἐπενεγκόντος εἰς τὸ ἔθνος ἡμῶν, καθ' ὃν χρόνον εὑρίσκετο εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὡς ἡττημένος «κατακτητής», ἀπετέλει διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην κάτι τὸ μεμπτόν.

Δεδομένου ὅτι ἡ Ἰταλικὴ γλῶσσα καὶ ποιητικότητα ἔχει καὶ ἐκ τῶν μᾶλλον εὐκόλων λογίζεται καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἐν τῇ Χωροφυλακῇ ἦτο ζήτημα ἐὰν ἐγνώριζον τὴν γλῶσσαν ταύτην 4-5 ἄτομα καὶ ὅτι χρόνος ὑπῆρχεν ἀρκούντως ἀρκετὸς πρὸς ἐκμάθησιν, λόγῳ τοῦ συνεχῶς περιοριζομένου «κύκλου» ἐργασιῶν, ἀνεμένετο ὅτι θὰ ἐνεφανίζετο μεγάλος ἀριθμὸς ἐπιθυμούντων.

Παρὰ ταῦτα οὔτε οἱ ἀνωτέρω λόγοι, οὔτε ὁ εὔλογος ψυχολογικὸς παράγων ἐκ τῆς ἀξιώσεως τοῦ κατακτητοῦ, ἐστάθησαν ἱκανοὶ νὰ δημιουργήσωσιν εὐνοϊκοὺς συντελεστὰς διὰ τὴν ὑποβολὴν δηλώσεων περὶ συμμετοχῆς εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς Ἰταλικῆς γλώσσης.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑποβληθεισῶν δηλώσεων ὑπῆρξεν ἐλάχιστος καὶ ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις Χωροφυλακῆς τοῦ Ὑπουργείου, σκεφθεῖσα ὅτι ἡ ἐμφάνισις ἑνὸς μηδαμινοῦ ἀριθμοῦ δηλώσεων, 32 περίπου ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν ἐπὶ δυνάμεως 1500 περίπου ἀνδρῶν, ὑπῆρχε φόβος νὰ ἐκληφθῇ ὡς ἀποδοκιμασία, κατέγραψεν καὶ ἐνεφάνισεν ὡς ἐπιθυμοῦσαν ἅπασαν τὴν δύναμίν της. Ἡ ἔναρξις τῶν μαθημάτων εἶχε ὁρισθῇ ἀπὸ τῆς 3ης Μαΐου 1943 καὶ κατὰ τὰς ὥρας 17-18, ἑκάστης μὲν Δευτέρας, Τετάρτης καὶ Παρασκευῆς διὰ τοὺς Ἀξιωματικοὺς καὶ Ὑπαξιωματικούς, ἑκάστης δὲ Τρίτης, Πέμπτης καὶ Σαββάτου διὰ τοὺς χωροφύλακας.

Αἱ ἀνὰ τὰς ἐπαρχίας σχέσεις Χωροφυλακῆς καὶ ἀρχῶν κατοχῆς (ἰδία Ἰταλικῶν) εἶχον ἐκτραχυνθῆ καὶ πολλάκις ἡ συμπεριφορὰ τῶν Ἰταλῶν ἔφθανεν εἰς τὸ ἀπροχώρητον.

Περὶ τοῦ σοβαροῦ τούτου θέματος κατ' ἐπανάληψιν ἐποιησάμεθα λόγον (Βλ. καὶ σελ. 1623-1627), καὶ ἀνεφέρθημεν εἰς τραχείας παρεμβάσεις τῶν κατακτητῶν ἐπὶ τῶν ἔργων τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς, ὅσον ἀφορᾶ τὰς προσπαθείας τῶν ὀργάνων τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς ν' ἀναχαιτίζωσι καὶ ν' ἀνακόπτωσιν ἐγκληματικὰς εἰς βάρος τῶν Ἑλλήνων πράξεις, ἁρπαγάς, κλοπάς, προσβολὰς τῶν ἠθῶν, τῆς αἰδοῦς κλπ., μεμονωμένων ὀργάνων τῆς κατοχῆς ἢ καὶ τῆς διοικήσεως τῶν κατακτητῶν, ἐνέργειαι αἵτινες ἐξηρέθιζον σφόδρα τοὺς Ἰταλούς, οἵτινες ἀφ' ἑνὸς ἠμφισβήτουν συνεχῶς τὰς καταγγελίας τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἔθετον ὑπὸ ἀπηνῆ διωγμὸν τοὺς βαθμοφόρους τοῦ Σώματος.

Τὸ θέμα εἶχε προκαλέσει ὀξύτητα ἥτις εἶχε φθάσει μέχρι καὶ τοῦ Πρωθυπουργοῦ Τσολάκογλου, ὅστις ἐπεζήτησεν ὅπως διὰ μιᾶς κοινῆς συμφωνίας τοῦ Ὑπουργείου Ἀσφαλείας καὶ τοῦ Ἰταλικοῦ Στρατηγείου καθορισθῶσιν αἱ ἁρμοδιότητες κλπ. τῶν Ἑλληνικῶν Ἀστυνομικῶν Σωμάτων καὶ αἱ σχέσεις αὐτῶν μετὰ τῶν Ἰταλῶν. Ἡ συμφωνία ἐπῆλθε καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς προσωρινῆς Ὑπουργίας

τοῦ 'Ιασ. Παπαδοπούλου ἐξεδόθη ἡ ἀκόλουθος ὑπ' ἀριθ. 51361 ἐγκ. 119 τῆς 5-11-1941 διαταγή :

«Ι. 'Αρμοδιότης τῶν 'Ελληνικῶν Σωμάτων Τάξεως καὶ 'Ασφαλείας.

» α) Πρόληψις καὶ τιμωρία τῶν κοινῶν ἐγκλημάτων καὶ ἐγκληματιῶν κατὰ τοῦ Κοινωνικοῦ καθεστῶτος.

» β) 'Αδικήματα ἀστικῆς καὶ οἰκονομικῆς φύσεως.

» γ) Συνεργασία μετὰ τῶν βασιλικῶν καραβινιέρων διὰ τὴν καταστολὴν ἀνατρεπτικῶν δράσεων καὶ συνωμοσιῶν καὶ ἐπαγρύπνησις διὰ τὴν συσκότισιν φώτων.

» ΙΙ Παρὰ τῷ 'Υπουργείῳ Δημ. 'Ασφαλείας ἀπεσπάσθη ὡς σύνδεσμος ὁ 'Ιταλὸς Μοίραρχος κ. Στατσιόλι διὰ τὴν ταχυτέραν συνεννόησιν μετὰ τῶν Βασιλικῶν Καραβινιέρων.

» Διὰ τοῦ συνδέσμου τούτου δέον ν' ἀνακοινῶνται πᾶσαι αἱ εἰς τὰ Σώματα 'Ασφα-
» λείας καὶ Τάξεως μεταβολαί, ἀσχέτως τῆς διὰ τῶν παρὰ τῷ κ. Προέδρῳ Κυ-
» βερνήσεως Συνδέσμων σχετικῆς διατυπώσεως διὰ τὰς λοιπὰς μεταβολὰς τῶν
» Διευθυντῶν 'Αστυνομίας Πόλεων καὶ Διοικητῶν Χωροφυλακῆς.

» Θὰ ἐπιζητηθῆ ἀπόσπασις καὶ Γερμανοῦ 'Αξιωματικοῦ ὡς συνδέσμου μετὰ τῶν
» Γερμανικῶν 'Αστυν. 'Αρχῶν.

» 'Εφιστῶμεν τὴν προσοχὴν πάντων διὰ τὴν τήρησιν τῶν καθορισθεισῶν διατυπώ-
» πώσεων, ὥστε πᾶσα παράλειψις ν' ἀποφευχθῇ.

» ΙΙΙ Καθωρίσθησαν ἐπίσης τὰ ζητήματα ὁπλισμοῦ τῶν ἀνδρῶν ἀμφοτέρων τῶν
» Σωμάτων περιπολιῶν κλπ., δέον δὲ νὰ κοινοποιηθῶσι σαφεῖς σχετικαὶ ὁδηγίαι.

» Τέλος καθωρίσθη τὸ ζήτημα τῆς τροφοδοτήσεως τῶν ἀνδρῶν μερίμνῃ τῶν 'Ιτα-
» λικῶν ἀρχῶν, ὥστε δέον νὰ ἐνεργηθοῦν τὰ δέοντα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς συμφω-
» νίας ταύτης».

'Ως προκύπτει ἐκ τῆς ἐγκυκλίου ταύτης ἡ Κυβέρνησις ἀπεδέχθη τὴν σύμπραξιν τῶν ὀργάνων τῶν 'Ελληνικῶν 'Αστυνομικῶν Σωμάτων μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς 'Ιταλικῆς Χωροφυλακῆς διὰ τὴν καταστολὴν ἀνατρεπτικῶν δράσεων καὶ συνωμοσιῶν, ἀλλὰ εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο συνεφώνει καὶ ἀπεδέχετο ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως καὶ τῆς γνώμης τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς, ὅπερ, ὡς ἤδη διελάβομεν, ρητῶς καὶ κατηγορηματικῶς ἀπεποιήθη τὰ τοιαῦτα ἔργα.

Δυστυχῶς, ἐξαιρέσει τῶν Τσολάκογλου καὶ Ράλλη, τὰ μέλη τῶν κατοχικῶν Κυβερνήσεων ἀδιστάκτως ἀπεδέχοντο λύσεις καὶ μεθόδους δημιουργούσας σοβαρὰ ζητήματα ἀρχῆς ἀλλὰ καὶ θέσεις διὰ τὴν Χωροφυλακὴν καὶ ἠδιαφόρουν διὰ διὰ τὰς ἐντεῦθεν συνεπείας καὶ ἐπιπτώσεις.

'Η τροφοδοσία τῶν 'Ιταλῶν, γενικευομένη ἤδη δι' ἀμφότερα τὰ 'Αστυνομικὰ Σώματα, ἐπέλυεν κατὰ τὴν κρίσιμον ἐκείνην περίοδον τὸ σοβαρώτερον θέμα διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῶν 'Αστυνομικῶν Σωμάτων, ἀπετέλεσεν αὔτη προσφορὰν ψιχίων τινῶν ἐκ τῆς διαρπαγείσης καὶ λεηλατηθείσης ὑπὸ τῶν 'Ιταλῶν 'Ελληνικῆς οἰκονομίας. 'Εν τῇ διαταγῇ ταύτῃ θίγεται καὶ τὸ θέμα ἐγκαταστάσεως, ὡς τοποτηρητοῦ, εἰς τὸ 'Υπουργεῖον Δημ. 'Ασφαλείας, ἑνὸς 'Αξιωματικοῦ τῆς 'Ιταλικῆς Χωροφυλακῆς ὡς καὶ τὸ θέμα τῆς κινήσεως τοῦ προσωπικοῦ Χωροφυλακῆς.

'Εκτὸς τῆς τροφοδοσίας οὐδὲν σχεδὸν ἐτηρήθη ἐκ τῆς ὡς ἀνωτέρω ἐξαγγελθείσης συμφωνίας, ἴδια ὅσον ἀφορᾷ τὰ θέματα Προσωπικοῦ. Οἱ 'Ιταλοὶ ὑπῆρξαν ἀμίμητοι εἰς μεθόδους καταπιέσεως καὶ ἐχθρικῆς συμπεριφορᾶς. 'Ανεφέραμεν ἤδη

ὅτι Τελεσιγραφικῶς σχεδὸν ἐζήτουν οἱ Ἰταλοὶ τὴν πραγματοποίησιν μεταθέσεων Ἀξιωματικῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὁπλιτῶν, ὡς ἀνεπιθυμήτων εἰς αὐτούς, πολλάκις ὅμως ἀγνοοῦντες τελείως τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν οἱ διάφοροι διοικηταὶ Μεραρχιῶν κλπ. διέτασσον ἀφ' ἑαυτῶν μεταθέσεις καὶ ἀπομακρύνσεις Ἀξιωματικῶν καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων ἐνημέρωνον τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἢ παρέλιπον καὶ τοῦτο ἀκόμη. Ἀναφέρομεν ἐνδεικτικῶς τὴν ἀκολουθον περίπτωσιν ἐπισυμβᾶσαν εἰς βάρος τῶν ἐν Καλαμάτᾳ ὑπηρετούντων Ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν Χωροφυλακῆς. Ἡ ἐν Τριπόλει ἑδρεύουσα Ἰταλικὴ Μεραρχία διὰ διαταγῆς διέταξεν ὅπως οἱ ἐν Καλαμάτᾳ ὑπηρετοῦντες, Διοικητὴς Διοικήσεως ταγματάρχης Γιαννικόπουλος Δημ., Διοικητὴς τμήματος Ἀσφαλείας Μοίραρχος Τέγος Δημ., Ἀνθ/στὴς Δημητρακού-λιας Νικόλαος τμήματος Ἀσφαλείας καὶ ὁ Διοικητὴς τοῦ Γ' Ἀστυνομ. Τμήματος ἀνθυπομοίραρχος Καπᾶτος Διον. ἀναχωρήσωσιν ἐκ Καλαμάτας, τιθέμενοι εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Πελοποννήσου εἰς Ναύπλιον. Εἰς ἕνα ἕκαστον ἐκ τῶν ἀνωτέρω βαθμοφόρων ἐκοινοποιήθη προσωπικὴ διαταγὴ τὴν 15-2-1942 καὶ ἐτάσσετο προθεσμία ἀναχωρήσεως ἡ 18η τοῦ ἰδίου μηνός, καίτοι οὗτοι ἦσαν ἔγγαμοι.

Παραθέτομεν εἰς τὴν Ἰταλικὴν καὶ ἐν μεταφράσει τὴν πρὸς τὸν Ταγματάρχην Διοικητὴν ἀπευθυνθεῖσαν διαταγήν, πρὸς ἣν ἦσαν ὅμοιαι καὶ αἱ λοιπαί.

Comando Settore Messenia
Uficcio aftare civili — Kalamata il 15 Febraio 1942-XXo
No 3025

Oggetto: Trasferimento utticiali e sottufficiali della gendarmeria di Kalamata

Al. Signor Magg. IANNICOPOUΛOS—vi Comunico che siete stato sospeso dalle vostre funzionie trasferito a disposizione della Direzione Superiore di Gendarmeria di Nauplia.

il trasferimento deve avvenire il piu presto possibile.

T. Σ. il — T. Σ. Il Colonnelo Comandanyto Pierluigi Testa

Διοίκησις Τομέως Μεσσηνίας
Γραφεῖον Πολιτικῶν Ὑποθέσεων
ἀριθμ. 3025 — Καλαμάτα τῇ 15 Φεβρουαρίου 1942 (XXου)

Θέμα Μεταθέσεις Ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν Χωροφυλακῆς Καλαμάτας.

Πρὸς τὸν Κύριον Ταγματάρχην Γιαννικόπουλον.

Ἀνακοινῶ ὑμῖν ὅτι ἀπαλλάττεσθε τῶν καθηκόντων σας προσωρινῶς καὶ μετατίθεσθε εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Ναυπλίου.

Ἡ μετάθεσις ὀφείλει νὰ γίνῃ ἐντὸς τοῦ πλέον δυνατοῦ ταχυτέρου χρόνου.

Ὁ Συνταγματάρχης Διοικητὴς Πιερλουῒτζι Τέστα.

Ἡ Διοίκησις Χωροφυλακῆς Μεσσηνίας ὑποβάλλουσα ἀντίγραφον τῶν τοιού των διαταγῶν ἀνεφέρθη πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον, τὸ Ἀρχηγεῖον καὶ τὴν Ἀνωτέραν Διοί-

κησιν Χωροφυλακῆς Πελοποννήσου, διευκρινίζουσα ὅτι μέχρι τῆς 18 Φεβρουαρίου θὰ ἐξετελεῖτο ἡ διαταγὴ τῶν 'Ιταλῶν.

Κατὰ τοιοῦτον τρόπον συμπεριεφέροντο κατὰ κανόνα οἱ 'Ιταλοί, ὑπῆρξαν δὲ καὶ περιπτώσεις καθ' ἃς ἄνευ οἱασδήποτε προειδοποιήσεως ἐπεβίβαζον φορτηγῶν αὐτοκινήτων ἀνεπιθυμήτους ἀξιωματικοὺς ἢ ὑπαξιωματικοὺς καὶ τοὺς μετέφερον εἰς νέας θέσεις καὶ ἐπ' ἀρκετὰς ἡμέρας ἠγνοεῖτο ἡ τύχη τούτων καὶ οὕτω οἱαδήποτε μετὰ τῶν 'Ιταλῶν συμφωνία οὐδεμίαν ἀξίαν εἶχεν.

Δεῖγμα τῆς ἐχθρικῆς συμπεριφορᾶς τῶν 'Ιταλῶν ἀποτελεῖ καὶ ἡ ἐν Παρ/τι Χ ὑπ' αὔξ. ἀριθμ. 79 καταχωρουμένη ὑπὸ στοιχεῖα Δ.Υ. 19-5-1943 προσωπικὴ ἀναφορὰ τοῦ τότε Μοιράρχου Τζωρτζάνη Γεωργίου

ΣΥΜΠΤΥΞΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ

Οἱ 'Ιταλοὶ ἀπ' ἀρχῆς δὲν εἶχον ἴδη μὲ εἰλικρινὲς βλέμμα τὴν ἐπανασύστασιν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς, εἰς ὡρισμένας μάλιστα περιπτώσεις ἀπηγόρευσαν, ὡς ἀνεφέραμεν ἤδη, τὴν ἐπανασύστασιν, χαριζόμενοι εἰς τὴν Ρουμανικὴν προπαγάνδαν.

Ὑπὸ τοιούτου πνεύματος διακατεχόμεναι αἱ 'Ιταλικαὶ ἀρχαὶ κατοχῆς, μόλις ταῖς ἐδίδετο ποιά τις ἀφορμὴ κατὰ περιοχάς, προέβαινον εἰς τὴν κατάργησιν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς 'Ελληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς, διασαλεύοντες οὕτω πᾶσαν ἔννοιαν ἀσφαλείας καὶ πίστεως ἐπὶ τὴν 'Ελληνικὴν διοίκησιν καὶ ἐνισχύοντες τὴν ἀσυδοσίαν τῶν Βουλγαριζόντων, Ρουμανιζόντων καὶ ἄλλων ἐχθρῶν τοῦ 'Ελληνικοῦ λαοῦ.

Τοιαῦται ἐνέργειαι τῶν 'Ιταλῶν ἐσημειώθησαν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν 1942, ὅτε, προβάλλοντες οὗτοι κινδύνους, διὰ τὰς δυνάμεις ὡρισμένων Σταθμῶν κλπ. ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς, ἐκ τῆς δράσεως τῶν τότε ἐμφανισθεισῶν ληστοσυμμοριῶν, ἢ αἰτιάσεις περὶ συνεργασίας μετὰ ἀνταρτῶν, ἠξίωσαν τὴν ἔναρξιν συμπτύξεως. Ὡς ἀντάρτας ἐξελάμβανον τοὺς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος 1941-1942 ἐμφανισθέντας ληστάς.

Τὴν σύμπτυξιν, ἄλλοτε μὲν αἱ ἀρχαὶ κατοχῆς τὴν ἠξίουν διὰ τῶν ἁρμοδίων 'Ελληνικῶν 'Αρχῶν, ἄλλοτε δὲ τὴν διέτασσον ἀπ' εὐθείας οὗτοι.

Ὁπωσδήποτε δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι, ἅπασαι αἱ κατὰ τὸ ἔτος 1942 διαταχθεῖσαι καὶ πραγματοποιηθεῖσαι συμπτύξεις ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς, κυρίως ἐν Βορείῳ 'Ελλάδι, ὑπῆρξαν ἀποτέλεσμα ἀξιώσεως τῶν μετὰ τῶν 'Ιταλῶν συνεργαζομένων ἐχθρικῶν προπαγανδῶν, χωρὶς τουτ' ἔστιν νὰ ὑπάρχῃ πραγματικὸς λόγος.

Εἰς ἐπίρρωσιν τῆς ἀπόψεως ταύτης ἀναφέρομεν τὸ ἀκόλουθον χαρακτηριστικὸν περιστατικόν.

'Η δύναμις τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Πρεσπῶν καὶ τῶν ὑπαγομένων ταύτῃ Σταθμῶν ὑπήγετο εἰς Διοίκησιν Χωροφυλακῆς Φλωρίνης. 'Η Φλώρινα ἐτέλει ὑπὸ τὴν Γερμανικὴν κατοχήν, ἐνῶ ἡ περιοχὴ Πρεσπῶν ἐτέλει ὑπὸ 'Ιταλικήν, ὑπαγομένη εἰς τὴν 'Ιταλικὴν στρατιωτικὴν Διοίκησιν Καστορίας.

Οἱ 'Ιταλοὶ κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ 'Ιουνίου 1942 εἶχον διατάξει τὴν διὰ τῆς ὑπὸ μορφὴν συμπτύξεως ἀπομάκρυνσιν ἐκ τῆς περιοχῆς Πρεσπῶν τῆς δυνάμεως Χωροφυλακῆς καὶ τὸ 'Αρχηγεῖον Χωροφυλακῆς εἶχε συγκατατεθεῖ μερικῶς πρὸς τοῦτο, ὡς τελοῦν ἐν ἀγνοίᾳ τῶν πραγματικῶν αἰτιῶν.

Συμπτωματικῶς, περιοδεύων, ἔφθασεν πρὸ τῆς συμπτύξεως εἰς Φλώριναν ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς Συνταγματάρχης Χωρ. Ντάκος Γεώργ., ὅστις, ἐνημερωθεὶς ἐπὶ τῶν πραγματικῶν προθέσεων τῶν Ἰταλῶν καὶ τῶν ὑφισταμένων συνθηκῶν ἀσφαλείας, διέταξε τὴν ἀναστολὴν τῆς συμπύξεως.

Τὴν ἐπομένην τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Ἀρχηγοῦ ὁ Διοικητὴς τῆς Χωροφυλακῆς Φλωρίνης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2922/27/15β ἀναφορᾶς του ἐξέθηκε τὰς νεωτέρας ἀπόψεις τοῦ Ἰταλοῦ στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ Καστορίας περὶ ἀντικαταστάσεως τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς δι' Ἰταλικῆς τοιαύτης.

Ἡ ἡγεσία τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς προσεπάθησε νὰ ματαιώση τὰ προθέσεις τῶν Ἰταλῶν, διὰ τῶν ὁποίων θὰ κατελύετο ἡ Ἑλληνικὴ Διοίκησις ἐν τῇ περιοχῇ Πρεσπῶν, τελικῶς ὅμως καὶ μετὰ ἀκάρπους προσπαθείας ἑνὸς καὶ ἡμίσεως περίπου μηνὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, ὑποκύψαν εἰς τὰς Ἰταλικὰς ἀξιώσεις, διέταξε τηλεγραφικῶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 29/370/62-τὴν ἐξ ὅλων τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Υ.Χ. Πρεσπῶν σύμπτυξιν τῆς δυνάμεως ἐντὸς τακτῆς προθεσμίας καὶ ὥρας(27).

Ἡ ἀντιδικία μεταξὺ Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς καὶ Ἰταλῶν, διὰ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, ὠφείλετο εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν ὑπῆρχον λόγοι ἀσφαλείας διὰ τὴν σύμπτυξιν, οἱ δὲ Ἰταλοὶ ἐπέμεινον, πιεζόμενοι ὑπὸ τῶν Βουλγαριζόντων, τῶν Ἀλβανῶν καὶ Ρουμανιζόντων, ὄπισθεν τῶν ὁποίων ἐκρύπτοντο τὰ κακοῦργα σχέδια ἀφ' ἑνὸς μὲν τοῦ γραμματέως τοῦ Μακεδονικοῦ γραφείου Κ.Κ.Ε. Λαζάρου Ζησιάδου (Τερπόφσκυ), ἀφ' ἑτέρου δὲ τοῦ Κάλτσεφ. Τὸ περίεργον εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὑπῆρξεν ὅτι οἱ Ἰταλοὶ ἐνεφανίσθησαν ὡς ἀποφασισμένοι ν' ἀναλάβουν οὗτοι καὶ αὐτὰ τὰ ἔργα τῆς Διοικητικῆς καὶ τοπικῆς ἀστυνομίας ἐν ταῖς περιοχαῖς ἐξ ὧν θὰ ἀπεμακρύνετο ἡ Χωροφυλακή, ἀδιστάκτως τούτ' ἔστιν ἐχώρουν εἰς τὴν ἀποκάλυψιν τῶν περὶ Ἰταλικῆς αὐτοκρατορίας σχεδίων των!!!

Κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ 1942 καὶ ἰδία ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 1943 τὸ μέτρον τῆς συμπτύξεως τῶν ὑπηρεσιῶν, πάντοτε τῇ ἐντολῇ τῶν κατακτητῶν, σχεδὸν ἐγενικεύθη πρὸς τὰς ἕδρας τῶν νομῶν, ἐν ᾧ ταυτοχρόνως ἕνα σοβαρὸν ποσοστὸν τῆς δυνάμεως ἠχμαλωτίζετο, ἀφωπλίζετο, διεσύρετο ἢ καὶ ἐφονεύετο ὑπὸ τοῦ Ε.Λ.Α.Σ., ἄλλο δὲ μέρος προσεχώρει εἰς τὰς ἀνταρτικὰς ὁμάδας κατὰ τὰ προεκτεθέντα, προκειμένου ν' ἀποφύγη τὴν σύμπτυξιν.

Ἐπακόλουθον τῶν συμπτύξεων ἀλλὰ καὶ τῆς ἀρνήσεως τῶν Συνταγματαρχῶν Ἀνωτέρων Διοικητῶν (Πάτερη καὶ Πολυκράτη) ὑπῆρξεν ἡ κατ' ἀπαίτησιν τῶν Ἰταλῶν κατάργησις κατὰ τὰ μέσα Ἀπριλίου 1943 τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Ναυπλίου διὰ συγχωνεύσεως καὶ ὑπαγωγῆς τῶν ὑπηρεσιῶν της εἰς τὴν Ἀνωτέραν Διοίκησιν Χωροφυλακῆς Πατρῶν (σχετικαὶ ὑπ' ἀριθμ. 23/87/3 καὶ 260/559/1 ἐγκ. 63 τῆς 19-4-1943), ἐνῷ ταυτοχρόνως ἀπεσπάσθησαν ἐκ τῆς Ἀνωτ. ταύτης καὶ ὑπήχθησαν εἰς τὴν τοιαύτην Ἠπείρου αἱ Διοικήσεις Χωροφυλακῆς Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας.

Κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν Ἰταλικὴν κατάρρευσιν κατὰ τὸ Α΄ δεκαήμερον Ὀκτωβρίου 1943, ἓν ἄλλο ποσοστὸν δυνάμεως Χωροφυλακῆς ἠχμαλωτίσθη λόγῳ τῆς προσωρινῆς καταλήψεως ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ ὡρισμένων κέντρων.

---

(27) Βλέπε ἐν παρραρτήματι Χ ὑπ' αὐξ. ἀριθμ. 72 καὶ 73 τὴν ὑπ' ἀριθμ. 2922/27/15β ἀπὸ 10-6-1942 ἀναφορὰν τῆς Δ.Χ. Φλωρίνης καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 29/370/62δ ἀπὸ 27-7-1942 δ/γὴν Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν.

Ταυτοχρόνως ὅμως ἐλάμβανε χώραν ἡ πρὸς διαφόρους ἐθνικὰς ὀργανώσεις, τὴν Μέσην Ἀνατολήν, πρὸς Νοσοκομεῖα καὶ μακρὰς ἀναρρωτικὰς ἀδείας ἀλλὰ καὶ πρὸς ΕΑΜ ἀκόμη, διαρροή. Ἡ συνεχὴς καὶ ἔντονος συμπίεσις διὰ τῶν ἐπιθέσεων τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. κατὰ τῶν ἀσυγκρίτως ὀλιγαρίθμων καὶ ἀόπλων ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἐπέφερε τὴν γενικὴν συπτυξιν εἰς ὡρισμένα μεγάλα ἀστικὰ κέντρα, ὥστε κατὰ τὴν 1η Σεπτεμβρίου 1944 δὲν εὑρίσκοντο δυνάμεις Χωροφυλακῆς παρὰ εἰς Ἀθήνας, Θεσσαλονίκην, Ἰωάννινα, Τρίκαλα, Λάρισαν, Πάτρας, Καλαμάταν, Τρίπολιν, Πύργον καὶ εἰς τὰς νήσους, τελικῶς δὲ κατὰ τὰ τέλη Νοεμβρίου 1944 τὰ ἐκ 2.500 περίπου ἀνδρῶν ὑπολείματα, ἐκ τῆς ὅλης δυνάμεως, συνεκεντρώθησαν εἰς Ἀθήνας, πλὴν τῶν δυνάμεων Ανωτέρας Διοικήσεως Χωροφυαλκῆς Ἠπείρου, Κρήτης καὶ Νήσων Αἰγαίου. Περὶ τούτου θὰ ἐπανέλθωμεν κατωτέρω.

ΚΑΚΟΔΑΙΜΟΝΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ — ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΣΥΜΠΤΥΞΕΩΣ

Ἡ σύμπτυξις τῶν ὑπηρεσιῶν ἐδημιούργει πολλὰ προβλήματα, ὡς τῆς λειτουργίας τῆς δικαιοσύνης, τῆς διοικήσεως καὶ τῆς ὑποτυπώδους ἔστω ἐννοίας ἀσφαλείας, τῆς Ταχυδρομικῆς ἀνταποκρίσεως τῆς ὑπαίθρου καὶ γενικῶς ἐπὶ πάσης κλιμακος καὶ μορφῆς τῆς ὀργανωμένης κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς ζωῆς.

Ὅλοι πρὸς στιγμὴν ἐνεθυμήθησαν τοὺς Κοινοτάρχας καὶ προσεπάθησαν νὰ στηρίξωσιν ἐπ' αὐτῶν ποιάν τινά, ἔστω καὶ ὑποτυπώδη, λειτουργίαν ἀνταποκρίσεως, ἀλλ' οὐδεὶς πλέον ἦτο διατεθειμένος νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὸ ἀποθνῆσκον κατοχικὸν Κρατος.

Ἡ Ἀγροτικὴ Ἀσφάλεια εἶχε παύσει πρὸ πολλοῦ ὑπάρχουσα, καὶ λόγῳ ἐξουθενώσεως τῶν ὀργάνων της ὑπὸ τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ διότι τὰ ἐντεταλμένα διὰ τὴν ἀπονομὴν τῆς Ἀγροτικῆς δικαιοσύνης ὄργανα (εἰρηνοδῖκαι κλπ.), τελοῦντα ὑπὸ τὴν κομμουνιστικὴν τρομοκρατίαν, ἢ ἀπεῖχον τῆς ἐκδικάσεως ἢ ἐδίκαζον κατὰ σκοπιμότητα. Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ Κ.Κ.Ε. προετοίμαζεν τὸ ἰδικόν του καθεστώς, τῆς πολιτοφυλακῆς καὶ τῶν Λαϊκῶν δικαστηρίων.

Ἀπὸ τοῦ θέρους 1942 καὶ κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον 1942-1943 ἐφηρμόσθη τὸ Γκοτζαμανικὸν σύστημα συγκεντρώσεως δημητριακῶν, κατὰ τὸ ὁποῖον οἱ μὲν οἰκονομικοὶ ἔφοροι εἶχον ἀποβῆ ἀληθεῖς δικτάτορες—μάστιγες κατὰ περιφεφερείας—ὁλόκληρος δὲ ὁ δημοσιοϋπαλληλικὸς κόσμος, χρησιμοποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ συστήματος τούτου, ἐξεχύθη εἰς τὴν ὕπαιθρον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν καὶ διενέργειαν τοῦ συστήματος συγκεντρώσεως, ἔνθα ἐσημειώθησαν πολλαὶ ἐκτροπαὶ καὶ ἀτασθαλίαι. Τόσον παρὰ τινων οἰκονεμοφόρων ὅσον καὶ παρὰ μερίδος ὑπαλλήλων διεπράχθησαν αὐθαιρεσίαι, προκαλέσασαι τὴν ὀργὴν τοῦ λαοῦ. Εἰς μὲν τὴν νότιον Ἑλλάδα αἱ αὐθαιρεσίαι ἀπεμάκρυναν τὸν πολίτην ἀπὸ τὸν κράτος, εἴς τινας ὅμως περιοχὰς τῆς Βορείου Ἑλλάδος ἀπεμάκρυναν τὸν πολίτην ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα,συνεπικουρούσης καὶ τῆς διαρκοῦς, ἐντόνου καὶ μεθοδικῆς προπαγάνδας. Ὅλων τούτων τὰς ἐπιπτώσεις ἐπλήρωνεν πάντοτε ἐν πρώτῃ φάσει ἡ Χωροφυλακή, ἥτις, χωρὶς νὰ ἐρωτᾶται, ἐκαλεῖτο νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν ἐφαρμογὴν ληστρικῶν καὶ ἀντεθνικῶν ἐνίοτε πράξεων.

Ἐνθυμούμεθα τὸ ἀκόλουθον περιστατικόν : Ὁ οἰκονομικὸς Ἔφορος Καστορίας μετὰ τὸν ἔλεγχον τῶν δηλώσεων περὶ στρεμματικῆς καλλιεργείας καὶ ἀποδόσεως παρ' ἑνὸς ἑκάστου ἐκ τῶν χωρικῶν, προέβη εἰς τὴν ἔκδοσιν μεγίστου ἀριθμοῦ

ἀποφάσεων μὲ σκληρὰς κυρώσεις κατὰ τοῦ συνόλου σχεδὸν τῶν ἀγροτῶν τῆς περιοχῆς. Μόνον διὰ τὸν συνοικισμὸν Κεφαλλαρίου (Σέτομο) Καστορίας ἐξέδωκε καὶ ἀπέστειλε πρὸς τὸ 'Αστυνομικὸν τμῆμα Καστορίας πρὸς κοινοποίησιν 280 τοιαύτας ἀποφάσεις.Διαλογισθέντες τὴν ἔξαψιν τῶν πνευμάτων καὶ τὴν ἐντεῦθεν ἐθνικὴν ζημίαν, ἣν θὰ προεκάλει ἡ κοινοποίησις τῶν ἀποφάσεων τούτων καὶ παραλαβόντες ταύτας ἐπεσκέφθημεν τὸν οἰκονομικὸν Ἔφορον πρὸς ὃν ἐξηγήσαμεν ὅτι δὲν συνέφερεν ἀπὸ πάσης πλευρᾶς καὶ ἰδία ἐθνικῶς, (οἱ κάτοικοι τοῦ Κεφαλαρίου κατὰ τὰ 2/3 ἦσαν Βουλγαρίζοντες καὶ εἶχον ἐκδηλωθῆ ποικιλοτρόπως κατὰ τὸ παρελθὸν), τοιοῦτον μέτρον. Ὁ ἔφορος ἐκράτησε τὰς ἀποφάσεις ἵνα ἀναθεωρῶν τὰς ἀπόψεις του, ὡς ἐδήλωσεν, προβῆ εἰς πάντα δυνατὸν μετριασμόν. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔφθασαν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ 'Αστυνόμου Καστορίας ἔντρομοι πρόσφυγες κατοικοι Κεφαλλαρίου, οἵτινες ἀνέφερον ὅτι εἶχον φθάσει εἰς τὸν 'Αγροφύλακα 280 ἀποφάσεις βαρέων προστίμων τοῦ ἐφόρου κατὰ ἐντοπίων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατοίκων, μετὰ τὴν κοινοποίησιν τῶν ὁποίων ἡ θέσις τῶν ἐν Κεφαλλαρίῳ προσφύγων καθίστατο λίαν ἐπισφαλής, διότι θὰ ὑποστῶσιν τὴν ἐκτόνωσιν τῆς ὀργῆς τῶν Βουλγαριζόντων.

'Εζητήσαμεν καὶ προσεκομίσθησαν αἱ πρὸς κοινοποίησιν τοιαῦται ἀποφάσεις καὶ ἐξ ἐνεργηθέντος ἐλέγχου διεπιστώσαμεν ὅτι εἰς οὐδένα μετριασμὸν εἶχε προβῆ ὁ ἔφορος, δι' ὃ λόγῳ τῶν ὀφθαλμοφανῶς ἐγκυμονουμένων ἐθνικῶν κινδύνων παρεστήσαμεν τούτους μετὰ τῶν ἀνωτέρω εἰς τὸν Νομαρχοῦντα Διευθυντὴν Σ. Πέτροβαν.

Κληθεὶς εἰς τὴν Νομαρχίαν ὁ Ἔφορος ἐδήλωσεν ὅτι ἦτο δεσμευμένος ἐκ τῶν ἐκθέσεων καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ προβῆ εἰς οἱανδήποτε ὑποχώρησιν. 'Επειδὴ εἴχομεν πεισθῆ περὶ τῆς ἐθνικῆς ἀνάγκης ἐζητήσαμεν νὰ διαβιβασθῶσιν εἰς τὸ 'Αστυνομικὸν τμῆμα ἅπασαι αἱ πρὸς ἐπίδοσιν ἀποφάσεις, τούτου δὲ γενομένου, ἐπελέγησαν καὶ ἐκοινοποιήθησαν κατὰ χωρία ὀλίγαι τοιαῦται καὶ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δίκαιαι ἀποφάσεις, αἱ δὲ ὑπόλοιποι κατεστράφησαν. Μετὰ ἕνα περίπου μῆνα συνεστήθη τὸ 'Αξονομακεδονοβουλγαρικὸν κομιτᾶτον εἰς τὸ ὁποῖον προσεχώρησαν ἐν τῷ συνόλῳ των οἱ κάτοικοι τοῦ Κεφαλλαρίου, οἵτινες μὴ ἔχοντες προσφάτους ἀφορμὰς καὶ αἰτίας ὑπῆρξαν πολὺ ἠπιώτεροι τῶν ἄλλων κομιτατζήδων καὶ οὐδεὶς τῶν προσφύγων καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἔπαθέ τι ἐξ αὐτῶν.

Ἡ χωροφυλακὴ ἔβλεπε καὶ διεπίστωνε τὰς ὡς ἀνωτέρω ἐκτροπὰς καὶ ἀτασθαλίας ὡρισμένων ἐκ τῶν εἰς τὴν συγκέντρωσιν ἀναμιχθέντων δημοσίων ὑπαλλήλων, ἀλλὰ δὲν ἐπενέβαινε, διότι θὰ ἐπηκολούθει ἐπέμβασις τῶν ἀρχῶν κατοχῆς εἰς βάρος τῶν συλλαμβανομένων. Ὑπῆρξε καὶ τοῦτο μία δοκιμασία συνειδήσεων χάριν τῆς ἐθνικῆς ἀξιοπρεπείας, οὐχ' ἧττον ὅμως εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ λαοῦ εἶχον δημιουργηθῆ δυσμενῆ διὰ τὸν κόσμον ἐκεῖνον κριτήρια καὶ ἐτίθεντο τὰ θεμέλια τῆς μαστιζούσης ἔκτοτε τὸν δημόσιον βίον τῆς χώρας συναλλαγῆς, ἥτις ναὶ μὲν εἶναι θυγάτηρ τῶν ἀνωμαλιῶν ἀλλ' ὄχι τόσης ἐκτάσεως καὶ τόσον ἐπίμονος. Ἡ Χωροφυλακή, ἥτις πιθανὸν νὰ εἶχε ἐμφανίσῃ τρωτὰ τινὰ κατὰ τὸ 1941, εἰς τὴν πλέον κρίσιμον τοιαύτης μορφῆς δοκιμασίαν, παρέμεινεν σχεδὸν ἀλώβητος, πλὴν καταρρέουσα λόγῳ τῆς συμπτύξεως.Παρὰ τὴν κατὰ κανόνα ἄψογον στάσιν της ἐδέχετο τὰ πλέον ἀνέντιμα καὶ συκοφαντικὰ πυρὰ τοῦ Ε.Α.Μ.Ὅταν κατὰ Φεβρουάριον 1943 εἶχεν συντελεσθῆ περίπου ἡ εἰς τὰς ἕδρας τῶν μεγάλων ἀστικῶν κέντρων (ἕδρας νομῶν κλπ.) σύμπτυξις, τότε κατεφάνη ἡ ἀδυναμία λειτουργίας οἱασδήποτε ἐννοίας κρατικῆς μηχανῆς καὶ τότε, ὡς προαναφέρομεν, ἐπεχειρήθη ἡ χρησιμοποίησις τῶν Κοινοταρχῶν.

Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχον ἀρχίσει αἱ δολιοφθοραὶ τῶν ἀνταρτῶν κατὰ τῶν τεχνικῶν ἔργων τοῦ ὁδικοῦ δικτύου, κατὰ τοῦ τηλεφωννικοῦ καὶ τηλεγραφικοῦ δικτύου κ.λπ., ἐξ ὧν ἠνωχλήθησαν καὶ οἱ κατακτηταί, οἵτινες ἄλλοτε μὲν ἐλάμβανον ὁμαδικὰ μέτρα κατὰ τῶν κατοίκων τῆς ἀντιστοιχούσης περιοχῆς, ἄλλοτε δὲ ἠξίουν τὴν ἄμεσον ἀποκατάστασιν.

Ἀκριβῶς ἕνεκεν τῶν ἀξιώσεων τῶν κατακτητῶν, διότι ἡ ἔννοια καὶ δικαιοδοσία τῆς Ἑλληνικῆς διοικήσεως συνεχῶς μειουμένη περιωρίζετο εἰς τὰς ὑπὸ μορφὴν φρουρίων διαβιούσας Ἑλληνικὰς πόλεις, ἡ κατοχικὴ Κυβέρνησις ἐστράφη πρὸς τὴν πολιτικὴν ἐπιστράτευσιν καὶ ταύτης ἀποτυχούσης, συνεπείᾳ ἐντόνου λαϊκῆς ἀντιδράσεως, ἐπεδόθη πρὸς τὴν ὀργάνωσιν συστήματος πολιτοφυλακῆς.

Διὰ τὴν ὀργάνωσιν Πολιτοφυλακῆς εἶχον ὑποβάλει προτάσεις διάφοροι Νομάρχαι.

Ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν Ταβουλάρη αἱ προτάσεις αὗται παρεδόθησαν πρὸς μελέτην καὶ εἰσήγησιν εἰς τὸ Τμῆμα Δημοσίας Ἀσφαλείας τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐσωτερικῶν Γενικῆς Διευθύνσεως Χωροφυλακῆς.

Οἱ μόνιμοι ἀξιωματικοὶ τοῦ τμήματος τούτου μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν προϊστάμενόν των, τότε ταγματάρχην Βαλσαμάκην Σταῦρον, μετὰ θάρρους καὶ παρρησίας ἠναντιώθησαν εἰς τοιαύτην ἀναταραχὴν καὶ διείσδυσιν τῶν κατακτητῶν μεταξὺ τῶν κατοίκων καὶ διὰ τοῦ Βαλσαμάκη ὑπέβαλον τὸ ἀκόλουθον εἰσηγητικὸν σημείωμα :

«Ἐπὶ τῶν προτάσεων πρὸς συγκρότησιν πολιτοφυλακῆς εἰς ἅς περιφερείας ἔχει ἀποσυρθῇ ἡ Χωροφυλακή».

«Λόγῳ τῆς συμπτύξεως τῶν Ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς τῆς ὑπαίθρου, τῇ »ἐντολῇ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς ἐπροτάθη παρ' ἐνίων Νομαρχῶν ἡ συγκρότησις πο»λιτοφυλακῆς, ἥτις νὰ ἀναλάβῃ τὴν τήρησιν τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας τῆς περιφε»ρείας ἑκάστης Κοινότητος, ἐκ τῶν κατοίκων τῆς ὁποίας καὶ θὰ ἀποτελεσθῇ.

»Ἡ συγκρότησις πολιτοφυλακῆς δὲν δύναται νὰ ἀποδώσῃ θετικὰ ἀποτελέσ»ματα διὰ τὴν διατήρησιν τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους :

«1) Ἡ πολιτοφυλακὴ θὰ συγκροτηθῇ κατὰ Κοινότητας ἀπὸ ἔμμισθα ὄργανα. »Ἡ δαπάνη συγκροτήσεώς της θὰ βαρύνῃ τὸ Δημόσιον θὰ εἶναι δ' αὕτη τεραστία. »Σκέψις ἵνα τὴν δαπάνην διὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς πολιτοφυλακῆς ἀναλάβωσιν αἱ Κοινότητες δὲν δύναται νὰ γίνῃ δεδομένου ὅτι τὰ 9/10 τῶν Κοινοτήτων τοῦ Κράτους εἶναι »οἰκονομικῶς ἀνίσχυροι διὰ τοιαύτην δαπάνην.

«2) Ἡ ἀπόδοσις τῆς πολιτοφυλακῆς ἔναντι τῆς τεραστίας αὐτῆς δαπάνης θὰ εἶναι μηδαμινὴ ἂν δὲν εἶναι καὶ ἀρνητικὴ δεδομένου ὅτι θὰ ἐλλείπῃ ὁ ὑπεύθυνος »Διοικητὴς ὅστις νὰ δίδῃ ὁδηγίας καὶ κατευθύνσεις εἰς πᾶσαν παρουσιαζομένην »περίπτωσιν.

«3) Βάσις τῆς ἐκτελέσεως τῆς ὑπηρεσίας δέον νὰ τεθῇ ἡ ἐθελοντικὴ προσέλευσις τῶν πολιτοφυλάκων, διότι ἂν τὸ Κράτος ὑποχρεώσῃ ὡρισμένους πολίτας νὰ ἀναλάβωσι τὸ ἔργον τῆς πολιτοφυλακῆς, οὗτοι ὡς ἀναγκασθέντες δὲν θὰ ἐκτελῶσι »τὰ καθήκοντά των κανονικῶς, ὑπάρχει δὲ φόβος μήπως ἐξ ἀντιδράσεως προκαλέ»σωσιν ἀποτελέσματα ἀντίθετα τῶν ἐπιδιωκομένων. Ἐφ' ὅσον συνεπῶς ὡς βάσις δέον νὰ τεθῇ ἡ ἐθελοντικὴ προσέλευσις, εἶναι σχεδὸν βέβαιον ὅτι διὰ τὸ ἔργον τοῦ πολιτοφύλακος δὲν θὰ προσέλθωσιν ἄτομα κοινωνικῶς ὑγιᾶ καὶ ἱκανὰ νὰ φέρωσι »εἰς πέρας τὸ ἀνατιθέμενον αὐτοῖς ἔργον, ἀλλὰ ἢ θὰ εἶναι πρόσωπα κοινωνικῶς ἀνυ-

»πόληπτα, ὅτε δὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ ἐπιβληθῶσιν, ἢ θὰ εἶναι πτωχά, ὅτε ὑπάρχει φόβος καταχρήσεως τῆς θέσεώς των πρὸς πλουτισμόν. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις »τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι ἀρνητικόν.

«4) Δεδομένου ὅτι οἱ διορισθησόμενοι πολιτοφύλακες θὰ κατάγωνται ἐκ τοῦ »αὐτοῦ χωρίου εἰς ὃ θὰ ἐκτελῶσι τὰ καθήκοντά των,ὑπάρχει φόβος διενέξεων μεταξὺ »αὐτῶν καὶ τῶν κατοίκων τῆς Κοινότητος,πιθανὸν δὲ οἱ πολιτοφύλακες καταχρώ- »μενοι τῆς θεσεώς των νὰ θελήσωσι νὰ ἐπιτύχωσιν ἀντεκδικήσεις εἰς βάρος ὁμο- »χωρίων των ἕνεκα παλαιῶν ἀφορμῶν.

«5) Ἡ σύμπτυξις τῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς τῆς ὑπαίθρου διετάχθη κυ- »ρίως λόγῳ τῆς δράσεως ἀτάκτων ἐνόπλων. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἡ Χωροφυλακὴ δὲν ἠδυ- »νήθη νὰ ἐκτελῇ, τὰ καθήκοντα της ἐκ τῆς δράσεως τῶν ὁμάδων τούτων, εἶναι βέ- »βαιον ὅτι πολὺ ὀλιγώτερον θὰ δυνηθῇ νὰ ἐκτελέσῃ ταῦτα ἡ πολιτοφυλακή.

»Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω δὲν συνηγοροῦμεν διὰ τὴν συγκρότησιν πολιτοφυλακῆς »πρὸς τήρησιν τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας, εἰς ἃς περιφερείας συνεπτύχθη ἡ Χωρο- »φυλακή» (28).

Ἀλλὰ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην εἶχε παύσει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἐπὶ θεμάτων ἀσφαλείας καὶ προσωπικοῦ ἡ γνώμη τῶν μονίμων Ἀξιωματικῶν τοῦ Σώματος καὶ ὡς ἐν τοῖς πρόσθεν διελάβομεν Ἀνώτερος Γενικὸς Δ/ντής, Συντονιστὴς Ἀσφαλείας, Γενικὸς Διευθυντὴς κλπ. τοῦ Ὑπουργείου ἦσαν ἀνακληθέντες ἐξ ἀποτάκτων καὶ ἀποστράτων Ἀξιωματικοί, οἵτινες, ἐξαιρουμένου τοῦ Ἀντιστρατήγου Γιαννουκάκου, μὲ πολλὴν εὐκολίαν συνεφώνουν μὲ τὰ σχέδια Ταβουλάρη ἢ δὲν ἠρωτῶντο κἄν. Οὕτω καὶ ἐν προκειμένῳ, παρὰ τὴν ἀντίθετον καὶ καθ' ὅλα ἐπὶ λογικῶν ἐπιχειρημάτων ἐρειδωμένην ὡς ἀνωτέρω εἰσήγησιν, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν ἐξεδόθη ὁ νόμος 422/1943 (Φ.Ε.Κ. 248 τῆς 5-8-1943) «Περὶ ἱδρύσεως Πολιτοφυλακῆς εἰς τοὺς Δήμους καὶ Κοινότητας εἰς τὰς περιφερείας ἐκ τῶν ὁποίων συνεπτύχθη ἡ χωροφυλακή».

Τὴν λειτουργίαν τοῦ συστήματος τούτου συνέδεσεν ὁ νόμος μὲ τὴν εὐθύνην τῆς εἰς τὰς πρωτευούσας τῶν νομῶν ἐν συμπτύξει εὑρισκομένης Χωροφυλακῆς.

Μερίμνη καὶ εὐθύνη τῶν Διοικητῶν Χωροφυλακῆς ἔδει νὰ ρυθμίζεται ἐκ τῶν πόλεων ἡ ἐκ περιτροπῆς ὑπηρεσία τῶν χωρικῶν κατὰ μῆκος τοῦ ὁδικοῦ δικτύου καὶ τοῦ δικτύου τηλεφωνικῶν καὶ τηλεγραφικῶν γραμμῶν.

Τὸ μέτρον τοῦτο περιεῖχεν μεγίστους κινδύνους εἰς περιπτώσεις διολοφθορᾶς, διότι οἱ κατακτηταὶ θὰ ἐστρέφοντο κατὰ τῶν εἰς ὑπηρεσίαν διατασσομένων χωρικῶν καὶ ἀπητήθησαν μέγισται προσπάθειαι καὶ ἐξαιρετικοὶ ἑλιγμοὶ τῶν Ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς πρὸς ἀποτροπὴν τῶν τρομερῶν συνεπειῶν κατὰ τὰς πολλὰς τοιαύτας περιπτώσεις.

ΕΠΑΝΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ ΕΙΣ ΙΟΝΙΟΥΣ ΝΗΣΟΥΣ

Ἅμα τῇ Ἰταλικῇ καταρρεύσει καὶ ἀποβιβάσει εἰς Ἰονίους Νήσους τῶν Γερμανῶν ἐδημιουργήθη θέμα ἀστυνομικῆς δυνάμεως, διότι οἱ Γερμανοὶ πέραν τῆς στρατιωτικῆς Ἀστυνομίας οὔτε διέθετον ἄλλας ἀστυνομικὰς δυνάμεις οὔτε ἐνδιεφέροντο διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς πέραν τοῦ πολέμου διοικήσεως. Ἀρκούντως ἐνωρίτερον,

---

(28) Βλέπε ὑπ' ἀριθ. 29/468 φάκελλον Ὑπουργείου Δημοσίας Τάξεως.

ἤτοι ἅμα τῇ ἀποβάσει τῶν Συμμάχων εἰς Σικελίαν, ὁ Μητροπολίτης Κερκύρας καὶ Παξῶν ἀπηύθυνε πρὸς τὴν Ἰταλικὴν διοίκησιν τὸ ὑπ' ἀριθμ. 1120/30-7-1944 ἔγγραφον, ἐξαιτούμενος τὴν ἐπαναφορὰν εἰς Κέρκυραν τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς, ἀλλ' οἱ Ἰταλοὶ εἶχον ἄλλας προθέσεις. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3/8/43 ἀπὸ 20-9-1943 διαταγῆς του διέταξε τὴν ἀποστολὴν εἰς Κέρκυραν 4 Ἀξ/κῶν, 7 ὑπαξ/κῶν καὶ 35 χωροφυλάκων, εἰς Λευκάδαν 2 Ἀξ/κῶν, 5 ὑπαξ/κῶν καὶ 25 χωροφυλάκων. Εἰς Ζάκυνθον 3 Ἀξ/κῶν, 6 ὑπαξ/κῶν καὶ 30 χωροφυλάκων καὶ εἰς Κεφαλληνίαν 4 Ἀξ/κῶν, 6 ὑπαξ/κῶν καὶ 30 χωροφυλάκων. Ἐπειδὴ ἡ ἀνωτέρω ὁπλιτικὴ δύναμις ἦτο πολὺ μικρὰ καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξευρεθῇ ἑτέρα, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3/8/43α διαταγῆς διέταξεν ὅπως πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀπαιτουμένης δυνάμεως ἐπιδιωχθῇ ἡ κατάταξις ἄνευ θητείας χωροφυλάκων.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ παρὰ τῶν Γερμανῶν κατάληψις τῶν Ἰονίων νήσων ἀπήτησε συμπλοκὰς καὶ ἐνόπλους ἐνεργείας ἐναντίον τῶν Ἰταλῶν ἡ πρὸς τὰς νήσους ταύτας προώθησις τῶν δυνάμεων Χωροφυλακῆς ἐβράδυνε, πραγματοποιηθεῖσα μόλις τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Σεπτεμβρίου ἢ τὰς πρώτας τοιαύτας τοῦ Ὀκτωβρίου.

Διὰ τὴν νῆσον Κέρκυραν ὑπῆρχε καὶ ἕτερον πρόβλημα, τὸ τῆς ἀστυνομεύσεως ἐν τῇ πόλει, δεδομένου ὅτι αἱ ἀναγκαιοῦσαι δυνάμεις Ἀστυνομίας Πόλεων ἐπανεγκατεστάθησαν εἰς Κέρκυραν μόλις μετὰ τρίμηνον περίπου, ἤτοι τὴν 10 Δεκεμβρίου 1943. (29)

Ἀκριβῶς ἕνεκεν αὐτῆς τῆς ἰδιομόρφου καταστάσεως ἐν Κερκύρα, ἀλλὰ καὶ διότι ὅσον ἀφορᾶ τὰ περὶ πολιτοφυλακῆς παρεμφερῶς ἐνεργήθησαν καὶ ἐν ταῖς ὑπολοίποις νήσοις, ἔτι δὲ καὶ διότι ἡ Κέρκυρα εἶναι ἡ μόνη περιοχὴ ἐφ' ἧς δὲν ἐπεκράτησαν οἱ κομμουνισταὶ καὶ συνεπῶς δὲν ἀπεμακρύνθη ἔκτοτε ἡ χωροφυλακή, παραθέτομεν κατωτέρω τὰς ὑπ' ἀριθ. 218 ἀπὸ 29-9-1943 καὶ 219 ἀπὸ 1-10-1943 ἀποφάσεις τοῦ Νομάρχου Κερκύρας, ἐξ ὧν καταδείκνυται ἡ ἐξέλιξις τῶν πραγμάτων, μέχρις ἀναλήψεως ὁλοσχερῶς τῶν καθηκόντων ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς.

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΚΕΡΚΥΡΑΣ
Ἀριθμ. Πρωτ. 218 Ἐν Κερκύρᾳ 29 Σ/βρίου 1943

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει 1) τὴν προγενεστέραν ἀπὸ 26-9-43 ἀπόφασίν μας, περὶ προσκλήσεως τῶν προϋπηρετησάντων εἰς τὴν Χωρ/κὴν Ἀξ/κῶν, Ὑπ/κῶν καὶ Χωροφυλάκων τῶν κατοικούντων ἐν τῇ Νήσῳ Κερκύρας πρὸς συγκρότησιν σώματος Πολιτοφυλακῆς 2) τὴν σχετικὴν πρὸς τοῦτο ἐντολὴν τῆς Γερμανικῆς Στρατιωτικῆς Ἀρχῆς 3) τὴν γενομένην ἐπιλογήν, πρὸς συγκρότησιν τοῦ Σώματος, μεταξὺ τῶν παρουσιασθέντων 4) τὰς ἀνάγκας τῶν Ἀστυνομικῶν Ὑπηρεσιῶν πρὸς διασφάλισιν τῆς τάξεως,

---

(29) «40 χρόνια τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων» σελ. 19.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΜΕΝ

Συγκροτοῦμεν τὸ Σῶμα Πολιτοφυλακῆς διὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ Δήμου Κερκυραίων, οὗτινος διατηροῦμεν προσωπικῶς τὴν διοίκησιν.

Τὰ γραφεῖα Δ/σεως Πολιτοφυλακῆς θέλουσιν ἑδρεύει ἐν τῷ Νομαρχιακῷ Κατ/τι. Ὑπασπιστήν μας ὁρίζομεν τὸν ἔφεδρον Ἀνθ/στὴν Χωρ/κῆς Βελλιαννίτην Σπυρίδωνα καὶ βοηθὸν τούτου τὸν ἔφεδρ. Ἐν/ρχην Χαλκιόπουλον Σπυρίδωνα. Δ/τὴν τοῦ Αου Ἀστυν. Τμήματος, ἔχοντος περιφέρειαν τὴν τοιαύτην τῆς πόλεως ὁρίζομεν τὸν ἐφ. Ταγ/ρχην Χωρ/κης Καρύδην Ἀλέξανδρον μὲ βοηθὸν αὐτοῦ τὸν ἐφ. Ἀνθ/στὴν Ἀποστολίδην Κων/νον.

Δ/τὴν τοῦ 2ου Ἀστυνομικοῦ Τμήματος ἔχοντος περιφέρειαν τὴν τοῦ Προαστείου Μανδουκίου καὶ τῶν χωρίων Ποταμοῦ, Κοντόκαλι, Γουβιά, τὸν ἔφ. Ἀνθ/χον Κόνσολα Ἀντώνιον.

Δ/τὴν τοῦ Τμήματος Ἀγορανομίας τὸν ἔφ. Μοίραρχον Ξωμεριτάκην Κων/νον.

Δ/τὴν τοῦ Τμήματος Ἀσφαλείας τὸν ἔφεδρ. Ὑπ/ρχον, εἰδικῶς προσκληθέντα Λευθεριώτην Μιλτιάδην.

Δ/τὴν τοῦ Ἀστυνομικοῦ Σταθμοῦ Γαρίτσης τὸν ἔφ. ἀνθ/στὴν Παβοβᾶν Ἀντώνιον, μὲ βοηθὸν αὐτοῦ τὸν ἔφ. ἀνθ/στὴν Μπογδᾶνον Ἀναστάσιον.

Τὸν ἔφ. Ἀνθ/χον Ἀλεξάκην Εὐρυπίδην καὶ τὸν ἔφ.Ἀνθ/τὴν Καζιάνην Ἀρ. τοποθετοῦμεν εἰς τὴν Δ/σιν τῆς Πολιτοφυλακῆς.

Τοὺς ἐμφανισθέντας τῇ προσκλήσει μας καὶ κριθέντας ὑπεραρίθμους ἐφέδρους ἀξ/κοὺς Ταγ/ρχην Δενάρδον Στέφανον, Ὑπ/ρχον Ἀλυσσανδρᾶτον Ἰωάννην, ἀνθ/χον Ἀλυσσανδρᾶτον Πολύδημον, ἀνθ/ρχον Ζαφειρόπουλον Διον., ἀνθ/ρχον Τσιλίκαν Ἰωάννην, ἀνθ/χον Ρομποτῆν Ἰωάννην, ἀνθ/στὴν Βασιλείου Σπυρίδωνα, ἀπολύομεν.

Τὴν δύναμιν τοῦ Α′ Ἀστυν. Τμήματος ὁρίζομεν εἰς Ὑπ/κοὺς 4 καὶ Χωρ/κας 30. Τοῦ Β′ Ἀστυν. Τμήματος εἰς Ὑπ/κους 3 καὶ Χωρ/κας 25. ΤοῦΤμήματος Ἀγορανομίας εἰς Ὑπ/κοὺς 3 καὶ Χωρ/κας 15. Τοῦ Τμήματος Ἀσφαλείας εἰς Ὑπ/κοὺς 3 καὶ Χωρ/κας 15. Τοῦ Σταθμοῦ Γαρίτσης εἰς Ὑπ/κοὺς 1 καὶ Χωρ/κας 12. Τῆς ὑπηρεσίας Δ/νσεως καὶ Ἐπιτελείου εἰς Ὑπ/κοὺς 1 καὶ Χωρ/κας 15.Τοὺς ὑπολοίπους ἐκ τῶν ἐπιλεγέντων ἐπιφυλασσόμεθα νὰ τοποθετήσωμεν ἀναλόγως τῶν ἐμφανιζομένων ἀναγκῶν.

Ὁ Νομάρχης Κερκύρας ὡς Δ/τὴς τῆς Πολιτοφυλακῆς. Ι. Κομιανός.

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΚΕΡΚΥΡΑΣ
Ἀριθμ. Πρωτ. 219 — Ἐν Κερκύρᾳ τῇ 1 Ὀκτωβρίου 1943

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει 1) προγενεστέραν ἀπὸ 26-9-43 ἀπόφασίν μας, περὶ προσκλήσεως τῶν προϋπηρετησάντων εἰς τὴν Χωρ/κὴν 2) τὴν σχετικὴν πρὸς τοῦτο ἐντολὴν τῆς Στρατιωτικῆς Γερμανικῆς Ἀρχῆς, 3) τὴν ἀπὸ 29-9-43 ἀπόφασίν μας περὶ συγκροτήσεως τοῦ Σώματος Πολιτοφυλακῆς καὶ καθορισμοῦ ὑπηρεσιῶν. Συνεννοηθέντες σχετικῶς καὶ μετὰ τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων ἀφιχθέντος Μοιράρχου κ. Τσιριλάκη Γεωργίου, πρὸς ἐπανίδρυσιν τῆς Διοικήσεως Χωρ/κῆς καὶ τροποποιοῦντες ἐν μέρει τὴν ὡς ἄνω ἀπὸ 29-9-43 ἀπόφασίν μας,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΜΕΝ

Μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς Διοικήσεως Χωρ/κῆς ἀνάθεσιν τῆς διοικήσεως τοῦ Αου 'Αστυνομικοῦ Τμήματος εἰς μόνιμον 'Αξιωματικὸν Χωρ/κῆς, ἀπολύομεν ἐκ τῆς Πολιτοφυλακῆς τὸν εἰς αὐτὸ τοποθετηθέντα ὡς Διοικητὴν "Εφ. Ταγ/ρχην Χωρ/κῆς κ. Καρύδην 'Αλέξανδρον ὡς ὑπεράριθμον.

Διὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω λόγον ἀπολύομεν τῆς Πολιτοφυλακῆς καὶ τὸν Μοίραρχον ἐν ἐφεδρεία κ. Ξωμεριτάκην Κων/νον. Τὸν ἔφ. 'Υπαστυνόμον εἰδικῶς προσκληθέντα παρ' ἡμῶν διὰ τὴν Πολιτοφυλακὴν κ. Λευθεριώτην Μιλτιάδην τοποθετοῦμεν ἐν τοῖς γραφείοις τῆς Διοικήσεώς μας.

Τὸν ἔφ. 'Ανθ/ρχον 'Αλεξάκην Εὐρυπίδην καὶ τὸν ἔφ. 'Ανθ/στὴν Καζιάνην 'Αριστ. θέτομεν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Δ/σεως Χωρ/κῆς.

Εἰς διάθεσιν τῆς Δ/σεως Χωρ/κῆς τίθεμεν, 1) διὰ τὸ Αον 'Αστυν. Τμῆμα ἕνα (1) 'Ανθυπασπιστήν, τρεῖς ;3) 'Ενωματάρχας, ἕναν(1) 'Υπεν/χην καὶ τριάκοντα δύο (32) χωροφύλακας, 2) διὰ τὸ Βον 'Αστυν. Τμῆμα ἕνα (1) 'Ενωματάρχην, δύο (2) 'Υπεν/ρχας εἴκοσιν ἑπτὰ (27) Χωρ/κας, 3) διὰ τὸν 'Αστυνομικὸν Σταθμὸν Γαρίτσης δώδεκα (12) Χωρ/κας, 4) διὰ τὸ Τμῆμα Γεν.'Ασφαλείας δύο (2) 'Ενωματάρχας ἕνα (1) 'Υπεν/ρχην καὶ εἴκοσι ἕνα (21) Χωροφύλακας, 5) διὰ τὸΤμῆμα 'Αγορανομίας δύο (2) 'Εν/ρχας ἕναν (1) 'Υπεν/ρχην καὶ δέκα ὀκτὼ (18) Χωροφύλακας.

'Ονομαστικὴν κατάστασιν τῶν κατὰ τ' ἀνωτέρω τιθεμένων εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Δ/σεως Χωρ/κῆς Πολιτοφυλάκων θέλομεν ἀποστείλη εἰς τὴν Δ/σιν Χωρ/κῆς, ἥτις ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν της ἐπιφέρουσα τυχὸν μεταβολάς, παρακαλεῖται νὰ μᾶς γνωρίζῃ ἑκάστοτε ταύτας, ὡς ἐπίσης καὶ τοὺς κριθησομένους ὑπ' αὐτῆς ἀκαταλλήλους δι' ὑπηρεσίαν ἢ ὑπεραρίθμους ἵνα προβαίνωμεν εἰς τὴν ἀπόλυσιν των.

Εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς διοίκησιν τοποθετοῦμεν δύο 'Ενωματάρχας καὶ δέκα πέντε (15) Χωρ/κας ἐπιφυλασσόμενοι νὰ αὐξομιώσωμεν τὸν ἀριθμὸν τοῦτον ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας μας καὶ τῶν τοιούτων τοῦ Γερμανικοῦ Φρουραρχείου.

'Ο Νομάρχης Κερκύρας ὡς Δ/τὴς Πολιτοφυλακῆς. Ι. Κομιανός.

ΛΟΙΠΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΟΡΓΑΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

'Ανεφέρθημεν ἤδη εἰς ἀρκετὰς ὀργανικὰς διατάξεις τῆς Κατοχικῆς περιόδου ὅσον ἀφορᾶ τὴν σύνθεσιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς, ὑπάρχει ὅμως μέγας ὁρμαθὸς διατάξεων τῆς αὐτῆς περιόδου εἰς ἅς οὐδόλως ἢ ἀκροθιγῶς ἀνεφέρθημεν.

Περὶ τῆς μετατάξεως τῶν μονίμων καὶ ἐθελοντῶν μαχίμων ὑπαξιωματικῶν τοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς 'Αεροπορίας εἰς τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς ὡμιλήσαμεν ἤδη, διευκρινίζομεν μόνον ὅτι ἀφοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 1282/282 ἐγκ. 9 τῆς 20 'Ιουνίου 1941 διαταγῆς, δι' ἧς ἐκοινοποιεῖτο ἡ ταυτάριθμος κοινὴ ἀπόφασις τῶν 'Υπουργῶν Δημ. 'Ασφαλείας καὶ 'Εθνικῆς 'Αμύνης, προσεκλήθησαν πρὸς μετάταξιν οἱ ὡς ἀνωτέρω ὑπαξιωματικοί, μετὰ παρέλευσιν μηνὸς περίπου, ἤτοι τὴν 22-7-1941, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 14829/1313 ἐγκ. 25 διαταγῆς 'Υπουργείου Δημ. 'Ασφαλείας διετάχθη ἡ ἀπόχώρησις ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῶν παρουσιασθέντων ὑπαξιωματικῶν μέχρι νεωτέρας διαταγῆς, ἥτις ἐπηκολούθησεν ὅταν ἐπείσθησαν πλέον οἱ 'Ιταλοί.

'Εκτὸς τούτων ὁ πρῶτος κατοχικὸς ὑπουργὸς Δημ. 'Ασφαλείας Ν. Μάρκου ἐπεχείρησε μεταβολὰς καὶ καινοτομίας εἰς τὸ 'Υπουργεῖον 'Ασφαλείας.

'Ετοποθέτησεν εἰς διαφόρους ἐπικαίρους θέσεις «κλειδιὰ» τοῦ 'Υπουργείου 'Αξ/κοὺς τοῦ Στρατεύματος, ὡς εἰς τὴν θέσιν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ ἀρχικῶς μὲν τὸν 'Αντισυνταγματάρχην Δ. Λάϊον εἶτα δὲ τὸν Συν/ρχην Γ. Γκαγκούρην, εἰς τὴν γενικὴν διεκπεραίωσιν τοὺς ταγματάρχην Κων/νον Περράκην καὶ 'Ανθυπασπιστὴν Δ. Ράντζον κ.λπ. Δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι προέβη εἰς τὴν χρησιμοποίησιν 'Αξιωματικῶν τοῦ Στρατεύματος ἵνα μὴ ὑπάρχωσιν ἀντιδικίαι μεταξὺ Χωροφυλακῆς καὶ 'Αστυν. Πόλεων, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εὐσταθήσῃ, διότι μεταγενεστέρως ἐχρησιμοποιήθησαν ὡς γενικοὶ Διευθυνταὶ 'Αξιωματικοὶ ἐκ τῶν δύο Σωμάτων χωρὶς νὰ προκληθῇ ἀντιδικία τις, ἀλλὰ καὶ διότι ὅπως εἴδομεν ἤδη ἀπὸ τοῦ 'Ιουλίου 1941 ἐχρησιμοποίησεν 'Αξ/κὸν τοῦ Στρατεύματος καὶ διὰ τὴν 'Αρχηγίαν τῆς Χωροφυλακῆς. 'Επρόκειτο περὶ ἐκδηλώσεων ἀσυμπαθείας τοῦ Μάρκου πρὸς τοὺς 'Αξ/κοὺς τῆς Χωροφυλακῆς καὶ περὶ κατωτέρας ποιότητος πολιτικῆς τούτου, ὅστις ἠρέσκετο φαίνεται νὰ περιβάλεται ἀπὸ 'Αξ/κοὺς τοῦ ὅπλου του καὶ οὕτω εἶχεν ἀναθέση τὰ καθήκοντα τοῦ Γενικοῦ Δ/ντοῦ 'Υπουργείου εἰς 'Αντισυνταγματάρχην Πυροβολικοῦ.

Διὰ τοῦ τοιούτου προσωπικοῦ ἐπειράθη νὰ μεταβάλη καὶ τὸ σύστημα 'Αρχείου ἐν τῇ Χωροφυλακῇ, τὴν δὲ Διεύθυνσιν προσωπικοῦ εἶχε μετωνομάσει εἰς Διεύθυνσιν Διοικητικοῦ.

Δὲν εὑρίσκομεν ἱστορικῶς ἐνδιαφέρουσαν τὴν περίπτωσιν, ἀλλ'ἐπειδὴ ἡ κατοχικὴ περίοδος ἀποτελεῖ σημαντικώτατον διὰ τὸ ἔθνος ἱστορικὸν σταθμόν, ἀναφέρομεν ἅπαντας τοὺς κατὰ σειρὰν διατελέσαντας Γενικοὺς Διευθυντὰς 'Υπουργείου'Ασφαλείας καὶ εἶτα 'Εσωτερικῶν ἀρχόμενοι ἀπὸ 'Ιουνίου 1941 1) Δ. Λάϊος 'Αντ/ρχης Πυροβολικοῦ, 2) Γ. Γκαγκούρης Συν/ρχης Πυροβολικοῦ, 3) Ι. Πολυχρονόπουλος 'Αστυνομικὸς Διευθυντὴς ὡς διευθυντὴς τοῦ Γραφείου 'Υπουργοῦ, 4) Ι. Νάσκος, πρώην 'Αρχηγὸς 'Αστηνομίας Πόλεων, Α. Κολλᾶτος Συν/ρχης Χωροφυλακῆς, 6) Β. Παγώνης Συν/ρχης Χωροφυλακῆς ἀπὸ 'Ιανουαρίου 1943, 7) Γρηγ. Παπανικολάου, Συν/ρχης Χωροφυλακῆς ἀπὸ Νοεμβρίου 1943, 8) Ι. Κατσιμπίρης ἀνακληθεὶς ὑποστράτηγος Χωροφυλακῆς κατὰ φεβρουάριον 1944 καὶ 9) Σ. Παπαγρηγοράκης ἀποκατασταθεὶς δι' ἀνακλήσεως κ.λπ. ὑποστράτηγος Χωροφυλακῆς. 'Απὸ τοῦ Κολλάτου καὶ ἐντεῦθεν εἶχον δημιουργηθῇ δύο Γενικαὶ Δ/νσεις, Χωροφυλακῆς, καὶ 'Αστυν. Πόλεων. (Ν. Δ. 1201/1942) καὶ συνεπῶς οἱ ἀναφερόμενοι Γενικοὶ Δ)νταὶ εἶναι οἱ Χωροφυλακῆς τοιοῦτοι.

ΑΡΣΙΣ ΜΟΝΙΜΟΤΗΤΟΣ

'Εν τοῖς πρόσθεν ἀνεφέρθημεν ἐπίσης εἰς τὰς καθιερωθείσας ἐπὶ 'Υπουργίας Μάρκου ἀπολύσεις, διὰ μόνων ἀποφάσεων τοῦ 'Υπουργοῦ, ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς διὰ διαφόρους ἄλλας περιπτώσεις, κυρίως ὅμως διὰ μὴ ὑπογραφὴν δηλώσεων συνεργασίας μετὰ τῶν κατακτητῶν, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ἐξηγήσωμεν ἐπὶ ποίας διατάξεως ἐρείδετο ἡ δικαιοδοσία αὕτη τοῦ 'Υπουργοῦ.

'Η πρώτη Κατοχικὴ Κυβέρνησις διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1 Νομ. Διατάγματος της εἶχεν ἐξουσιοδοτήσει τοὺς ὑπουργοὺς ὅπως προβαίνωσιν εἰς ἀπολύσεις ἢ θέσιν ἐκτὸς ὑπηρεσίας ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν κατὰ διαδικασίαν ὅλως παράνομον. Εἰς

τὴν διαδικασίαν ταύτην δὲν εἶχον ὑπαχθῆ οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, διότι δὲν ὑπῆρχεν λόγος, δεδομένου ὅτι διὰ τοῦ παγίως ὑφισταμένου συστήματος τῶν ἀνακριτικῶν συμβουλίων ἠδύναντο νὰ κολασθῶσιν ἅπασαι αἱ τυχὸν ἐκτροπαὶ τῶν ὁπλιτῶν.

Παραδόξως τὸ σύστημα τοῦτο δὲν ἤρκεσεν εἰς τὸν Μάρκου καὶ τῇ εἰσηγήσει του ἐξεδόθη τὸ Ν.Δ. 332 τῆς 25 Ἰουλίου 1941 «περὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1/1941 Ν.Δ. περὶ τῶν ἁρμοδιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων Διατάξεων», δυνάμει τοῦ ὁποίου ἠδύνατο καὶ οὗτος νὰ προβαίνῃ εἰς ἀπολύσεις ὁπλιτῶν.

Ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 28927/2533 ἐγκλ. 53 τῆς 29-8-1941 διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου Δημ. Ἀσφαλείας (30) παραλαμβάνομεν τὴν ἀκόλουθον καταπληκτικὴν δικαιολογητικὴν βάσιν τοῦ μέτρου τούτου. : «... παρέχεται ἤδη τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Ὑ»πουργόν, ὅπως κατὰ παρέκλισιν τῶν ἐν ἰσχύει διατάξεων, ἀπολύει ἄνευ ἄλλης δια»τυπώσεως, τοὺς ὁπλίτας τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τοὺς παντὸς βαθμοῦ ὑπαλλήλους »τῶν Σωμάτων Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας. Ἡ θέσπισις τῆς αὐστηρᾶς ταύτης διατάξεως ἐπεβλήθη ὡς ἐκ τῶν ἐξαιρετικῶν συνθηκῶν ὑφ' »ἃς τελεῖ τὸ κράτος, καὶ ἐπὶ τῷ μοναδικῷ σκοπῷ νὰ τιμω»ρηθῶσιν ἀμέσως καὶ παραδειγματικῶς τὰ ὄργανα »ἐκεῖνα τοῦ Κράτους, τῶν ὁποίων αἱ ὑπηρεσιακαὶ »ἐνέργειαι καὶ συμπεριφορὰ δὲν θὰ ἠνηρμονίζοντο »πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως χαραχθεῖσαν ἐθνι»κὴν πολιτικήν. Αἱ περιπτώσεις καθ' ἃς θὰ κρίνηται ἐπιβεβλημένη ἡ ἐφαρμογὴ »τῆς διατάξεως ταύτης δὲν ὁρίζεται ἐν τῷ νόμῳ. Νοεῖται ὅμως οἴκοθεν ὅτι αἱ κυρώ»σεις αὗται θὰ ἐπιβάλωνται κατὰ τῶν ὀργάνων ἐκείνων ἅτινα ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν »ὑπηρεσιακῶν των καθηκόντων ἤθελον ἐπιδείξει ἀχαρακτήριστον καὶ ἀσύγγνωστον »ἀμέλειαν ἢ ἐκτραπῇ εἰς αὐθαιρέτους καὶ ἐκνόμους ἐνεργείας ἢ ἤθελον ἔλθει »εἰς προστριβὰς μετὰ τῶν ἀρχῶν κατοχῆς ἢ ἐναν»τιωθῇ φανερῶς ἢ ἐν κρυπτῷ εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Κυβερ»νήσεως λαμβανόμενα μέτρα...».

Ἑκατοντάδες ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς ἀπελύθησαν κατὰ τὴν αὐθαίρετον τοιαύτην διαδικασίαν καὶ κρίσιν, ὀφείλομεν δὲ νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἐνῷ εἴτε ἐκ σκοπιμότητος εἴτε ἐκ συμπαθείας καὶ σεβασμοῦ τῆς ἐκ στρατιωτικῶν ἀποτελουμένης Κυβέρνησεως δὲν ἔθιγε τὸ Νομοθετικὸν ἐκεῖνο Διάταγμα τοὺς Ἀξιωματικοὺς τῆς Χωροφυλακῆς, ἐπεξετείνετο καὶ ἐπὶ τῶν Ἀξιωματικῶν τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας. Σχετικῶς βλέπε καὶ ἀνωτέρω σελ. 1621 - 1624 κ.ἑ.

Μεταξὺ τῶν τόσων ἀντινομιῶν τοῦ Μάρκου τοῦτο ἀπετέλεσεν μίαν πρᾶξιν σεβασμοῦ του πρὸς τοὺς μέχρι πρὸ ὀλίγου συμπολεμιστὰς Ἀξιωματικοὺς τῆς Χω-

---

(30) Τὰς ἐφεξῆς μνημονευομένας ἐγκυκλίους ὀφείλομεν εἰς τὴν μοναδικῶς διαφυλαχθεῖσαν καὶ ὑπάρχουσαν σειρὰν ἐγκυκλίων διαταγῶν τῆς κατοχικῆς περιόδου ὑπὸ τοῦ Ε.Α. ἤδη ὑποστρατήγου Μιχαὴλ Παπαδάκου, εἰς τὴν λαμπρὰν καὶ ὑπέροχον τοῦ ὁποίου ἐπινοητικότητα τόσα ὀφείλει τὸ Σῶμα ὡς παρακατιόντες θὰ διαλάβομεν. Ἐπὶ τούτοις σημειοῦμεν τὸ πικρὸν παράπονον ἡμῶν ἀλλὰ καὶ τοῦ κατέχοντος τὴν σειρὰν ταύτην στρατηγοῦ ὅτι ἡ ὑπηρεσία Χωροφυλακῆς οὐδέποτε ἐνδιεφέρθη διὰ τὴν περισυλλογὴν τοιούτων πολυτίμων ἀρχείων.

ροφυλακῆς. Ὁπωσδήποτε ὅμως τοῦτο οὐδόλως μειώνει τὰς εὐθύνας του ἐκ τῆς τόσον κακῆς συμπεριφορᾶς πρὸς τοὺς ὁπλίτας, οἵτινες ἐν τῇ μεγίστη των πλειοψηφία καὶ ἰδία κατὰ τὸ σύνολον των οἱ ὑπαξιωματικοί, ὑπῆρξαν ἄριστοι Ἕλληνες στρατιῶται καὶ ὑπάλληλοι. Εἰς χιλιάδας ἀνέρχονται αἱ περιπτώσεις περιπετειῶν τῶν Ὑπαξιωματικῶν ἐκείνων τῆς Χωροφυλακῆς, συνεπεία ἐθνικῆς αὐτῶν δράσεως καὶ τῶν εἰς βάρος των ἐχθρικῶν μέτρων. Τὸ μέγιστον μέρος τῶν ἐπιτευγμάτων τοῦ Σώματος, περὶ ὧν ἐποιησάμεθα ἤδη λόγον, ὀφείλεται εἰς τὸν ἀσυγκράτητον πατριωτισμὸν καὶ τὸν ὑπηρεσιακὸν φανατισμὸν τῶν ὑπαξιωματικῶν ἐκείνων, τῶν ὁποίων μὲ τόσην εὐκολίαν ἦρεν τὴν μονιμότητα ὁ Μάρκου. Διελάβομεν, ἐνδεικτικῶς, ἱκανὸν ἀριθμὸν περιπτώσεων περὶ τῆς ἐθνικῆς δραστηριότητος τῶν ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ ἀνάγκη ἄλλων ἀποδείξεων διὰ τὰ ἀνωτέρω.

Οἱ περισσότεροι τῶν ὑπαξιωματικῶν ἐκείνων ἐξελίχθησαν εἰς Ἀξιωματικούς, ἀρκετοὶ ὅμως ἀπεμακρύνθησαν ἢ παρέμεινον εἰς τὸ περιθώριον, ἐνῶ ἰδιαιτέρα ἐθνικὴ τιμὴ τοὺς ὀφείλεται.

Τὴν 23-8-1941 διὰ κεντρικῆς ὁδοῦ τῆς Πύλου διήρχετο μιὰ συνοδεία. Συνοδοὶ 4, ἤτοι δύο καραμπινιέρηδες καὶ δύο χωροφύλακες καὶ συνοδευόμενοι 2 ἕλληνες κομμουνισταί. Εἰς τὸ παρόδιον καφενεῖον ἐκάθητο ὁ ἐνωματάρχης Πανομῆτρος Λεωνίδας, ὅστις ἐπὶ τῇ θέα τῆς ἀνωτέρω συνοδείας καὶ ὑποθέσας ὅτι οἱ Ἕλληνες εἶχον συλληφθῆ τῇ ὑποδείξει τῶν Ἑλλήνων Χωροφυλάκων, ἐξηγριώθη καὶ εἶπεν πρὸς τοὺς Χωροφύλακας: «Παλητόμαρα θὰ σᾶς κόψω τὸ σβέρκο μὲ τὸν μπαλντά». Ἀτυχῶς οἱ χωροφύλακες ἀνέφερον εἰς τοὺς Ἰταλοὺς τὴν ἀπειλὴν τοῦ ἐνωματάρχου. Ἀλλ' ἡ αὐθημερὸν ἐπέμβασις τοῦ Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς Μεσσηνίας Γιαννικοπούλου, ἡ συμπαράστασις τῶν ἐν τῷ καφενείῳ θαμώνων κλπ., ἀπέτρεψαν κυρώσεις εἰς βάρος τοῦ ἐνωματάρχου τούτου, μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ὁποίου ἐκ τοῦ ἐν Τριπόλει Ἰταλικοῦ στρατοδικείου,παρεπέμφθησαν εἰς ἀνακριτικὸν συμβούλιον οἱ χωροφύλακες. Αὐτῶν λοιπὸν τῶν ἀνδρῶν δὲν ἐπετρέπετο νὰ μειωθοῦν τὰ ἐγγύα τῆς ὑπηρεσιακῆς ἀσφαλείας καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπιδειχθῇ σπουδὴ διὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν ἀπολυθέντων ἑκατοντάδων διὰ τῆς διαδικασίας τοῦ νόμου τούτου, διότι δὲν ὑπέγραψαν δηλώσεις συνεργασίας.

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Ἡ Χωροφυλακὴ ἀτυχῶς οὐδέποτε μέχρι σήμερον ἠδυνήθη νὰ ἀντιμετωπίσῃ μὲ ἀποτελεσματικότητα, ἀξιοπρέπειαν καὶ ἐπαγγελματικὴν αὐτάρκειαν τὸ θέμα τῆς Ἰατρικῆς καὶ Νοσοκομειακῆς περιθάλψεως, τῆς περὶ τῆς σωματικῆς ἱκανότητος κρίσεως κλπ. τῶν ἀνδρῶν της καὶ ἀπὸ τῆς συστάσεως της προσφεύγει εἰς τὴν ὑγειονομικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Στρατοῦ καθὼς καὶ εἰς τὰ Κρατικὰ καὶ Δημοτικὰ ἰατρεῖα καὶ Νοσοκομεῖα ἔνθα δὲν ὑπάρχουσι στρατιωτικά, ἢ ἀκόμη καὶ εἰς ἐλευθέρους ἐπιστήμονας ἰατρούς.

Τὸ θέμα ἐνεφανίσθη ὀξὺ ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς κατοχικῆς περιόδου καὶ ὀφείλομεν νὰ εἴπωμεν ὅτι εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἐγκαίρως καὶ μᾶλλον ἐγκύρως αἱ Κατοχικαὶ Κυβερνήσεις ἐνήργησαν.

Ἀρχικῶς ἐξεδόθη τὸ Ν.Δ. 329/1941 ἀλλὰ τοῦτο ἀντεκατεστάθη ἐξ ὁλοκλήρου διὰ τοῦ Ν.Δ. 392 τῆς 14-8-1941 (ΦΕΚ. 279) «Περὶ ὑγειονομικῶν ἐπιτροπῶν»,

συνεστήθη δὲ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Δημ. Ἀσφαλείας «Διεύθυνσις Ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας».

Διὰ τοῦ Ν.Δ. 392 συνεστήθησαν δύο ἐπιτροπαὶ ἀπαλλαγῶν Ἀσφαλείας, μία παρὰ τῇ Ἀνωτέρᾳ Διοικήσει Χωροφυλακῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας καὶ ἑτέρα παρὰ τῇ Ἀνωτέρα Διοικήσει Χωροφυλακῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος (Θεσσαλονίκη Ἀθῆναι, μιὰ Ἀνωτάτη Ὑγειονομικὴ Ἐπιτροπὴ Ἀσφαλείας (Α.Υ.Ε.Α.) ἑδρεύουσα παρὰ τῷ Ἀρχηγείῳ Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ ἀνὰ μία ἐπιτροπὴ ἀναρρωτικῶν ἀδειῶν εἰς τὰς ἕδρας τῶν Διοικήσεων Χωροφυλακῆς, ἔνθα ἐλειτούργει Κρατικὸν ἢ Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον.

Εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν μὲν ἐπιτροπῶν ἀπαλλαγῶν ὑπήχθησαν αἱ περιπτώσεις ἐλέγχου σωματικῆς ἱκανότητος τῶν ὑπαξιωματικῶν πρὸς κατάταξιν εἰς Χωροφυλακήν, Λ.Π. καὶ Π.Υ., αἱ περιπτώσεις διαφωνιῶν ἐν ταῖς ἐπιτροπαῖς ἀναρ. ἀδειῶν καὶ διὰ χορήγησιν ἀναρρωτικῶν ἀδειῶν εἰς Ἀνθυπασπιστὰς κλπ. μέχρι δύο μηνῶν, τῆς δὲ Α.Υ.Ε.Α. ἡ κρίσις ἐπὶ τῆς σωματικῆς ἱκανότητος τῶν ὑπαξιωματικῶν, Ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς κλπ., ἡ ἀπόφασις περὶ χορηγήσεως μακρῶν ἀδειῶν, ἡ ἄρσις διαφωνιῶν ἐπιτροπῶν ἀπαλλαγῶν κλπ.

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν.Δ. τούτου ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθμ 26429/135 ἐγκ. 46 διαταγὴ τῆς 21-8-1941 τῆς Διευθύνσεως Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Δημ. Ἀσφαλείας, πολλὰ δὲ γενναῖα ὀφείλονται εἰς τὰς ἐπιτροπὰς ταύτας.

Ἡ Διεύθυνσις Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας προσεπάθησε νὰ δημιουργήσῃ Ἰατρικὴν καὶ νοσολογικὴν στατιστικὴν διὰ τὰ Σώματα Ἀσφαλείας καὶ ἐξέδωκε τὴν ὑπ' ἀριθμ 15364/193 ἐγκ. 13 ἀπὸ 13-3-1942 λεπτομερῆ διαταγὴν μετὰ ὑποδειγμάτων κλπ., ἀλλ' αἱ συνθῆκαι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δὲν ἐπέτρεπον τοιούτου εἴδους πολυτελεῖς ἐνασχολήσεις τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν νοσοκομειακὴν περίθαλψιν τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἐξεδόθη καὶ ἴσχυσε καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν κατοχικὴν περίοδον τὸ Ν.Δ. 1752 τῆς 21 Αὐγούστου 1942 (Φ.Ε.Κ. 232/15-9-4)2 συνοδευθὲν καὶ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 112132 ἐγκ. 44 ἀπὸ 22-2-1943 διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης, ἣν υἱοθέτησεν σχεδὸν καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 123/28/9 ἐγκ. 79 τῆς 4-5-1944 διαταγῆς του.

ΓΑΜΟΣ ΟΠΛΙΤΩΝ

Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 461 Ν.Δ. τῆς 4/5-9-1941 (Φ.Ε.Κ. 301-8-9-41) «περὶ ἀναγνωρίσεως γάμων στρατιωτικῶν τῆς Χωροφυλακῆς» παρεσχέθη ἡ εὐχέρεια εἰς τὸν ὑπουργὸν τῆς Δημ. Ἀσφαλείας ὅπως προβῇ εἰς ἀναγνώρισιν τῶν μέχρις τῆς 7-9-1941 τελεσθέντων γάμων τῶν στρατιωτικῶν τῆς Χωροφυλακῆς, πλὴν τῶν τοιούτων τῶν Ὑπενωμοταρχῶν καὶ Χωροφυλάκων.

Μετὰ δεκάμηνον περίπου ἐπηκολούθησε τὸ Δ.Ν. 1553 τῆς 23-5-1942 (Φ. Ε.Κ. 189-28-7-1942) «περὶ ἀναγνωρίσεως γάμων Στρατιωτικῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων, δυνάμει τοῦ ὁποίου παρεσχέθη ἡ εὐχέρεια ἀναγνωρίσεως τῶν μέχρι 1-9-1942 τελεσθέντων γάμων ἐνωμοταρχῶν, ἀνεξαρτήτως ποσοστοῦ καὶ ἐπαναφορᾶς τούτων εἰς τὸ Σῶμα, ἐὰν εἶχον ἀπομακρθυνθῇ διὰ παράνομον νύμφευσιν.

Ἐπηκολούθησεν ἡ καταιγὶς «Ταβουλάρης» καὶ τὰ πάντα ἀνετράπησαν, ἵνα

μὴ δυνηθῶσιν ἔκτοτε ν' ἀναστηλωθῶσιν. Δυνάμει τῶν διατάξεων ἄρθρου 1 Ν. 977/43 (Φ.Ε.Κ. 406 τῆς 1-12-43) ἐπετράπη ὁ γάμος καὶ εἰς τοὺς ὑπενωμοτάρχας καὶ χωροφύλακας, ἀδείᾳ 'Αρχηγοῦ Χωροφυλακῆς, ἐφ' ὅσον εἶχον συμπληρώσει 8ετῆ ὑπηρεσίαν καὶ τὸ 29ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ εἰς ποσοστὰ 1/8 οἱ ὑπενωμοτάρχαι καὶ 1/5 οἱ χωροφύλακες, ἀνεγνωρίσθησαν δὲ ἅπαντες οἱ μέχρις τῆς 1-12-1943 ἄνευ ἀδείας γάμοι, εἰς οὓς συμπεριελήφθησαν καὶ ἑκατοντάδες τινὲς γάμων τελεσθέντες τὸ τελευταῖον τριήμερον."Εκτοτε ἡ τακτικὴ αὕτη εὗρεν πολλοὺς τῶν 'Υπουργῶν τῆς ἐλευθέρας 'Ελλάδος μιμητάς, ὡς θὰ πραγματευθῶμεν εἰς τὸ ἑπόμενον Μέρος.

ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ ΟΡΓΑΝΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ - ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

'Ανεφέραμεν ἤδη ὅτι κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς κατοχῆς τὸ 'Υπουργεῖον Δημοσίας 'Ασφαλείας, ὑπὸ τὴν περίεργον καὶ ἀπαράδεκτον νοοτροπίαν τοῦ Ν. Μάρκου καὶ ὑπὸ τὸ δῆθεν πρόσχημα τοῦ συγκερασμοῦ τῶν μεταξὺ Χωροφυλακῆς καὶ 'Αστυνομίας Πόλεων ἀπόψεων, ἐνεφάνισεν σύνθεσιν καὶ ὀργάνωσιν παραμερίζουσαν τὴν Χωροφυλακήν, ὡς ἡ Διεύθυνσις Διοικητικοῦ, ἐπανδρωθεῖσα κατὰ τὸ σύνολον σχεδὸν δι' ἀξιωματικῶν τοῦ Στρατεύματος καὶ ἰδία τοῦ Πυροβολικοῦ, ἤτοι ἐκ τῶν ἀντισυνταγματάρχου Βουργουράκη, ταγματάρχου Περράκη, λοχαγοῦ 'Αλεξανδράκη Μελ., Ζαμπέλη Γεωργ. κλπ., μὲ γενικοὺς Διευθυντὰς τοὺς Λάϊον καὶ Γκαγκούρην. 'Η Διεύθυνσις αὕτη Διοικητικοῦ κατηργήθη ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 1201/1942, δυνάμει τοῦ ὁποίου κατηργήθη τὸ 'Υπουργεῖον Δημοσίας 'Ασφαλείας καὶ αἱ ἁρμοδιότητες του ὑπήχθησαν εἰς τὸν 'Υπουργὸν 'Εσωτερικῶν.

Διὰ τοῦ Ν.Δ. 1201 τῆς 8/9-4-1942 (Φ.Ε.Κ. 78 τῆς 9-4-42) «περὶ καταργήσεως τοῦ 'Υπουργείου Δημοσίας 'Ασφαλείας» ἐδημιουργήθησαν αἱ καὶ σήμερον ὑφιστάμεναι δύο Γενικαὶ Διευθύνσεις, τῆς 'Αστυνομίας Πόλεων καὶ τῆς Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὴν ἀκόλουθον δικαιοδοσίαν.

Β'. Γενικὴ Διεύθυνσις περιέλαβε τὰς Διευθύνσεις α) τῆς 'Αστυνομίας Πόλεων, β) τῆς Πυροσβεστικῆς 'Υπηρεσίας, γ) τῶν 'Εγκληματολογικῶν 'Υπηρεσιῶν καὶ δ) τῶν 'Αλλοδαπῶν.

Γ'. Γενικὴ Διεύθυνσις περιέλαβε τὰς Διευθύνσεις α) Προσωπικοῦ Χωροφυλακῆς, β) 'Επιμελητείας καὶ ἐλέγχου Χωροφυλακῆς καὶ γ) 'Ασφαλείας. Εἰς τὴν τελευταίαν Διεύθυνσιν ὑπήχθη καὶ ἡ μέχρι τότε ἀποτελοῦσα ἰδίαν Διεύθυνσιν 'Υπηρεσία 'Εθνικῆς 'Ασφαλείας τοῦ καταργουμένου 'Υπουργείου.

Εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ Νομου τούτου ἐξεδόθη τὸ Κανονιστικὸν Διάταγμα τῆς 15/4-10/6-1942 «περὶ καθηκόντων καὶ ἁρμοδιοτήτων τοῦ παρὰ τῷ 'Υπουργείῳ 'Εσωτερικῶν Γενικοῦ Διευθυντοῦ Χωροφυλακῆς», κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ Γενικὸς οὗτος Διευθυντὴς ἐξομοιούμενος ἱεραρχικῶς πρὸς τὸν 'Αρχηγὸν Χωροφυλακῆς ὑπήγετο καὶ διὰ τὰς διαδοχικὰς σημειώσεις εἰς τὸν 'Υπουργὸν 'Εσωτερικῶν, παρατηροῦμεν τοὺτ' ἔστιν ὅτι κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ Διατάγματος τούτου ἐπεκράτησε μία ἀχαλίνωτος καὶ ἀθεράπευτος ματαιοδοξία, ὥστε νὰ ἐπέλθῃ ὁ διχασμὸς τῆς ἡγεσίας τοῦ Σώματος καὶ νὰ ὑπαχθῇ αὕτη εἰς τὸν ἑκάστοτε ὑπηρέτην τῆς Πολιτικῆς 'Υπουργὸν τῶν 'Εσωτερικῶν.

Τὴν κακὴν ταύτην ἀρχὴν δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ καταλογίσωμεν εἰς τὴν ματαιοδοξίαν καὶ εἰς τὴν ἔλλειψιν στρατιωτικοῦ πνεύματος τῶν εἰσηγητῶν καὶ συν-

τακτῶν, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φαντασθῶμεν ὅτι ὑπῆρξεν προϊὸν ἀκάμπτου θελήσεως τοῦ Τσολάκογλου, οὗτινος φέρει τὴν ὑπογραφὴν τὸ Διάταγμα.

Ἡ διὰ τοῦ Ν.Δ. τούτου συσταθεῖσα Διεύθυνσις Χωροφυλακῆς δὲν προσέλαβε τὴν σημερινὴν της ἀποστολὴν, διότι παρέμεινον ἐκτὸς ταύτης αἱ ἁρμοδιότητες τῆς ἄλλοτε παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Στρατιωτικῶν Διευθύνσεως Χωροφυλακῆς. Ἡ τελεία διαμόρφωσις τῆς Διευθύνσεως ταύτης ἐπῆλθεν διὰ τοῦ νόμου 163 τῆς 22/25-5-1943 (Φ.Ε.Κ. 147) «περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων Ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς» δι' οὗ συνεχωνεύθη εἰς τὴν Διεύθυνσιν Χωροφυλακῆς Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ τὸ προσωπικὸν τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Στρατιωτικῶν Δ)νσεως Χωροφυλακῆς (ἥτις εἶχε καταργηθῆ διὰ τοῦ Ν.Δ. 100/1941) προσαυξηθὲν κατὰ 4 Ταγματάρχας, 1 Μοίραρχον, 9 Ὑπομοιράρχους καὶ 8 Ἀνθουπομοιράρχους.

Ὁ Νόμος 163 ἐπέφερεν ἱκανὰς μεταβολάς. Οὕτω συνεστήθη Γενικὴ Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις ὑπὸ τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν. Τὸ Ἐλεγκτήριον Χωροφυλακῆς μετωνομάσθη εἰς Διεύθυνσιν Ἐκκαθαρίσεως Δαπανῶν ὑπαγομένην εἰς Γενικὴν Διεύθυνσιν ἡ δὲ μέχρι τοῦδε Διεύθυνσις Ἐπιμελητείας καὶ ἐλέγχου Χωροφυλακῆς περιωρίσθη εἰς Διεύθυνσιν ἐπιμελητείας(31). Διὰ τοῦ αὐτοῦ νόμου ηὐξήθη ἡ εἰς Ἀξιωματικοὺς Χωροφυλακῆς σύνθεσις τῶν Διευθύνσεων Ἐγκληματολογικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ Ἀλλοδαπῶν, τοῦ ἐν Ἀθήναις Τάγματος Χωροφυλακῆς καὶ τῶν Ὑπηρεσιῶν τμήματος Γενικῆς Ἀσφαλείας Ἐδέσης (συσταθέντος διὰ τοῦ Διατάγματος τῆς 2/29-12-1941 Φ.Ε.Κ. 454), Υ.Χ. Λήμνου καὶ Υ.Χ. Ραφίνας.Ἡ περὶ αὐξήσεως δυνάμεως Ἀξιωματικῶν τῆς Διευθύνσεως ἐγκληματολογικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ Διευθύνσεως Ἀλλοδαπῶν διάταξις πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς μία μικρὰ πρὸς τὴν Χωροφυλακὴν παραχώρησις ἔναντι τῆς δια τοῦ Ν.Δ.1201/1942 ὑπαγωγῆς τῶν διευθύνσεων τούτων εἰς τὴν Β' Γενικὴν Δ/νσιν Ἀστυνομίας Πόλεων. Δυστυχῶς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἔχει ἀντιμετωπίσει καὶ ἀντιμετωπίζει πάντοτε σχεδὸν ἡ Χωροφυλακὴ παρεμφερῆ θέματα, ὡς θέματα αὐξήσεως ἀριθμοῦ θέσεων Ἀξιωματικῶν καὶ βαθμῶν, καμπτομένη μᾶλλον, ὅλως ἀνεπιτρέπτως, εἰς τὰ θέματα προβαδίσματος καὶ διευθύνσεως.

Ἐπίσης, διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν τῶν παραμεθορίων φυλακείων καὶ ἄλλων ἐκτάκτων τοῦ Σώματος ἀναγκῶν, ηὐξήθη ἡ ὀργανικὴ δύναμις κατὰ 157 Ἀνθυπασπιστάς, 200 ἐνωμοτάρχας καὶ 220 ὑπενωμοτάρχας.

Ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ αὐξήσεως δυνάμεως, ἀναφέρομεν καὶ μίαν διάταξιν περὶ μειώσεως τῆς δυνάμεως «κατὰ 7 χωροφύλακας», τὴν διάταξιν τοῦ Νόμου 394/1943 (Φ.Ε.Κ. 235/43)!!

Ὁ Νόμος οὗτος ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀργανικὴν δύναμιν ,τὴν ἰδιότητα καὶ ἐξέλιξιν τῆς δυνάμεως τοῦ τυπογραφείου Χωροφυλακῆς προέβη εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀστείαν μείωσιν ἵνα ἰσολογίσῃ τὴν αὔξησιν τῆς δυνάμεως τοῦ Τυπογραφείου (32). Δι' ἑτέρου Νόμου, τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 566/1943, ηὐξήθη κατὰ 50 ὁ ἀριθμὸς τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων χωροφυλακῆς.

---

(31) Δυνάμει τοῦ ἀπὸ 10-12-1943 Κανονιστικοῦ Διατάγματος «Περὶ ἁρμοδιότητος Οἰκονομικῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς» ἡ Δ/νσις ἐκκαθαρίσεως δαπανῶν Χωροφυλακῆς μετωνομάσθη καὶ αὖθις εἰς Ἐλεγκτήριον Χωροφυλακῆς.

(32) Ἐν σχέσει μὲ τὴν ἱεραρχικὴν ἀντιστοιχίαν, ἐξέλιξιν κ.λπ. τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Τυπογραφείου ἐπηκολούθησε καὶ ὁ Νόμος 1421/44 (Φ.Ε.Κ. 106/16-5-44).

Ὁ Νόμος 324, τροποποιήσας τὸ ἄρθρον 75 τοῦ ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς, διέγραψεν ὡς ἀκολούθως τὰ τοῦ τυπογραφείου Χωροφυλακῆς: «Ἡ ἐκτύπωσις καὶ βιβλιοδέτησις τῶν πρὸς χρῆσιν τῶν διαφόρων Ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς ἀναγκαιούντων ἐντύπων καὶ βιβλίων, τοῦ ἐπισήμου δελτίου Χωροφυλακῆς, ὡς καὶ τῶν ἐγκυκλίων διαταγῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν (ἁρμοδιότητος Χωροφυλακῆς) καὶ τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς, ἐκτελοῦνται δαπάναις τοῦ δημοσίου, εἰς τὸ Τυπογραφεῖον Χωροφυλακῆς ὅπερ ὑπάγεται διοικητικῶς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν Ἐπιμελητείας Χωροφυλακῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν». Περὶ τοῦ Τυπογραφείου τούτου θὰ ὁμιλήσωμεν πλέον ἐκτεταμένως εἰς τὸ ἑπόμενον μέρος, ἐπιμείναμεν ὅμως κάπως ἰδιαιτέρως ἐνταῦθα, διότι εἶναι ἀναμφισβήτητον γεγονὸς ὅτι δι' αὐτοῦ ἡ Διεύθυνσις Ἐπιμελητείας εἶχεν ὀργανώσει κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς τὸν καλύτερον ἐφοδιασμὸν καὶ ἀνεφοδιασμὸν τῶν ὑπηρεσιῶν δι' ἐντύπων καὶ βιβλίων.

Ἐπίσης ἰδιαιτέρας σημασίας καὶ ἀξίας πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 566/43, δι' ὧν προεβλέφθη 1) ἡ νοσηλεία Ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς καὶ εἰς νοσοκομεῖα μὴ στρατιωτικά, ὡς καὶ εἰς ἰδιωτικὰς κλινικάς, 2) ἡ δαπάναις τοῦ δημοσίου προμήθεια τῶν ἀναγκαιούντων φαρμάκων διὰ τοὺς Ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας καὶ 3) ἡ δυνατότης συστάσεως καὶ λειτουργίας ἀναρρωτηρίων εἰς τὰς ἕδρας τῶν Ἀνωτέρων Διοικήσεων.

Τέλος ἀξιόλογος διάταξις ὑπῆρξεν ἡ τοῦ Νόμου 961 τῆς 26 Νοεμβρίου 1943 «περὶ μονιμοποιήσεως ἀρχιτεχνιτῶν συνεργείων Χωροφυλακῆς», ἥτις κρίνεται ἀξιόλογος λόγῳ τοῦ ὅτι ἐθεσπίσθη ὑπὸ τὸ κράτος τῆς κατοχῆς καὶ προέβλεπεν περὶ τοῦ μέλλοντος.(33)

Δυνάμει τοῦ Νόμου 962 τῆς 26 Νοεμβρίου 1943 ἐλήφθη ἓν ἐθνοσωτήριον μέτρον, ἓν μέτρον ὅπερ ἐπέπρωτο μετὰ ἓν ἔτος ν' ἀποδώσῃ τοὺς πλουσιωτέρους ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐθνότητος καὶ Κοινωνίας καρπούς. Διὰ τοῦ νόμου τούτου κατηργήθη τὸ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀπὸ 7/8 Ἰουνίου 1935 Αναγκ. Νόμου περὶ ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς ὑφιστάμενον ἀναιμικὸν τάγμα Χωροφυλακῆς καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἱδρύθη τὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς, ὅπερ σήμερον λόγῳ τῆς εἰδικῆς εἰσφορᾶς καὶ στεγάσεως ἀποκαλεῖται Συνταγμα Χωροφυλακῆς Μακρυγιάννη.

Ἐπειδή, ὅταν γίνεται λόγος περὶ ταγμάτων καὶ λοιπῶν ὀργανικῶν τμημάτων τῆς Χωροφυλακῆς, ἀκολουθεῖ μία ἀπαράδεκτος καὶ ἀνιαρὰ ἐκστρατεία, ὑπενθυμίζομεν ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ συνεστήθη ὡς ὀργανικὸν Τμῆμα, ἐπολέμησε πάντοτε καὶ ἰδίᾳ ἀπὸ τοῦ 1897 δι' ὀργανικῶν τμημάτων, διὰ Συνταγμάτων καὶ ταγμάτων, εἰς Γρίμποβον, εἰς Μικρὰν Ἀσίαν, εἰς Ἀνατολικὴν Θράκην κλπ., καὶ ὅτι τὸ ἐν Ἀθήναις Τάγμα ἱδρύθη δυνάμει τοῦ νόμου 3754/1929 «περὶ ἁρμοδιότητος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων», ἀποκληθὲν μάλιστα τότε «φρουρὰ διὰ τοὺς φρουρούς».

Ὁ 962 νόμος ἐτροποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ νόμου 1664 τῆς 20 Ἀπριλ/

(33) Κατὰ τὸν ἰσχύοντα τότε ὀργανισμὸν χωροφυλακῆς προεβλέπετο μόνον εἷς τεχνίτης ὑδραυλικῶν καὶ ἠλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων παρὰ τῇ Σχολῇ Χωροφυλακῆς, διὰ τοῦ Ν.Δ. 1086/1942 (Φ.Ε.Κ. 248) παρεσχέθη εἰς τὸν Ὑπουργὸν τὸ δικαίωμα νὰ συγκροτῇ συνεργεῖα ραπτῶν, ὑποδηματοποιῶν καὶ ξυλουργῶν «διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς». Ἔκτοτε συσταθέντα ὑφίστανται τοιαῦτα συνεργεῖα παρὰ τῇ Σχολῇ, τῷ Συντάγματι, τῇ Γενικῇ ἀποθήκῃ, ἀλλὰ τόσον καχεκτικὰ καὶ ἀνοργάνωτα, ὥστε νὰ μὴν ἐπιτελοῦν σπουδαῖον διὰ τὸ Σῶμα ἔργον, ἐνῶ δημιουργοῦν πολλὰ ἄλλα ζητήματα.

19 Αὐγ. 1944, ἀμφότεροι δὲ οἱ νόμοι οὗτοι διετηρήθησαν ἐν ἰσχύει διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 301 /46 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἐκ τῆς μελέτης τῶν διαφόρων νόμων τῆς ἐρευνωμένης περιόδου συναντᾶ κανεὶς ἀρκετὰ παραδόξους διατάξεις. Οὕτω ἐνομοθετήθη θέσις ἑνὸς καὶ μόνον καθηγητοῦ ἰδιώτου παρὰ τῇ Σχολῇ Ἀξιωματικῶν, ἵνα διορισθῇ εἰς ταύτην ὁ κατὰ τὴν κατοχὴν γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας δικηγόρος Ἀθηνῶν, ἐνομοθετήθη θέσις στρατιωτικοῦ ἱερέως ἐπὶ βαθμῷ ἀνθυπομοιράρχου (Ν. 1421 /44), δυνάμενος νὰ προάγεται μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ Μοιράρχου, ἤδη δὲ δυνάμει μεταπολεμικῶν διατάξεων μέχρι καὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου ἐπὶ τοῦ παρόντος κλπ.

Δυνάμει ὑπ' ἀριθμ. 141 /115 /1 τῆς 28-2-1942 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν συνεστήθη παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τούτῳ ἀνεξάρτητος διαχείρησις χρηματικοῦ, ἥτις διετηρήθη ἐν λειτουργίᾳ καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν, ὑπαγομένη ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ἐπιμελητείας.

Ἐκτὸς τοῦ προμνημονευθέντος νόμου 1088 περὶ ἐκτάκτου τιμωρίας ὡρισμένων ἀδικημάτων στρεφομένων κατὰ τῶν ὀργάνων δημοσίας Ἀσφαλείας, ἐπειδὴ αἱ ἔνοπλοι κατὰ τῶν ἀνδρῶν καὶ ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἐπιθέσεις καὶ ἀντιστάσεις, λήγοντος τοῦ 1942 καὶ ἀρχομένου τοῦ 1943, εἶχον πληθυνθῇ, ἡ Κυβέρνησις προέβη εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 29 /43 νόμου, περὶ τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ἐπετρέπετο ἡ ἀτιμωρητὶ χρῆσις τῶν ὅπλων ὑπὸ τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων, ἐν συνεχείᾳ δὲ καὶ διὰ τοὺς ἰδίους λόγους διὰ τοῦ νόμου 62 /1943 συνέστησε τρία στρατοδικεῖα Ἀσφαλείας (Ἀθήνας, Θεσσαλονίκην καὶ Πάτρας) ἐνώπιον τῶν ὁποίων θὰ ἐξεδικάζοντο ὡρισμένα ἀδικήματα.

Καίτοι ἀμφότεροι οἱ νόμοι οὗτοι καὶ τὰ δι' αὐτῶν θεσπισθέντα μέτρα εἶχον καταστῆ ὅπλον ἀμύνης ἐσχάτης ἀνάγκης ἔναντι τῆς ἀφηνιασάσης κομμουνιστικῆς ἐγκληματικότητος εἰς βάρος τῶν ἀνδρῶν τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, ἐν τούτοις ἡ Χωροφυλακὴ δύναται μετ' ὑπερηφανείας νὰ σεμνύνεται διὰ τὴν ἰώβιον ὑπομονὴν τῶν ἀνδρῶν της, ὥστε οὐδεὶς σχεδὸν ἐκ τῶν νόμων τούτων νὰ ἐφαρμοσθῇ παρὰ τὴν συνεχῆ συρροὴν περιπτώσεων, ἐκτὸς τῶν ἀναμίξεων τοῦ κατακτητοῦ.

Ἵνα ἀποφευχθῇ οἱαδήποτε δικαιολογία πρὸς ἐμφύλιον πόλεμον καὶ οἱαδήποτε διευκόλυνσις τῶν πρὸς τοῦτο τεινόντων σχεδίων τοῦ κατακτητοῦ, οἱ ἄνδρες τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς ἀπεποιήθησαν τὴν προστασίαν τῶν νόμων τούτων, καὶ ὄχι μόνον δὲν παρεσύρθησαν εἰς τὰς παγίδας ἀναρχικῶν καὶ κατακτητῶν, ἀλλ' ἔστησαν παράδειγμα ἐθνικῆς συνέσεως καὶ καρτερικότητος, ἐνδιαμέσως τῆς σφοδρᾶς ἐκείνης διεθνοῦς καὶ ἐσωτερικῆς θυέλλης, ἐκτὸς ὀλίγων ἐξαιρέσεων.

Ὑπάρχουν ἀκόμη τὰ ἐρείπια μιᾶς σειρᾶς νόμων ἐκδοθέντων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχικῆς περιόδου διὰ τὴν ρύθμισιν ἄλλων τινῶν ζητημάτων, δευτερευούσης σημασίας μᾶλλον, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν κρίνομεν ἀναγκαίαν τὴν ἀναφοράν.

Καίτοι τὸ θέμα εἶναι συναφὲς μὲ τὴν ἵδρυσιν καὶ λειτουργίαν τῶν ταγμάτων Ἀσφαλείας ἐν τούτοις θὰ διαλάβωμεν τοῦτο ἐνταῦθα. Πρόκειται περὶ τῶν μονίμων ὑπαξιωματικῶν τοῦ Στρατοῦ οἵτινες εἶχον μεταταγῆ εἰς τὴν Χωροφυλακήν. Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῶν κατακτητῶν νὰ παρασύρωσι τὴν Χωροφυλακὴν εἰς τὸν κατὰ τῶν ἀνταρτῶν πόλεμον καὶ μετὰ τὴν ἵδρυσιν τῶν Ταγμάτων Ἀσφαλείας, οἱ ἐμπνευσταὶ

τοῦ μέτρου τούτου ἐζήτησαν τὴν ἀνάκλησιν ἐκ τῆς Χωροφυλακῆς τῶν μονίμων ὑπαξιωματικῶν τοῦ στρατεύματος.

Πρὸς τοῦτο ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθμ. 16/2/13 κοινὴ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Ἀμύνης καὶ Ἐσωτερικῶν, ὡς προέβλεπεν ὁ νόμος, δι' ἧς ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1943 ἔπαυεν ἡ περαιτέρω ὑπηρεσία ἐν τῇ Χωροφυλακῇ τῶν ὑπαξιωματικῶν τούτων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἰταλοκρατουμένην περιοχήν, ἐπειγόμενοι δὲ διὰ τὴν ἄμεσον ἀπελευθέρωσιν τῶν ὑαπξιωματικῶν τούτων ἐγνωστοποίησαν τὸ γεγονὸς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 120/217/165 τηλεγραφικῆς διαταγῆς. Ἐπηκολούθησεν ἡ ὑπ' ἀριθμ. 120/217/167 ἐγκ. 52 ἀπὸ 2-4-1943 διαταγὴ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ,ὅσον ἀφορᾷ τὸν διακανονισμὸν παρὰ τῶν διαχειρίσεων Χωροφυλακῆς τῶν λογαριασμῶν τῶν ἀνακαλουμένων τούτων ὁπλιτῶν.

ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ

Ἀνωτέρω ἀνεφέρθημεν εἰς τὰ περὶ προαγωγῶν Ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχικῆς περιόδου καὶ δὲν φρονοῦμεν ὅτι εἶναι ἀναγκαία οἱαδήποτε ἄλλη ἐπέκτασις ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.(34)

Περὶ τῶν ἀνακλήσεων καὶ ἀποκαταστάσεων ἐποιησάμεθα ἤδη λόγον, ἀλλὰ καὶ θὰ ἐπανέλθωμεν. Ἤδη προβάλλει τὸ ζήτημα τῆς ἀνανεώσεως καὶ ἀναπληρώσεως τῶν λόγῳ φθορᾶς καὶ λοιπῶν αἰτιῶν, περὶ ὧν ἤδη ἀνεφέρθημεν, συνεχῶς μειουμένων Ἀξιωματικῶν καὶ δέον νὰ ἀπονείμωμεν τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι.

Ὁ Στρατηγὸς Τσολάκογλου εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἐπεδείξατο ἀληθῆ πρόνοιαν καὶ βαθὺν στοχασμόν, διότι ἀναλογισθεὶς ὅτι μετά τινα χρόνον «Χ» θὰ ἐκαλεῖτο ἡ Χωροφυλακή, ὡς τὸ μόνον ἐναπομεῖναν στρατιωτικὸν Σῶμα, ὡς ἐτόνιζεν, νὰ διαδραματίσῃ ἱστορικὸν καὶ ἀποφασιστικὸν διὰ τὰς τύχας τοῦ Ἔθνους ρόλον, ἀνεξαρτήτως τῶν ἀντιξοοτήτων καὶ ἐναντιώσεων, προέβη εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ Ν.Δ. 1883 τῆς 27 Αὐγ. /22 Ὀκτωβρίου 1942 «περὶ ἐκτάκτου ἐνεργείας εἰσιτηρίων ἐξετάσεων ὑποψηφίων διὰ τὸ Γ' τμῆμα Σχολῆς Χωροφυλακῆς»(35). Ἐν τῷ Ν.Δ.τούτῳ ὡρίσθησαν καὶ τὰ θέματα ἐφ' ὧν θὰ ἐξετάζοντο οἱ ὑποψήφιοι, κατὰ παρέκκλισιν τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων, ἐπετρέπετο δὲ ἡ συμμετοχὴ ὡς ὑποψηφίων τῶν μὴ ὑπερβάντων τὸ 36 ἔτος τῆς ἡλικίας ἐνωμοταρχῶν.

Μετά τινας μῆνας ἡ Κυβέρνησις Τσολάκογλου παρητήθη καὶ ἀπὸ τῆς 4 Δεκεμβρίου 1942 αἱ τύχαι τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας καὶ ἰδιαιτέρως τῆς Χωροφυλακῆς παρεδόθησαν εἰς χεῖρας τοῦ Ἀναστ. Ταβουλάρη, ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ ὁποίου διενηργήθησαν αἱ βάσει τοῦ ἀνωτέρω Ν.Δ. 1883 εἰσιτήριοι ἐξετάσεις κατὰ τὰς 19 καὶ 20 Φεβρουαρίου 1943.

Μία μερὶς Ἐνωμοταρχῶν δὲν ἐνδιεφέρθη διὰ τὰς ἐξετάσεις καὶ δὲν ἔλαβε μέρος εἰς ταύτας ἐκ διαφόρων λόγων, μεταξὺ τῶν ὁποίων περιελαμβάνοντο καὶ περιπτώσεις ἀνωτέρας βίας. Ὁπωσδήποτε κατὰ τὴν διενέργειαν τῶν ἐξετάσεων τούτων

---

(34) Τοιαύτας διατάξεις δύναταί τις ν' ἀνεύρῃ εἰς Ν.Δ. 1845, 2022 καὶ 2243 τοῦ ἔτους 1942, εἰς Νόμους 61, 92, 164, 272, 342, 395, 405, 494, 523 καὶ 648 τοῦ ἔτους 1943 καὶ 1095, 1326, 1328, 1361 καὶ 1626 τοῦ ἔτους 1944. Περὶ τῶν διατηρηθέντων ἐν ἰσχύει ἐκ τούτων βλέπε ὑπ' ἀριθμ. 301/1946 Πρᾶξιν Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

(35) Ὑπενθυμίζομεν ὅτι οὕτω ἐκαλεῖτο μέχρι πρό τινος ἡ Σχολὴ Ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς.

ἐτηρήθησαν ὡρισμέναι διατυπώσεις, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξασφάλισιν ἑνὸς δυνατοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ποσοστοῦ ἐχεγγύων διὰ τὴν ἀντικειμενικὴν κρίσιν.

Ἔκτοτε ὅμως ἐπηκολούθησαν ὡρισμέναι πράξεις τῆς διοικήσεως, αἵτινες ἐμείωσαν σοβαρῶς τὸ κῦρος καὶ τὴν ἀξίαν τῶν ἐξετάσεων, τόσον ὥστε νὰ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι τελικῶς ὠνομάσθησαν Ἀνθυπομοίραρχοι περισσότεροι τῶν λαβόντων μέρος εἰς τὰς ἐξετάσεις.

Εἰδικώτερον ἀναφερόμεθα εἰς τοὺς νόμους: α) 18 τῆς 17/19 Ἀπριλίου 1943 «περὶ ἑρμηνείας διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν εἰσαγωγὴν δοκίμων εἰς τὰ Β καὶ Γ τμήματα Σχολῆς Χωροφυλακῆς», β) 58 τῆς 4/4 Μαΐου 1943 περὶ τροποποιήσεωςτοῦ Ν.Δ. 1883/42, γ) 59 τῆς 4/4 Μαΐου 1943 περὶ διενεργείας συμπληρωματικῶν εἰσιτηρίων ἐξετάσεων ὑποψηφίων διὰ τὸ Γ τμῆμα Σχολῆς Χωροφυλακῆς, δ) 117 τῆς 14/18 Μαΐου 1943 περὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τινῶν τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 59/43 Νόμου, ε) 411 τῆς 2/4 Αὐγούστου περὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν.Δ. 1883/42 καὶ τῶν Νόμων 58 καὶ 59 τοῦ ἔτους 1943, στ) 593 τῆς 7/10 Σεπτεμβρίου 1943 περὶ ἑρμηνείας τῶν διατάξεων τῶν ὑπ' ἀριθμ. 59 καὶ 117 νόμων τοῦ 1943, ζ) 700 τῆς 7/8 Ὀκτωβρίου 1943 περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου411/1943, η) 1056 τῆς 29/30 Δεκεμβρίου 1943 περὶ προσθήκης ἐδαφίου εἰς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ

Ὁ Πρωθυπουργὸς Ι. Μεταξᾶς ἀπονέμει τὰ ξίφη εἰς τοὺς ὀνομασθέντας ἀνθυπομοιράρχους τῆς τάξεως 1935-1937. Διακρίνονται ὁ παραλαμβάνων τὸ ξίφος ἀνθ)ρχος Ἰωάν. Παπατσιώρης, διαπρέψας μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν εἰς διαφόρους ὑπηρεσίας τῆς Δ)νσεως Ἀστυνομ. Θεσ)νίκης, ὁ τότε Διοικητὴς τῆς Σχολῆς Συν)ρχης Σταμάτης, ὁ Διοικητὴς τοῦ λόχου δοκίμων Ἀξ)κῶν Γιαννικόπουλος καὶ ἄλλοι Ἀξιωματικοὶ φέροντες πηλίκιον Γαλλικοῦ εἰσέτι τύπου. Ἐνδιαμέσως τῆς κατοχικῆς ἐρημίας ἡ βάσις αὕτη ἐκρίθη σκόπιμος.

νόμου 700 /43 ἀφορῶντος συμπλήρωσιν διατάξεων νόμου 411/1943. καὶ θ) 1152 τῆς 10/28 Ἰανουαρίου 1944 περὶ προσθήκης ἐδαφίου εἰς τὸ ἄρθρον 6. τοῦ ὑπ' ἀριθ. 700/1943 νόμου ἀφορῶντος συμπλήρωσιν διατάξεων Ν. 411/43 ὡς συνετληρώθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1056 νόμου».

Αὐτὴ αὕτη ἡ παρατεθεῖσα ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν τοσαύτη πολυνομία καταδεικνύει τὴν ἐπικρατήσασαν ἐπὶ τοῦ θέματος ἀνωμαλίαν.

Ὁμιλοῦντες περὶ νόμων τῆς περιόδου ταύτης πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι οὗτοι συνετάσσοντο καὶ ἐξεδίδοντο μὲ μεγαλυτέραν ταχύτητα καὶ εὐχέρειαν, παρὰ μιὰ οἱαδήποτε κανονικὴ διαταγὴ τοῦ ὑπὸ ἐλευθέραν Ἑλλάδα Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς, θὰ ἐδικαιοῦτο δὲ τις χαριτολογῶν μὲν δι' οἱανδήποτε ἄλλην ἐποχὴν σοβαρολογῶν δὲ διὰ τὴν προκειμένην νὰ θέτῃ ὡς περίληψιν ἑνὸς νόμου τὸ ἑξῆς περίπου λογοπαίγνιον «Τροποποιήσις τῆς συμπληρώσεως τῆς τροποποιήσεως τοῦ ἀφορῶντος τὴν τροποποίησιν τῆς συμπληρώσεως τοῦ τροποποιήσαντος τὸν τροποποιηθέντα κλπ. νόμον.»

Ὡς καὶ ἀνωτέρω διελάβομεν εἰς ὅλους τοὺς ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Ταβουλάρη ἐκδοθέντας νόμους ἀγνοεῖται παντελῶς τὸ Ἀρχηγεῖον καὶ ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς. Οὕτω καὶ ἐν προκειμένῳ εἰς ὅλους τοὺς καὶ διὰ τὸ παρὸν θέμα νόμους παντοῦ γίνεται λόγος περὶ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν κρίνοντος, εἰσηγουμένου, προκαλοῦντος καὶ ἀποφασίζοντος.

Κατ' ἄρθρον μόνον τοῦ νόμου 411 «οἱ εἰσαχθέντες ἢ εἰσαχθησόμενοι εἰς τὸ » Γ' τμῆμα Σχολῆς Χωροφυλακῆς δυνάμει τοῦ Ν.Δ. 1883/42 .... Δ ύ- » ν α ν τ α ι ν ὰ ὀ ν ο μ α σ θ ῶ σ ι ἀ ν θ υ π ο μ ο ί ρ α ρ χ ο ι δ ι ὰ Δ/τ ο ς » π ρ ο τ ά σ ε ι τ ο ῦ ἐ π ὶ τ ῶ ν Ἐ σ ω τ ε ρ ι κ ῶ ν Ὑ π ο υ ρ γ ο ῦ κ α ὶ π ρ ὸ » τ ῆ ς σ υ μ π λ η ρ ώ σ ε ω ς τ ο ῦ ὑ π ὸ τ ῶ ν κ ε ι μ έ ν ω ν δ ι α τ ά- » ξ ε ω ν κ α θ ο ρ ι σ θ έ ν τ ο ς χ ρ ο ν ι κ ο ῦ δ ι α σ τ ή μ α τ ο ς ἐ κ π α ι δ ε ύ- σ ε ω ς τ ω ν.

» Οἱ οὕτω ὀνομαζόμενοι θέλουσιν ἐξακολουθήσει τὴν ἐκπαίδευσιν των, καθοριζομένου τοῦ ὑπολοίπου χρόνου δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν».

Οὕτω λοιπὸν ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς καὶ τὸ Ἐπιτελεῖον του ὑπῆρχον μόνον ὡς διακοσμητικὰ στοιχεῖα τῶν κομπάρσων τῆς παιζομένης κωμῳδίας περὶ ἐννοίας διοικήσεως καὶ κράτους καὶ τοῦ τόσον δοκιμαζομένου Σώματος Χωροφυλακῆς.

Διὰ τοῦ νόμου 700 ἐθεωρήθη ὡς ἔναρξις τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν πρὸς ἐκπαίδευσιν κληθέντων ἡ 15 Σεπτεμβρίου καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ αὐτοῦ νόμου προεβλέφθη ὅτι θὰ ἐθεωροῦντο ἀνθυπομοίραρχοι καὶ ὅσοι ἤθελον προσέλθει εἰς τὴν Σχολὴν μέχρι τῆς 1 Δεκεμβρίου 1943.

Ἐνῶ ἡ κατὰ ταῦτα εἰκονικὴ μᾶλλον διὰ τὸν μεγαλύτερον ἀριθμὸν ἐκπαίδευσις διήνυε τὸν 4ον μῆνα, ἐξεδόθη ὁ νόμος 1056 τῆς 29/30 Δεκεμβρίου 1943 δυνάμει τοῦ ὁποίου προσδιωρίσθησαν νέαι συμπληρωματικαὶ ἐξετάσεις διὰ τὴν 10 Ἰανουαρίου 1944 ἀσχέτως ὁρίου ἡλικίας καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐπηκολούθησεν ὁ νόμος 1152 τῆς 10/28 Ἰανουαρίου 1944, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἠδύναντο νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν Σχολήν, ὀνομαζόμενοι ἀναδρομικῶς ἀνθυπομοίραρχοι, καὶ οἱ κατὰ τὸ παρελθὸν κριθέντες παρὰ τῆς Α.Σ.Υ.Ε. ἀνίκανοι, ἐὰν ἐπανεξεταζόμενοι ἤθελον κριθῆ παρὰ τῆς αὐτῆς ἐπιτροπῆς ἤδη ὡς ἱκανοὶ καὶ κατάλληλοι.

Διὰ τοῦ νόμου τούτου ἐξήντλησεν ὁ Ταβουλάρης τὴν κάλυψιν καί τῶν πλέον

ἀπιθάνως πιθανῶν περιπτώσεων, ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει μιᾶς ἑκάστης τῶν ὁποίων ἀδιστάκτως προέβαινεν εἰς τὴν ἔκδοσιν καὶ ἑνὸς νόμου.

Ἡ σκέψις τοῦ Τσολάκογλου νὰ λειτουργήσῃ τὸ παραγωγικὸν σχολεῖον Ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς ὑπῆρξε, καθ' ἡμᾶς, ἀρίστη καὶ ἐθνικῶς ἐπιβεβλημένη, ἐδικαιώθη δὲ ἀπολύτως αὐτὴ ὅταν οἱ τῆς κατηγορίας ταύτης ἀξιωματικοί, κακῶς ἀποκληθέντες «Ταβουλαρίσιοι», ἀφοῦ ἡ ἰδέα ἦτο τοῦ Τσολάκογλου, ἐπήνδρωσαν ὅλας τὰς μαχίμους δυνάμεις τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος, ἀλλ' ἡ ὑπὸ τοῦ Ταβουλάρη τοιαύτη καὶ τοσαύτη κακοποίησις τοῦ θεσμοῦ καὶ τοῦ ἱδρύματος τῆς Σχολῆς Ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς ὑπῆρξεν παροιμιωδῶς φαῦλος καὶ σφόδρα ἀπαράδεκτος. Δυστυχῶς ὄχι μόνον ἀντίδρασις δὲν ἐξεδηλώθη ἀλλὰ καὶ τῆς δρυὸς ἐμφανισθείσης ὡς πεσούσης, πάντες ἔσπευδον νὰ ξυλευθῶσιν.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι ὁ Ταβουλάρης, βλέπων ἑαυτὸν βαίνοντα κατὰ κρημνῶν, ἡδονίζετο συμπαρασύρων τὰ πάντα. Ἀνώτατος σήμερον ἐ. ἀ. Ἀξιωματικός, ὑπηρετῶν τότε πλησίον τοῦ Ταβουλάρη εἰς ὑπεύθυνον καὶ καιρίαν θέσιν, ἠρώτησε κάποτε τὸν Ταβουλάρην διὰ τίνα λόγον εἶχε χρησιμοποιήσῃ εἰς ἀνωτάτην γενικὴν θέσιν μειωμένου κύρους καὶ ἥσσονος καταρτίσεως Ἀξιωματικόν, καθ' ἣν στιγμὴν ὑπῆρχον ἄλλοι κατὰ πολὺ καταλληλότεροι, καὶ ὁ Ταβουλάρης ἀπήντησεν «εἶμαι ἐν γνώσει αὐτῶν ἀλλὰ τὸ ἔκανα γιὰ νὰ σᾶς ξευτελίσω ὅλους!!» (35α)

Ἀλλὰ τὸ κακὸ δὲν σταματᾶ ἐδῶ. Οἱ ἐκ τῶν περάτων τῆς Χώρας συγκεντρωθέντες δι' ἐκπαίδευσιν, ὀνομασθέντες ἀπ' ἀρχῆς Ἀνθυπομοίραρχοι οὐδένα λόγον εἶχον νὰ ἀσχοληθῶσιν πλέον μὲ τὴν μικρὰν ἢ μεγάλην μάθησιν καὶ ἐκπαίδευσιν των καὶ ἐπεδόθησαν ἐντὸς τῆς σχολῆς εἰς πλείστας ὅσας ἀντιπειθαρχικὰς ἐκδηλώσεις, ἐνῶ ἄνθρωποι τοῦ περιβάλλοντος Ταβουλάρη προσεπάθουν νὰ προσεταιρισθοῦν τούτους καὶ νὰ τοὺς .... «ὁρκίσουν» εἰς τὸν ΕΔΕΣ. Ἀδίστακτος ὁ Ταβουλάρης δὲν κατήργησε μόνον τὸν Ἀρχηγὸν καὶ τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν Σχολὴν Χωροφυλακῆς, δι' ὃ καὶ ὅταν ἐκορυφώθησαν αἱ ἀντιπειθαρχικαὶ ἐκδηλώσεις παρηγκώνισε τὴν διοίκησιν καὶ λοιποὺς Ἀξιωματικοὺς τῆς Σχολῆς καὶ ἀπέστειλε πρὸς «διευθέτησιν» καὶ οὐχὶ πρὸς κολασμὸν τῆς ἀνταρσίας, βαθμούχους τοῦ περιβάλλοντός του.

Πρὶν ἢ προλάβωσι νὰ συγκεντρωθῶσιν εἰς τὴν Σχολὴν ἅπαντες οἱ πρὸς ἐκπαίδευσιν κληθέντες δυνάμει τῆς ἀνωτέρω βιομηχανικῆς παραγωγῆς νόμων, δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐκηρύχθη λήξασα ἡ «ἐκπαίδευσις».

Ὠνομάσθησαν τελικῶς ἀνθυπομοίραρχοι ἀπὸ 8-9-1943 316 πρώην ἐνωμοτάρχαι καὶ Ἀνθυπασπισταί. Ἐκ τῆς Τάξεως ἐκείνης ἔπεσαν ἡρωϊκῶς μαχόμενοι

(35α) Ἡ τοιαύτη νοοτροπία καὶ σκέψις δὲν ὑπῆρξε δυστυχῶς ἐλάττωμα μόνον τοῦ Ταβουλάρη. Πρὸ τινων ἐτῶν ὡς Διοικητὴς Χωροφυλακῆς ἐλάβομεν μέρος εἰς ἓν εἶδος προγεύματος τοῦ τότε Ὑφυπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ὃ παρίστατο καὶ ὁ Ὑφυπουργὸς μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Χωροφυλακῆς. Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ προγεύματος ὁ Ὑφυπουργὸς οὗτος, προσποιούμενος τὸν ἀστεϊζόμενον πρὸς τὸν ἀνεχόμενον ἀδιαμαρτυρήτως τὴν κατάστασιν στρατηγὸν μετεχειρίζετο ἀνοικείους φράσεις. Τὴν συμπεριφορὰν ταύτην διηγήθημεν εἰς ἀνώτατον Ἀξιωματικὸν ἐπίσης στενὸν συνεργάτην τοῦ Ὑφυπουργοῦ, ὅστις χαρακτηριστικῶς ἀπήντησεν «Ὅλοι οἱ Ὑπουργοὶ δὲν ἀναζητοῦν συνεργάτας ἀλλ' ὄργανα τῶν, δι' ὃ ὅταν εὑρεθοῦν πλησίον των ἀξιοπρεπεῖς καὶ σοβαροὶ ἄνθρωποι στενοχωροῦνται!!».

ἀρκετοί, ἴσως περισσότεροι, κατ' ἀναλογίαν, οἱασδήποτε ἄλλης Τάξεως, ἐλάχιστοι εὑρέθησαν ἐμπεπλεγμένοι εἰς τὰ δίκτυα τοῦ Ε.Α.Μ. καὶ οἱ ὑπόλοιποι σφυρηλατηθέντες ἐντὸς τῆς οἰκογενείας τῶν 'Αξιωματικῶν τοῦ Σώματος καὶ εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν ὅλων τῶν ἔκτοτε ἐθνικῶν ἀγώνων, ἀνέρχονται ἤδη γοργῶς πρὸς τὴν ἡγεσίαν τοῦ Σώματος.

Δυνάμει τοῦ προαναφερθέντος νόμου 1796, τὸν Μάϊον 1943 ἐκλήθησαν εἰς τὴν Σχολὴν καὶ ὑπέστησαν μίαν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν 245 μόνιμοι Χωροφύλακες ὀνομασθέντες ὑπενωμοτάρχαι, δηλαδὴ ἐξεζητημένως μικρότερος ἀριθμὸς τῶν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπομοιράρχου προαχθέντων.

ΑΝΗΣΥΧΗΤΙΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

'Απὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ 1943 ἡ διαβρωτικὴ καὶ ἀνατρεπτικὴ προσπάθεια τοῦ ΕΑΜ–ΚΚΕ ἐν συνδυασμῷ καὶ μετὰ τῶν παντοίων ἐγκλημάτων εἶχεν ἐπιτύχει μίαν ἐλαχίστην μεν, καταφανῆ ὅμως ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ὁπλιτικῆς δυνάμεως τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς. 'Η ἐπίδρασις αὕτη διαπιστωθεῖσα μεταξὺ τῶν ἐν 'Αθήναις καὶ πρραστείων ὑπηρεσιῶν, ὑπῆρξεν ἀπότοκος καὶ τῆς περιφήμου 8ημέρου ἀπεργίας ἐν τῇ 'Αστυνομίᾳ Πόλεων, διότι οἱ μεμυημένοι τῆς 'Αστυνομίας, κατὰ τὴν συγκρότησιν τῆς 'Επιτροπῆς 'Αγῶνος, εἶχον προωθήσει εἰς ταύτην ὡς μέλος ὄργανον ἐγνωσμένων ἀντικομμουνιστικῶν φρονημάτων, οὗτινος ἡ παρουσία παρέσυρε καί τινας ὁπλίτας τῆς Χωροφυλακῆς.

Παραχρῆμα ἐξεδόθη ὁ συνταγματικοῦ χαρακτῆρος νόμος 314 τῆς 6/8 'Ιουλίου 1943 «περὶ ἐκκαθαρίσεως ὑπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ Σῶμα Χωροφυλακῆς».

Διὰ τοῦ νόμου τούτου συνιστᾶτο παρ' ἑκάστη 'Ανωτέρᾳ Διοικήσει ἢ 'Υποδιοικήσει Χωρ)κῆς μία ἐπιτροπὴ ἐξ ἑνὸς 'Ανωτέρου 'Αξιωματικοῦ καὶ δύο κατωτέρων, ἥτις, βάσει τῆς ποινικῆς καταστάσεως, τῆς ὑγιεινῆς, τῆς διοικητικῆς καταστάσεως, τῆς περὶ τὰ καθήκοντα μορφώσεως, τοῦ ζήλου περὶ τὴν ὑπηρεσίαν καὶ τοῦ χαρακτῆρος ἔδει νὰ προτείνῃ περὶ τῆς περαιτέρω παραμονῆς ἢ οὒ ἑκάστου ὁπλίτου τοῦ Σώματος. 'Η τελικὴ κρίσις ἀφίετο, κατὰ τὰ εἰωθότα πλέον, εἰς τὸν... 'Υπουργὸν τῶν 'Εσωτερικῶν, ἀπαγορευομένης τῆς ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου 'Επικρατείας προσφυγῆς.

Καὶ ἐνταῦθα παρατηροῦμεν ὅσα καὶ ἐπὶ τῆς δι' ἄλλην αἰτίαν ἄρσεως τῆς μονιμότητος τῶν ὁπλιτῶν ἐπὶ 'Υπουργίας Μάρκου, σὺν τῇ διαφορᾷ ὅτι ἡ ἐν προκειμένῳ πρᾶξις τοῦ Ταβουλάρη ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα ἀνησυχίας διὰ τὸ ἐν τῇ Χωροφυλακῇ ἐθνικὸν κυρίως φρόνημα καὶ κατὰ συνέπειαν ἐκ τῶν πραγμάτων δεδικαιολογημένη. 'Υπῆρξεν ἐνέργεια ἀμύνης.

Βεβαίως δὲν ἐπετεύχθη ὁ κύριος ἀντικειμενικὸς σκοπός, τῆς ἐκκαθαρίσεως τουτ' ἔστιν τῶν τυχὸν ὑπὸ τῶν κομμουνιστικῶν ἰδεῶν ἐπηρεασθέντων, ἀπετέλεσεν ὅμως ὁ νόμος οὗτος μίαν σύντομον διαδικασίαν εἰς χεῖρας τῆς διοικήσεως διὰ τὰς ἐκτάκτους ἀνάγκας.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑΣ—ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΙΣ — ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ — ΑΝΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ—ΔΙΑΤΡΟΦΗ

'Αναμφισβητήτως μεγίστη εὐγνωμοσύνη τοῦ Σώματος ὀφείλεται εἰς τὴν κατὰ κατοχικὴν περίοδον ἐπιδειχθεῖσαν ἐπινοητικότητα, ὀργανωτικὴν δραστηριότητα, συ-

νεχῶς ἔγκυρον καὶ ἔγκαιρον προορατικότητα καὶ παραδειγματικὴν ἐντιμότητα ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως 'Επιμελητείας Χωροφυλακῆς.

'Η Χωροφυλακὴ θὰ εἶχε διαλυθῆ καὶ αἱ ἐντεῦθεν ἐθνικαὶ ἐπιπτώσεις θ' ἀπέβαινον ἀνυπολογίστου ἀξίας, ἐὰν κατὰ τοὺς χαλεποὺς μῆνας τῆς τρομερᾶς πείνης 1941-1942, ἀλλὰ καὶ καθ' ὅλην τὴν σκληρὰν καὶ σκοτεινὴν κατοχικὴν περίοδον, ἡ Διεύθυνσις 'Επιμελητείας δὲν ἀνέπτυσσε μίαν πρωτοφανῆ δραστηριότητα ὑπὸ ἕνα σύστημα ἀπολύτου σχεδὸν προορατικότητος καὶ ἐὰν οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὴν 'Επιμελητείαν 'Αξιωματικοί, ὁπλῖται καὶ πολιτικοὶ ὑπάλληλοι, ἐν τῇ ὑπερεντάσει ἐκείνη τῆς ὑπηρεσιακῆς των ἀποδόσεως καὶ ἐν τῇ πολυπλεύρῳ καὶ ἐξαιρετικῶς εὐπαθῇ διαχειρίσει ὑποθέσεων καθ' ὅλα προκλητικῶν, δὲν ἐπεδείκνυον μίαν ἄφθαστον καὶ γρανιτώδη ἐντιμότητα, ὥστε οἱ πάντες νὰ ἐμπιστεύωνται εἰς αὐτοὺς τὰ πάντα ἐν λευκῷ καὶ αὐτοὶ νὰ μετέρχωνται ὅλας τὰς δυνατὰς μεθόδους τόσον διὰ τὴν κατοχύρωσιν τῆς ὑπολήψεώς των καὶ τῆς ὑπηρεσίας, ὅσον καὶ διὰ τὴν προστασίαν τοῦ γενικοῦ, ὑπὸ μορφὴν κράτους, συμφέροντος.

Κατὰ τὴν διεξαχθεῖσαν τὸ ἔτος 1945 δίκην, τῶν Πρωθυπουργῶν καὶ 'Υπουργῶν τῶν Κατοχικῶν Κυβερνήσεων, κατετέθη ὑπὸ τοῦ τότε Συνταγματάρχου καὶ ἤδη ὑποστρατήγου Ε.Α. Παπαδάκου Μιχαήλ, Διευθυντοῦ 'Επιμελητείας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1943 καὶ μετέπειτα, τὸ ἀκόλουθον χαρακτηριστικὸν περιστατικόν. 'Απὸ τοῦ Μαΐου 1944 εἶχε συσταθῆ ἐν Τριπόλει μιὰ ἀνωτέρα Διοίκησις τῶν ἐν Πελοποννήσῳ Ταγμάτων 'Ασφαλείας, ἥτις, δυνάμει τοῦ νόμου 1236/44, εἶχεν ὀνομασθῆ Β' 'Αρχηγεῖον Χωροφυλακῆς.

Περὶ τοῦ 'Αρχηγείου τούτου θὰ ὁμιλήσωμεν παρακατιόντες, ἀπὸ τοῦδε ὅμως ἀναφέρομεν ὅτι ὑπήγετο εἰς τὸ 'Υπουργεῖον τῶν 'Εσωτερικῶν καὶ ἀπὸ πλευρᾶς ἐφοδίων εἰς τὴν Διεύθυνσιν 'Επιμελητείας Χωροφυλακῆς, ἥτις 'Επιμελητεία διὰ τῶν νομίμων ὁδῶν ἐμερίμνα νὰ ἱκανοποιῆ τὰς αἰτήσεις τοῦ 'Αρχηγείου ἐκείνου, διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν καὶ ἀνεφοδιασμὸν τῶν Ταγμάτων δι' εἰδῶν ὑποδήσεως, στολῆς, λινοστολῆς κλπ. 'Απὸ τῶν μέσων ὅμως, περίπου, τοῦ μηνὸς Αὐγούστου εἶχε διακοπῆ ἡ ἐπαφὴ μεταξὺ 'Αθηνῶν καὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ δυνάμεων καὶ συνεπῶς εἶχε διακοπῆ καὶ ὁ ἀνεφοδιασμὸς τούτων.

Μίαν ἡμέραν, κατὰ τὰ τέλη Αὐγούστου ἢ τῶν πρώτων ἡμερῶν Σ/μβρίου 1944, ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τοῦ Διευθυντοῦ τῆς 'Επιμελητείας, 'Αντισυνταγματάρχου Παπαδάκου Μ., ὁ Γερμανὸς ταγματάρχης Μπός, συνοδευόμενος καὶ ὑπὸ 2-3 ἐμπορευομένων, γνωστοῦ ποιοῦ εἰς τὸν Παπαδᾶκον, καὶ ἀφοῦ παρουσίασεν ἔγκρισιν τοῦ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν περὶ παροχῆς πιστώσεως ἀνερχομένης εἰς τριάκοντα χιλιάδας χρυσᾶς λίρας ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Παπαδᾶκον νὰ ἐνεργήση ἀμέσως καὶ ἀπ' εὐθείας προμήθειαν ὑποδημάτων καὶ εἰδῶν ρουχισμοῦ διὰ τὸ ἀνωτέρω Β' 'Αρχηγεῖον Χωροφυλακῆς.

'Ο Παπαδᾶκος ἀντιληφθεὶς τὴν ὅλην συμπαιγνίαν, ἀποβλέπουσαν εἰς τὴν ἐνθυλάκωσιν ὑπὸ τοῦ Γερμανοῦ καὶ τῶν συνεργατῶν του τοῦ σοβαροῦ ἀνωτέρω ποσοῦ χρυσῶν λιρῶν, ἀπήντησεν ὅτι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἔχει διακοπῆ πᾶσα μετὰ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ δυνάμεων ἐπαφή, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι ἡ προμήθεια ἔδει νὰ γίνῃ διὰ τῆς ὑπηρεσίας Κρατικῶν Προμηθειῶν καὶ ὑπὸ τὰς νομίμους προϋποθέσεις. 'Αναποτελεσματικὴ ὑπῆρξεν ἡ προσπάθεια τοῦ Γερμανοῦ καὶ ὅταν ὑπέμνησεν εἰς τὸν Παπαδᾶκον ὅτι τὴν μὲν μεταφορὰν τῶν εἰδῶν εἰς Πελοπόννησον θὰ ἀνελάμβανεν αὐτὸς διὰ

Γερμανικῶν μέσων, ἡ δὲ ὁδὸς τῶν Κρατικῶν Προμηθειῶν δὲν ἦτο ἀναγκαία δεδομένου ὅτι ὑπῆρχεν σχετικὸς νόμος παρέχων τοιαύτην εὐχέρειαν εἰς ἐκτάκτους ἀνάγκας καὶ περιπτώσεις, δεδομένου ὅτι ὁ Παπαδᾶκος καὶ τὸν πρῶτον ἰσχυρισμὸν δὲν ἀπεδέχθη ἀλλὰ καὶ τὴν δευτέραν ἄποψιν ὡς ἀνεφάρμοστον ἐκ λόγων ἀξιοπρεπείας καὶ ἐπικρατοῦντος πνεύματος ἐν τῇ Χωροφυλακῇ ἀπέρριψεν.

Χολωθεὶς ὁ Γερρμανὸς Ταγματάρχης, ἤρξατο, κατὰ τὴν ἰδιάζουσαν τῶν Γερμανῶν συνήθειαν, ν' ἀπειλῇ καὶ νὰ φωνασκῇ, ἀναποτελεσματικῶς ὅμως καὶ πάλιν διότι ὁ Παπαδᾶκος παρέμεινεν ἀμετακίνητος ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων τῆς τιμῆς καὶ τοῦ καθήκοντος, ὁπότε ἀπῆλθεν μηνύων ὁ Γερμανὸς μετὰ τῆς σπείρας τῶν συνοδῶν του. Ὅταν ἀπῆλθεν ἡ κουστωδία αὕτη ἐπανῆλθεν μετ' ὀλίγον ὁ διερμηνεύς, ὅστις, ἐπισείων τοὺς ἐγκυμονουμένους κινδύνους ἐκ τῆς στάσεως Παπαδάκου, ἀπεπειράθη νὰ συμβουλεύσῃ ἐγκατάλειψιν τῆς ἀρνήσεως, ἀλλ' ἀπεπέμφθη ὑπὸ τοῦ Παπαδάκου.

Τὴν ἑπομένην ὁ αὐτὸς διερμηνεύς. ἐντολῇ τοῦ Γερμανοῦ, προσεκόμισεν εἰς τὸν Παπαδᾶκον κατάστασιν διὰ τὸν ἀνωτέρω σκοπὸν πρὸς ὑπογραφήν.

Ὁ Παπαδᾶκος ὄχι μόνον δὲν ὑπέγραψεν ὑποκύπτων εἰς τὴν πρωτοφανῆ ἐκεῖνον ἐκβιασμόν, ἀλλὰ καὶ ὑποπτευθεὶς ὅτι οὗτοι μετὰ τὴν ἄρνησίν του θὰ ἀπευθύνοντο εἰς τὸν τότε Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν Μπακογιάννην ἢ εἰς τὸν Πρωθυπουργὸν Ράλλην, ἔσπευσε νὰ ἐνημερώσῃ τὸν Μπακογιάννην καὶ δι' αὐτοῦ τὸν Ράλλην περὶ τῆς ἀπάτης, ὑπὲρ ἧς θὰ ἐζητεῖτο ἡ ὑπογραφή των.

Ὑποστράτηγος ἐ. ἀ. τῆς Χωροφυλακῆς Μιχαὴλ Παπαδάκος, ὅστις ὡς Ἀντισυνταγματάρχης ἀπετέλει τὴν ψυχήν, τὸν ἰθύνοντα νοῦν καὶ τὸν χαλύβδινον θώρακα τῆς Ἐπιμελητείας διὰ τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν κατοχήν.

Ὁ Μπακογιάννης δηλώσας ὅτι θ' ἀρνηθῇ ὑπογραφήν, παρετήρησε: «προκειμένου νὰ μᾶς τυφεκίσωσιν οἱ Ἕλληνες προτιμώτερον νὰ μᾶς τυφεκίσουν οἱ Γερμανοί», ὁ δὲ Ράλλης τόσον ἐξεμάνη, ὥστε, ὅταν μετ' ὀλίγον τὸν ἐπεσκέφθη διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν ὁ Γερμανὸς ταγματάρχης, τὸν ἀπέπεμψε σκαιότατα καὶ διὰ πολλῶν ὕβρεων Γερμανιστί, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὡς κορυφαία καὶ καταπλήσσουσα διὰ τὴν ἀποφασιστικότητα πρέπει ν' ἀναφερθῇ ἡ πρώτη δημοσία ἀπάντησις πρὸς τὸν Γερμανόν: «ἔξω λωποδύτη!».

Τόσον εἶχεν ἐκμανῇ ὁ Ράλλης, ὥστε ὁ μέχρι πρὸ ὀλίγου ἀγέρωχος Γερμανὸς ταγματάρχης ἀπῆλθεν ἐξ ὁλοκλήρου ἐξουθενωμένος καὶ κατισχυμένος.

Τὴν ἀφήγησιν τοῦ περιστατικοῦ τούτου ἐπανέλαβεν καὶ ἡμῖν ἤδη ὁ Στρατηγὸς Παπαδᾶκος.

Ὁμιλεῖ ἀφ' ἑαυτῆς ἡ ἀνωτέρω πρᾶξις τοῦ διευθύνοντος τὴν Ἐπιμελητείαν Ἀξιωματικοῦ τῆς Χωροφυλακῆς, ἥτις, κρινομένη ὑπὸ τὰ πλαίσια τῆς ἐπικρατούσης τότε Γερμανοκρατίας, Γερμανοφοβίας καὶ γενικῆς καταθλιπτικῆς συνδρομῆς, ἀνέρχεται πολὺ ὑψηλότερον οἱασδήποτε κρύφα ἐνεργουμένης δολιοφθορᾶς ἢ ἐνόπλως προβαλλομένης ἀντιστάσεως, ἀλλὰ καὶ ἀποδεικνύει τὸ ἐθνικὸν ἀνάστημα τῶν Ἀξιωματικῶν ἐκείνων, ὥστε νὰ δύνανται νὰ προφυλάξουν ὅ,τι εἶχεν ἐναπομείνει καὶ ὅ,τι ἀνῆκεν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν των ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ δημοσίου πλούτου.

Πρὶν ἢ χωρήσωμεν εἰς τὴν ἔρευναν τῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ Σώματος τῆς Διευθύνσεως Ἐπιμελητείας Χωροφυλακῆς, θὰ πρέπει ν' ἀναφέρωμεν τὴν κατὰ νόμον δικαιοδοσίαν καὶ ἁρμοδιότητα τῆς Διευθύνσεως ταύτης κατὰ τὴν προκειμένην περίοδον. Περὶ τούτου διελάμβανον τὰ ἄρθρα 94 καὶ 95 τοῦ ἰσχύοντος τότε ὀργανισμοῦ, εἰς ἐκτέλεσιν ὅμως τοῦ Νόμου 163/43 ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 10-12-43 κανονιστικὸν Διάταγμα (Φ.Ε.Κ. 425 Τ.Α.) κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ ἁρμοδιότης τῆς Διευθύνσεως Ἐπιμελητείας καθωρίσθη ὡς ἀκολούθως:

α) Ἡ προβλεπομένη διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς καὶ τοῦ Κανονονισμοῦ οἰκονομικὴ καὶ λογιστικὴ ὑπηρεσία, πλὴν τῶν καθοριζομένων διὰ τοῦ παρόντος ἐξαιρέσεων.

β) Ἡ διαχείρισις διὰ τῶν οἰκονομικῶν ὑπηρεσιῶν χωροφυλακῆς τῆς παγίας προκαταβολῆς Χωροφυλακῆς, τῶν πιστώσεων τοῦ προϋπολογισμοῦ ἁρμοδιότητος Χωροφυλακῆς καὶ τοῦ ὑλικοῦ τοῦ δημοσίου κατὰ τὰς ὁδηγίας καὶ ἐντολὰς τοῦ Ὑπουργοῦ, ἐντὸς πάντοτε τῆς κειμένης νομοθεσίας. γ) Νὰ ἐνεργῇ, συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους, τὰς προμηθείας ὑλικοῦ χωροφυλακῆς καὶ νὰ εἰσηγεῖται τὴν λῆψιν Νομοθετικῶν μέτρων οἰκονομικῆς φύσεως.

δ) Νὰ εἰσηγεῖται τὴν ἐπίλυσιν παντὸς ἀναφυομένου οἰκονομικοῦ ζητήματος ἁρμοδιότητος Χωροφυλακῆς ἐκδίδουσα τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας καὶ ἐντολὰς διὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῶν οἰκονομικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ νόμιμον διαχείρισιν τῶν χρημάτων καὶ ὑλικῶν τοῦ δημοσίου.

ε) Νὰ ἐπιλύῃ, προκαλοῦσα τὰς διαταγὰς τοῦ Ὑπουργοῦ, τὰς ἀναφυομένας διαφορὰς καὶ ἀμφισβητήσεις μεταξὺ διαχειρίσεων καὶ Διευθύνσεως ἐκκαθαρίσεως δαπανῶν...».

Ἐξ ὅλων ὅθεν τῶν διατάξεων προκύπτει ὅτι ἡ Διεύθυνσις Ἐπιμελητείας ἦτο ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία ὅπως εἰσηγεῖται τὰ δέοντα μέτρα ἐπὶ τῶν ἀνακυπτόντων κατὰ

τὴν κατοχικὴν περίοδον σοβαρωτάτων προβλημάτων μισθοδοσίας, ἱματισμοῦ, κλινοστρωμνῆς, στεγάσεως, ὑποδήσεως, κλπ. τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωραοφυλακῆς, ἄνευ τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν ὁποίων εὔλογος θ' ἀπέβαινεν ἡ διάλυσις τοῦ Σώματος.

ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ

Ἐν τοῖς πρόσθεν ἀνεφέρθημεν εἰς τὴν λεηλασίαν καὶ διαρπαγὴν, τὴν καταστροφὴν καὶ ἐξουθένωσιν καὶ γενικῶς εἰς τὴν ἐκμηδένισιν τῆς Ἑλληνικῆς οἰκονομίας ἀπὸ τῆς καταρρεύσεως καὶ ἐν συνεχείᾳ, συνεπείᾳ τοῦ ἀκολουθηθέντος νομισματικοῦ, ἐμπορικοῦ καὶ ἁρπακτικοῦ συστήματος τῶν κατακτητῶν καὶ ἰδίᾳ τοῦ μὴ ἀκολουθουμένου παρ' ἐπιμελητείας Γερμανικοῦ Στρατοῦ.

Ἀνεφέρθημεν εἰς τὴν ἀνοσιωτέραν διὰ τῆς πείνης ποινὴν κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐκ ταύτης ἐπιπτώσεων, εἰς τὰ δαπανώμενα μηνιαίως δισεκατομμύρια διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ στρατοῦ κατοχῆς, εἰς τὴν τρομερὰν φαλκίδευσιν τοῦ ἐθνικοῦ ἐδάφους καὶ εἰς τὴν ἐπίσημον καταστροφὴν τῆς κρατούσης νομισματικῆς βάσεως διὰ τῶν τεθέντων εἰς κυκλοφορίαν νομισμάτων κατοχῆς.

Ἡ οἰκονομία ἦτο ἀδύνατον ν' ἀνθέξῃ εἰς τοιούτους βανδαλισμοὺς καὶ ἡ δραχμὴ ἐτινάχθη κυριολεκτικῶς εἰς τὸν ἀέρα, αἱ δὲ τιμαὶ τῶν ἀνυπάρκτων εἰδῶν διατροφῆς καὶ πρώτης ἀνάγκης, ἀνερχόμεναι συνεχῶς, ἔφθασαν εἰς ἀστρονομικοὺς ἀριθμούς.

Γενικῶς ἡ ἀπελπιστικὴ ἐκείνη κατάστασις ὑπῆρξεν πρωτοφανὴς καὶ ἡ ἱστορία δὲν διέθετε παρομοίας φύσεως περιστατικὰ πρὸς ἄντλησιν διδαγμάτων. Οἱ μισθοὶ κατ' ἀρχὴν ἠξίουν μίαν ἀναπροσαρμογὴν κατὰ χρονικὰ διαστήματα ἐπιτρέποντα σκέψεις καὶ ἄλλας προσπαθείας, προϊόντος ὅμως τοῦ χρόνου τὰ χρονικὰ διαστήματα ἐσμικρύνθησαν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε δὲν ἐπήρκει ὁ χρόνος διὰ τὴν σύνταξιν, ἐκτύπωσιν καὶ ἔγκαιρον κυκλοφορίαν ἐγκυκλίων καὶ ἐχρησιμοποιεῖτο ὁ τηλέγραφος διὰ τὴν ἀγγελίαν τοῦ συνεχῶς ἀναπροσαρμοζομένου μισθολογίου μετὰ τῶν ἀκολουθούντων αὐτῷ ἐπιδομάτων καὶ τέλος δὲν ἐπήρκει καὶ ὁ τηλέγραφος, ἀλλ' ὠργανοῦντο συνεχεῖς χρηματαποστολαί, διότι δὲν ἦτο δυνατὸν τὰ ἐπαρχιακὰ τραπεζιτικὰ ἱδρύματα νὰ διαθέτωσι τόσον χαρτονόμισμα, μέχρις ὅτου κατὰ τὰς ἀρχὰς Αὐγούστου 1944 «ὁ ἐφοδιασμὸς καὶ αἱ χρηματικαὶ παροχαὶ διεκόπησαν διὰ τοὺς ὑπηρετοῦντας ἐκτὸς περιοχῆς Πρωτευούσης λόγῳ διακοπῆς πάσης μετ' αὐτῶν ἐπικοινωνίας», γράφει ὁ Στρατηγὸς Παπαδᾶκος.

Ὁ Στρατηγὸς Παπαδᾶκος δὲν ὑπῆρξε μόνον ὁ ἐξαίρετος καὶ ἀδιάβλητος ὑπηρεσιακὸς παράγων, ἀλλ' εἶναι καὶ ἄνθρωπος μὲ πλουσίαν πνευματικὴν δρᾶσιν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν θεμάτων.

Ὅθεν, ἀντὶ οἱασδήποτε ἡμετέρας προσπαθείας πρὸς ἀπεικόνισιν τῆς διανυθείσης κατὰ τὴν κατοχὴν καὶ μετέπειτα πορείας τῶν οἰκονομικῶν τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σώματος, παραθέτομεν δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ περιοδικὸν «Κῆρυξ Δημοσίας Ἀσφαλείας» μελέτην «χάριν τῆς ἱστορίας» τοῦ Ὑποστρατήγου Παπαδάκου, ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως :

Δι' ὅσους ὑπηρέτουν τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, θὰ ἐπαναφέρω εἰς τὴν μνήμην των τὰ γεγονότα τῆς ταχείας καὶ ἐνίοτε ἀστραπιαίας μεταβολῆς τῶν μισθολογικῶν πινάκων. Διά τοὺς μεταγενεστέρους θὰ εἶναι μία περίεργος ἱστορία, μὲ τοὺς μεγαλυτερους ἀριθμοὺς μισθῶν καὶ δι' ἣν οἱ πάντες εὔχονται νὰ μὴ ἐπαναληφθῇ ποτέ.

Κατὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Γερμανῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1941, αἱ ἀποδοχαὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ὑπαλλήλων ἐρρυθμίζοντο διὰ τοῦ μισθολογίου τοῦ ἔτους 1934, ὡς τοῦτο εἶχε συμπληρωθῆ κατὰ τὸ ἔτος 1939 καὶ μὲ τὴν προσθήκην μερίδος τροφῆς κατὰ τὸν πόλεμον. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὸ ἀνώτατον ὅριον ἀποδοχῶν ἦτο : Ὑποστρατήγου 15.250, Ταγματάρχου 10.220 Ἀνθυπασπιτοῦ 5.900 καὶ χωροφύλακος 3.490.

Κατὰ τὸ ἔτος 1941, ἡ ὑποτίμησις τῆς δραχμῆς ἦτο βραδεῖα καὶ δὲν ἐγένοντο σημαντικαὶ μισθολογικαὶ μεταβολαί. Ἐγένετο μία αὔξησις ἀποδοχῶν ἀπὸ 1000 — 2.650 ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ καὶ ἐχορηγήθη ἐπίδομα 30 % εἰς τοὺς λόγῳ τῶν συνθηκῶν ὑπηρετοῦντας μακρὰν τῶν οἰκογενειῶν των. Ἐπίσης ηὐξήθη ἡ μερὶς τροφῆς, ἀπὸ δρχ. 75 εἰς δρχ. 150 ἡμερησίως. Εἰς τὸ τέλος τοῦ 1941 οἱ ἀνώτατοι μισθοὶ ἀνήρχοντο: Ὑποστρατήγου 20.130, Ταγματάρχου 14.220, Ἀνθυπασπιστοῦ 8.750 καὶ Χωροφύλακος 5.840.

Καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1942 αἱ μισθολογικαὶ μεταβολαὶ δὲν ἦσαν ραγδαῖαι, ἐθεσπίσθη τὸ ἐπίδομα ἀσφαλείας καὶ τὸ ἐπίδομα ἀκριβείας κατὰ περιφερείας, τὸ ποσὸν τοῦ ὁποίου ὑπερέβαινε τὸν μισθόν. Ἐπίσης κατὰ τὸ ἔτος 1942 ἐδόθησαν καὶ ἔκτακτοι οἰκονομικαὶ ἐνισχύσεις, συνιστάμεναι εἰς δύο δεκαπενθήμερα πέραν τῶν κανονικῶν. Ἐπὶ πλέον, ἀντὶ μερίδος τροφῆς, παρείχετο συσσίτιον ἄνευ ὡρισμένου ποσοῦ, ἀλλ'ἀπολογιστικῶς.Οἱ μὴ μετέχοντες τοῦ συσσιτίου ἐλάμβανον τοῦτο εἰς χρῆμα, ὑπολογιζομένου τοῦ ἀντιτίμου κατὰ δεκαπενθήμερον. Πάντως, εἰς τὸ τέλος τοῦ 1942, τὸ ἀνώτατον ὅριον ἀποδοχῶν, πλέον συσσιτίου, ἦτο; Ὑποστρατήγου δρχ. 164.880, Ταγματάρχου 133.760, Ἀνθυπασπιστοῦ 96.430 καὶ Χωροφύλακος 61.520.

Κατὰ τὸ ἔτος 1943 ὁ ρυθμὸς τῶν αὐξήσεων ἐπεταχύνθη καὶ ἐπὶ πλέον ὁ μηνιαῖος μισθὸς κατεβάλλετο ἀνὰ εἰκοσαήμερον.Οὕτω κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους κατεβλήθησαν 18 μισθοὶ ἀντὶ 12. Διὰ τῶν αὐξήσεων τούτων, εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους 1943, τὰ ἀνώτατα ὅρια ἀποδοχῶν ἦσαν; Ὑποστρατήγου 1.468.000, Ταγματάρχου 1.290.000, Ἀνθυπασπιστοῦ 1.077.000 καὶ Χωροφύλακος 903.000.

Κατὰ τὸ ἔτος 1944, καὶ ἰδία ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου καὶ πέραν, αἱ συνθῆκαι μετεβλήθησαν ἄρδην καὶ μισθολογικαὶ μεταβολαὶ ἐγένοντο δὶς καὶ τρὶς τοῦ μηνός. Ἡ διεύθυνσις Ἐπιμελητείας ἐξέδιδε συνεχῶς καὶ πολλάκις κατὰ δεκαήμερον πίνακας ἀποδοχῶν, πρὸς ἐνημέρωσιν τῶν Διαχειρίσεων Χωροφυλακῆς Ἀστυν. Πολεων καὶ Πυροσβ. Ὑπηρεσίας, δεδομένου ὅτι οἱ πίνακες οὗτοι ἴσχυον καὶ διὰ τὰ τρία Σώματα Ἀσφαλείας. Ἐπειδὴ ὅμως δι' ἑκάστην αὔξησιν ἀποδοχῶν ἀπῃτεῖτο διαδικασία καὶ ἡ βραδύτης τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀπέβαινεν ἐπιζημία, λόγῳ τῆς ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἀρχικῶς καὶ ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν μετέπειτα, ἀνατιμήσεως τῆς λίρας καὶ ὑποτιμήσεως τῆς δραχμῆς, ἀπεφασίσθη ὁ καθορισμὸς ἀντιτίμου τροφίμων ἀρχικῶς κατὰ δεκαήμερον καὶ μετέπειτα κατὰ πενθήμερον δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου Κυβερνήσεως τῇ εἰσηγήσει μιᾶς ἐπιτροπῆς τιμαρίθμου. Τὸ ἀντίτιμον τοῦτο ἦτο ἑνιαῖον διὰ πάντας τοὺς Στρατιωτικοὺς καὶ Ὑπαλλήλους ἀσχέτως βαθμοῦ.

Ἴδιον ποσὸν ἀντιτίμου εἶχε καθορισθεῖ διὰ τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικόν. Ὁ τελευταῖος πίναξ ἀποδοχῶν συνετάχθη τὴν 1 Σεπτεμβρίου 1944. Κατὰ τοῦτον ἀνώτατα ὅρια ἀποδοχῶν ἦσαν; Ὑποστρατήγου 277.600.000, Ταγματάρχου 236.300.000, Ἀνθυπασπιστοῦ 155.700.000. Ἐπὶ πλέον ἐλάμβανον καὶ ἀντίτιμον τροφίμων.

Ἐπειδὴ κατενοήθη τὸ ἄσκοπον τῆς αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν εἰς χρηματικὰ ποσά, ἐθεσπίσθη ἡ τιμαριθμικὴ προσαρμογὴ τούτου ἤτοι εἰς ποσοστὰ ἐπὶ τοῦ ἀντιτίμου τροφίμων τοῦ πενθημέρου. Οὕτω ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1944 αἱ ἀποδοχαὶ κατεβάλοντο κατὰ πενθήμερον εἰς τὰ ἑξῆς ποσοστὰ ἐπὶ τοῦ ἀντιτίμου τροφίμων.

Ἀνώτατοι ἀξιωματικοὶ	75%
Συνταγματάρχαι — Ἀντισυνταγματάρχαι	65%
Ταγματάρχαι — Μοίραρχοι	55%
Ὑπομοίραρχοι — Ἀνθυπομοίραρχοι	45%
Ἀνθυπασπισταὶ — Ἐνωμοτάρχαι	40%
Ὑπενωμοτάρχαι — Χωροφύλακες	35%

Κατόπιν τούτου τὸ δεύτερον πενθήμερον Νοεμβρίου ὅπερ ἦτο καὶ τὸ τελευταῖον τῆς Κατοχῆς τὰ ἀνώτατα ὅρια ἀποδοχῶν καὶ τροφίμων ἑνὸς πενθημέρου ἦσαν τὰ ἑξῆς :

ΒΑΘΜΟΙ	μισθὸς	'Αντίτ. τροφ.	Σύνολον
'Υποστράτηγος	16.050.000.000.000	21.400.000.000.000	37.450.000.000.000
Ταγματάρχης	11.770.000.000.000	21.400.000.000.000	33.170.000.000.000
'Ανθυπασπιστὴς	8.560.000.000.000	21.400.000.000.000	29.960.000.000.000
Χωροφύλαξ	7.490.000.000.000	21.400.000.000.000	28.890.000.000.000

Κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τῆς Κατοχῆς, ἡ ὑποτίμησις τῆς δραχμῆς ἦτο τόσον ραγδαία, ὥστε καὶ ὁ καθορισμὸς κατὰ πενθήμερον ἦτο ἀνεπαρκὴς καὶ παρίστατο ἀνάγκη χορηγήσεως συμπληρωματικοῦ ἀντιτίμου διὰ τὸ αὐτὸ πενθήμερον πρὸς κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν.

Τὸ ἀντίτιμον τροφίμων κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1ης 'Ιουνίου μὲ 10 Νοεμβρίου 1944 εἶχεν ὡς κάτωθι :

Χρονικὸν διάστημα	Στρατ. - 'Υπαλλ.	'Εργατοτεχνιτῶν
1ον Δεκαήμερον 'Ιουνίου 1944	15.000.000	7.000.000
2ον Δεκαήμερον 'Ιουνίου 1944	16.000.000	6.800.000
3ον Δεκαήμερον 'Ιουνίου 1944	20.000.000	8.500.000
Σύνολον 'Ιουνίου	51.000.000	21.300.000
1ον Δεκαήμερον 'Ιουλίου	34.000.000	16.000.000
2ον Δεκαήμερον 'Ιουλίου	54.990.000	28.000.000
3ον Δεκαήμερον 'Ιουλίου	94.000.000	46.000.000
Σύνολον 'Ιουλίου	182.000.000	90.000.000
1ον Πενθήμςρον Αὐγούστου	52.500.000	22.000.000
2ον Πενθήμερον Αὐγούστου	58.000.000	24.600.000
3ον Πενθήμερον Αὐγούστου	134.000.000	37.500.000
4ον Πενθήμερον Αὐγούστου	211.000.000	62.000.000
4ον Πενθήμερον Αὐγούστου	385.000.000	103.000.000
6ον Πενθήμςρον Αὐγούστου	930.000.000	253.000.000
Σύνολον Αὐγούστου	1.770.500.000	502.100.000
1ον Πενθήμερον Σεπτεμβρίου	950.000.000	584.000.000
2ον Πενθήμαρον Σεπτεμβρίου	860.000.000	584.000.000
3ον Πενθήμαρον Σεπτεμβρίου	1.358.000.000	696.000.000
4ον Πενθήμαρον Σεπτεμβρίου	5.360.000.000	696.000.000
5ον Πενθήμαρον Σεπτεμβρίου	5.040.000.000	931.000.000
6ον Πενθήμερον Σεπτεμβρίου	8.100.000.000	1.550.000.000
Σύνολον Σεπτεμβρίου	21.668.000.000	5.041.000.000
1ον Πενθήμερον 'Οκτωβρίου	56.400.000.000	45.120.000.000
2ον Πενθήμερον 'Οκτωβρίου	59.300.000.000	47.400.000.000
3ον Πενθήμερον 'Οκτωβρίου	73.700.000.000	59.000.000.000
4ον Πενθήμερον 'Οκτωβρίου	204.000.000.000	164.000.000.000
5ον Πενθήμερον 'Οκτωβρίου	500.000.000.000	400.000.000.000
6ον Πενθήμερον 'Οκτωβρίου	1.900.000.000.000	1.520.000.000.000
Σύνολον 'Οκτωβρίου	2.793.400.000.000	2.235.520.000.000
1ον Πενθήμερον Νοεμβρίου	7.400.000.000.000	6.000.000.000.000
2ον Πενθήμερον Νοεμβρίου	21.400.000.000.000	18.600.000.000.000
Σύνολον 10 ἡμερῶν Νοεμβρίου	28.800.000.000.000	24.600.000.000.000

Λόγῳ τῶν ἀστρονομικῶν ποσῶν ἅτινα ἔφθασαν εἰς πεντάκις ἑκατομμύρια διὰ τὰ Κρατικὰ ἔξοδα, ἤτοι εἰς ἀριθμοὺς μὲ 21 ψηφία, τὰ βιβλία ταμείου τῶν Διαχειρίσεων συντεταγμένα ἵνα περιλαμβάνωσι ποσὰ μέχρις ἑκατομμυρίων, ἤτοι μὲ ἐννέα ἀριμθοὺς (ἑκατομμύρια, χιλιάδας — δραχμαί). κατέστησαν ἀνεπαρκῆ καὶ ἡ Διεύθυνσις 'Επιμελητείας διέταξε τὴν κατάργησιν τῶν ἐννέα τελευταίων ἀριθμῶν. Οὕτω οἱ ἐναπομένοντες ἀριθμοὶ ἐδήλουν διεσκατομμύρια καὶ ἄνω.

Λόγῳ τῶν μεγάλων ποσῶν καὶ τῆς ἀδυναμίας τοῦ Νομισματοκοπείου ὅπως παρακολουθήσῃ δι' ἐκτυπώσεως ἀντιστοίχων χαρτονομισμάτων, αἱ Διαχειρίσεις μετέφερον τὰ χρήματα ἀπὸ τὴν Τράπεζαν 'Ελλάδος, οὐχὶ πέλον εἰς χαρτοφύλακας, ἀλλὰ εἰς σάκκους συσκευασίας καὶ διὰ φορτη-

γῶν αὐτοκινήτων. Ἐνίοτε ἐλλείψει χαρτονομισμάτων ὁ ἀνεφοδιασμὸς τῶν Διαχειρίσεων διὰ τὰς πληρωμὰς ἐγένετο εἰς χρυσὸν (λίρας ἢ γαλλικὰ εἰκοσάδραχμα) μὲ τὴν ἀντίστοιχον τῆς ἡμέρας τιμὴν χρηματιστηρίου.

Ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1944 ἐφηρμόσθη νέον μισθολόγιον εἰς νέας δραχμὰς καὶ ἐγένετο ἡ προσαρμογὴ τῶν παλαιῶν πληθωρικῶν δραχμῶν πρὸς τὰς νέας καθορισθείσης ἀντιστοιχίας μιᾶς νέας δραχμῆς πρὸς πεντήκοντα δισεκατομμύρια παλαιῶν 1. 50.000.000.000.

Ἂς μὴ νομισθῇ ὅμως ὅτι μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τὰ μισθολόγια παρέμειναν σταθερά. Τουναντίον λόγῳ τῆς νομισματικῆς ἀσταθείας, ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1944 μέχρι τῆς 1 Ἰουλίου 1950, ὅτε ἐφηρμόσθη τὸ πρῶτον ὁπωσδήποτε πάγιον μισθολόγιον, οἱ μισθοδοτικοὶ πίνακες μετεβλήθησαν δωδεκάκις, χωρὶς εἰς τὸν ἀριθμὸν τοῦτον νὰ ὑπολογίζωνται μικρομεταβολαὶ ἐπιδομάτων.

Ὡς παράδειγμα παρατίθενται οἱ κατωτέρω συγκριτικοὶ πίνακες δι' ὡρισμένους μόνον βαθμούς.

	11-11-1944	1-2-1945	1-7-1950
Ὑποστράτηγος	11.340	28.000	4.300.000
Ταγματάρχης	8.820	15.540	1.950.000
Ἀνθυπασπιστὴς	7.380	9.800	1.325.000
Χωροφύλαξ	6.440	7.450	900.000

Ὑποστρ. Χωρ)λακῆς ἐ.ἀ.
ΜΙΧ. ΠΑΠΑΔΑΚΟΣ

Ὁ εἰς τόσον ὀλίγας γραμμὰς περιλαμβανόμενος οἰκονομικὸς κυκεὼν καὶ ὁ πρὸς ἀντιμετώπισιν τούτου ἆθλος ἀσφαλῶς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προκαλέσῃ τὸ ἄγχος καὶ τὴν συγκίνησιν εἰς τοὺς νεωτέρους ἀναγνώστας καὶ μελετητὰς ὡς εἰς ἐκείνους οἵτινες ἔζησαν τὴν περίοδον ἐκείνην καὶ ὅμως οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι διὰ τῶν ἀνωτέρω καὶ δι' ὅσων ἐν συνεχείᾳ ἐκθέτομεν ἐπετεύχθη ἡ συντήρησις τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἂς μὴ νομισθῇ ὅτι ὑπῆρχε πρὸς ἀντιμετώπισιν μόνον ἡ μισθοδοσία καὶ ὁ ἐπισιτισμός, διότι ὑπῆρχον ἐν πρώτῃ ἐπίσης γραμμῇ καὶ ἕτερα προβλήματα, ὅπως ἡ θέρμανσις, ἡ ὑπόδησις, ὁ ἱματισμός, ἡ λινοστολή, ὁ ὁπλισμός, ὁ φωτισμός, ἡ ὕδρευσις, οἱ ὑπὸ τῶν κατακτητῶν καταδιωκόμενοι καὶ τὸ μακάβριον πλὴν ἀδίρρητον χρέος τῶν ἐξόδων κηδείας, διότι, ἰδία κατὰ τὸ 1944, καθ' ἑκάστην σχεδὸν ἐκηδεύοντο ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς.

Μόνον μία, ἔστω καὶ ἁπλῆ, φυλλομέτρησις τῶν ἐγκυκλίων τῆς Διευθύνσεως Ἐπιμελητείας, κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην, ἀνερχομένων περίπου εἰς 122 διὰ τὸ ἔτος 1942, 180 διὰ τὸ ἔτος 1943 καὶ 255 μέχρις 25 Νοεμβρίου 1944, δύναται νὰ δώσῃ τὸ μέτρον τοῦ συντελεσθέντος ἔργου ὑπὸ τοῦ ὑπηρετήσαντος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην προσωπικοῦ τῆς Χωροφυλακῆς. Θὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὰς γενικὰς παρατηρήσεις καὶ διαπιστώσεις, ἀφ' οὗ προηγουμένως ὁμιλήσωμεν περὶ ἑνὸς ἑτέρου σοβαρωτέρου τομέως.

ΤΡΟΦΟΔΟΣΙΑ—ΙΜΑΤΙΣΜΟΣ—ΚΛΙΝΟΣΤΡΩΜΝΗ—ΥΠΟΔΗΣΙΣ

Διαρκοῦντος τοῦ πολέμου 1940-1941 ὑπὸ τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Δημοσίας Ἀσφαλείας Κων. Μανιαδάκη συνεστήθη ἐν Ἀθήναις ἀποθήκη τροφίμων διὰ τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς οἰκογενείας τῶν ἀνδρῶν ἀμφοτέρων τῶν Ἀστυνομικῶν Σωμάτων, Χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυνομίας Πόλεων, δι ἧν τὰ ἀπαιτούμενα εἴδη ἐπρομηθεύοντο ἐκ τῆς ἀγορᾶς, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ δημοσίου λογιστικοῦ.

Ἡ ἀποθήκη αὔτη ἐσυνέχισεν τὴν λειτουργίαν της καὶ μετὰ τὴν καταρρευσιν

ἀποχωρησάσης ὅμως τῆς 'Αστυνομίας Πόλεων, διότι δὲν ἠθέλησε νὰ διαθέσῃ παγίαν προκαταβολήν. Ἡ συνέχισις ὅμως τῆς λειτουργίας ἠτόνισε μᾶλλον, τόσον διότι αἱ ὑφιστάμεναι διατυπώσεις δημοσίου λογιστικοῦ ὑπὸ τὰς δημιουργηθείσας συνθήκας ἀπετέλουν τροχοπέδην ὅσον καὶ διότι ἡ ἀγορὰ δὲν προσέφερε πλέον ποσότητας τροφίμων. Ἄνευ ὅμως κεντρικῆς καὶ γενικῆς τοιαύτης μερίμνης ἦτο ἀδύνατος ἡ συντήρησις τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἰδία ἡ λειτουργία τῶν ἐν τῷ λεκανοπεδίῳ τῆς 'Αττικῆς ὑπηρεσιῶν της, πρᾶγμα ὅπερ ἐνέβαλλεν εἰς ἀνησυχίας καὶ σκέψεις τοὺς 'Αξιωματικοὺς τῆς Διευθύνσεως 'Επιμελητείας. Ὁ Παπαδᾶκος εἰσηγήθη εἰς τὸν Στρατηγὸν Τσολάκογλου, διατηροῦντα τότε καὶ τὸ Ὑπουργεῖον 'Εσωτερικῶν, σχέδιον Ν.Δ., ὅπερ υἱοθετηθὲν ὑπὸ Τσολάκογλου, ἀπετέλεσε τὸ κείμενον τοῦ Ν.Δ. 1805 τῆς 22/Αὐγ.-1 Σεπ/βρίου 1942 «περὶ τροφοδοσίας, ἱματισμοῦ, κλινοστρωμνῆς καὶ ὑποδήσεως ἀνδρῶν Σωμάτων 'Ασφαλείας».

Τὸ ἐξ 11 ἄρθρων Ν.Δ. τοῦτο ἀνελύθη λεπτομερῶς διὰ 47 παραγράφων τῆς ὑπ' ἀριθμ 120/311/42 ἐγκ. 81 διαταγῆς τῆς 10-10-1942 πρὸς ἁπάσας τὰς ὑπηρεσίας τῆς Χωροφυλακῆς.

Διὰ τοῦ ἐν λόγῳ Ν.Δ. ἐλήφθησαν τὰ ἑξῆς βασικὰ μέτρα. α) Ἡ δαπάνη διατροφῆς τῶν ὁπλιτῶν ἀμφοτέρων τῶν 'Αστυνομικῶν Σωμάτων μεθ' ὅλων τῶν ἐξόδων παρασκευῆς συσσιτίου κλπ. περιῆλθεν εἰς βάρος τοῦ δημοσίου διὰ πρώτην φοράν.

β) Εἰς τὰ παρασκευαζόμενα συσσίτια ἐπετράπη καὶ ἡ συμμετοχὴ τῶν 'Αξιωματικῶν ἐπὶ τῇ καταβολῇ τοῦ ἀντιτίμου.

γ) Ἡ ἀποθήκη τροφίμων, ἐξ ἧς ἠδύναντο νὰ λαμβάνωσι τρόφιμα καὶ οἱ 'Αξιωματικοί, θὰ προέβαινεν εἰς προμηθείας, ἄνευ διαγωνισμῶν, εἰς τὸν τόπον παραγωγῆς ἢ καὶ ἐκ τῶν ἀποθεμάτων τοῦ Ὑπουργείου 'Επισιτισμοῦ, ὅπερ ὑπεχρεοῦτο νὰ χορηγῇ τὰς ἀπαιτουμένας ποσότητας τροφίμων, ἀλεύρου ἢ σίτου ἐκ τῶν συγκεντρουμένων καὶ ἐκ τῶν ἀποθεμάτων, οἱ δὲ Νομάρχαι ὑπεχρεοῦντο ὅπως λαμβάνουσι, κατὰ προτίμησιν, ὑπ' ὄψιν των τὰς ἀνάγκας τῶν Σωμάτων 'Ασφαλείας.

'Ολίγον βραδύτερον, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 120/311/99 ἐγκ. 106, ἐκοινοποιήθη ἡ ἀπὸ 26-11-1942 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν 'Εσωτερικῶν, δι' ἧς ἐξουσιοδοτοῦντο οἱ Νομάρχαι, ἵνα, τῇ αἰτήσει τῶν Διοικητῶν Χωροφυλακῆς, προβαίνωσιν εἰς ἐπιτάξεις τροφίμων ἀναγκαιούντων διὰ τὴν τροφοδοσίαν τῶν ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς.

Τὸ δεύτερον ἐδάφιον τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦΝ.Δ. ἀπετέλεσε ἀφορμὴν ὡρισμένων ἐκτροπῶν καὶ δυσμενῶν κατακραυγῶν, διότι ἐγένετο παρερμηνεία ἐν τῇ ἐφαρμογῇ.

Προέβλεπεν ἡ διάταξις αὕτη ὅτι τὰ κατασχόμενα ὑπὸ τῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς καὶ 'Αστυνομίας Πόλεων τρόφιμα ἢ ἕτερα εἴδη ἀπαραίτητα διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν Σωμάτων 'Ασφαλείας χορηγοῦνται εἰς τὰς κατασχούσας ταῦτα ὑπηρεσίας ἐπὶ καταβολῇ τοῦ ἀντιτίμου, πρᾶγμα ὅπερ ἤγαγεν ἐνιαχοῦ εἰς λίαν ἀντίθετα καὶ ἀναξιοπρεπῆ ἀποτελέσματα, κατὰ τὴν ἀρχὴν δὲ, καθ' ἣν ὅταν εἷς ποντικός ζημιοῖ ἡ κατακραυγὴ ἀνυψοῦται συλλήβδην κατὰ τῶν ποντικῶν, οἱ κομμουνισταὶ τοῦ Ε.Λ.Μ. λαβόντες ὡς λάβαρον ἐλαχιστοτάτας περιπτώσεις ἀμαθῶν ἢ κακῶν ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς, τὸ περιέφερον καὶ διὰ τῆς συστηματικῆς καὶ ἐντόνου ἐπαναλήψεως προσεπάθησαν νὰ τὸ παρουσιάσουν ὡς γενικὴν κατάστασιν. Ἡ ἐν 'Αθήναις (Πατησίων 32)κεντρικὴ 'Αποθήκη τροφίμων Χωροφυλακῆς διήπετο ὑπὸ εἰδικῶς ἐκδοθέντος κανονισμοῦ. Ὑπῆρχε τριμελὴς ἐξ 'Αξιωματικῶν ἐπιτροπὴ ἀγορῶν.

Διετήρει ἡ ἀποθήκη μητρῷον τῶν δικαιούχων ἀξιωματικῶν, ὁπλιτῶν καὶ προσωπικοῦ πολιτικῶν ὑπαλλήλων, οἱ δικαιοῦχοι δὲ εἶχον ἐφοδιασθῆ διὰ βιβλιαρίων διανομῆς, βάσει τῶν ὁποίων ἐγένοντο αἱ μηνιαῖαι διανομαὶ τροφίμων.

Εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνός, βάσει τοῦ πίνακος ἀποθεμάτων, ἡ Διεύθυνσις Ἐπιμελητείας ἐξέδιδε διαταγὴν διανομῆς, δι' ἧς καθωρίζοντο αἱ ποσότητες κατ' εἶδος καὶ κατ' ἄτομον καὶ αἱ τιμαί,. Ἡ διανομὴ ἐγένετο τοῖς μετρητοῖς. Αἱ τιμαὶ καθωρίζοντο πάντοτε πολύ κάτω τῶν τρεχουσῶν τιμῶν τῆς ἀγορᾶς. Ἐγένοντο προμήθειαι καὶ ἀγοραὶ ἀπεριορίστως εἰς οἱασδήποτε ποσότητας καὶ τιμάς.

Οὕτω, ὡς πληροφορεῖ ἡμᾶς πάντοτε ὁ στρατηγὸς Παπαδᾶκος, ὑπῆρξεν ἐποχὴ καθ' ἥν, ἐνῶ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ ἡ ἀγορανομία διέθετον ἐλαχίστας ποσότητας τροφίμων, ἡ ἀποθήκη εἶχεν ἐφοδιασθῆ διὰ δεκάδων καὶ ἑκατοντάδων τόννων ἐλαίου, ὀρύζης, ὀσπρίων, ξηροῦ τυροῦ, ξηρῶν καρπῶν, ζυμαρικῶν καὶ διαφόρων ἄλλων εἰδῶν, ἀνανεουμένων συνεχῶς. Τρόφιμα διενέμοντο καὶ εἰς ἀποστράτους ἀξιωματικοὺς τοῦ Σώματος, ἵνα καλυφθῆ ἡ παρεχομένη ὑπόθαλψις εἰς τοὺς ἀποστρατευθέντας τῇ ἀξιώσει τῶν κατακτητῶν.

Θεωροῦμεν ἀξιοσημείωτον τὸ γεγονὸς ὅτι, ἤδη μετὰ παρέλευσιν μιᾶς ὁλοκλήρου 20ετίας, εἰς σχετικὸν πρὸς ἡμᾶς σημείωμα τοῦ Στρατηγοῦ Παπαδάκου, ἀναφέρεται καὶ ἡ καταπληκτικὴ λεπτομέρεια καθ' ἣν κατὰ τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ στασιαστικοῦ κινήματος τὴν 3-12-1944 ὑπῆρχον ἀκόμη εἰς τὴν ἀποθήκην Χωροφυλακῆς 500 σάρωθρα, 150 ὀκάδες ξηροῦ τυροῦ, δύο βαρέλια ἐλαίου, δύο βαρέλια ἐλαιῶν, 15 σάκκοι ὀρύζης, 15 σάκκοι ὀσπρίων καὶ μικροποσότητες διαφόρων ἄλλων εἰδῶν· Τῇ ἀληθείᾳ τοσαύτη ἐνημερότης καταπλήσσει.

Ἡ ἀποθήκη τροφίμων ἐπανέλαβε τὴν λειτουργίαν καὶ μετὰ τὴν καταστολὴν τοῦ στασιαστικοῦ κινήματος ἀλλὰ δι' Ἀγγλικῶν ἐφοδίων, καὶ κατηργήθη ὅτε ἐθεσπίσθη ἡ εἰς χρῆμα παροχὴ τοῦ ἀντιτίμου τῶν τροφίμων.

Δυνάμει τοῦ αὐτοῦ ὡς ἀνωτέρω Ν.Δ. 1805/42 ἀπετέλεσαν ὑποχρέωσιν τοῦ δημοσίου αἱ δαπάναι εἰδῶν ἱματισμοῦ, κλινοστρωμῆς, ὑποδήσεως, λινοστολῆς κλπ., ἤτοι εἰς ἕκαστον ὁπλίτην τῆς Χωροφυλακῆς θὰ ἐχορηγοῦντο ἐφεξῆς δωρεὰν α) ἀνὰ μία πλήρης στολὴ χειμερινὴ καὶ θερινὴ κατὰ διετίαν β) μία χλαίνη κατὰ τριετίαν, γ) δύο ζεύγη λινοστολῶν κατ' ἔτος, δ) 4 ζεύγη καλτσῶν κατ' ἔτος καὶ δύο προσόψια, ε) 4 κλινοσκεπάσματα δι'7 ἔτη στ) τέσσαρες σινδόναι καὶ 4 κελύφια ἀνὰ 4ετίαν, ζ) ἓν ζεῦγος ὑποδημάτων ἢ ἀρβυλῶν δι' ἓξ μῆνας, η) ἓν ζεῦγος ἐνδρομίδων διὰ 4 ἔτη καὶ θ) ἓν ζεῦγος καττυμάτων δι' ἓξ μῆνας.

Καθιερώθη ὅπως ὡρισμένα ἐκ τῶν εἰδῶν τούτων χορηγοῦνται καὶ εἰς τοὺς ἀξιωματικοὺς ἐπὶ τῇ καταβολῇ τοῦ ἀντιτίμου, δι' ὡρισμένην δι' ἕκαστον εἶδος διάρκειαν.

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ πνεύματος τῆς ἐγκυκλίου ὁ Παπαδᾶκος κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ νόμου τούτου ἠκολούθησε τὸ πνεῦμα τοῦ στρατοῦ ἐν καιρῷ πολέμου, ἦτο ἡ πλέον ἐνδεδειγμένη ὁδὸς προσαρμοζομένη εἰς τὰς συνθήκας τῶν κατοχικῶν προϋποθέσεων.

Τὸ Ν.Δ. 1805/42 ὑπέστη ἔκτοτε τροποποιήσεις καὶ συμπληρώσεις, ἀπετέλεσεν ὅμως τὴν βάσιν καὶ τὸ θεμέλιον τοῦ ὅλου σωτηρίου διὰ τὴν Χωροφυλακὴν οἰκονομικοῦ οἰκοδομήματος.

Δυνάμει διατάξεως (παραγρ. 7 ἄρθρ. 6) τοῦ αὐτοῦ Ν.Δ. συνεστήθησαν τὰ καὶ

σήμερον ὑφιστάμενα παρὰ τῇ ʼΑποθήκῃ ʽΥλικοῦ Χωροφυλακῆς συνεργεῖα ραπτῶν, ὑποδηματοποιῶν καὶ ξυλουργῶν, περὶ ὧν καὶ ἀνωτέρω ὡμιλήσαμεν καὶ ὠργανώθη τὸ σύστημα προσλήψεως ἡμερομισθίου ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ παρὰ τῇ Γενικῇ ʼΑποθήκῃ. Εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῆς ʼΕπιμελητείας ὀφείλομεν ν' ἀναφέρομεν καὶ τὴν συνέχισιν τῆς μισθοδοσίας πρὸς τὰς οἰκογενείας τῶν διὰ τὴν Μέσην ʼΑνατολὴν ἀναχωρούντων ἀνδρῶν τοῦ Σώματος,ὡς καὶ συνέχισιν τῆς καταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν πρὸς τοὺς ἀποστρατευομένους τῇ ἀξιώσει τῶν ἀρχῶν κατοχῆς ἢ καὶ πρὸς τοὺς καταδιωκομένους ἀκόμη ʼΑξιωματικούς.

ʼΕκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν ἠδυνήθημεν νὰ κατανοήσωμεν καὶ τὸ ὁποῖον ὡς μέτρον εἶχε καταστῆ τελείως ἀνεδαφικὸν καὶ γελοῖον, ὑπῆρξεν ἡ κατὰ τρίμηνον διανομὴ εἰς διαφόρους ὑπηρεσίας Χωροφυλακῆς ὀλίγων χιλιοδράχμων διὰ τὴν δίωξιν τοῦ Κομμουνισμοῦ.Διαποροῦμεν πῶς διέφυγεν τὸ ἄτοπον καὶ ἀστεῖον τοῦτο μέτρον τοῦ ὀξυδερκοῦς Παπαδάκου. Τὸ κονδύλιον ἠδύνατο νὰ διανέμηται κατὰ ἀξιοπρεπέστερον καὶ σοβαρώτερον τρόπον πρὸς ἀντιμετώπισιν οἱουδήποτε ἐχθροῦ τῆς τάξεως καὶ τοῦ ῎Εθνους, διότι ὡς ἐγράφοντο αἱ διανέμουσαι τὸ ποσὸν ἐγκύκλιοι ἠδύναντο νὰ προκαλέσωσι σοβαρὰς συνεπείας, ἐὰν οἱ Γερμανοὶ ἐπληροφοροῦντο τοῦτο καὶ ἐζήτουν ἐξηγήσεις εἰς τὸ τέλος τῆς χρήσεως ἐπὶ τοῦ ἀποτελέσματος.

ʼΟφείλομεν νὰ διευκρινήσωμεν ὅτι πρὸ τοῦ Ν.Δ. 1805 εἶχεν ἐκδοθῆ τὸ Ν.Δ. 1059, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἡ δωρεὰν τροφοδοσία τῶν ὁπλιτῶν εἶχεν ἀναδράμη ἀπὸ 1-1-1942, ὅτι εἴδη ἱματισμοῦ καὶ ὑποδύσεως ἐπὶ πληρωμῇ εἶχον διατεθῆ εἰς τοὺς ʼΑξιωματ. καὶ πρὸ τοῦ Ν.Δ. 1805 (σχετ. ἐγκ. 119 /173 /5 ἐγκ. 38 τῆς 14-6-42),κλπ.

Δὲν ὑπῆρξεν οὔτε μικρὸν οὔτε πάρεργον, τὸ ὑπὲρ τῆς Χωροφυλακῆς ἐνδιαφέρον τοῦ Τσολάκογλου ἀλλά, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἀθλίων συνθηκῶν, μέγα, κύριον καὶ βασικόν, καὶ εἰλικρινῶς οὗτος εἶχεν ἐναποθέσει εἰς τὴν Χωροφυλακὴν τὴν πᾶσαν του ἐλπίδαν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἐσωτερικῶν ἀνωμαλιῶν, ῎Εσφαλλεν ὅμως ὅταν ἐζήτησε τὸν ἔνοπλον κατὰ τῶν ἀνταρτῶν ἀγῶνα τῆς Χωροφυλακῆς, ἀλλὰ καὶ πάλιν πρέπει νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι δὲν ἐπέμεινεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἴσως νὰ συνετέλεσε καὶ τοῦτο εἰς τὴν τελικὴν του παραίτησιν.

ʼΕν ἀρχῇ, τῆς παρούσης περὶ τῆς ʼΕπιμελητείας παραγράφου, ἀνεφέρθημεν εἰς τὸ περιστατικὸν τῶν 30.000 χρυσῶν λιρῶν, ἵνα ἐπισημάνωμεν τὴν ἐνσυνείδητον, ἀνυποχώρητον καὶ μέχρις αὐτοθυσίας ἀντίληψιν τῶν ʼΑξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἐν τῇ περιφρουρήσει τοῦ δημοσίου πλούτου. Τὸ περιστατικὸν ἐκεῖνο περιέχον καὶ στοιχεῖα ἐθνικῆς ἀντιστάσεως θὰ εἶχεν θέσιν εἰς τὸ περὶ ἐθνικῆς ἀντιστάσεως κεφάλαιον. Διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν θ' ἀναφερθῶμεν καὶ εἰς μίαν ἄλλην ἐνέργειαν τῆς Δ /νσεως ἐπιμελητείας.

Μετὰ τὴν κατάρρευσιν καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν ἀρχείων διαφόρων ὑπηρεσιῶν ἢ ἕνεκεν ἐλλείψεως φύλλων μισθοῦ ἡ Δ /νσις ʼΕπιμελητείας παρεκλίνασα τῶν διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ λογιστικῆς ὑπηρεσίας διέταξε τὴν καταβολὴν ἀποδοχῶν εἰς ἅπαντας τοὺς ἄνδρας τῶν συμπτυχθεισῶν ὑπηρεσιῶν ἐπὶ τῇ βάσει ὑπευθύνου δηλώσεως ἑνὸς ἑκάστου, ὅσον ἀφορᾷ τὰς μέχρι τότε ληφθείσας ἀποδοχάς, καὶ οὕτω κατεβλήθησαν εἰς ἅπαντας αἱ ἀποδοχαὶ Μαΐου 1941.

ʽΗ Δ /νσις ʼΕπιμελητείας δὲν ἐφησύχασεν. Συνεκέντρωσεν ὅσα ἠδύνατο ἀρχεῖα καὶ ἐπεδόθη εἰς τὸν ἔλεγχον, ὡς δὲ προκύπτει ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 120 /155 /32 ἐγκ. 43 τῆς 9-3-1943, διεπίστωσεν ὅτι 221 ἄνδρες τοῦ Σώματος εἶχον ὑποβάλει ψευδεῖς δη-

λώσεις καὶ εἶχον ἐπιτύχει οὕτω ἀπόληψιν ποσῶν ἀνωτέρων τῶν δικαιουμένων. Διὰ τῆς μνημονευομένης Ἐγκυκλίου διαταγῆς διετάσσοντο αἱ διαχειρίσεις νὰ προβῶσιν εἰς τὴν κράτησιν τῶν ἐπὶ πλέον ληφθέντων ποσῶν, ἐὰν δὲ εἶχον ἀπολυθῆ νὰ ἐνεργήσωσι διὰ τὸν καταλογισμὸν τῶν ὀφειλομένων ὡς δημοσίων ἐσόδων.

Δυνάμει τοῦ Ν.Δ. 1944/1942 (Φ.Ε.Κ. 284) καὶ τοῦ νόμου 275/43 (Φ.Ε.Κ. 178/43) καθιερώθη τὸ σύστημα τῆς χορηγήσεως ἀποδοχῶν ἀνωτέρου βαθμοῦ εἰς τοὺς συμπληροῦντας χρόνον πρὸς προαγωγὴν εἰς ἀνώτερον βαθμὸν Ἀξιωματικοὺς καὶ ὑπαξιωματικοὺς Χωροφυλακῆς.

Κατὰ τὰς ἡμέρας μας γίνεται πολὺ λόγος περὶ καθιερώσεως ἑνιαίου μισθολογίου. Τοῦτο εἶχε συντελεσθῆ κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον βάσει τοῦ νόμου 497 τῆς 16/17 Αὐγούστου 1943 (Φ.Ε.Κ. 271) «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς κ.λπ.». Βάσει τούτου ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1943 κατηργήθησαν ἅπαντα τὰ χορηγούμενα ἐπιδόματα (ἀκριβείας, πολεμικόν, τροφῆς, τέκνων, τριετιῶν καὶ ἱματισμοῦ, ὁδηγῶν καὶ τεχνητῶν κ.λπ.) συγχωνευθέντα εἰς ἑνιαῖον μισθόν, προκειμένου περὶ τῶν ὁπλιτῶν.

Ἀπὸ 1-1-1944 ἀπενεμήθη καὶ εἰς τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ Ἀξιωματικοὺς ἐπίδομα τροφοδοσίας, ἴσον πρὸς τὸ χορηγούμενον εἰς τοὺς ὁπλίτας.

Διευκρινίζεται ὅτι τὸ ἐπίδομα τροφοδοσίας ἦτο μειωμένον διὰ τοὺς λαμβάνοντας τρόφιμα ἐκ τῆς Ἰταλικῆς Ἐπιμελητείας. Αἴφνης τὴν 8ην Ἰανουαρίου 1944 ἐξεδηλώθη, ὅλως αὐθορμήτως, ἐνδιαφέρον διὰ τὴν τροφοδοσίαν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἐκ μέρους τῶν Γερμανῶν, ὄχι ὅμως δι' ὁλόκληρον τὴν δύναμιν ἀλλὰ μόνον διὰ τοὺς ὁμαδικῶς στρατωνιζομένους καὶ εἰς μάχιμον ὑπηρεσίαν διατιθειμένους καὶ καθ' ὃν χρόνον θὰ ἐξετέλουν τὴν μάχιμον ταύτην ὑπηρεσίαν. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἀστυνομίας τάξεως ἀπηύθυνε τὸ ὑπ' ἀριθμ. 21/44 Θ.Π./ΙΠ. ἔγγραφον πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν καὶ τὸ Ὑπουργεῖον ἐκοινοποίησε τοῦτο διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 260/617/1 ἐγκ. 18 ἀπὸ 27-1-1944 διαταγῆς του.

Τὸ Γερμανικὸν τοῦτο ἔγγραφον, ὑπογραφόμενον ὑπό τινος Συν/ρχου Φράντς, περιέχει τὴν ἀκόλουθον πρώτην παράγραφον καὶ εἰσαγωγὴν : «Διὰ τῶν προσπαθειῶν μου, κατώρθωσα νὰ ἐπιτύχω ὅπως ἡ Ἑλληνικὴ Χωροφυλακή, ἐφ' ὅσον θὰ εὑρίσκεται εἰς ἐξωτερικὴν ὑπηρεσίαν, λαμβάνῃ τὴν τροφοδοσίαν τοῦ Γερμανικοῦ Στρατοῦ ἀπὸ 1-2-1944».

Ἡ προσφορὰ αὕτη τῶν Γερμανῶν μὲ τοιαύτην εἰσαγωγὴν μάλιστα δὲν ἦτο ἄμοιρος δολοπλοκίας καὶ ἀπεσκόπει μᾶλλον εἰς τὴν δημιουργίαν φιλογερμανικοῦ κλίματος καὶ εἰς τὴν δημιουργίαν πνεύματος συναδελφωσύνης μεταξὺ τῶν λαμβανόντων τὸ αὐτὸ συσσίτιον.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 260/617/5 ἐγκ. 30 τῆς 14-2-1944 δ/γῆς Ὑπουρ. Ἐσωτ. αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Χωροφυλακῆς ἀντέδρασαν ἀμέσως κατὰ τῆς διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐπαφῆς μετὰ τῶν Γερμανῶν, προβαλοῦσαι ὡς λόγον σκοπιμότητος, τὸ ἀκατάλληλον καὶ ἀνεπαρκὲς τῶν Γερμανικῶν τροφίμων.

Ἡ Δ/νσις Ἐπιμελητείας μετὰ ἐξαιρετικῆς δεξιότητος καὶ λεπτότητος δι' ἐπανειλημένων ἐγγράφων, (τῆς 5, 15 καὶ 16 Φεβρουαρίου 1944), πρὸς τὸν Γερμανὸν Ἀρχηγὸν Ἀστυνομίας Τάξεως παρέστησε τὸ ἀνεπιθύμητον τῆς Γερμανικῆς Τροφοδοσίας. Εἰς ἀπάντησιν τῶν ἐγγράφων τούτων ὁ Γερμανὸς ἀρχηγὸς Ἀστυνομίας Τάξεως, μετὰ ἀρκετὴν καθυστέρησιν, ἐγνώρισε διὰ τοῦ, ὑπ' ἀριθ. 129/44 ἀπὸ 5-4-1944

ἐγγράφου του ὅτι «δὲν ὑφίσταται οὐδεμία ὑποχρέωσις διὰ τὰς ὑπηρεσίας τῆς Χωροφυλακῆς νὰ λαμβάνουν τὴν στρατιωτικὴν διατροφήν».

Τὴν ἀπάντησιν ταύτην ἐκοινοποίησεν ἡ Δ/νσις ἐπιμελητείας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 260/617/32 ἐγκ. 71 ἀπὸ 20-4-44 διαταγῆς της μὲ τὴν σύστασιν νὰ διακόψωσιν ἅπασαι αἱ ὑπηρεσίαι τὴν λῆψιν τῆς Γερμανικῆς τροφοδοσίας, πρᾶγμα ὅπερ καὶ ἐγένετο σχεδὸν ταὐτοχρόνως.

Οὕτω ἀπεκρούσθη ὑπερηφάνως ὑπὸ τοῦ συνόλου τοῦ Σώματος ἡ Γερμανικὴ ἀπόπειρα διεισδύσεως εἰς τὰς τάξεις τῆς Χωροφυλακῆς.

ΔΕΛΤΙΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΟΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

Ἡ κρατικὴ ἡμῶν ὀργάνωσις ὑστεροῦσα εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῶν συγχρόνων κρατῶν ὑστέρει καὶ εἰς τὰ θέματα τῆς προλήψεως. Οὕτω καίτοι ἐπὶ μίαν πενταετίαν σχεδὸν ἡ διακυβέρνησις τῆς Χώρας εἶχε μορφὴν καὶ χαρακτῆρα δικτατορικῆς διακυβερνήσεως ἢ ἄλλως Ἀστυνομικοῦ κράτους, ἐν τούτοις οὐδεμία φροντὶς εἶχε καταβληθῆ διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν πολιτῶν διὰ δελτίων ταυτότητος καὶ ἐπεδιώκετο ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ διαπίστωσις τῆς ταυτότητος διὰ τῶν οἱωνδήποτε «χαρτιῶν» ἅτινα θὰ συνέπιπτε νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ ὁ ἐλεγχόμενος, ὅταν δὲ δὲν ἔφερε κανὲν ἀποδεικτικὸν τῆς ταυτότητος του ἔγγραφον ἐκρατεῖτο ὡς ὕποπτος μέχρι λήψεως πληροφοριῶν ἐκ τοῦ τόπου καταγωγῆς.

Οἱ κατακτηταὶ διὰ τὴν μετακίνησιν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἐπέβαλλον περιορισμοὺς καὶ ἡ μετακίνησις ἦτο δυνατὴ μόνον κατόπιν ἐγγράφου ἀδείας των, τὴν ὁποίαν ὅμως ἐχορήγουν εἰς ὅσους εἶχον δελτίον ταυτότητος.

Οὕτω αἱ Ἑλληνικαὶ Ἀστυνομικαὶ ἀρχαὶ ἐπεφορτίσθησαν μὲ τὴν ἔκδοσιν δελτίων ταυτότητος καὶ ἐν ἀρχῇ μὲν ἐχρησιμοποιήθησαν αἱ κοιναὶ τῶν ὑπηρεσιῶν σφραγῖδες, ἐν συνεχείᾳ δὲ καὶ ἐπειδὴ τὸ σύστημα τοῦτο ἐνεφάνισε πολλὰς ἀδυναμίας πλαστογραφίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27/1038/10β ἐγκ. 2 ἀπὸ 15-1-43 δ/γῆς Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καθιερώθησαν αἱ ἔκτυποι σφραγῖδες, αἵτινες καὶ ἐχρησιμοποιοῦντο μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως. Χιλιάδες Ἑλλήνων ἐσώθησαν ἐκ τῶν διώξεων τοῦ κατακτητοῦ χάρις εἰς τὰς πλαστὰς ταυτότητας, δι' ὧν εἶχον ἐφοδιασθῆ ὑπὸ τῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς.

ΜΙΑ ΔΙΚΑΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΣ

Ὅλοι οἱ κατοχικοὶ Ὑπουργοὶ ἔβλεπον τὴν Χωροφυλακὴν καὶ τοὺς ἄνδρας της ὡς μίαν δύναμιν πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν σκοπῶν των, δι' ὃ καὶ ὅλοι δὲν ἐξεφράζοντο ἱκανοποιητικῶς, ἀλλὰ συνεχῶς ἐμεμψιμοίρουν, διότι οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἀπεποιοῦντο τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων, ἅτινα κατὰ τὴν κρίσιν των δὲν συνέφερον ἐθνικῶς καὶ εἰς τὸν λαὸν καὶ διότι ἠρνοῦντο κατηγορηματικῶς νὰ λάβουν ἐχθρικὴν θέσιν κατὰ τῶν ἀνταρτῶν καὶ τῶν ὀργανώσεων ἀντιστάσεως, ὥστε ν' ἀποδειχθοῦν οἱ Ὑπουργοῦντες ὅτι ἀκολουθοῦνται εἰς τὰς σκέψεις καὶ ἐνεργείας των.

Τὴν 5-6-1942 ἀνέλαβε καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ὁ Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Ἀμύνης στρατηγὸς Μπᾶκος, ὅστις ἐξαπέλυσε ἐγκύκλιον μεμφόμενος ἐπὶ ἀδρανείᾳ καὶ πλημμελείᾳ τοὺς βαθμοφόρους τοῦ Σώματος, ὡς τίμιος ὅμως στρατιώτης δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιμείνῃ ἐπὶ τῆς πρώτης θέσεως του ἐκείνης καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς σκληρᾶς πραγματικότητος εὑρεθεὶς προέβη μετὰ ἕνα περίπου μῆνα εἰς μίαν

αἴτησιν συγγνώμης, δύναταί τις εἰπεῖν διὰ τῆς παραθετομένης ὑπ' ἀρθμ. 1/44/7 ἐγκ. 62 ἀπὸ 12-7-1942 διαταγῆς του, καθ' ὅσον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς ἤλλαξαν τόσον σοβαρῶς τὰ πράγματα :

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
Γ' ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ—ΓΡΑΦ. 1.

'Αριθ. πρωτ. 1/44/7
'Εγκ. 62

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΓΗ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Πρὸς ἅπαντας τοὺς βαθμοφόρους τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς

Διὰ τῆς ἀπὸ 5-6-42 ἡμερησίας διαταγῆς μου, ἐξιστορῶν τὸν ρόλον ἐν ἐτάχθητε νὰ παίξητε κατὰ τὴν μᾶλλον δραματικὴν περίοδον τῆς 'Εθνικῆς μας ἱστορίας καὶ δίδων πρὸς ἅπαντας ὑμᾶς συμβουλὰς συναφεῖς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑποχρεώσεών σας ἔναντι τῆς χειμαζομένης Πατρίδος ἐτόνιζον ἐν συνόψει ὅτι δὲν ἀρκεῖ ἡ τυπικὴ ἐκτέλεσις τοῦ καθήκοντος, ἀλλ' ἀπαιτεῖται εἰπὲρ ποτε ἄλλοτε ἐξαιρετικὴ καταβολὴ προσπαθειῶν καὶ θυσιῶν ἐκ μέρους ὅλων. (36)

Ἤδη ἐπανέρχομαι διὰ νὰ σημειώσω δι' ὀλίγων ὅτι τὰ ἀποτελέσματα τῶν καταβληθεισῶν προσπαθειῶν, τόσον κατὰ τὴν δίωξιν τοῦ ἐγκλήματος ὅσον καὶ τὴν λῆψιν παντοίων ἀστυνομικῶν μέτρων, δι' ὧν ἐξασφαλίζεται ἡ κοινωνικὴ ἰσορροπία, εἶναι ἔκδηλα καὶ καταφανῆ, πανταχόθεν δὲ καταφθάνουσιν αἱ καλύτεραι τῶν πληροφοριῶν περὶ τῆς ἐξάρσεως πάντων τῶν βαθμοφόρων καὶ ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθήκοντος παρ' ὅλας τὰς ἀντιξοότητας καὶ τὰς σφοδρὰς ἀντιδράσεις ἃς ἀντιμετωπίζουσιν ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν.

Αἱ πληροφορίαι αὗται δίδουν εἰς ὅλους ἡμᾶς τὴν παρήγορον ἐλπίδα καὶ διατηροῦμεν τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ 'Ελληνικὴ Φυλὴ διὰ τῆς κατανοήσεως τῆς πραγματικότητος καὶ μόνον τοῦ συμφέροντος τῆςΠατρίδος θὰ ἐξέλθη ἀλώβητος ἐκ τῆς παρούσης σκληρᾶς δοκιμασίας καὶ ἡ ἐποχὴ τῆς εἰρήνης θὰ εὕρη τὸν 'Ελληνικὸν Λαὸν ἕτοιμον νὰ συνεχίση τὰς λαμπρὰς παραδόσεις του τὰς ὁποίας ἀπὸ αἰώνων διετήρησε καὶ εἰς εἰρηνικὰς ἀλλὰ καὶ εἰς χαλεπὰς περιόδους.

Καίτοι νομίζω ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ γίνῃ ειδικὴ σύστασις, ἐν τούτοις δραττόμενος τῆς εὐκαιρίας ἐκφράζω τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐντατικὴ θὰ εἶναι εἰς τὸ μέλλον ἡ προσπάθεια τῶν βαθμοφόρων ἀλλὰ καὶ ὁπλιτῶν τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς ἵνα συνεχισθοῦν καὶ πολλαπλασιασθοῦν τὰ εὐχάριστα ἀποτελέσματα ἅτινα πάντοτε, ἀλλ' ἰδιαίτατα τώρα, ἐπιτυγχάνονται διὰ μόχθων καὶ θυσιῶν, κατεχόμενος δὲ ὑπὸ τοιαῦτα αἰσθήματα ἐκφράζω εἰς πάντας τοὺς βαθμοφόρους καὶ ὁπλίτας τῆς Χωροφυλακῆς τὴν συμπάθειαν μου καὶ συνιστῶ ὅπως ἐξακολουθήσωσι, μνήμονες τῆς λαμπρᾶς καὶ μακρᾶς ἱστορίας των, παρέχοντες τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας των πρὸς τὴν Πατρίδα.

'Εν 'Αθήναις τῇ 12 'Ιουλίου 1942
'Ο 'Υπουργὸς Γ. ΜΠΑΚΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΙΣΙΣ

Δὲν εὑρισκόμεθα εἰς τὴν κατάλληλον στιγμὴν ἵνα διατυπώσωμεν τὰ ἀφορῶντα τὴν κατοχικὴν περίοδον γενικὰ περὶ Χωροφυλακῆς συμπεράσματα ἡμῶν, διότι δὲν ἐπραγματεύθημεν καὶ δὲν ὡμιλήσαμεν εἰσέτι διὰ δύο κεφαλαιώδη καὶ μεγάλα θέματα, ἤτοι α) διὰ τὸ ἀφορὸν τὴν ἐπακολουθήσασαν χρονικὴν περίοδον ὀλίγον πρὸ τῆς ἀποχωρήσεως τῶν Γερμανῶν, τὸ κατὰ τὴν ἄφιξιν τῆς Κυβερνήσεως τοῦ 'Εξωτερικοῦ καὶ τὸ ἐπακολουθῆσαν τοιοῦτον, ἐν τῷ ὁποίῳ εὕρηται καὶ τὸ στασιαστικὸν κίνημα

(36) 'Εξηκόντιζεν καὶ ἀπειλὰς κατὰ τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σώματος.

τῆς 3-12-1944 και β) διὰ τὸ θέμα τὸ ἀφορὸν τὴν ἐξέλιξιν τῶν σχέσεων μεταξὺ Χωροφυλακῆς καὶ ἀνταρτῶν καὶ ὀργανώσεων ἐπηρεαζομένων ὑπὸ τοῦ Κ.Κ.Ε. διὰ τὸν μέχρι τῆς ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ ἀφίξεως τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, χρόνον.

Ἐπειδὴ ὅμως εὐθὺς ἀμέσως ἐν συνεχείᾳ θὰ ἐμπλακῶμεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀνωτέρω, κρίνομεν ἀναγκαῖον ν' ἀνασκοπήσωμεν ἐν πάσῃ δυνατῇ συντομίᾳ τὰ μέχρι τοῦδε ἀναλυθέντα καὶ διαπιστωθέντα, ὥστε δι' ἐπικαίρου ἀναμνήσεως τῶν προεκτεθέντων νὰ ἀντιμετωπισθῶσιν καὶ κριθῶσιν τὰ ἐν συνεχείᾳ καὶ καταστῇ ἐφικτὸν νὰ ἐξαχθῶσι τὰ ἀληθῆ συμπεράσματα ὑπὸ ἀντικειμενικὰ κριτήρια.

Ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς κατέρρευσεν καὶ συμπτυσσόμενος παρέσυρε εἰς σύμπτυξιν πᾶν ὅ,τι συνιστᾶ Ἑλληνικὴν Διοίκησιν.

Εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς ἀναδιπλώσεως καὶ ἐπαναλειτουργίας τῶν Ἑλληνικῶν ὑπηρεσιῶν ἡ Χωροφυλακὴ ἀνταπεκρίθη πρώτη καὶ ἔδωσε μάχας καὶ θύματα εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα κατὰ τὴν ἐχθρῶν τοῦ ἔθνους καὶ ἑδραίωσεν τὴν Ἑλληνικὴν κυριαρχίαν ὑπὸ τὸ καθεστῶς μιᾶς στυγνῆς δουλείας. Ἐπηκολούθησαν σκληραὶ δοκιμασίαι εἰς τὰς ὁποίας ἡ Χωροφυλακὴ ἐστάθη ἀλύγιστος.

Ἡ Ἑλλὰς ἐτέθη ὑπὸ τριπλῆν κατοχήν. Ἡ μεγαλυτέρα, ἡ μεγίστη, περιοχή της παρεδόθη εἰς τὴν κατοχὴν τῶν ἡττημένων Ἰταλῶν καὶ εἷς Ἰταλος γερουσιαστής, ὁ Πελεγκρῖνο Γκίτζι, ἀπὸ τῆς 24-6-1941 ἀνέλαβε τὴν πολιτικὴν διοίκησιν τῆς χώρας, ὁ δὲ Ἰταλικὸς στρατὸς μετὰ τῆς Ἰταλικῆς Χωροφυλακῆς ἐπεδόθη εἰς ἀπάνθρωπα μέτρα καταπιέσεως καὶ ἐξουθενώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Οἱ Γερμανοὶ ἐκράτησαν τὴν νῆσον Κρήτην ,τὴν ὑψηλὴν ἐπικυριαρχίαν ἐφ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος, τὴν Θεσσαλονίκην καὶ μίαν ζώνην μέχρι Φλωρίνης-Μοναστηρίου εἰς δὲ τοὺς Βουλγάρους παρεδόθη ἡ Ἀνατολικὴ Μακεδονία καὶ ἡ Δυτικὴ Θράκη.

Διὰ τῶν μάρκων κατοχῆς καὶ τῶν Μεσογειακῶν δραχμῶν, διὰ τῶν ὑπερόγκων ἐξόδων συντηρήσεως τοῦ στρατοῦ κατοχῆς, διὰ τῶν διαρπαγῶν ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς λείας πολέμου, διὰ τῶν ἀθρόων ἀγορῶν μὲ νομίσματα ἄνευ τινὸς ἀξίας, διὰ τῶν ἐπιτάξεων, κατασχέσεων, ἁρπαγῶν ὡς λαφύρων, λεηλασιῶν ὡς ἀντικειμένων δι' ὕποπτα ἀντιαξονικὰ ἀδικήματα καὶ διὰ πλείστων ἄλλων προφάσεων ἢ καὶ ἀπροφασίστων ληστρικῶν ἐνεργειῶν ἐλεηλάτήθη πᾶν ἀπόθεμα καὶ πᾶσα παραγωγή, ὄχι μόνον τῆς ἀγορᾶς καὶ τοῦ ἐμπορίου ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας ἀπὸ τῶν πρώτων μηνῶν.

Ἡ δραχμὴ ὁλονὲν μηδενιζομένη, συνεχῶς δὲν εὕρισκεν ἀνταπόκρισιν ἐν τῇ προσφορᾷ. Οὕτω ἀπὸ τῶν πρώτων μηνῶν τῆς κατοχῆς καὶ ἰδίᾳ ἀπὸ τοῦ Φθινοπώρου 1941 καὶ καθ' ὅλον τὸν μαῦρον χειμῶνα 1941-1942 ἡ πεῖνα ἠπείλησε σοβαρῶς τὸ ἔθνος.

Οἱ Ἰταλοὶ ἄφθαστοι εἰς ἐπινοήσεις κακοποιΐας, ἠμαύρωσαν τὴν ἱστορίαν τῆς συγχρόνου Εὐρώπης διὰ τῶν πλέον στυγνῶν καὶ σαδιστικῶν κακοποιήσεων τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἀναζητήσεως πολεμικοῦ ὑλικοῦ, καταδιώξεως τῶν Ἀγγλοφίλων, τῶν ἀντιαξονικῶν εἰδήσεων κλπ. Θάνατοι ἐκ τῶν κακουχιῶν τοῦ πολέμου, θάνατοι ἐκ πείνης, φόνοι ἐν τῇ ἀναζητήσει ὁπλισμοῦ, φόνοι διὰ τῶν στρατοδικείων, φόνοι ὁμαδικοὶ μετὰ ἐμπρησμῶν καὶ διαρπαγῶν λόγῳ τῆς ἀνταρτικῆς δράσεως ἢ λόγῳ δολιοφθορῶν, πνιγμοὶ κατὰ τὰς μεταφορὰς ὁμήρων, θάνατοι ἐκ τοῦ ψύχους καὶ τῶν συνεπείᾳ παντελοῦς ἐλλείψεως φαρμάκων ἐνσκηψασῶν ἀσθε-

νειῶν, θάνατοι, φόνοι, φόνοι καὶ πάλιν θάνατοι, ἐδέσποζον καὶ ἐκυριάρχουν ἀπειλοῦντες τὴν ἐθνικὴν ἐπιβίωσιν κατὰ τὰ σχέδια τῶν ἐγκληματιῶν πολέμου.

Τὰ τέκνα τοῦ Κρούμου, οἱ Βούλγαροι, ὑπερέβησαν τοὺς Ἰταλούς. Ἀπέπεμψαν ἐκ τῆς παραχωρηθείσης αὐτοῖς περιοχῆς ὁλοσχερῶς πᾶν ἴχνος Ἑλληνικῆς διοικήσεως καὶ Χωροφυλακῆς. Ἡ ἱστορία τῆς κατοχῆς ἐν Ἑλλάδι βρίθει ἐγκληματικῶν ἐκδηλώσεων ὁμαδικῆς μορφῆς, ἀλλ' ἅπασαι ὑπολείπονται τῶν ὁμαδικῶν σφαγῶν Δράμας, Καβάλας καὶ Δοξάτου κατὰ τὴν 29-9-1941.

Γερμανοβούλγαροι καὶ Ἰταλοὶ ἐκίνησαν πᾶσαν ἐγκληματικὴν δραστηριότητα καὶ μετῆλθον τὰ πλέον κτηνώδη καὶ ἀπάνθρωπα ἀνὰ τοὺς αἰῶνας μέσα μὲ τὸν ἀπώτερον σκοπὸν τὴν Γενοκτονίαν εἰς βάρος τῆς Ἑλληνικῆς ἐθνότητος. Ἐκ τῆς ἐνώπιον τῆς ἐν Παρισίοις Ἐπιτροπῆς Ἐπανορθώσεων ἐκθέσεως Πεσμαζόγλου Μιχ. μεταφέρομεν τ' ἀκόλουθα καταπληκτικά, ὅσον ἀφορᾶ τὰς Ἑλληνικὰς θυσίας, στοιχεῖα εἰς τὸν ἀκόλουθον πίνακα παριστάνοντα τὰς ἀπωλείας ὅλων τῶν συμμάχων καὶ τὴν ἑκατοστιαίαν συσχέτισιν ἐν σχέσει μὲ τὸν πληθυσμόν.

	Νεκροὶ	Ποσοστὸν ἐπὶ % τοῦ πληθυσμοῦ
Ἑλλὰς	558.000	8%
Ὀλλανδία	200.000	2,4%
Ἀγγλία	368.000	0,8%
Νορβηγία	8.600	0,3 %
Γαλλία	653.000	1,6%
Βέλγιον	59.000	0,7%
Η.Π.Α.	187.000	0,1%

Τὰ πάντα πρὸς τοῦτο εἶχον μελετήσει καὶ τὰ πάντα ἔπραξαν κυνικώτατα, ἓν μέγα ὅμως τοῖς διέφυγεν, τὸ μέγα ἀνὰ τὰς χιλιετηρίδας αἴνιγμα τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς, ἥτις ἀναγεννᾶται ἐκ τῆς τέφρας καὶ δὲν δαμάζεται. Παρέμεινον ξένοι πρὸς τὴν ψυχονοοτροπίαν τοῦ Ἕλληνος, ὅστις παραδίδει τὴν ψυχὴν του ἀφοῦ δώσῃ καὶ τὸν τελευταῖον ἀγῶνα του μὲ τὸν «χάροντα στὰ μαρμαρένια ἁλώνια».

Ἔναντι αὐτῆς τῆς δραματικῆς, τῆς σκληρᾶς καὶ πρωτοφανοῦς δοκιμασίας διεπράχθησαν καὶ πολλὰ λάθη ἀπὸ Ἑλληνικῆς πλευρᾶς, ἰδία ὑπὸ τῆς ἐμφανιζομένης κατὰ τὰς ἑορτάς, πολιτικῆς ἡγεσίας. Εἶναι πάντοτε τόσον ἰσχυρὰ ἡ πολιτική, ὥστε κατορθώνει πάντοτε νὰ ἀποσείῃ ἀπ' αὐτῆς τὰ τόσας ἐπιπτώσεις ἐπιφέροντα πολιτικὰ σφάλματα της, ἐν προκειμένῳ ὅμως ἐξαιρουμένων ὀλίγων περιπτώσεων ἡ πλειὰς τῶν διεκδικούντων τὴν πολιτικὴν ἡγεσίαν καὶ καθοδήγησιν δὲν ἐκινήθη ἐγκαίρως πρὸς διαφώτισιν, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξαρθῇ εἰς τὸ ὕψος τῶν περιστάσεων καὶ καταληφθεῖσα ἀπὸ ἀντιβασιλικὴν ὑστερίαν, ὄχι βεβαίως ἀπὸ ἰδεολογικὴν πίστιν ἀλλὰ ἀπὸ καιροσκοπισμόν, παρέμεινε καραδοκοῦσα τὴν κλίσιν τῆς πλάστιγγος, ἢ μετεβλήθη εἰς ὄχλον, ἀλλὰ δὲν ἀνήκει ἐνταῦθα ἡ περαιτέρω ἔρευνα καταλογισμοῦ.

Ἐθίξαμεν τὴν ἀποτυχίαν, τὴν ἀδράνειαν καὶ τὸν καιροσκοπισμὸν τῆς πολιτικῆς καὶ διότι τὸ θέμα ἐνδιαφέρει σοβαρῶς τὴν κρίσιν τῶν πεπραγμένων τῆς ἀκαθοδηγήτου ἢ ἰδιοτελῶς ἐναντίον τοῦ ὅρκου της ἐξωθουμένης Χωροφυλακῆς, ἀλλὰ καὶ διότι μερικοὶ τῶν πολιτικῶν ἐκείνων ἐνεφανίσθησαν ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς πλέον τιμηταὶ τοῦ Σώματος, ὥστε νὰ μὴ ἀπουσιάσῃ ἐκ τοῦ δημοσίου καὶ

κοινωνικοῦ ἡμῶν βίου ἡ παροιμία «φωνασκεῖ ὁ κλέφτης διὰ νὰ φοβηθῇ ὁ οἰκοκύρης».

Ἡ Χωροφυλακὴ ἀφοῦ ἔγραψεν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης (Κρήτη) τὴν ἡρωϊκωτέραν σελίδα παντὸς συγχρόνου στρατοῦ, ἀφοῦ ἐπεβλήθη τῶν ἐσωτερικῶν ἐχθρῶν ἐν Βορείῳ Ἑλλάδι, ἔδρασεν ἐνόπλως πρώτη κατὰ τῶν κατακτητῶν καὶ ἐπιβουλευομένων τὸ ἔθνος, ἀνέλαβεν ὑπὸ τὰ ὄμματα τοῦ κατακτητοῦ τὴν διάσωσιν, ἀπόκρυψιν καὶ φυγάδευσιν τόσον τῶν ἐναπομεινάντων ἀνδρῶν τοῦ Βρεττανικοῦ ἐκστρατευτικοῦ Σώματος ὅσον καὶ τῶν ἀνδρῶν τῆς Μεραρχίας Κρήτης, ἐκαλλιέργησε καὶ μετέδωσε τὸ πνεῦμα καὶ τὴν θέλησιν πρὸς ὀργάνωσιν καὶ ἀντίστασιν, ὑπεστήριξε πᾶσαν κατὰ τοῦ κατακτητοῦ προσπάθειαν, ἐδημιούργησε τὰς πρώτας ἐνόπλους ἀνταρτικὰς ὁμάδας, ἔλαβε μέρος εἰς ὅλας τὰς πατριωτικὰς μυστικὰς ὀργανώσεις μὲ πρωτοβουλίαν καὶ ἀποφασιστικότητα, ἀντέδρασεν ὑπερανθρώπως εἰς ἁπάσας τὰς ἐχθρικὰς προπαγάνδας καὶ ἀπετέλεσε τὸν ἱεραπόστολον τῆς ἐθνικῆς αὐτοπεποιθήσεως καὶ στεγανότητος, ἀπεποιήθη μετὰ παρρησίας τὸν κατὰ τῶν ἀνταρτῶν ἀγῶνα καὶ τὴν ἐκτέλεσιν ὑπηρεσιῶν πέραν τῶν διεπόντων τὸ Σῶμα νόμων καὶ Κανονισμῶν καὶ ἐνίσχυσε δι' ὅλων τῶν δυνάμεων της, ὑλικῶν καὶ ἠθικῶν, ἁπάσας τὰς ἀντιστασιακὰς ὀργανώσεις. Παρέσχε τὴν ἀμέριστον συνδρομὴν εἰς πάντα καταδιωκόμενον ὑπὸ τῶν κατακτητῶν, ἔστω καὶ ἂν οἱ καταδιωκόμενοι ἀπειργάζοντο τὸν ἐμφύλιον πόλεμον καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἐπρωτοστάτησεν εἰς ὅλας τὰς λαϊκὰς ἐξεγέρσεις κατὰ τῶν διαφόρων μέτρων τῶν κατακτητῶν, ὡς κατὰ τῆς ἀπειληθείσης ἐπιστρατεύσεως, τῆς ἐπεκτάσεως τῆς Βουλγαρικῆς κατοχῆς. κλπ. Ἐφυγάδευσεν εἰς Μέσην Ἀνατολὴν Ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας ἀλλὰ καὶ διαφόρους πολιτικούς, ἀπηλευθέρωσε τῶν φυλακῶν κρατουμένους τῶν ἀρχῶν κατοχῆς. Τὸ ἥμισυ τῶν ὁπλιτῶν, τὰ 2/3 τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ τὰ 2/5 τῶν Ἀξιωματικῶν, ἔσπευσαν νὰ ἐνταχθοῦν εἰς τὰς τὸ πρῶτον ἐμφανισθείσας ἀνταρτικὰς ὁμάδας, ἡ δὲ ὑπόλοιπος δύναμις ἐτέθη ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἀντιστάσεως ἀνεξαρτήτως, τίτλου ὀργανώσεων κλπ.

Καὶ ταῦτα πάντα μακρὰν πάσης ἰδεοτελοῦς σκέψεως, ὄχι ἐξ ἀναγκης τινός, μακρὰν πάσης ἄλλης προσδοκίας, εἰ μὴ μόνον χάριν τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας, μακρὰν οἱασδήποτε ὑπευθύνου καθοδηγήσεως ἀλλὰ μὲ μόνην τὴν ἐσωτερικὴν της ἐθνικὴν παρόρμησιν, διωκομένη, φυλακιζομένη, ἀφοπλιζομένη, διαπομπευομένη, προπηλακιζομένη, ἐξαθλιουμένη, καταστρεφομένη καὶ φονευομένη καὶ παρ' ὅλων ἐγκαταλελειμένη καὶ ἀπωθουμένη.

Εἰς ταῦτα ἀκριβῶς τὰ στοιχεῖα εὕρηται τὸ μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς τῶν πεπραγμένων της.

Διεχώρησεν ἡ ψυχὴ τῆς Χωροφυλακῆς ἀκολούθως τὴν θέσιν καὶ τὰς πράξεις πάσης ὀργανώσεως, κινήσεως, σκέψεως καὶ ἐνεργείας, ἐφ' ὅσον αὗται δὲν ἀπέβλεπον ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος καὶ περιεῖχον σκοποὺς πολιτικούς, πολιτειακοὺς καὶ ἰδιοτελεῖς ἐν γένει.

Ἀπεποιήθη πᾶσαν ἐπαφὴν μετὰ τῶν κατακτητῶν, ἐκτὸς τῶν ἐπιβληθεισῶν ἐκ τῆς ἐθνικῆς ἀνάγκης καὶ τῶν ἐκτάκτων συνθηκῶν περιπτώσεων καὶ ἀπεδοκίμασε πανηγυρικῶς τὰ ἐλάχιστα ἐκεῖνα μέλη της, ἅτινα, ἐπιλήσμονα γενόμενα τῶν παραδόσεων καὶ τῶν ἐπιταγῶν τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ Σώματος, ἐγένοντο ὄργανα διαφόρων παραγόντων καὶ ἐπιδιώξεων, χάριν εὐτελοῦς ἰδιοτελείας ἢ ἀθλίας φιλοσαρκίας, ἐκτὸς ἐκείνων, ὧν τὴν προστασίαν ἀνέλαβεν ἡ ἀδίστακτος πολιτική. Ἡ ἀγνό-

της τῆς πίστως ἐπὶ τὰ ἰδανικὰ τῶν ἀγωνιζομένων ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ὑπῆρξε κάτι τὸ ἀσυλλήπτως ὡραῖον καὶ μεγαλειῶδες, παρὰ τὴν ἐπελθοῦσαν τρομερὰν γενικὴν διαφθοράν.

Ἡ ἐθνικὴ καὶ ἰδεολογικὴ αὕτη μονολιθοκότης τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἀνέκαθεν εἶχεν προκαλέσει τὸν στόχον τοῦ Κομμουνισμοῦ, ἤδη δὲ ἀπετέλεσε τὴν αἰτίαν τοῦ ἐξαπολυθέντος κατ' αὐτῶν ἐξοντωτικοῦ πολέμου ὑπὸ τοῦ Κ.Κ.Ε., περὶ οὗ ἀμέσως θὰ διαλάβωμεν.

Ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἀνεφέραμεν δὲν θ' ἀσχοληθῶμεν λεπτομερῶς περὶ τῶν εἰς βάρος τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς κομμουνιστικῶν ἐπιθέσεων καὶ ἐγκλημάτων, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς, περὶ ὧν παρατίθενται οἱ μᾶλλον ἐνδεικτικοὶ πίνακες Γ καὶ Ε τοῦ παραρτήματος ΧΙ, εἰμὴ ἐκλεκτικῶς, ὡς ἐπίσης δὲν θὰ ἀσχοληθῶμεν περὶ τῶν λόγων δι' οὓς ἐστράφη τὸ Κ.Κ.Ε. κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς, διότι κατ' ἐπανάληψιν ἐπράξαμεν τοῦτο καὶ διότι παρέχονται ἐπαρκεῖς ἐξηγήσεις ἐκ πλείστων παρατιθέμένων ἐν τοῖς παραρτήμασι ἐγγράφων καὶ κυρίως ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμ 81 τοῦ παρ-τος Χ. Κύριος καὶ βασικὸς λόγος ὑπῆρξε τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ ἀπετέλει τὴν μοναδικῶς συντεταγμένην καὶ ἀδιάφθορον ἐθνικὴν δύναμιν, ἥτις θὰ ἀντετάσσετο εἰς τὴν βιαίαν κατάληψιν τῆς ἐξουσίας ὑπὸ τοῦ Κομμουνισμοῦ, δι' ὃ καὶ ἔπρεπε νὰ διαλυθῇ.

Ὅπως ὁ Κάτων ὑπενθύμιζεν εἰς τοὺς Ρωμαίους, διὰ μιᾶς μονίμου ἐπωδοῦ τῶν λόγων του, ὅτι ἔδει νὰ καταστραφῇ ἡ Καρχηδὼν (delenda est Carthago), οὕτω καὶ οἱ καθοδηγηταὶ καὶ πολιτικοὶ κομμισάριοι τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀδιαλείπτως διεκήρυσσον τὴν καταστροφὴν τῆς Χωροφυλακῆς, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ὁ Κάτων ἔπραττεν ὅ,τι ἔπραττεν χάριν τῆς πόλεως του, δι' ὃ καὶ ηὐτύχησε νὰ ἴδῃ πραγματοποιουμένην τὴν ὑπόμνησίν του, ἐνῶ οἱ κουμμουνισταὶ ἀπεργαζόμενοι τὴν καταστροφὴν τοῦ ἐθνικοῦ κράτους (τῆς πόλεως) παρέμεινον ἐνώπιον τῆς Ἱστορίας οἱ μεγάλοι ἔνοχοι κοινῶν καὶ ἀπαισίων ἐγκλημάτων.

ΑΓΡΙΑΙ ΚΑΙ ΑΔΙΣΤΑΚΤΟΙ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ

Ὁ ἀμερόληπτος μελετητὴς τοῦ μέλλοντος θὰ ἐξανίσταται ὡς Ἕλλην καὶ θὰ φρικιᾷ ὡς ἄνθρωπος δι' ὅσα ἔλαβον χώραν ἐν τῇ κατεχομένῃ Ἑλλάδι κατὰ τὴν περίοδον 1941-1944 καὶ ἐπὶ ματαίῳ θὰ ἀποζητᾷ εὐλόγους ἐξηγήσεις τῆς ἐξαπολυθείσης ἀδελφοκτονίας. Ὅσον ζωηροὶ χρωματισμοὶ καὶ ἂν χρησιμοποιηθῶσι διὰ τὰ ἐπιτεύγματα τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως πρὸς ἔξαρσιν τῶν ἐθνικῶν ἀγώνων, θὰ ἐναπομένῃ ἡ κηλὶς τῆς ἀλληλοσφαγῆς ἐνώπιον τοῦ ἐχθροῦ!!. Καὶ πιθανῶς οἱ ὑποστηρικταὶ τῶν διαφόρων ὀργανώσεων νὰ δημιουργήσωσι τὰς δικαιολογίας διὰ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν ἀλληλοσφαγήν, αἵτινες ὅσον εὐλογοφανεῖς καὶ ἰσχυραὶ ἂν προβληθῶσιν θὰ εἶναι ἀπαράδεκτοι πάντοτε, ὡς χάριν τῆς ματαιοδοξίας καὶ χαμερποῦς ἰδιοτελείας, καὶ οὐδὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ προβάλωσιν σοβαρὸν καὶ ἀξιοπρεπὲς διὰ τὴν κοινὴν λογικὴν ἐπιχείρημα, ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐκτελέσεις, τοὺς φόνους, τὰς δολοφονίας κλπ. τοῦ Κ.Κ.Ε. κατὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, διότι δὲν ὑπάρχει δικαιολογία ἱκανὴ δι' οἱονδήποτε εἶδους ἀνθρωποσφαγήν. Ἡ Χωροφυλακὴ δὲν διεξεδίκει τὴν κατάληψιν τῆς ἐξουσίας καὶ κατὰ συνέπειαν οὐδενὸς ἐπρόκειτο ν' ἀποστερήσῃ τὰς μωροφιλοδοξίας, τὰς ἰδιοτελεῖς ἐπιδιώξεις καὶ τὸν ἐπαγγελματισμὸν ἐν τῇ

ἐκμεταλλεύσει τοῦ λαϊκοῦ φρονήματος. Τοὐναντίον μάλιστα, ὡς ἐκτελεστικὴ δύναμις θὰ ἦτο χρήσιμος καὶ ἀναγκαία εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἣν θὰ ἐξέλεγεν ἡ πλειοψηφία τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἐὰν οἱ ἀπολογηταὶ τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀνδρωθοῦν ποτὲ καὶ θεωρήσωσιν χρέος των νὰ ὁμιλήσωσι εὐθέως, τιμίως καὶ μετὰ ἀνδρισμοῦ, τότε θὰ εἴπουν τὴν μοναδικὴν ἐν προκειμένῳ δικαιολογίαν καὶ ἀλήθειαν, τουτ' ἔστιν ὅτι ἐξαπέλυσαν τὸν κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς πόλεμον διότι προτιθέμενοι νὰ καταλάβωσι τὴν ἐξουσίαν διὰ τῆς βίας ἤθελον ν' ἀποστερήσωσι τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῆς βοηθείας τῆς Χωροφυλακῆς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, ὥστε εὐκόλως νὰ τὸν καταστήσωσι δέσμιον των. Ἡ Χωροφυλακὴ ἀποτελεῖ μὲν τὴν δύναμιν τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, εἶναι ὅμως καὶ κυρίως ὁ φύλαξ καὶ φρουρὸς τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἔχει ἀποστολὴν νὰ προστατεύῃ τοὺς ἀδυνάτους ἐκ τῶν αὐθαιρεσιῶν τῶν δυνατῶν καὶ νὰ ἐξασφαλίζῃ τὴν διὰ τῆς Δημοκρατίας ἀποκτουμένην ἰσορροπίαν τῆς τάξεως διὰ τῆς δικαίας καὶ κατ' ἴσην μοῖραν ἐφαρμογῆς τῶν νόμων, διότι κανεὶς δὲν εἶναι τόσον δυνατὸς ὥστε νὰ εἶναι βέβαιος διὰ τὴν αὔριον.

Εἰς κυκλοφορήσαντα ἔκτοτε ποικίλα κείμενα ἔχει καταβληθῆ ἔντονος προσπάθεια νὰ δικαιολογηθῶσι τὰ ἐγκλήματα ὡς στραφέντα κατὰ συνεργατῶν τοῦ κατακτητοῦ, διαπράττεται τοὺτ' ἔστιν καὶ νέον ἔγκλημα. Δὲν δυνάμεθα ἐν τῷ παρόντι νὰ ἀσχοληθῶμεν μὲ τὰς κατ' ἰδίαν περιπτώσεις, τονίζομεν ὅμως ὅτι τὰ περισσότερα ἐκ τῶν θυμάτων τῆς Χωροφυλακῆς ἐκ τοῦ Κομμουνιστικοῦ σχεδίου, ἂν μὴ ὅλα, ὑπῆρξαν μέλη μυστικῶν ὀργανώσεων καὶ πρωτεργάται ἐξαιρετικῆς σημασίας γεγονότων ἐθνικῆς ἀντιστάσεως.

Συνεργάται ἐχθρῶν τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ Χωροφυλακῇ δὲν ὑπῆρξαν καὶ ἐφ' ὅσον ὡμιλήσαμεν ἀνωτέρω περὶ τῶν διαφόρων σχεδίων ἐπιστρατεύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ἀνεφέρθημεν εἰς τὴν μετὰ περισσῆς γλαφυρότητος περιγραφὴν τοῦ Δ. Γατοπούλου (37) περὶ τῆς ἐξεγέρσεως τοῦ Ἀθηναϊκοῦ λαοῦ κατὰ τῆς πολιτικῆς ἐπιστρατεύσεως κατὰ τὰς ἀρχὰς Μαρτίου 1943, πρέπει, χάριν τῆς ἱστορίας καὶ ἐνδεικτικῶς τῶν ἀνωτέρω, νὰ ἀναφερθῇ ὅτι μεταξὺ τῶν πρώτων κατὰ τοιαύτης ἐπιστρατεύσεως ἐξεγέρσεων ἐσημειώθη τοιαύτη καὶ εἰς Καλαμάταν κατὰ τὰ τέλη Φεβρουαρίου 1943 ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς μυστικῆς ὀργανώσεως Ρ.Α.Ν. καὶ ταγματάρχου Χωροφυλακῆς Ε.Α. Ἰωαν. Γιαλουράκου(38),τὸν ὁποῖον μετά τινας μήνας ἐδολοφόνησαν οἱ Κουμμουνισταὶ, ,συνεχίζοντα τὴν πατριωτικὴν του δράσιν. Ἡ Χωροφυλακὴ καὶ οἱ ἄνδρες της δὲν ἀπετέλεσαν μόνον ἐμπόδιον ἀλλ' ἦσαν τὰ μέλη ἑνὸς μηχανισμοῦ, ὅστις διέθετε τοὺς πλέον εἰδήμονας μελετητὰς καὶ γνώστας τῶν κομμουνιστικῶν μεθόδων, οἵτινες λίαν ἐνωρὶς ἀντιληφθέντες τὰς πραγματικὰς προθέσεις τῆς Κομμουνιστικῆς ἡγεσίας, ἐνῶ μὲν ἐνώπιον τῶν κατακτητῶν περέμεινον παρασταῖται, μεταξὺ τοῦ λαοῦ προέβαινον εἰς ἀληθῆ διαφώτισιν. Αἱ ὑπηρεσίαι Ἀσφαλείας τῆς Χωροφυλακῆς εἶχον διαγνώσει πολὺ ἐνωρίτερον τῆς καταρρεύσεως τοὺς σκοποὺς καὶ τὰ σχέδια αὐτῆς τῆς κατευθύνσεως (39).

---

(37) Τόμος τέταρτος σελ. 11 - 14 βλέπε καὶ Δ. Μαγκριώτη σελ. 279.

(38) Κοσμᾶ Ἀντωνοπούλου σελ. 1237. Ὑπομνήσκομεν ὅ,τι ἐν τοῖς πρόσθεν ἀνεφέραμεν περὶ τῆς συμβολῆς εἰς τοὺς ἐν Ἀθήναις ἐκδηλωθέντας διὰ τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον ἀπεργιακοὺς ἀγῶνας τοῦ τότε Μοιράρχου Γκότση Ἀνδρέου.

(39) Βλέπε ἐμπεριστατωμένην καὶ ἔγκαιρον διάγνωσιν τῶν κουμμουνιστικῶν κατευθύν-

Αἱ ἐν τοῖς πίναξι Γ καὶ Ε διαλαμβανόμεναι 272 ἐπιθέσεις καὶ 48 συμπλοκαὶ κατὰ ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς ὑπὸ τῶν ἐλεγχομένων ὑπὸ Κ.Κ.Ε. δυνάμεων, ἀποτελοῦσαι μίαν ἐπιλογὴν ἐκ τῶν διασωθέντων ἀρχείων, τελεσθεῖσαι ὅταν ἡ χώρα ἔκειτο ἐκτάδην ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ κατακτητοῦ, δίδουν μίαν μικρὰν εἰκόνα τοῦ Κ.Κ.Ε., διότι ἡ πραγματικὴ εἰκών, θὰ ἠδύνατο νὰ σχεδιασθῇ ἐὰν εἰς τὰς ἐπιθέσεις ταύτας προστεθῶσιν οἱ 1200 νεκροὶ ἐπὶ δυνάμεως 8.000 περίπου, αἱ λεηλασίαι τῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς, ἡ κατάργησις ἁπασῶν σχεδὸν τῶν ὑπηρεσιῶν λόγῳ τῶν κομμουνιστικῶν ἐπιθέσεων, αἱ ἀπαγωγαὶ καὶ αἰχμαλωσίαι καὶ ὅλα τὰ κατὰ τὴν ἐν συνεχείᾳ Δεκεμβριανὴν στάσιν διατρέξαντα.

Τὸ δρᾶμα τῆς σωματικῆς καὶ ψυχικῆς δοκιμασίας τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἤρχισε ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ἐμφανίσεως τῶν ὁμάδων τοῦ ΕΛΑΣ, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἀρχὰς τὰ τηρούμενα εἰσέτι προσχήματα, κατὰ περιπτώσεις, ἐπέτρεπον ἐλπίδας καὶ ἀμφιταλαντεύσεις. Αἱ ἀμφιταλαντεύσεις ἐνισχύοντο καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ μὲν ἐκδιδόμεναι ἐφημερίδες ἠλέγχοντο ἀπολύτως ὑπὸ τῶν κατακτητῶν αἱ δὲ κρύφα μεταδιδόμεναι εἰδήσεις, διαθέτουσαι τὸ προσὸν τοῦ ἀνεξελέγκτου, ἢ ἀπετέλουν ἔργον τῶν κομμουνιστῶν ἢ διεβάλλοντο παρ' αὐτῶν ὡς προερχόμεναι παρ' ὀργάνων τῶν κατακτητῶν. Προϊόντος τοῦ χρόνου, ἡ ἐπαύξησις τῆς ἐγκληματικῆς δραστηριότητος καὶ ἰδία τὰ ἀπροκάλυπτα πλέον συνθήματα ἐπέφερον δι' ὅλους τὴν διαύγειαν εἰς τὸν θολωμένον ἐθνικὸν ὁρίζοντα, διευκρινίσθη ἀπολύτως ὅτι αἱ δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ, τοῦ ΕΛΑΝ, τῆς ΕΤΑ, τῆς Ο.Π.Λ.Α., τῆς Ε.Π. κλπ. ἦσαν δυνάμεις ἐλεγχόμεναι ἀπολύτως ὑπὸ τοῦ Κ.Κ.Ε., ἡ δὲ δρᾶσις των εἶχεν ὡς ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν βιαίαν κατάληψιν τῆς ἐξουσίας, ἅμα τῇ ἀποχωρήσει τῶν Γερμανῶν. Τὸ δίλημμα ὑπῆρξε πρωτοφανές, σκληρὸν καὶ ἄλυτον διὰ τὸν ἀντικομμουνιστικὸν κόσμον, ὅστις ἀπετέλει τὴν μεγίστην πλειοψηφίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἔπρεπε νὰ ἀντιδράσῃ κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ, ἀλλὰ πῶς καὶ πότε; Ἀτέρμονοι συσκέψεις καὶ συζητήσεις κατέληγον εἰς ἁπλῆν ἰδεολογικὴν φιλολογίαν, διότι ὑπέρκειτο ὁ κατακτητὴς καὶ οὐδεὶς διενοεῖτο τὴν ἀνάμειξιν τοῦ κατακτητοῦ εἰς τοὺς ἐσωτερικοὺς αὐτοὺς λογαριασμούς, πρᾶγμα ὅπερ πληροφορούμενον πάντοτε τὸ Κ.Κ.Ε. τὸ ἐξεμεταλλεύετο καὶ ἐνέτεινε τὴν δρᾶσιν του. Μερικοὶ ἐκ τῶν ἀντικομμουνιστῶν προσεπάθησαν ν' ἀντιδράσουν διὰ τῆς ἱδρύσεως ἀνταρτικῶν τμημάτων, ἀλλὰ τὸ ΕΑΜ εἶχε τὴν ἀμέριστον συμμαχικὴν ὑποστήριξιν καὶ τὴν παρὰ αὐτοῦ ἐξαπολυθεῖσαν τρομοκρατίαν. Οἱ Ἕλληνες ἐγνώριζον ὅτι τὰ τμήματα τοῦ ΕΑΜ. δὲν ἠστεΐζοντο ἀλλ' ἐφόνευον πάντα ἀντιδρῶντα, ἐνῷ τὰ ἐθνικὰ τμήματα μετήρχοντο τὴν πειθὼ καὶ τοὺς ἐξορκισμοὺς καὶ οὕτω ὑπέκυπτον οἱ ἄνθρωποι τῆς ὑπαίθρου Ἑλλάδος εἰς τὴν βίαν καὶ τὴν τρομοκρατίαν καὶ ἠκολούθουν τὰς διατασσομένας ὑπὸ τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐκδηλώσεις.

Ἀκριβῶς ὑπὸ τὸ ἄγχος τοῦ τρομεροῦ ἐκείνου διλήμματος εὑρέθησαν καὶ οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, ἐξ ὧν τὸ μεγαλείτερον ποσοστόν, ὡς ἤδη ἀνεφέραμεν, ἔσπευσεν νὰ ἐπανδρώσῃ τὰς διαφόρους ἀνταρτικὰς ὁμάδας.

Μετὰ τὴν ἑκάστοτε διάλυσιν ὑπὸ τοῦ Κ.Κ.Ε. τῶν ἐθνικιστικῆς μορφῆς ἀνταρτικῶν ὁμάδων οἱ ἐκ τῶν εἰς ταύτας ἐνταχθέντων κατωρθοῦντες νὰ ἐπιζήσωσιν ἀν-

---

σεων, ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμ. 16/2813/2 ἀπὸ 9 Ἰανουαρίου 1941 ἐγκυκλίῳ Ὑπουργοῦ Δημ. Ἀσφαλείας, παράρτημα Χ, 43Α.

δρες τῆς Χωροφυλακῆς ἐπανήρχοντο ὡς ψυχικὰ καὶ σωματικὰ ράκη, ἀλλὰ μὲ τὴν πίστιν ἀπολύτως ἑδραιωμένην, εἰς τὰς πόλεις ἀναζητοῦντες καταφύγιον εἰς τὴν Χωροφυλακὴν καὶ ὑπὸ μυρίους κινδύνους τῶν Ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν, ἔναντι τῶν κατακτητῶν, ἐγένοντο δεκτοὶ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς οἰκογενείας, μετακινούμενοι εἰς ἄλλας περιοχὰς ὑπὸ πλείστας ὅσας μορφὰς καὶ δικαιολογίας.

Τὸ πρόβλημα ἤρξατο καθιστάμενον ὀξύτερον καὶ ἐνίοτε ἀνώτερον ἀνθρωπίνων δυνάμεων ἀπὸ τοῦ θέρους 1943 ὅτε, κατόπιν τῆς ἐσκεμμένως ὑπὸ τοῦ ΣΜΑ διατυμπανισθείσης ὡς προετοιμαζομένης ἀποβάσεως εἰς Ἑλλάδα τῆς πρὸς τοῦτο τόσον ἐπιτυχῶς ἐξαπολυθείσης παραπλανητικῆς ἐπιχειρήσεως «ΖΩΑ» καὶ τῆς μετὰ τὴν πραγματοποιηθεῖσαν ἀπόβασιν εἰς Σικελίαν ἀνατροπῆς τοῦ Μουσολίνι, οἱ Ἕλληνες κομμουνισταὶ ἐξαπέλυσαν κῦμα ἀγριωτάτης τρομοκρατίας καὶ ἐξοντώσεως κατὰ παντὸς ἀντιδρῶντος εἰς τὰ σχέδια των ἢ ἐπικίνδυνου διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τούτων. Μεταξὺ τῶν κυριωτέρων στόχων τοῦ Κ.Κ.Ε. ὑπῆρξεν ἡ Χωροφυλακὴ καὶ οἱ ἄνδρες της. Ἔκτοτε αἱ δολοφονίαι κατὰ τῶν ὀργάνων τῆς ἀσφαλείας κατέστησαν κανὼν καὶ ἡ πρὸς στιγμὴν ψευδοχαραυγὴ τῆς ἐλευθερίας ἐκαλύφθη ὑπὸ τῶν βαρυτέρων καὶ πλέον σκοτεινῶν νεφῶν τοῦ ἄγχους, τοῦ μαρτυρίου καὶ τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐθνικοῦ διλήμματος.

Τὸ Κ.Κ.Ε., μεθυσκόμενον καθ' ἑκάστην ἐκ τῶν συχνῶν ὑποχωρήσεων τῶν συμμάχων καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, μετὰ ἀχαρακτηρίστου μανίας, ἀκατονομάστως ἀνεντίμου ὑπουλότητος καὶ πρωτογόνων ἐνοτίκτων εἶχε στραφῆ κατὰ πάσης ἐθνικιστικῆς ὀργανώσεως καὶ διὰ σφαγῶν, φόνων—ἀδιακρίτως φύλου καὶ ἡλικίας—λεηλασιῶν, ἁρπαγῶν ἀλλὰ καὶ προδοσιῶν ἐβιάζετο νὰ ἐκκαθαρίσῃ πᾶσαν ἐνδεχομένην ἀντίστασιν ἢ ἀντίδρασιν καὶ μεταξὺ τῶν πρώτων στόχων του συμπεριελαμβάνοντο πάντοτε οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὡς ἐκ τούτου εἶχε δημιουργηθῆ μία κατάστασις ἐξαιρετικῶς λεπτὴ καὶ ἀφαντάστως κρίσιμος ἀπὸ ἐθνικῆς πλευρᾶς, κατάστασις ἀληθοῦς δοκιμασίας καὶ κρίσεως διὰ τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς. Λογικῶς εἶχον ἐναπομείνει τρεῖς θέσεις, ἡ μία μετὰ τῶν κομμουνιστῶν, ἡ ἄλλη μετὰ τῶν κατακτητῶν ὡς ἐπεδιώκετο τόσον ὑπὸ τῶν κατακτητῶν ὅσον καὶ ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν καὶ ἡ τρίτη εἴς τινα γωνίαν νεκροταφείου τινός. Περὶ τῶν ἐπιδιώξεων τῶν κατακτητῶν νὰ προσεταιρισθοῦν ὡρισμένας ἀντικομμουνιστικὰς δυνάμεις διὰ νὰ ἐνσπείρουν τὸν ἀλληλοσπαραγμὸν ὡμιλήσαμεν ἤδη, περὶ τοῦ σκοποῦ ὅμως τοῦ Κ.Κ.Ε. νὰ ἐξωθήσῃ τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς, τοὺς μὴ προσχωροῦντας εἰς αὐτό, εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ κατακτητοῦ δὲν ἔχομεν ἀπτᾶς ἀποδείξεις, τὸ συμπεραίνωμεν ὅμως ἐκ τῶν πραγμάτων, διότι τὶ θὰ ἔπρεπε νὰ πράξῃ πᾶς κινδυνεύων νὰ δολοφονηθῇ; Ἐὰν τὰ ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς συνέπραττον μετὰ τῶν Γερμανῶν θὰ κατέρρεον μετὰ τῶν Γερμανῶν καὶ θὰ ἐρρίπτοντο εἰς τὰς φυλακὰς καὶ εἰς τὰ ἐκτελεστικὰ ἀποσπάσματα ὑπὸ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, πρᾶγμα ὅπερ καὶ ἐπεθύμει τελικῶς τὸ Κ.Κ.Ε.

Τὸ Κ.Κ.Ε. διέπραξε πολλὰ σφάλματα καὶ ἐγκλήματα μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπῆρξε καὶ ἡ τοιαύτη τακτική του ἔναντι τῶν ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς, διότι θὰ ἔδει νὰ εἶχε μελετήσει καὶ νὰ εἶχε διαγνώσει πόσον βαθέως εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῆς Χωροφυλακῆς ἦσαν ριζωμένα τὰ ἰδανικὰ καὶ ἐθνικὰ ΠΙΣΤΕΥΩ, ὥστε καμία δύναμις νὰ μὴ εἶναι ἱκανὴ νὰ τοὺς μετακινήσει ἐκ τῶν ἐθνικῶν θέσεών των. Οὔτε μετὰ τῶν κομμουνιστῶν οὔτε μετὰ τῶν Γερμανῶν ἐσυνθηκολόγησαν,

ἀλλὰ παρέμεινον ἀκλόνητοι, δολοφονούμενοι καὶ φονευόμενοι ἔστω, ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν ἐπάλξεων ὅμως μέχρι τῆς τελικῆς νίκης.

Ἡ περίπτωσις τῆς Εἰδικῆς Ἀσφαλείας Κράτους καί τινες ἄλλαι μεμονωμέναι περιπτώσεις, περὶ ὧν ἐποιησάμεθα ἤδη λόγον, οὐδόλως δύνανται νὰ ἐπισκιάσωσιν ἢ νὰ κηλιδώσωσιν τὸ Σῶμα, οὔτε κἂν δύνανται νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν (40) εἰς τὴν τιτάνειον γενικὴν ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων προσπάθειαν. Ποτὲ εἰς τὴν Ἱστορίαν τῶν λαῶν τόσον ὀλίγοι ἄνθρωποι δὲν ἔπραξαν τόσον πολλὰ καὶ γενναῖα ὑπὲρ τῆς ἐθνότητος καὶ τῶν πολλῶν καὶ ποτὲ οἱ τοσαῦτα προσενεγκόντες δὲν ἀπετέλεσαν ἀντικειμενικὸν σκοπὸν καὶ θύματα ἑνὸς καταχθονίου καὶ ὀλεθρίου ἐγκληματικοῦ σχεδίου ὑπὸ τὸν πέπλον μιᾶς διεθνοῦς πολιτικῆς ἀπάτης, μέχρις ὅτου ἔλθῃ ἡ στιγμὴ καθ' ἣν θὰ ξεσχισθῇ ὁ πέπλος καὶ τότε οἱ ὀλίγοι θὰ καταχειροκροτηθοῦν ἀπὸ τὸ καθημαγμένον Ἔθνος.

Εἷς Μοίραρχος εἰς τὰ Γρεβενά, ἕνας ἄλλος Μοίραρχος εἰς Θεσσαλονίκην καὶ μία δεκὰς ἐπαναφερθέντων ἐξ ἀποτάξεως ἢ ἀποστρατείας ἐν Ἀθήναις μετά τινων περιβληθέντων τὸ τίμιον ἔνδυμα τοῦ Ἕλληνος Χωροφύλακος ἐγκληματικῶν καὶ τυχοδιωκτικῶν τύπων, ἀποτελοῦν τὴν οἰκτρὰν μειοψηφίαν τῶν ἐκτραπέντων. Ἀλλὰ διὰ τίνα λόγον καὶ ἐπὶ ποίου ἀντικειμένου οὗτοι ἐξετράπησαν; Ἡ περίπτωσις τοῦ Μοιράρχου Καζάνα δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον σοβαρᾶς ἐρεύνης καὶ συζητήσεως, διότι ἐπρόκειτο περὶ ἀτόμου παρανοητικοῦ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἐνῶ ἡ Γερμανία κατέρρεεν, ἐνῶ οἱ Γερμανοὶ ἀξιωματικοὶ ἀνωμολόγουν πλέον τὴν ἀρχὴν τῆς ἥττης τῆς Γερμανίας ὁ Καζάνας ἐπίστευεν εἰς τὴν νίκην τῆς Γερμανίας, διεκατείχετο δὲ ὑπὸ μιᾶς ἀκατασχέτου φιλοδοξίας καὶ ἀθεραπεύτου οἰήσεως καὶ ἐν τέλει ἠκολούθησεν τοὺς συμπτυσσομένους Γερμανοὺς οἰκογενειακῶς εἰς Γερμανίαν διὰ νὰ μὴν ἐπανέλθῃ ποτέ.

Οἱ ἐξ ἀποτάκτων καὶ ἀποστράτων ἐπαναφερθέντες καὶ ἰδίᾳ ὁ ἐξ αὐτῶν Λάμπου διήποντο βεβαίως ἐκ τοῦ στοιχείου τῆς ἰδιοτελείας, καὶ ὡς ὄργανα μιᾶς κωμικῆς πολιτικῆς ἐπιδιώξεως τοῦ Ταβουλάρη ἀρχικῶς καὶ ὡς ἀποκατασταθέντες εἰς ἀνωτάτους βαθμούς, συνειργάσθησαν μετὰ τοῦ ἐχθροῦ ἐπὶ ἑνὸς ἀγῶνος διὰ τὴν κήρυξιν καὶ ὄξυνσιν τοῦ ὁποίου δὲν ἦσαν ὑπεύθυνοι αὐτοί ἀλλὰ ἡ κομμουνιστικὴ ἡγεσία καὶ αἱ παρ' αὐτῆς ἐλεγχόμεναι ὀργανώσεις, ὡς πρῶται ἀρξάμεναι ὄχι χειρῶν ἀδίκων ἀλλὰ χειρῶν ἐγκληματικῶν.

Ἡ ἀπηλλαγμένη φοβίας καὶ σκοπιμότητος κριτικὴ δὲν δύναται νὰ μεμφθῇ τὴν θέλησιν καὶ ἀπόφασιν πρὸς ἀνάσχεσιν τοῦ κομμουνιστικοῦ χειμάρου δι' ἀντιστάσεως καὶ δὲν δύναται νὰ ἀντιπαρέλθῃ ἄνευ ἰδιαιτέρας ἐκτιμήσεως τὰς ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμ 59/15/1 ἀναφορᾷ τοῦ Λάμπου ἐκτιθεμένας ἀπόψεις (παράρτημα α.α. 133), εὑρίσκομεν ὅμως λίαν ἀξιομέμπτους τὰς μεθόδους ἃς μετῆλθεν κατὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ διεξαγωγὴν τοῦ ἀγῶνος καὶ τὸ ἔμψυχον ὑλικὸν τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποίησεν.

Ἡ διὰ τῆς καπηλεύσεως τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως ἐξαπολυθεῖσα ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν γενικὴ καταδρομὴ καὶ σφαγὴ κατὰ παντὸς ἐπιχειροῦντος νὰ διατηρήσῃ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πολιτικῆς του σκέψεως καὶ τὴν προσωπικήν του ἀξιοπρέ-

(40) Βλέπε καὶ σχετικὴν ἀνάλυσιν εἰς Ὑπόμνημα Ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς ἐν παραρτήματι Χ, 81.

πειαν ἀλλὰ καὶ κατὰ παντὸς ἀγωνιζομένου εἰλικρινῶς ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως, εἶχε προκαλέσει τοσαύτην ἀντίδρασιν, ὥστε ἡ ὀργάνωσις καὶ διεξαγωγὴ τοῦ ἀγῶνος ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἐπιτυχῶς καὶ ἐπὶ σοβαροῦ ἐπιπέδου καὶ οὐχὶ διὰ τῶν τυχοδιωκτῶν καὶ τροφίμων τῶν φυλακῶν, κατὰ τὴν ἀρχὴν «πάσσαλος πασσάλῳ ἐκκρούεται», ὡς ἐδικαιολογεῖτο συνεχῶς ὁ Λάμπου. Ἡ τοιαύτη πτῶσις τοῦ ἐπιπέδου τοῦ ἀντικομμουνιστικοῦ ἀγῶνος καὶ στρατοπέδου ἐξυπηρέτει τὰ σχέδια τοῦ Κ.Κ.Ε., διότι ἡ ποιότης τῶν τοιούτων προσώπων ὅσον καὶ ἡ ποιότης τοῦ ἀγῶνος των εὐκόλως διεβάλλετο πάντοτε καὶ ἀπεδοκιμάζετο καὶ ὑπὸ τοῦ ἐθνικόφρονος κόσμου.

Τὸ Κ.Κ.Ε. - Ε.Α.Μ. ἀφοῦ ἐδέσποσε τῶν διαφόρων ὀρεινῶν ὄγκων καὶ περιοχῶν διὰ τοῦ ΕΛΑΣ ἐστράφη κατὰ τῶν ἀστικῶν κέντρων διὰ τοῦ ἐφεδρικοῦ ΕΛΑΣ, διὰ τῆς Ε.Τ.Α. καὶ κυρίως διὰ τῆς τρομερᾶς εἰς ἐγκληματικότητα «Ὀργανώσεως προστασίας λαϊκοῦ ἀγῶνος» (Ο.Π.Λ.Α.), διὰ τῶν ὁποίων ἠθέλησε καὶ ἐπέτυχε νὰ καταπτοήσῃ πάντα ἀντιδρῶντα.

Δὲν δύναται ἀσφαλῶς νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι διεξήγαγεν ἐθνικὸν ἀγῶνα τὸ ΕΑΜ ὅταν τὴν 4 Σεπτεμβρίου 1943 ἐπετίθετο διὰ διακοσίων ἐνόπλων κατὰ τοῦ Ἀστυνομικοῦ τμήματος Νέας Ἰωνίας, τὸ ὁποῖον δὲν περιῆλθεν εἰς χεῖρας τῶν κομμουνιστῶν χάρις εἰς τὴν ἔνοπλον δίωρον ἀντίστασιν τῶν ἀνδρῶν τοῦ τμήματος ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ τότε Ἀνθυπομοιράρχου Σακελλαριάδη Κων, ὅπως δὲν δύνανται νὰ ἀναφέρωνται διὰ νὰ παραστήσωσι τὰ αἴτια τοῦ ἐθνικοῦ σπαραγμοῦ αἱ τόσαι ἄλλαι ἐγκληματικαὶ καὶ ἀνόσιαι κατὰ πολιτῶν, στρατιωτικῶν καὶ ἀστυνομικῶν δολοφονίαι καὶ ἐπιθέσεις ὡς καὶ κατὰ τῶν ἐντὸς τῶν πόλεων ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς, οὐδ' εἶναι εὐχερὲς εἰς τὸ Κ.Κ.Ε.-Ε.Α.Μ. νὰ ἀποφεύγῃ τὰ εἰρωνικὰ σχόλια καὶ τὰ καυστικὰ ἐρωτηματικὰ ἐὰν δι' ὅλα τὰ ἐγκλήματα ταῦτα ἐπιχειρήσῃ νὰ προβάλῃ αἴτια ἐθνικῆς κρίσεως καὶ συνειδήσεως.

ΤΑΓΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ—ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ—ΑΘΗΝΑΙ

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν κομμουνιστικῶν αὐτῶν ἐγκλημάτων, καθ' ὅλην τὴν Χώραν, ὑπῆρξαν πολλαπλᾶ καὶ ἐν πολλοῖς δὲν τιμοῦν τὸ ἔθνος. Ἐκ τῶν πλέον καταστρεπτικῶν ὑπῆρξεν ὁ ἐμφύλιος πόλεμος καὶ ἐκ τῶν ἀνεπιτρέπτων ἡ μετὰ τοῦ κατακτητοῦ συνεργασία διὰ τὸν κατὰ τῶν κομμουνιστῶν ἀγῶνα.

Ὅπως θὰ ἴδωμεν κατωτέρω ἠδύνατο νὰ ὀργανωθῇ καὶ νὰ διεξαχθῇ ἀντικομμουνιστικὸς ἀγὼν μακρὰν ἐξαρτήσεως καὶ συμπράξεως μετὰ τῶν Γερμανῶν, ἀλλὰ εἰς τοῦτο ἔπταισεν τὸ ἀψίκορον καὶ πρόχειρον πνεῦμα πολιτικοστρατιωτικῶν τινῶν παραγόντων καὶ ἡ ἔμμονὴ εἰς τὰς τυφλὰς καὶ ἰδιοτελεῖς πολιτικὰς μεθόδους των.

Κατὰ τὸν φυσικὸν νόμον, καθ' ὃν ἡ δρᾶσις προκαλεῖ ἀντίδρασιν, ὅτε πλέον εἶχον ἀποχαλινωθῇ οἱ κομμουνισταί, διάφοροι παράγοντες συνεζήτουν τὸν τρόπον τῆς ἀντιδράσεως, αὐτῆς τῆς εὐκαιρίας ἐδράχθη ὁ στρατηγὸς Πάγκαλος καὶ ὑπέδειξε τὴν σύστασιν τῶν ταγμάτων Ἀσφαλείας (41). Περὶ τῶν ὁμάδων καὶ τμημάτων Πούλου, ΕΣΠΟ, ΕΑΣΑΔ, Δάγκουλα κλπ. δὲν δύναται ἐνταῦθα νὰ γίνῃ λόγος, εἰμὴ ὅτι ὑπῆρξαν τμήματα ἐξ ἴσου ἐχθρικὰ διὰ τὴν Χωροφυλακὴν ὅσον καὶ τὰ τμή-

---

(41) Οὕτω κατέθεσεν ἐνώπιον τοῦ εἰδικοῦ δικαστηρίου ὁ κατοχικὸς Πρωθυπουργὸς Ἰωαν. Ράλλης — Βλέπε καὶ Δ. Μπενετάτου σελ. 144 - 147.

ματα τοῦ ΕΑΜ - ΚΚΕ., ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ταγμάτων Ἀσφαλείας θ' ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα τόσα ὅσα θεωροῦμεν ἀπαραίτητα διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῶν σχέσεών των μετὰ τῆς Χωροφυλακῆς. Κατωτέρω καὶ εἰς ἰδιαιτέραν ἐπίσης παράγραφον θὰ παρακολουθήσωμεν τὰ τῆς ἐξελίξεως τῆς τύχης τῶν ταγμάτων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν ἐθνικῶν ἐπὶ τῆς Χωροφυλακῆς ἐπιπτώσεων.

Ἡ Ἱστορία εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ εἶναι διστακτικὴ εἰσέτι ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἵδρυσιν, λειτουργίαν καὶ δρᾶσιν τῶν ταγμάτων Ἀσφαλείας, διότι ἡ κοινὴ γνώμη διατελεῖ εἰσέτι ὑπὸ τὸν ἀντίλαλον μιᾶς ὀξυτάτης ἐναντίον των διεθνοῦς πολεμικῆς, παρὰ ταῦτα ὅμως δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι τὰ τάγματα ταῦτα ἔσχον ὁπωσδήποτε δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς Χωροφυλακῆς, καθ' ὅσον σὺν τοῖς ἄλλοις ἐδημιούργησαν πολιτικὴν ἀτμόσφαιραν ἐμφυλίου πολέμου—ὑπὸ τὴν ρυθμιστικὴν ἐπέμβασιν ἢ καὶ συνεργασίαν ἐνίοτε τῶν κατακτητῶν—εἰς ἣν παρέσυρον ἀναγκαστικῶς καὶ ἐκβιαστικῶς πολλάκις καὶ τὰς δυνάμεις τῆς Χωροφυλακῆς, ἰδία ἐν τῇ περιοχῇ τῶν Ἀθηνῶν.

Ἐκ τῆς τοιαύτης συμπράξεως εὐζώνων καὶ ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς, καὶ μάλιστα τῆς κατ' εὐφημισμὸν Χωροφυλακῆς τῆς εἰδικῆς Ἀσφαλείας, εἶχε προκληθῆ ἀληθὴς δοκιμασία διὰ τὰ στελέχη τῆς Χωροφυλακῆς, ἅτινα, μὴ δυνάμενα ἄλλως πῶς ν' ἀντιδράσωσιν, ἠρκοῦντο εἰς μίαν παθητικὴν ἀδιαφορίαν κατὰ τὰς διατασσομένας κοινὰς ἐκκαθαριστικὰς ἐπιχειρήσεις, καὶ δὲν ὑπῆρξαν ὀλίγαι περιπτώσεις καθ' ἃς εἶχον καταστῆ ὕποπτοι πρὸ τῶν ὀμμάτων τῶν ὑπὸ τῶν Ταβουλάρη-Λάμπου στρατολογηθέντων «τύπων» τῆς εἰδικῆς Ἀσφαλείας.

Βάσει τῶν συγκεντρουμένων πληροφοριῶν ἐνηργοῦντο ἐκκαθαριστικαὶ ἐπιχειρήσεις εἰς διαφόρους συνοικισμοὺς πρὸς ἐξουδετέρωσιν διαφόρων ἐνόπλων κομμουνιστικῶν ἑστιῶν καὶ διεισδύσεων, καθ' ἃς συνήπτοντο ἀληθεῖς μάχαι ἐνίοτε, ἐπηκολούθουν ἔρευναι μετὰ τινων κρουσμάτων κλοπῶν καὶ συλλήψεις.

Εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν διατασσομένας τοιαύτας ἐπιχειρήσεις διετάσσοντο καὶ ἐλάμβανον μέρος ἅπασαι αἱ ἐν Ἀθήναις δυνάμεις Χωροφυλακῆς καὶ τοιαῦται τῶν ταγμάτων ὡς καὶ Ἀστυν. Πόλεων. Οὐδέποτε ὅμως ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται τῆς Χωροφυλακῆς, ἐκτὸς τῶν ἀνηκόντων εἰς Εἰδικὴν Ἀσφάλειαν καὶ εἰς τὰς εἰδικὰς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ ὁμάδας, μετεῖχον τῶν μαχητικῶν ὁμάδων καὶ τῶν συνεργείων ἐρεύνης, ἰσχυριζόμενοι ἔλλειψιν πεῖρας καὶ γνώσεως προσώπων καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀγανακτοῦντες ἐνίοτε ἐκ τῶν καταφώρων πιέσεων καὶ αὐθαιρεσιῶν, ἔπραττον ὅ,τι ἠδύναντο—προκινδυνεύοντες—πρὸς διευκόλυνσιν τουλάχιστον τῶν καταπιεζομένων, ὡς δυνάμεις φρουρήσεως τῶν περιοχῶν.

Ἀλλὰ καὶ πέραν τούτων οἱ μόνιμοι Ἀξιωματικοὶ εὑρεθέντες πρὸ τῆς ἀνεντίμου καὶ σκληρᾶς Γερμανικῆς συμπεριφορᾶς συνεσπειρώθησαν διὰ μίαν ἀποφασιστικὴν ἐκτίναξιν. Μετὰ προηγουμένην σύσκεψιν καὶ ἀνταλλαγὴν γνωμῶν εἰς ὁρισθεῖσαν ὥραν εἷς σοβαρὸς ἀριθμὸς παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν Ἀναστ. Ταβουλάρη καὶ ἐν χορείᾳ διετύπωσεν ἔντονα παράπονα διότι Ἕλληνες συλληφθέντες παρὰ δυνάμεων Χωροφυλακῆς εἰς ἐκκαθαριστικὰς ἐπιχειρήσεις ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν συνοικισμῶν παρελήφθησαν καὶ ἐτυφεκίσθησαν παρὰ τῶν Γερμανῶν. Ἐξ ὅσων ἠδυνήθημεν νὰ διακριβώσωμεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην συμμετέσχον καὶ οἱ τότε Ταγματάρχαι Ἰωάν. Σπαθῆς, Κων. Καρύτσας, Μοίραρχοι Τασσόπουλος Σπυρ., Παπακώστας Κων., Καράγεωργας Παν., Μαλτέζος Παν.,

Δημακόπουλος Διον., Μανάρας Λουκᾶς καὶ ὁ ὑπομοίραρχος Ἀνευλαβὴς Σταῦρος. Ἐν τέλει ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἐδήλωσεν μὲ κατηγορηματικότητα εἰς τὸν Ταβουλάρην ὅτι ἐὰν μὲν δύναται ἡ Κυβέρνησις ν' ἀποτρέψῃ τὰς Γερμανικὰς ἐπεμβάσεις εἰς τὰ ἐγχειρήματα Χωροφυλακῆς καὶ νὰ διασφαλίσῃ τοὺς συλλαμβανομένους ἐκ τῶν Γερμανικῶν χειρῶν, διὰ τῆς ἐφαρμογῆς μόνον τῶν κειμένων Ἑλληνικῶν νόμων, τότε θὰ ἠδύναντο καὶ οὗτοι νὰ συνεχίσωσι μετέχοντες εἰς τὰς διατασσομένας ἐκκαθαριστικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ νὰ καταδιώκουσι τοὺς κομμουνιστάς, ἄλλως συμμετέχοντες καταναγκαστικῶς εἰς οὐδεμίαν σύλληψιν ἢ ἄλλην ἐνέργειαν θὰ προβαίνωσιν. Ὁ Ταβουλάρης εἰς τὸ τεθὲν ὠμῶς θέμα ἀπήντησεν, πρὸς τιμήν του, μετὰ παρρησίας ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποσχεθῇ τοιαύτην συμφωνίαν. Ἔκτοτε αἱ τακτικαὶ δυνάμεις Χωροφυλακῆς ἐχρησιμοποιήθησαν δίπαξ μόνον, ὅτε διαπιστωθέντος ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ὅτι εἰς οὐδεμίαν σύλληψιν προέβαινον ἀπηλλάγησαν πάσης περαιτέρω χρησιμοποιήσεως.

Ἀναφέρονται καὶ ἀρκεταὶ περιπτώσεις καθ' ἃς ἀπηλευθερώθησαν μὲ προφανεῖς κινδύνους παρ' ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς συλληφθέντες παρὰ τῶν Εὐζώνων καὶ τῶν εἰς τὴν εἰδικὴν ἀσφάλειαν κλπ. ἀνηκόντων καὶ παραδοθέντες αὐτοῖς πρὸς φρούρησιν. Ὁ κατὰ τὸ 1943 διοικητὴς τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς, Συνταγματάρχης Ποδότας Ποθητός, προέβη εἰς ἀπόλυσιν ἀτόμων συλληφθέντων εἰς περιοχὴν Καισαριανῆς παρὰ τσολιάδων καὶ ὁμάδος εἰδικῆς Ἀσφαλείας καὶ παραδοθέντων εἰς τὴν Σχολὴν πρὸς φρούρησιν, διότι διεῖδεν ὅτι ἡ τύχη τούτων θὰ ἦτο λίαν ἀμφίβολος. Εἷς, ἐκ τῶν φερομένων ὡς ἀνηκόντων εἰς τὴν Εἰδικὴν Ἀσφάλειαν, κατήγγειλε τὸν Ποδόταν εἰς τοὺς Γερμανοὺς καὶ ἐπὶ 15 ἡμέρας ἐκρύπτετο ὁ Συνταγματάρχης φοβούμενος σύλληψίν του.

Διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν τῶν ἐν Ἀθήναις ταγμάτων Ἀσφαλείας, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης διατεθέντων μονίμων Ἀξιωματικῶν καὶ Ὑπαξιωματικῶν, ἐχρησιμοποιήθη ἔμψυχον ὑλικὸν οὐχὶ καλῆς ποιότητος καὶ βαθμιαίως ἔνιοι ἐξ αὐτῶν εἶχον ἀποβῆ ἀντίποδες τῶν λαϊκῶν καπεταναίων τοῦ Κ.Κ.Ε. Εὐτυχῶς ὅτι τοιοῦτον πνεῦμα πειθαρχίας τῶν Ταγμάτων καὶ Εἰδικῆς Ἀσφαλείας δὲν ἔσχεν ἐπιδράσεις ἐπὶ Χωροφυλακῆς. Πρέπει νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα ὅτι παρὰ τὴν ρευστότητα, τὴν ὁποίαν ἠνείχοντο οἱ ὡς ἡγέται τοῦ Σώματος ἐξ ἀποτάκτων καὶ ἀποστράτων τοποθετηθέντες καὶ παρὰ τὸν παραγοντισμὸν τὸν ὁποῖον ἐνεφάνιζον οἱ πέριξ αὐτοῦ ἐπίλεκτοι τοῦ Ταβουλάρη, αἱ πλέον ἀξιόλογοι ἀπὸ πλευρᾶς μαχητικότητος ὑπηρεσίαι ἐνεφάνιζον, χάρις εἰς τὴν ἀποφασιστικὴν καὶ δραστηρίαν διοίκησιν τῶν εἰς ταύτας τοποθετηθέντων ὡς διοικητῶν καὶ τῶν λοιπῶν ὑπηρετούντων Ἀξιωματικῶν, ἓν πειθαρχημένον, ὀργανικῶς συγκεκροτημένον καὶ ὑπὸ πλήρους ἀλληλεγγύης διαπνεόμενον σύνολον. Εἰς τὸ ἑπόμενον κεφάλαιον θὰ ἴδωμεν ὅτι τόσον ἡ Σχολὴ Χωροφυλακῆς, ἀδιαλείπτως λειτουργοῦσα, ὅσον καὶ τὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς δι' ἐπιλογῆς καὶ δι' ἐκπαιδεύσεως, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὀργάνωνον τὰς θέσεις των ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐτροφοδότουν διὰ καταλλήλου ἐμψύχου ὑλικοῦ, μετὰ προηγουμένην ἐκπαίδευσιν, τὰς ἐν λειτουργίᾳ ὑφισταμένας ὑπηρεσίας τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἀπὸ εὑρισκομένην εἰς χεῖρας ἡμῶν ἔκθεσιν τοῦ ὑπομοιράρχου Ἀλικάκου πληροφορούμεθα ὅτι κατὰ τὰς ἀρχὰς Δεκεμβρίου 1943 μία ἀξιόλογος δύναμις, ὑπὸ τοὺς Ἀντ/ρχην Καμάρην Δημ. καὶ Ταγ/ρχην Σκάγιαννην Θεόδωρον, ἀνεχώρησεν εἰς

Πύργον Ἡλείας διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν τῆς δυνάμεως τῆς ὁμωνύμου Διοικήσεως, ἥτις εἶχεν ὑποστῆ τρομερὰν μείωσιν, παρόμοιαι δὲ ἀποστολαὶ διενεργήθησαν καὶ πρὸς ἄλλα ἀστικὰ κέντρα.

Πέραν τῆς Πρωτευούσης αἱ μεταξὺ ταγμάτων Ἀσφαλείας καὶ Χωροφυλακῆς δημιουργηθεῖσαι σχέσεις ὑπῆρξαν ἀπὸ μέτριαι ἕως κακαί. Διὰ τῶν διορισθέντων κατὰ περιοχὰς Στρατιωτικῶν Διοικητῶν ἀνεβίωσεν ὁ κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα θεσμὸς τῶν «Ἀρχηγῶν» καταδιώξεως τῆς ληστείας, οἵτινες,ποιούμενοι χρῆσιν τῆς ὑπεροχῆς τῶν βαθμῶν των καὶ τῶν ἀθλίων συνθηκῶν κατὰ τὰ λοιπά, ἐδημιούργησαν ἐνίοτε θέματα ἐκνευρισμοῦ καὶ ταλαιπωρίας τῶν ἀπὸ ἐτῶν ἤδη συνεχῶς ταλαιπωρουμένων καὶ πληττομένων ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς.

Δὲν προτιθέμεθα νὰ ἐπεκταθῶμεν εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῶν συμβάντων καὶ εἰς τὸν καταμερισμὸν τῶν εὐθυνῶν περὶ τὴν ἔκτασιν τῶν τοιούτων σχέσεων, φρονοῦμεν ὅμως ὅτι θὰ παρέξωμεν πλήρη εἰκόνα τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως παραθέτοντες τὰ κείμενα ἐγγράφων δύο διαφορετικῶν Στρατιωτικῶν Διοικήσεων, ἐξ ὧν προκύπτει ἡ αὐθαίρετος κατάλυσις τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἡ διαρκὴς προσπάθεια τῶν Ταγμάτων νὰ ἀφομοιώσωσιν εἰς ἑαυτὰ καὶ τά τε ἔργα καὶ τὴν δύναμιν τῆς Χωροφυλακῆς, ἥτις, ἐπιθυμοῦσα τὸν διαχωρισμὸν τῶν εὐθυνῶν ἀλλὰ καὶ τῶν ἔργων, ἤθελε τὴν ἀνεξαρτησίαν της βάσει τῶν κειμένων διατάξεων. Εἰδικώτερον, ἡ Ἀνωτέρα Στρατιωτικὴ Διοίκησις Ναυπάκτου κλπ. τὴν 27ην Ἰουλίου 1944 ἐξέδωκε τὴν ἀκόλουθον διαταγὴν πρὸς τὴν ἐν Ναυπάκτῳ Ὑποδιοίκησιν Χωροφυλακῆς.

ΔΙΑΤΑΓΗ

Ἀριθμ. Πρωτ. 132

«Ἀπὸ σήμερον ἅπασαν τὴν δύναμιν τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Ναυπάκτου τίθημι ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ ἑδρεύοντος ἐνταῦθα II τάγματος δι' ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας ἡμέρας τε καὶ νυκτός.

Ὁ Διοικητὴς Ἀνθ/ρχος κ. Ἰω. Δασκαλάκης νὰ παρουσιασθῆ ἵνα λάβη διαταγάς».

Ναύπακτος τῇ 27 Ἰουλίου 1944

Ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Ὀρφανίδης Ἀλ. Ὑποστράτηγος

Ἡ Ὑποδιοίκησις Χωροφυλακῆς, ἐπικαλουμένη τὰς ὑφισταμένας διατάξεις τοῦ τε ὀργανισμοῦ καὶ τοῦ Κανονισμοῦ Χωροφυλακῆς, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ.879/64/12 αὐθημερὸν ἀναφορᾶς της ἀνέφερεν ὅτι δὲν τῆς ἦτο νόμῳ ἐφικτὸν νὰ συμμορφωθῆ μὲ τὴν ἀνωτέρω διαταγὴν καὶ ὅτι ἐζήτησε πρὸς τοῦτο ὁδηγίας τῶν προϊσταμένων της ὑπηρεσιῶν. Ἡ Στρατιωτικὴ Διοίκησις ὑπέβαλεν τὴν ἀναφορὰν ταύτην εἰς Ὑπουργεῖον ἐσωτερικῶν, ὅπερ ὅμως δὲν ἀπήντησεν ἀκόμη!! (42).

Παρόμοια θέματα, καὶ ὡς ἐκ τούτου προστριβαί, εἶχον δημιουργηθῆ μεταξὺ ὅλων τῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς καὶ τῶν Εὐζωνικῶν Ταγμάτων.

---

(42) Βλέπε ὑπ' ἀριθ. 142 ἀπὸ 8-5-1944 ἔγγραφον Στρατιωτικῆς Δ/σεως Εὐβοίας καὶ ὑπ' ἀριθμ. Ε.Π. 85 Στρατιωτικῆς Δ/σεως Ναυπάκτου κλπ. ἐν παραρτήματι Χ, ὑπ' αὐξ. ἀριθμ. 125 καὶ 126.

Ἡ Δ.Χ. Ἀκαρνανίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 42/184/1 ἀπὸ 5-5-1944 ἀναφορᾶς της ἐζήτει διευκρινήσεις περὶ τῶν μεταξὺ Χωροφυλακῆς καὶ Εὐζωνικῶν Ταγμάτων σχέσεων, καθ' ὅσον κληθεὶς ὁ Διοικητὴς τῆς Διοικήσεως παρὰ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ ΙΙΙ τάγματος τῷ ἀνεκοινώθη ὅτι κατόπιν ἐγκρίσεως καὶ τοῦ Γερμανοῦ συνδέσμου Ἀξιωματικοῦ ἡ Δ.Χ. Ἀκαρνανίας ὑπάγεται εἰς τὸ τάγμα εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν διάθεσιν τῆς δυνάμεως, τὰς ἐπιχειρήσεις, τὰς συλλήψεις κλπ. ζητήματα Δημ. Ἀσφαλείας.

Τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5/3/8 ἀπὸ 21-5-44 ἐγγράφου του ὑπέβαλεν τὴν ἀναφορὰν ταύτην εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν καὶ ἐζήτει τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν σχέσεων, καθ' ὅσον δι' οὐδεμιᾶς διατάξεως προεβλέπετο ἡ ὑπαγωγὴ τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὰ τάγματα, ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτοῦ τὸ Ὑπουργεῖον δὲν ἀπήντησε, ἐγκαταλεῖψαν τὴν ἐξέλιξιν εἰς τὴν μοῖραν της.(43)Οὕτω καὶ τὰ ἱδρυθέντα Εὐζωνικὰ τάγματα ἀπετέλεσαν καὶ ταῦτα μίαν δύναμιν καταδυναστεύσεως τῆς χωροφυλακῆς καὶ ὄχι μόνον τοῦτο ἀλλὰ καὶ μίαν αἰτίαν νὰ παρασυρθῶσιν εἰς ἐκνόμους ἐνεργείας ὡρισμένα ὄργανα τοῦ Σώματος.

Ἡμεῖς δὲν ρίπτομεν τὴν πέτραν τοῦ ἀναθέματος κατὰ τῶν ταγμάτων, ἀλλὰ κατὰ τῆς νοοτροπίας καὶ τῶν μεθόδων ἐν τῇ δράσει.

Ὑπῆρξαν περιπτώσεις, καθ' ἅς τὰ τάγματα Εὐζώνων συνεπολέμησαν γενναίως καὶ τιμίως μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τῆς κομμουνιστικῆς μανίας καὶ ὑπῆρξαν τάγματα εἰς τὰ ὁποῖα κατέφυγον καὶ καταδιωκόμενοι ὑπὸ τῶν κατακτητῶν Ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται τοῦ Σώματος καὶ ἀνεφέρθημεν ἤδη εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ τότε ὑπομοιράρχου Μουρκογιάννη Γεωργ. Τὰ τάγματα ταῦτα εἶναι τὰ ἐπανδρωθέντα διὰ τῶν ἀνδρῶν τῶν διαλυθεισῶν ἐθνικῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων Πελοποννήσου.

Ἡ τελευταία ἔνοπλος ἀνταρτικὴ ἐθνικιστικὴ ἀντίστασις ἐν Πελοποννήσῳ κατέρρευσε μετὰ τὴν μάχην τῆς Παλαιοχώρας κατὰ τὴν 28-10-1943, μεθ' ὃ αἱ δυνάμεις τοῦ Κ.Κ.Ε., ὡς δυνάμεις ἑνὸς νεωτέρου Ἰμβραὴμ, ἐπεδόθησαν εἰς τὴν ἐξουδετέρωσιν πάσης ἐθνικῆς σκέψεως.

Ἡ συκοφαντία ἐνέσπειρε τὴν φοβίαν καὶ κυρίως τὴν ἀμφιβολίαν, ἀλλ' ἡ τρομερὰ συμπίεσις ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐγκατάλειψιν ὅλων τῶν τύπων καὶ προσχημάτων καὶ τὴν βαρυκοΐαν εἰς τοὺς συμμαχικοὺς ἐλιγμοὺς καὶ ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς αὐτοαμύνης ἀνεπήδησεν τὸ ὑπὸ τὸν γεωπόνον Λεωνίδαν Βρεττᾶκον τάγμα Σπάρτης καὶ ἀμέσως ἐν συνεχείᾳ τὸ τάγμα Γυθείου, ἐπανδρωθέντα ἐξ ἐπιλέκτων πολιτῶν. Εἰς ταῦτα ἐνετάγησαν καὶ οἱ ὑπὸ τῶν κατακτητῶν καὶ κομμουνιστῶν καταδιωκόμενοι ὑπομοίραρχοι Γεωργ. Μουρκογιάννης καὶ Νικ. Μαργιόλης, ὁ ἀνθ/στὴς Ἠλίας Βελαχοντᾶκος κλπ.

Ὀλίγον βραδύτερον συνεκροτήθη καὶ τὸ τάγμα Καλαμῶν ὡς καὶ εἰς Μελιγαλᾶ καὶ Γαργαλιάνους ἐδημιουργήθησαν ἔνοπλοι κατὰ τῶν κομμουνιστῶν ἐξεγέρσεις, αἵτινες ἐστοίχισαν πολὺ αἷμα καὶ εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν λαὸν καὶ εἰς τὴν ἐκεῖσε Χωροφυλακήν, ὡς δι' ἐλαχίστων θ' ἀναφερθῶμεν κατωτέρω.

Τὰ ἀνωτέρω κατὰ τὴν Νοτιοδυτικὴν Πελοπόννησον συσταθέντα τάγματα,δὲν προεκάλεσαν ἀξιολόγους προστριβὰς καὶ ἐπιπτώσεις εἰς τὰς μετὰ τῆς Χωροφυλακῆς σχέσεις των.

---

(43) Βλέπε φακελ. 29/551 φακ. κλπ. Ὑπουργείου Δημ. Τάξεως.

Οἱ στρατιωτικοί, περὶ τῆς ἐφεκτικότητος τῶν ὁποίων κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον θὰ κρίνουν πλέον ἀνεπηρεάστως οἱ ἱστορικοὶ τοῦ μέλλοντος, ἐνεφάνησαν μίαν περίεργον νοοτροπίαν καὶ ἀντίληψιν. Υἱοθέτησαν καὶ ἐπήνδρωσαν τὰ τάγματα Εὐζώνων δι' ἕναν ἐμφύλιον πόλεμον, ἀλλὰ ἐνδιαφέρθησαν καὶ διὰ τὴν τήρησιν τοῦ διεθνοῦς δικαίου. Οὕτω ἐξεταζόμενος ὁ Στρατηγὸς Γυαλίστρας εἰς τὴν κατὰ τῶν μελῶν τῶν κατοχικῶν κυβερνήσεων δίκην κατέθεσεν ὅτι «Ἡ ἵδρυσις τῶν ταγμάτων ἦτο σύμφωνος πρὸς τὸ Διεθνὲς Δίκαιον ... ἐὰν οἱ ἄνδρες τῶν ταγμάτων 'Ασφαλείας ἐνεδύοντο μὲ στολὰς χωροφυλάκων καὶ ὄχι εὐζώνων ...». Ἡ ἄποψις αὐτὴ στηριζομένη ἐπὶ τῆς νομικῆς βάσεως ὅτι εἰς τὰ κατεχόμενα ἐδάφη διατηροῦνται αἱ δυνάμεις ἀσφαλείας, ἀσφαλῶς δὲν παρέχει τὸ δικαίωμα εἰς τὸν οἱονδήποτε νὰ διασύρῃ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ὑπόληψιν ἑνὸς 'Εθνικοῦ Σώματος, ὡς ἡ Χωροφυλακή, διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως του εἰς σκοποὺς ἐμφυλίου πολέμου, ἀλλὰ ἀπορία ψάλτου βὴξ ἐστί. Δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπιτραπῇ τὸ προβάδισμα εἰς τοὺς κομμουνιστάς. 'Εκ τούτου δυνάμεθα νὰ ὑποστηρίξωμεν ὅτι ἡ αὐτὴ ἀντίληψις ἐπικρατήσασα καὶ κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον ὡδήγησεν καὶ εἰς τὴν σύστασιν τοῦ ἀποκληθέντος «Β' 'Αρχηγεῖον Χωροφυλακῆς» Πελοποννήσου.

Οὕτω ἐξεδόθη ὁ νόμος 1236 τῆς 20ης Φεβρουαρίου, δημοσιευθεὶς εἰς Φ.Ε.Κ. 43 τῆς 1-3-44, «περὶ ἱδρύσεως Β' 'Αρχηγείου Χωροφυλακῆς Πελοποννήσου καὶ συγκροτήσεως προτύπων ταγμάτων Χωροφυλακῆς» ἐπὶ σκοπῷ παγιώσεως τῆς Δημοσίας τάξεως.

Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον τὰ ἐν Λακωνικῇ συσταθέντα ὡς ἀνωτέρω τάγματα ἀπεκλήθησαν τάγματα Χωροφυλακῆς, τὸ δὲ 'Αρχηγεῖον ἐγκατασταθὲν ἐν Τριπόλει ὑπὸ τὸν Συν/ρχην Πεζικοῦ Δ. Παπαδόγκωναν ὑπήχθη ἀπ' εὐθείας εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ Ὑπουργείου 'Εσωτερικῶν. Κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον προεβλήθη ὅτι δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν 'Εσωτερικῶν ἠδύνατο νὰ συσταθῶσι καὶ ἕτερα τάγματα καὶ ὅτι ἡ δι' ἀξιωματικῶν ἐπάνδρωσις τούτων θὰ ἐγένετο δι' ἀξιωματικῶν τοῦ στρατεύματος ἀποσπασμένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου 'Εθνικῆς 'Αμύνης καὶ δι' ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς, οὐδεμία δὲ δικαιοδοσία παρείχετο εἰς τὸ ὡς ἀνωτέρω συσταθὲν Β' 'Αρχηγεῖον ἐπὶ τῶν ὑπολοίπων δυνάμεων Χωροφυλακῆς. Οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰ τάγματα τοῦ νόμου τούτου ἐθεωροῦντο ὡς ἄνευ θητείας Χωροφύλακες δι' ὅλας τὰς περιπτώσεις, δι' ὃ καὶ διὰ τὴν μισθοτροφοδοσίαν, ἐνδυμασίαν, ὑπόδυσιν κλπ. τῆς δυνάμεως τοῦ Β' τούτου 'Αρχηγείου ἐπεφορτίζσετο διὰ τοῦ νόμου 1236 ἡ Δ/νσις 'Επιμελητείας τῆς Χωροφυλακῆς. Τὸ Β' 'Αρχηγεῖον συνεκροτήθη καὶ ἐλειτούργησε κατὰ τὰ ἐν τῷ στρατεύματι κρατοῦντα, ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται τῆς Χωροφυλακῆς ἐχρησιμοποιήθησαν μόνον διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν τοῦ ΙΙ γραφείου τούτου.

'Επανερχόμενοι καὶ αὖθις εἰς τὰς γενικὰς περὶ τῶν Εὐζωνικῶν ('Ασφαλείας) ταγμάτων παρατηρήσεις, ὀφείλομεν, ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ διαστείλωμεν τὸν βαθμὸν τῶν σχέσεων μεταξὺ τούτων καὶ Χωροφυλακῆς διὰ τὴν Πελοπόννησον ἀπὸ τῆς ὑπολοίπου 'Ελλάδος, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ προβῶμεν καὶ εἰς ὡρισμένας διαπιστώσεις ἀσχέτους τοῦ δημιουργηθέντος καὶ ἐπικρατήσαντος ἐν 'Αθήναις κλίματος. Ὁ Βρεττανὸς ἐργατικὸς βουλευτὴς Ζηλιάκους, εἰς ἐκδοθὲν βιβλίον του, ὁμιλεῖ ἀπροκαλύπτως περὶ εἰδικῶν συμφωνιῶν καὶ ἐπαφῶν Ἄγγλων πρακτόρων μετὰ τῶν ἡγητόρων τῶν ταγμάτων 'Ασφαλείας.

Περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ ἐξελίξεων θὰ ὁμιλήσωμεν εἰδικώτερον ἐν ἰδίᾳ κατω-

τέρω παραγράφω, καθ' ὅσον ἐκεῖσε ἔλαβον χώραν δραματικαὶ καὶ ἀλλόφρονες σκηναὶ καὶ πράξεις ἐκ τῶν κατὰ τῶν ταγμάτων καὶ τῆς συνυπαρχούσης Χωροφυλακῆς κομμουνιστικῶν ἐπιθέσεων.

Ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ ταύτῃ παραγράφῳ θ' ἀναφερθῶμεν καὶ εἰς τὰς προσπαθειας τῆς ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ σχηματισθείσης Κυβερνήσεως Ἐθνικῆς Ἑνότητος καὶ εἰς τὰς ἐκ τούτων συνεπείας.

Ὁ Τσακαλῶτος, ἐκφράζεται μετ' ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης διὰ τὰ τάγματα, ἀποκαλῶν ταῦτα ἀπαραίτητα καὶ εὐεργετικὰ διὰ τὸ ἔθνος.(44)

Ὁ Μητροπολίτης Παντελεήμων ἀναφέρει ὅτι (45) : Ὁ τότε Ἀντ/ρχης Γκίκας Σόλων — μετέπειτα ἀρχηγὸς Γ.Ε.Σ. καὶ Ὑπουργὸς Δημ. Ἔργων — μετὰ πολλῆς πικρίας — ἐν Αἰγύπτῳ — ἐπληροφόρει τὸν Μητροπολίτην περὶ τῆς Κυβερνητικῆς ἀποφάσεως νὰ διαλυθοῦν τὰ τάγματα ἀσφαλείας καὶ ἀναφέρει ἐν συνεχείᾳ ὅτι, ἐπισκεφθεὶς τὴν ἰδίαν ἑσπέραν τὸν πρωθυπουργόν, ἔσχεν μετ' αὐτοῦ συζήτησιν διὰ τὴν μὴ διάλυσιν τῶν ταγμάτων, τοῦ Μητροπολίτου τονίζοντος τὴν ἀνάγκην τῆς μὴ διαλύσεως τῶν ταγμάτων, διότι οὔτε τὸ Ε.Α.Μ. θὰ διαλύσῃ τὸν Ε.Λ.Α.Σ. Ὁ Πρωθυπουργὸς μετετόπισε τὴν εὐθύνην εἰς τοὺς Ἄγγλους.

Τὰ τάγματα, κατὰ γενικὸν κανόνα, καὶ προεκάλεσαν ἀλλὰ καὶ συνεκράτησαν τὴν θηριωδίαν τῶν κομμουνιστῶν καὶ παρέσχον ἐρείσματα, εἰς τὴν ἐθνικόφρονα πολιτικὴν ἡγεσίαν, νὰ ζητήσῃ ἀνταλλάγματα διὰ τὴν διάλυσίν των.

Αἱ θυσίαι τῶν ταγμάτων Ἀσφαλείας ὑπῆρξαν τρομεραί, ὅπου δὲ συνέπεσε νὰ συμπολεμήσωσι ταῦτα ἐν ὁμονοίᾳ μετὰ τῆς Χωρ/κῆς, οἱ εἰς ταῦτα ὑπηρετήσαντες ἀξιωματικοὶ τοῦ Στρατοῦ ἠσθάνθησαν δι' ἀμέσου ἀντιλήψεως καὶ διεξετραγώδησαν μετέπειτα τὴν κατατρέχουσαν τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς τόσον ἄδικον κατακραυγήν.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Ἡ χρονικὴ περίοδος 1944 ἀποτελεῖ τὴν τρομερωτέραν κόλασιν ἐγκληματικότητος καὶ καταπιέσεως τὴν ὁποίαν ἐγνώρισεν ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον.

Οἱ Γερμανοὶ ἀποθηριωθέντες προέβαινον εἰς συχνὰς ὁμαδικὰς ἐκτελέσεις, 200 ἐξετέλεσαν εἰς Καισαριανὴν μόνον κατὰ τὴν 1 Μαΐου 1944, εἰς γενικοὺς ἐμπρησμούς, εἰς ὁλοσχερεῖς καταστροφὰς καὶ εἰς ἀδιστάκτους λεηλασίας καὶ διαρπαγάς, ἐνῷ οἱ Κομμουνισταὶ βλέποντες ὅτι ἐγγίζει ἡ ἀπελευθέρωσις καὶ ἐπειγόμενοι νὰ ἐκκαθαρίσωσι πᾶντα λογαριασμὸν μὲ οἱονδήποτε ἀντιφρονοῦντα, ἀφ' οὗ ἐδημιούργησαν τὴν περὶ λαϊκοῦ ἐρείσματος ἀπάτην καὶ προέβησαν εἰς τὴν συγκρότησιν τῆς Π.Ε.Ε.Α., προέβαινον εἰς ἀνελεήτους ἐγκληματικὰς ἐνεργείας κατὰ παντὸς μὴ ἀνήκοντος εἰς τὸ στρατόπεδόν των, μέχρις ὅτου εἰσῆλθον εἰ; τὴν ἀποκληθεῖσαν κυβέρνησιν Ἐθνικῆς Ἑνότητος», περὶ τῶν προσπαθειῶν τῆς ὁποίας γεννήσεται λόγος κατωτέρω. Αἱ τραγικαὶ καὶ δραματικαὶ ἐπιπτώσεις ἐκ τῆς καθόλου δράσεως τοῦ Κ.Κ.Ε. ὑπῆρξαν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀρνήσεως, ἀπομονώσεως καὶ ἐφικτικότητος ἀλλὰ καὶ τῆς

(44) Αὐτόθι σελ. 600 - 602.

(45) Ἀγῶνες διὰ τὴν Πατρίδα στὴν Ξενιτειὰ σελ. 589 - 590. Βλέπε κατωτέρω ἐν τῇ παραγράφῳ «ὁ Νεώτερος Ἰμβραὴμ τῆς Πελοποννήσου» τὴν πορείαν τῆς γραμμῆς Κυβερνήσεως Ἐθνικῆς ἑνότητος ὑπὸ Γ. Παπανδρέου καὶ ἐπιπτώσεις.

μικροψύχου συμπεριφορᾶς τῆς πολιτικῆς καὶ στρατιωτικῆς ἡγεσίας τοῦ τόπου.

Ἀντιλαμβανόμεθα ὅτι θὰ προκαλέσωμεν τὴν ὀργὴν τῶν ἐπιζώντων εἰσέτι ἐκ τῶν ἡγετῶν, ἀλλὰ πρὸ τῆς σκληρᾶς πραγματικότητος καὶ ἐνώπιον τῶν χιλιάδων νεκρῶν ὀφείλομεν νὰ διατυπώσεωμεν τὴν γνώμην ἡμῶν.

Διὰ μίαν διαυγῆ καὶ κρυσταλλίνην ἀλλὰ καὶ θαρραλέαν ἡγεσίαν ὅλα ἦσαν γνωστὰ ἐκ τῶν προτέρων. Γνωσταὶ ἦσαν αἱ ἐπιδιώξεις ἑνὸς ἑκάστου τῶν κατακτητῶν, καὶ διότι ὑπῆρχεν ἡ ἱστορία, καὶ διότι ἐφώτιζον τὰ παρ' ἄλλοις λαοῖς, προηγηθέντων εἰς ὑποδούλωσιν, τεκταινόμενα, ἀλλὰ καὶ διότι κυρίως ὑπῆρχον σαφεῖς ἐκδηλώσεις τῆς ἡγεσίας τῶν κατακτητῶν, πρὸ τῆς ἐπιθέσεως ἀκόμη κατὰ τῆς Ἑλλάδος.

Γνωσταὶ εἶχον καταστῆ, ἐπίσης, αἱ ἀναδιπλώσεις τῆς στρατηγικῆς τοῦ Κ.Κ.Ε., τόσον ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἀνακοινώσεων τοῦ κατὰ Δεκέμβριον 1935 6ου Συνεδρίου του καὶ ἰδία διὰ τῆς σαφοὺς γραμμῆς, τῆς δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 2 τεῦχος τῆς 16 Ἰανουαρίομ 1936 «Κομμουνιστικῆς Ἐπιθεωρήσεως», πολιτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συνεδρίου τούτου περὶ προσφυγῆς εἰς τὸν Δούρειον Ἵππον τῶν «Ἑνιαίων καὶ Παλαϊκῶν μετώπων κλπ.» μὲ τὰ «σοσιαλιστικὰ-ἀγροτικὰ καὶ Δημοκρατικὰ κόμματα» ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν δύο ἐπιστολῶν Ζαχαριάδη, ὅσον καὶ ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ καταστατικοῦ τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ, γνωστὴ ἡ θέσις καὶ ἄποψις μιᾶς ἐλαχίστης μερίδος τῆς καλουμένης τῶν Γερμανοφίλων, γνωσταὶ αἱ κατὰ τῆς Ἑλλάδος βλέψεις τῶν Βαλκανικῶν ὡς καὶ ἡ ἐκ τούτου εὐαισθησία ὡρισμένων τμημάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐπηρεαζομένων παρ' αὐτῶν, σοβαρῶς πιθανολογούμενα τὰ ἐπακόλουθα μιᾶς στυγερᾶς, ληστρικῆς καὶ μακροχρονίου κατοχῆς, καὶ εὔλογα τὰ δεινὰ ἐκ τῆς ἀναρχίας ὑπὸ ξένον ζυγόν. Τὸ θέμα τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως δὲν ἔπρεπε ν' ἀφεθῇ εἰς χεῖρας τῆς ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε. Εὔλογα ἔπρεπε νὰ ἦσαν διὰ τὴν ἡγεσίαν τὰ ὅρια τῆς ἀντοχῆς καὶ ἱκανότητος τῆς Χωρφυλακῆς, ἅτινα θὰ διηυρύνοντο σπουδαίως διὰ τῆς ἠθικῆς ἐνισχύσεως καὶ συμπαραστάσεως τῆς ὀργανουμένης πολιτικῆς ἡγεσίας.

Ἡ Χωροφυλακὴ ἦτο καὶ θ' ἀπέβαινε μία θαυμασία ὀργάνωσις, εἰς χεῖρας τῆς στρατιωτικῆς καὶ πολιτικῆς ἡγεσίας, διὰ τὴν στήριξιν μιᾶς καθολικῶς Πανελληνίου ἀντιστάσεως, ἄνευ τῶν τρομερῶν συνεπειῶν ἐκ τῆς δράσεως τοῦ Κ.Κ.Ε.

Δυστυχῶς, οὐδέν παρ' οὐδενὸς ἐκ τούτων ἐγένετο καὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς, καὶ ἀφέθησαν οἱ ἀπομεμονωμένοι, εἰς τὰ διάφορα σημεῖα τῆςχώρας, ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται εἰς τὴν εὐθυκρισίαν των καὶ τὸν ἀσυστόνιστον πατριωτισμόν των, ἀφέθησαν ἐν μέσῳ κλίματος ἄκρας δυσπιστίας πρὸς τὰς κατοχικὰς κυβερνήσεις καὶ ἕρμαια αὐτοσχεδίων καὶ ἀπρογραμματίστων ἀποφάσεων, ἔναντι τῶν γύρωθεν, πολλαπλῶν καὶ ἀλληλοπληττομένων γεγονότων. Οὔτε ἡ ἀπελθοῦσα εἰς Μέσην Ἀνατολὴν Κυβέρνησις ἐφρόντισε ποτὲ νὰ παρέξῃ ὁδηγίαν τινά, (46) οὔτε οἱ ἐν Ἑλλάδι πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ ἡγέται ἐσκέφθησαν τοιοῦτον τι, ὁσάκις δὲ ἐπλησίαζον τινὲς ἐξ αὐτῶν ἀξιωματικοὺς τοῦ Σώματος, ἤρχιζον κατὰ κανόνα τὸ τροπάριον περὶ τοῦ μέλλοντος πολιτικοῦ σχήματος καὶ πολιτειακοῦ συστήματος ἐν Ἑλλάδι. Ταῦτα πάντα συνετέλεσαν ὥστε τὸ σκότος νὰ γίνῃ βαθύτερον καὶ οἱ δισταγμοὶ ἐκ δυσπιστίας πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις ἐντονώτεροι.

Ἕνεκα τούτων προεκλήθη ἀποθάρρυνσις τῶν ὑγιῶν στοιχείων νὰ καταταγῶσιν

---

(46) Θ. Τσάτσου σελ. 23 κ.ἑ.

εἰς τὴν Χωροφυλακὴν καὶ ἐπηκολούθησεν ἡ προσφυγὴ εἰς τὰς πλέον ἀπροσφόρους μεθόδους, ὅταν ἡ κατάστασις εἶχε πλέον ἐκτραχηλισθῇ, ὑπὸ τοὺς ἀφορισμοὺς τῆς Μέσης 'Ανατολῆς. 'Η νομιμότης εἶχεν ὑποχωρήσει πλέον, πρὸ τοῦ φυσικοῦ δικαιώματος τῆς' Αμύνης καὶ οὕτω ἐπεκράτησεν ἐπὶ τι διάστημα τὸ δίκαιον τοῦ ἰσχυροτέρου μέχρις ὅτου ἐπεσυνέβη ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Χώρας καὶ ἡ εἰς 'Αθήνας ἄφιξις τῆς Κυβερνήσεως. 'Αλλὰ μέχρι τότε ἐχύθη ἀρκετὸν αἷμα.

'Η ἀμφιβολία, μήτηρ πάσης ἀδρανείας καὶ τὸ ἐκ τῶν δολοφονιῶν δέος εἶχον ἐπιφέρει τὸσαύτην συγχυσιν, ὥστε νὰ διαπορῇ τις πῶς συνεκρατήθησαν, ὅσα συνεκρατήθησαν.

Οἱ ἀντάρται τοῦ ΕΛΑΣ κλπ. ἐνήδρευον ἐν παντὶ κατὰ τῆς ζωῆς τῶν 'Αξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν. 'Η εἰς τὰ ὄρη πραγματικὴ ὀργάνωσις τοῦ ΕΔΕΣ ἐζήτει ὅρκους καὶ πρωτόκολλα ὑπὲρ τῆς ἀβασιλεύτου καὶ συγκεκριμένου προσώπου, ἡ δὲ ἐν 'Αθήναις ἀποκηρυχθεῖσα ὀργάνωσις ΕΔΕΣ ὁμοῦ μετὰ τῶν ὅρκων καὶ τῶν πρωτοκόλλων ἐζήτει καὶ ἀνοικτὴν συνεργασίαν μετὰ τῶν κατακτητῶν ἐναντίον τῶν ἀνταρτῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. 'Εκ τῶν ἱδρυθέντων ταγμάτων 'Ασφαλείας, ἄλλα μὲν συμπεριεφέροντο ἐχθρικῶς ἄλλα δὲ καταδυναστευτικῶς εἰς βάρος ὑπηρεσιῶν καὶ ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς. Οἱ πράκτορες τοῦ ἐχθροῦ καὶ οἱ εὐτελεῖς οἰκονομικοὶ συνεργάται του ἐβυσσοδόμουν ποικιλοτρόπως κατὰ τῶν ὀργάνων τῆς τάξεως καὶ ἀσφαλείας. Οἱ κατακτηταὶ μετῆλθον πᾶσαν μορφὴν κακοποιΐας διὰ νὰ ἐκβιάσωσιν τὴν ψυχὴν καὶ τὸ πνεῦμα τῶν ὀργάνων ἀσφαλείας,ὅσον δὲ ἤγγιζεν τὸ τέλος τῆς κατοχῆς, τόσον ἡ ἐξαλλότης ἀπεκορυφοῦτο. Οἱ σύμμαχοι, ἀκολουθοῦντες τὴν πλέον πεπλανημένην, πλὴν ὑποχρεωτικὴν λόγῳ τῆς μετὰ τῆς Ρωσσίας συμμαχίας ὁδόν, διὰ τῶν ραδιοφωνικῶν Σταθμῶν ηὐλόγουν συνεχῶς τὰς ὀργανώσεις τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἀφώριζον πᾶσαν κατ' αὐτῶν ἀντίστασιν. Αἱ ἐν τῇ Μέσῃ 'Ανατολῇ 'Ελληνικαὶ Κυβερνήσεις ἀκολουθοῦσαι τυφλῶς τοὺς συμμάχους ἐπλειοδότουν. Αἱ κατοχικαὶ Κυβερνὴσεις παραπαίουσαι, διότι δὲν ἦσαν κυβερνήσεις ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπερατομικῆς βουλήσεως, ἀλλὰ κυβερνήσεις δοῦλαι, στερούμεναι οἱουδήποτε λαϊκοῦ ἐρείσματος καὶ καταπολεμούμεναι σφοδρῶς ὑπὸ τῶν συμμάχων ὡς ὄργανα τοῦ κατακτητοῦ, ἐστεροῦντο οἱασδήποτε ἠθικῆς δυνάμεως πρὸς καθοδήγησιν, κατεύθυνσιν καὶ συμπαράστασιν. 'Αλλὰ μήπως καὶ ὁ 'Ελληνικὸς λαὸς ἐπεδείκνυεν κατανόησιν καὶ ἀντίδρασιν.

Εἰς τὸ κέντρον ἑνὸς κόμβου τόσον ἰσχυρῶν καὶ τόσον ἰδιομόρφων ρευμάτων εὑρίσκοντο συνεχῶς ἐπὶ 3½ περίπου ἔτη εἰς ὅλα τὰ σημεῖα τῆς Χώρας ἐγκατεσπαρμένοι εἰς μικρὰς φωλεὰς ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ἔχοντες ὡς μόνην σύμμαχον καὶ σύμβουλον τὴν φωνὴν τῆς ἐθνικῆς των συνειδήσεως.

Οἱ μετέπειτα τολμήσαντες νὰ ἐμανισθῶσιν ὡς τιμηταὶ ἢ κριταὶ τοῦ Σώματος καὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτοῦ ἔλαμψαν διὰ τῆς παντελοῦς ἀπουσίας των. Πανταχόχεν κτυπήματα καὶ ἄστοργος ἐγκατάλειψις(47) καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς πλέον ἐνεφανίσθησαν οἱ κριταὶ καὶ κατήγοροι.

---

(47) 'Ο ὑποστράτηγος Μανουσάκης βλέπων ὡς 'Αρχηγὸς Χωροφυλακῆς τὰ ριπτόμενα πανταχόθεν βέλη καὶ τὴν ἀστοργίαν, ὑπέβαλε τὴν ὑπ' ἀριθμ. 5/7/99 ἀπὸ 7-7-1943 ἀναφοράν, ἐν ᾗ μεταξὺ ἄλλων ἔγραφε : «Πολλοὶ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς κατέστησαν ὕποπτοι εἰς τὰς ἀρχὰς κατοχῆς, εἴτε διότι ἔπεσαν θύματα κακοβούλων καὶ συκοφαντικῶν εἰσηγήσεων κακοποιῶν ἢ δυσηρεστημένων πολιτῶν εἴτε διότι παρεξηγήθησαν ἢ λόγω ἀδεξιότητος ἐνήργησαν ἀστόχως, τὸ σύνολον δὲ τῶν ἀνδρῶν αὐτῆς ἐτέθη ὑπὸ ἀπηνῆ δίωξιν τῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι

Ὁ Συνταγματάρχης Μπόγρης εἰς ἔκθεσίν του ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὸ 1942 ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ ἐν Χανίοις οἰκήματος τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Κρήτης ἄγνωστοι εἶχον ἀναγράψει τὰς λέξεις «ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟΝ».

Ὄντως εἰς τὸ ἐκ τῆς συγχίσεως χάος καὶ εἰς τὸ ἐκ τῶν ἐγκλημάτων ἄγχος αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Χωροφυλακῆς ἀπετέλουν ἐθνικὴν ὄασιν. Πρὸς ὅλους τοὺς ἐπιβουλευομένους ἡ Χωροφυλακὴ ἐπεδείξατο Ναζωραίαν ὑπομονὴν ἀνεκτικότητος, χάριν τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων, ὅταν ὅμως διεπιστωσεν ὅτι ἐγκληματικαὶ ὁμάδες ἐστράφησαν κατὰ τῆς ἀσφαλείας, τῆς τιμῆς καὶ τῆς περιουσίας τοῦ λαοῦ ἥρπασε τὰ ὅπλα καὶ ἐστράφη ἐναντίον αὐτῶν.

Εἴδομεν ὅτι κατέστειλε τὴν κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον 1941-1942 ἐμφανισθεῖσαν ληστείαν, ἤδη ὅμως θ' ἀναφερθῶμεν εἰς μίαν ἄλλην ἐκδήλωσιν τῆςΧωροφυλακῆς ἐν Κρήτῃ, τὴν ὁποίαν μελετῶντες δυνάμεθα ν' ἀναλογισθῶμεν εὐλόγως τὶ θὰ ἐπετυγχάνετο δι' ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδαν ἐὰν παρόμοιον πνεῦμα ἐπεκράτει καὶ ἀλλαχοῦ.

ΤΑΓΜΑ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ ΕΝ ΚΡΗΤΗ

Ὅλως διαφορετικαὶ τῆς ὑπολοίπου Ἑλλάδος συνθῆκαι ἀνεπτύχθησαν καὶ ἐπεκράτησαν ἐν Κρήτῃ, καὶ ἀνεφέρθημεν ἐν τοῖς πρόσθεν περὶ τῆς ἐκεῖσε δημιουργηθείσης μετὰ τὴν κατάρρευσιν καταστάσεως.

Εἴδομεν ὅτι ἡ ληστεία ἐν τῇ Ἠπειρωτικῇ Ἑλλάδι ἀναπτυχθεῖσα τὸν χειμῶνα 1941-1942 ἐπλήγη καιρίως καὶ ἐγκαίρως καὶ ὅτι ἐναπομείνασαι συμμορίαι τινὲς ἐνετάγησαν εἰς τὰς ἀνταρτικὰς ὁμάδας τοῦ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ. ἀπὸ τῶν μέσων 1942, εἰς τὴν Κρήτην ὅμως καὶ ἡ ληστεία ἐνεφανίσθη μετὰ καθυστερήσεως καὶ αἱ ἀναπτυχθεῖσαι ὁμάδες τοῦ ΕΛΑΣ, ἤτοι ἀπὸ τοῦ 1943 καὶ μετέπειτα.

Κατὰ τὸ ἔτος 1943 ἐκορυφώθη ἐπὶ τοσοῦτον ἡ ἐγκληματικότης ἐν τῷ νομῷ Χανίων ὥστε ἡ κατάστασις εἶχε καταστῆ ἀπελπιστικῶς ἀφόρητος. Ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Πασσαδάκης βλέπων τὸ μέγεθος τῆς συντελουμένης καταστροφῆς ἀπετάθη πρὸς τοὺς ἰδιωτεύοντας ἀξιωματικοὺς τοῦ Στρατοῦ νὰ ἱδρύσουν τάγματα Ἀσφαλείας κατὰ τὸ πρότυπον τῶν ἐν τῇ Ἠπειρωτικῇ Ἑλλάδι δημιουργηθέντων, πλὴν πάντες ἀπεποιήθησαν, φοβούμενοι τὴν παρεξήγησιν. «Ἐν μέσω τῆς χαώδουςταύτης καταστάσεως, μὲ τὸ θάρρος τοῦ ἀνθρώπου ὅστις ἀποδύεται εἰς ἕναν ἐπικίνδυνον ἀλλὰ καὶ ἰδανικὸν ἀγῶνα, ὁ ταγματάρχης Παπαγιαννάκης καίτοι ἐγνώριζεν....... ἐπωμίσθη τὸ βάρος τῆς συγκροτήσεως Τάγματος Χωροφυλακῆς μὲ ἕνα καὶ μόνον ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν ἐμπέδωσιν τῆς δημοσίας Ἀσφαλείας».(48)

Ἐκ τῆς μελέτης τοῦ πορίσματος Νιαουνάκη, τῆς πλειάδος τῶν ἄλλων ἀποδεικτικῶν ἐγγράφων τοῦ ἀτομικοῦ ἀρχείου Παππαγιανάκη καὶ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 272 τῆς 28-8 1946 ἀποφάσεως τοῦ εἰδικοῦ δικαστηρίου Χανίων, δι' ἧς ἀπηλλάγη ὁ Παπαγιαννάκης, προκύπτει μία πολύμορφος, ὑπέροχος καὶ ἐξαιρετικῶς γενναία δρᾶ-

---

συνεργάζονται μετὰ τῶν στρατῶν κατοχῆς, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀπειλοῦνται διὰ βαρυτάτων ποινικῶν καὶ διοικητικῶν κυρώσεων διὰ τυχὸν ὑπηρεσιακὰς αὐτῶν παραβάσεις καὶ ὑπὸ τῆς κοινωνίας κατὰ μέγα μέρος αὐτῆς ἀμφισβητεῖται καὶ αὐτὸς ἔτι ὁ πατριωτισμός των...».

(48) Βλέπε ἔκθεσιν ἐξαγομένου τῆς 28-8-1945 Σν/ρχου Χωροφυλακῆς Θ. Νιαουνάκη ἐπὶ ἐνεργηθείσης κατὰ ταγματάρχου Χωροφυλακῆς Παπαγιανάκη ἐνόρκου Διοικητικῆς ἐξετάσεως.

σις τοῦ συγκροτηθέντος τάγματος καὶ τοῦ ἡγήτορος αὐτοῦ, τότε ταγματάρχου Χωροφυλακῆς, Δημ. Παπαγιαννάκη.

Ἀφοῦ ἀναφέρει ὁ Νιαουνάκης μίαν σειρὰν ἐξαιρετικῆς σημασίας ὑπηρεσιῶν τοῦ τάγματος τούτου, γράφει : «ἐσταχυολόγησα ὀλίγα τινὰ ἐκ τῶν ληφθεισῶν καταθέσεων διὰ νὰ ἀποδείξω ὅτι ἡ ὑπηρεσία τὴν ὁποίαν προσέφερεν ὁ Παπαγιαννάκης εἰς τὴν ἀσφάλειαν τῆς ὑπαίθρου διὰ τοῦ Τάγματος του ἱδρυθέντος ἐπὶ κατοχῆς, ἦτο ἄνευ προηγουμένου. Ὁλόκληρον βιβλίον θὰ ἠδύνατο νὰ συγγράψη τις συλλέγων τὰς κρίσεις τῶν φιλονόμων καὶ ἐθνικιστῶν πολιτῶν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. .....». Τὸ ὅλον κείμενον τοῦ πορίσματος ἀποτελεῖ ἕναν ὕμνον διὰ τὸ τάγμα καὶ τὸν Διοικητήν του, περαίνων δὲ ὁ Νιαουνάκης, ἀφοῦ χαρακτηρίζει τὸν Παπαγιαννάκην «Ἐθνικὸν ἥρωα», καταλήγει: «Ὁ Παπαγιαννάκης κατὰ τὴν γνώμην μου εἰργάσθη ὡς πατριώτης τόσον διὰ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς ἀσφαλείας εἰς τὴν ὕπαιθρον ὅσον καὶ διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς ὑποδούλου Πατρίδος του, ἐκτεθεὶς εἰς μέγιστον κίνδυνον ἀπέναντι τῶν Γερμανῶν, τῶν ὁποίων καὶ ἐξεμεταλλεύθη τὴν ἐμπιστοσύνην μὲ μεγάλην τέχνην, ἀσφαλῶς δὲ θὰ ἐξετελεῖτο ὑπ' αὐτῶν ὅταν συνελήφθη ἐσχάτως, ἀποκαλυφθείσης τῆς ἐθνικῆς του δράσεως καὶ τῆς συνεργασίας του μετὰ τῶν Ἄγγλων. Ἡ σωτηρία του ὀφείλεται εἰς τὴν σύναψιν τῆς ἀνακωχῆς. Οὐδεμία ὅθεν κατ' αὐτοῦ κατηγορία δύναται νὰ εὐσταθήση δι' ἀντεθνικὴν δρᾶσιν καὶ μόνον τιμὴ καὶ ἔπαινος ὀφείλεται εἰς ἐκεῖνον».

Ἡ γνώμη αὐτὴ τοῦ Νιαουνάκη ἐπεκυρώθη καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 272/28-8-1946 ἀπαλλακτικῆς ἀποφάσεως τοῦ είδικοῦ δικαστηρίου, ἀλλὰ καὶ ὁ Γερμανὸς Στρατηγὸς Ἀντρέ, στρατιωτικὸς Διοικητὴς Κρήτης κατὰ τὴν περίοδον 1944, ἀπολογούμενος ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ἐγκληματιῶν πολέμου καὶ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ἐκλιπόντα πλέον Παπαγιαννάκην ἐτόνισεν. «Ὁ Ἀξιωματικὸς αὐτὸς ὑπῆρξε τίμιος καὶ οὐδέποτε ἐδέχθη νὰ συνεργασθῆ μαζύ μας».

Ὁ Παπαγιαννάκης καταμηνυθεὶς ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν διὰ τὴν ἵδρυσιν καὶ δρᾶσιν τοῦ τάγματος προεφυλακίσθη τὴν 11-7-1945 δυνάμει ὑπ' ἀριθμ. 53/45 ἐντάλματος εἰδικοῦ ἀνακριτοῦ καὶ παρέμεινεν ἐν προφυλακίσει ἐπὶ 14 περίπου μῆνας, ἤτοι μέχρι τῆς ἐκδικάσεως τῆς ὑποθέσεως του, ὅτε ἀπηλλάγη.

Ἐκ τῶν φυλακῶν ὑπέβαλε σωρείαν ὑπομνημάτων πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς καὶ πρὸς τὸν Εἰδικὸν Ἐπίτροπον δοσιλόγων.

Δι' ἀποσπασμάτων ἐκ τῶν ὑπομνημάτων τούτων θὰ προσπαθήσωμεν νὰ παραστήσωμεν τὶ ἀκριβῶς συνέβη ἐν Κρήτῃ. Ἡ πανταχόθεν ταυτοσήμως δοθεῖσα ἐπιβεβαίωσις ἐπὶ τῶν ἀπόψεων τοῦ Παπαγιαννάκη παρέχει ἱκανὰ ἐχέγγυα περὶ τῆς ἀντικειμενικότητος τῶν ἐν τοῖς ὑπομνήμασί του ἐκτεθειμένων. Τὰ ἀποσπάσματα ταῦτα θὰ ρίψωσι φῶς καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα συμβάντα καὶ γεγονότα ἐν Κρήτῃ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1944, κυρίως ὅμως θὰ καταδειχθῆ ἡ θέρμη καὶ ἡ ἀφοσίωσις τῶν τέκνων τῆς Χωροφυλακῆς πρὸς τὴν Πατρίδαν.

Οὕτω ἐν τῷ πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς ἀπὸ 2 Ἰουνίου 1946 ὑπομνήματί του διελάμβανε :

«Τὸ ἀνὰ χεῖρας ὑπόμνημα παρακαλῶ ὅπως μελετηθῆ μέχρι τέλους μετὰ προσο-
» σοχῆς. Δὲν ἀφορᾶ μόνον τὸν ὑποφαινόμενον, ἀλλὰ καὶ τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλα-
» κῆς, τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίας Τάξεως, τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, τοὺς

» Ἀρχηγοὺς τῶν Κομμάτων, τὴν Βουλὴν ὁλόκληρον, τὴν Ἑλλάδα γενικῶς.

« Κύριον πρόσωπον τοῦ δράματος, διότι περὶ δράματος πρόκειται, εἶναι ὁ » ὑποφαινόμενος ἀλλὰ σκοπός του, ψυχή του, πνοή του, εἶναι ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἀφοσίω- » σις πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τὴν ὑπηρεσίαν.

« Τὰ διάφορα ἐπεισόδια φαίνονται τολμηρά, ὑπερφυσικὰ ἴσως, ἀλλ' ὅμως τὰ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα τὰ καθιστοῦν πραγματικότητα, ζωντανὴν πραγματικότητα.

« Ἰδοὺ αὐτὰ ἐν περιλήψει.

« Ἡ κήρυξις τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου μὲ εὗρε Διοικητὴν τῆς Δ.Χ. Κο- » ζάνης. Κανεὶς δὲν μοῦ εἶπεν ὅτι δὲν ἀνταπεκρίθην πλήρως πρὸς τὰ καθήκοντα » μου. Τοὐναντίον ἀπὸ Η.Δ. τῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν καὶ ἀπὸ πολεμικοὺς σταυ » ροὺς καὶ ἕνα παράσημον ποῦ μοὶ ἀπενεμήθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Ἑλληνοϊτα- » λικοῦ πολέμου φαίνεται καθαρὰ ὅτι διέπρεψα. Ἐμόχθησα, ἐκοπίασα, ἠγωνίσθην, » ἐτραυματίσθην. Ἔσπευσα πρὸς καταδίωξιν εἰσβαλόντων εἰς Πτολεμαΐδα τὰς τε- » λευταίας ἡμέρας κομιτατζήδων καὶ ἐν ᾧ χρόνῳ τὰ Γερμανικὰ Στρατεύματα εἰ- » σήρχοντο εἰς τὴν περιφέρειαν ἐκείνην. Διαβὰς ἐν συνεχείᾳ τὸν Ἀλιάκμονα μετὰ γὴν κατάληψιν τῆς Κοζάνης, ἐζήτησα νὰ πολεμήσω μετὰ τῶν Ἄγγλων εἰς τὰ » στενὰ τοῦ Σαρανταπόρου μετὰ τῆς δυνάμεως μου. Μετὰ τὴν ἄφιξιν μου εἰς Ἀθή- » νας δὲν ἐθεώρησα λήξαντα τὸν προορισμόν μου. Ἐζήτησα ἐκεῖ ἀπὸ τὸν Ἀρχηγὸν » τοῦ Σώματος, Στρατηγὸν Ζῆρον Φ. νὰ συγκεντρωθῇ ἡ εἰς Ἀθήνας συσσωρευθεῖσα » δύναμις τῆς Χωροφυλακῆς, νὰ ἐξοπλισθῇ καὶ νὰ μοῦ παραδοθῇ διὰ νὰ ἀγωνισθῶ » μεν εἰς Θερμοπύλας ἔνθα ἀνεμένετο ἡ σύρραξις. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Στρατηγὸς Μιχα- » λόπουλος, διευθυντὴς τότε τοῦ Ὑφυπουργείου Δημοσίας Ἀσφαλείας διεφώνησεν, » ἡ πρότασις μου ἐματαιώθη, παρὰ τὸ ὅτι καὶ οἱ Στρατηγοὶ Ζῆρος, Ἀγγελέτος καὶ » Παναγιωτόπουλος ὑπεστήριξαν αὐτήν.

» Ἔφυγα τότε καὶ μετὰ μυρίας περιπετείας ἔφθασα εἰς Κρήτην, ἔνθα ἡ Κυ- » βέρνησις καὶ ὁ Βασιλεύς. Ἀνέλαβον ὑπηρεσίαν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίας Ἀσφα- » λείας, ἀλλὰ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐτράπην πρὸς τὴν ὕπαιθρον καταληφθείσης τῆς » τῆς Κρήτης παρὰ τῶν Γερμανῶν. Μετὰ τὴν ἀναστήλωσιν τῶν ὑπηρεσιῶν Χωρο- » φυλακῆς καὶ τὴν διακήρυξιν τῆς ἀνεξαρτησίας των, παρουσιάσθην καὶ ἀνέλαβα » ὑπηρεσίαν παρὰ τῇ Ἀνωτ. Δ/σει Χωρ/κῆς, ὡς ἐπόπτης οἰκονομικῶν ὑπηρεσιῶν. » Βραδύτερον, Αὔγουστον 1941, ἀπεστάλην εἰς Ἡράκλειον διὰ νὰ ἀναλάβω τὴν » ἐκεῖσε Διοίκησιν Χωροφυλακῆς, ἀλλ' ἐξεδιώχθην παρὰ τῶν Γερμανικῶν Ἀρχῶν, » ὡς μὴ ἐμπνέων εἰς αὐτὰς ἐμπιστοσύνην, μὲ σχετικὴν θεώρησιν ἐπὶ τοῦ φύλλου » πορείας μου(49). Τὸν Νοέμβριον ἰδίου ἔτους μοὶ ἀνετέθη ἡ ἐνταῦθα Διοίκησις Χω- » ροφυλακῆς. Ἡ κατάστασις τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας καὶ τάξεως εὑρίσκετο εἰς » ἀθλίαν κατάστασιν, ἡ δὲ ὑπάρχουσα δύναμις Χωροφυλακῆς ἐν διαλύσει. Μόνον » 104 ὅπλα εἶχον χορηγήσει οἱ Γερμανοὶ εἰς τὴν Χωροφυλακὴν τοῦ Νομοῦ, κατανε- » μημένα εἰς τὰς 45 ὑπηρεσίας της Ἡ δύναμις τῶν Σταθμῶν τῆς ὑπαίθρου κυμαι- » νομένη ἀπὸ 1-3 ἄνδρας ἦτο ἀνίκανος καὶ ἀνίσχυρος νὰ ἀντιστῇ εἰς τὸ πλῆθος τῶν » λυμαινομένων αὐτὴν ἐνόπλων κακοποιῶν. Τὰ Σφακιὰ εἶχον καταστῇ τὸ ὁρμητή- » τήριον τῶν ζωοκλεπτῶν ἰδία καὶ κατὰ ἑκατοντάδας ὡδηγοῦντο ἐκεῖ τὰ κλοπιμαῖα.

---

(49) Οἱ Γερμανοὶ εἶχον περιβάλλει μὲ ἰδιαιτέραν ἐμπιστοσύνην ἕναν ὑπομοίραρχον Πολιουδάκην καὶ οὐδένα ἄλλον ἐδέχοντο ὡς Διοικητὴν Χωρ. Ἡρακλείου.

» Ἔκλεισα τοὺς Σταθμούς, συνεκέντρωσα ὁλόκληρον τὴν δύναμιν καὶ διὰ τῶν ὑπαρ-
» χόντων ὅπλων εἰσέβαλον εἰς Σφακιὰ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς συγκεντρωθείσης δυνάμεως.
» Ἐπὶ ἡμερονύκτια ὁλόκληρα κατεδίωκον τοὺς εἰς τὴν Ἐπαρχία αὐτὴν κακοποιούς.
» Χαράδραι, κορυφαὶ βουνῶν, βράχοι καὶ ἀπρόσιτα σημεῖα τῆς Ἐπαρχίας ἐξηρευνή-
» θησαν. Πεντήκοντα πέντε (55) ἦσαν οἱ ἐκεῖ καταδιωκόμενοι καὶ συνελήφθησαν οἱ
» 47 (50). Ἡ τάξις καὶ ἡ ἀσφάλεια ἀπεκατέστη καὶ τὸ Ἀρχηγεῖον Χωρ/κῆς μοὶ
» ἀπένειμεν πανηγυρικὸν ἔπαινον.
» ....

« Τὸν Αὔγουστον τοῦ 1943, ἦλθον εἰς ἐπαφὴν μὲ τὰ ὄργανα τῆς Ἀγγλικῆς
» ὑπηρεσίας πληροφοριῶν καὶ παρεῖχον εἰς αὐτὰ ὅσας ἠδυνάμην χρησίμους πληροφο-
» ρίας καὶ ὑπηρεσίας.

«Ὁ Νομὸς Χανίων ὅμως ἀπέκτησε κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτὴν (51) καὶ νέον ζυγὸν
» ἀφαντάστως τυραννικώτερον καὶ σκληρότερον τὸν τοῦ κατακτητοῦ. Τὰ κακοποιά
» στοιχεῖα μετὰ τὴν ἀποχώρησιν μου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀναθαρρήσαντα κατήρτισαν
» ὁλοκλήρους συμμορίας αἱ ὁποῖαι ἐλυμαίνοντο τὴν ὕπαιθρον χώραν. Φόνοι, ληστεῖαι,
» ἐκβιασμοί, ἀπχγωγαί, ζωοκλοπαὶ καὶ πλῆθος ἄλλων ἐγκληματικῶν πράξεων διε-
» πράττοντο κατὰ δεκάδας καθημερινῶς καὶ ὁ φιλήσυχος καὶ νομοταγὴς κόσμος εἶχε
» περιέλθει εἰς ἀπόγνωσιν. Πλήρης ἀναρχία καὶ ἀπογοήτευσις, ἀπετέλουν τὸ κύριον
» γνώρισμα τῆς ὑπαίθρου χώρας. Λύτρα κατεβάλλοντο καθημερινῶς εἰς τοὺς ληστὰς
» εἰς εἴδη καὶ εἰς χρῆμα. Οἱ γονεῖς διέθετον τὰς κόρας των καθ' ὃν τρόπον διέτασσον
» οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν οἰκείων συμμοριῶν. Ἀπείθεια εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ συμμορίτου,
» ἐπέσυρε τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου. Αὐτὸς καὶ μόνον αὐτὸς ἦτος ὁ ἐξουσιαστὴς τιμῆς,
» ζωῆς καὶ περιουσίας τοῦ πολίτου εἰς τὴν ὕπαιθρον χώραν.

« Καὶ οἱ Γερμανοί; Αὐτοὶ παρηκολούθουν μετ' ἀγαλλιάσεως τὰ λαμβάνοντα
» χώραν καὶ μόνον αἱ Κεντρικαὶ των Ἀρχαὶ ἐφαίνοντο ὅτι συνεκινοῦντο καὶ ἐνδιεφέ-
» ροντο διὰ τὸν δυστυχῆ ἀγρότην πλὴν τοῦ ἐδήλουν ὅτι δὲν ἠδύναντο νὰ ἀπασχολη-
» θῶσι μὲ τὰς ὑποθέσεις του αὐτάς. Ἀπὸ πουθενὰ λοιπὸν ἡ σωτηρία.

«Ἀλλὰ τὴν ἐπίθεσιν τῶν συμμοριῶν ἐδέχθην καὶ ἐγὼ εἰς τὴν οἰκίαν μου τὴν 14
» Ἰανουαρίου 1944, ἐσώθην δὲ ὡς ἐκ θάυματος διαφυγὼν ἐκ τῆς στέγης τῆς οἰκίας
» μου. Εἰς τὴν οἰκογένειαν μου ἐτάχθη προθεσμία διὰ νὰ καταβάλῃ εἰς τὴν συμμορίαν
» 30 ἑκατ. δρχ. 100 ὀκ. σίτου καὶ 150 ὀκ. ἐλαίου. Ὅροι ἐξευτελιστικοί, ταπεινωτι-
» κοὶ καὶ ἀπαράδεκτοι δι' ἕνα ἀνώτερον Ἀξιωματικὸν Χωροφυλακῆς. Τὶ ὅμως ἔπρε-
» πε νὰ πράξω διὰ νὰ διασώσω τὴν ζωὴν μουν, τὸ γόητρον μου, τὴν ἀξιοπρέπειαν μου;
» Νὰ σπεύσω εἰς τὴν Χωροφυλακήν; Δὲν ὑπῆρχε. Ἦτο τελείως διαλελυμένη καὶ οἱ
» ἐναπομείναντες ἄνδρες της δὲν ἠσχολοῦντο παρὰ εἰς ἀγγαρίας μόνον τῶν Γερμανῶν.
» Εἰς τοὺς φιλησύχους; Αὐτοί ἔτρεμον τὸν συμμορίτην καὶ διὰ νὰ προλάβωσι χειρό-
» τερα εἰς βάρος των προσεπάθουν νὰ τὸν περιποιοῦνται καὶ νὰ τοῦ κολακεύουν. Κα-
» τέφυγον λοιπὸν εἰς τοὺς ληστάς! Ἦλθον εἰς ἐπαφὴν μὲ ἄλλας συμμορίας, ἐτέθην
» ἐπι κεφαλῆς αὐτῶν καὶ ἤρχισα καταδιώκων τὴν ἐπιτεθεῖσαν μοι!!!

« Ἀγῶνες, ἀλλ' ἀγῶνες ἄδοξοι, στεῖροι, ἰδιοτελεῖς, ταπεινωτικοί».

---

(50) Ὁ πρῶτος γῦρος τῆς ἐγκληματικότητος.

(51) Ἀπὸ Νοεμβρίου 1942 ὅτε ἀπεμακρύνθη οὗτος ἐκ τῆς Δ.Χ. Χανίων μέχρι τῶν μέσων 1943.

«Ὁ Παπαγιανάκης τοῦ Ὀλύμπου, τῶν Χασίων, τῶν Πιερρίων, τοῦ Μπέλλες, »τοῦ Τσιγγελίου, τοῦ Καϊμακτσαλάρ, τῆς Πίνδου, τῶν Ἀγράφων, τοῦ Ἀρτεμισίου· »τῶν Λευκῶν Ὀρέων, τῆς Θεσσαλονίκης, τοῦ Πετριτσίου, τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς »Κοζάνης, ἀρχηγὸς ληστοσυμμορίας!! Δὲν αἰσχύνομαι ὅμως σήμερον διὰ τοῦτο. »Καὶ δὲν αἰσχύνομαι, διότι ἡ περιπέτεια μου αὐτὴ ἐγένετο ἀφορμὴ νὰ ἀποδυθῶ εἰς »νέους ἀγῶνας. Ἀγῶνας ἰδεολογικούς, πατριωτικοὺς ἀνιδιοτελεῖς. Ἀγῶνας γεμά- »τους ἀπὸ κινδύνους, περιπετείας, κόπους, μόχθους λύπες καὶ στενοχώριες, ἀλλὰ καὶ »εἰς ἄκρον καρποφόρους καὶ ἐξυπηρετικούς. Μοὶ παρεσχέθη ἡ εὐκαιρία νὰ σκεφθῶ, »νὰ ἀποφασίσω καὶ νὰ καταστρώσω πλῆρες σχέδιον δράσεως μου, τὸ ὁποῖον τεθὲν »εἰς ἐφαρμογὴν μὲ ἱκανοποίησεν πλήρως, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι τὸ ἔργον μου ἐκεῖνο »δὲν εὗρεν ἀκόμη τὴν δικαίωσίν του.

»Συγκρότησις δυνάμεως ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλυτέρας, ὀργάνωσις καὶ ἐξοπλι- »σμὸς αὐτῆς, παγίωσις τῆς ἀσφαλείας ἐν τῇ ὑπαίθρῳ χώρᾳ καὶ ὑπαγωγὴ τῆς δυνά- »μεως ταύτης ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ΣΜΑ ἐν περιπτώσει ἀγῶνος ἀπετέλεσαν τὰς »κυρίας καὶ γενικὰς γραμμὰς τοῦ σχεδίου μου τούτου. Ἔθεσα τὸ σχέδιον μου »ὑπ' ὄψει τῶν ἐκπροσώπων τοῦ ΣΜΑ καὶ τῆς Κυβερνήσεως »τοῦ Καΐρου οἱ ὁποῖοι καὶ τὸ ἐνέκριναν ἀνεπιφυλά- κτως. (52)

»Παρουσιασθεὶς κατόπιν αὐτῶν εἰς τὸν Στρατηγὸν ,Διοικητὴν τοῦ Φρουρίου »Κρήτης, τοῦ ὑπέβαλον σχετικὸν ὑπόμνημα, κοινοποιηθὲν καὶ πρὸς ὅλας τὰς Ἑλλη- »νικὰς ἁρμοδίας Ἀρχὰς ἐν τῷ ὁποίῳ τοῦ ἔλεγα ἐν συνόψει τὰ ἑξῆς.

»1) Ὅτι ἀνελάμβανον διὰ νὰ παγιώσω τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν ἐν τῇ ὑπαίθρῳ »χώρα νὰ ἱδρύσω Τάγμα Χωροφυλακῆς δυνάμεως 400 ἀνδρῶν.

»2) Ὅτι τὸν ὁπλισμὸν καὶ τὰ μέσα τῆς κινήσεως θὰ μοῦ παρεῖχον αἱ Ἀρχαὶ Κατοχῆς.

»3) Ὅτι κατὰ τὴν δρᾶσιν καὶ τὰς ἐνεργείας μου δὲν ἔπρεπε νὰ παρεμβληθῶσιν »αἱ Ἀρχαὶ Κατοχῆς.

»4) Ὅτι τὸ Τάγμα θὰ ἦτο τελείως ξένον πρὸς πᾶσαν Γερμανικὴν ἐπιρροὴν καὶ »ὅτι θὰ ἐξηρτᾶτο ἐκ τῆς Α Δ Χ Κρήτης.

»5) Ὅτι μεταξὺ Τάγματος καὶ Ἀρχῶν Κατοχῆς δὲν θὰ ὑπῆρχεν οὐδεμία ἐπαφὴ »καὶ ὅτι θὰ διελύετο εὐθὺς ὡς ἐγὼ θὰ ἔκρινα τοῦτο ἀναγκαῖον.

»6) Ὅτι θὰ ἐδίδετο ἀμνηστεία εἰς ὅσους καταδιωκομένους θὰ προσήρχοντο καὶ »θὰ ἐδήλουν ὑποταγὴν καὶ μεταμέλειαν ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν θὰ κατεδιώκοντο ἀπὸ »Ἑλληνικὰς ἢ Γερμανικὰς Ἀρχάς.

---

(52) Εἰς τὸ ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1945 ὑπόμνημά του πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, ὅσον ἀφορᾶ τὴν μετὰ τῶν Ἄγγλων συνεννόησίν του, γράφει: «Μετὰ τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Σ.Μ.Α. Ἄγγλου Ταγματάρχου κ. Διονυσίου (Διονυσίου Σαλίσμπουρι) συνηντήθημεν ἐνταῦθα (ἐν Χανίοις) τὴν 3ην Μαρτίου 1944, 14 δηλαδὴ ἡμέρας μετ' τὴν ἵδρυσιν τοῦ Τάγματος, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀντ. Μακράκη, αὐτοῦ μὲν συνοδευομένου ὑπὸ τοῦ λοχαγοῦ Σπανουδάκη Μ. καὶ Ἀνθ/στοῦ Βερναρδῆ Π., ἐμοῦ δὲ παρὰ τοῦ ἀνθ/στοῦ Χωροφυλακῆς Ἱερωνυμάκη Γεωργίου. Ἐτέθησαν ὑπ' ὄψει του οἱ σκοποὶ καὶ αἱ κατευθύνσεις τοῦ Τάγματος, αἱ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐνέργειαί μου καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι ἐν τῷ καταρτισθέντι πραγράμματι ἐνεργείας καὶ δράσεως τοῦ τάγματος ἀνεφέρετο καὶ ἐκεῖνος ἔμεινεν σύμφωνος καὶ τὰ ἐνέκρινεν ἀπολύτως. Τῷ ἐδηλώθη ἐπιπροσθέτως ὅτι τὸ Τάγμα θὰ διελύετο εὐθὺς ὡς οὗτος θὰ τὸ ἔκρινεν σκόπιμον καὶ θὰ ἐξετέλει πᾶσαν διαταγήν του ὡς ἐκροσώπου τοῦ Σ.Μ.Α....».

»7) Ότι οἱ παρὰ τοῦ Τάγματος συλλαμβανόμενοι θὰ παρεδίδοντο εἰς τὴν Ἑλ-»ληνικὴν Δικαιοσύνην, χωρὶς αἱ Ἀρχαὶ Κατοχῆς νὰ δύνανται νὰ θέτωσι χεῖρα ἐπ' »αὐτῶν.

»8) Ότι θὰ προσελάμβανον ὡς ὄργανα μου ἄτομα τῆς ἀρεσκείας μου ἀνεξαρτή-»τως τῆς προηγουμένης διαγωγῆς καὶ δράσεως των.

»9) Ότι οὐδεμία διαταγὴ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς θὰ ἦτο ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸ »Τάγμα ἐὰν ποτὲ διεβιβάζετο τοιαύτη καὶ

»10) Ότι οὐδεμία συνεργασία Ἀρχῶν Κατοχῆς καὶ δυνάμεως τοῦ Τάγματος »θὰ παρετηρεῖτο, ἵνα μὴ χρωματισθῇ τὸ Τάγμα καὶ τεθῇ τοῦτο ἀντιμέτωπον τοῦ »λαϊκοῦ αἰσθήματος.

»Ὁ Γερμανὸς Στρατηγὸς ἐδέχθη τοὺς ἀνωτέρω ὅρους καὶ τοιουτοτρόπως ὑπε-»τάγη δύναταί τις νὰ εἴπῃ εἰς ἡμᾶς ἢ μᾶλλον κατεκτήθη ἐπιτηδείως ὑφ' ἡμῶν, ὡς »ἀπέδειξαν τὰ μετέπειτα γεγονότα.

»Τετρακόσιοι (400) νέοι ἐκ τῶν καλυτέρων καὶ ἰσχυροτέρων οἰκογενιῶν τοῦ »Νομοῦ Χανίων παρουσιασθέντες κατετάγησαν εἰς τὸ Τάγμα, ἐπροτιμήθησαν δὲ οἱ »καταδιωκόμενοι παρὰ τῶν Γερμανικῶν Ἀρχῶν καὶ οἱ στρατιῶται τοῦ Ἀγγλικοῦ »Φυλακείου τῆς Ἐπαρχίας Σελίνου.

»Ἡ δύναμις αὕτη πλαισιωθεῖσα παρὰ τῶν καλυτέρων Ἀξιωματικῶν καὶ Ὑπα-»ξιωματικῶν τῆς Δ.Χ. Χανίων, ἐξοπλισθεῖσα παρὰ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς καὶ μισθο-»δοτηθεῖσα παρὰ τῆς Α.Δ.Χ. Κρήτης, ἧς οἱ ἄνδρες κατέστησαν πλέον ὄργανα διὰ »κατατάξεως ὡς ἄνευ θητείας Χωροφυλάκων, ἀπετέλεσαν τὸ Τάγμα Χωροφυλακῆς.

»Ἡ ὕπαιθρος τὸ ὑπεδέχθη μὲ ἀνυπόκριτον χαρὰν καὶ ἐστήριξεν ἐπ' αὐτοῦ ὅλας »της τὰς ἐλπίδας. Τὸ Τάγμα τὰς ἐδικαίωσε μέχρι κεραίας. Εὐθὺς μετὰ τὴν ἐμφάνισιν »του αἱ συμμορίαι ἤρχισαν διαλυόμεναι ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην καὶ προσερχόμενοι οἱ »συμμορῖται ἐνώπιον μου ἐξελιπάρουν τὴν χορήγησιν ἀμνηστείας. Ὑπερβαίνουν τοὺς »400 οἱ ἀμνηστευθέντες κακοποιοὶ οἱ συμπεριλαμβανόμενοι εἰς τὴν κατάστασιν τὴν »ὑποβληθεῖσαν τῇ ἐνταῦθα Εἰσαγγελικῇ Ἀρχῇ ἐκ μέρους τοῦ Τάγματος.

»Διὰ τῆς μεθόδου αὐτῆς ἔμεινεν ὁ ἐχθρὸς μὲ μόνον τὰ καταδιωκτικά του στοι-»χεῖα εἷς χεῖρας, διότι ἐγὼ ἐπιτηδείως ἐνεργήσας τοῦ ἀφήρεσα τὰ θύματα καὶ τὰ »ἐπανατοποθέτησα εἰς τὰς οἰκογενείας των. Οἱ μὴ ὑπακούσαντες εἰς τὰς συστάσεις »μου κακοποιοί, κατεδιώχθησαν ἀπηνῶς εἰς τὰ βουνά, εἰς τὰ δάση, εἰς τὰς χαράδρας »καὶ παντοῦ ὅπου κατέφυγον. Τέσσαρες (4) ἐφονεύθησαν εἰς συμπλοκὰς καὶ 520 συ-»νελήφθησαν καὶ παρεδόθησαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Δικαιοσύνην ἡ ὁποία τοὺς κατεδίκα-»σεν εἰς διαφόρους ποινάς.

»Ἡ ὕπαιθρος εἶχεν σωθῇ καὶ τὸ Τάγμα ὑμνεῖτο καὶ ἐδοξάζετο παρὰ πάντων »τῶν φιλησύχων καὶ νομοταγῶν κατοίκων τοῦ νομοῦ.

»Ἀλλ' ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν δρᾶσιν του αὐτὴν τὴν ὑπηρεσιακὴν τὸ Τάγμα »ἀνέπτυξεν καὶ Ἐθνικὴν τοιαύτην ἀπείρως σοβαροτέραν ὡς ἐν τοῖς κατωτέρω ἐμ-»φαίνηται.

»Ὁ ἐχθρὸς κολακευθεὶς ἀπὸ τὰς εὐχαριστίας τὰς ὁποίας τοῦ ὑπέβαλεν συχνὰ ἡ »ὕπαιθρος διὰ τὴν διάσωσιν της ἐκ τῶν ληστοσυμμοριῶν, ἔβλεπεν πλέον τὸ Τάγμα μὲ »καλὸ ὄμμα καὶ προσεπάθει νὰ ἱκανοποιῇ τὰς ἀπαραιτήτους ἀνάγκας καὶ ἀξιώσεις »μας ὅσον ἦτο δυνατόν. Ἡμεῖς, καταλλήλως χειριζόμενοι τὴν εὔνοιαν του αὐτὴν ἐξυ-»πηρετήσαμεν τοὺς σκοποὺς μας, καὶ τὰ συμφέροντα τῶν συμπολιτῶν μας ὅσον ὀλίγοι

»Ἕλληνες, διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἐγένετο οὐδεμία διάκρισις εἰς τὰς προσπαθείας μας διὰ »τὴν διάσωσιν των. Εἰς τὴν εὔνοιαν αὐτὴν ὀφείλονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὅσα ὑπὲρ τοῦ »Ἐθνικοῦ μας ἀγῶνος ἐπράξαμεν καὶ ὅσα ἤμεθα ἕτοιμοι νὰ πράξωμεν εὐθὺς ὡς θὰ »ἐδίδετο ἡ διαταγὴ ἐκ μέρους τοῦ ΣΜΑ. Τὴν εὔνοιαν τέλος αὐτὴν ἐχρησιμοποιήσαμεν »ὡς προπέτασμα πίσω ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἠγωνίσθημεν διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν ὅσα ὑπὲρ τοῦ »γενικοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ἐπικειμένου τότε Ἐθνικοῦ ἀγῶνος ἐπιτύχαμεν.

»Ἀλλὰ τί γενικῶς ἐπετύχαμεν; Ἰδοῦ ἐν συντομία:

Α΄. Ἐθνικαὶ Ὑπηρεσίαι

»1) Νὰ ἱδρύσωμεν καὶ νὰ ὀργανώσωμεν τῇ ἐγκρίσει τοῦ ΣΜΑ. Ἄγγλου Ταγμα»τάρχου κ. Διονυσίου, Τάγμα μὲ δύναμιν 700 ἀνδρῶν, συμπεριλαμβανομένων καὶ »τῶν μὴ καταταγέντων εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἀλλ' ἐξοπλισθέντων παρ' ἡμῶν ὑπὸ »διάφορα προσχήματα.

»2) Νὰ συμπεριλάβωμεν εἰς αὐτὸ πάντας σχεδὸν τοὺς καταδιωκομένους ἐκ »μέρους τῶν Γερμανῶν καὶ νὰ τοὺς ἀπομακρύνωμεν ἀπὸ τὸν ἄμεσον κίνδυνον.

»3) Νὰ συμπεριλάβωμεν εἰς τὸ Τάγμα ἄνδρας τοῦ Ἀγγλικοῦ Φυλακίου τῆς »Μαδάρας, πλείονας τῶν 80, οἵτινες ἀνεμποδίστως πλέον εἰργάζοντο ὑπὲρ αὐτοῦ.

»4) Ἐθέσαμεν εἰς τὴν διάθεσιν του τὰ μεταφορικὰ μέσα τοῦ Τάγματος δι' ὧν »μετεφέροντο τὰ τρόφιμα καὶ οἱ πράκτορες του ἐντεῦθεν μέχρι Σελίνου ἀκωλύτως »(Σωφὲρ Προκ. Γαλιάτσος).

»5) Διὰ τῶν μεταφορικῶν μας μέσων (δύο αὐτοκίνητα καὶ ἕνα τρίκυκλον) καὶ »τῇ συνοδείᾳ ὀργάνων μας μετεφέροντο σχεδὸν πάντοτε Ἄγγλοι Ἀξιωματικοὶ καὶ »πράκτορές των ἀπὸ τοῦ ἑνὸς σημείου τοῦ Νομοῦ εἰς τὸ ἕτερον χάριν ἀσφαλείας »(Σωφὲρ Προκ. Γαλιάτσος, Γ. Καμῆλος, Δ. Χατζάκης).

»6) Εἴχομεν ἐφοδιάσει αὐτοὺς διὰ ταὐτοτήτων Χωροφυλάκων τοῦ Τάγματος »μας καὶ δι' ἀδειῶν ὁπλοφορίας ἐπίσης διὰ λόγους ἀσφαλείας των. Ὁ ἐκπρόσωπος »τοῦ ΣΜΑ φέρει καὶ σήμερον ἀκόμη εἰς τὰ θυλάκιά του τὴν πλαστὴν ταὐτότητα Εὐτύχιος Μπουλταδάκης ἐκ Καμπανοῦ Σελίνου, Χωροφύλαξ Τάγματος Χωροφυλακῆς, τεθεωρημένην παρὰ τῆς ἐνταῦθα τότε Κράϊς Κομμαντατούρ.

»7) Ἡ οἰκία μου ἦτο πάντοτε εἰς τὴν διάθεσιν των εἰς τὴν ὁποίαν καὶ εὕρισκον »οὗτοι ἀσφαλὲς καταφύγιον.

»8) Ὑπεισήλθομεν εἰς τὰς Γερμανικὰς ὑπηρεσίας καὶ ἐπετύχομεν τὴν συλλογὴν »πληροφοριῶν λίαν χρησίμων, κατεστήσαμεν δὲ ὄργανόν μας τὸν διοικητὴν τῆς ἀντι»κατασκοπείας Δ/ρα Βόρτμαν, χάρις εἰς τὸν ὁποῖον καὶ διεσώσαμεν ἐκ τῶν Φυλα»κῶν Ἀγυιᾶς ἑκατοντάδας ὁλοκλήρους ὁμήρων.

»9) Διὰ τῶν ὀργάνων καὶ τῶν μεταφορικῶν μέσων τοῦ Τάγματος μετεφέροντο »αὐθορεῖ ἔγγραφα, διαταγαὶ καὶ τηλεγραφήματα τῶν Ἄγγλων Ἀξιωματικῶν πρὸς »διαφόρους ὑπηρεσίας καὶ πρόσωπα καὶ τἀνάπαλιν.

»10) Ἄνδρες τοῦ Τάγματος ἐξήρχοντο ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν ἀνδρῶν τοῦ Ἀγ»γλικοῦ Φυλακείου εἰς περιοδείαν ἀνὰ τὴν Ἐπαρχίαν Σελίνου.

»11) Ὡς σύνδεσμος Ἀγγλικοῦ Φυλακείου καὶ Τάγματος ἐχρησιμοποιεῖτο ὁ »ἑκάστοτε Διοικητὴς τοῦ Λόγου Σελίνου, (Μοίραρχος Καρτάκης, Κορδάκης, Ἀν/

»χὸς 'Αλεξανδρῆς, 'Ανθ/στὴς Τζομπανάκης) καὶ τοιουτοτρόπως ὑπῆρχε πλήρης »ἐπαφὴ μεταξὺ τῶν δύο τούτων ὑπηρεσιῶν.

»12) 'Εχορηγήθησαν εἰς τὸ 'Αγγλικὸν Φυλάκιον ἑκατὸν (100) ἄνδρες τοῦ Τάγ-»ματος ἐκ τῶν ὁποίων ἱδρύθη ἕτερον Φυλάκιον εἰς θέσιν «Σταυροῦ τῆς Κανδάνου» »ὑπὸ τὸν 'Ενωματάρχην Ντιγριντῆν Κ. πρὸς παρακολούθησιν τῶν Γερμανικῶν κι-»νήσεων καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ πρώτου ἐν περιπτώσει Γερμανικῆς ἐπιθέσεως.

»13) 'Επετύχαμεν χάρις εἰς τὸν Βόρτμαν καὶ ἀφηρέσαμεν ἀπὸ τὸν Κατακτητὴν »ὑπὸ διάφορα προσχήματα ἄνω τῶν χιλίων (1.000) ὅπλων, 40 ταχυβόλων 16 βαρέων »πολυβόλων, χιλίων χειροβομβίδων, 100.000 φυσιγγίων ὅπλων καὶ 50.000 ταχυβό-»λων, δι' ὧν ἐξοπλίσθησαν ὀργανωθεῖσαι ὁμάδες πολιτῶν.

»14) Συνέπηξα 'Επιτροπὴν ἐκ τῶν πλέον εὐυπολήπτων καὶ ἐνθουσιωδῶν συμπο-»λιτῶν μας, 4 ἰατρῶν, 4 δικηγόρων, 5 'Ανωτέρων 'Αξιωματικῶν, 4 ἐμπόρων καὶ

῎Αγγλοι Κομάντος τῇ συμπράξει ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς (Χωρ. Στρ. Σαβιολάκη, 'Εμμ. Πατεράκη καὶ Γρηγ. Πασαράκη) ἀπήγαγον τὸν Γερμανὸν στρατιωτικὸν Διοικητὴν Κρήτης 'Αντιστράτηγον Κράϊπε τὸ 1944.

»3 μεγαλοκτηματιῶν, τῇ βοηθείᾳ τῶν ὁποίων κατηρτίσθησαν 28 'Εθνικιστικαὶ ὁμά-»δες ἐκ 1.350 πολιτῶν, ἐκ τῶν ἀρίστων τοῦ Νομοῦ μας, αἵτινες ὀργανωθεῖσαι καὶ »ἐξοπλισθεῖσαι ἐτέθησαν ἀμέσως ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ ΣΜΑ, »ὅστις καὶ μᾶς ηὐχαρίστησεν ἐγγράφως διὰ τὴν ἐνέργειαν μας ταύτην.

»15) Προσεπαθήσαμεν κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον 1944 μετὰ τοῦ ῎Αγγλου Λοχα-»γοῦ Στεφάνου Βέρνεϋ, τῇ συνεργασίᾳ καὶ τοῦ Κων. Μητσοτάκη, ἤδη Βουλευτοῦ, νὰ »διαλύσωμεν τὴν ἐνταῦθα ἑδρεύουσαν Γερμανικὴν Μεραρχίαν, ἀποδυθεὶς τότε ἐγὼ εἰς »ἀγῶνας γεμάτους ἀπὸ κινδύνους, ὧν ἕνεκεν κατεδιώχθην ἐπὶ 8μηνον καὶ συλληφθεὶς »ἐν τέλει τὸν 'Απρίλιον τοῦ 1945, διεσώθην ἐκ βεβαίου Θανάτου ἐπειδὴ καὶ μόνον κα-»τέρρευσεν ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Γερμανία, ὡς συνέβη καὶ διὰ τὸν Κ. Μητσοτάκη, καὶ ἐπι-»προσθέτως ἐξετελέσθη ὁ ἀδελφός μου 'Επόπτης 'Αγροφυλακῆς, παρὰ τῶν Γερμα-»νῶν καὶ ἐγκατέλειψε χήρα καὶ ὀρφανά, παρεδόθη ἡ οἰκία μου εἰς τὰς φλόγας μετὰ

»πάντων τῶν εἰδῶν καὶ ἀντικειμένων μας καὶ παρέμεινα οὕτω ἄνευ ρουχισμοῦ,σκευῶν »καὶ ἐπίπλων, ἐλεηλατήθη παρὰ τῶν κομμουνιστῶν ἡ πατρική μου οἰκία ἐν Κρύᾳ »Βρύσῃ, ἐφονεύθη ὁ πενθερός μου καὶ κατεστράφη τελείως ἡ εἰς οἰκοδομὰς περιου- »σία του, παραμεινάσης τῆς πενταμελοῦς οἰκογενείας του εἰς τοὺς δρόμους καὶ ὑπὸ »τὴν προστασίαν μου.

Β΄. Ὑπηρεσιακὴ Δρᾶσις

»1) Διὰ τῆς χορηγήσεως τῇ ἐπιμονῇ μας ἀμνηστείας παρὰ τῶν Ἀρχῶν Κατο- »χῆς εἰς τοὺς δηλώσαντας μεταμέλειαν κακοποιούς, ἀπηλλάξαμεν τὴν ὕπαιθρον »χώραν ἐκ 400 περίπου βασανιστῶν φιλησύχων καὶ νομοταγῶν συμπολιτῶν μας.

»2) Συνελάβομεν 520 κακοποιοὺς τοὺς ὁποίους καὶ παρεδώσαμεν εἰς τὴν Ἑλ- »ληνικὴν Δικαιοσύνην ἡ ὁποία καταδικάσασα τούτους εἰς διαφόρους ποινὰς ἀπήλ- »λαξε τὴν ὕπαιθρον ἐκ τῶν ἁρπακτικῶν των ὀνύχων.

»3) Κατέσχομεν καὶ ἀπεδώσαμεν εἰς τοὺς παθόντας 7.300 αἰγοπρόβατα καὶ »πλῆθος ἄλλων μεγάλων ζώων καὶ διαφόρων ἀντικειμένων.

»Ἐδέχθημεν μηνύσεις καὶ εἴχομεν ἐπιληφθεῖ.

α)	Διὰ τὴν κλοπὴν αἰγοπροβάτων	13.663			
β)	» » » ἡμιόνων	8			
γ)	» » » Ὄνων	12			
δ)	» » » βοῶν	298			
ε)	» » » χοίρων	24			
στ)	» » » πουλερικῶν	563			
ζ)	» » » ἐλαιολάδου ὀκάδων		1.176		
η)	» » » οἴνου »		4.375		
θ)	» » » σιτηρῶν »		3.240		
ι)	» κυτία σιγαρέττων			5.213	
ια)	διὰ φόνους ἁπλοὺς				31
ιβ)	δι' φόνους κατόπιν ληστείας				8
	Σύνολον	14.568	8.781	5.213	39

»5) Ἐπαγιώσαμεν τελείως τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν ἐν τῇ ὑπαίθρῳ »Χώρα καὶ ἐχαρίσαμεν εἰς τοὺς κατοίκους αὐτῆς τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν γαλήνην χάρις »εἰς τὴν ὁποίαν ἐπεδόθησαν οὗτοι ἀπερίσπαστοι εἰς τὰ εἰρηνικά των ἔργα καθ' ὅλον »τὸν βίον τοῦ Τάγματος, ἤτοι ἀπὸ Ἰανουαρίου μέχρι Αὐγούστου 1944.

»Αὐτὸς ἐν ὀλίγοις εἶναι ὁ ἀπολογισμὸς τῶν οὐσιωδεστέρων ὑπηρεσιῶν τοῦ ὑπ' »ἐμοῦ ἱδρυθέντος Τάγματος Χωροφυλακῆς κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1944. Λέγω »οὐσιωδεστέρων, διότι καὶ πλῆθος ἄλλων ἥσσονος σπουδαιότητος ὑπηρεσίαι προσε- »φέρθησαν, ἱκαναὶ ὅμως νὰ κολακεύσουν κάθε Ἀξιωματικὸν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ »νὰ στρέψουν πρὸς αὐτὸν τὴν προσοχὴν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ὑπηρεσίας. Δὲν τὰς »μνημονεύομεν, διότι σεβόμεθα τὸν ἀναγνώστην καὶ δὲν θέλομεν νὰ τὸν κουράσωμεν »περισσότερον.

»Ἐὰν λέγωμεν τὴν ἀλήθειαν, δὲν ἔχει ὁ ἀναγνώστης παρὰ νὰ ἀνατρέξῃ εἰς τὴν

»ἔκθεσιν τοῦ ΣΣΜ 'Ανατολῆς καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ 'Αρχηγείου Χωροφυλακῆς ἐνεργη-»θείσας ἐνόρκους διοικητικὰς ἀνακρίσεις.

»'Αλλὰ θὰ ἐρωτηθῶμεν, Διατὶ τότε εἴμεθα σήμερον εἰς τὴν Φυλακὴν καὶ ση-»πόμεθα εἰς αὐτὴν ἀπὸ ἑνὸς ἀκριβῶς ἔτους; (53)

»'Η ἀπάντησις εἶναι εὔκολος, 'Ιδοὺ αὐτή. Διότι ὑπηρετήσαμεν πιστῶς τὴν Πα-»τρίδα μας, καὶ ἐξυπηρετήσαμεν ἐπὶ τοσοῦτον τοὺς συμπολίτας μας, εἴμεθα δὲ 'Εθνι-»κόφρονες καὶ οὐχὶ κομμουνισταί.

»Διότι ἔργον τοῦ κομμουνισμοῦ εἶναι νὰ ἐξοντώσῃ κάθε 'Εθνικόφρον δυναμικὸν »στοιχεῖον.

»Διότι κατὰ τὸν Σοφούλην, τὸν Γονατᾶν, τὸν Βενιζέλον, τὸν Τσουδερὸν καὶ τὸν »Τσῶρτσιλ, οἱ 'Εαμοκομμουνισταὶ εἰς οὐδὲν ἄλλο ἀπέβλεπον παρὰ εἰς τὴν καταστρο-»φὴν πάσης 'Εθνικῆς δυνάμεως διὰ τὴν ἰδικήν των ἐπικράτησιν ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν συντρόφων των τῆς Βουλγαρίας καὶ 'Αλβανίας (ὅρα σελ. 106, 107, 108, 110, »111, 112, 113, 133, 134, 136, 140, 142, 151, 152, 170, 171, 174, 175, 176, 177, »178, 179, Βιβλίου Ε. ΤΣΟΥΔΕΡΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΝΩΜΑΛΙΕΣ εἰς Μέσην »'Ανατολήν».

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ τόσον θεμάτων ἔντονος παράγραφος ἐκ τῆς σελίδος δράσεως τῆς Χωροφυλακῆς ἐν Κρήτῃ κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον, παράγραφος ἥτις ὁμιλεῖ περὶ ὅλων καὶ ἔχει ὡς ἐπιγραφὴν καὶ οὐσίαν τὴν 'Ελλάδα.

'Ατυχῶς διὰ τὴν πατρίδα καὶ διὰ τὴν Χωροφυλακὴν ὁ ἐξαίρετος αὐτὸς 'Αξιωματικὸς καὶ ἄνθρωπος, ὁ δαιμόνιος καὶ γενναῖος Ἕλλην, ὁ ἐθνικὸς ἥρως τῆς μαύρης ἐκείνης περιόδου, ἀφοῦ μετὰ 14μηνον ὑποδικίαν ἀπηλλάγη, δύο μῆνας μετὰ τὴν

---

(53) Εἰς ὑπόμνημάτα του πρὸς τὸν εἰδικὸν 'Επίτροπον Δοσιλόγων κατὰ τὸν Μάρτιον 1945 καὶ 'Απρίλιον 1946 μὲ ἀσυνήθιστον δριμύτητα καὶ καυστικότητα διὰ τὴν δικαιοσύνην διεμαρτύρετο διότι δὲν παρεμπέμπετο εἰς δίκην. Θεωροῦμεν χρέος νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι εἰς τὸ δεύτερον ἔγραφεν μεταξὺ τῶν ἄλλων : «'Επὶ δέκα (10) μῆνας ταλαιπωροῦμαι εἰς τὰς φυλακὰς μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι ἐνηργοῦντο ἀνακρίσεις. 'Επὶ τέλους αἱ ἀνακρίσεις αὐταὶ ἐπεραιώθησαν καὶ ἡ δικάσιμος ὡρίσθη διὰ τὴν 14ην λήγοντος. Διακόσιοι (200) μάρτυρες ὑπερασπίσεως καὶ κατηγορίας ἐκλήθησαν καὶ τὸ σύνολον αὐτῶν παρέστη κατὰ τὴν ὡς ἄνω συνεδρίασιν, δύο (2) μόνον μάρτυρες κατηγορίας δὲν προσῆλθον καὶ ἐκεῖνοι οὐχὶ οὐσιώδεις καὶ τῶν ὁποίων αἱ ἔνορκοι καταθέσεις ὑπῆρχον ἐν τῇ δικογραφίᾳ. 'Εν τούτοις ἡ ἐκδίκασις ἀνεβλήθη... 'Ηδικήθην καταφόρως παρὰ τῆς Δικαιοσύνης...» καὶ καταλήγων διατυπώνει τό μέγα παράπονον παντὸς ταλαιπωρουμένου ἐντίμου καὶ ἀθώου ἀτόμου : «'Αλλὰ ἡ δικαιοσύνη τῆς πατρίδος μου μέχρι πότε σκέπτεται νὰ μὲ βασανίζει καὶ νὰ μὲ ταλαιπωρῇ; (Σ.Σ. πολὺ ὀξύμορον σχῆμα λόγου!). Διατὶ δὲν μὲ δικάζει; 'Εμερίμνησε περὶ τῶν οἰκονομικῶν δοσιλόγων καὶ δὲν ἐνδιαφέρεται διὰ τὸν Παπαγιανάκην, τὸν 'Αξιωματικὸν ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος προσέφερε μετὰ πρωτοφανοῦς αὐταπαρνήσεως καὶ ἄνευ γογγυσμοῦ πᾶν ὅ,τι τοῦ ἐζήτησεν ἡ πατρὶς κατὰ τὸν χρόνον τῆς δουλείας της.'Εμερίμνησε καὶ μεριμνᾷ περὶ τῶν μὴ ἐν προφυλακίσει τελούντων καὶ δὲν μεριμνᾷ διὰ τὸν Παπαγιαννάκην τὸν ὁποῖον κρατεῖ δέσμιον ἐπὶ 9 μῆνας διότι καὶ μόνον ὑπερέβη εἰς ἡρωϊκὰς πράξεις πάντα ἄλλον ὑπόχρεον νὰ ἐργασθῇ ὑπὲρ τῆς Πατρίδος του. Μήπως φρονεῖ ἡ 'Ανακριτικὴ καὶ κατηγοροῦσα 'Αρχὴ ὅτι ἐγὼ ἤμην τρόφιμος τῶν φυλακῶν καὶ ὅτι ἡ παράτασις τῆς προφυλακίσεως μου δὲν μοῦ πειράζει τὰ νεῦρα; 'Η δικαιοσύνη φαίνεται ἀγνώμων πρὸς ἐμέ.Ὅταν ὁκατακτητὴς τὴν ἐταπείνωνε καὶ τὴν ἐρράπιζε διαφοροτρόπως, κανὲν ἐκ τῶν ὀργάνων της δὲν ἐτόλμα ν' ἀντισταθῇ, ἐγὼ ὅμως χάριν αὐτῆς ὕψωσα τὸ ἀνάστημα μου καὶ μετὰ θάρρους ὑπεστήριξα καὶ ὑπερημύνθην τοῦ γοήτρου καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας της. Τίνι τρόπῳ θὰ τὸ εὕρητε εἰς ἄλλο ὑπόμνημα μου. Διατὶ λοιπὸν μὲ πληρώνει μὲ τό νόμισμα τῆς ἀγνωμοσύνης. 'Εγὼ δὲν τῆς ἐζήτησα οὔτε οἶκτον, οὔτε χάριν, οὔτε ἐπιείκειαν, οὔτε διάκρισιν. Τῆς ἐζήτησα νὰ μὲ δικάσῃ τὸ ταχύτερον ...».

ἀπόκτησιν τῆς ἐλευθερίας του, ἤτοι τὴν 19 Ὀκτωβρίου 1946, ἐδολοφονήθη παρ' ἀγνώστου ἐν Χανίοις Κρήτης.

Κατὰ μίαν συζήτησιν μετὰ συναδέλφων εἴχομεν ξενισθῆ διότι οὗτοι δὲν ἐγνώριζον τὰ τῆς δράσεως τοῦ Σπυρομήλιου ἠσθάνθημεν ὅμως ἐντροπὴν ἐνώπιον τῶν σκιῶν τῶν νεκρῶν τοῦ Σώματος ὅταν διεπιστώσαμεν ὅτι εἶχον παρέλθει 18 ἔτη ἀπὸ τοῦ 1946 καὶ εἴχομεν ἀνέλθει εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Συνταγματάρχου καὶ οὐδὲν ἐγνωρίζαμεν περὶ τοῦ συγχρόνου σχεδὸν Παπαγιαννάκη καὶ τῆς δράσεως τοῦ ὑπ' αὐτοῦ συσταθέντος τάγματος. Ὁ ἀντισυμμοριακὸς ἀγών, ἡ ἔλλειψις ἑνὸς πραγματικῶς ἐπαγγελματικοῦ δημοσιογραφικοῦ ὀργάνου, ὁ μεταπολεμικὸς ἀτομισμὸς κλπ. τοιαύτας ἔσχον ἐπιπτώσεις.

Εἰς μίαν ἀπὸ 10-8-1944 ἐπιστολήν του πρὸς τὸν Σοφοκλῆν Βενιζέλον περιέγραφεν ὁ Παπαγιαννάκης τὰ ἐπαπειλούμενα ἐκ τῆς ἐφεκτικότητος ἔναντι τοῦ κομμουνισμοῦ δεινὰ καὶ ὑπεδείκνυε τὴν ἀνάληψιν ἀντικομμουνιστικῆς πρωτοβουλίας,ἥτις θὰ συνέπιπτε μὲ τὸ ἀληθὲς ἐθνικὸν συμφέρον ἔναντι τῶν προκαλουμένων συμφορῶν ἐκ τῶν ἐσκεμμένων μέν,πλὴν ἐθνικῶς ἀστόχων ἐνεργειῶν τῶν ὑπὸ τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐλεγχομένων ἀνταρτῶν."Εγραφεν ἐν τῇ ἐπιστολῇ του ἐκείνῃ ὅτι διὰ τὴν ἀσήμαντον διὰ τὸν συμμαχικὸν ἀγῶνα καταστροφὴν 5 Γερμανικῶν αὐτοκινήτων καὶ εἶτα ἄτακτον ὑποχώρησιν οἱ Γερμανοὶ εἶχον συλλάβει 850 πρόσωπα καὶ τὰ εἶχον ἐγκλείση εἰς τὰς φυλακὰς Ἁγνιᾶς ἔνθα διὰ παρομοίας αἰτίας οἱ κρατούμενοι εἶχον ἀνέλθει εἰς 2.000, ὑπέμνησκε δὲ χαρακτηριστικῶς εἰς τὸν Βενιζέλον: «Ἐνθυμηθῆτε τὸν μεγάλον πατέρα σας, ὅστις εἰς τὴν αὐτὴν βαλίτσαν ἔφερε πάντοτε μαζύ του ἐκτὸς τῆς Λεοντῆς καὶ τὴν ἀλωπεκὴν καὶ ἐνεδύετο ὅποιαν εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους συνέφερε ... Χρειάζεται λοιπὸν θάρρος καὶ δύναμις, κ. Πρόεδρε, καὶ ὅλα θὰ βαδίσουν κατ' εὐχήν».(54) Μετὰ τῆς γενναιότητος συνεδύαζε καὶ τὸ χάρισμα μιᾶς εὐψυχίας πνευματικῆς καὶ μιᾶς παρρησίας γνώμης πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις, ὅταν ἐπρόκειτο περὶ τῶν κοινῶν. Οἱ ἐχθροὶ τοῦ ἔθνους ὑπῆρξαν καὶ ἐχθροί του καὶ διότι ὑπελόγιζον τὰς δυνάμεις καὶ τὰ προσόντα του τὸν ἐδολοφόνησαν διὰ νὰ ἀπαλλαγῶσιν. Ἐπέτυχον ἄραγε διὰ τῆς δολοφονίας τὴν ἄμβλυσιν τῆς μνήμης του;

Ο ΝΕΩΤΕΡΟΣ ΙΜΠΡΑΗΜ ΤΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ—ΛΙΒΑΝΟΣ

Πολλαὶ ἀσχημίαι, εὐτέλειαι καὶ μικρότητες χαρακτηρίζουν τὴν ἐποχὴν ἡμῶν, πρύτανις ὅμως τούτων εἶναι ἡ ἔλλειψις αἰσθήματος εὐθύνης καὶ ἐντροπῆς ἐπὶ τῶν ἐν γνώσει ὑποστηριζομένων δημοσίᾳ καὶ ἐγγράφως ἀνακριβειῶν, ἐπὶ τῷ τέλει ἐξαπατήσεως τῆς κοινῆς γνώμης καὶ δημιουργίας ἐντυπώσεων.

Ἀπὸ τῶν μέσων 1943 καὶ ἐντεῦθεν ἐν Πελοποννήσῳ ἡ κατάστασις ὁσημέραι ἐξετραχύνετο καὶ ὁ βίος τῶν ἀτόμων εἰσήρχετο εἰς τὸν κύκλον μιᾶς ἄνευ προηγουμένου αἱματηρᾶς τρομοκρατίας.

Εἴπομεν ὅτι ἡ ἡγεσία τοῦ ΚΚΕ – ΕΑΜ πιστεύσασα ὅτι ἡ θρυλουμένη ἀπόβασις εἰς Ἑλλάδαν θὰ ἐλάμβανε χώραν διὰ τῶν νοτιοδυτικῶν ἀκτῶν τῆς Πελοπον-

---

(54) Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος εἰς ἀπαντητικήν του πρὸς τὸ Κ.Κ.Ε. ἐπιστολὴν ὁ Γ. Παπανδρέου ἔγραφε «Γι' αὐτὸ εἶναι ἀσυγχώρητες οἱ ἀπερίσκεπτες ἐνέργειες, ὅσες μὲ ἀσήμαντες ζημίες τοῦ ἐχθροῦ ὁδηγοῦν στὸ ὁλοκαύτωμα τῆς ὑπαίθρου».

νήσου, παραπλανηθεῖσα καὶ αὐτὴ ἐκ τοῦ παραπλανητικοῦ συμμαχικοῦ σχεδίου «Ζῶα», ἔσπευσε ν' ἀποστείλῃ ἐπιλέκτους δυνάμεις της ἵνα ἐπιβληθῇ εἰς τὰς οἰκείας περιοχὰς καὶ ἀφοῦ ἐπέτυχε τὴν διάλυσιν τῶν ἐθνικῶν ἐνόπλων ἀνταρτικῶν δυνάμεων ἐπεχείρησε νὰ δαμάσῃ καὶ τὴν ψυχὴν τῶν κατοίκων.Τὸ κομμουνιστικὸν τοῦτο ἐγχείρημα ἔσχεν ὡς ἀντίδρασιν τὴν δημιουργίαν τῶν ἐν τῇ Λακωνικῇ καὶ Μεσσηνίᾳ Ταγμάτων 'Ασφαλείας, ἐπέφερε δηλαδὴ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον. Οἱ κομμουνισταὶ ἵνα ἐπιτύχωσι τὴν ὁλοσχερῆ ἐπιβολὴν των ἤρχισαν, κατὰ τὸ παρ' αὐτῶν εἰς τὴν λοιπὴν 'Ελλάδα εὐδοκίμως δι' αὐτοὺς ἐφαρμοσθὲν σύστημα, νὰ προκαλοῦν τοὺς κατακτητὰς δι' ἐπιθέσεων καὶ δολοφονιῶν κατὰ μεμονωμένων ἢ ὀλιγαρίθμων Γερμανῶν,ὁπότε ἐπηκολούθουν τὰ ἀπάνθρωπα Γερμανικὰ ἀντίποινα, τὸ δὲ ἐξ αὐτῶν δέος προεκάλει τὴν πρὸς τὰ ὄρη φυγήν. Εἰς τὰς σελίδας 57 - 63 τοῦ Δ' τόμου ὁ Γατόπουλος παρέχει τὴν μίαν ὄψιν τοῦ νομίσματος, τὰ ἐκ τῆς Γερμανικῆς δράσεως δεινὰ τῆς Πελοποννήσου.

Εἰς μίαν ἔκδοσιν ὑπὸ τὸν τίτλον «Γιάννη Ζέβγου – ἡ λαϊκὴ 'Αντίστασις τοῦ Δεκέμβρη καὶ τὸ νεοελληνικὸ πρόβλημα» καὶ εἰς τὴν σελίδαν 23 ἀναγινώσκομεν : «Μὲ τὰ προδοτικὰ Τάγματα ἀρχίζουν τὶς ὁμαδικὲς σφαγὲς τῶν πατριωτῶν ἀπ' τὸ Σεπτέμβρη 1943 ...», πρόκειται περὶ ἐνσυνειδήτου ψευδολογίας καὶ αὐθαιρέτου ἀλλὰ καὶ ἀστείας δικαιολογίας τοῦ παρ' αὐτοῦ καὶ τῆς ὑπολοίπου ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐξαπολυθέντος ἐμφυλίου σπαραγμοῦ.'Επὶ τοῦ σημείου τούτου θὰ προστρέξωμεν εἰς μίαν ὄψιμον μὲν ἀλλὰ λίαν ἐγγὺς τῆς πραγματικότητος ἔκθεσιν τοῦ Γεωργ. Παπανδρέου, ἀπευθυνθεῖσαν κατὰ 'Ιανουάριον 1944 πρὸς τὴν 'Ελληνικὴν Κυβέρνησιν τοῦ ἐξωτερικοῦ (55).

'Εν τῇ ἐκθέσει ταύτῃ διελάμβανε ὁ Γ. Παπανδρέου : «'Απίστευτος εἶναι ἡ »τραγωδία τοῦ 'Ελληνικοῦ Λαοῦ καὶ πρὸ παντὸς τῆς ὑπαίθρου. Σφαδάζει ἐν μέσῳ »τῶν ἐρειπίων καὶ τῶν φλογῶν. Χίλια τοὐλάχιστον χωριὰ ἔχουν παραδοθῇ εἰς τὰς »φλόγας, ἄνω τοῦ ἑκατομμυρίου 'Ελλήνων λιμοκτονοῦν, γυμνητεύουν καὶ στεγά»ζονται εἰς τὰ σπήλαια. Καθημερινῶς ἀγγέλλονται ὁμαδικαὶ ἐκτελέσεις, ὅπως ἡ »φρίκη τῶν Καλαβρύτων, ὅμηροι περισυλλέγονται, αἱ φυλακαὶ ἀσφυκτιοῦν, καθὼς »καὶ τὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως. Καὶ ὡς νὰ μὴ ἤρκει ἡ ἀπάνθρωπος βαρβαρότης τοῦ κατακτητοῦ, ἔχομεν καὶ τὴν κόλασιν τοῦ ἐμφυλίου πολέμου. "Ο σ ο ι σ ω θ ο ῦ ν »ἀ π ὸ τ ὴ ν α ἱ μ ο β ό ρ ο ν μ α ν ί α ν τ ο ῦ κ α τ α κ τ η τ ο ῦ κ ι ν δ υ ν ε ύ ο υ ν »ἀ π ὸ τ ὴ ν ἀ δ ε λ φ ο κ τ ό ν ο ν μ α ν ί α ν τ ῶ ν κ ο μ μ ο υ ν ι σ τ ι κ ῶ ν ὀ ρ»γ α ν ώ σ ε ω ν ... 'Αγωνιῶν διερωτᾶται : Πῶς καὶ πότε θὰ σωθῇ ἀπὸ τὴν βαρβα»βαρότητα τοῦ κατακτητοῦ;

»Καὶ πῶς καὶ πότε θὰ σωθῇ ἐπίσης ἀπὸ τὰ ἐγκλήματα καὶ τὴν κατατυράννησιν τῶν δυναμικῶν ὀργανώσεων τοῦ Ε.Α.Μ. ...;

»...Εἶναι ὅμως τόσον σκληρὰ ἡ δοκιμασία τοῦ Λαοῦ μας, ὥστε νὰ μὴ προκαλοῦν »(Σ.Σ. οἱ κατακτηταὶ καὶ τὰ ὄργανα των) καὶ τὴν περιφρόνησιν τὴν ὁποίαν μέχρι »τοῦδε συνήντων... Παράδειγμα, τὰ τάγματα 'Ασφαλείας εἰς τὰ ὁποῖα μέχρι πρό »τινος οὐδεὶς ἐδέχετο νὰ καταταγῇ, ἐκτὸς εὐτελῶν μισθοφόρων — παρελάσαντα τὴν

---

(55) Βλέπε Γ. Παπανδρέου «'Η ἀπελευθέρωσις τῆς 'Ελλάδος» σελ. 24 - 32. 'Επελέγη κείμενον τοῦ πολιτικοῦ τούτου ἡγέτου ὡς ἀνήκοντος εἰς τὸ «Κέντρον»τῶν πολιτικῶν τάσεων, κατὰ τὰς δηλώσεις αὐτοῦ καὶ τῆς ἀκολουθούσης ἀριστερᾶς .

»πρώτην τοῦ ἔτους ἐχειροκροτήθησαν ὑπὸ μερίδος θεατῶν. Καὶ συνέβη τοῦτο, καὶ »διότι βεβαίως ἡ τιμία στολὴ τῶν Εὐζώνων ἐνεθύμισεν ἡμέρας πατριωτικῆς δόξης ... »ἀλλὰ ἐπίσης διότι παρεῖχον τὸ αἴσθημα τῆς ἀσφαλείας ἔναντι τῆς τρομοκρατίας τοῦ »Κομμουνισμοῦ ...

»Καὶ ὁ κίνδυνος εἶναι ἀκόμη μεγαλύτερος εἰς τὴν ὕπαιθρον, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀρχίζουν ν' ἀκούωνται ἐκκλήσεις πρὸς τὴν Κυβέρνησιν Κατοχῆς ὅπως σταλοῦν καὶ ἐκεῖ τάγματα Ἀσφαλείας πρὸς κατάλυσιν τῆς κομμουνιστικῆς καταδυναστεύσεως...».

Τέλος μεταξὺ τῶν προτάσεων τοῦ Γ. Παπανδρέου ἡ ὑπὸ στοιχεῖον γ) τοιαύτη διελάμβανε «Πρέπει νὰ λήξῃ ἐπίσης ἡ τρομοκρατικὴ κατοχὴ τῆς ὑπαίθρου ἐκ μέ- »ρους τῶν δυναμικῶν ὀργανώσεων τοῦ Ε.Α.Μ. Διότι σήμερον, μόλις »καὶ ὅπου ἡ Γερμανικὴ Κατοχὴ ἀποσύρεται, δὲν πνέει »ὁ ἄνεμος τῆς ἐλευθερίας, ἀλλὰ ἐγκαθίσταται ἀμέσως »νέα, ἐπίσης σκληρά, κατοχή, τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος...».

Τοιαύτη ὄντως ὑπῆρξεν ἡ δημιουργηθεῖσα ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ 1943 καὶ ἐντεῦθεν ἐπιβληθεῖσα ἐν συνεχείᾳ κατὰ τὸ 1944 σκληρὰ καὶ ἀπάνθρωπος κατοχὴ τοῦ Κ.Κ.Ε., ἡ προβληθεῖσα δὲ ἀντίστασις κατ' αὐτῆς προεκάλεσεν ὁμαδικὰ θύματα καὶ καταστροφὰς οὐχὶ μικροτέρας ἐκτάσεως ἐκείνων τοῦ κατὰ τῆς Γερμανοϊταλικῆς κατοχῆς ἀγῶνος καὶ μάλιστα ἐνίοτε ὑπὸ πολὺ ἀγριωτέρας συνθήκας.

Ἡ περιγραφομένη τὴν 8 Ἰανουαρίου 1944 ὑπὸ τοῦ Γ. Παπανδρέου κατάστασις ἐπεδεινώθη ἀφαντάστως βραδύτερον, ὅτε τόσον οἱ Γερμανοὶ ὅσον καὶ οἱ Κομμουνισταὶ εἶχον πλέον ἀποθηριωθῆ καὶ εἰς τὴν ἀπώλειαν τῆς ψυχραιμίας εἶχον συρθῆ καὶ ἔνιαι μονάδες τῶν συσταθέντων ἀνὰ τὴν ὕπαιθρον ταγμάτων Ἀσφαλείας.

Ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ πλησίον τῶν Μολάων κατὰ τὰ τέλη Ἀπριλίου 1944 ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν Γερμανὸς Στρατηγὸς καὶ οἱ Γερμανοὶ εἰς ἀντίποινα τὴν 1-5-1944 ἐτυφέκισαν εἰς Καισαριανὴν 200 Ἕλληνας, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸν ἀνθυπομοίραρχον Γαντέν (56).

Τὴν βάρβαρον καὶ ἄνανδρον ταύτην Γερμανικὴν ὁμαδικὴν δολοφονίαν καὶ τὰς ἐπιτεινομένας περὶ ἀποβάσεων ἐν Πελοποννήσῳ φήμας ἐπηκολούθησεν ἡ λῆψις σειρᾶς καὶ ἄλλων σκληρῶν μέτρων βάσει τῆς ἀκολούθου προκηρύξεως τοῦ Γερμανοῦ Ἀρχηγοῦ Ἀμύνης Πελοποννήσου.

«Πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς Πελοποννήσου.

Λόγῳ τῶν πολλαπλασιαζομένων ἐπιθέσεων ἐξ ἐνέδρας, τῶν δολοφονιῶν καὶ τῶν πράξεων σαμποτάζ τῶν διαπραττομένων ὑπὸ κομμουνιστικῶν συμμοριῶν, ὁλόκληρος ἡ Πελοππόννησος ἐκηρύχθη πολεμικὴ ζώνη.

1. Αἱ ὧραι διακοπῆς τῆς κυκλοφορίας δι' ὁλόκληρον τὴν Πελοπόννησον καθορίζονται ἀπὸ τῆς 6 μ.μ. μέχρι τῆς 6 πρωϊνῆς.

2. Ὅλα τὰ καφενεῖα καὶ τὰ ζαχαροπλαστεῖα, ὅλα τὰ κέντρα καὶ τὰ οἰνοπολεῖα, ὅλοι οἱ κινηματογράφοι καὶ τὰ θέατρα ὀφείλουν νὰ κλείσουν καθὼς καὶ ὅλαι αἱ ἐκκλησίαι. Ἡ θεία λειτουργία ἐπιτρέπεται νὰ τελῆται μόνον τὴν Κυριακὴν πρὸ μεσημβρίας.

3. Ἀπαγορεύεται πᾶσα συνάθροισις πέραν τῶν πέντε προσώπων ὡς καὶ αἱ συγκεντρώσεις. Ἐπίσης δὲ καὶ αἱ ἀγοραὶ εἰς ὑπαιθρίους τόπους καὶ ἐντὸς κτιρίων.

---

(56) Ὁ Γιάννης Ζεῦγος ἐμφανίζεται θρηνῶν διὰ τὰ θύματα ταῦτα τῆς τακτικῆς του, ἐν σελ. 23, χωρὶς νὰ ἀναφέρῃ τὴν αἰτίαν τῶν ἐκτελέσεων.

4. Ἀπαγορεύεται εἰς τὸν ἀστικὸν πληθυσμὸν οἱαδήποτε ταχυδρομικὴ καὶ τηλεγραφικὴ ἐπικοινωνία ὡς καὶ ἡ ἐπικοινωνία διὰ τηλεφώνου. Ἡ μεταφορὰ ἐπιστολῶν θὰ διενεργῆται ἀποκλειστικῶς μέσω τῆς Φέλντ Κομμαντατοὺρ 1042.

5. Διακόπτεται πᾶσα συγκοινωνία διὰ τὴν Πελοπόννησον καὶ ἐκ Πελοποννήσου ἀπὸ τὴν 18-5-1944 ὥρα 6 μ.μ.

6. Ἀναστέλλεται πᾶσα σιδηροδρομικὴ συγκοινωνία διὰ τὸν ἀστικὸν πληθυσμόν.

7. Ἀπαγορεύεται πᾶσα συγκοινωνία δι' αὐτοκινήτων καὶ τροχοφόρων συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ποδηλάτων εἰς τὴν Πελοπόννησον.Αἱ ὑπόλοιποι συγκοινωνίαι τοῦ ἀστικοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὴν Πελοπόννησον ὑπόκεινται εἰς τοὺς ἑξῆς περιορισμούς.

α) Ἀπεριόριστος ἐλευθερία κινήσεως ὑφίσταται μόνον ἐντὸς τῶν χωρίων, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀνηκόντων εἰς αὐτὰ ἀγρῶν.

β) Ἔξω τῶν χωρίων ἡ ἐπιβατικὴ συγκοινωνία ἐπιτρέπεται μόνον ἐπὶ τῶν ὁδῶν καὶ ἁμαξιτῶν δρόμων ἀποκλειομένων τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν.

Κάθε προσέγγισις εἰς τὰς παρυφὰς τῶν ὀρέων συνεπάγεται τὸν κίνδυνον ἀμέσου συλλήψεως ἢ τυφεκισμοῦ. Ἐντὸς τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν ἀπαγορεύεται ἐπίσης ἡ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον μετάβασις.

8. Ἀπαγορεύεται πᾶσα ἀστικὴ διὰ πλοίων συγκοινωνία.Ὡς πρὸς τὴν ἁλιείαν θὰ ἐκδοθῶσι εἰδικαὶ διαταγαί.

9. Ἡ ἰσχὺς τῶν μέτρων τούτων ἄρχεται ἀπὸ τὴν ἑσπέραν τῆς 19 Μαΐου 1944 ὥρα 6 μ.μ.

10. Περὶ τῶν κινήσεων τοῦ Διεθνοῦς Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, πρὸς τὴν Πελοπόννησον καὶ ἐν Πελοποννήσῳ, θὰ ἐκδοθῶσιν εἰδικαὶ διατάξεις.

18 Μαΐου 1944
Ὁ Ἀρχηγὸς Ἀμύνης τῆς Πελοποννήσου»

Εὐτυχῶς τὴν προηγουμένην τῆς προκηρύξεως ταύτης, ἥτις θ' ἀπέβαινεν εἷς ἐπιθανάτιος βρόγχος δι' ὁλόκληρον τὸν λαὸν τῆς Πελοποννήσου, ἤτοι τὴν 17 Μαΐου 1944 ἤρχισαν εἰς Λίβανον αἱ ἐργασίαι τῆς συνδιασκέψεως ἀντιπροσώπων ὅλων τῶν κομμάτων καὶ ὀργανώσεων τῆς Ἑλλάδος, πρᾶγμα ὅπερ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀναστολὴν τῶν ἐγκληματικῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ οὕτω δὲν ἐδόθη ἀφορμὴ εἰς τοὺς Γερμανοὺς διὰ τὴν συνέχισιν τῶν βαρβάρων καὶ ἀγρίων ἀντιποίνων.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συνδιασκέψεως ταύτης ἐστιγματίσθη τόσον παρὰ τοῦ πρωθυπουργοῦ ὅσον καὶ παρὰ τῶν λοιπῶν ὀρθοτομούντων συνέδρων ἡ τρομοκρατικὴ εἰς βάρος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ δρᾶσις τῶν δυνάμεων τοῦ Ε.Α.Μ. – Κ.Κ.Ε. καὶ κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ συνεδρίου ὑπεγράφη παρ' ὅλων, μὴ ἐξαιρουμένων καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ε.Α.Μ. – Κ.Κ.Ε., μιὰ συμφωνία, ἀποκληθεῖσα «Ἐθνικὸν Συμβόλαιον», ἀποτελοῦσα τὸ πρόγραμμα συμπεριφορᾶς καὶ δράσεως ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων τόσον κατὰ τὴν ἐξακολουθοῦσαν περίοδον τῆς κατοχῆς ὅσον καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν.

Μεταξὺ τῶν ἐν Λιβάνῳ συμφωνηθέντων ὑπῆρξαν καὶ ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἀντιπροσώπων τῶν ὑπὸ τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐλεγχομένων ὀργανώσεων (διὰ ἑπτὰ μελῶν) καὶ «Ἡ κατάργησις τῆς τρομοκρατίας εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ὕπαιθρον καὶ ἡ παγίωσις τῆς προσωπικῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας τοῦ Λαοῦ, ὅταν καὶ ὅπου ὁ κατακτητὴς ἀποσύρεται ... Καὶ εἰς τὰς πόλεις ἐπίσης θὰ καταβληθῇ προσπάθεια ὅπως ἐκλείψουν τρομοκρατικαὶ ἐκδηλώσεις ...» (57).

Ἀλλ' ἐνῷ τοιαῦτα συνεφωνήθησαν ἐν Λιβάνῳ καὶ διὰ τῆς ὑπογραφῆς ἁπάντων τῶν συμμετασχόντων εἶχον ἐπικυρωθῆ, ἐπὶ ματαίῳ ἡ ἐν Καΐρῳ Ἑλληνικὴ Κυβέρνη-

(57) Κεφάλαιον Τρίτον τοῦ «Ἐθνικοῦ Συμβολαίου» Λιβάνου.

σις ἀνέμεινε τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Ε.Α.Μ. κ.λπ. διὰ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, δι' ὃ καὶ τὴν 28 Ἰουνίου 1944 ὁ Πρωθυπουργὸς Γ. Παπανδρέου διὰ ραδιοφωνικῆς του ὁμιλίας κατήγγειλε πρὸς τὸ Ἔθνος τὴν κομμουνιστικὴν παλινωδίαν. Εἰς ἀπάντησιν τῆς ραδιοφωνικῆς ταύτης «καταγγελίας» ἀπεστάλησαν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν δύο τηλεγραφήματα, ἓν ὑπογραφόμενον ὑπὸ τῶν Πορφυρογένη καὶ Σαράφη καὶ ἕτερον ὑπὸ τῶν Μπακιρτζῆ, Σιάντου καὶ Χατζῆ, ἤτοι ἀπὸ ὁλόκληρον τὴν ἡγεσίαν τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ Ε.Α.Μ. διὰ τῶν ὁποίων ἐτίθεντο νέοι ὅροι καὶ προεβάλλοντο ἀπαράδεκτοι ἀξιώσεις, ὡς ἀνέπτυξεν τὴν 6 Ἰουλίου 1944 ὁ Πρωπυπουργὸς ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Οἱ οὕτω τεθέντες νέοι ὅροι ἀνήρχοντο εἰς 15, ἐξ ὧν ὁ τέταρτος διελάμβανε «Τετάρτη παράβασις τοῦ Συμβολαίου τοῦ Λιβάνου, καθὼς καὶ εἰδικῆς ὑποσχέσεως σας, ἦτο ἡ ἄρνησις ὑμῶν νὰ καταγγείλετε καὶ νὰ καταδικάσετε τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας».

Ἐπ' αὐτοῦ διετυπώθη ἡ ἀκόλουθος ἀπάντησις τοῦ Πρωθυπουργοῦ κατὰ τὸ ἀνωτέρω Ὑπουργικὸν Συμβούλιον.

«Ποία εἶναι ἡ γνώμη μου διὰ τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας συνάγεται ἀπὸ τὸν »ἐναρκτήριον λόγον μου εἰς τὸ Ἐθνικὸν Συνέδριον τοῦ Λιβάνου. «Μ ὲ τ ὴ ν τ ρ ο- »μ ο κ ρ α τ ι κ ὴ ν δ ρ ᾶ σ ι ν τ ο ῦ Ε. Α. Μ. — Ε Λ Α Σ, ε ἶ π α, ἐ δ η μ ι ο υ ρ γ ή- θ η δ υ σ τ υ χ ῶ ς τ ὸ ψ υ χ ο λ ο γ ι κ ὸ ν κ λ ῖ μ α τ ὸ ὁ π ο ῖ ο ν ἐ π έ τ ρ ε ψ ε ν »ε ἰ ς τ ο ὺ ς Γ ε ρ μ α ν ο ὺ ς ν ὰ ἐ π ι τ ύ χ ο υ ν ε ἰ ς τ ὸ τ ρ ί τ ο ν ἔ τ ο ς τ ῆ ς »δ ο υ λ ε ί α ς ὅ,τ ι δ ὲ ν ε ἶ χ ο ν κ α τ ο ρ θ ώ σ ε ι κ α τ ὰ τ ὰ δ ύ ο π ρ ῶ τ α ἔ τ η : τὴν κατασκευὴν τῶν ταγμάτων Ἀσφαλείας, προορισμὸς τῶν ὁποίων εἶναι »ὁ ἐμφύλιος πόλεμος. Τοιουτοτρόπως ἐδημιουργήθη πλέον ὁ φαῦλος κύκλος, ἐντὸς »τοῦ ὁποίου δοκιμάζεται ὁ λαός μας. Ἀνταρτικὰ Σώματα, Ἐθνικαὶ Ὀργανώσεις »καὶ Τάγματα Ἀσφαλείας ἐξουδετεροῦνται ἀμοιβαίως. Καὶ μόνον οἱ Γερμανοὶ κατορθώνουν νὰ μένουν ἀπερίσπαστοι, καγχάζοντες εἰς βάρος καὶ τῶν συμμάχων »καὶ τῶν Ἑλλήνων.

»Τὸ Ἐθνικὸν Συνέδριον τοῦ Λιβάνου ἀπεφάσισε νὰ λάβῃ θέσιν ἀπέναντι τῶν »Ταγμάτων Ἀσφαλείας. Καὶ κατήρτισεν ἐπιτροπήν, μὲ συμμετοχὴν καὶ τοῦ κ.Σβώ- »λου, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνετέθη ἡ διατύπωσις τοῦ σχετικοῦ ψηφίσματος, ὅπερ ἐδημο- »σιεύθη. Ο ὐ δ ε μ ί α ὅ μ ω ς ἀ ν ε λ ή φ θ η ὑ π ο χ ρ έ ω σ ι ς π ρ ὸ ς ο ἱ α ν δ ή- »δ ή π ο τ ε ἄ λ λ η ν, ἐ κ μ έ ρ ο υ ς τ ῆ ς Κ υ β ε ρ ν ή σ ε ω ς, ἀ π ο δ ι κ ι μ α- »σ ί α ν τ ῶ ν Τ α γ μ ά τ ω ν Ἀ σ φ α λ ε ί α ς».

Ἐπηκολούθησε νέα καταγγελία τῆς τακτικῆς τῶν κομμουνιστῶν πρὸς τὸ Ἔθνος καὶ πλήρης ἀποποίησις ὡρισμένων ἐκ τῶν νέων ὅρων.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΑΠΟΚΗΡΥΞΙΣ ΤΑΓΜΑΤΩΝ

Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν των ταύτην καὶ ἄλλων τινῶν ἑλιγμῶν, τὴν 2 Σεπτεμβρίου 1944 προσῆλθον καὶ ὡρκίσθησαν ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως ὡς μέλη τῆς Κυβερνήσεως ἑπτὰ ἀντιπρόσωποι τῶν Κομμουνιστικῶν Ὀργανώσεων καὶ ὁμάδων καὶ τὴν 4 Σεπτεμβρίου, μετὰ τὸ πρῶτον Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὑπὸ τὴν τοιαύτην σύνθεσιν, ὁ πρωθυπουργὸς ἀπηύθυνε νέον διάγγελμα πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, πολὺ διαφορετικῆς δομῆς καὶ θέσεως τῶν προηγουμένων.

Ἀφοῦ ἀνεφέρθη εἰς τὸ πολιτικὸν πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰς τὰς

ἐνδόξους σελίδας τῆς ἀντιστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐστιγμάτισε καὶ κατήγγειλε τὰ τάγματα Ἀσφαλείας, διὰ τὰ ὁποῖα εἶπεν τὰ ἀκόλουθα :

«Ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ σκιαί. Ὑπάρχουν, πρῶτον, τὰ τάγματα Ἀσφαλείας. Ἕλ-
« ληνες ἐτέθησαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν κατακτητῶν ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων. (58)
« Τὸ Ἐθνικὸν Συνέδριον τοῦ Λιβάνου κατήγγειλε τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας. Καὶ (59)
« ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἐθνικῆς Ἑνώσεως σήμερον ἐπαναλαμβάνει τὴν καταδίκην
« των. (60) Ἡ ὕπαρξις ἐνόπλων σωμάτων ὑπὸ οἱονδήποτε ὄνομα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν
« τοῦ ἐχθροῦ ἀποτελεῖ ἔγκλημα κατὰ τῆς Πατρίδος».

« Παραγγέλομεν εἰς τοὺς ἄνδρας τῶν ταγμάτων Ἀσφαλείας ὅπως ἐγκαταλείψουν ἀμέσως τὰς θέσεις των. Ἔπειτα ἀπὸ τὸν σχηματισμὸν τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως δὲν ὑπάρχει πλέον, διὰ τὸ μέλλον, οὔτε κἂν ἡ πρόφασις τῆς παραμονῆς των. Ὅσοι καὶ μετὰ τὴν σημερινὴν ἐντολὴν μας ἐξακολουθήσουν παραμένοντες εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐχθροῦ, ὀφείλουν νὰ γνωρίζουν ὅτι θὰ ὑποστοῦν ἀμείλικτον τιμωρίαν.» (61)

Ἡ ἀποκήρυξις αὔτη ὑπῆρξεν μοιραία διὰ τὴν ζωὴν ἑκατοντάδων ἀτόμων, διὰ τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας Πελοποννήσου και διὰ τὴν ζωὴν καὶ τύχην τῆς συνυπαρχούσης ἐκεῖσε δυνάμεως Χωροφυλακῆς, ἀλλ' ἂς ρίψωμεν προηγουμένως ἓν ἀστραπιαῖον βλέμμα καὶ ἐπὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐξελίξεων καὶ διαφοροποιήσεων.

Ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1944 ἤρξαντο διάφοροι ζυμώσεις μεταξὺ τῶν ἀποτελούντων τὴν ἡγεσίαν τῶν Ταγμάτων Ἀσφαλείας, αἵτινες δὲν ὑπῆρξαν ἄσχετοι μὲ τὴν ἀναχώρησιν εἰς Μέσην Ἀνατολὴν καὶ Πρωθυπουργοποίησιν τοῦ Γ Παπανδρέου. Αἱ ζυμώσεις αὗται ἐγένοντο αἰσθηταὶ διὰ διαπιστωθεισῶν διαφοροποιήσεων ἐπὶ τῶν ἀντιλήψεων, ὅσον ἀφορᾶ τὴν περαιτέρω τακτικὴν τῶν Ταγμάτων Ἀσφαλείας. Οἱ περισσότεροι ἐκ τῶν κυρίως ἡγετῶν ἐνεφανίσθησαν ὑπαναχωροῦντες καὶ ἀπορρίπτοντες τὴν «ἀνοικτὴν» σύμπραξιν τῶν Ταγμάτων μετὰ τῶν Γερμανῶν, διαχωρίζοντες οὕτω τὰς εὐθύνας των. Ἡ τοιαύτη ἀλλαγὴ κατευθύνσεως ἔσχεν ὡς συνέπειαν τὴν σύλληψιν καὶ φυλάκισιν εἰς Χαϊδάριον τῶν Γονατᾶ, Παπαγεωργίου, Β. Ντερντιλῆ καὶ ἐν τέλει καὶ αὐτοῦ τοῦ Ταβουλάρη, θεωρηθέντος ὑπόπτου συνεννοήσεων μετὰ τῆς Κυβερνήσεως Μέσης Ἀνατολῆς.

Ἀντιθέτως ὁ Χ. Παπαθανασόπουλος ,ὅστις ὡς εἴδομεν ἀνωτέρω κατήργησε ἐν Χαλκίδι διὰ τῆς ἰσχύος τῶν «ὅπλων καί τῶν παραστατῶν» τὴν αὐτοτέλειαν τῆς Χωροφυλακῆς (62), καὶ ἄλλοι τινὲς στρατιωτικοὶ παρέμειναν ἐπὶ τῆς ἀρχικῶς χαραχθείσης γραμμῆς.

---

(58) Ὁ βαρὺς οὗτος χαρακτηρισμὸς εἶναι τελείως ἀντίθετος μὲ ὅσα εἶχεν γράψει τὴν 8-1-1944 καὶ εἶχεν εἴπει κατὰ τὴν συνδιάσκεψιν τοῦ Λιβάνου περὶ τῶν λόγων καὶ τοῦ κλίματος ἕνεκα τῶν ὁποίων ηὐδοκίμησεν ἡ προσπάθεια τῶν Γερμανῶν.

(59) Τοιοῦτον τι δὲν διελήφθη ἐν τῷ Συμβολαίῳ Λιβάνου.

(60) Ὑπέκυψε πλέον εἰς τοὺς νέους ὅρους τῶν Κομμουνιστῶν.

(61) Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἤρξατο ἡ κομμουνιστικὴ προετοιμασία διὰ τὸν ἀλληλοσπαραγμόν. Διετάχθησαν οἱ Εὔζωνοι νὰ ἐγκαταλείψουν τὰς θέσεις των, ἀλλὰ ποῦ θὰ ἀπεκρύπτοντο ἐκ τῆς κομμουνιστικῆς μανίας; Γίνεται λόγος περὶ παραμεινόντων εἰς τὴν πηρεσίαν τοῦ ἐχθροῦ. Ὀρθῶς. Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν ὅμως τοῦ ἐχθροῦ οἱ παραμένοντες εἰς τὰς τάξεις των πῶς θὰ ἐθεωροῦντο: Ὁ κατήφορος τῆς ἀθυροστομίας ὡδήγησεν μερικοὺς νὰ χαρακτηρίσουν τὰ τάγματα εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην «σὰν ὀπισθοφυλακὴ τῶν Ναζήδων».

62) Βλ. τὴν σχετ. περὶ τούτου ὑπ' ἀριθ. 142 διαταγὴν τοῦ ἐν παρ/τι Χ ὑπ' αὔξ. ἀριθ. 125

Ὑπὸ τοιαύτας προϋποθέσεις μετεδόθη τὴν ἑσπέραν τῆς 4-9-1944 ἀπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Καΐρου ἡ ὁμιλία τοῦ Πρωθυπουργοῦ, δι' ἧς ἀπεκηρύχθησαν τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας.

Ἐν Πελοποννήσῳ εἶχον ἱδρυθῆ ἀρκεταὶ μονάδες Ταγμάτων, ὡς εἰς Μελιγαλᾶ, Γαργαλιάνους, Κοπανάκιον, Μυστρᾶν, Τρίπολιν, Ἀχλαδόκαμπον, Βαλτέτσι, Ναύπλιον, Κόρινθον, Πύργον, Πάτρας, Ἀμαλιάδαν, Καλαμάταν, Γύθειον καὶ Σπάρτην.

Ἀμέσως, μετὰ τὴν πρὸς διάλυσιν τῶν Ταγμάτων πρόσκλησιν τοῦ Πρωθυπουργοῦ καὶ τὴν ταυτόχρονον ἀποκήρυξιν, ἡ ἡγεσία τοῦ ΚΚΕ-ΕΑΜ ἐξαπέστειλεν τὸν ἀδίστακτον εἰς ἐγκληματικότητα καὶ πλέον ἀποφασιστικὸν ἡγέτην, Ἄρην Βελουχιώτην (Ἀθαν. Κλάραν), εἰς Πελοπόννησον ἵνα διαλύσῃ δυναμικῶς ὅσα ἐκ τῶν Ταγμάτων δὲν θὰ ἔσπευδον νὰ αὐτοδιαλυθῶσιν, βάσει τῆς ἀνωτέρω Πρωθυπουργικῆς προσκλήσεως. Ὁ Κλάρας ἀπετέλεσεν τὸν νεώτερον Ἰμβραήμ (!)

ΕΠΙΘΕΣΙΣ ΚΑΤΑ ΤΑΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ

Διὰ ποῖον λόγον τὰ Τάγματα Πελοποννήσου δὲν συνεμορφώθησαν πρὸς τὴν πρόσκλησιν τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶναι ἔργον τῶν σελίδων τούτων, γεγονὸς εἶναι ὅτι ἐκτὸς μικρῶν τινῶν διαρροῶν τὰ Τάγματα εὑρίσκοντο τὴν 8-9-1944, ἤτοι 4 ἡμέρας μετὰ τὴν πρόσκλησιν, εἰς τὰς θέσεις των, ὁπότε τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 9 Σεπτεμβρίου 1944 ἐξεδηλώθη ἐπίθεσις ἰσχυρῶν κομμουνιστικῶν δυνάμεων κατὰ τῆς πόλεως τῆς Καλαμάτας.

Αἰσθανόμεθα εἰδικὸν χρέος, ἐφ' ὅσον ὁ λόγος περὶ Καλαμάτας καὶ Μεσσηνίας, ν' ἀναφερθῶμεν εἰς τὰς θυσίας τῆς Χωροφυλακῆς ἐν τῷ διαμερίσματι τούτῳ τῆς Χώρας, ν' ἀναφερθῶμεν τουτ' ἔστιν εἰς τὰς δολοφονίας ὑπὸ τῶν Κομμουνιστῶν ἑνὸς σοβαροῦ ἀριθμοῦ ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἐκ τῶν ὑπηρετησάντων κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς εἰς τὸν νομὸν Μεσσηνίας.

Ἐδόθη ἡμῖν καὶ ἀλλαχοῦ ἡ εὐκαιρία ν' ἀναμνησθῶμεν τοῦ δολοφονηθέντος ἀρχηγοῦ τῆς Ρ.Α.Ν. Γιαλλουράκου καὶ ἐνδεικτικῶς ἀναφέρομεν καὶ τὸν δολοφονηθέντα τὴν 12 Ὀκτωβρίου 1943 διοικητὴν Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Μεσσηνίας Μοίραρχον Κατήν, διὰ νὰ σταματήσωμεν κάπως, εἰς τὸν θάνατον τοῦ Ταγματάρχου Χωρ. Ἰωάννου Ζερβοπούλου. Ὁ Ζερβόπουλος ἀνῆκεν εἰς τὴν χορείαν τῶν γενναίων, ὑπερηφάνων καὶ ἀποφασιστικῶν ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς. Ὁ Ἀρ. Μπουλοῦκος εἰς τὰ περὶ ἐθνικῆς ἀντιστάσεως ἐν Πελοποννήσῳ ἀναφέρει καὶ τὸ ἀκόλουθον περιστατικὸν (63). Ὑπηρετῶν εἰς Μεγαλόπολιν Ἀρκαδίας κατ' Αὔγουστον 1941 ἐξυλοκόπησεν ἀγρίως ἐν τῇ πλατείᾳ Ἰταλὸν στρατιώτην ἀφαιρέσαντα ἄνευ καταβολῆς τοῦ ἀντιτίμου τὰ πρὸς πώλησιν εἰσκομιζόμενα ὠὰ ὑπὸ γραίας χωρικῆς. Τοῦτο ἕνεκεν ἐκλήθη εἰς Καραμπιναρίαν εἰς ἣν καὶ μετέβη. Ὅταν εἰσῆλθεν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Ἰταλοῦ «Ὑπομοιράρχου», ὁ Ἰταλὸς χαριεντιζόμενος μετὰ τῆς νεαρᾶς διερμηνέως παρέμεινεν ἀδιάφορος ἐκ τῆς εἰσόδου τοῦ Ζερβοπούλου εἰς τὸ γραφεῖον του, ὁπότε ὁ Ζερβόπουλος ἐν ὀργῇ ἀποταθεὶς πρὸς τὴν διερμηνέα τῆς εἶπε : «πὲς σ' αὐτὸν ὅτι, ὅταν μπαίνει στὸ γραφεῖο του ἀνώτερός του καὶ μάλιστα Ἕλλην Ἀξιωματικὸς νὰ σηκώνεται καὶ νὰ τοῦ ἀνταποδίδει τὸν ἐπιβαλλόμενον χαιρετισμόν». Ὁ Ἰταλὸς ἀξιωματικὸς προσεπάθησε νὰ σύρῃ τὸ περίστροφον του ὁπότε ὁ Ζερβόπου-

(63) Ἐφημερὶς «ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ» τῆς 31-8-1962 φύλλον 5020.

λος ἐπιτεθεὶς τὸν ἀκινητοποίησεν. Τὰ Χριστούγεννα 1941 συνελήφθη καὶ ἐνεκλείσθη εἰς τὰς φυλακὰς κατηγορούμενος διὰ κακοποίησιν Ἰταλῶν, δι' ὑπόθαλψιν Ἄγγλων κλπ., πλὴν τὸν Ἀπρίλιον 1942 ἀπαλλαγεὶς τῶν κατηγοριῶν ἀπεφυλακίσθη. Ἀνεφέραμεν εἰς τὰ περὶ ἀντιστάσεως πόσον ἐνίσχυσεν ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς τὴν κίνησιν Βασιλοπούλου καὶ τὰς ὑπ' αὐτοῦ σχηματισθείσας ἐνόπλους ἀνταρτικὰς ὁμάδας

Στοιχεῖον πλῆρες ζωῆς καὶ ἐθνικῆς πίστεως ὁ Ζερβόπουλος εἶχε προκαλέσει ποικιλοτρόπως τὴν προσοχὴν τῶν κομμουνιστῶν, οἵτινες, ἐπειδὴ οὐδὲν ἕτερον ἠδυνήθησαν νὰ ἐπιτύχωσιν εἰς βάρος του, τὴν 14 Ὀκτωβρίου 1943 τὸν περιεκύκλωσαν εἰς τὴν παρὰ τὸν συνοικισμὸν «Ράχη» Καλαμάτας οἰκίαν του καὶ μετὰ πολύωρον ἔνοπλον συμπλοκήν, καὶ ἀφοῦ ἐφονεύθησαν καὶ οἱ δύο ἀκολουθοῦντες τὸν Ζερβόπουλον Χωροφύλακες Μπλάνας καὶ Μαλαπάνης. Τὸν ἐφόνευσαν. Ἐφονεύθη, ὡς ἀληθὴς ἥρως καὶ τιτανομάχος, ὁ Διοικητῆς Χωροφυλακῆς Μεσσηνίας Ταγματάρχης Ζερβόπουλος Ἰωάννης, ἕνας ἔντιμος καὶ ἔνθερμος Ἕλλην καὶ εἷς ὑπέροχος εἰς ἀντίληψιν καθήκοντος Ἀξιωματικός.

Τὸν Ζερβόπουλον διεδέχθη βραδύτερον ἐν τῇ Διοικήσει Χωροφυλακῆς ὁ Ταγματάρχης Φραγκουδάκης Ἰωάννης. Ὁ Φραγκουδάκης δὲν ἀνῆκεν εἰς τὴν χορείαν τῶν μαχίμων ἀξιωματικῶν, ἀλλ' εἰς τὴν τοιαύτην τῶν εἰδικῶν ἀνωτέρου ἐπιπέδου. Εἶχε τεραστίαν ἐγκυκλοπαιδικήν, τεχνικὴν καὶ ἀστυνομικὴν κατάρτισιν. Ἔγραφεν καὶ ὡμίλει τὰς τρεῖς βασικὰς Εὐρωπαϊκὰς γλώσσας (Ἀγγλικήν, Γαλλικὴν καὶ Γερμανικὴν) καὶ κατενόει ἄριστα τὴν Γιουγκοσλαβικήν. Ὅταν ἀφίκετο εἰς Ἑλλάδαν ὁ Γκαῖριγκ ὁ Φραγκουδάκης εἶχε διορισθῇ ξεναγός του, τόσον δὲ εἶχεν ἐνθουσιασθῇ ὁ Γκαῖριγκ ὥστε ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν τὴν ἄδειαν νὰ φιλοξενήσῃ τὸν μάγον ξεναγόν του Φραγκουδάκην ἐπὶ τρίμηνον εἰς Γερμανίαν. Χάρις εἰς τὰς ἀναπτυχθείσας σχέσεις Φραγκουδάκη καὶ κυρίως χάρις εἰς τὸν διακαῆ πόθον τούτου ἐδωρήθη κατὰ τὸ 1936 εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Χωροφυλακὴν μιὰ πλήρης ἐγκατάστασις ἀκτίνων Ραΐντγκεν καὶ ὑπεριωδῶν, ἥτις εἶχε παραχωρηθῇ εἰς τὸν Κέντρον Ἀλλοδαπῶν Ἀθηνῶν. Ἐπειδὴ εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ δημιουργηθῶσιν πλᾶναι ἐκ τούτων, διευκρινίζομεν ὅτι ὁ Φραγκουδάκης διετήρει μὲν τὰς ἀνωτέρω προσωπικὰς γνωριμίας καὶ σχέσεις, διέκειτο ὅμως ἀσυμπαθῶς πρὸς τὰ Γερμανικὰ σχέδια, δι' ὃ καὶ δὲν ἠδυνήθη ν' ἀποφύγῃ τὴν εἰς Καλαμάταν τοποθέτησιν, δι' ἣν ἀναχωρῶν ἔλεγεν εἰς κύκλον συναδέλφων του, «δυστυχῶς, καίτοι ἔχω τὴν προαίσθησιν ὅτι δὲν θὰ γυρίσω ποτὲ πίσω, εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ μεταβῶ εἰς Καλαμάταν» (64).

Ἐποιησάμεθα τὴν μικρὰν αὐτὴν σκιαγραφίαν τοῦ Φραγκουδάκη καὶ διότι εὗρεν οἰκτρὸν θάνατον εἰς Καλαμάταν, ἀλλὰ καὶ διότι ᾐσθάνθημεν τὴν ἀνάγκην νὰ εἴπωμεν ταῦτα διότι ὡς ὑπαξιωματικὸς ὑπηρετήσαμεν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τούτου.

Οὕτω λοιπόν, τὴν 9 Σεπτεμβρίου 1944 Διοικητὴς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Μεσσηνίας ἐτύγχανεν ὁ Φραγκουδάκης Ἰωάννης, ἅμα δὲ τῇ ἐκδηλώσει τῆς Κομμουνιστικῆς ἐπιθέσεως, κατὰ τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς ἡμερομηνίας ταύτης, ἐκτὸς τῶν ἑστιῶν ἀντιστάσεως τοῦ ἐν Καλαμάτᾳ Εὐζωνικοῦ Τάγματος προέβαλλον ἐρρωμένην ἀντίστασιν καὶ αἱ μικραί δυνάμεις τῆς Χωροφυλακῆς τοῦ Α' Ἀστυν. Τμήματος ὑπὸ τὸν Ὑπομοίραρχον Μουλόπουλον, τοῦ Β' Ἀστυν. Τμήματος ὑπὸ τὸν Ὑπομοίραρχον Κατσιφῆν καὶ τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὴν αὐτοπρόσωπον διοίκησιν τοῦ

(64) Κατ' ἀφήγησιν πρὸς ἡμᾶς τοῦ ἤδη Ὑποστρατήγου Ε.Α. Παπαδάκου Μιχ.

Φραγκουδάκη. Ὁ ἀγὼν δὲν ἐβράδυνε νὰ κριθῇ, λόγῳ κάμψεως τῶν ἀνδρῶν τοῦ Εὐζωνικοῦ Τάγματος. Ἡ δύναμις τοῦ Β' Ἀστυνομικοῦ Τμήματος ἔσχε τρομερὰς ἀπωλείας καὶ ἐκ τοῦ λόγου ὅτι οἱ προσεγγίσαντες κομμουνισταὶ ἐπέτυχον τὴν πυρπόλησιν τοῦ οἰκήματος.

Ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται συνελήφθησαν κατὰ τὸ πλεῖστον αἰχμάλωτοι, ὁ δὲ ἐκ τούτων Φραγκουδάκης, ἀφ' οὗ ἐβασανίσθη ἐπὶ δεκαήμερον, τὴν 19 ἰδίου μηνὸς ἐσύρθη ἐνώπιον τοῦ συγκεντρωθέντος ἀνωνύμου πλήθους, ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ ἀμαυροῦντος τὴν ἀνθρωπίνην ἀξιοπρέπειαν τύπου ὀργανωμένων λαϊκῶν δικαστηρίων μετὰ τῶν ἄλλων προϊσταμένων τῶν δημοσίων ἀρχῶν, ἤτοι Νομάρχου Περρωτῆ, Εἰσαγγελέως Γαλοπούλου, Π. Μπούτου πολιτευομένου, Χριστοφίλου ἐπιλάρχου, Μορφωνιοῦ ἐπιλάρχου, Καρατζᾶ Φαρμακοποιοῦ, Η. Μαυρομιχάλη, Δ. Φωτοπούλου,

Ὁ κατὰ τὸν ἀγριώτερον καὶ κανιβαλικώτερον τρόπον ἐκτελεσθεὶς ὑπὸ τῶν Κομμουνιστῶν ἐν Καλαμάτᾳ Ταγματάρχης Φραγκουδάκης Ἰωάν., Ἀξιωματικὸς ἐξαιρετικῆς μορφώσεως καὶ διεθνοῦς κύρους.

Λαζ. Φατούρου, Ἀν. Ρούγκα, Νικ. Βαρελοπούλου, Γ. Μπερδούση, Παπατσώρη, Ἀθ. Κατσιρῆ, Πουλαρίκα, Σαβίττη κλπ. καὶ ὅλοι ὁμοῦ παρεδόθησαν εἰς τὴν χλεύην καὶ τὴν διαπόμπευσιν διὰ τῶν πλέον χυδαίων καὶ ἀπανθρώπων φράσεων καὶ ἐπιθέσεων. Εἰς μίαν στιγμὴν ὁ Φραγκουδάκης ἐκ τῶν πολλῶν κτυπημάτων κατέπεσε καὶ οἱ παριστάμενοι κακοποιοὶ τοῦ ΕΛΑΣ τὸν ἔσυρον ἐπὶ ἱκανῆς ἀποστάσεως ὑπὸ τοὺς δημοσίους καγχασμοὺς καὶ τὰ συνεχῆ κτυπήματα των. Ἡ κατατυρράνησις ἐσυνεχίζετο ἐπὶ ὥρας, ὁπότε εἰς μίαν στιγμὴν ὁ Φραγκουδάκης λέγει πρὸς τοὺς δημίους του «βρὲ παιδιὰ δὲν εἶσθε κανένας ἀπὸ σᾶς Ἕλληνας καὶ χριστιανὸς νὰ μὲ σκοτώσητε νὰ ξεμπερδεύω;» καὶ οἱ δήμιοι ἐκμανέντες τὸν ἀπετελείωσαν πραγματι.

Τὴν προτεραίαν τῆς κατὰ Καλαμάτας ἐπιθέσεως εἰς τὸν Πύργον Ἠλείας εἶχε γραφῆ μία ἄλλη λαμπρὰ σελὶς τῆς ἱστορίας τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς.

Περὶ ταύτης θὰ ἀρυσθῶμεν πλείονα καὶ θετικώτερα στοιχεῖα ἐξ ὑποβληθεί-

σης εἰς τὸ 'Υπουργεῖον Δημ. Τάξεως τὸ 1945 ἐκθέσεως τοῦ τότε Μοιράρχου καὶ ἤδη ὑποστρατήγου ἐ.ἀ. Παπαδοπούλου 'Αγησ.

Τὴν 3 Σεπτεμβρίου, ἤτοι μίαν ἡμέραν πρὸ τοῦ Διαγγέλματος τοῦ Πρωθυπουργοῦ Γ. Παπανδρέου, ἀπεχώρησαν ἐξ 'Ηλείας οἱ Γερμανοί. Εἰς τὸν Πύργον εὑρίσκετο ἓν εὐζωνικὸν Τάγμα ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην Κοκκώνην καὶ μία δύναμις Χωροφυλακῆς ἐξ 80 ἀνδρῶν ὑπὸ τὸν 'Αντισυνταγματάρχην Καμάρην. Δημήτριον.

Τὴν 4 καὶ 5 Σεπτεμβρίου ἀπεστάλησαν τόσον παρὰ τῆς πόλεως ὅσον καὶ παρὰ τοῦ Τάγματος καὶ τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς ἐπιτροπαὶ ἵνα ἀνακοινώσωσιν, ἡ μὲν πρὸς τὸν 'Αρχηγὸν τῶν ἀνταρτῶν νὰ μὴ εἰσέλθωσιν ἀνταρτικαὶ δυνάμεις εἰς τὴν πόλιν μέχρις ἀφίξεως κυβερνητικῶν ὁδηγιῶν, ἡ δὲ πρὸς τοὺς Ἄγγλους συνδέσμους, οὐδέποτε φθάσασα εἰς τὸν προορισμόν της λόγῳ καθ' ὁδὸν συλλήψεως ὑπὸ 'Ελασιτῶν, προσκαλουμένους νὰ φθάσωσιν εἰς τὴν πόλιν ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ Σ.Μ.Α. 'Ο Διοικητὴς τοῦ ΕΛΑΣ τῆς περιφερείας, πιθανῶς Ταγματάρχης Μπατσούκος, ἀπήντησεν ὅτι οἱ ἀντάρται θὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν, ὅτι οἱ «τσολιάδες» καὶ Χωροφύλακες ὠφείλουν νὰ καταθέσωσι τὰ ὅπλα ἄνευ ὅρων καὶ ὅτι ὅσοι ἐκ τούτων ἤθελον κριθῆ ἔνοχοι θὰ παραπεφθῶσιν εἰς λαϊκὰ δικαστήρια. Πόλεμος!

'Εν συνεχείᾳ τούτων τὴν 04,30' ὥραν τῆς 8 Σεπτεμβρίου 1944 ἰσχυρὰ τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ, διεισδύσαντα κρύφα εἰς τὴν πόλιν μέχρι καὶ τῶν ἀστυνομικῶν καταστημάτων ἤνοιξαν σφοδρὸν πῦρ κατὰ τῶν δυνάμεων τῆς Χωροφυλακῆς. Αἱ δυνάμεις τῆς Χωροφυλακῆς ἦσαν κατανεμημέναι εἰς τρεῖς ἑστίας, ἤτοι, 11 εἰς τὸ κατάστημα τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς, 34 εἰς τὸ τμῆμα 'Ασφαλείας καὶ 35 εἰς τὸ 'Αστυνομικὸν τμῆμα καὶ ἦσαν ἐφωδιασμέναι δι' ἀτομικῶν μόνον τυφεκίων 'Ιταλικοῦ τύπου, παρὰ ταῦτα ὅμως καὶ παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ ἐπιτιθέμεναι πολυάριθμοι δυνάμεις διέθετον παντὸς τύπου ὅπλα, αὐτόματα, ὁπλοπολυβόλα, πυροβόλα, χειροβομβίδες, νάρκας κ.λ.π., αἱ δυνάμεις τῆς Χωροφυλακῆς ὄχι μόνον ἐκράτησαν τὰς θέσεις των, ἀλλὰ ἐνισχυθεῖσαι κατὰ τὰς μεταμεσημβρινὰς ὥρας ὑπὸ διλοχίας τοῦ Εὐζωνικοῦ Τάγματος, ἐξεδήλωσαν καὶ ἀντεπίθεσιν ἀπὸ τῆς 15ης ὥρας, ἀναγκάσασαι εἰς ἀποχώρησιν ἔξω τῆς πόλεως τοὺς ἐπιτιθεμένους.

Τὸ Εὐζωνικὸν Τάγμα δὲν ἐδοκίμασε μεγάλην πίεσιν, ἀλλ' ἁπλῶς παρενόχλησιν, δεδομένου ὅτι κύριος ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῶν 'Ελασιτῶν ὑπῆρξεν ἡ Χωροφυλακή, ἐν τούτοις ὅμως τὸ Εὐζωνικὸν Τάγμα ὑπῆρξεν ἀτυχές, διότι ἅμα τῇ ἐκδηλώσει τῆς ἐπιθέσεως ἐφονεύθη ὁ Διοικητής του, Ταγματάρχης Κοκκώνης, πρᾶγμα ὅπερ ἔσχε σοβαρὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ τῶν ἀνδρῶν, πλεῖστοι τῶν ὁποίων ἤρχισαν διαρρέοντες.

Ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου ἴσως τὸ Τάγμα δὲν ἐγκατέστησε δυνάμεις ἐπὶ τῶν ἀπελευθερωθεισῶν περιοχῶν τῆς πόλεως, ἀλλ' ἅμα ὡς ἐπῆλθεν ἡ νὺξ καὶ διεκόπησαν τὰ πυρὰ συνέπτυξε τὰς δυνάμεις του εἰς τοὺς στρατῶνας.

Τὰ καταστήματα τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς καὶ τοῦ τμήματος 'Ασφαλείας εἶχον καταστραφῆ διὰ πυρκαϊᾶς, δι' ὃ καὶ οἱ τῆς Χωροφυλακῆς συνεπτύχθησαν εἰς ἕτερα οἰκήματα ἐγγύς, τῶν καταστραφέντων κριθέντων ἀπροσφόρων δι' ἄμυναν.

'Ο Διοικητὴς τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς, ὁ 'Υποδιοικητὴς Ταγματάρχης Σακελλαρίου Χρῆστος καὶ ὁ Μοίραρχος Παπαδόπουλος 'Αγησίλαος συνηντήθησαν εἰς τὸ ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς καταληφθὲν οἴκημα ὑποκαταστήματος 'Εθνικῆς Τραπέζης, ἔνθα ὁ Καμάρης —καθ' ἃ ἀναφέρει ὁ Παπαδόπουλος— ἔθεσε καὶ θέμα

διαπραγματεύσεων πρὸς παράδοσιν, οἱ συζητηταὶ του ὅμως - ἀπέρριψαν πᾶσαν τοιαύτην συζήτησιν.

Ἡ νὺξ διέρρευσεν ἠρέμως, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς 5ης πρωϊνῆς ὥρας ἡ ἐπίθεσις ἐπανελήφθη ἔτι δραστικωτέρα. Ἐκ τῶν πρώτων πυρῶν ἐτραυματίσθη σοβαρῶς ὁ Ταγματάρχης Σακελλαρίου Χρῆστος, ὅστις μεταφερθεὶς εἰς τὸ κατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ ἐγκαταληφθεὶς ἐκεῖσε, κατὰ τὴν συμπτυξιν, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἐλασίτου, πρώην Χωροφύλακος, Μάλαμα Θεοδ. κατὰ Παπαδόπουλον, Δερμιτζάκη κατὰ Ἀν. Ἀλικᾶκον.

Τὸ τάγμα Ἀσφαλείας δὲν προέβη εἰς νέαν ἐξόρμησιν καὶ τὰ ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς κατεχόμενα οἰκήματα, τελείως ἀνοργάνωτα, παρεδίδοντο εἰς τὰς φλόγας τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο, καὶ αἱ δυνάμεις τῆς Χωροφυλακῆς, ὑφιστάμεναι σοβαρὰς ἀπωλείας ἀλλὰ διεκδικοῦσαι σπιθαμὴν πρὸς σπιθαμὴν τὸ ἔδαφος, συνεπτύσσοντο πρὸς τοὺς στρατῶνας τοῦ Τάγματος, ἔνθα ἀνεκοινώθη πρὸς τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς Χωροφυλακῆς ὑπὸ τοῦ ἀναλαβόντος τὴν διοίκησιν τοῦ τάγματος Ταγματάρχου Δελετάκη ὅτι τὸ τάγμα θὰ συνεπτύσσετο ἀπὸ τῆς 17ης ὥρας πρὸς Κατάκωλον.

Ἀπὸ τῆς 15ης ὥρας εἶχον ἀπωλεσθῆ τὰ ἴχνη τοῦ Διοικητοῦ τῆς Δ. Χ. Ἠλείας καὶ οὕτω εὑρέθη ὡς ἀμέσως κατὰ βαθμὸν ἀνώτερος ἀξιωματικὸς τῆς Χωροφυλακῆς ὁ Μοίραρχος Παπαδόπουλος Ἀγησίλαος, ὅστις, τεθεὶς ἐπικεφαλῆς τῆς διασωθείσης ἐκ πεντήκοντα ἀνδρῶν δυνάμεως τῆς Χωροφυλακῆς, ὡδήγησεν ταύτην ἐπιτυχῶς μετὰ τοῦ τάγματος εἰς Πάτρας μετὰ 48ωρον πορείαν, ἀφοῦ καθ' ὁδὸν ἀνετράπησαν διάφοροι μικροαντιστάσεις τῶν κομμουνιστῶν.

Κατὰ τὸν διήμερον ἀγῶνα ἡ Χωροφυλακὴ ἔσχεν 8 νεκροὺς ἤτοι 1 Ταγματάρχην, 1 Ἀνθυπασπιστήν, 3 ὑπαξιωματικοὺς καὶ 3 Χωροφύλακας, ἐννέα τραυματίας καὶ 19 ἀγνοουμένους. Πρέπει νὰ ἐξαρθῆ τὸ ἠθικὸν τῶν ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς καὶ ἡ ἔλλειψις οἱασδήποτε ἐμπιστοσύνης των πρὸς τοὺς Ἐλασίτας καὶ τοὺς κομμουνιστάς. Ὁ Διοικητὴς τῆς Διοικήσεως ἀντι/ρχης Καμάρης δελεασθεὶς ἐκ τῶν Πρωθυπουργικῶν δηλώσεων, παρ' ὅλον ὅτι ἐπολέμησε γενναίως ἐπὶ 36 ὥρας ἐν τέλει ἐνεπιστεύθη ἑαυτὸν εἰς τοὺς Ἐλασίτας, ἐνῷ ἐκ τῶν τραυματιῶν οἱ Ἀνθ/στὴς Λυμπερόπουλος Νικολ. καὶ ὑπεν/ρχαι Καραμπάτσος Κων., Κοτρολὸς Χρ., Λαζαρῆς Χαρ. καὶ Σακελλαρόπουλος Δημ. ἠκολούθησαν εἰς Πάτρας διὰ περαιτέρω ἀγώνας!! Αὐτὴ ἦτο ἡ Χωροφυλακή. Τοὺς γενναίους μαχητὰς τοῦ Πύργου θὰ τοὺς συναντήσωμεν μαχομέννους, μὲ πεῖραν πλέον, ἡρωϊκῶς εἰς τὸ οἴκημα Χατζηκώστα τὴν 4–12–44 καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸ 141 τάγμα Ἐθνοφυλακῆς κλπ.

Αἱ ἀπώλειαι τῶν ἀνταρτῶν πρὸ τῶν θέσεων τῆς Χωροφυλακῆς ὑπῆρξαν σοβαρώταται.

Μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς πόλεως τοῦ Πύργου ὑπὸ τῶν Κομμουνιστῶν καὶ ὅταν πλέον ἤρχισαν οἱ γνωστοὶ ἀπὸ τῶν ἐξωστῶν πρὸς τὰς ἀναγκαστικὰς συγκεντρώσεις τοῦ λαοῦ λόγοι, ὁ ἄλλοτε ἐπίσκοπος Ἠλείας Ἀντώνιος, πλαισιούμενος ὑπὸ τῶν γενειοφόρων βαθμούχων, ὁμιλῶν σὺν τοῖς ἄλλοις εἶπεν: «Δυστυχῶς εἰς τὸ παλληκάρι αὐτὸ –ἐπιδεικνύων τὸν Ταγ/ρχην τοῦ ΕΛΑΣ Μπατσοῦκον– ἡ καταραμένη Χωροφυλακὴ ἀντέταξε σθεναρὰν ἀντίστασιν», καὶ οὕτω εἰς τὰ εὔθυμα τῶν παλαιοτέρων ἐποχῶν περὶ «καταραμένης» Χωροφυλακῆς προσετέθη καὶ ἓν σύγχρονον πραγματικὸν ἀτύχημα καὶ ἀτόπημα ἑνὸς «Ἁγίου Πατρός». Βεβαίως, ἡ διήμερος μάχη τοῦ Πύργου εἶναι μάχη ἐκ τοῦ ἐμφυλίου σπαραγμοῦ, εἶναι μάχη προκληθεῖσα ἀπὸ

τὴν οἱονεὶ ἄδικον ἐπίθεσιν τῆς κομμουνιστικῆς ἡγεσίας, ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα τῆς ἀποχωρήσεως τῶν Γερμανῶν καὶ τῶν ἀποκηρύξεων τῆς ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν ἀποτελεῖ μίαν πτυχὴν ἐθνικῶν ἀγώνων, οὐχ' ἧττον ὅμως ἀποτελεῖ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἀποφάσεως, τῆς θελήσεως καὶ τῆς πίστεως τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ν' ἀγωνισθῶσιν ἐπιμένοντες ἐπὶ τῶν ἰδανικῶν καὶ ἰδεολογικῶν των περιεχομένων καὶ ἀποτελεῖ ἀκόμη ἐκδήλωσιν τῆς ἀποφασιστικότητος ὑφ' ἧς διεκατείχοντο οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι νὰ προσφέρωσι καὶ τὴν ζωὴν των ἀκόμη πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἐννόμου τάξεως, ἔναντι τῶν δυνάμεων τῆς ἀναρχίας. Ἐπὶ ἐννέα Ἀξιωματικῶν εἷς ἐφονεύθη, εἷς ἀπεκόπη τῆς δυνάμεως καὶ οἱ Παπαδόπουλος Αγ., Ζάρκος Γεώργ., Βυριδὴς Μαυροειδής, Ἀμπλὰς Μιχ., Ζάχος Δημ., Μάστορας Γεώργ. καὶ Φράγκου Δημ., ἀφοῦ ἐπετέλεσαν ἀκεραίως τὸ καθῆκον των, ἐπορεύθησαν διὰ νέους ἀγῶνας. Οἱ ἐπιγενόμενοι ἀσφαλῶς θὰ παραμένωσι κεχηνότες πρὸ τῆς πίστεως εἰς τὸν Ἑλληγοχριστιανικὸν πολιτισμὸν τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῆς ἀπιστίας διὰ καιροσκοπικοὺς λόγους, ἐλαχίστων ἀνωτάτων Ἀξιωματικῶν καὶ δύο Ἐπισκόπων ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς καὶ τῆς κμομουνιστοκρατίας 165 Ἀρχιμανδρῖται, ἱερεῖς καὶ μοναχοὶ ἐσφαγιάσθησαν ἀνοικτηρμόνως, ἐνῷ εὐάριθμοι δημαγωγοῦντες καιροσκοπικῶς κληρικοί, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ 2–3 ἐπίσκοποι, συνεδρίαζον καὶ συνεσκέπτοντο μετὰ τῶν αἱμοχαρῶν λαϊκῶν καπεταναίων (!!).

Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην, ἀπὸ πλευρᾶς Χωροφυλακῆς, λίαν εὐστόχως ἔγραφεν ὁ Παπαδόπουλος «Ἡ Χωροφυλακὴ ἀπεχώρησεν ἐκ Πύργου ἄφησεν ὅμως ὄπισθεν της τὴν δόξαν τῶν ὅπλων της, τὸ παράδειγμα τῆς ὑψηλῆς συναισθήσεως τοῦ καθήκοντος, τοῦ ἡρωϊσμοῦ καὶ τῆς αὐτοθυσίας. Συμτυσσομένην τὴν ἠκολούθει ὁ θαυμασμὸς τῆς ὑγιοῦς κοινωνίας καὶ τῶν ἀντιπάλων της.....».

Αἱ κατὰ τῶν ἀνὰ τὰς δυτικὰς ἀκτὰς τῆς Πελοποννήσου Εὐζωνικῶν ταγμάτων καὶ τῶν ἐκεῖσε συνυπαρχουσῶν δυνάμεων Χωρ/κῆς ἐπιθέσεις τοῦ ΕΛΑΣ ἐσυνεχίσθησαν μὲ τρομερωτέρας ἐπιπτώσεις,κορύφωμα τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν ἡ τρομερὰ ὁμαδικὴ σφαγὴ εἰς Μελιγαλᾶ, μετὰ τὴν μάχην τῆς 13-9-1944. Χίλια ἐννεακόσια ἄτομα ἐσφαγιάσθησαν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἄνδρες Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Ἰ. Φιλντίσην, καὶ τὰ πτώματά των ἐρρίφθησαν εἰς μίαν βαθεῖαν χαράδραν, ἥτις ἐπολιτογραφήθη διὰ τὴν φρίκην της ὡς «πηγάδα τοῦ Μελιγαλᾶ».Ἐπηκολούθησεν ἡ κατὰ Γαργαλιάνων ἐπίθεσις τῆς 22-9-1944,καὶ αἱ σφαγαὶ καὶ ὁ ἐμφύλιος σπαραγμὸς θὰ ἐλάμβανον ἀπροσδιορίστους διαστάσεις ἐὰν δὲν ἐμεσολάβουν δύο ἀποφασιστικὴν ἀσκήσαντα ἐπιρροὴν γεγονότα, τὸ ἀπὸ 26-9-1944 σύμφωνον τῆς Καζέρτας καὶ ἡ ἄφιξις εἰς Πελοπόννησον τοῦ Παναγ. Κανελλοπούλου.

Διὰ τοῦ συμφώνου τῆς Καζέρτας ἀνελήφθη ὑποχρέωσις ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ὀργανώσεων τοῦ ΚΚΕ νὰ παραιτηθοῦν πάσης κινήσεως πρὸς κατάληψιν τῆς ἀρχῆς, ἅπαντα δὲ τὰ ἐν Ἑλλάδι ἔνοπλα τμήματα ὑπήχθησαν εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεως καὶ δι' αὐτῆς ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ὡς Διοικητοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐνόπλων δυνάμεων ὁρισθέντος Βρεττανοῦ Στρατηγοῦ Σκόμπι.

Ὁ Στρατηγὸς Σκόμπι, αὐθημερόν, ἐξέδωκε τὴν ἀκόλουθον διαταγὴν ἐπιχειρήσεων :

»Α' ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐν Ἑλλάδι δρώσας σήμερον δυνάμεις, ἡ στρατιωτικὴ των ὀργάνωσις θέλει εἶναι ἡ κάτωθι :

α) Ὁ στρατηγὸς Ζέρβας θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ δρᾷ ἐντὸς τῶν ἐδαφικῶν ὁρίων τῆς συμφωνίας

τῆς Πλάκας καὶ θὰ συνεργάζηται μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Σαράφη διὰ τὴν παρενόχλησιν τῆς Γερμανικῆς ὑποχωρήσεως ἐντὸς τῆς περιοχῆς μεταξὺ τῶν βορείων ὁρίων τῆς Συμφωνίας Πλάκας καὶ τῆς Ἀλβανίας.

β) Ὁ στρατηγὸς Σαράφης θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ δρᾷ εἰς τὴν ὑπόλοιπον Ἑλλάδα, ἐξαιρέσει :

I. Περιφέρεια Ἀττικῆς. Ὅλα τὰ στρατεύματα εἰς τὴν περιφέρειαν ταύτην θὰ διοικοῦνται ὑπὸ τοῦ Στρατηγοῦ Σπηλιωτοπούλου, δρῶντος ἐν στενῇ συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἐν Ἀθήναις ἀντιπροσώπων τῆς Κυβερνήσεως καὶ βοηθουμένου ὑπὸ ἀξιωματικοῦ συνδέσμου ὀνομασθησομένου ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Σαράφη.

II. Πελοπόννησος. Τὰ στρατεύματα εἰς τὴν περιφέρειαν ταύτην θὰ διοικοῦνται ὑπὸ ἀξιωματικοῦ ὑποδειχθησομένου ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Σαράφη ἐγκρίσει τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ὅστις θὰ βοηθῆται ὑπὸ Ἀγγλικῆς ἀποστολῆς συνδέσμου.

III. Βραδύτερον ἡ Θράκη (συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Θεσσαλονίκης) θὰ εἶναι ὑπὸ τὴν διοίκησιν Ἀξιωματικοῦ ὀνομασθησομένου ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Β′ Σκοποί. α) Ἀμφότεροι οἱ Διοικηταὶ θὰ παρενοχλοῦν τὴν Γερμανικὴν ὑποχώρησιν καὶ θὰ ἐξουδετερώνουν τὰς γερμανικὰς φρουράς.

β) Καθ' ὃν χρόνον θ'ἀπελευθεροῦται τὸ ἔδαφος, ἀμφότεροι οἱ Διοικηταὶ θὰ εἶναι ὑπεύθυνοι προσωπικῶς διὰ :

I Τὴν τήρησιν τοῦ νόμου καὶ τῆς τάξεως εἰς τὰ ἐδάφη ὅπου δροῦν αἱ δυνάμεις των.

II Τὴν ἀποφυγὴν ἐμφυλίου πολέμου καὶ τὸν φόνον Ἑλλήνων παρ' Ἑλλήνων.

III Τὴν πρόληψιν ἐπιβολῆς οἱασδήποτε ποινῆς καθὼς καὶ ἀδικαιολογήτων συλλήψεων καὶ προχείρου διαδικασίας.

IV Τὴν συνδρομὴν των εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς πολιτικῆς Ἐξουσίας καὶ τὴν διανομὴν περιθάλψεως».

Συνεπῶς ἡ ἀναίμακτος ἢ αἱματοβαμένη ἀπελευθέρωσις θὰ ἦτο ἔργον πολιτικότητος καὶ διοικητικῆς ἱκανότητος τῶν κατὰ ταῦτα στρατιωτικῶν Διοικητῶν, πρὸς οὓς κατελογίζετο ἐκ προοιμίου ἡ τοιαύτη εὐθύνη καὶ ἀποστολή. Ἀναμφισβητήτως δὲν ἤρκουν οἱαδήποτε προσόντα τῶν στρατιωτικῶν τούτων Διοικητῶν ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ὄπισθεν αὐτῶν καὶ παρ' αὐτοῖς ἡ μεγίστη πεῖρα καὶ ἱκανότης τῶν Βρεταννῶν Ἀξιωματικῶν καὶ ἡ γενναιότης τῶν Ἀγγλικῶν δυνάμεων, ἐν τέλει δὲ οὐδὲν τούτων ἤρκεσεν, ὡς θὰ ἴδωμεν.

Διὰ νεωτέρας διαταγῆς τοῦ Σκόμπι πρὸς τὸν Σπηλιωτόπουλον ὡρίζετο ὅτι οἱ ἄνδρες τῶν Ταγμάτων ἢ ἔπρεπε «νὰ λιποτακτήσουν πρὸς τὰς οἰκίας των ἢ νὰ παραδοθοῦν» καὶ ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ὁμαδικῆς παραδόσεως θ'ἀφωπλίζοντο καὶ θὰ ἐκρατοῦντο ἐν αἰχμαλωσίᾳ μέχρις ὅτου ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἤθελε λάβει ὁριστικὰς ἀποφάσεις.

Ἡ δευτέρα αὕτη διαταγὴ τοῦ Σκόμπι ἐξεδόθη τὴν 27-9-1944 εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5 ὅρου τοῦ συμφώνου τῆς Καζέρτας διαλαμβάνοντος :

«5. Τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας θεωροῦνται ὄργανα τοῦ ἐχθροῦ. Θὰ χαρακτηρισθοῦν ὡς ἐχθρικοὶ σχηματισμοί, ἐκτὸς ἐὰν παραδοθοῦν συμφώνως πρὸς διαταγὰς ἐκδοθησομένας παρὰ τοῦ Στρατηγοῦ Διοικητοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι Δυνάμεων».

Τοιαύτην διαταγὴν ἐξέδωκεν, ὡς προσαναφέρομεν, μόνον πρὸς Σπηλιωτόπουλον ὁ Σκόμπι. Ὁ Παναγ. Κανελλόπουλος, ἀφιχθεὶς εἰς Πελοπόννησον καὶ ἑλιχθεὶς μετὰ θαυμαστῆς δεξιότητος κατώρθωσε νὰ τιθασεύσῃ τὸν αἱμοχαρῆ Βελουχιώτην καὶ στηριζόμενος εἰς τὸν ἐπίσης ὑπέροχον πολιτικὸν ἑλιγμὸν τοῦ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθμ. 5

ὅρου ἐπέτυχε διὰ τοῦ ἀφοπλισμοῦ καὶ τοῦ ἐν στρατοπέδῳ ἐγκλεισμοῦ νὰ ἀνακόψῃ τὴν περαιτέρω αἱματοχυσίαν(65).

Οὕτω ἐξέλιπον οἱ ἀόριστοι καὶ ἄνευ λύσεως ἀφορισμοὶ τοῦ Λιβάνου καὶ τῆς Κυβερνήσεως Ἐθνικῆς Ἑνότητος, ἥτις, ἀποκηρύττουσα τὰ Τάγματα καὶ καλοῦσα τοὺς ἄνδρας των νὰ ἐγκαταλείψωσι ταῦτα, τοὺς παρέδιδεν εἰς τὴν μάχαιραν τοῦ κομμουνισμοῦ, ἐνῶ ἤδη ἐδημιουργοῦντο σαφεῖς καὶ ἀσφαλεῖς προϋποθέσεις.

Ἀνεφέρθημεν διὰ μακρῶν εἰς τὰ Εὐζωνικὰ Τάγματα ἢ Τάγματα Ἀσφαλείας ὡς ἐπεκράτησε νὰ λέγωνται, διότι ἡ ὕπαρξις καὶ δρᾶσις τούτων, ὡς ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἐκτεθέντων προκύπτει, ἔσχε σοβαρωτάτας ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς, ἡ τελικὴ σύμπτυξις τῶν ὁποίων ἐγένετο ταυτοχρόνως μὲ τὴν κατάρρευσιν τῶν Ταγμάτων καὶ ὁ ἀφοπλισμὸς τῶν ἀνδρῶν τῶν Ταγμάτων ἐπεξετάθη καὶ ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς. Εἰς Πάτρας εἶχον συγκεντρωθῆ ἱκαναὶ δυνάμεις Χωροφυλακῆς τῶν ὁποίων ὁ ἀφοπλισμὸς προσέλαβε πανηγυρικὸν χαρακτῆρα. Ὁλόκληρος ἡ δύναμις τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως συνεκεντρώθη εἰς τὴν πλατεῖαν Γεωργίου, ἔνθα ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Ἀνωτέρου Διοικητοῦ, Συντρ/χου Παπανικολάου Γρηγ., τῶν Ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς, Ἀξιωματικῶν τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῆς Πολιτοφυλακῆς, παρεδόθη ὁ ὁπλισμὸς τῶν ὁπλιτῶν καὶ ἐν συνεχείᾳ συνοδείᾳ Ἄγγλων στρατιωτῶν καὶ ἐφίππων ἐλασιτῶν ἐνεκλείσθησαν οἱ ἀφοπλισθέντες εἰς τὸ οἴκημα τῆς Γεωργικῆς Σχολῆς Πατρῶν, ὑπὸ περιορισμὸν πλέον. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Γ' δεκαημέρου Νοεμβρίου τὸ κύριον μέρος τῆς δυνάμεως μετεφέρθη εἰς Ἀθήνας, ἐνῶ ἡ ἀνήκουσα εἰς τὴν Διοίκησιν Χωροφυλακῆς Ἠλείας δύναμις, μεθ' ἧς παρέμεινε καὶ ὁ Ἀνώτερος Διοικητής, ἀπομονωθεῖσα μετεφέρθη ἔξω τῶν Πατρῶν καὶ ἐνεκλείσθη εἰς τὸ Σχολεῖον Βραχνεΐκων, ὑπὸ τὴν διάδοσιν ὅτι θὰ παρεπέμπετο εἰς Λαϊκὰ δικαστήρια.

Ἡ διάδοσις αὕτη καὶ ἡ ἀπομόνωσις συνετέλεσεν ὥστε νὰ λάβουν χώραν ἀρκεταὶ δραπετεύσεις καὶ νὰ ὀξυνθοῦν αἱ σχέσεις τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων μετὰ τῶν Ἄγγλων φρουρῶν. Τέλος καὶ ἡ δύναμις αὕτη τὴν 3ην Δεκεμβρίου, ἐπιβιβασθεῖσα νύκτωρ Ἀγγλικοῦ πολεμικοῦ, μετεφέρθη εἰς Πειραιᾶ. Ἐκ μιᾶς ἐκθέσεως τοῦ τότε Χωροφύλακος καὶ ἤδη Μοιράρχου Ἀναστ. Ἀλικάκου μεταφέρομεν τὴν ἀκόλουθον περικοπήν, ἀφορῶσαν τὴν ὑποδοχὴν ὑπὸ τῶν Βρεταννῶν ἐν τῷ πλοίῳ «... Τὶ ὑποδοχὴ ἦταν ἐκείνη ποὺ μᾶς ἔκαναν οἱ Ἐγγλέζοι, λὲς καὶ ἔβλεπαν τὰ ξενητεμένα ἀδέλφια τους, μὰ κι' ἐμένα οἱ στιγμὲς αὐτὲς θὰ μοῦ μείνουν ἀλησμόνητες. Μᾶς προσέφεραν τσιγάρα, σοκολάτες, φαγητὸ ὅσο θέλαμε, καὶ τελικῶς μᾶς ἔβαλαν νὰ πλυθοῦμε καὶ νὰ πλύνουμε καὶ τὰ ροῦχα μας, ποὺ ἡ κατάστασις ἀπὸ τῆς πλευρᾶς αὐτῆς δὲν περιγράφεται. Τὰ ζωΰφια εἶχαν ἀρχίσει νὰ φαίνωνται...».

Ἡ ἔκθεσις Καρυώτη, ἀφ' οὗ ἀναφέρεται εἰς τὴν δρᾶσιν καὶ δολοφονίαν ὑπὸ τῶν Κομμουνιστῶν τῶν Μοιράρχου Καραβίτη Λυκούργου καὶ Ἀνθυπομοιράρχου Παπαχατζοπούλου Ἀθανασίου, παρέχει τὴν πληροφορίαν ὅτι τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐν Τριπόλει συμπτυχθείσης δυνάμεως Χωροφυλακῆς ἀνεχώρησεν δι' Ἀθήνας μετὰ τοῦ ὁπλισμοῦ της τὴν 29- Σεπτεμβρίου 1944. Οἱ Γερμανοὶ εἶχον ἀποχωρήσει

(65) Βλέπε καὶ Π. Κανελλοπούλου «1935 - 1945 ἕνας ἀπολογισμός» Ἀθῆναι 1945 ἔνθα ἐν σελ. 57 ἀποκαλεῖ ὡς ἀφροσύνην τῶν Ταγμάτων τὴν προβληθεῖσαν ἀντίστασιν, ἀλλὰ φρονοῦμεν ὅτι πρὸ τῆς ἐγκληματικότητος τοῦ Κ.Κ.Ε. ἡ λογικὴ φυγαδεύεται αὐτομάτως.

ἐξ Ἀρκαδίας τὴν 24-9-1944. Ἡ ἐν Τριπόλει ἐναπομείνασα δύναμις Χωροφυλακῆς, ἐνεργείαις τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς, μετεφέρθη διὰ Βρεττανικῶν μέσων εἰς Ἀθήνας κατὰ τὰ μέσα Νοεμβρίου 1944.

Ἡ Χωροφυλακὴ Ἠπείρου παρέμεινεν μεν ὡς Ἀνωτέρα Διοίκησις, ἐκτὸς τῶν εἰς τὴν δύναμιν τῶν Ε.Ο.Ε.Α. ὑπηρετούντων ἀνδρῶν, εἶχεν ὅμως ταυτίσει τὴν τύχην της μετὰ τῶν Ἀνταρτικῶν δυνάμεων τοῦ Στρατηγοῦ Ζέρβα, ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ὁποίου, ὡς στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ περιοχῆς, ὑπήγετο ἤδη. Εἰς μίαν τῶν σκληροτέρων μαχῶν, τὰς ὁποίας ἔδωσαν αἱ Ε.Ο.Ε.Α., εἰς τὴν κατὰ τοῦ ἐν Νεραΐδι (Μενίνα) γερμανικοῦ ὀχυροῦ μάχην τῆς 18-8-1944, ἐφονεύθη μαχόμενος ἡρωϊκῶς ὁ ἐνωμοτάρχης Βασίλειος Τσέτσας.

Εἰς τὴν Κεντρικὴν Μακεδονίαν δὲν κατέστη ἐφικτὸν νὰ προληφθῇ τὸ ἔγκλημα καὶ κατὰ τὴν μάχην τοῦ Κιλκίς, καθ' ἣν ἐσφαγιάσθησαν 3.000 περίπου ἄνδρες τῶν ταγμάτων κ.λ.π., ἐφονεύθησαν καὶ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς. Ἡ ὑπόλοιπος δύναμις εἶχε συγκεντρωθῇ εἰς Θεσσαλονίκην, ἔνθα ἀφοπλισθεῖσα παρέμεινεν ἐν ἀναμονῇ, μέχρις ὅτου μετεφέρθη καὶ αὕτη διὰ Βρεττανικῶν μέσων εἰς Ἀθήνας, πλὴν τῶν εἰς στρατόπεδα συγκεντρώσεως κρατουμένων Ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν. Ἡ δύναμις τῆς Α.Δ.Χ. Θεσσαλίας, ὑπὸ τὸν Συνταγματάρχην Χανιώτην Ἰάκωβον, παρέμεινεν συγκεντρωμένη ἐν Λαρίσῃ ἀρνηθεῖσα οἱονδήποτε συμβιβασμὸν μετὰ τῶν Κομμουνιστῶν, παρὰ τὰς ἐπανειλημένας πιέσεις, μέχρι τῆς 28 Νοεμβρίου 1944, ὅτε μετεφέρθη καὶ αὕτη εἰς Ἀθήνας.

Ὑπ' αὐτὰς τὰς συνθήκας καὶ προϋποθέσεις συνετελέσθη ἡ πρώτη φᾶσις τῆς ἐθνικῆς ἀπελευθερώσεως, περὶ ἧς τὸ ἐν συνεχείᾳ Κεφάλαιον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε′

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΙ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΙΝ

Εἴδομεν ἀνωτέρω ὅτι ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1944, ἤτοι μετὰ τὸ ἐν Μ. Ἀνατολῇ στασιαστικὸν κίνημα τῶν ὑπὸ τὰ ὅπλα Ἑλλήνων τῇ ὑποκινήσει τῶν κομμουνιστῶν, ἤρξαντο ἐκδηλούμενα διάφορα συντονιστικὰ καὶ ἀποφασιστικὰ μέτρα. Μετὰ τὴν συνδιάσκεψιν τοῦ Λιβάνου διεκανονίσθη τὸ πολιτικὸν ζήτημα, συνεστήθησαν ἡ 3η Ἑλληνικὴ ὀρεινὴ Ταξιαρχία καὶ τὸ 11 ἀνεξάρτητον τάγμα Χωρ/κῆς. Παρηκολουθήσαμεν τοὺς ὅρους τῆς συμφωνίας τῆς Καζέρτας, καὶ τὰς συνθήκας ὑπὸ τὰς ὁποίας ὅλοι οἱ τέως ἀντιβασιλικοὶ (πολιτικοί, κομμουνισταί, τάγματα ἀσφαλείας κλπ.) ἔσπευσαν νὰ τεθοῦν ὑπὸ τὴν ἀνὰ τοὺς συμμάχους Βασιλικὴν αἴγλην. Ἀνεφέρθημεν εἰς τὰς διαφοροποιήσεις μεταξὺ τῶν ἡγετῶν τῶν ταγμάτων Ἀσφαλείας (εὐζωνικῶν) καὶ εἰς τὰς συλλήψεις καὶ φυλακίσεις ἐκείνων ἐξ αὐτῶν, οἵτινες ἀπέρριψαν τὴν συνέχισιν τῆς μετὰ τῶν Γερμανῶν συμπράξεως, ὡς καὶ τοῦ ἐπιδιώξαντος κομματικὴν καὶ πολιτειακὴν διείσδυσιν εἰς τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς Ἀναστ. Ταβουλάρη.

Ὁ Ταβουλάρης ἀναμφιβόλως δὲν ἐπολιτεύθη οὐδὲ κοσμίως τοὐλάχιστον, κυρίως δὲ ὑπῆρξεν ὁ ὑπαίτιος ἐξωθήσεως τῆς Δ/νσεως Εἰδικῆς Ἀσφαλείας καὶ τῶν περὶ αὐτὸν καταρτισθεισῶν ὁμάδων πραιτωριανῶν του εἰς ἀφομοίωσιν μετὰ ἀνευθύνων καὶ βεβαρυμένων στοιχείων καὶ εἰς σύμπραξιν μετὰ τῶν ταγμάτων, εἰς ἣν σύμπραξιν ἐπέμεινε νὰ ἐξωθήσῃ καὶ νὰ παρασύρῃ καὶ τὰς λοιπὰς ἐν Ἀθήναις δυνάμεις Χωροφυλακῆς. Παρέδωκε τὴν ἡγεσίαν τοῦ Σώματος καὶ τὴν Διοίκησιν τῆς Δ/νσεως Εἰδικῆς Ἀσφαλείας εἰς ἀνεύθυνα πρόσωπα καὶ τοῦτο ἐκ κομματικῆς ἀφετηρίας ἐκκινῶν καὶ εἰς παρομοίου σκοποῦ τέρμα ἀποβλέπων.

Ἡ Χωροφυλακὴ εἶχεν ἀποποιηθῇ κατηγορηματικῶς τὸν ἔνοπλον κατὰ τῶν ἀνταρτῶν ἀγῶνα καὶ εἶναι γεγονὸς ὅτι δὲν ἐχρησιμοποιήθη διὰ τοῦτον, δι' ὃ καὶ συνεστήθησαν τὰ εὐζωνικὰ τάγματα, θὰ ἔπρεπε ὅμως νὰ διαφυλαχθῇ ἄθικτος ἡ εὐαίσθητος αὕτη πλευρὰ τῆς Χωροφυλακῆς περὶ μὴ ἀναμίξεως εἰς ἐμφύλιον σπαραγμὸν ὑπὸ τὸ κράτος Γερμανικῆς κατοχῆς καὶ ἐν τῇ ἀντιμετωπίσει τῶν ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν ἐνόπλων ὀργανώσεων. Ἡ Δ/νσις εἰδικῆς Ἀσφαλείας εἶχε ὡς σκοπόν, ὅσον ἀφορᾶ τὸν κομμουνισμόν, ἐκ τοῦ ἱδρυτικοῦ της Π. Δ/τος, τὴν παρακολούθησιν καὶ συλλογὴν πληροφοριῶν καὶ οὐχὶ τὴν ἔνοπλον δρᾶσιν ἐντὸς περιοχῆς ἀστυνομευομένης ὑπὸ τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυν. Πόλεων. Αἱ μετὰ ὁμάδων συγκρούσεις καὶ ἡ διάλυσις τούτων κ.λ.π. ἦτο ἔργον τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων, ἥτις ἐν περιπτώσει ἀδυναμίας ἠδύνατο νὰ ζητᾶ ἐνισχύσεις. Ἐκτὸς τούτων, ἐφ' ὅσον ἱδρύθησαν τὰ τάγματα Ἀσφαλείας, ὀργανισμοὶ ἐφήμεροι, διὰ συγκεκριμένον σκοπὸν καὶ δι' ὡρισμένην περίοδον, ἡ Εἰδικὴ Ἀσφάλεια ἔδει νὰ διατηρηθῇ εἰς τὰ πλαίσια τῆς ἀποστολῆς της, εἰς τὴν συλλογὴν τούτ' ἔστιν πληροφοριῶν καὶ τὴν διενέργειαν παρακολουθήσεως, ἡ δὲ ἔνοπλος δρᾶσις νὰ παραδοθῇ ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας. Οὕτω θὰ διε-

φυλάσσετο ἀπὸ πάσης πλευρᾶς ἀδιάβλητον τὸ Σῶμα, ὥστε νὰ χρησιμοποιηθῇ ἀποτελεσματικῶς πλέον κατὰ τὴν τελικὴν καὶ κατάλληλον στιγμήν, ἐξωπλισμένον διὰ τῶν ἀπαιτουμένων ἠθικῶν, ὑλικῶν καὶ ἐθνικῶν ἐρεισμάτων.

Τὸ ὑπὸ τοῦ Ταβουλάρη ἐπιβληθὲν ὡς ἀνωτέρω καθεστὼς ἐὰν δὲν ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα δόλου, ἀπετέλεσε σοβαρὸν πολιτικὸν σφᾶλμα, τοῦ ὁποίου σοβαραὶ ὑπῆρξαν αἱ ἐπιπτώσεις καὶ θὰ ἦσαν σοβαρώτεραι, ἴσως μέγισται, ἐὰν τὸ Σῶμα διὰ τῆς παθητικῆς του ἀντιστάσεως δὲν ἀνέκοπτε τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἀφρόνων ἐκείνων σχεδίων.

Διὰ τῶν θιγομένων δὲν ἐπικρίνομεν τὴν ἄμυναν κατὰ τῶν ἐγκληματικῶν σχεδίων καὶ ἐνεργειῶν τοῦ κομμουνισμοῦ, ἀλλὰ τὸ ἀδόκιμον, τὸ ἀσύμφορον καὶ λίαν ζημιογόνον τῶν μεθόδων καὶ μέσων. Δὲν ὑπήρξαμεν ποτὲ ἐπαμφοτερίζοντες, οὔτε καὶ διενοήθημεν νὰ συστήσωμεν συναλλαγὴν ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν ἰδανικῶν καὶ πεπρωμένων, ὑπήρξαμεν ὅμως μάρτυρες τῶν ἀκροτήτων καὶ τῆς ἐξαλλωσύνης καὶ διεπιστώσαμεν τὴν ἐντεῦθεν ἐθνικὴν ζημίαν. Ὁ κομμουνισμὸς σέβεται τὴν δύναμιν ἀλλὰ καταδολιεύεται καὶ ἐκμεταλλεύεται ἐπικινδύνως τὴν ἐπιδεικνυομένην ἀφρόνως καὶ ἀτόπως τοιαύτην. Παντοῦ καὶ πάντοτε ἀπαιτεῖται σύστημα μὲ συνέπειαν καὶ συνέχειαν.

Κατελογίσαμεν, μεταξὺ τῶν ἄλλων, εἰς τὸν Ταβουλάρην καὶ τὴν ἀναλόγως τῶν πολιτικῶν πεποιθήσεων μεταχείρισιν τῶν Ἀξιωματικῶν καὶ δὲν εἶναι ὑπερβολὴ ἐὰν εἴπωμεν ὅτι, διὰ τῶν δυσμενῶν διαταγῶν «Εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς», εἶχε μεταβληθῇ τὸ Ἀρχηγεῖον εἰς ἕνα κέντρον εἰς τὸ ὁποῖον συνηντῶντο ὅλοι οἱ εἰς τὸν Ταβουλάρην καὶ τὸν κατακτητὴν ἀνεπιθύμητοι.

Εἰδικώτερον οἱ Συνταγματάρχαι, ἐξαιρέσει 3 - 4, εἶχον παραμερισθῇ ὁλοσχερῶς ὑπὸ τοῦ Ταβουλάρη καὶ τόσον αἱ Ἀνώτεραι Διοικήσεις Χωροφυλακῆς ὅσον καὶ αἱ ἰσότιμοι ἐν Ἀθήναις ὑπηρεσίαι, οἷον Σχολή, Σύνταγμα, Δ/νσις Ἐπιμελητείας κλπ. εἶχον περιέλθει, ἀπὸ τῶν ἀρχῶν 1944 περίπου, ὑπὸ τὴν διοίκησιν Ἀντισυνταγματαρχῶν. Ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω τὴν περίπτωσιν τοῦ Συν/ρχου Δημ. Δρακοπούλου, ὅστις, διότι ἔλαβεν θέσιν καὶ ἐκαυτηρίασε τὰς ἐπιχειρουμένας ἐπ' ἀνδραγαθία προαγωγάς, ἀπεμακρύνθη ἀμέσως ἐκ τῆς διευθύνσεως Χωροφυλακῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, τεθεὶς εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς, ἀλλὰ πρὶν πραγματοποιηθῇ ἡ διαταγὴ αὐτη ἐμεσολάβησεν ἄλλη, περὶ ἧς ἀμέσως κατωτέρω

Ἐπειδὴ ἐθίγη τὸ θέμα μεταχειρίσεως τῶν Ἀξιωματικῶν καὶ ἰδία ἐπὶ τῶν ἀνωτέρων κλιμακίων, πρέπει ν' ἀναφερθῶμεν καὶ εἰς μίαν ἄλλην ὄψιν τοῦ θέματος. Ἐθίξαμεν οἰκείως ὅτι διὰ τὰς μετακινήσεις καὶ μεταθέσεις τῶν Ἀξιωματικῶν ἀπητεῖτο ἔγκρισις ἢ συγκατάθεσις τῶν κατακτητῶν, ὅτι συχνῶς οἱ Ἰταλοὶ ἰδίως διέτασσον τὴν ἀπομάκρυνσιν διαφόρων ἀξιωματικῶν ἐντὸς τακτῆς προθεσμίας ἀφ' ἑαυτῶν των καὶ εἶτα ἐζήτουν καὶ τὴν ἔκδοσιν τῶν τυπικῶν διαταγῶν τῶν Ἑλληνικῶν Ἀρχῶν, ὅτι ἐν Βορείῳ Ἑλλάδι εἶχε δημιουργηθῇ ἴδιον καθεστὼς ὅσον ἀφορᾶ τὰς μετακινήσεις, καὶ ὅτι ὁ Ταβουλάρης ὅταν ἀνέλαβεν τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν διέτασσε μεταβολὰς καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων ἐνημέρωνε τὰς ἀρχὰς κατοχῆς. Ἤδη, ἀπὸ τῶν ἀρχῶν 1944, αἱ μεταθέσεις τῶν ἀξιωματικῶν, ἰδία ἐκ τῆς «ἀποθήκης» τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς, ἐνεφανίζοντο ὡς διατασσόμεναι ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, πρᾶγμα ὅπερ καὶ φυσιολογικὸν δὲν ἐμφανίζεται ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀξιωματικοὺς ἐξεβίαζεν εἰς ἄμεσον μετὰ τῶν Γερμανῶν ἐπαφήν.

Παραθέτομεν τὰ ἐκδοθέντα ἐπὶ μεταθέσεως Συνταγματαρχῶν ἔγγραφα Γερμανικῶν καὶ Ἑλληνικῶν ἀρχῶν, ἵνα ὁ γενικὸς ἱστορικὸς ὑποχρεωθῇ εἰς μίαν εἰδικωτέραν τοῦ θέματος κρίσιν ἀλλὰ καὶ διευκολυνθῇ εἰς ἀσφαλεστέραν κρίσιν καὶ ἐξαγωγὴν συμπερασμάτων, διότι τοῦτο δὲν ὑπῆρξε παρονυχὶς,ἀλλὰ σοβαρὸν θέμα τὸ ὁποῖον ἀντιπαρῆλθον μὲ περισσὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ ὑπερηφάνειαν οἱ Ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς.

«Ἀρχηγὸς τῆς Ἀστυνομίας Τάξεως Ἑλλάδος
»Τμῆμα Ε. Ἀριθμ. 431/44

Ἀθῆναι τῇ 22 Ἀπριλίου 1944 (1)

Πρὸς τὸν Ἕλληνα Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν
»Μέσω τοῦ Ἀξιωματικοῦ Συνδέσμου λοχαγοῦ Χέσσελμπαρθ
Ἐνταῦθα

»Περίληψις : Νέα πλήρωσις τῶν θέσεων τῶν Ἀνωτέρων Διοικητῶν Χωροφυ-»λακῆς Πατρῶν, Ναυπλίου, Λαρίσης καὶ Ἰωαννίνων.

»1. Οἱ Ἀνώτεροι Διοικηταὶ Χωροφυλακῆς Πατρῶν, Συν/ρχης Φραγκιαδάκης »καὶ Φράγκου, εἶναι διὰ τὴν θέσιν των, ἐντελῶς ἀκατάλληλοι. Παρακαλῶ ὅθεν »ὅπως τοὺς δύο ὡς ἄνω Ἀξιωματικοὺς Θέσητε ἀμέσως ἐν ἀποστρα-»τείᾳ.

»Ἐπίσης ὁ Συν/ρχης Μακρυνιώτης δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀπαιτήσεις, »αἵτινες ὀφείλουν νὰ ζητηθῶσιν παρ' ἑνὸς Ἀνωτέρου Διοικητοῦ Ἰωαννίνων (2). »Παρακαλῶ ἑπομένως ὅπως μεταθέσητε τοῦτον εἰς Ἀθήνας εἰς διάθεσιν »Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς. Περὶ τῆς περαιτέρω διαθέσεως του θὰ »λάβητε ἐγκαίρως νεωτέραν εἰδοποίησιν.

»2. Πρὸς πλήρωσιν τῶν ἄνω ἀναφερομένων θέσεων παρακαλῶ ὅπως μεταθέ-»σητε τοὺς ἑπομένους Ἀξιωματικοὺς

---

(1) Ἐκ τοῦ προσωπικοῦ ἀρχείου τοῦ Ἀντιστρατήγου Χωροφυλακῆς Μακρυνιώτη Κωνσταντίνου.

(2) Ὁ Κων/νος Μακρυνιώτης δὲν ἦτο Συν/ρχης ἀλλὰ Ἀντ/ρχης. Οὗτος εἶχεν ὑποστῆ ἤδη μίαν δοκιμασίαν εἰς χεῖρας τῶν Γερμανῶν, λήγοντος τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1944. Εἰδικώτερον εἰπεῖν, τὰς ἑσπερινὰς ὥρας τῆς 25-1-1944 τμῆμα Γερμανικοῦ Στρατοῦ ἐγκατέλειψεν οἴκημα παρὰ τὴν Γεωργικὴν Σχολὴν Ἰωαννίνων, πρᾶγμα ὅπερ ἀντιληφθέντες, τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς ἑπομένης, διάφοροι ἀλητόπαιδες προέβησαν εἰς λεηλασίας, χωρὶς νὰ λάβῃ γνῶσιν τινὰ ἡ Ἑλληνικὴ Χωροφυλακή. Περὶ ὥραν 11 τῆς 26-1-1944 συνελήφθη καὶ ἐφυλακίσθη διὰ τὴν λεηλασίαν ταύτην ὁ ἀνίδεος Ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Μακρυνιώτης, κρατηθεὶς ἐπὶ πενθήμερον. Ἀλλ' ἡ εἰρωνεία τῆς τύχης τῶν Ἀξ/κῶν τῆς Χωρ/κῆς δὲν περιωρίζετο μέχρις ἐδῶ! Ἡ Α.Δ.Χ. Ἠπείρου ἀνήνεγκεν τὴν σύλληψιν καὶ φυλάκισιν μόνον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 40/8/1α ἀπὸ 28-1-1944 ἐγγράφου (!) ἀναφορᾶς της, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸν τηλέγραφον, ἐὰν ἐλειτούργει, διὰ τὰς πράξεις καὶ ἐνεργείας τοῦ κατακτητοῦ, πολὺ δὲ περισσότερον ἀπεκλείετο τὸ τηλέφωνον. Οὕτω, ἐνῶ ἤδη εἶχεν ἀποφυλακισθῆ ὁ Ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Ἠπείρου, τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν τὴν 7-2-1944 ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Ἀνώτερον Ἀρχηγὸν τῶν S.S. τὰ ὑπ' ἀριθμ. 141/5/1α καὶ 141/5/1β ἔγγραφα διὰ τὴν ἀποφυλάκισιν τούτου. Ἀξιοσημείωτον θεωροῦμεν ν' ἀναφέρωμεν ὅτι ἀμφότερα τὰ ὡς ἀνωτέρω διὰ τὴν ἀποφυλάκισιν ἔγγραφα δὲν ὑπεγράφησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν ἀλλὰ παρὰ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Χωροφυλακῆς, ὡς νὰ ἐπρόκειτο περὶ τρεχούσης ἀλληλογραφίας.

»α) Συν/ρχην Γρηγόριον Παπανικολάου εἰς τὴν Α.Δ.Χ. Πατρῶν
»β) » Δημήτριον Ψινάκην εἰς τὴν Α.Δ.Χ. Λαρίσης
»γ) » Σωτήριον Οἰκονομόπουλον εἰς τὴν Α.Δ.Χ. Ναυπλίου
»δ) » Δημήτριον Δρακόπουλον εἰς τὴν Α.Δ.Χ. Ἰωαννίνων.

»Παρακαλῶ ὅπως εἰδοποιήσητε τοὺς Ἀξιωματικοὺς τούτους ἵνα τεθοῦν ἐγκαί-ρως εἰς κίνησιν, καὶ ὅτι πρέπει ν' ἀναλάβωσι τὴν ὑπηρεσίαν των εἰς τὰ προσδιο-»ρισθέντα μέρη, τὸ βραδύτερον, μέχρι τῆς 10 Μαΐου 1944.

»Ἄδειαι ταξειδίου καὶ φύλλα πορείας ἐπισυνάπτονται τῷ παρόντι.

»Παρακαλῶ ὅπως μοὶ γνωρίσητε τὴν ἡμέραν ἀναχωρήσεως τῶν Ἀξιωματικῶν.

Ὑπογραφὴ ... Συν/ρχης Ἀστυνομίας».

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιρρήσεως ἢ μεταβολῆς ἐξέδωκε τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

«Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν
»Τμῆμα Α Προσωπικοῦ
»Ἀριθμ. πρωτ. 14/54/43

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ἀπριλίου 1944
Ἐξ. Ἐπείγουσα

Πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς
Ἐνταῦθα

Μεταθέσεις Συνταγματαρχῶν καὶ Ἀντισυνταγματαρχῶν

»Λαβόντες ὑπ' ὄψει τὸ ὑπ' ἀριθ. 431/44-22-4-44 ἔγγραφον τοῦ Ἀρχηγοῦ Ἀστυ-»νομίας Τάξεως Ἑλλάδος.

Μετατίθεμεν

»Τοὺς κάτωθι Ἀξιωματικοὺς Χωροφυλακῆς ὡς Ἀκολούθως :

»1. Συν/ρχης Παπανικολάου Γρηγ. ἐκ τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς εἰς τὴν »Α.Δ.Χ. Δυτικῆς Ἑλλάδος.

»2. Συν/ρχης Οἰκονομόπουλος Σωτ. ἐκ τῆς Δ/νσεως Χωροφυλακῆς Ὑπουρ-»γείου Ἐσωτερικῶν (3) εἰς τὴν Α.Δ.Χ. Πελοποννήσου.

»3. Συν/ρχης Ψινάκης Δημ. ἐκ τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς εἰς τὴν Α.Δ.Χ. »Θεσσαλίας.

»4. Συν/ρχης Δρακόπουλος Δημ. ἐκ τῆς Δ/νσεως Χωροφυλακῆς Ὑπουργείου »Ἐσωτερικῶν εἰς τὴν Α.Δ.Χ. Ἠπείρου.

»5. Ἀντ/ρχης Μακρυνιώτης Κων/τῖνος ἐκ τῆς Α.Δ.Χ. Ἠπείρου εἰς τὴν διά-»θεσιν τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς.

»Προσηρτημένως διαβιβάζομεν ἀντίγραφον τοῦ ὡς ἄνω ἐγγράφου (!), ὡς καὶ »τὰ Γερμανικὰ φύλλα πορείας καὶ ἀδείας ταξειδίου μετατιθεμένων Συν/ρχῶν διὰ »τὴν ἔγκαιρον ἀναχώρησιν τούτων, ὥστε μέχρι τῆς 10ης Μαΐου τὸ βραδύτερον νὰ »εὑρίσκωνται εἰς τὰς θέσεις των.

»Ἀναφέρατε τηλ/κῶς ἡμέραν ἀναχωρήσεως τούτων.

Ὁ Ὑπουργὸς Α. Ταβουλάρης».

---

(3) Ἡ Δ/νσις Χωροφυλακῆς ἀπετέλει ἓν ἄλλο στρατόπεδον συγκεντρώσεως Ἀξιωματικῶν. Ὁ Οἰκονομόπουλος εἶχεν ἐπανέλθη ἐκ Κορίνθου ἔνθα εἶχε διαδεχθῆ τὸν Ἰωάν. Μπάφαν εἰς τὰ καθή-κοντα τοῦ Προέδρου τοῦ Εἰδικοῦ στρατοδικείου.

Ἡ διαταγὴ αὕτη ἐκοινοποιεῖτο εἰς τὴν Δ/νσιν Στρατιωτικῶν ὑποθέσεων τοῦ ἰδίου ὑπουργείου διὰ τὴν ἀποστράτευσιν τῶν Συν/ρχῶν Φραγκιαδάκη καὶ Φράγκου Ἰωάν. Ὅπως παρατηρεῖ ὁ μελετητὴς τὸ Ἑλληνικὸν Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν εἶχε παραδώσει ἐξ ὁλοκλήρου τοὺς ἀξ/κοὺς τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τοὺς κατακτητὰς Γερμανοὺς καὶ τοῦτο ἐνεφανίζετο ἐπαναλαμβάνον ὅ,τι διέτασσον οἱ Γερμανοί.

Φρονοῦμεν ὅτι δὲν ἀπαιτοῦνται σχόλια διὰ τὸ κατάντημα ἐκείνου τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ διὰ τὴν δεινὴν θέσιν εἰς ἣν εἶχον περιαχθῆ οἱ Ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς διὰ τῆς τοιαύτης παντελοῦς καὶ ἄνευ ὅρων ἐκβιαστικῆς μεταχειρίσεώς των.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω Ἀξιωματικῶν οἱ Δρακόπουλος καὶ Ψινάκης ὑπέβαλον αἰτήσεις ἀποστρατείας, εἰς Ἰωάννινα ἀπεστάλη ὁ Ἀντ/ρχης Ταρσατόπουλος (ἐξ ἀποκαταστάσεως) εἰς Λάρισαν παρέμεινεν ὁ Ἀντ/ρχης Χανιώτης, εἰς Σχολὴν Χωροφυλακῆς ἐτοποθετήθη ὁ Ἀντ/ρχης Γιαννικόπουλος Δημήτριος, εἰς Δ/νσιν Ἐπιμελητείας ὁ Ἀντ/ρχης Παπαδᾶκος Μιχαὴλ καὶ γενικῶς παραγκωνισθέντων τῶν Συν/ρχῶν ἐχρησιμοποιήθησαν εἰς διαφόρους θέσεις Ἀντ/ρχαι.

Ἀπὸ τοῦ Μαΐου 1944 ἡ ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἤρξατο ἐνδιαφερομένη ἐναργέστερον περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐξελισσομένων καὶ τεθεῖσα, μέσω τοῦ τότε ὑποστρατήγου Βεντήρη, εἰς ἐπαφὴν μετὰ στελεχῶν ἐν Ἀθήναις ἤρξατο προλειαίνουσα καὶ προπαρασκευάζουσα τὸ ἔδαφος διὰ τὸ στάδιον τῆς ἀπελευθερώσεως.

Τῇ ὑποδείξει καὶ ἀξιώσει τῆς Κυβερνήσεως ταύτης ἐτοποθετήθησαν ὡς Διοικηταὶ τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς καὶ τῆς Σχολῆς δύο Ἀξιωματικοί, διακρινόμενοι διὰ τὴν προσήλωσιν εἰς τὸ πνεῦμα τῆς στρατιωτικῆς Πειθαρχίας καὶ ἀντιλήψεως, οἱ Συν/ρχαι Φούντας Ἀνδρέας εἰς Σύν/γμα καὶ Ἀντ/ρχης Γιανικόπουλος εἰς Σχολήν, καθ' ὅσον εἰς ἀμφοτέρας τὰς ὑπηρεσίας ταύτας λόγῳ τῶν εἰδικῶν καὶ ἐκτάκτων συνθηκῶν εἶχεν ἐπικρατήσει σοβαρὰ ἀταξία καὶ κάμψις τῆς πειθαρχίας.

Εἰς τὴν χαλάρωσιν τῆς πειθαρχίας καὶ τὴν ἐπικίνδυνον μείωσιν τοῦ ἀξιομάχου τῶν ἀνδρῶν τῶν δύο ὡς ἀνωτέρω ὑπηρεσιῶν, αἵτινες ἔπαιξαν ἀποφασιστικὸν ρόλον κατὰ τὸ στασιαστικὸν κίνημα τοῦ Δεκεμβρίου 1944, εἶχε συντελέσει, σὺν τοῖς ἄλλοις, καὶ ἡ εαμικὴ διείσδυσις, περὶ ἧς κατωτέρω.

Ἡ διοίκησις τοῦ Συν/ματος εἰς τὸν Φούνταν ἀνετέθη τὴν 11-4-1944 καὶ ἡ διοίκησις τῆς Σχολῆς παρεδόθη εἰς τὸν Γιαννικόπουλον τὴν 28-4-1944, δυνάμει ὑπ' ἀριθμ. 852/2/9β δ/γῆς.

Περὶ τοῦ διαδραματισθέντος ρόλου τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν κομμουνιστικὴν Ἐπανάστασιν τοῦ Δεκεμβρίου 1944 ἔχουσι γραφῆ ἀρκετὰ καὶ θὰ διαλάβωμεν οἰκείως εἰς τὸ ἑπόμενον κεφάλαιον, οὐδέποτε ὅμως, ἐγένετο λόγος περὶ τῆς προσφορᾶς τοῦ Συνταγματάρχου Φούντα, ἀλλ' οὔτε καὶ οὗτος εἶχεν ἐμφανισθῆ διεκδικῶν μερίδιόν τι.

Μετὰ παρέλευσιν 16 ἐτῶν περίπου, ἤτοι τὴν 29ην Ἰανουαρίου 1961,ἀπηύθυνεν, οὗτος,ἐν ἀποστρατείᾳ πλέον ὤν, 7σέλιδον ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν Χωροφυλακῆς, Ἀντιστράτηγον Βαρδουλάκην Γεωργ., ἐν τῇ ὁποίᾳ διὰ μακρῶν πραγματεύεται, χάριν τῆς ἱστορίας ὡς γράφει, περὶ τῶν πεπραγμένων του ἐν τῇ Διοικήσει τοῦ Συν/τος, ὥστε νὰ καταστῇ τοῦτο ἀξιόμαχον (4).

---

(4) Περὶ τοῦ ἰδίου ἀντικειμένου ἔχει δημοσιευθῆ τὸν Μάϊον 1960 εἰς τὸ μηνιαῖον περιοδικὸν

Ἐπειδὴ τὰ ἐν τῇ ἐπιστολῇ Φούντα διαλαμβανόμενα εὑρίσκονται εἰς ἀντίθεσιν πληροφοριῶν καὶ στοιχείων παρασχεθέντων ὑπὸ Γεωργ. Σαμουὴλ ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ «Ἡ ἐποποιΐα τοῦ Μακρυγιάννη», ἰδία ὅσον ἀφορᾶ τὴν προπαρασκευὴν τῆς δυνάμεως τοῦ Συντάγματος καὶ τὸν ἐξοπλισμόν της, ἀπετάθημεν πρὸς ζῶντας ἐν ἀποστρατεία καὶ ἐν ἐνεργεία Ἀξιωματικούς, οἵτινες κατὰ τὴν περίοδον 1944 ὑπηρέτησαν εἰς Σύνταγμα Χωροφυλακῆς, ἐκ τῆς ἐρεύνης δὲ ἡμῶν ταύτης προέκυψαν τ' ἀκόλουθα :

Κατὰ Μάρτιον 1944 ἡ ἀντιστασιακὴ πολυπραγμωσύνη, ἡ παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν κατευθυνομένη καὶ διασαλπιζόμενη εἰδικῆς μορφῆς Ἐδεσίτικη προπαγάνδα, ἀλλὰ καὶ μία μικρὰ διείσδυσις τοῦ Ε.Α.Μ. εἶχον κλονίσει τὴν τάξιν καὶ πειθαρχίαν ἐν τῷ Συντάγματι, ἐπὶ τοσοῦτον μάλιστα ὥστε διὰ πρώτην ἴσως φορὰν ἔβλεπεν ἡ Χωροφυλακὴ ἀναγραφόμενα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῶν τοίχων τῶν στρατώνων της συνθήματα κομμουνιστικὰ ὑπὸ κομμουνιστικῆς ὀργανώσεως ὁπλιτῶν (Κ.Ο.Χ.).

Κατ' ἐπανάληψιν ἀνεγράφησαν συνθήματα ἀφορῶντα γενικὴν κατὰ τῶν Ἀξιωματικῶν ἐχθρότητα «θάνατος εἰς τοὺς Ἀξιωματικούς», ἀλλὰ καὶ εἰδικῶς «θάνατος στὸν προδότη ταγματάρχη ...», ἐπὶ πλέον δὲ εἶχον σημειωθῆ καὶ κρούσματα τινὰ ἀποχῆς ἀπὸ τοῦ συσσιτίου, ὑπὸ μορφὴν ἀντιπειθαρχικῆς ἐκδηλώσεως.

Θὰ ἴδωμεν κατωτέρω ὅτι ἡ δύναμις τῆς Κ.Ο.Χ. Συντάγματος ἦτο μόλις πενταμελὴς καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ εὐρυνθῇ, διότι οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ Συντάγματος καὶ σύνεσιν ἀλλὰ καὶ πατριωτισμὸν εἶχον ἐπιδείξει, ὥστε ν' ἀφαιροῦν κάθε ἐπιχείρημα, ἀλλ' ὁ κομμουνισμὸς ὅταν ἀποκτήση προγεφύρωμα διὰ τοῦ ψεύδους καὶ τῆς κατασκοπείας καθίσταται αὐτόχρημα ἐπικίνδυνος. Διελάβομεν ἤδη περὶ τῶν συνθηκῶν ὑφ' ἅς ἀπεποιήθησαν καὶ ἀπηλλαγήσαν περαιτέρω αἱ τακτικαὶ δυνάμεις τῆς Χωροφυλακῆς τῆς μετὰ τῶν Γερμανῶν συμπράξεως κλπ. εἰς ὠργανουμένας ἐκκαθαριστικὰς ἐπιχειρήσεις.

Τὴν ἐπομένην τῆς παρὰ τοῦ Φούντα ἀναλήψεως τῆς διοικήσεως τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς ἀνεγράφη εἰς τοὺς τοίχους τῶν ἀποχωρητηρίων : (Θάνατος εἰς τὸν Συνταγματάρχην Φούνταν»,καὶ γράφει ὁ Φούντας περὶ τῆς κρατούσης τὴν 11-4-1944 καταστάσεως εἰς τὸ Σύνταγμα τοῦτο : «Παρατακτὴ δύναμις ὁπλιτῶν τοῦ Συντάγματος ἦσαν τέσσαρες ἄνδρες μὲ πολιτικὴν περιβολήν. Οἱ πλεῖστοι τῆς δυνάμεως τῶν ὁπλιτῶν διενυκτέρευον ἐκτὸς τοῦ στρατῶνος. Ἡ πειθαρχία ἦτο ἄγνωστος. Ἡ ὁπλιτικὴ δύναμις τοῦ Συντάγματος ἀνήρχετο εἰς 1.500 ἄνδρας, ἐξ ὧν μόνον οἱ 450 ἔφερον ἀνὰ ἓν ὅπλον (καραμπίναν) συνοδευόμενον μὲ 8 - 10 φυσσίγγια, οὐχὶ ὅλα τοῦ αὐτοῦ μετὰ τοῦ ὅπλου συστήματος. Οἱ λοιποὶ ὁπλῖται ἦσαν ἄοπλοι ...». πιθανῶς νὰ ὑπάρχουσι καὶ ὑπερβολαὶ τινὲς εἰς ταῦτα, ἀλλ' ὄντως ἡ κατάστασις ἦτο ἀπαγοητευτική. Πρέπει νὰ ἐνθυμούμεθα ὅτι ὀλίγον ἐνωρίτερον εἰς τὸ τμῆμα δοκίμων Ἀξιωματικῶν τῆς Σχολῆς εἶχον σημεωθῆ ἀξιοθρήνητα ἔκτροπα, καὶ ὅτι ὅλα ταῦτα ἀπετέλουν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν συμβιβασμῶν καὶ συναλλαγῶν, διὰ τῶν ὀργανώσεων κλπ., λόγῳ τῶν ἐκτάκτων, ἐκκρύθμων καὶ ὅλως ἐπικινδύνων συνθηκῶν ἀσφαλείας.

Εἰς τὸν Φούνταν ἐδημιουργήθησαν δύο σκέψεις, ἡ τῆς τελείας διαλύσεως καὶ ἡ τῆς ἀμέσου ἀναστηλώσεως, καὶ ἠκολούθησεν τὴν δευτέραν.

«Πανελλήνιος Ἐθνικὴ Ἐπιθεώρησις Ἐνόπλων Δυνάμεων Ο ΑΡΗΣ» ἐπιστολὴ τῆς Δ/δος Βεργ. Ταλανουδάκη, ἄλλοτε Προέδρου «Συλλόγου Φίλων τοῦ Στρατοῦ».

Συνεκεντρώθη ἡ δύναμις, καθιερώθη καὶ ἐφηρμόσθη ἀπολύτως ἓν πρόγραμμα θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς ἐκπαιδεύσεως διὰ τῆς ἐκθύμου συμμετοχῆς ἁπάντων τῶν Ἀξιωματικῶν, ἐπανεφέρθη βαθμιαίως ἀλλὰ θετικῶς τὸ φυγαδευμένον πνεῦμα τῆς πειθαρχίας καὶ κατόπιν ἐντόνων προσπαθειῶν καὶ ἐνεργειῶν ἀπεκαλύφθη ἡ ἐξ ἑνὸς Ἀνθυπασπιστοῦ, ἑνὸς ὑπεν/ρχου καὶ τριῶν Χωροφυλάκων κομμουνιστικὴ ὀργάνωσις καὶ οὕτω ἐξουδετερώθη πᾶσα περαιτέρω ἀνατρεπτικὴ προσπάθεια τοῦ Κ.Κ.Ε.

Παρέμεινεν ὅμως ἄλυτον καὶ ἐκτὸς τῶν περιθωρίων δυνατότητος τῶν Ἀξιωματικῶν τοῦ Συντάγματος ὁ ἐξοπλισμὸς τῆς δυνάμεως, δι' ὃ ὁ Φούντας ἔθεσε τὸ θέμα ὑπ' ὄψιν τόσον τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς ὅσον καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν... Ἀμφότεροι ἐδήλωσαν ἀδυναμίαν ἐξευρέσεως ὅπλων. Ὁ Ταβουλάρης ὅμως ἐπροχώρησεν εἰς μίαν σωστικὴν ἐνέργειαν. Ἐδήλωσε τόσον πρὸς τὸν Διοικητὴν τοῦ Συν/τος ὅσον καὶ πρὸς τὸν Διοικητὴν τῆς Σχολῆς, ὡς παρακατιόντες θὰ ἴδωμεν, ὅτι θὰ διέ-

Ἄνδρες τοῦ Ἱεροῦ Λόχου, προερχόμενοι ἐκ τῆς Χωροχυλακῆς, εἰς προκεχωρημένον παρατηρητήριον τοῦ Ἐλ - Ἀλαμέϊν.

θετε πᾶν ἀναγκαῖον χρηματικὸν ποσὸν διὰ τὴν δι' οἱουδήποτε θεμιτοῦ ἢ ἀθεμίτου μέσου ἐξεύρεσιν ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν καὶ συνέστησεν σχετικὴν ἐπιτροπὴν πληρωμῆς ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Ἱππικοῦ Ζουμπουλάκην.

Ὡς ἐπόπτης ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ λειτουργίας τοῦ Συντάγματος καὶ τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς ὑπῆρχε τότε ὁ Γερμανὸς Ταγματάρχης Μπός, ἐπιτελής, προσωπάρχης κ.λπ. τοῦ Γερμανοῦ Ἀρχηγοῦ Ἀστυνομίας Τάξεως.

Ὁ Φούντας μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν ἀξιωματικῶν ἀπεφάσισε νὰ πλησιάση κατὰ τὸ δυνατὸν τὸν Μπὸς καὶ κατὰ τὴν πορείαν τῶν σχέσεών των νὰ θέση τὸ θέμα τοῦ ἐξοπλισμοῦ, πρᾶγμα ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Παρετέθησαν ἐπανειλημένα λουκούλια γεύματα εἰς τὴν λέσχην τοῦ Συντάγματος πρὸς τὸν Μπὸς καὶ ἐδημιουργήθη μία οἰκειότης καὶ ἡ οἰκειότης ἐδημιούργησεν ἀδυναμίας καὶ ὑποχρεώσεις. Ὁ Μπὸς ἔλεγεν εἰς τοὺς Ἕλληνας Ἀξιωματικοὺς (συνδαι-

τημόνας του) ὅτι διέβλεπεν ἐν Ἑλλάδι ἕναν ἐμφύλιον σπαραγμὸν μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γερμανῶν καὶ οἱ Ἕλληνες Ἀξιωματικοὶ ἐδράχθησαν τῆς εὐκαιρίας νὰ θέσωσι τὸ αἴτημα τοῦ ἐξοπλισμοῦ των ὠμῶς.

Ἀπητήθησαν ἀρκετοὶ ἐλιγμοὶ καὶ ἀβαρίαι ἴσως, μέχρις ὅτου ἐνδώσας ἀπολύτως ὁ Μπὸς ἐφωδίασεν τὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς διὰ σοβαροῦ ἀριθμοῦ ὅπλων, αὐτομάτων, ὁπλοπολυβόλων, φυσιγγίων, χειροβομβίδων κλπ. Ὁ Φούντας ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα : «Πράγματι δὲ χάριν τῆς Πατρίδος ἐδέχθην τὴν βαρεῖαν αὐτὴν ἀποστολὴν καὶ διὰ διπλωματικῆς εὐστροφίας ἐπέτυχον τὸν ἐφοδιασμὸν ἀνδρῶν τοῦ Συντάγματος διὰ 1.600 ὅπλων Μάνλιγχερ μὲ 300 φυσίγγια ἕκαστον ὅπλον, ἐξώπλισα ἅπαντας τοὺς ἄνδρας καὶ ἐπερίσσευσαν καὶ 100 ὅπλα μὲ ἀνάλογα φυσίγγια, ἅτινα παρέδωκα εἰς τὴν ἐνταῦθα Σχολὴν Χωροφυλακῆς καὶ δι' αὐτῶν ἐξωπλίσθησαν ἰσάριθμοι ὁπλῖται τῆς Σχολῆς. Ἐν συνεχείᾳ ἐπέτυχα διὰ τοῦ αὐτοῦ ταγματάρχου Μπὸς τὸν ἐφοδιασμὸν τοῦ Συντάγματος διὰ 500 χειροβομβίδων, ἐλαφρῶν καὶ βαρέων πολυβόλων, ὁπλοπολυβόλων, ἑνὸς ἅρματος μάχης ἐξωπλισμένου διὰ τριῶν βαρέων πολυβόλων «Μπρέντα» καὶ δύο ἀντιαρματικῶν μετὰ 2.000 βλημάτων αὐτῶν (ὀβίδων) ...». Ὁ μέχρι τῆς συντάξεως τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ὑπὸ τοῦ Φούντα μεσολαβήσας χρόνος 16 περίπου ἐτῶν καὶ ἡ θέσις τοῦ Φούντα ὡς Διοικητοῦ ἀσφαλῶς συνετέλεσαν ὥστε τ' ἀνωτέρω στοιχεῖα νὰ ἐμφανισθῶσιν ὡς περιέχοντα πιθανὰς ὑπερβολὰς καὶ ἀνακριβείας τινάς, δι' ὃ καὶ ἀπετάθημεν πρὸς τὸν τότε Μοίραρχον διαχειριστὴν ὑλικοῦ τοῦ Συντάγματος καὶ ἤδη ὑποστράτηγον ἐ.ἀ. Κωνσταντῖνον Καντάρην, παρ' οὗ, ἀφοῦ ἐπεβεβαιώθη «τὸ δικονομικὸν» μέρος, ἀνεκοινώθησαν καὶ τὰ ἀκόλουθα ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὑλικὰ ταῦτα.

Κατὰ μῆνα Αὔγουστον 1944 ἐντολῇ τοῦ Μπός, μετέβη αὐτοπροσώπως ὁ Καντάρης εἰς τὰς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βασιλίσσης Σοφίας ἐγκαταστάσεις τῆς ἄλλοτε ἐφορίας ὑλικοῦ πολέμου καὶ μετὰ προηγουμένην παρ'αὐτοῦ καὶ τῶν βοηθῶν του ἐπιλογὴν παρέλαβεν ἱκανὸν ἀριθμὸν ὅπλων, ὄχι Μάνλιγχερ, ἀριθμὸν τινα ὁπλοπολυβόλων, ἀτομικούς τινὰς ὅλμους καὶ 4 ἀντιαρματικὰ (εὐθυτενοῦς τροχιᾶς), πυροβόλα μετὰ μεγάλου ἀριθμοῦ πυρομαχικῶν αὐτῶν, ἁπάντων προερχομένων ἐκ τοῦ πρώην Ἰταλικοῦ Στρατοῦ. Ταῦτα πάντα μετέφερεν καὶ ἐναποθήκευσεν εἰς Σύνταγμα δι' αὐτοκινήτων «Γκαζοζὲν» Ἐν συνεχείᾳ ὁ αὐτὸς Ἀξιωματικὸς καὶ τῇ αὐτῇ πάντοτε ἐντολῇ παρέλαβεν, ἐξ ἀποθήκης ἐντὸς σπηλαίου τοῦ συνεχομένου τοῦ Παναθηναϊκοῦ Σταδίου λόφου Ἀρδηττοῦ ἱκανὸν ἀριθμὸν χειροβομβίδων καὶ βλημάτων ἀντιαρματικῶν, ἐκ δὲ τοῦ στρατοπέδου Γουδὶ παρέλαβεν δύο τεθωρακισμένα αὐτοκίνητα ἐξωπλισμένα διὰ τριῶν πολυβόλων ἕκαστον.

Οὕτω ἐξωπλίσθησαν ἅπαντες οἱ ἄνδρες τοῦ Συντάγματος καὶ διετηρήθη εἰς τὰς ἀποθήκας καὶ ἐφεδρικὸς ὁπλισμὸς διὰ τοῦ ὁποίου ἀντικαθίσταντο τὰ ἐκ τῆς ὑπερθερμάνσεως ἰδίως ἀχρηστευόμενα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μάχης Ἰταλικοῦ τύπου ὅπλα. Εἶναι ἀνακριβῆ τὰ ὑπὸ τοῦ Σαμουὴλ ἀναφερόμενα ἐν σελ. 35 - 37 στοιχεῖα ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν, πιθανῶς ἐξ ἀγνοίας του, διότι δὲν εἶχε προλάβει νὰ ἐνημερωθῇ. Ὁ Φούντας ἀναφέρει ὅτι κατόπιν αἰτήσεως του ἀπεσπάσθησαν εἰς τὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς 5 κατώτεροι Ἀξιωματικοὶ τοῦ Στρατοῦ οἵτινες ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τὴν ἐντατικὴν ἐν συνεχείᾳ ἐκπαίδευσιν. Εἰς τὴν συντελουμένην ὑποδειγματικήν, οὕτως εἰπεῖν, ἐκπαίδευσιν ἐν τῷ Συντάγματι ἀπεστάλησαν πρὸς παρακολούθησιν καὶ ἀξιωματικοὶ ἐκ τῶν ἄλλων ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς.

Ἡ ἐγκαθιδρυθεῖσα μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γερμανῶν Ἑλληνικὴ Στρατιω-

τική Διοίκησις, ὑπὸ τὸν Σπηλιωτόπουλον, χαρακτηρίσασα τὰ εἰς τὸ Σύν/γμα Χωροφυλακῆς ὑπάρχοντα πλέον 4 ἀντιαρματικὰ πυροβόλα καὶ δύο τεθωρακισμένα αὐτοκίνητα ὡς ἀνήκοντα εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Στρατόν, διέταξε καὶ παρεδόθησαν ταῦτα εἰς τὴν παρ' αὐτῆς δημιουργηθεῖσαν δύναμιν ἐν τῷ συγκροτήματι τῆς Σχολῆς Εὐελπίδων. Μετά τινα χρόνον, ἐκ τοῦ φόβου μήπως ἡ Σχολὴ Εὐελπίδων καταληφθῇ ἐξ ἐφόδου ὑπὸ δυνάμεων τοῦ ΕΛΑΣ, ταῦτα μετεφέρθησαν εἰς τὸ ἐπὶ ὁδοῦ Βασιλίσσης Σοφίας οἴκημα τῆς Στρατιωτικῆς Διοικήσεως καὶ ὀλίγον βραδύτερον τὰ δύο ἀντιαρματικὰ καὶ τὸ ἓν τεθωρακισμένον ἐπανεφέρθησαν, τὴν τελευταίαν σχεδὸν στιγμὴν καὶ πάλιν εἰς χρῆσιν τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς ὡς θὰ διαλάβωμεν εἰς τὸ ἑπόμενον Κεφάλαιον.

Τὴν τοιαύτην τῶν στρατιωτικῶν ἄκαιρον καὶ ἀσύμφορον καὶ πάνυ ἀνεπίτρεπτον ἐνέργειαν ἀγνοεῖ τόσον ὁ Φούντας, διότι εἶχεν πλέον μετατεθῇ οὗτος ἐκ τοῦ Συντάγματος τῇ ἀξιώσει τῆς αὐτῆς Στρατιωτικῆς Διοικήσεως τὴν 12-10-1944, ὅσον καὶ ὁ ἀναλαβὼν τὴν 24-11-1944 τὴν διοίκησιν τοῦ Συντάγματος Σαμουὴλ Γεώργιος, ὁ δεύτερος ὅμως ὤφειλεν, ἐφ' ὅσον ἀπεφάσισε μετὰ ἓξ ἔτη, ὡς ὑποστράτηγος πλέον, νὰ προβῇ εἰς τὴν ἔκδοσιν βιβλίου περὶ τοῦ ἀγῶνος τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς νὰ συγκεντρώσῃ καὶ νὰ παραθέσῃ καὶ τὰ στοιχεῖα ταῦτα, διότι φύσει καὶ θέσει ἠδύνατο νὰ τὰ συγκεντρώσῃ (ὑποστράτηγος, Γενικὸς Δ/ντης Χωροφυλακῆς Ὑπουργείου Δημ. Τάξεως — ἔκδοσις 1950 — Διοικητὴς τοῦ Συντάγματος κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος).

Ἐν πάσει περιπτώσει τὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς Μακρυγιάννη, χάρις εἰς τὴν Διοίκησιν Φούντα καὶ εἰς τοὺς ἀκαταβλήτους κόπους ὅλων τῶν ἀνδρῶν του, εἶχε καταστῇ ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς μία ἀξιόλογος διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ τὰς κρατούσας συνθήκας ἐθνικὴ δύναμις, δι' ὃ καὶ δὲν ἐλύγισεν ὅταν ἐπέστη ἡ κρίσιμος στιγμή, ὡς συνέβη καὶ μὲ τὸ ἕτερον ἐθνικὸν ὀχυρὸν τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς.

Δὲν προάγουν τὴν ἀλήθειαν καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ Σώματος τὰ ὑποστηριχθέντα ὅτι οἱ ἄνδρες δὲν εἶχον ὁπλισμόν, ὅτι δὲν εἶχον πολεμοφόδια καὶ ὅτι ἐξεπαιδεύθησαν τὰς τελευταίας ἡμέρας εἰς ἀνύπαρκτα «νέα ὅπλα» κ.λπ. (5), οὔτε ἐπιτρέπεται ὁ παραγκωνισμὸς τῶν πραγματικῶν παραγόντων καὶ συντελεστῶν τῆς νίκης. Οἱ λιβανωτοὶ εὐκόλως ἐξανεμίζονται, ἡ πραγματικότης ὑπομειδιᾷ, ἀλλὰ θὰ ἐπανέλθωμεν ἐπ' αὐτοῦ.

Εἴπομεν ὅτι εἰς τὴν Σχολὴν Χωροφυλακῆς ἐτοποθετήθη ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Ἀπριλίου μὲν ὡς Ὑποδιοικητὴς ἀπὸ τῆς 29 δὲ τοῦ ἰδίου μηνὸς ὡς Διοικητὴς ὁ τότε Ἀντισυνταγματάρχης καὶ ἤδη Ἀντιστράτηγος ἐ.ἀ. Γιαννικόπουλος Δημήτρ. Εἰς τὸ Ἑπόμενον κεφάλαιον, ὅταν ἀντὶ ἄλλης ἀφηγήσεως τοῦ ἀγῶνος τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς ἐναντίον τῶν ἐπιτεθεισῶν δυνάμεων τοῦ Κ.Κ.Ε. θὰ παραθέσωμεν τὴν ἐξηλεγμένην καὶ παρ' ἡμῶν σχολιασμένην διὰ τὴν ἐντὸς τῆς πραγματοτητος κίνησιν ἔκθεσιν τοῦ Γιαννικοπούλου, θὰ ἴδωμεν μὲ πόσην εὐγνωμοσύνην ἀναφέρεται οὗτος εἰς τὰ συντελέσαντα διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν τῆς Σχολῆς πρόσωπα (6). Βεβαίως ἐδοκίμασε καὶ ἡ Σχολὴ ὅσα προβλήματα ἀντιμετώπισε τὸ Σύνταγμα καὶ τ' ἀντιμετώπισεν μάλι-

---

(5) Γ. Σαμουήλ. «Ἡ ἐποποιία τοῦ Μακρυγιάννη» σελ. 34 - 35.

(6) Ὑπῆρξε παροιμιώδης ἡ προσήλωσις πρὸς τὴν πραγματικότητα καὶ τὸ δίκαιον τοῦ Γιαννικοπούλου.

στα μετὰ μεγαλυτέρας ἀποφασιστικότητος, ἀλλ' ἡ Σχολὴ δὲν εἶχε τὴν αὐτὴν πλουσίαν καὶ ἄνετον πηγὴν πορισμοῦ ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν, διότι ἀνακαλύψασα μίαν μικρὰν μὲν ἀλλὰ μᾶλλον ἀξιοπρεπῆ, διὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, πηγὴν περιωρίσθη εἰς τὸν ἐκ ταύτης πορισθέντα ὁπλισμὸν καὶ εἰς ἐκεῖνον ὃν τῆς παρεχώρησε τὸ Σύνταγμα, ὅπερ εἶχε δημιουργήσει ἄνεσιν ἐφοδιασμοῦ.

Εἰς τὴν ὡς ἀνωτέρω ἔκθεσιν Γιαννικοπούλου (7) γίνεται λόγος καὶ περὶ τῆς πηγῆς ταύτης, καὶ περὶ τοῦ ἐκ Μέσης 'Ανατολῆς ἐφοδιασμοῦ,ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς ὀχυρώσεως τῆς Σχολῆς ἀπὸ τοῦ Μαΐου 1944, κατὰ συνέπειαν ἡ παρ' ἡμῶν ἐπανάληψις οὐδὲν θέλει προσθέσει.

Φρονοῦμεν ὅτι δὲν θὰ ἐπετυγχάνοντο αἱ ἐκτεθεῖσαι προπαρασκευαὶ ἐὰν ὁ Ταβουλάρης δὲν ἀνέθετε τὴν 21 'Ιουνίου 1944 τὴν 'Αρχηγίαν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὸν δεδοκισμασμένον καὶ μαχητικὸν ὑποστράτηγον Ντάκον Γεώργιον.

'Ο Ντάκος διωρίσθη 'Αρχηγὸς τῇ ἀξιώσει τοῦ πρωθυπουργοῦ τῆς ἐν Μέσῃ 'Ανατολῇ 'Ελληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀναλαβὼν ἐξουσιοδότησε τὸν Φούνταν νὰ ἐνεργήσῃ ὡς ἐνήργησεν.

Τοιαύτη περίπου ὑπῆρξεν ἡ προπαρασκευὴ τοῦ ἐμψύχου ὑλικοῦ τῆςΧωροφυλακῆς διὰ τὴν εὐλογημένην ὥραν τῆς ἀπελευθερώσεως, ἠκολούθησεν τουτ' ἔστιν τὸ Σῶμα ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν ὁδὸν τοῦ ἐθνικοῦ καθήκοντος, ἐνῷ οἱ «κήνσορες» εἶχον λησμονήσει τὴν ἀρχὴν «si vis Pacem para bellum».

Εἰς τὸν ἀναλαβόντα τὴν 'Αρχηγίαν τοῦ Σώματος, ὑποστράτηγον Ντάκον Γεώργιον, τὸ Ἔθνος ὀφείλει πολλά, τόσον δι' ἓν σοβαρὸν ποσοστὸν τῶν πεπραγμένων τοῦ Σώματος ὅσον καὶ διὰ τὴν λῆψιν πολλῶν ἄλλων γενικῶν μέτρων προλήψεως. 'Η πολύπλευρος πεῖρα καὶ ἰδίως ἡ σταθερὰ καὶ ἀταλάντευτος ἀποφασιστικότης του, συνετέλεσαν εἰς τὴν ἔγκαιρον καὶ ὀρθὴν ἀντιμετώπισιν πολλῶν ἐκ τῶν ἀνυψουμένων δυσεπιλύτων προβλημάτων. 'Ο διακρίνων τοῦτον ἀνδρισμὸς συνετέλει εἰς τὴν ὀρθοτόμησιν ἐνώπιον οἱασδήποτε καταστάσεως μὲ ὁδηγὸν ἀστέρα τὸ ἐθνικὸν συμφέρον.

Χάριν τοῦ ἐθνικοῦ συμφέροντος τὰ πάντα μετήρχετο. 'Αντελήφθη ὅτι ἐκτὸς τοῦ Μακρυγιάννη καὶ τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς ἔδει νὰ καταληφθῇ ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων καὶ ὁ Λυκαβηττός. Εἶχε γνωρισθῇ μετά τινος 'Ελληνομαθοῦς Γερμανοῦ Ταγματάρχου καὶ ἅμα τῇ συνθηκολογήσει τῶν ἐν Γιουγκοσλαβίᾳ Γερμανῶν διὰ τοῦ γνωστοῦ τούτου ταγματάρχου ἀπέσπασε παρὰ τοῦ Γερμανοῦ Στρατηγοῦ Φλέμπυ ἀτομικὸν καὶ αὐτόματον ὁπλισμὸν ὡς καὶ ἓν πυροβόλον μετ' ἀφθόνων πυρομαχικῶν δι' οὗ ἐξώπλισε δύναμιν ἐκ 40 ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς καὶ ἑτέρων 40 μαθητῶν τῆς Σχολῆς Εὐελπίδων, ἣν ἐγκατέστησεν ἐπὶ τοῦ Λυκαβητοῦ. Διὰ τὴν σημασίαν καὶ ἀποτελεσματικότητα τῆς δράσεως τῆς δυνάμεως ταύτης ὁμιλεῖ, οἱονεὶ διαμαρτυρόμενος, καὶ ὁ Ζέβγος ἐν σελ. 54 ('Η Λαϊκὴ ἀντίσταση τοῦ Δεκέμβρη κ.λ.π.).

---

(7) Βλέπε ταύτην ἐν παραρτήματι Χ. ὑπ. αὔξ. 'Αριθμ. 85. 'Η ἔκθεσις αὕτη Γιαννικοπούλου εἶναι ἀπολύτως σύμφωνος καὶ πρὸς τὴν ἀπὸ 20-3-1958 ἔκθεσιν ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν 'Αντ/ρχου Μητσοπούλου 'Ιωάν., Μοιρ. Κατσιρούμπα 'Ιωάν. καὶ 'Υπομ. 'Αλέξη Χρ. εἰς ἐκτέλεσιν ὑπ' ἀριθ. 13/1/3 ἀπὸ 7-3-1958 διαταγῆς Σχολῆς ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς, ἀλλ' ἡ ἔκθεσις αὕτη εἶναι πολὺ συντομωτέρα καὶ εἰς ὕφος καθαρῶς ὑπηρεσιακὸν συντεταγμένη.

'Αλλὰ ἂς συνεχίσωμεν τὴν παρακολούθησιν τῶν ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς ληφθέντων μέτρων ἐντολῇ Ντάκου.

Διὰ τῶν ὅσων θὰ ἐκθέσωμεν εἰς τὰ ἑπόμενα θ' ἀποδειχθῇ ὅτι οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς προσέφερον ἑαυτούς ὁλοκαύτωμα τῶν ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν των καὶ συνέβαλον σοβαρώτατα εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ἐλευθερίας τῆς Χώρας, πρέπει ὅμως νὰ γνωρίζωμεν ὅτι τὸ Σῶμα τοῦτο δὲν συνέβαλεν εἰς τοῦτο μόνον διὰ τῆς ἐνόπλου ἀντιστάσεως κατὰ τῆς κομμουνιστικῆς ἐπιβουλῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ παντοίων ἄλλων μεθόδων, ὑπηρεσιῶν καὶ μέσων διεφύλαξε τὰ ἐν 'Αθήναις, Πειραιεῖ καὶ περιχώροις κοινοφελῆ καὶ δημόσια ἱδρύματα (Δ.Ε.Η., Ο.Υ.Ε., ΟΥΛΕΝ., 'Υπόνομοι, Ραδιοσταθμὸς κλπ.) ἐκ τῶν καταστροφῶν καὶ ἀνατινάξεων κατὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γερμανῶν, ὥστε νὰ δυνηθῇ ἅμα τῇ ἀπελευθρώσει νὰ λειτουργήσῃ, μᾶλλον ἀπροσκόπως, τὸ πολιτικὸν καὶ κοινωνικὸν σύνολον τοῦ τομέως τούτου.

Τὸ 'Αρχηγεῖον Χωροφυλακῆς εἶχε καταστῆ πλέον ἡ περὶ ὅλων μεριμνῶσα κυψέλη, παρ' ὅλον ὅτι δὲν ἤσκει ἐν 'Αθήναις καὶ Πειραιεῖ, ὡς γνωστόν, ἡ Χωροφυλακὴ τὴν ἀστυνόμευσιν, δι' ἐγκρίσεως τῶν ἐνεργειῶν του ὑπὸ τοῦ ἐξουσιοδοτημένου ὑπὸ Κυβερνήσεως Μέσης 'Ανατολῆς Στρατιωτικοῦ 'Εκπροσώπου.

'Εγκατεστάθησαν φρουραὶ ὑπὸ 'Αξιωματικοὺς εἰς διάφορα τεχνικὰ ἔργα καὶ εἰς ἐγκαταστάσεις, 15 περίπου ἡμέρας πρὸ τῆς ἀποχωρήσεως τῶν Γερμανῶν ὑπὸ τὸ πρόσχημα παροχῆς ὑπηρεσιῶν.

Θεωροῦμεν ἀξιομνημόνευτον τὴν περίπτωσιν τῆς φρουρήσεως καὶ διασώσεως τῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ 'Αθηνῶν διὰ τὴν φρούρησιν τῶν ὁποίων τὴν 1 'Οκτωβρίου 1944 διετέθη δύναμις 20 περίπου ἀνδρῶν ὑπὸ τὸν τότε Μοίραρχον Μαράκαν Κων/ντῖνον.

'Ο Μοίραρχος καὶ ἡ ὑπ' αὐτὸν δύναμις εὑρέθησαν ἐν συνυπηρεσίᾳ μετὰ Γερμανῶν στρατιωτικῶν, πρᾶγμα ὅπερ τοῖς ἐδημιούργησεν ἄμεσον ἀντίδρασιν καὶ τὴν ἑπομένην ὁ Δ/τὴς Φρουρᾶς ὑπέβαλε τὴν ἀκόλουθον ἀναφοράν.

'Εν 'Αθήναις τῇ 2 'Οκτωβρίου 1944

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ　　　　ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ

'Η

Φρουρὰ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Ζαππείου

Π ρ ὸ ς

Τὸ 'Αρχηγεῖον Χωροφυλακῆς

ΕΝΤΑΥΘΑ

«Περὶ Φρουρήσεως τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Ζαππείου»

Λαμβάνω τὴν τιμὴν ν' ἀναφέρω ὅτι κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 9/48/14λη τηλ-κῆς διαταγῆς ὑμῶν, ἀνέλαβον ἀπὸ τῆς χθὲς τὴν Διοίκησιν τῆς Φρουρᾶς Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Ζαππείου.

Πρὸς ἐνημέρωσιν τῆς ὑπηρεσίας ἀναφέρω ὅτι εἰς τὸν ραδιοφωνικὸν Σταθμὸν ὑπάρχουν αἱ μηχανικαὶ ἐγκαταστάσεις καὶ τινα ἔπιπλα μικρᾶς ἀξίας. 'Από τινος χρόνου ἀπελύθη τὸ 'Ελληνικὸν Προσωπικὸν τῶν μουσικῶν συγκροτημάτων, ἐναπέμεινε δὲ μόνον τὸ τεχνικὸν προσωπικὸν καὶ αἱ καθαρίστριαι.

'Ο Σταθμὸς μεταδίδει μουσικὴν ἀπὸ δίσκους γραμμοφώνου, εἰδήσεις, ἀνακοι-

νώσεις, ὁμιλίας κλπ. κατόπιν λογοκρισίας καὶ ἐγκρίσεως ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Γερμανικῆς ὑπηρεσίας. Τὴν Διεύθυνσιν ὅλων ἔχει Γερμανὸς Στρατιωτικός. Ὑπάρχει μικρὰ Γερμανικὴ φρουρὰ καὶ ἡ ὑπὸ τὰς διαταγάς μου Φρουρὰ Χωροφυλακῆς ἐξ ἑνὸς Ἀνθ/ρχου, ἑνὸς Ἀνθ/στοῦ καὶ 15 Χωρ/κων χωρὶς αὐτόματα ὅπλα καὶ χειροβομβίδας.

Οἱ ἔνοπλοι σκοποὶ Χωρ/κες εἶναι συμπαρασταται μετὰ τῶν ἐνόπλων Γερμανῶν στρατιωτῶν σκοπῶν.

Οὐσιαστικῶς πρόκειται περὶ Γερμανικῆς ὑπηρεσίας, φρουρουμένης ὑπὸ Γερμανικῆς στρατιωτικῆς φρουρᾶς ἐνισχυομένης καὶ ὑπὸ τῆς ὑπὸ τὰς διαταγάς μου Φρουρᾶς Χωρ/κῆς.

Ἐρωτᾶται εἶναι ἐπιτετραμμένη τοιαύτη συνεργασία;

Εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ γίνῃ ἐπίθεσις ὑπὸ Ἑλλήνων κατὰ τῆς Γερμανικῆς φρουρᾶς, ὁπότε οἱ Γερμανοὶ θὰ ἀξιώσουν πάραυτα τὴν συμμετοχὴν τῆς ὑπὸ τὰς διαταγάς μου φρουρᾶς πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ἐπιθέσεως. Ἐρωτᾶται ποία ἡ θέσις καὶ τὶ θὰ πράξῃ ἡ ὑπὸ τὰς διαταγάς μου Φρουρά; θὰ συνεργασθῇ μετὰ τῶν Γερμανῶν ἢ ὄχι;

Ἐὰν δὲ συνεργασθῇ δὲν καθιστάμεθα ὁ ὑπογεγραμμένος καὶ οἱ ἀποτελοῦντες τὴν φρουρὰν στρατιωτικοὶ τῆς Χωρ/κῆς προδόται τῆς Πατρίδος;

Παρακαλοῦμεν ὅπως ἐπὶ τῶν ἐρωτημάτων μοὶ κοινοποιήσητε ἔγγραφον διαταγήν.

Ὁ Δ/τὴς τῆς Φρουρᾶς Κων. Μαράκας Μοίρ.

Αὐθημερὸν ὁ Ντᾶκος ἀπηύθυνεν ἀπαντητικὴν διαταγὴν πρὸς τὸν Δ/τὴν τῆς Φρουρᾶς, ἐν ᾗ ἐτόνιζεν ὅτι: τὸ ὑλικὸν τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ εἶναι ὑλικὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ συνεπῶς ἡ φρούρησις τοῦ ὑλικοῦ τούτου ἀνάγεται εἰς τὰ καθήκοντα τῆς Χωροφυλακῆς, ὅτι οἱ ὑπάρχοντες Γερμανοὶ στρατιωτικοὶ χρησιμοποιοῦν προσωρινῶς (!) τὸ ὑλικὸν τοῦτο καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ προβάδισμα διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἐγκαταστάσεων κ.λ.π. θὰ τὸ ἔχῃ ἡ φρουρὰ τῆς Χωροφυλακῆς, διότι τοῦτο ἀπαιτεῖ τὸ ἐθνικὸν συμφέρον.

Ἐκτὸς τῆς ἐγγράφου διαταγῆς ὁ στρατηγὸς Ντάκος ἐπεσκέφθη καὶ αὐτοπροσώπως τὴν φρουράν, πρὸς ἣν ὁμιλῶν περὶ τῆς ἀποστολῆς της ἐτόνισεν ἀνεπιφυλάκτως ὅτι ἡ φρουρὰ αὕτη διετάχθη κατόπιν διαταγῶν ἐκ Μέσης Ἀνατολῆς καὶ οὐδεμίαν ἐπιδέχετο συζήτησιν τὸ θέμα, καὶ ὅτι ὤφειλον οἱ ἄνδρες τῆς φρουρᾶς, πειθαρχοῦντες εἰς τὸν Διοικητήν των Μοίραρχον, νὰ ὑπερασπισθῶσιν τὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ Σταθμοῦ, ἵνα διατηρούμεναι ἐν λειτουργίᾳ χρησιμοποιηθῶσιν ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν τῆς μετ᾽ οὐ πολὺ ἀπελευθερουμένης Πατρίδος (8).

Μεταξὺ τοῦ Μοιράρχου Μαράκα καὶ τῶν ἐν τῷ Ραδιοθαλάμῳ Ζαππείου διαμενόντων 7 Γερμανῶν στρατιωτικῶν, τεχνικῶν ἐπραγματοποιήθη στενὴ ἐπαφὴ καὶ εἰδικὴ προφορικὴ συμφωνία, ἐγκριθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς, καθ᾽ ἣν 1) οἱ Γερμανοὶ ἐτέθησαν τακτικῶς ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Μοιράρχου.

2) Ὁ Μοίραρχος ἀνέλαβεν τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γερμανῶν κρατήσῃ τούτους ἐν ἀσφαλείᾳ ὡς αἰχμαλώτους πολέμου καὶ τοὺς παραδώσῃ μόνον εἰς Ἀγγλικὴν μονάδαν.

---

(8) Ταῦτα ἐξέθεσεν πρὸς ἡμᾶς καὶ ὁ ἐ. ἀ. ὑποστράτηγος Μαράκας Κων/τῖνος.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐξεδηλώθη ἐπίθεσις τῶν κομμουνιστῶν κατὰ τοῦ Ραδιοσταθμοῦ καὶ οἱ Γερμανοὶ τηρήσαντες ἀπολύτως τὸν πρῶτον ὅρον τῆς συμφωνίας ἐπολέμησαν κατὰ τὰς διαταγὰς τοῦ Μοιράρχου, τὴν πρωΐαν ὅμως τῆς ἡμέρας ἀποχωρήσεως τῶν Γερμανῶν ἐξ Ἑλλάδος, προσκληθέντες παρὰ τῆς μονάδος των, παρητήθησαν τοῦ δευτέρου ὅρου καὶ ἀνεχώρησαν, πλὴν ἑνός.

Χάρις εἰς τὰς μεταξὺ τῶν Γερμανῶν τούτων καὶ τῶν Ἀξιωματικῶν τῆς φρουρᾶς, ἀναπτυχθείσας σχέσεις, οἱ Γερμανοί, ὀλίγον πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως των, ἀπεκάλυψαν ὅτι εἶχον ναρκοθετήσει τὸν πομπὸν Λιοσίων, τὰς αἰθούσας ἐκπομπῶν καὶ τὰς ἐν γένει ἐγκαταστάσεις ἐν Ζαππείῳ καὶ ἐπὶ ὁδοῦ Ζαλοκώστα. Ἀμέσως ἀνεφέρθη τὸ γεγονὸς εἰς τὸ Ἀρχηγεῖον, ἐκινητοποιήθησαν τὰ ὑπάρχοντα μέσα καὶ οὕτω διεσώθησαν ἅπασαι αἱ ἐγκαταστάσεις, πλὴν μιᾶς κεραίας τοῦ πομποῦ Λιοσίων.

Ὑπ' αὐτὰς περίπου τὰς συνθήκας ἀνέτειλε ἡ 12 Ὀκτωβρίου 1944 καθ' ἣν οἱ Γερμανοὶ ἀπεχώρησαν ἐξ Ἀθηνῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄

ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Καὶ σὰν πρῶτα ἀνδρειωμένη
χαῖρε, ὢ χαῖρε, Ἐλευθεριά !
(Ἐκ τοῦ Ὕμνου εἰς τὴν Ἐλευθερίαν)

Εἰς τὸ πλῆρες δραματικῶν καὶ τραγικῶν σκηνῶν Κεφάλαιον τοῦτο θὰ εἰσέλθωμεν παραθέτοντες ἀνταλλαγέντα τηλεγραφήματα μεταξὺ τῶν ἐν Ἀθήναις εὑρισκοσκομένων Πολιτικῶν Σοφούλη καὶ Καφαντάρη καὶ τοῦ εἰς Νεάπολιν Ἰταλίας εὑρισκομένου Γ. Παπανδρέου, Προέδρου Κυβερνήσεως ἐξωτερικοῦ: Ἐτηλεγράφουν τὴν 24 Σεπτεμβρίου 1944 οἱ πολιτικοὶ οὗτοι Ἀρχηγοί.

« Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν κατάστασιν τῆς ἀπομονώσεως, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ πο- » λιτικοὶ Ἀρχηγοὶ ἔχουν καταδικασθῆ κατ' αὐτὴν τὴν κρίσιμον περίοδον, εἴμεθα » ἠναγκασμένοι νὰ σᾶς ζητήσωμεν νὰ διευκρινήσετε ὡρισμένα σημεῖα : Ποῖοι εἶναι » οἱ λόγοι ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεσθε ὅταν λέγετε εἰς τὸν λαόν, μὲ τὰ πλέον » ρόδινα χρώματα, ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἶναι εἰς θέσιν νὰ διατηρήσῃ τὴν τάξιν » κατὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γερμανῶν ; Ἡμεῖς, ζῶντες εἰς μίαν ἀτμόσφαιραν με- » γίστης ἀγωνίας καὶ συγχίσεως, δὲν δυνάμεθα νὰ συμμερισθῶμεν τὰς αἰσιοδόξους » γνώμας σας. Ἐνῷ οἱ ἀδελφοκτόνοι ἀγῶνες συνεχίζονται σκληρότατα, αἱ διαβεβαιώ- » σεις σας ἀναγκάζουν τὸν πολιτικὸν κόσμον νὰ ἀπόσχῃ πάσης ἐνεργείας, ἡ ὁποία » ἐνδείκνυται, πρὸς ἀποφυγὴν μεγαλυτέρας συγχίσεως. Δεδομένου ὅτι οἱ ἐπικρεμά- » μενοι κίνδυνοι εἶναι θανάσιμοι καὶ ἀνεπανόρθωτοι, οὐδεὶς δύναται νὰ θεωρήσῃ » ἑαυτὸν ὡς τὸν μόνον καὶ ἀνεξέταστον ρυθμιστὴν τῆς τύχης τῆς Χώρας, καὶ διὰ » τοῦτο ἐπιμένομεν εἰς τὸ δικαίωμα νὰ σᾶς ζητήσωμεν ἄμεσον ἀπάντησιν».

Καὶ ὁ Πρωθυπουργὸς ἀπήντησεν :

« Εἰς προηγούμενα τηλεγραφήματα μου σᾶς ἀνέπτυξα ἐκτενῶς τὰς ἀπόψεις » καὶ ἐνεργείας μου. Γνωρίζω τὴν ὑφισταμένην κατάστασιν. Ἀλλὰ πιστεύω ὅτι δὲν » ὑπάρχει παρὰ μόνον μία πολιτικὴ πρὸς ἀντιμετώπισιν της : Ἡ προσπάθεια τῆς » Ἐθνικῆς Ἑνώσεως καὶ ἡ βοήθεια τῶν Συμμάχων μας. Καὶ κάνω πᾶν τὸ δυνατὸν » πρὸς ἀξιοποίησιν ἀμφοτέρων.

« Ἐὰν σεῖς φρονῆτε ὅτι ὑπάρχει ἄλλη ὁδὸς ἄγουσα ἀσφαλέστερον εἰς τὴν ἐξυ- » πηρέτησιν τῶν συμφερόντων τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Ἀσφαλείας τοῦ Λαοῦ ,σᾶς πα- » ρακαλῶ νὰ μᾶς τὴν ὑποδείξητε καὶ σᾶς βεβαιῶ ὅτι θὰ τὴν ἐξετάσωμεν μὲ ὅλον τὸν » σεβασμὸν πού σᾶς ὀφείλομεν». (1)

Κατόπιν τῆς ἀπὸ 26-9-1944 συμφωνίας τῆς Καζέρτας διεκήρυσσεν ὁ Πρωθυπουργὸς τὴν 28-9-1944 πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, ὅτι «Ἐπῆλθε πλήρης καὶ πραγ-

---

(1) Γεωργ. Παπανδρέου «Ἡ ἀπελευθέρωσ ς τῆς Ἑλλάδος» σελ. 132 - 133.

ματικὴ συμφωνία», ὅτι τὰ τάγματα Ἀσφαλείας ἔπρεπε νὰ διαλυθῶσιν ἀμέσως διότι ἄλλως θὰ ἐθεωροῦντο ἐχθρικὰ τμήματα καὶ συνεπῶς καταστρεπτέα διὰ μάχης, ὅτι ὁ διατρέχων τὴν Ἑλληνικὴν κοινὴν γνώμην φόβος περὶ «Ἁρπαγῆς τῆς ἀρχῆς» ὑπὸ τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς «εἶναι ἀσύστατος» καὶ γενικῶς μελετῶν κανεὶς τὸ μακροσκελές, ἐκεῖνο διάγγελμα διαπιστώνει μίαν ὑπεραισιοδοξίαν ἐφ' ὅλων τῶν προβλημάτων καὶ θεμάτων καὶ κυρίως τοῦ μεγάλου ἐσωτερικοῦ προβλήματος.

Μετὰ δέκα ἀκριβῶς ἡμέρας, τὴν 8-10-1944, εἰς ἐπιδοθὲν πρὸς τοὺς Βρεττανοὺς ἡγέτας ὑπόμνημά του ὁ Πρωθυπουργὸς τοποθετῇ τὸ ἐσωτερικὸν πρόβλημα τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῆς πραγματικῆς καὶ ἀληθοῦς πλέον βάσεως, γράφων: «Ἐξ ἄλλου, ἡ προσαρμογὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὴν Ἐθνικὴν Ἕνωσιν ἔχει συντελεσθῇ ὑπὸ τὴν σιωπηρὰν προϋπόθεσιν τῆς παρουσίας ἐν Ἑλλάδι σημαντικῶν Βρεττανικῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων. Ἐὰν διεπιστοῦτο ὅτι ὅρος οὗτος δὲν ὑφίσταται, ὑπάρχει φόβος ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. θὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν, κατὰ τρόπον συγκεκαλυμένον ἢ ἀπροκάλυπτον, τὴν ὑλικήν του δύναμιν διὰ νὰ γίνῃ κύριον τῆς καταστάσεως......». Ἰδοὺ ἡ τρομερὰ αἵρεσις διὰ τὴν τόσον διατυμπανιζομένην μεγάλην αἰσιοδοξίαν, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ οὐδὲν δεδομένον περὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν Βρεττανικῶν δυνάμεων αἵτινες θ' ἀπεβιβάζοντο εἰς Ἑλλάδαν, καὶ ἥτις αἵρεσις μὴ ἀρθεῖσα συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῆς κομμουνιστικῆς στάσεως.

Ὁ Ζέβγος εἰς μίαν χειρίστης μορφῆς προσπάθειαν, ὑπὸ τὸν τίτλον «ἡ Λαϊκὴ Ἀντίσταση τοῦ Δεκέμβρη κλπ.», νὰ δικαιολογήσῃ τὴν Δεκεμβριανὴν ἐπανάστασιν, ὡς κεντρικὴν δικαιολογίαν χρησιμοποιῇ ὑποβληθεῖσαν τὴν 22-9-1944 αἴτησιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, εἰς ἣν συμμετεῖχεν καὶ ὁ ἴδιος, πρὸς τὴν Βρεττανικὴν Κυβέρνησιν περὶ ἀποστολῆς «ἐπιβλητικῶν Βρεττανικῶν δυνάμεων εἰς Ἑλλάδα»(2).

Οὕτω ὑπὸ θολωμένην, ἐν τῇ πραγματικότητι, τὴν Ἑλληνικὴν ἀτμόσφαιραν καὶ μὲ τὸν Πρωθυπουργικὸν χαρτοφύλακα πλήρη αἰτήσεων περὶ ἀποστολῆς εἰς Ἑλλάδα Βρεττανικῶν δυνάμεων, τόσον διὰ τὴν καταδίωξιν τῶν Γερμανοβουλγάρων ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἐσωτερικῆς ἐλευθερίας καὶ ἡσυχίας, τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 18 Ὀκτωβρίου 1944 ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, συνοδευομένη καὶ ὑπὸ τοῦ Στρατηγοῦ Σκόμπυ, ἀπεβιβάσθη εἰς Πειραιᾶ ἐκ τοῦ Θωρηκτοῦ Ἀβέρωφ, ἐφ' οὗ εἶχεν ἐπιβιβασθῇ εἰς Πόρον. Αἱ ἀσήμαντοι Βρεττανικαὶ δυνάμεις, ἐξ 700 περίπου ἀλεξιπτωτιστῶν, εἶχον ἀποβιβασθῆ εἰς Ἑλλάδα τὴν 5 Ὀκτωβρίου 1944.

Ἡ Κυβέρνησις ἐκ Πειραιῶς κατηυθύνθη εἰς Ἀκρόπολιν, ἔνθα ἔλαβε χώραν ἡ ὑπὸ τοῦ Πρωθυπουργοῦ ἔπαρσις τῆς Ἑλληνικῆς Σημαίας, ἐν συνεχείᾳ εἰς Μητρόπολιν, ἔνθα ἐψάλη δοξολογία, καὶ τέλος εἰς πλατεῖαν Συντάγματος. Καθ' ἣν ὥραν ἀπεβιβάζετο ἡ Κυβέρνησις «Ἐθνικῆς Ἑνότητος», ἐλάμβανον χώραν δύο τεραστίας σημασίας διὰ τὸ μέλλον τῆς Χώρας, ὀργανωμέναι κινητοποιήσεις. Ὅλος ὁ Ἑαμικὸς κόσμος τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς, καθὼς καὶ τῶν Προαστίων, ὁ κόσμος τῆς Ε.Τ.Α., τοῦ Ἐφεδρικοῦ ΕΛΑΣ, τῆς Ο.Π.Λ.Α. καὶ ὅλων τῶν ὑπὸ τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐλεγχομένων ὀργανώσεων, ἐλάμβανεν ἐντολὴν νὰ λάβῃ μέρος, τόσον εἰς τὴν ὑποδοχὴν ὅσον κυρίως εἰς τὴν παλαϊκὴν συγκέντρωσιν τῆς πλατείας Συντάγματος, ἵνα κυριαρχήσῃ καὶ ἐπιβληθῇ διὰ τῶν προκαθωρισμένων συνθημάτων καὶ ἰαχῶν. Ἀπὸ τριημέρου αἱ συνοικίαι ἐδιδάσκοντο ἐπὶ ποίων συνθημάτων θὰ ἐξεδήλουν, ἐπιμονὴν

(2) Αὐτόθι σελ. 32-36. κ.λ.π.

καὶ ἀξίωσιν μέχρις ἀπαντήσεως ἀπὸ τὸν μέλλοντα νὰ ὁμιλήσῃ Πρωθυπουργόν. (3)

Ταυτοχρόνως εἰς τὰς παρυφὰς τῶν 'Αθηνῶν εἶχον συγκεντρωθῆ καὶ προητοιμάζοντο πυρετωδῶς διὰ νὰ εἰσέλθουν εἰς 'Αθήνας ἰσχυραὶ μονάδες τοῦ ΕΛΑΣ, προκειμένου νὰ παρελάσουν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπελευθερώσεως ἢ κατ' ἄλλην ὁρισθησομένην ἡμέραν. (4)

'Η κατάστασις αὕτη ἦτο γνωστὴ εἰς τὰς δυνάμεις τῆς Χωροφυλακῆς, αἵτινες ἀμφέβαλον ζωηρῶς διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἔκβασιν τῶν πολιτικῶν σχεδίων τῆς Κυβερνήσεως καὶ διεκατείχοντο ἐκ πνεύματος ἀνησυχιῶν, τουλάχιστον ὅσον οἱ Σοφούλης καὶ Καφαντάρης, περὶ ὧν ἔγινεν ἤδη λόγος, μέγας δὲ φόβος συνεῖχεν τὰς ψυχὰς τοῦ ἐθνικόφρονος λαοῦ. Πρὸς τοῦτο καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἐγένετο σοβαρὰ συμμετοχὴ εἰς τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ὑποδοχῆς, τῆς 'Ακροπόλεως καὶ τῆς πλατείας Συντάγματος καὶ τοῦ ἐθνικόφρονος λαοῦ, οἱ δὲ μὴ διατεθειμένοι εἰς ὑπηρεσίαν 'Αξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς, κατόπιν συνεννοήσεων, ἐν στολῇ μετέσχον ὁμαδικῶς καὶ εἰς τὴν πλατεῖαν Συντάγματος, ἔνθα ἐπέπρωτο νὰ ὑποστοῦν τὴν δεινοτέραν ὕβριν καὶ ἀπαγοήτευσιν ἐκ στόματοςΠρωθυπουργοῦ.

'Αναμφιβόλως αἱ στιγμαὶ ἐκεῖναι οὐδόλως ἦσαν κατάλληλοι δι' ἐπαίνους πρὸς τὰ Σώματα 'Ασφαλείας ἀπὸ τὸν ἀγωνιζόμενον διὰ μίαν χαμένην ὑπόθεσιν Πρωθυπουργόν, ἀλλὰ τοῦτο ὅμως οὐδόλως ἐσήμαινε ὅτι ἔδει ἢ ἐδικαιοῦτο νὰ προβῆ εἰς ἐκδηλώσεις ἀντιθέτους ἐκείνων τὰς ὁποίας ὤφειλε.

'Επίστευεν ὅτι ἦτο δυνατὴ ἡ συνέχισις τῆς μετὰ τῶν Κομμουνιστῶν συνεργασίας του, χάριν τῆς 'Εθνικῆς 'Ενότητος, ἐπίστευεν τοὐτ'ἔστιν εἰς μίαν ἄποψιν ἥτις ἀπηγορεύετο ἀπὸ αὐτὰς ταύτας τὰς βασικὰς ἀρχὰς τοῦ Μαρξισμοῦ–Λενισμοῦ καὶ κατὰ συνέπειαν ἐπίστευεν εἰς οὐτοπίαν καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναμένῃ τὴν μοιραίαν ὥραν τῆς συγκρούσεως. 'Η κατὰ τὸ δυνατὸν ἀπώθησις τῆς μοιραίας ταύτης ὥρας ἦτο χρέος, ὡς χρέος σώφρονος καὶ προορατικοῦ ἡγέτου, ἀπώθησις μέχρις ὅτου παρείχετο ἐνδεχομένως ὁ χρόνος διὰ τὴν σταθεροποίησιν καὶ ἄνδρωσιν τῶν ἐν 'Ελλάδι ἐθνικῶν καὶ συμμαχικῶν δυνάμεων ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν ἦτο ἐφικτὸν διότι τὸ Κ.Κ.Ε. διαθέτον μεγάλην ὑπεροχὴν εἰς ἔμψυχον στρατευμένον ὑλικόν, διετήρει τὴν πρωτοβουλίαν νὰ διασπάσῃ τὴν συνεργασίαν καὶ νὰ ἐπιτεθῆ, ὅταν τοῦτο θὰ ἐνόμιζε σκόπιμον.

Τούτων δεδομένων ἀπητεῖτο μεγάλη σύνεσις καὶ σωφροσύνη καὶ κατὰ τὴν ὁμιλίαν τῆς πλατείας Συντάγματος καὶ καθ' ὅλας τὰς ἄλλας ἐκδηλώσεις, ὥστε οὔτε ἀφορμαί, οὔτε δυσαρέσκειαι, ἀλλ' οὔτε συνεχεῖς ὑποχωρήσεις νὰ δημιουργηθῶσιν.

---

(3) Τὸ πρόγραμμα τῆς ἀφίξεως καὶ τῶν ἐν γένει ἐκδηλώσεων ἦτο γνωστὸν διότι 7 μέλη τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου ἦσαν ἀντιπρόσωποι τοῦ ΕΑΜ-Κ.Κ.Ε., ὁ δὲ Ζεύγος μετὰ τοῦ Κων. Τσάτσου ὡς πρῶτον κλιμάκιον τῆς Κυβερνήσεως εἶχον ἀφιχθῆ εἰς 'Αθήνας πρὶν ἀναχωρήσωσιν ἀκόμη οἱ Γερμανοί. Χάριν τῆς 'Ιστορίας πρέπει ν' ἀναφέρωμεν ὅτι κατὰ τὴν ἀποβίβασίν των οἱ δύο ὡς ἀνωτέρω 'Υπουργοὶ κατὰ μὲν τὸ πρῶτον στάδιον ἔτυχον τῆς κομμουνιστικῆς προστασίας, ἤτοι ἀπὸ Πανάκτου μέχρι τῆς Μονῆς Κλειστῶν (ὀλίγον πρὸ Χασιᾶς), ἐκεῖθεν δὲ μετεφέρθησαν εἰς 'Αθήνας ἐν ἀσφαλείᾳ διὰ τοῦ αὐτοκινήτου τοῦ 'Αστυνομικοῦ Δ)ντοῦ ῎Εβερτ καὶ οὕτω ὁΤσάτσος ἀνταπέδωκε τὴν συνοδείαν ἀσφαλείας εἰς τὸν Ζέβγον.

(4) 'Η 2α Μεραρχία τοῦ ΕΛΑΣ μὲ τὸ 34 Σύνταγμα εἶχον προωθηθῆ εἰς ῎Ανω Λιόσια, Χασιά, Καλύβια καὶ μέχρι τῶν προθύρων τῶν 'Αθηνῶν, πρὶν ἐκκενωθῶσιν αἱ 'Αθῆναι ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, καὶ εἶχεν συντελεσθῆ τὸ ξύρισμα τῶν γενειάδων, ἡ κοπὴ τῶν μαλλιῶν καὶ τὸ κατὰ τὸ δυνατὸν φρεσκάρισμα τῶν ὅπλων διὰ μίαν καλὴν ἐμφάνισιν κατὰ τὴν παρέλασιν ! ! !

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

'Αντιστράτηγος

'Ο κατὰ τὴν περίοδον 1946—1948 'Αρχηγὸς Χωροφυλακῆς

Συλλογὴ ὅπλων, ναρκῶν, ἀσυρμάτων κ.λ.π. ὑπῆρξαν τὰ λάφυρα τοῦ ὑπὸ τὸν ἀνθυπομοίραρχον Παπανικολὸν Κων. 51ου ἀποσπάσματος χωροφυλακῆς κατὰ τὰς ἐκκαθαριστικὰς ἐπιχειρήσεις εἰς περιοχὴν Ξυνιάδος ἔτος 1949.

Κυρίως δὲν ἠδύνατο νὰ ὑβρίσῃ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ὑπόληψιν ἑνὸς Σώματος μὲ χαινούσας πληγὰς ἐκ τῶν Ἐθνικῶν ἀγώνων.

Ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἀντιληπτόν, ἐκ τῶν πλακάτ, ἐκ τῶν συνθημάτων καὶ ἐκ τῶν ἐν γένει ἐκδηλώσεων, ὅτι ἡ συγκέντρωσις τῆς πλατείας Συντάγματος ἐκυριαρχεῖτο ἀπὸ ὀργάνωσιν καὶ κατεύθυνσιν καὶ κατὰ συνέπειαν τὰ συνθήματα, τὰ αἰτήματα καὶ αἱ ἰαχαὶ ἔπρεπε νὰ ἀντιπαρέρχωνται κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνωδύνως.

Ἀτυχῶς, παρὰ τὸ ἄκαιρον τῶν περιστάσεων, ὁμιλῶν ὁ Πρωθυπουργὸς ἠθέλησε νὰ περιποιηθῇ περισσότερον τοὺς φωνασκοῦντας κομμουνιστὰς καὶ ὀλιγώτερον τοὺς πονοῦντας πατριώτας, δι' ὃ σχεδὸν καὶ κατεφέρθη καθ' ὅλων τῶν κλάδων τῆς Πολιτείας, ὡς ἀκολούθως :

« Ἐν τῇ μερίμνῃ πρὸς ἀποκατάστασιν τοῦ Ἐλευθέρου Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἡ » Κυβέρνησις θὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἀνασύνταξιν τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τοῦ Ἔθνους » μὲ κριτήρια ἀποκλειστικῶς Ἐθνικὰ καὶ Στρατιωτικά, ὅπως προσδιορίζει τὸ Ἐθνι- » κὸν Συμβόλαιον τοῦ Λιβάνου.

« Θὰ ἀποδοθοῦν αἱ δίκαιαι τιμαὶ εἰς τοὺς γενναίους ἀγωνιστὰς τῶν ἀνταρτικῶν » μας δυνάμεων καὶ τὰ στελέχη των θὰ εὕρωσιν τὴν πρέπουσαν θέσιν εἰς τὸν ανα- » συντασσόμενον τακτικὸν μας Στρατόν. Βάσις τοῦ Ἐθνικοῦ μας Στρατοῦ διὰ τὸ » μέλλον, ὅπως συνέβαινεν ἀνέκαθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ὅπως συμβαίνει εἰς ὅλους » τοὺς ἐλευθέρους λαούς, θὰ εἶναι ἡ τακτικὴ στρατολογία. Ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνικὸς » λαὸς διεκδικεῖ τὴν τιμὴν νὰ εἶναι ὑπερασπιστὴς τῆς πατρίδος.

« Τὸ γνώριμον κινηματικὸν πνεῦμα τῶν ἐνόπλων μας » (5) δυνάμεων θὰ καταλυθῇ. Θὰ γίνῃ συνείδησις καὶ πρᾶξις ὅτι ὁ Στρατὸς δὲν βου- » λεύεται. Βουλεύεται μόνον ὁ Κυρίαρχος λαός, τοῦ ὁποίου τὴν θέλησιν ἐκφράζει ἡ » Κυβέρνησις. Καὶ τὰς διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεως ἐκτελεῖ ὁ Στρατός.

« Θὰ γίνῃ συνείδησις καὶ πρᾶξις ὅτι ὁ Στρατὸς δὲν ἠμπορεῖ ν' ἀνήκει οὔτε εἰς » πρόσωπα οὔτε εἰς κόμματα.

» Ἀνήκει μόνον εἰς τὴν Πατρίδα καὶ ὑπακούει μόνον εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Κυβερνή- » σεως.

» Θὰ ἐπιδιωχθῇ ἐπίσης ἡ ἀνασύνταξις τῶν Σωμάτων τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας.

» Καὶ κατὰ τὰς δύο περιόδους τῆς δουλείας τοῦ Ἔθνους, τῆς ἐσωτερικῆς (6) καὶ τῆς ἐξωτερικῆς, εἰς τὰ Σώματα τῆς Δημοσίας » Ἀσφαλείας, καὶ ἰδίως εἰς τὴν Χωροφυλακήν, παρουσιά- » σθησαν συμπτώματα ἠθικῆς κρίσεως.

» Δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ τὰ καταδικάσωμεν ἐν τῷ συνόλῳ των, διότι ὑπῆρξαν » πολλοί, καὶ ἀξιωματικοὶ καὶ ἄνδρες (Sic), οἱ ὁποῖοι, ἐν μέσῳ δυσχερεστάτων κα- » ταστάσεων, ἐπετέλεσαν μ' ὅλα ταῦτα τὸ ἐθνικὸν των καθῆκον. Θὰ εἶναι ὅμως αὐ- » στηροτάτη ἡ ἐκκαθάρισις καὶ ἡ ἀνασύνταξις, ὥστε νὰ ἐμπνεύσουν διὰ τὸ μέλλον » πλήρη ἐμπιστοσύνην ὅτι δὲν θὰ εἶναι ὄργανα Τυράννων πρὸς δίωξιν τῶν Ἑλλήνων, » ἀλλὰ φρουροὶ τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀσφαλείας τῶν πολιτῶν.

» Θὰ γίνῃ ἐπίσης γενικὴ ἀνασύνταξις τῶν Δημοσίων ὑπηρεσιῶν μας. Καὶ τῆς » Δικαιοσύνης καὶ τῆς Διοικήσεως καὶ τῶν Πνευματικῶν ἱδρυμάτων μας, καθὼς καὶ

(5) Ἡ ἀραίωσις ἀποτελεῖ ἡμετέραν ἐπισήμανσιν.

(6) Ὑπονοεῖ τὴν περίοδον τῆς διακυβερνήσεως τῆς Χώρας ὑπὸ τοῦ Ι. Μεταξᾶ 1936-1941.

» τῶν ἄλλων ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου. Κατὰ τὴν σκοτεινὴν περίοδον τῆς » δουλείας τοῦ Ἔθνους ὁ λαός μας ὑπῆρξεν ἀξιοθαύμαστος. Ἔδωκεν ἀπαράμιλλα » δείγματα ἰδεαλισμοῦ καὶ αὐτοθυσίας. Ἀλλὰ ὑπῆρξε κρίσις τῆς Ἡγεσίας. Ἡ » ἡγέτις τάξις, κατὰ μέγα μέρος, δὲν ἀπεδείχθη ἀξία τοῦ » Λαοῦ. ὁ Ἄρειος Πάγος, καὶ τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας, καθὼς καὶ τὰ ἄλλα » ἀνώτατα ἱδρύματα μας, ἐκτὸς ὀλίγων λαμπρῶν ἐξαιρέσεων, περίπου ἐχρεωκόπησαν»

Τοὺς ἐναντίον τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας «καὶ ἰδίως κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς» ἀφορισμοὺς τοῦ Πρωθυπουργοῦ προεκάλεσαν, οἱ συνεχεῖς ὑστερικοὶ ἀλαλαγμοὶ ἑνὸς πρὸς τοῦτο ἐπιτηδείως κατευθυνομένου ὄχλου καὶ ἐπεδοκιμάσθησαν αἱ ἰαχαὶ τούτου.

Ἄξιον ἰδιαιτέρας προσοχῆς ἀποβαίνει ὅτι ἐτέθη ἔν ὅλως ἰδιαιτέρα δυσμενῆ μοίρα ἡ Χωροφυλακή, τὶς οἶδεν, διὰ ποῖον λόγον! Ἴσως διότι δὲν εἶχε κηρύξει ἀπεργίαν, ἀλλὰ ὀρθία ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν ἐπάλξεων μαχομένη εἶχεν εὐεργετήσει ἅπαντας καὶ τὸν εὐεργέτην πάντες μισοῦν.

Τὰ ἀνωτέρω ἐλέχθησαν ἐν δημοσίᾳ ὁμιλίᾳ τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1944, ἀλλὰ παρακολουθῶν κανεὶς τὴν ἐξέλιξιν τῶν Κυβερνητικῶν πεπραγμένων τῆς περιόδου ἐκείνης διαπιστώνει συνέχισιν δυσμενείας πρὸς τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς.

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 12 τεῦχος Α' τῆς 6-11-1944 φῦλλον τῆς Ἐφημερίδος Κυβερνήσεως ἐδημοσιεύθη Β.Δ. «περὶ καθορισμοῦ περιφερείας τῶν Ἀστυνομικῶν Δ/νσεων Ἀθηνῶν–Πειραιῶς». Διὰ τοῦ Διατάγματος τούτου προεβλέπετο ἐπέκτασις τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Σώματος Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ ἐπὶ τῶν Βορείων καὶ Βορειοανατολικῶν προαστίων τῆς Πρωτευούσης μέχρι καὶ Κηφισίας. Ἡ ὑπὸ τὰς συνθήκας ἐκείνας τοιαύτη ἐνέργεια ὑπῆρξεν ἀχαρακτήριστος ἢ μᾶλλον χαρακτηριστικὴ τῆς ἐλλείψεως παντὸς φραγμοῦ εἰς τὰς ἐπιδιώξεις. Οἱ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων ἔσπευσαν τότε, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ Β.Δ. τούτου, καὶ ἐνήργησαν αὐτοψίας διὰ τὴν ἐξεύρεσιν οἰκημάτων πρὸς μίσθωσιν ἢ ἐπίταξιν, ἀλλὰ τελικῶς δὲν ἐγένετο ἡ ἐπέκτασις, διότι ἀπητοῦντο «ἐγγυήσεις ἀσφαλείας», αἵτινες δὲν ὑπῆρξαν.

Τὴν 5 Νοεμβρίου 1944 ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως προέβη εἰς ἀνακοινώσεις ἐξ ὀνόματος τῆς ἀνασχηματισθείσης τὴν 23 Ὀκτωβρίου Κυβερνήσεως.

Κατ' αὐτάς: 1) Ἐκηρύχθη λήξασα ἡ ἀντίστασις καὶ διετάσσετο ἡ ἀποστράτευσις καὶ διάλυσις τῶν ὁμάδων ΕΛΑΣ καὶ ΕΔΕΣ κατὰ τὴν 10-12-1944.

2) Ἀνεγνωρίσθη ὡς πραγματικὴ κατάστασις τὸ ἀνὰ τὴν Χώραν ὑπὸ τοῦ ΕΑΜ ἐγκατασταθὲν Ἀστυνομικὸν καθεστὼς ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐθνικὴ Πολιτοφυλακή» καὶ ἐξουσιοδοτήθη ἡ συνέχισις τῆς λειτουργίας του καθ' ὅλον τὸ Κράτος, «ἐξαιρεῖται ἡ περιφέρεια τῆς πρωτευούσης (Ἀθηνῶν–Πειραιῶς–Περιχώρων), ὅπου λειτουργεῖ ἡ Ἀστυνομία Πόλεων....», μέχρι τῆς 1 Δεκεμβρίου 1944, ὅτε θὰ παρεδίδετο ἡ Ἀστυνόμευσις, πλὴν Ἀθηνῶν κλπ., εἰς τὸ συνιστώμενον Σῶμα «Προσωρινῆς Ἐθνοφυλακῆς», διὰ γενικῆς προσκλήσεως ὑπὸ τὰ ὅπλα τῶν ἐφέδρων τῆς κλάσεως 1936. (7)

Νέα δυσμενὴς συμπεριφορὰ καὶ πανηγυρικὴ δυσπιστία πρὸς τὴνΧωροφυλακὴν

---

(7) Βλέπε Γεωργ. Παπανδρέου σελ. 174-177—Αἱ δηλώσεις ἐγένοντο τὴν 5-11-1944 ὅτε ἡ Χωροφυλακὴ ἤσκει τὰ καθήκοντα της ἐν Κερκύρα, Λευκάδι καὶ Ἤπειρον ἀνέτως καὶ ὅμως δὲν γίνεται λόγος ἐξαιρέσεως διὰ τὰς περιοχὰς ταύτας.

εἰδικῶς, ἀφ' οὗ εἰς μὲν τὴν 'Αστυνομίαν Πόλεων παρεδίδετο πρὸς ἀστυνόμευσιν ὄχι μόνον ἡ ἀνήκουσα αὐτῇ περιοχὴ 'Αθηνῶν καὶ Πειραιῶς ἀλλὰ καὶ περιοχὴ τῶν Προαστίων εἰς βάρος τῆς Χωροφυλακῆς, περὶ τῆς Χωρ/κῆς δὲ ὄχι μόνον οὐδεὶς ἐπίσημος λόγος ἐγένετο ἀλλὰ καὶ ἐντόνως συνεζητεῖτο ἄποψις περὶ διαλύσεως τοῦ Σώματος.

Τί συνέβαινε λοιπόν; 'Υπῆρξε τοῦτο μία εὐτελὴς καὶ ἀνόητος προσπάθεια τῶν ἐχθρῶν καὶ ἀντιδίκων τῆς Χωροφυλακῆς, ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα ἐντόνων ἀξιώσεων τῶν ἑπτὰ 'Εαμιτῶν 'Υπουργῶν, πολιτικὸς ἑλιγμὸς τοῦ Πρωθυπουργοῦ ἢ πολιτικὴ ὁλοκλήρου τῆς Κυβερνήσεως;

Δυστυχῶς εὑρισκόμεθα εἰς τὴν ἀνάγκην ν' ἀπορρίψωμεν πᾶσαν δικαιολογίαν τῆς μὴ κομμουνιστικῆς χορείας, ὄχι διότι ἡ ἐντὸς ὀλίγου χρόνου ἐξέλιξις τῆς καταστάσεως κατεδίκασε τὴν χορείαν ταύτην, ἀλλὰ διότι ἀντέκειτο εἰς τοὺς βασικοὺς κανόνας τῆς πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ κομμουνισμοῦ στρατηγικῆς καὶ τακτικῆς. Καταλογίζομεν τουτ' ἔστιν εἰς τοὺς τοιουτοτρόπως συμπεριφερθέντας πρὸς τὰς ὑπαρχούσας ἐθνικὰς δυνάμεις, τουλάχιστον ἔλλειψιν ἐπιτελικῆς καταρτίσεως καὶ βαθείας γνώσεως τῆς κομμουνιστικῆς τακτικῆς. (7α)

'Οπωσδήποτε ὅλοι οἱ παράγοντες, ἐκ διαφόρου ἕκαστος ἀφετηρίας ἐκκινῶν, εἶχον κηρύξει τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς καὶ προσεπάθει ἕκαστος ἐξ αὐτῶν διὰ τὸν ἐκμηδενισμόν του, ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ μιᾶς τόσον διαφορετικῆς, κούφου, ἐθνικῶς ἀπαραδέκτου καὶ ἐξ ὁλοκλήρου στερουμένης ἠθικῶν ἐρεισμάτων ὠφελείας.

Συνεπέστεροι ὅλων οἱ κομμουνισταὶ ἐγνώριζον τί ἐζήτουν καὶ τί ἐπεδίωκον, ἐγνώριζον ὅμως ὅτι μόνοι των δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ ἐπιτύχουν τοῦ σκοποῦ των. 'Η Κυβέρνησις ὑποχωροῦσα εἰς τὸ τόσον ἐντόνως κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς προβαλλόμενον κομμουνιστικὸν αἴτημα, δὲν ἀντελαμβάνετο ὅτι ἀπέρριπτε τὸν κοινωνικὸν καὶ ἐθνικὸν θώρακα καὶ ἐξέθετεν ἀνεπανορθώτως τὸ ἐθνικὸν Σῶμα εἰς τοὺς ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς τοῦ Κ.Κ.Ε., περιέργως δὲ δὲν ἀντελαμβάνοντο καὶ οἱ τῆς 'Αστυνομίας τῶν Πόλεων ὅτι μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ ὀχυροῦ «Χωροφυλακὴ» αὐτοὶ θ' ἀπετέλουν ἄθυρμα διὰ τὸν τελικὸν σκοπὸν τοῦ Κ.Κ.Ε. Τῇ ἀληθείᾳ ἐκπλήσσεται κανεὶς μὲ τὴν ἐπιπολαιότητα τῆς ἡγεσίας τοῦ ἀδελφοῦ Σώματος κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην.

Καὶ ἂς μὴ λησμονῶμεν ὅτι ταῦτα πάντα συνέβαινον ἐν ταῖς κλειναῖς 'Αθήναις καθ' ἣν στιγμὴν ὁλόκληρος ἡ 'Ελλάς, πλὴν τοῦ μεγαλυτέρου τμήματος τῆς 'Ηπείρου, ἐστέναζεν ὑπὸ τὸ κράτος μιᾶς χαώδους–ἀγχώδους καὶ ἀνεξερευνήτου καταστάσεως ὑπὸ τὸν κνοῦτον τοῦ Κ.Κ.Ε., εἰς δὲ τὰς βορείας 'Επαρχίας διεπράττοντο βαρέα ἐθνικὰ ἐγκλήματα.(8) Διὰ τὰς ἐπιδιώξεις τῶν ἄλλων ἐχρησιμοποίησε τὴν περιφρόνησιν

(7α) Εἶναι πολὺ σκληρὸν καὶ τολμηρὸν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον γράφει εἰς τὸ 'Ημερολόγιον του ὁ Στρατηγὸς Ζέρβας ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26 'Οκτωβρίου ('Απογευματινὴ 30-12-1964) περὶ τοῦ τότε Πρωθυπουργοῦ, καθ' ὃ «Οὗτος μοῦ διεξετραγώδησε τὴν κατάντιαν τοῦ Παπανδρέου. Μοῦ τὸν παρουσίασε ἀγόμενον καὶ φερόμενον ἀπὸ τὸν Σβῶλον καὶ λοιποὺς 'Εαμίτας. 'Αφῆκε νὰ τοῦ φύγη μιὰ μέρα ἡ κουβέντα ὅτι μὲ τὸ Ε.Α.Μ. καὶ τοὺς ῎Αγγλους θὰ κυβερνήσουν τὴν 'Ελλάδα. Εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποὺ μπορεῖ νὰ τὰ δώση ὅλα ἀρκεῖ νὰ κρατήση τὴν ἐξουσίαν. Τὸ ὑπέθετα. . .»

(8) Βλέπε Δ. Ζαφειροπούλου σελ. 113-115. Κατὰ τὰ τέλη 'Οκτωβρίου 1944 ἐγένετο εἰς Καστορίαν ἓν συνέδριον ἀποκληθὲν Πανεπαρχιακόν, εἰς τοὺς τοίχους τῆς αἰθούσης τοῦ ὁποίου εἶχον ἀναγραφεῖ ἀντεθνικαὶ ἐπιγραφαί, ὡς «'Ομιλεῖτε τὴν Σλαβικὴν», Ζήτω τὸ 1903» κ.λ.π.

ἡ Χωροφυλακή, διὰ τὴν δημοσίαν ὅμως καταδίκην τοῦ Σώματος διὰ τῆς Πρωθυπουργικῆς ὁμιλίας τῆς 18-10-1944 ἀπέδειξε καὶ αὖθις ὅτι περικλείει ἀστειρεύτους ἠθικὰς δυνάμεις καὶ ἄψογον εὐαισθησίαν εἰς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾶ τὴν τιμὴν καὶ ὑπόληψίν της.

Σύσσωμον ἐξηγέρθη τὸ Σῶμα καὶ εἰς ἐντόνους προέβη διαμαρτυρίας, τόσον διὰ τοῦ 'Αρχηγείου Χωροφυλακῆς, ὅσον καὶ διὰ συλλογικῶν ἐνεργειῶν τῶν 'Αξιωματικῶν.

'Η εὐαισθησία εἶχεν κορυφωθῆ καὶ ἡ εὐθιξία δὲν ἐπέτρεπε πλέον μελέτην καὶ ὑπολογισμὸν τῶν περὶ παραπόνων διατάξεων καὶ τῶν διατάξεων ἐκείνων τοῦ Στρατιωτικοῦ ποινικοῦ Κώδικος περὶ Στάσεως κλπ. Εἰς ὅλας τὰς ὑπηρεσίας ἐπραγματοποιήθησαν ἀλλεπάλληλοι συσκέψεις τῶν 'Αξιωματικῶν καὶ συνεζητήθησαν πολλαὶ γνῶμαι καὶ νηφάλιοι ἀλλὰ καὶ πλήρεις ὀργῆς καὶ ἀγανακτήσεως, καὶ τελικῶς κατεστρώθη ἓν σχέδιον ἐκ μιᾶς σειρᾶς ἐνεργειῶν μᾶλλον διαφωτίσεως καὶ ἐν ταυτῷ διαμαρτυρίας, ἐπ' ἐλπίδι κατανοήσεως καὶ ἐπανορθώσεως.

Μία εὐρεία ἐπιτροπὴ κατωτέρων 'Αξιωματικῶν προέβη εἰς τὴν σύνταξιν ἑνὸς μακροσκελοῦς ὑπομνήματος ἐντόνου διαμαρτυρίας καὶ διαφωτίσεως(9). Τὰ ἐν τῷ ὑπομνήματι τούτῳ διαληφθέντα στοιχεῖα, ὅσον ἀφορᾶ τὴν κατοχικὴν περίοδον, προχείρως τότε συλλεγέντα, περιέχουν μὲν καί τινας ἀνακριβείας, οὐχ' ἧττον ὅμως ὀρθῶς τονίζεται ὅτι στεροῦνται τῶν πλήρων ἐκείνων λεπτομερειῶν, αἵτινες συνιστοῦν τὴν ἐθνικὴν ὑπερηφάνειαν διὰ τὴν δρᾶσιν τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς·

Παρὰ ταῦτα τὸ ὑπόμνημα περιέλαβε τὴν ψυχικὴν δύναμιν τῶν 'Αξιωματικῶν τοῦ Σώματος ν' ἀντιπαραταχθῶσιν καὶ νὰ ζητήσωσι τὴν σύγκρισιν τοῦ ἔργου τῆς Χωροφυλακῆς πρὸς τὰ πεπραγμένα τῶν ἄλλων ὀργανισμῶν καὶ κλάδων τῆς πολιτειακῆς ὀργανώσεως.

Καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἄλλα καὶ ἔναντι τῆς ἤδη ὑπὸ μορφὴν Τιμητοῦ ἐμφανισθείσης πολιτικῆς ἡγεσίας ὤρθωσεν τὸ ἐθνικὸν καὶ ὑπηρεσιακὸν ἀνάστημά του τὸ Σῶμα τῶν 'Αξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς διὰ τῶν ἐν τῇ παραγράφῳ Ε τοῦ ὑπομνήματος διαληφθέντων καὶ ἐν τέλει, ἀφοῦ μὲ ὑπερεκχειλίζουσαν τὴν ἐθνικὴν ὑπερηφάνειαν καὶ πεποίθησιν ἀνέλυεν τοὺς λόγους τῆς Κομμουνιστικῆς μήνεως ἐναντίον τῆς Χωροφυλακῆς, προέβαλεν ὡς ἐπιτακτικὴν ἀξίωσιν τὴν ἀπόδοσιν ἠθικῆς καὶ ἐθνικῆς δικαιοσύνης καὶ τὴν δικαίωσιν ἑνὸς Σώματος «δικαιουμένου τιμῆς καὶ ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης».

'Επιτροπαὶ ἐκ τῶν Μοιράρχων Γκότση, Δρούγκα, Νικ. Πασχάλη κλπ., ἐπέδωκαν τὸ ὑπόμνημα εἰς τὸν Πρωθυπουργὸν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἐθνικόφρονας Πολιτικοὺς 'Αρχηγούς.

Τὴν συλλογικὴν ταύτην ἐνέργειαν ἐπηκολούθησεν καὶ ἡ ὑπηρεσιακὴ τοιαύτη, ἡ ὑποβολὴ ὑπομνήματος τὴν 1-11-1944 ὑπὸ τοῦ 'Αρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς Συντ/ρχου Παπαργύρη 'Αργ. (10) πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως.

---

(9) 'Αντίτυπον τούτου παρεδόθη ἡμῖν ὑπὸ τοῦ συμμετασχόντος εἰς τὴν 'Επιτροπὴν τότε Μοιρ. Δρούγκα 'Αθανασίου, ἤδη 'Υποστρατήγου ἐ.ἀ., καὶ τὸ παραθέτομεν ἐν παραρτήματι Χ. ὑπ' αὐξ. ἀριθμὸν 81.

(10) Βλέπε τοῦτο ἐν παραρτήματι Χ. ὑπ' αὐξ. ἀριθμ. 82, ὡς παρεδόθη ἡμῖν ὑπὸ 'Αργ. Παπαργύρη—Βλέπε καὶ Γ. Σαμουὴλ σελ. 14. Κατωτέρω θὰ παραθέσωμεν στοιχεῖα καὶ περὶ τῶν ἀντιδράσεων τῶν ὁπλαρχηγῶν Κρήτης.

Μετά τινας ἡμέρας, ἤτοι τὴν 7-11-1944, ὁ αὐτὸς 'Αρχηγὸς Χωροφυλακῆς ὑπέβαλεν ἕτερον ὑπόμνημα ἐξ ἀφορμῆς τοῦ περὶ ἐπεκτάσεως τῆς 'Αστυν. Πόλεων Διατάγματος(11). Τελευτῶν ἔγραφεν ὁ 'Αρχηγὸς Χωροφυλακῆς «'Η Χωροφυλακὴ δὲν θέλει νὰ ὑπομνήση τὰς μέχρι τοῦδε ὑπηρεσίας της πρὸς τὴν Πατρίδα..... Ἕν μόνον τονίζει, ὅτι ἂν ἐναπέμεινε τίποτε ὄρθιον ἐν τῇ Χώρᾳ, ἐναπέμεινε χάρις εἰς τὴν Χωροφυλακήν.......»

Τοιούτου εἴδους διαμαρτυρίαι παρ' οὐδενὸς ἄλλου κλάδου, ἐκ τῶν θιγέντων, διετυπώθησαν.'Εποιησάμεθα ἐν τοῖς πρόσθεν λόγον ὅτι τὴν 21-6-1944 τῇ ὑποδείξει τῆς Κυβερνήσεως Μέσης 'Ανατολῆς εἶχεν ἀναλάβει 'Αρχηγὸς Χωροφυλακῆς ὁ 'Υποστράτηγος Ντάκος Γεώργ., ἅμα τῇ ἀφίξει ὅμως τῆς Κυβερνήσεως ἐκείνης εἰς 'Αθήνας ὁ ἐκ τῶν συμμετεχόντων εἰς τὴν Κυβέρνησιν Κομμουνιστὴς Ζέβγος ἠξίωσεν, ἐπὶ ἀπειλῇ ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς Κυβερνήσεως ἁπάντων τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν ἀριστερὰν 'Υπουργῶν, τὴν ἄμεσον ἀντικατάστασιν καὶ σύλληψιν τοῦ Ντάκου. 'Ο Πρωθυπουργὸς διέταξε τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ Ντάκου διὰ τοῦ Συν/ρχου Παπαργύρη καὶ τὴν σύλληψιν τοῦ Ντάκου.

'Ο συλληφθεὶς 'Αρχηγὸς Χωροφυλακῆς μετεφέρθη μετ' ἄλλων κρατουμένων εἰς Αἴγυπτον καί, μετὰ ἐμπεριστατωμένην ἀνάκρισιν, διὰ βουλεύματος ἐκρίθη «ἄξιος τῆς πατρίδος». Οἱ κομμουνισταὶ ἅμα τῇ ἐκρήξει τοῦ στασιαστικοῦ κινήματος των δὲν ἐλησμόνησαν τὴν οἰκίαν Ντάκου, ἣν καταλαβόντες ἐχρησιμοποίησαν διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐφημερίδος «Ρίζοσπάστης», τὴν δὲ σύζυγον Ντάκου ἀπήγαγον ὡς Ὅμηρον εἰς Κρῶρα.

Ἕτερος στόχος τῶν Κομμουνιστῶν ὑπῆρξεν ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς 'Αττικῆς Σπηλιωτόπουλος, τὸν ὁποῖον ἠναγκάσθη νὰ ἀντικαταστήση ἡ Κυβέρνησις, διότι ἡ κομμουνιστικὴ ἐφημερὶς «Ρίζιοσπάστης» ἐδημοσίευσε μίαν διαταγήν, φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Σπηλιωτοπούλου ὡς 'Αρχηγοῦ Χωροφυλακῆς κατὰ τὸ 1941, διατάσσουσαν τὴν σύλληψιν τῶν κρυπτομένων Ἄγγλων.

'Εν συνεχείᾳ, καὶ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. Ε.Π. 20611 ἀπὸ 28-10-1944 δ/γῆς 'Υπουργείου Στρατιωτικῶν, αἱ ἐν 'Αθήναις συγκεντρωθεῖσαι δυνάμεις Χωροφυλακῆς καθὼς καὶ ἡ 'Αστυνομία Πόλεων ὑπήχθησαν, τακτικῶς, ὑπὸ τὸν νεοδιορισθέντα Στρατιωτικὸν Διοικητὴν Συντ/ρχην Κατσώταν Παυσανίαν.

Εἰς Λάρισσαν, εἰς Πάτρας, εἰς Τρίπολιν, εἰς Ναύπλιον, Κόρινθον κλπ. εἶχον ἀπομονωθῇ ὑπολείμματα τινὰ δυνάμεων Χωροφυλακῆς, ἅτινα παρὰ τὰς πιέσεις, τὰς ἀπειλὰς καὶ τὴν προπαγάνδαν τοῦ Κ.Κ.Ε. παρέμεινον ἀπολύτως προσηλωμένα εἰς τὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη. 'Ενιαχοῦ εἶχον ἐγκλεισθῆ καὶ εἰς εἰδικὰ στρατόπεδα ὑπὸ τὴν φρούρησιν Ἄγγλων καὶ τὴν παρακολούθησιν 'Ελασιτῶν.

Δι' ἐπὶ τούτῳ διατεθέντων μεταφορικῶν μέσων καὶ ἀποστολῶν τοῦ Βρεττανικοῦ στρατοῦ αἱ δυνάμεις αὗται μόλις κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέραςτοῦ Γ' δεκαημέρου Νοεμβρίου 1944, ἄοπλοι καὶ μᾶλλον ρακένδυτοι, συνεκεντρώθησαν καὶ μετεφέρθησαν εἰς 'Αθήνας, ἔνθα ἀπετέλεσαν τὸ 4ον Τάγμα Μετεκπαιδεύσεως τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς. 'Η τελικῶς συγκεντρωθεῖσα δύναμις ἀνῆλθεν εἰς 120 'Αξιωματικοὺς καὶ 750 ὁπλίτας περίπου, ἥτις ἅμα τῇ ἐγκαταστάσει της ἤρξατο ὀργανουμένη εἰς λόχους, διμοιρίας κλπ. ὑπὸ τὴν Διοίκησιν τοῦ 'Αντισυνταγματάρχου Λιναρδάκη

(11) Βλέπε καὶ τοῦτο ἐν Παραρτήματι Χ. ὑπ' αὐξ. ἀριθμ. 83

'Ιωάνν. καὶ μὲ ὑποδιοικητὴν τὸν ταγματάρχην Ῥάπτην 'Ηρακλῆν. 'Επὶ τεσσαράκοντα καὶ πλέον ἡμέρας ἡ ἀνὰ τὰς ἐπαρχίας ὑπάρχουσα δύναμις εἶχεν ἐγκαταληφθῆ εἰς τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν τῶν καπεταναίων τοῦ ΕΑΜ-ΚΚΕ.

Μόλις τὴν 28ην Νοεμβρίου ἀφίκετο ἡ δύναμις τῆς Α.Δ.Χ. Θεσσαλίας ἐκ Λαρίσης καὶ μέχρι τῆς 4 Δ/βρίου, ἤτοι ἐντὸς 4-5 ἡμερῶν, εἶχεν πραγματοποιηθῆ ἡ ἀκόλουθος ὀργάνωσις καὶ ἐγκατάστασις, ὁ μερικὸς ἐξοπλισμός, ὁ ἐφοδιασμὸς διὰ στοιχειωδῶν εἰδῶν ἱματισμοῦ, ὑποδήσεως, κλινοστρωμνῆς καὶ ἡ μέριμνα διὰ τὸν ἐπισιτισμόν.

1ος Λόχος ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Μπεθάνην Γεώργ. καὶ 2ος Λόχος ὑπὸ τὸν Μοίραρχον 'Ανδρικόπουλον 'Ανδρέαν εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Γ' Σεπτεμβρίου 105 οἴκημα τῆς τέως Δ/νσεως εἰδικῆς 'Ασφαλείας, ἔνθα εἶχεν ἐγκατασταθῆ καὶ ὁ ὑποδιοικητὴς ταγματάρχης Ράπτης, Οἱ λόχοι 3ος ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Κετσέαν Πολύβιον καὶ 4ος ὑπὸ τὸν Μοίρ. Σοϊμίρην Δημήτριον εἶχον ἀποτελέσει τὴν ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην Μανοῦσον Διλοχίαν ἐγκατασταθεῖσαν εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μαυρογένους 8 οἴκημα καὶ ὁ ὑπὸ τὸν Μοίρ. Παπακώσταν 'Αθαν. 5ος Λόχος εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς οἴκημα Χατζηκώστα, ἔνθα ἐστρατωνίσθη καὶ ἡ κατὰ τὰς πλέον τελευταίας ἡμέρας φθάσασα ἐκ Πατρῶν δύναμις Χωροφυλακῆς Πύργου ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Παπαδόπουλον 'Αγησίλαον.'Ως ἐπόπται τῆς δυνάμεως Χατζηκώστα εἶχον ἐγκατασταθῆ εἰς τὸ αὐτὸ οἴκημα καὶ οἱ ταγματάρχαι Χαρακτινιώτης 'Αθαν. καὶ Θέμελης Εὐάγ., οἱ δὲ Ταγ/ρχαι Πολίτης Σπυρ. καὶ Φωτόπουλος Φωτ. εἶχον ἐγκατασταθῆ μετὰ μιᾶς διμοιρίας εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ 'Ελπίδος 5 οἴκημα.

Μία μερὶς τῶν 'Αξιωματικῶν ἐπεδόθη μετὰ ὅλως ἰδιαιτέρας ζέσεως καὶ ἀποφασιστικότητος εἰς τὴν διαφώτισιν τῶν ὁπλιτῶν ἐπὶ τῶν ἐγκυμονουμένων κινδύνων, ἀλλ' ἡ ἀπαραίτητος ψυχικὴ ἐπαφὴ καὶ σύνδεσις ἐντὸς τῶν συσταθέντων τοιούτων ὀργανικῶν τμημάτων ἀνδρῶν διαφόρου προελεύσεως, ἀγνώστων μεταξύ των, ἰδιαζόντως κρίσιμος παράγων κατὰ τὰς λίαν κρισίμους ἐκείνας στιγμάς, τόσον ταλαιπωρημένων καὶ ἐκ τῶν κακουχιῶν καταβεβλημένων, ἦτο ἐκ τῶν πραγμάτων ἀνέφικτος. Πρέπει ἀκόμη νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὁ σοβαρώτατος ψυχολογικὸς παράγων ἐκ τοῦ εὐτελοῦς, ἀνεπαρκοῦς καὶ λίαν κατωτέρας ἐν γένει ποιότητος καὶ ποσότητος χορηγηθέντος αὐτοῖς ὁπλισμοῦ καὶ ὅτι ἡ ἐν γένει πειθαρχία εἶχε σοβαρῶς κλονισθῆ. 'Εκ τῆς ἀπὸ 15 'Ιανουαρίου 1945 ἐκθέσεως τοῦ Ταγματάρχου Ράπτη 'Ηρακλῆ πληροφορούμεθα ὅτι 'Αξιωματικοὶ τινὲς καὶ 'Ανθυπασπισταὶ εἶχον συμπτυχθῆ καὶ ἐκυκλοφόρουν ἐν πολιτικῇ περιβολῇ (! !). Ταῦτα πᾶντα δέον ν' ἀποδοθοῦν καὶ νὰ καταλογισθοῦν εἰς τὰ κηρύγματα, τὴν ἀκηδείαν καὶ τὴν ἔν τινι μέτρῳ τὴν ἐχθρότητα ἐγγίζουσαν στάσιν περὶ Χωροφυλακῆς τῆς Κυβερνήσεως. Διότι ἔπειτα ἀπὸ τὴν περιύβρισιν τοῦ Πρωθυπουργοῦ καὶ τὴν Κυβερνητικὴν περὶ διαλύσεως τῆς χωροφυλακῆς ἐξαγγελίαν ὡς καὶ τὴν ἐντεῦθεν ἀποθρασυνθεῖσαν βωμολοχίαν τοῦ ΚΚΕ–ΕΑΜ, ἦτο πολὺ γενναῖον νὰ ἀξιοῖς καὶ νὰ δέχεσαι κανόνας πειθαρχίας, ὅταν δηλαδὴ δὲν γνωρίζεις τὶ τέξεται ἡ ἐπιοῦσα ὑπὸ ἕνα Κράτος ἀχαριστίας. 'Ασφαλῶς ὑπὸ τὸν θολὸν τοῦτον ὁρίζοντα εὗρον θέσιν καὶ ἐλάχιστοι ὀλιγόψυχοι.

Τὴν 9ην Νοεμβρίου 1944 ἔφθασεν εἰς 'Αθήνας ἡ ΙΙΙ ὀρεινὴ Ταξιαρχία, ἥτις κατὰ τὴν διὰ τῆς ὁδοῦ Πανεπιστημίου παρέλασιν της εἶχεν ἐπικεφαλῆς τὴν στρατονομικὴν ὁμάδα ὑπὸ τὸν τότε 'Ανθ/στὴν Διαβάτην 'Ιωάννην, ἐνῶ τὴν 22 Νοεμβρίου ἀπηγορεύθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἡ εἰς Πειραιᾶ ἀποβίβασις τοῦ ἐκ Μέ-

σης 'Ανατολῆς προερχομένου 11ου τάγματος Χωρ/κῆς δυνάμεως 577 ἀνδρῶν καὶ διὰ τοῦ Βρεττανικοῦ πολεμικοῦ «πρίγκηψ Δαυΐδ» μεταφερομένου. Ἡ Δ/νσις Εἰδικῆς 'Ασφαλείας εἶχε διαλυθῆ πρὸ τῆς ἀπολευθερώσεως καὶ ἡ δύναμίς της εἶχεν ἀποτελέσει ὀργανικὸν τμῆμα, κατόπιν ὅμως διαταγῆς τῆς Κυβερνήσεως «'Εθνικῆς Ἑνότητος» ἡ δύναμις αὕτη ἐτέθη ὑπὸ περιορισμόν, ἐκτὸς τῶν προφυλακισθέντων εἰς στρατόπεδον Γουδὶ, ἔνθα τὴν 20-11-44 ἡ ὑπὸ κράτησιν ὁπλιτικὴ δύναμις ἀνήρχετο ὡς ἀκολούθως : (12).

	Ἑνωματάρχαι	Ὑπεν/ρχαι	Χωροφ-κες	Σύνολον
Μόνιμοι	128	210	100	438
Ἔφεδροι	5	3	15	23
Ἄνευ θητείας	5	11	159	175
	-------	-----	-----	-----
Γενικὸν σύνολον	138	224	274	636

Τὴν 9ην Νοεμβρίου εἶχον ζωσθῆ ἀσφυκτικῶς ἐσωτερικῶς καὶ ἐκ τῶν πέριξ αἱ 'Αθῆναι, τόσον ἐκ τῶν δυνάμεων τῆς II Μεραρχίας τοῦ ΕΛΑΣ (34ον Σύνταγμα κλπ.) ὅσον καὶ ἐκ τοῦ ἐφεδρικοῦ ΕΛΑΣ.

Δὲν παρήρχετο σχεδὸν ἡμέρα ἄνευ θριαμβευτικῶν παρελάσεων, ἄνευ ἐπιδείξεων ἰσχύος καὶ ἀπειλητικῶν ἰαχῶν, ἄνευ ἐμπρηστικῶν συνθημάτων καὶ παραδόξων ἐνίοτε αἰτημάτων ὑπὸ διασχιζουσῶν τὰς πλέον κεντρικὰς καὶ πολυσυχνάστους ὁδοὺς τῶν 'Αθηνῶν, φαλάγγων ὑπὸ τὴν αὐτὴν μὲν πάντοτε κομμουνιστικὴν ἡγεσίαν, ἀλλὰ διάφορα προσωπεῖα ἑκάστοτε ὑποδυομένην.

'Αλλὰ καὶ τὸ ἀντικομμουνιστικὸν στρατόπεδον ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐνεφάνιζεν αὐξανομένην μαχητικότητα, μὲ προεξαρχούσας τὰς δυνάμεις τῶν ὀργανώσεων Χ καὶ Ε.Δ.Ε.Σ. Λόγος περὶ ἀναλογίας καὶ συσχετισμοῦ τῶν ἑκατέρωθεν δυνάμεων δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ, αἱ κομμουνιστικαὶ λεγεῶνες ἦσαν καταθλιπτικῶς ὑπέρτεροι ἀριθμητικῶς, οἱ ἀντικομμουνισταὶ διέθετον ἕναν ἀνθρώπινον φανατισμόν, ἐνῶ οἱ κομμουνισταὶ καὶ οἱ παρ' αὐτῶν ἐλεγχόμενοι μίαν ἔξαλλον μισαλλοδοξίαν. Ἡ παρουσία τῶν ἐλασιτικῶν μονάδων πέριξ τῶν 'Αθηνῶν εἶχε προκαλέσει πλήρη ἀποθράσυνσιν καὶ προκλητικότητα τῆς ἀριστερρᾶς.

Ὡς προανεφέρθη ἀπὸ τῆς 18-10-1944 ἡ ἕδρα τοῦ 34 Συν/τος ΕΛΑΣ εἶχεν ἐγκατασταθῆ εἰς Ἄνω Λιόσια, ὅτε τὴν ἑσπέραν οἱ Διοικηταὶ τῆς ΙΙας Μεραρχίας καὶ τοῦ 34 Συν/τος προσκληθέντες προσῆλθον εἰς τὸ ἐντὸς τῶν παλαιῶν 'Ανακτόρων Πολιτικὸν Γραφεῖον, ἔνθα ἀνεκοινώθη εἰς τούτους ὅτι συμφώνως πρὸς τὸ σύμφωνον Καζέρτας ἔδει νὰ ἀποσυρθοῦν εἰς περιοχὴν Θηβῶν αἱ δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ.

Ὁ Τ. Καστρινός, διατελέσας ἐπὶ ἑξάμηνον ὁ ἐκ τῶν ἀπορρήτων τοῦ Λαϊκοῦ Καπετάνιου (κομματικοῦ Διοικητοῦ) τοῦ 34ου 'Ελασίτικου Συντάγματος, ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς 'Εφημερίδος «ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ», κατὰ τοὺς μῆνας 'Ιούνιον καὶ 'Ιούλιον 1949, ἔφερεν εἰς τὴν δημοσιότητα ὡρισμένα πεπραγμένα τῆς στρατιωτικῆς ἡγεσίας τοῦ ΕΛΑΣ, ἐξ ὧν προκύπτει ὅτι ἡ κομμουνιστικὴ ἡγεσία, ἀνεξαρτήτως τῶν εἰς τὸ σύμφωνον Καζέρτας καὶ εἰς ἄλλας μεταγενεστέρας συμφωνίας ὑπογρα-

(12) 'Εκ τοῦ Βιβλίου Ἡμερ. Διαταγῶν Σχολῆς Χωροφυλακῆς ἔνθα καὶ ὀνομαστικοὶ πίνακες.

φάς της, ἦτο ἀποφασισμένη νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν βιαίαν κατάληψιν τῆς ἐξουσίας καὶ εἰς τὴν ἐξουδετέρωσιν διὰ τῶν ὅπλων οἱασδήποτε ἀντιδράσεως.

Οὕτω εἰς μὲν τὸ δημοσίευμα τῆς 28-6-1949 δίδει τὰ πρῶτα ἀλλὰ καὶ κύρια στοιχεῖα, βάσει τῶν ὁποίων ἐξάγονται αἱ κομμουνιστικαὶ προθέσεις, ἤτοι τὴν ἔναρξιν τῶν ἀσκήσεων μάχης, ἀσκήσεων ἀγῶνος ἐντὸς κατῳκημένων χώρων κ.λπ. τῶν δυνάμεων τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τὸν λάθρα ἐξοπλισμὸν τοῦ ἐφεδρικοῦ ΕΛΑΣ Καισαριανῆς κλπ., δι' ὁπλισμοῦ ἀφαιρεθέντος ἐκ τῶν μεγάλων εἰς Ἁγίους Ἀναργύρους ἐγκαταληφθεισῶν ἀθίκτων ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἀποθηκῶν ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν. Εἰς τὰς ἐνεργείας ταύτας προέβη ἡ κομμουνιστικὴ ἡγεσία μετὰ τὴν ἀπαγόρευσιν εἰσόδου εἰς Ἀθήνας τμημάτων τοῦ ΕΛΑΣ.

Τέλος κατὰ τὸ τελευταῖον δεκαήμερον τοῦ Νοεμβρίου 1944 εἰς Ἐλευσῖναν ἔλαβε χώραν μία περίεργος παρέλασις τμημάτων τοῦ ΕΛΑΣ καὶ ὁμιλία τοῦ Σαράφη.

Ἀπόγευμα 27 Νοεμβρίου ἡμέρα Δευτέρα, τρεῖς ἐκ τῶν ἑπτὰ ὑπουργῶν τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς ἐνεχείρησαν εἰς τὸν Πρωθυπουργὸν τὸ κείμενον τῆς συμφωνίας διὰ τὴν ἀποστράτευσιν τῶν δυνάμεων ΕΛΑΣ - ΕΔΕΣ πρὸς ὃ συνεφώνησεν καὶ ὁ Πρωθυπουργὸς καὶ τὴν ἑπομένην προέβη εἰς δηλώσεις μὲ τὴν ἐλπίδαν ὅτι ἡ βάσει τῆς συμφωνίας ταύτης συνταχθεῖσα ἐν σχεδίῳ Κυβερνητικὴ ἀπόφασις θὰ ὑπεγράφετο ὑπὸ τοῦ συνόλου τῶν Ὑπουργῶν.

Μετὰ παρέλευσιν 24ώρου, ἤτοι τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς 28 Νοεμβρίου, ἐπισκεφθεὶς τὸν Πρωθυπουργὸν ὁ κομμουνιστὴς Ὑπουργὸς Ζεῦγος Ἰωάννης, ἀνεκοίνωσεν ὅτι τὸ ΚΚΕ ἔθετεν ν έ ο υ ς ὅρους διὰ νὰ ἀποδεχθῇ τὴν συμφωνίαν, ἤτοι ἐζήτει ὅπως ὁμοῦ μετὰ τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῶν ΕΟΕΑ διαλυθοῦν καὶ ἡ ΙΙΙ ὀρεινὴ Ταξιαρχία, ὁ Ἱερὸς Λόχος, τὸ 11 τάγμα Χωροφυλακῆς καὶ πᾶν ἄλλο ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ στρατιωτικὸν τμῆμα, νὰ καθιερωθῇ τόσον συνοπτικὴ διαδικασία διὰ τοὺς δοσιλόγους, ὥστε μέχρι τῆς 10ης Δεκεμβρίου νὰ εἶχον ἐκδοθῇ αἱ ἀποφάσεις κατὰ τῶν κυριωτέρων προσώπων - στόχων, νὰ τεθῇ ἐκτὸς ὑπηρεσίας ὁλόκληρον τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς κλπ. Ὁ Πρωθυπουργὸς ἐν ὀνόματι τῆς «Ἐθνικῆς Ἑνώσεως» (13) ἀπεδέχθη μὲν τὴν οὕτω ἐπὶ πίνακι ζητουμένην κεφαλὴν τῆς Χωροφυλακῆς, ἐφοβήθη ὅμως νὰ προχωρήσῃ καὶ εἰς τὴν θυσίαν τῆς Ταξιαρχίας καὶ τοῦ Ἱεροῦ Λόχου. Μία νέα ἀλλὰ ἐξαιρετικῶς πολυαίμακτος Ἀβρααμικὴ θυσία πρoσεφέρετο, ὄχι ὅμως εἰς τὸν θεὸν τῆς ἀγάπης ἀλλὰ εἰς τὸν τοιοῦτον τοῦ μίσους.

Ὁ Πρωθυπουργὸς ἀπέρριψε τὰς νέας ταύτας ἀξιώσεις, πλὴν τῶν περὶ Χωροφυλακῆς. Οἱ ἑπτὰ ὑπουργοὶ τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς παρητήθησαν καὶ διὰ τῆς ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1-12-1944 ἀποφάσεως τοῦ ὑπολοίπου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου διετάχθη ἡ αὐθημερὸν ἀνάληψις τῶν Ἀστυνομικῶν καθηκόντων εἰς τὰς περιοχὰς Ἀττικοβοιωτίας, Φωκίδος, Πελοποννήσου, Θεσσαλονίκης καὶ Μυτιλήνης ὑπὸ τῶν συσταθέντων ταγμάτων Ἐθνοφυλακῆς, ὑποχρεουμένης τῆς κομμουνιστικῆς πολιτοφυλακῆς εἰς παράδοσιν ὑπηρεσίας, ὁπλισμοῦ, πυρομαχικῶν καὶ ἄλλων ὑπαρχόντων ὑλικῶν.

Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, τεθεῖσαι εἰς τὴν ἰδίαν μὲ τὴν Πολιτοφυλακὴν μοῖραν καὶ αἱ εἰς τὰς αὐτὰς περιοχὰς ὑπάρχουσαι τυχὸν δυνάμεις Χωροφυλακῆς, ὑπεχρεοῦντο νὰ παραδώσωσιν ὑπηρεσίαν, ὁπλισμόν, ὑλικὰ κλ.π. εἰς τὴν ἐθνοφυλακήν,

---

(13) Βλέπε Διάγγελμα Πρωθυπουργοῦ Γ. Παπανδρέου 3-12-1944

ἐσυνέχιζεν τουτ' ἔστιν ἡ Κυβέρνησις τὴν ἀρχικὴν γραμμὴν παρὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Κομμουνιστῶν καὶ τῶν ἄλλων δορυφόρων τοῦ Κομμουνισμοῦ.

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν, 1-12-1944, ὁ 'Αρχηγὸς τῶν ἐν 'Ελλάδι Βρεττανικῶν Δυνάμεων, Στρατηγὸς Σκόμπι, παρακολουθῶν τὴν ἐξέλιξιν τῆς καταστάσεως καὶ ἐνημερωθεὶς ἐπὶ τῆς δημιουργηθείσης ὀξύτητος, ἐξέδωκε τὴν ἀκόλουθον προκήρυξιν πρὸς τὸν 'Ελληνικὸν Λαόν :

«Τὰ Βρεττανικὰ στρατεύματα ἦλθον εἰς τὴν Χώραν σας διὰ τρεῖς σκοπούς :

Πρῶτον : Νὰ σᾶς βοηθήσουν νὰ διώξετε τὸν κατακτητήν. Δεύτερον : νὰ σᾶς φέρουν τρόφιμα καὶ ἄλλο ὑλικό . Τρίτον : Νὰ σᾶς βοηθήσουν νὰ ἀναστήσητε τὴν Χώραν σας εἰς εὐδαιμονίαν καὶ εἰς τὸ πρῶτον της μεγαλεῖον.

Θὰ εἶσθε οἱ πρῶτοι ποὺ θὰ ἐκτιμήσητε ὅτι, εἴτε ἐπιτύχομεν εἴτε ἀποτύχομεν εἰς τὰς προσπαθείας μας, αἱ προσπάθειαι αὗται προσφέρονται μὲ πνεῦμα ἀληθινῆς φιλίας καὶ σεβασμοῦ δι' ἕνα γενναῖον σύμμαχον, καθ' ὃν χρόνον συνεχίζομεν σφοδρὸν ἀγῶνα ἐναντίον ἰσχυροῦ ἐχθροῦ.

'Ο πρῶτος σκοπὸς σχεδὸν ἐξετελέσθη. 'Ο ἐχθρὸς ἐδιώχθη ἀπὸ τὴν 'Ηπειρωτικὴν 'Ελλάδα. 'Ο δεύτερος σκοπὸς ἐκτελεῖται μὲ ὅλα τὰ δυνατὰ μέσα.

Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ θάλασσα εἶναι γεμάτη μὲ νάρκες, μὲ ζημίας εἰς τὰ λιμάνια καὶ μὲ κατεστραμένας συγκοινωνίας ἔγινε μεγάλη πρόοδοςκατὰ τὰς ἓξ ἑβδομάδας μετὰ τὴν πρώτην ἀπόβασιν.

'Η ἐπιτυχία διὰ τὸν τρίτον σκοπὸν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς κυβερνητικῆς ἐξουσίας καθ' ὅλην τὴν χώραν καὶ τὴν ἀποκατάστασιν ἐμπιστοσύνης ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ.

Εἶμαι ἀποφασισμένος νὰ ἐπιτύχω, ἐφ' ὅσον δύναμαι, τὴν ἐκτέλεσιν τῶν σκοπῶν οἱ ὁποῖοι μοῦ ἀνετέθησαν ἀπὸ τὴν Κυβερνησίν μου.

Εἶμαι ἐχθρὸς τῆς τρομοκρατίας, τῆς βίας καὶ τῶν φωνασκιῶν ἀπὸ οἱονδήποτε καὶ ἂν προέρχονται. Εἶμαι πεπεισμένος διὰ τὰ πρὸς ἡμᾶς φιλικὰ αἰσθήματα τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τῶν 'Ελλήνων. 'Επίσης εἶμαι πεπεισμένος ὅτι εἰς πολλὰ μέρη αὐτῆς τῆς χώρας δὲν ὑπάρχει ἐλευθερία τοῦ λόγου, οὔτε τοῦ τύπου, ἀλλὰ ὑφίσταται ἀκόμη τρομοκρατία καὶ ἐξαπάτησις. Αὐτὰ ὅλα ἐμποδίζουν τὴν δικαίαν διανομὴν τροφίμων καὶ περιθάλψεως, προμηθευομένων ἀπὸ τὰς συμμαχικὰς Κυβερνήσεις. Δι'αὐτὸ σᾶς ἀποστέλλω τὸ μήνημα τοῦτο διὰ νὰ σᾶς μεταδώσω τὴν διαβεβαίωσιν τῆς συμπαθείας καὶ ὑποστηρίξεως. Βασίζομαι ἐπὶ τῆς βοηθείας κάθε Ἕλληνος καὶ 'Ελληνίδος, οἱ ὁποῖοι ἐνδιαφέρονται ἀληθινὰ καὶ τίμια διὰ τὴν πατρίδα των. Στέκομαι σταθερὰ εἰς τὸ πλευρὸν τῆς σημερινῆς Συνταγματικῆς Κυβερνήσεως, μέχρις ὅτου τὸ 'Ελληνικὸν Κράτος ἠμπορέσῃ ν' ἀποκατασταθῇ μὲ νόμιμον ἔνοπλον δύναμιν εἰς τὰς διαταγάς του καὶ νὰ ἠμποροῦν νὰ γίνου ἐλεύθεραι ἐκλογαί. 'Εὰν ὅλοι μαζὺ δὲν ἐπιτύχομεν αὐτό, τὸ νόμιμον δὲν θὰ κρατηθῇ σταθερὸν καὶ ὁ λαὸς δὲν θὰ τραφῇ. 'Εγὼ θὰ προστατεύσω σᾶς καὶ τὴν Κυβερνησίν σας ἐναντίον οἱασδήποτε ἀποπείραςπραξικοπήματος, ἀπὸ ὁθενδήποτε προερχομένης, ἢ ἄλλης πράξεως βιαίας καὶ ἀντισυνταγματικῆς (14). Μένητε ἥσυχοι ὅτι ἡ Μεγάλη Βρεττανία, ἕνας νησιωτικὸς λαός, ἔχει βαθεῖαν ἀγάπην διὰ τὴν παλαιάν της σύμμαχον 'Ελλάδα καὶ θὰ τὴν ὑποστηρίξῃ. Θὰ σᾶς βοηθήσω νὰ προστατεύσητε τὰ σημερινά σας σύνορα μέχρις ὅτου αἱ 'Εθνικαὶ σας δυνάμεις ἠμπορέσουν ν' ἀναλάβουν τοῦτο. Θέλω νὰ μὲ πιστέψητε ὅτι τὰ αἰσθήματα τῆς Χώρας μου θὰ σᾶς εἶναι εἰλικρινῆ. 'Επιθυμοῦμεν νὰ σᾶς ἰδοῦμεν μίαν ἐλευθέραν εὐτυχῆ καὶ εὐδαιμονοῦσαν χώραν,ὅπου θὰ ζῆτε μεταξύ σας εἰρηνικῶς καὶ ἡσύχως μὲ τοὺς γείτονας σας.

Στρατηγὸς ΣΚΟΜΠΙ (15).

'Ο Ζεῦγος, προσπαθῶν νὰ ἐπιρρίψει τὸ βάρος καὶ τὴν ὑπαιτιότητα τῶν Δεκεμ-

(14) 'Η δι' ἀραιῶν στοιχείων ἐπισήμανσις εἶναι ἡμετέρα. Πρόκειται περὶ σαφοῦς προειδοποιήσεως τοῦ Ἄγγλου Στρατηγοῦ ὅτι θὰ ἐπέμβη ἐν περιπτώσει δημιουργίας ταραχῶν, πρᾶγμα ὅπερ καθιστᾶ ἔτι ἀξιοσημείωτον τὴν ἀπόφασιν τοῦ Κ.Κ.Ε. δι' ἔνοπλον ἐξέγερσιν.

(15) Δι' ἀνακοινώσεως τῆς Βρεττανικῆς Κυβερνήσεως τῆς 4-12-1944, τὸ μήνυμα Σκόμπυ ἐπεδοκιμάσθη ἀπολύτως.

βριανῶν εἰς τὸν Πρωθυπουργὸν Παπανδρέου, εἰς τὰς σελίδας 37–43 ὑπὸ τὴν ἐπικεφαλίδαν «Προπαρασκευὴ τοῦ Πραξικοπήματος» παραθέτει ὡς ἐνοχοποιητικὰ στοιχεῖα μίαν σειρὰν ἐνεργειῶν διὰ τὰς ὁποίας ἢ καὶ ὁ ἴδιος εἶχε συμφωνήσει ὅταν ἦτο ὑπουργὸς ἢ ψεύδεται, ἐκτὸς ὅμως τῆς ἀνεδαφικότητος τῶν ἐπιχειρημάτων του διαψεύδεται καὶ ἐκ τῶν πεπραγμένων καὶ προετοιμασιῶν τοῦ ΕΛΑΣ, περὶ ὧν ἐγένετο δι' ἐλαχίστων ἀνωτέρω λόγος.

'Ασφαλῶς τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Ζεύγου θὰ καταρρεύσουν παταγωδῶς πρὸ τῶν εὑρημάτων τοῦ γενικοῦ 'Ιστορικοῦ, δι' ἡμᾶς ὅμως ἐνέχουν σημασίαν δύο τουλάχιστον ἐκ τῶν κομμουνιστικῶν ἐρωτημάτων.

Γράφει ὁ Ζεῦγος «Γιατὶ συγκέντρωναν στὴν 'Αθήνα τοὺς χωροφύλακες ἀπ' ὅλες τὶς ἐπαρχίες, ἐνῶ ἢ θάπρεπε νὰ μείνουν ἐκεῖ ἢ νὰ πᾶν στὰ σπίτια τους;

«Γιατὶ ἔστελναν κρυφὰ τοὺς φασίστες ἀξιωματικοὺς νὰ παραλάβουν τὴν ἐθνοφυλακή;»

'Εκ τῶν ἐρωτημάτων τούτων ἀναπηδοῦν αὐτομάτως διὰ κάθε τίμιον καὶ σῶας ἔχοντα τὰς φρένας ἄνθρωπον τὰ ἀκόλουθα ἀντιερωτήματα. 'Αφοῦ ὁ Πρωθυπουργὸς εἶχε δεχθῆ νὰ τεθῆ ἐξ ὁλοκλήρου ἐκτὸς ὑπηρεσίας τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς, μέχρις ὅτου δι αὐστηρῶν ἐκκαθαρίσεων κ.λπ. ἀναδιοργανωθῆ ἢ ἀνασυσταθῆ, ἡ δὲ ἀστυνόμευσις ἀπὸ 1-12-1944 θ' ἀνελαμβάνετο ὑπὸ ἐθνοφυλακῆς, κατὰ ποίαν λογικὴν καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν ἔδει νὰ παραμείνουν εἰς τὰς ἐπαρχίας οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ἢ νὰ κατευθυνθοῦν εἰς τὰ σπίτια των; 'Αφοῦ εἶχεν ἀποφασισθῆ ὅτι ἡ ἐθνοφυλακὴ θὰ ἐπηνδροῦτο διὰ μονίμων 'Αξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ (Πρωθυπουργικαὶ ἀνακοινώσεις τῆς 5-11-1944), πόθεν οἱ διάφοροι πολιτικάντηδες, οἱασδήποτε χροιᾶς, ἀντλοῦν τὸ δικαίωμα νὰ διακρίνουν τοὺς 'Αξιωματικοὺς εἰς φασίστας καὶ μή;

Μόνον ἡ αὐθαίρετος μονολιθικότης δύναται ν' ἀνέχεται τοιαῦτα παιδαριώδη ἐπιχειρήματα. Διὰ ποῖον λόγον ἐξωπλίζετο τὸ ἐφεδρικὸν ΕΛΑΣ τῆς Καισαριανῆς καὶ τῶν ἄλλων συνοικισμῶν μερίμνῃ τοῦ μονίμου ΕΛΑΣ ἀπὸ τῶν μέσων Νοεμβρίου 1944; 'Ιδοῦ ἓν πραγματικὸν ἐρώτημα τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν ἀπάντησιν δι' ὅλα τὰ δικανικῆς μᾶλλον μορφῆς ἄλλα.

Μία μὴ ὑποστηριχθεῖσα κατηγορία θὰ ἠδύνατο νὰ εὐσταθήσῃ. Οἱ κομμουνισταὶ μίαν γλῶσσαν ἐννοοῦν, τὴν τῆς ἰσχύος, καὶ μὲ αὐτὴν ἔπρεπε νὰ ἐμφανισθῶσιν εἰς 'Ελλάδα τόσον οἱ Σύμμαχοι Βρεττανοὶ ὅσον καὶ ἡ Κυβέρνησις. Αἱ συνεχεῖς ὑποχωρήσεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ αἱ μικραὶ δυνάμεις τοῦ Στρατηγοῦ Σκόμπι ἐδημιούργησαν ψευδεῖς ἐντυπώσεις, τὰς ὁποίας πολὺ ἀργά, τὴν 1-12-44, ἐπεχείρησεν νὰ διαλύσῃ ὁ Στρατηγὸς οὗτος.

Αἱ ἡμέραι παρήρχοντο καὶ ἡ κατάστασις ἔβαινε πρὸς τὴν μοιραίαν ἐξέλιξιν.

Αἱ 'Αθῆναι περιεφίγγοντο ὑπὸ τῶν δυνάμεων τοῦ ΕΛΑΣ, ἐντὸς δὲ τῆς πόλεως ταύτης, αἱ ἔνοπλοι τρομοκρατικαὶ ὁμάδες τῆς ΟΠΛΑ, προητοίμαζον τὴν σφαγήν.

Οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς ἔβλεπον τὴν ἐπερχομένην λαίλαπα, ἔβλεπον ὅτι μία ἰσχυρὰ 'Ελληνικὴ μονάς, τὸ 11 τάγμα Χωροφυλακῆς, ἐτηρεῖτο μακρὰν τῆς πατρίδος καὶ ὅτι ἡ πολιτικὴ ἡγεσία δὲν συμπεριεφέρετο ὡς ἔδει πρὸς τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς. 'Η δύναμις τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν τῆς Βορ. 'Ελλάδος εἶχε συρθῆ εἰς τὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως Ναούσης, Βερροίας καὶ 'Αριδαίας ἔνθα ἐβασανίζετο πρὸ τῶν ἐπιχαιρόντων 'Υαινῶν τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας.

'Εκτὸς τῆς κομμουνιστικῆς ἐχθρότητος οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ᾐσθάνοντο μίαν ὁλονὲν αὔξουσαν ἐγκατάλειψίν των παρ' ἐκείνων, οὓς ἐθεώρουν φύσει καὶ θέσει συμμάχους, καὶ εὐλόγως δὲν ἠδύναντο ἐν τῇ ἐπικρατούσῃ νευρικότητι καὶ θολότητι νὰ διακρίνωσι τὸ πολιτικὸν ἐκ τοῦ πραγματικοῦ, τὸ σκόπιμον ἐκ τοῦ εἰλικρινοῦς, ἐνῶ ὁ ἐκ τῶν κομμουνιστῶν κίνδυνος ἐνεφανίζετο ἀναπότρεπτος καὶ ἄμεσος καὶ ὅτι αὐτοὶ θὰ ἔπρεπε καὶ πάλιν διὰ τοῦ τιμίου αἵματός των νὰ ἐξασφαλίσωσι τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, πολεμῶντες οὐχὶ ὑπὲρ προσώπων ἢ καταστάσεων, ἀλλ' ἐκ βαθυτάτης συνειδήσεως καὶ σιδηρᾶς πίστεως πρὸς τὰ πραγματικὰ ἰδανικὰ τῆς ἐλευθερίας. Ἕνεκεν τῆς καταστάσεως ταύτης καὶ τῆς προκληθείσης ἀγανακτήσεως ἐδημιουργήθησαν ἔντονοι συζητήσεις καὶ κατεκρίνετο ἡ ἡγεσία τοῦ Σώματος ἐπὶ ἐλλείψει σθεναρότητος ἢ ἐνόχῳ ἀνοχῇ.

Πλήρης πικρίας ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς διὰ τὰ πανταχόθεν κατ' αὐτοῦ βέλη, ἀλλὰ καὶ μετὰ μεγίστης ψυχραιμίας καὶ διορατικότητος ἀντιμετωπίζων τὴν κατάστασιν ἐξέδωκε τὴν 1/66/43 ἀπὸ 20/11/1944 δ/γὴν του. (16)

Πρέπει νὰ σημειώσωμεν ὅτι ὁ Συνταγματάρχης Παπαργύρης ἦτο νεώτερος ἄλλων ἐν ἐνεργείᾳ Συνταγματαρχῶν, πρᾶγμα ὅπερ τῷ ἐδημιούργει ὁπωσδήποτε δυσχερείας καὶ πρέπει νὰ σημειώσωμεν ἀκόμη ὅτι μόλις τό Γ' δεκαήμερον τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου ἤρξατο ἡ χρησιμοποίησις τῶν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ἀρχηγείου παραμενόντων λοιπῶν Συνταγματαρχῶν καὶ οὕτω ἐτοποθετήθησαν τὴν 24 Νοεμβρίου 1944 ὁ Συνταγματάρχης Σαμουὴλ Γεωρ. ὡς Διοικητὴς τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς καὶ ὁ Συνταγματάρχης Δουκάκης Δημ. ὡς Διοικητὴς τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς

Μέχρι τότε οἱ Συνταγματάρχαι καὶ πλειὰς ἄλλων Ἀξιωματικῶν καὶ εἶχον παρηγκωνισθῆ ἀλλὰ καὶ εἶχον ἐπιδιώξει τὸν παραγκωνισμόν των, ἡ δὲ ἀδράνεια των ἐκείνη ἔναντι τῶν εἰς βάρος τοῦ Σώματος δημιουργηθέντων εἶχε προκαλέσει ἐρεθισμοὺς εἰς τὰς τάξεις τῶν κατωτέρων Ἀξιωματικῶν. Δυστυχῶς δὲν ἔλειψαν καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς ὡς καὶ κατὰ τὴν προκειμένην καὶ οἱ ἀπὸ «λειμακιδῶν γυμνοσάλιαγκες», οἵτινες, ἀνεξαρτήτως ἐὰν ἀνῆλθον καὶ εἰς αὐτὴν τὴν κεφαλὴν ἢ εἰς τὸ περιβάλλον τῆς κεφαλῆς τῆς Πυραμίδος, ὄχι μόνον δὲν προσέφερον ποτὲ ἔργον τι ἄξιον λόγου, ἀλλὰ ἢ ἀπετέλεσαν τροχοπέδην εἰς τὰς κατευθύνσεις, εἰς τὰ πιστεύω καὶ τὰ ἔργα τῶν ἄλλων, περὶ ὧν γράφεται ἡ παροῦσα, καὶ οὓς ἐπεβουλεύθησαν ἢ διὰ τῶν πρὸς τὸ ἑλίσεσθαι κ.λπ. ἱκανοτήτων καὶ ἰδιοτήτων των, ἐξεμεταλλεύθησαν τοὺς ἰσχυροὺς ἐπὶ ἰδιοτελῆ των σκοπῷ καὶ οὕτω εὑρέθησαν εἰς τὸ αὐτὸ ὕψος, ἂν μὴ εἰς μεγαλύτερον, μὲ τὸ Ἀετούς.

Ἐποιησάμεθα αὐτὴν τὴν ἐκτροπὴν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ὅτε ὁ λόγος περὶ διαθέσεως κ.λπ. τῶν Ἀξιωματικῶν κατὰ τὴν κρίσιμον ἐκείνην περίοδον διότι, μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀθλιοτήτων τῆς πρὸ καὶ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν περιόδου, ἀνεύρομεν καὶ ἓν χειρόγραφον σημείωμα ἀπὸ 30-10-1944, ἀνευρεθὲν εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Κομμουνιστικῆς Πολιτοφυλακῆς Κηφισσίας, προερχόμενον ἀπὸ Ἀξιωματικόν, ὅστις εἶχεν ἀποκατασταθῆ ἐξ ἀποστράτων καὶ στρεφόμενον κατὰ τῶν τοποθετηθέντων τότε 1) εἰς τὴν Δ/νσιν Χωροφυλακῆς τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν Συν/ρχου Παγώνη Βασιλ. καὶ Μοιράρχων Σπάλα καὶ Καζακοπούλου Γεωργ., 2) εἰς τὸ

(16) Παράρτημα X, 84.

'Αρχηγεῖον Χωροφυλακῆς 'Αντισυνταγματαρχῶν Παπακώστα Λεων. καὶ Παππᾶ Γεωργ. καὶ 3) εἰς ὑπηρεσίας τῶν Προαστείων Ταγματαρχῶν Χατζῆ Εὐαγ. καὶ Τριανταφύλλου 'Οδυσσέως καὶ Μοιρ. Κουρεμπανᾶ 'Ιωαν. καὶ Παϊκοπούλου Διον., ὑπὸ τὴν κυρίως κατηγορίαν ὅτι ἦσαν «φανατισμένοι Βασιλόφρονες».

'Υπῆρξεν μέγα εὐτύχημα ὅτι καὶ σημαντικώτατον ἐθνικὸν γεγονὸς ὅτι ἡ μεγίστη πλειοψηφία τῶν μονίμων 'Αξιωματικῶν διετήρησεν τὴν ψυχικήν της ἐπαφὴν καὶ ἑνότητα εἰς τὰς σκέψεις καὶ ἐνεργείας, ἐπεσήμανεν δὲ καὶ ἀπεμόνωσεν ἐγκαίρως τοὺς ἐλαχίστους ἀναξίους.

'Αμέσως μετὰ τόν, εἰς τὴν πλατεῖαν Συντάγματος, Πρωθυπουργικὸν λόγον, τὸ 'Αρχηγεῖον Χωροφυλακῆς, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4/4/2 δ/γῆς, συνεκρότησεν ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν Συντ/ρχῶν Παγώνη καὶ Περράκη, 'Αντ/ρχῶν Παπακώστα καὶ Θεοχάρη καὶ Μοιράρχου Σπάλα πρὸς σύνταξιν ἐκθέσεως ἐπὶ τῶν προβλημάτων τῆς Χωροφυλακῆς.

'Η ἐπιτροπὴ προέβη εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἀπὸ 21-10-1944 ἐκθέσεως, δι' ἧς ἐπρότεινεν τὰ ἀκόλουθα, ὡς κυρίους ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς (17).

1. Τὴν διὰ δηλώσεως τῆς Κυβερνήσεως ἐπικρότησιν τοῦ κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον ἔργου τῆς Χωροφυλακῆς. Τοῦτο ἐτίθετο ὡς βασικὴ προϋπόθεσις δι' ἕνα καλῆς πίστεως διάλογον μετὰ τῆς Κυβερνήσεως.

2. Τὴν ἀκύρωσιν ἁπάντων τῶν κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον ἐκδοθέντων Διαταγμάτων Προαγωγῶν.

3. Τήν, μετὰ τὴν τοιαύτην ἀκύρωσιν τῶν προαγωγῶν, κανονικὴν ἱεράρχησιν.

4. Τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς, ἀνακληθέντων, οἵτινες εἶχον ἀπομακρυνθῆ α) δυνάμει ἀποφάσεων ἀνακριτικῶν συμβουλίων β) λόγῳ ὁρίου ἡλικίας γ) τῇ αἰτήσει των δ) βάσει τοῦ περὶ ἐθελουσίας ἐξόδου νόμου ε) διὰ λόγους ὑγείας στ) δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὰ ἔτη 1926 - 1927 ἐννεαμελοῦς συμβουλίου καὶ ζ) δι' αὐτεπαγγέλτου ἀποστρατείας, πλὴν τῶν ἀποταχθέντων κατὰ τὰ κινήματα 1933 καὶ 1935.

5. Τὴν ἄμεσον ἐπαναλειτουργίαν τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς.

6. Τὴν κατάργησιν τῆς Δ/νσεως Εἰδικῆς 'Ασφαλείας καὶ τῶν ἐν Πάτραις καὶ Πειραιεῖ 'Υποδ/νσεών της, αἵτινες εἶχον συσταθῆ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς.

7. Τὸν σύγχρονον ἐξοπλισμὸν τοῦ Σώματος δι' ὁπλισμοῦ καὶ μέσων κινήσεως.

8. Τὴν συγκέντρωσιν εἰς 'Αθήνας καὶ Θεσ/νίκην ἁπάσης τῆς δυνάμεως πρὸς ἐκπαίδευσιν καὶ ἐπαναφορὰν τῆς πειθαρχίας κ.λπ.

'Η ἔκθεσις αὕτη ὑπεβλήθη τὴν 1-11-1944 εἰς τὸν Πρωθυπουργὸν ὑπὸ τοῦ 'Αρχηγοῦ Χωρ/κῆς, πέραν τοῦ προμνησθέντος προσωπικοῦ ὑπομνήματος.

Τὴν 26 Νοεμβρίου 1944 προητοιμάσθη τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀφοπλισμοῦ Χωροφυλακῆς, περὶ συστάσεως ἐθνοφυλακῆς καὶ παραπομπῆς ἁπάντων τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σώματος εἰς Συμβούλια καὶ ἐκλήθη ὁ 'Αρχηγὸς Χωρ/κῆς διὰ νὰ λάβῃ διαταγάς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν παράδοσιν τῶν ὅπλων. 'Ο Συν/ρχης Παπαργύρης εἰς τὸ

(17) Προσωπικὸν ἀρχεῖον Ε.Α. Στρατηγοῦ Παπαργύρη 'Αργυρίου.

ἄκουσμα αὐτῆς τῆς Κυβερνητικῆς ἐντολῆς ἀπήντησεν : **«ὅπως ἡ τιμία κόρη δὲν παραδίδει τὴν παρθενία της οὔτε καὶ ἡ Χωροφυλακὴ δὲν παραδίδει τὰ ὅπλα της, ἂς εὑρεθῇ ἄλλος 'Αρχηγὸς Χωροφυλακῆς πρὸς τοῦτο»** (18). Εἰς εἰδικὸν σημείωμα του ὁ ἐ.ἀ. 'Υποστράτηγος Παπαδάκος ἀναφέρει καὶ ἑτέραν ὁδὸν κυβερνητικῆς ἐνεργείας διὰ τὸν ἀφοπλισμὸν τῆς Χωροφυλακῆς ὡς ἀκολούθως : «'Υπὸ τῆς Κυβερνήσεως διετάχθη, πιέσει τῶν κομμουνιστῶν, ἡ παράδοσις τῶν ὅπλων τῶν Σωμάτων 'Ασφαλείας. 'Ο τότε φρούραρχος στρατηγὸς Κατσώτας ἐκάλεσε τὸν τότε 'Αρχηγὸν Χωροφυλακῆς Συνταγματάρχην Παπαργύρην. Μετὰ τούτου μετέβην καὶ ἐγώ. 'Ο 'Αρχηγὸς εἰς ἐντολὴν τοῦ Φρουράρχου διὰ τὴν παράδοσιν τῶν ὅπλων ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς «Κύριε Φρούραρχε ἡ Χωροφυλακὴ δὲν ἔχει ἀποθέματα ὅπλων καὶ μόνον τὸ ἥμισυ περίπου τῆς ὁπλιτικῆς δυνάμεως κατέχει ὅπλα μὲ ἐλάχιστον ἀριθμὸν φυσιγγίων. Ταῦτα **ἀρνούμεθα καὶ εἶναι ἀδύνατον** νὰ τὰ παραδώσωμεν». 'Ο Φούραρχος εἶναι ἀληθὲς ὅτι δὲν ἐπέμεινεν, ἐπιφυλαχθεὶς νὰ ζητήσῃ ὁδηγίας τῆς Κυβερνήσεως». Διευκρινίζομεν ὅτι ὁ Κατσώτας δὲν ἦτο ἁπλῶς φρούραρχος ἀλλὰ καὶ Στρατιωτικὸς Διοικητής, διαδεχθεὶς τὸν Σπηλιωτόπουλον.

Κύριος στόχος τῆς κομμουνιστικῆς ἡγεσίας ὑπῆρξαν ἡ Χωροφυλακή, ἡ ΙΙΙ ὀρεινὴ Ταξιαρχία καὶ ὁ 'Ιερὸς Λόχος. 'Η Κυβέρνησις εἶχεν ἀποδεχθῆ νὰ θέσῃ ἐκτὸς ὑπηρεσίας μόνον τὴν Χωροφυλακήν.

'Επιστρέψας εἰς τὸ 'Αρχηγεῖον ὁ Παπαργύρης ἀνεκοίνωσεν τὴν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις μετεδόθη ἀστραπιαίως εἰς ὅλην τὴν ἐν 'Αθήναις δύναμιν. Μία φωνὴ ἠκούσθη παρ' ὅλων : **νὰ ἔλθῃ ἡ Κυβέρνησις νὰ τὰ πάρῃ, ἡμεῖς δὲν τὰ παραδίδομεν»**. Τοιοῦτος ἐρεθισμὸς πνευμάτων προεκλήθη ἐκ τῆς Κυβερνητικῆς ἐκείνης ἀστοχίας, ὥστε παρεξηγήθη καὶ κατευναστικὴ προσπάθεια 'Ανωτέρου 'Αξιωματικοῦ. Τὸ θέμα «δὲν σήκωνε πλέον συζήτησιν».

Κατὰ τὰς συμφωνίας, τὴν 1ην Δεκεμβρίου ἔδει νὰ παραδώσῃ ἡ κομμουνιστικὴ πολιτοφυλακὴ ὑπηρεσίαν καὶ τὴν 10ην, ἰδίου μηνός, ὁ ΕΛΑΣ τὰ ὅπλα.

Εἰς τὴν ἐφημερίδα «Ριζοσπάστης» τῆς 3ης Δεκεμβρ. 1944 διὰ ἄρθρου του ὁ Ζεύγος ἔδωκεν τὸ σύνθημα τῆς ἐπαναστάσεως πρὸς κατάληψιν τῆς ἐξουσίας δι' ὅλων τῶν μέσων, διὰ τὴν ἐξέλιξιν τῆς ὁποίας θὰ ὁμιλήσωμεν εὐθὺς ἀμέσως.

'Ο Παπαργύρης συνεκάλεσεν εἰς σύσκεψιν τοὺς 'Ανωτέρους 'Αξιωματικοὺς καὶ τοῖς ἀνεκοίνωσε τὰ περὶ ἀφοπλισμοῦ διατρέξαντα. Ὅτι εἶχον συγκληθῆ εἰς σύσκεψιν οἱ ἀνώτεροι 'Α)κοὶ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου διεδόθη ἀστραπιαίως μεταξὺ ὅλων τῶν εὑρισκομένων ἐν 'Αθήναις 'Αξ)κῶν. 'Αγνοοῦντες οἱ κατώτεροι 'Αξ)κοὶ τὰ μέχρι τότε διατρέξαντα καὶ τὴν ὑπερήφανον στάσιν τοῦ 'Αρχηγοῦ Χωροφυλακῆς, ἀνησύχησαν μήπως ἐνδώσωσιν εἰς τὸν ἀφοπλισμὸν οἱ 'Ανώτεροι, δι' ὃ ἀφ' ἑνὸς μὲν συνεκρότησαν εἰς Μακρυγιάννη «ἀντισύσκεψιν» καθ' ἣν ἀπεφάσισαν νὰ φθάσωσι καὶ μέχρι ἐνόπλου στάσεως ἀλλὰ νὰ μὴ παραδώσωσι τὰ ὅπλα, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὁμὰς κατωτέρων ἀξ)κῶν ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Δρούγκαν 'Αθαν. σπεύσα-

(18) 'Εκτὸς τῶν ἐν τῇ προσωπικῇ ἐκθέσει του ἐπανέλαβεν ἡμῖν καὶ προφορικῶς τὰ ἀνωτέρω ὁ Ε.Α. Στρατηγὸς Παπαργύρης. Τὰς περὶ ἐκτὸς ὑπηρεσίας θέσεως ὁλοκλήρου τοῦ Σώματος πληροφορίας, ἐπεβεβαίωσεν ὁ Πρωθυπουργὸς εἰς τὸ διάγγελμά του πρὸς τὸν 'Ελληνικὸν λαὸν κατὰ τὴν 3-12-1944 (Γ. Παπανδρέου σελ. 192). 'Ο Θ. Τσάτσιος ἀναφέρει ὡς ἡμερομηνίαν τοῦ Νομ)δίου τὴν 29-11-1944 (σελ. 71) περὶ τῶν τελικῶν ἀπόψεων παραθέτει φωτοτυπίαν ἐν σελ. 78-80.

σα εἰς 'Αρχηγεῖον «εἰσέβαλε» εἰς τὴν αἴθουσαν ἐν ᾗ ἐσυνεχίζετο ἡ σύσκεψις ὑπὸ τὸν 'Αρχηγόν. Ἔκπληκτος ὁ 'Αρχηγὸς παρετήρησεν πρὸς τὸν ἐπικεφαλῆς Μοίραρχον: «Τὶ συμβαίνει κύριε Μοίραρχε; Γιατὶ εἰσήλθατε ἐδῶ μέσα;» καὶ μὲ ψυχραιμίαν ἀλλὰ καὶ ἀποφασιστικότητα ὁ Μοίραρχος ἀπήντησεν: «Τὶ περισσότερον ἠθέλατε νὰ συμβῇ κύριε 'Αρχηγέ; Γνωρίζομεν ὅτι ἐκλήθητε ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν καὶ διετάχθητε διὰ τὸν ἀφοπλισμὸν τοῦ Σώματος καὶ ὅτι αὐτὴν τὴν στιγμὴν συζητεῖτε περὶ τούτου πρὸς λῆψιν ἀποφάσεων. 'Εθεωρήσαμεν χρέος νὰ ἐνημερώσωμεν ὑμᾶς καὶ τοὺς λοιποὺς κ.κ. 'Ανωτέρους 'Αξιωματικοὺς ὅτι τὸ Σῶμα ἔλαβε τὰς ἀποφάσεις του. Δὲν πρόκειται ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ παραδώσῃ τὰ ὅπλα, καὶ τώρα μὲ τὴν ἄδειάν σας ἀπερχόμεθα». Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Παπαργύρη καὶ τῶν ἄλλων 'Ανωτὲρων 'Αξ)κῶν ὑγράνθησαν ἀπὸ δάκρυα συγκινήσεως καὶ ἡ περαιτέρω συνέχισις τῆς συσκέψεως ἔλαβε γοργὸν ρυθμὸν εἰς τὸ νὰ ἐπικροτήσῃ τὰς ἀπόψεις τοῦ 'Αρχηγοῦ Χωροφυλακῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1944

Ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιος
ἔστιν ἐκεῖνος
ὃς πολέμου ἔραται ἐπιδημίου
(Ὁμ. Ἰλ. Ι 63-64)

Κατὰ τὴν 1 Δεκεμβρίου ἡ κομμουνιστικὴ πολιτιφυλακὴ ἠρνήθη νὰ παραδώσῃ ὑπηρεσίαν, ὁπλισμὸν κ.λ.π. εἰς τὰ συσταθέντα τάγματα Ἐθνοφυλακῆς, ὡς εἶχεν ὁρισθῆ διὰ τῶν Κυβερνητικῶν ἀποφάσεων καὶ οἱ ἀντιπροσωπεύοντες τὴν ἄκραν ἀριστερὰν Ὑπουργοὶ εἶχον παραιτηθῆ πρὸ τριῶν ἡμερῶν.

Ἡ περὶ παραδόσεως ὑπηρεσίας εἰς τὴν Ἐθνοφυλακὴν ἀπόφασις ἀφεώρα, ὡς εἴδομεν ἤδη, καὶ τὴν Χωροφυλακήν, πρὸς τὰς ὑπηρεσίας τῆς ὁποίας εἶχε κοινοποιηθῆ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 264226 ἐγκυκλίου 25 τῆς 2-12-1944 τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν, παρὰ τὸ γεγονὸς τῆς σοβαρᾶς ἐπιδεινώσεως τῆς ἐσωτερικῆς καταστάσεως ἀπὸ 1-12-44 καὶ ἀκόμη ἐνωρίτερον. Διὰ τὰ Προάστια Ψυχικόν, Ἀμαρούσιον καὶ Κηφισιᾶν εἶχεν διαταχθῆ ν' ἀναλάβῃ ἡ Ἀστυνομία τῶν Πόλεων ἀπὸ 1-12-1944, ἀλλὰ καὶ τὸ Σῶμα τοῦτο πρὸ τῶν γεγονότων ἐστράφη πρὸς τὸ ὀπίσω, ἐκ λόγων προνοίας ἀσφαλῶς. Τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 3 Δεκεμβρίου ἀφίκετο καὶ ἐγκατεστάθη εἰς Κηφησίαν μιὰ διμοιρία τοῦ ἐν Κορωπίῳ συσταθέντος τάγματος Ἐθνοφυλακῆς, ἵνα ἀναλάβῃ τὴν ἀστυνόμευσιν, ἐφ' ὅσον εἶχε ματαιωθῆ ἡ ἐπέκτασις τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων.

Ὑπηρεσίαι Χωροφυλακῆς ἐλειτούργουν εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ Προάστια, ἤτοι εἰς Ν. Ἐρυθραίαν, Νέαν Κηφισίαν, Ἐκάλην, Κηφισίαν, Ἀμαρούσιον, Ψυχικόν, Χαλάνδριον, Ν. Ἰωνίαν, Λιόσια κλπ., εἰς δὲ τὰς Ἀθήνας, ἐκτὸς τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς, τοῦ Συντάγματος, τοῦ περὶ οὗ ἀνωτέρω ὁ λόγος Ἀνεξαρτήτου 4ου τάγματος ἐκπαιδεύσεως, τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς ἐπὶ ὁδοῦ Ἰουλιανοῦ 36, ὑπῆρχον καὶ αἱ ἀκόλουθοι ἑστίαι δυνάμεων Χωροφυλακῆς: Χρηματικῆς Διαχειρίσεως Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν Ἰουλιανοῦ 28, Ἀνωτέρας Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος Ἄνδρου 16, Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Ἀθηνῶν Κορδιγκτῶνος 2, τῆς Γενικῆς Ἀποθήκης ὑλικοῦ παρὰ τὸ τέρμα ὁδοῦ Πατησίων, Τμήματος (σήμερον Διοικήσεως) Μεταγωγῶν ἐπὶ ὁδοῦ Ἁγίου Νικοδήμου 20, τοῦ παρὰ τὴν Λεωφόρον Ἀλεξάνδρας Τυπογραφείου Χωροφυλακῆς, τῆς ἐπὶ ὁδοῦ Πατησίων 32 ἀποθήκης τροφίμων, τῆς Δ/νσεως Ἐγκληματολογικῶν ὑπηρεσιῶν παρὰ τὴν πλατεῖαν Μητροπόλεως καὶ τῆς ἐπὶ ὁδοῦ Φιλελλήνων 15 Γενικῆς Διευθύνσεως Χωροφυλακῆς, ἐκ δὲ τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς εἶχον διατεθῆ 694 ἄνδρες εἰς τὰς ἀκολούθους φρουρὰς(1): 1) φρουρὰν Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν Ἀκαδημίας καὶ Βασιλίσσης

(1) Γεωργ. Σαμουὴλ σελ. 20.

Σοφίας, 2) Φρουρὰν Φυλακῶν Συγγροῦ, 3) φυλάκειον ἀσφαλείας ἐπὶ 'Ακροπόλεως, 4) φρουρὰν Ραδιοθαλάμων ὁδοῦ Ζαλοκώστα, 5) φρουρὰν Ραδιοσταθμοῦ Ζαππείου, 6) Φυλάκειον 'Ασφαλείας ἐπὶ λόφου 'Αρδηττοῦ, 7) φρουρὰν οἰκήματος νέου 'Υπουργείου Στρατιωτικῶν, 8) 'Υπουργείου 'Αεροπορίας, 10) φρουρὰν εἰς Α' Σῶμα Στρατοῦ 11) φρουρὰν 'Υγειονομικῆς ἀποθήκης, 12) φρουρὰν Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ, 13) φρουρὰν φρουραρχείου 'Αθηνῶν, 14) φρουρὰν Τηλεφωνικῆς 'Εταιρείας (σημερινοῦ Ο.Τ.Ε.), 15) φρουρὰν Κεντρικοῦ ταχυδρομείου, 16) φρουρὰν εἰς Α Γενικὸν Στρατιωτικὸν Νοσοκομεῖον, 17) φρουρὰν εἰς Β Γενικὸν Στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον, 18) φρουρὰν Στρατιωτικῆς Λέσχης, 19) φρουρὰν Στρατιωτικῆς Διοικήσεως 'Αθηνῶν, 20) φρουρὰν φυλακῶν Καλλιθέας, 21) Φυλάκειον παρὰ τῇ Νομικῇ Σχολῇ, 22) φρουρὰν Γενικοῦ Λογιστηρίου, 23) φρουρὰν 'Υπουργείου Ναυτικῶν, 24) φρουρὰν εἰς Μετοχικὸν Ταμεῖον Στρατοῦ παρὰ τὴν ὁδὸν Κολοκοτρώνη 25) φρουρὰν καὶ φυλάκειον παρὰ τὸ Μουσεῖον, 26) φρουρὰν εἰς Κρατικὸν Νοσοκομεῖον, 27) φρουρὰν φυλακῶν Χαροκόπου, 28) φρουρὰν Ξενοδ. 'Ερμῆς ἔνθα ἀνακριταί, ἐπίτροποι κ.λ.π. διώξεως ἀδικημάτων συνεργασίας μετὰ κατακτητῶν, 29) Φυλάκειον 'Ασφαλείας παρὰ τὸν 'Εθνικὸν Κῆπον, 30) φρουρὰν ταμείου 'Αεροπορίας, 31) φρουρὰν κρατουμένων εἰς κλινικὴν Λιβανοῦ, 32) φρουρὰν φυλακῶν Χατζηκώστα, 33) φρουρὰν εἰς Ξενοδεοχεῖον Ν.'Αγγλίας ἔνθα διεμεινον ῎Αγγλοι 'Αξιωματικοί, 34) φρουρὰν Γεν. 'Επιτελείου Στρατοῦ, 35) φρουρὰν φυλακῶν Βουλιαγμένης, 36) φρουρὰν χαρτογραφικῆς 'Υπηρεσίας, 37) φρουρὰν Σχολῆς ἐφαρμογῆς 'Ιππικοῦ, 38) φρουρὰν ῞Ορχου Αὐτοκινήτων, 39) φρουρὰν Σ.Π.Α.Π., 40) φρουρὰν φυλακῶν 'Αβέρωφ, 41) φρουρὰν Νοσοκομείου Κρυοπαγημάτων, 42) φυλάκειον 'Ασφαλείας ἐπὶ Λυκαβηττοῦ, 43) φρουρὰν εἰς 'Ιωσηφόγλειον, 44) φρουρὰν εἰς 'Εφορίαν 'Υλικοῦ Πολέμου, 45) φρουρὰν 'Υπουργείου 'Εργασίας, 46) φρουρὰν πλατείας Κολωνακίου, 47) φρουρὰν εἰς Ξενοδοχεῖον Μητρόπολις, 48) Φρουρὰν Αὐτοκινήτων ἐπὶ ὁδοῦ Πανεπιστημίου καὶ 49) φρουρὰν νέων 'Ανακτόρων.

Πέραν τῶν ὅσων προεξεθέσαμεν καὶ τῶν ὀλίγων περὶ ὧν θὰ διαλάβωμεν οἰκείως ὀφείλομεν νὰ προβῶμεν ἀπὸ τοῦδε εἰς τὴν ἑξῆς θλιβερὰν διαπίστωσιν: Παρ' οὐδενός, οὐδαμοῦ καὶ οὐδέποτε ἐγένετο λόγος ἢ ἐλήφθη μέριμνα δι' ἔνοπλον ἄμυναν καὶ οὕτω αἱ διάφοροι φρουραὶ εἰς τὴν μετ' ὀλίγον ἐπιδραμοῦσαν λαίλαπα τοῦ ἐμφυλίου σπαραγμοῦ δὲν εὑρέθησαν μόνον ἀτελῶς καὶ ἐλλειπῶς ἐξωπλισμέναι καὶ δι' ἐλαχίστων πυρομαχικῶν ἐφωδιασμέναι, ἀλλὰ καὶ ἄνευ οἱουδήποτε μέτρου ἀμύνης, τουναντίον μάλιστα οἱ γνωρίζοντες τὰς τοποθεσίας ἔνθα ἦσαν ἐγκατεστημέναι ἢ ἐγκατεστάθησαν τὰς τελευταίας ἡμέρας δυνάμεις τῆς Χωρ/κῆς, ὤφειλον τότε καὶ ὀφείλουν καὶ σήμερον νὰ καταλήξουν εἰς τὸ ἀναμφισβήτητον συμπέρασμα τῆς ἐκ τῶν προτέρων χαμένης θυσίας, πολλῶν ἐκ τῶν ἑστιῶν ἐκείνων καὶ λόγῳ τοῦ ὀλιγαρίθμου καὶ ἀποκεκομμένου καὶ λόγῳ τῆς παντελοῦς ἐλλείψεως πέριξ πεδίου ὁρατότητος καὶ βολῆς, ἀλλὰ καὶ πάσης ὁδοῦ συμπτύξεως βάσει ἑνὸς ὀφειλομένου πλὴν ἀνυπάρκτου σχεδίου.

Οὔτε ἡ Κυβέρνησις, οὔτε ἡ στρατιωτικὴ ἡγεσία ὡς εἰδήμων, ἀλλ' οὔτε καὶ ἡ ἡγεσία τοῦ Σώματος εἶχον ἐνδιαφερθῇ διὰ τὴν κατάρτισιν ἑνὸς σχεδίου, πρᾶγμα ὅπερ ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὰς τόσας ἑκατοντάδας νεκρῶν ἡρώων. 'Ημεῖς λογισθέντες πρὸς ἀνεύρεσιν δικαιολογίας τινὸς διὰ τὴν τρομερὰν ἐκείνην ἀμέλειαν, καίτοι προσεμετρήσαμεν μετὰ πάσης προσοχῆς καὶ τὴν τηρηθεῖσαν πολιτικὴν «ἀψόγου συμπεριφορᾶς», δὲν ἀνεύρομεν αἰτιολογίαν τινά, ἐκτὸς ἐὰν περιπέ-

σωμεν εἰς τὴν περιπτωσιολογίαν τῶν ὑποθέσεων. Μία μόνον δικαιολογία, ἀλλὰ τελείως ἀπαράδεκτος, ὅτι τὸ πᾶν ἐστηρίζετο ἐπὶ τῶν Ἄγγλων.

Εἴπομεν ὅτι τοῦ συνόλου τῶν ἀνωτέρω ἑστιῶν καὶ ὑπηρεσιῶν ἀπετέλεσαν ἐξαίρεσιν δύο ὑπηρεσίαι : Ἡ Σχολὴ Χωροφυλακῆς καὶ τὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς, ἐξηγήσαμεν ὅμως ὅτι ἡ ἐξαίρεσις αὕτη ἀπετέλεσε καὶ προϊὸν θελήσεως τῶν δύο ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1944 Διοικητῶν τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων, οἵτινες συνειδότες ἐν ἑαυτοῖς—πρὸς τιμήν των καὶ τοῦτο—ἄγνοιαν κανόνων ἀγῶνος προσέφυγον εἰς τὰ φῶτα συναδέλφων τοῦ Στρατεύματος, πρᾶγμα ὅπερ ἐσυνεχίσθη καὶ κατὰ τὴν κρίσιμον περίοδον ὡς θὰ ἴδωμεν.

Τῇ ἀληθείᾳ πῶς νὰ μὴν ἐξάρωμεν τὸ προπαρασκευαστικὸν ἔργον τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς! Ὑπὸ τὰς ἐκτεθείσας ἤδη συνθήκας ὁπλισμοῦ, ἐπισιτισμοῦ καὶ ἀσφαλείας, τὸ ἱερὸν τῆς Χωροφυλακῆς Τέμενος, ἡ Σχολή, ἀδιακόπως κατέβαλε προσπαθείας ἐκπαιδεύσεως καὶ προπαρασκευῆς καὶ ὄχι μόνον τοῦτο ἀλλὰ προέβαινε καὶ εἰς σύνταξιν καὶ ἐκτύπωσιν ἀναγκαίων βοηθημάτων. Ἔχομεν πρὸ ἡμῶν μίαν ἔκδοσιν τῆς Σχολῆς ταύτης, λήγοντος τοῦ μηνὸς Σεμπτεμβρίου 1944, ὑπὸ τὸν τίτλον «Θέματα Ἀστυνομικῆς Τακτικῆς» περιέχουσαν τ' ἀκόλουθα κεφάλαια 1) Διέλευσις στρατιωτικοῦ Τμήματος δι' ἐπικινδύνου κατῳκημένου τόπου, 2) Ἄμυνα ἑνὸς μεγάλου κτιρίου, 3) ἐπίθεσις κατὰ κτιρίου κατεχομένου ὑπὸ ἐχθροῦ, 4) περὶ προκαλυμμάτων καὶ προπετασμάτων, 5) ἐπίθεσις καὶ κατάληψις συγκροτήματος οἰκιῶν (τετραγώνου καὶ συνοικίας ὁλοκλήρου), 6) διάλυσις παρανόμου συγκεντρώσεως ἐν ὑπαίθρῳ, 7) σωματικαὶ ἔρευναι ἐντὸς κέντρων κατωτάτης τάξεως, 8) σωματικαὶ ἔρευναι ἐντὸς κέντρων μεσαίας τάξεως, 9) σωματικαὶ ἔρευναι ἐντὸς κέντρων καλῆς Τάξεως καὶ 10) ἐξερεύνησις δάσους. Ἐν ὅλῳ σελίδες 66. Ὁ τότε Διοικητὴς τῆς Σχολῆς Ἀντ)ρχης Γιαννικόπουλος, λακωνικώτατα ἐπεξηγῇ τὸν σκοπὸν τῆς ἐκδόσεως καὶ παρέχει τὴν πληροφορίαν ὅτι τὰ μὲν τέσσερα πρῶτα θέματα (κεφάλαια) ἐγράφησαν «ὑπὸ τῆς ἐποπτείας τῆς στρατιωτικῆς ἐκπαιδεύσεως παρὰ τῇ Σχολῇ», τουτ'ἔστιν παρὰ τοῦ τότε Ἀντισυνταγματάρχου Πεζικοῦ Καρσάκη, τὰ δὲ ὑπόλοιπα ἓξ ἐγράφησαν ὑπὸ τοῦ ὑπηρετοῦντος τότε εἰς τὴν Σχολὴν Μοιράρχου Ἀγγελοπούλου Ἀγγέλου. Ἐν τοῖς πρόσθεν ἀνεφέραμεν ὅτι ὁ Ἀγγελόπουλος εἶχεν ἐκπαιδευθῆ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν εἰς τὰ τοιαῦτα θέματα ὅτε εἶχεν ἀποσπασθῆ εἰς Ἑκατονταρχίας.

Ἡ ἀνάπτυξις τῶν θεμάτων ὑπῆρξεν ἀντικείμενον ἐκπαιδεύσεως τῆς δυνάμεως τῆς Σχολῆς ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1944 καὶ ἐντεῦθεν. Πρόκειται περὶ ἀξιοπροσέκτου προσπαθείας ὑπὸ τὰς χαλεπὰς ἐκείνας ἡμέρας τῆς ἀβεβαιότητος καὶ τοῦ δέους τῆς ἀπελευθερώσεως.

Παραπλεύρως τῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς εἶχον τεθῆ ὑπὸ «προστατευτικὴν» προφυλάκισιν οἱ ἄνδρες τῆς Δ/νσεως Εἰδικῆς Ἀσφαλείας καὶ ἐν συνεχείᾳ τούτων εἰς τοὺς στρατῶνας Γουδὶ εἶχεν ἐγκατασταθῆ ἡ ΙΙΙ ὀρεινὴ Ταξιαρχία, ἡ μόνη ἐθνικὴ μονὰς ἐξωπλισμένη ἐπαρκῶς κλπ., ἀλλὰ περὶ τῶν συμπαρατεταγμένων τῆς Σχολῆς τμημάτων ὁμιλεῖ διεξοδικῶς ὁ Στρατηγὸς Γιαννικόπουλος ἐν παραρτήματι καὶ ὑπ' αὐξ. ἀριθμ. 84.

Ἐνῶ τοιαύτη ἦτο ἡ κατάστασις ἀπὸ ἀπόψεως Χωροφυλακῆς, τουλάχιστον, ἡ κομμουνιστικὴ ἡγεσία προέβαινεν, εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ σχεδίου τῆς βιαίας κα-

ταλήψεως τῆς ἐξουσίας, πιστεύουσα, παρὰ τὴν προειδοποίησιν τοῦ Σκόμπυ, εἰς τὴν μὴ ἀνάμειξιν τῶν Ἄγγλων.

Ἀπὸ τῶν μεσημβρινῶν ὡρῶν τῆς 2 Δεκεμβρίου τμήματα τοῦ ἐφεδρικοῦ ΕΛΑΣ ἐπετέθησαν κατὰ ἐνόπλων ὁμάδων τῆς ὀργανώσεως Χ παρὰ τὸ Θησεῖον, ἐνῷ ταυτοχρόνως ἢ καὶ ἐνωρίτερον εἶχον τεθῆ εἰς κίνησιν κατὰ τῶν Ἀθηνῶν τὰ 2 καὶ 7 Συντάγματα τοῦ ΕΛΑΣ ἐκ Θηβῶν καὶ Χαλκίδος.

Κατὰ τὰς πρώτας πρωϊνὰς ὥρας τῆς 3 Δεκεμβρίου ἐτέθησαν εἰς κίνησιν τὰ τμήματα τοῦ 34ου Συντάγματος τοῦ ΕΛΑΣ, ἅτινα ἅμα τῇ ἕῳ τῆς 3 Δεκεμβρίου ἤχθησαν εἰς Ν. Φιλαδέλφειαν καὶ κατέλαβον ἐπικαίρους θέσεις παρὰ τὸ τέρμα Πατησίων καὶ συνοικισμοῖςΠερδικάρη καὶ Ἁγίων Ἀναργύρων. Ἡ δευτέρα ταξιαρχία ἐφεδρικοῦ ΕΛΑΣ κατέλαβε, διαρκούσης τῆς νυκτὸς 2-3 Δεκεμβρίου, τὴν γραμμὴν ἀπὸ λόφου Σκουζὲ μέχρι καὶ Μεταξουργείου. Τὸ 2ον σύνταγμα, ὑπὸ τὸν Πολιτικὸν ἐπίτροπον «Νικηφόρον»(2) προερχόμενον ἐκ Θηβῶν καὶ προελάσαν διὰ Μαλακάσας, Κηφισίας, Ἀμαρουσίου ἔπρεπε τὰς μεσημβρινὰς ὥρας τῆς 3 Δεκεμβρίου νὰ καταλάβῃ θέσεις ἐπὶ τῆς γραμμῆς ἀπὸ Ἀμπελοκήπων–Ψυχικοῦ–Τουρκοβουνίων, ἀλλ' ἡ τύχη τοῦ συντάγματος τούτου ἔπαιξεν σημαντικώτατον ρόλον ἐφ' ὅλης τῆς περαιτέρω ἐξελίξεως, περὶ τούτου ὅμως ὀλίγον κατωτέρω. Τὸ 2ον Συνταγμα ἠκολούθει τὸ 7ον Χαλκίδος. Ἀπὸ τοῦ νοσοκομείου Συγγροῦ μέχρι τοῦ Α΄ νεκροταφείου ἀνεπτύχθησαν αἱ δυνάμεις τοῦ ἐφεδρικοῦ ΕΛΑΣ τῶν Ἀνατολικῶν συνοικισμῶν. Αὐτὴν τὴν περίφημον τανάλιαν εἶχε διατάξει τὸ ἐν Λαμίᾳ στρατηγεῖον τοῦ ΕΛΑΣ διὰ τὴν αἰφνιδιαστικὴν ἐπίθεσιν καὶ κατάληψιν τῆς ἀρχῆς, ἐν περιπτώσει μὴ ἀποδοχῆς ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως τῶν ὅρων τοῦ συλλαλητηρίου, εἰς ὃ ἐκινητοποίησεν τὸ ΕΑΜ–ΚΚΕ τὸν λαὸν τῶν Ἀθηνῶν καὶ προαστίων διὰ τὰς μεσημβρινὰς ὥρας τῆς Κυριακῆς 3 Δεκεμβρίου 1944.

Ἀπὸ τῶν πρωϊνῶν ὡρῶν τῆς Κυριακῆς ὁλόκληρος ὁ τεράστιος μηχανισμὸς τοῦ Κ.Κ.Ε.–ΕΑΜ. ἐτέθη εἰς μίαν ἐντατικὴν δραστηριότητα, τὴν 8 δὲ πρωϊνὴν ὥραν ὁ καπετάνιος τοῦ 34 Συντάγματος, Διαμαντῆς, ἀπέστειλεν ἐκ Ν. Φιλαδελφείας ὁπλισμὸν καὶ πυρομαχικὰ διὰ τριῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων εἰς Καισιαρανὴν(3).

Κατὰ τὴν νύκταν 2-3Δεκεμβρίου οἱ Ἐλασῖται εἶχον ἀφοπλίσει τοὺς ἄνδρας τῶν Σταθμῶν Χωροφυλακῆς Ν. Ἐρυθραίας, Νέας Κηφισίας καὶ Ἐκάλης καὶ ἀπὸ τῶν πρωϊνῶν ὡρῶν τῆς 3 Δεκεμβρίου τὸ ἐφεδρικὸν ΕΛΑΣ τῆς περιοχῆς ἔθεσεν ἐν ἀπομονώσει τὰς δυνάμεις Χωροφυλακῆς Κηφισίας καὶ Ἀμαρουσίου. Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Κηφισίας ἦτο ὁ κατὰ τὴν κατοχὴν ἀποκατασταθεὶς ὑπὸ τοῦ Ταβουλάρη ἀπόστρατος ὑπομοίραρχος Δασκαλάκης Βασίλειος, ὅστις, ἀκολουθούμενος καὶ ὑπὸ τοῦ Μοιράρχου Τάγαρη Γεωργ., ἐνέπεσεν εἰς παρελκυστικὰς καὶ παραπλανητικὰς τῶν κομμουνιστῶν συζητήσεις. Εἰς τὴν ἕδραν τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Κηφισίας ὑπηρέτουν πεντήκοντα περίπου ὁπλῖται καὶ 6 Ἀξιωματικοί,αἱ δὲ περικυκλώσασαι τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην κομμουνιστικαὶ δυνάμεις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῶσιν πρώτης γραμμῆς, ὡς ἀνήκουσαι εἰς τὸν ἐφεδρικὸν ΕΛΑΣ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν καὶ ὅτι εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον «Σέσιλ» τῆς Κηφισίας ἐστρατωνίζετο Ἀγγλικὴ Μονάς, ἠδύνατο ὅθεν

---

(2) Οἱ διάφοροι καπεταναῖοι ἀναφέρονται ὑπὸ τὰ ψευδώνυμα ὑφ' ἃ ἔδρασαν καὶ ὑπῆρξαν τότε γνωστοί.

(3) Ἐφημ. «Ἐθνικὸς Κῆρυξ» 29-6-1949.

ἡ δύναμις ἐκείνη τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Κηφισίας τουλάχιστον νὰ συμπτυχθῇ ἔνοπλος εἰς Σέσιλ, ὡς τελικῶς ἔπραξεν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ὁπλιτικῆς δυνάμεως ὑπὸ τοὺς ταγματάρχην Χατζῆν, Μοίραρχον Τάγαρην, ὑπομοίρ. Σακελλαριάδην Κων. καὶ Ἀνθ/στὴν Ἀβρονιδάκην. Ὑπὸ λίαν μειονεκτικὰς συνθήκας εὑρεθεῖσα ἡ δύναμις Χωροφυλακῆς Χαλανδρίου ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην Τριανταφύλλου Ὀδυσσέα διεξεδίκησεν ὄχι μόνον τὴν τιμὴν τῶν ὅπλων της, ἀλλὰ καὶ τὴν κατὰ τὰ ἀνθρώπινα δυνατὰ ὅρια ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς της, σθεναρῶς πολεμήσασα καὶ πολεμῶσα συνεπτύχθη πρὸς τὸ κέντρον τῆς πόλεως ἔνθα εἰς Μακρυγιάννη καὶ ἀλλαχοῦ ἐσυνέχισε τοὺς ὑπερόχους ἀγῶνας της.

Ἡ τύχη τῶν ὅπλων τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Κηφισίας ἴσως νὰ ἀπέβαινε κατὰ πολὺ ἀνωτέρα ἄλλων ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ κατὰ τὰς μεσημβρινὰς ὥρας τῆς 3-12-1944 ἐπισυμβάντος ἐν Ψυχικῷ ἀφοπλισμοῦ ὑπὸ τῶν Βρεττανῶν τοῦ ὑπὸ τὸν Νικηφόρον 2ου Συντάγματος ΕΛΑΣ.

Ὅταν οἱ Ἄγγλοι περιεκύκλωσαν τοὺς ἀναπαυομένους εἰς γήπεδον Ψυχικοῦ ἄνδρας τοῦ Νικηφόρου, ὁ ἐπικεφαλῆς Ἄγγλος Ἀξιωματικὸς καλέσας τὸν Νικηφόρον τὸν ἠρώτησεν εἰς ἔντονον ὕφος «Γιατὶ παρέβης τὴ διαταγὴ τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου καὶ ἔφυγες ἀπὸ τὴν ἕδρα σου;» καὶ ὁ Νικηφόρος «μὲ ἐλασίτικη αὐθάδεια» ἀπήντησεν: «ἐγὼ ἐκτελῶ διαταγὰς τῆς Μεραρχίας μου καὶ ὄχι τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου». Ἐπηκολούθησεν ὁ ἀφοπλισμὸς καὶ ἡ συνοδείᾳ μηχανοκινήτων Ἀγγλικῶν μέσων προώθησις μέχρι Μαλακάσας τῶν ἀόπλων πλέον ἀνδρῶν τοῦ 2 Συντάγματος τοῦ ΕΛΑΣ, ἔνθα κατὰ τὰς πρώτας ἑσπερινὰς ὥρας τῆς 3ης Δεκεμβρίου οἱ Ἄγγλοι παρητήθησαν τῆς περαιτέρω προωθήσεως καὶ ἀφῆκαν ἐλευθέρους τοὺς ἐλασίτας τούτους, ἐνῷ τὸ 34 Συν/γμα τοῦ ΕΛΑΣ, τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ πολιτικοῦ του ἐπιτρόπου Διαμαντῆ, εἶχε κινητοποιηθῆ ἐναντίον τῶν Ἄγγλων.

Οὕτω ὁ ἀφοπλισμὸς τοῦ 2ου Συντάγματος καὶ ἡ ἐντεῦθεν ἐπικρατήσασα σύγχισις εἰς τὰς τάξεις τοῦ ΕΛΑΣ,ἀφήρεσεν ἐκ τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸ στοιχεῖον τοῦ αἰφνιδιασμοῦ ἀμέσως μετὰ τὸ συλλαλητήριον τῆς 3-12-1944, ἐπὶ πλέον δὲ ἐπέφερε καὶ ἀλλαγὴν εἰς τὴν διάταξιν τῶν δυνάμεων, αἵτινες διαρκούσης τῆς νυκτὸς 3-4-12-1944 ἔλαβον τὴν ἀκόλουθον περίπου διάταξιν: Ἁγία Παρασκευὴ ἕδρα τῆς ΙΙ Μεραρχίας ὑπὸ καπετάνιον τὸν Ὀρέστην, εἰς Χολαργὸν ἀνεπτύχθη τὸ ὑπὸ τὸν αἱμοχαρῆ Διαμαντὴν 34ον Σύνταγμα, εἰς Ψυχικὸν τὸ ἐπανοπλισθὲν 2ο Σύνταγμα, εἰς Γηροκομεῖον-Τουρκοβούνια τὸ 7ον Σύνταγμα ὑπὸ τὸν λαϊκὸν καπετάνιον Παπασταματιάδην καὶ τὸ 2ον τάγμα τοῦ 6ου Συντάγματος μεθ' ἑνὸς τάγματος τῆς ΙΙ Ταξιαρχίας. Ἐν συνεχείᾳ μέχρι τῆς 9 Δεκεμβρίου, ὅτε ἐξεδηλώθη ἡ κυρία ἐπίθεσις, ἔφθασαν καὶ ἄλλα τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ ἐκ τῆς Ρούμελης καὶ ἐκ Πελοποννήσου.

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ ἀπὸ βορρᾶ κατὰ τῶν Ἀθηνῶν ἀπειλὴ ἐνῷ ἐκ δυσμῶν ἔσπευδον καὶ εἰσέδυον εἰς τὰς παρυφὰς τῆς πόλεως, καταλαμβάνουσαι ἐπικαίρους θέσεις διὰ τὴν ὁρισθεῖσαν ἐπιθεσιν τῆς 9 Δεκεμβρίου, ἄλλαι σημαντικαὶ μονάδες καὶ δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ.

Ἀφ' ἑσπέρας τῆς 2 Δεκεμβρίου συνῆλθεν ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ΕΑΜ καὶ υἱοθέτησε τὰς γραμμὰς καὶ τὰς προειλημένας ἀποφάσεις τοῦ Κ.Κ.Ε., καθ' ἃς θὰ συνεκροτεῖτο τὴν ἑπομένην παλλαϊκὸν συλλαλητήριον, θὰ ὀργανοῦτο πανεργατικὴ ἀπεργία καὶ θὰ ἀνεσυνετάσσοντο αἱ δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ. Αἱ ἀποφάσεις αὗται ἐδημοσιεύθησαν ἐν εἴδει ἄρθρου τοῦ Ζεύγου εἰς τὸν Ριζοσπάστην τῆς 3 Δεκεμβρίου, ἄρθρον

τὸ ὁποῖον ἔκλεινεν μὲ τὴν ἀκόλουθον ἐγκληματικὴν φρᾶσιν ὁ Ζεῦγος: «Τώρα τὸν λόγον ἔχουν οἱ μπαρουτοκαπνισμένοι μαχηταὶ τοῦ ΕΛΑΣ, ποὺ τοὺς ζητοῦν νὰ παραδώσουν τὰ τιμημένα καὶ κερδισμένα σὲ μάχες ὅπλα τους»!!!!

Ἀνεφέραμεν ὅτι τὴν 2 Δεκεμβρίου ἀφωπλίσθησαν ὡρισμένοι ὑφιστάμενοι εἰσέτι Σταθμοὶ Χωροφυλακῆς τῆς Δ. Χ. Κηφισιᾶς καὶ δέον νὰ συμπληρώσωμεν ὅτι ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὁ ΕΛΑΣ προέβη εἰς ἀφοπλισμὸν καὶ τῶν ἐμφανισθέντων εἰς τὰς ἐπαρχίας τμημάτων τῆς Ἐθνοφυλακῆς.

Ἐνῶ πανταχόθεν προέκυπτεν ἡ δολιοφθορά, ἡ κακὴ πίστις, ἡ πρὸς ἐπανάστασιν προετοιμασία καὶ ἡ ναρκοθέτησις παντὸς ὅ,τι εἶχεν ἀπομείνει, ἡ Κυβέρνησις ἀντιμετωπίζουσα ἕνα ἀφορήτως ξένον πρὸς τὴν πραγματικότητα διεθνὲς κλῖμα ἦτο ἠναγκασμένη ν' ἀποδείξη τὴν Δημοκρατικὴν της πίστιν, δι'ὅ καὶ εἶχεν ἐπιτρέψει τὴν συγκρότησιν τοῦ συλλαλητηρίου, μετὰ ὅμως τὸ περιεχόμενον τῶν δημοσιευμάτων τοῦ Ριζοσπάστη τῆς 3 Δεκεμβρίου, δι' ὧν ἐκαλεῖτο ὁ ΕΛΑΣ νὰ δράση, ἠναγκάσθη ν' ἀπαγορεύση τὸ συλλαλητήριον.

Παρὰ τὴν Κυβερνητικὴν ὅμως ἀπαγόρευσιν τὸ συλλαλητήριον συνεκροτήθη μὲ συμμετοχὴν μεγάλου πλήθους λαοῦ καὶ ἐνόπλων ὁμάδων τοῦ ἐφεδρικοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῆς Ο.Π.Λ.Α. καὶ μὲ ἔναρξιν τῶν ἐχθροπραξιῶν ἀπὸ τῆς κατοικίας τοῦ Πρωθυπουργοῦ ἐναντίον τῆς ὁποίας ἐρρίφθησαν χειροβομβίδες, ἐξ ὧν ἐτραυματίσθη εἷς ἀστυφύλαξ τῆς φρουρᾶς. Τὴν 10ην πρωϊνὴν ὥραν τῆς 3 Δεκεμβρίου τεραστία, πολυθόρυβος καὶ μαχητικὴ διαδήλωσις, μὲ ἐρυθρὰς σημαίας, μὲ σφυροδρέπανα, μὲ πανὼ κομμουνιστικῶν συνθημάτων, ἀπειλῶν καὶ ὕβρεων, μὲ ἰαχὰς καὶ κραυγάς, ἐκκινήσασα ἐκ τῶν στηλῶν τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς κατευθύνετο πρὸς τὴν πλατεῖαν Συντάγματος.

Ἡ Κυβέρνησις, διέταξε τὴν Ἀστυνομίαν Πόλεων ν' ἀπωθήσῃ καὶ νὰ κρατήσῃ μακρὰν τῶν Κυβερνητικῶν κτιρίων τὴν διαδήλωσιν. Πιεζομένη ἡ ἀστυνομικὴ δύναμις ὑπεχώρει βαθμηδὸν, κατὰ τὴν διασταύρωσιν δὲ τῶν ὁδῶν Β. Σοφίας καὶ Πανεπιστημίου, ἀντηλλάγησαν πυρὰ μεταξὺ διαδηλωτῶν καὶ Ἀστυνομίας, μεθ' ὅ, οἱ διαδηλωταί, διελύθησαν. Δὲν ἐπραγματοποιήθη ἡ δρᾶσις τοῦ ΕΛΑΣ, συμφώνως τῇ προσκλήσει τοῦ Ζεύγου, λόγῳ τῷ ἐπισυμβάντι κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀφοπλισμῷ τοῦ 2ου Συντάγματος τοῦ ΕΛΑΣ, τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο κατὰ τὸ σχέδιον νὰ ἐπέμβη ἀμέσως.

Εἰς συνέντευξίν του πρὸς τοὺς ξένους δημοσιογράφους τὴν 7 Δεκεμβρίου, ὁ Ἕλλην Πρωθυπουργὸς, ἀναφερόμενος εἰς τὰ τοῦ συλλαλητηρίου, ἐδήλου σὺν τοῖς ἄλλοις: «Ἐπίσης εἰς τὴν πλατεῖαν Συντάγματος ἐπετέθησαν ἐναντίον τῆς Ἀστυνομίας, ἀφώπλισαν ἀστυφύλακας, τοὺς ἐπῆραν αὐτόματα ὅπλα, καὶ ἐκινδύνευσαν οἱ ἀστυφύλακες νὰ ἀφοπλισθοῦν ὅλοι. Ἐφονεύθη εἷς καὶ εἷς ἀρχιφύλαξ. Τότε ἠναγκάσθησαν νὰ ἀμυνθοῦν». καὶ ἐσυνέχισεν «καὶ αὐτὸ ὑπῆρξεν ἡ ἀρχή. Ἠκολούθησαν ἡ δευτέρα καὶ τρίτη ἡμέρα τῆς ἐπαναστατικῆς δράσεως. Κατέλαβον ἀστυνομικὰ τμήματα καὶ ἐφόνευσαν ἀστυφύλακας, καὶ τοὺς ταυματίας καὶ αἰχμαλώτους τοὺς ἔσφαξαν. Ἐπίσης εἰς οἰκίας πολιτῶν ἔκαμαν σφαγὰς καὶ ἁρπαγὰς ἀτόμων. Θὰ σᾶς θέσωμεν ὑπ' ὄψιν κατάλογον ὀνομάτων σφαγιασθέτων, διὰ νὰ δυνηθῆτε νὰ τὰ ἐλέγξητε....... (4).

---

(4) Γ. Παπανδρέου «Ἡ ἀπελευθρωσις τῆς Ἑλλάδος» σελ. 202.

Ὡς προαναφέρομεν πρόκειται περὶ δηλώσεων τῆς 7ης Δεκεμβρίου καὶ ὅμως οὔτε λέξις περὶ Χωροφυλακῆς καὶ τῶν ἡρώων ἀνδρῶν της. Ὑπῆρξεν καὶ ἡ ἀσέβεια αὕτη θυσία εἰς τὰς περὶ Δημοκρατίας ἢ συναλλαγῆς δοξασίας; Καὶ ὅμως!

Ἡ ὡς ἄστοργος μητρυιὰ συμπεριφερομένη δημοσίᾳ πρὸς τὴν Χωροφυλακὴν Κυβέρνησις ἄλλα ἔπραττε καὶ προσεδόκα ἐν τῇ οὐσίᾳ, ἐνῶ τὰ ἐλησμόνει εἰς τὰς δημοσίας της ἐκδηλώσεις. Περίεργος τῳόντι ἀντίληψις Κυβερνήσεως.

Τὴν ἑσπέραν τῆς 3ης Δεκεμβρίου, κληθεὶς ὑπὸ τοῦ Πρωθυπουργοῦ ὁ Ἀρχηγὸς Χωρ/κῆς, ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τῶν Ὑπουργῶν Ἐμμανουηλίδη καὶ Λ. Σπαῆ καὶ τοῦ Στρατιωτικοῦ Δ/τοῦ Π. Κατσώτα, διετάχθη ὅπως, ἀπὸ τῆς ἑπομένης ἡ Χωρ/κὴ ἀναλάβη τὴν τήρησιν τῆς τάξεως εἰς τοὺς τομεῖς της. Ὁ Ἀρχηγὸς Χωρ/κῆς, ἀπαντήσας καταφατικῶς εὗρεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ τονίσῃ τὴν ἀνάγκην ὅπως ἀνακαλέσῃ ὁ Πρωθυπουργός, τὰ ὅσα εἶχεν εἴπει τὴν 18-10-1944 εἰς βάρος τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὁ Πρωθυπουργὸς ὑπεσχέθη, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ σπεύσῃ πρὸς τοῦτο.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς 3–4 Δεκεμβρίου τὸ ΕΑΜ–Κ.Κ.Ε. εὑρίσκετο ἐν δραστηριότητι καὶ γενικῇ κινητοποιήσει τόσον διὰ τὴν ἔναρξιν ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς ἐνόπλου ἐξεγέρσεως τοῦ ἐφεδρικοῦ ΕΛΑΣ, ἀρχῆς γενομένης διὰ γενικῆς ἀπεργίας, ὅσον καὶ διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς πλέον δυνατῆς συμμετοχῆς λαϊκῶν μαζῶν εἰς τελεσθησομένην κατὰ τὴν ἑπομένην κηδείαν τῶν θυμάτων τοῦ συλλαλητηρίου.

Μετὰ τὸν ἀφοπλισμὸν τοῦ 2ου Συντάγματος τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῆς ματαιώσεως τῶν περὶ αἰφνιδιασμοῦ κομμουνιστικῶν σχεδίων ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε., ἐν τῇ ἐπιδιώξει της νὰ προσδώσῃ λαϊκὸν ἔρεισμα εἰς τὴν ἐπανάστασιν, ἀπεφάσισεν ὅπως ἡ διὰ τὴν 4 Δεκεμβρίου ἀποφασισθεῖσα γενικὴ ἀπεργία μετατραπῇ εἰς ἔνοπλον ἐξέγερσιν τοῦ ἐφεδρικοῦ ΕΛΑΣ, ἐν καιρῷ δέ, ἤτοι ἀπὸ τὴν πρωϊνῶν ὡρῶν τῆς 9 Δεκεμβρίου, ἐπέμβουν καὶ αἱ συγκεντρωθησόμεναι ἐν τῷ μεταξύ, ἰσχυραὶ πλέον, δυνάμεις τοῦ τακτικοῦ καὶ μονίμου ΕΛΑΣ, ὑπὸ τὴν γνωστὴν ἀπάτην περὶ «προστασίας τοῦ Λαοῦ».

Ὁ Ἰωάννης Ζεῦγος, τόσον ἀπὸ κομμουνιστικὸν ἀσικισμόν, ὅσον καὶ ἀπὸ κεκτημένην ἀσυδοσίαν ὡς ὁμιλῶν ἀπὸ καθέδρας διὰ τοὺς ὀπαδούς του, μὲ παντελῆ ἔλλειψιν οἱασδήποτε διστακτικότητος καὶ οἱουδήποτε αἰσθήματος εὐθύνης, ἔγραφεν ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν ἐπανάστασιν:

«Καὶ τὴ Δευτέρα τὸ ἀπόγεμα ὁ λαὸς τῆς Ἀθήνας ἀρχίζει νὰ ἀμύνεται(5) καὶ νὰ ἀφοπλίζει τοὺς Ἀστυνομικοὺς καὶ τοὺς Χωροφύλακες στὶς μακρινὲς συνοικίες(6) κ αἱ στὶς δυὸ πόλεις δημιουργιέται ἐπαναστατικὴ κατάσταση καὶ ἡ σύρραξη τείνει νὰ γενικευτῇ. Ἡ κίνηση τοῦ λαοῦ στοὺς δρόμους δείχνει ὅλη τὴ τρομερή του ἀποφασιστικότητα νὰ ὑπερασπίσει τὴ ζωή του καὶ τὴν ἐλευθερία του . . . .».

---

(5) Ἐναντίον τίνος καὶ διατί; Ὀλίγον ἀνωτέρω ἐν σελίδι 45 ἀναφερόμενος εἰς τὴν κατὰ τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς Δευτέρας 4 Δεκεμβρίου καθολικὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἀπεργίας καὶ εἰς τὴν συμμετοχὴν «ἑκατοντάδων χιλιάδων πολιτῶν» εἰς τὴν ὀργανωθεῖσαν κηδείαν ὁμιλεῖ περὶ ριφθέντων πυροβολισμῶν ἐναντίον τοῦ πλήθους ἐκ Ξενοδοχείων τῆς Ὁμονοίας, ἀλλὰ ἡ ἄμυνα δὲν ἄρχισε, δὲν ἐξεδηλώθη ἐκείνην τὴν στιγμὴν καὶ ἀποσιωπᾷ ὁ μεγιστὰν ἐκεῖνος τοῦ Κ.Κ.Ε. ὅτι μετὰ τὴν ἐκβιαστικὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν κηδείαν τὰ πλήθη διελύθησαν καὶ οὐδεὶς λόγος περὶ ἀμύνης εἶχε δημιουργηθῇ, ἐδημιουργοῦντο ὅμως συνεχεῖς κομμουνιστικαὶ ἐπιθέσεις καὶ προκλήσεις μέχρις ὅτου, ὡς ὁμολογεῖ ἀνωτέρω, τὸ ἀπόγευμα ἐξαπελύθη γενικὴ ἐπίθεσις.

(6) Ψεύδεται καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, διότι δὲν ἐπρόκειτο περὶ Χωροφυλάκων «μακρινῶν» συνοικιῶν αἱ φρουραὶ Βουλιαγμένης, ὁ λόχος Χωροφυλακῆς εἰς τὸ οἴκημα Χατζηκώστα κ.λ.π. περὶ ὧν ἐν συνεχείᾳ ὁ λόγος.

Καὶ περαιώνων τὸ 8ον, ἂς εἴπωμεν κεφάλαιον, τῆς ἐξοργιστικῶς ἀνακριβοῦς καὶ προπαγανδιστικῆς ἐργασίας τοῦ ὁ Ζεῦγος, ἐπιλέγει :

«Ἡ ἐθνική, ἡ δημοκρατικὴ λαϊκὴ ἀντίσταση τοῦ Δεκέμβρη εἶνε ὀργανικὴ συνέχεια καὶ ἕνα κομάτι τοῦ μεγάλου ἐθνικοῦ κινήματος ἀντίστασης, ποὺ ἀπὸ τρία χρόνια διεξάγει ὁ Ἑλληνικὸς λαός. Εἶναι ἕνα κομάτι τοῦ μεγάλου ἀπελευθερωτικοῦ πολέμου ποὺ διεξάγει ἡ ἀντιφασιστικὴ ἡ δημοκρατικὴ ἀνθρωπότητα».

καὶ ἀμέσως κατωτέρω «Ἡ ἀντίσταση τοῦ λαοῦ ἐκδηλώθηκε σκόρπια τῇ Δευτέρα 4 Δεκέμβρη. Ὁ ΕΛΑΣ τῆς Ἀθήνας βρέθηκε στὸ πλευρὸ τοῦ Λαοῦ καὶ ἡ σύραξη γενικέφτηκε σὰν ἐμφύλιος πόλεμος ἀπ' τὶς 5 καὶ 6 Δεκέμβρη.....».

Ἐπὶ τοιούτων βάσεων ἐπεχείρησαν νὰ στηρίξουν τὴν ταξικήν των ἐπανάστασιν οἱ ἡγέται τοῦ Κ.Κ.Ε., καὶ διὰ τὴν δικαιολόγησιν τῆς συμμετοχῆς ἀπὸ 9 Δεκεμβρίου τῶν μεγάλων δυνάμεων τοῦ ΕΛΑΣ Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ Πελοποννήσου ἐπεκαλέσθησαν τὴν ἐπέμβασιν τῶν Βρεττανικῶν Δυνάμεων, αἵτινες ὅμως εἶχον ἀφιχθῆ εἰς Ἑλλάδα τῇ προσκλήσει τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἰς ἣν συμμετεῖχον καὶ 7 ἀντιπρόσωποι τῆς ἐπαναστατησάσης ἤδη μερίδος καὶ εἶχον δικαιοδοσίαν περιγραφεῖσαν διὰ τῆς συμφωνίας τῆς Καζέρτας, ἣν εἶχεν ὑπογράψει καὶ ὁ στρατιωτικὸς ἀρχηγὸς τοῦ ΕΛΑΣ, Συνταγματάρχης Σαράφης.

Ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς, μετὰ τὴν κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς 3ης Δεκεμβρίου Κυβερνητικὴν ἐντολήν, ἀπεφάσισε μίαν ἐπίδειξιν δυνάμεως πρὸς τόνωσιν τοῦ ἠθικοῦ τοῦ τόσον τρομοκρατημένου ἐκ τῶν κομμουνιστικῶν ἐπιδείξεων λαοῦ, δι' ὃ καὶ διέταξε ὅπως δύο φάλαγγες, ἡ μία ἐκ τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς καὶ ἡ ἑτέρα ἐκ τοῦ Ἀρχηγείου, παρελάσωσιν διὰ τῶν κεντρικῶν ὁδῶν τῆς Πρωτευούσης.

Πράγματι περὶ ὥραν 11 τῆς 4 Δεκεμβρίου ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς, Συντ/ρχης Παπαργύρης Ἀργύριος, ἀκολουθούμενος καὶ παρὰ τοῦ ἐπιτελάρχου Συν/ρχου Γεωργίου Πολυκράτη, ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς φάλαγγος διλοχίας ἥτις ἐκινήθη, ἐν σχηματισμῷ παρελάσεως, ἀπὸ Ἀρχηγείου εἰς Συνταγμα Χωροφυλακῆς καὶ τανάπαλιν. Εἰς ἔκθεσιν του ἀπὸ 2-2-1945, ὁ τότε Ὑπουργὸς Σπαής, ἔγραφεν : «Ἠσθάνθην ὑπερηφάνειαν διὰ τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς, ὅταν εὑρισκόμενος ἐν τῇ πλατείᾳ Ὁμονοίας εἶδον αὐτὸν τοῦτον τὸν Ἀρχηγὸν Χωροφυλακῆς ἐπικεφαλῆς ταύτης, τοὺς δὲ πολίτας νὰ ἐπευφημοῦν διὰ χειροκροτημάτων τὴν Χωροφυλακήν, οἵτινες διέγνωσαν ὅτι τὸ μόνον στήριγμα κατὰ τῶν ἀναρχικῶν ἦτο αὐτη.....»(7).

Οὕτω ἐφθάσαμεν εἰς τὴν γενίκευσιν τῶν ἐπιθέσεων τοῦ διὰ βαρέως πυρὸς ἐνισχυμένου ἐφεδρικοῦ ΕΛΑΣ Ἀθηνῶν–Πειραιῶς καὶ Προαστίων κατὰ τῶν διαφόρων στηριγμάτων ἐν τῇ Πρωτευούσῃ τοῦ Ἐθνικοῦ Κράτους ἀπὸ τῶν ἀπογευματινῶν ὡρῶν τῆς Δευτέρας, 4 Δεκεμβρίου 1944, εἴδομεν δὲ—ἔστω καὶ μονομερῶς—κατὰ ποῖον τρόπον καὶ εἰς ποίαν ἔκτασιν εἶχεν ἐξοπλισθῆ αὐτὸ τὸ Ἐφεδρικὸν ΕΛΑΣ καὶ κατ' αὐτὴν ἀκόμη τὴν 3-12-1944.

Κύριος σκοπὸς ἡμῶν εἶναι ἡ Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς, παρ' ὅλα ταῦτα ὅμως δὲν θὰ δυνηθῶμεν νὰ διαλάβωμεν περὶ ὅλων τῶν ὡς ἀνωτέρω μνημονευθεισῶν φρουρῶν καὶ ἑστιῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ὄχι διότι τινὲς ἐκ τούτων ὑπελείφθησαν εἰς βαθμὸν ἐπιτελέσεως καθήκοντος ἢ διεδραμάτισαν δευτερεύοντα τινὰ καὶ ἄσημον ρόλον, ἀλλὰ διότι ὁμιλοῦντες περὶ τῶν βασικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ

(7) Ἐκ τοῦ προσωπικοῦ Ἀρχείου τοῦ ἐν ἀποστρατείᾳ ὑποστρατήγου Παπαργύρη Ἀργ.

φρουρῶν αὐτομάτως διαλαμβάνομεν καὶ περὶ τῶν εἰς ταύτας ὑπαγομένων καὶ διότι δὲνύπάρχουν δυστυχῶς ἀκριβῆ περὶ ὅλων στοιχεῖα.Τὸ τοιοῦτον οὐδόλως θέλει μειώσει ἢ ἀλλοιώσει τὰ ἀνήκοντα Ἱστορικὰ συμπεράσματα.

Ἡ ἐλευθέρα ἐκ τῆς κομμουνιστικῆς τυραννίας Ἑλλὰς τὰς μεσημβρινὰς ὥρας τῆς 4 Δεκεμβρίου 1944 ἀνήρχετο εἰς ὀλίγα τετραγωνικὰ χιλιόμετρα πέριξ τῶν Ἀνακτόρων, ἤτοι χῶρος προσδιοριζόμενος ὑπὸ τῆς ἀκολούθου περίπου νοητῆς γραμμῆς : Λεωφ. Ἀλεξάνδρας—Μεσογείων—Σωτηρία—Πρόποδες Ὑμητοῦ—Ἰλισσὸς —Ἀρδητὸς—φυλακαὶ Βουλιαγμένης—φυλακαὶ Συγγροῦ—Μακρυγιάννη—Ἀκρόπολις - Θησεῖον—Ἀθηνᾶς—Οἴκημα Χατζηκώστα ὁδοῦ Πειραιῶς—Ἅγιος Κωνσταντῖνος—Πλατεῖα Βάθης—Ἀχαρνῶν—Ἰουλιανοῦ—Γ' Σεπτεμβρίου—Ἁγίου Μελετίου—Ἄνδρου—Κοδριγκτῶνος—Μαυροματαίων—Λεωφ. Ἀλεξάνδρας. Ἡ ὑπόλοιπος πόλις καὶ ὁλόκληρος ἡ Ἑλλάς, πλὴν ἑνὸς μεγάλου τμήματος τῆς Ἠπείρου καὶ τῶν νήσων Κερκύρας καὶ Λευκάδος, εὑρίσκοντο ὑπὸ κομμουνιστικὸν καθεστώς.

Πρὶν ἢ ἐπιληφθῶμεν τῆς ἐπὶ μέρους ἐρεύνης τῶν ἀγώνων τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἐκραγέντος στασιαστικοῦ κινήματος τῶν κομμουνιστῶν ὀφείλομεν δύο διευκρινήσεις : 1) Ἐκτὸς τῶν δυνάμεων τῆς Δ/σεως Χωροφυλακῆς Κηφισίας καὶ ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Ἀμαρουσίου, αἵτινες, λόγῳ κακῶν χειρισμῶν τοῦ ἡγήτορος, ἤχθησαν εἰς διάσπασιν καὶ εἰς μερικὴν παράδοσιν τοῦ ὁπλισμοῦ, οὐδεμία ἄλλη δύναμις Χωροφυλακῆς, ὅσον μικρὰ καὶ ἀπομεμονωμένη καὶ ἐὰν εὑρέθη παρέλειψε τὸ καθῆκον της ἢ ἐσκέφθη νὰ συμβιβασθῇ.

Πόσον διεφώνει ἡ δύναμις τῆς Δ.Χ. Κηφισιᾶς μὲ τὰς ἐνεργείας τοῦ Διοικητοῦ της κατεφάνη ἀμέσως τὴν ἑσπέραν τῆς 3 Δ/βριου, ἤτοι ἐνῷ ἐκεῖνος συνέτασσε πρωτόκολλον παραδόσεως τοῦ ὁπλισμοῦ εἰς τὴν ἐθνοφυλακήν, ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν καὶ αὐτοπρόσωπον παρακολούθησιν τοῦ λαϊκοῦ καπετάνιου 2ου Συντάγματος τοῦ ΕΛΑΣ Νικηφόρου, τὰ 2/3 τῆς δυνάμεως τῶν ὁπλιτῶν καὶ Ἀξιωματικῶν συνεπτύχθησαν πρὸς τὸν Ἀγγλικὸν καταυλισμὸν μετὰ τοῦ ὁπλισμοῦ των ἵνα ἐκεῖθεν φθάσουν εἰς τὰς ἐν Ἀθήναις ὑπηρεσίας καὶ λάβουν μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα κατὰ τὰς μετέπειτα ἐξελίξεις.

2) Τὸ σύνολον τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων προσέφερεν τὴν ψυχήν του, ὥστε νὰ ἐπιτευχθῇ τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα τῆς νίκης καὶ ὅλων αἱ προσφερθεῖσαι ὑπηρεσίαι ὑπῆρξαν σημαντικαί, λόγῳ ὅμως ἀριθμητικῆς δυνάμεως καὶ δυνάμεως πυρός, λόγῳ στρατιωτικῆς θέσεως καὶ τελικοῦ ἀποτελέσματος, τὸ προβάδισμα τῶν μεγάλων ὑπηρεσιῶν πρὸς τὸ ἔθνος καὶ τὴν κοινωνίαν ἀνήκει εἰς τὴν Σχολὴν Χωροφυλακῆς καὶ εἰς τὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς, δι' ὃ καὶ περὶ τούτων διὰ περισσοτέρων θὰ διαλάβωμεν.

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 98/28/1/8 ἀπὸ 17-2-1958 συσταθεῖσα ὑπὸ τὸν τότε Ἀντ/ρχην Κόλλιαν Ζαχαρίαν ἐπιτροπὴ ἔχει καταχωρήσει ἐν τῇ ἐκθέσει της στοιχεῖα διὰ τὸν ἀγῶνα ἱκανοῦ ἀριθμοῦ ὑπηρεσιῶν.

Τὴν ἔκθεσιν ταύτην θὰ χρησιμοποιήσωμεν κατὰ τὰ συμφωνοῦντα με τὰ λοιπὰ ὑπάρχοντα στοιχεῖα χωρία.

Ὁ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ στασιαστικοῦ κινήματος Διοικητὴς τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς, Συν/ρχης Χωροφυλακῆς Γεώργιος Σαμουήλ, εἰς μίαν πλήρη ἐθνικοῦ παλμοῦ ἔκδοσιν, κατὰ τὸ 1958, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ ἐποποιΐα τοῦ Μακρυγιάννη», περιγράφει, κυρίως μὲ ἀρκετὴν φιλολογικὴν ἔπαρσιν, τοὺς ἀγῶνας τοῦ Συντάγματος

Χωροφυλακῆς. Τὸ ἔργον τοῦτο, παρὰ τὰ ἁγνὰ αἰσθήματα τοῦ συγγραφέως, δὲν εἶναι ἀπηλλαγμένον ὑπερβολῶν καὶ ἀνακριβειῶν τινῶν, αἵτινες ὅμως οὐδόλως μεταβάλλουσι τοὺς χαρακτῆρας τοῦ διεξαχθέντος ἀγῶνος καὶ τὸ ἐπιτευχθὲν ἀποτέλεσμα.

Ὁπωσδήποτε ἡ συμβολὴ τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς (Μακρυγιάννη) ὑπῆρξεν τοσαύτη ὥστε ἔχει καταστῆ θρῦλος καὶ ἔχει ὑμνηθῆ παρ' ὅλων τῶν ἀνθρώπων τῆς πολιτικῆς, τοῦ λόγου καὶ τοῦ πολέμου, πρέπει μάλιστα νὰ σημειώσωμεν ὅτι ἐπὶ τοσοῦτον ἔχει ἐπισύρει μέχρι σήμερον τὴν προσοχὴν ἁπάντων τῶν παραγόντων ὁ ἀγὼν τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς (Μακρυγιάννη), ὥστε ὡς μὴ ὤφειλεν ἐχει λησμονηθῆ ὁ ἐξ ἴσου σημαντικὸς καὶ μέγας ἀγὼν τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς. Ὑπῆρξε καὶ τοῦτο κατόρθωμα τοῦ Γεωργ. Σαμουήλ, ὅστις ἐξελιχθεὶς ἐν συνεχείᾳ εἰς ὑποστράτηγον καὶ Ἀντιστράτηγον, ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ Γενικοῦ Δ/ντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίας Τάξεως καὶ ἀπὸ τῆς τοιαύτης τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς, συνεπικουρούμενος τόσον ὑπὸ τῆς Πολιτικῆς ὅσον καὶ ὑπὸ τινων λογίων, ἐπέβαλεν ὡς κορυφὴν τῆς πυραμίδος τῶν ἀγώνων τῆς Χωροφυλακῆς τοὺς ἀγῶνας τοῦ Συντάγματος μόνον, πρᾶγμα ὅπερ καθ' ἡμᾶς οὔτε τὴν ἀλήθειαν ὑπηρετεῖ οὔτε τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς, ὅταν μόνον μία ὁμὰς τῆς δυνάμεως του ἐμφανίζεται ὡς ἀγωνισθεῖσα σπουδαίως καὶ ἐπιβλητικῶς. Ἓν μόνον στοιχεῖον διακρίνει καὶ ἀνυψοῖ τὸ «Μακρυγιάννη» εἰς ἰσάξιον ἐπίπεδον Ἑλληνικοῦ Ἀλκαζάρ, ἡ ἐν μέσῳ κατοικιῶν θέσις του.

Ἤδη θ' ἀναφερθῶμεν εἰς τὰ πεπραγμένα τῶν κυριωτέρων δυνάμεων καὶ ἑστιῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ἀκολουθοῦντες τὴν χρονολογικὴν σειρὰν καθ' ἣν ἐξεδηλώθη κατ' αὐτῶν ἡ ἐχθρικὴ ἐπίθεσις.

ΦΡΟΥΡΑ ΦΥΛΑΚΩΝ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ

Ἀπὸ τῶν μεσημβρινῶν ὡρῶν τῆς 4 Δεκεμβρίου ἰσχυραὶ δυνάμεις ἐφεδροελασιτῶν ἤρξαντο τοποθετούμεναι ἐγγὺς καὶ πέριξ τῶν φυλακῶν Βουλιαγμένης(8). Ἀπὸ τῆς 15.00 ὥρας διὰ τηλεβόα καὶ ἄλλων φωνῶν ἐκαλοῦντο οἱ Χωροφύλακες νὰ φονεύσουν τοὺς Ἀξιωματικοὺς καὶ νὰ ἀκολουθήσωσι τὸν «ἀπελευθερωτὴν ΕΛΑΣ».

Ἡ δύναμις τῆς φρουρᾶς ἀπετελεῖτο ἐξ 8 Ἀξιωματικῶν καὶ 51 ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου Ἐλ. Σερεπετζῆ. Πρὸ τῶν ὀγκουμένων ἀπειλῶν καὶ συγκεντρώσεων δυνάμεων ὁ διευθυντὴς τῶν φυλακῶν Ἰωάννης Βεζιρτζῆς καὶ ὁ ὑποδ/ντὴς Ἀρ. Πρόκος, ἐπρότεινον εἰς τὸν ἐπικεφαλῆς τῆς φρουρᾶς νὰ συνθηκολογήσῃ. Τόσον ὁ Διοικητὴς ὅσον καὶ τὸ σύνολον τῆς δυνάμεως ἀπέρριψαν μετ' ἀγανακτήσεως τὰς προτάσεις ταύτας(9), ὁπότε τὴν 15.30 ὥραν οἱ ἐφεδροελασῖται ἐξαπέλυσαν σφοδροτάτην ἐξ ὅλων τῶν σημείων καὶ διὰ παντοίων

---

(8) Περὶ τὴν 15 ὥραν ἡ Καλλιρρόη (Λώρη) σύζυγος Μοιράρχου Κων. Καντάρη ἐξ ἀκριτομυθείας ἐνόπλου Ἐλασίτου ἐπληροφορεῖτο ὅτι ἐπέκειτο ἐπίθεσις ἐναντίον τῆς φρουρᾶς τῶν φυλακῶν. Συνεπὴς ὡς Ἑλληνὶς καὶ ὡς σύζυγος Ἀξιωματικοῦ Χωροφυλακῆς διαλαθοῦσα τῆς προσοχῆς τῶν ἀπαρτιζόντων τὸν κλοιὸν ἔσπευσεν εἰς τὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς, ἔνθα ἀνέφερεν εἰς τὸν Διοικητὴν αὐτοῦ Συν)ρχην Γ. Σαμουὴλ τὴν πληροφορίαν, πλὴν δὲν ἐγένετο ἀμέσως πιστευτὴ καὶ οὕτω ἐξηκολούθουν αἱ ἐπ' αὐτοῦ συζητήσεις καθ' ἣν στιγμὴν ἐξεδηλώθησαν σφοδρὰ πυρὰ κατὰ τῆς φρουρᾶς ἐξ ὅλων τῶν δ)νσεων.

(9) Γ. Σαμουὴλ σελ. 21—Ἔκθεσις Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς σελ. 73-74. Τυγχάνει ἀξιοσημείωτον ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὥραν ἐκδηλώσεως τῆς ἐπιθέσεως ὁ μὲν Σαμουὴλ ἀναφέρει τὴν 15.30 ὥραν τὸ δὲ Ἀρχηγεῖον τὴν 16 ὥραν.

ὅπλων (τυφεκίων, αὐτομάτων, ὁπλοπολυβόλων, πολυβόλων, μυδραλλίων, χειροβομβίδων κλπ.) ἐπίθεσιν κατὰ τῆς φρουρᾶς, τῆς ὁποίας οἱ ἄνδρες εὑρίσκοντο εἰς τὰς θέσεις των ἕτοιμοι δι' ὅλα. Ἀπὸ τῶν πρώτων στιγμῶν ὁ ἀγὼν ὑπῆρξεν σκληρὸς καὶ ἄνισος καὶ λόγῳ τῆς καταπληκτικῆς ἀριθμητικῆς ὑπεροχῆς τῶν ἐπιτιθεμένων καὶ τῆς καταθλιπτικῆς ὑπεροχῆς τῆς δυνάμεως πυρός, ἀλλὰ ἰδίως λόγῳ τῆς κακῆς ποιότητος τοῦ ὁπλισμοῦ τῆς φρουρᾶς καὶ τοῦ περιωρισμένου ἀριθμοῦ τῶν πυρομαχικῶν.

Ἐπαναλαμβάνομεν καὶ αὖθις, καὶ ἐνέχει τοῦτο ἰδιαιτέρως γενικωτέραν σημασίαν, ὅτι ὁμιλοῦντες περὶ ὁπλισμοῦ τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν προκειμένην περίοδον τοῦ στασιαστικοῦ κινήματος ἐννοοῦμεν ἐν παντὶ καὶ εἰς ποσοστὸν 95% τουλάχιστον τοιοῦτον Ἰταλικῆς προελεύσεως, εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι τὰ Ἰταλικὰ τυφέκια μετὰ ἀριθμὸν τινὰ βολῶν ὑφίσταντο ὑπερθέρμανσιν καὶ καθίσταντο σχεδὸν ἄχρηστα, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν κατ' ἄνδρα φυσιγγίων ἦτο πάντοτε μικρός.

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς δυνάμεις τῆς Χωροφυλακῆς οἱ Ἐλασῖται εἶχον κατορθώσει νὰ ἐφοδιασθοῦν εἰς σοβαρὸν ποσοστὸν διὰ Γερμανικοῦ ὁπλισμοῦ, ἐκτὸς ἐκείνου τῆς Ἑλληνικῆς προελεύσεως, τούτων ἕνεκεν περὶ ὥραν 20 ἡ θέσις τῶν πολιορκουμένων κατέστη δεινή, καθ' ὅσον καθυστερημέναι προσπάθειαι τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς νὰ ἀποστείλῃ ἐνισχύσεις προσέκρουσαν εἰς ἀδιάσπαστον Ἐλασίτικον κλοιόν. Τὰ ὅπλα ἤρξαντο ἀχρηστευόμενα τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο, τὰ πυρομαχικὰ εἶχον ἐλαττωθῆ ἐπικινδύνως, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν νεκρῶν καὶ τραυματιῶν συνεχῶς ηὔξανε.

Ἓν ἐκ τῶν δύο ὑπαρχόντων ὁπλοπολυβόλων ἠχρηστεύθη συνεπείᾳ ἀθεραπεύτου ἐμπλοκῆς, οἱ δὲ ἐπιτιθέμενοι καλυπτόμενοι ὑπὸ τοῦ σκότους τῆς νυκτὸς κατώρθωσαν, ἀφοῦ ἐπλησίασαν τὸν ἐξωτερικὸν περίβολον τῆς φυλακῆς, νὰ εἰσπηδήσωσιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ προαυλίου, πρᾶγμα ὅπερ εἶχεν ὡς συνέπειαν τὴν διακοπὴν τῆς μεταξὺ τῶν μαχητῶν ἐπαφῆς, καὶ καταλήγει ἡ ἔκθεσις τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς.

« Οἱ ἄνδρες ρίπτοντες καὶ τὸ τελευταῖον φυσίγγιον ἐνήργησαν ἀπεγνωσμένην » ἔφοδον ἐκ τῶν κτιρίων τῶν φυλακῶν καὶ βαλλόμενοι καταιγιστικῶς ἐπεχείρησαν » νὰ διαφύγωσι(10). Δυστυχῶς μόνον 5 Ἀξιωματικοὶ καὶ 15 ὁπλῖται, ἐξ ὧν 3 » τραυματίαι κατώρθωσαν νὰ διασωθῶσιν, οἱ λοιποὶ τρεῖς Ἀξιωματικοὶ καὶ 36 » ὁπλῖται συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι (11). Οὗτοι μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Μοίραρ- » χος Στεφανάκης Κων/νος μετεφέρθησαν κατ' ἀρχὰς εἰς Κατσιπόδι καὶ ἀφοῦ ἀπε- » γυμνώθησαν καὶ φρικτῶς ἐβασανίσθησαν ὡδηγήθησαν ἀκολούθως εἰς Καισαρια- » νὴν ἔνθα εἴς τινα ἐκεῖ χαράδραν ἐξετελέσθησαν ὁμαδικῶς».

ΦΡΟΥΡΑ ΦΥΛΑΚΩΝ ΣΥΓΓΡΟΥ

Ἀπὸ τῶν πολὺ παλαιῶν ἐποχῶν οἱ ἑκάστοτε ἐπαναστάται μεταξὺ τῶν πρώτων στόχων των ἔθετον τὰς φυλακάς, ἵνα διὰ τῶν ἀπελευθερουμένων φυλακισμένων αὐξήσουν τὰς τάξεις των.

---

(10) Ἀτυχὴς καὶ ἀόριστος διατύπωσις. Νὰ διαφύγωσι; Ποῦ; Ὄχι λοιπὸν νὰ διαφύγωσι ἁπλῶς ἀλλὰ «νὰ διαφύγωσιν ἐκ τοῦ κλοιοῦ, ἵνα συμπτυχθῶσιν πρὸς τὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς εἰς ὃ ὑπήγετο ἡ φρουρὰ αὕτη.

(11) Ὁ Σαμουὴλ ὁμιλεῖ καὶ περὶ νεκρῶν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης καὶ εἶναι πλέον εὐλογοφανὴς ἡ ἄποψίς του, διότι καὶ ἄμεσος προϊστάμενος τῆς φρουρᾶς ἦτο καὶ συνεπῶς ὡς ἐγγύτερος πρὸς τὰ πράγματα πλέον ἐνήμερος πρέπει νὰ θεωρῆται, ἀλλὰ καὶ ἀγὼν 4,30 ὡρῶν καὶ προσπάθεια

Οὕτω καὶ οἱ στασιασταὶ τοῦ Δεκεμβρίου 1944 ὡς πρώτους στόχους των ἐπέλεξαν τὰς φυλακάς, πρᾶγμα ὅπερ ἀπετέλει καὶ μίαν ἀκόμη ἀπόδειξιν ὅτι ἡ στάσις ἦτο ἄνωθεν ὀργανωμένη καὶ διευθυνομένη καὶ ἓν ἠχηρὸν ράπισμα κατὰ τῶν περὶ «λαϊκῆς ἐξεγέρσεως» φληναφημάτων τῶν λογάδων τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς.

Τὴν 14ην ὥραν(12) περίπου τῆς 4 Δ/βρίου, ἰσχυρόταται δυνάμεις καὶ διὰ σφοδροτάτου πυρὸς δι' ὅλων τῶν ὅπλων τοῦ πεζικοῦ προσέβαλλον τὴν φρουρὰν τῶν φυλακῶν Συγγροῦ, ἀφ' οὗ ὑπὸ τοῦ ἐπικεφαλῆς τῆς φρουρᾶς, ταγματάρχου Χωροφυλακῆς Γερασίμου Μαρινάτου ὄχι μόνον ἀπερίφθη μετὰ ἀηδίας σχετικὴ περὶ παραδόσεως τῶν κρατουμένων καὶ τῆς φρουρᾶς πρότασις τῶν ἐλασιτῶν ἀλλὰ καὶ ἀπεκλείσθη οἱουδήποτε εἴδους συζήτησις μετ' αὐτῶν.

Ἡ δύναμις τῆς φρουρᾶς ἀπετελεῖτο ἐξ 8 Ἀξιωματικῶν καὶ 62 ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς, ὀφείλομεν δὲ νὰ διευκρινίσωμεν—ἀκολουθοῦντες κατὰ τοῦτο τὸν Σαμουὴλ—ὅτι ἐν ἀντιθέσει πρὸς ὅ,τι συνέβη εἰς φυλακὰς Βουλιαγμένης ὁ δ/ντὴς φυλακῶν Συγγροῦ Μπελαγρῆς καὶ ὁ βοηθός του Ἀρχιφύλαξ Ποῦλος, ἔλαβον ἐνεργῶς μέρος εἰς τὴν ἄμυναν καὶ προσέφερον ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας. Εἰς τὰς φυλακὰς Συγγροῦ ἐκρατοῦντο δοσίλογοι ἀλλὰ καὶ κρατούμενοι τοῦ κοινοῦ ποινικοῦ δικαίου.

Τὰ ἀλλεπάλληλα κύματα δισχιλίων περίπου ἐπιτιθεμένων ἐλασιτῶν ἐθραύοντο πρὸς τῆς ἀποφασιστικότητος τῶν ἡρώων ὑπερασπιστῶν, ἀνδρῶν τῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς, καθ'ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς 4 Δ/μβρίου καὶ τῆς ἐπελθούσης νυκτός, ἄνευ διακοπῆς. Κατὰ τὴν νύκταν οἱ ἐλασῖται ἐπωφεληθέντες τοῦ σκότους προσήγγισαν εἰς τὸν ἐξωτερικὸν περίβολον τῶν φυλακῶν οὗτινος ἐπέτυχον τὴν διὰ δυναμίτιδος ὑπονόμευσιν εἰς ἓν τμῆμα, ἐκ τῆς ἀνατινάξεως τοῦ ὁποίου κατὰ τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 5-12-1944 ἐδημιουργήθη κενὸν 15 τετραγωνικῶν μέτρων περίπου.

Διὰ τοῦ δημιουργηθέντος κενοῦ ἐπεχείρησαν νὰ διεισδύσωσιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῶν φυλακῶν οἱ ἐπιτιθέμενοι κομμουνισταί, ἀλλ' ἐθερίσθησαν ἐκ τοῦ ἐγκαίρως δημιουργηθέντος φραγμοῦ πυρὸς ὑπὸ τῶν ὑπερασπιστῶν. Ἀνάλογος τύχη ὑπεδέχθη τοὺς ἐπιτιθεμένους καὶ ὅταν ἐπεχείρησαν νὰ παραβιάσουν τὴν Βορείαν ἐξωτερικὴν εἴσοδον.

Ὁ ἀγὼν ἐσυνεχίσθη ἀδιάπτωτος καὶ ὀξὺς ἐπὶ ἓν 24ωρον, ἅπασαι δὲ αἱ λυσσαλέαι ἐπιθέσεις ἐθραύοντο πρὸ τῆς γρανιτώδους θελήσεως καὶ πίστεως τῶν τέκνων τῆς Χωροφυλακῆς, μέχρις ὅτου τὴν 13ην ὥραν τῆς 5 Δεκεμβρίου ἔφθασεν εἰς ἐνίσχυσιν τῆς φρουρᾶς δύναμις ἐκ 200 Ἄγγλων στρατιωτῶν καὶ δύο τάνκς.

Τὴν 16 ὥραν τῆς 5 Δεκεμβρίου οἱ ἐλασῖται κατιδόντες τὸ ἄσκοπον τῆς περαιτέρω προσπαθείας των ἔλυσαν τὴν πολιορκίαν, διακόψαντες οὕτω τὸν ἀγῶνα των.

Οἱ ἐλασῖται ἔσχον σοβαρὰς ἀπωλείας, αἵτινες ἐκ τῶν ἐνεργηθεισῶν μεταγενεστέρως ἀνακρίσεων ὑπελογίσθησαν εἰς 137 νεκροὺς καὶ τραυματίας, ὅπως ἐπίσης καὶ ἐκ τῆς φρουρᾶς τὸ 1/4 περίπου τῆς δυνάμεως ἐτέθη ἐκτὸς μάχης, ἤτοι νεκροὶ 3 καὶ 12 τραυματίαι. Ἐτραυματίσθησαν ἐπίσης καὶ 9 Βρεττανοὶ στρατιῶται. Τὴν 9 Δεκεμβρίου ἡ φρουρὰ μετήγαγεν τοὺς κρατουμένους ἐν ἀσφαλείᾳ εἰς φυλακὰς Αἰγίνης.

ἐξόδου θὰ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα νεκρούς, μαχητάς. Ἐπίσης ὁ Σαμουὴλ οὐδέναν ἄλλον ἀξιωματικὸν ἀναφέρει ὡς ἀπωλεσθέντα.

(12) Καὶ ἐνταῦθα ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ Σαμουὴλ καὶ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς ὅσον ἀφορᾶ τὴν ὥραν. Ἡ ἔκθεσις τοῦ Ἀρχηγείου στηριχθεῖσα ἐπὶ ἐκθέσεως τοῦ Μαρινάτου μᾶλλον ἀκριβολογεῖ.

ΣΧΟΛΗ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ

῾Ο ἀγὼν τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς ὑπῆρξεν ἐκ τῶν ἀξιολογωτέρων καὶ σημαντικωτέρων πτυχῶν τῆς κατὰ τῆς κομμουνιστικῆς ἐπιβουλῆς ἀντιστάσεως, ἀντὶ πάσης δὲ παρ' ἡμῶν περιγραφῆς τῶν φάσεων τοῦ ἀγῶνος τούτου παραθέτομεν ἐν τῷ παραρτήματι Χ καὶ ὑπ' αὔξ. 'Αριθμ. 85 τὸ κείμενον πραγματοποιηθείσης τὸ 1949 ὑπὸ τοῦ τότε Συνταγματάρχου Χωροφυλακῆς καὶ ἤδη 'Αντιστρατήγου ἐ. ἀ. Γιαννικοπούλου Δημητρίου ὁμιλίας, ἐν ᾗ μετὰ πάσης δυνατῆς πληρότητος ἀλλὰ καὶ ἀντικειμενικότητος ἐκτίθενται τὰ πρὸ καὶ τὰ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος διατρέξαντα.

῾Ο Γιαννικόπουλος ὑπῆρξε τὸ ἁρμοδιώτερον πρόσωπον διὰ νὰ ὁμιλήσῃ διὰ τὰ γεγονότα ἐκεῖνα, διότι, ὡς προανεφέραμεν, διετέλεσεν Διοικητὴς τῆς Σχολῆς ἀπὸ 29-4-1944 μέχρι 30-11-1944, κατὰ δὲ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος εἶχεν ὁρισθῆ, ὑπὸ τοῦ νεοτοποθετηθέντος ὡς Διοικητοῦ Σχολῆς Συνταγ/ρχου Δουκάκη, Διοικητὴς 'Αμύνης. Πέραν τούτων ἡ ὁμιλία του αὕτη γενομένη δημοσίᾳ καὶ δημοσιευθεῖσα εἰς περιοδικὰ κ.λ.π. ἔχει ἐπιδοκιμασθῆ καθ' ὅλα αὐτῆς τὰ σημεῖα, τὸ σύνολον δὲ τῶν ἔκτοτε κειμένων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ ἔκθεσις τοῦ 'Αρχηγείου Β. Χωροφυλακῆς, οὐδόλως ἀφίστανται ταύτης, ἵνα μὴ εἴπωμεν ὅτι τὴν ἀντιγράφουσιν ἔκτοτε συνεχῶς. 'Επί τινων σημείων ταύτης συμπληροῦμεν μόνον τὰ ἀκόλουθα, καθ' ὅσον περὶ ἄλλων τινῶν γίνεται λόγος ἐν εἰδικαῖς ὑποσημειώσεσι ἐπὶ τοῦ κειμένου τῆς ὁμιλίας.

῾Η ὑπὸ μορφὴν τάγματος ὑπὸ τὸν Ταγμ/ρχην 'Αντωνόπουλον δύναμις τῆς Σχολῆς ἀνήρχετο εἰς 400 περίπου ἄνδρας τῆς μονίμου δυνάμεως τῆς Σχολῆς, εἰς ἣν προσετέθησαν καὶ 120 ἕτεροι ἄνδρες προερχόμενοι ἐξ ὑπηρεσιῶν τῶν Προαστίων, ἤτοι ἐν τῷ συνόλῳ ἡ δύναμις ἀνῆλθεν τελικῶς εἰς 66 'Αξιωματικοὺς καὶ 520 ὁπλίτας, διαθέτουσαν 581 τυφέκια, 10 ὁπλοπολυβόλα, 7 αὐτόματα Στὲν καὶ 3 ἀτομικοὺς ὅλμους.

IV. ΤΑΓΜΑ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Διὰ τῶν ἀνωτέρω προσβολῶν καὶ ἀντιστάσεων διέρρευσεν καὶ ἡ 4 Δ/βριου 1944, ἵνα ἀπὸ τῶν πρωϊνῶν ὡρῶν τῆς 5ης Δ/βρίου ἐκδηλωθῶσι νέαι προσπάθειαι καὶ κατευθύνσεις τοῦ κομμουνιστικοῦ σχεδίου. ῾Ωμιλήσαμεν ἀνωτέρω περὶ τοῦ συσταθέντος κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας IV τάγματος Μετεκπαιδεύσεως καὶ περὶ τῶν εἰς τὸ οἴκημα τοῦ τέως ὀρφανοτροφείου Χατζηκώστα στρατωνισθεισῶν δυνάμεων, ἤτοι ὅτι εἰς τὴν δύναμιν τοῦ 5ου Λόχου εἶχε προστεθῆ ἀπὸ τῆς 4 Δεκεμβρίου καὶ ἡ δύναμις 104 ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν ὑπὸ τοὺς ταγματάρχην Χαρακτηνιώτην καὶ Μοίρ. Παπαδόπουλον 'Αγησίλαον. Ὀργανικῶς τὴν Διοίκησιν τῆς ὅλης δυνάμεως καὶ τοῦ καταστήματος εἶχεν ὁ ταγματάρχης Θέμελης.

Περὶ ὥραν 08,45 τῆς 5 Δεκεμβρίου δύναμις ὑπερτετρακοσίων ἐλασιτῶν τῶν ἐφεδρικῶν ταγμάτων Πετραλώνων καὶ Μεταξουργείου περιεκύκλωσε τὸ οἴκημα Χατζηκώστα καὶ ἠξίωσε τὴν παράδοσιν τοῦ ὁπλισμοῦ καὶ τῆς δυνάμεως.

Δυστυχῶς τὰ γεγονότα τῆς προηγουμένης ἡμέρας δὲν εἶχον συνετίσει καὶ παρ' ὅλον ὅτι εἶχε διαταχθῆ ἐπιφυλακή, κατὰ τὴν ἀνωτέρω ὥραν οὔτε οἱ ταγματάρχαι οὔτε ὁ Μοίραρχος Παπακώστας, Διοικητὴς τοῦ Λόχου, κλπ. εὑρέθησαν εἰς τὴν θέσιν

των, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ συνόλου τῆς δυνάμεως μόνον 128 ἄνδρες εὑρέθησαν παρόντες μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Μοίραρχον Παπαδόπουλον 'Αγησίλαον.

'Ο Παπαδόπουλος ἀπέρριψεν ἀσυζητητεὶ τὰς προτάσεις τῶν ἐλασιτῶν καὶ διέταξε τὴν κατάληψιν θέσεων μάχης. 'Ο ἀγὼν ὑπῆρξε σκληρὸς καὶ ἐξαιρετικῶς ἐπικίνδυνος διὰ τοὺς ἀμυνομένους, διότι ἀνεξαρτήτως τοῦ μικροῦ ἀριθμοῦ τῆς δυνάμεως των ἐμειονέκτουν ἰδιαιτέρως σοβαρῶς εἰς ὁπλισμόν. Διὰ τοὺς εὑρεθέντας κατὰ τὴν ἐπίθεσιν ἐντὸς τοῦ κτιρίου 128 ἄνδρας ὑπῆρχον μόνον 60 ὅπλα 'Ιταλικῆς προελεύσεως, ἐξ ὧν μόνον τὰ 50 ἐν λειτουργίᾳ, ἅτινα εἶχον παραδοθῆ τὴν ἑσπέραν τῆς προηγουμένης,ὅτε εἶχεν φθάσει ἐκ Πατρῶν ἡ δύναμις. 'Εστερεῖτο ἡ δύναμις τῆς Χωροφυλακῆς οἱουδήποτε εἴδους βομβίδας καὶ αὐτομάτων ὅπλων, τὰ δὲ χορηγηθέντα φυσίγγια 'Ελληνικῆς προελεύσεως καὶ ὀλίγα ἦσαν ἀλλὰ καὶ ἐλαττωματικά, παρουσιάζοντα συχνὰς ἀφλογιστίας. Παρὰ ταῦτα ἡ δύναμις ἐκείνη ἔχουσα πεῖραν τοῦ ἀγῶνος, ἔπειτα ἀπὸ τὰς διημέρους ἐν Πύργῳ μάχας, καὶ πεῖραν τῆς κομμουνιστικῆς θηριωδίας προέβαλεν ἀνένδοτον ἀντίστασιν καὶ ἀνεχαίτισεν ὅλας τὰς λυσσαλέας ἐχθρικὰς ἐπιθέσεις μέχρι τῆς 14. ὥρας, ὅτε ἔληξεν ὁ ἀγὼν δι' ἐπεμβάσεως μηχανοκινήτων 'Αγγλικῶν δυνάμεων καὶ τμήματος Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Μπεθάνην Γεώργιον. Κατὰ τὴν 5 ωρον ταύτην μάχην ἡ δύναμις τῆς Χωροφυλακῆς ἔσχε τρεῖς τραυματίας(13).

Εὐθὺς ὡς τὸ 'Αρχηγεῖον Χωροφυλακῆς ἐπληροφορήθη τὰ τῆς προσβολῆς καὶ πολιορκίας τῆς δυνάμεως Χατζηκώστα διέταξε τὸ τάγμα ν' ἀποστείλῃ ἀμέσως ἐνισχύσεις.

Οὕτω ἀπὸ τῆς 10 περίπου ὥρας ἐτέθησαν εἰς κίνησιν οἱ στρατωνιζόμενοι ἐπὶ ὁδοῦ Γ' Σ/βριου 105 1 καὶ 2 Λόχοι ὑπὸ τοὺς Μπεθάνην καὶ 'Ανδρικόπουλον καὶ ὁ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μαυρογένους 8 στρατωνιζόμενος 3ος Λόχος ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Κετσέαν Πολύβιον. 'Ο τότε ταγματάρχης Ράπτης ἀναφέρει ὅτι αἱ σπεύδουσαι αὗται ἐνισχύσεις εἶχον τεθῆ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ταγματάρχου Παναγ. 'Αναστασοπούλου, χωρὶς ὅμως τοῦτο νὰ προκύπτει ἐξ ἄλλης τινὸς πηγῆς.

"Οταν οἱ λόχοι Μπεθάνη καὶ 'Ανδρικοπούλου, κινούμενοι εἰς τάξιν παραγωγῆς καὶ ἐν συμπαρατάξει σχεδόν, ἔφθασαν εἰς τὴν πλατεῖαν 'Αττικῆς ἐδέχθησαν ἰσχυρὰ πυρὰ καὶ ἐνεπλάκησαν εἰς σκληρὰν μάχην, ὥστε ὁ λόχος 'Ανδρικοπούλου καθηλωθεὶς ἀρχικῶς ἠναγκάσθη νὰ συμπτυχθῆ πρὸς τὴν ἀφετηρίαν του.'Ο λόχος Μπεθάνη συναντήσας μικροτέραν ἀντίστασιν εἰς τὸν ἄξονα πορείας του καὶ ἐκμεταλλευθεὶς καλῶς τὴν ἀπασχόλησιν τοῦ ἐχθροῦ ὑπὸ τοῦ λόχου 'Ανδρικοπούλου, κατώρθωσε νὰ προχωρήσῃ καὶ νὰ φθάσῃ τὴν 14 ὥραν, ὡς προανεφέρθη ,εἰς ἐνίσχυσιν τῶν ἐκ τοῦ κτιρίου Χατζηκώστα μαχομένων .'Εν συνεχείᾳ ἡ ὑπὸ τὸν Μπεθάνην δύναμις παρέσχε ὑποστήριξιν ἀσφαλείας εἰς τὴν ἐκ τοῦ Χατζηκώστα συμπτυχθεῖσαν δύναμιν μέχρι τῶν Παραπηγμάτων ('Ηλύσια), μεθ' ὃ τὴν 18.30 ὥραν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἐπὶ ὁδοῦ Γ. Σ/βρίου 105 θέσιν της.

Τελείως διάφορος ὑπῆρξε ἡ τύχη τοῦ ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Κετσέαν Πολυβ. 3ου Λόχου.

Κινούμενος ἐπὶ τῆς ὁδοῦ 'Αχαρνῶν ὁ λόχος οὗτος μὲ τὰς διμοιρίας κλιμακηδὸν

---

(13) 'Αναφορὰ Δ.Υ. ἀπὸ 24-12-1944 Μοιρ. Παπαδοπούλου 'Αγ., "Εκθεσις ἀπὸ 15-1-1945 τοῦ τότε ταγ)ρχου Χωροφυλακῆς Ράπτη 'Ηρακλῆ, ἔκθεσις ἀπὸ 28-12-1947 'Αντισυνταγματάρχου Χωροφυλακῆς 'Ιωάν. Λιναρδάκη καὶ "Εκθεσις 'Επιτροπῆς 'Αρχηγείου Χωροφυλακῆς.

καὶ ἀκροβολισμένας καθ' ὁμάδας, ἐνεπλάκη εἰς ἀγῶνα ὅταν ἡ κεφαλή του, ἐφ' ἧς εὑρίσκετο ὅ τε Μοίραρχος Κετσέας καὶ ὁ διμοιρίτης 'Ανθυπομοίραχρος 'Αρφάνης Χρῆστος ἔφθασεν εἰς τὴν διασταύρωσιν τῶν ὁδῶν 'Αχαρνῶν καὶ Πιπίνου, ὅτε αἱ μὲν Β καὶ Γ διμοιρίαι ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποχωρήσωσι πρὸς τὸν στρατῶνα των, ἡ δὲ Α' διμοιρία ἀκροβολισθεῖσα ἐξηκολούθησε τὴν προσπάθειαν διασπάσεως τοῦ κλοιοῦ ἵνα φθάσῃ εἰς τὸν προορισμόν της.(14). Προχωρήσαντες ἐλαφρῶς οἱ ἄνδρες μέχρι τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ναοῦ 'Αγίου Παντελεήμονος ἐδέχθησαν σφοδρὰ πυρὰ δι' αὐτομάτων καὶ ἐκ τῶν ὄπισθεν, ἐνῶ ταυτοχρόνως ἕτερα καταιγιστικὰ πυρὰ προήρχοντο ἐκ τῆς εἰσόδου τοῦ Ναοῦ, ἐκ τῆς ὁδοῦ Μαγνησίας καὶ τῶν πρὸς ταύτην καθέτων, ἤτοι ἐξ ὅλων τῶν σημείων.

Πρὸ τῆς καταστάσεως ταύτης ὁ Μοίραρχος Κετσέας ἔδωκε τὸ σύνθημα τῆς προσπαθείας πρὸς ὑποχώρησιν εἰς τὸν στρατῶνα, ἀλλὰ καὶ τούτου ἀποβάντος ἀνεφίκτου ἀνεζητήθη προσωρινὴ ὀχύρωσις εἰς τὴν ἐπὶ ὁδοῦ Φυλῆς 152 οἰκίαν. Εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην ὠχυρώθη ὁ 'Ανθυπομοίραρχος 'Αρφάνης Χρ. μετὰ τῶν 'Ανθ/στοῦ Μακράκη Γ., ἐνωμοτάρχου Δημοπούλου Θωμᾶ καὶ 10-12 ὁπλιτῶν, ὁ δὲ Μοίρ. Κετσέας μετὰ τῶν 'Ανθ/στῶν Μαρουλάκη, Ζούλη καὶ 'Αθανασοπούλου Στυλ. καὶ 7-8 ὁπλιτῶν διεπεραιώθη εἰς τὸ ἔναντι ἐπὶ ὁδοῦ Φυλῆς 133 οἴκημα. Τέλος ἑτέρα ὁμὰς τῆς αὐτῆς διμοιρίας ὑπὸ τὸν 'Ανθ/στὴν Νικολάκην Λεωνίδαν καὶ ἐκ τῶν ἐνωμοταρχῶν Πουλακίδα καὶ Τασιάκου καὶ 5-6 ἄλλων ὁπλιτῶν κατέφυγεν εἰς τὸ οἴκημα 'Ιθάκης 70.

'Εκ τῶν θέσεων τούτων οἱ ὀλίγοι ἀλλὰ ἄκαμπτοι καὶ γενναῖοι ἐκεῖνοι ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ἠγωνίσθησαν μέχρι τῶν προκεχωρημένων ὡρῶν, ὅτε ἐξήντλησαν ὄχι μόνον τὰ φυσίγγια των ἀλλὰ καὶ τὸ αἷμα των ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων τραυμάτων (15). 'Ο τραυματισμὸς τῶν περισσοτέρων, ἡ παντελὴς σχεδὸν ἐξάντλησις τῶν πυρομαχικῶν καὶ τὸ ἐπελθὸν σκότος τῆς νυκτὸς 5-6 Δεκεμβρίου καὶ κυρίως ἡ κατάρευσις τῆς ἀντιστάσεως τῆς ἐπὶ ὁδοῦ Μαυρογένους 8 κυρίας δυνάμεως ἐπέφερε τὴν ἀπώλειαν τῆς συνοχῆς μεταξὺ τῶν ἡρώων τῆς Α' διμοιρίας τοῦ 3ου Λόχου τοῦ 'Ανεξαρτήτου τάγματος Μετεκπαιδεύσεως Χωροφυλακῆς μὲ ἀποτέλεσμα νὰ συλληφθῶσιν αἰχμάλωτοι οἱ ἐπιζήσαντες, ἔνιοι τῶν ὁποίων ἐθανατώθησαν ὡς αἰχμάλωτοι πλέον, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ἥρως Μοίραρχος Κετσέας Πολύβιος, ὅστις μετεφέρθη καὶ ἐξετελέσθη εἰς Περιστέρι.

Καθ' ὃν χρόνον ἡ ὑπὸ τὸν Κετσέαν δύναμις εἶχεν ἐμπλακῆ εἰς θανάσιμον ἀγῶνα κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἰσχυραὶ κομμουνιστικαὶ δυνάμεις προσέβαλον τὴν ἐναπομείνασαν

---

(14) Οὔτε εἰς τὴν ἀπὸ 24-7-1945 Δ.Υ. ἀναφράν του ὁ διοικητὴς τῆς Α' διμοιρίας 'Ανθυπομοίραρχος 'Αρφάνης Χρ. Οὔτε ἄλλος τις ἐκ τῶν ὑποβαλόντων ἀναφορὰς καὶ ἐκθέσεις διευκρινίζει ἐὰν ἡ σύμπτυξις τῶν δύο διμοιριῶν ἐγένεντο κατόπιν διαταγῆς τοῦ ἀειμνήστου Κετσέα ἢ ἀφ' ἑαυτῶν των ἐνήργησαν οἱ διμοιρῖται. Τόσον ὁ 'Ηρακλῆς Ράπτης ὅσον καὶ ὁ Λιναρδάκης ἀναφέρουν ὅτι οἱ ἐκ τῶν διμοιριτῶν ἀνθ)ρχος Καρακώστας Κων. ἐφονεύθη συμπτυσσόμενος ὁ δὲ 'Ανθ)ρχος Γεωργοπαπαδᾶκος 'Ηλ. συλληφθεὶς αἰχμάλωτος ἐξετελέσθη. 'Εκ τούτων προκύπτει ὅτι αἱ συμπτυχθεῖσαι διμοιρίαι συνεπτύχθησαν συνεπεία σφοδρᾶς ἐχθρικῆς πιέσεως, ἐνῶ ἡ Α' Διμοιρία ἀποκοπεῖσα ἐσυνέχισεν ἕναν ἀγῶνα ἐν μέσῳ καταιγισμοῦ πυρῶν ἐξ ὅλων τῶν σημείων.

(15) 'Ο τότε 'Ανθ)ρχος 'Αρφάνης (ἤδη 'Αντ)ρχης) εἰς τὴν ἀπὸ 24-7-1945 ἀναφορὰν του πρὸς τὸ 'Αρχηγεῖον ἀναφέρει τὴν σειρὰν τῶν τραυματισμῶν καὶ ὅτι αἱ οἰκοδέσποιναι τῶν οἰκιῶν ἀπὸ τῶν ὁποίων ἐμάχοντο, παρὰ τὰ δραστικὰ ἐχθρικὰ πυρά, κυρίαι Πόπη Πασπάτη, Ντίνα Κοντοπούλου κ.λ.π., ἐπέδενον τὰ τραύματα 'Αξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν, οἱ δὲ τραυματίαι παρέμεινον προμαχοῦντες.

ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μαυρογένους 8 δύναμιν τοῦ ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Δημ. Σοϊμίρην ἐναπομείναντος 4ου Λόχου, πρὸς ὃν εἶχον ἀποπειραθῆ νὰ συμπτυχθῶσι καὶ οἱ ἄνδρες τῶν Β καὶ Γ διμοιριῶν τοῦ 3ου Λόχου. Εἰς τὸ κατάστημα τοῦτο εὑρέθη κατὰ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἐπιθέσεως καὶ ὁ διοικητὴς τοῦ τάγματος Λιναρδάκης, ὅστις εἶχε μεταβῆ ἐκεῖσε διὰ νὰ κινητοποιήση τὸν λόχον Κετσέα. Οἱ στασιασταὶ κατώρθωσαν νὰ καταλάβουν μὲ ἰδιαιτέραν εὐκολίαν καὶ σχεδὸν ἀμαχητὶ τὸ κατάστημα τοῦ 8ου Ἀστυνομικοῦ Τμήματος, κείμενον ἔναντι τοῦ οἰκήματος Μαυρογένους 8, ἔνθα ἐστεγάζετο ὁ λόχος Σοϊμίρη, πρᾶγμα ὅπερ ἀπεκάλυψε τὰ νῶτα καὶ τὰ πλευρὰ τῶν ἀμυνομένων εἰς τὸ ἐχθρικὸν πύρ. Ἡ τοιαύτη κατὰ ταῦτα πλευροκόπησις καὶ ἐν συνεχείᾳ περικύκλωσις τοῦ οἰκήματος τῶν ἀμυνομένων, ἡ χρησιμοποίησις βαρέων ὅπλων εὐθυτενοῦς καὶ καμπύλης τροχιᾶς ὑπὸ τῆς ἐπιτιθεμένων καὶ ἡ ἐξάντλησις τῶν πυρομαχικῶν τῶν ἀμυνομένων(16), ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν παράδοσιν τούτων, ἵνα ἐν συνεχείᾳ ἡ δύναμις αὕτη ὁδηγηθῆ εἰς τὸν Γολγοθᾶν τῆς ὁμηρίας, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Δ/τὴν τοῦ τάγματος Ἀντ/ρχην Λιναρδάκην Λεων.

Ἄλλαι κομμουνιστικαὶ δυνάμεις ἀπὸ τῆς πρωΐας τῆς 5 Δ/βρίου ἐπιτεθεῖσαι εἶχον κάμψει μετὰ δίωρον ἀγῶνα τὴν ἀντίστασιν τῆς ὀλιγομελοῦς φρουρᾶς τῆς παρὰ τὸ τέρμα Πατησίων Γενικῆς ἀποθήκης ὑλικοῦ Χωροφυλακῆς.

Ἐν συνεχείᾳ ἰσχυρόταται Ἐφεδροελασίτικαι δυνάμεις τὴν 13ην ὥραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας, 5-12-1944, ἐπετέθησαν ἐναντίον τῶν οἰκημάτων Γ. Σ/βρίου 105, εἰς ὃ εἶχεν ἐναπομείνει δύναμις 60 ἀνδρῶν ὑπὸ τὸν ταγματάρχην Ράπτην Ἡρακλῆν, καὶ Ἐλπίδος 5. Ἅπαντες οἱ ἄνδρες τῶν οἰκημάτων τούτων ἠμύνθησαν κρατερῶς καὶ ἀπέκρουσαν ὅλας τὰς προσπαθείας τῶν ἐπιτιθεμένων μέχρι τῆς 18. ὥρας. Τὴν 18.30 ὥραν ἐπανῆλθον εἰς τὸ κατάστημα καὶ αἱ δυνάμεις τῶν ὑπὸ τοὺς Μπεθάνην καὶ Ἀνδρικόπουλον Λόχων.

Ἀπὸ τῆς 20 ὥρας ὁ ταγματάρχης Ράπτης κατένειμε τὸ σύνολον τῶν δυνάμεων εἰς τομεῖς ἐπιτηρήσεως καὶ ἀμύνης, τόσον διὰ περιπολιῶν ὅσον καὶ διὰ φυλακείων, ἐμερίμνησε δὲ καὶ διὰ τὸν ἀνεφοδιασμὸν διὰ πυρομαχικῶν καὶ τῶν εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἐλπίδος 5 οἴκημα ἀνδρῶν, πλὴν λόγῳ σοβαρᾶς ὀλιγωρίας ἀνωτέρου Ἀξιωματικοῦ (συναδέλφου τοῦ διατάξαντος, πλὴν νεωτέρου ἐν τῇ ἐπετηρίδι) δὲν μετεφέρθησαν τὰ πυρομαχικὰ καὶ ἡ δύναμις ἐκείνη δεχθεῖσα ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου νέαν ἐπίθεσιν καὶ ἐξαντλήσασα τὰ πυρομαχικά, τὴν 5 πρωϊνὴν ὥραν ὑπέκυψεν εἰς αἰχμαλωσίαν.

Εἰς τὴν ἀπὸ 15 Ἰανουαρίου 1945 ἀναφοράν του πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς ὁ διακρινόμενος διὰ τὴν αὐστηρὰν συντηρητικότητα, τότε ταγματάρχης Ράπτης, συνεχίζων τὴν ἔκθεσιν γράφει : «Τὸ μεσονύκτιον τῆς 5 - 6 Δ/βρίου 1944
» ἤρξατο ἡ ἐπίθεσις τῶν ἀναρχικῶν στοιχείων κατὰ τῶν οἰκημάτων τῆς ὁδοῦ Γ.
» Σ/βρίου 105 καὶ Ἐλπίδος 5 διὰ παντὸς εἴδους ὁπλισμοῦ. Οἱ ἐπιτεθέντες ἀπὸ
» τῆς πρώτης ὥρας ἐχρησιμοποίησαν ὅλμους, χειροβομβίδας, αὐτόματα ὅπλα,

---

(16) Ὁ Ἀντισυνταγματάρχης Λιναρδάκης Ἰωάν. ἐν τῇ ἀπὸ 28-12-1947 ἐκθέσει του γράφει «ἐξαντληθέντων οὕτω καὶ τῶν τελευταίων φυσιγγίων ἐκάμφθη μὲν ἡ ἀντίστασις τῶνγενναίων ὑπερασπιστῶν τῆς ὁδοῦ τῆς ἡρωΐδος Μαυρογένους παρέμεινεν ὅμως ἀλύγιστος ἡ ψυχή των τὸ πνεῦμα των ἀκατάβλητον...» καὶ ἐξυμνεῖ κατωτέρω τὴν ψυχικήν των ἀντίστασιν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Ὁμηρίας.

» δέσμας δυναμίτιδος καὶ τοιαύτη ἦτο ἡ ἐπίθεσις των ὥστε ἐντὸς τῆς πρώτης ἡμι-
» σείας ὥρας κατεστράφη διὰ χειροβομβίδων ριπτομένων ἐκ τῆς ἐπὶ ὁδοῦ Δεριγνὺ
» 28 οἰκίας εἰς τὴν ὁποίαν διέμεινε ὡς ἐλέγετο ἡ ἠθοποιὸς Μ. . . . . – γνωστὴ διὰ
» τὰ 'Εαμικὰ φρονήματα - ὁλόκληρον τὸ βόρειον μέρος τοῦ οἰκήματος καὶ ἡ κλί-
» μαξ ἡ ἐπικοινωνοῦσα μὲ τὸν ἄνω ὄροφον κατὰ τρόπον ὥ σ τ ε ὁ ἀ ν ε φ ο δι-
» α σ μ ὸ ς τ ῶ ν ἀ μ υ ν ο μ έ ν ω ν ἐ κ τ ο ῦ ὀ ρ ό φ ο υ ἐ κ ε ί ν ο υ ἀ ν-
» δ ρ ῶ ν ἐ γ έ ν ε τ ο δ ι ὰ π ρ ο σ δ ε θ έ ν τ ω ν κ λ ι ν ο σ κ ε π α σ μ ά τ ω ν
» ἐ κ τ ο ῦ ἐ ξ ώ σ τ ο υ τ ο ῦ ο ἰ κ ή μ α τ ο ς τ ο ῦ ε ὑ ρ ι σ κ ο μ έ ν ο υ
» ε ἰ ς τ ὸ π ρ ο α ύ λ ι ο ν. Εἰς τὴν σφοδρὰν ταύτην ἐπίθεσιν ἠμύνθημεν μόνον
» δι' 'Ιταλικῶν ὅπλων καὶ δέκα χειροβομβίδων, πολλοὶ δὲ τῶν ὁπλιτῶν ἐπέδειξαν
» αὐτοθυσίαν ἐκθέσαντες εἰς ἄμεσον καὶ προφανῆ κίνδυνον τὴν ζωήν των ... ἐκ
» τῶν 'Αξιωματικῶν κατὰ τὴν νύκταν ἐκείνην ἐξετέλεσαν πλήρως τὸ καθῆκον των
» μὴ δειλιάσαντες παντάπασι παραμείναντες εἰς τὰς θέσεις των καθ' ὅλην τὴν διάρ-
» κειαν τῆς νυκτερινῆς ἐπιθέσεως οἱ Μοίραρχοι Μπεθάνης Γεώργιος, 'Ανδρικό-
» πουλος 'Ανδρέας, Ζήγρας 'Ιωάννης καὶ Τζαβέλας Σπυρίδων, οἱ 'Υπομοίραρχοι
» 'Αντωνόπουλος Γεωργ., Παπαδημητρίου Θεοδ., 'Ανθ/ρχοι Γιανοῦτσος Εὐαγγ.
» καὶ Μαλλικούρτης καὶ οἱ 'Ανθιπασπισταὶ Μηλέας Γεώργιος, Γρανίτσας Δημ.,
» 'Αθανασόπουλος Στυλιανὸς ... 'Εκ τῶν ὁπλιτῶν οἱ ἐπιδείξαντες ἀπαράμιλλον
» αὐτοθυσίαν ἀναφέρονται εἰς τὰς προσηρτημένως ὑποβαλλομένας καταστάσεις ...».

'Ο ἀγὼν ἐσυνεχίσθη μὲ ὀξύτατον ἑκατέρωθεν φανατισμὸν μέχρι τῆς 06 πρωϊνῆς ὥρας τῆς 6-12-1944 ὅτε ἔφθασαν ἐκεῖσε τρία Βρεττανικὰ τάνκς περιπολοῦντα μὲ ἀποτέλεσμα νὰ κοπάσῃ πρὸς στιγμὴν ὁ ἀγών, τῶν 'Ελασιτῶν ἀποσυρθέντων εἰς οἰκήματα πέριξ τοῦ ὑπὸ τῶν δυνάμεων Χωροφυλακῆς κατεχομένου. Τὰ κατὰ τὰ ἀνωτέρω Τμήματα Χωροφυλακῆς εἶχον καὶ τὸ μέγα μειονέκτημα ὅτι ἀπετέλουν τελείως ἀσυνδέτους μεταξύ των δυνάμεις, καθ' ὅσον τὰ μὲν τηλέφωνα ἢ εἶχον καταστραφῆ ἢ δὲν ὑπῆρχον, ἄλλων δὲ μέσων διαβιβάσεως καὶ τηλεπικοινωνίας ἐστεροῦντο παντελῶς, δι' ὃ ἡ ἐπικοινωνία μεταξὺ των ἀπῄτει ἐπιχειρησιακὴν προσπάθειαν.

Οὕτω ἡ διοίκησις τῶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Γ' Σεπτεμβρίου 105 δυνάμεων τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 6-12-1944 εὑρεθεῖσα πρὸ 2 νεκρῶν καὶ 15 τραυματιῶν ἀδιαμετακομίστων, πρὸ καταστραφέντος κατὰ τὸ ἥμισυ οἰκήματος ὥστε νὰ μὴ παρέχῃ περαιτέρω ἀσφάλειαν εἰς τοὺς μαχητάς, πρὸ ἐξαντλουμένων ἐπικινδύνως φυσιγγίων καὶ πρὸ κλονιζομένου βαθμιαίως ἠθικοῦ παρὰ τισιν τῶν ἀνδρῶν ἐκ τῶν λόγων τούτων, ἀπεφάσισε νὰ ἐπικοινωνίσῃ μετὰ τοῦ 'Αρχηγείου Χωροφυλακῆς ἵνα ἐκθέτουσα ταῦτα ζητήσῃ τὴν ἔγκρισιν πρὸς σύμπτυξιν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον μετέβη ὁ ἴδιος ὁ ταγματάρχης Ράπτης εἰς 'Αρχηγεῖον Χωρ/κῆς, ἔνθα καὶ μετὰ τὴν ἔκθεσιν τῶν ἀνωτέρω διετάχθη ὅπως ἐξακολουθήσῃ τὴν ἄμυναν μέχρι τῶν ἑσπερινῶν ὡρῶν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅτε, ἐὰν δὲν ἔφθανον ἐνισχύσεις, εἰς κατάλληλον εὐκαιρίαν νὰ συμπτυχθῇ ἡ δύναμις πρὸς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ 'Ιουλιανοῦ καὶ Γ' Σεπτεμβρίου οἴκημα τῆς χρηματικῆς διαχειρίσεως.

'Εν τῷ μεταξὺ ἡ κατάστασις ἐπὶ Γ' Σεπτεμβρίου 105 εἶχεν ἐπιδεινωθῆ, διότι οἱ κομμουνισταὶ καταλαβόντες τὸ ὄπισθεν τοῦ οἰκήματος τούτου οἴκημα τοῦ ξενοδοχείου «Κρυστάλ» διὰ χειροβομβίδων ἔβαλλον, κατὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ οἰκήματος τῶν ὑπερασπιστῶν μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἐπιδείνωσιν τοῦ ἠθικοῦ τῶν ἀνδρῶν,

ὥστε ὅταν ἐπιστρέψας ὁ Ράπτης ἀνεκοίνωσε τὰς διαταγὰς τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς παρουσίασθησαν σοβαρὰ κρούσματα ἀπειθαρχίας τῇ πρωτοστατήσει Ἀνθυπασπιστῶν τινῶν.

Προσπάθειαι ἐπαναφορᾶς τῆς τάξεως καὶ πειθαρχίας διὰ διαταγῶν καὶ προσκλήσεων ἀπέβησαν ἄκαρποι καὶ οὕτω δύναμις 80 περίπου ἀνδρῶν ἐπεβιβάσθη τῶν διερχομένων τάνκς περὶ ὥραν 10.30 καὶ ἀποβιβασθεῖσα εἰς πλατεῖαν Λαυρίου κατέφυγεν εἰς ΙΔ' Ἀστυνομικὸν τμῆμα καὶ τμῆμα Τροχαίας.(17).

Μετὰ ταῦτα καὶ ἡ ἐναπομείνασα δύναμις ἀπεφάσισε τὴν ἀναγκαστικὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ κατεστραμένου οἰκήματος καὶ ὁ ταγματάρχης Ράπτης, ἀφοῦ ἀφῆκεν ἔξωθι τοῦ οἰκήματος ἕνα τάνκς, ἵνα μερίμνῃ τοῦ Μοιρ. Μπεθάνη καὶ ἄλλων τινῶν Ἀξιωματικῶν μεταφερθῶσιν καθυστεροῦντες τινὲς τῶν ἀνδρῶν, ἐπικεφαλῆς τῶν συναδέλφων του Χατζῆ Εὐαγ., Ρηγάκη Γεωργ., τῶν Μοιράρχων Τάγαρη, Λαζαράτου, Ἀνδρικοπούλου Ἀνδρ. καὶ ἄλλων ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν ἐν ἀκροβολισμῷ κατευθύνθη εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἰουλιανοῦ 28 οἴκημα, ἔνθεν τὸ ἑσπέρας τῆς ἰδίας ἡμέρας τὸ σύνολον τῶν ὑπαρχουσῶν δυνάμεων Χωροφυλακῆς συνεπτύχθη, τῇ βοηθείᾳ Ἀγγλικῶν τάνκς, εἰς παλαιὰ Ἀνάκτορα.

Τοιαῦτα περίπου ὑπῆρξαν τὰ πεπραγμένα τοῦ IV τάγματος μετεκπαιδεύσεως Χωροφυλακῆς, ἤτοι μιᾶς ποικίλης προελεύσεως δυνάμεως. Ὑπῆρξεν ἡ δύναμις ἥτις ἐνεφάνισε τρωτὰ ὀφειλόμενα εἰς τὰς συνθήκας καὶ προϋποθέσεις συμπτύξεως, μεταφορᾶς, ἐπισιτισμοῦ, ἀνεπαρκοῦς ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν, εἰς μίαν ἀνεπίτρεπτον προχειρότητα ὀργανώσεως καὶ μερίμνης καὶ ἰδία εἰς τὴν προηγηθεῖσαν Κυβέρνητικὴν ἐπὶ 40 ἡμέρας περιφρόνησιν καὶ ἐγκατάλειψιν. Παρουσίασεν ἡ δύναμις αὕτη ἐν τῇ ὁλότητί της ὁλοκαυτώματα, ἀφθάστους ἡρωϊσμούς, ἐξάρσεις πνεύματος αὐτοθυσίας καὶ ἀκατανίκητον καὶ ἀσυνθηκολόγητον πίστιν, ἐν μέρει ὅμως ἐνεφάνισε καὶ κρούσματα τινὰ ἠλαττωμένης πίστεως, πειθαρχικότητος καὶ ἠμβλυμένης ἀγωνιστικότητος καὶ πειθαρχίας (18).

Ἐκ τῶν ἐκθέσεων τούτων προκύπτουν οἱ ἀκόλουθοι νεκροὶ(19) ἐκ τῶν δυνάμεων τοῦ τάγματος τούτου 1) Μοίρ. Κετσέας Πολύβιος, 2) Ἀνθ)ρχοι Βαρκλαντῆς Μιχ., Καρακώστας Κων., Γεωργοπαπαδάκος Ἠλίας, καὶ Κοτρώνης Εὐστάθιος, 3) Ἀνθυπασπισταὶ Μαρκουλάκης Βασίλειος καὶ Μακράκης Γεώρ., 4) Ὑπεν)ρχαι Γῶγος Στυλ., Τσούκης Ξενοφ., καὶ Σουξές, καὶ 5) Χωροφύλακες Βαρλάμης Βασιλ., Ἰακείμογλου Γεώργ., Θειακὸς Ἰωάν., Ἀντύπας Βασιλ., καὶ Βλασόπουλος Χ., ἤτοι ἐν συνόλῳ 15. Εἰς ἑτέρους ὑπετριάκοντα ἀνῆλθον οἱ τραυματίαι μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀναφέρονται καὶ οἱ 1) Μοίρ. Ζήγρας Ἰωάν., καὶ Μπεθάνης Γεώργ., 2)

---

(17) Εἰς τὴν ἀταξίαν ταύτην ὑπεβοήθει καὶ τὸ ἄγνωστον τῶν ἀνδρῶν μεταξύ των καὶ ὑπὸ τῶν βαθμοφόρων ὡς προερχομένων ἐξ ὑπηρεσιῶν ἐξ ὅλης σχεδὸν τῆς Ἑλλάδος. Ἐπίσης οἱ Ἀξιωματικοὶ εὑρεθέντες περικυκλωμένοι ὑπὸ τῶν ἐπαναστατῶν δὲν ἠδύναντο νὰ προβῶσι καὶ εἰς τὴν λῆψιν σκληροτέρων μέτρων κατὰ τῶν φευγόντων, τό δὲ πλήρωμα τῶν τάνκς ὡς Βρεττανικὸν δὲν ἀντέδρασε.

(18) Βλέπε περὶ ὅλων τούτων ἐκθέσεις 1) Ἡρ. Ράπτη τῆς 15-1-1945 2) Ἀγ. Παπαδοπούλου 24-12-1944, 3) Χρ. Ἀρφάνη 24-7-1945, 4) Ἰωαν. Λιναρδάκη 28-12-1947, 5) τὴν ἀπὸ 7-12-1945 ἔκθεσιν ἐξαγομένου Ἀντ/ρχου Ἀχιλ. Μερασκεντῆ καὶ 6) τοὺς ὑπ' ἀριθμ. 1/1/43 καὶ 395/4/1 φακέλλου Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς.

(19) Ἐν τῇ ἐκθέσει Λιναρδάκη, τότε Διοικητοῦ τοῦ Τάγματος, περιλαμβάνεται μεταξὺ τῶν νεκρῶν καὶ ὁ ἤδη ἐ.ἀ. Ἀντιστράτηγος Μουρκογιάννης Γεώργιος.

'Ανθ)ρχοι 'Αρφάνης Χρῆστος καὶ Τσιτούρας Βασίλειος, 3) 'Ανθ)σταὶ Νικολάκης Λεωνίδας καὶ Παπασπηλιωτόπουλος Δημ., 4) 'Ενωματάρχαι Δημόπουλος Θωμᾶς, Τασᾶκος Μιλτιάδης, Λιαπῆς Δημ. καὶ Τσαμάκης Σωκράτης, 5) 'Υπενωμοτάρχαι Μαναὸς Θεμ., Παπαλυμπέρης Κων., Λαζαρίδης Κων., 'Ασπιώτης Δημ., Τσουράνης Γεώργ., καὶ Δασκαλόπουλος Θεόδωρ., καὶ 6) Χωροφύλακες Τσουπρᾶς Κων., Πολυζώης 'Ανδρ., Ψάχας Δημ., Καπετάνιος Στέφ., Κωστάκης Κων., Τζατζαδάκης 'Αντών., Κούρκουλας, Σαρρῆς Στέφ., Λῶλος Δ., Γεωργόπουλος Δ., 'Ιωάννου Σπυρ. Ζάκας 'Ηλ., Ξάνθης Μαρῆς, Καραγιάννης Γεώργ., καὶ Διαμαντόπουλος 'Αθαν. Κατὰ συνέπειαν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο εἶναι ἀνακριβὴς ἡ ἔκθεσις τοῦ 'Αρχηγείου Χωροφυλακῆς ἀναφέρουσα ἐν συνόλῳ 8 νεκροὺς καὶ 16 τραυματίας μόνον.

'Ο Ράπτης ἐπρότεινε τὴν ἀπονομὴν ἠθικῶν ἀμοιβῶν, μέχρι καὶ προαγωγῆς ἐπ' ἀνδραγαθία, εἰς 8 Μοιράρχους, 2 'Υπομοιράρχους, 4 'Ανθυπομοιράρχους, 8 'Ανθυπασπιστὰς καὶ 59 ὁπλίτας διὰ τὰς ἐκ τῶν οἰκημάτων Γ' Σεπτεμβρίου 105 καὶ 'Ελπίδος 5 ἀντισταθείσας δυνάμεις.

Παραθέτομεν τὰ ὀνοματεπώνυμα τῶν 'Αξιωματικῶν : Μοιρ. Μπεθάνης Γεωργ., 'Ανδρικόπουλος 'Ανδρέας, Μητσόπουλος 'Ιωάννης, Δήμας 'Αναστ., Ζήγρας 'Ιωάν., Τζαβέλας Σπυρ., Λαζαρᾶτος 'Αθαν., Χειμωνίδης 'Ιωάν., ὑπομοιρ. 'Αντωνόπουλος Γεώργ., καὶ Παπαδημητρίου Θεόδ., 'Ανθ)ρχοι Φάκαλος 'Αριστ., Γιανοῦτσος Εὐαγγ., Μαλικούρτης Κων., καὶ Γεωργίου 'Αριστ., 'Ανθ)σταὶ Σγουρὸς 'Αν., Χαμηλάκης Μιχ., Κλειώσης Μιχ., Κωστόπουλος 'Ανδρ., Μακρινιώτης Νικ., Μηλέας Γεώργ., Γρανίτσας Δημ. καὶ 'Αθανασόπουλος Στυλ. καὶ τῶν 'Υπαξιωματικῶν : 'Ενωμ)ρχαι Πυλαρινὸς Γεώργ., Τασεπεδάμης 'Ιωσήφ, Κομνηνὸς Κ., Λαμπρόπουλος Μιχ. Κατεργάρης 'Αθαν., Πλάγκας Νικ., 'Αλεξόπουλος Σπύρ., Γυφτόπουλος Δημ., Κυρίτσης 'Ιωάν. καὶ Τσεπενέκας Βασιλ. καὶ ὑπενωμοτάρχαι Παπαϊωάννου Κων., Κουκούσης Παν., Τσουράκης Γεώργ., Γιαννακόπουλος Κων., Σιγαλὸς Γρηγ., Μποζίνης Νικόλ., Στέγγος Βασίλ., Ξανθάκης Χρ., Μπίρμπας Χρ., καὶ Βιλιάλης Γεωργ.(20)

'Ο 'Αντισυνταγματάρχης Λιναρδάκης 'Ιωάννης ἐκθέτων τὰ τῆς Διλοχίας ἐπὶ ὁδοῦ Μαυρογένους 8 ἐπρότεινε τὴν ἀπονομὴν ἠθικῶν ἀμοιβῶν, ἰδίας ἐκτάσεως, εἰς τοὺς ταγματάρχην Μανοῦσον, Μοίρ. Σοϊμίρην Δημ., ὑπομοίρ., 'Αργιανᾶν Παναγ. 'Ανθ)ρχους Καμπάσην Παν., Νικολακόπουλον Γεώργ., 'Αφράνην Χρ., Γιαννόπουλον 'Ιωάν., 'Αποστολόπουλον Νικ., Βόλην Χαρ., Στεφανῆν Νικ., 'Ανθυπασπιστὰς Πατεράκην 'Εμμανουήλ, Πανουσάκην Σωτ., Φλῶρον Παν., Χαραλαμπόπουλον Βασιλ., Ζαφειρόπουλον Θεόδ., Βλαδίκαν Κλεοβ., 'Αθανασόπουλον Στυλιανόν, Νικολάκην Λεων., Παπασπηλιωτόπουλον Δημ., Γεωργούλαν Γεώργ., Τσιώραν Εὐάγγ., Φαρασλῆν Νικ., Κομνηνὸν Παν., Σιάτραν Βασ,. Τριανκαλιώτην Παν., Μυρεσιώτην Γ., Γρικόπουλον Χρ., καὶ Γκανούρην Δημ.

ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ

Τὸ 'Αρχηγεῖον Χωροφυλακῆς ἐστεγάζετο καὶ τότε εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ 'Ιουλιανοῦ 36 οἴκημα, ἰδιοκτησίας Τ.Α.Ο.Χ.,ἦτο δὲ ἐπηνδρωμένον διὰ δυνάμεως ἐκ 32 'Α-

(20) Παραθέτομεν τὰ ὀνόματα ταῦτα πρὸς ἀπόδοσιν φόρου τιμῆς, ἀφ'οὗ διὰ τοὺς συναδέλφους των τοῦ Συν/τος καὶ τῆς Σχολῆς ἐδημιουργήθησαν αἱ προϋποθέσεις τῆς δημοσιότητος.

ξιωματικῶν καὶ 92 ὁπλιτῶν ἐξωπλισμένων διὰ τυφεκίων Ἰταλικοῦ τύπου, δι' ἑνὸς ὁπλοπολυβόλου, 3 αὐτομάτων Στὲν καὶ 26 χειροβομβίδων ἐπιθετικῶν, Ἰταλικῆς προελεύσεως.

Ἀπὸ τῆς 11 ὥρας τῆς 5 Δεκεμβρίου ἐξεδηλώθησαν πυρὰ κατὰ τοῦ Ἀρχηγείου, δι' ἀτομικῶν καὶ αὐτομάτων ὅπλων, ἐκ πολυκατοικιῶν κειμένων ἐπὶ διασταυρώσεων ὁδῶν Γ' Σεπτεμβρίου καὶ Ἰουλιανοῦ καὶ ἐπὶ ὁδοῦ Φυλῆς. Τὰ πυρὰ ταῦτα διεκόπησαν τὴν 18 ὥραν ἵνα ἐπαναληφθοῦν ἀπὸ τῆς 00,15' ὥρας τῆς 6- Δεκεμβρίου. Ἀπὸ τῶν πρωϊνῶν ὡρῶν τῆς 6 Δεκεμβρίου καὶ προϊούσης τῆς ὥρας ἡ συχνότης καὶ ἡ ἰσχὺς τοῦ ἐχθρικοῦ πυρὸς καθίστατο ἔτι δραστικωτέρας μορφῆς, ἀπὸ τῶν μεσημβρινῶν δὲ ὡρῶν τῆς 6 Δ/βρίου καὶ ἰδία μετὰ τὴν ὁλοκληρωτικὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν ἐπὶ ὁδῶν Γ' Σεπτεμβρίου 105, Ἐλπίδος 5, καὶ Μαυρογένους 8 δυνάμεων Χωροφυλακῆς τὰ πυρὰ κατέστησαν καταιγιστικὰ καὶ ἐξ ὅλων πλέον τῶν σημείων. Ἰσχυραὶ ἐχθρικαὶ δυνάμεις διαθέτουσαι παντὸς εἴδους ἀτομικὸν καὶ αὐτόματον ὁπλισμόν, παντὸς εἴδους βομβίδας, ὄλμους καὶ δεσμίδας δυναμίτιδος, ἐξαπέλυσαν ἰσχυρὰ κύματα ἐπιθέσεων κατὰ τῶν ἐρωμένως ἀνθισταμένων ἐν τῷ Ἀρχηγείῳ Χωροφυλακῆς. Ὅπως εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις καὶ ἐν προκειμένῳ διεγράφη ἡ αὐτὴ πορεία ὅσον ἀφορᾶ τὸν ὁπλισμὸν καὶ τὰ πυρομαχικά, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπῆρχον ἐφεδρικά. Τὰ πυρομαχικὰ ἤρχισαν ἐξαντλούμενα, τὰ δὲ Ἰταλικὰ τυφέκια ἀχρηστευόμενα ἐκ τῆς ὑπερθερμάνσεως. Παρὰ ταῦτα καὶ παρὰ τὸ σημαντικὸν γεγονὸς ὅτι ἠχρηστεύθη καὶ τὸ μοναδικὸν ὁπλοπολυβόλον τῶν ἀμυνομένων, χάρις «εἰς τὸν ἡρωϊσμὸν καὶ τὴν αὐτοθυσίαν τῶν τε Ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν ἡ ἄμυνα τῶν κτιρίων διετηρήθη μέχρι τῆς νυκτός, ὁπότε ἅπασα ἡ δύναμις, τῇ βοηθείᾳ Ἀγγλικῶν ἁρμάτων μάχης, μετεφέρθη εἰς τὸ κτίριον τῶν Παλαιῶν Ἀνακτόρων». Ἀναφερόμεθα εἰς δύο ἰδιαιτέρας σημασίας γεγονότα: α) εἰς τὴν ἀταραξίαν καὶ ψυχραιμίαν τοῦ Δ)ντοῦ τῆς ἐπιμελητείας Ἀντισυνταγματάρχου Παπαδάκου, ὅστις ὑπὸ τὰ ἐχθρικὰ πυρὰ ἐξήντλησε πᾶν ὅριον ἀνοχῆς τῶν Βρεττανῶν διὰ νὰ περισσυλλέξῃ κρείσσονος σημασίας φακέλλους, βιβλία καὶ ἔγγραφα πρὸς διάσωσιν, ὡς καὶ τὰ διέσωσεν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὰ σώματα τῶν κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον ἐγκυκλίων διαταγῶν καὶ β) εἰς τὴν δραστηριότητα τοῦ τότε Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς, Συν)ρχου Χωρ. Παπαργύρη, μὲ ἀποτέλεσμα τὸν τραυματισμόν του (21).

ΑΝΩΤΕΡΑ Δ)ΣΙΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ — Δ.Χ. ΑΘΗΝΩΝ

Τὸ ἐπιτελεῖον τῆς Ἀνωτέρας Δ)σεως ἐστεγάζετο εἰς τὰ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἄνδρου 16 οἰκήματα—ἔνθα ἄλλοτε ἐστεγάζετο τὸ Κέντρον Ἀλλοδαπῶν—καὶ διέθετε δύναμιν 16 Ἀξιωματικῶν καὶ 50 ὁπλιτῶν ὑπὸ τὸν Συν)ρχην Οἰκονομόπουλον Σωτήριον, τὰ δὲ γραφεῖα τῆς Δ. Χ. Ἀθηνῶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κοδριγκτῶνος 2.

Τὴν 15ην ὥραν τῆς 5-12-1944 ἰσχυραὶ Ἐφεδροελασίτικαι δυνάμεις ἐπετέθησαν κατὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων διὰ παντὸς εἴδους ὅπλων πεζικοῦ καὶ ὄλμων. Λόγῳ τῆς κατωτέρω τύχης τῆς δυνάμεως ταύτης καὶ τῆς συνεπείᾳ ταύτης ἐλλείψεως ἄλλοθι στοιχείων θ' ἀκολουθήσωμεν, διὰ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἀγῶνος, τὴν ἔκθεσιν τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς. Οἱ ἐλαχιστοι ἄνδρες τῆς Δ. Χ. Ἀθηνῶν μετὰ ὀλιγόωρον ἀντίστασιν καὶ ἀφ' οὗ ἐξηντλήθησαν τὰ ὀλίγα των πυρομαχικὰ ἐγκατέ-

(21) Βλέπε καὶ Θρ. Τσακαλώτου σελ. 662 - 663.

λειψαν τὸ κτίριον τῆς Δ)σεως(22), καὶ ἄλλοι μὲν κατέφυγον πρὸς τὸ οἴκημα τῆς Α. Δ. Χ. Στερεᾶς Ἑλλάδος, ἄλλοι δὲ πρὸς τὸ κέντρον τῆς πόλεως.

Ἐπελθούσης τῆς νυκτὸς τὸ ἐχθρικὸν πῦρ ἀπέβη σφοδρότερον καὶ καλυπτόμενοι ὑπὸ τοῦ σκότους οἱ ἐπιτιθέμενοι κατορθώνουν νὰ πλησιάζωσι συνεχῶς τὸ οἴκημα τῶν ἀμυνομένων, οἵτινες προέβαλον σθεναρὰν καὶ ἀποφασιστικὴν ἄμυναν. Κορυφωθέντος τοῦ ἀγῶνος περὶ τὸ μεσονύκτιον, οἱ Ἐλασῖται, πρὸς δημαγωγίαν διὰ τὰ ὄμματα τῶν ἐντρόμων περιοίκων, συνέστησαν μίαν ἐπιτροπὴν ὑπὸ τὸν Ἀρχιμανδρίτην Πορφύριον Κυριακίδην, ἣν κατηύθυνον πρὸς τὴν Ἀνωτέραν Διοίκησιν διὰ συνεννοήσεις, ἐνῶ ὅμως ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἐκινεῖτο πρὸς τὸ κτίριον τῆς Ἀνωτέρας Δ)σεως καὶ εἷς τῶν μελῶν της διὰ τηλεβόα ἀννήγγελεν τὸν σκοπόν, ἐβλήθη διὰ καταιγισμοῦ πυρός, ἀγνώστου προελεύσεως, καὶ διελύθη.(23). Ὁ ἀγὼν ἐσυνεχίσθη μέχρι τῶν πρωϊνῶν ὡρῶν, ὅτε οἱ ἐλασῖται προσκομίσαντες σοβαρὰς ποσότητας δυναμίτιδος ἐξεδήλωσαν προθέσεις ἀνατινάξεως τῶν πέριξ οἰκημάτων, ἵνα μετ' αὐτῶν ἀνατινάξωσι καὶ τὸ οἴκημα τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως.

Οἱ ἔνοικοι τῶν πέριξ οἰκημάτων ἔντρομοι συνεκρότησαν νέαν ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω Ἀρχιμανδρίτην ἐπιτροπήν, ἥτις παρουσιασθεῖσα εἰς ἕναν ὑπολοχαγὸν τῶν Κομμουνιστικῶν τμημάτων ἐζήτησε διέξοδον διὰ τὸ πέρας τοῦ ἀγῶνος. Ὁ ὑπολοχαγὸς ἐκεῖνος ὑ π ε σ χ έ θ η ἐ π ὶ τ ῷ λ ό γ ῳ τ ῆ ς τ ι μ ῆ ς τ ο υ ὅτι εἰς περίπτωσιν παραδόσεως τῶν ἀμυνομένων θ' ἀφίεντο οὗτοι ἐλεύθεροι, χωρὶς οὐδεὶς νὰ πάθη τι. Κατόπιν τούτου ἡ ἐπιτροπὴ ἐπεσκέφθη τοὺς ἀμυνομένους καὶ διεβεβαίωσεν περὶ τῶν ἀνωτέρω τὴν δύναμιν τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὁ Συν)ρχης Οἰκονομόπουλος ἐλπίζων εἰς ἄφιξιν ἐνισχύσεων ἀπέρριψεν τὴν περὶ παραδόσεως πρότασιν, τὴν 10ην ὅμως ὥραν τῆς 6-12-1944, λόγῳ ἐξαντλήσεως τῶν πυρομαχικῶν, οἱ ἀμυνόμενοι ἀπεδύθησαν εἰς προσπάθειαν αἰφνιδιαστικῆς ἐξόδου διὰ διασπάσεως τοῦ ἐχθρικοῦ κλοιοῦ. Δυστυχῶς ἡ προσπάθεια κατέληξεν εἰς ὁμαδικὴν αἰχμάλωσίαν.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἤρξατο ἕνα δρᾶμα, στιγματίζον τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν φυλήν. Ἔξαλλοι καὶ κορυβαντιοῦντες οἱ κομμουνισταί, ἀφ' οὗ προεκάλεσαν γενικὴν διαπόμπευσιν δι' ἐμπτυσμῶν καὶ κολαφισμῶν τῆς δυνάμεως ὑπὸ συγκεντρωθέντος καὶ πρὸς τοῦτο παρορμηθέντος συρφετοῦ, ὡδήγησαν τοὺς αἰχμαλώτους των εἰς τὴν παρὰ τὴν Κυψέλην συνοικίαν Καραγιαννέϊκα»», ἔνθα ,ὄπισθεν ἐκεῖσε δεξαμενῆς, ἀπεγύμνωσαν καὶ ἐκακοποίησαν ποικιλοτρόπως τοὺς 16 Ἀξιωματικούς, οὓς τελικῶς τὴν 18.30 ὥραν ἐξετέλεσαν διὰ μαχαίρας.

---

(22) Ἐπαναλαμβάνοντες καὶ αὖθις τὴν γενικὴν παρατήρησιν περὶ τῆς προχειρότητος καὶ ἐπιπολαιότητος Κυβερνήσεως καὶ ἡγεσίας διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ κομμουνιστικοῦ σχεδίου, σημειοῦμεν καὶ ἐνταῦθα ὅτι εἶχον ἀφεθῆ ἐκεῖ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κοδριγκτῶνος 2 ὀκτὼ ἄνδρες ἀνοργάνωτοι, ἕρμαιον τῆς κομμουνιστικῆς μανίας καὶ τῆς τύχης των, ὅπως εἶχε συμβῆ μὲ τόσας ἄλλας περιπτώσεις μικρῶν δυνάμεων τῆδε κακεῖσε ἐγκατεσπαρμένων, ἀλλὰ καὶ ἡ δύναμις τῆς Ἀνωτέρας Δ/σεως ἐγκλωβισμένη εἰς οἴκημα εἰς τὸ τέρμα μικρᾶς καὶ τυφλῆς παρόδου τῆς ὁδοῦ Ἄνδρου ὑπὸ τῶν πέριξ δεσποζουσῶν οἰκοδομῶν, οὐδεμίαν ἐλπίδαν ἀποτελεσματικῆς ἀμύνης, ἐνισχύσεως ἢ συμπτύξεως ἠδύνατο νὰ ἔχῃ.

(23) Ἡ δύναμις τῆς Χωροφυλακῆς οὐδένα λόγον εἶχε νὰ πράξῃ τοῦτο ἐνῷ τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα τῆς ὁμαδικῆς σφαγῆς τῶν ἀμυνομένων καὶ ἡ ἐν γένει διακρίνουσα τὰς πράξεις καὶ ἐνεργείας τῶν κομμουνιστῶν δολιότης καθιστᾶ πασίδηλον τὴν συμπαιγνίαν.

Οἱ ὁπλῖται μετεφέρθησαν ἐκεῖθεν ἐν συνεχείᾳ εἰς Γαλάτσιον κρατούμενοι εἰς τὰ διϋλιστήρια Οὔλεν, ἔνθα ἐξετελέσθησαν μετὰ διήμερον σχεδὸν ἅπαντες, ὀγδοήκοντα πέντε τὸν ἀριθμόν(24).

ΤΜΗΜΑ ΜΕΤΑΓΩΓΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Μετὰ τὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν ἀνωτέρω ὑπηρεσιῶν, τὴν τύχην τῶν ὁποίων ἠκολούθησαν καὶ ἡ Σχολὴ Εὐελπίδων καὶ τὸ ἀπ' 4-12-1944 ἐξουδετερωθὲν Τυπογραφεῖον Χωροφυλακῆς μετὰ δυνατὴν ἐκ τῶν πραγμάτων καὶ τῶν προϋποθέσεων ἄμυναν, ἀπὸ τῶν ἑσπερινῶν ὡρῶν τῆς 6 Δεκεμβρίου 1944 ἡ ἐλευθέρα Ἑλλὰς περιωρίσθη ὑπὸ τῆς γραμμῆς ἀπὸ πλατείας Ὁμονοίας—φυλακαὶ Ἀβέρωφ— Σχολὴ Χωροφυλακῆς–Βασιλικὰ Ἀνάκτορα–Σύνταγμα Χωροφυλακῆς (Μακρυγιάννη)–Πλατεία Μητροπόλεως–Βαρβάκειον–Ὁμόνοια, χωρὶς ὅμως νὰ δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ἡ διὰ τῆς προσδιορισθείσης γραμμῆς ζώνη ἀπετέλει ἕνα σταθερὸν ἢ ἀμετάβλητον ὁρόσημον, τουναντίον μάλιστα κατ' ἐπανάληψιν ἠπειλήθη καὶ ἡ ὁλοσχερὴς κατάλυσις καὶ αὐτῆς τῆς μικρᾶς νησῖδος ἐξ ὅλων τῶν κατευθύνσεων καὶ ἰδίως ἐκ δυσμῶν καὶ ἐκ τῶν ἀνατολικῶν συνοικιῶν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῆς Καισαριανῆς.

Οὕτω τὴν 5.30 ὥραν τῆς 6-12-1944 διεισδύσασαι ἰσχυραὶ δυνάμεις τοῦ Ἐφεδρικοῦ ΕΛΑΣ Πετραλώνων, ἀπὸ κοινοῦ καὶ μετὰ τῶν ἐφεδροελασιτῶν Πλάκας, ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ τμήματος Μεταγωγῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἁγίου Νικοδήμου 20, ἐπηνδρωμένου διὰ δυνάμεως 110 Ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν.

Διὰ τὴν ἄμυναν τῆς Ὑπηρεσίας ταύτης εἶχον δημιουργηθῇ ἐπὶ ἐπικαίρων οἰκοδομῶν φυλάκια, ἓν ἐκ τῶν ὁποίων, ἐπὶ τῆς διασταυρώσεως τῶν ὁδῶν Ἁγ. Νικοδήμου καὶ Ἀδριανοῦ, ἠναγκάσθη νὰ συμπτυχθῇ πρὸς τὸ κυρίως κτίριον περὶ τὴν μεσημβρίαν λόγῳ σφοδροτάτης ἐχθρικῆς πιέσεως καὶ ἀφοῦ δύο ἐκ τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς εἶχον φονευθῇ καὶ περὶ τοὺς 10 εἶχον τραυματισθῇ.

Τὴν 12.15 ὥραν οἱ ἐπιτιθέμενοι ἠξίωσαν τὴν παράδοσιν τῶν ἀμυνομένων, ἀλλ' ὡς ἀπάντησιν ἔλαβον τοὺς ἤχους πατριωτικῶν ᾀσμάτων. Ὁ ἀγὼν ἐσυνεχίσθη μὲ ἀσυνήθη ὀξύτητα καθ' ὅλας τὰς ἀπογευματικὰς ὥρας, ἀλλὰ τὰ πυρομαχικὰ τῶν ἀμυνομένων ἤρχισαν ἐξαντλούμενα, δι' ὃ καὶ τὴν 17ην ὥραν ἐνηργήθη σύμπτυξις τῆς δυνάμεως πρὸς τὴν ὁδὸν Φιλλελήνων ἔνθα καὶ ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθμ 15 οἰκοδομῆς ἐστεγάζετο ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις Χωροφυλακῆς.

Περὶ τῆς περαιτέρω ἐξελίξεως τῆς ἐπικρατησάσης καταστάσεως ἐπὶ τοῦ ἀπὸ πλατείας Συντάγματος—πλατείας Μητροπόλεως—ὁδὸς Ἀδριανοῦ—Λεωφ. Ἀμαλίας κλπ. περικλειομένου χώρου, πρὸς παράστασιν τοῦ σημαντικοῦ ρόλου ὃν διε-

---

(24) Αὐτὰς τὰς ὀργανωμένας, ἐπὶ πρωτογόνων ἐνστίκτων ἐγκληματικάς, φρικιαστικὰς καὶ ἀπανθρώπιυς ἐνεργείας, εἰς βάρος τιμίων, πτωχῶν καὶ γενναίων ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς, μὲ μίαν ἀσυλλήπτου ἐκτάσεως θρασύτητα καὶ κυνικότητα ὡρισμένοι ἐκ τῶν ὑπευθύνων (Γιάννης Ζεῦγος - Λαϊκὴ Ἀντίσταση τοῦ Δεκέμβρη) καὶ ἐνόχων ἐχαρακτήρισαν τότε καὶ μετέπειτα ὡς «Λαϊκὴν Ἀντίστασιν», τὰ δὲ βαρέα, εἰδεχθῆ καὶ ἀποτροπιαστικὰ ἐγκλήματα ὡς «ὁρισμένες ὑπερβασίες». Καὶ δὲν ἔπραξαν τοιούτους γραπτοὺς ἀποτροπιασμοὺς μόνον ἄτομα ἀλλὰ καὶ συλλογικὰ ὄργανα, ἅτινα μάλιστα περιωρίσθησαν μόνον εἰς ὕμνους τῆς Δεκεμβριανῆς Ἐπαναστάσεως, ἥτις ἀποκαλεῖται «τὸ διαμάντι τοῦ ἀγώνα τοῦ ἔθνους μας γιὰ τὴ δημοκρατικὴ ἀναδημιουργία καὶ τὴν ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδος» (Ἀπόφασις 11 ὁλομελείας Κ.Κ.Ε. Ριζοσπάστης 24-4-1945). Ὢ πόση προσβολὴ τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας !!!

δραμάτισεν ἡ δύναμις τῆς Γενικῆς Δ)νσεως Χωροφυλακῆς ὡς συνδετικὸς κρῖκος μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἐν τῷ Συντάγματι Χωροφυλακῆς (Μακρυγιάννη) μαχομένης δυνάμεως ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς ἀμύνης τοῦ Συν)τος, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄντλησιν στοιχείων τινῶν περὶ τῆς κρατούσης γενικώτερον καταστάσεως, παραθέτομεν ἐν συνεχείᾳ : α) ἀποσπασμα τοῦ ἀπὸ 5-15 Δεκεμβρίου 1944 τηρηθέντος ἡμερολογίου «δράσεως τῆς δυνάμεως τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Χωροφυλακῆς», τελούσης ὑπὸ τὸν Συνταγματάρχην Χωροφυλακῆς Παγώνην Βασίλ. καὶ β) τῶν ὡς συμπληρωματικῶν καὶ ἐνδιαφερόντως ἐνημερωτικῶν τοῦ ἡμερολογίου τούτου ἀναφορῶν τοῦ τότε 'Αντ)ρχου Χωροφυλακῆς Μακρυνιώτη Κων., ἤτοι μιᾶς ἀπὸ 10 Δεκεμβρίου 1944 καὶ ἑτέρας ἀπὸ 15-3-1945.

Ὅσον ἀφορᾶ τὸ ἡμερολόγιον δύναται νὰ λεχθῆ ὅτι ἔχει ἀτελείας καὶ ἀδυναμίας τινάς, χωρὶς ὅμως αὗται νὰ ἀλλοιώνουν τὰ κύρια γεγονότα, ἐνῶ αἱ ἀναφοραὶ τοῦ Μακρυνιώτη θεωροῦνται μᾶλλον ἀντικειμενικὰ κείμενα.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

Δράσεως τῆς δυνάμεως τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Χωροφυλακῆς

5 Δεκεμβρίου 1944. Ἡμέρα Τρίτη

. . . .

6 Δεκεμβρίου 1944. Ἡμέρα Τετάρτη (25)

Παρ. Ι.

'Απὸ τῆς 8ης ὥρας ρίπτονται πυρὰ ὅπλου καὶ αὐτομάτων εἰς διαφόρους παρόδους τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων.

Παρ. 2.

Τὴν 10ην ὥραν προσῆλθεν ὁ 'Επίατρος Κρασᾶς Σπυρίδων εἰς τὸ Κατάστημα μας καὶ μᾶς ἀνεκοίνωσεν, ὅτι τίθεται εἰς τὰς διαταγάς μας καὶ συγχρόνως μᾶς ἀνέφερεν, ὅτι ὡς ἀντελήφθη διὰ τῶν διόπτρων του ἐπὶ τῆς στέγης τῆς παρακειμένης τῇ κατοικίᾳ του πολυκατοικίας, ὑπάρχουν δύο φωλεαὶ αὐτομάτων ὅπλων, ἐξ ὧν ἡ μία ἐπὶ τῆς διασταυρώσεως τῶν ὁδῶν Νίκης-Κυδαθηναίων, ἡ δὲ ἑτέρα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κυδαθηναίων καὶ ἔναντι ἀκριβῶς τῆς ἐκκλησίας τῆς 'Αγίας Σωτῆρος εἰς τὴν ταβέρναν Πορτοκάλη.

'Αμέσως ἐτέθησαν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ 'Επιάτρου Κρασᾶ(26) ὁ Μοίραρχος Παναγόπουλος Νικόλαος, ὁ 'Ανθυπομοίραρχος Παπανικολόπουλος Δημήτριος, 'Ο 'Ενωμ)ρχης Γιαννόπουλος Γρηγόριος, ἐνωμ)ρχης Τσούσης Σπυρίδων, 'Ενωμ)ρχης Γκίκας Νικόλαος, 'Ενωμ)ρχης Παπαγεωργίου Σταῦρος, 'Υπεν)ρχης Βαβούλης Γεώργιος καὶ 'Υπεν)ρχης Σιτοκωνσταντίνου Βασίλειος καὶ ἅπαντες μετέβησαν εἰς τὴν ὑποδειχθήσαν πολυκατοικίαν. Μόλις ἔφθασαν εἰς τὴν θύραν τῆς πολυκατοικίας καὶ ἐγένοντο ἀντιληπτοὶ παρὰ τῶν ἐπαναστατῶν τῶν εὑρισκομένων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κυδαθηναίων ἐδέχθησαν πυρὰ οἱ προπορευόμενοι 'Επίατρος Κρασᾶς καὶ 'Υπ)ρχης Σιτοκωνσταντίνου. 'Ο Σιτοκωνσταντίνου ἐπυροβόλησε κατὰ τῶν ἐπαναστατῶν ἅπαξ καὶ εἰσῆλθεν ἐντὸς τῆς πολυκατοικίας, συγχρόνως δὲ εἰσῆλθον καὶ οἱ λοιποὶ ἄνευ κινδύνου, διότι οἱ ἐπαναστάται ἔπαυσαν τὰς βολὰς καί, ἀνῆλθον ἅπαντες ἐπὶ τῆς στέγης. 'Εκεῖθεν ἐπεσημάνθη παρὰ τοῦ 'Επιάτρου διὰ τῶν διόπτρων του ἡ ἀκριβὴς θέσις τῆς πρώτης φωλεᾶς, ὁ δὲ Μοίραρχος Παναγόπουλος διῆλθε τὴν ταράτσαν,

(25) Τὸ ἡμερολόγιον τοῦτο ἐτηρεῖτο ὑπὸ τοῦ τότε Μοιράρχου Σπάλα 'Ιωάνν. καὶ τὴν 15-12-1944 ἔκλεισε διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Γενικοῦ Δ/ντοῦ Συν/ρχου Παγώνη Β.

(26) Ἄλλως ἐκθέτει τὰ πράγματα ὁ 'Αντ/ρχης Μακρυνιώτης ἐν τῇ ἀπὸ 20-12-1944 ἀναφορᾶ του, ἥτις καὶ πρέπει νὰ ληφθῇ σοβαρώτερον ὑπ' ὄψιν.

ἐπήδησεν εἰς ἑτέραν, ἐπλησίασε τοὺς ἐπαναστάτας χωρὶς νὰ βάλεται καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἐξεσφενδόνισε κατ' αὐτῶν χειροβομβίδας, μὲ ἀποτέλεσμα τὸν φόνον 3 ἐπαναστατῶν καὶ τὸν τραυματισμὸν ἴσως 3-4, ἐξ ὧν ὁ εἷς τὴν ἑπομένην, γενομένης ἐξορμήσεως, ἀνευρέθη πληγωμένος ἐντὸς ταβέρνας.(27)

Ἐν συνεχείᾳ τῶν ἀνωτέρω ὁ Ἐνωμ)ρχης Γιαννόπουλος παρακολουθῶν τὴν κίνησιν τῆς δευτέρας φωλεᾶς, διὰ τοῦ ὅπλου του ἐπυροβόλησε κατὰ τοῦ σκοποῦ ἐπαναστάτου τῆς φωλεᾶς ταύτης καὶ τὸν ἐτραυμάτισε εἰς τὸν πόδα. Ὁ στασιαστὴς ἐγκατέλειψε τὸ ὅπλον του κατὰ γῆς καὶ ἐτράπη εἰς φυγήν.

Ἡ Δ)σις ἐπικοινωνοῦσα συνεχῶς διὰ τηλεφώνου μὲ τὸν ἐπίατρον Κρασᾶν καὶ Ἐνωμ)ρχην Γιαννόπουλον ἀπέστειλε τὸν Ἐνωμ)ρχην Παπαπαναγιώτου Εὐθύμιον μὲ ἀριθμὸν χειρομβοβίδων διὰ τὴν περαιτέρω δρᾶσιν κατὰ τῶν ἐπαναστατῶν. Διὰ τῶν νέων πυρομαχικῶν, χρῆσιν τῶν ὁποίων ἔκαμεν ὁ ἀποσταλεὶς Ἐνωμ)ρχης Παπαπαναγιώτου, εἰς ὃν ὑπεδείχθη ὁ χῶρος τῆς φωλεᾶς τοῦ δευτέρου αὐτομάτου, ἐπετεύχθη κατόπιν ἐκσφενδονίσεως τριῶν χειροβομβίδων ἡ θανάτωσις ἑνὸς ἐπαναστάτου καὶ ἡ ἀπομάκρυνσις τῶν λοιπῶν.

Οὕτω κατεσχέθησαν δύο αὐτόματα «στὲν» μετὰ 4 γεμιστήρων καὶ 600 φυσιγγίων καὶ πέντε ἀτομικὰ ὅπλα. Οἱ Ἄγγλοι παρέλαβον τοὺς τραυματισθέντας καὶ φονευθέντας.

Ἐν συνεχείᾳ συνελήφθησαν ἐπὶ τόπου οἱ : Λεουτσᾶκος Ἠλίας τοῦ Ἰωάννου, Μαστοράκης Κων)νος τοῦ Ἰωάννου καὶ Σαπρανίδου Ὄλγα τοῦ Θεοδώρου, τραυματιοφορεῖς τοῦ ΕΛΑΣ μετὰ τοῦ φορείου των.

Παρ. 2.

Σήμερον παρ' ὀργάνων τῆς Ὑπηρεσίας μου συνελήφθησαν οἱ : 1) Μπακούρης Κων)νος φέρων κομμουνιστικὸν ἔμβλημα Κ.Κ.Ε. 2) Μούκας Θωμᾶς τοῦ Νικολάου, διότι ἐστερεῖτο ταυτότητος καὶ δότι διέμενε σιτιζόμενος εἰς τὸ Σῶμα Στρατοῦ ΕΛΑΣ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σίνα, 3) Σωφρονᾶς Γεώργιος τοῦ Παναγιώτου, διότι ὡδήγει τὸ ὑπ' ἀριθμ. 29607 λεωφορεῖον αὐτοκίνητον, ὡς βοηθὸς αὐτοῦ καθ' ὁμολογίαν του, δι' οὗ μετεφέρθησαν ὁπλοφόροι τοῦ ΕΛΑΣ ἐξ Ἀμαρουσίου. Πρὸς συμμετοχὴν εἰς τὸν ἀγῶνα, 4) Λιάρος Γεώργιος τοῦ Σπυρίδωνος, διότι ἐπ' αὐτοῦ ἀνευρέθη καρφὶς πεντάγωνος, φέρουσα τὸ ἔμβλημα καὶ τὰ γράμματα τοῦ Κ.Κ.Ε. 5) Μάλφας Νικόλαος τοῦ Κων)τίνου Καθηγητὴς Φιλολογίας ἐκ Λευκάδος, ἐφ' οὗ ἀνευρέθη ἀλληλογραφία, ἐξ ἧς προκύπτει ὅτι οὗτος ἦτο Γραμματεὺς τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Λευκάδος τοῦ ΕΑΜ.

Παρ. 3.

Τῇ αἰτήσει τοῦ Τμήματος Μεταγωγῶν ἀποστέλλομεν, διὰ τοῦ Ταγμ/ρχου Βαλσαμάκη Σταύρου, εἰς αὐτὸ 800 φυσίγγια Ἰταλικά.

Παρ. 4.

Τὸ Τμῆμα Μεταγωγῶν ὑποστὰν ἔνοπλον ἐπίθεσιν τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τυχὸν ἀπωλειῶν εἰς νεκροὺς καὶ τραυματίας συμπτύσσεται πρὸς τὸ Κατάστημα τῆς Γενικῆς Δ)νσεως Φιλελλήνων 15. Τὸ σκόπιμον ἢ ἐπιβεβλημένον τῆς συμπτύξεως ἀποτελεῖ ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας διοικητικῆς ἐρεύνης.

Ἡμετέρα δύναμις μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Ἀνθ)ρχον Βασιλόπουλον Γεώργιον ἐπιτυγχάνει τὴν ἐξόντωσιν δύο ἑστιῶν ,εὑρισκομένων, τῆς μιᾶς ἐπὶ τοῦ τέλους τῆς ὁδοῦ Νικοδήμου—Ἀδριανοῦ,

---

(27) Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι αἱ διάφοροι παράγραφοι δὲν συνετάσσοντο ἀμέσως ἀλλὰ μετὰ πάροδον τοὐλάχιστον 24ώρου. Βλέπε σχετικῶς ἐν συνεχείᾳ παρατιθεμένας προσωπικὰς ἀναφορὰς τοῦ τότε Ἀντισυνταγματάρχου καὶ μετέπειτα Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς Κωνσταντίνου Μακρυνιώτη. Σχετικὴ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην εἶναι καὶ ἡ ἀπὸ 21-3-1945 ἔκθεσις ἐξαγομένου κατόπιν ἐνεργηθείσης ἀνακρίσεως ὑπὸ τοῦ τότε Ἀντισυνταγματάρχου Πετροπούλου Στ. βάσει ὑπ' ἀριθμ. 11/43/40α ἀπὸ 13-1-45 δ/γῆς Γενικῆς Δ/νσεως Χωροφυλακῆς. Κατὰ τὴν ἔκθεσιν ταύτην δὲν συμπεριλαμβάνεται ὁ ὑπεν/ρχης Σιτοκωνσταντίνου ἀλλὰ μετὰ τοῦ Ἐπιάτρου Κρασᾶ καὶ ἐνωμ. Γιαννοπούλου ἦτο ὁ χωροφύλαξ Λεωτσᾶκος, ὅστις καὶ ἀντιπυροβολήσας ἐκάλυψεν τὴν προώθησιν ἐντὸς τῆς πολυκατοκίας τῶν δύο ἄλλων. Ὁ Πετρόπουλος ἐξαίρει τὴν συμβολὴν καὶ τὸ θάρρος τοῦ ἐπιάτρου Κρασσᾶ.

τῆς ἑτέρας ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ὑπερείδου καὶ οὕτω ἐλευθεροῦται ἡ ὁδὸς Νικοδήμου, ἐπιτρέπουσα τὴν ἐπανεγκατάστασιν τῶν ἀνδρῶν τοῦ Τμήματος Μεταγωγῶν, ἥτις καὶ ἐνεργεῖται παρὰ Ἀξιωματικοῦ τούτου.

Εἶτα διατάσσεται ὁ Ὑπομοίραρχος Ζορμπαλᾶς Εὐάγγελος μετὰ δυνάμεως εἰς Τμῆμα Μεταγωγῶν, πρὸς ἐνίσχυσίν του, ὅπερ καὶ ἔπραξε.

Παρὰ ταῦτα ἡ ἐπαναγκατασταθεῖσα δύναμις τοῦ Τμήματος Μεταγωγῶν ἀπέρχεται καὶ διανυκτερεύει εἰς τὸ οἴκημα τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας.

Παρ. 5.

Ὁ Μοίραρχος Μαράκας Κων)τῖνος ἐν τῷ θαλάμῳ τοῦ Καταστήματος τῆς Δ)νσεως ἔκυψε νὰ σκουπίσῃ διὰ σαρώθρου ὅτε ἔπεσε τὸ ἐν τῷ θυλακίῳ του περίστροφόν του καὶ ἐκ τοῦ ἐκπυρσοκροτισμοῦ του ἐτραυματίσθη σοβαρῶς εἰς τὴν στηθικὴν χώραν. Ὁ τραυματισθεὶς μετὰ πρόχειρον περίθαλψιν μετεφέρθη δι' ἀγγλικοῦ αὐτοκινήτου εἰς τὸ ἐν Ψυχικῷ Νοσοκομεῖον, πρὸς νοσηλείαν.

Παρ. 6.

Ὁμὰς ὑπὸ τὸν Ἀνθυπομοίραρχον Βασιλόπουλον, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ Ἀγγλικοῦ Τμήματος, προβαίνει εἰς ἐκκαθάρισιν φωλεᾶς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πέττα καὶ ἑτέρας ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀστερίου. Κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην ἐτραυματίσθη εἷς Ἄγγλος Λοχαγός.

7 Δεκεμβρίου 1944 - Ἡμέρα Πέμπτη

Παρ. 1.

Τὴν 6.30 ὥραν τῆς σήμερον ἐκλήθη ὁ Διοικητὴς τοῦ Τμήματος Μεταγωγῶν μετὰ τῶν ὁπλιτῶν του, πρὸς οὓς ὡμίλησεν ὁ ὑποφαινόμενος καὶ ὑπεχρέωσεν αὐτοὺς νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν θέσιν των, ἀφοῦ τοὺς ἐφοδίασε διὰ πυρομαχικῶν. Παρευθὺς ἀνεχώρησεν ὁ Διοικητὴς τοῦ Τμήματος Μεταγωγῶν μετὰ Ἀξιωματικῶν καὶ τινων ὁπλιτῶν. Οἱ λοιποὶ ὁπλῖται συνεοδεύονται βραδύτερον παρὰ τοῦ Μοιράρχου Σπάλα Ἰωάννου καὶ Ἀνθ)ρχου Βασιλοπούλου Γεωργίου εἰς τὸ Κατάστημά των, ἀποκατασταθείσης οὕτω τῆς δυνάμεως ταύτης πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ προορισμοῦ της.

Ὁ Ἀνθ)ρχος Βασιλόπουλος μετὰ τῶν Ἐνωμ)ρχου Καψάλη καὶ Χωρ)κος Λεωτσάκου προβαίνουσιν εἰς εὐρεῖαν ἔρευναν ἐπὶ τῶν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Τμήματος Μεταγωγῶν οἰκιῶν καὶ προβαίνουσιν εἰς τὴν σύλληψιν πλέον τῶν 20 περιοίκων οἵτινες διήρπασαν τὸ ἐγκαταλειφθὲν ὑλικόν, δημόσιον καὶ ἰδιωτικόν, τοῦ Καταστήματος τοῦ Τμήματος κατὰ τὴν παρελθοῦσαν νύκτα. Τὸ ὑλικὸν συνεκεντρώθη καὶ παρεδόθη εἰς τοὺς δικαιούχους.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ ἴδιος Ἀξιωματικὸς προέβη εἰς τὴν ἐγκατάστασιν ἐπικαίρων θέσεων ἐπὶ πολυκατοικιῶν 4 Ἀξιωματικῶν μετ' ἀναλόγου δυνάμεως τοῦ Τμήματος Μεταγωγῶν.

Παρ. 2.

Ὥρα 9η. Ὁ Μοίραρχος Σπάλας μετὰ τοῦ Ἐπιάτρου Κρασᾶ Σπυρίδωνος ἐξελέγχουν τὴν ὁδὸν Κυδαθηναίων-Θεσπιδος καὶ κατάσχουν τρία πολεμικὰ Ἰταλικὰ ὅπλα εἰς τὸν περίβολον τοῦ Καταστήματος τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

Παρ. 3.

Τμήματα τῆς δυνάμεώς μου μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τούς : Ταγμ)ρχην Κανταράκιαν, Μοιράρχους Σπάλαν, Παναγόπουλον, Γιαννᾶκον, Ὑπομ)ρχον Ζορμπαλᾶν καὶ Ἀνθυπομοιράρχους Δαιμονᾶκον, Βασιλόπουλον, Παπανικολόπουλον ἐνήργησαν ἐκκαθαριστικὰς ἐρεύνας ἐπὶ πολλῶν ὑπόπτων οἰκιῶν τῆς περιφερείας Πλάκας μέχρι Πλατείας Συντάγματος, πρὸς δέ, συνέλαβον πρόσωπα ἐπικίνδυνα εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν. Συνελήφθησαν :

1) Ἀντώνιος Χιωτάκης τοῦ Ἰωάννου. 2) Διαμαντῆς Ἀγγελίδης τοῦ Κυριάκου ὡς μαχηταὶ τοῦ ΕΛΑΣ.

Ἐπίσης συνελήφθησαν οἱ : 1) Παναγιώτης Βλαντῆς τοῦ Δημητρίου καὶ 2) Ἰωάννης Τσίπουρας τοῦ Κων)τίνου, ἔνοπλοι μαχηταὶ τοῦ ΕΛΑΣ καὶ κατεσχέθησαν εἰς χεῖρας των, ἓν αὐτόματον «Στὲν» μετὰ μιᾶς γεμιστῆρος, δύο βραχύκανα Ἰταλικὰ ὅπλα μὲ 80 φυσίγγια καὶ ἓν βλῆμα μικροῦ ὅλμου.

'Επίσης συνελήφθησαν οἱ : 1) Σφακιανουδάκης 'Ιωάννης, 2) Παπαμανωλάκης Γεώργιος καὶ 3) Βογιαντζόγλου Νικόλαος, ὡς τροφοδόται τοῦ ΕΛΑΣ.

'Ομοίως ὁ 'Ιταλὸς ὑπήκοος Κασαντρέλλι Παῦλος τοῦ Σεγόντου.

'Ομοίως ὁ Γκοβέσης Εὐστράτιος τοῦ Νικολάου, ὡς μαχητὴς τοῦ ΕΛΑΣ.

'Ομοίως ὁ 'Υπαρχιφύλαξ τοῦ Β' 'Αστυν. Τμήματος Βασιλάκης Κων)νος, διότι, κομμουνιστὴς ὤν, παρέδιδε τοὺς συναδέλφους του εἰς τὴν κομμουνιστικὴν 'Οργάνωσιν Πλάκας. 'Ομοίως ὁ Ράπτης Νικ. τοῦ Γεωργίου, ὡς ἐπικίνδυνος κομμουνιστής.

Παρ. 4.

'Εζητήθη παρὰ τοῦ Τμήματος Μεταγωγῶν ἡ σύλληψις τοῦ Βαρσάκη Κων)νου, κουρέως, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ 'Απόλλωνος ἔναντι ταβέρνας Διογένους Παπαδοπούλου καὶ τῆς ἐρωμένης του Βαρβάρας, διότι οὗτος ἐξετέλεσε τὸν Βρασίδαν Κουζούναν εἰς τὴν γωνίαν τῶν ὁδῶν Πετράκη - 'Απόλλωνος.

Παρ. 5.

Αἰτήσει 'Αγγλικῆς Στρατιωτικῆς 'Αρχῆς ἀποστέλλεται τμῆμα 5 ὁπλιτῶν μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν 'Ενωμοτάρχην Γκίκαν Νικόλαον διὰ κοινὴν κατοχὴν τοῦ ἐγκαταλειφθέντος Β' 'Αστυν. Τμήματος.

Παρ. 6.

Κατεσχέθη σήμερον παρὰ τοῦ 'Ανθ)ρχου Βασιλοπούλου Γεωργίου, ἐνεργοῦντος μετὰ τοῦ Μοιράρχου Παναγοπούλου Νικολάου καὶ ἄλλων ὀργάνων, εἰς τὴν οἰκίαν Χατζημιχάλη, κειμένην ἐπὶ τῆς Πλατείας 'Αγγέλου Γέροντα-Πλάκας τὸ 'Αρχεῖον Λαϊκῆς 'Επιτροπῆς τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος Πλάκας μὲ περιεχόμενον τὰ ἑξῆς ἔγγραφα : Διάγραμμα ὁρίων 1ου τομέως-Διάγραμμα ὁρίων 3ου τομέως—Κατάστασιν ἀπόρων—Πρόχειρα χειρόγαρφα ἑπτὰ ἀντίτυπα—Διάγραμμα ὁρίων τομέως—Δύο καταστάσεις οἰκογενειακῆς καὶ οἰκιακῆς καταστάσεως ἀτόμων περιοχῆς Πλάκας—Σημείωμα ὑπομνήσεως αἰτήσεων Μαρ. Σταρακάτου—Ψήφισμα Λαϊκῆς 'Επιτροπῆς Πλάκας τῆς 24-10-1944—"Ομοιον ψήφισμα τῆς 21-10-1944—Σχέδιον ἐπιστολῆς πρὸς εὐπόρους—Χειρόγραφος κατάλογος εὐπόρων—Φάκελλος 'Υγειονομικοῦ Τμήματος Λαϊκῆς 'Επιτροπῆς—Καταστάσεις δικαιουμένων ὑποδημάτων καὶ ἐνδυμάτων—Βιβλίον πρακτικῶν συνεδριάσεων Λαϊκῆς 'Επιτροπῆς Πλάκας—Φάκελλος οἰκονομικοῦ Τμήματος—Φάκελλος τεχνικοῦ Τμήματος—Φάκελλος ἐπισιτισμοῦ, φάκελλος προεδρείου, ἀρχείου ἀτομικῶν ἐξυπηρετήσεων—ἐξακριβώσεων ἀπόρων οἰκογενειῶν, διαφωτίσεως—Βιβλίον παρασκευῆς συσσιτίου, σιτιζομένων παιδιῶν, ἀπόρων ἀνηλίκων—Τέλος τὸ ἀπὸ 5-10-1944 ἔγγραφον περὶ διορισμοῦ ὡς 'Επιτίμου Προέδρου τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Β' 'Αστυνομικοῦ Τμήματος.

8 Δεκεμβρίου 1944 : 'Ημέρα Παρασκευὴ

Παρ. 1.

'Ημετέρα δύναμις μὲ ἐπικεφαλῆς τοὺς Μοίραρχον Παναγόπουλον καὶ 'Ανθυπομοίραρχον Βασιλόπουλον ἐρευνᾷ τὴν οἰκίαν τοῦ ἰατροῦ Νικολακοπούλου καὶ προβαίνει εἰς τὴν κατάσχεσιν ρουχισμοῦ, ἱματισμοῦ, πυρομαχικῶν καὶ κομμουνιστικοῦ ἀρχείου.

Παρ. 2.

Τὸ ὑπὸ τὸν 'Ενωμ)ρχην Γκίκαν καὶ εἰς τὸ Β' 'Αστυν.Τμῆμα ἀποσταλὲν ἀπόσπασμα ἐπιστρέφει σήμερον, ὥραν 16ην, ἐπιτελέσαν τὴν ἀποστολήν του.

Παρ. 3.

Συνεχίζονται αἱ ἐπὶ προσώπων καὶ οἰκιῶν ἔρευναι.

Παρ. 4.

Μετὰ 'Αγγλικοῦ Τμήματος ἐνεργοῦνται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς διάφοροι οἰκιακαὶ ἔρευναι.

Παρ. 5.

Λαμβάνονται διάφορα μέτρα ἀσφαλείας, ἐξασφαλίσεως τῆς τάξεως ἐν τῇ περιφερείᾳ μας ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὰς δυνάμεις τοῦ Τμήματος Μεταγωγῶν καὶ Διευθύνσεως Ἐγκληματολογικῶν Ὑπηρεσιῶν, πρὸς ἃς ἐδόθησαν προηγουμένως αἱ δέουσαι διαταγαὶ διὰ τὴν κοινὴν ἐνέργειαν, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς Τάξεως εἰς τὸν τομέα τῆς περιοχῆς τῶν Ὑπηρεσιῶν τούτων.

9 Δεκεμβρίου 1944 : Ἡμέρα Σάββατον

Παρ. 1.

Συνεχίζονται αἱ ἐκκαθαριστικαὶ ἔρευναι ἐπὶ προσώπων καὶ οἰκιῶν παρὰ τῶν ἡμετέρων ὀργάνων, ἐπιδειξαμένων ζῆλον καὶ αὐταπάρνησιν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων των.

Παρ. 2.

Κατὰ γενομένην ἔρευναν ἐν τῇ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Δαιδάλου ἀριθμ. 26 οἰκίᾳ παρ' ὁμάδος μὲ ἐπικεφαλῆς τοὺς Ταγματάρχην Κοκκίνην Μιχαὴλ καὶ Μοίραρχον Παναγόπουλον Νικόλαον, συλλαμβάνεται ὁ Σαρμάντσκι Ἰωάννης, Βούλγαρος Ταγματάρχης μὲ διαφόρους ταὐτότητας, πράκτωρ τῶν Γερμανῶν καὶ Βουλγάρων, παρουσιαζόμενος ὡς Λευκορῶσσος ἀπεστάλη συνοδείᾳ εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Ἀστυνομίαν, παρ' ἧς ἐξακριβώθη καὶ ἡ ταὐτότης του.

Παρ. 3.

Ὁ Χωροφύλαξ τῆς δυνάμεώς μου Παπαπολῦζος Παναγιώτης συνέλαβε τὸν Ἰταλὸν ὑπήκοον Φασάνο Ἰωάννην.

Παρ. 4.

Ὁ Χωροφύλαξ τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς Μπρέσακας Ἡρακλῆς συνέλαβε τὴν Αἰκατερίνην σύζυγον Δημητρίου Κυράνη, διότι ἔφερεν ὑπόπτως κεκρυμένην ἄδειαν κυκλοφορίας τοῦ ΕΛΑΣ, ἐξ ἧς τεκμαίρεται, ὅτι αὕτη εἶναι ὠργανωμένη εἰς τὸν ΕΛΑΣ καὶ χρησιμοποιεῖται ὡς σύνδεσμος μεταξὺ τῶν τμημάτων του.

Παρ. 5.

Ὑπὸ τοῦ ἰδίου Χωροφύλακος συνελήφθη ὁ Παπαθεοδώρου Γεώργιος τοῦ Ἀνδρέου, ὁδὸς Φαναριωτῶν Β, διότι ἐπ' αὐτοῦ ἀνευρέθησαν ἔντυπα κομμουνιστικῶν ὕμνων καὶ διότι εἶναι μέλος τῆς Ε.Π.Ο.Ν.

Παρ. 6.

Συνελήφθη παρὰ τοῦ Χωροφύλακος Γεωργοπούλου Παναγιώτου ὁ Τόγκας Κων)τῖνος τοῦ Ἰωάννου ἐκ Μεγαλοπόλεως, διότι μετέσχε τῶν κομμουνιστικῶν διαδηλώσεων καὶ διότι καθ' ὁμολογίαν του ἦτο ἀντάρτης τοῦ ΕΛΑΣ ἐν Μεγαλοπόλει μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου 1943.

Παρ. 7.

Συνελήφθη παρὰ τοῦ Ἐνωμοτάρχου Παπαηλία Φωτίου ὁ Μπουρλᾶς Μωϋσῆς, Βούρβελη 34, διότι ἀνευρέθη ἐπ' αὐτοῦ ἔντυπον ἀποφάσεως τῆς Κ.Ε. τοῦ Ε.Α.Μ.

Παρ. 8.

Ὑπὸ τοῦ ἰδίου συνελήφθη ὁ Κούγκουλος Κων)τῖνος, Δωδώνης 80, διότι ἐπ' αὐτοῦ ἀνευρέθησαν πέντε κομμουνιστικαὶ προκηρύξεις.

Παρ. 9.

Ὑπὸ τοῦ ἰδίου συνελήφθη ὁ κομμουνιστὴς Δημητριάδης Κων)τῖνος, Ἀμαζώνων 15-Καλλιθέα.

Παρ. 10.

Συνελήφθη ὑπὸ τῶν Χωροφυλάκων Γκοβέλη, Παπαθανασίου καὶ Λάμπρου ὁ Μεγαλοοικονόμου Γεώργιος, Ἀκαδημίας 45, διότι ἀνήκει εἰς τὸν ΕΛΑΣ. Εἰς τὴν οἰκίαν τούτου κατεσχέθη στολὴ Ἀξιωματικοῦ τοῦ ΕΛΑΣ, ὡς καὶ ἓν περίστροφον.

Παρ. 11.

Συνελήφθη ὑπὸ τοῦ 'Υπενωμοτάρχου Ρούσου Εὐαγγέλου ἡ Γκιούλια Ρενέ, Τουρκὶς ὑπήκοος, 'Αρμενὶς τὴν καταγωγήν, ὡς συνεργαζομένη κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς μὲ τοὺς Γερμανούς.

Παρ. 12.

Παρὰ τοῦ Μοιράρχου Παναγοπούλου Νικολάου συνελήφθη ἡ κομμουνίστρια Σταυρούλα σύζυγος Θεοδώρου Ροῦπα ἢ Τσούχλου, Πέττα 5, διότι αὕτη παρέσχε τὴν κατοικίαν της ὡς ὀχυρὸν εἰς τοὺς 'Ελασίτας.

Παρ. 13.

'Υπὸ τοῦ Μοιράρχου Σπάλα 'Ιωάννου κατεσχέθη ἀρχεῖον τῆς ΕΠΟΝ Πλάκας, εἰς ὃ ἐμφαίνονται οἱ ἐγγεγραμμένοι ἐν αὐτῇ, ὡς καὶ οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν κομματικὴν παράταξιν τοῦ Κ.Κ.Ε.

10 Δεκεμβρίου 1944 : 'Ημέρα Κυριακὴ

Παρ. 1.

Συνεχίζονται ἐκκαθαριστικαὶ προσπάθειαι δι' ἐρευνῶν εἰς οἰκίας καὶ ἐπὶ προσώπων.

Παρ. 2.

Συνελήφθη ὁ Φωτεινὸς 'Αναστάσιος, Σουλίου 12, ὑπὸ τοῦ Χωροφύλακος 'Ηγουμένου Δημητρίου, τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς, ὡς σημαίνων κομμουνιστής.

Παρ. 3.

'Απόσπασμα μὲ τοὺς Ταγματάρχην Κοκκίνην,Μοίραρχον Γιαννᾶκον, Μοίραρχον Παπαγεωργίου καὶ ὁπλίτας ἐνεργεῖ ἐρεύνας εἰς κατοικίας τῶν ὁδῶν Νίκης, Βουλῆς, Νικοδήμου καὶ 'Υπερείδου

11 Δεκεμβρίου 1944 : 'Ημέρα Δευτέρα

Παρ 1

Συνελήφθη παρ' ὀργάνων τῆς δυνάμεώς μου ὁ Λυκούσης Παναγιώτης τοῦ Γερασίμου, Κιλικίας 10, ὡς ὕποπτος σύνδεσμος πληροφοριῶν τοῦ ΕΛΑΣ Κατσιποδίου

Παρ. 2

'Ομοίως συνελήφθη ὁ Γεωργίκης Θεόδωρος τοῦ Γεωργίου, ἐξ 'Αρκαδίας κάτοικος 'Αθηνῶν, Πύλη 'Ανδριανοῦ, ὑπάλληλος ΣΠΑΠ, διότι ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς σύνδεσμος τῶν μαχητῶν τοῦ ΕΛΑΣ.

Παρ. 3.

Μᾶς παρεδόθη παρὰ τοῦ 'Αρχηγείου τῆς 'Εθνοφυλακῆς ὁ 'Ιταλὸς στρατιώτης Φρούντζα Νικόλαος, ὅστις συνελήφθη παρὰ τοῦ Δεκανέως 'Αντωνοπούλου 'Ιωάννου. Οὗτος ἐγκατέλειψε τὰς τάξεις του κατὰ μῆνα Αὔγουστον ἐ.ἔ. καὶ ἐκρύπτετο εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Λούλας Παπαηλιοῦ, μεθ' ἧς εἶχε μνηστευθῇ.

Παρ. 4.

'Ημετέρα δύναμις μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Μοίραρχον Παναγόπουλον Νικόλαον μετέβη δὶς εἰς τὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πατησίων 32 'Αποθήκην Τροφίμων Χωροφυλακῆς καὶ δι' αὐτοκινήτου μετέφερε διάφορα εἴδη τροφίμων εἰς τὸ Κατάστημά μας, Φιλελλήνων 15, λόγῳ τοῦ ὅτι ἀπηλεῖτο ἡ κατάληψις τοῦ κτιρίου ὑπὸ τῶν ἐπαναστατῶν.

12 Δεκεμβρίου 1944 : 'Ημέρα Τρίτη

Παρ. 1.

Συνεχίζονται αἱ ἔρευναι ἐπὶ προσώπων καὶ οἰκιῶν. 'Η ἀσφάλεια τῆς περιφερείας μας εἶναι ἀπόλυτος.

Παρ. 2.

Συνελήφθη ὁ Παπαευαγγέλου Ἀριστοτέλης τοῦ Ἀλεξάνδρου Μιτσέφσκι 3, ὡς ἐπικίνδυνος κομμουνιστής.

13. Δεκεμβρίου 1944 : Ἡμέρα Τετάρτη

Παρ. 1.

Συνελήφθη ὁ κομμουνιστὴς Μπιναρόγιας Μάριος τοῦ Ἀβραάμ, Παλαιῶν Πατρῶν 54, διότι ἠπείλει νὰ σκοτώσῃ τοὺς «γαλονάδες» καὶ διότι ἔφερε σημείωμα φέρον σφραγίδα τῆς Ε.Π.Ο.Ν.

Παρ. 2.

Συνεχίζονται ἐκκαθαριστικαὶ ἔρευναι ἐπὶ προσώπων καὶ οἰκιῶν.

15 Δεκεμβρίου 1944 : Ἡμέρα Παρασκευὴ

Παρ. 1.

Ἡμετέρα δύναμις μὲ ἐπικεφαλῆς τούς : Μοιράρχους Σπάλαν, Μανιώτην καὶ Παναγόπουλον καὶ Ἀνθ)ρχον Βασιλόπουλον ἐνεργεῖ ἐρεύνας ἐπὶ ὑπόπτων οἰκιῶν, ἐξελέγχει τὰ πρόσωπα, τραυματίας κλπ. καὶ συντελεῖ εἰς τὴν πλήρη ἐμπέδωσιν τῆς τάξεως καὶ ἀσφαλείας.

Παρ. 2.

Ἐπεκράτησεν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ 24ώρου ἀπόλυτος τάξις εἰς τὴν περιφέρειαν μου.

Δ Υ Ν Α Μ Ι Σ

Ἡ παρατακτὴ δύναμίς μου κατὰ τὴν 5ην Δεκεμβρίου ἐν. ἔτ. ἦτο 38 Ἀξιωματικοὶ καὶ 68 Ὁπλῖται.

Τὴν 6ην, 7ην καὶ 8ην Δεκεμβρίου ἡ αὐτὴ δύναμις.

Τὴν 9ην Δεκεμβρίου ἡ δύναμις ἐλαττοῦται κατὰ 17 Ὁπλίτας, τεθέντας εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Στρατοπεδάρχου Μεγάρου Παλαιῶν Ἀνακτόρων, ἤτοι ἀπομένουσι 38 Ἀξιωματικοὶ καὶ 51 Ὁπλῖται.

Τὴν 10ην καὶ 11ην Δεκεμβρίου ἡ ὡς ἄνω δύναμις.

Τὴν 12ην Δεκεμβρίου ἀνεχώρησαν 4 Ἀξιωματικοὶ καὶ 40 Ὁπλῖται διὰ τὰ Τάγματα Ἐθνοφυλακῆς, ἀπομένοντες οὕτω 34 Ἀξιωματικοὶ καὶ 11 Ὁπλῖται.

Τὴν 13ην Δεκεμβρίου ἡ παροῦσα δύναμις 34 Ἀξιωματικοὶ καὶ 12 Ὁπλῖται.

Τὴν 14ην Δεκεμβρίου ἡ δύναμις ἀποτελεῖται ἐκ 33 Ἀξιωματικῶν καὶ 13 Ὁπλιτῶν, ἀποσπασθέντος ἑνὸς Ἀξιωματικοῦ εἰς τὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς καὶ παρουσιασθέντος ἐξ ἀδείας ἑτέρου Ὁπλίτου.

Τὴν 15ην Δεκεμβρίου, δύναμις παροῦσα ἐκ 33 Ἀξιωματικῶν καὶ 14 Ὁπλιτῶν.

ΟΠΛΙΣΜΟΣ - ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΑ

Οἱ Ἀξιωματικοὶ ἦσαν ἄοπλοι ἐκτὸς ἐξαιρέσεων τινῶν, οἵτινες ἔφερον πιστόλια.

Ὁ ὁπλισμὸς τῶν ὁπλιτῶν περιελάμβανεν ἀτομικὰ ὅπλα, ἤτοι 22 μάλιγχερ Ἑλληνικά, 15 μάλιγχερ βουλγαρικά, 14 λέμπελ Γαλλικὰ καὶ 17 Ἰταλικὰ μετ' ἐλαχίστων φυσιγγίων, ἀναλογούντων πρὸς 20 καθ' ἕκαστον ὅπλον, πλὴν τῶν Ἰταλικῶν.

Ἐπίσης εἴχομεν εἰς τὴν διάθεσίν μας μόνον περὶ τὰς 50 χειροβομβίδας Ἰταλικάς, ὡς καὶ δύο αὐτόματα τυφέκια Ἰταλικὰ μὲ πέντε γεμιστῆρας καὶ 100 φυσίγγια.

Ἐκ τῶν διεξαχθεισῶν ἐπιχειρήσεων ἠλαττώθη κατὰ πολὺ ὁ ἀριθμὸς τῶν φυσιγγίων τῶν ὅπλων, πλὴν ὅμως οἱ ἀπομείναντες Ἀξιωματικοὶ καὶ Ὁπλῖται ἐφοδιάσθησαν ἅπαντες δι' Ἰταλικῶν ὅπλων καὶ ὀλίγων Ἑλληνικῶν Μάλιγχερ μεθ' ἱκανοῦ ἀριθμοῦ φυσιγγίων.

Κατηναλώθησαν ὡσαύτως 38 χειροβομβίδες καὶ ἅπαντα τὰ φυσίγγια τῶν αὐτομάτων ὅπλων. Ἐπετεύχθη ἡ ἐξοικονόμησις ὀλίγων φυσιγγίων τῶν αὐτομάτων.

'Εφοδιάσθημεν ὡσαύτως παρὰ τοῦ 'Υπουργείου Στρατιωτικῶν—τὴν 8ην τρέχοντος—διὰ 24 χειροβομβίδων «Μίλς», ἐξ ὧν κατηναλώθησαν 4.

'Απομένουσιν ἤδη 12 χειροβομβίδες 'Ιταλίας καὶ 20 'Αγγλικὲς «Μίλς».

ΑΠΩΛΕΙΑΙ

Οὐδεὶς μέχρι σήμερον ἐφονεύθη, ἐτραυματίσθη ἢ αἰχμαλωτίσθη ἢ ἐξηφανίσθη ἐκ τῆς δυνάμεώς μου.

'Εν 'Αθήναις τῇ 15 Δεκεμβρίου 1944

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΑΓΩΝΗΣ Συντ)ρχης Χωρ)κῆς

'Αριθ. Δ.Υ. 'Εν 'Αθήναις τῇ 20ῇ Δεκεμβρίου 1944

'Ο

'Αντ)ρχης Χωροφυλακῆς ΜΑΚΡΥΝΙΩΤΗΣ Κωνσταντῖνος

ΠΡΟΣ

Τὴν Γ' Γενικὴν Διεύθυνσιν 'Υπουργείου 'Εσωτερικῶν

ΕΝΤΑΥΘΑ

«Περὶ ἀπονομῆς ἠθικῆς ἀμοιβῆς εἰς 'Αξιωματικοὺς καὶ 'Οπλίτας τῆς Χωροφυλακῆς».

Λαμβάνω τὴν τιμήν, ἐν σχέσει μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ.... διαταγὴν τῆς Στρατιωτικῆς Δ)σεως 'Αττικῆς νὰ ἀναφέρω τὰ ἑξῆς :

'Η Δύναμις εἰς 'Αξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας τῆς Διευθύνσεως Χωροφυλακῆς 'Υπουργείου Στρατιωτικῶν κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἐπιθέσεως τῶν 'Ελασιτῶν ἐναντίον τῶν Καταστημάτων τῶν 'Υπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς καὶ 'Αστυνομίας ὡς καὶ τῶν Τμημάτων 'Αστυνομίας καὶ Χωροφυλακῆς ἀπετέλεσεν μετὰ τῆς δυνάμεως τῆς Γ' Γενικῆς Διευθύνσεως 'Υπουργείου 'Εσωτερικῶν ἑνιαῖον Τμῆμα.

Τὴν 6ην Δεκεμβρίου ἐ, ἔτους, καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ἔνοπλοι ὁμάδες ἀναρχικῶν τοῦ ΕΛΑΣ, εἶχον προσβάλλει διὰ πολυβόλων καὶ αὐτομάτων ὅπλων τὴν δύναμιν τοῦ Τμήματος Μεταγωγῶν Νικοδήμου 17, ἄλλαι δὲ προκεχωρημέναι πυροβολοῦσαι ἐπροχώρουν ἀπὸ τῆς Νοτιοδυτικῆς πλευρᾶς τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων μὲ σκοπὸν νὰ καταλάβωσιν κατάλληλα σημεῖα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης καὶ τῆς Πλατείας Συντάγματος, ὥστε νὰ ἐλέγχωσιν διὰ τοῦ πυρὸς των τοὺς χώρους αὐτοὺς καὶ νὰ ἐπιτεθῶσιν κατὰ τοῦ κτιρίου τῆς Διευθύνσεως Χωροφυλακῆς 'Υπουργείου 'Εσωτερικῶν ('Οδοῦ Φιλελλήνων 15). 'Εγκρίσει τοῦ κ. Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ κατόπιν πληροφοριῶν, ἃς παρέσχεν ὁ ἐπίατρος Κρασᾶς, διέταξα καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ κτιρίου μὲ σκοπὸν νὰ προσβάλλῃ τὰς ἐνόπλους ταύτας ὁμάδας δύναμις ἐξ 'Αξιωματικῶν καὶ 'Οπλιτῶν.

'Η Δύναμις αὐτὴ ἀπετελέσθη ἐκ τῶν : 1) Ταγματάρχου Κανταράκια 'Αναστασίου, 2) Ταγμ)χου Σκάγιαννη Θεοδώρου, 3) Μοιράρχου Παναγοπούλου Νικολάου, 4) 'Ενωμοτάρχου Τσούση Σπυρίδωνος, 5) 'Ενωμοτάρχου Παπαγεωργίου Σταύρου, 6) 'Ενωμοτάρχου Παπαπαναγιώτου Εὐθυμίου, 7) 'Ενωμοτάρχου Δασκαλοπούλου Γεωργίου, 8) 'Υπεν)ρχου Βαβούλη Γεωργίου, 9) Χωροφύλακος Λεουτσάκου Γεωργίου καὶ ἄλλων ὧν τὰ ὀνοματεπώνυμα γνωρίζωσιν οἱ 'Αξιωματικοί.

'Εκ τῆς δυνάμεως ταύτης ἀπετέλεσαν τὸ Τμῆμα ἐφόδου ὁ Μοίραρχος Παναγόπουλος Νικόλαος, μὲ τοὺς 'Ενωμοτάρχας Γιαννόπουλον Γρηγόριον, Τσούσην Σπυρίδωνα, Παπαγεωργίου Σταῦρον, 'Υπενωμοτάρχην Βαβούλην Γεώργιον καὶ Χωροφύλακα Λεουτσάκον Γεώργιον. "Αμα ὡς ἔφθασαν εἰς τὸν βαλλόμενον χῶρον, ὁ 'Ενωμοτάρχης Γιαννόπουλος Γρηγόριος δι' ἅλματος, ὑπὸ τὰ πυρὰ τῶν ἀναρχικῶν, διῆλθε χῶρον τῆς ὁδοῦ βαλλόμενον καὶ ἐπέτυχε νὰ εἰσέλθῃ ἐντὸς οἰκίας μόνος, τῶν λοιπῶν πρὸς στιγμὴν καθηλωθέντων.

'Ακολούθως ἐπέτυχε νὰ συνεννοηθῇ μὲ τὸν ἡγήτορά του Μοίραρχον Παναγόπουλον Νικό-

λαον τηλεφωνικῶς καὶ νὰ ἀνοίξῃ παράθυρα τῆς οἰκίας,ἐξ ὧν εἰσῆλθον ἐν αὐτῇ ὁ Μοίραρχος οὗτος, ὁ 'Ενωμοτάρχης Παπαγεωργίου Σταῦρος, ὁ 'Υπενωμοτάρχης Βαβούλης Γεώργιος καὶ ὁ Χωροφύλαξ Λεουτσᾶκος.

Κατὰ τὸ ἐν τῷ μεταξὺ διάστημα μόνος ὁ 'Ενωμοτάρχης Γιαννόπουλος Γρηγόριος προσέβαλεν πολυμελῆ ἔνοπλον ὁμάδα τοῦ 'ΕΛΑΣ ἀπὸ τῆς οἰκίας καὶ ἀνεχαίτησε τὴν περαιτέρω πρόοδόν της

'Ενισχυθεὶς καὶ διὰ τῶν ὑπολοίπων καὶ ὑπό, τὴν κατεύθυνσιν πλέον τοῦ Μοιράρχου Παναγοπούλου Νικολάου καὶ αὐτοπρόσωπον ὑπ' αὐτοῦ προσβολὴν τῶν 'Ελασιτῶν, διὰ χειροβομβίδων καὶ ὅπλων, ἐπέτυχον τὴν ἐξόντωσίν των, καίτοι ἐβάλλοντο παρ' αὐτῶν καὶ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ὅπλων των ἤτοι : 1) 'Ενὸς (1) αὐτομάτου 2) τεσσάρων (4) ἐπαναληπτικῶν καὶ 3) ὀλίγων χειροβομβίδων. Εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην ἐξαιρετικῶς ἔδρασαν μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς των : 1) ὁ Μοίραρχος Παναγόπουλος Νικόλαος, 2) 'Ενωμοτάρχης Γιαννόπουλος Γρηγόριος, 3) 'Ενωμοτάρχης Παπαγεωργίου Σταῦρος καὶ 4) Χωροφύλαξ Λεουτσᾶκος Γεώργιος (28).

Οἱ ὑπόλοιποι 'Αξιωματικοὶ καὶ ἄνδρες κατεῖχον θέσεις κεκαλυμμένοι ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων ἐν ἀναμονῇ τυχὸν ἐμπλοκῆς τῆς δυνάμεως ἐφόδου πρὸς ἐνίσχυσίν της.

Μετὰ τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην, ἡ δύναμις τῶν ἀνδρῶν τῆς Διευθύνσεως Χωροφυλακῆς τοῦ 'Υπουργείου 'Εσωτερικῶν συνεκροτήθη εἰς ὁμάδας. Εἰς μερικὰς τούτων ἀνετέθησαν ,διάφοροι ἐπικίνδυνοι ἀποστολαὶ ἐκτὸς τοῦ Καταστήματος «ἤτοι ἔρευναι διὰ τὴν ἀνακάλυψιν καὶ ἐξόντωσιν ἐνόπλων ἑστιῶν, ἔρευναι διὰ τὴν σύλληψιν ἐπικινδύνων προσώπων, ἐνίσχυσις πρὸς ἐπαναφορὰν τῆς συμπυχθείσης δυνάμεως τοῦ Τμήματος Μεταγωγῶν εἰς τὸ Κατάστημα της, ἐπίθεσις κατὰ ἑστιῶν ἐνόπλων ὁμάδων λειτουργουσῶν πέριξ τοῦ Τμήματος Μεταγωγῶν κ.λ.π.», τόσον τὴν 6ην καὶ τὴν 7ην καὶ 8ην Δεκεμβρίου, ἡμέρας καθ' ἃς ἡ ἔνοπλος δρᾶσις τῶν ἐλευθέρων σκοπευτῶν τοῦ ΕΛΑΣ, ὡς καὶ τῶν ἐνόπλων ὁμάδων τοῦ ΕΛΑΣ ἦτο ζωηροτάτη καὶ ἐπιθετική.

Τὴν συγκεκριμένην δρᾶσιν ἑνὸς ἑκάστου τῶν ἀνδρῶν τὰς περαιτέρω ἐνεργείας των δὲν γνωρίζει ὁ ὑπογεγραμμένος.

Διεπίστωσεν ὅμως ὅτι ὁ Μοίραρχος Παναγόπουλος Νικόλαος, 'Ανθυπομοίραρχος Βασιλόπουλος Γεώργιος, 'Υπομοίραρχος Ζορμπαλᾶς Εὐάγγελος μὲ τοὺς ὑπ' αὐτοὺς 'Αξιωματικοὺς καὶ 'Οπλίτας ἐχρησιμοποιήθησαν εἰς τὰς πλέον ἐπικινδύνους ἀποστολὰς καὶ ἔσχον ἐξαιρετικὴν ἀπόδοσιν διότι καὶ δρώσας ἐνόπλους ἑστίας ἐξουδετέρωσαν καὶ ἀνακούφισιν εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Τμήματος Μεταγωγῶν παρέσχον, καὶ ὅπλα κατέσχον, ἤτοι τρία αὐτόματα, περὶ τὰ 7 ἐπαναληπτικὰ καὶ μικρὰν ποσότητα πυρομαχικῶν, καὶ μαχητὰς συνέλαβον αἰχμαλώτους.

'Απάσας τὰς ἀνωτέρω ὑπηρεσίας οἱ εἰρημένοι ἄνδρες ἀπεδέχθησαν μετὰ μεγάλης προθυμίας καὶ ἐνθουσιασμοῦ, κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν δὲ αὐτῶν ἐπεδείξαντο αὐτοθυσίαν καὶ ἡρωϊσμόν, ἐμψυχώσαντες οἱ 'Αξιωματικοὶ διὰ τοῦ ριψοκινδύνου παραδείγματός των τοὺς ὑπ'αὐτοὺς ἐλαχίστους ὁπλίτας, οἵτινες βλέποντες τὴν αὐταπάρνησίν των καὶ τὴν ἐξόχως τολμηρὰν δρᾶσιν των,ἤχθησαν εἰς τὸ ὕψος τῆς ἐξαιρετικῆς ταύτης διὰ τὴν Πατρίδα ἡμῶν περιστάσεως καὶ ἀψηφίσαντες τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς των, ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ἐβάλλοντο διὰ πυρῶν αὐτομάτων ὅπλων καὶ χειροβομβίδων κατήγαγον ἅπαντες ἀποτέλεσμα λαμπρὸν καὶ 'Εθνικόν. Εἰδικώτερον ὁ 'Ενωμοτάρχης Γιαννόπουλος Γρηγόριος ἐχρησιμοποιήθη εἰς τὰς περισσοτέρας τῶν ἐπικινδύνων ἀποστολῶν, ἐπεδείξατο ἐξαιρετικὴν ψυχραιμίαν καὶ γενναιότητα καὶ ἐξέθηκεν οὐχὶ ἅπαξ, ἀλλ'ἐπανειλημμένως τὴν ζωήν του εἰς κίνδυνον.

Δι' ὃ φέρω ὑπ' ὄψιν ὑμῖν τ' ἀνωτέρω ἵνα ἐὰν ἐγκρίνητε διατάξητε τὴν ἐνέργειαν τῶν δεόντων, πρὸς ἀπονομὴν τῆς προσηκούσης ἠθικῆς ἀμοιβῆς φρονῶν, ὅτι διὰ τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ ἐνεργηθῇ ἔνορκος προανάκρισις κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ'ἀριθ. 1374/1944 «Περὶ ἠθικῶν καὶ ὑλικῶν ἀμοιβῶν τῶν 'Οργάνων Δημοσίας 'Ασφαλείας», διὰ τοῦ ὁποίου κατηργήθησαν ἅπαντες οἱ προγενέστεροι ἐπὶ τῶν ἠθικῶν ἀμοιβῶν τῶν 'Οργάνων Χωροφυλακῆς Νόμοι.

---

(28) Βλέπε ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθμ. 27 ὑποσημείωσιν 'Ο Μακρυνιώτης παραλείπει νὰ ἐξάρῃ τὴν συμβολὴν καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοθυσίας τοῦ ἐπιάτρου Κρασσᾶ, ἀσφαλῶς διότι οὗτος δὲν ἀνῆκεν εἰς τὴν Χωροφυλακήν.

'Αριθ. Δ.Υ.

'Εν 'Αθήναις τῇ 15ῃ Μαρτίου 1945

'Ο

'Αντ)ρχης Χωροφυλακῆς Μακρυνιώτης Κων)νος

'Ως

'Υποδιευθυντὴς τῆς Γενικῆς Δ)νσεως Χωροφυλακῆς τοῦ 'Υπουργείου 'Εσωτερικῶν καὶ Δ)ντὴς τῆς Δ)νσεως Χωροφυλακῆς τοῦ 'Υπουργείου Στρατιωτικῶν.

ΠΡΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

(Γενικὴν Δ)νσιν Χωροφυλακῆς)

ΕΝΤΑΥΘΑ

«Πρότασις παροχῆς ἠθικῶν ἀμοιβῶν εἰς 'Αξιωματικοὺς καὶ 'Οπλίτας τῆς Γενικῆς Δ)νσεως Χωροφυλακῆς 'Υπουργείου 'Εσωτερικῶν καὶ Δ)νσεως Χωροφυλακῆς 'Υπουργείου Στρατιωτικῶν».

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ἀναφέρω ὅτι οἱ 'Αξιωματικοὶ καὶ 'Οπλῖται τῆς Γενικῆς Δ)νσεως Χωροφυλακῆς 'Υπουργείου 'Εσωτερικῶν καὶ Δ)νσεως Χωροφυλακῆς 'Υπουργείου Στρατιωτικῶν ὑπηρετοῦντες ἐν ταῖς στεγαζομέναις ὑπηρεσίαις των, εἰς τὸ Κατάστημα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων 15, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ στασιαστικοῦ Κινήματος, ἐπέτυχον τὰ κάτωθι ἐν τῷ συνόλῳ τῶν ἐξαιρετικῶν ἐνεργειῶν των:

1. Τὴν ἐξασφάλισιν καὶ διατήρησιν τοῦ Καταστήματός των.
2. Τὴν ἀπόκρουσιν τῶν ὁμάδων ἐπιθέσεων τῶν ἐλασιτῶν καὶ τὴν ἐξουδετέρωσιν αὐτῶν.
3. Τὴν παροχὴν συνδρομῆς εἰς τὸ Τμῆμα Μεταγωγῶν 'Αθηνῶν διὰ πολεμοφοδίων καὶ ἀνδρῶν ὡς καὶ εἰς τὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς διὰ δράσεως κατὰ τῶν ἐπαναστατῶν ἀπειλησάντων τὴν κύκλωσιν τοῦ Συντάγματος.
4. Τὴν ὑπόδειξιν, ἐπέμβασιν καὶ κατάλυσιν τοῦ παρὰ τῇ πλατείᾳ τοῦ Συντάγματος Κέντρου τοῦ Κ.Κ.Ε., ὅπου ἀνευρέθησαν πολυβόλα, ὁπλοπολυβόλα, τυφέκια, χειροβομβίδες κ.λ.π., μέσα δι' ὧν οἱ Κομμουνισταὶ θὰ προσέβαλον ἀπ' εὐθείας τὸ 'Υπουργεῖον Στρατιωτικῶν, Γενικὸν 'Επιτελεῖον καὶ Βρεττανικὸν Στρατηγεῖον, ματαιωθείσης ἐγκαίρως τῆς τοιαύτης προετοιμασίας καὶ θελήσεώς των.
5. Τὴν καταδίωξιν, σύλληψιν καὶ ἐξόντωσιν ἐλευθέρων σκοπευτῶν εἰς τὴν ἀκτῖνα Φιλελλήνων—Συντάγματος—Πλάκας—Μακρυγιάννη— Μητροπόλεως—Μοναστηράκιον.
6. Τὴν ἐνέργειαν ἐρευνῶν κατ' οἶκον εἰς τὸν ἀνωτέρω τομέα, τὴν ἀνεύρεσιν κομμουνιστικῶν ἀρχείων καὶ τὴν κατάσχεσιν αὐτῶν ὡς καὶ τὴν κατάσχεσιν πολεμοφοδίων, ὅπλων, ὑγειονομικοῦ κ.λ.π., ὑλικοῦ.
7. Τὴν σύλληψιν πλέον τῶν 150 ἐπικινδύνων προσώπων, ἐν οἷς καὶ τὸν 'Ιβὰν Τσιρνέσκι Βούλγαρον, κατάσκοπον τοῦ ῎Αξονος, 'Αξιωματικὸν Βούλγαρον μὲ στολὴν Γερμανικὴν εἰς τὸν Τομέα τοῦτον, εἴτε κυκλοφορούντων ὡς κατασκόπων εἴτε δρώντων ἐνόπλων ἐκ κατοικιῶν.
8. Τὴν ἐξασφάλισιν ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ τῆς ζωῆς καὶ τῆς περιουσίας τῶν Πολιτῶν, ἀποκρουσθείσης ἀποτελεσματικῶς πάσης ἀποπείρας ὡς καὶ πάσης δράσεως τῶν ἀναρχικῶν.
9. Τὴν παροχὴν εἰς τὸ II Γραφεῖον τοῦ Γενικοῦ 'Επιτελείου Στρατοῦ πληροφοριῶν στρατιωτικῆς σημασίας τοιαύτης σπουδαιότητος, ὥστε μετ' ἀπολύτου ἀκριβείας νὰ προσδιορίζωνται αἱ θέσεις καὶ αἱ δυνάμεις τῶν 'Επαναστατῶν, ὁ ὁπλισμὸς αὐτῶν καὶ τὰ λοιπὰ μέσα των, αἱ ἐφεδρεῖαι των, αἱ κινήσεις των, αἱ προθέσεις των, καὶ γενικῶς τὸ δίκτυον τῆς στρατιωτικῆς των ἐνεργείας.

Διὰ τὴν ἐπιτέλεσιν τοῦ ἐν περιλήψει ἀναφερομένου ἔργου, συνετέλεσαν οἱ κάτωθι ἀναφερόμενοι 'Αξιωματικοὶ καὶ 'Οπλῖται, κατὰ λόγον ὑπηρεσιακῆς διατάξεως ἑκάστου, ἐκδηλωθείσης προθυμίας καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς τὸ καθῆκον ἐν τῇ προσπαθείᾳ ἐπιβολῆς τοῦ Νόμου καὶ ἀποκαταστάσεως τῆς ἐννόμου Τάξεως.

Πρὸς τούτοις ἀναλόγως τοῦ ἔργου ἑκάστου τῶν 'Αξιωματικῶν καὶ 'Οπλιτῶν, τοῦ κινδύνου ὃν διέτρεξαν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ, ὡς εἰδικῶς δι' ἕκαστον ἀναφέρεται κατωτέρω, προτείνω τὴν ἀπονομὴν αὐτοῖς ἀναλόγου ἠθικῆς ἀμοιβῆς καὶ παρακαλῶ ὅπως ἐκτιμῶντες τὴν σοβαρότητα τῶν παρασχεθεισῶν ὑπηρεσιῶν ἐγκρίνητε τὴν πρότασίν μου ταύτην.

1. Διὰ τοὺς Μοίραρχον Παναγόπουλον Νικόλαον, 'Υπο'μ)ρχον

Ζορμπαλᾶν Εὐάγγελον καὶ 'Ανθ)ρχον Βασιλόπουλον Γεώργιον, προτείνω τὴν ἀπονομὴν τοῦ 'Αριστείου 'Ανδρείας, διότι ἐπικεφαλῆς μαχητικῶν ὁμάδων ἐξόντωσαν ἀναρχικὰς ὁμάδας ἐν τῇ ζώνῃ δράσεως τοῦ συγκροτήματος Χωροφυλακῆς Φιλελλήνων 15, συνέλαβον ἐπικινδύνους ἐπαναστάτας, παρεῖχον συνδρομὴν εἰς τὸ Τμῆμα Μεταγωγῶν, κατέσχον πολεμικὸν ὑλικὸν καὶ κομ)κὰ ἀρχεῖα καὶ ἐν γένει ἐπετέλεσαν ἡρωϊκὰς πράξεις πρὸς τήρησιν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας καὶ τῆς καθόλου ἐννόμου τάξεως, ὑπερβαινούσας κατὰ πολὺ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καλῶς ἐννοουμένου καθήκοντος κατὰ τὴν ἐπιτέλεσιν τῶν ὁποίων κατέστη ἔκδηλον καὶ ἀναμφισβήτητον τὸ πνεῦμα τῆς αὐτοθυσίας των.

2. Διὰ τούς, Μοίραρχον Σπάλαν 'Ιωάννην, Μοίραρχον Γιαννάκον Δημήτριον καὶ 'Ανθ/στὴν Ρήγαν Φίλιππον προτείνω τὴν ἀπονομὴν Πολεμικοῦ Σταυροῦ, διότι ἅπαντες διὰ τὴν διατήρησιν τῆς Δημοσίας ἀσφαλείας καὶ τῆς καθόλου ἐννόμου Τάξεως ἐξετέλεσαν διακεκριμένας πράξεις εὐστόχους εἰς καθοδήγησιν ὁμάδων ἐρευνῶν, συλλήψεων, κατάσχεσιν πολεμικοῦ ὑλικοῦ, ἀρχείων, παροχὴν σημαντικῶν πληροφοριῶν διοχετευομένων εἰς τὸ Γενικὸν 'Επιτελεῖον Στρατοῦ, εἰς συλλήψεις, περιπολίας καὶ διακριτικὰς ἐνεργείας θάρρους καὶ αὐταπαρνήσεως καθ' ἃς κατέστη ἔκδηλον καὶ ἀναμφισβήτητον τὸ πνεῦμα τῆς ἐντατικῆς προσπαθείας καὶ ἀφοσιώσεως εἰς τὸ καθῆκον ὡς καὶ τῆς αὐτοθυσίας των.

3. Διὰ τοὺς Ταγματάρχας Γεωργιάδην 'Αλέξανδρον, Κανταράκιαν 'Αναστάσιον, Τζεβέλλαν Γεώργ. Βαλσαμάκην Σταῦρον, Σκάγιαννην Θεόδωρον, Παπαδόπουλον Γεώργιον, Κομποχόλην 'Ηλίαν, Πολυζογόπουλον Εὐάγγελον, Παπαδογιωργάκην Εὐτύχιον, Κοκκίνην Μιχαήλ, Μοιράρχους Καζακόπουλον Γεώργιον, Τσιβεριώτην 'Ιωάννην, Πιτυρίγκαν Γεώργιον, Παπατσώρην 'Ιωάννην, Μαστρογεωργίου Κωνσταντῖνον, Μανιώτην Παναγιώτην, Παπαγεωργίου Λεωνίδαν, Μπαχτῆν Χαράλαμπον, 'Υπομοιράρχους Δαῆν Μιχαήλ, Σιδερίδην 'Αλέξανδρον, 'Ανθυπομοιράρχους Φρυδᾶν Σωτήριον, 'Αλούπην Παναγιώτην, Παπανικολόπουλον Δημήτριον, Ποῦλον Παναγιώτην, καὶ 'Ανθυπασπιστὰς Δρακόπουλον Δημήτριον καὶ Μουμτζῆν Κωνσταντῖνον, προτείνω τὴν ἀπονομὴν αὐτοῖς Μεταλλίου 'Εξαιρέτων Πράξεων λόγῳ τῶν σπουδαίων, πολυτίμων καὶ ἀποτελεσματικῶν πράξεων πρὸς τήρησιν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας καὶ τῆς καθόλου ἐννόμου Τάξεως.

4. Διὰ τοὺς 'Ενωματάρχας Παπαγεωργίου Σταῦρον, Γιαννόπουλον Γρηγόριον, Παπαπαναγιώτου Εὐθύμιον, 'Υπενωματάρχας Λυμπερόπουλον 'Ιωάννην, 'Αντωνόπουλον Γεώργιον καὶ Χωροφύλακα Λεωτσάκον Πέτρον, προτείνω τὴν προαγωγὴν των ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ, διότι οὗτοι τελοῦντες ὑπὸ τὰς διαταγὰς 'Αξιωματικῶν περὶ ὧν ἡ ὑπ' ἀριθ. 1 ὁμάς, ἐξέθεσαν εἰς σοβαρὸν κίνδυνον τὴν ζωήν των, χάριν τῆς Δημοσίας ἀσφαλείας καὶ τῆς καθόλου ἐννόμου Τάξεως.

5. Διὰ τοὺς 'Ενωματάρχας Γιαννακόπουλον Νικόλαον, Δασκαλόπουλον Γεώργιον, Παπαϊωάννου Βασίλειον, Λυκουρέσην Δημήτριον, Κατσαρὸν Εὐθύμιον, Μαρλαγκούτσον Παναγιώτην, Παπαηλίαν Φώτιον, Τσούνην Σπυρίδωνα, Γκίκαν Νικόλαον, 'Αργέντον Νικόλαον,'Υπενωμοτάρχας Ξιφαρὰν Δικαῖον, Κωνσταντόπουλον Κωνσταντῖνον, Βαβούλην Γεώργιον, Περδικομάτην Γεράσιμον, Σιτοκωνσταντίνου Βασίλειον, Παπαπολύζον Εὐάγγελον καὶ Χωροφύλακας Καρβέλην Κωνσταντῖνον, Θεοδωρόπουλον 'Αλέξανδρον, προτείνω τὴν ἀπονομὴν τοῦ Μεταλλίου Αὐτοθυσίας, διότι οὗτοι κυρίως τελοῦντες ὑπὸ τὰς διαταγὰς 'Αξιωματικῶν περὶ ὧν ἡ ὑπ' ἀριθ. 2 ὁμὰς ἐπετέλεσαν ὑπηρεσίας κατὰ τὰς ὁποίας ἀποδεδειγμένως ἐξέθεσαν τὴν ζωήν των εἰς κίνδυνον, χάριν τῆς Δημοσίας ἀσφαλείας καὶ τῆς καθόλου ἐννόμου Τάξεως.

6. Διὰ τοὺς 'Ενωματάρχας Χασομέρην Λεωνίδαν Δρακούλην Κωνσταντῖνον, 'Αντώνην Κωνσταντῖνον, Τρούσιαν Διονύσιον, Νικολοδήμον Δημήτριον, Τσουροπλῆν Λουκᾶν, 'Υπενωμοτάρχας Σουρῆν Νικόλαον, Μάλαμαν 'Ιωάννην, 'Αλεξόπουλον Γεώργιον, Κατσανάκην Νικόλαον, Καρούτζον Παναγιώτην, Χριστόπουλον 'Αντώνιον, Κορομποότσιον Πανταζῆν, Τζίφαν 'Αθανάσιον, Καργὰν Θεόδωρον καὶ Χωροφύλακας Μηλιώνην Γεώργιον, 'Αναγνώστου 'Ιωάννην καὶ Γιαννακόπουλον Εὐάγγελον, προτείνω τὴν ἀπονομὴν τοῦ Μεταλλίου Εὐδοκίμου ὑπηρεσίας, διότι οὗτοι τελοῦντες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν 'Αξιωματικῶν περὶ ὧν ἡ ὑπ' ἀριθμ. 3 ὁμὰς ἐπέδειξαν ἐξαιρετικὸν ζῆλον, προθυμίαν, ἀφοσίωσιν καὶ πειθαρχικότητα ἐν γένει, εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων των πρὸς διατήρησιν τῆς Δημοσίας ἀσφαλείας καὶ καθόλου ἐννόμου Τάξεως.

7. Διὰ τοὺς Ἐνωμοτάρχας Δρόσον Δημήτριον, Μουρίκην Ἰωάννην, Φλῶρον Ἰωάννην, Πλαγιαννάκον Θεοδόσιον, Παπασπηλιοῦ Γεώργιον, Ὑπενωμοτάρχας Καλανταρίδην Δημήτριον, Γλυκοφρύδην Ἀναστάσιον, Μουρελάτον Ἀθανάσιον, Γιαννακόπουλον Ἀντώνιον, Κωστόπουλον Χρῖστον, Καρανάσιον Ἀθανάσιον, Σκαρδέλην Νικόλαον, Ἀργυρόπουλον Θεόδωρον, Σούλην Σπυρίδωνα, Χωροφύλακας Μαλλιόπουλον Νικόλαον, Παρασκευὰν Κων/νον, Καρπούζον Κων/νον, Παππούλιαν Ναπολέοντα, καὶ Πέτταν Λάμπρον, προτείνω τὴν ἀπονομὴν Πανηγυρικοῦ Ἐπαίνου λόγῳ τοῦ ὅτι συνέβαλον εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐκτιθεμένας ἐπιτελεσθείσας, ἀξιεπαίνους πράξεις καὶ κρίνεται ἡ συμβολή των ὡς ἀξία ἐπιβραβεύσεως.

Οὕτω διὰ τῆς σπουδαίας συμβολῆς τῶν ὀλίγων τῆς Γενικῆς Δ)νσεως Χωροφυλακῆς, τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς, πρὸς στιγμήν, κλονισθείσης πίστεως τῆς δυνάμεως τοῦ τμήματος Μεταγωγῶν καὶ τῶν ἐπίσης ὀλίγων τῆς Δ/νσεως ἐγκληματολογικῶν ὑπηρεσιῶν ἀπέτυχεν ἡ προσπάθεια τῶν κομμουνιστῶν ἀφ' ἑνὸς μὲν ν' ἀπομονώσωσι τὸ εἰς Μακρυγιάννη Σύνταγμα Χωροφυλακῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ν' ἀπειλήσωσι τὰ Παλαιὰ ἀνάκτορα, ἔνθα ἡ Κυβέρνησις καὶ οἱ πυρῆνες τῶν σχηματιζομένων ταγμάτων ἐθνοφυλακῆς(29).

Οἱ κομμουνισταὶ προσεπάθησαν νὰ διασπάσωσι τὴν γραμμὴν καὶ ἀπὸ τὴν κατὰ μῆκος τοῦ Ἰλισσοῦ ζώνην, ἐφ' ἧς εὑρίσκοντο αἱ ἐκ δυνάμεων Χωροφυλακῆς φρουραὶ Ἐφορίας Ὑλικοῦ Πολέμου παραπλεύρως τῆς Ριζαρείου Σχολῆς ὑπὸ τὸν ἐνωμοτάρχην Παυλόπουλον Δημήτριον καὶ Α' Ὄρχου Αὐτοκινήτων παρὰ τὴν Στρατιωτικὴν Λέσχην ὑπὸ τὸν Ἀνθυπομοίραρχον Ἀφένδραν Ἄγγελον. Ἡ ὀλιγομελὴς φρουρὰ Ἐφορίας Ὑλικοῦ Πολέμου ἀπέκρουσε τετράωρον σκληρὰν κομμουνιστικὴν ἐπίθεσιν κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς 5-12-1944, καθ' ἣν ἐφονεύθησαν, ἡρωϊκῶς μαχόμενοι, οἱ ὑπενομωτάρχαι Ἡλιόπουλος Ξεν. Κῖτσος Ἀνδρέας καὶ ὁ Χωρ. Καραγκούνης Τριάντης. Ἀγγλικαὶ δυνάμεις διὰ τριῶν ἁρμάτων ἐπεμβᾶσαι ἀπέκρουσαν τελικῶς τοὺς ἐπιτιθεμένους καὶ ἀντεκατέστησαν τὴν εἰς Παλαιὰ Ἀνάκτορα μεταφερθεῖσαν δύναμιν Χωροφυλακῆς. Ἡ εἰς Ὄρχον Αὐτοκινήτων δύναμις ἀπέκρουσε μὲ ἰδιαιτέρως ἐπαινεθέντα ὑπὸ τῶν Στρατιωτικῶν ἡρωϊσμὸν ἁπάσας τὰς μαχητικὰς ἐπιθέσεις τοῦ ἐχθροῦ.

Χρονολογικῶς εὑρισκόμεθα πρὸ τῆς κατὰ τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς ἐπιθέσεως καὶ τοῦ ἐν συνεχείᾳ διεξαχθέντος ἀγῶνος, ἀλλὰ εἰς τὸν τομέα τοῦτον, θ' ἀναφερθῶμεν τελευταίως, ἤτοι ἀφ' οὗ προηγουμένως ἀπασχοληθῶμεν μὲ ἄλλους τινὰς τομεῖς.

ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΝ

Ἀπὸ τῆς 12 Δεκεμβρίου δύναμις ἐκ 15 Ἀξιωματικῶν καὶ 150 ὁπλιτῶν, καλῶς ἐξοπλισθεῖσα, ἐγκατεστάθη εἰς τὸ ὀλίγον δυτικῶς τῆς ὁδοῦ Ἀθηνᾶς κείμενον μέγαρον Βαρβακείου διδασκαλείου. Ἅμα τῇ ἐγκαταστάσει του, τὸ ἐν λόγῳ τμῆμα ἐξέπεμψε εἰς τὸ ἐγγὺς κείμενον 8ον Στρατιωτικὸν Νοσοκομεῖον φρουρὰν ἐξ 9 Ἀξιω-

---

(29) Ὁ Στρατηγὸς Θρ. Τσακαλῶτος ἀναφερόμενος ἀσφαλῶς συλλήβδην εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς χωροφυλακῆς, γράφει : «Εἰς τὸ τμῆμα Μεταγωγῶν καὶ τὸ Σχολεῖον Χωροφυλακῆς ἐγένοντο ἐπίσης συνδυασμέναι ἐπιθετικαὶ ἐπιχειρήσεις μεγάλης δυνάμεως στασιαστῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπέτυχον χάρις εἰς τὴν γενναιότητα καὶ ἀποφασιστικότητα τῶν ὁπλιτῶν χωροφυλακῆς, καὶ παρ' ὅλον ὅτι αὐτὴ ὑπέστη μεγάλας ἀπωλείας εἰς νεκροὺς καὶ τραυματίας, ἐπροξένησε μεγίστην φθορὰν εἰς τοὺς τρομοκράτας, οἱ ὁποῖοι οὐδὲν κτίριον τῆς Χωροφυλακῆς κατώρθωσαν νὰ καταλάβουν». (Βλ. σελ. 662 - 663).

Ἡ μετὰ τὸν Β′ παγκόσμιον πόλεμον πρασινόφαιος στολὴ ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς μετὰ σημείου ὑπηρεσίας

(Ἐνωμοτάρχης ἐν ὑπηρεσίᾳ)

ματικῶν καὶ 50 ὁπλιτῶν. Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγης ὥρας ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως ἰσχυραὶ δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ ἐπετέθησαν κατ' ἀμφοτέρων τῶν φρουρῶν καὶ ἐπηκολούθησε σκληρὸς ὁλονύκτιος ἀγών, καθ' ὃν ἐφονεύθησαν 2 ἀξιωματικοὶ καὶ 1 ὁπλίτης καὶ ἐτραυματίσθησαν ἕτεροι 3 ὁπλῖται, ἀπεκρούσθησαν δὲ παντελῶς αἱ ἐχθρικαὶ ἐπιθέσεις. Παρόμοιαι ἐπιθέσεις ἔλαβον μέρος καὶ κατὰ τὰς ἑπομένας ἡμέρας, αἱ δὲ δυνάμεις τῆς Χωροφυλακῆς ὄχι μόνον ἀπέκρουσαν τελεσφόρως τοὺς ἐπιτιθεμένους ἀλλὰ καὶ διενήργησαν μετ' Ἀγγλικῶν δυνάμεων καὶ ἐκκαθαριστικὰς ἐπιχειρήσεις ἐν τῇ περιοχῇ ἐκείνῃ, σχοῦσα ἑτέρους 9 τραυματίας.

ΑΠΟΘΗΚΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ

Ἡ φρουρὰ τῆς ἐπὶ ὁδοῦ Πατησίων 32 ἀποθήκης τροφίμων Χωροφυλακῆς κατώρθωσεν, ἐνισχυομένη καὶ ὑπὸ τῆς παραπλεύρως στεγαζομένης Γεν. Ἀσφαλείας, ν' ἀποκρούσῃ ἁπάσας τὰς μέχρι 14-12-1944 ἐπιθέσεις, σχοῦσα καὶ 2 τραυματίας. Τὴν 14 Δεκεμβρίου ἡ φρουρὰ καὶ τὰ κυριώτερα ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀποθήκῃ ὑπαρχόντων εἰδῶν μετεφέρθησαν εἰς παλαιὰ Ἀνάκτορα.

ΒΑΣΙΛΙΚΑ ΑΝΑΚΤΟΡΑ

Οἱ Κομμουνισταὶ ἐξαπέλυσαν ἐπανειλημένας ἐπιθέσεις καὶ κατὰ τῶν Βασιλικῶν Ἀνακτόρων, τὰς ὁποίας ἀπέκρουσε μὲ ἀποτελεσματικότητα καὶ ἡρωϊσμὸν ἡ ὑποστηρίζουσα ταῦτα μικρὰ φρουρὰ ἐξ ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς.

ΦΡΟΥΡΑ ΦΥΛΑΚΩΝ ΑΒΕΡΩΦ

Εἰς τὰς γνωστὰς ἐπὶ τῆς Λεωφ. Ἀλεξάνδρας φυλακὰς Ἀφέρωφ ἐκρατοῦντο 400 ἄτομα, «μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν ὁ τελευταῖος Πρωθυπουργὸς ἐπὶ κατοχῆς Ἰωάν. Ράλλης καὶ ἄλλοι τέως Ὑπουργοὶ καὶ Στρατηγοί, κρατούμενοι, ἐντολῇ τῆς τότε Κυβερνήσεως μὲ τὴν κατηγορίαν τοῦ δοσιλόγου».

Διὰ τὴν φρούρησιν τούτων εἶχε διαταχθῆ δύναμις ἐκ 14 Ἀξιωματικῶν καὶ 100 ὁπλιτῶν καὶ μιὰ διμοιρία Ἀγγλικοῦ στρατοῦ ὑπὸ ἕναν ὑπολοχαγόν. Ὁ διοικητὴς τῆς φρουρᾶς ἐν ὄψει τῶν κινδύνων νὰ ὑποστῇ ἡ δύναμίς του ἐπίθεσιν εἶχε ἐπεξεργασθῆ σχέδιον ἀμύνης καὶ εἶχε καθορίσει ἑνὸς ἑκάστου ἐκ τῶν ἄνδρῶν τὴν θέσιν μάχης, ὥστε ἅμα ὡς τὴν 2 πρωϊνὴν ὥραν τῆς 18-12—1944 ἐξεδηλώθη διὰ καταιγιστικοῦ πυρὸς ἡ κομμουνιστικὴ ἐπίθεσις, οἱ ἄνδρες τῆς φρουρᾶς εὑρέθησαν ἀμέσως εἰς τὰς θέσεις των καὶ ἀπέκρουσαν μετὰ γενναιότητος καὶ αὐτοπεποιθήσεως τὰ κύματα τῶν ἐπιθέσεων.

Ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου θὰ προσφύγωμεν εἰς τὴν ἐπίθεσιν τοῦ Ἀρχηγείου, ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως :

« Περὶ ὥραν 5ην πρωϊνὴν οἱ κομ)σταὶ προστατευόμενοι ὑπὸ τοῦ σκότους, κα-
» τώρθωσαν νὰ πλησιάσωσι τὸν μανδρότοιχον τῶν Φυλακῶν τὸν ὁποῖον ἀνετίναξαν
» διὰ δυναμίτιδος εἰς τρία σημεῖα καὶ ἐδημιούργησαν ρήγματα διὰ τῶν ὁποίων
» προσεπάθουν νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸ προαύλιον τῶν Φυλακῶν. Ἀνετινάχθη ἐπίσης
» ὑπ' αὐτῶν καὶ μία σκοπιὰ ἐπὶ τοῦ μαδροτοίχου οἱ δὲ ἄνδρες αὐτῆς,εἷς Ἀξιωματι-
» κὸς καὶ τρεῖς Χωρ)κες ἐφονεύθησαν.

« Παρὰ τὰς λυσσώδεις ἐπιθέσεις τῶν κομ)στῶν ἵνα καταλάβωσι τὸ προαύλιον

» τῶν φυλακῶν, οἱ ἄνδρες συνέχιζον τὸν ἀγῶνα ἀπτόητοι καὶ ἀπέκρουσαν ὅλας τὰς » ἐπιθέσεις, προξενοῦντες βαρείας ἀπωλείας δι' αὐτόν.

» Προϊούσης τῆς ἡμέρας ἡ μάχη συνεχίζετο, ἀλλὰ ἡ ἄμυνα καθίστατο ἀσθενε- » στέρα λόγῳ ἐξαντλήσεως τῶν πυρομαχικῶν καὶ τῶν ἀπωλειῶν τῆς Φρουρᾶς. Τὰ » ὅπλα τῶν φονευομένων ἀνδρῶν ἀνελάμβανον οἱ γενναῖοι κρατούμενοι 'Αξ]κοὶ τῆς Χωρ]κῆς, τοῦ Στρατοῦ καὶ 'Αστυνομίας Πόλεων, οἱ ὁποῖοι ἐπολέμησαν ἀνδρείως » παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν μαχομένων ἄνδρῶν τῆς Φρουρᾶς. Περὶ ὥραν 9ην οἱ κομ]σταὶ » κατώρθωσαν μετὰ βαρείας ἀπωλείας νὰ εἰσέλθωσι διὰ τῶν ρηγμάτων τοῦ μανδρο- » τοίχου εἰς τὸ προαύλιον τῶν Φυλακῶν. 'Επειδὴ ἐκ τῆς ἐπιτυχίας ταύτης τῶν κομ] » στῶν ἐκινδύνευον νὰ συλληφθῶσιν ὑπ' αὐτῶν ἰδίως οἱ κρατούμενοι δοσίλογοι » αἰχμάλωτοι, ἠνοίχθησαν τὰ πρὸς Β διαμερίσματα τῶν Φυλακῶν καὶ προσεκλήθη- » θησαν οἱ κρατούμενοι νὰ ἐξέλθωσι τούτων καὶ νὰ συγκεντρωθῶσιν εἰς τὸ πρὸς » τὴν λεωφόρον 'Αλεξάνδρας τμῆμα τῶν Φυλακῶν. Ἅπαντες οἱ κρατούμενοι συνε- » μορφώθησαν μὲ τὴν πρόσκλησιν ταύτην, πλὴν τοῦ Στρατηγοῦ Μπάκου καὶ τοῦ » τέως 'Αστυνομικοῦ Πειρουνάκη οἵτινες ἄγνωστον διὰ ποῖον λόγον δὲν ἐξῆλθον » καὶ συνελήφθησαν ὑπὸ τῶν κομμονιστῶν παρὰ τῶν ὁποίων ἐξετελέσθησαν βρα- » δύτερον.

» Περὶ ὥραν 10ην οἱ κρατούμενοι, οἱ φύλακες τῶν Φυλακῶν, οἱ ἄνδρες τῆς » φρουρᾶς καὶ Ἄγγλοι στρατιῶται συνεκεντρώθησαν εἰς τὸ πρὸς τὴν κεντρικὴν » εἴσοδον τῶν Φυλακῶν τμῆμα τῶν κτιρίων, ὁπόθεν συνέχισαν τὴν ἄμυναν μὲ τὰ » ὀλίγα ἐναπομείναντα φυσίγγια τῶν ἀνδρῶν τῆς Φρουρᾶς καὶ μὲ τὰ πυρομαχικὰ » τῆς 'Αγγλικῆς διμοιρίας.

» 'Εν τῷ μεταξὺ ἡ πίεσις τῶν κομ]στῶν καθίστατο περισσότερον ἰσχυρά, αἱ » δὲ ἀπώλειαι τῆς φρουρᾶς εἰς 'Αξ]κοὺς καὶ 'Οπλίτας καθὼς καὶ ἡ παντελὴς σχεδὸν » ἔλλειψις πυρομαχικῶν ἐπέδρασε σοβαρώτατα ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ τῶν ἀνδρῶν.

» 'Η κατάστασις ἤρχισε νὰ γίνεται ἀπελπιστική, δι' ὃ καὶ ἐπεχειρίσθη ἔξοδος » ἀνδρῶν τινῶν ὑπὸ τὸν κρατούμενον 'Αστυν]κὸν Δ]ντὴν Μπουραντᾶν, ἀλλὰ δὲν » ἠδυνήθησαν λόγῳ τοῦ καταιγιστικοῦ πυρὸς τοῦ ἐχθροῦ νὰ προχωρήσωσι πέραν » τῆς λεωφόρου 'Αλεξάνδρας καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ ἐπανέλθωσι εἰς τὰς Φυλακάς, » ὅσοι ἐκ τούτων δὲν ἐφονεύθησαν.

» Εἰς τὰς διὰ τοῦ ἀσυρμάτου ἐπικλήσεις τοῦ Ἄγγλου 'Υπολοχαγοῦ πρὸς ἀπο- » στολὴν ἐνισχύσεως, ἐδίδετο ἡ ἀπάντησις ὅτι οὐδαμοῦ ὑπῆρχεν ἐφεδρικὸν τμῆμα » καὶ συνεπῶς δὲν ἔπρεπε νὰ ἀναμένεται ἐνίσχυσις.

« Εἶχε φθάσει πλέον ἡ 14η ὥρα τῆς 18ης Δεκεμβρίου καὶ ἐνῶ τὰ πυρομαχικὰ » εἶχον σχεδὸν τελείως ἐξαντληθῆ, ἐξέλειπε πᾶσα ἐλπὶς σωτηρίας διὰ τοὺς ἀμυνο- » μένους, ἐνῶ αἱ ἐπιθέσεις τοῦ ἐχθροῦ ἐγένοντο περισσότερον ὁρμητικαὶ καὶ λυσσα- » λέαι. Τοιαύτη ἦτο ἡ κρισιμότης τῆς καταστάσεως καὶ τόσον ἀπελπιστικὴ ἡ θέσις » τῶν ἀμυνομένων καὶ κρατουμένων, ὥστε ὁ κρατούμενος τέως Πρωθυπουργὸς » 'Ιωάννης Ράλλης ἐκράτει εἰς χεῖρας μικρὸν περίστροφον καὶ ἦτο ἕτοιμος νὰ αὐτο- » κτονήσῃ ἵνα μὴ πέσῃ εἰς χεῖρας τῶν κομμουνιστῶν.»

Αἴφνης ἐθεάθησαν ἀνερχόμενα τὴν λεωφόρον 'Αλεξάνδρας τρία 'Αγγλικὰ τάνκς τὰ ὁποῖα ἐστάθμευσαν πρὸ τῶν φυλακῶν καὶ ἤρχισαν βάλλοντα κατὰ τῶν ἐλασιτῶν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐλαττωθῶσι τὰ πυρὰ τοῦ ἐχθροῦ.

Τότε διετάχθη ἔξοδος ἐκ τῶν Φυλακῶν ὅλων τῶν ἐν αὐταῖς εὑρισκομένων οἵτινες

ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Ἀγγλικῶν τάνκς κατηυθύνθησαν διὰ τοῦ συνοικισμοῦ Κουντουριώτου εἰς τὸν χῶρον τοῦ Α' Πεζικοῦ Συντάγματος, ἔνθα οἱ ἐπιζήσαντες ἄνδρες τῆς φρουρᾶς καὶ ὅσοι ἐκ τῶν κρατουμένων δὲν διέρρευσαν ἐν τῷ μεταξύ, παραληφθέντες ὑπὸ τῶν Ἀγγλικῶν Τμημάτων μετεφέρθησαν εἰς Φάληρον καὶ ἐκεῖθεν ἀμέσως εἰς Αἴγυπτον.

Κατὰ τὸν ἀγῶνα τοῦτον ἐξηκριβώθησαν αἱ ἑξῆς ἀπώλειαι: Νεκροὶ Ἀξ]κοὶ 4, ὁπλῖται 7, τραυματίαι Ἀξ]κοὶ 1 καὶ ὁ Ἄγγλος Ὑπ]γός, ὁπλῖται 4. Τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι αἱ ἀπώλειαι ἰδίως εἰς ὁπλίτας νεκροὺς καὶ τραυματίας ὑπῆρξαν πολὺ μεγαλύτεραι, ἀλλὰ λόγῳ τῆς ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω δραματικὰς συνθήκας ἐγκαταλείψεως τῶν Φυλακῶν τοῦ συνεχιζομένου σκληροῦ ἀγῶνος τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων καὶ γενικῶς τῆς λίαν κρισίμου καὶ συγκεχυμένης καταστάσεως, ὡς καὶ τῆς ἀμέσου μεταφορᾶς τῶν ἐπιζησάντων ἀνδρῶν εἰς Αἴγυπτον, ὁπόθεν ἐπανῆλθον πολὺ βραδύτερον,δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ διαπιστωθῶσιν αἱ ἀκριβεῖς ἀπώλειαι τῆς Φρουρᾶς.(30)

ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ

Ὁ ὑπὸ τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς διεξαχθεὶς ἀγὼν ἔχει ἐξαρθῆ καὶ ὑμνηθῆ περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἀγώνας τῶν ἄλλων ἐθνικῶν δυνάμεων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀποκρούσεως τῆς Δεκεμβριανῆς ἐνόπλου κομμουνιστικῆς ἐπιβουλῆς.

Ὅπως θὰ γίνῃ ἀντιληπτόν, ἐκ τῶν ὅσων κατωτέρω θὰ ἐκτεθῶσιν, ὄντως ὁ ἀγὼν τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς προεξέχῃ καὶ ἕνεκεν τῆς διαρκείας καὶ ἕνεκεν τῆς σφοδρότητος ἀλλά, καὶ ἕνεκεν τῆς σημαντικότητος τῆς θέσεως, τοῦ τελικοῦ ἀποτελέσματος καὶ τῆς γενικωτέρας σημασίας. Ὁ δεκαήμερος σχεδὸν ἀγὼν τοῦ Συντάγματος ὑμνήθη καὶ ἠξιολογήθη σχεδὸν ταυτοσήμως παρὰ τῶν ἁρμοδιωτέρων τῆς ἐποχῆς προσώπων, ἤτοι πολιτικῶν, στρατιωτικῶν, ἱστορικῶν, λογίων, δημοσιογράφων κ.λ.π., κυρίως δὲ ἔγινεν ὁ ἀγὼν θρύλος διὰ κάθε Ἑλληνικὴν ψυχήν.

Δὲν ἔλλειψαν αἱ ἀνθρώπιναι ἀδυναμίαι νὰ καταβληθῶσιν καὶ ὡρισμέναι χαμηλῆς ποιότητος προσπάθειαι, ὅπως ἡ ἀξιολόγησις τοῦ ἀγῶνος συνδυασθῆ μὲ ἐπιδαψίλευσιν ὑπερβολικῶν κολακειῶν πρὸς ὡρισμένα πρόσωπα, ἢ νὰ ἀγνοηθῆ ἡ οὐσιαστικὴ εἰσφορὰ ὡρισμένων βαθμοφόρων, οἵτινες δὲν εὑρέθησαν εἰς τὸ Σύνταγμα κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν μαχῶν καὶ μάλιστα πρὸς τοῦτο νὰ χρησιμοποιηθῶσιν καὶ ἀνακριβῆ στοιχεῖα.

Ὁ ἀγὼν τοῦ Συντάγματος τῆς Χωροφυλακῆς ἀνῆλθεν εἰς τὴν κορυφὴν τῶν ἐθνικῶν ἀγώνων διὰ τοῦ ἐνσυνειδήτου ἰδεολογικῶς, σθεναροῦ καὶ ἀκάμπτου ἀμυντικοῦ ἀγῶνος τοῦ συνόλου τῆς δυνάμεως του, διὰ τοῦ τιμίου αἵματος τῶν φονευθέντων τεσσαράκοντα ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν καὶ τῶν ἑκατὸν εἴκοσι ἐκτελεσθέντων μετὰ τὴν ζώγρησίν των ὡς καὶ διὰ τῶν 58 τραυματιῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ὅλως διακεκριμένης ἀνδρείας, αὐτοθυσίας καὶ εὐφυΐας ὡρισμένων ἐκ τῶν βαθμούχων καὶ ὁπλιτῶν καὶ δὲν ἐπετρέπετο ἡ παρατηρηθεῖσα τοσαύτη κατάχρησις εἰς λιβανωτοὺς πρὸς ὡρισμένους, οἵτινες πέραν τῶν παραινετικῶν καὶ ὡραίων λόγων οὐδὲν ἕτερον εἰσέφερον, εἰς βάρος ἄλλων, σοβαρὰ προσενεγκόντων. Περὶ ὅλων τούτων θὰ ὁμιλήσωμεν διεξοδικῶς, ἀφ' οὗ προηγουμένως ἀναφερθῶμεν εἰς τὰ τῆς ὀργανώσεως καὶ τοῦ ἀγῶνος.

---

(30) Λίαν ἐπίμεμπτος ἡ τοιαύτη σύγχισις περὶ τὰς ἀπωλείας.

'Ανωτέρω καὶ ἐν Κεφαλαίῳ Ε' ἐποιησάμεθα λόγον περὶ τῆς ὀργανώσεως καὶ τοῦ ἐξοπλισμοῦ τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς Διοικήσεως τούτου ὑπὸ τοῦ Συνταγματάρχου Φούντα 'Ανδρ.

Παρηκολουθήσαμεν ὅτι μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ Φούντα τὴν διοίκησιν τοῦ Συντάγματος ἀνέλαβεν δι' ὀλίγας ἡμέρας ὁ Συν]ρχης Παπαργύρης, μετὰ δὲ τὴν ἀνάληψιν τῆς 'Αρχηγίας τοῦ Σώματος ὑπὸ τοῦ Παπαργύρη ἡ διοίκησις τοῦ Συντάγματος παρέμεινεν εἰς χεῖρας τοῦ 'Αντισυνταγματάρχου Σοφρᾶ Εὐαγγέλου, μέχρις ὅτου ἀποφασισθείσης τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ 'Αρχηγείου εὑρισκομένων Συνταγματαρχῶν καὶ οὕτω εἷς ἐξ αὐτῶν, ὁ Γ. Σαμουήλ, τὴν 24-11-1944 ἀνέλαβε τὴν διοίκησιν τοῦ Συντάγματος.

'Εν ἀρχῇ περίπου τοῦ παρόντος Κεφαλαίου ἀνεφέρθημεν εἰς ἀνακριβείας τινὰς καὶ ὑπερβολὰς τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1950 ἐκδοθέντος ὑπὸ τοῦ Γ. Σαμουὴλ βιβλίου «'Η ἐποποιΐα τοῦ Μακρυγιάννη», ἃς διευκρινίζοντες ἐντοπίζομεν εἰς ὅ,τι ἀφορᾶ τὸ ἱστορικὸν τοῦ ἐξοπλισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ Συντάγματος, τὴν προσπάθειαν αὐτοδιαφημήσεως καὶ τὴν παραγνώρισιν τῆς σημαντικότητος τοῦ ἀγῶνος ἄλλων δυνάμεων τῆς Χωροφυλακῆς, ἐνῶ κατὰ τὰ λοιπὰ ὑπῆρξε μιὰ θαυμασία προσπάθεια, καθ' ἣν στιγμὴν οὐδεμία ἄλλη εἶχεν ἐκδηλωθῆ ἔναντι τοῦ μεγάλου χρέους πρὸς τοὺς νεκροὺς καὶ τὰ ἐπιτεύγματα ἐκ τῶν πεπραγμένων τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὸν Δεκέμβριον 1944.

'Αγνοῶν παντελῶς τὸ ἔργον τῶν προκατόχων του ὁμιλεῖ περὶ συντελεσθείσης ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του (!) ἐκπαιδεύσεως, γράφων ἐπὶ παραδείγματι : «'Εντὸς ἐλαχίστων ἡμερῶν οἱ ἄνδρες εἶχον καταστῆ γνῶσται τοῦ χειρισμοῦ τῶν νέων ὅπλων καὶ ὥριμοι διὰ πᾶσαν πολεμικὴν ἐπιχείρησιν εἰς κατωκημένους τόπους καὶ διὰ τὴν ἄμυναν τῶν στρατώνων. . . . ».

'Ο ἰσχυρισμὸς οὗτος εἶναι πάνυ ἀνεδαφικὸς καὶ ἀνεπίτρεπτος, διότι ἡ ἐκπαίδευσις τῶν ἀνδρῶν ('Αξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν) συνετελέσθη μερίμνῃ καὶ ἐπιβλέψει τοῦ τότε 'Αντισυνταγματάρχου Πεζικοῦ Κωστοπούλου Κων/τίνου κατὰ τὸ ἀπὸ 10-30 Ν/βρίου 1944 χρονικὸν διάστημα, ὡς διατυποῦται καὶ ἐν τῇ ἀπὸ 15-9-1948 ἐκθέσει ἐξαγομένου τοῦ τότε Α' ἐπιθεωρητοῦ Χωροφυλακῆς Συνταγματάρχου Παπαγεωργίου Δημ., ἐνεργήσαντος ἔνορκον προανάκρισιν συνεπείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8]17]18β δια)γῆς 'Αρχηγείου Χωροφυλακῆς. Εἰδικώτερον γράφει ὁ Παπαγεωργίου :

« Τὴν 10ην Νοεμβρίου 1944 οἰκειοθελῶς καὶ τῇ ἐγκρίσει τοῦ τότε προσωρινοῦ » Διοικητοῦ τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς Μακρυγιάννη 'Αν)ρχου Σοφρᾶ Εὐαγ. » κατήρτισε (ὁ 'Αντ)ρχης Κωστόπουλος Κων.) σχέδιον ἀμύνης τοῦ κτιρίου τοῦ » Συντάγματος Χωροφυλακῆς Μακρυγιάννη μετὰ λεπτομεροῦς σχεδιαγράμματος. » 'Απὸ 10-30 Νοεμβρίου 1944, τῇ μερίμνῃ τοῦ (Κωστοπούλου) ἐξεπαιδεύθησαν » ὑπὸ 'Αξιωματικοῦ τοῦ Πεζικοῦ οἱ 'Αξιωματικοὶ καὶ οἱ ὁπλῖται τοῦ Συντάγματος » εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ὁπλοπολυβόλων, τῶν ὁλμίσκων καὶ οὕτω τὸ Σύνταγμα πρὸ τοῦ » κινήματος τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1944 εὑρέθη ἕτοιμον μὲ σχέδιον ἀμύνης καὶ μὲ » ἐκπαιδευομένους 'Αξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας εἰς τὰ ὅπλα τῆς καμπύλης τροχιᾶς.

» Τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1944 μετέβη οἰκειοθελῶς εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ ἀνέλα- » βε τὴν Διεύθυνσιν τῆς ἀμύνης τοῦ Συντάγματος, ἣν διετήρησε μέχρι τῆς 15 ἰδίου » μηνὸς καθ' ἣν ἔληξαν αἱ ἐπιθέσεις τῶν ἐλασιτῶν καὶ αἱ μάχαι εἰς τὸ Σύνταγμα » Χωροφυλακῆς Μακρυγιάννη.

» Ὁ Ἀντ)ρχης Κωστόπουλος ἐμερίμνησε καὶ κετεσκευάσθησαν πρόχειροι ὀχυ-
» ρώσεις, αἵτινες ἐπροστάτευον τοὺς μαχητὰς τοῦ Συντ)τος ἀπὸ τὰ βλήματα καὶ τὰ
» βλέματα τῶν ἐλασιτῶν πρὸς δὲ κατήρτισε καὶ ἐξωτερικὴν ζώνην ἀμύνης, ἥτις καὶ
» ἐδέχθη ὁλόκληρον τὸ βάρος τῆς ἐπιθέσεως ....».

Ἡ εὔγλωτος αὕτη διαπίστωσις τοῦ Παπαγεωργίου ρίπτει τὸ ἀληθὲς καὶ πλῆρες φῶς ἐπὶ τῆς τελευταίας καὶ ὁριστικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ὀργανώσεως τοῦ Συντάγματος καὶ περὶ τῶν εἰς τοῦτο συντελεστῶν καὶ οὐχὶ ὡς διαλαμβάνει ὁ Σαμουήλ.

Ὡς προέφημεν ὁ ὑπὸ τοῦ Σαμουὴλ ἀναφερόμενος ἀριθμὸς ὅπλων δὲν εἶναι ἀκριβής, πρᾶγμα ὅπερ προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ συσχετισμοῦ δυνάμεως καὶ ὁπλισμοῦ Ἡ δύναμις τοῦ Συντάγματος ἀνήρχετο εἰς 429 ὁπλίτας καὶ 88 Ἀξιωματικοὺς Χωροφυλακῆς εἰς οὓς προσετέθησαν καὶ 15'Αξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται τοῦ Στρατεύματος ἔναντι τῶν ὁποίων, ὑποστηρίζει, ὁπλισμὸν ἐξ 165 τυφεκίων Ἰταλίας, 24 τυφεκίων Μάλιγχερ Σνάουερ, 11 αὐτομάτων Στέν, 3 ἀτομικῶν ὅλμων, 1 πολυβόλου Μπρέντα, ἕτερα 3 πολυβολα μὴ κατονομαζόμενα ἐπὶ τεθωρακισμένου ἅρματος καὶ 2 πυροβόλα τῶν 37 ἤτοι ὁπλισμὸν μόνον διὰ 220–230 ἄνδρας ἔναντι τῆς ἐκ 529 ἀνδρῶν δυνάμεως.

Εἶναι ἀπολύτως ἐσφαλμένη ἡ τοιαύτη πληροφορία τοῦ Σαμουήλ, διότι ὄχι μόνον ἦσαν ἐξωπλισμένοι ἅπαντες οἱ ἄνδρες, ἀλλ' ὑπῆρχεν καὶ ἱκανὸς ἀριθμὸς ἐφεδρικῶν τυφεκίων δι' ὧν ἀντικαθίσταντο τυχὸν ἀχρηστευόμενα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μάχης ὅπλα. Περὶ τούτου ἔχομεν πεισθῆ τόσον ἐκ πληροφοριῶν τοῦ τότε διαχειριστοῦ ὑλικοῦ Μοιράρχου Καντάρη Κων)τίνου, ἀλλὰ καὶ ἐκ πληροφοαριῶν αἵτινες παρεσχέθησαν ἡμῖν παρ' ἄλλων πολλῶν Ἀξιωματικῶν.

Τὸ ὑπὸ τοῦ Κωστοπούλου ἐκπονηθὲν ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου καὶ τὴν 5 Δεκεμβρίου (ἡμέραν τελικῆς παρουσιάσεως τοῦ Κωστοπούλου) ὑπογραφὲν ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Συν)τος Σχέδιον Ἀμύνης ἀνέτρεψε τὰς μέχρι τότε ἐπικρατούσας ἀδαεῖς ἀπόψεις ὀργανώσεως ἀμύνης.

Τὸ σχέδιον ἐστήριξε τὴν κυρίως ἄμυναν ἐπὶ τῆς ὀργανώσεως τῶν οἰκημάτων τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν δεσποζουσῶν ἐν ἐπαφῇ μετὰ τοῦ χώρου τοῦ Συντάγματος οἰκημάτων, ἤτοι προεβλέφθη ἡ κατανομὴ τῶν δυνάμεων εἰς τρεῖς ζώνας, εἰς τὴν τῶν 7 ἐξωτερικῶν φυλακίων, περὶ ὧν κατωτέρω, εἰς τὴν τῆς ἀμύνης κατὰ μῆκος τοῦ μανδροτοίχου καὶ εἰς τὴν ἄμυναν ἀπὸ τοῦ κεντρικοῦ κυρίου οἰκήματος «Διοικητηρίου», εἰς τὰ ὑπόγεια τοῦ ὁποίου ἐτηρεῖτο πάντοτε καὶ μία ἐφεδρικὴ δύναμις.

Τὰ ἐξωτερικὰ φυλάκια ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Ταματάρχου Σιμενελάκη ἐγκατεστάθησαν ὡς ἀκολούθως 1ον ἐπὶ τῆς ταράτσας ("Ανδειρον) τῆς ἐπὶ διασταυρώσεως ὁδῶν Βύρωνος καὶ Διον. Ἀρεοπαγίτου πολυκατοικίας ὑπὸ τὸν Ἀνθυπομοίραρχον Κοντολέφαν Γεώργιον καὶ μὲ δύναμιν 11 ὁπλιτῶν, οἵτινες ἐκτὸς τῶν ὅπλων των εἶχον καὶ ἕναν ὅλμον."Εναντι τούτου, καὶ ἐπὶ τῆς ὀροφῆς οἰκήματος παρ'ᾧ τὸ φαρμακεῖον Πατεράκη, ἐγκατεστάθη τὸ 2ον φυλάκιον ὑπὸ τὸν ἀνθυπομοίραρχον Τσιτούρην Γ. ἐξ ἕνδεκα ὁπλιτῶν καὶ μὲ ἕνα ὁπλοπολυβόλον Μπρέντα. Ἀμφότερα τὰ φυλάκια ταῦτα εἶχον τεθῆ ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Μοιράρχου Βερναδέσκη, εἰς δὲ τὸ 1ον φυλάκιον ὑπῆρχε καὶ τηλέφωνον, ὅπερ ἐχρησίμευσε καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς στάσεως διὰ τὴν ἐπικοινωνίαν μεταξὺ Συντάγματος, Κυβερνήσεως, Ἀγγλικοῦ στρατηγείου κ.λ.π.

Ἐπὶ τῆς ταράτσας τῆς μεγάλης πολυκατοικίας Πολυμεροπούλου ἐγκατεστάθη

τὸ ὑπ' ἀριθμ. 3 φυλάκιον ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Μαλτέζον Παν., ἐκ 18 ὁπλιτῶν τοῦ 'Ανθ)ρχου Καλατζῆ Σ. καὶ τῶν 'Ανθ)στῶν Κακαβᾶ Σ. καὶ Σακελλάρη Φ. Εἰς τὸ φυλάκιον τοῦτο εἶχον διατεθῆ ἓν πολυβόλον καὶ εἷς ὅλμος. Ὁ ἀνθ)ρχος Σ. Καλατζῆς ἐχρησίμευσε ὡς διοικητὴς ὑποφυλακίου ἐκ 10 ἀνδρῶν δεξιὰ τῆς πολυκατοικίας Πολυμεροπούλου μὲ πεδίον βολῆς τὸν πρὸς τὴν πύλην 'Αδριανοῦ χῶρον. 'Αριστερὰ τῆς πολυκατοικίας εἶχεν ἐγκατασταθῆ καὶ ἕτερον ὑποφυλάκιον ἐκ πέντε ἀνδρῶν ὑπὸ τὸν ἐνωμοτάρχην Νᾶσκον, ὅπερ ζωγρηθὲν ἐσφαγιάσθη. Εἰς τὸ κέντρον τῆς ὁδοῦ Μητσαίων εἶχεν ἐγκατασταθῆ τὸ ὑπ' ἀριθμ. 4 φυλάκιον ὑπὸ τὸν ἀνθ/στὴν Χατζάκην Γ.

Τὰ ὑπ' ἀριθμ. 5 καὶ 6 φυλάκια μετὰ διαφόρους ἀναγνωρίσεις συνεπτύχθησαν εἰς ἓν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Μοιράρχου Κοντάκου Δημοσθένους ἐπὶ τῆς ταράτσας οἰκίας ἐπὶ ὁδοῦ Χατζηχρήστου, ἡ δύναμίς του δὲ ἀπετελέσθη ἐκ τοῦ 'Ανθυπομοιρράρχου Ψαρροῦ, τῶν 'Ανθ)στῶν Παπασπυροπούλου καὶ Στρογγύλη καὶ ἐκ 16 ὁπλιτῶν.

Τέλος τὸ ὑπ' ἀριθμ 7 φυλάκιον ἐγκατεστάθη ἐπὶ τῆς ταράτσας πολυκατοικίας κειμένης ἐπὶ γωνίας ὁδῶν Χατζηχρήστου καὶ Μακρυγιάννη. Ἡ δύναμις τοῦ φυλακίου τούτου ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Μοιράρχου Παπακώστα Κωνστ. ἀπετελέσθη ἐξ ἑνὸς ἀνθυπασπιστοῦ καὶ 17 ὁπλιτῶν.

Αὐτὴ ὑπῆρξεν ἡ ἐξωτερικὴ ζώνη, ἡ ὀργάνωσίς της καὶ ἡ ἐπάνδρωσις αὐτῆς, ἐξ ἧς πολλὰ ἐξηρτήθησαν καὶ πολλὰ ἀνετράπησαν, ἱκανὸς δὲ ἀριθμὸς ἐκ τῶν εἰς τὴν ζώνην ταύτην διατεθέντων ἀνδρῶν ἔδωκαν μαζὺ μὲ τὸν ὑπέρτατον ἀγῶνα καὶ τὴν ζωήν των.

Ἡ ὑπόλοιπος Ἄμυνα διηρέθη εἰς πέντε τομεῖς ὡς ἀκολούθως :

Ι. Κατὰ μῆκος Μανδροτοίχου (Δευτέρα ζώνη 'Αμύνης) Α' τομεὺς ὑπὸ τὸν ταγματάρχην Καρύτσαν Κων)νον φυλάκια 5 ἤτοι 1) διαχειρίσεως χρηματικοῦ ὑπὸ Μοίραρχον Δημακόπουλον Διον. καὶ ἀνθ)στὴν Βορίλαν Π. 2) διαχειρίσεως ὑλικοῦ ὑπὸ 'Ανθυπομοίραρχον Χαριτάκην 'Εμμ. καὶ 'Ανθ)στὴν Φιλοσοφόπουλον, 3) κεντρικῆς πύλης ὑπὸ Μοίραρχον Μπίνιαρην Κοσμᾶν, βοηθούμενον καὶ διὰ τῶν Μοιράρχου Καράγεωργα Παν, 'Ανθ)ρχων Κίτσου Κ. καὶ Κρινῆ 'Αθ. καὶ 'Ανθ)στοῦ Κολοβοῦ Ν., 4) Κυλικείου–συνεργείου ραπτῶν καὶ θαλάμου 'Αξιωματικῶν ὑπὸ Μοίραρχον Τασσόπουλον Σπυρ. βοηθούμενον διὰ 'Ανθ)ρχων Μηλαίου Φραγκ., Μούκα Παν., καὶ Παπαδοπούλου Π. ὡς καὶ διὰ 'Ανθ)στῶν Καλατζῆ Ν., Τσώνου Δ., καὶ Μπουφίδη Σ. καὶ 5) ὑπογείου ἔναντι κυρίας πύλης ὑπὸ τὸν Ὑπομοίρ. 'Ανευλαβῆν Στ. μὲ βοηθὸν τὸν 'Ανθ)ρχον Παππᾶν Κ. Β. Τομεὺς ὑπὸ ταγματάρχην Κουτσούπην Θεόδ. Φυλάκια 1) πειθαρχείου καὶ πρατηρίου τροφίμων ὑπὸ 'Ανθ)ρχον Παπακωνσταντίνου Κ. 2) 8ου Θαλάμου ὑπὸ 'Ανθ)ρχον Μεντάκην Κων., 3) νέου ἑστιατορίου ὑπὸ 'Ανθ)στὴν Ξιφαρᾶν καὶ ἐν συνεχείᾳ Μοιρ. Κοντᾶκον Δημ. καὶ 4) ἑστιατορίου ὁπλιτῶν ὑπὸ 'Ανθ)ρχον Γεωργακόπουλον Σπυρ. βοηθούμενον διὰ ἀνθ)στοῦ Τσίγγρη Ι. Γ' Τομεὺς ὑπὸ τὸν ταγματάρχην Κολλᾶτον Κων. Φυλάκια 1) Λέσχης 'Αξιωματικῶν ὑπὸ 'Ανθ)ρχον Θεοφίλου 'Ιωαν βοηθούμενον ὑπὸ ἀνθ)στῶν 'Αργυράκη Μ. καὶ Μαλαπέτσα Φ. 2) Μαγειρείου ὑπὸ 'Ανθ)ρχον Τριανταφύλλου Εὐθ. μὲ βοηθὸν ἀνθ)στὴν Παπαζαφειρίου 'Ιωάν. καὶ 3) ἐξόδου πρὸς ὁδὸν Διον. 'Αρεοπαγίτου ὑπὸ τοὺς 'Ανθστὰς Μερτζάνην Α., Παπαχαραλάμπους Α. καὶ Πιτσινίγκον Εὐστ.

Διοικητήριον (Τρίτη ζώνη ἀμύνης)

Δ΄ Ταγματάρχης Ποντήρης Π.: φυλάκια 1) γραφείου προσωπικοῦ ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Παπαδάκην καὶ τὸν ᾿Ανθ)ρχον Καραστάθην Γεωρ. 2) 1 θαλάμου Α΄ λόχου ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Δημακόπουλον Γεώρ. καὶ ἀνθ)στὴν Κουντούρην Δ. 3) Βον λόχου ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Καραβίτην Λυκούργ. καὶ ἀνθ)στὰς Βασιλάκην Θεοχ. καὶ Θεοδώρου ᾿Αρ., 4) Δ΄ Λόχου ὑπὸ τὸν ᾿Ανθ)ρχον Τόλην Ι. μὲ βοηθὸν ἀνθ)στὴν Μητρόπουλον Γ. καὶ 5) πύλης ἐκκλησίας ὑπὸ ἀνθ)ρχον Στρατῆν ῾Ηρ.

Ε΄ Τομεὺς ὑπὸ ταγματάρχην Τριανταφύλλου ᾿Οδυσσέαν, φυλάκια 1) ἀποθήκης ὑλικοῦ αὐτοκινήτων ὑπὸ ἀνθ)στὰς Σιτοκωνσταντίνου Χ. καὶ Φραγκόγιαννην Α. καὶ 2) Πειθαρχείων καὶ κρατητηρίων ὑπὸ ᾿Ανθ)στὴν Μπαθρέλον Σταμ.

῾Ο Μοίραρχος Παπαδόδημος ᾿Ηλ. ἦτο ἐπικεφαλῆς παρατηρητηρίου ἐπὶ τῆς ταράτσας τοῦ Διοικητηρίου καὶ ὁ Μοίραρχος Μπουρμπόπουλος ἐπικεφαλῆς παρατηρητηρίου ἐπὶ ἐξώστου ἀναρρωτηρίου.

῾Ηγήτορες τῆς μὲν δευτέρας ζώνης ᾿Αμύνης εἶχεν διορισθῆ ὁ ταγματάρχης Καρύτσας τῆς δὲ τρίτης ζώνης ὁ ταγματάρχης Μπατσαλιᾶς ᾿Αργύριος. Τέλος διὰ διαταγῆς τοῦ Συντάγματος Διοικητὴς τῆς ὅλης ᾿Αμύνης διωρίσθη ὁ ἐκπονήσας τὸ σχέδιον ᾿Αντισυνταγματάρχης Πεζικοῦ Κωστόπουλος Κων., περὶ τῆς προσελεύσεως εἰς τὸ Σύνταγμα τοῦ ὁποίου τὴν 5-12-1944 ὁ Σαμουὴλ ἀναφέρει καί τὰ ἑξῆς ὡραία καὶ ἀξιομνημόνευτα.

᾿Απευθυνόμενος ὁ Κωστόπουλος πρὸς τὸν Διοικητήν, ῾Υποδιοικητὴν κ.λ.π. μὲ συγκίνησιν εἶπεν: «῾Η πατρὶς κινδυνεύει, συνάδελφοι. ῏Ηρθα νὰ πολεμήσω μαζί σας, σὰν ἁπλοῦς στρατιώτης. Μὲ δέχεσθε; Σαμουὴλ (Διοικητὴς): «Τιμὴ κ. Κωστόπουλε. ᾿Εξ ἄλλου τὰ φῶτα σας μᾶς χρειάζονται. Μᾶς εἶσθε πολύτιμος διὰ τὴν ἄμυναν τοῦ κτιρίου». Σωφρᾶς Εὐάγ. (῾Υποδιοικητὴς): Σὲ ἔστειλεν ὁ ῞Αγιος Νικόλαος κ. Κωστόπουλε, καὶ ὅλα θὰ πᾶνε καλά. Καλῶς ἤρθατε στὰ ὀχυρόν μας.»

Κωστόπουλος: «Εἴμεθα εἰς τὴν πραγματικότητα μελλοθάνατοι, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει γλυκύτερον πρᾶγμα ἀπὸ τὸ νὰ σκοτώνεται κανεὶς γιὰ τὸν τόπο του.... γιὰ τὴν Πατρίδα.... γιὰ τὴν ῾Ελλάδα.....» ῾Ο Μοίρ. Τσιμίδης εἶχε διορισθῆ ὑπασπιστὴς τοῦ Κωστοπούλου ὡς Δ)τοῦ ᾿Αμύνης.

Οὕτω περίπου εἶχε κατανεμηθῆ τὰς μεσημβρινὰς ὥρας τῆς 5-12-1944 ἡ δύναμις τῶν 428 ὁπλιτῶν καὶ τῶν 88 ᾿Αξιωματικῶν Χωροφυλακῆς, ἐνῶ ὁ χειρισμὸς κλπ. τῶν δύο πυροβόλων καὶ τοῦ τεθωρακισμένου Αὐτοκινήτου εἶχεν ἀνατεθῆ εἰς πληρώματα κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ τῶν κάτωθι ᾿Αξ/κῶν καὶ ὁπλιτῶν τοῦ στρατοῦ καὶ ἐνίων ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς: ῾Υπολοχαγοὶ Πυρ)κοῦ Σβαρνιᾶς Γεώργιος καὶ Λιαρᾶκος Νικόλ., ᾿Ανθυπολοχαγοὶ Πυρ-κοῦ Τσουκαλῆς Κων., ᾿Αλεξόπουλος ᾿Αλέξ. καὶ Μποσταντζόγλου Συμ., ἀνθ)γος Πεζικοῦ Κουτσέλης Φώτιος, ᾿Ανθ)σταὶ Πυροβολικοῦ Λευκαδίτης ᾿Ιωάν., καὶ Στασινόπουλος Σταμ., ᾿Ανθ)σταὶ πεζικοῦ Κόρπος ᾿Ιωάν., Λοχίας πυροβολικοῦ ᾿Ανδριτσόπουλος ᾿Ιωάν., Δογάνης ᾿Ιωάν., Λουμάκης ᾿Ιωάν., Γεωργόπουλος Σταμ. καὶ ὁ ἐθελοντὴς στρατιώτης Σουπιώνης ᾿Αλέξ.

᾿Απὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν ἀνδρῶν εἰς τὰ διάφορα φυλάκια ἐγένοντο ἀλλεπάλληλοι ἐπιθεωρήσεις, τελευταία τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν ἡ ἀπὸ 05-06 ὥρας τῆς 6 Δεκεμβρίου ὑπὸ τοῦ ταγματάρχου Συμενελάκη, συνοδευομένου ὑπὸ Μοιράρχου Κρέτσα Κων., ἐνεργηθεῖσα, διότι ἅμα τῷ πέρατι ταύτης καὶ καθὼς ὁ Συμενελάκης

εἰσήρχετο διὰ τῆς κάτω πύλης εἰς τὸ προαύλιον τοῦ Συν)τος ἐξεδηλώθη, διὰ καταιγισμοῦ πυρός, διὰ σαλπισμάτων, ἰαχῶν καὶ ἀλλαλαγμῶν, διὰ γαυριώντων τηλεβόων καὶ διὰ συνθημάτων «Χωροφυλᾶκοι πετᾶξτε τὰ ὅπλα κι' ἐλᾶτε μαζύ μας» κ.λ.π., ἡ γενικὴ κατὰ τοῦ Συντάγματος ἐπίθεσις τῶν κομμουνιστῶν, ἥτις διήρκεσεν ἐπὶ 12 συνεχεῖς ὥρας τῆς 6-12-1944.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πρώτης ἡμέρας ὑπῆρξεν ὀδυνηρὸν εἰς ἀπωλείας. Νεκροὶ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης 14, τραυματίαι 'Αξιωματικοὶ 8 καὶ 25 ὁπλῖται καὶ συλληφθέντες πατὰ τοῦ ἐχθροῦ αἰχμάλωτοι 'Αξιωματικοὶ 5 ὁπλῖται 16.

'Απὸ ἀπόψεως ὅμως γενικοῦ ἀποτελέσματος ὑπῆρξεν θαυμάσιον, καθ' ὅσον χάρις εἰς τὸ καταπληκτικὸν πνεῦμα αὐτοθυσίας τῶν μαχητῶν ἐκρατήθησαν ἅπασαι αἱ θέσεις, πλὴν τοῦ καταστραφέντος ὑπ' ἀριθ 7 ἐξωτερικοῦ φυλακίου.

Ἅμα ὡς διεκόπη ὁ ἀγὼν ὁ διοικητὴς τῆς 'Αμύνης 'Αντ)ρχης Κωστόπουλος ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς μαχητὰς τὸν ἀκόλουθον ἔγγραφον χαιρετισμόν.

« 'Αξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς 'Αθηνῶν. 'Αξιω-
» ματικοὶ τῶν διαφόρων ὅπλων μετασχόντες τῆς σημερινῆς μάχης.

» 'Εδώσατε σήμερον 12ωρον σκληρὰν μάχην κατὰ τῶν κομμουνιστῶν. 'Επο-
» λεμήσατε μὲ ἡρωϊσμὸν καὶ αὐταπάρνησιν. 'Εφανήκατε ἀντάξιοι τῶν προσδοκιῶν
» τῆς Πατρίδος.

» Διατηρῶ τὴν ἀνάμνησιν ὅτι εἰς τὴν μάχην τῆς 6ης Δεκεμβρίου 1944 ἡ Βασι-
» λικὴ Χωροφυλακὴ ἔδειξε μαχητικότητα πολὺ καλυτέραν καὶ αὐτοῦ τοῦ πεζικοῦ
» εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκω.

» Σᾶς συγχαίρω καὶ σᾶς εὐχαριστῶ ».

Παραλείπομεν τὴν εἰς ὡρισμένας λεπτομερείας τοῦ ἀγῶνος ἀναφορὰν ἡμῶν, καθ' ὅσον ἐν τῷ παραρτήματι καὶ ὑπ' αὐξ. ἀριθμ. 86 παραθέτομεν ἐν ἀντιγράφῳ χρονολογικὰς περιλήψεις ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ 'Αρχηγείου Χωροφυλακῆς (31). Συμπληροῦντες ἐνταῦθα ἄλλα τινα οὐσιώδη στοιχεῖα, παραλειπόμενα τῆς ἀνωτέρω ἐκθέσεως, ἀναφερόμεθα ἀκόμη καὶ εἰς τὰ ἑξῆς.

Τὸ Σύνταγμα εἶχε συστήσει ὁμάδα πληροφοριῶν ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Δρούγκαν 'Αθανάσιον, ἥτις ὁμὰς προσέφερεν ὑψίστης σπουδαιότητος ὑπηρεσίας συνεχῶς προκινδυνεύουσα. 'Ο Σαμουὴλ ὁμιλεῖ καὶ περὶ τῶν ὑπηρεσιῶν μιᾶς κυρίας Α. Μ. ἡμεῖς καθηκόντως συμπληροῦμεν τὴν ὁμάδαν καὶ διὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Καλλιρρόης Καντάρη, ἥτις ὑπὸ τὴν περιβολὴν τοῦ 'Ερυθροῦ Σταυροῦ ἐκυκλοφόρει εἰς τὰς ἐχθρικὰς γραμμὰς καὶ ἐκόμιζε σπουδαίας πληροφορίας.

'Ο Σαμουὴλ ἀναφέρει ὅτι ὁ διάτρητος Μοίραρχος Παπαδόδημας ἐβρυχᾶτο : «ξεσκεπᾶστε με!... γιατὶ δὲν θέλω νὰ νομίσουν οἱ ἄτιμοι πῶς μᾶς σκοτώνουν!... 'Εμεῖς δὲν πεθαίνουμε!!....».

'Επιπροστιθέμεθα καὶ τ' ἀκόλουθα κατ' ἀφήγησιν ἡμῖν τοῦ ἐ.ἀ. 'Υποστρατή-

---

(31) Λεπτομερείας μετὰ ἰδιαιτέρων πατριωτικῶν ἐξάρσεων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μεγαλειώδους 10ημέρου ἀντιστάσεως τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς Μακρυγιάννη βλέπε ἐν Γ. Σαμουὴλ «Ἡ ἐποποιία τοῦ Μακρυγιάννη» σελ. 50 - 100 κ.ἑ. 'Ο συγγραφεὺς μετὰ τῶν λίαν ἐνδιαφερόντων στιγμιοτύπων παρέχει καὶ λεπτομερείας διὰ τὴν ἀτομικὴν δρᾶσιν πολλῶν ἐκ τῶν 'Αξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν, παραθέτει πίνακας φονευθέντων, ἐκτελεσθέντων καὶ ὀνομαστικοὺς τῆς δυνάμεως. Πρόκειται περὶ μιᾶς λίαν χρησίμου συμβολῆς εἰς τὴν 'Ιστορίαν.

γου Δρούγκα 'Αθαν. Καθὼς εὑρίσκετο εἰς τὸ πρόχειρον 'Ιατρεῖον βαρέως τραυματίας ὁ Παπαδόδημας τὸν ἐπεσκέφθη καὶ ὁ Δρούγκας. 'Ανοίξας πρὸς στιγμὴν τοὺς ὀφθαλμούς του ὁ Παπαδόδημας ἐξήγαγεν ἐκ τινος θυλακίου μίαν χρυσὴν λίραν τὴν ὁποίαν ἐνεχείρησεν εἰς τὸν Δρούγκαν διὰ νὰ τὴν παραδώση εἰς τὴν σύζυγον Παπαδόδημα. 'Ο Δρούγκας παρατείνας τὴν παραμονὴν του ἐθώπευε διὰ τῶν χειρῶν του τὸν πάσχοντα Παπαδόδημαν ὁπότε εἰς μίαν στιγμὴν ὁ Παπαδόδημας ἀπωθήσας τὴν χεῖρα τοῦ Δρούγκα παρετήρησε «φύγε, ἄφησε ἐμένα καὶ πήγαινε στὸ καθῆκον!!»

Τοιούτου εἴδους ἐξάρσεις δὲν ἀπαντῶνται εὐκόλως μεταξὺ συναδέλφων καὶ φίλων ἀπὸ μελοθανάτους τραυματίας, καὶ δὲν ἐπρόκειτο περὶ παραληρήματος ἀλλὰ περὶ ἐνσυνειδήτων καὶ ἀπολύτως ἠλεγμένων ὑπὸ τῆς λογικῆς ἐκδηλώσεων, διότι τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὡς 'Αξιωματικὸς ὁ Παπαδόδημας. 'Αλλά, χωροῦντες καὶ ἔτι περαιτέρω, πρέπει νὰ ἀναφερθῶμεν εἰς τὴν καθολικὴν ἐθνικὴν ἔξαρσιν, ἐκτάσεως καὶ μορφῆς παραληρήματος, παρ' ἧς διεκατείχετο καὶ διεπνέετο τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν δυνάμεων τῆς Χωροφυλακῆς. Οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς δὲν ὑπῆρξαν στρατιῶται ἐκτελοῦντες τὸ καθῆκον, πειθαρχοῦντες εἰς τοὺς νόμους καὶ τὰ κελεύσματα, ἀλλ' ὑπῆρξαν αὐτοὶ οὗτοι οἱ αἰώνιοι Ἕλληνες, οἱ γράφοντες τὴν ἱστορίαν τοῦ 'Ελληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ. Οἱ χωροφύλακες δὲν ἐπολέμουν διότι διετάσσοντο ἢ διότι εὑρίσκοντο ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν διατασσόντων πόλεμον 'Αξιωματικῶν, ἀλλὰ διότι ἐπίστευον ἀκραδάντως, ἐπίστευον ἐκ μακρᾶς πλέον πείρας περὶ τῆς κομμουνιστικῆς θηριωδίας καὶ πολιτείας, ἐπίστευον ὅτι ἐμάχοντο διὰ τὴν ἀκεραιότητα τῆς πατρίδος των, ἐπίστευον ὅτι ὑπὸ τὴν μάσκαν τῶν ἀπατηλῶν συνθημάτων τῆς κομμουνιστικῆς θεωρίας εὑρίσκοντο αἱ πανσλαβιστικαὶ ἐπιδιώξεις ἐκ τῶν ὁποίων ἐκινδύνευεν ἐκ θεμελίων ἡ 'Ελληνικὴ ἐθνότης καὶ ἐγνώριζον ὅτι ὅλα ὅσα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς διετυμπανίζοντο περὶ ἀντιστάσεως κ.λ.π. ἀπετέλουν μίαν μεγάλην ἀπάτην,

Στιγμιότυπον ἀπὸ τὴν «μάχην τοῦ Μακρυγιάννη». ('Η φωτογραφία ἐλήφθη ἐκ τοῦ πραγματικοῦ ὑπὸ τοῦ φωτογράφου Κουρμπέλη — ('Αρχεῖον 'Αρχηγείου Χωροφυλακῆς).

ἐνῶ εἰς τὴν οὐσίαν ἐπρόκειτο περὶ ἑνὸς ἀπὸ τριετίας κηρυχθέντος ὑπὸ τοῦ Κ.Κ.Ε. ταξικοῦ ἐμφυλίου πολέμου, ὑπὸ διάφορα προσχήματα. Ἀπὸ τοῦ 1942 ἤκουον καὶ ἐν συνεχείᾳ διεπίστωνον τὴν κακοήθειαν καὶ ἐγκληματικότητα τοῦ Κ.Κ.Ε. κατὰ τῶν ἀντιπάλων του καὶ εἶχον συγκεκριμένα καὶ ἀπτὰ παραδείγματα τῆς μετὰ τῶν Βουλγάρων, Σέρβων, Ἀλβανῶν καὶ ἄλλων ἐχθρῶν τῆς πατρίδος, πρόθυμον συνεργασίαν τοῦ Κ.Κ.Ε. κατὰ παντὸς διαφωνοῦντος Ἕλληνος. Ταῦτα βεβαίως δὲν ἀφοροῦν μόνον τοὺς μαχητὰς τοῦ Συντάγματος ἀλλὰ τὸ σύνολον τῆς δυνάμεως τῆς Χωροφυλακῆς, ὅπερ ἐξ ἴσου μὲ φανατισμόν, μὲ ἡρωϊσμὸν καὶ μὲ πνεῦμα αὐτοθυσίας ἐπολέμησεν, ἀνεξαρτήτως τῶν μερικῶν ἀποτελεσμάτων, ἅτινα δὲν ἐπισυνέβησαν εἰμὴ διότι εἶχον παραμεληθῆ ἀπὸ πάσης πλευρᾶς οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι καὶ ἰδία ἀπὸ πλευρᾶς ὀργανώσεως, ἐξοπλισμοῦ καὶ ἐπισιτισμοῦ, διότι εἶχον κλεισθῆ δίκην ποντικῶν εἰς οἰκήματα «παγίδας», τὴν προτεραίαν σχεδὸν τῆς ἐξεγέρσεως, σχεδὸν ἄοπλοι, μὲ ἐλάχιστα φυσίγγια, νήστεις καὶ ὑπὸ τὴν βαρυτάτην Πρωθυπουργικὴν καὶ κυβερνητικὴν κατηγορίαν περὶ «ἠθικῆς κρίσεως» καὶ ἀπειλὴν περὶ ἀφοπλισμοῦ, περὶ ἐπεκτάσεως τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ περὶ διαλύσεως τῆς Χωροφυλακῆς. Ἀλλὰ ἂς δώσωμεν τὸν λόγον εἰς ἕναν ἐγκύψαντα εἰς τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ψυχὴν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἱκανὸν νὰ διαγιγνώσκη παρατηρητήν, εἰς τὸν τότε Ἀντισυνταγματάρχην Πεζικοῦ Κωστόπουλον Κων., ὅστις ἐν τῇ ἀπὸ 12-12-1949, ἤτοι μετὰ πέντε ὁλόκληρα ἔτη, ἐκθέσει του (32) περὶ τῆς μάχης τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς (Μακρυγιάννη), τοῦ ὁποίου, ὡς προείπομεν ὑπῆρξεν διοικητὴς Ἀμύνης, γράφει :

«...Ἠθικὸν ἀμυνομένων ἄριστον. Ὅλοι γνωρίζουν τὶ θὰ πῆ ἐλασίτης ἀπὸ τὴν » καλή. Ὅλοι ἔχουν σφαγμένο κάποιον δικό τους. Ὅλοι πιστεύουν γιατὶ πολεμοῦν. » Ὅλοι ἔχουν ἐμπιστοσύνην ἀπόλυτον εἰς τὸν στρατιωτικὸν Δ)τὴν παλαίμαχον » πεζόν, ἀπὸ τὰς μάχας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς...... Ὅλοι, μέχρις ἑνὸς— » νίκη ἢ θάνατος..... αἴτια νίκης: πεσόντες καὶ ἐπιζῶντες » ἐνίκησαν διότι: α) ἠγωνίσθησαν ὡς μελοθάνατοι μὲ ἀπαράμιλλον ἀνδρείαν, » ἀποφασισμένοι νὰ πεθάνουν διὰ τὴν αἰωνίαν Ἑλλάδα, παρὰ νὰ ζήσουν σκλάβοι τοῦ » κομμουνισμοῦ. β) Ἠγωνίσθησαν διὰ τὸ Συνταγματικὸν πολίτευμα, ὅπου ὑπέρτα- » τος ἄρχων εἶναι ὁ Νόμος καὶ ὅπου ἡ πόρτα τοῦ Σταδίου εἶναι ἀνοικτὴ εἰς τὸ τά- » λαντον καὶ εἰς πάντα ἐργατικὸν καὶ ἔντιμον πολίτην. Ὅπου οἱ πολῖται εἶναι ὅλοι » ἴσοι. γ) Ἠγωνίσθησαν διὰ Βασιλευομένην Δημοκρατίαν ὅπου οἱ Βασιλεῖς γίνονται » Κόδροι, διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ λαοῦ των, δ) ἠγωνίσθησαν διὰ τὴν χριστιανικὴν » θρησκείαν, διότι ὅσοι πιστεύουν εἰς τὸν Σταυρόν, «ἐν τούτῳ Νίκα», πάντοτε νι- » κοῦν. ε) Ἠγωνίσθησαν διὰ τὴν Ἑλληνικὴν οἰκογένειαν, μὲ ὁραματισμὸν νὰ μὴ » βλέπουν κορασίδας πόρνας, ἐκφύλους καὶ νεανίας σφαγεῖς καὶ ἐκδορεῖς. στ) Ἠγω- » νίσθησαν διὰ τὴν προστασίαν τῆς ζωῆς τοῦ ἀτόμου, γιὰ νὰ μὴ ἐπιτρέψουν εἰς τὸν » καθένα ἀμόρφωτον συμμορίτην νὰ λέγη «εἶσαι προδότης σὲ δικάζω, σὲ καταδικά- » ζω, σὲ ἐκτελῶ». ζ) Ἠγωνίσθησαν διὰ νὰ μὴ προσβάλλουν τοὺς προγόνους των, » ποὺ ἔδωσαν τὴν ἐλευθερίαν στὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐθνικὸν ὕμνο τὸν καλλίτερον τοῦ » κόσμου. η) Ἠγωνίσθησαν καὶ ἐνίκησαν, διότι εἶχον μαζὶ των ἀήττητον παράγοντα » ποὺ λέγεται «ἠθικόν», ἐγνώριζον γιὰ ποῖα ἰδανικὰ πολεμοῦν καὶ ἐπίστευον εἰς

(32) Γ.Ε.Σ. Δ/νσις Ἱστορίας Στρατοῦ Φάκελλος 805/Ε.

» τὰ ἰδανικὰ αὐτά. Ἡ πίστις μετακινεῖ ὄρη. θ) Ἠγωνίσθησαν καὶ ἔσωσαν τὰς
» Ἀθήνας καὶ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν γενικὴν σφαγήν.

« Ἔζησα μαζί των εἰς τὰς στιγμὰς τῆς αὐτοθυσίας των γιὰ τὴν εὐτυχία τῆς
» Πατρίδος. Ἐθαύμασα τὴν ἀνδρείαν των εἰς τὰς ὥρας τῆς μάχης. Ἡ Πατρὶς εἶναι
» ὑπερήφανος δι' αὐτούς, ὁ Λαὸς τοὺς εὐγνωμονεῖ .

» Οἱ λαβωματιὲς τῶν κτιρίων τοῦ Μακρυγιάννη ἀπὸ τὶς ἐχθρικὲς ὀβίδες θὰ
» μείνουν διὰ μέσου τῶν αἰώνων τὰ πλέον τιμητικὰ παράσημα τῶν πεσόντων.».
» Ἀθάνατο Μακρυγιάννη !
» Φωτίζεις σήμερα τοὺς ζῶντας. Κάποτε, ὅταν θὰ στηθῇ τὸ μνημεῖον τῶν πε-
« σόντων, θὰ διαβάζῃ ὁ διαβάτης:

« Δεῦτε Λάβετε Φῶς »

Εἰς τὸν αὐτὸν φάκελλον τῆς Δ.Ι.Σ. εὕρηται καὶ νεωτέρα, ἀπὸ 29-10-1952, ἔκθεσις—περὶ τῆς μάχης τοῦ Μακρυγιάννη—τούτου, ἐν τῇ ὁποίᾳ οὗτος ἀναιρεῖ, ἔν τινι μέτρῳ, τὴν προηγουμένην τοιαύτην.

Προλογίζων τὴν νεωτέραν ταύτην ἔκεθσίν του, αἰτιολογεῖ τὴν ὑποβολὴν ταύτης εἰς ἐπιδειχθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ ὑπερμετρον μετριοφροσύνην, κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς πρώτης ἐκθέσεως καὶ χάριν τῆς ὑστεροφημίας του πλέον, ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐκθέσει, φθάνει εἰς ὑπέρμετρον ἐγωϊσμόν, χωρὶς ὅμως νὰ ἀλλάζῃ τὰς περὶ ἀνδρείας καὶ ἠθικοῦ τῶν μαχομένων ἀπόψεις του.

Κατὰ τὴν μάχην τοῦ Μακρυγιάννη, τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς, τότε καὶ μετέπειτα, ἀνεγνώρισε καὶ ἀναγνωρίζει τὴν ἀναμφισβήτητον συμβολὴν τοῦ Κωστοπούλου καὶ τῶν ὑπολοίπων 12 Ἀξιωματικῶν τοῦ στρατεύματος, ἄνευ τῶν τεχνικῶν καὶ τακτικῶν γνώσεων τῶν ὁποίων ἀσφαλῶς αἱ ἀπώλειαι θὰ ἦσαν πολὺ βαρύτεραι.

Ἐν τῇ ἀπὸ 15-9-1948 ἐκθέσει ἐξαγομένου ὁ τότε Α' ἐπιθεωρητὴς Χωροφυλακῆς Συνταγματάρχης Παπαγεωργίου Δημ. κετέληξεν περὶ τοῦ Κωστοπούλου «. . . Ἐν ἑνὶ λόγῳ ὁ Ἀντισυνταγματάρχης Κωστόπουλος κατὰ τὰς μάχας τοῦ Σώ-
» ματος Χωροφυλακῆς ὑπῆρξεν ἡ ψυχὴ τοῦ Συντάγματος πρὸς δὲ ὁ ἰθύνων νοῦς
» καὶ ἐμψυχωτὴς τῶν μαχομένων ἀνδρῶν πρὸς τοὺς ὁποίους ἐξέδιδε τὰς ἐνδεικνυο-
» μένας κατὰ τὰς μάχας διαταγὰς καὶ ὁδηγίας, τὰ προσόντα του δὲ ταῦτα καὶ ὁ
» κατὰ τὰς μάχας ἐπιδειχθεὶς ἡρωϊσμός του ἐνεψύχωνε τοὺς μαχητὰς τοῦ Συντάγ-
» ματος». Ὁ δὲ Ἀχηγὸς Χωρ/κῆς, Ἀντιστράτηγος Κων. Μιχαλόπουλος, ὑποβάλλων τὸ πόρισμα τοῦτο μετὰ τῆς σχηματισθείσης δικογραφίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ- 8)16)18 ἀπὸ 27-9-1948 πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν ἀναφορᾶς, ἔγραφεν μεταξὺ τῶν ἄλλων «ὁ περὶ οὗ πρόκειται Ἀντ)ρχης ὁ ὁποῖος ὑπηρξεν ὁ ὀργανωτής,
» ἐμψυχωτὴς καὶ ὁ διευθύνων στρατιωτικὸς νοῦς τὰς ἐναντίον τῶν Ἐλασιτῶν ἐπι-
» χειρήσεις τοῦ Συν)τος Χωροφυλακῆς Μακρυγιάννη, θὰ ἔπρεπε νὰ τύχῃ τῆς
» ἀνωτέρας τῶν ἠθικῶν ἀμοιβῶν, ἤτοι προαγωγῆς ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ. . . . διότι ὑπε-
»ρόχως ἔδρασε καὶ διεκρίθη. . . . . .».

Ταῦτα μὲν ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἰδεολογικὸν περιεχόμενον τῶν ἀγωνισθέντων καὶ πεσόντων ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὸν Δεκέμβριον 1944, διὰ τὸ ὁποῖον ἐπανερχόμενοι τονίζομεν ὅτι οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι δὲν ἐπολέμησαν ἐκτελοῦντες διαταγὰς μιᾶς Κυβερνήσεως, ἥτις τοὺς εἶχεν ἐξυβρίσει, εἶχεν ἀδικήσει, εἶχεν ἐπιχειρήση νὰ προσβάλῃ διὰ τοῦ ἀφοπλισμοῦ καὶ εἶχεν ἐξαγγείλῃ τὴν διάλυσιν τοῦ Σώματος εἰς τὸ ὁποῖον ἀνῆκον, ἀλλὰ ὑπείκοντες εἰς τὴν φωνὴν μιᾶς ἀνωτέρας καὶ ὡραιοτέρας

ἐννοίας, ὡς τὴν προσδιώρισεν ὁ μελλοθάνατος Σωκράτης πρὸς τὸν Κρίτωνα.

Ἔπεσαν καὶ ἐπολέμησαν ὄχι «τοῖς κείνων ρήμασι πειθόμενοι», ἀλλὰ πονοῦντες καὶ ὑπείκοντες εἰς τὴν «χαλεπαίνουσαν Πατρίδα».

Ἡ ἔκθεσις τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς ὁμιλεῖ περὶ 22 ἐν συνόλῳ φονευθέντων κατὰ τὰς μάχας τοῦ Συντάγματος καὶ φαίνεται ὅτι δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸςτὴν πραγματικότητα ὁ ἀριθμὸς οὗτος, πρᾶγμα ὅπερ παρατηρεῖται καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὑπηρεσιῶν.(33)

Ἀλλὰ καὶ ὁ Σαμουήλ, δίδων ὡς ἀριθμὸν νεκρῶν τοῦ Συν)τος 5 Ἀξ]κοὺς Χωροφυλακῆς 1 ἀνθ]γὸν πεζικοῦ, 33 ὁπλίτας καὶ ἕναν Ἄγγλον ἀγνώστων στοιχείων, ὑποπίπτει εἰς ἀνακριβείας. Περιλαμβάνει πρῶτον τῇ τάξει τῶν νεκρῶν τοῦ Συντάγματος τὸν Μοίραρχον Νιαρχάκον Παναγιώτην, ἀλλ' οὗτος ἐφονεύθη κατὰ τὰς ἐκκαθαριστικὰς ἐπιχειρήσεις τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς τῆς 21-12-1944 (34). Ἐκ τῆς μελέτης τοῦ κειμένου Σαμουὴλ προκύπτουν τ' ἀκόλουθα : Σελὶς 70 ἀναφέρεται ὅτι κατὰ τὴν μάχην τῆς 6-12-1944 οἱ νεκροὶ ἀνῆλθον εἰς 14, (4ἐνωμ., 1 ὑπεν. καὶ 9 χωρ]κες) συμφωνούσης καὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Ἀρχηγείου, εἰς τὸν ἐν σελίδι 165 παρατιθέμενον πίνακα ὑπὸ τοῦ Σαμουὴλ οἱ νεκροὶ κατανέμονται ὡς ἀκολούθως 1 Ἀνθυπολογαγὸς πεζικοῦ 6 ἐνωματάρχαι, 6 ὑπεν)ρχαι καὶ 1 χωροφύλαξ, διαφωνεῖ τοὐτ' ἔστιν μὲ τὸν ἑαυτόν του ὁ συγγραφεύς. Σελὶς 87 ἀναφέρει 4 νεκροὺς κατὰ τὴν μάχην τῆς 10 Δεκεμβρίου καὶ συμφωνεῖ εἰς τοῦτο καὶ ἡ ἔκθεσις τοῦ Ἀρχηγείου, δὲν συμφωνεῖ ὅμως καὶ πάλιν ὁ ὀνοματτικὸς πίναξ τοῦ βιβλίου Σαμουήλ, εἰς ὃν εὕρηνται καταχωρημένοι 5 νεκροὶ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10 Δ/μβρίου. Σελ. 90 γράφει ὁ Σαμουήλ:«Ἀπώλειαι νεκροὶ 12 ἐξ ὧν Ἀξ/κοὶ 7, ὁπλῖται 4 καὶ εἷς Ἄγγλος στρατιώτης» καὶ χαρακτηρίζει τὴν ἐγγραφὴν ταύτην ὡς ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ σημειωματαρίου τοῦ κατὰ τὴν μάχην. Ἐν τῷ πατατιθεμένῳ ἐν σελίδι 165 ὀνομαστικῷ πίνακι ἀναφέρεται μόνον εἷς Ἀξ/κός, φονευθεὶς τὴν 12 Δεκεμβρίου καὶ ἐναπομένει καὶ ἕνας ἄλλος ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17-12-1944, κατὰ συνέπειαν δὲν ὑπάρχουν Ἀξ/κοὶ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ μεγάλου καὶ ἀνυποστάτου τούτου ἀριθμοῦ τῶν 7 νεκρῶν Ἀξιωματικῶν κατὰ τὴν μάχην τῆς νυκτὸς τῆς 11-12 Δ/βρίου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 4 ὁπλιτῶν ἔσφαλλεν ὁ Σαμουήλ, διότι ἐν τῷ πίνακι του, μόνον δύο ὁπλῖται φέρονται νεκροὶ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11-12 Δ/βρίου, 1 Χωρ/λαξ καὶ ὁ Ἄγγλος στρατιώτης. Ὅλαι αὐταὶ αἱ ἀντιφάσεις καὶ αἱ διαφοραὶ ὀφείλονται εἰς τὴν ἔλλειψιν συστήματος, εἰς τὴν μὴ τήρησιν δηλαδὴ ἑνὸς ἐπισήμου ἡμερολογίου ἢ ἑνὸς βιβλίου Ἡμερησίων Διαταγῶν κανονικῶς ἐνημερουμένου, καὶ δὲν ὑπάρχει οὐδεμία δικαιολογία πρὸς τοῦτο, διότι καὶ τὰ μέσα ὑπῆρχον καὶ ὁ χρόνος, προϋποθέσεις αἵτινες δὲν ἀπαντῶνται εἰς μονάδας ἐν ἐκστρατείᾳ. Ὑπῆρχον τόσοι Ἀξιωματικοί, ὥστε παρ' ὀλίγον νὰ διορισθῶσιν ὡς φυλακιάρχαι ταγματάρχαι. Ἀκριβῶς διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον θεωροῦμεν ἐπαναγκες νὰ δώσωμεν λεπτομερῆ, κατὰ βαθμούς, πίνακα τῆς εἰς Ἀξ/κοὺς δυνάμεως τοῦ Συν/τος. Συνταγματάρχαι 1, Ἀντισυνταγματάρχαι 2,

---

(33) Ὁ Γιαννικόπουλος ἐν τῇ ἐκθέσει δίδει τὰς ἀπωλείας τῆς Σχολῆς εἰς 4 Ἀξιωματικούς, 1 Ἀνθ/στήν, 8 ὑπενωμοτάρχας καὶ 13 χωροφύλακας ἤτοι ἐν ὅλῳ 26 μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν κρατουμένων καὶ Ἐδεσιτῶν, ἡ ἔκθεσις τοῦ Ἀρχηγείου σφάλλουσα, δίδει ὡς νεκροὺς 6 Ἀξιωματικοὺς καὶ 15 ὁπλίτας, ἤ τοι πέντε ἐπ' ἔλαττον.

(34) Ὅρα Ὁμιλίαν Ἔκθεσιν Γιαννικοπούλου ἐν Παρ/τι Χ. ὑπ' αὔξ. ἀριθ. 85.

Ταγματάρχαι 10, Μοίραρχοι 26, Ὑπομοίραρχοι 3, Ἀνθυπομοίραρχοι 25 καὶ Ἀνθ/σταὶ 22. Δυστυχῶς πολλοὶ παράγοντες ἔπταισαν εἰς τοῦτο, ἀλλὰ δὲν ἀπέλιπεν καὶ ἡ προχειρότης καὶ ἡ ἔλλειψις συστήματος, ἐξ ὧν πάσχουν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Χωροφυλακῆς. Εἶναι πρωτοφανὴς καὶ ἀπαράδεκτος ἡ τοσαύτη καὶτοιαύτη ἀντίφασις ὑπευθύνων, δεδομένου ὅτι καὶ ὁ Σαμουὴλ ἐν προκειμένῳ ὑπευθύνως ἔγραψεν ὡς Διοικητὴς τοῦ Συντάγματος κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν μαχῶν καὶ ὡς Ἀντιστράτηγος - Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ βιβλίου.

Ἡ ἔκθεσις τοῦ Ἀρχηγείου εὑρίσκεται πλησίον τῆς πραγματικότητος, ἐνῷ ὁ Σαμουὴλ εἰς τὸν πίνακα τῶν φονευθέντων περιέλαβεν καὶ φονευθέντας ἀλλαχοῦ, εἰς ἄλλας μάχας. Ἐπίσης ἡ ἔκθεσις τοῦ Ἀρχηγείου εἶναι συνεπεστέρα πρὸς τὴν πραγματικότητα ἀναφέρουσα ὡς ἐξαφανισθέντας τῶν μαχῶν τοῦ Συντάγματος ἐν τῇ περιοχῇ Μακρυγιάννη 5 Ἀξιωματικοὺς καὶ 35 ὁπλίτας, ἐνῷ ὁ Σαμουὴλ ἐν σελίδεσι 166 - 168 παραθέτει ὀνομαστικὸν πίνακα ἑκατὸν εἴκοσι (120) συλληφθέντων καὶ ἐκτελεσθέντων. Ἡ τοιαύτη μεγάλη διαφορὰ ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Σαμουὴλ συνμπεριέλαβεν καὶ πάλιν τόσον τοὺς φονευθέντας ὅσον καὶ τοὺς ἐκτελεσθέντας ὅλων τῶν φρουρῶν, αἵτινες ἀνῆκον εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Συντάγματος, ὡς φυλακῶν ὁδοῦ Βουλιαγμένης κ.λ.π.

Ὡς διαπιστοῦται καὶ ἐκ τῶν παρατιθεμένων ἐν τῷ παραρτήματι περιλήψεων περὶ τῶν μαχῶν τοῦ Συντάγματος Χωρ/κῆς αἱ μάχαι τῆς 10 καὶ 11 - 12 Δεκεμβρίου ὑπῆρξαν αἱ σφοδρότεραι καὶ αἱ πλέον σκληραὶ ἀπὸ πάσης πλευρᾶς καὶ ἀπόψεως. Οἱ ἐπιτιθέμενοι Κομμουνισταὶ τὰ πάντα ἐχρησιμοποίησαν, τὰ ὅπλα, τὸ πυροβολικόν, τὸν δυναμίτην, τὴν βενζίνην, τὴν ἀπάτην, τὴν πρόκλησιν, τὸν δόλον, τὰ ἀνήλικα παιδιὰ καὶ τὰς γραίας γυναίκας καὶ πᾶν ἄλλο ἀνέντιμον μέσον ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως παρασύρουν, πτοήσουν, ἐξαπατήσουν, ἐκβιάσουν, αἰφνιδιάσουν ἢ καταβάλουν κ.λ.π. τοὺς ἀμυνομένους.

Διὰ τῶν χωνίων ὑπὸ μορφὴν τηλεβόα παρώτρυναν τοὺς Χωρ/κας νὰ φονεύσωσι τοὺς Ἀξ/κούς των, νὰ πετάξωσι τὰ ὅπλα των καὶ σπεύσωσιν εἰς τὰ τάξεις των, ὑποσχόμενοι πλήρη συμπαράστασιν, ἄλλως ἠπείλουν σφαγήν. Πολλάκις ἐκ τῶν τοιούτων Κομμουνιστικῶν τεχνασμάτων προεκλήθη ἀνησυχία εἰς τοὺς ἐν μεγίστῃ ἀδημονίᾳ εὑρισκομένους περιοίκους, γενομένου πιστευτοῦ πρὸς στιγμήν, ὅτι ὑπέκυψεν τὸ Σύνταγμα. Οἱ γενναῖοι ὑπερασπισταὶ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων δὲν παρέλειψαν καὶ κατὰ τὴν κρίσιμον ἐκείνην στιγμὴν τοῦ ἐξαπολυθέντος Ἀρμαγεδόνος τὸ κοινωνικὸν των καθῆκον καὶ κατασκευάσαντες ἐκ τῶν ἐνόντων τηλεβόαν ἐπεφόρτισαν τὸν Μοίραρχον Δρούγκαν καὶ τὸν ἰδιώτην Παπαδόπουλον, ὅπως διὰ τῆς φωνῆς των διαβεβαιώσωσι τοὺς περιοίκους ὅτι «ἡ Ἑλλάδα ποτὲ δὲν πεθαίνει». Ἀπὸ τῆς ταράτσας τοῦ οἰκήματος ὁ Δρούγκας διὰ τοῦ Παπαδοπούλου (ἀδελφοῦ ὑπομοιράρχου) διεκήρυσσε : «Προσοχή! Προσοχή! Ἐδῶ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς Μακρυγιάννη. Μὴ πιστεύετε εἰς τὰ χωνιὰ τῶν ἐλασιτῶν. Τὸ Σύνταγμα ἀνθίσταται γενναίως καὶ θὰ παραμείνῃ ἀπόρθητον. Εἴμεθα τρεῖς χιλιάδες Ἕλληνες (35) ἀποφασισμένοι νὰ πέσωμεν μέχρις ἑνὸς διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος. Ἐλασῖται, κομμουνισταί, ἀναρχικοί, ἂν πλησιάσητε θὰ πεθάνητε».

---

(35) Ἀπολύτως εἰκονικὸς ἀριθμός. Βλέπε Γ. Σαμουὴλ σελὶς 65. Ταῦτα πάντα ἐπεβεβαιώθησαν ἡμῖν ὑπὸ τοῦ ἤδη ἐν ἀποστρατείᾳ Ὑποστρατήγου Δρούγκα Ἀθαν.

Οἱ περίοικοι παρεσύρθησαν εἰς χειροκροτήματα καὶ ζητωκραυγάς. Οἱ ἐπιτιθέμενοι ἐλύσσων. Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς σκληροτέρας τῶν μαχῶν κατὰ τὴν 10-12-1944 ὁ Δ/ντὴς τῆς 'Αμύνης ἐξέδωκε τὴν ἀκόλουθον Ἡμερησίαν Διαταγήν.

'Αριθμ. Πρωτ. 1/1/68 Η. Δ. 10-12-1944 ὥρα 11,30

'Αξιωματικοί. Ὑπαξιωματικοὶ καὶ Χωροφύλακες, σᾶς συγχαίρω, διὰ τὴν ἀπαράμιλλον ἀτομικήν σας ἀνδρεία. 'Εσώσατε τὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος μας μὲ τὴν μάχην τῆς 6 Δεκεμβρίου. Διὰ τῆς σημερινῆς μάχης εἶσθε Σωτῆρες τῆς Πατρίδος μας διὰ μίαν ἀκόμη φοράν».

Κων. Κωστόπουλος 'Αντισυνταγματάρχης

Κατὰ τὰς τόσον σκληρὰς μάχας τοῦ Συντάγματος ὑπῆρξαν ἡρωϊσμοί, πράξεις διακεκριμένης αὐτοθυσίας καὶ ὑπερτάτης ἐξάρσεως, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπεσημάναμεν τὰ ἀφορῶντα τὸν Μοίραρχον Παπαδόμηδαν καὶ τοὺς ἐπὶ τῆς ταράτσας τοῦ Διοικητηρίου θυσιασθέντας ἐνωμοτάρχην 'Αλεβῖζον καὶ ἄλλους ὁπλίτας.

Μεταξὺ τῶν πολλῶν ἡρώων τοὺς ὁποίους παρουσίασεν ὁ ἀγὼν ἀντιστάσεως κατὰ τῆς Δεκεμβριανῆς κομμουνιστικῆς ἐπιβουλῆς, ἡ Χωροφυλακὴ εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς καὶ εἰς ὅλα τὰ σημεῖα ἔδωκε τὸν μεγαλύτερον ἀριθμόν, καὶ τὰ κυριώτερα τετράγωνα τῆς πρωτευούσης ἐποτίσθησαν μὲ τὸ εὐγενὲς αἷμα τῶν τέκνων τῆς Χωροφυλακῆς. Βεβαίως ἡ διάρκεια τοῦ ἀγῶνος καὶ ἡ ἐναλλαγὴ τῶν διαφόρων φάσεων καὶ δοκιμασιῶν σφυρηλατεῖ καὶ προβάλλει σαφεστέρας τὰς ἡρωϊκὰς φυσιογνωμίας καὶ πράξεις αὐτοθυσίας αὐτῶν, παράγων ὅστις συνέτρεξεν ἰδιαιτέρως διὰ τὰς δυνάμεις τοῦ Συντάγματος καὶ τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς, εἰδικώτερον ὅμως αἱ δυνάμεις τοῦ Συντάγματος, εὑρέθησαν ὑπὸ ὅλως εἰδικὰς συνθήκας, ἄνευ συμπαραστάσεως ἄλλων τμημάτων καὶ ἐν μέσῳ δεσποζουσῶν πολυκατοικιῶν, καὶ κατὰ συνέπειαν, ὅσον ἡ ἀπειλὴ ὑπῆρξεν καταθλιπτικωτέρα καὶ ἐπιβλητική, τόσον ἡρωϊκωτέρα καὶ ἐναργεστέρα ὑπῆρξεν ἡ ἐκδήλωσις τῆς διακεκριμένης αὐτοθυσίας.

Οὕτω ἀπεδόθησαν μεγαλύτεραι τιμαὶ εἰς τὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς ἐν τῷ συνόλῳ του, ὅπως καὶ εἰς τοὺς κριθέντας ὡς διακριθέντας ἐπὶ ἡρωϊκαῖς πράξεσι 'Αξιωματικοὺς τῆς δυνάμεως τούτου, μὲ ἀποτέλεσμα, κατὰ γενικὴν ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς τῶν ἄλλων ὑπηρεσιῶν, νὰ προαχθῶσιν ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμὸν 11 ἐκ τῶν 26 Μοιράρχων 1 ἐκ τῶν 3 Ὑπομοιράρχων καὶ 13 ἐκ τῶν 25 'Ανθυπομοιράρχων διὰ τοῦ Β.Δ. τῆς 15-1-1949. 'Επειδὴ ἡ πρᾶξις τῆς προαγωγῆς ἠκυρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 1184 τῆς 23-6-1950 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου 'Επικρατείας, ἡ ὑπόθεσις παρεπέμφθη ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὸν νόμον 36/1946 Συμβουλίου. Τὸ Συμβούλιον τοῦτο, ἀποτελούμενον ἐκ τῶν Ὑποστρατήγων Χαριλάου Παπαδημητρίου, ὑπαρχηγοῦ Χωρ/κῆς Παπαγεωργίου Δημ., Γενικοῦ Δ/ντοῦ Χωροφυλακῆς Ὑπουργείου 'Εσωτερικῶν καὶ Μπαϊλάκη 'Ιωάν. Α' 'Επιθεωρητοῦ Χωρ/κῆς, συνελθὸν εἰς τρεῖς ἀλλεπαλλήλους συνεδριάσεις, κατὰ τὰς 26 καὶ 30 Μαρτίου καὶ 2 'Απριλίου 1951, συνέταξε τὸ ὑπ' ἀριθμ. 1806/1461 Πρακτικόν, δι' οὗ συνεφώνησε μὲ τὴν γενομένην προαγωγὴν τῶν ὡς εἴρηται 'Αξ/κῶν ὑπὸ τὸ ἑξῆς σκεπτικὸν «Λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὴν ἐκ τῶν προανακρίσεων τούτων προκύπτουσαν δρᾶσιν ἑκάστου καὶ τὴν συμβολήν του εἰς τὴν ἀπόκρουσιν τῶν ἐπιτεθέντων ἐνόπλων στασιατῶν, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ τεραστίας ἐθνικῆς σημασίας ἀποτέλεσμα ὅπερ

προέκυψεν ἐκ τῆς ἡρωϊκῆς ἀμύνης τοῦ Συντάγματος Χωρ/κῆς Μακρυγιάννη καὶ τῆς ὁποίας ἀμύνης οἱ ἐν λόγῳ Ἀξιωματικοὶ ὑπῆρξαν πρωταγωνισταί, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ὑπὸ κρίσιν Ἀξιωματικοὶ κατέχουν ἀπὸ διετίας τὸν βαθμόν, ὃν ἐπ' ἀνδραγαθία ἀπέκτησαν...» (36).

Οὕτω ἐπεκυρώθη τελικῶς ἡ ἐπ' ἐνδραγαθίᾳ προαγωγὴ τῶν Μοιράρχων: Δημακοπούλου Διον., Κρέτσα Κων., Κοντάκου, Δημ., Μαλτέζου Παν., Μανάρα Λουκᾶ, Παρίση Νικ., Τσιμίδη Δημ., Δρούγκα Ἀθαν., Δημακοπούλου Γεωργ., Μπίνιαρη Κοσμᾶ, Τασοπούλου Σπυρ., Ὑπομοιράρχων: Βερναδέσκη Δημ. καὶ Ἀνθυπομοιράρχων Γεωργακοπούλου Σπυρ., Καλατζῆ Σπυρ., Κοντολέφα Γεωργ., Μοῦκα Παν., Τσιτούρη Γεωργ., Χαριτάκη Ἐμμ., Ψημάρη Ἀντ., Σακκᾶ Βλαδ., Καραστάθη Γεωργ., Παύλου Σπύρ., Φραγκούλη Κων., Φούρλαρη Ἀργ., καὶ Δημητρακοπούλου Δημ., ὡς ἐξόχως ἀνδραγαθησάντων καὶ ἐκτεθέντων εἰς ἄμεσον καὶ προφανῆ κίνδυνον ζωῆς. (37)

Εἰς μέγαν ἀριθμὸν Ἀξ/κῶν καὶ ὁπλιτῶν ἀπενεμήθησαν ἄλλαι κατώτεραι ἠθικαὶ ἀμοιβαί, ὡς συνέβη καὶ διὰ τοὺς μαχητὰς τῶν ἄλλων ὑπηρεσιῶν Χωρ/κῆς.

Η ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ ΚΑΙ ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΗΣ

Ἡ Χωροφυλακὴ δὲν διεκρίθη ἀνὰ τὰς δεκαετηρίδας διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῶν ἀγώνων της καὶ οἱονεὶ ἔπαιζε τὸν ρόλον θεραπαινίδος ὅλων τῶν ἄλλων δημοσίων ὑπηρεσιῶν καὶ ὀργανισμῶν καὶ κατὰ μίαν ἀπαράδεκτον τακτικὴν ἐδέχετο τὴν κηδεμονίαν καὶ τὰς ἐπιτιμήσεις πάντων σχεδόν.

Τοῦ μέτρου τούτου ὑπῆρξαν ἀρκεταὶ ἀπὸ τῆς συστάσεως της ἀναλαμπαὶ καὶ ἐξάρσεις καὶ χωρὶς νὰ ὑπολογίζεται ἡ περίοδος τοῦ Ὄθωνος, καθ' ἣν τὸ Σῶμα ἔγραψεν ὑπερόχους σελίδας ἔναντι ὅλων τῶν κακοδαιμονιῶν, πρέπει πάντοτε νὰ ἐνθυμούμεθα τὰς Ἠπειροθεσσαλικὰς ἐπαναστάσεις, τὸν πόλεμον 1897 διὰ νὰ ἔλθωμεν εἰς τὴν περίοδον Τρουπάκη - Ζυμβρακάκη καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ 1936 προσπάθειαν διὰ τῶν Δροσοπούλου, Μιχαλοπούλου καὶ Ζήρου.

Ἤδη προέκειτο ὁ ἀγών, κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ Χωροφυλακὴ ἐδίδαξεν εἰς ὅλους πόθεν ἄρχεται καὶ εἰς ποῖον σημεῖον λήγει τὸ πρὸς τὴν Πατρίδα καθῆκον, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐχθροὶ καὶ τιμηταὶ ἐκονιορτοποιήθησαν καὶ ἀπεγοητεύθησαν καὶ ἐναπέμεινεν ὀρθία μόνον ἡ πρὸς τὰ ἐθνικὰ ἰδανικὰ αὐστηρῶς προσηλωμένη Ἑλληνικὴ Βασιλικὴ Χωροφυλακὴ μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς ΙΙΙ ὀρεινῆς Ταξιαρχίας τοὺς ὁποίους, ἐλαφρόνοες ἢ ἐμπαθεῖς τινὲς πολιτικοί, ἀπεκάλουν πραιτωριανοὺς καὶ κατὰ τὸν ὁποῖον μόνον ἡ ἀλυσσιδωτὴ καὶ γενναία σύμπραξις τῶν Ἄγγλων ἡρώων διέσωσε τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν εἰς τὸν Σλαβισμὸν ὑποδούλωσίν της.

Αὐτὸς λοιπὸν ὁ τόσον ἐνθοσωτήριος, ὁ τόσον λαμπρὸς καὶ σπουδαῖος καὶ ὑπὲρ ὅλων ἀγὼν τῆς Χωροφυλακῆς, παρ' ὀλίγον νὰ εἶχεν μείνει εἰς τὸ περιθώριον ὡς

---

(36) Ἡ δι' ἀραιώσεως ἐπισήμανσις ἀποτελεῖ ἡμετέραν διάκρισιν.

(37) Ἐκτὸς τούτων οἱ Ταγμ. Συμενελάκης καὶ Μοίρ. Παπαδόδημας βαρέως τραυματισθέντες ἐνετάχθησαν εἰς τὴν Πολεμικὴν Διαθεσιμότητα. Αἱ ἐν τῷ κειμένῳ προαγωγαὶ εἶχον προκαλέσει σφοδρὰς ἐναντιώσεις τῶν ὑπολοίπων Ἀξωματικῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὴν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας προσφυγήν.

ἀντικείμενον μόνον ἱστορικῶν ἐρευνῶν, ἐὰν ὡρισμένα πρόσωπα δὲν κατελάμβανον ἐπικαίρους θέσεις ἐν τῇ ἡγεσίᾳ.

Ὅλως ἰδιαιτέρως συνέβαλεν εἰς τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ ἀγῶνος τῆς Χωροφυλακῆς ὁ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν μαχῶν Διοικητὴς τοῦ Συν/τος Συνταγματάρχης Σαμουὴλ Γεώργ., ὅστις, τοποθετηθεὶς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν ὡς Γενικὸς Δ/ντὴς ἀπὸ τῶν μέσων 1947 καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀναλαβὼν τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Σώματος ἀπὸ τοῦ τέλους 1949 καὶ μέχρι τοῦ 1952, ἔπραξεν πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο διὰ τὴν ἔξαρσιν καὶ ἀξιοποίησιν τῆς Δεκεμβριανῆς ἀντιστάσεως τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἰδία διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ ἀγῶνος τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς, τὸ ὁποῖον ὅμως εἶχε ταυτίσει κατὰ σοβαρὸν ποσοστὸν μὲ τὰς ἰδικάς του φιλοδοξίας, μία δὲ τῶν προσπαθειῶν του ὑπῆρξεν καὶ ἡ παρ' αὐτοῦ ἔκδοσις τοῦ βιβλίου «Ἡ ἐποποιία τοῦ Μακρυγιάννη» καὶ τὸ συνεπώνυμόν του θεατρικὸν ἔργον «Ἡ Δόξα καὶ τὸ Δρᾶμα τῆς ΕΛΛΑΔΟΣ».

Δύναμις τοῦ Ἱεροῦ Λόχου, κατὰ πλειοψηφίαν προερχομένη ἐκ τῆς Χωρ)κῆς, ὑπὸ τὸν τότε Ἀνθυπ)στὴν καὶ ἤδη Ταγ)ρχην ἐ.ἀ. Αὐλωνίτην Σπ., ὡς δύναμις καταδρομῶν ἀπεβιβάσθη εἰς νῆσον Τῆλον τὸν Σεπτέμβριον 1944.

Ἡ θετικωτέρα ὅμως συμβολὴ τοῦ Σαμουὴλ εἰς τὴν ἀξιοποίησιν καὶ ἀναγνώρισιν τοῦ ἀγῶνος ἐκείνου ὑπῆρξεν ἡ καθιέρωσις κατ' ἔτος ἐπιμνημοσύνου δεήσεως ἐντὸς τοῦ περιβόλου τοῦ Συντάγματος, υἱοθετηθείσης βαθμιαίως καὶ ὑπὸ τοῦ ἐπισήμου Κράτους. Κατὰ τὴν ἐπιμνημόσυνον δέησιν τῆς 6-12-1948 παρέστησαν Πολιτικοὶ Ἀρχηγοί, μέλη τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ ἡγεσία τῶν ἐνόπλων δυνάμεων καὶ ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν 12-12-1949 μνημοσύνου ἤρξατο παριστάμενος ἔκτοτε καὶ ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεύς.

Ὀφείλομεν ὅμως τιμῶντες ἰδιαιτέρως τὴν ἀλήθειαν ἀλλὰ καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ μεγάλου ἐκείνου ἀγῶνος νὰ διευκρινίσωμεν ὅτι ἡ ἰδέα τῆς κατ' ἔτος ἐπιμνημοσύνου, ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, δεήσεως δὲν προῆλθεν ἐκ τῆς Χωροφυλακῆς, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀθανάτου καὶ εὐγνώμονος Ἀθηναϊκοῦ Λαοῦ. Κατὰ τὸν μῆνα Φεβρουάριον 1945 κάτοικοι τῆς συνοικίας Πλάκας ὠργάνωσαν ἐπιμνημόσυνον δέησιν εἰς τὸν ἱερὸν Ναὸν Ἁγίας

Αἰκατερίνης, εἰς ὃν προσῆλθε πλῆθος λαοῦ καὶ τὸ σύνολον τῶν Πολιτικῶν καὶ Στρατιωτικῶν ἀρχῶν, τὸν δὲ ἐπιμνημόσυνον λόγον ἐξεφώνησεν ὁ ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν Πρόεδρος τῆς Ἑνώσεως Συντακτῶν Ἡμερησίων Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων, Νικ. Κρανιωτάκης, ὅστις ἔκλεισεν τοῦτον ὡς ἀκολούθως :

» Μέσα εἰς τὸ στῆθος τῶν ὑπερασπιστῶν τῶν Ἀθηνῶν ἐπάλλετο ἡ καρδία » τῆς Ἑλλάδος. Καὶ μέσα εἰς τὴν ψυχήν των εἶχε γιγαντωθῆ ἡ θέλησις τῆς θυσίας, » ἡ ὁποία ἔστειλε εἰς τὸ χάνι τῆς Γραβιᾶς τὸν Ὀδυσσέα Ἀνδροῦτσον.

» Τὸ Χάνι τῆς Γραβιᾶς ... πηγαίνετε νὰ τὸ δῆτε εἰς τὸν στρατῶνα τοῦ Συν- » τάγματος Χωροφυλακῆς Μακρυγιάννη (38) ... Ἡ Χωροφυλακὴ ... Ἡ γενναία, » ἡ μαρτυρική, ἡ ἀδικημένη, ἡ Ἑλληνικὴ Χωροφυλακή! Ἔρριψαν τὴν ὑπόληψίν » της βορὰν εἰς τὸν κόκκινον λύκον τοῦ ἀναρχισμοῦ καὶ ἀπεφάσισαν νὰ τὴν θυσιά- » σουν εἰς τὴν οὐτοπίαν τοῦ ἐξευμενισμοῦ του. Τὴν εἶχαν διαλύσει ἠθικῶς μὲ μίαν » ἀσυγχώρητον ἀποκήρυξιν, τὴν εἶχαν καταλύσει διὰ νόμου καὶ ἐπρόκειτο νὰ τῆς » πάρουν τὰ ὅπλα! Εὐτυχῶς ὅτι κατὰ τὴν κρίσιμον στιγμὴν μερικὰ ὅπλα εὑρίσκοντο » ἀκόμη εἰς χεῖρας της. Εὐτυχῶς ὅτι καμμιὰ μνησικακία δὲν ἐφώλευεν ἐντός της » καὶ καμμιὰ πικρία δὲν ἐπηρέασε τὴν προθυμίαν της νὰ θυσιασθῇ διὰ τὸ καθῆκον...».

Ἀρχικῶς καὶ ἐπ' ἀρκετὰ ἔτη αἱ ἐπιμνημόσυνοι δεήσεις ἐγένοντο μερίμνῃ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἀφεώρουν τοὺς νεκρούς της καὶ τοὺς γενναίους της. (Εἰς τὰ κατὰ τὸν Δεκέμβριον 1944 πεπραγμένα της κυρίως ὀφείλεται καὶ ἡ ἀπονομὴ διὰ πρώτην φορὰν Πολεμικῆς Σημαίας εἰς τὴν Χωροφυλακήν, περὶ οὗ θὰ ὁμιλήσωμεν ἀλλαχοῦ). Προϊόντος ὅμως τοῦ χρόνου ἠγέρθησαν ἀξιώσεις ὅπως ἡ κατ' ἔτος ἐν τῷ Συντάγματι Χωροφυλακῆς λαμβάνουσα χώραν ἐπιμνημόσυνος δέησις ἀποτελέσῃ κοινὴν τῶν Ἀστυνομικῶν Σωμάτων, Χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυνομίας Πόλεων, καὶ τοῦ Πυροσβεστικοῦ Σώματος ἐπίσημον τελετήν. Δὲν προκύπτει ν' ἀντέδρασεν σοβαρῶς ἡ Χωροφυλακὴ καὶ οὕτω ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 17-2-1961 ὑπ' ἀριθμ. 125 (Φ.Ε.Κ.Α' 30) Β. Δ., οὗτινος τὸ σκεπτικὸν καὶ τὸ ἄρθρον 1 ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

«Ἐπιθυμοῦντες ὅπως ἀποτίηται ὁ ὀφειλόμενος φόρος τιμῆς εἰς τοὺς ἡρωϊκῶς »πεσόντας κατὰ τὴν κομμουνιστικὴν ἀνταρσίαν τοῦ Δεκεμβρίου 1944 ἄνδρας τῶν »Σωμάτων Ἀσφαλείας καὶ τιμᾶται ὡς ἐμπρέπει, ἡ ἐπέτειος τῆς κρισίμου, νικηφόρου »μάχης τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς Μακρυγιάννη, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν συγ- »κρούσεων καὶ μαχῶν, ἃς διεξήγαγον τότε τὰ Σώματα Ἀσφαλείας πρὸς ἐξουδετέ- »ρωσιν τῆς κομμουνιστικῆς κατὰ τοῦ Ἔθνους ἐπιβουλῆς καὶ τὴν καταστολὴν τῆς »κομμουνιστικῆς ἀνταρσίας, ἡ ὁποία καταλύσασα τὴν ἐλευθερίαν ἐν τῇ λοιπῇ Χώρα, »περιέσφιγγε καὶ ἐπετίθετο κατὰ τοῦ ἐναπομείναντος ἐλευθέρου Τμήματος τῆς »Πρωτευούσης, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑφυπουργοῦ, »ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

»Ἄρθρον 1. Ὁρίζομεν τὴν 3ην τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου ὡς ἡμέραν ἐπισήμου »τελετῆς, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῶν μαχῶν τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, διὰ τὴν καταστολὴν

(38) Ἡ προσωνυμία «Μακρυγιάννη» εἰς τὸν τίτλον Σύνταγμα τῆς Χωροφυλακῆς ἐπεκράτησε μετὰ τὰ Δεκεμβριανὰ καὶ δὲν ἔχει καμμίαν ἄλλην σχέσιν εἰμὴ ὅτι τὸ Σύνταγμα Χωρ/κῆς ἀπὸ τοῦ 1936, ὅτε εἶχεν ἱδρυθῆ ὡς τάγμα, ἐστεγάσθη εἰς τὸ συγκρότημα τῶν δημοσίων κτιρίων, ἅτινα διότι κεῖνται εἰς τὴν συνοικίαν Μακρυγιάννη ὀνομάζονται στρατῶνες Μακρυγιάννη. Οἱ στρατῶνες οὗτοι εἶχον ἀνεγερθῆ τὸ 1836 καὶ ἐχρησιμοποιοῦντο ὡς στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον, ἀνακαινισθέντες τὸ 1890 ὑπὸ τῆς τότε πριγκηπίσσης Σοφίας.

»τῆς κομμουνιστικῆς ἀνταρσίας τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1944 καὶ μνημοσύνου ὑπὲρ »τῶν ἡρωϊκῶς πεσόντων κατ' αὐτὰς ἀνδρῶν τῶν Σωμάτων τούτων, ἅτινα θὰ λαμ- »βάνουν χώραν ἐν τῇ περιοχῇ ἐν ᾗ σήμερον εἶναι ἐγκατεστημένον τὸ Σύνταγμα »Χωροφυλακῆς Μακρυγιάννη, ἔνθα ὁ τόπος τῆς Ἱστορικῆς Μάχης καὶ εἰς χῶρον »διαμορφούμενον μνημειακῶς».

Διὰ τὴν μνημειακὴν διαμόρφωσιν τοῦ χώρου συνέβαλεν ἰδιαιτέρως καὶ τὸ Βασιλικὸν Ναυτικόν, ὅπερ ἐδώρησε τὸν εἰδικῶς ἀνεγερθέντα μόνιμον καὶ μεγάλου ὕψους ἱστὸν Σημαίας εἰς τὸ προαύλιον τοῦ Συντάγματος.

Ὁπωσδήποτε ἡ κατὰ ταῦτα καθορισθεῖσα κατ'ἔτος τελετή, εἶναι ἡ μόνη ἐπίσημος ἐτησία τελετὴ τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας κερδηθεῖσα διὰ τοῦ τιμίου αἵματος τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἐπανερχόμενοι εἰς τὰ πεπραγμένα τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἰδία τοῦ Συντάγματος κατὰ τὸν Δεκέμβριον 1944, ὀφείλομεν ν' ἀναφέρομεν ὅτι εἰς τὴν ἔξαρσιν τῆς συμβολῆς τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς συνετέλεσαν ὅλαι αἱ κατηγορίαι τῶν Ἑλλήνων καὶ κυρίως εἰργάσθησαν πρὸς συνειδητοποίησιν τοῦ γεγονότος ἅπασαι αἱ πνευματικαὶ δυνάμεις τῆς χώρας. Πρῶτοι ὅλοι οἱ στρατιωτικοὶ συγγραφεῖς διεκήρυξαν τοῦτο εἰς τὸ διαπασῶν. Εἰδικώτερον θ' ἀναφερθῶμεν εἰς ὡρισμένας ἐκθέσεις, ὁμιλίας καὶ γεινικωτέρας τοποθετήσεις περὶ τοῦ ἀγῶνος τούτου τῆς Χωροφυλακῆς, ἀρχόμενοι ἀπὸ μίαν ἀφήγησιν τοῦ ἐ.ἀ. Συντ/ρχου Φούντα ἐν τῇ καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν μνημονευθείσῃ ἀπὸ 29-1-1961 ἐκθέσει του πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Χωροφυλακῆς. Γράφει ὁ Φούντας ὅτι ὅταν μετὰ τὴν καταστολὴν τοῦ κινήματος αὐτὸς καὶ ἄλλοι 9 Συνταγματάρχαι ἐπεσκέφθησαν, διὰ νὰ χαιρετίσωσι τὸν ἀναλαβόντα Ὑφυπουργὸν Στρατιωτικῶν Σπαῆν, ἐκεῖνος τοῖς ἀφηγήθη περιστατικὸν συζητήσεως ἑτοίμου πρὸς ἀναχώρησιν ἐξ Ἑλλάδος Στρατηγοῦ Σκόμπυ καὶ Ἐπιτελοῦς του μὲ θέμα τὴν συνεχιζομένην ἀντίστασιν τῆς Χωροφυλακῆς, ὅπερ συνετέλεσεν εἰς τὴν περὶ μὴ ἀποχωρήσεως ἀπόφασιν τοῦ Σκόμπυ.

Ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18-12-1944 ὁ ἐ.ἀ. Ἀντιστράτηγος Νικόλαος Καραμανώλης ὑπέβαλεν εἰς τὸν τότε Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν Μανουηλίδην μακροσκελῆ ἔκθεσιν περὶ τῆς δράσεως τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον καὶ κατὰ τὸ μέχρι τότε διάστημα τῶν Δεκεμβριανῶν γεγονότων. Ὁ Καραμανώλης κατώκει εἰς γειτονικὴν πρὸς τὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς Πολυκατοικίαν καὶ ὄχι μόνον εἶχε παρακολουθήσει τὰς μάχας τοῦ Συντάγματος, ἀλλὰ καὶ εἶχε συμπολεμήσει μετὰ τῶν ἐξωτερικῶν φυλακίων. Ἐξῆρεν ἐν τῇ ἐκθέσει τὴν ἐθνοπρεπῆ, κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον, στάσιν τῆς Χωροφυλακῆς, μεμφόμενος τοὺς εἰσηγητὰς τῶν παρὰ τοῦ Πρωθυπουργοῦ ἐπικρίσεων κατὰ τοῦ Σώματος διὰ τοῦ λόγου τῆς 18-10-1944 καὶ ἐπεσήμαινε τὴν γενναιότητα τῶν μαχητῶν τοῦ Συντάγματος γράφων μεταξὺ τῶν ἄλλων :

«Ἀνωτέρα πάσης περιγραφῆς εἶναι ἡ γενναιότης, ἡ ψυχραιμία, ἡ αὐτοθυσία » καὶ ἡ πρὸς τὸν θάνατον περιφρόνησις τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν τοῦ ἄνω » Συντάγματος κατὰ τὰς ἐπιχειρήσεις 6-12 Δεκεμβρίου 1944 καὶ ἰδιαιτέρως τῶν » ἐξωτερικῶν αὐτοῦ φυλακίων μεθ' ὧν ἀπὸ τὴν ταράτσαν τῆς οἰκίας μου συνεπολέ- » μησα καὶ πάλιν... ...Κύριε Ὑπουργέ. Ἐν πλήρει συνειδήσει τῆς ἱστορικότητος » τῶν στιγμῶν τὰς ὁποίας διήλθομεν, ἐθεώρησα ἐπιτακτικὸν καθῆκον μου νὰ φέρω » τὰ ἀνωτέρω εἰς γνῶσιν ὑμῶν ὡς ἰδιαιτέραν ἐξομολόγησιν ἂν μὴ τι ἄλλο, ἀ λ λ ὰ

» διὰ τὴν ἱστορίαν καὶ μόνον. Ἐὰν ἡ εὐτολμία καὶ ἡ εἰλικρίνεια εἶναι
» πάντοτε ἐπιβεβλημένη εἰς τοὺς κατέχοντας ἀξιώματα, ὑπὸ τὰς σημερινὰς περι-
» στάσεις προσλαμβάνει χαρακτῆρα Ἐθνικῆς ἀνάγκης καὶ ὑπερτάτης ὑποχρεώσεως.

» Εἰς τὸν καταστᾶντα νεφελώδη κατὰ τὰς ὡς ἄνω ἡμέρας Ἑλληνικὸν ὁρί-
» ζοντα, ἐδοκιμάσθη ἡ εὐψυχία καὶ ἡ ἀκεραιότης χαρακτῆρος πολλῶν οἵτινες ἐνῶ
» θὰ ὤφειλον νὰ εἶναι οἱ πρωτοπόροι καὶ οἱ ἐμπνευσταὶ πίστεως καὶ ψυχραιμίας, μᾶς
» ἀπεγοήτευσαν μὲ τὴν καθόλου στάσιν των. Ἤδη τὰ νέφη διελύθησαν. Ἡ ἐκσπά-
» σασα καταιγὶς ἔπαυσε καὶ ἡ αἰθρία φωτίζει καὶ πάλιν τὸν Ἑλληνικὸν οὐρανόν.

» Ἡ Ἑλλάς, τὸ αἰώνιον πνεῦμα τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας, δὲν ἀπέθανε. Ἀ-
» κριβῶς διότι γρήγορα ἐκυριάρχησεν ἡ ἰδέα ἡ Ἀθάνατος. Καὶ θὰ ἔλθουν ἡμέραι
» Ἐθνικῆς χαρᾶς καὶ ἀγαλιάσεως. Ἡ παροῦσα ἔκθεσις θὰ εἶναι χρή-
» σιμος διὰ τὸ συκοφαντηθὲν Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς (39)
» καὶ διὰ νὰ ἀποδοθῶσιν ἐν καιρῷ τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ
τῷ Θεῷ».

Ὀλίγον βραδύτερον, ἤτοι τὴν 12-5-1945 ὁ Διοικητὴς τῆς 3ης Ταξιαρχίας Συνταγματάρχης Ἀντωνόπουλος Μιχ., εἰς ἔκθεσιν πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς, ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ τέως, (κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Δεκεμβριανῆς στάσεως), ἐπιτελάρχου Στρατιωτικῆς Διοικήσεως Ἀττικῆς, μεταξὺ τῶν ἄλλων διελάμβανε:

«Ἡ ἡρωϊκὴ ἄμυνα τοῦ Συντάγματος Μακρυγιάννη, δὲν εἶναι ὑπερβολὴ νὰ
» λεχθῆ ὅτι ἔσωσε τὰς Ἀθήνας ἀπὸ βεβαίαν καταστροφὴν καὶ ἐρήμωσιν διότι,
» ἐπέτρεψεν εἰς τὰ τμήματα ἀμύνης τῶν Ἀθηνῶν νὰ κρατήσωσι τὰς θέσεις των ἢ
» νὰ χρησιμοποιηθῶσι πρὸς ἄλλας κατευθύνσεις, ὡς μαρτυρεῖ ἔγγραφος ἀναγνώ-
» ρισις τοῦ Ἄγγλου Διοικητοῦ τῆς Ἀμύνης Ἀθηνῶν, συντελέσασα οὕτω εἰς τὴν
» ταχυτέραν καταστολὴν τοῦ κινήματος, τὴν ἐπιβολὴν τῆς τάξεως καὶ τοῦ κρά-
» τους τοῦ Νόμου. Ἐὰν κατελαμβάνοντο αἱ θέσεις τοῦ Συν/τος, οὐδὲν κώλυμα θὰ
» ὑπῆρχε διὰ τοὺς ἀναρχικοὺς νὰ περισφίξωσι τὸν κλοιὸν καὶ νὰ παρεμποδίσωσιν
» οὕτω σοβαρῶς τὴν ἐνάσκησιν τῆς Κυβερνητικῆς ἐξουσίας καὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν
» ἐπιχειρήσεων.........».

Ὑπὸ τὸ βάρος τῆς γενικῆς κατακραυγῆς καὶ τῶν γεγονότων εὑρεθεὶς ὁ Πρωθυπουργὸς Παπανδρέου Γεώργ. ἐξέδωκε τὴν ὑπ' ἀριθμ. 204313 ἀπὸ 24-12-1944 Ἡμερησίαν Διαταγὴν (40), δι' ἧς ἀφ' ἑνὸς μὲν σχεδὸν ἀνεκάλει τὴν κατὰ τοῦ Σώματος παρ' αὐτοῦ διατυπωθεῖσαν, διὰ τοῦ ἐν τῇ Πλατείᾳ Συντάγματος λόγου τῆς 18-10-1944 μομφήν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐξέφραζε τὴν εὐαρέσκειαν του πρὸς τοὺς ἡρωϊσμοὺς καὶ τὰς αὐτοθυσίας τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σώματος.

Ἀναμφιβόλως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λογισθῇ ὡς ὁ ἁρμόζων τρόπος καὶ τύπος ἀνακλήσεως καὶ ἀποκαταστάσεως τῆς τόσον δημοσίᾳ διατυπωθείσης ἀδίκου κατηγορίας καὶ δυνάμεθα νὰ παραμένωμεν ἔκπληκτοι ἐκ τῆς ἔναντι τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς ἀείποτε συμπεριφορᾶς τοῦ Πολιτικοῦ τούτου. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐνῶ ὑπὸ δυσμενεστέρας καιρικὰς κ.λ.π. συνθήκας παρίσταται εἰς ἄλλας ἐκδηλώσεις πολιτικῆς φύσεως, ἀποφεύγει νὰ τιμήσῃ τὴν ἐτήσιον τελετὴν ἐν τῷ Συντάγ-

(39) Ἡμετέρα ἐπισήμανσις ἡ ἀραίωσις. Ἡ ἔκθεσις Καραμανώλη ὑπῆρξε μία σοβαρὰ διαφώτισις ἀλλὰ καὶ ἔντονος διαμαρτυρία ὑπὲρ τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς.

(40) Βλέπε τὸ κείμενον ἐν παραρτήματι X ὑπ' αὔξ. ἀριθμ. 88.

ματι Χωροφυλακῆς, εἴτε ὡς Πρωθυπουργὸς εἴτε ὡς Πολιτικὸς Ἀρχηγὸς (1965, 1964 κλπ.).

Σύσσωμος ὁ τύπος τῶν Ἀθηνῶν, εἴτε ὑπὸ μορφὴν εἰδικῶν σχολίων ἄρθρων εἴτε ὑπὸ μορφὴν ἀφηγήσεως τῶν διατρεξάντων γεγονότων, ἀπησχολήθη μὲ ἐξαιρετικὸν καὶ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὸν ἀγῶνα τῶν δυνάμεων Χωροφυλακῆς. Ὁ δημοσιογράφος Μαμάκης εἰς τὴν ἐφημερίδα «ΕΘΝΟΣ» ἔγραφε :

«... Τὸ ἔπος αὐτὸ ποὺ ὑπῆρξε τόσον σημαντικὸν καὶ ἐβάρυνε τόσον εἰς τὴν » πλάστιγγα τῆς ὅλης Δεκεμβριανῆς συρράξεως εἶχε τελειώσει. Τὸ ἡρωϊκὸν Σῶμα » τῆς Χωροφυλακῆς ἔχασε κατὰ τὴν δεκαήμερον περίπου διάρκειαν της 160 ἄνδρας » καὶ εἶχε 220 τραυματίας (41). Ἀπέκτησεν ὅμως ἀναντιρρήτως, μὲ τὸ αἷμα » τῶν θαυμασίων αὐτῶν στελεχῶν καὶ ἀνδρῶν της, δικαιώματα ἐπὶ τῆς αἰωνίας » εὐγνωμοσύνης καὶ τοῦ θαυμασμοῦ ὁλοκλήρου τοῦ Ἔθνους».

Ἕτερος διακεκριμένος δημοσιογράφος, ὁ Σπ. Τέλος, εἰς τὴν ἐφημερίδα «ΒΡΑΔΥΝΗ», ὑπὸ τὸν τίτλον «ΤΟ ΑΛΚΑΖΑΡ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ», ἀναφερόμενος εἰς τὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς, ἔγραφεν: «... Ἡ ἄμυνα τοῦ Μακρυγιάννη μπαίνει μὲ » τὴν σειράν της στὶς ἐνδοξότερες σελίδες τῆς ἱστορίας τῆς φυλῆς αὐτῆς, ἐντελῶς » δικαιωματικῶς, ὡς ἕνας μεγάλος φωτεινὸς προβολεὺς θυσίας, ποὺ ἀκολουθεῖ » πιστῶς τὰ ἐθνικὰ συνθήματα. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἱστορικὴ σημασία τῆς Ἀμύνης τοῦ «Μακρυγιάννη».

Ἀπὸ τοῦ 1944 καὶ ἐντεῦθεν κάθε Δεκέμβριον τὸ σύνολον τοῦ Ἀθηναϊκοῦ τύπου, τόσον ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς τελουμένης τελετῆς ὅσον καὶ ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἄλλων διεθνῶν ἢ ἐσωτερικῶν πολιτικῶν γεγονότων ἢ ἀναταραχῶν, μετὰ βαθέος σεβασμοῦ ἀναφέρεται εἰς τοὺς κατὰ τὸν Δεκέμβριον 1944 ὡς ἀνωτέρω ἀγῶνας τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Ἀθηνῶν, διερμηνεύων τὰ αἰσθήματα καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν μελῶν του πρὸς τοὺς ἄνδρας τοῦ Σώματος Χωροφυλακῆς, ἀπηύθυνε πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 3888 ἀπὸ 20-1-1945 ἔγγραφόν του (42).

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς κατὰ τὴν 9-12-1951 ἐπιμνημοσύνου τελετῆς, ὁ Δῆμος Ἀθηναίων ἀπένειμεν εἰς τὸ Σύνταγμα Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς Μακρυγιάννη τὸ Ἀργυροῦν Μετάλλιον τῆς Πόλεως τῶν Ἀθηνῶν, εἰς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης (43).

Ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐθίξαμεν, ἡ μεγίστη τῶν ἠθικῶν ἐπιβραβεύσεων ὑπῆρξεν ἡ διὰ πρώτην φορὰν ἀπονομὴ Πολεμικῆς Σημαίας εἰς τὴν Χωροφυλακήν. Ἡ Ἑλληνικὴ Χωροφυλακὴ ὑπῆρξεν ἀντίγραφον τῆς Γαλλικῆς, τῆς ὁποίας αἱ λεγεῶνες ἔχουν τὰς πολεμικάς των Σημαίας καὶ τὰ εἰς τὰς Ἀνωτέρας Διοικήσεις ἀντιστοιχοῦντα Συντάγματα τὰ ἐθνικά των Σύμβολα, ἐν τούτοις οὐδεμία Μονὰς τῆς Χωροφυλακῆς ἀπὸ τῆς συστάσεως ηὐτύχησεν νὰ ἀποκτήσῃ Πολεμικὴν Σημαίαν. Κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1897 τὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς ἐπολέμησεν καὶ διεξήγαγεν τὴν μοναδικὴν τακτικὴν καὶ νικηφόρον μάχην εἰς Γρίμποβον, χωρὶς νὰ ἔχωσιν τὴν εὐτυχίαν

(41) Ἐννοεῖ τὰς ἀπωλείας τοῦ Συν/τος Χωροφυλακῆς κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ Σαμουήλ.

(42) Βλέπε τὸ κείμενον τοῦ ἐγγράφου τούτου ἐν παρ/τι Χ Αὐξ. Ἀριθμ. 90.

(43) Βλέπε τὸ κείμενον τοῦ διπλώματος ἐν παρ/τι Χ, 91, τὸ κείμενον τῆς προσφωνήσεως τοῦ Προέδρου Δημοτικοῦ Συμβουλίου ἐν παρ/τι Χ, 135 καὶ τὴν παρατιθεμένην σχετικὴν φωτογραφίαν ἐπιδόσεως.

οἱ ἄνδρες του ν' ἀποθάνωσιν ὑπὸ τὸ θρόϊσμα τῆς γαλανολεύκου. Τὸ ἴδιον συνέβη καὶ μὲ τὸ 'Ανεξάρτητον Σύνταγμα Χωροφυλακῆς εἰς Μικρὰν 'Ασίαν ὡς καὶ εἰς 'Ανατολικὴν Θράκην κ.λ.π.

Ἤδη διὰ τοῦ Β.Δ. 24-3-1951 (Φ.Ε.Κ. Α' 104/11-4-1951) ἀπενεμήθη εἰς τὸ Σύνταγμα Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς ἡ διὰ τοῦ ἀπὸ 18-6-1938 Β.Δ. καθορισθεῖσα Πολεμικὴ Σημαία διὰ τὰς ἐνόπλους Δυνάμεις.

Ἡ πρὸς τὸν Βασιλέα ἀπὸ 20 Μαρτίου 1951 Εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν 'Εσωτερικῶν διαλαμβάνει ὅτι ἡ πρὸς ἀπονομὴν πρότασις ἐγένετο κατόπιν συμφώνου γνώμης καὶ τοῦ 'Αρχιστρατήγου (ἴσχυεν εἰσέτι ὁ θεσμὸς τοῦ 'Αρχιστρατήγου).

Ἡ Σημαία παρεδόθη ἰδιοχείρως παρὰ τοῦ Βασιλέως πρὸς τὸν Διοικητὴν τοῦ Συντάγματος (44).

Διὰ τῆς ὑπερτάτης ταύτης τιμῆς προσεδόθη πλήρης ἔννοια εἰς τὸν ὅρκον τοῦ Ἕλληνος Χωροφύλακος.

Προέφημεν ὅτι εἰργάσθησαν καὶ συνέβαλον πολλοὶ διὰ τὴν ἑρμηνείαν καὶ ἀνάλυσιν τῆς σημασίας τῆς ὑπερτάτης ἐξάρσεως τοῦ ἀγῶνος τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὸν αἱματηρὸν Δεκέμβριον 1944, δὲν εἶναι ὅμως δυνατὸν ν' ἀναφερθῶμεν περὶ ὅλων, ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ ἀντιπαρέλθωμεν δύο κορυφαίους τῆς Ἑλληνικῆς διανοήσεως, τοὺς 'Ακαδημαϊκοὺς Διον. Κόκκινον καὶ Σπυρ. Μελᾶν.

Ὁ 'Ακαδημαϊκὸς καὶ ἱστορικὸς συγγραφεὺς Διονύσιος Κόκκινος εἰς ραδιοφωνικὴν κατὰ τὸ 1948 ὁμιλίαν του περὶ τῆς κομμουνιστικῆς ἐπιβουλῆς κατὰ τὸν Δεκέμβριον 1944,ἀναφερθεὶς εἰδικῶς εἰςτὰ τοῦ ἀγῶνος τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς, ἐτόνισεν μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς ἀξιόλογα:

«... Τότε ἐνῶ συνεζητεῖτο ἂν πρέπη νὰ διατηρηθῇ » ἢ ὄχι ἡ Χωροφυλακὴ ἐσώθη ἡ Ἑλλὰς ἀπὸ τὴν Χωρο- » φυλακὴν καὶ κυρίως ἀπὸ τὸ Σύνταγμα τὸ ἑδρεῦον εἰς τὴν συνοικίαν Μακρυ- » γιάννη, τοῦ ὁποίου ὁ Διοικητὴς ἦτο ὁ Συνταγματάρχης τότε καὶ σήμερον Ὑπο- » στράτηγος Γεώργιος Σαμουήλ.

» Τὸ κίνημα εἶχε ραγδαίως ἐξελιχθῇ ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ Δεκεμ- » βρίου καὶ μόνος χῶρος τοῦ νομίμου Κράτους εἶχεν ἀπομείνει ἡ περὶ τὴν πλατεῖαν » τοῦ Συντάγματος περιοχή, μὲ ἁπλῆν καὶ ἄχρηστον ἐπέκτασιν τὸ τρομοκρατημένον » Κολωνάκι. Τὰ 'Αγγλικὰ θωρακισμένα αὐτοκίνητα μὲ τὸ πυροβολικὸν ἀδρανοῦσαν » εἰς τὰς παρυφὰς τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων, ἐνῶ ὁ Στρατηγὸς Σκόμπυ ὠργισμένος » διότι δὲν ἐλύοντο αἱ χεῖρες του διὰ νὰ ἐπέμβη καὶ νὰ σώσῃ τὴν κινδυνεύουσαν χώ- » ραν, ἀνέμενε διαταγὰς ἀπὸ τὸ Λονδίνον, ποὺ ἐβράδυνε νὰ τοῦ σταλοῦν ἐνῶ ἡ κα- » τάστασις ἐχειροτέρευε.

» Ὁ ἐχθρὸς δὲν εἶχε διὰ νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἐπιτυχίαν του παρὰ νὰ φθάσῃ »στὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος, καὶ νὰ κάμῃ τὴν κυβέρνησίν του καὶ νὰ προβῇ » εἰς τὰς ἐκτελέσεις ποὺ τοῦ ἐχρειάζοντο.

» 'Αλλὰ διὰ νὰ τὸ κατορθώσῃ—προέλασις ὀλίγων ἑκατοντάδων μέτρων—

---

(44) Βλέπε ἐν τῷ παρόντι ἀναμνηστικὴν φωτογραφίαν. Δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ ἴδωμεν εἰς τὸ βάθος αὐτῶν τῶν ἰδιαιτέρων τιμῶν τὴν ἐνεργητικότητα τοῦ τότε 'Αρχηγοῦ Χωρ/κῆς πλέον Γ. Σαμουήλ. Κατωτέρω θ' ἀναφερθῶμεν καὶ εἰς ὑστερησάσας ἔναντι τοῦ πραγματικοῦ πνεύματος καὶ νοήματος Χωρ/κῆς ἀντιλήψεις τοῦ 'Αρχηγείου Χωρ/κῆς ὑπὸ μὴ ἐμπνευσμένην ἡγεσίαν.

» ἔπρεπε νὰ καταβάλῃ τὸ κτίριον, ὅπου εἶχε κλεισθῆ διὰ νὰ ἀμυνθῇ ὑπὲρ τῆς πατρί-
» δος τὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς. Αὐτὸ ἀποτελοῦσε τὸ μόνον ἀνθιστάμενον ση-
» μεῖον."Ενα παλαιὸν κτίριον, ποὺ εἶχεν ὑψώσει τὸ 'Εθνικὸν στῆθος της ἡ 'Ελληνικὴ
» Χωροφυλακὴ καὶ τοῦ ἔδιδε τὰς διαστάσεις καὶ τὴν δύναμιν ἀπροσίτου φοβεροῦ
» φρουρίου. (44α)

» 'Εναντίον αὐτοῦ ὥρμησεν ἡ λύσσα τῶν ἐπιτιθεμένων.

» Στίφη ἔνοπλα φθάνοντα τὰς πέντε χιλιάδας ἐμαίνοντο καὶ ἔβαλον ἀδια-
» κόπως ἐναντίον τοῦ κτιρίου αὐτοῦ, ὅπου ἠμύνοντο ἐλάχιστοι ἑκατοντάδες Χωρο-
» φυλάκων μὲ παλαιὰ ὅπλα, μὲ μετρημένα φυσσίγγια καὶ χωρὶς τρόφιμα. Καμμία
» ὀλιγοπιστία εὐνοοῦσα τὴν παράδοσιν δὲν ἐξεδηλώθη μεταξὺ τῶν γενναίων ἐκείνων
» ἀνδρῶν. Εἶχαν τὴν ἀπόφασιν, ποὺ ὑπῆρξεν πάντοτε ὁ μέγας παράγων τῆς νίκης
» εἰς ὅλας τὰς κρισίμους ἐκείνας ἡμέρας, ἢ ν'ἀποκρούσουν τὴν ἐπίθεσιν ἢ ν'ἀποθά-
» νουν. Καὶ ἐνίκησαν. Διὰ τῆς ἡρωϊκῆς ἀμύνης των ἐδόθη ὁ καιρὸς νὰ κρατηθῇ
» τὸ νόμιμον κράτος ἕως ὅτου ἐνεργηθῇ ἡ γενικὴ ἀπόκρουσις. Καὶ ἡ 'Ελλὰς ἐσώθη.

» "Ετσι ἡ μάχη τῆς Χωροφυλακῆς στοῦ Μακρυγιάννη ὑπῆρξεν ἡ μάχη τῆς
» 'Ελλάδος. Καὶ δὲν εἶναι ὑπερβολὴ ἂν χαρακτηρισθῆ ἀκόμη καὶ ὡς μάχη τῆς Εὐ-
» ρώπης. Καὶ τοῦτο, διότι ἂν τότε ἡ 'Ελλὰς περιήρχετο, εἰς τὰ ὄργανα τῆς Μόσχας,
» ἡ Τουρκία θὰ περιεσφίγγετο ἀπὸ παντοῦ καὶ θὰ παρέλυε, θὰ ἐπηρεάζοντο αἱ
» 'Ιταλικαὶ ἐκλογαί, ὅπως καὶ αἱ Γαλλικαί, καὶ τὸ σιδηροῦν παραπέτασμα θὰ ἐκά-
» λυπτε ἐντὸς ὀλίγου διὰ τῶν φοβερῶν μεθόδων τῶν λαοκρατικῶν Κυβερνήσεων
» καὶ ὁλόκληρον τὴν Εὐρώπην».

Περιληπτικῶς ἀλλὰ λίαν ἐπιγραμματικῶς καὶ μὲ αἴσθημα εὐθύνης ἱστορικοῦ συγγραφέως προσδίδει τὴν προσήκουσαν ἱστορικὴν θέσιν εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς καὶ εἰς τὰ ἐντεῦθεν ἀποτελέσματα. 'Η γνώμη τοῦ κορυφαίου τούτου πνευματικοῦ ἀνθρώπου εὑρίσκεται ἀπολύτως συμφωνοῦσα μὲ τὴν γνώμην τοῦ «στρατιώτου» Συνταγματάρχου 'Αντωνοπούλου Μιχ., ἣν παρεθέσαμεν ἀνωτέρω, ὅσον ἀφορᾶ τὴν σωτηρίαν τῶν 'Αθηνῶν, ὑπερακοντίζει ὅμως ὁ ἱστορικὸς ἐρευνητὴς ὅσον ἀφορᾶ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ περαιτέρω μήκους καὶ πλάτους τῶν ἐπιπτώσεων, προσδίδων, εἰς ταύτας πανευρωπαϊκὸν χαρακτῆρα. Τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ γνώρισμα καὶ τὴν διάκρισιν τῶν ἐρευνητῶν, στοχαστῶν καὶ μελετητῶν ἀπὸ τοὺς πρακτικοὺς ἀνθρώπους. Μετὰ μεγαλυτέρας καλλιεπείας, περισσοτέρας λογοτεχνικῆς συναρπαστικότητος, μὲ δυνατώτερον ἐθνικὸν παλμὸν καὶ μὲ αὐθεντικὴν ἀφηγηματικότητα τὴν 12 Δεκεμβρίου 1949 ἕτερος 'Ακαδημαϊκὸς καὶ ἄρχοντας τοῦ λόγου, ὁ Σπῦρος Μελᾶς, ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως, τῶν Μελῶν τῆς Κυβερνήσεως, τῆς πολιτικῆς ἡγεσίας, τῆς ἡγεσίας τῶν ἐνόπλων δυνάμεων καὶ τοῦ συνηγμένου ἐπὶ τούτω πλήθους τιτλούχων καὶ λαοῦ, ὡμίλησε περὶ τῶν Δεκεμβριανῶν, τοῦ ἀγῶνος τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ ἀποτελεσμάτων. 'Ο ὁμιλητὴς ἠσχολήθη διεξοδικῶς καὶ μὲ φάσεις καὶ στιγμιότυπα τοῦ ἀγῶνος περὶ ὧν ἤδη ὡμιλήσαμεν ἐπαρκῶς, δι' ὃ ἐκ τῆς ὑπερόχου ἐκείνης ὁμιλίας θὰ μεταφέρωμεν ἐνταῦθα μόνον τὰ περιέχοντα γενικότητας τμήματα. Πρὶν δώσωμεν τὸν λόγον εἰς τὸν ὁμιλητὴν πρέπει νὰ ὑπενθυμίσωμεν ἀκόμη ὅτι ὁ Σ.Μελᾶς εἶναι ἐκ τῶν πλέον «μπαρουτοκαπνισμένων» λογίων,

---

(44α) Δὲν ἀκριβολογεῖ ὁ ὁμιλητὴς ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἔκτασιν τοῦ ἐλευθέρου χώρου καὶ τὰς ἀνθισταμένας δυνάμεις Χωροφυλακῆς κλπ.

διότι ὡς πολεμικὸς ἀνταποκριτὴς ἔχει ἀκολουθήσει τὸν Ἑλληνικὸν Στρατὸν εἰς ὅλα τὰ πεδία τῶν μαχῶν ἀπὸ τοῦ 1912, καὶ ἐνέχει τοῦτο ἰδιαιτέραν σημασίαν ἐν προκειμένῳ. Καὶ κατὰ τὸν νόμον «ἀπὸ Θεοῦ ἄρξασθε» ἤρξατο ὁ Μελᾶς.

Μεγαλειότατε,

«Αὐτὸς ὁ χῶρος ποὺ ἔχουμε συναχθῆ σήμερα, ἐπίσημοι καὶ λαός, μὲ ἐπικε-
» φαλῆς τὸν Βασιλέα μας, γιὰ νὰ ἀφιερώσουμε κατανυκτικὲς στιγμὲς στὴ μνήμη
» τῶν Ἀθανάτων Ἡρώων τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς, δὲν εἶναι μονάχα χῶ-
» ρος ἱστορικός. Εἶναι Ναός, Ἱερὸ καὶ Βωμὸς Ἐλευθερίας, ποὺ καθαγίασε τὸ αἷμα
» ὑπερόχων Ἑλλήνων κι' ἐλάμπρυναν πράξεις ὑπεράνθρωπες, ἀνδρείας, πίστεως
» καὶ ἀρετῆς. Κι' ὅσο, μέσα στὰ στήθη τῶν ἀνθρώπων χτυπάει ἡ καρδιὰ γιὰ τὰ
» μεγάλα καὶ ὑψηλὰ κατορθώματα καὶ τὶς θυσίες, ποὺ γίνονται στ' ὄνομα τῆς Ἐ-
» λευθερίας, ὁ χῶρος αὐτὸς θὰ μείνη εἰς τοὺς αἰῶνας Ἐθνικὸ Προσκύνημα.. (45).

....

» Ἡ Ἑλλὰς εἶχε κατακλυσθῆ. Οἱ ἐπαρχίες της στέναζαν κάτω ἀπὸ τὴν πιὸ
» στυγνὴ τυραννία. Ἡ ζωή, ἡ τιμὴ καὶ ἡ περιουσία τῶν πολιτῶν ἤτανε στὴ διά-
» θεση ἐγκληματικῶν τεράτων, ποὺ ἅρπαζαν, ἔκαιγαν καὶ ἦταν ἱκανὰ νὰ σκοτώ-
» νουν γιὰ ἕνα ζευγάρι παπούτσια. Ἀγεληδὸν σέρνονταν οἱ πολῖτες στοὺς τόπους
» τῶν ἐκτελέσεων. Οἱ χαράδρες καὶ τὰ πηγάδια ἐξεχείλιζαν ἀπὸ κρεουργημένα
» πτώματα, μὲ κομμένες μῦτες, βγαλμένα μάτια, χυμένα σπλάχνα. Ἡ φωτιὰ
» καὶ τὸ σίδερο δούλευε ἀκατάπαυστα, τὸ μαχαῖρι ξέσχιζε κορμιά, τὸ αἷμα πά-
» φλαζε ἀπὸ τὴν μιὰ ἄκρη τῆς χώρας ὡς τὴν ἄλλη ... Στὴν Πρωτεύουσα τὰ ἴδια,
» οἱ ὀρδὲς τῆς ἀναρχίας τίναζαν τὰ σπίτια στὸν ἀέρα, ἄνοιγαν τὰ μαγαζιὰ κι' ἅρπα
» ζαν ὅ,τι βρίσκανε, σήκωναν ἄνδρες, γυναῖκες ἀπὸ τὰ κρεββάτια τους καὶ τοὺς
» σέρνανε μέσα στὴν ἄγρια νύχτα, στὸ Περιστέρι, στὰ Διϋλιστήρια, στὰ Κρῶρα,
» στοὺς τόπους τῆς τρομερῆς ἀνθρωποσφαγῆς ἢ τῆς μαρτυρικῆς ὁμηρίας. Ἀπὸ
» τὴν Ἐλευθέρα Ἑλλάδα δὲν εἶχεν ἀπομείνει παρὰ μονάχα ἡ ἀσφυκτικὴ περιοχὴ
» λίγων τετραγωνικῶν χιλιομέτρων. Ἡ καρδιὰ τῆς χώρας μετροῦσε ,μέσα σ' αὐτὴν
» τὴν περιοχή, τὶς τελευταῖες στιγμὲς τῆς ἐπιθανάτιας ἀγωνίας. Τὸ στρατηγεῖον
» τοῦ Σκόμπυ ἀντιμετώπιζε σοβαρὸ τὸ ἐνδεχόμενον νὰ κατεβῆ στὸ Φάληρο καὶ
» νὰ μπῆ στὰ καράβια. Ἂν οἱ 85 Ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ 395 ἄνδρες τῆς Βασιλικῆς
» Χωροφυλακῆς ἐλύγιζαν γιὰ μιὰ στιγμή, κι' ἄφηναν νὰ πέση αὐτό, τὸ τελευταῖον
» προπύργιον, ἡ Ἐλευθέρα Ἑλλὰς θὰ ἀνῆκε σήμερον στὴν Ἱστορία. Θὰ ἤτανε γιὰ
» κείνους ποὺ θὰ ἐπιζοῦσαν μακρινὴ ἀνάμνησις.'Ἀλλὰ ἐδῶ, κοντὰ σ' αὐτὸ τὸ δο-
» ξασμένο κτίριο, λίγο πιὸ πάνω ὑπάρχει ὁ πανάρχαιος ἱερὸς βράχος μὲ τοὺς ναοὺς
» τῶν ἀθανάτων προγόνων μας. Ὑπάρχει ἡ πέτρινη αὐτὴ κιβωτός, ποὺ κλείνει
» μέσα της ὅλες τὶς λαμπρὲς παραδόσεις τῆς φυλῆς μας καὶ τὴ δόξα τῶν χιλιετη-

(45) Ὁ κατὰ τὸ 1959 Ὑφυπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν Ε. Καλαντζῆς ὁμιλῶν κατὰ τὴν ἐτησίαν τελετὴν καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Βασιλέα ἐτόνιζεν «Εἰς τὸν χῶρον αὐτὸν πρὸ 15 ἐτῶν, » ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς Ἀκροπόλεως καὶ ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν τῶν παραδόσεων τῆς Ἐπαναστάσεως » τοῦ 1821, τὰς ὁποίας συμβολίζει τὸ ὄνομα τοῦ ἀγωνιστοῦ Μακρυγιάννη, ἐκρίθη ἡ τύχη τῆς » Ἑλλάδος ... Ἡ Χωροφυλακὴ εἰς μίαν θαυμαστὴν καὶ ἐκτυφλωτικὴν ἔκρηξιν Ἑλληνικοῦ ἡρωϊ- » σμοῦ...». Βλέπε ὁλόκληρον τὸ κείμενον ἐν ὑπ' ἀριθ. 101/5/3στ ἐγκ. 144 τῆς 12-12-1959 Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν.

» ρίδων. Ὑπάρχει ἡ Πνύκα ὅπου ἄστραψε καὶ βρόντησε, γιὰ πρώτη φορὰ στὸν
» κόσμο, ἡ φωνὴ τῆς ἐλευθερίας καὶ τὰ σεπτὰ ἴχνη τοῦ πανάρχαίου ἱεροῦ τῆς Ἀ-
» γριαύλου, ὅπου ἔδιναν τὸ μεγάλο ὅρκο στὴ πατρίδα καὶ στὴν ἐλευθερία ἰσόθεοι
» ἔφηβοι, ὅταν ἔπαιρναν τὰ ὅπλα γιὰ νὰ τὴν ὑπερασπίσουν. Ὁ πάταγος τῆς πρώ-
» της ἐφόδου, οἱ ἀλαλαγμοὶ τῶν ἐρυθρῶν καταλυτῶν τῆς ἐλευθερίας ἀντιλάλησαν
» στὸν ἱερὸ βράχο ... Καὶ τότε οἱ λεπτοὶ τοῖχοι αὐτοῦ τοῦ Στρατῶνα ἔγιναν κάστρο
» Πελασγικό, ἀπ' αὐτὰ ποὺ δὲν μποροῦν νὰ τὰ καταβάλουν, οὔτε οἱ στρατοί, οὔτε
» οἱ αἰῶνες.

» Ἡ ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ποὺ κλείνει μέσα της τ' ἀνωτέρω ἔργα
» καὶ τὶς ὑψηλότερες πράξεις τῶν ἀνθρώπων, μίλησε αὐτὴ τὴ νύχτα στὴν ψυχὴ
» τῆς φρουρᾶς Μακρυγιάννη. Ὅταν ὁ τότε Ἀρχηγὸς τῆς Χωροφυλακῆς ἦρθε μὲ
» τὸ ἐπιτελεῖό του γιὰ ν' ἀπευθύνῃ πρὶν ἡ μάχη ἀρχίσῃ (46), λίγα λόγια σ' αὐτὴ
» τὴ φρουρά, βρῆκε ἀνθρώπους ἀποφασισμένους νὰ πεθάνουν. Δὲν θὰ περάσουν
» Ἀρχηγὲ – τοῦ φώναξαν μ' ἕνα στόμα, καὶ πιάνονταν ποιὸς θὰ πρωτοπάει σ' αὐτὰ
» τὰ ἑπτὰ φυλάκια, ποὺ θ' ἀγωνίζονταν μονάχα τους, ἔξω ἀπὸ τὸ στρατῶνα, στὰ
» τριγυρινὰ σπίτια – τὰ ἑπτὰ «φυλάκια τοῦ θανάτου» ὅπως τὰ ὠνόμασαν γιὰ τὸν
» προορισμό τους ποὺ ἤτανε νὰ θυσιαστοῦν γιὰ νὰ ἐπιβραδύνουν καὶ νὰ δυσκολέ-
» ψουν τὴν ἐπιχείρησι τῶν ἀναρχικῶν. Ἄρχισε νὰ γεννᾶται, δηλαδὴ αὐτὸ τὸ θαυ-
» μαστὸ καὶ τόσον γνώριμο εὐτυχῶς στὴ φυλή μας πνεῦμα, ποὺ ὁ Ἀνδρέας Κάλβος
» τραγούδησε στὰ «Ἡφαίστεια» μ' αὐτοὺς τοὺς στίχους :

« Ὦ Ἕλληνες, ὦ Θεῖαι ψυχαί,
» ποὺ εἰς τοὺς μεγάλους
» κινδύνους φανερώνετε
» ἀκάματον ἐνέργειαν
» καὶ ὑψηλὴν φύσιν».

«Κανένας δὲν μπορεῖ νὰ περιγράψῃ τὴν λυσσασμένη ἐξόρμησι τῶν ἐλασιτῶν...»

«Εἶναι δύσκολο νὰ ἱστορηθῇ μ' ἄξιο τρόπο ἡ ἐπικὴ ἀντίστασι αὐτοῦ τοῦ Συν-
» τάγματος Μακρυγιάννη. Κάθε στιγμή της εἶναι τραγούδι παλληκαριᾶς ...

» ... Ἀπὸ τὸν ἱερὸ αὐτὸ χῶρο, ἀντιλάλησε τὸ πρῶτο χαρμόσυνο σάλπισμα
» τῆς Νικης. Ἀπὸ δῶ ἄνοιξε τὰ φτερά της, γιὰ νὰ πετάξῃ σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα καὶ
» νὰ τὴν λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν φοβερὸ ἐφιάλτη τῆς ἐρυθρᾶς τυραννίας.

» ... Ἐδῶ ἔδειξε μὲ τρόπο περίλαμπρο ἡ Ἐθνικὴ παράταξις τὸ ὑψηλὸ πνεῦμα
» ποὺ τὴν ἐμψυχώνει, τὴν ἀκλόνητη ἀπόφασι νὰ κυριαρχήσῃ ἐπάνω στὶς δυνάμεις
» τῆς ἀποσυνθέσεως ...».

Διὰ τῆς παραθέσεως τῶν ἀνωτέρω ἐπιλέκτων ἀποσπασμάτων δὲν σημαίνει ὅτι ἠθελήσαμεν νὰ δημιουργήσωμεν «Λεύκωμα» ἰδεῶν καὶ γνωμῶν, οὔτε ὅτι ἐλάβομεν δείγματα ἐξ ὅλων τῶν πρὸς τοῦτο κειμένων. Διὰ τῆς ἀνθολογίας τῶν ἀποσπασμάτων τούτων ἐπεχειρήσαμεν νὰ ἐνισχύσωμεν τὰς ὀρθὰς περὶ τῶν γεγονότων ἀπόψεις ἡμῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὸν γιγάντιον ἀγῶνα τῆς Χωροφυλακῆς.

Δὲν ἐνεφανίσθησαν ἀντιρρήσεις, ὅσον ἀφορᾷ τὴν σημαντικότητα τοῦ ἀγῶνος

---

(46) Κατὰ τὴν ἀπὸ Ἀρχηγείου μέχρι Μακρυγιάννη καὶ τανάπαλιν παρέλασιν δυνάμεως διλοχίας Χωροφυλακῆς μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Ἀρχηγὸν καὶ Ἐπιτελάρχην.

τῆς Χωροφυλακῆς, ὅταν ὅμως ὁμιλεῖ κανεὶς περὶ τοῦ οἴκου του ἐξ ἐνστίκτου ὑπερβάλλει εἰς ἐπαίνους καὶ καλολογίαν.

Ἐν προκειμένῳ ὅμως δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ὁ κανὼν αὐτός, διότι δὲν ὑπάρχει μέτρον πρὸς σύγκρισιν, δὲν ὑπάρχει συγκεκριμένον τι σημεῖον, τὸ ὁποῖον νὰ ἐπιδέχεται ὑπερβολήν.

Εἰς τὴν μίαν πλευρὰν εὑρέθη ἡ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν καὶ διὰ ξένων δυνάμεων ὀργανωθεῖσα, περὶ ἀφανισμοῦ τῆς Ἑλληνικῆς ἐθνότητος, ἐπιβουλὴ καὶ εἰς τὴν ἄλλην ἡ ὑπερτάτη ἀπόφασις τῶν ὀλίγων νὰ ἐπαναλάβωσι τὰ ἐν Θερμοπύλαις, Μαραθῶνι κ.λ.π. Προγονικὰ διδάγματα.

Τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος διετέλεσεν 400 ἔτη ὑπὸ Τουρκικὴν δουλείαν, ἀλλ' ἐπανεῦρεν ἑαυτὸ καὶ τὴν ἐλευθερίαν, ἐὰν ὅμως διὰ τῆς Δεκεμβριανῆς τοῦ 1944 ἐπαναστάσεως ὑπετάσσετο εἰς τὸν σλαβισμὸν — τὸν ὁποῖον ἐδῶ εἰς τὴν Ἑλλάδα κάκιστα ἀποκαλοῦμεν κομμουνισμὸν — οὐδέποτε θ' ἀπελευθεροῦτο, διότι δὲν θὰ ἀνευρίσκοντο Ἕλληνες. Ὁ σλαβισμὸς θὰ μετέφερε τοὺς Ἕλληνας «διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ λαοῦ» εἰς τὰς στέπας τῆς Σιβηρίας καὶ ὁ δολοφόνος Βούλγαρος θὰ ἐξεκλήριζεν ὁριστικῶς τοὺς Ἕλληνας ἐκ τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ κεφαλὴ τοῦ συμμετασχόντος εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις παρέλασιν τῆς 25-3-1945 Τάγματος Χωροφυλακῆς. Διακρίνονται ὁ τεθεὶς ἐπικεφαλῆς Διοικητὴς τῆς Σχολῆς Ἀντ)ρχης Γιαννικόπουλος Δημ., ἀκολουθοῦν ὁ Διοικητὴς τοῦ Τάγματος Ταγ)ρχης Ἰωάν. Πέτροβας μετὰ τοῦ ὡς ἐπιτελοῦς Ὑπομοιράρχου Ἀντωνίου Κωνστ. καὶ ἐν συνεχείᾳ ὁ Διοικητὴς τοῦ Α' Λόχου μετὰ τῶν πρώτων ἑξάδων.

Τῆς τοιαύτης ὁλοκληρωτικῆς Ἐθνικῆς καταστροφῆς ἐστάθη ἀνυπέρβλητον ἐμπόδιον ἡ Ἑλληνικὴ Βασιλικὴ Χωροφυλακή, τόσον καθ' ὁλόκληρον τὴν κατοχικὴν περίοδον, ὅσον κυρίως, βασικῶς καὶ τελεσιδίκως κατὰ τὸν Δεκέμβριον 1944.

Ἡ Ἑλληνικὴ Χωροφυλακὴ εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἐθνικὴν ἀθανασίαν καὶ διὰ τῶν Συντάγματος Χωροφυλακῆς, τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς, τῆς Γενικῆς Δ/νσεως Χωροφυλακῆς, τοῦ Ἀρχηγείου καὶ ὅλων τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ διὰ τοῦ συνόλου τῶν ἀνδρῶν της, καὶ ἐδημιούργησεν τόσα ὑπὲρ τοῦ Ἔθνους πεπραγμένα κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην, ὥστε οἱοιδήποτε ὕμνοι νὰ ὑστεροῦν εἰς τὴν προσπάθειαν ν' ἀποδώσουν ὅ,τι συνέβη καὶ ὅ,τι ἐπετεύχθη.

Τὸ Σῶμα ἐδικαιώθη ἀπολύτως εἰς ὅλην τὴν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς τηρηθεῖσαν κεντρικὴν γραμμήν του καὶ ἠνάγκασε τοὺς ὑβριστάς του νὰ καταπίωσι τὴν ἐλευθεριάζουσαν γλῶσσαν των καὶ τοὺς πρὸς στιγμὴν ἀποθρασυνθέντας νὰ συσπειρωθῶσιν ὑπὸ τὸ κέλυφός των, τὸ μεγαλύτερον ὅμως ἐπίτευγμα ὑπῆρξεν ἡ ἀναστήλωσις τῶν σιδηρῶν μεταξὺ λαοῦ καὶ Χωροφυλακῆς γεφυρῶν. Ἡ Χωροφυλακὴ προσέφερεν ὑπὲρ τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ τὰς θυσίας της καὶ ὁ λαὸς πρὸς τὴν Χωροφυλακὴν τὴν ἀνυπόκριτον καὶ εὐγνώμονα ἀγάπην του καὶ δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερον κέρδος διὰ τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὸν δημόσιον βίον ἀπὸ τὴν θερμὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ.

Μετὰ τρίμηνον περίπου, ἤτοι τὴν 25 Μαρτίου 1945, ἐπὶ τῇ Ἐθνικῇ ἑορτῇ ἔλαβε χώραν ἐν Ἀθήναις μία στρατιωτικὴ παρέλαοις ἐκ τῶν ἑνόντων, εἰς ἣν ἔλαβε μέρος καὶ ἓν τάγμα Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸν τότε Ταγματάρχην Πέτροβαν Ἰωάννην καὶ τὴν Διοίκησιν τοῦ ἰδίου Διοικητοῦ τῆς Σχολῆς Ἀντισυνταγματάρχου Γιαννικοπούλου Δημ.

Ἔπειτα ἀπὸ τὰ δεινὰ μιᾶς τετραετοῦς περίπου ἐχθρικῆς κατοχῆς καὶ ἔπειτα ἀπὸ τὴν κομμουνιστικὴν τρομοκρατίαν καὶ σφαγὴν μὲ λαχτάρα καὶ ἔμπλεος ἐνθουσιασμοῦ προσῆλθεν εἰς πρωτοφανῆ συρροὴν ὁ Λαὸς τῶν Ἀθηνῶν νὰ παρακολουθήσῃ τὴν παρέλασιν. Ἀκάλυπτοι χῶροι πέριξ τοῦ Μνημείου Ἀγνώστου Στρατιώτου, ταράτσαι, ἐξῶσται, παράθυρα, δένδρα κ.λ.π. ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς μέχρι τῆς Ὁμονοίας εἶχον κατακλυσθῆ ὑπὸ ἑκατοντάδων χιλιάδων λαοῦ, ὅστις μὲ δεδικαιολογημένως πρωτοφανῆ ἐνθουσιαμὸν ἐχειροκρότησε καὶ ἐζητωκραύγασε τὰ παρελαύνοντα τμήματα. Ἐκεῖνο ὅμως ὅπερ ἐπεσυνέβη κατὰ τὴν παρέλασιν τοῦ Τάγματος τῆς Χωροφυλακῆς ὑπῆρξεν ἀνώτερον οἱασδήποτε περιγραφῆς. Ἔξαλλοι χειρονομίαι, ζητωκραυγαὶ μετὰ ἀναπηδήσεων καὶ παντὸς εἴδους ἐγκωμιαστικαὶ ἐπευφημίαι ἀπευθύνοντο ὑπὸ τοῦ παραληροῦντος πλήθους. Ἄνθη, δέσμαι ἀνθέων, στέφανοι, διακοσμητικαὶ ταινίαι κ.λ.π. ἐρρίπτοντο συνεχῶς κατὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε μία ἐκσφενδονισθεῖσα ἀνθοδέσμη παρέσυρε τὸ ξῖφος τοῦ ἐπιτελοῦς τοῦ Τάγματος ὑπομοιράρχου καὶ παρ' ὀλίγον νὰ προκαλέσῃ ἀτύχημα. Ἦσαν τόσον ἐπίμονοι καὶ συνεχεῖς αἱ ζητωκραυγαὶ ὥστε κατίσχυσαν τῶν ἤχων τῆς μουσικῆς μὲ ἀποτέλεσμα νὰ προκληθῇ σύγχισις εἰς τὸν βηματισμόν, πρᾶγμα ὅπερ ἀπεκατεστάθη ἀμέσως χάρις εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τῶν ἀξιωματικῶν νὰ ἀρχίσωσι ψάλλοντες ἐμβατήριον. Ὁ παρακολουθῶν τὴν παρέλασιν Ἄγγλος Στρατηγὸς Σκόμπυ κατεπλάγη ἐκ τοῦ φαινομένου καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς παρισταμένους ἐπισήμους εἶπεν :

«Π ρ ώ τ η ν φ ο ρ ὰ ν ε ἰ ς τ ὴ ν ζ ω ὴ ν μ ο υ β λ έ π ω Ἀ σ τ υ ν ο-

μικὸν Σῶμα, νὰ περιβάλληται ὑπὸ τόσης ἀγάπης, στορ-»γῆς καὶ ἐμπιστοσύνης παρὰ τοῦ λαοῦ» (47). Σχετικῶς ὁ διακεκριμένος λόγιος καὶ δημοσιογράφος Νικ. Βεντήρης ἐν κυρίῳ ἄνρθρῳ ὑπὸ τὸν τίτλον «Θυμῶστε ἐπὶ τέλους Λιγάκι» εἰς τὴν ἐφημερίδα «ΕΜΠΡΟΣ» τῆς 29 Μαρτίου 1945 ἔγραφεν : «Ἐπρόσεξαν ἄραγε οἱ ἁρμόδιοι τὰς ἐκδηλώσεις τοῦ Ἀθηναϊκοῦ πλήθους κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς 25 Μαρτίου; Αἱ θερμότεραι καὶ αἱ πλέον ἐκτεταμέναι δὲν ἀπηυθύνθησαν οὔτε πρὸς τὸν ἀπόντα Βασιλέα, οὔτε πρὸς τὸν παρόντα Ἀντιβασιλέα, οὔτε πρὸς τὸν Πρωθυπουργόν, οὔτε πρὸς τὰ Στρατιωτικὰ τμήματα, μολονότι ἡ Ρίμινι ἀπεθεώθη. Τὰ περισσότερα χειροκροτήματα καὶ τὰ ζωηρότερα «ζήτω» τὰ εἰσέπραξεν ἡ Χωροφυλακή. Ξένος ἀνταποκριτής, παριστάμενος, ἐξεπλάγη·

Πτῶμα σφαγιασθέντος κατὰ Δεκέμβριον 1944 ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν Χωροφύλακος, μετὰ τὴν ἀπογύμνωσιν καὶ σκύλευσιν.

«Πρώτην φορὰν βλέπω λαϊκὸν ἐνθουσιασμὸν ὑπὲρ ἀστυνομικοῦ Σώματος» Καὶ Δικαίως ...».

Διὰ νὰ κλείσωμεν τὰ ἀφορῶντα τὴν κατὰ τὸν Δεκέμβριον 1944 πολεμικὴν δραστηριότητα τῆς Χωροφυλακῆς εἶναι ἀνάγκη ν' ἀναφερθῶμεν καὶ εἰς τὸν τομέα τῆς συλλογῆς πληροφοριῶν, ὅσον ἀφορᾶ τὰς κινήσεις καὶ προθέσεις τοῦ ἐχθροῦ, ἐφ' οὗ ἠρίστευσεν ἐπίσης ἡ Χωροφυλακή.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἑκάστη ὑπηρεσία Χωροφυλακῆς εἶχεν ὀργανώσει εἰδικὴν ὑπηρεσίαν πληροφοριῶν καὶ ὡμιλήσαμεν εἰδικῶς περὶ τῆς τοιαύτης τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς.

Εὐθὺς ὡς ἐσταθεροποιήθη κάπως ἡ κατάστασις, ἤτοι μετὰ τὴν ἀπόκρουσιν τῶν ἰσχυρῶν ἐπιθέσεων τοῦ ΕΛΛΑΣ κατὰ τὰς 9 - 12 Δεκεμβρίου, τὸ Ἀρχηγεῖον

(47) Βλέπε ἐπίσημον ἔκθεσιν πεπραγμένων Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς ἔτους 1957 σελ. 35 καὶ Γ. Σαμουὴλ σελ. 15.

Χωροφυλακῆς προέβη εἰς τὴν συγκρότησιν γενικωτέρας ὑπὸ τὰς διαταγὰς του ὑπηρεσίας πληροφοριῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 1/4/27 ἀπὸ 13 Δεκεμβρίου 1944 διαταγῆς του πρὸς τὸν Συνταγματάρχην Χωρ/κῆς Κατσαμπῆν Κωνσταντῖνον, ἐχούσης ὡς ἀκολούθως:

«Συγκροτῶ ὑπηρεσίαν Πληροφοριῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ὑμῶν καὶ μὲ προ-
» σωπικὸν τοὺς κάτωθι 'Αξιωματικούς, 1) 'Αντ/ρχην Τσίτουραν Νικόλαον. 2)
» Μοίραρχον Κατσᾶκον Γεώργιον, 3) 'Υπομοίραρχον Σακελλαριάδην Κων/νον,
» 4) 'Ανθ/ρχον Ζάχον Δημήτριον καὶ 5) Ταγματάρχην Συρμόπουλον 'Αν.

» Οἱ ἄνδρες τῆς ἀνωτέρω ὑπηρεσίας θὰ περιέρχωνται καθ' ἑκάστην τὴνΠρω-
» τεύουσαν καὶ ἰδίᾳ τὴν 'Εαμικὴν περιφέρειαν καὶ θὰ συλλέγωσι πᾶσαν πληροφο-
» ρίαν ἐνδιαφέρουσαν τὴν Κυβέρνησιν τόσον Πολιτικὴν ὅσον καὶ Στρατιωτικὴν
» καὶ συγκεκριμένως πᾶσαν κίνησιν τῶν στρατευμάτων τοῦ ΕΛΑΣ, τὰς δυνάμεις
» αὐτοῦ καὶ τὰς θέσεις εἰς ἃς εὑρίσκονται τὰ ὅπλα καὶ πυρομαχικά, ἅτινα διαθέτει,
» τὸ φρόνημα τῶν ἀνδρῶν αὐτοῦ, τὴν κίνησιν τῶν πολιτικῶν προσώπων, τὴν προ-
» παγάνδαν, ἣν ἀσκοῦσιν ἐπὶ τῶν κατοίκων, τὸ φρόνημα καὶ τὰς διαθέσεις αὐτῶν,
» τὴν δρᾶσιν των κ.λ.π.

» Διὰ τὴν ἀρτιωτέραν λειτουργίαν αὐτῆς νὰ καταγίνητε εἰς τὴν ὀργάνωσιν
» δικτύου πληροφοριῶν καὶ κατασκοπείας ἐκ προσώπων τῆς ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης ἐμπνεομένων ὑπὸ ἀκραιφνῶν ἐθνικιστικῶν φρονημάτων.

» Καθ' ἑκάστην θὰ μοὶ ὑποβάλητε ἀπόρρητον δελτίον πληροφοριῶν ἐγχειρζόμενον εἰς τὸν ὑποφαινόμενον ἢ τὸν 'Επιτελάρχην μου.

'Ο 'Αρχηγὸς
Παπαργύρης 'Αργ.».

'Ο ἐπίλογος τοῦ ἐπὶ 33 ἡμέρας διαρκέσαντος στασιαστικοῦ κινήματος, ὑπῆρξεν ἔνδοξος καὶ μεγάλος, διότι ἡ 'Ελλὰς διετήρησεν τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀξιοπρέπειάν της, ἀλλὰ καὶ πάρα πολὺ αἱματηρὸς διὰ τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς. 'Η Χωροφυλακὴ ἀπεκόμισε τὴν ἐθνικὴν εὐγνωμοσύνην, ἀλλ'ἀντὶ βαρέως καὶ σκληροῦ τιμήματος εἰς αἷμα.

Οἱ ἀπὸ τοῦ 1940 μέχρι Μαΐου 1946 νεκροί, ἀνέρχονται εἰς Συντ/ρχας 4,'Αντ/ρχας 3, Ταγμ/ρχας 24, Μοιράρχους 26, 'Υπομ/ρχους 15, 'Ανθ/ρχους 57, 'Ανθ/στὰς 86, 'Ενωμ/ρχας 201, Χωρ/κας 845 (48).

'Επὶ μῆνας μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ στασιαστικοῦ κινήματος, συσταθεῖσαι παρὰ τοῦ 'Υπουργείου 'Εσωτερικῶν, ἐπιτροπαὶ ἀνεζήτων μεταξὺ τῶν ἀνευρισκομένων πτωμάτων τὰ πτώματα τῶν σφαγιασθέντων ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς. Αἱ πρὸς τοῦτο συνταχθεῖσαι ἐκθέσεις ἀποτελοῦν κείμενα ἐξόχως ἀνατριχιαστικὰ (49).

Η ΑΛΗΘΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

'Η καταστολὴ τοῦ στασιαστικοῦ κινήματος ἐσήμανε καὶ τὴν οὐσιαστικήν,

---

(48) 'Αρχηγεῖον Χωροφυλακῆς. Οἱ νεκροί μας 1940 - 1946.

(49) Βλέπε ἐν παρ/τι Χ ὑπ' αὐξ. ἀρ. 87 μίαν τοιαύτην ἔκθεσιν. Μὲ ἔλλειψιν οἱουδήποτε αἰσθήματος ἐντροπῆς ἢ εὐθύνης ὁ Ζεῦγος ἀρνεῖται καὶ αὐτὴν τὴν ταυτότητα τῶν θυμάτων των!! (Γ. Ζέβγου σελ. 58 - 59).

τὴν πραγματικὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὰ τελευταῖα πυρὰ ἀντηλλάγησαν ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν τὴν 4 Ἰανουαρίου 1945.

Τὸ δένδρον τῆς ἐλευθερίας φύεται καὶ θάλλει μόνον ὅταν αἱ ρίζαι του εὑρίσκονται εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς τῶν λαῶν καὶ ὅταν οἱ λαοὶ δὲν διστάζουσι νὰ χύνωσι τὸ αἷμα των ὑπὲρ αὐτοῦ.

Τὸ δένδρον τῆς ἐλευθερίας εἶναι τόσον εὐαίσθητον, ὥστε καὶ ἡ πλέον μικρὰ ἀδιαφορία ἢ ἀμέλεια εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιφέρωσι τὸν μαρασμὸν ἢ καὶ τὴν καταστροφήν του. Ἡ εἰρήνη καὶ ἡ ἐλευθερία κερδίζονται καὶ διατηροῦνται μὲ πολλὰς δυσκολίας καὶ θυσίας.

Ἡ Ε.Β.Χ. διεκδικοῦσα τὴν πρωτοπορείαν εἰς τὴν νίκην καὶ εἰς τὰς θυσίας ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, ἔχει ἀφαιρέσει τὸ δικαίωμα ἀπὸ οἱονδήποτε νὰ τῆς ἀμφισβητήσῃ τὰς ἀρχὰς δι' ἃς ἀγωνίζεται, διότι δὲν ἀγωνίζεται τυχαίως οὔτε κατ' ἐπιταγήν, ἀλλ' ἐκ πεποιθήσεως καὶ συνειδήσεως ὁρμωμένη. Ἔχει καὶ διατηρῇ ἀδιάφθορα ἰδανικὰ εἰς τὰ ὁποῖα δὲν πιστεύει ἁπλῶς, ἀλλ' ἀποτελοῦν ταῦτα βίωμα τῶν ἀνδρῶν της.

Τὴν πρὸς τὰ ἰδανικὰ ταῦτα, τῆς πατρίδος, τῆς τιμῆς καὶ τῆς θρησκείας λατρείαν της, πολλοὶ—κατὰ διαφόρους ἐποχὰς—παρεξήγησαν καὶ ἀπέδωκαν τὴν δραστηριότητά της εἰς ἄλλα ἐλατήρια καὶ συμπτώματα. Αὐτὸ ἀπετέλεσε καὶ ἀποτελεῖ μεγίστην ἀδικίαν, ἀ π ο τ ε λ ε ῖ ἐ θ ν ι κ ὸ ν σ φ ά λ μ α καὶ αἰσχίστην ἱεροσυλίαν. Ἡ δραστηριότης αὐτὴ ὀφείλεται εἰς ἀκαταμάχητον ἔρωτα πρὸς τὴν Ἀ λ ή θ ε ι α ν καὶ Ἐ λ ε υ θερίαν.

Εὔλογον τὸ ἐρώτημα πῶς ἐπιτυγχάνει τοῦτο ἡ Χωρ)κὴ καὶ δὲν ἀκολουθεῖ τὸ ρεῦμα «τῆς ἐποχῆς», ἀλλ' αὐτὸ ὀφείλεται εἰς τὰς πηγὰς τῆς στρατολογίας της, εἰς τὴν παράδοσιν, εἰς τὸ σύστημα ἐκπαιδεύσεως καὶ διοικήσεως καὶ εἰς τὰς ἐκ τοῦ σύνεγγυς συνεχεῖς διαπιστώσεις τῶν ἀνδρῶν ἐπὶ τῶν ἀθλιοτήτων καὶ τῶν ἀτιμιῶν ὅλων τῶν ἀντικοινωνικῶς σκεπτομένων καὶ δρώντων. Αἱ πηγαὶ διαφωτίσεως καὶ διαπαιδαγωγήσεως εἶναι ἀστείρευτοι καὶ πραγματικαί. Ἰδοὺ τὸ μεγαλεῖον μιᾶς ἀστειρεύτου πηγῆς διαπαιδαγωγήσεως. Ἡ ψυχὴ τῆς Χωρ)κῆς εἶναι πλημμυρισμένη ἀπὸ ἔντονα αἰσθήματα διὰ κοινωνικὴν δικαιοσύνην, καὶ δὲν ἀποστέργει εἰς τοὺς ἀπατηλοὺς συμβιβασμούς. Ὅλοι εὐκόλως στρέφονται ἐναντίον της, αὐτὴ ὅλους ἀγαπᾷ, πλὴν τῶν κακοποιῶν, τῶν ἀντεθνικῶς δρώντων καὶ σκεπτομένων, τῶν ἀντικοινωνικῶς διαβιούντων καὶ τῶν προκαλούντων ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῶν τοὺς ἐπιδεικνύοντας δείγματα βελτιώσεως περιβάλλει μὲ ἀπέραντον στοργήν.

Ἡ παθολογικὴ καὶ ἀκατανόητος διὰ τοὺς ἀμυήτους τοσαύτη καὶ τοιαύτη ἀγάπη της ἐξικνεῖται μέχρις αὐτοθυσίας. Αὐτὴ εἶναι ἡ Χωρ)κὴ ἐν Ἑλλάδι.

Ἡ Χωροφυλακὴ εἶναι εἷς ὀργανισμὸς πλημμυρισμένος ἀπὸ παραδόσεις, εἰς τὰς ὁποίας εἴχοντο στερρῶς προσηλωμέναι αἱ μέχρι τοῦδε γενεαὶ τῶν Ἀξιωματικῶν καὶ λοιπῶν βαθμοφόρων της καὶ βάσει τούτων ἐρρυθμίζετο ἡ διαπαιδαγώγησις τῶν νεοεισερχομένων εἰς τὸ Σῶμα. Οἱοσδήποτε ὀργανισμὸς εἰς τὸν ὁποῖον διατηροῦν τὴν δύναμίν των αἱ παραδόσεις οὐδέποτε εἶναι δυνατὸν νὰ κινδυνεύσῃ ἐκ ταλαντεύσεων, ἐκ κοινωνικῶν πειραματισμῶν ἢ οἱασδήποτε ἐπιβουλῆς, διότι ἡ δύναμις τῶν παραδόσεων ταυτίζεται μὲ αὐτὴν ταύτην τὴν προσωπικότητα τῆς θυσίας, εἶναι μία αὐθύπαρκτος, ζῶσα καὶ ἀπολύτως μὲ τὴν ζωὴν συνδεδεμένη πίστις.

Ἐναργῆ εἰκόνα τῆς δυνάμεως ταύτης ἀποτελεῖ ὁ Βρεττανικὸς Λαὸς ὡς Κράτος.

Ἡμεῖς ἐνταῦθα ἱστοροῦμεν τὰ πεπραγμένα ἑνὸς Ἀστυνομικοῦ–Στρατιωτικοῦ ὀργανισμοῦ, ὅστις, ἀφ' οὗ ἐπὶ μίαν τριετίαν εἶχεν ἀποτελέσει τὸν στόχον πάσης ἐπιθέσεως καὶ ἐγκληματικῆς ἐνεργείας τῶν ὑπὸ τοῦ Κ.Κ.Ε. κινουμένων, ὑπέστη ἤδη μίαν γενικὴν καὶ δι' ὅλων τῶν μέσων ἐπίθεσιν ἐπὶ σκοπῷ ἐξοντώσεως τῶν μελῶν καὶ παντελοῦς διαλύσεως αὐτοῦ.

Ὡς ἐκ τούτου περιωρίσθημεν εἰς τὴν καθαρῶς στρατιωτικὴν–ἐπιχειρησιακὴν πλευρὰν τῶν Δεκεμβριανῶν καὶ εἰς ταύτην μόνον καθ' ὅσον ἀφορᾶ τὴν Χωροφυλακήν. Ὁμιλοῦντες ὅμως περὶ ἐπιχειρησιακῆς–στρατιωτικῆς πλευρᾶς ὄχι μόνον δὲν ἀκριβολογοῦμεν, ἀλλὰ καὶ σφάλμα σοβαρὸν διαπράττομεν. Στρατιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις διεξάγονται καὶ νοοῦνται ὅταν ὑπάρχουν ἀντίπαλοι στρατοί, ἐνῷ ἐν προκειμένῳ ἀπὸ μὲν τῆς πλευρᾶς τῶν στασιασάντων ὑπῆρχον συντεταγμέναι ὀργανικαὶ στρατιωτικαὶ μονάδες, ἀρτιώτατα ἐξωπλισμέναι μὲ πλήρως ἐπηνδρωμένην στρατιωτικὴν ἡγεσίαν καὶ πολιτικὴν τοιαύτην ἐξ ἑνὸς συνασπισμοῦ συγγενῶν ἰδεολογιῶν, ἀπὸ δὲ τῆς ἄλλης πλευρᾶς, ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ νομίμου Κράτους ὑπῆρχε μία αὐτοανακηρυχθεῖσα ὡς «Κυβέρνησις Ἐθνικῆς Ἑνότητος» ὁμὰς ἀλληλοϋποβλεπομένων πολιτικῶν, ὡς πολιτικὴ ἡγεσία, διαθέτουσα ὡς μόνην στρατιωτικὴν δύναμιν τὴν τοιαύτην τῆς ΙΙΙ ὀρεινῆς ταξιαρχίας καὶ τὰς ἀόπλους καὶ τῆδε κακεῖσε ἐγκατεσπαρμένας δυνάμεις τῆς Χωροφυλακῆς, τὰς ὁποίας διὰ τοῦ Πρωθυπουργοῦ εἶχε θέσει ὑπὸ βαρυτάτην κατηγορίαν καὶ ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τοῦ ἀφοπλισμοῦ καὶ τῆς διαλύσεως.

Ὑπὸ τοιαύτας ὅθεν συνθήκας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνεται σοβαρὸς λόγος περὶ ἐπιχειρήσεων μεταξὺ τῶν Συνταγμάτων καὶ τῶν δεκάδων χιλιάδων ἀνδρῶν τοῦ ΕΛΑΣ (50) ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν ἀόπλων καὶ τόσον κατατρεγμένων ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἀφ' ἑτέρου, ἀλλὰ περὶ ἀποπείρας ὁμαδικοῦ σφαγιασμοῦ τούτων, θεωρουμένων ὡς ἐμποδίων εἰς τοὺς περὶ ὑποδουλώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς τοῦ Κ.Κ.Ε.

Καὶ ὅμως τὸ Κ.Κ.Ε. ἰσχυρίσθη καὶ ἰσχυρίζεται, ὅσον ἀφορᾶ τὸ Δεκεμβριανὸν αἱματοκύλισμα, χωρὶς δισταγμοὺς καὶ χωρὶς κανέναν σεβασμὸν πρὸς οἱοδήποτε ἴχνος ἀληθείας καὶ ἐντροπῆς ὅτι αἱ ἄοπλοι ὡς ἀνωτέρω δυνάμεις τῆς παρὰ τῶν Ἐαμικῶν Ὑπουργῶν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐγκαταληφθείσης ἀναιτίως Κυβερνήσεως ἐπετέθησαν ἐναντίον τῶν Μεραρχιῶν τοῦ ΕΛΑΣ καὶ ὅτι ὁ Λαὸς προέβαλλεν ἀντίστασιν!!! Τὰς κατὰ τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ δυνάμεων Χωρ/κῆς ἐπιθέσεις τοῦ ΕΛΑΣ μὲ πᾶσαν ἔλλειψιν σοβαρότητος ἀποκαλεῖ ἀντίστασιν τοῦ Λαοῦ ὁ Ζεῦγος, γράφων «Ἡ ἀντίσταση τοῦ λαοῦ ἐκδηλώθηκε σκόρπια τὴ Δευτέρα 4 Δεκεμβρίου. Ὁ ΕΛΑΣ τῆς Ἀθήνας βρέθηκε στὸ πλευρό τοῦ Λαοῦ.....», διὰ νὰ συμπληρώσῃ ὀλίγον κατωτέρω θριαμβευτικῶς «Τὸ συγκρότημα τῆς σχολῆς Εὐελπίδων, τὸ χτίριο-φρούριο τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς κυριεύτηκαν μ' ἔφοδο...».

Ἐνῷ θὰ ἔπρεπε ἀπὸ ἐντροπὴν καὶ μεταμέλειαν ν' ἀποφεύγουν οἱουδήποτε εἴδους διάλογον καὶ συζήτησιν ἐπὶ τῶν διαπραχθέντων κατὰ τὸν Δεκέμβριον γοε-

(50) Ὁ Ζεῦγος ἐν σελίδι 65 ἰσχυρίζεται ὅτι τὸ ΕΑΜ-ΚΚΕ διέθετε στρατὸν ἐκ 50.000 ἀνδρῶν φανατισμένων.

(51) Γιάννη Ζέβγου «Λαϊκὴ Ἀνίσταση τοῦ Δεκέμβρη κλπ.» σελ. 51.

ρῶν σφαλμάτων καὶ ἐγκλημάτων συνέβη τὸ ἀντίθετον. Οἱ Ἰμάμηδες τοῦ Ἑλληνικοῦ Κομμουνισμοῦ μὲ ἀληθινὴν Μουσουλαμνικὴν μισαλλοδοξίαν, ἀπὸ τῆς ἐπομένης σχεδὸν τῆς προσπαθείας πρὸς εἰρήνευσιν, ἐναρκοθέτουν τὸ ἔδαφος τοῦ δημοσίου βίου τῶν Ἑλλήνων φάσκοντες καὶ ἀντιφάσκοντες ἢ ἐπαιρόμενοι μὲ ἰδιαιτέραν ἐξαλλότητα, δι'ὅ,τι εἶχε συμβῆ τὸν Δεκέμβριον. Οὕτω ἐν τῇ ἀποφάσει τῆς ΙΙ ὁλομελείας τοῦ Κ.Κ.Ε. (52) ἀναγιγνώσκει καὶ εἰς τὰ παράδοξα «Ὁ ἀγώνας τοῦ Δεκέμβρη εἶναι μιὰ παλλαϊκὴ ἀντίσταση ἐνάντια στὸ πραξικόπημα τῆς ἀντίδρασης ποὺ ἤθελε ν' ἀνακόψη μὲ τὴ βία τὴν ὁμαλὴ καὶ εἰρηνικὴ δημοκρατικὴ ἐξέλιξη τῆς χώρας. Εἶναι τὸ διαμάντι (!!) τοῦ ἀγῶνα τοῦ Ἔθνους μας γιὰ τὴ δημοκρατικὴ ἀναδημιουργία (!) καὶ τὴν ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδος.......».

Ἐνῶ τοιαῦτα ἔλεγον καὶ ἔγραφον δι'ἐσωτερικὴν κομματικὴν κατανάλωσιν εἰς τὸ ἀπὸ 5 Ἀπριλίου 1945 Ὑπόμνημα, ὑπογραφόμενον ὑπὸ τῶν Ἀλεξ. Σβώλου, Γεωργίου Σιάντου, Ἰωάννου Ζεύγου, Πορφυροφγένη, Ἀγγελοπούλου, Ἀσκούτση, Μάντακα κ.λ.π. πρὸς τὸν Ἀντιβασιλέα-Ἀρχιεπίσκοπον ἔγγραφον μεταξὺ τῶν ἄλλων «Ἔγινε ἕνα κίνημα, ποὺ ὅλοι ἀναγνωρίζουν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ γίνῃ καὶ ἔπρεπε νὰ εἶχε ἀποφευχθῇ... Δυστυχῶς κατὰ τὸ κίνημα αὐτὸ ἔγιναν ὅσα ἔγιναν ἐναντίον ἀμάχων καὶ ἀθώων.......».

Ἡ τρομερά, πρὸς τιμήν των ὅμως, τοιαύτη ὁμολογία δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολύ, διότι ἐπανελθὼν μετ' ὀλίγον ἐκ Γερμανίας καὶ ὁ «Ποντίφηξ» τοῦ Κ.Κ.Ε. Ζαχαριάδης ἔλαβε καὶ αὐτὸς τὴν κομματικὴν θέσιν ἐν τῇ χορείᾳ τῶν «ἀνάρχων καὶ ἀκρίτων» ἀπόψεων. Οὕτω εἰς τὴν ἐνώπιον τῆς 12ης ὁλομελείας (53) εἰσήγησίν του μετὰ μεγαλυτέρας προκλητικότητος γράφει «Ὁ ἔνοπλος ἀγώνας τοῦ Δεκέμβρη, ἡ ἡρωϊκὴ ἔνοπλη ἐξέγερση τῆς Ἀθήνας, (!!) ἦταν ἀναπόφευχτη γιατὶ ἐπιβλήθηκε κατ' ἀπαίτηση τῆς ἐσωτερικῆς ἀντίδασης μὲ τὴ βία ἀπὸ τὸν ἀγγλικὸ ἐξωελληνικὸ παράγοντα. Ὁ ΕΛΑΣ ἔπρεπε νὰ δεχτεῖ τὴν πρόκληση γιὰ ν'ἀποφύγει τὴν προδοσία διὰ νὰ σώσει τὴν τιμὴν τοῦ λαοῦ καὶ τῆς Ἑλλάδος, (!!!).....». Καὶ ἐν συνεχείᾳ, ὑπὸ τοὺς ἰδίους ἤχους πάντοτε, ἐσυνέχιζεν: «Ἡ ἡρωϊκὴ ἔνοπλη ἐξέγερση τοῦ λαοῦ τῆς Ἀθήνας θὰ μείνει σὰν μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ λαμπρές, ἡ πιὸ λαμπτὴ μέχρι σήμερα σελίδα στὰ νεοελληνικὰ χρονικὰ τῆς πάλης γιὰ τὴ λευτεριά (!!!).........».

Κείμενα πλήρη μίσους καὶ ἐχθρότητος, βαθέως μισαλλόδοξα καὶ πλήρως ἐξοργιστικὰ ἕνεκεν τῶν βοερῶν καὶ ἀξιοθρηνήτων ἀνακριβειῶν.

Τὸ Κ.Κ.Ε διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν ὁμολογίαν τοῦ μεγάλου σφάλματος του κατέφυγεν εἰς χονδροειδεῖς ἀνακριβείας. Ἕνα ὅμως εἶναι γεγονός: Ἐπὶ τοσοῦτον εἶχεν παραπλανήσει πολιτικῶς καὶ ἰδεολογικῶς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν τὸ ΕΑΜ, ὥστε, ἐὰν ἠκολούθει τὴν γραμμὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ὁμαλῆς ἐξελίξεως καὶ δὲν προέβαινεν εἰς τὸ πραξικόπημα καὶ διενεργοῦντο ἐκλογαί, ὁ πολιτικὸς συνασπισμὸς τοῦ ΕΑΜ ἐὰν δὲν ἐκέρδιζεν τὰς ἐκολγὰς θὰ κατελάμβανε σημαίνουσαν θέσιν

(52) Συνελθούσης κατὰ τὸ διάστημα 5-10 Ἀπριλίου 1945. Τὸ κείμενον τῆς ἀποφάσεως ἐδημοσιεύθη εἰς τὸν Ριζοσπάστην τῆς 24-4-1945 καὶ εἰς τὰς σελίδας 240-250 τῆς ἐκδόσεως τοῦ ΚΚΕ «Δέκα χρόνια ἀγῶνες»

(53) Συνελθούσης κατὰ τὸ διάστημα 25-27 Ἰουνίου 1945 καὶ δημοσιευθείσης εἰς Ριζοσπάστην τῆς 3-7-1945 ὡς καὶ εἰς ἰδιαίτερον τεῦχος «Ἀπόφαση τῆς 12ης ὁλομέλειας».

ἐν τῷ κοινοβουλίῳ. Τὸ κομμουνιστικὸν πραξικόπημα κατὰ τὸν Δεκέμβριον 1944 καὶ αἱ κατ' αὐτὸ κομμουνιστικαὶ ἐνέργειαι διεφώτισαν αὐτομάτως τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ὅτι ὄπισθεν τοῦ Ε.Α.Μ. ἐκρύπτετο τὸ Κ.Κ.Ε., τὸ ὁποῖον οὐδέποτε συνεπάθησαν οἱ Ἕλληνες.

Ἡ ἀνάλυσις καὶ μελέτη τῶν Δεκεμβριανῶν ἀπαιτεῖ πολλὰς σελίδας καὶ βαθείας τομάς, ἡμεῖς ὅμως θὰ περιορισθῶμεν εἰς τὰ ἀνωτέρω, ἅτινα συνιστοῦν τὸ θέμα περὶ οὗ πραγματευόμεθα, ἵνα ἀφ' οὗ διαλάβομεν καὶ ὀλίγα τινά, εἰσέτι φθάσωμεν εἰς ἕνα σταθμὸν ὅστις ἀπεκλήθη «Συμφωνία τῆς Βάρκιζας».

Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῶν κομμουνιστικῶν ἐπιθέσεων κατὰ τὰς 9-12- Δεκεμβρίου 1944 αἱ Κυβερνητικαὶ δυνάμεις συνεπικουρούμεναι σοβαρῶς καὶ ὑπὸ τῶν Ἀγγλικῶν τοιούτων, ἀνασυνταχθεῖσαι καὶ ἐξοπλισθεῖσαι, ἤρξαντο ἐκκαθαριστικῶν ἐπιχειρήσεων πέριξ αὐτῶν καὶ εἰς συλλήψεις αἰχμαλώτων Ἐλασιτῶν ἢ κομμουνιστῶν ἀόπλως δρώντων. Οἱ φυλακισμένοι ὡς δοσίλογοι κλπ. καὶ οἱ συλλαμβανόμενοι ἔνοπλοι ἢ ἄοπλοι κομμουνισταὶ παρελαμβάνοντο ὑπὸ τῶν Ἄγγλων καὶ διὰ μείζονα ἐγγύησιν ἀλλὰ καὶ ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε χῶρος ἀσφαλοῦς περιορισμοῦ τούτων ἐν Ἑλλάδι, μετεφέρθησαν εἰς Τομπρούκ Βορείου Ἀφρικῆς. Καὶ τὸ μέτρον αὐτὸ τῆς προνοίας καὶ τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς ἀπὸ πάσης πλευρᾶς, ἐν ἀνέσει ἐκκαθαρίσεως ὅλων τῶν ἐκκρεμοτήτων μακρὰν οἱουδήποτε κινδύνου ἀντεκδικήσεως κλπ., τὸ κοινὸν διά τε τοὺς «ἀριστερούς» καὶ τοὺς «δεξιούς» μέτρον αὐτὸ ἐπεχείρησαν μὲ νηπιακὴν ἀφέλειαν νὰ ἰσοσκελίσωσιν οἱ «ἱεροφάντοι» τοῦ Κομμουνισμοῦ μὲ τὴν παρ' αὐτῶν συντελεσθεῖσαν ἀπαγωγὴν εἰς Κρῶρα καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Κεντρικῆς Ἑλλάδος δεκάδων χιλιάδων γερόντων, γυναικῶν καὶ ἄλλων προσώπων, ἅτινα ὡδηγήθησαν εἰς τοὺς τόπους τῆς ὁμηρίας ὑπὸ δριμύτατον ψῦχος, γυμνοί, ἀνυπόδητοι καὶ νήστεις. Ἡ τραγῳδία τῆς τοιαύτης ὁμηρίας, ἥτις ,ἀσφαλῶς ἐκ λόγων συναλλαγῆς, δὲν εὗρεν ἀκόμη τὸν τραγῳδόν της, ἀποτελεῖ τρομερὰν καταρράκωσιν τοῦ πολιτισμοῦ, ἠνάγκασε καὶ αὐτὴν τὴν μετέπειτα κομμουνιστικὴν ἡγεσίαν νὰ τὴν καταδικάσῃ ὡς ἀκολούθως : «Μένει τὸ ζήτημα τῆς ὁμηρίας. Τὸ λάθος δὲν εἶναι ὅτι διατάχθηκε ἡ ὁμηρία ἀπὸ τὰ πάνω. Γιατὶ στὴν περίπτωσι αὐτὴ πραγματικὰ ἀποφασίστηκε καὶ διατάχθηκε ἀπὸ τὰ πάνω... Τὸ λάθος εἶνε ὅτι διατάχθηκε ἡ ὁμηρία χωρὶς πειθαρχία καὶ σχέδιο καὶ ἔτσι ἐκφυλίσθηκε σὲ ἐξωπολιτικὴ πράξη.... Γι' αὐτὸ καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ τὴ διατάξουμε.....».(54).

ΗΠΕΙΡΟΣ

Ἐνῷ τοιαῦτα ἐλάμβανον χώραν εἰς Ἀθήνας, αἱ δυνάμεις τοῦ Στρατηγοῦ Ναπολέοντος Ζέρβα παρέμεινον ἐν ἀδρανείᾳ καὶ ἀδημονίᾳ ἐν Ἠπείρῳ καὶ μετ' αὐτῶν καὶ τὸ 11ον Τάγμα Χωροφυλακῆς, ὅπερ, ὡς ἀλλαχοῦ ἐξεθέσαμεν, μὴ γενόμενον δεκτὸν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς Ἀθήνας εἶχε ἀποβιβασθῇ τὴν 25ην Νοεμβρίου 1944 καὶ εἶχε στρατοπεδεύσει ἔξωθι τῆς Πρεβέζης.

Αἱ ἐκλεκταὶ τοῦ ἔθνους δυνάμεις, αἱ δυνάμεις αἵτινες εἶχον ἀποτελέσει τὸ στήριγμα καὶ τὴν δύναμιν τῶν ἐθνικῶν θέσεων εἰς τὸν Λίβανον καὶ τὴν Γκαζέρταν καὶ ὅλων τῶν ἔναντι τῆς κομμουνιστικῆς θυέλλης ἀντιστάσεων, εἰς τὰς

---

(54) Εἰσήγησις Ν. Ζαχαριάδη ἐνώπιον 12ου συνεδρίου. Ἐφημ. «Ριζοσπάστης» τῆς 3-7-1945, «Ἀπόφαση τῆς 12ης Ὁλομελείας κλπ.» σελ. 46-65 καὶ «Δέκα χρόνια Ἀγῶνες» σελ. 276.

ὁποίας εἶχεν ἤδη προστεθῆ καὶ ἡ ἐπίσης ἐκλεκτὴ ἐθνικὴ δύναμις τοῦ 11ου Τάγματος τῆς Χωροφυλακῆς εἶχον κρατηθῆ ἀπομεμονωμέναι καὶ ἄνευ πυρομαχικῶν σχεδὸν εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Ἕλενου.

Αἴφνης τὴν 18 Δεκεμβρίου 1944 τὸ Κ.Κ.Ε. ἐξαπέλυσε σφοδρὰν ἐπίθεσιν καὶ κατὰ τῶν δυνάμεων τοῦ Ζέρβα, αἵτινες, διὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους λόγους, ἀναγομένους εἰς τὴν σφαῖραν ἄλλων μελετητῶν, συνεπτύχθησαν μὲ ἕνα πολὺ σύντομον ρυθμὸν πρὸς Πρέβεζαν καὶ ἐκεῖθεν, διὰ διατεθέντων ὑπὸ τῶν Ἄγγλων σκαφῶν, μετεφέρθησαν εἰς Κέρκυραν.

Μετὰ τῶν δυνάμεων τοῦ Ζέρβα συνεπτύχθη καὶ ἡ δύναμις Χωροφυλακῆς Ἰωαννίνων, Ἄρτης καὶ Πρεβέζης συνοδεύουσα ὅλους τοὺς καταδίκους, ὑποδίκους, καὶ τοὺς προληπτικῶς συλληφθέντας ὑπὸ τῶν Ε.Ο.Ε.Α.

Τὸ ἐν Πρεβέζῃ 11 Τάγμα ἐκάλυψε τὴν ἐπιβίβασιν ἁπασῶν σχεδὸν τῶν δυνάμεων Ε.Ο.Ε.Α. καὶ τέλος τὴν 28 Δεκεμβρίου, ἐπεβιβάσθη καὶ ἡ δύναμις τούτου ἐπὶ εἰδικῶς διατεθέντων, ἑνὸς ἀντιτορπιλικοῦ καὶ ἑνὸς ἁρματαγωγοῦ καὶ αὐθημερὸν ἀπεβιβάσθη εἰς Κέρκυραν.

Τὴν 27 Δεκεμβρίου ἔλαβε χώραν καὶ ἓν πρωτοφανὲς διὰ τὴν Χωροφυλακὴν κροῦσμα. Εἷς ἀνθυπομοίραρχος, κατασκεύασμα τῶν ἀνωμαλιῶν τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, ἐγκατέλειψε τὰς τάξεις τοῦ Τάγματος, προσχωρήσας πιθανῶς εἰς τὸν ΕΛΑΣ.

Τὴν 17 ὥραν τῆς 30 Δεκεμβρίου τὸ 11 Τάγμα Χωροφυλακῆς ἤρξατο ἐπιβιβαζόμενον τοῦ Ἀγγλικοῦ Ἁρματαγωγοῦ Bruiser, ὅπερ τὴν 22 ὥραν ἀπέπλευσε διὰ Τάραντα Ἰταλίας. Ὅταν ἐξῆλθεν τοῦ Λιμένος τῆς Κερκύρας τὸ ἁρματαγωγὸν ἐβλήθη δι' ὅλμων ἐκ τῆς Ἠπειρωτικῆς ἀκτῆς. Κατὰ τὸν πλοῦν ὑπέστη τοῦτο βλάβην, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἔφθασεν εἰς Τάραντα μόλις τὴν 15,15 ὥραν τῆς 1-1-1945. Ἐκεῖ ἀποβιβασθὲν τὸ Τάγμα ἐστρατοπέδευσε 15 χιλιόμετρα ἔξω τῆς πόλεως.

Περιπετειώδης ὑπῆρξεν ἡ τύχη τῆς ἐν Πάργᾳ εὑρισκομένης δυνάμεως Χωροφυλακῆς ἐκ δύο Ὑπομοιράρχων, δύο Ἀνθυπασπιστῶν καὶ 20 ὁπλιτῶν περίπου. Ἡ δύναμις αὕτη δὲν εἶχεν εἰδοποιηθῆ παρ' οὐδενὸς περὶ τῆς κομμουνιστικῆς ἐπιθέσεως καὶ περὶ τῆς συμπτύξεως τῶν δυνάμεων τῶν Ε.Ο.Ε.Α. καὶ ἠφνιδιάσθη ὅταν ἐπληροφορήθη ὅτι εἶχον φθάσει, προελαύνοντες, εἰς Μαργαρίτιον οἱ Ἐλασῖται. Οἱ κάτοικοι τῆς Πάργας διεκρίνοντο διὰ τὰ ἁγνὰ πατριωτικά των αἰσθήματα, εἶχον ἑορτάσει τὴν ἐπέτειον τῆς 28-10-1944 ἐν μέσῳ θερμῶν ἐθνικῶν ἐκδηλώσεων καὶ ὑπῆρξαν οἱ ἐνισχυταὶ τοῦ ἀντικομμουνιστικοῦ φρονήματος, δι' ὃ καὶ ἠφνιδιάσθησαν σφόδρα ἐκ τῆς τοιαύτης εἰδήσεως. Πάντως εἷς ἀριθμὸς προκρίτων καὶ ἡ ἀνωτέρω δύναμις Χωροφυλακῆς ἐπιβιβασθέντες πετρελαιοκινήτου, παρὰ τὰς γελοίας κινήσεις καὶ προσπαθείας ἀναρχικῶν καὶ ἁρπακτικῶν τινῶν ἀτόμων, ἀπέπλευσαν τὴν ἑσπέραν τῆς 24-12-1944 πρὸς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος, πρὸς ἄγνωστον κατεύθυνσιν καὶ μόλις τὴν πρωΐαν τῆς ἑπομένης διεκρίβωσαν ἐν ἀνοικτῷ πελάγει, ἐκ τῆς κατευθύνσεως ἄλλων πλωτῶν μέσων, τὴν πρὸς Κέρκυραν ὁδὸν συμπτύξεως.

ΠΡΟΣ ΤΟ ΤΕΛΟΣ

Μετὰ τὴν ἀπόκρουσιν τῶν κομμουνιστικῶν ἐπιθέσεων, τὴν ἀνάληψιν ποιᾶς τινὸς πρωτοβουλίας τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων καὶ τῆς ἐνισχύσεως τῶν ἐν Ἑλλάδι Βρεττανικῶν δυνάμεων αἱ κομμουνιστικαὶ δυνάμεις ἐπεδόθησαν εἰς συλλήψεις, λεηλασίας καὶ σφαγάς. Ἀποβιβασθεῖσαι Βρεττανικαὶ δυνάμεις καὶ τοιαῦται κινηθεῖσαι

ἀπ' Ἀθηνῶν ἠνάγκασαν τοὺς Ἐλασίτας νὰ ἐγκαταλείψουν ἐν τάχει τὸν Πειραιᾶ, ὥστε τὰς μεσημβρινὰς ὥρας τῆς 21-12-1944 ἡ μουσικὴ τοῦ «Ἀβέρωφ» ἐπαιάνιζε ἐπὶ τῆς Πλατείας Καραῆ τοῦ Πειραιῶς. Οἱ Ἐλασῖται ἐγκαταστήσαντες πυροβόλα εἰς ἐπικαίρους θέσεις ἐπεχείρησαν διὰ βολῶν νὰ δημιουργήσωσι ζητήματα εἰς ἀπελευθερωθείσας περιοχάς. Ὁ Στρατηγὸς Σκόμπυ εἰδοποίησε διὰ προκηρύξεων νὰ σταματήσωσι τὸ ἄνανδρον τοῦτο ἔργον των διότι θὰ ἐχρησιμοποίει τὰ τηλεβόλα τοῦ ναυτικοῦ καὶ τὰ ρουκετοβόλα τῆς ἀεροπορίας καὶ ἐπειδὴ οἱ κομμουνισταὶ δὲν ἠθέλησαν νὰ συμμορφωθοῦν ἐδοκίμασαν τὴν Βρεττανικὴν στρατιωτικὴν μηχανήν. Ἐκ τῶν συγκεντρωθεισῶν εἰς Παλαιὰ Ἀνάκτορα δυνάμεων Χωροφυλακῆς, ἐκ τῶν σπευσάντων ἄλλων ἐθελοντῶν ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν δυνηθέντων νὰ προσέλθωσι ἐκ τῶν στρατευθέντων, ἤρχισαν νὰ σχηματίζωνται τὰ πρῶτα τάγματα Ἐθνοφυλακῆς, νὰ ἐξοπλίζωνται διὰ Βρεττανικοῦ ὁπλισμοῦ καὶ ἄλλων ἐφοδίων καὶ νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὸν ἀγῶνα ἀπελευθερώσεως «τετραγώνων» καὶ συνοικισμῶν τῶν Ἀθηνῶν. Μεταξὺ τῶν πρώτων μονάδων ὑπῆρξε καὶ τὸ 141 Τάγμα, περὶ τοῦ ὁποίου καὶ κατωτέρω ποιησόμεθα λόγον. Πρέπει νὰ ἀναφερθῇ ὅτι τὸ σύνολον τῶν ἀνδρῶν τῶν Ταγμάτων περιεβλήθη Ἀγγλικὸν ἱματισμὸν καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν διεκρίνοντο πλέον οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, οἵτινες ἀπετέλεσαν τὴν ψυχὴν τῶν Ταγμάτων, ὅπως πρέπει ν' ἀναφερθῇ καὶ ἡ ἐπιδειχθεῖσα νοοτροπία ὡρισμένων ἰδιοκτητῶν πολυκατοικιῶν ἔναντι τῶν μαχομένων ἐθνικῶν δυνάμεων. Ὁ Ὑπομοίραρχος Ἀλικᾶκος Ἀναστ. εἰς ἔκθεσίν του ἀναφέρει ὅτι ὁ πρώην Ὑπουργὸς Ταμπακόπουλος ἀπεπειράθη ν' ἀποτρέψῃ τὴν ἐγκατάστασιν ὁπλοπολυβόλου ἐπὶ τῆς οἰκίας του, διότι οὕτω θὰ ἐκινδύνευεν αὕτη ὑπὸ τῶν Ἐλασιτῶν, ἀλλ' ἕνας λοχίας ἀπὸ τὴν Λεβαδειὰ τοῦ συνέστησε ἐπιτακτικῶς σιωπὴν καὶ ἐκεῖνος συγκατετέθη...Ὑπῆρξαν καὶ τοιαῦται ἀπαράδεκτοι ἐκδηλώσεις. Πρέπει ἐδῶ νὰ μεταφέρωμεν ἓν μακάβριον στιγμιότυπον ἐκ τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν Ἀθηνῶν, ὅπως τὸ περιγράφει μὲ ἄνετον ἁπλότητα ὁ τότε Χωροφύλαξ καὶ ἤδη Μοίραρχος Ἀλικᾶκος, διηγούμενος τὰ πεπραγμένα ἑνὸς λόχου τοῦ 141 Τάγματος :

«Μετὰ 2 - 3 ἡμέρας ὁ λόχος μας ἀκολουθώντας τὰ θωρακισμένα αὐτοκίνητα καὶ τάνκς ἐπετίθετο στὶς πολυκατοικίες Κουντουριώτου στὸ Λυκαβητό. Δὲν ἐνθυμοῦμαι οὔτε δύναμαι ἤδη νὰ καθορίσω ἐὰν αὐτὰ ἦσαν Ἐγγλέζικα ἢ Ἑλληνικά. Ἐκεῖνο ποὺ ξεύρω εἶναι ὅτι ἡ μάχη αὐτὴ μπορεῖ νὰ ἦτο σοβαρά, ἀλλὰ γιὰ μᾶς, ὕστερα ἀπὸ τὴν τοῦ Χατζηκώστα μάλιστα, ἦταν παιγνιδάκι. Ἐβάδιζαν τὰ τάνκς καὶ ἡμεῖς ἀπὸ πίσω πυροβολούσαμε. Ἂν μάλιστα δὲν ἤτανε δυνατὸν νὰ τοὺς κάνουμε μὲ τοὺς πυροβολισμοὺς καλά, τὸ τεθωρακισμένο ἔβαλε μὲ τὸ ἀντιαρματικὸ του καὶ ἀμέσως ἄνοιγε τρύπα στὸ σπίτι ποὺ ἦσαν ὀχυρωμένοι καὶ μὲ τὸ γνωστὸ τρόπο τοῦ μαντηλιοῦ στὸ ὅπλο παρεδίδοντο καὶ προωθοῦντο εἰς τὰ μετόπισθεν ... Σὰν μετὰ τὸ μεσημέρι τελειώσαμε ἐμπήκαμε σὲ μιὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς πολυκατοικίες, ποὺ ἔχει φτιάξει ὁ Βενιζέλος γιὰ τοὺς Πρόσφυγες, προκειμένου νὰ κάνωμε ἐκκαθάρισι καὶ νὰ ἐγκατοσταθοῦμε, εἶδα στὸ χώλλ ἕνα πάτερο διαγωνίως τοῦ χώλλ καὶ ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ αὐτοῦ ἦσαν τὰ κεφάλια πλημμυρισμένα στὰ αἵματα καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὰ σώματα δέκα ἴσως καὶ περισσοτέρων πτωμάτων. Ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν μοῦ προξένησε τὸ κεφάλι μιᾶς γρηᾶς μὲ τὰ ὀρθάνοιχτα μάτια. Φαίνεται ὅτι εἶχε γίνει ὁμαδικὴ ἐκτέλεσις ...» (!!). Παρακατιὼν ὁ Ἀλικᾶκος ἀναφέρει ὅτι ἐκεῖ εἰς τὰς πολυκατοικίας ὁ λόχος του ἀνεῦρεν πολλὰ πτώματα σφαγιασθέντων ὑπὸ τοῦ

Κ.Κ.Ε., μεταξὺ τῶν ὁποίων μνημονεύει καὶ ἕναν Ἰωάννην Μαντᾶν ἐκ τῶν ἀνωμάλως καταλαβόντων τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπομοιράρχου ἐν τῇ ὑπὸ τὸν Λάμπου Δ/νσει εἰδικῆς Ἀσφαλείας.

Πρὸ τῶν ἀνάνδρων αὐτῶν σφαγῶν καὶ ὁμηριῶν εἰς ἅς προέβαινε τὸ Κ.Κ.Ε. αἱ ἐθνικαὶ δυνάμεις ἀντιμετώπιζον ὀξύτατον πρόβλημα.

Τὴν 25 Δεκεμβρίου ἔφθασεν εἰς Ἀθήνας ὁ Ἄγγλος Πρωθυπουργὸς Οὐίνστων Τσῶρτσιλ, συνοδευόμενος καὶ παρὰ τοῦ Βρεττανοῦ Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν Ἄντονυ Ἦντεν. Αἱ περιοχαὶ Φαλήρου, Καλλιθέας, Ἀκροπόλεως κ.λπ. εἶχον ἀπελευθερωθῆ καὶ οὕτω ἦτο ἀνοικτὴ ἡ πρὸς Θάλασσαν καὶ Ἀεροδρόμιον Ἑλληνικοῦ ὁδός. Διὰ προκηρύξεως τοῦ Σρατηγοῦ Σκόμπυ ἀνηγγέλθη εἰς τοὺς κομμουνιστὰς ἡ ἄφιξις τοῦ Βρεττανοῦ Πρωθυπουργοῦ καὶ ἐκλήθησαν οἱ ἡγέται τούτων εἰς σύσκεψιν, ἥτις θὰ ἐπραγματοποιεῖτο τὴν ἑπομένην εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνοῦ.

Πράγματι τὴν ἑπομένην ἔλαβε χώραν ἡ προαναγγελθεῖσα σύσκεψις, εἰς ἣν παρέστησαν οἱ Ἕλληνες Πολιτικοὶ Ἀρχηγοί, οἱ Πρεσβευταὶ Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ Γαλλίας, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Σοβιετικῆς στρατιωτικῆς ἀποστολῆς συνταγματάρχης Ποπὼφ καὶ τρεῖς ἀντιπρόσωποι τοῦ Κ.Κ.Ε. μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Σιάντον.

Μετὰ τὴν προσφώνησιν τοῦ Δαμασκηνοῦ καὶ τὴν ὁμιλίαν τοῦ Τσῶρτσιλ οἱ ξένοι ἀντιπρόσωποι ἀπεχώρησαν (55). Μεταξὺ τῶν παρευρεθέντων ἐνεφανίσθη καὶ ὁ στρατηγὸς Νικόλαος Πλαστήρας, ὅστις ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν διέμενεν εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ὁ Οὐΐνστων Τσῶρτσιλ ἀπευθυνόμενος ἐν ἐπιλόγῳ πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἐτόνισεν.

«Προσεκλήθητε ν'ἀνεύρητε μόνοι σας τὴν ἁρμόζουσαν εἰς τὸ Ἔθνος σας λύσιν. Προχωρεῖτε θέτοντες τὸ χέρι εἰς τὴν καρδίαν σας», μεθ' ὃ ἀπεσύρθη καὶ ὁ Τσῶρτσιλ εἰς τὸ πολεμικὸν Αἴας, ἔνθα ἀνέμεινεν τὸ ἀποτέλεσμα.

Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ Τσῶρτσιλ διεπιστώθη μέγας ἐκνευρισμός. Εἰς μίαν στιγμὴν ὁ Ν. Πλαστήρας ἐκμανεὶς ἐκ τοῦ ὑβρεολογίου τοῦ Σιάντου κατὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων ἐκτύπησε δυνατὰ τὸ χέρι του ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ παρετήρησε πρὸς τὸν συνεχῶς ὑβρίζοντα καὶ προκαλοῦντα Σιᾶντον. «Κάθησε κάτω. Ποτέ σας δὲν ἐκάματε ἐθνικὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ ἀγῶνα ξεπαστρέματος τῆς ἀντιθέτου παρατάξεως! Κάψατε τὴ μισὴ Ἑλλάδα καὶ κάματε πιὸ μεγάλες καταστροφὲς ἀπὸ τοὺς κατακτητὰς καὶ σήμερα παριστάνετε τοὺς ἥρωας! Κλεῖστε τὸ στόμα σας λοιπόν! Πρῶτα θὰ γίνῃ τακτικὸς Ἐθνικὸς στρατὸς καὶ ἔπειτα ἐλεύθερες ἐκλογές. Ὁ τόπος ζητᾶ γαλήνη!!» (56)

Ὁ Πρωθυπουργὸς Παπανδρέου ἀπαντῶν ἐτόνιζεν «Θὰ μείνωμεν εἰς τὴν ἱστορίαν οἱ πρωταγωνισταὶ τῆς ἐθνικῆς ἑνώσεως. Καὶ θὰ μείνετε οἱ ἐγκληματίαι τοῦ ἐμφυλίου πολέμου».

Πρὸ τοῦ δημιουργηθέντος ἐκνευρισμοῦ καὶ πρὸς μελέτην τῆς ὑποθέσεως ὁ

---

(55) Περὶ ὅλων τούτων ὁμιλοῦσιν εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά των οἱ Τσῶρτσιλ καὶ Ἦντεν.

56. Ὁ Ζεῦγος διὰ νὰ διασκεδάσῃ τὴν τόσον αὐθόρμητον ἔκρηξιν ἀγανακτήσεως ἑνὸς τιμίου Ἕλληνος στρατιώτου μεταχειρίζεται τὴν τόσον γνώριμον εἰς τοὺς κύκλους του ἄρνησιν τῆς πραγματικότητος καὶ γράφει «εἶταν ἀδιάλαχτοι καὶ παράστεναν τοὺς Λιονταρῆδες».

Ἀρχιεπίσκοπος ἠναγκάσθη νὰ διακόψῃ τὴν σύσκεψιν διὰ τὴν πρωΐαν τῆς ἑπομένης, ὅτε καὶ ἐπανελήφθη ἡ σύσκεψις μὲ συμμετοχὴ καὶ ἄλλων προσωπικοτήτων.

Καὶ ἡ ἐπαναληφθεῖσα σύσκεψις δὲν ὑπῆρξεν ἠρεμωτέρα, διότι ὁ Σιᾶντος ἐπὶ τρεῖς ὥρας ἀνέπτυσε τὰς ἰδίας ἀπόψεις ἃς εἶχον διατυπώσει οἱ Ὑπουργοὶ τῆς Ἀριστερᾶς ὅταν πρὸ μηνὸς ἀποχωροῦντες τῆς Κυβερνήσεως ἐκήρυσσον ἐπανάστασιν, ὡς ὁμολογεῖ τοῦτο ὁ Ζεῦγος γράφων «Ὁ σύντροφος Σιᾶντος πρότεινε ὁρισμένους ὅρους γιὰ συμβιβασμό. Εἴταν σχεδὸν οἱ ἴδιοι ποὺ πρότεινε πάντα τὸ Ε.Α.Μ. Τώρα γιὰ στοιχειώδη ἐγγύηση ζητοῦσε τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν» (57) Οὔτε ὀλίγον οὔτε πολὺ οἱ κομμουνισταὶ ἐζήτουν τὴν διακυβέρνησιν τῆς Ἑλλάδος, τὴν διάλυσιν τῆς Χωροφυλακῆς, τῆς ΙΙΙ ὀρεινῆς Ταξιαρχίας (Ρίμινι) καὶ τοῦ Ἱεροῦ Λόχου καὶ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς Πολιτοφυλακῆς. Ὁ Στρατηγὸς Πλαστήρας μετὰ τὴν διατύπωσιν τῶν τοιούτων ἀξιώσεων τῆς Ἀριστερᾶς ἐγερθεὶς καὶ ἐν καταφανῇ ἐκνευρισμῷ ἐδήλωσε : «Θὰ φύγω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ἐὰν εὑρεθῇ Πολιτικὸς ὅστις θὰ δεχθῇ τοὺς κομμουνιστικοὺς ὅρους», ὁ δὲ γηραιὸς Σοφούλης, δηλώσας ὅτι δὲν δύναται νὰ συζητᾷ μετὰ τῶν κομμουνιστῶν ἐξῆλθεν τῆς αἰθούσης.

Τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῶν τῶν συσκέψεων ὑπῆρξεν νὰ συμφωνήσωσιν ὅλοι οἱ πολιτικοὶ ἀρχηγοὶ διὰ τὴν ἀνάγκην, ὅπως διορίσῃ ὁ Βασιλεὺς ἕναν Ἀντιβασιλέα. Ἐκ τοῦ ἐκφωνηθέντος ὑπὸ τοῦ Γ. Παπανδρέου λόγου ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς Ἀντιβασιλείας πληροφορούμεθα ὅτι, ὡς δυστυχῶς πάντοτε εἰς τὸν τόπον αὐτὸν συμβαίνει, πολιτικοὶ μὴ ἔχοντες σχέσιν τινὰ μὲ τὸ Κ.Κ.Ε. παρέχουν εἰς τοῦτο σπουδαῖα ἐπιχειρήματα ἢ καὶ σημαντικὴν ὑλικὴν ἐνίσχυσιν ἐνίοτε, ἐκ τυφλοῦ κομματικοῦ πάθους ὁρμώμενοι.

Οὕτω ὁ Γεώργιος Καφαντάρης κατὰ τὴν σύσκεψιν τῆς 26-12-1944 ὠνόμασε τὴν Ταξιαρχίαν τοῦ Ρίμινι «Σῶμα Πραιτωριανῶν» καὶ ἐκάκισε τὴν Κυβέρνησιν διότι δὲν εἶχε δεχθῇ τὸ αἴτημα τῶν κομμουνιστῶν περὶ διαλύσεως τῆς μονάδος ταύτης (58). Ἀπαγοητευτικὸν τῇ ἀληθείᾳ κατάντημα ἐκείνων οἵτινες ἐφιλοδόξουν νὰ κυβερνήσωσιν τὴν χώραν ἢ ἤθελον νὰ ἔχωσι βαρύνουσαν γνώμην ἐπὶ τῆς διακυβερνήσεως καὶ τῶν ἄλλων κοινῶν. Ἡ Ταξιαρχία ἡ ὁποία συνεστήθη εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολὴν ἐκ τῶν μὴ κινηματιῶν, ἡ ὁποία ἀπέπλυνε τὸ προσαφθὲν εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος συμμαχικὸν ὄνειδος ἐκ τῶν κινημάτων καὶ ἡ ὁποία ἐδόξασε τὰ Ἑλληνικὰ ὅπλα ἐπὶ Ἰταλικοῦ ἐδάφους ἐναντίον τῶν Γερμανῶν, ἀπεκαλεῖτο ὑπὸ τῶν πλέον ἀναρμοδίων προσώπων κ.λπ. ὡς «Σῶμα Πραιτωριανῶν». Τὸ κομματικὸν πάθος ὁδηγεῖ εἰς πολὺ χαμηλὰ ἐπίπεδα ἀνωτέρους κατὰ τὰ λοιπὰ ἀνθρώπους.

Ἐπηκολούθησε τὸ ἀπὸ 30 Δεκεμβρίου 1944 Διάγγελμα τοῦ εἰς Λονδῖνον εὑρισκομένου Βασιλέως Γεωργίου Β' πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον, διὰ τοῦ ὁποίου ἀφ' ἑνὸς μὲν διωρίζετο Ἀντιβασιλεὺς «Τοποτηρητὴς» ὁ Δαμασκηνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐδηλοῦτο ὅτι δὲν θὰ ἐπέστρεφεν εἰς Ἑλλάδα ὁ Βασιλεὺς ἐὰν δὲν ἐκαλεῖτο «δι' ἐλευθέρας καὶ γνησίας ἐκδηλώσεως τῆς Ἐθνικῆς θελήσεως».(59)

---

57. Γιάννη Ζεύγου «Ἡ Λαϊκὴ ἀντίσταση τοῦ Δεκέμβρη κ.λ.π.» σελ. 60.

58. Γ. Παπανδρέου «Ἀπελευθέρωσις τῆς Ἑλλάδος» σελ. 220.

59. Ὁ κορυφαῖος κομμουνιστὴς Ζεῦγος καὶ εἰς τὸ θέμα τοῦ Δαμασκηνοῦ ἀρέσκεται νὰ δημιουργήσῃ ἀνωμαλίαν γνώσεως, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀγνοοῦσε ποῖος ἦτο ὁ Δαμασκηνός,

Τὴν ἐπομένην, 31-12-1944, παρητήθη ἡ Κυβέρνησις Παπανδρέου καὶ τὴν 3 Ἰανουαρίου 1945 ὡρκίσθη ἡ ὑπὸ τὸν Νικ. Πλαστήραν νέα Κυβέρνησις.

Ὁ Ν. Πλαστήρας διὰ τοῦ ἀπὸ 4-1-1945 Διαγγέλματός του ἐκάλει τοὺς παραπλανηθέντας καὶ στρέψαντας κατὰ τῆς πατρίδος τὰ ὅπλα νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὸ καθῆκον καὶ εἰς τὴν «φρόνησιν», ὅσον ἀφορᾶ δὲ τὸν δημιουργηθέντα θόρυβον περὶ κινδύνου τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος, ἔγραφεν «Θὰ ἔλθῃ ἡ ὥρα, ὅπου καὶ οἱ παραπλανηθέντες θὰ πεισθοῦν πόσον ἀνύπαρκτος καὶ προσχηματικὴ ὑπῆρξεν ἡ αἰτία διὰ τὴν ὁποίαν ἔστρεψαν τὰ ὅπλα κατὰ τῆς Πατρίδος καὶ ἐβύθισαν τὴν χώραν εἰς τὸ πένθος καὶ τὴν συμφοράν».

Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἀνέλαβεν ὁ Ἰωάννης Σοφιανόπουλος, μὲ σοβαρὰς ἀριστερὰς ἀποκλίσεις, ὅστις προέβη εἰς ἰδίας δηλώσεις, δι' ὧν ἀφ' οὗ ὑπεγράμμιζεν ὅτι ἡ δημιουργηθεῖσα ἐν Ἑλλάδι κατάστασις δὲν ἔχει προηγούμενον ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς Χώρας διέψευδεν καὶ οὗτος τοὺς ἰσχυρισμοὺς βάσει τῶν ὁποίων εἶχεν ὁδηγηθῆ ὁ λαὸς εἰς τὸν ἐμφύλιον σπαραγμόν.

Ἀπὸ τῆς 5 Ἰανουαρίου αἱ ἐλασίτικαι δυνάμεις ἤρχισαν ἐγκαταλείπουσαι τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ, ὥστε τὴν ἐπομένην 6 Ἰανουαρίου νὰ ἐκδοθῇ ἀνακοίνωσις τοῦ Σκόμπυ ὅτι αἱ πόλεις αὗται ἦσαν πλέον ἐλεύθεραι.

Τὴν 22,30' ὥραν τῆς 11 Ἰανουαρίου 1945 μεταξὺ Βρεττανοῦ Στρατηγοῦ Σκόμπυ καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ε.Α.Μ. - Κ.Κ.Ε. Ζεύγου, Παρτσαλίδη, Μακρίδη καὶ Ἀθηνέλη ὑπεγράφη ἀνακωχή, δι' ἧς ὡρίζετο ὅτι ἀπὸ τῆς 01,00 ὥρας τῆς 15ης Ἰανουαρίου 1945 θὰ διεκόπτοντο αἱ ἐχθροπραξίαι.

Ἡ ἐπελθοῦσα ἀνακωχὴ ἀνεκούφισε τὸν λαὸν τῆς Πρωτευούσης καὶ τὴν 14 Ἰανουαρίου ἐν τῇ Πλατείᾳ Συντάγματος ἐπανηγυρίσθη τὸ «γεγονὸς τῆς ἀπελευθερώσεως» ὡς πολὺ ὀρθῶς ἐχαρακτηρίσθη.

Τὴν 2 Φεβρουαρίου ἤρχισαν αἱ ἐργασίαι συγκληθείσης εἰς Βάρκιζαν διασκέψεως μεταξὺ ἀντιπροσώπων τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν κομμουνιστῶν πρὸς τελικὴν εἰρήνευσιν, αἵτινες ἔληξαν τὴν 12 ἰδίου μηνὸς καὶ τὴν ἐπομένην 13 Φεβρουαρίου ὑπεγράφη ἡ γνωστὴ ὡς συμφωνία τῆς Βάρκιζας, περὶ ἧς τὸ ἑπόμενον μέρος.

Τὴν 30 Δεκεμβρίου, ἤτοι τὴν προτεραίαν τῆς παραιτήσεως, ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὁ Πρωθυπουργὸς Γεώργιος Παπανδρέου προέβη εἰς «ἱστορικὴν ἐπισκόπησιν» τοῦ ἔργου τῆς ὑπ' αὐτὸν Κυβερνήσεως, μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων εἶπεν καὶ τὰ ἑξῆς ἐνδιαφέροντα τὸ θέμα ἡμῶν.

«Κατειχόμεθα πάντοτε ἀπὸ τὴν πλήρη ἐπίγνωσιν τῆς ἠθικῆς δυνάμεωςτοῦ » «Ἐαμισμοῦ» εἰς τὴν συμμαχικὴν κοινὴν γνώμην, (60) καὶ τῆς ἐνόπλου ὀργανώ- » σεως, καὶ τῆς ἐπαναστατικῆς του διαθέσεως. Καὶ ἡ ἐπίγνωσις αὐτή, τὴν ὁποίαν » μετεδίδαμεν καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας συνεργάτας καὶ εἰς τοὺς ξένους φίλους μας, » ἐνέπνεε πάντοτε τὴν πολιτείαν μας.Καὶ διὰ τοῦτο ἐθεωρήσαμεν ἐπιβεβλημένον

ποία ἡ διαφορὰ μεταξὺ Μητροπολίτου καὶ Ἀρχιεπισκόπου καὶ πῶς καὶ διατί ἔγινε Ἀρχιεπίσκοπος, παρὰ ταῦτα ὅμως, ἄνευ οἱασδήποτε ἐπιφυλάξεως, ἐν σελ. 61 γράφει «Εἶναι ὁ ἴδιος ἱεράρχης ποὺ ἔγινε Μητροπολίτης ἐπὶ Γερμανικῆς κατοχῆς καὶ ὅρκισε τὶς Κυβερνήσεις τῶν Κουΐσλιγκς».

60. Ἡμεῖς ἀνωτέρω παρεδέχθημεν καὶ τὴν ὑλικὴν τοῦ Ἐαμισμοῦ δύναμιν ἐν τῷ Ἐσωτερικῷ πρὸ τῆς Δεκεμβριανῆς ἐπαναστάσεως, λόγῳ τρομερᾶς συγχίσεως καὶ πλάνης παρὰ τῷ Ἑλληνικῷ Λαῷ καὶ ἐξαιρετικῶς ἐνόχου συμπεριφορᾶς τῶν ἀντικομμουνιστῶν πολιτικῶν ὀργανισμῶν, ὅσον καχεκτικοὶ καὶ ἂν ἦσαν οὗτοι.

» νὰ προβῶμεν εἰς ὅλας τὰς «δυνατὰς» ὑποχωρήσεις, αἱ ὁποῖαι, κατὰ τὴν γνώ-
» μην μας, ἦσαν ἀπαραίτητοι καὶ διὰ τὰς δύο περιπτώσεις... Ἀλλὰ πρέπει νὰ
» τονισθῇ ὅτι καμμιὰ ἀπὸ τὰς ὑποχωρήσεις μας δὲν ἐβελτίωσε τὴν θέσιν τῶν στα-
» σιατῶν διὰ τὴν ὥραν τοῦ ἀγῶνος ....

» Ἐκφράζομεν πρὸς ὅλους τοὺς ἀγωνιστὰς τῆς Πατρίδος, καὶ τὴν
» Ταξιαρχίαν τοῦ Ρίμινι, καὶ τὴν Ἐθνοφυλακήν, καὶ τὴν Χωροφυλακήν,
» καὶ τὴν Ἀστυνομίαν, τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Ἔθνους διὰ τὸν
» τὸν ἡρωϊσμὸν καὶ τὴν αὐτοθυσίαν μὲ τὴν ὁποίαν, ἐν μέσῳ τοῦ καταράτου ἐμ-
» φυλίου πολέμου, ἐπετέλεσαν τὸ σκληρὸν καθῆκον τῆς ὑπερασπίσεως τῶν ἐλευ-
» θεριῶν τοῦ Λαοῦ μας».

Ὁ λόγος γεννᾷ τὸν ἀντίλογον. Τὸ πρῶτον θῦμα τῶν κυβερνητικῶν ὑποχωρήσεων καὶ τῶν κομμουνιστικῶν ἐπιθέσεων ὑπῆρξεν ἡ Χωρ/κή, ἡ ὁποία, ὄχι διότι τὸ ἠθέλησεν ἡ Κυβέρνησις ἀλλὰ διότι τὸ ἠθέλησαν οἱ ἄνδρες της, οἵτινες δὲν ὑπέκυψαν εἰς τὴν ἠθικὴν μείωσιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ κυρίως ἠρνήθησαν νὰ παραδώσωσι τὰ ὅπλα, ἀπειθαρχοῦντες εἰς τὰς Κυβερνητικὰς ἐντολάς, δὲν ἐμειοδότησεν ἐν τέλει καὶ οὕτω «δὲν ἐβελτίωσε τὴν θέσιν τῶν στασιαστῶν»,ὡς ἰσχυρίζεται ἀνωτέρω ὁ οἱονεὶ ἀπολογούμενος Πρωθυπουργός. Ἐκτὸς τούτου παρατηροῦμεν ὅτι τὴν 30 Δ/βρίου ὅτε εὑρίσκετο σχεδὸν ἐν τῇ συστάσει της εἰσέτι ἡ Ἐθνοφυλακή, ἡ Χωρ/κὴ ἐμνημονεύθη με' αὐτήν. Εἶναι καὶ τοῦτο χαρακτηριστικὸν τῆς πολιτικῆς. Ἀνωτέρω ὡμιλήσαμεν περὶ συλλήψεως αἰχμαλώτων, περὶ κατασχέσεως κομμουνιστικῶν ἀρχείων καὶ περὶ μεταφορᾶς τούτων εἰς Μέσην Ἀνατολὴν καὶ Βόρειον Ἀφρικήν. Διὰ τὴν ταξινόμησιν, ἔλεγχον κ.λ.π. τῶν ἀνωτέρω στοιχείων καὶ διὰ τὴν διενέργειαν ἀνακρίσεων, τόσον διὰ τὰ ἐγκλήματα τοῦ ἐσωτερικοῦ ὅσον καὶ διὰ τὰ κατὰ τῶν ἐγκληματιῶν Πολέμου ἀπεσπάσθησαν εἰς Γ.Ε.Σ., Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν κ.λ.π. διάφοροι Ἀξ/κοὶ μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ οἱ Δ. Γιαννᾶκος, Π. Λόλας, Ἀνδρ. Γκόϊσης κ.λ.π. Κλιμάκια ἐκ τούτων ἀνεχώρησαν διὰ Μέσην Ἀνατολήν.

Διὰ τῶν ἀνωτέρω κλείομεν τὸ ἀφορὸν τὴν συμβολὴν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως κατὰ Δεκέμβριον 1944.

Πιστεύομεν ὅτι ἡ προσπάθεια ἡμῶν ἐν τῇ ἱστορήσει τῶν συνιστώντων τὸ ἐθνικὸν ἐκεῖνο δρᾶμα γεγονότων ν' ἀπέσπασε τὰ κατὰ τὸ δυνατὸν περισσότερα καὶ ἐγκυρότερα στοιχεῖα, πρὶν ὅμως κλείσωμεν καὶ τὸ παρὸν κεφάλαιον θ' ἀναφερθῶμεν καὶ εἰς τὴν ἐν Κρήτῃ ἐπικρατήσασαν κατάστασιν.

ΚΡΗΤΗ

Τὴν 6 Ὀκτωβρίου 1944 ἀπεβιβάζετο εἰς Κρήτην ὁ συν/ρχης Παπαδάκης ὡς Στρατιωτικὸς Διοικητὴς τῆς ἐλευθέρας καὶ ἐπελευθερουμένης Κρήτης. Μετὰ τούτου ἀπεβιβάσθη καὶ ὁ ταγματάρχης Χωρ/κῆς Βαρδουλάκης Γεώργιος, ὡς σύνδεσμος τῆς Ἑλληνικῆς Στρατιωτικῆς Διοικήσεως καὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ Στρατηγείου καὶ ὡς ἀναδιοργανωτὴς τῆς ἐν Κρήτῃ Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς.

Βαθμιαίως οἱ Γερμανοὶ ἀπεσύρθησαν ἐκ τῶν Νομῶν Ἡρακλείου, Ρεθύμνου, Λασηθίου καὶ τῶν Ἐπαρχιῶν Σφακίων, Σελίνου καὶ Κισάμου. Ἡ ὑπάρχουσα Χωροφυλακὴ δὲν εἶχε διακόψει τὴν ὕπαρξιν καὶ προσφορὰν ὑπηρεσιῶν της, ἀλλὰ ἡ Ἐαμοκομμουνιστικὴ δρᾶσις τὴν εἶχε ἐξασθενήσει ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε εἶχε περιέλθει εἰς παντελῆ ἀδράνειαν καὶ ἐπικίνδυνον καχεξίαν. Πρὶν ἢ προχωρήσωμεν εἰς

τὴν ἀνασύνταξιν καὶ ἀναδιοργάνωσιν τῶν ἐν Κρήτῃ δυνάμεων Χωροφυλακῆς εἶναι ἀνάγκη νὰ παραστήσωμεν τὴν ἀντίδρασιν τῶν ἐλευθέρων καὶ ἀγωνιστῶν Ἑλλήνων εἰς τὰ κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς ἐξαγγελθέντα μέτρα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Παπανδρέου καὶ ἰδία εἰς τὰς περὶ διαλύσεως εἰδήσεις.

Τὸ σύνολον τῶν ὁπλαρχηγῶν (ἀρχηγῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων) διὰ κοινῶν κατὰ νομοὺς ψηφισμάτων καὶ ἀναφορῶν ἐτάχθησαν ἀλληλέγγυοι πρὸς τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς, ὑμνοῦντες τὰς ἐθνικὰς ὑπηρεσίας καὶ θυσίας τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σώματος.

Οὕτω οἱ Ὁπλαρχηγοὶ Ἡρακλείου Ἐμμ. Μπαντουβάς, Γεώργ. Πετρακογεώργης, Νικ. Πλεύρης (Συν/ρχης ἀρχηγὸς ἐνόπλων ἐθνικῶν δυνάμεων Ἡρακλείου καὶ Λασηθίου), Ἰωάν. Μπαντουβάς, Νικ. Μπαντουβάς, Μιχ. Ξυλούρης καὶ Μενέλαος Ξυλούρης, εἰς ὑπόμνημα των πρὸς τὸν Πολιτικὸν καὶ ΣτρατιωτικὸνΔιοικητὴν Κρήτης διεμαρτύροντο διὰ τὴν ἐξαγγελθεῖσαν Κυβερνητικὴν ἀπόφασιν καὶ μεταξὺ ἄλλων ἔγγραφον : «Θὰ ἀπετέλει ἀγνωμοσύνη πρωτάκουστον καὶ ἱστορικὴν παρέκβασιν ἀσυγχώρητον ἐὰν ἡμεῖς σήμερον ὡς ἀγωνισταὶ ἀλλὰ καὶ ὡς Κοινωνία ἀπεμπολούσαμεν τὴν τεραστίαν συμβολὴν τῆς Χωροφυλακῆς Κρήτης εἰς τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα καὶ ἀντὶ ἐνισχύσεώς της ἀπὸ πάσης πλευρᾶς υἱοθετοῦμεν τὴν διάλυσίν της ἢ ἀντικαταστασίν της, ἥτις θὰ συνεπήγετο τὴν ἀνάθεσιν τῆς διαχειρίσεως τῆς δημοσίας Τάξεως καὶ Ἀσφαλείας, δι' ἣν σήμερον πάντες ἀγωνιζόμεθα, εἰς πρόσωπα μὴ δεδοκιμασμένα, ἄπειρα ἢ ἴσως καὶ μὴ ἐμφορούμενα ὑπὸ τῶν ὑψηλῶν ἰδανικῶν τῆς πατρίδος μας ...».

Τὴν 22 Νοεμβρίου 1944 ὑπέβαλον πρὸς τὸν αὐτὸν Πολιτικὸν καὶ Στρατιωτικὸν Διοικητὴν Κρήτης ὑπόμνημα διαμαρτυρίας καὶ ἐξάρσεως τῆς Χωροφυλακῆς οἱ Ἀρχηγοὶ Ἀνταρτικῶν ὁμάδων Ρεθύμνης Στυλ. Κουταλᾶς, Γεώργ. Βάμβουκας, Νικ. Σταυρακάκης, Ἰωάνν. Κατσιᾶς, Νικ. Κατσιράκης, Ἐλευθ. Χαροκόπος, Ἐ. Μηναδάκης, Πωληὸς Περαντωνάκης, Ἐμμ. Κουρμούλης, Ἰωσ. Πέρρος, Δημ. Πολίτης, Γεώργ. Βουλγαράκης, Ἀναστ. Παρασύρης, Β. Χομπίτης - Γιαννᾶς καὶ Ματζοράκης. Οἱ Ρεθυμνιῶτες ἀνεπόλησαν καὶ τοῦ κατὰ τὸ 1941 ἀγῶνος τῆς Χωροφυλακῆς καὶ διὰ συγκεκριμένων περιπτώσεων ἀπεδείκνυον τὴν ὁλόθερμον συμμετοχὴν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὸν Ἀγῶνα τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως καὶ διεμαρτύροντο διὰ τὴν ἐναντίον τῆς Χωροφυλακῆς Κυβερνητικὴν ἀπόφασιν. Ὁ Ταγματάρχης Χωροφυλακῆς Βοαρδουλάκης Γεώργ. κατὰ τὸ δίμηνον Ὀκτωβρίου - Νοεμβρίου δὲν προκύπτει νὰ ἠσχολήθη μὲ τὸ θέμα «Χωροφυλακή», ἴσως διότι, ἀνήκων εἰς τὸ Στρατηγεῖον Μέσης Ἀνατολῆς καὶ τὴν Στρατιωτικὴν καὶ Πολιτικὴν Διοίκησιν Κρήτης, ἔδει κατὰ τὸν χρόνον αὐτὸν ν' ἀπέχῃ παντὸς ἐνδιαφέροντος διὰ τὴν «καταραμένην» Χωροφυλακήν, ἵνα μὴ δυσχερανθῇ ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως. Μετὰ τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ στασιαστικοῦ κινήματος Ἀθηνῶν ἀνευρίσκομεν τὴν ὑπ' ἀριθμ. 495 ἀπὸ 6-12-1944 ἀναφορὰν τοῦ Ταγματάρχου Βαρδουλάκη Γεωργ. πρὸς τὴν Ἀγγλικὴν Στρατιωτικὴν ἀποστολὴν Κρήτης «περὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς Χωροφυλακῆς Κρήτης».

Ἐν τῇ ἀναφορᾷ του ταύτῃ ἐζήτει ἱματισμόν, ὑπόδησιν, λινοστολήν, ὁπλισμόν, μέσα κινήσεως καὶ τηλεποικινωνιακὰ μέσα διὰ τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς Χωροφυλακῆς ἐν Κρήτῃ. Περιέργως ἐν ταῖς ἀναφοραῖς τούτου γίνεται λόγος περὶ «Χωροφυλακῆς Κρήτης» καὶ οὐχὶ περὶ τῆς ἐν Κρήτῃ Χωροφυλακῆς, ἐκ δυνάμεως 2.100

ἀνδρῶν. Κατὰ τὴν ἀναφοράν του ὑπῆρχεν δύναμις 800 ἀνδρῶν στερουμένων καὶ τῶν στοιχειωδῶν ἀκόμη μέσων, περιφερομένων ρακενδύτων, ἀόπλων καὶ «πειναλέων»... Ἐν τῇ προσπαθείᾳ του ὁ Ἀξιωματικὸς ἐκεῖνος νὰ πείσῃ τοὺς συμμάχους ὅπως ἐκδηλώσωσι τὸ ἐνδιαφέρον των διεπέρα τὸ φρᾶγμα τῆς «Ἀξιοπρεπείας». Ἐζήτει τουτέστι νὰ γίνῃ κατάταξις 1.300 εἰσέτι ἀνδρῶν ἐκ Κρήτης, 2.100 ὅπλα μετ' ἀναλόγου ἀριθμοῦ φυσιγγίων, ἀνάλογον ἀριθμὸν αὐτομάτων καὶ ὁπλοπολυβόλων Μπρέν, ἀνάλογον ἀριθμὸν ταχυβόλων (ἀσφαλῶς θὰ ἠννόει πολυβόλα), πυρομαχικῶν πιστολίων (περιστρόφων μᾶλλον) καὶ ἱκανοῦ ἀριθμοῦ χειροβομβίδων, ἀνάλογον ἀριθμὸν αὐτοκινήτων, τρικύκλων καὶ δικύκλων, «μέσα διαβιβάσεως καὶ συνδέσμων», ἱματισμόν, ὑπόδησιν, εἴδη στρατωνισμοῦ καὶ «Μισθοτροφοδοσίαν» !! Καὶ ἐνταῦθα ὁ ἀνώτερος Ἀξιωματικὸς ἐλησμόνει ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν οἱ Βρεττανοὶ ν' ἀναλάβωσι τὴν μισθοδοσίαν τῶν Ἑλλήνων Ἀστυνομικῶν.

Τὴν ἐκ 2.100 ἀνδρῶν δύναμιν κατένειμεν ὡς ἀκολούθως: Δ.Χ. Χανίων ὁπλῖτας 600, Δ.Χ. Ἡρακλείου ὁπλῖται 750, Δ.Χ. Ρεθύμνης ὁπλῖται 400 καὶ Δ.Χ. Λασηθίου ὁπλῖται 350.

Τὴν 9-12-1944 ἐκ Ρεθύμνης ὁ αὐτὸς Ταγματάρχης ὑπέβαλεν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν τὴν ὑπ' ἀριθμ. 31/4/67 ἀναφοράν του «περὶ ἀνασυγκροτήσεως τῆς Χωροφυλακῆς Κρήτης», τὴν ὁποίαν ἐκοινοποίει καὶ πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς Διοικήσεις Χωροφυλακῆς Λασηθίου καὶ Ἡρακλείου.

Ἐν τῇ ἀναφορᾷ του ταύτῃ οὐδεμίαν ἐποιεῖτο μνείαν περὶ τῆς ὡς ἀνωτέρω ἐκθέσεώς του πρὸς τὴν Ἀγγλικὴν Ἀποστολὴν ἐν Κρήτῃ, οὔτε περὶ ἀνάγκης πρὸς αὔξησιν τῆς δυνάμεως κ.λ.π., πορισττῶν ἁπλῶς τὴν ἐν Κρήτῃ ὑφισταμένην κατάστασιν, χωρὶς νὰ ὁμιλῇ περὶ ρακενδύτων καὶ πειναλέων, ἔθιγε ἓν θέμα ὄντως σοβαρόν, ὅτι οἱ ἄνδρες ἀπὸ πενταμήνου δὲν εἶχον λάβει ἀποδοχάς. Ἐζήτει εἴδη ἱματισμοῦ, τροφοδοσίαν, ὁπλισμὸν καὶ χρήματα καὶ τὴν ἀποστολὴν ὡς Ἀνωτέρου Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς Κρήτης τοῦ Συνταγματάρχου Μπριλάκη!!

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, χάρις εἰς ἀκαταπαύστους κατὰ τὰ λοιπὰ ἐνεργείας καὶ δραστηριότητας τοῦ Βαρδουλάκη ἡ Χωροφυλακὴ Κρήτης, χωρὶς νὰ διακόψῃ ὑπηρεσίαν καὶ ἄνευ σοβαρῶν προστριβῶν μετὰ τῶν Ἐαμοκομμουνιστῶν ἀνεδιωργανώθη πρώτη ἐξ ὅλων τῶν τμημάτων τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς.

Ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Κρήτης Συνταγματάρχης Παπαδάκης Νικ. ἐν τῇ πολεμικῇ του ἐκθέσει ποιεῖται εὔφημον μνείαν τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἐπιτευγμάτων Βαρδουλάκη.

ΜΕΡΟΣ VI

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1945 - 1965

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ὅρος καὶ συστατικὸν τῆς Ἐλευθερίας εἶναι ἡ ἐπαγρύπνησις.

ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΔΥΝΑΜΕΩΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ–ΕΘΝΟΦΥΛΑΚΗ

Εἰς τὸ φύλλον τῆς 9-6-1965 τῆς ἐφημερίδος «ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ» ὁ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς ὑπαρχηγὸς καὶ Ἀρχηγὸς τῆς ἐν Ἑλλάδι Βρεττανικῆς Στρατιωτικῆς Ἀποστολῆς, Συν/τρχης Κρὶς Γουντχάουζ, διὰ τοῦ δημοσιευθέντος τελευταίου ἐκ τῶν 48 ἄρθρων του περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἀντιστάσεως κλπ., διαπιστώνει καὶ ὁμολογεῖ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐν τοῖς προηγουμένοις ὑπεστηρίξαμεν, ὅτι δηλαδὴ «οἱ Ἕλληνες πλήρωσαν ὑψηλότερο τίμημα γιὰ τὴν ἐλευθερία ἀπὸ ἄλλους λαούς» καί καταλήγων ὑπὸ τὸν ὑπότιτλον «Ἡ φωνὴ τῆς Ἱστορίας» γράφει: «Ὅμως ἡ σκέψη ποὺ ἀκόμα μὲ καταδιώκει, εἶναι πῶς τὸ τίμημα γιὰ ὅλα αὐτὰ δὲν πληρώθηκε ἀπὸ μᾶς μὰ ἀπ' τὸν Ἑλληνικὸ Λαό. Ἀθῶοι Ὅμηροι τουφεκίστηκαν, εἰρηνικὰ χωριὰ ξεθεμελιώθηκαν. μυριάδες πέθαναν ἀπ' τὴν πεῖνα. Κι' ἀφοῦ τρία ὁλόκληρα χρόνια σήκωνε τὸ σταυρὸ τοῦ μαρτυρίου μὲ δήμιο τὸ Γερμανό, ὁ Λαὸς τῆς Ἑλλάδος ὑποχρεώθηκε νὰ ξανασηκώσει ἀμέσως τὸν ἴδιο σταυρὸ μὲ δήμιο τὸν κομμουνιστή. Πολλοὶ θ' ἀναρωτήθηκαν ἂν ἄξιζε τὸν κόπο, ἂν δὲ θὰ ἦταν καλύτερα νὰ καταθέσουν τὰ ὅπλα καὶ νὰ ὑπομείνουν τὴ σκλαβιὰ ὅσο θὰ κρατοῦσε. Λίγοι ὡστόσο, ἦταν ἐκεῖνοι ποὺ πῆραν στὴν Ἑλλάδα αὐτὴ τὴν ἀπόφαση...» Ἐν τέλει διὰ τὴν ἐκτίμησιντῆς ἀξίας ἢ τῆς ζημίας τῆς ἀφιχθείσης ἐν Ἑλλάδι Βρεττανικῆς ἀποστολῆς ἀνατρέχει εἰς τὴν δύναμιν τῶν λόγων τοῦ Λόρδου Βύρωνος, ὅστις παρωτρυνόμενος ν' ἀποχωρήσῃ ἐξ Ἑλλάδος τὸ 1824 ἔλεγεν «Ὅμως εἶναι σωστὸ νὰ μείνω στὴν Ἑλλάδα. κάλιο νὰ πεθάνουμε κάνοντας κάτι παρὰ τίποτα».

Αὐτὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Βύρωνος ἐκυριάρχησε τὸ 1941 καὶ κατὰ τὰ ὑπόλοιπα χρόνια τῆς κατοχῆς εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ παρέμεινον εἰς τὴν θέσιν των διὰ νὰ δοκιμάσουν ὅλα τὰ περιγραφόμενα ἀνωτέρω ἐγκληματικὰ στάδια Γερμανῶν, Βουλγάρων, Κουτσοβλάχων, Ἰταλῶν, Ἀλβανῶν καὶ ληστῶν καὶ ἐν τέλει τῶν δημίων τοῦ κομμουνισμοῦ, μὲ μίαν ἐπὶ πλέον δοκιμασίαν ἐκ τῆς πικρίας ἕνεκεν τῆς ἐπιδειχθείσης ἀστοργίας, ἀχαριστίας καὶ ἀγνωμοσύνης ὑπὸ τῆς Πολιτικῆς.

Εἰς 27.000 ψυχὰς ἀνέρχονται τὰ θύματα τοῦ ἀγῶνος διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐκ τοῦ κομμουνισμοῦ κατὰ τὸν Δεκέμβριον 1944 (1) καὶ τὴν ἑπομένην τῆς συμ-

---

1. Π. Κώνστα σελ. 363. Βλέπε Παράρτημα Χ αὐξ. ἀρ. 87 ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἀναζήτησιν πτωμάτων ἀνδρῶν χωροφυλακῆς

φωνίας τῆς Βάρκιζας, σύλλογοι θυμάτων, χηρῶν ὀρφανῶν κ.λ.π., ἱδρύθησαν καθ' ἅπασαν τὴν χώραν, τῆς Χωροφυλακῆς συμμετεσχούσης εἰς σοβαρώτατον ποσοστὸν εἰς τὸ γενικὸν πένθος.

Διὰ τῶν τελευταίων γραμμῶν τοῦ προηγουμένου κεφαλαίου ἐφθάσαμεν εἰς τὴν συμφωνίαν τῆς Βάρκιζας, κατὰ τὴν συζήτησιν καὶ ὑπογραφὴν τῆς ὁποίας καὶ πάλιν ἡ Χωροφυλακὴ ἀπετέλεσε στόχον.

Ὁ ἐκπροσωπῶν τὴν Κυβέρνησιν Πλαστήρα, ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν τότε Ι. Σοφιανόπουλος, εἰσηγούμενος ὅρους πρὸς ἐπίτευξιν συμφωνίας μετὰ τῶν ἐπαναστατῶν κομμουνιστῶν ὑπεστήριξε! «3. Χωροφυλακὴ καὶ Ἀστυνομία Τὰ σώματα ταῦτα » διὰ νὰ μὴ σημειωθῇ οἱουδήποτε εἴδους ἐξάρθρωσις ἢ ἀναστάτωσις, θ ὰ π α - » ρ α μ ε ί ν ο υ ν ὡ ς ἔ χ ο υ ν σ ή μ ε ρ ο ν κ α ὶ δ ὲ ν θ' ἀ π ο μ α κ ρ υ ν- » θ ο ῦ ν ἐ ξ α ὐ τ ῶ ν π α ρ ὰ μόνον ἐκεῖνοι οἱ Ἀξιωματικοί, ὑπαξιωματικοὶ ἢ ὁπλῖται, οἱ ὁποῖοι βαρύνονται μὲ πράξεις κακουργίας κατὰ τῶν πολιτῶν, » κατὰ τὸ ἀπὸ τῆς δικτατορίας καὶ ἐντεῦθεν διάστημα, ὡς καὶ πάντες ὅσοι ἤθελον » δυστροπήσει εἰς τὸ εἰρηνευτικὸν πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως, ἢ κριθοῦν ὡς » ἐπαγγελματικῶς ἀνίκανοι παρὰ συμβουλίων παρεχόντων πᾶσαν ἐγγύησιν ὀρθῆς » κρίσεως.

» Ὁ ἀνασχηματισμὸς καὶ ἡ γενικωτέρα ἀνακάθαρσις τῶν ἀνωτέρω σωμάτων, » θ ὰ ε ἶ ν α ι τ ὸ ἀ π ο κ λ ε ι σ τ ι κ ὸ ν ἔ ρ γ ο ν τ ῆ ς Κ υ β ε ρ ν ή σ ε ω ς, » ἡ ὁποία πρὸς τοῦτο μετεκάλεσεν ἤδη δύο εἰδικὰς Βρεττανικὰς ἀποστολάς. Ἡ » κυβέρνησις πιστεύει ὅτι τοιουτοτρόπως θὰ ἀναδιοργανώση τὰ ἄνω τέρω δύο σώ- » ματα, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἑλκύσουν ἀσφαλῆ καὶ σταθερὰν τὴν εἰς αὐτὰ ἐμπιστο- » σύνην τῶν πολιτῶν». (2)

Ἀπαντῶν ὁ Σιάντος, πρόεδρος τῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ Ε.Α.Μ. καὶ γραμ ματεὺς τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος Ἑλλάδος, ἐπεκαλέσθη τὸ οἰκεῖον ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Πρωθυπουργικοῦ λόγου κατὰ τὴν 18-10-1944 ὡς ἀκολούθως: «2. Σώματα Ἀσφαλείας: Στὸ λόγο του στὶς 18'Οκτω- » βρίου 1944 ὁ τότε Πρωθυπουργός, διατυπώνοντας τὸ πρόγραμμα τῆς Κυβερνή- » σεως ἐθνικῆς ἑνότητος εἶχε πεῖ: θὰ ἐπιδιωχθῇ ἐπίσης ἡ ἀνασύνταξις τῶν Σω- » μάτων Δημοσίας Ἀσφαλείας. Καὶ κατὰ τὰς δύο περιόδους τῆς δουλείας τοῦ » Ἔθνους, τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς, εἰς τὰ Σώματα Ἀσσφαλείας καὶ ἰδίως » εἰς τὴν Χωροφυλακήν, παρουσιάσθησαν συμπτώ ματα ἠθικῆς κρίσεως. Δὲν ἔχο- ῦ μεν τὸ δικαίωμα νὰ τὰ καταδικάσωμεν ἐν τῷ συνόλῳ των, διότι ὑπῆρξαν πολλοὶ » ἀξιωματικοὶ καὶ ἄνδρες, (3) οἱ ὁποῖοι ἐν μέσω δυσχερεστάτων καταστάσεων » ἐπετέλεσαν μ' ὅλα ταῦτα τὸ ἐθνικόν των καθῆκον, θὰ εἶναι ὅμως αὐστηροτάτη » ἡ ἐκκαθάρισις καὶ ἡ ἀνασύνταξις, ὥστε νὰ ἐμπνέουν διὰ τὸ μέλλον πλήρη ἐμπι- » στοσύνην, ὅτι δὲν θὰ εἶναι ὄργανα τυράννων πρὸς δίωξιν τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ » φρουροὶ τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀσφαλείας τῶν πολιτῶν» καὶ πολὺ καλὰ ἐπιστηριζόμενος ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω προγράμματος τοῦ Γ. Παπανδρέου ὁ Σιάντος καὶ ἐξ αὐτοῦ προσδοκῶν τὴν παράλυσιν τοῦ μηχανισμοῦ «Χωροφυλακὴ» ἐσυνέχισε:

---

2. Βλέπε εἰσήγησιν Σοφιανοπούλου ἐν Κωδ. Νόμω Ζαχαρακοπούλου ἔτους 1945 σελ. 121 - 123.

3. Ὡσεὶ νὰ μὴ εἶναι ἄνδρες οἱ Ἀξιωματικοί (!).

«Τὸ σημεῖον αὐτὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ προγράμματος εἶχε ἰδιαίτερα ἐκτιμη-
» θῆ ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν (!) Νομίζομεν πῶς τίποτε δὲν θὰ δικαιολογοῦσε
» τὴν σημερινὴ κυβέρνηση νὰ ὑποχωρήσῃ ἀπὸ τὴν «αὐστηροτάτη ἐκκαθάριση»
» στὴν ἁπλῆ «ἀναδιοργάνωση» τῶν σωμάτων ἀσφαλείας ποὺ εἶναι ἔργο διαφο-
» ρετικο».

Ἡ ὑπὸ τοῦ Σιάντου ἐπίκλησις τῶν δηλώσεων Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως «Ἐθνικῆς ἑνότητος» δὲν ἀπέβη ἐπὶ ματαίῳ, ἀλλ' ἐπέτυχεν τὴν ἀκόλουθον εὐνοϊκὴν διὰ τοὺς εἰς τὸ ΕΛΑΣ προσχωρήσαντας ἄνδρας τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας διὰ τοῦ ἄρθρου 8 τῆς ἐν συνεχείᾳ ὑπογραφείσης τὴν 12-2-1945 συμφωνίας τῆς Βαρκίζης, (4) ἔχοντος οὕτω :

«Ἡ ἐκκαθάρισις τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, Χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυνομίας
» Πόλεων θὰ συντελεσθῇ τὸ ταχύτερον παρ' εἰδικῶν ἐκκαθαριστικῶν συμβουλίων
» μὲ τὰ αὐτὰ ὡς καὶ οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι κριτήρια. (5) Ἅπαντες οἱ Ἀξιωμα-
» τικοὶ καὶ ὁπλῖται τῶν ἐν λόγῳ Σωμάτων, οἱ ἐμπίπτοντες εἰς τὰς διατάξεις τοῦ
» νόμου περὶ ἀμνηστείας, οἵτινες κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς προσεχώρησαν
» εἰς τὰς τάξεις τοῦ ΕΛΑΣ, τοῦ ΕΛΑΝ ἢ τῆς Ἐθνικῆς Πολιτοφυλακῆς θὰ ἐπα-
» νέλθουν εἰς τὰς θέσεις των καὶ θὰ ὑποβληθοῦν ὑπὸ τὴν κρίσιν τῶν ἐκκαθαριστι-
» στικῶν Συμβουλίων, καθ' ὃν τρόπον καὶ οἱ λοιποὶ συνάδελφοι των. Ἅπαντες
» οἱ Ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται τῶν ἐν λόγῳ σωμάτων, οἱ ἐγκαταλείψαντες τὰς
» θέσεις των ἀπὸ τῆς 3ης Δεκεμβρίου 1944 μέχρι τῆς ὑπογραφῆς τοῦ παρόντος
» τίθενται εἰς διαθεσιμότητα,(6) τῆς ὁριστικῆς αὐτῶν θέσεως καθορισθησομένης
» παρὰ τῶν συμβουλίων, περὶ ὧν θ'ἀποφασίσῃ ἡ μέλλουσα νὰ προέλθῃ ἐκ τῶν
» ἐκλογῶν Κυβέρνησις».

Μετὰ πέντε ἡμέρας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς συμφωνίας τῆς Βάρκιζας εἶδεν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος ἕνα νομικὸν κατασκεύασμα, ὑπὸ τὸν λίαν εὐγενῆ καὶ ἐπιβλητικὸν τίτλον «Συντακτικὴ πρᾶξις 29 τῆς 28/28 Μαρτίου 1945 περὶ διατάξεων ἀφορωσῶν τὰ ἐξ ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν μόνιμα στελέχη τῆς Χωροφυλακῆς», τὸ ὁποῖον ἀπετελεῖτο ἀπὸ μίαν μεγάλην σειρὰν πολλῶν καὶ ποικίλων φωτογραφιῶν, κομματικῆς ἱκανοποιήσεως καὶ ἀτομικῆς ἰδιοτελείας.

Ἄνθρωποι οἵτινες εἶχον ἀπομακρυνθῆ πρὸ 12 καὶ πλέον ἐτῶν καὶ εἶχον ἐπιδοθῆ εἰς διαφόρους ἀξιοπρεπεῖς καὶ μὴ ἐργασίας ἐπανῆλθον ὡς ἀνώτεροι Ἀξιωματικοὶ τοῦ Σώματος, Ἀνθυπασπισταὶ κατὰ τὸ ἔτος 1933ἢ 1935 ἐπανεφέρθησαν ὡς Ταγματάρχαι ἢ Μοίραρχοι καὶ ὁπλῖται ὡς ὑπομοίραρχοι, διατηρηθέντων ἐν ἰσχύει ὡρισμένων εὐεργετικῶν διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον νόμων τῆς κατοχῆς καὶ τοῦ ἐκδοθέντος ὑπ' ἀριθμ. 228 Α.Ν. τῆς 28/29 Μαρτίου 1945 (Φ.Ε.Κ. 77).

Ὡσεῖ νὰ παρουσίαζεν ἔλλειμα ἡ εἰς ἀξιωματικοὺς δύναμις τοῦ Σώματος ἐμονιμοποιήθησαν καὶ οἱ ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ παραχθέντες ἀξιωματικοί, ἐνῶ δὲ διὰ

---

4. Ἡ Συμφωνία αὐτὴ ἐκυρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 23 τῆς 17/23 Μαρτίου 1945 (Φ.Ε.Κ. 65) Συντακτικῆς Πράξεως.

5. Κατ' ἄρθρον 7 κριτήρια ἐκκαθαρίσεως καθωρίσθησαν ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐπάρκεια, ὁ χαρακτὴρ καὶ τὸ ἦθος, ἡ συνεργασία μετὰ τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἡ χρησιμοποίησις ὡς ὀργάνου τῆς δικτατορίας.

6. Ἀπηλλάγησαν οὕτω τῆς ποινικῆς διώξεως ὡς ἐγκαταλείψαντες τὴν θέσιν των ἐνώπιον τοῦ ἐχθροῦ καὶ τῆς χώρας τελούσης ἐν ἐκτάκτῳ ἀνάγκῃ.

πάντας τοὺς κατὰ ταῦτα ἐπανεφερομένους καὶ ἀποκαθιστωμένους πλούσια παρετίθεντο τὰ ἐλέη τῆς Πολιτείας, βαρύτατα κριτήρια ἐθεπίσθησαν διὰ τὴν κρίσιν καὶ περαιτέρω παραμονὴν καὶ σταδιοδρομίαν τῶν μονίμων Ἀξιωματικῶν, οἵτινες καὶ τὸν πόλεμον 1940 - 1941 εἶχον διεξαγάγει, ἀλλὰ καὶ τοὺς κατακτητὰς εἶχον ἀντιμετωπίσει. Κατήργησε ἁπάσας σχεδὸν τὰς ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ προαγωγὰς καὶ ἐθέσπισε τὰς πλέον ἀνεδαφικὰς καὶ ἀνεπιτρέπτους διατάξεις διὰ τοὺς ἀποκτήσαντας τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπομοιράρχου κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς διὰ καταργήσεως τῶν νόμων 411/1943, 58 καὶ 59 τοῦ 1943 κ.λ.π. καὶ καθιέρου νέα κριτήρια καὶ νέας ἀπαιτήσεις ἀπὸ ἕναν ἀριθμὸν 400 περίπου ἀνθυπομοιράρχων, καθ' ἣν στιγμὴν ἐνέτασσεν, ἄνευ περιορισμοῦ τινός, εἰς τὰ μόνιμα στελέχη τοῦ Σώματος τοὺς ἀποκτήσαντας τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀξιωματικοῦ ἢ ἀνθ/στοῦ ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ.

Ὀφθαλμοφανῶς ἄδικος καὶ ἄνισος μεταχείρησις, χωρὶς νὰ δύναται νὰ καλύψῃ τὴν ἀπεχθῆ κομματικὴν ἐπιδίωξιν.

Ἀποτέλεσμα τῶν διατάξεων αὐτῆς τῆς Συντακτικῆς Πράξεως ὑπῆρξεν ὅτι ἡ εἰς Ἀξιωματικοὺς δύναμις τοῦ συσταθέντος ἐν Ἀθήναις Συντάγματος συγκεντρώσεως ἀνῆλθεν εἰς πολλὰς ἑκατοντάδας, ἐνεφανίσθησαν δὲ δεκάδες τινὲς Συνταγματαρχῶν ἀπασχολούμενοι εἰς τὴν παραλαβὴν καὶ μεταφοράν, παρ' αὐτῶν τῶν ἰδίων ἐν στολῇ, τῶν χορηγουμένων διὰ τοῦ Συντάγματος μερίδων τῆς Ἀγγλικῆς τροφοδοσίας.

Ἡ συντακτικὴ αὕτη πρᾶξις διετήρησε ἐν ἐνεργείᾳ, ἀλλ' ἐκτὸς ὀργανικῶν θέσεων, καὶ ἕναν ἀριθμὸν Ἀξιωματικῶν κατοχικῆς νομοθεσίας, περὶ δὲ τῶν ὑπολοίπων Ἀξιωματικῶν προέβλεψεν κρίσιν δι' εἰδικῶς καθορισθέντων συμβουλίων καὶ τὴν ἔνταξιν τούτων, ἀναλόγως τῆς κρίσεως, εἰς πίνακας Α καὶ Β. Ὑπῆρξε τοσαύτη πλημμυρὶς Ἀξιωματικῶν, εἰς τοὺς ἀνωτέρους ἰδίᾳ βαθμούς, ὥστε διὰ τὴν ἀναγκαίαν ἀποσυμφόρησιν ἀπηγορεύθησαν διὰ νόμου αἱ ὀφειλόμεναι προαγωγαὶ μέχρις Αὐγούστου 1947, καὶ ἡ συμφόρησις δὲν εἶχεν προκύψει ἐκ τῶν παραγωγικῶν Σχολείων ἢ συνεπείᾳ προαγωγῶν, ἀλλὰ συνεπείᾳ τῶν ἀθρόων ἀποκαταστάσεων. Γενικῶς ἀντὶ τῆς ἐπαγγελθείσης τυχὸν ἐκκαθαρίσεως ἐγένετο μία ἀπόπειρα πρὸς νόθευσιν τοῦ ἐπικρατοῦντος ἐν τῇ Χωροφυλακῇ φρονήματος, εἴτε διὰ τῆς ἀπειλῆς τοῦ Β' πίνακος πρὸς τὰ μόνιμα στελέχη, εἴτε διὰ τῆς ἀθρόας ἐπαναφορᾶς καὶ ἀποκαταστάσεως εἰς ὅλους τοὺς βαθμούς, ἀπὸ τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ μέχρι τοῦ ὑποστρατήγου, ἀνθρώπων οἵτινες ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν εἶχον διακόψει κάθε δεσμὸν μὲ τὸ Σῶμα καὶ τὸ Ἀστυνομικὸν ἐπάγγελμα. Ἐκλήθησαν ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία καὶ τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς νὰ πληρώσωσι τὰ σφάλματα καὶ τὰ πάθη τῶν κομματικῶν μερίδων. Πρόκειται περὶ μιᾶς ἀνεπιτρέπτου, ἐγκληματικῆς καὶ καταλυτικῆς πάσης προσπαθείας πρὸς ἀνόρθωσιν καὶ ἐξέλιξιν ἐν Ἑλλάδι τῆς ἐπιστήμης καὶ τέχνης τῆς Ἀστυνομεύσεως ἐνεργείας, ἣν συχνῶς μετέρχονται οἱ ἐν Ἑλλάδι κομματικοὶ ὀργανισμοὶ ἀδιαφοροῦντες διὰ τὰς ἐπιπτώσεις. Εἰς τὰς σελίδας 9 καὶ 10 τῆς παρούσης ἱστορίας περιεγράψαμεν ποῖος πρέπει νὰ εἶναι ὁ Ἕλλην Χωροφύλαξ, ὑπὸ τὴν εὐρείαν του ἔννοιαν, καὶ κατωτέρω ἀλλαχοῦ ἐτονίσαμεν ὅτι δύναταί τις νὰ γεννηθῇ πολεμιστὴς ἀπτόητος, δὲν δύναται ὅμως νὰ γίνῃ εὐκόλως χωροφύλαξ (ἀστυνομικὸς) λόγῳ τῶν πολυσχιδῶν καθηκόντων του καὶ τῶν κοινωνικῶν ἀπαιτήσεων. Αὐτὸ τὸ ἀξίωμα τὰ Ἑλληνικὰ πολιτικὰ κόμματα συχνάκις περιεφρόνησαν, οὐχὶ

ὅμως ἀτιμωρητὶ τελικῶς. Οἱ λαοὶ διαθέτουν τρομερὰ αἰσθητήρια καὶ τιμωροῦν τοὺς περιφρονοῦντας τὸ καθολικὸν συμφέρον.

Θὰ διακόψωμεν τὴν παρακολούθησιν τῆς νομοθετικῆς ἐξελίξεως ἵνα ἐπανέλθωμεν εἰς τὰ ἐν τῇ πράξει ἐν συνεχείᾳ τῶν προηγουμένων διαδραματισθέντα διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐννοίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ τὴν περισυλλογήν, ἀνασυγκρότησιν καὶ ἀναδιοργάνωσιν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ προϊούσης τῆς ἐρεύνης θὰ ἐπικαλούμεθα καὶ τοὺς ἐκδοθέντας σχετικοὺς νόμους.

Εἰς ἐκτέλεσιν τῶν περιφήμων ὑποχωρήσεων τῆς Κυβερνήσεως «Ἐθνικῆς Ἑνότητος» διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 6/100/2 ἀπὸ 17-11-1944 διαταγῆς Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν εἶχε συσταθῆ παρὰ τῇ Δ/νσει Χωροφυλακῆς τοῦ Ὑπουργείου τούτου αὐτοτελὲς τμῆμα διὰ τὴν συγκέντρωσιν καὶ παρακολούθησιν στοιχείων ἱκανότητος καὶ ἀποδόσεως τῶν στελεχῶν τοῦ Σώματος, τὸ στασιαστικὸν ὅμως κίνημα καὶ ἡ ἐξέλιξις τούτου ἔδωκε τὰ ἀπαραίτητα καὶ ἀναγκαιοῦντα δι' ἕκαστον τῶν ἀνδρῶν κριτήρια, ἐφ' ὅσον συναινοῦσε καὶ τὸ «κόμμα». Ὀλίγας ἡμέρας ἐνωρίτερον, ἤτοι τὴν 13-11-1944, εἶχεν ἐκδοθῆ ἡ ὑπ' ἀριθμ. 6.100/1 ἀπόφασις τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, διὰ τῆς ὁποίας ἀφ' ἑνὸς μὲν κατηργεῖτο ἡ ὑπ' ἀριθμ. 267635 ἀπὸ 25-10-1944 ὁμοία «περὶ ὑπαγωγῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν» ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐγένετο νέα κατανομὴ δικαιοδοσίας ἐπὶ τῆς Χωροφυλακῆς μεταξὺ τῶν Ὑπουργείων Ἐσωτερικῶν καὶ Στρατιωτικῶν ὡς ἀκολούθως :

Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν. Διὰ τὰ γενικὰ μέτρα τὰ ἀναγόμενα εἰς τὴν στρατιωτικὴν τάξιν καὶ πειθαρχίαν, τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου περὶ καταστάσεως Ἀξιωματικῶν, περὶ Ἀνακριτικῶν Συμβουλίων Ἀνθ/στῶν καὶ ὁπλιτῶν, περὶ προβιβασμοῦ καὶ ἠθικῶν ἀμοιβῶν, στρατιωτικῆς δικαιοσύνης καὶ στρατολογίας κ.λ.π.

Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν. Διὰ τὴν κίνησιν τῆς δυνάμεως, τὴν ἐπιμελητείαν, τὴν Ἀστυνομίαν, τὴν Ἀσφάλειαν καὶ τὰς ἐγκληματολογικὰς ὑπηρεσίας.

Εἰς ἀμφότερα τὰ Ὑπουργεῖα. Διὰ τὸν ὀργανισμὸν καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν. Τὸ καθεστῶς τοῦτο ἴσχυσεν μέχρι τοῦ Α.Ν. 471/1945.

Κατὰ τὴν ἱστόρησιν μιᾶς ἑκάστης περιπτώσεως τῶν ἀφορουσῶν τὸν ἀγῶνα τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἐν Ἀθήναις κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως, ἀνεφέραμεν ὅτι αἱ εἰς σύμπτυξιν ἀναγκαζόμεναι, σχεδὸν ἄοπλοι καὶ ἀνοργάνωτοι, μικραὶ δυνάμεις αὗται, μετὰ τὴν ἐξάντλησιν καὶ τοῦ τελευταίου φυσιγγίου των, ὑπεχώρουν πρὸς τὸ κέντρον τοῦ ἐλευθέρου χώρου, πάνοπλοι εἰς ἠθικὸν καὶ ἀποφασιστικότητα.

Τὸ μέγαρον τῶν Παλαιῶν Ἀνακτόρων μετὰ τῶν ἐν τῷ Ἐθνικῷ Κήπῳ οἰκημάτων κ.λ.π. εἶχε μεταβληθῆ εἰς ἕνα στρατῶνα τελικῆς συμπτύξεως τῶν δυνάμεων τούτων καὶ εἰς ἕνα κέντρον ὑποδοχῆς ἁπάντων τῶν διὰ τὰς τάξεις τῆς Ἐθνοφυλακῆς προστρεξάντων καὶ κυρίως τῶν μονίμων Ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν.

Ὑπὸ τῶν συμμάχων Βρεττανῶν εἶχον ἀρχίσει νὰ διατίθενται ὁπλισμός, ἱματισμός, ὑπόδησις, τρόφιμα κ.λ.π. διὰ τὴν συγκρότησιν τῶν ταγμάτων Ἐθνοφυλακῆς, διὰ τῶν ὁποίων ἡ πρὸ τῆς κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως Κυβέρνησις ἐπηγ-

γέλετο ὅτι θ' ἀντεκαθίστα τὴν Χωροφυλακήν. Οἱ πρῶτοι ὅμως πυρῆνες τῶν τοιούτων ταγμάτων, οἵτινες εἶχον ἐμφανισθῆ κατὰ τὴν 1 Δεκεμβρίου 1944 εἴς τινα Ἐπαρχιακὰ κέντρα, εἶχον ἀφοπλισθῆ καὶ εἶχον διαλυθῆ ὑπὸ τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἤδη προέκειτο τὸ θέμα τοῦ ὑπὲρ ὅλων ἀγῶνος, χωρὶς νὰ ὑπάρχουν παρὰ ἐλάχιστοι περὶ τὰ Παλαιὰ Ἀνάκτορα ἀγωνισταί.

Βεβαίως αἱ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Παπανδρέου ἀρχικῶς τεθέντες σκοποὶ τῆς ἐθνοφυλακῆς μετὰ τὴν ἔκκρηξιν τοῦ κινήματος ἐτέθησαν εἰς τὸ περιθώριον καὶ προέβαλεν ὁ ὑπέρτατος περὶ τῆς σωτηρίας τῆς Πατρίδος σκοπός, διὰ τὴν καταστολὴν τῆς στάσεως καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Κρατικῆς κυριαρχίας.

Πυρὴν καὶ οὐσία, διὰ τὴν ὑπερτάτην ταύτην προσπάθειαν, ὑπῆρξαν οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, δι' ὧν ἐπηνδρώθησαν εἰς σοβαρὸν ποσοστὸν αἱ συσταθεῖσαι τὸ πρῶτον μονάδες Ἐθνοφυλακῆς καὶ ἐπλαισιώθησαν τὰ μετέπειτα συγκροτηθέντα τοιαῦτα τάγματα.

Τὴν 8-12-1944 συνεκροτήθη ἐν Παλαιοῖς Ἀνακτόροις τὸ 141 τάγμα Ἐθνοφυλακῆς, εἰς ὃ ἐνετάγη καὶ ἡ ἀκόλουθος δύναμις Χωροφυλακῆς. Ἀξ/κοὶ 9, Ἀνθυπασπισταὶ 6, Ἐνωματάρχαι 40, Ὑπεν/ρχαι 97 καὶ 145 Χωροφύλακες.

Γενικῶς εἰς τὰ τάγματα Ἐθνοφυλακῆς καθὼς καὶ εἰς τὰ ἐπιτελικὰ κλιμάκια τῆς ὀργανώσεως ταύτης ἐνετάχθησαν 387 Ἀξ/κοὶ καὶ Ἀνθυπασπισταὶ καὶ 1.200 ὁπλῖται τῆς Χωροφυλακῆς (7).

Ἡ κατανομὴ τῶν Ἀξ/κῶν καὶ Ἀνθυπασπιτῶν κατὰ τάγματα παρουσίασεν ἀκανόνιστον ποσοστιαίαν συμμετοχὴν λόγῳ τῆς ὑπὸ ἐκτάκτους συνθήκας ἐντάξεως. Παραθέτομεν τὸν ἀκόλουθον πίνακα συνθέσεως εἰς Ἀξ/κοὺς καὶ Ἀνθ/στὰς Χωρ/κῆς τῶν περισσοτέρων ἐκ τῶν ταγμάτων : Τάγμα 101 Ἀξ/κοὶ καὶ Ἀνθ/σταὶ 14, τάγμα 141 = 15, 143 = 9, 144 = 15, 146 = 11, 148 = 8, 149 = 15, 151 = 15, 152 = 3, 154 = 7, 156 = 14, 160 = 15, 161 = 17, 162 = 6, 163 = 15, 164 = 11, 166 = 14, 169 = 7, 171 = 7 κ.λ.π. (8)

Ἡ ἐνταχθεῖσα εἰς ἔνια τῶν ταγμάτων δύναμις τῆς Χωροφυλακῆς περιωρίσθη εἰς καθήκοντα Στρατονομίας, εἰς ἄλλα ὅμως καὶ ἰδία εἰς τὰ συσταθέντα τὸ πρῶτον ἡ δύναμις τῆς χωροφυλακῆς κατενεμήθη μεταξὺ τῶν ὀργανικῶν ὑποδιαιρέσεων τῶν ταγμάτων καὶ ὁμοῦ μετὰ τῶν στρατονομικῶν καθηκόντων, τῶν προανακριτικῶν τοιούτων καὶ τῶν ἀφορώντων τὴν συλλογὴν πληροφοριῶν ἐν γένει, διεδραμάτισαν κυρίως ἔργα ἀξ/κῶν καὶ ὁπλιτῶν Πεζικοῦ.

Ὁ Διοικητὴς τῆς συγκροτηθείσης τὸ πρῶτον Μεραρχίας Ἐθνοφυλακῆς, διακεκριμένη στρατιωτικὴ φυσιογνωμία, ἐν ὄψει τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰ συγκροτούμενα τάγματα τῆς Χωροφυλακῆς καὶ διὰ νὰ προλάβῃ ἔστω καὶ πόρρωθεν εἰκαζομένην παρεξήγησιν ἐξέδωκε τὴν ὑπ' ἀριθμ. 46 ἀπὸ 23-12-1944 διαταγήν του, τονίζων τὴν ὀφειλομένην πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς συμπεριφοράν (9).

Προαναφέρομεν ὅτι μεταξὺ τῶν τὸ πρῶτον συσταθέντων ταγμάτων ὑπῆρξεν καὶ τὸ 141 τάγμα, ὅπερ ἀπετελέσθη ἐξ ἑκατὸν περίπου ἐθνοφυλάκων καὶ 280 ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς, ἤτοι κατὰ τὰ 3/4 ἐκ δυνάμεως χωροφυλακῆς καὶ ἐτέθη

7. Βλέπε καὶ κατωτέρω παρατιθεμένον 5/1/3Ζ ἔγγραφον Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς.

8. Ἀρχεῖα Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν.

9. Βλεπε ταύτην ἐν παραρτήματι Χ ὑπ' αὔξ. ἀριθμ. 89

ὑπὸ τὴν Διοίκησιν τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου Πεζικοῦ Καροφυλάκη Γεωργ. Ὁ ἀνώτερος κατὰ βαθμὸν Ἀξ/κὸς Χωροφυλακῆς εἰς τὸ τάγμα τοῦτο ὑπῆρξεν ὁ τότε Μοίραρχος Ζαφειρόπουλος Ἀριστείδης, ὅστις ἐνταχθεὶς εἰς τὸ ἐπιτελεῖον τοῦ τάγματος εἶχε τὴν πρόνοιαν νὰ τηρήσῃ ἓν πλῆρες κατὰ τὸ μᾶλλον ἡμερολόγιον διὰ τὴν κίνησιν καὶ δρᾶσιν τοῦ τάγματος τούτου, βάσει τοῦ ὁποίου συνέταξε καὶ ὑπέβαλε τὴν ἀπὸ 10 Ἰουνίου 1945 πολυσέλιδον ἔκθεσιν διὰ τὰ ἀπὸ 8-12-1944 μέχρι28-3-1945 πεπραγμένα.

Ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦτο κείμενον πληροφορούμεθα ὅτι, ἐκ τῆς προαναφερθείσης δυνάμεως Χωροφυλακῆς, 15 ἐτραυματίσθησαν καὶ ἓξ ἐφονεύθησαν κατὰ τὰς πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἀθηνῶν μάχας.

Ἡ Ἐθνοφυλακὴ συνεστήθη διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν καὶ ἀποτροπὴν τοῦ κομμουνιστικοῦ κινδύνου, μετὰ δὲ τὴν ἀνακωχὴν καὶ ἰδίᾳ μετὰ τὴν συμφωνίαν τῆς Βάρκιζας ἐπεδόθη καὶ εἰς τὴν ἄσκησιν ἀστυνομικῶν καθηκόντων, ἐν τῇ διαχειρίσει τῶν ὁποίων, ἰδίᾳ ἐν Βορείῳ Ἑλλάδι, ἔνθα ἀπητοῦντο εἰδικαὶ γνώσεις καὶ ἰδιαίτεροι ἐλιγμοί, δὲν ὑπῆρξεν καὶ τόσον εὐτυχής. Διὰ τὴν νομιμοποίησιν τῶν Ἀστυνομικῶν αὐτῶν καθηκόντων ἐξεδόθη ὁ Α.Ν. 215 τῆς 24/27 Μαρτίου 1945 «Περὶ προσωρινῆς ἀναθέσεως εἰς Ἐθνοφυλακὴν καθηκόντων καὶ ἁρμοδιοτήτων Χωροφυλακῆς», βάσει τοῦ ὁποίου ἅμα τῇ ἐγκαταστάσει Ἀρχῶν Χωροφυλακῆς θὰ μετεβιβάζοντο αὐτομάτως καὶ φυσικῶς τὰ καθήκοντα ταῦτα.

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπεκταθῶμεν ἐνταῦθα περισσότερον εἰς τὰ πεπραγμένα τῆς Ἐθνοφυλακῆς, εἰμὴ νὰ τονίσωμεν ὅτι οἱ εἰς τάγματα ταύτης ἐνταχθέντες ἄνδρες τοῦ Σώματος ἀπετέλεσαν τὸ ὑπόδειγμα διὰ τὴν «ἠθικὴν συγκρότησιν» τῶν μονάδων ἐκείνων καὶ τὴν τροχοπέδην διὰ τὴν δυνατὴν ἐντὸς τῶν νομίμων ὁρίων δραστηριότητα. Ἐκ τῶν πολλαπλῶν σχετικῶν ἐκθέσεων παραθέτομεν δύο τοιαύτας, δι' ὧν οἱ Διοικηταί τῶν 141 καὶ 144 ταγμάτων ὁμιλοῦν περὶ τῆς συμβολῆς κ.λ.π. τῶν Ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς.

ΕΚΘΕΣΙΣ

141 ΤΑΓ ΕΘΝ/ΚΗΣ

Ἐπὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν Ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς τοῦ 141 Τάγματος Ἐθνοφυλακῆς

Ι) Συνθῆκαι ἐντάξεως: Τὴν 9ην Δεκεμβρίου 1944 καὶ ἐν πλήρει ἐξελίξειτῆς Δεκεμβριανῆς Κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως 15 Ἀξιωματικοὶ καὶ 230 ὁπλῖταιΧωροφυλακῆς ἐνετάχθησαν εἰς τὸ Τάγμα προερχόμενοι ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ κατόπιν σκληρῶν ἀγώνων καὶ θυσιῶν κατὰ τῶν Κομμουνιστῶν, τόσον κατὰ τὴν πρὸς Ἀθήνας πορείαν των, ὅσον καὶ ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν

Ἰδιαιτέρα συνημμένη ὀνομαστικὴ κατάστασις παρέχει τὴν εἰκόνα τῶν ὑπηρεσιῶν ἑκάστου εἰς χρόνον ἐν τῷ Τάγματι

ΙΙ) Ἀποστολή: Κατ' ἀρχὴν ἡ συμβολὴ διὰ τὴν καταστολὴν τοῦ κινήματος καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ ἐπιβολὴ τῆς τάξεως καὶ τοῦ Κράτους τοῦ Νόμου ἡ ἄσκησις καθηκόντων Χωροφυλακῆς, ἡ ἐκκαθάρισις τῶν ἑκάστοτε περιοχῶν τοῦ Τάγματος ἀπὸ τὰ ἐγκληματικὰ καὶ δοσίλογα στοιχεῖα καὶ ἡ ἐμπέδωσις τοῦ αἰσθήματος τῆς ἀσφαλείας

ΙΙΙ) Ἱστορικὸν δράσεως: α) Ἀνάληψις τοῦ τομέως Βασιλικοῦ Κήπου κατὰ πάσης ἐπιθετικῆς ἐνεργείας ἐκ τῆς κατευθύνσεως Παγκρατίου ἀπὸ 9 - 10 μηνὸς Δεκεμβρίου 1944 β) Τακτικὴ ὑπαγωγὴ τοῦ Τάγματος εἰς Ὀρεινὴν Ταξιαρχίαν Ρίμινι τὴν 10-12-44 Ἐπίθεσις Σωτηρίας τὴν 11-12-44 καὶ ἀμυντικὸς ἀγὼν περιοχῆς Στρατώνων Ὀρειβατικοῦ Πυροβολικοῦ Πεδινοῦ Πυροβολικοῦ, ὡς καὶ Νοσοκομείου Παίδων κατὰ πάσης ἐπιθετικῆς ἐνεργείας

τοῦ ΕΛΑΣ ἀπὸ κατευθυνσιν Σωτηρίας Γηροκομείου γ) Ἐξασφάλισις τοῦ συγκροτήματος Ἐφορίας ἀπὸ πάσης ἐπιθετικῆς ἐνεργείας ἐκ κατευθύνσεως Καισαριανῆς

Τακτικὴ ὑπαγωγὴ ὁλοκλήρου τοῦ Τάγματος εἰς τὴν 23 τεθωρακισμένην Βρεττανικὴν Ταξιαρχίαν τὴν 13-12-44

Ἐπιθετικὸς ἀγὼν διὰ τὴν κατάληψιν τῶν πολυκατοικιῶν Κουντουριώτου καὶ ὑψώματος Λυκαβηττοῦ 12-12-44 ἐξασφάλισις καὶ διατήρησις τῆς κατοχῆς τούτων.Ἐπίθεσις πρὸς κατεύθυνσιν φυλακῶν Ἀβέρωφ καὶ ἀπελευθέρωσις κρατουμένων. Ἐπίθεσις πρὸς κατεύθυνσιν συνοικισμοῦ Γκύζη καὶ ΝΔ αὐτοῦ περιοχῆς μέχρι Στρέφη τὴν 5ην μὲ 6ην Ἰανουαρίου 1945 καὶ πλήρης καταστολὴ τῆς Κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως. ε) Ὑπαγωγὴ εἰς 9ην Ἑλλην. Ταξιαρχίαν ἀπὸ 9-1-45. Ἀνάληψις τῆς περιοχῆς Μενιδίου - Ἄνω Λιοσίων - Χασιᾶς διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν καὶ ἐπιβολὴν τῆς τάξεως ἀπὸ Ἰανουαρίου μέχρι τῆς 14 Μαρτίου 1945. στ) Ὑπαγωγὴ εἰς τὴν 16 Ἑλλην. Ταξιαρχίαν τὴν 13-3-45. Κίνησις τοῦ Τάγματος πρὸς Θεσσαλονίκην τὴν 14-3-45 διὰ τὴν Ἀν. Μακεδονίαν καὶ Θράκην. Ἀπόδοσις καὶ ἐξασφάλισις τῆς πραγματικῆς ἐλευθερίας εἰς ὁλόκληρον τὴν Θράκην, ἐξασφάλισις τῆς τάξεως καὶ τοῦ Κράτους τοῦ Νόμου, διάλυσις καὶ ἀποσύνθεσις τῆς Κομμουνιστικῆς ἀντιστάσεως Ἀλεξ/πόλεως ἐντὸς δύο ὡρῶν καὶ ταχεῖα ἐπιβολὴ τοῦ Κράτους τοῦ Νόμου καὶ εἰς ὁλόκληρον τὸν Νομὸν Ἕβρου. ζ) Παράδοσις τοῦ Νομοῦ Ροδόπης καὶ Ἕβρου εἰς 15ην Ταξιαρχίαν τὴν 24-4-45 καὶ ἀνάληψις ὑπὸ τοῦ Τάγματος τῆς ἀσφαλείας τοῦ Νομοῦ Καβάλας καὶ Ξάνθης ἀσφάλεια καὶ ἔλεγχος τῶν συνόρων τῆς ὡς ἄνω περιοχῆς.

IV) Ἀ π ο τ ε λ έ σ μ α τ α : Συμβολὴ καὶ συμπεριφορὰ Χωροφυλακῆς.

Ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται τῆς Χωροφυλακῆς μὲ σημαίαν τὸ Ἐθνικὸν φρόνημα καὶ μὲ πλήρη συναίσθησιν τῆς κρισιμότητος τῶν περιστάσεων εἰσῆλθον εἰς τὸν πολυσχιδῆ ἀγῶνα τοῦ Τάγματος.

Ταχέως προσαρμοσθέντες εἰς τὰς συνθήκας συντεταγμένης μονάδος πειθαρχημένης καὶ ἑτοίμης ν' ἀναλάβῃ οἱανδήποτε ἀποστολὴν τακτικήν, ἐλησμόνησαν τοὺς βαθμούς των καὶ τὴν ἰδιάζουσαν εἰς αὐτοὺς ἀποστολὴν ὡς καὶ οἱ ἄλλοι στρατιῶται ὅπου ἐτάχθησαν ὑπερέβαλον πᾶσαν προσδοκίαν. Εἰς τοὺς ἐπιθετικοὺς καὶ ἀμυντικοὺς ἀγῶνας τοῦ Τάγματος ἡ συνοχὴ των καὶ ἡ συνεργασία των μετὰ τῶν ἐφέδρων ὑπῆρξε πλήρης καὶ ἄκρως ἀποδοτικὴ μὲ κατανόησιν,ἀμοιβαίαν καὶ ἀξιοθαύμαστον ἀλληλεγγύην.

Τ ὸ ἐ π ι θ ε τ ι κ ὸ ν π ν ε ῦ μ α ἡ α ὐ τ ο θ υ σ ί α κ α ὶ ἡ π λ ή ρ η ς σ υ ν α ί-σ θ η σ ι ς τ ο ῦ κ α θ ή κ ο ν τ ο ς Ἀ ξ ι ω μ α τ ι κ ῶ ν κ α ὶ ὁ π λ ι τ ῶ ν τ ῆ ς Χ ω ρ ο-φ υ λ α κ ῆ ς σ υ ν έ β α λ ο ν ε ἰ ς μ ί α ν θ α υ μ α σ τ ή ν, ἠ θ ι κ ὴ ν σ υ γ κ ρ ό τ η σ ι ν τ ο ῦ Τ ά γ μ α τ ο ς κ α ὶ ε ἰ ς τ ὴ ν δ ι ε ξ α γ ω γ ὴ ν τ ῶ ν π ο ι κ ί λ ω ν ἀ π ο σ τ ο λ ῶ ν τ ο υ κ α τ ὰ τ ὸ ν π λ έ ο ν ἁ ρ μ ό ζ ο ν τ α κ α ὶ ἐ π ι β α λ λ ό μ ε ν ο ν τ ρ ό π ο ν καὶ εἰς βαθμὸν ὥστε ν' ἀποσπάσῃ ἐπανειλημμένως τὸ Τάγμα τὰ συγχαρητήρια τῶν Ἀγγλικῶν Ἀρχῶν.

Εἰς τὸν τομέα τῆς πλήρους ἐφαρμογῆς τῶν καθηκόντων τῆς Στρατονομίας τῆς Χωροφυλακῆς εἰργάσθησαν ἅπαντες μὲ ἀπαράμιλλον ζῆλον, ἀφοσίωσιν, ἀμεροληψίαν καὶ δραστηριότητα, προκαλέσαντες τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὸν σεβασμὸν τοῦ λαοῦ ὅπου καὶ ἂν τὸ Τάγμα ἐκλήθη νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του, τὴν ἀναγνώρισιν δὲ τῶν ἐξαιρετικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Τάγματος ὑφ' ὅλης τῆς ἱεραρχίας Ἑλληνικῆς καὶ Ἀγγλικῆς.

Γενικῶς αἱ ὑπηρεσίαι ἃς προσέφερον εἰς τὴν δοκιμασθεῖσαν πατρίδα, ἀποτελοῦν ἕνα ἀκόμη ἰδιαίτερον τίτλον τιμῆς διὰ τὴνΧωροφυλακήν, εἰς τὸν στρατὸν δὲ μίαν ὡραίαν ἱστορικὴν ἀνάμνηση καὶ πίστιν διὰ τὴν θέσιν τῆς Χωροφυλακῆς ἔναντι τῶν ἀδιρρήτων Ἐθνικῶν ἀναγκῶν.

Ἐν Καβάλα τῇ 6 Ἰουνίου 1945

Ὁ Διοικητὴς τοῦ Τάγματος Καροφυλλάκης Γ. Ἀντ/ρχης

ΕΚΘΕΣΙΣ

Δράσεως Ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς τῶν ἀποτελούντων τὸ Στρατονομικὸν Ἀπόσπασμα τοῦ 144 Τάγματος Ἐθνοφυλακῆς.

Ἐν Πάτραις σήμερον τὴν 24ην τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους 1945, ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος Σάββατον καὶ ὥραν 14ην ὁ Ὑπογεγραμμένος Ἀντ/ρχης Πυροβολικοῦ Δ α σ κ α ρ ό λ η ς Ἀθανάσιος, Διοικητὴς τοῦ 144 Τάγματος Ἐθνοφυλακῆς, ἐκτίθημι τὰ ἑξῆς :

Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων (ΚΩΝ)ΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ) ἐν ἐπισήμῳ τελετῇ ἀπονέμει ἐξ ὀνόματος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Ἀθηνῶν τὸ ἀργυροῦν μετάλλιον τῆς Πόλεως εἰς τὸ Σύν)γμα Βασιλικῆς Χωρ)κῆς (Μακρυγιάννη)

Τὴν 24ην Δεκεμβρίου 1944 καὶ περὶ ὥραν 17ην τοῦ Τάγματος διατελοῦντος ὑπὸ τακτικὴν ἀποστολὴν ἐν τῇ περιοχῇ Ἁγ. Ἐλεούσης - Καλλιθέας Ἀθηνῶν, παρουσιάσθησαν ἐνώπιόν μου, προερχόμενοι ἐκ τῆς 12ης Ἀγγλικῆς Ταξιαρχίας ὑφ' ἣν ὑπήγετο τὸ Τάγμα, οἱ κάτωθι Ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς, οἵτινες ἀπετέλεσαν, ἐνισχυθέντες καὶ διὰ δεκατεσσάρων ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς ἐκ τοῦ Τάγματος τὸ Στρατονομικὸν ἀπόσπασμα τούτου.

1) Ταγματάρχης Θέμελης Εὐάγγελος, 2) Μοίραρχος Παπακώστας Ἀθανάσιος, 3) Μοίραρχος Τυράσκης Ἀθανάσιος, 4) Ὑπομ/ρχος Μίχος Κων/νος, 5) Ὑπομ/ρχος Κοκλαμάνης Γεώργιος, 6) Ὑπομ/ρχος Σαβιολάκης Γεώργιος, 7) Ἀνθ/ρχος Γιαννακόπουλος Δημ., 8) Ἀνθ/ρχος Ρουμελιώτης Ἀναστάσιος, 9) Ἀνθυπομοίραρχος Σιδέρης Παναγιώτης, 10) Ἀνθ/ρχος Φόκαλος Ἀριστείδης, 11) Ἀνθ/στὴς Λεμπέσης Δημήτριος, 12) Ἀνθ/στὴς Παπαδόπουλος Παναγιώτης, 13) Ἀνθ/στὴς Ρήγας Ἰωάννης, 14) Ἀνθυπ/στὴς Καίσαρης Γεώργιος καὶ 15) Ἀνθυπασπιστὴς Συριόπουλος Ἀναστάσιος.

Ἅπαντες οἱ ἀνωτέρω Ἀξιωματικοὶ καὶ Ἀνθυπασπισταὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς νὰ πολεμήσωσιν εἰς τὴν πρώτην γραμμήν, ἅπαντες ἔφερον τυφέκιον μετὰ πεντήκοντα φυσιγγίων δηλώσαντες ὅτι εἶναι ἕτοιμοι νὰ προσφέρωσι τὰς ὑπηρεσίας των ὡς ἁπλοῖ στρατιῶται, παραλλήλως πρὸς τοὺς λοιποὺς ἄνδρας τοῦ Τάγματος ἄνευ οὐδεμιᾶς διακρίσεως βαθμῶν.

Τὰς ἀνατεθείσας εἰς αὐτοὺς ἀποστολὰς Στρατιωτικὰς καὶ Ἀστυνομικὰς ἔφερον ἐπιτυχῶς εἰς πέρας, μετὰ προθυμίας ἀξίας μιμήσεως καὶ πνεύματος θυσίας ἀξιοζηλεύτου.

Ἔλαβον μέρος εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς περιοχῆς Ν. Σφαγείων - ὁδοῦ Πειραιῶς - Ρούφ καὶ Μεταξουργείου μέχρι τῆς ὁδοῦ Λένορμαν μέχρι τῆς 7ης Ἰανουαρίου 1945, καθ' ἣν τὸ Τάγμα ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν. Γενικῶς ἐπεδείξαντο ἅπαντες πνεῦμα θυσίας, ἀντοχὴν εἰς τοὺς κόπους, κατανόησιν, προσήλωσιν καὶ ἀνωτέραν ἀντίληψιν τοῦ καθήκοντος ὡς ἐκ τῶνδυσχερῶν περιστάσεων ὑφ' ἃς διατελεῖ ἡ Πατρὶς ἡμῶν.

Μοὶ ἐδόθη εὐκαιρία νὰ διαπιστώσω ὅτι, ἅπαντες οἱ Ἀξιωματικοὶ οὗτοι εἶναι τίμιοι, εἰλικρινεῖς, ἐθνικόφρονες, ὀξεῖς τὴν ἀντίληψιν οὐ μόνον περὶ τὰ Ἀστυνομικὰ ζητήματα περὶ τὰ ὁποῖα εἶναι εἰδικευμένοι ἀλλὰ καὶ περὶ τὰ Στρατιωτικὰ καὶ γενικὰ τοιαῦτα ἅτινα παρουσιάζοντο ἑκάστοτε ὡς ἐκ τῶν συνθηκῶν ὑφ' ἃς εἰργάζετο τὸ τάγμα, μὲ βαθεῖαν συνείδησιν τῆς πειθαρχίας καὶ τοῦ καθήκοντος. Εἶναι ἀξιοπρεπεῖς καὶ ἐνδιαφέρονται διὰ τοὺς κατωτέρους των, παρ' ὧν ἐκτιμῶνται.

Ἀναπτύσσουν ἐπωφελῶς πρωτόβουλον ἐνέργειαν, ἰδίᾳ δὲ οἱ Ἀξιωματικοί. Συντάσσων τὴν παροῦσαν ἔκθεσιν λόγῳ μεταθέσεώς μου ἐκ τοῦ Τάγματος παραδίδω δὲ τὸ Τάγμα εἰς τὸν μέχρι σήμερον Ὑποδιοικητὴν τούτου Ταγματάρχην κ. Καρμῆν Ἰωάννην καὶ μὴ τηρουμένων παρὰ τῷ Τάγματι ἀτομικῶν βιβλιαρίων τῶν ἄνωθι Ἀξιωματικῶν ἀποφαίνομαι ὅτι ἡ ὑπηρεσιακὴ ἀπόδοσις τῶν ἀξιωματικῶν τούτων κατὰ τὸ ἀπὸ τῆς 24 Δ/μβρίου 1944 χρονικὸν διάστημα μέχρι σήμερον καθ' ὃ ὑπηρέτησαν ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγάς μου τόσον εἰς τὴν περιοχὴν Ἀθηνῶν ὅσον καὶ εἰς περιοχὴν Πατρῶν, ὑπῆρξε παρὰ τὰς δυσχερεῖς περιστάσεις, ἀρίστη ἀπὸ πάσης πλευρᾶς.

Ὁ Διοικητὴς τοῦ 144 Τάγματος Ἐθνοφυλακῆς Ἀθαν. Δασκαρόλης Ἀντ/ρχης

Διὰ τοῦ Α.Ν. 159 ἱδρύθησαν αἱ γενικαὶ Δ/σεις Ἀνατολικῆς, Κεντρικῆς καὶ Δυτ. Μακεδονίας, καταργηθεισῶν τῶν εἰδικῶν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς, θεσπισθεισῶν διατάξεων.

Τὸ Ἀρχηγεῖον Χωρ/κῆς, πρὸς τὰς ὑποτυπωδῶς ἐγκατασταθείσας ὀλίγας ὑπηρεσίας Χωροφυλακῆς, εἰς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων Α.Ν. 119/14-2-1945, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 15/3/5 ἀπὸ 20-3-1945 Δ/γῆς, ἐνετείλατο τὴν καταμήνυσιν παντὸς ἐγκληματικῶς δράσαντος, τὸν ἀφοπλισμὸν ἁπάντων τῶν πολιτῶν καὶ τὴν — πάσῃ δυνάμει — ἀποκατάστασιν τῆς, ἐκ τῆς τρομοκρατικῆς καταστάσεως, φυγαδευθείσης τάξεως καὶ γαλήνης.

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὁμιλῶμεν εἰσέτι περὶ ὑπάρξεως ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς, ἀλλ' οὔτε καὶ περὶ Χωροφυλακῆς.

Ἡ εὑρεθεῖσα εἰς Ἀθήνας δύναμις Ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν διετέθη, κατὰ

σοβαρὸν ποσοστόν, εἰς τὰ τάγματα ἐθνοφυλακῆς. Ἡ δύναμις τοῦ 11 τάγματος εὑρίσκετο εἰς Πελοπόννησον.

Ἄλλοι Ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται εὑρίσκοντο εἰς 3ην ὀρεινὴν Ταξιαρχίαν, εἰς Γ.Ε.Σ., εἰς ἱερὸν λόχον καὶ εἰς πλείστας ἄλλας Ἑλληνικὰς ἢ συμμαχικὰς στρατιωτικὰς ὑπηρεσίας. Ἠγνοεῖτο ἡ τύχη σοβαροῦ τμήματος τῆς δυνάμεως Βορ. Ἑλλάδος, Ἠπείρου, Θεσσαλίας καὶ Στερ. Ἑλλάδος.

Μετὰ τὴν συμφωνίαν τῆς Βάρκιζας ἤρξαντο νὰ καταφθάνωσι ἐκ τῶν κομμουνιστικῶν στρατοπέδων εἰς ἐλεεινήν, ἀπὸ πάσης ἀπόψεως, κατάστασιν οἱ στάγδην ἀπολυόμενοι ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν Ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται τῆς Χωροφυλακῆς.

Αἱ ἐθνικαὶ ὁμάδες (ΕΟΕΑ) ἐχορήγησαν ἀπολυτήρια εἰς τοὺς εἰς αὐτὰς ὑπηρετοῦντας, τὴν 1ην Μαρτίου 1945.

Ἐξ ὅλων, ὅθεν, τῶν σημείων, κατέφθανον εἰς Ἀθήνας Ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται, διὰ νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς τὰς τάξεις των. Διὰ τὴν ὑποδοχήν, περίθαλψιν, ἀνασύνταξιν καὶ ἐξοπλισμὸν τούτων εἶχεν ἐπιφορτισθῆ ἡ Σχολὴ Χωροφυλακῆς, ἥτις ἐκ τῶν σωματικῶν ἐκείνων ἐρειπίων, πλὴν ψυχικῶς ἀδαμάστων, ἐπέτυχε νὰ ἐμφανίσῃ εἰς τὴν παρέλασιν τῆς 25ης Μαρτίου ἓν τάγμα, περὶ οὗ ἐγένετο ἤδη λόγος ἀνωτέρω.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, διὰ τὸν προγραμματισμὸν καὶ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν κατὰ τὴν ἐπικειμένην διαδοχικὴν ἀνασύστασιν τῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς, προέβη εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς βασικῆς 299/5/24 ἀπὸ 27-3-1945 Δ/γῆς.

Ἡ παρὰ τῆς Ἐθνοφυλακῆς ἄσκησις τῆς ἀστυνομεύσεως ἔδει νὰ τερματισθῆ τὸ συντομώτερον διὰ τῆς ἀνασυντάξεως τῆς Χωροφυλακῆς, πρᾶγμα ὅπερ μετ' ἰδιαιτέρας ἐπιμονῆς ἠξίουν οἱ Βρεττανοί, ἀλλὰ Χωροφυλακὴ δὲν ὑπῆρχεν ὡς προαναφέρομεν.

Τούτου ἕνεκεν τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς ἀπηύθυνε τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον.

Ἀρχηγεῖον Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς — Ἀθῆναι τῇ 22-2-1945
Τμῆμα ΙΙ Προσ. Γραφ. ΙΙ — Πρὸς
Ἀριθμ. Πρωτ. 5/1/3Ζ — Τὴν Στρατ. Διοίκησιν Ἀττικῆς
Ἐνταῦθα

«Περὶ ἀνακλήσεως τῆς δυνάμεως Χωροφυλακῆς τῆς διατεθειμένης εἰς Στρα-
» τιωτικὰς μονάδας, τὴν Ἐθνοφυλακὴν καὶ τὰς Φρουράς».

«Λαμβάνω τὴν τιμὴν ν' ἀναφέρω ὑμῖν ὅτι παρὰ τοῦ Βρεττανικοῦ Στρατη-
» γείου Ἑλλάδος ἐζητήθη ὅπως προετοιμάσωμεν μέχρι τῆς 1ης προσεχοῦς μηνὸς
» Ἀπριλίου δύναμιν ἐκ 4.500 ὁπλιτῶν πλαισιωμένων καὶ δι' ἀναλόγου ἀριθμοῦ
» ἀξιωματικῶν, προκειμένου νὰ χρησιμοποιηθῆ διὰ τὴν ἐπανασύστασιν τῶν ἀστυ-
» νομικῶν ὑπηρεσιῶν τῶν Ἐπαρχιῶν.

» Σήμερον τὸ σύνολον τῆς δυνάμεως Χωροφυλακῆς εὑρίσκεται διατεθειμένον
» εἰς στρατιωτικὰς μονάδας, τὴν Ἐθνοφυλακὴν καὶ τὰς φρουράς.

» Ἔχει δῆλον ὅτι διατεθῆ εἰς τὰς ΙΙΙ καὶ ΙΙ Ἑλληνικὰς Ταξιαρχίας δύναμις
» ἐκ 214 ὁπλιτῶν, εἰς τὴν Ἐθνοφυλακὴν δύναμις ἐκ 387 Ἀξιωματικῶν καὶ 1.200

» ὁπλιτῶν καὶ εἰς τὰς διαφόρους φρουρὰς τοιαύτη ἐξ 62 'Αξιωματικῶν καὶ 880
» ὁπλιτῶν.

» Ἵνα δυνηθῶμεν καὶ ἀνταποκριθῶμεν πρὸς τὴν αἴτησιν ταύτην τοῦ Βρετ-
» τανικοῦ Στρατηγείου διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ὁποίας ὑπεσχέθημεν παρί-
» σταται ἀνάγκη ἀμέσου ἀνακλήσεως εἰς τὴν διάθεσιν ἡμῶν ἁπάσης τῆς ὡς ἄνω
δυνάμεως.

Ὁ 'Αρχηγὸς Κολοκοτρώνης Β. 'Αντ/γος»

Κοινοποιεῖται Υ. Τ. Λ.

1. Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν (Δ/νσιν Χωροφυλακῆς).
2. Γενικὸν 'Επιτελεῖον Στρατοῦ ('Επιτ. Γραφ. Ι).
3. Ὑπουργεῖον 'Εσωτερικῶν (Δ/νσιν Χωροφυλακῆς).

Ἵνα εὐαρεστηθῶσι καὶ λάβωσι γνῶσιν προερχόμενοι εἰς τὰς δεούσας ἐνεργείας».

Πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι δὲν εἶχεν ἀρχίσει νὰ λειτουργῇ εἰσέτι ἀνεκτῶς ἡ κρατικὴ μηχανή, διότι παρουσιάζεται τὸ 'Αρχηγεῖον Χωροφυλακῆς νὰ προβάλῃ καὶ ὡς λόγον μὴ συγκεντρώσεως τῆς δυνάμεως τὴν διάθεσιν τμήματος ταύτης εἰς διαφόρους φρουράς, ἐνῷ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ὡς καὶ περὶ τῶν ἄλλων περιπτώσεων, εἶχεν ἐκδοθῇ ἡ κατωτέρω 6/106/10 κοινὴ Ὑπουργικὴ 'Απόφασις.

Φαίνεται ὅτι οἱ διάφοροι στρατιωτικοὶ Διοικηταὶ δὲν ἔσπευσαν νὰ ἐκτελέσωσι τὰς ἐκδιδομένας διαταγάς, διότι δὲν ἐξηγεῖται πῶς μετὰ παρέλευσιν 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς 6/106/10 ἀποφάσεως τὸ 'Αρχηγεῖον ὑπέβαλε τὴν ἀνωτέρω ἀναφοράν, οὐδεμίαν μνείαν ποιοῦν ταύτης, ἐχούσης ὡς ἀκολούθως :

» Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος
» Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν — 'Εν 'Αθήναις τῇ 2 Μαρτίου 1945
» Διεύθυνσις Χωροφυλακῆς
» Τμῆμα Α' Γραφ. Ι.
» 'Αριθμ. 6/106/10

Οἱ
ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ 'Εσωτερικῶν Ὑφυπουργοὶ

» «Περὶ ἀπαλλαγῆς τῆς Χωροφυλακῆς ἐκ τῆς Φρουρήσεως Δημοσίων Κα-
» ταστημάτων καὶ Συγκεντρώσεως τῆς δυνάμεώς της πρὸς ἐπάνδρωσιν τῶν ὑπη-
» ρεσιῶν τῆς ὑπαίθρου».

» Λαβόντες ὑπ' ὄψει ὅτι πρὸς ἄμεσον ἐπάνδρωσιν Ὑπηρεσιῶν τινῶν τῆς Χωρ-
» κῆς ἐν τῇ ὑπαίθρῳ παρίσταται ἀνάγκη νὰ ἐξοικονομηθῇ δύναμις ἐκ τῶν ὑπηρε-
» σιῶν τῆς Πρωτευούσης καὶ ἐκ τῆς διατιθεμένης εἰς τὴν 'Εθνοφυλακὴν καὶ εἰς
» τὸ 11ον Τάγμα Μ. 'Ανατ.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΜΕΝ

» 1ον τὸ Σύνταγμα Χωρ)κῆς 'Αθηνῶν ν' ἀποσύρῃ τὴν Φρουρὰν ἐκ τῶν Δημοσίων
» Καταστημάτων καὶ Φυλακῶν ὅπου δὲ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ 'Ανωτέρου Στρατιω-
» τικοῦ Διοικητοῦ παρίσταται ἀνάγκη διατηρήσεως φρουρᾶς αὕτη θὰ διατεθῇ ὑπὸ
» τῆς 'Εθνοφυλακῆς διὰ διαταγῆς του.

» Εἰς σημεῖα καὶ θέσεις ἀπαιτούσας ἀστυνομικὴν ἐπαγρύπνησιν, τὴν μέριμναν » θ' ἀναλάβῃ ἡ 'Αστυνομικὴ Δ)σις 'Αθηνῶν.

» 2ον Τὸ Γενικὸν 'Επιτελεῖον Στρατοῦ μετ' ἔγκρισιν τοῦ 'Αγγλικοῦ Στρατη- » γείου θὰ μεριμνήσῃ α) διὰ τὴν ἐπάνοδον εἰς 'Αθήνας καὶ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ » 'Αρχηγείου Χωρ)κῆς τῶν εἰς τὴν 'Εθνοφυλακὴν ἐντεταγμένων 'Αξ)κῶν, 'Ανθ) » στῶν καὶ ὁπλιτῶν Χωρ)κῆς β) διὰ τὴν συγκέντρωσιν τῆς δυνάμεως τῆς Χωροφυ- » λακῆς ἐκ τῆς ὑπαίθρου βάσει πίνακος συνταχθησομένου ὑπὸ τοῦ 'Αρχηγείου Χωρ) » κῆς καὶ γ) διὰ τὴν ἐπάνοδον εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ 'Αρχηγοῦ Χωρ)κῆς τοῦ ΙΙου » Τάγματος Μέσης 'Ανατολῆς.

Οἱ Ὑφυπουργοὶ

'Επὶ τῶν Στρατιωτικῶν — Λ. Σπαῆς

'Επὶ τῶν 'Εσωτερικῶν — Σ. Βλάχος

» 'Απευθύνεται
» Γεν. 'Επιτ. Στρατοῦ
» 'Ανωτ. Στρατ. Δ)σιν
» 'Αρχηγεῖον Χωρ)κῆς
» 'Αρχηγεῖον 'Αστυν. Πόλεων
» Γ' Γεν. Δ)σιν Υ.Ε.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ 11ον Τάγμα ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθμ. 5074 ἀπὸ 24-4-45 διαταγὴ τοῦ Γ.Ε.Σ. διὰ τῆς ὁποίας προσδιωρίσθη ὡς χρόνος ἐπιστροφῆς ἡ 1-6-1945. 'Εν συνεχείᾳ ἐπηκολούθησεν ἡ ὑπ' ἀριθμ. 4543 ἀπὸ 19-6-1945 τηλεγραφικὴ διαταγὴ τοῦ Γ.Ε.Σ. διὰ τῆς ὁποίας τὸ 11ον Τάγμα ἐτίθετο ἀμέσως ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῆς 'Ανωτέρας Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Πελοποννήσου.

Θὰ ἴδωμεν κατωτέρω ὅτι ἀπητήθησαν καὶ ἕτεραι καὶ πλέον ἐντονώτεραι παραστάσεις διὰ τὴν ὁλοσχερῆ ἀπαγκίστρωσιν ἐκ τῶν στρατιωτικῶν μονάδων κ.λ.π. τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωρ)κῆς, διότι ἕκαστος ἀπέβλεπε εἰς τὰ τοῦ οἴκου του.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, ἅμα τῇ καταστολῇ τοῦ κινήματος, ἀπετάθη πρὸς τὴν Βρεττανικὴν τοιαύτην διὰ τὴν μετάκλησιν ὀργανωτικῆς ἀποστολῆς, διὰ τὰ ἀστυνομικὰ Σώματα καὶ φυλακάς. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἡ Μεγάλη Βρεττανία, ἀπέστειλεν εἰς 'Αθήνας ,κατὰ Μάρτιον 1945, τὸν Γενικὸν ἐπιθεωρητὴν τῆς Βασιλικῆς 'Αστυνομίας τοῦ Γουῶλστερ, Σερ Τσάρλς Οὐΐκαμ, ὅστις μελετήσας τὰ ἐν Ἑλλάδι ἀστυνομικὰ πράγματα, ὑπέβαλλε τὰς ἀπόψεις του εἰς τὴν Βρεττανικὴν Κυβέρνησιν.

Βάσει τῶν εἰσηγήσεων τοῦ Οὐΐκαμ, ἡ ἐν 'Αθήναις Βρεττανικὴ Πρεσβεία διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 22)434)45 ἀπὸ 8-5-1945 ἐπιστολῆς της πρὸς τὸν Ἕλληνα Πρωθυπουργὸν διεμήνυσε τὰς ἀπόψεις τῆς μελλούσης Βρεττανικῆς 'Αποστολῆς, ὅσον ἀφορᾷ τὰς παραχωρηθησομένας αὐτῇ ἁρμοδιότητας, ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν 'Αστυνομικῶν Σωμάτων καὶ τὰς οἰκονομικὰς ἐπιβαρύνσεις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀποστολήν, ἐξ ὑπαρχῆς δὲ ἐδηλώθη ὡς βασικὴ ἄποψις τοῦ Τσάρλς Οὐΐκαμ καὶ ὡς τοιαύτη τῆς Βρεττανικῆς Κυβερνήσεως ὅτι : «ἡ Χωροφυλακή, καίτοι τυγχάνει ὡπλισμένη δύναμις, δέον ὅπως εἶναι κυρίως. 'Αστυνομικὴ τοιαύτη, ὡς ἐκ τούτου τυγχάνει ἀπολύτως ἀδύνατον ὅπως ὑπάρχει δεσμὸς ὡς πρὸς τὸν στρατὸν ἢ διενέργειαν ἐλέγχου τοῦ Στρατοῦ ἀμέσου ἢ ἐμμέσου ἐπ' αὐτῆς. Ἡ ἁρμοδιότης

διὰ τὴν ὀργάνωσιν, διοίκησιν καὶ δρᾶσιν αὐτῆς, δέον ἵνα παραμείνῃ ἀποκλειστικῶς εἰς χεῖρας τῆς Κυβερνητικῆς ὑπηρεσίας, τῆς ἐντεταλμένης τὴν διαχείρησιν τῆς τάξεως καὶ εὐνομίας, ἤτοι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν τὸ ἀσκοῦν ἤδη ἔλεγχον ἐπὶ τῆς Ἀστυνομίας» κλπ.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 6944 ἀπὸ 12-5-1945 ἀπαντητικῆς ἐπιστολῆς τοῦ τότε Πρωθυπουργοῦ ἀπεδέχθη ἀνεπιφυλάκτως τοὺς σοβαροὺς καὶ ἀρκούντως ἐπαχθεῖς ὅρους δι' ὧν ἐπεζητεῖτο καὶ ἐπετεύχθη ἡ ἐγκαθίδρυσις ἑνὸς Βρεττανικοῦ Δικτύου παρατηρητῶν καὶ ἐλέγχου ἀτόμων καὶ ὑπηρεσιῶν εἰς τὰ Ἀστυνομικὰ Σώματα (10).

Παρακατιόντες θὰ εὑρεθῶμεν καὶ πάλιν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ διαπιστώσωμεν τὴν ἀποτυχίαν τῆς κατὰ ταῦτα Βρεττανικῆς Ἀποστολῆς, ἥτις κυρίως ἐγκατεστάθη καὶ ἀνέλαβε τὰς μεταγενεστέρως νομοθετικῶς κυρωθείσας δικαιοδοσίας της ἀπὸ τῆς 12ης Ἰουλίου 1945, ἤτοι τὴν προτεραίαν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Α.Ν. 471) 1945. Τόσον βάσει τῶν διὰ τῶν ἐπιστολῶν συμφωνιῶν ὅσον καὶ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὡς ἄνω Ν.Δ. παρεσχέθη ἐξαιρετικῶς διογκωμένη δικαιοδοσία εἰς τὴν Ἀποστολὴν καὶ τὰ μέλη της. Καθωρίζετο ὡς ἔργον τῆς Ἀποστολῆς ἡ παροχὴ «συμβουλῶν» ἐπὶ θεμάτων ὀργανώσεως, ἐκπαιδεύσεως, τοποθετήσεων, μεταθέσεων καὶ προαγωγῶν, ἀλλ' αἱ συμβουλαὶ αὗται εἶχον τοιαύτην ἔννοιαν ὥστε ἐὰν διεφώνῃ ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς ἔδει νὰ παρέμβῃ ὁ Πρωθυπουργὸς διὰ τὴν προσήκουσαν λύσιν!

Περιεβλήθη τουτ' ἔστιν ἡ Βρεττανικὴ Ἀποστολὴ μὲ δικαιοδοσίαν ἐπισκιάζουσαν ἐνίοτε τὴν γνώμην καὶ τὴν ὕπαρξιν τοῦ Ἕλληνος Ὑπουργοῦ, ἐνῶ περὶ τῆς ἡγεσίας τοῦ Σώματος οὔτε λόγος ἐγίνετο. Ὡς τροχοπέδη τοῦ μεταπελευθερωτικοῦ κομματικοῦ ἐκτροχιασμοῦ ὑπῆρξεν πολλάκις ἀνακουφιστικὴ ἡ τοιαύτη δικαιοδοσία τῆς Βρεττανικῆς Ἀποστολῆς, ἀλλ' εἰς τὰ κύρια ἔργα τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ὀργανώσεως κατὰ καθολικῶς ἐπικρατοῦσαν γνώμην ἡ Ἀποστολὴ αὕτη ἀπέτυχεν ὡς μὴ προσενεγκοῦσα πᾶν ὅ.τι θὰ ἀπῄτει μία προσπάθεια ἐκσυγχρονισμοῦ καὶ πραγματικῆς ἀναδιοργανώσεως ἑνὸς Σώματος ὅπερ εἶχεν ἐξέλθει τῆς σκληρᾶς κατοχικῆς δοκιμασίας καὶ διεκατείχετο ἀπὸ ἄσβεστον δίψαν μαθήσεως καὶ ἐξελίξεως.

Διὰ τὴν ἀτυχίαν ταύτην τῆς Βρεττανικῆς Ἀποστολῆς συνετέλεσαν πολλοὶ παράγοντες, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ μετ' ὀλίγον ἐκσπάσας ἀντισυμμοριακὸς ἀγών.

Ἄμεσα ἀποτελέσματα τῶν πρώτων ἀνταλλαγεισῶν ἐπιστολῶν ὑπῆρξεν ὁ Α.Ν. 471)45 καὶ ἡ ἀναστολὴ τῶν προαγωγῶν ,περὶ ὧν κατωτέρω.

Ἡ ἀρχικὴ θητεία τῆς Ἀποστολῆς ὡρίσθη ἐν τῷ νόμῳ διετής, παρείχετο ὅμως ἐξουσιοδότησις πρὸς ἀνανέωσιν τῆς συμβάσεως καὶ οὕτω ἡ ἐν συνόλῳ θητεία ταύτης ἐν Ἑλλάδι ἔφθασεν εἰς τὰ ἓξ ἔτη.

---

10. Ἐν παρ/τι Χ καὶ ὑπ' αὔξ. ἀριθμ. 136 καὶ 137 καταχωροῦνται τὰ κείμενα τῶν ἀνταλλαγεισῶν ἐπιστολῶν τῆς 8 καὶ 12 Μαΐου 1945. Τὰ κείμενα τῶν ἐπιστολῶν τούτων ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν διὰ νεωτέρων ἐπιστολῶν τοῦ Βρετταvοῦ Πρεσβευτοῦ καὶ Ἕλληνος Πρωθυπουργοῦ Θ. Σοφούλη κατὰ τὴν 21-3-1946. Μὲ βάσιν τὰ κείμενα τῶν ἀνταλλαγεισῶν ἐπιστολῶν κατηρτίσθη καὶ ἐξεδόθη τὸ Ν.Δ. τῆς 29 Ἀπριλίου 2 Μαΐου 1946 (Φ.Ε.Κ. 143/46) «Περὶ μετακλήσεως Βρεττανικῆς ὀργανωτικῆς Ἀποστολῆς διὰ τὰ Σώματα Ἀσφαλείας καὶ τὰς φυλακάς». Τὸ Ν.Δ. τοῦτο ἐκυρώθη καὶ ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν.42 τῆς 31 Ἰουλίου 7 Αὐγούστου 1956. Βλέπε καὶ αὔξ. Ἀριθμ. 138 δηλώσεις Ἀρχηγοῦ Ἀποστολῆς Οὐΐκαμ.

Κλιμάκιον τῆς ὁρισθείσης, ὑπὸ τὸν Οὐΐκαμ, Βρεττανικῆς Ἀποστολῆς, ἀφοῦ ἐμελέτησε τὰ προβλήματα, τὰς περιπτώσεις καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπὸ ἀνασυγκρότησιν Χωρ)κῆς, συνέταξε—διὰ τοῦ ἐν Ἑλλάδι Βρεττανικοῦ στρατηγείου, πρὸς τὰ μέλη τῆς ἀποστολῆς—λεπτομερεῖς ὁδηγίας, ὑπὸ τύπον δ)γῆς 9)11820 ἀπὸ 17-4-1945. Παρατίθενται αἱ ὁδηγίαι αὗται εἰς τὸ παράρτημα τοῦ παρόντος (11), διότι, ἀφ' ἑνὸς μὲν περιλαμβάνουσι τὰς πρώτας ἀντιλήψεις καὶ ἐντυπώσεις τῆς Ἀγγλικῆς ἀποστολῆς περὶ τῶν ἀναγκῶν καὶ προβλημάτων τῆς Χωρ)κῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ διαγράφωσι τὰς ἁρμοδιότητας τῶν ὑπὸ τὸν τίτλον «Σύμβουλοι» τοποθετηθέντων ἐν συνεχείᾳ εἰς τὰς Ἀνωτέρας Δ)σεις Χωρ)κῆς, Ἀνωτέρων Ἄγγλων Ἀξιωματικῶν.

Βάσει τῶν διαπραγματεύσεων καὶ τῶν ὡς ἀνωτέρω Ἀγγλικῶν ἀντιλήψεων ἐξεδόθη ὁ Α.Ν. 471 τῆς 11-13 Ἰουλίου 1945 (12) «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ ἀπὸ 7-6-1935 Α.Ν. περὶ ὀργανισμοῦ Χωρ)κῆς.

Ὡς εἴδομεν, ἐν τῇ διαδρομῇ τοῦ βίου τοῦ Σώματος Χωροφυλακῆς, ἀπὸ τοῦ 1911 εἶχον ἐκδηλωθῆ ἐπανειλημμέναι τάσεις τῆς πολιτικῆς νὰ ὑπαγάγῃ τὴν Χωροφυλακὴν ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον καὶ μοναδικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, αἵτινες ἄλλοτε μὲν ἀπέτυχον ὁλοσχερῶς ἄλλοτε δὲ εἶχον ἐπιτύχει βήματα τινὰ ἰδία κατὰ τὸ 1922, ὅτε διὰ τὸν λόγον τοῦτον παρῃτήθη ἀμετακλήτως ὁ τότε Ἀρχηγὸς Χωρ)κῆς Ν. Τρουπάκης. Ἤδη τὸ θέμα ἀπετέλεσε βασικὴν προϋπόθεσιν τῆς Βρεττανικῆς ἀποστολῆς καὶ ἀφοῦ διεφυλάχθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 ὁ στρατιωτικὸς χαρακτὴρ τοῦ Σώματος, διὰ τοῦ ἄρθρου 4 καθωρίσθη ὅτι «Ἡ Χωροφυλακὴ ὑπάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν. 2 Ἡ μέχρι τοῦδε ἁρμοδιότης καὶ δικαιοδοσία τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ἐπὶ τῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτῆς, ἀνήκουσα αὐτῷ ἐκ διαφόρων νόμων καὶ κανονισμῶν μεταβιβάζεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν.....»

Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν τὰ ἀφορῶντα τὴν συγκρότησιν καὶ ὀργάνωσιν τοῦ Σώματος. Συνεστήθησαν ἢ μᾶλλον ἐγένοντο ἐν πολλοῖς ἀποδεκταὶ συσταθεῖσαι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς αἱ ἀκόλουθοι νέαι ὑπηρεσίαι.

α) Παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐσωτερικῶν : Ἡ Γενικὴ Δ)νσις Χωρ)κῆς, ἡ διεύθυνσις Προσωπικοῦ Ἀξ)κῶν καὶ Ἀνθ)στῶν, ἡ δ)νσις Προσωπικοῦ ὁπλιτῶν καὶ πολτιτικῶν ὑπαλλήλων, ἡ δ)νσις Ἀσφαλείας, ἡ δ)νσις ἐκκαθαρίσεως δαπανῶν Χωροφυλακῆς, ἡ Γενικὴ Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις Χωροφυλακῆς καὶ ἡ Δ)σις Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας, β) Συνεστήθησαν : α) ἰδία Σχολὴ Ἀξ)κῶν, ἡ Ἀνωτέρα Δ)σις Χωροφυλακῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας, τὸ Φρουραρχεῖον Ἀθηνῶν, ἡ Δ)νσις Ἀσφαλείας ὑψηλῶν Προσώπων καὶ τὸ φρουραρχεῖον Χωρ)κῆς Θεσ)νίκης. Τὸ

---

11 Βλέπε Παράρτημα Χ ὑπ' αὔξ. ἀριθμ. 92. Βλέπε καὶ αὔξ. ἀριθμ. 138 δηλώσεις τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀποστολῆς Οὐΐκαμ.

12. Φυλ. Ἐφημ. Κυβ. 183 τευχ. Α' τῆς 13-7-1945. Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου τούτου «Ἡ Χωροφυλακὴ εἶναι σῶμα προωρισμένον διὰ τὴν τήρησιν τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας τῆς χώρας, καὶ τὴν ἄσκησιν τῆς ἀστυνομίας ἐν αὐτῇ. Διατηρεῖ τὴν στρατιωτικὴν αὐτῆς ὀργάνωσιν καὶ ἰδιότητα μέχρι δὲ τῆς συντάξεως ἰδίων νόμων καὶ κανονισμῶν διέπεται ὡς μέχρι τοῦδε ὑπὸ τῶν ἰσχυόντων στρατιωτικῶν τοιούτων, πλὴν τῶν διὰ τοῦ παρόντος καὶ τῶν εἰδικῶν αὐτοῦ κανονισμῶν γιγνομένων ἐξαιρέσεων».

μέχρι τοῦ Νόμου τούτου Σύνταγμα Συγκεντρώσεως μετωνομάσθη εἰς Φρουραρχεῖον (13)

Διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 5 ἀπεξενώθησαν οἱασδήποτε δικαιοδοσίας ἐπὶ τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς οἱ διοικηταὶ Σωμάτων, στρατιωτικῶν καταστημάτων καὶ ὑπηρεσιῶν, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν ἡ χώρα ἢ τμῆμα ταύτης ἤθελε κηρυχθῆ εἰς κατάστασιν πολιορκίας. Ἐπακόλουθοι τῶν ἀνωτέρω ὑπῆρξαν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6, δυνάμει τῶν ὁποίων ἡ ἄσκησις τῆς στρατιωτικῆς ποινικῆς ἀγωγῆς κατὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωρ)κῆς περιῆλθεν ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸν Ἀρχηγὸν Χωρ)κῆς, ἡ δὲ ἀπονομὴ στρατιωτικῆς ποινικῆς Δικαιοσύνης εἰς στρατοδικεῖα συντιθέμενα ἐξ Ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς, ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ ἁρμοδίου Προέδρου Διαρκοῦς Στρατοδικείου.

Ἀντιστράτηγος Χωρ/κῆς Βασίλειος Κολοκοτρώνης Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς κατὰ τὸ 1945

Ἅμα τῇ δημοσιεύσει τοῦ νόμου τὴν 13 Ἰουλίου 1945 ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Βρεττανικῆς Ἀποστολῆς σὲρ Τσάρλς Οὐΐκαμ προέβη εἰς λεπτομερεῖς δηλώσεις, κοινοποιηθείσας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 3)4)4 δ)γῆς Ἀρχηγείου Β. Χωροφυλακῆς, τὸ κείμενον τῶν ὁποίων παραθέτομεν ἐν παραρτήματι Χ ὑπ' αὔξ. Ἀριθμ. 138.

Ὁμιλῶν ἀπὸ θέσεως ἰσχύος καὶ Συμβούλου ὁ Βρεττανὸς οὗτος μεταξὺ τῶν

13. Διὰ τὴν ἵδρυσιν καὶ λειτουργίαν τῶν δύο φρουραρχείων ἐξεδόθη ὑή ὑπ' ἀριθμ. 21/1317/58 ἀπς 27-7-1945 Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, κοινοποιηθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 21/1317/53 δὶς ἐγκ. 221 διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου τούτου δι' ἧς καθωρίσθησαν καὶ τὰ ἀντικείμενα ἁρμοδιότητος τῶν νέων τούτων ὑπηρεσιῶν ἀλλὰ καὶ ὁ τρόπος ἐνασκήσεως τῶν φρουραρχειακῶν καθηκόντων εἰς τὰς λοιπὰς πόλεις κ.λ.π.

ἄλλων ἀξιοπροσέκτων προέβαινεν καὶ εἰς κοινωνιολογικὰς καὶ «φιλοσοφικὰς» διαπιστώσεις, παρατηρῶν :

» Ἀσφαλῶς ὅλοι θὰ συμφωνοῦν μὲ τὴν ἄποψιν ὅτι κανένα Κράτος δὲν δύναται » νὰ ἀσκήση τὴν διοικητικὴν του ἐξουσίαν ἂν δὲν διαθέτη μίαν ἀποτελεσματικὴν » Ἀστυνομικὴν δύναμιν. Ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει ἀπὸ τὴν δύ» ναμιν αὐτὴν ἐξαρτᾶται κάθε τμῆμα τῆς Κρατικῆς μηχανῆς».

Τὸ σύνολον τῶν δηλώσεων τοῦ Οὐΐκαμ καὶ τὰ πρῶτα βήματα τῆς ὑπ' αὐτὸν ἀποστολῆς περιεῖχον ἀρίστους οἰωνούς. Αἱ διατάξεις τοῦ Α.Ν. 471)45 ἀπετέλεσαν ἀναμφιβόλως ἓν ἐπιθυμητὸν καὶ σοαβρὸν βῆμα πρὸς τὰ ἐμπρός, ἀλλὰ τόσον ἡ Βρεττανικὴ Ἀποστολὴ ὅσον καὶ ἡ ἡγεσία τοῦ Σώματος ἀφῆκαν ἀκάλυπτον καὶ ἐξαιρετικῶς φιλάσθενον τὸ βῆμα αὐτό. Εἶπεν ὁ Οὐΐκαμ ὅτι ἀπαραίτητος προϋπόθεσις διὰ νὰ ἐπιτύχη ἓν ἀστυνομικὸν Σῶμα εἶναι ἡ ἀσφάλεια τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ αἰσθάνεται κάθε μέλος τοῦ Ἀστυνομικοῦ τούτου Σώματος ἐν τῇ θέσει του, ἐκτελοῦν τὸ καθῆκον καὶ ἡ οἰκονομικὴ τοῦ μέλους κατοχύρωσις, ὥστε νὰ καθίσταται ἀπρόσβλητον ἐκ τῶν πειρασμῶν. Οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ἕτερον ἐπεδιώχθη διὰ τοῦ Α.Ν.471)45, τουναντίον μάλιστα διὰ τῆς ἀπολύτου ὑπαγωγῆς τοῦ Σώματος εἰς τὸ κομματικὸν μαγειρεῖον τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ἐξέλιπεν οἱοδήποτε ἴχνος ἀσφαλείας ἐν τῇ θέσει. Ἀλλὰ καὶ ἔκτοτε καὶ μέχρι τῆς ἀποχωρήσεως ἐξ Ἑλλάδος τῆς Βρεττανικῆς Ἀποστολῆς οὐδὲν ἐπ' αὐτοῦ ἐπετεύχθη καὶ ὁ ἑκάστοτε χορὸς τῶν μεταθέσεων χορεύεται μὲ μοναδικὰ κριτήρια τὸ τοπικιστικὸν πνεῦμα τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ τὸ κομματικὸν συμφέρον, ἐξ ὧν δημιουργεῖται ἡ ἐποχιακὴ ἢ περιπτωσιολογικὴ μουσικὴ τῶν χορῶν. Ἡ Βρεττανικὴ Ἀποστολὴ ἀναμφιβόλως εὐθύνεται διὰ τὴν μὴ ἀνεύρεσιν καὶ καθιέρωσιν μιᾶς ἀσφαλιστικῆς δικλεῖδος διὰ τὸ θέμα τοῦτο, τὴν ὁποίαν ἀσφαλῶς θ' ἀπεδέχοντο αἱ Ἑλληνικαὶ Κυβερνήσεις, ὄχι ἀπὸ κατανόησιν ἀλλὰ τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν ποιούμεναι πρὸ τῆς Βρεττανικῆς ἰσχύος.

Δυνάμει ἄρθρου 41 τοῦ Α.Ν. 7(8-6-1935 περὶ ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς ἐπιθεωρητὴς τοῦ Σώματος Χωροφυλακῆς ἦτο ὁ Ὑπαρχηγὸς Χωροφυλακῆς, ἤδη διὰ τοῦ Α.Ν. 412 τῆς 19)22 Ἰουνίου 1945 (Φ.Ε.Κ. 159) συνεστήθησαν ἴδιαι ὑπηρεσίαι ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐπιθεωρήσεις Χωροφυλακῆς», ὑπηρεσίαι ἐξομοιούμεναι πρὸς Μεραρχίας Στρατοῦ καὶ Διοικούμεναι παρ' ὑποστρατήγων Χωροφυλακῆς. Ὁ θεσμὸς δὲν ὑπῆρξεν πρωτοείσακτος ἐν τῇ Χωροφυλακῇ καὶ Ἀστυνομίᾳ. Διὰ τοῦ αὐτοῦ νόμου καθωρίσθησαν καὶ αἱ ἁρμοδιότητες καὶ δικαιοδοσίαι τῶν Ἐπιθεωρητῶν, οἵτινες μὴ ἀσκοῦντες ἄμεσον διοίκησιν, ἀλλὰ συντονίζοντες τὰς ἐνεργείας τῶν ὑφισταμένων των Ἀνωτέρων Διοικήσεων εἰς ἐκτάκτους καὶ σοβαρὰς περιπτώσεις ἀσφαλείας καὶ τάξεως ἐξωπλίσθησαν μὲ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ κρίνειν τοὺς ὑφισταμένους (14). Κατέστησαν ἁρμόδιοι καὶ ἠθικῶς (!) ὑπεύθυνοι διὰ τὴν μελέτην τῶν προβλημάτων τοῦ Σώματος καὶ τὴν ὑποβολὴν ἀναλόγων εἰσηγήσεων καὶ πορισμάτων. Συντάκται ἢ ἀναθεωρηταὶ τῶν ἐτησίων διαδοχικῶν Σημειώσεων ἀπετέλεσαν καὶ μέλη τοῦ Συμβουλίου κρίσεως καὶ Προαγωγῶν ἐν τῇ Χωροφυλακῇ.

---

14. Βλέπε καὶ ἄρθρον 9 ἰσχύοντος Κώδικος Χωροφυλακῆς. Διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Κώδικος τούτου ἐπαναλαμβάνεται ὅτι ὁ Ὑπαρχηγὸς εἶναι Ἐπιθεωρητὴς τῶν Σχολῶν μόνον.

Ἐκτὸς τούτων, ἐγένετο καὶ ἓν πείραμα ὑπαγωγῆς ἀμφοτέρων τῶν Ἀστυνομικῶν Σωμάτων, Χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυνομίας Πόλεων, ὑπὸ κοινὸν Ἀρχηγόν, ἐκδοθέντος πρὸς τοῦτο τοῦ Ν.Δ. 429 «περὶ ἱδρύσεως θέσεως γενικοῦ ἀρχηγοῦ σωμάτων Ἀσφαλείας» (Φ.Ε.Κ. 165/45). Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ὁ Γενικὸς Ἀρχηγὸς θὰ ἐξομοιοῦτο πρὸς ὑπηρεσιακὸν Ὑφυπουργόν. Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 301 Πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τῆς 29 Ἰουνίου 1945 δημοσιευθείσης εἰς 169 Φ.Ε.Κ. τῆς 3 Ἰουλίου 1945, ἐτοποθετήθη ὡς γενικὸς Ἀρχηγὸς τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας ὁ Ἀντιστράτηγος τῆς Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης Εὐστ. Ἀνανιάδης (Πρόεδρος Ἀναθεωρητικοῦ Στρατοδικείου). Ὁ Ἀνανιάδης σχεδὸν παρητήθη, ἡ δὲ παραίτησίς του ἐγένετο ἀποδεκτὴ ὡς λῆξις τῆς περαιτέρω ἀποσπάσεώς του διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 261 τῆς 10-5-46 Πράξεως τοῦ Ὑπουργ. Συμβουλίου (ΦΕΚ 202/46).

Ἀτυχῶς ὁ θεσμὸς οὗτος καταπολεμηθεὶς τόσον ὑπὸ τῶν πολιτικῶν ὅσον καὶ παρὰ τῶν εἰς δολιχοδρομίας εἰθισμένων καὶ ἀπέτυχε καὶ κατηργήθη. Ὅτι ἡ πολιτικὴ δὲν ἤθελε τὴν ὕπαρξιν ἑνὸς τοιούτου ὑπηρεσιακοῦ συντονιστοῦ καὶ ἐπεδίωξε τὸν παραγκωνισμὸν τοῦ νεαροῦ θεσμοῦ, προκύπτει ἐκ τῶν κειμένων τῶν Λ.Ν. 638, 655 καὶ 744 ἔτους 1945 περὶ συστάσεως, ἁρμοδιότητος καὶ ὀργανώσεως Ὑπουργείον Δημοσίας Τάξεως,, εἰς ἃ οὐδεὶς λόγος γίνεται περὶ Γενικοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν σωμάτων Ἀσφαλείας.

Ὡμιλήσαμεν ὀλίγον ἀνωτέρω ὅτι ἀμέσως μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς συμφωνίας τῆς Βάρκιζας ἤρξαντο καταφθάνοντες εἴτε ἐκ τῶν Ε.Ο.Ε.Α./ΕΔΕΣ, εἴτε ἐκ λιποταξίας, εἴτε ἐκ τῆς ὁμηρίας ἢ τῶν τάξεων τοῦ ΕΛΑΣ κλπ. προερχόμενοι ἄνδρες Χωροφυλακῆς.

Οἱ ἐκ τῶν στρατοπέδων αἰχμαλωσίας καὶ ὁμηρίας ἐπανερχόμενοι ἦσαν πραγματικὰ ἀνθρώπινα ράκη καὶ ἔγεμον σωματικῶν καὶ ψυχικῶν πληγῶν ἐκ τῶν κακοποιήσεων τῶν ὀρδῶν τοῦ Κ.Κ.Ε., περὶ τῆς καταστάσεως δὲ τῆς περιβολῆς καὶ τοῦ ἱματισμοῦ των ἐν γένει οὐδὲ λόγος δὲν δύναται νὰ γίνῃ, δεδομένου ὅτι οἱ περισσότεροι ἐπανῆλθον ἀνυπόδητοι. Τὸ ἔμψυχον τοῦτο ὑλικὸν εἶχεν ἀνάγκην ψυχικῆς, ὑλικῆς, διαιτολογικῆς κλπ. περιποιήσεως, ἐν ταυτῷ ὅμως καὶ μιᾶς ἀναγνωριστικῆς ἐρεύνης πρὸς ἐκκαθάρισιν, δι' ἀποπομπῆς τῶν τυχὸν ἐπιόρκων ἢ ἀμβλείας ψυχικῆς ἀντοχῆς. Ἐξ ἄλλου οἱ πολεμισταὶ καὶ ἰδία οἱ ἐκ τῶν τάξεων τῶν Ε.Ο.Ε.Α. προερχόμενοι ἔδει καὶ αὐτοὶ νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς μίαν ἀνασχετικὴν καὶ καταπραϋντικὴν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς διαπαιδαγώγησιν, ὥστε ν' ἀποκτήσωσι τὴν ἐπιβαλλομένην πλέον ὁδὸν τῆς ἀμβλύνσεως τῶν ἐσωτερικῶν παθῶν καὶ ἐριδων.

Πάρα πολλοὶ ἐπέστρεψαν δαφνοστεφεῖς ἐκ τῶν Ε.Ο.Ε.Α. καὶ ἔμφορτοι βαθμῶν, ἐνῶ ἡ Πολιτεία οὐδὲν μέτρον εἶχε σκεφθῆ καὶ περὶ τούτων.

Δι' ὅλους τοὺς ἀνωτέρω λόγους ἀπητήθη ὅπως οἱ τῶν διαφόρων τούτων κατηγοριῶν ὁπλῖται ὑποβληθῶσιν εἰς μίαν σύντομον μέν, ἀλλ'ἐντατικὴν «μετεκπαίδευσιν», εἰς μίαν ἀνασύνταξιν καὶ εἰς μίαν ἐκκαθάρισιν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον διετάχθη ἡ συγκέντρωσις ἁπάντων τῶν ἐκ τῆς ὑπαίθρου προσερχομένων εἰς τὴν Σχολὴν Χωροφυλακῆς, ἔνθα, ἀφ' ἑνὸς μὲν τοῖς παρεσχέθη πᾶσα δυνατὴ ὑλικὴ καὶ ψυχικὴ περιποίησις, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑπεβλήθησαν εἰς μίαν συνοπτικὴν ἔρευναν τὰ πεπραγμένα των καὶ ἐν τέλει ἐξοπλισθέντες δι' ὅλων τῶν δυνατῶν μέσων καὶ ἐφοδίων καὶ κατὰ τὸ ἐφικτὸν ἐξεπέμφθησαν ἀνὰ τὰ πέρατα τῆς χώρας.

Πρὸς πραγματοποίησιν τῆς ἐκκαθαρίσεως προέβλεψεν, ὡς εἴδομεν, τὸ ἄρθρον

8 τῆς συμφωνίας τῆς Βάρκιζας ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἦτο ἀρκετὸν ὡς εἰκός,ἀπητεῖτο νόμος.

Ἡ ἔκδοσις τοιούτου νόμου ἐβράδυνε καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν,χωρὶς νὰ ἐπεξηγῇ τοὺς λόγους τῆς βραδύτητος ταύτης, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 20/355/3 ἐγκ. 16 τῆς 24-4-1945 δ/γῆς του ἐνετείλατο τὴν περισυλλογὴν τῶν ἐπιβαρυντικῶν στοιχείων δι' ἕνα ἕκαστον, τόσον δι' ὁλόκληρον τὴν κατοχικὴν περίοδον, ὅσον καὶ κατὰ τὴν περίοδον τοῦ στασιαστικοῦ κινήματος, παρέπεμπε δὲ σιωπηρῶς εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξέων τοῦ νόμου 314/1943 «περὶ ἐκκαθαρίσεως τῆς ὁπλιτικῆς δυνάμεως τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς». Λέγομεν σιωπηρῶς, διότι ἐνῷ ἡ συμφωνία Βαρκίζης προέβλεπε γενικώτερον ἔλεγχον τοῦ δημοσίου βίου κ.λ.π. τῶν ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς, ὁ νόμος 314/43 εἶχεν ἐκδοθῇ δι' ἄλλους σκοπούς, ὡς ἐν οἰκείᾳ θέσει διελάβομεν, ὁπωσδήποτε ἡ παράγραφος 2 ἄρθρου 1 τοῦ νόμου τούτου περιεῖχεν κριτήρια γενικῆς μορφῆς καὶ ἐκτάσεως.

Ὁ νόμος 314/43 κατηργήθη ἀντικατασταθεὶς διὰ τοῦ Α.Ν. 783 τῆς 29/31 Δεκεμβρίου 1945 «Περὶ ἐκκαθαρίσεως τῶν ὁπλιτῶν τοῦ Σώματος τῆς Χωρ/κῆς», διὰ τῆς § 1 ἄρθρου 3 τοῦ ὁποίου καθωρίσθησαν νέα κριτήρια ἐκκαθαρίσεως τῶν ὁπλιτῶν μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπῆρξαν καὶ ἡ τυχὸν συνεργασία μετὰ τοῦ ἐχθροῦ ἢ τυχὸν ἰδιαιτέρα «χρησιμοποίησις τοῦ ὁπλίτου ὡς ὀργάνου τῆς δικτατορίας», ἡ κυρία ὅμως ἐκκαθάρισις συνετελέσθη κατὰ τοὺς μῆνας Μάρτιον, Ἀπρίλιον καὶ Μάϊον 1945 βάσει τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 314/43, παρ' εἰδικῶν ἐν Σχολῇ καὶ Συντάγματι Χωροφυλακῆς Συμβουλίων. Οἱ οὕτω πῶς κριθέντες ἱκανοὶ καὶ κατάλληλοι συνεκεντροῦντο εἰς Σχολὴν Χωρ/κῆς, ἔνθα συνεκροτοῦντο αἱ διὰ τὰς διαφόρους Ἀνωτέρας ἢ Διοικήσεις Χωροφυλακῆς Ἀποστολαί, διὰ τὴν ἐπανασύστασιν τῶν ὑπηρεσιῶν Χωρ/κῆς ἀνὰ τὴν χώραν.

ΕΠΑΝΑΣΥΣΤΑΣΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ

Ἡ προσπάθεια ἐπανασυστάσεως ἀπευθύνετο πρὸς μίαν γενικὴν καταστροφήν, ἥτις εἶχε συντελεσθῆ ἐκ τῆς ἐχθρικῆς, ἐξάλλου καὶ μισαλλοδόξου δράσεως τῶν δυνάμεων τοῦ Κ.Κ.Ε., εἰς σημεῖον ὥστε νὰ ἔχῃ καταστραφῇ ἢ διαρπαγῇ πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ ὑπενθυμίσῃ τὴν προηγουμένην ὕπαρξιν ὑπηρεσίας τινὸς Χωροφυλακῆς. Ὡς ἐκ τούτου κατὰ μέγα ποσοστὸν ἡ λέξις «ἐπανασύστασις» οὐδόλως ἀποδίδει τὴν πραγματικότητα, διότι ἐπρόκειτο ἐν τῇ οὐσίᾳ περὶ ἱδρύσεως ὑπηρεσιῶν ἐν μέσῳ τῶν γενικῶν ἐρειπίων. Τούτων ἕνεκεν θὰ παρακολουθήσωμεν μετὰ περισσοτέρων λεπτομερειῶν τὴν περίοδον 1945.

Ὅλοι οἱ ἐπιτελικοὶ κλάδοι τοῦ Σώματος ἐπὶ ἐπιπέδου Ἀνωτέρας Δ/σεως, Ἀρχηγείου καὶ Ὑπουργείου εἰσέφερον πᾶν ὅ,τι ἠδύναντο ἐκ τῶν πραγμάτων, μὲ προεξέχουσαν τὴν Δ/νσιν ἐπιμελητείας Χωροφυλακῆς, τῆς ὁποίας ὅμως ἡ δραστηριότης ἐστηρίχθη ἐπὶ τῶν παρεχομένων ὑπὸ τῶν Συμμάχων ἐφοδίων.

Παρελήφθησαν καὶ κατενεμήθησαν ἐφόδια διὰ προβλεφθεῖσαν δύναμιν 20.000 ἀνδρῶν, παρελήφθησαν καὶ κατενεμήθησαν ἑκατοντάδες τινες αὐτοκινήτων, καὶ τρικύκλων μετὰ διαφόρων ἀνταλλακτικῶν καὶ ὁ ἀνάλογος ἀριθμὸς ἀγγλικῶν τυφεκίων. Βαρέα ὅπλα (πολυβόλα, ὅλμοι κ.λ.π.) δὲν ἐχορηγήθησαν, διότι ἡ Βρεττανικὴ Ἀποστολὴ παραγνωρίζουσα, ἀθελήτως ἢ ἠθελημένως, τὴν Ἑλληνικὴν πραγματικό-

τητα, ἐφρόνει ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ ὡς Ἀστυνομικὸν Σῶμα ἔδει νὰ ἀπέχῃ τῆς πολεμικῆς συνθέσεως.

Ἐνῶ τόσον ἐκόπτετο ἡ Ἀποστολὴ αὕτη διὰ τὸν ἀστυνομικὸν χαρακτῆρα τῆς Χωροφυλακῆς, καθ' ἡμᾶς οὐχὶ εἰλικρινῶς, ἐν τούτοις διέθεσε διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν τῶν ἀνδρῶν ταύτης μακρύκανα ὅπλα, ὡς ἐκεῖνα τοῦ στρατοῦ, καὶ εἰς μίαν ἀρκετὴν ποικιλίαν καὶ ἕνα μέγεθος ὀλίγων περιστρόφων τελείως ἀπροσφόρων διὰ τὴν Ἀστυνομικὴν ἐμφάνισιν καὶ παράστασιν ἐν Ἑλλάδι, τοὐλάχιστον.

Διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν πρώτων προβλημάτων ἐγκαταστάσεως ἡ Δ/νσις ἐπιμελητείας ἐξέδωκε τὴν ἀκόλουθον ὑπ' ἀριθμ. 299/5/24 ἐγκ. 57 διαταγὴν πρὸς ἁπάσας τὰς ὑπηρεσίας Χωροφυλακῆς.

«Περὶ ἐπανασυστάσεως Ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς».

«Ἐπικειμένης τῆς διαδοχικῆς ἀνασυστάσεως τῶν Ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς τῆς ὑπαίθρου, » ἀνακοινοῦμεν τὰ κάτωθι ἅτινα δέον νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψει των οἱ Διοικηταὶ Ἀξιωματικοὶ οἵτινες » θὰ ἐπανδρώσωσι τὰς ἀνασυνιστωμένας ὑπηρεσίας. Πρὸς τοῦτο ἀποστέλλομεν ὑμῖν 500 ἀντί- » τυπα τῆς παρούσης, διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τούτων.

I. Διὰ τὰ οἰκήματα δέον οἱ κατὰ τόπους Διοικηταὶ Ἀξιωματικοὶ νὰ προβῶσιν εἰς συνεν- » νοήσεις μετὰ τῶν οἰκείων Νομαρχῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐφόρων διὰ τὴν ἄμεσον μίσθωσιν διὰ » δημοπρασίας ἢ δι' ἀπ' εὐθείας συμφωνίας. Παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ἐζητήσαμεν » ὅπως ἀπὸ τοῦδε διαταχθῶσιν οἱ Γεν. Διοικηταί, Νομάρχαι, Ἔπαρχοι καὶ Οἰκονομικοὶ Ἔφοροι » ἵνα προβῶσιν εἰς τὰς προκαταρκτικὰς ἐνεργείας ὥστε ἅμα τῇ μεταβάσει τῆς δυνάμεως νὰ ἔχῃ » γίνει πᾶσα ἀναγκαία προεργασία.

» II. Διὰ τὴν προμήθειαν τῶν ἀναγκαίων ἐπίπλων γραφείων, γραφομηχανῶν καὶ μαγει- » ρικῶν σκευῶν, οἱ διοικηταὶ ἀξιωματικοὶ θὰ ζητήσωσι τὰς ἀναγκαίας πιστώσεις μέσω τῶν Οἰ- » κονομικῶν Ἐφόρων συμφώνως τῷ Νόμῳ. Τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν παρεκλήθη ὅπως » ἀπὸ τοῦδε παράσχῃ αὐτοῖς τὰς ἀναγκαίας ἐξουσιοδοτήσεις καὶ πιστώσεις. Πάντως οἱ διοικηταὶ » ἀξιωματικοὶ νὰ καταβάλωσι προσπαθείας διὰ τὴν ἀνακάλυψιν καὶ κατάσχεσιν τῶν προϋπαρχόν- » των εἰς τὰς διαλυθείσας Ὑπηρεσίας ἐπίπλων ὡς καὶ ἑτέρων εἰδῶν ὑλικοῦ καὶ κλινοστρωμνῆς » τῶν Ὑπηρεσιῶν τούτων τὰ πλεῖστα τῶν ὁποίων ἀσφαλῶς θὰ ὑπάρχωσιν ἐπιτοπίως ἢ θὰ ἔχωσι » φυλαχθῇ ὑπὸ τῶν Προέδρων Κοινοτήτων ἢ ἑτέρων ἀτόμων.

» III. Εἰς κατεπειγούσας περιπτώσεις ἀνάγκης ἀμέσου ἐφοδιασμοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν διὰ » τῶν ἀπαραιτήτων μαγειρικῶν σκευῶν καὶ μιᾶς τοὐλάχιστον δι' ἑκάστην ὑπηρεσίαν γραφομη- » χανῆς, δύναται νὰ γίνεται ἐγκρίσει τοῦ οἰκείου Νομάρχου ἡ προμήθεια ἐπὶ πιστώσει βάσει » πρωτοκόλλου παραλαβῆς καὶ ἐκτιμήσεως.

» Τὰ πρωτόκολλα ταῦτα νὰ ὑποβάλλωνται ἐπειγόντως ἡμῖν ἵνα διατάσσωμεν τὴν καταβο- » λὴν τοῦ χρηματικοῦ ποσοῦ εἰς τοὺς δικαιούχους. Πάντως τοιαῦται ἐπὶ πιστώσει προμήθειαι » αἵτινες λόγῳ τῆς μὴ ἀμέσου πληρωμῆς πιθανὸν νὰ δημιουργήσωσι τὴν ἐντύπωσιν ἐπιτάξεως » καὶ τὴν ὡς ἐκ τούτου δυσφορίαν, δέον νὰ γίνωνται εἰς λίαν περιωρισμένην κλίμακα καὶ μόνον » εἰς κατεπειγούσας περιπτώσεις καὶ εἰς ἀπολύτους ἀνάγκας. Διὰ προμηθείας διαφόρων εἰδῶν » μαγειρείου μικρᾶς ἀξίας θὰ γίνεται κανονικὴ ἀγορὰ καὶ ὑποβολὴ ἐκθέσεων γενομένης δαπάνης.

» Δέον οἱ διοικηταὶ τῶν Ὑπηρεσιῶν νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψει ὅτι αἱ Ὑπηρεσίαι θὰ ἐφοδιασθῶσι » διαδοχικῶς ἐκ τοῦ Κέντρου διὰ πάντων τῶν εἰδῶν ὑλικοῦ εἴτε διὰ παραχωρήσεως ὑπὸ τῶν » Ἀγγλικῶν Ἀρχῶν, εἴτε διὰ προμηθειῶν ἐκ τῶν πιστώσεων 1945 — 1946 καὶ κατὰ συνέπειαν » ἡ μέριμνά των θὰ περιορισθῇ εἰς τὰς ἀπολύτως ἀπαραιτήτους διὰ τὴν πρώτην των ἐγκατά- » στασιν ἀνάγκας.

» Παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἐζητήθη ἡ παροχὴ ἐξουσιοδοτήσεως εἰς τοὺς Γε- » νικοὺς Διοικητὰς καὶ Νομάρχας διὰ τὴν προμήθειαν τῶν ἀναγκαιούντων ὑλικῶν καὶ σκευῶν » τῇ προτάσει τῶν κατὰ τόπους Διοικητῶν Χωροφυλακῆς καὶ κατὰ συνέπειαν οἱ Διοικηταὶ Χωρο- » φυλακῆς δέον διὰ τὰ ἀπαραίτητα ὑλικὰ καὶ σκεύη τῆς πρώτης των ἐγκαταστάσεως νὰ ἀπευ- » θύνωνται εἰς τοὺς κατὰ τόπους Νομάρχας ζητοῦντες τὸν ἐφοδιασμόν.

» IV. Διὰ τὰ ἀναγκαιοῦντα βιβλία καὶ ἔντυπα τῆς πρώτης αὐτῶν ἐγκαταστάσεως οἱ Διοι-
» κηταὶ Χωροφυλακῆς θὰ συννενοηθῶσι μετὰ τῆς καθ' ἡμᾶς Διευθύνσεως 'Επιμελητείας ἵνα ἐφο-
» διασθῶσι παρὰ τοῦ Κέντρου διανομῆς ὑλικοῦ διὰ τῶν ὑπαρχόντων. Τὰ ὑπόλοιπα θὰ ἀποστα-
» λῶσι ἅμα ὡς ἐκτυπωθῶσι παρὰ τοῦ Τυπογραφείου Χωροφυλακῆς.

» V. Διὰ τὴν προμήθειαν ἐπιτραπεζίων εἰδῶν γραφείου (μελανοδοχείων, σφραγίδων, τα-
» μπὸν κλπ.) αἱ 'Υπηρεσίαι θὰ ἐνεργήσωσι δαπάνας ἐντὸς τῶν κάτωθι ὁρίων ὑποβαλλομένων
ἐκθέσεων γενομένης δαπάνης.

» 'Ανώτεραι Διοικήσεις	μέχρι	ποσοῦ	Δραχμῶν	30.000
» Διοικήσεις Χωροφυλακῆς	»	»	»	15.000
» 'Υποδιοικήσεις καὶ Τμήματα	»	»	»	8.000
» Σταθμοὶ ἐν γένει	»	»	»	2.000

» VI. Εἰς τοὺς ἀναχωροῦντας διὰ τὰς 'Επαρχίας ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας θὰ καταβλη-
» θοῦν ἀποδοχαὶ ἐκτὸς μισθοῦ τοῦ μηνὸς ἀναχωρήσεως καὶ ὁ μισθὸς τοῦ ἑπομένου μηνός, χορη-
» γουμένων ἅμα καὶ φύλλων μισθοῦ διὰ τὰ 'Ανωτέρας Διοικήσεις εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς ὁποίας
» τοποθετοῦνται. Πρὸς τοῦτο αἱ ἐνταῦθα Διαχειρίσεις νὰ μεριμνήσωσιν ἀπὸ τοῦδε ὅπως ἔχωσιν
» ἐπάρκειαν χρημάτων ρευστοποιοῦσαι τὰ δικαιολογητικὰ πληρωμῆς ἐγκαίρως.

» Διὰ τὴν τοποθέτησιν καὶ διορισμὸν διαχειριστῶν εἰς τὰς 'Ανωτέρας Διοικήσεις καὶ ἐφο-
» διασμὸν τούτων διὰ παγίας προκαταβολῆς θὰ ἐπακολουθήση ἑτέρα διαταγὴ ἡμῶν. 'Επίσης
» θὰ ἐπακολουθήση ἑτέρα διαταγὴ διὰ τὴν χρέωσιν τῶν ἀνευρισκομένων ἢ ἀγοραζομένων ὑλικῶν

» VIII. ῞Αμα τῇ ἐγκαθιδρύσει τῶν 'Υπηρεσιῶν θ' ἀνακληθῶσι ἀμέσως παρὰ τούτων οἱ
» πολιτικοὶ ὑπάλληλοι Χωροφυλακῆς, οἵτινες ἔχουσιν ἤδη ἀποσπασθεῖ εἰς τὰς κατὰ τόπους Νο-
» μαρχίας.

» 'Εν 'Αθήναις τῇ 27 Μαρτίου 1945.
» 'Ο 'Υφυπουργὸς Σ. ΒΛΑΧΟΣ».

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡτοιμάσθησαν τὰ ἐπιτελεῖα τῶν 'Ανωτέρων Διοικήσεων καὶ ἀνεχώρησαν διὰ τὰς θέσεις των. Πρὸς τοὺς ὁρισθέντας πρώτους 'Ανωτέρους Διοικητὰς ἐδόθησαν τόσον προφορικαὶ ὅσον καὶ ἔγγραφοι ὁδηγίαι διὰ τὰ ἐν ἐξάρσει θέματα καὶ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἦσαν πάρα πολλά, ὀξύτατα καὶ ἀκανθώδη.

'Ημεῖς θὰ ἀποφύγωμεν νὰ παραστήσωμεν τὴν εἰκόνα τῶν ἐρειπίων, ἣν παρουσίαζε τὸ σύνολον τῆς χώρας ἐκ τῶν καταστροφῶν μιᾶς σκληρᾶς καὶ ἀδυσωπήτου πολλαπλῶς τετραετοῦς περίπου κατοχῆς, ὡς καὶ τὸν παροξυσμὸν τῶν πνευμάτων λόγῳ τοῦ μόλις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν φαινομενικῶς καταπαύσαντος ἐμφυλίου σπαραγμοῦ, διότι θὰ παρίστατο ἀνάγκη παραθέσεως διαφόρων στοιχείων καὶ συνεπῶς σοβαρᾶς ἐκτροπῆς. Παρὰ ταῦτα, πιστεύομεν ὅτι, παραθέτοντες κατωτέρω τὴν ὑπ' ἀριθμ. 29/518/79 ἐγκυκ. 3 διαταγὴν ἀπὸ 17-4-1945 τοῦ τότε 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν Κ. Τσάτσου πρὸς τοὺς 'Ανωτέρους Διοικητὰς Χωροφυλακῆς καὶ ἁπάσας τὰς ὑπηρεσίας Χωροφυλακῆς, θὰ παρέξωμεν εἰς τὸν μελετητὴν τὸ μέτρον κρίσεως περὶ τῶν ὑψουμένων προβλημάτων καὶ θεμάτων, ἔναντι τῶν ὁποίων ἐκαλεῖτο εἰδικῶς ἡ Χωροφυλακὴ νὰ ἐπιδείξῃ τὰ προσόντα τῶν ἀνδρῶν της.

Πρόκειται περὶ ὁπωσδήποτε 'Ιστορικοῦ κειμένου, μεταξὺ τῶν γραμμῶν τοῦ ὁποίου ἐδώκαμεν ἰδιάζουσαν θέσιν εἰς τινα, ἅτινα ἐπεσημαίνομεν δι' ἐντονωτέρων ἢ ἀραιῶν στοιχείων καὶ ἐκ τοῦ ὁποίου προκύπτει ἓν ἀόριστον ἄγχος τῆς Πολιτείας περὶ τοῦ τὶ θὰ προκύψῃ.

«Περὶ ληπτέων μέτρων πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς Δημοσίας 'Ασφαλείας καὶ Τάξεως».

«'Εκλιπόντων τῶν λόγων δι' οὓς ἡ Χωροφυλακὴ εἶχεν ἀπομακρυνθῆ ἐκ τῶν

» 'Επαρχιῶν, ἐπαναστέλλεται ἤδη αὕτη εἰς τὰς ἐν ταῖς 'Επαρχίαις θέσεις. Καὶ πρῶτοι ὡς ἦτο φυσικὸν οἱ 'Ανώτεροι Διοικηταὶ μετὰ τῶν ἐπιτελείων των ἀναχωρεῖτε διὰ τὰς ἕδρας τῶν Διοικήσεών σας, ἵνα προετοιμάσητε ὅλα τ' ἀπαιτούμενα διὰ τὴν ὑποδοχὴν τῆς δυνάμεως τῶν ὑφ' ὑμᾶς ὑπηρεσιῶν ἥτις θ' ἀκολουθήση μετὰ τινας ἡμέρας.

» 'Επὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ δὲν κρίνω ἄσκοπον νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν » ὑμῶν ἐπὶ μερικῶν σημείων ἅτινα, δέον νὰ ἔχητε ὑπ' ὄψει κατὰ τὴν διαχείρισιν » τῶν ζητημάτων Δημοσίας 'Ασφαλείας καὶ Τάξεως ἐν τῇ περιφερείᾳ σας.

» 1. Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 1 τῆς Συμφωνίας τῆς Βάρκιζας τῆς κυρω- » θείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 23 τῆς 17-3-45 Συντακτικῆς Πράξεως ἡ ἐκδήλωσις τῶν πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν φρονημάτων τῶν πολιτῶν εἶναι ἐλευθέρα. (15)

» 2. Συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 τῆς ἰδίας συμφωνίας τὰ πολιτικὰ ἀδικήματα » τὰ τελεσθέντα ἀπὸ τῆς 3ης Δεκεμβρίου 1944 μέχρι τῆς ὑπογραφῆς ταύτης ἠμνη- » στεύθησαν. (15)

» 'Εξαιροῦνται τῆς ἀμνηστείας τὰ συναφῆ κοινὰ ἀδικήματα κατὰ τῆς ζωῆς » καὶ τῆς περιουσίας τὰ ὁποῖα, δὲν ἦσαν ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα διὰ τὴν ἐπιτυχίαν » τοῦ πολιτικοῦ ἀδικήματος. 'Επίσης ἐξαιροῦνται τῆς ἀμνηστείας ὅσοι ἐκ τῶν » ἀνηκόντων εἰς τὰς ὀργανώσεις τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. Ε.Λ.Α.Ν. καὶ 'Εθνικῆς Πολιτοφυ- » λακῆς δὲν παρέδωσαν τὰ ὅπλα των μέχρι τῆς 15 Μαρτίου ἐ. ἔτους.

» 3. Συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 4 τῆς ἰδίας συμφωνίας πάντες οἱ συλληφθέντες » ὡς ὅμηροι πολῖται ὑπὸ τοῦ Ε.Λ.Α.Σ., Ε.Λ.Α.Ν. ἢ 'Εθνικῆς Πολιτοφυλακῆς » πρέπει νὰ ἔχωσιν ἀπολυθῆ. Ὅσοι ἐξακολουθοῦσι κρατοῦντες ὁμήρους θὰ διω- » χθῶσιν ἐπὶ ἁρπαγῇ ἢ παρανόμῳ κατακρατήσει.

» 4. Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τῆς ἰδίας συμφωνίας καὶ τὸ εἰς ἐκτέλεσιν αὐτῆς Β.Δ. » ἀπὸ 13-2-45 ἔχει ἀνασταλῆ ἡ ἰσχὺς τοῦ ἄρθρου 5 καθ' ἅπασαν τὴν χώραν πλὴν » τῶν 'Αθηνῶν, Πειραιῶς καὶ τῶν Περιχώρων αὐτῶν καὶ Συνοικισμῶν, ὡς καὶ » τῶν ἄρθρων 10, 12, 20 καὶ 95 τοῦ Συντάγματος.

. . . .

» Κατ' ἀκολουθίαν :

» α) 'Επιτρέπεται ἡ σύλληψις καὶ ἄνευ ἐντάλματος πλὴν τῶν πόλεων 'Αθηνῶν Πειραιῶς τῶν Προαστείων καὶ Συνοικισμῶν.

» β) Αἱ συναθροίσεις ἐν γένει ὑπόκεινται εἰς ἄδειαν τῆς 'Αστυν. 'Αρχῆς.

» γ) Αἴρεται τὸ ἄσυλον τῆς κατοικίας.

» δ) Αἴρεται τὸ ἀπόρρητον τῶν ἐπιστολῶν.

» ε) Τὰ πολιτικὰ ἐγκλήματα δικάζονται ὑπὸ τῶν ἐνόρκων ὡς καὶ τὰ τοῦ Τύπου, ὁσάκις ταῦτα δὲν ἀφορῶσι τὸν ἰδιωτικὸν βίον.

» 5. Κατὰ τὸ ἄρθρον 14 τοῦ Συντάγματος ὁ Τύπος εἶναι ἐλεύθερος καὶ ἀπαγορεύεται ἡ λογοκρισία. 'Επίσης ἀπαγορεύεται ἡ κατάσχεσις τῶν 'Εφημερίδων καὶ ἄλλων ἐντύπων εἴτε πρὸ τῆς δημοσιεύσεως εἴτε μετ' αὐτήν. Κατάσχεσις ἐπι-

---

(15) Οὕτω ἠμνηστεύθησαν ὅλοι οἱ ἀρχηγοὶ καὶ ἡγέται τοῦ Κ.Κ.Ε., θεωρηθέντες ὡς ἐνεργήσαντες πολιτικῶς παραραχθείσης τῆς ἐγκληματικότητος. 'Ωραία κρίσις νὰ φονεύωνται 60.000 ἄτομα «πολιτικῇ ἀδείᾳ».

» τρέπεται μόνον εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ εἰρημένου ἄρθρου τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ Νό-
» μου 5.060 «Περὶ τύπου» ἀναφερομένας περιπτώσεις.

» Κατ' ἀκολουθίαν θὰ ἐκδώσητε διαταγὰς πρὸς τὰ ὑφ' ὑμᾶς ὄργανα ὅπως » προστατεύωσι τὴν ἐλευθέραν κυκλοφορίαν τῶν διαφόρων ἐφημερίδων εἰς οἱανδήποτε πολιτικὴν παράταξιν καὶ ἐὰν ἀνήκωσιν αὗται.

» 6. Διὰ τὴν παράνομον ὁπλοφορίαν καὶ κατοχὴν καὶ ἀπόκρυψιν ὅπλων, χειροβομβίδων, πυρομαχικῶν, ἐκρητικῶν ὑλῶν καὶ παντὸς ἐν γένει εἴδους πολεμικοῦ » ὑλικοῦ δέον νὰ ἔχητε ὑπ' ὄψει τὸν Νόμον 286/1914 ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τῆς » συντακτικῆς πράξεως 19 τῆς 19-2-45 συμφώνως τῷ ὁποίῳ πᾶς κατέχων μετὰ » τὴν 1ην Μαρτίου ἐ.ἔ. τὰ ἀνωτέρω εἴδη ἢ ἐν γνώσει μὴ καταγγέλλων τὸν παραβάτην τιμωρεῖται εἰς τὴν ποινὴν τῶν προσκαίρων δεσμῶν καὶ δημεύσεως τῆς » περιουσίας του.

» Ἁρμόδια πρὸς ἐκδίκασιν τοῦ ἀδικήματος εἶναι τὰ δικαστήρια τῶν Ἐφετῶν· » (Ἐφ. Κυβ. τεῦχος πρῶτον φύλλον 37 τῆς 20-2-45).

» 7. Διὰ τὴν δίωξιν τῶν φυγοδίκων διαπραξάντων λῃστείας δέον νὰ ἔχητε » ὑπ' ὄψει τὸν Νόμον ΤΟΔ)1881 «περὶ λῃστείας» καὶ τὸ ἀπὸ 19-4-1924 Ν.Δ/μα » «περὶ συστάσεως ἐν ἑκάστῳ Νομῷ Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τῆς Δημοσ. Ἀσφαλείας» » ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν,Δ. 107/1941, 1584/1942 καὶ τοῦ Νόμου 87/1943 » καθ' ὃ οἱ ἀνωτέρω δύνανται νὰ ἐπικηρυχθῶσιν εἰς λῃστὰς διὰ τὴν σύλληψιν τῶν » δραστῶν διαφόρων ἀξιοποίνων πράξεων ἢ τῶν ἐπικινδύνων εἰς τὴν δημοσίαν » ἀσφάλειαν.

» 8. Διὰ τοὺς διαλαλοῦντας διάφορα συνθήματα διὰ τηλεβόων ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου 5060/1931 ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 » τοῦ Α.Ν. τῆς 20-11-35, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 204 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.

» 9. Διὰ τοὺς ἐνεργοῦντας παρανόμους ἐράνους ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου 5101/1931 «περὶ ἐράνων καὶ λαχειοφόρων ἀγορῶν».

» 10. Διὰ τοὺς ἐγκληματίας πολέμου νὰ συμμορφωθῆτε πρὸς τὴν ἐγχειρισθεῖσαν ὑμῖν ὑπ' ἀριθ. 42234/56 ἐ.ἔ. διαταγὴν τοῦ Γεν. Ἐπιτελείου τοῦ Στρατοῦ.

» 11. Διὰ τοὺς συνεργασθέντας μετὰ τοῦ ἐχθροῦ καὶ τοὺς δράσαντας εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος θὰ συμμορφωθῆτε πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 88134 ἀπὸ 9-3-45 διαταγὴν τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Στρατοῦ τὴν κοινοποιουμένην διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. » 116/4/3 διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς ἐγχειρισθείσης ὑμῖν.

» 12. Διὰ τοὺς αὐτονομιστὰς τῆς Βορείου Ἑλλάδος θὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ » διατάξεις τοῦ 123 Α.Ν. «περὶ ἐσχάτης προδοσίας». (16)

» 13. Διὰ τὴν κίνησιν τῶν ἀλλοδαπῶν δέον νὰ ἔχητε ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις » τοῦ Νόμου 4310 «περὶ κινήσεως ἀλλοδαπῶν ἐν Ἑλλάδι» καὶ νὰ προβαίνητε εἰς » τὴν παρακολούθησιν αὐτῶν ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἱδρυομένων Κέντρων Ἀλλοδαπῶν.

» Διὰ τὴν δίωξιν τῆς ζωοκλοπῆς δέον νὰ ἔχητε ὑπ' ὄψει τοὺς Νόμους ΓΩΛΣΤ » καὶ 4936 «Περὶ ζωοκλοπῆς» ὡς καὶ τὸ Ν.Δ/γμα τῆς 17-1-1923 «Περὶ μέτρων

---

(16) Ἀπετέλεσε καὶ ἡ πολιτικὴ αὐτὴ γραμμὴ κεφαλαιῶδες ἐθνικὸν καὶ πολιτικὸν «σφάλμα»—Βλέπε ἡμετέραν ἔκδοσιν «Σλαυικὴ καὶ Κομμ. Ἐπιβουλὴ καὶ Ἀντίστ. τῶν Μακεδόνων».

» κατὰ τῆς ζωοκλοπῆς» δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐπιτρέπεται ἡ ἐκτόπισις τῶν ὑπόπτων » ζωοκλεπτῶν ἢ συνεργῶν εἰς αὐτήν.

» 15. Διὰ τὴν προστασίαν τῶν ἠθῶν νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ διατάξεις τοῦ Νό- » μου 3032 καὶ τοῦ ἀπὸ 11-12-1928 ἐκτελεστικοῦ Διατάγματος «Περὶ καταπο- » λεμήσεως ἀφροδισίων νοσημάτων ἀσέμνων γυναικῶν».

» 16. Τέλος γνωρίζω ὑμῖν διὰ τὴν προστασίαν τῶν ὀργάνων Δημοσίας 'Ασ- » φαλείας κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων των προβλέπει τὸ Ν.Δ/γμα 1088/ 1942 «Περὶ διώξεως ἀδικημάτων τινῶν στρεφομένων κατὰ τῶν ὀργάνων Δημοσίας » 'Ασφαλείας» τὰς δὲ περιπτώσεις χρήσεως τῶν ὅπλων ὑπ' αὐτῶν προβλέπει ὁ » Νόμος 29/1943. Εἶναι αὐτονόητον ὅτι πάντας τοὺς περιορισμοὺς τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας ὅσοι ἐκ τῶν περιστάσεων ἐπιβάλλονται θὰ τοὺς ἐπιβάλητε μετὰ μεγί- » στης φειδοῦς καὶ ἄκρας προσοχῆς.

» Αἱ ἀλληλοδιάδοχοι περιπέτειαι τὰς ὁποίας ὑπέστη ἡ Πατρίς, σᾶς ἐπιβα- » ρύνουν μὲ μίαν ἀποστολὴν τῆς ὁποίας οὔτε τὸ μέγεθος οὔτε ἡ λεπτότης σᾶς δια- » φεύγει.

» Ὅλων τὰ βλέματα εἶναι ἐστραμένα πρὸς ὑμᾶς. Ἡ τόσον παθοῦσα καὶ » τόσον ταλαιπωρηθεῖσα κατὰ τὴν κατοχὴν καὶ τὸν ἐμφύλιον σπαραγμὸν ὕπαι- » θρος ἔχει ἀνάγκην ἀσφαλείας καὶ γαλήνης καὶ ἀναμένει τὴν Χωροφυλακὴν » ὡς ἐγγύησιν αὐτῶν.

» 'Απὸ τὴν ἀρχικὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἀποστολῆς σας ἐξαρτᾶται ἡ ὅλη ἐπιτυχία » τοῦ ἔργου τῆς Χωροφυλακῆς.

» Ἡ στάσις τὴν ὁποίαν εἰς πλείστας δυσχερεῖς στιγμάς, ἐπ' ἐσχάτων μά- » λιστα, ἐπεδείξατο ἡ Χωροφυλακή, ἀπέσπασε τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὴν » συμπάθειαν καὶ ἐδημιούργησεν, ἀντιθέτως πρὸς παλαιοτέρας περιόδους, ἓν » ρεῦμα τῆς κοινῆς γνώμης ὑπὲρ αὐτῆς.

» Προσπαθήσατε νὰ διατηρήσετε τὸ ρεῦμα τοῦτο διὰ τὴν ἐπωφελεστέραν » ἐπιτέλεσιν τοῦ ἔργου σας.

» Ἡ προσήνεια καὶ ἡ σύνεσις δέον νὰ διακρίνῃ τὰς πράξεις σας, ὁ ζῆλος νὰ » ἐμψυχώνῃ τὴν ἐνεργητικότητά σας καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ κοινὸν καλὸν καὶ πρὸς » τὸ καθῆκον νὰ ἐνισχύσῃ τὸ θάρρος σας.

» Κρατεῖτε τῶν ὑφισταμένων σας καὶ προσπαθήσετε νὰ μὴ γίνωνται ἀφορμὴ » προστριβῶν καὶ ἐπεισοδίων.

» Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας των ὀφείλουσι νὰ συνδυάζωσι τὴν στα- » θερότητα τῶν ἀποφάσεων πρὸς τὴν εὐγένειαν, τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ὑπηρεσίας πρὸς » τὴν ὀφειλομένην εἰς ἕκαστον πολίτην προστασίαν καὶ νὰ μὴ παρασύρωνται εἰς » παραφορὰς καὶ βιαίας πράξεις ἢ τραχείας καὶ ἐξυβριστικὰς ἐκφράσεις καὶ ἐπι- » κινδύνους προκλήσεις καὶ πολιτικὰς συζητήσεις καὶ ἐκδηλώσεις πολιτικῶν φρο- » νημάτων.

» Νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον ψύχραιμοι καὶ νὰ ποιῶνται χρῆσιν » τῶν κατασταλτικῶν μέσων μόνον ὅταν τὰ διαλλακτικὰ μέσα καὶ ἡ πειθὼ ἀπο- » βῶσιν ἐπὶ ματαίῳ ἀλλὰ καὶ τότε νὰ ἐνεργῶσι μετὰ σωφροσύνης καὶ νομιμότη- » τος.

» Ἡ Ἑλληνικὴ Ποινικὴ Νομοθεσία εἶναι ἀρκετὰ πλουσία διὰ τὴν ἐπιβολὴν » τῶν ἀναγκαίων κυρώσεων δι' ὅλα τ' ἀδικήματα καὶ εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις

» καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν εἶναι ἀνάγκη τὰ ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς νὰ ὑπερβαίνωσι » τὰ ὅρια τῶν καθηκόντων των καὶ νὰ ἐκτρέπωνται εἰς χειροδικίας καὶ βαναυσό- » τητας αἵτινες θὰ καταρρίψωσιν εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ Λαοῦ.

» Οἱαιδήποτε καὶ ἂν εἶναι αἱ πολιτικαί σας πεποιθήσεις ὡς Ἑλλήνων πολιτῶν » ὡς φύλακες τῆς τάξεως πρέπει νὰ τὰς πνίξετε εἰς τὰ μύχια τῆς καρδιᾶς σας καὶ » ὡς πεποίθησιν νὰ ἔχητε μόνον τὸν Νόμον καὶ ὡς ἐκδήλωσιν μόνον τὴν σχολαστι- » κῶς ἀντικειμενικὴν ἐφαρμογήν του.

» Τὸ Κράτος δικαίου δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μεταχειρίζεται τὰ ἀνήθικα ὅπλα » διὰ τῶν ὁποίων αὐτὸ τὸ ἴδιον πολεμᾶται. Δὲν ἔχει δικαίωμα τὸν δόλον νὰ τὸν » πολεμᾷ διὰ τοῦ δόλου καὶ τὴν παράνομον βίαν διὰ τῆς πρaανόμου βίας.

» Τὸ Κράτος δικαίου τὸ ὁποῖον πασχίζομεν νὰ ἑδραιώσωμεν δὲν θὰ ἐπιβληθῇ » διὰ τῆς βιαίας ἐπικρατήσεώς του εἰς τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην μεμονωμένην περί- » πτωσιν, ἀλλὰ διὰ τῆς καθολικῆς ἐμπιστοσύνης, διὰ τοῦ ἀκαταβλήτου κύρους » τὸ ὁποῖον θὰ ἀποκτήσῃ εἰς τὰ ὄμματα τῶν καλῆς πίστεως ἀνθρώπων ἐντὸς τῆς » Χώρας καὶ ἔξω αὐτῆς.

» Προτιμῶ τὴν διαφυγὴν ἑνὸς ταραξίου, παρὰ τὴν ἀντίδρασιν τὴν ὁποίαν » προκαλεῖ ἡ ἔκνομος σύλληψίς του.

» Ἀπέναντι τῶν ἐπιδεικνυόντων βαρβαρότητα, χυδαιότητα, δολιότητα ἢ » ἀσύστολον συκοφαντικὴν μανίαν τὸ ὅπλον μας εἶναι ἡ ψύχραιμος δικαιοσύνη καὶ » ὁ πολιτισμός.

» Σᾶς ζητῶ νὰ λησμονήσητε τὸ αἷμα ποῦ ἐσεῖς καὶ » οἱ συναδελφοί σας προσεφέρατε εἰς τὸν βωμὸν τῆς » Πατρίδος, νὰ λησμονήσητε τὰς παντοίας θυσίας σας.

» Ὅσον περισσότερον τὰς λησμονήσητε ἐσεῖς σή- » μερον, τόσον περισσότερον θὰ σᾶς ἐνθυμηθοῦν οἱ πα- » νέλληνες εἰς τὸ προσεχὲς καὶ τὸ ἀπώτερον μέλλον.

» Εἰς τὸν δρόμον τὸν ὁποῖον θέλω νὰ σᾶς τρέψω, δὲν θέλω ποσῶς νὰ σᾶς ἀδυ- » νατίσω. Ἀπεναντίας θέλω νὰ σᾶς ὁπλίσω μὲ τὴν μεγαλυτέραν δύναμιν τὴν ὁποίαν » διαθέτατε. μὲ τὴν δύναμιν τοῦ ἠθικοῦ κύρους καὶ τῆς δικαιοσύνης.

» Ἐν ὀνόματι τῆς ταλαιπώρου καὶ μεγάλης Πατρίδος μας, σᾶς καλῶ ὅλους » νὰ βαδίσετε τὸν μόνον δρόμον ὁ ὁποῖος θὰ τὴν φέρῃ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν εὐρυθμίαν » καὶ τὴν ἐξωτερικὴν δικαιοσύνην.

» Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἀπριλίου 1945

» Ὁ Ὑπουργὸς Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ»

Εἰς τὴν πρώτην μοῖραν εἶχεν τεθῆ ἡ ἀνασύστασις τῶν ὑπηρεσιῶν Βορείου Ἑλλάδος. Οὕτω αἱ πρῶται ὑπηρεσίαι τῆς Α.Δ.Χ. Κεντρικῆς Μακεδονίας συνεστήθησαν κατὰ μῆνα Ἰούνιον, μέχρι δὲ τῆς 28-7-1947 εἶχον ἀνασυσταθῆ 71 ὑπηρεσίαι (17), ἐν Δυτικῇ Μακεδονίᾳ μέχρι τῆς 14-9-1945 εἶχον συσταθῆ 142 ὑπηρεσιαι (18), ἐνῷ αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Α.Δ.Χ.Ἠπείρου, λειτουργήσασαι μᾶλλον κανονικῶς καὶ ἀδιαλείπτως μὲ μηνιαίαν μόνον διακοπήν, ἐπανέλαβον εὐχερῶς τὴν ἐπαναλειτουργίαν (19).

---

17. 9/3/3 ἀναφορὰ τῆς Ὑπηρεσίας ταύτης
18. 3/4/31 ἀναφορὰ
19. 47/2/7 πζ Ἀναφορὰ τῆς 11-12-1945

"Απασαι αἱ δημόσιαι ὑπηρεσίαι, καίτοι ἡ ἐθνοφυλακὴ εἶχε προωθηθῇ παντοῦ, μαδ' αὐτῶν τῶν στρατιωτικῶν ἐξαιρουμένων, ἐζήτουν τὴν ἐπανασύστασιν τῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς. Ἡ ἐθνοφυλακὴ προσέκοπτεν ἢ μᾶλλον ἀπέφευγεν νὰ ἐγκαταστήσῃ τμήματά της εἰς τὴν ὕπαιθρον καὶ ἐξυπηρέτει μόνον τὰ ἀστικὰ κέντρα καὶ ὁ 'Ανώτερος Στρατιωτικὸς Δ/τὴς Στερεᾶς 'Ελλάδος, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Ε.Π. 551 ἀπὸ 22-4-1945 ἐγγράφου του πρὸς τὸ 'Υπουργεῖον 'Εσωτερικῶν, ἐζήτει τὴν ἄμεσον ἐπάνδρωσιν τῶν ὀρεινῶν ἢ μακρὰν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου ὑπηρεσιῶν.

Τὸ περιεχόμενον τῆς ἀναφορᾶς ταύτης εἶναι διττῶς χαρακτηριστικὸν καὶ διότι ἀναγνωρίζει τὸ εὐέλικτον τῆς Χωροφυλακῆς, ἀλλὰ καὶ διότι φανερώνει κάποιαν σοβαρὰν ἀνησυχίαν, ἥτις πιθανῶς νὰ ὀφείλεται εἰς τὴν συνεχιζομένην ἔνοπλον δρᾶσιν τοῦ μὴ ἀποδεχθέντος τὴν συμφωνίαν τῆς Βάρκιζας "Αρη Βελουχίωτη ('Αθαν. Κλάρα) κ.λ.π., περὶ ὧν κατωτέρω.

Λόγῳ αὐτῶν τῶν χαρακτηριστικῶν παραθέτομεν καὶ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης τὸ κείμενον.

'Αριθμ. Πρωτ. Ε.Π. 551 — 'Αθῆναι τῇ 22ᾳ 'Απριλίου 1945

'Η 'Ανωτ. Στρατ. Δ/σις Στερ. 'Ελλάδος
Πρὸς τὸ 'Υπουργεῖον 'Εσωτερικῶν
Δ/σιν Χωροφυλακῆς

'Ενταῦθα

« Περὶ ἐγκαταστάσεως 'Αρχῶν Χωροφυλακῆς εἰς περιοχὴν 'Α γ ρ ά φ ω ν».

» Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ἀναφέρω ὅτι διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς περιοχῆς τῆς ὑπαχθείσης εἰς » τὴν δικαιοδοσίαν ἡμῶν προωθήθησαν τμήματα 'Εθνοφυλακῆς εἰς ἀστικὰ Κέντρα καὶ κατῳκη- » μένους τόπους βατοὺς εἰς αὐτοκίνητα, καθ' ὅσον λόγοι διατροφῆς αὐτῶν δὲν ἐπιτρέπουσι τὴν » μόνιμον ἐγκατάστασιν δυνάμεων μακρὰν τῶν ὁδικῶν συγκοινωνιῶν (λόγῳ τοῦ ἐφαρμοζομένου » συστήματος ἐφοδιασμοῦ)».

» Περιοχαὶ τινὲς ὅμως καὶ ἰδία ἡ περιοχὴ 'Αγράφων τοῦ Νομοῦ Εὐρυτανίας ἐκφεύγουσι » τῶν δυνατοτήτων τῆς 'Εθνοφ/κῆς καὶ μόνον ἁπλὴ ἐπιτήρησις τούτων ἐκτελεῖται δι' ἀποστολῆς » περιοδικῶς ἀποσπασμάτων, πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην διότι ἡ μόνιμος ἐγκατάστασις ἐν » αὐταῖς τμημάτων 'Εθνοφυλακῆς προσκόπτει εἰς τοὺς ἀνωτέρω λόγους ἐφοδιασμοῦ, διότι ὁ » ἐφοδιασμὸς τῆς 'Εθνοφυλακῆς ἐνεργεῖται μερίμνῃ τῶν 'Αγγλικῶν 'Αρχῶν χρησιμοποιουμένων » ὡς μεταφορικῶν μέσων αὐτοκινήτων. 'Η χρησιμοποίησις, διὰ τὰς μεταφορὰς φορτηγῶν κτη- » νῶν δὲν εἶναι δυνατὴ λόγῳ ἐλλείψεως ἀφ' ἑνὸς τοιούτων καὶ ἀφ' ἑτέρου λόγῳ τῶν μεγάλων » ἀποστάσεων τῆς περιοχῆς 'Αγράφων ἀπὸ τῆς πλέον ἐγγυτέρας πρὸς ταύτην ὁδοῦ βατῆς εἰς » αὐτοκίνητον.

» Παρακαλῶ ὅθεν ὑμᾶς ὅπως εὐαρεστούμενοι διατάξητε τὴν ἐπάνδρωσιν τῶν 'Αστυνο- » μικῶν σταθμῶν Εὐρυτανίας καὶ ἰδίᾳ τῆς 'Υποδιοικήσεως τῆς περιοχῆς 'Αγράφων ἐπειγόντως » καὶ πρὸ τῆς ἐπανδρώσεως τῶν Σταθμῶν οἱασδήποτε ἄλλης.

» Εὐκταῖον θὰ ἦτο ὅπως ἡ 'Υποδιοίκησις Χωροφυλακῆς 'Αγράφων ἐπανδρωθῇ δι' ἐνισχυ- » μένης δυνάμεως ἔστω καὶ εἰς βάρος τῆς δυνάμεως τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Καρπενησίου » ἔνθα ὑπάρχουσι τμήματα 'Εθνοφυλακῆς, καὶ ὡς ἐκ τούτου καὶ μικροτέρα δύναμις Χωροφυλακῆς » εἰς τε τὴν Διοίκησιν Χωροφυλακῆς καὶ τοὺς Σταθμοὺς τῆς περιοχῆς ταύτης θὰ δύναται ν' ἀντα- » πεξέλθῃ ἱκανοποιητικῶς.

Λ. ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ 'Αντιστράτηγος

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ
— Γ Ε Σ (Δ/σιν 'Επιχειρ.)
—'Υπουργ. Στρατιωτ. (Γρ. 'Υφυπουργοῦ) υ.τ.α.
— Δ/σιν 'Επιχειρήσεων Α Σ Δ Σ Ε

Ἡ ἐπανασύστασις τῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς δὲν ὑπῆρξε μία συνήθους μορφῆς κρατικὴ προσπάθεια ἔστω καὶ ἐντατική, ὑπῆρξεν εἷς ἆθλος τοῦ ὁποίου ὀφείλομεν νὰ μνημονεύσωμεν μεταξὺ τῶν κυριωτέρων συντελεστῶν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν Κυβερνητικῶν ἀποφάσεων καὶ τοὺς Ταγματάρχην Ράπτην Ἡρ. ὡς Τμηματάρχην Ὁπλιτῶν Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς καὶ Ἀντ/ρχην Γιαννικόπουλον Δημ. ὡς Διοικητὴν τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς. Ὁ πρῶτος ὡς σύμβουλος καὶ ἄμεσος συνεργάτης τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωρ/κῆς ἐπέτυχε τὴν διατήρησιν ἀναλλοιώτων καὶ ἀτέγκτων τῶν ἐκδιδομένων διαταγῶν καὶ ὁ δεύτερος, διὰ τῆς αὐτοπροσώπου, συνεχοῦς καὶ αὐστηρᾶς παρακολουθήσεως καὶ ἐκτελέσεως τῶν διαταγῶν, συνεκρότησε καὶ ὡδήγησεν εἰς ἀναχώρησιν τὰς διατασσομένας ἀποστολάς, καὶ ταῦτα πάντα παρὰ τὰς συνεχεῖς ἐπεμβάσεις διαφόρων παραγόντων.

1945. Οἱ κατακτηταὶ συνετρίβησαν καὶ οἱ ἐσωτερικοὶ ταραξίαι διὰ τῆς συμφωνίας τῆς Βάρκιζας ὤμωσαν ἡσυχίαν. Τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος σπεύδει ν' ἀνασυσταθῇ. Πρῶτοι φθάνουν εἰς τὰ ἀπομεμακρυσμένα σημεῖα τῆς Ἐπικρατείας, κομισταὶ χαρᾶς καὶ ἄγγελοι μιᾶς εἰρήνης, οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς. Γυναῖκες ἐν Πυρσογιάννῃ Κονίτσης ὑποδέχονται τὸν φρουρόν των καὶ συζητοῦν μετ' αὐτοῦ.

Ἀλλὰ ταῦτα ἀπετέλουν μίαν ὑπερένταστν διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῆς ὑπαρχούσης μικρᾶς δυνάμεως Χωροφυλακῆς, ἐνῷ αἱ ἀνάγκαι ἀπήτουν ὑπερτριπλασίας δυνάμεις, δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἁπλῆς ἐπανασυστάσεως ὑπηρεσιῶν, ἀλλὰ περὶ ἀντιμετωπίσεως ἐνόπλων συμμοριῶν, καὶ ὀργανώσεων ἕνεκεν τῶν ὁποίων καὶ δὲν εἶχεν ἀποκατασταθῆ ἡ δημοσία τάξις καὶ ἀσφάλεια ἀλλὰ καὶ ἠπειλοῦντο νέαι συρράξεις.

Αἱ ἀλληλοδιαδεχόμεναι Κυβερνήσεις ἀντιμετώπιζον καὶ τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως ἐπιτύχωσιν πλήρη ἀποκατάστασιν καὶ παγίωσιν τῆς Δημοσίας τάξεως καί, Ἀσφαλείας καὶ διότι ἄνευ τούτου πᾶσα ἄλλη προσπάθεια ἀπέβαινεν ἠλαττωμένης ἀξίας, ἀλλὰ καὶ διότι ὤφειλον κατὰ τὴν συμφωνίαν τῆς Βάρκιζας νὰ ὁδηγήσουν τὴν χώραν εἰς ἐκλογάς.

Ἐπειδὴ τὸ θέμα ἦτο ἐξαιρετικῶς ἀκανθῶδες, πολύπλοκον καὶ ἀντικείμενον πολλῶν ἁρμοδιοτήτων, ὡς μὴ ὤφειλε, αὐτοχρόνως ὅμως ἐπεῖγον καὶ ἄκρως ἐπιβλητικόν, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, Κων. Τσάτσος, δι' τῆς ὑπ' ἀριθμ. 36443 ἀπὸ 23-5-1945 ἀποφάσεως του συνεκρότησεν ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν 1) Ν. Λιανοπούλου, Προϊσταμένου Εἰδικῆς ὑπηρεσίας προπαρασκευῆς ἐκλογῶν καὶ δημοψηφίσματος 2) Ι. Λαζαρίδου, Δ/ντοῦ Διοικήσεως, 3) Κ. Χαρτοφυλακίδη, Δ/ντοῦ Ἀγροτικῆς Ἀσφαλείας, 4) ἐκπροσώπου Γ.Ε.Σ., 5) Ν. Νέρη Διευθυντοῦ Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ 6) Λεων. Παπακώστα, Ἀντ/ρχου Χωροφυλακῆς.

Τὸν σκοπὸν καὶ τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς προσδιώρισεν ὡς ἀκολούθως: «Νὰ διαπιστοῖ τὰς ἐμφανιζομένας ἑκάστοτε ἀπὸ πάσης πλευρᾶς ἀνάγκας ἐπὶ θεμάτων Ἀσφαλείας καὶ Διοικήσεως ἐν γένει, ὥστε νὰ λαμβάνηται ἡ δέουσα φροντὶς διὰ τὴν κατὰ τὸ δυνατὸν ἱκανοποίησιν αὐτῶν, ἔτι δὲ νὰ ἐπιτυγχάνηται συντονισμὸς εἰσηγήσεων καὶ ἐνεργειῶν ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ὅσον ἔνεστι ταχυτέρας ἐμπεδώσεως τῆς Ἀσφαλείας, ἀποκαταστάσεως τῆς Διοικήσεως καὶ Δημιουργίας τῶν ἐνδεδειγμένων συνθηκῶν ...».

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐτέθη ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἰδίου Ὑπουργοῦ ἢ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως καὶ προεβλέφθη νὰ συμπληροῦται διὰ προσκλήσεως καὶ συμμετοχῆς καὶ Ἀντιπροσώπων Βρεττανικῆς Στρατιωτικῆς Ἀποστολῆς, Βρεττανοῦ Ἀνωτέρου Ἀστυνομικοῦ Συμβούλου, τοῦ Βρεττανικοῦ Στρατηγείου καὶ εἰδικῶς ἑνὸς Βρεττανοῦ Ταγματάρχου Μάθιους.

Παρὰ ταῦτα ὁ Στρατὸς ἐξηκολούθει νὰ μὴ χορηγῇ Φύλλα Πορείας εἰς τοὺς εἰς τὰ Τάγματα ἐθνοφυλακῆς ἀξ/κοὺς καὶ ὁπλίτας Χωροφυλακῆς καὶ διετήρει μίαν σοβαρὰν ὁμάδα ἀξ/κῶν εἰς τὸ Γ.Ε.Σ., ἡ ὑπάρχουσα δὲ δύναμις τοῦ Σώματος ἦτο τελείως ἀνεπαρκὴς νὰ ἐπανδρώσῃ, κάπως ἀποτελεσματικῶς καὶ σοβαρῶς, τὰς ὑπηρεσίας μετὰ τὴν πρόσφατον λαίλαπα καὶ δοκιμασίαν, δεδομένης μάλιστα καὶ τῆς ὑπάρξεως ἀρκετῶν κομμουνιστοσυμμοριῶν.

Τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 933913 ἀπὸ 14-6-45 διαταγῆς ἔταξεν ὡς ἐσχάτην προθεσμίαν ἐπανόδου, εἰς τὸ Σῶμα ἐκ τῆς Ἐθνοφυλακῆς τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, τὴν 25-6-1945.

Εἰδικώτερον πολὺς λόγος εἶχεν ἐγερθῇ διὰ τὴν ἐπάνοδον εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς τοῦ 11ου Τάγματος Χωροφυλακῆς. Προανεφέραμεν ὅτι τὸ Γ.Ε.Σ. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5074 ἀπὸ 27-4-1945 δ/γῆς του εἶχε διατάξῃ τὴν ἐπάνοδον εἰς τὴν Χωροφυλακὴν τοῦ Τάγματος μέχρι τῆς 1 Ἰουνίου 1945, παρεμβὰς ὅμως ὁ ἀνώτερος Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Πελοποννήσου δὲν ἐπέτρεψε νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ διαταγὴ αὕτη τοῦ Γ.Ε.Σ. (Βλέπε 0811 τῆς 17-6-45 ἔγγραφον Βρεττανοῦ Συνδέσμου). Τὸ Γ.Ε.Σ. ἐν συνεχείᾳ ἐξέδωκε τὴν ὑπ' ἀριθμ. 5543 ἀπὸ 19-6-45 διατᾶσσον τὴν ἅμα τῇ λήψει ταύτης διάθεσιν τοῦ 11ου Τάγματος εἰς Α.Δ.Χ. Πελοποννήσου καὶ τὴν ἐπομένην δι' νεωτέρας 5561/20-6-45 ὁμοίας διέτασσεν ὅπως τοῦτο πραγματοποιηθῇ μέχρι τῆς 23ης Ἰουνίου.

Ἀκολούθως τὸ Γ.Ε.Σ. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 5596 ἀπὸ 23-6-45 δ/γῆς του καθώριζεν ὅπως 300 μὲν ἄνδρες τοῦ 11 τάγματος διατεθῶσιν εἰς Α.Δ.Χ. Πελοποννήσου τὴν 26-6-1945, οἱ ὑπόλοιποι δὲ τὴν 28-6-1945. Ὑπῆρξεν ἐπὶ τοσοῦτον παρελκυστικὴ καὶ ἐκνευριστικὴ ἡ τακτικὴ τοῦ Γ.Ε.Σ. ἔναντι τοῦ θέματος τούτου, ὥστε συνετέλεσε νὰ χάσῃ τὴν ὑπομονήν του καὶ αὐτὸς ὁ φλεγματικὸς Βρεττανὸς Ἀστυ-

νομικὸς Σύμβουλος παρὰ τῇ Α.Δ.Χ. Πελοποννήσου, νὰ παρέμβῃ ἐνεργῶς καὶ νὰ διατάξῃ τὴν ὑπὸ προσωπικὴν εὐθύνην του ἐπάνοδον εἰς διάθεσιν Α.Δ.Χ. Πελοποννήσου τοῦ 11 Τάγματος τὴν 25-6-45. (20)

Τὸ θέμα δὲν ἐλύετο βεβαίως καὶ διὰ τῆς ἐπανόδου εἰς τὰς τάξεις της καὶ τῆς οὕτω πως διεσπαρμένης δυνάμεως, διότι αὕτη ἦτο πάρα πολὺ μικρά.

Ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω Ἐπιτροπὴ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐσωτερικῶν κατ' ἐπανάληψιν ἀπησχολήθη ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

Ἡ Βρεττανικὴ ἀποστολὴ εἶχε προβλέψει τὴν ἀπαιτουμένην δύναμιν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς 20.500, ἐνῶ τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς ἐζήτει δύναμιν ἐκ 30.000 ἀνδρῶν καὶ ὑπῆρχον μόνον 10.500. Ἀπεφασίσθη ὅπως πρὸς μερικὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν ἐνισχυθῇ ἡ χωροφυλακὴ διὰ 4.000 ἀνδρῶν ἐκ τῆς Ἐθνοφυλακῆς, ἐνίσχυσιν ἣν οἱ Ἕλληνες ἐκπρόσωποι ἐχαρακτήρισαν πρὸς τοὺς Βρεττανοὺς ὡς πάνυ ἀνεπαρκῆ. Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ πρακτικοῦ συσκέψεως τῆς ἐπιτροπῆς κατὰ τὴν 2-6-1945 καὶ ἰδίᾳ ἐκ τοῦ διαλόγου μεταξὺ τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὴν Χωροφυλακὴν Ἀντ/ρχου Παπακώστα καὶ τοῦ Βρεττανοῦ Ἀντ/ρχου τοῦ Βρεττανικοῦ Στρατηγείου, οἱ ἐθνοφύλακες θὰ ἐχρησιμοποιοῦντο ἀναμὶξ μετ' ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ εἰς ὑπηρεσίας ὑπαίθρου. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ πρακτικοῦ προκύπτει ἐπίσης ὅτι λόγῳ τῆς μικρᾶς δυνάμεως τοῦ Σώματος Χωροφυλακῆς ἐδημιουργεῖτο θέμα ἐξευρέσεως δυνάμεων πρὸς καταδίωξιν τῶν δρωσῶν πολυμελῶν ἐνόπλων συμμοριῶν εἰς πλεῖστα σημεῖα τῆς χώρας, τὰς ὁποίας δὲν ἠδύνατο ν' ἀντιμετωπίσῃ ἡ Χωροφυλακὴ καὶ λόγῳ μικρᾶς δυνάμεως ἀλλὰ καὶ λόγῳ ἀνεπαρκοῦς ὁπλισμοῦ. Ὁ Ἄγγλος ἀντιπρόσωπος εὗρεν δεδικαιολογημένην τὴν ἄποψιν ταύτην τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἐβεβαίου ὅτι ἡ καταδίωξις αὕτη θ' ἀπετέλει ἔργον τοῦ στρατοῦ.

Παρὰ τὴν καθολικὴν ἀναγνώρισιν τῶν ἐπιτακτικῶν ἀναγκῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῆς δημοσίας Ἀσφαλείας, ἐν τούτοις ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δι' ἀποφάσεως του διέταξε τὴν ἐνίσχυσιν τῆς Χωρ/κῆς διὰ 4.000 μόνον ἐθνοφυλάκων (21), διότι αὐτὸν τὸν ἀριθμὸν εἶχον ἐγκρίνει οἱ Ἄγγλοι. Ἀναμφιβόλως ἡ λύσις τῶν ἐθνοφυλάκων ἦτο λύσις Ἀνάγκης (βλέπε ἐν παραρτήματι Χ καὶ ὑπ' αὐξ. ἀριθ. 93 τὴν ὑπ' ἀριθμ. Ε.Π. 1251 τῆς 13–6–1945 Ἀπόφασιν Προέδρου Κυβερνήσεως).

Τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς ἐξ ὅλων τῶν πλευρῶν ἐπιέζετο νὰ συντομεύσῃ τὴν διαδικασίαν τῆς ἀνασυστάσεως, ἀλλὰ καὶ σοβαρῶς ἐδυσχεραίνοντο αἱ πρὸς τοῦτο ἐργασίαι του λόγῳ τῶν ἀπαντωμένων πανταχόθεν σχεδὸν δυσχερειῶν.

Ὅλοι ἐζήτουν Χωροφύλακας καὶ πρῶτος ἐξ ὅλων ὁ λαός, ἀλλὰ δὲν ἐξεδηλοῦντο γενναῖαι καὶ ἀποφασιστικαὶ Κυβερνητικαὶ λύσεις πρὸς δημιουργίαν ὁπλιτῶν χωροφυλακῆς καὶ μὲ μίαν συνήθη διὰ τὴν Ἑλληνικὴν νοοτροπίαν εὐχέρειαν ἀπεφασίσθη νὰ περιβληθῶσι τὰ λευκὰ ἀμφιμασχάλια ἄνδρες τῆς Ἐθνοφυλακῆς, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἀφορήτως στάγδην. Εἰς τὴν ὕπαιθρον ἔδρων πολυμελεῖς συμμορίαι καὶ οἱ ἀποφασιστικῶς ρυθμίζοντες τὰ τῆς Χωροφυλακῆς ἐνέκρινον τὴν ἐνίσχυσιν της διὰ 4.000 ἐθνοφυλάκων ἔναντι ἀναγκῶν ἄνω τῶν 20.000. Τὸ θέμα ἀτυχῶς δὲν ἦτο Ἑλληνικῆς

---

20. Βλέπε 21/1316 φάκελλον Ὑπουργείου Δημ. Τάξεως

21. Ὑπ. ἀριθμ. Ε.Π. 1251 ἀπὸ 13-6-1945 Ἀπόφασις Πρωθυπουργοῦ ἐν Παραρτήματι Χ 93.

δικαιοδοσίας ἀλλ' Ἀγγλικῆς. Οἱ Ἄγγλοι παρεῖχον τὸν ὁπλισμόν, τὰ εἴδη ἱματισμοῦ καὶ ὑποδήσεως, τὴν τροφήν, τὴν κίνησιν κ.λ.π. καὶ αὐτοὶ ἀπεφάσιζον κυριαρχικῶς καὶ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶχεν ἀρχίσει μία διαρκὴς συζήτησις μεταξὺ Ἄγγλων καὶ Ἑλλήνων ἁρμοδίων διὰ τὴν δύναμιν τῆς Χωροφυλακῆς διαρκέσασα καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς παραμονῆς ἐν Ἑλλάδι τῆς Βρεττανικῆς Ἀποστολῆς, τῶν Βρεττανῶν τηρούντων κατὰ κανόνα μίαν ἀρνητικὴν τακτικὴν ἐπὶ πάσης προσπαθείας πρὸς δημιουργίαν τῶν ἀπαιτουμένων δυνάμεων Χωρ/κῆς. Δυστυχῶς αἱ Ἑλληνικαὶ Κυβερνήσεις διὰ τῆς ἥσσονος ἢ ἐπιφυλακτικῆς ἀντιστάσεως συνετέλεσαν εἰς τὸν μεγαλύτερον, βραδύτερον, ἐκτροχιασμὸν τῶν Βρεττανῶν ἐπὶ τῶν τοιούτων θέσεων. Παραθέτομεν τὴν μετάφρασιν τοῦ Β.Μ.Μ./7/Γ ἀπὸ 19-6-1955 ἐγγράφου τῆς Βρεττανικῆς Ἀποστολῆς ἐν Ἑλλάδι ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς Χωροφυλακῆς δι'ἐθνοφυλάκων, ἵνα γίνῃ ἀντιληπτὴ μέχρι ποίων λεπτομερειῶν ἀνεμιγνύοντο οἱ σύμμαχοι Βρεττανοί.

«Περίληψις: Μετάθεσις ὁπλιτῶν Ἐθνοφυλακῆς εἰς τὴν Χωροφυλακήν»

Ἀπόρρητον

Γενικὸν Ἐπιτελεῖον Στρατοῦ (2) — Β.Σ.Α. ἐν Ἑλλάδι
Γραφεῖον Συνδέσμου Γ.Ε.Σ. (1) — Μ.Β.Μ./7/Γ
Κοινοποιεῖται Διαφόρους. — 19 Ἰουνίου 1945

«Ἀναφερόμενοι εἰς ταὐτάριθμον ἔγγραφον τοῦ Ἐπιτελείου τούτου ΒΜΜ /7/Γ » τῆς 14 Ἰουνίου 45 καὶ εἰς ἔγγραφον τῆς Βρετ. Μον. Πολιτικῆς Ἀστυνομίας » Ἑλλάδος ὑπ' ἀρ. 0011 τῆς 16 Ἰουνίου 45 (μετ'ἀντιγράφων διὰ τὴν «Δ» Βρετ. » Μον. Συνδέσμου καὶ Βρεττανοὺς Συνδέσμους Ἀξιωματικοὺς προσκεκολλημένους » εἰς τὰς Ἀνωτ. Στρατ.Διοικήσεις καὶ'Ανεξαρτήτους Στρατ. Διοικήσεις ἀντίγραφα » ἔχουν ἤδη ἀποσταλῆ εἰς τὸ Γ.Ε.Σ. καὶ τὸ Γραφ. Συνδ. Γ.Ε.Σ.).

» 1. Ἐπισυνάπτομεν (Παράρτημα «Α») ἀντίγραφον τοῦ πρώτου πίνακος » τοῦ ἀναφερομένου εἰς παράγραφον 3 τοῦ ἐγγράφου ΒΜΜ/7/Γ τῆς 14 Ἰουνίου » 45. Οὗτος ἐμφαίνει τὸν ἀριθμὸν τῶν ὁπλιτῶν Ἐθνοφυλακῆς οἵτινες θὰ μετα- » ταχθῶσιν ἐξ ἑκάστου Τάγματος εἰς τὰς Διοικήσεις Χωροφυλακῆς.

» 2. Παρακαλεῖσθε ὅπως διαβιβάσητε ἀμέσως εἰς τὰς Ἀν. Στρατ. Διοι- » κήσεις τοὺς ἀριθμοὺς οἵτινες ἀναφέρονται ἐν τῷ Σχεδίῳ τούτῳ καὶ διατάξητε » αὐτὰς νὰ μεριμνήσουν διὰ τὰς λεπτομερείας τῶν ἀναφερομένων μετατάξεων μὲ » τὰς ἁρμοδίας Ἀνωτ. Διοικήσεις καὶ Διοικήσεις Χωροφυλακῆς.

» 3. Ἐπειδὴ εἶναι ἀναγκαῖον ὅπως ταὐτοχρόνως μὲ τὴν ἔκδοσιν παρ' ὑμῶν » τῶν διαταγῶν τούτων, δέον ὅπως διαταγαὶ δοθῶσι ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς εἰς » τὰς Ἀνωτ. Διοικήσεις της, ὑπὸ τοῦ Στρατηγείου Δυν. Ξηρᾶς ἐν Ἑλλάδι εἰς τοὺς » Βρετ. σχηματισμούς, παρακαλοῦμεν ὅπως εἰδοποιήσητε τὸ Ἐπιτελεῖον τοῦτο » εὐθὺς ὡς αἱ διαταγαὶ σας εἶναι ἕτοιμαι πρὸς κοινοποίησιν. Τὸ Ἐπιτελεῖον τοῦτο » θὰ φροντίσῃ νὰ ἀποστείλῃ τὰς διαταγὰς ταύτας εἰς τὰς Ἀνωτ. Στρατ. Διοική- » σεις μὲ τὰ ταχύτερα δυνατὰ μέσα τὰ ὁποῖα διαθέτει.

» 4. Κατὰ τὴν διευθέτησιν τῶν μετατάξεων, αἱ Ἀνωτ. Στρατ. Διοικήσεις » καὶ Διοικήσεις δέον ὅπως συμβουλεύωνται ἐπίσης καὶ τοὺς Βρεττανικοὺς Σχη- » ματισμοὺς εἰς τὰς περιφερείας των, οἵτινες θὰ εἶναι εἰς θέσιν εἰς μερικὰς περι- » πτώσεις νὰ τὰς βοηθήσουν ὡς πρὸς τὰς μεταφοράς.

»5. Αἱ μετατάξεις δέον ὅπως συμπληρωθῶσι μέχρι τῆς 5 Ἰουλίου 45 ἐκτὸς » διὰ τὰς κάτωθι περιπτώσεις.

Ἀνωτ. Στρατ. Διοίκησις Κεντρικῆς Μακεδονίας.

Ἀνωτ. Στρατ. Διοίκησις Θράκης καὶ Ἀνατ. Μακεδονίας.

»6. Ἡ Ἀνωτ. Στρατι. Δ/σις Κεντρ. Μακεδονίας καὶ ἡ Ἀνωτ. Στρατιωτ. » Διοίκησις Θράκης καὶ Ἀνατολικῆς Μακεδονίας δέον ὅπως ἔλθωσιν εἰς ἐπαφὴν » μὲ τὴν 4 Ἰνδικὴν Μεραρχίαν διὰ τὸν κανονισμὸν τῶν μετατάξεων ὡς ἐμφαί- » νωνται εἰς τὸ Παράρτημα «Α». Αὗται δέον ὅπως περατωθῶσι μέχρι 17 Ἰουλίου » 45. Αἱ διατάξεις αὗται δέν ἀνταποκρίνονται πλήρως πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς χω- » ροφυλακῆς εἰς τὰς περιφερείας ταύτας καὶ εἰς τὸ Παράρτημα Β′ ὑπάρχει Ση- » μείωσις (ΟΥΧΙ δι' ὅλους) περιλαμβάνουσα λεπτομερείας τῶν προτεινομένων » διευθετήσεων πρὸς πλήρωσιν τῶν ἐλλείψεων εἰς τὰς περιφερείας ταύτας μέχρι » τῆς 12 Ἰουλίου 45».

Ὑπῆρχον καὶ δύο ἄλλαι κατηγορίαι ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς ἡ τῶν ἐφέδρων καὶ ἡ τῶν ἄνευ θητείας, ὧν ἡ παραμονὴ εἰς τὰς τάξεις τοῦ Σώματος παρετάθη ὑποχρεωτικῶς μέχρι τῆς 31-12-1945 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2/53/17 ιε ἀπὸ 23-6-1945 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν. Ἡ ὑποχρεωτικὴ τούτων παραμονὴ παρετάθη βραδύτερον δι' ὑπ' ἀριθμ. 2/53/17 λγ ἀποφάσεως μέχρι καὶ τῆς 31-3-1946

Οὕτω ἡ Χωρ/κὴ ἠδυνήθη νὰ συγκεντρώσῃ δύναμιν 10.500 ὁπλιτῶν, εἰς ἣν προσετέθη καὶ ἡ ἐκ 4.000 ἐθνοφυλακὴ τοιαύτη, ἔναντι τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 30.000 ποὺ ἐζήτει τὸ Σῶμα καὶ τῶν 20.000 ὃν εἶχε κρίνει ἀπαραίτητον ἡ Βρετταν. Ἀποστολή.

Ἡ ἐπάνδρωσις τῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς δὲν ἐγένετο βάσει ἐλευθέρας Ἑλληνικῆς ἐκτιμήσεως ἀλλὰ βάσει καταρτισθέντος ὑπὸ τῆς Βρετ. Ἀστυνομικῆς Ἀποστολῆς Σχεδίου, σχέδιον ὅπερ ἐπεδόθη πρὸς ἐκτέλεσιν εἰς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς.

Τὰ ἐξ Ἀθηνῶν ἐκπεμπόμενα κλιμάκια δυνάμεων Χωροφυλακῆς ἤρξαντο καταφθάνοντα εἰς διαφόρους περιοχὰς καὶ οἱ ἑκασταχοῦ στρατιωτικοὶ Διοικηταὶ ὀχυρούμενοι εἰς τὴν παγίαν καὶ γνωστὴν Νομοθεσίαν καὶ εἰς τὸν νόμον 215 ἠξίουν, ἄλλοι μὲν ἄμεσον ἀνάληψιν τῆς ἀστυνομεύσεως ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς ἄλλοι δὲ ὑπαγωγὴν καὶ τῆς ἀφικνουμένης δυνάμεως ὑπὸ τὰς διαταγὰς των (22). Αἱ διατάξεις τοῦ Α.Ν. 471/45 εἶχεν δημιουργήσει δυσμενῆ ἀντίκτυπον μεταξὺ τῶν στρατιωτικῶν ἡγητόρων, ἔνιοι τῶν ὁποίων διετύπωσαν καὶ ἐγγράφως τὴν ἔκπληξίν των ἀποκαλοῦντες τὴν μετὰ τὸν Α.Ν. 471 Χωροφυλακὴν «Νέον Σῶμα», ἐνιαχοῦ δὲ αἱ διατάξεις τοῦ νεαροῦ τούτου νόμου ἀπετέλεσαν ἀφορμὴν ἐπισκιάσεως τῶν σχέσεων ΧωροφυλακῆςΣτρατοῦ.

Ἐκλεκτικῶς παραθέτομεν τὴν ὑπ' ἀριθμ. Ε.Π. 144 ἀπὸ 13 Αὐγούστου 1945 ἀναφορὰν πρὸς τὸ Γ.Ε.Σ. τῆς Ἀνωτέρας Στρατιωτικῆς Διοικήσεως Ἀνατολικῆς Μακεδονίας - Θράκης, τῆς ὁποίας τὸ κείμενον, παρὰ τὴν σύνεσιν τοῦ ὑπογράφοντος, φέρει ἔκδηλα τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν ἐκ τοῦ Α.Ν. 471 ἀντιδράσεων — περὶ ὧν καὶ τῶν ἐντεῦθεν παρεξηγήσεων ποιησόμεθα λόγον εἰς ἑπόμενα κεφάλαια — ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως :

---

22. Βλέπε Ε.Π. 144/13-8-45 Α.Σ.Δ.Α.Μ Θ., 1095 τῆς 30-6-45 Α.Σ.Δ.Π. κ.λ.π.

« Περὶ προκυπτόντων ζητημάτων συνεπείᾳ τοῦ Α.Ν. 471/45 περὶ τροποποιή-
» σεως τοῦ ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς.

» Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω ὑπὸ τὴν κρίσιν Ὑμῶν ζητήματα ἀνακύ-
» πτοντα κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθμ. Α.Π. 5981/29-7-45 Δ/γῆς Ὑμῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ
» τῆς ἐν ἰσχύει τηρήσεως ἀφ' ἑτέρου συγχρόνως καὶ τῶν Ἀναγκαστικῶν Νόμων
» 215/1945 καὶ 471/1945 καὶ νὰ παρακαλέσω ὅπως διὰ Δ/γῶν λυθῶσι ταῦτα.

» ΖΗΤΗΜΑ Αον. Ἐφ' ὅσον αἱ Ἀρχαὶ Χωροφυλακῆς ἔχουσι ἐγκατασταθῆ
» καὶ πλήρως ἐπανδρωθῆ καὶ ἀναπτυχθῆ καὶ οὐδεμίαν αἰτίαν προβάλλουσιν ἀδυ-
» ναμίας ἀναλήψεως τῶν εὐθυνῶν ἐμπεδώσεως καὶ διατηρήσεως τῆς ἀσφαλείας
» καὶ τάξεως, ἀλλ' ἀντιθέτως ρητῶς δηλοῦσιν ὅτι ἀναλαμβάνουσιν ταύτας ἰσχύει
» ἐν τῷ προκειμένῳ ἡ Α.Π. 5981/45 Δ/γὴ Ὑμῶν;

» ΖΗΤΗΜΑ Βον. Ποῖον εἶναι τὸ κριτήριον τῆς πλήρους ἐπανδρώσεως καὶ
» ἀναπτύξεως τῶν Ἀρχῶν Χωροφυλακῆς; Εἶναι ἡ προπολεμικὴ σύνθεσις ταύτης
» ἐν ὁρισμένῃ τινι περιοχῇ; Καὶ τὶς ὁ ἁρμόδιος νὰ ἀποφανθῇ περὶ τούτου;

» ΖΗΤΗΜΑ Γον. Ἐν ᾗ περιπτώσει ἤθελεν κριθῇ, ὅτι ἡ ὑπάρχουσα δύναμις
» τῆς Χωροφυλακῆς δὲν εἶναι ἐπαρκὴς καὶ συνεπῶς χωρεῖ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς Α.Π.
» 5981/4 5 Δ/γῆς Ὑμῶν, αὕτη θέλει ἐπεκταθῇ ἐφ' ὅλων τῶν ἀφορώντων τὴν τή-
» ρησιν τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀσφαλείας ἢ ἐφ' ὡρισμένων τινῶν γενικωτέρας καὶ
» μείζονος σημασίας καὶ σπουδαιότητος καὶ ποῖα ταῦτα;

» ΖΗΤΗΜΑ Δον. Ἐφ' ὅσον ἤθελεν κριθῇ, ὅτι ἡ Στρατ. Ἀρχὴ ἔχει τὸ
» δικαίωμα διὰ τὴν ἐμπέδωσιν καὶ τήρησιν τῆς τάξεως καὶ ἀσφαλείας τῆς πε-
» ριοχῆς νὰ ἐκδίδῃ διαταγὰς πρὸς τὰς ἐν τῇ περιοχῇ της ἑδρευούσας ἀρχὰς τῆς
» Χωροφυλακῆς, πῶς δέον νὰ ἐφαρμοσθῶσι κατὰ τῶν δυστροπούντων ἢ ἀρνουμένων
» νὰ ἐκτελέσωσι ταύτας αἱ σχετικαὶ διατάξεις τῆς Σ.Π.Ν. ἢ ἕτεραι διοικητικαὶ
» κυρώσεις μετὰ τὴν ἐν ἰσχύϊ διατήρησιν τοῦ Α.Ν. 471/45 νεωτέρου τοῦ Α.Ν.
» 215/45, δι' οὗ ἐν τοῖς ἄρθροις 1, 4, 5 καὶ 6 ὁρίζεται ὅτι :

» 1. Ἡ Χωροφυλακὴ εἶναι σῶμα καὶ ὄχι ὅπλον τοῦ Στρατοῦ.

» 2. Ἡ Χωροφυλακὴ ὑπάγεται ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ὑπουργείου τῶν
» Ἐσωτερικῶν.

» 3. Ἡ μέχρι τοῦδε ἁρμοδιότης καὶ δικαιοδοσία τοῦ Ὑπουργείου Στρατιω-
» τικῶν ἐπὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτῆς ἀνήκουσα
» αὐτῷ ἐκ τῶν διαφόρων Νόμων καὶ Κανονισμῶν μεταβιβάζεται εἰς τὸν Ὑπουρ-
» γὸν τῶν Ἐσωτερικῶν.

» 4. Οἱ Δ/ταὶ Σωμάτων, Στρατ. Καταστημάτων καὶ ὑπηρεσιῶν καὶ οἱ Στρα-
» τιωτικοὶ ἐν γένει, οὐδεμίαν δικαιοδοσίαν καὶ ἁρμοδιότητα ἔχουσι ἐπὶ τῶν ὑπη-
» ρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτῆς καὶ πῶς δέον νὰ ἀντιμετω-
» πισθῇ τὸ ζήτημα, ὅταν αἱ Ἀρχαὶ τῆς Χωροφυλακῆς ὀχυρούμεναι ὄπισθεν τοῦ
» Α.Ν. 471/1945, ἀρνοῦνται νὰ ἐκτελέσουν δ/γας ἀντιτιθεμένας πρὸς τὸν Νόμον
» τοῦτον, (νεωτέρου ὄντος τοῦ Α.Ν. 215/45) καὶ πρὸς τὰς Δ/γὰς τοῦ Ὑπουργείου
» Ἐσωτερικῶν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὁποίου ὑπήχθησαν;

» Τελικῶς παρακαλῶ ὅπως εὐαρεστούμενοι, ἐνεργήσητε ὅ,τι δεῖ καὶ προκλη-
» θῇ ἡ ἔκδοσις δ/γῶν, κατόπιν προηγουμένης συνεννοήσεως μετὰ τοῦ Ὑπουργείου

» 'Εσωτερικῶν κανονιζουσῶν τὰς σχέσεις τῶν Στρατιωτικῶν πρὸς τὸ Νέον
» Σῶμα εἰς ὅλας τὰς λεπτομερείας (ὡς τὸ τοῦ χαιρετισμοῦ κ.λ.π.) πρὸς πρόσληψιν
» δυσαρέστων ἐπεισοδίων ἀναποφεύκτων κατὰ τὴν ἀρχικὴν περίοδον τῆς ἐφαρμογῆς
» τοῦ Α.Ν. 471/11-7-45 Π. Μελισσινὸς – 'Υποστράτηγος»

Παρ' ὅλας τὰς ἀντιξοότητας, ἀντιδράσεις καὶ σοβαροτάτας ἐλλείψεις, κατὰ τὰ μέσα Αὐγούστου 1945 εἶχε συντελεσθῆ ἡ προώθησις πρὸς ὅλα τὰ σημεῖα τῆς Χώρας τῆς ὑπαρχούσης δυνάμεως Χωροφυλακῆς καὶ τὸ 'Υπουργεῖον Στρατιωτικῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 166627 ἀπὸ 5-9-1945 διαταγῆς του ἐνετείλατο τὴν ἐθνοφυλακὴν νὰ ἄρξηται τῆς παραδόσεως τῆς 'Αστυνομικῆς 'Υπηρεσίας εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἀπὸ 15-9-1945, διὰ τὴν νομιμοποίησιν ὅμως τοῦ πράγματος καὶ τὴν ὁμοιμορφον καθ' ἅπασιν τὴν χώραν συμμόρφωσιν ἐξεδόθη καὶ ὁ Α.Ν. 565 τῆς 26/26 Σεπτεμβρίου 1945 «περὶ ἀναλήψεως ὑπὸ τῶν Σωμάτων 'Ασφαλείας τῆς δημοσίας τάξεως καὶ 'Ασφαλείας καθ' ἅπασαν τὴν ἐπικράτειαν» καὶ οὕτω κατά τινα τρόπον ἐτίθετο τέρμα εἰς μίαν ἀνωμαλίαν.

Πρὸ τοῦ Α.Ν. τούτου εἶχεν ἐκδοθῆ ἡ ὑπ' ἀριθμ. Ε.Π. 905629 ἀπὸ 12-9-45 κοινὴ ἀπόφασις τῶν 'Υπουργῶν Στρατιωτικῶν καὶ 'Εσωτερικῶν, δι' ἧς ἐρρυθμίζοντο τὰ τῆς μελλοντικῆς συνεργασίας τῶν Σωμάτων 'Ασφαλείας μετὰ τῶν Στρατιωτικῶν 'Αρχῶν. Παραθέτομεν τὸ κείμενον τῆς κοινῆς ταύτης ἀποφάσεως, ὡς ἐκφράζοντος τὸ νόημα καὶ τὰς ἀντιλήψεις ἑνὸς σταθμοῦ μιᾶς μεταβατικῆς περιόδου.

'Αριθμ. 'Εμπ. Πρωτ. 905629 'Εμπιστευτικὴ

Βασίλειον τῆς 'Ελλάδος
'Υπουργεῖον Στρατιωτικῶν καὶ 'Εσωτερικῶν

Διαταγὴ

1. Ἔκτακτοι ἀνάγκαι τῆς χώρας ἐπέβαλον τὴν μέχρι τοῦδε ἐνάσκησιν τῶν καθηκόντων τηρήσεως τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀσφαλείας ὑπὸ τοῦ Στρατοῦ καὶ τὴν ἐν γένει ἀνάμιξίν του εἰς τὰς ἁρμοδιότητας τῶν Σωμάτων 'Ασφαλείας.

Ἤδη, ὁπότε αἱ ἀνάγκαι αὗται σὺν τῷ χρόνῳ παρέχονται, τὰ δὲ Σώματα 'Ασφαλείας ἀνέκτησαν τὴν δύναμίν των, καθωρίσθη διὰ νόμου ὅπως ἀπὸ τῆς 15 Σεπτεμβρίου καὶ ἐφεξῆς, ἀρθῶσι τὰ ἀνωτέρω καθήκοντα καὶ ἁρμοδιότητες ἀπὸ τὸν Στρατὸν καὶ ἀναληφθῶσι καὶ αὖθις ἀπὸ τὰ Σώματα 'Ασφαλείας ὡς καὶ πρότερον συνέβαινεν τοῦτο ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ.

'Η μεταβίβασις αὕτη θὰ γίνῃ ὡς ἐν παραγράφῳ ΙΙ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 166627/5-9-45 διαταγῆς τοῦ 'Υπουργειου τῶν Στρατιωτικῶν διαγράφεται. (22α)

(22α) 'Η παράγραφος ΙΙ τῆς 166627/5-9-45 ἔχει οὕτω:

«Ἐμερομηνία μεταβιβάσεως. 'Εκάστη 'Ανωτέρα Διοίκησις Χωροφυλακῆς, εὐθὺς ὡς εἶναι ἑτοίμη ν' ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην διὰ τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν τάξιν τῆς οἰκείας της περιοχῆς, θ' ἀναφέρῃ περὶ τούτου εἰς τὸ 'Υπουργεῖον 'Εσωτερικῶν. Τὴν ἀναφοράν της ταύτην ὀφείλει νὰ κοινοποιῇ πρὸς τὴν ἁρμοδίαν 'Ανωτ. Στρατ. Δίοίκησιν (ἢ Στρ. Δ)σιν Κρήτης ἢ Στρ.Δ)σιν Νήσων Αἰγαίου) καὶ ἐν ταὐτῷ καὶ πρὸς τὰς Πολιτ.'Αρχὰς τῆς περιφερείας της— δηλ. τὸν Νομάρχην καὶ τὸν Εἰσαγγελέα— ὡς ἐπίσης καὶ τὸν Γεν, Διοικητὴν εἰς ἃς περιοχὰς ὑπάρχει τοιοῦτος.

'Ο 'Υπουργὸς τῶν 'Εσ/κῶν, ἅμα τῇ λήψει ἑκάστης ἀναφορᾶς καὶ ἐφ' ὅσον συμφωνῇ πρὸς

2. Εἶναι ὅμως ἐνδεχόμενον μέχρι τῆς ὡς ἄνω ἡμερομηνίας καὶ ὀλίγον χρόνον πέραν ταύτης, εἴς τινας περιοχὰς τοῦ Κράτους νὰ μὴ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἔγκαιρος ἐμφάνισις τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὴν ὕπαιθρον διὰ τῆς ἐπανδρώσεως τῶν Σταθμῶν Χωροφυλακῆς, καὶ νὰ μὴ ἔχωσιν ὀργανωθῇ τ' ἀναγκαιοῦντα καταδιωκτικὰ ἀποσπάσματα διὰ τὴν πλήρη ἐξάσκησιν τῶν καθηκόντων ἀσφαλείας.

Διὰ τὴν περιπτωσιν ταύτην, ἡ 'Εθνοφυλακή, θὰ συνεχίσῃ εἰς τὰς ὡς ἄνω ἀναφερομένας περιοχὰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων τηρήσεως τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀσφαλείας μέχρις ὅτου ἡ Χωρ/κὴ δυνηθῇ νὰ ἀναλάβῃ καθήκοντα της πλήρως.

'Ο χρόνος μεταβιβάσεως τῶν ἁρμοδιοτήτων καὶ εἰς τὰς περιοχὰς ταύτας θὰ καθορισθῇ ἀπὸ κοινοῦ μεταξὺ τῶν Διοικήσεων Χωρ/κῆς καὶ τῶν Στρατ.Διοικήσεων.

3. 'Οπωσδήποτε ὅμως συχνοτέρα ἢ πρότερον θὰ εἶναι ἡ συνεργασία Στρατοῦ καὶ Χωροφυλακῆς διὰ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς τάξεως καὶ τήρησιν τῆς ἀσφαλείας ὡς ἐκ τῶν εἰσέτι ὑφισταμένων ἀνωμάλων συνθηκῶν εἴς τινας περιφερείας τοῦ Κράτους.

Ἵνα ἡ συνεργασία αὕτη εἶναι καρποφόρος καὶ λυσιτελὴς θὰ ἀπαιτηθῇ ἐκ μέρους τῶν βαθμοφόρων Στρατοῦ καὶ Σωμάτων 'Ασφαλείας :

—'Αμοιβαία κατανόησις ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν κοινῶν τούτων καθηκόντων.

—'Απλούστευσις τῶν διατυπώσεων ἐπεμβάσεως τοῦ Στρατοῦ ἐν τῷ γενικῷ πάντοτε πλαισιῳ τῶν ὑφισταμένων γενικῶν διατάξεων νόμων καὶ Κανονισμῶν.

—'Ανάπτυξις πρωτοβουλίας καὶ ταχύτης ἐνεργείας, ἀμφοτέρωθεν, διὰ τὴν περίπτωσιν σοβαρᾶς διασαλεύσεως τῆς τάξεως ἢ ταραχῶν ἐν γένει.

— Παραμερισμὸς πάσης ὑπερβολῆς ἐν τῇ χρήσει τῶν ἑκατέρωθεν δικαιωμάτων προκειμένης κοινῆς ἐνεργείας.

—'Αποφυγὴ πάσης διακρίσεως τῶν πολιτῶν : γνώμων τῆς ἐνεργείας τῶν στελεχῶν ἔσεται ἡ τήρησις τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀσφαλείας καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου κατὰ παντὸς παραβάτου τῶν διατάξεων αὐτοῦ, οἱασδήποτε ἀποχρώσεως καὶ ἂν εἶναι οὗτος.

— Καλὸς ἀπολογισμὸς καὶ ἀκριβὴς στάθμησις τόσον διὰ τὸ ἐπίκαιρον τῶν αἰτήσεων ἐπεμβάσεων τοῦ Στρατοῦ ὅσον καὶ διὰ τὴν ἀπαιτουμένην δι' ἑκάστην κοικοινὴν ἐνέργειαν δύναμιν.

4. Κρίνεται ἐπίσης ἀναγκαῖον νὰ τονισθῇ ὅτι καὶ εἰς τὰς κοινὰς ἀκόμη ἐνεργείας, εἰς ἃς τὰ δῶντα τμήματα Στρατοῦ συνεπικουροῦσι τὴν Χωροφυλακὴν εἰς τὸ ἔργον της, τὰ ἀστυνομικὰ καθήκοντα (ἔρευναι, συλλήψεις, κατασχέσεις κλπ.) θ' ἀναλαμβάνωνται ὑπὸ τῶν στελεχῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ὡς ἐχόντων τὴν πλήρη πρὸς τοῦτο ἁρμοδιότητα.

5. Τέλος, δέον νὰ κατανοηθῇ ὑφ' ἁπάντων ὅτι εἰσερχόμεθα προοδευτικῶς εἰς τὴν ὁμαλότητα καὶ ὅτι ἡ ταχεῖα ἐπάνοδος εἰς αὐτήν, τόσον ἐπιθυμητὴ διὰ τὴν χώραν, ἐξαρτᾶται κυρίως ἀπὸ τὴν δρᾶσιν τῶν Στελεχῶν Στρατοῦ καὶ Χωροφυλακῆς ἅτινα δέοε νὰ ἐξαρθῶσιν εἰς τὸ ὕψος τῶν περιστάσεων.

αὐτήν, θ'ἀναφέρῃ ἐγγράφως πρὸς τὸν Πρωθυπουργόν, κοινοποιῶν συγχρόνως τὴν ἀναφοράν του ταύτην πρὸς τὸν 'Υπουργὸν τῶν Στρ/κῶν καὶ τὸν 'Υπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης.

'Ο κ. Πρωθυπουργός, ἐὰν δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησις, θὰ ἐκδίδῃ δ/γὴν διὰ τὴν ὡς ἄνω μεταβίβασιν κατὰ τὴν προτεινομένην ἡμερομηνίαν. 'Η δ/γὴ αὕτη τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ θὰ κοινοποιῆται ἀμέσως ὑπὸ τοῦ 'Υπουργ. Στρ/κῶν εἰς τὴν ἁρμοδίαν 'Ανωτέραν Στρατιωτ. Διοίκησιν (ἢ Στρατ. Δ/σιν Κρήτης ἢ Στρατ. Δ/σιν Νήσων Αἰγαίου).

6. Ἡ παροῦσα νὰ κοινοποιηθῇ εἰς ἅπαντα τὰ στελέχη Στρατοῦ καὶ Χωρ/κῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Σεπτεμβρίου 1945

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν
Α. Μερεντίτης

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν
Π. Γουναράκης

Παρὰ τὴν κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν καὶ παρὰ τὸν νόμον 565, τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν, μετὰ δίμηνον περίπου, ἠναγκάσθη νὰ προβῇ εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς Α.Π. 89168/Α2/Δ2/10 ἀπὸ 16-11-1945 ἐπεξηγηματικῆς διαταγῆς (23), ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἁρμοδιότητας.

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ — ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

Ἅμα ὡς ἐπερατώθη ἡ προώθησις τῶν ὑπαρχουσῶν δυνάμεων, τὸ Σῶμα ἐστράφη δι' ὅλων τῶν δυνατοτήτων του εἰς τὴν στρατολογίαν καὶ ἐκπαίδευσιν τοῦ ἐγκρινομένου ἑκάστοτε ἀριθμοῦ ὁπλιτῶν, πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον συνεστήθησαν καὶ ἤρξαντο λειτουργοῦντα Παρατήματα τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς, εἰς Χανιά, Ρέθυμνον, Ἡράκλειον, Δαφνί, Καστρὶ Κηφισσίας Πάτρας, Ἀγρίνιον κ.λ.π. (24).

Ἡ Βρεττανικὴ Ἀποστολή, διὰ σημειώματος τῆς 29-9-1945, ἐγνώρισε τὰς ἀπόψεις της ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀκολουθησόμενον σύστημα ἐκπαιδεύσεως καὶ τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς, υἱοθετῆσαν ταύτας, ἐξέδωκε τὴν ὑπ' ἀριθμ. 29/109/2α ἀπὸ 28-10-1945 κανονιστικὴν διαταγήν του. Εἰς ὡρισμένα σημεῖα, ἡ διαταγὴ αὕτη, ἐπέδειξεν μίαν ἀσύμφορον ὑποτακτικότητα, ἀρκεῖ ν' ἀναφέρωμεν ὅτι προέβλεπε δύναμιν ἑκάστου λόχου ἐκ 250 μαθητῶν, μὴ προϋπηρετησάντων εἰς τὸν στρατὸν μάλιστα. Ἡ Βρεττανικὴ Ἀποστολὴ παρουσίασε πολλὰς παραδοξότητας ἀντιλήψεων, μερικαὶ τῶν ὁποίων ἐστοίχισαν τὴν ροὴν ἀφθόνου αἵματος ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος.

Μία τῶν τοιούτων λίαν ἐπικινδύνων διὰ τὴν Ἑλληνικὴν πραγματικότητα παραδοξοτήτων ὑπῆρξε καὶ ἡ ἀφορῶσα τὴν ἔκτασιν τῆς στρατιωτικῆς ἐκπαιδεύσεως. Εἰς ἓν κοινοποιηθὲν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 29/109/2α ἀπὸ 28-10-1945 δ/γῆς Ἀρχηγείου Βασιλ. Χωροφυλακῆς πρόγραμμα, βλέπομεν δύο ὥρας ἡμερησίως ψυχαγωγίαν, μίαν ὥραν μελέτην, μίαν ὥραν σωματικὴν ἀγωγὴν καὶ τὰς ὑπολοίπους 4 ὥρας διὰ τὴν ἐν γένει ἐκπαίδευσιν τῶν δοκίμων. Ἐνῷ ἡ ἀνὰ τὴν ὕπαιθρον δραστηριότης τῶν κομμουνιστικῶν συμμοριῶν ἐνετείνετο, οἱ Βρεττανοὶ ἐπέμεινον ὅπως ἡ ἐκπαίδευσις περιορίζεται εἰς τὴν χρῆσιν τυφεκίων καὶ αὐτομάτων τινῶν. Ἡ ἡγεσία τοῦ Σώματος, καὶ ὄχι δυστυχῶς ἡ Κυβέρνησις, διαβλέπουσα τὴν ἐπερχομένην νέαν θύελλαν, ἔθιξε τὸ θέμα καὶ ἐζήτησε τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν νέων ἀνδρῶν τοῦ Σώματος καὶ εἰς βαρύτερα ὅπλα, ἤτοι ὁπλοπολυβόλα, πολυβόλα, χειροβομβίδας, ὅλμους κ.λ.π., ἀλλ' ἡ Βρεττανικὴ Ἀποστολὴ ἀπὸ θέσεως ἰσχύος πάντοτε ὁμιλοῦσα καὶ ἀνεδαφικὰ διὰ τὴν περίοδον καὶ ἐποχὴν ἐπικαλουμένη ἐπιχειρήματα, ἔδιδε τὴν ἀκόλουθον ἀπάντησιν : (25)

---

23. Βλέπε Παράρτημα Χ, Αὔξ. Ἀριθμ. 94.
24. Βλέπε φάκ. 14/134 Ὑπουργείου Δημοσίας Τάξεως.
25. Βλέπε 107/18/3 φάκελλον Ἀρχηγείου Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς.

Βρεττανική 'Αστυνομική 'Αποστολή
Στρατηγεῖον ἐν 'Αθήναις 21 Δεκεμβρίου 1945
'Αριθ. Γ.Α.Ι. Πρὸς
Τὸ 'Αρηγεῖον Χωροφυλακῆς
'Ενταῦθα

» 1. 'Εγεννήθη ζήτημα ὡς πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν Δοκίμων Χωροφυλάκων » εἰς ὅπλα καταλληλότερα διὰ τοὺς ἄνδρας τοῦ Στρατοῦ ἢ τῆς Χωροφυλακῆς, ὡς » ἐκ τούτου θὰ εἶναι ἐνδεδειγμένον ὅπως σᾶς ἐκθέσωμεν τὰς κάτωθι ἀπόψεις ἐπὶ » τοῦ γενικωτέρου ζη.ήματος τοῦ ἔργου τῆς Χωρ/κῆς, εἰδικῶς δὲ ὡς πρὸς τὰ ὅπλα.

» 2. Τὸ ἔργον τῆς Χωροφυλακῆς εἶναι τὸ τῆς ἐξοπλισμένης δυνάμεως ἧς τὸ » καθῆκον εἶναι ἡ διατήρησις τοῦ σεβασμοῦ τῶν Νόμων καὶ τῆς τάξεως. Εἰς αὐτὴν » τὰ χορηγούμενα ὅπλα προορίζονται πρὸς ἄμυναν ἑαυτῶν καὶ τῶν Στρατώνων, » ὡς ἐπίσης δι' ἐπιθετικὴν δρᾶσιν ἐναντίον μικρῶν ὁμάδων ἐνόπλων παραβατῶν » τοῦ Νόμου, ἡ καταστολὴ τῶν ὁποίων δύναται μόνον νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς χρή- » σεως ὅπλων καὶ τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς εἶναι τοιοῦτος ὥστε νὰ δύναται νὰ κατα- » βληθῶσι ὑπὸ μικρῶν Μονάδων τῆς Χωροφυλακῆς.

» 3. 'Εὰν προκύπτει κατάστασις χρήζουσα τὴν χρησιμοποίησιν σημαντικῆς » ἐνόπλου δυνάμεως αὕτη δέον ὅπως ἀναληφθῇ ὑπὸ τοῦ Στρατοῦ καὶ οὐχὶ ὑπὸ τῆς » Χωροφυλακῆς, ὁ δὲ 'Ελληνικὸς Νόμος προβλέπει τὴν πρόσκλησιν τοῦ Στρατοῦ » πρὸς συνδρομὴν ὁσάκις αὕτη ἀπαιτεῖται.

» 4. 'Η ἐκπαίδευσις τῆς Χωροφυλακῆς δι' οἱονδήποτε ἄλλον σκοπὸν πλὴν » τοῦ ἀνωτέρω θὰ προκαλέσῃ ἐσφαλμένην νοοτροπίαν μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν καὶ θὰ τείνῃ νὰ σκέπτωνται ὅτι προορίζωνται νὰ ἀσκῶσιν καθήκοντα κυρίων καὶ οὐχὶ ὑπηρετῶν τοῦ Κοινοῦ. ῞Οσον ὀλιγώτερον ἡ Χωροφυλακὴ χρησιμοποιεῖ ὅπλα, τόση μεγαλυτέρα θὰ εἶναι ἡ ἐπιρροή των καὶ γενικῶς ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ κοινοῦ.

» 5. 'Εξ αὐτῶν προκύπτει ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις τῶν μαθητῶν Χωροφυλάκων » δέον νὰ ἀποβλέπῃ μᾶλλον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν 'Αστυνομικῆς νοοτροπίας μεταξὺ » αὐτῶν ἢ τῆς Στρατιωτικῆς. 'Ως ἐκ τούτου εἶναι περιττὸν καὶ μάλιστα ἀνεπιθύ- » μητον νὰ ἐκπαιδεύονται Χωροφύλακες ὡς μάχιμοι Στρ τιωτικαὶ Μονάδες. Δέον ὅπως ἐκπαιδευθῶσιν πλήρως εἰς τὴν χρῆσιν τῶν χορηγηθέντων αὐτοῖς ὅπλων, τουτέστιν :

α) ῞Οπλον 303 χορηγηθὲν αὐτοῖς.
β) αὐτόματα ΜΑΙΖΕΡ καὶ
γ) ἐγκεκριμένα περίστροφα καὶ πιστόλια, ὅταν θέλουσι χορηγηθῇ.

» 'Η ἐξάσκησις εἰς τὴν χρῆσιν αὐτομάτων ΤΟΜΣΟΝ ἢ ἑτέρων ὅπλων, ἅτινα » θέλουσι χορηγηθῇ εἰς τὸ Σῶμα θὰ ἀποτελέσωσι τὸ ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας ἐκ- » παιδεύσεως.

» 6. Κάποια ἐξάσκησις εἰς ὅπλα ἅτινα δὲν ἐχορηγήθησαν εἰς τὴν Χωροφυ- » λακήν, καὶ ἅτινα δυνατὸν ὅπως περιέλθουσι εἰς αὐτοὺς κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῶν » καθηκόντων των, τουτέστι χειροβομβίδες γενικῶς αὐτόματα ὅπλα κ.λ.π. εἶναι » ἐνδεδειγμένη ἀλλὰ αὕτη δέον νὰ περιορισθῇ εἰς ἐκμάθησιν τῶν ὅπλων αὐτῶν » ἵνα δύνανται νὰ χειρισθῶσιν μὲ ἐπαρκῆ ἀσφάλειαν αὐτῶν τούτων καὶ τοῦ κοι- » νοῦ.

Σὲρ Τσάρλς Οὐΐκάμ — 'Αρχηγὸς 'Αποστολῆς

Διὰ τὴν καθημαγμένην, σπαρασσομένην καὶ μὲ τὸν κομμουνιστικὸν 'Αννίβαν ἐπὶ θύραις Ἑλλάδα, αἱ τοιαῦται περὶ Χωροφυλακῆς ἀντιλήψεις, δὲν ἦσαν μόνον ἀνεδαφικαὶ καὶ ἐξωπραγματικαί, ἀλλ' ἦσαν καὶ αὐτόχρημα ἀνθελληνικαί. Διὰ μίαν πτωχήν, ἔντιμον, ἡρωικήν καθ' ὅλας τὰς διαστάσεις, ὑπὸ σφόδρα ἐχθρικῶς διακειμένων γειτόνων περιβαλλομένην Ἑλλάδα, τί εἴδους Χωροφυλακὴ θὰ ἦτο ἕνα καραμπινοφόρον μόνον σῶμα, ἓν σῶμα ἐξωπλισμένον διὰ τὴν ἄμυναν τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν στρατώνων του μόνον; Καὶ ἡ ἱστορία τῆς Χωροφυλακῆς ποὺ εἶναι ἱστορία τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, οἱ ἀγωνισταὶ τῶν 'Ηπειροθεσσαλικῶν ἐπαναστάσεων, τῶν Κρητικῶν ἐπαναστάσεων, οἱ Πολεμισταὶ τοῦ Γριμπόβου, οἱ Σταυραετοὶ τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος, οἱ πολεμισταὶ τῶν Βαλκανικῶν Πολέμων, οἱ πολεμισταὶ τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ ἀγῶνος, ἐκεῖνοι ποὺ πῆγαν εἰς τὴν Οὐκρανίαν ἢ οἱ ἄλλοι τῆς 'Ανατολικῆς Θράκης, αἱ ἑκατόμβαι τῆς Μικρᾶς 'Ασίας, οἱ μαχηταὶ τοῦ ἔπους τῆς 'Αλβανίας καὶ οἱ θρυλλικοὶ γίγαντες τῆς ἐν Κρήτη Μάχης, οἱ νήστεις καὶ ἀνυπόδητοι ἀντιτάξαντες τὰς σάρκας των εἰς ὅλους τοὺς ἐπιβουλευθέντας κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον τὴν Ἑλλάδα καὶ τέλος οἱ ματαιώσαντες τὴν κομμουνιστικὴν ἐπιβουλὴν κατὰ τὸν Δεκέμβριον 1944, τί θὰ ἐγίνοντο; Θ' ἀπεκηρύσσοντο ὡς κακῶς ἐξοπλισθέντες δι' ὅλων τῶν δυνατῶν μέσων καὶ κακῶς θυσιασθέντες διὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἑλλάδος καὶ διὰ τὰ ἰδανικὰ τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ Χωροφυλακὴ εἶχε κερδίσει τὰς καρδίας τῶν Ἑλλήνων διότι ἐνόπλως εἶχε προσφέρει ὑψίστας ὑπηρεσίας καὶ ἤδη διετυποῦντο θεωρίαι περὶ Χωροφυλακῆς μὲ ὁπλισμὸν διὰ τὴν ἄμυναν αὐτῆς καὶ τῶν κτιρίων της. 'Ηθελήσαμεν πάντοτε τὴν Χωροφυλακὴν σῶμα ἀστυνομικόν, ἀλλὰ στρατιωτικῶς ἐκπαιδευμένον καὶ ἐξωπλισμένον ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε νὰ ἀποτελεῖ σοβαρὸν παράγοντα ἐθνικῶν ὑπολογισμῶν, διότι ὅταν τοῦτο λείψη τὸ Σῶμα θὰ ἔχη λάβη τὴν κατιοῦσαν. Τὰ πεπρωμένα τοῦ Ἔθνους, ἡ Δημοσία 'Ασφάλεια καὶ τάξις, αἱ ἀποστρατιωτικοποιημέναι περιοχαὶ Ἕβρου, Δωδεκανήσου κλπ. ἀπαιτοῦν μίαν Χωροφυλακὴν αὐτάρκη ἀπὸ πλευρᾶς ὁπλισμοῦ καὶ ὄχι γαντοφορεμένους καὶ ἀκουρεύτους νεανίας.

Αἱ ἀντιλήψεις αὗται τῶν Ἄγγλων, τελείως ἄσχετοι πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν πραγματικότητα προεκάλεσαν ἀντιδράσεις. Ἡ Ἑλληνικὴ Βασιλικὴ Χωροφυλακὴ δὲν ἤθελε τὰ ὅπλα ἐναντίον τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ἀλλὰ ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἡ ἐντυπωσιακή, ἀλλ' ἐσφαλμένη, αὕτη ἄποψις τῶν Ἄγγλων 'Οργανωτῶν, ἐστοίχισε πολὺ αἷμα κατὰ τὸν μετ' οὐ πολύ, ἀρξάμενον ἀντισυμμοριακὸν ἀγῶνα, ἐπὶ πλέον δὲ ἔσχεν ὡς ἐπίπτωσιν καὶ τὴν ἀδιαφορίαν περὶ τοῦ εἴδους τοῦ παρασχεθησομένου ὁπλισμοῦ.

'Εφ' ὅσον ὁ λόγος περὶ ὁπλισμοῦ ὀφείλομεν νὰ τονίσωμεν ὅτι οὔτε μέχρι σήμερον ἔχει λυθῆ τὸ ζήτημα τοῦ ὁπλισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς ἢ γενικώτερον δυνάμεθα νὰ διαπιστώσωμεν ὅτι καθ' ὅλον τὸν βίον τοῦ Σώματος (1833 - 1963) εἰς μίαν μόνον περίπτωσιν ἀπησχολήθη κάπως σοβαρῶς ἡ Πολιτεία περὶ τοῦ ὁπλισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἐφωδίασε τοὺς ἄνδρας ταύτης διὰ βραχυκάνων ὅπλων καὶ καταλλήλων μεσαίου μεγέθους περιστρόφων, κατὰ τὸ 1937.

Οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ὦσιν ἐφοδιασμένοι καὶ σήμερον διὰ μακρυκάνων πολεμικῶν ὅπλων 'Αμερικανικοῦ τύπου καὶ διὰ ὀγκωδεστάτων καὶ σεβαστοῦ βά-

ρους περιστρόφων Σμὶθ Γουέσον, φέρουν τουτέστιν ὁπλισμὸν πάνυ ἀσπρόφορον διὰ τὰς ἐντὸς τῶν πόλεων μεταγωγὰς καὶ ἐνόπλους ἐμφανίσεις, ἀλλὰ καὶ περίστροφα δυσβάστακτα καὶ παραποιοῦντα λόγῳ τοῦ βάρους καὶ τοῦ ὄγκου των τὴν στολὴν καὶ τὴν σωματικὴν παράστασιν, ἀδύνατον δὲ νὰ φέρωνται ἐν πολιτικῇ περιβολῇ ἄνευ δυσμενῶν ἐπιπτώσεων καὶ πολλῶν κινδύνων.

ΜΕΤΡΑ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ

Οἱαδήποτε ὀργάνωσις τούτου ἢ ἐκείνου Ἀστυνομικοῦ Σώματος ἀσφαλῶς δὲν εἶναι ἐπαρκὴς μέριμνα τῆς Πολιτείας διὰ τὸν ἔλεγχον, τὴν παγίωσιν καὶ διατήρησιν τῆς δημοσίας Ἀσφαλείας καὶ Τάξεως, ἐὰν ἡ ὀργάνωσις αὕτη δὲν εἶναι πλαισιωμένη καὶ διὰ καταλλήλων καὶ προσφόρων νόμων δικονομικοῦ καὶ οὐσιαστικοῦ περιεχομένου καὶ ἐξωπλισμένη διὰ συγχρόνων ὑλικῶν μέσων.

Παρὰ τὸ διεθνὲς κλῖμα, τὴν οἰκονομικὴν ἀτροφικότητα τῆς χώρας, τὴν ἀλληλοδιαδεχομένην συρροὴν γεγονότων ἀσυνήθους μορφῆς καὶ ἐκτάσεως καὶ τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκῶν στοιχείων πεῖρας καὶ ἐντοπίου ἐπιστήμης, ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ ἀνάπηρος ἀπὸ πλευρᾶς συντάξεως πλὴν ἀνεγεννωμένη ἐκείνη Πολιτεία προέβη εἰς τὴν λῆψιν σοβαρῶν καὶ σωστικῶν ἐνίοτε μέτρων διὰ τῆς ἐκδόσεως Ἀναγκαστικῶν νόμων τινῶν.

Α΄. ΔΕΛΤΙΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΟΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

Ἡ ἐπὶ 43 μῆνας πολλαπλῆ τῆς χώρας ἐχθρικὴ κατοχὴ καὶ ἡ ἐν συνεχείᾳ κομμουνιστικὴ στάσις εἶχον δημιουργήσει τεράστια προβλήματα ὀργανώσεως. Ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν εἶχον ἐκδοθῆ, ἐν γνώσει των, χιλιάδες ψευδῆ δελτία ταυτότητος διὰ πρόσωπα ἀνήκοντα καὶ πέραν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐθνότητος. Λόγῳ τῆς κομμουνιστικῆς βίας καὶ τρομοκρατίας ἡ ὕπαιθρος εἶχεν ἐρημωθῆ, ἐνῷ τὰ ἀστικὰ κέντρα εἶχον ὑποστῆ τεραστίαν συμφόρησιν. Εἷς ὁπωσδήποτε ἀξιόλογος καὶ ἀκριβὴς ἔλεγχος τῆς ταυτότητος τῶν προσώπων καθίστατο ἀναγκαῖος ἐκ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ἀπελευθερώσεως, δι' ὃ καὶ σχεδὸν ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Πρωτευούσης ἐκ τῶν κομμουνιστῶν ἐπαναστατῶν μεταξὺ τῶν πρώτων νομοθετικῶν μέτρων ὑπῆρξεν καὶ ὁ Ν. 87 τῆς 9/12 Ἰανουαρίου 1945 «περὶ ὑποχρεωτικοῦ ἐφοδιασμοῦ διὰ δελτίων ταυτότητος».

Χαρακτηριστικὸν τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου τούτου ὑπῆρξεν ἡ παροχὴ ἐξουσιοδοτήσεων πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν ἐπὶ εὐρυτάτου ἐπιπέδου, ἡ λεπτομερειακὴ πρόβλεψις καὶ ἡ καθιέρωσις εἰδικοῦ ἀδικήματος διὰ τοὺς δημοσίου ὑπαλλήλους τοὺς δεχομένους εἰς συναλλαγὴν πρόσωπα στερούμενα δελτίου ταυτότητος.

Διὰ τοῦ Α.Ν. 550 τῆς 26/26 Σεπτεμβρίου 1946 ἐτροποποιήθη ὁ νόμος οὗτος καθὼς καὶ διὰ τοῦ Ν.Α. 179 τῆς 29/30 Ὀκτωβρίου 1946 κ.λ.π. ἡ καθιέρωσις ὅμως συστήματος παρέχοντος ἐχέγγυα ἀσφαλείας κατὰ τῆς πλαστότητος κ.λ.π. ἐβράδυνε ἐπὶ μίαν 15ετίαν περίπου.

Β΄. ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΙΣ — ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Τὸ ἔτος 1945 ἀποτελεῖ ἓν ἐκ τῶν κρισιμωτέρων ἐτῶν διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος, διότι κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ ἐλήφθησαν ἢ ἐξεκολάφθησαν αἱ πλέον ἐπικίνδυνοι διὰ τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ δημοσίαν ἀσφάλειαν ἀποφάσεις ἐκ μέρους τοῦ μὲ καταπληκτικὴν ταχύτητα ἀνασυντάξαντος τὰς δυνάμεις του Κ.Κ.Ε. καὶ κατεστρώ-

θησαν τὰ πλέον ἀνθελληνικὰ σχέδια. Πρόκειται περὶ τῶν ἀποφάσεων αἵτινες προετοίμασαν διεθνῶς καὶ ἐσωτερικῶς καὶ ὡδήγησαν τελικῶς εἰς τὴν τρομερὰν κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπιβουλὴν 1945-1949, ἐκδηλωθεῖσαν διὰ τῶν φάσεων τοῦ γνωστοῦ ὡς Ἀντισυμμοριακοῦ Ἀγῶνος καὶ περὶ τῶν πρὸς τοῦτο, σχεδίων. Αἱ περὶ τούτων ἀποφάσεις καὶ τὰ σχέδια ἀναμφιβόλως ἔχουν τὴν πατρότητα ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, τὸ ἀπητηθὲν ὅμως ἔμψυχον ὑλικὸν ἐλήφθη ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Ἡ τιμὴ τῆς ἐξερευνήσεως τοῦ μεγάλου τούτου τομέως ἀναμένει τὸν γενικὸν ἱστορικόν, ἐνῶ ἡμεῖς ἐνταῦθα ἐν πάσῃ δυνατῇ συντομίᾳ θ' ἀναφερθῶμεν εἰς ἐπίκαιρα σημεῖα τινα ἵνα ἐπισημάνωμεν τὴν δραστηριότητα καὶ πορείαν τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλ. Χωροφυλακῆς ἐν τῇ προσπαθείᾳ πρὸς παγίωσιν τῆς δημοσίας Τάξεως καὶ Ἀσφαλείας.

Ἀμέσως μετὰ τὴν συμφωνίαν τῆς Βάρκιζας τὸ Κ.Κ.Ε., μὲ ἰδιαιτέραν προκλητικότητα καὶ περιφρόνησιν πρὸς τὰς χιλιάδας τῶν θυμάτων του, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐδημιούργησεν εἰς ὅλας τὰς πόλεις γραφεῖα τῶν διαφόρων παρ' αὐτοῦ κατευθυνομένων ὀργανώσεων, ὡς ΕΑΜ, ΕΠΟΝ, ΕΤΑ κ.λ.π., ἔσπευσε νὰ καταλάβῃ τοὺς χώρους ὁμαδικῆς ἐργασίας δι' ἐπιτροπῶν καὶ καθ' ἑκάστην ὑπεκίνει ἀπεργίας, στάσεις, ἀντιστάσεις, θρασύτητας κ.λ.π., ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀφοῦ παρέδωκε εἰς τυπικὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὅρων τῆς συμφωνίας τῆς Βάρκιζας ἕναν εὔλογον ἀριθμὸν ὁπλισμοῦ προέβη εἰς τὴν ἐπιμελῆ συσκευασίαν καὶ ἀπόκρυψιν τοῦ καλῆς ποιότητος ὑπολοίπου. Ἐκτὸς τούτου ἐνετείλατο σημαίνοντα στελέχη του ὅπως προωθηθοῦν εἰς Ἀλβανίαν, Γιουγκοσλαβίαν καὶ Βουλγαρίαν, πρὸς ἃς χώρας παρέσυρε μέγα ποσοστὸν ἀρρένων ἐκ τῶν παραμεθορίων περιοχῶν διὰ τῆς δημιουργίας ἑνὸς θαυμασίου κλίματος φοβίας καὶ τρόμου, διαδίδων ἰδίας κατασκευῆς πληροφορίας περὶ προθέσεων ἐκδικήσεως καὶ μισαλλοδοξίας τοῦ Ἐθνικοῦ Κράτους ἐνισχυόμενον πρὸς τοῦτο καὶ ἐκ διαφόρων ἀτυχῶν καὶ ἀνεπιτρέπτων ἐνεργειῶν καὶ ὑπερβασιῶν τῶν τμημάτων τῆς προωθουθουμένης Ἐθνοφυλακῆς, τῶν προανακριτικῶν, ἀνακριτικῶν, δικαστικῶν κ.λ.π. ἀρχῶν καὶ ἐκ τῆς δραστηριότητος ἀνευθύνων τινῶν πατριδοκαπήλων ἢ ὀργανώσεων ἀντικομμουνιστικῶν.

Ἐνῶ θὰ ἔπρεπε ἅμα τῇ συμφωνίᾳ τῆς Βάρκιζας τμήματα Ἐθνοφυλακῆς νὰ μεταφερθῶσιν διὰ τῶν ταχυτέρων μέσων εἰς τὴν μεθόριον διὰ τὸν ἔλεγχον τῶν συνόρων, ἠκολουθήθη μία ἐκκαθαριστικὴ ἐκ νότου πρὸς βορρᾶν προσπάθεια, ἣν ἐξεμεταλλεύθη θαυμασίως τὸ Κ.Κ.Ε. Οὕτω κατὰ τὸ 1945 εἶχον καταφύγει εἰς Γιουγκοσλαβίαν 2.500 - 3.000 πρώην Ἐλασῖται καὶ χιλιάδες τινὲς ἐκ τῶν τὴν παραμεθόριον, κατοικούντων, λίαν κακῶς ὡς σλανοφώνων πολιτογραφηθέντων (26). Διεπράχθη σωρεία ἐθνικῶν σφαλμάτων καὶ λαθῶν τόσον ἐν τῇ συμπεριφορᾷ ὅσον καὶ ἐν τῇ μεταχειρίσει τῶν ξενοφώνων τῆς Βορείου Ἑλλάδος. Οἱ ξενόφωνοι, μία μειοψηφία κατοίκων περιοχῶν Καστοριᾶς, Φλωρίνης, Ἐδέσης, Κιλκὶς κ.λ.π. κατὰ κανόνα ὑπαναπτύκτων πνευματικῶς καὶ κακομεταχειρισθεῖσα κατὰ τὸ παρελθόν, ἐπεδείξατο κατὰ τὴν κατοχὴν μίαν ρευστότητα ἐθνικῆς συνειδήσεως ἀσφαλῶς ἀσυγχώρητον ὡς περὶ τούτου ἐν τοῖς πρόσθεν ὡμιλήσαμεν (27). Ἀπετέλεσαι θύ-

---

26. Βλέπε ἐπιστολὴν Α. Ἀγνίδη, ἀναπληρωτοῦ Ἀρχηγοῦ Ἑλληνικῆς Ἀντιπροσωπείας παρὰ Ο.Η.Ε., πρὸς Γενικὸν Γραμματέα Ο.Η.Ε. τὴν 3-12-1946, Ὑφυπουργείου Τύπου καὶ Πληροφοριῶν «Ἡ ἐναντίον τῆς Ἑλλόδος Ἐπιβουλή».

27. Βλέπε καὶ Κων. Ἀντωνίου «Ἡ ἐλανικὴ καὶ Κομμουνιστικὴ Ἐπιβουλὴ καὶ ἡ Ἀντίστασις τῶν Μακεδόνων».

ματα τῆς «Τρόϊκας» κατὰ τὸ 1941, ἐνετάγησαν εἰς τὸ Ἀξονομακεδονοβουλγαρικὸν Κομιτᾶτον ἐν συνεχείᾳ καὶ ἐξοπλισθέντες παρ' αὐτοῦ διέπραξαν βιαιότητας εἰς βάρος τῶν ὑπολοίπων Ἑλλήνων, καὶ τέλος τῇ ἀξιώσει τοῦ Τίτο πρὸς τὸ Κ.Κ.Ε. διὰ τοῦ Τέμπο κατὰ τὸ 1943 ἀπετέλεσαν τὸ ἀντικείμενον αἰσχρᾶς ἀνθελληνικῆς ἐκστρατείας διὰ χειρῶν καὶ στόματος Κ.Κ.Ε. ὑπὲρ Γιουγκοσλαβίας ὑπὸ τὴν νέαν μεταμόρφωσιν εἰς Σ.Ν.Ο.Φ. ὡς «Σλαυομακεδονικὴ Μειονότης». Ἤδη καθ' ὅλον τὸ 1945 ὁ Τίτο καὶ ἄλλοι Γιουγκοσλάβοι ἐπίσημοι ὡμίλουν συνεχῶς περὶ ἑνώσεως τῆς Ἑλληνικῆς Μακεδονίας μετὰ τῆς Γιουγκοσλαβίας ὑπὸ τὴν Γιουγκοσλαβικὴν «Λαϊκὴν Δημοκρατίαν» καὶ ἡ κατοχικὴ ὀργάνωσις Σ.Ν.Ο.Φ. μετωνομασθεῖσα εἰς Ν.Ο.Φ. εἶχεν ἐπισήμως ἐγκαταστήσει τὴν ἕδραν της εἰς Σκόπια, ταῦτα δὲ πάντα ἀπετέλουν καὶ μέρος τοῦ ἐπισήμου προγράμματος τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἐνῶ οἱ κυρίως ὑπαίτιοι διὰ τὴν δημιουργίαν τῶν Σ.Ν.Ο.Φ. καὶ Ν.Ο.Φ. ἡγέται τοῦ Κ.Κ.Ε. διέσχιζον ἐλευθέρως τὴν χώραν καὶ διέθετον ἀφθονίαν δημοσιογραφικῶν ὀργάνων καὶ ἄλλων προπαγανδιστικῶν ἐντύπων, ἐνῶ εἰς τὰς Ἀθήνας ἐκτὸς τῶν ἀνακοινώσεων καὶ διαταγῶν τῆς ὑπευθύνου Κυβερνήσεως, ἐξεδίδοντο ἐντολαὶ καὶ ὁδηγίαι καὶ ὑπὸ τῆς κομμουνιστικῆς ἡγεσίας, εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα συνελαμβάνοντο ὁμαδικῶς, ὅσοι δὲν εἶχον διαφύγει εἰς τὰ γειτονικά, κράτη ὑπὸ τὴν κατηγορίαν τοῦ «Ὀχρανίτου» καὶ οὐχὶ δοσιλόγου ὡς οἱ λοιποὶ Ἕλληνες.

Διπλωμάται, Πολιτικοί, Δικασταί, Ἀξιωματικοί, Δικηγόροι, ἐφημερίδες κ.λ.π., συνεχῶς σφαλλόμενοι ἀπεκάλουν τούτους Ὀρχανίτας. Τὴν συμπύκνωσιν τῆς σφαλερᾶς ταύτης τακτικῆς καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπισήμου Κράτους ἀπετέλεσε ἡ ἐνώπιον τῆς Βαλκανικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀσφαλείας, καὶ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 10 Μαρτίου 1947 ἀγόρευσις τοῦ Ἕλληνος ἀντιπροσώπου (28). Διὰ τὰς ἐκτροπὰς τῶν καπηλευομένων τὸν πατριωτικὸν φανατισμὸν τῶν Ἑλλήνων θὰ ὁμιλήσωμεν καὶ κατωτέρω, ὁπωσδήποτε ὅμως ἀπὸ τοῦδε τονίζομεν ὅτι ἡ δραστηριότης τούτων καὶ ὡρισμένα ὄργανα κρατικὰ παρέσυρε καὶ τὰ σχέδια τοῦ Κ.Κ.Ε. διηυκόλυνε.

Κατὰ τὸ διάστημα 5 - 10 Ἀπριλίου 1945 συνῆλθεν εἰς Ἀθήνας ἡ 11 Ὁλομέλεια τοῦ Κ.Κ.Ε., ἥτις, διὰ τῆς δημοσιευθείσης εἰς τὴν ἐφημερίδα «Ριζοσπάστης» τῆς 24-4-1945 ἀποφάσεώς της, διεκήρυξε μὲ στόμφον ὅτι τὸ κίνημα τοῦ Δεκεμβρίου 1944 «εἶναι τὸ διαμάντι τοῦ ἀγώνα τοῦ ἔθνους μας γιὰ τὴ δημοκρατικὴ ἀναδημιουργία...», κατήγγειλε τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν διὰ δολοφονίας, φυλακίσεις, καταδιώξεις, κακοποιήσεις κ.λ.π. τῶν «δημοκρατικῶν πολιτῶν», ὡς ἀπεκάλει τοὺς ὀπαδούς του καὶ τοὺς ἐνόχους ἐγκλημάτων βίας καὶ διαρπαγῆς, ἐκάλει «ὅλο τὸ δημοκρατικὸ κόσμο στὸ μέτωπο τῆς δημοκρατίας» καὶ ἔθετε ὡς ἀντικειμενικὸ σκοπό του τὴν ἐγκαθίδρυση Λαϊκῆς Δημοκρατίας. Εἰς τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα, φύλλον τῆς 16 Ἰουνίου 1945, ἐδημοσιεύθη ἡ ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1945 Ἀπόφασις τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου Κ.Κ.Ε., (εἶχεν ἤδη ἐπιστρέψει ὁ Ζαχαριάδης), διὰ τῆς ὁποίας ἐγνωστοποιεῖτο ὅτι ἐνεκρίθη τὸ κείμενον σχεδίου συντάξεως «Λαϊκῆς Δημοκρατίας» καὶ ὅτι κατεδικάζετο ἡ ὑπὸ τοῦ Ἀθανασίου Κλάρα ἢ Μιζέρια (Ἄρη Βελουχιώτη) συνέχισις τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος ὡς ἀσύμφορος εἰς τὰ σχέδια τοῦ κόμματος (29).

---

28. Ὑφυπουργείου Τύπου καὶ Πληροφοριῶν «Ἡ ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος Ἐπιβουλή» σελ. 157 - 160.

29. Τὸ ἐγκριθὲν Πρόγραμμα τῆς «Λαϊκῆς Δημοκρατίας» ἐδημοσιεύθη εἰς τὸν Ριζοσπάστην, φύλλον τῆς 17-6-1945

Μέχρις ἐδῶ ἐπρόκειτο περὶ Κράτους ἐν Κράτει, ἐπρόκειτο περὶ ἑνὸς Κ.Κ.Ε. προετοιμάζοντος τὰς λαϊκὰς μάζας διὰ πᾶσαν ἀντινομίαν, ἣν θὰ ἐζήτει καταλλήλως καὶ δὲν ἐβράδυνε νὰ πράξῃ τοῦτο, Κατὰ τὸ διάστημα 25 - 27 Ἰουνίου 1945 συνῆλθε διὰ δευτέραν φορὰν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἡ Ὁλομέλεια τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Κ.Ε., γνωστὴ ὡς 12η Ὁλομέλεια. Τὰ κείμενα τῶν κατ' αὐτὴν λεχθέντων καὶ ἀποφασισθέντων ἀπετέλεσαν τὴν ὕλην εἰδικῶς κυκλοφορήσαντος φυλλαδίου ὑπὸ τοῦ Κ.Κ.Ε., διότι ὄντως ἦσαν ἀπαραίτητα διὰ τοὺς κομμουνιστὰς ὡς χαράσσοντα τὰς γραμμὰς καὶ τὰς μεθόδους τῆς νέας ἐπαναστάσεως. Ἐν πρώτοις ὑπῆρχε τὸ ἀξιόλογον κείμενον τῆς ἀνακοινώσεως τοῦ Προεδρείου (30), μία παράγραφος τοῦ ὁποίου διελάμβανε : «Ἡ ὁλομέλεια τῆς κεντρικῆς ἐπιτροπῆς ἀποφάσισε νὰ στείλῃ μιὰ σειρὰ ἀπὸ ἀνώτατα καὶ ἀνώτερα κομματικὰ στελέχη γιὰ δουλειὰ στὴν κομματικὴ βάση καὶ μέσα στὶς μάζες».

Ἠκολούθει τὸ κείμενο μιᾶς μακρᾶς εἰσηγήσεως τοῦ Ζαχαριάδη, ἐν τῇ ὁποίᾳ μὲ κυνικότητα καὶ μὲ τὴν σειρά του καὶ αὐτὸς ἐχειροκρότησε τὴν Δεκεμβριανὴν ἐπανάστασιν τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ μετὰ ἰδιαιτέρας ἐμφάνσεως καὶ πανηγυρικότητος ἀπεκάλυπτε τὰ εὐνοϊκὰ διὰ τὸ Κ.Κ.Ε. ἀποτελέσματα τῆς συμφωνίας τῆς Βάρκιζας διακηρύσσων : «Ἡ ἐξέγερση νικήθηκε μὰ τὸ κίνημα δὲ χτυπήθηκε, δὲν ὑποχώρησε .... Ἦταν σύμπτυξη καὶ ὄχι καταστροφή ...».

Τὸ νέον καὶ χαρακτηριστικὸν διὰ τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἐσωτερικῆς καταστάσεως ἐν Ἑλλάδι περιελήφθη εἰς τὸν ἐπίλογον τοῦ Ζαχαριάδη, ὅτε οὗτος ἔρριψε τὸ σύνθημα διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς νέας ἐπαναστάσεως, ἔρριψε τὸ σύνθημα τῆς ἀναρχίας, τῆς ἀμοιβαίας καταφρονήσεως, τῆς ἐξάλλου μισαλλοδοξίας καὶ τῆς νέας κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπιβουλῆς. Ὑπὸ τὸν τίτλον «μαζικοὶ ἀγῶνες καὶ μαζικὲς ὀργανώσεις» ὁ Ζαχαριάδης διεκήρυξεν: «ἡ ὁλόπλευρη μαζικὴ λαϊκὴ ὀργάνωση ἀπὸ τὴ βάση στὸ ἐργοστάσιο, ἐπιχείρηση, γραφεῖο, χωριό, συνοικία, συνοικισμό, γειτονιά, στρατῶνα, σχολειὸ μέχρι στὴν κορυφή, πρέπει νὰ εἶναι ὁ φορέας τῆς λαϊκῆς ἀντίστασης καὶ ἀντίπραξης ἐνάντια στὴ δολοφονικὴ τρομοκρατία, ποὺ ἐξασκεῖ ἡ δεξιὰ τῆς ἀναρχίας καὶ τοῦ χάους ... ἡ ὀργάνωση μιᾶς μαζικῆς λαϊκῆς αὐτοάμυνας, εἶναι πρωταρχικὴ δημοκρατικὴ ὑποχρέωση... (31).

Ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν τῶν εἰσηγήσεων κατηρτίσθη ἡ ἀπόφασις τῆς 12ης Ὁλομελείας τοῦ Κ.Κ.Ε. διὰ τῆς ὁποίας ἐκαλοῦντο οἱ ὀπαδοὶ του εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς Μ.Λ.Α., ἤτοι τῆς Μαζικῆς Λαϊκῆς Αὐτοάμυνας, ἐξ ἧς ἐπελέγησαν τὰ στελέχη καὶ οἱ ἐκτελεσταὶ της «στενῆς αὐτοάμυνας», τῆς νεωτέρας δηλαδὴ μορφῆς τῆς Ο.Π.Λ.Α. (32).

Τὸ κήρυγμα ἐκεῖνο τῆς παρακυβερνήσεως τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ὅλαι αἱ λοιπαὶ ἐκδηλώσεις προεκάλεσαν τὰς ἀνησυχίας τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις πρὸς τοῦτο προέβη

---

30. Ριζοσπάστης, φύλλον 30 Ἰουνίου 1945.

31. Ἡ τελικὴ καὶ τόσον προκλητικὴ αὐτὴ εἰσήγησις ἐδημοσιεύθη εἰς τὸν Ριζοσπάστην τῆς 3-7-1945

32. Τὸ περὶ αὐτοαμύνης κομμουνιστικὸν κήρυγμα εὗρεν ἱκανὴν ἀπήχησιν καὶ πολλὰ γεγονότα ἐσημειώθησαν ἐκ τούτου. Ἀναφέρομεν ὅτι οἱ κάτοικοι Ἁγίου Βασιλείου Ἀρκαδίας μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν ἱερέα των ἐπετέθησαν κατὰ ἀποσπάσματος Χωρ/κῆς καταδιώκοντος τὴν 9-12-45 ἐνόπλους τέως ἐλασίτας.

εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ Α.Ν. 453 τῆς 9/10 Ἰουλίου 1915 «περὶ λήψεως μέτρων πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς δημοσίας Ἀσφαλείας καὶ Τάξεως».

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παρατεθῶσιν ἢ ν' ἀναλυθῶσιν ἐνταῦθα αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, χονδροειδῶς ὅμως ἀναφέρομεν ὅτι ἀπεσκόπει εἰς τὸ νὰ πλήξῃ τὰς οἱασδήποτε πολιτικῆς χροιᾶς ἐνόπλους ὀργανώσεις ἢ ὁμάδας, εἰς τὴν ἀνακοπὴν τῆς δημιουργηθείσης ροπῆς πρὸς ἔνοπλον ἀντίστασιν κατὰ τῶν ὀργάνων τῆς δημοσίας τάξεως, τῶν ἐκδηλώσεων τοῦτ' ἔστιν τῆς κομμουνιστικῆς «Αὐτοαμύνης», εἰς τὴν ἐπικήρυξιν μεγαλυτέρας ἐκτάσεως τοῦ νόμου ΤΟΔ' προσώπων, τὴν ἐν ἰδιαιτέρα ἐκτάσει ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου ΤΟΔ' καὶ εἰς τὴν λῆψιν συντονωτέρων μέτρων κατὰ τῆς ὁπλοφορίας, ὁπλοχρησίας κ.λ.π. Εὑρισκόμεθα εἰς τὴν περίοδον κατὰ τὴν ὁποίαν τὴν ἀστυνόμευσιν τῆς χώρας ἤσκει ἡ Ἐθνοφυλακή, ἥτις ἐνεφάνιζε πολλὰς ἀδυναμίας ἐν τῇ ἀντιμετωπίσει τῶν κομμουνιστικῶν μεθόδων καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν ἤρκουν οἱ νόμοι.

Ἡ κρατικὴ ἀδυναμία, τὰ σχέδια τοῦ Κ.Κ.Ε., ὁ ἐκ τῶν ἐγκλημάτων φανατισμὸς κ.λ.π. ὡδήγουν ὁσημέραι εἰς τὴν ἐκτράχυνσιν τῆς καταστάσεως, συνεπικουρούσης καὶ τῆς ὀγκουμένης ὀξύτητος ἐκ τῶν περὶ τὸ πολιτικὸν καὶ Πολιτειακὸν συζητήσεων.

Διὰ νὰ ἀποτραποῦν τὰ Ἀστυνομικὰ ὄργανα αὐτῶν τῶν πολιτικῶν καὶ πολιτειακῶν συζητήσεων ἐξεδόθη ὁ Α.Ν. 680 τῆς 26/26 Νοεμβρίου 1945 «περὶ ἀπαγορεύσεως συμμετοχῆς εἰς πολιτειακὰς ἢ πολιτικὰς διενέξεις τῶν ὀργάνων σωμάτων Ἀσφαλείας καὶ Πυροσβεστικοῦ σώματος», ἐπάγων αὐστηροτάτας διοικητικὰς κυρώσεις.

Ὑπ' αὐτὰς τὰς λίαν δυσμενεῖς συνθήκας καὶ προϋποθέσεις ἐπανέλαβεν τὴν ἄσκησιν τῶν καθηκόντων της ἐν τῇ χώρᾳ ἡ Χωροφυλακὴ μὲ σοβαρῶς μειωμένην δύναμιν.

Ἀρχομένου τοῦ 1946 ἐξεδόθησαν τρεῖς Α.Ν., ὁ ὑπ' ἀριθμ. 924 «περὶ καταστάσεως Ἀξ/κῶν Χωροφυλακῆς» δι' οὗ ἀνεπροσηρμόσθησαν εἰς τὴν Χωροφυλακὴν αἱ διατάξεις τοῦ Α.Ν. 25-1-1936, ὁ ὑπ' ἀριθμ. 925 «περὶ Στρατιωτικῶν Ποινικῶν διατάξεων ἀφορουσῶν τὴν Χωροφυλακὴν» καὶ ὁ ὑπ' ἀριθμ. 926 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ ἀποκαταστάσεως στρατιωτικῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἐξελθόντων διὰ πολιτικοὺς λόγους».

Χάρις εἰς τὴν Βρεττανικὴν συμβολὴν καὶ εἰς τοὺς εἰδικευμένους ἄνδρας τοῦ 11ου Τάγματος Χωροφυλακῆς ἀνεπτύχθησαν τεχνικαὶ ὑπηρεσίαι, ὡς λόχος ὁδηγῶν, Σχολὴ ὁδηγῶν αὐτοκινήτων, δικύκλων καὶ τρικύκλων, συνεργεῖον ἐπισκευῆς καὶ ὅρχος Αὐτοκινήτων κ.λ.π., αἵτινες ὑπήχθησαν ὑπὸ τὸ συσταθὲν Μηχανοκίνητον τμῆμα Ἀθηνῶν καὶ ὑπὸ τὸ Κεντρικὸν Συνεργεῖον Βορείου Ἑλλάδος.

Ἀλλ' ἐνῷ ἐσημειοῦντο βήματα τινὰ καὶ προσπάθειαι διὰ τὴν ἀναδιοργάνωσιν τοῦ Σώματος ἡ ἐσωτερικὴ κατάστασις ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἔβαινεν ἐπικινδύνως θολουμένη ἰδία ἐν Βορείῳ Ἑλλάδι. Εἰς ὅλους τοὺς ὀρεινοὺς ὄγκους τῆς Ἑλλάδος ἐφώλευον ἔνοπλοι μικροσυμμορίαι ἀπὸ τῶν ἀρχῶν ἤδη τοῦ 1946, ἄνευ ὅμως ἐκδηλώσεων, ἐνῷ τὸ περὶ «Μαζικῆς λαϊκῆς Αὐτοαμύνης» κήρυγμα ἐπλήθυνε τὰ ἀδικήματα τῶν ἀντιστάσεων, τῶν ἀπειθειῶν καὶ τῶν προκλήσεων. Εἰς τινας περιοχὰς τῆς Βορείου Ἑλλάδος ἡ ἐκ Σκοπίων κατευθυνομένη Νοφικὴ κίνησις εἶχεν ἐξαποστείλη ἤδη τὰς προδρόμους συμμορίας, αἵτινες ἐκτὸς τοῦ ἐπιθετικοῦ των χαρα-

κτῆρος ἐδημιούργουν καὶ θέμα κρατικῆς κυριαρχίας, ἀλλὰ καὶ ἀσφαλείας. Αἱ δυνάμεις τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἦσαν ἀνήμποροι διὰ τελεσφόρον ἀντιμετώπισιν καὶ λόγω συνθέσεως (ἐθνοφύλακες) καὶ λόγω μικροῦ ἀριθμοῦ ὡς καὶ λόγω μειονεκτικοῦ ὁπλισμοῦ (μόνον τυφέκια διέθετον), δι' ὃ καὶ δι' ἀναφορῶν των ἐπεσήμαινον τὴν δημιουργουμένην κατάστασιν. 'Εκτὸς τῶν τοιούτων ἐπισημάνσεων ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ αἱ Διοικητικαὶ καθὼς καὶ αἱ δικαστικαὶ ἀρχαὶ διὰ διαφωτιστικῶν ἀναφορῶν ἐζήτουν τὴν ἐνίσχυσιν τῶν κατὰ τόπους ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς (33), πλὴν ἐπὶ ματαίω διότι δὲν ὑπῆρχον ἐφεδρικαι δυνάμεις.

Τὸ Κ.Κ.Ε., ὑπὸ τὴν ἀριστοτεχνικήν, ἐμπεριστατωμένως μελετημένην συνῳδᾶ μιᾶς πολυπείρου ἐπαναστατικῆς γνώσεως καὶ μονολιθικὴν καθοδήγησιν, ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν συνδρομὴν καὶ ὁλόσωμον συμπαράστασιν τοῦ διεθνοῦς Κομμουνισμοῦ, ἐγένετο ὄργανον διὰ τὴν ἐξαπόλυσιν τῆς νέας κατὰ τῆς 'Ελλάδος ἐπιβουλῆς, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ 'Ελλὰς πολιτικῶς, οἰκονομικῶς, στρατιωτικῶς καὶ ἀπὸ πλευρᾶς 'Αστυνομίας δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ ἀνασυνταχθῆ.

Τὸ σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς εἶχεν ἀναλάβει τὴν ἀστυνόμευσιν μόλις τὴν 15 Σεπτεμβρίου 1945, ἐνῶ τὸ Κ.Κ.Ε. εἶχεν ἀναδιοργανωθῆ πλήρως ἔν τε τῷ ἐσωτερικῷ καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, διὰ τῆς Βάρκιζας εἶχεν ἐπιτύχει τὸ ἀνενόχλητον τῆς ἡγεσίας του καὶ σοβαρὰν πίστωσιν χρόνου, ἐφυγάδευσε εἰς τὰ ὅμορα κράτη χιλιάδας μαχητῶν καὶ στελεχῶν, ἀπέκρυψε ὅ,τι καλὸν διέθετεν εἰς ὁπλισμόν, εἶχεν ἀσυδοσίαν ἐν τῇ ὀργανώσει καὶ συκοφαντία, εἶχε συγκαλέσει δίπαξ τὴν ὁλομέλειαν καὶ εἶχε κατορθώσει νὰ ὁμιλῇ διεθνῶς. 'Εκήρυξε τὴν ἐπανάστασιν διὰ τοῦ κηρύγματος τῆς «Μαζικῆς λαϊκῆς αὐτοαμύνης» καὶ δὲν εὑρέθη εἰσαγγελεὺς καὶ δικαστήριον νὰ συλλάβη καὶ νὰ προφυλακίση ἅπαντας τοὺς συμμετασχόντας εἰς τὴν 12ην ὁλομέλειαν, ἀλλὰ τότε διὰ ποῖον σκοπὸν ὑπῆρχε ὁ Ποινικὸς Νόμος;

'Απὸ πλευρᾶς κράτους ἡ κατάστασις ἀντιθέτως ἐνεφάνιζε συμπτώματα διαλύσεως. 'Η Κυβέρνησις Πλαστήρα παρητήθη τὸν 'Απρίλιον 1945 καὶ ἐσχηματίσθη τοιαύτη ὑπὸ τὸν Ναύαρχον Π. Βούλγαρην. Τὴν 2-6-1945 ἀνεσχηματίσθη μερικῶς ἡ Κυβέρνησις Βούλγαρη. Μεταξὺ τῶν Πολιτικῶν μερίδων καὶ κομμάτων μεγάλη ἔρις ὑπῆρχε διὰ τὰ θέματα τῶν ἐκλογῶν καὶ τοῦ δημοψηφίσματος, τόσον μεγάλη ὥστε τὴν 8-8-1945 ὁ 'Αντιβασιλεὺς Δαμασκηνὸς διεκήρυξεν δημοσία τὴν ἀπελπισίαν του.Τὴν 11-8-1945 νέος ἀνασχηματισμὸς τῆς Κυβερνήσεως, ἵνα αὐτη τὴν 9-10-1945 παραιτηθῆ. 'Επὶ 9 ἡμέρας ἡ χώρα παρέμεινεν ἀκυβέρνητος λόγῳ τῆς μεταξὺ τῶν κομμάτων ἔρριδος καὶ τὴν 19ην 'Οκτωβρίου ἠναγκάσθη νὰ σχηματιση Κυβέρνησιν αὐτὸς οὗτος ὁ 'Αντιβασιλεύς. Τὴν 1 Νοεμβρίου παρητήθη ὁ Δαμασκηνὸς καὶ ἐσχημάτισε Κυβέρνησιν ὁ Παν. Κανελλόπουλος, ἵνα τὴν 20 ἰδίου μηνὸς παραιτηθῆ καὶ οὗτος. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἠγανακτισμένος καὶ ἀπελπισμένος παρητήθη ἀπὸ τοῦ 'Αξιώματος τοῦ 'Αντιβασιλέως ὁ Δαμασκηνός, ἡ ἄφιξις ὅμως τοῦ Ἄγγλου ὑφυπουργοῦ Μὰκ Νὴλ ἐπέτυχε τὸν σχηματισμὸν Κυβερνήσεως ὑπὸ τὸν Θεμ. Σοφούλην, ἀνακαλέσαντος τὴν παραίτησιν καὶ τοῦ Δαμασκηνοῦ.

'Η Κυβέρνησις Σοφούλη διενήργησε τὰς ἐκλογὰς τῆς 31 Μαρτίου 1946. 'Απὸ πλευρᾶς Χωροφυλακῆς ἡ κατάστασις δὲν ὑπῆρξεν εὐτυχεστέρα. 'Υπὸ τῆς Κυβερνή-

---

33. Ὅρα ὑπ' ἀριθμ. Ε.Π. 4/21-3-1946 ἀναφορὰν Εἰσαγγελέως Πλημμελειοδικῶν 'Εδέσης πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα 'Εφετῶν Θεσσαλονίκης.

σεως τοῦ Στρατηγοῦ Νικ. Πλαστήρα εἶχεν διορισθῆ τὴν 8-3-1945 Ἀρχηγὸς ὁ συνετὸς πλέον Ἀντιστράτηγος Βασιλ. Κολοκοτρώνης, τοῦτον ὅμως ἀντεκατέστησαν βραδύτερον τὰ πολιτικὰ μαγειρεῖα διὰ τοῦ Ὑποστρατήγου Στυλ. Μπριλλάκη, ὅστις δὲν διέθετε τὸ ἀπαιτούμενον ἐπὶ τοῦ Σώματος κῦρος διὰ πολλοὺς λόγους καὶ ἐστάθη ἀδύνατον εἰς τοῦτον νὰ συλλάβῃ τὴν ψυχὴν τῆς συγχρόνου Χωροφυλακῆς καὶ τὴν ἔννοιαν τῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν προβλημάτων. Ἀναφέρομεν τὸ ἀκόλουθον χαρακτηριστικόν. Ἡ Σχολὴ Χωροφυλακῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3/14/1 ἀπὸ 26-3-1946 ἀναφορᾶς της εἰσηγήθη ὅπως γίνουν αἱ ἀπαιτούμεναι ἐνέργειαι καὶ ἀπονεμηθῆ εἰς τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς Πολεμικὴ Σημαία, τόσον λόγῳ τῶν μέχρι τότε προσφερθεισῶν ὑπὸ τοῦ Σώματος ὑπηρεσιῶν ὅσον καὶ διὰ τὰς ἐν τῷ μέλλοντι τοιαύτας.

Ὑποστράτηγος Χωροφυλακῆς Στυλιαν. Μπριλλάκης Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς 1945—1946

Μὲ χαρακτηριστικὴν ταχύτητα, ἤτοι τὴν 30-3-1946, τὸ ὑπὸ τὴν Ἀρχηγίαν τοῦ Στυλ. Μπριλλάκη Ἀρχηγεῖον ἀπήντησε διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 29/227/1 διαταγῆς του ὅτι ἡ πολεμικὴ σημαία ἀπονεμομένη ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ ἔχοντα «φυσικὸν καὶ ἀποκλειστικὸν προορισμὸν τὴν διεξαγωγὴν πολέμου» στρατιωτικὰ τμήματα, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀπονεμηθῆ καὶ εἰς τὴν Χωροφυλακήν, διότι ἡ Χωροφυλακὴ «οὐδέποτε θὰ εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀχθῆ εἰς μάχην μὲ ἀναπεπταμένην Πολεμικὴν Σημαίαν διότι δὲν ἔχει τοιοῦτον προορισμόν». Ἡγεσία ἐκφράζουσα τόσον ἐπισήμως καὶ πανηγυρικῶς τὸ διακατέχον αὐτὴν καὶ τὸ ἐπιτελεῖον της σύμπλεγμα κατωτερότητος, ἀσφαλῶς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐμπνεύσῃ καὶ νὰ ὁδηγήσῃ τοὺς ὑφισταμένους εἰς ἐξάρσεις καὶ ἰδανικὰς κατευθύνσεις, ὡς ἀπήτουν αἱ δειναὶ ἐκεῖναι περιστάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Η ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ ΕΝ ΤΩ ΑΝΤΙΣΥΜΜΟΡΙΑΚΩ ΑΓΩΝΙ

Ἡ μεμονωμένη περιγραφὴ τοῦ γενικοῦ καὶ ἐπὶ μέρος ρόλου τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος εἶναι διὰ πολλοὺς λόγους ἐξόχως δυσχερής, κυρίως ὅμως διότι πρόκειται περὶ πρωτοφανοῦς μορφῆς καὶ ἐκτάσεως ἐπιβουλῆς κατὰ τοῦ Ἔθνους ἐκ μέρους τῶν, ὑπὸ Κομμουνιστικὰ καθεστῶτα Βαλκανικῶν Κρατῶν, χρησιμοποιησάντων διὰ τὰ σχέδια των τὸ ἔμψυχον ὑλικὸν τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Κ.Κ.Ε. βιαίως συρθὲν ἢ στρατολογηθὲν ἐναντίον τοῦ νομίμου Κράτους ἀνθρώπινον ὑλικόν.

Ὑπῆρξεν τουτ' ἔστιν, ὁ ἀντισυμμοριακὸς ἀγών, εἷς καθολικός, δι' ὅλων τῶν μέσων καὶ μεθόδων ἀμυντικὸς ἀγὼν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ἐπὶ τεσσαράκοντα περίπου μῆνας πρὸς ἀντιμετώπισιν ὀργανωθείσης κατὰ τῆς χώρας καὶ τοῦ Ἔθνους ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῶν βορείων γειτόνων, τῶν ὁποίων, εὐσυνειδήτως ἢ ἀσυνειδήτως, ἐγένοντο ὄργανα οἱ Ἕλληνες Κομμουνισταί. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐρεύνης τῶν ἐπεισοδίων τῶν Ἑλληνικῶν συνόρων ἐν τῇ ἀπὸ 27-5-1947 ἐκθέσει της πρὸς τὸ Συμβούλιον Ἀσφαλείας καὶ εἰς τὸ Γ' μέρος ταύτης (Συμπεράσματα) ἐτόνιζεν: «Ἡ ἐπιτροπή, βάσει γεγονότων τὰ ὁποῖα ἡ ἰδία διεπίστωσεν, κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ Γιουγκοσλαβία καὶ εἰς μικρότερον βαθμὸν ἡ Αλβανία καὶ ἡ Βουλγαρία ὑπεστήριξαν τὸν ἀνταρτοπόλεμον ἐν Ἑλλάδι...» καὶ κατωτέρω: «... εἶναι ὁμοίως ἐξ ἴσου φανερὸν ὅτι ἀπὸ τοῦ πολέμου καὶ ἐντεῦθεν ἡ Βουλγαρικὴ καὶ ἡ Γιουγκοσλαβικὴ Κυβέρνησις διὰ λόγων ὑπευθύνων ἐπισήμων καὶ δι' ἄρθρων ἐφημερίδων ἀνεζωογόνησαν καὶ προώθησαν τὴν χωριστικὴν κίνησιν μεταξὺ τῶν Σλαυομακεδόνων ἐν Ἑλλάδι». (1)

Ὁ κατὰ τῆς ἔξωθεν τοιαύτης ἐπιβουλῆς Ἑλληνικὸς Ἀγών, γνωστὸς ὡς ἀντισυμμοριακὸς ἀγών, εὗρεν τὴν χώραν ὑλικῶς ἀπροετοίμαστον καὶ τακτικῶς ἀπαίδευτον, ἀπήτησε δὲ τὴν κινητοποίησιν καὶ δραστηριότητα ἁπασῶν τῶν ἠθικῶν, πνευματικῶν καὶ ὑλικῶν δυνάμεων τοῦ Ἔθνους καὶ τὴν παγκόσμιον ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν συμπαράστασιν διὰ δημοσίας καταδίκης τῶν ἐπιβουλευομένων καὶ σειρὰν ὁλοκαυτωμάτων καὶ σκληρῶν δοκιμασιῶν σύμπαντος τοῦ ἔθνους, ἵνα ἀχθῇ εἰς αἴσιον πέρας.

Κατὰ συνέπειαν μόνον κατὰ τὴν συνεξέτασιν τῶν ἀνωτέρω δυνάμεων καὶ παραγόντων ἠδύνατο μὲ ἄνεσιν καὶ ἀπολύτως καταληπτῶς νὰ παρασταθῇ ὁ ρόλος ὃν διεδραμάτισε καὶ ἡ Χωροφυλακή, τοῦτο ὅμως εὑρίσκεται ἔξω τῶν δυνατοτήτων τῆς παρούσης ἐργασίας ἡμῶν.

Ἡ δυσχέρεια ἐπιτείνεται καὶ ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν εἶδεν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος μία αὐθεντική, ἀντικειμενικὴ καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν πλήρης

---

(1) Ὑφυπ. Τύπου Πληροφοριῶν «Ἡ ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος Ἐπιβουλή», σελ. 145-171.

ἱστορία τοῦ ἀγῶνος τούτου, εἰς ἣν νὰ δυνάμεθα νὰ παραπέμπομεν ἑκάστοτε πρὸς συμπλήρωσιν καὶ ἐπεξήγησιν. Συγγραφικαὶ προσπάθειαι ἐξεδηλώθησαν ἀρκεταὶ διαφόρων στρατιωτικῶν συγγραφέων, ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι τὰ ἔργα των ἔχουν καθαρῶς ἐπιχειρησιακὸν χαρακτῆρα, στερούμενα βάθους καὶ πλάτους ἐρεύνης, τελοῦν ταῦτα ἀτυχῶς καὶ ὑπὸ ἀμοιβαίαν μεταξύ των κατηγορίαν ἐπὶ ἀνακριβείαις, πλάναις, κακεντρεχείαις κ.λ.π., ἔνια μάλιστα ἀπετέλεσαν μέσον προσωπικῆς διαφημίσεως ἢ ἀγρίας κατ' ἄλλων συναδέλφων των ἐπιθέσεως ἢ ὑπεράγαν αὐστηρᾶς κριτικῆς.

Τέλος, μεταξὺ τούτων τινὲς ἀνελύθησαν καὶ εἰς ἐφθηνὴν εἰς βάρος τῆς Χωροφυλακῆς κριτικὴν ἢ προκειμένου περὶ τῆς Χωροφυλακῆς ἐμφανίζονται ὡς ἐν παρέργῳ καὶ ἐκ περισσοῦ ἀσχολούμενοι ἐπιτροχάδην.

Εἰς τοὺς πολέμους τῶν συνόρων διακρίνονται εὐκόλως οἱ διάφοροι στρατιωτικοὶ ἡγήτορες, εἰς τοὺς ἀγῶνας ὅμως φύσεως καὶ μορφῆς ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος ἀπαιτεῖται ὅλων ἡ συμμετοχή, ἄνευ τῆς ὁποίας ὁ ἀγὼν χάνεται. Αὐτὸ διέφυγεν τῆς ἀντιλήψεως τῶν στρατιωτικῶν τούτων συγγραφέων. Τὴν Ἑλλάδα δὲν τὴν ἔσωσεν ὁ Α' ἢ ὁ Β' στρατηγὸς ἀλλὰ ἡ πίστις καὶ ἡ χάριν ταύτης ὑπομονὴ καὶ ἐπιμονὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ἀποβαίνει λίαν δυσχερὲς τὸ ἔργον ἡμῶν ἐν προκειμένῳ, καθίσταται δὲ ἔτι δυσχερέστερον καὶ ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἱκανὸς ἀριθμὸς ἐκ τῶν πρωτεργατῶν τοῦ ἔπους τῆς Χωρ/κῆς κατὰ τὸν ἀντισυμμοριακὸν ἀγῶνα ὑπηρετοῦν εἰσέτι εἰς τὰς τάξεις τοῦ Σώματος.

Ὡς εἰκὸς δὲν πρόκειται νὰ συγγράψωμεν τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος καὶ ὑπὸ τό μειονέκτημα τοῦτο θὰ προσπαθήσωμεν νὰ δώσωμεν τὴν εἰκόνα καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς κατὰ τομεῖς συμβολῆς τῆς Χωροφυλακῆς, διότι ἡ Χωροφυλακὴ ἔχει καὶ τοῦτο, τὸ ὅλως ἰδιάζον στοιχεῖον, ὅτι δὲν ἔδρασεν ἐφ' ἑνὸς μόνον τομέως ἀλλὰ ἐπὶ πολλῶν.

I. Στρατοῦ μὴ ὑπάρχοντος καὶ ἐν ἀναδιοργανώσει εὑρισκομένου ἡ ἀναδιοργανουμένη Χωροφυλακὴ ἐπολέμησεν κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος ὡς στρατὸς σχεδὸν μόνη, δι' ἐμπειρικῶν μεθόδων καὶ δι' ἐλαττωματικῶν μέσων, συγκρατήσασα τὸν συμμοριακὸν χείμαρον.

II. Ὠργάνωσε τὰς μονάδας ἀσφαλείας Ὑπαίθρου, αἵτινες δὲν ἀπέδωκαν πολεμικὸν ἔργον ἀλλὰ διετήρησαν καὶ ἐτόνωσαν τὸ ἠθικὸν τοῦ λαοῦ τῆς ὑπαίθρου, ὥστε νὰ μὴ ἀποτελέσῃ οὗτος εὔκολον λεῖαν τῶν Κομμουνιστοσυμμοριτῶν (Κ/Σ) δι' ὅλας τὰς περιπτώσεις.

III. Ἐξησφάλισε τὸν ἔλεγχον ἐπὶ τῆς στρατολογίας καὶ ἐνημέρωνεν ἐγκαίρως τὰς στρατιωτικὰς ἀρχὰς περὶ παντὸς ἀφορῶντος τὰς ὑγιεῖς βάσεις διὰ τὴν ἰδεολογικὴν τοποθέτησιν τῶν στρατευομένων, ὥστε αἱ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ νὰ προβαίνωσιν εἰς τὴν ἀνάλογον ἐπιλογήν, ἄνευ τῆς ὁποίας εὑρίσκετο ἐν κινδύνῳ ὁ στρατός.

IV. Ὠργάνωσεν ἕνα τεράστιον δίκτυον καὶ σύστημα παρακολουθήσεως καὶ ἐλέγχου ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν κατῳκημένων χώρων καὶ ἐπέτυχεν οὕτω τὴν ἐξάρθρωσιν καὶ ἐξουδετέρωσιν τοῦ παρανόμου μηχανισμοῦ τοῦ Κ.Κ.Ε., τὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν δολιοφθορέων καὶ αὐτοαμυνιτῶν, τὴν διελεύκανσιν καὶ ἀπόδειξιν ἐνώπιον τῆς διεθνοῦς ἐπισήμου καὶ κοινῆς γνώμης τῶν Κ/Σ ἐγκλημάτων καὶ σκοπῶν,

τὴν ἐξασφάλισιν τῶν συγκοινωνιῶν, μεταφορῶν καὶ ἀνταποκρίσεων ἐν γένει, τὴν προστασίαν τῶν ἐγκαταστάσεων κοινωνικῆς καὶ δημοσίας ἀνάγκης, τὴν ἀνάσχεσιν τοῦ μὲ διεθνεῖς ρίζας συνθήματος ἀνεφοδιασμοῦ τῶν Κ/Σ, τὴν δι' ἐπισήμων στοιχείων κομμουνιστικῆς ἢ ἔξωθεν προελεύσεως διαφώτισιν τῆς κοινῆς γνώμης, τὴν κατὰ τὸ δυνατὸν πρόληψιν καὶ παρεμπόδισιν τῆς βιαίας στρατολογίας τῶν κατοίκων ὑπὸ τῶν Κ/Σ καὶ τοῦ Παιδομαζώματος, τὴν ἐκ τῶν λεηλασιῶν καὶ διαρπαγῶν προστασίαν κ.λ.π.

V. Ἤσκησε ταὐτοχρόνως τὴν ἀστυνομίαν καὶ ἐξησφάλισε διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν Νόμων τὴν κατὰ τὸ δυνατὸν εὔρυθμον λειτουργίαν τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ.

VI. Συνέβαλεν ἐξόχως εἰς τὴν ὑποδοχὴν καὶ ἐγκατάστασιν τῶν εἰς τὰ ἀστικὰ κέντρα καταφυγόντων χιλιάδων συμμοριοπλήκτων ἐκ τῆς ὑπαίθρου καὶ ἀντιμετώπισεν λίαν ἐπιτυχῶς ἅπαντα τὰ ἐντεῦθεν δημιουργηθέντα προβλήματα ἀσφαλείας

VII. Ὅταν πλέον ἀνέλαβεν τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος ὁ στρατὸς ἡ χωροφυλακὴ συνέπραξε μετ' αὐτοῦ δι' ὅλων τῶν δυνάμεων της, διέθεσε τὰς δυνάμεις της κατὰ τρόπον ἀποτελεσματικόν, ὥστε νὰ ἐξασφαλίζῃ ἀπολύτως τὰ μετόπισθεν τοῦ στρατοῦ καὶ εἰς ὡρισμένους τομεῖς διεδραμάτισεν ἀποφασιστικὸν ρόλον καί,

VIII. Μετὰ τὴν συντριβὴν τοῦ Κ/Σ ἀνέπτυξε ἀνεξαντλήτους ἠθικὰς καὶ σωματικὰς δυνάμεις διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ Κράτους, διὰ τὸν ἐπαναπατρισμὸν τῶν συμμοριοπλήκτων καὶ διὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ ρυθμοῦ τῆς ὁμαλότητος καὶ τῆς ἐθνικῆς ἀσφαλείας.

Αὐτοὶ ὑπῆρξαν περίπου οἱ τομεῖς ἐφ' ὧν ἡ Χωροφυλακὴ ἔδωκε τὸ πᾶν καὶ δι' ὧν συνέβαλε σοβαρῶς καὶ ἀποφασιστικῶς διὰ τὴν τελικὴν συντριβὴν τῶν Κ/Σ.

Πρόκειται περὶ μιᾶς περιόδου συνεχῶν καὶ ἐντόνων ἀγώνων, αἱματηρῶν ἀγώνων, ἀφαιρουμένου τοῦ στοιχείου τῆς αἱμορραγίας καὶ τῆς καταστροφῆς, λαμπρῶν καὶ ἄνευ προηγουμένου εἰς πνεῦμα αὐτοθυσίας, μαχητικότητος, πίστεως, ἀγωνιστικότητος καὶ καρτερικότητος.

Παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν ἡμῶν νὰ ἱστορήσωμεν ἐν λεπτομερείᾳ τὸν κατὰ ταῦτα ὑπέροχον ἀγῶνα τῆς Χωροφυλακῆς, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὸ πράξωμεν, διότι θὰ ὑποπίπταμεν εἰς σοβαρὰν ἐκτροπὴν καὶ μακρηγορίαν, μὴ προσήκουσαν ἐν προκειμένῳ. Τὰ κατὰ τὸν ἀντισυμμοριακὸν ἀγῶνα διαδραματισθέντα καὶ πεπραγμένα τῆς Χωροφυλακῆς ἀποτελοῦν τὴν πλέον πολύμορφον καὶ πληθωρικὴν δραστηριότητα τοῦ Σώματος ὑπὸ τὴν σκιὰν καὶ τὸ βάρος τῆς διεθνοῦς διαπάλης ἐσωτερικῆς ἀνωριμότητος καὶ δέον ν' ἀποτελέσωσιν ἀντικείμενον μιᾶς ἰδιαιτέρας λεπτομεροῦς συγγραφῆς, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ ἡ εὐχέρεια τῆς βαθείας μελέτης, τῆς πλήρους ἀναλύσεως καὶ τῆς γενικῆς καὶ μερικῆς ἀξιολογήσεως ὅλων τῶν φαινομένων, ἐκδηλώσεων καὶ ἐπιπτώσεων.

Ἡμεῖς ἐνταῦθα θὰ ἐπισημάνωμεν τὰς βασικὰς κυρίας καὶ γενικὰς διαπιστώσεις μετὰ τῶν χαρακτηριστικωτέρων περιπτώσεων, διότι εἰς μίαν γενικὴν ἱστορίαν τοῦ Σώματος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περιληφθῶσιν ἅπασαι αἱ λεπτομέρειαι.

Ἐχρησιμοποιήσαμεν τὰ ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίας Τάξεως καὶ τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς καθὼς καὶ τῆς Διευθύνσεως Ἱστορίας Στρατοῦ, ἐμελετήσαμεν τὰ γνωστὰ ἡμῖν ἔργα, ἰδίᾳ ὅσον ἀφορᾶ τὰ ἀφορῶντα τὴν Χωροφυλα-

κήν, ἐμελετήσαμεν προσωπικὰ ἀρχεῖα διαφόρων Ἀξιωματικῶν καὶ ἐλάβομεν ἐκεῖθεν στοιχεῖα καὶ δι' ἐπιστολῶν ἀπετάθημεν πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ Ἀξιωματικοὺς τοῦ Σώματος ὅπως ἀποστείλωσιν ἡμῖν τυχὸν κατεχόμενα παρ' αὐτῶν στοιχεῖα, καὶ ταῦτα πάντα ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως ἀποβῶμεν ἀντικειμενικώτεροι καὶ πληρέστεροι διὰ μιᾶς δυνατῆς ἐκλογῆς καὶ συμπυκνώσεως τῶν σημαντικωτέρων καὶ χαρακτηριστικωτέρων ἐπεισοδίων καὶ γεγονότων.

Διότι δὲν θὰ δυνηθῶμεν νὰ διαλάβωμεν ἐν λεπτομερείᾳ ἀλλὰ καὶ διότι ἐθεωρήσαμεν εἰδικὸν χρέος νὰ παραδώσωμεν μίαν σαφῆ εἰκόνα τοῦ τιτανείου ἔργου τῆς Χωροφυλακῆς, προέβημεν εἰς τὴν σύνταξιν τριῶν πινάκων, οὓς παραθέτομεν ἐν παραρτήματι XI. Ὁ Α' πίναξ περιλαμβάνει 620 περίπου ἐπιθέσεις Κ/Σ κατὰ ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς μετ' ἐνδείξεως ἀποτελέσματος, ὁ Β' πίναξ περιλαμβάνει 750 περίπου μάχας καὶ συμπλοκὰς μεταξὺ Κ/Σ καὶ τμημάτων Χωροφυλακῆς μετ' ἐνδείξεως περὶ τοῦ ἀποτελέσματος, καὶ ὁ Γ' πίναξ, καταχωρημένος ὡς Δ' εἰς τὸ Παράρτημα, περιλαμβάνει τὰ ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς ἀνακαλυφθέντα καὶ κατασχεθέντα εἴδη ὁπλισμοῦ κ.λ.π. (2)

Τέλος, ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ κειμένῳ ποιούμεθα χρῆσιν καὶ ἐν παραρτήματι ἱκανοῦ ἀριθμοῦ ἐγγράφων καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τῶν ὑποστηριζομένων ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐπίδειξιν τοῦ ὄγκου καὶ τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἐπιτελεσθέντος ἔργου. Τὰς ἐν εἴδει εἰσαγωγῆς ἐξηγήσεις ταύτας ἐθεωρήσαμεν ἀναγκαίας διὰ τὸ παρὸν κεφάλαιον, εἰς ὃ ἤδη εἰσερχόμεθα.

Ὡμιλήσαμεν ἤδη περὶ τῶν εἰσηγήσεων τοῦ Ζαχαριάδη ἐνώπιον τῆς 12ης ὁλομελείας τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Κ.Ε. (25 - 27 Ἰουνίου 1945) διὰ τὴν ὀργάνωσιν «μιᾶς μαζικῆς Λαϊκῆς αὐτοάμυνας ὡς πρωταρχικῆς δημοκρατικῆς ὑποχρέωσης» καὶ περὶ τῆς ἀποφάσεως τῆς ὁλομελείας ταύτης, ἐν ᾗ μεταξὺ τῶν ἄλλων προεπαναστατικῶν κηρυγμάτων καὶ συνθημάτων διελαμβάνετο καὶ ἡ σαφὴς κήρυξις τῆς ἐπαναστάσεως ὡς ἀκολούθως: «Ἡ ὁλομέλεια ὑπογραμμίζει ἰδιαίτερα α) ὅτι ἡ δολοφονικὴ τρομοκρατικὴ δράση τῆς δεξιᾶς (3) ἐπιβάλλει ἐπιτακτικὰ καὶ ἄμεσα τὴν ὀργάνωση τῆς μαζικῆς λαϊκῆς αὐτοάμυνας για τὴν ἀντιμετώπιση της. (4) Ἄντρες γυναῖκες, παιδιά, ὅλη ἡ δημοκρατικὴ Ἑλλάδα θὰ τσακίσει τὸ χέρι τῶν δολοφόνων φασιστῶν, » κάθε φορὰ ποὺ σηκώνεται ὁπλισμένο (5) β) ὅτι οἱ μαζικοὶ ἀγῶνες ὅλων τῶν » στρωμάτων τοῦ ἐργαζομένου λαοῦ καὶ ὅλου τοῦ δημοκρατικοῦ κόσμου (στάσεις

---

(2) Οἱ πίνακες οὗτοι συνετάγησαν βάσει τῶν ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς ἐν τῇ κατὰ τὸ 1962 ἐκδόσει «Δρᾶσις τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν περίοδον 1941 - 1950» περιλαμβανομένων στοιχείων, καὶ τινων ἄλλων ἐξ ἄλλων πηγῶν. Ἴσως χρονολογικαὶ τινὲς ἀνακρίβειαι, ἀλλὰ τὰ περιστατικὰ εἶναι ἀκριβῆ, εἶναι ὀλιγώτερα τῆς πραγματικότητος.

(3) Ἀναφέρεται ἀορίστως εἰς κάποιαν δεξιὰν μέσα εἰς τὴν ὁποίαν περιελαμβάνετο καὶ αὐτὸ τὸ Κράτος.

(4) Μαζικὴ Λαϊκὴ Αὐτοάμηνα (Μ.Λ.Α.) ὑπῆρξε τὸ φυτώριον τῆς Στενῆς Αὐτοάμινας, τῆς νεωτέρας Ο.Π.Λ.Α., ἥτις τόσα ἐγκλήματα καὶ τόσας δολοφονίας διέπραξεν εἰς τὴν Πρωτεύουσαν, εἰς τὴν Θεσσαλονίκην καὶ εἰς ἄλλας μεγαλοπόλεις.

(5) Ἀφ' οὗ θὰ ἐπρόκειτο περὶ «δολοφόνων» πῶς καὶ κατὰ ποῖον τρόπον θὰ ἠδύνατο νὰ στραφῆ ἐναντίον των οὕτω ἀνοργάνωτα «ὅλη ἡ δημοκρατικὴ Ἑλλάδα;». Τοῦτο καὶ τὰ ἐν συνεχείᾳ παραγγελλόμενα ἐπαφίενται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ «Ἰνστρούκτορα».

» ἀπεργίες, συγκεντρώσεις, διαδηλώσεις, κλείσιμο μαγαζιῶν, παλλαϊκὴ κήδευση
» θυμάτων φασισμοῦ κ.λ.π.) εἶναι πρωταρχικὴ δημοκρατικὴ ὑποχρέωση, γιὰ ν'
» ἀντιμετωπίζονται συγκεκριμένες δολοφονικὲς πράξεις τῆς ἀντίδρασης. γ) Ἡ
» μαζικὴ καὶ παλλαϊκὴ πολιτικὴ ἀπεργία, σὰν ἀποφασιστι-
» κὸ λαϊκὸ ὅπλο, ἐπιβάλλεται σήμερα γιὰ ν'ἀντιμετωπίζονται πιὸ γενικὲς καὶ ση-
» μαντικὲς τρομοκρατικὲς φασιστικὲς ἐκδηλώσεις. δ) Ὅλος ὁ δημοκρατικὸς
» κόσμος πρέπει νἆνε ἕτοιμος νὰ ὑπερασπίσει τὴ ζωή του καὶ ν' ἀντιμετωπίσει
» μὲ ὅλα τὰ μέσα κάθε φασιστικὸ πραξικόπημα. Ὁ λαὸς ἂς ἀγρυπνεῖ». (6)

Οὕτω τὸ Κ.Κ.Ε. προετοίμαζεν τὴν νέαν ἐπιβουλήν του, ἐνῷ τὰ ἀστικὰ κόμματα ἀλληλοϋποβλέποντο θανασίμως, κατατρυχόμενα ἐκ τῆς ἔριδος πότε θὰ γίνουν αἱ ἐκλογαὶ καὶ πότε θὰ διεξαχθῇ τὸ περὶ τοῦ πολιτειακοῦ δημοψήφισμα. Αἱ κυβερνήσεις ἡ μιὰ διεδέχετο τὴν ἄλλην καὶ ἡ ἐσωτερικὴ αὕτη ἀστάθεια ἐβοήθει τὰ στοιχεῖα τῆς ἀναρχίας τὰ ὁποῖα ὁσημέραι ὠργανοῦντο καὶ ἐδημιούργουν ἀπειλητικὰ νέφη διὰ τὴν τόσον τεταραγμένην ψυχὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, τοῦ λαοῦ ὅστις εἶχε πολὺ νωπὰς πρὸ αὐτοῦ τὰς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς καὶ τοῦ στασιαστικοῦ κινήματος τοῦ Δεκεμβρίου 1944 ὠμότητας.

Παραλλήλως πρὸς τὰς κινήσεις τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐξεδηλοῦντο καὶ τὰ Κ.Κ. τῶν γειτονικῶν Χωρῶν, ἀντιπροσωπεύοντα αὐτὰ ταῦτα τὰ Κράτη. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Γιουγκοσλαβικοῦ Κράτους, Στρατάρχης Τίτο, ὁμιλῶν ἐν Σκοπείοις τὴν 11-10-1945 ἀπροκαλύπτως ἔθετε θέμα προσαρτήσεως τῆς Ἑλληνικῆς Μακεδονίας εἰς Γιουγκοσλαβίαν (7), εἰπὼν μεταξὺ τῶν ἄλλων «... Ὑπάρχουν σήμερον Μακεδόνες ἔξω τῆς Μακεδονίας. Εἶναι οἱ ἀδελφοί μας τῆς Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου, πιστεύωμεν ὅμως ὅτι θὰ συνενωθοῦν πρὸς ἡμᾶς ...». Ἔναντι τῆς Ἐθνικῆς αὐτῆς ἀπειλῆς τὸ Κ.Κ.Ε. εὐθυγραμίζετο μὲ τὰς διακηρύξεις περὶ αὐτοδιαθέσεως τῆς «Σλαβομακεδονικῆς ἐθνότητος». Τοὐτ'ἔστιν ὄχι μόνον δὲν διεμαρτύρετο ἀλλὰ καὶ ὑπερθεμάτιζεν, εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν δὲ εἶχε ἱδρύσει τὰ πολεμικά του ἔμπεδα καὶ τὴν Ἀκαδημίαν τῆς προετοιμαζομένης ἐπιβουλῆς.

Ἐπιτέλους, ἡ ὑπὸ τὸν Θεμιστοκλῆν Σοφούλην Κυβέρνησις διὰ τοῦ ὑπογραφέντὴν 19 Ἰανουαρίου 1946 Διατάγματος προεκήρυξεν βουλευτικὰς ἐκλογὰς δι' ἀναθεωρητικὴν Βουλήν, αἵτινες διεξήχθησαν τὴν Κυριακὴν τῆς 31 Μαρτίου 1946.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς Μαρτίου 1946 ὁμιλῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. Νικ. Ζαχαριάδης ἔδωκε τὸ σύνθημα τῆς γενικῆς ἐπιθέσεως κατὰ τοῦ Κράτους, διὰ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀποκληθέντος «Γ' γύρου».

Τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ τὰ συγγενῆ πρὸς αὐτὸ κομματίδια ὄχι μόνον ἀπέσχον τῶν ἐκλογῶν ἀλλὰ καὶ προσεπάθησαν ὅπως δημιουργήσωσι κλῖμα φοβίας πρὸς ἀποχὴν εὐρυτέρων μαζῶν. Αἱ ἐκλογαὶ διεξήχθησαν ὑπὸ τὴν παρακολούθησιν παρατηρητῶν τοῦ Ο.Η.Ε., ἀλλὰ τὴν 31 Μαρτίου ἡ Ἀνωτέρα Στρατιωτικὴ ΔιοίκησιςΚεντρικῆς Μακεδονίας ἐτηλεγράφει πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τὸ Γ.Ε.Σ.

Ἀριθ. : Α.Π. 3757/356 Χθὲς ὥρα 02,30'. πολυπληθὴς συμμορία, ἧς δύναμις ὑπολογίζεται εἰς πλέον 150 συμμοριτῶν, προσέβαλεν Σταθμὸν Χωροφυλακῆς Λι-

---

(6) Κεντρικὴ Ἐπιτροπῆ Κ.Κ.Ε. «Δέκα χρόνια Ἀγῶνες 1945» σελ. 309.

(7) Βλέπε Ὑφυπουργεῖον Τύπου καὶ Πληροφοριῶν «Ἡ ἐναντίοντῆς Ἑλλάδος ἐπιβουλὴ» σελ. 48.

τοχώρου ἔνθα ἐστεγάζετο. Δύναμις 23 Χωροφυλάκων ὑπὸ Ἀνθυπασπιστὴν καὶ παρακείμενον οἴκημα ἔνθα ἐστεγάζετο ἐκλογικὸν ἀπόσπασμα ἐκ 10 ἀνδρῶν ὑπὸ ἀνθυπολοχαγόν. Συμμορία ἦτο ὁπλισμένη δι' ὀλίγων τυφεκίων, δι' ἀφθόνων αὐτομάτων ὅπλων, δι' ἑνὸς βαρέως πολυβόλου, δι' ἑνὸς βαρέος ὅλμου καὶ δι'ἀφθονίας χειροβομβίδων κοινῶν. Μετὰ μάχην 45 λεπτῶν, Χωροφυλακὴ καὶ στρατὸς ἠναγκάσθησαν νὰ ἐνεργήσουν ἔξοδον λόγῳ ἐκραγεισῶν πυρκαϊῶν ἐκ χειροβομβίδων ἐπὶ κτιρίων, ἀνθυπολοχαγὸς ὠχυρώθη μετὰ 5 ἀνδρῶν εἰς πλησίον εὑρισκομένην ξηρολιθιὰν ὅπου τραυματίας ὢν ἐξηκολούθησε τὸν ἀγῶνα μέχρι 4 καὶ 30′ ὥρας ὁπότε πυρὰ συμμορίας ἀραίωσαν. Ἀνθυπολοχαγὸς μετὰ 5 πέντε ἀνδρῶν ἐκ τῶν ὁποίων 1 τραυματίας ὑπεχώρησεν Κατερίνην μετ' ἐπίδεσιν τραύματος του ἔλαβε μέρος εἰς συγκροτηθὲν νέον ἀπόσπασμα ὅπερ ἀνεχώρησεν διὰ Λιτόχωρον πρὸς ἐπιβολὴν τάξεως. Ἀπώλειαι : νεκροὶ 1 λοχίας, 1 στρατιώτης, 6 Χωροφύλακες καὶ μιὰ γυνή, τραυματίαι 1 ἀνθ/γός, 1 στρατιώτης, 1 χωροφύλαξ, ἀγνοούμενοι 1 λοχίας, 2 στρατιῶται καὶ 5 Χωροφύλακες πιθανὸν ἀπανθρακωθέντες καὶ ταφέντες ὑπὸ ἐρείπια πυρποληθέντων κτιρίων. Ἐκλογαὶ Λιτοχώρου ἐματαιώθησαν ἡμίσεος κατοίκων αὐτοῦ ἐγκαταλειψάντων χωρίον. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα πρόκειται περὶ συμμορίας ἐκ Λιτοχώρου καταγομένου καπετὰν Τζαβέλλα ἐνισχυθείσης δι' ἐπιχείρησιν. Σήμερον 8ην ὥραν εἰς χωρίον Περιστέρι 2 Χωροφύλακες Σταθμοῦ Ἰσύρου μεταφέροντες ἐκ Πυργετοῦ κάτοικον αὐτοῦ τρομοκρατοῦντα ψηφοφόρους δι' ἀποχὴν ἐκ ψηφοφορίας ὑπέστησαν ἐπίθεσιν πολυπληθοῦς ὁμάδος κομμουνιστῶν ἀφοπλισθέντες καὶ κακοποιηθέντες. Ἀπεστάλη δύναμις πρὸς ἀποκατάστασιν τάξεως. Πληροφορία ἐκ Γιαννιτσῶν ἀναφέρει ὅτι ἀσκεῖται εἰς περιοχὴν τρομοκρατία ἐκ μέρους ἀριστερῶν πρὸς παρεμπόδισιν ψηφοφορίας, ἐλήφθησαν μέτρα πρὸς προστασίαν ψηφοφόρων, εἰς ἄλλας περιοχὰς ἐπικρατεῖ τάξις ψηφοφόρων προσερχομένων ἡσύχως πρὸς ἄσκησιν ἐκλογικοῦ δικαιώματος. Σήμερον 8,30′ ὁμὰς 4 ἀναρχικῶν ἐπετέθη δι' αὐτομάτων ὅπλων ἐναντίον γραμματέως Κοινότητος Ἀγγελοχωρίου Ναούσης τὸν ὁποῖον ἐφόνευσεν καθὼς καὶ παρευρισκόμενον ἕτερον πολίτην, ἐτραυμάτισεν δὲ σύζυγον καὶ κόρην γραμματέως. Ἀπεστάλη δύναμις πρὸς ἐπιβολὴν τάξεως.

Μελισσινός.

Οὕτω ἤρξατο ὁ ἐπὶ μίαν τετραετίαν περίπου αἱματοκυλίσας τὴν Ἑλλάδα συμμοριακὸς ἀγών.

Ὡς προανεφέραμεν, κατὰ τὸν Σεπτέμβριον 1945, ὅτε ἀνέλαβεν ἡ Χωροφυλακὴ τὴν εὐθύνην τῆς ἀστυνομεύσεως ἐν τῇ Χώρᾳ, ἐκληρονόμει ἀρκούντως ἀνώμαλον καὶ ἐπισφαλῆ κατάστασιν. Ἀπὸ τοῦ Ταινάρου μέχρι τῶν Βορείων συνόρων ἐπεκράτει μία φαινομενικὴ ἡσυχία, διακοπτομένη συχνῶς ὑπὸ μικροσυμπλοκῶν μεταξὺ ἀποσπασμάτων Χωροφυλακῆς καὶ ἀνυποτάκτων εἰς τὸ Κράτος κομμουνιστικῶν ὁμάδων. Δὲν ὁμιλῶμεν περὶ τῆς ἀποκηρυχθείσης ὑπὸ τοῦ Κ.Κ.Ε. κινήσεως Βελουχιώτη, ἀλλὰ περὶ ἄλλων ὁμάδων, ἐκ κομμουνιστικῶν στελεχῶν ἰδίως, αἵτινες δὲν προέβεινον εἰς διαταράξεις τῆς τάξεως ἀλλὰ περιερχόμεναι τὴν ὕπαιθρον ἐτρομοκράτουν τὸν πληθυσμόν. Κατὰ Σεπτέμβριον 1945 εἰς Πάρνωνα εὑρίσκοντο 25 - 30 ἔνοπλοι, εἰς Μαίναλον 10 (8) καὶ ἀνεφέρθημεν εἰς τὴν κατὰ Μεταβατικοῦ ἀπο-

(8) Ἔκθεσις Δ.Χ. Ἀρκαδίας (Ἀν. Καρυώτου) σελ. 12 - 14. Βλέπε καὶ Ἀλ. Τσιγγούνη σελ. 12.

σπάσματος Χωροφυλακῆς τὴν 9-12-1945 ἐπίθεσιν παρὰ τὸν Ἅγιον Βασίλειον Ἀρκαδίας, 10 περίπου ἔνοπλοι ὑπὸ τὸν Κύβελον εἰς περιοχὴν Λαγκαδας Ταϋγέτου, 20 εἰς περιοχὴν Ἕλους ὑπὸ τὸν Κωσταναράκον καὶ προχωροῦντες πρὸς βορρᾶν εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ ὀρεινὰ συγκροτήματα ὑπῆρχον ἀνάλογοι πυρῆνες, οἵτινες ἤρξαντο ἀναπτυσσόμενοι καὶ μεγενθυνόμενοι μετὰ τὰ περὶ μαζικῆς λαϊκῆς αὐτοαμύνης τῆς 12ης ὁλομελείας τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε.

Ἡ ἀρχικὴ ἀποστολὴ τῶν πυρήνων αὐτῶν συνέκειτο κυρίως εἰς τὴν διαφύλαξιν καὶ συντήρησιν τοῦ κεκρυμένου ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ ὁπλισμοῦ, εἰς τὴν φυγάδευσιν πρὸς τὰ ὅμορα κράτη τῶν ἀναγκαιούντων στελεχῶν καὶ τοῦ πρὸς ἐκπαίδευσιν ἐμψύχου ὑλικοῦ καὶ ἵνα ἀποτελέσωσι τὰς μονάδας ἐπιστρατεύσεως καὶ τὰς τοιαύτας ὑποδοχῆς ἅμα ὡς θὰ ἐδίδετο ἡ ἐντολή. Εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα καὶ κυρίως εἰς τὰς περιοχὰς Βερροίας, Ἐδέσσης, Φλωρίνης κ.λ.π. (Πιέρια, Βέρμιον, Καϊμακτσαλάν, Πάϊκον) ἡνδροῦντο καθ' ἑκάστην αἱ Νοφικαὶ συμμορίαι καὶ ἕδρων ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰς γειτνιαζούσας ὑπολοίπους τοιαύτας τοῦ Κ.Κ.Ε.

Ὡς ἀρχὴ τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος ἔχει καθιερωθῆ νὰ θεωροῦνται τὰ διαλαμβανόμενα ἐν τῷ ἀνωτέρω τηλεγραφήματι τῆς Ἀνωτ. Στρατ. Διοικήσεως, Κεντρ. Μακεδονίας γεγονότα, ἡμεῖς ὅμως, γνωστοῦ ὄντος ὅτι τὸ κομμουνιστικὸν Κόμμα καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ ἐπηρεαζόμενοι ἄλλοι ὀργανισμοὶ ἀποτελοῦν ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως των μίαν σφοδρὰν ἀντινομίαν, μίαν ἀδιάκοπον ἐπανάστασιν πρὸς κατάληψιν τῆς ἐξουσίας καὶ ὅτι μόνον διὰ λόγους τακτικῆς εἶναι δυνατὸν πρὸς καιρὸν ν' ἀλλάσσουν μεθόδους, ποτὲ ὅμως σκοπόν, ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι πολιτικῶς ἡ ἔναρξις τῆς ἐνόπλου Κομμουνιστοσυμμοριακῆς ἐπιβουλῆς ἐγένετο διὰ τῆς προμνημονευθείσης ἀποφάσεως τῆς 12ης ὁλομελείας, ἤτοι ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Ἰουλίου 1945, διότι ἀπὸ τῆς χρονολογίας ταύτης ἤρξαντο αἱ ἐξαφανίσεις ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ βίου τῶν Κομμουνιστικῶν στελεχῶν, ὑφ' ὧν συνεπήχθησαν αἱ ἀνωτέρω μικροομάδες.

Τὸ Κ.Κ.Ε. ἀπεκήρυξε τὸν Βελουχιώτην ἵνα ἀποδείξη τὴν νομιμοφάνειαν του, τὰς νέας ὅμως ταύτας συμμορίας ὄχι μόνον δὲν ἀπεκήρυξεν ἀλλὰ καὶ ἐδικαίωνεν ἔκτοτε, διϊσχυριζόμενον ὅτι αὗται ἀπετελοῦντο ἀπὸ καταδιωκομένους ὑπὸ τῶν «φασιστῶν» δημοκρατικοὺς πολίτας. Παρεθέσαμεν ὁλόκληρον τὴν ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν πρὸς τὰς ὑπὸ ἐπανίδρυσιν ὑπηρεσίας Χωροφυλακῆς, ἵνα ὁ μελετητὴς εὕρη ἐκεῖ τὸ ποθούμενον καὶ διακατέχον πνεῦμα, ἀλλὰ τοῦτο ὁ κομμουνισμὸς τὸ ἐξελάμβανεν ὡς ἀδυναμίαν ἢ μᾶλλον δὲν τὸ ἤθελε. Ἤθελεν διωγμούς, ἀντιεκδικήσεις καὶ ἀκρότητας, ἵνα φυγαδεύση πρὸς τὰ ὄρη τοὺς πολίτας καὶ τοὺς χρησιμοποιήση πρὸς τὸν σκοπὸν του ἐν συνεχείᾳ. Ἄλλωστε δὲν πρέπει νὰ διαφεύγη τὸ γεγονὸς ὅτι ἀπὸ τῆς ἐπιστροφῆς του εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. Νικ. Ζαχαριάδης, δὲν ἔπαυε συνεχῶς νὰ ὁμιλεῖ περὶ ἀνασυντάξεως τῶν διὰ λόγους «τακτικῆς καὶ στρατηγικῆς ὑποχωρησασῶν τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1944» ἐνόπλων δυνάμεων τοῦ Κόμματος του. Ἀπὸ τῆς 29 Μαΐου, ὅτε ἐπέστρεψεν ἐκ τῆς «Ὁμηρίας», ὁ Ζαχαριάδης, οὐδέποτε ἀπέκρυψε τὰς πραγματικάς του προθέσεις καὶ εἰς τοῦτο τὸν ἐβοήθησαν καὶ πολλοὶ ἄλλοι παράγοντες :

Παρὰ τὰς ἐκκλήσεις, τὰς συμβουλάς, τὰς διαταγάς, τὰς αὐστηρὰς θεσπισθείσας διατάξεις κ.λ.π., αἱ μετὰ τὴν συμφωνίαν τῆς Βάρκιζας χρησιμοποιεθεῖσαι δυνάμεις ἀσφαλείας (ἐθνοφυλακή), δὲν ἠδυνήθησαν νὰ διατηρηθῶσιν μακρὰν τῶν κατὰ τόπους κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Κατοχῆς διαδραματισθέντων γεγονότων, οὗ ἕνε-

κεν ἠνέχθησαν τὴν ἀνάπτυξιν παραγοντισμοῦ ὑπὸ διαφόρων ἀντικομμουνιστικῶν ὀργανώσεων καὶ ὁμάδων, παραγοντισμοῦ ἐξικνηθέντος μέχρις ὑποκαταστάσεως τοῦ Κράτους καὶ περιφρονήσεως ἐνίοτε τῶν ἀρχῶν αὐτοῦ καὶ μέχρι καταπιέσεως καὶ ἀσκήσεως βίας καὶ τρομοκρατίας ἐπὶ ἀντιφρονούντων, συνοδεία καὶ ἐγκλημάτων ἀκόμη.

Ἡ ἐκτροπὴ αὕτη, ἥτις ἐσημειώθη κυρίως εἰς ἰδιαιτέρως δοκιμασθείσας ἐκ τῶν κομμουνιστικῶν ἀγριοτήτων περιοχάς, ὡς ἀνατολικῆς Θεσσαλίας, Κεφαλληνίας καὶ ἰδία Μεσσηνίας καὶ Λακωνίας, ἐβοήθησε τοπικῶς καὶ ἔν τινι μέτρῳ τὰ σχέδια τῆς ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε., ἥτις ἐπάγουσα ἐπὶ τῶν θυμάτων της ὡς ἀπειλὴν τὴν δρᾶσιν τῶν παρακρατικῶν τούτων ὀργάνων καὶ ὁμάδων ἐπετύγχανε νὰ παρασύρῃ εἰς τὴν ἀνταρσίαν λιποψύχους καὶ εὐπίστους πολίτας, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐπιχειρήματα τῆς νέας ἐπιβουλῆς ἐχρησιμοποίει τὰς πράξεις τῶν παρακρατικῶν τούτων.

Αἱ ἀναπτυχθεῖσαι κατὰ ταῦτα ἀντικομμουνιστικαὶ ὀργανώσεις καὶ ὁμάδες ἐν μὲν τῇ Μεσσηνίᾳ συντόμως διελύθησαν ἢ ἀπερροφήθησαν εἰς τὸν θεσμὸν τῶν ἄνευ θητείας Χωρ/κων, ἐν δὲ τῇ Λακωνίᾳ ὄχι μόνον δὲν προσέφερον θετικήν τινὰ ὑπηρεσίαν εἰς τὸν Ἀντισυμμοριακὸν ἀγῶνα, ὄχι μόνον ἐβοήθησαν τὰ σχέδια τοῦ Κ.Κ.Ε. ὡς ἀνωτέρω γίνεται λόγος, ἀλλὰ καὶ κατ' ἐπανάληψιν ἐδημιούργησαν σοβαρὰ προβλήματα εἰς βάρος τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας καὶ ἰδίᾳ τῆς Χωροφυλακῆς, ἥτις διετήρησε μέχρι τῆς 10-12-1947 τὴν εὐθύνην ἐν Πελοποννήσῳ καὶ ἦτο ἠναγκασμένη ὄχι μόνον νὰ ἀνέχεται τὴν ἀπ' ἀρχῆς καὶ ὑπὸ τὴν σκιὰν ἄλλων παραγόντων δημιουργηθεῖσαν τοιαύτην κατάστασιν, ἀλλὰ καὶ νὰ συμπράττῃ ἐνίοτε μετὰ τῶν δυνάμεων ἐκείνων. Οἱ ἐν Λακωνίᾳ τοιούτου εἴδους ἀντικομμουνισταὶ δὲν ἀπετέλουν μικροομάδας τινάς, ἀλλὰ λόχους καὶ τάγμα σχεδόν, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἵνα ἐπιβληθῇ τὸ κράτος τοῦ νόμου ἀπητεῖτο ἰδιαίτερος ἀγών, ἐὰν τοῦτο ἐπεφασίζετο, διότι τὸ ἐπίσημον κράτος δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ δημιουργήσῃ προϋποθέσεις δημοσίας Ἀσφαλείας καὶ τάξεως, δὲν εἶχε δυνάμεις.

Ἡ Ἀνωτέρα Διοίκησις Χωροφυλακῆς Πελοποννήσου ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμ. 7/1/15 ἀπὸ 18-5-1947 ἀναφορᾷ της πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς, ἔγραφεν: «Ἐκ » παραλλήλου λόγῳ τῆς Κρατικῆς ἀνεπαρκείας εἰς μέσα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς » ἀνταρσίας καὶ τὴν Κρατικὴν ἐπιβολὴν γενικῶς ἐδημιουργήθησαν καὶ ἄλλαι ὁμά- » δες —αἱ λεγόμεναι Ἐθνικαὶ— αἱ ὁποῖαι ἀνέπτυξαν ἰδίαν δρᾶσιν. Ἡ δημιουρ- » γία τῶν τοιούτων ὁμάδων ἂν δὲν ηὐνοήθη, ὑπῆρξεν ὅμως ἀνεκτὴ ὑπὸ τῶν το- » πικῶν Κρατικῶν ὀργάνων. Αἱ ὁμάδες αὗται ἐξετράπησαν οὐχὶ σπανίως καὶ εἰς » ἐκνόμους ἐνεργείας, ὅθεν ἐπεδεινώθη ἡ κατάστασις καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς » ἐνισχύσεως τῶν κομμουνιστικῶν συμμοριῶν δι' ἀτόμων ὑποκειμένων εἰς τὴν κα- » ταδίωξιν τῶν τοιούτων ὁμάδων. Τελικῶς καὶ αἱ ὁμάδες αὗται ἐνετάχθησαν εἰς » τὰς Μ.Α.Υ. νομιμοποιηθεῖσαι σχεδόν».

Τὴν ἀναφορὰν ταύτην ὑπέγραφεν ὁ Συν/ρχης Γρηγ. Δημουλᾶς, περὶ τῆς αὐστηρότητος κ.λ.π. τοῦ ὁποίου θὰ διαλάβωμεν κατωτέρω. Πᾶν ἐγχείρημα πρὸς διάλυσιν ἀπήτει Κυβερνητικὴν διαταγήν. Ὅπως θὰ ἴδωμεν ὁ Δημουλᾶς ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Ἀπριλίου καὶ ἐπὶ 40 ἡμέρας διώκησε τὴν ἐν Σπάρτῃ ἱδρυθεῖσαν ταξιαρχίαν Χωροφυλακῆς (ὑπῆρξεν ὁ ἀνώτερος μέχρι σήμερον ἀλλὰ καὶ ὁ ἀτυχέστερος λόγῳ συνθέσεως σχηματισμὸς τῆς Χωροφυλακῆς) καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐτοποθετήθη εἰς Α.Δ.Χ. Πελοποννήσου τὴν 17 Μαΐου καὶ τὴν ἑπομένην ὑπέβαλεν ἐκ καθήκοντος, ὡς ἔγραφεν, τὴν ἀνωτέρω ἀναφοράν.

Ὁ ἀπὸ 10-5-1947 μέχρι 20 Νοεμβρίου ἰδίου ἔτους διατελέσας στρατιωτικὸς διοικητὴς τῶν ἐν Πελοποννήσῳ ἐθνικῶν δυνάμεων ὑποστράτηγος Γ. Στανωτᾶς, εἰς ὑποβληθεῖσαν ἔκθεσιν του, γράφει σχετικῶς περὶ τοῦ ἰδίου θέματος: «Δυστυ-
» χῶς ἡ Πελοπόννησος, καὶ δὴ ἡ Λακωνία, εἶχε τὸ ἀτύχημα νὰ διατηρῇ μίαν τοι-
» αύτην παρακρατικὴν ὀργάνωσιν, ἡ ὁποία μέχρι σήμερον ἐνῷ οὐδὲν ἀπολύτως συ-
» νεισέφερεν εἰς τὸν ἀγῶνα (ἀπὸ Μαΐου ἐ.ἔ. οὐδεμίαν σύγκρουσιν εἶχε μετὰ συμμο-
» ριτῶν) τοὐναντίον παρενέβαλε πλεῖστα ὅσα ἐμπόδια εἰς τὸ ἔργον τῆς Χωροφυ-
» λακῆς καὶ ἀπέβη κυριολεκτικῶς μάστιξ τῆς Λακωνίας καὶ ἐν μέρει τῆς Μεσση-
» νίας διὰ τῶν λεηλασιῶν, βιαιοπραγιῶν τοῦ φόνου ἀναιτίως γερόντων καὶ γυ-
» ναικῶν, καὶ τὸν εὔκολον πλουτισμὸν τῶν ἀρχηγῶν της... Τὸ Στρατηγεῖον Δυ-
» νάμεων Χωροφυλακῆς Πελοποννήσου (9) ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς συγκρο-
» τήσεως του ἀπέβλεψεν εἰς τὴν διάλυσιν τῶν ὁμάδων τούτων, ἀπητεῖτο ὅμως
» πρὸς τοῦτο καὶ χρῆσις βίας, διότι δὲν ἐπείθοντο νὰ διαλυθοῦν. Τ ὰ ὑ π ά ρ χ ο ν-
» τ α μ έ χ ρ ι τ ο ῦ δ ε μ έ σ α δ ὲ ν ἐ π έ τ ρ ε π ο ν τ ὴ ν ἀ ν ά λ η ψ ι ν
» δ ι μ ε τ ώ π ο υ ἀ γ ῶ ν ο ς κ α ὶ λ ό γ ῳ τ ο ύ τ ῳ ὑ π ε χ ρ ε ώ θ η ἐ κ τ ῶ ν
» π ρ α γ μ ά τ ω ν ν' ἀ κ ο λ ο υ θ ή σ ῃ τ ὴ ν τ α κ τ ι κ ὴ ν τ ο ῦ σ υ μ β ι-
» β α σ μ ο ῦ κ α ὶ τ ῶ ν σ υ μ β ο υ λ ῶ ν...» 10)

Κατωτέρω θὰ ἀσχοληθῶμεν λεπτομερέστερον περὶ τῆς ποιότητος τῶν ἐν Πελοποννήσῳ ἐθνικῶν δυνάμεων, ἀπὸ τοῦδε ὅμως τονίζομεν ὅτι ὁ Στρατηγὸς Στανωτὰς δὲν ἀκριβολογεῖ. Κατὰ τὴν περίοδον τῆς Διοικήσεως του οἱ ἐθνικόφρονες ἔνοπλοι εἶχον ἐνταχθῇ εἰς τὰς Μ.Α.Υ., ἢ ὡς ἄνευ θητείας Χωροφύλακες ἐγένοντο δεκτοὶ διὰ τὴν συγκρότησιν τῶν πλέον ἀκαταλλήλων σχηματισμῶν ὑπὸ τὸν μανδύαν τῆς Χωροφυλακῆς, τῶν ἀποκληθέντων ταγμάτων Χωροφυλακῆς. Πιστεύομεν ὅτι ἔλλειψεν ἡ ἄνωθεν ἰδεοληψία, ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ ἡ ἀποφασιστικότης, ἅτινα ἐμφανισθέντα ἢ καλλιεργηθέντα βραδύτερον ἀπέδωκαν ἀγαθώτερα ἀποτελέσματα. ἀλλὰ περὶ τούτων κατωτέρω. Αἱ ἀντικομμουνιστικαὶ ὀργανώσεις καὶ ὁμάδες τῆς Λακωνίας διέπραξαν ἀσύγνωστα καὶ ἀνεπίτρεπτα ἐγκλήματα κατὰ τὸν πρὸ τῆς τοποθετήσεως τοῦ Στανωτᾶ χρόνον, τὸ στυγερώτερον τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν ἡ σφαγὴ τῶν εἰς τὰς φυλακὰς Γυθείου κρατουμένων κομμουνιστῶν καὶ ἡ συναλλαγὴ τοῦ ἕνεκα τούτου ἀφιχθέντος εἰς Γύθειον κυβερνητικοῦ κλιμακίου ἐκ τῶν Παπανδρέου

---

(9) Τὸ Στρατηγεῖον τοῦτο ἱδρυθὲν ἤρξατο λειτουργοῦν ἀπὸ τῆς 10-5-1947 μέχρι 20-11-1947.

(10) Ἐν Λακωνίᾳ ἀρχικῶς τὴν σύστασιν ἐνόπλων ἀντικομμουνιστικῶν ὁμάδων ἐξέθρεψε καὶ ὑπέθαλψεν ὁ κομματικὸς ἀνταγωνισμός, ἐν Μεσσηνίᾳ δὲ ἡ ἐκ τῶν κομμουνιστικῶν ἐγκλημάτων ἀνδρωθεῖσα μισαλλοδοξία. Ἡ σημαντικωτέρα τῶν ἐν Μεσσηνίᾳ ὑπῆρξεν ἡ ὑπὸ ἕνα οὐχὶ διανοητικῶς ἰσορροπημένον ἄτομον ἐπωνομαζόμενον Μαγγανᾶν, ὅστις συνελήφθη κατὰ τρόπον κωμικὸν ὑπὸ τοῦ περιοδεύοντος ἐπιθεωρητοῦ Χωροφυλακῆς Συνταγματάρχου Ἀγγελίδου Γεωργ., ἐν Λακωνίᾳ ὅμως ἐδημιουργήθησαν πολλαὶ τοιαῦται, ὡς αἱ ὑπὸ τοὺς ἀπόστρατον Λοχαγὸν Κατσαρέαν, τὸν Γερακάρην, τὸν Μπαθρέλλον, τὸν Ζαφειρᾶκον, τὸν πρώην ἐλασίτην Παυλᾶκον κ.λ.π. Ἐκτὸς τοῦ ὁμαδικοῦ ἐγκλήματος τῶν φυλακῶν Γυθείου αἱ ὁμάδες αὗται εἶχον ἀποβῆ ἡ μάστιξ τῆς ὑπαίθρου προβαίνουσαι εἰς κακοποιήσεις, διαρπαγὰς κ.λπ. Ἡ ἐκ τῆς δράσεως τῶν ὁμάδων τούτων προκληθεῖσα φοβία ἐνίσχυσε τὴν ὑπὲρ τοῦ Κ.Κ.Ε. στρατολογίαν. Βαθμοφόροι τῆς Χωροφυλακῆς ἐπιχειρήσαντες νὰ ἐπέμβωσιν ὑπὲρ τῶν πολιτῶν ἐκακοποιήθησαν ὑπὸ τῶν ἀτάκτων τούτων, ἄλλοι δὲ μετακινοῦντο ἀμέσως ὡς ἀνεπιθύμητοι. Ὁ πρώην ἐλασίτης Παυλᾶκος καὶ ἤδη ἀρχηγὸς ἀντικομμουνιστικῆς ὁμάδος ἐκακοποίησε τὸν Διοικητὴν τῆς Υ.Χ. Κροκεῶν.

Γ., Σοφ. Βενιζέλου καὶ Ναπ. Ζέρβα, μὴ ἀποτολμήσαντος νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν ἀποφαστικότητα τοῦ Κράτους. Ἡ κατάστασις ἐνεθύμιζε τὴν περίοδον τῶν στάσεων καὶ ἐπαναστάσεων τῶν Μανιατῶν κατὰ τὴν περίοδον τοῦ Ὄθωνος, ὅτε ὁ Ὄθων διὰ νὰ διασπάσῃ τοὺς στασιάζοντας κατέτασσεν εἰς τὴν Χωροφυλακὴν τοὺς εἰς αὐτὸν δηλοῦντας ὑποταγὴν Μανιάτας. Ἀλλ' ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι τὸ θέμα ἦτο καθαρῶς τοπικοῦ χαρακτῆρος ἐν τῇ Λακωνίᾳ καὶ συνεπῶς δι' οὐδεμίαν περίπτωσιν δύναται ν' ἀποτελέσῃ βάσιν γενικωτέρας τινὸς γνώμης καὶ κρίσεως καὶ ὅτι ὑπεύθυνος πρὸς τοῦτο ὑπῆρξεν ἡ κρατικὴ ἀνεπάρκεια καὶ ἡ ἔλλειψις αἰσθήματος ἀσφαλείας, ὑπαιτιότητι κυρίως τῶν πολιτικῶν τῆς περιοχῆς.

Ἀπὸ τῆς συμφωνίας τῆς Βαρκίζης μέχρι τῶν ἀρχῶν 1946, ἤτοι ἐντὸς ἔτους, ἑπτὰ Κυβερνήσεις εἶχον διαδεχθῆ ἀλλήλας, καὶ οὐδεμία ἐξ αὐτῶν ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὸ φρόνημα τῆς μεγάλης πλειονοψηφίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Οἱ κομμουνισταὶ δὲν εἶχον ἀναθαρρήσει ἁπλῶς, ἀλλὰ εἶχον καταστῆ ἐκ νέου τρομοκράται καὶ ἐπικίνδυνοι, ἀπειλοῦντες νέα ἐγκλήματα.

Κράτος ἐν τῇ πραγματικῇ του ἐννοίᾳ δὲν ὑπῆρχεν, ἀφοῦ ἄλλοι παράγοντες ἐρρύθμιζον τὰ τοῦ οἴκου του καὶ τῆς ζωῆς του. Κατωτέρω ἱστοροῦντες τὰ κατὰ τὸ 1947 διαδραματισθέντα γεγονότα θὰ ἀσχοληθῶμεν περὶ τῶν ἐγκληματικῶν ἐνεργειῶν τῶν ἀντικομμουνιστικῶν ὁμάδων τούτων, περὶ τῆς Κυβερνητικῆς χλιαρότητος καὶ ἀνοχῆς ἐνώπιον πρωτοφανῶν ἐγκλημάτων καὶ περὶ ἄλλων ἀναξιοτήτων. Οὐδεὶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνεχθῇ ἢ νὰ δικαιολογήσῃ τὰς ἀγριότητας ἔστω καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου, ὀφείλομεν ὅμως ν' ἀναζητῶμεν τὰ αἴτια εἰς τὰς ρίζας των. Λαμαβνομένων ὑπ' ὄψιν τῶν κομμουνιστικῶν ἀπειλῶν καὶ κηρυγμάτων περὶ μαζικῆς αὐτοαμυμύνης καὶ περὶ τρίτου γύρου ὑπὸ τὸν ἀντίλλαλον τῶν ἀκουομένων εἰσέτι οἰμογῶν, ὀδυρμῶν καὶ ἀρῶν τῶν σφραγιασθέντων χιλιάδων, τῆς κρατικῆς δειλίας καὶ ἀναποφασιστικότητος ἐν τῇ διαχειρίσει τῶν καθημερινῶν προβλημάτων δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας, τῆς ἀκατασχέτου περὶ Δημοκρατίας φλυαρίας τῶν δημοκόπων καθ' ἣν στιγμὴν τὸ κύριον σῶ μα προσεβάλλετο καιρίως, τῆς νέας ἀκατασχέτου ὑποτιμήσεως τῆς δραχμῆς, τῆς ὀφθαλμοφανοῦς ἐλλείψεως παντὸς στοιχείου ἢ δεδομένου ἱκανοῦ νὰ προκαλέσῃ καὶ νὰ διατηρήσῃ αἴσθημα ἀσφαλείας καὶ σεβασμοῦ εἰς τὸν λαὸν τῆς ὑπαίθρου χώρας, τῆς ἐλλείψεως μέσων τηλεπικοινωνίας καὶ τῆς χωλαινούσης σοβαρῶς συγκοινωνίας, τῆς παντελοῦς ἐγκαταλείψεως τῶν ἀγωνιστῶν ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, οἵτινες ὡς ἐκ τούτου περιεφέροντο ρακένδυτοι καὶ νῆστεις καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Πρωτευούσῃ, ἐκπλιπαροῦντες ἔστω καὶ μίαν ἄδειαν μικροπωλητοῦ, καθ' ἣν στιγμὴν δὲν ὑπῆρχεν οὐδὲ εἷς κομμουνιστὴς ἄνεργος, ἀτακτοποίητος καὶ ἀνοργάνωτος, τῶν ἐπανειλημένων καταγγελιῶν τοῦ Ἀντιβασιλέως Ἀρχιεπισκόπου περὶ ἀσυνενοησίας καὶ ἀρριβισμοῦ τῶν ἀστικῶν κομμάτων, τῆς ἐπανδρώσεως τῆς Χωροφυλακῆς δι' ἐθνοφυλάκων καὶ τῆς μικρᾶς ἀποκεκομμένης καὶ ἀνισχύρου ἐν γένει δυνάμεως ταύτης εἰς τὰς ὑπηρεσίας τῆς ὑπαίθρου, εὐλόγως τὸ ἀσθενικὸν καὶ τόσον εὐπαθὲς ἐκεῖνο Ἑλληνικὸν Κράτος εἶχεν ἀπωλέσει σοβαρὸν μέρος ἐκ τοῦ σεβασμοῦ τῶν πολιτῶν του καὶ εἶχεν ὑποθάλψει διὰ τῶν τόσων ἀδυναμιῶν καὶ ἀτελειῶν πλείστας ὅσας ὑπονοίας, ὅσον ἀφορᾶ τὴν ὀρθότητα τῆς πορείας του καὶ τῶν ἑκάστοτε διατασσομένων. Μετὰ τὴν Βάρκιζαν δὲν διελογίσθησαν οἱ ἐμφανισθέντες ὡς πολυτικοὶ ἄνδρες κατὰ ποῖον τρόπον θὰ ἀνασυνταχθῇ ὁ καταστραφεὶς λαὸς καὶ τὸ Κράτος του, ἀλλὰ διὰ σειρᾶς Συντακτικῶν

Πράξεων, νόμων, Διαταγμάτων, ἀποφάσεων κ.λ.π. προσεπάθησαν ν' ἀποκαταστήσωσιν εἰς κρατικὰς θέσεις τοὺς πολιτικοὺς φίλους των καὶ ἀπὸ τῆς χαραυγῆς τῆς ἀπελευθερώσεως εἶχον ἀρχίσει ν' ἀναπτύσσουν τὴν κομματικὴν των μισαλλοδοξίαν. Ἕκαστος προσπαθῶν ν' ἀποσπάσῃ ὀπαδοὺς ἀπὸ τοὺς τέως Ἑαμίτας, συνηγωνίζετο εἰς φιλοφρονήσεις, αἵτινες ἠρέθιζον καὶ ἀπεγοήτευον τὸν ἐθνικόφρονα λαὸν καὶ ηὔρυνον τοὺς περὶ τῆς αὔριον φόβους.

Αὐτὰς τὰς ὑπονοίας–ἀμφιβολίας, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν συνεχῶς ἔναντι τῶν κομμουνιστῶν ἐπιδεικνυομένην ἐπιείκιαν, πρὸς τὸ ἀχνῖζον ἐκ τῶν κομμουνιστικῶν ἐγκλημάτων αἷμα, τὰ πρωτόγονα ἔνστικτα ἐκδικήσεως καὶ τὴν προκαλουμένην ἐκ τῆς ἀβεβαιότητος καὶ ἀνεκτικότητος φοβίαν, ἐκμεταλλευόμενοι «Τύποι» τινές, εὗρον κατάλληλον ἔδαφος καὶ συνέπηξαν ἐνόπλους ὁμάδας, ἐμφανισθέντες ὑπὸ τὸ λάβαρον τῶν προμαχούντων «ἀντικομμουνιστῶν» καὶ ἐκδικητῶν.

Ἡ μεταβατικὴ ἐκείνη περίοδος διεκρίνετο διὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν ψυχονευρώσεων, εἰς ἅς οὐχὶ δυσκόλως ὑπέκυπτον ἐνίοτε καὶ μεμονωμένα τινὰ ὄργανα τῆς τάξεως, ἐξ ἀγαθοῦ συνειδότος, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἢ καὶ ἐκ τῆς τρομερᾶς πλάνης περὶ ἐνισχύσεως των ἐν τῇ καταδιώξει τῶν ἀναρχικῶν, ἀντιμετώπιζον μετὰ συμπαθείας ἐνίοτε ἐκτροπὰς τινὰς τοιούτων παρακρατικῶς ὀργανωθέντων καὶ δρώντων. Ἀλλ' εἰς τὸ ἀτόπημα τοῦτο δὲν ὑπέπεσαν μόνον ὄργανα τῆς τάξεως, ἀλλ' ὅλων τῶν κλάδων ὑπάλληλοι καὶ πρόσωπα. Ἀξιωματικοί, Δημ. ὑπάλληλοι ἐν γένει, λειτουργοί, ἱερωμένοις, ἰδίως πολιτευόμενοι κ.λ.π. ὑπέθαλπον τὰς παρακρατικὰς ταύτας ὀργανώσεις καὶ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι τὰ ὄργανα τῆς τάξεως ὑπῆρξαν θύματα ἐν πολλοῖς ὅλων αὐτῶν τῶν ἐξωϋπηρεσιακῶν τιτλούχων.

Τὸ σύνολον τῶν Ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἡ μεγίστη πλειοψηφία τῶν ὁπλιτῶν τοῦ Σώματος, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὑπῆρξαν οἱ περισσότερον παντὸς ἄλλου δοκιμασθέντες ἐκ τῆς κομμουνιστικῆς μανίας καὶ ἐγκληματικότητος, εἴτε ἀπὸ πειθαρχικότητα εἴτε διότι αὐτοὶ οὗτοι θὰ ἔδιδον λόγον διὰ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως – ἡμεῖς πιστεύομεν ὅτι ἐξ ἐνσυνειδήτου παρορμήσεως - κατέβαλον πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν νὰ ἀντιδράσωσι καὶ νὰ ἐξουδετερώσωσι τὰς ὁποθενδήποτε προερχομένας αὐθαιρεσίας καὶ τοὺς ἐν ὀνόματι τοῦ πνεύματος τοῦ ἀντικομμουνισμοῦ ἐκτραχηλισμούς.

Εἴδομεν ὅμως ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ παρέλαβεν τὴν ἀστυνόμευσιν ἐκ τῆς Ἐθνοφυλακῆς τὸν Σεπτέμβριον 1945, ἤτοι μετὰ ἐννέα ὁλοκλήρους μῆνας, ὁπότε ἀνεῦρεν, διαμορφωμένην τὴν ὀξύτητα τῆς κατατάσεως συνεπείᾳ τῶν ἀναπτυχθεισῶν καὶ καλλιεργηθεισῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω μισαλλοδοξιῶν.

Ἡ Πολιτεία παραγνωρίζουσα τὸν τρομερὸν ψυχολογικὸν παράγοντα, εἶχεν ἐπιτρέψει, ἐν ὀνόματι τῶν Συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν, (!) τὴν ἵδρυσιν συλλόγων σωματείων, ἑνώσεων κ.λ.π. ἀντικομμουνιστικῶν ὡς καὶ τὴν παρὰ τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐπανίδρυσιν καὶ λειτουργίαν ὅλων τῶν κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον ἀπαισίας μνήμης ὀργανώσεων Ε.Α.Μ., Ε.Π.Ο.Ν., Ε.Α. κ.λ.π.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἐνώπιον τῆς τοσαύτης προκλητικότητος καὶ θρασύτητος τοῦ Κ.Κ.Ε. ὁ ὑπόλοιπος λαὸς ἐξωργίζετο καὶ τὴν ὀργὴν ταύτην διερμήνευον ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει τὰ πλέον ἀνεύθυνα καὶ ἀκατάλληλα πρόσωπα, καὶ οὕτω ἐδημιουργοῦντο σοβαρώτατα προβλήματα τάξεως καὶ ἀσφαλείας. Ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐλειτούργησεν σχεδὸν ἀμέσως μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ νομίμου Κράτους ἡ

Δ/νσις 'Αστυνομίας Θεσσαλονίκης, ἥτις συνεχῶς ἐπάλαιεν κατὰ τῶν τοιουτρόπως δημιουργουμένων ὀξυτήτων, ὡς συνέβη μετέπειτα καὶ μὲ τὰς καθ' ἅπασαν τὴν χώραν συσταθείσας ὑπηρεσίας Χωροφυλακῆς.

Παραθέτομεν κατωτέρω δύο ἔγγραφα : τὴν ὑπ' ἀριθμ. 40/5/31 ἀπὸ5-5-1945 διαταγὴν τῆς Δ/νσεως 'Αστυνομίας Θεσσαλονίκης ἐξ ἧς ἀποδεικνύεται μετὰ πάσης ἐπιμονῆς ὡς καὶ ἀποφασιστικότητος ἡ Χωροφυλακὴ ἠγωνίζετο νὰ διατηρήση τὴν τάξιν καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 5362/4886/336 ἀπὸ 27-5-45 ἀναφορὰντοῦ Φρουραρχείου Θεσαλονίκης, ἐξ ἧς ἀποδεικνύεται ποῖοι ἦσαν οἱ ἥρωες τῶν ἐπεισοδίων καὶ ποία ἦτο ἡ ἀντίληψις τῶν Στρατιωτικῶν 'Αρχῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης :

Διεύθυνσις 'Αστυνομίας Θεσσαλονίκης
Γραφεῖον Δημοσίας 'Ασφαλείας
'Αριθ. Πρωτ. 40/5/31 Θεσσαλονίκη τῇ 5η Μαΐου 1945

Πρὸς
'Απάσας τὰς 'Υπηρεσίας

'Ενταῦθα

Παρατηρήσεις καὶ συστάσεις πρὸς εἰλικρινῆ προσπάθειαν διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς τάξεως.

'Από τινων ἡμερῶν ὁμάδες ἐνόπλων μετημφιεσμένων καὶ μὴ περιτρέχουσι τὰς συνοικίας τῆς πόλεως, εἰσβάλλουσιν εἰς κατοικίας οἰκογενειῶν καὶ προβαίνουσιν εἰς βιαιοπραγίας καὶ ληστείας εἰσέτι.

'Η κοινωνία εἶναι ἀνάστατος ἐκ τῶν πρωτοφανῶν αὐτῶν πράξεων βίας καὶ ἡ δημοσιογραφία ἀφίνει σαφῆ τὴν ὑπόνοιαν ἀνοχῆς τῶν ταραξιῶν ὑπὸ 'Αστυν. 'Αρχῶν τῆς πόλεως.

Στρατιωτικοὶ Διοικηταὶ καὶ Γενικοὶ Διοικηταὶ ἀπευθύνουσι δεδικαιολογημένας παρατηρήσεις καὶ ἡ Χωροφυλακὴ διατρέχει τὸν κίνδυνον νὰ χαρακτηρισθῇ ἀνεπαρκὴς διὰ τὴν ἄσκησιν τῶν ἀστυνομικῶν καθηκόντων καὶ τὴν τήρησιν τῆς ἀσφαλείας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ.

Τὸ περιστατικὸν ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ δὲν κατώρθωσε νὰ ἀνακαλύψῃ καὶ συλλάβῃ τοὺς δράστας τῶν τοιούτων πράξεων δημιουργεῖ τὴν δεδικαιολογημένην ὑπόνοιαν, ὅτι τὰ ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τὰ κατώτερα, ὑπὸ τὴν δημιουργηθεῖσαν ψυχολογίαν ἐκ τῶν ἐγκλημάτων τοῦ Κομμουνιστικοῦ κινήματος ,δὲν καταβάλλουσιν εἰλικρινῆ προσπάθειαν πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν δραστῶν, εὑρίσκοντα ἴσως καὶ ψυχικὴν ἱκανοποίησιν εἰς τὰς ὑπερβασίας αὐτάς, ὡς στρεφομένας κατὰ κανόνα κατὰ ἰδιωτῶν ὡρισμένης ἰδεολογίας.

Τὸ καθῆκον ἡμῶν ὅμως εἶναι νὰ εἴμεθα ὄργανα Κράτους ἀπροσώπου, δικαίου καὶ ἴσου πρὸς πάντας τοὺς πολίτας καὶ νὰ ἐπιδιώκωμεν τὴν ἐπιβολὴν τοῦ Κράτους καὶ τῆς τάξεως διὰ τῆς αὐστηρᾶς, ἀλλὰ δικαίας ἐφαρμογῆς τῶν Νόμων.

Εἰς τὸ καθῆκον αὐτὸ πρέπει νὰ ὑποταχθῶσιν ὅλα τὰ προσωπικὰ συναισθήματα τὰ ὁποῖα δεδικαιολογημένως ἐδημιούργησεν εἰς τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς ἡ κατ' αὐτῶν ἐπιδειχθεῖσα κακουργία τῶν κομμουνιστῶν κατὰ τὸ τελευταῖον κίνημα.

Δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ συνεχισθῇ ἡ ἀναρχία. Πρέπει νὰ ἐπιβληθῇ ὁ Νόμος καὶ ἡ τάξις καὶ νὰ δημιουργηθῇ ἀπόλυτος ἐμπυστοσύνη ὅλων τῶν πολιτῶν πρὸς τὸ Κράτος. Πρέπει νὰ κατευνασθῶσι τὰ πάθη καὶ νὰ ἠρεμήσωσι τὰ πνεύματα. Οἱ κακουργήσαντες ἀναζητοῦνται καὶ θὰ τιμωρηθῶσι συμφώνως πρὸς τοὺς Νόμους. Πρέπει νὰ ἐργασθῶμεν συμφώνως πρὸς τὰς κατευθύνσεις τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία χειρίζεται ὑπευθύνως τὴν διοίκησιν ἐν τῷ μέσῳ διεθνῶν συνθηκῶν τὰς ὁποίας δὲν πρέπει νὰ ἀγνοήσωμεν καὶ δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον ἕκαστος ἐξ ἡμῶν νὰ ἀκολουθῇ ἰδίαν πολιτικήν. Πρέπει διὰ τῆς αὐστηρᾶς ἐφαρμογῆς τῶν Νόμων νὰ ἐπιβληθῇ ἡ τάξις καὶ ἠρεμία διὰ νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ἀναδημιουργίαν καὶ τὴν ἀνόρθωσιν ἡ ἐρειπωμένη καὶ δυστυχοῦσα Πατρὶς ἡμῶν.

Παρακαλῶ ὅπως οἱ Ἀξιωματικοὶ συναισθανόμενοι τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπιβολῆς τῆς τάξεως ὡς ὑποχρέωσιν τιμῆς, τηρήσωσιν ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον ἐπιρροήν των τοὺς ὑπ' αὐτοὺς ἄνδρας καὶ ἐμπνεύσωσιν εἰς αὐτοὺς τὴν ὀρθὴν ἀντίληψιν τοῦ καθήκοντος, ὥστε νὰ καταβληθῶσι προσπάθειαι εἰλικρινεῖς πρὸς ἐπιβολὴν τῆς τάξεως καὶ τοῦ Νόμου καὶ τεθῇ τέρμα εἰς τὴν ἀναρχίαν, ἡ ὁποία κλονίζει τὸ κῦρος τοῦ Κράτους γενικῶς καὶ τῆς Χωροφυλακῆς εἰδικώτερον.

Ἕκαστος Διοικητὴς Ἀξιωματικὸς εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀσφαλείας ἐν τῇ δικαιοδοσίᾳ του καὶ παραβάσεις ὡς αἱ κατ' αὐτὰς σημειούμεναι ἐκθέτουσι καὶ τὸ προσωπικὸν κῦρος καὶ τὴν ἀξίαν των εἰς τὴν ἐκτίμησιν καὶ τῆς κοινωνίας καὶ τῆς ὑπηρεσίας.

Παρακαλῶ νὰ ληφθῇ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῶν Ἀξιωματικῶν Διοικητῶν Ὑπηρεσιῶν, διότι ἐκφράζει καὶ τὰς ἀντιλήψεις αἱ ὁποῖαι καθοδηγοῦσιν ἡμᾶς εἰς τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν κρίσιν τοῦ ἔργου ἑκάστου.

Ὁ Δ/ντὴς Ἀστυνομίας Γρηγ. Δημουλᾶς Συν/ρχης Χωρ/κῆς.

Ἀλλὰ πῶς ν' ἀνακαλυφθοῦν οἱ δρᾶσται, οἵτινες δὲν ἦσαν ἄλλοι παρὰ τῆς κατηγορίας περὶ ἧς ἡ ἀκόλουθος ἀναφορά.

Φουραρχεῖον Θεσσαλονίκης
Γραφεῖον Προανακρίσεων
Ἀριθ. Πρωτ. 5362/4886/336 Θεσσαλονίκη τῇ 27 Μαΐου 1945

Πρὸς
Τὴν Ἀνωτέραν Στρατ. Διοίκησιν Κεν. Μακεδονίας
Διεύθυνσιν Πληροφοριῶν
Ἐνταῦθα

Ὑποβολὴ πορίσματος ἐνόρκου Διοικητικῆς ἐξετάσεως, κατόπιν τοῦ ὑπομνήματος διαμαρτυρίας τῆς ἐνταῦθα Ἐθνικῆς Ἀλληλεγγύης Ε.Α.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθμ. 16225/23.5.45 διαταγῆς ὑμῶν, πόρισμα ἐνόρκου διοικητικῆς ἐξετάσεως τοῦ καθ' ἡμᾶς Γραφείου Στρατ. προανακρίσεως, Λοχαγοῦ Πεζ. Παπαπαναγιώτου Ἀθαναίου καὶ νὰ ἀναφέρω ὅτι συμφωνῶ μὲ τὴν γνώμην του καὶ τὸ πόρισμα ἤτοι:

Οἱ ἀπολυθέντες ὁπλῖται τοῦ 143 Τάγματος Ἐθν. Θεσσαλονίκης πράγματι

διῆλθον τὰς πρωϊνὰς ὥρας 5.30 τῆς 15.5.45 ἔξωθι τοῦ Κέντρου Μοσκὼφ εἰς ὃ διεσκέδαζεν ἀφ' ἑσπέρας ἡ 'Επιτροπὴ ἐράνου 'Ανταρτῶν (Ε.Α.) καμουφλαρισμένη ὡς 'Εθνικὴ 'Αλληλεγγύη, τῆς ὁποίας τὸ προϊὸν τοῦ χοροῦ κ.λ.π. διετέθη διὰ τοὺς συναγωνιστὰς καὶ συναγωνιστρίας καὶ εὑρόντες τοῦτο κατ' ἀρχὰς μὲν μὲ ὀλίγους θαμῶνας, ἀργότερον δὲ κλειστὸν προέβησαν εἰς τὴν παραβίασιν τῆς ἐξωθύρας, ἥτις ἦτο κλειστὴ λόγῳ λήξεως τῆς χοροεσπερίδος καὶ εἰς διάφορα πταίσματα κατὰ τῆς πειθαρχίας, λόγῳ μέθης τῶν ἀπολυομένων τότε ὁπλιτῶν καταγομένων ἐξ 'Αθηνῶν ἤτοι :

'Επροξένησαν ζημίας εἰς καρέκλες κοινὲς 10, εἰς ποτήρια ὕδατος 8 - 10, ἀνεμιστῆρας εὐχρήστους τρεῖς καὶ ὅλας τὰς χαρτίνας ἐπιγραφὰς καὶ ἀντεθνικὰ ρητὰ ποὺ ἦσαν ἡ αἰτία καὶ ἡ ἀφορμὴ τῆς παρεκτροπῆς τῶν ἀπολυθέντων ὁπλιτῶν, εὑρισκομένων ἐν εὐθυμίᾳ καὶ μέθη λόγῳ προκλήσεως τῶν ἐμπρηστικῶν ἀντεθνικῶν ρητῶν. 'Επομένως οὐδεὶς ἐκ τῶν ὁπλιτῶν τοῦ 143 Τ. 'Εθνοφυλακῆς πταίει καὶ οὐδεὶς τυγχάνει ὑπαίτιος τῆς φθορᾶς τῶν ἀνωτέρω εἰδῶν, διότι ἐπρόκειτο περὶ ὁμαδικοῦ παραπτώματος, ὅπως λένε οἱ ΚΟΥΚΟΥΕΔΕΣ σήμερον 'Ο Λ α ὁ ς τὸν ὁποῖον δὲν ἀντιπροσωπεύουν.

'Ομοίως ἀναφέρω ὅτι ἡ στρατιωτικὴ προανάκρισις τοῦ Φρουραρχείου ἀδυνατεῖ νὰ καλῇ τὸν Λαὸν ἢ μέλη διὰ τοιαύτης φύσεως ζητήματα.

Ι. ΣΕΡΑΦΕΙΜ Συν/ρχης Πυροβολικοῦ

Παρὰ ταῦτα ὅμως μετὰ πάσης προχειρότητος καὶ εὐκολίας ὁ λίθος τοῦ ἀναθέματος ρίπτεται παρὰ πολλῶν κατὰ τῶν θυμάτων καὶ οὐχὶ κατὰ τῶν θυτῶν, κατὰ τῶν ὀργάνων τῆς τάξεως τουτ' ἔστιν.

'Ο ἐπὶ Κυβερνήσεως Θ. Σοφούλη 'Υπουργὸς Δημ. Τάξεως, Στ. Μερκούρης, μετὰ τὴν παραίτησιν του προέβη εἰς μακρὰς καὶ ἐντυπωσιακὰς δηλώσεις περὶ τοῦ θέματος τούτου καὶ ὀφείλομεν νὰ διαπιστώσωμεν ὅτι οὗτος ὑπῆρξεν ἀντικειμενικώτερος τοῦ κατὰ τὴν ἰδίαν ἐποχὴν 'Αρχηγοῦ Χωροφυλακῆς, Στυλ. Μπριλλάκη (11), ἢ ἂν ὄχι ἀντικειμενικώτερος, τοὐλάχιστον μὲ μείζονα διακριτικότητα καὶ παρρησίαν ὁμιλήσας :

Μεταξὺ τῶν ἄλλων ὁ Μερκούρης ἐδήλου : «Αἱ παρακρατικαὶ ὀργανώσεις τῆς » δεξιᾶς συνειργάζοντο, δυστυχῶς, εἰς πολλὰ σημεῖα μετὰ τῶν Σωμάτων 'Ασφα» λείας ... Διὰ τὴν Μεσσηνίαν καὶ Λακωνίαν εἴχομεν πληροφορίας ὅτι εἶναι ἔκρυθ» μος ἡ κατάστασις καὶ ἦτο ἀνάγκη ἀντικαταστάσεως πολλῶν ἀξιωματικῶν ἀπὸ » τὰς ἐκεῖ διοικήσεις Χωρ)κῆς. 'Εδοκιμάσαμεν νὰ τὸ κάμωμεν, ἀλλὰ ἐσυναντή» σαμεν ἀντίδρασιν ... Πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐκρύθμου καταστάσεως εἰς τὴν Κε» φαλληνίαν δὲν ἠδυνάμεθα νὰ λάβωμεν ριζικὰ μέτρα, οὔτε κἂν μεταθέσεις καὶ » ἀντικαταστάσεις νὰ κάμνωμεν. Οἱ παραβαίνοντες τὰς ἐντολὰς καὶ παραπεμπό» μενοι ἠθωοῦντο πανηγυρικῶς.Εἰς τὰς 'Αθήνας ἐπεκράτησε πνεῦμα ἀπολύτως ἐπι-

(11) Ὅπως αἱ Κυβερνήσεις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης οὕτω καὶ ὁ κομματικῶς ἐπιβληθεὶς ὡς 'Αρχηγὸς Χωροφυλακῆς Μριλλάκης δὲν ἐνέπνεεν ἐμπιστοσύνην ἐπὶ τῶν κατωτέρων του καὶ δὲν ἀνεγνωρίζετο ὡς φυσιολογικὸς καὶ κανονικὸς ἡγέτης αὐτῶν. Εἶναι ὁ μοναδικὸς 'Αρχηγὸς Χωροφυλακῆς ὅστις λίαν προχείρως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 29/227/1 ἀπὸ 30-3-1946 ἀπαντήσεως του πρὸς τὴν Σχολὴν Χωροφυλακῆς εὕρισκεν ἀσυμβίβαστον (τὴν ἀποστολὴν τῆς Χωροφυλακῆς) πρὸςτὴν ὑψηλὴν καὶ ἱερὰν ἔνοιαν τῆς Πολεμικῆς Σημαίας» (!!!)

εικὲς πρὸς ὀργανώσεις ἄκρας δεξιᾶς. Ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου μέχρι 23 Φεβρουαρίου » 1946 ἔλαβον χώραν 167 αἱματηρὰ ἐπεισόδια, ἐκ τῶν ὁποίων 143 εἰς Ἀθήνας. » Συνελήφθησαν ὅμως οἱ δρᾶσται μόνον 35 περιπτώσεων ...». Ἐκ τῶν δηλώσεων τούτων αἵτινες οὐδόλως δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ἀπηλλαγμέναι πολιτικῆς σκοπιμότητος καὶ ὅσον θὰ ἔδει ἀντικειμενικαὶ καὶ σαφεῖς, προκύπτουσιν : α) Ὅτι ἡ ἰδία ἡ Κυβέρνησις δὲν ἦτο ἱκανὴ νὰ ἐπιβάλῃ τὰς ἀπόψεις της οὐδ' εἰς αὐτὰς τὰς μεταθέσεις ἀξιωματικῶν, ἀλλ' ὑπεχώρει πρὸ πολιτικῶν ἀντιδράσεων, ἵνα δὲ αἱ πολιτικαὶ ἀντιδράσεις ὦσιν τόσον τελεσφόροι ἔδει νὰ προήρχοντο ἀπὸ ὁμόφρονας τοῦ δηλοῦντος πολιτικοὺς καὶ β) ὅτι αἱ ἀντικομμουνιστικαὶ ψυχώσεις ἀπετέλουν γενικὸν φαινόμενον, πλεονᾶζον μάλιστα εἰς ἐκδηλώσεις, εἰς μεγάλην κλίμακα ἐν τῇ Πρωτευούσει. Ἐντεῦθεν γεννᾶται τὸ εὔλογον ἐρώτημα : Ποῖοι κατηύθυνον τὰς ὀργανώσεις ταύτας ὥστε νὰ ἦσαν τόσον ἰσχυραὶ καὶ ἐναντίον τῶν ὁποίων ἐκαλοῦντο νὰ δράσωσιν ἀποτελεσματικῶς τὰ Σώματα Ἀσφαλείας; Αἱ ὀργανώσεις αὗται ἐτύγχανον ἀτυχῶς τῆς σιωπηρᾶς ἐγκρίσεως τῆς μεγίστης πλειοψηφίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, τελοῦντος ὑπὸ τὰς μεταδεκεμβριανὰς ψυχώσεις καὶ προκαλουμένου συνεχῶς ὑπὸ οἰκτρᾶς ἀλλὰ θρασείας μειοψηφίας, ἣν ἐξεπροσώπει τὸ Κ.Κ.Ε., ἡ δὲ Κυβέρνησις μὴ οὖσα τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ λαοῦ δὲν ἐγένετο πιστευτή.

Τὰς τόσον χονδροειδεῖς καὶ ἁπλᾶς ταύτας διαπιστώσεις καὶ ὅλας τὰς ὡς ἀνωτέρω ἀκροθιγῶς θιγομένας παρεμφερεῖς τοιαύτας δὲν ἠδυνήθη νὰ συλλάβῃ ἢ δὲν ἠθέλησεν, ἐλλείψει θάρρους, νὰ διασαλπίσῃ ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς, ὑποστράτηγος Στλ. Μπριλλάκης, εἰς μίαν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίας Τάξεως ἔκθεσιν του περὶ τῶν λαβόντων ἐν Καλαμάτα τὴν 22-1-1946 ἐκτρόπων ἐκ μέρους ἐνόπλων τῆς «δεξιᾶς», εἰς ἣν μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔγραφε : «... Καὶ οἱ στασιασταὶ δὲν θὰ » ἐτόλμων νὰ προβῶσιν εἰς τὰς ἐκνόμους ἐνεργείας των, ἂν δὲν ὑπελόγιζον ἐπὶ » τῆς τοιαύτης διαθέσεως τῶν ὀργάνων, τὰ ὁποῖα ἐνῶ ἀμείλικτα καὶ ἄκαμπτα » ἐξετέλεσαν πάντοτε τὸ καθῆκον των ἐναντίον τῶν ἐγκληματιῶν τῆς ἀριστερᾶς » παρατάξεως, δὲν εὗρον ἀκόμη τὴν ψυχικὴν διάθεσιν καὶ δύναμιν νὰ ἐκτελέσωσι » μετὰ τοῦ αὐτοῦ σθένους καὶ τῆς αὐτῆς σταθερότητος τὸ καθῆκον των καὶ ἐναντίον » τῶν ἐγκληματιῶν τῆς παρατάξεως τῶν ἐθνικοφρόνων ... Τὰ στασιαστικὰ γε» γονότα συνετελέσθησαν μέχρι τῆς 22ας Ἰανουαρίου. Καὶ μέχρι τῆς 1ης Φεβρουα» ρίου, καθ' ἣν ὁ ὑποφαινόμενος μετέβην ἐπὶ τόπου, δὲν εἶχον συντελεσθῆ συλλή» ψεις καὶ δὲν εἶχον ἐκτελεσθῆ τὰ ἐκδοθέντα ἐντάλματα, μολονότι πολλοὶ ἐνταλ» ματίαι εὑρίσκοντο ἐντὸς τῆς πόλεως τῶν Καλαμῶν ...». (12)

Ἐνῷ ὁ πολιτικὸς ὑπουργὸς Δημοσίας Τάξεως ἀνεγνώριζεν ὄπισθεν αὐτῆς τῆς ἀναρχίας τὴν ὕπαρξιν δυνάμεων ἰσχυρῶν, ἐνῷ ὁ στρατηγὸς Στανωτὰς ἐθεώρει τὰς δυνάμεις του ἀνισχύρους διὰ διμέτωπον ἀγῶνα, ὁ Αρχηγὸς Χωροφυλακῆς κατελόγιζεν μετὰ πολλῆς προχειρότητος καὶ ἀνυπάρκτου διορατικότητος τὰ πάντα εἰς τοὺς ἀτυχεῖς ὑφισταμένους του, (!!!) ἵνα οὕτω κολακεύσῃ τὴν ἀσχημονοῦσαν Πο-

---

(12) Τὴν ἔκθεσιν ταύτην ἀνεζητήσαμεν ἐπὶ ματαίῳ τόσον εἰςτοὺς πιθανοὺς φακέλουςὅσον καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν συντάκτην πλὴν δὲν τὴν ἀνεύρομεν καὶ παραθέτομεν ἀπόσπασμα εἰλημένον ἐκ τῆς Ἐφημερίδος «Ἀθηναϊκὴ» φύλλον 10-2-1965 καὶ ἐκ Δ. Ζαφειροπούλου σελ. 84. Ὁ στρατηγὸς Μπριλλάκης ἐδήλωσεν ἡμῖν ὅτι δὲν ἔχει ἀντίτυπον τῆς ἐκθέσεως του ταύτης.

λιτικήν, εἴτε διότι τὸν εἶχε διορίση 'Αρχηγόν, εἴτε διότι ἐπρόκειτο νὰ εὑρεθῇ ὑπὸ τὴν κρίσιν της.

Περιέργως ὅμως οὔτε ἀφ' ἑαυτοῦ οὔτε τῇ ἐντολῇ τῆς Κυβερνήσεως παρέμεινεν ἐκεῖ, ἐπὶ τόπου, ὡς εἶχεν χρέος ὁ 'Αρχηγὸς Χωροφυλακῆς, ἵνα ἐμψυχώση καὶ διατάξῃ τὰς δυνάμεις τῆς Χωροφυλακῆς καὶ προβῶσιν εἰς τὴν σύλληψιν ἢ ἐξόντωσιν ἢ διάλυσιν τῶν παρακρατικῶν, ἐποπτεύων καὶ παρακολουθῶν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν του, ἀλλ' ἔσπευσε νὰ ἐπανέλθη εἰς 'Αθήνας καὶ ὑποβάλη αὐτὴν τὴν ἀνεπίτρεπτον ἀπὸ πλευρᾶς Χωροφυλακῆς ἀναφοράν. Τί ἀνέμεινεν ἐκ τῆς ἀναφορᾶς;... 'Επὶ τέλους δὲν ὑπεβάλλετο τοὐλάχιστον εἰς τὸν κόπον νὰ μελετήσῃ τὴν γενικὴν ἀνὰ τὴν χώραν ὑφισταμένην κατάστασιν, καθ' ἣν ἐπὶ 167 ἐκτρόπων μόνον 24 εἶχον ἐπισυμβῇ εἰς λοιπὴν 'Ελλάδα ἔναντι τῶν 143 τῆς Πρωτευούσης, ὁπότε ἀναμφιβόλως δὲν θὰ κατέληγεν εἰς τοιούτους καταλογισμούς; 'Αλλὰ τὸ περιεργότερον ὅλων ὑπῆρξεν ὅτι περὶ τῶν πραγματικῶν ὑπευθύνων οὐδὲ λέξιν ἀναφέρει.

Τόσον ὁ τότε 'Αρχηγὸς Χωροφυλακῆς, ὅσον ἰδίᾳ οἱ μεταγενεστέρως περὶ τοῦ 'Αντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος συγγράψαντες καὶ ἀσχοληθέντες, εἶχον χρέος νὰ ἐμβαθύνωσι καὶ νὰ ἐπεκτείνωσι τὴν ἔρευναν των, διότι δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς οὐδένα βάσει μεμονωμένων περιστατικῶν νὰ καταφεύγῃ εἰς γενικὰ συμπεράσματα καὶ πολὺ περισσότερον δὲν ἔχει κανεὶς τὸ δικαίωμα, χωρὶς νὰ ξεπερνᾶ τὰ ὅρια τῆς σοβαρᾶς κρίσεως, νὰ ἐπιρρίπτῃ τὰς εὐθύνας δι' ἓν ψυχονευρωτικὸν φαινόμενον τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἰς τὸ καθημαγμένον Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς καὶ μάλιστα μόνον εἰς αὐτό. Δὲν εἶναι δυνατὸν ἡ Χωροφυλακὴ ν' ἀποτελῇ πάντοτε τὸ ἐξιλαστήριον θῦμα ὅλων τῶν σκοπιμοτήτων καὶ ὅλων τῶν λαθῶν τῶν ἄλλων ἢ ὅλων τῶν λαϊκῶν ἐκκρήξεων.

'Ολίγον ἀνωτέρω παρεθέσαμεν μίαν ἀναφορὰν τοῦ Φρουραρχείου Θεσσαλονίκης ἐξ ἧς προκύπτει τὸ πνεῦμα ὅπερ εἶχε κληρονομήσει ἡ κατὰ Σεπτέμβριον 1946 ἀναλαβοῦσα τὴν 'Αστυνόμευσιν γενικῶς Χωροφυλακή.

Κατωτέρω παραθέτομεν τὴν ὑπ' ἀριθμ. 8/8/94 ἀναφορὰν τῆς Λ.Δ.Χ. Κεντρικῆς Μακεδονίας, δύο παράγραφοι τῆς ὁποίας εἶναι πλήρεις ὑπονοουμένων, δι' ὃ καὶ ἐπισημαίνονται παρ' ἡμῶν δι' ἀραιῶν στοιχείων.

'Ο συντάκτης τῆς ἀνφορᾶς ταύτης δι' εἰδικοῦ ἰδιοχείρου σημειώματός του παρέσχεν ἡμῖν τὰς ἀκολούθους ἐξηγήσεις ἐπὶ τῶν ὑπονοουμένων τούτων καὶ ἄλλων τινῶν προηγηθέντων εἰς τὰς μεταξὺ Δ/τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ καὶ αὐτοῦ σχέσεις,

Κατὰ τὰ μέσα 'Ιουλίου 1946 τὸ Γ' Σῶμα Στρατοῦ προέβη εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὸν ἐξοπλισμὸν 200 ἀτόμων ἀντικομμουνιστῶν, οὓς κατένειμεν εἰς 8 εἰκοσιπενταμελεῖς ὁμάδας δι' ἀντισυμμοριακὴν καὶ ἀντικομμουνιστικὴν δρᾶσιν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Σώματος Στρατοῦ, ἵνα δὲ μὴ τὸ Σῶμα ἐκτίθεται ἐκάλει εἰς Θεσσαλονίκην τοὺς Διοικητὰς Χωροφυλακῆς, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ 'Ανωτέρου Διοικητοῦ, καὶ τοῖς παρέδιδεν ὁπλισμὸν κ.λ.π. διὰ τὰς ὁμάδας ταύτας, εἰς τοὺς ἄνδρας τῶν ὁποίων κατέβαλεν μηνιαίας ἀποδοχὰς ἐκ δρχ. 250.000. Πληροφορηθεὶς τὸ γεγονὸς τοῦτο ὁ 'Ανώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας Συν. Δημουλᾶς ἐξέδωκε τὴν ὑπ'ἀριθ. 8/8/94 β διαταγὴν πρὸς τὰς Δ/σεις Χωροφυλακῆς.'Εκινήθη ἐναντίον τῶν ἐν ἀγνοίᾳ του ἀναμιχθέντων Διοικητῶν Χωροφυλακῆς καὶ ἠπείλησε

διάλυσιν τῶν ἀνωτέρω ὁμάδων, καταστήσας σαφεῖς τὰς ἀπόψεις του ταύτας καὶ πρὸς τὸ Γ' Σῶμα Στρατοῦ.

Ὁ Διοικητὴς τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ, ὑποστράτηγος Βεντήρης, ἐκάλεσεν εἰς σύσκεψιν τοὺς Ἀνώτερον Διοικητὴν καὶ Ἐπόπτην Μεταβατικῶν ἀποσπασμάτων Γεωργ. Βαρδουλάκην, ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ ἁπάντων τῶν Διευθυντῶν γραφείων τοῦ Σώματος, καθ' ἥν, ὡς τονίζει ὁ Δημουλᾶς, ἐτόνισεν ὁ Ἀνώτερος Διοικητὴς πρὸς τὸν Σωματάρχην «Σεῖς ἔχητε ὀργανώσει τὰς ὁμάδας αὐτάς», ἐνῷ ὁ Βεντήρης μὴ ἔχων ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν ἀνοχὴν τοῦ Ἀνωτέρου Διοικητοῦ ἠρνεῖτο τοῦτο. Ὁ Ἀνώτερος Διοικητὴς διὰ νὰ ἐξαγάγῃ ἐκ τοῦ ἀδιεξόδου τὸν Σωματάρχην ἀλλὰ καὶ νὰ ἀπαλλάξῃ τὴν περιφέρειαν ἀπὸ τοιαύτας παρακρατικὰς ὁμάδας ἐπρότεινε νὰ κατατάξῃ τοὺς ἐξοπλισθέντας ὡς ἄνευ θητείας Χωροφύλακας καὶ ἀφοῦ προσθέσῃ 4 - 5 μονίμους Χωροφύλακας εἰς ἑκάστην ὁμάδαν νὰ θέσῃ τὰς ὁμάδας ταύτας ὑπὸ τὴν διοίκησιν βαθμοφόρων τῆς Χωροφυλακῆς. Ὁ Σωματάρχης ἀπεδέχθη τὴν λύσιν ταύτην, ἀλλὰ μετὰ 10ήμερον περίπου μετετέθη ἐκ τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως ὁ Δημουλᾶς, τῇ ἀξιώσει τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Σώματος Στρατοῦ, καὶ περιελθούσης πλέον τῆς πρωτοβουλίας εἰς τὸ Σῶμα Στρατοῦ οὔτε ὁ διάδοχος Ἀνώτερος Διοικητὴς ἐπέτυχε τὴν ὁλοκληρωτικὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐνσωμάτωσιν καὶ ὑποταγὴν τῶν ὁμάδων τούτων, ἐξ ὧν ἐδημιουργήθησαν αἱ ὁμάδες Μ.Α.Δ. καὶ ἡ ὁμὰς Μπαντουβάκη, ἐκ τῆς δράσεως τῆς ὁποίας δὲν προέκυψαν παρὰ δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις.

Ὁ τότε Συν/ρχης Πετζόπουλος εἰς σύσκεψιν ἐν τῷ Γ'Σώμ. Στρατοῦ, περὶ ἧς ὁμιλεῖ ἐν τῇ ὡς εἴρηται καὶ κατωτέρω παρατιθεμένη ὑπ' ἀριθμ. 8/8/94 ἀναφορᾷ ὁ Ἀνώτ. Δ/τής, οὔτε ὀλίγον οὔτε πολὺ ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Γ.Ε.Σ., συνέστησεν εἰς τοὺς παρισταμένους ὅπως καὶ αἱ κρατικαὶ δυνάμεις ἀκολουθοῦν μεθόδους οὐχὶ συννόμους, ὁπότε ὁ Δημουλᾶς παρετήρησεν «Ἂν σκοπεύετε νὰ κάμετε αὐτά, νὰ εὕρητε τοὺς ἀνθρώπους σας. ἡ Χωρ)κὴ ὑπὸ τὰς διαταγάς μου δὲν θὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς νομιμότητος». Μετὰ 4 ἡμέρας διετάχθη ἡ ἀντικατάστασις τοῦ Δημουλᾶ. Καὶ ἐρωτᾶται.Ποῖοι ἐνίσχυσαν, ὑπέθαλψαν ἢ ὠργάνωσαν τὰς παρακρατικὰς δυνάμεις; Ἀναμφιβόλως ὄχι, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἡ Ἑλληνικὴ Βασιλ. Χωροφυλακή, ἥτις βεβαίως κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ χάριν τοῦ πνεύματος τῆς εὐθύνης καὶ τῆς συνεργασίας δὲν ἀντέδρασεν ὅσον ἔπρεπε, διότι πού θὰ κατέληγε τὸ θέμα ;Τότε θὰ ἴσχυεν ἐκεῖνο πού ἔγραψεν ὁ στρατηγὸς Στανωτὰς ἀλλὰ κάπως διαφορετικώτερον, ὅτι δηλαδὴ ἡ Χωροφυλακὴ δὲν ἠδύνατο νὰ διεξαγάγῃ πολυμέτωπον ἀγῶνα. Ὁ Στανωτὰς δέχεται ὅτι ὑφισταμένη ἐν Πελοποννήσῳ παρακρατικὴ ὀργάνωσις παρενέβαλε ἐμπόδια εἰς τὸ ἔργον τῆς Χωροφυλακῆς.

Δὲν θὰ ἐκτεινόμεθα ἐπὶ τόσον διὰ τὸ θέμα τοῦτο ἐάν, ὡς ἐν ἀρχῇ εἴπομεν, ὡρισμένοι συγγραφεῖς, λαβόντες ὡς λάβαρον τὴν ἔκθεσιν ταύτην τοῦ τότε Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς καὶ παραγνωρίζοντες τὴν ἀληθῆ ἔκτασιν καὶ μορφὴν τῆς πραγματικότητος, δὲν κατελόγιζον εὐθύνας μετὰ πολλῆς προχειρότητος εἰς τὰ ὄργανα τῆςΧωροφυλακῆς καὶ μόνον(13), καθ' ἣν στιγμὴν ἡ εὐθύνη ὀφθαλμοφανῶς εὑρίσκετο ἐπὶ

(13) Ὁ στρατηγὸς Ζαφειρόπουλος ἐν σελίδι 84 γράφει «Τὰ κατώτερα στελέχη τῆς Χωροφυλακῆς δὲν ἐτήρησαν τὴν ἁρμόζουσαν στάσιν τῶν ἔναντι παρακρατικῶν τούτων ὀργανώσεων καὶ διὰ τῆς ἀνοχῆς των συνέτειναν εἰς τὴν ἐπιδείνωσιν τῆς καταστάσεως καὶ ὑπῆρξαν ὑπαίτιοι φόνων ἀθώων πολιτῶν καὶ ληστειῶν, διαπραχθέντων ὑπὸ τῶν παρακρατικῶν τούτων ὀργανώσεων».

πολὺ διαφορετικωτέρας κλίμακος, ἡ δὲ Χωροφυλακὴ πολλαπλῶς ἀσθενοῦσα ἐδέχετο ὅλων τῶν πλευρῶν καὶ τῶν τάσεων τὰ δηλητηριώδη βέλη.

Ἀλλ' ἐὰν εἰς τὴν Λακωνίαν, τὴν Μεσσηνίαν, τὴν Κεφαλληνίαν καὶ τὴν Θεσσαλίαν ἐνεφανίσθησαν πέντε, δέκα ἔξαλλοι καὶ ἀντικοινωνικοί, ἐὰν ὡρισμένοι πολιτευόμενοι, εὐτυχῶς ἐλάχιστοι, ἐξετράπησαν καὶ ἐπεχείρησαν νὰ χρησιμοποιήσουν τὰ ἔξαλλα καὶ ἀντικοινωνικὰ αὐτὰ ἄτομα, δὲν σημαίνει ὅτι δύναται ν' ἀνευρεθῶσιν εἰς τὰς ἐνεργείας αὐτῶν τὰ αἴτια καὶ αἱ ἀφορμαὶ τῆς Κομμουνιστοσυμμοριακῆς ἐπιβουλῆς. Μιὰ τοιαύτη ἄποψις καὶ προσπάθεια θ' ἀπετέλει παντελῆ ἄγνοιαν τῆς πραγματικότητος καὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Κ.Κ.Ε.,τὸ ὁποῖον ὅταν διεκήρυσσε τὴν 25-6-1945 τὴν μαζικὴν Λαϊκὴν αὐτοάμυναν (12 ὁλομέλεια) δὲν εἶχε οὐδὲν συγκεκριμένον ἐκ τούτων, τουναντίον τὰ προεκάλει (13α).

Ἐν συνεχείᾳ τὴν 12 Φεβρουαρίου 1946, ἤτοι 20 ἡμέρας μετὰ τὴν προκήρυξιν τῶν ἐκλογῶν, συνῆλθεν ἐκ νέου ἡ ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἀπεφάσισε τὴν ἀποχὴν ἐκ τῶν ἐκλογῶν καὶ τὴν ἔνοπλον ἐπίθεσιν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον μεταγενεστέρως κατελογίσθη εἰς τὸν παραμερισθέντα Ζαχαριάδην.(14). Ὁ διεθνὴς κομμουνισμὸς δὲν ἀντέχει εἰς τοιούτου εἴδους ἀποτυχίας, δι' ὃ καὶ κατὰ περιστάσεις θυσιάζει τὰ εἴδωλά του. Ἐν προκειμένῳ κατεβλήθη καὶ καταβάλλεται προσπάθεια νὰ ἐπιρριφθῶσιν ἅπασαι αἱ εὐθῦναι διὰ τὸν Κομμουνιστοσυμμοριτοπόλεμον εἰς τὸν Ζαχαριάδην, ὑποστηριζομένου ὅτι οὗτος ἐξ ἰδίων του, περιφρονήσας μάλιστα καὶ τὰς συστάσεις τῆς Μόσχας διὰ τοῦ Παρτσαλίδη, (15) ἀπεφάσισε τὴν ἐκ τῶν ἐκλογῶν ἀποχὴν καὶ τὴν εἰς τὰ ὅπλα προσφυγήν. Ἐὰν εἶχεν βάσιν τινὰ ἡ ἄποψις αὕτη δὲν θὰ ἐδικαιολογεῖτο ἡ παρὰ τῶν χωρῶν τοῦ Παραπετάσματος παρασχεθεῖσα ὑλικὴ καὶ ἠθικὴ συνδρομὴ εἰς τὸν Κ/Σ.

Ὁπωσδήποτε ὅμως ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ἡ δρᾶσις ὡρισμένων ὀργανώσεων ἢ ἀτόμων, ἀποκληθέντων παρακρατικῶν, ἐναντίον τῶν ὁποίων ἐκτὸς τῶν ἄλλων μέτρων καὶ νομοθετικὰ μέτρα ἔλαβεν ἡ Πολιτεία, διὰ τοῦ ἀπὸ 25-2-1947 Ν.Δ.«περὶ μέτρων πρὸς διάλυσιν ὀργανώσεων ἀντιποιουμένων κρατικὴν ἀρχὴν ἢ ἀναμιγνυομένων εἰς τὴν ἄσκησιν αὐτῆς», ὠφέλησεν, ἔν τινι μέτρῳ καὶ εἴς τινας περιοχάς, τὰ σχέδια καὶ τὰς ἐπιδιώξεις τοῦ Κ/Σ., ἀλλὰ διὰ τοῦτο εὐθύνονται ἐν τῷ συνόλῳ των ἥ τε πολιτικὴ καὶ ἡ στρατιωτικὴ ἡγεσία καθὼς καὶ ἅπαντες οἱ κλάδοι τῆς πολιτειακῆς συκροτήσεως.

Ἐδηλώσαμεν ὅτι ἐκφεύγει τοῦ ἐνταῦθα σκοποῦ ἡμῶν ἡ γενικὴ μελέτη τῶν προβλημάτων καὶ θεμάτων τοῦ Κ/Σ καὶ τοῦ ἐναντίον τούτου ἀγῶνος τοῦ ἔθνους. Ἡμεῖς θὰ περιορισθῶμεν κατὰ τὸ δυνατὸν εἰς ὅ,τι ἀφορᾶ τὴν θέσιν καὶ τὴν συμβο-

---

(13α) Ὁ στρατηγὸς Ἀλ. Τσιγγούνης ἐν σελίδι 14 γράφει «ἡ ὕπαρξις τῶν ἐνόπλων παρακρατικῶν ὀργανώσεων καὶ αἱ αὐθαιρεσίαι ἐνίων ἐκ τῶν ἀνδρῶν τούτων, ὡς καὶ ἡ ἐλλειπὴς των ὀργάνωσις καὶ ἡ ἄγνοια τῆς ἀποστολῆς των συνετέλεσαν λίαν σοβαρῶς εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν Κ/Σ». Περίεργος ἀλλὰ καὶ ἐντελῶς ἀπαράδεκτος, ὡς γενικὸν αἴτιον, τοποθέτησις καὶ ἀντίληψις.

(14) Ἀναγινώσκομεν ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ κατὰ τὸ 1965 συνελθόντος 8 συνεδρίου τοῦ Κ.Κ.Ε. «...Τὸ Κ.Κ.Ε., μπροστὰ στὴν πίεση τῶν Ἄγγλων ἰμπεριαλιστῶν καὶ τῆς πλουτοκρατικῆς ὀλιγαρχίας, ποὺ ἔσπρωχναν ἐπὶ μονα τὴ χώρα στὸν ἐμφύλιο πόλεμο, δὲν μπόρεσε νὰ ἐκτιμήση σωστὰ ὅλη τὴν περίπλοκη κατάστασι ποὺ εἶχε δημιουργηθῆ καὶ ἀπεφάσισε στὴ 2η ὁλομέλεια (Φλεβάρης 1946) τὴν ἀποχὴ ἀπὸ τὶς ἐκλογὲς καὶ τὸν προσανατολισμὸ σ τ ὴ ν ἔ ν ο π λ η π ά λ η ...».

(15) Βλέπε προσπάθειαν ἀπὸ τῶν στηλῶν ἐφημ. »Ἀθηναϊκὴ« ἀρχομένου 1965.

λὴν τῆς Ε.Β.Χ. Οἱ πάντοτε περὶ σπουδαίων καὶ ἀφ' ὑψηλοῦ ἐπιθυμοῦντες νὰ γράφουν νομίζουν ὅτι προσφέρουν ὑπηρεσίαν εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν ὅταν ἀσχολούμενοι ὑπὸ τοιαύτας ἐπόψεις δὲν δύνανται νὰ διαχωρισωσι τὰ σῦκα ἐκ τῆς σκάφης καὶ σιλλήβδην ἐπιδίδονται εἰς κριτικὰς κατὰ τὸ σύγρχονον πνεῦμα.

Ὁ συντάκτης ἑνὸς συγχρόνου ἀναγνώσματος Ἀθηναϊκῆς ἐφημερίδος, ἀφοῦ ἐπιτίθετο λαύρως καὶ συλλήβδην κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἐκείνων οἵτινες, ἐξωπλισθέντες δι' ἰδίων μάλιστα, ἔλαβον μέρος εἰς τὸν κατὰ τῶν Κ/Σ ἀγῶνα περιλαμβάνων πάντας ὑπὸ τὸν τίτλον «παρακρατικοὶ καὶ παρακρατικαὶ ὀργανώσεις», εἰς μίαν στιγμὴν ἔγραφε: «Ἡ ἀδύνατη ἀκόμη Χωροφυλακὴ βρέθηκε ἀναγκασμένη νὰ δέχεται τὴν ἐνίσχυσι τῶν παρακρατικῶν ὁμάδων», διὰ νὰ στηρίξῃ δὲ τὴν ὅλην της πολεμικὴν ἐπεκαλεῖτο κατ' ἐπανάληψιν κείμενα ἀπὸ τὸ ἔργον τοῦ Ὑποστρατήγου Δ. Ζαφειροπούλου.

Ἀποτελεῖ Ἱστορικῶς βαρείαν ἀνακρίβειαν καὶ ἐθνικῶς ἀγνωμοσύνην ἡ τοιαύτη γενικὴ τοποθέτησις τοῦ θέματος, διότι α) Ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν Ἀρχῶν διετάχθη ἡ ὀργάνωσις τῶν Μ.Α.Υ. καὶ ὑπὸ τῶν ἰδίων ἀρχῶν συνετηροῦντο αἱ Μ.Α.Δ., ἐκτὸς τῆς περιπρώσεως τῶν Δημοσυντηρήτων ταγμάτων, β) ὅπως θὰ ἴδωμεν κατωτέρω λίαν συντόμως ἡ τακτικὴ εὐθύνη καὶ διοίκησις περιῆλθεν εἰς τὸν Στρατὸν καὶ κατὰ συνέπειαν πᾶσα ἔνοπλος δύναμις ἐλέγχετο καὶ ἐκινεῖτο παρ' αὐτοῦ καὶ γ) ἔνοπλοι χωρικοί, εἴτε πρὸ τῶν χωρίων των, εἴτε καὶ πέραν τῆς περιοχῆς των τόσον ὡς «παλληκάρια» ὁπλαρχηγῶν ὅσον καὶ ὡς ὁπλῖται τῶν Μ.Α.Υ. καὶ Μ.Α.Δ. προσέφερον τὴν ζωήν των πολεμῶντες πλησίον τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων. Τὰ «ἐθελοντικὰ σώματα» δὲν ἀπέλειψαν ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀγῶνας τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ἡ διαφορὰ τούτων εὑρίσκεται εἰς τὴν ὅλως ἰδιάζουσαν μορφὴν τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος καὶ εἰς τὸν κυμαινόμενον βαθμὸν ἐπιβλέψεως καὶ νουθετήσεως. Ἀρκούντως κατεδείξαμεν ἀνωτέρω πόσον ἄμοιρος τῶν παρακρατικῶν ἐκδηλώσεων ὑπῆρξεν ἡ Χωροφυλακή. Προσθέτομεν ἀκόμη ὅτι αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἀπὸ ἕνα ἀσύνετον τῆς ἐποχῆς πνεῦμα δημοκοπίας ἀποκαλοῦμεν συλλήβδην παρακρατικαὶ ὀργανώσεις καὶ παρακρατικὴ δρᾶσις, κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην, ἐὰν ἀπομονώσωμεν τὴν κακοποιὸν ἐνίων δρᾶσιν, ἀπετέλεσε τὴν ὑπερχείλισιν τῆς ἐθνικῆς ἀγανακτήσεως ἐκ τῶν σφαγῶν, τῆς προκλητικότητος καὶ θρασύτητος, ἀλλὰ καὶ ἀτιμωρησίας τῶν κακοποιῶν τοῦ Κ.Κ.Ε., ὡς καὶ ἐκδήλωσιν ἐν συνεχείᾳ πρὸς στοιχειώδη ἄμυναν, ἕνεκεν τῆς κρατικῆς ἀβελτηρίας καὶ ἀνεπαρκείας εἰς ἀμμφοτέρας τὰς περιπτώσεις.

Βεβαίως ἡ ὀργάνωσις τῶν Μ.Α.Υ. εὑρίσκεται ἔξω τῶν παρακρατικῶν ὀργανώσεων, ἀλλὰ αἱ προηγηθεῖσαι τῶν Μ.Α.Υ. παρακρατικαὶ ὀργανώσεις ἀπετέλεσαν τὸ ἀναγκαῖον διὰ λόγους πραγματικῆς αὐτοαμύνης προοίμιον τῆς ὀργανώσεως τῶν Μ.Α.Υ. καὶ ἐφ' ὅσον ἐπρόκειτο περὶ ἐκδηλώσεων ἐνστίκτου, ἠκολούθησαν τὰς ἐπιταγὰς τούτου. Ὑπῆρξαν παρακρατικαὶ ὀργανώσεις καὶ ὁμάδες, ὡς βεβαιοῦν καὶ οἱ ἀνωτέρω στρατ)κοί, αἵτινες ἐξετράπησαν σφόδρα ὅπως καὶ ὡρισμένα ἄτομα ἀπὸ τῆς θέσεως τῶν Μ.Α.Υ. καὶ Μ.Α.Δ. ἐπίσης ἐξετροχιάσθησαν εἰς βάρος συναθρώπων των καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι αἱ ἐνέργειαι των αὗται πέραν τῆς κοινῆς ἐγκληματικότητος φέρουν καὶ τὸ βάρος ὅτι ἔβλαψαν σοβαρῶς τὴν ἐθνικὴν προσπάθειαν καὶ τὸν ἀγῶνα τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων ἐν τῷ συνόλῳ καὶ οὐχὶ τῆς Χωροφυλακῆς εἰδικῶς, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα ἐκ τοῦ μέρους νὰ καταδικάσωμεν τὸ ὅλον. Θεωροῦμεν ἱερὸν ἡμῶν καθῆκον νὰ διαχωρίσωμεν τοὺς ἐλαχίστους παρεκτραπέντας

ἐκ τῆς μεγάλης Ἑλληνικῆς οἰκογενείας ἥτις ἐρρίφθη ὁλόσωμος καὶ ὁλόψυχος εἰς τὸν ἀγῶνα ἐκεῖνον, ἀνεξαιρέτως τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς ἰδιότητος δι' ὧν ἑκάστοτε περιεβλήθη.

Φρονοῦμεν ὅτι ἠσέβησαν πρὸς τὴν μεγάλην Ἑλληνικὴν ψυχὴν στρατιωτικοὶ καὶ πολιτικοὶ συγγραφεῖς, οἵτινες ἐπειράθησαν, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν, νὰ μεταχειρισθῶσιν μετὰ τόσης ἀδικίας τοὺς Ἕλληνας ἀγρότας οἵτινες ἐπώλησαν τὰ ὑπάρχοντά των διὰ νὰ ἀγοράσωσιν ἓν ὅπλον πρὸς ἄμυναν κατὰ τῆς ἐρυθρᾶς λαίλαπος, πολὺ πρὶν ἀκόμη ἐκδηλωθῇ ἡ ὀργάνωσις τῶν Μ.Α.Υ., ἥτις δὲν ὑπῆρξεν ἄλλο τι παρὰ τὸ ἴδιον πραχθὲν ὑπὸ τοῦ κράτους συνολικῶς.

Πιστεύομεν ὅτι ὁ καλύτερος καὶ ἀντικειμενικώτερος ἀπολογητὴς τῆς Ἑλληνικῆς ὑπαίθρου διὰ τὴν περίοδον τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος καὶ διὰ τὸ θέμα τοῦτο εἰδικῶς, ὑπῆρξεν ὁ ἀδιάβλητος ἀπὸ πλευρᾶς «δημοκρατικότητος» ἄλλοτε Ὑπουργὸς Γ. Μόδης, διὰ τοῦ βιβλίου του «Χωριὰ - Φρούρια τῆς Μακεδονίας».

Ὁ πάντοτε εὐθαρσὴς ἀγωνιστὴς Μόδης γράφει μεταξὺ τῶν ἄλλων : «..... Σὲ πολλὲς περιπτώσεις ἀγόρασαν τὰ ὅπλα μὲ τὸ φτωχὸ ὑστέρημά τους, πούλησαν καὶ αὐτὰ τὰ ζευγάρια τοῦ ὀργώματος.... Εἶχαν σημειωτέον, ὅλη τὴν δυνατότητα νὰ φύγουν συμμοριόπληκτοι πρόσφυγες στὶς πόλεις καὶ νὰ ζήσουν ἥσυχα καὶ ἄνετα μὲ τὰ ἀρκετὰ κρατικὰ ἐπιδόματα.... Πέρασε σχεδὸν ἀπαρατήρητη ἡ μεγάλη αὐτὴ ἐποποιΐα. Ἠμπορεῖ μάλιστα νὰ λεχθῇ ὅτι εἶχε ὀργανωθῇ σὲ βάρος της καὶ συνωμοσία σιωπῆς. Οἱ ἁρμόδιες ἀρχὲς ἀπέφυγαν συστηματικὰ νὰ ἐξάρουν στὸ τύπο καὶ στὶς ἀνακοινώσεις των τὴν δρᾶσιν τῶν ἐνόπλων χωρικῶν ὡσὰν νὰ ἐπρόκειτο γιὰ μεγάλα στρατιωτικὰ μυστικά, ἐνῶ εἴχαμε κάθε λόγο νὰ τὴν διαλαλήσουμε γιὰ ν' ἀποδείξουμε καὶ στὸν ἔξω κόσμο ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ ἀνοργάνωτος λαὸς τῆς ὑπαίθρου εἶχε ἁρπάξει τὰ ὅπλα καὶ καταπολεμοῦσε μὲ τὸν ἀκαμπτότερο ἡρωϊσμὸ τοὺς ψευτοἀποστολεῖς τῆς λευτεριᾶς .....».

Αὐτὰ γράφει ὁ Μόδης γιὰ τοὺς ἀγρότας τῆς Μακεδονίας καὶ δὲν γράφει οὔτε ἕνα ἰῶτα ὑπερβολῆς, κατὰ παρόμοιον δὲ τρόπον θὰ ἔγραφεν ἢ πιθανῶς νὰ ἔγραψαν καὶ διὰ τὰς ὑπολοίπους περιοχὰς ἄλλοι, ἐλεύθεροι ἄνθρωποι. Ἡ ἀποσιώπησις τοῦ ἀγῶνος τῶν χωρικῶν, τὴν ὁποίαν μέμφεται πολὺ ὀρθῶς ὁ Μόδης, δὲν ἐγένετο παρὰ ἀπὸ ἔλλειψιν θάρρους.

Ὅταν κατὰ μῆνα Ἰούλιον 1947 οἱ Κ/Σ ἔφθασαν εἰς ἀπόστασιν βολῆς τυφεκίου ἀπὸ τῶν Ἰωαννίνων καὶ οἱ στρατιωτικοὶ ἡγήτορες ἔντρομοι ἔσπευσαν νὰ ἀπομακρυνουν τὰς οἰκογενείας των ἐξ Ἰωαννίνων κλπ.,ὁ καταφθάσας ὑπουργὸς Δημοσίας Τάξεως, Ναπολ. Ζέρβας, ἐκινητοποίησε τοὺς παλαιοὺς ἀντάρτας του εἰς διάστημα ὀλίγων ὡρῶν καὶ ἀνέτρεψε τὴν κατάστασιν, ἀφοῦ ἐγκατέστησε δύο λόχους τῆς ἐθνικῆς νεολαίας τῆς ἀντιστάσεως εἰς τοὺς στρατῶνας τοῦ ἄλλοτε ἡρωϊκοῦ 15ου Συν/τος.

Αὐτὴν τὴν τιμὴν νὰ ὁμολογήσωμεν τὴν ἀλήθειαν, τὴν ὀφείλομεν πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν ἅπαντες.

Ἀνακεφαλαιοῦντες καταλήγομεν ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῆς 12ης ὁλομελείας (24-25-6-1945) καὶ τῆς 2ας τοιαύτης (Φεβρουάριος 1946) ἐντοπίζουν χρονολογικῶς τὴν ἔναρξιν τῆς Κομμουνιστοσυμμοριακῆς ἐπιβουλῆς, ἥτις ἐξεδηλώθη, ὡς προανεφέραμεν, μᾶλλον πανηγυρικῶς καὶ ἐντυπωσιακῶς, τὴν νύκτα 30-31 Μαρτίου 1946 καὶ ὅτι ὁ Ζαχαριάδης, ἔχων προεξοφλημένην τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ

διεθνοῦς Κομμουνισμοῦ καὶ βάσιν ἐξορμήσεως τὰς κομμουνιστικὰς χώρας τῶν Βαλκανίων, ἐπεδίωξε διὰ ταύτης νὰ ὑπαγάγῃ τὴν χώραν ὑπὸ τὴν δικτατορίαν του καὶ ὑπὸ τὴν δικτατορίαν τοῦ διεθνοῦς Κομμουνισμοῦ, ἥτις διὰ τὴν Ἑλλάδα δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ ὁ δούρειος ἵππος τῶν πανσλαυιστικῶν σχεδίων, τῶν ὁποίων θὰ ἐγίνετο ὁ λαός της ἄθυρμα τελικῶς.

Ὅτι ἡ Κ/Σ ἐπιβουλὴ ὑπῆρξεν ἕνα μελετημένον σχέδιον, τεθὲν εἰς ἐνέργειαν ἀπὸ τῆς ἐπανόδου τοῦ Ζαχαριάδη, καὶ ὅτι ὅλοι οἱ ἄλλοι λόγοι ἔπαιξαν πολὺ μικρὸν ρόλον προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἀπὸ τῆς χρονολογίας ταύτης ἤρξατο ἡ πρὸς τὰ ὄρη καὶ τὰς ὁμόρους Χώρας συνεχὴς καταφυγὴ σημαινόντων στελεχῶν καὶ ἰδία τοῦ μεγαλυτέρου μέρους ἐκ τῶν 5.500 ἀποσυμφορηθέντων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Σοφούλη ἤτοι ἀπὸ 21 Νεομβρίου 1945, ὥστε τὸν Ἀπρίλιον 1946 ἡ δύναμις τῶν Κ/Σ νὰ φθάσῃ τὰς 4.000, δέον δὲ νὰ σημειωθῇ ὅτι οἱ ἀποσυμφορηθέντες ἐτράπησαν πρὸς τὰ ὄρη, πρὶν ἢ προλάβωσιν οἱοιδήποτε δυσμενεῖς παράγοντες νὰ ἐπιδράσωσι καὶ ἐνῶ μόλις εἶχον ἀπολαύσει τὴν στοργὴν καὶ τὴν λήθην τῆς πολιτείας.

Παρὰ ταῦτα τὸ Κράτος ἐνεφάνιζεν ὄψιν ἀπαγοητευτικὴν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως.

Τὴν 17 Μαΐου 1946 Κ/Σ ἐξετέλεσαν ἅπασαν τὴν δύναμιν τοῦ Σ.Χ. Βάβδου καὶ καθ' ἑκάστην ἀνηγγέλλετο καὶ ἕνα νέον ἀποτρόπαιον ἔγκλημα τῶν Κ/Σ, τὴν 20 Μαΐου ὁ Ὑπουργὸς Δημοσίας Τάξεως ἐδήλου ὅτι θὰ ἐλαμβάνοντο αὐστηρὰ μέτρα πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς Τάξεως καὶ ἀσφαλείας, ἐνῶ τὴν 1 Ἰουνίου ὁ ἴδιος Ὑπουργὸς ἀπαντῶν εἰς διαμαρτυρίας καὶ ἀνησυχίας τῶν βουλευτῶν Κουλουμβάκη, Μπάτζιου καὶ Δημ. Θεοχαρίδου, ἔλεγε τὰ ἑξῆς καταπληκτικά: α) Ἐὰν τὸ Κ.Κ.Ε. ἐξηκολούθει τὴν ἐπαναστατικήν του δρᾶσιν θ' ἀντιμετωπίζετο ὡς ἐπανάστασις καὶ β) ὅτι ἡ ἐνοχὴ τῆς ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε. δὲν ἦτο δικαστικῶς ἀποδεδειγμένη!!!

Πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ πιστεύῃ ὁ λαὸς εἰς τοιούτους λόγους ......;

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν τῶν τοιούτων δηλώσεων ἡ Κομμουνιστικὴ ἐφημερὶς «Ριζοσπάστης» ἐδημοσίευε δηλώσεις τοῦ Ζαχαριάδη, διὰ τῶν ὁποίων ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. ὕβριζε χυδαιότατα τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς ὡς δειλούς, ἀνάδρους, χαφιέδες, δοσιλόγους κλπ.

Γενικῶς αἱ Ἀθῆναι λησμονήσασαι λίαν συντόμως τὰ Δεκεμβριανὰ ἐπεδείκνυον ἐκνευρίζουσαν ἀδιαφορίαν καὶ στενότητα ἀντιλήψεως ἔναντι τῶν τεκταινομένων, ἰδία ἐν Μακεδονίᾳ, ἔνθα διὰ τῶν συνόρων συνέρρεον συνεχῶς κατὰ συντεταγμένα τμήματα ἐκ τῶν ὁμόρων χωρῶν καὶ ἰδία ἐκ Γιουγκοσλαβίας κατὰ ἑκαντοντάδας οἱ εἰς εἰδικὰ στρατόπεδα ἐκπαιδευθέντες καὶ αἱ φάλαγγες τῆς Ν.Ο.Φ.

Ἐκ τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως ἐπεδείξατο ἰδιαιτέραν εὐαισθησίαν ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Δυτικῆς Μακεδονίας, στρατηγὸς Ἀναστ. Νταλίπης, ὅστις, οἱονεὶ διαμαρτυρόμενος διὰ τὴν χλιαρότητα καὶ ἀκαταλληλότητα τῶν Κυβερνητικῶν μέτρων, παρητήθη καὶ διὰ δημοσιευθέντος εἰς ἡμερησίαν ἐφημερίδα τῶν Ἀθηνῶν ἄρθρου του ἔφερε εἰς τὴν δημοσιότητα τὴν Γιουγκοσλαυικὴν ἐπιβουλήν. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔγραφεν ὁ ἀείμνηστος Νταλίπης : «Σήμερον ἡ Μακεδονία καὶ ἰδιαιτέρως ἡ Δυτικὴ καὶ ἡ Κεντρικὴ τοιαύτη σφαδάζει κάτω ἀπὸ τὰ κακουργήματα τῶν ἐγκληματιῶν τῆς ΟΠΛΑ καὶ τῆς ΝΟΦ. Σήμερον πληροφοροῦμεν τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν παντοῦ ὅπου καὶ ἂν εὑρίσκεται, ὅτι διεξάγεται στὴ Μακεδονία ἕνας πραγματικὰ ἀκήρυκτος πόλεμος μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῆς Γιουγ-

κοσλαβίας τοῦ Τῖτο, τοῦ ὁποίου ἐκτελεστικὰ ὄργανα εἶναι ἡ ΝΟΦ καὶ τὸ Κ.Κ.Ε...... Κατέχομεν ἐπίσημα καὶ ἀδιάσειστα πειστήρια δι' ὧν ἀποδεικνύεται πλήρως ἡ συνεργασία καὶ ὁ συντονισμὸς τῆς δράσεως μεταξὺ τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τῆς Ν.Ο.Φ. Ὅτι ἡ ΝΟΦ καὶ τὸ Κ.Κ.Ε. ἔχουν κοινὴν ἡγεσίαν εὑρισκομένην ἔξωθι τῆς Ἑλλάδος ......»(16). Τὰ κατεχόμενα πειστήρια εἶχον περιέλθει εἰς χεῖρας τῶν ἀρχῶν χάρις εἰς τὴν δρᾶσιν τῶν ἀποσπασμάτων Χωροφυλακῆς περιοχῆς Δ.Χ. Ἐδέσης, ὑπὸ τοὺς Παναγ. Τσούτσαν, Παυλ. Κομνηνὸν κλπ., ἅτινα εἰς ἐπανειλημένας συμπλοκὰς κατὰ μῆνα Ἰούνιον καὶ πρῶτον 10ήμερον Ἰουλίου 1946 εἰς τὴν περιοχὴν Καϊμακτσαλὰν ἐπέτυχον τὴν διάλυσιν Νοφικοῦ τμήματος, τὴν ζώγρησιν ἡγετικῶν στελεχῶν τῆς ΝΟΦ καὶ τὴν κατάσχεσιν ἀρχείων τῆς ὀργανώσεως ταύτης(17).

Ἐκμεταλλευόμενος ὁ Ζαχαριάδης τὴν μακαριότητα τοῦ ἐθνικόφρονος κόσμου ἐνήργησε μὲ θρασυτάτην προκλητικότητα περιοδείαν ἀνὰ τὴν Θεσσαλίαν καὶ Μακεδονίαν, ἵνα δώσῃ ἐπιτοπίως διαταγὰς καὶ ὁδηγίας, ἡ δὲ Χωροφυλακή, βάσει αὐστηρῶν Κυβερνητικῶν ἐντολῶν, παρεῖχεν συνοδείαν ἀσφαλείας εἰς τὸν ὀργανοῦντα τὸ αἱματοκύλισμα καὶ τὴν ἐξουθένωσιν τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὸν ὑβριστὴν καὶ δολοφόνον τῶν ἀνδρῶν της (!).

Τὰ ἀνωτέρω σημειωθέντα γεγονότα ἤγαγον εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ ὑπὸ στοιχεῖον Γ'. Ψηφίσματος τῆς 18/26 Ἰουνίου 1946 ὑπὸ τῆς Δ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς «περὶ ἐκτάκτων μέτρων ἀφορόντων τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ Ἀσφάλειαν», ψηφίσματος ὅπερ διὰ τοῦ Β.Δ. τῆς 18/24 Αὐγούστου 1946 ἀνεστάλη ἀπὸ 26 Αὐγούστου μέχρι τῆς 9 Σεπτεμβρίου ἕνεκα τῆς διενεργείας τοῦ δημοψηφίσματος κατὰ τὴν 1-9-1946.

Τὸ ψήφισμα τοῦτο κατέστησεν ἰδιώνυμα ἀδικήματα τὰς ἐνεργείας τῶν Κ/Σ., προέβλεψεν τὴν ἐκδίκασιν τούτων παρ' ἐκτάκτων στρατοδικείων, ἔθεσεν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῶν Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν τὰς πράξεις καὶ τὸν βίον τῶν πολιτῶν καὶ παρέσχεν εὐρεῖαν ἐξουσιοδότησιν πρὸς τοῦτο εἰς τὰς Ἀστυνομικὰς Ἀρχάς.

Τὸ ψήφισμα τοῦτο ὑπῆρξε τὸ πρῶτον σοβαρὸν καὶ ἀποφασιστικὸν Κυβερνητικὸν μέτρον, ἔπειτα ἀπὸ σειρὰν νόμων δι' ὧν παρείχετο συνεχῶς ἀμνηστεία καὶ ἀναστολή, μετὰ τὸν Α.Ν. 453/45.

Ἡ Χωροφυλακὴ εἶχεν ἀναλάβει τὴν ἀστυνόμευσιν τῆς Χώρας ἀπὸ τῆς 15-9-1945, δυνάμει δὲ ὑπ' ἀριθμ. 605/629 - 12-9-1945 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν «περὶ συνεργασίας Χωροφυλακῆς καὶ Στρατοῦ» προεβλέπετο ὅπως ἐν περιπτώσει ἀδυναμίας τῆς Χωροφυλακῆς ἢ σοβαρᾶς διασαλεύσεως τῆς τάξεως ἔδει νὰ σπεύδῃ ὁ στρατὸς ἢ καὶ τἀνάπαλιν.

Ἡ Χωροφυλακὴ ὑποχρεωμένη ν' ἀσκῇ τὴν ἀστυνομίαν καὶ νὰ τηρῇ τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν καθ' ἅπασαν τὴν ἐπικράτειαν εἶχε κατανεμιθῆ εἰς μικρὰς καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν ἑστίας—Σταθμοὺς δυνάμεως 4-5 ἀνδρῶν, ἢ καὶ ὀλίγον μεγαλυτέρας δυνάμεως ἕδρας ὑποδιοικήσεων ἢ καὶ ἀκόμη τὰς ἀτροφικὰς ἀπὸ

---

(16) Ὁ Ἀνατ. Νταλίπης ἦτο Μακεδὼν υἱὸς Μακεδονομάχου ἐκ Γάβρου Καστορίας μὲ ὑπέροχον καὶ λίαν διακεκριμένην δρᾶσιν ἐφ' ὅλων τῶν τομέων. Ἦτο Συνταγματάρχης ἐ.ἀ.

(17) Μεταξὺ τῶν συλληφθέντων ὑπῆρξεν καὶ ἡ πρώην νηπιαγωγὸς Εἰρήνη Γκίνη ἐκ Ξανθογείων Ἐδέσσης, γραμματεὺς τῆς Α.Φ.Ζ. ἤτοι τοῦ γυναικείου τμήματος τῆς Ν.Ο.Φ. περιοχῆς Ἐδέσσης καὶ ἥτις εἶχεν ἐκβουλγαρίσει τὸ ὀνοματεπώνυμον της εἰς Μίρκα Γκίνοβα. Αὕτη καταδικασθεῖσα εἰς θάνατον παρὰ τοῦ ἐκτάκτου στρατοδικείου Γιανιτσῶν ἐξετελέσθη τὴν 29-7-46.

ἀπόψεως δυνάμεως ἕδρας Διοικήσεων Χωρ/κῆς, αἵτινες κατὰ κανόνα ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὰς ἕδρας τῶν Νομῶν. Ἡ περισυλλεγεῖσα καὶ κατανεμηθεῖσα καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν δύναμις τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς ἐνισχυθεῖσα καὶ διὰ 5.000 ἐθνοφυλάκων μόλις ἔφθασεν εἰς 17 χιλιάδας περίπου ἄνδρας.

Ἀλλὰ δὲν ἦτο μόνον ἡ τρομερὰ αὕτη ἀνεπάρκεια δυνάμεως, ἥτις θὰ ὑπερνικᾶτο διὰ τῆς ἀπεράντου καὶ ἀκαταβλήτου πίστεως τῶν μονίμων ἀνδρῶν τοῦ Σώματος, ἦσαν πέρα πολλὰ τὰ μειονεκτήματα τῶν μικρῶν ἐκείνων φωλεῶν Χωροφυλακῆς, αἵτινες διὰ ταῦτα εἶχον καταστῆ φωλεαὶ προδιαγεγραμμένων ἐκ τῆς ζωῆς ἀνθρώπων.

Αὐτοὶ οἱ 4-5 ἄνδρες δὲν εἶχον ὁμοιογένειαν προελεύσεως καὶ συνεπῶς τὰς αὐτὰς πεποιθήσεις καὶ ἰδέας, ἦσαν ἐλαχιστοι μόνιμοι , 1-2, καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἦσαν ἔφεδροι, ἄνευ θητείας καὶ ἐθνοφύλακες.

Εἴδομεν ἀνωτέρω τὰς ἀνεδαφικὰς καὶ μακρὰν τῆς Ἑλληνικῆς πραγματικότητος ἐπιβληθείσας ἀπόψεις τῆς Βρεττανικῆς Ἀστυνομικῆς ἀποστολῆς, ὅσον ἀφορᾶ τὴν μορφὴν καὶ ἔκτασιν ἐκπαιδεύσεως τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς.Εἶχον ἀπορρίψει οἱ Βρεττανοὶ «ὀργανωταὶ» πᾶσαν γνώμην τῶν Ἑλληνικῶν παραγόντων περὶ ἐκπαιδεύσεως τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὰ βαρέα ὅπλα τοῦ πεζικοῦ(πολυβόλα, ὁπλοπολυβόλα, βομβίδας, ὅλμους κλπ.) καὶ εἰς τὰ τῆς διεξαγωγῆς ἐνόπλου ἀγῶνος καὶ αἱ μακάριαι ἐκεῖναι μεταπελευθερωτικαὶ Ἑλληνικαὶ Κυβερνήσεις ἠνείχοντο νὰ ἐκπαιδεύωνται ἐντόνως οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὴν ὁπλασκίαν καὶ τὰς λεγομένας ἀσκήσεις πυκνῆς τάξεως καὶ παρελάσεων.

Ὁ Στρατηγὸς Γρηγ. Δημουλᾶς, εἰς ἀναφορὰν του πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν κατὰ τὸ 1951, ἀναφερόμενος εἰς τὴν Βρεττανικὴν Ἀποστολὴν ἀφοῦ ἐμέμφετο σφόδρα τὴν θέσιν ταύτην τῆς Ἀποστολῆς ἐπὶ τῆς ἐλαττωματικῆς ἐκπαιδεύσεως τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἐπὶ τῶν ἀντιλήψεων ταύτης ὅσον ἀφορᾶ τὸ δημιουργηθησόμενον ἐν τῇ Χωροφυλακῇ πνεῦμα θεωρούσης ὡς μειονέκτημα τὰ στρατιωτικὰ προσόντα, παρετήρει «διότι ἐξ ἀγωγῆς θεωροῦν ὡς προτέρημα τὴν ἐλαστικότητα καὶ τὴν προσαρμοστικότητα, μίαν ἀμφιβόλου ἀξίας ἀστυνομικὴν οὐδέποτε ὅμως στρατιωτικὴν ἰδιότητα, ἐκείνην ἀκριβῶς, ἡ ὁποία ὑποβιβάζει καὶ τοὺς ἀστυνομικοὺς εἰς τὴν κοινὴν ἀντίληψιν ...», παρακατιὼν δὲ καὶ περὶ τῆς γενικῆς θέσεως τῆς Ἀποστολῆς ὁμιλῶν, κατέληγεν « ... Ἐν γένει ἡ Ἀποστολὴ χρησιμοποιεῖ εἰς τὴν διοίκησιν μεθόδους ἀστυνομικὰς συντελούσας εἰς τὸν ἠθικὸν ὑποβιβασμὸν τῶν ἀτόμων καὶ ἀνοίγει τὴν θύραν εἰς τὴν συκοφαντίαν καὶ τὴν κακεντρέχειαν διὰ νὰ ὁδηγῆται ἐντεῦθεν μὲ πεπλανημένας ἀντιλήψεις εἰς τὰς κρίσεις της (σ.σ. ταῦτα γράφει ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Βρετ. Ἀποστολῆς, μετασχὼν κατὰ τὸν νόμον 772/48 τοῦ συμβουλίου προαγωγῶν, ἐξεφράσθη δυσμενῶς κατ'αὐτοῦ ἐν τῷ Συμβουλίῳ τούτω ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Ἀντιστρ. Βεντήρη, περὶ τῆς μεθ'οὗ διαφωνίας τοῦ Δημουλᾶ ὡμιλήσαμεν ἤδη). Προσπάθεια Ὀργανωτικὴ τῆς Ἀποστολῆς οὐδεμία ὑπῆρξε. Περιορίζεται νὰ παρακολουθῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἀσκεῖ τρόπον τινὰ κάποιαν ἠθικὴν κηδεμονίαν, ἡ ὁποία μὲ τὰς ἀκολουθουμένας μεθόδους ἀποβαίνει ἐπιζημία ...». Τὰ περισσότερα ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἶχον θέσιν ἀλλαχοῦ, παρετέθησαν ὅμως ἐνταῦθα χάριν τῆς ἑνότητος τῆς παρατηρήσεως, ὅσον ἀφορᾶ τὴν προέλευσιν καὶ τὰ σοβαρὰ τρωτὰ ἐκ τῶν ὀργανωτῶν.

Οὕτω ἕκαστος Σταθμὸς Χωροφυλακῆς εἶχε 4-5 τυφέκια καὶ 50 φυσίγγια δι'

ἕκαστον τυφέκιον.'Αλλοίμονον ἐὰν περιήρχετο εἰς γνῶσιν τῶν μελῶν τῆς Βρεττανικῆς ἀστυνομικῆς ἀποστολῆς ὅτι ὁπλίτης τῆς Χωροφυλακῆς κατεῖχεν ἄνω τῶν 50 φυσιγγίων ἢ καμίαν χειροβομβίδαν δι' ἐξοικονομήσεως ἐκ τῶν στρατιωτικῶν μονάδων. Κατέφθανεν ἀμέσως ὁ παρ' ἑκάστη 'Ανωτέρα Διοικήσει ἐγκατεστημένος «Σύμβουλος» καὶ προέβαινεν εἰς ἔρευναν τῶν πυρομαχικῶν τοῦ «ὑπόπτου» ὁπλίτου. 'Ο παρὰ τῆς Α.Δ.Χ. Κεντρικῆς Μακεδονίας Βρεττανὸς Σύμβουλος ('Αντισυνταγματάρχης) ἀπετόλμησε νὰ ζητήση νὰ ἐλέγξη τὰ πυρομαχικὰ μεταβατικοῦ ἀποσπάσματος Χωροφυλακῆς ὀλίγον ἔξωθι τῆς 'Εδέσσης, ἀλλ' ἀπεκρούσθη παρὰ τοῦ ἐπικεφαλῆς 'Αξιωματικοῦ, καὶ πάντα ταῦτα καθ' ἣν στιγμὴν οἱ Κ/Σ ἦσαν ἐφωδιασμένοι διὰ βαρέως ὁπλισμοῦ Γερμανικῆς προελεύσεως. Βεβαίως πάντοτε ἡ Χωρ/κὴ ἦτο ἐξωπλισμένη ἐλαφρῶς καὶ οὐδέποτε ὁ πόλεμος εἶχεν ἀποτέλέσει κύριον ἔργον τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἀνδρῶν της, δι' ὃ καὶ τῶν στελεχῶν της ἡ πεῖρα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἦτο πάντοτε ἀνεπαρκής, οὐχ' ἧττον ὅμως εἰς τὰς Σχολὰς της ὄχι μόνον ἐδιδάσκοντο παρ' 'Αξιωματικῶν τοῦ Στρατεύματος ἡ τέχνη τοῦ πολέμου καὶ ἡ χρῆσις τῶν διαφόρων ὅπλων ἀλλὰ καὶ πρακτικῶς ἐφηρμόζοντο ταῦτα διαρκούσης τῆς ἐκπαιδεύσεως. Διαρκοῦντος τοῦ πολέμου 1940-1941 δι' ἕκαστον ὅπλον εἶχον παραχωρηθῆ 150 φυσίγγια καὶ δι' ἕκαστον ὁπλοπολυβόλον 1.500 κλπ.

"Ηδη ἡ Βρεττανικὴ 'Αποστολὴ ἠρνεῖτο τοῦτο καὶ ἀπεδιδε μεγίστην σημασίαν εἰς τὸ «κλώτσημα» τοῦ ἐδάφους, ὡς ἀπεκαλοῦντο χαρακτηριστικῶς αἱ διὰ τὴν θέσιν τῆς «Προσοχῆς» κινήσεις. 'Εκτὸς τούτου ἐξ ἴσου συνέτεινον εἰς τὴν ἀπελπιστικὴν ἐπιδείνωσιν τῆς θέσεως τῶν μελοθανάτων ὀλίγων ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς καὶ πλεῖστοι ἄλλοι παράγοντες. Τὸ ἀνύπαρκτον ἢ κατεστραμμένον ὁδικὸν δίκτυον καὶ ἡ ἐντεῦθεν διευκόλυνσις τῆς διὰ ναρκῶν δολιοφθορᾶς ὑπὸ τῶν Κ/Σ, καθίστα τὴν ὁδικὴν ἐπικοινωνίαν πάντοτε προβληματικήν.

'Η ἔλλειψις μέσων τηλεπικοινωνιακῆς ἀνταποκρίσεως. 'Εκτὸς τῆς εὐχερείας μεθ' ἧς κατέστρεφον οἱ Κ/Σ τὸ ὑπᾶρχον τηλεφωνικὸν δίκτυον, πλεῖστοι Σ.Χ. δὲν εἶχον τηλεφωνικὴν σύνδεσιν ἀλλὰ καὶ ἂν εἶχον μετὰ τὴν δῦσιν τοῦ ἡλίου, ὅτε διέκοπτον τὴν λειτουργίαν των τὰ ἐπαρχιακὰ κέντρα τοῦ Ο.Τ.Ε., ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐπικοινωνήσωσι ἢ τέλος ἐὰν ἐπεκοινώνουν μόνον κάποια ἄλλη μικρὰ δύναμις Χωροφυλακῆς θὰ ἔσπευδεν εἰς βοήθειαν, διότι ὁ στρατός, μέχρι τῆς ἀναλήψεως τῆς 'Αρχιστρατηγίας ὑπὸ τοῦ 'Αλεξ. Παπάγου, οὐδέποτε ἢ σπανιώτατα ἐκινήθη ὑπὲρ δεχομένων νυκτερινὰς ἐπιθέσεις μικρῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς. Αἱ μικραὶ ὑπηρεσίαι τῆς Χωροφυλακῆς ἀπετέλεσαν τοὺς κατ' ἐξοχὴν στόχους τῶν Κ/Σ κατὰ τὰ δύο πρῶτα τουλάχιστον ἔτη τόσον δι' ἐντυπωσιακοὺς λόγους ὅσον κυρίως διότι αὐταὶ ἐσυμβόλιζον τὴν ἔννοιαν τοῦ κράτους καὶ αὐταὶ συνεκράτουν καὶ ὠργάνωνον τὸν λαὸν τῆς ὑπαίθρου. Λόγῳ τῆς ἐκρύθμου καταστάσεως δημοσίας ἀσφαλείας, αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Χωροφυλακῆς, ὑποθάλπουσαι καὶ ὑποκαίουσαι τὸν πατριωτισμὸν τῶν πλέον προσηλωμένων εἰς τὰ πάτρια, ἐζήτουν τὴν συνεργασίαν των ἐπὶ τῶν κατὰ τῆς ἐννόμου τάξεως στρεφομένων ἀναρχικῶν καὶ ἐν παρανομίᾳ διαβιούντων ἐνδεχομένως, αὐτοὶ οἱ θερμοὶ πατριῶται θὰ ἔπαυον αὐτομάτως ἐκδηλούμενοι ἢ κινούμενοι εὐθὺς ὡς θὰ ὑπέκυπτεν ἡ Χωρ/κὴ τῆς περιοχῆς. Οἱ Σταθμοὶ Χωροφυλακῆς ἀπετέλουν τὴν σημαντικωτέραν παρατήρησιν, ἐπιτήρησιν καὶ ἐπαγρύπνησιν τοῦ Κράτους, ἀλλὰ καὶ τὴν ἄμεσον ἀντίδρασιν κατὰ πάσης ἐμφανιζομένης Κ/Σ ὁμάδος, ὥστε τὸ σύνολον τῆς δυνάμεως τοῦ Σταθμοῦ, ἐνισχυόμενον καὶ παρὰ τῶν θερμῶν «ἐθνικο-

φρόνων», ἐτίθετο εἰς καταδίωξιν τῆς ἐμφανισθείσης Κ/Σ ὁμάδος καὶ ὄχι μόνον τοῦτο ἀλλὰ προσέτι οἱ κατὰ χωρία ἔνθερμοι συνεργάται τῶν Σταθμῶν Χωρ/κῆς ἀπετέλουν ἕνα σοβαρὸν καθ' ἅπασαν τὴν ἐπικράτειαν δίκτυον ἐπαγρυπνήσεως εἰς βάρος κάθε συνωμοτικῆς καὶ ἀνατρεπτικῆς κινήσεως (18). Ὁ λόγος αὐτὸς ὑπῆρξεν ἐκτῶν κυριωτέρων ἕνεκα τῶν ὁποίων οἱ ΚΣ/ μὲ ἰδιαιτέραν λύσσαν καὶ μανίαν ἐπετίθεντο συνεχῶς καὶ κατὰ προτίμησιν κατὰ τῶν Σταθμῶν καὶ Ὑποδιοικήσεων Χωροφυλακῆς, καθὼς καὶ διότι κατὰ τὰς ἀρχὰς δὲν εἶχονοί Κ/Σ τόσας ἱκανὰς κατὰ τόπους δυνάμεις ὥστε νὰ προσβάλουσι τὰς πολυαρίθμους καὶ καλῶς ἐξωπλισμένας στρατιωτικὰς δυνάμεις.

Τὴν ὑπαιτιότητι Βρεττανικῆς ἀποστολῆς πολεμικὴν ἀπειρίαν τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς καθὼς καὶ τὸν ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου ὑποτυπώδη ἐξοπλισμόν τηςν, καθίστα ἔτι μᾶλλον ἐντόνους ἀδυναμίας καὶ ἡ μορφὴ τοῦ ἀρξαμένου Ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος (19).

Ὑπενθυμίζομεν ὅτι οἱ ἴδιοι Ἄγγλοι ἐν Αἰγύπτῳ ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἐξεπαίδευσαν 700 περίπου ἄνδρας τοῦ συγκροτηθέντος 11 Τάγματος Χωροφυλακῆς εἰς ἅπαντα τὰ καθήκοντα ἑνὸς ἀξιομάχου τμήματος, ἤτοι ἀπὸ τοῦ τυφεκιοφόρου μέχρι ὁδηγοῦ τεθωρακισμένου ὀχήματος καὶ ἀπὸ ἀγῶνος ἐρήμου μέχρι ἀγῶνος ἐντὸς κατωκημένης ἢ δασώδους περιοχῆς, ἐνῷ εἰς τὴν ἀνασυγκροτουμένην Χωροφυλακὴν ἠρνοῦντο τοῦτο.

Οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς δὲν ἠγνόουν μόνον τοὺς κανόνας τῆς πολεμικῆς τέχνης καὶ τακτικῆς διὰ τὴν ὁποίαν ἐπὶ τέλους θὰ ἠδυνάμεθα νὰ συμφωνήσωμεν ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ μόνον ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ εἶχε χρησιμοποιηθῆ κατὰ τὸ παρελθόν, ἀλλ' ἠγνόουν παντελῶς ἔστω καὶ ἐλάχιστα περὶ τοῦ ἀτάκτου ἀγῶνος δι' ἃ ὁπωσδήποτε ἔδει νὰ ἐκπαιδεύωνται καὶ ἦσαν ἐντεταλμένοι ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς ἀποστολῆς των, καθ' ὅσον ἐπρόκειτο περὶ μορφῆς ἀγῶνος τῶν μετόπισθεν.

Εἰς τὸν ἄτακτον ἢ ἀνορθόδοξον ἀγῶνα, ὁ ἐχθρός, διατηρῶν τὴν πρωτοβουλίαν διὰ συνεχῶν μετακινήσεων καὶ ἀποφεύγων τὴν κατὰ μέτωπον ἀναμέτρησιν, διατηρεῖ πάντοτε ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ στοιχεῖον τοῦ αἰφνιδιασμοῦ.

Ὁ ἄτακτος καὶ ἀνορθόδοξος πόλεμος, ὅσον καὶ ἂν ἔχῃ εἰς τὰ βάθη τῶν αἰώνων τὴν προέλευσίν του, ἐμελετήθη καὶ ἐσυστηματοποιήθη εἰς ἐπιστημονικὸν ἐπίπεδον ὑπὸ τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ, διότι ἀποτελεῖ κυρίαν τούτου τακτικὴν εἰς ὅλας τὰς μορφὰς αὐτοῦ.

Ὁ Μάο-Τσὲ-Τούγκ εἰσηγήθη ἓν σύστημα δράσεως κατὰ τὸν ἄτακτον πόλεμον, καθ' ὃ οἱ ἀντάρται ὀφείλουν : α) νὰ καταφέρωσιν πρωτίστως κτυπήματα κατὰ τῶν

---

(18) Τὴν ἄποψιν αὐτὴν τὴν ἀποδέχεται ἐν μέρει καὶ ὁ θεωρητικὸς ἀπολογητὴς τῶν πρώτων φάσεων τοῦ Κομμουνιστοσυμμοριτισμοῦ Δ. Βλαντᾶς. Ὁμιλοῦντες περὶ τῶν τοιούτων κατὰ χωρία συνεργατῶν ἐπαγρυπνητῶν τῆς Χωροφυλακῆς δὲν ἐννοοῦμεν τοιούτους παρακρατικῆς μορφῆς ἀλλὰ νομοταγεῖς, ἁγνοὺς καὶ θερμοὺς πατριώτας, ὡς τοὺς θέλει τὸ Σύνταγμα.

(19) Ἄς μὴ νομισθῆ ὅτι τὸ τοιοῦτον συνέβαινε μόνον ἐν τῇ Χωροφυλακῇ. Καὶ ἡ διὰ τὸν στρατὸν κατάστασις ἦτο ἀπελπιστικὴ καὶ ἐκνευριστικὴ διὰ τὸ Ἔθνος, ἀρκούντως δὲ χαρακτηριστικῶς ἐκφράζεται περὶ τῆς καταστάσεως ταύτης ὁ στρατηγὸς Χρ. Μαντᾶς ὁδὲ Πολ. Μοσχοβίτης ἔγραφε τὸν Ὀκτώβριον 1946 εἰς τὴν ἐφημερίδα «Ἐθνικὸς Κῆρυξ» «... Καταγγέλλομεν λοιπὸν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν ὅτι ποτὲ ὁ στρατός του δὲν ἦτο εἰς κατάστασιν περισσότερον θλιβεράν, ἀπὸ πάσης ἀπόψεως, ἐκείνης εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται σήμερον ...».

ἀπομεμενωμένων καὶ διασκορπισμένων μικρῶν ὁμάδων ροῦ ἐχθροῦ., β) Νὰ ἐπιδιώκουν κατ' ἀρχὴν τὴν κατάληψιν χωρίων Κωμοπόλεων καὶ ἀγροτικῶν περιοχῶν. γ) Νὰ ἔχουν ὡς κύριον σκοπὸν τὴν ἐκμηδένισιν καὶ ἀπομόνωσιν τῆς μαχητικότητος τοῦ ἀντιπάλου καὶ ὄχι τὴν κατάληψιν καὶ σταθερὰν διατήρησιν κωμοπόλεων πόλεων κλπ. διατηρῶντες τὴν πρωτοβουλίαν ὀφείλουν νὰ συγκεντρώνωσι πολλαπλασίας δυνάμεις, μέχρις 6πλασίας, κατὰ τοῦ συγκεκριμένου ἀντιπάλου, ὥστε νὰ εἶναι ἐξησφαλισμένος ἐκ τῶν προτέρων ὁ ἐκμηδενισμὸς αὐτοῦ. δ) Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν νὰ ἔχουν τὴν πρωτοβουλίαν δέον νὰ ἀποφεύγουν τὰς μάχας κατὰ τὰς ὁποίας αἱ ἀπώλειαι εἶναι μικρότεραι τῶν ἐπιτυχιῶν ἢ καὶ ἴσαι πρὸς αὐτάς. ε) οὐδεμίαν μάχην θὰ διεξαγάγωσιν ἐὰν δὲν ἔχωσι βεβαιότητα διὰ τὴν νίκην, στ) Νὰ ἔχωσιν ἰδιαιτέραν προτίμησιν εἰς τὴν διὰ τῶν ἐνεδρῶν ἐκμηδένισιν τοῦ κινουμένου ἀντιπάλου καὶ νὰ ἐπιμένωσι, ἐπιτιθέμενοι κατὰ τῶν ἐχθρικῶν θέσεων, εἰς τὸν ἐξαναγκασμὸν τοῦ ἀντιπάλου νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰς ὀχυρωμένας θέσεις καὶ τὰς πόλεις. ζ) Ἐπιτιθέμενοι κατὰ τῶν πόλεων νὰ ἐπιλέγωσι τὰ πλέον ἀσθενῆ σημεῖα τῆς ἀμύνης, ὥστε νὰ πολλαπλασιάζηται ἡ μαχητικὴ των ἐπιτυχία.

η) Ὀφείλουσι νὰ μεριμνῶσι πάντοτε διὰ τὴν ἐπαύξησιν τῶν δυνάμεών των διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ ὁπλισμοῦ τοῦ ἀντιπάλου καὶ διὰ τῆς στρατολογίας.

θ) Χωρὶς νὰ παρέχωσι εἰς τὸν ἐχθρὸν χρόνον πρὸς ἀνάπαυσιν, ὀφείλωσι νὰ ἐκμεταλλεύωνται τὰ μεταξὺ διαφόρων μαχῶν μεσολαβοῦντα χρονικὰ διαστήματα, πρὸς ἀνασύνταξιν καὶ ἀνάπαυσιν τῶν δυνάμεων των(19α).

Πέραν ὅμως τῶν πολεμικῶν αὐτῶν ἀρχῶν, εἰς τὴν γενικὴν τακτικὴν τοῦ ἀτάκτου πολέμου, ὡς ἐφηρμόσθη ἐν Ἑλλάδι, δέον νὰ προστεθοῦν, αἱ δολιοφθοραί, αἱ δολοφονίαι, ἡ βιαία στρατολογία καὶ τὸ παιδομάζωμα, ἡ ἐπιβολὴ φόρων καὶ ἡ ἀδίστακτος ἐξόντωσις παντὸς ἀνθισταμένου ἢ μὴ εὐνοοῦντος τὸ ἔργον των, ὥστε νὰ ἐπιτυγχάνηται ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς ἡ κάμψις τοῦ ἠθικοῦ τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἡ ἄρσις τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτοῦ πρὸς τὴν κρατικὴν προστασίαν καὶ δύναμιν.

Ὑπὸ τοιαύτας προϋποθέσεις εὐλόγως ἔδει νὰ ἀναμένῃ τις ὅτι αἱ σποραδικῶς κείμεναι μικραὶ καὶ πλημμελῶς ἐξωπλισμέναι ἑστίαι τῆς Χωροφυλακῆς θὰ ἐκονιορτοποιοῦντο ὑπὸ τῶν Κ/Σ.

Ὡς θὰ ἴδωμεν καὶ ὡς προκύπτει ἐκ τῶν Α καὶ Β' πινάκων τοῦ ΧΙ παραρτήματος αἱ Κομμουνιστοσυμμοριακαὶ ἐπιθέσεις διενεργούμεναι μὲ βάσιν τὰ ἀνωτέρω περὶ ἀνορθοδόξου πολέμου πορίσματα κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας ἠφνιδίασαν κατὰ πλειονοψηφίαν τὰς παρ' αὐτῶν προσβληθείσας ὑπηρεσίας Χωροφυλακῆς, αἵτινες ἕνεκα τούτου, τοῦ ἐν γένει ἀνοργανώτου, τῆς ἀπειρίας καὶ τοῦ ἐλλειποῦς ὁπλισμοῦ μετ' ἀνεπαρκῶν πυρομαχικῶν, ἐνεφάνισαν ποιὰν τινὰ σύγχισιν περὶ τοῦ πρακτέου ἑκάστοτε. Κατὰ τοὺς μῆνας Ἀπρίλιον, Μάϊον, Ἰούνιον καὶ Ἰούλιον ἱκανὸς ἀριθμὸς προσβληθεισῶν ὑπηρεσιῶν ὑπέκυψεν, ἰδία ἐν Θεσσαλία. Τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς ἐξετύπωσε καὶ ἀπέστειλε πρὸς ἁπάσας τὰς ὑπηρεσίας τὴν ὑπ' ἀρθμ. 7/30/11 ἀπὸ 31-10-1946 διαταγὴν του, δι' ἧς ἐκοινοποίει α) σχέδιον ἀμύνης οἰκημάτων Χωροφυλακῆς, β) σχέδιον ἀμύνης χωρίου καὶ γ) ὁδηγίας διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ δυνάμεων ἀποσπασμάτων Χωροφυλακῆς (τῶν κατ/των Δ/σεων, Ὑπ;δ/σεων, Σταθμῶν κλπ.),ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον «ὁδηγίαι διὰ τὸν πόλεμον κατὰ

(19α) Εἰσήγησις Μάο-Τσὲ-Τούγκ ἐνώπιον τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Κ.Κ.

τῶν 'Αναρχικῶν». 'Επρόκειτο περὶ μιᾶς ἀρίστης ἐργασίας, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ταύτης ἀπητοῦντο πολλοὶ παράγοντες. 'Απητεῖτο κυρίως νὰ κατανοηθῇ παρὰ τῶν ἀνὰ τὰ πέρατα τῆς Χώρας μικρῶν καὶ ἀπείρων βαθμοφόρων καὶ ἀπητοῦντο ὡρισμέναι δαπάναι, περὶ ὧν οὐδεὶς ἐγίνετο λόγος. Σκληρὸν τὸ πρόβλημα καὶ σχεδὸν ἀδύνατος διαφορετικὴ τούτου ἀντιμετώπισις.

Μετὰ παρέλευσιν πενταμήνου περίπου τὸ ἐξ 'Αξιωματικῶν τοῦ Στρατεύματος 'Επιτελεῖον τοῦ 'Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως, βάσει τῶν μέχρι τότε δεδομένων καὶ ἰδία βάσει τῆς τόσον εὐδοκίμου εἰς τὰς Ε.Ο.Ε.Λ. προϋπηρεσίας των μελῶν του, ἐξέδωκε τὴν ὑπ' ἀριθμ. 111/10/5 ἀπὸ 3 'Απριλίου 1947 διαταγήν, δι' ἧς παρεῖχεν ὁδηγίας διὰ τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Κ/Σ.

Τὴν διαταγὴν ταύτην μετὰ ὁδηγιῶν ἐκοινοποίησε τὸ 'Αρχηγεῖον Χωροφυλακῆς πρὸς ἁπάσας τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Σώματος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 7/30/19 ἀπὸ 5-4-1947 διαταγῆς του, δι' ἧς διετάσσοντο αἱ Σχολαὶ Χωροφυλακῆς ὅπως χρησιμοποιῶσιν τὰς ὁδηγίας ταύτας διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν.

Πρὸς τὰς Διοικήσεις 'Αξιωματικῶν Χωροφυλακῆς ἐκοινοποίησε τὸ 'Υπουργεῖον, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 111/23 διαταγῆς του, καὶ εἰδικὰς ὁδηγίας περὶ «εἰδικῶν ἐπιχειρήσεων—ἐνέδραι καὶ μπλὸκ εἰς ὀρεινὸν ἀγῶνα». 'Εξαιρετικῆς σημαντικότητος καὶ σπουδαιότητος ἦσαν ἅπασαι αἱ ἀνωτέρω ὁδηγίαι, ἀλλ' ἦσαν γραπταὶ ὁδηγίαι ἄνευ προηγουμένης ἐκπαιδεύσεως. Παρὰ ταῦτα ἔσχον ἕνα συμαντικὸν βαθμὸν βελτιώσεως.

'Υπὸ τοιαύτας συνθήκας, παρὰ τὰς τρομερὰς ἀντιξοότητας καὶ τὰ ἀνωτέρω μειονεκτήματα, παρὰ τὰς ἄνω τῶν 1400 ἐπιθέσεις, μάχας καὶ συγκρούσεις ἃς ἀμυνόμεναι ἐδέχθησαν ἢ ἐπιτιθέμεναι συνῆψαν αἱ ὑπηρεσίαι καὶ αἱ δυνάμεις τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὰς 1200 περίπου ἡμέρας, καθ' ἃς διήρκεσεν ὁ ἀντισυμμοριακὸς ἀγὼν καὶ παρὰ τὰς τρομακτικὰς ἀπωλείας (2.450 νεκροὶ καὶ 2.600 τραυματίαι), ἡ Χωροφυλακὴ ἐπέτυχε τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἔθνους ταχθέντος αὐτῇ ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ. 'Αμυνομένη προσέφερεν τὸν ἀναγκαῖον καὶ ἀπαραίτητον χρόνον ἵνα ὀργανωθῇ, ἔστω καὶ κατὰ τὸ 'Αγγλικὸν σύστημα, ὁ ἐθνικὸς στρατὸς καὶ καταστῇ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον κατάλληλος καὶ ἱκανὸς διὰ τὴν μορφὴν τοῦ ἀγῶνος ἐκείνου, διὰ τῶν μαχῶν δὲ καὶ ἀγώνων ἐδημιούργησε τὰς προϋποθέσεις ἑδραιώσεως τῆς πείρας ἐπὶ τῆς ἰδιομορφίας τοῦ ἀγῶνος διὰ τὰ στελέχη τοῦ στρατεύματος, περισυνέλεξε τὸ ὑλικὸν ἐκεῖνο ὅπερ ἐδικαίωσε τὴν 'Ελλάδα ἐνώπιον τοῦ ἀφιχθέντος κλιμακίου Ο.Η.Ε. καὶ παρὰ τὴν ἐκ τῆς ἀδιρρήτου ἀνάγκης ἐπιβληθεῖσαν ἐκκένωσιν διαφόρων χωρίων διετήρησε ἀπόλυτον καὶ συνεχῆ ἐπαφὴν μετὰ τῶν κατοίκων δι' ὅλας τὰς περιπτώσεις

'Οπόσον σοβαρὰν καὶ δυσμενῆ ἐπίπτωσιν ἔσχεν ἡ ἄγνοια τοῦ ἀνορθοδόξου κλπ. πολέμου, τὸ μικρὸν τῶν ἐγκατεσπαρμένων δυνάμεων καὶ ἡ πενιχρότης τῶν ὁπλισμοῦ ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς μελέτης τοῦ Β' πίνακος-παραρτήματος XI :

'Επὶ 120 προσβληθεισῶν ὑπηρεσιῶν χωροφυλακῆς κατὰ τὸ ἔτος 1946 μόνον αἱ 49 ἀπέκρουσαν ἐπιτυχῶς ἤτοι, εἰς ποσοστὸν 40%, ἐνῶ ἐπὶ 250 προσβολῶν κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος 1947 ἀπέκρουσαν αἱ 190, παρὰ τὴν μεγάλην αὔξησιν τῶν ἐχθρικῶν δυνάμεων καὶ τῶν μέσων καταστροφῆς αὐτοῦ, ἤτοι τὸ ποσοστὸν ἀποκρούσεως ἐδιπλασιάσθη περίπου, φθᾶσαν εἰς 76%, κατὰ δὲ τὸ 1948 τὸ ποσοστὸν τοῦτο ἤγγισε εἰς τὸ 88%.

'Η νίκη εἰς ἕναν πόλεμον, κατὰ τὸν ὁποῖον, ὁ ἀντίπαλος πέραν τῶν χρησιμοποι-

ουμένων ὡς ἀνωτέρω μεθόδων ἐμφανίζεται καὶ μὲ τὸν μανδύαν τοῦ πολιτικοκοινωνοικονομικοῦ παράγοντος καὶ ὑπερασπιστοῦ, δὲν εἶναι μόνον ὑπόθεσις τῶν ὅπλων, τοῦ ἐνόπλου τμήματος τοῦ λαοῦ, ἀλλ' ἐξαρτᾶται κυρίως ἐκ τῆς διαφωτίσεως καὶ διαπαιδαγωγήσεως τῆς κοινῆς γνώμης καὶ ἰδιαιτέρως τῶν εὐρέων λαϊκῶν στρωμάτων.

Ἡ καλυτέρα διαφώτισις εἶναι πάντοτε τὸ παράδειγμα. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καλοῦνται πρὸς ἐπάνδρωσιν τῶν κοινωνικῶν χαρακωμάτων οἱ πένητες, ἐνῶ οἱ εὔποροι νὰ διαφεύγουν καθ'οἱονδήποτε τρόπον ἢ νὰ δειλιοῦν ἢ ἀκόμη νὰ ἐμφανίζωνται κακοποιοὶ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ τῆς Ἑλληνικῆς παραστάσεως ἀπὸ τρυφηλότητα καὶ ξενομανίαν.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἡ πορεία τοῦ ἀγῶνος ὑπῆρξεν ἀτυχής, διότι καὶ πολιτικῶς δὲν κατενοήθη, ἀλλὰ καὶ οἰκονομικῶς ἐτέθη ἐπὶ ἰδιοτελῶν βάσεων.

Ἐξαιρετικὴν ἀντίστασιν ἀπὸ τῶν πρώτων στιγμῶν ἐνεφάνισαν τὰ λαϊκὰ στρώματα, ἔνθεν ἀνεπήδησαν αὐτοὶ τοὺς ὁποίους οἱ «καλαμαράδες» μετέπειτα, μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ κινδύνου, ἀπεκάλεσαν παρακρατικοὺς ἀλλὰ καὶ φασίστας, ἐνῶ ἔνιοι σπουδαῖοι οἰκονομικοὶ καὶ πολιτικοὶ παράγοντες τῆς χώρας ἐνεφάνισαν κάμψιν ἢ ἐπεδείξαντο πνεῦμα συναλλαγῆς καὶ συμβατικότητος.

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς πολιτικοοικονομικοὺς παράγοντας, οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι τῆς χώρας, κατὰ μεγάλην πλειονότητα, εὑρέθησαν εἰς τὴν πρώτην γραμμήν. Ἐννοοῦμεν τοὺς πραγματικοὺς ἀνθρώπους τοῦ πνεύματος καὶ οὐχὶ τοὺς «μετασχηματιστάς», τοὐτ' ἔστιν τοὺς ἐλευθέρους τόν τε νοῦν καὶ τὸ Σῶμα ἀνθρώπους.

Ἔπρεπε νὰ διαφωτισθῇ ὁ λαὸς ὅτι ὁ Κ/Σ ἀπετέλει ξενοκίνητον ἐκδήλωσιν καὶ ὅτι ὄντως ἐπεδίωκε τὴν ἀπόσπασιν μέρους ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπικρατείας. Δὲν ἦτο εὐχερὲς νὰ γίνῃ πιστευτόν, ὅτι Ἕλληνες, ἔστω καὶ κομμουνισταί, ἠγωνίζοντο διὰ τὴν αὐτονόμησιν τῆς Μακεδονίας, ἀπητήθη ἡ μετὰ προσοχῆς συλλογὴ τῶν πειστηρίων, ἡ διαφώτισις δι' αὐτῶν τῆς διεθνοῦς κοινῆς γνώμης καὶ ἡ διὰ τοῦ ἀφιχθέντος κλιμακίου τοῦ Ο.Η.Ε. ἐπιβεβαίωσις καὶ διαπίστωσις τῶν ὁρμητηρίων καὶ ἐπιδιώξεων τῶν συμμοριτῶν. Ἀπητήθη ν' ἀναληφθῇ ἡ ἡγεσία τοῦ κατὰ τῶν συμμοριτῶν πολέμου ὑπὸ πολιτικοῦ ὀργανισμοῦ μὴ θεωρουμένου ὡς ἀνήκοντος εἰς τὴν δεξιάν, ὅπως ἐπίσης ἀπητήθη νὰ παραχωρηθοῦν ὅλα τὰ μέσα τῆς ἐπιεικείας καὶ συγνώμης πρὸς τοὺς τυχὸν μετανοοῦντας, ἵνα πεισθῇ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς περὶ τίνος ἀκριβῶς ἐπρόκειτο καὶ νὰ φανατισθῇ εἰς τὸν κατ' αὐτῶν ἀγῶνα.

Δὲν ἐχρειάζετο μόνον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἡ διαφώτισις, ἀλλὰ καὶ ὁλοκλήρου τοῦ συμμαχικοῦ παράγοντος, ὅστις εὑρισκόμενος πολὺ μακρὰν τῶν ἐν Ἑλλάδι τεκταινομένων εὐλόγως ἐδυσπίστει. Ἀλλοίμονον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐὰν δὲν ἀπεδεικνύοντο οἱ δολοφόνοι τοῦ δημοσιογράφου Πόλκ, αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι πιθανῶς νὰ τὴν ἐγκατέλειπον.

Ἦτο λοιπὸν ἀνάγκη, ἵνα ἐπιτευχθῇ μία κατὰ τὸ δυνατὸν εὐρυτέρα νίκη κατὰ τῶν Κ/Σ, ἐφ' ὅσον οὗτοι ἔλαβον καὶ αὖθις τὰ ὅπλα—νὰ διέλθῃ ἡ χώρα ἐξ ὅλων τῶν ἀνωτέρω σταδίων.

Ἐπεξετάθημεν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω, καθ' ὅσον ἡ Χωροφυλακή, πέραν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος, ὤφειλε νὰ συμβάλῃ σοβαρῶς εἰς τὰς πλείστας των περιπτώσεων τούτων, εἴς τινας δὲ ἦτο ἡ μοναδικῶς ὑπεύθυνος καὶ ἁρμοδία.

Ἡ μικρὰ δύναμις ἑκάστου Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς συνήγειρε καὶ συνεκέντρωσε περὶ αὐτὴν τοὺς ὑγιῶς σκεπτομένους, διεφώτισε διὰ τοῦ παραδείγματος καὶ τῶν κοινοποιουμένων στοιχείων τὸν λαόν, ἀπεκάλυψε καὶ κατέσχε μεγάλας ποσότητας ὅπλων, πυρομαχικῶν καὶ πάσης φύσεως κομμουνιστικοῦ ὑλικοῦ καὶ εὑρέθη ὁ πάντοτε στενώτερος «συγγενὴς» τοῦ πάσχοντος χωρικοῦ.

Εἰς τὸ σύνολόν της ἡ Χωροφυλακή, πέραν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος, περιεσυνέλεξε τὸ ἄψυχον καὶ ἔμψυχον ὑλικὸν δι' οὗ διεφωτίσθη ἐπὶ τοῦ δικαίου τῶν Ἑλληνικῶν ἀπόψεων τὸ ἀποσταλὲν εἰς Ἑλλάδα κλιμάκιον Ο.Η.Ε., ἐξήρθρωσεν εἰς τὸ ἀκέραιον καὶ σχεδὸν ἐγκαίρως τὸν παράνομον μηχανισμὸν τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς τὴν ὕπαιθρον χώραν, διελεύκανε τὰ πλέον ἀριστοτεχνικὰ ἐγκλήματα τοῦ Κ.Κ.Ε., παρέδωκεν εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ ἐξήρθωσε τὴν αὐτοάμυναν, ἥτις ἀπετέλει τὸ ἰσχυρότερον προγεφύρωμα τοῦ Κ.Κ.Ε., ἐξήρθρωσε τὰ δίκτυα δολιοφθορᾶς καὶ οἰκονομικῆς συνεργασίας μετὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἐνῶ ταυτοχρόνως ἤσκησεν τὴν ἀνὰ τὴν χώραν ἀστυνομίαν.

Ταῦτα πάντα ἀθροιζόμενα ἀποτελοῦν τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν προσφορᾶς ἀστυνομικοῦ Σώματος καὶ ὄχι μόνον προσφορᾶς ἀλλὰ σοβαρᾶς καὶ θετικῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν τελικὴν νίκην.

Ἰδοὺ καὶ διὰ ποῖον ἀκόμη λόγον ἐστράφη κατ' ἐξοχὴν ἐναντίον της μὲ μανίαν ἀπ' ἀρχῆς ὁ Κ/Σ.

Ὑπὸ τὰ ἐν σμικρογραφίᾳ θιγέντα προβλήματα ὀργανώσεως, ἐπανδρώσεως, ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐξοπλισμοῦ διὰ τὴν ἐκ περισυλλογῆς ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς συμφωνίας τῆς Βαρκίζης ἀρξαμένην νὰ ἀναδιοργανώνεται Ἑλληνικὴν Βασιλικὴν Χωροφυλακήν, καὶ βάσει τῶν ὅσων ἐπὶ τῶν αὐτῶν θεμάτων παρακατιόντες θὰ διαλάβωμεν, θ' ἀπετέλει πολὺ ἀστεῖαν καὶ φαιδρὰν ἀξίωσιν ὅπως αὕτη κατανικήσῃ τὸν κομμουνιστοσυμμοριτισμόν, οὐδεὶς ὅμως σοβαρὸς συζητητὴς καὶ μελετητὴς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀρνηθῇ ὅτι αὕτη ἐπέτυχεν εἰς τοὺς μέχρι προετοιμασίας καὶ ἐπεμβάσεως τοῦ Στρατοῦ σκοποὺς ἀνασχέσεως, συγκρατήσεως καὶ ἐπαγρυπνήσεως.

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σοβαρολογοῦμεν ὅταν ἰσχυριζόμεθα ὅτι γράφομεν ἱστορίαν ἑνὸς ἀγῶνος ἐρήμην τῆς πολιτικῆς τούτου πλευρᾶς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιτευχθῇ ὅταν διευκρινισθῇ ἡ κρατοῦσα χαώδης εἰσέτι διεθνὴς κατάστασις καὶ διαλυθῶσιν τὰ ἐπισκιάζοντα τὴν λογικὴν καὶ τὴν ἀλήθειαν νέφη. Πράττουσαι ὅσα ἔπραττον αἱ Βρεττανικαὶ ἀποστολαὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἰπωθῇ ὅτι ἔπραττον ταῦτα ἐξ ἀμαθείας.

Ἡ ἀντιμετώπισις τῶν Κ/Σ, ἔξωθι καθοδηγουμένων, ὀργανουμένων, τροφοδοτουμένων καὶ ἐνισχυομένων, καθ' ἣν περίοδον ἡ Ἑλλὰς δὲν εἶχεν ἀρχίσει ἀκόμη νὰ ἀνασυγκροτεῖται ὡς κράτος, ἀπήτησε πίστωσιν χρόνου, ἵνα, περαιουμένης τῆς ἀνασυγκροτήσεως καὶ τῆς διαφωτίσεως τῆς διεθνοῦς κοινῆς γνώμης, ἀναληφθῇ ὑπὸ τοῦ συνόλου τοῦ ἔθνους ἡ συντριπτικὴ κατὰ τῶν ἐπιβουλευομένων ἐπίθεσις καὶ ἐπιτευχθῇ ἡ πλήρης ἐξουθένωσις.

Συνελόντι εἰπεῖν, ἡ Κ)Σ ἐπιβουλὴ καὶ ἡ ἐξέλιξίς της, ἡ ἀντιμετώπισις καὶ ἀποτροπή της, δὲν ἀπετέλεσαν μίαν ἁπλῆν ἐσωτερικὴν ὑπόθεσιν τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ μίαν φᾶσιν διεθνῶν προθέσεων καὶ ἐπιδιώξεων, τὴν κυρίαν φάσιν τοῦ Βαλκανικοῦ ζητήματος, ὅπερ ἄλλοτε ἐλέγετο Ἀνατολικόν.

Ὑπενωμοτάρχης μὲ τὸν δάκτυλον εἰς τὴν σκανδάλην φρουρεῖ τὸ πολίτευμα καὶ τὴν ἡσυχίαν τῆς χώρας

(Πάρνων 1948)

'Από τῆς ἀληθοῦς ταύτης σκοπιᾶς ἐρευνώμενα καὶ μελετώμενα τὰ προβλήματα ἀποδεικνύουν πόσον ἀδίκως καὶ προχείρως ἔσπευσαν νὰ ἀποφανθῶσιν ἔνιοι τῶν στρατιωτικῶν συγγραφέων περὶ μὴ εὐστόχου καὶ ἀποτελεσματικῆς δράσεως τῆς Χωροφυλακῆς, ἀρνηθέντες εἰς τὸ Σῶμα τοῦτο τὸν ὄγκον καὶ τὴν σοβαρότητα τῆς συμβολῆς, ἀλλὰ πρὶν ἀσχοληθῶμεν περὶ τούτου ἂς ἴδωμεν τὴν σειρὰν τῶν γεγονότων :

Τὴν 15 Σεπτεμβρίου 1945 ἡ Χωροφυλακὴ εἶχε παραλάβει ἀπὸ τὴν 'Εθνοφυλακὴν τὴν ἀστυνόμευσιν, καὶ τὴν τήρησιν τῆς ἐσωτερικῆς ἀσφαλείας καὶ τάξεως ἐν τῇ χώρᾳ, ἡ δὲ 'Εθνοφυλακὴ διετήρησε τὴν εὐθύνην τῆς ἐθνικῆς 'Ασφαλείας διὰ τῆς φρουρήσεως τῶν συνόρων.

Συνεπείᾳ τῶν γεγονότων καὶ ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς πολιτικῆς οἱ Βρεττανοὶ «ὀργανωταὶ» ὑπεχώρησαν καὶ ἀπὸ τῆς 15 Μαΐου 1946 διεδέχθη τὴν ἐθνοφυλακὴν εἰς τὴν εὐθύνην τῆς 'Εθνικῆς 'Ασφαλείας ὁ δῆθεν ἀναδιοργανούμενος ἐθνικὸς Στρατός. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐξεδόθη ἡ ἀπὸ 26-5-1946 'Απόφασις προέδρου Κυβερνήσεως καὶ 'Υπουργῶν Δημ. Τάξεως τῶν Πολεμικῶν 'Υπουργείων.

'Η Χωροφυλακὴ ἐξηκολούθει νὰ εὐθύνεται διὰ τὴν τήρησιν τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας ἐν τῷ 'Εσωτερικῷ. Μετὰ δίμηνον ἀκριβῶς ἡ ὀξύτης τῆς καταστάσεως καὶ ἡ δύναμις τῶν Κ/Σ ἥτις εἶχεν ὑπερβῆ τοὺς πέντε χιλιάδας ἄνδρας καὶ ἀνήρχετο μὲ γοργὸν ρυθμόν, ἠνάγκασαν τὴν Κυβέρνησιν ν' ἀναγνωρίσῃ ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ ληστοσυμμοριτῶν τινῶν ἐναντίον τῶν ὁποίων ἠδύναντο νὰ κινηθῶσιν ἀποτελεσματικῶς τὰ μεταβατικὰ ἀποσπάσματα τῆς Χωροφυλακῆς. Εἰς τοῦτο συνετέλεσαν τὰ ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς κατασχεθέντα ἐν Βορείῳ 'Ελλάδι ἀρχεῖα τῆς Ν.Ο.Φ. καὶ τοῦ Κ.Κ.Ε.,ἡ ἐπακολουθήσασα ὡς ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσα ἀποφασιστικὴ στάσις τοῦ 'Υπουργοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Δυτικῆς Μακεδονίας Νταλίπη καὶ ἡ ἐπισήμανσις τοῦ κινδύνου καὶ ὑπὸ διαφόρων ἄλλων πολιτικοστρατιωτικῶν παραγόντων.

'Αποτέλεσμα τούτων ὑπῆρξεν ἡ παρατιθεμένη Κυβερνητικὴ 'Απόφασις, δι' ἧς νέον σύστημα ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων δημοσίας τάξεως καὶ 'Ασφαλείας καθιεροῦτο.

Γραφεῖον Προέδρου Κυβερνήσεως

'Α π ό φ α σ ι ς

'Η ἀπὸ 26 Μαΐου 1946 ἄκρως ἀπόρρητος ἀπόφασις τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν 'Υπουργῶν Στρατιωτικῶν καὶ Δημοσίας Τάξεως περὶ τρόπου τηρήσεως τῆς Δημοσίας Τάξεως καὶ τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ Στρατοῦ ἔναντι τῶν Σωμάτων 'Ασφαλείας πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὡς καὶ περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ἣν περίπτωσιν ἡ κατάστασις παρουσιάζεται ἔκρυθμος καὶ τῶν ὑποχρεώσεων τῶν Σωμάτων 'Ασφαλείας καὶ τῶν Στρατῶν 'Αέρος καὶ Θαλάσσης πρὸς τὰς Διοικήσεις τῶν Σωμάτων Στρατοῦ Β' καὶ Γ'.

Τ ρ ο π ο π ο ι ε ῖ τ α ι

ὡς κάτωθι :

'Η κατάστασις ἀπὸ σήμερον θεωρεῖται ἔκρυθμος καὶ ἀναθέτομεν τὴν ἀνωτάτην Διοίκησιν τοῦ συνόλου τῶν ἐν τῇ περιοχῇ τῶν Β'. καὶ Γ'. Σωμάτων Στρατοῦ δυνά-

μεων Στρατοῦ, Θαλάσσης καὶ Ἀέρος (ἐφ' ὅσον ὑπάρχουσι τοιαῦται) καὶ τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας εἰς τοὺς Διοικητὰς τῶν Β'. καὶ Γ'. Σωμάτων Στρατοῦ.

—Ἕκαστος Δ/τὴς Σώματος Στρατοῦ μέχρι νεωτέρας διαταγῆς εἶναι ὑπεύθυνος ἐν τῇ περιοχῇ του διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς τάξεως χρησιμοποιῶν τὰς πάσης φύσεως δυνάμεις πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Περὶ τῶν ἐνεργειῶν των ἀναφέρουσιν εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοὺς ἁρμοδίους Ὑπουργούς.

— Τὴν ἀνωτέραν διεύθυνσιν διὰ τὸν συντονισμὸν τῶν ἐνεργειῶν των θὰ ἔχῃ ὁ Ὑπουργὸς τῶν δυνάμεων Στρατοῦ, Ἀέρος καὶ Θαλάσσης, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Δημοσίας Τάξεως. Ἡ ἐξουσιοδότησις θὰ ἰσχύῃ μέχρι νεωτέρας διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

— Αἱ Ἀνώτεραι Δ/σεις Χωρ/κῆς ἐπέχουσι θέσιν Μεραρχίας καὶ αἱ Διαταγαὶ τῶν Διοικητῶν τῶν Σωμάτων Στρατοῦ διὰ ζητήματα τάξεως καὶ τακτικῶν ἐνεργειῶν θὰ ἀπευθύνωνται πρὸς αὐτὰς ὑπευθύνους καὶ ἁρμοδίας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν.

— Κίνησις Ἀξ/κῶν θὰ γίνεται μόνον κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ. Ὁμοίως ὁπλιτῶν.

— Ἀπαγορεύεται ἡ κατάργησις πάσης ὑπηρεσίας Χωροφυλακῆς ἄνευ προηγουμένης ἐγκρίσεως τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ.

— Τὸ ἀνωτέρω μέτρον δύναται νὰ ἐπεκταθῇ καὶ διὰ τὸ Α'. Σῶμα Στρατοῦ διὰ τοὺς Νομοὺς Φθιώτιδος-Φωκίδος καὶ Αἰτωλοακαρνανίας, ἐφ' ὅσον ἤθελεν παραστῆ ἀνάγκη.

— Οἱ Ὑπουργοὶ τῆς Δημοσίας Τάξεως, Ναυτικῶν καὶ Ἀεροπορίας βάσει τῆς ἀποφάσεως ταύτης νὰ ἐκδώσωσι τάχιστα τὰς διαταγὰς των πρὸς τὰς ὑπ' αὐτοὺς ὑπηρεσίας διὰ τὴν πιστὴν συμμόρφωσιν πρὸς τὰ ληφθέντα μέτρα.

Ἀθῆναι τῇ 26 Ἰουλίου 1946

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως
Κ. Τσαλδάρης

Ὁ Ὑπουργὸς Δημ. Τάξεως
Σ. Θεοτόκης

Ὁ Ὑπουργ. Πολ. Ὑπουργ.
Μαυρομιχάλης

Οὕτω διὰ τὴν Κεντρικὴν καὶ Βόρειον Ἑλλάδα ἡ ἀνωτάτη Διοίκησις τοῦ συνόλου τῶν Ἐθνικῶν δυνάμεων ἀνετίθετο εἰς τοὺς Διοικητὰς τῶν Β' καὶ Γ' Σωμάτων Στρατοῦ κατὰ λόγον ἁρμοδιότητος, οἵτινες κατέστησαν καὶ ὑπεύθυνοι ἀπὸ τῆς αὐτῆς διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς τάξεως καὶ ἀσφαλείας ἐν τῇ περιοχῇ των. Ἡ ἀπόφασις αὕτη συντεταγμένη ὑπὸ τὸ κράτος οὐχὶ ὁμαλῶν γεγονότων περιεῖχεν πολλὰς ἀσαφείας καὶ ἀντινομίας ἀκόμη, ἰδία ὅσον ἀφορᾶ τὴν Χωροφυλακήν, τῆς ὁποίας ἡ δύναμις δὲν ἦτο μία ἁπλῆ στρατιωτικὴ δύναμις, ἀλλὰ εἷς πολυσύνθετος, πολύπλοκος καὶ πολυάσχολος ἐν τῇ καθόλου Πολιτειακῇ ὀργανώσει μηχανισμὸς μὲ πολλαπλᾶς εὐθύνας καὶ ὑποχρεώσεις, δι' ὃ καὶ ἐδημιουργήθησαν ἐπανειλημέναι παρεξηγήσεις.

Ἕνεκα τούτου τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν (Γ.Ε.Σ.) ἐξέδωκε τὰς ὑπ' ἀριθμ. 486114/10-9-46 καὶ 486184/12-12-46 διευκρινιστικὰς δ/γάς, τῆς πρώτης παρατίθεται ἀπόσπασμα ἐν παρ/τι Χ καὶ ὑπ' αὐξ. Ἀριθ. 101, καὶ ἐν τέλει τὴν ἐν πα-

ραρτήματι Χ. καὶ ὑπ' αὔξ. ἀριθμ. 100 παρατιθεμένην συγκεφαλαιωτικὴν τοιαύτην ὑπ' ἀριθμ. 486187 ἀπὸ 27-12-1946

Ἡ πρώτη ἀπὸ 26-7-46 Κυβερνητικὴ ἀπόφασις εἶχε κοινοποιηθῆ μόνον πρὸς τοὺς Διοικητὰς τῶν Β' καὶ Γ' Σωμάτων Στρατοῦ, πρὸς οὓς ἐκοινοποιοῦντο καὶ αἱ ἐν συνεχείᾳ διευκρινιστικαί, ἤδη ἡ 486187 ἐπεξέτεινε τὸν κύκλον τῆς κοινοποιήσεως καὶ εἰς τοὺς Δ/τὰς Μεραρχιῶν, Ταξιαρχιῶν, Ἀνωτέρων Δ. Χωροφυλακῆς καὶ Διοικήσεων Χωροφυλακῆς.

Ἐπειδὴ ηὐρύνθη ὁ κύκλος τῶν παραληπτῶν τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίας Τάξεως διὰ πρώτην φορὰν ἐνεφανίσθη ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, ἐκδόσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 29/639/26β ἀπὸ 16-1-1947 διαταγήν, ἣν παραθέτομεν ἐν παραρτήματι ὑπ' αὔξ. Ἀριθμ. 99.

Ἡ περιοχὴ τοῦ Α' Σώματος Στρατοῦ, ἤτοι νῆσοι, Στερεὰ Ἑλλὰς καὶ Πελοπόννησος, παρέμεινεν ὑπὸ τὴν εὐθύνην τῆς Χωροφυλακῆς, ἐπεξετάθη δὲ καὶ εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην τὸ ἀνωτέρω καθεστὼς ἀπὸ 10 Δεκεμβρίου 1947, πλὴν τῆς περιοχῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, εἰς ἣν εἶχεν ἐπεκταθῆ ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου 1947.

Καὶ αὐτὰ μὲν ἀπὸ πλευρᾶς κορυφῆς καὶ γενικωτέρας ἀντιμετωπίσεως τῆς Κ/Σ ἐπιβουλῆς, χωρὶς ν' ἀνάγεται εἰς ἡμᾶς ἡ περαιτέρω ἔρευνα τῶν ἐξελίξεων, ἀπὸ πλευρᾶς ὅμως Χωροφυλακῆς ἡ κατάστασις ἐπὶ μακρὸν δὲν μετεβλήθη.

Ἅμα τῇ ἐκδηλώσει τῶν πρώτων Κ/Σ ἐπιθέσεων αἱ Ἀρχαὶ τῆς Χωροφυλακῆς ἔσπευσαν ν'ἀντιμετωπίσωσι τὴν κατάστασιν διὰ λίαν ἐλαφρῶς ἐξοπλισμένων κατ' ἀρχὰς ἀποσπασμάτων, ἅτινα, ἐπιδεινωθείσης βραδύτερον, τῆς καταστάσεως μετεβλήθησαν εἰς διμοιρίας, συνεπτύχθησαν εἰς λόχους καὶ ἐδημιούργησαν ὀλίγον ἀκόμη βραδύτερον τὰ Τάγματα, τὰ Συντάγματα ἀλλὰ καὶ Ταξιαρχίαν Χωροφυλακῆς. Διὰ τὴν συγκρότησιν τῶν κινητῶν τούτων δυνάμεων ἡ δύναμις ἐλαμβάνετο ἑκάστοτε διὰ τῆς μειώσεως τῶν στατικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἰδία τῶν Σταθμῶν Χωροφυλακῆς, ἥτις μείωσις ἐξησθένει σοβαρώτατα τὰς μικρὰς ἐκείνας δυνάμεις μὲ λίαν δυσμενεῖς ἐπὶ τῆς ὅλης καταστάσεως ἐπιπτώσεις, καθ' ὅσον αἱ κατὰ ταῦτα ἐξησθενημέναι μικρομονάδες ἢ εὐκολώτερον ὑπέκυπτον εἰς τὰς ἐναντίον των ὀργανουμένας πολυπληθεῖς Κ/Σ ἐπιθέσεις ἢ ἵνα ἀποφευχθῇ τὸ τοιοῦτον ἐλαμβάνετο τὸ μέτρον τῆς συμπτύξεως των καὶ οὕτω ἐγκατελείπετο ἡ ὕπαιθρος.

Ἅπασαι αἱ ὑπηρεσίαι ἐζήτουν ἐνισχύσεις ἐκ τοῦ κέντρου, τὸ ὁποῖον διαθέτον τὴν πηγὴν τῆς Σχολῆς καὶ τῶν ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ 1945 δημιουργηθέντων παραρτημάτων εἰς Καστρίον, Δαφνί, Λαύριον, Ρέθυμνον, Χανιά, Πάτρας κ.λ.π. ἐφρόντιζε νὰ ἱκανοποιῇ τὰς ἐπειγούσας ἀνάγκας, ὀφείλομεν ὅμως νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἐνῷ ἡ τοιαύτη αὔξησις τῆς δυνάμεως τῆς Χωροφυλακῆς ἠκολούθει ἀριθμητικὴν πρόοδον, ἡ αὔξησις τῶν Κ/Σ δυνάμεων ἠκολούθη γεωμετρικὴν τοιαύτην.

Διὰ νὰ δυνηθῇ τὸ Ἀρχηγεῖον Βασιλ. Χωροφυλακῆς νὰ καλύψῃ τὰ εἰς ὑπαξιωματικοὺς κενὰ περιώρισε τὴν διάρκειαν τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν δοκίμων ὑπενωμοταρχῶν ἀπὸ 8 εἰς 4 μῆνας καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29/66/40α ἀπὸ 7-11-46 διαταγῆς του καθώρισε τὴν ἐντὸς ἔτους ἀποφοίτησιν 600 τοιούτων βαθμοφόρων.

Ἐκτὸς τῶν ἀποσπασμάτων, ἀρχομένου τοῦ μηνὸς Μαΐου 1946 ἐτέθησαν αἱ βάσεις καὶ διὰ τὴν συγκρότησιν «εἰδικοῦ Τάγματος Χωροφυλακῆς», τοῦ μετέπειτα μηχανοκινήτου τάγματος Χωροφυλακῆς.

Ἡ Βρεττανικὴ Ἀστυνομικὴ ἀποστολὴ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 29 ἀπὸ 30-4-46

πρὸς τὸ 'Αρχηγεῖον Χωροφυλακῆς ἐγγράφου της ὑπεδείκνυε ὅπως ἡ ἐκ 400 ἀνδρῶν ἀπαιτουμένη διὰ τὸ Τάγμα τοῦτο δύναμις ληφθῇ δι' ἐπιλογῆς ἐκ 4 σχολῶν (Γουδί, Καστρί, Δαφνὶ καὶ Λαύριον), ἀνὰ 120 ἐξ ἑκάστης, νὰ τεθῇ αὕτη ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ ἀντισυνταγματάρχου Κινινῆ Κων. καὶ νὰ ἐκπαιδευθῇ εἰδικῶς ἐπὶ δύο ἑβδομάδας τῆς ἐπιβλέψει τοῦ μέλλοντος διοικητοῦ της.

Τὸ 'Αρχηγεῖον Χωροφυλακῆς ἀποδεχθέν, κατὰ τὰ εἰωθότα, τὴν γνώμην τῶν Ἄγγλων, ἥτις βεβαίως ἐν προκειμένῳ ἦτο ἀπολύτως ὀρθή, ἐξέδωκεν αὐθημερὸν τὴν πρὸς τοῦτο ὑπ' ἀριθμ. 31/12/25δ διαταγήν του καὶ οὕτω ἤρξαντο αἱ διὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ τάγματος προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι, αἵτινες ἔληξαν μετὰ σοβαρᾶς καθυστερήσεως, καὶ τὸ Μηχανοκίνητον τάγμα συσταθὲν τελικῶς τὴν 20-7-1946, περιέφερεν ἐνδόξως τὸ ὄνομα τοῦ Σώματος ἀνὰ τὴν Θεσσαλίαν, τὴν Στερεὰν καὶ τὴν Πελοπόννησον, ἔνθα ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω, διελύθη μὲ ἀπολογισμὸν 53 νεκρῶν καὶ 150 τραυματιῶν, ἄνευ πολεμικῆς Σημαίας ὅμως, διότι, εἷς 'Αρχηγὸς καὶ τὸ ἐπιτελεῖον του δὲν ἠδυνήθησαν νὰ συλλάβωσι τὸ παλμὸν καὶ τὰ πεπρωμένα τοῦ Σώματος.

Ὑπῆρξεν τὸ τάγμα τοῦ ὁποίου αἱ δυνάμεις ἔδωκαν μάχας καθ' ὅλην τὴν περιοχὴν τῆς Κεντρικῆς καὶ Νοτίου Ἑλλάδος μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐπιφανέστεραι ὑπῆρξαν αἱ τῆς Δημητσάνης, τῆς Βαμβακοῦς καὶ τῆς 'Αδριτσαίνης.

Εἴπομεν ἀνωτέρω ὅτι ἀρχικῶς συνεστήθησαν ἀνὰ ἓν ἢ δύο μεταβατικὰ ἀποσπάσματα κατὰ περιοχὴν Διοικήσεως Χωροφυλακῆς διὰ δυνάμεως ληφθείσης ἐκ τῶν στατικῶν ὑπηρεσιῶν, αἵτινες καὶ πρὸ τῆς τοιαύτης ἀπομυζήσεως ἔπασχον ἐκ λειψανδρίας καὶ ἀπετελοῦντο ἐκ συνονθυλεύματος ὅσον ἀφορᾷ τὴν προέλευσιν (ἔφεδροι, ἄνευ θητείας, ἐθνοφύλακες καὶ ἐλάχιστοι μόνιμοι Χωροφύλακες).

'Αλλ' ἡ ὕπαρξις ἑνὸς ἢ δύο ἀποσπασμάτων, κλασικοῦ τύπου, ἐν τῇ περιοχῇ ἑκάστης Διοικήσεως Χωροφυλακῆς τῆς Βορείου Ἑλλάδος, ἰδία, ἀπέβαινεν ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ πάνυ ἀτελέσφορος λύσις. 'Απητοῦντο περισσότερα, πολυαριθμότερα καὶ βαρύτερον ἐξωπλισμένα. Τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν ποιούμενοι οἱ Βρεττανοὶ «ὀργανωταὶ» παρεχώρησαν ἀνὰ ἓν ὁπλοπολυβόλον μετὰ 400 φυσιγγίων, ἓν αὐτόματον μετὰ 200 φυσιγγίων καὶ ἀνὰ μίαν χειροβομβίδαν δι' ἕκαστον ἄνδρα δι' ἀποσπάσματα δυνάμεως 20 ἀνδρῶν ὑπὸ τὴν διοίκησιν 'Αξιωματικῶν. Βεβαίως δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἀξιολόγου ὁπλισμοῦ καὶ σοβαρᾶς δυνάμεως πυρός, ἀλλ' ὁπωσδήποτε ἐγένετο ἀρχὴ ἐγκαταλείψεως τῆς ἀρχῆς περὶ περιορισμοῦ τοῦ ὁπλισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς μόνον εἰς τυφέκια.

'Εκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ λυθῇ ἦτο ἡ ἔλλειψις δυνάμεως εἰς ὁπλίτας, διότι εἰς 'Αξιωματικοὺς ἤδη κατεφαίνετο ὡς σοβαρὰ ὑπηρεσία πρὸς τὸ Σῶμα καὶ πρὸς τὸ Ἔθνος ἡ κατὰ τὸ 1942 ληφθεῖσα ἀπόφασις τοῦ τότε Πρωθυπουργοῦ, Στρατηγοῦ Τσολάκογλου, περὶ ἐκτάκτου κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς 'Αξιωματικῶν Χωροφυλακῆς, ἀπόφασις ἥτις λαβοῦσα νομοθετικὴν ὑπόστασιν ὑλοποιήθη ὑπὸ τοῦ 'Αναστ. Ταβουλάρη καὶ οὕτω εἶχον δημιουργηθῇ ὑπὲρ τοὺς 300 νέοι 'Αξιωματικοί.

Ἡ Πολιτεία ἐκτὸς τοῦ Γ' Ψηφίσματος, περὶ οὗ ἐποιησάμεθα ἤδη λόγον, καὶ τοῦ Α.Ν. 453/45, ἔθεσε ἐν ἰσχύει καὶ τοὺς Νόμους 755/1917 καὶ Τ.Ο.Δ περὶ καταδιώξεως τῆς ληστείας. Λόγῳ τῶν μεγάλων ἀναγκῶν τοῦ Σώματος εἰς ἔμψυχον ὑλικὸν ἐγένετο εὐρυτάτη ἐξουσιοδότησις ὅπως κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου Τ.ΟΔ,

κατατάσσονται Ἄνευ Θητείας Χωροφύλακες ἢ καὶ καλοῦνται τοιοῦτοι ἔφεδροι δι' ἀτομικῶν προσκλήσεων τῶν Διοικητῶν Διοικήσεων Χωροφυλακῆς, καὶ οὕτω ἐδημιουργήθησαν αἱ δυνάμεις δι' ὧν ἐπηνδρώθησαν κατὰ σοβαρὸν ποσοστὸν κατ' ἀρχὴν αἱ διμοιρίαι, ἐν συνεχείᾳ οἱ λόχοι καὶ τέλος τὰ Τάγματα κ.λ.π., περὶ ὧν κατωτέρω.

Ἔναντι τῶν ἀνωτέρω μέτρων τῆς Πολιτείας ἡ κομμουνιστικὴ ἡγεσία ἐνεφανίσθη τόσον ἐνώπιον τῆς Κυβερνήσεως ὅσον καὶ ἐνώπιον τοῦ λαοῦ μὲ τὸ σύνθημα τῆς συμφιλιώσεως, ὅπερ ἐν ὄψει τῆς ἀπειλουμένης καὶ διαπραττομένης καθ'ἑκάστην τρομοκρατίας εὗρεν ἀπήχησιν εἰς πολλὰ οἰκτρῶς παραπλανηθέντα στρώματα τοῦ λαοῦ καὶ ἤρχισε νὰ παρατηρῆται ποιά τις ἀπροθυμία συμπράξεως μετὰ τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων. Τὸ κομμουνιστικὸν τοῦτο σύνθημα ἔπαιξε ρόλον καὶ εἰς αὐτὴν τὴν συγκρότησιν τῶν Μ.Α.Υ., διότι οἱ κάτοικοι τῆς ὑπαίθρου, λαμβάνοντες σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν τὰς ἀπειλάς, διὰ τῶν ὁποίων συνώδευον τὴν μὴ ἀποδοχὴν τῶν ὅρων τῆς συμφιλιώσεως οἱ κομμουνισταί, προσεπάθουν νὰ ἐξεύρουν τρόπους νὰ ἀποφύγωσι τὸν ἐξοπλισμόν των.

Δυστυχῶς εἰς τὴν διαβρωτικὴν ταύτην τῆς ἀντιστάσεως προσπάθειαν ἦλθον ἀρρωγοὶ καὶ διάφοροι παράγοντες τῆς Πρωτευούσης, ὡς ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας, ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων, ὁ Πρόεδρος τοῦ δικηγορικοῦ συλλόγου Ἀθηνῶν, ὡρισμένοι εἰσαγγελεῖς κ.λ.π.

Μέχρι τέλους Ἰουλίου 1946, ὅτε περιῆλθεν ἡ εὐθύνη εἰς τοὺς Διοικητὰς τῶν Β' καὶ Γ' Σωμάτων Στρατοῦ, εἶχον πραγματοποιηθῆ καθ'ὅλην τὴν χώραν 34 ἐπιθέσεις Κ/Σ κατὰ ἰσαρίθμων ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς καὶ 76 ἕτεραι συμπλοκαὶ καὶ μάχαι δυνάμεων Χωροφυλακῆς μετὰ Κ/Σ, ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν ὁ φόνος 56 ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς καὶ 77 Κ/Σ.

Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἀνάθεσιν τῆς ἀνωτάτης εὐθύνης τῆς διοικήσεως καὶ τακτικῆς εἰς τοὺς Σωματάρχας ἡ κατάστασις διὰ τὴν Χωροφυλακὴν οὐδόλως μετεβλήθη, τόσον διότι ἐναπέμεινεν εἰς τὴν ζώνην εὐθύνης της ἡ Πελοπόννησις, ἡ Στερεὰ Ἑλλὰς καὶ αἱ νῆσοι, ὅσον καὶ διότι ἡ θέσις τῶν τε ἀκινήτων καὶ κινητῶν δυνάμεων τῆς Χωροφυλακῆς οὐδόλως ἐβελτιώθη ἐν τῷ ἀγῶνι. Ἡ ὑπὸ τῶν Σωματαρχῶν ἀνάληψις τῆς εὐθύνης διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας ἁπλῶς μετέθεσε τὴν εὐθύνην εἰς ἄλλους ὤμους.

Ὁ Διοικητὴς τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ, Ὑποστράτηγος Βεντήρης, ἅμα ὡς ἔλαβεν τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω κυβερνητικὴν πράξιν, δι' ἧς ἀνετίθετο εἰς τοῦτον ἡ εὐθύνη διὰ τὴν περιοχήν του καὶ ἐξομοιοῦντο αἱ Ἀνώτεραι Διοικήσεις Χωροφυλακῆς πρὸς Μεραρχίας, ἔσπευσε νὰ ἀξιώσῃ ὅπως ἡ Α.Δ.Χ. Κεντρικῆς Μακεδονίας συγκροτήσῃ ἐπιτελεῖον ὅμοιον πρὸς τοιοῦτον Μεραρχίας, ἤτοι μὲ Ἐπιτελάρχην Προσωπάρχην, Α2, Γραφεῖον Ἐπιχειρήσεων, Γραφεῖον διαβιβάσεων, οἰκονομικὰς ὑπηρεσίας κ.λ.π.

Ὡς ἦτο ἑπόμενον ὁ Ἀνώτερος Διοικητὴς ἀπεποιήθη τοιαύτην πολυτέλειαν καὶ δικαιοδοσίαν τοῦ Σωματάρχου.

Ἀλλὰ δὲν ἦτο πρώτη φορὰ κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ Γ' Σῶμα διετασσε ἀνεδαφικά, ἀνεφάρμοστα καὶ ἄνευ σοβαρᾶς ἀξίας πράγματα.

Κατὰ τὰ μέσα Ἰουλίου διέταξε ὅπως ἡ δύναμις ἑκάστου Σταθμοῦ ἀποτελῆται ἐκ 10 ἀνδρῶν, εἰς τὴν ἕδραν δὲ ἑκάστης Ὑποδιοικήσεως νὰ ὑπάρχῃ ἑτοιμο-

κίνητος δύναμις διμοιρίας μεθ' ἑνὸς ὁπλοπολυβόλου, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐκτελεσθῇ τὸ μέτρον τοῦτο τὸ ὁποῖον καλύτερον παντὸς ἄλλου ἐξυπηρέτει τὴν Χωροφυλακὴν ἀπητεῖτο αὔξησις τῆς ὑπαρχούσης δυνάμεως κατὰ 1.100 ἄνδρας, πρᾶγμα ἀδύνατον. (19β) 'Εκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον τυγχάνει ἰδιαιτέρας ἀξίας εἶναι ἡ ἐν συνεχείᾳ ἐξέλιξις τῶν σχέσεων Στρατοῦ καὶ Χωροφυλακῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἥτις εἰκονίζεται ἐν τῇ παρατιθεμένῃ ἀναφορᾷ τῆς 'Ανωτέρας Δ/σεως Χωροφυλακῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας.

'Ελληνικὴ Βασιλικὴ Χωροφυλακὴ — 'Εμπιστευτικὴ
'Ανωτέρα Δ/σις Χωρ/κῆς Κεντρ. Μακεδονίας
Γραφεῖον Δημ. 'Ασφαλείας
'Αριθμ. 8/8/94 — 'Εν Θεσσαλονίκῃ τῇ 27 'Ιουλίου 1947

Πρὸς
Τὸ 'Αρχηγεῖον Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς
Τμῆμα Δημοσίας 'Ασφαλείας
Γραφεῖον Ι,
'Αθήνας

«Μέτρα πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς ἀσφαλείας»

Λαμβάνω τὴν τιμὴν ν' ἀναφέρω, ὅτι ἐκλήθημεν χθὲς ὁ ὑποφαινόμενος καὶ » ὁ Δ/ντὴς τῆς 'Αστυνομίας Θεσσαλονίκης καὶ ὁ Δ/ντὴς τοῦ Γενικοῦ Κέντρου » 'Αλλοδαπῶν εἰς τὸ Σῶμα Στρατοῦ εἰς συνεργασίαν ὑπὸ τοῦ ἀφιχθέντος ἐξ » 'Αθηνῶν 'Υπαρχηγοῦ τοῦ Γενικοῦ 'Επιτελείου Συν/ρχου κ. Πεντζοπούλου.

» 'Ο ἐν λόγῳ Συν/ρχης ἀνεκοίνωσεν ἡμῖν, ὅτι εἶναι φορεὺς τῶν ἀντιλήψεων » τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν ληπτέων μέτρων διὰ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς ἀσφαλείας. » Ἤρχισεν νὰ ὁμιλῇ σχετικῶς. 'Η ὁμιλία του δὲν ἐστερεῖτο τόνου ἐπιπλήξεως.

» 'Αφοῦ ἐτόνιζε τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπιβολῆς τῆς τάξεως, ἀνάγκην βεβαίως » γενικῶς καὶ ἀναμφισβητήτως ἀνεγνωρισμένην, ὥστε νὰ εἶναι περιττὴ ἡ ἀνάπτυ-

---

(19β) 'Ενωρίτερον τὴν 22-6-1946 καὶ ἄνευ ἁρμοδιότητος τινὸς τὸ Γ' Σῶμα Στρατοῦ εἶχεν ἀπευθύνει πρὸς τὴν Α.Δ.Χ. Κ. Μακεδονίας τὴν ἀκόλουθον ὑπ' ἀριθμ. Α.Π. 6964 ἀνεδαφικὴν διαταγήν :

Ι. Πρὸς συντονισμὸν καὶ ὁλοκλήρωσιν τοῦ ὅλου σχεδίου ἐνεργείας κατὰ τῶν συμμοριῶν προβῆτε εἰς τὴν ἐγκατάστασιν τμημάτων Χωροφυλακῆς.

α) Μεγάλα Λειβάδια Παιονίας : τοὐλάχιστον 25 ἄνδρες ὑπὸ 'Αξιωματικόν.

β) Εὔρωπος 'Αλμωπίας 25 ἄνδρες ὑπὸ 'Αξιωματικόν, θὰ συμπληρωθῇ ἡ ἤδη ὑπάρχουσα δύναμις τοῦ Σταθμοῦ.

γ) Λυκόστομον 'Αλμωπίας τοὐλάχιστον 20 ἄνδρες ὑπὸ 'Αξιωματικόν.

ΙΙ. Ἕκαστον τῶν ἀνωτέρω τμημάτων νὰ ἐφοδιασθῇ μὲ δυὸ Μπρὲν καὶ νὰ ἔχῃ ἐπάρκειαν πυρομαχικῶν καὶ χειροβομβίδας.

ΙΙΙ. 'Εξοικονόμησις δυνάμεως. 'Εκ τῆς δυνάμεως τῶν Σταθμῶν, Διοικήσεων καὶ 'Υποδ/σεων ἔνθα ὑπάρχει ἀστυνομικὸν τμῆμα καὶ ἐκ τῆς συμπτύξεως ἀποσπασμάτων.

ΙV. Πέρας ἐγκαταστάσεως 25 'Ιουνίου. 'Αναφορὰ τὴν 26 τὴν πρωΐαν ὅτι ἐπερατώθη ἡ ἐγκατάστασις».

'Ως ἦτο ἐπόμενον ἠναντιώθη εἰς τὴν τοιαύτην αὐθαίρετον ἀνάμειξιν εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῆς δυνάμεως του ὁ Δημουλᾶς, ἔχων καὶ ἕναν ἐπὶ πλέον λόγον ὡς ἐκ τῆς ἀοριστίας τοῦ πνεύματος τῆς διαταγῆς ὁμιλούσης περὶ ἀορίστου ἐπαρκείας πυρομαχικῶν καὶ μὴ προβλεπούσης διὰ μέσα διαβιβάσεων.

» ξις τῶν πρὸς τοῦτο συνηγορούντων λόγων πρὸς Συν/ρχας τῆς Χωροφυλακῆς » ἀφοσιωμένους εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς ἀνάγκης αὐτῆς, ἐξαπτόμενος ἐκ τῶν » ἰδίων του λόγων καὶ ὡς ἀπὸ δεδομένων μὴ ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων των » ὑπὸ βαθμοφόρων, οὓς δὲν κατωνόμαζε βεβαίως, ὁρμώμενος ἤγετο εἰς ἐκφράσεις » ἐκ τῶν ὁποίων θὰ ἠδυνάμεθα νὰ συναγάγωμεν, ὅτι θιγόμεθα, διότι ἦτο προφανὲς » ὅτι οἱ ὑπαινιγμοὶ μᾶς ἀφεώρουν.

» Ἔλεγεν ἐπὶ παραδείγματι, ὅτι ὅποιος δὲν ἔχει τὴν θέλησιν ἢ τὴν ἱκανότητα » νὰ πράξῃ ὅτι αὐτὸς ἔλεγεν πρέπει νὰ ἀποσυρθῇ καὶ νὰ ἔλθῃ ἕνας κατώτερος, » ἕνας Μοίραρχος, ἕνας Χωροφύλαξ, ὁ ὁποῖος θὰ ἔχει τὴν προθυμίαν ν' ἀντιμετω- » πίσῃ τὴν κατάστασιν.

» Ἀλλ' ὁ ἐν λόγῳ Συν/ρχης ,ἐνδιέτρεψε καὶ ἐπὶ τῶν μεθόδων ἐνεργείας καὶ » ἐξεφράσθη περὶ ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι προβάλουσι τὴν νομιμότητα τῶν ἐνεργειῶν » διὰ νὰ καλύψωσι τὴν ἀδιαφορίαν ἢ τὴν ἔλλειψιν σθένους πρὸς ἀντιμετώπισιν » τῆς καταστάσεως. Προσέθηκεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ κωλυθῶ- » μεν ἐκ τῶν Νόμων, διότι οἱ Νόμοι ἐξεδόθησαν πρὸ » πολῶν ἐτῶν, ἐνῷ ἡ ζωὴ τρέχει καὶ αἱ περιστάσεις » ἐπιβάλλουσιν ἄλλα μέτρα καὶ ἐν γένει ἀπεκάλυψεν » εἰς ἡμᾶς νοοτροπίαν, τὴν ὁποίαν προηγουμένως ἀπὸ » τινος καὶ ἐξ ἄλλων κύκλων ἀντεμετωπίσαμεν.

» Δὲν δύναμαι νὰ ἐκταθῶ ἐπὶ τῆς βαθυτέρας ἐννοίας » οὔτε ἐπὶ περισσοτέρων λεπτομερειῶν τῆς ὁμιλίας » διὰ νὰ μὴ καταλίπω ἐν ἐπισήμῳ ἐγγράφῳ γραπτὰ μνη- » μεῖα δυνάμενα νὰ δημιουργήσωσι δυσχερείας εἰς τὴν » Διοίκησιν.

» Φέρων τὸν λόγον ὁ ἐν λόγῳ εἰς τὴν μὴ πραγματοποιηθεῖσαν εἰσέτι κατά- » ταξιν ἄνευ θητείας Χωροφυλάκων, ὀφειλομένην εἰς τὴν μὴ ἄφιξιν τῶν ἐφοδίων » ἐν ᾧ ἡ ἐργασία πρὸς κατάταξιν εἶχε προχωρήσει ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἄμεσος » πραγματοποίησις της ὡς πρὸς τοὺς καταγραφέντας, ἠπείλησεν ὅτι θὰ ἐποιεῖτο » σχετικὴν ἀνακοίνωσιν εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δημοσίας Τάξεως.

» **Εὑρέθην εἰς τὴν ἀνάγκην ν' ἀπαντήσω ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο καὶ οἱ » ὑπαινιγμοί του μᾶς θίγουν ὡς ἄνδρας καὶ ὡς Ἀξιωματικοὺς καὶ ὅτι ἡ ἀπειλή » του ἀφίνει ἀσυγκινήτους ἡμᾶς, κινουμένους ὑπὸ τῆς συνειδήσεως μας εἰς » τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος μας.**

» Κατὰ τὰ λοιπὰ κατέστησα καὶ αὖθις ρητῶς σαφές, ὅτι δὲν » ἐννοῶ ν' ἀνεχθῶ ἔκνομον δρᾶσιν καὶ ὅτι ἡ Χωροφυ- » λακὴ δὲν πρόκειται νὰ δράσῃ κατὰ προηγηθέντα πα- » ραδείγματα ἄλλων Τμημάτων κατὰ τὴν διάρκειαν » τῆς κατοχῆς. Δὲν εἶναι δὲ ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν ἐδή- » λωσα τοῦτο, ὑπῆρξε δὲ καὶ περίπτωσις ἐμπράκτου » ἐφαρμογῆς τῶν ἀπόψεων μου τούτων. Προσέθηκα, ὅτι » ἡ Χωροφυλακὴ ἐξήντλησε ὅλας τὰς δυνατότητας ἐν » τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων της.

» Ἠθέλησεν ἐντεῦθεν ν' ἀντλήσῃ τὸ συμπέρασμα ὅτι ἄρα δὲν δύναται νὰ » πράξῃ τὶ πλέον. Διόρθωσα ὅτι τὸ ἀνωτέρω ἐλέγχθη ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ὅτι δὲν

» παρέλειψε τίποτε ἀπὸ τὰς ἐνδεικνυομένας ἐνεργείας καὶ τὰς ὑποχρεώσεις της.

» Ὑποθέτων ἐξ ὅλων τούτων, ὅτι ὑποστηρίζονται ἴσως ἐνώπιον ἁρμοδίων » ἀπόψεις ὡς πρὸς τὴν διαχείρισιν τοῦ ζητήματος ἀσφαλείας κατὰ τὴν ἀντίληψιν » ἡμῶν ἐπιζήμιοι καὶ ὅτι ἀναρμόδια πρόσωπα νὰ ἐκτιμήσωσι τὴν κατάστασιν καὶ » τὰς περιστάσεις ἐπεμβαίνουσι καὶ ἴσως ὑποτιμῶσι τὸ ἔργον τῆς Χωροφυλακῆς, » εὑρίσκομαι εἰς τὴν ἀνάγκην ν' ἀναφέρω ὅτι.

» Λαμβανομένων πάντοτε ὑπ' ὄψει τῶν γνωστῶν μειονεκτημάτων (ἄπειρον » προσωπικὸν νεοκαταταγμένων ἀνδρῶν, ἔλλειψις καταλλήλων καὶ ἐπαρκῶν Ὑπα- » ξιωματικῶν ὡς ἐκ τῆς ἐπὶ μακρὸν μὴ δημιουργίας νέων Ὑπαξιωματικῶν διὰ » τῶν Σχολῶν), ἡ Χωροφυλακὴ κατὰ τὰ λοιπὰ εἰργάσθη μὲ ἀπόλυτον ἀφοσίωσιν.

» Ὁ ὑποφαινόμενος κατηύθυνε πάντοτε τὰς ἐνεργείας της μὲ ἄκραν αὐστηρό- » τητα ἀλλὰ πάντοτε ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν Νόμων.

» Εἰς τὸ καθῆκον τοῦτο πιστεύω. Οἱ δὲ Νόμοι δὲν εἶναι παλαιοὶ καὶ ἀνεπαρ- » κεῖς, διὰ τὰς περιστάσεις, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ νέοι παρέχοντες τὴν εὐχέρειαν » ἀποδοτικῆς ἐργασίας εἰς τὴν Χωροφυλακήν. Ἡ συχνὴ ἐπαφὴ μετὰ τῶν Ἀξι- » ωματικῶν, αἱ ἐκδοθεῖσαι διαταγαὶ καὶ ὁδηγίαι ὡς πρὸς τὸν τρόπον ἐνεργείας » καὶ ἀμύνης, ἡ ἐνθάρυνσις τῶν ἀφοσιωμένων εἰς τὸ καθῆκον βαθμοφόρων, ἡ » αὐστηρὰ μεταχείρησις τῶν ἀδιαφόρων καὶ ἀνικάνων, ἡ ὀργάνωσις τῶν πληθυ- » σμῶν, ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα, ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ παρὰ τὴν μικρὰν ἐν ἀναλογίᾳ » πρὸς τὰς περιστάσεις δύναμίν της διετήρησε παντοῦ τὰς θέσεις της, ἠμύνθη » πάντοτε ἐπιτυχῶς κατὰ τῶν ἐπιθέσεων κατὰ πολὺ ὑπερτέρων, δυνάμεων συμ- » μοριῶν καὶ τέλος, ἀφοῦ ἐμεσολάβησεν ὅσος χρόνος ἀπητεῖτο διὰ τὴν ὀργάνωσιν » τῆς ἐργασίας καὶ τὸν κατατοπισμὸν τῶν νεωστὶ πάντων τῶν τοποθετηθέντων » Ἀξιωματικῶν, ἤρξατο ἀφ' ἱκανοῦ χρόνου κατάγουσα σοβαρὰ πλήγματα κατὰ » συμμοριῶν, καθ' ὧν ἐπιτίθενται εἰς αὐτὰ τὰ κρησφύγετα αὐτῶν, θὰ ἐνταθῇ δὲ » ἡ ἀποδοτικότης τῆς ἐργασίας της μὲ τὴν αὔξησιν τῆς δυνάμεώς της, ἣν προσδο- » κῶμεν ἐκ τῆς κατατάξεως τῶν ἄνευ θητείας Χωροφυλάκων.

»Ἐτυφεκίσθησαν ἤδη κατόπιν ἀποφάσεων τῶν Στρατοδικείων δέκα συμμο- » ρῖται καί κακοποιοί, ὑπολογίζομεν δὲ νὰ ἔχωσι τὴν αὐτὴν τύχην ὡς ἐκ τῆς βαρύ- » τητος τῆς κατηγορίας πλέον τῶν εἴκοσι ἕτεροι τοιοῦτοι. Καὶ ὅλοι αὐτοί, συνε- » λήφθησαν καὶ ὅλα τὰ δίκτυα τῶν ἐνεργειῶν ἀνεκαλύφθησαν ὑπὸ τῆς Χωροφυ- » λακῆς. Δὲν ἔχω ὑπ' ὄψει μου περίπτωσιν ἐξοντώσεως μηδενὸς συμμορίτου ὑπὸ » τοῦ Στρατοῦ.

» Κατὰ ταῦτα φρονῶ ὅτι ἀκολουθοῦμεν τὴν ὀρθὴν ὁδὸν καὶ δὲν ἐνδείκνυται » ν' ἀκολουθήσωμεν κατευθύνσεις, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν πεποίθησιν ἡμῶν καὶ τὸ » κῦρος τοῦ Κράτους θὰ μειώσωσι καὶ δυσμενεῖς γενικῶς θὰ ἔχωσι συνεπείας » κοινωνικῶς.

» Ὁ Ἀνώτερος Διοικητὴς Γρηγ. Δημουλᾶς Συν/ρχης»

Εἶναι λίαν ἐνδιαφέρουσαι ἀλλὰ καὶ θλιβεραὶ αἱ ἐκ τῆς κειμένου τούτου διαπιστώσεις. Περὶ τοῦ Συνταγματάρχου Δημουλᾶ ἠσχολήθημεν καὶ ἀνωτέρω. Ὑπῆρξεν αὐστηρῶς προσηλωμένος εἰς τὸ καθῆκον καὶ εἰς τὸ γράμμα τοῦ νόμου. Ἡ αὐστηρά του προσήλωσις πρὸς τοὺς κανονισμοὺς καὶ τοὺς νόμους καθίστα ἐνίοτε καταθλιπτικὴν τὴν διοίκησιν του, οὐδέποτε ὅμως ἄδικον. Ἐστερεῖτο διαχυτικό-

τητος πρὸς τοὺς κατωτέρους του, πρᾶγμα ὅπερ ἐδημιούργει σοβαρὰν ἀπόστασιν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ὑφισταμένων του, ἕνεκεν τῆς ὁποίας οἱ ὑφιστάμενοι οὐδέποτε ἔλεγον εἰς τὸν προϊστάμενον κάτι περισσότερον πέραν τῶν ξηρῶν ὑπηρεσιακῶν γεγονότων. Κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς Κατοχῆς περιήγαγεν ἑαυτὸν εἰς ἀδράνειαν, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐχρησιμοποιήθη εἰς πλεῖστας θέσεις τοῦ βαθμοῦ. «Αἱ αὐστηραὶ ἀντιλήψεις του περὶ πειθαρχίας καὶ αἱ ὑψηλαὶ ἠθικαὶ ἀρχαί του τὸν καθιστοῦν ἀπροσάρμοστον εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις», ἔγραφεν μέλος τοῦ ἐπιτελείου τῆς Βρεττανικῆς Ἀστυνομικῆς Ἀποστολῆς, δικαιολογοῦν μίαν τῶν μεταθέσεων του κατὰ τὸ 1947.

Μετὰ παρέλευσιν 4 ἡμερῶν, ἤτοι τὴν 1-8-1946 ὁ Δημουλᾶς μετεκινεῖτο ἐκ τῆς Α.Δ.Χ. Κεντρικῆς Μακεδονίας, διότι τοῦτο τὸ ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν Δημοσίας Τάξεως ὁ Διοικητὴς τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ, ὑποστράτηγος Βεντήρης Γ'. Ἐκ τῆς ἐν τῷ Γ' Σώματι Στρατοῦ λαβούσης χώραν συσκέψεως καὶ τῶν κατ' αὐτὴν διαμειφθέντων, ἐκ τῆς ἐκτεθείσης συμπεριφορᾶς τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ πρὸς τὴν Χωροφυλακὴν κ.λ.π. πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἀνάθεσιν αὐτῷ τῆς ἀνωτάτης εὐθύνης καὶ ἐκ τῆς ἀμέσου μετακινήσεως τοῦ ἀνεπιθυμήτου εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς Ἀνωτέρου Διοικητοῦ, ἀποδεικνύεται ὅτι ἐμέσως οἱ στρατιωτικοὶ ἀνεμιγνύοντο καὶ ἐρρύθμιζον καὶ τὰ τῶν τοποθετήσεων καὶ μεταθέσεων τῶν Ἀξ)κῶν καὶ ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ εἰς οὐδεμίαν ἐκτροπὴν ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας προέβαινεν, τουναντίον μάλιστα ἀντέδρα ὅσον ἠδύνατο εἰς τὰς μὴ συννόμους ἐνεργείας.

Μετὰ παρρησίας ἀνέφερεν ἐν τῇ ἀπὸ 1-8-1946 ἀναφορᾷ του ὁ Δημουλᾶς ὅτι ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων οὐδὲ εἷς συμμορίτης εἶχεν ἐξοντωθῇ μέχρι τῆς 27-7-1946, ἐνῷ ὑπὸ τῶν δυνάμεων τῆς ὑπὸ τὰς διαταγάς του Ἀνωτέρας Διοικήσεως εἶχον ἐξοντωθῇ 16 συμμορῖται καὶ εἶχον συλληφθῇ 56 κατὰ πραγματοποιηθείσας 13 συμπλοκὰς καὶ συνεπλήρου ὁ ὀλιγόλογος, πάντοτε ἀκριβολογῶν καὶ οὐδέποτε ἐνθουσιώδης Δημουλᾶς. «... Ιδοὺ οἱ ἄνδρες ἐπὶ μῆνας ἀναντικατάστατοι εἰς τὰ ἀποσπάσματα ἐν ἀδιακόπῳ ἐπιφυλακῇ εἰς τὰ καταστήματα, ὑποβαλλόμενοι εἰς ἀπεριγράπτους ταλαιπωρίας καὶ κακουχίας προστατεύουσι τὰ χωρία καὶ τοὺς πληθυσμούς, καταδιώκουσι μετὰ θάρρους μὲ μικρὰς δυνάμεις ἐπὶ τῶν ὀρέων πολυμελεῖς συμμορίας, ἀποκρούωσιν ἐπιτυχῶς ζητωκραυγάζοντες σφοδρὰς ἐπιθέσεις συμμοριτῶν κατὰ καταστημάτων Χωροφυλακῆς. Ἐν τῇ προσπαθείᾳ πρὸς ἐπιβολὴν τῆς τάξεως ὑπερέβησαν πᾶν νοητὸν καὶ ἀνθρωπίνως δυνατὸν ὅριον...».

Οἱ τότε Ἀντισυνταγματάρχαι Βαρδουλάκης, Τσαλαμιδᾶς, Σταυρίδης, Βορρὲς καὶ Μερασκεντῆς, οἱ ταγματάρχαι Κολλᾶτος, Μαυροειδὴς Κων., Τσῖβος, οἱ Μοίραρχοι Πατάκας Ἀγαπ., Παπαδάκης, Γρίβας, Βλάχος Νικ., Ρούβαλης, Μήτσου, οἱ Ἀνθυπομοίραρχοι Πετσάλας Κων., Κομνηνὸς Π., Τσούτσας Παναγ. Λυκαρτσης Νικ., Βάϊλος Νικ., Πετρογιάννης Γεωργ. Ἐφεντάκης Ἰ., Κραβαρίτης Νικ., Ἰωάν. Σγουρός, Χαρῖτος κ.λ.π. ηὐλάκωνον τὴν ὕπαιθρον τῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας καὶ ἐσημείωνον καθ' ἑκάστην καὶ μίαν νέαν ἐπιτυχίαν.

Κατὰ τὴν ἰδίαν περίοδον ἡ Χωροφυλακὴ ὁλοκλήρου τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης ἐπρομαχοῦσεν ἀποφασιστικῶς τῆς Ἑλλάδος.

Καθ' ἣν ὥραν ὁ Πρωθυπουργὸς μετὰ τῶν Ὑπουργῶν Δημοσίας Τάξεως καὶ Ἐνόπλων Δυνάμεων ὑπέγραφεν διὰ μελάνης ἐπὶ χάρτου τὴν ἀπόφασιν περὶ ἀναθέ-

σεως τῆς ἀνωτάτης εὐθύνης εἰς τοὺς διοικητὰς τῶν Σωμάτων Στρατοῦ, ἡ Χωροφυλακὴ ὡς ἄλλος Ἀβραὰμ ἐξεδήλωνε τὴν πίστιν της πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ πρὸς τὴν ἀνάγκην τῆς μετὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ συνεργασίας της διὰ τῆς θυσίας ἐκλεκτοῦ τέκνου της τοῦ Ταγματάρχου Χωροφυλακῆς Φουλεδάκη Μιχαήλ. Ὑπὸ τῆς ἐν Φλωρίνῃ ἑδρευούσης Στρατιωτικῆς μονάδος καὶ τῆς ὁμωνύμου Διοικήσεως Χωροφυλακῆς διὰ μικτῶν δυνάμεων ἐξαπελύυθησαν τὴν 26-7-1946 ἐκκαθαριστικαὶ ἐπιχειρήσεις ἐπὶ τοῦ ὄρους Βιτσίου. Τῶν δυνάμεων τῆς Χωροφυλακῆς ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς ὁ ἴδιος ὁ Διοικητὴς Χωροφυλακῆς ταγματάρχης Φουλεδάκης Μιχ., διότι ἡ Χωροφυλακὴ διὰ σωμάτων καὶ ψυχῶν ὁλοκληρωτικῶς εἶχε ριφθῆ εἰς τὸν νέον ἀγῶνα. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν τὰ ἐθνικὰ τμήματα συνῆψαν ἐξάωρον μάχην μετὰ 100 μελοῦς Κ/Σ μὲ ἀποτέλεσμα νὰ τραπῶσιν εἰς φυγὴν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Γιουγκοσλαβίας οἱ συμμορῖται καὶ νὰ φονευθῶσιν ἐκ μὲν τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων ὁ πολεμῶν σχεδὸν ὄρθιος εἰ· τὴν πρώτην γραμμὴν ταγματάρχης Φουλεδάκηѐ καὶ εἷς στρατιώτης, ἐκ δὲ τῶν συμμοριτῶν πέντε.

Ἡ Πολιτεία, ἵνα ἀμείψῃ ἐπαρκέστερον τοὺς προμαχοῦντας καὶ προκυνδινεύοντας, διὰ νὰ δημιουργήσῃ παραπλεύρως τῶν ἰδανικῶν καὶ ἀξιόλογον ὑλικὸν ἔπαθλον καὶ διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς οἰκογενείας τῶν κατὰ τὸν ἀγῶνα φονευομένων ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς, προέβη εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ Α.Ν. 36/46. Ἀπὸ τῆς 1 Αὐγούστου 1946, ἀφ' ἧς πλέον αἱ εἰς τὰς περιοχὰς τῶν Β' καὶ Γ'Σωμάτων Στρατοῦ Ἀνώτεραι Διοικήσεις ἐλειτούργουν ὡς Μεραρχίαι, ἔπαυσεν ἡ παρὰ τῶν Διοικήσεων Χωροφυλακῆς διοίκησις τῶν μεταβατικῶν ἀποσπασμάτων, ἅτινα εἶχον ἐξελιχθῆ εἰς διμοιρίας ἤδη, καὶ ἡ διάθεσις των ἐγένετο ὑπὸ τῶν Ἀνωτέρων Διοικήσεων καθ' ἅπασαν τὴν περιοχὴν κατὰ τὴν κρίσιν των, διὰ τὰς στατικὰς ὅμως ὑπηρεσίας οὐδὲν μετεβλήθη.

Ἐδόθη καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν εὐκαιρίᾳ νὰ θίξωμεν ὅτι λόγῳ εἰδικῆς φύσεως τῆς ἀποστολῆς τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς οἱ ἄνδρες αὐτοῦ οὐδέποτε εἶχον ἀρκοῦσαν πολεμικὴν ἐκπαίδευσιν καὶ πεῖραν καὶ ὅτι ἤδη τὸ μειονέκτημα τοῦτο εἶχε λάβει ἐξαιρετικὰς διαστάσεις ἐκ τῶν ἐσφαλμένων πλὴν ἀνυποχωρήτων ἀντιλήψεων τῶν Ἄγγλων, καθ'ἃς ἔδει νὰ περιορίζεται εἰς ὡρισμένα ἁπλᾶ ὅπλα καὶ ὡρισμένας ἀσκήσεις πυκνῆς τάξεως ἡ ἐκπαίδευσις, διότι κατ' αὐτοὺς τὰ βαρύτερα ὅπλα καὶ ἡ ἐκπαίδευσις εἰς τὴν πολεμικὴν τέχνην θὰ προεκάλουν πνεῦμα ὑπεροψίας καὶ θὰ ἐδημιούργουν τραχεῖς στρατιώτας, ἀκαταλλήλους διὰ τὸ λεπτοφυὲς ἀστυνομικὸν ἐπάγγελμα ἐν Δημοκρατικῷ Πολιτεύματι (!).

Κατ' ἀρχὴν ἐτονίσαμεν καὶ ἐπαναλαμβάνομεν τὴν πλήρη ἡμῶν διάστασιν γνώμης, καθ' ὅσον εἰς τοῦτο ἔγκειται τὸ μεγαλεῖον τῆς Χωροφυλακῆς νὰ ἐπανδροῦται ἀπὸ πολεμιστάς, ἀλλ' εὐγενεῖς πολεμιστάς, ἱκανοὺς νὰ ἐναποθέτουν εἰς τοὺς ὁπλοβαστοὺς τὰ ὅπλα των καὶ νὰ φοροῦν ἀμέσως τὰ λευκὰ χειρόκτια τοῦ πολιτισμοῦ. Τοιαύτη ἐπὶ τέλους ὑπῆρξεν ἡ μέχρι τοῦδε ἱστορία αὐτοῦ τοῦ Σώματος καὶ οὐδεὶς δύναται, σεβόμενος ἑαυτόν, νὰ ἀρνηθῇ ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ πολιτεία ἐκυβερνᾶτο καλῶς, ὑπῆρξεν ἀρίστη πάντοτε ἡ ἀπόδοσις τῆς Χωροφυλακῆς.

Τὸ σοβαρώτατον τοῦτο μειονέκτημα ἐκ τῆς Ἀγγλικῆς νοοτροπίας, ἐστοίχισε ποταμοὺς αἵματος εἰς τὴν Χωροφυλακήν, ὑπῆρξεν ἡ βασικωτέρα καὶ κυριωτέρα αἰτία ὄχι μόνον τῶν μεγάλων ἀπωλειῶν ἀλλὰ καὶ τῶν ἀνεπιτυχῶν ἔκτοτε προσπαθειῶν.

Παρὰ ταῦτα, ἐπειδὴ ἀπὸ τοῦ τέλους Ἰουλίου 1946 ἡ Χωροφυλακὴ κατεκλύσθη ὑπὸ χιλιάδων ἄνευ θητείας Χωροφυλάκων, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι ἀπὸ τοῦδε νὰ διευκρινήσωμεν ἕνα ἀναμφισβήτητον γεγονός, ἕνα γεγονὸς προκῦπτον ἐκ τῶν ἀριθμῶν. Οἱ μόνιμοι χωροφύλακες ὑπῆρξαν, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος καὶ ἐφ' ὅλης τῆς ἐδαφικῆς ἐκτάσεως τῆς Χώρας, οἱ πλέον μαχητικώτεροι, οἱ πλέον ἀποφασιστικοὶ καὶ οἱ πλέον ἡρωϊκοί, δι' ὃ ἔσχον καὶ ἀποτελέσματα ἀλλὰ καὶ ἀπωλείας. Ἦσαν ἐπὶ πλέον ἀσυζητητεὶ καὶ ἀπολύτως πειθαρχικοὶ ἐφ' ὅλων τῶν σημείων.

Ἡ ἀθρόα κατάταξις ἄνευ θητείας ὁπλιτῶν ἐνόθευσε σοβαρῶς τὸ χρῶμα καὶ τὴν ποιότητα τῶν δυνάμεων τῆς Χωροφυλακῆς, καὶ ἐκεῖ μὲν ὅπου εὑρέθησαν σθεναροὶ καὶ ἐπιτήδειοι Ἀξιωματικοὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς νοθείας περιωρίσθησαν κατὰ τὸ δυνατόν, ἀλλαχοῦ ὅμως παρουσιάσθησαν κρούσματα διαλυτικά, ἄγνωστα καὶ ἀπαράδεκτα διὰ τὸ τόσον ὑπερήφανον Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς.

Καὶ δὲν ὑπῆρξαν μόνον οἱ ἄνευ θητείας ὁπλῖται οἵτινες ὡς κατάστασις ἀνάγκης ἀπησχόλησαν ἐντόνως ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης τὴν Χωροφυλακήν, ὑπῆρξεν καὶ ἡ διὰ τὴν στελέχωσιν τῶν διμοιριῶν ,λόχων, ταγμάτων κλπ.χρησιμοποίησις διαφόρων Ἀξιωματικῶν εἴτε ἐφέδρων εἴτε ἐξ ἀπονομῆς, διότι ἡ Χωροφυλακὴ δὲν διέθετε καὶ δὲν διαθέτει ὡς γνωστόν, ἰδικήν της κατηγορίαν ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν, οἱ δὲ μόνιμοι Ἀξιωματικοὶ ἀπετέλουν πλέον θλιβερὰν μειοψηφίαν πρὸ τῶν ἀπαιτήσεων τῆς Πολιτείας καὶ τοῦ ἀγῶνος.

Ἡ Ἀνωτέρα Διοίκησις Χωροφυλακῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας, περιλαμβάνουσα τοὺς νομοὺς Πιερίας, Ἡμαθίας, Πέλλης, Κιλκίς, Θεσσαλονίκης (ἐκτὸς τῆς πόλεως) καὶ Χαλκιδικῆς, ᾐσθάνετο τὴν μεγαλυτέραν πίεσιν ἐξ ὅλων τῶν περιοχῶν. (20).

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 7/5/180α ἀπὸ 24-9-1947 διαταγῆς τῆς Α.Δ.Χ. ταύτης μέχρι τῆς 31-7-1946 ὁ μὲν ἀριθμὸς τῶν ἐνδημούντων καὶ δρώντων ἐν τῇ περιοχῇ της συμμοριτῶν εἶχεν ἀνέλθει εἰς 500, ἡ δὲ δύναμις τῶν δέκα ἐννέα μεταβατικῶν ἀποσπασμάτων εἶχε φθάση εἰς 495 ἄνδρας.

Παρατηροῦμεν ὅτι ἀπὸ πλευρᾶς δυνάμεως ὑπῆρχεν ἀριθμητικὸν ἰσοζύγιον, ὑπερεῖχον ὅμως οἱ Κ/Σ εἰς ὁπλισμὸν καὶ κυρίως εἰς πεῖραν ἀνταρτοπολέμου καθ' ὅσον κατὰ μέγιστον ποσοστὸν ἦσαν στελέχη τοῦ ΕΛΑΣ.

Κατὰ τὸ διάστημα ἐκεῖνο δισταχτικότης ἐχαρακτήριζεν ἀκόμη τοὺς Κ/Σ καὶ «κατ' ἀρχὴν ἀπέφευγον τὴν σύγκρουσιν μετὰ τῶν Στρατιωτικῶν, περιώριζον δὲ τὴν ἐμπάθειαν των ἀποκλειστικῶς κατὰ τῆς Χωροφυλακῆς».

Συνεπείᾳ ὑπ' ἀριθμ. 9670/8-8-44 αἰτήσεως Γ' Σώματος Στρατοῦ καὶ μετ' ἔγκρισιν τοῦ Ἀρχηγείου Ε.Β.Χ. ἡ Ἀνωτέρα αὕτη προέβη εἰς τὴν κατάταξιν 1180 ἄνευ θητείας Χωρ-κων, εἰς τὴν διάλυσιν τῶν ὀλιγομελῶν καὶ μᾶλλον πλημμελῶς ἐξωπλισμένων 19 ἀποσπασμάτων καὶ εἰς τὴν συγκρότησιν 48 διμοιριῶν, ἃς ἐξώπλισε δι' ἱκανῆς δυνάμεως πυρὸς (3 ὁπλοπολυβόλα καὶ 4 τόμιγκαν κατὰ διμοιρίαν).

Κινητοποιήσασα αὕτη τὰ διὰ τῶν ἄνευ θητείας κ.λ.π. συγκροτηθέντα μεταβα-

---

(20) Κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1 Ἀπριλίου μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1946 ἔλαβον χώραν 325 ἐπιθέσεις καὶ συμπλοκαὶ Κ/Σ καὶ δυνάμεων Χωροφυλακῆς, αἵτινες κατανέμονται ὡς ἀκολούθως Κεντρ. Μακεδονία 87, Θεσσαλία 61, Δυτ. Μακ. 53, Πελλοπόνησος 28, Θράκη 28, Στερεὰ 25, Ἤπειρος 16, Ἀνατολ. Μακεδ. 8, Νῆσοι 4 καὶ Μηχανοκίνητον τάγμα Χω/κῆς 15.

τικὰ ἀποσπάσματα ἐνήργησε κατὰ μῆνα Αὔγουστον 1946 εὐρείας ἐκκαθαριστικὰς ἐπιχειρήσεις ἐπὶ τῶν ὀρέων Πάϊκον καὶ Καϊμακτσιλάν. ὑπὸ τὴν αὐτοπρόσωπον παρακολούθησιν τοῦ νέου Ἀνωτέρου Διοικητοῦ, Συνταγματάρχου Εὐθ. Τσαταλοῦ.

Ἔχομεν πρὸ ἡμῶν τὴν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30-8-1946 ὑπ' ἀριθμ. 7/5/21 ἐμπιστευτικὴν διαταγὴν τῆς Α.Δ.Χ. Κεντρικῆς Μακεδονίας μὲ θέμα «Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἐκκαθαριστικῶν ἐπιχειρήσεων ἐπὶ τοῦ Πάϊκου καὶ Καϊμακτσιλὰν» καὶ παρατηροῦμεν τὰς θλιβερὰς ἐν πολλοῖς διαπιστώσεις τοῦ Ἀξιωματικοῦ τούτου ἐκ τῆς παρακολουθήσεως τῶν τμημάτων του.

Ἐν ἀρχῇ γράφει «Εἰς πολλὰ μεταβατικὰ ἀποσπάσματα ἡ συγκρότησις αὐτῶν εἰς ὁμάδας ὑπῆρξεν ἐν πολλοῖς ἐλλειπὴς καὶ ἔστιν ὅτε ἀτυχής. Παρετήρησα τμήματα εἰς τὰ ὁποῖα οἱ ὁπλῖται δὲν ἐγνώριζον μὲ ποῖα καθήκοντα ἦσαν ἐπιφορτισμένοι ἐντὸς τῶν ὁμάδων των, ὡς καὶ ὁμαδάρχας (σ.σ. ἔφεδροι ὑπαξιωματικοὶ τοῦ στρατεύματος καταταγέντες ὡς ἄνευ θητείας ὑπεν/ρχαι κ.λ.π.) μὴ γνωρίζοντας τὸν διοικητὴν τῆς Διμοιρίας των (Ἀποσπάσματος) ...

Εἰς τὴν τετρασέλιδον ἔντυπον ταύτην διαταγήν του πρὸς τοὺς Ἐπόπτας διμοιριῶν κυνητῶν, Δ/τὰς Συγκροτημάτων καὶ Δ/τὰς διμοιριῶν (τοιαύτη ἦτο ἡ κατ' Αὔγουστον 1946 διάρθρωσις τῶν κινητῶν δυνάμεων Χωροφυλακῆς), ἣν ἐκοινοποίει καὶ πρὸς Γ' Σῶμα Στρατοῦ, Βρεττανικὴν ἀποστολήν, Δ/σεις καὶ ὑποδ/σεις Χωροφυλακῆς, προέβαινεν εἰς λεπτομερειακὴν ἐπισήμανσιν πολλῶν παραλείψεων καὶ ἐζήτει τὸ πᾶν καὶ εἰς λεπτομερείας. Ἐζήτει κυρίως συνεχῆ ἀναζήτησιν καὶ καταδίωξιν τοῦ ἐχθροῦ, ἐτόνιζεν ὡς ἀπαράβατον ὑποχρέωσιν ἑνὸς ἑκάστου καὶ τῶν βαθμοφόρων ὅπως μεριμνῶσιν διαρκῶς διὰ τὴν παράστασιν, διὰ τὴν διατροφήν, τὴν ὑγείαν καὶ τὸν πλήρη ἐξοπλισμὸν καὶ κυρίως ἠξίωνε: «Παύσατε ὅθεν νὰ κραυγάζετε ἐνισχύσεις καὶ πάλιν ἐνισχύσεις».

Διὰ τὴν περίοδον ἀπὸ Αὐγούστου μέχρι Ν/βρίου 1946 εἶχεν ἀπόλυτον δίκαιον, διότι αἱ κινηταὶ δυνάμεις τῆς Χωρ-κῆς ἦσαν ἀνώτεραι καθ' ὅλα τῶν Κ/Σ καὶ εἶχον κατανεμηθῇ κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἔχωσιν αὐτάρκειαν, ἤτοι: Πάϊκον 7 διμοιρίαι ὑπὸ Μοίρ. Πατάκαν, 6 διμοιρίαι εἰς Καϊμακτσαλὰν ὑπὸ τὸν Ταγ)ρχην Τσῖβον, 5 διμοιρίαι εἰς Βέρμιον ὑπὸ Ὑπολ. πεζ. Ἐλευθεριάδην, 3 διμοιρίαι εἰς Πιέρια ὑπὸ Λοχαγὸν πεζ. Μυτιληνάκην, 5 διμοιρίαι εἰς Ὄλυμπον ὑπὸ Ὑπομοίρ. Μήτσου 7 διμοιρίαι εἰς Κρούσια ὑπὸ Μοίρ. Παπαδάκην, 6 διμοιρίαι Βερτίσκον καὶ Κερδύλια ὑπὸ ὑπομ. Ν. Κουρεμπανᾶν καὶ 5 διμοιρίαι εἰς Χαλκιδικήν.

Αὐτὰ δὲν ὑπῆρξαν ἁπλῶς λόγοι μιᾶς διαταγῆς ἀλλ' ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τοῦ ἡγήτορος ἐκείνου, ὅστις κατώρθωσεν νὰ μεταβάλῃ ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν τὸν ὄχλον τῶν ἄνευ θητείας Χωροφυλάκων εἰς ὑποδειγματικῶς ὀργανωμένους καὶ ἐξωπλισμένους λόχους Χωροφυλακῆς, δι' ὧν κατέφερε καίρια πλήγματα κατὰ τῶν Κ/Σ/ Τοσαύτη ὑπῆρξεν ἡ ἐπιτυχία του, ὥστε ὁ εὐρυτάτης μορφώσεως τότε Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς, Ἀντιστράτηγος Κων. Μιχαλόπουλος, ἐνθουσιασθείς, ἔγραφεν τὴν 12-1-47 εἰς τὰς περὶ τοῦ Συνταγχματάρχου τούτου διαδοχικὰς Σημειώσεις. «Εἶναι δραστηριώτατος καὶ δυναμικώτατος ὅσον οὐδεὶς ἄλλος συνάδελφος του. Οὐδένα κίνδυνον ὑπολογίζει. Εἶναι ἱκανὸς νὰ ἐπιτύχῃ πᾶν ὅ,τι δι' ἄλλους εἶναι ἀκατόρθωτον ...».

Εἰς μίαν μόνον μάχην, εἰς τὴν μάχην τῆς Βροντοῦς Κατερίνης αἱ δυνάμεις του ἐπέτυχον τὴν ἐξόντωσιν 57 συμμοριτῶν.

῾Ο Συνταγματάρχης οὗτος κατώρθωσε νὰ διατηρήσῃ τὴν ἀπόλυτον ὑπεροχὴν τῆς Χωροφυλακῆς ἔναντι ὅλων τῶν παραγόντων. ᾿Αντιπαρῆλθεν μετὰ ἰδιαζούσης εὐστροφίας διαφόρους ἀντιζοότητας, μικροφιλοδοξίας καὶ τὰς ἀσυνεπείας τοῦ ἀδιορθώτου κομματαρχισμοῦ καὶ πολιτικαντισμοῦ, κατενίκησεν τὴν κόπωσιν καὶ ὑπερέβαλε πᾶσαν προσδοκίαν εἰς στοργὴν διὰ τοὺς πολεμιστάς του, ὥστε οὗτοι νὰ μὴ δύνανται πλέον νὰ τοῦ ἀρνηθῶσιν ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν τοῖς ἐζήτει, ἀνεστήλωσε τὸ καταπεπτωκὸς ἠθικὸν τῶν κατοίκων τῆς ὑπαίθρου καὶ ἀπέκτησαν τὴν ἀπεριόριστον ἐμπιστοσύνην τούτων «οἱ λόχοι τοῦ Τσαταλοῦ», ὡς ἀπεκαλοῦντο αἱ κινηταὶ δυνάμεις τῆς Χωροφυλακῆς. Συμβιβάζων τὰς ἐπιτακτικὰς ἀνάγκας τῆς πραγματικότητος μετὰ τῶν ὁποθενδήποτε προερχομένων ἀντιδράσεων εὕρισκε πάντοτε τὴν πλέον ἐπωφελῆ λύσιν. Εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην πολλάκις νὰ ἐναντιωθῇ εἰς πεπλανημένας κατευθύνσεις ἢ ἀπαιτήσεις Κυβερνητικῶν παραγόντων ἢ καὶ ἀνωτέρων του στρατιωτικῶν κλιμακίων. ῾Υπῆρξαν περιπτώσεις καθ᾿ ἃς ὑπερέβη καὶ τὴν δεοντολογίαν ἀλλὰ καὶ τὴν νομιμότητα χάριν τοῦ διεξαγομένου ἀγῶνος. Εἶχεν πάντοτε ἕνα ἄριστον ἐπιτελεῖον ἀξιωματικῶν, οἵτινες πολλάκις συνεκράτουν ἢ ἀπεκοχλίωνον τὸν ἐκρηκτικὸν τούτου χαρακτῆρα. ᾿Εζήτησε τὸ Σῶμα Στρατοῦ νὰ δημιουργήσῃ ἡ ᾿Ανωτέρα Διοίκησις ἐπιτελεῖον κατὰ τὸ πρότυπον Μεραρχίας, πρὸς ἣν εἶχεν ἐξισωθῆ, ὁ Τσαταλὸς ἀπήντησε «δώσατέ μου ἀξιωματικοὺς εἰδήμονας» καὶ ὁ Στρατὸς ἠναγκάσθη νὰ θέσῃ εἰς τὴν διάθεσίν του τὸν ἐξαιρετικῆς καταρτίσεως ἀντισυνταγματάρχην Διάφαν μετ᾿ ἀναλόγου ἀριθμοῦ κατωτέρων ἀξιωματικῶν, οἵτινες ἀπετέλεσαν τὸ Γραφεῖον ἐπιχειρήσεων τῆς ᾿Ανωτέρας Δ/σεως.

᾿Εκεῖνα τὰ ἀτροφικὰ ἀποσπάσματα καὶ τὰς ὁπωσδήποτε «χλωμὰς» διμοιρίας κυνηγῶν τὰς συνέπηξε καὶ τὰς ὠργάνωσεν εἰς λόχους Χωρ/κῆς τοὺς ὁποίους ἐξώπλισε διὰ ἀρτιωτάτου ἐξοπλισμοῦ προελεύσεως τόσον συμμαχικῆς ὅσον καὶ Γερμανικῆς.᾿Ηγνόει σχεδὸν τὸν Βρεττανὸν σύνδεσμον καὶ τὰς ἀπόψεις του, ὅταν ἀπετέλουν ἐμπόδιον εἰς τὰ σχέδια του.Οὐδέποτε παρέδιδεν εἰς τὰς ἀποθήκας κυριευόμενον χρήσιμον πολεμικὸν ὑλικόν. ῞Ολοι οἱ λόχοι του ἦσαν ἐξωπλισμένοι διὰ Γερμανικῶν μυδραλλίων (ἐλαφρῶν καὶ βαρέων Γερμανικῶν ὁπλοπολυβόλων) καὶ διὰ ἀπεριορίστου ἀριθμοῦ πυρομαχικῶν. Κατήργησε τόσον διὰ τοὺς λόχους ὅσον καὶ διὰ τὰς στατικὰς ὑπηρεσίας τοὺς περιορισμοὺς ἐπὶ τοῦ ὁπλισμοῦ καὶ τῶν πυρομαχικῶν. Μετέδωκεν εἰς ὅλους τὴν πνοὴν τοῦ μέχρις ἐσχάτων ἀγῶνος τῆς θυσίας καὶ τὴν βεβαιότητα περὶ τῆς νίκης. Παρεμέρισε τοὺς ὀκνούς, τοὺς διστακτικοὺς καὶ τοὺς ἀναβλητικοὺς καὶ τοὺς τυχὸν ὑπολογιστὰς καὶ ἠξίωσε τὴν γενικὴν συμμετοχὴν εἰς τὸν ἀγῶνα.Οὕτω ἐν ἑνὶ λόγῳ μετεμόρφωσεν τὸν ἄτακτον ὄχλον τῶν ἄνευ θητείας Χωροφυλάκων τῇ βοηθείᾳ ἀρίστων ἀξιωματικῶν, εἰς λίαν ἀξιομάχους μονάδας διὰ τῶν ὁποίων ἐπεβλήθη ἐπὶ τῆς πλέον ἐπιμάχου διὰ τοὺς Κ/Σ περιοχῆς.

῾Υπῆρξαν ὅμως καὶ θέματα ἅτινα δὲν ἠδύνατο ν᾿ ἀντιμετωπίσει, διότι δὲν εὑρίσκοντο εἰς τὴν σφαῖραν τῆς δικαιοδοσίας του. Εἶχε λήξει ὁ ᾿Οκτώβριος καὶ οἱ ἄνδρες τῶν διμοιριῶν, ἔφερον εἰσέτι θερινὰς στολὰς τὰς ὁποίας ἔφερον καὶ καθ᾿ ὅλον τὸν Ν/βριον 1946 καὶ οὕτω εἶχε καταστῆ προβληματικὴ ἡ κίνησις των ἐπὶ τῶν ὀρέων. Συμπτυχθεισῶν τῶν διμοιριῶν εἰς Λόχους, συνεπείᾳ διαταγῆς τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ, ἐδημιουργήθησαν σοβαρὰ ἀκάλυπτα κενὰ ἐπ᾿ὠφελείᾳ τῆς Κ/Σ δραστηριότητος, διότι συνέχιζων εἰσέτι τὴν ἐκκαθάρισιν καὶ ἐκπαίδευσιν ὁ Στρατὸς δὲν ἔσπευσε νὰ καλύψῃ τὰ κενά.

Π Ι Ν Α Ξ

Πολεμικῶν ἐπεισοδίων μεταξὺ δυνάμεων Χωροφυλακῆς καὶ Κ/Σ κατὰ τὰ ἔτη 1946 καὶ 1947

Περιοχαὶ	1946	Ἰαν.	Φεβρ.	Μάρτ.	Ἀπρίλ.	Μάϊος	Ἰούν.	Ἰούλ.	Αὔγ.	Σ/βριος	Ὀκτώβ.	Νοέμ.	Δεκέμ.	Σύνολον 1947	Γενικὸν Σύνολον
Κεντρ. Μακεδο.	**81**	11	8	**4**-9	**2**-6	**6**- 8	**8**-9	**11**-8	**9**-5	**13**-4	**9**-9	**10**-10	**9**-13	100	**181**
Δυτ. Μακεδ.	**56**	3	9	**1**-6	**3**-4	**5**-12	**4**-8	**2**-7	**7**-6	**7**-6	**9**-2	**8**- 2	**10**- 1	66	122
Ἀνατ. Μακεδ.	**8**	4	1	- 3	- 5	**2**- 3	- **1**	- 2	- 3	- 6	**2**-3	**2**- 5	**2**- 4	40	48
Θράκη	**28**	4	4	- 4	- 6	2	**1** -	**2**-7	**7**-3	**6**-5	- 6	**6**- 2	**6**- 1	44	72
Θεσσαλία	**76**	9	7	- 2	**2**-4	**4**-	**9**-1	**16**-	**18**-3	**7** -	**5**-2	**8**-	**7**- 2	30	106
Στερεὰ	**25**	3	4	-14	9	**1**- 4	**3**-3	**4**-7	**8**-2	**2**-7	**3**-4	**2**- 3	**2**- 3	63	88
Πελοπόννησος	**27**	7	1	- -	**1**-7	**3**- 4	**3**-4	- 2	**9**-2	**4**-6	**3**-4	**2**- 5	**2**- 3	45	72
Ἤπειρος	**17**	—	1	- **1**	**2**-1	- 6	**1**-1	**2**-3	**1**-1	**2** -	**2**-1	**1**- 3	**6** -	18	35
Κρήτη	—	—	—	- 1	- -	- 7	- **1**	- -	- -	- 1	- -	- -	- -	10	**10**
Λοιπαὶ Νῆσοι	**6**	3	1	- -	- -	**1** -	- 1	- -	- 1	**2**-4	**1**-	**2**- 3	- 2	15	**21**
	324	44	36	**5**-40	**10**-42	**22**-46	**29**-29	**37**-36	**59**-26	**43**-39	**34**-31	**41**-33	**44**-29	431	755

Σημ. : 1 Διὰ τὸ 1946 ἡ καταγραφὴ τῶν ἐπεισοδίων ἄρχεται ἀπὸ 1 Μαρτίου καὶ διὰ τὴν καταχώρησιν τῶν εἰς τὸ ἔτος τοῦτο ἀναφερομένων ἀριθμῶν ἐχρησιμοποιήθησαν ἐντονωτέρας ἀποχρώσεως στοιχεῖα.

Τούτων συνέπεια ὑπῆρξεν ν' ἀναλάβουν τὴν πρωτοβουλίαν οἱ συμμορῖται καὶ νὰ ἐνεργήσωσιν τὰς ἐπιθέσεις ἐναντίον στρατιωτικῶν τμημάτων εἰς Σκρᾶ καὶ Νώτιαν καὶ ἐναντίον λόχων Χωρ-κῆς εἰς Μάνδαλον καὶ Φυτιᾶν.

Παραθέτομεν ἕνα πίνακα τῶν μεταξὺ δυνάμεων Χωροφυλακῆς καὶ Κ/Σ καθ' ὅλην τὴν χώραν πολεμικῶν ἐπεισοδίων (ἐπιθέσεων κατὰ ὑπηρεσιῶν, μαχῶν,συμπλοκῶν κ.λ.π.) κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐτῶν 1946 καὶ 1947, ἐξ οὗ σὺν τοῖς ἄλλοις, προκύπτει καὶ ἡ κατὰ περιοχὰς κλιμάκωσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀγώνων τῆς Χωροφυλακῆς, ἤτοι ὅτι ἡ Κεντρικὴ Μακεδονία (ἐξαιρουμένης τῆς περιοχῆς Διευθύνσεως Ἀστυνομίας Θεσσαλονίκης) καὶ κατὰ τὰ δύο ταῦτα ἔτη διετήρησεν εἰς σοβαρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν ἄλλων περιοχῶν τὸ προβάδισμα, ἕπονται δὲ κατὰ σειρὰν ἡ Δυτικὴ Μακεδονία, ἡ Θεσσαλία, ἡ Στερεὰ ἡ Θράκη καὶ ἡ Πελοπόννησος, ἡ Ἀνατ. Μακεδονία, ἡ Ἤπειρος, αἱ διάφοροι νῆσοι (Μυτηλήνη, Σάμος, Κεφαλληνία) καὶ ἡ Κρήτη.

Τὰ ἐκτεθέντα περὶ τοῦ Συν/ρχου Τσαταλοῦ ἀπέχουν πολὺ ἀπὸ πάσης προσπαθείας νὰ παραστήσωμεν τοῦτον ὡς ἀλάθητον ἢ τὸν ἀπὸ μηχανῆς θεόν, σκοποῦν ὅμως νὰ προσδιορίσωμεν ἕναν ἐξαιρετικὸν ἡγήτορα διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Μεταξὺ τῶν λαθῶν ὀφείλομεν νὰ καταλογίσωμεν εἰς τὸν Τσαταλὸν α) ὅτι ἀπεδέχθη ὅ,τι εἶχεν ἀπορρίψει ὁ Δημουλᾶς, τοῦτ' ἔστιν τὴν διατήρησιν ὡρισμένων ἐνόπλων ἀντικομμουνιστικῶν ὁμάδων τὰς ὁποίας εἶχεν ἐξοπλίσει ὡς εἴδομεν τὸ Γ' Σῶμα Στρατοῦ καὶ μετεβίβασεν εἶτα εἰς τὴν Χωροφυλακήν, ὡς τῶν Μπαντουβάκη, Νερατζῆ, Θεοχαράκη, Παπούλια κ.λ.π., ἐξ ὧν ἐνῶ οὐδὲν κέρδος εἶχεν ὁ διεξογόμενος ἀγὼν εἶχεν ἀνετιθέτως ζημίας λόγῳ τῆς ἀνευθύνου δράσεως τούτων καὶ λόγῳ τῆς κατὰ εἰωθότα ἀντιδράσεως καὶ β) ὅτι ἀπεδέχθη καὶ ἐπέτρεψε καὶ αὐτὸς τὸ ἐπινοηθὲν σύστημα τῶν ἐμμίσθων ἐνόπλων ἀτόμων, ὑπὸ τὸν τίτλον τῶν Μ.Α.Δ.ἢ Δημοσυντηρήτων Ταγμάτων, ἀμειβομένων ἐκ ποσοῦ συγκεντρουμένου δι' εἰσφορῶν τῶν πολιτῶν, εἰσπρατομένων τῇ ἀναμίξει καὶ τῆς Χωροφυλακῆς. Ἡ ἀνεπάρκεια τῶν στατικῶν Ἀστυνομικῶν δυνάμεων διὰ τὴν ἐπαγρύπνησιν καὶ φρούρησιν τῶν πόλεων καὶ κωμοπόλεων, ἤγαγεν εἰς τὸ σύστημα τοῦτο καὶ ἔβλεπεν κανεὶς τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας ἑκάστης ἡμέρας νὰ συγκεντροῦνται εἰς τὰ Ἀστυνομικὰ τμήματα Θεσσαλονίκης 15 - 20 ἰδιῶται, νὰ ἐξοπλίζωνται διὰ φυλασσομένου ἐν τοῖς τμήμασι ὁπλισμοῦ καὶ κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ν' ἀναχωροῦν, ὑπὸ τὴν διοίκησιν 1 - 2 Χωροφυλάκων, διὰ τὴν ἐνέργειαν ἐνεδρῶν εἰς τὰς παρυφὰς τῆς πόλεως, ἐνέδραι αἵτινες εἰς μίαν μόνον περίπτωσιν ἀπέδωκαν παρὰ τὰς ἐπανειλημένας διεισδύσεις τῶν Κ/Σ, εἰς κάθε δὲ Ἀστυνομικὸν Τμῆμα ἐλειτούργει μία ἐκ πολιτῶν ἐπιτροπὴ κατανέμουσα τὰς δαπάνας καὶ εἰσφορὰς καὶ εἷς εἰσπράκτωρ διὰ τὰς εἰσπράξεις.

Αὐτὸ τὸ σύστημα κατὰ τὴν λειτουργίαν του εἴς τινας πόλεις καὶ κωμοπόλεις διέσυρε ὑπολήψεις ἀξ/κῶν καὶ ἡγητόρων.

Ὅλα ταῦτα δημιουργηθέντα κατὰ διάφορον κατὰ τόπους τρόπον ἐνομιμοποιήθησαν ἐπὶ κυβερνήσεως Θεμιστοκλῆ Σοφούλη διὰ τοῦ Α.Ν. 505 τῆς 16/20-12-1947 «περὶ ἐπιβολῆς οἰκονομικῶν βαρῶν διὰ τὴν καταστολὴν τῆς ἐν Εὐβοίᾳ ἀνταρσίας» καὶ τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τούτου ἐκδοθέντων ἐπεκτατικῶν Β.Δ.

Ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ Ἀρχηγοῦ Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς περὶ τοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν 1946-1947 Ἀνωτέρου Διοικητοῦ Χωροφυλα-

κῆς Κεντρ. Μακεδονίας, ἐπειδὴ δὲ ἐπιθυμοῦμεν νὰ παραστήσωμεν σαφέστερον τοὺς ὡς ἡγήτορας χρησιμοποιηθέντας Ἀξιωματικοὺς τῆς Χωροφυλακῆς θὰ παραθέσωμεν περὶ τοῦ αὐτοῦ Ἀξιωματικοῦ καὶ τὸ ἀκόλουθον ὑπ' ἀριθμ. 47986 ἀπὸ 5-Ὀκτωβρίου 1947 ἐμπιστευτικὸν ἔγγραφον τοῦ Γ.Ε.Σ.

Γενικὸν Ἐπιτελεῖον
Ἀντιστράτηγος
Β/Ι
Ἀριθ. Ἀπορ. 47986

Ἀθῆναι 5 Χ 1947

Ἐμπιστευτικὸν

Διαδοχικαὶ Σημειώσεις
Συν/ρχου Χωρ/κῆς Τσαταλοῦ, Ἀνωτέρου Διοικητοῦ Κεντρικῆς Μακεδονίας

Ἰούλιος 1946 - 1947 Σεπτέμβριος

«Ὑπηρέτησεν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Γ' Σ.Σ. Ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς » ἐρρίφθη πλησίον τῶν στρατευμάτων μὲ ὅλην τὴν ψυχὴν εἰς τὸν ἀντισυμμοριακὸν » ἀγῶνα. Ἐστερέωσε τοὺς κατατασσομένους λόχους Κυνηγῶν ἀπὸ ἑτοιμορρόπους » εἰς σημαντικὸν ἀριθμὸν 12-15 ἐν ὅλῳ καὶ ἕνα τολμηρότατον λόχον » ἐκ μονίμων Χωρ/κων κρούσεως. Μὲ τὴν δύναμιν αὐτὴν κατενεμημένην εἰς διάφορα σημεῖα τῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας ἔδωκε μάχας μὰ ἄριστα » πολλάκις ἀποτελέσματα ,τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἀγῶνος τοῦ εἶνος θάρρος » πολὺ τόλμη, ἐμψύχωσις τῶν ἀνδρῶν του καὶ τῶν πληθυσμῶν, οἱ ὁποῖοι » εἰς μερικὰ χωρία ἐπτοημένοι ἠρνοῦντο νὰ λάβουν ὁπλισμὸν Μ.Α.Υ. Περὶ τὸ » τέλος 1946 ἐπετεύχθη νὰ συγκεντρωθοῦν καὶ νὰ ν' ἀναλάβη ἐξ ὁλοκλήρου τὴν Χαλκιδικήν. Κερδυλλιον, Βερτίσκον, Φλαμποῦρι, Λαγκαδᾶ εἰς 2 ὑποτομεῖς.

«Ἔδωκε μάχας πολλὰς ἐπιτυχῶς μὲ ἀδάμαστον θάρρος, δὲν κατώρθωσε μὲν νὰ ἐξολοθρεύσῃ τοὺς συμμορίτας ἀλλὰ τοὺς περιώρισε ,περιέστειλε » τοὺς κινδύνους καὶ τὴν πυρκαϊάν, ἄλλως μέχρι τῆς στιγμῆς ὡς ἐκ τῆς φύσεως » τοῦ ἀγῶνος μία πλήρης ἐκκαθάρισις δὲν συνετελέσθη » καὶ εἰς πολλὰς περιοχὰς ὅπου δροῦν καλλίτερα τῶν ἰδικῶν του στρατευματα. Μὲ τὸ ἐκ μαχίμων τοῦ στρατοῦ ἀξιωματικῶν » ἐπιτελεῖον του συνειργάσθη ἁρμονικῶς δεῖγμα ὅτι οἱ ἐπιτελεῖς τὸν » ἐξετίμησαν καὶ ἐσεβάσθησαν ὡς ἀρχηγὸν καίτοι αἱ γνώσεις του εἰς τὴν τακτικὴν δὲν εἶχον πληρότητα. Πάντοτε » εὐδιάθετος, πρόθυμος καὶ μὲ πνοὴν ἀρχηγοῦ ,καλὸς συνάδελφος; Ἀπαιτητικὸς μὲν ἀλλὰ καὶ μὲ ἐκεῖνα ποὺ τοῦ » δίδουν δὲν σταματᾶ νὰ ἀγωνίζεται. Τὸν διακρίνει κάποια, » σπουδὴ εἶναι εὐερέθιστος, κάπως φιλερις, σκληρός, ὀλίγον αὐθαίρετος. Δὲν εἶναι μοχθηρὰ φύσις εἶναι ἠναγκασμέναι ἐκ τῶν περιστάσεων μᾶλλον ἐνεργειαι.

Ἀντιστράτηγος Βεντήρης

Ἕνα τοιοῦτον ἐγκώμιον προερχόμενον ἀπὸ τὸν ἄτεγκτον καὶ τόσον αὐστηρὸν θεωρούμενον Βεντήρην δὲν ἐπιτρέπει ἄλλα σχόλια.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἀναφερόμεθα καὶ εἰς τοῦτο τὸ γεγονός, ὅπερ προκύπτει ἐκ

τῆς ἀνωτέρω διαταγῆς. Λόγῳ ἐμφυλλοχωρησασῶν μικροπαρεξηγήσεων ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἡγεσίαν κλπ. τῶν τμημάτων καὶ τὰ ἀποτελέσματα, ἡ Ἀνωτέρα Διοίκησις ἐζήτησεν ἀπὸ τὸ Γ' Σῶμα Στρατοῦ νὰ τῆς ἀναθέση συγκεκριμένην εὐθύνην καὶ οὕτω διὰ τῶν λόχων της ἀνέλαβεν ὑπευθύνως τὴν δίωξιν τῶν Κ/Σ εἰς ὁλόκληρον τὴν περιοχὴν τῆς Χαλκιδικῆς, εἰς τὴν περιοχὴν Κερδυλλίων, Βερτίσκου, Φλαμπουρίου καὶ Λαγκαδᾶ, περιοχὰς εἰς ὁποίας διετήρησε σχεδὸν ἀνεπάφους καθ' ὅλην τὴν περίοδον τοῦ 1947 ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1947, ἀπὸ δὲ τῆς 1ης Μαΐου ἰδίου ἔτους ἐπεξετάθη ἡ εὐθύνη της ἐφ ὁλοκλήρου τῆς περιοχῆς Δ.Χ. Θεσ)νίκης καὶ ἐπὶ τῆς περιοχῆς Υ.Χ. Νιγρίτης.

Πρέπει νὰ συμπληρώσωμεν ὅτι οἱ ἐκ τῶν διμοιριῶν προκύψαντες λόχοι δὲν ἀπέκτησαν μέχρι τῆς διαλύσεως των ἐπισήμως ἄλλον ὁπλισμόν, ἤτοι ἐστεροῦντο ὅλμων ἐν γένει ἢ ἄλλων ὅπλων καμπύλης τροχιᾶς. Ἐκ λαφύρων εἶχεν ἐπιτευχθῆ ὁ ἐφοδιασμὸς ἐνίων λόχων δι' ἀτομικῶν ὅλμων Ἰταλικῆς προελεύσεως. Εἶχεν φθάσει ὁ Τσαταλὸς ἀναζητῶν καὶ περισυλλέγων ταινίας διὰ τὰ Γερμανικῆς προελεύσεως ὁπλοπολυβόλα τῶν Λόχων Μ. 15 μέχρι Κρήτης.

Ἡ Ἀνωτέρα Διοίκησις Χωροφυλακῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας εἶχεν ἀτυχῶς καὶ τὸ θλιβερὸν προβάδισμα καὶ εἰς τὰς ἀπωλείας, ἀλλ' ἂς δώσωμεν τὸν λόγον εἰς μίαν ἐπίσημον ἔκθεσιν ταύτης.

Τὴν 24-9-1947, ἡ Α.Δ.Χ. Κεντρ. Μακεδονίας, διὰ τῆς 7/5/180α πρὸς ἁπάσας τὰς ὑπηρεσίας δ)γῆς, κοινοποιηθείσης καὶ πρὸς προϊστάμενα κλιμάκια, ἀφοῦ περιέγραψε τὰ διάφορα στάδια ἐνεργείας καὶ καταστάσεως, ἐν ἐπιλόγῳ ἔδιδε τὸν ἀκόλουθον ἀπολογισμὸν διὰ τὴν δρᾶσιν ἑνὸς ἔτους ἀπὸ 30-7-1946 μέχρι 30-7-1947 (21).

« α) Συμμορῖται :

» — Νεκροὶ (ἔναντι τμημάτων Χωροφυλακῆς	456
» — Συλληφθέντες αἰχμάλωτοι ἀπὸ Χωροφυλακῆς	84
» — Παραδοθέντες ἔνοπλοι εἰς Χωρ/κὴν	287
» — Παραδοθέντες ἄοπλοι εἰς Χωρ/κὴν	153
» — Τραυματίαι παραληφθέντες ὑπὸ συντρόφων	263
	1.213

» — Περιῆλθον εἰς χεῖρα μας

» — Πολυβόλα ἐλαφρὰ Γερμανικὰ	10
» — Ὁπλοπολυβόλα μπρὲν	37
» — Αὐτόματα (Στὲν- Σμάϊζερ-Τόμιγκαν)	53
» — Ὅπλα ἀτομικὰ	180

» — Πολυπληθὲς πολεμικὸν ὑλικόν, Ἀρχεῖα κλπ.

» — Β'. Ἡμέτερα τμήματα

» — Διεμνημονεύθησαν : εἰς τὴν ἡμερησίαν διαταγὴν ὡς διακριθέντες καὶ » κατὰ τὰς μάχας καὶ ἐπροτάθησαν δι' ἠθικὰς ἀμοιβὰς :

---

(21) Βλέπε ἐν παραρτήματοι Χ. Αὐξ. Ἀριθμ. 95 καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2/38/16 ἀπὸ 27-9-1947. Ἡ Δ. Ἀνωτ. Διοικ. Χωρ. Κεντρ. Μακεδονίας, ἣν παραθέτομεν λόγῳ τῶν ὁμολογουμένων καὶ διαπιστουμένων ἐν αὐτῇ περιστατικῶν.

		'Ετραυματίσθησαν	
» —'Αξιωματικοὶ	31	'Αξιωματικοὶ	—
» —'Ανθ/σταὶ	12	'Ανθ/σταὶ	7
» —'Οπλῖται	473	'Οπλῖται	186
» — Σύνολον	516	Σύνολον	193

"Επεσαν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης

'Αξιωματικοὶ	9
'Οπλῖται	179
Σύνολον	188

« 6. Αὐτὸ εἶναι ἐν συνόψει τὸ ἔργον τῆς Χωροφυλακῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας » ἐπὶ ἓν ἔτος. Προσπάθειαι. μόχθοι, κόποι, ἀγῶνες, θυσίαι καὶ πρὸ παντὸς θυσίαι » αἵματος, αἱ ὁποῖαι θὰ ὑπενθυμίζουν εἰς τοὺς ἐπερχομένους ὅτι ἐδῶ εἰς τὴν Μακε- » δονίαν ἐπεχείρησαν κάποτε νὰ διεισδύσουν οἱ Σλάβοι, ἀλλὰ οἰκτρῶς ἀπέτυχον χά- » ρις εἰς τὸ αἷμα τῶν τέκνων τῆς 'Ελλάδος καὶ πρὸ παντὸς εἰς τὴν αὐτοθυσίαν τῆς » 'Ελληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς».

'Ο 'Ανώτερος Διοικητὴς Εὐθ. Τσαταλός, Συν/ρχης

ΦΑΡΙΣΑ·Ι·ΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Μέσα εἰς τὸν ἐθνικὸν ἐκεῖνον 'Αρμαγεδῶνα ποτὲ δυστυχῶς δὲν ἀπέλειψε καὶ ἡ πολιτικὴ δολιχοδρομία καὶ ἐκμετάλλευσις.'Υπὸ τὴν γενικήν της ἔννοιαν καὶ ἀνάλογον συμπεριφορὰν τούτων τῶν πολιτικῶν ἔκρινεν ὁ λαός, ἡμᾶς ἐνδιαφέρει ἡ ἔναντι τοῦ ἡρωϊκῶς καὶ ὁλοκληρωτικῶς μαχομένου Σώματος συμπεριφορὰ ταύτης.

'Ατυχῶς ἡ ἐθνικὴ καπηλεία καὶ ἡ τοῦ πολιτεύματος καὶ ἰδία τῆς Δημοκρατίας μαστροπεία συνεχῶς καὶ κατὰ τὰς πλέον κρισίμους στιγμὰς δὲν κατέστη ἐφικτὸν νὰ παραμερισθῶσιν ὁλοσχερῶς καὶ νὰ πρυτανεύσῃ ὁ ἀληθής, ὁ εἰλικρινὴς καὶ ἀντικειμενικὸς ἐπιμερισμός, στηριζόμενος ἐπὶ μιᾶς πράγματι ἐλευθέρας καὶ τιμίας μελέτης τῶν αἰτίων, τῶν ἀφορμῶν καὶ τῶν γεγονότων. Οὕτω πολλάκις εἴδομεν μέχρι τοῦδε διασυρομένην τὴν τιμὴν καὶ ὑπόληψιν τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς διὰ πράξεις, ἐκδηλώσεις καὶ ἐπιπτώσεις ἐν γένει ὀφθαλμοφανῶς ἀλλαχοῦ ἐχούσας τὴν πηγὴν καὶ τὴν αἰτίαν.

Λήγοντος τοῦ 1946, διεξήγοντο μεταξὺ τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν συζητήσεις καὶ διαπραγματεύσεις διὰ τὸν σχηματισμὸν Κυβερνήσεως οἰκουμενικῆς, ἐθνικῆς ἑνότητος κλπ., ὥστε νὰ σταματήσῃ ἡ ἐκ τῶν ἔνδον φθορά, ὁπότε εἰς ἓν σχετικὸν σημείωμά του ὁ Θεμ. Σοφούλης, 'Αρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων, πρὸς τὸν Πρωθυπουργόν, ἔγγραφεν μεταξὺ τῶν ἄλλων.

« .... 'Η τοποθέτησις ναρκῶν εἰς δημοσίας συγκοινωνιακὰς ἀρτηρίας, ἡ » καταστροφὴ συγκοινωνιακῶν μέσων, αἱ πυρπολήσεις οἰκιῶν, οἱ φόνοι φιλησύ- » χων πολιτῶν, αἱ ἔνοπλοι ἐπιθέσεις πρὸς ἅλωσιν κωμοπόλεων καὶ χωρίων καὶ » σταθμῶν Χωροφυλακῆς ἀποτελοῦν ἐκδηλώσεις ἀναρχικάς, αἱ ὁποῖαι πλήττουν » αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπόστασιν τῆς κοινωνίας, τοῦ Κράτους καὶ τῆς οἰκονομίας. 'Η » εὔλογος ἐξέγερσις καὶ ἀγανάκτησις τῆς κοινῆς γνώμης κατὰ τῶν ἀναρχικῶν τού-

» των ἐκδηλώσεων τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς δημιουργεῖ ψυχολογικὴν ἀτμόσφαιραν, » τῆς ὁποίας ἐπωφελοῦνται αἱ ἔνοπλοι ὀργανώσεις τῆς » δεξιᾶς, καὶ τὰ ὄργανα τῆς τάξεως διὰ νὰ ἐξαπολύσουν » τὴν τρομοκρατίαν κατὰ τῶν ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν...»(22).

Εἰδικὰ περὶ τούτων σχόλια περιττεύουν, τοῦτο μόνον τονίζομεν ὅτι ὅταν ὀλίγον βραδύτερον ἔγινεν οὗτος Πρωθυπουργὸς τῆς Χώρας οὐδένα ἐτιμώρησε διὰ τοιαύτας ἐκτροπάς. Ἡ κατηγορία εἶναι γενικὴ κατὰ τῶν ὀργάνων τῆς τάξεως καὶ ὄχι μόνον τοῦ Α' ἢ Β Σώματος.

Ὅταν, μὲ τὰ συνθήματα τῆς εἰρηνεύσεως καὶ τοῦ κατευνασμοῦ, ἀνέλαβεν τὴν Πρωθυπουργίαν τῆς Χώρας ὁ Θεμ. Σοφούλης, ἡ Λέσχη Φιλελευθέρων Σερρῶν διὰ τῆς ἀπὸ 29-9-1947 προσωπικῆς-ἀπορρήτου ἐπιστολῆς της, ὑπογραφομένης ὑπὸ τῶν βουλευτῶν, τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Γεν. Γραμματέως, κατήγγειλε πρὸς αὐτὸν τὸ ἴδιον τροπάριον ὅπερ εἶχεν διδαχθῆ, ἤτοι «... Ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν ἀνηλεῆ » μάστιγα τῶν συμμοριῶν καὶ αἱ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς διώξεως τῶν ὀργανωθεῖσαι » ἐπιτοπίως ὁμάδες ἐνόπλων, τρομοκρατοῦν καὶ ταλαιπωροῦν τοὺς πάντας...... «Αἱ ὁμάδες αὗται τῆς δεξιᾶς (Μ.Α.Υ. Μ.Α.Δ.- Χωροφύλακες ἄνευ θητείας) ἀποτελούμεναι ἀπὸ ποιοτικῶς κατωτέρους κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνθρώπους καὶ διευθυνόμεναι ὁμοίως ἀπὸ ἀρχηγοὺς βεβαρυμένους μὲ σωρείαν ἐγκλημάτων....». Ἐν συνεχείᾳ πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος τοῦ κατευνασμοῦ ἐζήτουν τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ Συν/ρχου Τσαταλοῦ Εὐθ., Μοιρ. Δασκαλοπούλου, ὑπομοιρ. Τσάντη Π., Μοιρ. Χωμενίδη Σωτ. καὶ ἀνθ/στοῦ Βουτσοπούλου, οὓς κατηγόρουν διὰ τὰ ἀνωτέρω κλπ., καὶ νὰ διαλυθοῦν αἱ ἔνοπλοι παρακρατικαὶ ὁμάδες, στρέφοντες τὴν κατηγορίαν τοῦ καὶ κατὰ τοῦ ἐπιτελάρχου ταξιαρχίας Σερρῶν διὰ τὴν στρατολογίαν τῶν Μ.Α.Υ.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη διεβιβάσθη ὑπὸ τοῦ Πρωθυπουργοῦ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ.19 ἀπὸ 27-10-47 ἐγγράφου πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Δημοσίας Τάξεως, ἵνα ἐξετάσῃ καὶ ἐπιβάλῃ κυρώσεις.

Τὸ Ὑπουργεῖον Δημ. Τάξεως (Κων. Ρέντης), διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 29/506/50 ἀπὸ 20-11-47 διαταγῆς του, διέταξε τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς νὰ ἐνεργηθῆ ἐξέτασις.

Πρὶν ἢ ἀρχίσῃ ἡ ἐξέτασις ἡ ἐπιστολὴ ἐδημοσιεύθη μετὰ θορυβωδῶν σχολίων εἰς βάρος τῶν συντακτῶν της ὑπὸ ἐφημερίδος τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῆς ἐφημ. «ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ» Ἀθηνῶν, οἱ δὲ θιγόμενοι Ἀξιωματικοὶ προέβαινον εἰς ἐντόνους παραστάσεις. Ἡ λέσχη Φιλελευθέρων Σερρῶν διὰ νεωτέρας ἀπὸ 12-12 1947 ἐπιστολῆς της πρὸς τὸν Πρωθυπουργόν, ὁμολογοῦσα ὡς βαρεῖς καὶ ἀδίκους τοὺς ἀποδοθέντεας χαρακτηρισμοὺς εἰς τοὺς Ἀξιωματικοὺς τῆς Χωρ/κῆς ἐξελιπάρει τὸν Πρωθυπουργὸν ὅπως παύσῃ πᾶσα περαιτέρω ἀνακίνησις. Εἶχον πιστεύσει οἱ συντάκται εἰς τὴν ἀθόρυβον διαπόμπευσιν καὶ ἡ δημοσιότης τοὺς ἐθορύβησε σφόδρα.

Ἀλλὰ τὸ πλέον ἄξιον λόγου ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὑπῆρξεν τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Θεμ. Σοφούλης ὄχι μόνον δὲν κατήργησε τὰ Μ.Α.Υ., Μ.Ε.Α. καὶ Μ.Α.Δ. ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ Ν. 505 τῆς 16/20 Δ/βρίου 1947 προέβη, βάσει τῶν δια-

---

(22) Ἡ δι' ἀραιῶν στοιχείων ἐπισήμανσις εἶναι ἡμετέρα.

τάξεων τοῦ ὁποίου ἐνομιμοποιήθησαν ἅπασαι αἱ ὑπὲρ τῶν Μ.Α.Δ. εἰσπράξεις.

'Αλλὰ ἡ ὑπὸ τὸν Θεμ. Σοφούλην νεαρὰ Κυβέρνησις δὲν ἔπραξε μόνον τοῦτο ἐπροχώρησε καὶ πολὺ πέραν τῶν προηγουμένων της Κυβερνήσεων, καθ' ὧν εἶχον προσαφθῇ ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ Θεμ. Σοφούλη αἱ περὶ «δεξιᾶς», «φασισμοῦ» κλπ. κατηγορίαι. Διὰ τοῦ Α.Ν. 509 τῆς 27/27 Δ/βρίου 1947 «περὶ μέτρων ἀσφαλείας τοῦ Κράτους, τοῦ πολιτεύματος, τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος καὶ προστασίας τῶν ἐλευθεριῶν τῶν πολιτῶν» ἐτερματίσθησαν τὰ μέχρι τότε φληναφήματα καὶ αἱ πολιτικαὶ σκοπιμότητες, βάσει τῶν ὁποίων οἱ Κ/Σ ἐθεωροῦντο ὡς καταδιωκόμενοι Δημοκρατικοὶ πολῖται. Τὸ πρῶτον ἐδάφιον τῆς παραγράφου 1 ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. τούτου διέλαβε: «Τὸ Κ.Κ.Ε., τὸ ΕΑΜ καὶ ἡ 'Εθν. 'Αλληλεγγύη προπαρασκευάσαντα καὶ ἐνεργοῦντα τὴν κατὰ τῆς ἀκεραιότητος τῆς Χώρας προδοτικὴν ἀνταρσίαν διαλύονται.....».(23) Τόσον ἐν τῇ περικοπῇ ταύτῃ τοῦ ἐπισήμου κειμένου ὅσον καὶ ἐν τῇ αἰτιολογικῇ πρὸς τὸν Βασιλέα ἐκθέσει ἐτερματίζετο τὸ τροπάριον περὶ ἐμφυλίου πολέμου καὶ λίαν ἐμφαντικῶς ἐγίνετο λόγος πλέον περὶ ἀπειλῆς τῆς ἀκεραιότητος τῆς Χώρας καὶ περὶ τῶν Κ/Σ ὡς ὀργάνων ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν τοῦ Ἔθνους. Ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις ἤρχιζεν ὡς ἀκολούθως: «'Απὸ καιροῦ χρησιμοποιούμενοι, οἱ ἀποτελοῦντες ἐλαχίστην ἀντεθνικὴν μειονότητα ἀνατροπεῖς, ὡς πρωτοπόρον Τάγμα θανάτου ὑπὸ τῶν προαιωνίων ἐχθρῶν τοῦ Γένους, καθ' ἃς στιγμὰς οἱ Ἕλληνες...». Δυστυχῶς διὰ νὰ ἐκδοθῇ ὁ Α.Ν. 509 ἀπητήθη νὰ λάβῃ χώραν ἡ τρομερὰ κατὰ τῆς Κονίτσης ἐπίθεσις ἀπὸ τῶν πρωϊνῶν ὡρῶν τῆς 25-12-1947, περὶ ἧς θὰ ὁμιλήσωμεν εἰς τὴν περὶ 'Ηπείρου παράγραφον, ἀπητήθη τουτ' ἔστιν νὰ σεισθῇ τὸ ἐθνικὸν ὑπέδαφος.

ΑΠΑΝΘΙΣΜΑ ΕΠΕΙΣΟΔΙΩΝ ΕΝ ΚΕΝΤΡ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ 1946 ΚΑΙ 1947

Κατεχωρήσαμεν τὸ τηλεγράφημα διὰ τὰς κατὰ Λιτοχώρου κλπ. Κ/Σ ἐπιθέσεις τῆς 30-31-3-1946, ὀφείλομεν ὅμως καὶ τὴν εἰδικὴν ἀναφορὰν καὶ εἴς τινα ἄλλα σημαντικὰ ἢ συγκλονιστικὰ ἐπεισόδια ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας, παρὰ τοὺς παρατιθεμένους πίνακας Α καὶ Β ἐν παρ/τι ΧΙ., διότι ἡ χαρακτηριστικότης τούτων ἀπετέλεσε σταθμόν, διὰ τὸν ἐπιβληθέντα εἰς τὴν ὑπὸ ἀναδιοργάνωσιν Χωροφυλακὴν ἀγῶνα, ἀγῶνα ὅστις διὰ τὰ ἔτη 1946 καὶ 1947 ὑπῆρξε καὶ ὁ κύριος ἀγὼν τοῦ ἔθνους.

Τὴν 30ην 'Ιουνίου πολυμελὴς Κ/Συμμορία, τῇ ὑποστηρίξει καὶ τῶν αὐτοαμυνιτῶν, ἐπετέθη κατὰ τῆς πόλεως Ναούσης. Ἡ ἐπίθεσις διήρκεσεν ἀπὸ 23ης ὥρας μέχρι τῆς 11ης πρωϊνῆς τῆς ἐπομένης ἡμέρας. Τὴν πόλιν ὑπερήσπιζον ἓν τάγμα στρατοῦ καὶ ἡ στατικὴ δύναμις τῆς Χωροφυλακῆς ὑπὸ τοὺς 'Ανθ/ρχον Πετσάλαν Κων., ἀνθ/στὴν Χαρίτον κλπ. Οἱ Κ/Σ ἀπωθήθησαν ἄνευ ἡμετέρων ἀπωλειῶν,ἡ σοβαρότης ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι οἱ Κ/Σ τὸ πρῶτον ἠπείλησαν πόλιν.

Ἡ πρώτη ἀξιόλογος ἐπιτυχία τῶν δυνάμεων τῆς Χωροφυλακῆς, μάλιστα ἄνευ ἀπωλειῶν, ἔλαβεν χώραν τὴν 9ην 'Ιουλίου 1946 εἰς «Λύκους» 'Εδέσσης, ἔνθα τὰ ματαβατικὰ ἀποσπάσματα τῶν τότε ἀνθ/ρχων Παναγ. Τσούτσια καὶ Παυλ. Κο-

---

(23) Οὗτος ἐκυρώθη βραδύτερον διὰ τῶν ψηφισμάτων ΜΗ' καὶ ΞΔ' τοῦ 1948. Ἡ δι' ἀραιῶν στοιχείων ἡμετέρα ἐπισήμανσις.

μνηνοῦ, συμπλακέντα μετὰ 40μελοῦς Κ/Νοφικῆς συμμορίας, συνέλαβον δέκαΚ/Σ, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἀνώτερα στελέχη τῆς Ν.Ο.Φ.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας, τὴν 9ην 'Ιουλίου, τὰ ὑπὸ τοὺς Νικ. Κραβαρίτην, 'Ιων. Σγουρόν, Γ. 'Εφεντάκην κλπ. ἀποσπάσματα, τελοῦντα ὑπὸ τὴν προσωπικὴν διοίκησιν τοῦ ἐπόπτου ἀποσπασμάτων 'Αντισυνταγματάρχου Γ. Βαρδουλάκη, ἐξόντωσαν τὴν τρομοκρατικὴν τῶν Κ/Σ τετραμελῆ ὁμάδα τοῦ Θωμᾶ Λιόλιου.'Ο ἀρχισυμμορίτης οὗτος εἶχεν ἐπιτεθεῖ δὶς κατὰ τοῦ χωρίου Φυτιά, εἶχε δολοφονήσει ἐν Ναούση τὸν Δήμαρχον τῆς Πόλεως καὶ τὸν ἔχοντα σημειώσει ἀξιόλογον ἀντικομμουνιστικὴν δρᾶσιν ὑπεν. Παππᾶν καὶ εἶχεν ἐκτελέσει πλείστους ἄλλους κατοίκους τῆς περιοχῆς καὶ εἶχεν τρομακρατήσει ὁλόκληρον τὴν περιοχὴν τοῦ νομοῦ 'Ημαθίας. (24) 'Επὶ τῷ γεγονότι τούτῳ ὁ 'Αρχηγὸς Χωρ/κῆς ἐτηλεγράφει τὴν 20-7-46 πρὸς τὴν Α.Δ.Χ. Κεντρικῆς Μακεδονίας «52/47/3. Κατόπιν 56/86/9 τηλεγραφικῆς ἐπόπτου ἀποσπασμάτων Βερροίας ἐκφράζομεν ἐξαίρετον εὐαρέσκειαν καὶ ἱκανοποίησιν μας πρὸς τὰ συντελέσαντα εἰς τὴν ἐξόντωσιν τῶν συμμοριτῶν ὄργανα, ἐλπίζοντες ὅτι ἡ μετ' αὐτοθυσίας καὶ ἀποφασιστικότητος ἐκπλήρωσις τοῦ καθήκοντος των θ' ἀποτελέση παράδειγμα διὰ τοὺς λοιποὺς ἄνδρας καὶ θὰ συντελέση εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν καταδίωξιν τῶν ἐπιβουλευομένων τὴν ἔννομον τάξιν ἀναρχικῶν Στοπ. 'Υποβάλατε τάχιστα προτάσεις ἠθικῆς ἀμοιβῆς Στοπ. 'Α ν τ ί κ τ υ π ο ς ἐ π ι τ υ χ ί α ς μ έ γ ι σ τ ο ς». Μιχαλόπουλος.

'Η φρᾶσις «'Αντίκτυπος ἐπιτυχίας μέγιστος» ἑρμηνεύει τὸ πλάτος καὶ τὸ βάθος τῆς ἀγωνίας ὑπὸ τῆς ὁποίας συνείχοντο οἱ ἐν 'Αθήναις.

'Η μία ἐπιτυχία διεδέχετο τὴν ἄλλην παρὰ τὸ πεῖσμα τῶν Κ/Σ, μὲ τὸ ὁποῖον ἐπετίθεντο καὶ τὴν ὑπεροχὴν δυνάμεων καὶ πυρός, μέχρις ὅτου τὴν 13-9-1946 βαρὺ πένθος ἐκάλυψε τὴν 'Ανωτέραν Διοίκησιν καὶ τὴν Χωροφυλακήν. 'Ο Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Βερροίας, ταγ/ρχης Σωτηρίου, ἐπανερχόμενος δι' αὐτοκινήτου ἐκ Πολυδένδρου εἰς Βέρροιαν, ἐπικεφαλῆς εἴκοσιν ἀνδρῶν, ἐνεπεσεν εἰς ἐνέδραν Κ/Σ ἐγγὺς καὶ ἐκεῖθεν τοῦ 'Αλιάκμονος καὶ ὑπὸ συνθήκας καθιστώσας ἀδύνατον πᾶσαν ἀνάπτυξιν πρὸς μάχην τῆς δυνάμεως του λόγῳ τοῦ ἀποκρήμνου καὶ στενωποῦ τῆς διαβάσεως. Οἱ ἐνεδρεύοντες Κ/Σ ἔβαλον ἐξ ἐγγυτάτης ἀποστάσεως, θὰ ἐλέγαμεν ἐξ ἐπαφῆς, δι' ὅλων τῶν ὅπλων μὲ ἀποτέλεσμα νὰ φονευθῶσιν ὁ ταγματάρχης καὶ 16 ἐκ τῶν ἀνδρῶν. Οἱ Κ/Σ ἐσκύλευσαν τὰ πτώματα τῶν φονευθέντων.

Οἱ Κ/Σ εἶχον καταλάβει τὸ χωρίον Βρουντοῦ Πιερίας καὶ εἶχον ἐγκατασταθῆ ἐντὸς αὐτοῦ. Τρεῖς λόχοι Χωροφυλακῆς ὑπὸ τοὺς 'Αθαν. Γκιώνην καὶ Κων. Δούκαν τὴν νύκταν τῆς 19-20 'Οκτωβρίου 1946 ἐπετέθησαν ἐναντίον τῶν Κ/Σ. Συνήφθη κρατερὰ μάχη καὶ δι' ἀγῶνος σώματος πρὸς σῶμα κατελήφθη τὰς πρωϊνὰς ὥρας τὸ ὑπὸ Κ/Σ πυρπολούμενον πλέον Χωρίον. Πεντήκοντα καὶ εἷς συμμορῖται ἐφονεύθησαν ἐκ τῶν ὑποστηριζόντων τὴν θέσιν 300 τοιούτων, πέντε δὲ νεκροὶ Χωρ/κες καὶ 12 τραυματίαι συνέδεσαν τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς μὲ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Βρουντοῦς–Κατερίνης.

Μὲ διασκελισμὸν μηνὸς περίπου φθάνωμεν εἰς τὴν νύκταν τῆς 26ης Νοεμβρίου

(24) Τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ ὁ Κομμουνιστοσυμμοριτισμὸς ἐθρήνησαν πολὺ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἐγκληματίου τούτου καὶ ἐξέδωκαν εἰς περιωρισμένον ἀριθμὸν ἀντιτύπων ἕνα κείμενο ὑπὸ τὸν τίτλον «Θωμᾶς Μπαροῦτας ὁ ἐξεγερμένος ἀγρότης» γεμᾶτο ἀνακρίβειες κατὰ τὰ εἰωθότα, γραφὲν ὑπὸ 'Αλεξ. Λεωνιδάκη (Πάρνη).

1946 ὅτε ὑπερπεντακόσιοι Κ/Σ,ἐξωπλισμένοι διὰ βαρέων ὅπλων ἐπετέθησαν ἐναντίον τοῦ εἰς τὸ χωρίον Μάνδαλον–Γιαννιτσῶν ἑδρεύοντος λόχου Χωροφυλακῆς, δυνάμεως 64 ἀνδρῶν, ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ ὑπολοχαγοῦ Κωνσταντινίδη Π. Τὸ χωρίον τοῦτο κεῖται εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ ὄρους Παΐκου. Ὁ λόχος κατεῖχε τὸ εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν εὑρισκόμενον Σχολικὸν κτίριον, ἅμα δὲ τῇ ἐκδηλώσει τῆς ἐναντίον του ἐπιθέσεως, δύναμις 18 ἀνδρῶν ὑπὸ τὸν διμοιρίτην Β. Μπατίλαν κατέλαβε δεσπόζον ὕψωμα εὑρισκόμενον νοτιοανατολικῶς τοῦ Μανδάλου.Ὁ Διοικητὴς τοῦ λόχου ὑπολοχαγὸς Κωνσταντινίδης συνοδευόμενος καὶ παρ' ἑνὸς Χωροφύλακος ἔσπευσε πρὸς τὸ κέντρον τοῦ Χωρίου διὰ νὰ συνδεθῇ μετὰ τῶν ἐνόπλων πολιτῶν καὶ νὰ δώσῃ ὁδηγίας, ἀλλ' εὑρέθη πρὸ διεισδυσάντων Κ/Σ καὶ κατὰ τὴν διεξαχθεῖσαν συμπλοκὴν ἐφονεύθη οὗτος καὶ ἡ διοίκησις τῆς εἰς τὸ Σχολεῖον δυνάμεως περιῆλθεν εἰς τὸν ὑπεν/ρχην Δ. Γεωργολούμην. Ἀσύρματον ὁ λόχος δὲν διέθετεν καὶ τὴν τηλεφωνικὴν ἐπικοινωνίαν εἶχον καταστρέψει οἱ Κ/Σ. Μέσα εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτὸς ὁ ἀγὼν διεξήγετο μὲ λύσσαν καὶ μόλις τὴν 04,30 ὥραν τῆς 27 Νοεμβρίου κατώρθωσεν ὁ Ἀστυνομικὸς Σταθμάρχης Καρυωτίσης νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν Διοικητὴν τῆς ὑποδιοικήσεως ὑπομοίραρχον Ι. Γρίβαν.

Ὁ Γρίβας, ἀφοῦ ἐπὶ ματαίῳ προσεπάθησε νὰ κινητοποιήσῃ τὰς στρατιωτικὰς δυνάμεις, ἔσπευσε μόνος ἐπὶ κεφαλῆς 12 ἀνδρῶν οὓς διεθετε καὶ μιᾶς διμοιρίας, ἥτις τῷ ἐχορηγήθη ὡς ἐνίσχυσις.

Κατέβαλεν ἡρωϊκὰς καὶ ὑπερανθρώπους προσπαθείας ὁ Γρίβας διὰ νὰ δυνηθῇ ν'ἀνακουφίσῃ τοὺς πολιορκουμένους, δὲν τὸ κατώρθωσεν ὅμως καὶ διότι εὑρέθη πρὸ ἰσχυρῶν καὶ δραστικῶν πυρῶν τῶν Κ/Σ ἀλλὰ καὶ διότι ἡ διμοιρία στρατοῦ ἀφοῦ ἔρριψε μερικοὺς πυροβολισμοὺς ὑπεχώρησε καὶ ἄφησε ἀκάλυπτον τὴν μαχομένην μικρὰν δύναμιν τοῦ Γρίβα, ἐνισχυθεῖσαν καὶ ὑπὸ προστρεξάσης δυνάμεως ἐκ 10 ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸν Ἐνωμοτάρχην Μαρῖνον. Ἡ δύναμις Γρίβα παρὰ τὰς ἀπεγνωσμένας προσπαθείας της ὄχι μόνον δὲν κατώρθωσε νὰ βοηθήσῃ καὶ ν' ἀνακουφίσῃ τὴν θέσιν τῶν ἀμυνομένων ἀλλὰ περιῆλθε καὶ αὕτη εἰς δεινὴν θέσιν καὶ περιωρίσθη εἰς ἰδίαν ἄμυναν προσδοκῶσα ἄφιξιν ἐνισχύσεων, αἵτινες οὐδαμόθεν ἐφάνησαν.

Οἱ Κ/Σ ἀντιληφθέντες τὴν ἔλλειψιν ἀξιολόγων ἐνισχύσεων ἐκράτυνον τὴν πίεσιν ἐπὶ τῶν πολιορκουμένων εἰς τὸ Σχολεῖον καὶ ἡ μεταξὺ τῶν ἀντιπάλων ἀπόστασις εἶχε σμικρυνθῆ εἰς 30 περίπου μέτρα, ἀντηλλάσσοντο δὲ μεταξὺ τῶν ἀντιμαχομένων ὕβρεις. Ἀλλεπάλληλα κύματα ἐπιθέσεων τῶν Κ/Σ ἐθραύοντο πρὸ τῆς ἀφθάστου καὶ ὑπερόχου ἀνδρείας τῶν ὀλίγων ἐκείνων ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς, παρ' ὅλον ὅτι εἶχον ἤδη 7 νεκροὺς καὶ 4 τραυματίας.

Εἶχον συμπληρωθῆ ἕνδεκα περίπου ὧραι σκληροτάτου ἀγῶνος καὶ ὅ,τι δὲν εἶχον ἐπιτύχει οἱ Κ/Σ τὸ ἐπέτυχεν ἀφ'ἑνὸς μὲν ἡ ἀκηδεία τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν, διὰ τὴν ὁποίαν περιέργως κανεὶς δὲν ἐκάθησε κατηγορούμενος παρὰ τοὺς μεγάλους λόγους τῶν διαταγῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ σοβαρὰ μείωσις τῶν πυρομαχικῶν. Ἡ ὥρα ἦτο 14,30 καὶ μετὰ 3 ὥρας περίπου θὰ ἐπήρχετο τὸ σκότος, ἦτο δὲ ἀδύνατον νὰ διατηρήσωσι τὸν ἀγῶνα ἄνευ πυρομαχικῶν καὶ κατὰ τὴν ἐπερχομένην νύκτα, δι'ὃ καὶ ἀπεφάσισαν νὰ συμπτυχθῶσι πρὸς τὸ ὕψωμα, ἔνθα ἡ ἄλλη διμοιρία τοῦ λόχου ὑπὸ τὸν Μπατίλαν καὶ ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὕψωμα θὰ ἠδύναντο νὰ συμπτυχθῶσιν ἔξω τοῦ Κ/Σ κλοιοῦ. Ἡ καθ' ὁμάδας προσπάθεια συμπτύξεως ἤρξατο τὴν 15 ὥραν καὶ

ὑπῆρξεν ὑπεράνθρωπος προσπάθεια ἡρώων. Πολλάκις οἱ ἄνδρες τῆς Ἑλλην. Χωρ/κῆς ἐχρησιμοποίησαν τὴν ἔξοδον ἐκ τῶν πολιορκουμένων θέσεων των, διότι οὐδέποτε διενοήθησαν τὸν συμβιβασμόν, τὴν ὑποταγὴν καὶ τὴν παράδοσιν ζῶντες, καὶ πάντοτε εἰς τὰς τοιαύτας των προσπαθείας ὑπερέβησαν τὰς ἀνθρωπίνους δυνατότητας. Ἡ ἔξοδος καὶ σύμπτυξις τῆς δυνάμεως ἐκείνης τοῦ Μανδάλου ὑπὸ ὑπενωμοτάρχας καὶ διὰ τὴν τάξιν ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς συνθήκας καὶ τὴν ἐπιτυχίαν ἀποτελεῖ μίαν ἐκ τῶν θρυλικῶν ἐκδηλώσεων τῶν δυνάμεων τῆς Χωροφυλακῆς.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἑνδεκαώρου μάχης εἶχον φονευθῆ ἑπτὰ ἄνδρες τῆς ἐν τῷ σχολείῳ δυνάμεως, ἄλλοι ἓξ ἐφονεύθησαν κατὰ τὴν σύμπτυξιν ἡ ὁποία ἔγινε εἰς 4 ὁμάδας. Τελευταία ὁμὰς εἶχεν ἐναπομείνει ἡ ὑπὸ τὸν ὑπεν/ρχην Χ. Φιλιππίδην ἐξ ἐννέα ἀνδρῶν. Ὁ Φιλιππίδης εἶχε τραυματισθῆ σοβαρῶς καὶ δὲν ἠδύνατο ν' ἀκολουθήσῃ. Οἱ ἄνδρες του ἐπιμένουν νὰ τὸν βοηθήσουν ἀλλ' ἐκεῖνος ἀρνεῖται διὰ νὰ μὴ τοὺς δυσκολεύσῃ, ἀπεσύρθη εἰς ἕναν παρακείμενον ἀχυρῶνα καὶ παρεδόθη εἰς τὴν τύχην του, ἥτις τὸν διεφύλαξε μέχρι τῆς ἑπομένης ὅτε πλέον ἔφθασαν νέαι ἐθνικαὶ δυνάμεις.

Πραγματικοὶ τῇ ἀληθείᾳ ἥρωες! Μεγάλαι ψυχαί! Οὕτω ἐμάχοντο οἱ Πόντιοι ἄνευ θητείας Χωροφύλακες, ὅπως ἦσαν οἱ περισσότεροι τοῦ Λόχου!! Ἡ ἀδράνεια τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων κατὰ τὴν 18ωρον διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος Μανδάλου προεκάλεσε μέγαν σάλον εἰς τὰς τάξεις τῆς Χωροφυλακῆς καὶ σοβαρὸν κλονισμὸν τῆς ἐμπιστοσύνης. Ἐκτὸς τῶν 13 νεκρῶν ἕτεροι 10 ἐτραυματίσθησαν, ἀλλ' ἐκτὸς τῶν ἀπωλειῶν τῆς Χωροφυλακῆς ὑπῆρξαν τραγικοὶ καὶ οἱ εἰς βάρος τῶν κατοίκων κανιβαλισμοὶ καθὼς καὶ αἱ ἐπακολουθήσασαι σφαγαί.

Ἐξετελέσθησαν 24 ἄτομα, ἐξ ὧν 4 ἄνδρες, πέντε γυναῖκες καὶ 15 παιδιὰ ἡλικίας 3–9 ἐτῶν, «τῆς Δεσποίνης Βασιλειάδου οὔσης ἐγγύου 9 μηνῶν, ἀφοῦ ἐφόνευσαν τὰ 8 ἀνήλικα τέκνα της ἔσχισαν τὴν κοιλίαν της διὰ μαχαίρας καὶ ἐξήγαγον τὸ ζῶν ἔμβρυον ὅπερ ἐναπέθεσαν πάλιν εἰς τὴν κοιλίαν νεκρόν...». Ἐπυρπόλησαν 45 οἰκίας καὶ 40 ἀχυρῶνας. Ἐφονέφθησαν 12 Κ/Σ καὶ ἐτραυματίσθησαν 9. Τὴν 21 ὥραν ἀπεχώρησαν ἀνενόχλητοι οἱ συμμορῖται. Ὑπῆρξε καὶ ἡ μάχη αὕτη μία τῶν ἀφορμῶν ἕνεκα τῶν ὁποίων ἡ Ἀνωτέρα Διοίκησις Χωροφυλακῆς ἐζήτησε καὶ ἔλαβε ὡρισμένον τομέα εὐθύνης, ὡς ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν, ἀπὸ 1-1-1947.

Εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων χιλιομέτρων ἀπὸ τοῦ Μανδάλου εὑρίσκοντο τὰ Γιαννιτσᾶ καὶ ἡ Ἔδεσσα, ἀλλὰ καὶ ἡ Θεσ)νίκη πλησίον εὑρίσκετο καὶ ὅμως ἔμειναν ἀβοήθητοι ἐπὶ 18 ὥρας οἱ ἥρωες ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐστεροῦντο ἔστω καὶ ἑνὸς ὅλμου, δὲν εἶχον ἀσύρματον καὶ ἔφερον ἀκόμη θερινὴν στολήν. Οἱ μέχρι τοῦδε στρατιωτικοὶ συγγραφεῖς σιωποῦν ἐπὶ τῶν εὐθυνῶν διὰ τὴν τοιαύτην ἀδράνειαν καὶ ἀδιαφορίαν, δὲν λησμονοῦν ὅμως τὴν εὔκολον κριτικὴν περὶ Χωροφυλακῆς.

Ὅλαι αἱ μεγάλαι Κ/Σ ἐπιθέσεις κατὰ πόλεων καὶ φρουρῶν ὑπῆρξαν αὐτομάτως καὶ ἐπιθέσεις κατὰ τῶν ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ εὑρεθεισῶν μικρῶν ἢ μεγαλυτέρων δυνάμεων Χωροφυλακῆς, περὶ τῶν ὁποίων ὅμως ἢ δὲν γίνεται λόγος ἢ ἁπλῶς παρεμπιμπτόντως γίνεται ἀναφορά, ὁσάκις ὁπωσδήποτε μνημονεύονται αἱ τοιαῦται μάχαι.

Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ἔχει ὑπαχθῆ μέχρι τοῦδε καὶ ἡ δρᾶσις τῆς μικρᾶς δυνάμεως, 1 ὑπεν/ρχης καὶ 3 Χωροφύλακες, τοῦ Σ.Χ. Σκρᾶ κατὰ τὴν ἐναντίον τοῦ ἐν Σκρᾶ λόχου ἐπίθεσιν τῶν Κ/Σ τὴν 13-11-1946. Δὲν ἀνήκει ἐνταῦθα ἡ ἀνάλυσις

τῶν αἰτίων τῆς καταστροφῆς τοῦ Λόχου Σκρᾶ, εἴμεθα ὅμως ὑποχρεωμένοι νὰ τονίσωμεν ὅτι οἱ ὀλίγοι ἐκεῖνοι ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς δὲν ἠμύνθησαν ἁπλῶς ἀλλ' ἐκάλυψαν διὰ τῶν πυρῶν των τὴν συμπτυξιν καὶ τοῦ τελευταίου στρατιώτου καὶ εἶτα μαχόμενοι συνεπτύχθησαν μεθ' ὁλοκλήρου τοῦ ὁπλισμοῦ των, πλὴν ἑνὸς ὅστις ἀπωλέσας τὸν προσανατολισμὸν ἀπεκόπη καὶ ἠχμαλωτίσθη ὑπὸ τῶν Κ/Σ.

Τὸν ἡρωϊσμὸν καὶ τὴν αὐτοθυσίαν τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων διεπίστωσαν τὴν ἐπομένην οἱ ἐνεργήσαντες αὐτοψίαν τοῦ χώρου τῆς μάχης εἷς Ἄγγλος Ἀντισυνταγματάρχης καὶ εἷς Ἀμερικανὸς ταγματάρχης, οἵτινες μετὰ τὴν αὐτοψίαν καί ἀναπαράστασιν τῆς μάχης συνεχάρησαν θερμῶς τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς.

Τὴν νύκταν 27-28 Δεκεμβρίου 1946 ἰσχυραὶ Κ/Σ δυνάμεις ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ εἰς Τέρπυλλον Κιλκὶς σταθμεύοντος 11ου Λόχου Χωροφυλακῆς. Ἐναντίον τῶν Κ/Σ, ἐκινήθησαν στρατιωτικαὶ δυνάμεις καὶ κυρίως τοιαῦται τοῦ ὑπὸ τὸν τότε Μοίραρχον Γεωργ. Παπαδάκην 10 λόχου καὶ τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὴν αὐτοπρόσωπον διοίκησιν τοῦ Διοικητοῦ Χωρ/κῆς τότε ταγματάρχου Κων/νου Μαυροειδῆ. Τὴν ἑπομένην ἡ ἐν Κιλκὶς ἑδρεύουσα 37 Ταξιαρχία ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειαν της διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 4518/Α1 διαταγῆς της, ἐν ᾗ μεταξὺ τῶν ἄλλων διαλάμβανε: «Ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω τὴν εὐαρέσκειαν εἰς τὰ συμμετάσχοντα κατὰ » τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς νυκτὸς τῆς 27ης πρὸς 28ην Δεκεμβρίου καὶ κατὰ τὴν 28ην » Δ/βρίου ἐ.ἔ. κάτωθι τμήματα Ταξιαρχίας καὶ τῆς Χωροφυλακῆς.

» 1) Εἰς τὴν Δ' Πυροβολαρχίαν............

» 3) Εἰς τὸν ταγματάρχην Χωροφυλακῆς Μαυροειδῆν Κων)νον ὅστις συγκεντρώ» σας ἅπαντας τοὺς διαθεσίμους εἰς Κιλκὶς Ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας τῆς Χωρο» φυλακῆς ἔσπευσεν διὰ νυκτερινῆς πορείας (25) εἰς Τέρπυλον συμβαλὼν καὶ οὗτος » εἰς τὴν ἀπόκρουσιν τῆς συμμοριακῆς ἐπιθέσεως.

» 4) Εἰς τὸν 10ον Λόχον Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Παπαδάκην ὅστις » διὰ τῆς ἐγκαίρου ἀποστολῆς τῆς διμοιρίας ἀνθυπ/στοῦ Κυρώση πρὸς Τέρπυλλον » καὶ διὰ τῆς ἀνατροπῆς ἐνέδρας τῶν συμμοριτῶν συνέβαλεν εἰς τὴν ἀπόκρουσιν » τῆς κατὰ Τερπύλλου ἐπιθέσεως καὶ συμμετέσχεν κατὰ τὴν ἡμέραν εἰς τὴν ἐκδίω» ξιν τῶν συμμοριτῶν ἐξ Ἀναβρυτοῦ.Κατὰ τὴν αὐτὴν νύκτα διὰ τῆς ὑπολοίπου » παραμεινάσης εἰς Εὐκαρπίαν δυνάμεως ἀπέκρουσεν ἐπιτυχῶς ἐπίθεσιν τῶν συμμο» ριτῶν κατὰ ταύτης ἐπενεγκὼν εἰς αὐτοὺς ἀπωλείας.

« 5) Εἰς τὸν 2ον Λόχον Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸν ἔφεδρον Ὑπολοχαγὸν πεζικοῦ » Δημητρακόπουλον διότι ἀπέκρουσεν ἐπιτυχῶς καὶ δὲν αἰφνιάσθη κατὰ τὴν κατὰ » τοῦ Τερπύλλου ἐπίθεσιν..................

Ὁ Διοικητὴς Κανελλόπουλος Κων. Ταξίαρχος.

Ὁ αὐτὸς Ταξίαρχος μετὰ ἕνα μῆνα περίπου, ἤτοι τὴν 26ην Ἰανουαρίου 1947, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. ΕΠ. 5038/ΑΙ διαταγῆς του ἐξέφραζεν ἐκ νέου τὴν εὐαρέσκειαν του πρὸς τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας τῶν 10 καὶ 11 Λόχων Χωροφυλακῆς διὰ τὴν παρ'αὐτῶν ἐπιδειχθεῖσαν ἀντοχήν, ὁρμητικότητα καὶ ἀποφασιστικότητα κατὰ

---

(25) Ἡ καθ' οἱανδήποτε ὥραν τοῦ 24ώρου ἑτοιμότης τοῦ Μαυροειδῆ καὶ ἡ πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις κινητοποίησις του ἐναντίον τῶν Κ/Σ ἀνεξαρτήτως ὥρας καὶ συνθηκῶν εἶναι μεμαρτυρημένη ἐκ πλείστων ἐπισήμων καὶ μὴ πηγῶν.

τὰς 4ημέρους (22-25) Ἰανουαρίου) ἐκαθαριστικὰς ἐπιχειρήσεις ἐπὶ τῶν Κρουσίων.

Κατὰ τὴν ἰδίαν περίοδον ἕτερος λόχος Χωροφυλακῆς προεκάλει τὴν ἔκφρασιν τῆς ἱκανοποιήσεως καὶ τῆς εὐαρεσκείας τῶν Στρατιωτικῶν ἀρχῶν.

Ἡ 32 Ταξιαρχία διὰ τῆς ὑπ' ἀρίθμ. ΑΙ/ΑΠ/2550 ἀπὸ 28-12-1946 δ)γῆς τῆς πρὸς τὸν 2ον Λόχον Χωροφυλακῆς, κοινοποιουμένης ΧΙ Μεραρχίαν, Α.Δ.Χ. Κεντρ. Μακεδονίας, Δ. Χ. Πιερίας κλπ. ἔγραφεν.

« 1. Ἐκ τῆς μέχρι σήμερον προσπαθείας τοῦ λόχου ἡ Ταξιαρχία εἶναι ἀρκούν-
» τως ἱκανοποιημένη. Πάντοτε ὁσάκις διετάχθη τι, τὸ ἔφερεν εἰς αἴσιον πέρας,
» ἄνευ διαμαρτυριῶν καὶ μεμψιμοιριῶν. Ἐξετέλεσε ἁπάσας τὰς δια-
» ταγὰς μετ' ἀκριβείας καὶ θρησκευτικῆς εὐλαβείας καὶ
» συνέτεινε μέχρι τοῦδε διὰ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς τάξεως καὶ τοῦ Νόμου.

» 2. Ἡ Ταξιαρχία ἐκτιμῶσα τὰς προσπαθείας ταύτας καὶ τὸν ζῆλον τῶν Ἀξιω-
» ματικῶν καὶ ἀνδρῶν τοῦ λόχου ἐκφράζει τὴν εὐαρέσκειαν της πρὸς πάντας.

» 3. Μετὰ παρέλευσιν χρονικοῦ τινὸς διαστήματος ἡ Ταξιαρχία θὰ προβῇ εἰς
» τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ λόχου, ἵνα οὗτος ἀποσυρθῇ πρὸς ἀνάπαυσιν, ἀνασυγκρό-
» τησιν ἐπὶ δεκαήμερον περίπου καὶ πρὸς θεραπείαν τῶν οἰκεγενειακῶν ἀναγκῶν
» τῶν ἀνδρῶν (26).

Ὁ Ταξίαρχος Λάϊος Δ.

Τὸ 561 Τάγμα πεζικοῦ ἀναφερόμενον εἰς ἐπισυμβᾶσαν κατὰ τὴν νύκταν 15-16-2-1947 Κ/Σ ἐπίθεσιν κατὰ τοῦ ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ τότε ἐνωμοτάρχου καὶ ἤδη ταγματάρχου Παναγιωτακοπούλου Παν. Σταθμοῦ Χωρ/κῆς Βερτίσκου, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ἔγραφεν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμ. 1365 ἀπὸ 19-2-1947 πρὸς τὴν Χ Μεραρχίαν κλπ. ἀναφορᾶ του : «. . . Ἡ αὐτοθυσία τῶν ὀλίγων ὁπλιτῶν τῶν Χωροφυ-
» λακῆς Βερτίσκου καὶ ἐν γένει στάσίς των ὑπῆρξεν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀνωτέρα
» τοῦ καλῶς ἐννουμένου καθήκοντος. Ὑπῆρξεν ἡρωϊκὴ ἡ στάσις των καὶ δὲν ἐλύ-
» γισαν οὔτε ἐπὶ στιγμὴν πρὸ τῶν πολυαρίθμων συμμοριτῶν καὶ τοῦ βαρέως ὁπλι-
» σμοῦ των. Προυτίμησαν ν' ἀγωνισθοῦν μέχρις ἐσχάτων ἄνευ οὐδεμιᾶς ἰδέας ὑπο-
» χωρήσεως καὶ νὰ ταφῶσιν ὑπὸ τὰ ἐρείπια, ἐὰν δὲν μετέβαιναν ἐνισχύσεις παρὰ νὰ
» παραδοθοῦν γενόμενοι ἐπίορκοι. Ἐκράτησαν τὰς θέσεις των, ἐρειπώθη ὁ σταθμὸς
» σχεδὸν ἐκ τῶν βλημάτων, ἀφοῦ οὗτοι ἠγωνίσθησαν πέριξ αὐτοῦ μὴ ἐπιτρέψαντες
» εἰς τοὺς συμμορίτας να θέσωσι πόδα ἐπὶ τῶν ἐρειπίων . . . . . .».

Μία ἐπιδρομὴ τῶν λόχων Χωροφυλακῆς κατὰ τῶν Κ/Σ ἐν τῇ περιοχῇ Ποντοκερασιᾶς τὴν 11-3-47 ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ τεθοῦν ἐκτὸς μάχης 106 Κ/Σ ἄνευ ἡμετέρων ἀπωλειῶν.

Ἑτερα ἐπιχείρησις κατὰ Κερδυλίων τὴν 21-3-47 ἀπέληξεν εἰς τὸν φόνον ἢ ἐξόντωσιν 47 συμμοριτῶν (Δ/γὴ 7/5/180α Α.Δ.Χ. Κ. Μακεδονίας).

—Ἀπεκρούσθη μετ' ἐνθουσιασμοῦ ὑπὸ τῶν δυνάμεων στρατοῦ καὶ Χωρ/κῆς ἡ κατὰ Κατερίνης ἐπίθεσις τῶν Κ/Σ/ τὴν νύκτα 26-5-47 καταμετρηθέντων 7 Κ/Σ νεκρῶν.

—Μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ἤτοι τὴν 29-5-47, πολυμελεστάτη Κ/Σ δύναμις, ἐπι-

(26) Περὶ τῆς χρησιμοποιήσεως αὐτῶν τῶν μονάδων τῆς Χωροφυλακῆς ὑπὸ τοῦ Στρατοῦ θὰ ἐπανέλθωμεν κατωτέρω.

τυχοῦσα νὰ διεισδύση ἀπαρατήρητος εἰς τὴν πόλιν Κιλκίς, ἐξαπέλυσεν σφοδροτάτην ἐπίθεσιν κατὰ τῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς (Δ/σις Χωροφυλακῆς καὶ 'Αστυν. Τμῆμα) καὶ παρενοχλητικὴν τοιαύτην κατὰ τοῦ ἐκεῖσε ἑδρεύοντος τάγματος. Συνήφθη σκληρὰ μάχη καὶ ὁ ἀγὼν ἐξελίχθη εἰς ἀγῶνα Σώματος πρὸς Σῶμα. 'Εφονεύθησαν ὁ 'Υπομοίραχος Καπέτας καὶ ὁ ἐνωμοτάρχης Μαρτιάδης Χρῆστος. Τόσον ἐκ τοῦ συστάδην διεξήγετο ὁ ἀγὼν ὥστε κατώρθωσαν οἱ Κ/Σ ν' ἀφαιρέσωσι τὸ γερμανικὸν μυδράλλιον δι' οὗ ἐμάχετο ὁ φονευθεὶς ἐνωμοτάρχης. Μετὰ πεντάωρον περίπου οἱ Κ/Σ ἀπωθήθησαν ἀφήσαντες ἐκεῖ 8 νεκρούς, ὀκτὼ πίατ, ἓν αὐτόματον, 4 τυφέκια καὶ 4 βλήματα ἀτομικοῦ ὅλμου.

Δυνάμεις λόχων Χωροφυλακῆς ἐπιδραμοῦσαι ἐπὶ περιοχῆς Μοράβα τὴν 8-6-47 ἐπέτυχον τὴν ἐξόντωσιν 54 συμμοριτῶν καὶ τὴν ζώγρησιν 76 τοιούτων.

Τὴν 13-7-47 συνήφθη μάχη εἰς θέσιν «Κούνδουρου Ρέμα» μὲ ἀποτέλεσμα τὸν φόνον 14 συμμοριτῶν.

Εἰς Ταξιάρχην Χαλκιδικῆς τὴν 30-7-47 ἐξοντώθησαν 9 συμμορῖται καὶ κατὰ τὴν μάχην «'Αβρὰμ Τούμπας» ἐφονεύθησαν τὴν 1-8-47 ἕτεροι 15 συμμορῖται.

Τὴν 20-8-47 εἰς μάχην ἐν περιοχῇ Κερδυλλίων ἐξοντώθησαν 21 συμμοτρῖται.

Κατὰ μικτάς, στρατοῦ καὶ Χωροφυλακῆς, ἐπὶ τοῦ ὄρους Βερμίου ἐπιχειρήσεις τὴν 4-9-1947, Λόχος Χωροφυλακῆς συνεπλάκη μετὰ Κ/Σ συγκροτήματος Πάνου ἐπὶ τῶν προσβάσεων 'Αλιάκμονος. 'Η μάχη διήρκεσεν ἐπὶ 4ωρον μὲ πλήρη νίκην τοῦ λόχου Χωρ/κῆς, 20 νεκρούς Κ/Σ καὶ 8 ἐνόπλους αἰχμαλώτους, 14 τυφέκια, 10 ἔμφορτα ὑποζύγια, ἕναν ἀτομικὸν ὅλμον, 3 νάρκας, ὑγειονομικὸν ὑλικὸν καὶ πολλὰ εἴδη ἱματισμοῦ κλπ. ἐγκατέλειψαν εἰς χεῖρας τῶν ἀνδρῶν τοῦ Λόχου ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης οἱ τραπέντες εἰς φυγὴν Κ/Σ.

Διὰ τῶν συνεχῶν ὡς ἀνωτέρω ἐπιτυχιῶν αἱ δυνάμεις τῆς Α.Δ.Χ. Κεντρικῆς Μακεδονίας ἐπέτυχον τὸ καταπληκτικὸν ἀποτέλεσμα ,διὰ τὴν τότε περίοδον, τῆς μειώσεως τῶν Κ/Σ ἐν τῇ ἀπὸ 1-1-1947 ἀναληφθείσῃ περιοχῇ εὐθύνης ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 800 συμμοριτῶν εἰς 250 τὴν 20-9-1947 καὶ τούτους συνεχῶς καταδιωκομένους. 'Αναφερομένη ἡ 'Ανωτέρα αὕτη Διοίκησις συγκεφαλαιωτικῶς εἰς τὰ πεπραγμένα της, διὰ τῆς ὡς προείρηται ὑπ' ἀριθμ. 7/5/180α δ/γῆς της κοινοποιουμένης τόσον εἰς 'Υπουργεῖον Δ. Τάξεως ὅσον καὶ εἰς 'Αρχηγεῖον Χωρ-κῆς, μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔγγραφε «ἐδώσαμεν μάχας εἰς τὸ Καϊματσαλάν, κατεδιώξαμεν ἀπηνῶς τοὺς συμμορίτας εἰς τὸ Βέρμιον, ἠγωνίσθημεν στῆθος πρὸς στῆθος εἰς τὸν Ὄλυμπον. ἐσαρώσαμεν ἐπανειλημένως τοὺς συμμορίτας ἐπὶ Κρουσίων καὶ Παΐκου. Τοὺς ἐξοντώσαμεν σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν Χαλκιδικὴν καὶ ἐπὶ Κερδυλλίων Βερτίσκου......».

Οὐδεμία ἄλλη Στρατιωτικὴ Μονὰς ἠδύνατο νὰ παρουσιάσῃ τοσαύτην πληθωρικότητα καὶ ποιότητα ἀποδόσεως κατὰ τὴν περίοδον 1947. 'Εξοντωθέντες ἐν γένει Κ/Σ 1213, ἡμέτεραι ἀπώλειαι 188 νεκροὶ καὶ 193 τραυματίαι.

Τὴν 16-9-1947 λόχος Χωροφυλακῆς συνῆψε μάχην μετὰ Κ/Σ εἰς Ριζᾶ Χαλκιδικῆς, καθ' ἣν ἐφονεύθησαν 14 συμμορῖται.

Ἕτερος Λόχος Χωροφυλακῆς τὴν 2-10-1947 συνῆψεν κρατερὰν διήμερον μάχην εἰς περιοχὴν Βαρβάρας Χαλκιδικῆς μετὰ συγκροτήματος Κ/Σ δυνάμεως ἄνω τῶν 300 ἀνδρῶν. 'Ο λόχος ἐνισχυθεὶς καὶ δι' ἄλλων προστρεξασῶν δυνάμεων Χωρο-

φυλακῆς ἀνέτρεψε καὶ κατεδίωξε τοὺς Κ/Σ, οἵτινες ἀφῆκαν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης 14 νεκρούς. Εἰς τὸν ἀγῶνα ἐπενέβη καὶ ἡ 'Αεροπορία.

Τὴν 22-10-1947 δύναμις τοῦ 10 Λόχου Χωροφυλακῆς ἐνέπεσεν εἰς ἐνέδραν Κ/Σ παρὰ τὸ 94 χιλ. ὁδοῦ Θεσ)νίκης – Καβάλας ἐπηκολούθησε σφοδρὸς ἀγὼν μὲ ἀποτέλεσμα τὸν φόνον 2 τὸν τραυματισμὸν 6 καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν 2 ἄνευ θητείας Χωροφυλάκων, ἐνῶ ἐκ τῶν Κ/Σ ἐφονεύθησαν 5.

300μελὴς Κ/Σ τὰς νυκτερινὰς ὥρας τῆς 8-12-1947 ἐπετέθη διὰ βαρέων ὅπλων κατὰ τῆς εἰς Μεταγγίτσιον Χαλκιδικῆς εὑρισκομένης δυνάμεως Χωροφυλακῆς. Εἰς τὴν ἀναπτυχθεῖσαν μάχην ἔσπευσαν καὶ ἄλλαι δυνάμεις Χωροφυλακῆς καὶ ἀπὸ τῆς 14 ὥρας ἤρχισεν ἡ καταδίωξις τῶν Κ/Σ. Περισυνελέγησαν ἐκ τοῦ πεδίου τῆς μάχης 22 πτώματα συμμοριτῶν

Ὡς τελευταῖον περιστατικὸν τῆς περιόδου ταύτης ἀναφέρομεν τὸ ἀκόλουθον: 'Απὸ τῆς 07,30 ὥρας τῆς 25-12-1947 περιπολοῦσαι δυνάμεις Χωροφυλακῆς ἐνεπλάκησαν εἰς μάχην μετὰ δυνάμεως 180 Κ/Σ, εἰς περιοχὴν Βαρβάρας Χαλκιδικῆς, διαρκέσασαν μέχρι τῆς 13 ὥρας, ὅτε οἱ Κ/Σ ἐτράπησαν εἰς φυγήν. 'Επὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης κατεμετρήθησαν 17 νεκροὶ Κ/Σ καὶ ἀφθονία ποικίλου πολεμικοῦ κλπ. ἐγκαταληφθέντος ὑλικοῦ.

Ὑπὸ τὴν αἴγλην αὐτῶν τῶν ἀποτελεσμάτων τελοῦσα ἡ 'Ανωτέρα Δ/σις Χωρ/κῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας, πέραν τῶν ἀνωτέρω, ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 7/5/180α ἀπὸ 24-9-47 διαταγῇ της ἐτόνιζεν: «Ὅταν ἀνελάβομεν ὑπευθύνως τὰς περιοχὰς Χαλκι-» δικῆς καὶ Κερδυλλίων-Βερτίσκου (σσ.ἀπὸ 1-1-47 καὶ τῆς Υ.Χ. Νιγρίτης ἀπὸ 1-5-» 1947), ἀνεύρομεν 800 Κ/Σ μὲ ἠθικὸν ἀκμαῖον, διατρεφομένους σχεδὸν ἐλευθέρως » ἀπὸ τὴν περιοχὴν Χαλκιδικῆς καὶ Νιγρίτης. ἔναντι τούτων παρετάξαμεν 13 λό-» χους. Σήμερον παρατάσσομεν 18 λόχους Χωροφυλακῆς καὶ ἀντιμετωπίζομεν » μόνον 200–250 συμμορίτας ρακένδυτους ,πειναλέους, ἀθλίους καὶ μὲ ἀνύπαρκτον » ἠθικόν.........». 'Εν συνεχείᾳ παρέθετεν τὰ ὀλίγον ἀνωτέρω ἀναφερθέντα ἀποτελέσματα ἑκατέρωθεν καὶ τὸν ἐν τέλει ἐπίλογον.

'Αναφερομένη δὲ ἡ ἐν λόγῳ διαταγὴ εἰς τὴν κατάστασιν τῶν στατικῶν ὑπηρεσιῶν ἔγραφεν. « Τὰ στατικὰ τμήματα Χωροφυλακῆς μὲ πλῆρες δίκτυον πληροφοριῶν, ἐφωδιασμένα μὲ ἀρκετὰ ὄργανα πυρὸς καὶ ὠχυρωμένα πλήρως εἶναι σήμερον εἰς θέσιν νὰ ἀποκρούσουν οἱανδήποτε συμμοριακὴν προσβολήν. Δι' ὃ ἀπὸ τριμήνου καὶ πλέον εἰς τὴν περιοχήν μας ἔπαυσαν οἱ συμμορῖται ν' ἀποβλέπουν εἰς τοὺς Σ.Χ. ὡς πρὸς εὔκολον λεῖαν. Εἶναι πολὺ πρόσφατον τὸ μάθημα τῆς Ναούσης καὶ τοῦ Σ. Χ. Παναγίτσας (σ.σ. 'Η Παναγίτσα ὑπῆρξεν ἓν ἐκ τῶν προτύπων καὶ ἀπορθήτων ἐθνικῶν φρουρίων εἰς τὰ σύνορα τῆς Γιουγκοσλαβίας) καὶ πάρα πολὺ ὀδυνηρὸν εἰς τρόπον, ὥστε νὰ μὴ λησμονηθῇ εὔκολα ἀπὸ τοὺς συμμορίτας. Τὸ Λευκοχῶρι ὁμιλεῖ τόσον εὐγλώτως, ὥστε ὁ «Ὅμηρος» (ἀρχισυμμορίτης) θὰ βραδύνῃ πολὺ νὰ ἐνθυμηθῇ ἐκ νέου τὴν ὕπαρξίν του ....».

Οὕτω λήγοντος τοῦ 1947 ἡ χωροφυλακὴ ἐν τῇ Κεντρικῇ Μακεδονίᾳ εἶχεν ἐπιτύχει τὴν σοβαρὰν καμψιν τοῦ Κ/Σ καὶ οἱ περίφημοι ἐκεῖνοι λόχοι τῆς Χωρο φυλακῆς τοῦ Τσαταλοῦ μὲ ὑπερηφάνειαν καὶ γεμᾶτοι ζωτικότητα διέσχιζον τὴν ὕπαιθρον, ἀναζητοῦντες τὸν ἐχθρόν.

ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Πάντοτε μὲ ἰδιαιτέραν συνοπτικότητα καὶ ἐκλογὴν τῶν πλέον συμαντικῶν καὶ χαρακτηριστικῶν θ' ἀναφερθῶμεν καὶ εἰς ὀλίγα ἐκ τῶν πολυαρίθμων ἐν Δυτ. Μακεδονία γεγονότων καὶ ἐπεισοδίων.

Ναὶ μὲν ἔρχεται δευτέρα εἰς ἀριθμὸν ἐπεισοδίων ἡ Δυτικὴ Μακεδονία, λαμβανομένων ὅμως ὑπ' ὄψιν τῶν παραγόντων, τῆς ἐκτάσεως, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπερεσιῶν, τῆς μορφολογίας τοῦ ἐδάφους, τῶν Κ/Σ ἐπιδιώξεων νὰ δημιουργήσωσιν ὁπωσδήποτε μίαν παρ' αὐτῶν ἀπολύτως ἐλεγχομένην περιοχὴν καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐνδημουσῶν Κ/Σ δυνάμεων, ὀφείλομεν νὰ διαπιστώσωμεν ὅτι αἱ ἐκεῖσε δυνάμεις τῆς Χωροφυλακῆς ἐδοκιμάσθησαν περισσότερον.

Χαρακτηριστικῶς ἀναφέρομεν ὅτι ἡ ὑποδιοίκησις Χωροφυλακῆς Σερβίων, ἑδρεύουσα ἐν Βελβενδῷ, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους 1947 ὑπέστη καὶ ἀπέκρουσε λίαν ἐπιτυχῶς πέντε πολυπληθεῖς, ὠργανωμένας καὶ διὰ βαρέων ὅπλων Κ/Σ ἐπιθέσεις.

Κατὰ τὰς νύκτας 3 - 4 Φεβρουαρίου, 5 - 6 'Απριλίου, 6 'Ιουνίου, 2 - 3 Δεκεμβρίου καὶ 30 - 31 - 12 - 1947 ἡ δύναμις τῆς Υ.Χ. Σερβίων καὶ τοῦ Σταθμοῦ Βελβενδοῦ ἐξ 25 περίπου ἀνδρῶν μὲ ἡγήτορας τὸν τότε Μοίραρχον (ἤδη ὑποστράτηγον) Βενιεράκην 'Εμμ., τὸν ἀνθ/ρχον Ράπτην Νικόλαον, τὸν 'Ανθυπασπιστὴν Κακκαλιᾶν Στυλιανόν, τὸν 'Ενωμοτάρχην Γιαννακόπουλον 'Ιωάννην καὶ ἄλλους μικροτέρους βαθμοφόρους, ἔστη χαλύβδινος θώραξ τῆς 'Ελληνικῆς 'Ελευθερίας ἐναντίον τῆς τόσον ἐπιμόνου Κ/Σ ἐπιβουλῆς διὰ τεραστίων δυνάμεων.

'Αναφερόμενος εἰς τὰς τρεῖς πρώτας ἐπιθέσεις ὁ τότε 'Ανώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Δυτικῆς Μακεδονίας, Συν/ρχης Γεώργιος Σαμουήλ, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 169/9/1 ἀπὸ 1-8-1947 ἀναφορᾶς του πλέκει τὸ ἐγκώμιον διὰ τὴν μαχητικότητα καὶ ἀποφασιστικότητα ὁλοκλήρου τῆς δυνάμεως τῆς ὑποδιοικήσεως ταύτης, ἰδιαιτέρως τῶν βαθμοφόρων καὶ ὅλως διακριτικῶς τοῦ Μοιρ. Βενιεράκη. Μελετῶν κανεὶς τὰ πορίσματα τῶν ἐνεργηθεισῶν ἐνόρκων διοικητικῶν ἐξετάσεων διὰ τὰς ἐπιθέσεις ταύτας δὲν δύναται παρὰ νὰ διαπιστώσῃ τὴν ἔξαρσιν τῶν μονίμων ὁπλιτῶν.

'Αείποτε ἡ Χωροφυλακή, προκειμένου περὶ πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων διέθετε δυνάμεις δευτέρας ἢ τρίτης κατηγορίας ἀπὸ πλευρᾶς πείρας καὶ γνώσεως, δι' ὃ ἐκ τῶν κανονισμῶν προεβλέπετο ἀνέκαθεν ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν ζητημάτων δημοσίας Τάξεως ὁ στρατὸς ἐβοήθει τὴν Χωροφυλακὴν ἐπὶ δὲ τῶν ζητημάτων πολεμικῆς μορφῆς οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς διετίθεντο εἰς δευτερευούσης σημασίας ἢ βοηθητικὰς ὑπηρεσίας, πάντοτε δὲ ὡς ἡγήτορες ἐτίθεντο οἱ 'Αξιωματικοὶ τοῦ Στρατεύματος.

Κατὰ τὴν ἱστορουμένην περίοδον ἐν Δυτικῇ Μακεδονίᾳ παρετηρήθη καὶ τοῦτο, τὸ ἀξιόλογον ,ὅτι δηλαδὴ στρατιωτικὰ τμήματα ἐτάχθησαν ἐνίοτε τακτικῶς ὑπὸ τὸν ἐπόπτην ἀποσπασμάτων Μοίραρχον Παναγόπουλον Νικόλαον, συνεπεία διαταγῶν τῆς οἰκείας Μεραρχίας.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. Α.Π. 1157/ΑΙ ἀπὸ 7-10-46 ἀπορρήτου ἐπειγούσης διαταγῆς της ἡ 15η Μεραρχία πρὸς τὰς 'Υποδιοικήσεις Χωροφυλακῆς Σερβίων καὶ

Βελβενδοῦ καὶ πρὸς τὸ 504 τάγμα διέτασσεν: «Αἱ διμοιρίαι Πεζικοῦ 21 Ταξιαρχίας
» τῶν Σερβίων καὶ Βελβενδοῦ τίθενται ἀπὸ λήψεως παρούσης ὑπὸ τὰς διαταγὰς
» τοῦ Μοιράρχου Παναγοπούλου ἐπόπτου τῶν 'Αποσπασμάτων Κοζάνης, ἵνα
» χρησιμοποιήση ταύτας δι' ἐκκαθαριστικὰς ἐνεργείας ὡς εἰδικαὶ διαταγαὶ τῆς Μεραρχίας.

Μέραρχος Μαντὰς Χρ. Συν/ρχης Πυροβολικοῦ

'Αλλὰ καὶ ἐν συνεχείᾳ κατ' ἐπανάληψιν ἡ 15η Μεραρχία, ἀναγνωρίζουσα τὰ ἡγετικὰ προσόντα καὶ τοιαῦτα πίστεως, ἐμμονῆς καὶ ἀποφασιστικότητος τοῦ Μοιράρχου Παναγοπούλου Νικολάου (ἤδη ὑποστρατήγου) εἰς τὸν διεξαγόμενον ἀγῶνα, ἀνέθετο εἰς τὸν Μοίραρχον τοῦτον τὴν τακτικὴν διοίκησιν τμημάτων της.'Εκλεκτικῶς παραθέτομεν: ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. Α.Π. 1555, ἀντίγραφον ὑπ'ἀριθ. Α.Π. 1937 καὶ ἀπόσπασμα ἐξ ὑπ' ἀριθ. Α.Π. 1974 τοῦ ἔτους 1946 διαταγῶν τῆς Μεραρχίας ταύτης.

Θ έ μ α
'Επιχείρησις κατὰ Σκούλιαρη

῎Ακρως ἐπεῖγον
'Απόρρητος

Πρὸς
21ην Ταξιαρχίαν - Τμῆμα Βελβενδοῦ
Α.Δ.Χ.Δ.Μ. - Μοίρ. Παναγόπουλον
ΧΥ.Μ.Α.Π. 1937/Φ.Δ./Α1

Σ.Τ.Γ. 917 τῇ 19-12-46

1. Εἰς τὴν ἐνεργουμένην αὔριον τῇ προτάσει τοῦ Τμήματος Βελβενδοῦ, ἐκκαθαριστικὴν ἐπιχείρησιν περιοχῆς Σκούλιαρη 0.135090, θὰ μετάσχουν τὰ κάτωθι τμήματα :

α) Εἷς σωλὴν ὅλμων 3» μετὰ τοῦ προσωπικοῦ τμήματος Σερβίων.

β) Διμοιρία Βελβενδοῦ

γ) Τμῆμα Χωροφυλακῆς 40 ἀνδρῶν

δ) Τμῆμα κυνηγῶν ὑπὸ Μ. Παπαδόπουλον

2. Μεταφορὰ τῶν Τμημάτων Χωροφυλακῆς καὶ κυνηγῶν διὰ 4 αὐτοκινήτων τριῶν τόννων χορηγουμένων ὑπὸ τῆς 21ης Ταξιαρχίας.

Ταῦτα τὴν 15ην ὥραν τῆς σήμερον νὰ εὑρίσκονται ἔξωθι τῆς Δ.Χ. Κοζάνης.

Τροφοδοσία ἁπάντων δύο ἡμέρας.

3. Τὴν Διοίκησιν ἁπάντων μεθεξόντων εἰς τὴν ἐπιχείρησιν Τμημάτων καὶ τὴν Διεύθυνσιν θὰ ἔχῃ ὁ Μοίραρχος Παναγόπουλος.

'Ο Μέραρχος Μαντᾶς Χρῆστος 'Υποστράτηγος

ΘΕΜΑ
Συγκρότησις 'Αποσπάσματος δι' ἐκκαθαριστικὰς ἐπιχειτρήσεις.

῎Ακρως 'Επείγουσα - 'Απόρρητον
ΧΥ Μεραρχία Α.Π. 1555/Φ.Α.Α. 1

Σ.Τ.Γ. 917 τῇ 6-11-46

ΠΡΟΣ : Τμῆμα Στρατοῦ Σερβίων - Βελβενδοῦ
Οὐλαμὸν Πολυμήλου
Μοίραρχον Παναγόπουλον
504 Τάγμα Πεζικοῦ
Α.Δ.Χ.Δ.Μ.

1. Τὰ κάτωθι Τμήματα καὶ μέσα τίθενται ἀπὸ λήψεως παρούσης ,εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Μοιράρχου Παναγοπούλου δι' ἐκτέλεσιν ἐκκαθαριστικῆς ἐπιχειρήσεως.

α) Ἅπασα ἡ δύναμις καὶ τὰ μέσα πυρὸς Οὐλαμοῦ Πολυμήλου.

β) Ἅπασα ἡ δύναμις καὶ τὰ μέσα τῆς Διμοιρίας Σερβίων.

γ) Ἅπασα ἡ δύναμις καὶ τὰ μέσα τῆς Διμοιρίας Βελβενδοῦ.

2. ....

3. ....

4. ....

5. Πέρας τῶν ἐπιχειρήσεων προβλέπεται ἡ 12η τρέχοντος.

Ὁ Μέραρχος Χρῆστος Μαντᾶς Συν/ρχης Πυροβολικοῦ

ΘΕΜΑ
Ἐνέργεια ἐκκαθαριστικῆς
ἐπιχειρήσεως εἰς Παλαιογράτσανον.

Ἐγγράφως
ΧΥ Μεραρχία Α.Π. 1947/Α1
Σ.Τ.Γ. 917 τη 22-12-46

ΠΡΟΣ : 21 Ταξιαρχία Τμῆμα Βελβενδοῦ -
Τμῆμα Σερβίων, Καλιακούδαν
Μοίραρχον Παναγόπουλον, 117 Τάγμα
Ἐθνοφυλακῆς, Α.Δ.Χ.Δ.Μ.

1. Περὶ τοὺς 60 συμμορῖται παραμένουν εἰς Παλαιογράτσαν. Διὰ τὴν ἐξόντωσιν τούτων θέλει ἐνεργηθῆ τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς αὔριον 23 XII ἐκκαθαριστικὴ ἐπιχείρησις εἰς ἣν θὰ μετάσχουν τὰ κάτωθι τμήματα.

α) Ἡ Διμοιρία Βελβενδοῦ

β) Ἡ Διμοιρία Σερβίων μετὰ τοῦ ὅλμου 3 ἰντσῶν

γ) Τμῆμα Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Παναγόπουλον

δ) Μία Διμοιρία 504 Τάγματος Πεζικοῦ.

2. Ἡ Διμοιρία τοῦ 117 Τάγματος Πεζικοῦ ...

3. Ἡ Διμοιρία τοῦ 504 Τάγματος καὶ τὸ Τμῆμα Χωροφυλακῆς δέον νὰ εὑρίσκωνται τὴν 230400 εἰς Φυλάκιον Καλιακούδα ἔνθα θὰ λάβωσιν ὁδηγίας διὰ τὴν ἐπιχείρησιν.

4. Ἡ Διμοιρία τοῦ 117 Τάγματος ...

5. Τροφοδοσία ἁπάντων διὰ 2 ἡμέρας, ἡ κίνησίς των θὰ γίνῃ δι' αὐτοκινήτων χορηγουμένων ὑπὸ τῆς 21ης Ταξιαρχίας.

6. Τὴν ὅλην διεύθυνσιν τῆς ἐπιχειρήσεως θὰ ἔχῃ ὁ Μοίραρχος Παναγόπουλος.

Ὁ Στρατηγὸς Μέραρχος Χρῆστος Μαντᾶς

Δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἁπλῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Μεραρχίας πρὸς τὸν Παναγόπουλον ἀλλὰ περὶ ἀληθοῦς πίστεως περὶ τῶν ἱκανοτήτων τούτου, ἀλλὰ καὶ ὁ Παναγόπουλος μὲ τὴν σειράν του ἐφάνη ἀπολύτως ἀντάξιος τῶν προσδοκιῶν τοῦ Σώματος εἰς τὸ ὁποῖον ἀνῆκεν καὶ τῆς Μεραρχίας ἥτις μετὰ τόσης ἰδιαιτέρας τιμῆς τον περιέβαλε, πρᾶγμα ὅπερ τὸ βεβαιοῖ καὶ πάλιν ἡ ἰδίᾳ Μεραρχία διὰ τῆς ἀπὸ 11-12-1946 Ἡμερησίας Δ/γῆς της, ἐξ ἧς παραθέτομεν τὸ ἀκόλουθον ἀπόσπασμα :

1. Ὁ Μοίραρχος Παναγόπουλος Νικόλαος τοῦ Σωτηρίου, πλειστάκις μέχρι σήμερον ἔδωσε δείγματα ἀφθάστου ἡρωϊσμοῦ καὶ αὐτοθυσίας ἐν τῇ καταδιώξει ὁμάδων συμμοριτῶν ἀπὸ τετραμήνου περίπου, ἀφότου ἀνέλαβε τὴν Διοίκησιν τῶν ἀποσπασμάτων διώξεως τοῦ νομοῦ Κοζάνης, ἐμπνεύσας οὕτω καὶ τὴν ἀπόλυτον ἐπ' αὐτὸν ἐμπιστοσύνην τῶν ἐθνικοφρόνων κατοίκων τῆς ὑπαίθρου, ἔτι δὲ τὸ δέος εἰς τὰς τάξεις τῶν συμμοριτῶν.

2. Εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις 16 - 21 Νοεμβρίου ἃς διεξήγαγεν ἡ Μεραρχία πρὸς ἐκκαθάρισιν τῆς περιοχῆς Β ε ν τ ζ ί ω ν, (Νότιος θύλαξ τοῦ Ἀλιάκμονος), ὁ Μοίραρχος Παναγόπουλος Νικόλαος, ἔπαιξε τὸν ὅλως πρωταρχικὸν ρόλον, σχὼν διὰ τῆς αὐτοθυσίας του καταπληκτικὰς τῷ ὄντι ἐπιτυχίας.

Οὕτω τὴν 20ὴν Νοεμβρίου ἐπὶ τοῦ ὄρους Φ λ ά μ π ο υ ρ ο, ἔνθα εἶχον παγιδευθῆ 100 περίπου συμμορῖται, ο ὗ τ ο ς μ ὲ ὁ ρ μ ὴ ν θ υ ε λ λ ώ δ η κ α ὶ π ε ρ ι φ ρ ό ν η σ ι ν π α ν τ ό ς κ ι ν δ ύ ν ο υ ἐ π ι κ ε φ α λ ῆ ς τ ο ῦ ἀ π ο σ π ά σ μ α τ ο ς τ ο υ, (27) κατὰ τῶν περιχαρακωμένων ὄπισθεν βράχων συμμοριτῶν καὶ μὲ ἀγῶνα στῆθος μὲ στῆθος, ἀκάλυπτος τελείως πλειστάκις ἠνάγκασε τοὺς ἐπιζήσαντας τούτων, ἄλλοι μὲν νὰ παραδοθῶσι καὶ ἄλλοι νὰ τραπῶσι πρὸς τὸν ὄπισθεν τούτων ποταμὸν Ἀ λ ι ά κ μ ο ν α ὃν ἐπεχείρησαν νὰ διαβῶσι κολυμβῶντες, πνιγέντες κατὰ τὸ πλεῖστον (25 - 30) περίπου).

3. Οὗτος δι' ἡρωϊσμοῦ καὶ αὐτοθυσίας του ὑπερβαινούσης κατὰ πολὺ καὶ αὐτὴν ταύτην τὴν εὐσυνείδητον ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος, προσήνεγκε τεραστίας ὑπηρεσίας εἰς τὴν Πατρίδα, τόσον διὰ τῆς ἐξοντώσεως τῶν ὡς ἄνω συμμοριτῶν (Παλαιολόγου - Ρήγα κ.λ.πὶ) ὅσον καὶ διὰ τῆς ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τούτων ἐξυψώσεως εἰς μέγιστον βαθμὸν τοῦ φρονήματος τῆς ὑπαίθρου καὶ ἐμπιστοσύνης εἰς τὰς ἐθνικὰς δυνάμεις.

Δι' ὃ

προτείνω τοῦτον ὅπως προαχθῇ εἰς τὸν Βαθμὸν τοῦ ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΟΥ ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

Ὁ Στρατηγὸς Μέραρχος Χρῆστος Μαντᾶς

Συνάδελφοι, ἀνώτεροι καὶ κατώτεροι τοῦ Παναγοπούλου καὶ τὸ σύνολον τῆς δυνάμεως τῆς ἐν Δυτικῇ Μακεδονίᾳ Χωροφυλακῆς εἶχε ριφθῆ εἰς τὸν ἀγῶνα μὲ πίστιν, μὲ ἀφοσίωσιν, μὲ φανατισμὸν καὶ προπάντων μὲ ἰδανικά.

Ἀνεφέρθημεν ἤδη εἰς τὸν κατὰ τὰς ἐπὶ τοῦ ὄρους Βίτσι ἐπιχειρήσεις τὴν 26-7-1946 φόνον τοῦ μαχομένου εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς

---

(27) Δὲν ἦτο μόνον ὁ Παναγόπουλος ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνδρες τοῦ ἀποσπάσματος του, ὁπλῖται τῆς Χωροφυλακῆς, ὑπῆρξαν χαλκέντεροι καὶ ὑπέροχοι.

Φλωρίνης Ταγματάρχου Φουλεδάκη Μιχ. καὶ δὲν δυνάμεθα παρὰ ν' ἀναφέρωμεν καὶ τὸν Στ. Καρατῶλον, Διοικητὴν Χωροφυλακῆς Κοζάνης, σπεύδοντα ἀπὸ μάχης εἰς μάχην.

Δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι οἱ ἄνδρες τῶν Διοικήσεων Χωροφυλακῆς Φλωρίνης καὶ Καστορίας ἐδοκιμάσθησαν περισσότερον παντὸς ἄλλου καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος καὶ ἀπέδωκαν τὸ ὑψηλότερον ἐπίπεδον ὑπηρεσιῶν καὶ θυσιῶν, χωρὶς διὰ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου νὰ μειοῦται ὁ βαθμὸς τῆς δοκιμασίας, τῆς ἀντιστάσεως καὶ τῆς προσφορᾶς ἁπάντων τῶν ἐν Δυτικῇ Μακεδονίᾳ ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς, ἐκ τοῦ δὲ τοιούτου ἀγῶνος τούτων ἐπιλέγομεν τ' ἀκόλουθα διὰ τὴν περίοδον τῶν ἐτῶν 1946 καὶ 1947, ἐκτὸς τῶν προαναφερθέντων.

Τὴν 2-6-1946 Δύναμις Χωροφυλακῆς παρὰ τὸ 'Αρμενοχώριον Φλωρίνης ἐπέτυχε κατόπιν σκληρᾶς μάχης τὴν ἐξόντωσιν 5μελοῦς Κ/Σ διὰ τοῦ φόνου 4 καὶ τῆς ζωγρήσεως τῆς ἀρχηγοῦ Σοφίας Ζυγομάνη, καθὼς καὶ τὴν κατάσχεσιν ἀρχείου ἀποδεικνύοντος τὰ σχέδια τῆς ΝΟΦ καὶ τὴν συνεργασίαν ταύτης μετὰ τοῦ Κ.Κ.Ε. Ὁ 'Αστυν. Σταθμάρχης Μικροβάλτου - Σερβίων, 'Ενωμ. Κουμκογιαννίδης, ἐπιστρέφων ἐκ Κοζάνης τὴν 1 Αὐγούστου 1946, ἐπικεφαλῆς 2 Χωρ/κων καὶ ἑνὸς ἐθνοφύλακος, ἐνέπεσεν εἰς Κ/Σ ἐνέδραν ἐγγὺς τοῦ χωρίου Λαζαράδες. Ὁ ἐνωματάρχης ἐφονεύθη καὶ ἐσκυλεύθη, ἀφαιρεθέντος καὶ τοῦ μεταφερομένου διὰ μισθοδοσίαν τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σταθμοῦ του καὶ τῶν Σταθμῶν Λειβαδεροῦ καὶ 'Ελάτης διὰ τὸν μῆνα Αὔγουστον χρηματικοῦ ποσοῦ.

Ὑπερτετρακόσιοι Κ/Σ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῶν πλέον, φημισμένων ἡγετῶν τοῦ Κ/Σ τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας, τὴν 28-8-1946 ἐπετέθησαν δι' ὅλων τῶν ὅπλων κατὰ τοῦ Σ.Χ. Κρανιᾶς Γρεβενῶν, τοῦ ὁποίου ἡ δύναμις ἀνήρχετο εἰς ἐννέα ἄνδρας. Μετὰ δίωρον ἀγῶνα ἡ δύναμις εὑρεθεῖσα ἐν μέσῳ φλογῶν καὶ κολάσεως πυρὸς ὑπέκυψεν.

Κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Δημοψηφίσματος, 1-9-1946, 80 περίπου Κ/Σ προσέβαλον τὸ εἰς Τριανταφυλλιᾶν Φλωρίνης (Βίτσι) φυλάκειον Χωροφυλακῆς. Ἡ ἐπίθεσις διήρκεσεν ἐπὶ πέντε ὥρας. Δι' ἐμπρηστικῶν βολῶν κατεστράφη τὸ οἴκημα τοῦ φυλακείου. Οἱ Κ/Σ ἐχρησιμοποίησαν Γιουγκοσλαβικῆς προελεύσεως Χειροβομβίδας, πρᾶγμα ὅπερ διεπιστώθη ὑπὸ τῶν ξένων διὰ τὸ Δημοψήφισμα παρατηρητῶν. Οἱ γενναῖοι τῆς Χωροφυλακῆς πολεμήσαντες μὲ ἀποφασιστικότητα ἀπέκρουσαν τοὺς ἐπιτεθέντας.

Τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν ἐν Δυτικῇ Μακεδονίᾳ Κ/Σ, ἐκ δύο χιλιάδων ἀνδρῶν, τὴν 06,00 ὥραν τῆς 21-9-1946 ἐπετέθη κατὰ τῶν ἐν Δεσκάτη δυνάμεων στρατοῦ καὶ Χωροφυλακῆς. Μετὰ 15ωρον ἀγῶνα, ἤτοι τὴν 21 ὥραν, αἱ ἐθνικαὶ δυνάμεις λόγῳ σοβαρᾶς μειώσεως τῶν πυρομαχικῶν των ἐνήργησαν ἀντεπίθεσιν, διέσπασαν τὸν κλοιὸν καὶ συνεπτύχθησαν εἰς Γρεβενά. 'Εφονεύθησαν δύο χωροφύλακες καὶ ἐτραυματίσθησαν ὀκτώ, ἐκ τῶν Κ/Σ ἐφονεύθησαν 40 περίπου.

Τὴν 05,30 ὥραν τῆς 3-10-46 Διακόσιοι Κ/Σ προσέβαλον τὸν Σ.Χ. Πενταλόφου Κοζάνης. 'Εφονεύθησαν ὁ ἐνωμ. Τσέλιος Εὐάγγελος καὶ ὁ Χωροφύλαξ Τσελίκας Β., οἱ ὑπόλοιποι ὅμως ἄνδρες μὲ ἀκαταγώνιστον ἡρωϊσμὸν καὶ αὐτοθυσίαν ἀπέκρουσαν τοὺς ἐπιτεθέντας, προξενήσαντες σοβαρὰς ἀπωλείας εἰς αὐτούς. Δώδεκα πτώματα συμμοριτῶν κατεμετρήθησαν μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τοῦ 'Ελασίτου Συν/ρχου 'Αποστ. Κούτσου.

Τὸ ἑσπέρας τῆς ἰδίας ἡμέρας ἰσχυραὶ Κ/Σ δυνάμεις προσέβαλον τὴν ὑποδιοίκησιν Χωροφυλακῆς Κηπουργιοῦ - Γρεβενῶν, ἡ δύναμις τῆς ὁποίας διεσκορπίσθη μετὰ πολύωρον μάχην.

Κυριολεκτικῶς εἰς φυγὴν ἔτρεψαν οἱ ἄνδρες τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Σιατίστης ὑπερδιακοσίους ἐπιτεθέντας κατ' αὐτῶν Κ/Σ τὴν 16-10-1946.

Τὴν 23ην ὥραν τῆς 29-10-46 ἰσχυραὶ Κ/Σ δυνάμεις προσέβαλον ταυτοχρόνως τὸν Σταθμὸν Χωροφυλακῆς Πολυμύλου - Κοζάνης καὶ τὸ φυλάκιον Ζωοδόχου Πηγῆς, ἐπὶ ἐθνικῆς ὁδοῦ Βερροίας Κοζάνης. Οἱ ἄνδρες τοῦ Σταθμοῦ πολεμήσαντες μὲ αὐταπάρνησιν ἀπέκρουσαν τοὺς ἐπιτεθέντας μετὰ τρίωρον, φονευθέντων τοῦ χωροφύλακος Μπακόλα, τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος καὶ ἑνὸς εἰσέτι ἰδιώτου ἐκ τῶν προστρεξάντων εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ Σταθμοῦ. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μάχης Κ/Σ μεταβάντες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σταθμάρχου ὑπενωμοτάρχου Μοσχάκη ἐφονευσαν τὴν σύζυγόν του, τὸν 12ετῆ υἱόν του καὶ τὴν 2ετῆ θυγατέρα του. Οἱ ἄνδρες τοῦ Φυλακίου φονευθέντος τοῦ ὑπεν/ρχου συνεπτύχθησαν.

Τὴν 21-11-46 ἐπανελήφθη ἡ κατὰ Κηπουργιοῦ ἐπίθεσις μεγάλων Κομμουνιστοσυμμοριακῶν δυνάμεων. Ἡ μάχη διήρκεσεν ἀπὸ τῆς 05.30' ὥρας μέχρι τῆς 16ης τοιαύτης, ὅτε οἱ Κ/Σ ὑπεχώρησαν μᾶλλον ἀτάκτως, ἐγκαταλείψαντες ἐπὶ τόπου 16 νεκροὺς καὶ ἓξ τραυματίας, ὁπλοπολυβόλα, αὐτόματα καὶ λοιπὸν πολεμικὸν ὑλικόν.

Τὴν 06.00 ὥραν τῆς 26-11-1946 τριακόσιοι περίπου Κ/Σ ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ Σ.Χ. Νυμφαίου - Φλωρίνης. Ἡ ὑπὸ τὸν τραυματισθέντα ἀνθ/στὴν Μιγάδην ἐκ 16 ὁπλιτῶν δύναμις ἠμύνθη ὑπερόχως καὶ ἐματαίωσε τὰς προθέσεις τῶν κακοποιῶν, σπεύσασαι δὲ δυνάμεις Χωροφυλακῆς καὶ στρατοῦ ἔτρεψαν εἰς φυγὴν τούτους.

Ἀλλ' ὁ Σταθμὸς Χωροφυλακῆς Νυμφαίου, τῆς παλαιᾶς Νέβεσκας ποὺ ἔδωκε τόσα ἐρείσματα καὶ τόσα μέσα εἰς τὸν Μακεδονικὸν Ἀγῶνα, ἐπέπρωτο νὰ καταλάβῃ κορυφαίαν ἐν τῷ ἐθνικῷ τούτῳ ἀγῶνι θέσιν διὰ τοῦ ἡρωϊσμοῦ, τῆς αὐταπαρνήσεως καὶ αὐτοθυσίας τῶν ἀνδρῶν του, κατὰ τὴν ἐπισυμβᾶσαν μετὰ πέντε μῆνας νέαν Κομμουνιστοσυμμοριακὴν ἐπίθεσιν.

«Τὴν 20ην ὥραν τῆς 29ης Ἀπριλίου 1947 700μελὴς Κ/Σ ἐπετέθη μὲ μανίαν διὰ παντὸς εἴδους ἐκ τῶν συγχρόνων ὅπλων κατὰ τῆς κωμοπόλεως Νυμφαίου-Φλωρίνης, ἣν ὑπερήσπιζον 22 ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς καὶ 15 στρατιῶται.

Ἡ δύναμις αὕτη ἦτο κατανεμημένη εἰς δύο ἑστίας: Εἰς τὴν κυρίαν ἐν τῷ Σταθμῷ Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸν Ἀνθυπασπιστὴν Χωροφυλακῆς Πατριαρχέαν Εὐάγγελον καὶ ἑτέραν εἰς τὸ κωδωνιστάσιον τοῦ ἱεροῦ καὶ ἱστορικοῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου ἐξ 6 Χωροφυλάκων καὶ πέντε στρατιωτῶν.

Πίατ, βαρεῖς ὅλμοι, ἀντιαρματικαὶ βολαί, χειροβομβίδες, πολυβόλα, ὁπλοπολυβόλα παντὸς τύπου καὶ διαμετρήματος, τὰ πάντα ἐχρησιμοποιήθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτός, ἀλλ' οἱ ἀθάνατοι ἐκεῖνοι ὑπερασπισταὶ παρέμεινον ἀμετακίνητοι εἰς τὰς θέσεις των, ἀποφασισμένοι νὰ νικήσουν ἢ νὰ ἀποθάνωσι. Ὁ ἀγὼν ἐσυνεχίσθη ἀδιάπτωτος καὶ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν τῆς 30 Ἀπριλίου κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς ὁποίας, γνῶσιν λαβόντες, ἐκινητοποιήθησαν πρὸς ἐνίσχυσιν ἐπὶ κεφαλῆς μικρῶν δυνάμεων ὁ Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Φλωρίνης Ταγματάρχης Τζωρτζάκης Γεωργ., ὁ Διοικητὴς ὑποδ/σεως Χωροφυλακῆς Ἀμυνταίου Ἀνθ/ρχος

Μπαμπούρης Κων., ὁ Σταθμάρχης Σκλήθρου, ὁ Σταθμάρχης Ξυνοῦ Νεροῦ 'Ανθ/στής Νικολόπουλος Νικ., εἷς λόχος στρατοῦ ἐκ Φλωρίνης καὶ δύναμις δύο διμοιριῶν στρατοῦ ὑπὸ τὸν Ταγ/ρχην Πεζικοῦ Χρηστᾶκον 'Αριστ.

'Αξιωματικοί, ὑπαξιωματικοὶ καὶ Χωροφύλακες ἔσπευσαν ἐξ ὅλων τῶν πέριξ ὑπηρεσιῶν νὰ ἐνισχύσωσι τοὺς συναδέλφους των, ἐπὶ τοσοῦτον δὲ εἶχεν ἐγκαταληφθῆ ἡ περιοχή, ὥστε ὁ καταφθάσας εἰς 'Αμύνταιον 'Ανώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς, Συνταγματάρχης Σαμουήλ, ἠναγκάσθη νὰ λάβῃ μέτρα ἀσφαλείας τῶν μετόπισθεν ἐκ τῶν ἐνόντων.

Δυστυχῶς αἱ προστρέξασαι δυνάμεις δὲν ἐπέτυχον νὰ ἀνατρέψωσι τοὺς ἐνεδρεύοντας Κ/Σ καὶ ἐνεπλάκησαν εἰς σκληροὺς ἀγῶνας, ἐνῷ εἰς τὸ Νυμφαῖον ἐγράφετο ἡ ὡραιοτέρα ἱστορία τῶν τελευταίων, ἀπὸ τοῦ 1940 καὶ ἐντεῦθεν, ἀγώνων τοῦ ἔθνους, δι' ὃ καὶ ἀπὸ βαθὺν σεβασμὸν πρὸς τὸν ἀγῶνα ἐκεῖνον θὰ δώσωμεν τὸν λόγον εἰς τὸν ἐξαίρετον καὶ ἡρωϊκὸν Δ/τὴν Δ.Χ. Φλωρίνης ταγματάρχην Τζωρτζάκην, παραθέτοντες ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2924/116/2057 ἀπὸ 22-5-1947 ἀναφορᾶς τῆς Δ.Χ. Φλωρίνης πρὸς τὰς προϊσταμένας της ἀρχάς. Εἶναι 'Απόσπασμα μιᾶς ὑπηρεσιακῆς ἀναφορᾶς συντεταγμένης ἀπὸ τὸν συμπολεμιστὴν τῶν ἡρώων, ἀπὸ τὸν αὐτόπτην καὶ αὐτήκοον 'Ανώτερον 'Αξιωματικὸν ἑνὸς Τιτανίου ἀγῶνος, ὅστις διήρκεχεν ἐπὶ 36 ὁλοκλήρους ὥρας, ἑνὸς ὁλοκαυτώματος ἰσαξίου πρὸς τὸ Κοῦγκι, πρὸς τὸ 'Αρκάδι, πρὸς τὸ Ζάλογγον καὶ πρὸς ὅλας τὰς μεγίστας ἐθνικὰς ἐξάρσεις. Ἔγραφεν ὁ Τζωρτζάκης :

«... 'Εκ τῆς γενομένης παρ' ἐμοῦ εὐρείας ἐξετάσεως ὁ ἐν Νυμφαίῳ Ἱστορικὸς » διὰ τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς ἀγὼν ἔλαβε χώραν ὡς ἀκολούθως :

» Ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης ἐκτίθεται καθ' ὅλην τὴν νύκτα τῆς 29-4-47 » καὶ μέχρι τῶν ἀπογευματινῶν ὡρῶν τῆς 30-4-48 ὁλόκληρος σχεδὸν ἡ δύναμις » τῶν ὑπερεπτακοσίων συμμοριτῶν μετὰ λύσσης ἐπετίθετο δι' ὅλων τῶν πολεμικῶν » μέσων ἃ διέθετεν τόσον κατὰ τοῦ καλῶς ὀχυρωμένου οἰκήματος τοῦ Σταθμοῦ » ὅσον καὶ κατὰ τοῦ προγεφυρώματος αὐτοῦ ἐν τῷ κωδωνοστασίῳ. Βλήματα Πίατ, » ὅλμων καὶ ἀντιαρματικῶν συνεχῶς ἔπληττον ἀμφότερα τὰ ὀχυρά, βροχὴ δὲ σφαι- » ρῶν ἐξεπέμπετο κατὰ παντὸς κουφώματος ἢ ὀπῆς παρὰ πολυβολητῶν καὶ τυ- » φεκιοφόρων. Αἱ ἐξορμήσεις διεδέχοντο ἡ μία τὴν ἄλλην ἐνῷ ὁμάδες ἄλλων συμ- » μοριτῶν κατελάμβανον τὰ πέριξ οἰκήματα ἅτινα μετέβαλον εἰς φρούρια καὶ ἐξ » αὐτῶν ἐξ ἐγκυτάτης ἀποστάσεως ἐξεσφενδόνιζον κατὰ τῶν ὀλιγαρίθμων ἀνδρῶν » μας χειροβομβίδας, φιάλας βενζίνης καὶ πυραύλους. Πρὸς στιγμὴν τὸ ὀχυρότε- » ρον τῶν πολυβολείων τοῦ Σταθμοῦ πλήττεται διὰ βλήματος Πίατ καὶ καταστρέ- » φεται ἐν μέρει, εὐτυχῶς ὅμως δὲν γίνεται τοῦτο ἀντιληπτὸν ὑπὸ τῶν συμμοριτῶν » καὶ ἐν τάχει ὑπὸ τὸ σκότος κτίζεται ἐκ νέου ὑπὸ τῶν μαχητῶν μας. Πυρκαϊαὶ » λαμβάνουσι χώραν εἰς διάφορα μέρη τοῦ οἰκήματος, ἀλλὰ οἱ ἄνδρες κατασβέ- » νουσι ταύτας ἐν τῇ γεννέσει των χρησιμοποιοῦντες καὶ αὐτὰ τὰ ἐνδύματά των » εἰσέτι. Νύστεις, διψῶντες καὶ πεινῶντες οἱ ἄνδρες μάχονται συνεχῶς ἄνευ γογ- » γισμοῦ, μὲ τὸ μειδίαμα καὶ τὸ χιούμορ εἰς τὰ χείλη. Προκαλούμενοι ὑπὸ τῶν » συμμοριτῶν εἰς παράδοσιν, ἀπευθύνουσιν πρὸς αὐτοὺς πότε ἐμπαιγμοὺς καὶ πό- » τε ὕβρεις. Εἰς τὰς κρισιμοτέρας στιγμὰς ψάλλουσι πατριωτικὰ θούρια καὶ ζη- » τωκραυγάζουσι ὑπὲρ τοῦ Ἔθνους καὶ τοῦ Βασιλέως των. Τὸ αἴσθημα τῆς αὐ- » τοσυντηρήσεως εἶναι ζήτημα ἄγνωστον διὰ τοὺς ἡμιθέους τούτους. Ὁ Ἥρως

» τῶν Ἡρώων Χωροφύλαξ Κωνσταντόπουλος ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἡρώων τοῦ κω-
» δωνοστασίου, προκαλούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Ἐαμοβουλγάρων Καπετὰν
» Ἀμύντα ὅπως παραδοθῇ ἐπὶ ὑποσχέσει σεβασμοῦ τῆς ζωῆς του κύπτει ἔξωθι τοῦ
» κωδωνοστασίου καὶ πτύων μετὰ περιφρονήσεως κραυγάζει (Οἱ Ἕλληνες χωρο-
» φύλακες δὲν παραδίδονται εἰς τοὺς Βουλγάρους τὰ καθάρματα). Ὁ χωροφύλαξ
» Μαντικὸς καὶ ὁ ἕτερος ἥρως Κουτσοῦκος συνεχῶς ψάλλουσιν «Τὶ ζητοῦν οἱ Βούλ-
» γαροι μὲς τὴν Μακεδονία», πρᾶγμα ὅπερ προκαλεῖ λύσσαν εἰς τοὺς μυσαροὺς
» Ἐαμοβουλγάρους, οἱ ὁποῖοι ρίπτονται ἔξαλλοι κατὰ τῶν ἡρώων μας ἀδιαφο-
» ροῦντες διὰ τὰς ἀπωλείας ἃς ὑφίστανται. Ὁ ὑπεράξιος ἡγήτωρ τῶν ἀνδρείων
» τούτων ὀργάνων Ἀνθυπασπιστὴς Πατριαρχέας συνεχῶς προκαλεῖ τοὺς συμμο-
» ρίτας μὲ τὰς φράσεις (Οἱ ἁγνοὶ Ἕλληνες δὲν παραδίδονται εἰς τὰ Βουλγαρικὰ
» καθάρματα) συγχρόνως δὲ περιέρχεται τὰ πολυβολεῖα μαχόμενος, δίδων ὁδη-
» γίας καὶ διαταγὰς καὶ ἐμψυχώνων τοὺς ἄνδρας του, παροτρύνων τούτους εἰς
» πράξεις ἡρωϊκὰς καὶ ὑψίστου μεγαλείου. Οὕτως ἔβαινον τὰ πράγματα καὶ μέχρι
» τῶν ἀπογευματινῶν ὡρῶν τῆς 30-4-47. Ἐπακολουθεῖ ἀνακούφισις ὀλίγων
» ὡρῶν καθ' ἃς οἱ συμμορῖται ἀπομακρύνονται διὰ νὰ ἀντιμετωπίσωσι τὰ ἡμέ-
» τερα καὶ τοῦ Λοχαγοῦ Παλαιολόγου τμήματα. Μετὰ τὴν 12ην ὅμως νυκτερινὴν
» τῆς αὐτῆς νέα σφοδροτέρα ἐξαπολύεται ἐπίθεσις τόσον κατὰ τοῦ Σταθμοῦ ὅσον
» καὶ κατὰ τοῦ κωδωνοστασίου καὶ τοῦτο διότι οἱ συμμορῖται ἀντιληφθέντες ὅτι
» δὲν δύνανται νὰ κρατηθῶσιν καὶ τὴν ἑπομένην ἐκεῖσε ἐπείγονται νὰ κυριεύσωσι
» τὸν Σταθμὸν χρησιμοποιοῦντες θεμιτὰ καὶ ἀθέμιτα μέσα. Βροχὴ χειροβομβίδων,
» φιαλῶν βενζίνης, βλημάτων ὅλμων, πίατ, κλπ. ὅπλων ἐκπέμπεται κατ'ἀμφοτέρων
» τῶν ὀχυρῶν.Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐν τῷ Σταθμῷ 8 στρατιωτῶν λοχίας κυριολεκτι-
» κῶς θαυματουργεῖ συναγωνιζόμενος εἰς ἡρωϊκὰς πράξεις τοὺς Χωροφύλακας, φο-
» νεύσας ἀποδεδειγμένως συμμορίτην ὅστις ἀπεπειράθη νὰ πλησιάσῃ καὶ ἀνατι-
» νάξῃ ὀχυρὸν τοῦ Σταθμοῦ κατορθώσας νὰ λάβῃ ὑπὸ τὴν κατοχήν του καὶ τὸ
» ὅπλον τοῦ συμμορίτου.

« Ἅπασαι ὅμως αἱ προσπάθειαι τῶν συμμοριτῶν θραύονται εἰς τὴν ἄνευ προη-
» γουμένου σθεναρὰν ἀντίστασιν τῶν πολιορκουμένων γιγάντων. Τὸ κωδωνοστά-
» σιον θερίζει τοὺς συμμορίτας καὶ ἐμποδίζει τούτους εἰς τὸ νὰ καταλάβωσι τὸ οἴ-
» κημα τοῦ Σταθμοῦ, διὰ νὰ ἄρωσι δὲ τὸ ἐμπόδιον τοῦτο ἀποφασίζωσι κατάπτυ-
» στον ἐγκληματικὴν καὶ ἀντιθρησκευτικὴν πρᾶξιν. Ὁ ἀπαίσιος καὶ ἀντίχρηστος
» Ἕλλην τὴν καταγωγὴν Ἀρχηγὸς τῶν Ἀμύντας ὅστις διὰ τῶν πράξεών του ἀτί-
» μασεν ἀνεπανορθώτως τοὺς συμπατριώτας του Λεχοβίτας μὲ ἐλαφρὰν τὴν συνεί-
» δησιν διατάσσει τὸν ἐμπρησμὸν τοῦ παγκάλου, ἀρχαίου, καλλιτεχνικοῦ καὶ ἱστο-
» ρικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ὃν αἰῶνες ὁλόκληροι καὶ βάρβαροι κατακτηταὶ
» ἐσεβάσθησαν. Ἰσάξιοι σύντροφοι τοῦ ἐκτρώματος τούτου ἀνέλαβον τὴν ἐκτέλεσιν
» τοῦ ἀποτροπαίου ἐγκλήματος καὶ πλησιάσαντες παράθυρόν τι τοῦ Ναοῦ τούτου
» ἔρριψαν ἐξ αὐτοῦ κατόπιν διαρρήξεως νάρκην περιτετυλιγμένην διὰ φιαλῶν βεν-
» ζίνης. Ἡ νάρκη ἐκραγεῖσα μετέδωσεν πῦρ εἰς τὰς φιάλας καὶ ἐξ αὐτοῦ μετετρά-
» πη ὁλόκληρος ὁ Ναὸς εἰς πυροτέχνημα. Ἀφιερώματα καὶ καλλιτεχνικαὶ εἰκόνες
» ἀμυθήτου ἀξίας ἐγένοντο παρανάλωμα τοῦ πυρός. Μετ' ὀλίγον τρομακτικαὶ φλό-
» γες περιέλουσαν τὸ κωδωνοστάσιον καταλήγουσαι καὶ μέχρι τοῦ ἀκραίου σημείου
» αὐτοῦ.

» Οἱ ἄνδρες κυριολεκτικῶς ψήνονται εἰς τὰς φλόγας. Τὰ ἀπαίσια καθάρματα
» παρακολουθοῦν τὸ θέαμα ἀλλαλάζοντα καὶ προκαλοῦντα τοὺς ἡμιθέους εἰς πα-
» ράδοσιν. Οἱ ἐκ τῶν 5 στρατιωτῶν οἱ τέσσαρες μὴ ἀντέχοντες τὴν κόλασιν τούτην
» πίπτουν ἐκ τοῦ κωδωνοστασίου καὶ παραδίδονται μετὰ τοῦ ὁπλισμοῦ των. Οἱ
» χωροφύλακες Μαντικὸς καὶ Γεωργόπουλος μὲ κεκαυμένας τελείως τὰς χεῖρας
» ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος καὶ κάτω, μὴ ἀντέχοντες τοὺς πόνους καὶ τὴν λαῦραν τοῦ πυ-
» ρὸς ρίπτουσι εἰς τὰς φλόγας τὸν ὁπλισμόν των καὶ πίπτουσι καὶ οὗτοι ἔξωθι τοῦ
» κωδωνοστασίου παραδοθέντες εἰς τοὺς συμμορίτας κραυγάζοντες : ('Αποτελειώ-
» σατέ μας σεῖς διότι δὲν ἀντέχουμε τὴν φωτιά). Ὁμοίως, ἐκ τῆς ἐξετάσεως μιᾶς
» καὶ μόνης μάρτυρος (μὴ παρευρεθέντος ἑτέρου εἰς τὸν τόπον τοῦ μαρτυρίου),
» διεπιστώθη ὅτι καὶ οἱ χωροφύλακες Θωμόπουλος καὶ Παυλίδης μὲ θανάσιμα
» ἐγκαύματα παρεδόθησαν καὶ οὗτοι εἰς τοὺς συμμορίτας ἄνευ ὁπλισμοῦ, φῆμαι
» δέ, μὴ ἐπιβεβαιωθεῖσαι ἀπολύτως μέχρις ὥρας, φέρουσι ἅπαντας ἐκτελεσθέντας
» ὑπὸ τῶν Ἡρώων ... τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ! κατόπιν φρικτῶν βασανιστη-
» στηρίων εἰς Περικοπήν.

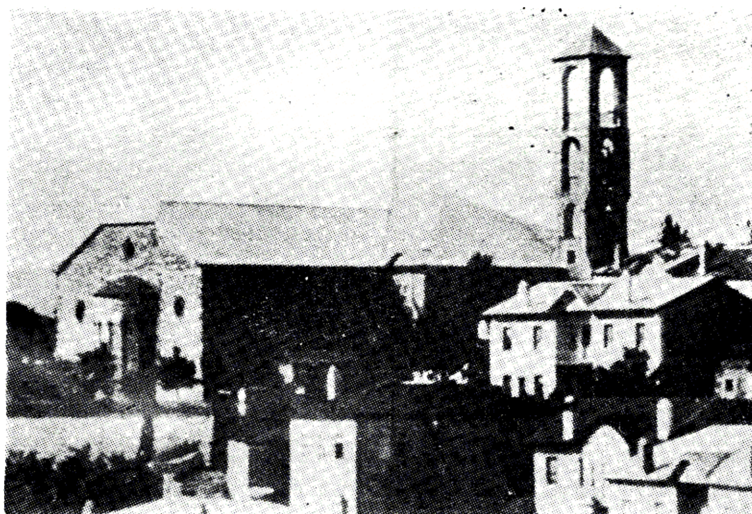
» Πάντως καὶ τοὺς τέσσαρας τούτους ἄνδρας, μέχρι πλήρους ἀποδείξεως
» τῶν περιστατικῶν τοῦ φόνου των θὰ φέρῃ ἡ Ὑπηρεσία μου εἰς τὴν στήλην τῶν
» ἀγνοουμένων.

» Εἰς τὸ κωδωνοστάσιον ἐναπέμειναν πλέον ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἀνδρῶν χω-
» ροφύλαξ Κωνσταντόπουλος καὶ οἱ συνάδελφοί του Κουτσοῦκος καὶ Ἀποστολίδης

» Ἰδοὺ τρία ὀνόματα καὶ τρία τεράστια σώματα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀσφαλῶς
» θὰ στηρίξῃ τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς τὰ ἀδαμάντινα ἠθικὰ βάθρα του, ἐκμε-
» ταλλευόμενον τὴν κολοσσιαίαν εἰς μεγαλεῖον θείαν θυσίαν των. Τὰ ἐξαιρετικὰ αὐτὰ
» πλάσματα εὑρεθέντα μεταξὺ τῶν ἀπαισίων φλογῶν αἵτινες περιέλουον τὰς σάρκας
» των καὶ τῶν κάτωθι τοῦ κωδωνοστασίου ἀναμενόντων τὴν εὔκολον λείαν των
» ἀνθρωπομόρφων τεράτων μὲ τοὺς γαμψοὺς ὄνυχας, ἅτινα μὲ κρωγμοὺς κοράκων
» καὶ μὲ τὸ χαμόγελον ἐχίδνης ἐπροκάλουν ταῦτα εἰς παράδοσιν, ἐπροτίμησαν νὰ
» συνενωθῶσιν εἰς θανάσιμον ἐναγκαλισμὸν μετὰ τῶν ἱερῶν φλογῶν ἀπὸ τοῦ νὰ
» πέσωσι εἰς τὰς βρωμερὰς ἀγκάλας τῶν ἀναμενόντων λυκανθρώπων Ἐαμοσλαύων.

» Μὲ θεῖαν ἔξαρσιν ἀπέβαλον πᾶσαν φθαρτὴν ἀδυναμίαν καὶ μετετράπησαν
» εἰς ἄϋλον ἐκλεκτὴν οὐσίαν, ἥτις πόνους, ἀνάγκας, πόθους καὶ φόβους δὲν ἠσθά-
» νετο πλέον. Μὲ ὀφθαλμοὺς ἀπαστράπτοντας ὁραματίζοντο καὶ ἀνεπόλουν κατ'
» ἐκείνην τὴν στιγμὴν οὐχὶ τὰς σκηνὰς τοῦ καθόλου μέχρι τῆς ὥρας ἐκείνης βίου
» των, ἀλλὰ τὰς σκηνὰς τῶν ὑπερόχων πράξεων καὶ θυσιῶν τῶν προπατόρων των
» Ἡρώων! Τὰς θυσίας τῶν 300 Σπαρτιατῶν! Τὴν θυσίαν τοῦ Καψάλη! Τοῦ Ἡ-
» γουμένου Ἀρκαδίου! Τοῦ Ἀθανασίου Διάκου! Τοῦ Σαμουὴλ κλπ. Ἐθνικῶν
» Μαρτύρων! Καὶ ὑπὸ τὴν ψυχολογικὴν ταύτην κατάστασιν ἄρχεται πλέον ἡ ὑπερ-
» τάτη αὐτῶν θυσία! Ἡ σχεδὸν θεία μυσταγωγία! Πρῶτος ὁ χωρ/λαξ Ἀποστολί-
» δης πίπτει ἐπὶ τῶν ἱερῶν φλογῶν τοῦ Ναοῦ ὁμοῦ μετὰ τοῦ ὁπλισμοῦ του, μὴ ἀνε-
» χόμενος νὰ ἀκούῃ τοὺς κρωγμοὺς τῶν περιφερομένων πέριξ του δαιμόνων Ἐλα-
» σιτῶν μετατρεπόμενος καὶ οὗτος εἰς ἱερὰν φλόγα! Δεύτερος ὁ χωροφύλαξ Κου-
» τσοῦκος ἐξέρχεται πρὸς στιγμὴν εἰς τὸν ἐξώστην τοῦ κωδωνοστασίου καὶ μὲ
» ἄφθαστον Ἐθνικὸν ἐνθουσιασμὸν ψάλλει τὸ (Τί ζητοῦν οἱ Βούλγαροι εἰς τὴν
» Μακεδονία!) εἰς τὴν τελευταίαν δὲ στροφὴν ὡς ὑπέροχος Σουλιώτης πίπτει καὶ

» οὗτος εἰς τὰς φλόγας. Τρίτος ὁ ἀνώνυμος στρατιώτης τοῦ 571 Τάγματος πίπτει
» καὶ οὗτος εἰς τὰς φλόγας ἀφοῦ πρῶτον τοποθετεῖ ἐπὶ τοῦ βραχίονος ἀμφιμασχά-
» λια χωροφύλακος. Καὶ μένει τελευταῖος ὁ Αἴας τῶν Ἡρώων! ὁ Κωνσταν-
» τόπουλος! Ὁ θριαμβευτὴς τόσων μαχῶν ἐν τῷ Νομῷ Φλωρίνης, ὁ ἔξοχος
» πολυβολητής! Ὁ τραυματίας τῆς πρώτης μάχης Νυμφαίου, ὅστις ἐγκατέλειψε
» κρυφὰ τὸ Νοσοκομεῖον Φλωρίνης καὶ ἐπανῆλθεν ἐν Νυμφαίῳ ὅπου τὸν ἀνέμενε
» ἡ ἀθάνατος Δόξα διὰ νὰ τὸν ἐναγκαλισθῇ καὶ νὰ γίνῃ αἰώνιος σύντροφός του
» Ἐξέρχεται εἰς τὰς ἐπάλξεις τοῦ κωδωνοστασίου, ἀντικρύζει μετὰ περιφρονή-
» σεως τοὺς κάτωθι ἀναμένοντας καὶ ὀρυομένους ὑπανθρώπους Βουλγαροεαμίτας,
» κραυγάζει «Ζήτω τὸ Ἔθνος, Ζήτω ὁ Βασιλεύς», στηρίζει τὸ περίστροφον ἐπὶ
» τοῦ κροτάφου του, πυροβολεῖ καὶ πίπτει εἰς τὰς φλόγας ἐναγκαλιζόμενος τὸ
» προσφιλὲς αὐτοῦ ὁπλοπολυβόλον.

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Νυμφαίου Φλωρίνης, εἰς τὸ κωδωνοστάσιον τῆς ὁποίας ἐγράφη ὁ θρυλικώτερος ἀλλὰ καὶ τραγικώτερος ἐπίλογος τοῦ ὁλοκαυτώματος 1ην πρωϊνὴν ὥραν τῆς 1-5-1947.

» Οὕτω ἔληξεν τὸ μέγα δρᾶμα καὶ ἡ τεραστία θυσία τῶν ὑπερόχων ὑπερα-
» σπιστῶν τοῦ κωδωνοστασίου Ἁγίου Νικολάου Νυμφαίου τὴν 1ην πρωϊνὴν ὥραν
» τῆς 1ης Μαΐου 1947.

» Ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία προσέφερεν ὡς θυσίαν ἕνα ὑπέροχον Ναὸν καὶ
» τὰς ἱερὰς αὐτοῦ εἰκόνας εἰς τὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν δυνάμεων τοῦ σκότους, τῆς
» βαρβαρότητος καὶ τῆς ἀθεΐας! Τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς προσέφερεν διὰ τὸν
» ἴδιον σκοπὸν καὶ ἀγῶνα τρία ἐκ τῶν πλέον ἐκλεκτῶν τέκνων του! Ὁ Ἑλληνικὸς
» Στρατὸς προσέφερεν καὶ οὗτος ἕνα ἐκ τῶν πλέον ἐκλεκτῶν τέκνων του ὡς ὁλο-
» καύτωμα εἰς τὸν Ἀθάνατον τοῦτον Ἀγῶνα! Τιμὴ καὶ ἄφθαστος Δόξα ἂς περι-
» βάλλει τοὺς Ἀθανάτους τούτους Ἥρωας ἐσαεί!

» Τὸ Ἔθνος ἂς εἶναι εὐγνῶμον πρὸς τὰ ἐκλεκτὰ ταῦτα θύματα τοῦ εὐγενοῦς
» Ἀγῶνος ὃν διεξάγει σήμερον. Ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Κυβέρνησις ἂς εἶναι ὑπερή-

» φανοι διότι διαθέτουν τοιαῦτα ὄργανα πρὸς ὑπεράσπισι τοῦ Πατρίου ἐδάφους!
» Τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς, ἐκ τῶν κόλπων τοῦ ὁποίου ἀπεσπάσθησαν ταῦτα
» προσκολληθέντα εἰς τὰς ἀγγελικὰς τοῦ Θεοῦ Ταξιαρχίας ἃς τοποθετήση ἀναθη-
» ματικὴν στήλην ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ Ἀρχηγείου ἐξιστοροῦσαν τὴν ὑπέροχον θυσίαν
» των, παραδειγματίζουσαν καὶ παροτρύνουσαν Ἀξιωματικοὺς τε καὶ ὁπλίτας
» εἰς ἐκτέλεσιν παρομοίας φύσεως ὑπερενδόξων πράξεων καὶ θυσιῶν!

» Ὑποκύψαντος, ὡς ἀνωτέρω ἐκτίθεται, τοῦ προγεφυρώματος τοῦ ὡς ἄνω
» κωδωνοστασίου οἱ συμμορῖται ἀντὶ νὰ καταληφθῶσι ὑπὸ δέους ,καὶ νὰ ἀποχωρή-
» σωσι τοῦ πεδίου τῆς μάχης κατησχημένοι ἀπὸ τὸ ὑπέροχον μάθημα ὅπερ ἐδόθη
» αὐτοῖς ὑπὸ τῆς δρακὸς τῶν πεσόντων ἡρώων, ἐξ ἀντιθέτου ἀπεθρασύνθησαν
» ἐκλαβόντες τὴν θυσίαν τῶν ὀργάνων μας ὡς νίκην των, γαυριῶντες δὲ καὶ τρί-
» ζοντες τοὺς σαρκοβόρους αὐτῶν ὀδόντας προετοιμάσθησαν διὰ γενικὴν κατὰ τοῦ
» κυρίως οἰκήματος τοῦ Σταθμοῦ πλέον ἐπίθεσιν, φρονοῦντες ὅτι καὶ τὸ Τμῆμα
» τοῦτο θὰ ἔπιπτεν εἰς πρώτην κροῦσιν. Ἐξαπελύθη μετὰ δίωρον σφοδρὰ ἐπίθεσις
» δι' ὅλων τῶν μέσων πλὴν καὶ αὕτη ἀντιμετωπίσθη ὑπὸ τῶν ὀλίγων χωροφυλά-
» κων καὶ στρατιωτῶν μετ' ἐξαιρετικοῦ πείσματος. Παρ' ὅλας τὰς βλάβας ἃς
» ὑφίσταντο πολυβολεῖα καὶ οἴκημα, παρ' ὅλας τὰς ἑστίας πυρὸς ἡ ἀντίστασις
» σθεναρὰ ἐξηκολούθη ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ λίαν εὐψύχου Ἀνθυπασπιστοῦ Πατρι-
» αρχέα. Περὶ ὥραν 6ην πρωϊνὴν (1-5-47) συνεκέντρωσαν πλῆθος φιαλῶν βεν-
» ζίνης, χειροβομβίδων, πυραύλων κ.λπ. ἐξοντωτικῶν μέσων πρὸς γενικὴν ἐπί-
» θεσιν καὶ ζήτημα θὰ ἦτο ἂν θὰ ἠδύνατο νὰ κρατήση ἡ δύναμίς μας τὴν σφοδρὰν
» ταύτην ἐπίθεσιν, πλὴν κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην προσῆλθεν Σύνδεσμος τοῦ Ἀρ-
» χηγείου τῶν συμμοριτῶν καὶ διέταξεν σύμπτυξιν τῶν τμημάτων δεδομένου ὅτι
» ἐγένετο ἀντιληπτὴ ἡ κίνησις τόσον τῶν τμημάτων Σκλήθρου (ἡμετέρων) ὅσον
» καὶ τῶν τοιούτων Φλωρίνης (Λοχαγοῦ Παλαιολόγου) πρὸς Νυμφαῖον καὶ ἐφο-
» βήθησαν κύκλωσιν των καὶ βεβαίαν μετέπειτα ἐξόντωσιν τῇ βοηθείᾳ Ἀεροπορικοῦ
» σχηματισμοῦ ὃν προέβλεπον ὅτι θὰ λάβη μέρος. Οὕτω ἔληξεν ἡ προσβολὴ τοῦ
» Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς Νυμφαίου τῶν συμμοριτῶν τραπέντων πρὸς Περικοπὴν
» ἀφοῦ πρῶτον ἐπυρπόλησαν τὰς οἰκίας τριῶν ἐθνικοφρόνων κατοίκων καὶ διήρ-
» πασαν τὰ ὑπάρχοντα ἐκ πέντε τοιούτων».

Ἔπειτα ἀπὸ τὴν μορφὴν καὶ ἔκτασιν τῆς προσφορᾶς τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωρο-
» φυλακῆς εἰς Νυμφαῖον ἡ ἀναφορὰ εἰς ἄλλα ἀποβαίνει καὶ κοπιαστικὴ καὶ φαινομενικῶς περιττή, ἡ ἄποψις ὅμως αὕτη δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐνταῦθα, διότι ὁ πόλεμος δὲν κρίνεται ἐκ μιᾶς μόνον μάχης, δι' ὃ καὶ συνεχίζομεν τὴν ἐπιλογήν.

Τὴν 28-12-46 ἀπεκρούσθη ὑπὸ τῆς ἐν Ἄργει Ὀρεστικῷ Χωροφυλακῆς καὶ διμοιρίας στρατοῦ Κ/Σ ἐπίθεσις.

Τὴν 24ην ὥραν τῆς 22-2-47 προσεβλήθησαν ταὐτοχρόνως ὑπὸ μεγάλων δυνάμεων Κ/Σ οἱ Σταθμοὶ Χωροφυλακῆς Μαυραναίων, καὶ Ἁγ. Γεωργίου Γρεβενῶν ὡς καὶ Ἑρατύρας Σιατίστης. Ὁ πρῶτος τῶν Σταθμῶν ὑπέκυψε. Ἐφονεύθησαν ἐννέα Χωροφύλακες, ἐτραυματίσθησαν ἓξ καὶ πέντε διεσώθησαν καὶ ἐσφάγησαν 16 ἐθνικόφρονες, ἐνῷ οἱ δύο ἕτεροι Σταθμοὶ ἀπέκρουσαν τὰς λυσσαλέας ἐπιθέσεις. Κινηθεῖσαι ἐκ Γρεβενῶν πρὸς Μαυραναίους ἐνισχύσεις Χωροφυλακῆς ἀφ' ἑνὸς μὲν λόγῳ προσκρούσεως ἐπὶ νάρκης ἔσχον 11 τραυματίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ καθηλώθησαν

ὑπὸ ἐνεδρευόντων Κ/Σ. Δύναμις ἐκ Κοζάνης δὲν ἠδυνήθη καὶ αὕτη νὰ φθάσῃ πρὸς ἐνίσχυσιν ἀναχαιτισθεῖσα ὑπὸ τῶν Κ/Σ.

Μὲ ἀξιοθαύμαστον θάρρος καὶ ὑπέροχον μαχητικότητα 13 ἄνδρες τοῦ Σ.Χ. Πύργου - Ἐορδαίας καὶ 30 στρατιῶται ἐπὶ ἐννέα περίπου ὥρας ἐπολέμησαν ὡς λέοντες ἐναντίον ὑπερτετρακοσίων ἐπιτεθέντων Κ/Σ τὴν 22,30′ ὥραν τῆς 20ης Μαρτίου καὶ τοὺς ἀπέκρουσαν.

1.700 - 2.000 Κ/Σ τὴν 23.30′ ὥραν τῆς 28-5-1947 ἐπετέθησαν ἐξ ὅλων τῶν σημείων κατὰ τῆς πόλεως Φλωρίνης. Κ/Σ ὁμάδες εἰσέδυσαν εἴς τινας συνοικισμοὺς τῆς πόλεως καὶ προέβησαν εἰς βαρβαρότητας. Συλλαβοῦσαι ἐξετέλεσαν 10 πολίτας ἐξ ὧν πέντε γυναῖκας. Διεξήχθησαν ὁδομαχίαι. Μετὰ τετράωρον σκληρὸν ἀγῶνα αἱ ἐν Φλωρίνῃ δυνάμεις στρατοῦ καὶ Χωροφυλακῆς ἀπώθησαν τοὺς ἐπιδρομεῖς.

Ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμ. 2340/ΦΑ/ΑΙ ἀπὸ 30-5-1947 Η.Δ. τῆς 15ης Μεραρχίας, εἰς ἣν ὑπήγετο ἡ Φλώρινα, ἡ παράγραφος 10 διαλαμβάνει : « ... Ἡ παροῦσα νὰ κοινοποιηθῇ εἰς ἅπαντας καὶ ἀφορᾷ ἐπίσης τοὺς ἡρωϊκοὺς μαχητὰς τῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς, ἥτις ὡς πάντοτε ἐν τῇ Δυτικῇ Μακεδονίᾳ, ἀδελφωμένη μὲ τὸ λοιπὸν στράτευμα καὶ ἐμπνευσμένη ὑπὸ τοῦ Ἀνωτέρου Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς Δυτικῆς Μακεδονίας Συνταγματάρχου Σαμουὴλ Γ. καὶ ἐν τῇ πόλει Φλωρίνης ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ ταύτης ταγματάρχου Τζωρτζάκη Γ., ἔδειξε ἔξοχα δείγματα ἁμίλλης καὶ ἡρωϊσμοῦ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπερτάτου διὰ τὴν τιμὴν τῆς πατρίδος καὶ ἀκεραιότητος ταύτης καθήκοντος». (28)

Κατωτέρω καὶ ἐν σελ. 51 - 53 ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς πλέκει τὰ ἐγκώμια διὰ τὸν ἀγῶνα τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν νύκταν ἐκείνην τῆς κολάσεως ἐν Φλωρίνῃ, ἀναφέρει δὲ εἰδικῶς καὶ τὴν χαρακτηριστικὴν περίπτωσιν τῶν ἄθλων καὶ τῆς μαχητικότητος τοῦ διαννύοντος ἀναρρωτικὴν ἄδειαν Χωροφύλακος Γιουβανάκη, πρὸ τῆς ὁποίας ὁμολογεῖ ὅτι ἔμεινε κατάπληκτος τόσον αὐτός, ὅσον καὶ ὁ εἰς Φλώριναν ἀφιχθεὶς Ὑπουργὸς Βορείου Ἑλλάδος Ροδόπουλος. Τοὺς ἐπαίνους του συνεχίζει καὶ διὰ τὴν ἀντίδρασιν τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν ἐπίθεσιν τῶν Κ/Σ κατὰ τῆς πόλεως τῶν Γρεβενῶν τὴν 25-7-1947.

Διὰ τὴν ὑπέροχον ἐν Γρεβενοῖς ἀντίστασιν τῆς ἐκεῖ δυνάμεως Χωροφυλακῆς ἐξεδόθησαν ψηφίσματα εὐγνωμοσύνης τοῦ Δήμου Γρεβενῶν καὶ ἄλλων συλλόγων.

Ἡ ὑπογραφὴ τοῦ Μητροπολίτου Γρεβενῶν εἶναι πρώτη εἰς τὸ ἐκδοθὲν τὴν 26–7–1947 «ψήφισμα τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Διοικητήν, τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ τοὺς ὁπλίτας τῆς «Διοικήσεως Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς Γρεβενῶν». Κατὰ τὴν 7ωρον μάχην τῶν Γρεβενῶν αἱ ἐθνικαὶ δυνάμεις ἔσχον ἀπωλείας νεκροὶ : 1 ὑπεν/ρχης, 2 χωροφύλακες, 3 στρατιῶται 1 ὁπλίτης Μ.Α.Υ. καὶ εἷς ἐκ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ. Τραυματίαι : 1 ἐνωμοτάρχης (Λίρας Κων/τῖνος), 19 στρατιῶται, 4 ὁπλῖται Μ.Α.Υ. καὶ 6 ἐκ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ. Οἱ ἀποκρουσθέντες καὶ εἰς φυγὴν τραπέντες Κ/Σ ἀφῆκαν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης 115 νεκροὺς καὶ 40 αἰχμαλώτους.

---

(28) Βλέπε Χρ. Μαντᾶ «Πῶς ἐφθάσαμε εἰς τὰς μάχας τοῦ Γράμμου καὶ τοῦ Βίτσι ...» σελ. 48 - 49. Ὁ τότε Συν/ρχης Σαμουὴλ Γεωργ. διὰ τοῦ ἀπὸ 27/1-12/2-1948 Β.Δ. ἐτιμήθη διὰ τοῦ χρυσοῦ ἀριστείου Ἀνδρείας. «Διὰ τὰς προσενεχθείσας ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης διακεκριμένας πράξεις του, κατὰ τὸ ἔτος 1947, ὅτε ἐτύγχανεν Ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Δυτικῆς Μακεδονίας».

Ἰσχυρόταται δυνάμεις, ἄνω τῶν 1.200 Κ/Σ, τὴν 18-6-47 ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ Σ.Χ. Ἐμπορίου Υ.Χ. Ἐορδαίας, ἀλλ' ἀπεκρούσθησαν χάρις εἰς τὸ πνεῦμα τῆς αὐτοθυσίας καὶ εἰς τὴν γενναιότητα τῶν ὑπερασπιστῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς. Τὸ ἴδιον συνέβη τὴν 26-7-1947 κατὰ τὰς ἐνεργηθείσας ἐπιθέσεις κατὰ τῆς πόλεως Ἀμυνταίου καὶ τῶν χωρίων Γαλατείας καὶ Ὀλυμπιάδος ὑπὸ μεγάλων Κ/Σ δυνάμεων. Οἱ Κ/Σ προσέβαλον ὅλα τὰ ἀστικὰ κέντρα καὶ ὅλους τοὺς συγκοινωνιακοὺς κόμβους ἀλλὰ καὶ ὅλας σχεδὸν τὰς μικρὰς ἢ μεγάλας ὑπηρεσίας τῆς Χωροφυλακῆς καὶ παντοῦ ὄχι μόνον ἀπεκρούοντο ἀλλὰ καὶ ἐτιμωροῦντο σκληρῶς ὑπὸ τῶν ἀγρυπνούντων φρουρῶν τῆς Ἐθνικῆς τιμῆς καὶ ἐλευθερίας ἡρώων τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἤδη θὰ ἐγκαταλείψωμε τὴν περαιτέρω περιπτωσιολογίαν καὶ διὰ τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν ἵνα ἐπιληφθῶμεν τῆς τρίτης κατὰ σειρὰν σοβαρῶς δοκιμασθείσης περιοχῆς τῆς Θεσσαλίας.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Θὰ ἀρχίσωμεν τὴν ἐπισκόπησιν τῆς πολυπαθοῦς αὐτῆς περιοχῆς ἀρχόμενοι ἀπὸ τοῦ Ἀνωτέρου Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς, περὶ τοῦ ὁποίου εἶχε δημιουργηθῆ ποιά τις ὀξύτης ἀπόψεων εἴς τινας τῶν στρατιωτικῶν παραγόντων καὶ ἐντεῦθεν καταφοραί τινὲς καὶ δυσμενεῖς κρίσεις, περὶ ὧν ποιησόμεθα λόγον βραδύτερον.

Πρὸς τοῦτο παραθέτομεν τὸ ἀκόλουθον ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 310 τῆς 4 Νοεμβρίου 1948 Ἡμερησίας Διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς.

«Λαβὼν ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 27-9-1946 Β.Δ/τος, περὶ ἀπονομῆς
» ἐπαίνων καὶ Μεταλλίων εἰς στρατιωτικοὺς τῆς Χωροφυλακῆς διὰ διακεκριμένας
» πράξεις,

Διαμνημονεύω

» τὴν κάτωθι πρᾶξιν τοῦ Συν/ρχου ΜΑΝΤΟΥΒΑΛΟΥ Μιχαὴλ τοῦ Χαριλάου
» «Διότι ὡς ἀνώτερος Διοικητὴς τῆς Α.Δ.Χ. Θεσσαλίας ἀπὸ Ἰουνίου 1946 μέχρι
» σήμερον ἐπετέλεσεν ἡρωϊκὰς πράξεις ἐπὶ τοῦ πεδίου
» τῆς μάχης εἰς συμπλοκὰς μετὰ συμμοριτῶν ὑπερ-
» βαινούσας κατὰ πολὺ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καλῶς ἐν-
» νοουμένου καθήκοντος συγκεκριμένως δὲ τὴν 2-8-1947
» καθ' ἣν ὁ 2ος Λόχος Μηχανοκινήτου Τάγματος συνήν-
» τησεν ἰσχυρὰν ἀντίστασιν πρὸ τοῦ Συκουρίου καὶ
» ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ ἐνίσχυσιν μετέβη ἐπὶ τόπου
» καὶ προσωπικῶς κατηύθυνε τὴν ἐπιχείρησιν πρὸς
» κατάληψιν τοῦ Συκουρίου ἀχθεῖσαν εἰς αἴσιον πέρας
» διακινδυνεύσας καταφανῶς τὴν ζωήν του καὶ ἐπι-
» δειξάμενος ἡρωϊσμὸν καὶ αὐτοθυσίαν».

Ὁ Ἀρχηγὸς Κ. Μιχαλόπουλος — Ἀντιστράτηγος.

Ἐν συνεχείᾳ τὴν κατὰ τῶν Κ/Σ δρᾶσιν τῆς Χωροφυλακῆς ἐν Θεσσαλίᾳ θὰ διακρίνωμεν εἰς τὴν τοιαύτην τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως Χωροφυλακῆς καὶ εἰς ἐκείνην τοῦ Μηχανοκινήτου Τάγματος Χωροφυλακῆς.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν γενικῶν παρατηρήσεων τῶν ἐν τοῖς πίναξι Α′ καὶ Β′ ἐπεισοδίων αἱ στατικαὶ ὑπηρεσίαι Χωροφυλακῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως Θεσσαλίας ὑπῆρξαν ἀρκούντως ἀτυχέστεραι καὶ διότι οἱ Κ/Σ ἐχρησιμοποίησαν μεγάλας ἐναντίον των δυνάμεις ἀλλὰ καὶ διότι ἐδοκιμάσθησαν σκληρῶς αἱ ἐν Θεσσαλίᾳ στρατιωτικαὶ μονάδες ὑπὸ ἐσωτερικῆς ἀντεθνικῆς διαβρώσεως, ἕνεκα τῆς ὁποίας οἱ Κ/Σ ἦσαν πάντοτε ἐγκύρως πληροφορημένοι κ.λ.π.

Εἰς ταῦτα δέον νὰ προστεθῶσι καὶ τὰ δεδομένα ὅτι τὸ ΚΚΕ ἐν Θεσσαλίᾳ εἶχε βαθείας ρίζας ὀργανώσεως ἀπὸ τῆς κατοχικῆς περιόδου, ὅτι ἡ ἐκεῖ ὑπηρετοῦσα δύναμις κατήγετο ἐκ τῶν γειτονικῶν νομῶν καὶ ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. διὰ λόγους ἀνεφοδιασμοῦ ἔρριψε ἀπ' ἀρχῆς σοβαρὸν βάρος τῶν δυνάμεων του εἰς Θεσσαλίαν.

Τὸ πρῶτον ἀτυχὲς ἐγχείρημα τῆς Χωροφυλακῆς ἔναντι τῆς Μαζικῆς αὐτοαμύνης ἔλαβεν χώραν τὴν 25 καὶ 26 Ἀπριλίου 1946 εἰς χωρίον Ἀνατολὴ - Ἀγυιᾶς. Τὸ μεταβατικὸν ἀπόσπασμα Ἀγυιᾶς συνέλαβεν ἓξ φυγοδίκους, οὓς ἀπηλευθέρωσαν βιαίως συγκεντρωθέντες ὑπερεκαντοπεντήκοντα κάτοικοι τοῦ χωρίου.

Τὴν ἑπομένην ὁ Διοικητὴς τῆς Ὑποδ. Χωροφυλακῆς Ἀγυιᾶς, τεθεὶς ἐπικεφαλῆς 25 ἀνδρῶν, μετέβη εἰς τὸ χωρίον καὶ συνέλαβεν ἓξ πρωταιτίους κομμουνιστάς, οὓς παραλαβὼν ἀνεχώρησεν πρὸς ἐπιστροφήν. Δὲν εἶχεν ἀπομακρυνθῆ πλέον τοῦ χιλιομέτρου ὅτε χίλιοι περίπου κάτοικοι ἐπετέθησαν κατὰ τῆς δυνάμεως ἐξ ὅλων τῶν σημείων διὰ λίθων, ροπάλων, σκαπανῶν κλπ. μὲ προπορευομένας τὰς γυναῖκας. Ὁ Διοικητὴς Ἀξιωματικὸς ἐκάλεσεν τοὺς ἐπιτιθεμένους νὰ διαλυθῶσιν καὶ μὴ εἰσακουσθεὶς διέταξεν ἐκφοβιστικὴν βολήν, ὁπότε ἡ δύναμις του ἐβλήθη δι' ὅπλων καὶ αὐτομάτων. Ἐπηκολούθησε συμπλοκὴ καὶ οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, εὑρεθέντες σχεδὸν κυκλωμένοι καὶ ἐν μειονεκτικῇ θέσει, καθ' ὃ ἀκάλυπτοι, αἰφνιδιασθέντες καὶ δι' ὀλίγων μόνον φυσιγγίων ἐφωδιασμένοι, ἤρξαντο συνεχῶς συμπτυσσόμενοι μέχρις ὅτου διεκόπη ὁ ἀγών. Ὁ ἀπολογισμὸς ὑπῆρξεν λίαν σκληρός. Οἱ κρατούμενοι ἐδραπέτευσαν. Εφονεύθησαν 3 ὁπλῖται Χωροφυλακῆς καὶ 4 ἰδιῶται καὶ ἐτραυματίσθησαν βαρέως μὲν ὁ ἐνωμ. Μαυρογιάννης Γεωργ., ἐλαφρῶς δὲ ὁ Μοίραρχος Στασινόπουλος Χρῆστος καθὼς καὶ 4 ἄτομα ἐκ τοῦ χωρίου.

Τὴν 8-6-1946 15μελὲς ἀπόσπασμα Χωροφυλακῆς ἐμπεσὸν εἰς Κ/Σ ἐνέδραν εἰς περιοχὴν Ολύμπου σχεδὸν διελύθη.

Μετὰ 9ωρον ἀγῶνα συνελήφθησαν καὶ ἐξετελέσθησαν οἱ 9 ἄνδρες τοῦ Σ.Χ. Καρυιᾶς - Ελασσόνος τὴν 26-6-46.

Ἑπτὰ ἄνδρες τοῦ Σ.Χ. Ραχούλας - Καρδίτσης, ὑπὸ τὸν ἀνθ/στὴν Κονοβέσην, μεταβᾶντες τὴν 1-7-46 εἰς χωρίον Καστανιὰ δι ἐκτέλεσιν διαφόρων ὑπηρεσιῶν συνελήφθησαν παρὰ τῶν Κ/Σ καὶ ἀφωπλίσθησαν.

Τὰς μεσημβρινὰς ὥρας τῆς 7-7-46 Κ/Σ ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ Σ.Χ. Αγριλιᾶς Τρικάλων. Δύναμις ἀφωπλίσθη καὶ διηρπάγησαν δημόσια εἴδη.

Τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 13-7-46 200 Κ/Σ περίπου ἐπετέθησαν κατὰ Σ.Χ. Καρυιᾶς - Ἐλασσόνος. 9μελὴς δύναμις Χωροφυλακῆς ἀμυνθεῖσα μέχρι μεσημβρινῶν ὡρῶν ἠναγκάσθη παραδοθῆ λόγῳ ἐξαντλήσεως πυρομαχικῶν.

Μετὰ 8ωρον ἀντίστασιν ὑπέκυψεν τὴν 14-7-46 ἡ δύναμις τοῦ Σ.Χ. Βερδικούσης Λαρίσσης. Ἀστυνομικὸς Σταθμάρχης μετὰ ἓξ Χωροφυλάκων ἠχμαλωτίσθη, ἐνῶ δύο τραυματισθέντες διέφυγον τὴν σύλληψιν.

50μελὴς Κ/Σ τὴν 19-7-46 ἠχμαλώτισε τὴν ἐξ ἑνὸς ὑπεν/ρχου καὶ πέντε Χω-

ροφυλάκων δύναμιν τοῦ Σταθμοῦ Χωρ/κῆς Ραψάνης λεηλατήσασα ἅπαντα τὰ δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ εἴδη, τῆς ὑπολοίπου δυνάμεως τοῦ Σταθμοῦ ἀπουσιαζούσης εἰς ἐνέδραν.

20μελὴς συμμορία, βοηθουμένη καὶ ὑπὸ τῶν κατοίκων, τὴν 22αν ὥραν τῆς 26-7-46, ἠφνιδίασε τὸν Σ.Χ. Φαναρίου - Καρδίτσης. Εἰς τὸν Σταθμὸν εὑρίσκοντο μόνον δύο Χωροφύλακες οἵτινες καὶ ᾐχμαλωτίσθησαν, οἱ ὑπόλοιπος δύναμις ἐξ ἑνὸς Ἀνθυπασπιστοῦ καὶ 4 Χωροφυλάκων προσπαθήσασα νὰ δημιουργήσῃ ἄμυναν τινα δὲν τὸ ἐπέτυχε καὶ διελύθη. Οἱ Κ/Σ ἐλεηλάτησαν τὰ δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ εἴδη τῶν ἀνδρῶν.

Τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 15-8-1946 150 περίπου Κ/Σ ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς Κεραμιδίου Βόλου. Ἐπηκολούθησε συμπλοκὴ μέχρις ἐξαντλήσεως τῶν πυρομαχικῶν, καθ' ἣν ἐφονεύθησαν 2 Χωροφύλακες καὶ 4 ἰδιῶται καὶ ἐτραυματίσθη ἐλαφρῶς ὁ ἐνωμ. Βούλγαρης Γεωργ.

Τριακόσιοι περίπου Κ/Σ τὴν 03.00 ὥραν τῆς 5-9-1946 ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ Σ.Χ. Καναλίων Βόλου καὶ τοῦ ἐκεῖ εὑρισκομένου ἐξ 80 ἀνδρῶν στρατιωτικοῦ τμήματος. Ἐπηκολούθησεν σκληρός, σχεδὸν ἐκ τοῦ συστάδην ,ἀγών, καθ' ὃν ἐφονεύθη ὁ ἀνθυπολοχαγὸς Μαντασᾶς καὶ εἷς στρατιώτης καὶ ἐτραυματίσθησαν ὁ ἐνωμοτάρχης Καρανίκας Γεωργ., δύο Χωροφύλακες καὶ 4 στρατιῶται. Τελικῶς ἀπεκρούσθησαν οἱ ἐπιδρομεῖς ἀφήσαντες περὶ τοὺς 11 νεκρούς.

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν αἱ ἐν Μακροχωρίῳ Λαρίσσης εὑρισκόμεναι δυνάμεις Χωροφυλακῆς μετὰ ἑξάωρον σκληρὸν ἀγῶνα ἀπώθησαν ἐπιτεθείσας ἰσχυρὰς δυνάμεις Κ/συμμοριτῶν.

Δυνάμεις Χωροφυλακῆς μετὰ Λόχου στρατοῦ τὴν 2-11-1946 συμπλακεῖσαι εἰς ὑψώματα χωρίου Ριζώματα Τρικάλων μετὰ δυνάμεως 300 περίπου Κ/Σ ἔτρεψαν εἰς φυγὴν τοὺς ἐπιδρομεῖς, οἵτινες ἐγκατέλειψαν 10 νεκροὺς καὶ 6 τραυματίας.

Τὴν 25-1-47 ἐξοντώθησαν, ἐντὸς τῆς πόλεως Λαρίσσης διεισδύσαντες, τρεῖς ἔνοπλοι Κομμουνιστοσυμμορῖται.

Ἤδη ἀπὸ τῶν τελευταίων μηνῶν 1946 παρατηρεῖται μία ἀλλαγὴ πνεύματος καὶ καταστάσεως. Οἱ Κ/Σ ἔγιναν ὀλιγώτερον ἐπιθετικοὶ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς δυνάμεις Χωροφυλακῆς αἵτινες καὶ ἐπιθετικαὶ κατέστησαν ἀλλὰ καὶ ἐν ἀμύνῃ εὑρεθεῖσαι σπανίως ὑποκύπτουν πλέον. Πιστεύομεν ὅτι ἡ ἐκ τοῦ 1946 πεῖρα ἐδίδαξε καὶ ὅτι κυρίως ἡ δρᾶσις τοῦ Μηχανοκινήτου τάγματος Χωροφυλακῆς, περὶ ἧς εὐθὺς ἀμέσως κατωτέρω, ἐπαραδειγμάτισε καὶ ὡδήγησε. Οὕτω ἀνατρέπονται ἐφ' ἑξῆς κατὰ τὸ μᾶλλον οἱ ὅροι.

Τὴν 24 ὥραν τῆς 14-3-47 πολυμελὴς συμμορία ἐπετέθη ταυτοχρόνως κατὰ τῶν εἰς Ἁγιοπηγὴν - Καρδίτσης δυνάμεων Χωροφυλακῆς φονευθέντων δύο ὁπλιτῶν καὶ τραυματισθέντων τριῶν, κατὰ τοῦ Σ.Χ. Μητροπόλεως καὶ τοῦ ἐκεῖσε ἑδρεύοντος 521 τάγματος τραυματισθέντων ἑνὸς λοχαγοῦ καὶ ἑνὸς χωροφύλακος καὶ κατὰ τοῦ Σ.Χ. Φαναρίου, τραυματισθέντων ἐλαφρῶς δύο ὁπλιτῶν. Οἱ συμμορῖται ἀπεκρούσθησαν καὶ εἰς τὰ τρία σημεῖα.

Τὸν Ἰούνιον 1947 τὸ ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ βουλευτοῦ Ἰωάννου Δημητρίου τελοῦν 24 τάγμα Χωροφυλακῆς συνεπλάκη μετὰ Κ/Σ εἰς θέσιν Ἅγιον Πνεῦμα περιοχῆς Βαθυρεύματος Τρικάλων μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἐξόντωσιν 45 συμμοριτῶν

καὶ β) εἰς θέσιν Λέουσα ἰδίας περιοχῆς μὲ ἀποτέλεσμα τὸν φόνον 30 Κ/Σ (29)

Δυνάμεις Χωροφυλακῆς ἐπὶ πενθήμερον, ἤτοι ἀπὸ 13-18-8-1947, ἐνήργησαν ἐκκαθαριστικὰς ἐπιχειρήσεις ἐπὶ τοῦ Πηλίου καὶ ἐπραγματοποίησαν ἐπανειλημένας συγκρούσεις μετὰ Κ/Σ δυνάμεων, ἅς διεσκόρπισαν. Κ/Σ νεκροὶ 5, καὶ αἰχμάλωτοι ὀκτώ.

Τέλος τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῶν Χριστουγέννων 1947 ἰσχυραὶ Κομμουνιστοσυμμοριακαὶ δυνάμεις ἐπετέθησαν ταὐτοχρόνως ἐναντίον τοῦ Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς Ἁγίου Δημητρίου Βόλου καὶ τῶν Μ.Α.Υ. τῶν ἐγγὺς χωρίων Κισσοῦ, Ἀνηλίου καὶ Ἁγ. Ἰωάννου. Χωροφύλακες καὶ ὁπλῖται Μ.Α.Υ. ἠγωνίσθησαν μὲ ἀπαράμιλλον ἡρωϊσμὸν καὶ αὐτοθυσίαν ἐπὶ ὀκτάωρον καὶ ἠνάγκασαν τοὺς ἐπιδρομεῖς εἰς ὑποχώρησιν. Ἀπώλειαι Νεκροὶ : 1 χωροφύλαξ, 1 Μ.Α.Υ. καὶ εἷς ἰδιώτης, τραυματίαι : 1 χωροφύλαξ, 2 Μ.Α.Υ. καὶ 1 ἰδιώτης. Κ/Σ νεκροὶ τρεῖς καὶ αἰχμάλωτοι 1.

Τοιαύτη μὲν ὑπῆρξεν ἡ ἐν Θεσσαλίᾳ ἐξέλιξις τοῦ ἀγῶνος τῶν στατικῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς κατὰ τὰ ἔτη 1946 καὶ 1947, ἥτις δὲν ὑπῆρξεν οὐδόλως καλὴ ἰδία κατὰ τὸ 1946, ἐνῶ ὑπῆρξαν ἀρίστη κατὰ τὸ 1947 καὶ εἴπομεν ὅτι διὰ τὴν μεταβολὴν ταύτην συνετέλεσεν, καθ' ἡμᾶς, ἐξαιρετικῶς ἡ ὁρμητικότης, ἡ μαχητικότης καὶ ἡ πλουσία ἀπόδοσις τοῦ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Αὐγούστου 1946 ριφθέντος εἰς τὸν ἀντισυμμοριακὸν ἀγῶνα Θεσσαλίας Μηχανοκινήτου τάγματος Χωροφυλακῆς καὶ ἡ ἀποκτηθεῖσα πλέον σχετικὴ πεῖρα.

Ἡ πρώτη αὐτὴ ὀργανικὴ μονὰς τῆς Χωροφυλακῆς συγκροτηθεῖσα ἐξ ὁλοκλήρου εἰς μονίμων Χωροφυλάκων, ὑπῆρξε μία τῶν λαμπροτέρων καὶ ἐνδοξωτέρων μονάδων καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ Ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος. Ἐπραγματοποίησε ἀναριθμήτους μάχας καὶ συμπλοκὰς καὶ κατήγαγε πάντοτε λαμπρὰς νίκας.

Ἐν ἑνὶ λόγῳ ὑπῆρξε μία μονὰς ὄχι ἁπλῶς ἀξιόμαχος ἀλλὰ ἀκατανίκητος. Ἰδοὺ ἐν ἐκτάκτῳ περιλήψει οἱ ἀγῶνες του ἐν Θεσσαλίᾳ.Τὴν 9-8-46 ὑπὸ ἀποσπάσματος τοῦ τάγματος συνελήφθη, τραυματισθείς, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Κ/Σ περιοχῆςΡαψάνης, ἐφ' οὗ ἀνευρέθησαν τρία περίστροφα καὶ τρεῖς χειροβομβίδες, ἐγγὺς τοῦ τόπου τῆς συλλήψεως τούτου ἀνεκαλύφθη ἀποθήκη πυρομαχικῶν τῶν Κ/Σ.

Τὴν 10-8-46 τμήματα τοῦ τάγματος συνεπλάκησαν ἐπὶ τοῦ Κισσάβου μετὰ πολυμελοῦς συμμορίας Κ/Σ. Ἐξοντώθησαν 4 Κ/Σ.Τὴν αὐτὴν ἡμέραν εἰς τὰ ὑψώματα Ὁμολίου ἕτερα τμήματα τοῦ τάγματος κατεδίωξαν καὶ διέλυσαν συμμορίαν, τραυματισθέντος ἐλαφρῶς τοῦ τότε ἀνθ/στοῦ Κουρτεσοπούλου.

Τὴν ἑπομένην 11-8-46 ἕτερα τμήματα τοῦ τάγματος συνεπλάκησαν καὶ κατεδίωξαν εἰς Καλύβια - Ὀλύμπου Συμμορίαν. Ἐτραυματίσθησαν δύο Κ/Σ καὶ ὑπὸ τῶν τραπέντων εἰς φυγὴν ἐγκατελήφθησαν κλινοσκεπάσματα, περίστροφα καὶ ἄλλα πυρομαχικά.

Τὴν 13-8-46 τμήματα τοῦ τάγματος συνεπλάκησαν ἐπὶ τοῦ Κισσάβου μετὰ Κ/Σ συμμορίας ἣν ἔτρεψαν εἰς φυγήν. Συνελήφθησαν τρεῖς Κ/Σ καὶ ἐγκατελείφθη ὑπὸ τῶν φευγόντων Κ/Σ μεγάλη ποσότης πυρομαχικῶν καὶ τροφίμων.

---

(29) Ὁ Ἰωάννου καὶ οἱ ἄνδρες τοῦ 24 τάγματος ἀ.θ. Χωροφύλακες προήρχοντο ἐν πολλοῖς ἐκ τῶν τάξεων τῶν Ε Ο Ε Α (ΕΔΕΣ) καὶ ἦσαν ἀρκούντως ἐμπειροπόλεμοι Τὸ τάγμα τοῦτο θὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ εἰς τὰ περὶ Ἠπείρου ἐκτεθησόμενα.

Τὴν 14-8-46 μεγάλαι δυνάμεις Κομμουνιστοσυμμοριτῶν ἐπετέθησαν διὰ βαρέων ὅπλων κατὰ τοῦ ἐν Καρυᾶ - Ὀλύμπου εὑρισκομένου τμήματος τοῦ τάγματος Χωροφυλακῆς. Συνήφθη κρατερὰ μάχη μὲ ἀποτέλεσμα νὰ τραπῶσιν εἰς φυγὴν οἱ ἐπιτεθέντες καὶ νὰ ἐγκαταλείψωσιν ἐπὶ τοῦ περίου τῆς μάχης 20 νεκρούς, 21 τραυματίας καὶ ἀφθονίαν πολεμικοῦ ὑλικοῦ. Ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐτραυματίσθησαν ὀκτώ, ἐξ ὧν ὁ εἷς ὑπέκυψε.

Τὴν 26-8-46 δύο λόχοι Μηχανοκινήτου τάγματος συνεπλάκησαν μετὰ πολυμελοῦς Κ/Σ εἰς περιοχὴν Μακροχωρίου - Λαρίσης. Ὁ ἀγὼν καὶ ἡ καταδίωξις πρὸς Κίσσαβον διήρκεσαν μέχρι τῆς 18 ὥρας τῆς ἐπομένης. Ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης πέντε νεκροὶ Κ/Σ.

Τὴν 30-8-1946 ὁ 3ος Λόχος συνεπλάκη μετὰ Κ/Σ ἐπὶ τῶν ὕπερθεν τοῦ χωρίου Μαρμαριανὴ Ἁγυιᾶς ὑψωμάτων. Ὁ ἀγὼν διεκόπη διότι οἱ Κ/Σ ἐκμεταλλευθέντες τὸ σκότος τῆς ἐπελθούσης νυκτὸς ἠδυνήθησαν νὰ διαρρεύσωσιν. Ἐφονεύθη 1 χωροφύλαξ καὶ ἐτραυματίσθησαν 4 ὁπλῖται ὡς καὶ ὁ τότε ταγματάρχης καὶ μετέπειτα Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς Βαλσαμάκης Σταῦρος.

Οὕτω βλέπομεν ὀκτὼ μάχας τοῦ μηχανοκινήτου τάγματος ἐντὸς 22 ἡμερῶν, βλέπομεν τὰ τμήματα τοῦ τάγματος ν' αὐλακώνουν τὸν Ὄλυμπον καὶ τὸν Κίσσαβον καὶ νὰ διεισδύουν εἰς τὰ πρὸ ὀλίγου ἄθικτα ὁρμητήρια τῶν Κ/Σ.

Διὰ τοῦ Β.Δ. 6/22-4-1947 ἀπενεμήθη τὸ Χρυσοῦν Ἀριστεῖον Ἀνδρείας εἰς τὸν τότε ταγματάρχην καὶ ἤδη δικηγόρον ἐν Ἀθήναις Γκίκαν Γεώργιον, εἰς τὸν τότε Μοίραρχον καὶ ἤδη Ἀντιστράτηγον ἐ.ἀ. Κυριάκην Παῦλον, εἰς τὸνΜοίραρχον Μοῦρτον Γεωργ. καὶ ὑπομοίραρχον Χονδρογιάννην Ἰωάν. (ἤδη συν/ρχην) «διὰ τὴν μέχρις αὐτοθυσίας ἡρωϊκὴν των προσπάθειαν κατὰ τὰς κατὰ συμμοριτῶν γενομένας ἐν Θεσσαλίᾳ μάχας κατ' Αὔγουστον 1946».

Οἱ Κ/Σ πεισθέντες περὶ τοῦ ἀκατανικήτου τῶν δυνάμεων τοῦ τάγματος καὶ περιορίζονται ἐφεξῆς ἀλλὰ καὶ ἀποφεύγουν νὰ ἐμπλακοῦν εἰς ἀγῶνας μετ' αὐτῶν, δι' ὃ καὶ παρατηροῦμεν ὅτι ἀραιοῦνται αἱ μετὰ τῶν Κ/Σ συγκρούσεις τῶν τμημάτων τοῦ τάγματος ἢ ἂν ἐπραγματοποιοῦντο τοιαῦται, ἅμα ὡς ἐλαμβάνετο ἡ ἐπαφὴ ἐτρέποντο εἰς φυγὴν οἱ Κ/Σ.

Παρατηροῦμεν ὅτι ἐπὶ 4 συμπλοκῶν κατὰ Ἰανουάριον 1947 οὐδεμία σχεδὸν διήρκεσε πέραν τῶν ὀλίγων ὡρῶν. Ἡ τοιαύτη τακτικὴ ὑπῆρξε καὶ εἶναι τακτικὴ καταπονήσεως, ὡς ἐδίδαξε ὁ Μάο Τσὲ Τούνγκ. Ὄχι ἐκ παρατάξεως ἀγών. Τὸ τάγμα κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον ἐκινητοποιήθη πρὸς τὴν περιοχὴν Ὄρθρυος, ἔνθα καὶ πάλιν ἐπρώτευσε.

Τμήματα τοῦ τάγματος τούτου καὶ τοῦ 9ου τάγματος Χωροφυλακῆς συνεπλάκησαν μετὰ ἰσχυρῶν δυνάμεων Κ/Σ ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων Ἄνω καὶ Κάτω Κτημένης - Καρδίτσης ἃς καὶ ἀνέτρεψαν καὶ κατεδίωξαν, ἀπελευθερώσαντα τὰ ὑπὸ τῶν Κ/Σ κατεχόμενα χωρία Ἀσημοχῶρι, Γιαβράκια, Λεοντάριον. Ἀχλαδιά, Ἄνω καὶ Κάτω Κτημένη. Ἐπὶ τόπου οἱ τραπέντες εἰς φυγὴν Κ/Σ ἀφῆκαν ἕνα νεκρόν, 27 τραυματίας καὶ 2 αἰχμαλώτους.

Οὕτω ἀνέρρωσε τὸ πρὸς στιγμὴν κινδυνεῦσαν ἠθικὸν τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ στατικῶν δυνάμεων Χωροφυλακῆς, ὥστε κατὰ τὸ 1947 νὰ ἔχωμεν συνεχῶς ἐπιτυχεῖς ἀντιμετωπίσεις τῶν Κ/Σ.

ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ

Ἡ ἐν Στερεᾷ Ἑλλάδι κατάστασις ἠκολούθησεν ἀντίθετον τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ φοράν, ὅσον ἀφορᾶ τὸν ἀριθμὸν τῶν μεταξὺ Χωροφυλακῆς καὶ Κ/Σ συγκρούσεων. Οὕτω ἐνῷ κατὰ τὸ 1946 αἱ ἐν Θεσσαλίᾳ τοιαῦται συγκρούσεις εἶχον ἀνέλθει εἰς 76, εἰς Στερεὰν ἔφθασαν μόνον εἰς 25, ἵνα κατὰ τὸ 1947 ἐν μὲν τῇ Θεσσαλίᾳ περιορισθοῦν εἰς 30 ἐν δὲ τῇ Στερεᾷ ἀνέλθουν εἰς 63. Τὴν ἐν Στερεᾷ πορείαν τῶν γεγονότων ἠκολούθησαν καὶ ὅλαι αἱ ἄλλαι περιοχαὶ τῆς χώρας, διότι ἦτο ἡ εὔλογος πορεία. Εἰς τὴν ἔννοιαν Στερεὰ Ἑλλὰς ὑπάγεται καὶ ἡ Εὔβοια, ἤτοι περιοχὴ κατανεμομένη εἰς τρεῖς Ἀνωτέρας Διοικήσεις Χωροφυλακῆς, τὴν τῆς Πρωτευούσης, τὴν Ἀνωτέραν Στερεᾶς καὶ τὴν Ἀνωτέραν Δυτικῆς Ἑλλάδος εἰς ἣν ὑπάγονται οἱ νομοὶ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας.

Ἐκ προοιμίου πρέπει νὰ τονίσωμεν ὅτι πρόκειται περὶ περιοχῆς τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι κατὰ κανόνα διακρίνονται διὰ τὴν εὐψυχίαν, τὴν σκληρότητα καὶ ἀντοχὴν καὶ ἐκ τῆς ὁποίας προῆλθον στυγεροί, ἂν ὄχι οἱ στυγερότεροι, ἐγκληματίαι κατὰ περιόδους, κατὰ τὴν περίοδον δὲ τῆς κατοχῆς ἀνάλγητοι καὶ αἱμοχαρεῖς ἀρχηγοὶ ἀνταρτικῶν τμημάτων τοῦ ΕΛΑΣ ἀνεδείχθησαν, ὡς οἱ Κλάρας (Βελουχιώτης), Μπελῆς, Διαμαντῆς κλπ. Ἕνεκα τούτων καὶ τὰ λαβόντα χώραν ἐπεισόδια ὑπῆρξαν κατ' ἐξοχὴν σκληρά. Ἐκ τούτων κατ' ἐπιλογὴν ἀναφέρομεν:

Τὴν νύκτα 16–17–8–1946 ἀφωπλίσθη ἡ δύναμις τοῦ Σ.Χ. Μαυρολιθαρίου Ἀμφίσης.

Κατὰ δίωρον συμπλοκὴν ἐν τῇ περιοχῇ Ἀμφίσης τὴν 23-8-46 μεταξὺ ἀποσπάσματος Χωρ/κῆς καὶ Κ/Σ ἐφονεύθησαν τρεῖς ἐξέχοντες συμμορῖται μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ἄλλοτε λήσταρχος Δῆμος Καραλίβανος.

Εἰς ἑτέραν κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν συμπλοκὴν εἰς θέσιν ταράτσα-Στυλίδος ἐφονεύθησαν δύο Κ/Σ καὶ συνελήφθησαν 4.

Ὑπερτριακόσιοι Κ/Σ τὴν 19-9-1946 ἐπετέθησαν κατὰ τῆς ἐν «Τριφύλλα» Φουρνᾶ δυνάμεως Χωροφυλακῆς 60 ἀνδρῶν, ἣν καὶ διέλυσαν, αἰχμαλωτισθέντων 17 ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς.

Τὴν 30-12-46 ὑπερεκατονπεντηκονταμελὴς συμμορία ἐπετέθη κατὰ τῆς Ὑπάτης. Μετὰ σκληρὰν 7ωρον ἄμυναν, τὸν φόνον δύο ἐκ τῶν 14 ἀνδρῶν τῆς δυνάμεως Χωρ/κῆς καὶ τὸν τραυματισμὸν ἑτέρων 4, οἱ ὑπόλοιποι 8 ὁπλῖται μετὰ τοῦ διοικητοῦ τῆς Ὑποδ/σεως ἀνθυπομοιράρχου Λουκᾶ Ἀθαν. συνελήφθησαν καὶ ἀπήχθησαν ὑπὸ τῶν Κ/Σ.

Δύναμις στρατοῦ καὶ Χωρ/κῆς εἰς συμπλοκὴν τῆς 6–1–47 παρὰ τὴν Παλαιοβράχαν - Μακρακώμης ἐφόνευσε πέντε Κ/Σ καὶ συνέλαβεν ἑτέρους πέντε.

Δύναμις Χωροφυλακῆς ἐκ 41 ἀνδρῶν, ὑπὸ τὸν τότε Μοίραρχον Ράλλην συνοδεύουσα τρόφιμα καὶ χρηματαποστολὴν ἀπὸ Λαμίας διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Υ. Χ. Δομοκοῦ, τὴν 28-2-47 ἐνέπεσεν εἰς ἐνέδραν πολυμελοῦς Κ/Σ εἰς Δραχμὰν-Ἀγᾶ. Ἐπηκολούθησε φονικὴ μάχη. Ἐκ τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωρ/κῆς ἐφονεύθησαν 8 ἐκ δὲ τῶν Κ/Σ ἄνω τῶν 20.

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κατὰ τὸ 1947 ἐπετείου τῆς ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας ἔλαβον χώραν δύο σοβαρὰ ἐπεισόδια. Κατὰ τὸ ἓν Κ/Σ διεισδύσαντες αἰφνιδιαστικῶς συνέλαβον τὸν Διοικητὴν τῆς Υ.Χ.Δελφῶν Ἀνθυπομοίραρχον Μπέτην Βασίλ. καὶ 4 Χωρ/κας, ἐξ ὧν οἱ μὲν τρεῖς Χωρ/κες ἐσφαγιάσθησαν, ὁ δὲ ἀνθ/ρχος μετὰ τοῦ

ἑτέρου Χωρ/κος ἀφέθησαν ἐλεύθεροι. Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο ἀπετέλεσεν ἀφορμὴν νὰ συμπτυχθῶσιν εἰς Ἄμφισαν αἱ εἰς Χρυσὸν καὶ Δελφοὺς δυνάμεις Χωρ/κῆς.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν εἰς μάχην μεταξὺ δυνάμεων Χωρ/κῆς καὶ Κ/Σ ,λαβοῦσαν χώραν μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Κολοκυθιᾶς Λαμίας, ἐφονεύθησαν 20 Κ/Σ καὶ ἐτραυματίσθησαν 50. Ἐκ τῶν δυνάμεων Χωρ/κῆς ἐφονεύθη ὁ ἀνθ/ρχος Τσαλαμπαμπούνης καὶ ἐξηφανίσθησαν δύο ὁπλῖται.

Ὅπως θὰ ἴδωμεν καὶ παρακατιόντες, ὅταν ἡ Χωροφυλακὴ ἤρχισε νὰ κατατάσση ἄνευ θητείας Χωροφύλακας καὶ νὰ στελεχώνη τὰς παρ' αὐτῆς δημιουργουμένας μονάδας λόχων, ταγμάτων κλπ., προσῆλθον καὶ κατετάγησαν εἰς τὰ τάξεις της πλεῖστοι ὅσοι ἀγωνισταὶ τῆς ἀντιστάσεως, πολιτευταί, Βουλευταὶ καὶ ἄλλοι. Οὕτω εἶχε καταταγῆ καὶ ἐμάχετο ὡς ἁπλοῦς Χωροφύλαξ τοῦ ὑπὸ τὸνΜοίραρχον Εὐθ. Κουτβάλαν 1ου Λόχου τοῦ 6ου Τάγματος, ὁ π ρ ώ η ν λ ο χ α γ ὸ ς κ α ὶ τ ό τ ε β ο υ λ ε υ τ ὴ ς Ε ὐ θ ύ μ ι ο ς Δ ε δ ο ύ σ η ς. Τὴν 2 Ἀπριλίου 1947 ὁ λόχος Κουτβάλα ἐνεπλάκη εἰς ἀγῶνα μετὰ πολυμελοῦς κομμουνιστικῆς συμμορίας εἰς περιοχὴν Κουπακίου-Ἀγλαβίτσας (Ρέρεσι) Δωρίδος, καθ' ὃν ἔ π ε σ ε ν ἡ ρ ω ϊ κ ῶ ς μ α χ ό μ ε ν ο ς ὁ ἥ ρ ω ς Δ ε δ ο ύ σ η ς, ἐνῶ κατεδίωκε τοὺς φεύγοντας πρὸς τὸν ποταμὸν Μόρνον Κ/Σ.

Ὁ 2ος Λόχος τοῦ Μηχανοκινήτου Τάγματος τὴν 23-4-47 συνεπλάκη ,παρὰ τὸ Λογγίτσιον-Λαμίας, μετὰ Κ/Σ μὲ ἀποτέλεσμα νὰ φονευθοῦν 5 Κ/Σ καὶ νὰ συλληφθῶσιν 10 τοιοῦτοι.

Κατὰ συμπλοκὴν τοῦ Μηνὸς Μαρτίου εἰς θέσιν Σαραντένα Φθιώτιδος λόχου τοῦ 5ου Τάγματος Χωρ/κῆς συνελήφθησαν 75 Κ/Σ. Θεωροῦμεν εἰδικὸν χρέος νὰ ἀναφερθῶμεν εἰς τὴν πολλαπλῶς ἐπιτυχῆ ἀντισυμμοριακὴν δρᾶσιν τοῦ διοικητοῦ τῆς Ὑποδ/σεως Χωρ-κῆς Ναυπακτίας Μοιράρχου Γεωργίου Μπάμπαλη.

Ἐπίσης ὀφείλομεν ν' ἀναφερθῶμεν εἰς τήν μαχητικότητα τοῦ τότε Ἀνθ/στοῦ ἐν συνεχείᾳ Ἀνθ/ρχου Κονιδάρη Νικολ., ὅστις κατ' ἀρχὰς μὲν ὡς ἀποσπασματάρχης καὶ εἶτα ὡς διμοιρίτης τοῦ 6ου Τάγματος κατ'ἐπανάληψιν ἐτραυματίσθη, μαχόμενος ἐπικεφαλῆς τῶν ἀνδρῶν του (30).

Εἰς τὴν συγκράτησιν τῆς καταστάσεως ἀσφαλείας, ἥτις ἡμέρα τῇ ἡμέρα ἔβαινεν κατὰ κρημνῶν, συνετέλεσε τὰ μέγιστα ἡ δύναμις τοῦ συγκροτηθέντος Συντ/τος Χωροφυλακῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος. Ἡ ὑπὸ τὸν Ἀντ/ρχην Σωτόπουλον Γεωργ.

---

(30) Ὁ Διοικητής τοῦ Συν/τος τὴν 26-6-47 ἀπέστειλεν τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα πρὸς Ὑπουργεῖον καὶ Ἀρχηγεῖον Ἀριθμ. 1/18/275 τμῆμα συμμορίας ἐκ 50 ὑπὸ Ζαχαρίαν, πρωϊνὰς ὥρας 24ης τρέχοντος εἰσῆλθεν χωρίον Ποδὸς Ναυπακτίας.Ἀπόσπασμα Ἄνω χώρας 20 ἀνδρῶν ὑπὸ Ἀνθ/στὴν Κονιδάρην κινηθὲν πρωτοβούλως καὶ ἐπιθετικῶς ἐνεπλάκη 13ην ὥραν ὑψώματα χωρίου μέχρι 15,30 ὥρας. Ἀπώλειαι συμμοριτῶν νεκροὶ ἐπὶ τόπου 3. Τραυματίαι ἀνεξακρίβωτοι. Ἡμετέρων τραυματίαι Ἀνθ/στὴς Κονιδάρης καὶ χωροφύλαξ Ἀδόμης Δ. ἐλαφρῶς. Ἐκινήσαμεν ἡμέτερα τμήματα δίωξιν συμμορίας.Ἀνθ/στὴς Κονιδάρης παρὰ διαταγήν μου παραμείνη ἕδραν του λόγω κοπώσεως καὶ τραύματος, ἐξηκολούθησε δίωξιν.Χθὲς ὥραν 15,30 ἐπετέθη κατὰ ἰδίας συμμορίας κατεχούσης ὑψώματα χωρίου Ἀσπριᾶ μέχρι νυκτός. Ὑπεστηρίχθη ὑπὸ διμοιρίας 6ου τάγματος. Ἀπώλειαι συμμοριτῶν νεκροὶ ἐπὶ τόπου εἷς, παραδοθέντες 2,τραυματίαι ἀνεξακρίβωτοι. Ἡμετέρων ἐφονεύθη Μ. Χ. Βασιλάκης Γεωργ., ἐτραυματίσθη σοβαρῶς χωρ. Παπαλεξόπουλος Ἀριστ. Συμμορία διώκεται. Προτείνω ἄμεσον προαγωγὴν Ἀνθ/στοῦ Κονιδάρη Νικ. δι' ἐπιδειχθέντα ἡρωϊσμὸν πεδίον μάχης καὶ αὐτοθυσίαν ὑπὲρ Πατρίδος καὶΝόμου καὶ παρακαλῶ κοινοποιηθῆ τηλεγραφικῶς. Σωτόπουλος Γεωργ. Ἀντισυνταγματάρχης.

διοίκησις τοῦ Συν/τος ἀρχικῶς εἶχεν ἐγκατασταθῆ εἰς Ἄμφισαν καὶ εἶτα μετεφέρθη εἰς Ναύπακτον. Ἐκ τῶν ταγμάτων τοῦ Συντάγματος τούτου τὸ 6ον Τάγμα κατήγαγεν ἐπανειλημμένας νικηφόρους καὶ καταστρεπτικὰς διὰ τοὺς Κ/Σ μάχας, καὶ εἶχεν ἀποβῆ μιὰ τῶν καλυτέρων δυνάμεων τῆς Χωροφυλακῆς μὲ ἐξαιρετικὴν αἴγλην μεταξὺ τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων.

Οἱ Διοικηταὶ τῶν Λόχων τοῦ Τάγματος Μοίραρχοι Κουτβάλας Εὐθ., Βενιζέλος Θεόδ., Τομαρᾶς Χρῆστος, Ράλλης Χρῆστος, Κυργιόπουλος Ἀπόστολος καθὼς καὶ οἱ Διμοιρῖται, Ὑπομ. Δήμου, Παπαθανάσης, Γεωργίου, Κανελλόπουλος Νικ., Γιανοῦτσος Εὐάγγ., Σκαμπαρδώνης Ἡλ., Παντελῆς Νικ., Κυριακόπουλος Ἀριστ., Ἀνθυπομοίραρχοι Δελημῆτσος Κων., Διαλυνᾶς Νικ., Κουφασῖμος Παν., Πυργάκης Κων., Σκαρίμπας Κων., Κονιδάρης Νικ., καὶ οἱ Ἀνθ/σταὶ Ἀσπρούλης Τ., Γιαννούλης Δ., Μητσόπουλος Α., Μπακέας Δ., Τριανταφυλλιᾶς Κ., Γεωργάκης Γ., Φαρμάκης Ι. καὶ Συκιώτης ὑπῆρξαν τὰ λαμπρὰ στελέχη ἅτινα ὡδήγησαν τοὺς ἄνδρας τοῦ τάγματος τούτου εἰς τὰς ἀποφασιστικὰς καὶ φονικὰς μάχαςεἰς τὸ Καρυώτικος Ποτάμι καὶ εἰς τὸν Μακρύβαλτο, εἰς δύο μάχας αἵτινες ἐσήμανον τὴν ἀρχὴ τῆς καταστροφῆς τῶν ἰσχυρῶν Κ/Σ συγκροτημάτων τῆς Ρούμελης. καὶ ἐξ ὧν ἡ δευτέρα ἐματαίωσεν ὁριστικῶς μεγαλεπίβολα σχέδια τοῦ Κομμουνιστοσυμμοριτισμοῦ, ὡς θὰ ἴδωμεν.

Πρὸ τῶν μαχῶν αὐτῶν προηγήθη μιὰ σειρὰ ἄλλων μαχῶν ἐπίσης νικηφόρων καὶ ἀποφασιστικῶν, ἐξ ὧν ἀναφέρομεν ἐκείνας τῆς Ἀρτοτίνας τῆς 26-3-47, τῆς 29-3-47 εἰς τὰ ἴδια ὑψώματα, τῆς 19-4-47 εἰς ὑψώματα χωρίου Κερασιά, εἰς Προφήτην Ἠλίαν Δάφνου καὶ εἰς Ἀρτοτίναν τὴν 25-4-47. Κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην μάχην ἀναφέρονται πράξεις ὑπερβαίνουσαι κατὰ πολὺ τὴν ἔννοιαν τῶν λέξεων «ἡρωϊσμὸς» καὶ «αὐτοθυσία». Μία διμοιρία 25 Χωροφυλάκων ὑπὸ τὸν ἀνθυπομοίραρχον Κουφασῖμον περιεκυκλώθη ἐν Ἀρτοτίνῃ ὑπὸ δυνάμεων ἄνω τῶν 350 Κ/Σ. Ἐφονεύθησαν 4 Χωροφύλακες καὶ τρεῖς τραυματίαι ζωγρηθέντες ἐσφαγιάθησαν, δύο δὲ ἕτεροι τραυματίαι προτίμησαντες τὸν ἐλεύθερον θάνατον ἀπὸ τὸν θάνατον τῆς ἀτιμίας καὶ τοῦ ἐξωνυμένου ἢ ἐξαπατημένου γενιτσάρου τοῦ σλαυισμοῦ ηὐτοκτόνησαν δι' Ἑλληνικῶν ὅπλων καὶ σφαιρῶν. Πᾶν ὅ,τι ἐκ τῆς Ἑλλάδος εἶναι γλυκύ. Ὁ ἀνθυπομοίραρχος Κουφασῖμος, τραυματίας ὤν, ἠδυνήθη νὰ συμπτυχθῆ μετὰ τῶν ὑπολοίπων ἐννέα ἐπίσης τραυματιῶν ἀνδρῶν του. Ἀλλὰ καὶ οἱ Κ/Σ κατέβαλον βαρὺν φόρον αἵματος τῆς δολοφονικῆς καὶ ἀνάνδρου πράξεως των, ἀφήσαντες ἐπὶ τόπου 12 νεκρούς.

Ἀπὸ 13ης μέχρι τέλους περίπου Μαΐου 1947 οἱ 1, 2 καὶ 3 λόχοι τοῦ 6ου Τάγματος ἔλαβον μέρος εἰς τὰς ὑπὸ τῆς 74ης Ταξιαρχίας ἐνεργηθείσας ἐκκαθαριστικὰς ἐπιχειρήσεις, συμβαλόντες σπουδαιότατα καὶ μὲ ἀποφασιστικότητα εἰς ὅλην τὴν ἐπιχειρηθεῖσαν ἐκκαθάρισιν τῆς περιοχῆς Δωρίδος.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Ἰουνίου 1947 τὸ 6ον Τάγμα ἐνισχυθὲν καὶ διὰ τοῦ λόχουΧριστιὰ ἀνέλαβε τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῆς δυτικῆς Δωρίδος καὶ τῆς ἀνατολικῆς Ναυπακτίας μέχρι τῶν Βαρδουσίων καὶ τῆς Ὀξυᾶς Σαράντενα, διὰ τῆς ἀκολούθου διατάξεως τῶν λόχων του: 1 καὶ 3 ὑπὸ τοὺς Κουτβάλαν καὶ Τομαρᾶν εἰς ὑψώματα Ἅγ. Κωνσταντῖνος καὶ Ἀρτοτίνης, 2ος Λόχος εἰς Ἐλατόβρυσην καὶ λόχος Χριστιᾶ εἰς Ἄνω χώραν.

Ἀπὸ τῆς νέας ταύτης διατάξεως νέαι μάχαι συνήφθησαν. Τὴν 18 Ἰουνίου ὁ

Μοίραρχος Τομαρᾶς ἐπιτεθεὶς διὰ τοῦ λόχου του κατὰ τῶν εἰς Χωρίον Δάφνος συγκεντρωμένων διακοσίων περίπου συμμοριτῶν ἐφόνευσεν 15 ἐκ τούτων. Ἀναφέρων τὴν ἀνωτέρω ἔξοχον ἐπιτυχίαν τοῦ Τομαρᾶ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον ὁ Δ/τὴς τοῦ Συν/τος Χωρ/κῆς Σωτόπουλος κατέληγεν :

» Δι ἀνωτέρω ἔξοχον δρᾶσιν Μοιράρχου Τομαρᾶ, πρωτοβούλως κινηθέντος
» καὶ ἐπιτεθέντος κατὰ διπλασίας δυνάμεως συμμοριτῶν καὶ μὴ ἀναμένων ἔγκαιρον
» ἐνίσχυσιν καὶ διὰ τὴν ἐπὶ τετράμηνον δρᾶσιν του, διὰ τὸ ἐπιδεικνυόμενον πάντοτε
» ἐπιθετικὸν πνεῦμα του, ἰδιαιτέρως δὲ διὰ τὴν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς τελευταίας μάχης
» ἐπιδειχθεῖσαν αὐταπάρνησιν καὶ ἡρωϊσμὸν (sic), προτείνω τὴν ἄμεσον προαγωγήν
» του κοινοποιουμένην εἰ δυνατὸν Τηλεγραφικῶς».

Τμῆμα τοῦ λόχου Ράλλη ἐδέχθη ἐπίθεσιν τῶν Κ/Σ τὴν 20-6-47 ἄνευ ἀποτελέσματος τινὸς ἑκατέρωθεν.

Αἱ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ ἀποτίουσαι φόρον τιμῆ πρὸς τοὺς ἀγῶνας τοῦ Συν/τάγματος Χωρ/κῆς διεδήλωσαν τοῦτο διὰ τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς, τῆς 85 Στρατιωτικῆς Περιοχῆς, ἥτις τὴν 29 Ἰουνίου 1947 ἐξέδωκε τὴν ἀκόλουθον πρὸς τὸ Σύνταγμα Χωρ/κῆς τὰς 71 καὶ 74 Ταξιαρχίας καὶ τὴν Δ/σιν Χωρ/κῆς Αἰτωλοακαρνανίας τὴν ὑπ' ἀριθμ. 1032/100/Α1 διαταγήν :

« Μεθ' ἱκανοποιήσεως διαπιστώνω ὅτι τὸ Σύνταγμα Χωρ/κῆς ὑπὸ τὸν Ἀντι-
» συνταγματάρχην ΣΩΤΟΠΟΥΛΟΝ, ἐξ ἑνὸς καὶ ἡμίσεως Τάγματος (6 Λόχοι
» δυνάμεως 70-80 ἀνδρῶν ἕκαστος), δρᾷ μετ' ἀξιεπαίνου ἐνεργητικότητος καὶ δρα-
» στηριότητος, ἀναζητῶν τὸν ἐχθρὸν πανταχοῦ καὶ ἀνευρίσκον τοῦτον ἐπιτίθεται
» καὶ προξενεῖ σοβαρὰς ἀπωλείας.

« Συνεχῶς διαυλακώνει τὴν ζώνην του καὶ μετακινεῖται βάσει πληροφοριῶν
» ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ, ὁπουδήποτε πληροφορηθῇ ὅτι εὑρίσκεται οὗτος, ἀποφεῦγον
» τὴν παθητικὴν ἀμυντικὴν στάσιν.

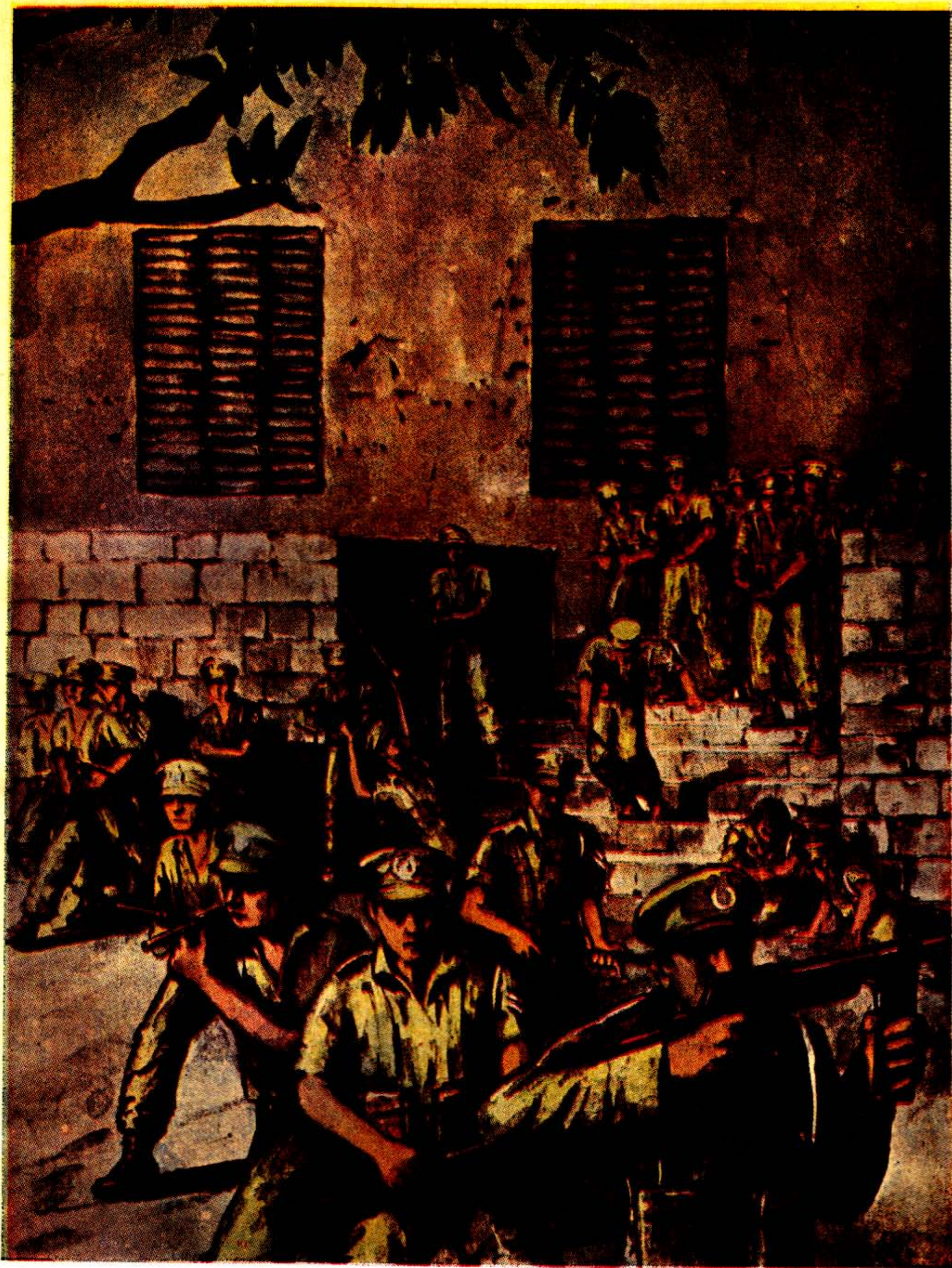
« Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται ὅτι τὸ Σύν/γμα τοῦτο ἀνεῦρε τὸν ὀρθὸν καὶ
» ἐνδεδειγμένον τρόπον ἐνεργείας, ὃν χρησιμοποιεῖ ἐνοχλοῦν διαρκῶς τὸν ἐχθρὸν
» καὶ μὴ ἀφῖνον τοῦτον ἥσυχον, ὥστε νὰ δυνηθῇ ν' ἀνασυνταχθῇ.

« Πρὸς τοὺς Ἀξ/κοὺς καὶ ὁπλίτας τοῦ Συντάγματος τούτου ἐκφράζω τὴν
» πλήρη εὐαρέσκειάν μου διὰ τὴν ἐπιδεικνυομένην παρ' αὐτῶν ἀντοχὴν εἰς τοὺς
» κόπους καὶ περιφρόνησιν πρὸς τοὺς κινδύνους.

« Ἰδιαιτέρως δὲ ἐκφράζω τὴν πλήρη εὐαρέσκειάν μου πρὸς τὸν Διοικητὴν τοῦ
» Συν/τος Ἀντ/ρχην ΣΩΤΟΠΟΥΛΟΝ διὰ τὴν ἐπιδεικνυομένην διοικητικὴν ἱκα-
» κανότητα καὶ ἔξοχον πρωτοβουλίαν.

Π. ΓΟΥΛΑΣ Ὑποστράτηγος Δ/τής

Τὴν 27 Ἰουλίου ὁ Λόχος Ράλλη ἀνέτρεψε τοὺς κατέχοντας τὰ ὑψώματα Κυδωνιᾶς Κ/Σ, τὴν ἑπομένην 28-7-47 οἱ λόχοι Κουτβάλα–Τομαρᾶ συνῆψαν κρατερὰν μάχην ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων Ἅγιος Κωνσταντῖνος–Ἀρτοτίνης, ὁ δὲ λόχος Ράλλη συνῆψε νέαν, λαμπρὰν καὶ ἀποφασιστικὴν μάχην εἰς τὰ ὑψώματα Λεύκας–Πυργάκι–Προφήτης Ἠλίας. Ὁ ἀγὼν δὲν ὑπῆρξε τόσον συνήθης, διότι ἑκατέρωθεν ἐπολέμησαν

ΗΡΩ·Ι·ΚΗ ΕΞΟΔΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΤΣΗΣ

Ἔχει καὶ ἡ Χωρ)κὴ τὸ ἰδικόν της Μεσολόγγι... Τὴν 5-7-1948 2000 Κ)Σ ἐπετέθησαν κατὰ τῆς ἐξ 75 ἀνδρῶν δυνάμεως Χωρ)κῆς. Μετὰ πεντάωρον σκληρὰν μάχην ἐγένετο ἡ ἀναπαριστωμένη ἡρωϊκὴ ἔξοδος.

Ἀποτέλεσμα : 39 νεκροί, 15 τραυματίαι καὶ 11 ἀγνοούμενοι

μὲ πεῖσμα, ἀλλ' ἐνίκησαν οἱ ὀλίγοι μὲν πλὴν γεμᾶτοι ἰδανικὰ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς.(30α).

Τὸ πνεῦμα τῆς αὐτοθυσίας καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως ἀλλὰ καὶ ἡ πίστις ἐπὶ τὴν νίκην τοῦ τότε ὑπομοιράρχου Σκαμπαρδώνη 'Ηλία συνήγειρε καὶ ὡδήγει συνεχῶς τοὺς ἄνδρας εἰς τὴν νίκην, κατὰ τὴν περὶ ἧς δὲ ὁ λόγος μάχην καίτοι ἐτραυματίσθη εἰς τὸν λαιμὸν ἐξηκολούθησε τὸν μέχρι τελικῆς συντριβῆς ἀγῶνα. 24 Κ/Σ ἐπλήρωσαν τὴν ἀντίστασιν των.

Πρὶν ἱστορήσωμεν τὸν ἄθλον ὃν κατήγαγον οἱ λόχοι τοῦ 6ου Τάγματος εἰς τὸ Καριώτικο Ποτάμι, ἀναφέρομεν καὶ τὴν κατὰ τὴν 29-8-47 μάχην εἰς τὰ ὑψώματα Λαδικοῦ.

'Απὸ τῶν ἀρχῶν Σ/βρίου 1947 ἤρξατο ἐκτυλισσομένη ἡ ἐπιχείρησις«ΛΑΙΛΑΨ». Κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην αἱ δυνάμεις τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς, ἤτοι τῶν 6 καὶ 7 Ταγμάτων, ἐχρησιμοποιήθησαν ὡς δυνάμεις ἀποφράξεως διαφυγῆς τῶν Κ/Σ. 'Η ἀκριβής, ὡς προσήκει, περιγραφὴ τῆς διατάξεως τῶν δυνάμεων καὶ τῆς διεξαγωγῆς τῶν κατὰ τὰς 21 καὶ 22 Σ/βρίου 1947 μαχῶν παρὰ τὸ Καρυώτικο Ποτάμι τῶν δυνάμεων Χωροφυλακῆς κατὰ μεγάλων δυνάμεων Κ/Σ, θ ἀπήτει νὰ παραθέσωμεν καὶ χάρτας μετὰ διαγραμμάτων ἀλλὰ καὶ πλήρη τὰ κείμενα τῶν διαταγῶν ἐπιχειρήσεων τῶν διεξαγαγουσῶν ταύτας Στρατιωτικῶν Μονάδων.

Τοῦτο ὅμως θὰ ἐνέπλεκεν ἡμᾶς εἰς τὴν ἔρευναν καὶ παρακολούθησιν τῆς γενικῆς στρατιωτικῆς προσπαθείας, ἀλλὰ καὶ θὰ ὑπεχρέωνεν ὅπως τὸ αὐτὸ πράξωμεν δι' ὅλας τὰς ἐξ ἴσου σημαντικὰς συγκρούσεις τῆς Χωροφυλακῆς ἀνὰ τὴν Χώραν κατὰ τὴν μετὰ τοῦ στρατοῦ συνεργασίαν.

Περιοριζόμεθα, ὅθεν, νὰ ἐπισημάνωμεν ὅτι ὅταν ἡ 3η ὀρεινὴ Ταξιαρχία τὴν 20 Σ/βρίου κατεῖχε πλέον τὴν κορυφογραμμὴν 'Οξυᾶς, Γιδοβουνίου καὶ 'Αλογόβρυσης ὁ ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Τομαρᾶν Λόχος ἦτο ἀνεπτυγμένος ἐπὶ τῆς θέσεως «Σταυρὸς» Βαρδουσίων, εἰς ἐπικαίρους θέσεις «κλειδιὰ)—διαβάσεις εἰς «Καρυώτικο Ποτάμι» εἶχον ἀναπτυχθῆ εἰς θέσιν ἐνέδρας δύο διμοιρίαι τοῦ λόχου Χριστιᾶ, εἰς τὰ ὑψώματα Γραμμένης 'Οξυᾶς εἶχον ἀναπτυχθῆ μία διμοιρία ὑπὸ τὸν ἔφεδρον 'Ανθυπολοχαγὸν Νικ. Χαρ. Δημόπουλον (31) καὶ δύο διμοιρίαι τοῦ 2ου Λόχου 7ου τάγματος ὑπὸ τὸν 'Ανθυπομοίραρχον Κωστόπουλον Κων)νον, τέλος δέ, χάριν τῆς ὁλότητος, ἐπὶ τῆς Χαράδρας Σινάνι εἶχεν ἀναπτυχθῆ μία διλοχία Στρατοῦ ὑπὸ τὸν ταγματάρχην Παπαδογεῶργον.

Πιεζόμενοι ἀπὸ βορρᾶ καὶ 'Ανατολῶν οἱ ὑπὸ τοὺς Μπελήν, Διαμαντήν, Παπούαν, Κουτρούκην, Λευτέρην, Σβάρναν, Περικλῆν, Καπλάνην καὶ Παπαϊωάννου

(30α) Σχετικὴ περὶ τῆς δράσεως τοῦ Συν/τος καὶ ὑπ' ἀριθμ. 17/39/205α ἐγκ. 342/47 .Δ.Τ.

(31) 'Ο ἀνθ/γὸς οὗτος εἶναι ἕνας πλημμυρισμένος ἀπὸ ἐθνικοὺς παλμοὺς καὶ ἐνθουσιασμοὺς Ἕλλην Συμβολαιογράφος ἐν Ναυπάκτῳ. 'Υπηρέτησεν καὶ ἐπολέμησεν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ 'Αντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος διακατεχόμενος πάντοτε ἀπὸ πνεῦμα αὐτοθυσίας καὶ αὐταπαρνήσεως ἀλλὰ καὶ ἀπὸ μίαν πλημμυρίδα αἰσιοδοξίας καὶ πίστεως κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν συμπολεμιστῶν του 'Αξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς. Εἶναι εἷς θαυμάσιος πολεμιστής,εἷς ὑπέροχος ἄνθρωπος καὶ Ἕλλην, εἷς πιστὸς Ναυπάκτιος καὶ εἷς ἀγνὸς φίλος τῆς Χωροφυλακῆς. Προέβημεν καθηκόντως εἰς τὰς διαπιστώσεις ταύτας αἵτινες ἐπεβλήθησαν ἡμῖν καὶ ἐκ τῆς φλογερᾶς συγγραφῆς του ὑπὸ τὸν τίτλον «'Ο Συμμοριτοπόλεμος εἰς τὴν Ναύπακτον».

ὑπερχίλιοι Κομμουνιστοσυμμορῖται τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 21-9-1947 ἐνέπεσαν εἰς τὰς παρὰ τὸ Καρυώτικο ποτάμι καὶ Σταυρὸν ὡς ἀνωτέρω ἐνέδρας.

500 Κ/Σ ἐπετέθησαν ἵνα ἐκβιάσωσι δίοδον δι' ἐκτοπίσεως τῶν εἰς Καρυώτικο ποτάμι δύο διμοιριῶν εἰς ἐνίσχυσιν τῶν ὁποίων ἔσπευσαν καὶ αἱ ἐκ τῆς θέσεως Γραμμένη Οξυᾶ διμοιρίαι Δημοπούλου καὶ Κωστοπούλου καὶ ἄλλοι 500 ἐρρίφθησαν κατὰ τοῦ εἰς Σταυρὸν λόχου Τομαρᾶ καὶ οὕτω ἤρχισε μία φονικωτάτη διὰ τοὺς συμμορίτας μάχη. Οἱ Κ/Σ Στερεᾶς Ἑλλάδος οὐδέποτε μέχρι τότε εἶχον ὑποχρεωθῆ νὰ δώσουν μίαν μάχην ἐπὶ τέλους, διότι συνεχῶς διέφευγον. Ἤδη τὴν ἔδωσαν καὶ ἔλαβον πικροτάτην ταύτης πεῖραν.

Δύναμις 180 περίπου ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς ἀντεπαρετάχθη ἐναντίον 1200 περίπου Κ/Σ διοικουμένων ὑπὸ τῶν πλέον ἐμπείρων καὶ αἱμοσταγῶν ἀρχηγῶν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ φονευθῶσιν ἐπὶ τόπου ὑπερεκατὸν συμμορῖται καὶ νὰ συλληφθῶσιν 116 αἰχμάλωτοι (32).

Τὴν ἑσπέραν τῆς 25-9-1947 ὁ ἀσύρματος τοῦ Συντάγματος Χωρ/κῆς ἐλάμβανε τὸ ἀκόλουθον «Σῆμα»

« Ἀπὸ 86 περιοχὴν
« Πρὸς Σύνταγμα Χωροφυλακῆς.
« Ἀριθμ. 1011 μὲ ἰδιαιτέραν εὐχαρίστησιν διαβιβάζονται συγχαρητήρια Ἀρχη-
» γοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Ἀντιστρατήγου Βεντήρη διὰ συνεχεῖς ἐπιτυχίας σας».

Ἀλλὰ καὶ ὅταν βραδύτερον διετάχθη ἡ διάλυσις τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς καὶ ἐξέδωκε ἡ 86 Στρατιωτικὴ Περιοχὴ τὴν παρατιθεμένην ὑπ' ἀριθ. 2808 ἀπὸ 12-12-47 διαταγήν της, κοινοποιηθεῖσαν καὶ πρὸς τὸ Α' Σῶμα Στρατοῦ κλπ., αὐτῆς τῆς μάχης ἀνεμνήσθη μετ' ἰδιατέρας ἐμφάνσεως, γράφουσα :

« 4. Εἰδικῶς κατὰ τὴν διεξαγωγὴν ἐπιχειρήσεως «Λαῖλαψ» εἰς ἣν μετέσχε
» καὶ ἡ Περιοχὴ διὰ τῶν δυνάμεων τοῦ Συντ/τος, εἰς τὴν μάχην Καρυώτικο πο-
» τάμι τῆς 21ης Σ/βρίου 1947, ἐπέτυχε τὸ λαμπρὸν ἀποτέλεσμα τῆς ἐξοντώσεως
» ὑπὲρ 100 συμμοριτῶν, τῆς συλλήψεως 116 αἰχμαλώτων καὶ ἐκυρίευσεν παντοει-
» δὲς πολεμικὸν ὑλικὸν .... Ἡ Περιοχὴ πάντοτε θὰ ἐνθυμῆται καὶ θὰ μνη-
» μονεύη τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς ἡρωϊκούς του μαχητάς».

Ἐκτὸς τοῦ γενικοῦ τούτου ἐπιτεύγματος ὑπῆρξαν καὶ ἐπὶ μέρος γενναῖαι εἰσφοραὶ καὶ ἐπιτεύξεις. Ὁ 1 λόχος Κουτβάλα κατέχων τὰ ὑψώματα Δάφνος ἔφραξεν ἑρμητικῶς τὴν ἔξοδον τῶν συμμοριτῶν καὶ συνέλαβεν 15 συμμορίτας, ὁ δὲ δεύτερος λόχος ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων Ἄνω Μουσουνίτσης τὴν μὲν 18-Σ/βρίου ὑπεχρέωσε τοὺς συμμορίτας νὰ τραπῶσιν σχεδὸν εἰς φυγὴν τὴν δὲ 22 παρὰ τὸν Σταυρὸν Μουσουνίτσης συνέλαβεν κατόπιν συμπλοκῆς 26 συμμορίτας. Ἐκτὸς τῶν προαναφερθέντων συγχαρητηρίων τοῦ Ἀρχηγοῦ Γ.Ε.Σ., συνεχάρησαν διὰ θερμῶν τηλεγραφικῶν διαταγῶν τὰς δυνάμεις Χωροφυλακῆς καὶ οἱ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς καὶ Διοι-

---

(32) Βλέπε λεπτομερείας τῆς μάχης Ν. Δημοπούλου σελ. 53 - 57. Περὶ τῆς μάχης ταύτης καὶ περὶ ὅλων τῶν προηγουμένως μνημονευθεισῶν συγκρούσεων βλέπε 7/143/1 ἀπὸ 25-10-1948 ἔκθεσιν Δράσεως τῆς Α.Δ.Χ. Δυτ. Ἑλλάδος, ἥτις εἶναι λίαν διαφωτιστικὴ καὶ λεπτομερὴς περὶ ὅλων.

κητὴς Στρατιᾶς καθὼς καὶ οἱ Διοικηταὶ τῶν 85 καὶ 86 Στρατιωτικῶν Περιοχῶν.

Παρὰ τὰς τρομερὰς ὡς ἀνωτέρω ἀπωλείας, ἃς ὑπέστησαν οἱ Κ/Σ, ὁ κύριος ὄγκος τούτων συγκείμενος ἐκ βαρέως ἐξωπλισμένων 700 περίπου Κ/Σ, κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ τοῦ κλοιοῦ, ἐξ ἀφρουρήτων σημείων, καὶ οὐ μόνον τοῦτο ἀλλὰ τὴν 02,30 ὥραν τῆς 24-9-47 ἐπετέθη κατὰ τῆς ἐν Ἀραχώβῃ Ναυπακτίας δυνέμεως Χωροφυλακῆς ἐκ 45 ἀνδρῶν ὑπὸ τὸν Ἐν/ρχην Ἀλεξανδρῆν Ἀναστ. Συνήφθη κρατερὰ μάχη καθ' ἣν οἱ ἀμυνόμενοι, μετὰ πείσματος, ἀποφασιστικότητος καὶ πνεύματος αὐτοθυσίας μαχόμενοι διετήρησαν τὰς θέσεις των. Ἀπὸ τῆς 11 ὥρας ἐπενέβη καὶ ἡ Ἀεροπορία ἥτις βομβαρδίζουσα καὶ πολυβολοῦσα τὰς θέσεις τῶν Κ/Σ ἀνεκούφισεν σοβαρῶς τοὺς ἀμυνομένους μέχρι τῆς 19ης ὥρας. Μετὰ τὴν διακοπὴν τῶν ἀεροπορικῶν ἐνεργειῶν οἱ Κ/Σ ἐξαπέλυσαν λυσσώδεις ἐπιθέσεις εἰς ἐπανειλημένα κύματα αἵτινες ἐθραύοντο πρὸ τῆς γρανιτώδους ἀντιστάσεως τῶν ἀνδρῶν τῆς Ε.Β.Χ., ἐκεῖνο ὅμως ὅπερ ἤρχισε ν' ἀνησυχῇ τοὺς ἥρωας ὑπῆρξεν ἡ ἀρξαμένη σοβαρὰ μείωσις τῶν πυρομαχικῶν, μέχρι καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν πυρομαχικῶν τιμῆς, δι' ὃ καὶ δι' ἐπανειλημένων ἐκκλήσεών των ἐζήτουν ἐνίσχυσιν ἰδίᾳ εἰς πυρομαχικά.

Πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν μαχομένων εἶχον τεθεῖ εἰς κίνησιν οἱ Δ/τὴς τῆς Υ.Χ. Πλατάνου ἀνθ/στὴς Μαστρογεωργίου Βασιλ. ἐπὶ κεφαλῆς 11 ἀνδρῶν, μεταφέρων καὶ 10.000 φυσίγγια καὶ ὁ ὑπομοίραρχος Μπαμπίλης Κων. ἐκ Διπλατάνου ἐπικεφαλῆς ἑτέρων 11 ἀνδρῶν, τουτ' ἔστιν ἀπὸ πλευρᾶς ἀριθμοῦ ἀσήμαντοι δυνάμεις.

Παρὰ ταῦτα αἱ δύο αὗται ὁμάδες ἑνωθεῖσαι μετὰ ὁλοήμερον σκληρὸν ἀγῶνα ἐπέτυχον νὰ εἰσέλθωσιν εἰς Ἀράχωβαν τὰς πρώτας ἑσπερινὰς ὥρας. Κατὰ τὴν ἄφιξιν τῶν μικρῶν τούτων δυνάμεων κῦμα ἀλλοφροσύνης συνεπείᾳ τῆς χαρᾶς ἐπεκράτησε μεταξὺ τῶν μαχομένων καὶ τῶν κατοίκων Ἀραχώβης, ἔκλαιεν ὅμως καὶ ὁ ἀνθ/στὴς Μαστρογεωργίου ἀπὸ βαθεῖαν συγκίνησιν διότι τὸν ἠξίωσεν ὁ θεὸς νὰ πραγματοποιήσῃ ὑπόσχεσιν ἣν εἶχε δώσει ὅτι θὰ ἔφθανε πάσῃ θυσίᾳ εἰς Ἀράχωβαν.

Οἱ ὑπερασπισταὶ ἐνισχυθέντες ἀριθμητικῶς καὶ διὰ πυρομαχικῶν ἐσυνέχισαν τὴν ἀποτελεσματικὴν ἀπόκρουσιν καὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς 24-25 Σ/βρίου.Τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 25 Σ/βρίου ἤρξαντο προσεγγίζοντα πρὸς Ἀράχωβαν καὶ κινηθέντα πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ὑπερασπιστῶν τμήματα τοῦ 6ου Τάγματος, ἅτινα ἀντιληφθέντες οἱ Κ/Σ ἔλυσαν τὴν πολιορκίαν καὶ συνεπτύχθησαν πρὸς ἄλλας περιοχάς, ἀφήσαντες ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης 8 νεκρούς.

Ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ Ἀραχώβης–Ναυπακτίας, ὑπερβαίνοντες δι' ὀλίγας ἡμέρας τὸ 1947, ἂς ἀναφερθῶμεν καὶ εἰς τὸν ὄλεθρον τὸν ὁποῖον ὑπέστη αὕτη κατὰ νέαν ὀργανωμένην καὶ πολυάριθμον ἐπίθεσιν τῶν Κ/Σ κατὰ τὴν 13ην Ἰανουαρίου 1948.

Εἶχον ἱδρυθῆ πλέον τὰ τάγματα τῆς Ἐθνοφρουρᾶς, δι' ὧν εἶχεν ἐλπίσει ἡ Κυβέρνησις Σοφούλη ὅτι ἠδύνατο ν' ἀντικαταστήσῃ διαφόρους στατικὰς δυνάμεις τοῦ στρατοῦ. Δυστυχῶς τὰ τάγματα ταῦτα ἀπεδείχθησαν τελείως ἀκατάλληλοι δυνάμεις διὰ τὸν ἀντισυμμοριακὸν ἀγῶνα καὶ πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἀπετέλεσαν πηγὴν ἐξοπλισμοῦ καὶ ἀνεφοδιασμοῦ διὰ πυρομαχικῶν τῶν Κ/Σ.

Διὰ τῆς ἱδρύσεως τῆς ἐθνοφρουρᾶς ἐπηνέχθη καὶ ἄλλο κακόν, ὡς θὰ ἴδωμεν, τὸ τῆς μειώσεως τῆς δυνάμεως τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῆς βαθμιαίας καταργήσεως τῶν Ταγμάτων Χωρ/κῆς, ἀλλὰ περὶ τούτων εἰς τὸ ἑπόμενον κεφάλαιον.

Οὕτω εἰς Ἀράχωβαν εἶχεν ἐγκατασταθῆ εἷς λόχος Ἐθνοφρουρᾶς τοῦ ἐν Πλα-

τάνῳ ἑδρεύοντος Τάγματος καὶ εἶχεν ἐναπομείνει καὶ μιὰ δύναμις 30 περίπου ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς συνεχῶς μειουμένη συνεπεία τῶν ἀπολύσεων.

Τὴν 6.30 ὥραν τῆς 13-1-1948 δύναμις ἄνω τῶν 1.500 Κ/Σ ἐπετέθη διὰ παντὸς εἴδους βαρέων ὅπλων κατὰ τῆς 'Αραχώβης. 'Ο ἡρωϊκὸς θάνατος τοῦ λοχαγοῦ 'Αντωνοπούλου Δημ. καὶ τῶν ἀνθ/γῶν Δημοπούλου 'Αντωνίου καὶ Οἰκονομοπούλου Γεωργίου κατέστησε τὸν λόχον τῆς ἐθνοφρουρᾶς ὄχλον, ἐξ οὗ ἐφονεύθησαν τελικῶς ἕτεροι 15 ἄνδρες. Οἱ δὲ ὑπόλοιποι τραυματίαι καὶ μὴ σχεδὸν διεσώθησαν διὰ τῆς συμτύξεως. 'Εκ τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς δύο ἐφονεύθησαν κατὰ τὴν μάχην καὶ ἕτεροι 15 ταυματίαι ζωγρηθέντες ἐσφαγιάσθησαν, ἐνῶ δεκατέσσαρες, διεσώθησαν συμπτυχθέντες. Οὕτω ἡ ὑπερήφανος 'Αράχωβα περιῆλθεν εἰς χεῖρας τῶν Κ/Σ.

'Επλήρωσε καὶ ἡ 'Αράχωβα τὴν πολιτικὴν ὑπὲρ τῆς ἐθνοφρουρᾶς.

Τὴν 17-6-1947 40μελὴς Κ/Συμμορία ἐπέδραμε κατὰ χωρίου Παληάμπελα Βονίτσης. Κινητοποιθεῖσαι δυνάμεις 'Υποδιοικήσεων Χωρ/κῆς Κατούνης καὶ Βάλτου καὶ τοιαῦται Μ.Α.Υ. ἐπέτυχον τὴν ἐξόντωσιν 13 Κ/Σ, τὴν σύλληψιν 4 καὶ τὴν διάλυσιν τῶν ὑπολοίπων.

Τὴν 10-7-47 μεγάλαι Κ/Σ δυνάμεις εἰσέβαλον εἰς ὀρεινὴν Τριχωνίδα. 'Εναντίον των ἐκινήθησαν εἷς λόχος Χωρ/κῆς ἀποσπάσματα ὑπὸ τὸν ἐνωμοτάρχην Μαραμένον καὶ ἀποσπάσματα ὑπὸ τὸν ἀνθ/στὴν Καπελλάρην 'Αθαν. καὶ ἐξεδίωξαν τὰς συμμοριακὰς ταύτας δυνάμεις.

Τμῆμα τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 13-10-1947 συνεπλάκη μετὰ πολυμελοῦς συμμορίας εἰς περιοχὴν Βουλγαρελίου μή ἀποτέλεσμα τὸν φόνον 14 συμμοριτῶν.

Μιὰ Κομμουνιστοσυμμοριακὴ ταξιαρχία, ἀφοῦ διέλυσε τὴν 23-12-47 τὴν εἰς Χωρίον Προστοβᾶ-'Αγρινίου ἐθνικὴν δύναμιν ἐξ ἑνὸς λόχου ἐθνοφρουρᾶς καὶ 7 ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς καὶ ἐν συνεχεία κατὰ τὴν ἑπομένην τὴν ἐκ μιᾶς διμοιρίας ἐθνοφρουρᾶς καὶ 30 ἀνδρῶν Χωρ/κῆς φρουρὰν Δρυμῶνος ἀμυνθεῖσαν ἐπὶ 6ωρον, τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 12-1-1947 ἐκινήθη κατὰ τῆς ἐν Θέρμῳ ἑδρευούσης φρουρᾶς ἐκ δύο λόχων ἐθνοφρουρᾶς καὶ 80 ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς.

'Εν τῇ ὑπ' ἀριθμ. 7/143/1 ἀπὸ 25-10-1948 ἐκθέσει δράσεως τῆς 'Ανωτ. Διοικ. Χωρ. Δυτικῆς 'Ελλάδος ἡ συνέχεια περιγράφεται ὡς ἀκολούθως: «... Οἱ » ἄνδρες τῆς 'Εθνοφρουρᾶς πληροφορηθέντες τὴν κατάληψιν τοῦ Δρυμῶνος καὶ » τὴν πρὸς Θέρμον κίνησιν τῶν συμμοριτῶν ἤρχισαν νὰ διαρρέωσιν, ἀπέμειναν δὲ » εἰς Θέρμον περὶ τοὺς 25 'Εθνοφρουροὶ καὶ 2 'Αξιωματικοί. Τὴν κρίσιμον ταύτην » στιγμὴν μετέβη εἰς Θέρμον ὁ Διοικητὴς τῆς Δ.Χ. 'Ακαρνανίας Ταγματάρχης » Χατζῆς Εὐάγγελος κομίζων ἕνα βαρὺ ὅλμον καὶ ἐπελήφθη τῆς ἀμέσου ἐπανδρώ- » σεως τῶν πέριξ τῆς κωμοπόλεως φυλακίων, ἅτινα εἶχον ἐγκαταλειφθῆ, χρησιμο- » ποιήσας πρὸς τοῦτο τοὺς ἄνδρας τῆς Χωρ/κῆς καὶ τοὺς ἀπομείναντας ὀλίγους » 'Εθνοφρουρούς. Ἅμα τῇ ἐπανδρώσει τῶν φυλακίων ἤρχισαν νὰ βάλωσιν οἱ ἄνδρες » καὶ ὁ ὅλμος ἐναντίον τῶν θέσεων τῶν συμμοριτῶν, οἵτινες ἀπεῖχον ἐκ τῶν φυλα- » κίων περὶ τὰ 500 μέτρα, ἀκαταπαύστως. Οἱ συμμορῖται ἀγνοοῦντες προφανῶς » τὴν δύναμιν τῶν ἀνδρῶν τῆς φρουρᾶς τοῦ Θέρμου καὶ θεωρήσαντες ἰσχυρὰν τὴν » φρουράν, λόγῳ τῶν καταιγιστικῶν πυρῶν, περιωρίσθησαν εἰς τὸ νὰ βάλωσιν ἐξ » ἀποστάσεως κατὰ τῆς κωμοπόλεως, μέχρι τῶν πρωϊνῶν ὡρῶν τῆς ἑπομένης, ὅτε » ἀπεχώρησαν πρὸς Δρυμῶνα.»

Τὰ σχόλια διὰ τὸ ἐφαρμοσθὲν σχέδιον ἐνεργείας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι κολακευτικὰ ἀπὸ τακτικῆς πλευρᾶς, τὸ ἐπενεχθὲν ὅμως ἀποτέλεσμα τὰ πάντα ἐδικαίωσε, πλὴν τῶν διαλυθέντων ἐθνοφρουρῶν.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Ἡ Πελοπόννησος εἶναι ἡ περιοχὴ εἰς τμήματα τῆς ὁποίας ἤνθισαν κυρίως αἱ ἀποκληθεῖσαι «παρακρατικαὶ» ὀργανώσεις, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἡ τροχοπέδη τοῦ κομματικοῦ παρεμβατισμοῦ οὐδέποτε ἀπέλιπεν ἀλλὰ πάντοτε ἐδημιούργει θέματα καὶ ἐμπόδια διὰ τὰς ἀρχάς, ἡ πλέον εὐερέθιστος ἐκ τῶν πολιτικῶν μισαλλοδοξιῶν περιοχὴ ἀλλὰ καὶ τὸ μεγαλύτερον θυσιαστήριον εἰς τὸν βωμὸν τοῦ κομμουνιστικοῦ Μολὼχ.

Εἰς ἕνα τῶν προηγουμένων κεφαλαίων ἐξεθέσαμεν τὰ τῆς ἀναπτύξεως εἰς Πελοπόννησον τοῦ 11ου τάγματος Χωροφυλακῆς καὶ τῶν ἐπιτευγμάτων του ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς δημοσίας τάξεως καὶ δημοσίας Ἀσφαλείας κατὰ τὸ ἔτος 1945.

Ὡμιλήσαμεν ἤδη περὶ τινων κατὰ τὸ 1946 ἐκδηλώσεων τοῦ Κ/Σ ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ καὶ διελάβομεν ὅτι ἐνῶ διὰ τὰς περιοχὰς τῶν Β καὶ Γ Σωμάτων Στρατοῦ ἡ εὐθύνη περὶ τῆς δημοσίας Ἀσφαλείας καὶ τάξεως καὶ ἡ τακτικὴ ἡγεσία ἀνετέθη εἰς τοὺς Διοικητὰς τῶν Β καὶ Γ′ Σωμάτων Στρατοῦ, εἰς τὴν Πελοπόννησον ἡ εὐθύνη παρέμεινεν ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν Χωροφυλακήν, τυπικῶς μὲν μέχρι τῆς 5-12-1947 οὐσιαστικῶς δὲ ἐπὶ μακρὸν εἰσέτι, τέλος ἀναφέρομεν ὅτι ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1947 μετεσταθμεύθη εἰς Πελοπόννησον καὶ ἡ πλέον ἐκλεκτὴ μονὰς τῆς Χωροφυλακῆς, τὸ Μηχανοκίνητον τάγμα, τοῦ ὁποίου ἡ ἀπόδοσις λόγῳ τῆς ἐξ ὁλοκλήρου συνθέσεως της ἐκ μονίμων ὁπλιτῶν ὑπῆρξεν παντοῦ καὶ πάντοτε ὑψηλή.

Ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐπίσης ἡμερομηνίας μετεφέρθη εἰς Πελοπόννησον καὶ ἑτέρα ἐκλεκτὴ μονάς, τὸ 5ον τάγμα καὶ γράφει σχετικῶς ἡ Διοίκησις Ἀρκαδίας ἐν τῇ ἐκθέσει της «Μὲ τὴν εἴσοδον τῶν ἀνωτέρω δυνάμεων εἰς τὸν ἀγῶνα ἤρξατο ἡ συστηματικὴ καταδίωξις τῶν συμμοριῶν....» καὶ ἔχει δίκαιον, διότι μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης ὁ διεξαγόμενος ἀγὼν εἶχε χαρακτῆρα μᾶλλον ἀμυντικόν, ἀλλ' ἡ ἀναληφθεῖσα πρωτοβουλία τῶν δυνάμεων Χωροφυλακῆς δὲν διήρκεσε ἐπὶ πολὺ καὶ ἤρχισεν πάλιν ὁ ἀγὼν ἀμύνης καὶ συμπτύξεως. Πραγματικὰ ἐπιθετικὴ τακτικὴ θὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τῶν μέσων 1948, διὰ νὰ ἀποδώσῃ βραδύτερον, ἤτοι ὑπὸ τὴν αἰγῖδα καὶ εὐθύνην τοῦ Στρατοῦ πλέον.

Διὰ τὴν Χωροφυλακὴν ὁ Τομεὺς «Πελοπόννησος» παρουσιάζει πολλὰς ἰδιομορφίας καὶ δὲν πρέπει κατὰ τὴν ἔρευναν νὰ τεμαχισθῇ, δι' ὃ ἐνταῦθα θ' ἀναφερθῶμεν εἰς ὀλίγα χαρακτηριστικὰ περιστατικὰ λαβόντα χώραν μέχρι τῆς 10 Μαΐου 1947, ὅτε ἱδρύθη ἐν Πελοποννήσῳ τὸ Στρατηγεῖον Δυνάμεων Χωροφυλακῆς Πελοποννήσου (Σ.Δ.Χ.Π.), εἰς τὸ ἑπόμενον δὲ κεφάλαιον θ' ἐρευνήσωμεν τὰ ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης καὶ μέχρι πέρατος τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος ἐπεισόδια καὶ διαδραματισθέντα, ὥστε ἑνιαίως νὰ κριθῇ ἡ συμμετοχὴ καὶ ἡ συμβολὴ τῆς Χωρ/κῆς εἰς τὸν ἀγῶνα ἐκεῖνον τοῦ ἔθνους. Κρίνομεν τοῦτο ἀπαραίτητον καὶ ἀναγκαῖον καὶ διότι ἐν Πελοποννήσῳ ἡ Χωροφυλακὴ διεδραμάτισε πρωτεύοντα ρόλον μέχρι πέρατος τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος, ἀλλὰ καὶ διότι διατηρήσασα ἐκεῖσε τὴν εὐθύνην ἐπὶ μακρόν, ἤτοι μέχρι 10-12-1947 ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐδοκιμάσθη σκληρότερον ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐδέχθη τοὺς ἀντικτύπους ὅλων τῶν προσπαθειῶν τῆς ἡγεσίας τοῦ Σώματος πρὸς τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην κατεύθυνσιν.

Τὸ σύνολον τῶν κατὰ τὸ 1946 ἐπεισοδίων ἐν Πελοποννήσῳ δὲν ὑπῆρξεν σημαντικόν, ὡς ἐμφαίνεται καὶ ἐν τῷ ἀνωτέρω πίνακι, ἀριθμητικῶς, παρὰ ταῦτα ὅμως καὶ παρὰ τὸ σχετικῶς ὀλιγάριθμον τῶν Κ/Σ δυνάμεων ἐν Πελοποννήσῳ ὁ ἀριθμὸς τῶν αἰφνιδιασμῶν καὶ τῶν ἀτυχημάτων τῆς Χωροφυλακῆς ὑπῆρξεν ἀξιόλογος μὲ σοβαρὰς ἐπιπτώσεις.

Τὴν 2-8-46 150μελὴς συμμορία ἐπιτεθεῖσα κατὰ τοῦ ἐν χωρίῳ Νιάτα-Σπάρτης εὑρισκομένου περιοδεύοντος Στρατολογικοῦ Συμβουλίου ἀφώπλισε τοὺς ἄνδρας τοῦ Συμβουλίου καὶ διήρπασε τὰ δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ των εἴδη, ὡς καὶ πολλὰ καταστήματα τοῦ χωρίου. Δυνάμεις Χωροφυλακῆς σπεύσασαι συνεκρούσθησαν μετὰ τῆς συμμορίας, ἐφόνευσαν 7 συμμορίτας, ἐτραυμάτισαν 8 καὶ συνέλαβον δύο.

Ὁ Δ/τὴς τῆς Υ.Χ. Κροκεῶν, ἀνθ/ρχος Μεντάκης Μιχαήλ, ἐπικεφαλῆς δυ-

Οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ἀνεφοδιάζοντο διὰ τῶν ὤμων των, στερούμενοι μεταγωγικῶν. Κάπου στὸν Πάρνωνα.

νάμεως του μετὰ σφοδρὰν μάχην ἐξώντωσε 5μελῆ συμμορίαν εἰς θέσιν Βουβάλια-Σκάλα-Λακεδαίμονος τὴν 24-8-46.

Καθ' ὅλον τὸν μῆνα Αὔγουστον δυνάμεις Χωροφυλακῆς διεξήγαγον συνεχεῖς ἐξερευνήσεις, ἄνευ ὅμως ἀποτελέσματος τινός.

Οἱ Κ/Σ εἰς ἀντιπερισπασμὸν τὴν 6.30 πρωϊνὴν ὥραν τῆς 28-8-46 ἐξαπέλυσαν σφοδροτάτην ἐπίθεσιν κατὰ τοῦ Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς Ἁγίου Πέτρου-Κυνουρίας, διὰ βαρέων αὐτομάτων ὅπλων. Ἡ δύναμις ὑπέκυψεν, ἀφοῦ ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀνδρῶν οἱ τρεῖς ἐφονεύθησαν καὶ οἱ 4 ἐτραυματίσθησαν.

Τοιοῦτον ὁλοκαύτωμα ἦτο πρωτοφανὲς διὰ τὴν Πελοπόννησον καί, ὡς εἰκός, προεκάλεσεν πανικὸν ἀλλὰ καὶ ἀλλοφροσύνην μεταξὺ των ὑπὸ τῶν συνθημάτων τῆς συμφιλιώσεως πληττομένων συνεχῶς ἐθνικοφρόνων.

Τὴν μεθεπομένην, 31-8-46, ἀπόσπασμα Χωροφυλακῆς δυνάμεως 10 ἀνδρῶν, ἐνέπεσεν εἰς συμμοριακὴν ἐνέδραν καὶ ἐφονεύθησαν 2 Χωρ/κες καὶ 2 ἰδιῶται, ἐτραυματίσθη δὲ ὁ ἀποσπασματάρχης ἐνωμ. Μακρῆς Γεώργιος.

῾Ο χρόνος ἀπέβαινεν ὑπὲρ τῶν Κ/Σ καὶ τὴν 22 Σ/βρίου 1946 ἔλαβεν χώραν νέον πολύνεκρον εἰς βάρος τῆς Χωροφυλακῆς ἐπεισόδιον. Δύο μεταβατικὰ ἀποσπάσματα κινούμενα ἐπ' αὐτοκινήτων, χωρὶς νὰ λάβωσι μέτρα τινὰ ἀσφαλείας, ἐνέπεσαν εἰς ἐνέδραν Κ/Σ ἔξωθι τοῦ χωρίου Καρυαὶ–Σπάρτης μὲ ἀποτέλεσμα νὰ φονευθῶσιν ὁ ἀνθυπασπιστὴς Κωστελέτος Σπυρ., εἷς ὑπεν/ρχης καὶ ἐννέα χωροφύλακες καὶ νὰ τραυματισθῶσιν οἱ ἐπικεφαλῆς ᾿Ανθυπομοίραρχοι Πορτοκαλῆς Δημ. καὶ Τετράδης Νικ. ῾Ενιαχοῦ ποὺ ἀνηγγέλλετο καὶ ἡ ἐξόντωσις κάποιου συμμορίτου ὡς κατὰ τὴν κατὰ Βρονταμᾶ Σπάρτης Κ/Σ ἐπίθεσιν τῆς 10 ᾿Οκτωβρίου καθ' ἣν ἐφονεύθησαν 4 Κ/Σ ἀλλὰ καὶ 4 ἐθνοκόφρονες ἰδιῶται.

Τὸ ἕνα κακὸ χειρότερον τοῦ ἄλλου (!) ἔπληττε τὴν ἐν Πελοποννήσω Χωροφυλακήν, ἥτις ὅμως ἐξηκολούθει νὰ παρουσιάζη ἀνεπίτρεπτον ἄγνοιαν καὶ παραμέλησιν καὶ στοιχειωδῶν ἀκόμη κανόνων ἀσφαλείας.

Μετὰ ἀπὸ τόσα πανελληνίως καὶ ἐν Πελοποννήσῳ ἐπεισόδια, ἅτινα περιγραφόμενα καθ' ἑκάστην ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων ἀπετέλουν ἓν μέσον ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀποκτήσεως πείρας, καὶ παρὰ τὰς λεπτομερεῖς ὁδηγίας τῆς ὑπ' ἀριθμ7/30/11 ἀπὸ 31/10/1946, εἰς σχῆμα ἐγκυκλίου-βιβλίου, διαταγῆς τοῦ ᾿Αρχηγείου Χωροφυλακῆς(33), αἱ διάφοροι ὑπηρεσίαι καὶ δυνάμεις τῆς ἐν Πελοποννήσω Χωροφυλακῆς ἐξηκολούθουν νὰ ἐπιδεικνύουν ἀσυγχώρητον καὶ θανάσιμον ἀμέλειαν περὶ τὴν λῆψιν τῶν ἀναγκαίων μέτρων ἀσφαλείας, διὰ τὴν λῆψιν τῶν ὁποίων οὐδεμία ἀπητεῖτο ἐπὶ τέλους ἐκπαίδευσις.

Οὕτω τὸ ὑπὸ τὸν ᾿Ενωμ. Κρητικὸν Φραγκῖσκον ἀπόσπασμα ἐξ 22 ἀνδρῶν Χωρ/κῆς εὑρισκόμενον τὴν 23-11-46 εἰς Βασσαρᾶν–Σπάρτης εἶχε κατανεμηθῆ εἰς τρεῖς ὁμάδας εἰς τρία κεντρικὰ οἰκήματα τοῦ χωρίου, οἰκήματα στερούμενα ὁρατότητος, πεδίου βολῆς καὶ ὁδῶν ἐπικοινωνίας, ὁπότε 80 μελὴς Κ/Σ ἐπιτεθεῖσα μετὰ πεντάωρον ἀσυντόνιστον ἀντίστασιν τῶν ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς, λόγῳ ἐξαντλήσεως τῶν πυρομαχικῶν καὶ λόγῳ εὐρείας χρήσεως ὑπὸ τῶν συμμοριτῶν τῶν διὰ δυναμίτιδος ἀνατινάξεων, ἐπέτυχον οἱ συμμορῖται τὴν σύλληψιν 17 ἐκ τῶν 21 ἀνδρῶν. ᾿Εν συνεχείᾳ ἐπηκολούθησε ἡ ἀγρία ἐκτέλεσις τῶν συλληφθέντων.

Πολὺ αἷμα ἄδικα χαμένο ....

Πρὶν παρέλθουν 10 ἡμέραι νέον πλῆγμα κατήνεγκον οἱ Κ/Σ κατὰ τῆς Χωρ/κῆς. ᾿Απόσπασμα Χωρ/κῆς δυνάμεως 60 ἀνδρῶν ὑπὸ τὸν ἀνθ/ρχον Φρυδᾶν, ἑδρεῦον εἰς Παλαιοχώριον Κυνουρίας, τὴν 6.15 ὥραν τῆς 3-12-1946 ἐδέχθη ἐπίθεσιν ἰσχυρᾶς δυνάμεως Κ/Σ, καθ' ἣν ἐφονεύθη ὁ ἀνθυπομοίραρχος καὶ πέντε ὁπλῖται.

῾Η κατάστασις εἶχεν ἀποβῆ ἀπελπιστικὴ ἐν Πελοποννήσω, αἱ δυνάμεις τῆς Χωρ/κῆς παντοῦ ὀλιγάριθμοι, ἀπαίδευτοι, ἀλλὰ καὶ πλημμελῶς ἐνεργοῦσαι ἔν τισι περιπτώσεσι δὲν ἠδύναντο νὰ ἐπιτύχουν ἔστω καὶ ἓν ἐντυπωσιακὸν ἀποτέλεσμα. ῾Η μὴ ἀντιμετώπισις τῆς λειψανδρίας, ἔστω καὶ κατὰ τὸ πρότυπον Βορείου ῾Ελλάδος, ἔνθα ἐδίδετο ὁ κυρίως ἀγών, εἶχεν δημιουργήσει ὀξύτατον καὶ ἐπιτακτικὸν πρόβλημα. Εἰς ἀπάντησιν τῶν ἐκκλήσεων τὸ Κέντρον ἀπέστειλε μίαν δύναμιν 100

(33) Περὶ σχεδίου ἀμύνης οἰκημάτων, ἀμύνης Χωρίου, ἀσφαλείας ἀποσπασμάτων καὶ δικτύου πληροφοριῶν.

(34) Δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀκρίβειαν ὁ ὑπὸ τοῦ Στρατηγοῦ ᾿Αλ. Τσιγγούνη ἐν σελ. 15 ἀναφερόμενος ἀριθμὸς 50 ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς. Βλέπε καὶ ὑπ' ἀριθμ. 261/62/1 ἀπὸ 12-12-1946 ἔκθεσιν τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Σπάρτης πρὸς Α.Δ.Χ. Πελοπονήσου.

ἀνδρῶν, ὑπὸ τοὺς ὑπομοιράρχους Σπανὸν 'Αριστείδην καὶ Κλωνάρην Νικόλ., ἥτις ἐγκατεστάθη εἰς Καστανίτσαν Κυνουρίας μὲ ἀκτῖνα δράσεως ὁλόκληρον τὸν Πάρνωνα.

'Η ἄφιξις τοῦ ἀποσπάσματος τούτου ἀνέκοψε τὴν πρόοδον τῶν Κ/Σ ἐπιτυχιῶν καὶ ἀνεστήλωσε τὸ ἀρκούντως καταπεπτωκὸς ἠθικὸν τῶν περὶ τὸν Πάρνωνα ὑπηρεσιῶν Χωρ/κῆς, πρὸς καιρὸν μάλιστα παρετηρήθη τοιαύτη ἀναθάρρησις ὥστε νὰ σημειωθοῦν καὶ μικροεπιτυχίαι τινὲς(35) τῶν δ'αφόρων τμημάτων τῆς Χωροφυλακῆς, μέχρις ὅτου ἐπῆλθεν τὸ γεγονὸς τῶν φυλακῶν Σπάρτης. καὶ ἐν συνεχεία τὰ χαρακτηριστικὰ διὰ τὴν ἀγριότητα των ἔκτροπα τῶν φυλακῶν Γυθείου.

Οἱ Κ/Σ κατόπιν πλουσίων καὶ βασίμων πληροφοριῶν περὶ τῶν καθ' ἑκάστην ἑσπέραν λαμβανομένων μέτρων ἀσφαλείας ἐν τῇ πόλει Σπάρτης, τὴν 23ην ὥραν τῆς 13 Φεβρουαρίου 1947 (36) προσέβαλον δι' ἰσχυρῶν δυνάμεων καὶ ἐξ ὅλων τῶν σημείων τὴν πόλιν τῆς Σπάρτης καὶ ἀφοῦ ἐπέτυχον τὴν καθήλωσιν τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων ἐρρίφθησαν κατὰ τῆς στρατιωτικῆς φρουρᾶς τῶν εἰς τὴν ἀνατολικὴν παρυφὴν τῆς πόλεως κειμένων ποινικῶν φυλακῶν, ἣν ἐξουδετέρωσαν εὐκόλως. 'Εν συνεχεία προέβησαν εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν 232 κρατουμένων, ἤτοι 170 ὑποδικοκαταδίκων καὶ 62 ἐκτοπιστέων. 'Εκ τούτων ἄνω τῶν 200 ἐνετάχθησαν ἀμέσως εἰς τὰς Κ/Σ. Κατὰ τὸ ἐγχείρημα τοῦτο ἐφονεύθησαν ὁ λοχαγὸς Παπανικολάου Νικ., 1 χωροφύλαξ εἷς στρατιώτης, εἷς φύλαξ τῶν φυλακῶν καὶ εἷς ἐθνικόφρων ὑπόδικος.

'Υπῆρξεν τὸ πρῶτον ἐγχείρημα κατὰ πόλεως ἐν Πελοποννήσω, εἰς ἣν ἐκτὸς τῶν ὀλίγων δυνάμεων Χωρ/κῆς ἥδρευον καὶ στρατιωτικαὶ δυνάμεις, μετὰ δὲ τὴν καταπληκτικὴν ταύτην συμμοριακὴν ἐπιτυχίαν τὴν φρουρὰν τῶν φυλακῶν ἀνέλαβεν ἡ Χωροφυλακή, ἵνα μετὰ ἓν ἔτος περίπου διαδραματισθοῦν ἕτερα θλιβερὰ γεγονότα εἰς τὰς αὐτὰς φυλακάς, ἀλλ' ἀντιστρόφως πλέον.

Τὸ ἔγχείρημα τοῦτο ἀνησύχησε τὴν ἡγεσίαν τοῦ Σώματος καὶ ἐθορύβησε τὴν Κυβέρνησιν, κλιμάκια ἅτινα ἐνόμισαν, ἀπὸ κοινοῦ ἀποφασίσαντα, ὅτι εἶχον ἀνακαλύψει τὸ φάρμακον διὰ τῆς συστάσεως ταγμάτων Χωροφυλακῆς ἐπανδρωμένων διὰ κατατάξεως ἄνευ θητείας Χωροφυλάκων. Οὕτω διετάχθη ἐν προκειμένω ἡ κατάταξις 500 ἄνευ θητείας Χωρ-κων καὶ ἡ συγκρότησις δύο ταγμάτων, τῶν 15 καὶ 16, ὧν ἡ λειτουργία ἤρξατο ἄνευ προπαιδεύσεως τινός, τὴν 26-3-47, ἀφ' ἧς συνεστήθη καὶ ἡ ἐν Σπάρτη ἐγκατασταθεῖσα Ταξιαρχία Χωροφυλακῆς.

'Εν τῷ μεταξὺ ὅμως οἱ Κ/Σ ἐνισχυθέντες συμαντικῶς ἐγένοντο ἐπιθετικώτεροι καὶ ἀπειλητικώτεροι. Τὴν 21-2-1947 τὸ ἀπόσπασμα Ζάρα ἀπέσπασε μίαν μικρὰν νίκην κατὰ συμμοριτῶν, φονεῦσαν 3 Κ/Σ.

Τὴν 9-3-47, ἀπόσπασμα Χωρ/κῆς προσέβαλε συμμορίαν εἰς θέσιν Κεχρωτὴν-'Αλωσταίνης. Εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ ἀποσπάσματος ἐκινήθη δύναμις Χωρ-κῆς ἐκ Τριπόλεως, ἥτις ὅμως εἰς θέσιν Παπᾶ Τρύπα-Πιάνας ἐνέπεσεν εἰς Κ/Σ ἐνέδραν μὲ ἀποτέλεσμα τὸν φόνον πέντε ὁπλιτῶν.

Τὴν 21-3-47 Κ/Σ ἐπιδραμοῦσα κατὰ Βυτίνης συνέλαβε καὶ ἐξετέλεσε τὴν ἐξ ἑνὸς ἀνθ/στοῦ καὶ τριῶν Χωροφυλάκων (παρόντων) δύναμιν.

Τὴν 24 Μαρτίου Κ/Σ προσέβαλεν τὴν ἐν Τρύπη Σπάρτης ἑδρεύουσαν διμοιρίαν

---

(35) Βλέπε πίνακας Α' καὶ Β' Παραρτήματος ΧΙ.

(36) Οὐχὶ Δεκεμβρίου 1946, ὡς ἀναφέρει ὁ Στρατηγὸς Τσιγγούνης.

Στρατοῦ καὶ τὴν ἐκ 4 ἀνδρῶν δύναμιν Χωρ/κῆς. Ἐπηκολούθησε συμπλοκὴ καθ' ἣν ἐφονεύθη ὁ ἀνθ/γὸς Μαρκομιχάλης Νικόλαος καὶ ἠχμαλωτίσθησαν 20 στρατιῶται καὶ 4 Χωρ-κες, οἵτινες ἀφοπλισθέντες καὶ ἀπογυμνωθέντες ἀφέθησαν ἐλεύθεροι Διὰ τὴν συγκρότησιν τῶν 15 καὶ 16 ταγμάτων ἀπεσύρθησαν ἄνδρες ἐκ τῶν Σταθμῶν, ὧν ἡ δύναμις εἶχε κατέλθει εἰς θλιβερὰ πλέον ἐπίπεδα τῶν 3 καὶ 4 ἀνδρῶν καὶ δὲν ὑπῆρχεν ἐλπὶς νὰ συνέλθη ἡ ἔνοχος Πολιτεία διὰ τὴν τοιαύτην ἐγκατάλειψιν εἰς τὸ ἔλεος τῶν Κ/Σ τῶν πλέον ἐκλεκτῶν τέκνων τῆς Πατρίδος.

Εἰς Κροκεοὺς ἥδρευεν τμῆμα ἀντικομμουνιστικῶν δυνάμεων ὑπὸ τὸν λοχαγὸν τοῦ Β' πίνακος Κατσαρέαν, ὅπερ εἶχεν ὑποστῆ ἀλλεπαλλήλους φθορὰς ἐκ Κ/Σ ἐνεδρῶν, εἰς μίαν δὲ τελευταίαν περίπτωσιν ἐφονεύθη ὁ λοχαγὸς Κατσαρέας. Ἔξαλλοι οἱ ἄνδρες τῶν ὁμάδων τούτων μετέβησαν εἰς Γύθειον, ἠχρήστευσαν τὴν φρουρὰν τῶν φυλακῶν καὶ ἐφόνευσαν τοὺς ἐκ τῶν κρατουμένων ἀριστερῶν φρονημάτων.

Ἡ ἐνέργεια αὔτη κατετάραξε τὴν Κυβέρνησιν τῆς ὁποίας τρία ἐπίλεκτα μέλη, οἱ Παπανδρέου Γ., Βενιζέλος Σοφ., καὶ Ναπολ. Ζέρβας, μετέβησαν ἀμέσως ἐπὶ τόπου τῇ ἀκολουθίᾳ ὑποστρατήγου Μηχαν. Ζώτου, Συν/ρχου Μπουτσικάρη κλπ. διὰ τὴν ἐκ τούτων συγκρότησιν στρατοδικείου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου θὰ παρεπέμποντο οἱ ὑπαίτιοι ἐν γένει.

Πληροφορηθέντες οἱ κάτοικοι τὰς διαθέσεις τοῦ Κυβερνητικοῦ κλιμακίου ἐξεδήλωσαν διαθέσεις ἐξεγέρσεως καὶ οἱ Ὑπουργοὶ ὄχι μόνον στρατοδικεῖον δὲν συνέστησαν ἀλλὰ καὶ ἔσπευσαν νὰ διαψεύσωσι τοῦτο διὰ δηλώσεων τοῦ Γ.Παπανδρέου εἰς τὴν Πλατεῖαν Σπάρτης, ὅτι δὲν εἶχον ἀφιχθῆ διὰ τὴν συγκρότησιν στρατοδικείου ἀλλὰ πρὸς μελέτην τῆς καταστάσεως.

Εἰς μίαν ἐπιτόπιον σύσκεψιν ὁ τότε Ὑπουργὸς Δημ. Τάξεως ἐπρότεινε τὴν διενέργειαν συλλήψεων, ἀλλὰ παρισταμένος ἀνώτερος στρατιωτικός, ἡγέτης τοπικῶν δυνάμεων, παρετήρησε «μὰ μποροῦμε νὰ κάνωμε συλλήψεις;». Εἷς παριστάμενος ἐπίσης ἀνώτερος Ἀξ-κὸς Χωρ/κῆς, λίαν προχείρως σκεφθεὶς καὶ διὰ νὰ ἐντυπωσιάση μᾶλλον τοὺς Ὑπουργοὺς ἐπιχειρήσας, ἐδήλωσεν ὅτι ἀνελάμβανεν αὐτὸς τὴν διενέργειαν τῶν συλλήψεων, ἀλλ' ἠναγκάσθη ν' ἀναχωρήση καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν Ὑπουργῶν ἐκ τῆς περιοχῆς, λόγῳ ἀπειλῶν τῶν πληροφορηθέντων τὴν ἐκδήλωσιν του Μανιατῶν.

Οὐδὲν σχεδὸν μέτρον ἐλήφθη καὶ τὸ κυβερνητικὸν κλιμάκιον ἀπῆλθεν ἀφοῦ εἶδεν, καὶ ἐμφανίζονται μετὰ ἀπὸ τοιαύτης ἐκτάσεως γεγονότα ἄνθρωποι μὲ συγγραφικὸν μανδύαν περιβεβλημένοι νὰ ἐπιρίψωσιν εὐθύνας εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἐπὶ ἀνοχῇ τῶν παρακρατικῶν ὀργανώσεων ἐν Πελοποννήσῳ, μὴ διστάζοντες νὰ ἐπικαλεσθῶσιν μίαν ἀναφορὰν τοῦ Στυλ. Μπριλλάκη, ὡς «ντουκουμέντον» τῶν ἀπόψεών των.

Εἰς ἐπιχειρήσεις ἐπὶ τοῦ Πάρνωνος τὴν 6-4-47 ἐφονεύθησαν πέντε συμμορῖται καὶ ἠχμαλωτίσθησαν δύο, ἐνῶ ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐφονεύθη 1 χωροφύλαξ καὶ ἠχμαλωτίσθησαν 5.

Ἀντιπαρερχόμενοι ἄλλα τινα μικροεπεισόδια φθάνωμεν εἰς τὸ ὁλοκαύτωμα τοῦ 4ου λόχου τοῦ 16 τάγματος Χωροφυλακῆς. Περὶ τούτου παραθέτομεν ἐν παραρτήματι Χ καὶ ὑπ' αὐξ. ἀριθμ. 108 τὴν ὑπ' ἀριθμ. 6 /1/1ιστ ἀναφορὰν τῆς Ταξιαρχίας Χωροφυλακῆς, ὑπογραφομένην ὑπὸ τοῦ Γρηγ. Δημουλᾶ, εἰς τὴν ἀντικειμενικότητα τοῦ ὁποίου ἐμπιστευόμεθα.

῾Απλῆ μελέτη τοῦ χάρτου τοῦ ὑπὸ τοῦ λόχου ἀκολουθηθέντος μοιραίου δρομολογίου ὁδηγεῖ εἰς συμπεράσματα θλιβερὰ διὰ τὴν ὑπαιτιότητα τοῦ διοικητοῦ τοῦ λόχου ἐκείνου, τοῦ ὁποίου οἱ ἄνδρες, ἐν πάσει περιπτώσει, κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν μάχην ἐπεδείξαντο ἀρετὰς σπανίως ἀπαντωμένας εἰς οἱονδήποτε στρατὸν τοῦ Κόσμου. Ἅπαντες ἐπολέμησαν, ἐφ' ὅσον ἠδύναντο καὶ εἶχον πυρομαχικά, ὡς λέοντες προτιμῶντες τὸν θάνατον τοῦ πολέμου ἀπὸ ἐκεῖνον σὺν τῇ ἀτιμώσει, εἷς τραυματίας ἀφοῦ ὑβρίζει τοὺς βαρβάρους αὐτοκτονεῖ, ὁ ὁλμιστὴς χωροφύλαξ Μαρκουλάκης Γεώργιος ἀφοῦ ἔβαλε ὅσα εἶχε βλήματα κατὰ τὴν προσπάθειαν του νὰ διασωθῇ ἅμα τῇ ἐπελεύσει τοῦ σκότους διέσωσε καὶ τὸν ὅλμον ἵνα μὴ περιέλθει εἰς τοὺς ἐχθροὺς καὶ ὁ ὑπεν/ρχης Πουλόπουλος Κων. μετὰ τοῦ χωρ-κος Γραμμένου Διον. κατέστρεψαν τὸν ἀσύρματον, ταῦτα δὲ συνέβησαν ἐνῶ τὸ τάνυμα τῆς χαραδρώσεως 'Αγριάνων εἶχε σκεπασθῆ ἀπὸ 43 νεκροὺς καὶ 35 βαρέως τραυματίας.

Τοσαύτη ἐνατένισις πρὸς τὸ καθῆκον καὶ τὸ συμφέρον τοῦ ἔθνους δὲν ἀπαντᾶται εὐκόλως εἰς ἥρωας. 'Ηττήθησαν διὰ τοῦ φόνου οἱ ἀήττητοι ψυχικῶς καὶ δὲν δύναται κανεὶς εὐκόλως νὰ τοὺς ἀνεύρη εἰς τοὺς νικητάς, ἐνῶ ἡ θυσία αὐτῶν συνετέλεσε περισσότερον παντὸς ἄλλου εἰς τὴν νίκην.

'Απωλέσθησαν 78 ἥρωες τῆς Χωροφυλακῆς γεμᾶτοι πίστιν καὶ θανάσιμον ἀφοσίωσιν εἰς τὸ καθῆκον καὶ διεσώθησαν μόνον 15, ἐξ ὧν 10 τραυματίαι.

Μεταξὺ τῶν νεκρῶν καὶ ὁ ἀστόχως ἐνεργήσας διοικητὴς τοῦ λόχου καθὼς καὶ ὁ γενναῖος ἀνθυπομοίραρχος Κατσαρᾶς Γεώργ. τοῦ 'Ιωάννου.

῾Η 'Ανωτέρα Διοίκησις Χωροφυλακῆς Πελοποννήσου ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμ. 36/7/2α, ἀντιπαρερχομένη τὰ λάθη καὶ λαμβάνουσα στάσιν προσοχῆς πρὸ τῆς διεξαχθείσης κατὰ τὰ ἀνωτέρω μάχης, ἀποκαλεῖ ταύτην «μάχην τῆς Χωροφυλακῆς».

'Επὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ πρέπει νὰ τονίσωμεν καὶ κάτι ἄλλο τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει τὴν πολεμικὴν ἀδαημοσύνην καὶ κρατοῦσαν ἀντίληψιν κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἀγῶνος.

Ἔχομεν πρὸ ἡμῶν τὴν ὑπ' ἀριθμ. 6/1/1 ἀπὸ 18-4-1947 διαταγὴν ἐπιχειρήσεων τῆς Ταξιαρχίας Χωροφυλακῆς Πελοποννήσου τῆς ὁποίας ἡ τελευταία παράγραφος ἔχει ὡς ἀκολούθως : «Σύνδεσμοι-Διαβιβάσεις : Δι' 'Ασυρμάτων καὶ διὰ Δρομέων». Ἂν εἶναι δυνατὸν νὰ νοηθοῦν δρομεῖς κατὰ τὴν διάρκειαν ἀνορθοδόξου, ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος !!!

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ θ' ἀφήσωμεν τὴν ἐν Πελοποννήσῳ κατάστασιν διὰ νὰ μεταφερθῶμεν καὶ πάλιν εἰς τὴν Βόρειον 'Ελλάδαν.

ΔΥΤΙΚΗ ΘΡΑΚΗ

Τὰ κατὰ τὴν διετίαν 1946 καὶ 1947 ἐπεισόδια ἐν Θράκῃ, ἰσάριθμα περίπου τῶν ἐν Πελοποννήσῳ, ὑπῆρξαν ἠπίας μᾶλλον μορφῆς, ἐξαιρέσει ὅμως ἐλαχίστων περιπτώσεων καὶ ἐν ἀντιθέσει πρὸς ὅσα συνηντήσαμεν ἐν Πελοποννήσῳ ἡ Χωροφυλακὴ ἢ διετήρησε τὴν πρωτοβουλίαν ἢ δεχθεῖσα ἐπιθέσεις ἀπέκρουσε ταύτας πάντοτε σχεδὸν ἐπιτυχῶς.

'Εκ τῆς ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16 Σεπτεμβρίου 1946 ὑπ' ἀριθμ. 98 διαταγῆς τοῦ 'Ανωτέρου ἐπόπτου ἀποσπασμάτων Ἕβρου ('Αντ/ρχου Χωροφυλακῆς Γεωργ. Σωτοπούλου) παραλάμβανομεν τ' ἀκόλουθα στοιχεῖα ἐκ τῆς μέχρι τότε δράσεως τῆς Χωροφυλακῆς.

Φονευθέντες Κ/Σ μετὰ πλήρων στοιχείων ταυτότητος	15
Φονευθέντες Κ/Σ ἀγνώστων στοιχείων ταυτότητος	12
Κ/Σ τραυματίαι ὑποκύψαντες εἰς τραύματα	12
Κ/Σ συλληφθέντες ἀναφερόμενοι μετὰ πλήρων στοιχείων ταυτότητος	50
Κ/Σ παραδοθέντες ἀναφερόμενοι μετὰ στοιχείων ταυτότητος	86
Σύνολον ἀπωλειῶν Κομμουνιστοσυμμοριτῶν	175

Ἤτοι εἷς πλούσιος ἀπολογισμὸς τοῦ ἔργου τῶν 15 ἀποσπασμάτων ἐν τῇ περιοχῇ Α.Δ.Χ. Θράκης ἔναντι ὀλίγων σχετικῶς θυσιῶν. 15 Ἀνθυπασπισταὶ τότε, οἱ Ἀλεξιάδης Ἰορδ., Παπασπηλιόπουλος Δημ., Μουντζούρης Παν., Διακάκης Γεωργ., Βαλαχᾶς Εὐάγ., Κατσούλης Ζησ., Κεδίκογλου Θεμιστ., Καροῦζος Βασιλ., Πανόπουλος Γεωργ., Μάλιος Ἀναστ., Τράντας Δημ. Στάϊκος Ἰωάν., Χριστόπουλος Ἀναστ., Παπαγρηγορίου Δημ., Οἰκονόμου Θεοδ., καὶ Ζαραμπούκας Χρῆστος ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν καὶ τῶν Μοιράρχων Μουρκογιάννη Γεωργ., Στάγια Γεωργ. καὶ Ρήγα Ἱπποκρ. ηὐλάκωνον τὴν περιοχὴν Ἕβρου, καταδιώκοντες ἀπηνῶς καὶ συντρίβοντες τοὺς Κ/Σ.

Ὁ Διοικητὴς τῆς VII Μεραρχίας ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Γενικὸν ἐπόπτην ἀποσπασμάτων τὴν ἀκόλουθον ὑπ' ἀριθμ. Α.Π. 917 τῆς 28-8-46 τηλεγραφικὴν συγχαρητήριον διαταγήν: «Ἀποτελέσματα ἑξαημέρων ἐπιπόνων καὶ ἐπικινδύνων » προσπαθειῶν ὑμῶν ἐξαιρετικά. Συνεχίσατε μὲ ἰδίαν πίστιν καὶ πεῖσμα μέχρι » πλήρους ἐξουθενώσεως μισθάρνων ὀργάνων ἐχθρῶν Ἑλλάδος. Χρησιμοποιήσατε » πᾶν μέσον πρὸς ἐκπλήρωσιν σκοπῶν ἐπιχειρήσεων. Θ' ἀφιχθῶ ἐπὶ τόπου πρὸς » πρότασιν ἠθικῶν ἀμοιβῶν ἐργασθέντων. Μέραρχος Στεργιόπουλος».

Τὴν 1ην Σεπτεμβρίου διεξήχθη τὸ Δημοψήφισμα ἐν ἀπολύτω τάξει καὶ ἀσφαλεία ὅπως καὶ εἰς τὴν ὑπόλοιπον Ἑλλάδαν, ἀπὸ τῆς 24-8-46 δὲ ὁ Σωτόπουλος εἶχεν ἀναφέρει πρὸς τὸν Νομάρχην Ἀλεξανδρουπόλεως «Ἀναρχικαὶ συμμορίαι » καταδιωκόμεναι συνεχῶς ἀπὸ 8ημέρου παρ' Ἀποσπασμάτων διελύθησαν μὲ » μεγάλας ἀπωλείας, ὑπολείμματα δὲ αὐτῶν πανικόβλητα καὶ πειναλέα προσπα- » θοῦν διαφύγουν συνεχιζομένην δίωξιν Stop. Πολιτευταί, Ἐπιτροπαὶ Ἀγῶνος καὶ λοιπὰ πρόσωπα δύνανται ἐλευθέρως καὶ ἐν ἀσφαλεία περιοδεύσουν καὶ τὰ πλέον ἀπομεμακρυσμένα χωρία».

Ἀνώτερος ἐπόπτης Ἀποσπασμάτων Σωτόπουλος».

Καὶ ὅμως θὰ ἴδωμεν κατωτέρω ὅτι ὑπῆρξαν στρατιωτικοὶ συγγραφεῖς, οἵτινες, πάντα ταῦτα ἀγνοήσαντες ὡς καὶ τὴν ἀπὸ 26-7-1946 μεταβίβασιν εἰς τὸν Στρατὸν τῆς εὐθύνης, ὁμιλοῦν περὶ κάμψεως ἢ καὶ ὑποκύψεως ἀκόμη τῆς Χωροφυλακῆς.

Τὸ μυστικὸν τῆς ἐπιτυχίας τῶν μικρῶν δυνάμεων Χωροφυλακῆς ἐν Βορείῳ Ἑλλάδι εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ συνεχὴς κίνησις εἰς τάξιν πάντοτε ἀσφαλείας καὶ ἡ ταχεία ὀργάνωσις τῶν οἰκημάτων καὶ θέσεων των ἐν ἀπολύτω συνεργασία μετὰ τῶν κατοίκων. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπετεύχθη ἐν Βορείῳ Ἑλλάδι ἀπὸ πλευρᾶς ἀδελφώματος λαοῦ καὶ Χωροφυλακῆς ἦτο ἕνα ὑπέροχον θαῦμα, μία θαυμασία ἔξαρσις εἰς ἀνώτερα ἐπίπεδα τῆς κοινωνικῆς ἀμύνης καὶ ἀλληλεγγύης.

Ἡ ζωὴ εἶχεν ἐξαϋλωθῆ καὶ εἶχε ταυτισθῆ πραγματικῶς μὲ τὴν ἔννοιαν Πατρίς. Καθ' οἱανδήποτε ὥραν τοῦ 24ώρου καὶ ἂν ἤθελον ἀκουσθῆ πυροβολισμοὶ πρὸς μίαν κατεύθυνσιν οἱ πάντες ἔτρεχον νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὴν ἐθνικὴν πανδαισίαν τῆς καταδιώξεως τῶν βαρβάρων, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς στρατιωτικὰς μονάδας αἵτινες ἐπ' ἀρκετὸν χρόνον δὲν ἐκινοῦντο κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτός. ἔστω καὶ διὰ μικρᾶς ἀποστάσεις. Οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ἀδιακρίτως δυνάμεως σπεύδουν πάντοτε. Ὑπῆρξεν ἐξόχως θεσπεσία καὶ ἀπετέλει ἀδιάβλητον ἐθνικὴν ἐγγύησιν ἡ παρακολούθησις τῶν 5 - 10 ἐκείνων ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς νὰ σπεύδουν εἰς ἀναζήτησιν τοῦ ἐχθροῦ, ἀδιαφορούντων διὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸν βαρὺν ὁπλισμὸν τοῦ ἐχθροῦ. Ὁ συγγραφεὺς καὶ ὁ ἀναγνώστης τῆς σήμερον ἴσως δυσπιστοῦν πρὸς τὰ δεδομένα, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα ὑποχρεοῖ ἀμφοτέρους νὰ κλίνωσιν γόνυ εὐλαβὲς πρὸς τὰς χιλιάδας τῶν νεκρῶν καὶ νὰ καταστῶσιν πάρα πολὺ προσεκτικοί, προκειμένου νὰ διατυπώσωσι οἱανδήποτε δυσπιστίαν ἢ ἀμφιβολίαν.

Ὁ σκοπὸς τοῦ καμπαναριοῦ δίδει τὸ σύνθημα τοῦ συναγερμοῦ.

Τὴν 7 Ν/βρίου 1946 Κ/Σ προσέβαλον τὸ χωρίον Μάνθεια, στερούμενον οἱασδήποτε ἀστυνομικῆς ἢ στρατιωτικῆς δυνάμεως καὶ ἀμέσως ἐτέθησαν εἰς κίνησιν τὰ ὑπὸ τοὺς Ἐνωμ. Θεοδωρόπουλον Κων. καὶ Ἀνθ.στὴν Καροῦτζον μεταβατικὰ ἀποσπάσματα καὶ ὁ διοικητὴς τῆς ὑποδιοικήσεως Χωρ-κῆς Ἀλεξανδρουπόλεως Ὑπομ. Κων. Σακελλαριάδης, ἐκ τῶν πυροβολισμῶν λαβόντες γνῶσιν.

Τὴν 06.00 ὥραν τῆς 29 Ν/βρίου 1946 200 μελὴς συμμορία ἐπετέθη κατὰ τοῦ εἰς Μικρὰν Καβησσὸν ἑδρεύοντος ἀποσπάσματος ἀνθ/σ οῦ Στάϊκου. Ἐπακολουθεῖ τετράωρος σκληρὸς ἀγών. Ἅμα τῷ ἀκούσματι τῶν πρώτων πυροβολισμῶν σπεύδει ἡ ὑπὸ τὸν Ἀνθ/στὴν Ἀδαμαντίδην δύναμις τοῦ Σ.Χ. Φερρῶν καὶ ἐμπλέκεται εἰς τὸν ἀγῶνα, σπεύδει ἐξ Ἀλεξανδρουπόλεως ἐπὶ κεφαλῆς 11 ἀνδρῶν, διότι τόσους διέθετε, ὁ ὑπομοίραχρος Σακελλαριάδης Κωνστ. καὶ ἐμπλέκεται εἰς τὸν

ἀγῶνα, οἱ συμμορῖται ἀνατρέπονται, καταδιώκονται καὶ ἐγκαταλείπουν νεκροὺς καὶ τραυματίας.

Τὴν 29-9-1946 100 περίπου συμμορῖται ἐπετέθησαν διὰ βαρέων ὅπλων κατὰ τῆς ἐκ 10 ἀνδρῶν δυνάμεως τοῦ Σ.Χ. Κοτρωνιᾶς–Σουφλίου. Κατὰ τὸν ἀπὸ τῆς 05.00 ὥρας μέχρι τῶν ἀπογευματινῶν ὡρῶν ἀγῶνα εἶχον φονευθῆ 4 ἐν τῶν ἀνδρῶν καὶ 3 εἶχόν τραυματισθῆ. Καταφθάσαντα δύο μεταβατικὰ ἀποσπάσματα ἀνέτρεψαν καὶ κατεδίωξαν τοὺς συμμορίτας ἐγκαταλείψαντας νεκροὺς καὶ τραυματίας.

Τὴν 14 Νοεμβρίου 1946 ὁ Διοικητὴς Χωρ-κῆς 'Αλεξανδρουπόλεως Ταγ/ρχης Κολιοβέτας Παν. τὴν 1.30 ὥραν ἀναχωρεῖ σιδηροδρομικῶς εἰς Κομοτινῆς διὰ τὴν ἕδραν του, ἀλλ' ὅταν τὴν 16.30 ὥραν ἡ ἁμαξοστοιχία εὑρίσκετο εἰς τὰ μεταξὺ Κίρκης καὶ Ποταμοῦ Λιγνιτωρυχεῖα Δρακοπούλου, 150 περίπου Κ/Σ περιεκύκλωσαν ταύτην καὶ τὴν ἀκινητοποίησαν.

'Ο Ταγματάρχης Κολιοβέτας διὰ τοῦ ὅπερ ἔφερεν μετ' αὐτοῦ αὐτομάτου ἐρρίφθη εἰς τὸν κατὰ τῶν συμμοριτῶν ἀγῶνα μόνος του ὡς ἀληθὴς λέων, τραυματισθεὶς δὲ σοβαρῶς ἄνωθι τῆς καρδιακῆς χώρας συνελήφθη αἰχμάλωτος καὶ ἐσύρθη αἱμώζων ὑπὸ τῶν βαρβάρων, ἵνα σφαγῆ δίκην ἀμνοῦ εἰς ἀπόστασιν 5-6 χιλιομέτρων ἀπὸ τῶν λιγνιτωρυχείων, ἔνθα εὑρέθη ἀκέφαλον καὶ ἀπογυμνωμένον τὸ σῶμα του.

Τὴν 17.50′ ὥραν ὁ σιδηροδρομικὸς Σταθμάρχης Σ.Ε.Κ. Ποταμοῦ εἰδοποίησε τὸν τοιοῦτον 'Αλεξανδρουπόλεως καὶ ἐκεῖνος τὴν Διοίκησιν Χωροφυλακῆς. 'Αμέσως ἐκινητοποιήθησαν ὁ ὑποδιοικητὴς Χωρ-κῆς Ἕβρου Ταγματάρχης Χαρ. 'Αρβανιτογιάννης ἐπικεφαλῆς μιᾶς διμοιρίας στρατοῦ καὶ ὁ πανταχοῦ παρὼν ὑπομοίραρχος Σακελλαριάδης Κων. ἐπικεφαλῆς 12 ἀνδρῶν, οἵτινες μετὰ πολύωρον ἀνίχνευσιν ἀνεῦρον τὸ ὡς ἀνωτέρω πτῶμα τοῦ Κολιοβέτα καὶ εἰς ἀπόστασιν 150 μέτρων περίπου ἀνεῦρον τὴν κεφαλὴν τοῦ πτώματος.

Εἰς τὴν ἀπὸ 17-11-1946 Η.Δ. του ὁ Διοικητὴς τῆς VII Μεραρχίας, μεταξὺ τῶν ἄλλων, διελάμβανε: «ἐπιστρέφων ὁ Ταγματάρχης Κολιοβέτας σιδηροδρομι-
» κῶς καὶ συνοδεία ἑνὸς μόνον Χωροφύλακος ἐνέπεσεν εἰς ληστρικὴν ἐνέδραν ανταρ-
» τῶν. Μόνος κατὰ πεντήκοντα δὲν ἐπτοήθη ἀλλ' ἠμύνθη, ἐπληγώθη, συνελήφθη,
» ἀπήχθη, ἐβασανίσθη καὶ εἶτα ἀπεκεφαλίσθη ὑπὸ τῶν ἀναρχικῶν.

« Ἔπεσεν ἡρωϊκῶς ὑπὲρ Πατρίδος διὰ τὴν 'Ελευθερίαν καὶ Δημοκρατίαν......».

'Η ἐκ πέντε ἀνδρῶν ὑπὸ τὸν ὑπεν/ρχην Κουταλᾶν Βασίλ. δύναμις τοῦ Σ.Χ. Κίρκης ἀπέκρουσε σφοδρὰν ἐπίθεσιν διαρκέσασαν ἀπὸ τῆς 23.30 ὥρας τῆς 18-11-1946 μέχρι τῆς 03,00 ὥρας τῆς 19-11-1946, ὅτε οἱ Κ/Σ ἠναγκάσθησαν νὰ ἀποσυρθοῦν, διότι ἐν τῷ μεταξὺ ἐκινήθησαν ἐναντίον των δυνάμεις ὑπὸ τοὺς 'Ανθ/στὴν Γρηγοράκον καὶ ὑπομοιρ. Σακελλαριάδην Κων.

Τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 15-12-46 ἔλαβεν χώραν 3ωρος συμπλοκὴ μεταξὺ 'Αποσπάσματος Χωρ-κῆς καὶ 150μελοῦς συμμορίας. Οἱ Κ/Σ κατεδιώχθησαν ἀφήσαντες ἐπὶ τόπου 16 νεκροὺς καὶ 11 αἰχμαλώτους.

'Η πλέον σκληρὰ καὶ ἀπὸ πάσης πλευρᾶς σημαντικὴ σύγκρουσις τῶν δυνάμεων τῆς Χωρ-κῆς Θράκης μετὰ τῶν Κ/Σ ἔλαβεν χώραν τὴν 22-12-1946, ὅτε τρία Τάγματα Κ/Σ συνολικῆς δυνάμεως 800 περίπου ἀνδρῶν, ἐξωπλισμένα διὰ βαρέως ὁπλισμοῦ πεζικοῦ καὶ ἐμπρηστικῶν ουσιῶν,ἐπετέθησαν κατὰ τῆς ἐν Δαδιᾶ δυνάμεως ἐξ 28 ἀνδρῶν τοῦ 5ου Μεταβατικοῦ ἀποσπάσματος ὑπὸ τὸν 'Ενωμ. Κυριαζόπουλον Θεόδωρον, ἐνισχυμένης καὶ δι' ἑπτὰ ἀνδρῶν—εὑρεθέντων συμπτωματικῶς ἐν Δα

διᾶ—τοῦ τμήματος λοχαγοῦ Φωστηρίδου καὶ τῆς ἐκ 30 ἀνδρῶν δυνάμεως τῶνΜ. Α.Υ., ἤτοι σύνολον ἐθνικῶν δυνάμεων ἄνδρες 65 ὑπὸ ἕναν ἐνωμοτάρχην.

Ἐνταῦθα ὀφείλομεν μίαν εἰδικὴν ἀναφορὰν εἰς τὸν Φωστηρίδην. Ὑπῆρξεν ὁ ἀσίγαστος καὶ ἀνίκητος ἀντάρτης κατὰ τῶν κατακτητῶν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς Κατοχῆς ὑπὸ τὸν τίτλον «Αντων-Τσαους» ἐπικεφαλῆς ἀνταρτικῶν ὁμάδων, ἐκ τῶν πρώτων δὲ ἔσπευσε νὰ καταταγῆ εἰς τὴν Χωροφυλακὴν μὲ τὸν ἐξ ἀπονομῆς βαθμὸν τοῦ λοχαγοῦ.

Ὁ ὁπλισμὸς τῶν ἀνδρῶν Χωρ-κῆς καὶ Μ.Α.Υ., ἐκτὸς τῶν ἀτομικῶν ὅπλων, περιελάμβανε μόνον δύο ὁπλοπολυβόλα Μπρὲν καὶ ἓξ (6) χειροβομβίδας (37). Οἱ Κ/Σ διέθετον 40 ὁπλοπολυβόλα, 7 μυδράλλια (Μ15), 80 αὐτόματα, 2 ἀτομικοὺς ὅλμους καὶ ἕναν ὁμαδικὸν τοιοῦτον κλπ.

Ἡ Κομμουνιστοσυμμοριακὴ αὔτη ἐπιχείρησις εἶχεν ἐκπονηθῆ καὶ μελετηθῆ παρ' ἐπιτελῶν Κ/Σ τῶν Σχολῶν Μποῦλκες κλπ. καὶ οὕτω σοβαραὶ δυνάμεις ἐγκαίρως εἶχον καταλάβει στρατηγικὰς θέσεις, μεθ' ὃ διεισδύσαντες εἰς τὸ χωρίον τὴν 05,20 ὥραν ἐξαπέλυσαν τὴν κατὰ τῆς ἀνωτέρω δυνάμεως ἐπίθεσιν των. Ὅλα τὰ κύματα τῶν ἐξαπολυθεισῶν ἐπιθέσεων ἐθραύοντο πρὸ τῆς ἀπαραμίλλου μαχητικότητος τῶν ἡρώων τῆς Χωροφυλακῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶχεν προκαλέσει τὴν κορύφωσιν τοῦ μένους τῶν βαρβάρων. Ἅμα τῇ ἐκδηλώσει τῆς ἐπιθέσεως μεταξὺ τοῦ Χωροφύλακος Παρασχούδη Στέργιου ἐκ Δαδιᾶς καὶ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωρ-κῆς Σουφλίου διεξήχθη ὁ ἀκόλουθος διάλογος: «Κύριε Διοικητὰ » μᾶς κτυπᾶνε ἀπὸ παντοῦ μὲ βαρειὰ ὅπλα, τρέξατε νὰ μᾶς ἐνισχύσετε». καὶ μὲ σταθερὰν φωνὴν ἀπαντᾶ ὁ Μοίραρχος Μουρκογιάννης: «Παιδί μου, φώναξε εἰς ὅλα τὰ παιδιὰ πῶς διατάσσω νὰ τοὺς κτυπήσητε κατακέφαλα καὶ ἔρχομαι μὲ μεγάλην δύναμιν νὰ σᾶς ἐνισχύσω, σὲ λίγο φθάνω, κουράγιο». Τὰ ἴδια λόγια ὁ Παρασχούδης τὰ βροντοφώνησε πρὸς ὅλους τοὺς συμπολεμιστάς, οἱ ὁποῖοι ἦσαν βέβαιοι πλέον ὅτι ὁ Μοίραρχος καὶ ὡς Μουρκογιάννης καὶ ὡς Ἀξιωματικὸς τῆς Χωρ-κῆς θὰ ἐτήρει τὸν λόγον του, καὶ τὸν ἐτήρησε.

Ὁ Μουρκογιάννης διὰ σημειώματος του ἐκινητοποίησε τὸν εἰς Κουρνοφωλῆαν εὑρισκόμενον λόχον Φωστηρίδη, ἐνῶ ὁ ἴδιος συγκεντρώσας δύναμιν 40 ἀνδρῶν Χωρ-κῆς ἐκινήθη ἐν τάχει πρὸς τὴν μάχην καὶ τὸ καθῆκον.

Ἀμφότερα τὰ σπεύδοντα τμήματα ἐνεπλάκησαν εἰς ἀγῶνα μετὰ τῶν ἐνεδρευόντων Κ/Σ τμημάτων ἀπὸ τῆς 08.10' ὥρας Ὁ ἄλλοτε Ἔπαρχος καὶ ἤδη ὑπαρχηγὸς εἰς τὸν λόχον Χωροφυλακῆς Φωστερίδη Παν. Οἰκονομόπουλος ἀκάθεκτος εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν μάχεται ἐκ τοῦ συστάδην μὲ τοὺς συμμορίτας καὶ ἀνατρέπει τούτους ἀπὸ τῶν θέσεων των.

Ὁ Μοίρ. Μουρκογιάννης μετὰ τοῦ ὁποίου εἶχεν ἑνωθεῖ ἡ ὁμὰς Οἰκονομοπούλου ἔφθασε εἰς τὰ δεσπόζοντα τῆς Δαδιᾶς ὑψώματα καὶ καλύπτει τὴν ἐντόςτοῦ χωρίου διείσδυσιν τοῦ τμήματος Φωστερίδου, ἔνθα διεξαγεται ἡ τελευταῖα μάχη διὰ τὴν ἀπώθησιν τῶν Κ/Σ, ἐνῶ παραλλήλως ὁ Μουρκογιάννης σπεύδει πρὸς τοὺς μαχομένους ἄνδρας μεθ' ὧν ἀνταλάσσει συγκινητικοὺς ἐναγκαλισμοὺς καὶ ἀμέσως

---

(37) Ἔκθεσις ἐξαγομένου τῆς 22-5-1947 τοῦ ἐνεργήσαντος προανάκρισιν Ἀντιτυνταγματάρχου Λειβαδέα Νικ.

ἀρχίζει ἡ γενικὴ καταδίωξις, μέχρις ὅτου τὴν 17ην ὥραν ἔληξεν ὁ ἀγὼν διὰ τῆς πλήρους καὶ ἀτάκτου φυγῆς τῶν Κ/Σ.

Ὁ Μουρκογιάννης εἶχε μεταδώσει τὴν ἀποφασιστικότητα καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν του εἰς ὅλους τοὺς ἄνδρας, οἵτινες συνηγωνίζοντο ἀλλήλους εἰς μαχητικότητα. Ὁ χωροφύλαξ Στρουμπουλᾶκος Παναγ. πολεμῶν ὄρθιος ἐφώνει «πίσω Κομμοῦνες». Διὰ τὴν κατάληψιν τοῦ τελευταίου πρὸς Δαδιᾶν ὑψώματος τῆς ὀχυρωματικῆς γραμμῆς Ἕβρου 1923, Μουρκογιάννης, Οἰκονομόπουλος καὶ Χωροφύλακες ὡς ἡμίθεοι ἔσπευδον ἀψηφῶντες τὸν ἐχθρὸν καὶ ὡς λέοντες ἐπετίθεντο κατὰ τῶν ἀνθισταμένων εἰσέτι. Παραπλεύρως ὁ Ἀνθ/στὴς Σισκόπουλος Μιχ. ὡς ἀετὸς ἐφορμοῦσεν κατὰ τῶν καταπλήκτων ἐκ τῆς ὁρμητικότητος τῆς Χωροφυλακῆς συμμοριτῶν. Προηγούμενον τοιαύτης ταχείας, συντόνου, ἀποφασιστικῆς καὶ ἀπολύτως ἀποτελεσματικῆς κινητοποιήσεως δυνάμεων εἰς ἐνίσχυσιν μαχομένων δὲν ὑπῆρχε. Ἡ Μάχη τῆς Δαδιᾶς ἀποτελεῖ Ὁρόσημον πολεμικῆς ἐνεργείας τῶν πολὺ ὀλίγων κατὰ τῶν πολὺ πολλῶν.

Οἱ Κ/Σ ἔσχον 50 νεκροὺς καὶ 80 τραυματίας, ἐνῷ ἐκ τῶν δυνάμεων Χωρ-κῆς ἐφονεύθησαν 7 ὁπλῖται καὶ ἐτραυματίσθησαν 4 ὡς καὶ τρεῖς ἰδιῶται. Αὐτὸς ἦτο ὁ ἐπίλογος διὰ τὸ 1946 ἐν Θράκῃ.

Τὰ κατὰ τὸ 1947 σημαντικώτερα ἐπεισόδια ὑπῆρξαν τὰ ἀκόλουθα :

26-1-47 ὥρα 06.45 200μελὴς συμμορία ἐπιτεθεῖσα κατὰ Σ.Χ. Νίψης Ἀλεξανδρουπόλεως ἀπεκρούσθη. Ἀπώλειαι ἐκ τῶν ἡμετέρων νεκροὶ 3 τραυματίαι 2 αἰχμαλωτισθέντες 2, Κ/Σ ἐπὶ τόπου ἀνευρέθησαν δύο νεκροί.

20-3-47 εἰς θέσιν Ἰσμαὴλ Μαχαλᾶ—Ἐχίνου—Ξάνθης δύναμις Χωρ-κῆς συνεκρούσθη μετὰ Κ/Σ δυνάμεως μὲ ἀποτέλεσμα τὸν φόνον 50 Κ/Σ καὶ τὴν σύλληψιν 7 τοιούτων.

Κατὰ τὰ μέσα Μαρτίου ἰσχυραὶ δυνάμεις ἐπετέθησαν κατὰ τῆς διερχομένης ἐμπορικῆς Ἁμαξοστοιχίας παρὰ τὰ μεταλλεῖα Δρακοπούλου μεταξὺ Κίρκης καὶ Ποταμοῦ. Συνοδεύουσα τὴν ἁμαξοστοιχίαν δύναμις Χωρ-κῆς ἀνιέστη μετὰ ἀληθοῦς αὐτοθυσίας ἀπέκρουσεν καὶ ἐπιτεθέντας, οἵτινες φεύγοντες ἐγκατέλειψαν 15 νεκρούς. Ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐφονεύθησαν 7 ἄνδρες.

Δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑστερήσωσιν εἰς ἀγριότητα καὶ ἄναδρον θηριωδίαν καὶ οἱ Κ/Σ Θράκης, δι' ὃ καὶ ἐφρόντισαν ἐγκαίρως νὰ ἐφοδιασθῶσιν διὰ τῶν ἀναλόγων πιστοποιητικῶν.

Τὴν 30-7-1947 πεντακόσιοι περίπου Κ/Σ ἐπετέθησαν κατὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Σ.Χ. Λαβάρων-Διδυμοτείχου, ἡ ἄμυνα ὅμως τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σταθμοῦ καὶ ἡ καταφθάσασα ἐγκαίρως ἐνίσχυσις ὑπὸ τὸν Διοικητὴν τῆς ὑποδ/σεως Χωρ-κῆς Διδυμοτείχου ἠνάγκασαν τοὺς ἐπιτιθεμένους νὰ ἀποχωρήσωσι. Κατὰ τὴν ἐν καιρῷ νυκτὸς διάρκειαν τῆς μάχης οἱ Κ/Σ εἰσέδυσαν εἰς τὸ χωρίον, ἔνθα ἐπυρπόλησαν 40 οἰκίας καὶ ἔκαυσαν ζῶντας τὴν σύζυγον καὶ τὰ δύο τέκνα τοῦ μαχομένου Χωροφύλακος Κατσαροῦ!!! Οὕτω ἠδύνατο πᾶς τις νὰ βεβαιωθῇ, ἐὰν διετήρει εἰσέτι ἀμφιβολίας, περὶ τῶν Δημοκρατικῶν σκοπῶν τῶν Κ/Σ καὶ περὶ τοῦ εἴδους τῆς ἐπιδιωκομένης Δημοκρατίας.

Δύναμις Χωροφυλακῆς ἐκ 40 ἀνδρῶν ὑπὸ τοὺς ὑπομοίραρχον Καραστάθην Γεώργιον καὶ Ἀνθ/στὴν Οἰκονόμου Θεόδωρον παρὰ τὰς θέσεις Μαγαράδες καὶ

Ἀτκιοῖ-Σαππῶν ἐνεπλάκη εἰς διήμερον ἀγῶνα μετὰ 300μελοῦς συμμορίας, ἣν ἀνέτρεψε τελικῶς τῇ ἐπεμβάσει ἀεροπορίας καὶ στρατιωτικῶν δυνάμεων.

Τὴν 6.10 1947 Ἰσχυραὶ Κ/Σ δυνάμεις προσέβαλον διὰ τρίτην φορὰν τὴν ὑποδιοίκησιν Χωρ-κῆς Ξυδίων, ἀλλ' ἀπεκρούθησαν.

Τὸ πλέον ἀξιόλογον ἐγχείρημα ἐν Θράκῃ τῶν Κ/Σ κατὰ τὴν διετίαν ταύτην ὑπῆρξεν ἡ διὰ δυνάμεως ἓξ (6) ταγμάτων σφοδροτάτη κατὰ τῆς πόλεως Κομοτινῆς ἐπίθεσις τὴν 21.20' ὥραν τῆς 14-11-1947.Ὁ ἀγὼν ὑπῆρξεν σκληρὸς καὶ πεισματώδης ἑκατέρωθεν. Τὴν 01.30 ὥραν ἐπενέβησαν εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ αἱ ἐκ Ξάνθης καταφθάσασαι στρατιωτικαὶ ἐνισχύσεις καὶ τὴν 05.30 ὥραν τῆς 7-10-47 οἱ Κ/Σ ἀπεκρούσθησαν ὁριστικῶς ἢ μᾶλλον ἐγκατέλειψαν τὸν ἀγῶνα.

Δὲν ὑπῆρξεν ὅμως μικροτέρας σημασίας ἡ κατὰ Σουφλίου ἐπίθεσις τῶν Κ/Σ κατὰ τὴν 7-12-1947 καὶ ἀναμφιβόλως ὑπῆρξεν ἔτι γενναία καὶ πλέον πείσμων καὶ γεμάτη ἀπὸ αὐτοθυσίαν ἡ ἐπὶ 17 ὁλοκλήρους ὥρας ἄμυνα τῆς ἐν Σουφλίῳ δυνάμεως Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸν τότε Μοίραρχον Μουρκογιάννην Γεώργιον καὶ τοῦ ἐκεῖσε τάγματος ὑπὸ τὸν «Νέστορα» τῆς στρατιωτικῆς ἡγεσίας τῶν τελευταίων ἐτῶν τότε Ἀντισυνταγματάρχην Φροντιστήν.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Ὑπολείπεται εἰσέτι, ἐκ τῆς Βορείου Ἑλλάδος ἡ ἐπισκόπησις τῶν ἐπεισοδίων ἐν τῷ χώρῳ τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας.

Ἄνευ τινὸς ἐπιφυλάξεως δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ τμῆμα τοῦτο τῆς Ἑλληνικῆς ἐπικρατείας δὲν ἐδοκίμασε ἐπικίνδυνον ὀξύτητα Κ/Σ δραστηριότητος καὶ κατὰ συνέπειαν τὰ ἐκεῖσε λαβόντα χώραν ἐπεισόδια ὑπῆρξαν ἐκ τῶν πλέον συνήθων καὶ ἄνευ σοβαρῶν ἐπιπτώσεων, διὰ τὸ ἔτος μάλιστα 1946 ὑπῆρξαν ἀσήμαντα.

Τῆς γενικῆς ταύτης τοποθετήσεως ἐξαιροῦνται αἱ ὅμοροι τῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας περιοχαὶ Σιδηροκάστρου καὶ Νιγρίτης, αἵτινες κατὰ τὸ 1947 ἐδοκιμάσθησαν σκληρότερον καὶ ἕνεκα τῆς γειτνιάσεως καὶ τῆς συνεχείας τῶν ὀρεινῶν ὄγκων εἶχον ὑπαχθῆ διὰ τὸν ἀντισυμμοριακὸν ἀγῶνα εἰς τὴν Ἀνωτέραν Διοίκησιν Κεντρικῆς Μακεδονίας.

Κατ' Αὔγουστον 1946 ἡ κομμουνιστικὴ ἡγεσία προσεπάθησε νὰ δημιουργήσῃ Συμμορίας ἐπὶ τοῦ Παγγαίου ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ἄλλοτε καπνεργάτου καὶ ἐκ τῶν ἐπιλέκτων τοῦ κατοχικοῦ κομμουνισμοῦ Γεωργίου Κοντούδη ἢ Μαύρου ὅστις εἶχεν ἐπιτύχῃ τὴν δημιουργίαν τοῦ πρώτου 10 μελοῦς πυρῆνος. Πληροφορηθεὶς τοῦτο ὁ διοικητὴς Υ.Χ. Ἐλευθερουπόλεως, Ὑπομοίρ. Ἀνευλαβής, ἐτέθη ἐπικεφαλῆς δυνάμεως καὶ μετὰ πολυήμερον καταδίωξιν ἐπὶ τοῦ Παγγαίου καὶ Συμβόλου ἐπέτυχε τὴν πλήρη διάλυσιν τῆς συμμορίας καὶ τὴν σύλληψιν τοῦ ἀρχηγοῦ ταύτης καὶ ἑτέρου ἐγκληματίου τοῦ Π. Μαλλίου ἢ Κερασίδη ἢ Τρομάρα.

Ὁ συλληφθεὶς Γεώργιος Κοντούδης προέβη εἰς ἀποκαλύψεις, βάσει τῶν ὁποίων ἡ Χωροφυλακὴ ἐπέτυχε ν' ἀνεύρῃ μεγάλας ποσότητας ἐπιμελῶς κεκρυμμένου ὁπλισμοῦ. Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους 1946 μὲ ἄνεσιν ἐκυριάρχουν τοῦ ὄρους Παγγαίου καὶ Συμβόλου αἱ δυνάμεις Χωροφυλακῆς καὶ ἰδίᾳ αἱ τοιαῦται τῆς Υ.Χ. Ἐλευθερουπόλεως ὑπὸ τὸν ὑπομοίραρχον Ἀνευλαβῆν Σταῦρον.

Δύο ἕτερα ἐπεισόδια ἐν Ἀνατολικῇ Μακεδονίᾳ δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς ἀξιόλογα διὰ τὸ ἔτος 1946, ἤτοι ἡ αἰχμαλωσία καὶ ἀπαγωγὴ ὑπὸ Κ/Σ τῆς ἐκ

τριῶν ἀνδρῶν φρουρᾶς φυλακίου Μονῆς Προδρόμου–Σερρῶν τὴν 17-12-46 καὶ αἱ ἀπώλειαι δύο διμοιριῶν ἐξ Α.Θ. ἀνδρῶν Χωρ-κῆς κατὰ συμπλοκήν των τὴν 24-12-1946 εἰς περιοχὴν χωρίου Νεράϊδα–Σερρῶν.

Τὰ κατὰ τὴν περίοδον 1947 ἐπεισόδια ἐν Ἀνατολ. Μακεδονία διακρίνονται ἐπίσης διὰ τὴν κατὰ κανόνα τελεσφόρον ἐνέργειαν τῆς Χωροφυλακῆς. Οὕτω, κατ' ἐπιλογήν :

Τὴν 21-1-47 δυνάμεις Χωρ-κῆς καὶ στρατοῦ εἰς θέσιν Κουκάτση Σιδηροκάστρου ἔτρεψαν εἰς φυγὴν συμμορίαν καὶ ἐφόνευσαν ἐπὶ τοπου συμμορίτας.

Τὴν 22 Ἀπριλίου δύναμις Χωρ-κῆς ὑπὸ τὸν ὑπομοίραρχον Ἀνευλαβῆν Σ. συνεπλάκη μετὰ Ἰσχυρᾶς δυνάμεως Κ/Σ εἰς θέσιν «Πιλὰφ-Τεπὲ» τοῦ Παγγαίου., Ἐπηκολούθησε σκληρὰ μάχη, ἡ συμμορία διεσκορπίσθη, ἐφονεύθησαν 6 Κ/Σ. συνελήφθησαν 3 αἰχμάλωτοι καὶ παρεδόθησαν ἕτεροι 3 Κ/Σ μετὰ τοῦ ὁπλισμοῦ των.

Τὴν 2-5-1947 δύναμις Χωρ-κῆς ὑπὸ τὸν αὐτὸν ὡς ἀνωτέρω ὑπομοίραρχον Ἀνευλαβὴν ἐξερευνῶσα τὴν ὀρεινὴν περιοχὴν Παγγαίου τὴν 24 ὥραν διὰ τοῦ ἀσυρμάτου της συνέλαβεν σῆμα τοῦ ἐν Ποδοχωρίῳ λόχου στρατοῦ αἰτουμένου τὴν βοήθεια τῆς VII Μεραρχίας, διότι προσεβάλετο ὑπὸ Κ/Σ. καὶ ἐκινδύνευεν.

Πάραυτα τὸ τμῆμα Χωρ-κῆς, ὅλως ἀπροσκλήτως καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς διαταγῆς ἀλλ' ἐκ συνειδήσεως καὶ πεποιθήσεως ὁρμώμενον, ἐκινήθη πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ λόχου καὶ διὰ συντόνου πορείας διὰ μέσου βραχωδῶν ἀτραπῶν ἐπέτυχε νὰ φθάση εἰς τὸν τόπον τῆς μάχης τὴν 03.00 ὥραν ὅτε καὶ συνεπλάκη μετὰ τῶν Κ/Σ.

Ἐπηκολούθησε πολύωρος καὶ πεισματώδης μάχη, ἀνετράπησαν οἱ ἐπιδρομεῖς ἐγκαταλείψαντες πάντα ὅσα εἶχον λεηλατήσει, 4 νεκροὺς καὶ 6 τραυματίας.

Ὁπόση διαφορὰ μεταξὺ νοοτροπίας τῶν μικρῶν ἐκείνων δυνάμεων τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῆς τηρουμένης τότε τακτικῆς ὑπὸ τῶν Στρατιωτικῶν μονάδων.

Λόχος Χωροφυλακῆς τὴν 1-8-47 εἰς σύγκρουσιν του μετὰ Κ/Σ δυνάμεων ἐπὶ Μπὸς Ντὰγ ἐξώντωσε 10 συμμορίτας καὶ συνέλαβε 4.

Ἡ ἐκ τριῶν ἀνδρῶν δύναμις τοῦ Σ.Χ. Παγονερίου–Δράμας μετὰ τῶν Μ.Α.Υ. τοῦ ὁμωνύμου χωρίου ἠμύνθη καθ' ὅλην τὴν νύκτα τῆς 13–14-9–1947 κατὰ ἐνεργηθείσης συμμοριακῆς ἐπιθέσεως καὶ ὄχι μόνον ἀπεκρουσεν τοὺς ἐπιτεθέντας ἀλλὰ καὶ ἐφονευσεν 3, ἐνῶ ἕτεροι 2 Κ/Σ παρεδοθησαν μετὰ τοῦ ὁπλισμοῦ των.

Δύναμις Χωρ-κῆς καὶ Μ.Α.Υ. συνεπλάκη εἰς περιοχὴν Ροδολείβους Σερρῶν μετὰ συμμορίας μὲ ἀποτέλεσμα νὰ τραποῦν εἰς φυγὴν οἱ Κ/Σ, ἐγκαλείψαντες 10 νεκροὺς ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

Ὡς τελευταῖον ἀξιόλογον ἐπεισόδιον τοῦ ἔτους 1947 ἀναφέρομεν καὶ τὸ ἀκόλουθον.

Τὴν 02,30 ὥραν τῆς 9-12-47 200μελὴς συμμορία ἐπετέθη διὰ βαρέων ὅπλων κατὰ χωρίου Βαθύτοπον Δράμας. Οἱ ὀλίγοι ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς μετὰ τῶν Μ.Α.Υ. ἀπώθησαν τοὺς ἐπιτεθέντας, οἵτινες ἐγκατέλειψαν 6 νεκρούς, 1 ὁπλοπολυβόλον, 3 αὐτόματα κλπ.

ΗΠΕΙΡΟΣ

Ἡ περιοχὴ τῆς Ἠπείρου παρουσίασεν ἀριθμητικῶς τὴν αὐτὴν κίνησιν μὲ τὴν τοιαύτην τῆς Θράκης, ἀπὸ πλευρᾶς ὅμως σημαντικότητος καὶ σημασίας διὰ τὸν ὅλον ἀγῶνα ἡ Ἤπειρος ἀπετέλεσε τὸν στίβον σοβαρῶν καὶ κρισίμων μαχῶν, ὡς

ἐκείνη τῆς Κονίτσης, ἀλλὰ καὶ ἀνεπιτρέπτων γεγονότων. Ἀκολουθοῦντες καὶ ἐνταῦθα τὴν ἐν τοῖς πρόσθεν τακτικὴν θὰ ἐπισημάνωμεν τὰ κρίσιμα καὶ ἀνεπίτρεπτα: Εἰς Ἀραχωβίτσαν Ἰωαννίνων τὴν 20-7-46 δυναμις Χωρ-κῆς συνεπλάκη ἐπὶ δίωρον μετὰ 16 μελοῦς συμμορίας μὲ ἀποτέλεσμα τὸν φόνον 4 καὶ τὴν σύλληψιν 8 ἐκ τῶν συμμοριτῶν.

Ὑπερπεντακόσιοι Κ/Σ τὴν 06.00 ὥραν τῆς 16-9-1946 ἐπετέθησαν κατὰ τῆς Υ.Χ. Πυρσογιάννης. Μετὰ δίωρον ἀμυντικὸν ἀγῶνα καὶ λόγῳ ἐξαντλήσεως τῶν πυρομαχικῶν ἡ δύναμις Χωρ-κῆς ἐξαπέλυσεν ἀντεπίθεσιν πρὸς διάσπασιν τοῦ κλοιοῦ καὶ ἔξοδον ἐξ αὐτοῦ, καθ' ἣν ἐφονεύθη ὁ Διοικητὴς τῆς Ὑποδ)σεως Ἀνθ)ρχος Κούρκουλας Κων., 4 Χωροφύλακες καὶ 3 συμπολεμῶντες ἐθνικόφρονες πολῖται. Ὑπόλοιποι ἐξῆλθον τοῦ κλοιοῦ.

Δύναμις Χωρ-κῆς ὑπὸ τὸν Ἀνθ/ρχον Γκιουρτζίδην τὴν 11-10-46 ἐν περιοχῇ Πωγωνίου ἐν συμπλοκῇ ἐφόνευσε 4 συμμορίτας καὶ συνέλαβεν ἕναν.

Πενταμελὴς συμμορία ὑπὸ τὸν λιποτάκτην στρατιώτην Ἰωάννην Καισάριον εἰσέδυσεν εἰς Μέτσοβον, πρᾶγμα ὅπερ ἀντιληφθεῖσα ἡ ἐπιτόπιος Χωρ-κὴ τῇ βοηθείᾳ καὶ στρατιωτικῆς δυνάμεως, τὴν 21-10-46 ἐπέτυχε κατόπιν συμπλοκῆς τὴν ἐξόντωσιν ἁπάντων τῶν μελῶν τῆς συμμορίας.

Εἰς χωρίον Φλαμπουράριον Μετσόβου εὑρίσκοντο τὰ ὑπὸ τοὺς Ἀνθυπομοίραρχον Μούρκαν καὶ Ἀνθ)γὸν Νίκου ἀποσπάσματα. Κατὰ τούτων τὴν 14 ὥραν τῆς 25 Δ/βρίου ἐπετέθη 150μελὴς Κ/Σ. Διεξήχθη σκληρὸς καὶ ἐπ' ἀρκετὸν ἀμφίρροπος ἀγών, τελικῶς ὅμως οἱ συμμορῖται κατεδιώχθησαν, ἐφονεύθησαν ὅμως ὁ Ἀνθυπομοίραρχος καὶ ἐννέα ὁπλῖται, ἐνῶ ὁ Ἀθυπολοχαγὸς μετὰ 12 στρατιωτῶν συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι, ἀφεθέντες ἐν συνεχείᾳ ἐλεύθεροι.

Τὴν νύκταν 28-29-Δεκεμβρίου ἰσχυραὶ δυνάμεις Κ/Σ ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ Σ.Χ.Καλαρρυτῶν, ἀποκρουσθέντες ὑπὸ τῆς ἐξ ἐννέα ἀνδρῶν δυνάμεως τοῦ Σταθμοῦ.

Οὕτω εἰσῆλθον εἰς τὸ ἔτος 1947 νικήτριαι αἱ ἐν Ἠπείρῳ δυνάμειςΧωρ-κῆς, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ πρῶτον ἥμισυ τοῦ 1947 κατώρθωσαν αἱ δυνάμεις αὗται νὰ διατηρήσωσι τὴν πλήρη πρωτοβουλίαν καὶ μίαν ἐξαιρετικὴν ἀσφάλειαν καὶ τάξιν ἐν σχέσει μὲ τὴν ὑπόλοιπον Ἑλλάδα .Τὰ δυσμενῆ γεγονότα ἤρξαντο μὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ δευτέρου ἑξαμήνου, οὐχὶ ὅμως ὑπαιτιότητι τῆς Χωροφυλακῆς, ὅπως θὰ ἴδωμεν.

Τὴν 22-5-1947 δυνάμεις τοῦ 24ου Τάγματος συμπλακεῖσαι μετὰ συμμορίας ἐφόνευσαν 14 συμμορίτας καὶ συνέλαβον 23.

Οἱ λόχοι καὶ τὰ τάγματα Χωροφυλακῆς συνεκροτήθησαν εἰς ὁλόκληρον τὴν ὑπόλοιπον Ἑλλάδα μερίμνῃ καὶ εὐθύνῃ τῶν Ἀνωτέρων Διοικήσεων Χωροφυλακῆς, εἰς τὴν Ἤπειρον ὅμως τὰ τρία συγκροτηθέντα Τάγματα (23, 24 καὶ 25) συνεκροτήθησαν κατὰ ἕναν ὅλως ἰδιόρρυθμον τρόπον, ἤτοι τῇ μεσολαβήσει καὶ προσκλήσει τῶν ὁπλαρχηγῶν τῶν Ἐθνικῶν ὁμάδων Ἑλλήνων Ἀνταρτῶν τοῦ Ναπολ. Ζέρβα, οἵτινες ὁπλαρχηγοὶ ἐκλιμακώθησαν ἀφ' ἑαυτῶν καὶ εἰς ἀξιωματούχους καὶ διοικητὰς αὐτῶν τῶν λόχων καὶ ταγμάτων, εἰς ἃ ἐτοποθετήθησαν καὶ Ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς κυρίως ἐκ τῶν προϋπηρετησάντων εἰς Ε.Ο.Ε.Α.

Ἐκτὸς τῶν φακέλλων καὶ ἀρχείων κατεφύγαμεν καὶ εἰς ζῶσας πηγὰς καὶ εἷς διατελέσας διοικητὴς λόχου τοῦ 25ου Συντάγματος, ὁ ἐκ Ραδοβυζίου ὁπλαρχηγὸς Βασίλειος Κουτσοκώστας ἢ Γεωργίου εἰς μίαν ἔκθεσιν του πρὸς ἡμᾶς μεταξὺ τῶν ἄλλων γράφει καὶ τὰ ἀκόλουθα χακρατηριστικά :

«ἔλαβα τότε μία ἐπιστολὴ ἀπὸ τὸν βουλευτὴν καὶ ἕναν ἀπὸ τοὺς πρωτοϊδρυτὰς τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως Παπαδόπουλον 'Αλέξιον γράφοντα : «'Αγαπητὲ Βασίλη ὅπως βλέπεις τὰ αἱμοβόρα ὑποκείμενα οἱ κομμουνισταὶ ἤρχισαν ν' ἀπειλοῦν καὶ πάλιν τὴν πατρίδα μας, σὲ παρακαλῶ νὰ σχηματίσῃς ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν σου μὲ διαλεκτὰ παιδιὰ ἕνα λόχον ...» ... ἐντὸς μιᾶς ἑβδομάδος εἶχα συγκεντρώσει 80 - 100 ἄνδρας. 'Επήγαμεν εἰς 'Ιωάννινα ὅπου πέρασαν ἀπὸ ἐπιτροπὴ καὶ ντύθηκαν χωροφύλακες. 'Αμέσως ἔκανα προτάσεις εἰς τὸν Δ. Πανταζῆ ἐξ 'Ελαταριᾶς εἰς τὸν βαθμὸν ἀνθυπομοίραρχον, εἰς τὸν Βάϊον Τζώρτζην ἐκ Δοβλᾶς τὸν ἴδιον βαθμόν, ἐπίσης τὸν ἴδιον βαθμὸν καὶ εἰς τὸν Λάμπο Τόκαν ἐκ Δερβιζάνων. Προτάσεις εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἐνωμοτάρχου ἔκανα εἰς τὸν 'Αθανασίου Γεωργ. ἐκ Ραδοβιζίου, Μαρκούλαν 'Αθαν. ἐκ Ραδοβιζίου καὶ Λαμπίρην Παῦλον. Ἅμα τῇ συνθέσει τοῦ λόχου ἔλαβα διαταγὰς νὰ κινηθῶ πρὸς Ζίτσαν ...».

Οὕτω συνεκροτήθησαν τὰ τρία τάγματα 'Ηπείρου, ἐξ ὧν τὸ 23 ἐτέθη ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ μετέπειτα φονευθέντος εἰς Καρπενήσιον ταγματάρχου Χωρ. Νικ. Σιαπέρα, τὸ 24 ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ βουλευτοῦ καὶ λοχαγοῦ ἐν πολεμικῇ διαθεσιμότητι 'Ιωάννου Δημ. καὶ τὸ 25 ὑπὸ τὸν ἔφεδρον ἀξιωματικὸν Σταμούλην.

Τὸ 24 τάγμα τὸ εἶχεν ὀργανώσει ὁ σεμνός, ὁ ἀπέριτος καὶ ἄφθαστος ἀγωνιστὴς 'Αλέξ. Παπαδόπουλος, ὅστις διὰ λόγους ἀσθενείας περιωρίσθη εἰς τὰ καθήκοντα ἑνὸς εἴδους Διοικητοῦ Συντάγματος ἐκ τῶν τριῶν ὡς ἀνωτέρω ταγμάτων.

Οἱ ἄνδρες τῶν ταγμάτων τούτων ὑπῆρξαν ἐν τῷ συνόλῳ των σχεδὸν πρώην ἀντάρται τοῦ Ζέρβα καὶ ὡς ἐκ τούτου πεπειραμένοι καὶ ψύχραιμοι πολεμισταί, δι' ὃ καὶ τὰ τάγματα ταῦτα ἐνεφάνισαν ὅλως ἐξαιρετικὴν μαχητικότητα καὶ ἀποτελεσματικότητα, ἐν σχέσει μὲ τὰ ἀνὰ τὴν χώραν δημιουργηθέντα ἐξ Α.Θ. Χωρ-κων ἕτερα τάγματα. Οἱ πυροβολισμοὶ τῶν πολεμιστῶν ἐκείνων ἐρρίπτοντο κατὰ τοῦ στόχου καὶ οὐχὶ πρὸς ἐκφοβισμόν.

Τὸ 24 τάγμα, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ 'Ιωάννου καὶ τῶν εἰς αὐτὸ ἐνταχθέντων μονίμων ἀξ/κῶν Χωροφυλακῆς ἀφοῦ ἐξεκαθάρισε τὴν περιοχὴν τζουμέρκων διὰ τῆς ἐξοντώσεως τῶν ἐκεῖ ἐμφανισθεισῶν συμμοριῶν καὶ τῆς ζωγρήσεως τῶν ἀρχηγῶν των, μετεφέρθη εἰς ὀρεινὴν περιοχὴν Μεσοχώρας–Τρικάλων καὶ ἐντὸς διμήνου 20 Μαΐου – 15 'Ιουλίου 1947 ἐπέτυχε τὴν ὁλοκληρωτικὴν ἐκκαθάρισιν τῆς ἀπὸ Τρικάλων μέχρι Μουζακίου περιοχῆς. 'Ο βουλευτὴς 'Ιωάννου εἰς ἐκτενεῖς ἀνακοινώσεις του διηυκρίνησεν ἡμῖν ὅτι «κατὰ δοθείσας ἐν τῷ ἀνωτέρω χρόνῳ καὶ χώρῳ μάχας τὸ τάγμα ἐπέτυχε νὰ φονεύσῃ 145 Κ/Σ καὶ νὰ συλλάβῃ 200 περίπου ,ἐπειδὴ δὲ ὁ διοικητὴς τῆς IX Μεραρχίας, στρατηγὸς Κιτριλάκης, ἐξέφρασε τὴν δυσπιστίαν του ὅσον ἀφορᾶ τὰ τοιαῦτα καταπληκτικὰ ἀποτελέσματα τὸ τάγμα χολωθέν, μετὰ τὴν πρώτην ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἐκδηλώσεως μαχην καὶ μετὰ τὴν περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τηλεγραφικὴν ἀναγγελίαν, ἀπέστειλεν εἰς τὴν Μεραρχίαν καὶ τὰς κεφαλὰς τῶν 35 φονευθέντων Κ/Σ».

'Απὸ τοῦ 'Οκτωβρίου τὸ τάγμα τοῦτο ἐπανῆλθεν εἰς Ἤπειρον διὰ νὰ τὸ συναντήσωμεν εἰς τὴν μάχην τῆς Κονίτσης.

Τὴν ἀνωτέρω εἰδικὴν παρένθεσιν περὶ τῶν ἐν 'Ηπείρῳ ταγμάτων Χωροφυλακῆς ἐθεωρήσαμεν λίαν ἀναγκαίαν ἀπὸ πάσης πλευρᾶς καὶ κυρίως διὰ νὰ τονίσωμεν τὸ ὑψηλὸν ἐπίπεδον καὶ τὸ πειθαρχημένον ἐθνικὸν φρόνημα τοῦ 'Ηπειρωτικοῦ λαοῦ καὶ τὴν μεγάλην εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἔργου τοῦ Ναπολεόντος Ζέρβα.

Ἤδη ἂς ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν σειρὰν τῶν γεγονότων.

Κατὰ συμπλοκὴν τμήματος λόχου Χωρ-κῆς μετὰ Κ/Σ εἰς Παληκαριὰν-Καρ-

δίτσης τὴν 14-6-47 ἐφονεύθησαν πέντε ἐπίλεκτα στελέχη τῶν συμμοριτῶν. Λόχος Χωρ-κῆς τοῦ 25ου τάγματος ἐκ 45 ἀνδρῶν ὑπὸ τὸν Ὑπομοίραρχον Παν. Λιγκώνην τὴν 11-7-1947 συνεπλάκη μετὰ συμμορίας εἰς Πύργον-Στράτσιανης-Κονίτσης. Αἱ συμμοριακαὶ δυνάμεις ἦσαν ἰσχυρόταται καὶ μετὰ πολύωρον σκληρὰν μάχην ἡ δύναμις τῆς Χωροφυλακῆς, σχοῦσα ἕνα νεκρὸν καὶ τρεῖς τραυματίας μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸν διοικητὴν τοῦ λόχου, ἠναγκάσθη νὰ συμπτυχθῆ.

Ἡ συμμορία αὕτη ἦτο προπομπὸς μεγάλων Συμμοριακῶν δυνάμεων, αἵτινες εἰσέβαλον ἐκ τῆς Ἀλβανίας εἰς τὸν τομέα Κονίτσης-Μεσογέφυρα τὴν 11 καὶ 12 Ἰουλίου 1947.

Αἱ εἰσαβαλοῦσαι Κομμουνιστοσυμμοριακαὶ δυνάμεις ἀνερχόμεναι εἰς 8 τάγματα ἤτοι ἕως 1500-1800 συμμορίτας, δι' ἑνὸς μὲν τμήματος των καθήλωσαν τὰς ἐν Κονίτσῃ ἐθνικὰς δυνάμεις, διὰ τοῦ κυρίου των δὲ ὄγκου ἐρρίφθησαν εἰς ἀγῶνα κατὰ τῶν ἐναντίον των διατεθεισῶν ἐθνικῶν δυνάμεων ἀπὸ γεφύρας Μπουραζανίου-ὑψώματα Βασιλικοῦ-Καλμπάκι καὶ διὰ τοῦ Ἀώου-Ἀρίστης πρὸς ὑψώματα Καλμπακίου.

Δὲν ἔχομεν ὑπ' ὄψιν ἀκριβῆ στοιχεῖα περὶ τῶν διατεθεισῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν εἰσβολέων δυνάμεων, γνωρίζομεν ὅμως ὅτι μεταξὺ τῶν δυνάμεων τούτων ἦτο καὶ ὁ 3ος Λόχος Χωροφυλακῆς τοῦ 25ου τάγματος καὶ ἔχομεν ἔκθεσιν τοῦ διοικητοῦ τοῦ λόχου τούτου, καθ' ἣν τὰ μετ' αὐτοῦ συμπαραταχθέντα ἐθνικὰ τμήματα τὸν ἐγκατέλειψαν εἰς τὰ ὑψώματα Βασιλικοῦ, πλὴν τοῦ ὑπὸ τὸν Μακὰν Μαργαρίτην ἀποσπάσματος.

Τὰ ἐγκαταλείψαντα τὸν 3ον Λόχον τμήματα ὀπισθοχώρησαν χωρὶς νὰ σταματήσωσι κάπου διὰ νὰ πολεμήσωσι, καὶ δὲν ὀπισθοχώρησαν μόνον, ἀλλὰ διὰ τῆς ὀπισθοχωρήσεως των προεκάλεσαν γενικὸν πανικόν.

Ὁ 3ος Λόχος Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸν Βασίλειον Κουτσοκώσταν ἢ Γεωργίου ἀναπτυχθεὶς προχείρως ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων Βασιλικοῦ-Πωγωνίου, συνῆψε κρατερὰν μάχην ἀπὸ τῆς 09.00 ὥρας μέχρι τῶν ἀπογευματινῶν ὡρῶν καθ' ἣν ἔσχε δύο νεκροὺς καὶ ἓξ τραυματίας, τὰς ἀπογευματικὰς ὅμως ὥρας ἀντελήφθη ἄμεσον κίνδυνον κυκλώσεως καὶ ἠναγκάσθη νὰ συμπτυχθῆ πρὸς περιοχὴν Πωγωνίου-Ζίτσης.

Ὀπισθοχωρῶν διεπίστωσε ὅτι τὰ πάντα εἶχον ἐγκαταλειφθῆ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Κ/Σ, ὅτι εἶχον συμπτυχθῆ οἱ Σταθμοὶ Χωροφυλακῆς περιοχῆς Δελβινακίου Ζίτσης καθὼς καὶ αἱ ὁμώνυμοι Ὑποδιοικήσεις Χωρ-κῆς, ἀφοῦ προηγουμένως εἶχον συμπτυχθῆ πρὸς τὸ ἄγνωστον κατεπειγόντος τὸ τάγμα Πωγωνίου, τὰ φυλάκια τῆς περιοχῆς καὶ εἶχε νεκρωθῆ ὁλόκληρος ἡ περιοχή.

Εἰς τὸ Καλμπάκι εἶχον ἐγκαταληφθῆ δύο βαρέα πυροβόλα καὶ οἱ Συμμορῖται ἀνενόχλητοι πλέον προχωροῦντες εἶχον φθάσει εἰς ἀπόστασιν 20 περίπου χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς Ἠπειρωτικῆς Πρωτευούσης.

Ἡ ἐπικρατήσασα κατάστασις καὶ σύγχισις ἐν Ἰωαννίνοις καὶ κατ' ἐπέκτασιν ἐν Ἀθήναις ὑπῆρξεν ἄνευ προηγουμένου οἰκτρὰ καὶ ἀξιοθρήνητος

Ἀξιωματικοί, τιτλοῦχοι καὶ εὔποροι ἔσπευδον ν' ἀπομακρύνωσιν ἐξ Ἰωαννίνων τὰς οἰκογενείας των ἢ καὶ τὸν ἑαυτόν των, πρᾶγμα ὅπερ πληροφορηθεὶς μὲ τινα καθυστέρησιν ὁ τότε Γενικὸς Διοικητὴς Ἠπείρου Στρατηγὸς τῆς Ἀεροπορίας Ρέππας καὶ ἐξοργισθεὶς διὰ τὴν στάσιν τῶν στρατιωτικῶν ἐτοποθέτησεν εἰς τὰς

ἐξόδους τῆς πόλεως Ἰωαννίνων φυλάκια Χωρ/κῆς διὰ τὴν ἀπαγόρευσιν ἐξόδου εἰς πάντας.

Ἡ Κυβέρνησις κατεθορυβήθη. Τὸ Α' Σῶμα Στρατοῦ ἀπὸ τῆς 15 ὥρας τῆς 13-7-47 διέταξεν αὐστηρὰν ἐπιφυλακήν, ὅπως ἐπίσης διετάχθη αὐστηρὰ ἐπιφυλακὴ τῶν δυνάμεων Ἀεροπορίας, Ναυτικοῦ, Χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυνομίας (38).

Ἡ VIII Μεραρχία καὶ ἡ Ἀνωτέρα Διοίκησις Χωροφυλακῆς ἐθεώρουν ὡς ἀπωλεσθεῖσαν ἅπασαν τὴν δύναμιν τοῦ 3ου λόχου Χωροφυλακῆς, τῆς ὑπάρξεως τοῦ λόχου τούτου, ὅταν ὁ φθάσας εἰς Ζίτσαν Λόχος ἀπέστειλε τὰς μεσημβρινὰς ὥρας τῆς 14ης ἔκθεσιν πρὸς τὴν Α.Δ. Χωροφυλακῆς.

Τὴν 14 Ἰουλίου ἔφθασεν ἀεροπορικῶς εἰς Ἰωάννινα ὁ τότε Ὑπουργὸς Δημοσίας τάξεως Στρατηγὸς Ναπολέων Ζέρβας καὶ ἐκ τοῦ ἀεροδρομίου κατηυθύνθη εἰς τὸ Στρατηγεῖον τῆς VIII Μεραρχίας, ἔνθα ἔλαβον χώραν ὀξύταται ἐπιτιμήσεις. Ἐκ τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰ διάφορα γραφεῖα διέταξε καὶ συνεκροτήθησαν ἀμέσως δύο κατ' εὐφημισμὸν τάγματα, ἐπικεφαλῆς τῶν ὁποίων ἐτέθησαν Στρατηγοί, ὁ ἴδιος δὲ ὁ Ζέρβας πρὸς ἐνθάρρυνσιν λαοῦ καὶ ἐνόπλων δυνάμεων αὐθημερὸν τῆς ἀφίξεως του μετέβη μέχρι Καλπακίου συμπαρασύρας εἰς ἐθνικὸν συναγερμὸν τοὺς πάντας. Ἡ ΕΘΝΕ (Ἐθνικὴ νεολαία ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως) ἀμέσως συνεσπειρώθη καὶ ἐτέθη ἔνοπλος εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ Στρατηγοῦ Ζέρβα.

Τὴν ἑπομένην, 15-7-1947, ὁ Ζέρβας ὡμίλησεν πρὸς τὸν λαὸν τῶν Ἰωαννίνων καὶ τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐξέδωκε προκήρυξιν καλῶν τὸν Ἠπειρωτικὸν λαὸν νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν ἐλευθερίαν του. Οἱ Κ/Σ ἀνετράπησαν, ἡ τάξις καὶ ἡ ἀσφάλεια ἀπεκατεστάθησαν, ἀλλὰ τὸ πάθημα καὶ ἡ κατὰ τὴν διάρκειαν τούτου διακεκριμένη στάσις τῶν δυνάμεων τῆς Χωροφυλακῆς προεκαλεσε τὸν ἐκνευρισμὸν καὶ τὴν μῆνιν τῶν ὑπευθύνων, οἵτινες καὶ τότε καὶ ἄλλοτε ἐπειράθησαν νὰ ἐπιρίψωσι μομφὰς ἐπὶ τῶν πραγματικῶν μαχητῶν.

Θὰ παραθέσωμεν ἓν ἐπεισόδιον μεταξὺ διοικητοῦ 3ου Λόχου 25ου Τάγματος Χωρ-κῆς καὶ Διοικητοῦ 8ης Μεραρχίας ὑποστρατήγου Πετζοπούλου, ὅπως τὸ ἐκθέτει ὁ ἴδιος ὁ διοικητὴς τοῦ λόχου.(39)

«Ἀφοῦ πέρασαν 3 - 4 ἡμέρες (40) μὲ φώναξε ὁ ἐπιτελάρχης στὴν Μεραρχία καὶ μοῦ εἶπε ἐὰν ὁ λόχος μου μπορεῖ νὰ κινηθῇ πρὸς τὴν Μπαλντούμαν καὶ τοῦ εἶπα ἐφ' ὅσον θὰ λάβῃ διαταγὴ θὰ κινηθῇ ἀμέσως. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν μέσα στὸ γραφεῖο τοῦ ἐπιτελάρχη παρουσιάζεται καὶ ὁ στρατηγὸς Πετζόπουλος καὶ μὲ ἔβρισε, μοῦ εἶπε «Παλιοχωροφύλακες δὲν πολεμᾶτε». Ἀπάντησα στὸ Στρατηγὸ «γιατὶ μὲ βρίζεις στρατηγέ, ἤλθαμε ἐθελονταὶ καὶ πολεμᾶμε διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος». Μοῦ εἶπε πολλὰ βρισίδια καὶ ἔφυγα. Ἀπελπισμένος ἐπῆγα στὸν λόχον μου ὁ ὁποῖος καταβλισμένος στὰ ἔμπεδα μέσα στὰ Ἰωάννινα. Μὲ ἐρώτησαν οἱ ἄνδρες τοῦ λόχου «τί σοῦ εἶπε ὁ ἐπιτελάρχης;» Τοὺς εἶπα ἐὰν μποροῦμεν νὰ κινηθοῦμεν πρὸς Μπαλτοῦμαν. Ἐγὼ τοῦ ἀπάντησα ναί. Τότε ἦλθε καὶ ὁ Στρατηγὸς μέσα στὸ γραφεῖο καὶ μὲ ἔβρισε ἀλύπητα.

Ὅλος ὁ λόχος μου στενοχωρήθηκε, δάκρυσε καὶ μοῦ εἶπε. «Τώρα τί σκέπτεσαι νὰ κάνουμε κ. Λοχαγέ;» Τοῦ ἀπάντησα. Νὰ ἑτοιμασθῆτε καὶ αὔριο τῆς 4 τὸ πρωΐ θὰ αἰχμαλωτίσωμεν τὴν Μεραρχίαν (41), διότι ἡ ἀποστολή μας ἔληξε σὲ τοῦτον τὸν κόσμον. Ἤλθαμε ἐθελονταὶ καὶ πο-

(38) Βλέπε Ἐφημ. Ἐθνικὸς ΑΓΩΝ Ἰωαννίνων.

(39) Πρόκειται περὶ τοῦ λόχου ὅστις ἔδωκε τὴν μοναδικὴν κατὰ τὴν εἰσβολὴν μάχην εἰς τὰ ὑψώματα Βασιλικοῦ ἐγκαταληφθεὶς καὶ κινδυνεύσας νὰ αἰχμαλωτισθῇ.

(40) Ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω ἐκτιθέμενα γεγονότα τὴν 13 - 16 Ἰουλίου 1947.

(41) Ἐννοῶν τὸ ἐπιτελεῖον τῆς Μεραρχίας.

λεμᾶμε ἐπὶ 4 ἡμερόνυκτα ἀπομονωμένοι καὶ ἔχομεν καὶ βρισίδια δὲν ὑπάρχει ἄλλη λύσις. Ἐβγῆκα ἔξω στὴν πόλι. Ἐκεῖ εὑρῆκα τὸν ἀπόστρατον ταγματάρχην Κων/νον Ἀποστολίδην. Μοῦ εἶπε «ἔλα νὰ σὲ κεράσω» καὶ ἐπέμενα ὅτι δὲν ἔχω ὄρεξη. Εἶχα σχηματίσει κακὲς διαθέσεις καὶ ἀναγκάσθηκα (42) νὰ τοῦ τὰ εἰπῶ ὅλα. Σκέπτομαι τοῦ εἶπα πολὺ ἄσχημα. Αὐτὸς μοῦ εἶπε «θὰ σοῦ κάνω μίαν διαμαρτυρίαν στὸ Ὑπουργεῖο Δημ. Τάξεως.» Ἔκανε ἕνα τηλεγράφημα στὸ Ὑπουργεῖον Δ. Τάξεως μὲ κοινοποιήσεις Ἀνωτέρα Δ. Χωροφυλακῆς καὶ 8η Μεραρχία.

Μετὰ ἀπὸ 2 ὥρας μὲ καλεῖ ὁ Τουρνάκης (43) στὸ γραφεῖο τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως καὶ μοῦ λέει, «ἔχης πάντοτε δίκαιο, ἀλλὰ ἐὰν σοῦ ζητήση ὁ Στρατηγὸς συγνώμη νὰ ἀνακαλέσης». Αὐτὴν τὴν στιγμὴν ὁ ἐπιτελάρχης πέρνει τηλέφωνο τὸν Τουρνάκη καὶ τοῦ λέει νὰ ἔλθη ὁ Διοικητὴς τοῦ λόχου ἀμέσως ἐδῶ. Ἀμέσως ἔφυγα καὶ πῆγα στὸν ἐπιτελάρχη ὁ ὁποῖος μοῦ εἶπε νὰ ἀνακαλέσω τὴν διαμαρτυρίαν. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην μπαίνει στὸ γραφεῖο τοῦ ἐπιτελάρχη ὁ Στρατηγὸς ὁ ὁποῖος μοῦ εἶπε «ἐνῶ εἶμουν θυμωμένος σὲ ἔβρισα καὶ ἔχεις ἀπόλυτο δίκαιο, σοῦ ζητάω συγνώμη, νὰ ἀνακαλέσης τὴν διαμαρτυρίαν». Εὑρέθηκα σὲ ἄγνοια τοῦ ἑαυτοῦ μου καὶ ὑπέγραψα νὰ ἀνακαλέσω...» (44)

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἡ μεθόριος πρὸς τὴν Ἀλβανίαν Ἠπειρωτικὴ περιοχὴ δὲν ἡσύχασε. Εἰς ἀποκρουσθεῖσαν κατὰ τῆς Ζίτσης ἐπίθεσιν τῶν συμμοριτῶν τὴν 26-11-1947 ἐφονεύθη ὁ Διοικητὴς τῆς Ὑποδ)σεως Χωρ/κῆς Ζίτσης, ὑπομοίραρχος Γκιουρτζίδης Φώτιος, ἕνας ὑπέροχος ἀγωνιστὴς καὶ ενθουσιώδης πατριώτης.

Τὴν ἐπομένην, 27- Ν/βρίου, δύο τάγματα Κ/Σ ἐπετέθησαν ἀπὸ τῆς 20 ὥρας, ἐξ ὅλων τῶν σημείων καὶ διὰ βαρέων ὅπλων, κατὰ τοῦ Δελβινακίου. Ἡ ἐκ 15 ἀνδρῶν Χωρ-κῆς καὶ 40 στρατιωτῶν δύναμις μετὰ δίωρον περίπου ἄμυναν συνεπτύχθη καὶ οἱ Κ/Σ ἐγένοντο κύριοι τοῦ Δελβινακίου, ἔνθεν ἐξεδιώχθησαν τὴν 30-11-47 ὑπὸ δυνάμεως στρατοῦ καὶ Χωροφυλακῆς. Κατὰ τὴν ἀνακατάληψιν τοῦ Δελβινακίου τὸ 24 τάγμα Χωροφυλακῆς προσήνεγκεν τόσας ὑπηρεσίας, ὥστε ἔκτοτε ἡ κεντρικὴ ὁδὸς τοῦ Δελβινακίου φέρει τὸ ἐπώνυμον τοῦ Δ/τοῦ τοῦ τάγματος τούτου τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἤδη, διὰ νὰ τελειώσωμεν τὸ 1947, ἐναπομένει ἡ μεγάλη μάχη τῆς Κονίτσης, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς δὲν θὰ περιγράψωμεν ἐνταῦθα, διότι αὕτη ὑπῆρξεν κυρίως μάχη τοῦ ἐθνικοῦ Στρατοῦ.

Παρὰ ταῦτα ὅμως ἀπὸ τῶν πρώτων ὡρῶν τὸ 24 τάγμα Χωροφυλακῆς καὶ τινες ἄλλαι δυνάμεις Χωρ-κῆς ἐνεπλάκησαν εἰς σκληρὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν Κ/Σ οἵτινες εἶχον προωθηθῆ πρὸς Καλπάκι καὶ ὑψώματα Γκραμπάλας διὰ ν' ἀποκόψουν τὴν μετὰ τῶν Ἰωαννίνων ἐπικοινωνίαν τῆς Κονίτσης, χάρις δὲ εἰς τὴν αὐτοθυσίαν καὶ τὴν γενναιότητα τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῆς Χωρ-κῆς ἐματαιώθη ὁ σκοπὸς οὗτος τῶν Κ/Σ καί, μετὰ συνεχῆ ἀγῶνα 36 ὡρῶν, οἱ ἐπιδρομεῖς ἀνετράπησαν, τῇ συμπράξει δὲ καὶ τῶν ἀφιχθεισῶν ἐκεῖσε στρατιωτικῶν δυνάμεων αἱ ἐθνικαὶ δυνάμεις ἤρξαντο προωθούμεναι πρὸς Κόνιτσαν, ἔνθα ἐγράφετο ἡ μεγάλη ἐποποιΐα τοῦ ἐθνικοῦ Στρατοῦ. Ἐν τέλει τὰς ἑσπερινὰς ὥρας τῆς 3 Ἰανουαρίου 1948 εἰσήρχετο εἰς Κόνιτσαν τὸ πρῶτον ἐθνικὸν τμῆμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο ἄλλο ἀπὸ τὸν 2ον

---

(42) Ὁ Ἀποστολίδης ἀντιληφθεὶς τὴν ψυχικὴν καὶ πνευματικὴν ἔξαψιν τοῦ Κουτσοκώστα ἐπέμεινε νὰ πληροφορηθῆ τοὺς λόγους.

(43) Ὁ τότε γραμματεὺς τοῦ συλλόγου Ἐθνικῆς Ἀντιδιαστάσεως ἐν Ἰωσννίνοις.

(44) Ἀπόσπασμα ἀκριβὲς ἐξ ἐκθέσεως πρὸς ἡμᾶς ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14-5-1965 τοῦ Βασιλ. Γεωργίου ἢ Κουτσουκώστα διοικητοῦ ,ὡς προαναφέρεται, τοῦ 3ου Λόχου τοῦ 25ου τάγματος Χωροφυλακῆς, παρατίθεται δὲ κυρίως πρὸς κατάδειξιν τῆς ἐνίοτε ἀδίκου κρίσεως ἢ μεταχειρίσεως τῆς Χωροφυλακῆς.

λόχον τοῦ 24ου τάγματος καὶ οὕτω οἱ ἄνδρες τῆς Χωρ-κῆς μαχόμενοι συνεχῶς εἰς τὴν πρώτην γραμμήν, πρῶτοι «μετέλαβον» τῆς ἀμβροσίας τῶν ὑπερασπιστῶν τῆς Κονίτσης.

Ἐπερατώσαμεν τὴν ἐνδεικτικὴν ἐπισήμανσιν τῶν σημαντικωτέρων πολεμικῶν ἐπεισοδίων τῶν μαχομένων κατὰ τῶν Κ/Σ δυνάμεων τῆς Χωρ-κῆς κατὰ τὴν διετίαν 1946 - 1947, ὑπὸ τὴν τεθεῖσαν διὰ τὴν Πελοπόννησον αἵρεσιν.

Τὰ σχετικῶς ὀλίγα ἐπεισόδια ἐν ταῖς νήσοις καὶ Κρήτη θὰ τὰ ἀντιπαρέλθωμεν οὐχὶ ὡς ἥσσονος σπουδαιότητος ἀλλὰ διότι ἐκεῖ ἡ Χωρ-κὴ ἦτο παντοτε ἐπιτιθεμένη καὶ οὐδέποτε διεσαλεύθη σοβαρῶς ἡ δημοσία τάξις. Εἰς ἑπόμενον κεφάλαιον θὰ ὁμιλήσωμεν καὶ περὶ ὡρισμένων στιγμιοτύπων ἢ φάσεων καὶ τῶν περιοχῶν τούτων. Ἤδη ὀφείλομεν νὰ προβῶμεν εἰς μίαν προώθησιν τῆς ἱστορήσεως ὅσον ἀφορᾶ τὴν ὀργάνωσιν κλπ. τοῦ Σώματος τῆς Χωρ-κῆς ὑπὸ τὰς δημιουργηθείσας συνθήκας τοῦ Ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος, διότι πρόκειται περὶ σοβαροῦ παράγοντος οὗτινος ἡ γνῶσις εἶναι ἀναντιρρήτως βασικὴ προϋπόθεσις τῆς ὅλης γνώσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑΙ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Περὶ τῶν ἐκ τοῦ Α.Ν.471/1945 καινοτομιῶν ἐν τῷ Σώματι ὡμιλήσαμεν ἤδη, ἀρχόμεθα ὅμως ἀπὸ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου καὶ ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ διότι αἱ διατάξεις τούτου ἀποτέλεσαν, ὡς θὰ ἴδωμεν, ἀντικείμενον παρερμηνειῶν, καὶ αἰχμῶν διά τινας συγγράψαντας καὶ ἰδία αἱ περὶ ποινικῆς δωσιδικίας τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σώματος Διατάξεις.

Ἐν ἄρθρῳ 5 τοῦ Α.Ν. 471 τῆς 11/13 Ἰουλίου 1945 διελαμβάνετο ὅτι ἔπαυεν πᾶσα δικαιοδοσία καὶ ἁρμοδιότης τῶν διοικητῶν Σωμάτων, στρατιωτικῶν καταστημάτων καὶ ὑπηρεσιῶν ὡς καὶ παντὸς στρατιωτικοῦ ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς. Ὅσον ἀφορᾶ δὲ τὴν δίωξιν, ἐκδίκασιν κλπ. τῶν στρατιωτικῶν ἀδικημάτων τῶν ἐν τῇ Χωροφυλακῇ ὑπηρετούντων τὸ ἄρθρον 6 τοῦ αὐτοῦ Α.Ν. καθώριζε μίαν διαδικασίαν μὴ ἀπέχουσαν τῆς μικτῆς συνθέσεως καὶ δικαιοδοσίας τῶν στρατοδικείων, ἤτοι τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς ἦσαν μόνον κατηγορούμενοι ἄνδρες τῆς Χωρ-κῆς ἡ ἄσκησις τῆς ποινικῆς ἀγωγῆς θὰ διενεργεῖτο ὡς καὶ πρότερον ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωρ-κῆς ἡ δὲ σύνθεσις τῶν στρατοδικείων καθιερώθη νὰ γίνεται δι' ἀξ/κῶν τῆς Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Προέδρου Διαρκοῦς στρατοδικείου, κατηγοροῦντος τοῦ ἁρμοδίου Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου, ἐὰν ὅμως ὑπῆρχον συναίτιοι στρατιωτικοὶ τότε ἡ πρωτοβουλία διὰ τὴν ἄσκησιν τῆς ποινικῆς ἀγωγῆς καὶ συνθεσιν τῶν στρατοδικείων ἀφέθη εἰς τοὺς ἁρμοδίους στρατιωτικοὺς ἡγήτορας, ὑποχρεωθέντας μόνον ὅπως ὁρίζουν ὡς στρατοδίκας 1-2 ἀξ-κοὺς τῆς Χωρ-κῆς.

Τὰς διατάξεις ταύτας ἐπανέλαβεν σχεδὸν καὶ ὁ Α.Ν. 925 τῆς 8/12 Φεβρουαρίου 1946 διὰ τῆς προσθήκης ὡρισμένων τινῶν διευκρινίσεων, αἱ ἴδιαι δὲ ἰσχύουν καὶ σήμερον περιληφθεῖσαι εἰς ἄρθρον 108 τοῦ Ν.Δ. 3365/55 «περὶ κώδικος τῆς Χωροφυλακῆς».

Εἰς τὸ αὐτὸ Φ.Ε.Κ. τῆς 12 Φεβρουαρίου 1946 ἐδημοσιεύθη καὶ ὁ Α.Ν. 924 «περὶ καταστάσεως Ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς» ὅστις διατηρήσας ἐν ἰσχύει τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 25-1-1936 «περὶ καταστάσεως Ἀξιωματικῶν τοῦ κατὰ ξηρὰν στρατοῦ» ὡς ἴσχυεν, προέβλεψεν τὴν ἀντιμετώπισιν περιπτώσεων τινῶν κατὰ τὴν σύνθεσιν τῶν διαφόρων συμβουλίων.

Αὐτὰ τὰ ὀλίγα περὶ τοῦ ἐν Χωροφυλακῇ δημιουργηθέντος νομικοῦ καθεστῶτος ἀπὸ πλευρᾶς ποινικοῦ καὶ Διοικητικοῦ Δικαίου.

Ἐν τῷ προηγουμένῳ κεφαλαίῳ ἀνεφέρθημεν εἰς τὴν δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν ἐν ταῖς περιφερείαις Β' καὶ Γ' Σώματος Στρατοῦ διὰ τῆς ἀναθέσεως τῆς εὐθύνης καὶ τακτικῆς ἡγεσίας εἰς τοὺς Σωματάρχας καὶ ἐμνημονεύσαμεν ὅτι ἐν παραρτήματι Χ καὶ ὑπ' αὐξ. ἀριθμ. 98-101 παραθέτομεν κείμενα διαταγῶν καὶ ἀποφάσεων περὶ τῆς διαμορφωθείσης καταστάσεως, τῶν σχέσεων Στρατοῦ – Χωροφυλακῆς κλπ. ἐξ ὧν, ἐφιστῶμεν ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τοῦ μελετητοῦ ἐπὶ τοῦ

ἀποσπάσματος ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 486114 ἀπὸ 10ης Σ/βρίου 1946 διαταγῆς Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν – ΓΕΣ /ΑΙ/Χ (Α.Α. 101), ἥτις ἐν προκειμένῳ ἀπεικόνιζε τὴν πραγματικὴν κατάστασιν καὶ ἔδιδεν λύσεις μηδέποτε τηρηθείσας ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν καὶ δυνάμεων, ὡς θὰ ἴδωμεν ἐν τοῖς ἑπομένοις.

Διὰ τῆς πρὸς τοὺς Διοικητὰς τῶν Β' καὶ Γ' Σωμάτων Στρατοῦ διαταγῆς ταύτης παρείχοντο προσωπικαὶ ἀπόρρητοι ὁδηγίαι ἀφορῶσαι τὴν γενικὴν διάρθρωσιν τῶν δυνάμεων, ἡ 4η δὲ παράγραφος ἀνεφέρετο εἰς τὴν Ἀποστολὴν καὶ ἐνέργειαν τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἐτονίζετο ἐμφαντικῶς «Ἡ χωροφυλακὴ ἀποτελεῖ ἀστυνομικὴν δύναμιν...» καὶ διευκρινίζετο ὅτι αἱ δυνάμεις ταύτης οὔτε ὁπλισμὸν οὔτε ἐκπαίδευσιν εἶχον διὰ στρατιωτικὰς ἐπιχειρήσεις ἐναντίον ὀργανωμένων μονάδων οἱασδήποτε δυνάμεως καὶ ὅτι ὁ ἐξοπλισμὸς τῆς Χωροφυλακῆς ἀποβλέπει εἰς μίαν αὐτοάμυναν σὺν τῇ ἀστυνομεύσει.

Οὕτω προσδιωρίζοντο περίπου αἱ εὐθῦναι καὶ ἡ ἀποστολὴ τῆς Χωροφυλακῆς τὴν 10-9-1946, διὰ τῶν ἐκτεθέντων ὅμως ἐν προηγουμένῳ Κεφ. καὶ δι' ὅσων κατωτέρω θέλουσι ἐκτεθῆ προκύπτει ὅτι αἱ διάφοροι στρατιωτικαὶ μονάδες καὶ Ἀρχαὶ σπανίως ἐτήρουν τὰς διαταγὰς ταύτας καὶ ἤγειρον ἐνίοτε ὑπερφιάλους, ἀνόμους καὶ ἀνεδαφικὰς ἀξιώσεις, πρᾶγμα ὅπερ κατὰ κανόνα ἔπραξαν καὶ γράφοντες μετέπειτα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πλευρᾶς Χωροφυλακῆς προκύπτει ἐπίσης ὅτι οὐδέποτε αἱ δυνάμεις ταύτης, μικραὶ ἢ μεγάλαι, περιωρίσθησαν εἰς ἐκ τῶν πτροτέρων προσδιωρισμένα πλαίσια, ἀλλ' ἐν παντὶ ἀνεζήτουν τὸν ἐχθρὸν ἀδιαφοροῦσαι διὰ τὴν ποσότητα ἢ καὶ τὴν ποιότητα τούτου.

ΛΕΙΨΑΝΔΡΙΑ

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κυρίως ἔπληττε τὴν Χωροφυλακὴν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἦτο ἡ μεγάλη λειψανδρία εἰς μόνιμον, εἰς κανονικὸν τουτ' ἔστιν, προσωπικόν.

Ἡ ἐφεύρεσις τοῦ 1917, τόσον προσφιλὴς λύσις εἰς τὴν παραπαίουσαν Πολιτείαν, τῶν ἄνευ θητείας Χωροφυλάκων ἐξησφάλιζε μὲν τὴν παράταξιν μιᾶς ἀριθμητικῆς δυνάμεως ἀλλὰ κατέστρεφε τὴν Χωροφυλακήν.

Κατὰ τὰ τέλη 1946 ἡ δύναμις τοῦ Σώματος εἶχεν ἀνέλθει εἰς 26.198 ἄνδρας, ἐξ ὧν 4.735 ἄνευ θητείας. Τὸ 1947 οἱ ἄνευ θητείας ἀνῆλθον εἰς 9.225 ἐνῷ ὁ ἀριθμὸς τῶν μονίμων παρέμεινεν σχεδὸν ὁ αὐτός.

Ἐκτὸς τούτου οἱ Λ.Θ. Χωρ-κες, ἀποτελέσαντες κατὰ κανόνα ὀργανικὰ τμήματα, διετέθησαν μόνον διὰ τὴν δίωξιν τῶν Κ/Σ καὶ αὕτω αἱ στατικαὶ ὑπηρεσίαι τῆς Χωροφυλακῆς ἐνεφάνιζον τὸ ἀποκαρδιωτικὸν φαινόμενον, ὡς ἤδη εἴδομεν, τῆς ἐκ 3,4, 5. ἑνιαχοῦ ἀνδρῶν δυνάμεως, διὰ τῆς ὁποίας ἔδει ν' ἀντιμετωπίζωσι τὰς ἐναντίον των ὀργανουμένας Κ/Σ ἐπιθέσεις.

Δὲν θ' ἀναφερθῶμεν εἰς τὰς διὰ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἐκθέσεις τῶν Ἀνωτέρων Διοικητῶν, οὔτε καὶ τῶν Διοικητῶν Χωροφυλακῆς, διότι οὗτοι καὶ μᾶλον ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς ἔγγραφον ἀλλὰ καὶ ἐλευθερώτερον ἠδύναντο νὰ ἐκφρασθῶσιν, θ' ἀναφερθῶμεν ὅμως εἰς τὴν ὑπ' ἀριθμ. 44/1/21 ἀπὸ 4-12-1946 ἀναφορὰν τῆς παραμεθορίου Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Ἀρνίσσης (Δ.Χ. Ἐδέσσης) ἀπευθυνθεῖσαν παρὰ τοῦ Διοικητοῦ ταύτης, τότε Ὑπομοιράρχου καὶ ἤδη Ὑποστρατήγου Ε.Α. Κων. Μίχου, πρὸς τὴν Διοίκησιν Χωροφυλακῆς Ἐδέσσης, τὴν Ἀνωτέραν Διοίκησιν

Χωρ-κῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας, τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Δημ. Τάξεως.

Τὸ περιεχόμενον τῆς ἀναφορᾶς ταύτης ἀνταπεκρίνεται πρὸς τὴν κρατοῦσαν τότε ἐκ τῆς λειψανδρίας καὶ τῆς ἀνεπαρκείας τοῦ ὁπλισμοῦ κατάστασιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ψυχικὸν καὶ ἠθικὸν μεγαλεῖον τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τῶν Ἀξιωματικῶν τοῦ Σώματος.

Ἐκ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης παραθέτομεν τ' ἀκόλουθα χαρακτηριστικὰ ἀποσπάσματα :

« Ἡ δύναμις τῆς Ὑποδιοικήσεώς μου τὴν 30ην Νοεμβρίου 1946 ἀπετελεῖτο » ἐκ σαράντα ὁπλιτῶν διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν τῶν τεσσάρων Σταθμῶν τῆς Ὑποδιοι- » κήσεως καὶ διὰ τὴν λειτουργίαν των γραφείων της. Τὴν 1ην Δ/βρίου 1946 ἐκ » τῆς δυνάμεώς μου ἀπελύθησαν ἕνδεκα ἐθνοφύλακες τῆς κλάσεως 1938. Οὕτω ἡ » δύναμίς μου σήμερον ἀποτελεῖται ἐξ εἴκοσι ἐννέα ὁπλιτῶν καὶ εἶναι κατανεμη- » μένη ὡς ἑξῆς : Σ.Χ. Ἁγίου Ἀθανασίου ὀκτὼ (8). Σ.Χ. Παναγίτσης δέκα (10), Σ.Χ. Ἀρνίσσης ὀκτὼ (8) καὶ γραφεῖον Ὑποδιοικήσεως τρεῖς (3) οἵτινες καὶ δια- » τίθενται καὶ εἰς ἁπάσας τὰς Ὑπηρεσίας ὡς καὶ οἱ συνάδελφοί των τοῦ Σταθμοῦ » Ἀρνίσσης. Ὁ Σ.Χ. Κάτω Γραμματικοῦ ἔπαυσεν λειτουργῶν ἀπὸ τῆς 1ης » Ν/βρίου 1946, ὁπότε ὑπέστη ἐπίθεσιν ὑπὸ συμμορίας καὶ ἐπυρπολήθη. ......».

«Ἔχων ἐπίγνωσιν τῶν εὐθυνῶν μου ἔναντι τῶν ἀνδρῶν μου καὶ τοῦ Ἔθνους » λόγῳ τῆς θέσεως εἰς ἣν εὑρίσκεται ἡ Ὑποδ/σίς μου ἀφ' ἑνὸς καὶ λόγῳ τῆς ὑφι- » σταμένης καταστάσεως ἐν τῇ παραμεθορίῳ εἰς ἣν ὑπηρετοῦμεν, ἀναφέρομαι εἰς » ὑμᾶς καὶ παρακαλῶ νὰ ἐνισχύσητε τὴν δύναμιν μου ὥστε ἕκαστος Σταθμὸς νὰ » ἔχῃ δύναμιν τοὐλάχιστον εἴκοσιν ἀνδρῶν, πρὸς δὲ νὰ ἐφοδιάσητε τὴν Ὑπηρεσίαν » μου διὰ πολυβόλων ὥστε ἕκαστος Σταθμὸς νὰ ἔχῃ τοὐλάχιστον τέσσαρα ΜΠΡΕΝ » καὶ ἕκαστος χωροφύλαξ ἀνὰ πέντε χειροβομβίδες.

» Δι' ἐμὲ δὲν εἶναι νοητὸν πῶς εἶναι δυνατὸν Σταθμοὶ Χωροφυλακῆς ἔχοντες » τὰ σύνορά των κοινὰ μὲ τὴν Γιουγκοσλαυΐαν καὶ κείμενοι ἐπὶ τοῦ ὄρους Καϊμα- » κτσαλάν, νὰ ἔχουσι δύναμιν 8-10 ἄνδρες καὶ ὁπλισμὸν ἕνα ΜΠΡΕΝ, δύο ΤΟ- » ΜΙΓΚΑΝ καὶ ἀπὸ ἓν τυφέκιον ἕκαστος χωροφύλαξ καὶ μίαν χειροβομβίδα, καὶ » νὰ εἶναι ἱκανοὶ πρὸς δράσιν. Ἡ ἀποστολή μας συνίσταται εἰς τὴν ἐξασφάλισιν » τῆς ζωῆς, τιμῆς καὶ περιουσίας τῶν πολιτῶν, σήμερον δὲ καὶ εἰς τὴν διαφύλαξιν » τοῦ γοήτρου τοῦ ἔθνους καὶ τὴν διασφάλισιν τῶν Συνόρων.

» Ἐξ ὅλων αὐτῶν, εἰς οὐδὲν δυνάμεθα μὲ τὴν ὑφισταμένην δύναμιν καὶ ὁπλι- » σμὸν νὰ ἀνταποκριθῶμεν.

» Νυχθημερὸν εἴμεθα ἔνοπλοι καὶ ἀναμένομεν τὴν ἐπίθεσιν τῶν Συμμορι- » τῶν, χωρὶς νὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ τοὺς ἀντιμετωπίσωμεν ἀποτελεσματικῶς » διότι καὶ πολυαριθμότεροι θὰ εἶναι καὶ ὁπλισμὸν βαρύτερον καὶ ἄφθονον διαθέ- » τωσιν.

» Γνωρίζομεν ὅτι πρέπει ν' ἀποθάνωμεν διὰ τὴν » πατρίδα καὶ διὰ αὐτὸ ἀκριβῶς δὲν ζητοῦμεν ἀντι- » κατάστασιν, ἀλλὰ ἐνίσχυσιν...

» Τὸ γὲ νῦν ἔχον δὲν εἴμεθα παρὰ διακοσμητικοὶ εἰς τὸ ἀκραῖον τοῦτο σημεῖον » τῆς Ἑλλάδος, διότι οὔτε προληπτικῶς, ἀλλ' οὔτε καὶ κατασταλτικῶς δυνάμεθα » νὰ δράσωμεν. Πολλάκις σᾶς ἀνέφερον ὅτι κατ' ἀσφαλεῖς πληροφορίας εἰς ὡρι-

» σμένας τοποθεσίας ὑφίστανται συμμορῖται καὶ ἐζήτησα ἐνίσχυσιν ἵνα ἐξερευ-
» νήσω τὴν περιοχὴν ἀλλὰ εἰς μάτην.

» Ἀπετάθην εἰς τὰ Β' καὶ Γ' Σώματα Στρατοῦ, τὰς Μεραρχίας, Ταξιαρ-
» χίας καὶ τὰ Τάγματα εἰς ἃ ὑπάγομαι, ἀλλὰ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ἡ ΧΙ
» Μεραρχία μάλιστα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 47078 διαταγῆς της, ἣν ὑποβάλλω ἐν
» ἀντιγράφῳ, μὲ διατάσσει νὰ παρακολουθῶ τὴν κίνησιν 300μελοῦς συμμορίας
» καὶ νὰ τὴν τηρῶ ἐνήμερον ὡσὰν νὰ πρόκειται νὰ παρακολουθῶ τὰς κινήσεις ἑνὸς
» ἀτόμου. Εἰς τὸ χωρίον Περαία τῆς περιφερείας μου μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ
» Σταθμοῦ, κατόπιν τῆς πυρπολήσεώς του ὑπὸ τῶν συμμοριτῶν κατ' ἐπανάληψιν
» εἰσῆλθον οἱ συμμορῖται καὶ ἔλαβον τρόφιμα, ἐσχάτως δὲ ἔδωσαν ὀνομαστικὸν
» κατάλογον προσκαλοῦντες εἰς τὴν συμμορίαν τοῦ Καπετὰν Μαύρου δέκα πέντε
» ἄτομα. Ἔταξαν δὲ προθεσμίαν παρουσιάσεως 10ήμερον καὶ ἠπείλησαν ἀνεπα-
» νόρθωτα ἀντίποινα εἰς περίπτωσιν μὴ προσελεύσεώς των. Ταῦτα γίνονται εἰς
» ἀπόστασιν ἑπτὰ χιλιομέτρων ἐκ τῆς ἕδρας μου καὶ δὲν δύναμαι νὰ κινηθῶ πρὸς
» καταδίωξίν των, διότι διαθέτω ἕνδεκα ἄνδρας, τοὺς ὁποίους δὲν δύναμαι καὶ νὰ
» παραλάβω ὅλους, διότι πρέπει εἰς περίπτωσιν κινήσεώς μου, νὰ ἀφήσω καὶ με-
» ρικοὺς εἰς τὴν ἕδραν μου καὶ νὰ σκέπτεται κανεὶς ὅτι μεταξὺ
» τῶν ἀπειλούντων συμμοριτῶν ὑπάρχουσι καὶ γυναῖ-
» κες...»

Τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς τὴν ἀνάγκην καὶ ἀδυναμίαν δικαιολογίαν ποιούμενον καὶ ἐπικαλούμενον τὴν ὡς ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαν 486114 διαταγὴν Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν, ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμ. 7/22/128 ἀπὸ 20-1-1947 διαταγῇ του, ἐπειράθη νὰ ὑπεκφύγῃ καὶ διὰ τῆς ὑπομνήσεως ὅτι «αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Χωροφυλακῆς προορίζονται μᾶλλον διὰ Στατικῆς Ὑπηρεσίας», ἐνόμισεν ὅτι εἶχεν ἀνακαλύψει τὸ φάρμακον τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ τοῦ κύρους του ἔναντι τοῦ γενναίου, ἀλλ' ὁ ὑπέροχος ἐκεῖνος ἀξιωματικὸς τῆς Χωροφυλακῆς ἀπαντῶν ἔγραφεν, μεταξὺ τῶν ἄλλων : «... **καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ παραμένωμεν ἀδρανεῖς ὅταν πληροφορούμεθα ὅτι ἐγγύς μας, εἰς χωρία τῆς περιφερείας μας, εὑρίσκεται πολυμελὴς συμμορία, λεηλατοῦσα, ληστεύουσα καὶ φονεύουσα τὸ πληθυσμὸν καὶ νὰ μὴ σπεύδωμεν διὰ τὸν λόγον ὅτι εἴμεθα ὀλίγοι καὶ μὲ ἀνεπαρκῆ ὁπλισμόν; Τότε ποία ἡ ἐντύπωσις τοῦ πληθυσμοῦ ἔναντι ἡμῶν, τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Κράτους; Ὄχι; δὲν εἴμεθα στατικαὶ ὑπηρεσίαι, διαρκῶς κινούμεθα καὶ σπεύδομεν ὅπου πρέπει ἀφηφοῦντες τὸν κίνδυνον μὲ μόνον σκοπὸν νὰ ἑδραιώσωμεν τὴν ἔννοιαν τοῦ Κράτους»..**

Ἀψευδέστεροι μάρτυρες ὅτι οἱ λόγοι ἀνταπεκρίνοντο πρὸς τὰ πραγματα καὶ ὅτι τοιαῦται ἦσαν αἱ ἀπόψεις καὶ πεποιθήσεις τῶν ἀνδρῶν τοῦ Σώματος εἶναι ὅσα ἐν τῷ προηγουμένῳ κεφαλαίῳ διελάβομεν καὶ ὅσα κατωτέρω θὰ παραθέσωμεν.

Οἱ λόγοι τῆς λειψανδρίας ἦσαν πολλοί. Ἦσαν λόγοι ἀναγόμενοι εἰς τὰς ἀντιλήψεις τῆς Βρεττανικῆς Ἀστυνομικῆς ἀποστολῆς, λόγοι ἐξαρτῶντες τὸ θέμα ἐκ τῆς οἰκονομικῆς τῆς χώρας ἀντοχῆς, λόγοι ἐκπαιδεύσεως, λόγοι στρατολογίας καὶ προσελεύσεως πρὸς κατάταξιν.

Οἱ Βρεττανοὶ ἐπιμένοντες ἐπὶ τῆς γνώμης ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ ὡς ἀστυνομικὸν σῶμα ἔδει νὰ παραμένει εἰς κατάστασιν μᾶλλον οὐδετερότητος καὶ μὲ πολὺ ἐλαφρὸν ἐξοπλισμὸν δὲν ἐνέκριναν τὴν αὔξησιν τῆς δυνάμεως τοῦ Σώματος εἰς τὰ ἀναγκαιοῦντα ἐκ τῶν συνθηκῶν πλαίσια, καὶ ἡ μὴ παρὰ τούτων ἔγκρισις ἐνεῖχε διπλῆν

σημασίαν, τὴν τῆς «συμβουλῆς» καὶ τὴν τῆς ἐντολῆς, διότι οἱ Βρεττανοὶ θὰ ἐχορήγουν τὸν ὁπλισμὸν καὶ τὰ λοιπὰ ἐφόδια ὡς καὶ τὴν τροφοδοσίαν.

Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πλευρᾶς ἐκπαιδεύσεως τῶν κατατασσομένων ἐνεφανίζοντο ὡρισμέναι δυνατότητες. Εἶχον ἱδρυθῆ καὶ ἐλειτούργουν ἓξ Παραρτήματα τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἅτινα εἶχον ἀπορροφήσει σημαντικώτατον ἀριθμὸν Ἀξιωματικῶν, ὧν εἶχεν ἀπόλυτον ἀνάγκην ἡ μαχομένη Χωροφυλακή, ἐπὶ πλέον δὲ εἰς ἑκάστην μεγάλην ὑπηρεσίαν εἶχε δημιουργηθῆ καὶ μία ἀπρόβλεπτος ὑπηρεσία διὰ τὴν Χωροφυλακὴν ἡ τῆς διαχειρίσεως καὶ διανομῆς τῶν Βρεττανικῶν μερίδων τροφῆς ἀπασχολοῦσα καὶ αὐτὴ ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας (1)

Προϊόντος ὅμως τοῦ χρόνου καὶ διαπιστουμένης καθημερινῶς τῆς ἰδιαιτέρας κατὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς μανίας τῶν Κ/Σ ἤρξατο παρατηρουμένη καὶ ἀπροθυμία προσελεύσεως πρὸς κατάταξιν εἰς τὴν Χωροφυλακὴν μὲ ἀντίστοιχον τάσιν πρὸς ἀπολύσεις κατὰ τὴν λῆξιν τῶν διαφόρων ὑποχρεώσεων. Εἶχεν ἐπέλθει ὁ ψυχικὸς κάματος εἰς ὡρισμένους ὑπηρετοῦντας εἰς τὸ Σῶμα ἀπὸ τοῦ 1940 καὶ εὐλόγως ἔπειτα ἀπὸ τόσας δοκιμασίας, δεδομένου μάλιστα ὅτι καὶ αἱ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἀποδοχαί των ἦσαν μᾶλλον γλίσχραι.

Ἡ Πολιτεία ἀντιμετώπισεν τὴν πρὸς ἔξοδον τάσιν διὰ τοῦ Ν.Δ. 256 τῆς 17/18 Ἀπριλίου 1947, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἀπηγορεύθησαν δι' ἓν ἑξάμηνον αἱ ἀπολύσεις.

Ταὐτοχρόνως ὅμως ἡ Πολιτεία προέβη καὶ εἰς τὴν ἱκανοποίησιν σοβαρῶν καὶ δυσεπιλύτων αἰτημάτων τῶν ὁπλιτῶν τοῦ Σώματος, ἀλλὰ περὶ τούτων εὐθὺς κατωτέρω.

Ὑφ' οἱασδήποτε συνθήκας καὶ ἂν εὑρέθη τὸ κράτος δὲν θὰ πρέπει νὰ λησμονῶμεν τὴν ἐκ τῶν νόμων καὶ Κανονισμῶν κυρίαν ἀποστολὴν τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς, ἥτις ὅσον καὶ ἂν εἶχε μειωθῆ λόγω τῆς δράσεως τῶν Κ/Σ δὲν ἔπαυε ἀπὸ τοῦ νὰ ἀποτελεῖ τὰ ἔργα τῆς ἡμέρας τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ἐνῶ ὀλίγον πρὸς τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου ἐφόρουν τὴν πολεμικήν των στολήν. Καὶ δὲν ἦσαν μόνον τὰ κύρια ἔργα τῆς ἀποστολῆς τοῦ Σώματος, ἀλλ' ἔπειτα ἀπὸ τὰ γεγονότα τῶν φυλακῶν Σπάρτης (13-2-47) καὶ ἀπὸ τὴν συμπεριφορὰν προγενεστέρως τῆς ἐθνοφυλακῆς, περὶ ἧς παραθέτομεν ἐν παρατήματι Χ καὶ ὑπ' αὐξ. ἀριθμ. 97 τὴν ὑπ' ἀριθμ. 3376 τηλεγραφικὴν ἀναφορὰν τοῦ εἰσαγγελέως ἐφετῶν Ναυπλίου, ἡ Χωροφυλακὴ εἶχεν ἐπιβαρυνθῆ καὶ μὲ τὴν φρούρησιν τῶν φυλακῶν, τῶν στρατοπέδων καὶ ὅλων τῶν μεταγωγῶν, εἶχεν ἐπιφορτισθῆ ἀκόμη καὶ μὲ τὴν φρούρησιν τῶν διαφόρων ἔργων δημοσίας ἢ κοινῆς ὠφελείας, ἐβαρύνετο δὲ πάντοτε μὲ τὴν ἐπίδοσιν τῶν δικαστικῶν δικογράφων κ.λ.π., ἔργα ἅτινα ἀπήτουν σοβαρὰς δυνάμεις καὶ σοβαρὰν ἀπασχόλησιν.

Οὕτω ἐγκατέστησεν ἡ Χωροφυλακὴ φρουρὰς εἰς 64 φυλακὰς τοῦ Κράτους δι' ἃς διέθετε 29 Ἀξιωματικούς, 114 ὑπαξιωματικοὺς καὶ 960 Χωροφύλακας. 300 ἄνδρας διεθετεν διὰ τὴν φρούρησιν στρατοπέδων, 286 δι' ἀλευρομύλους, 160 δι' ἀσφάλειαν ὑγρῶν καυσίμων, 300 δι' ἀσφάλειαν ἔργων κοινῆς ὠφελείας, 80 διὰ

(1) Εἰς τὸ Παράρτημα Σχολῆς Πατρῶν ἐσημειώθησαν καὶ ἔκτροπα ἐν τῇ διαχειρίσει τῶν Βρεττανικῶν ἐφοδίων καὶ ἐλογοδότησαν Ἀξιωματικοὶ ὑπὸ τὰς τόσον λεπτὰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην συνθήκας.

φρουράν Ραδιοσταθμῶν καὶ ραδιοφάρων, ἄνω τῶν 300 εἰς ἀεροδρόμια κλπ. Μία σοβαρωτάτη τουτ' ἔστιν δύναμις τοῦ Σώματος ἀπησχολεῖτο εἰς φρουρὰς καὶ ἐνίοτε διὰ φρουρὰς τῶν «φρουρῶν».

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΔΗΜ. ΤΑΞΕΩΣ — Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ — ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ

Μετὰ ἀπὸ ἀρκετὰ καὶ ὄχι τόσον σοβαρὰ «παζαρεύματα» τῶν πολιτικῶν 'Αρχηγῶν, ἐσχηματίσθη κατὰ τὰς ἀρχὰς 1947 ἡ Κυβέρνησις 'Εθνικῆς 'Ενότητος, εἰς ἣν 'Υπουργὸς Δημοσίας τάξεως ἀνέλαβεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς 'Εθνικῆς 'Αντιστάσεως, Στρατηγὸς Ναπολέων Ζέρβας. Οὗτος ἐκτὸς τῆς ὑφισταμένης παρ' αὐτῷ Γενικῆς Διευθύνσεως Χωροφυλακῆς ἐδημιούργησε καὶ εἰδικὸν ἐπιτελεῖον ἐπιχειρήσεων ἐξ 'Αξιωματικῶν τοῦ Στρατεύματος ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Συν/ρχου Π. Νικολοπού λου καὶ ἐκ τῶν συμπολεμιστῶν του 'Αγόρου, Παπαδάτου κ.λ.π.

'Επίσης διὰ τοῦ Ν.Δ. 213 τῆς 19/20 Μαρτίου 1947 παρεσχέθη ἐξουσιοδότησις πρὸς διορισμὸν καὶ Γενικοῦ Γραμματέως παρὰ τῷ 'Υπουργείῳ Δημ. Τάξεως.

Ἤτοι ἐγένετο μία πρωτοφανὴς ὀργανωτικὴ διογκωσις τοῦ Υ. Δ.

'Ο Στρατηγὸς Ν. Ζέρβας δὲν κατέστρεψε τὸν Κ/Σ, ἀλλ'ἔδωκε τοσαύτην πνοὴν εἰς τοὺς τόσον κεκμηκότας, ὥστε εἴδομεν ὅτι κατὰ τὸ 1947 ἡ Χωροφυλακὴ ἐν τῷ συνόλῳ της ἀντεπιτίθετο ἢ ἀμυνομένη ἠμύνετο τελεσφόρως καὶ ὡς κυβερνητικὸς παράγων διήγειρε τὴν πανελλήνιον 'Εθνικὴν ἀντίστασιν καὶ τὴν προετοίμασε διὰ τὴν τελικὴν νίκην. Μέχρι τῶν ἡμερῶν τῆς 'Υπουργίας του, ἢ μᾶλλον μέχρι τοῦ σχηματισμοῦ κυβερνήσεως ἐξ ὅλων τῶν κομμάτων, ἤτοι καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ Χωροφυλακὴ ἐμάχετο καὶ ἠμύνετο μόνη ἢ καὶ τῇ ἀραιᾷ συμπράξει στρατιωτικῶν τμημάτων, ἵνα κερδηθῇ ὁ ἀναγκαιοῦν διὰ τὴν προετοιμασίαν τοῦ Στρατοῦ χρόνος, καὶ ἐνῶ καθ'ἑκάστην ἐγενοντο κηδεῖαι καθ' ὅλην τὴν 'Ελλάδα τῶν ἐξ ἐνέδρας ἢ ὁπωσδήποτε δολοφονικῶς φονευομένων ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, εἰς τὰς 'Αθήνας συνέβαινον πολλὰ ἀνόσια καὶ ἀνιερὰ πράγματα, κυρίως δὲ ὅτι μία μερὶς πολιτικῶν ἀπεκάλει τοὺς Κ/Σ καταδιωκομένους «Δημοκρατικοὺς Πολίτας» καὶ ὅτι εἰς τὰς 'Αθήνας δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ὑφίσταντο δύο Κυβερνήσεις, ἡ νόμιμος καὶ ἡ ὑπὸ τὸν Ζαχαριάδην. Εἴδομεν ὅτι ὁ 'Αρχηγὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. περιτρέχων τὴν χώραν ἐκήρυττε τὴν ἀνυπακουήν, τὴν ἀντίστασιν καὶ τὴν ἐπίθεσιν κατὰ τῶν νομίμων ἀρχῶν τοῦ Κράτους, ἤτοι παραβαίνων παγίας καὶ οὐσιώδεις διατάξεις τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, καὶ ἐν τούτοις εἷς εἰσαγγελεὺς δὲν εὑρέθη νὰ διατάξῃ τὴν σύλληψιν του, διότι τὸ ἐπίσημον Κράτος οὕτω ἠννόει τὴν θέσιν του ἔναντι τῆς «Δημοκρατίας» ἢ μᾶλλον ἔναντι τῆς διεθνοῦς «Δημοκρατοκοπίας».

Ὅταν μετὰ πάροδον πολλῶν δεκαετηρίδων ἡ γενικὴ ἱστορία θ'ἀποκαλύψῃ τὰ αἴτια καὶ τὰς ἀφορμάς, τὰς πηγὰς καὶ τὰ ρεύματα τῆς δημιουργίας καὶ ἐξελίξεως τοῦ συμμοριτισμοῦ καὶ τῆς ἐπὶ μίαν τετραετίαν περίπου ἐπιβιώσεως του διὰ τῆς ἐρημώσεως τῶν πάντων ἐν 'Ελλάδι, ἀναμφιβόλως οἱ Ἕλληνες θὰ ἐντρέπονται πρὸ τῶν πεπραγμένων τῶν πατέρων των.

Μετὰ τὴν συμφωνίαν τῆς Βάρκιζας ἡ ἐπίσημος 'Ελλάς, ἀδιαφοροῦσα διὰ τὰς 27 χιλιάδας σφαγιασθέντων ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν καὶ δούλη τῶν περὶ Δημοκρα τίας Βυζαντινολογιῶν καὶ τῶν εἰς Βάρκιζαν ἐπιτυχιῶν τοῦ ΚΚΕ, εἶχεν ἀνοίξῃ τὰς θύρας εἰς τὸν κομμουνισμὸν καὶ οἱ κομμουνισταὶ εἶχον ἀποβῆ θρασύτατοι, προκλη-

τικοί καὶ ἀπροσχημάτιστοι φονεῖς. Αἱ κομμουνιστικαὶ ἐφημερίδες, τὰ γραφεῖα ὅλων τῶν κομμουνιστικῶν ὀργανώσεων καὶ παραφυάδων καὶ οἱ ἡγέται τοῦ κομμουνισμοῦ μετὰ πρωτοφανοῦς ὠμότητος καὶ προκλητικότος διεκήρυσσον ἐμφανῶς τὴν ἀπειθαρχίαν καὶ τὴν ἀντίστασιν πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ δυνάμεις τοῦ Κράτους, ἀρχῆς γενομένης διὰ τοῦ περιφήμου συνθήματος τῆς «Αὐτοαμύνης». Τὴν 21-11-1946 ὁ Ριζοσπάστης ἐδημοσίευσεν ἀπροκαλύπτως πολεμικὸν ἀνακοινωθὲν τῶν Κ/Σ. Αὐτὰ καὶ αἱ δολοφονίαι, αἱ ἔνοπλοι συμμορίαι, αἱ ἐπιθέσεις, αἱ καταστροφαί, αἱ διαρπαγαί, αἱ λεηλασίαι, αἱ πυρπολήσεις, ἡ σφαγή, ἡ ναρκοθέτησις τῶν δημοσίων ὁδῶν καὶ ἔργων, αἱ συνεχεῖς κατὰ κατωκημένων τόπων, ἁμαξοστοιχιῶν κλπ. ἐπιθέσεις, αἱ πάσης φύσεως ἀγριότητες καὶ ἡ φανερὰ συνεργασία μετὰ τῶν Ἀλβανῶν, Γιουγκοσλάβων καὶ Βουλγάρων κλπ.,ὅλα αὐτὰ καὶ ὅσα ἄλλα κακοῦργα ἐλάμβανον χώραν μὲ μίαν χαρακτηριστικὴν ἀναίδειαν, θρασύτητα καὶ ἐγκληματικὴν πόρωσιν, ἐτόλμων νὰ τὰ λέγωσι Δημοκρατίαν καὶ ἀγῶνες διὰ τὴν Δημοκρατίαν.Δὲν ἐπρόκειτο περὶ μεμονωμένων τινῶν ἐπεισοδίων ἀλλὰ περὶ μιᾶς διεθνῶς ὀργανωθείσης καὶ ἐξαπολυθείσης κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπιθέσεως, καὶ ὅμως ὑπῆρχαν ἄνθρωποι καὶ δημοσιογραφικοὶ ὀργανισμοὶ οἵτινες ὡμίλουν ἀνενδοιάστως περὶ ἐσωτερικῆς τινὸς ἐξεγέρσεως ἐξ ἀφορμῆς μὴ σεβασμοῦ ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν Δημοκρατικῶν τινῶν κανόνων καὶ Δικαιωμάτων, καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ὑπῆρξαν καὶ τινες στρατιωτικοὶ ἡγέται οἵτινες ἵνα φαίνονται ἀρεστοὶ εἰς τοὺς ἐποφθαλμιοῦντας τὴν ἐξουσίαν, ὑπεστήριζον ὅτι ἡ ἀντιμετώπισις αὐτῆς τῆς διεθνῶς προετοιμασθείσης καὶ ἐξαπολυθείσης ἀπειλῆς ἦτο ἔργον τῆς Χωρ/κῆς καὶ ἀδιστάκτως ἀπετόλμουν νὰ ἐπιρρίπτωσιν εὐθύνας εἰς τὴν Χωροφυλακήν, διότι δὲν εἶχε παγιώση τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν.

Ἡ τοιαύτη καὶ τοσαύτη ἀδιάντροπος ἐμφάνισις διεκόπη κατὰ σοβαρὸν ποσοστὸν μὲ τὸν σχηματισμὸν τῆς ἐκ τῶν πολιτικῶν Ἀρχηγῶν Κυβερνήσεως.

Ἀπὸ 29-1-1947 μέχρι 19-2-1947 συνεκροτήθησαν ἀλλεπάλληλοι συσκέψεις τῶν Σωματαρχῶν ἐνώπιον τοῦ Πολιτικοῦ Συμβουλίου. Κληθεὶς εἰς τὴν τελευταίαν τῶν συσκέψεων τούτων καὶ ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς, Κων. Μιχαλόπουλος, ἐτόνισεν ὅτι διὰ τὴν ὑφισταμένην κατάστασιν δὲν ἠδύναντο νὰ ἐπιρρίπτωσιν εὐθύνας εἰς τὴν Χωροφυλακήν, ὑπέμνησε τὰς θυσίας ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν καὶ ὑπέδειξεν ὡς ἐπιβεβλημένην λύσιν ὅπως ὁ στρατὸς καταλάβη τοὺς ὀρεινοὺς ὄγκους, ἡ δὲ Χωροφυλακὴ ἐκκαθαρίσῃ τὰ μετόπισθεν καὶ τοὺς κατωκημένους χώρους.

Οἱ διαξιφισμοὶ Ρῶλιγκς - Ζέρβα εἰς τὸ πολιτικὸν συμβούλιον κατέληξαν εἰς ὄξυνσιν τῆς καταστάσεως. Ὁ Ρῶλιγκς ὑπερημύνετο τῆς συνεχίσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ στρατοῦ καὶ ὁ Ζέρβας ἐδήλου «τὶ νὰ τὴν κάνωμεν τὴν ἐκπαίδευσιν ὅταν χαθῇ ἡ Ἑλλάς». Ὁ κληθεὶς ἐν συνεχείᾳ ἀρχηγὸς τῆς ἀστυνομικῆς ἀποστολῆς συνεφώνει μὲν μετὰ τοῦ Ζέρβα, ἀλλὰ δὲν διεφώνει καὶ μετὰ τοῦ Ρῶλιγκς.

Μετ' ὀλίγον ἡ Μεγάλη Βρεττανία ἐγκατέλειπε τὴν οἰκονομικὴν κλπ. βοήθειαν πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐπηκολούθησεν ἡ κατὰ τὴν 12-3-1947 ἐξαγγελία τοῦ δόγματος Τρούμαν καὶ ὅλαι αἱ ἐλπίδες τοῦ ἔθνους ἐναπετέθησαν εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν βοήθειαν καὶ συμπαράστασιν.

Αἱ ὡς ἀνωτέρω διαμαρτυρίαι τοῦ Ἀρχηγοῦ Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς, ὅσον ἀφορᾷ ὡρισμένας ἐπιπολαίας κριτικὰς καὶ ἐκδηλώσεις, προεκάλεσαν τὴν ὁμόθυμον τῆς Κυβερνήσεως συμπαράστασιν καὶ ἐπεφορτίσθη ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς νὰ διερμηνεύσῃ τοῦτο, δι' ὃ καὶ ἐξεδόθη ἡ ἀκόλουθος ὑπ' ἀριθμ. 7/24/71 ἀπὸ 7-2-1947

πρὸς τὰς Ἀνωτέρας Διοικήσεις Χωροφυλακῆς διαταγὴ τοῦ Ἀρχηγείου Βασιλ. Χωροφυλακῆς.

«Μετὰ ἀνάπτυξιν εἰς σημερινὴν σύσκεψιν Πολιτικῶν Ἀρχηγῶν μετεχόντων Κυβερνήσεως τῶν ἐπιδεικνυομένων ἡρωϊσμῶν τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἐν τῇ προσπαθείᾳ ἐπιβολῆς τάξεως, Πρωθυπουργὸς μοὶ ἀνέθεσε μεταβιβάσω εἰς Ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας Χωροφυλακῆς τὰ συγχαρητήρια καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὸ παρ' αὐτῶν μετ' αὐτοθυσίας ἐπιτελούμενον ἔργον, κατὰ τῶν ἐπιβουλευομένων τὴν καθεστηκυῖαν τάξιν ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος μας.

Ἀρχηγὸς Μιχαλόπουλος

ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ

Πέραν τῆς Ἀστυνομεύσεως ἥτις εἶχε προσλάβει ἰδιάζουσαν μορφὴν καὶ εὐθύνην ὅσον ἀφορᾶ τὸν τομέα Δημοσίας καὶ Ἐθνικῆς Ἀσφαλείας, ὡς ἐν μεθεπομένῳ κεφαλαίῳ θὰ ἴδωμεν, διὰ τὴν Χωροφυλακὴν ἐδημιουργήθη καὶ νέα ὑποχρέωσις καὶ τιμή, ἡ τιμὴ καὶ ὑποχρέωσις ν' ἀναλάβῃ τὴν ἀστυνόμευσιν τῶν Δωδεκανήσων καὶ ὄχι μόνον τὴν ἀστυνόμευσιν ἀλλὰ καὶ τὴν ἐθνικὴν ἀσφάλειαν τῶν νήσων τούτων.

Κατ' ἄρθρ. 14 τῆς μεταξὺ τῶν Συμμάχων καὶ συνησπισμένων δυνάμεων καὶ τῆς Ἰταλίας ὑπογραφείσης τὴν 10ην Φεβρ/ρίου 1947 Συνθήκης Εἰρήνης (κυρωθείσης διὰ Ν. 423 21/22-10-1947), ἡ Ἰταλία ἐξεχώρησεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐν πλήρῃ κυριαρχίᾳ, τὰς νήσους τῆς Δωδεκανήσου, ἤτοι Ἀστυπάλαιαν, Ρόδον, Χάλκην, Κάρπαθον, Κάσον, Τῆλον, Νίσυρον, Κάλυμνον, Λέρον, Πάτμον, Λειψόν, Σύμην, Κῶ καὶ Καστελλόριζον ὡς καὶ τὰς παρακειμένας νησῖδας. Διὰ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου προεβλήθη ὅτι αἱ νῆσοι αὗται θὰ ὦσιν ἀποστρατιωτικοποιημέναι. Κατὰ τὸν προσηρτημένον εἰς τὸν Νόμον 547 τῆς 11/14 φεβρουαρίου 1948 πίνακα ὁ ἀριθμὸς τῶν Νησίδων ἀνέρχεται εἰς 41 τῶν δὲ νησιδίων εἰς 132..

Ἡ τελευταία παράγραφος τοῦ μέρους Χ τῆς ἀνωτέρω Συνθήκης διαλαμβάνει τὰ ἀκόλουθα :

«Ἐν τῇ παρούσῃ συνθήκῃ οἱ ὅροι «ἀποστρατιωτικοποίησις» καὶ «ἀποστρα-
» τιωτικοποιημένος» θὰ θεωροῦνται ὡς ἀπαγορεύοντες ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ ἐδάφους
» καὶ τῶν συναφῶν χωρικῶν ὑδάτων, πᾶσαν ναυτικήν, στρατιωτικὴν ἢ πολεμικῆς
» ἀεροπορίας ἐγκατάστασιν, ὀχύρωσιν καὶ τῶν σχετικῶν ὁπλισμῶν αὐτῶν, τε-
» χνητά, στρατιωτικά, ναυτικὰ καὶ ἀεροπορικὰ ἐπόδια, τὴν χρησιμοποίησιν βά-
» σεων ὑπὸ στρατιωτικῶν, ναυτικῶν ἢ τῆς πολεμικῆς ἀεροπορίας μονάδων ἢ τὴν
» μόνιμον ἢ προσωρινὴν στάθμευσιν τῶν αὐτῶν μονάδων τὴν στρατιωτικὴν ἐκπαί-
» δευσιν πάσης μορφῆς καὶ τὴν κατασκευὴ πολεμικοῦ ὑλικοῦ. Ἡ ἀπαγόρευσις
» αὕτη δὲν ἀφορᾶ τὸ προσωπικὸν ἐσωτερικῆς ἀσφαλείας περιωρισμένου ἀριθμοῦ
» διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν καθηκόντων ἐσωτερικοῦ χαρακτῆρος καὶ ἐφωδιασμένον
» καὶ μὲ ὅπλα οἵτινα δύνανται νὰ φέρωνται καὶ νὰ χειρίζωνται ὑφ' ἑνὸς ἀτόμου
» ὡς τὴν ἀναγκαιοῦσαν στρατιωτικὴν Ἐκπαίδευσιν τοιούτου προσωπικοῦ».

Οὕτω λοιπὸν ἡ Ἑλληνικὴ Βασιλικὴ Χωροφυλακή, ἐνῶ καθ' ὅλην τὴν χέρσον καὶ νησιωτικὴν σχεδὸν Ἑλλάδα διεξῆγεν ἕνα ἀγῶνα ἀμείλικτον καὶ ἀποφασιστικὸν κατὰ τῶν Κ/Σ, ἐκαλεῖτο ἤδη νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀστυνόμευσιν ἐπὶ τοῦ συμπλέγματος τῶν Δωδεκανήσων διαδεχομένη ἀστυνομικὰ συστήματα ἑνὸς ἰσχυροῦ Εὐρω-

παϊκοῦ Κράτους καὶ ἐπὶ πλέον νὰ καταστῇ καὶ ἡ μοναδικὴ ἔνοπλος ἐθνικὴ δύναμις ἐπὶ τῶν νήσων τούτων δι' ὅλας τὰς περιπτώσεις.

Μέχρι τῆς ἐνσωματώσεως εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Πατρίδα τῶν ἐν λόγῳ νήσων ἐμεσολάβησε περίοδος Ἑλληνικῆς στρατιωτικῆς κατοχῆς τῶν νήσων, διαρκέσασα ἀπὸ τῆς ἑπομένης σχεδὸν τῆς ὑπογραφῆς τῆς συνθήκης εἰρήνης (10-2-1947) μέχρι τῆς 28-10-1947(2), ἤτοι διοίκησις τούτων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου ΔΡΛΔ/1913 «περὶ διοικήσεως τῶν στρατιωτικῶς κατεχομένων χωρῶν»,ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ Ν.Δ. 218 τῆς 14/14 Ἀπριλίου 1947.Αἱ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου διατάξεις ἐκωδικοποιήθησαν εἰς ἑνιαῖον κείμενον διὰ τοῦ Β.Δ. τῆς 9/15 Μαΐου 1947, κατ' ἐδαφ. γ' ἄρθρου 2 τοῦ ὁποίου εἰς τὰ καθήκοντα τοῦ Πολιτικοῦ ἢ στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ περιλαμβάνεται καὶ «ἡ ἄσκησις τῆς εἰς τὸν οἰκεῖον Ὑπουργὸν ἀνατε-» θειμένης κατὰ τοὺς κειμένους νόμους πειθαρχικῆς ἐξουσίας ἐπὶ τῶν ἐν τῇ Διοι-» κήσει διωρισμένων ἢ ἀπεσπασμένων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, ὡς καὶ τῆς εἰς τὸν » οἰκεῖον Ἀρχηγὸν τοῦ Σώματος προσηκούσης κατὰ νόμον πειθαρχικῆς ἐξουσίας, » ἀνεκκλήτως ἀσκουμένης ,ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ ἀξιωματικῶν τῆς » ἀστυνομίας Πόλεων καὶ Χωροφυλακῆς». Διὰ τοῦ ἀπὸ 27/27 Μαρτίου 1947 Β.Δ. διωρίσθη Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Δωδεκανήσου ὁ Ἀντιναύαρχος Π. Ἰωαννίδης, αὐθημερὸν δὲ (27-3-47) ἀπεβιβάσθησαν εἰς Ρόδον καὶ αἱ πρῶται διὰ τὴν Ἀνωτέραν Διοίκησιν Χωροφυλακῆς Δωδεκανήσου ἀποσταλεῖσαι δυνάμεις.

Παρὰ τὰς λίαν δυσχερεῖς καὶ ἀντιξόους συνθήκας, ὑφ' ἃς εὑρίσκετο τὸ Σῶμα τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς, ἔσχε τὴν φιλοδοξίαν νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τῶν νεοαπελευθερουμένων ἀδελφῶν Δωδεκανησίων διὰ τῶν κατὰ τὸ δυνατὸν καταλλήλων ἀνδρῶν του, οὓς ἀφ' οὗ συνεκέντρωσεν εἰς τὴν Σχολὴν Χωροφυλακῆς προπαρεσκεύασε. Ἡ διπλῆ ἀποστολὴ τῆς δυνάμεως (ἀστυνόμευσις καὶ ἀναπλήρωσις ἐν ἀνάγκῃ τοῦ ἐθνικοῦ στρατοῦ) ἀπῄτει ηὐξημένας ὑποχρεώσεις καὶ ἱκανότητας τῶν διὰ τὰ Δωδεκάνησα προοριζομένων. Ἂς μὴ νομισθῇ ὅτι ἐπρόκειτο περὶ μιᾶς ἁπλῆς ἀποστολῆς, διότι τεράστια προβλήματα ὠρθοῦντο εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην, προβλήματα ἀντιμετωπίσεως ἀνθελληνικῶν προπαγανδῶν, προβλήματα ηὐξημένης τουριστικῆς κινήσεως, προβλήματα θρησκευτικῶν προπαγανδῶν καὶ αἱρέσεων κλπ.

Εἰς τὴν νῆσον Ρόδον διεβίουν 3.000 περίπου Μουσουλμάνοι καὶ ἕτεροι 1.300 τοιοῦτοι εἰς Κῶ, τῶν ὁποίων τὰ ἔναντι τῆς Ἑλλάδος αἰσθήματα ὑφίστανται ἐπηρεασμὸν λόγῳ τῆς θρησκευτικῆς διαφορᾶς, ἣν θρησκευτικὴν διαφορὰν ὑποθάλπουν οἱ ἱερωμένοι Μουσουλμάνοι ἀπ' εὐθείας ἢ διὰ τῶν Βακουφικῶν συμβουλίων καὶ τῶν ὑφισταμένων ἐν λειτουργίᾳ ἐν Ρόδῳ καὶ Κῶ 9 Μουσουλμανικῶν Δημοτικῶν Σχολείων, εἰς ἃ ἐδίδασκον ἄνω τῶν 14 διδασκάλων. Εἰς τὰς αὐτὰς νήσους ὑπάρχουν 10 περίπου Μουσουλμανικὰ Τεμένη μὲ 8 Χοτζάδες ὑπὸ ἕναν Μουφτῆν.

Ἐκτὸς τῶν Μουσουλμάνων ἀξιόλογος προσοχὴ ἀπῃτεῖτο καὶ ἔναντι τῶν Ἰταλικῶν ἐπιδιώξεων, ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν ἄλλων, λαῶν οἵτινες διὰ τῶν κυβερνήσεων των ἐποφθαλμιοῦντες τὴν καθ' οἱονδήποτε τρόπον κυριαρχίαν ἐν τῇ ἀνατολικῇ Μεσογείῳ, πάντοτε θὰ πρέπει ν' ἀντιμετωπίζωνται μὲ ἀγάπην καὶ φιλίαν μὲν ἀλλὰ καὶ μὲ ἐθνικὴν ἐπαγρύπνησιν. Ὑφίστανται καὶ λειτουργοῦν δύο καθολικοὶ ναοὶ

(2) Βλέπε Ν. 518 τῆς 3/9 Ἰανουαρίου 1948 «Περὶ προσαρτήσεως τῆς Δωδεκανήσου εἰς τὴν Ἑλλάδα».

ἐν Ρόδῳ, μοναχαὶ ἀγαθοεργοῦσαι, Σχολὴ Καλογραιῶν διὰ τὴν ἐκμάθησιν τῆς Γαλλικῆς γλώσσης κ.λ.π., καὶ ταῦτα πάντα ἔναντι 89 κατοίκων καθολικοῦ Δόγματος. (3)

Ἐν ἐπιγνώσει τῶν βαρυτάτων τούτων ὑποχρεώσεων τῆς Ε.Β.Χ. ἐν Δωδεκανήσῳ, ἡ ἡγεσία τοῦ Σώματος προσεπάθησε νὰ ἐπιτύχῃ μίαν σχετικὴν ἐπιλογήν. Σχετικὴ εἶναι καὶ ἡ παρατιθεμένη ὑπ' ἀριθμ. 31/32/11 ἀπὸ 19-12-1946 κατεπείγουσα διαταγὴ τοῦ Ἀρχηγείου Βασ. Χωροφυλακῆς πρὸς τὰς ἀπ' εὐθείας ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτωμένας ὑπηρεσίας Χωροφυλακῆς Ἀθηνῶν, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως :

«Τὴν 7ην Ἰανουαρίου 1947 ἀναχωρεῖ ἡ πρώτη ἀποστολὴ ἐξ ὑπαξιωματικῶν » καὶ χωροφυλάκων πρὸς ἐπάνδρωσιν τῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Δωδεκανήσου.

» Πρὸς τοῦτο ἀπαιτοῦνται 70 ὑπαξιωματικοὶ οἱ ὁποῖοι δέον, ὡς ἀντιλαμβά- » νεσθε, νὰ εἶναι ἀπὸ πάσης πλευρᾶς οἱ καταλληλότεροι.

« Ἐκ τῆς ὑπαίθρου δὲν εἶναι εὔκολον νὰ ἀποσυρθῇ ὁ ἀριθμὸς οὗτος, καὶ ὡς » ἐκ τούτου,

παραγγέλλομεν

» ὅπως μέχρι τῆς μεσημβρίας τῆς 20ης τρέχοντος ἀναφέρετε πόσοι ὑπα- » ξιωματικοὶ πρέπει νὰ μετατεθῶσιν ἐκ τῆς δυνάμεώς σας διὰ τὸν ὡς ἄνω σκοπόν.

« Ἡ Ὑπηρεσία σας πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν της ,ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ ὑποβληθῇ » εἰς τὴν μείωσιν τῆς δυνάμεώς της εἰς ὑπαξ/κούς, ἥτις θὰ εἶναι προσωρινὴ καὶ » μέχρι 15 Φεβρουαρίου 1947 ὁπότε θὰ συμπληρωθῇ διὰ τῶν ἐκ τῆς » Σχολῆς ἐξερχομένων νέων ὑπαξ/κῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ προταθησόμενος ἀριθμὸς » δέον νὰ εἶναι ἀνάλογος τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὴν δύναμίν σας καὶ ἐκ τῶν καταλ- » ληλοτέρων τοιούτων.

« Ἔχετε ὑποχρέωσιν ἔναντι τοῦ Σώματος νὰ συμβάλητε εἰς τὴν διάθεσιν τῶν » Ὑπαξιωματικῶν πρὸς ἐπάνδρωσιν τῆς Δωδεκανήσου».

Ὁ Ἀρχηγὸς Κων. Μιχαλόπουλος, Ἀντιστράτηγος

Γίνεται λόγος περὶ ἀναχωρήσεως τὴν 7 Ἰανουαρίου 1947, ἀλλὰ τὸ γεγονὸς συνετελέσθη τὴν ἐπομένην τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν Παλλιγγενεσίας.

Μετὰ τὴν ἀποβίβασιν εἰς τὴν προκυμαίαν Ρόδου τῆς δυνάμεως Χωροφυλακῆς, αὕτη ἐν σχηματισμῷ παρελάσεως καὶ ὑπὸ τὰ θυελλώδη χειροκροτήματα τοῦ λαοῦ κατηυθύνθη εἰς τὸ Διοικητήριον, ἔνθα ὑπὸ τοῦ προηγηθέντος πυρῆνος κατενεμήθη εἰς ὑπηρεσίας κλπ.

Παρ' ὅλον ὅτι ὡς προανεφέραμεν ἡ προσάρτησις τῆς Δωδεκανήσου ἐγένετο ἀπὸ 28-10-1947 ἡ ἐπίσημος τελετὴ τῆς ἐνσωματώσεως ἔλαβε χώραν τὴν 7-3-1948 ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τοῦ Βασιλέως, ἵνα μετὰ ἕνα περίπου μῆνα γίνῃ ἀποδεκτὴ καὶ ἡ παραίτησις τοῦ στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ Δωδεκανήσου Ἀντιναυάρχου Π. Ἰωαννίδου.

Μετὰ καὶ τὴν ἐπίσημον προσάρτησιν τῆς περιοχῆς καὶ τὴν Ἵδρυσιν Γενικῆς Διοικήσεως Δωδεκανήσου ἐπεξετάθη εἰς Δωδεκάνησον ἡ ἐν τῇ λοιπῇ Ἑλλάδι ἰσχύουσα καὶ ἀφορῶσα τὴν Χωροφυλακὴν Νομοθεσία, δυνάμει τοῦ Νόμου 739 τῆς

(3) Ἀξιόλογος θεωρεῖται ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων τούτων ἡ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν ὑπ' ἀριθμ. 143/3/3ιδ ἀπὸ 18-3-1960 ἀναφορὰ τῆς Λ.Δ.Χ. Δωδεκανήσου.

10/20 Ἰουλίου 1948. Ἔκτοτε καὶ μέχρι σήμερον ἡ Ε.Β.Χ. ἠρίστευσεν ἐφ ὅλων τῶν ἐν Δωδεκανήσῳ ταχθέντων αὐτῇ τομέων.

Ἐν τῇ περὶ τῆς Νήσου Ρόδου πραγματείᾳ τοῦ ὁ Σ. Λεωτσᾶκος ἀναφέρεται καὶ εἰς τὸ ἔργον τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἐν σελ. 161 ἐπιλέγει «... Ἐπιβάλλεται νὰ διαπιστωθῇ ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ στὴ Ρόδο καὶ στὰ νησιὰ ἔδωσε ἐξετάσεις καὶ πῆρε ὑπεράριστα στὸ μάθημα τοῦ πολιτισμοῦ.....».

Εἰς Λακκὶ-Λέρου τὴν 22-7-1956 4 ἐργάται εὑρέθησαν κινδυνεύοντες ἐκ μονοξειδίου τοῦ ἄνθρακος ἐντὸς φρέατος βάθους 14 μέτρων, πρὸς σωτηρίαν τούτων κατῆλθεν εἷς Χωροφύλαξ καὶ πρὸς σωτηρίαν ὅλων ἐν συνεχείᾳ κατῆλθεν ὁ Ὑπομοίραρχος Τασόπουλος Ἀναστάσιος τοῦ Φωτίου, ὅστις κατώρθωσε μὲν νὰ σώσῃ τὸν Χωροφύλακα ἀλλ' αὐτὸς μετὰ τῶν 4 ἐργατῶν, ὑποκύψας εἰς τὴν δηλητηρίασιν κατέπεσεν ἐντὸς τοῦ ὕδατος καὶ ἐπνίγη. Οἱ κάτοικοι τῆς Λέρου ἀνήγειρον καὶ ἔστησαν ἐν Λέρῳ, δαπάναις των, μαρμάρινον προτομὴν τοῦ ἐθελοθυσιασθέντος ὑπὲρ σωτηρίας τῶν συναθρώπων του Ὑπομοιράρχου, ἵνα ὑπενθυμίζει εἰς τοὺς περιπατητὰς καὶ εἰς πάντα διερχόμενον ὅτι διὰ τὴν ἀποτροπὴν τῶν οἱωνδήποτε κινδύνων προμαχοῦν πάντοτε οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὁ διαδεχθεὶς τὸν Φόλκε Μπερνατότε, ὡς μεσολαβητὴς τοῦ Ο.Η.Ε. ἐπὶ τοῦ Παλαιστινιακοῦ, Ράλφ Μπρὰντς εἰς ἐπιστολήν του πρὸς τὸν Ἀνώτερον Διοικητὴν Χωροφυλακῆς Δωδεκανήσου, τότε Συν/ρχην Σόλωνα Τσαούσην, μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔγραφεν :

«Συγχαίρω ὑμᾶς διὰ τὴν ἐξαίρετον εὐπρέπειαν τῶν ἀνδρῶν ὑμῶν καὶ διὰ τὴν ἀθόρυβον, πλὴν μετὰ δραστηριότητος ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων των, Ἐξ ὀνόματος τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν, ἐπιθυμῶ νὰ εὐχαριστήσω ὑμᾶς διά τὰς ἐξαιρετικὰς ὑπηρεσίας ἃς προσεφέρατε ἡμῖν καὶ ἐπίσης ἐπιθυμῶ νὰ προσθέσω τὴν προσωπικήν μου εὐγνωμοσύνην διὰ τὰς ἰδιαιτέρας ὑπηρεσίας ἃς μοὶ παρέσχετε...».

Τὰ ἐπιτεύγματα τῆς Χωροφυλακῆς ἐν Δωδεκανήσῳ εἰς τὸν τομέα τῆς Ἀστυνομεύσεως καὶ ἰδίᾳ τῆς ἀνεπτυγμένης τουριστικῆς κινήσεως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περιγραφῶσιν ἐνταῦθα καὶ μολονότι θὰ ἐπανέλθωμεν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἰς τὰ περὶ τῆς γενικωτέρας ὠφελιμιστικῆς δραστηριότητος τοῦ Σώματος εἰς τοὺς διαφόρους κοινωνικοὺς καὶ ἐκπολιτιστικοὺς σκοπούς, ἐν τούτοις ἐπαναλαμβάνομεν καὶ ἡμεῖς ὅτι ὑπὸ τοὺς ἀδηρίτους νόμους τῆς σχετικότητος ὄντως ἠρίστευσεν ἡ Χωροφυλακὴ εἰς Δωδεκάνησα, καίτοι ἐρρίφθη εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον κατὰ τὴν κρίσιμον ὥραν τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος.

Καίτοι ἀνάγεται εἰς πολὺ μεταγενέστερον χρόνον, ἐν τούτοις ἐφ' ὅσον ὁ λόγος περὶ Δωδεκανήσου καὶ τῆς διπλῆς ἀποστολῆς ἐκεῖσε τῆς Χωροφυλακῆς, ἀναφερόμεθα ἐνταῦθα καὶ εἰς τὰ λειτουργοῦντα ἀπὸ τοῦ 1956 μέχρι σήμαρον Τ μ ή μ α τ α ἐ ν ι σ χ ύ σ ε ω ς Χ ω ρ ο φ υ λ α κ ῆ ς (Τ.Ε.Χ.), παραπλησίας πρὸς τὰ Τ.Ε.Λ. ἀποστολῆς. Ταῦτα συνεστήθησαν δυνάμει ὑπ' ἀριθμ. 4126)51)120645 ἀπὸ 12-11-1956 διαταγῆς τοῦ Γ.Ε.Σ. περὶ ἐνισχύσεως τῆς Χωροφυλακῆς Δωδεκανήσου δι' ἐπιστρατεύσεως ἐφέδρων. Ἀποστολὴ τῶν Τ.Ε.Χ. εἶναι νὰ συμβάλωσιν εἰς τὴν ἐξουδετέρωσιν οἱασδήποτε ἐχθρικῆς ἐνεργείας ἥτις θὰ ἐπηρέαζεν τὴν ἀσφάλειαν τῆς Χώρας.

Τέλος ἀναφέρομεν ὅτι ἀπὸ τοῦ 1948 ἐγκατεστάθη καὶ λειτουργεῖ ἐν Ρόδῳ Παράρτημα τῆς Σχολῆς ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐκπαιδεύονται οἱ ὑποψήφιοι Χωροφύλακες..

Α.Δ.Χ. ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δὲν ὑπῆρξεν μόνον τὸ θέμα τῆς Δωδεκανήσου, ὅπερ ἀπερρόφησε τὴν ὀργανωτικὴν προσπάθειαν τοῦ Σώματος ἀλλὰ καὶ πλεῖστα ἄλλα.

Τὰ προάστεια τῶν 'Αθηνῶν, ἐφ' ὧν ἀστυνομεύει ἡ Χωροφυλακή, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐνεφάνισαν σοβαρὰ προβλήματα καὶ λόγῳ καταπληκτικῆς αὐξήσεως τῶν πληθυσμῶν ἀλλὰ καὶ λόγῳ πολυσυνθέτων αἰχμῶν καὶ ἀντιξοοτήτων ἐν τῇ ἀστυνομεύσει, συνεπείᾳ τῶν μεταπολεμικῶν συνθηκῶν, κατάστασιν ἣν δὲν ἠδύνατο ν' ἀντιμετωπίσῃ ἡ Χωροφυλακὴ διὰ τῆς προπολεμικῆς της ὀργανώσεως.

Οἱ λόγοι οὗτοι ὡδήγησαν εἰς τὴν σύστασιν μιᾶς νέας 'Ανωτέρας Διοικήσεως Χωροφυλακῆς δυνάμει τοῦ ἀπὸ 11/12-3-1947 Β.Δ., ἥτις ἀπεκλήθη 'Ανωτέρα Διοίκησις Χωροφυλακῆς Πρωτευούσης, ἐνῷ ἡ ἕδρα τῆς Α.Δ.Χ. Στερεᾶς 'Ελλάδος προεβλέπετο νὰ μεταφερθῇ εἰς Λαμίαν.

Εὔληπτον καθίσταται ὅτι ἐνώπιον τῆς γενικῆς λειψανδρίας ἡ ἀντιμετώπισις καὶ ἐπίλυσις τοιούτων ὀργανωτικῶν προβλημάτων, χωρὶς ὄχι μόνον νὰ μὴ μειωθῇ οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον ἡ κατὰ τῶν Κ/Σ ἐπιθετικότης καὶ μαχητικότης ἀλλὰ τουναντίον νὰ παρουσιασθῇ ἡ ἀμέσως ἐν συνεχείᾳ ἱστορουμένη καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν μνημονευθεῖσα ἔντασις, ἀπετέλεσε πραγματικὸν ἆθλον.

ΟΡΓΑΝΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΣ — ΤΑΓΜΑΤΑ

'Η ἵδρυσις ὀργανικῶν τμημάτων Χωροφυλακῆς ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα τῶν ἀδυναμιῶν τοῦ Στρατοῦ, ἃς ἐκλήθη νὰ καλύψῃ ἡ 'Ελληνικὴ Βασιλικὴ Χωροφυλακή, χωρὶς νὰ λείψουν καὶ αἱ φιλοδοξίαι ὅλων τῶν κλιμακίων τοῦ Σώματος ὅπως συμβάλωσι καθολικῶς καὶ ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν καταστολὴν τοῦ συμμοριτισμοῦ.

Οὐδεὶς δύναται, χωρὶς νὰ διακινδυνεύσῃ σοβαρῶς τὴν σοβαρότητά του, νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι ἡ ἀντιμετώπισις τῶν Κ/Σ ἦτο ἔργον τῶν δυνατοτήτων καὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἡ πρώτη πρὸς τοῦτο ἐπίσημος ὁμολογία προῆλθεν ἐγκαίρως καὶ ἐγκύρως ἀπὸ τὸ 'Υπουργεῖον Στρατιωτικῶν (Γ.Ε.Σ.) ὅπερ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμ. 486114 ἀπὸ 10-9-46 πρὸς τοὺς διοικητὰς τῆς Β καὶ Γ Σωμάτων Στρατοῦ μεταξὺ τῶν ἄλλων διελάμβανεν : (ὅρα παράρτημα Χ, Α.Α. 101).

«'Η Χωροφυλακὴ εἶναι μία δύναμις στατικὴ οἱ δὲ ἄνδρες της εἶναι ὡπλισμένοι πρωτίστως δι' αὐτοάμυναν. Αὕτη δὲν εἶναι ὠργανωμένη, ἐκπαιδευμένη ἢ ἐφοδιασμένη ἵνα ἀνταπεξέλθῃ μόνη της ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης ἢ διὰ τὴν διεξαγωγὴν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐναντίον ὠργανωμένων μονάδων οἱασδήποτε δυνάμεως.

'Εξ ἴσου ὅμως καὶ ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις οὐδεὶς δύναται ν' ἀγνοήσῃ ὅτι οἱ ἄνδρες τῆς Χωρ/κῆς ἦσαν οἱ περισσότερον ἔμπειροι ἐπὶ τῶν Κ/Σ ἐπιδιώξεων καὶ διαπνεόμενοι ὑπὸ ἀληθοῦς καὶ ἀκαταβλήτου πίστεως πρὸς τὸν 'Ελληνοχριστιανικὸν πολιτισμόν, ὑπῆρξαν οἱ ἄκαμπτοι καὶ ἀσυνθηκολόγητοι ὑπερασπισταὶ τοῦ πολιτισμοῦ τούτου. Ἕνεκεν τῆς πίστεως ταύτης εἴδομεν καὶ θὰ ἴδωμεν ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ διέψευσεν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης πάντα στρατιωτικὸν λογισμόν,

τμήματα ταύτης διεξήγαγον πολυημέρους μάχας καὶ κατεσυνέτριψαν πολλαπλασίας στρατιωτικῶς ὀργανωμένας καὶ ἀρτιώτατα ἐξοπλισμένας δυνάμεις τοῦ Κ/Σ, διὰ τὰ ὁποία ὅλοι οἱ στρατιωτικοὶ ἡγέται ἐξεφράσθησαν πανηγυρικῶς.

Διμοιρίαι, Λόχοι, Διλοχίαι καὶ μεγαλύτεραι ἀκόμη στρατιωτικαὶ μονάδες διελύθησαν διὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους λόγους, ἐκ τῶν διαφόρων τμημάτων τῆς Χωροφυλακῆς δὲν ἀναφέρονται εἰμὴ ὁλοκαυτώματα ἢ νίκαι.

Τὴν ἀπύθμενον καὶ τεραστίαν αὐτὴν ἠθικὴν δύναμιν τοῦ Σώματος ὁ Στρατηγὸς Ζέρβας καὶ τὸ ἐπιτελεῖον του ἐγνώριζον καλῶς ἐκ τοῦ ἀγῶνος τῆς ἀντιστάσεως.

Ἀνεφέρθημεν ἤδη εἰς τὴν σειρὰν τῶν συσκέψεων πολιτικῆς καὶ στρατιωτικῆς Ἡγεσίας κατὰ τοὺς μῆνας Ἰανουάριον καὶ Φεβρουάριον 1947 καὶ εἰς τὰς ἐμμόνους ἰδέας τῶν Ἄγγλων «ὀργανωτῶν» περὶ συνεχίσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ στρατοῦ καθ' ἣν στιγμὴν ἐκαίετο ἡ Ἑλλάς. Ἀποτέλεσμα αὐτῶν τῶν Βυζαντινολογιῶν, ἀδυναμιῶν καὶ θέσεων ὑπῆρξεν ἡ ἀπόφασις ὅπως συγκατατεθοῦν οἱ ξένοι νὰ ὀργανώση τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίας Τάξεως ὀργανικὰς μονάδας ἐπιπέδου μέχρι Ταξιαρχίας τόσον διὰ δυνάμεως ἐκ μονίμων ὁπλιτῶν ὅσον καὶ ἐκ τοιαύτης τῶν ἐθελοντικῶς κατατασσομένων ἢ ἐπιστρατευομένων ἐφέδρων, ὡς ἄνευ θητείας Χωροφυλάκων. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον παρεσχέθη συγκατάθεσις καὶ πίστωσις διὰ τὴν κατάταξιν πέραν τῆς προβλεπομένης ἀρχικῶς δυνάμεως διὰ τὴν Χωρ-κὴν τῶν 22.000 ἀνδρῶν καὶ μέχρι τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 31.500 ἀνδρῶν.

Τὸ περίεργον εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ὑπῆρξεν ἡ ἀναληφθεῖσα ὑποχρέωσις τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίας Τάξεως ὅπως καταστρέψη τὸν Κομμουνιστοσυμμοριτισμόν, πρᾶγμα ὅπερ διεκήρυσσε ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμ. 1/12 ἀπὸ 6-3-1947 διαταγῇ του πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς.

Ἀνεφέραμεν ὅτι ὁ Στρατηγὸς Ζέρβας κατήρτισε ἐν τῷ Ὑπουργείῳ ἰδιαιτέραν ὑπηρεσίαν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐπιτελεῖον» δι' ἀποσπασθέντων ἐκ τοῦ στρατεύματος Ἀξ/κῶν, ὑπηρεσία ἥτις σὺν τοῖς ἄλλοις ἤρξατο ἀλληλογραφοῦσα δι' ἰδιαιτέρου συστήματος ἀρχείου καὶ ἀλληλογραφίας, δι' ὃ καὶ βλέπομεν ἀριθμὸν 1/21, τὸ ἐπιτελεῖον δὲ τοῦτο ὑπήγετο ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν Ὑπουργὸν ὡς καὶ ἡ Γενικὴ Δ/νσις Χωροφυλακῆς.

Τὴν ἐφαρμογὴν τῶν περὶ καταστροφῆς τῶν Κ/Σ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Δημ. Τάξεως ἀπόψεων ἀνέλαβεν νὰ ἐφαρμόση καὶ νὰ ὀργανώση τὸ ἐπιτελεῖον τοῦτο, ὅπερ διὰ τῆς ὡς ἀνωτέρω ἀπολύτου προτεραιότητος καὶ ἄκρως ἀπορρήτου διαταγῆς (κοινουποιουμένης πρὸς Γεν. Δ/νσιν Χωρ-κῆς, Δ/νσεις Ἀσφαλείας, Ἐπιμελητείας καὶ Προσωπικοῦ Χωρ-κῆς καὶ ΓΕΣ/ΑΙ ὡς καὶ Α.Σ.Σ./ΑΙ) διελάμβανεν ἐν ἀρχῇ :

« 1 Σκοπὸς τῆς ἀναδιοργανώσεως τῆς Χωροφυλακῆς εἶναι ὅπως αὐτή, προ-
» σαρμοζομένη πρὸς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας, καταστῇ περισσότερον ἀξιόμαχος
» καὶ ἱκανὴ ὅπως ἀναλάβῃ μόνη της ἢ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ στρα-
» τοῦ τὴν καταστροφὴν καὶ ἐξόντωσιν τῶν συμμοριῶν ὑπαίθρου πρὸς ἐμπέδωσιν
» τῆς Δημοσίας Τάξεως.

« 2 Βάσει τοῦ ἐγκεκριμένου σχεδίου θὰ συγκροτηθῶσιν εἰδικὰ Τάγματα Χω-
» ροφυλακῆς . . . . . ».

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀπόψεων τούτων συνεκροτήθησαν 25 τάγματα Χωροφυ-

λακῆς διὰ διαφόρων διαταγῶν, ἐκτὸς τοῦ Μηχανοκινήτου τάγματος τὸ ὁποῖον, ὡς ἤδη ἀνεφέραμεν, εἶχεν ἱδρυθῆ τὸν Ἰούνιον 1946.

Ἐκ τῶν ταγμάτων τούτων τὰ 6ον, 7ον καὶ 8ον ἀπετέλεσαν τὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, Τὰ 23ον 24ον καὶ 25ον τὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς Ἠπείρου καὶ τὰ 15ον καὶ 16ον τάγματα μετ' ἄλλων στρατιωτικῶν μονάδων ἀπετέλεσαν τὴν κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἀπριλίου 1947 συσταθεῖσαν μὲ ἕδραν τὴν Σπάρτην Ταξιαρχίαν Χωροφυλακῆς.

Ἐπιδεινωθείσης τῆς ἐν Πελοποννήσῳ καταστάσεως μετεφέρθησαν εἰς Πελοπόννησον σταδιακῶς καὶ τὰ ὑπ' ἀριθμ. 17, 18, 19 καὶ 5 Τάγματα Χωροφυλακῆς καὶ ἀπὸ τῆς 10 Μαΐου 1947 ἐλειτούργησεν ἐν Τριπόλει τὸ Σρτατηγεῖον Δυνάμεων Χωροφυλακῆς Πελοποννήσου, εἰς ὃ ὑπήχθησαν τὰ μάχιμα τμήματα τῆς Χωροφυλακῆς. Τὸ Στρατηγεῖον τοῦτο ὑπὸ τὸν Ὑποστράτηγον Ἱππικοῦ Στανωτᾶν ἐλειτούργησεν μέχρι τῆς 10 Δεκεμβρίου 1947, μεθ' ὃ ἡ εὐθύνη τῆς ἀσφαλείας ἐν Πελοποννήσῳ μετεβιβάσθη εἰς τὸν στρατὸν καὶ ἱδρύθη ἐν Τριπόλει ἡ Ἀνωτέρα Στρατιωτικὴ Διοίκησις Πελοποννήσου.

Εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθμ. 1/21 ἀπὸ 6-3-47 διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίας Τάξεως, καθοριζούσης τὴν περιοχὴν καὶ τὰς δυνάμεις συγκοτήσεως τῶν 5, 6, 7, 8, 9, 15, καὶ 16 ταγμάτων, μέχρι τῆς 20 Μαρτίου, τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς ἐξέδωκε τὴν 8η Μαρτίου τὴν ὑπ' ἀριθμ. 31/114/1 λεπτομερῆ κανονιστικὴν διαταγήν, αὐθημερὸν δὲ ἐξέδωκε καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 31/114/1α ὁμοίαν δι' ἧς ἀπέσπα διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν τῶν 5, 6, 7, 8 καὶ 9 ταγμάτων τέσσαρας ταγματάρχας, 24 Μοιράρχους, 7 ὑπομοιράρχους, 36 ἀνθ/ρχους καὶ 32 ἀνθ/στάς, ἤτοι 103 ἐν συνόλῳ ἀξ-κοὺς καὶ Ἀνθ/στὰς διὰ πέντε τάγματα. Ἐκ τούτου δυνάμεθα νὰ συναγάγωμεν ποία τεραστία διὰ τὰ περιθώρια τῆς Χωροφυλακῆς δύναμις Ἀξ-κῶν καὶ Ἀνθ/στῶν ἀπῃτήθη διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν τοῦ συνόλου τῶν ἱδρυθέντων ταγμάτων καὶ ποῖαι σοβαρώταται καὶ ἀνυπέρβλητοι ἐνίοτε δυσχέρειαι ἐδημιουργήθησαν, πρᾶγμα ὅπερ εἶχεν ὡς ἀναγκαίαν συνέπειαν τὴν ἀπόσπασιν εἰς τὰς μονάδας ταύτας τῆς Χωρ-κῆς καὶ ἐφέδρων Ἀξ-κῶν τοῦ Στρατεύματος.

Ἐν τῇ προμνησθείσῃ διαταγῇ τοῦ Ὑπουργείου σὺν τοῖς ἄλλοις διελαμβάνετο καὶ τὸ ἀκόλουθον « Ἡ εὐδόκιμος ὑπηρεσία εἰς τὰς μονάδας ταύτας θὰ ἀποτελέσῃ » ἰδιαίτερον προσὸν κρίσεως διὰ τοὺς Ἀξιωματικοὺς τούτους ἐν συγκρίσει πρὸς » τοὺς λοιποὺς συναδέλφους των. Τὸ θέμα τοῦτο θέλομεν κατοχυρώσει διὰ νόμου » ψηφισθησομένου καὶ τεθησομένου εἰς ἐφαρμογὴν ἀμέσως».

Ἡ ἐπαγγελία αὕτη τοῦ Ὑπουργείου δὲν ἐπραγματοποιήθη. Διὰ τῆς ἱδρύσεως τῶν ταγμάτων αἱ στατικαὶ ὑπηρεσίαι ἐκλονίσθησαν σοβαρῶς καὶ διότι ἔνια τῶν ταγμάτων συνεκροτήθησαν ἀμιγῶς ἐκ μονίμων ὁπλιτῶν, ληφθέντων ἐκ τῶν ὑπηρεσιῶν, ὡς ἐκτός, ἀλλὰ καὶ διότι ἐδημιουργεῖτο πλέον καὶ θέμα λειτουργίας καὶ ὁμαλῆς διοικήσεώς των ὡς ἐκ τῆς διαθέσεως τῶν ἀρίστων ἐκ τῶν Ἀξ-κῶν εἰς τὰ Τάγματα. Διὰ τῆς κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Στρατιωτικῶν καὶ Δημοσίας Τάξεως ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν βασικῶν διαταγῶν τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν 486114 τῆς 10-9-1946 καὶ 486178 τῆς 27-12-1946 (Παρ/μα Χ. α.α. 100 καὶ 101) εἶχε καθορισθῆ ὅτι οἱ Σωματάρχαι ἠδύναντο νὰ χρησιμοποιῶσι τὰ ὀργανικὰ τμήματα Χωροφυλακῆς ὡς ὑποβοηθητικὰ τοῦ Στρατοῦ τμήματα μηδεμίαν ἐξουσίαν ἔχοντες διοικητικὴν ἰδίᾳ ἐπὶ τῶν στατικῶν δυνάμεων.

Παρὰ ταῦτα αἱ διάφοροι κατὰ τόπους στρατιωτικαὶ μονάδες προέβαινον πολλάκις εἰς αὐθαιρέτους ἐνεργείας καὶ ἀξιώσεις, ἔναντι τῶν ὁποίων ὑπεχώρουν αἱ ὑπηρεσίαι Χωροφυλακῆς ἐκ πνεύματος βαθείας κατανοήσεως τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος, παραιτούμεναι χάριν τῆς ὁμονοίας καὶ τοῦ ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ καὶ μέρους τῆς ὑπηρεσιακῆς ἀξιοπρεπείας ἀκόμη.

Εἴδομεν ὅτι αἱ 'Ανώτεραι Διοικήσεις εἶχον ἐξομοιωθῆ πρὸς Μεραρχίας, πρὸς ἃς μόνον οἱ Διοικηταὶ Σωμάτων Στρατοῦ ἠδύναντο ν' ἀπευθύνωσι διαταγάς, τοῦτο ὅμως οὐδόλως ἠμπόδιζε τοὺς διαφόρους διοικητὰς τῶν Μεραρχιῶν νὰ αὐθαιρετοῦν. 'Η VII Μεραρχία ἀπηύθυνε λ.χ. τὸ ἀκόλουθον ὑπ' ἀριθμ. Α.Π. 2452 ἀπὸ 12-4-1947 ἔγγραφον πρὸς τὴν Α.Δ.Χ. Θράκης.

«1. Προκειμένου τὸ 3ον 10ήμερον τοῦ μηνὸς 'Απριλίου ἐ.ἔ. ν' ἀναληφθῶσιν ἐπιχειρήσεις, ἅπασα ἡ δύναμις ὑμῶν κινητὴ καὶ σ τ α θ ε ρ ὰ τοῦ νομοῦ Ροδόπης ν' ἀ ν α κ λ η θ ῆ κ α ὶ ὀ ρ γ α ν ω θ ῆ ε ἰ ς λ ό χ ο υ ς κ υ ν η γ ῶ ν.

2. 'Εκ τῆς συγκροτηθησομένης δυνάμεως θέλετε ὑπολογίσει Σταθμοὺς Χωροφυλακῆς ὡς καὶ Χωροφύλακας τῆς πόλεως Κομοτινῆς.

Τουτ' αὐτὸ θὰ γίνηται ὁσάκις ἐκτελοῦνται ἐπιχειρήσεις,

3. 'Αναφέρατε συγκροτηθησόμενα τμήματα, δύναμιν καὶ ἐπικεφαλῆς 'Αξ-κούς.

'Ο Μέραρχος 'Υποστράτηγος 'Ασημακόπουλος».

'Η Α.Δ.Χ. Θράκης ἠδύνατο ν' ἀπορίψη τὸ ἔγγραφον τοῦτο καὶ διὰ τὸ ὕφος καὶ διὰ τὸ περιεχόμενον, διότι οὐδεμίαν εἶχε ἡ Μεραρχία ἁρμοδιότητα καὶ δικαιοδοσίαν ἐπὶ τῆς στατικῆς δυνάμεως τῆς Χωροφυλακῆς ἀλλ' οὔτε νὰ διατάσση τὴν 'Ανωτέραν Διοίκησιν.

Μετὰ χαρακτηριστικῆς λεπτότητος ἡ Α.Δ.Χ. Θράκης ἐγνώρισεν διὰ τοῦ ἀπὸ 23-4-1947 ὑπ' ἀριθμ. 40/87/7α πρὸς τὴν VII Μεραρχίαν ἐγγράφου της ὅτι συνεκρότησε δύο λόχους τῶν 3 διμοιριῶν, οἵτινες οὔτε ἰσχὺν πυρὸς διέθετον οὔτε ἐμπειροπόλεμοι ἦσαν, ταυτοχρόνως δὲ καὶ ὅτι ἔθεσεν τὴν περίπτωσιν ὑπ' ὄψιν τοῦ 'Υπουργείου Δ.Τ.Τοιαύτης μορφῆς ἔκτροποι ἐπεμβάσεις ἐλάμβανον χώραν καὶ ἐπὶ τῆς κλίμακος ταγμάτων στρατοῦ εἰσέτι, πολλὰ δὲ Τάγματα στρατωνιζόμενα ἐντὸς πόλεων ἢ κωμοπόλεων διὰ τῶν εἰς τὰ γραφεῖα Α2 ὑπολοχαγῶν προέβαινον καὶ εἰς ἐπεμβάσεις ρυθμίσεως ἀντικειμένων καθαρῶς ἀστυνομικῆς ἁρμοδιότητος, ἤτοι λειτουργίας καταστημάτων, κοινωνικῶν φρονημάτων τῶν πολιτῶν, ἐνήργουν ἀθρόας συλλήψεις πολιτῶν, ὧν ἠξίουν τὴν φυλάκισιν ἢ ἐκτόπισιν καὶ γενικῶς κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας καθ' οὓς εἶχεν ἀνατεθῆ εἰς τὸν στρατὸν ἡ εὐθύνη τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν Κ/Σ, ἤτοι κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας 1946 καὶ τοὺς πρώτους 1947, δὲν ὑπῆρξαν σπάνιαι αἱ ἔκνομοι τοιούτου εἴδους ἐνέργειαι καὶ πολλάκις προεκλήθησαν καὶ τῶν πολιτῶν διαμαρτυρίαι ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Χωρ-κῆς ἀνασχετικαὶ προσπάθειαι.

Τὸ Γ' Σῶμα Στρατοῦ πιεζόμενον ὑπὸ τῆς Α.Δ.Χ. Μακεδονίας, ἵνα συγκρατήση τὸ 512 τάγμα ἐκ τῶν αὐθαιρεσιῶν καὶ ἐκτροπῶν του (ἔφθασεν μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἐλέγχη τὸ κανονικὸν τῶν πινακίδων τῶν καταστημάτων ἐν τῇ κωμοπόλει Γουμενίτσης ἐνῶ ἐπὶ τοῦ ὄρους Παΐκου εὑρίσκοντο οἱ σφαγεῖς τοῦ λόχου Σκρᾶ, Εξαπλατάνου κλπ.) ἐξέδωκε τὴν ἀκόλουθον διαταγήν.

'Α π ό ρ ρ η τ ο ν

Γ Σ Σ. Α2/IV

Πρὸς XI Μεραρχίαν
Κοιν. Α2/IV, Α.Δ.Χ.Κ.Μ.

'Αριθμ. Α.Π. 17113
Β.Σ.Τ. 903 3-3-1947

1. Διαβιβάζεται ἡ συνημμένη ἀλληλογραφία.

2. Φέρεται εἰς γνῶσιν ὑμῶν ὅτι ὁ 'Υπομοίραρχος 'Αντωνίου Κ. εἶναι ἐκ τῶν λαμπροτέρων 'Αξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς μὲ ὑπέροχον δρᾶσιν ἀπὸ τῆς κατοχῆς μέχρι σήμερον.

Συνεπῶς οὐδόλως ἐνδείκνυται παραμερισμὸς ἢ περιφρόνησις πρὸς τὸν 'Αξιωματικὸν τοῦτον, οὕτινος εἶναι ἀνεγνωρισμένα τὰ προσόντα μεγάλης ἐγκυρότητος καὶ πείρας.

3. Νὰ συστηθῇ εἰς τὸν Διοικητὴν τοῦ 512 Τάγματος ὅ π ω ς ἐ π ι δ ι ώ ξ η ἀ γ α θ ὰ ς σ χ έ σ ε ι ς κ α ὶ σ τ ε ν ὴ ν σ υ ν ε ρ γ α σ ί α ν.

'Ο 'Επιτελάρχης. Ταξίαρχος Ε.Κ. Βασιλᾶς.

'Αλλὰ καὶ τῶν συγκροτηθέντων ταγμάτων ἡ μεταχείρισις δὲν ὑπῆρξεν καλυτέρα.

Τὴν 8ην 'Απριλίου 1947 ὁ Διοικητὴς τοῦ Συντάγματος Στερεᾶς 'Ελλάδος ἀπηύθυνε πρὸς 'Υπουργεῖον Δ.Τ., 'Αρχηγεῖον Β.Χ. καὶ 'Ανωτέραν Δ/σιν Χωρ. Στερ. 'Ελλάδος τὴν ἀκόλουθον τηλεγραφικὴν διαμαρτυρίαν καὶ αἴτησιν.

« 1/42/3.—71 Ταξιαρχία ἀνέφερεν εἰς Σωματάρχην μὴ συντονισμὸν ἐνεργειῶν » Συν/τος Χωρ-κῆς εἰς περιοχὴν Ρούμελης εἰς ἣν ἐνεργεῖ ΣΤΟΠ. Κινήσεις 8ου » Τάγματος ρυθμίζονται παρὰ 71 Ταξιαρχίας στοπ. 7ου Τάγματος παρὰ 71 καὶ 6ου » παρὰ 'Υπουργείου στοπ. 'Αγνοοῦμεν αἰτίαν καὶ ἀφορμὰς αἰτιάσεων Ταξιαρχίας » καθ' ἡμῶν περὶ μὴ συντονισμοῦ. Νομίζομεν ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας Διοικητὴς » Συντ/τος περιττός, ἐφ' ὅσον διαταγαὶ ταξι αρχίας ἐκδίδονται κατ' εὐθεῖαν τάγματα, » μὴ δυναμένου ὑποφαινομένου διατάξῃ κίνησιν οὐδὲ λόγου ὅπου παρίσταται ἀνάγκη stop. 'Υπὸ τοιαύτας συνθήκας δὲν δύναται νὰ νοηθῇ Διοίκησις Συντάγματος, » ἐκτὸς ἂν Σύνταγμα ἐνεργεῖ διὰ τῶν Ταγμάτων του εἰς ὡρισμένην περιοχὴν ἐν » συνεργασίᾳ μετὰ Ταξιαρχίας καὶ λοιπῶν τμημάτων stop. Παρακαλῶ γνωρίσατε » ἀποφάσεις Σας. Διοικητὴς Σωτόπουλος».

'Ατυχῶς ὡς νὰ μὴ ἤρκει ἡ δυστυχία ἐκ τῆς μόλις πρὸ ὀλίγου λήξάσης κατοχικῆς περιόδου καὶ ὁ ἐκ τῆς δράσεως τῶν Κ/Σ κίνδυνος εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ Στρατοῦ καὶ Χωροφυλακῆς εἶχεν ἐμφυλλοχωρήση πλειστάκις μία ἀναιτιολόγητος καὶ ἀνεπίτρεπτος ἔρις, ἐξ ἀφορμῆς μικροφιλοδοξιῶν καὶ τινων ἄλλων μωροτήτων. Στρατιωτικοὶ τινὲς ἡγέται δὲν περιέβαλον διὰ τῆς ἐπιβεβλημένης στοργῆς τὰς ὑπηρεσίας καὶ τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς, ἐπεδείκνυον ἕναν ἀνεπίτρεπτον αὐταρχισμὸν καὶ ἔνιοι ἐκ τῶν ἡγητόρων δὲν κατενόουν ὅτι μετὰ τὸν νόμον 471/45 αἱ σχέσεις Στρατοῦ—Χωροφυλακῆς εἶχον τοποθετηθεῖ ἐπὶ πλαισίων συνεργασίας καὶ οὐχὶ ἐξαρτήσεως, ἐνῶ δὲ ἐζήτουν ἀπὸ τὴν Χωροφυλακὴν τὰ πάντα καὶ δὲν τῆς παρεχώρουν οὐδὲ τὰ στοιχειώδη μέσα (ὁρᾶτε ὑπ' ἀριθμ. 29/9/3να ἀπὸ 1-7-1946 Τηλεγραφικὴν ἀναφορὰν 'Ανωτέρου Δ/τοῦ Χωρ-κῆς Πελοποννήσου ἐν Παραρτή-

ματι Χ καὶ Αὐξ. 'Αριθμ. 96), μετεχειρίζοντο τὰ τμήματα Χωροφυλακῆς μετὰ ἀστοργίας καὶ σκληρότητος, ἀλλὰ καὶ ἀδικαιολογήτου ἀντιδικίας.

Τυγχάνει ἐκτὸς ἀμφιβολίας ὅτι ἡ πλειονότης τῶν στρατιωτικῶν ἡγητόρων εἶχεν συναδελφωθῆ ἐπὶ τοσοῦτον μετὰ τῆς Χωροφυλακῆς, ὥστε τὰ ὅρια ἦσαν δυσδιάκριτα μεταξὺ Στρατοῦ Χωρ-κῆς. Αὐτὸ ἀκριβῶς ὡδήγησεν εἰς τὴν νίκην.

Πάντα ταῦτα ἔφθανον εἰς τὸ 'Υπουργεῖον Δημοσίας Τάξεως, ὅπερ, διὰ τοῦ ἐξ 'Αξ-κῶν τοῦ Στρατεύματος ἀποτελουμένου ἐπιτελείου του, ἐπὶ τοῦ τελευταίου θέματος ἀπηύθυνε πρὸς τὸ ΓΕΣ/Α1 τὸ κατωτέρω παρατιθέμενον ῎Ακρως 'Απόρρητον ὑπ' ἀριθμ. 93/62/Α1 ἀπὸ 20-5-47 ἔγγραφον, κοινοποιοῦν τοῦτο καὶ πρὸς τὸ 'Αρχηγεῖον Χωρ-κῆς καὶ τὴν Γεν. Δ)νσιν Χωρ-κῆς.

« 1 Καθ' ἃ τὸ Υ.Δ.Τ. πληροφορεῖται, τὰ διατεθέντα τῷ Γ.Ε.Σ. Τάγματα » Χωρ/κῆς δὲν χρησιμοποιοῦνται συμφώνως τῇ κοινῇ ἀποφάσει περὶ χρησιμοποιή- » σεως τούτων τῶν τμημάτων δευτέρας γραμμῆς κατὰ τὰς διεξαγομένας ἐπιχειρή- » σεις καὶ εἶτα διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ἐκκαθαρισθεισῶν περιοχῶν.

« 2. Τὸ πλεῖστον τῶν Ταγμάτων Χωρ/κῆς ἐχρησιμοποιήθησαν ὡς τάγ/τα » πρώτης γραμμῆς καὶ κρούσεως καὶ πολλάκις ἐγκατελήφθησαν εἰς λίαν ἐκτεταμέ- » νας περιοχὰς μηδόλως ἐκκαθαρισθείσας, ἄνευ οὐδεμιᾶς συνδρομῆς παρὰ τὰς κατ' » ἐπανάληψιν ἐκκλήσεις των.

« 3. Δικαίως τὰ Τάγματα Χωρ/κῆς παραπονοῦνται περὶ τῆς ἐγκαταλείψεως » των ὑπὸ τοῦ Υ.Δ.Τ. διότι ἐμπλακέντα εἰς συνεχῆ καὶ ἀδιάκοπον ἀγῶνα περιέρχο- » νται ἤδη τὰς ὀρεινὰς περιοχὰς ἀνυπόδητα καὶ ρακένδυτα, ἐνῶ ἅπαντα τὰ τμήματα » στρατοῦ μετὰ ἀπὸ ἑκάστην ἐπιχείρησιν ἀναπαύονται καὶ ἀνασυγκροτοῦνται δυ- » νάμει ὑμετέρων διαταγῶν.

« 4. Τὸ Υ.Δ.Τ. ἐπιθυμεῖ ὅπως αἱ πάσης φύσεως διαταγαὶ αἱ ἀπευθυνόμεναι » πρὸς τὰ διατεθέντα τάγματα κοινοποιουνται καὶ αὐτῷ, ἵνα λαμβάνῃ γνῶσιν καὶ » θεραπεύσῃ πᾶσαν ἀνάγκην τούτων».

'Ο 'Υπουργὸς Ν. Ζέρβας

'Η ὠμὴ ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου Δημ. Τάξεως τοποθέτησις τοῦ πράγματος δὲν ἐθεράπευσε τὰ παράπονα τοῦ ἀνδυνάτου, τὰ ὁποῖα θὰ ὑπάρχουν ἐφ' ὅσον θὰ ὑπάρχει ζωὴ καὶ ἐντεῦθεν οἱ ἀδύνατοι καταφεύγουσιν εἰς πονηρίας.

Τὰ τάγματα Χωροφυλακῆς ἦσαν μονάδες ἐφήμεροι μᾶλλον, ἡ ὀργάνωσις των ἦτο παρὰ πολὺ ἁπλῆ καὶ λίαν πενιχρὰ εἰς μέσα. Εἶχεν διαταχθῆ ἡ σύστασις των, εἶχον σταθῆ καὶ εἶχον ἀποσταλῆ εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ δὲν εἶχον ἀκόμη τὰ στοιχειώδη μέσα διαβιβάσεων, ἀλλὰ καὶ ὅταν τὰ ἀπέκτησαν βαθμιαίως προήρχοντο ἐκ τῶν πεπαλαιωμένων κατὰ τὸ πλεῖστον συσκευῶν τοῦ Στρατοῦ.Τὸ 'Υπουργεῖον Δημοσίας Τάξεως μόλις τὴν 12-3-47 ἀπηύθυνεν πρὸς τὸ ΓΕΣ τὸ ὑπ' ἀριθμ. 1/34 ἔγγραφον δι' οὗ ἐζήτει ἀπόσπασιν εἰς τὸ ἐπιτελεῖον του καταλλήλου διὰ τὰς διαβιβάσεις 'Αξ-κοῦ, ἐν ὄψει ὅτι προεβλέπετο προσεχῆς ἐφοδιασμὸς τῶν Ταγμάτων διὰ μέσων ἀσυρμάτου ἐπικοινωνίας. Τὰ τάγματα Χωροφυλακῆς δὲν διέθετον ἴδια μεταφορικὰ ἢ μεταγωγικὰ μέσα καὶ διὰ κάθε μετακίνησιν ἢ κινητοποίησιν των ὠρθοῦντο τεράστια προβλήματα, λυόμενα συνήθως διὰ πρωτογόνων μεθόδων καὶ μέσων. Τὰ πλεῖστα τῶν ταγμάτων ἐστεροῦντο ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας καὶ οἱ τραυματίαι των ἀντεμετωπίζοντο πρωτογόνως.

Ταῦτα πάντα ἐπέφερον σοβαρὰν φθορὰν τῆς ὑγείας τῶν ἀνδρῶν τῶν ταγμάτων Χωροφυλακῆς.

Ὑπάρχουν ἀναφοραὶ Διοικητῶν λόχων καὶ ταγμάτων χωροφυλακῆς περιγράφουσαι μὲ μελανὰ χρώματα τὴν κατάστασιν εἰς ἣν εἶχον περιέλθει οἱ ἄνδρες των. Βεβαίως ἐπρόκειτο περὶ πολέμου τῆς χειροτέρας μορφῆς καὶ συνεπῶς ἡ κόπωσις μέχρις ἐξαντλήσεως καὶ ἡ θυσία εὑρίσκοντο εἰς τὰς προθέσεις των ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ἀλλ' ἡ σύγκρισις καὶ ἡ ἔλλειψις στοργῆς προεκάλει ψυχικὰ ἄλγη. Ἐκ τῶν κειμένων τούτων παραθέτομεν τὸ ἀκόλουθον ἀπὸ 16-12-47 τηλεγράφημα τοῦ 8ου τάγματος πρὸς Ὑπουργεῖον Δημ. Τάξεως καὶ Ἀρχηγεῖον Χωρ-κῆς.

«10/3/9.—Ἐπὶ 150 παρόντων ἕδραν ὁπλιτῶν ὑποβληθέντων ὑγειονομικὴν » ἐξέτασιν εὑρέθησαν μόνον 33 ὑγιεῖς stop. Ὑπόλοιποι ἐκρίθησαν ἔχοντες ἀνάγκην » νοσοκομειακῆς περιθάλψεως ἀμέσου δὲ τοιαύτης ὑπερ 30. Γιαννᾶκος».

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΣΤΡΑΤΟΥ — ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ

Τὸ καθεστὼς τῶν μεταξὺ Στρατοῦ καὶ Χωροφυλακῆς σχέσεων δυστυχῶς ἀπησχόλησεν ἐπὶ μακρὸν τὰς ἑκατέρωθεν ἡγεσίας καὶ τὰ συλλογικὰ τούτων ὄργανα καὶ δύναταί τις νὰ παρατηρήσῃ ὅτι μέχρι ἀναθέσεως τῆς Ἀρχιστρατηγίας εἰς τὸν Στρατάρχην Παπᾶγον οὐδέποτε ἐπεκράτησε κάποια τάξις εἰς αὐτάς, λόγῳ τῆς χαλαρότητος τοῦ πνεύματος τῆς πειθαρχίας ἐν τῷ Στρατεύματι.

Οἱ διαδεχόμενοι ἀλλήλους Ἀρχηγοὶ τοῦ ΓΕΣ δὲν διέθετον τὸ τῆς ὑπεροχῆς κῦρος ἔναντι τῶν ὑπολοίπων συναδέλφων των καὶ συχνάκις αἱ διαταγαὶ τοῦ Γ.Ε.Σ. δὲν ἐτηροῦντο, κατὰ τὰ διάφορα δὲ συμβούλια, ἀκριβῶς λόγῳ τῆς ἐλλείψεως τῆς ἀναγκαίας ἡγετικῆς μορφῆς, ἐπεκράτει μεσανατολίτικον καὶ Βυζαντινολογικὸν πνεῦμα.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς Σεπτεμβρίου 1947 εἶχεν διαπιστωθῇ πλέον ὅτι ὁ Στρατὸς εὑρίσκετο ἐν ἑτοιμότητι ν' ἀναλάβῃ ἐξ ὁλοκλήρου τὴν εὐθύνην τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν Κ/Σ καθ' ὅλην τὴν χέρσον Ἑλλάδα, ἤτοι καὶ ἐν Πελοποννήσῳ ἀπὸ 5-12-1947. Ἡ διαπίστωσις αὐτὴ συνδυασθεῖσα καὶ μὲ ἀπόφασιν περὶ δημιουργίας ταγμάτων ἐθνοφρουρᾶς ὡδήγησεν εἰς τὴν περὶ μειώσεως τῆς δυνάμεως τοῦ Σώματος Χωροφυλακῆς ἀπόφασιν, ὅτε ἠγέρθη ἐν τοῖς συμβουλίοις καὶ αὖθις τὸ θέμα τῶν μεταξὺ Στρατοῦ καὶ Χωροφυλακῆς σχέσεων.

Ἐν παραρτήματι Χ καὶ ὑπ' αὐξ. ἀριθμ. 103 παραθέτομεν ὁλόκληρον τὸ κείμενον τῆς ἀπὸ 17-11-1947 ἀναφορᾶς πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Βασιλ. Χωροφυλακῆς τοῦ τότε ἐπιτελάρχου τοῦ Ἀρχηγείου, ἐν ᾗ ἐκτίθενται μὲ σαφήνειαν αἱ ἑκατέρωθεν διατυπωθεῖσαι ἀπόψεις καὶ ἰδία αἱ ἀπόψεις τῶν ὑπὸ τὸν τότε ταξίαρχον Μανιδάκην ἀντιπροσώπων τοῦ Στρατοῦ, οἵτινες ἀπεσκόπουν εἰς τελείαν κατάργησιν τῆς αὐτοτελείας καὶ ἀξιοπρεπείας τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τὴν παροχὴν δικαιοδοσίας εἰς τοὺς διαφόρους στρατιωτικοὺς ἡγήτορας ὅπως χρησιμοποιοῦν κατὰ τὸ δικοῦν αὐτοῖς τοὺς ὀλίγους ἄνδρας τῶν Σταθμῶν. Περίεργοι ὄντως ἀντιλήψεις στρατοῦ ἐπὶ τῆς τόσον μεγάλης, σπουδαίας καὶ πρωτίστης σημασίας ὑποθέσεως τῆς ἀστυνομεύσεως, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν θὰ ἠδύναντο οἱ ὑποστηρικταί των νὰ ἔχωσιν οὐδὲ στρατόν.

Τὸ Ἀρχηγεῖον τῆς Χωρ-κῆς ὑποβάλλον τὴν ἔκθεσιν ταύτην τοῦ ἐπιτελάρχου του πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίας Τάξεως, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 4/5/29 ἀπὸ 18/

11/1947 ἀναφορᾶς, μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐτόνιζεν: « Ἐὰν τυχὸν ἐπικρατήσωσιν ἐπὶ » τοῦ ζητήματος τούτου ἀντίθετοι ἀντιλήψεις καὶ ἀποφασισθῇ ἡ διάθεσις τῆς Χω- » ροφυλακῆς συμφώνως πρὸς τὴν γνώμην τῶν Στρατιωτικῶν, ὑποστηριζόντων » ὅτι δέον οἱ ἑκασταχοῦ Στρατιωτικοὶ Διοικηταὶ νὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα νὰ δίδωσιν » εἰς τὰς στατικὰς ὑπηρεσίας τῆς Χωρ-κῆς στρατιωτικὰς ἀποστολάς, ἡ Χωρο- » φυλακὴ οὐδόλως θὰ δυνηθῇ ν' ἀνταποκριθῇ καὶ εἰς τὰ » ἀνατεθησόμενα αὐτῇ στρατιωτικὰ καθήκοντα καὶ εἰς » τὴν καθαρῶς ἀστυνομικὴν ἀποστολήν, δι' ἣν κυρίως προο- ρίζεται.....».

Τὴν 27 Νοεμβρίου 1947 ἔλαβεν χώραν σύσκεψις τῶν 'Αρχηγῶν Γενικῶν 'Επιτελείων Στρατοῦ, Ναυτικοῦ καὶ 'Αεροπορίας, εἰς ἣν προσκληθεὶς ἔλαβεν μέρος καὶ ὁ 'Αρχηγὸς Χωρ-κῆς 'Αντιστράτηγος Μιχαλόπουλος Κων. Κατ' αὐτὴν ὁ 'Αρχηγὸς τοῦ Γ.Ε.Σ. ἔθεσεν ὡς θέμα τὴν τηρητέαν κατεύθυνσιν τοῦ Στρατοῦ κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον 1947 - 1948 καὶ μετὰ τὴν λῆξιν ταύτης, εἰδικὸν δὲ τμῆμα τῆς εἰσηγήσεως ἀνεφέρετο εἰς τὰς σχέσεις Στρατοῦ - Χωροφυλακῆς μὲ ἀπόψεις ὡς διαλαμβάνονται ἐν τῇ λεπτομερῆ ἐκθέσει τοῦ ἐπιτελάρχου (Παρ/μα Χ, 103).

Ὁ 'Αρχηγὸς Χωροφυλακῆς εὑρεθεὶς πρὸ τῆς τοιαύτης ἐμμονῆς τῶν Στρατιωτικῶν ἐπεφυλάχθη ν' ἀναφέρῃ ἐγγράφως τὰς ἀπόψεις τῆς Χωροφυλακῆς, πρᾶγμα ὅπερ ἔπραξε τὴν ἑπομένην 28-11—1947 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ 4/5/30 λεπτομεροῦς ἀναφορᾶς.

Μὲ τὴν διακρίνουσαν τὸν Μιχαλόπουλον σαφήνειαν καὶ ἱστορικὴν συνέπειαν ἐξέθηκε τὰς ἀπόψεις τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς, προσδιορίσας τὰς σχέσεις δι' ἕνδεκα ἐδαφίων, ἀπολύτως ἠτιολογημένων καὶ τῷ δημοσίῳ συμφέροντι προσηκουσῶν, κατέληγε δὲ ὡς ἀκολούθως:

«Τὸ ἀνεπτυγμένον ἐθνικὸν φρόνημα τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ὁ φανατισμός των κατὰ τοῦ Κομμουνισμοῦ, τὸ ἐπιθετικόν των πνεῦμα κατὰ τῶν συμμοριῶν προερχόμενον ἐκ τῆς παραδόσεως καὶ ἐπιβαλλόμενον ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ αἱ μέχρι σήμερον θυσίαι τῆς Χωροφυλακῆς παρέχουσι πᾶσαν ἐγγύησιν ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ ἀφιεμένη ἐλευθέρα νὰ δράσῃ ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ἁρμοδιότητος της χωρὶς νὰ ὑπάγεται εἰς τὸν Στρατόν, θὰ ἀνταποκριθῇ πλήρως εἰς τὰς ὑποχρεώσεις ἔναντι τῆς Πατρίδος μας κατὰ τὰς σημερινὰς δυσκόλους περιστάσεις ...».

Τελικῶς καὶ κατόπιν ἱκανῆς διελκυστίνδος ἐπεκράτησαν κατὰ τὸ πλεῖστον αἱ ἀπόψεις τῶν στρατιωτικῶν μὲ τινας ἐλαφρὰς τροποποιήσεις καὶ ἐξεδόθη ἡ παρατιθεμένη ἀπὸ 12 'Ιανουαρίου 1948 κοινὴ ἀπόφασις τῶν 'Υπουργῶν Στρατιωτικῶν καὶ Δημοσίας Τάξεως, κοινοποιηθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 23/140/Α1 Δ/γῆς τοῦ 'Επιτελείου Υ.Δ.Τ.

«Γενικὸν 'Επιτελεῖον Στρατοῦ
» Α1. Α3

'Απόφασις

'Υπουργῶν Στρατιωτικῶν καὶ Δημοσίας Τάξεως

Σχετικὴ ἡ ἀπὸ 13-11-47 κοινὴ ἀπόφασις Υ.Σ. καὶ Δ.Τ.

«Α' Μονάδες Χωροφυλακῆς (Τάγματα ἢ Λόχοι)

» Αὗται ἐνεργοῦσαι ἐντὸς τῆς ζώνης εὐθύνης τοῦ Στρατοῦ ὑπάγονται τακτικῶς » ὑπὸ τὰς Στρατιωτικὰς ἀρχάς.

» α) Ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ὁποίου ὑπάγονται » αἱ μονάδες αὗται δύναται νὰ μετακινήσῃ προσωπικὸν Ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλι- » τῶν ἀπὸ τῆς μονάδος Χωροφυλακῆς εἰς ἑτέραν μονάδα Χω/κῆς δι' ἐνίσχυσιν » ἢ ἀναπλήρωσιν κενῶν ἢ ἀπωλειῶν. Πᾶσα τοιαύτη μεταβολὴ θὰ γίνεται ἐγκαίρως » γνωστὴ εἰς τὴν Α.Δ.Χ. ὑπὸ τὴν ὁποίαν ὑπάγονται αἱ Μονάδες αὗται διοικητικῶς.

» β) Ἡ μετακίνησις ἀνδρῶν ἀπὸ τὰς στατικὰς ὑπηρεσίας πρὸς τὰ μαχόμενας » μονάδας καὶ τ'ἀνάπαλιν θὰ γίνεται μόνον ὑπὸ τῶν ἀρχῶν Χωροφυλακῆς καὶ τῇ » συμφώνῳ γνώμῃ τοῦ Στρατιωτικοῦ διοικητοῦ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ὁποίου » ὑπάγεται ἡ μονάς.

» γ) Τὸ Ἀρχηγεῖον Βασ. Χωροφυλακῆς ὑποχρεοῦται νὰ συμπληρώσῃ τὴν » δύναμιν τῶν μαχομένων μονάδων ἐφ' ὅσον ἤθελε παρουσιασθῇ μείωσις λόγῳ » ἀπολύσεως ἢ θανάτου καὶ ἐφ' ὅσον ἡ συνολικῶς προβλεπομένη δύναμις τῆς Β. » Χωροφυλακῆς πραγματικῶς ὑπάρχει ὑπὸ τὰ ὅπλα.

» Β) Στατικαὶ ὑπηρεσίαι Χωροφυλακῆς.

» Αἱ κατὰ τόπους ὑπηρεσίαι Χωροφυλακῆς εἰς τὴν ζώνην τῶν ὁποίων δροῦν » Στρατιωτικαὶ μονάδες ἔχουσαι τὴν εὐθύνην διὰ τὴν ἀσφάλειαν ὑπάγονται ἀπὸ » τακτικῆς ἀπόψεως ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν ἀντιστοίχων Στρατιωτικῶν διοικητῶν » ὑπὸ τοὺς κάτωθι ὅρους. α) Ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς δικαιοῦται νὰ δώσῃ ἐν » περιπτώσει ἐνεργῶν ἐπιχειρήσεων, ἀμυντικὰς ἀποστολὰς εἰς ὅλα τὰ Τμήματα » Χω/κῆς ἅτινα εὑρίσκονται ἐντὸς τῆς ζώνης ἐπιχειρήσεων τῆς μονάδος του, » εἴτε ταῦτα εἶναι στατικαὶ ὑπηρεσίαι, εἴτε εἶναι προσωρινὰ ἀποσπάσματα συγ- » κροτηθέντα λόγῳ συμπτύξεως στατικῶν ὑπηρεσιῶν.

» Αἱ ἀποστολαὶ αὗται θὰ περιορίζονται ἐντὸς τῆς ζώνης εὐθύνης ἑκάστου » κλιμακίου μέχρι καὶ Σταθμοῦ συμπεριλαμβανομένου. Αἱ σχετικαὶ διαταγαὶ θὰ » διαβιβάζωνται εἰς αὐτὰ κατ' ἀρχὴν διὰ τῆς ἀμέσως προϊσταμένης ὑπηρεσίας τῆς » Χωροφυλακῆς ἀπὸ τὰς ἕδρας τῶν Δ/σεων καὶ Ὑπο/σεων.

» 1. Αἱ τοπικαὶ στατικαὶ ὑπηρεσίαι Χωροφυλακῆς θὰ ἐξασφαλίζωσι εἰς τοὺς » Στρατιωτικοὺς Δ/τὰς πᾶσαν χρήσιμον πληροφορίαν σχετικῶς μὲ τὴν ἀσφάλειαν » καὶ θὰ κατευθύνωσι τὰς ἀναζητήσεις των καὶ τὰ λαμβανόμενα συμπληρωματικὰ » μέτρα ἀσφαλείας βάσει τῶν ὁδηγιῶν ἢ διαταγῶν τῶν τοπικῶν Στρατ.'Αρχῶν » ἁπάσας δὲ τὰς πληροφορίας καὶ ἀναφορὰς γεγονότων τὰς σχετιζομένας μὲ τὴν ἀσ- » φάλειαν θὰ κοινοποιοῦσι ἀμέσως εἰς τὰς Στρατιωτικὰς Ἀρχὰς ὑπὸ τὰς ὁποίας » ὑπάγονται τακτικῶς ἢ εἰς τὰς πλησιεστέρας στρατιωτικὰς Μονάδας. Τοιαύτας » συντόμους ἀναφορὰς θὰ ὑποβάλωσι καὶ εἰς τὰς προϊσταμένας των ἱεραρχικῶς » Ἀρχὰς Χω/κῆς, ἐν οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν κεντρικὴν ὑπη- » ρεσίαν καὶ καθ' ὑπέρβασιν τῆς ἱεραρχίας. Μόνον οἱ Διοικηταὶ Δ/σεων Χωρο- » φυλακῆς καὶ Ἀνώτεροι Δ/ταὶ δέον ν' ἀναφέρωνται ἀπ' εὐθείας εἰς Υ.Δ. Τάξεως » καὶ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς διὰ ζητήματα ἀφορῶντα τὸν συμμοριακὸν ἀγῶ- » να.

» Ἡ πραγματοποίησις τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν στατικῶν ὑπηρεσιῶν τῆς » Χωροφυλακῆς θὰ γίνεται βάσει σχεδίου πάντοτε καταρτιζομένου ἀπὸ κοινοῦ

» μεταξὺ Α.Δ.Χ. καὶ ἀντιστοίχων Στρατιωτικῶν Διοικητῶν βάσει τῆς τοπικῆς
» Στρατιωτικῆς καταστάσεως.

» Οἱ Διοικηταὶ καὶ Ὑποδιοικηταὶ Χωροφυλακῆς δικαιοῦνται, ἐν συνεργασίᾳ
» μετὰ τοὺς κατὰ τόπους ἀντιστοίχους διοικητὰς μονάδων Χωροφυλακῆς καὶ ἐν
» τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ ἀνωτέρω γενικοῦ σχεδίου νὰ ἀναπτύξουν ἢ συμπτύξουν προ-
» σωρινῶς τὰς ὑπηρεσίας των βάσει τῆς Στρατιωτικῆς τακτικῆς καταστάσεως
» τῆς στιγμῆς ἀναφέροντες ταὐτοχρόνως καὶ εἰς τὸ Υ. Δ. Τάξεως καὶ τὴν ἀμέσως
» προϊσταμένην ἀρχήν.

» Γ' Διοικητικὴ ὑπαγωγή.

» Ἅπασαι αἱ μονάδες καὶ ὑπηρεσίαι Χωροφυλακῆς διατηροῦσιν τὴν φυσικὴν
» αὐτῶν διοικητικὴν ἱεραρχίαν καὶ ἐξάρτησιν.

» Δ' Ἀξιωματικοὶ σύνδεσμοι Χωροφυλακῆς.

» 5. Ὁσάκις πλησίον τῶν Στρατηγείων τῶν Μεγάλων μονάδων ὁρίζεται
» ἀνώτερος Ἀξιωματικὸς τῆς Χωροφυλακῆς σύνδεσμος τῆς Χωροφυλακῆς μετὰ
» τῆς Στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας οὗτος ἔχει τὰ κάτωθι καθήκοντα.

» α) Νὰ ἐνημερώνῃ τὴν Στρατιωτικὴν διοίκησιν ἐπὶ τῆς ἑκάστοτε καταστά-
» σεως, ὀργανώσεως καὶ ἀναγκῶν τῆς Χωροφυλακῆς τῆς Περιοχῆς. β) Νὰ δια-
» βιβάζῃ εἰς τὰ ἀντιστοίχους Α.Δ.Χ. τὰς ἀπόψεις τῶν Σρτρατιωτικῶν Δ/τῶν
» διὰ πᾶν ζήτημα σχετικὸν μὲ τὴν ἀσφάλειαν ἢ τὴν θεραπείαν ὡρισμένων ἀναγκῶν
» τῶν μονάδων τούτων γ) Νὰ κατατοπίζῃ τὸν Διοικητὴν τῆς Μεγάλης Μονάδος
» ἐπὶ τῶν εἰδικῶν Νόμων καὶ Κανονισμῶν Χωροφυλακῆς ὡς καὶ τῆς τηρουμένης
διαδικασίας διὰ τὴν ἐπιβολὴν κυρώσεων ἢ ἀπονομὴν ἠθικῶν ἀμοιβῶν.»

Ἀθῆναι τῇ 12 Ἰανουαρίου 1948

Ὁ ἐπὶ τῶν Στρατ. Ὑπουργὸς Γ. Στράτος Ὁ ἐπὶ τῆς Δ. Τάξεως Κ. Ρέντης

Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις, ἰσχύσασα μέχρι τῆς 23-9-1949, ὅτε ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθμ. 245301 Φ 4031/3 τοῦ Ἀρχιστρατήγου ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι, ἐξαιρέσει τῶν ἀφορόντων τὴν μετακίνησιν προσωπικοῦ μονάδων Χωροφυλακῆς καὶ τὴν παροχὴν εὐχερείας χρησιμοποιήσεως ὑπὸ τῶν Στρατιωτικῶν Διοικητῶν τῆς δυνάμεως καὶ τῶν στατικῶν ὑπηρεσιῶν, κατὰ τὰ λοιπὰ παρεῖχεν τὰς ἐπιβαλλομένας διὰ τὰς ἐκτάκτους ἐκείνας συνθήκας λύσεις. Καίτοι δὲν ἐποιήσαντο χρῆσιν ποτὲ σχεδὸν τοῦ διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης παρασχεθέντος δικαιώματος διὰ μετακίνησιν προσωπικοῦ ἐν τούτοις ἡ τεθεῖσα διάταξις ὑπῆρξεν τελείως ἀδόκιμος ἀλλὰ καὶ ἀνεπίτρεπτος, διότι ἢ θὰ ὑπῆρχεν συνεργασία μεταξὺ τῶν Στρατιωτικῶν Διοικητῶν καὶ Χωροφυλακῆς καὶ κατὰ συνέπειαν τῇ αἰτήσει των ἠδύναντο νὰ ἐνεργοῦνται αἱ ἀναγκαῖαι μετακινήσεις ἢ ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἡ ἐπιβεβλημένη συναργασία ἡ Ἀπόφασις παράνομος ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο, καθ' ὃ ἀντιμέτωπος πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Α.Ν. 471/45 δὲν ἠδύνατο καὶ νὰ ἐκτελεσθῇ. Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι δὲν ὑπῆρξε περίπτωσις ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως ταύτης, οὐδὲ εἰς στάδιον ἀποπείρας, πρᾶγμα ὅπερ ὁδηγεῖ εἰς ἄλλας σκέψεις ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ ὡρισμένας ἀκρίτους κριτικὰς διατυπωθείσας μεταγενεστέρως ὑπὸ στρατιωτικῶν τινῶν συγγραφέων, ὅσον ἀφορᾶ τὴν τοποθέτησιν καταλλήλων ἢ μὴ Ἀξ-κῶν εἰς ὡρισμένας περιοχάς, περὶ ὧν εἰς ἑπόμενον Κεφάλαιον ποιούμεθα λόγον. Ὅσον ἀφορᾶ τὸ ἕτερον σκέλος, τῆς χρησιμοποιήσεως δηλονότι τῶν στατικῶν ὑπη-

ρεσιῶν κατὰ τὴν βούλησιν τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ, παρατηροῦμεν ὅτι ἡ ἀπόφασις εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἱκανοποίησεν μόνον τὸν ἐτσιθελισμὸν καὶ οὐχὶ τὴν λογικήν, διότι ἐὰν μὲν ἐπρόκειτο περὶ ἐπιχειρήσεων Κ/Σ κατὰ πόλεως ἢ θέσεως ἔνθα ὑπῆρχε καὶ δύναμις Χωροφυλακῆς ἀναμφιβόλως τὴν τακτικὴν διεύθυνσιν καὶ πρωτοβουλίαν φύσει καὶ θέσει θὰ εἶχεν ὁ Στρατός, πέραν ὅμως τῆς περιπτώσεως ταύτης κατὰ ποίαν λογικὴν θὰ ἠδύναντο στατικαὶ ὑπηρεσίαι τῆς Χωροφυλακῆς νὰ τελεσφορήσωσι ἐπὶ τοῦ τασσομένου διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως σκοποῦ ὑπὸ στοιχεῖον Β΄,ὅταν ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς θὰ διέτασσε κατὰ ποικίλοντα διαστήματα δυνάμεις τῶν στατικῶν ὑπηρεσιῶν νὰ ἐγκαταλείπωσι τὰ κύρια ἔργα των καὶ νὰ ἐκτελῶσι τακτικὰς ἀποστολάς; Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνεται σοβαρὸς λόγος περὶ τῶν 6–8 ἀνδρῶν τῶν Σταθμῶν Χωρ-κῆς ὡς δυνάμεως ἱκανῆς νὰ χρησιμοποιηθῇ πέραν τῆς θέσεώς της.

Ὀφείλομεν νὰ ἐπισημάνωμεν τὴν σημαντικότητα τοῦ καθιερωθέντος ἐπισήμως διὰ τῆς Ἀποφάσεως ταύτης συστήματος τοποθετήσεως Ἀνωτέρων Ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς ὡς Συνδέσμων, διότι διὰ τῶν προσπαθειῶν τῶν Συνδέσμων τούτων διετηρήθη ἡ ἀπαιτουμένη ἐν παντὶ λογικὴ χρῆσις τῶν παρασχεθεισῶν δικαιοδοσιῶν, ὥστε νὰ μὴ προκληθῶσιν ἀνεπίτρεπτοι ἀντιδράσεις. Τὸ διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης καθιερωθὲν σύστημα τῶν Συνδέσμων ἰσχύει ἀκόμη καὶ σήμερον διὰ τὰ Γ.Ε.Ε.Θ.Α., Γ.Ε.Σ., Σωμ. Στρατοῦ, Γ.Ε.Α. καὶ Γ.Ε.Ν.

Θὰ ἴδωμεν κατωτέρω ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ ὑπερεκόντισε πᾶσαν διαταγὴν καὶ ἀπόφασιν ὅσον ἀφορᾷ τὸ πνεῦμα τῆς μετὰ τοῦ Στρατοῦ ἀπολύτου συνεργασίας καὶ τὸν βαθμὸν προσφορᾶς, φθάσασα μέχρι τοῦ σημείου ὥστε διὰ νὰ ἐξαπατήσῃ τὰς συμμαχικὰς οἰκονομικὰς καὶ ἀστυνομικὰς ἀποστολάς, αἵτινες ἠξίουν τὴν κατάργησιν πάσης μαχίμου μονάδος τῆς Χωροφυλακῆς καὶ πάσης δικαιοδοσίας τοῦ Στρατοῦ ἐπὶ τῆς Χωροφυλακῆς, νὰ διαλύσῃ μὲν τὰ τάγματα, τοὺς λόχους κ.λ.π., ἀλλὰ νὰ μεταβάλῃ τὴν δύναμιν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς δύναμιν κινητῶν ἀποσπασμάτων, προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ της, διὰ νὰ διευκολύνῃ τὸν Στρατὸν κυριολεκτικῶς ὅμως διὰ νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ ἐθνικόν της καθῆκον εἰς ἔκτασιν καὶ ποιότητα καταπληκτικῶς καὶ ἱστορικῶς ἄφθαστον εἰς πνεῦμα ἐθελουσίας, ἀγωνιστικότητος καὶ ἀκόμη διὰ νὰ καταδείξῃ τὴν δύναμιν τῆς πίστεως.

Τὰς ἀντιλήψεις (ἀξιώσεις) τῶν ξένων Ἀποστολῶν τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίας Τάξεως εἶχε γνωρίσει εἰς τὸ Γ.Ε.Σ. διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 32/342 ἀπὸ 23-12-48 ἐγγράφου. Τὸ Γ.Ε.Σ./Α1 εἰς ἀπάντησιν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 232706/Φ403/1 ἀπὸ 2-1-49 ἀναφορᾶς του πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Δημ. Τάξεως ἐνεφανίσθη ὑπὸ τελείως διαφορετικὴν ὄψιν, ὁ ἄλλοτε ποτὲ ἀγέρωχος ἐτσιθελισμὸς εἶχε παραχωρήσει τὴν θέσιν του εἰς τὴν ἁβρότητα καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τῆς ἀμοιβαίας συνεννοήσεως.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπὶ τῆς Χωροφυλακῆς δικαιοδοσίαν τῶν Στρατιωτικῶν Διοικητῶν ἐπεκαλεῖτο τὸν ἀνύπαρκτον στρατιωτικὸν νόμον, ἐν σχέσει δὲ μὲ τὴν ἀξιουμένην ἄμεσον διάλυσιν ὅλων τῶν μαχίμων μονάδων καὶ τμημάτων Χωροφυλακῆς ἀπεδέχετο τὸν ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς προταθέντα Δούρειον ἵππον τῶν Μεταβατικῶν ἀποσπασμάτων καὶ κατέληγε εἰς τὴν ἀκόλουθον ὡραίαν φραστικῶς καὶ γενναίαν οὐσιαστικῶς διατύπωσιν :

«Ἡ ἐπιθυμία τοῦ Στρατοῦ εἶναι ὑπὸ τὰς συνθήκας, ὑφ' ἃς διατελεῖ σήμερον » ἡ χώρα, ὅπως τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς περιορίσῃ εἰς τὴν πλέον ἀπαραίτητον

» τὴν δύναμιν τῶν ἀσχολουμένων μὲ ἀστυνόμευσιν καὶ τὴν ὑπόλοιπον συγκροτήση » εἰς μεταβατικὰ ἀποσπάσματα (κινητοὺς 'Αστυνομικοὺς Σταθμούς). Παρακαλοῦ- » μεν ὅπως τὸ 'Υπουργεῖον Δημ. Τάξεως ἐφ' ὅσον συμφωνεῖ μὲ τὰς ἀπόψεις τοῦ » Γ.Ε.Σ. ἐκδώση τὰς σχετικὰς ὁδηγίας του».

Πῶς ἐξελίχθη ἡ κατάστασις καὶ τὶ ἀπέδωσεν ἡ νέα αὕτη τακτικὴ θὰ ἱστορήσωμεν παρακατιόντες.

Διὰ τοῦ Α.Ν. 882 τῆς 20/20 'Ιανουαρίου 1949 «περὶ διορισμοῦ 'Αρχιστρατήγου κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τοῦ Γ' ψηφίσματος καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων» τὰ πράγματα ὅσον ἀφορᾷ τὴν πολεμικὴν δραστηριότητα τῆς Χωροφυλακῆς διευκρινίσθησαν σαφῶς, καθ' ὅσον διὰ τοῦ ἐδαφίου ε' τοῦ ἄρθρου 2 προεβλέφθη ὅπως «Αἱ συμμετέχουσαι εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις δυνάμεις Θαλάσσης, 'Αέρος καὶ Χωρ/κῆς, ὑπάγονται ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τὰς διαταγὰς τούτου» (τοῦ 'Αρχιστρατήγου).

'Ωμιλήσαμεν ἀνωτέρω περὶ τῆς παρατιθεμένης ἐν παραρτήματι Χ, 113 ὑπ' ἀριθμ. 245301/Φ 4031/1 ἀπὸ 23-9-1949 διαταγῆς τοῦ 'Αρχιστρατήγου περὶ τῶν μεταξὺ Στρατοῦ καὶ Χωροφυλακῆς Σχέσεων, ἥτις χρήζει ἐπισταμένης μελέτης καὶ προσοχῆς διὰ νὰ γίνωσιν ἀντιληπταὶ δύο θεμελιώδεις ἀρχαί, ἡ τῆς ἀποδόσεως δικαιοσύνης διὰ τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν προσφερθεισῶν ὑπὸ τῆς Χωρ/κῆς ὑπηρεσιῶν καὶ θυσιῶν καὶ τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς εἰδικεύσεως τοῦ Σώματος Ε.Β.Χ. ἐπὶ τῶν θεμάτων 'Εθνικῆς 'Ασφαλείας. Παρὰ ταῦτα καὶ ἐνῷ εἶχε λήξει πλέον ἡ κρίσιμος διὰ τὸ ἔθνος καμπὴ τοῦ 'Αντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος, ἐξέσπασεν νέα κατὰ τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς μορφὴ ἐπιβουλῆς.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς Δεκεμβρίου 1949, δυνάμει διατάξεων ἄρθρου 3 Ν.Δ. 1173 τῆς 9/12-10-1948, συνεκλήθη ἐκτάκτως τὸ 'Ανώτατον Συμβούλιον προαγωγῶν Χωροφυλακῆς, ὅπερ ἔκρινε τοὺς τότε ὑπηρετοῦντας 'Υποστρατήγους, ἐν οἷς καὶ τὸν 'Αρχηγὸν τοῦ Σώματος 'Υποστράτηγον Κατσαμπῆν Κων., ἅπαντας μὴ προακτέους.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς κρίσεως μετεδόθη ἀστραπιαίως μεταξὺ ὅλων τῶν 'Αξιωματικῶν τοῦ Σώματος τῶν ὁποίων, ἀνεξαρτήτως τῆς Α' ἢ Β' περιπτώσεως, ἐξηγέρθη ἡ συνείδησις καὶ κατὰ τῶν κριτῶν καὶ λοιδωρησάντων τοιουτοτρόπως τὸ Σῶμα τῆς Ε.Β.Χ. ὡς σφόδρα ἀδικησάντων, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν κριθέντων οἵτινες δὲν εἰσηγοῦντο εἰς τὴν Κυβέρνησιν λύσεις ἀποφασιστικῆς προστασίας τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ Σώματος.

'Αλλὰ τὸ πρᾶγμα ἔσχεν ὡς συνέχειαν καὶ τὴν τελείως παράνομον καὶ ἀπαράδεκτον πλέον ἐνέργειαν τοῦ 'Αρχηγοῦ τοῦ Γ.Ε.Σ., ὅστις μετὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀνωτέρω κρίσεως ὑπέβαλε τὴν ἀκόλουθον πρὸς τὸν 'Υπουργὸν Δημοσίας Τάξεως ἀναφορὰν - πρότασιν, κοφύφωμα ἐπιδιώξεων :

Γενικὸν 'Επιτελεῖον Στρατοῦ — Προσωπικὴ

Γραφεῖον 'Αρχηγοῦ

Ε. Π. 400326/Φ. 69

'Αθῆναι τῇ 16 Δεκεμβρίου 1949

'Ο 'Αρχηγὸς τοῦ 'Επιτελείου τῶν 'Ενόπλων Δυνάμεων καὶ τοῦ Γ.Ε.Σ.
'Αντιστράτηγος Γ. Κοσμᾶς, ὡς Πρόεδρος τοῦ 'Ανωτάτου Συμβουλίου
Προαγωγῶν Χωροφυλακῆς

Πρὸς
Τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δημοσίας Τάξεως
Ἐνταῦθα

«Ἔχω τὴν τιμὴν ν' ἀναφέρω ὅτι κατὰ τὰς ἐργασίας τοῦ Ἀνωτάτου Συμβου-
» λίου Προαγωγῶν Χωροφυλακῆς προέκυψεν ὅτι ἐκ τῶν Ὑποστρατήγων τῆς
» Χωροφυλακῆς οὐδεὶς ἐκρίθη προακτέος διὰ τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀντιστρατήγου,
» ἵνα ἐνασκήσῃ τὰ καθήκοντα τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς. Εἰς τοῦτο συνε-
» φώνησε καὶ ὁ ἀναπληρωτὴς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Βρεττανικῆς Ἀστυνομικῆς Ἀπο-
» στολῆς.

» Κατόπιν τῶν ἄνω ἡ ἐνάσκησις τῶν καθηκόντων τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Χωρο-
» φυλακῆς παρ' ἑνὸς τῶν κριθέντων μὴ προατέων Ὑποστρατήγων τῆς Χωροφυ-
» λακῆς, δὲν θέλει ἀποδώσει ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας πᾶν ὅ,τι ἀναμένεται
» ἐκ τοῦ Σώματος τούτου.

» Εἰς δρᾶσιν διὰ τὴν Γενικὴν Ἀσφάλειαν.

» Εἰς στενὴν συνεργασίαν μὲ τὰς κατὰ τόπους Στρατιωτικὰς Διοικήσεις.

» Κατόπιν τῶν ὡς ἄνω λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ προτείνω ὅπως τὰ καθήκοντα
» Ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς ἀνατεθῶσι προσωρινῶς εἰς κατάλληλον ἐν ἐνεργείᾳ
» ἢ ἀποστρατείᾳ Στρατηγὸν τοῦ Στρατοῦ, κατὰ πρότασιν τοῦ Ἀρχιστρατήγου,
» ἁρμοδίου νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀποδοτικὴν συνεργασίαν Στρατοῦ καὶ Χωροφυλακῆς
» εἰς τὸ Κ. Σ. ἀγῶνα».

Ἀντιστράτηγος Γ. Κοσμᾶς
Ἀρχηγὸς Γ.Ε.Δ. καὶ Γ.Ε.Σ.

Τὸ ἔγγραφον τοῦτο προεκάλεσεν ἀληθῆ ἐξέγερσιν καὶ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ καὶ ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ἐσκεμμένως ἐκρίθησαν μὴ προακτέοι οἱ Ὑποστράτηγοι τῆς Χωροφυλακῆς ἵνα οἱ Ἀντιστράτηγοι μέλη τοῦ Συμβουλίου, ἐπιβάλωσιν ὡς Ἀρχηγὸν Ἀντιστράτηγον τοῦ Στρατεύματος Ὁ Ὑπουργὸς Δημοσίας Τάξεως Κων. Ρέντης συμμερισθεὶς τὰ αἰσθήματα τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς ὑπέβαλεν τὴν ἀκόλουθον πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν ἀναφοράν :

Ὑπουργεῖον Δημοσίας Τάξεως
Γραφεῖον Ὑπουργοῦ
Ἀριθμ. Ε. Π. 17/41/13 ιε

Πρὸς
Τὴν Ε. Ἐξοχότητα τὸν Κύριον Ἀλέξανδρον
Διομήδην Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου
Ἐνταῦθα

«Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ διαβιβάσω ὑμῖν συνημμένως ἀντίγραφα τοῦ ὑπ' ἀρ.
» 400326/Φ. 69 ἐγγράφου τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Προα-
» γωγῶν Χωροφυλακῆς καθὼς καὶ τῆς ὑπ' ἀρ. 17/41/13 ιε ὑπὸ σημερινὴν ἡμε-
» ρομηνίαν ἀπαντήσεώς μου πρὸς αὐτόν.

» Θεωρῶ ὅτι ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου ὑπερέβη τὴν δικαιοδοσίαν του
» προχωρήσας εἰς κρίσεις καὶ ὑποδείξεις ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωρο-
» φυλακῆς.

» Ἡ κρίσις τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου περιορίζεται ἐκ τοῦ Νόμου εἰς τὸν
» καταρτισμὸν Πινάκων Προακτέων, μὴ προακτέων καὶ ἀποστρατευτέων. Περὶ
» τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς δὲν ἔχει ἁρμοδιότητα τὸ Ἀνώτατον Συμβού-
» λιον, διότι δὲν τὸν ἐκλέγει αὐτό, ἀλλὰ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐκ τοῦ πί-
» νακος προακτέων κατὰ τὴν ἐλευθέραν αὐτοῦ κρίσιν.

» Ἐξ ἄλλου εἰς περίπτωσιν μὴ ὑπάρξεως Ἀντιστρατήγου ἐν ἐνεργείᾳ ὁ Νό-
» μος ὁρίζει ὅτι τὰ καθήκοντα τοῦ Ἀρχηγοῦ ἐκτελεῖ ὁ ἀρχαιότερος τῶν Ὑπο-
» στρατήγων, ἐν ἀνυπαρξίᾳ δὲ Ὑποστρατήγων ἐν ἐνεργείᾳ, ὁ ἀρχαιότερος τῶν
» Συνταγματαρχῶν. Εἰς οὐδεμίαν συνεπῶς περίπτωσιν ἔχει ἁρμοδιότητα τινὰ
» τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον Προαγωγῶν Χωροφυλακῆς. Εἰς τὴν μίαν περίπτωσιν
» τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον κατ' ἀπόλυτον ἐκλογὴν ὁρίζει ἕνα ἐκ τῶν Ὑποστρα-
» τήγων ἐκ τοῦ πίνακος τῶν προακτέων καὶ τὸν προάγει εἰς Ἀντιστράτηγον Ἀρ-
» χηγὸν Χωροφυλακῆς. Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν ὁ Νόμος ὁρίζει τὸν ἀρχαιό-
» τερον.

Ἐν γνώσει τῶν Νομοθετικῶν αὐτῶν διατάξεων καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι τὰ
» καθήκοντα τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς ἐκπληροῖ ἀπὸ ἔτους καὶ πλέον ὁ
» Ὑποστράτηγος κ. Κατσαμπῆς Κων)νος τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον Χωροφυ-
» λακῆς εἶχε τὸ μέσον νὰ φθάσῃ ἐμμέσως εἰς τὴν ὑπόδειξιν τοῦ καταλληλοτέρου
» κατὰ τὴν κρίσιν του Ὑποστρατήγου, εἴτε Ταξιάρχου εἴτε Συνταγματάρχου
» διὰ τὴν ἄσκησιν τῶν καθηκόντων τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς, ἐὰν ἀπεφάσιζε
» τὴν ἀποστρατείαν ὅλων τῶν πρὸ αὐτοῦ ἀνωτέρων καὶ ἀρχαιοτέρων.

**«Τοιαύτη ὅμως κρίσις θὰ προσέκρουεν εἰς τὰ πραγματικὰ περιστατικά.
» Διότι προκειμένου μὲν περὶ τῆς δράσεως τῆς Χωροφυλακῆς ἀπὸ ἀπόψεως
» Ἀσφαλείας αὕτη ὑπερέβη πᾶσαν προσδοκίαν εἰς δραστηριότητα καὶ ἀποτε-
» λέσματα. Ἀπὸ ἀπόψεως δὲ συνεργασίας πρὸς τὰς κατά τόπους Στρατιωτικὰς
» ἀρχὰς οὐδέποτε μοὶ διεβιβάσθη παράπονόν τι ἐκ μέρους τοῦ Γ.Ε.Σ. τοὐναν-
» τίον μάλιστα πολλάκις ἐξήρθη ὑπὸ τῶν Στρατιωτικῶν Διοικητῶν ἡ ἁρμο-
» νικὴ συνεργασία μετὰ τῆς Χωροφυλακῆς, τόσον κατὰ τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς
» Πελοποννήσου ὅσον καὶ κατὰ τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς Ρούμελης καὶ ἀλλαχοῦ
» Ἡ ἔξοχος πολεμικὴ δρᾶσις τῆς Χωροφυλακῆς, ἡ ἐξαιρετικὴ ὅμως ἀπόδοσις
» της ἀπὸ ἀπόψεως ἀστυνομικῆς ἀφορώσης τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν ἀνακάλυ-
» ψιν τῶν συνωμοτικῶν δικτύων τοῦ Κομμουνισμοῦ, ἡ ἐν γένει δραστηριότης
» καὶ ἡ ἁρμονικὴ αὐτῆς συνεργασία μετὰ τῶν Στρατιωτικῶν δυνάμεων, ἀντα-
» νακλᾶ κατὰ λογικὴν συνέπειαν καὶ εἰς τοὺς Ἡγέτας τῆς Χωροφυλακῆς.**

» Ὡς ἐπιστέγασμα δὲ τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν ἐπιτυχιῶν της, ἐπαρασημο-
» φορήθη ἰδιοχείρως παρὰ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως τῇ προτάσει τοῦ Ἀρχιστρατή-
» γου ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Χωροφυλακῆς Ὑποστράτηγος κ. Κατσαμπῆς πρὸ ὀλίγων
» ἑβδομάδων.

» Ὑπὸ τὰ ὡς ἄνω πραγματικὰ περιστατικὰ ἡ ἑρμηνεία τῶν ἀποφάσεων τοῦ
» Ἀνωτάτου Συμβουλίου Προαγωγῶν θὰ ἦτο ὅτι ἡ ἐνιαύσιος ὑπηρεσία τῶν Ὑπο-
» στρατήγων εἰς τὸν νέον αὐτὸν βαθμὸν δὲν ὑπῆρξε προφανῶς ἐπαρκὴς κατὰ χρό-
» νον διὰ τὴν ἔκφρασιν ὁριστικῆς κρίσεως ἐπὶ ἑνὸς ἑκάστου ἐξ αὐτῶν.

» Δὲν πρέπει συνεπῶς νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς δυσμενὴς κρίσις τὸ γενικὸν μέτρον

῾Ο ἀγὼν 1946—1949 ὑπῆρξεν ὑπέρτατος καὶ καθολικὸς διὰ τὴν Χωροφυλακήν. Πλησίον τῶν στρατιωτῶν Χωροφυλακῆς μάχονται καὶ τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν των. Εἰκονίζεται νοσηλευομένη εἰς Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον Θεσσαλονίκης ἡ κατὰ τὴν νύκτα τῆς 20.6.1947 τραυματισθεῖσα, μαχομένη μετὰ τῶν ἀνδρῶν Υ. Χ. Παιονίας, σύζυγος τοῦ Διοικητοῦ ὑποδιοικήσεως ὑπομοιράρχου ᾿Αντωνίου Κων.

Μία φάσις ἀπὸ τὸν σκληρὸν ἀντισυμμοριακὸν ἀγῶνα. ῾Ο ἐνωμοτάρχης προσκαλεῖ καὶ οἱ χωροφύλακες σπεύδουν ἀλληλοβοηθούμενοι νὰ ἀναρριχηθοῦν ἐπὶ τῶν πλέον βραχωδῶν καὶ ἀποκρήμνων ἐξάρσεων διὰ νὰ δώσωσι μίαν ἀπὸ τὰς μάχας τῆς ῾Ελλάδος.

» τοῦ νὰ θεωρηθῶσιν ἅπαντες οἱ ἐν ἐνεργείᾳ Ὑποστράτηγοι ὡς μὴ προακτέοι.
» Διότι ἐξ ἀντιθέτου οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἐκρίθη ἀποστρατευτέος.

» Ἐκ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Προαγωγῶν δέον νὰ ἐξα-
» χθῇ ὡς λογικὸν συμπέρασμα ὅτι ἡ Ἡγεσία τοῦ Σώματος πρέπει νὰ παραμείνῃ
» ὡς ἔχει καὶ ἡ κρίσις νὰ ἀναβληθῇ διὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος.

» Πᾶσα ἄλλη σκέψις θὰ ἐκινδύνευε νὰ ἀδικήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βασ. Χωροφυ-
» λακῆς καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς ἀντίθεσιν μὲ τὰ πραγματικὰ περιστατικά, τὰ ὁποῖα κα-
» θολικῶς ἔχουν ἀναγνωρισθῇ καὶ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὁλοκλήρου τῆς Δη-
» μοσίας Γνώμης ἐπὶ τῆς ἀποδόσεως τοῦ Σώματος αὐτοῦ κατὰ τὰς τόσον δυσκό-
» λους περιστάσεις τὰς ὁποίας διῆλθεν ἡ Χώρα τὰ τελευταῖα ἔτη, τὴν αὐτοθυσίαν
» τὴν ὁποίαν ἐπέδειξε καὶ τὰ ἀνδραγαθήματα τὰ ὁποῖα εἰς πᾶσαν περίστασιν
» ἐπετέλεσε.

» Ἀρκεῖ νὰ ὑπομνήσω τὴν πολεμικὴν δρᾶσιν τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὸ
» Δεκεμβριανὸν κίνημα πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ Κοινωνικοῦ καυθεστῶτος τὸ ὁποῖον
» θὰ εἶχε ἀνατραπῆ ἀπὸ τότε ἂν ἡ Χωροφυλακὴ δὲν ἀνέπτυσε τόσον ἐπιτυχῆ πο-
» λεμικὴν δρᾶσιν, μολονότι ἐτέλει ὑπὸ ἡγεσίαν Ἀξιωματικῶν τοῦ ἰδίου αὐτῆς Σώ-
» ματος.

» Ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ἐξαιρετικὴν αὐτὴν περίοδον τῶν τέσσάρων τελευταίων
» ἐτῶν τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς ἀπέδωκε τόσον ἐξαιρετιὰ ἀποτελέσματα
» ὑπὸ Ἀρχηγὸν προερχόμενον ἐκ τοῦ ἰδίου Σώματος, κατὰ μείζονα λόγον φρονοῦ-
» μεν ὅτι δέον νὰ διατηρηθῇ ἡ ὑπὸ Ἀρχηγὸν τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς
» περαιτέρω διοίκησις αὐτῆς τώρα πλέον ὁπότε ἡ πολεμικὴ δρᾶσις ἔχει καταπαύ-
» σει καὶ τὸ Σῶμα ἐπανέρχεται εἰς τὰ καθαρῶς ἀστυνομικὰ αὐτοῦ καθήκοντα διὰ
» τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖται εἰδικὴ ὅμως κατάρτησις καὶ ψυχολογία».

Δέξασθε κ. Πρόεδρε τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξόχου πρὸς Ὑμᾶς ὑπολήψεώς μας.

Ὁ Ὑπουργὸς Κ. ΡΕΝΤΗΣ

Κοινοποίησις
Ἐξοχωτάτους κ.κ. Ἀντιπροέδρους Κυβερνή-
σεως καὶ Ἀρχηγὸν Ἑνωτικοῦ Κόμματος καὶ
Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν
Βρεττανικὴν Ἀστυν. Ἀποστολήν.

Ὁ ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου 1949 Πρωθυπουργὸς καὶ Ἀκαδημαϊκὸς Ἀλεξ. Διομήδης ἀπαντῶν εἰς εὐχετήριον τηλεγράφημα τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς εἶχεν ἤδη ἐκφρασθῆ ὡς ἀκολούθως :

Κωνσταντῖνον Κατσαμπῆν
Ὑποστράτηγον - Ἀρχηγὸν Χωροφυλακῆς

Ἐνταῦθα

«Ὑμᾶς ἄξιον Ἀρχηγόν, Γενναίους Ἀξιωματικούς, Ὑπαξιωματικοὺς καὶ
» ὁπλίτας Σώματος Χωροφυλακῆς θερμῶς εὐχαριστῶ stop. Οἱ ἀγῶνες καὶ
» αἱ θυσίαι τῆς Χωροφυλακῆς ἔχουν τὴν εὐγνωμοσύνην
» τοῦ Ἔθνους καὶ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς Ἱστορίας».

῾Η πρότασις τοῦ ᾿Αρχηγοῦ Γ.Ε.Σ. οὐδόλως ἐλήφθη ὑπ᾿ ὄψιν καὶ ἡ τόσον ἄστοχος ἐκείνη ἐνέργεια τοῦ ᾿Επιτελάρχου ἔπεσεν εἰς τὸ κενόν. Δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἀθώας τινὸς ἐνεργείας, ἀλλὰ τὸ φρούριον τῆς Χωροφυλακῆς ἀφοῦ δὲν ἔπεσεν πρὸ τῆς κομμουνιστικῆς λαίλαπος δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ πέσῃ ἀπὸ μικροπρεπῆ παρασκήνια μιᾶς ὁμάδος ἀνθρώπων, οἵτινες τοιουτοτρόπως ἐξέθηκαν τὸν τόσον ἀδελφοθέντα ἐπὶ τῶν πεδίων τῶν μαχῶν μετὰ τῆς Χωροφυλακῆς Στρατόν.

᾿Επροχωρήσαμεν χρονικῶς πέραν τοῦ δέοντος ἀλλὰ ἠνάγκασεν ἡμᾶς εἰς τοῦτο ὁ σύνδεσμος τῶν γεγονότων. Τὸ θέμα ὑπῆρξε πάντοτε ἐκ τῶν πλέον ἐπικαίρων καὶ σημαντικωτέρων καὶ θὰ ἀπασχολήσῃ ἡμᾶς καὶ πάλιν κατωτέρω.

ΜΕΙΩΣΙΣ ΔΥΝΑΜΕΩΣ — ΔΙΑΛΥΣΙΣ ΤΑΓΜΑΤΩΝ

Προανεφέραμεν ἤδη ὅτι ἑτοιμασθέντος τοῦ Στρατοῦ ἀπεφασίσθη ἡ ἐξ ὁλοκλήρου παρ᾿ αὐτοῦ ἀνάληψις τῆς εὐθύνης πρὸς καταστροφὴν τοῦ Κ/Σ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Πελοπόννησον ἀπὸ τῆς 5-12-1947. ῾Η ἀπόφασις αὕτη συνωδεύθη καὶ μὲ μίαν ἄλλην ἀπόφασιν περὶ μειώσεως τῆς δυνάμεως τοῦ Σώματος εἰς 22.000 ἄνδρας, διὰ τῆς ἀπολύσεως τῶν ἤδη ἐπὶ πλέον ὡς ἄνευ θητείας ὑπαρχόντων 9.000 ἀνδρῶν.

Αἱ συζητήσεις περὶ τὸ θέμα τοῦτο ἤρξαντο ἀπὸ τῆς ᾿Ανοίξεως 1947, ἀφ᾿ ἧς εἰς ἐπανειλημμένας συσκέψεις καὶ εἰς σοβαρὸν ἀριθμὸν ἀνταλλαγέντων ἐγγράφων μεταξὺ Βρεττανικῆς ᾿Αστυνομικῆς ᾿Αποστολῆς καὶ ᾿Αρχηγείου Χωροφυλακῆς κατεβάλετο προσπάθεια συμφωνίας ὅσον ἀφορᾶ τὸ ὕψος τῆς δυνάμεως καὶ τὴν ὀργανικὴν κατανομὴν ταύτης

Τὸ ᾿Αρχηγεῖον Χωροφυλακῆς ἐπέμεινεν ὅπως ἡ δύναμις τοῦ Σώματος διατηρηθῇ εἰς τὰ ἐπίπεδα τῶν 30.000 ἀνδρῶν, ἀλλ᾿ οἱ Βρεττανοὶ δὲν ἀπεδέχοντο τοιοῦτον ὕψος, ἰδιαιτέρως δὲ δὲν ἀπεδέχοντο τὴν προτεινομένην διόγκωσιν τῶν κεντρικῶν ὑπηρεσιῶν, ἐνῶ ἐτάσσοντο ὑπὲρ ἐνισχυμένης δυνάμεως Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς, καθ᾿ ἡμᾶς λίαν εὐστόχως.

Εἰς τὴν ἀπὸ 28-7-1947 ἐπιστολὴν τῆς Βρεττανικῆς ᾿Αποστολῆς, ὑπογραφομένην ὑπὸ Τζὼν Ρίγκαν, διελαμβάνοντο καὶ τὰ ἑξῆς ἀξιόλογα. «῾Η παρουσία μιᾶς ᾿Αστυ-
» νομίας εἰς μίαν περιοχὴν προκαλεῖ τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ κοινοῦ καὶ ἄνευ ᾿Αστυ-
» νομίας αἱ φυσιολογικαὶ κρατικαὶ ὑπηρεσίαι εἶναι ἀδύνατον νὰ λειτουργήσουν.
» ῾Η ᾿Αστυνομία πρέπει νὰ ἔχῃ πηγὰς πληροφοριῶν, ὡς πρὸς τοὺς συμμορίτας
» καὶ τὴν ἀνατρεπτικὴν δρᾶσιν των καὶ νὰ ἐμποδίζῃ τὴν ἀνασύστασιν συμμοριῶν,
» ἅπαξ διαλυθεισῶν ὁριστικῶς.

» Διὰ τῆς αὐστηρᾶς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου κερδίζουν τὸν σεβασμὸν τοῦ κοινοῦ
» διὰ τὸν νόμον καὶ τάξιν. Κατὰ συνέπειαν εἶναι ἕνα σοβαρὸν
» λάθος τὸ κλείσιμον τῶν Σταθμῶν Χωροφυλακῆς, ἐὰν
» τοῦτο εἶναι δυνατὸν ν᾿ ἀποφευχθῇ, καθ᾿ὅσον ἡ χώρα παραδίδεται οὕτω εἰς τὰς
» δυνάμεις τῆς διαλύσεως καὶ εἶναι ὑψίστης σημασίας ἡ ἐπαναλειτουργία τῶν
» Σταθμῶν, ὅπου δὲν λειτουργοῦσι, εὐθὺς ἀμέσως ὅταν αἱ περιστάσεις ἤθελον ἐπι-
» τρέψει ...» (4). Αἱ οὕτως διατυπούμεναι ἀπόψεις τῶν ῎Αγγλων ἦσαν ὀρθαί, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ Σώματος πρὸς τοὺς ῎Αγγλους εἶχε κλονισθῇ καὶ διότι

(4) Βλέπε σχετικὴν ἀλληλογραφίαν εἰς φάκελλον 8/22 ᾿Αρχηγείου Χωροφυλακῆς.

ἡ Ἡγεσία τοῦ Σώματος ἐπεδίωκε νὰ ἐπιτύχῃ τὸ μεῖζον, δὲν ἐπήρχετο συνεννόησις.

Αἱ ἐπιδιώξεις τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς ἠστόχησαν καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἀπεφασίσθη ὅπως ἡ δύναμις ὁρισθῇ εἰς 22.000, ἤτοι ὅση εἶχεν ὁρισθῇ πρὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Δωδεκανήσου. Ἀπεφασίσθη ὅπως μέχρι τῆς 15 Φεβρουαρίου 1948 ἀπολυθῶσιν 7.500 ἄνευ θητείας ὁπλῖται ἡ δὲ περαιτέρω μείωσις μέχρι τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 22.000 ὅπως γίνῃ σταδιακῶς.

Ἡ τοιαύτη ἀπόφασις περὶ μειώσεως τῆς δυνάμεως τῆς Χωροφυλακῆς ἐλήφθη τῇ ἐπιμονῇ τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν καὶ τῆς ἀκολουθουμένης κυβερνητικῆς πολιτικῆς τοῦ δῆθεν κατευνασμοῦ καὶ ὅλων τῶν τοιούτων ἐφετυρέσεων, διετυπώθη δὲ εἰς τὴν ὑπ' ἀριθμ. 2 ἀπὸ 12-11-1947 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Στρατιωτικῶν καὶ Δημοσίας Τάξεως, κοινοποιηθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 21/171/Α3 ἀπὸ 14-11-47 διαταγῆς τοῦ λειτουργοῦντος εἰσέτι παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Δ.Τ. ἐπιτελείου, Ἀξιωματικοὶ τοῦ ὁποίου ὡμίλουν εἰς συσκέψεις διὰ λογαριασμὸν τῆς Χωροφυλακῆς, μηδεμίαν σχέσιν ἔχοντες μετ' αὐτῆς. Οἰκονομικοὶ λόγοι ἀλλὰ καὶ ἐντυπωσιακοὶ τοιοῦτοι διὰ τὸ ἀδιάβλητον τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος ὡδήγησαν τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Θεμ. Σοφούλη εἰς τὴν μείωσιν τῆς δυνάμεως τῆς Χωροφυλακῆς καὶ εἰς τὴν κατάργησιν τῶν μαχίμων μονάδων αὐτῆς διὰ νὰ ἱδρύσῃ τὰ τάγματα Ἐθνοφρουρᾶς ἐξ ἀνδρῶν παλαιῶν κλάσεων, ἅτινα ἀπέβησαν ἀρίστη πηγὴ ἐξοπλισμοῦ καὶ ἀνεφοδιασμοῦ τῶν Κ/Σ. Τὰ τάγματα ταῦτα εἶχον ἀποκληθῇ «Σοφούληδες».

Ἡ Χωροφυλακὴ μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν βαθὺν μελετητὴν καὶ εὐρυτάτης μορφώσεως Ἀντιστράτηγον Κων. Μιχαλόπουλον δὲν παρητήθη τῶν προσπαθειῶν της καὶ ἀφοῦ ἐπέτυχε πρὸς στιγμὴν καὶ τὴν συγκατάθεσιν τῆς Βρεττανικῆς Ἀστυνομικῆς Ἀποστολῆς ἐξεπόνησεν ἓν σχέδιον διὰ δύναμιν 30.000 ἀνδρῶν.

Κατὰ τὸ σχέδιον τοῦτο προέβλεψε τὴν ἐπανίδρυσιν εἴς τινας μεγάλας πόλεις τῶν ἄλλοτε Ἀστυνομικῶν Διευθύνσεων, ἀνεξαρτήτως τῶν Διοικήσεων Χωροφυλακῆς, ὑπὸ τὴν Διεύθυνσιν Ἀντισυνταγματαρχῶν, προέβλεψε διὰ πρώτην φορὰν τὴν τοποθέτησιν Μοιράρχων Ὑποδιοικητῶν εἰς Διοικήσεις Χωροφυλακῆς, ἐνῶ εἰς τὰς ἐν ταῖς ἕδραις τῶν Δ/σεων Ὑποδιοικήσεις τὴν τοποθέτησιν Ὑπομοιράρχων, καθιέρου βοηθοὺς Διοικητῶν Ὑποδιοικήσεων, Ἀνθυπομοιράρχους εἰς Ὑποδιοικήσεις Α' τάξεως καὶ Ἀνθ/στὰς εἰς Β' τάξεως καὶ ἀνὰ ἕναν ὑπεν/ρχην ὡς βοηθὸν Σταθμάρχου. Μετωνομάζοντο εἰς Ἀστυνομικὰς Ὑποδιευθύνσεις τὰ Ἀστυνομικὰ Διαμερίσματα Θεσσαλονίκης (οὐχὶ τόσον δἰόκιμος ἄποψις) καὶ γενικῶς προεβλέπετο ἡ εἰς βαθμοφόρους ἐνίσχυσις τῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς.

Τὸ σχέδιον τοῦτο ὑπεβλήθη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίας Τάξεως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 7/24/86 ἀπὸ 27-11-1947 ἀναφορᾶς, ἐν ᾗ ἀνελύοντο αἱ ἐπιπτώσεις ἐκ τοῦ σχεδίου δυνάμεως 22.000 ἀνδρῶν καὶ αἱ ἐπιβάλλουσαι τὴν δύναμιν τῶν 30.000 ἀνδρῶν ἀνάγκαι.

Ὅσον ἀφορᾶ τὴν δύναμιν τῶν Σταθμῶν Χωροφυλακῆς, οἵτινες κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην ἀπετέλουν τὴν Ἀχίλλειον πτέρναν τῆς κυριαρχίας ἐπὶ τῆς ὑπαίθρου τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἐδίδοντο τὰ ἀκόλουθα στοιχεῖα ὅσον ἀφορᾶ τὴν δύναμιν τῶν Σταθμῶν μὲ τὸ ἕνα ἢ τὸ ἄλλο σχέδιον.

Σχέδιον 22.000 'Ανδρῶν	Σχέδιον 30.000 'Ανδρῶν
Σταθμοὶ 100 × 8 Χωρ-κας	539 × 10 ἄνδρας
Σταθμοὶ 25 × 7 Χωρ-κας	534 × 11 ἄνδρας
130 × 6	101 × 12
905 × 5	66 × 13
113 × 4	46 14
	25 × 15 – 30

Τὴν δύναμιν τῶν 30.000 ἀνδρῶν ἐζήτει τὸ 'Αρχηγεῖον διὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος, ἐδήλου δὲ ὅτι μετὰ τὴν λῆξιν τούτου θὰ προέβαινεν εἰς τὴν ὑποβολὴν νέων προτάσεων. 'Εζήτει καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν 'Υπηρεσιῶν λόγῳ τῶν δημιουργηθέντων πολλαπλῶν ζητημάτων ἐκ τῆς ἀνταρσίας καὶ τῶν συμμοριοπλήκτων.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων λόγων οἵτινες διελαμβάνοντο ἐν τῇ ἀνωτέρω ἀναφορᾷ ἐκλεκτικῶς ἀναφερόμεθα καὶ εἰς τὰ ἑξῆς ἀποσπάσματα :

« 'Ανεξαρτήτως τῶν δυσαρέστων συνεπειῶν τὰς ὁποίας ἔχει διὰ τὴν δημοσίαν » ἀσφάλειαν ἡ ἐξόντωσις τῶν στατικῶν δυνάμεων τῆς Χωρ/κῆς, ἀποτελεῖ τὸ ὀλιγώ- » τερον ἀστοργίαν τοῦ Κράτους ἔναντι τῶν ἡρωϊκῶν ἀνδρῶν αὐτῆς, ἐφ' ὅσον ἐνῷ » ἐπιβάλλεται εἰς αὐτοὺς ὡς φρουροὺς καὶ ἐνσαρκωτὰς τῆς ἐννοίας καὶ ἰσχύος τοῦ » Κράτους εἰς τὰς ἀπομεμακρυσμένας ἢ ὀρεινὰς περιοχάς, εἰς ἃς οὐδεμία ἄλλη Κρα- » τικὴ δύναμις ὑπάρχει, νὰ παραμένωσι εἰς τὰς θέσεις των, ἀμυνόμενοι μέχρις » ἐσχάτων κατὰ τῶν ἐπιτεθεμένων ἐχθρῶν τῆς πατρίδος μας, δὲν καθίσταται δυ- » νατὴ ἡ διάθεσις ἀναλόγου πρὸς τοὺς ὑφισταμένους κινδύνους κατὰ περιφερείας » δυνάμεως πρὸς ἀποτελεσματικὴν των ἀντίστασιν.

« Προβλέπομεν, ὅτι διαρκοῦντος τοῦ ἐπαναστατικοῦ ἀγῶνος τῶν Κομμου- » νιστῶν τὰ θύματα τῆς Χωρ/κῆς ἐν τῷ μέλλοντι θὰ αὐξηθῶσι, πολλῷ δὲ μᾶλλον » μετὰ τὴν μείωσιν τῆς δυνάμεώς της.

« 'Η τυχὸν ὑποστηριζομένη προστασία τῶν 'Υπηρεσιῶν τῆς Χωρ/κῆς ὑπὸ » τοῦ Στρατοῦ ἢ τῶν ἱδρυομένων Ταγμάτων 'Εθνοφρουρᾶς δὲν εἶναι δυνατή, (5) » διότι αἱ ζῶναι δράσεως τοῦ Στρατοῦ καὶ αἱ περιοχαὶ εὐθύνης τῶν ἱδρυομένων » Ταγμάτων ἀδύνατον νὰ καλύπτωσι καὶ ὑποστηρίζωσι τὰς εἰς ἅπασαν τὴν Χώραν » ὑπερβαινούσας τὰς 2.000 'Υπηρεσίας Χωρ/κῆς.

« Ἕνεκα πάντων τῶν ἀνωτέρω λόγων ἡ ἀποφασισθεῖσα μείωσις τῆς δυνά- μεως τῆς Χωρ/κῆς, γενομένη ἄνευ τῆς γνώμης τοῦ 'Αρχηγείου, μόνου ἁρμοδίου » νὰ ἔθετε ὑπ' ὄψιν τῆς Κυβερνήσεως τὰς πραγματικὰς ἀνάγκας Σώματος ἡμῶν, » θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐπιδείνωσιν τῆς δυσχεροῦς θέσεως εἰς ἣν εὑρίσκεται ἡ ΧΩ- » ΡΟΦΥΛΑΚΗ ἀπὸ ἀπόψεως δυνάμεως κατὰ τὰς σημερινὰς ἀνωμάλους περιστά- » σεις.

» Προέβη εἰς τὴν σύνταξιν ταύτην μετὰ σύμφωνον γνώμην περὶ αὐξήσεως τῆς » δυνάμεως τῆς Χωρ/κῆς καὶ κατ' ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν εἰς σχετικὴν σύσκεψιν » τοῦ κ. 'Αρχηγοῦ τῆς Βρεττανικῆς 'Αστυνομίας 'Αποστολῆς.

» Κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ σχεδίου τούτου ἐλήφθη ὑπ' ὄψει ὅτι συμφώνως πρὸς

(5) Προφητικὴ ἐν προκειμένῳ ὑπῆρξεν ἡ ἄποψις αὐτη τοῦ 'Αρχηγείου.

» τὰς διατυπωθείσας Κυβερνητικὰς ἀντιλήψεις ἡ Χωροφυλακὴ θὰ παύσῃ νὰ διατί-
» θεται εἰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις, περιοριζομένη εἰς τὰ ἀποκλειστικὰ ἀστυνομικά
» της ἔργα...».

Ἡ προσπάθεια αὕτη τοῦ Ἀρχηγείου ἀπέτυχε καὶ ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ Ἰανουαρίου 1948 ἤρξατο ἡ ἀπόλυσις τῆς πρώτης σειρᾶς ἄνευ θητείας ὁπλιτῶν, ἥτις ἔδει νὰ συντελεσθῇ μέχρις τῆς 30-1-1948 καὶ ἀφεώρα κυρίως τὰς Α.Δ.Χ. Κεντρικῆς Μακεδονίας, Θεσσαλίας καὶ Στερεᾶς Ἑλλάδος. Εἰς δευτέραν δόσιν διετάχθη ἡ ἀπόλυσις ἑτέρων 1000 Ἄνευ θητείας ὁπλιτῶν κατανεμηθέντων μεταξὺ τῶν Α.Δ.Χ. Δυτικῆς Μακεδονίας, Πελοποννήσου καὶ Δυτικῆς Ἑλλάδος (29/657/44α ἀπὸ 20-1-48 διαταγὴ Υ.Δ.Τ.).

Αἱ συνέπειαι τῶν ἀπολύσεων καὶ διαλύσεως τῶν μαχίμων δυνάμεων τῆς Χωρ/κῆς δὲν ἐβράδυνον νὰ προκαλέσωσι τὰς διαμαρτυρίας καὶ ἀντιδράσεις τῶν διαφόρων κλιμακίων τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ, ἀλλ' ἦτο πλέον ἀργὰ διότι οἱ Ἀμερικανοὶ δὲν ἠννόουν ν' ἀνέχωνται τὰς ἀσυνεπείας καὶ παλινδρομήσεις τῆς Ἑλληνικῆς πολιτικῆς καὶ τῆς πρὸς ταύτην ἐπὶ τοῦ σημείου »Χωροφυλακῆς» συμφωνησάσης Στρατιωτικῆς ἡγεσίας.

Παραθέτομεν τὸ ὑπ' ἀριθμ. 1/42/58 λε. ἀπὸ 20-1-58 Προσωπικὸν—ἀπόρρητον—ἐπὶ ἀποδείξει ἔγγραφον τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας πρὸς τὸ Γ' Σῶμα Στρατοῦ, ὅπερ εἶναι λίαν διαφωτιστικὸν τοῦ ἐπικρατήσαντος μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν ἄνευ θητείας Χωρ-κων πνεύματος, ἀλλὰ καὶ διὰ μέσου τῶν γραμμῶν τοῦ ὁποίου διαφαίνεται ἡ πικρία τοῦ Σώματος διότι τοῦ ἀγῶνος εὑρισκομένου εἰσέτι ἐν πλήρει ἐκκρεμότητι τοῦτο ἐστερεῖτο τῶν συμπολεμιστῶν του καὶ ἐδέχετο σοβαρωτάτας μειώσεις τῆς δυνάμεως του χωρὶς νὰ ἐκδηλωθῇ ἡ ὀφειλομένη συμπαράστασις τοῦ μεγαλυτέρου καὶ ἰσχυροτέρρου ἀδελφοῦ, τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ, καὶ ταῦτα χάριν τῶν πειραμάτων τῆς ἐθνοφρουρᾶς.

« Ἀπόλυσις Χωροφυλάκων ἄνευ θητείας ».

« Λαμβάνω τὴν τιμήν, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθμ. Α.Π. 1889 χθεσινῆς δια-
» ταγῆς ὑμῶν, ν' ἀναφέρω ὅτι :

« 1) Κατὰ τὴν γενομένην σύσκεψιν τῆς 17ης τρέχοντος εἰς Σῶμα Στρατοῦ
» οὐδὲν τὸ σχετικὸν συνεφωνήθη οὔτε ἦτο δυνατὸν νὰ συμφωνηθῇ διὰ τοὺς προ-
» βληθέντας κατὰ τὴν σύσκεψιν ἐκείνην λόγους, δι' ὃ καὶ δὲν συνετάγη πρακτικὸν
» ὡς ἠξίωσε κατὰ τὸ τέλος τῆς συσκέψεως ὁ Ἐπιτελάρχης ὑμῶν.

« Ἡ Ἀνωτέρα Διοίκησις θέσασα κατὰ τὴν σύσκεψιν ἐκείνην ὑπ' ὄψιν ὑμῶν
» τὴν πραγματικὴν κατάστασιν καὶ τὴν παρεχομένην αὐτῇ δυνατότητα ἀπὸ ἀπό-
» ψεως δυνάμεως εὑρίσκεται ἐν ἀπορίᾳ λαμβάνουσα γνῶσιν τοῦ περιεχομένου τῆς
» ἀνωτέρω διαταγῆς σας.

« 2) Ἡ Ἀνωτέρα Διοίκησις εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2 ἀπὸ 12-11-47
» κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Στρατιωτικῶν καὶ Δημοσίας Τάξεως καὶ
» τῶν ὑπ' ἀριθμ. 21/117/Α3 ἀπὸ 14-11-47 διαταγῆς Ὑπουργείου Δημοσίας Τά-
» ξεως καὶ 1/125/21 ἀπὸ 9-12-47 διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγείου Βασιλικῆς Χωρ/κῆς,
» ἐξέδοτο τὴν ὑπ' ἀριθμ. 1/32/58 κη ἀπὸ 7-1-48 διαταγὴν διαλύσεως ἁπάντων
» τῶν κινητῶν Τμημάτων της καὶ ἀπολύσεως τῶν ἄνευ θητείας ὁπλιτῶν πρὸς συμ-
» πλήρωσιν τοῦ καθορισθέντος ἀριθμοῦ ἀπολυτέων τὴν 30-1-1948. Τὴν διαταγὴν

» της ταύτην ἐκοινοποίησε καὶ ὑμῖν. Ἤδη ὑμεῖς διὰ τῆς ἀνωτέρω διαταγῆς σας » διατάσσετε παρὰ τὰς ἀνωτέρω διαταγὰς τὴν μὴ διάλυσιν α) Λόχου κρούσεως, » β) 17ου Λόχου Χωρ/κῆς γ) 2ου Λόχου Χωρ/κῆς καὶ πέντε ἀνεξαρτήτων Δι- » μοιριῶν Χωρ)κῆς καὶ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ καθορισθέντος ἀριθμοῦ ἀπολυτέων » ἄνευ θητείας ὁπλιτῶν εἰς βάρος τῶν στατικῶν ὑπηρεσιῶν, εἰς ἃς σταθμεύουσι » δυνάμεις Στρατοῦ.

« 3) Ἐπὶ τοῦ τελευταίου τούτου, δηλαδὴ τῆς συμπληρώσεως τοῦ καθορισθέν- » τος ἀριθμοῦ ἀπολυτέων ἄνευ θητειας ὁπλιτῶν εἰς βάρος τῶν στατικῶν ὑπηρεσιῶν » μας ἐτέθησαν ὑπ' ὄψει κατὰ τὴν ἀνωτέρω σύσκεψιν συγκεκριμέναι στοιχεῖα περὶ » τοῦ ἀδυνάτου τῆς ἐξευρέσεως τοῦ ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ ἄνευ θητείας ὁπλιτῶν » πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ καθοριοθέντος ἀριθμοῦ ἀπολυτέων μέχρι τῆς 30-1-48, » πρᾶγμα ὅπερ οἱ συμμετέχοντες τῆς συσκέψεως ἐκείνης ἀντιπρόσωποι ὑμῶν ἀνε- » γνώρισαν, δεδομένου ὄντως ὅτι ὅπου ἑδρεύουσιν δυνάμεις Στρατοῦ ἡ ὑπάρχουσα » δύναμις Χωρ/κῆς ἔχει μειωθῇ εἰς σημεῖον μὴ ἐπιδεχόμενον περαιτέρω τοιαύτην.

« 4) Ἡ Ἀνωτέρα Διοίκησις ἵνα δυνηθῇ νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν διαταγὴν » σας ταύτην θὰ πρέπει νὰ προβῇ εἰς σύμπτυξιν οὐ μόνον πολλῶν Σταθμῶν Χωρ)κῆς, » ἀλλὰ καὶ Ὑποδιοικήσεων Χωρ)κῆς ἀκόμη, πρᾶγμα ὅπερ ἐτονίσθη ἰδιαιτέρως καὶ » ἀπεδείχθη διὰ συγκεκριμένων στοιχείων εἰς τὴν ἀνωτέρω σύσκεψιν. Ἐπὶ πλέον » δὲ κατὰ τὴν αὐτὴν σύσκεψιν ἔθεσεν ὑπ' ὄψιν ὅτι πρὸς διατήρησιν τῶν ὑπηρεσιῶν » της, αἵτινες μέχρι σήμερον διετηρήθησαν ,μετὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἀπο- λύσεως τοῦ καθορισθέντος ἀριθμοῦ ἀπολυτέων ἄνευ θητείας ὁπλιτῶν ἔχει ἀνάγκην » ἐνισχύσεως διὰ 245 ἀνδρῶν ἐπὶ πλέον καὶ ὅτι σχετικαὶ ἐνέργειαι πρὸς τοῦτο ἐγέ- » νοντο ἁρμοδίως.

« 5) Ἡ μὴ διάλυσις τῶν ἐν τῇ διαταγῇ σας μνημονευομένων κινητῶν τμη- » μάτων μας, παρὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2 ἀπὸ 12-11-47 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουρ- » γῶν Στρατιωτικῶν καὶ Δημοσίας Τάξεως καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 8404Φ. 4031/1 » ἀπὸ 20-12-47 διαταγὴν Γενικοῦ Ἐπιτελείου Στρατοῦ, καθιστᾷ ἀδύνατον συμπλή- » ρωσιν καθορισθέντος ἀριθμοῦ ἀπολυτέων μέχρι τῆς 30-1-48 ἄνευ θητείας ὁπλι- » τῶν καὶ ἐπισύρει βαρείας διοικητικὰς καὶ οἰκονομικὰς συνεπείας ἃς ἡ Ἀνωτέρα » Διοίκησις δὲν δύναται νὰ ἀναλάβῃ.

« 6) Ἡ Ἀνωτέρα Διοίκησις ἐν τῇ ζώνῃ εὐθύνῃ της (Χαλκιδική-Κερδύλλια- » Νιγρίτα) ἀπησχόλει δύο Τάγματα Χωρ)κῆς συνολικῆς δυνάμεως 1290 περίπου » ἀνδρῶν, ἐνῷ διὰ τὴν αὐτὴν ζώνην συνεκροτήθησαν τέσσαρα Τάγματα Ἐθνο- » φρουρᾶς.

Ἀναπλ. Ἀνωτέρου Διοικητοῦ Κ. Καταφυγιώτης

Μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 29/657/44α δ)γὴν Ὑπουργείου Δημ. Τάξεως περὶ ἀπο- λύσεως 435 ἀνδρῶν τῆς Α.Δ.Χ. Πελοποννήσου, τὴν διαταχθεῖσαν διάλυσιν τῶν 5 καὶ 15 ταγμάτων Χωροφυλακῆς(6) καὶ τὴν διαπιστωθεῖσαν χαμηλὴν πολεμικὴν

---

(6) Ἡ διάλυσις διετάχθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21/232/Α3 ἀπὸ 17-1-48 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Στρατιωτικῶν καὶ Υ.Δ.Τ., καθ' ἣν τὴν διάλυσιν ἔδει νὰ ἐπακολουθήσει ἡ ἀπό- λυσις ἑτέρων 1.000 Λ.Θ. ὁπλιτῶν. Βλέπε καὶ ὑπ' ἀριθμ. 2905 Φ. 4031/1 δ/γὴν Γ.Ε.Σ. τῆς15- 1-1948.

στάθμην τῶν συσταθέντων ταγμάτων 'Εθνοφρουρᾶς(7), ὧν οἱ ἄνδρες σὺν τοῖς ἄλλοις ἠρνοῦντο νὰ ἐξέλθωσι πρὸς ἐπιχειρήσεις, ἡ 'Ανωτέρα Στρατιωτικὴ Διοίκησις Πελοποννήσου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. Α.Π. 3411/28/Α1 ἀπὸ 13-3-48 ἀναφορᾶς της ἐξέφρασε τὴν ἀπόλυτον διαφωνίαν της πρὸς τὴν ἀποφασισθεῖσαν διάλυσιν τῶν ταγμάτων Χωροφυλακῆς καὶ ἐν ἐπιλόγῳ κατέληγεν «... 5. Ἡ διάλυσις ὅθεν τῶν 5 καὶ 15 ταγμάτων Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας εἶναι τελείως ἀπαράδεκτος......».

Κατὰ τὸν ἴδιον περίπου τρόπον ὡμίλουν καὶ ἄλλοι ὑπεύθυνοι στρατιωτικοὶ ἡγέται, ἀλλ' ὡς εἴπομεν ὁ κῦβος εἶχε ριφθῆ καὶ ὅλαι αἱ προσπάθειαι ὅπως πεισθῆ ἡ 'Αμερικανικὴ οἰκονομικὴ 'Αποστολὴ διὰ ποιάν τινὰ ἀναστολὴν μόνον ἐμβαλωματικὰς καὶ προσωρινὰς λύσεις ἀπέφερον.

Διὰ μιᾶς ἀλύσεως ἐγγράφων καί τινων διὰ τούτων μηχανεύσεων πρὸς τοὺς 'Αμερικανοὺς ἐπεδιώκετο ἡ ἀναβολὴ τοῦ «ποτηρίου» τῆς μειώσεως καὶ ἡ διὰ τῆς ἐκκρεμότητος διατήρησις ὡρισμένων δυνάμεων τῆς Χωροφυλακῆς, ἀλλ' ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκονομικῆς 'Αμερικανικῆς 'Αποστολῆς Ντουαΐτ Γκρισγουλντ ὁσημέραι καθίστατο καὶ ἔτι ἀπειλητικώτερος ὅτι θὰ διακόψει τὴν τροφοδοσίαν κλπ. τῶν ἐπὶ πλέον τῆς ὁρισθείσης διὰ τὴν Χωροφυλακὴν δυνάμεως.

Ὅλοι πλέον οἱ Ἑλληνικοὶ παράγοντες εἶχον μετανοήσει πικρῶς διότι εἶχον εἰσηγηθῆ καὶ ἀποδεχθῆ τὴν ἀντικατάστασιν τῶν δυνάμεων τῆς Χωροφυλακῆς διὰ τῆς ἐθνοφρουρᾶς καὶ προσεπάθουν νὰ κερδίσωσιν ἀναστολάς, ἔστω καὶ ἡμερῶν ἀκόμη, διὰ τὴν διάλυσιν τῶν μαχομένων τμημάτων τῆς Χωροφυλακῆς. Μέχρις ἑνὸς σημείου εἶχον ἐπιτύχει ὡρισμένας τῶν 'Αμερικανῶν ὑποχωρήσεις, ἀλλ' αἴφνης ὁ 'Αμερικανικὸς παράγων ἐνεφανίσθη καὶ πάλιν ἀποφασιστικός, παρ' ὅλην, τὴν παρ' αὐτοῦ ἐπιδεικνυομένην κατανόησιν.

Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. ΑΑΓΚ/ΑΛΜ/8 τῆς 22-4-1948 ἐγγράφου του πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Δημοσίας Τάξεως, τὸν Πρωθυπουργόν, τὸν 'Αντιπρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, τοὺς Ὑπουργοὺς Στρατιωτικῶν καὶ Συντονισμοῦ, τὸ ΓΕΣ καὶ τὴν Βρεττανικὴν 'Αστυνομικὴν 'Αποστολήν, ἀπαντῶν πρὸς ἔγγραφον τοῦ Υ.Δ.Τ. καὶ ἔγγραφον τοῦ Γ.Ε.Σ. 1372/Α3/1, ἄνευ περιστροφῶν καθώριζεν μὲ λεπτομερείας τὰς ἡμερομηνίας—στάδια τῆς βαθμιαίας μειώσεως τῆς δυνάμεως τῆς Χωρ-κῆς ὁ Γκρισγουώλντ.

Κατέστησε γνωστὸν εἰς τοὺς Ἕλληνας ἁρμοδίους ὅτι ἡ ὑπ' αὐτὸν 'Αποστολὴ δὲν ἦτο διατεθειμένη ν' ἀνεχθῆ περαιτέρω παραβιάσεις τῶν συμμπεφωνημένων, ἐπικαλούμενος πρὸς τοῦτο καὶ γνωματεύσεις τοῦ Στρατηγοῦ Βὰν Φλήτ.

'Απέρριπτεν αἴτησιν τοῦ ΓΕΣ περὶ διαλύσεως τῶν 20 καὶ 21 ταγμάτων τὴν 15 Μαΐου καὶ καθώριζεν ὡς τοιαύτην ἡμερομηνίαν τὴν 1ην Μαΐου, διὰ τὰς ὑπολοίπους δὲ μονάδας ἔθετε τὰς ἀκολούθους ἡμερομηνίας διαλύσεως : Τὰ 5, 15, Μηχανοκίνητον καὶ ἡ τεθωρακισμένη Ἴλη ἀναγνωρίσεως τὴν 1ην 'Ιουλίου 1948, Τὸ 6ον τάγμα, τὰ ἀποσπάσματα Κεντρ. Μακεδονίας καὶ τὰ τοιαῦτα 'Ανατολ. καὶ Δυτ. Μακεδονίας τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1948, κατέληγε δὲ ὡς ἀκολούθως εἰς τὸ ἔγγραφον του :

(7) Βλέπε Στρατηγοῦ Χ. Μαντᾶ σελ. 88 «... καὶ τῆς παρουσιασθείσης τραγικῆς εἰκόνος τῶν Ταγμάτων ἐθνοφρουρᾶς ...». Βλέπε καὶ 'Αλ. Τσιγγούνη, 'Αντιστρατήγου, σελ. 30 - 32.

« Εὐθὺς ὡς μὲ πληροφορήσητε ὅτι αἱ ὡς ἄνω ἀναφερόμεναι ἡμερομηνίαι
» διαλύσεως τῶν μονάδων ἔτυχον τῆς ἐγκρίσεως τῆς ὑμετέρας ἐξοχότητος
» καὶ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου καὶ ὅτι τὰ Νομοθετήματα καὶ αἱ ἕτεραι ἀναφερό-
» μεναι ἐν τῇ τελευταίᾳ παραγράφῳ τοῦ ὑμετέρου ἐγγράφου ὑποθέσεις ἐ π ρ α γ-
» μ α τ ο π ο ι ή θ η σ α ν ἢ ἄλλως ἐτακτοποιήθησαν ἱκανοποιητικῶς, εὐχαρίστως
» θέλω ἐγκρίνει καὶ δώσει ὁδηγίας εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν Ἀποστολὴν ὅπως χορη-
» γήσῃ τὰς προσθέτους μερίδας τροφίμων κλπ. αἵτινες ἀπαιτοῦνται διὰ προσωρινὴν
» 4 ½ μηνῶν αὔξησιν τῆς ὡς ἄνω μεγίστης δυνάμεως τῆς Χωρ/κῆς πρὸς τὸν σκο-
» πὸν ἐκπαιδεύσεως 1200 νέων μαθητῶν Χωρ/κων, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὸ πέρας τῆς
» ἐκπαιδευτικῆς των περιόδου θέλουσιν ἀντικαταστήσει ἴσον ἀριθμὸν παλαιοτέρων
» Χωροφυλάκων.

»Ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ ἐκφράσω γνώμην ἐπὶ τοῦ ζητήματος,
» τὸ ὁποῖον ἀνακινεῖται περὶ ὁριστικῆς αὐξήσεως τῆς Χωρ)κῆς διὰ τῆς συγκροτή-
» σεως ἀποσπασμάτων διώξεως πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ κανονικοῦ Ἀστυνομικοῦ ἔργου
» τῆς Χωρ)κῆς.

»Ὡς ἀνέφερον ἐσχάτως κρίνω ὑψίστης σημασίας ὅπως ἡ Χωρ/κὴ περιορίσει τὴν
» δρᾶσιν αὐτῆς τὸ ταχύτερον εἰς τὰ καθήκοντα τῆς ἀστυνομικῆς ὑπηρεσίας, ἀφίνουσα
» εἰς τὸν στρατὸν ἅπαντα τὰ καθήκοντα τῶν Στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἡ πρό-
» τασις περὶ αὐξήσεως τῆς Χωρ)κῆς διὰ τῆς συγκροτήσεως ἀποσπασμάτων διώξεως
» εἶναι ὡς ἀναφέρετε τοιαύτη ὥστε νὰ ἀπαιτῇ ἐπισταμένην ἐξέτασιν καὶ πρέπει νὰ
» μελετηθῇ παρὰ τοῦ Γεν. Ἐπιτελείου Στρατοῦ καὶ βεβαίως ἐπίσης παρὰ τοῦ
» Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν. Ἡ Ἀμερικανικὴ Ἀποστολὴ καὶ τὸ κοινὸν Ἀμερικα-
» νικὸν Ἐπιτελεῖον βεβαίως θέλουσι ἐξετάσει προσεκτικῶς οἱασδήποτε εἰδικὰς προ-
» τάσεις, αἵτινες θέλουσι ὑποβληθῇ, ἀλλ' εἶμαι βέβαιος ὅτι θέλετε ἀντιληφθῇ ὅτι
» ἕνεκα τῶν δυσχερῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζει ἡ Ἑλλὰς εἰς τὸ ζήτημα
» τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν δαπανῶν εἰς δραχμὰς καὶ ἕνεκα τῶν μεγάλων ὑποχρεώ-
» σεων ἔναντι τῶν πιστώσεων τοῦ Ἀμερικανικοῦ Κογκρέσου διὰ τὴν στρατιωτι-
» κὴν βοήθειαν τῆς Ἑλλάδος, ἡ δυνατότης χρηματοδοτήσεως τῆς αὐξήσεως τῆς
» ὀργανικῆς δυνάμεως τῆς Χωρ)κῆς — πλὴν τῆς προταθείσης προσωρινῆς αὐξήσεως
» διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν μαθητῶν Χωρ)κων — δὲν φαίνεται ὅτι παρέχει πολλὰς
» ἐλπίδας...».

Διὰ τοῦ ἀπὸ 4-5-1948 ὑπ' ἀριθμ. 3/22/2λα νεωτέρου πρὸς τὴν Ἀμερικανικὴν Ἀποστολὴν ἐγγράφου του τὸ Ὑπουργεῖον Δημ. Τάξεως ἐγνώριζε πρὸς τὴν Ἀμερικανικὴν Ἀποστολὴν μίαν φαινομενικὴν συμμόρφωσιν, ἔφερεν ὅμως ἐκ νέου ἐπὶ τάπητος τὸ θέμα τῆς αὐξήσεως τῆς δυνάμεως τοῦ Σώματος εἰς 30.000 ἄνδρας. Πρὸς τοῦτο ἔθετε κατ' ἀρχὴν τὴν παράκλησιν ὅπως ἀπαλλαγῇ ἡ Χωροφυλακὴ τῆς φρουρήσεως τῶν φυλακῶν καὶ τῶν στρατοπέδων εἰς ἣν διετίθεντο 1340 ἄνδρες, ὥστε οἱ 22.000 νὰ διατεθῶσιν ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ ἀστυνομικὰ ἔργα. Ἐν συνεχείᾳ ὅμως διὰ τῆς προβολῆς τῆς ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης ὅπως σχηματισθῶσιν καταδιωκτικὰ ἀποσπάσματα μετὰ τὴν κυρίαν συντριβὴν τῶν Κ/Σ ὑπὸ τοῦ Στρατοῦ ἐζήτει μίαν αὔξησιν 8.000 ἀνδρῶν.

Ἡ Ἑλληνικὴ πραγματικότης ἀπῄτει ὄντως ηὐξημένην δύναμιν τῆς Χωροφυλακῆς, ὅταν ὅμως οἱ Ἑλληνικοὶ παράγοντες ἐρήμην τῆς ἡγεσίας τοῦ Σώματος, εἶχον ἐπιζητήσει τὴν δημιουργίαν τῶν ταγμάτων Ἐθνοφρουρᾶς εἶχον δεχθῆ τὴν

μείωσιν τῆς δυνάμεως Χωροφυλακῆς εἰς τὰ περιθώρια τῶν 22.000 ἀνδρῶν, κατὰ συνέπειαν τὰ προβαλλόμενα ἤδη ἐστεροῦντο συνεπείας.

Πάντα ταῦτα ἐστάθησαν ἀνίκανα καὶ ἀνεπιτήδεια νὰ πείσωσι τοὺς Ἀμερικανούς, οἵτινες κατὰ τινα τρόπον ἐξέφρασαν καὶ τὴν ἀποδοκιμασίαν των διὰ τὴν συνεχῆ καὶ ἐπίμονον ὄχλησιν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου καὶ διεδήλωσαν τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης των ἐπὶ τῶν ὅσων εἶχον διατυπώσει ἐν τῷ ἀπὸ 22-4-48 ὑπὸ στοιχεῖα Α.Α.Γ.Κ. /ΑΛΜ /8 ἐγγράφῳ των.

Ἡ ἀπροφάσιστος ἀπόρριψις οἱασδήποτε περαιτέρω συζητήσεως ἠνάγκασε τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίας Τάξεως νὰ ἐκδώση τὴν ὑπ' ἀριθμ. 3 /22 /2λζ ἀπὸ 15-5-1948 ἀκόλουθον διαταγήν του.

« Ἀπόλυσις Ἄνευ θητείας ὁπλιτῶν.

Συνέχεια ὑπ' ἀριθμ. 3 /22 /2η ἀπὸ 25-4-48 διαταγῆς. 1 Κοινοποιῶ τὸ ὑπ' ἀριθμ. AMAG /ALM /10 ἀπὸ 11-5-48 ἔγγραφον τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀμερικα νικῆς Ἀποστολῆς βοηθείας διὰ τὴν Ἑλλάδα.

2. Διατάξατε ἄμεσον ἀπόλυσιν τῶν ἐπὶ πλέον ἄνευ θητείας ἀνδρῶν οὕτως ὥστε μεγίστη δύναμις κατὰ τὸν τρέχοντα μῆνα Μάϊον νὰ εἶναι 25.400 ἄνδρες συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν εἰς τὰς Σχολὰς ἐκπαιδευομένων.

3. Ἐγκαίρως νὰ διατάξητε τὴν ἀπόλυσιν διὰ τὴν 1ην Ἰουλίου 1800 ἄνευ θητείας ἀνδρῶν ἵνα τὴν 1ην Ἰουλίου ἡ δύναμις ἀνέρχεται εἰς 23.600.

4. Ὁμοίως νὰ διατάξητε τὴν ἀπόλυσιν τῶν ὑπολοίπων 1600 ἄνευ θητείας ἀνδρῶν τὴν 1ην Σ /βρίου, ἵνα ἡ δύναμις μετὰ τὴν 1ην Σ /βρίου ἀνέρχεται εἰς 22.000 μονίμους ἄνδρας.

5. Ἀναφέρατε ἐκτέλεσιν.

Ὁ Ὑπουργὸς Κ. Ρέντης

Παρὰ ταῦτα καὶ πάλιν αἱ Ἀρχαὶ Χωροφυλακῆς καὶ οἱ ὑπεύθυνοι Στρατιωτικοὶ ἡγέται Σάμου, Πελοποννήσου καὶ ὑπὸ τὴν πίεσιν τούτων καὶ αὐτὸ τὸ Συντονιστικὸν Κυβερνητικὸν Συμβούλιον ἐπανῆλθον ἐκζητοῦντες τὴν μὴ διάλυσιν τῶν διαφόρων μονάδων Χωροφυλακῆς.

Ὁ Ἀνώτερος Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Πελοποννήσου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 16213 /226 ἀπὸ 12-6-1948 ἀναφορᾶς του ἐζήτει ὅπως μὴ διαλυθῶσιν τὰ 5, 15 καὶ Μηχανοκίνητον τάγματα ὡς καὶ ἡ ἴλη ἀναγνωρίσεως μέχρι πέρατος τῆς ἐπιχειρήσεων.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως Κων. Τσαλδάρης ἀνέλαβεν πρωτοβουλίαν, ἀσφαλῶς τῇ πιέσει τῶν Βουλευτῶν, καὶ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5 ἀπὸ 14-6-1948 πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν Α.ΜΑΓΚ. κ. Γκρισγουόλντ. ἐζήτησεν ἀναβολὴν διαλύσεως μέχρι τέλους Αὐγούστου διαφόρων μονάδων Χωροφυλακῆς, αἵτινες κατὰ τὸν Ἀμερικανὸν παράγοντα ἔδει νὰ διαλυθῶσιν τὴν 1 Ἰουλίου.

Ἐπειδὴ ὁ Ἀμερικανικὸς παράγων ἐπεδείξατο ἀδιαλαξίαν, ἐπετεύχθη ἡ διατήρησις τῶν μονάδων ἐκείνων μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ πέραν ἀκόμη δι' Ἑλληνικῶν πόρων.

Οὕτω ἐν τέλει τὸ 6ον τάγμα, οἱ λόχοι καὶ τὰ ἀποσπάσματα Μακεδονίας καὶ Θράκης, ἤτοι δυνάμεις ὑπαγόμεναι τακτικῶς εἰς τὸν Στρατὸν καὶ οὐχὶ τὰ μεταβα-

τικὰ ἀποσπάσματα κλπ., διετάχθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 32/331/Α3 τῆς 8-10-1948 διαταγῆς Υ.Δ.Τ. ὅπως διαλυθῶσιν τὴν 5-10-1948. Διὰ τῶν ἀπολυομένων πολεμιστῶν ἡ Χωροφυλακὴ ἐπεδίωξε καὶ ἐπύκνωσε τὰς τάξεις τῶν Δημοσυντηρήτων Μονάδων 'Εθνικῆς 'Ασφαλείας (ΜΕΑ).

'Υπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις διετάχθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 32/342/Α3 ἀπὸ 23-12-1948 διαταγῆς 'Υπουργείου Δημ. Τάξεως πρὸς Γ.Ε.Σ. ὅπως τεθῶσιν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ 'Αρχηγείου Χωροφυλακῆς τὰ 5 καὶ 15 τάγματα ἵνα ἐκ τῆς διαλύσεώς των συγκροτηθῶσιν μεταβατικὰ ἀποσπάσματα.

Τὸν Γκρισγουώλντ διεδέχθη ὁ Γκρέϊντν ὅστις ὑπῆρξε πολιτικώτερος καὶ συγκαταβατικώτερος ἔναντι τῶν αἰτήσεων τῆς Χωροφυλακῆς περὶ αὐξήσεως τῆς δυνάμεως.

Οἱ Στρατηγοὶ Γιαντζῆς καὶ Κιτριλάκης ('Αρχηγὸς Γ.Ε.Σ.) ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν τότε 'Αρχηγὸν Χωροφυλακῆς Κατσαμπῆν ὅπως ἐξευρεθῇ τρόπος ἵνα ἡ Χωροφυλακὴ καλύψῃ διὰ δυναμεών της τὰ κενὰ μιᾶς Μεραρχίας, ἥτις ἔδει νὰ μεταφερθῇ ἐκ Πελοποννήσου εἰς τὴν Βόρειον 'Ελλάδα. 'Ο Κατσαμπῆς, μετὰ μελέτην τοῦ θέματος καὶ πλημμυρισμένος ὡς ἦτο ἀπὸ μαχητικότητα, ἀνταπεκρίθη εἰς τὴν ἔκκλησιν τοῦ Στρατοῦ καὶ ὑπεσχέθη νὰ ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην ταύτην διὰ συγκροτήσεως 30μελῶν ἀποσπασμάτων ὑπὸ 'Αξιωματικούς, 3-4 τῶν ὁποίων ἔθεσε ὑπὸ τὴν διοίκησιν καὶ ἐποπτείαν Μοιράρχου. Εἰς τὴν λύσιν ταύτην κατέφυγε διότι ὁ συμμαχικὸς παράγων καὶ ἡ Βρεττανικὴ 'Αστυνομικὴ ἀποστολὴ ἠξίουν κατηγορηματικῶς ὅπως ἡ Χωροφυλακὴ διαλύσῃ ἁπάσας τὰς μαχίμους μονάδας καὶ περιορισθῇ εἰς τὰ κύρια ἔργα της. Πρὸς ἐξοικονόμησιν τῆς ἀπαιτηθείσης δυνάμεως τὸ παιγνίδιον ἐπαίχθη ἐπὶ μιᾶς ὑποχωρήσεως τῶν 'Αμερικανῶν ὅπως ἐπὶ τετράμηνον, ἀπὸ 'Ιουλίου 1948, διατηρεῖται ἐπὶ πλέον τῶν 22.000 ἀνδρῶν μιὰ δύναμις 1.200 ἀνδρῶν, ὅσοι θὰ ἦσαν οἱ ἐν ταῖς σχολαῖς ἐκπαιδευόμενοι πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν εἰκονικῶν ἀριθμῶν περὶ ἐπικειμένων ἀπολύσεων (8) Τὸ τετράμηνον αὐτὸ διήρκεσε μέχρι τέλους τοῦ ἔτους ὅτε καὶ ἀνενεώθη ἐπισήμως δι' ἓν ἔτος.

'Ο 'Αρχηγὸς τῆς Βρεττανικῆς 'Αστυνομικῆς 'Αποστολῆς Τσαρλς Ουΐκαμ. ὅταν ἀντελήφθη τὴν πληθὺν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ σχηματισθέντων ἀποσπασμάτων, ἐνῶ μόλις πρὸ ὀλίγου εἶχον διαλυθῇ τὰ τάγματα κλπ., διετύπωσεν ἐντόνους διαμαρτυρίας πρὸς τὸν 'Αρχηγὸν Χωροφυλακῆς, ἀλλ' ὁ Κατσαμπῆς ἐπικαλούμενος σχετικὴν διάταξιν τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς ὑπέδειξεν εἰς τὸν Βρεττανὸν τὸ ἄσκοπον τῆς διαμαρτυρίας του καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐπέμεινεν, ὁ Κατσαμπῆς τοῦ προσέθεσεν «εἴμεθα ἀποφασισμένοι νὰ σκοτωθῶμεν πολεμῶντες παρὰ νὰ γίνωμεν σὰν τοὺς Ρώσσους πρόσφυγες εἰς τὴν Πατρίδα σας σερ. Ουΐκαμ». καὶ ὁ Ουΐκαμ ἀπῆλθεν.

Συναφῶς πρὸς τὰς διαθέσεις ἔναντι τῆς Χωροφυλακῆς ὡρισμένων Στρατιωτικῶν κύκλων, ὁ ἄλλοτε 'Αρχηγὸς Χωροφυλακῆς Στρατηγὸς Κων. Κατσαμπῆς ἀφηγήθη ἡμῖν καὶ τὸ ἀκόλουθον περιστατικόν.

"Ενα μῆνα περίπου, ἀφ' ἧς ἀνέλαβεν τὴν 'Αρχιστρατηγίαν ὁ Στρατάρχης Πα-

---

(8) Βλέπε μίαν σειρὰν συνεχῶν καὶ περιοδικῶν ἐγγράφων τοῦ Υ.Δ.Τ πρὸς 'Αμερικανικὴν 'Αποστολὴν εἰς φακέλλους 1/4/16, 21/6/314, 21/311/Α3 κ.λ.π. ἔνθα συνεχῶς περὶ τούτου ἐγένετο λόγος χωρὶς νὰ δίδεται τέρμα.

πᾶγος, μίαν ἑσπέραν καὶ περὶ ὥραν 20 ἐκλήθη ὁ ἐν λόγῳ τότε 'Αρχηγὸς Χωρ-κῆς εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ 'Αρχιστρατήγου, ἔνθα μεταβὰς εὑρέθη πρὸ τῶν 'Αρχιστρατήγου, 'Αντιστρατήγου Κοσμᾶ, περὶ τῶν μετέπειτα ἐνεργειῶν τοῦ ὁποίου ἤδη ἀνεφέρθημεν, 'Αρχηγοῦ Γ.Ε.Σ., 'Αντιστρατήγου Κιτριλάκη, Ταξιάρχου Δόβα, Σπύρου 'Αρχηγοῦ 'Αστυνομίας Πόλεων, Ἔβερτ Δ)ντοῦ 'Αστυν. 'Αθηνῶν καὶ Δημ. Βρανοπούλου Δ)ντοῦ 'Αστυν. Πειραιῶς.

Λαβὼν πρῶτος τὸν λόγον ὁ 'Αρχιστράτηγος, ἀφοῦ ἔπλεξε τὸ ἐγκώμιον τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τοῦ 'Αρχηγοῦ της, προσέθεσεν ὅτι ἐπειδὴ τὸ Στρατηγεῖον ἔχει ἀνάγκην καὶ ἑτέρων δυνάμεων Χωροφυλακῆς ἤχθησαν εἰς τὴν ἀπόφασιν ὅπως ἡ μὲν 'Αστυνομία Πόλεων ἀναλάβη τὴν ἀστυνόμευσιν τῶν Προαστίων ἡ δὲ ἀπασχολουμένη εἰς τὰ προάστια δύναμις Χωροφυλακῆς διατεθῇ εἰς ἀποσπάσματα εἰς Ρούμελην.

Ὁ 'Αρχηγὸς Χωρ-κῆς κατάπληκτος ἐκ τῶν ὅσων ἤκουσεν, ἀφοῦ ηὐχαρίστησε τὸν 'Αρχιστάτηγον διὰ τοὺς ἐπαινετικούς του λόγους ἐδήλωσεν ὅτι «... Ἡ ἀπόφασις τὴν ὁποίαν ἐλάβατε εἶναι ἀντίθετος πρὸς τοὺς προηγουμένως ἐκτεθέντας ἐπαίνους καὶ ἐὰν ἐκτελεσθῇ θὰ ἐπιδράσῃ σοβαρῶς ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ τῶν ἀνδρῶν ἀλλὰ καὶ δὲν δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ διότι τὰ προάστια ἔχουν ἀπογυμνωθῇ ἀπὸ κάθε ἀξιόμαχον ἔμψυχον ὑλικὸν καὶ εἶναι ἐπηνδρωμένα διὰ τραυματιῶν, φυματικῶν, ὑπερηλίκων καὶ ἀνικάνων ἐν γένει, πάντως ἐγὼ ὡς 'Αρχηγὸς τοῦ Σώματος δὲν δύναμαι νὰ συμφωνήσω μὲ τὴν ἀπόφασιν ταύτην. Παύω νὰ εἶμαι 'Αρχηγὸς τοῦ Σώματος καὶ παρακαλῶ ὅπως ἐξευρεθῇ ἕτερος διὰ τὴν συνέχισιν τῆς συζητήσεως», στραφεὶς δὲ πρὸς τοὺς τῆς 'Αστυνομίας εἶπεν πρὸς αὐτοὺς «Τώρα ποὺ εἴμεθα ἀπησχολημένοι εἰς τὸν Πόλεμον ἐπιχειρεῖτε νὰ μᾶς πλήξητε πισόπλατα».

Μετὰ ταῦτα ὁ 'Αρχηγὸς Χωρ-κῆς ἐγερθεὶς ἐπεχείρησε ν' ἀπέλθη, ἀνέστειλεν ὅμως τὴν ἀποχώρησιν διότι ἐγερθεὶς ὁ 'Αντιστράτηγος Κοσμᾶς εἶπεν πρὸς αὐτόν : «Κύριε 'Αρχηγὲ τῆς Χωροφυλακῆς μὴ ξεχνᾶτε ὅτι εἶσθε καὶ ὑποστράτηγος καὶ ἐὰν δὲν καθίσητε νὰ συζητήσητε ὑπέχητε ποινικὰς εὐθύνας».

'Απαντῶν ὁ Κατσαμπῆς ἀντεπαρετήρησεν :

«Εἶμαι 'Αρχηγὸς ἑνὸς Σώματος καὶ ἔχω ὑποχρέωσιν ἔναντι αὐτοῦ καὶ νομίζω ὅτι ἡ ἀπόφασις τὴν ὁποίαν ἐλάβατε ὑπερακοντίζει τὰς ἁρμοδιότητας τοῦ 'Αρχιστρατήγου καὶ ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως». ἐπανακαθίσας δὲ παρετήρησεν καὶ τὰ ἀκόλουθα: «'Εὰν ἡ 'Αστυνομία Πόλεων ἄγεται ἀπὸ εὐγενῆ ἐλατήρια καὶ ἐπιθυμεῖ εἰλικρινῶς νὰ συμβάλῃ εἰς τὸν ἀγῶνα, ν' ἀναλάβῃ προσωρινῶς τὰ τμήματα Μεταγωγῶν, τὴν παράστασιν εἰς τὰ δικαστήρια, τὴν φρούρησιν τῶν φυλακῶν ἐν 'Αθήναις, Πειραιεῖ, Πάτραις καὶ Κερκύρᾳ καὶ τὴν φρουρὰν τῶν στρατοπέδων Γιούρων καὶ Μακρονήσου, ὧν ὑπηρεσιῶν οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς εἶναι ἱκανοὶ καὶ θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ χρησιμοποίησις των».

Οἱ τῆς 'Αστυνομίας Πόλεων δὲν ἀπεδέχθησαν εἰμὴ μετὰ τινὰς ἡμέρας ἀπεδέχθησαν καὶ ἀνέλαβον τὴν φρούρησιν τῶν φυλακῶν. Περὶ τῶν ἐπεκτατικῶν βλέψεων καὶ σχεδίων ὡρισμένων παραγόντων τῆς 'Αστυνομίας Πόλεων ,θὰ ὁμιλήσωμεν ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ.

Τοιαύτης μορφῆς ἐνέδρας ἀντιμετώπισε ἀρκετὰς ἡ Χωροφυλακή. Ὅλοι ἀνεγνώριζον τὰς ἱκανότητας της, τὰς δυνατότητας, τὸ ὑπέροχον αὐτῆς πνεῦμα ἀντι-

στάσεως καὶ τὸ ἀξιόμαχον τῶν δυνάμεων της, ὅλοι εἰς αὐτὴν συνεχῶς προσέτρεχον καὶ ἐπεζήτουν τὸν θανάσιμον ταύτης ἐναγκαλισμόν.

Ὅλοι εἶχον εὐεργετηθῆ διὰ τῶν ἑκατομβῶν τῶν θυσιῶν, ἀλλὰ καὶ ὅλοι μὲ πολλὴν εὐκολίαν καὶ προχειρότητα πάντοτε τὴν ἐγκατέλιπον ἢ καὶ προσεπάθουν νὰ τὴν πλήξουν.

Ὁ ἀναλαβὼν τὴν Ἀρχηγίαν τοῦ Σώματος ὑποστράτηγος Κατσαμπῆς δὲν εἶχε μὲν τὴν τεραστίαν μόρφωσιν τοῦ Μιχαλοπούλου, εἶχεν ὅμως μίαν «ἔξαλλον» πίστιν πρὸς τὸν διαξαγόμενον ἀγῶνα καὶ δὲν ἠννόει ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ὅπως τὸ διὰ τόσων προσφάτων πολεμικῶν δαφνῶν περιβαλλόμενον Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς ν' ἀπομακρυνθῇ ἐκ τοῦ πεδίου τῆς μάχης πρὶν λήξει ὁ ἀγών.

Ὑποστράτηγος Χωροφυλακῆς Κωνστ. Κατσαμπῆς, Ἀρχηγὸς 1948–1950.

Ἐκτὸς τούτου διέβλεπεν ὅτι καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ ἀγῶνος ἦτο ἐθνικὴ ἀνάγκη νὰ εὑρεθῇ μία ἰσχυρὰ Χωροφυλακὴ ὅπως καὶ τὴν ἐκκαθάρισιν ἀποπερατώσῃ ἀλλὰ καὶ πᾶσαν ἀπόπειραν ὑποτροπῆς νὰ ματαιώσῃ.

Πρὸς τοῦτο, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀπεδύθη ἐπικεφαλῆς τοῦ Σώματος εἰς μίαν συνεχῆ πολεμικὴν προσπάθειαν, ὡς ἐν τῷ ἑπομένῳ κεφαλαίῳ θὰ ἴδωμεν, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ συνεχῶν προτάσεων του πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ πρὸς τὴν Βρεττανικὴν Ἀποστολὴν ἐξητεῖτο τὴν αὔξησιν τῆς δυνάμεως τοῦ Σώματος, ὄχι μόνον κατὰ 8.000 ἄνδρας ὡς μέχρι τοῦδε ἀλλὰ κατὰ 12.000 ἄνδρας (9). Εἶναι ἀληθὲς ὅτι αἱ ἀπόψεις

(9) Βλέπε 7/24/101 τῆς 10-11-1948, 7/24/103 τῆς 23-11-1948, 7/24/105 τῆς 2-12-1948, 7/24/101β τῆς 9-2-49, 7/24/101γ τῆς 5-4-49, 7/24/101δ τῆς 13-8-49, 7/24/101στ τῆς 9-10-49 κλπ. προτάσεις Ἀρχηγείου Βασ. Χωροφυλακῆς.

τοῦ Κατσαμπῆ διὰ μίαν δύναμιν ἐκ 34.000 ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς ἦσαν λίαν ὑπερβολικαὶ καὶ παρὰ τὴν ἐπιμονήν του δὲν ἐτύγχανεν ἀπαντήσεως τινός.

Ὅ,τι ὅμως δὲν ἐπετύγχανε διὰ τῶν ἀλληλοδιαδόχων τούτων προτάσεων του ἐπέτυχεν διὰ τῆς ἀναγκαιούσης εἰς τὸν στρατὸν ἐγνωσμένης ἀγωνιστικῆς ἱκανότητος τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὑπῆρξεν ἐνθουσιώδης καὶ πληθωρικὸς ἐν τῷ ἀντικομμουνιστικῷ ἀγῶνι, πρᾶγμα ὅπερ τὸν ἤγαγεν πολλάκις εἰς ἐνεργείας βεβιασμένας καὶ νευρωτικὰς ἴσως δὲ ἀδίκους, προκειμένου περὶ τῶν ὑφισταμένων του, οὐχ' ἦτον ὅμως διεπνέετο ὑπὸ πνεύματος ἀμερολήπτου καὶ ἀντικειμενικῆς διοικήσεως καὶ εἰς σχετικὴν τούτου ἐγκύκλιον διαταγὴν ἐτονίζετο «ὁ κρίνων κριθήσεται». Ἠναγκάσθη νὰ μετέλθη σκληρὰ μέτρα ἐναντίον ἐκείνων οἵτινες πάντοτε καταφεύγουν εἰς ἀνεπιτρέπτους μεθόδους ἀποφυγῆς τῶν ὑποχρεώσεων των. Δὲν δυνάμεθα νὰ ἀπωσιωπίσωμεν ὅτι παρ' ὅλα ταῦτα ὁ Στρατηγὸς Κατσαμπῆς ἐν τῇ Ἀρχηγίᾳ δὲν ἠδυνήθη ν' ἀποστῇ ὅσον ἔδει καὶ ἐπεβάλετο τοῦ τοπικιστικοῦ πνεύματος.

Ἀναμφιβόλως ὁ Στρατὸς εἶχε μετανοήσει πικρῶς διὰ τὸ κατασκεύασμα τῆς ἐθνοφρουρᾶς καὶ ἔσπευσε νὰ διατηρήσῃ πᾶν ὅ,τι θὰ ἠδύνατο εἰς τὴν μαχίμων δυνάμεων τῆς Χωροφυλακῆς, διότι μόνον τὰ τμήματα τῆς Χωροφυλακῆς ἠδύναντο ν' ἀντιστῶσιν ἢ καὶ νὰ ἐπιτίθενται μεμονωμένα, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς μαζικὰς ἐκδηλώσεις τοῦ Στρατοῦ.

Ὑποθαλπομένη οὕτω καὶ ὑπὸ τοῦ Στρατοῦ ἡ Χωροφυλακὴ ἐνῶ θὰ ἔδει τὴν 1-9-1948 νὰ ἔχῃ μόνον 22.000 ἄνδρας καὶ οὐδένα τῶν ἀνδρῶν της εἰς στρατιωτικὰς πολεμικὰς ἀποστολάς, διαπιστοῦμεν ὅτι τὴν 1-12-1948 ἡ ἐπίσημος δύναμις τοῦ Σώματος, ἤτοι μὴ ὑπολογιζομένων τῶν ἐξ ἐγχωρίων πόρων δυνάμεων, ἀνήρχετο εἰς 23.400 ἄνδρας, ἐξ ὧν 3.093 (2360 μόνιμοι) εὑρίσκοντο εἰς μαχίμους μονάδας. Εἰς μίαν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6-12-48 ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν Θεμ. Σοφούλην ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀποστολῆς διαπιστῶν τοῦτο, κατέληγεν «Τὸ τοιοῦτον φαίνεται νὰ εἶναι σπάταλος καὶ οὐχὶ φρόνιμος χρησιμοποίησις ἀνδρῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπελέγησαν καὶ ἐξεπαιδεύθησαν εἰδικῶς δι' ἀστυνομικὰ καθήκοντα». Ὁ ἀναλαβὼν μετ' ὀλίγον Ἀρχιστράτηγος ἐπέδρασεν ὥστε ὁ Ἀμερικανικὸς παράγων νὰ παρέξῃ τὴν συγκατάθεσιν του ὅπως ἡ δύναμις Χωρ-κῆς κατὰ τὸ ἔτος 1949 ἀνέλθῃ εἰς 23.344 ἄνδρας διὰ τὴν Ἀμερικανικὴν ἐπιμελητείαν, ἤτοι παρετάθη ἐπισήμως τὸ ὅριον τῶν 1.200 ἐκπαιδευομένων ηὐξημένον κατὰ 150 περίπου. Ἐνῶ προστιθεμένης καὶ τῆς δι' Ἑλληνικῶν πόρων διατηρουμένης δυνάμεως τὸ σύνολοντῆς δυνάμεως κατὰ τὸ 1949 ἀνήρχετο εἰς 25.000 ἄνδρας, ἐξ ὧν1.700 περίπου ἐκπαιδευόμενοι καὶ 1870 ἔφεδροι καὶ ἄνευ θητείας.

Διετηρήθησαν μέχρι τῶν ἀρχῶν Μαρτίου 1949 τὸ Μηχανοκίνητον τάγμα καὶ ἡ Ἴλη Ἀναγνωρίσεως. (Βλέπε καὶ 32/344/Α3 τῆς 5-1-1949 Ὑπουργείου Δημ. Τάξεως), τὸ δὲ 20ον τάγμα διετηρήθη ἐν Σάμῳ μέχρι τέλους Ἰουλίου 1949, ἤτοι μέχρι τῆς ὁλοσχεροῦς ἐκεῖσε συντριβῆς τοῦ Κ/Σ.

Τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγείου Χωρ-κῆς καθιερωθὲν σύστημα ἀποσπάσμάτων ἐν Πελοποννήσῳ ἐπὶ τοσοῦτον ἀπέδωκεν ὥστε ὁ Ἀρχιστάτηγος Παπᾶγος ἀνεζήτει τὴν καθιέρωσιν τῆς τακτικῆς ταύτης παντοῦ.

Εἰς ἐπίρρωσιν τούτων παραθέτομεν τὴν περὶ διαλύσεως τοῦ 20 τάγματος δια-

ταγὴν τοῦ 'Αρχιστρατήγου, ἐν ᾗ μετὰ ἰδιαζούσης ἐμφαντικότητος αἰτεῖται ἡ ἵδρυσις τοιούτων ἀποσπασμάτων :

Θέμα 20 Τάγμα Χωροφυλακῆς.

Πρὸς τὸ 'Αρχηγεῖον Βασ. Χωχ-κῆς

Κοιν. ΑΣΔΑΝ – Σ.Δ. Σάμου — 'Υπερεπείγουσα

ΑΣΔΠ – VIII Μεραρχία — 'Αρχιστράτηγος

ΓΕΣ/Α1 – Γ1 — 'Αριθ. Πρωτ. 230309/4031/2

Ταγματάρχην Κατσᾶκον — Β.Σ.Τ. 902 26-7-1949

1. Τὸ εἰς Σάμον 20 Τάγμα Χωρ-κῆς θ' ἀποσυρθῇ μέχρι τῆς 5-8-1949, τιθέμενον εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ 'Αρχηγείου Β. Χωρ-κῆς.

2. Κατόπιν τούτου Τὸ 'Αρχηγεῖον Χωρ-κῆς θὰ συγκροτήσῃ τὸ ταχύτερον ὀκτώ(8) ἀποσπάσματα χωροφυλακῆς τῶν 30 ἀνδρῶν ἕκαστον, ἐπιλεγομένων μεταξὺ τῶν καλυτέρων ὁπλιτῶν του.

3. Τρία τῶν ἀποσπασμάτων τούτων θὰ διατεθῶσιν εἰς Ἤπειρον καὶ πέντε εἰς Κεφαλληνίαν.

4. Τὸ 'Αρχηγεῖον Χωρ-κῆς ν' ἀναφέρῃ ἡμερομηνίαν καθ' ἣν τὰ ἀποσπάσματα ταῦτα θὰ εἶναι ἕτοιμα πρὸς κίνησιν.

Τονίζεται ἰδιαιτέρως ὅτι ἡ κίνησις τῶν ἀποσπασμάτων τούτων ἐπείγει.

'Ο 'Αρχιστράτηγος 'Αλέξ. Παπᾶγος

Οὕτω καὶ ὁ 'Αρχιστράτηγος, ὄχι μόνον υἱοθέτει τὴν μέθοδον εἰς ἣν κατέφυγεν ἡ Χωροφυλακὴ ἵνα, παρακάμπτουσα τὴν συμμαχικὴν ἐπιμονὴν ὅπως οἱ ἄνδρες τοῦ Σώματος τούτου περιορισθῶσιν εἰς τὰ ἀστυνομικά των ἔργα, μὴ ἀπομακρυνθῇ ἐκ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, ἀλλὰ καὶ κατέφευγεν καὶ οὗτος εἰς τὴν μέθοδον ταύτην διότι εἶχεν ἀνάγκην τῶν δυνάμεων Χωρ-κῆς.

'Επὶ τῇ βάσει τῆς διαταγῆς ταύτης τοῦ 'Αρχιστρατήγου, Τὸ 'Αρχηγεῖον Χωρκῆς ἐξέδωκε τὴν ὑπ' ἀριθμ. 35/25/69 διαταγήν του.

Μὴ νομισθῇ ὅτι τὰ θέματα τῆς ηὐξημένης δυνάμεως τοῦ Σώματος καὶ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὸν ἀντισυμμοριακὸν ἀγῶνα τῶν δυνάμεων του ἦτο μία ἄποψις τοῦ Κατσαμπῆ, διότι τοῦτο θὰ ἀπετέλει βλασφημίαν, ἀνεφέρθημεν ἁπλῶς εἰς τὸν Κατσαμπῆν διὰ τὰς ὑπερβολικάς του προτάσεις καὶ διὰ τὰ τεχνάσματα εἰς ἃ κατέφευγεν, ἵνα παρακάμπτων τοὺς συμμαχικοὺς σκοπέλους, διατηρεῖ ἐν ἐπαφῇ μετὰ τοῦ ἐχθροῦ τὰς δυνάμεις τοῦ Σώματος. Ὅταν διελύθη τὸ Μηχανοκίνητον τάγμα ὁ τέως Διοικητὴς τοῦ Συντ/ρχης Γιαννικόπουλος Δημ. διὰ τῆς ἀπὸ 16-3-1949 ἀναφορᾶς του διετύπωσε τὸ πικρὸν παράπονον τοῦ Σώματος διότι μία μονάς, συσταθεῖσα πρὸ 32 μηνῶν καὶ σχοῦσα 53 νεκροὺς καὶ ἄνω τῶν 150 τραυματίας, ἀφοῦ διέσχισε τὰς πεδιάδας καὶ τὰ ὄρη τῆς Θεσσαλίας, τῆς Ρούμελης καὶ τῆς Πελοποννήσου διελύθη ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ μιᾶς λάθρα βιωσάσης καὶ ἀσημάντου μονάδος, ἄλλων δὲ μονάδων, ὡς τοῦ 6ου τάγματος, οἱ βαθμοφόροι ἔκλαιον καὶ ἀλληλοησπάζοντο ὅταν διελύθη ἡ μονάς των. Γενικὴ ὑπῆρξεν ἡ ἀντίδρασις τοῦ Σώματος κατὰ τῆς ἀποφάσεως νὰ περιορισθῶσιν αἱ μονάδες του εἰς τὰ ἀστυνομικὰ ἔργα πρὸ τῆς τελικῆς νίκης. Ἤθελον καὶ αὐτοὶ κατὰ τὸν ἑορτασμὸν τῆς νίκης νὰ εἶναι παρόντες

ὡς σοβαροὶ παράγοντες ταύτης καὶ οὐχὶ ὡς βοηθητικὰ ὄργανα. Ἔχαιρον διότι ἠνδρώθη ὁ Στρατὸς ἀλλ' ἤθελον νὰ εὑρίσκωνται πλησίον του, διότι αὐτοὶ εἶχον δοκιμασθῆ σκληρῶς κατὰ τὸν ἀπαιτηθέντα χρόνον τῆς ἀνδρώσεως του.

ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΕΚ ΤΩΝ ΕΝΔΟΝ — ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Ὅσα ἐν τοῖς πρόσθεν ἀναφέρομεν περὶ ἐμμονῆς τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὸν διεξαγόμενον ἀντισυμμοριακὸν ἀγῶνα ἀσφαλῶς ἀναφέρονται εἰς τὴν πλειονοψηφίαν τῶν ἀνδρῶν καὶ δὲν ἀποκλείουν σοβαρὰς περιπτώσεις, ὄχι «μηδιζόντων» βεβαίως, ἀλλὰ «ἐπιτηδείων» καὶ «καταφερτζήδων». Ἀσφαλῶς ὑπῆρξαν περιπτώσεις Ἀξιωματικῶν οἵτινες ἐδυστρόπησαν νὰ σπεύσωσιν ἐκεῖ ἔνθα διετάσσοντο, ἔνθα τοὺς ἐκάλει τὸ καθῆκον, ἰδιαιτέρως δὲ ἀφ' ἧς διέγνωσαν ἄνδρωσιν τοῦ Στρατοῦ καὶ τὴν ἀποσαφήνισιν τῶν συμμαχικῶν ἀπόψεων περὶ εὐθύνης τοῦ Στρατοῦ καὶ περιορισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὰ ἀστυνομικά της καθήκοντα αἱ περιπτώσεις αὗται ἐπληθύνθησαν καὶ ἐγένοντο αἰσθηταὶ καὶ ὡς ἀντίδρασις εἰς τὰ σχέδια τῆς ἡγεσίας τοῦ Σώματος, εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀγῶνος καὶ εἰς τὰ ἱστορικὰ πεπρωμένα τοῦ Σώματος.

Εἴδομεν ὅτι ἡ Πολιτεῖα τόσον διὰ νὰ ἀμείψῃ ἠθικῶς τοὺς κατὰ τὸν ἀγῶνα διακρινομένους, ὅσον καὶ ἵνα προκαλέσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν βαθμοφόρων τοῦ Σώματος, ἐθέσπισε τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 36/1946. Τοῦτο ὅμως δὲν ἔσχε σοβαρὸν ἀντικτυπον, ἐφ' ὅσον ἠδύνατο ν' ἀποφευχθῆ τὸ ποτήριον τῶν κακουχιῶν καὶ κινδύνων τῆς ὑπαίθρου ἐπὶ μιᾶς μικρᾶς μὲν ὑπαρκτῆς ὅμως μερίδος Ἀξιωματικῶν, ἰδία ἐξ ἐκείνων οἵτινες ὑπηρέτουν ἐπὶ μακρὸν εἰς Ἀθήνας καὶ Θεσσαλονίκην.

Ἡ ἀντίδρασις αὕτη ἐγένετο ἐμφανὴς μετὰ τὴν ἐκδήλωσιν τῶν συμμαχικῶν ἀπόψεων, ὡς προαναφέρομεν, καὶ ὁ τότε Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς Κατσαμπῆς ἔλαβεν αὐστηρὰ μέτρα καὶ ἐπέβαλεν ἀμέσως τὰς θελήσεις τοῦ Σώματος ἐπὶ τῆς μικρᾶς μειοψηφίας τῶν φυγομαχούντων.

Ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμ. 7/71/1 ἐγκ. 80 τῆς 12-11-1948 διαταγῆς του ὁ Ἀρχηγὸς Χωρ-κῆς εἶχεν διευκρινήσει τὴν θέσιν τοῦ Σώματος ,τονίζων μεταξὺ ἄλλων : «.... Πρέπει νὰ κατανοηθῆ παρὰ πάντων τῶν ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς ὅτι ἡ μορφὴ τοῦ διεξαγομένου ἀγῶνος κατὰ τῶν κομμουνιστῶν εἶναι τοιαύτη ὥστε ἐπιβάλλεται ὁπουδήποτε καὶ ἂν ὑπηρετῶσι νὰ διέπωνται ὑπὸ πνεύματος ἐπιθέσεως καὶ νὰ πλήτωσιν εἰς πᾶσαν δεδομένην εὐκαιρίαν τοὺς ὑπούλους καὶ ἐνόπλως δρῶντας ἐχθροὺς τῆς Πατρίδος μας...... Εἰς τὸν σημερινὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς κομμουνιστικῆς ἀνταρσίας στατικαὶ ὑπηρεσίαι τῆς Χωροφυλακῆς δὲν ὑπάρχουσιν, ἀλλὰ μόνον κινηταὶ δυνάμεις αὐτῆς πρὸς συνεχῆ καταδίωξιν τῶν συμμοριτῶν ὅπου καὶ ἂν αὗται εὑρίσκονται.

Ὁ διεξαγόμενος πόλεμος εἶναι καθολικὸς καὶ καθολικὴ δέον νὰ εἶναι ἡ συμμετοχὴ καὶ ἡ συμβολὴ εἰς αὐτὸν τῆς Χωροφυλακῆς......... Ἐπιθυμῶ ὅπως ἡ Χωροφυλακὴ εἰς τὸν πόλεμον κατὰ τῆς ἀνταρσίας τῶν Κομμουνιστῶν ἔχει τὴν ἀνωτάτην δυνατὴν ἀπόδοσιν εἴς τε τὸν ἀστυνομικὸν καὶ τὸν πολεμικὸν τομέα τῆς ἀποστολῆς της.....».

Ἐπισήμως διεκήρυττεν ἀντίθετον θέσιν καὶ γνώμην πρὸς τὰς ἀπόψεις Ἀμε-

ρικανῶν καὶ Βρεττανῶν, ἰδία τῶν Βρεττανῶν 'Ασρυνομικῶν Συμβούλων, καὶ διέτασσε πολεμικὴν κινητοποίησιν τοῦ Σώματος.

Ὅταν ἀνέλαβε καὶ διέταξεν ὁ 'Αρχηγὸς Χωρ- κῆς τὴν συγκρότησιν τεσσαράκοντα περίπου ἀποσπασμάτων ἀπητ ήθη νὰ κινητοποιήσῃ βαθμοφόρους ἐξ 'Αθηνῶν, πρᾶγμα ὅπερ ἔπρα ξεν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 52 τοῦ ἰσχύοντος τότε ὀργανισμοῦ Χωρ-κῆς. Ἔνιοι τῶ ν διαταχθέντων διαθέτοντες δύναμιν ἐν τοῖς παρασκηνίοις ἐκινητοποίησαν τὴν Πολιτικήν, ἥτις διὰ τοῦ 'Υπουργοῦ Δημ. Τάξε ως προσεπάθησε νὰ θέσῃ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον της τὸν 'Αρχηγὸν Χωροφυλακῆς.

Τὸ Υ.Δ.Τ. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 9/27/34 ἀπὸ 7-1-1949 τηλεφωνικῶς μεταδοθείσης διαταγῆς του διέτασσε τὴν ἀκύρωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ 'Αρχηγείου διαταχθεισῶν ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως του μεταθέσεων, ἀλλ' ὁ Κατσαμπῆς δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν του τὴν παράνομον καὶ πάνυ ἀντίθετον πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ διεξαγομένου ἀγῶνος διαταγὴν ταύτην καὶ τὸ 'Υπουργεῖον ἐ μμένον μετὰ πείσματος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 9/26/67 ἀπὸ 29-1-49 διαγῆς του ἐζήτησε λόγους.

Εἰς ἀπάντησιν τῆς διαταγῆς ταύτης τὸ 'Αρχηγεῖον Χωροφυλακῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 1/105/110 ἀπὸ 29-1-1949 ἐγνώριζεν ὅτι λόγῳ τῆς καταβαλλομένης ὑπερτάτης προσπαθείας τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων καὶ τῆς νομικῆς εὐχερείας τοῦ ὀργανισμοῦ θὰ συνεχίσῃ νὰ μεριμνᾷ ὅπως δι' ἀποσπάσεων καλύπτῃ τὰς ἐμφανιζομένας ἀνάγκας τοῦ ἀγῶνος.

'Εναντίον ἐνίων 'Αξ-κῶν, οἵτινες διὰ τῆς πολιτικῆς καὶ διὰ τῶν παρασκηνίων ἐν γένει ἐπέτυχον τὴν διὰ διαταγῶν τοῦ 'Υπουργείου ἀναστολὴν τῶν διαταχθεισῶν μετακινήσεων των ἢ ὁπωσδήποτε ἐκωλυσιέργουν, ἔλαβε σκληρὰ μέτρα, ἐπέβαλεν αὐστηρὰς πειθαρχικὰς κυρώσεις κλπ.

'Επιέσθη καὶ διετάχθη νὰ ἄρῃ ἐπιβληθείσας διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην χαρακτηριστικὰς πειθαρχικὰς ποινάς, ἀλλ' ἠρνήθη νὰ ὑποχωρήσῃ, τοσαύτη ἦτο ἡ πίστις του.(10) 'Εν τῷ συνόλῳ των τὰ μέτρα ταῦτα ἐτύγχανον τῆς γενικῆς ἐπιδοκιμασίας τοῦ Σώματος, διότι δὲν ἐστρέφοντο κατὰ τῶν μαχητῶν.

'Ατυχῶς οὐδέποτε καὶ ἐξ οὐδεμιᾶς περιπτώσεως ἀπέλιπε ἡ δολιοφθορὰ τῆς Πολιτικῆς, ὅπως δὲν ἀπέλιπον ἐξ ὅλων τῶν τάξεων οἱ καρπούμενοι τὸν κατήφορον τῆς πολιτικῆς ὀλίγοι ἐπιτήδειοι.

'Ο τοπικισμὸς καὶ ὁ ἀδίστακτος κομματαρχισμὸς ὑπῆρξαν καὶ εἶναι οἱ χειρότεροι ἐχθροὶ τοῦ 'Ελληνικοῦ Δημοσίου Βίου.

Ἔχομεν πρὸ ἡμῶν μιὰν ἀπὸ 23-10-1948 ἐπιστολὴν Βουλευτοῦ Χανίων καὶ μετέπειτα 'Υπουργοῦ πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως Θεμ. Σοφούλην ἐν τῇ ὁποίᾳ πρῶτον μὲν διαμαρτύρεται διότι ἐπέτρεψεν ὁ τότε ὑπουργὸς Δημ. Τάξεως Κων. Ρέντης νὰ κριθῶσιν δυσμενῶς ὑπὸ τοῦ 'Ανωτάτου Συμβουλίου προαγωγῶν Χωροφυλακῆς οἱ Κρῆτες Συνταγμάρχαι καὶ ἐρχόμενος ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸ θέμα τῆς τοποθετήσεως 'Ανωτέρου Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς ἀπέρριπτε πᾶσαν σκέψιν τοποθετήσεως Συνταγματάρχου τινός, καθ' ὅσον κατὰ τὴν γνώμην του οἱ ἐναπομεί-

(10) Μία ἀντιδικία μεταξὺ 'Υπουργείου καὶ 'Αρχηγείου διὰ μίαν τοιαύτην περίπτωσιν διήρκησε δύο ἔτη σχεδόν. Βλέπε ὑπ' ἀριθμ. 1408/8/3 φακ. Υ.Δ.Τ. καὶ 119/8/2 ὅμοιον 'Αρχηγ. Β. Χωροφυλακῆς. Ἔληξε δὲ μετὰ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ Στρατηγοῦ Κατσαμπῆ διὰ τοῦ Σαμουήλ.

Διαρκούσης σχεδὸν τῆς μάχης Κονίτσης ἡ Βασίλισσα Φρειδερίκη ἔσπευσε μεταξὺ τῶν μαχομένων καὶ διένειμε συμβολικὰ δῶρα εἰς τοὺς ἄνδρας τῆς Χωροφυλακῆς. Ἡ Βασίλισσα χαμογελᾶ καὶ ὁ χωροφύλαξ εὐθυτενὴς ἀγαλλιᾶ. Ἔτσι συνεννοοῦνται οἱ Γεναῖοι.

Τὴν 29.3.1947 ἀπεβιβάσθησαν εἰς Ρόδον αἱ πρῶται δυνάμεις Ε.Β.Χ., αἵτινες ἐν σχηματισμῷ παρελάσεως κατευθύνονται εἰς Διοικητήριον.

ναντες μετὰ τὴν κρίσιν Συνταγματάρχαι ἦσαν ὅλοι, πλὴν τοῦ Σαμουήλ, ξένοι πρὸς τὴν Κρήτην καὶ «γίγαντες», ὡς τοὺς ἀπεκάλει, τοῦ λαϊκοῦ κόμματος καὶ κατέληγεν «.... Εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν δέον νὰ ἀξιωθῇ ὅπως τοποθετηθῇ ὁ μόνος ἐναπομένων κατάλληλος, ὁ κ. Γεώργιος Βαρδουλάκης Οὔτε ὁ βαθμός, οὔτε ἄλλό τι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ σταθῇ ἐμπόδιον εἰς τὸ νὰ δοθῇ ἡ λύσις αὐτή, τὴν ὁποίαν ἐπιβάλλει ἡ ἐδῶ κατάστασις.....».

Ἐκ τοπικιστικῶν καὶ κομματικῶν ἐλατηρίων ἐλαυνόμενος ὁ πολιτικὸς αὐτὸς τῶν Χανίων, ἀπέρριπτεν ὡς ἀκαταλλήλους ὅλους τοὺς Συνταγμάρχας τῆς Χωροφυλακῆς καὶ μεταξὺ τῶν ἀντισυντ/ρχῶν ἀνεύρισκεν μόνον τὸν συμπατριώτην του καὶ ταῦτα ὑπὸ συμμαχικὴν Κυβέρνησιν τελοῦσαν ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ κόμματός του καὶ μὲ Ὑπουργὸν πολιτικὸν περιωπῆς, τὸν Κ. Ρέντην.

Καθίσταται εὔλογος ἡ ἐπὶ τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς δραστηριότης τοῦ ἐπιστολογράφου αὐτοῦ πολιτικοῦ, ὅταν οὗτος κατὰ τὸ 1964 ἐγένετο Ὑπουργὸς Δημοσίας Τάξεως.

ΚΑΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Η ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΕΝΟΠΛΟΝ ΑΓΩΝΑ 1948 ΚΑΙ 1949

Μέχρι τοῦδε ἠρευνήσαμεν τὰ παρουσιάσαντα ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον πολεμικὰ ἐπεισόδια τῶν δυνάμεων Χωροφυλακῆς μετὰ Κ/Σ κατὰ τὰ ἔτη 1946 καὶ 1947, πλὴν τῆς περιοχῆς Πελοποννήσου διὰ τὴν ὁποίαν διεκόψαμεν τὴν Ἱστόρησιν τῶν γεγονότων ἀφ' ἧς συνεστήθη τὸ Στρατηγεῖον Δυνάμεων Χωροφυλακῆς Πελοποννήσου (Σ.Δ.Χ.Π.).

Ἐνταῦθα θὰ συνεχίσωμεν τὴν ἀνθολογίαν τῶν πολεμικῶν γεγονότων ἐν Πελοποννήσῳ κατὰ τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τοῦ 1947, ὅτε ἡ Χωροφυλακὴ εἶχε τὴν εὐθύνην ἐκεῖσε μέχρις τῆς 5 Δ/βρίου 1947, καθ'ἣν ἡ εὐθύνη μετετέθη εἰς τὸν Στρατόν. Εἶτα θὰ προβῶμεν εἰς μίαν γενικὴν ἐπισκόπησιν μὲ ὡρισμένας ἐπὶ μέρους περισσοτέρας λεπτομερείας διὰ τὴν περίοδον τῶν ἐτῶν 1948 καὶ 1949 δι' ὁλόκληρον τὴν χώραν.

Ἡ ἐν Πελοποννήσῳ κατάστασις δημοσίας τάξεως καὶ Ἀσφαλείας καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1947 ,ὡς δὲ θὰ ἴδωμεν καὶ κατὰ τὸ 1948, δὲν ἠδυνήθη νὰ βελτιωθῇ.

Εἴδομεν ὅτι κατὰ τὸ τέλος Μαρτίου 1947 συνεκροτήθησαν δύο τάγματα Χωροφυλακῆς τὸ 15 καὶ 16, ταῦτα δὲ ὁμοῦ μετὰ τοῦ 616 τάγματος πεζικοῦ ἀπετέλεσαν τὴν ἐν Σπάρτῃ συσταθεῖσαν Ταξιαρχίαν Χωροφυλακῆς.

Ταυτοχρόνως ὅμως πρὸς τὴν Κρατικὴν ἐκδήλωσιν διὰ τῶν ἀνωτέρω ταγμάτων, ἐξαπέλυσαν καὶ οἱ Κ/Σ στρατολογίαν, κατ' ἀρχὰς μὲν ἐθελοντικὴν εἶτα δὲ βιαίαν καὶ οὕτω κατὰ τὸ τέλος Ἀπριλίου 1947 ἡ δύναμις τῶν Κ/Σ ἀνήρχετο ἐπὶ τοῦ Πάρνωνος εἰς 350, ἐπὶ τοῦ Μαινάλου εἰς 250 (11) καὶ ἐπὶ τοῦ Ταϋγέτου εἰς 120.

Ἡ ἵδρυσις τοῦ Στρατηγείου Δυνάμεων Χωροφυλακῆς Πελοποννήσου (Σ.Δ. Χ.Π.) ἐνετυπωσίασε τὸ κοινόν, οὗτινος ἐξῆψεν πρὸς στιγμὴν τὸ ἠθικόν, ἡ Χωροφυλακὴ ὅμως, μετὰ ἀντικειμενικότητος ἀντιμετωπίζουσα καὶ βλέπουσα τὰ πράγματα 8 ἡμέρας μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ Στρατηγείου τούτου ἐν Τριπόλει, ὑπέβαλε διὰ τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσ. Χωρ. Πελοποννήσου τὴν ὑπ' ἀριθμ. 7/1/15 ἀπὸ 18-5-1947 ἀναφορὰν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίας Τάξεως «περὶ τῆς καταστάσεως τῆς Ἀσφαλείας». Πρόκειται περὶ μιᾶς λεπτομεροῦς καὶ ἐξονυχιστικῆς διαγνώσεως τῆς ὑφισταμένης καταστάσεως, ὥστε ἐὰν δὲν ἦτο πολυσέλιδος θὰ παρεθέταμεν ταύτην. Ἀποτελεῖ καθ' ἡμᾶς τὴν ἀντικειμενικωτέραν μελέτην καὶ ἔκθεσιν περὶ τῆς μέχρι τότε καταστάσεως. Γράφει ἐν ἀρχῇ : «. . . . Ἀπὸ μακροῦ ἡ προσπάθεια » τῶν ὑπευθύνων ἐν Πελοποννήσῳ διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως δὲν

---

(11) Βλέπε ἔκθεσιν Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Ἀρκαδίας σελ. 24. Τὰ ὑπὸ τοῦ Στρατηγοῦ Τσιγγούνη παρεχόμενα στοιχεῖα ἐν σελ. 19 τὰ ἀντιμετωπίζομεν μετὰ περισσῆς ἐπιφυλακτικότητος λόγῳ τῆς γενικῆς τούτου προσπαθείας ν' ἀποδείξῃ ὅλων τῶν ἄλλων τὸ ἔργον ὑποδεέστερον τοῦ ἰδικοῦ του. Πρὸς τὴν Διοίκησιν Ἀρκαδίας συμφωνεῖ καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 458/1/1ἀπὸ2-11-47 ἀναφορὰ τῆς Α.Δ.Χ. Πελοποννήσου.

» ἐστηρίχθη εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἰσχυρᾶς Κρατικῆς Στρατιωτικῆς δυνάμεως, ἀλλὰ » εἰς τὴν τοιαύτην ἄλλων ὀργανώσεων, αἱ ὁποῖαι ὡς ἐκ τῆς φύσεως καὶ τοῦ τρό- » που τῆς συγκροτήσεως των ἦτο ἑπόμενον νὰ μὴ ἔχωσι τὴν συνοχὴν καὶ ἰσχὺν » τῶν καλῶς ὠργανωμένων καὶ ἐξησκημένων στρατιωτικῶν τμημάτων. Ἴσως τότε » δὲν προεβλέπετο ἀκόμη καὶ ἡ ἐξέλιξις, ἣν ἔλαβε σήμερον ἡ συμμοριακὴ κίνησις » ἀπὸ ἀπόψεως ὀργανώσεως καὶ μεθόδων ἐνεργείας ...».

Ἐν συνεχείᾳ ἀνεφέρετο εἰς τὴν ἀκαταλληλότητα τῶν δημιουργηθεισῶν Μ.Α.Υ. ν' ἀντιμετωπίσωσι τελεσφόρως τοὺς Κ/Σ καὶ εἰς τὴν ζημιογόνον καὶ μειωτικὴν διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Κράτους δραστηριότητα τῶν δημιουργηθεισῶν «ἐθνικιστικῶν ὁμάδων».

Ἀνεφέρετο εἰς τὰ διαδραματισθέντα κατὰ τὰς ἀποπειραθείσας ἐπιχειρήσεις ὑπὸ τὴν Ταξιαρχίας Χωροφυλακῆς, διὰ τὰς ὁποίας ἐκινητοποιήθησαν μὲν τὰ 2 νεωστὶ συγκροτηθέντα τάγματα Χωροφυλακῆς, τὸ 616 τάγμα πεζικοῦ, 4 λόχοι «κομάντος» κατ' εὐφημισμόν, διότι ἐπρόκειτο περὶ στρατολογηθέντων ἀτόμων ἄνευ ἐκπαιδεύσεως τινός, καὶ 14 λόχοι Μ.Α.Υ., μετὰ διήμερον ὅμως ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως διαλυθέντων ἁπάντων τῶν λόχων Μ.Α.Υ. ἀπέμειναν ἀπομεμονωμένοι οἱ λόχοι τῆς Χωροφυλακῆς, καὶ συνέχιζεν ὁ Ἀνώτερος Διοικητὴς « ... ὅτε ὁ ὑποφαινόμενος, » ἀνέλαβον τὴν εὐθύνην τῆς ἀσφαλείας ἐν Σπάρτῃ ὑπὸ τὸ Ὑπουργ. Δημ. Τάξεως » καὶ μὲ σχέδια ἀποχωρήσεως τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων, εὑρέθην πρὸ τῆς » καταρεύσεως ἑνὸς συστήματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐστηρίχθη ἡ κατὰ τῶν συμ- » μοριῶν προσπάθεια, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἀντικατασταθῆ εἰσέτι δι' ἄλλου ...»

»...Ἐν τῷ μεταξὺ συνέβαινον καὶ ἄλλα πράγματα παρουσιάζοντα τὴν σαθρό- » τητα τῶν ἐφαρμοσθεισῶν μεθόδων κατὰ τὸν καταρτισμὸν τῶν λόχων Κομάντος ... » Εὕρομεν εἰς τοὺς λόχους τούτους κατεταγμένους καὶ ἀντάρτας τοῦ ΕΛΑΣ. Ἐκ λό- » γων ἠθικῶν ἐπῆλθε τοιαύτη ἀποσύνθεσις καὶ κατάπτωσις τοῦ ἠθικοῦ τῶν ἀνδρῶν » τῶν λόχων τούτων ἐξωπλισμένων διὰ βαρέως ὁπλισμοῦ καὶ τοιαύτη διαρροὴ ἐκ » λιποταξιῶν, ὥστε οἱ Διοικηταὶ των λοχαγοὶ τοῦ Στρατοῦ διὰ καθημερινῶν ἐκ- » κλήσεων των ἐζήτουν ν' ἀνακληθῶσιν ἐν Σπάρτῃ πρὸς πρόληψιν ἀπωλείας τοῦ » ὁπλισμοῦ των ἐν περιπτώσει ἐπιθέσεως τῶν συμμοριῶν, ἣν ἐθεώρουν βεβαίαν. » Οἱ λόχοι οὗτοι τελικῶς διελύθησαν ...».

Κατωτέρω ἐποιεῖτο μνείαν τῆς συγκροτήσεως ἐξ ἄνευ θητείας χωροφυλάκων ὑπὸ τὸν Συνταγματάρχην Γεωργίου τοῦ 17ου τάγματος καὶ ἀνεφέρετο εἰς ἓν ἄλλο σημαντικὸν γεγονός, καθ' ὃ ἐπιχειρηθείσης τῆς μετακινήσεως ἐκ Σπάρτης τοῦ 616 τάγματος ἡ συνεπείᾳ λιποταξιῶν διαρροὴ ἀνῆλθεν εἰς 20%, ἐτόνιζεν δὲ ὅτι ἡ μαχητικότης τοῦ 616 τάγματος ἦτο ἀμφισβητήσιμος.

Ἀνέφερεν ὅτι εἶχεν διαταχθῆ ἡ συγκρότησις δύο ἀκόμη ταγμάτων Χωροφυλακῆς διὰ κατατάξεως ἄνευ θητείας ὁπλιτῶν τοῦ 18ου ἐν Καλάμαις καὶ τοῦ 19ου ἐν Σπάρτῃ, διὰ τὴν ἐξέλιξιν τῶν ὁποίων ἐξέφραζεν ἐπιφυλάξεις καὶ ἐν τέλει ἐτόνιζεν τὴν ἀνάγκην ὅπως διατεθῶσιν δυνάμεις ἀξιόμαχοι μὲ στρατιωτικὴν πειθαρχίαν.

Πρὶν ἢ ἐπιδοθῶμεν εἰς τὰ ἐπὶ μέρος ἐπεισόδια θὰ συνεχίσωμεν τὴν ἔρευναν τῆς γενικῆς ἐν Πελοποννήσῳ καταστάσεως, ἧς ἀπότοκος ὑπῆρξεν ἡ ἔκβασις τῶν διαφόρων ἐπεισοδίων καὶ ἡ συνεχισθεῖσα ἐκεῖσε ρευστότης τῆς στρατιωτικῆς ἐν γένει καταστάσεως.

Τὴν 1 Ἰουνίου 1947 ἔφθασαν εἰς Πελοπόννησον τὰ δεδοκιμασμένης μαχητικότητος Μηχανοκίνητον τάγμα καὶ 5ον τάγμα Χωροφυλακῆς.

Τὸ πρῶτον ἐλέγετο Μηχανοκίνητον διότι διέθετε ἴδια αὐτοκίνητα διὰ τὰς μετακινήσεις του.

Οὕτω κατὰ τὸν Ἰούνιον 1947 ἐνεφανίζοντο ὑπάρχοντα ἐν Πελοποννήσῳ ἑπτὰ τάγματα Χωροφυλακῆς (5, 15, 16, 17, 18, 19 καὶ Μηχανοκίνητον), διάφοροι λόχοι καλούμενοι κυνηγῶν καὶ τινα ἀποσπάσματα «καπεταναίων», δηλονότι δυνάμεις ἀριθμητικῶς λίαν ἀξιόλογοι.

Ἀνωτέρω ἀπεφύγαμεν νὰ παραθέσωμεν μίαν λεπτομερῆ ἔκθεσιν τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Πελοποννήσου, ἐνταῦθα ὅμως προκειμένου νὰ παραστήσωμεν τὴν ἀξίαν αὐτῶν τῶν δυνάμεων, ὥστε ἐντεῦθεν νὰ συναχθῶσιν τὰ ἀναγκαῖα συμπεράσματα ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων καὶ νὰ καταστῇ ἐφικτὴ μία ἀντικειμενικὴ κριτική, δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ παραθέσωμεν αὐτουσίαν τὴν ὑπ' ἀριθμ. 16/17/30 ἀπὸ 30 Ἰουλίου 1947 ἀναφορὰν τῆς αὐτῆς Ἀνωτέρας Δ.Χ. Πελοποννήσου πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Χωροφυλακῆς «Περὶ τοῦ ποιοῦ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ χρησιμοποιουμένων Στρατιωτικῶν δυνάμεων», ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως :

« Λαμβάνω τὴν τιμὴν ν' ἀναφέρω, ὅτι ἐν Πελοποννήσῳ ἡ καταδίωξις τῶν
» συμμοριῶν δὲν ἀπέδωκε μέχρι τοῦδε τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα ἐκτὸς
» ἄλλων λόγων καὶ λόγῳ τῆς ποιότητος πολλῶν ἐκ τῶν χρησιμοποιουμένων τμη-
» μάτων.

Ἡ χρησιμοποιουμένη ἐν συνόλῳ δύναμις εἰς ὠργανωμένα τμήματα (πλὴν τῆς τοιαύτης τῶν στατικῶν ὑπηρεσιῶν) ἀνέρχεται εἰς τρεῖς χιλιάδας ἑξακοσίους περί-
» που ἄνδρας, δύναμιν ἑξαπλασίαν τῶν ὑπαρχόντων συμμοριτῶν. Δι' αὐτῆς εἶναι
» συγκεκροτημένα τὰ Τάγματα Χωροφυλακῆς 5ον, 15ον. 16ον 17ον, 18ον, 19ον
» Μηχανοκίνητον, Λόχος ὑπὸ Λοχαγὸν Πουλόπουλον δυνάμεως 65 ἀνδρῶν, τμῆμα
» Ἀνθ/γοῦ Ἀμπαριώτη δυνάμεως 60 ἀνδρῶν, τμῆμα κάποιου Τσεκερη 41 ἀνδρῶν,
» τμῆμα Ἀνθ/στοῦ (Πυροβολικοῦ-ἐφέδρου) Σπηριώτη 17 ἀνδρῶν, Ἀπόσπασμα Ὑπομοιράρχου Κλωνάρη 94 ἀνδρῶν, Ἀπόσπασμα τοῦ Ἐνωμοτάρχου Ζάρα 102
» ἀνδρῶν, τὸ 616 Τάγμα Πεζικοῦ δυνάμεως 400 ἀνδρῶν καὶ δύο Λόχοι Ὀρεινῶν
» καταδρομῶν δυνάμεως 120 περίπου ἀνδρῶν.

Τὰ καλλίτερα ἐκ τῶν τμημάτων τούτων εἶναι τὰ Τάγματα τῶν μονίμων χωροφυλάκων ἀπὸ ἀπόψεως ἠθικοῦ καὶ συναισθήσεως τῶν ὑποχρεώσεών των. Μόνιμοι χωροφύλακες εἶναι οἱ φονευθέντες μέχρι τοῦδε καὶ τὰ Τάγματα τῶν μονίμων χωροφυλάκων εἶναι τὰ ἐπενεγκόντα εἰς τοὺς συμμορίτας τὰς ἀπωλείας, ὅσας οὗτοι ὑπέστησαν (12).

«Τὰ τμήματα τ' ἀποτελούμενα ἐξ ἄνευ θητείας χωροφυλάκων ὑπὸ ποικίλλης
» προελεύσεως διοικητὰς (ἀποστράτους τοῦ Πεζικοῦ, τῆς Ἀεροπορίας) καὶ μὲ
» ἀξιωματικοὺς τῆς αὐτῆς προελεύσεως ἢ ἄνευ θητείας χωροφύλακας χρησιμοποιου-
» μένους ὡς ἀξιωματικούς, οὔτε ἀπωλείας ἔσχον ,οὔτε ἀπωλείας προυξένησαν εἰς
» τοὺς συμμορίτας πλὴν μεμονωμένων τοιούτων ἀσημάντων, τὸ αὐτὸ δὲ συμβαίνει

(12) Τάγματα ἐκ μονίμων ὁπλιτῶν ἦσαν τὰ 15, 16 τὸ Μηχανοκίνητον καὶ τὸ 5ον.

» καὶ διὰ τὸ 616 Τάγμα Πεζικοῦ καὶ τοὺς δύο Λόχους Ὀρεινῶν καταδρομῶν (Λεω-
» νιδίου καὶ Μεγαλοπόλεως).

« Τὰ Τάγματα τῶν μονίμων Χωροφυλάκων 15ον καὶ 16ον ἔχουσι Χωροφύλα-
» κας μὴ ἔχοντας ἐπαρκῆ στρατιωτικὴν ἐκπαίδευσιν, ἀλλ' ὅ,τι κυρίως βλάπτει καὶ
» ἔγινεν αἰτία νὰ ἔχωσιν ὑποστῆ αὐτὰ ἀδικαιολογήτους ἀπωλείας σημαντικὰς εἶναι
» ἡ ἔλλειψις πολεμικῆς καὶ στρατιωτικῆς πείρας τῶν βαθμοφόρων.

« Τὸ Μηχανοκίνητον Τάγμα ἔχει πολεμικὰς ἱκανότητας, ἀλλ' ἐνῷ οἱ ὁπλῖ-
» ται ἔχουσι τύχει καλλιτέρας στρατιωτικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἀντικαθίστανται συ-
» χνάκις οἱ Ἀξιωματικοί, ὥστε οἱ ἀποκτήσαντες ἤδη πεῖραν μετὰ μακροτέραν
» παραμονὴν εἰς τὸ Τάγμα ἀπέρχονται καὶ τοποθετοῦνται νέοι μὴ ἔχοντες τὴν ἀναγ-
» καιοῦσαν πεῖραν. Ἐκ τοιούτου τινὸς λόγου (μὴ ἀποκλειομένων καὶ ἄλλων αἰτίων),
» Διμοιρία τοῦ Τάγματος τούτου πρὸ τινος ἐξωντώθη σχεδόν, ἐνῷ τὸ Τάγμα ἐπὶ
» ἔτος καὶ πλέον διεξήγαγεν ἐπιχειρήσεις καὶ ἔδωκε μάχας εἰς Θεσσαλίαν καὶ
» Στερεὰν Ἑλλάδα χωρὶς νὰ ἔχῃ ὑποστῆ ἐν συνόλῳ οὔτε τὸ τρίτον τῶν ἐν Πελο-
» ποννήσῳ ἀπωλειῶν του.

Τὸ 5ον Τάγμα φαίνεται νὰ τελῆ ὑπὸ ἱκανὴν διοίκησιν, ἀλλὰ δὲν τῷ ἐδόθη ἡ
» εὐκαιρία μέχρι τῆς στιγμῆς νὰ παρουσιάσῃ ἀποτελεσματικὴν δρᾶσιν ἐν Πελοπον-
» νήσῳ.

« Τὰ Τάγματα 17, 18 καὶ 19 (ἄνευ θητείας Χωρ-κων) τελοῦσιν ὑπὸ τὴν
» πλέον ἀπίθανον διοίκησιν(12α). Τῶν δύο πρώτων Διοικηταὶ τυγχάνουσιν ἀπόστρα-
» τοι Ἀξιωματικοὶ τοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς Ἀεροπορίας μὲ ἀξιωματικοὺς τῶν αὐτῶν
» προελεύσεων ἢ καὶ ἄτομα μὴ σχόντα τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιωματικοῦ, τοῦ δὲ 19ου
» διοικητὴς τυγχάνει πρώην λοχίας τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, ὀνομασθεὶς Ἀνθυπο-
» λοχαγός, χρησιμοποιῶν ὡς διμοιρίτας ἁπλοὺς στρατιώτας ἢ ὑπαξιωματικούς.
» Μόνον εἰς τὸ 17ον Τάγμα ὑπηρετοῦσιν ἔνιοι ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς,
» εἰς τὰ λοιπὰ δύο τοιαῦτα δὲν ὑπηρετοῦσι τοιοῦτοι.

« Τὰ τελευταῖα ταῦτα ἀπετέλεσαν τὸ πείραμα τῶν μέσων τοῦ ἀνταρτοπολέμου,
» δηλαδὴ ἐθεωρήθη, ὅτι ἐφαρμόζοντα μεθόδους ἀναλόγους πρὸς τὰς τῶν ἀνταρτῶν
» καὶ εὐκίνητα ὄντα θὰ εἶχον μεγαλυτέρας ἐπιτυχίας. Μέχρι τῆς στιγμῆς ἀπὸ μηνῶν
» ἤδη τὸ 17ον Τάγμα ἐπέτυχε δύο μικροσυγκρούσεις, τὰ λοιπὰ οὐδεμίαν. Τὸ 17

(12α) Εἰς τὸ 17ον Τάγμα Διοικητὴς ἦτο ὁ λοχαγὸς Λειβάδης Ἰωάννης ὑπηρέτουν ὅμως εἰς αὐτὸ καὶ οἱ Μοίραρχοι Πρόκος Νικήτας, Σαρελᾶκος Π. Χυτήρης Ἀλ., οἱ ὑπομοίραρχοι Ἀνδρῖτσος Στ. καὶ Ρήγας Γεωργ. καὶ οἱ Ἀνθ/ρχοι Μαλαβέτας Κων. καὶ Μπαναγῆς Κων., ἐνῶ εἰς ὁλόκληρον τὸ 18 Τάγμα ὑπὸ τὸν Μπεσμπέαν Ἐπαμ. ὑπερέτει μόνον εἷς Ἀξ/κὸς τῆς Χωροφυλακῆς, ὁ ὑπομ. Τσίτουρας Β. ὡς διαχειριστὴς καὶ εἰς τὸ 19ον ἐπίσης ὡς διαχειριστὴς μόνον ὁ ὑπομ. Δροσόπουλος Ἰωάν. Ἔναντι τῆς ἀθλίας ταύτης συνθέσεως εἰς τὸ 5ον τάγμα ὑπηρέτουν ὑπὸ τὸν ταγ/ρχην πεζ. Κρανιᾶν Ἀρ. οἱ Μοίραρχοι Ἀργιανᾶς Παν., Βαρδώνης Γεωργ. Κανελλόπουλος Πέτρος, Κράνης Ἀνδρέας καὶ Μακρόπουλος Ἀγγ., οἱ ὑπομ. Μπαλόπουλος Παναγ., Παπαδόπουλος Ἀριστ., Πατρικάκης Ἀντ. Ρέκκας Σωτ. καὶ οἱ ἀνθ/ρχοι Ἀθανασᾶκος Ἠλ.,Καλμαντῆς Κων., καὶ Ρολόγης Β., εἰς τὸ 15ον τάγμα ὑπὸ τὸν ταγμ. Ἀλεξανδρῆν Γεωργ. οἱ Μοίρ. Ἀλεξάνδρου Ἀρτ., Μπολέτης Π., Βαλλάρης Χρ., Λαζαρᾶτος Ἀθαν., καὶ ὁ φονευθεὶς Μπαρτσούλης, οἱ ὑπομ. Γουλάκος Σωτηρ., Θεοφίλου Κ., Κατσουλᾶκος Π., Σταματόπουλος Π., Φουρναρᾶκος Μιχ. καὶ ἀνθ/ρχος Φωτόπουλος Γεωρ. εἰς δὲ τὸ 16ον τάγμα οἱ Μοίρ. Ἀλεξίου Νικ., Καβουρας Παντ., οἱ ὑπομ. Δεσάρτης Στ., Διασᾶκος Μιχ., Παναγιωτόπουλος Ἀντ., Τερζάκης Κων. καὶ ἀνθ/ρχος Γρομιτσάρης Χρ.

» έσχε δύο νεκρούς, τὰ λοιπὰ οὐδεμίαν. Τὸ 17 προὐξένησεν ἀσημάντους ἀπωλείας
» εἰς τοὺς συμμορίτας, τὰ λοιπὰ οὐδεμίαν.

« Τὰ Τάγματα αὐτὰ διοικοῦνται ἰδιοτύπως. Οὐδεμία πειθαρχικὴ ποινὴ μοὶ
» ἀνεφέρθη ὑπὸ τῶν Ταγμάτων τούτων, διότι τοιαῦται δὲν ἐπιβάλλονται. Ἡ πει-
» θαρχία των εἶναι ἀμφίβολος. Κατά τινα τρόπον ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἄνδρας ἐκ τῶν
» περιφερειῶν τῶν τομέων δράσεώς των, ἐκ τῶν ὁποίων ἂν θέλουν καὶ συμβαίνει
» συνήθως νὰ μὴ θέλουν, ἀπομακρύνονται πρὸς ἐπιχειρήσεις.

« Τὸ 19 Τάγμα πρὸ καιροῦ ἠψήφισε διαταγὴν συμμετοχῆς του εἰς ἐπιχειρή-
» σεις ἐπὶ τοῦ Ταϋγέτου καὶ ἀπεχώρησεν αὐτοβούλως εἰς Μολάους. Τὸ 17ον τε-
» λευταίως μετακινηθὲν εἰς Γορτυνίαν ἐστασίασεν καὶ ἐπέβαλεν τὴν μεταφοράν
» του εἰς Ταΰγετον, ἀφ'οὗ ἐπέδειξεν ἔναντι τοῦ πληθυσμοῦ διαγωγὴν ἄκρως δυσ-
» φημιστικὴν τοῦ κύρους καὶ τοῦ γοήτρου τῶν Στρατιωτικῶν Δυνάμεων.

« Τὸ 616 Τάγμα Πεζικοῦ ἔχει πλήρη τὰ μέσα, δηλαδὴ πολεμικὸν ὑλικόν, μέσα
» διαβιβάσεως καὶ προσωπικὸν ἔμπειρον περὶ τὴν χρῆσιν τῶν μέσων τούτων μὲ
» ἀξιωματικοὺς τοῦ Πεζικοῦ. Οἱ ἄνδρες του, ἔφεδροι παλαιῶν κλάσεων 1937 καὶ
» 1938 ἔχουσι στρατευθῆ δι' ἀτομικῶν προσκλήσεων καὶ εἶναι ἐμπειροπόλεμοι,
» ἀλλὰ ἐκ λόγων ψυχολογικῶν δὲν ἔχουσι ζῆλον καὶ προθυμίαν. Οἱ ἄνδρες αὐτοὶ
» βεβαρυμένοι μὲ οἰκογενειακὰς ὑποχρεώσεις κατὰ τὸ πλεῖστον φέρουσι βαρέως,
» ὅτι αὐτοὶ μόνον, ἐλάχιστοι ἐκ τῶν κλάσεων των, ὑπηρετοῦσιν εἰς τὸν Στρατόν.
» Ἡ πειθαρχία τοῦ Τάγματος αὐτοῦ παρέλυσε καὶ μαστίζεται κυριολεκτικῶς ἐκ
» τῶν λιποταξιῶν. Οἱ ἀξιωματικοὶ του εὑρίσκονται εἰς δύσκολον θέσιν μὴ τολμῶντες
» νὰ ὁμολογήσωσι τὴν κατάστασιν τοῦ Τάγματος πρὸς ἀποφυγὴν εὐθυνῶν. Εἶμαι
» πεπεισμένος, ὅτι τὰ τμήματα τοῦ Τάγματος τούτου δὲν θὰ ἐπιτύχωσι καὶ μελλον-
» τικῶς, ὡς δὲν ἐπέτυχον καὶ μέχρι τοῦδε, συνάντησιν μετὰ τῶν συμμοριτῶν, διότι
» οἱ ἀξιωματικοὶ δὲν ἔχουσιν ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς στρατιώτας των. Ἡ μέχρι
» τοῦδε δρᾶσις τοῦ Τάγματος τούτου εἶναι μηδαμινή, δὲν ἔχει ἐπιτύχει τι.

« Οἱ Λόχοι Ὀρεινῶν καταδρομῶν ἐπίσης οὐδεμίαν συνάντησιν ἔσχον μετὰ
» τῶν συμμοριτῶν. Τοῦ ἑνὸς Λόχου τῆς Μεγαλοπόλεως, ἡ πειθαρχία καὶ τὸ ἠθι-
» κὸν εἶχε καταπέσει τελείως λόγῳ τῆς διαγωγῆς καὶ τῆς συμπεριφορᾶς τοῦ Διοι-
» κητοῦ του Ὑπολοχαγοῦ Παπαπάνου καὶ τοῦ εἰς τὸν αὐτὸν Λόχον ὑπηρετοῦντος
» ὁμοιοβάθμου του Δωροθέου. Ἡ διαγωγή των ἀπέναντι τοῦ πληθυσμοῦ ὑπῆρξεν
» ἀξιοθρήνητος. Τελευταίως ἀπεμακρύνθησαν οἱ ἐν λογῳ ἀξιωματικοὶ τοποθετη-
» θέντες εἰς τὸ 15ον Τάγμα Χωροφυλακῆς καὶ ὁ Λόχος ἐτέθη ὑπὸ τὴν διοίκησιν
ἄλλου Λοχαγοῦ. Τῶν Λόχων τούτων πρό καιροῦ λόγῳ τοῦ ποιοῦ των εἶχεν ἀπο-
» φασισθῆ ἡ διάλυσις, ἀλλὰ παρέμειναν λόγῳ τῆς ἀνάγκης ἐξοικονομήσεως δυνά-
» μεων.

« Τὰ λοιπὰ τμήματα τῶν Πουλοπούλου, Ἀμπαριώτη, Τσέκερη καὶ Σπηλιώ-
» τη, εἶναι νεοσύστατα ἐσχάτως συγκροτηθέντα δι' ἄνευ θητείας χωροφυλάκων.
» Εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον τμήματα Μ.Α.Υ. ἢ Κυνηγῶν, τὰ ὁποῖα μετεβλήθησαν εἰς
» χωροφύλακας χάριν τῆς συντηρήσεως των καὶ τῆς καλλιτέρας χρησιμοποιήσεώς
» των καὶ μέχρι τῆς στιγμῆς δὲν ἔχουσι σημειώσει ἐπιτυχίαν τινα.

« Μὲ τμήματα τοιαύτης συνθέσεως καὶ τοιούτου ποιοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ
» ἐπιτευχθῶσιν ἀποτελέσματα εἰς τὸν δύσκολον μετὰ τῶν ἀνταρτῶν ἀγῶνα. Ἀπε-
» δείχθη, ὅτι μὲ τὸ ἐφαρμοζόμενον σύστημα τῶν ἐθελοντῶν τὰ ὅπλα δὲν περιέρχονται

» εἰς τὰς καταλληλοτέρας χεῖρας. Καὶ ὡς συνέπεια τῆς τοιαύτης συνθέσεως καὶ τοῦ
» ποιοῦ τῶν ἀνταρτοτμημάτων αὐτῶν ἔρχεται ἡ ἀποκαρδιωτικὴ δρᾶσις των. Μετὰ
» τὴν ἐπίθεσιν κατὰ τῆς Δάφνης Καλαβρύτων ἐντὸς μιᾶς ἑβδομάδος ἐπραγματο-
» ποιήθησαν 5–6 ἐπαφαὶ τοιούτων τμημάτων μετὰ τῆς συμμορίας, ἡ ὁποία ἐνέ-
» πιπτεν ἀπὸ ἐνέδρας εἰς ἐνέδραν μὲ ἐξηκριβωμένα πλέον ἀποτελέσματα τὸν τραυ-
» ματισμὸν καὶ τὴν σύλληψιν ἑνὸς μόνον συμμορίτου. Τὰ περὶ φόνου 40 καὶ τραυμα-
» τισμοῦ 45, ὡς ἀνεφέρθησαν, εἶναι καθαρὰ μυθεύματα. Ὁμοίως μία συμμορία
» 80 μελῆς τελευταίως ἐκκινήσασα ἐκ Γορτυνίας εἰσέδυσε βαθέως εἰς τὰς περιο-
» χὰς τῆς Αἰγιαλείας καὶ Κορινθίας. Ἐκινήθησαν δυνάμεις πανταχόθεν καὶ ἰδίως
τοιαῦται Μ.Α.Υ. καὶ Κυνηγῶν ἐκ Κορινθίας, χωρὶς νὰ ἐπιτύχωσιν ἀποτελέσματα.
» τὰ περὶ ἀπωλειῶν 50 τοῖς ἑκατὸν τῆς συμμορίας, περὶ ὧν ἀνέφερεν ἡ Ἀνωτέρα
Διοίκησις Χωρ/κῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, εἶναι ὁμοίως ἀνακριβῆ. Ἡ συμμορία ἐπα-
νῆλθεν εἰς τὴν Γορτυνίαν μὲ τὴν δύναμιν της σχεδὸν ἀκεραίαν.

« Τὰ τμήματα αὐτὰ τῶν ἄνευ θητείας χωροφυλάκων καὶ Κυνηγῶν δρῶσι κατὰ
» τὸ πλεῖστον ὑπὸ τὰς διαταγὰς ἑνὸς ἀρχηγοῦ, ὑποκειμένου μᾶλλον τούτου καὶ ὑπο-
» χωροῦντος εἰς τὴν θέλησιν τῆς ὁμάδος, ἄνευ πειθαρχίας. Δὲν ὑπάρχει ἡ ἱεραρχικὴ
» διάρθρωσις τοῦ Στρατοῦ μὲ τὸ αἴσθημα τῆς εὐθύνης, τὴν ἐπιβολὴν τῶν ἀνωτέρων
» καὶ τὸν ἔλεγχον τῶν παραλείψεων. Πραγματοποιοῦνται πολύωροι συμπλοκαὶ ἀπὸ
» μεγάλων ἀποστάσεων ἄνευ ἀποτελεσμάτων, διότι δὲν ἐνεργεῖται ἐπίθεσις καὶ προσ-
» πέλασις πρὸς τὸν ἐχθρόν, ὡς θὰ συνέβαινεν εἰς τὰ τακτικὰ στρατιωτικὰ τμήματα.

« Πληροφορίαι ὑπάρχουσι πάντοτε καὶ συναντήσεις πραγματοποιοῦνται ἀλλ'
» ἀποτελέσματα δὲν ἐπέρχονται, ἐννοοῦμεν δὲ ἀποτελέσματα τὴν ἐξόντωσιν τῶν
» συμμοριτῶν ἢ τὴν δημιουργίαν σημαντικῶν τοὐλάχιστον ἀπωλειῶν εἰς αὐτούς
» αἱ ὁποῖαι θὰ ἐπέφερον τὴν πτῶσιν τοῦ ἠθικοῦ των καὶ τὴν διάλυσίν των. Εἰς τὰ
» Τάγματα ἐξ ἄλλου τῶν μονίμων χωροφυλάκων φαίνεται μειούμενος ὁ ζῆλος.
» Κατακλύζεται ἡ Ἀνωτέρα Διοίκησις ὑπὸ αἰτήσεων ἀντικαταστάσεως καὶ τοῦτο
» γίνεται, διότι διὰ διαφόρων διαταγῶν ἔχουσιν ἤδη γίνει ἀντικαταστάσεις, ἀνέφερα
» καὶ ἄλλοτε πόσον ἐπικίνδυνον εἶναι τοῦτο διὰ τὴν πειθαρχίαν τῶν Ταγμάτων
» τούτων. Δὲν ὑπῆρξε προηγούμενον Στρατιωτικῶν τμη-
» μάτων, τῶν ὁποίων οἱ ἄνδρες ν' ἀντικαθίστανται μεμο-
» νωμένως ὑπὸ αἰτιολογίας κοπώσεως κλπ.(13). Ἂν ἐπῆλθε κό-
» πωσις δύναται ν' ἀποσυρθῇ ὁλόκληρον τὸ τμῆμα πρὸς ἀνάπαυσιν. Δὲν ἀπεσύ-
» ροντο μέχρι τοῦδε ἐκ τοῦ Στρατοῦ καὶ τῶν ἐκστρατευτικῶν Σωμάτων παρὰ μό-
» νον οἱ ἀσθενεῖς. Ἂν ἐξακολουθήσῃ ἡ κατάστασις αὐτὴ καὶ τὰ Τάγματα αὐτὰ θ'
» ἀπολέσωσι τὴν πειθαρχίαν καὶ τὴν μαχητικότητά των. Τ' ἀνωτέρω πάντα ἀνή-
» νεγκον εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δημοσίας Τάξεως κατὰ τὴν πρὸ τινων ἡμερῶν
» ἐνταῦθα ἄφιξίν του.

Ὁ Ἀνώτερος Διοικητὴς Γρ. Δημουλᾶς.

Οὕτω ἐξ ὅλων τῶν μνημονευομένων ταγμάτων καὶ λοιπῶν σχηματισμῶν ἀξιολόγου μαχητικότητος τμήματα ἦσαν μόνον τὰ Τάγματα Χωρ-κῆς 5, 15, 16 καὶ Μηχανοκίνητον, τὰ ὑπόλοιπα ἀπετέλουν πολλάκις παθητικόν.

---

(13) Τοῦτο ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα τῶν ἐπεμβάσεων τῆς Πολιτικῆς.

Τοιαύτην ἀληθῆ ἀνατομίαν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ δυνάμεων κατὰ τὴν περίοδον ταύτην οὐδεὶς ἐποιήσατο καὶ κατὰ συνέπειαν οὐδεὶς ἀνεῦρεν τὴν ἀλήθειαν.

Εἰς τὴν ἀνωτέρω κατάστασιν τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων δέον νὰ προστεθῇ καὶ ἡ ἄλλοτε τονισθεῖσα, ἐν τοῖς πρόσθεν, ὑπερτροφικὴ κομματικὴ δραστηριότης ἐν Πελοποννήσῳ, ἥτις οὐδέποτε ἀφῆκεν ἐλευθέρας τὰς Ἀρχὰς νὰ ἐξαρθρώσωσιν τὰ κατασκοπευτικὰ δίκτυα καὶ κλιμάκια ἀνεφοδιασμοῦ τῶν Κ/Σ καὶ οὕτω οἱ Κ/Σ ἐνημεροῦντο πάντοτε ἐγκαίρως καὶ θετικῶς περὶ τῶν ἐπικειμένων κινήσεων τῶν διαφόρων μονάδων, ἐντεῦθεν δὲ αἱ μεγάλαι ἀπώλειαι λόγῳ αἰφνιδιασμοῦ καὶ ἐνεδρῶν. Θὰ ἴδωμεν ὅτι ὅταν ὁ στρατὸς ἀπεφάσισε νὰ ἀπασχοληθῇ σοβαρῶς μὲ τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς Πελοποννήσου πρῶτον μέλημά του ὑπῆρξε νὰ συλληφθῶσιν ἅπαντες οἱ κομμουνισταὶ καὶ ὕποπτοι τῶν πόλεων καὶ χωρίων.

Μετὰ τὴν σύστασιν τοῦ Στρατηγείου Δυνάμεων Χωροφυλακῆς ὁ μέχρι τότε Διοικητὴς τῆς Ταξιαρχίας Χωρ-κῆς Συντ/ρχης Δημουλᾶς Γρηγόριος ἀνέλαβε τὴν διοίκησιν τῆς Α.Δ.Χ. Πελοποννήσου, τὴν δὲ διοίκησιν τῆς Ταξιαρχίας ὁ ἐξαίρετος Συνταγματάρχης Πεζικοῦ Ρογγόπουλος μὲ ἐπιτελάρχην τὸν Ἀντισυνταγματάρχην Χωρ-κῆς Γιαννικόπουλον Δημ.

Κατωτέρω καὶ ἐν οἰκείᾳ θέσει θὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τῆς κατὰ τὰ τέλη 1947 ἐπικρατούσης ἐν Πελοποννήσῳ καταστάσεως. Ὁλόκληρος ἡ ὡς ἀνωτέρω δύναμις οὐδὲν σοβαρὸν ἐπίτευγμα ἔσχεν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ 1947, καὶ λόγῳ τῆς προαναφερθήσης ποιότητος ἀλλὰ καὶ λόγῳ τῆς κυρίας καὶ ριζικῆς αἰτίας, τῆς μὴ ἀπηνοῦς δηλονότι καὶ συστηματικῆς ἐξαρθρώσεως τοῦ κατασκοπευτικοῦ καὶ ἀνεφοδιαστικοῦ δικτύου τῶν Κ/Σ, πρᾶγμα ὅπερ ἐνῷ εἶχε συντελεσθῆ εἰς ὁλόκληρον τὴν ὑπόλοιπον Ἑλλάδα, ἐν Πελοποννήσῳ οὐδεμίαν πρόοδον παρουσίασε λόγῳ τῆς ὑπερτροφικῆς κομματικῆς δραστιηρότητος καὶ παρεμβάσεως. Ἐνημερούμενοι περὶ πάντων οἱ Κ/Σ, οὐδέποτε τὰ δι' ἐπιχειρήσεις ἐξερχόμενα τμήματα τοὺς συνήντων καὶ οὕτω αἱ διμήνου διαρκείας ἐπιχειρήσεις κατὰ τὸ θέρος 1947 ἀπέβησαν ἄκαρποι. Τῆς καταστάσεως ταύτης δὲν ὑπῆρξαν ἄμοιροι εὐθυνῶν τόσον οἱ Διοικηταὶ τμημάτων Ἀσφαλείας, οἵτινες ἔδει νὰ ἀντιμετωπίσωσι καὶ τὰς ἀπειλουμένας μεταθέσεις εἰς Βόρειον Ἑλλάδα καὶ ὅλας τὰς ἄλλας ἀπειλὰς μετὰ τῆς αὐτῆς γενναιότητος μεθ' ἧς ἐμάχοντο κατὰ τὰς περιπτώσεις. Εἰς αὐτὴν τὴν νοοτροπίαν δέον ν' ἀναζητηθῇ καὶ ἡ αἰτία τῶν συνεχῶν ζημιῶν ἃς ὑφίσταντο αἱ ἐν Πελοποννήσῳ δυνάμεις Χωροφυλακῆς. Κατὰ τὸ 1947 καὶ ἰδιαιτέρως κατὰ τὸ Β' ἑξάμηνον τοῦ ἔτους τούτου αἱ ἐν τῇ ὑπολοίπῳ χώρᾳ δυνάμεις τῆς Χωροφυλακῆς, διαθέτουσαι ἱκανὴν πλέον πεῖραν, ἀντιμετώπιζον, ὡς εἴδομεν, τελεσφόρως κατὰ τὸ πλεῖστον τὰς ἐπιθέσεις τῶν Κ/Σ καὶ λαμβάνουσαι κατάλληλα μέτρα δὲν ἐνέπιπτον εἰς σοβαρὰς ἐνέδρας, ἐνῷ ἐν Πελοποννήσῳ καὶ κατὰ τὸ 1947 ἡ Χωροφυλακὴ ἐδέχθη δεινὰ πλήγματα. Ἀλλ' ἃς μεταβῶμεν εἰς τὴν ἀνθολογίαν τῶν γεγονότων.

Ὁ 5ος Λόχος τοῦ 15ου Τάγματος εἰς συναφθεῖσαν μάχην μετὰ Κ/Σ τὴν 10-5-1947 παρὰ τὴν θέσιν «Κατσικόρεμα» Ἀρκαδίας ἐφόνευσεν 9 Κ/Σ καὶ συνέλαβε 2. Τὴν 24-5-1947 Κ/Σ ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ εἰς Λεβίδιον Ἀρκαδίας Φυλακίου Χωροφυλακῆς, οὗτινος ἐξουδετέρωσαν τὴν ἀντίστασιν φονεύσαντες πέντε ὁπλίτας τῆς Χωροφυλακῆς, ἕνα στρατιώτην καὶ πέντε πολίτας.

Τὴν 5ην Ἰουνίου 1947 τὸ Κ/Σ συγκρότημα Ταϋγέτου ἐπετέθη κατὰ τῆς εἰς Ἐξαχώριον-Καρδαμύλης ἐγκατεστημένης δυνάμεως 57 ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς

ὑπὸ Ἀνθυπασπιστὴν καὶ κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν ὀλιγόωρον συμπλοκὴν ἐφονεύθησαν 30 Χωροφύλακες, ἀπήχθησαν 19 καὶ διεσώθησαν μόνον 8 ἐξ ὧν οἱ 4 τραυματίαι. Ἀποτέλεσμα ἀπαράδεκτον διὰ τόσον σοβαρὰν δύναμιν Χωρ-κῆς ἐὰν εἶχε λάβει μέτρα ἐπαγρυπνήσεως.

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν, 5-6-1947, ἔλαβε χώραν καὶ ἡ κατὰ πάντα ἀξιόλογος μάχη τοῦ Μονοδενδρίου μεταξὺ τοῦ 15 Τάγματος Χωρ-κῆς καὶ τοῦ Κ/Σ συγκροτήματος Πάρνωνος.

Θὰ ἤξιζε νὰ παρατεθῇ ὁλόκληρον τὸ πόρισμα τῆς 5ης Νοεμβρίου 1947 τοῦ τότε Συντ)ρχου Γιαννικοπούλου Δημ. ἐπὶ ἐνεργηθείσης ἐνόρκου προανακρίσεως, διότι ὄντως ἡ μάχη ἐκείνη ὑπῆρξεν ὡς ἐχαρακτηρίσθη «ἡ μεγαλυτέρα μάχη ἥτις διεξήχθη ἐν Πελοποννήσῳ μετὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα». Τοῦτο ὅμως θ' ἀπετέλει καὶ «μεροληψίαν» καὶ σοβαρὰν φόρτισιν.

Τὸ Τάγμα τελοῦν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ ταγματάρχου Κομποχόλη Ἠλία καὶ μὲ Διοικητὰς 1 Λόχου τὸν Μοίρ. Μπολέτην Περ., 2ου τὸν Μοίρ. Μπαρτσούλην Γεώργ., 3ου τὸν Μοίρ. Τασσόπουλον Σπυρ. καὶ Λόχου Δ/σεως τὸν Μοίρ. Σαμπατακάκην Μιχαὴλ καὶ ἑδρεῦον ἐν Μεγαλοπόλει διετάχθη νὰ μετασταθμευθῇ εἰς Σπάρτην, πλὴν τοῦ 4ου Λόχου ὅστις θὰ παρέμεινεν εἰς Μεγαλόπολιν.

Τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 5-6-47 ἐπιβιβασθὲν αὐτοκινήτων ἐκινήθη διὰ Σπάρτην μέσῳ Τριπόλεως.

Μέχρι τοῦ 40ου χιλιομέτρου τῆς ὁδοῦ Τριπόλεως–Σπάρτης τὴν λῆψιν μέτρων ἀσφαλείας, ὡς ἐμπροσθοφυλακὴ τῆς κινουμένης φάλαγγος, εἶχεν ὁ 1ος Λόχος, ἀπὸ τοῦ 41ου χιλιομ. ἀνέλαβεν ὁ 2ος Λόχος, τοῦ ὁποίου ἡ μὲν Α' διμοιρία ὑπὸ τὸν ἀνθ/ρχον Κάβουραν Δημ. ἀνεπτύχθη πρὸς τὸ ὕψωμα «Κρινταράκι» ἡ δὲ Β' διμοιρία ὑπὸ τὸν Ἀνθ/ρχον Φωτόπουλον Γ. πρὸς τὸ ὕψωμα «Πετρωτό».

Πρὶν ἢ αἱ διμοιρίαι αὗται φθάσωσι εἰς τὰ ὑψώματα ἡ φάλαγξ ἐξεκίνησε προηγουμένου τῆς ὅλης φάλλαγος τοῦ ἐπιλοχίου τοῦ 2ου Λόχου Ἐνωμοτάρχου Κύρκου Ἀθαν., μόλις ὅμως ὁ Κύρκος διῆλθεν τὸ 44ον χιλ. εὑρέθη πρὸ τοῦ δεσπόζοντος ὑψώματος «Πετρωτὸ» καὶ ὑπολογίσας ὅτι ἡ δύναμις Φωτοπούλου δὲν θὰ εἶχε προλάβη εἰσέτι νὰ ἐξερευνήσῃ τοῦτο ἐστάθμευσε καὶ διέταξε τὴν καθοδον ἐκ τοῦ οὗτινος ἐπέβαινεν ὀχήματος τῶν λοιπῶν ἀνδρῶν πρὸς λῆψιν μέτρων. Λόγῳ τῆς ἀπροειδοποιήτου σταυθμεύσεως ἐπῆλθεν σύντμησις τῶν ἀποστάσεων μεταξὺ τῶν ἀκολουθαύντων αὐτοκινήτων ἐξ τῶν ὁποίων εἶχον πλέον εἰσέλθει εἰς σχηματιζόμενον θύλακα σχήματος πετάλου. Ἡ ὥρα ἦτο 15.40. Ἡ ἐκ διαισθήσεως ἐνέργεια τοῦ ἐνωμοτάρχου Κύρκου ἐδημιούργησεν εἰς τοὺς ἐνεδρεύοντας καθ' ὅλον τὸ τόξον τοῦ θύλακος-πετάλου Κ/Σ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἐγένοντο ἀντιληπτοὶ καὶ δι' ἐκκρήξεως νάρκης ἔδωσαν τὸ σύνθημα τῆς γενικῆς ἐπιθέσεως. Ἐπηκολούθησε 4ωρος ἀγὼν ἐξικνιθεὶς ἐνίοτε καὶ εἰς πάλην σώματος πρὸς σῶμα, κατὰ τὸν ὁποῖον τὸ 15ον Τάγμα Χωροφυλακῆς ἀνέτρεψε τοὺς δολοφόνους καὶ τοὺς διέλυσε. Ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἐκδηλωθεῖσαν αἰφνιδιαστικὴν ἐπίθεσιν ἐξ ὅλων τῶν σημείων ὁ Γιαννικόπουλος, γράφει : «. . . Παρὰ ταῦτα ὅμως ἡ ἐπιδειχθεῖσα παρ' ἁπάντων τῶν ἀνδρῶν τοῦ Τάγματος ψυχραιμία καὶ περιφρόνησις πρὸς τὸν θάνατον, ὄχι μόνον ἀνέτρεψεν τοὺς σκοποὺς ἐκείνων ἀλλ' ἐπέφερε καὶ τὴν πλήρη συντριβὴν αὐτῶν, ὡς κατωτέρω θέλω ἐκθέσει λεπτομερῶς.

7. Ἅμα τῇ ἐκκρήξει τῆς νάρκης περὶ ὥραν 15.30—15.40' οἱ ἐνεδρεύοντες

συμμοτῖται ἤρχισαν βάλλοντες δι' ὅλων τῶν διατεθειμένων ὅπλων. Διὰ τῶν πρώτων πυρῶν καὶ καθ' ἣν στιγμὴν οἱ ἄνδρες προσεπάθουν ν' ἀποβιβασθῶσιν τῶν αὐτοκινήτων ἐφονεύθησαν ἐκ τῶν ἐπιβαινόντων εἰς τὰ πρῶτα τοιαῦτα πολλοὶ ἄνδρες, μεταξὺ τῶν **ὁποίων καὶ ὁ ἀείμνηστος Μοίραρχος Μπαρτσούλης Γεώργιος καὶ ἐτραυματίσθησαν ἐπίσης οὐκ ὀλίγοι. Ἐνταῦθα ὀφείλω νὰ ἐξάρω τὴν ἐπιδειχθεῖσαν συμπεριφορὰν τοῦ ἥρωος ἐκείνου Μοιράρχου κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς του. Τήν σκέψιν τούτου, καίτοι προησθάνθη τὸν θάνατόν του δὲν ἀπησχόλησαν προσφιλῆ αὐτοῦ πρόσωπα, ἀλλ' ἡ ὑψηλὴ καὶ εὐγενὴς ἰδέα τοῦ καθήκοντος. Ἔχων οὗτος εἰς τὰ θυλάκια του τὴν κρυπτογραφικὴν κλεῖδα καὶ ἀποβλέπων εἰς τὸ νὰ μὴ περιέλθη αὔτη εἰς χεῖρας τοῦ ἐχθροῦ, ἐὰν τυχὸν ἐγίνετο κύριος τῆς μάχης, τὴν ἐξήγαγε τῶν θυλακίων του καὶ ἐνῶ κατέσχιζε ταύτην τὸν εὗρεν ὁ θάνατος καὶ παρέμειναν τὰ τεμάχια της ἐντὸς τῶν παλαμῶν, δείγματα τοῦ ὑψηλοῦ ἐσωτερικοῦ κόσμου τοῦ ἁγνοῦ αὐτοῦ παλληκαριοῦ...».**

Ἡμεῖς δὲν ἔχομεν νὰ προσθέσωμεν ἄλλο τι διὰ τὸ τέκνον τοῦτο τῆς Ἠπείρου ἀπὸ τὴν ὑπερηφάνειαν, ὡς συμπατριώτης τοῦ ἀθανάτου ἥρωος καὶ ὡς ἀνήκοντες εἰς τὸ Σῶμα τὸ ὁποῖον τὸν ἐγαλούχησε.

Μετὰ τὴν πρώτην φᾶσιν τοῦ αἰφνιδιασμοῦ βαθμοφόροι καὶ ὁπλῖται ἀνέκτησαν ἀμέσως τὴν ψυχραιμίαν των καὶ ἐρρίφθησαν εἰς τὸν ὑπὲρ ὅλων ἀγῶνα. Οἱ 3ος καὶ 1ος Λόχοι εὑρισκόμενοι ἐκτὸς τοῦ κλοιοῦ ἀνεπτύχθησαν ἐν τάχει καὶ ἐρρίφθησαν εἰς τὸν ἀγῶνα ἐπιτεθέντες κατὰ τῶν Κ/Σ. Γίνεται ἰδιαιτέρα μνεία περὶ τῆς συμβολῆς τοῦ ὑπὸ τὸν Μπολέτην 1ου Λόχου. Τὴν 17ην ὥραν ἡ μάχη εἶχε κλίνει ὁριστικῶς ὑπὲρ τοῦ Τάγματος, ὅτε δὲ μετ' ὀλίγον κατέφθασαν καὶ ἐκ Σπάρτης ἐνισχύσεις ὑπὸ τὸν γενναῖον Διοικητὴν τῆς Ταξιαρχίας Ρογγόπουλον ὁ ἀγὼν μετετράπη εἰς καταδίωξιν τῶν Κ/Σ. 17 Κ/Σ ἐφόνευσεν ὁ 3ος Λόχος καὶ 20 ὁ 1ος Λόχος, ἐκ τῶν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης καταμετρηθέντων 40 νεκρῶν Κ/Σ, ἐνῶ οἱ νεκροὶ τούτων ἀνῆλθον ἐν συνόλῳ εἰς 65. Αἱ ἀπώλειαι τοῦ Τάγματος ἀνῆλθον εἰς ἕναν Ἀξιωματικὸν 6 ὑπαξιωματικούς, 13 Χωροφύλακας καὶ 4 στρατιώτας.

Περαίνων τὴν λεπτομερῆ ἔκθεσίν του ὁ Συντ/χης Γιαννικόπουλος ἔγραφεν : « ..... Οἱ ἄνδρες μας ἅπαντες σχεδὸν ἡμιλλῶντο μεταξύ των καὶ ὁ καθεὶς ἀνε- » δείχθη ἀνώτερος τοῦ συναδέλφου του. Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς » μάχης τὸ Τάγμα εὑρέθη εἰς δύσκολον θέσιν. ,ἐν τούτοις οὐδεὶς ἐγκατέλειψε τὰς » τάξεις του καὶ κανεὶς δὲν διενοήθη νὰ παραβῆ τὸ πρὸς τὴν πατρίδα καθῆκον του...».

Ὁ Γιαννικόπουλος παραθέτει ἐν τῷ πορίσματι καὶ ἀπόσπασμα ἐξ ἡμερολογίου φονευθέντος βραδύτερον συμμορίτου ἐξ οὗ παραλαμβάνομεν τὸ ἀκόλουθον ἀπόσπασμα :

«5-6-47. Ἡ ἡμέρα αὐτὴ θὰ ἀποτελέση σταθμὸ στὸ κίνημα τῆς Λακωνίας, πρῶτον γιατὶ ἀπέτυχε ἡ ἐπιχείρησις ποῦ θὰ ἀποτελοῦσε τὸν τάφο τοῦ αἱματοβαμμένου τάγματος Κρανιᾶ (σ.σ. πρόκειται περὶ συγχίσεως ὅσον ἀφορᾶ τὸ Τάγμα) καὶ κατὰ συνέπειαν τὸν τάφο τῆς Λακωνικῆς ἀντίδρασης....... καὶ δεύτερον διατὶ πληρώσαμε τὴν ἀποτυχίαν μας αὐτὴ μὲ ἀρκετὰ πολὺ ἀντάρτικο αἷμα...... Καὶ ὅμως σχετικὰ μὲ τὴ κατάσταση ποὺ δημιουργήθηκε καὶ πάλι φτηνὰ πληρώσαμε μὲ 65 περίπου θύματα τὴ μάχη αὐτή ....».

Ὁ Ταξίαρχος Ρογγόπουλος μαχόμενος εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν ἔλαβεν ἐλαφρὸν διαμπερὲς τραῦμα.

Παρομοίας μορφῆς, ἐκτάσεως, ἀντιστάσεως καὶ ἀποτελέσματος μάχας ὀλίγας διαθέτει ὁ ἀντισυμμοριακὸς ἀγών, παρὰ ταῦτα ὁ Στρατηγὸς Τσιγγούνης δὲν εὗρε δύο λέξεις νὰ ἀφιερώσῃ εἰς τὴν μάχην ταύτην.

Τὴν 10-7-1947 εἰς θέσιν Σαΐτα χωρίου Δάρα Ἀρκαδίας δύναμις Μηχανοκινήτου τάγματος καὶ Υ.Χ. Λεβιδίου προσεβλήθη ὑπὸ ἰσχυρᾶς δυνάμεως Κ/Σ, λόγῳ δὲ τοῦ αἰφνιδιασμοῦ καὶ πάλιν καὶ τῆς μὴ λήψεως τῶν ἀναγκαίων μέτρων ἀσφαλείας ἡ συναφθεῖσα μάχη ἀπέβη εἰς βάρος τῆς δυνάμεως Χωρ-κῆς σχούσης 14 νεκρούς, ἤτοι ἕναν Ἀξιω-κόν, 3 ὑπαξιωματικοὺς καὶ 10 χωρ/κας. Οἱ Κ/Σ ἔσχον 5 νεκρούς. Τὴν 12-6-1947 ἀλληλοδιαδόχως συμπλακεῖσα μετὰ δυνάμεων Χωρ-κῆς εἰς περιοχὴν Γορτυνίας συμμορία ἔσχεν 50 νεκρούς, ἀποτέλεσμα τὸ ὁποῖον ἀμφισβητεῖ ὡς εἴδομεν ὁ τότε Ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Πελοποννήσου ἐν τῇ ἀνωτέρω ἐκθέσει του, μᾶλλον δικαίως.

Τὴν 13ην Ἰουλίου παρὰ τὸ χωρίον Βούρβουρα-Πάρνωνος συνήφθη σκληρὰ μάχη μεταξὺ δυνάμεων Χωρ-κῆς καὶ Κ/Σ. Ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης οἱ εἰς φυγὴν τραπέντες Κ/Σ ἀφῆκαν 17 νεκροὺς καὶ 17 αἰχμαλώτους.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ἐγκατελείπετο συνεχῶς ἡ ὕπαιθρος ὑπὸ τῶν στατικῶν δυνάμεων Χωροφυλακῆς, ὥστε κατὰ τὰ μέσα Σ/βρίου 1947 ἡ Δ.Χ. Ἀρκαδίας ἐμφανίζει ὡς ἀκολούθως τὴν κατάστασιν τῆς περιοχῆς της.

«Ἐγκατελήφθη ὁλόκληρος ἡ ἐπαρχία Γορτυνίας πλὴν τῶν κωμοπόλεων Δημητσάνης καὶ Βυτίνης. Ὡσαύτως ἡ ἐπαρχία Μεγαλοπόλεως, πλὴν τῆς κωμοπόλεως Μεγαλοπόλεως καὶ τοῦ χωρίου Δυρράχιον, ὅπερ ὑπερήσπιζον οἱ κάτοικοι του μετὰ 4 ἀνδρῶν χωροφυλακῆς. Εἰς τὰς ἐπαρχίας Μαντινείας καὶ Κυνουρίας ἐλάχιστοι κατῳκημένοι τόποι ἐκρατοῦντο ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων». Τὸ ἴδιον περίπου συνέβαινεν καὶ διὰ τὴν Λακωνίαν καθὼς καὶ τὰς ὁμόρους Διοικήσεις Χω/κῆς.

Τὴν 22-9-1947 πολυμελὴς Κ/Σ ἐπετέθη ἐξ ὅλων τῶν σημείων κατὰ τοῦ χωρίου Δυρράχιον, τὸ ὁποῖον ὑπερήσπιζον 1 ἐνωμοτάρχης, τρεῖς μόνιμοι Χωρ-κες, 24 ἄνευ θητείας Χωρ-κες, τοπικῆς στρατολογίας καὶ 14 Μ.Α.Υ. Ἡ περιέργου συνθέσεως φρουρὰ αὐτὴ μετὰ πολύωρον μάχην ὑπέκυψεν, σχοῦσα ἓξ νεκρούς.

200 μελὴς Κ/Σ τὴν 16ην ὥραν τῆς 24-9-1947 εἰσέβαλεν εἰς τὴν κωμόπολιν Ἀνδριτσαίνης καὶ ἐλεηλάτησε τὸ δημόσιον Ταμεῖον, τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν καὶ τὰ ἀρχεῖα τῶν λοιπῶν δημοσίων ἀρχῶν, ἐνῶ ἡ ἐξ 8 ἀνδρῶν δύναμις τῆς Χωροφυλακῆς συμπτυχθεῖσα διεσώθη.

Τὴν 26-9-1947 ἀπεκρούσθη Κ/Σ ἐπίθεσις κατὰ τοῦ Σ.Χ. Γκούρας Κορινθίας.

Τὴν 21-10-1947 ἐξεδηλώθη ἡ πρώτη κατὰ τῆς κωμοπόλεως Ζαχάρω ἐπίθεσις ἀποκρουσθεῖσα χάρις εἰς τὰ μέτρα τοῦ ἀνθυπομοιράρχου Καπετανάκη Βασ. Οἱ ἀποκρουσθέντες ἐγκατέλειψαν δύο νεκρούς.

Ὁ Στρατηγὸς Τσιγγούνης ἱστορεῖ (σελ. 21-22) μίαν τῶν μαχῶν τοῦ ἀποσπάσματος Ζάρα συναφθεῖσαν τὴν 6ην Νοεμβρίου 1947 παρὰ τὴν θέσιν Ράχες-χωρίου Χώρα—Γορτυνίας, καθ' ἣν οἱ Κ/Σ ὑπέστησαν ἀληθῆ πανωλεθρίαν, ἐνῶ ἐκ τῶν ἀνδρῶν τοῦ ἀποσπάσματος ἐφονεύθησαν 2 (14). Ἐπιλέγων ὁ Στρατηγὸς ἐν τῇ ἱστορή-

(14) Τόσον τὴν μάχην αὐτὴν ὅσον καὶ πολλὰς ἐκ τῶν ἀναφερθεισῶν καὶ μὴ δὲν περιλαμβάνει ἡ ἔκθεσις τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς, ἥτις καὶ δι' ὅσα περιλαμβάνει περιέχει καὶ ἀνακριβείας, ὧν κατά τι ποσοστὸν δὲν εἴμεθα βέβαιοι ἂν ἠδυνήθημεν ν' ἀποστῶμεν καὶ ἡμεῖς.

σει ταύτη γράφει «Πῶς νὰ μὴ θαυμάσωμεν τὴν ἀποφαστιστικότητα καὶ τὴν ἀνδρείαν τοῦ διοικητοῦ καὶ τῶν ἀνδρῶν τοῦ ἡρωϊκοῦ τούτου Ἀποσπάσματος!

Ἐν ᾧ ἠδύναντο ν' ἀποφύγωσι τὸν κίνδυνον, ἐπροτίμησαν τὴν μάχην καὶ ἐπέτυχον νὰ κατατροπώσωσιν ὑπερτριπλασίας δυνάμεις Κ/Σ. Δικαίως δὲ διὰ τοῦ ἀπὸ 30-6-1948 Β.Δ. ἐπροβιβάσθη ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀνθυπομοιράρχου ὁ Διοικητὴς τοῦ Ἀποσπάσματος τούτου Ἀνθ)στὴς Χωροφυλακῆς Ζάρας Γεώργιος...» (15).

Τὴν 11 ἢ 13 Ν/βρίου τὰ Κ/Σ συγκροτήματα Πάρνωνος καὶ Ταϋγέτου ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ ἐν Γερακίῳ Σπάρτης ἑδρεύοντος 19ου τάγματος Χωροφυλακῆς. Ἐπηκολούθησε πεντάωρος συμπλοκὴ μεθ' ἣν ἀνετράπησαν οἱ Κ/Σ τῇ βοηθείᾳ προστρεξασῶν καὶ ἄλλων ἐθνικῶν δυνάμεων. Ἐφονεύθησαν 33 ἄνευ θητείας χωρ-

Γυναῖκες τῆς Ἀνδριτσαίνης Ὀλυμπίας, ἀντικαταστήσασαι τὰς μητέρας καὶ τὰς ἀδελφάς, μοιρολογοῦν πρό τῶν νεκρῶν κατὰ τὴν μάχην τὴν 31-12-1947 τῶν Κ)Σ, ὅτε ὁ 3ος Μηχανοκίνητος Λόχος Χωρ)κῆς ὑπὸ τὸν τότε Μοίρ. Ἀνδρικόπουλον Ἀνδρ. ἀπέκρουσεν ἐπίθεσιν ὑπερτριακοσίων Κ)Σ. Οἱ νεκροὶ ἐξ ἀριστερῶν: Χωρ. Ἀνδρουτσόπουλος Νικ., Θεοδόσης Γρηγ., ὑπεν. Τσάφος Κανελ., Χωρ)κες Δημακόπουλος Ἀλέξ., Μάντης Βασίλ., Φωτεινάκης Ἀθαν., Ἀλαμᾶνος Ἀρ. καὶ ὑπεν. Δανοχρῆστος Ἀθ.

κες ἐτραυματίσθησαν 18 καὶ ἠχμαλωτίσθησαν 6, ἐνῶ ἐκ τῶν Κ/Σ ἐφονεύθησαν 13.

Τὴν 28-12-1947 πολυμελὴς Κ/Σ ἐπιτεθεῖσα κατὰ ἀποσπάσματος Γκούρας ἐνῶ ταυτοχρόνως ἕτεραι δυνάμεις Κ/Σ ἐπετέθησαν κατὰ Μ.Α.Υ. χωρίων Καλύβια, Σεβίατα, Στενὸ καὶ Μεσσινό, ἀπωθήθη ὡς ἀπωθήθησαν καὶ αἱ κατὰ Μ.Α.Υ. ἐπισεις. Τὴν 31-12-1947 τὸ ΙΙ Συμμοριακὸν συγκρότημα ἐνισχυμένον ἐπετέθη ἐναντίον τοῦ ἐν Ἀδριτσαίνη ἐγκατεστημένου ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ τότε Μοιράρχου καὶ ἤδη ὑποστρατήγου Ἀνδρικοπούλου Ἀνδρέα λόχου τοῦ Μηχανοκινήτου τάγματος τῆς

(15) Ὁ Ζάρας Γ. εἶχε καταταγῆ ὡς ἄνευ θητείας ἐνωμοτάρχης. Σήμερον ὑπηρετεῖ εἰς τὸ Σῶμα μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ Ταγματάρχου. Ὑπῆρξεν εἷς ἀκατάβλητος πολεμιστής.

Χωροφυλακῆς.(16) Συνήφθη πολύωρος καὶ κρατερὰ μάχη, τοῦ λόχου ἐπιτυχόντος τὴν πλήρη ἀπόκρουσιν τῆς ἐπιθέσεως. Οἱ ἄνδρες τοῦ λόχου ἐπολέμησαν μετὰ πείσματος, θάρρους καὶ αὐτοθυσίας καὶ ἐνίκησαν (17). Ὀκτὼ ὁπλῖται ἐφονεύθησαν καὶ 15 ἐτραυματίσθησαν, ἐκ τῶν Κ/Σ δὲ ἀνευρέθησαν 5 νεκροί.

Ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Πελοποννήσου ἀπεύθυνε πρὸς τὸν λόχον Χωροφυλακῆς τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα διὰ τοῦ Ἀσυρμάτου.

Ἀπὸ 81 Περιοχήν.

« Πρὸς 3ον Λόχον Μηχανοκινήτου καὶ Υ.Χ. Ἀνδρίτσαιναν Κ.Π.4/Α1. Δι'
» ἡρωϊκόν σας ἀγῶνα κατὰ τῶν ἀναρχοκομμουνιστῶν καθ' ὅλην τὴν 31ην τρέχο-
» ντος σᾶς συγχαίρω ἐγκαρδίως καὶ εἶμαι ὑπερήφανος διότι διοικῶ τοιούτους μα-
» χητὰς Stop Ἅμα εἰδοποιήθημεν διὰ τὸν ἀγῶνα σας ἐτέθησαν εἰς κίνησιν δυνά-
» μεις μας δι' ἐνίσχυσιν σας. Δυστυχῶς αἱ συγκοινωνίαι εἶχον καταστραφῆ καὶ μό-
» νοι σας ἐφέρατε τὸ βάρος τοῦ ἡρωϊκοῦ σας ἀγῶνος καὶ ὅλον τὸ γέρας τῆς νίκης
» ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς σᾶς Stop. Ἤδη ἔφθασαν ἐνισχύσεις μας καὶ ἀπὸ τὸν
» σκληρὸν ἀγῶνα θὰ δυνηθῆτε ἥσυχοι ν' ἀναπαυθῆτε. Διὰ τὸ νέον ἔτος σᾶς στέλνω τὰς
» εὐχάς μου εὐχόμενος πάντα νίκας μέχρι συντριβῆς κομμουνιστικοῦ τέρατος».

Στρατηγὸς Διοικητὴς Χ. Μαντᾶς – Ὑποστράτηγος

ΓΕΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ ΕΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΩ

Ἡ δρᾶσις τῶν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Στρατηγοῦ Στανωτᾶ (Σ.Δ.Χ.Π.) δυνάμεων Χωροφυλακῆς δὲν ἐπέφερε μὲν ἐντυπωσιακὰ ἀποτελέσματα εἰς βάρος τῶν Κ/Σ ἐπέτυχεν ὅμως νὰ ἐπιφέρῃ σοβαρὰν μείωσιν τῶν συμμοριακῶν δυνάμεων, ἤτοι ἐκ τῶν 700 περίπου εἰς 400 (18) καθὼς καὶ τὴν σοβαρὰν μείωσιν τῶν ἀπωλειῶν τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων. Τὸ ὅτι δὲν ἐπετεύχθησαν συημαντικώτερα ἀποτελέσματα ὀφείλεται εἰς τὴν ποιότητα τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων, περὶ ἧς ἀνωτέρω ἐπραγματεύθημεν καὶ εἰς τὴν ἐντεῦθεν προκύπτουσαν σοβαρὰν ποσοτικῶς ἀνεπάρκειαν, εἰς τὴν μὴ συστηματικὴν ἐξάρθρωσιν τοῦ κατασκοπευτικοῦ καὶ ἀνεφοδιαστικοῦ δικτύου τοῦ ἐχθροῦ, εἰς τὴν σοβαρὰν ἐξασθένισιν τῶν στατικῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς διὰ νὰ συγκροτηθῶσιν τὰ τάγματα καὶ εἰς τὴν συνεπεία τούτου ἐγκατάλειψιν τῆς ὑπαίθρου εἰς τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν τῶν Κ/Σ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν διάθεσιν των δι' ἀνεφοδιασμούς, πληροφορίας κλπ., εἰς τὴν ἀπατηλὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἠδύνατο νὰ γίνῃ καταδίωξις ἢ ἀντιμετώπισις τῶν Κ/Σ διὰ τῶν Μ.Α.Υ., Μ.Ε.Α. καὶ ἄλλων ἐθνικιστικῶν ὁμάδων καὶ εἰς τὴν ἐν γένει ἐφορμοσθεῖσαν τακτικήν.

---

(16) Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην οἱ λόχοι τοῦ Μηχανοκινήτου τάγματος εἶχον καταστῆ σχεδὸν στατικαὶ δυνάμεις, ἐγκατεστημένοι εἰς διάφορα ἐπίκαιρα μικροαστικὰ κέντρα. Οἱ ἄλλοι λόχοι ἐτέλουν ὑπὸ τοὺς Μοιράρχους Ἀνδρεόπουλον Ἀθαν., Λουκᾶν Γεωργ., καὶ τὸν ὑπομοίρ. Παΐωάννου Ἀθαν. Ὁλόκληρον τὸ παλαιὸν προσωπικὸν εἰς ἀξιωματικοὺς εἶχεν ἀντικατασταθῆ ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου 1947 καὶ ἐντεῦθεν. Πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι τὸ τάγμα τοῦτο εἶχεν εὐχέρειαν εἰς ἀριθμὸν βαθμοφόρων ἀρκεῖ ν' ἀναφέρωμεν ὅτι εἶχε 4 ἀνθ/στὰς εἰς γραφεῖον κινήσεως, οἱ δὲ διμοιρῖται του ἦσαν ἐν τῷ συνόλῳ σχεδὸν ἀξιωματικοὶ (κατάστασις 6-1-1948).

(17) Βλέπε καὶ Στρατηγοῦ Ἀλεξ. Τσιγγούνη σελ. 22.

(18) Βλέπε ὑπὸ ἀριθμ. 458/1/1 τῆς 2-11-1947 ἀναφορὰν τῆς Α.Δ.Χ. Πελοπονήσου καὶ ἀπόσπασμα καταθέσεως παραδοθέντος Ἀρχισυμμορίτου Κονταλώνη ἐν Στρατηγοῦ Τσιγγούνη σελ. 206.

Ὁ Ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 458/1/1 πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Β. Χωρ-κῆς ἀναφορᾶς του τὴν 2-11-1947 ἐτόνιζεν ὅτι ἦτο ἀνάγκη νὰ καταργηθῶσι τὰ τοιαύτης συνθέσεως τάγματα Χωροφυλακῆς, νὰ διατεθῶσιν 10 τάγματα στρατοῦ ἐκ κληρωτῶν, ὀρειβατικὸν πυροβολικὸν—οὗτινος ἐστεροῦντο παντελῶς μέχρι τοῦδε αἱ ἐν Πελοποννήσῳ ἐθνικαὶ δυνάμεις—Ἀσύρματος ἐπικοινωνία μέχρι καὶ διμοιρίας, ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ κατάτμησις τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων κατὰ τὰς ἐξερευνήσεις καὶ ἀντὶ τῶν ταγμάτων χωρ-κῆς νὰ ἐγκατασταθῇ ἀνὰ εἷς λόχος Χωροφυλακῆς εἰς τὰς συμμοριοπλήκτους περιοχὰς « ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τὴν » σύλληψιν τῶν κατασκόπων καὶ πληροφοριοδοτῶν, τὴν παρεμπόδισιν τῆς κομμου- » νιστικῆς προπαγάνδας καὶ στρατολογίας, ὡς καὶ τοῦ ἀνεφοδιασμοῦ εἰς τρόφιμα » καὶ πολεμοφόδια, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν καταδίωξιν καὶ ἐξόντωσιν τῶν διαφευγου- » σῶν τοὺς κλοιοὺς μικροομάδων συμμοριτῶν, ὡς καὶ τὴν παροχὴν συνδρομῆς εἰς » ἐγγὺς μαχόμενα Τμήματα Στρατοῦ».

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ Ἀνωτέρα αὐτὴ Διοίκησις Χωρ-κῆς διετάχθη παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Δημ. Τάξεως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 29/518/202 Τηλεγραφικῆς διαταγῆς ὅπως ἀναφέρει τὴν γνώμην της «περὶ τῶν ἀπαιτουμένων δυνάμεων ἐν ὄψει σημερινῆς δυνάμεως ἀνταρτῶν καὶ περὶ τῆς ὀφειλομένης κρατικῆς πολιτικῆς κλπ.».

Ἐπειδὴ ὡρισμένοι Στρατιωτικοὶ συγγραφεῖς προκειμένου νὰ ὑποστηρίξωσι τὰς ἀπόψεις των περὶ τοῦ πότε καὶ παρὰ τίνος ἡγήτορος ἐφηρμόσθη ἡ πλέον καταστρεπτικωτέρα διὰ τοὺς Συμμορίτας τακτικὴ ἐπικαλοῦνται μαρτυρικὰς καταθέσεις παραδοθέντων ἢ συλληφθέντων ἡγετικῶν στελεχῶν τοῦ Συμμοριτισμοῦ, πρᾶγμα ὅπερ καθ' ἡμᾶς μειώνει σοβαρῶς τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς ἐθνικῆς ἡγεσίας, ἐπειδὴ ἐκ τῶν καταθέσεων τούτων ἐπικαλοῦνται τὰ τμήματα ἐκεῖνα ἅτινα ἀνφέρονται εἰς τὸν ἀντίκτυπον καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἑκάστοτε ἐφαρμοσθείσης τακτικῆς καὶ ἐπειδὴ ἡ ἡγεσία τῆς Χωρ-κῆς ὡμίλησεν μετὰ παρρησίας καὶ ὀρθῶς πάντοτε, τὰ δὲ ἀποτελέσματα τόσον ἐπὶ μέρος ὅσον καὶ ἐν τῷ συνόλῳ ἐδικαίωσαν τὰς ἀπόψεις τῆς ἡγεσίας τῆς Χωροφυλακῆς, παραθέτομεν αὐτουσίαν τὴν ὑπ' ἀριθμ. 16/38/83 τῆς 19-11-1947 ἀναφορὰν τῆς Α.Δ.Χ. Πελοποννήσου πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Δημ. Τάξεως, ἐπισημαίνοντες ἐπ' αὐτῆς ὅσα γενόμενα βραδύτερον ὡδήγησαν εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ Κ/Σ. Ἰδοὺ τὸ κείμενον τῆς ἀναφορᾶς ταύτης :

« Καταπολέμησις τοῦ συμμοριστισμοῦ ἐν Πελοποννήσῳ. Ἐφαρμοστέα τακτι- » κή. Πολιτικὴ τοῦ Κράτους».

« Λαμβάνω τὴν τιμὴν ν' ἀναφέρω, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθμ. 29/518/202 ἐ. ἔτους τηλεγραφικῆς διαταγῆς ὑμῶν τὰ κάτωθι :

« Α'. Περὶ τῶν ἀπαιτουμένων δυνάμεων ἐν τῇ περιφερείᾳ ἡμῶν ἐν ὄψει ση- » μερινῆς δυνάμεως ἀνταρτῶν.

« Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀνέφερα προσφάτως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 458)1)1 » ἀπὸ 2 τρέχοντος μηνὸς ἀπορρήτου ἀναφορᾶς μου, πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Βασ. Χωρο- » φυλακῆς, ἧς ἀντίγραφον συνυποβάλλω (19).

« Β'. Περὶ τῆς τακτικῆς ἣν αἱ Κρατικαὶ δυνάμεις δέον ν' ἀκολουθῶσι.

« Ἐπείσθημεν ὅτι διὰ τὴν ἐξόντωσιν τῶν συμμοριτῶν ἐν Πελοποννήσῳ τοὐλάχιστον ὅπου καὶ ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς εἶναι μικρὸς καὶ ἡ κατάτμησίς των εἶναι

---

(19) Ἀνωτέρω παρετέθησαν περικοπαὶ ἐκ ταύτης.

» μεγάλη, δέον ν' ἀκολουθῆται λόγῳ τῆς φύσεως τοῦ ἀγῶνος, οὐχὶ ἡ στρατιωτικὴ
» τακτική, ἀλλὰ ἡ τακτικὴ τῆς Χωροφυλακῆς, ἥτις ἐφηρμόσθη ἐπιτυχῶς διὰ τὴν
» ἐξόντωσιν τῶν ληστρικῶν συμμοριῶν ἐπὶ ἑκατονταετίαν περίπου(19α).

« Σπανίζουν αἱ περιπτώσεις ἐξοντώσεως ληστοσυμμοριτῶν εἰς μάχην ἐκ πα-
» ρατάξεως, ἢ εἰς τυχαίαν συνάντησιν μετὰ τῆς Χωροφυλακῆς.

« Αἱ συνταράξασαι κατὰ τὸ ἀπώτερον ἰδία παρελθὸν ληστοσυμμορίαι τὴν Ἑλ-
» λάδα, ἐξοντώθησαν, βάσει πληροφοριῶν, ἢ κατὰ τὴν κίνησίν των δι' ἐνέδρας, ἢ
» κατὰ τὴν στάθμευσιν των εἰς τὰ λημέρια των δι' αἰφνιδιαστικῆς ἐπιθέσεως.

« Τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν ἐνδείκνυται καὶ ἤδη :

« 1. Πληροφορίαι περὶ τῶν μελετωμένων κινήσεων καὶ δρομολογίων τῶν
» συμμοριῶν πρὸς ἐγκατάστασιν ἐνεδρῶν, ἢ περὶ τῶν θέσεων προσωρι-
» νῆς σταθμεύσεως τούτων πρὸς ἐνέργειαν αἰφνιδιαστι-
» κῆς ἐπιθέσεως.

« 2. Μυστικότης εἰς τὰς κινήσεις τῶν Ἐθνικῶν δυνά-
» μεων.

« 3. Εὐκινησία τῶν Ἐθνικῶν δυνάμεων ἥτις παρακω-
» λύεται ἤδη σοβαρώτατα λόγῳ τῆς ἀνάγκης νὰ κινοῦνται
» τὰ Τμήματα, προκειμένου περὶ σοβαρῶν ἐνεργειῶν
» τοὐλάχιστον κατὰ τρόπον ἐξ οὗ ἡ ἀνάγκη ν' ἀκολουθῶνται ὑπὸ
» ἱκανοῦ ἀριθμοῦ ὑποζυγίων διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ βαρέως ὁπλισμοῦ
» καὶ τῶν πολλῶν πυρομαχικῶν αὐτοῦ, ὡς καὶ ἱκανῶν προσοτήτων
» τροφίμων, διότι ἡ τροφοδοσία δὲν καθίσταται δυνατή, λόγῳ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ
» τῶν ἀνδρῶν ἐκ τῶν ἐντοπίων πόρων.

Τὸ ζήτημα τοῦτο μόνον ἐν μέρει δύναται ν' ἀντιμετωπισθῇ διὰ τῆς πρωτοβουλίας τῶν ἡγητόρων καὶ οὐχὶ διὰ κανόνων.

4. Πλήρη τὰ μέσα ἐπικοινωνίας τῶν Μονάδων μεταξύ των, ἤτοι ἀσύρματοι μέχρι Λόχου, ἢ καὶ μικροτέρων Τμημάτων, ὁσάκις δρῶσιν μεμονωμένως.

5. Ἀπομόνωσις τῶν συμμοριῶν διὰ τῆς ἀποκοπῆς, ὑπὸ τῶν στατικῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς, οἱασδήποτε ἐπαφῆς τούτων μετὰ τῶν πάσης φύσεως συνεργατῶν των εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ Χωρία.

6. Συνεχὴς κίνησις τῶν Ἐθνικῶν δυνάμεων, ἀφ' ἑνὸς πρὸς ἀπηνῆ δίωξιν τῶν συμμοριῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου πρὸς ἀποφυγὴν αἰφνιδιαστικῆς ἐπιθέσεως τῶν τελευταίων κατὰ τῶν πρώτων.

7. Ἰσχυρὰ φρούρησις ὡρισμένων ἀστικῶν Κέντρων ἐκ τῆς καταλήψεως τῶν ὁποίων ὑπὸ τῶν ἀνταρτῶν πολλὰ ἐφόδια θὰ λάβωσιν οὗτοι, ἰδία τρόφιμα καὶ ἱματισμόν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἠθικόν των θὰ ἀναπτεροῦται.

(19α) Εὑρίσκομεν ἄστοχον τὸν παραλληλισμὸν τῆς τακτικῆς τοῦ Ἀντισυμμοριακοῦ Ἀγῶνος μὲ τὰς ἐφαρμοσθείσας διὰ τὴν ἐξόντωσιν τῆς ληστείας μεθόδους. Ἀσφαλῶς εἰς τὴν τακτικὴν τοῦ Ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος περιέχονται καὶ κανόνες τοῦ ἀντιληστρικοῦ ἀγῶνος. ἀλλ' ὁ Ἀντισυμμοριακὸς Ἀγὼν ἀπήτει πολὺ γενικώτερα μέτρα καὶ πολὺ εὐρυτέρας, συστηματικωτέρας καὶ ὀργανωμένης διαρκείας καὶ μορφῆς στρατιωτικὰς ἐπιχειρήσεις.

Γ' «Περὶ τῆς πολιτικῆς ἣν δέον ν' ἀκολουθήσῃ τὸ Κράτος, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς πολιτικῆς προπαγάνδας ἀνταρτῶν καὶ περιορισμοῦ τῆς συμπαθείας πρὸς αὐτοὺς τοῦ πληθυσμοῦ».

Τὸ θέμα τοῦτο εἶναι εὐρύτατον, πλὴν ἐν συντομίᾳ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι διὰ τῆς πολιτικῆς των προπαγάνδας δὲν ἀποκτοῦν πλέον οἱ συμμορῖται νέους ὀπαδούς, διότι οἱ Ἕλληνες καλῶς κατενόησαν τοὺς σκοποὺς των.

Ἑπομένως ἡ προσοχὴ δέον νὰ στραφῇ πρὸς μεταστροφὴν τῶν φρονημάτων τῶν Κομμουνιστῶν, περισσότερον δὲ τῶν συμπαθούντων τὸν Κομμουνισμόν.

Τὴν Ἐθνικὴν διαφώτισιν τούτων διὰ τοῦ λόγου, τὴν θεωροῦμεν ὡς δυναμένην ν' ἀποδώσῃ ἐλάχιστα.

Πλήρη ἀπόδοσιν εἰς τὰς παρούσας στιγμάς, δύναται νὰ ἔχῃ μόνον ἡ βία, λέγοντες δὲ βίαν ἐννοοῦμεν τὴν νόμιμον τοιαύτην, ἤτοι τὴν σκληρὰν ἐφαρμογὴν τῶν κειμένων Νόμων.

Διὰ τοῦ μετρου τούτου ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰτῆς μεταχειρίσεως τῶν πολιτῶν ὑπὸ τῶν πάσης φύσεως ἐκπροσώπων τοῦ Κράτους μὲ πνεῦμα δικαιοσύνης, ἰσότητος καὶ στοργῆς ἀσφαλῶς θὰ ἀντιμετωπισθῇ ἀποτελεσματικῶς ἡ συμμοριακὴ προπαγάνδα καὶ θὰ δημιουργηθῇ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη πρὸς τὸ Κράτος, διότι οὕτω θὰ ἔχει ἀποβῇ τοῦτο Κράτος δικαίου.

Ὁ Ἀνώτερος Διοικητὴς Δ. Γιαννικόπουλος Συνταγματάρχης

Ἐὰν μελετηθῶσιν αἱ προτάσεις τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως καὶ συγκριθῶσιν πρὸς ὅσα πολὺ μεταγενεστέρως ὑπεστήριξαν οἱ ἡγέται τοῦ Συμμοριτισμοῦ (Καραμούζης Ἰωάννης δικηγόρος, Κονταλώνης Γεωργ. Ἐπιτελάρχης Μεραρχίας Κ/Σ Πελοποννήσου κ.λ.π.) ὡς λόγους καταρρεύσεως τοῦ συμμοριτισμοῦ τῆς Πελοποννήσου ἀλλὰ καὶ πρὸς ὅσα ἐφήρμοσεν ὁ καταστρέψας τὸν συμμοριτισμὸν Πελοποννήσου Δ/τὴς Α' Σώματος Στρατοῦ Τσακαλῶτος, βλέπομεν ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ Πελοποννήσου διὰ τοῦ Συνταγματάρχου Γιαννικοπούλου Δημ. τὰ ἐξέθετεν ἐν τῇ ἀνωτέρω ἀναφορᾷ. Ὑποβιβάζει τὴν σοβαρότητα Ἐπιστήμης καὶ θεωριῶν ἡ ἐπίκλησις τῆς ὁποιασδήποτε γνώμης τῶν οἱωνδήποτε ἡγετῶν τοῦ Κ/Σ. Αὐτὴ αὕτη ἡ φύσις τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος καθώριζε τὴν ἐπιβαλλομένην στρατηγικὴν τῶν συνεχῶν ἐπιθέσεων, τῶν αἰφνιδιασμῶν, τῆς μυστικότητος τῶν κινήσεων τῆς συνεχοῦς καὶ ἄνευ κανόνων κινήσεως. Ὅταν ταῦτα ἐφηρμόσθησαν ὁ Κ/Σ κατέρρευσεν.

Πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίας Τάξεως ἡ ἀνωτέρω ἀναφορὰ διὰ κοινῆς τῶν Ὑπουργῶν Στρατιωτικῶν καὶ Δημ. Τάξεως ἀποφάσεως τῆς 12 Νοεμβρίου 1947 ἀνετίθετο ἡ εὐθύνη τῆς ἀσφαλείας καὶ ἐν Πελοποννήσῳ εἰς τὸν Στρατόν, κοινοποιηθείσης τῆς ἀποφάσεως ταύτης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 13572 ἀπὸ 14-11-1947 διαταγῆς Γ.Ε.Σ. Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως διετάχθη ἡ συνέχισις τῶν ἀπολύσεων τῶν ἄνευ θητείας ὁπλιτῶν καὶ ἡ προοδευτικὴ ὡς εἴδομεν διάλυσις τῶν ταγμάτων. Ἤδη μέχρι τέλους ὀκτωβρίου εἶχε διαταχθῇ ἡ ἀπόλυσις 1.000 ἄνευ θητείας χωροφυλάκων καὶ εἶχεν ἀρχίσει ἡ συγκρότησις ταγμάτων ἐθνοφρουρᾶς. Ὅταν τὴν 5 Δεκεμβρίου 1947 ἀνέλαβεν ὁ Στρατὸς τὴν εὐθύνην τῆς Ἀσφαλείας ἐκ τῶν προμνημονευθέντων 8 ταγμάτων χωρροφυλακῆς ὑπῆρχον μόνον τὰ 3, ἤτοι τὰ 5, 15 καὶ τὸ Μηχανοκίνητον καὶ τὸ ἐξ 100 περίπου ἀνδρῶν ἀπόσπασμα Ζάρα, εἶχον δὲ

ἱδρυθῆ 4 τάγματα ἐθνοφρουρᾶς (13, 14, 19 καὶ 20), ἅτινα ἐπιθεωρήσας ὁ ἀναλαβὼν τὴν Στρατιωτικὴν Διοίκησιν ὑποστράτηγος Χ. Μαντᾶς γράφει εἰς σελ. 83 τοῦ βιβλίου του ὅτι ἡ ἐκ τούτων ἐντύπωσίς του ὑπῆρξεν «ἀποκαρδιωτικὴ μέχρι σημείου ἀπεριγράπτου ...».

Ὅλοι σχεδὸν οἱ ἐκ Πελοποννήσου διελθόντες Στρ/κοὶ ἡγήτορες (Στρ/γοὶ Μαντᾶς, Τσιγγούνης καὶ Τσακαλῶτος) ἔχουν ἐκδώσει βιβλία σχετικὰ μὲ τὸν ἀντισυμμοριακὸν ἀγῶνα, ἕκαστος δὲ τούτων, ἐν τῇ προσπαθείᾳ προβολῆς καὶ ἐξάρσεως τοῦ ἐπὶ τῆς διοικήσεως του ἔργου, προβαίνει εἰς χαρακτηρισμοὺς ὅσον ἀφορᾷ τὴν μαχητικὴν ἀξίαν κ.λ.π. τῶν διατεθεισῶν αὐτῷ μονάδων καὶ τμημάτων. Ἡ Χωροφυλακὴ οὐδέποτε διεξεδίκησε πολεμικὴν ἐμπειρίαν καὶ τέχνην, τοὐναντίον πάντοτε ὡμολόγησε τὴν ὑστέρησιν τῶν στελεχῶν καὶ ἀνδρῶν της εἰς τὰ τῆς πολεμικῆς τέχνης, κατὰ συνέπειαν ὁ συχνὸς τονισμὸς τοῦ γεγονότος τούτου παρὰ τῶν Στρατιωτικῶν οὐδὲν τὸ νέον προσθέτει.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον δὲν ἐπέτρεψαν εἰς οὐδέναν νὰ τοῖς ἀμφισβητήσῃ οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ὑπῆρξεν ἡ ψυχική των δύναμις, τὸ ἠθικόν των, καὶ ἡ χαλυβδίνη πίστις των. Παρὰ ταῦτα ὁ ἀναλαβὼν τὴν 6ην Ἀπριλίου 1948 ὡς Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Πελοποννήσου Στρατηγὸς Ἀλεξ. Τσιγγούνης μετὰ 15 ἡμέρας, ἤτοι τὴν 21-4-1948, ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμ. Α.Π. 1404 6/72/Α1 ἀναφορᾷ του πρὸς τὸ Γ.Ε.Σ. (20), ἄρχεται ὡς ἀκολούθως: «Διαδοχικὰ ἀτυχήματα (Τροπαίων - » Καλαβρύτων) (21). ἀλλεπάλληλοι προφορικαὶ καὶ ἔγγραφοι ἀναφοραὶ Διοικη- » τῶν μονάδων, π ρ ο σ ω π ι κ ή μ ο υ ἀ ν τ ί λ η ψ ι ς καὶ συνεχεῖς ἀφικνούμε- » ναι πληροφορίαι, πείθουν ὅτι τὸ ἠ θ ι κ ὸ ν τῶν ταγμάτων ἐθνοφρουρᾶς καὶ τοῦ » 15ου καὶ 5ου ταγμάτων Χωροφυλακῆς εἶναι λίαν καταπεπτωκὸς καὶ ὅτι αἱ Μο- » νάδες αὗται δὲν εἶναι ἱκαναί, οὔτε διὰ ἐπιθετικὰς ἀποστολάς, οὔτε διὰ στατι- » κὰς τοιαύτας ...».

Ἐν συνεχείᾳ ἐκθέτει τὰ συνθέτοντα τὴν γνώμην του ταύτην περιστατικὰ καὶ ἐνῷ περὶ τῶν ταγμάτων ἐθνοφρουρᾶς παραθέτει συγκεκριμένα γεγονότα διὰ τὸ 15 τάγμα Χωροφυλακῆς μνημονεύει μόνον ὅτι ἠρνήθη νὰ καλύψῃ φάλαγγα ἐφοδιασμοῦ ἐλλείψει μηχανοκινήτων μέσων. Δὲν ἀντιλαμβανόμεθα κατὰ ποίαν λογικὴν ὁ Στρατηγὸς καταλογίζει ὡς καταπεπτωκὸς ἠθικὸν τὸ δίκαιον αἴτημα καὶ τοῦ τάγματος Χωροφυλακῆς νὰ κινῆται δι' αὐτοκινήτων ὡς ἐκινοῦντο ὅλαι αἱ στρατιωτικαὶ μονάδες. Νὰ καταλογίσῃ κόπωσιν ναί, ὄχι ὅμως καὶ μείωσιν τοῦ ἠθικοῦ. Ἐν τῇ αὐτῇ ἀναφορᾷ κατωτέρω ἀναφέρει ὅτι καὶ τὸ Μηχανοκίνητον τάγμα Χωροφυλακῆς «λόγῳ μειώσεως τῆς δυνάμεώς του ἐξ ἀπωλειῶν καὶ λόγῳ κοπώσεως ἐκ διαδοχικῶν μαχῶν, ἀπώλεσε μέρος τῆς μαχητικότητός του».

Ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς - Στρατηγὸς εἰς τὰς σελίδας 69 - 70, ἀναφερόμενος εἰς τὰς κατὰ τὸ Β' δεκαήμερον Ἰουνίου 1948 σημειωθείσας ἀντιπειθαρχικὰς ἐκδηλώσεις εἰς λόχον τοῦ Μηχανοκινήτου τάγματος Χωροφυλακῆς καὶ ἐκ μέρους τῶν ὑπαξιωματικῶν τοῦ 15ου τάγματος καὶ ἀντιφάσκων πλέον πρὸς τ' ἀνωτέρω, γράφει : «Λόγοι δικαιοσύνης ἐπιβάλλουσι νὰ ἐπαναλάβω ὅτι οἱ ἄνδρες τῶν ταγμά- » των Χωρ/κῆς εἶχον ὑπερβολικὰ καταπονηθῆ καὶ εἶχον ὑποστῇ λίαν σοβαρὰς ἀπω-

(20) Βλέπε Ἀλεξ. Τσιγγούνης «Ὁ Συμμοριτοπόλεμος στὴν Πελοπόννησο» σελ. 35.

(21) Ταῦτα ἀφοροῦσιν τὰ τάγματα Ἐθνοφρουρᾶς

» λείας. Διότι ἠγωνίζοντο εὐθὺς ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ἀνταρσίας καὶ εἶ-
» χεν ἀνατεθῆ εἰς αὐτοὺς ὅλον τὸ βάρος τοῦ ἀγῶνος εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς καὶ ἐπὶ μα-
» κρὸν χρονικὸν διάστημα. Ἐπὶ πλέον εἶχον ἐπιφορτισθῆ μὲ ἔργον οὐχὶ τῆς ἁρ-
» μοδιότητος των καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν εἶχον ἐκπαιδευθῆ δεόντως πρὸς ἐπιτυχῆ
» ἀντιμετώπισιν τῶν ὑπὸ τῶν Κ/Σ ἐφαρμοζομένων μεθόδων μάχης (22) καὶ ἕνεκα
» τούτου ὑπέστησαν λίαν σοβαρὰς ἀπωλείας εἰς ἔμψυχον κυρίως, ἀλλὰ καὶ εἰς
» ἄψυχον ὑλικόν. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω δύναται νὰ δικαιολογηθῆ δεόντως ἡ ψυχική των
» κάμψις, συντελούσης εἰς τοῦτο καὶ τῆς ὑπερβολικῆς σωματικῆς κοπώσεως των,
» λόγῳ τοῦ συνεχοῦς καὶ χωρὶς ἀνάπαυσιν τινὰ ἐξαντλητικοῦ ἀγῶνος. Παρὰ ταῦτα
» οἱ ἀνωτέρω συνελθόντες καὶ κατανοήσαντες λίαν ἐγκαίρως τὰς ὀλεθρίας συνε-
» πείας καὶ δι' αὐτοὺς τούτους, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ γενικώτερον συμφέρον, ἐξετέ-
» λεσαν πλήρως ἐν συνεχείᾳ τὸ καθῆκον των λίαν προθύμως, ἀρκετοὶ δὲ ἐκ τού-
» των προσέφερον καὶ αὐτὴν τὴν ζωήν των μαχόμενοι ἡρωϊκῶς κατὰ τοὺς ἐπα-
» κολουθήσαντας ἀγῶνας, ὡς κατωτέρω θέλομεν ἴδει».

Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ὁ Στρατηγὸς ἠστόχησεν ἢ εἰς τὴν διάγνωσιν ἢ εἰς τὸν χαρακτηρισμόν. Δὲν ὑπάρχει περίπτωσις καθ' ἣν νὰ ἐμειώθη ἢ νὰ ἐκάμφθη τὸ ἠθικὸν ἢ ἡ ψυχικὴ ἀντίστασις τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος. Ὑπῆρξαν περιπτώσεις καθ' ἃς οἱ ὑπερήφανοι ἐκεῖνοι ἄνδρες, μὴ ἀνεχόμενοι τὰς μεροληψίας, τὸν διαιωνισμόν, τὴν διαφορετικὴν μεταχείρισιν, τὰς ἀναβλητικότητας καὶ τὴν ἀδιαφορίαν τῶν ἄλλων πολλάκις ἐξεδήλωσαν τὴν διαμαρτυρίαν καὶ ἀποδοκιμασίαν των ἀκόμη, ἔναντι διαταγῶν ἀδικουσῶν αὐτοὺς καταφόρως. Οἱ γενναῖοι πολεμισταὶ εἶναι καὶ ὑπερήφανοι καὶ δὲν δέχονται εὐκόλως μειώσεις ἢ παραμερισμούς, ἀλλ' οὔτε καὶ ἐμπαιγμούς. Ἐπὶ μῆνας ἀνεκοινοῦτο ὅτι δὲν γίνεται ἀντικατάστασις διότι θὰ διαλυθῶσιν τὰ τάγματα καὶ τὰ τάγματα δὲν διελύοντο. Εἰς ἐκδήλωσιν διαμαρτυρίας καὶ ἀγανακτήσεως ὠφείλοντο τὰ περιστατικά, ἐφ' ὧν ὁ Στρατηγὸς Τσιγγούνης ἐπεχείρησε νὰ στηρίξη τὴν περὶ ψυχικῆς κάμψεως ἄποψιν του. Ἐὰν εἶχον ὑποστῆ ψυχικὴν κάμψιν ἢ μείωσιν τοῦ ἠθικοῦ οὐδὲν θὰ τοὺς ὡδήγει εἰς τὰς ἀμέσως ἐν συνεχείᾳ ἡρωϊκὰς πράξεις, περὶ ὧν ὁμιλεῖ ὁ συγγραφεύς. Τὰ τάγματα Χωροφυλακῆς ὅλοι τὰ ἤθελον, ἀλλ' οὐδεὶς ποτὲ ἠξίωσε ν' ἀποκτήσωσι καὶ ταῦτα δύο ἢ τρία αὐτοκίνητα, ὥστε ν' ἀπαλύνεται κάπως ἡ κόπωσις των ὅταν ἐκινοῦντο ἐπὶ δημοσίων ὁδῶν. Ἐπὶ ἓν καὶ πλέον ἔτος ἐπαίζετο τὸ πλέον ἀντιψυχολογικὸν παιγνίδιον ἔναντι τῆς δυνάμεως τῶν ταγμάτων Χωροφυλακῆς. Μία διαταγὴ ὡμίλει περὶ προσεχοῦς ἢ καὶ ἀμέσου διαλύσεως καὶ ἐδημιούργει οὕτω ἕνα κλῖμα ἀποχαιρετισμῶν, ὁπότε ἐπηκολούθει ἑτέρα διαταγὴ περὶ ἀναβολῆς τῆς διαλύσεως, τοιαύτη δὲ ἐναλλαγὴ διαταγῶν ἀπετέλει τὸ ἐπὶ ἓν ἔτος καθεστώς. Τοῦτο εἶχε πλέον λάβει τὴν μορφὴν ἐμπαιγμοῦ καὶ πολέμου νεύρων ἐκ μέρους τοῦ Κράτους πρὸς τοὺς ἥρωας του. Τὰ λάθη τῆς πολιτικῆς καὶ στρατιωτικῆς ἡγεσίας ἔθεσαν εἰς σκληρὰν δοκιμασίαν

---

(22) Εἷς ἕτερος Στρατηγὸς - Συγγραφεύς, ὁ Ζαφειρόπουλος, γράφει κάτι τὸ ἀντίθετον ὑποστηρίζων ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ εἶχεν πεῖραν λόγῳ τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν διώξεως τῶν ληστῶν. Εἶναι καὶ τοῦτο μία ἐκ τῶν περιέργων ἀπόψεων τοῦ Στρατηγοῦ Ζαφειροπούλου νὰ θέλῃ νὰ ταυτίσῃ τὸν ἀγῶνα τῶν Κ/Σ μὲ τὴν τακτικὴν τῶν ληστῶν!! ὁ Μάο Τσε Τούγκ καὶ ὁ Κλαούζεβιτς θὰ ὠργίζοντο ἐὰν ἀνεγίνωσκον τὴν ταύτισιν.

τὸ νευροψυχικὸν σύστημα τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ὡς νὰ μὴ ἤρκει ἡ δοκιμασία ἐκ τῶν μακρῶν ἀγώνων. Ὁμιλοῦμεν περὶ τῶν μονίμων ὁπλιτῶν, διότι οἱ ἄνευ θητείας εἶχον πλέον ἀπολυθῆ.

ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ Κ)Σ

Ἐνῶ ἀπὸ στρατιωτικῆς πλευρᾶς τοιαῦται ὑπῆρξαν αἱ ἐξελίξεις καὶ ἀπόψεις ἡ πολιτικὴ ἡγεσία προσεπάθει καὶ δι' ἄλλων ὁδῶν ν' ἀπογυμνώση τοὺς συμμορίτας καὶ νὰ ἐνισχύση ἠθικῶς τὸν ἀντισυμμοριακὸν ἀγῶνα.

Οὕτω ἐξεδόθη τὸ ὑπὸ στοιχεῖα ΚΘ' ψήφισμα τῆς Δ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων τὴν 14 Σεπτεμβρίου 1947 «περὶ ἀμνηστίας παραδιδομένων στασιατῶν κ.λ.π.». Μέχρις ὅμως λήξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ψηφίσματος τούτου, 14-10-1947, ἐλάχιστοι ἐπωφελήθησαν τοῦ παρασχεθέντος εὐεργετήματος καὶ ἀπὸ τῆς ἐπομένης εὑρέθησαν καὶ πάλιν ἐπὶ τὰ ἴδια, ἀλλὰ μὲ τὴν Κυβέρνησιν ἐνισχυμένην ἠθικῶς ὅτι διὰ τοῦ ἀνωτέρω ψηφίσματος εἶχεν ἐπιδείξη τὴν στοργὴν καὶ διαλλακτικότητα της ἀλλὰ καὶ ἀποφασισμένην διὰ σοβαρώτερα μέτρα.

Καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν, πλὴν τῆς Πελοποννήσου εἶχον τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Γ' ψηφίσματος «περὶ ἐκτάκτων μέτρων ἀφορώντων τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ Ἀσφάλειαν» δι' ὧν παρείχοντο ηὐξημέναι δικαιοδοσίαι εἰς τὰς ἀστυνομικὰς ἀρχάς, ὅσον ἀφορᾶ τὰς κατ' οἶκον ἐρεύνας, τὰς συλλήψεις, τοὺς περιορισμοὺς τῆς κυκλοφορίας κ.λ.π.

Αἱ διατάξεις αὗται, τιθέμεναι ἐν ἰσχύει διὰ Β.Δ., δὲν εἶχον ἐφαρμοσθῆ ἐν Πελοποννήσω, παρ' ὅλον ὅτι τὸ βάρος τοῦ ἀγῶνος τὸ εἶχεν ἡ Χωροφυλακή, ἤδη ὅμως ἐτέθησαν εἰς ἐφαρμογὴν διὰ τοῦ Β.Δ. τῆς 21/23 ὀκτωβρίου 1947.

Ἀποβαίνει εὔλογον τὸ ἐρώτημα. Διὰ τινα λόγον παρ' ὅλην τὴν ὡς ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσαν ἐν Πελοποννήσῳ συμμοριακὴν δραστηριότητα δὲν εἶχον τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις αὗται; Δὲν εὑρίσκομεν οὐδεμίαν ἄλλην δικαιολογίαν πλὴν τῆς πολιτικῆς, ἥτις πιθανῶς νὰ ἐπικαλεσθῆ καὶ τὴν ἐλαχίστης ἀξίας σκοπιμότητα ἔναντι τοῦ Ο.Η.Ε.

Διὰ τοῦ Νόμου 508 τῆς 24/27 Δεκεμβρίου 1947 ἐθεσπίσθησαν διατάξεις διὰ τὴν ἀπόλυσιν ἐκ τῶν φυλακῶν καταδίκων, ὑπὸ ὅρον, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν συμπεριελαμβάνοντο ὡρισμέναι κατηγορίαι, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ οἱ τῆς τῶν καταδικασθέντων διὰ παράβασιν τοῦ Γ' ψηφίσματος.

Τὴν 27ην Δεκεμβρίου ὑπεγράφη καὶ ἐδημοσιεύθη αὐθημερὸν ὁ Α.Ν. 509 «Περὶ μέτρων ἀσφαλείας τοῦ Κράτους, τοῦ πολιτεύματος τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος καὶ προστασίας τῶν ἐλευθεριῶν τῶν Πολιτῶν», ὅστις ἐξεδόθη ὡς Α.Ν. διότι τὸ ἄγγελμα τῆς κατὰ Κονίτσης ἐπιθέσεως τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων εἶχε κορυφώσει πλέον τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ Νόμου τούτου διελαμβάνετο ἐν ἀρχῇ : «Ἀπὸ καιροῦ χρησιμοποιούμενοι, οἱ ἀποτελοῦντες ἐλαχίστην ἀνθεθνικὴν μειονότητα ἀνατρεπεῖς, ὡς πρωτοπόρον τάγμα θανάτου ὑπὸ τῶν προαιωνίων ἐχθρῶν τοῦ Γένους, καθ' ἃς στιγμὰς οἱ Ἕλληνες, καθημαγμένοι ἐκ τῆς διαρκοῦς ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἑστιῶν πάλης, ἡτοιμάζοντο νὰ μεταβῶσιν εἰς τὰς ἐκκλησίας των διὰ νὰ ἑορτάσωσι τὴν μεγάλην ἑορτήν, οἱ ἀρνηταὶ τῆς πατρίδος, τῆς

οἰκογενείας καὶ τῆς θρησκείας, ἐσκέπτοντο τὸ ἔγκλημα καὶ δὲν ἐδίστασαν νὰ τὸ ὁλοκληρώσουν ...».

Διὰ τοῦ 'Αναγκαστικοῦ τούτου Νόμου ἐκηρύσσετο ἡ διάλυσις καὶ ἡ ἐκτὸς νόμου θέσις τῶν Κ.Κ.Ε., Ε.Α.Μ., ἐθνικῆς 'Αλληλεγγύης καὶ παντὸς πολιτικοῦ κόμματος, σωματείου ἢ ὀργανώσεως ἐχόντων σχέσιν μετὰ τῆς ἀνταρσίας ὡς «προπαρασκευάσαντα καὶ ἐνεργοῦντα τὴν κατὰ τῆς ἀκεραιότητος τῆς Χώρας προδοτικὴν ἀνταρσίαν».

Διὰ τοῦ αὐτοῦ 'Αναγκ. Νόμου ἐτίθεντο φραγμοὶ εἰς τὴν ἀσυδοσίαν τῆς κομμουνιστικῆς προπαγάνδας, ἰδία διὰ τοῦ τύπου, ἀπηγορεύοντο αἱ ἐν ὑπαίθρῳ καὶ κλειστῷ χώρῳ συναθροίσεις καὶ ἐλήφθησαν μέτρα δι' ὡρισμένην κατηγορίαν δημοσίων ὑπαλλήλων.

'Ο 'Αναγκ. οὗτος Νόμος ἐκυρώθη διὰ τῶν ψηφισμάτων ΜΗ/48 καὶ ΞΔ/48.

Διαρκοῦντος τοῦ ἔτους 1947 ἐπισυνέβη καὶ βαρὺ ἐθνικὸν Πένθος. Τὴν 1ην 'Απριλίου 1947 ἀπέθανεν ὁ Μάρτυς καὶ Σοφὸς Βασιλεὺς ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β'. Τοῦτον διεδέχθη εἰς τὸν θρόνον ὁ μέχρι τότε Διάδοχος καὶ πατὴρ τοῦ σημερινοῦ Βασιλέως ΠΑΥΛΟΣ Α'.

Μὲ τὴν ἀνατολὴν τοῦ 1948 τὸ Κ.Κ.Ε., ἐπειδὴ διεπίστωσεν ὅτι ἡ πρόσκλησις του περὶ ἐθελοντικῆς προσελεύσεως εἰς τὰς συμμορίας δὲν ἀπέδωσεν σοβαρὰ ἀποτελέσματα, ἔδωκεν ἐντολὴν στρατολογίας ἑκουσίας ἢ ἀκουσίας, προσπάθεια ἥτις ἐντὸς τοῦ 1ου δεκαημέρου 'Ιανουαρίου 1948 ἀπέδωκεν ἱκανοποιητικὰ μᾶλλον ἀποτελέσματα.

'Η τοιαύτη στρατολογία τῶν Κ/Σ κατέστη ἔκτοτε κανὼν καὶ αἱ δυνάμεις τῶν Κ/Σ λήγοντος τοῦ Α' τριμήνου 1948 εἶχον διπλασιασθῆ τοὐλάχιστον.

'Ωμιλήσαμεν ἐκτενῶς περὶ τῆς ἀκολουθηθείσης τακτικῆς διὰ τὴν κατάργησιν τῶν ταγμάτων Χωροφυλακῆς κ.λ.π., ὅπως ἐπίσης ὡμιλήσαμεν καὶ περὶ τοῦ νόμου 505/1947 «περὶ ἐπιβουλῆς οἰκονομικῶν βαρῶν διὰ τὴν καταστολὴν τῆς ἐν Εὐβοίᾳ ἀνταρσίας», ὀφείλομεν ἤδη ν' ἀναφερθῶμεν καὶ εἰς τὴν δυνάμει τοῦ νόμου τούτου δολιχοδρομίαν τῆς 'Ελληνικῆς Πολιτείας ὅπως ἀποκτήσῃ ἔνοπλα τμήματα μακρὰν μὲν τοῦ δημοσίου προϋπολογισμοῦ, διὰ τῶν γραμμῶν ὅμως τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ ὑποστάσεως τῆς Χωροφυλακῆς. 'Υπῆρξεν ἓν σύστημα περὶ οὗ ὡμιλήσαμεν ἤδη ὅτι δὲν προσέφερε ἀξιόλογα πράγματα εἰμὴ ὅτι διετήρησε τὸ κύκλωμα τῆς ἐθνικόφρονος μερίδος ἐν συναγερμῷ εἴτε διὰ τῆς κατατάξεως ὡς ἄνευ θητείας χωροφυλάκων εἴτε διὰ τῆς οἰκονομικῆς εἰσφορᾶς διὰ τὴν συντήρησιν τῶν καταταχθησομένων καὶ ἀποτελούντων τὰς ἱδρυομένας δημοσυντηρήτους μονάδας καὶ ταῦτα πάντα ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ἐγένοντο ἀναλώμασι Χωροφυλακῆς. Οὕτω διὰ τοῦ Β.Δ. 14/20 'Ιανουαρίου 1948 ἱδρύθη ἐν Εὐβοίᾳ δημοσυντήρητον τάγμα Χωροφυλακῆς ὅπερ κατηργήθη διὰ τοῦ Β.Δ. 17-12-1948, διὰ τοῦ Β.Δ. 31 'Ιανουαρίου 3 Φεβρουαρίου 1948 ὠργανώθη δημοσυντήρητος διλοχία Χωροφυλακῆς ἐν Αἰγίῳ ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Μπολέτην Περικλῆν, διὰ ταυτοχρόνου Β.Δ. συνεστήθη δημοσυντήρητον τάγμα Χωροφυλακῆς ἐν Ξάνθῃ, διὰ τοῦ Β.Δ. 21/25 Φεβρουαρίου 1948 συνεστήθη δημοσυντήρητον τάγμα ἐν Πάτραις, διὰ Β.Δ. 20/30 Μαρτίου συνεστήθη δημοσυντήρηρον τάγμα ἐν Δράμᾳ καὶ διὰ τοῦ ἀπὸ 7-4-1948 ὁμοίου ὅμοιον ἐν Βόλῳ ἵνα ἀμφότερα διαλυθῶσιν διὰ τοῦ Β.Δ. 29/9 - 4/10 - 48, διὰ τοῦΒ.Δ. τῆς 27/4-7/5-1948 ἱδρύθη ἐν Χίῳ δημοσυντήρητος λόχος Χωροφυλακῆς κ.λ.π.

Ἤδη ἡ Χωροφυλακὴ εἶχεν ἀποδυθῆ εἰς ἕναν ὀξύτατον ἀγῶνα ἐντὸς τῶν ἀστικῶν κέντρων, ἀγῶνα ἐπαγρυπνήσεως ἀλλὰ καὶ προσφορᾶς ποικίλης μορφῆς ὑπηρεσιῶν, ἀγῶνα ὃν εἶχον δημιουργήσει τὰ πολύμορφα καὶ πολύπλοκα προβλήματα ἐκ τῆς συνεχοῦς ροῆς τῶν συμμοριοπλήκτων καὶ ἐκ τῆς συμπτύξεως τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ὑπαίθρου.

Τοὺς συνιστῶντας τὸν ἀγῶνα τοῦτον τομεῖς δὲν πρόκειται ἐνταῦθα νὰ ἐκθέσωμεν καὶ νὰ ἀναλύσωμεν, ἀρκούμεθα εἰς τὴν ἁπλῆν ὑπόμνησιν, ἵνα ἐν ἑκάστῃ περιπτώσει ὁ μελετητὴς συνδυάζει τὰ γεγονότα. Εἰς τὸ ἑπόμενον κεφάλαιον ὁ παράγων οὗτος πρέπει νὰ εὑρίσκηται ἐν διαρκῆ συνεκτιμήσει.

ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ

Κατὰ τὴν περίοδον 1948 - 1949 τὴν εὐθύνην τῆς καταστολῆς τῆς ἀνταρσίας ἐν γένει ἔχει πλέον ὁ ἐθνικὸς Στρατός, αἱ δὲ δυνάμεις τῆς Χωροφυλακῆς, κινηταὶ ἢ στατικαὶ ἔδρασαν ὑπὸ τὴν τακτικὴν ἡγεσίαν τῶν Στρατιωτικῶν ἡγητόρων, μεμονωμένως ἢ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ στρατιωτικῶν τμημάτων.

Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ὁ Στρατός, ἀνδρωμένος πλέον ἀπὸ πάσης πλευρᾶς, κατέβαλε κυρίως δύο μεγάλας προσπαθείας, τὴν ἀνεπιτυχῆ ἀπὸ πλευρᾶς τελικοῦ σκοποῦ καὶ θυμάτων τοῦ 1948 καὶ τὴν ὁλοκληρωτικὴν καὶ ἐπιτυχῆ τοῦ 1949.

Παρὰ τὸ γιγαντιαῖον τῶν ἐθνικῶν αὐτῶν προσπαθειῶν εἶναι ἀδύνατον νὰ χάσωσι τὴν ἐπικαιρότητα καὶ τὸ ἡρωϊκόν των χρῶμα ὡρισμένα ἐκ τῶν μεταξὺ δυνάμεων Χωροφυλακῆς καὶ Κ/Σ πολεμικῶν ἐπεισοδίων, τουναντίον μάλιστα ἔχουν δημιουργήσει ἀθανάτους ἐπὶ μέρος ἐποποιΐας καὶ ἐπετείους ὡς τὰ τῆς Δημητσάνης, τῆς Ζαχάρως, τῆς Χαλανδρίτσας, τοῦ Μακρυβάλτου, τῆς Χαλκιδικῆς κ.λ.π.

Κατὰ τὴν περίοδον 1946 - 1947 οἱ Κ/Σ προσέβαλον χωρία καὶ σταθμοὺς Χωροφυλακῆς, ἐνῶ κατὰ τὴν προκειμένην περίοδον 1948 - 1949 ὠργάνωσαν ἐπιχειρήσεις κατὰ μεγάλων ὁπωσδήποτε Ἀστικῶν Κέντρων, διὰ τὴν ἄμυναν τῶν ὁποίων ἔλαβον μέρος δυνάμεις Στρατοῦ καὶ Χωροφυλακῆς. Ἰδοὺ εἷς πίναξ ἐκ τῶν δοκιμασθεισῶν συνεπείᾳ συμμοριακῶν ἐπιθέσεων πόλεων. Ἀράχωβα τὴν 13-1-48 καὶ 7-5-49, Γύθειον τὴν 21-2-48, Αἴγιον τὴν 23-2-48 καὶ 22-8-48, Καλάβρυτα τὴν 11-4-48, Ζαγορᾶ τὴν 12-4-48, Χαλανδρίτσα τὴν 26-4-48, καὶ 6-7-48, Λεχαινὰ καὶ Ἀμαλιὰς τὴν 8-6-48, Πτολεμαΐς τὴν 22-6-48, Ζαχάρω τὴν 24-6-48 καὶ 13-10-48, Καρδίτσα 16-7-48 καὶ 11-12-48, Καλαμπάκα καὶ Καστράκι τὴν 11-8-48, Δημητσάνα τὴν 30-8-48, Τύρναβος τὴν 5-9-48, Ἀγυιᾶ - Λαρίσης 14-9-48, Λάρισα 28-9-48, Χρυσούπολις 3-11-48, Σοφάδες 19-12-48, Νάουσα 22-12-48 καὶ 11-1-49, Θεσσαλονίκη 28-1-49, Καρπενῆσι Ἰανουάριος 1949, Φλώρινα 12-2-1949, Ἀμύνταιον 17-4-49 κ.λ.π.

Ἡ λεπτομερὴς περιπτωσιολογία εἶναι μὲν ἀκριβεστέρα ἀπόδοσις δικαιοσύνης καὶ ἀπεικόνισις τῶν διατρεξάντων, ἀλλὰ θὰ τὴν ἐβλέπομεν ὡς ἐπιβεβλημένην εἰς ἓν εἰδικὸν ἐγχειρίδιον τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος, ἐνῶ ἐνταῦθα θ' ἀπέβαινεν ἀσφαλῶς ἀφορήτως κουραστικὴ καὶ μία ἐξεζητημένη διόγκωσις.

Μίαν σχετικὴν γενικὴν εἰκόνα ἐν ἀναλύσει τῶν πολεμικῶν ἐπεισοδίων τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Ἀντισυμμοριακοῦ Ἀγῶνος, βαρυνομένην διὰ τινων παραλείψεων καὶ ἀνακριβειῶν ὑπαιτιότητι ἐκδόσεως Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς, παρέχομεν διὰ τῶν πινάκων τοῦ Παρατήματος XI, εἰς δὲ τὸ προηγού-

μενον κεφάλαιον παρεθέσαμεν ἀναλυτικώτερον τὰ σημαντικώτερα ἐκ τῶν πολεμικῶν ἐπεισοδίων 1946 - 1947.

Διὰ τὴν περίοδον 1948 - 1949, διότι πλέον εἰσῆλθεν ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν εὐθύνην ὁ παράγων Στρατός, θὰ περιορισθῶμεν εἰς μίαν πλέον περιωρισμένην ἐπιλογὴν τῶν σημαντικωτέρων ἐπεισοδίων, καθ' ἃ ἡ Χωροφυλακὴ διεδραμάτισε πρωτεύοντα καὶ ἀποφασιστικὸν ρόλον ἢ ὁπωσδήποτε συνέβαλε σοβαρῶς καὶ διακεκριμένως. Θεωροῦμεν ἐπάναγκες νὰ ἐπαναλάβωμεν, ὅτι ἡ ἐπιλογὴ αὕτη δὲν σημαίνει ἰδιαιτέραν ἐκτίμησιν τοῦ ἀγῶνος τῶν ἀνδρῶν οἵτινες ἔλαβον μέρος εἰς τὰς ἐπιλεγείσας ἐκείνων αἵτινες δὲν μνημονεύωνται εἰδικῶς ἐνταῦθα, ἡ ἐπιλογὴ ἀπέβλεψε κυρίως εἰς τὰ σχόντα σοβαρώτερον ἀντίκτυπον ἐπεισόδια, διότι ὑπῆρξαν ἄλλα γεγονότα καθ' ἃ ὀλίγοι χωροφύλακες ἤγγισαν διὰ τῶν πράξεων των καὶ διὰ τῶν ἐκδηλώσεων αὐτοθυσίας αὐτῶν τοὺς θρύλους τῶν ἡμιθέων καὶ ἐν τούτοις δὲν τὰ συμπεριελάβομεν εἰς τὴν πρὸς ἰδιαιτέραν ἀνάπτυξιν ἐπιλογήν. Ἀρχίζομεν ὅθεν τὴν ἐπιλογὴν ταύτην :

1. Τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 11-1-1948 τμήματα Χωροφυλακῆς καὶ στρατοῦ συνεπλάκησαν μετὰ Κ/Σ ἐπὶ Μπος Ντάγ. Ἡ συμπλοκὴ καὶ καταδίωξις τῶν συμμοριτῶν διήρκεσε ἐπὶ δίωρον, μεθ' ὃ τραπέντες εἰς φυγὴν οἱ Κ/Σ ἀφῆκαν ἐπὶ τόπου 25 νεκρούς.

2. Τὴν 05.00 ὥραν τῆς 13-1-1948 ἰσχυρόταται δυνάμεις Κ/Σ, διαθέτουσαι ἰσχυρὸν ὁπλισμὸν εἰς βαρέα πολυβόλα, ὅλμους καὶ ὁπλοπολυβόλα, ἐπετέθησαν κατὰ τῆς Ἀραχώβης Ναυπακτίας. Ἡ ἐξ ἑνὸς λόχου ἐθνοφρουρᾶς καὶ 33 ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς φρουρὰ τῆς Ἀραχώβης ἠμύνθη ἐπὶ 12ωρον, τελικῶς ὅμως φονευθέντων τῶν τριῶν ἀξιωματικῶν τῆς ἐθνοφρουρᾶς καὶ 20 ἐθνοφρουρῶν ἐπῆλθεν κάμψις τῆς ἀντιστάσεως καὶ οἱ ἐρυθροὶ γῦπες εἰσῆλθον εἰς τὴν Ἀράχωβαν. Ἐκ τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς διέφυγον μόνον 17, ἐξ ὧν οἱ 5 τραυματίαι ἐνῶ οἱ ἕτεροι 16 ἐφονεύθησαν ἢ ζωγρηθέντες ἐξετελέσθησαν.

Η κωμόπολις τῆς Ἀραχώβης εἶχεν ὑποστῆ ἐπανειλημένας ἐπιθέσεις καὶ ὑποστηριζομένη ὑπὸ δυνάμεων Χωροφυλακῆς εἶχε προστατευθῆ ἀπολύτως.

3. Αἱ ἴδιαι Κ/Σ δυνάμεις μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ἤτοι τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 17-1-1948, ἐξαπέλυσαν λεσσαλέαν διήμερον ἐπίθεσιν κατὰ τῆς κωμοπόλεως Πλατάνου.

Τὴν κωμόπολιν ὑπερήσπιζον πέντοι λόχοι Στρατοῦ καὶ μία πενιχρὰ δύναμις ἐκ 15 ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸν ὑπομοίραρχον Κων. Μπαμπίλην.

Ἅμα τῇ ἐκδηλώσει τῆς ἀναμενομένης, βάσει πληροφοριῶν, ἐπιθέσεως ἐκινήθησαν ἐνισχύσεις ἐξ ὅλων τῶν διευθύνσεων, μεταξὺ τῶν ὁποίων πρῶται αἱ δυνάμεις μιᾶς διλοχίας τοῦ 7ου τάγματος Χωροφυλακῆς, ἡ ὑπὸ τὸν τότε Μοίραρχον Εὐθ. Κουτβάλαν Τριλοχία τοῦ 6ου τάγματος Χωροφυλακῆς καὶ ὁ Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Αἰτωλίας ταγματάρχης Μαρινᾶτος Γεράσιμος, ἐπικεφαλῆς 7 ἀνδρῶν (!).

Οἱ Κ/Σ τὴν δευτέραν ἡμέραν ἀπωθήθησαν καὶ ἀνετράπησαν καταδιωχθέντες ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων, ἀφήσαντες 50 νεκροὺς ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

Αἱ ἀπώλειαι τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων ὑπῆρξαν ἀριθμητικῶς μικραί, ἐφονεύθη ὅμως μαχόμενος εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν ὁ ὑπομοίραρχος Μπαμπίλης Κων.

4. Δυνάμεις Στρατοῦ καὶ Χωροφυλακῆς ἐπὶ 8ήμερον, ἤτοι 10-18-2-48, ἐνήργησαν ἐπιχειρήσεις ἐπὶ τῶν Κερδυλίων ὀρέων, καθ' ἃς συνέτριψαν τὰς δυνάμεις

τῶν συμμοριτῶν. Ἀπώλειαι Κ/Σ νεκροὶ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης 32, αἰχμάλωτοι 36 καὶ ἄφθονον πολεμικὸν ὑλικόν.

5. Τὴν 20.45′ ὥραν τῆς 21-2-48 αἱ συμμοριακαὶ δυνάμεις Πάρνωνος ἐξαπέλυσαν σφοδρὰν ἐπίθεσιν κατὰ τῆς πόλεως Γυθείου καὶ τῆς φρουρᾶς τῶν ἐκεῖ ποινικῶν φυλακῶν. Η κατὰ τῆς πόλεως ἐπίθεσις ἀνεχαιτίσθη, ἡ φρουρὰ ὅμως τῶν φυλακῶν ὑπέκυψε καὶ οἱ Κ/Σ ἀπελευθέρωσαν 24 κρατουμένους ὁμοϊδεάτας των. Ἐφονεύθησαν τρεῖς Χωροφύλακες καὶ ἐτραυματίσθη εἷς.

6. Μεταξὺ ἐπιτεθεισῶν ἰσχυρῶν δυνάμεων Κ/Σ καὶ τῶν ἐν Αἰγίῳ Ἐθνικῶν δυνάμεων συνήφθη σκληρὰ τετράωρος μάχη κατὰ τὴν νύκτα 23-24-2-1948, τῶν συμμοριτῶν ἀνατραπέντων ἐν τέλει τὴν 02.00 ὥραν. Ἐκ τῶν ἡμετέρων νεκροὶ 5, τραυματίαι ἑπτὰ μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Διοικητὴς τῆς Υ.Χ. Αἰγιαλείας Μοίραρχος Πρασσᾶς Δημοσθένης. Οἱ φεύγοντες Κ/Σ ἐγκατέλειψαν 3 νεκρούς.

7. Μάχη Μακρυβάλτου-Ναυπακτίας: Η Χωροφυλακὴ ἔδωσε πολλὰς μάχας κατὰ τῶν Κ/Σ ποικίλης στρατιωτικῆς καὶ ἐθνικοκοινωνικῆς ἀξίας καὶ αἱ ἐντεῦθεν δάφναι τῶν ἀνδρῶν της ὑπῆρξαν πάμπολαι καὶ ἱστορικαί. Εἰς τὸ ἑπόμενον κεφάλαιον θὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τῆς μεγάλης καὶ ἀποφασιστικῆς μάχης τῶν μετόπισθεν ἣν ἐκέρδισεν ἡ Χωροφυλακή, ἐν τοῖς πρόσθεν ἀνεφέρθημεν εἰς λαμπρὰ ἐπιτεύγματα ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης καὶ κατωτέρω θὰ ἱστορήσωμεν συνοπτικῶς ἄλλας καταυγαζούσας ἐποποιΐας. Ἐν προκειμένῳ ὀφείλομεν νὰ ἐπισημάνωμεν τὴν λαμπρότητα ἀλλὰ καὶ σημαντικότητα τῆς 8ημέρου περίπου μάχης μιᾶς τριλοχίας τοῦ 6 τάγματος Χωροφυλακῆς ἐπὶ τῶν ὑψωμάρτων Μακρυβάλτου Ναυπακτίας.

Ἐπισηναίνομεν ὡς ἰδιαιτέρας σημασίας τὴν μάχην ταύτην ὄχι διότι τὴν ἐκέρδισε μὲ ὅσην ἡρωϊκότητα θ' ἀφηγηθῶμεν ἡ τριλοχία, ἀλλὰ διότι δὲν τὴν ἔχασεν, ὁπότε, ἐὰν δηλονότι ἐχάνετο ἡ μάχη, οἱ Κ/Σ θὰ ἐκυριάρχουν ὁλοκλήρου τῆς Ναυπακτίας καὶ εἰς μίαν φυσικὴν ἐπέκτασιν τῆς ὀροσειρᾶς τῆς Πίνδου ἐφ' ἧς ἐκυριάρχουν θὰ κατήρχοντο εἰς τὰς θαλασσίας προσβάσεις πρὸς Πελοπόννησον, θὰ συνεδέοντο εὐχερῶς μετὰ τῶν Κ/Σ Πελοποννήσου καὶ θὰ ἔθετον ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τὴν ἀσφάλειαν τῶν ὁδῶν πρὸς Δυτ. Στερεὰν καὶ Ἤπειρον. Ἀσφαλῶς αἱ ἐθνικαὶ δυνάμεις μετὰ πολὺν ἢ ὀλίγον χρόνον θὰ τοὺς ἐξεδίωκαν ἐκ τῆς τόσον ζωτικῆς ταύτης περιοχῆς, ἀλλὰ κατόπιν σκληρῶν ἀγώνων καὶ πολλῶν θυσιῶν.

Ἡ δύναμις τῆς ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Κουτβάλαν Εὐθ. τριλοχίας, ἀνερχομένη εἰς 220 ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας, ἦτο ἐγκατεστημένη ἐπὶ τῆς τοποθεσίας «Μακρύβαλτος» ὕψωμ. 1.466, ἔνθα τὴν 3.30′ ὥραν τῆς 27 Φεβρουαρίου 1948 ἐδέχθη ἐξ ὅλων τῶν σημείων σφοδρὰν ἐπίθεσιν 1.000 περίπου Κ/Σ, ἤτοι τριῶν ταγμάτων (ταξιαρχία Γιώτη).

Εἰς τὰ θυλάκια τοῦ φονευθέντος συμμορίτου Καμπλίτση Σπυρ., διοικητοῦ 3ου λόχου τοῦ 1ου συμμοριακοῦ τάγματος, ἀνευρέθη λεπτομερὴς διαταγὴ «ἐπιχείρησις κατὰ Μακρυβάλτου Ἄνω χώρας» τοῦ 1ου τάγματος τοῦ Συμμοριακοῦ ἀρχηγείου Δυτικῆς Στερεᾶς.

Μεταφέρομεν ἐκ τῆς συμμοριακῆς ταύτης διαταγῆς παράγραφον περιέχουσαν τὸν σκοπὸν τῆς ἐπιχειρήσεως ὡς ἀκολούθως: «II. Πρόθεσις τῆς Διοίκησης μας, ἡ ὁλοκληρωτικὴ συντριβὴ τοῦ ἐχθροῦ στὸ ὕψωμα Μακρύβαλτος Ἄνω Χώρας καὶ στὴ Τερψιθέα γιὰ διεύρυνση καὶ διατήρηση τοῦ χώρου ὀρεινῆς Δωρίδος καὶ Ναυ-

πακτίας καὶ ἐκμετάλλευση αὐτοῦ Στρατολογικὰ καὶ ἐπιμελητειακά». Ὁ οὕτω τιθέμενος σκοπὸς ἀποκαλύπτει τὰ ὡς ἀνωτέρω ὑφ' ἡμῶν ἀντιμετωπιζόμενα σχέδια τῶν Κ/Σ.

Παρὰ τὰ σχέδια καὶ τὰ μέτρα τῶν συμμοριτῶν ὁ παρ' αὐτῶν ἐπιδιωχθεὶς αἰφνιδιασμὸς τῆς τριλοχίας δὲν ἐπέτυχε καὶ μετὰ συνεχεῖς ἐπιθέσεις ἐπὶ πεντάωρον ἠναγκάσθησαν οἱ Κ/Σ νὰ ἀποσυρθοῦν ἀπὸ τῆς 08.00 ὥρας εἰς τὰς πέριξ ὑψώματα καὶ εἰς ἀπόστασιν 2 - 3 χιλιομ. ἀπὸ τῶν θέσεων τῆς τριλοχίας.

Εἰς σχετικὴν ἔκθεσιν του ὁ Μοίραρχος Κουτβάλας ἀναφερόμενος εἰς τὸ ἠθικόν τῶν ἀνδρῶν κατὰ τὴν πρώτην ταύτην φάσιν, γράφει : «... Ἂς σημειωθῇ ἐνταῦθα ὅτι οἱ ἄνδρες καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς μάχης δὲν ἔπαυον ἄδοντες μὲ ἐνθουσιασμὸν διάφορα πατριωτικὰ θούρια καὶ προκαλοῦντες τοὺς συμμορίτας ...».

Τὴν 00.30' ὥραν τῆς 28 Φεβρουαρίου οἱ Κ/Σ, ἐνισχυθέντες καὶ διὰ δυνάμεων τοῦ Συμμοριακοῦ Ἀρχηγείου Στερεᾶς (τάγμα Πυθαγόρα καὶ τμῆμα γυναικῶν ΑΦ/Φ), ἐξαπέλυσαν νέαν σφοδροτάτην ἐπίθεσιν διαρκέσασαν μέχρι τῆς 08.00 ὥρας τῆς 29ης.Κατὰ τὴν νέαν ἐπίθεσιν ταύτην οἱ Κ/Σ χρησιμοποιήσαντες παντὸς εἴδους ὅπλα, πλὴν πυροβολικοῦ, καὶ κυρίως Μπαζούκας καὶ ὅλμους καθὼς καὶ ἀφθονίαν δυνάμεων προσεπάθησαν νὰ διασπάσουν τὴν ἄμυναν τῶν λόχων Χωροφυλακῆς. Ἡ αὐτοθυσία ὅμως καὶ ἡ ἀποφασιστικότης ὅλων γενικῶς τῶν ἀνδρῶν, Ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν, ἀνέτρεψεν τὰς ἐπιμόνους ταύτας προσπαθείας των. «Ἐπὶ ὁλοκλήρους ὥρας ἡ ἔντασις τῆς μάχης καὶ ὁ ὀρυμαγδὸς καὶ σάλος ἐκ ταύτης εὑρίσκετο εἰς τὴν ὑψίστην ἐκδήλωσιν, χωρὶς τὴν ἐλαχίστην ἀνάπαυλαν ὑφέσεως καὶ ὁ ἀγὼν εἶχε προσλάβει τὴν μορφὴν πάλης σώματος πρὸς σῶμα μεταξὺ ἐπιτιθεμένων καὶ ἀμυνομένων. Κατὰ τὰς ὥρας ταύτας θριαμβεύει ὡσαύτως καὶ ὁ ἀτομικὸς καὶ ὁμαδικὸς ἡρωϊσμὸς τῶν ἀνδρῶν. Ὁ ἀρχισυμμορίτης Καμπλίτσης, περὶ οὗ ἀνωτέρω, προσεγγίσας τὰς θέσεις τῶν ἀνδρῶν φονεύεται αὐθωρεί. Ὁ συμμορίτης Ράπτης ἐπίσης, ἐπιχειρήσας νὰ αἰχμαλωτίσῃ τὸν Χωροφύλακα Κοζιώκαν Χρῆστον, μέχρι τῆς θέσεως τοῦ ὁποίου ἔφθασεν, φονεύεται παραχρῆμα ὑπὸ τούτου καὶ τοῦ ἐπεμβάντος ταυτοχρόνως ὑπεν/ρχου Μπουρίκα Δημητρίου....». Οἱ μαχηταὶ τῆς Τριλοχίας μαχόμενοι κάτω ἀπὸ τὰ αἰωνόβια ἔλατα, τελοῦντες ἐν ὑπερεντάσει ἀπὸ 24ώρου καὶ πλέον, κατέβαλον διπλὴν προσπάθειαν, ἤτοι ν' ἀποκρούσωσι τοὺς κατὰ κύματα ἐπιτιθεμένους ἀλλὰ καὶ νὰ φροντίζωσι νὰ μὴ ἐξαντλήσωσι τὰ πυρομαχικά των.

Ἡ 29 Φεβρουαρίου διῆλθεν ἥσυχος, ἡ τριλοχία ἐφωδιάσθη διὰ πυρομαχικῶν καὶ τὴν 21ην ὥραν ἔφθασεν εἰς Μακρύβαλτον καὶ ὁ διοικητὴς τοῦ τάγματος Ταγματάρχης Ἀργ. Μπατσαλιᾶς, ἐπικεφαλῆς μιᾶς δυνάμεως ἐκ τοῦ Λόχου Διοικήσεως.

Τὴν 10ην ὥραν τῆς 1-3-48 δύναμις Λ.Ο.Κ. ὑπὸ τὸν λοχαγὸν Σέεμαν κινηθεῖσα ἐκ Λιμνίστης πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς τριλοχίας ἐνέπεσεν εἰς συμμοριακὴν ἐνέδραν ἐπὶ τοῦ ὑψώματος «Μακρυὰ Ράχη». Πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς δυνάμεως τῶν Λ.Ο.Κ. ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς τριλοχίας δύναμις ἐκ 50 ἀνδρῶν ὑπὸ τοὺς ὑπομοίραρχον Παπαθανάσην Γεώρ. καὶ Ἀνθ/ρχον Κονιδάρην Νικ. Ἡ δύναμις αὕτη ἐνέπεσεν εἰς ἀλλεπαλλήλους ἐνέδρας, ἔσχεν δύο νεκροὺς καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἀλλάξῃ κατεύθυνσιν. Ἡ δύναμις τῶν Λ.Ο.Κ. κατώρθωσε νὰ φθάσῃ εἰς τριλοχίαν τὴν ἐπομένην 2. Μαρτίου. Κατὰ τὰς 2, 3 4 καὶ 5 Μαρτίου δυνάμεις τῆς Τριλοχίας καὶ τῶν Λ.Ο.Κ. ἐνήργησαν ἐξερευνήσεις κατὰ τῶν θέσεων τῶν συμμοριτῶν, οἵτινες ἀπέφυγον νέαν ἀναμέτρησιν.

Αὐτὴ περίπου ὑπῆρξεν ἡ μάχη τοῦ Μακρυβάλτου διὰ τὸ λαμπρὸν ἀποτέλεσμα

τῆς ὁποίας ἐπηκολούθησε βροχὴ συγχαρητηρίων τηλεγραφημάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἀπήχησις ἀντανακλᾶ εἰς ὅλους τοὺς ἄνδρας τῆς τριλοχίας, ἰδιαιτέρως δὲ εἰς τὸν ἀρχηγὸν ταύτης Μοίραρχον Κατβάλαν Εὐθ., εἰς τοὺς διοικητὰς τῶν ἄλλων λόχων Μοιρ. Κυριόπουλον 'Απόστ. καὶ ὑπομ. Δήμου Βελ. καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς 'Αξ-κοὺς τῶν λόχων ὑπομοίρ. Κανελλόπουλον Νικ., Κυριακόπουλον 'Αριστομ., Παπαθανάσην Γεώργ. καὶ 'Ανθ/ρχους Κονιδάρην Νικ., Ντούβον Βασ. καὶ Κατσιβαρδᾶκον, Κυρ. ὡς καὶ εἰς ἅπαντας τοὺς λοιποὺς βαθμοφόρους.

'Ο 'Υπουργὸς Δημ. Τάξεως ἐτηλεγράφει: « 'Επὶ 7/16/168 ἀναφορᾶ σας, ἐκφράζομεν ἄκραν εὐαρέσκειαν μας εἰς τοὺς ἄνδρας Χωροφυλακῆς ἕκτου Τάγματος διὰ τὴν ὑπέροχον καὶ ἡρωϊκὴν καὶ πλήρη αὐτοθυσίας ἀντίστασιν αὐτῶν κατὰ ὑπερτέρων συμμοριακῶν δυνάμεων εἰς ῎Ανω Χώραν Ναυπακτίας Stop. 'Η τριήμερος μάχη λήξασα μὲ τόσον σοαβαρὰ ἀποτελέσματα εἰς βάρος τῶν συμμοριτῶν ἀποτελεῖ τίτλον τιμῆς διὰ τοὺς ἄνδρας τοῦ ἡρωϊκοῦ τάγματος καὶ εἶναι συνέχεια τῶν ἡρωϊκῶν ἀγώνων ὁλοκλήρου τοῦ Σώματος τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς πατρίδος Stop. 'Επιταχύνατε νόμιμα πρὸς συνταξιοδότησιν οἰκογενειῶν ἡρωϊκῶν θυμάτων καθήκοντος καὶ ἐπιβράβευσιν διακριθέντων». 'Υπουργὸς ΡΕΝΤΗΣ.

'Ο Διοικητὴς 'Εθνοφυλακῆς Ρούμελης Στρατηγὸς Κετσέας Βεν. δι ὑπ' ἀριθμ. 75/96 τηλεγραφήματος διεδήλου: «Σᾶς συγχαίρω διὰ τὴν ἡρωϊκήν σας ἀντίστασιν ἐναντίον πολλαπλασίων δυνάμεων Stop. Κατ' ἀνακοινώσεις αὐτομολούντων ὑπέστησαν οὗτοι φοβερᾶς ἀπωλείας εἰς νεκροὺς καὶ τραυματίας ἀπὸ τὰ εὔστοχα πυρά σας. Stop. Γνωρίζω τὴν σημαντικήν σας κόπωσιν καὶ ἐνεργῶ ν' ἀναπαυθῆτε Stop. Μέχρις οὗ κατορθωθῇ τὸ τοιοῦτον ἐντείνατε τὰς προσπαθείας σας διὰ νὰ κατατροπώσητε καὶ πάλιν ἐὰν σᾶς ἐπιτεθῶσιν καὶ ἀπόψε ἐκ τρίτου Stop. Οἱ ἐπιτιθέμενοι ἀναρχικοὶ εἶναι περισσότερον ἀπὸ σᾶς σωματικῶς ἐξηντλημένοι».

'Ο Διοικητὴς τοῦ Α' Σώματος Στρατοῦ, Στρατηγὸς Θρασύβ. Τσακαλῶτος, ἐτηλεγράφει «Εἰς 'Αξ-κοὺς καὶ ὁπλίτας VI τάγματος Χωρ/κῆς ἀγωνισθέντας ἐπὶ τριήμερον καὶ συντρίψαντας προσπάθειαν συμμοριτῶν ῎Ανω Χώραν καὶ εἰς σπεύσαντας εἰς βοήθειαν θρυλικοὺς Λ.Ο.Κ. λοχαγοῦ Σέεμαν διαβιβάσατε παρακαλῶ τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχαριστίας τοῦ Σώματος Στρατοῦ».

'Η 'Ανωτέρα Δ/σις Χωρ-κῆς Δυτικῆς 'Ελλάδος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 7/16/168ια τηλεγραφικῶς ἐξέφρασε τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὰ συγχαρητήρια διὰ τὰ ἐπιτεύγματα καθὼς καὶ ὁ 'Αρχηγὸς Χωροφυλακῆς. Συγκινητικώτατον ὑπῆρξεν τὸ μήνυμα τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν Γυμνασίου Ναυπάκτου «Πρὸς τοὺς ἡρωϊκοὺς ὑπερασπιστὰς τῆς δοξασμένης μας Πατρίδος 6ου Τάγματος Χωροφυλακῆς». Τέλος ἀναφερόμεθα πρὸς ἕνα ἄλλο θερμότατον μήνυμα τοῦ Νομάρχου Αἰτωλίας ἐν τῷ ὁποίῳ διελαμβάνετο «'Η ἰαχὴ καὶ ὁ ἀντίλαλος τῆς περιλάμπρου προσφάτου νίκης σας κατὰ ὀρδῶν Πανσλαυισμοῦ αἵτινες ἐξεχύθησαν πρὸς καταπάτησιν δημοκρατικῶν καὶ ἐθνικῶν ἐλευθεριῶν, ἐγέμισε μὲ ἐθνικὴν ἀγαλλίασιν καὶ ἔξαρσιν ἡρωϊκὸν λαὸν Νομοῦ Αἰτωλοακαρνανίας καὶ ὁλοκλήρου ἔθνους. 'Ως ἐκπρόσωπος Κυβερνήσεως ἐν τῷ Νομῷ, ἀπευθύνω ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν καὶ εὐχαριστίας λαοῦ Αἰτωλοακαρνανίας καὶ ὁλοκλήρου ἔθνους διὰ περίλαμπρον ταύτην νίκην σας. Μὲ τοιούτους ἥρωας ἡ 'Ελλὰς ἐμεγαλούργησε καὶ ἔστησε περίλαμπρον βωμὸν καὶ τρόπαιον εἰς ἱερὰν αὐτὴν γω-

νίαν τῆς Οἰκουμένης, ὡς προσκύνημα λαῶν τῆς ὑφηλίου, δι' ἀγῶνας ὑπὲρ τῶν μεγάλων πνευματικῶν ἀξιῶν τῆς ζωῆς. Εἰς ἡρωϊκὴν αὐτὴν χώραν συνετρίβησαν ἐπιδρομαὶ βαρβάρων αἵτινες μὲ πάροδον τῶν αἰώνων ἠπείλησαν τὸν Πολιτισμόν. Ἡ περίλαμπρος αὕτη νίκη σας καλεῖ εἰς προσκλητήριον σάλπισμα ἐλευθέρους Λαοὺς ἀνθρωπότητος εἰς ἐπάλξεις ἀγῶνος ὑπὲρ τῶν πανανθρωπίνων δικαίων καὶ ἐλευθεριῶν.

Νομάρχης Βεντούρῆς

Ἐπὶ ἡμέρας τὰ ἐθνικὰ τμήματα ἀνεύρισκον τάφους φονευθέντων συμμοριτῶν.

Οὕτω ἀνετράπησαν τὰ σχέδια καὶ αἱ ἐπιδιώξεις τῶν Κ/Σ. Αἱ ἀπώλειαι τῶν ἡμετέρων ἀνῆλθον εἰς 3 νεκροὺς καὶ 27 τραυματίας. Ὑπῆρξεν τοσαύτη ἡ ἀποφασιστικότης καὶ ἡ αὐτοθυσία τῶν ἀνδρῶν ὥστε ὁ μονιμος Ὑπεν)ρχης Τσικλίστας Διονύσιος τραυματισθεὶς κατὰ τὴν μάχην τῆς 27ης δὲν ἀπεσύρθη τοῦ ἀγῶνος καὶ τὴν ἑπομένην 28 Φεβρουαρίου ἐτραυματίσθη ἐκ νέου.

Τὸ 6ον τάγμα ἀποτελούμενον ἐκ μονίμων ἀνδρῶν τοῦ Σώματος ἔσχε μίαν τῶν περιφημοτέρων ἱστοριῶν μέχρι τῆς 12-11-1948 ὅτε καὶ διελύθη.

8. Τὸ ὑπὸ τὸν ὑπομοίραρχον Καθάριον Δημ. ἀπόσπασμα Χωρ-κῆς Γκούρας συνεκρούσθη μετὰ ἐνεδρευσούσης ἰσχυρᾶς δυνάμεως Κ/Σ παρὰ τὴν θέσιν Διάσελον Τριανταφυλλιᾶς-Κορινθίας τὴν 28-3-1948. Ἐπηκολούθησε σκληρὰ 6ωρος μάχη μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀνατροπὴν καὶ καταδίωξιν τῶν συμμοριτῶν.

9.— Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην οἱ Κ/Σ ἤλεγχον τὸ ὁδικὸν δίκτυον τῆς Χώρας ἰδία ἐπὶ καιρίων τινῶν σημείων, δι' ὃ καὶ ἡ συγκοινωνία διενεργεῖτο συνοδεία φαλάγγων ἐξ ἐθνικῶν δυνάμεων καὶ μετὰ λῆψιν εἰδικῶν μέτρων Ἀσφαλείας. Οὕτω διενεργοῦντο καὶ αἱ συγκοινωνίαι Δυτικῆς Μακεδονίας μετὰ Θεσ)νίκης, Ἀνατολικῆς Μακεδονίας—Θράκης μετὰ Θεσ)νίκης μέσω Ἀσπροβάλτας, Τριπόλεως—Σπάρτης κλπ., διὰ τὴν ἐξασφάλισιν δὲ τῶν ὁδικῶν τούτων συγκοινωνιῶν διετίθεντο καὶ δυνάμεις Χωροφυλακῆς, ὡς μία ἴλη ἀναγνωρίσεως εἰς Τρίπολιν διαθέτουσα πεπαλαιωμένα τινὰ ὀχήματα «Μάρμον», λόχος Χωρ-κῆς εἰς Ἀσπροβάλταν καὶ δυνάμεις ἕδρας Α.Δ.Χ. Δυτικῆς Μακεδονίας, αἵτινες δυνάμεις πολλάκις συνεκρούσθησαν μετὰ ἀποπειραθέντων ἐπιθέσεις Κ/Σ.

Δυνάμεις Χωροφυλακῆς ἀπετέλουν τὰς συνοδείας Ἀσφαλείας πολλῶν ἐκ τῶν Ἀμαξοστοιχιῶν καὶ πολλάκις αὗται ἀπέκρουσαν δραστικὰς Κ/Σ ἐπιθέσεις κατὰ ἀμαξοστοιχιῶν.

Ὁ μὴν Ἀπρίλιος ὑπῆρξεν μὴν ἐντατικῆς δραστηριότητος τῶν Κ/Σ.

10. Εἰς περιοχὴν Ζαγκλιβερίου-Χαλκιδικῆς μία διμοιρία Χωροφυλακῆς συνεπλάκη μετὰ 100 μελοῦς συμμορίας τὴν 9-4-48 καὶ κατεκερμάτισε τοὺς Κ/Σ, αἵτινες φεύγοντες ἀφῆκαν 20 νεκρούς.

11. Τὴν 04,45 ὥραν τῆς 11-4-1948 χίλιοι περίπου Κ/Σ (ὁ Στρατηγὸς Τσιγγούνης ὁμιλεῖ περὶ 1500) προσέβαλον τὴν φρουρὰν τῆς πόλεως Καλαβρύτων, ἀποτελουμένην ἐκ τοῦ 21 τάγματος ἐθνοφρουρᾶς (μεῖον διλοχίας) καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως τῆς ἕδρας Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς. Περὶ τῆς ἐπακολουθησάσης μάχης ὁ Στρατηγὸς Τσιγγούνης γράφει τὰ ἑξῆς (σελ. 39) : «Ἡ μάχη διήρκεσε καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν. Λόγῳ ὅμως τῆς ἐσφαλμένης ἀμυντικῆς διατάξεως τῆς φρουρᾶς Καλαβρύτων καὶ τῆς παθητικῆς στάσεως τῶν ἐκ Μεγ. Σπηλαίου, Κερτέζης καὶ Πατρῶν κινηθεισῶν ἐνισχύσεων, οἱ Κ/Σ ἐξουδετέρωσαν ἐντὸς τῆς ἡμέρας ἅπαντα τὰ φυλά-

κεια καὶ λοιπὰς ἀντιστάσεις, πλὴν τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυφυλακῆς, ἧς ὁ Διοικητὴς καὶ 14 Χωροφύλακες, ἀγωνισθέντες ἡρωϊκῶς, διέφυγον ἅμα τῇ ἐπελεύσει τοῦ σκότους καταφυγόντες εἰς Διακοφτόν, ἔνθα ἡνώθησαν μετὰ τοῦ ἐκεῖ παραμένοντος ἐν ἀδρανείᾳ λόχου τοῦ 22 Τ.Ε.» (23).

Ὁ ἥρως διοικητὴς τοῦ τάγματος Ἀντισυνταγματάρχης Ἀρβανιτάκης τραυματισθεὶς ηὐτοκτόνησεν ἵνα μὴ συλληφθῇ αἰχμάλωτος. Ὁ Ὑποδιοικητὴς τοῦ τάγματος ταγματάρχης Παγκράτης καὶ οἱ ἔφεδροι Ἀνθυπολοχαγοὶ Ἀργυρόπουλος, Γκότσης, Δοῦβος, Κουρεντάκης καὶ Τσαπόγας ἀγωνισθέντες μὲ ἀπαράμιλλον ἡρωϊσμὸν ἐφονεύθησαν. Ἐκ τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς ἐφονεύθησαν 9 καὶ ἠχμαλωτίσθησαν 3.

12. Ὁ ἐν Ζαγορᾷ Βόλου ἑδρεύων λόχος Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸν ὑπομοίραρχον Ἀντωνίου Εὐάγ. τὴν 12-4-48 ἐδέχθη σφοδρὰν ἐπίθεσιν μεγάλης δυνάμεως Κ/Σ. Οἱ ἐπιτεθέντες ἀπεκρούσθησαν ἐγκαταλείψαντες ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης 10 νεκρούς. Ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐτραυματίσθησαν 4, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Δ/τὴς τοῦ Λόχου.

13. 13-4-1948. Ὁ τότε Διοικητὴς τοῦ Μηχαν/του τάγματος Χωρ-κῆς Ἀντ/ρχης Γιαννικόπουλος Δημ. ὡς ἀκολούθως ἄρχεται τοῦ 10 ἐδαφίου τῆς Β′ παραγράφου τῆς ὑπ' ἀριθμ. Ε.Π. 14/7/56 ἀπὸ 1-10-1948 ἐκθέσεως περὶ πολεμικῆς δράσεως τοῦ Μηχανοκινήτου τάγματος Χωρ-κῆς. «13-4-1948 ἡμέρα ἀποφρὰς καὶ φοβεροῦ πλήγματος διὰ τὸν λόχον....».

Ἵνα δώσωμεν σαφεστέραν εἰκόνα τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἐπισυμβάντων καταχωροῦμεν τὴν ὑπὸ τοῦ Στρατηγοῦ Τσιγγούνη δημοσιευομένην ἐν σελ.50-51 ἔκθεσιν τοῦ Συν/ρχου πεζικοῦ Χουσάκου Κων)τίνου, Διοικητοῦ τακτικοῦ Στρατηγείου Ἐθνοφρουρῶν Σπάρτης, ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως:

Ἔκθεσις

«Τὴν 13ην τρέχοντος ἀνεχώρησε πρὸς Τρίπολιν, ἐκτελοῦσα τὸ τακτικόν της » δρομολόγιον, φάλαγξ στρατιωτικῶν καὶ ἰδιωτικῶν αὐτοκινήτων.

«Πρὸς προστασίαν ταύτης, πλὴν ἄλλων τμημάτων, εἶχε διατεθῇ ὁλόκληρος » ἡ δύναμις τοῦ ἐνταῦθα Μηχανοκινήτου 2ου λόχου Χωρ-κῆς.

«Εἰς τὸ 35ον χ.μ. τῆς δημοσίας ὁδοῦ Σπάρτης–Τριπόλεως αὐτοκίνητον τοῦ » λόχου τούτου προσέκρουσεν ἐπὶ νάρκης. Συνεπείᾳ τῆς ἐκρήξεως κατεστράφη τὸ » ὄχημα καὶ ἐτραυματίσθη θανασίμως, ἐκπνεύσας μετ' ὀλίγον ὁ ἐπιβαίνων διοικητὴς τοῦ λόχου Μοίραρχος Γ. Παναγιωτόπουλος, ἐλαφρότερον δὲ 3 Χωρ-κες.

«Οἱ Χωρ-κες τοῦ λόχου, ἀντικρύσαντες τὸν Διοικητήν των φρικωδῶς ἠκρω» τηριασμένον καὶ τοὺς συναδέλφους των αἱμοφύρτους, ἐξεμάνησαν καὶ ἐπέστρεψαν » ἐνταῦθα τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας λίαν ἐκνευρισμένοι. Περὶ τὴν 17,10′ ὥραν ὁμὰς » τούτων, χωρὶς νὰ γίνουν ἀντιληπταὶ ὑφ' οὐδενὸς αἱ προθέσεις της, ἐκδικουμένης » προφανῶς τὸν θάνατον τοῦ Διοικητοῦ της, ἐπλησίασε τὰς ἐπανορθωτικὰς φυλακὰς » τῆς πόλεως, ἔνθα ἐκρατοῦντο 59 ὑποδικοκατάδικοι κομμουνισταὶ καὶ ἤρχισαν » βάλλοντες δι' αὐτομάτων ὅπλων.

(23) Ὁ Στρατηγὸς Τσιγγούνης εἶχεν ἤδη ἀναλάβει ἀπὸ τῆς 6ης Ἀπριλίου ὡς Ἀνώτερος Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Πελοποννήσου. Ἡ δι' ἀραιώσεως ἐπισήμανσις εἶναι ἡμετέρα.

« Ὁ Διοικητὴς Χωρ-κῆς Σπάρτης ταγματάρχης Φίτσιος, εὑρισκόμενος εἰς » τὸ ἐγγὺς τῶν φυλακῶν γραφεῖον τῆς Διοικήσεως Χωρ-κῆς, κατόπιν τῶν πυρο- » βολισμῶν κατηυθύνθη ἐσπευσμένως εἰς τὰς φυλακὰς διὰ νὰ πληροφορηθῇ τί συνέ- » βαινε.

« Εἶχε κατορθώσει πρὸς στιγμὴν νὰ κατευνάσῃ τοὺς κατηγανακτησμένους » Χωρ-κας, ὅτε πυροβοληθείς, ἄγνωστον πόθεν, ἔμεινεν ἄπνους.

« Οἱ Χωρ-κες πρὸ τοῦ θεάματος τοῦ νεκροῦ ταγματάρχου καὶ διατελοῦντες » ἐν ὀργῇ ἀκρατήτῳ διὰ τὸν πρὸ ὡρῶν ἐπισυμβάντα θάνατον τοῦ Διοικητοῦ Μοι- » ράρχου, ἐγένοντο κυριολεκτικῶς ἀλλόφρονες καὶ ἤρχισαν βάλλοντες ἐκ νέου κατὰ » τῶν φυλακῶν καὶ ἀφοῦ ἀπεμόνωσαν τὴν ἐξ ἀνδρῶν Δ/σεως Χωρ-κῆς φρουράν, » εἰσῆλθον ἐντὸς αὐτῶν καὶ πυροβολοῦντες ἐφόνευσαν 25 κρατουμένους κομμου- » νιστὰς καὶ ἐτραυμάτισαν ἑτέρους 5, ἑνὸς ἐκ τῶν κρατουμένων ἀποβιώσαντος ἐκ » συγκοπῆς καρδίας.

« Ὁ ὑποφαινόμενος Διοικητὴς τοῦ Τ.Σ.Ε.Σ. ὑποπτευθεὶς στάσιν τῶν κρατου- » μένων καὶ ἐπίθεσιν συμμοριτῶν, ἔσπευσα εἰς τὰς φυλακὰς καὶ μὲ προφανῆ κίν- » δυνον τῆς ζωῆς μου κατώρθωσα νὰ κατευνάσω τοὺς ἐξάλλους Χωροφύλακας καὶ » νὰ σώσω τοὺς ὑπολοίπους ὑποδίκους, ὡς καὶ ὑπὲρ ἑκατὸν εἰσέτι κρατουμένους » εἰς τὸ ἐγγύτατα κείμενον κτίριον τῶν παλαιῶν φυλακῶν, ἐπιβαλὼν τελικῶς τὴν » εἰς τὴν περιοχὴν τῶν φυλακῶν διασαλευθεῖσαν προσωρινῶς τάξιν.

« Ἐν συνεννοήσει δὲ μετὰ τῶν πολιτικῶν καὶ ἀστυνομικῶν ἀρχῶν ἔλαβον ἅπαντα » τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα πρὸς διατήρησιν τῆς τάξεως, ἥτις καὶ ἐτηρήθη μετὰ τὸ » ἐπεισόδιον παραδειγματικῶς.

« Οἱ Χωροφύλακες τοῦ 2ου Μηχανοκινήτου λόχου, μετὰ τὰ λυπηρὰ γεγονότα » ἐπειθάρχησαν ἀπολύτως καὶ διχταχθέντες, εὐθὺς ἀμέσως μετέβησαν εἰς Γκοριτσᾶ » πρὸς ἀσφάλειαν καὶ συνοδείαν τῆς διὰ τὴν Σπάρτην μεταφορὰν τῶν ἀνδρῶν τοῦ » 74ου τάγματος, συγκροτηθείσης φάλαγγος.

« Ἤδη δὲ ἐκτελοῦν διαταγὰς καὶ τὴν ὑπηρεσίαν εἰς ἐπικινδύνους ἀποστολάς, » ὡς μέχρι τοῦδε, μὲ παραδειγματικὴν αὐτοθυσίαν καὶ πνεῦμα αὐταπαρνήσεως».

Ὅλα καλὰ καὶ ὡραῖα, ἀλλ' ἡ ἐπὶ τοσοῦτον ἀπώλεια τῆς ψυχραιμίας καὶ ἡ δολοφονία τῶν κρατουμένων δὲν συνιστοῦν τὸ γενναῖον καὶ ὑπέροχον πνεῦμα τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, διότι ἐὰν τὸ ἅλας μωρανθῇ ἐν τίνι ἁλισθήσεται;

14.– Αἱ συνοδεῖαι φαλάγγων δι' ἀσφάλειαν συγκοινωνιακῶν ἀνταποκρίσεων διενεργοῦντο καθ' ὡρισμένας ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος. Τοῦτο ἔχοντες ὑπ' ὄψιν των οἱ Κ/Σ τὴν 16-4-1948, ἡμέραν καθ' ἣν θὰ ἐκινεῖτο ἐκ Σπάρτης πρὸς Τρίπολιν φάλαγξ προπαρεσκεύασαν καὶ ὠργάνωσαν καλῶς ἐνέδραν, διὰ δυνάμεως 700 περίπου συμμοριτῶν παρὰ τὸ 45 χιλιόμετρον τῆς ὁδοῦ Σπάρτης-Τριπόλεως, ἤτοι παρὰ τὰ ὑψώματα Βουτιάνοι–Σελασίας καὶ Τροῦλες. Ἐπηκολούθησε 5ωρος σκληρὸς ἀγὼν μεταξὺ τῶν δυνάμεων ἀσφαλείας τῆς φάλαγγος, ἀποτελουμένων ἐκ τοῦ 2ου μηχανοκινήτου λόχου Χωροφυλακῆς ἐνισχυμένου καὶ διὰ μιᾶς διμοιρίας πεζικοῦ καὶ τῶν ἐνεδρευόντων Κ/Σ. Αἱ δυνάμεις τοῦ μηχανοκινήτου λόχου ἐρρίφθησαν μὲ λύσσαν καὶ φανατισμὸν κατὰ τῶν ἀνάνδρων δολοφόνων τοῦ νέου διοικητοῦ των, ἐνισχυθέντες δὲ τόσον ὑπὸ τῆς ἐπεμβάσης Ἀεροπορίας ὅσον καὶ ὑπὸ προστρεξάντων Μ.Α.Υ. ἔτρεψαν εἰς φυγὴν τοὺς κακοποιούς, ἀφήσαντας ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης 23 νεκρούς

καὶ ποικίλον πολεμικὸν ὑλικόν. Ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐφονεύθησαν δύο ὑπενωμοτάρχαι καὶ 5 Χωροφύλακες καὶ ἐτραυματίσθησαν 1 Ἀξ-κὸς καὶ 12 Χωρ-κες (24).

15. Τὴν 23ην ὥραν τῆς 26-4-1948 ὑπερτετρακοσιοι Κ/Σ ἐπετέθησαν κατὰ τῶν ἐν Χαλανδρίτσῃ μικρῶν ἐθνικῶν δυνάμεων συγκειμένων ἐκ 35 ὁπλιτῶν Χωρ-κῆς ὑπὸ τὸν προσωρινὸν διοικητὴν τῆς ὁμωνύμου Ὑποδιοικήσεως Χωρ-κῆς καὶ 30 ὁπλιτῶν τοῦ δημοσυντηρήτου Τάγματος Πατρῶν.

Ἡ ἐπακολουθήσασα μάχη διήρκεσε μέχρι τῆς 02,30′ πρωϊνῆς ὥρας τῆς 27 Ἀπριλίου ὅτε οἱ Κ/Σ ἠναγκάσθησαν νὰ τραποῦν εἰς φυγὴν τόσον λόγω τῆς σθεναρᾶς καὶ εὐστόχου ἀμύνης τῶν ἐν τῇ κωμοπόλει, ὅσον καὶ λόγῳ τῆς πιέσεως τῶν ἐκ Πατρῶν κινητοποιηθεισῶν ὑπὸ τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως Χωρ-κῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος δυνάμεων, αἵτινες ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ταγματάρχου Χωρ-κῆς Βενιεράκη Ἐμμ. διεξεδίκησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς ἐκείνης τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην τὰς πρὸς Χαλανδρίτσαν ὁδοὺς προσπελάσεως μαχόμεναι σκληρῶς καὶ ὑπὸ καταθλιπτικὰς δι' αὐτὰς συνθήκας.

16. Ἐνῷ ἐτελείωνεν ἡ κατὰ Χαλανδρίτσης ἐπίθεσις οἱ Κ/Σ ἐξαπέλυον λυσσαλέαν τοιαύτην διὰ τῶν δυνάμεων τῶν συγκροτημάτων Πάρνωνος καὶ Ταϋγέτου (ἄνω τῶν 1000) κατὰ τῶν εἰς Βαμβακοῦ καὶ Ἀράχωβαν Λακεδαίμονος δυνάμεων τοῦ 5ου τάγματος Χωροφυλακῆς. Εἰς Βαμβακοῦ εὑρίσκοντο οἱ 1, 4 καὶ λόχος Διοικήσεως συνολικῆς δυνάμεως 185 ἀνδρῶν, εἰς δὲ τὴν Ἀράχωβαν οἱ 2, 3ος Λόχοι δυνάμεως 112 ἀνδρῶν. Ἡ κυρία ἐπίθεσις ἐξαπελύθη τὴν 05 ὥραν κατὰ Βαμβακοῦς ἐνῷ ταυτοχρόνως ἐξεδηλώθη καθηλωτικὴ κατὰ τοῦ 3ου λόχου ἐνέργεια, συνδέεται δὲ ἡ Ἀράχωβα ἢ Καρνιαὶ μετὰ τῆς Βαμβακοῦς δι' ἁμαξιτῆς ὁδοῦ μήκου 12 χιλ. διὰ μέσου περιοχῆς ἐδαφικῶς ἀνωμάλου καὶ ὑπὸ τοὺς ὀρεινοὺς ὄγκους Πάρνωνος καὶ Ταϋγέτου. Διοικητὴς τοῦ 5ου τάγματος ἦτο ὁ ἀντισυνταγματάρχης πεζ. Κρανιᾶς Ἀριστ. ὑποδιοικητὴς δὲ ὁ Μοίραρχος Βορδώνης Γεώργ. ,εὑρισκομένου δὲ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐπιθέσεως εἰς Τρίπολιν τοῦ Βορδώνη ὡς διοικητὴς τῆς Τριλοχίας ἐναπέμεινεν ὁ Μοίρ. Κράνης Ἀνδρέας, ἐνῷ ἐπικεφαλῆς τῆς εἰς Ἀράχωβαν διλοχίας ἦτο ὁ Μοίρ. Βαλάρης.

Ἡ πρὸ τοῦ λυκαυγοῦς ἐκδηλωθεῖσα κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐπίθεσις ἐξελίχθη εἰς σκληρὰν σύγκρουσιν ἐνίοτε ἐκ τοῦ συστάδην καὶ διήρκεσε μέχρι τῆς 15 ὥρας, ὅτε οἱ Κ/Σ συνεπτύχθησαν διότι ὁ καταφθάσας ἐκ Τριπόλεως Μοίραρχος Βορδώνης ἐπικεφαλῆς μικρᾶς σχεδὸν δυνάμεως Χωροφυλακῆς ἑλισσόμενος ἀπὸ Ἀραχώβης εἰς Βαμβακοῦν ἔρριψε δύο φωτοβολίδας ἀναγνωρίσεως πρὸς τοὺς ἐν Βαμβακοῦ μαχομένους, αἵτινες ἐξελήφθησαν ὑπὸ τῶν Κ/Σ ὡς ἄφιξις μεγάλων ἐθνικῶν δυνάμεων. Βεβαίως ἀπὸ πρωΐας 27 Ἀπριλίου εἶχον κινηθῆ τόσον ἐκ Σπάρτης ὅσον καὶ ἐκ Τριπόλεως ἰσχυραὶ στρατιωτικαὶ δυνάμεις, ἀλλ' αὗται ἔφθασαν μετὰ τὸ πέρας τῆς μάχης. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μάχης ταύτης ἐπισυνέβη καὶ ἓν περιστατικὸν οὐχὶ τόσον εὔλογον. Ὁ διοικητὴς τοῦ τάγματος Ἀντ/ρχης Πεζικοῦ Κρανιᾶς Ἀρ., ἐκ τῶν ἐπιλέκτων ἀγωνιστῶν τῶν Ε.Ο.Ε.Α. (ΕΔΕΣ) καὶ μέχρι τότε θρυλικὸς μαχητής, σπεύσας πρὸς ἐξωτερικὸν φυλάκιον τῶν μαχομένων δυνάμεων του (ὁ στρατηγὸς Τσιγγούνης γράφει ὅτι «ἐνήργησεν ἀντεπίθεσιν») ἀπεκόπη τῶν δυνάμεων του καὶ εὑρεθεὶς ἐκτὸς χώρου διεξαγομένης μάχης, κατέφυγεν μόνος του εἰς

(24) Βλέπε καὶ Ἀλεξ. Τσιγγούνη σελ. 51.

Σπάρτην. 'Εκ τῶν δυνάμεων, τῆς Χωροφυλακῆς ἐφονεύθησαν πέντε μόνιμοι ὑπαξιωματικοί, 21 μόνιμοι Χωοφύλακες καὶ 1 χωροφύλαξ ἄνευ θητείας καὶ ἐτραυματίσθησαν 43 ἐξ ὧν 3 ἀξιωματικοὶ μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Μοίραρχος Κράνης 'Ανδρ., ἐκ δὲ τῶν Κ/Σ κατεμετρήθησαν ἐπὶ τόπου 24 νεκροὶ καὶ καθ' ὁμολογίαν συλληφθέντων συμμοριτῶν ἔσχον καὶ ἑτέρους 50 νεκρούς. 'Εκ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 10/10/22 ἀπὸ 15-5-1948 ἀναφορᾶς τοῦ 5ου τάγματος προκύπτει ὅτι κατὰ συλλεγείσας ὑπὸ 'Ανωτέρας Στρατιωτικῆς Διοικήσεως πληροφορίας οἱ Κ/Σ ἔσχον 100 νεκροὺς καὶ 160 τραυματίας. Περὶ τῆς κρατερᾶς ταύτης συγκρούσεως ὁ Στρατηγὸς Τσιγγούνης ποιεῖται διπλὴν ἀναφοράν, ἤτοι ἐν σελ. 51 καὶ ἐν σελ. 52, τὸ δὲ 'Αρχηγεῖον τῆς Χωροφυλακῆς ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν σχετικῶν ἐκθέσεων τῶν ἐπιτροπῶν του οὐδεμίαν ποιεῖται μνείαν τῆς μάχης (25).

'Ο τότε παρὰ τῇ 'Ανωτέρᾳ Στρατιωτικῇ Δ/σει Πελοποννήσου συνδεσμος Χωροφυλακῆς 'Αντ/ρχης Χωρ-κῆς Γιαννικόπουλος Δημ., ἀπηύθυνε τὸ ἀκόλουθον τηλεφωνικὸν μήνυμα :

'Αριθμ. 1/1/3 Τρίπολις 30 'Απριλίου 1948

Διλοχίαν Χωροφυλακῆς

« Συγκεκινημένος ἀπὸ διαπιστωθέντα ἄφθαστον ἡρωϊσμὸν καὶ αὐταπάρνησιν » διοικητοῦ διλοχίας Βαμβακοῦς Μοιράρχου Κράνη 'Ανδρέα καὶ ἀνδρῶν του συν- » τριψάντων πολλαπλασίας δυνάμεις συμμοριτῶν εἰς ἱστορικὴν μάχην Βαμβακοῦς » πρὸς δόξαν τῆς Χωροφυλακῆς, ἀπευθύνω ἐγκάρδια συγχαρητήρια πρὸς ἅπαντας. » Προσκυνῶ τάφους ἡρωϊκῶς πεσόντων ἀνδρῶν μάχην ταύτην».

17. Δυνάμεις τῆς Υ.Χ. Αἰγιαλείας ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Μπολέτην Περ.συνοδεία ουλαμοῦ τεθωρ. τὴν νύκτα τῆς 3-6-48 ἐπετέθησαν κατὰ ὑπερεκατοντεμελοῦς συμμορίας εἰς Πυργάκι-Αἰγιαλείας καὶ μετὰ τρίωρον μάχην διεσκόρπισαν συμμορίτας ἐγκαταλείψαντας 13 νεκρούς.

18. Δυνάμεις Χωρ-κῆς κατὰ τὸ πρῶτον 10ήμερον 'Ιουνίου 1948 ἐνήργησαν ἐπίθεσιν κατὰ Κ/Σ ὀχυρωμένων εἰς περιοχὴν Σαμαρίας-Σφακίων καὶ μετὰ τετραήμερον ἀγῶνα ἀξετοπίσθησαν Κ/Σ ἀφήσαντες 15 νεκροὺς καὶ ποικῖλον ὑλικὸν ἐπὶ τῶν θέσεών των.

19. Δύναμις ὑπερτετρακοσίων Κ/Σ τὴν 04.00 ὥραν τῆς 8-5-48 ἐπετέθη ταυτοχρόνως κατὰ 'Ανδραβίδος, Καβασίλων καὶ Λεχαινῶν μὲ κύριον ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν πόλιν τῶν Λεχαινῶν. Παρὰ τὴν ὀργανωμένην προσπάθειαν των οἱ Κ/Σ δὲν ἐπέτυχον τοῦ ἀντικειμενικοῦ των σκοποῦ, καθ' ὅτι αἱ δυνάμεις Χωρ-κῆς καὶ Μ.Α.Υ. ἀντέταξαν σθεναρὰν ἀντίστασιν καὶ ἠνάγκασαν τοὺς ἐπιτεθέντας τὴν 08.30' ὥραν νὰ ἀποσυρθῶσιν.

'Εκ τῶν ἡμετέρων ἐφονεύθησαν εἰς Λεχαινὰ 1 Χωρ-λαξ καὶ 23 Μ.Α.Υ., εἰς 'Ανδραβίδαν 3 Μ.Α.Υ. καὶ εἰς Καβάσιλα εἷς ὑπενωμοτάρχης, ἐτραυματίσθησαν δὲ ἐν συνόλῳ Χωρ-κες 5 καὶ 11 Μ.Α.Υ. καὶ λοιποὶ ἰδιῶται. Εἰς Λεχαινὰ ἐγκατελήφθησαν 2 Κ/Σ νεκροὶ καὶ ἕτεροι 2 εἰς Καβάσιλα.

---

(25) Βλέπε περὶ ταύτης 5/49/48) φάκελλον Α.Δ.Χ. Πελοποννήσου, 2/4/1075/1α φακ. 'Υπουργείου Δημ. Τάξεως, ἔκθεσιν Γ' Βορδώνη ἀπὸ 9-6-1962, Β.Δ. 22/30-9-1949 (Φ.Ε.Κ. 257) καὶ 'Αλεξ. Τσιγγούνη σελ. 51 - 53. ἔνθα κάπως ὑποτονικῶς ἀναφέρεται αὐτή.

20. Τὴν 22.45 ὥραν τῆς 26-6-1948 μεγάλαι δυνάμεις Κ/Σ προσέβαλον διὰ βαρέων ὅλμων τὴν πόλιν τῆς Πτολεμαΐδος. Αἱ ὀλιγάριθμοι δυνάμεις τῆς Ὑποδ/σεως Χωρ-κῆς Πτολεμαΐδος καὶ τοῦ ὁμωνύμου Ἀστυνομικοῦ τμήματος ἀντέταξαν ἀποφασιστικὴν ἄμυναν καὶ οἱ Κ/Σ μὴ ἐπιτυχόντες τοῦ ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ των τὴν 03.00 ὥραν διέκοψαν τὴν ἐπίθεσιν.

21. Δύναμις 600 περίπου Κ/Σ (ὁ στρατηγὸς Τσιγγούνης ὁμιλεῖ περὶ 800) ἐν τῷ βιβλίῳ του καὶ περὶ 1000 ἐν τῇ Η.Δ. 26-6-48 τῆς Α.Σ.Δ.Π). τὴν 03.00 ὥραν τῆς 26-6-1948 ἐπετέθη κατὰ των ὑποστηριζουσῶν τὴν κωμόπολιν Ζαχάρω–Ὀλυμπίας δυνάμεων Χωροφυλακῆς, ἀποτελουμένων ἐκ 45 ἀνδρῶν Χωρ-κῆς καὶ Μ.Α.Υ. τῆς ὁμωνύμου Ὑποδιοικήσεως Χωρ-κῆς ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ἀνθ/στοῦ Μεταξοπούλου καὶ ἐκ τοῦ ὑπὸ τὸν Ἀνθ/ρχον Γεώργ. Ζάραν Ἀποσπάσματος ἐξ 111 ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς.

Μὲ ἰδιαίτερον τόνον ὁ Στρατηγὸς Τσιγγούνης καὶ ὁ ἐπιτελάρχης του Συν/ρχης Κολλιόπουλος περιγράφουν τὰ μέτρα ἅτινα ἐλάμβανεν ὁ Ζάρας καθ'ἑκάστην διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς κωμοπόλεως καὶ ἰδία ἀπὸ τῆς 22 Ἰουνίου ὅτε εἶχε πληροφορηθῆ ὅτι ἐπίκειται ἐπίθεσις Κ/Σ καὶ ὑμνοῦν οὗτοι τὰ ἡγετικὰ καὶ πολεμικὰ προσόντα τοῦ Ἀνθυπομοιράρχου τούτου κατὰ τὴν διάρμειαν τῆς πενταώρου μάχης. Χάρις εἰς τὸ ἀμυντικὸν σύστημα τοῦ Ζάρα καὶ τὸν ὑπέροχον ἡρωϊσμὸν ἁπάντων τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς οἱ Κ/Σ ὄχι μόνον ἀπεκρούσθησαν ἀλλὰ καὶ κατεδιώχθησαν.

Ὁ Συν/ρχης Πεζικοῦ Κολιόπουλος, ἐπιτελάρχης τῆς Α.Σ.Δ.Α.Π., εἰς εἰδικὴν περὶ τῆς μάχης ταύτης ἔκθεσίν του (26), μεταξὺ τῶν ἄλλων γράφει «. . . Κατὰ τὴν » μάχην τῆς 24-6-48 ὑπέροχος ὑπῆρξεν ἡ διεύθυνσις τοῦ ἀγῶνος ὑπὸ τὸν ἡρωϊκώ- » τατον Δ/τὴν τοῦ ἀποσπάσματος Ἀνθυπομοίραρχον Ζάραν, ἡ μαχητικὴ στάσις του » κατὰ τὴν μάχην ὑπῆρξεν στάσις ἥρωος. Ἅπαντες οἱ ἄνδρες κατὰ τὴν διεξαγωγὴν » τῆς μάχης ἐπολέμησαν σκληρὰ ἐπὶ 12 ὥρας κατὰ πολλαπλασίου ἐχθροῦ μὲ ἀνα- » λογίαν εἷς πρὸς ὀκτώ. Ὁ ἐχθρὸς μετὰ λύσσης καὶ κατὰ κύματα πανταχόθεν » ἐπετίθετο μὲ πεῖσμα, ἀλλ' ἡ φρουρὰ μὲ ἄφθαστον ἡρωϊσμόν, ἔπληξε θανασίμως » τὸν ἐπιδρομέα καὶ ἐξηνάγκασε τοῦτον νὰ ὑποχωρήση μὲ βαρυτάτας ἀπωλείας » εἰς νεκρούς, τραυματίας καὶ ὑλικά. Αἱ ἀλλεπάλληλοι ἐπιτυχίαι καὶ νίκαι τοῦ ἀπο- » σπάσματος Ζάρα περιποιοῦσι τιμὴν διὰ τὴν Βασιλικὴν Χωροφυλακὴν εἰς τὰς » τάξεις τῆς ὁποίας ἀνήκει τοῦτο.....».

Δέον νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἀπὸ τῶν πρώτων πρωϊνῶν ὡρῶν ἔβρεχε καὶ μόλις τὴν 08,00 ὥραν ἠδυνήθη νὰ ἐπέμβη καὶ ἡ Ἀεροπορία.

Ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐφονεύθησαν τρεῖς μόνιμοι ὑπαξιωματικοὶ, 6 μόνιμοι Χωρ-κες καὶ 2 Χωρ-κες ἄνευ θητείας καὶ 5 ὁπλῖται ἐτραυματίσθησαν. Ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης κατεμετρήθησαν 49 νεκροὶ Κ/Σ καὶ 12 τραυματίαι.

22. Χαλανδρίτσα 5-7-1948: Ὀλίγον ἀνωτέρω ἀνεφέρθημεν εἰς μίαν τῶν κατὰ Χαλανδρίτσης Κ/Σ ἐπιθέσεων καὶ εἰς τὴν ἀπόκρουσιν ταύτης, ἤδη ὅμως θ' ἀναφερθῶμεν εἰς ἕνα νεώτερον ὁλοκαύτωμα τῆς ὑποστηριζούσης τὴν κωμόπολιν ταύτην δυνάμεως Χωροφυλακῆς τῆς 5-7-1948.

Διὰ τὸ ὁλοκαύτωμα αὐτὸ τῶν γενναίων ἐκείνων μαχητῶν ὑπῆρξαν εὐθῦναι τῆς Ἀνωτέρας Στρατιωτικῆς Διοικήσεως Πελοποννήσου, τῆς ὁποίας ὁ Διοικητὴς Υπο-

---

(26) Βλέπε ταύτην Ἀλεξ. Τσιγγούνη σελ. 66 - 68.

στράτηγος 'Αλέξ. Τσιγγούνης ἐπικαλούμενος λίαν ἐπισφαλῆ καὶ ἄτοπα ἐπιχειρήματα μέμφεται μεταθανατίως τοὺς ἥρωας (27). Συνεπείᾳ τῶν θλιβερῶν ἀποτελεσμάτων ἐν Χαλανδρίτσῃ προεκλήθη ὀξύτης εἰς τὰς σχέσεις 'Ανωτέρας Διοικ. Χωρ-κῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος καὶ 'Ανωτέρας Στρατιωτικῆς Διοικήσεως Πελοποννήσου, δι' ὃ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 54/275/24στ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου Δημ. Τάξεως εἶχε διαταχθῆ νὰ ἐνεργήσῃ ἔρευναν καὶ ν' ἀναφέρῃ ὁ 'Αρχηγὸς Χωροφυλακῆς, 'Αντιστράτηγος Μιχαλόπουλος Κων)νος, ὅστις καὶ ὑπέβαλε πρὸς τοῦτο τὴν ὑπ' ἀριθμ. 84/284/4στ ἀπὸ 20-7-1948 ἔκθεσιν του. Περὶ τῆς μάχης ταύτης ὑπάρχει καὶ ἡ ὑπ' ἀριθμ. 48/214/3ζ ἀπὸ 8-7-1948 ἔκθεσις τοῦ Διοικητοῦ Χωρ-κῆς 'Αχαΐας, ταγματάρχου Βενιεράκη 'Εμμ., ὅστις πρῶτος κινηθεὶς ἐπικεφαλῆς τῶν διατεθεισῶν ἐθνικῶν δυνάμεων δι' ἐνίσχυσιν τῶν πολλιορκουμένων, εἰσῆλθεν μετὰ τῶν πρώτων τμημάτων εἰς Χαλανδρίτσαν μίαν ὥραν μετὰ τὴν καταστροφὴν καὶ πρῶτος ἤκουσε τοὺς αὐτόπτας. Τέλος ὑπάρχει καὶ τὸ πόρισμα τοῦ Ὑποδιοικητοῦ τῆς 'Ανωτ. Δ.Χ. Δυτ. Ἑλλάδος 'Αντισυνταγματάρχου Χανιώτη 'Ιακώβου.

'Εξ ἀδιασείστων στοιχείων, ἀναφορῶν κλπ., προκύπτει ὅτι αἱ ὑπηρεσίαι Χωροφυλακῆς ἀπὸ τῆς 2 'Ιουλίου εἶχον πληροφορηθῆ τὰ τῆς ἐπικειμένης ἐπιθέσεως καὶ εἶχον ἐνημερώσει τόσον τὸ ἐν Πάτραις τακτικὸν Στρατηγεῖον 'Εθνοφρουρᾶς ὅσον καὶ τὴν 'Ανωτέραν Στρατιωτικὴν Διοίκησιν Πελοποννήσου.

Καὶ δὲν εἶχον περιορισθῆ εἰς ἁπλῆν ἐνημέρωσιν ἀλλὰ εἰς λεπτομερειακὴν κατατόπισιν, διότι δὲ ἐκ τῶν πληροφοριῶν προέκυπτεν ὅτι ἐγένοντο σοβαραὶ προετοιμασίαι διὰ μεγάλας δυνάμεις, εἶχον παραγγελθῆ 1400 ἄρτοι, εἶχον προβῆ αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Χωροφυλακῆς εἰς συγκεκριμένας καὶ κατηγορηματικὰς αἰτήσεις πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐν Χαλανδρίτσῃ δυνάμεως. Αἱ ὑπεύθυνοι Στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ ἠδιαφόρησαν σχεδὸν πρὸ τῶν αἰτήσεων τῶν ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς.

'Η Χαλανδρίτσα ἀπέχει 20 χιλιόμ. ἐκ Πατρῶν καὶ ἦτο ἕδρα 'Υποδιοικήσεως Χωρ-κῆς τῆς ὁποίας διοικητὴς ἦτο ὁ 'Ανθυπομοίραρχος Παπαδόπουλος Κων)νος τοῦ Χρ., ἡ δὲ ὑπ' αὐτὸν δύναμις ἀνήρχετο εἰς 3 μονίμους 'Ενωμοτάρχας, 3 μον. ὑπεν/ρχας, 30 μον. Χωροφύλακας καὶ 32 ἄνευ θητείας Χωρ-κας τοῦ Δημοσυντηρήτου τάγματος Πατρῶν. Ἦτο πολὺ καλῶς ἐξωπλισμένη ἡ δύναμις αὕτη διὰ 12 ὁπλοπολυβόλων, ἰσαρίθμων αὐτομάτων, 110 χειροβομβίδων, ἑνὸς ὅλμου 3' ἰντσῶν καὶ δι' ἀσυρμάτου.

Αἱ ὑπεύθυνοι στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ δὲν ἠμέλησαν μόνον νὰ ἐνισχύσωσι τὴν φρουρὰν Χαλανδρίτσης ἀλλ' οὔτε περὶ τῆς ἑτοιμότητος τῶν τμημάτων ἐνδιεφέρθησαν.

Οἱ 68 ἄνδρες τῆς Υ.Χ. Χαλανδρίτσης ἦσαν κατανεμημένοι εἰς 11 περιφερειακῶς ἐκ μπετὸν πολυβολεῖα καὶ εἰς τὸ κατάστημα τῆς 'Υποδιοικήσεως, ἤτοι εἰς φωλεὰς ἀμύνης 5-6 ἀνδρῶν.

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων τὴν 05.00 ὥραν τῆς 5-7-1948 ὑπερχίλιοι Κ/Σ ἐπετέθησαν δι' ὅλων τῶν βαρέων ὅπλων κατὰ κύματα ἐναντίον τῆς Χαλανδρίτσης. Ἅπαντες οἱ γράψαντες περὶ τῆς μάχης Χαλανδρίτσης συμφωνοῦν ὅτι οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ἐπολέμησαν ἡρωϊκώτατα, μὲ ἄφθαστον αὐτοθυσίαν καὶ ἀσύλλη-

(27) Τὰ ἀφορῶντα τὴν μάχην τῆς Χαλανδρίτσης γραφόμενα βλέπε ἐν σελ. 74 - 76 'Αλεξ. Τσιγγούνη.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΥΧΗ ΑΓΑΘΗ

ΕΔΟΞΕ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ ΤΑΣ ΕΝ ΟΠΛΟΙΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΣΤΡΑΤΟΝ ΤΕ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΝ ΚΑΙ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΝ ΚΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΝ ΤΩ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΧΡΥΣΩ ΠΑΡΑΣΗΜΩ ΤΙΜΗΣΑΙ

ΟΤΙ ΟΥΔΕΠΟΤ ΕΠΑΥΣΑΝΤΟ ΕΥΨΥΧΩΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΜΥΣΑΡΩΝ ΠΟΛΕΜΙΩΝ ΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΑΙ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ ΤΗ ΠΑΤΡΙΔΙ ΣΩΖΟΥΣΑΙ ΟΥΤΩ ΔΕ ΑΞΙΑΣ ΕΑΥΤΑΣ ΑΠΟΦΑΙΝΟΥΣΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΟΔΟΞΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΑΡΕΤΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΡΙΣΤΟΤΟΚΟΝ ΚΑΙ ΑΥΘΙΣ ΑΝΑΔΕΙΚΝΥΑΣΙ ΤΗΣ ΔΕ ΤΗΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΑΝΕΚΠΛΗΚΤΟΝ ΠΡΟΜΑΧΟΝ

ΑΝΕΙΠΕΙΝ ΔΕ ΤΑΣ ΤΙΜΑΣ ΕΝ ΤΗ ΤΟΥ ΜΑΡΤΙΟΥ ΜΗΝΟΣ ΠΑΝΗΓΥΡΕΙ Η ΚΑΙ ΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΑΓΕΤΑΙ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΡΑΣΗΜΟΝ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΕΣΘΑΙ ΤΩ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΒΑΣΙΛΕΙ ΠΑΥΛΩ ΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΜΑΧΟΥΝΤΩΝ ΑΠΑΝΤΩΝ ΗΓΕΙΤΑΙ ΙΝΑ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΥΠΑΡΧΗ ΤΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΝΔΡΑΓΑΘΙΑΣ

ΕΓΕΝΕΤΟ ΑΘΗΝΗΣΙ ΜΗΝΟΣ ΜΑΡΤΙΟΥ ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΑΙ ΕΙΚΟΣΤΗ ΕΤΟΥΣ ΕΝΑΤΟΥ ΚΑΙ ΤΕΤΤΑΡΑΚΟΣΤΟΥ ΚΑΙ ΕΝΑΚΟΣΙΟΣΤΟΥ ΚΑΙ ΧΙΛΙΟΣΤΟΥ ΑΠΟ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ — Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν διὰ ψηφίσματος ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην της πρὸς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις καὶ τὰ Σώματα Ἀσφαλείας.

Ὁ Βασιλεύς, τὸ ἐπίσημον κράτος καὶ ὁ Λαὸς ἔσπευσαν τὴν 30.8.1949 ἵνα τελέσωσι πάνδημον ἐτήσιον μνημόσυνον τῶν κατὰ τὴν σκληρὰν καὶ ὑπέροχον μάχην τῆς Δημητσάνας τῆς 30.8.1948 πεσόντων 41 ἀνδρῶν Χωρ/κῆς.

πτον πνεῦμα αὐταπαρνήσεως, ἀλλ' ἦσαν ὀλίγοι καὶ εὑρέθησαν πολεμῶντες εἷς πρὸς εἴκοσι περίπου.

Ὁ πρῶτος φθάσας ἐπὶ τόπου καὶ ἐπιληφθεὶς τῆς ἐρεύνης ταγματάρχης Βενιεράκης, ἐμπειρότατος πολεμιστής, γράφει ἐν τῇ ἐκθέσει του ὅτι οἱ ἄνδρες τῶν πολυβολείων ἠναγκάσθησαν νὰ ἐγκαταλείψωσι ταῦτα λόγῳ ἀπωλειῶν καὶ ἐπενεχθεισῶν ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ καταστροφῶν καὶ νὰ συμπτυχθῶσιν εἰς τὸ κατάστημα τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωρ-κῆς, ἧς ὁλονὲν περιεσφίγγετο ὁ κλοιός. Οἱ ἐκ τῶν πολυβολείων συμπτυχθέντες δὲν ἠδυνήθησαν νὰ παραλάβωσιν μεθ' ἑαυτῶν τὸ σύνολον τῶν πυρομαχικῶν των καὶ οὕτω μετ' οὐ πολὺ ἐδημιουργήθη πρόβλημα ἐκ τῆς ἐξαντλήσεως τῶν πυρομαχικῶν. Ὁ εἰς Μεσολόγγιον εὑρισκόμενος Ἀνώτερος Διοικητὴς καὶ ὁ Ὑποδιοικητὴς τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως δι' ἐμψυχωτικῶν διὰ τοῦ ἀσυρμάτου μηνυμάτων των ἐβεβαίουν τὴν ἀποστολὴν ἐνισχύσεων, ἀλλ' εἶχον παρέλθει

Αὐτοὶ ἐναπέμειναν ἀπὸ τὴν ἐξ 75 ἀνδρῶν δύναμιν τῆς Χωροφυλακῆς Χαλανδρίτσης.

ἐννέα ὧραι φοβερᾶς συγκρούσεως καὶ ἐνισχύσεις δὲν εἶχον ἐμφανισθῆ, ὁπότε τὴν13.30' ὥραν καὶ λόγῳ σοβαρᾶς μειώσεως τῶν πυρομαχικῶν ἀλλὰ καὶ λόγῳ σοβαροῦ κινδύνου ἐξ ἐνδεχομένης καταρρεύσεως τοῦ πανταχόθεν βαλλομένου δι' ὅλων τῶν ὅπλων οἰκήματος οἱ ἥρωες ἀπεφάσισαν ἔξοδον πρὸς τὰ ὑπερκείμενα βορείως τῆς κωμοπόλεως ὑψώματα, ὥστε ἢ νὰ ἐπιζήσωσιν ἢ ν' ἀποθάνωσιν πολεμῶντες. Ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς γράφει «ἀπεφάσισαν νὰ ριφθοῦν εἰς ἔνδοξον θάνατον διὰ νὰ μὴ ἀποθάνουν καταπλακωμένοι ὑπὸ τὸ σειόμενον ἐκ θεμελίων οἴκημα. Οὐδεὶς δύναται νὰ τοὺς μεμφθῇ ὅτι ἔλαβον τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐξόδου των κατὰ τὴν ὥραν ταύτην καὶ ὄχι βραδύτερον. Ἦτο ἀπόφασις ἀνδρείων πολεμιστῶν....».

Τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε θλιβερόν. Ἐφονεύθησαν ὁ Διοικητὴς τῆς Ὑποδιοικήσεως καὶ 23 μόνιμοι ὁπλῖται ὡς καὶ 21 ὁπλῖται ἄνευ θητείας, ἐτραυματίσθησαν 17 καὶ μόνον 6 εἶχον τὴν τύχην νὰ διασωθῶσιν ἀλώβητοι.

Μετὰ μίαν ὥραν, ἤτοι τὴν 14.30, εἰσῆλθεν εἰς Χαλανδρίτσαν ὁ Ταγματάρχης Χωρ-κῆς Βενιεράκης ἐπικεφαλῆς ἐνισχύσεων, ἀλλ' ἦτο πλέον ἀργά!!

Ἐνημερωθέντες σχεδὸν ἀμέσως περὶ τῆς ἐκδηλωθείσης κατὰ Χαλανδρίτσης ἐπιθέσεως ὁ Δ/τὴς Χωρ-κῆς Ἀχαΐας καὶ ὁ Ὑποδιοικητὴς Α.Δ.Χ.Δ. Ἑλλάδος ἔσπευσαν νὰ ζητήσωσι τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Διοικητοῦ Τακτικοῦ στρατηγείου Ἐθνοφρουρᾶς Πατρῶν Συν/ρχου Παναγιωτοπούλου, ὅστις κατόπιν συνεννοήσεων διέταξε τὴν κινητοποίησιν δύο λόχων τοῦ Κ.Β.Ε.Π. καὶ τοῦ οὐλαμοῦ τεθωρακισμένων πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς Χαλανδρίτσης, πλὴν ἐκ τῶν δυνάμεων τούτων ἀνεχώρησαν μόνον εἷς λόχος μετὰ τοῦ οὐλαμοῦ καὶ τῶν ἐπικεφαλῆς ἐξοικονομηθέντων 20 ἀνδρῶν Χωρ-κῆς Ταγματάρχου Βενιεράκη μόλις τὴν 8ην ὥραν, ἤτοι μετὰ 3 ὁλοκλήρους ὥρας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐπιθέσεως. Ὁ ἕτερος λόχος Κ.Β.Ε.Π. δὲν ἀνεχώρησεν ἐλλείψει αὐτοκινήτων!!

Τὴν 07.30' ὥραν ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Πατρῶν ἐζήτησε παρὰ τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωρ-κῆς Αἰγιαλείας νὰ ἐξεύρῃ μεταφορικὰ μέσα διὰ τὴν κινητοποίησιν τῆς ἐν Αἰγίῳ διλοχίας τοῦ 618 τάγματος, ἥτις ἐν τέλει ἀνεχώρησεν τὴν 08.30' ὥραν. Καὶ παρατηρεῖ δικαίως ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς. «Ἐξεταστέον εἶναι τὸ ζήτημα ἐὰν ἠδύναντο αἱ ἐνισχύσεις νὰ ἐκκινήσουν ταχύτερον. Κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν ἠδύναντο. Δὲν εἶχεν γίνει ὅμως ἡ προπαρασκευαστικὴ ἐργασία καὶ οὕτω ἡ ἐκ Πατρῶν δύναμις ἐνισχύσεως ἐκινήθη μὲ βραδύτητα τριῶν ὡρῶν καὶ μὲ ἄλλην τόσην βραδύτητα ἡ διλοχία Αἰγίου....».

Αἱ ἐνισχύσεις τμηματικῶς ὡς ἐξεκίνησαν δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀνατρέψωσι ταχύτερον τὴν συμμοριακὴν ἀντίστασιν καὶ νὰ φθάσωσι ἐγκαιρότερον.

Ὁ ὑπεύθυνος Ἀνώτερος στρατιωτικὸς Διοικητής, Στρατηγὸς Τσιγγούνης, ἀσχολούμενος μὲ τὴν τόσον θλιβερὰν ταύτην περιπέτειαν κατὰ ὅλως πάρεργον τρόπον, ὑποπίπτει καὶ εἰς ἀνακριβείας, γράφων «... Ἀπεστάλησαν ἀμέσως ἐνισχύσεις ἐκ Πατρῶν καὶ Αἰγίου καὶ ἐπενέβη καὶ ἡ Ἀεροπορία. Λόγῳ ὅμως σοβαρῶν τακτικῶν σφαλμάτων τοῦ διοικητοῦ τῆς φρουρᾶς Ἀνθ/ρχου, οἱ ἄνδρες τῆς φρουρᾶς ὑπέκυψαν ὑποστάντες σοβαρὰς ἀπωλείας......» καὶ κατωτέρω παραπέμπει εἰς μίαν ἔκθεσιν τοῦ Συνταγματάρχου Κολλιοπούλου Ἀντ., ἐπιτελάρχου του, τὴν ὁποίαν συνέταξεν ὁ Συν/ρχης οὗτος βάσει συλλεγεισῶν τὴν ἐπομένην ἐν Πάτραις πληροφοριῶν, καίτοι ὡς προανεφέρομεν ἡ Χαλανδρίτσα ἀπέχει μόνον 20 χιλ. τῶν Πατρῶν. Ὁ ἐν λόγῳ Συνταγματάρχης πειρᾶται νὰ ἐπιρρίψῃ εὐθύνας εἰς τὴν Α.Δ.Χ.Δυτ. Ἑλλάδος ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι εἶχε μεταθέσει ἐκ Χαλανδρίτσης τὸν Ἀνθ/στὴν Μακρυνιώτην χωρὶς νὰ ἐνημερώσῃ τὴν Α.Σ.Δ.Π.(!). Ὁμιλεῖ περὶ ἀνακλήσεως ἐκ τῶν πολυβολείων τῶν μαχητῶν Χαλανδρίτσης συνεπείᾳ διαταγῆς τοῦ Ἀνθ/ρχου, ἐκδοθείσης μίαν ὥραν μετὰ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἐπιθέσεως, ἐνῶ τοιοῦτον τι οὐδαμόθεν προκύπτει.

Μέμφεται τὴν πραγματοποιηθεῖσαν ἔξοδον πρὸς τὰ ὑψώματα, ἐνῶ κατὰ τὴν γνώμην του ἔδει νὰ γίνῃ πρὸς τὴν πεδινὴν περιοχήν, λησμονήσας ὅτι αἱ πεδιάδες δὲν προσφέρονται διὰ κάλυψιν καὶ ἀξιοποίησιν τῶν ὀλίγων ἔναντι τῶν πολλαπλασίων.

Ἔχει καὶ μίαν τραγικὴν παράγραφον ἡ ἔκθεσις τοῦ Συν/ρχου Κολλιοπούλου, καθ' ἥν. « Ἡ ἐπιδεικτικῶς γενομένη κηδεία 36 ἀνδρῶν εἰς τὰς Πάτρας ἔσχεν τρομερὰν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ἠθικοῦ τῶν πολιτῶν. Ἡ ἐνέργεια αὕτη

τῆς Α.Δ.Χ.Δ.Ε. ἐγένετο κατὰ τὴν γνώμην μου πρὸς διαφήμισιν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ δυσφήμησιν τοῦ Στρατοῦ, ὅτι δῆθεν δὲν ἔσπευσεν ἐγκαίρως πρὸς βοήθειαν...».

Τοιαῦται ἀντιλήψεις ἐκτρεφόμεναι καὶ ἐκδηλούμεναι παρὰ τόσον ὑψηλὰ ἱσταμένων βαθμοφόρων ἀσφαλῶς δὲν περιποιοῦσι κόσμον καὶ δὲν ἀποδεικνύουσιν ἄλλο παρὰ κρίσιν συνειδήσεως. Δὲν ὑπῆρχε Στρατὸς καὶ Χωρ-κὴ πρὸ τῆς δυστυχίας ἥτις ἐμάστιζε τὴν Χώραν καὶ τὴν ἠπείλει μὲ καταστροφήν, ὑπῆρχον ἐθνικαὶ δυνάμεις, καὶ ὅμως τοιαῦται διχαστικαὶ ἐνέργειαι καὶ ἀπόπειραι δὲν ἔλλειψαν, ὑπῆρξαν ὅμως ὑπεύθυνοι, ἔπρεπε πάντοτε νὰ ἀνευρίσκονται καὶ νὰ ἐλέγχωνται.

Οὐδένα λόγον ποιεῖται ὁ συγγραφεὺς Στρατηγὸς Τσιγγούνης καὶ ὁ συντάκτης τῆς ἐκθέσεως ταύτης συνταγματάρχης περὶ τῶν πρὸ τῆς ἐπιθέσεως παρασχεθεισῶν πληροφοριῶν καὶ ὑποβληθεισῶν αἰτήσεων πρὸς ἐνίσχυσιν παρὰ τῶν Ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς. Τοῦτο δὲν προάγει τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν.

Οἱ ἄνδρες τῆς φρουρᾶς δὲν ὑπέκυψαν, ὡς ἀναφέρει ὁ Στρατηγὸς Τσιγγούνης, ἀλλ' ἔπεσαν ἡρωϊκῶς μαχόμενοι, ὡς ἄλλοι «ἐλεύθεροι Πολιορκημένοι».

23. Τὴν 16-7-48 200 περίπου Κ/Σ ἐπετέθησαν κατὰ Καρδίτσης ἀποκρουσθέντες μετὰ μάχην 3 1/2 ὡρῶν.

24. Τὴν 11-8-48 800 περίπου Κ/Σ ἐπετέθησαν κατὰ Καλαμπάκας καὶ Καστρακίου. Δυνάμεις Χωρ-κῆς καὶ στρατοῦ ἐν Καλαμπάκα ἀπώθησαν ἐπιτιθεμένους φονεύσαντες 16, ὀλιγάριθμος δύναμις Χωρ-κῆς Καστρακίου συνεπτύχθη.

25. Τὴν 21.30 ὥραν τῆς 22-8-48 ὑπερτριακόσιοι Κ/Σ προσέβαλον ἐκ νέου πόλιν Αἰγίου. Δυνάμεις στρατοῦ κινητοποιηθεῖσαι ἐγκαίρως κατεδίωξαν ἐπιδρομεῖς.

26. **ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ**: Ἡ Χωροφυλακὴ δὲν ἔδωκε μόνον ὁλοκαυτώματα κατὰ τὸν ἀντισυμμοριακὸν ἀγῶνα, ἀλλ' ἔδωκε καὶ διδάγματα καταστροφῆς τῶν συμμοριτῶν, ἔδωκε τὴν ἀρχὴν τοῦ τέλους τοῦ συμμοριτισμοῦ ἐν Πελοποννήσω διὰ τῆς μάχης τῆς «Δημητσάνης», τὴν 30-8-1948(28).

Κατὰ τὴν σύγκρουσιν καὶ ἀναμέτρησιν ταύτην τοῦ μεγαλυτέρου καὶ πλέον ἐκλεκτοῦ μέρους τῶν δυνάμεων τοῦ Κ/Σ Πελοποννήσου ἐκ 1200 περίπου, κατὰ στρατηγὸν Τσιγγούνην Ἀλέξ., μετὰ δυνάμεως τῆς ἐκλεκτῆς μονάδος τῆς Χωροφυλακῆς τοῦ Μηχανοκινήτου τάγματος, ἐλειτούργησεν κατὰ ὑποδειγματικὸν τρόπον ἡ στρατιωτικὴ μηχανὴ καὶ ἐκρίθη ἀμετακλήτως ἡ τύχη τοῦ συμμοριτισμοῦ ἐν Πελοποννήσῳ.

Ἡ Α.Σ.Δ.Π. ἐτιμώρησεν αὐστηρῶς διοικητὴν τάγματος βραδύναντα νὰ ἐκτελέσῃ διαταγήν της καὶ προσθέτει ὁ Στρατηγὸς Τσιγγούνης « Οἱ Κ/Σ διὰ πρώτην φορὰν ἔσχον εἰς μάχην τόσον σοβαρὰς ἀπωλείας καὶ ἕνεκα τούτου ἐκλονίσθη σοβαρῶς τὸ ἠθικόν των....».

Διὰ πληρεστέραν κατανόησιν διεξαγωγῆς καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς μάχης παραθέτει τὴν ὑπ' ἀριθμ. Ε.Π. 2/14 ἀπὸ 6-9-1948 ἔκθεσιν τοῦ Μηχανοκινήτου Τάγματος Χωρ-κῆς πρὸς Α.Σ.Δ.Π. Νοτ. Συγκότημα καὶ Ἀνωτέραν Διοίκησιν Χωρ-κῆς Πελοποννήσου, ἧς τὸ κείμενον παραθέτομεν καὶ ἡμεῖς:

«Μάχαι Δημητσάνης καὶ Ξηροβουνίου—Βυτίνης τὴν 30-8-48»

Λαμβάνω τὴν τιμὴν ν' ἀναφέρω τὰ κάτωθι:

---

(28) Βλέπε καὶ κρίσεις Κ/Σ περὶ τῆς μάχης τῆς Δημητσάνης καὶ περὶ τῶν εἰς βάρος τῶν συμμοριτῶν ἐπιπτώσεων ἐν καταθέσει ἀρχισυμμορίτου Καραμούζη Ἰωάν. Ἀλεξ. Τσιγγούνη σελ. 91 - 96

Α'.— ΜΑΧΗ ΔΗΜΗΤΣΑΝΗΣ

1. Φρουρὰ Πόλεως

Αὕτη ἀπετελεῖτο ἐκ τῆς Μηχανοκινήτου Διλοχίας Χωροφυλακῆς Δημητσάνης (10ς καὶ 3ος Λόχος), ἐκ τῆς ὑποδ/σεως Χωρ/κῆς Δημητσάνης καὶ ἐκ (55) πεντήκοντα πέντε περίπου Μ.Α.Υ., συνολικῆς δυνάμεως 320 ἀνδρῶν.

Διοικητὴς τῶν δυνάμεων ἀμύνης ἦτο ὁ διοικητὴς τοῦ 1ου Λόχου Μοίραρχος Ἀνδρεόπουλος Ἀθανάσιος, μὲ βοηθοὺς τὸν Διοικητὴν τοῦ ἑτέρου Λόχου Μοίραρχον Ἀνδρικόπουλον Ἀνδρέαν καὶ τὸν Διοικητὴν τῆς Ὑποδ. Χωροφυλακῆς Δημητσάνης Ὑπομοίραρχον Σεγκούναν Χρῆστον.

2. Ἀμυντικὴ Ὀχύρωσις

Εἶχεν ὀργανωθῆ κυκλωτερὴς ἄμυνα καθ' ὅλην τὴν περίμετρον τῆς πόλεως, μὲ κυρίας βάσεις ἀμύνης τὰ ὀχυρὰ «Ἁγία Παρασκευὴ» καὶ «Κάστρο Δημητσάνης».

3. Ἐπιτεθεῖσαι Δυνάμεις Ἐχθροῦ

Ἡ ἐχθρικὴ ἐπίθεσις ἐξεδηλώθη τὴν 5ην ὥραν τῆς 30-8-48, ἅμα τῇ σημάνσει τῆς ὥρας ταύτης ὑπὸ τοῦ μεγάλου ὡρολογίου τῆς πόλεως, ταυτοχρόνως δὲ ἐξ ὅλων τῶν κατευθύνσεων ὡς κάτωθι:

α) Ἐξ Ἀν. κατὰ τοῦ ὀχυροῦ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς ὑπὸ τοῦ συμμοριακοῦ συγκροτήματος Ταϋγέτου.

β) Ἐκ Β. καὶ Δ. ὑπὸ τοῦ συμμοριακοῦ συγκροτήματος Ἀργολιδοκορινθίας, κατὰ τοῦ Κάστρου κυρίως, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς.

γ) Ἐκ Ν. κατὰ τῶν φυλακίων τῆς πλευρᾶς ταύτης καὶ Καστρου ὑπὸ τοῦ συμμοριακοῦ συγκροτήματος Γορτυνίας, πλὴν τοῦ Τάγματος Βρεττάκου.

Ἐπὶ πλέον μετέσχον τῆς ἐπιθέσεως εἷς λόχος τοῦ συγκροτήματος Πάρνωνος καὶ ἕτεροι δύο λόχοι ἀγνώστων συγκροτημάτων, ἐντεταγμένοι ἴσως εἰς τὸ συγκρότημα Γορτυνίας.

Τὸ Τάγμα Βρεττάκου τοῦ συγκροτήματος Γορτυνίας εἶχε καταλάβει ἐπικαίρους θέσεις ἔνθεν καὶ ἐκεῖθεν τῆς ὁδοῦ Βυτίνης—Δημητσάνης, δύο χιλιόμετρα ἔξωθι Βυτίνης μέχρι Καρκαλοῦς, ἀφοῦ εἶχε καταστρέψει γεφύρας καὶ ὁδὸν εἰς πολλὰ σημεῖα καὶ εἶχεν ἀνεγείρει ὁδοφράγματα ἵνα παρεμποδίσῃ ἐνισχύσεις ἐκ Βυτίνης.

Τὴν ὅλην ἐπιχείρησιν διηύθυνεν ὁ Ἐπιτελάρχης τοῦ Ἀρχηγείου Συμμοριτῶν Πελοποννήσου Κων. Κανελλόπουλος ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ λόχου Στρατηγείου.

4. Ὁπλισμὸς Συμμοριτῶν

Ὁ ὁπλισμὸς τῶν συμμοριτῶν ἀπετελεῖτο, κατὰ τὰς συλλεγείσας πληροφορίας, ἐξ ὅλμου τριῶν ἰντσῶν τοῦ συγκροτήματος Ταϋγέτου, πιθανῶς δὲ καὶ ἑτέρου τοῦ συγκροτήματος Γορτυνίας, ἐκ δύο πολυβόλων βαρέων μὲ 3000 φυσίγγια ἕκαστον, ἐξ 9 ὁπλοπολυβόλων κατὰ λόχον, ἐκ Γερμανικῶν μυδραλλίων ἀρκετῶν, ἐξ αὐτομάτων τόμιγκαν, πολλῶν ἀντιαρματικῶν ἐκτοξευτῶν (μόνον τὸ 1ον Τάγμα Ταϋγέτου εἶχε 50 κατὰ εὑρεθὲν σημείωμα). ἐκ χειροβομβίδων ἀφθόνων καὶ τυφεκίων.

Ἐχρησιμοποιήθησαν ἀσύρματοι, ὡς καὶ τηλέφωνα μεταξὺ συγκροτηματος Γορτυνίας καὶ Ταϋγέτου.

5. Ἐξέλιξις τῆς Μάχης

Ἤρχισεν ὁ ἀγὼν διὰ σφοδροτάτης ἐπιθέσεως κατὰ τοῦ μικροῦ εἰς ἔκτασιν ὀχυροῦ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς ὑφ' ὁλοκλήρου τοῦ συμμοριακοῦ συγκροτήματος Ταϋγέτου τὴν 5ην ὥραν τῆς 30-8-48 καὶ ἀπὸ ἐγγυτάτης ἀποστάσεως,βοηθούσης πρὸς τοῦτο τῆς διαμορφώσεως τοῦ ἐδάφους.

Ὁ ὅλμος τῶν τριῶν ἰντσῶν τοῦ συγκροτήματος ἐκεῖ ἔρριψεν τὰ ὑπὲρ ἑκατὸν βλήματά του. Ἐκεῖ ἐστράφησαν τὰ βαρέα πολυβόλα του. Ἐκεῖ τὸ πρῶτον ἐν Πελοποννήσῳ ἐχρησιμοποιήθησαν οἱ ἀντιαρματικοὶ ἐκτοξευταί.

Παρὰ ταῦτα ἡ ἐκ 54 ἀνδρῶν φρουρὰ ἀμύνεται σθεναρῶς.

Ἀπὸ τῆς πρώτης ὥρας πίπτει ὁ γενναῖος Διοικητὴς της Ὑπομοίραρχος Κατσουγριδάκης Στυλιανός. Τὸν διαδέχεται ὁ Ἀνθ/στὴς Αἴσωπος Χρῆστος. Οἱ δύο ὅλμοι τῶν 3 ἰντσῶν καὶ 81 χιλιοστῶν καὶ τὸ πολυβόλον Βίκερς μὲ μανίαν κατευθύνουν τὰ πυρά των κατὰ τῶν ἐπιτιθεμένων.

Ἡ Φρουρὰ τοῦ Κάστρου, διὰ δύο ὁμοίων ὅλμων καὶ δύο βαρέων πολυβόλων Φίατ (λαφύρων ἀπὸ ἄλλας μάχας) ὑποστηρίζει τὴν Ἁγίαν Παρασκευὴν διὰ καταιγιστικῶν πυρῶν.

Τὴν 8.30' ὥραν περίπου συμπύσσεται τὸ προκεχωρημένον φυλάκιον τοῦ ὀχυροῦ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, φονευθέντων κατὰ τὴν τρίωρον σκληρὰν μάχην ἢ τραυματισθέντων 16 ἐκ τῶν 19 ὑπερασπιστῶν του. Συνεχίζεται ἡ γιγαντομαχία ὑπὸ τῶν ὑπολοίπων φυλακίων τοῦ ὀχυροῦ τούτου.

Ἐξαντλεῖ τὰ ὑπερεκατὸν βλήματά του ὁ ὅλμος τῶν 3 ἰντσῶν καὶ καταστρέφεται ὁ στρόφαλος ἀνυψώσεως τοῦ σωλῆνος του ἐκ θραύσματος ὅλμου ἢ χειροβομβίδος. Ὁμοίως ἐξαντλεῖ τὰ ἐννενήκοντα ἰδικά του ὁ ὅλμος τῶν 81 χιλιοστῶν.

Μετὰ ταῦτα, καταρρευσάντων καὶ τῶν περισσοτέρων πολυβολείων, ἡ φρουρὰ κάμπτεται καὶ περὶ ὥραν 9.30' ἀρχίζει συμπτυσσομένη πρὸς τὴν πόλιν ὑπὸ τὴν ὑποστήριξιν τῶν πυρῶν τοῦ Κάστρου, φέρουσα μεθ' ἑαυτῆς τοὺς 29 τραυματίας της. Ὁ Ἀνθ/στὴς Αἴσωπος ἀκολουθεῖ τελευταῖος, ἀλλὰ πρὶν προλάβῃ νὰ ἐξέλθῃ τοῦ ὀχυροῦ πίπτει νεκρὸς ὑπὸ ἐχθρικῆς ριπῆς.

Ὁ σκοπευτὴς τοῦ Βίκερς, καίτοι τραυματίας, φέρει ἐπὶ τῶν ὤμων του τὸν σωλῆνα τοῦ ὅπλου του, ἐγκαταλείψας τὸν τρίποδα.

Οἱ δύο βαρεῖς ὅλμοι ἐγκατελείφθησαν ἄνευ βλημάτων.

Καταλαμβάνεται τὸ ὀχυρὸν καὶ ὁ ἐχθρὸς προσπαθεῖ νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν πόλιν, ἀκολουθῶν τὴν φρουράν, ἀλλὰ θερίζεται ὑπὸ τῶν πυρῶν τοῦ Κάστρου. Καθηλοῦται ἐπὶ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, ὅπου τὸν εὑρίσκει ἡ πρώτη ἀεροπορικὴ ἐπιδρομὴ περὶ τὴν 10ην ὥραν καὶ τὸν πλήσσει δεινῶς.

Μετὰ τὴν ἐπιδρομὴν ταύτην ἐξορμᾷ ἱκανὴ δύναμις τῆς Διλοχίας καὶ καταλαμβάνει τὴν Ἁγίαν Παρασκευήν, ἀπωθήσασα τὸν ἐχθρὸν εἰς τὰ πέραν ταύτης ὑψώματα, ὅπου περὶ τὴν 14ην ὥραν τὸν εὗρεν ἡ δευτέρα ἀεροπορικὴ ἐπιδρομὴ καὶ ὅπου παρέμεινε μέχρι τῆς τελικῆς ὑποχωρήσεώς του περὶ τὴν 15ην ὥραν.

Ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὥρας 5ης πρωϊνῆς ἤρχισεν ὁ ἀγὼν σφοδρὸς—σφοδρότατος καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μέτωπα.

Ὁ Πέρδικας μαίνεται, βιάζεται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς Ν.πλευρᾶς. Ἀλλὰ τὰ τρία φυλάκια συνολικῆς δυνάμεως 25 ἀνδρῶν τῆς Διλοχίας Χωρο-

φυλακῆς ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Ὑπομοιράρχου Κατσαμπάνη Βασιλείου καὶ τὰ ἕτερα 4 φυλάκια τῆς Υ.Χ. Δημητσάνης ὑπὸ τὸν διοικητὴν ταύτης Ὑπομοίραρχον Σεγκούναν Χρῆστον ἀντέταξαν χαλυβδίνην ἀκαμψίαν μέχρι τέλους.

Οἱ δύο οὗτοι ἀξιωματικοὶ ἀνεδείχθησαν ὑπέροχοι ἡγήτορες καὶ μαχηταί, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνδρες των τούς ἠκολούθησαν κατὰ πόδας εἰς τὴν αὐτοθυσίαν.

Στῶμεν μετὰ θαυμασμοῦ πρὸ τοῦ ἡρωϊσμοῦ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ πλέον προκεχωρημένου φυλακίου τοῦ Ἐνωμοτάρχου Παδουβᾶ Ἐμμανουὴλ καὶ τῶν συμμαχητῶν του χωροφυλάκων.

Ἀλλὰ καὶ τὰ συνεχόμενα ἕτερα δύο φυλάκια τῶν Ἐνωμ/ρχου Φωτούχου Ἀθανασίου καὶ Ὑπεν/ρχου Σαμαρᾶ Ἀποστόλου συνηγωνίσθησαν τὸ φυλάκιον Παδουβᾶ λαμπρῶς.

Εἰς τὴν βορείαν πλευρὰν τῆς πόλεως ὁ Ἀνθ/ρχος Βαφάκης Ἐμμανουὴλ θριαμβεύει. Ἡγεῖται 21 ὁπλιτῶν εἰς δύο φυλάκια. Ἐμποδίζει μέχρι τέλους τὴν συνεχῆ προσπάθειαν τῶν συμμοριτῶν νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν πόλιν διὰ τῆς ἐκεῖ χαράδρας. Πρὸ τοῦ μετώπου του κατεμετρήθησαν 11 πτώματα.

Ἀπὸ τῆς 7.30 ὥρας δέχεται διαμπερὲς τραῦμα εἰς τὸν ἀριστερὸν βραχίονα, ἐπιδένει τοῦτο ἐπὶ τόπου καὶ συνεχίζει τὸν ἀγῶνα μέχρι τέλους. Ἐκ τῶν γενναίων 21 συμπολεμιστῶν του τραυματίζονται οἱ (7) ἑπτά. Ἔρχεται ἤδη ἡ σειρὰ τοῦ ὀχυροῦ «Κάστρο — Δημητσάνης» κειμένου ἔναντι τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς καὶ εἰς τὸ ἄκρον Δ. μέρος τῆς πόλεως.

Ἐδῶ εὑρίσκεται ὁ ἰθύνων νοῦς, ὁ διοικητὴς τῶν δυνάμεων ἀμύνης Μοίραρχος Ἀνδρεόπουλος Ἀθανάσιος, ψύχραιμος καὶ ἐπιβλητικὸς διευθύνει τὸν ὅλον ἀγῶνα μέχρι τελευταίων λεπτομερειῶν.

Ἀνεδείχθη ἐξαίρετος ἡγήτωρ.

Ὁ ἄμεσος βοηθός του, ὁ Μοίραρχος Ἀνδρικόπουλος Ἀνδρέας, ὁ ἥρως τῆς μάχης τῆς Ἀνδριτσαίνης, ἐδῶ καὶ αὐτὸς παρακολουθεῖ τὴν ἐξέλιξιν τῆς τακτικῆς καταστάσεως εἰς ὅλην τὴν περίμετρον τῆς ἀμύνης καὶ ἀναλόγως τῆς πιέσεως τοῦ ἐχθροῦ κατευθύνει μετὰ τοῦ ἄνω διοικητοῦ τῆς ἀμύνης εὐστοχώτατα τὰ πυρὰ τῶν δύο βαρέων ὅλμων καὶ τῶν δύο βαρέων πολυβόλων Φίατ.Ἀλλὰ καὶ ὁ ἴδιος διατρέχων τὰ φυλάκια, μάχεται πολλάκις ὡς ἁπλοῦς τυφεκιοφόρος. Τὰ πυρὰ τοῦ Κάστρου ἔσωσαν ἐν πολλοῖς τὴν κατάστασιν. Ἀλλὰ καὶ τὰ πυρὰ τοῦ ἐχθροῦ ἐστράφησαν λυσσωδῶς κατὰ τῶν δύο ὁλμοβολείων καὶ τῶν δύο πολυβολείων(βαρέων πολυβόλων), τραυματισθέντων σοβαρῶς δύο χειριστῶν βαρέων ὅλμων καὶ ἑνὸς σκοπευτοῦ βαρέος πολυβόλου. Ἅπαντες οἱ ἄνδρες τῆς φρουρᾶς ἐξεπλήρωσαν θαυμαστῶς τὸ καθῆκον των. Πολλοὶ ὑπερέβησαν τὰ συνήθη ὅρια. Τινὲς ἀνεδείχθησαν πραγματικοὶ ἥρωες. Εἰς πάντας ἀνήκει ἡ ἀπονομὴ τῆς προσηκούσηςἀμοιβῆς.

Περὶ τοῦ σοβαρωτάτου ὅμως θέματος τούτου θὰ ἀσχοληθῇ εἰδικῶς ἰδία κατὰ νόμον ἀνάκρισις.

6. Συμμετοχὴ τῆς Ἀεροπορίας

Αὕτη ἐπενέβη δίς, ἤτοι τὴν 10ην καὶ 14ην ὥραν περίπου διὰ δύο ἀεροπλάνων ἑκάστοτε εἰς κρισιμότατας στιγμὰς καὶ συνέβαλε διὰ τῶν καταιγιστικῶν πυρῶν της σπουδαίως εἰς τὴν λαμπρὰν νίκην. Πρὸ τῶν καταδιωκτικῶν καὶ λίαν πρωΐ ὑπερίπτατο τῆς Δημητσάνης εἰς χαμηλώτατον ὕψος ἓν ἀναγνωριστικὸν ἀερο-

πλάνον, τὸ ὁποῖον ἐβλήθη μανιωδῶς ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ καὶ τὸ ὁποῖον ἔδωκε τὰς ἐλπίδας ἀφίξεως τῶν βομβαρδιστικῶν, μὲ μεγίστην ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ τῶν ἀνδρῶν μας.

7. Ἔκβασις τῆς Μάχης

Ἡ δόξα ἐστεφάνωσε τὰ ἐθνικὰ ὅπλα καὶ τὰ μέτωπα τῶν ἡρωϊκῶν ὑπερασπιστῶν τῆς Δημητσάνης. Τὸ βέβηλο πόδι τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἑλλάδος δὲν ἐμόλυνε οὔτε σπιθαμὴν τοῦ ἱεροῦ ἐδάφους τῆς πατρίδος τῶν Πατριαρχῶν τῆς Κων/λεως Γρηγορίου τοῦ Ε' καὶ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ.

Μετὰ δεκάωρον σκληροτάτην μάχην, περὶ τὴν 15ην ὥραν ὑπεχώρησε πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις ὁ ἐχθρὸς κατησχυμένος καὶ ἀποδεκατισμένος κατὰ τὸ 1/3 περίπου τῆς δυνάμεώς του.

8. Ἀπώλειαι

Α'. Ἡμέτεραι

α) Νεκροὶ τῆς διλοχίας Χωροφυλακῆς: 1 Ὑπομοίραρχος, 1 Ἀνθυπασπιστὴς καὶ 8 ὁπλῖται.

Ὁμοίως τῆς Υ.Χ. Δημητσάνης 2 ὁπλῖται. Ὁμοίως ἄοπλοι πολῖται 2.

β) Τραυματίαι τῆς Διλοχίας Χωροφυλακῆς: 1 Ὑπομοίραρχος, 1 Ἀνθ/μοίραρχος, 1 Ἀνθ/στὴς καὶ 49 ὁπλῖται. Ὁμοίως τῆς Υ.Χ. Δημητσάνης 1 ὁπλίτης. Ὁμοίως 1 Μ.Α.Υ. καὶ 1 ἄοπλος πολίτης.

γ) Ὑλικόν: 1 ὅλμος 3 ἰντσῶν, 1 ὅλμος τῶν 81 χιλιοστῶν, 3 ὅλμοι τῶν 2 ἰντσῶν, 2 ὁπλοπολυβόλα, 1 τόμιγκαν, 1 ἀσύρματος Νο 18 κατεστραμμένος, εἷς τρίπους, 5000 περίπου φυσίγγια Ἔμφιλ, 2000 περίπου φυσίγγια Βίκερς καὶ 70 βλήματα ὅλμου 2 ἰντσῶν.

Β'. Ἐχθροῦ

α) Νεκροί: Εὑρέθησαν ἐπὶ τοῦ χώρου τῆς μάχης καὶ ἐνεταφιάσθησαν ἐπὶ τόπου μέχρι σήμερον 103, παρελήφθη ὅμως καὶ ἱκανὸς ἀριθμὸς νεκρῶν κατὰ τὴν ὑποχώρησιν τοῦ ἐχθροῦ, περίπου 20. Μεταξὺ τῶν εὑρεθέντων νεκρῶν εἶναι καὶ οἱ: Χρυσανθακόπουλος Δῆμος, Πολιτικὸς Καθοδηγητὴς συγκροτήματος Γορτυνίας, ὁ Διοικητὴς λόχου Φιλύντρας τοῦ Τάγματος Πέρδικα (Σ. Γορτυνίας) καὶ εἷς ἰατρὸς πιθανῶς ὁ Ντουρβάνης ἢ Ζωγράφος τῆς ἀτυχησάσης διλοχίας Γαλανοπούλου. Ἐπίσης ἐφονεύθησαν ἕτερα 2 σημαίνοντα στελέχη, ὧν οἱ σύντροφοί των ἀπέκοψαν τὰ κεφαλὰς καὶ τὰς ἐνεταφίασαν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Ζατούνης. Τραυματισθεὶς βαρέως, φέρεται ἐκπνεύσας, καὶ ὁ Δ/τὴς τοῦ 1ου Τάγματος Συγκροτήματος Ταϋγέτου Ξυδέας.

β) Τραυματίαι: Πλέον τῶν 300.

Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψει ὅτι ἡ ἀναλογία τῶν ἡμετέρων ἀπωλειῶν εἶναι 1 νεκρὸς πρὸς 5 τρυματίας, δεδομένου ὅτι ὁ ἴδιος ὁ ὁπλισμὸς ὑπῆρχεν ἑκατέρωθεν, τότε οἱ τραυματίαι τοῦ ἐχθροῦ δέον νὰ ὑπερβαίνουν τοὺς 500.

γ) Αἰχμάλωτοι: Ἐν συνόλῳ 24.

δ) Ὑλικόν: 5 Μπρέν, 3 Τόμιγκαν, 1 Στέν, 6 ἀντιαρματικοὶ ἐκτοξευταί, 25 τυφέκια καὶ πολλαὶ χειροβομβίδες καὶ φυσίγγια.

Πλὴν ὅμως, ἅμα τῇ καταπαύσει τοῦ πυρὸς καὶ ἐνῷ ἡ Χωροφυλακὴ ἀπησχολεῖτο εἰς ἀνασυγκρότησιν της, ἀναπροσαρμογήν της, συλλογὴν νεκρῶν κ.λ.π. οἱ πολῖται ἐξεχύθησαν εἰς τοὺς χώρους τῆς μάχης καὶ περισυνέλεξαν ἀπὸ νεκροὺς καὶ ἐγκαταλειφθέντας τραυματίας περὶ τὰ 10 Μπρέν, 100 τυφέκια καὶ πολλὰ φυσίγγια.

9. Ὑ γ ε ι ο ν ο μ ι κ ὴ Ὑ π η ρ ε σ ί α

Αὕτη ἐλειτούργησε μετὰ θαυμαστῆς ἐπαρκείας, βοηθουμένη καὶ ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν ἰατρῶν Κοτζιᾶ Πανάγου, Κιούση Βασιλείου καὶ Ἰωάννου Κουτσιλιέρη.

Ὁ Διευθυντὴς ταύτης Ἀνθυπίατρος Κρικέλης Ἰωάννης ἐξετέλεσε τὸ καθῆκον του ὄχι μόνον ὡς ἰατρός, ἀλλὰ καὶ ὡς ἁπλοῦς μαχητής. Ὁσάκις τοῦ ἐδίδετο εὐκαιρία μετέβαινεν εἰς τὰ ἐγγὺς πολυβολεῖα καὶ ἔβαλεν αὐτοπροσώπως κατὰ τῶν συμμοριτῶν.

10. Σ υ μ β ο λ ὴ τ ῶ ν κ α τ ο ί κ ω ν

Οἱ κάτοικοι Δημητσάνης ἀπὸ μακροῦ εἶχον ἐπιδείξει πλήρη κατανόησιν τῆς σημερινῆς καταστάσεως. Κατὰ τὴν μάχην τὸ ἀπέδειξαν καὶ ἐμπράκτως. Περὶ τοὺς 50 ἐνετάχθησαν ἔνοπλοι εἰς τὰ διάφορα φυλάκια Χωροφυλακῆς ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τῆς μάχης μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν 60ντούτην ἐνθουσιώδη καὶ γενναῖον ἱερέα Ἀνδρέαν Βῶβον. Ἕτεροι 30 περίπου μετέσχον τοῦ ἀγῶνος ὡς ἐλεύθεροι σκοπευταί.

Ὁ Γυμνασιάρχης Καρβελᾶς Χρῆστος, οἱ ὑπογραμματεῖς τοῦ Εἰρηνοδικείου Πετρόπουλος Ἰωάννης καὶ Πουρναριᾶς Ἀλέξανδρος, ὁ ὑπάλληλος τοῦ Γραφείου Ἐπιθεωρητοῦ Μ. Ἐκπαιδεύσεως Καρδάσης Ἀσημ., ὁ Διευθυντὴς τοῦ ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Παρασκευόπουλος Παναγιώτης καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἔδρασαν ὡς ἐλεύθεροι σκοπευταί.

Ἰδιαιτέρα μνεία ὀφείλεται εἰς τὸν διοικητὴν τῶν Μ.Α.Υ. Δημητσάνης Κων. Δανελλόπουλον, διὰ τὴν καλὴν ὀργάνωσιν, συγκέντρωσιν καὶ διάθεσιν κατὰ τὴν μάχην τῶν Μ.Α.Υ. μεθ' ὧν συνεπολέμει. Ἀλλὰ καὶ οἱ λοιποὶ κάτοικοι, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιὰ διέθεσαν διὰ τὸν ἀγῶνα ὅ,τι ἠδύνατο, εἰς τὸν τομέα τῆς περιθάλψεως τῶν τραυματιῶν, μεταφορᾶς πυρομαχικῶν, χορηγήσεως τροφῆς, ποτῶν καὶ ὕδατος εἰς τοὺς μαχητάς, διαβιβάσεως διαταγῶν, γεμίσεως τῶν γεμιστήρων τῶν αὐτομάτων ὅπλων κ.λ.π.

Β΄. ΜΑΧΗ ΞΗΡΟΒΟΥΝΙΟΥ ΒΥΤΙΝΗΣ

Ἡ ἑτέρα διλοχία τοῦ Μηχανοκινήτου Τάγματος Χωροφυλακῆς καὶ ὁ Σ.Δ. τοῦ Τάγματος ἦτο ἐν Βυτίνῃ.

Ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς μάχης Δημητσάνης πληροφορούμεθα τοῦτο διὰ τοῦ ἀσυρμάτου καὶ διατάσσομεν τὴν ἄμεσον ἑτοιμασίαν τῆς διλοχίας πρὸς κίνησιν εἰς Δημητσάναν δι' ἐνίσχυσιν τῆς ἐκεῖ μαχομένης ἑτέρας διλοχίας. Ἡ Α.Σ.Δ.Π. διέταξε μετ' ὀλίγον νὰ ἀναμείνωμεν τὴν ἄφιξιν ἐκ Λεβειδίου ἑνὸς λόχου Πεζικοῦ τοῦ 54 Τ.Ε. μετὰ τεθωρακισμένων. Ἀφίκετο ἡ δύναμις αὕτη, ὡς καὶ ἡ συνήθης φάλαγξ Τριπόλεως — Βυτίνης — Δημητσάνης.

Ἀφίνομεν τὸν λόχον συνοδείας τῆς φάλαγγος εἰς Βυτίναν πρὸς φρούρησίν

της καὶ ὁ λόχος τοῦ 54 Τ.Ε. μετὰ τῶν τεθωρακισμένων του καὶ τῶν τοιούτων τῆς φάλαγγος ἐκκινεῖ πρὸς Δημητσάναν, ἀκολουθῶν τὴν δημοσίαν ὁδὸν Βυτίνης—Δημητσάνης ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Ταγματάρχου Πεζικοῦ Σκληροῦ.

Πρὸς τῆς ἀφίξεως τῶν ἄνω δυνάμεων εἰς Βυτίναν, διετάξαμεν τὸν 2ον Μηχανοκίνητον λόχον νὰ ὁδεύσῃ διὰ τῶν δεξιᾶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ Βυτίνης—Δημητσάνης ὑψωμάτων Καψόρραχες καὶ νὰ καταλάβῃ τὰ προστατεύοντα τὴν ὁδὸν ὑψώματα πρὸς διέλευσιν τῶν λοιπῶν δυνάμεων, μέχρι καὶ τοῦ ὑψώματος Ξηροβουνίου παρὰ τὴν διασταύρωσιν τῆς ὁδοῦ Μαγούλιανα.

Ὑποπτευόμενοι κατοχὴν ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ τῶν ἄνω ὑψωμάτων διετάξαμεν βολὴν διὰ τοῦ ὅλμου τῶν 81 χιλιοστῶν. Πράγματι κατείχοντο ταῦτα καὶ μετὰ τὴν βολὴν ἐξεδηλώθη ὁ ἐχθρὸς κατὰ τοῦ προσεγγίζοντος 2ου Λόχου ὅστις θὰ ὑφίστατο αἰφνιδιασμόν.

Μετὰ τὴν τοιαύτην ἐκδήλωσιν τοῦ ἐχθροῦ σπεύδει καὶ ὁ ὑποφαινόμενος μετὰ τοῦ 4ου Λόχου πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ δευτέρου, ὅστις εἶχεν ἀρχίσει σκληρὸν ἀγῶνα, καὶ προώθησιν τῶν δυνάμεων μέχρι τοῦ πρώτου ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ, καταλήψεως τοῦ Ξηροβουνίου. Ἅμα τῇ προσεγγίσει τοῦ 4ου Λόχου, ὁ 2ος εἶχεν ἀνατρέψει τὰς πρώτας ἀντιστάσεις καὶ εἶχε καταλάβει τὶς Καψόρραχες. Ἐκεῖ ἔσχε καὶ τὰς ἀπωλείας του, 3 χωροφύλακας τραυματίας καὶ ἕνα ἰδιώτην ὁδηγὸν ὑποζυγίου καὶ εἶχεν ἐπιφέρει τὰς περισσοτέρας ἀπωλείας εἰς τὸν ἐχθρόν.

Ἅπασα ἡ δύναμις (2 καὶ 4 Λόχοι) συνεχίζουσα περαιτέρω τὸν ἀγῶνα καὶ μετὰ πεντάωρον συνεχῆ τοιοῦτον κατελάμβανε 4 δεσπόζοντας τῆς ὁδοῦ λόφους, ὧν ὁ κυριώτερος «Ξηροβοῦνι» (97-18, 97-19 καὶ 97-20). Πρὸ τῆς καταλήψεως ὅμως τῶν ὑψωμάτων τούτων εἶχεν ἀρχίσει ὁ ἐχθρὸς δραστικὸν πῦρ κατὰ τῆς διλοχίας ταύτης ἐκ τῶν πολὺ ὑψηλοτέρων δασωμένων ὑψωμάτων κειμένων εἰς τὴν ἔναντι ἀριστερὰν πλευρὰν τῆς ὁδοῦ, τοῦ ὄρους Μπούτσικα, ἐξ ἀποστάσεως 300 — 500 μέτρων.

Ἐπὶ τῶν καταληφθέντων ὑψωμάτων τούτων καὶ ὑπὸ ραγδαιοτάτην βροχὴν καὶ χάλαζαν ἐγένετο καθήλωσις τῆς διλοχίας μέχρι τῆς ἐπελεύσεως τοῦ σκότους καὶ μετὰ τοῦτο, βάλλοντος τοῦ ἐχθροῦ συνεχῶς κατὰ τῶν θέσεών μας, ἀλλὰ καὶ βαλλομένου δραστικῶς δι' ὅλων τῶν ὅπλων μας.

Ὅταν συνεπλάκη εἰς τὸν ἀγῶνα ὁ 4ος Λόχος ἐνεπλάκησαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ταὐτοχρόνως καὶ αἱ δυνάμεις Πεζικοῦ καὶ τεθωρακισμένων παρὰ τὴν διασταύρωσιν πρὸς Πυργάκι μετὰ τοῦ ἐχθροῦ εὑρισκομένου ἐπὶ τοῦ Μπότσικα ὄρους.

Μέχρι τῆς νυκτὸς διεξήγετο καὶ ἐκεῖ σκληρὸς ἀγών, διότι ἠκούομεν συνεχῶς τὰ πολυβόλα τῶν τεθωρακισμένων, ὅλμους κ.λ.π. Ὀλίγον πρὸ τῆς ἐπελεύσεως τοῦ σκότους ἀπέστειλα ἐκεῖ Ἀξιωματικὸν σύνδεσμον. Τότε ἐπληροφορήθη ὅτι εἶχε καταφθάσει ἐκεῖ τὸ 617 Τ.Π. μεθ' οὗ καὶ τῶν λοιπῶν δυνάμεων, κατόπιν συνεννοήσεως, ἐκινήθημεν ἀπὸ τῆς 5ης πρωϊνῆς τῆς 31-8-48 πρὸς Δημητσάναν πεζῇ, ἐπισκευάσαντες δὲ τὴν κατεστραμμένην ὁδὸν εἰς πολλὰ σημεῖα, ἐφθάσαμεν ἐκεῖ περὶ τὴν μεσημβρίαν.

Τὴν ἡμέραν ταύτην δὲν ἠνοχλήθημεν ἀπὸ πυρὰ τοῦ ἐχθροῦ. Τὴν ὑποχώρησιν τοῦ ἐχθροῦ ἐκ Δημητσάνης ἐπληροφορήθημεν ἀπὸ τῆς 15.30′ ὥρας τῆς 30-8-48 διὰ τῶν ἀσυρμάτων ἡμῶν, ἐνωρίτερον δὲ τὴν ἀνακατάληψιν τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς ὑπὸ τῆς διλοχίας Δημητσάνης. Κατὰ τὴν μάχην Καψόρραχες - Ξηροβουνίου, αἱ

ἡμέτεραι ἀπώλειαι δὲν ηὐξήθησαν. Αἱ ἀπώλειαι τοῦ ἐχθροῦ ἀνῆλθον εἰς 6 νεκροὺς εὑρεθέντας ἀμέσως ἐπὶ τόπου καὶ ἑτέρους 4 εὑρεθέντας ἐπὶ τόπου τὴν ἑπομένην. Ἀποδεδειγμένως 25 τραυματίαι μετεφέρθησαν αὐθημερὸν διὰ τοῦ χωρίου Μαγούλιανα πρὸς Βορρᾶν. Ἡ πρὸ τοῦ μετώπου μας περιοχὴ τοῦ ὄρους Μπότσικα δὲν ἐξηρευνήθη παρ' ἡμῶν, λόγῳ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀναχωρήσεώς μας ἅμα τῇ ἕῳ τῆς ἑπομένης.

Ἐκυριεύσαμεν 1 Μπρὲν, 1 τυφέκιον, χειροβομβίδας τινάς, πεπαλαιωμένα χωρικῶν κλινοσκεπάσματα καὶ χλαίνας, ἅτινα κατεστράφησαν ἐπὶ τόπου διὰ πυρός.

Ἡ δύναμις τοῦ ἐχθροῦ ἦτο τὸ συμμοριακὸν τάγμα τοῦ Βρεττάκου τοῦ συμμοριακοῦ συγκροτήματος Γορτυνίας.

Ταῦτα ἐν συνόψει διὰ τὴν διπλῆν μάχην καὶ διπλῆν νίκην τοῦ Τάγματος κατὰ τὴν Ἱστορικὴν διὰ τὴν Χωροφυλακὴν ἡμέραν τῆς 30-8-48.

Συνυποβάλλω ὀνομαστικὴν κατάστασιν τῶν εἰς ἄνδας ἀπωλειῶν μας εἰς ἀμφοτέρας τὰν μάχας.

Ὁμοίως συνυποβάλλω καὶ τρεῖς ἐκθέσεις τῶν Διοικητῶν τοῦ 1, 2 καὶ 3 Λόχων περὶ τῶν μαχῶν τούτων.

Ὑποβάλλω σχεδιάγραμμα τῆς μάχης τῆς Δημητσάνης.

Ὁ Διοικητὴς τοῦ Τάγματος
Δ. Γιαννικόπουλος Ἀντ/ρχης Χωρ/κῆς

Ὁ Γυμνασιάρχης Χρ. Καρβελᾶς, εἰς 59 ἑξάστοιχα, ὕμνησε τὴν μάχην τῆς Δημητσάνης καὶ ἀπήγγειλε τὸν ὕμνον του τοῦτον κατὰ τὴν πρώτην ἐπέτειον τῆς μάχης, ἤτοι τὴν 30 Αὐγούστου 1949, ἐνώπιον τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως, κλιμακίου τῆς Κυβερνήσεως καὶ μεγάλου πλήθους λαοῦ ἐξ ὁλοκλήρου τῆς Πελοποννήσου.

Ἡ 30 Αὐγούστου εἰς ἀνάμνησιν τοῦ στηθέντος τροπαίου ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς ἐν Δημητσάνῃ καὶ εἰς ἔνδειξιν ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης, δι' ἀποφάσεωςτοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 173 Φ.Ε.Κ. 10-8-1949, ὡρίσθη ἐθνικὴ τοπικὴ ἑορτή.

Ἡ ἐν Ἀθήναις ἀδελφότης Δημητσανιτῶν ἀπέστειλε πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίας Τάξεως τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα :

«Σᾶς συγχαίρουμε ἐκ βάθους ψυχῆς γιὰ τὸ ἀσύλληπτο σὲ ἡρωϊσμὸν ὑπέρο-
» χον κατόρθωμά σας, τὸ ὁποῖον σύμπασα ἡ Ἑλλὰς παρηκολούθησε καὶ ἐθαύ-
» μασε. Ἐκρατήσατε ἀξίως τὴν παράδοσι τῶν προγόνων μας καὶ ἡ Ἁγία Πατρί-
» δα μας, ποὺ δὲν τὴν ἐμόλυνε πόδι τούρκου, δὲν ἐμολύνθη καὶ ἀπὸ τοὺς σημερι-
» νοὺς σφαγεῖς. Ἐπροσθέσατε μὲ τὸ αἷμα σας ὑπέρλαμπρη σελίδα στὴν ἱστορία
» τῆς πατρίδος μας. Μία σελίδα δόξης γιὰ τὴν ὁποίαν
» ἐμεῖς δὲν τολμοῦμε νὰ σᾶς στεφανώσουμε, γιατὶ
» τὴν τιμὴ αὐτὴ τὴν διεκδικεῖ ὁλόκληρος ἡ Ἑλλάς. Εὖγε
» σας δημιουργοὶ τῆς νέας μεγάλης ἱστορίας τοῦ τόπου μας, ποὺ τὸν Χρυσοβέργη
» τὸν Μαλλοῦχο, τὸν Κοτζιά, τοὺς ἕνδεκα καὶ τὰ ἄλλα παιδιά μας δὲν λησμονή-
» σατε, ἀλλὰ ἐκδικηθήκατε καὶ δώσατε τὸ καλύτερο ἴσως μάθημα σ' αὐτοὺς ποὺ
» δὲν ὑπῆρξαν ποτὲ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ. Σᾶς διαβεβαιοῦμε ὅτι ἡ σκέψις μας
» σᾶς συνοδεύει πάντοτε καὶ οἱ ψυχές μας εἶναι πάντα κοντά σας, στὶς δύσκολες

῾Ο Βασιλεὺς ΠΑΥΛΟΣ Α΄ παρασημοφορεῖ ἕναν τῶν ἡρώων τῆς Χωροφυλακῆς

» ὧρες ποὺ περνοῦμε. Μετὰ τὸ Γράμμο, τὸ κατόρθωμα σας ἔφερε τὴ νίκη πολὺ
» κοντά μας καὶ μᾶς ἐγέμισε ἐλπίδες ὅτι ἡ Πελοπόννησος ἀρχίζει νὰ ἀναπνέῃ.

» ῾Η ἐπιτυχία σας εἶναι ἡ πρώτη νίκη στὸ Μωρηᾶ».

῾Η δὲ Κοινότης Δημητσάνης ἐτηλεγράφει πρὸς τὴν Α.Δ.Χ. Πελοποννήσου.

«Εὐγνωμονοῦμεν τὴν Χωροφυλακὴν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεώς μας. ῾Υ-
» ποβάλλομεν εὐλαβῶς τὰ θερμά μας συγχαρητήρια. Δικαιοῦσθε νὰ ὑπερηφανεύ-
» εσθε διότι προΐστασθε τοιούτων ἡρώων ὡς ὁ ὑπομοίρ. Διοικητὴς τῆς ῾Υπο/σεως
» Χωροφυλακῆς Χρ. Σεγκουνᾶς, οἱ ᾿Ανθ/σταὶ Βαφάκης καὶ Κράλλης, ὁ ἐνωμο-
» τάρχης Μαντουβᾶς καὶ τόσοι ἄλλοι γενναιόψυχοι καὶ λεοντόθυμοι ἄνδρες».

᾿Εξ ὅλων τῶν σημείων τῆς ῾Ελλάδος παρόμοια καὶ θερμότερα ἐστάλησαν τηλεγραφήματα.

117 νεκροὶ συμμορῖται κατεμετρήθησαν εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης καὶ 24 συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι ἔναντι 13 ἡμετέρων νεκρῶν. ῾Ο βραδύτερον συλληφθεὶς συμμορίτης, δικηγόρος ἐκ Μεγαλουπόλεως, Γ. Παπαϊωάννου, ὑπεύθυνος τύπου καὶ προπαγάνδας τοῦ συμμοριακοῦ ἀρχηγείου Μαινάλου, ἐξεταζόμενος κατέθεσε:
« Γιὰ τὸ ἀντάρτικο ὁ ἀγῶνας ἐκρίθη τὸ 1948, γιατὶ τότε κατώρθωσε ὁ ἐθνικὸς στρα-
» τὸς νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν ἄμυνα στὴν ἐπίθεση. Μέχρι τὴ μάχη τῆς Δημητσάνης
» τὸ φρόνημα τῶν ἀνταρτῶν ἦταν ἀκμαῖο. Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς μάχης αὐτῆς
» ὁ ἀγῶνας γιὰ μᾶς ἦταν χαμένος. Γιατὶ ἀπὸ τότε ἄρχισε νὰ χαλαρώνεται τὸ ἠθι-
» κὸ τῶν ἀνταρτῶν καὶ νὰ σημειώνωνται ἀντιλογίες καὶ παρακοὲς τῶν στελεχῶν
» πρὸς τὴν ἡγεσίαν. Μὲ μιὰ λέξη ἡ μάχη τῆς Δημητσάνας ἔκαμε τὴν ἀρχὴ γιὰ τὸ
» σάρωμα τοῦ Δημοκρατικοῦ στρατοῦ ἀπὸ τὴν Πελοπόννησο».

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μάχης ταύτης ἔσχεν πανελλήνιον ἀκτίκτυπον, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἠθικοῦ καὶ τὴν ἐπὶ τὴν νίκην πεποίθησιν.

Ὀλίγον κατωτέρω ποιησόμεθα λόγον καὶ περὶ μιᾶς ἄλλης σημαντικῆς καὶ ἀποφασιστικῆς μάχης τῆς Χωροφυλακῆς ἐν Πελοποννήσῳ, περὶ τῆς μάχης τῆς Ζαχάρως.

27. Τὴν 5-9-48 πολυμελὴς Κ/Σ ἐπετέθη κατὰ τῆς πόλεως Τυρνάβου. Ἡ ὀλιγάριθμος δύναμις Χωροφυλακῆς διὰ τῆς σθεναρᾶς καὶ ἐπιτυχοῦς ἀντιστάσεως της, ὄχι μόνον ἀπέτρεψε τὴν ἐπιβουλὴν τῶν συμμοριτῶν ἐπὶ τῆς πόλεως ἀλλὰ καὶ ἐφόνευσεν 20 συμμορίτας, συνέλαβεν 2 αἰχμαλώτους, ἐνῷ ἕτεροι 10 παρεδόθησαν.

28. 700 - 800 Κ/Σ τὴν 14-9-1948 ἐπετέθησαν κατὰ τῆς κωμοπόλεως Ἀγυιᾶς - Λαρίσης. Αἱ ὑπάρχουσαι δυνάμεις στρατοῦ καὶ Χωροφυλακῆς ἀντέστησαν ἐρωμένως, φονευθέντων 1 ἀξιωματικοῦ καὶ 13 ὁπλιτῶν τοῦ Στρατοῦ. Κ/Σ ἀπεκρούσθησαν μὲν κατέστρεψαν ὅμως ὑδραγωγεῖον καὶ ὑποκατάστημα Ἀγροτραπέζης.

29. Τὴν 28-9-1948 δυνάμεις Κ/Σ ἐπετέθησαν κατὰ πόλεως Λαρίσης, πλὴν ἀπεκρούσθησαν ὑπὸ ἐθνικῶν δυνάμεων. Δυνάμεις Χωροφυλακῆς συνέλαβον 5 ἐκ τῶν ἐπιτεθέντων.

30. Τὴν 13-10-1948 ἔλαβε χώραν ἡ τρίτη κατὰ σειρὰν μεγάλη ἐπίθεσις Κ/Σ κατὰ τῆς κωμοπόλεως Ζαχάρως - Ὀλυμπίας. Ἡ ἐπίθεσις αὕτη, συμπέσασα μὲ ἐντόνους προσπαθείας ἀνεφοδιασμοῦ τῶν Κ/Σ Πελοποννήσου διὰ πολεμικοῦ ὑλικοῦ θαλασσίως ἐκ τῆς Ἀλβανίας, ἡρμηνεύθη ὑπὸ τινων στρατιωτικῶν καὶ μὴ παρατηρητῶν ὅτι ἀπετέλει μέρος εὐρυτέρου σχεδίου τῆς Κ/Σ ἡγεσίας νὰ κυριαρχήσῃ τῶν ἀπὸ Πύργου μέχρι Κυπαρισσίας ἀκτῶν, ἵνα οὕτω καθίσταται εὐχερέστερος ὁ ἀνεφοδιασμὸς οὗτος (30). Ὅπως κατὰ τὴν σύγκρουσιν τῆς Δημητσάνης οὕτω καὶ κατὰ τὴν περίπτωσιν τῆς Ζαχάρως δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἐλειτούργησε μᾶλλον καλῶς ἡ στρατιωτικὴ μηχανή, ὄχι ὅμως ὡς εἰς τὴν περίπτωσιν Δημητσάνης. Ταῦτα λέγονται τηρουμένων τῶν μέχρι τότε ὑφισταμένων ἀναλογιῶν καὶ δεδομένων, διότι ἄλλως οὔτε εἰς τὴν μίαν οὔτε εἰς τὴν ἄλλην περίπτωσιν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἐπετεύχθη τὸ δυνατὸν ὅριον, τὸ ὁποῖον ἔδει νὰ συμπέσῃ μὲ πολὺ σοβαρώτερα πλήγματα κατὰ τῶν συμμοριτῶν ἐκ μέρους τῶν κινητοποιηθεισῶν δυνάμεων.

Εἰς τὴν Ζαχάρω ὑπῆρχεν ἡ δύναμις τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς ἐκ 19 ἀνδρῶν, ἥτις διετήρει ἐν ταυτῷ καὶ 37 ἐνόπλους Μ.Α.Υ., καθὼς καὶ ἡ ἐξ 110 περίπου ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς δύναμις τοῦ μεταβατικοῦ ἀποσπάσματος Ἀνθ/ρχου Γεωργ. Ζάρα, ἤτοι μιὰ δύναμις 165 περίπου ἀνδρῶν, ἥτις κατὰ τὴν νύκταν τῆς ἐπιθέσεως εἶχε κατανεμηθῇ εἰς πέντε φυλάκια, τρία ἐντὸς τῆς κωμοπόλεως, ἓν πλησίον τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καὶ τὸ πέμπτον ἐπὶ τοῦ ὑψώματος «στρογγυλόραχη», 250 περίπου μέτρα ἀπὸ τῆς κωμοπόλεως. Ὁ διοικητὴς τοῦ ἀποσπάσματος ἀπουσίαζεν εἰς Τρίπολιν καὶ τὴν ὅλην διοίκησιν διετήρησεν ὁ διοικητὴς τῆς ὑποδιοικήσεως, καίτοι ὁ καθεὶς ἐκ τῶν 165 ἐγνώριζεν πολὺ καλῶς ἐκ τῶν προτέρων τὴν ἀποστολὴν καὶ τὸ καθῆκον του.

---

(30) Βλέπε Ἀλεξ. Τσιγγούνη σελ. 119 ἀνακοίνωσιν Δήμου Ζαχάρως καὶ σελ. 122 ἔνθα ἐν τῇ ἐκθέσει ἀντ/ρχου Λόντου ὑποστηρίζεται ἡ αὐτὴ ἄποψις.

'Από τῆς 10ης 'Οκτωβρίου αἱ 'Αρχαὶ Χωροφυλακῆς Ζαχάρως εἶχον πληροφορηθῆ τὴν ἐπικειμένην κατ' αὐτῶν μεγάλην ἐπίθεσιν Κ/Σ καὶ διὰ τοῦ ἀσυρμάτου ἐζήτουν τὴν κινητοποίησιν καὶ ἑτοιμότητα τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων. 'Η Α.Σ.Δ.Π. εἶχε διατάξει τὴν κινητοποίησιν τοῦ 616 τάγματος Πεζικοῦ πρὸς Κρέσταινα καὶ ἐπειδὴ δὲν συνηντήθησαν Κ/Σ, ἡ Α.Σ.Δ.Π. τὴν 12 'Οκτωβρίου ἀπηύθυνε διὰ τοῦ ἀσυρμάτου πρὸς τὴν 'Υ. Χωροφυλακῆς Ζαχάρως τὴν ἀκόλουθον ὑπ' ἀριθμ. Α.Π. 21559/2010 ἐπιτιμητικὴν διαταγήν.

«Πληροφορίαι σας περὶ συγκεντρώσεως τριῶν συγκροτημάτων ὑπερβολικαί. Προσπαθήσατε νὰ κρίνετε τὰ πράγματα μετὰ μεγαλυτέρας ψυχραιμίας, ἵνα μὴ γίνεσθε αἴτιοι μεταδόσεως πανικοῦ. Πλησίον ὑμῶν εὑρίσκονται ἰσχυραὶ φιλικαὶ δυνάμεις ἕτοιμοι σπεύσουν βοήθειαν σας.

'Υποστράτηγος Τσιγγούνης 'Αλεξ.».

Δὲν παρῆλθον πολλαὶ ὧραι ἀπὸ τῆς συντάξεως καὶ ἀποστολῆς τοῦ τηλεγραφήματος (σήματος) τούτου καὶ τὴν 04.30' ὥραν τῆς 13 'Οκτωβρίου 1.100Κ/Σ, ὑπὸ τοὺς Γκιουζέλην, Κονταλώνην, Κανελλόπουλον καὶ Σαρηγιάννην, ἐξαπέλυσαν τρομακτικὴν καὶ λυσσώδη κατὰ τῆς Ζαχάρως ἐπίθεσιν. 'Ο ὑπὸ τῶν Κ/Σ προγραμματισθεὶς αἰφνιδιασμὸς ἀπέτυχεν, διότι ἐγένοντο ἀντιληπτοὶ ὑπὸ τῶν ἀγρυπνούντων προμάχων τῆς ἐλευθερίας.

Δύο ὥρας μετὰ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἐπιθέσεως διὰ τοῦ ἀσυρμάτου ἤρξατο ἡ ἐξ ὅλων τῶν σημείων κινητοποίησις τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων (31). 'Επὶ ἑπτὰ ὥρας οἱ ὑπερασπισταὶ τῆς Ζαχάρως ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς, βοηθούμενοι παντοιουτοτρόπως καὶ κυρίως ἠθικῶς ὑπὸ τῶν κατοίκων, ἀπέκρουον μόνοι των τὰ ἐξαπολυόμενα κύματα ἐπιθέσεων, χωρὶς νὰ ὑπάρξῃ οὐδὲ ἴχνος σκέψεως ὑποχωρήσεως. Οἱ Κ/Σ ἐπέτυχον νὰ διεισδύσωσιν ἐντὸς τῆς κωμοπόλεως καὶ ὁ ἀγὼν εἰς τινα σημεῖα προσέλαβε μορφὴν ἀγῶνος ὁδομαχιῶν. 'Υπῆρξε περίφημος καὶ ἄφθαστος ἡ προσαρμογὴ τῶν μαχητῶν εἰς ἁπάσας τὰς ἐναλλαγὰς τοῦ ἀγῶνος καὶ ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ὑπῆρξαν δείγματα αἰφνιδιασμοῦ τινός. Μαινόμενοι διὰ τὴν ἀποτυχίαν των οἱ ἄθλιοι ἐπιδρομεῖς μετῆλθον τὴν μέθοδον τῶν πυρκαϊῶν καὶ τῶν καπνογόνων βλημάτων πρὸς δημιουργίαν ψυχολογίας πανικοῦ καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐποιήσαντο χρῆσιν τῶν «πάντζερς» ,ἀλλ' οὐδὲν ἐκ τούτων ἐστάθη ἱκανὸν νὰ κάμψῃ ἔστω καὶ ἐπ' ἐλάχιστον τὴν ὑπέροχον ἀντίστασιν τῶν ἀνδρῶν. Μεταξὺ τῶν ὑπερασπιστῶν τῶν ἰδανικῶν τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ τῆς Δημοκρατίας εἶχεν ἀναπτυχθῆ μία ἀνέκφραστος ἅμιλλα προσφορᾶς, αὐτοθυσίας καὶ αὐταπαρνήσεως. 'Υπῆρξαν στιγμαὶ ὑπερβαίνουσαι κατὰ πολὺ τὴν ἔννοιαν τοῦ συγκινητικοῦ καὶ τοῦ ἡρωϊσμοῦ. "Ολοι τους καὶ οἱ 165 ὑπῆρξαν παραπάνω ἀπὸ γενναῖοι!!!

'Από τῆς 11.45' ἐπενέβη καὶ ἡ ἀεροπορία, ἐνῶ ταυτοχρόνως τὸ 616 τάγμα Πεζικοῦ ἔπληττε τοὺς Κ/Σ ἐκ τῶν νώτων.

Δυνάμεις ἔφθανον ἐκ Κυπαρισσίας ἀλλὰ καὶ ἐκ Πύργου θαλασσίως καὶ οὕτω ἀπὸ τῆς 12.30' ἤρξατο ἡ καταδίωξις τῶν Κ/Σ.

Τὸ σύνολον τῶν ἀπωλειῶν τῶν Κ/Σ ἀνῆλθεν εἰς 80 νεκρούς, ἐξ ὧν 45 ἐντὸς

(31) Βλέπε διαταγὰς διὰ τοῦ ἀσυρμάτου 'Αλεξ. Τσιγγούνη σελ. 114 - 116

τῆς κωμοπόλεως, ἐνῶ ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐφονεύθησαν 5 ὁπλῖται Χωροφυλακῆς.

31. Τὴν 11-12-1948 1.500 περίπου Κ/Σ ἐπετέθησαν καὶ πάλιν κατὰ τῆς πόλεως Καρδίτσης. Οἱ Κ/Σ ἀνατρέψαντες τὰ ἐπὶ τῶν παρυφῶν τῆς πόλεως στρατιωτικὰ φυλάκια εἰσέδυσαν εἰς τὴν πόλιν, ἔνθα ἐπηκολούθησαν σκληραὶ μάχαι.

Ὁ ἀγὼν διήρκησε 36 ὥρας καθ' ἃς οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς διετήρησαν τὰς θέσεις των σχόντες ἀπωλείας εἰς νεκροὺς μὲν 1 ὑπομοίραρχον καὶ 3 ὁπλίτας εἰς τραυματίας δὲ 10 ὁπλίτας. Ἐκ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ ἐφονεύθησαν 50 καὶ ἐτραυματίσθησαν 100, ἄνω δὲ τῶν 500 ἀπήχθησαν. Κατὰ τὰς ἀεροπορικὰς ἐπεμβάσεις ἓν ἀεροπλάνον ἠναγκάσθη νὰ προσγειωθῇ ἀνωμάλως. Αἱ ἀπώλειαι τοῦ στρατοῦ ἀνῆλθον εἰς 2 ἀξιωματικοὺς καὶ 10 στρατιώτας, αἱ δὲ ἀπώλειαι τῶν Κ/Σ ἀνῆλθον εἰς 210 νεκρούς.

32. 1.000 περίπου Κ/Σ τὴν 05.55' ὥραν τῆς 19-12-48 ἐπετέθησαν κατὰ τῆς κωμοπόλεως Σοφάδων - Καρδίτσης. Μετὰ 20ωρον σκληρὰν μάχην ἀπωθήθησαν σχόντες 100 νεκροὺς καὶ 7 αἰχμαλώτους.

33. Οἱ Κ/Σ δὲν εἶχον φεισθῇ οὔτε τῶν ἱερῶν οὔτε τῶν ὁσίων τοῦ ἔθνους χώρων, τὰ πάντα ἠθέλησαν νὰ μεταβάλωσι εἰς μέσα τῶν ἀθλίων σκοπῶν των. Οὕτω μεταξὺ των ἄλλων παρεβίασαν καὶ τὴν περιοχὴν τοῦ Ἁγίου Ὄρους, πρᾶγμα ὅπερ λόγῳ τοῦ εἰδικοῦ ἐκεῖσε καθεστῶτος ἠδύνατο νὰ προκαλέσῃ διεθνεῖς περιπλοκάς. Εἰς μίαν σύσκεψιν κατὰ τὰ τέλη Νοεμβρίου τῶν τότε Ὑπουργῶν Σοφ. Βενιζέλου Κων. Ρέντη κ.λ.π. τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Γ.Ε.Σ. Δόβα, τοῦ Διοικητοῦ Ἁγίου Ὄρους Παναγιωτάκου καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς Κατσαμπῆ συνεζητήθη ἡ ἐκ τῆς διεισδύσεως, εἰς Ἅγιον Ὄρος τῶν συμμοριτῶν προκύπτουσα κατάστασις. Ἡ περιοχὴ τοῦ Ἁγίου Ὄρους εἶναι καὶ αὕτη ἐκ τῶν ἀποστρατιωτικοποιημένων περιοχῶν τῆς χώρας καὶ ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου ἀπεποιεῖτο τὴν καθ' οἱονδήποτε τρόπον ἐπέμβασιν τοῦ Στρατοῦ καὶ οὕτω ἐναπέμεινεν ἡ σειρὰ τῆς Χωροφυλακῆς, ἥτις ἀποτελεῖ καὶ τὴν μόνην ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἔνοπλον ἀστυνομεύουσαν δύναμιν (32). Ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ ἀδιεξόδου τοὺς συσκεπτομένους ὑποσχεθεὶς τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς Ἁγιορειτικῆς περιοχῆς διὰ δυνάμεων Χωροφυλακῆς.

Διὰ τῶν ὑπ' ἀριθμ. 7/42/89, 7/42/89α καὶ 7/42/89β τῆς 1-12-1948 ἀπορρήτων προσωπικῶν διαταγῶν τοῦ Ἀρχηγείου Βασ. Χωροφυλακῆς ἐκινητοποιήθησαν καὶ ἐτέθησαν ἀπὸ τῆς 6 Δεκεμβρίου 1948 ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου Χωρ/κῆς Σταυρίδη Γεωργ. 320 περίπου ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται τῆς Χωροφυλακῆς διὰ τὴν ἐπὶ 20ήμερον διενέργειαν ἐκκαθαριστικῶν ἐπιχειρήσεων ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους, βάσει σχεδίου ἐπιχειρήσεων ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ. Ἀνεξαρτήτως τῶν πολεμικῶν ἐνεργειῶν διετάχθη καὶ ἡ ὑπὸ ἀξιωματικῶν τοῦ κέντρου Ἀλλοδαπῶν Θεσσαλονίκης γενικωτέρα ἐκκαθάρισις τῶν ἐν Ἁγίῳ ὄρει διατριβόντων ἐν γένει προσώπων. Τὸ Γ.Ε.Σ. ἐν συνεχείᾳ τῶν

---

(32) Ἡ Χωροφυλακὴ ἀπελευθέρωσεν ὡς εἴδομεν τὸ Ἅγιον Ὄρος ἐκ τῶν Βουλγάρων καὶ ἔκτοτε διεδέχθη ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ διὰ τὴν ἀστυνόμευσιν καὶ τὴν τήρησιν τῆς δημοσίας τάξεως καὶ Ἀσφαλείας τὸ ἐπὶ 600 ἔτη καθεστὼς Σεϊμένηδων καὶ Σερδαρέων. Περὶ τοῦ Σεϊμένη καὶ τῶν Σερδαρέων (ὁπλαρχηγῶν διὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἀσφάλειαν καὶ τάξιν) βλέπε Γ. Ἀλεξάνδρου Λαυριώτου «ὁδηγὸς Ἁγίου Ὄρους Ἀθῆναι 1957» σελ. 193 κ.επ.

διαταγῶν τούτων τοῦ 'Αρχηγείου ἐξέδωκε τὴν ἀκόλουθον σχετικὴν διαταγήν.

ΘΕΜΑ 'Εκκαθάρισις περιοχῆς ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ
ΠΡΟΣ Γ' Σῶμα Στρατοῦ Α1 ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΚΟΙΝ. Υ. Δ. Τάξεως (Δ/σις 'Ασφαλείας) ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
'Αρχ. Χωροφυλακῆς (Δ/σις 'Ασφαλ.) Β.Σ.Τ. 902 τῇ 3-12-48
Α1, Α2/Γ.Ε.Σ. Υ.Σ./Γ.Ε.Σ./Α1
Α.Π. 231254/Φ. 4031/2

1. 'Εν συνεχεία πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθμ. Α.Π. 23/671/Φ. 4023/1/22-11-48 διαταγὴν Γ.Ε.Σ. καὶ κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 7/42/8ºα 1-12-48 ἀπορρήτου ἐγγράφου τοῦ 'Αρχηγείου Βασ. Χωροφυλακῆς, κοινοποιηθέντος καὶ ὑμῖν,

Γνωρίζομεν

τὰ κάτωθι:

α) 'Η ἐπιχείρησις διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν περιοχῆς 'Αγίου Ὄρους λόγῳ τῆς ἰδιαζούσης μορφῆς τοῦ καθεστῶτος εἰς ὃ διατελεῖ, ἀνελήφθη ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς.

β) 'Η ἐπιχείρησις αὕτη θὰ λάβῃ χώραν περὶ τὴν 10ην τρέχοντος.

γ) 'Υπὸ τοῦ Σώματος Στρατοῦ ν' ἀποφραχθῇ τὸ στενὸν ΞΕΡΞΟΥ, δι' ἀπαραιτήτων κατὰ τὴν κρίσιν του δυνάμεων, καθ'ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιχειρήσεως πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένης διαρροῆς συμμοριτῶν ἐκ τούτου.

'Επὶ πλέον τὸ Σῶμα Στρατοῦ, νὰ διαθέσῃ τὴν ἀνάλογον ποσότητα ἀκκιδωτοῦ σύρματος, διὰ τὴν κατασκευὴν ὑπὸ τμήματος Στρατοῦ συρματοπλέγματος καθ' ὅλον τὸ πλάτος τοῦ στενοῦ.

Τὸ συρματόπλεγμα τοῦτο μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐπιχειρήσεως θὰ ἐπιτηρῆται δι' ἀναλόγου δυνάμεως, ἣν θὰ διαθέσῃ ἡ Χωροφυλακή, ἐπὶ πλέον τῶν εἰς ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ διατεθησομένων.

δ) Νὰ συστηθῇ εἰς τὰς δυνάμεις Χωροφυλακῆς, αἵτινες θ' ἀναλάβουν τὴν ἐκκαθάρισιν νὰ ἐπιδιώξουν:

Ι. Συστηματικὴν ἐκκαθάρισιν τῆς περιοχῆς οὐ μόνον ἐκ τῶν συμμοριτῶν ἀλλὰ καὶ ἐκ παντὸς ὑπόπτου στοιχείου, ὅπερ θὰ εὑρεθῇ εἰς ταύτην, ποιμένες, ξυλοκόποι, τρόφιμοι Μονῶν, Μοναχοὶ κ.λπ. εἰς τρόπον ὥστε μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν. νὰ παραμείνουν ἐν τῇ περιοχῇ, μόνον τὰ ἔχοντα δικαίωμα διαμονῆς ἄτομα.

ΙΙ. Τῇ συνεννοήσει Χωροφυλακῆς μετὰ Γεν. Δ/σεως Μακεδονίας ν' ἀπομακρυνθοῦν τὰ ποίμνια ἐκ τῆς περιοχῆς 'Αγίου Ὄρους, ἐγκαθιστάμενα εἰς γειτονικὰς χερσονήσους, καθ' ὅσον ἀπεδείχθη ἐκ τῆς πείρας ὅτι οἱ περισσότεροι τῶν βλαχοποιμένων τυγχάνουν τροφοδόται καὶ πληροφοριοδόται τῶν συμμοριτῶν.

ΙΙΙ. Νὰ ἀναπροσαρμοσθοῦν τὰ μέτρα ἀσφαλείας ὑπὸ Χωροφυλακῆς κατὰ τρόπον ἐγγυώμενον τὴν μὴ ἐπαναμόλυνσιν τῆς περιοχῆς ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ὑπὸ συμμοριτῶν.

2. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης ν' ἀναφέρητε εἰς Γ.Ε.Στρατοῦ σχετικῶς ἐπὶ ἐπιτευχθέντων ἀποτελεσμάτων καὶ ἰδία ἐπὶ τῆς 1ης παραγράφου.

'Αντιστράτηγος Γιαντζῆς Δ. 'Αρχηγὸς Γ.Ε.Σ. - Διοικητὴς Στρατοῦ

Αἱ ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς ἐνεργηθεῖσαι ἐκκαθαραστικαὶ ἐπιχειρήσεις ἐπέτυχον τὴν ἀπολύμανσιν τῆς περιοχῆς καὶ ἔκτοτε δι' ἐγκαταστάσεως ἰσχυρᾶς δυνάμεως διετηρήθη ὁ χῶρος μακρὰν τῶν γεγονότων.

'Από τῶν ἀρχῶν Δεκεμβρίου 1948 ἀνέλαβε τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς ἐν Πελοποννήσῳ καταστάσεως τὸ ὑπὸ τὸν 'Αντιστράτηγον Θρασύβουλον Τσακαλῶτον Α' Σῶμα Στρατοῦ, ἡ ἐκτέλεσις ὅμως τοῦ ὅλου σχεδίου ἐστηρίχθη ἐπὶ τῆς ἀκρι[illegible] καὶ ταχύτητος μεθ' ὧν ἐνήργησεν ἡ ἐν Πελοποννήσῳ Χωροφυλακὴ ὑπὸ τὴν [illegible]σον ἐπίβλεψιν καὶ κατεύθυνσιν τοῦ ἰδίου 'Αρχηγοῦ Χωροφυλακῆς, 'Υποστρατήγου Κατσαμπῆ Κων., ἀλλὰ περὶ τούτων θὰ πραγματευθῶμεν ἐν ἰδιαιτέρᾳ κατωτέρω παραγράφῳ ἵνα ἐν συνεχείᾳ ταύτης παραθέσωμεν ἀποσπάσματα ἐκθέσεως πεπτραγμένων 'Αρχηγείου Χωροφυλακῆς.

34. 'Από ἱκανῶν ἡμερῶν ἡ Χωροφυλακὴ Ναούσης εἶχεν πληροφορίας περὶ ἐπικειμένης μεγάλης ἐπιθέσεως κατὰ τῆς πόλεως ταύτης Κ/Σ καὶ δι' ἐπιμόνων ἀναφορῶν καὶ παραστάσεων εἶχε ζητήσει τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐν Ναούσῃ 'Εθνικῶν δυνάμεων, ὁ ἔπαρχος μάλιστα Ναούσης εἶχε παρουσιάσθῆ καὶ αὐτοπροσώπως διὰ τὸ θέμα τοῦτο εἰς τὸν Διοικητὴν τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ 'Αντιστράτηγον Γρηγορόπουλον, περιέργως ὅμως τὸ Γ' Σῶμα Στρατοῦ ἐκώφευσε καὶ οὕτω δὲν εἶχον ληφθῆ τὰ ἀναγκαῖα μέτρα, ὅτε τὸ μεσονύκτιον τῆς 11 'Ιανουαρίου 1949 ἰσχυραὶ δυνάμεις Κ/Σ ἐπιτεθεῖσαι ἐξ ὅλων τῶν σημείων καὶ διὰ βαρέων ὅπλων ἐπέτυχον διείσδυσιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς πόλεως καὶ τὴν ἀνατροπὴν τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων. 'Απητήθησαν σκληραὶ μάχαι τῆς ΧΙ Μεραρχίας διὰ τὴν ἀνακατάληψιν τῆς Ναούσης, εἰς ἃς συμμετέσχον ἅπασαι αἱ δυνάμεις Χωροφυλακῆς τῆς Δ.Χ. Βερροίας καὶ τῶν Μ.Α.Υ. τῶν πέριξ χωρίων ὑπὸ τὸν Μοίραρχον Βλάχον Νικόλαον.

Αἱ ἐντὸς τῆς Ναούσης ὑπηρεσίαι Χωρ-κῆς ὑπέστησαν σοβαρὰν διαρροήν. Οἱ Κ/Σ ἐγκαταλείποντες τὴν πόλιν τὴν ἐλεηλάτησαν καὶ ἀπήγαγον ἄνω τῶν 500 ἄτομα

35. Τὴν 22.30 ὥραν τῆς 28-1-1949 20μελὴς συμμορία ἀπήγαγε 38 τροφίφους ἐκ τῆς 'Αμερικανικῆς Γεωργικῆς Σχολῆς Θεσ)νίκης. Τμήματα Χωρ-κῆς καὶ Μ.Ε.Α. καταδιώκοντα τοὺς συμμορίτας ἐπέτυχον τὴν ἀπελευθέρωσιν 34 ἐκ τῶν ἀπαχθέντων καὶ τὴν σύλληψιν 2 Κ/Σ.

36. Καρπενήσιον. Παρὰ τὴν προσπάθειαν ν' ἀποφύγωμεν ἐμπλοκὴν ἡμῶν εἰς τὴν γενικωτέραν κρίσιν, ἣν διήρχετο ἡ Χώρα κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν κρίσιν παρ' ἧς ἐδοκιμάζετο ἡ κατὰ τὰ τέλη 1948 Στρατιωτικὴ καὶ πολιτικὴ ἡγεσία, δὲν δυνάμεθα ν' ἀντιπαρέλθωμεν τελείως τὰ τόσον βασικὰ καὶ θεμελιώδη στοιχεῖα ταῦτα, διότι ἀποτέλεσμα τούτων ὑπῆρξαν τὰ κατὰ τῆς Καρδίτσης, Ναούσης, Θεσ)νίκης κλπ. πλήγματα, ὧν τὸ ἀναλογοῦν τμῆμα ἐπιπτώσεων ἔπιπτεν ἀναμφιβόλως καὶ ἐπὶ τῆς Χωροφυλακῆς. Οὔτε ἡ Νάουσα θὰ κατελαμβάνετο, ἔστω καὶ δι' ὀλίγας ὥρας, οὔτε ἡ Θεσ)νίκη θὰ ἠπειλεῖτο διὰ βολῶν πυροβολικοῦ καὶ δι' ἀπαγωγῶν, ἐὰν τὸ Γ' Σῶμα Στρατοῦ ἤσκει τοὐλάχιστον εὐστοχωτέραν διοίκησιν καὶ πρόνοιαν. 'Εκ τῶν ἐν σελ. 134-138 ὑπὸ τοῦ Στρατηγοῦ Τσιγγούνη 'Αλ. παρατεθειμένων πρακτικῶν τῆς 'Ανωτ. Στρατιωτικῆς ἡγεσίας καὶ τῶν ὅσων ἐν συνεχείᾳ κατωτέρω ἐκθέτει οὗτος, ὅσον ἀφορᾷ τὰς μεταξὺ τῶν ἀποτελούντων τὴν ἀνωτάτην Στρατιωτικὴν ἡγεσίαν σχέσεις, καταδεικνύεται ὅτι εἶχεν ἐπιστῆ ἡ ὥρα τοῦ 'Αρχιστρατήγου, τοῦ 'Αρχηγοῦ δηλαδὴ ἐκείνου ὅστις θὰ ἦτο ἀποφασισμένος νὰ ἐπιβάλῃ τὴν ἀπροφάσιστον ἐκτέλεσιν τῶν

διαταγῶν του καὶ ν' ἀξιώση πόλεμον καὶ ὄχι ὀχυρώσεις καὶ πανηγυρικὰς «ἐκκαθαριστικὰς ἐπιχειρήσεις».

Αὐτὴν τὴν κατάστασιν ἐξεμεταλλεύοντο τὰ μέγιστα οἱ Κ/Σ καὶ κατέφερον τοιαῦτα ὡς τὰ ἀνωτέρω πλήγματα, θλιβερὰ συνέχεια τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν ἡ ὑπὸ τῶν Κ/Σ κατάληψις τοῦ Καρπενησίου, ἡ διατήρησις τῆς κατοχῆς τούτου ἐπὶ 20ήμερον καὶ ἡ δι' αἱματηρῶν ἀγώνων ἀπελευθέρωσις τῆς πόλεως ταύτης.

Μία Κ/Σ Μεραρχία ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀρχισυμμορίτου Χρ. Φλωράκη, ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «ὑποστράτηγος Γιώτης», τὴν 19 Ἰανουαρίου 1949 ἐξαπέλυσε θυελλώδη ἐπίθεσιν κατὰ τοῦ Καρπενησίου. Ἐκτὸς τῶν ἀπωλειῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ, 6 ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς, 3 ὑπαξιωματικοὶ καὶ 17 Χωροφύλακες ἔπεσαν κατὰ τὰς πολυημέρους μάχας (33). Οἱ Κ/Σ εἰς τὴν κατὰ τοῦ Καρπενησίου ἐπίθεσιν ἐχρησιμοποίησαν καὶ πυροβολικόν.

37. Φ λ ώ ρ ι ν α. Μετὰ τὰς ἀνωτέρω ἐπιτυχεῖς κατὰ τῶν πόλεων ἐπιχειρήσεις ἐπῆλθον μεταβολαὶ καὶ εἰς τὴν ἡγεσίαν τῶν Κ/Σ, διότι ἐκρίθη αὕτη ὡς ἀποτυχοῦσα νὰ διατηρήση μίαν ἐκ τῶν τριῶν πόλεων. Ἡ ἀπὸ τῆς 30 Ἰανουαρίου ἐγκατασταθεῖσα νέα ἡγεσία τῶν Κ/Σ ἀπεφάσισε μίαν εὐρυτέρας ἐκτάσεως ἐπιχείρησιν πρὸς κατάληψιν τῆς πόλεως Φλωρίνης.

Αἱ ὑπηρεσίαι Χωροφυλακῆς, ἀγρυπνοῦσαι διαρκῶς ἐνταῦθα καὶ διαθέτουσαι πλῆρες δίκτυον πληροφοριῶν, ἐπληροφορήθησαν λίαν ἐγκαίρως τὴν κατὰ τῆς Φλωρίνης ἀποφασισθεῖσαν συμμοριακὴν ἐνέργειαν. Οὕτω, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 26/48/60 ἀπὸ 31-1-1949 ἀναφορᾶς τοῦ τμήματος Ἀσφαλείας Φλωρίνης (Μοιρ. Γεωργοπούλου Κων.) ἀνεφέρθη πρὸς τὰς Στρατιωτικὰς ἀρχὰς καὶ τὰς προϊσταμένας τῆς Χωρ-κῆς ἡ πληροφορία ὅτι μεταξὺ τῶν Κ/Σ γίνεται λόγος περὶ ἐπικειμένης κατὰ Φλωρίνης ἐπιθέσεως.

Μετὰ 4 ἡμέρας ὁ Διοικητὴς τῆς Δ.Χ. Φλωρίνης, ταγματάρχης Νικ. Παναγόπουλος, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 8/20/576α ἀπὸ 4-2-1949 ἀναφορᾶς του πρὸς τὴν ΙΙ Μεραρχίαν ἀνέφερεν «ὅτι προτίθεται ἡ συμμοριακὴ ἡγεσία νὰ ἐπιτεθῇ κατ' αὐτὰς δι' ἰσχυρῶν δυνάμεων καὶ μέσων ἐναντίον τῆς Φλωρίνης» καὶ προσέθετεν «Ἡ π λ η ρ ο φ ο ρ ί α α ὕ τ η π α ρ α κ α λ ῶ ὅ π ω ς λ η φ θ ῇ σ ο β α ρ ῶ ς ὑ π' ὄ ψ ε ι, δ ι ό τ ι π ρ ο έ ρ χ ε τ α ι ἀ π ὸ δ ε δ ο κ ι μ α σ μ έ ν ο ν π λ η ρ ο φ ο ρ ι ο δ ό τ η ν μ α ς.»

Ἡ ΙΙ Μεραρχία δὲν ὑπέπεσεν εἰς τὸ σφάλμα τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ κατὰ τὴν περίπτωσιν τῆς Ναούσης, ἔλαβε σοβαρῶς ὑπ' ὄψει τὰς πληροφορίας καὶ προέβη εἰς τὴν λῆψιν τῶν κατ' αὐτὴν ἐνδεικνυομένων μέτρων, ἤτοι: 1) εἰς τὴν ἰσχυρὰν κατοχὴν τῶν σημείων στηρίξεως τῆς πιθανῆς κυρίας προσπαθείας τῶν συμμοριτῶν καὶ εἰς τὴν ταχεῖαν συμπλήρωσιν καὶ ὀργάνωσιν τῶν κατεχομένων σημείων, 2) εἰς τὴν δημιουργίαν τοπικῶν καὶ γενικῶν ἐφεδρειῶν διὰ τὴν ἄμεσον ἀνάληψιν ἀντεπι-

---

(33) Εἰς τὰ ὑπ' ἀριθμ. 5 καὶ 6 τεύχη τοῦ μηνιαίου περιοδικοῦ τῶν Κ/Σ «Δημοκρατικὸς Στρατὸς» ὁ Φλωράκης ἀναλύει τὰ ἀπὸ συμμοριακῆς πλευρᾶς θέματα ἐκ τῆς κατὰ Καρπενησίου ἐπιχειρήσεως, ἐξ ὧν προκύπτουν οἱ σκοποὶ τῶν Κ/Σ ἀλλὰ καὶ μιὰ εὐθύνη τῆς Χωροφυλακῆς. Γράφει ὁ Ἀρχισυμμορίτης ὅτι οἱ Κ/Σ εἶχον ἐγκύρους καὶ ἐγκαίρους πληροφορίας περὶ τῆς ἐν Καρπενησίῳ στρατιωτικῆς ὀργανώσεως, πρᾶγμα ὅπερ σημαίνει ὅτι ἐλειτούργει καλῶς κατασκοπευτικὸν δίκτυον τῶν/ΚΣ.

θέσεων καὶ 3) εἰς τὴν ἔντασιν τῶν μέτρων ἐπαγρυπνήσεως καὶ τῶν προσπαθειῶν συλλογῆς νεωτέρων πληροφοριῶν διὰ τὰς κινήσεις τῶν Κ/Σ (34).

Ἀπὸ πλευρᾶς ἐσωτερικοῦ μετώπου ἡ χωροφυλακὴ εἶχε καταφέρει καίρια πλήγματα κατὰ τοῦ κατασκοπευτικοῦ δικτύου τῶν Κ/Σ, ὡς θὰ ἴδωμεν εἰς τὸ ἀμέσως ἐν συνεχείᾳ Κεφάλαιον, καὶ εἰδικώτερον τὸ τμῆμα Ἀσφαλείας εἶχεν ἐξαρθρώσει τοὺς πλοκάμους τοῦ παρανόμου μηχανισμοῦ ἐντὸς καὶ πέριξ τῆς Φλωρίνης διὰ τῆς παραπομπῆς εἰς τὸ στρατοδικεῖον 200 περίπου ἀτόμων.

Ἐκτὸς τούτου ἡ Δ.Χ. Φλωρίνης ὠργάνωσε καὶ διέταξε τὴν διενέργειαν γενικῶν κατ' οἶκον ἐρευνῶν ἐν τῇ πόλει Φλωρίνης τὴν 19 καὶ 29 Ἰανουαρίου διὰ τὴν ἀναζήτησιν προσώπων, πραγμάτων καὶ ἀντικειμένων δυναμένων νὰ ἔχωσι σχέσιν μὲ τὸν Κ/Σ, ἐνέργειαι αἵτινες καὶ μερικὰ ἀποτελέσματα ἀπέδωκαν ἀλλὰ κυρίως ἐδημιούργησαν τὴν ἐκ τῆς γενικῆς, συνεχοῦς καὶ ἐνδελεχοῦς ἐπαγρυπνήσεως ἀβεβαιότητα διὰ πάντα ὅστις ἤθελεν ἀποτολμήσει ἐχθρικὰς πρὸς τὴν πόλιν ἐνεργείας (35).

Ὁμιλοῦμεν κάπως διεξοδικώτερον ἐνταῦθα ἵνα καταστήσωμεν σαφὲς τὸ ποσοστὸν τῆς συμβολῆς τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὴν περιφανῆ νίκην τῆς 12- Φεβρουαρίου ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἵνα γίνῃ ἀντιληπτὸν ὅτι ἐκεῖ ἔνθα Στρατὸς καὶ Χωροφυλακὴ εἶχον πλήρη τὴν ἀμοιβαίαν ἐκτίμησιν καὶ συνεργασίαν καὶ τὰ ἐπιτεύγματα ὑπῆρξαν πλούσια καὶ ὁ ἐχθρὸς δὲν ἠδύνατο νὰ διεισδύσῃ.

Τὰ 2/3 τῶν ἐκτὸς ὑπηρεσίας ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς καθ' ἑκάστην νύκταν ἀνεπαύοντο ἐνδεδυμένοι μετὰ πλήρους ἐξαρτήσεως, ἕτοιμοι πάντοτε νὰ καταλάβωσι τὰς ἐκ τῶν προτέρων ἀπολύτως προσδιωρισμένας δι' ἕναν ἕκαστον θέσεις, εὐθὺς ὡς ἤθελεν δοθῇ τὸ σύνθημα τοῦ συναγερμοῦ. Ἡ ἀναφερομένη συμμοριακὴ ἐπίθεσις ἐξεδηλώθη τὴν νύκτα τῆς 11-12-Φεφρουαρίου 1949 διὰ δυνάμεων ἐκ πέντε Κ/Σ Ταξιαρχιῶν, 1 ἀνεξ. τάγματος, δύο διλοχιῶν Σαμποτέρ, 2 ἰλῶν ἱππικοῦ, 2 λόχων κυνηγῶν ἁρμάτων, δύο πυροβολαρχιῶν, 4 οὐλαμῶν ἀντιαεροπορικοῦ πυροβολικοῦ, ἑνὸς τάγματος μεταφορῶν καὶ ἑνὸς τάγματος τραυματιοφορέων.

Λόγω τῶν ἐπηυξημένων μέτρων ἐπαγρυπνήσεως τῆς ἐν Φλωρίνῃ II Μεραρχίας ἀπὸ τῆς 22,15 ὥρας προσπελάυνοντα διὰ τὸν κλοιὸν τῆς Πόλεως συμμοριακὰ τμήματα ἐνέπεσαν ἐπανειλημμένως εἰς ἐνέδρας ἐθνικῶν τμημάτων, ἀπὸ τῆς 02,55 δὲ ὥρας τῆς 12 Φεβρουαρίου ἤρξατο τὸ ἐχθρικὸν πυροβολικὸν νὰ βάλῃ κατὰ τῆς πόλεως ἐκ δύο κατευθύνσεων καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐξεδηλώθη ἡ κυρία ἐπίθεσις τῶν Κ/Σ κατὰ τῶν κατεχόντων τὰ πέριξ τῆς Φλωρίνης ὑψώματα ἐθνικῶν τμημάτων.

Ἡ νὺξ κατηυγάζετο ἐκ τῶν ἐκπυρσοκροτήσεων τῶν πυροβόλων, τῶν ὅλμων, τῶν πάντζερς καὶ ὅλων τῶν ἄλλων ὅπλων εἰς μίαν ἅμιλλαν τοῦ θανάτου πρὸς τὴν ζωήν. Ἀξιωματικοί, στρατιῶται, Χωροφύλακες καὶ ἐξωπλισμένοι ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς πολῖται συναγωνίζονται εἰς γενναιότητα, ἡρωϊσμὸν καὶ αὐτοθυσίαν καὶ μέχρι τῆς 06,00 ὥρας οἱ Κ/Σ οὐδὲν εἶχον ἐπιτύχει. Τὴν 07.00 ὥραν περίπου κατώρθωσαν νὰ ἐξουδετερώσουν τὴν ἐπὶ τοῦ ὑψοδείκτου 1115 τεταγμένην 4ην πε-

(34) Βλέπε λεπτομερῶς περὶ τούτων ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμ. 2924/60/2ιστ ἀπὸ 4-3-1949 ἐκθέσει τῆς Δ.Χ. Φλωρίνης, ἔνθα γίνεται καὶ εὐρὺς λόγος περὶ τῶν προπαρασκευῶν τῆς Χωροφυλακῆς.

(35) Βλέπε πρὸς τοῦτο Διαταγὰς Δ.Χ. Φλωρίνης 6/1/141β 1?-1-1949 καὶ 6/1/143 τῆς 29-1-49.

δινὴν πυροβολαρχίαν. Ἐν συνεχεία οἱ Κ/Σ ἐπέτυχον νὰ καταλάβωσι τὰ δεσπόζοντα τῆς πόλεως ὑψώματα 1033 καὶ «ΛΙΠΠΑ». Τὴν 08,30 ὥραν κληθεὶς εἰς τὸ Στρατηγεῖον τῆς Μεραρχίας ὁ Διοικητὴς τῆς Διοικήσεως Χωρ-κῆς, Ταγ/ρχηςΠαναγόπουλος Νικόλαος, διετάχθη ὅπως διὰ δυνάμεων Χωροφυλακῆς ἀνακαταληφθῆ τὸ ὕψωμα «ΛΙΠΠΑ». Συνεκροτήθη Λόχος ἐξ 75 ἀνδρῶν ὑπὸ τὸν ὑπομοίραρχον Γουρνῆν Παναγ. καὶ μὲ διμοιρίτας τοὺς Ἀνθ/στὴν Καλαντζῆν Ἀντώνιον καὶ ἐνωμοτάρχας Καναβὸν Θωμᾶν καὶ Καποθανάσην Γεώργ. ὅστις τὴν 09.15′ ὥραν, πλήρως ἐξοπλισμένος, ἐκινήθη πρὸς τὸν ταχθέντα ἀντικειμενικὸν σκοπόν. Τόσον ὁ ὑπομοίραρχος Γουρνῆς ὅσον καὶ οἱ λοιποὶ βαθμοφόροι καὶ ὁπλῖται τοῦ συγκροτηθέντος τμήματος ἐμπλακέντες εἰς τὸν ἀγῶνα ἀπὸ τῆς 09.50 ὥρας ὑπῆρξαν ἄφθαστοι εἰς ἡρωϊσμὸν καὶ αὐτοθυσίαν, καὶ ὄχι μόνον συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀνακατάληψιν τοῦ ὑψώματος «Λίππα» ἀλλὰ καὶ ἔφραξαν ἀποφασιστικῶς τὴν ὁδὸν πρὸς νεωτέρας ἐπὶ τοῦτο προσπαθείας τῶν Κ/Σ (36).

Ἐπὶ τοῦ ἀνακαταληφθέντος ὑψώματος ἔπεσεν ἡρωϊκῶς μαχόμενος ὁ ἐνωμοτάρχης Καναβός, «ὡς νὰ ἐξέλεξε τοῦτο, ἵνα ἡ μνήμη του εἶναι φύλαξ, προστάτης καὶ ἄγγελος τῆς Πόλεως Φλωρίνης». Τὸ Τμῆμα Γουρνῆ ἐκτὸς τῶν 11 Κ/Σ οὓς ἐφόνευσε κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἐγχείρημα συνέλαβε καὶ 9 τοιούτους αἰχμαλώτους.

Ἕτερον συγκροτηθὲν μικρὸν τμῆμα ἐκ 15 ἀνδρῶν Χωρ-κῆς καὶ 10 ὁπλιτῶν τοῦ στρατοῦ κινηθὲν πρὸς τὴν περιοχὴν μεταξὺ Φλωρίνης καὶ Πρώτης ἐπέτυχε τὴν ἐντὸς μιᾶς ὥρας ἐξόντωσιν διεισδυσάντων ἐκεῖσε Κ/Σ, φενεῦσαν τεσσαρας καὶ συλλαβὸν 10 συμμορίτας.

Ὁ κατὰ τῆς πόλεως κίνδυνος ἀπετράπη μετὰ τὴν 14ην ὥραν τῆς 12 Φεβρουαρίου, ὅτε αἱ στρατιωτικαὶ δυνάμεις κατέστησαν κύριαι ὅλων τῶν στηριγμάτων καὶ θέσεων καὶ ἀπώθησαν τοὺς ἐπιτεθεμένους (σχετικὴ ὑπ' ἀριθμ. Α.Π.Φ. 135/9 Ἀπόρρητος διαταγὴ τῆς ΙΙ Μεραρχίας).

Ἡ γενικωτέρα εἰσφορὰ τῆς Χωροφυλακῆς Φλωρίνης διατυποῦται ἐν τῇ Η.Δ. ΙΙ Μεραρχίας τῆς 2-3-1949, ἔνθα διαμνημονευομένης τῆς δράσεως τοῦ Διοικητοῦ Χωρ-κῆς, ταγματάρχου Παναγοπούλου Νικ., ἀναφέρεται: «Ἅμα τῇ ἐκδηλώσει » τῆς ἐπιθέσεως ὑπὸ τῶν συμμοριτῶν ἔθεσεν εἰς συναγερμὸν τὰ τμήματα Χωρο- » φυλακῆς καὶ δι' ἀγρύπνου παρακολουθήσεως, καίτοι ἡ πόλις ἐβομβαρδίζετο ὑπὸ » τοῦ ἐχθρικοῦ πυροβολικοῦ καὶ τῶν ὅλμων, ἐτήρησεν τὴν τάξιν ἐν τῇ πόλει, μὴ » ἐπιτρέψας νὰ ριφθῇ οὔτε εἷς πυροβολισμὸς ἐντὸς αὐτῆς ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου » συνέτριψεν ὅλας τὰς προσπαθείας τῶν ἐπιχειρησάντων συμμοριτῶν νὰ εἰσέλθουν » εἰς τὴν πόλιν ἐκ τοῦ τομέως, ὅστις τῷ εἶχεν ἐμπιστευθῇ. . .».

Πρὸ τῶν θαυμασίως λειτουργησασῶν ἐθνικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν ὑπερόχως προμαχησάντων, ἡ πόλις τῆς Φλωρίνης ἐξῆλθεν νικήτρια καὶ τὸ Ἔθνος ἠσθάνθη ὑπερηφάνειαν διὰ τὰς δυνάμεις του. 806 Κ/Σ κατεμετρήθησαν νε-

(36) Ἐν τῇ προμνημονευθείσῃ ὑπ' ἀριθμ. 2924/60/82ιστ ἀπὸ 4-3-1949 ἐκθέσει τῆς Δ.Χ. Φλωρίνης περιγράφεται λεπτομερῶς ὁ ἀγὼν τοῦ τμήματος τούτου. Ὁ συντάκτης τῆς ἐκθέσεως ταύτης περιέργως δὲν ἐξηγεῖ διὰ τίνα λόγον ἐνῶ εἶχεν ἐν τῇ ἕδρα του δύο Μοιράρχους, ἑτέρους τρεῖς ὑπομοιράρχους κ.λ.π. ἀνέθεσεν τὴν μὲν διοίκησιν τοῦ λόχου εἰς ὑπομοίραρχον, διμοιρίτας δὲ ὥρισεν ἐνωμοτάρχας, διότι ἐφ' ὅσον μὲν ἀπέβη νικηφόρον τὸ ἐγχείρημα καλῶς, ἄλλως πῶς θὰ ἐδικαιολογεῖτο ὁ περὶ ὅλων τῶν ἄλλων προνοήσας;

κ ρ ο ὶ κ α ὶ 305 σ υ ν ε λ ή φ θ η σ α ν, ἐκτὸς τοῦ ἀφθόνου πολεμικοῦ ὑλικοῦ ὅπερ περιῆλθεν εἰς χεῖρας τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων.

ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΑ ΣΥΜΒΟΔΗ ΤΗΣ ΧΩΡΦΟΥΛΑΚΗΣ

Ἡ τοιαύτη συντριπτικὴ ἧττα τῶν Κ/Σ συνέπεσε μὲ τὴν ἔναρξιν τῶν πρώτων σφαδασμῶν τοῦ καρατομουμένου αἱμοχαροῦς καὶ ξενοδούλου τέρατος τοῦ συμμοριτισμοῦ.

Ἡ ἀρχηγία τῶν ἐνόπλων δυνάμεων εἶχεν ἀνατεθῆ εἰς τὸν Στρατάρχην Παπᾶγον, τοῦ ὁποίου μία ἢ δύο διαταγαὶ ἤρκεσαν νὰ μεταβάλουν τὴν ἐν τῷ στρατῷ κατάστασιν, περὶ ἧς ἐποιησάμεθα ἀνωτέρω λόγον.

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμ. Α.Π. 219118 ἀπὸ 2-2-1948 διαταγῇ του ὁ Ἀρχιστράτηγος διελάμβανε :

«Διέταξα τὴν ἀντικατάστασιν ὡρισμένων Διοικήσεων καὶ καθιστῶ γνωστὸν ὅτι θὰ λάβω τὰ πλέον σκληρὰ μέτρα κατ' ἐκείνων τῶν διοικήσεων αἵτινες δὲν ἀντιλαμβάνονται τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποίους διατρέχει τὸ Εθνος μας καὶ δὲν ἀναπτύσουν τὴν ἐπιβαλλομένην δραστηριότητα καὶ εὐκαμψίαν εἰς ἕκαστον τῶν πρὸ αὐτῶν προβλημάτων. Πᾶς ἀποδεικνυόμενος ὡς μὴ δυνάμενος ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἀγῶνος, θὰ ἐκχωρῇ τὴν θέσιν του εἰς ὅλλους ἱκανωτέρους. Πιστεύω εἰς τὴν νίκην. Πιστεύω ἀκταδάντως ὅτι τὰ ἤδη ὑπάρχοντα μέσα μας εἶναι ἐπαρκῆ, διὰ νὰ βελτιώσωμεν αἰσθητῶς τὴν κατάστασιν καὶ ν' ἀφαιτρέσωμεν τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ κομμουνισμοῦ. Ἀξιῶ παρ' ὅλων πλήρη κατανόησιν, ἀντίληψιν εὐθυνῶν, καθήκοντος καὶ ἐπιθετικότητα».

Αὐτὸ ἐσήμαινε ὕπαρξιν ἀποφασιστικῆς καὶ ἀτέγκτου ἡγεσίας, τῆς ὁποίας δὲν ἐστεροῦντο αἱ γραμμαὶ τοῦ ἐθνικοῦ Κράτους, ἀλλ' ἐκράτει ταύτην εἰς ἀδράνειαν ἡ πολιτικὴ συναλλαγή.

Τὴν 12-12-1946 ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Γ.Ε.Σ. δι' ἐκθέσεως του πρὸς τὴν Κυβέρνησιν εἶχε διεκτραγωδήση τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐσωτερικὴν κατάστασιν καὶ εἶχε προτείνει ὡς ἀναγκαίαν τὴν λῆψιν ὡρισμένων μέτρων (37), ἀλλὰ καὶ ἡ ἡγεσία τῶν ἐνόπλων δυνάμεων συλλογικῶς τὰ αὐτὰ ἐζήτησε περίπου διὰ τῶν ὑπομνημάτων Δ/βρίου 1948.

Ὁ Κ/Σ ἐτρέφετο ἐκ τῶν ἡμιμέτρων καὶ ἐπλήσσετο καιρίως ἐκ τῶν ἀποφασιστικῶν μέτρων, ἀλλ' ἡ πολιτικὴ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἤθελεν τὴν καταστροφὴν τῶν Κ/Σ, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ τὴν κομματικήν της τροφὴν ἐπηυξημένην.

Ὁ Διοικητὴς τοῦ Α' Σώματος Στρατοῦ, Ἀντιστράτηγος Τσακαλῶτος Θρ., ἀνέλαβεν τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐπιχειρήσεων κατὰ τῶν Κ/Σ. Πελοποννήσου, ἀντελήφθη ὅμως ὅτι ἐὰν δὲν ἐπλήσσοντο τὰ κατασκοπευτικὰ δίκτυα τῶν συμμοριτῶν πᾶσα προσπάθειά του θ' ἀπέβαινεν ἄκαρπος, ὡς καὶ τῶν ἄλλων προηγηθέντων στρατιωτικῶν ἡγετῶν.

Μετέφερε τὸ τακτικὸν Στρατηγεῖον του εἰς Κόρινθον ἔνθα μετέβη καὶ ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς διὰ συνεργασίαν καὶ ἐκεῖ ἀπεφασίσθη ἡ ταυτόχρονος καθ' ἅπασαν τὴν Πελοπόννησον σύλληψις τῶν ὑπόπτων συνεργατῶν τοῦ Κ/Σ.

---

(37) Βλέπε τὴν ἔκθεσιν ταύτην ἐν Παραρτήματι Χ, Α.Α. 105.

Τὸ θέμα ἐμελετήθη ἐν λεπτομερείαις καὶ διετάχθη ἡ ἐκτέλεσις του παρὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωρ-κῆς, καὶ τὴν νύκταν τῆς 27-28 Δ/βρίου 1948 αἱ ὑπηρεσίαι Χωρ-κῆς συνέλαβον καὶ μετέφερον εἰς εἰδικὰ στρατόπεδα 4.500 ἄτομα, ἀνήκοντα εἰς τὴν αὐτοάμυναν. κλπ.

Τὴν πρωΐαν τῆς 28-12-48 ὁ Σωματάρχης ἐξηφανίσθη, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ ἐπικοινωνήσωσι μετ' αὐτοῦ οἱ Ὑπουργοὶ Ἐσωτερικῶν, Δημ .Τάξεως καὶ Στρατιωτικῶν καὶ ἰδίᾳ ὁ Δημ. Τάξεως, καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐξαπέλυσε τὴν κατὰ τῶν Κ/Σ ἐπίθεσιν, οἵτινες στερούμενοι πλέον πληροφοριῶν, τροφίμων καὶ ἄλλων ἐφοδίων κατεστράφησαν. Ὁ Διοικητὴς τοῦ Σώματος Στρατοῦ καὶ ὁ Ἀρχιστράτηγος ἀπηύθυνον θερμὰ συγχαρητήρια πρὸς τὴν Χωροφυλακὴν Πελοποννήσου διὰ τὴν συνδρομὴν καὶ συμβολὴν εἰς τὴν λαμπρὰν νίκην (38).

Μὲ τὴν μάχην τῆς Φλωρίνης διεκόψαμεν τὴν ἀναφορὰν εἰς πολεμικὰ ἐπεισόδια, ὄχι διότι δὲν ὑπάρχουν ἄλλα μετὰ τὴν μάχην ταύτην ἀξιόλογα τοιαῦτα, ἀλλὰ διότι διὰ τὴν ἐν συνεχείᾳ γενικωτέραν δρᾶσιν καὶ συμβολὴν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ συμμοριτισμοῦ ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ ἐν συνεχείᾳ μετὰ τὴν στρατιωτικὴν καταστολὴν ἔργου τοῦ Σώματος θὰ δώσωμεν τὸν λόγον εἰς τὴν ὑπ' ἀριθμ. 7/78/4 ἀπὸ 18- Μαΐου 1950 «ἔκθεσιν δράσεως Χωροφυλακῆς ἀπὸ τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου 1948 μέχρι Μαΐου 1950» τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίας Τάξεως, ἐξ ἧς παραθέτομεν τ' ἀκόλουθα ἀποσπάσματα : (39).

«Ἐπέτυχα τὴν ἐξάρθρωσιν καὶ ἐκκαθάρισιν τῶν κατωκημένων μερῶν ἀπὸ τῶν ὠργανωμένων κομμουνιστῶν. — καὶ

«β) Ἐπειδὴ διεῖδον ὅτι οἱ συμμορῖται κατὰ τὰς μετὰ τοῦ Στρατοῦ διεξαγομένας ἐπιχειρήσεις, μεγάλης κλίμακος, θ' ἀποφεύγουν συστηματικῶς τὴν μάχην μετὰ τοῦ Στρατοῦ καὶ θὰ προσπαθοῦν, κατατεμνόμενοι εἰς μικρὰς ὁμάδας, νὰ διεισδύσουν καὶ διολισθαίνουν ἐκ τῶν διακένων εἰς τὰ μετόπισθεν τοῦ Στρατοῦ, πρὸς ἀποφυγὴν ἀφ' ἑνὸς τῆς συντριβῆς των καὶ ἀφ' ἑτέρου πρὸς δημιουργίαν αἰφνδιαστικῶν ἐκ τῶν νώτων ἐπιθέσεων κατὰ μικρῶν Τμημάτων τοῦ Στρατοῦ, ἐφοδιοπομπῶν, σαμποτὰζ ἐπὶ τεχνικῶν ἔργων κλπ., καθώρισα τὴν τακτικὴν τῆς Χωροφυλακῆς ὡς ἑξῆς :

«Αὕτη δι' ἰσχυρῶν Μεταβατικῶν Ἀποσπασμάτων, ταὐτοχρόνως ἀναπτυσσομένων εἰς τὰ διάκενα καὶ τὰ μετόπισθεν τοῦ Στρατοῦ καὶ κινουμένων ἐντὸς ζώνης ἐκ τῶν προτέρων καθοριζομένης, θὰ ἐκκαθάριζεν τὴν περιφέρειαν ἀπὸ τὰς κατατεμνομένας συμμορίας ἢ τοὺς μεμονωμένους συμμορίτας, οἵτινες διέρρεον ἢ ὑπελείποντο κατὰ τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ Στρατοῦ, θὰ ἐνεργῇ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν κατωκημένων μερῶν ἐκ τῶν αὐτοαμυνιτῶν, πληροφοριοδοτῶν, στρατολόγων καὶ παντὸς ἐν γένει ὠργανωμένου κομμουνιστοῦ, θὰ παρεμποδίζῃ τὴν ἀνασυγκρότησιν καὶ ἀναδιοργάνωσιν νέων συμμοριακῶν πυρήνων καὶ ὁμάδων, δι' ἐπαγρυπνήσεως τῶν τε ἐπανεγκατεστημένων ὑπηρεσιῶν Χωρ-κῆς καὶ τῶν ἐπὶ προσθέτως λειτουργούντων ἢ συγκροτουμένων Μεταβατικῶν Ἀποσπασμάτων, προλαμβάνουσα οὕτω καταστροφὰς τῶν τεχνικῶν συγκοινωνιακῶν μέσων κλπ.

3. Ἵνα τὰ Μεταβατικὰ Ἀποσπάσματα τῆς Χωρ-κῆς φέρωσιν εἰς αἴσιον πέ-

---

(38) Βλέπε σχετικὰ ἔγγραφα ἐν Παραρτήματι Χ, Α.Α. 106 καὶ 107.

(39) Ὁ Ὑπογράφων τὴν ἔκθεσιν Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς Ὑποστράτηγος Κατσαμπῆς γράφει εἰς πρῶτον πρόσωπον ὑποκύπτων ἀσφαλῶς εἰς ἐγωκεντρικὰ κίνητρα. Διὰ τὰ παραλειπόμενα τμήματα διαφωνοῦμεν.

ρας τὴν ἀποστολήν των ταύτην ἐξωπλίσθησαν ἀρτίως καὶ ἰδία ἐξεπαιδεύθησαν εἰδικῶς διὰ νὰ καταστῶσιν ἀπὸ πάσης πλευρᾶς ἐμπειροπόλεμα καὶ ἱκανὰ διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ προορισμοῦ των.

«II. Δ ρ ᾶ σ ι ς. 1. Μὲ βάσιν τὰς ἀνωτέρω ἀρχὰς μετέσχεν ἡ Χωρ-κὴ εἰς τὸν κατὰ τῶν κομμουνιστοσυμμοριτῶν ἀγῶνα καὶ συνέβαλεν ἀποτελεσματικῶς κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ Στρατοῦ ἀναληφθείσας ἐπειχειρήσεις, πρὸς συντριβὴν τοῦ συμμοριτισμοῦ καθ' ἅπασαν τὴν χώραν, ἰδίᾳ ὅμως εἰς τὴν Πελοπόννησον ἔνθα ἔρριψα λίαν σημαντικὰς δυνάμεις, ἀνελθούσας εἰς 6.000 ἄνδρας καὶ συνεκρότησα ὑπὲρ ἑκατὸν μεταβατικὰ 'Αποσπάσματα, δυνάμεως 30 ἀνδρῶν ἕκαστον, καὶ ἕτερα εἰς τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα, τὴν Θεσσαλίαν, Ἤπειρον καὶ εἰς ἅπασαν τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα (40).

«2. Πρὶν ἔτι ἐκκαθαρισθῇ πλήρως ἡ Πελοπόννησος καὶ ἐν ὄψει τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ Στρατοῦ κατὰ τῶν Βίτσι καὶ Γράμμου, κατόπιν συνεννοήσεως καὶ διαταγῶν Γ.Ε.Σ., προτιθεμένου νὰ ἀποσύρῃ ἐκ Ρούμελης καὶ Θεσσαλίας ἱκανὸν ἀριθμὸν Στρατιωτικῶν Δυνάμεων, διὰ νὰ χρησιμοποιήσῃ ταύτας κατὰ τὰς ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις, συνεκρότησα εἰς Ρούμελην 30 'Αποσπάσματα βασικῆς συνθέσεως καὶ ἐκ παραλλήλου ἀπέσυρα ἐκ Πελοποννήσου κατὰ μῆνα 'Ιανουάριον 1949, ἕτερα (60) ἑξήκοντα καὶ προώθησα αὐτὰ εἰς τὰς ἀνωτέρω περιοχάς.

«3. Τ' 'Αποσπάσματα ταῦτα, ἀνερχόμενα εἰς ἐνενήκοντα συνολικῆς δυνάμεως 2.700 ἀνδρῶν ἀνέλαβον μετά τινων ἐλαφρῶν Ταγμάτων Πεζικοῦ τὸν ἔλεγχον τῶν ὀρεινῶν ὄγκων τῆς Ρούμελης καὶ Θεσσαλίας μέχρι Χασίων, οὓς πρότερον ἤλεγχον τ' ἀποσυρθέντα ὡς ἄνω Στρατιωτικὰ Τμήματα καὶ τὴν διωξιν τῶν ἐν αὐτοῖς δρωσῶν συμμοριῶν.

«Οὕτως ἡ Χωρ/κὴ διὰ τῆς συμβολῆς της ταύτης ἔδωσε τὸν καιρὸν εἰς τὴν ἡγεσίαν τοῦ Στρατοῦ ν' ἀποσύρῃ ἐκ Ρούμελης καὶ Θεσσαλίας Στρατιωτικὰς δυνάμεις καὶ νὰ προωθήσῃ ταύτας εἰς Βίτσι καὶ Γράμμον, ἔνθα ὁ Στρατὸς κατήγαγε τὰς περιλάμπρους νίκας του.

«4. Κατὰ ἐκκαθαριστικὰς ἐπιχειρήσεις τῆς νήσου Σάμου, κατὰ μῆνα 'Ιούλιον 1949, ἡ Χωρ/κὴ διὰ τοῦ 20ου Τάγματος της καὶ τῆς δυνάμεως τῶν στατικῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Νήσου συνέπραξε μετὰ τοῦ Στρατοῦ καὶ συνέβαλε κ α τ ὰ τ ὸ π λ ε ῖ σ τ ο ν εἰς τὴν ὁλοσχερῆ καὶ πλήρη ἀποκαθάρισιν τῆς Νήσου, ἀποσπάσασα τὰ συγχαρητήρια τῶν Ἡγητόρων τοῦ Στράτεύματος.

«5. Κατὰ Σεπτέμβριον 1949 ἡ Χωρ/κὴ ἀνέλαβε διὰ τῶν ἰδίων της δυνάμεων καὶ ἐπέτυχε τὴν πλήρη ἐκκαθάρισιν τῆς Νήσου Κεφαλληνίας ἐκ τοῦ συμμοριτισμοῦ, ὅστις ἐλυμαίνετο τὴν νῆσον, ἣν ἐκκαθάρισιν δὲν ἠδύνήθη νὰ ἐπετύχῃ ὁλόκληρον Τάγμα Στρατοῦ, ὅπερ εἶχε διατεθῇ πρότερον μὲ ἀποκλειστικὴν ἀποστολὴν τὴν ἀποκαθάρισιν τῆς νήσου.

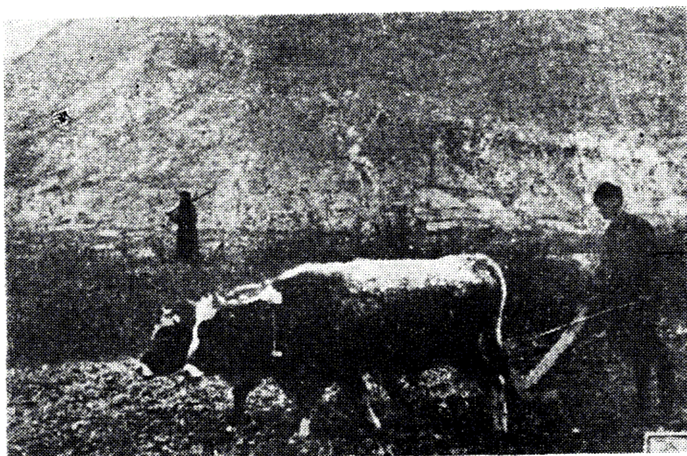
«6. 'Εκτὸς τούτων καὶ εἰς Ἤπειρον, Μακεδονίαν, Θράκην καὶ λοιπὴν Ἑλλάδα ἕτερα 'Αποσπάσματα Χωρ/κῆς καὶ αἱ στατικαὶ δυνάμεις τῶν οἰκείων ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς, ἐγκαταλείψαται τὰ ἀστυνομικὰ των ἔργα, ἐν συνεργασία μετὰ τοῦ Στρατοῦ, ἐπεδόθησαν εἰς τὴν ἀπηνῆ δίωξιν τῶν συμμοριτῶν, περιφερόμεναι διαρκῶς ἀνὰ τὴν ὕπαιθρον, μὲ ἄριστα ἀποτέλεσματα.

---

(40) Ὡμιλήσαμεν ἀνωτέρω περὶ τῶν ἀποσπασμάτων τούτων καὶ τῆς ἐξελίξεως των ἀπὸ τῶν ἀρχῶν 1949.

«7. Καὶ μετὰ τὴν συντριβὴν τοῦ συμμοριτισμοῦ ἡ Χωρ/κὴ δὲν ἐφησύχασεν. Ἀνέπτυξεν ἁπάσας σχεδὸν τὰς ἐν συπτύξει ὑπηρεσίας της καὶ παρὰ τὴν ἀνεπάρκειαν τῆς δυνάμεώς της, συνεκρότησε καὶ διέσπειρε καθ' ἅπασαν τὴν ἐπικράτειαν 300 Ἀποσπάσματα, συνολικῆς δυνάμεως 2.500 ἀνδρῶν. Ταῦτα, συνεργαζόμενα μετὰ τοῦ Στρατοῦ, περιτρέχουσι συνεχῶς τοὺς ὀρεινοὺς ὄγκους τῆς ὑπαίθρου, ἔχοντα τούτους ὑπὸ τὸν ἀπόλυτον ἔλεγχόν των καὶ διώκουσι ἀπηνῶς τὰς ὑπολειφθείσας μικροσυμμορίας.

«Ἡ διασπορὰ αὕτη καὶ ἡ δρᾶσις τῶν Ἀποσπασμάτων τούτων συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ αἰσθήματος τῆς ἀσφαλείας εἰς τοὺς ἐπαναπατρισθέντας κατοίκους τῆς ὑπαίθρου, οἵτινες, ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν ἐπανεγκατασταθεισῶν Ὑπηρεσιῶν Χωρ/κῆς καὶ τῶν περιφερομένων διαρκῶς Ἀποσπασμάτων, ἔχουσι ἐπιδοθῆ ἀπερίσπαστοι εἰς τὰ εἰρηνικά των ἔργα.

Πόσα προβλήματα... Πρῶτ' ἀπ' ὅλα ἡ ἐξασφάλισις τοῦ καλλιεργητοῦ τῆς γῆς. Ὁ Ἕλλην Χωρ)λαξ φρουρεῖ τὴν ἐλευθερίαν καὶ ὁ Ἕλλην γεωργὸς σχίζει τὴν γῆν.

«8. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς δράσεως τῆς Χωρ/κῆς ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1948 μέχρι σήμερον ἔχουσιν ὡς ἀκολούθως:

α) Ὑπὸ μόνης τῆς Χωροφυλακῆς

Ἐφονεύθησαν Κομμουνιστοσυμμορῖται	719
Συνελήφθησαν Κομμουνιστοσυμμορῖται	645
Ἐξηναγκάσθησαν Κ/Σ εἰς παράδοσιν	1.448
Σύνολον	2.812

β) Τῇ συνεργασίᾳ Στρατοῦ – Χωροφυλακῆς Μ.Ε.Α.

Ἐφονεύθησαν κομμουνιστοσυμμορῖται	844
Συνελήφθησαν κομμουνιστοσυμμορῖται	575
Ἐξηναγκάσθησαν εἰς παράδοσιν	158
Σύνολον	1.577

γ) Ὑπὸ μόνης τῆς Χωροφυλακῆς

Συνελήφθησαν στελέχη καὶ μέλη ἀναρχικῶν ὀργανώσεων	2.600
Συνελήφθησαν διὰ παραβάσεις τοῦ Γ'. Ψηφίσματος	1.421
Ἐξετοπίσθησαν δυνάμει ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Ἀσφαλείας ἢ ἐντολῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν	11.088
Σύνολον	15.109

«9) Ἡ ποσοτικῶς πλουσία αὕτη δρᾶσις τῆς Χωρ/κῆς εἰς τὸν ἀντισυμμοριακὸν ἀγῶνα εἶναι ποιοτικῶς ἔτι πλουσιωτέρα, διότι, ἰδίᾳ εἰς τὴν Πελοπόννησον, τὰ 9/10 τῶν σημαινόντων ἡγετικῶν στελεχῶν τοῦ συμμοριτισμοῦ (Γκουζέλης, Διοικητὴς ΙΙΙΚ.Σ. Μεραρχίας, Γκότσης, Πολιτικὸς ἐπίτροπος τῆς ἰδίας Μεραρχίας, Πέρδικας, Διοικητὴς συγκροτήματος Μαινάλου, Πρεκεζὲς Διοικητὴς συγκροτήματος Πάρνωνος, Μουλόπουλος, Ὑπουργὸς Ἀντιπρόσωπος τῆς ψευδοκυβερνήσεως, Σαρηγιαννης, Διοικητὴς Κ.Σ. Ταξιαρχίας, Σφακιανός, Ἐπιθεωρητὴς Κ.Σ. συγκροτημάτων Πελοποννήσου, Στάθάκης, Διοικητὴς Κ.Σ. συγκροτήματος Κορινθίας, Νικήτας, Διοικητὴς Κ.Σ. συγκροτήματος Ἀχαΐας, Καλογερόπουλος, Ἐπιτελάρχης 22 Κ.Σ, Ταξιαρχίας, Παπαδάμ. μέλος Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Α.Κ.Ε. κλπ.) ἐφονεύθησαν· συνελήφθησαν ἢ ἐξηναγκάσθησαν εἰς παράδοσιν ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς.

«10. Δὲν εἶναι μικροτέρας ἀξίας ἡ δρᾶσις τῆς Χωρ-κῆς εἰς τοὺς κατωκημένους τόπους, εἰς οὓς ἡ ἐξάρθρωσις ὑπ' αὐτῆς τῶν κομμουνιστικῶν ὀργανώσεων ἐστέρησε τὰ συμμοριακὰ συγκροτήματα τῶν χρησίμων δι' αὐτὰ πληροφοριῶν περὶ τῆς δυνάμεως καὶ τῶν κινήσεων τῶν Ἐθνικῶν δυνάμεων, τοῦ ἐφοδιασμοῦ αὐτῶν διὰ τροφίμων καὶ εἰδῶν ἱματισμοῦ, ὑποδήσεως καὶ κλινοστρωμνῆς κλπ. καὶ τῆς ἐνισχύσεως των δι' ἐμψύχου ὑλικοῦ, ἐκεῖθεν στρατολογουμένους. Οὔτε εἶναι δευτερεούσης σημασίας ἡ ἀναπτυχθεῖσα ὑπ' αὐτῆς δραστηριότης κατὰ τὰς ἑκάστοτε ἐπιχειρήσεις τοῦ στρατοῦ, πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ὁποίων διὰ μεθοδικῆς καὶ κεραυνοβόλου ἐνεργείας ἐπέφερεν ἐξάρθρωσιν τῶν δικτύων πληροφοριῶν τῶν συμμοριακῶν ὁμάδων, δι' ὁμαδικῶν συλλήψεων ἁπάντων τῶν κατοίκων, καθ' ὧν ὑπῆρχον βάσιμοι ὑπόνοιαι συνεργασίας μετὰ τοῦ ἐχθροῦ, —Οὔτε νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἐπουσιώδους σημασίας διὰ τὴν συμβολὴν εἰς τὸν ἀντισυμμοριακὸν ἀγῶνα ἡ αὐταπάρνησις καὶ ἡ αὐτοθυσία τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωρ/κῆς, οὓς ἐνέπνευσεν ἡ ἡγεσία καὶ οἵτινες μεμονωμένοι εἰς ἀπομεμακρυσμένους Σταθμούς, εὐάριθμοι ἀντιμετώπισαν τὰς λυσσαλέας καὶ ἀπειροπληθεῖς ἐχθρικὰς ἐπιθέσεις καὶ ὅτε μὲν ἠνάγκαζον αὐτὸν εἰς ὑποχώρησιν, ὅτε δὲ ἐγένοντο ὁλοκαύτωμα, ἐπιφέροντες σοβαρὰν εἰς τὰς τάξεις τῶν συμμοριτῶν καὶ κλονισμὸν εἰς τὸ ἠθικὸν αὐτῶν.

«ΙΙΙ. Ἀπώλειαι. Αἱ κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1945 μέχρι σήμερον ἀπώλειαι τῆς Χωρ/κῆς εἰς συμπλοκὰς ἢ συνεπείᾳ ἐκρήξεως ναρκῶν κλπ. εἰσὶν αἱ ἀκόλουθοι: (41).

(41) Οἱ διδόμενοι ἀριθμοὶ εἶναι τελείως ἀνακριβεῖς. Δυστυχῶς ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἀναφέρομεν ἐπεκράτησε μεγάλη σύγχυσις εἰς τὰς στατιστικὰς τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς, ὥστε καὶ σήμερον ἀκόμη νὰ μὴ δύναται νὰ ὑποστηριχθῶσι μετὰ βεβαιότητος ἀριθμοί. Εἰς τὴν ἔκθεσιν Πεπραγμένων τοῦ Σώματος ἔτους 1957 (ἔκδοσις Ὑπουργείου Δημ. Τάξεως) αἱ ἀπώλειαι διὰ τὴν ἰδίαν περίοδον ἀναφέρονται εἰς 1.625 νεκροὺς καὶ 2.325 τραυματίας, ἐνῶ κατὰ σημείωμα τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς ἔτους 1964 οἱ νεκροὶ 1945 - 1950 ἀνέρχονται εἰς 1.845 οἱ ἀγνοούμενοι

	Νεκροὶ καὶ ἀγνοούμενοι	Τραυματίαι	Σύνολον
Ἀντισυνταγματάρχαι	1	1	2
Ταγματάρχαι	2	—	2
Μοίραρχοι	1	2	3
Ὑπομοίραρχοι	2	1	3
Ἀνθυπασπισταὶ	2	3	5
Ἐνωμοτάρχαι	18	31	49
Ὑπενωμοτάρχαι	42	64	106
Χωροφύλακες	210	472	682
Σύνολον	282	574	856

Ἐκ τούτων 47 ἐν συνόλῳ ἤτοι εἷς Ταγματάρχης, εἷς Μοίραρχος, εἷς Ὑπομοίραρχος, εἷς Ἀνθ/ρχος, πέντε ἐνωμ/ρχαι, δύο Ὑπεν/ρχαι, καὶ 24 Χωρ/κες ἐφονεύθησαν κατὰ τὴν ἐπίθεσιν τῶν συμμοριτῶν κατὰ τοῦ Καρπενησίου, ἔνθα αἱ ἀπώλειαι τοῦ Στρατοῦ ὑπῆξαν κατὰ πολὺ σοβαρώτεραι....».

ΚΡΗΤΗ — ΛΕΣΒΟΣ

Ὁ ἀντισυμμοριακὸς ἀγὼν περιέχει πολλὰς σελίδας πεπραγμένων τῆς Χωροφυλακῆς, αἵτινες ὅμως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περιληφθῶσιν ἐν τῇ παρούσῃ Ἱστορία, ἀλλ' οὔτε καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ παροραθοῦν μερικαὶ ἐκ τούτων ἢ ν' ἀντικατασταθῶσι διὰ μιᾶς τόσον ἁπλῆς περιλήψεως ὅσον ἡ ἀνωτέρω ἔκθεσις τοῦ Ἀρχηγείου.

Ἡ Κρήτη ἀπετέλεσε μίαν σοβαρὰν ἀρτηρίαν τοῦ Ἔθνους, ὄχι μόνον διὰ τὴν κυκλοφορίαν ἀλλὰ κυρίως διὰ τὴν παραγωγὴν δυνάμεων διὰ τὴν ἐν κινδύνῳ τεθεῖσαν βόρειον Ἑλλάδα. Οἱ Κ/Σ κατ' ἐπανάληψιν ἐπεχείρησαν νὰ προσβάλουν καὶ τὸ ἐθνικὸν τοῦτο φρούριον καὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν διέθεσαν ἐπίλεκτα στελέχη, ἀφ' ἑτέρου δὲ προέβησαν εἰς πολὺ ἐντυπωσιακὰς ἐνεργείας.

Τὴν 20 Μαρτίου 1947 ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ ἐπίσημον μνημόσυνον εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου. Οἱ ἐγκληματίαι γνωρίζοντες ὅτι τὴν προτεραίαν 19 Μαρτίου θὰ ἐκινεῖτο ἕνεκεν τούτου ἐξ Ἡρακλείου πρὸς Χανιὰ ὁ Σοφοκλῆς Βενιζέλος μετ' ἄλλων ἐπισήμων ἔστησαν δολοφονικὴν ἐνέδραν ἐπὶ τῶν δεσποζόντων τῆς δημοσίας ὁδοῦ ὑψωμάτων ὕπερθεν τῶν χωρίων Μαχαιροὶ καὶ Παιδοχῶρι. Ὅταν κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου τῆς 19ης Μαρτίου 1947 ἐνεφανίσθη ἡ ἀκολουθία τοῦ Σοφοκλῆ Βενιζέλου οἱ δολοφόνοι ἤνοιξαν φονικὸν πῦρ διὰ δύο ὁπλοπολυβόλων καὶ 8 τυφεκίων, εὐτυχῶς ὅμως ἄνευ δυσαρέστου τινὸς ἀποτελέσματος.

Οἱ δολοφόνοι δὲν ἦσαν ἀγράμματοι καὶ ἀπαίδευτοι ἄνθρωποι, εἶχον μαζύ των καὶ ἐπιστήμονας(!), ὡς τὸν Ἰατρὸν Σταματάκην κλπ.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς Νοεμβρίου 1948 ἔφθασεν εἰς Κρήτην καὶ ἐπεθόθη εἰς τὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς ἐν Κρήτῃ ἀνταρσίας ὁ ἐκ τῶν ἐμπίστων τοῦ Ν. Ζαχαριάδη κομμουνιστικὸς παράγων Ἰατρὸς Σιγανὸς Ἐμμανουήλ, πρὶν ὅμως προφθάσῃ οὗτος νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν δολιοφθορὰν καὶ ἐξέγερσιν τῶν κατοίκων, μεταξὺ τῶν ὁποίων

εἰς 159 καὶ οἱ τραυματίαι εἰς 2.325 ἄνδρας. Ἀσφαλῶς πρόκειται περὶ λάθους τοῦ δακτυλογράφου καὶ οἱ ἀριθμοὶ τῆς παρατιθεμένης ἐκθέσεως ἀφορῶσι μόνον τὴν περίοδον τῆς Ἀρχηγίας Κατσαμπῆ, ἤτοι ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1948 μέχρι 15-5-1950.

προσεπάθη ν' ἁλιεύση θύματα, συνελήφθη τὴν 17 Ἰανουαρίου 1949 εἰς χωρίον Ἀτσιπάδες-Ρεθύμνης (σχετικὴ περὶ τῆς καταθέσεως τούτου εἶναι ἡ ὑπ' ἀριθμ. 27/215/3 ἀπὸ 11-2-1949 ἀναφορὰ τῆς Α.Δ.Χ. Κρήτης, Βαρδουλάκης).

Ὅλαι ὅμως αἱ ἀπόπειραι τῶν κομμουνιστῶν προσέκρουσαν εἰς τὴν σύνεσιν τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ καὶ εἰς τὴν ἀποφασιστικότητα τῶν μέτρων τῆς Χωροφυλακῆς. Αἱ ἀρχικῶς δημιουργηθεῖσαι συμμορίαι καταδιωχθεῖσαι ἀπηνῶς διελύθησαν.

Ἐκεῖ ὅμως ἔνθα τὸ μίασμα τοῦ Κ/Σ ἑδραιώθη καὶ ἐταλαιπώρησεν ἐπὶ διετίαν κατοίκους καὶ Χωροφυλακὴν ὑπῆρξεν ἡ Σάμος. Ὅλοι οἱ κινηματίαι τῆς Μέσης Ἀνατολῆς μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν ἐπίορκον ἀπόταχτον ἀντισυνταγματάρχην Μαλαγάρην ἀπετέλεσαν Κ/Σ τμήματα ἐν Σάμῳ, ὧν ἡ δύναμις εἴς τινα περίοδον εἶχεν ὑπερβῆ τοὺς 500. Οἱ Κ/Σ Σάμου ἦσαν πεπαιδευμένοι στρατιωτικῶς καὶ συνεπικοροῦντος καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι, διότι ἦτο πατρὶς τοῦ Πρωθυπουργοῦ Θ.Σοφούλη, δὲν ἐλαμβάνοντο μέτρα αὐστηρὰ κατὰ τῶν ὑποθαλπόντων καὶ βοηθούντων ἐν γένει τοὺς Κ/Σ, εἶχον ἀποβῆ μία πυοροοῦσα πληγή. Γενικῶς ἡ στάσις καὶ τὰ μέτρα τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων ἐπὶ σοβαρὸν χρονικὸν διάστημα δὲν ὑπῆρξαν ἀψόγου ὑποστάσεως καὶ λυσιτελῆ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶχε προκαλέσει τὴν δυσπιστίαν ἀλλὰ καὶ τὰς διαμαρτυρ'ας τῶν ἀνδρῶν τοῦ 20 τάγματος Χωροφυλακῆς καὶ εἶχε μειώση σοβαρῶς τὴν πολεμικήν των ἀπόδοσιν.

Ἡ κατὰ τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ δυσφορία εἶχε φθάσει καὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Σημοσίας Τάξεως, ὅπερ ἀπηύθυνεν τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον πρὸς τὸ Γ.Ε.Σ.

Ὑπουργεῖον Δημ. Τάξεως	Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Μαΐου 1948
Γενικὴ Δ/νσις Χωρ-κῆς	Ἀπόρρητος
Δ/νσις Ἀσφαλείας	Πρὸς
Τμῆμα Ὀργανώσεως	Γ.Ε.Σ./Α1
Ἀριθμ. Πρωτ. 91/187/Α1	

Ἐκκαθαριστικαὶ ἐπιχειρήσεις Σάμου

«Σχετικὴ ὑπ' ἀριθ. Α.Π. 2752/15 ἀπὸ 11-5-48 ἀναφορὰ τοῦ Στρατιωτικοῦ Δ/τοῦ Σάμου πρὸς ἡμᾶς, κοινοποιηθεῖσα καὶ ὑμῖν.

1. Ἡ συνεχῶς ἀναβαλλομένη ἔναρξις ἐκκαθαριστικῶν ἐπιχειρήσεων ἐν Σάμῳ ὑπὸ τοῦ Στρατ. Δ/τοῦ κρίνεται παρ' ἡμῶν ἀδικαιολόγητος, διότι

α) Τὸ Τ.Ε. Σάμου ἔδει νὰ ἦτο πρὸ πολλλοῦ ἕτοιμον δι'ἐπιχειρήσεις δεδομένου ὅτι ἅπαντα τὰ Τ.Ε. χρησιμοποιοῦνται κατὰ τῶν συμμοριτῶν.

β) Διετάξαμεν τὴν παραμονὴν τοῦ 20 τάγματος Χωρ-κῆς καὶ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Στρατ. Δ/τοῦ ὅπερ εἶναι πλῆρες καὶ καθ' ὅλα ἀξιόμαχον.

γ) Ἐνισχύσαμεν αὐτὸν καὶ δι' ἑνὸς εἰσέτι λόχου Χωρ-κῆς συγκροτηθέντος ὑπὸ Α.Δ.Χ. Νήσων Αἰγαίου καὶ

δ) Ἐχορηγήθησαν μέσα διαβιβάσεων καὶ ἀποστέλλομεν καὶ ἀξιωματικὸν τῶν διαβιβάσεων.

2. Δοθέντος ὅτι ἡ συμμοριακὴ δύναμις Σάμου ἀνέρχεται εἰς 250–300 ἡ διατιθεμένη δύναμις εἶναι ὑπὲρ ἀρκετὴ διὰ νὰ συντρίψη πλήρως τὴν συμμοριακὴν δύναμιν ἐὰν καλῶς χρησιμοποιηθῇ.

3. Ἡ ἔλλειψις ἀεροπορίας καὶ πυροβολικοῦ δὲν νομίζομεν ὅτι δέον ν' ἀποτελῇ δικαιολογητικὸν λόγον ἀναβολῆς ἑκάστοτε τῶν ἐπιχειρήσεων διότι καὶ τὰ δύο αὐτὰ

ὅπλα δὲν μετέχουν πάντοτε εἰς τὰς διεξαγομένας ὑπὸ τῶν Ἐθνικῶν δυνάμεων ἐπιχειρήσεις. Ἄλλωστε τὸ Τ.Χ. διαθέτει ὅλμους τῶν 3΄΄.

4. Παρακαλοῦμεν ὅπως διαταχθῇ ὁ Στρατ. Δ/τὴς Σάμου καὶ ἐπισπεύσῃ τὴν ἔναρξιν τῶν ἐπιχειρήσεων, καθ' ὅσον ἐπειγόμεθα ν' ἀποσύρωμεν τὴν δύναμιν τοῦ 20ου τάγματος Χωρ-κῆς ὅπερ συμφώνως πρὸς τὰς ληφθείσας ἀποφάσεις ἔδει νὰ ἔχῃ διαλυθῆ τὴν 1ην Μαΐου πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ἐκ τῶν ἀπολύσεων 1540 Α.Θ. ὁπλιτῶν δημιουργηθέντων κενῶν εἰς ἄλλας περιοχάς.

Ὁ Ὑπουργὸς Κ. Ρέντης

Δυστυχῶς ὁ θησαυρὸς τοῦ Τάγματος Ἐθνοφρουρᾶς Σάμου ἀπεδείχθη «Ἄνθρακες» καὶ μάλιστα ἀνημμένοι. Εἶναι πολὺ χαρακτηριστικὴ περὶ τῆς δημιουργηθείσης ἐκ τῶν ἐθνοφρουρῶν καταστάσεως ἐν Σάμῳ ἡ ὑπ' ἀριθμ. 7/10/9 ἀπὸ 29-12-1948 ἀναφορὰ τῆς Δ.Χ. Σάμου περὶ τῆς διαλύσεως τοῦ εἰς χωρίον Νενέδες 1ου λόχου ἐθνοφρουρᾶς, ἐν τῇ ὁποίᾳ μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔγραφεν ὁ Διοικητὴς τῆς Δ/σεως Νικ. Σηφάκης. «Δράττομαι ἐπὶ τούτοις τῆς εὐκαιρίας ν' ἀναφέρω ὡς καὶ διὰ προηγουμένων μου ἀνέφερον ἀλλὰ καὶ προφορικῶς εἰς τὸν ἀφιχθέντα ἐνταῦθα κ. Ἀνώτερον Διοικητὴν ὅτι ἡ κατάστασις ἐν Σάμῳ δὲν εὑρίσκεται εἰς παντάπασιν εὐχάριστον σημεῖον τὴν δὲ κατάστασιν ταύτην ἀντιμετωπίζουσιν μόνον οἱ τρεῖς λόχοι κρούσεως τῆς Χωρ-κῆς τῶν 75 ἀνδρῶν καὶ αἱ στατικαὶ δυνάμεις αἵτινες κατόπιν τῆς διαμορφωθείσης καταστάσεως ἐπεφορτίσθησαν καὶ μὲ τὴν φρούρησιν τῶν τμημάτων τῶν ἐθνοφρουρῶν».(!).

Μετὰ τὴν ἀνάληψιν τῆς Ἀρχιστρατηγίας ὑπὸ τοῦ Στρατάρχου Παπάγου, ἀντεκατεστάθη ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Σάμου, ἐνισχύθησαν αἱ στρατιωτικαὶ δυνάμεις, συνεπληρώθησαν ὡρισμένα κενὰ τοῦ 20ου τάγματος Χωρ-κῆς καὶ ἀφοῦ ἐπερατώθησαν αἱ ἀναγκαιοῦσαι προετοιμασίαι ἐξαπελύθη ἡ τελικὴ κατὰ τῶν Κ/Σ τῆς νήσου ἐπίθεσις κατὰ τὸ Γ΄ δεκαήμερον Ἰουλίου 1949, ὁπότε εἰς τρεῖς διαδοχικὰς μάχας, τῆς 21, 25 καὶ 31 Ἰουλίου, κατεστράφη ὁλοσχερῶς ὁ συμμοριτισμὸς μεθ' ὃ διελύθη τὸ 20 τάγμα Χωροφυλακῆς τὸ ὁποῖον ὑπὸ διοικητὰς τοὺς τότεΤαγματάρχας Κυριάκην καὶ ἐν συνεχείᾳ Καμουτσῆν Εὐθ. ἔγραψεν ἐξόχους σελίδας ἡρωϊσμοῦ.

Παραθέτομεν ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 115 τῆς 2-8-1949 Ἡμερ. Διαταγῆς τῆς Α.Δ.Χ. Νήσων Αἰγαίου ἐν τῷ ὁποίῳ μετὰ πάσης δυνατῆς συντομίας γίνεται διαμνημόνευσις τοῦ ἔργου τοῦ τάγματος ἐπὶ τῇ καταστολῇ τῆς ἀνταρσίας καὶ τῇ διαλύσει τῆς ἐπιλέκτου ἐκείνης μονάδος.

« Τὸν Αὔγουστον τοῦ 1947 τὸ Τάγμα μετασταθμεύει εἰς Σάμον. Ἀκλόνητα, » μὲ ὑψηλὸν φρόνημα καὶ παλλόμενον Ἐθνικὸν ἐνθουσιασμὸν τὰ ἡρωϊκὰ τέκνα τῆς » Χωρ-κῆς τοῦ 20ου Τάγματος ἀποδύονται εἰς νέους σκληροὺς ἀγῶνας, διὰ τὴν » λύτρωσιν τῆς νήσου ἀπὸ τὸν κομμουνιστικὸν βραχνᾶν ποὺ ἔπνιγε θανάσιμα τὴν » ὕπαιθρον. Εἰς τὴν νῆσον μετὰ τὴν Ἐθνικὴν ἀπελευθέρωσιν ὅλος ὁ ἐσμὸς τῶν στρα- » τοπέδων τῆς Μέσης Ἀνατολῆς ἀπετέλεσε τοὺς συμμοριακοὺς πυρῆνας τῆςΝή- » σου. Συμμορῖται ἀπὸ κομμουνιστὰς μὲ πλουσίαν μαρξιστικὴν μόρφωσιν, ἐπα- » ναστατικὴν δρᾶσιν ἐν τῇ Μέσῃ Ἀνατολῇ καὶ τυφλὸν φανατισμόν, ἐπωφελούμενοι » τῆς ἐλλείψεως κρατικῶν δυνάμεων ἐν τῇ Νήσῳ, ταχέως ἐπεβλήθησαν εἰς τὴν ὕπαι- » θρον καὶ ἤρχισαν τὸ τρομοκρατικὸν ὄργιον τους. Οἱ ἐγκληματίαι ληστεύουν τοὺς » φτωχοὺς χωρικούς, ἐπιδίδονται εἰς αἱματηρὸν ὄργιον ἐγκλήματος κατὰ παντὸς

» ἐθνικόφρονος πολίτου καὶ ἐνσπείρουν τὸν τρόμον καὶ τὴν ἀπόγνωσιν εἰς τοὺς κα-
» τοίκους. Οἱ κατοικοι περίτρομοι καὶ μὲ συγκρατημένην τὴν ἀναπνοήν, ἀλλὰ ἀκλό-
» νητον τὴν πεποίθησιν διὰ τὴν ἔκβασιν τοῦ ἐπικοῦ ἀγῶνος, ἔχουσιν ἐναποθέσει τὰς
» ἐλπίδας των εἰς τοὺς ἡρωϊκοὺς μαχητὰς τοῦ Τάγματος .Οἱ ἡρωϊκοὶ μαχηταὶ μὲ
» ἀδάμαστον πίστιν καὶ ἀκατάβλητον καρτερίαν, ὑπομονὴν καταδιώκουν συνεχῶς
» ἀπὸ κορυφῆς εἰς κορυφὴν ἀπὸ πλαγιᾶς εἰς πλαγιὰν καὶ ἀπὸ χαράδρας εἰς χαρά-
» δραν τοὺς ληστάς. Λαμβάνουν χώραν κατορθώματα καὶ ἡρωϊσμοὶ ἀσύλληπτοι,
» πράξεις αὐτοθυσίας καὶ αὐταπαρνήσεως πρὸ τῶν ὁποίων ἡ σκέψις ἰλιγγιᾶ.

« Ὁ Ἀνθ/ρχος Μαράκης ἐπικεφαλῆς τῆς διμοιρίας του τὴν 17-9-47 εἰς θέσιν
» Ριζοβραχιὰ ὁρμᾶ ἀκάθεκτος ἐναντίον τῶν ἰσχυρῶς ὀργανωμένων θέσεων τοῦ
» ἐχθροῦ καὶ πίπτει ἀπὸ δολοφονικὴν σφαῖραν. Ὁ Ἀνθ/ρχος Σμυρνάκης ἐπιτίθεται
» ὡς λαῖλαψ ὄρθιος μὲ τὸ αὐτόματον στὸ χέρι, ἐκτοπίζει, κατόπιν σκληρᾶς μάχης
» τοὺς συμμορίτας ἀπὸ τὰ χαρακώματα καὶ σκέπαστρα εἰς τὴν θέσιν Μενεγάκι.
» ἀλλὰ βολὴ πολυβόλου ἀνακόπτει καὶ αὐτοῦ τὴν ἔφοδον διὰ νὰ τὴν συνεχίσουν οἱ
» ἄνδρες του. Εἰς τὴν θέσιν Ριζοβράχια εἰς τὰς 12-9-47 πίπτει ὁ Ἀνθ/ρχος Παρα-
» σχάκης κατόπιν ἐπικῆς μάχης. Εἰς τὰς 6 Αὐγούστου 1948 εἰς τὰς μάχας τῆς
» περιοχῆς Κερκετεὺς ὁ Μοίραρχος Κόντος Εὐστάθ. ἐπικεφαλῆς τῶν ἀνδρῶν του
» ἔρχεται εἰς μάχην σῶμα μὲ σῶμα μὲ τοὺς ληστὰς καὶ εἰς προσπάθειαν του νὰ
» πιάση ἕνα ὁπλ/λον πίπτει ἀπὸ χειροβομβίδα τοῦ ἐχθροῦ.

« Καὶ γιὰ ἐκεῖνο τὸ σεμνὸ παληκάρι, τὸν ἥρωα Ἐνωμ/ρχην Σακαρέλον τί νὰ
» λεχθῇ; Πρῶτος πάντοτε ἐπικεφαλῆς τῆς ὁμάδος του περιφρονῶντας τὸν θάνατον
» ἐνέσπειρε μὲ τὸ αὐτόματον στὸ χέρι τὸν ὄλεθρον εἰς τοὺς συμμορίτας. Τὴν 21-
» 5-49, ἐπικεφαλῆς ὅπως πάντοτε τῆς ὁμάδος του, εἰς μίαν ἡρωϊκὴν προσπάθειαν
» διὰ τὴν κατάληψιν τοῦ ὑψώματος Τσαμαδούρα, πλήττεται ἀπὸ ἐχθρικὴ σφαῖρα
» καὶ ἡ τελευταῖα ριπὴ τοῦ ὁπλοπολυβόλου του σφραγίζει τὸν ἡρωϊκὸν θάνατον του
» εἰς τὰς αἱματοβρέκτους κορυφὰς τοῦ ὄρους Ἄμπελος. Ἀλλὰ τί νὰ πρωτοεξάρη
» κανεὶς τὰς μάχας τοῦ Κερκετέως, τῆς ἀμπέλου, τοῦ Ξεπαγιασμένου τοῦ Μενε-
» γάκι, τῶν Σπαθαραίων καὶ τόσον ἄλλων ἀνωνύμων ὑψωμάτων; Τὰς θυελλώδεις
» ἐπιθέσεις ἢ τὰς ἐπικὰς ἀμυντικὰς μάχας ὡς ἐκείνη τοῦ Ἀνθ/στοῦ Κολώνια εἰς
» τὸ χωρίον Βουρλιῶτες, ὅταν οἱ 24 λεοντόθυμοι ἥρωες ἔμειναν ἀκλόνητοι εἰς τὰς θέ-
» σεις των παρὰ τὰς λυσσώδεις ἐπιθέσεις 200 συμμοριτῶν οἱ ὁποῖοι ἐπὶ 36 ὥρας
» μὲ χάλαζαν σφαιρῶν κατεκεραύνωναν τοὺς ὀλίγους μαχητὰς του.

« Πόσες καὶ πόσες κορυφὲς δὲν ἔχουν βαφῆ ἀπὸ τὸ ἄλικο αἷμα προσφιλῶν
» νεκρῶν μας.

« Τέσσαρες Ἀξιωματικοὶ νεκροί, 1 τραυματίας, 40 περίπου ὁπλῖται νεκροί!
» 90 τραυματίαι ὁπλῖται εἶναι ὁ αἱματηρὸς ἀπολογισμός.

« Βαρὺς φόρος αἵματος, ἀλλὰ καὶ αἱ ἀπώλειαι τοῦ ἐχθροῦ εἶναι πολλαπλάσιαι.
» Μόνον τὸν τελευταῖον μῆνα εἰς τὰς μάχας τοῦ Παλαιοκάστρου, τοῦ Κερκετέως
» καὶ Πευκιᾶς ἐφονεύθησαν καὶ συνελήφθησαν περὶ τοὺς 100 συμμορῖται, μεταξὺ
» τῶν ὁποίων καὶ ὅλοι οἱ ἀρχηγοί τους Μαλαγάρης, Σαλᾶς, Γριδάκης, Σοφούλης,
» Ζαφείρης, Ραλούκα, Χατζηγεωργίου κλπ.

« Ὁ συμμοριτισμὸς εἰς τὴν Νῆσον συνετρίβη μὲ τὰς θυσίας τῶν ἀνδρῶν τοῦ
» 20ου Τάγματος καὶ ἐκεῖ ὅπου ἐβασίλευεν μέχρι πρὸ τινος ὁ τρόμος καὶ ἡ ἀπό-
» γνωσις τώρα βαδίζει πρὸς τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἐργασίαν. Οἱ κάτοικοι ἀνεθάρρησαν

» καὶ στρέφουν μὲ συμπάθειαν καὶ εὐγνωμοσύνην τὰ βλέμματά τους σὲ σᾶς...»(42).

Οἱ τελευταῖοι καταδιωκόμενοι Κ/Σ τῆς περιοχῆς Λέσβου ἐξοντώθησαν τὸν Δεκέμβριον 1950 ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ τότε Μοιρ. Χαραλαμποπούλου Γεωργ. εἰς τὴν θέσιν «Μονὴ Λειμῶνος» ἀγροτικῆς περιοχῆς Καλλονῆς. Βεβαίως ὁ Κ/Σ ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ δὲν ἐνεφάνισε τὴν ἔξαρσιν τῆς Σάμου ἢ τῆς Κεφαλληνίας ὁπωσδήποτε ὅμως εἶχε κατορθώσει νὰ εὕρῃ ἐπ' ἀρκετὸν χρόνον ἄσυλον.

ΛΗΞΙΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΣΥΜΜΟΡΙΑΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Οὕτω ἔφθασαν αἱ πολεμικαὶ ἐπιχειρήσεις εἰς τὴν συντριβὴν ὑπὸ τοῦ ἐθνικοῦ Στρατοῦ τοῦ Κ/Σ εἰς τὰς βάσεις του, δηλονότι εἰς τὸν Γράμμον καὶ τὸ Βί σι ὅτε καὶ ἐπηκολούθησεν ἡ κατωτέρω Ἡμερησία Διαταγὴ τοῦ Ἀρχιστρατήγου, ἐν ᾗ Χωροφυλακὴ ἀποκαλεῖται «σ υ μ π α ρ α σ τ ά τ η ς κ α ὶ σ υ μ μ α χ ή τ ρ ι α τ ο ῦ ἐ θ ν ι κ ο ῦ Σ τ ρ α τ ο ῦ».

Παραθέτομεν τὴν Η.Δ. ταύτην ἐπιτελοῦντες χρέος πρὸς ἐπιζήσαντας καὶ νεκρούς.

ΘΕΜΑ : Ἡμερησία διαταγὴ Ἀρχιστρατήγου
ΑΠΟΔ. : Μονάδες Στρατοῦ Ε.Β.Α., Β.Ν.
Χωροφυλακῆς
ΚΟΙΝ. : Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν (Γραφ. Ὑπουργοῦ)
Ὑπουργεῖον Ναυτικῶν ΓΕΝ/Γ
Ὑπουργεῖον Ἀεροπορίας ΓΕΑ/Α
Ὑπουργεῖον Δημ. Τάξεως

Ἀρχιστράτηγος
Γ.Ε.Σ. Α1
Ἀριθμ. Πρωτ. 592805
Ἀριθμ. Φακέλ. 4009/39
Β.Σ.Τ. 902/31-8-49

Ἀξιωματικοί, Ὑπαξιωματικοὶ καὶ Στρατιῶται

Εἰς τὴν ἀπὸ 8 λήξαντος μηνὸς Ἡμερησίαν Διαταγήν μου σᾶς ἐτόνισα ὅτι ὁ κομμουνιστοσυμμοριτισμὸς αἰσθάνεται πλέον ὅτι τὰ πόδια του δὲν εἶναι στερεὰ οὔτε καὶ σ' αὐτὲς τὶς βάσεις του στὸ ΓΡΑΜΜΟ καὶ στὸ ΒΙΤΣΙ καὶ σᾶς ἐκάλεσα γιὰ τὴ συνέχισι τοῦ ἀγῶνος μὲ ἀποφασιστικότητα γιὰ τὴ Νίκη μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν προστασία τῆς Παναγίας.

Εἰς διάστημα 20 ἡμερῶν μὲ τὴν ὁρμήν σας καὶ αὐτοθυσίαν σας ἐσαρώσατε τὰς συμμοριακὰς ὀρδὰς ἀπὸ τὰ ἀπρόσιτα φρούρια, ὅπως τὰ ἀπεκάλουν, καὶ ἐχαρίσατε εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν Νίκη.

Αἱ νίκαι τοῦ ΒΙΤΣΙ καὶ τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ δὲν εἶναι ἁπλαῖ στρατιωτικαὶ ἐπιτυχίαι. Θὰ ἀναγραφοῦν ὡς ἓν σημαντικὸν γεγονὸς εἰς τὴν νεωτέραν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος, ὡς γεγονός, μαρτυροῦν τὴν ἀποφασιστικότητα, καὶ αὐταπάρνησιν ἑνὸς

(42) Σχετικὴ περὶ τῆς τελευταίας καὶ ἀποφασιστικῆς μάχης τοῦ 20ου τάγματος κατὰ τὴν 30-7-1949 τυγχάνει ὑπ' ἀριθμ. 7/42/33/83ζ ἀπὸ 2-8-1949 ἀναφορὰ τοῦ Τάγματος τούτου πρὸς τὴν Δ.Χ. καὶ τὴν Στρατ. Δ/σιν Σάμου καὶ Α.Δ.Χ. Νήσων Αἰγαίου, δέον δὲ νὰ ἐξαρθῇ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἐπιχείρησις διεξήχθη ἀφοῦ εἶχε ληφθῇ ἡ περὶ διαλύσεως τοῦ τάγματος τὴν 1-8-1949 διαταγὴ καὶ ἐξ οἰκείας τῶν ἀνδρῶν ἀποφάσεως ὑπὸ τὴν Διοίκησιν ταγματάρχου Καμουτσῆ Εὐθ.

βασανισμένου λαοῦ, ἀγωνιζομένου διὰ τὰ ἱερώτερα καὶ πολυτιμώτερα ἀνθρώπινα ἰδανικά.

Εἰς τὰς μάχας ταύτας μετέσχε τὸ σύνολον τοῦ Στρατοῦ. Εἰς τοὺς φαντάρους, τοὺς ἰκάρους, τοὺς θωρακισμένους, τοὺς πυροβολητάς, τοὺς ἄνδρας τοῦ Μηχανικοῦ οἵτινες διεξήγαγον τοὺς ἀγῶνας ΒΙΤΣΙ - ΓΡΑΜΜΟΥ, ἀνήκει, ἡ εὐγνωμοσύνη τοῦ Ἔθνους. Παραλλήλως ὅμως πρὸς τοὺς ἀξίους τῆς πατρίδος ἀνωτέρω πρωταγωνιστάς, τὸ Ἔθνος ὀφείλει χάριτας καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἐνόπλους μονάδας, αἵτινες ποικιλοτρόπως συνέβαλον εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ ΒΙΤΣΙ καὶ ΓΡΑΜΜΟΥ.

Εἶναι, οἱ ἀγωνισταὶ τοῦ ΜΠΕΛΕΣ, τοῦ ΣΟΥΛΙΟΥ, τῶν ΑΓΡΑΦΩΝ, ὅλων τῶν περιοχῶν ὅπου ἀπηνῶς διώκεται ὁ κομμουνιστοσυμμοριτισμός.

Εἶναι οἱ Διαβιβασταὶ οἱ ὁποῖοι παλαίουν καὶ ἀγωνιοῦν νυχθημερόν.

Εἶναι τὸ Β. Ναυτικὸν τοῦ ὁποίου ἡ προθυμία νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸν στρατὸν καὶ τὴν ἀεροπορίαν εἶναι παροιμιώδης.

Εἶναι ἡ Βασιλικὴ Χωροφυλακὴ συμπαραστάτης καὶ συμμαχήτρια τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ.

Εἶναι ἡ Ὑγειονομικὴ Ὑπηρεσία τοῦ Στρατοῦ ἡ ὁποία διακονεῖ κατὰ τρόπον συγκινητικὸν τοὺς ἡρωϊκοὺς τραυματίας μας.

Εἶναι οἱ ἀκούραστοι αὐτοκινητισταὶ ὁπλῖται καὶ ἰδιῶται τῆς Υ.Ε.Κ.Α., ὡς καὶ οἱ σιδηροδρομικοὶ ὑπάλληλοι.

Εἶναι αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ Ἐφοδιασμοῦ εἰς τρόφιμα καὶ ὑλικὰ (Σ.Ε.Μ. - Σ.Υ.Π.) αἱ Τεχνικαὶ Ὑπηρεσίαι αἱ ὁποῖαι ἐργάζονται νυχθημερὸν διὰ τὰς στρατιωτικὰς ἀνάγκας.

Εἶναι τὰ Ἐπιτελεῖα ἀπὸ τοῦ μεγαλυτέρου μέχρι τοῦ μικροτέρου.

Εἶναι οἱ Μ.Ε.Α. οἱ ὁποῖοι ἀγρυπνοῦν νυχθημερὸν καὶ παντοιοτρόπως ἐξυπηρετοῦν τὰ στρατιωτικὰ τμήματα.

Ἅπαντες οὗτοι εἶναι ἄξιοι διαμνημονεύσεως.

Ὑπάρχουν ὅμως καὶ τινές, οἵτινες θ' ἀπουσιάζουν τοῦ προσκλητηρίου καθ' ὃ θὰ ἀναγνωσθῇ ἡ παροῦσα μου Ἡμερησία Διαταγή.

Εἶναι οἱ ἡρωϊκῶς πεσόντες Ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται.

Ἂς κλίνωμεν εὐλαβῶς τὸ γόνυ πρὸ τῶν ἡρωϊκῶν τούτων νεκρῶν μας.

Ἡ Θυσία των δὲν εἶναι ἐπὶ ματαίῳ!

Ἔπεσαν ἀγωνιζόμενοι διὰ νὰ διασωθοῦν τὰ ἱερὰ καὶ ὅσια τῆς φυλῆς μας, διὰ τὴν ἐπιβίωσιν αὐτῆς ταύτης τῆς φυλῆς μας.

Ἂς εἶναι αἰωνία ἡ μνήμη των!

Ἀξιωματικοί, Ὑπαξιωματικοὶ καὶ Στρατιῶται!

Μᾶς ἀπομένει ἀκόμη ἔργον

Αἱ νίκαι τοῦ ΒΙΤΣΙ καὶ τοῦ ΓΡΑΜΜΟΥ μᾶς ἐγγυῶνται συντόμως τὴν τελικὴν Νίκη. Ὅπως πολλάκις σᾶς ἐτόνισα δὲν θὰ καταθέσωμεν τὰ ὅπλα εἰς τὰς εἰρηνικὰς ἀποθήκας, ἂν δὲν ἐμπεδώσωμεν πλήρως τὴν τάξιν εἰς τὴν χώραν μας διὰ τῆς ἄνευ ὅρων ὑποταγῆς τοῦ ξενοδούλου Κομμουνισμοῦ.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος Αλ. ΠΑΠΑΓΟΣ

Η ΚΑΘΟΛΙΚΟΤΗΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ ΤΗΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ

Ναὶ μὲν εἶχον καταστραφεῖ αἱ κύριαι στρατιωτικαὶ δυνάμεις τοῦ Κ/Σ, οὐχ' ἧττον ὅμως καὶ εἰς ἐσωτερικὸν Χώρας καὶ εἰς τὸ 'Εξωτερικὸν ὑπῆρχον τὰ ὑπολείμματα τῆς ἐνόπλου ἀνταρσίας καὶ τῆς ἀόπλου ὑπονομεύσεως δι' ὃ καὶ ἐκαλοῦντο διὰ τῆς ἀνωτέρω Η.Δ. αἱ ἔνοπλοι δυνάμεις εἰς ἐπιφυλακὴν καὶ συνέχισιν τοῦ ἀγῶνος.

Εἴδομεν ἀνωτέρω ὅτι εἰς τὴν νῆσον Λέσβον ὑπολλείμματα ἐξοντώθησαν τὸν Δεκέμβριον 1950, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Πελοπόννησον ἡ τελευταία τριμελὴς συμμορία ἐξοντώθη τὴν 29-7-1950

Μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν μιᾶς ἑκάστης περιοχῆς ὑπὸ τοῦ Στρατοῦ, παρεδίδετο αὕτη πρὸς φρούρησιν καὶ καταδίωξιν τῶν ὑπολειμμάτων εἰς τὴν ΒασιλικὴνΧωροφυλακήν.

Οὕτω ἀνετέθη ἡ εὐθύνη τῆς ἀσφαλείας ἐν Πελοποννήσῳ εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἀπὸ τῆς 10ης Μαΐου 1949 κ.ο.κ. Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς συνεπολέμησαν ἀγκαλιασμένοι, χέρι μὲ χέρι, μὲ τὸ σύνολον τοῦ 'Ελληνικοῦ λαοῦ, ἀδιακρίτως φύλλου καὶ ἡλικίας καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ μετρηθῇ εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τοῦ Σώματος.

Τὸ θέμα τῆς καθολικῆς ἐξοντώσεως τοῦ συμμοριτισμοῦ παρέμεινεν θέμα τοῦ 'Αρχιστρατήγου καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τοῦ θεσμοῦ, ἤτοι καὶ μετὰ τινὰς συντριπτικὰς νίκας εἰς Γράμμον καὶ Βίτσι, ἐπειδὴ δὲ ἡ χωροφυλακὴ διὰ τοῦ Α.Ν. 471/45 εἶχεν ἀποκτήσει ἀνεξαρτησίαν ἔναντι τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως ἰσχύος στρατιωτικοῦ Νόμου, ἡ Πολιτεία προέβη εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ Α.Ν. 1397 τῆς 16/17 'Ιανουαρίου 1950, δυνάμει τοῦ ὁποίου τὰ Σώματα 'Ασφαλείας ὡς πρὸς τὸν κατὰ τῆς ἀνταρσίας ἀγῶνα μόνον ὑπήχθησαν εἰς Στρατιωτικὰς 'Αρχάς.

"Οταν οἱ Κ/Σ ἐστρατολόγουν βιαίως τοὺς "Ελληνας, οἱ "Ελληνες ἔσπευδον νὰ ἐπανδρώσωσι παντοιουτοτρόπως τὰ κοινωνικὰ χαρακώματα τοῦ "Εθνους πλησίον τῶν μαχομένων ἐθνικῶν δυνάμεων. Καθ' ὅλας τὰς μεγάλας μάχας τῆς Χωροφυλακῆς καὶ εἰς ὅλα τὰ διαμερίσματα τῆς χώρας ἄνδρες καὶ γυναῖκες, γέροι, καὶ νέοι ἔσπευδον νὰ προσφέρωσι τὰς ὑπηρεσίας των. Πόσοι "Ελληνες καὶ πόσαι 'Ελληνίδες δὲν ἔχουν τιμηθῇ διὰ τοῦ ἀνωτέρου πολεμικοῦ μεταλλίου διὰ τοὺς πολίτας, τοῦ μεταλλίου τῶν ἐξαιρέτων πράξεων, διὰ τὰς ὑψίστης σπουδαιότητος προσενεχθείσας ὑπηρεσίας κατὰ διαφόρους μάχας κατὰ πρότασιν τῶν ἀρχῶν Χωροφυλακῆς.

Πολὺ θὰ ἠθέλαμεν νὰ μνημονεύσωμεν ἐνταῦθα τὰς ἑκατοντάδας τῶν κατὰ ταῦτα διακριθέντων 'Ελλήνων, ἀλλὰ θὰ ὑποπίπταμεν εἰς σοβαρὰν ἐκτροπήν. 'Ενδεικτικῶς ἀναφέρομεν ὅτι αἱ 'Αγγελικὴ Γρ. Γιαννακοπούλου, Δόμνα Διον. Γιαννακοπούλου, Μαρία 'Ηρ. Παπαφωτίου, Εὐγενία 'Ηρ. Παπαφωτίου, Πηνελόπη Γρηγ. Τσιρώνη καὶ 'Αθανασία Χριστοδουλοπούλου ἐτιμήθησαν διὰ τοῦ Μεταλλίου 'Εξαιρ. Πράξεων δυνάμει τοῦ Β.Δ. 11/12-11-1949 (Φ.Ε.Κ. Γ' 307) «Διότι τὴν 24-5-1948 εἰς Ζαχάρω-'Ολυμπίας προσήνεγκον ὑψίστας καὶ πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς μαχόμενα ἐναντίον τῶν συμμοριτῶν τμήματα Χωροφυλακῆς», τὸ ἴδιον συνέβη καὶ διὰ τὴν μαθήτριαν 'Αφροδίτην Βενέτη ἐν Παραμυθιᾷ κ.λ.π.

Εἰς τὸν ἀντισυμμοριακὸν ἀγῶνα οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς ἐρρίφθησαν ἀπὸ πίστιν καὶ πεποίθησιν καὶ διὰ τοῦτο ἐρρίφθησαν ὁλοκληρωτικῶς καὶ οἰκογενειακῶς

εἰς πολλὰς περιπτώσεις. Ἀνεφέραμεν ἤδη ἱκανὸν ἀριθμὸν περιπτώσεων καθ' ἃς καὶ νεογνὰ ἀλλὰ καὶ ἀγέννητα ἀκόμη τέκνα ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς κατεσφάγησαν κατὰ καννιβαλικὸν τρόπον.

Ἀφθονοῦν αἱ περιπτώσεις καθ' ἃς αἱ σύζυγοι ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς συνεπολέμησαν μετὰ τῶν ὀλίγων προμάχων τῆς ἐλευθερίας καὶ ἤπιον μέχρι τρυγὸς τὸ θεσπέσιον νέκταρ τοῦ «ἀμύνεσθαι περὶ Πάτρης».

Ἡ σύζυγος τοῦ γράφοντος δυνάμει τοῦ Β.Δ. 21/31-3-1964 (Φ.Ε.Κ. Γ' 89) ἐτιμήθη διὰ τοῦ Μεταλλίου Ἐξαιρέτων Πράξεων, «διότι τὴν νύκτα τῆς 20-21 Ἰουνίου 1947, εὑρισκομένη εἰς Γουμένιτσαν - Παιονίας ἔνθα ὁ σύζυγος της τότε ὑπομοίραρχος, ὑπηρέτει ὡς Δ/τὴς Υ.Χ. Παιονίας, ἔλαβε μέρος μετὰ τοῦ συζύγου της καὶ τῶν ἄλλων ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς εἰς μάχην ἀποκρούσεως ἐπιτεθέντων κατὰ τῆς Ὑποδ/σεως Χωροφυλακῆς κομμουνιστοσυμμοριτῶν, ἐπιδείξασα κατὰ ταύτην θάρρος, ἡρωϊσμὸν καὶ αὐτοθυσίαν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης».

Εἴτε εἶχε τὴν εὐθύνην τῆς Ἀσφαλείας εἴτε ὄχι, εἴτε παρωπλισμένη εἴτε ἐξοπλισμένη, εἴτε μόνη εἴτε μετὰ τῶν ἄλλων δυνάμεων, ὁπωσδήποτε καὶ ὁπουδήποτε καὶ ἂν εὑρίσκετο οἱαδήποτε δύναμις τῆς Χωροφυλακῆς οὐδένα συμβιβασμὸν ἐδέχθη καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος καὶ ἕναν νόμον ἐτήρησε ἀπαρεγκλίτως ἐν παντί, τὸν εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς Πατρίδος ἀποβλέποντα νόμον, ὅσον δύσκολος καὶ ἐπικίνδυνος καὶ ἂν ὑπῆρξεν.

Τίποτε δὲν ἐζήτουν περισσότερον οἱ μαχηταὶ τῆς Χωροφυλακῆς ἀπὸ δικαιοσύνην καὶ ἐξοπλισμόν, διότι ἀμφοτέρων ἐδοκίμασαν σοβαρὰν ἔλλειψιν (43).

Ἔχοντες βαθεῖαν ἐπίγνωσιν τῆς πραγματικότητος, τῶν συνθηκῶν ὑφ' ἃς ἐτέλουν αἱ στρατιωτικαὶ δυνάμεις κατὰ τὸ πρῶτον κυρίως ἔτος καὶ τῶν ἐπιπτώσεων διὰ κάθε ἀμφιταλάντευσιν οἱ βαθμοφόροι καὶ οἱ ἁπλοῖ χωροφύλακες ἐπεδύθησαν εἰς ἕναν ἀγῶνα διὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ὁποίου ἠγνόουν τὴν τακτικήν, δὲν εἶχον τὰς ἀναγκαίας γνώσεις καὶ ἐστεροῦντο τῶν στοιχειωδῶν μέσων καὶ δυνάμεων. Εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀγῶνος ἡ μεγάλη ἀπειρία ἐστοίχισε πολὺ αἷμα, ὡς ἐν τοῖς πρόσθεν ἐξετέθη, ἀλλ' οὐδ' ἐπὶ στιγμήν, οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον δὲν παρετηρήθη κάμψις τοῦ ἠθικοῦ καὶ τῆς ἀποφασιστικότητος.

Διὰ τῶν ὅσων μέχρι τοῦδε ἐξεθέσαμεν θεωροῦμεν ἐπάναγκες νὰ κλείσωμεν τὰ ἀφορῶντα τὴν ἐπιλογὴν τῶν γεγονότων τῶν ἀφορώντων τὴν συμβολὴν τῆς Χωροφυλακῆς εἰς τὰ πολεμικὰ γεγονότα τοῦ Ἀντισυμμοριακοῦ Ἀγῶνος, διὰ νὰ ἀνοίξωμεν ἕνα ἄλλο μέγα κεφάλαιον εἰσφορᾶς τοῦ Σώματος εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον, ἄνευ τῆς τελεσφόρου καὶ καιρίας εἰσφορᾶς ἐν τῷ ὁποίῳ ὁλόκληρον τὸ οἰκοδόμημα τῶν πολεμικῶν ἐξελίξεων καὶ προσπαθειῶν τοῦ Ἔθνους θὰ κατεκρημνίζετο ὡς ἐπὶ τῆς ἄμμου ἄλλως ἑδραιούμενον. Πρόκειται περὶ τοῦ κεφαλαίου τῶν μετόπισθεν.

ΠΑΡΑΤΗΜΑΤΑ - ΣΥΝΕΧΕΙΑ

---

(43) Βλέπε ἐν Παραρτήματι Χ καὶ ὑπ' αὐξ. ἀριθμ. 96 τὴν ὑπ' ἀριθμ. 29/9/3να τηλεγραφικὴν ἀναφορὰν τῆς Α.Δ.Χ. Πελοποννήσου.